PHILOS. OP.
GR. ET LAT.
40 [illegible]
[illegible]

~~109~~ 126

25.a.4.

1

N° A
18-43

L 11810427

Del Collegio de La Comp.ª de Jesus de Granada —
SB
R. 5955

PHILOSTRATI LEMNII OPERA QVAE EXSTANT.

PHILOSTRATI IVNIORIS IMAGINES, ET CALLISTRATI ECPHRASES.

ITEM EVSEBII CÆSARIENSIS EPISCOPI LIBER CONTRA Hieroclem, qui ex Philostrati historia æquipararat Apollonium Tyaneum Saluatori nostro IESV CHRISTO.

Græca Latinis è regione posita;

FED. MORELLVS PROFESSOR ET INTERPRES REGIVS CVM MNSS. CONTVLIT, RECENSVIT: ET hactenus nondum Latinitate donata, vertit.

Ad virum Amplissimum D. NIC. BRVLARTVM, summum Galliarum Procancellarium,

BIBLIOTECA

PARISIIS. M.DC.VIII.

Ex officina Typographica CLAVDII MORELLI, via Iacobæa, ad insigne Fontis.

NON SINE REGIS PRIVILEGIO.

Ampliſsimo & Illuſtriſsimo viro

NICOLAO BRVLARTO, DOMINO SILLERIENSI, SVMMO GALLIARVM PROCANCELLARIO.

FED. MORELLVS PROFESSOR REG. S. D.

QVOD te Regi Chriſtianiſſimo chariſſimum facit, Deóque Opt. Max. coniungit, id me quoque & omnes φιλαρέτους Tibi, Vir ampliſsime, deuincit atque obſtringit. Ea nimirum eſt, quam iure Philo Hebræus virtutum Reginam vocat, φιλανθρωπία, benignitas, humanitas, φιλοφροσύνη, φύσις εὐεργετική, cuius certum apud Poëtas ac Philoſophos indicium & præmium eſt verus honos, τιμὴ δὲ οὐ Διὸς ἔστι. His Cyrenenſis Antiſtes Syneſius σπουδῇ aſtipulatur, vbi ſcitè ſcribit, τὸ εὖ ποιεῖν ἓν τοῦτο μόνον ἔχουσι κοινὸν ἔργον ἀνθρώπου καὶ θεοῦ. ἡ δὲ μίμησις οἰκείωσίς ἐστι, καὶ σπουδῇ θεὸς ὁ μιμεῖται τὸ μιμούμενον. Proinde Gregorius Nyſſenus in aureo libello περὶ τοῦ θείου σκοποῦ, quem nuper Græcè & Latinè primi edidimus, τὸ τῆς ἀγάπης καλὸν appellat ὥσπερ τινὰ κρηπίδα τοῦ τῆς χαρίτος θησαυροῦ. vbi pios ad charitatis decus & ornamentum, tanquam fundamentum aliquod theſauri gratiæ diuinæ animo comparandum cohortatur: quippe cùm hæc virtus ardens & coryphæa per ſanctitatem arcanam & affectum ineffabilem ad æthera vectum, Deo copulet atque innodet inſolubili vinculo, catenâque verè aurea, & potiore illa Homerica, σφῆν χρυσείην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσθαι. de qua Lucretianum iſtud,

Aurea de cœlo deſcendit funis in arua.

atenim ab hac Dij Deæque omnes apud poëtam pendêre horrent, ne tollantur in altum, vt lapsu grauiore ruant. Illam verò gemmeam catenam, qui Magistratus, Senatores, Iudices, Comites Consistoriani; qui proceres, principes, Reges, Imperatores non dextra contingere gaudent? Hæc nimirum efficit, vt βουληφόρον ἀνδρῶν optimis institutis, propositis ac suasionibus, consiliis perspicaci sagacitate, & peruigili fidelique opera, atque expedita prudentia subnixus Princeps imperium regat è præscripto voluntatis ac Maiestatis diuinæ, cuius ipse meritò imago viua & expressa censetur. Hac ope mutua συμφερτῆς ἀρετῆς, firmiùs quàm vllis præsidiis & muris aheneis, nititur principatus. his virtutum annulis quasi adamantinis vinculis superorum & inferiorum animi arctissimè colligantur. his moribus antiquis res stat Romana virisque. his columinibus & luminibus seculum decoratur ac deauratur; his adminiculis & exemplis sua sponte omnes omnium ordinum probitatem amplexantur: sed illustres potissimum animi, (φιλοτιμία γὰρ τὰς λαμπρὰς φύσεις ἐγείρει.) Quique sui memores alios fecere merendo. Hinc est cur D. Titus Imp. amor ac deliciæ generis humani cognominatus, ideóque etiam à Synesio dictus θεοφιλέστατος, recordatus quondam super cœnam, quòd nihil cuiquam toto die præstitisset, memorabilem illam, meritóque, Suetonio perhibente, memoratam vocem ediderit, AMICI, DIEM PERDIDI; vel vt ille scriptor Atticus refert in φιλαδέλφοις, à nobis recens conuersis & editis, ΣΗΜΕΡΟΝ ΟΥΚ ΕΒΑΣΙΛΕΥΣΑ. ΟΥΔΕΝΑ ΓΑΡ ΤΗΜΕΡΟΝ ΕΥ ΕΠΟΙΗΣΑ. HODIE NON IMPERAVI; NIHIL ENIM CVIQVAM PRÆSTITI. Hanc sanè Romano Principe dignam sententiam Cyrenensis ille Philosophus, se non minori cum stupore admirari, quàm Alexandri Trophæa asserit: quòd multis & magnis equitum peditúmque secundis præliis comparata præponderet: adeò vt iacturam diei, de qua sic conquestus fuerat Imperator abundè resarcierit. Ecquando verò beneficium in plures Titus contulit, quàm cum hoc celebredictum enunciauit? quo omnes quipost eum imperarunt, munus suum

edocti ſunt, & quid ſemper ipſis facto opus eſſet, ſi auguſtam nominis ſui dignitatem conſeruare, & Spartam ſuam ornare vellent, nec affligere humo *diuinæ particulam auræ.* Felices igitur Galli, ſua ſi bona noſſent! quibus hodie ſub HENRICO IV. ter quatérque Magno, licet eſſe tam beatis, vt apud ſe Dauidas, Cyros, Alexandros, Numas, Attalos, Ptolemæos, Iulios, Auguſtos, Traianos, Titos, Marcos, Clodoueos, Carolos, Ludouicos, rediuiuos & quaſi virbios, ſceptra, piè iuſtéque moderantes, ac benefactis ſubditos cumulantes, veréque patriæ parentes, cuſtodes, conſeruatores, intueantur, qui δλεξίκακοι, εὐεργέται, optimi, beneuolentiſſimi, ac beneficentiſſimi malint eſſe, quàm videri.

Attulit en nobis aliquando optantib. ætas
Auxilium aduentumq; Herois.

ὃν περὶ κῆρι φίλει θεός· de quo fas eſt enunciare, quòd Homerica Pallas Telemacho, -- ἀλλα μὺ αὐτὸς,

Αλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται.

Enimuerò tot naturæ, corporis, animíq; dotibus inſignitus, ſuos etiam domi Polydamantas, Neſtoras, Phœnices, Polybios, Vlpianos, Chryſoſtomos cõiunctiſſimos habet:

Hic paci bonus; hic timendus armis;
Natura melior potentiórque:
Et laudum cumulo beatus omni.

In hunc Auguſtiſſ. Parentem liberi Regij, Sereniſſimus DELPHINVS LVDOVICVS, & Aurelienſis Dux, quibus Gallias numen exhilarauit & beauit, tanquam nitidiſſimum Regij muneris & Honoris ſpeculum, iam inde à teneris vnguiculis, ocellos figentes, non tam cæſariem auream, quàm Cæſaream indolem decentius componere ac dirigere aſſueſcent. Duntaxat αἱ βασίλφοι κὴ θεαρέσιοι φύσις, ἰὼ προσεχείρ αὐτὰς ξυμβελία κὴ λόγος, ἐς πρὸς τ ποιεῖν ὃ ξυὼ ὁρμὴ φέρονται, vt rectè & ſapienter cenſet in Ariſtide ſuo Philoſtratus hic noſter, imò iam ex aſſe tuus, Vir incomparabilis & παναρίστε. Hic enim paulò iam amœniore quàm antea cultu, ad te magnarum gentium patronum maximum cliens accedit, omnia ſua ſecum ferens, quæ

Nec potuit ferrum, nec edax abolere vetuſtas;

& Sophiſtas, atque Heroas *natos melioribus annis*, ante ſan-

ctum φεραιδονομοφυλάκιον tuum ſiſtit; non exeſos & corruptos longæuo ſitu, vt prius; ſed Apollinis & Æſculapij arte penè recreatos, ab Orco reuocatos, bene habitos; incolumes; nec mutos, balbos, aut elingues; ſed vocales, diſertos, ac bilingues, vt prædicent liberè

Omnibus in terris quæ ſunt a Gadibus vſque Auroram & Gangem, ac magna teſtentur voce, τὸ φιλόκαλον, τὸ φιλόλογον, τὸ φιλόμουσον, τὸ χρυσῆ Gallicæ gentis; cuius ἀνδραγάθημα, & palmarium eſt in Regia munificentia, quæ cùm in omnibus tam belli quàm pacis artibus; tum in hiſce typis Græcanicis exſplendeſcit: in Principis εἰρηνοφίλου καὶ λεσιμάχου, prouida benignáque mente, quæ nobis hæc ἄνωθεν καὶ θεόθεν otia fecit: in συμφεραλμόνων Officiorúmq. Regiorum, quibus diuinis virtutibus antiſtas, ἀτρεμοία & conſtantia in optimis curis, & aſsiduis pro ſtatu publico, & ſalute patriæ laboribus, & propenſa prolixáque ad rem literariam iuuandam voluntate. Apollonius certè Tyaneus, non tam fama quàm his Philoſtrati ſcriptis *ſuper æthera notus*, lubentius nunc tecum, quàm olim cum Sapientibus illis Indis ac Gymnoſophiſtis, conuerſabitur, quippe cui multo magis quàm illis

-- σὺ γήθεσιν ἔνδον νοῷ βυρύοπα Ζεὺς
Ἐσθλὸν, τῷ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι·
Καί τε πόλις ἐσάωσας.- quinetiam ex animo tibi gratulatur, quòd Te apud Principem noſtrum tanto in pretio norit eſſe, quanto quondam ipſe apud Titum fuerat; ὄγκου τὸν ζόφον πεσουμένου. In quo πέλει θεόνου πολιήκου te Regi tanto, ac vniuerſis adprobas, omnium bonorum ſtudia ac voluntates promereris, allicis alienas, retines partas, placas turbatas: in poteſtate tibi temperas; & magnum ſemper & amplum quid de regno & republica cogitas: innocentiæ clientum, ſic in calamitoſa fama quaſi in aliqua perniciosiſſima flamma atque in communi incendio ſubuenis. Principem Μουσηγέτην, τὰ εὑρόντα πρῶτ' ἔμπης Ὀρφεύς, Iubalis, Cadmi, Palamedis, Aſtræi inuenta, ad literas Hermathenas, Suadelas, diſciplinas, amandas, alendas, conſeruandas, earúmque cultores amplexandos, fouendos, ornandos; vt Profeſſorum iura, διδακτρα honoraria, θεσμόμια

auctoramenta rata, ſarta, tecta maneant.

-- οὐ γαρ παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλόν,
Οὐδ' ἀπελεύτητον γ' ὅ, τ' ἄναξ κεφαλῇ καταν εύσῃ te Hectoris noſtri Polydamante cauente & fauente. Enimuerò,

Felix ſorte tua es, ſacrum cui tangere pectus
Fas eſt, & noſtri, mente calere Ducis.

Quid igitur, Vir illuſtriſsime, dulces Muſarum fœtus antiquos Atticos & nouos Latios, recens è Muſéo & Typographéo Reg. expromptos, ὡς ἀναθήματα δαπὸς & βυωχίας λόγων, Tibi, vt noſtro Ερμῆ λογίῳ dicaré, conſecrare cunctatus fuiſſem? vt tanti Genij beneficio viuant, & cum eo

Caneſcant ſeclis innumerabilibus. Admitte iam igitur, (ampliſsime Μουσοθεμιςοφύλαξ) in ſacrarium Gratiarum tuarum hunc Tyrium Lemniúmve hoſpitem Philoſtratum, cum comitatu ſuo Heroïco & oratorio: & me horum clientum θεόξενον & πιμάορον, pia mente, animo grato memoríque ingentium tuorum in me beneficiorum χαριτήεια, quaſi ἀξιόκτητα πνὰ & ἐεικόδεα munera meritiſsimò tibi,

(Torpor eſt noſtris ſine quo Camœnis)

cupidè ſupplicitérque offerentem, bene diúque vale, & viue, vir immortalitate digniſsime. Lutetiæ Pariſ. Kal. Sept. M. DCVII.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΦΩΤΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ.

RECENSIO, CENSVRA ET EXCERPTA PHILOSTRATI E LIB. VIII. DE VITA APOLLONII Tyanei, Ex Photio.

Interprete AND. SCHOTO *ANTVERP. de societate* IESV.

ΑΝΕΓΝΩΣΘΗ Φιλοστράτου Τυρίου εἰς τὸν τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως βίον· λόγοι ὀκτώ. ἔστι δὲ τῷ μὲν φράσει σαφὴς, ὀνόματός τε καὶ ἁρμοστικὸς, καὶ βρύων γλυκύτητος, ἔς τε τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν συνθέσεων ἐμφιλοσόφου μέτρου. ἱστορεῖ δὲ τὸν Ἀπολλώνιον, πορευθέντα τε Ἰνδοὺς (οὓς καλεῖ καὶ Βραχμᾶνας) ἀπάνειν, ἐξ ὧν ἡ πλείστη τῆς πρὸ αὐτοῖς θεοσοφίας ἐκμαθεῖν· καὶ πορευθέντα τοὺς Αἰθίοπων σοφούς, οὓς καὶ γυμνοὺς ὀνομάζει, ὅτι καὶ γυμνοὶ τὸν βίον ὅλον διάγουσι, μηδὲ τὸ ἄεργος διαχλοιοῦντος αὐτοῖς εἰς πολυτέλειαν ἐλθεῖν. πολλῷ δέ φησι τοὺς Ἰνδῶν τὸ καὶ τῇ Αἰθιοπίᾳ σοφῶν προέχειν. ὅτι τε φησὶ πρὸς ἀκτῖνα οἰκοῦντες ἡλίου, μᾶλλον εἶναι τῷ διανοίᾳ ὀξεῖς καὶ καθαροί· καὶ ὅτι καὶ χρόνῳ πρεσβύτεροι. τὸν μέντοι Ἀπολλώνιον οὐδὲν ὅλως φησὶ τελεσθῆναι, οἷα * ὁ μυθῳδὴς αὐτὸν περιέζεται λόγος· φιλόσοφον δέ τινα καὶ ἐγκρατῆ βίον ἀποσεμνύνει αὐτὸν βιοῦντα, ἅτε καὶ Πυθαγορικὴν διαδεχόμενον φιλοσοφίαν, εἴτε ἤθεσι καὶ ἐν δόγμασι. τὸν δὲ θάνατον αὐτοῦ ἀδηλόν τε καὶ πολλοῖς διαφωνούμενον λέγει γενέσθαι. αὐτὸς δὲ ἐκείνου τὸν τρόπον ἀσυνδιάστολος· καὶ * δοκεῖ καὶ ζῶντα ὑπολέλειφθαι, ὡς δεῖ τὸν σοφὸν τοῖς πολλοῖς λανθάνοντα βιῶναι. εἰ δὲ μὴ, κἂν χρῆν ἀποδιδράναι λανθάνοντα. πάθοι δ' αὐτὸς μηδαμοῦ γῆς ἐγνῶσθαι. λέγει δὲ αὐτὸν μάλιστα χρημάτων κρείττω γενέσθαι, ὡς καὶ τοῦ κτήσιν αὐτοῦ τοῦ τε ἰδίου ἀδελφοῦ καὶ ἑτέροις κεκαλλιπεῖν· καὶ τοῦδε μηδενὸς τῶν ἐπὶ δυνάμεσι, καί τοι πολλὰ ἀξιωσάντων λαβεῖν χρήματα. αὐτὸν τὸν ἐν Ἐφέσῳ λιμὸν καὶ προειδεῖν, καὶ γενόμενα παῦσαι. καὶ λέοντα δὲ ἰδεῖν, καὶ εἰπεῖν, ὡς ἡ τοῦ Ἀμάσιδος τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως ψυχὴ ἐν τῷ σώ-

κ. ὡς

κ. ἐπ λέ-γει

LEGI Philostrati Tyrij de vita Apollonij Tyanei libros octo. Stylo vsus est aperto, gratioso, cõciso, pleno etiam dulcedine, ac cum ex priscis loquendi formis, tum ex recentioribus elegantiis laudem quærit.

Narrat Apollonium ad Indos (quos & Brachmanas nominat) profectum esse, ex quibus pleraque diuinæ eorum sapientiæ didicerit. Profectum item ad Æthiopum sapientes, quos & γυμνοὺς appellat, quòd nudi ætatem perpetuo transigant, & ne cœli quidem tempestate atque inclementia vexati amictum induant. Indorum autem sapientes longe ait his antecellere, tum quod Solis radiis propiores, mente sint magis acuta & pura, tum ex eo quoque, quod ætate sint priores.

Ab Apollonio porro eorum nihil omnino gestum refert, quæ fabulosè de ipso narrantur: tantum philosophicam quandam temperatámque eius vitam extollit, qua Pythagoream sectam, cum moribus tum doctrina expresserit. Mortem ipsius obscuram fuisse, & à multis variè narratam scribit, studiosè hoc ipsum Philostrato agente. Etenim & viuentem dicere solitum sapientem oportere fallere omnes, ac latere in vita; id si nequeat, mori saltem latentem debere. Sepulchrum eius nusquam ostendi. Addit & diuitiarum mirificum contemptorem fuisse, vt & suas ipse possessiones germano fratri aliisque sponte concesserit, & à nemine potentiorum pecunias acceperit, quantumuis illi multa merenti obtruderent. Famem Ephesi longè ante prouidisse, & ortam sustulisse. Leone forte viso, dixisse, Amasidis Ægyptiorum Regis ani-

mam, pœnas vitæ ſcelerum dantem, in feram illam commigraſſe. Empuſam itē deprehendiſſe, ſub perſona meretricis Menippi, ſe amore captam fingentem. Puellam Romæ quidem exſpirare viſam, in vitam reuocaſſe. Soluiſſe compedes ſibi, dum in carcere conſtrictus teneretur.

Apud Domitianum Imp. cauſam dixiſſe, pro ſe & Nerua, qui Domitiano in Imperio ſucceſſit, cauſaque dicta è foro euanuiſſe, & ad Demetrium, ac Damin (ſic cum iis pacto inito) nullo temporis ſpatio, ſed momento, acceſſiſſe, licet dierum aliquot itinere diſtantes. Talia de ipſo Philoſtratus commíniſcitur. Negat tamen pro initiatore habendum, propterea quòd eorum ōperum quædam effecerit, quæ ab illo confecta à quibuſdam iactabantur: ſed per philoſophiam, ac vitæ puritatem, hæc etiam, quæ ipſe mox narrauerit, ab illo perfecta fingit. Quin potius exoſum Magis, ac veneficis, non verò magicæ arti deditum fuiſſe.

Iam de Indis omnia iſte, maximè abſurda, fidéque indigna conſuit. Dolia enim apud iſtos ſtatuit, plena imbrium & ventorum, quibus datum ſit regionem compluere, in imbrium penuria; iterumque diſcuſſis imbribus ſiccare, dum alternis aquam ventumque è doliis ſuppeditant. His ſimilia, dementiæ plena, & alia plurima prodigioſe confingit. itáque libris octo omnis ab illo vaniſſimi laboris opera conſumitur.

A εἰφ εἴη, ὑπέχουσα δίκην τῶν βεβιωμένων. ⁊ Εμπουσάν μ ἐλέγξαι, ὃν ὑποκρίσει ἑταίρας ἐρᾶν Μενίππου τοῦ ξυναπομνύοντος. ⁊ κρῖναι ὃν Ρώμῃ, ἀρτι τεθνᾶσαι δοκοῦσάν μ, ἐπαναγαγέσθαι τοῦ βίου, καὶ λῦσαι ὃ σκέλος ὃν ᾧ δεσμωτηρίῳ, ὄντα δεδεμένον. καὶ ἀπολογήσασθαι μὲν τοῦ Δομετιανόν, ὑπὲρ τε αὐτοῦ καὶ Νερούα, ὡς μὲν Δομετιανὸν Ρωμαίων ἐβασίλευσεν. ἀφανισθῆναι δὲ μὲν τὸν ἀπολογίαν τὴν δικαστηρίου, καὶ τοῦ Δημητρίου καὶ Δάμιν, οὕτω ⁊ συνθέσθαι αὐτοῖς, τοῦ μὴ ἐκδημεῖν· οὐ μακρὸν χρόνον, πρᾶγμα γ', καί τοι ὁδὸν ἡμερῶν τινῶν διεστηκότας. κ. διεστηκότα
B ταῦτα μὲν εἰς ἑαυτὸν ἀναπλάττει. οὐ μὴν τοί γε, ὡς εἴη τελεστὴς, εἴ τινα διετελέσατο τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ φυλαττομένων ὑπ' αὐτοῦ πεποιημένων τελεσμάτων φιλοσοφίᾳ γ' καὶ βίου καθαρότητι, καὶ ἀπ' αὐτὸς ἔφησεν, οὐδὲν εἰσάγει διαφερόντως. ἀπεμάνη γὰρ μᾶλλον μάγοις καὶ φαρμάκοις· μὴ ὅτι γε αὐτὴν τὴν μάγων προσομιλεῖσθαι τέχνη. Περὶ γ' τῶν Ινδῶν ὅσα τὰ πρῶτα προσλογώτατα καὶ ἀπιστότατα διαῤῥαψῳδεῖ. πίθους γὰρ αὐτοῖς πλήρεις ὄμβρων ⁊ ἀνέμων δοὺς, εἶτα τὴν χώραν, ἀνομβρίας, ἐπεχούσης. ἐξικμάζειν τε αὖ, καταῤῥηγνυμένων ὄμβρων ταῖς ἐκ πίθων ἀνὰ μέσος χορηγίαις κυρίοις ἐκάθιστο. προσπλήσια τούτοις ἀνοίας μεσὰ καὶ ἕτερα πλείω τερατεύσασθαι μῦθος. ἐν ὀκτὼ δὲ λόγοις ἡ πᾶσα αὐτοῦ τῆς ματαιοπονίας σπουδὴ κατέπαλωται. κ. ἀπεχ· κ. εἰς πίθους

Alia eiuſdem excerpta his luculentiora, ſed prolixa nimis, adiungere his non conſtitui ne eandem ſerram reciprocando, δὶς κράμβη θάνατος eſſet. exillis Photianis eclogis varias tantum lectiones & quædam forte ſupplementa obſeruare expediret: in quibus notandum illud eſt; quòd vbi 1. *lib. c.* 13. *pag.* 23. *c. editum eſt,* ὥσπερ ἀπὸ σκηπτοῦ θεμιστευόμενα. *apud Photium legitur* ἀπὸ σκηπτοῦ θεμ. *And. Schotto vertente,* Quæ ab ipſo proferebantur fulminis inſtar reſonabant. *Ceterum cenſuræ ſuperiori de ſtylo Philoſtrati, quaſi* δευτέραν φροντίδας, *has ſecundas eiuſdem cenſoris curas ſubiicere non abs re fuerit.*

DVlci & varia narrandi ratione vſus eſt Philoſtratus, & verbis huic rei conuenientibus, & ſimili conſtructione, qualem nemo ſcribendo inſeruit. videntur enim nonnulli incompoſitè magis dicere quàm compoſitè. hunc verò ſcimus doctiſſimum fuiſſe, & à recto non aberrantem, propriam conſtructionis nouitatem adhibuiſſe: ſed quæ antiqui dixerunt ra-

Οὗτος δ' ὁ Φιλόστρατος ἀπαλείᾳ μὲν καὶ χάριτι γλυκείᾳ, καὶ ποικιλωτάτῃ, καὶ λέξεσιν ἐμπρεπούσαις φράσει τοιαύτῃ. συντάξεσι μού τοι γε τοιαύταις, οἵαις οὐκ ἄν τις ἄλλος ἐς ὃ συγγράφειν τεταγμένος· δοκοῦσι γὰρ πῶς ἀσυντάξιαις μᾶλλον ἐοικέναι, ἢ συντάξεως ὀπῶν μετέχειν. ὃς δ' ἴσμεν ὁ ἀνὴρ ὡς πολυμαθέσταλος ὤν, οὐκ ἂν ἐξαμαρτία τὴν ὀρθοῦ εἰς ταὐτὸν ἐξενέγκοι τῷ ἐξαπορῆσαι τὸν τῶν συντάξεων κανόνα. ἀλλ' ἄ τισι τῶν ἀρχαιοτέρων ἀσυνηθείας ἴσως εἴρηται, τούτοις

ἔτ εἰς χρεῖαν ἀπενεχθεῖσα, πεπ[illegible]ρπασμένῳ αὐτῶν τὴν χρῆσιν ὑπιδιηκμένους· καὶ οὐκ εἰς μάτην, ἀλλὰ τοῦ ἡδέος χάριν. ἔχουσι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν λόγων, τὸ ἐπαγωγὸν καὶ ἐπαφρόδιτον.

A rius, iis liberius vsque ad satietatem vsum esse: licitum esse eorum vsum demonstrans; nec id frustra, sed dulcedinis gratia. huiusmodi enim oratio conciliandi vim habet & venustatem quandam.

Ex τῆς Σουΐδα περὶ Φιλοστράτου.

Φιλόστρατος Φιλοστράτου τοῦ καὶ Νέρωνος Λημνίου Σοφιστοῦ, ὁ αὐτὸς δεύτερος Σοφιστής. σοφιστεύσας ἐν Ἀθήναις· εἶτα ἐν Ρώμῃ ὑπὸ Σεβήρου τοῦ βασιλέως καὶ ἕως Φιλίππου, ἔγραψε μελέτας, ὑποτυπώσεις ἐρωτικάς· εἰκόνας ἤτοι ἐκφράσεις ἐν βιβλίοις τέτταρσι· Γυμνάδας, αἰγας ἢ περὶ αὐλοῦ. Ἀπολλωνίου βίον τοῦ Τυανέως ἐν βιβλίοις ὀκτώ· ἀγορήν· ἡρωϊκόν. βίους σοφιστῶν ἐν βιβλίοις τέτταρσιν. ὑπογράμματα καὶ ἄλλα τινά.

B

De eodem Philostrato, è Suida.

PHilostratus, Philostrati Veri Lemnj Sophistæ nepos, ipse etiam alter Sophista. Docuit Athenis, deinde Romæ, sub Seuero Imperatore, vsque ad Philippum scripsit declamationes, epistolas amatorias, imagines, seu descriptiones, lib. IV. dissertationes, Capras, siue de fistula: Apollonij Tyanei vitam libris octo: forum, heroicum, vitas Sophistarum quatuor lib: Epigrammata, & alia quædam.

FED. MORELLVS LECTORI ΕΠΙΕΙΚΕΙ.

QVONIAM conuiuium istud Philostrateum, ad quod inuitatus es, ἑορνὸς est, aut ἑορνικόν τι præ se fert, audisti quinam ἑορνισταὶ extiterint. In primis [illegible] *ISAACVS CASAVBONVS: is identidem à nobis consultus, vbi in hoc Autore dignus vindice nodus occurrebat, ex incertis certos, compotésque consilij, vt Pythius quidam, reddidit; & è Bibliotheca Regia, cuius vigil Carthophylax est, benignè nobis suppeditauit Codices manu non valde prisca nec ita recente, sed scita & fida satis exaratos: quorum vnus VIII. lib. de Apoll. vita, vltimo tamen μειούρῳ, continebat: alter Sophistarum vitas. Vtriusque ope quædam loca tibicine egentia fulciuimus: alia praua dixerimus: interdũ fugitiuas aliquot periodos retraximus. Sed quia est prudentis animi & verecundi, autore Apuleio, vel falsa vituperatione grauari; si quis ex primis huius operis paginis, quòd puræ sint à varietate lectionis segnitiem aut malam fidem eorum qui contulerunt, arguendam putet, sic habeto: ante quàm prior Cod. Regius ad nos peruenisset, inchoatam fuisse editionẽ, indéque factum vt defuerint nonnulla, è quibus præcipua nunc tibi quasi ἐκτροφεῖσμα rependere quid cunctarer? Sedenim nocuit differre paratis. Pag. 1. B. leg. καὶ ὅ ἐφ. pag. 3. B. καθάπερ ζωγράφος ἐστι. D. ἢ δῆμο. & καίτοι τις. p. 4. B. ἀγνοιάν. & mox* [illegible] *λελυμένα τ. C. post αὐτὸ, adde, πάλε ἐκ τ ἐκείνῃ ὑποτολὴν. ἐπ. p. 5. A. ὑπομνημάτων τούτων, οὐ. B. οὐ μὴν δεξιὰς γε ἀ. mox, ξυνθέντι ἐς ἀπ. C. τοῖς τε φ. vt scribendum conieceram. p. 6. B. ἀγῶσιν γ. C. ἀφιγμένης, ἀ. D. ἐμμετρεῖσθαι τ. p. 8. A. γὰρ οὐδαμοῦ ἁ. deliciis nusquam magis diffluunt. p. 9. B. βαίρων ὑπὲ τ. paulò post,* [illegible] *τὸ π. D. ἡ γῆ αὐτὴ δ. p. 11. B. τὰ ζῳὰ ζ. C. καὶ τὰ μ. p. 12. B. δοκεῖ μοι, ἐ. ὦ ἐε. τ. ἀ. τ. μὴ* [illegible] *τ. Cetera minoris erant momenti. Deinde clariss. vir STEPHANVS TVRNEBVS Reg. Consiliarius, emẽdationes & notas ἰσοφόρους in Εἰκόνας vtriusque Philostrati è libro parentis sui & Reip. literariæ columinis ADR. TVRNEBI* [illegible] *sedulò collectas, amicè vltróque contulit; has suis quasque locis aptè inserendas curauimus. En opifer alius R. P. ANDREAS SCHOTTVS è Societate IESV Theologus πολύσοφος, non simpliciẽ has Epulas symbola beauit; quippe qui & quasdam in Græca animaduersiones misit, & Cod. Græcum Heroïcorum, vitæ Sophist. Philostr. Iun. Imaginum, & Callistrati Ἐκφράσεων, Venetiis concinnius & castigatius excusum An. 1550. cum Latina Alem. Rhinuccini Flor. VIII. lib. de Apollon. translationes editione recognita & notis aucta à G. Longolio ex edit. Colon. vnde Philostr. δύτυχῶν οὐκ ἀφήσεται. vt alio quoque munere gaudet, quo grauiss. & eruditiss. Senator PAV. PETAVIVS concesserit, vt Cod. suo scholus & glossis Græcis onerato vteremur, è quibus αὐθολογεῖν τι expeditum fuit. Salue & plur. vale.*

ΕΙΣ ΤΟΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΝ.

ΦΕΔ. ΤΟΥ ΜΟΡΕΛΛΟΥ.

Λήμνιος ἢ Τύριος, πότερός σε Φιλόστρατε ῥήτωρ·
Καπνὸν ἰδεῖν θέφσκοντ' ὅτι πάτρας γλυκὺ σοι;
Ὦ πόνον, Ἡρῴς τε, καὶ Εἰκόνες, οἵ τε Σοφισταὶ,
Καὶ σελίδες πνυταὶ οὐ γλυκίους πατρίδος;

E FED. MORELLI TETRASTICHO.

LEMNIVS an fuerit, Tyriúsve PHILOSTRATVS, hæres?
Quid refert; idem si sapor est operum?
Facundas Tabulas, Heroïca gesta, Sophistas,
Actæis scriptor condidit hic salibus.
Ergo si patria est vbicumque bene est, ibi vera
Autoris patria est, quo monumenta nitent.

ΟΚΤΑΣΤΙΧΟΝ

ΕΙΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΓΡΟΓΟΝΟΥ

καὶ νεωτέρου τοῦ Φεδερίκου Μορέλλου καθορθωθείσας.

Εἰκόνας αἳ τὸ πάλαι πεχθήσατο ζωγράφῳ ἴδρις,
Εσμὸς χαλεπῷ πουλὺς ἐλιήσατο.
Ανθηλαν δὲ σελῖσι Φιλοστράτου ἀμφοτέροιο,
Γήραϊ δ' αὖ σελίδες κεῖντο μωραινόμεναι.
Χεῖρ' ὀρέγων δὲ Μορέλλῳ ἀλεξήτειρα ὀλέθρου,
Ημιφθεῖς σελίδας δαΐφρων ἐμφθίσεν.
Ζωγράφος οὖν ὄσσωνται Φιλοστράτῳ ὅτι χρεώσης,
Τόσσα Φιλόστρατος ἄρ' ποτε Μόρελλε τείν.

E Græco Octasticho V. C. Bapt. Machavlt.

Pinxerat egregias pictoris cura tabellas,
Has immitis hyems deinde male obruerat.
Post, geminus scribendo Philostratvs integrat omnem,
His florem: infecit sed monumenta situs.
Tum medicas adhibente manus ad scripta Morello,
En redivina ad nos pagina docta redit.
Hinc tibi pictorem debere, Philostrate, constat,
Federicvm de te quod meruisse patet.

NIC. MORELLVS FED. F.

INDEX CAPITVM
VITAE APOLLONII
A PHILOSTRATO DESCRIPTÆ
VIII. LIB.

CAP. LIB. I.

De ritu & silentio Pythagoræ, deque Agrigentino Empedocle. Cap. i. pag. 1

Iniustè damnatum Apollonium magia, quòd multa futura præuiderit, cùm & Plato & Socrates & Anaxagoras eo notati crimine non fuerint: licet diuini fuerint viri, vltimáque prædixerint. Cap. ij. pag. 3

De Damide Apollonij socio, deque commentariis dictorum factorumque eApollonij ad Iuliam reginam. Cap. iij. pag. 4

Vbi natus Apollonius fuerit, deque aquæ cuiusdam mira potestate. Cap. iiij. pag. 6

Apollonium quartumdecimum iam annum natum ad Euthydemum rhetorem à patre deductum, tum ad Euxenum. Cap. v. 7

Qualis vestitus Apollonij, deque miro ad eum hominum concursu, ex quo vel ab Æsculapio laudatus fuerat: tum de adolescente quodam Assyrio, quòd aqua intercute liberatus ab Apollonio fuerit. Cap. vi. 10

De quodam Cilicum omnium ditissimo sacrificanti Æsculapio, vt sibi oculum effossum restitueret; quámque ob causam oculum perdidisset: & quod iussu Æsculapij exclusus à templo fuerit. Cap. vij. 11

Sciántne omnia Dei, an minimè. tum quonam modo orandum sit, quæque à diis hominibus debeantur: postremo verba Apollonij ad Æsculapium. Cap. viij. 13

De Cilice quodam forma Apollonij capto, tum quibus verbis ab eo inhonesta petierit, & quod tertio die post malam partem obierit. Cap. ix. 14

De morte parentum Apollonij, & amplissima eius hereditate. Item quo modo fratrem vitiosissimum correxerit: deinde de mira eius castitate. Cap. x. 15

Interrogatus Apollonius cur non mandaret aliquid literis, quid responderit, quódque integrum quinquennium ita tacuerit, vt ne verbum quidem vnquam emitteret. Quot item bonorum nutus & signis, dum sileret, causa fuerit; tum de asylo Tiberij. Cap. xi. 17

Epistola Apollonij ad frumentarios mercatores. Deinde finito silentij tempore vt Antiochiam se contulerit. Deque templo Daphnæi Apollinis, & Daphne, & magno ad eum concursu Assyriorum. Inde præcepta ad discipulos, & quid illis faciendum tota die. Cap. xij. 20

Quo dicendi genere vsus Apollonius fuerit, quódque interroganti dialectico responderit. Deque discessu eius ex Antiochia ad Indos, & quod ad Ninum vrbem peruenerit, inibique Damidem inuenerit, qui Apollonium admiratus secutus est perpetuus comes, omnia illius dicta factáque literis accuratè commendaturus. Cap. xiij. 23

Cùm in Mesopotamiam peruenissent Apollonius, quasnam merces secum se ferre interroga-

tus reſponderit. Deinde de Meſopotamia, quare ita appellata fuerit ; deque Tigride & Euphrate fluuiis. Tum quanta fuerit fortitudo & ſapientia Apollonij.
Cap. xiiij. 26

Apollonium Cteſiphonte relicta in Babylonis fines peruenisſe : quidque Satrapæ inibi cuſtodi, quiſnam eſſet, & vnde veniret, interroganti, reſponderit : Inde Satrapæ amicum factum, theſaurum ab eo oblatum, & reliqua munera, præter panem & olera, renuiſſe. Cap. xv. 28

De leæna eximiæ magnitudinis occiſa à venatoribus, & catulis octo in vtero inuentis. item quid de leænæ partu proditum ſit. tum quid leænam & catulos ſignificare Apollonius vaticinatus fuerit. hinc de octo paſſerculis & matre à dracone in Aulide deuoratis. Cap. xvi. 30

Quòd ſomnium viſum Apollonio profecto in Ciſſiam, & ſomnij explanatio. tum de Eretriis populis hiſtoria : deque Apollonij ad Clazomenium Sophiſtam epiſtola. hinc hiſtoria Eretrienſium, vt ex Eubœa in Mediam peruenerint ; quídq; Apollonius dum illorum ſepulchra inſtauraret, dixerit. Item quid pro Eretriis ab rege Apollonius petierit. Cap. xvij. 32

Quanti fuerint Babyloniæ muri : deque flumine Euphrate, & ponte pulcherrimo in eo. Item, de regia admirabili, & thalamis & aliis in ea, necnon de Sapphiri colore, & de Magis pauca quædam. Cap. xviij. 36

Ingreſſum Babyloniam Apollonium ſtatuam regis auream noluiſſe adorare. Deinde eius verba ad Satrapas regis, & quonam modo ad regem accerſitus acceſſerit. Deque regis ſomnio. Cap. xix. 38

Apollonium dum duceretur ad regem, de vxore Pamphyli cuiuſdam Sapphus amica locutum, ne regias opes admirari videretur. hinc ad regem ductum multa cum eo locutum, & admiratum regem. Cap. xx. 41

Apollonio à rege conceſſum vt ab hoſpite priuato acciperetur. hinc miſſum Eunuchum ad Apollonium, vt decem quæcunque vellet munera ab rege peteret, & tempus petendi conſtitutum. tum quid Damis ſuaſerit de accipiendis muneribus. Cap. xxi. 44

Simulaſſe primò Apollonium tanquam perſuaſum à Damide accepturum ſe ab rege munera, quod Æſchines, Plato, Ariſtippus, Elicon, Python, Eudoxus, Speuſippus amatores pecuniarum fuerint : deinde grauiter diſputaſſe de contemnenda pecunia, & præſertim à viro ſapiente. Cap. xxij. 46

Apollonium duntaxat à rege petiuiſſe vt Eretriorum miſereretur, dixiſſeque nulla re alia ſe indigere præter panem & bellaria. Deinde Eunuchum quendam cum vna ex regiis pellicibus deprehenſum, nec damnatum morte ſententia Apollonij. hinc quid regi faciundum eſſet, vt ſecurus dominaretur dixerit Apollonius, deque legatis ad regem. Cap. xxiij. 49

Ægrotanti regi plurima de immortalitate animorum dixiſſe Apollonium. hinc multos ſermones vltro citróque inter eos habitos : tandem benignè à rege dimiſſum Apollonium : donatúmque camelis & ceteris neceſſariis eunti ad Indos. Cap. xxiiij. 52

INDEX CAP. LIB. SECVNDI.

De Armenia, Cilicia, Pamphylia, Caribus : deque Caucaſi, & Mycales montium

altitudine. Idem de Tauro, India, Scythia, Mœotide, Ponto. Quantus sit ambitus Caucasi. Quòd Pantheræ aromatibus gaudeant. De torque aureo in collo Pantheræ inuento. Vnde dicitur Nysæus. Cap. i. 55

De Prometheo & vinculis, quibus ligatus fuisse dicitur. Cur incolæ Caucasi aquilas persequantur. De quatricubitis, & quincubitis hominibus, & Lamia execrationibus fugata. Item Anaxagoram in Mimanto, Thaletem in Mybala, atque in Ato alios contemplatos: & quomodo vere sit contemplandum. Cap. ij. 57

De Copheno fluuio, & camelis, quorum genua inflexibilia. Déque vino ex Dactylis non minus inebriante, quàm quod ex vuis: & de melle ex arboribus. Cap. iij. 60

De Nysa monte plantis consito, vt Tmolus in Lydia. De templo Bacchi vitibus, hederísque complexo: & simulachro eiusdem. Item cuiasnam Bacchus fuerit, varias esse opiniones: sed inscriptione quæ in disco apud Pytho visitur, credi Thebanum fuisse. tum de altero Baccho Indi fluminis filio: necnon Nysam μηρὸν, id est femur, à Libero patre appellatam. An Alexander Macedo in Nysa Orgia celebrauerit. Cap. iiij. 63

De petra auerna stadiis xv. lata, quæ ἄορνος, id est, sine auibus, ab α priuatiua, & ὄρνις auis dicitur. & quare ita appellata fuerit. Item quid bonum equitem, ac militem facere oporteat. Tum de puero agitante elephantum: & ipso elephanto. Cap. v. 66

Elephantorum esse triplex genus. Déque elephanto annos nato plures quadringentis: eundémque pro Poro rege aduersus Alexandrum pugnasse. De alio item elephanto Aiace nomine, capto anno quadringentesimo post bellum quoddam in Libya: hinc non rectè sentire qui elephantorum dentes cornua potius esse, quàm dentes volunt. demum, qui dentes liuidi, qui albi, qui magni, qui parui, qui sectu faciles sunt. Cap. vi. 69

De moribus elephantorum, amoréque in fœtus animalium omnium, & quòd leæna pardorum amore capiatur: leones verò si masculosos viderint catulos, eos vt nothos discerpant. Phocam præterea, quòd mortuum peperisset catulum, triduò à cibo præ dolore abstinuisse. Aquilam etiam aëtite lapide (ἀπὸ τοῦ ἀετοῦ, id est, aquila dicto) Ciconiam verò lychnite (λύχνος lucerna est) nidos suos, vt serpentes arceant, conglutinare. Cap. vij. 72

An verum sit, quod de vipera pariente à quibusdam dicitur. Hinc Euripidis Iambicum, ἅπασι δ' αὐθρώποισιν ἡ ψυχὴ τέκνα. id est, Cunctis hominibus filij sunt corculum. *à Philostrato sic repositum, ἅπασι δὲ ζῴοισιν ἡ ψυχὴ τέκνα. id est,* Natos parentes, vt cor omnes diligunt. *Item cur minimi elephantes in itinere præcedant. Quidque Iuba de ipsis scripserit. Deinde de traiectu fluminis: quantáque sit illius latitudo. Cap. viij.* 74

De niuibus, quæ ex Æthiopia, & Catadupis montibus dicuntur fluere: déque equis fluuialibus, & Crocodilis, ac maximis Indiæ caloribus. quáque re feruores remittantur. Vtque ad Taxila regiam vrbem peruenerint: tum de vestitu Indorum: & vnde byssus nascatur. Templum quoque aut vrbem fuisse maximum, vbi multa præclara videbantur: vt Tabellæ de gestis Alexandri & Pori, adeò artificiosæ, vt à Zeuxide, aut Polygnoto, aut Euphranore sculptæ iudicarentur. Cap. ix. 78

De pugna Alexandri & Pori: ac victum fuisse Porum: sed eodem die & amisisse regnum, & dono accepisse. Hinc disputatio de pictura & coloribus: déque Aiace Timomachi. Cap. x. 81

Apollonium ductum fuisse ad Indorum Regem: tum de domibus Vrbis, & templo margaritis constrato. Deinde qui sermo habitus fuerit inter Apollonium & Phraotem regem: déque eius modestia & temperantia: & quòd Græcæ linguæ rex peritus fuerit. Cap. xi. 85

Apollonium cum regem ad conuiuium profectum: & quale conuiuium fuerit: Déque sagittandi Indorum peritia. Hinc quales in Græcia, quales apud Indos essent philosophi: quotóque ætatis anno inibi philosophiæ dare operam adolescentes incipiant: quódque omni eos vitio carere oporteat: esse præterea, qui illos examinent, an philosophia digni sint: ídque ex oculis, & supercilius, ac genis præcipuè cognosci posse in conuiuio ab Rege narratum. Cap. xij. 89

Narratio Phraotæ regis de parentibus suis, & seipso: vt scilicet pater adhuc adolescens regno eiectus, philosophiæ apud sapientes operam dederit, ipséque Græcas literas edoctus à patre ad eos ipsos sapientes philosophiæ gratia missus fuerit; ac defunctus parentibus ab amicis paternis in regnum reuocatus. Cap. xiij. 95

De Oxydracis, & eorum vrbe inexpugnabili: vt pote qui non armis, sed tonitruis, & fulminibus à Ioue missis hostes propulsent: Idque in Herculem & Bacchum visum olim fuerit. Quodque Ægyptius Hercules ad Gades venerit, non Thebanus. hinc longa disputatio vtri magis somno capiantur, vinine, an aquæ potores. Déque medicamentis ad somnum, & Amphiarao vate. Cap. xiiij. 96

Apollonium sacrificasse Soli expectante Phraote, vt de agro vendito, de quo controuersia obinuentum thesaurum, dicendæ sententiæ consiliarius interesset: agrúmque Apollonij sententia, cessisse emptori: quod vir bonus esset, iustúsque & pius erga deos: contra, malus venditor, impiúsque & deorum contemptor. Tum de camelis albis, ac regis epistola pro Apollonio ad Iarcham præceptorem vnum è sapientibus. Hinc de portis in quibus Alexandri & Poristatuæ, & de aris inscriptis epigrammate, atque de columna vbi scalptum, Ἀλέξανδρος ἐνθάδε ἵστη. id est, Alexander hic stetit. Cap. xv. 102

INDEX CAP. LIB. TERTII.

De Hyphasíde flumine, & piscibus in eo, pauonibus nomine: de oleo naturæ mirabilis: de asinis syluestribus vnicornibus, déque poculo ex iis cornibus admirandæ virtutis: hinc de muliere nigra facie, ceteris partibus candida. De cinamomo in Caucasi radicibus: de arbore ferente piper, & simiis: cúrque earum carne leones vescantur: necnon vt in colligendo pipere simiæ decipiantur. Cap. i. 108

De planicie itineris quindecim dierum, ac frumentorum, & fabarum magnitudine: déque ceteris fructibus. Tum de draconibus, & venatione eorum: quódque inde sit venatoribus lucrum. Capi verò eos carminibus: esséque in draconum capite lapillos miræ virtutis. Cap. ij. 112

De Paraca vrbe, cuius ciues belluarum linguas intelligunt. Item de ceruis albis, quantáque veneratione sint sapientes apud Indos. hinc Græcè omnes loqui, qui vicos apud sapientes incolunt. De colle præterea sapientum ex natiuo saxo, in quo Bacchus & Hercules sculpti visuntur, conantes cum Dijs Panibus collem occupare, & fugati fulminibus. Item de puteo culpæ & cratere veniæ pleno ignis, déque duobus dolijs, quorum alterum pluuias, serenitatem alterum facit. Cap. iij. 115

Quid de Indis in oratione Apollonius scribat: hinc epistolæ interpretatio, cur scilicet in terra Brachmanæ & sint & non sint, nihilque eis cum sit, nihil deficiat tamen.
Cap. iiij. 119

Acceptum à sapientibus Apollonium, inueniséque eorum principem Iarcham in throno sedentem: tum diuinasse nomen, & Apollonij, & parentum eius, & pleraque omnia, quæ illi euenerant, ac si semper affuisset: Memoriam præterea ab illis post Deos coli. Hinc de mirabili vnguento, quo vncti statim sudabant, deque terra saltante percusso baculo, vtque ipsi miraculosè eleuarentur è terra.
Cap. v. 121

Indorum sapientes scire omnia. Deósque esse, quicunque boni sint. Hinc de Achille, & Gange Rege longo decem cubitis, & formosissimo: qui postea transierit in Iarcham. Item quomodo Pythagoras Euphorbum se fuisse censuerit. Déque puero, qui olim Palamedes. Cap. vi. 124

Apollonium in alio corpore nauis fuisse gubernatorem: & quid tunc præclarè gesserit. Hinc Proteum in Pharao habuisse domum. Minoem præterea fingi à poetis iustitiæ administratorem esse apud inferos, licet crudelissimus omnium fuerit: contrà, Tantalum, qui humanus vir fuit & pius, siti & fame excruciari, lapide etiam ruituro supra caput eius appenso: tum de statua eiusdem simili phialam propinanti, cur ita.
Cap. vij. 128

Medorum regem ad sapientes profectum consilij gratia: Hinc inuitato eo ad cœnam, tripodas, ac fercula per se suo tempore accessisse ad discumbentes, & alia id genus visa.
Cap. viij. 132

Sapientes, cùm ad eos se contulit Apollonius, duodeuiginti fuisse. Deinde qualia sint, quæ non virtute, sed sorte eligantur. Item Medorum regi illius ætatis, viginti millia seruorum domi nata extitisse. Tum de Xerxe, & fuga eius ex Græcia.
Cap. ix. 136

De Tantali potione, ac poculo: qualísque Tantalus viuens erga homines fuerint.
Cap. x. 140

Ex quibus rebus compositus sit Mundus. Tum de quinto elemento, & quòd simul creata elementa fuerint, essèque mundum animal vtriusque generis. hinc naui Ægyptiæ omnium quàm maximæ mundi regimen comparatum. Gubernari verò mundum à Deo omnium creatore, atque à Diis, qui sub eo sunt. De peritia præterea linguæ Græcæ, & facundia, & vrbanitate Iarchæ. Dein quæstio terráne mari maior sit, an mare terra.
Cap. xi. 141

De puero formoso adamato, vexatóque à Dæmone, & de epistola à sapientibus ad Dæmonium, quo abiret à puero. Tum de Claudio, Lusco, & muliere abortum faciente liberatis. Quódque oua noctuæ si elixa comesa fuerint, abstemios faciant.
Cap. xij. 144

Apollonium de stellarum diuinatione libros quatuor conscripsisse: atque etiam de sacrificis. Inde an scientia diuinandi teneri ab humano queat ingenio, & qualis esse debeat, qui consequi eam voluerit: tum de septem annulis stellarum septem nominibus appellatis.
Cap. xiij. 147

Quale donum mortalibus medicina, atque vnde orta ea sit. Item an diuinandi scientia sit medico necessaria. Tum de Martichora animali: de aquis aureis, de lapide alios ad se trahente Pantaura nomine: de Pygmæis, & Sciapedibus, & Macrocephalis: & de auro, quod Gryphes effodiunt, & ipsis Gryphibus. De Phœnice aui, & Cygnis.
Cap. xiiij. 149

Apollonium apud ſapientes fuiſſe menſes quatuor: tum de pio eius diſceſſu: de ſimiis nigris: de mari rubro ab Erythra rege (ἐρυθρὸν verò rubrum.) De epiſtola eius ad Sapientes: de Hyphaſide, vrbe Patala. Quid de mari rubro ab Orthagora dictum. De Oſtreis maximis, in quibus Margarita lapis. De Pagadibus Oritarum regionis. De piſcedulis, qui Græcè ἐχθυοφάγοι de vrbe Stoberis. Cap. xv. 153

De Balaris vbi emporium, de Seleris ſacra inſula: de Nereide ſæua nautis, de margarita & belluis plurimis rubri maris, deque reditu ad Babylonem. Vtque in Antiochiam profectus, & contumeliis ibi affectus in Cyprum ad Paphum, vbi Veneris templum nauigauerit. Cap. xvi. 156

INDEX CAP. LIB. QVARTI.

Quanti omnes fecerint Apollonium in patriam reuerſum. Tum de legatis ad eum, & oratione ad Epheſios. Hinc quemadmodum voces paſſerum quorundam inter concionandum Epheſius interpretatus fuesit. Poſtea de peſtilentia, quæ inuaſit Epheſios. Cap. i. 158

Quid fecerit, reliquam circuiens Ioniam Apollonius, prædicando adhortandóque ad bene beatéque viuendum, & ad ſtudia bonarum artium. Dehinc Smyrnam vrbem omnium, quæ ſub Sole ſunt, pulcherrimam extitiſſe, necnon viris præclaris potius, quàm ædificiis vrbes ornare oportere. Diſſenſionem præterea, & diſcordiam pro bono reipub. plurimùm prodeſſe ciuitatibus. Cap. ij. 161

Miſſos ab Epheſiis ad Apollonium legatos pro ſedanda peſtilentia, & quonam modo liberati ab eo fuerint: hinc illum in Græciam profectum in templo Æſculapij ſomnia, qui eò venerant, interpretari edocuiſſe: deinde iuiſſe in Ilienſes, illorúmque doctrinam adeptum ad Achillis tumulum acceſsiſſe, noctémque inibi totam ſolùm fuiſſe. Cap. iij. 164

Antiſthenem Parium interdictum ſocietate Apollonij, iubente Achille. Tum autumno ſoluiſſe Troia Apollonium, eóque tempore perinfidum mare eſſe nauigantibus, hinc de ſepulchro & ſtatua Palamedis, in qua inſcriptum, ΘΕΙΩι ΠΑΛΑΜΗΔΕΙ. *& de reſponſis Orphei in Lesbo. Cap. iiij.* 167

Apollonio apparuiſſe Achillem, permiſiſséque, vt quinque tantùm quæ vellet, à ſe peteret. De Polyxena verò dixiſſe præ amore erga ſe ſponte ſua gladio illam incubuiſſe. Tum quare Homerus de Palamede non meminerit in poëmate: quódque ſapientiſsimi viri illius miſereretur. Senarius Iambicus ex Æſchyli Nioba Θφοῖς· ϑεὶ γὰρ πρὸς Θφοις θνητὰ δϑα. Prudentibus affinia inter ſe pleraque. *Tum quare Helenam iniuſtè Græci à Troianis petiuerint. Cap. v.* 170

De philoſophis inuentis in Phalero, & ſacris Epidauriis, déque Hierophanta Antiſtite, atque adoleſcente dæmoniaco ab Apollonio liberato. Cap. vi. 174

Bacchanalia, & muliebres Athenienſium ornatus reprehenſos ab Apollonio. Tum cur Athenienſium & venti ſocij, & Boreas præter ventos ceteros maſculus, affinis eſſe dicatur. Sublatos præterea ab Apollonio crudeles Indos: hinc pro Achille legatum eſſe ad Theſſalos congregatos in Pylea ad Amphictyona celebranda: deinde de Lacedæmoniis, qui pro patria occubuere, déque Arcanane Megiſtia. Cap. vij. 177

Viſitaſſe Apollonium omnia Græcorum delubra, vt Dodonæum, Pythicum, Am-

phiarai, Trophonij, Musarum in Helicone. Tum de portu Lechæo. Quídque de sectione Isthmi vaticinatus fuerit Apollonius, & quòd postea aggressus eam Nero, destiterit ab incœptis, & quare destiterit. Inde de Demetrio philosopho: de Phauorini orationibus. De Menippo quodam amanti vnam è Lamiis, quæ se in formosiss. mulieris corpus transformauerat: vtque ab Apollonio publicè liberatus fuerit. Cap. viij. 180

De Basso quodam, qui assiduè de Apollonio maledicebat, item de legatis Lacedæmoniorum increpitis. De statua & robore Milonis. De statuaria. Tum de iuuene, qui sibi doctus esse videbatur. Cap. ix. 184

De quibusnam rebus habitæ orationes fuerint ab Apollonio in Olympus. Tum quid à Laconicis sacerdotibus Lacedæmonem profectus interrogatus fuerit. Deinde quare infortunati habendi sint mercatores. Cap. x. 188

De epistola Imperatoris ad Lacedæmonios, & somnio Apollonij: & quòd in Cretam nauigarit. Hinc de Malea, Cydonia, Gnoso, Labyrintho, Minotauro, Cortina, Ida, templo Leuenæo, leone Rheæ matris, terræmotu ingenti: insula terræmotu exorta. Cap. xi. 191

Quòd Nero philosophiam oderit, Musoniúmque philosophum in carcerem coniecerit. Quódque Philolaus philosophus Romam fugiens, ne se conferret, Apollonium terrere conatus fuerit, & quid ille responderit. Tum Philolai sermone perterritos Apollonij discipulos octo exceptis abiisse, hortatúmque Apollonium, qui remanserant: multáque de Neronis locutum sceleribus. Cap. xij. 194

De Citharœdo carmina Neronis cantante coram Apollonio. Quídque cum Thelesino Cõsule, præfectóque sacerdotum, de sacris & Diis locutus fuerit Apollonius. Cap. xiij. 198

De Neronis gymnasio, & Demetrio philosopho expulso ab Vrbe iubente Tigillino: deque prodigiosa tempestate, quàm Græci διοσημίαν dicunt: tum quid de ea Apollonius præsagerit. Quódque fulmen è manu Neronis calicem iam ori admotum excusserit. Cap. xiiij. 201

Capitis defluxiones inuasisse Romanos, & ipsum Neronem. Inde accusatum Tigillino Apollonium: quódque ne vestigium quidem vllum literarum inuentum in pugillari, vbi inerat accusatio. Tum non ausum Tigillinum nocere Apollonio, ratum supra hominem illum esse. Cap. xv. 204

De puella ad vitam reuocata, vt Alceste ab Hercule: tum de epistolis, quas ad se miserunt Apollonius & Musonius: hinc de edicto Neronis, ne quisquam Romæ philosopharetur: discessissèque propterea Apollonium occidentem versus. Cap. xvi. 206

INDEX CAP. LIB. QVINTI.

De Columnis Herculis, & Abyla, & Calpe promontoriis: de causa accessus & recessus Oceani: tum quando animæ non deserant morientia corpora: hinc de Gadibus, de insulis fortunatis, de Arte Senectæ, artis, paupertatis: de Hercule Ægyptio, & Thebano, de Geryone. Græcos præterea esse, qui Gades incolunt. Deinde de arboribus sanguine manantibus. Cap. j. 209

De Bæti flumine, vnde Bætica regio. Inde de Nerone in Olympiis, Elienstbúsque ludis. Tum de Isthmi sectione. Cap. ij. 212

Ter in Olympiis vicisse Neronem nuntiatum Gaditanis. De Vindice & morte eius: déque vitiis Neronis. Galbam præterea, Othonem, Vitellium Thebanis regibus comparatos. Cap. iij. 215

Incantatores omnes esse miserrimos. Tum Siciliæ tricipitem natum infantem portendisse Galbam, Othonem, Vitellium, annum duntaxat regnaturos. Cap. iiij. 218

De Typhœo, & Ætna. tum de fabulis Æsopi, & poëtarum figmentis: quódque illa magis, quàm hæc accedunt ad sapientiam. Deinde vt Æsopus, cùm esset pastor fabularum componendarum peritiam adeptus fuerit. Cap. v. 220

An Gigantes cum Diis bella gesserint. Item cur montes ardeant. Tum de naui submersa, quam perituram prædixerat Apollonius: deque Musonio effodiente Isthmum. Cap. vi. 223

Apollonium non aspernatum fuisse meritas laudes. Deos præterea fauere philosophis. Tum de Colosso Rhodiensi, & Cano tibicine excellenti. Quidque facere possit musica. Cap. vij. 225

De adolescente Rhodio ædificante: deque alio adolescente edace. Item Theologiæ studiosos esse Ægyptios. Tum quemadmodum prædixerit Apollonius Pharionem quendam, cùm ad supplicium duceretur, non abscissum iri. Cap. viij. 229

Improbasse Apollonium Ægyptiorum ex animalibus sacrificia. Tum de hippodromo Alexandriæ, & Claudio Imperatore. Hinc, qua ætate hominis ingenium maximè vigeat. Item Vespasiano obuiam iuisse sacerdotes Aegyptios, honorificéque illis de Apollonio locutum Vespasianum. Cap. ix. 231

Quid Vespasianus cum Apollonio locutus fuerit, qualémque regem esse oporteat. Deinde quotum annum ætatis agens Imperium adeptus fuerit Vespasianus. Hinc de Vitellij sceleribus, & quid prædixerit Vespasiano Apollonius. Cap. x. 235

De Dione & Euphrate ad Vespasianum ab Apollonio intromissis. Hinc quid de Tiberio, Caio, Claudio, Nerone, Galba, Othone, Vitellio, Cæsaribus, Vespasianus dixerit. Tum Euphratem & Dionem suasisse Vespasiano, vt occuparet rempublicam Romanam libertatis cupidam. Cap. xi. 238

Apollonius multis rationibus confutasse Euphratis ac Dionis sententiam: deinde persuasisse Vespasiano vt imperium aggrederetur. Cap. xij. 243

Iussum à Vespasiano Apollonium, vt se, quomodo gubernandum sit regnum, doceret, multa illi documenta, præceptáque dedisse, nulli non regi accuratè seruanda. Cap. xiij. 246

Philosophiæ cùm de rerum natura præcipit, credendum esse: cùm verò de Diis, minimè. Vespasianum præterea optionem dedisse petendorum munerum Apollonio, Euphrati, Dioni. Tum epistolas tres ab Apollonio ad Vespasianum scriptas. Cap. xiiij. 249

De leone mansuetissimo, qui olim fuerat Amasis rex Aegypti: quódque cognitus ab Apollonio plorauerit. Item de oratione Olympica, quam Alexandriæ habuisse ad socios Apollonius dicitur: cùm esset reliquam visurus Aegyptum, iturúsque in Aethiopam ad gymnosophistas. Cap. xv. 253

INDEX CAP. LIB. SEXTI.

De Aethiopia & Nilo atque Indo fluminibus. Item de Pygmæis, & canicipitibus, quos Græci κυνοκεφάλους, *καὶ ὑλακτοῦντας ἔθνη appellant. De gryphibus Indiæ & formicis Aethiopiæ aurilegis. Hinc de permutatione mercium inter Aethiopas & Aegyptios: Quidque super ea re disputauerit Apollonius. Cap. i.* 257

De Timasione adolescente pulcherrimo adamato à nouerca, & quomodo id prædixerit.

Apollonius, tum de Hippolyto quædam. Cap. ij 259

De Memnone Auroræ filio & eius ſtatua loquente, falſumque eſſe illum vnquam iuiſſe ad Troiam, ſed regnaſſe ætates quinque in Aethiopia. Item de pœna quæ homicidæ afficiuntur in Aethiopia: quidque prædixerit de homicida quodam Apollonius. Cap. iij. 262

Peruenisse Apollonium ad Gymnoſophiſtas, & quam ob rem illis deſpectus fuerit. Cap. iij. 265

Theſpeſionis Gymnoſophiſtarum principis iuſſu vlmum arborem locutam Apollonio. Tum præcepta Theſpeſionis de frugalitate, & id genus ceteris. Item de prodici Hercule. Cap. v. 268

Apollonium longo ſermone Theſpeſioni Gymnoſophiſtarum principi contradixiſſe de Prodici Hercule, de Pythagoræ victu & ſilentio loquendo: Item de opinionibus ſibi à philoſophia propoſitis: quodque ſapientiam, ſpretis ceteris, elegerit. De Aeſchylo etiam tragico, & aliis & plurimis. Cap. vi. 272

Obſtupuiſſe Gymnoſophiſtas oratione Apollonij. Hinc de calumnia: & quales putandi ſint, qui calumniatores audiunt. Cap. vij. 281

Apollonium rogatum à Gymnoſophiſtis narraſſe diligenter quæcunque apud ſapientes Indos viderat: quæcũque Nilum iuniorem ex illis ad Apollonium diſcendi gratia acceſsiſſe. Cap. viij. 284

Deriſiſſe Apollonium coram Gymnoſophiſtis Ægyptiorum ſimulachra, petiiſséque ab eis quam ob cauſam tam ridiculas beſtiarum imagines colerent. Hinc de Deorum imaginibus apud Græcos, & quid phantaſia queat efficere. Cap. ix. 288

De flagellis Laconicis, vndeque ea orta conſuetudo fuerit. Item qua re peregrini non admittantur à Lacedæmonis lege lata à Lycurgo. Cap. x. 291

Quid de viro iuſto, & iuſtitia Apollonius cum Gymnoſophiſtarum principe Theſpeſione diſputauerit. Cap. xi. 295

Immortalem eſſe animum diſputandum à Gymnoſophiſtis & Apollonio. Hinc de cataduplis, hircoboue, aliiſque animalibus: deque Nomadibus, Elephantophagis, Naſomonibus, Androphagis, Pygmæis, Sciapodibus, Cataractis, atque ſtrepitu inenarrabili aquarum cadentium: item de altitudine verticis Nili, de Dæmone Nilum moderante, cuius Pindarus meminit. Cap. xij. 299

De Satyro prope catarrhactas Nili fœminas aggrediente, & quonam modo illum mitem manſuetúmque reddiderit Apollonius. Deque alterius Satyri habitu in Lemno. Cap. xiij. 302

De clade ingenti, qua Titus Hebræos affecit captis Hieroſolymis: faſſumque publice Titum ſuas ſe manus præbuiſſe Deo Hebræis irato, illiúſque, non ſua virtute fuiſſe victorem, & propterea noluiſſe coronam oblatam accipere. Quidque ſuper ea re ad illum ſcripſerit Apollonius. Tum de colloquio Titi cum Apollonio, deque morte Titi prædicta ab eo. Item de lepore piſce eſu pernicioſo, quo interiiſſe Titus dicitur. Cap. xiiij. 304

De epiſtola Apollonij ad Demetrium philoſophum: deque adoleſcente erudiendis auibus ſuas diuitias abſumente, atque perſuaſione Apollonij emendato. Cap. xv. 308

An olim Pactolus aureas arenas habuerit. An item arbores terra ſint antiquiores. Deque ingenti Antiochiæ terræmotu, atque de theſauro inuento in hortis. Cap. xvi. 312

De quodam qui Gnidiæ Veneris ſimulachri amore ardebat. Item de vrbibus Helleſponti terræmotu ab Apollonio liberatis. Tum de edicto Domitiani ne liceret eunuchos facere, & plantare vineas. Cap. xvij. 315

De adoleſcentulo rabiente à rabioſo cane demorſo: vtque vnà cum cane ab Apollonio ſana-

tus fuerit. Quódque in eum adolescentem Telephi Mysij anima transiuerit, & propterea eiusdem canis morsu sanari cum oportuisse, sicut ab Achille olim vulneratus nonnisi ab eodem sanari potuerit. Vnde Ouidius,

Vulnus Achilleo quod quondam fecerat hosti
Vulneris auxilium Pelias hasta fuit.

Deinde qua sanarire queat rabiosus. Cap. xviij. 327

INDEX CAP. LIB. SEPTIMI.

De philosophis, qui aduersus tyrannos fortiter se, ac præclarè gesserunt, vt Zenone, qui primus Dialecticen inuenisse dicitur, Platone, Pætone Rhegino, Heraclide, & Pythone, Callisthene Olynthio, Diogene Sinopensi, Cratete Thebano. Cap. i. 319

Zenonem, Platonem, Pætonem, Callisthenem, Diogenem, Cratetem inferiores fuisse Apollonio, rebus gestis aduersus tyrannos. Tum de Domitiano quædam. Quidque contra illum dixerit Apollonius. Cap. ij. 321

De tragœdo Inus fabulam agente, déque tribus Vestalibus iussu Domitiani interemptis: & quomodo Domitianus Iuliam fratris filiam occiso marito vxorem duxerit. Item Orphitum ac Rufum & Neruam in exilium missos à Domitiano. Quidque Apollonius fecerit contra tyrannum. Cap. iij. 324

De statua Domitiani prope Meletem fluuium, & qua verba in eam dixerit Apollonius, tum propterea iussum à Domitiano vt ad se accederet, præuidisséque id Apollonium. hinc in Siciliam, inde in Italiam Puteolos nauigasse; inibique inuenisse Demetrium philosophum. Cap. iiij. 326

Quare Cicadas felices Demetrius dixerit. Tum de Melito & Anyto qui Socratem calumniati sunt. Item pro quibus sit moriendum, pro quibus minimè. Tum quid profuerint cithara & cantus Neronis. Quódque Domitianus fuerit vel Nerone peior. Cap. v. 328

Moriendum esse pro philosophia Tyrannos item coli apud Medos. Hinc quando moriendum esse leges iubeant. Cap. vi. 332

Tyrannorum duas esse puniendis hominibus consuetudines. Tum quomodo Tiberius, & Nero homines occiderint. Item de Phraote, & Iarcha, & poculo sapientum Indorum. Hinc seipsum noscere vnumquemque oportere. Vnde illud, Χίλων δ' ὁ Λακεδαιμόνιος γνῶθι σεαυτόν. id est, Inque caua Chilon Lacedæmone, Nosce te ipsum. Tum quid faciat sapientia. Cap. vij. 335

Apollonium discessisse Puteolis à Demetrio nauigaturum Romam. Tum de Æliano amico Apollonij. Cap. viij. 339

Apollonium statim cùm in vrbem venit, in iudicium ductum fuisse. Tum quid secretò Ælianus ei dixerit. Cap. ix. 342

Quibus accusatus criminibus Apollonius fuerit: tum quid euenerit Aristidi ob inuidiam pulso ab Vrbe. Cap. x. 344

Apollonium iussu Æliani in carcerem ductum: hinc de Helena in Ægypto, & reticulo à Leucothea donato Vlyssi: déque diuite quodam, qui erat in carcere. Cap. xi. 347

Oratio consolatoria Apollonij ad eos qui vnà erant in custodia, iussu Domitiani, vt scilicet tolerarent, quoniam Deorum esset inuentum tolerantia, & id genus multa: déque vitiis, quæ natura inerant Domitiano. Cap. xij. 350

Quonam modo mansuefaciendi sint leones. Déque Æsopi fabula de leone ægroto, & vulpe. Item intereundum ad Domitianum, quid cum Damide locutus fuerit Apollonius. Cap. xiij. 356

Stupefactum Domitianum inter sacrificandum Palladi, habitu Apollonij dæmonium esse eum dixisse. Tum quid locuti inter se fuerint. Postremò ira concitum Domitianum, iussisse vt & caput & barbam Apollonius attonderet. Cap. xiiij. 359

Perbreues & Laconico more Apollonium scripsisse epistolas. Hinc de Syracusio quodam in carcerem profecto ad Apollonium: quídque vicißim locuti fuerint. Cap. xv. 362

De Pythone oratore, & Demosthene. Quóque modo Apollonius cùm esset in carcere è compede liberatum pedem Damidi ostenderit, atque immiserit iterum: Tum de incantationibus, & qui præcipuè illis vtantur. Cap. xvi. 365

Damidem iussu Apollonij è carcere Puteolos quæ Δικαιαρχία Græcè dicitur, ad Demetrium philosophum se contulisse. Demum de puero Arcade summæ pulchritudinis adamato à Domitiano, atque in carcerem coniecto, quia mori potius pudicus adolescens, quàm turpia, & muliebria pati constituerat. Cap. xvij. 368

INDEX CAP. LIB. OCTAVI.

Inter ducendum in iudicium quid cum scriba, à quo ducebatur, locutus fuerit Apollonius de philosophia, de iudicio, de aqua, ad cuius mensuram loquebantur rei, hoc est ad Clepsydram, quod Græci dicunt, μετρεῖν ὕδωρ, ἢ πρὸς ὕδωρ λέγειν, *id est,* metiri aquam vel ad aquam dicere. *Cap. i.* 373

Iussum Apollonium nudum ingredi in prætorium ad Domitianum. Deinde quæ ab accusatore coram tyranno interrogatus fuerit, & quomodo absolutus. Tum disparuisse. Cap ij. 375

Oratio Apollonij ad Domitianum, vbi se de iis, quibus accusabatur, defendit: quam tamen orationem non recitasse commemorant. Cap. iij. 379

In orationis Apollonij calce hunc Homeri versum fuisse:

Οὔ γάρ με κτανέεις, ἐπεὶ ὄτοι μόρσιμός εἰμι. *hoc est,*

Non me vnquam occides: nam non dant hoc tibi Parcæ.

Tum cùm esset ante Domitianum disparuisse Apollonium, ac stupefactum tyrannum. Cap. iiij. 409

Apollonium apparuisse Puteolis Demetrio, & Damidi mœstis, iisque existimantibus eum esse spiritum, præbuisse se tangendum, atque amplectandum. Hinc omnia narrasse, quæ contigerant. Cap. v. 411

Solvisse Puteolos à Demetrio Apollonium, & nauigasse in Græciam: quantúsque totius Græciæ ad eum visendum factus fuerit concursus. Cap. vi. 414

Adolescentis cuiusdam Athenienſis coërcetur garrulitas. Deinde qui in Olympiis disseruerit Apollonius cum Isagora quodam Thessalo. Cap. vij. 417

Ad Trophonium Apollonis filium sub terram ingressum Apollonium, ac gratum id fuisse Trophonio. Tum de libello Antij suspenso, qui Apollonij fuerat. Quódque in Antio regiam habuerit Adrianus, quòd eam vrbem amaret præter ceteras (est autem Antium vrbs Italiæ, quam mare alluit, quæ nunc Neptunus dicitur. Stephanus scribit Ἄντιον per θ literam aspiratam.) Deinde vndique ad Apollonium philosophiæ gratia acceßisse discipulos. Cap. viij. 419

De prodigio & ostento, quod Græcè θαῦμα *dicitur, id verò fuisse aiunt coronam in cœlo solem circundantem, quæ Græcè* περίδρομος *appellatur: significasséque Domitianum à quodam, cui nomen Stephano, occisum iri, vt mox euenit. Quódque compositis Græciæ moribus in Ioniam nauigarit Apollonius. Cap. ix.* 423

De causa mortis, ac de cæde Domitiani, & quoto suæ ætatis anno interfectus fuerit: quód-

que Epheſi id prædixerit Apollonius ex ipſa hora, qua tyrannus à Stephano ſuæ ſororis liberto occidebatur. Cap. x. 424

Neruam poſt mortem Domitiani creatum Imperatorem ſcripſiſſe ad Apollonium, vt ad ſe accederet, quidque ille reſponderit. hinc Apollonium quandiu vixit dicere frequenter conſueuiſſe, λάθε βιώσας. εἰ δὲ μὴ δύναιο, λάθε ἀποδοὺς. hoc eſt, Ignoreris vixiſſe: at ſi id non queas, neſciaris interiiſſe. *Cap. xi.* 426

De morte Apollonij, & quot annos vixerit. Hinc ligato à Dictynnæ templi cuſtodibus ſponte ſua vincula decidiſſe, atque ingreſſo eo in templum, canentium virginum auditum hoc canticum, ϛεῖχε γαῖαν, ϛεῖχε ἐς οὐρανὸν, ϛεῖχε. hoc eſt, Veni à terra, veni in cœlum, veni. *Cap. xij.* 428

De immortalitate animorum adoleſcenti cuidam Apollonium poſt obitum prædixiſſe. Cap. xiij. 430

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ βίων Σοφιστῶν.

INDEX VITARVM QVAS Philoſtratus de Sophiſtis ſcripſit.

Εὔδοξος	Evdoxus	489
Λέων	Leo	ibid.
Δίας	Dias	490
Καρνεάδης	Carneades	ibid.
Φιλόϛρατος	Philoſtratus	ibid.
Θεόμνηϛος	Teomneſtus	491
Δίων	Dion	ibid.
Φαβωρῖνος	Phauorinus	493
Γοργίας	Gorgias	496
Πρωταγόρας	Protagoras	498
Ἱππίας	Hippias	499
Πρόδικος	Prodicus	ibid.
Πῶλος	Polus	500
Θρασύμαχος	Traſymachus	ibid.
Ἀντιφῶν	Antiphon	501
Κριτίας	Critias	503
Ἰσοκράτης	Iſocrates	505
Αἰσχίνης	Æſchines	508
Νικήτης	Nicetes	511
Ἰσαῖος	Iſæus	513
Σκοπελιανός	Scopelianus	514
Διονύσιος	Dionyſius	522
Λολλιανὸς	Lollianus	526
Μάρκος	Marcus	528
Πολέμων	Polemon	530
Σεκοῦνδος	Secundus	543
Ἡρῴδης	Herodes	545
Θεόδοτος	Theodotus	564
Ἀριϛοκλῆς	Ariſtocles.	565
Ἀντίοχος	Antiochus	566

Varus	574	Οὖαρος
Hermogenes	575	Ερμογένης
Philagrus	ibid.	Φίλαγρος
Ariſtides	578	Αριστείδης
Adrianus	581	Αδριανός
Chreſtus	587	Χρῆστος
Pollux	585	Πολυδεύκης
Pauſanias	590	Παυσανίας
Athenodorus	591	Αθηνόδωρος
Ptolemæus	ibid.	Πτολεμαῖος
Euodianus	593	Ευοδιανός
Ruphus	594	Ρῦφος
Oenomarchus	595	Οινόμαρχος
Apollonius	596	Απολλώνιος
Apollonius Athenienſis	597	Απολλώνιος Αθηναῖος
Proclus	598	Πρόκλος
Phœnix	600	Φοίνιξ
Damianus	601	Δαμιανός
Antipater	603	Αντίπατρος
Hermocrates	604	Ερμοκράτης
Hippodromus	610	Ιπποδρόμος
Varus Laodiceus	615	Οὖαρος Λαοδικεύς
Cyrinus	616	Κύρινος
Philiſcus	617	Φιλίσκος
Ælianus	618	Αἰλιανός
Heliodorus	620	Ηλιόδωρος
Aſpaſius	621	Ασπάσιος

INDEX HEROICORVM Philoſtrati.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑ. Του Ηρωϊκῶν.

PHœnix	631	ΦΟίνιξ
Proteſilaus	643	Πρωτεσίλαος
Neſtor	669	Νέστωρ
Antilochus	670	Ανίλοχος
Diomedes & Sthenelus	673	Διομήδης, καὶ Σθένελος
Philoctetes	675	Φιλοκτήτης
Agamemnon & Menelaus	678	Αγαμέμνων, καὶ Μενέλαος
Idomeneus	679	Ιδομενεύς
Aiax Locrus	680	Αἴας ὁ Λοκρός
Chiron	681	Χείρων
Palamedes	682	Παλαμήδης
Vlyſſes	691	Οδυσσεύς
Aiax Telamonius	692	Αἴας ὁ Τελαμώνιος
Teucer	695	Τεῦκρος
Hector	696	Εκτωρ
Æneas	697	Αἰνείας

Σαρπηδῶν — Sarpedon 698
Ἀλέξανδρος — Alexander 699
Ἕλενος, Δηΐφοβος, καὶ Πολυδάμας — Helenus, Deiphobꝰ, & Polydamas 700
Εὔφορβος — Euphorbus ibid.
Ἀχιλλεύς — Achilles 704
Νεοπτόλεμος — Neoptolemus 715

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ εἰκόνων.

INDEX IMAGINVM Philoſtrati.

ΒΙΒ. Α. — LIB. I.

Ἑλλάδα — Elladia 730
Σκάμανδρος — Scamander 732
Κῶμος — Comus 733
Μῦθοι — Fabulæ 735
Μενοικεύς — Menœceus ibid.
Νεῖλος — Nilus 737
Ἔρωτες — Amores 738
Μέμνων — Memnon 741
Ποσειδῶν, ἢ Ἀμυμώνη — Neptunus, vel Amymone 742
Ἕλη — Paludes 743
Ἀμφίων — Amphion 745
Φαέθων — Phaëthon 747
Βόσπορος — Boſphorus 748
Ἁλιεῖς — Piſcatores 751
Σεμέλη — Semele 752
Ἀριάδνη — Ariadne 753
Πασιφάη — Paſiphaë 755
Πέλοψ, ἢ Ἱπποδάμεια — Pelops, vel Hippodamia 756
Πενθεύς — Pentheus 758
Τυῤῥηνοί — Tyrrheni 749
Σάτυροι — Satyri 761
Ὄλυμπος — Olympus 762
Μίδας — Midas 763
Νάρκισσος — Narciſſus 764
Ὑάκινθος — Hyacinthus 766
Ἀνδρίων — Andrij 767
Ἑρμοῦ γοναί — Mercuri fœtus 768
Ἀμφιάρεως — Amphiareus 770
Συοθῆραι — Suum venationes 771
Περσεύς — Perſeus 774
Πέλοψ — Pelops 776
Ξένια — Xenia 777

ΒΙΒ. Β. — LIB. II.

Ἀφροδίτη — Venus 779
Ἀχιλλέως τροφαί — Achillis alimenta 782
Κενταυρίδες — Centaurides 783

Hippolytus	784	Ιππόλυτος
Rhodogune.	785	Ροδογούνη
Arrhichion	787	Αρριχίων
Antilochus	789	Ανλίοχος
Meles	791	Μέλης
Panthia	793	Πανθία
Caſandra	795	Κασσάνδρα
Pan	797	Παν
Pindarus	798	Πίνδαρος
Aiax Locrus, vel Gyræ	799	Αἴας ὁ Λοκρὸς, ἢ Γυραὶ
Theſſalia	800	Θεσσαλία
Glaucus marinus	801	Γλαῦκος πόντιος
Palæmon	803	Παλαίμων
Inſulæ	804	Νῆσοι
Cyclops	810	Κύκλωψ
Phorbas, vel phlegyæ	812	Φόρβας, ἢ Φλεγύαι
Atlas	813	Ατλας
Antæus	815	Ανταῖος
Hercules in Pygmæis	816	Ηρακλῆς ἐν Πυγμαίοις
Hercules furens	818	Ηρακλῆς μαινόμενος
Thiodamas	819	Θιοδάμας
Abderi exequiæ	820	Αβδήρου ταφαί
Xenia	821	Ξένια
Mineruę ortus	822	Αθηνᾶς γοναί
Tele	823	Ιφοί
Antigone	825	Ανλιγόνη
Euadne	826	Ευάδνη
Themiſtocles	827	Θεμιστοκλῆς
Paleſtra	828	Παλαίστρα
Dodone	829	Δωδώνη
Horę.	830	Ωραι.

INDEX IMAGINVM Iunioris Philoſtrati.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ τοῦ Νεωτέρου Εἰκόνων.

Achilles in Scyro	832	Αχιλλεὺς ἐν Σκύρῳ
Marſyas	836	Μαρσύας
Venatores	838	Κυνηγέται
Hercules, vel Achelous		Ηρακλῆς ἢ Αχελῶος
Hercules in cunis	841	Ηρακλῆς ἐν σπαργάνοις
Orpheus	842	Ορφεύς
Medea in Colchis	843	Μήδεια ἐν Κόλχοις
Ludibundi	844	Αθύροντες
Pelops	846	Πέλοψ
Pyrrhus, vel Myſi	847	Πύρρος, ἢ Μυσοί
Argo, vel Æetes	854	Αργὼ, ἢ Αἰήτης
Heſione	856	Ησιόνη

Σοφοκλῆς
Υακινθος
Μελεαγρος
Νέσσος
Φιλοκτήτης

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ Καλλιστράτου.

Εἰς Σάτυρον, ὃς ἐν χωρίῳ ἔνθα ἠσκηζο
Εἰς ὁ Βάκχης ἄγαλμα, μεταφορικῶς ὁ, εἰς τὴν Δημοσθένους τέχνην διείλεκται.
Εἰς τὸ Ἰνδοῦ ἄγαλμα
Εἰς ὁ τοῦ Ἔρωτος ἄγαλμα
Εἰς ὁ τ Ναρκίσσου ἄγαλμα
Εἰς ὁ ἐν Σικυῶνι ἄγαλμα τῆς Καιρου.
Εἰς ὁ τοῦ Ὀρφέως ἄγαλμα
Εἰς ὁ Διονύσου ἄγαλμα
Εἰς ὁ Μέμνονος ἄγαλμα.
Εἰς ὁ Ασκληπιοῦ ἄγαλμα
Εἰς ὃν Πραξιτέλους ἔρωτα
Εἰς ἄγαλμα Κενταύρου
Εἰς ὁ Μηδείας ἄγαλμα
Εἰς ἄγαλμα Αθαμαντος

INDEX EXPOSITIONVM Calliſtrati.

IN Satyrum, qui erat in loco vbi exercebatur 864
In Bacchę ſtatuam, metaphoricè in Demoſthenis artem 865
In ſtatuam Indi 867
In ſtatuam Amoris 868
In ſtatuam Narciſſi 869
In ſtatuam Occaſionis in Sycione 871
In ſtatuam Orphei 874
In ſignum Dionyſij 875
In ſignum Memnonis 876
In ſignum Æſculapij 878
In amorem Praxitelis 876
In ſtatuam Centauri 880
In ſignum Medeę 881
In ſtatuam Athamantis 882
Sophocles 858
Hyacinthus 859
Meleager 860
Neſſus 862
Philoctetes 863

FINIS.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Α'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER PRIMVS.

De ritu & silentio Pythagoræ, deque Agrigentino Empedocle. CAPVT PRIMVM.

QVICVNQVE Samium Pythagorã laudãt, narrare solent in primis ipsum Ionem quidẽ minime fuisse, sed Troianũ Euphorbum, atque in pugna mortuum reuixisse denuo: sic autẽ interiisse, vt de illo scribit Homerus. vestitũ præterea ex morticina materia confectum renuisse Pythagoram dicunt, & ab animalium omnium esu abstinuisse. nec tale quicquam omnino sacrificandũ putasse; quòd nefas esse diceret deorũ aras sanguine fœdari: sed libis mellitis thuréque, & laudationibus magis erga deos vtendum esse putaret. talia enim ab *hoc viro sæpè Diis offerebantur*. Asserebat insuper sibi compertum esse deos immortales huiusmodi sacris lõge magis, quàm hecatombe, quãq. in caniſtro cultro gaudere. se enim aliquãdo deorũ interfuisse cõcilio, atq. ab eis didicisse, quæ illis grata,

A Ι τὸν Σάμιον Πυθαγόραν ἐπαινοῦντες, πάλαι ἐπ' αὐτῷ φασιν, ὡς Ἴων μὲν οὔπω εἴη, γένοιτο δ' ἂν Τροίᾳ ποτὲ Εὔφορβος· ἀναβιῶναί τε ἐκ τεθνεώτων, τεθνάναι δ', ὡς ᾄδει Ὅμηρος· ἐσθῆτά τε τὴν ἐκ θνησιδίων παρατοῦτο, καὶ καθαρεύειν βρώσεως, ὁπόση ἔμψυχον, καὶ θύειν· μὴ γὰρ αἱμάσσειν τοὺς βωμοὺς, ἀλλὰ μελιτόεντα, καὶ λιβανωτοὺς, καὶ ἐφυμνῆσαι· φοιτᾶν ταῦτα τοῖς θεοῖς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου. γινώσκειν τε ὡς ἀσπάζοιντο μᾶλλον τὰ τοιαῦτα, ἢ τὰς ἑκατόμβας, καὶ τὴν μάχαιραν ἐκ τοῦ κανοῦ. ξυνεῖναι γὰρ δὴ τοῖς θεοῖς, καὶ μανθάνειν παρ' αὐτῶν, ὅπῃ τοῖς ἀνθρώποις χαίρουσι,

B

A

καὶ ὅπη ἄχθονται, περί τε φύσεως σπείδειν λέγων. σὺ μὲν γὰρ ἄλλους τεκμαίρεσθαι τοῦ θείου, καὶ δόξας ἀνομοίους ἀλλήλαις περὶ αὐτῶν δοξάζειν· ἑαυτῷ δὲ τόν τε Ἀπόλλω ἥκειν, ὁμολογουμένως ὡς αὐτὸς εἴη. ξωνεῖναι δ' αὖ καὶ μὴ ὁμολογουμένως, πλὴν Ἀθηνᾶν, καὶ τὰς Μούσας, καὶ θεοὺς ἑτέρους, ὧν καὶ τὰ εἴδη, καὶ τὰ ὀνόματα, οὔπω σοὶ ἀνθρώποις γνώσιμα. καὶ ὅ, τι ἀποφαίνοιτο ὁ Πυθαγόρας, νόμον τοῦτο ἡγοῦντο ὁμιλητὰὶ ἡγοῦντο, καὶ ἐτίμων αὐτὸν ὡς ἐκ Διὸς ἥκοντα. καὶ ἡ σιωπὴ ὑπὲρ τοῦ θείου σοφίαν ἐπῃνεῖτο· πολλὰ γὰρ θεῖά τε, καὶ ἀπόρρητα ἤκουεν· ὧν κρατεῖν χαλεπὸν ἦν, μὴ πρότερον μαθοῦσιν ὅτι καὶ ὑπὲρ σιωπᾶν* λόγος. καὶ μέντοι καὶ Ἀκραγαντῖνον Ἐμπεδοκλέα βαθύσοφον φασὶ τὴν σοφίαν ταύτην. ὑπὲρ γάρ,

Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὔμμιν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός. καὶ,

Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κούρη τε, κόρος τε. καὶ ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ βοῦς, ὃν λέγεται πέμμα ποιησάμενος θῦσαι, τὰ Πυθαγόρου ἐπαινῶν εἶη ἄν. καὶ πλείω ἕτερα περὶ τοῦ Πυθαγόρου σοφῶν φιλοσοφησάντων ἱστοροῦσιν· ὧν οὐ προσήκει μοι νῦν ἅπτεσθαι σπουδῆ ὑπὲρ λόγου, ὃν* ἀποτελέσαι προθυμοῦμαι. ἀδελφὰ γὰρ τούτοις ὑπονοεῖσθαι Ἀπολλωνίου, καὶ ἕτερον, ἢ ὁ Πυθαγόρας τῇ σοφίᾳ προσελθόντα, τυραννίδων τε ὑπεραίροντα· καὶ γενομένου καθ' ἡμῶν, οὔτ' ἀρχαίους,

quæ contra haberentur. Illinc etiam accepisse dicebat ea, quæ de rerũ natura proferre consueuit: cùm ceteri coniecturis & opinionibus sibiipsis plerunq; aduersantibus de rebus diuinis vterentur. sibi autem Apollinem manifestè solitũ apparere. præterea Palladem & Musas, non manifestè tamẽ secum loqui consueuisse, alios insuper deos, quorum neq; facies, neque nomina adhuc hominibus nota essent. Illud quoque inter Pythagoræ laudes numerant; quicquid ab eo iussum prolatúmq; esset; id tanquam legem ab eius discipulis obseruari consueuisse: ipsúmq; tanquam ab Ioue profectũ venerabantur. at silentium pro re diuina ab illis colebatur: multa namque diuina, arcanáq; ab eo dicebantur, quæ comprehendi non poterant, nisi ab iis qui prædidicissent, quòd ipsum silere, oratio est. Similem quoque philosophandi rationem tenuisse perhibent Agrigẽtinum Empedoclem, quod pluribus locis eius carmina testantur, quale illud est,

Non mortalis ero, iam iámque valete sodales.

similiter & illud,

Et puer ipse fui, necnon quandoque puella.

Bos* quem ex melle & farina confectũ in Olympia immolasse fertur, eũ iuuat, qui Pythagoræ laudes celebrat.* Multa præterea numerare possem, quib. ipsum Pythagoræ imitatorem fuisse satis apparet, quæ hoc loco referenda minime censui, cùm ad alia quædam properet oratio. Statui namque iis, quæ de Pythagora feruntur, similia secutum Apollonium in lucem proferre, virum & diuiniorem in philosophia, quàm Pythagoras fuerit, & tyrannides supergressum. Claruit autem temporibus non multum ab ætate nostra remotis:

nec tamen satis nouerunt homines, quàm verè, quàm purè sanctéq; fuerit philosophatus. Sed alius quidem hoc ab eo præclarè gestum: alius verò aliud quiddam ab eo prudenter excogitatum laudat. Sunt & qui ipsum artis magicæ fuisse studiosissimum prædicant. eò quòd in Babylonia cum Magis, in India cum Brachmanis, in Ægypto cum Gymnosophistis versatus fuerit, atque hoc ipsum calumniãtur, quòd quasi violentia quadam fuerit sapiẽtiam consecutus: non rectè quidem de tali viro sentientes. Empedocles enim & Pythagoras, atque Democritus apud Magos versati, nullam tamen artis eius partem attigerunt. Plato enim in Ægyptum profectus, multáque prophetarum sacerdotúmque illic existentium dicta suis interposuit sermonibus: & velut egregius pictor advmbratis imaginibus colores superimponens, ne minimam quidem artis magicæ suspicionẽ subiit, quamuis ob sapiẽtiam singularem inuidiæ plurimum sibi contraxerit.

οὔτ' αὖ νέους, οὔπω ⓐ αὐτὸ σφᾶς γινώσκοιεν ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς σοφίας, ὧ φιλοσόφως τε, καὶ ὑμνῶς ἐπήσκησεν. ἀλλ' ὁ μὲν, φ, ὁ δ', φ, ἐπαινεῖ τὸ ἀνδρός. ⓐ δ', ἐπειδὴ μάγοις Βαβυλωνίων, καὶ Ἰνδῶν Βραχμᾶσι, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ γυμνοῖς ξυνεκρύετο, μάγον ἠγνωῶται αὐ ⓟ, καὶ διαβάλλουσιν ὡς βιαίως σοφὸν κακῶς γινώσκοντες. Ἐμπεδοκλῆς τε γὰρ, καὶ Πυθαγόρας αὐτὸς, καὶ Δημόκριτος, ὁμιλήσαντος μάγοις, καὶ πολλὰ δαιμόνια εἰπόντες, οὔπω ἐφάψασθαι τῆς τέχνης. Πλάτων τε βαδίσας εἰς Αἴγυπτον ⓟ, καὶ πολλὰ τῶν ἐκεῖ προφητῶν τε, καὶ ἱερέων, ἐγκαταμίξας τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις, καὶ καθάπερ ζωγράφος ἐσκιαγραφημένοις ὑπογράμμασι χρώματα, οὔπω μαγικὴν ἔδοξε· καί τοι πλεῖστα τῶν ἀνθρώπων φθονηθεὶς ὑπὸ σοφίᾳ.

Iniustè damnatum Apollonium magia, quòd multa futura præuiderit, cùm & Plato & Socrates & Anaxagoras eo notati crimine non fuerint: licet diuini fuerint viri, vltimáque prædixerint.

CAP. II.

INiustè igitur Apollonium, quòd multa præuiderit, multa prædixerit, tali quisquam crimine damnauerit: non secus ac si Socratẽ accusent, quòd à dæmone multa præsciuerit: aut Anaxagorã, quod sapiẽter multa ante quàm fierent, præsenserit. Quis enim ignorat Anaxagorã in Olympia, cùm nulla pluuiæ suspicio immineret, pelliceam vestem indutũ processisse: nec ita multò pòst, ingentem pluuiam secutam esse: & domum omnium iudicio firmissimam cùm breui casuram prædixisset, corruisse? & cùm diem quoq. momento

ΟΥΔΕ γὰρ τὸ προαισθάσθαι πολλὰ, καὶ προγνῶναι, διαβάλλοι ἂν ⓦ Ἀπολλώνιο ἐς τὴν σοφίαν ταύτην, ἢ διαβεβλήσεται γε Σωκράτης ἐφ' οἷς παρὰ τοῦ δαιμονίου προεμάνθανε, καὶ Ἀναξαγόρας ἐφ' οἷς προύλεγε. Σὺ δὲ οἶδε ⓦ Ἀναξαγόραν ὀλυμπάσι μὲν, ὁπότε ἥκιστα ὗοι, προελθόντα ἐπὶ κωδίῳ εἰς τὸ σταδίο ⓟ ὑπὸ προσβολῇ ὄμβρου, οἰκίαν τε ὡς πεσεῖται προφητεύσαντα, μὴ φθάσασθαι πεσεῖν γὰρ

νυκτὸς τὲ ὡς ἐξ ἡμέρας ἔσαι, καὶ ὡς λίθοι ἐκ Αἰγὸς ποταμοῦ, τῦ οὐρανοῦ ἐκδοθήσονται, προφανοφωτήσουσι, ἀληθεύσαι. τὴ σοφίᾳ ταῦτα τῦ Ἀναξαγόρου προσιδέντες, ἀφαιροῦνται τῷ Ἀπολλωνίῳ τὸ κατ' σοφίαν προσηνώσθην, καὶ φασὶν ὡς μάγῳ τέχνῃ ταῦτ' ἐπράξε. δοκεῖ οὖν μοι μὴ πρεπῖδεῖν τ' τῆν πολλῶν ἀνοιαν, ἀλλ' ἐξακριβῶσαι τὸν ἄνδρα τοῖς τε χρόνοις, καθ' οὓς εἶπέ τι, ἢ ἔπραξε, τοῖς τε τῆς σοφίας ζήτοις, ὑφ' ὧν ἔτραφη τῦ δαιμονίος τε, καὶ θείῳ νομισθῆναι. ξυνελέχθη δέ μοι, τὰ μὲν ἐκ πόλεων, ὁπόσαι αὐτῷ ἱερῶν· τὰ δ' ἐξ ἱερῶν, ὁπόσα ὑπ' αὐτῷ ἐπανήχθη, παραλελυμένοις τοῦ θεσμοῖς ἤδη. τὰ δ', ἐξ ὧν εἶπον ἕτεροι περὶ αὐτῷ. ἐπέστελλε δ' βασιλεῦσι, σοφισταῖς, φιλοσόφοις, Ηλείοις, Δελφοῖς, Ινδοῖς, Αἰγυπτίοις, ὑπὲρ θεῶν, ὑπὲρ ἐθῶν, ὑπὲρ ἠθῶν, ὑπὲρ νόμων· περὶ οἷς ὅ, τι αὖ πεφάτοιτο, ἐπιωώρθου. τὰ δὲ ἀκριβέστερα, ὧδε ξυνελεξάμην.

A temporis in noctem versum iri præuidisset: lapidem quoque de cœlo in Ægos fluuium casurum prædixisset, *vera pronunciasse*? hæc atq; huiusmodi alia ab Anaxagora præuisa cùm summæ sapientiæ testimonium esse fateantur, eandem tamen Apollonio adimentes, magicis artibus illum talia fecisse criminantur. Tantam igitur ignorantiam ex hominum mentibus remouendam esse visum est, & simul tanti viri virtutes in lucem proferendas optimum censui. Demonstrandum præterea duxi, quibus temporibus, quídque dicens aut faciens, quo etiam philosophandi genere vsus, quáve imbutus disciplina sapiens iure optimo, ac diuinus meruerit appellari. Hæc autem quæ de ipso scripturus sum, collegi partim ex ciuitatibus, quæ illum hospitio susceperе: partim ex *sacerdotum scriptis, apud quos versatus fuit: partim etiam ex iis, quæ multorum sermonibus de eo celebrata sunt: [nonnulla etiam ex ipsiusmet scriptis.] Ipse enim ad reges, ad sophistas, ad Elienses, ad Delphicos, ad Ægyptios, atq. Indos epistolas scribens, de diis, de consuetudinib. de moribus, de legib. *quasvariis in locis adinuenit, testatur. Plurima verò eadémq. certissima in hũc maximè modum collegi.

Gr. ex iẽplis in quibus ab ipso solutis sanctitas restituta fuit.

Gr. in his, quicquid tractaretur, emendabat.

De Damide Apollonij socio, déque commentariis dictorum factorúmque Apollonij ad Iuliam reginam. CAP. III.

Ἐγένετο Δάμις ἀνὴρ καὶ ἀσοφός, τὴν ἀρχαίαν ποτὲ οἰκῶν Νῖνον. οὗτος τῷ Ἀπολλωνίῳ συμφιλοσοφήσας, ἀποδημίας τε αὐτῷ ἀναγεγραφεν, ὧν κοινωνήσας καὶ αὐτὸς φησι, καὶ γνώμας, καὶ λόγους, καὶ ὁπόσα ἐς σοφίαν εἶπε. καὶ συνῆκων τις τῷ Δαμίδι, τὰς δέλτους

DAMIS fuit vir quidam non insipiens, ex Nino antiqua ciuitate oriundus: is in Apollonij philosophia socius, & in peregrinatione comes, omnia quæ ab illo in itinere gesta, visáque à se sunt, literis mandauit: sententiásq; eius omnes ac verba insuper cõplexus est: & quæcunq. ab eo præuisa, prænuntiatáq. fuerũt. Damidis familiaris quidã commẽtarios

huiusmodi ab eo nondū editos Iuliæ reginæ notos fecit: in cuius aula cùm frequentissimè versarer (erat enim admodum rhetoricæ facultatis studiosa) mihi, vt transcriberentur, mandauit; vtque viri consilia, & mores qui in eis continebantur, in ordinem quendam redigerem. Damis enim apertè quidē, sed non satis dextere illa præscripserat. incidi præterea in Maximi cuiusdam Ægiensis libros, qui Apollonij in Ægis ciuitate res actas continebant. Sunt & ab ipso Apollonio testamenta perscripta, ex quibus planè perspici potest, quàm studiosus, ac pene insanus amator philosophiæ fuerit. Neque verò Mœrageni fides est adhibenda, qui libros de Apollonio quatuor scribens, multa eius viri gesta ignorare visus est. Quonam igitur pacto dispersa hæc de Apollonio in vnū collecta sint, quæve causa me ad hos libros componēdos impulerit, satis iam dictum & ostensum arbitror. Affert autem hoc opus honorem viro, de quo talia scribuntur, & vtilitatem non paruam disciplinarum studiosis præbet: quod ex ipso ea, quæ nondum norunt, ediscēdi facultatem adipisci possint. Apollonio itaque patria fuit Tyana ciuitas Græca, in Cappadociæ finibus posita. Pater verò eodem, quo & ipse nomine nuncupatus: genus antiquum sane, & claris hominibus fœcundum: diuitiis autem præ cæteris ciuibus abundans. Prægnanti matri vmbra quædam astare visa est Protei Ægyptij dei, qui vt ab Homero traditur, varias sese in formas vertere consueuit: cuius visu haudquaquam exterrita mulier, quidnam paritura esset, interrogauit: cui Proteus, Me, inquit, es paritura. illa verò quisnam ipse esset, interrogante: sum, inquit, deus Ægyptius. Quanta verò sapientia Proteus fuerit,

A τῶν ὑπομνημάτων ὅπως γιγνωσκομένους, εἰς γνῶσιν ἤγαγε Ιουλίᾳ τῇ Βασιλίδι. μετέχοντι δέ μοι τοῦ περὶ αὐτὸν κύκλου· καὶ γὰρ σοῦ ῥητορικοὶ πάντας λόγους ἐπῄνει, καὶ ἠσπάζετο· μεταχειρίσαι τε προθύμως καὶ τὰς διατριβὰς πάσας, καὶ τῆς ἀπαγγελίας αὐτῶν ἐπιμεληθῆναι. τῷ γὰρ Νέρωνι σαφῶς μὲν, γρ. Δα-
B δὲ δεξιῶς οὐκ ἀπηγγέλλετο. ἐνέτυχον μὲν. καὶ Μαξίμου τοῦ Αἰγιέως βιβλίῳ, ξυμφληφότι τὰ ἐν Αἰγαῖς Απολλωνίου πάντα. καὶ διαθῆκαι τοῦ Απολλωνίῳ γεγράφασι, περὶ ὧν ὑστέρῳ μαθεῖν, ὡς ὑποθάλπων τὴν φιλοσοφίαν ἐκλύετο. οὐ γὰρ Μοιραγένει πρόσεστι, βιβλία μὲν ξυνιδεῖν. ἰσ. ἐσπ δὲ τ. Αγεραμμένα. ἰδεῖ.
πθένδι ἐς Απολλώνιον τέθαρα, πολλὰ δὲ περὶ αὐτὸν ἄνδρα ἀγνοήσαντι. ὡς
C μὲν οὖν ξυνήγαγον ταῦτα διεσκευασμένα, καὶ ὡς ἐπιμεληθῆναι δοκῶ ξυνθεῖναι αὐτά, εἴρηκα. ἐχέτω δὲ ὁ λόγος τῷ τε ἀνδρὶ τιμήν, ἐς ὃν ξυγγέγραπται. τοῖς δὲ φιλο- ἰσ. πίστε
μαθεστέροις, ὠφέλειαν. ἡ γὰρ ἂν μάθοιεν, ἃ μὴ πω γινώσκουσιν. Απολλωνίῳ τοίνυν, πατρὶς μὲν ἦν Τύανα, πόλις Ἑλλὰς ἐν τῇ Καππαδόκων ἔθνει. πατὴρ δὲ ὁμώνυμος, γένος ἀρχαῖον, καὶ τῶν
D οἰκιστῶν ἀνημμένον. πλοῦτος ὑπῆρ τοῦ ἱσ. ἀεὶ-
σκεῖ· γοῦν τὸ ἔθνος βαθύ. κυοῦσα δὲ αὐτὸν τῇ μητρὶ, φάσμα ἦλθεν Αἰγυπτίου δαίμονος, ὁ Πρωτεύς, ὁ παρὰ τῷ Ομήρῳ ἀλλάττων. ἡ δέ, ὑδὲν δείσασα, ἤρετο αὐτὸ τί ἀποκυήσοι. ὁ δέ, ἐμὲ εἶπε. σὺ δὲ τίς, εἰποῦσα, Πρωτεύς, ἔφη, ὁ Αἰγύπτιος θεός. ὅστις μὲν δὴ τὴν σοφίαν ἐξεκύλιε ὁ Πρωτεύς,

ὑπ. δὲ ἐξηγοίμην, τοῖς τε ἀκούοισι τῶν ποιητῶν, ὡς ποικίλος τὰ ἐῶν, καὶ ἄλλοτε ἄλλως, καὶ κρείττων τὸ ἀλλᾶναι· γινώσκειν τε * ὡς ἐδόκει, καὶ προγινώσκειν πάντα. καὶ μεμνῆσθαι χρὴ τοῦ Πρωτέως μάλιστα, ἐπειδὴ προῒὼν ὁ λόγος δηλώσει τὸν ἄνδρα πλείω μὲν ἢ ὁ Πρωτεὺς προγνόντα, πολλῶν δ' ἀπόρων, καὶ ἀμηχάνων κρείττω γιγόμενον, οὐ ἀμφὶ μάλιστα τῷ * ἀπειλῆφθαι.

A superuacuum narrare censeo; præsertim iis qui poëtas legerint: ex ipsis enim omnes nosse arbitror, quàm varius fuerit, & modò in hanc, modò in illam formam sese permutans: ita vt illum capere difficillimũ esset: omnia præterea tam facta, quàm adhuc futura nouisse perhibent. Ac Protei nunc maximè decet meminisse: cùm sermo futurus ostendat Apollonium longè plura, quàm Proteum prædixisse: multa quoque ar-
B cana, & intellectu difficillima interpretatum,* in nullo vnquã defeciſſe.

[vel tum maximè cùm è viuis excessit.]

ὑσ. ἀπειλῆφθαι.

Vbi natus Apollonius fuerit, deque aquæ cuiusdam mira potestate. CAP. IV.

ΤΕχθῆναι δὲ ἐν λειμῶνι λέγεται, πρὸς ᾧ νεὼ τὸ ἱερὸν αὐτῷ ἐπιπεπόνηται. καὶ μὴν ὁ τόκος ἀγωνιάσαι, ὃν ἀπετέχθη. ἀκούσῃ γὰρ τῇ μητρὶ τόκου ὥραν, ὅναρ ἐγκύμονι βαδίσαι εἰς τὸν λειμῶνα, καὶ αὐτὴν κεῖραι. καὶ δὴ τὰ ἀφικομένην, αἱ μὲν δμωαὶ προσεῖχον τοῖς ἀνθεσιν ἐσκεδασμέναις κατὰ τὸν λειμῶνα. αὐτὴ δὲ, ἐς ὕπνον ἀπήχθη, κλιθεῖσα ἐν τῇ πόᾳ. κύκνοι τοίνυν, οἷς ὁ λειμὼν ἔδοσκε, χορὸν ἐστήσαντο περὶ αὐτὴν καθεύδουσαν· καὶ τὰς πτέρυγας ὥσπερ εἰώθασιν αἴροντες, ἀδὸν ἦχησαν· καὶ γάρ τι καὶ ζεφύρου ἐν τῷ λειμῶνι· ἡ δὲ, ἐξεγρέσθη τε ὑπὸ τῆς ᾠδῆς, καὶ ἀπέτεκεν. * ἱκανὴ δὲ πᾶσα ἐκπλῆξις, μαθοῦσαν καὶ περὶ τῆς ὥρας. ἔνιοι δὲ ἐγχώριοι φασιν ὡς ὁμοῦ τε πεσοῖτο, καὶ σκηπτὸς ἐν τῇ γῇ πεσεῖσθαι δοκῶν, * ἐμετεωρισθείη τῷ ἀηδόνι, καὶ ἀφανισθείη αὖθις. τὸ, οἶμαι, * σημῆναι τὸν ἐπὶ τῷ τόκῳ, καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ἐν τῇ

FErtur autem in prato quodã natum esse Apollonium, *iuxta quod nunc fanum ei extructum est.* & natiuitatis modus talis esse perhibetur. Cùm prægnanti matri pariendi tempus instaret, per somnium monita
C est, vt in pratum ad colligendos flores proficiscereturː quòd cùm illa postridie feciſſet, ibíque diutius esset versata, famulæq; floribus colligendis intentæ pratum pererrarent, ipsa somno capta in herba procubuit. cygni verò qui in prato pascebantur, quasi in chorum dispositi dormientem circunstetere, & alis, vt eorum mos est, sublatis ingenti clangore omnia circunstantia loca replebant,
D leniter per prata spirante zephyro. eorum cantu excitata mulier, simul somno soluta est, & puerum peperit: *duntaxat idoneus est omnis stupor ad partum ante diem promouendum.* locorum autem accolæ perhibent illa pariente fulgur è cœlo in terram decidisse: visum repete in sublimiorem ætheris partẽ delatum euanuisse: hoc ipsum, vt arbitror portendens, [quod in proximo partu editum fuerat] sublimius omnibus, quæ sunt in

terra futurũ, & iuxta deos habitaturum. hæc enim & quæcunq; alia post ea vir factus gessit deos præmonstrare haudquaquam mirabile videri debet. est autem iuxta Tyana aqua, Ioui (vt perhibent) sacrata, quam indigenæ inextinguibilem vocãt. fons eius frigidus sane scaturit. ebullit autẽ non secus atq; igne calefactus lebes: hanc puris & iuramenti fidem seruãtibus viris aspectu placidam, & gũstũ dulcem esse perhibent · periuris verò, & infidis palàm aduersatur. epotanamque oculos pedésque, ac manus peierantis inuadit: pustulis, ac vomicis totum corpus inquinans: neque illinc discedẽdi facultas datur, sed ibidem permanentes coram aqua ipsa suam deplorant calamitatem, palàm quod peierarunt profitẽtes. Eius itaq; regionis indigenæ Iouis filium esse Apollonium fatebantur: ipsemet verò Apollonio se genitum asseuerabat. Procedente tempore, cùm ad ætatem peruenisset, qua literas iam discere ætas admonet: maximi ingenij memoriæq; signa statim dedit. Lingua autem vtebatur Attica, neque illam ob gentis consuetudinem omittebat: omniúmque oculos in se conuerterat, cùm alioquin esset forma conspicuus.

γῆ, καὶ τὸ ἀγχοῦ θεῶν· καὶ ὁπόσα ὅδε ὁ ἀνὴρ ἐξήνεγκε, φαίνοντες ⓐ θεοὶ, καὶ προσημαίνοντες. ἔστι δέ τι περὶ Τύανα ὕδωρ, ὅρκιον Διὸς, ὡς φασὶ καλοῦσι δ' αὐτὸ Ἀσβαμαῖον. ἡ πηγὴ ἀναδίδοται ψυχρά. παφλάζει δὲ, ὥσπερ ὁ θερμαινόμενος λέβης. τοῦτο δ' ὁρκίοις μὲν, ἵλεών τε, καὶ ἡδὺ ὕδωρ. ἐπιόρκοις δὲ, παρὰ πόδας ἡ δίκη. ἐποσκήπτει γὰρ καὶ ἐς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐς χεῖρας, καὶ ἐς πόδας· καὶ ὑδέροις ἁλίσκονται, καὶ φθοαῖς· καὶ οὐδὲ ἀπελθεῖν δυνατὸν, ἀλλ' αὐτόθι ἔχονται, καὶ ὀλοφύρονται πρὸς τῷ ὕδατι, ὁμολογοῦντες ἃ ἐπιώρκησαν. ⓐ μὲν δὴ ἐγχώριοι, φασὶ παῖδα τοῦ Διὸς τὸν Ἀπολλώνιον γεγονέναι, ὁ δὲ ἀνὴρ, Ἀπολλωνίου ἑαυτὸν ⓑ καλεῖ. προϊόντι δὲ ἐς ἡλικίαν, ᾗ ἡ γράμματα, μνήμης τε ἰσχὺν ἐδήλου, καὶ μελέτης κρείττος. καὶ ἡ γλῶττα Ἀττικῶς εἶχεν, οὐδὲ ἀπῄχθη τῇ φωνῇ τοῦ ἔθνους. ὀφθαλμοί τε πάντες ἐς αὐτὸν ⓒ ἐφέροντο· καὶ γὰρ εἰδέχλεπτος ἦν τὴν ὥραν.

Ἀσσέσιον.

Apollonium quartumdecimum iam annum natum ad Euthydemum rhetorem à patre deductum, tum ad Euxenum. CAP. V.

INDE cùm annum quartumdecimum attigisset, Tarsum ad Euthydemum quendam Phœnicem à patre deductus est. Erat autẽ Euthydemus rhetor insignis, qui Apollonium in disciplinam suscepit: is cùm præceptoris disciplinam probaret, ciuitatis mores vehementer damnabat: cõtrarios illis esse iudicans qui cum ratione vellent, verèque philosophari.

Γενόμενον δὲ αὐτὸν ⓒ ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα, ἄγει ἐς Ταρσοὺς ὁ πατὴρ, παρ' Εὐθύδημον ⓒ τὸν Φοινίκην. ὁ δὲ Εὐθύδημος ῥήτωρ τε ἀγαθὸς ἦν, καὶ ἐπαίδευε τοῦτον. ὁ δὲ τὰ μὲν διδασκάλου εἶχε· τὸ δὲ τῆς πόλεως ἦθος ἄτοπόν τε ἡγεῖτο, καὶ οὐ χρῆσθαι ἐμφιλοσοφῆσαι.

τρυφῆς τε γὰρ μᾶλλον ἀπήντων, σκωπτόλαι τε, καὶ ὑβρεισταὶ πάντες
ἐδόξαν. & διδάσκαλοι τῇ ὀθόνῃ μᾶλλον, ἢ τῇ σοφίᾳ Ἀθηναῖοι. ποταμὸς τε αὐτοὺς διαῤῥεῖ Κύδνος. ὡς παρακάθηνται, καθάπερ τῶν ὀρνίθων αἱ ὑγροί. τῷ τοι παύσασθε μύθοντες τῷ ὕδατι, Ἀπολλωνίῳ τινὶ τῶν αὐτοῦ ἐπιστολὴν εἰρηται. μεθέπεσιν οὖν οὓς διδάσκαλον ἐνέτεις δ' παῖδες ἐς Αἰγὰς τὰς πλησίον, ἐν αἷς ἡσυχία τε εὐσοφορος τῷ φιλοσοφήσοντι, & σχολαὶ νεανικώτεραι, καὶ ἱερὸν Ἀσκληποῦ· καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς αὐτὸς, ἐπίδηλος τοῖς ἀνθρώποις. ἐνταῦθα ξυνεφιλοσόφουν μοὶ ἀνδρὶ Πλατωνικοί τε, καὶ Χρυσίππειοι, καὶ ἀπὸ τοῦ Περιπάτου· διήκουσε δὲ & τῶν Ἐπικούρου λόγων. οὐδὲ γὰρ τούτοις ἀπεσχολάζετο. ἐξῆν δέ τε Πυθαγορείοις, ἀῤῥήτῳ τινὶ φιλοσοφίᾳ ξυνέλαβε. διδάσκαλος μοὶ γὰρ ἐγένετο ἀνδρὶ τῶν Πυθαγόρου λόγων ἐς πάνυ σχολαίτατος, οὐδὲ ἐνεργῷ τῇ φιλοσοφίᾳ χρώμενος. γαστρὸς τε γὰρ ἥκιστα ἐμοὶ, καὶ ἀφροδισίων, καὶ τῶν Ἐπικούρῳ ἐφιλοπάτησε. ἐμοὶ γὰρ ἔστω Εὔξενος ὁ ἐξ Ἡρακλείας τοῦ Πόντου. τὰς δὲ Πυθαγόρου δόξας ἐγίνωσκεν, ὥσπερ αἱ ὄρνιθες τὰ μανθάνοντα παρὰ τῶν ἀνθρώπων. τὸ γὰρ χαῖρε, καὶ τὸ εὖ πράττε, καὶ τὸ Ζεὺς ἵλεως, καὶ τὰ τοιαῦτα, αἱ ὄρνιθες λέγουσι, οὔτε εἰδότες ἃ, ἃ λέγουσιν, οὔτε διακείμενοι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἐῤῥυθμισμένοι τὴν γλῶτταν. ὁ δὲ, ὥσπερ αἱ νέοι τῶν

A deliciis enim supra modũ dediti ciues, dicacitate *insolentiáque plurima vtebantur, vt facilè appareret eos vestitu duntaxat, non autem sapientia, moribúsve Athenienses imitari. Eorum ciuitatẽ fluuius Cydnus præterfluit, iuxta quem ciues consistentes tanquam fluuiatiles aues ociantur. idcirco, *Definite aqua temulenti fieri*, scriptum fuerat ad eos in quadam eiusdem Apollonij epistola. Is ob eas, quas supra memorauimus, causas permotus, patrem rogauit, vt sibi præceptorem mutare liceret: eiúsq; consensu Ægas ciuitatem Tarso proximam migrauit: vbi & ocium erat philosophantibus idoneũ, & studia adulescentib. apta, & Æsculapij templum: vbi Æsculapius ipse palàm quandoque sese hominibus ostendebat. Ibi diuersarum opinionum philosophos cognouit. nam Platonicos, Chrysippeos, & Peripateticos audiuit: quædam etiam Epicuri dicta, *quæ nõ spernebat*, voluit audire: verũ Pythagoricæ philosophiæ percipiendæ non magna ei dabatur facultas; quòd præceptorem nactus esset Pythagoricæ disciplinæ haudquaquã studiosum: immò nullam rectè philosophandi rationem operibus, & vita seruantẽ. Ventri nãque & Veneri omnino deditus, & ad Epicuri normam potius compositus videbatur. Is autem erat Euxenus Heraclea, quæ in Ponto est, oriũdus: Pythagoræ sententias ita nouerat, sicut aues ab hominib. quandoq. doctæ humana loquuntur verba. Illæ enim, Salue: & Felix sis, & Iupiter propitius, & huiusmodi quædam verba nonnunquam proferunt: neq; quid dicant scientes, neque ea quæ dicunt temporibus locisve accommodatè dicentes: sed linguam duntaxat ad modulatum numerum agitantes: & sicut aquilarum pulli teneras adhuc

pennas ſortiti, & à parentibus volatus edocti, non longe ab ipſis primò diſcedunt: deinde robuſtiores facti ipſos etiam parentes ſuperuolant, præſertim cùm guloſos ſentiant, ac nidoris gratia terram volando radentes. Pari modo Apollonius dum paruus eſſet Euxeno obtemperabat, atque ipſius agebatur arbitrio. Cùm verò ad ſextumdecimum peruenifſet ætatis annum, Pythagoræ vitam amare cœpit, meliore proculdubio vtens præceptore. Veruntamen minimè neglexit Euxenum, ſed concedente patre ſuburbanum illi donauit, vbi horti erant amœniſſimi, & iugiter manantis aquæ fontes permulti. Tu inquiens arbitratu tuo viue: nos verò ad Pythagoræ normam viuemus. Cùm magno ingenio præditum illum animaduerteret Euxenus; vndenam talis vitæ ſumpturus eſſet exordium interrogauit: cui Apollonius, vnde, inquit, medici ſolent. hi namque ventres primò purgantes, alios quidem à morbis intactos ſeruant; alios verò iam ægrotantes ad ſanitatem redigunt. his dictis ab omnium animalium eſu cœpit abſtinere, quòd carnium comeſtio cùm impura eſſet, tum mentis aciem proſpectúmq; hebetaret. terreſtribus verò fructibus & oleribus veſcebatur: pura eſſe dicens quæcunque à terra darentur hominibus. Vinum autem puram quidem potionem eſſe aſſerebat, cùm ex arbore minimè ſylueſtri ad homines proueniret: veruntamen ipſum bono ſtatui mentis aduerſari dicebat, quòd eius ſublimem diuinámque partem aliquando peruerteret.

A ἀετῶν, σὺ ἀπαλῷ μὲν τῷ πτερῷ προσπέτονται τοῖς γηραιοῖς αὐτῶν, μελετώμενοι ὑπ' αὐτῶν πρὸς πάντα, ἐπειδὰν δὲ ἄρεσθαι δυνηθῶσιν, ὑπερπέτονται τοὺς γονέας, ἀλλως τε, κἂν λίχνοις ὦσιν, καὶ κνίσης ἕνεκα πρὸς τὴν γῆν πεφυκότες· οὕτω καὶ Ἀπολλώνιος προσεῖχέ τε τῷ Εὐξένῳ πάνυ ἐπ, καὶ
B ἤγετο ὑπ' αὐτοῦ, βαίνων ἐπὶ τὸ τελέσιον. προελθὼν δὲ ἐς ἕκτον καὶ δέκατον, ἤρετο αὐτὸν τὴν Πυθαγόρου βίωσιν, πλεονεξίας ἕνεκα αὐτὸν ὑπὸ λιμοῦ κρείττονος. οὐ μὴν τόν γε Εὔξενον ἐπαύσατο ἀγαπῶν. ἀλλ' ἐξαιτήσας ἑαυτῷ πρόσταγμα πρὸς τοῦ πατρός, σὺ μὲν, ὅσοι, ἔφη, τινὲς ἀπαλοὶ, πάσχουσι, καὶ πάσχουσι, σὺ μὲν ζῆθι, ἔφη, τὸν σαυτοῦ τρόπον. ἐγὼ δὲ τὸν Πυθαγόρου ζήσομαι. ἡγουμένου δὲ αὐτὸν τοῦ Εὐξένου μεγάλης διανοίας ἀπέσθαι,
C καὶ ἐρομένου ὁπόθεν δέξοιτο, ὅθεν περ ἰατροί, ἔφη. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι καθαίροντες τὰς γαστέρας, τοὺς μὲν, οὐδὲ νοσεῖν ἐῶσι· τοὺς δὲ, ἰῶνται. καὶ εἰπὼν τοῦτο, τὰς μὲν ἐμψύχους βρώσεις ὡς οὔτε καθαρὰς, καὶ νοῦν παχυνούσας, παρῃτήσατο. πράγματα δὲ, ἢ λάχανα ἐζητεῖτο, καθαρὰ εἶναι φάσκων ὁπόσα ἡ γῆ αὐτὰ δίδωσι. καὶ
D οἶνον καθαρὸν μὲν ἔφασκεν εἶναι πόμα ἐκ φυτοῦ ὅπως ἡμέρου τοῖς ἀνθρώποις ἥκοντα, ἐναντιοῦσθαι δὲ τῇ τοῦ νοὸς συστάσει, διαθολοῦντα καὶ τὴν ψυχὴν αἰθέρα.

Qualis veſtitus Apollonij, déque miro ad eum hominum concurſu, ex quo vel ab Æſculapio laudatus fuerat: tum de adoleſcente quodam Aſſyrio, quòd aqua intercute liberatus ab Apollonio fuerit. CAP. VI.

ΜΕΤΑ ὃ τ̃ κάθαρσιν τ̃ης γα- A
ςρὸς τοιαύτ͂ην χλιομβύλιν, αὐ-
τοδιάιταν τε ποιεῖται κόσμημα, καὶ
λίνου ἐσθ̃ητα ἀμπίσχεται, ἀφαιτη-
σάμενος τὴν ἀπὸ τ̃ων ζώων· ἀνῆ-
κέ τε τ̃ὴν κόμην, καὶ ἐν τ̃ῷ ἱερῷ ἔζη.
σπεπληγμένων ὃ αὐτ̃ὸν τ̃ὸ θεῖον τ̃ὸ
ἱερὸν, καὶ τ̃ὸν Ασκληπιοῦ ποτε θεὸν
τ̃ὸν ἱερέα φήσαντος, ὡς χαίροι θερα- B
πεύων τοὺς νοσοῦντας ὑπὸ Απολλω-
νίου μάρτυρι, ξυνίεσαν ἐς τὰς Αἰ-
γὰς ἐφ' ἱστορίᾳ, Κιλικές τε αὐτοὶ, καὶ
ὁ πέριξ ὅ τε Κιλικ͂ὸς λόγος, ποῖ
τρέχεις, ἢ ἐπὶ τ̃ὸν Εφηβον; ἐπ' ἐκείνῳ
τε ἐλέγετο, καὶ παροιμιώδη τ̃ὴν ἐ-
ρωτ̃ην. ἄξιον ὃ μηδὲ τὰ ἐν τ̃ῷ ἱερῷ
παρελθεῖν, βίον γε ἀφηγούμενον ἀν- C
δρὸς, ὃς καὶ τοῖς θεοῖς λῶ ἐν λόγῳ.
μειρακίῳ γὰρ δὴ Ασσυρίῳ παρὰ
τ̃ὸν Ασκληπιὸν ἦκον, ἐντρυφᾶ νοσοῦν,
καὶ ἐν πότοις ἔζη· μᾶλλον δὲ ἀπέθνη-
σκεν· ὑδέρῳ δὲ ἁλοὺς εἴχετο, καὶ μέθη
χαίρων, αὐχμῷ ἠμέλει· ἠμελεῖτο ὃ
ὑπὸ τ̃ὸ Ασκληπιοῦ διὰ ταῦτα, καὶ
οὐδὲ ὄναρ αὐτ̃ῷ ἐφοίτα. ὑπεμεμ-
φόμην ὃ ταῦτα ὑπὲρ ὁ θεὸς, εἰ D
Απολλωνίῳ ἔφη διαλέξοιο, ῥᾴων ἔσῃ.
προσελθὼν οὖν τ̃ῷ Απολλωνίῳ, τί
δὴ ἔφην ἐγὼ σοφίας ὑπολαύ-
σαιμι; κελεύει γάρ με ὁ Ασκληπιὸς
ἴσ. οἶδα, ἢ συνεῖναί σοι. ὁ, ἢ δ' ὅς, ἔσῃ σοι προσὶὼν

POST huiuſmodi ventris purgationem, nudis pedibus incedere, ſtatuit; corporiſque cultum habitúmque inſtituit; ac primum ex animalium vellere confectas veſtes reſpuens, linteis amiciri decreuit: & ſimul comam nutrire cœpit, & in templo vt plurimū moram trahens omnes tépli antiſtites in ſui admirationē conuertit. Fertúrq; Æſculapiū quandoq; ſacerdoti dixiſſe vehementer ſe gaudere in ægrotis curandis, quando Apollonio teſte id facere cōtingeret: quod vbi vulgatum eſt, plurimi illius viſendi gratia Ægas confluebāt: Cilices quoq. & omnes finitimi magnopere illius cōgreſſu, familiaritateque lętabātur: ita vt apud ipſos hic ſermo increbeſceret, Quo curris, nū ad impubem? quod & de illo dicebatur, & prouerbio celebratum eſt. Non ab re quoq; eſſe putaui, quæ ab eo in tēplo ſunt acta, referre, cùm eius viri vitā ſcribere ſim adortus, quem diis immortalib. curæ fuiſſe, ex iis quæ dicētur, manifeſtè patebit. Adoleſcēs quidā Aſſyrius in ſummis deliciis viuere cōſuetus, cùm in aduerſam valetudinem incidiſſet, ad Æſculapiū venit, erat autem in potationib. & cōuiuiis plurimum viuere, imò, vt verius dicamus, mori conſuetus. Laborabat autē aqua intercute, & ebrietate gaudens, de exſicatione non curabat. propterea & à Deo negligebatur, ita vt ne ſomnia quidē vlla illi mitteret, quib. de cauſis anxius adoleſcens grauiter incuſabat Æſculapiū, qui tandem inſomnis illi ſuperſtās, ſi Apollonium, inquit, conueneris, melius tibi erit: accedēs igitur ad Apolloniū adoleſcens, quidnā, inquit, ex tua ſapientia poſſum acquirere? iubet enim me deus tecū loqui. cui Apollonius, Id, inquit, quod ſcio,

iuuare te plurimum in præsentia potest: quæris enim (vt opinor) sanitatē. certè, inquit ille: *hanc promittit Æsculapius, sed tamen non dat. *bona verba*, inquit Apollonius; volentibus enim duntaxat illa tribuere solet: tu autem omnia facis, quæ morbo penitus aduersantur. Delitiis enim diffluens *, abdomini indulges, & pene corruptis intestinis, & aqua nimia redundantibus, cibos quasi lutum superinfundis. & hoc quidem manifestius dixit, quàm Heraclitus: ille enim tali morbo laboranti opus esse dixit ex pluuia siccitatem inducere: non facile intelligibilia, neque manifesta dicēs. Apollonius verò sapiēter dicta apertè interpretatus est, & adolescentem ad sanitatē redegit.

A τὰ ῥόντα πολλοῦ ἀξιῶ. ὑγιείας γάρ που δέῃ. νὴ Δί' εἶπεν, ἐὰν γε ὁ Ἀσκληπιὸς ἐπαγγέλλεται μὲν, οὐ δίδωσι δέ. ἀὐφήμει, ἔφη. τοῖς μὲν βελομένοις δίδωσι· σὺ δὲ σύμπαντα τῇ νόσῳ παρατίθης. τρυφῇ μὲν δίδοις, ὀφθαλμίαν ἐπεισάγεις ὑγροῖς καὶ διεφθορόσι τοῖς σπλάγχνοις, καὶ ὕδασι ἐπαντλεῖς πηλόν. ταυτὶ μὲν σαφέστερα οἴμαι τῆς Ἡρακλείτου σοφίας ἐξηγησόμεθα. ὁ μὲν, γὰρ δεῖσθαι ἔφη τὸν ποιησάμενον ἐξ ἐπομβρίας αὐχμόν, εἰσελθόντος αὐτὸν τοῦτον δὲ πάθοις· νὴ ἀὐξιώτατά που λέγων, οὐδὲ δῆλα. ὅθεν ἤγαγε εἰς ὑγίειαν τὸ μειράκιον, τὸ σοφὰ σαφῶς ἑρμηνεύσας.

B

De quodam Cilicum omnium ditissimo sacrificanti Æsculapio, vt sibi oculum effossum restitueret; quámque ob causam oculum perdidisset: & quod iussu Æsculapij exclusus à templo fuerit. CAP. VII.

CONspicatus aliquando plurimū sanguinis altaribus superfusum, & sacrificia passim superpositā, præterea Ægyptios boues, & eximiæ magnitudinis porcos iugulatos, & ministrorum alios excoriandis victimis, alios in frusta secandis occupatos: *pateras* insuper aureas, *in quibus duo inerant lapides Indici præstantissimi & maximè admirandi.* sacerdotem adiens, quidnam sibi vellet tanti apparatus, interrogauit: magnificentissimè namque quisquis hic sit, *largiri* Deo videtur. Atqui magis, inquit sacerdos, mirari debes, quòd nulla adhuc petitione facta, neque statutum temporis spatiū, vt alij solent, cōmoratus, nec sanitatem, aut vllum omnino beneficium à Deo cōsecutus, imò etiam sui aduentus causa nondū ex-

ἸΔΩΝ δὲ ἀθρῶν ποτὲ σὺν τῷ βωμῷ αἷμα, καὶ διακείμενα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὰ ἱερὰ, τεθυμένους τε βοῦς Αἰγυπτίους, καὶ σῦς μεγάλους, τὰ μὲν, δέροντας αὐτοὺς, τὰ δὲ κόπτοντας, χρυσᾶς τε ἀναικιμένας δύο, καὶ λίθους σὺν αὐταῖς τοὺς Ἰνδικωτάτους, καὶ θαυμασιωτάτους. προσελθὼν τῷ ἱερεῖ, τί ταῦτα ἔφη; λαμπρᾶς γάρ τις χαρίζεται τῷ θεῷ. ὁ δὲ, θαυμάσῃ, ἔφη, μᾶλλον ὅτι μήτε ἱκετεύσας ποτὲ σὺν ταῦθ', μήτε διατείνας ὃν ἄλλοι χρόνον, μήτε ὑγιάνας πω παρὰ τοῦ θεοῦ, μηδ' ἅπαξ αἰτήσων ἦλθεν ἔχων· χθὲς

γὰρ δὴ ἀφιγμένῳ ἔοικεν, ὅδ' οὕτως ἀφθόνως θύει. φησὶ δὲ πλείω μὲν θύσειν, πλείω δ' ἀναθήσειν, εἰ θεὸς οἱ αὐτῷ ὁ Ἀσκληπιός. ἔστι δ' τῶν πλουσιωτάτων· κέκτηται γοῦν ἐν Κιλικίᾳ βίον πλείω, ἢ Κίλικες ὅμοσ πάντες. ἱκετεύει δὲ τοῦτον, θεὸν ἀποδοῦναί οἱ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν, ἐξερρυηκότα. ὁ δ' Ἀπολλώνιος, ὥσπερ γεγενημένος εἰώθει, τοῦ ὀφθαλμοὺς ἐς τὴν γῆν στήσας, τί ποτ' ἐστὶν ὄνομα αὐτῷ ἤρετο. ἐπεὶ δ' ἤκουσε, δοκεῖ, ἔφη, ὦ ἱερεῦ, τοῦτον μὴ θεοστερχθῆναι τῷ ἱερῷ. μιαρὸς γὰρ τις ἥκει, καὶ κεχρημένος καὶ ὑπὸ χρηστοῖς τοῖς πάθεσι· μὴ αὐτὸ δ' τοῦτο εὑρεθῆναί τι παρὰ τοῦ θεοῦ πολυτελῶς θύσαντος ὅστις ἐστίν, ἀλλ' ἑαυτὸν παραιτουμένου φιλίων τε καὶ χαλεπῶν ἔργων. ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. ὁ δὲ Ἀσκληπιὸς ὑπισχνεῖται νύκτωρ τῷ ἱερεῖ, ἀπίτω ἔφη ὁ δεῖνα, τὰ ἑαυτοῦ ἔχων. ἄξιος γὰρ μηδὲ τὸ ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἔχειν· ἀναμανθανόντων οὖν ὁ ἱερεὺς τοῦ ἀνθρώπου, γυνὴ μὲν τῷ Κίλικι τούτῳ γεγόνει, θυγατέρα ἔχουσα τοῦ προτέρων γάμων. ὁ δ', ἅτε τῆς κόρης, οὐκ ἀκολάστως εἶχε, ξωλοῦν τε οὐδὲ ὡς λοιδορεῖν. ὑπισχνουμένη δὲ ἡ μήτηρ τῇ δύνῃ, τῆς μὲν, ἄμφω, τοῦ δὲ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἐξέκοψεν, ἐναράξασα ταῖς περόναις. τὸ γε μὴν θύοντας, ἢ ἀναθέντας, μὴ ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον, ὧδε αὐτῷ ἐφιλοσοφεῖτο.

A posita, (heri nanq. huc aduenit) tam abunde tamen, támque lautè (vt vides) sacrificat: plura etiam longéque maiora daturũ pollicetur, si sibi deus quod petiturus est, conceſſerit: est enim, vt aiunt, Cilicum omniũ ditissimus, pluráq. solus ipse possidet, quàm reliqui pene Cilices omnes: petiit autem à deo, vt effossum oculum sibi restituat. His auditis Apollonius, oculis, vt *olim assueuerat, in terrà defixis parumper cõmoratus; quodnã illi nomen esset, interrogauit, eóque audito, Videtur mihi, inquit, ô sacerdos indignum esse, hunc hominẽ in templũ admissum iri: praui est enim animi vir, turpíq. de causa, quod queritur, damnũ perpessus, & tam multa sic temerè, & ante quàm à deo quicquam petierit, profudisse, non sacrificantis est, sed admissi sceleris culpam deprecantis. hæc quidem Apollonius: verùm Æsculapius noctu sacerdoti in somnis apparens, iube, inquit, hanc tam diuitem abire, suáque secum asportare munera: indignus enim est, alterum qui supersit, oculum retinere. Huius tam acerbi responsi causam ex Cilicibus scisscitatus sacerdos, intellexit infortunij illius causam huiusmodi fuisse. Erat enim ei vxor, quæ filiam ex priore marito genitam secum habebat: huius amore correptus Cilix intemperanter nimis illi cõgrediebatur, ita vt vxorem minimè lateret, quæ simul in lecto iacentibus superueniens puellæ quidem ambos oculos, marito alterum effodit, acubus ad id facinus vsa, quibus vestimentorum fibulas nectebat. Atque in hoc monstrasse visus est Apollonius, non decere eos, qui sacrificant, aut diis aliquid donant, mediocritatem excedere.

Sciant

Sciántne omnia dei, an minimè. tum quonam modo orandum ſit, quæque à diis hominibus debeantur: poſtremò verba Apollonij ad Æſculapium. CAP. VIII.

PVLSO Cilice cùm multi ad templum conflluerent, ſacerdotem interrogauit Apollonius, num iuſtos eſſe deos arbitraretur: cúmq. illos iuſtiſſimos reſpondiſſet, num etiã prudentes eoſdẽ eſſe cenſeret, imò quid prudẽtius numine? inq. ſacerdos. Res autem hominũ ſcire illos, an ignorare putas? Imò, inquit, hoc maximè à diis arbitror homines ſuperari, quod homines ob ingenij imbecillitatem, quæ ad ſe pertinent, non ſatis norũt: dij autem quæ & hominum ſunt, & ſimul quæ ad ſeipſos ſpectant, omnia pariter intelligunt. Rectè, inquit Apollonius, veréq. reſpondiſti, ô ſacerdos, & quoniã omnia, vt dixiſti, norunt, rationi cõſentaneum eſſe videtur, eos qui ad deos omnia cognoſcentes accedunt, talibus verbis orare oportere: O dei quæ mihi debentur, ea præſtate. Quænam verò ſunt, quæ à diis hominib. debentur? inquit ſacerdos. bonis, inquit ille, & ſanctis bona: prauis autem, & ſceleſtis contraria. Dei igitur rectè faciẽtes, quem mente ſanum, & ſceleribus incorruptum offendunt, non aurea corona, ſed bonis omnibus illum exornant, quem autem vitiis, quaſi maculis inuſtum, corruptúmq; inuenerunt, ad ſuppliciũ ſeruant, eò magis etiam illis irati, qui impij cùm ſint, tẽpla tamen ingredi, & ſacris intereſſe audẽt. His dictis ad Æſculapium reſpiciẽs, philoſopharis, inquit, Æſculapi præclaram, & tibi congruam philoſophiam, non ſinens ſceleſtos homines ad te venire, etiam ſi omnes Indorum, Sardenſiúmque diuitias tibi donent: neque enim tui numinis colendi gratia ſacrificant, aut donaria in templo ſuſpendunt: ſed quod pro ſceleribus meruere ſupplicium;

Πολλῶν γὰρ ποτε ξωνελήλυθότων εἰς τὸ ἱερὸν, ἆρα ἐξελήλαμβάνε τὸς Κίλικος, ἤρετο τὸν ἱερέα ὁτοσὶ, ἆρα ἔφη ⓓ θεοὶ δίκαιοι; δικαιόταται μὲν οὖν εἶπε. τί δὲ, ξωετοί; Ⓒ τί ἔφη ξωετώτερον τοῦ θείου. τὰ δ' τῶν ἀνθρώπων ἴσασιν, ἢ ἄπειροι αὐτῶν εἰσι; B ἦ μὴν τοῦτ' ἔφη πλεονεκτοῦσι μάλιστα ⓓ θεοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι οἰμαι, ὑπὸ ἀσθενείας οὐδὲ τὰ αὑτῶν ἴσασι· τοῖς δ', γνώσεσθαι ὑπάρχει τὰ σφίσιν τε, Ⓒ τὰ αὐτῶν. πάντα ἔφη δέοιτο, ὦ ἱερεῦ, ἢν ἀληθεύεσθαι, ἐπεὶ τοίνυν πάντα γνώσονται, δοκεῖ μοι τὰ ἥκοντα ἐς θεοὺς, C ἢν χρήσῃ ἑαυτῷ ξωφρόνως τοιοῦτος δὲ εὔχου εὔχεσθαι, ὦ θεοὶ, δοίητέ μοι τὰ ὀφλήματα. ὀφείλεται γάρ που, ὦ ἱερεῦ, τοῖς μὲν ὁσίοις τἀγαθά. τοῖς δὲ φαύλοις, ταὐναντία. καὶ ⓓ θεοὶ οὖν οἱ ποιοῦντες, ὃν μὲν ὑγιᾶ τε, Ⓒ ἄρρωτον κακίας εὕρωσι, πέμποισι δήπου στεφανώσαντες οὐ χρυσοῖς στεφάνοις, ἀλλ' ἀγαθοῖς πᾶσιν. ὃν δ' αὖ κατεσιγμένον ἴδωσι, Ⓒ διεφθαρότα, καταλείποισι τῇ δίκῃ, τοσοῦτον αὐτοῖς ἐπιμελούμενοι, ὅσον ἐτόλμησαν ἢ ἱερὰ ἐσφοιτᾶν μὴ καθαροὶ ὄντες. ἢ ἅμα ἐς τὸν Ἀσκληπιὸν βλέψας, φιλοσοφεῖς ἔφη ὦ Ἀσκληπιέ, τὴν ἄρρητόν τε, ἢ συγγενῆ σαυτῷ φιλοσοφίαν, μὴ συγχωρῶν τοῖς φαύλοις δεῦρο ἥκειν, μηδ' αἱ πάντα σοι τὰ ἀπὸ τῆς Ἰνδῶν τε, ἢ Σαρδόνων ξυμφέρωσιν. ὁ γὰρ σεμνοὶ τὸ θεῖον, θύουσι ταῦτα, ἢ ἀναπείθουσιν, ἀλλ'

ὠνούμθυοι πλὼ δίκλω, λὼ οὐ ξυγ- A id pecuniis redimere conantur, quod
χωρεῖτε αὐτοὶ, δικαιόταζοι ὄντες. vos dei cum ſitis iuſtiſſimi, haudquaquam permittitis. Multa in templo
πολλὰ τοιαῦτα ςὺ τῷ ἱερῷ ἐφιλο- huiuſmodi philoſophatus eſt Apol-
σόφ ςὺ ἐφήβῳ ἔτι, κἀκεῖνα τῆς ςὺ lonius impubes adhuc, quoad Ægis
Αἰγαῖς διατελῆς. moratus eſt.

De Cilice quodam forma Apollonij capto, tum quibus verbis ab eo inhoneſta petierit, & quòd tertio die poſt malam partem obierit. CAP. IX.

ΚΙλίκων ἦρχεν ὑβρεισὴς ἀνθρω- ERAT inter Cilices princeps quidam vir plane contumelioſus, &
πος, καὶ κακὸς τὰ ἐρωτικά· ἐς in amores pronus: ad hunc de pulchritudine Apollonij fama peruenit,
τοῦτον ἦλθε λόγος τῆς Ἀπολλωνίου B ſtatímq; rebus agendis omnib. poſthabitis, (Tarſi enim forte tunc tẽporis negociabatur) Ægas venit, morbo ſe correptum eſſe dictitans, & Æſculapij auxilio indigere. Is ad Apollonium ſeorſum à cæteris deambulantem accedens, introduc me ad deum, inquit: cui Apollonius, Quid tibi introductore opus eſt, ait, ſi bonus es? ſtudioſos enim viros dei abſque ſequeſtre amant. at ille reſpondit: Te quidem, Apolloni, deus hoſpitem fecit, me verò minimè: tunc Apollonius, honeſtatis, inquit, & virtutis ſtudium hoſpitem deo me fecit: eodémque fretus quoad fieri ab adoleſcente poteſt, famulus, & amicus Æſculapij dicor: quòd ſi tibi pari modo virtutis, honeſtatíſq; cura eſt, fidẽter ad deum accede, & quicquid vis ab eo audacter pete. ſic inquit, per Iouem faciam, ſi abs te prius aliquid petiero: quid nam verò, inquit Apollonius, ex me petes, quod præſtare poſſim. tùnc ille quod à formoſis peti ſolet, vt pulchritudinem ſuam aliis non inuideant, ſed libenter communicent. Atquè hæc molliter nimis, eneruatéque dicens lachrymis oculos rigabat: nihil enim

ἀγοράν ἦλθε, διέωρμήθη ἐς τὰς Αἰ- C
γὰς, νοσεῖν τε ἑαυτὸν φήσας, καὶ τῆς
Ἀσκληπιοῦ δεῖσθαι. καὶ προσελ-
θὼν τῷ Ἀπολλωνίῳ βαδίζοντι ἰδίᾳ,
σύνοσόν με ἔφη τῷ θεῷ. ὁ δὲ ὑπολαβὼν, καὶ τί σοι δεῖ τοῦ συνόσου
εἶπεν, εἰ χρηστὸς εἶ; σὺ γὰρ σπου-
δαίοις μὲν θεοὶ καὶ δίχα τοῦ προ- C
ξενοῦντων ἀσπάζονται. ὀπινὴ Δί' ἔφη
Ἀπολλώνιε, σὲ μὲν ὁ θεὸς πεποίηται
ξένον, ἐμὲ δὲ οὔπω. ἀλλὰ κἀμὲ ἔφη
καλοκἀγαθίᾳ προξένησον. ἢ χρώ-
μενός μοι ὡς δυνατῷ νέῳ, θεράπων
τε εἶμι τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καὶ ἑταῖρος·
εἰ δὲ καὶ σοὶ καλοκἀγαθίας μέλει,
χώρει θαῤῥῶν παρὰ τὸν θεὸν, καὶ αἴ- D
τησον ὅ, τι ἐθέλεις. νὴ Δί', εἶπεν, ἐγώ
γε πρότερον αἰσομαι. καὶ τί ἔφη
ἐμοὶ αἴσῃ; ὅτι ὡς, αἰσχύνεσθαι δεῖ τοὺς
καλοὺς. αἰσχύμβα δὲ αὐτοὺς κοινωνεῖν
τοῦ κάλλους, καὶ μὴ φθονεῖν τὰ ὥρας·
ἔλεγε δὲ ταῦτα, ὑπολυπῶν ἑαυτὸν,
καὶ σὺν ὀφθαλμοῖς ὑγραίνων· καὶ τί

est tam humile, támq; abiectum, quo perditi flagitiosíque huiusmodi homines non se demittant: tunc Apollonius toruis oculis illum respiciens, insanis, inquit, sceleστissime. cúmque ille iracundia percitus, ei caput amputaturum minaretur, subridens Apollonius, ô * *iucunda* dies illa exclamauit. tertia autem die populares in itinere flagitiosum interfecerunt, quòd cum Archelao Cappadocię rege noua quædam contra Romanos machinaretur. hæc atque alia huiuscemodi ab eo gesta scribit Maximus Ægiensis. quinetiam & reges dignati sunt illum epistolis ob nominis & eloquij celebritatem.

A ἐγὼ δὲ καὶ ἐλάττων τῷ οὕτως ἀσελγῶν τε καὶ ἁπλήστων; ὁ δὲ, ταυρηδὸν ὑποβλέψας αὐτὸν, μαίνῃ ἔφη ὦ κάθαρμα. τῇ δ' ὑστέρᾳ οὐ μόνον πρὸς ὀργὴν ταῦτα ἀκούσαντος, ἀλλὰ καὶ ἀπειλήσαντος, ὡς ἀποκόψοι αὐτῷ τὴν κεφαλὴν, καταγελάσας ὁ Ἀπολλώνιος, ὦ ἡμέρα ἔφη θεία, ἀνεβόησε. τελευτᾷ οὖν ὧν ἀρα ἀπ' ἐκείνης, σὺν ᾗ δῆμοι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπέκτειναν τὸν τύραννον ἐκεῖνον, ὡς ξὺν Ἀρχελάῳ τῷ Καππαδοκίας βασιλεῖ νεώτερα ἐπὶ Ῥωμαίους πράττοντα. ταῦτα καὶ πολλὰ τοιαῦτα, Μαξίμῳ τῷ Αἰγιεῖ συγγέγραπται. ἠξιώθη δὲ καὶ βασιλέων ἐπιστολῶν ὀνόματι, διδυμεῖ τε καὶ Φαυστείνῃ. *ἱσ. ἰδίᾳ ἡ.*

De morte parentum Apollonij, & amplißima eius hæreditate. Item quo modo fratrem vitioßißimum correxerit: deinde de mira eius caßitate. CAP. X.

SED postea, qui de patris morte nuntium accepit, Tyana veniens propriis manibus in suæ matris sepulchro ipsum sepeliit. fuerat enim non multò antea ipsius etiam mater defuncta, & hæreditatem amplam sanè cum fratre partitus est, homine intemperate, & potationibus maximè dedito, qui tertium supra vigesimum annũ natus, ætatem excesserat, quæ tutores ad res proprias ministrandas à legibus accipere solet. ipse verò Apollonius annum agens ætatis vigesimum sub tutoribus erat futurus: Ægas inde reuersus philosophiæ gymnasia statuit Lycium, & Academiam. Erat enim omnis philosophiæ peritissimus. Inde post aliquod tempus vir factus Tyana redit, iam sui compos, ita vt tutoribus non indigeret. cúmq; illum amici hortarétur, vt fratrem ád bonam frugem,

ΕΠΕΙ δὲ πεθνεῶτα τὸν πατέρα ἤκουσεν, ἔδραμεν ἐς τὰ Τύανα· κἀκεῖνον μὲν ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶν ἔθαψε πρὸς τῷ τῆς μητρὸς σήματι· ἐτεθνήκει γὰρ κἀκείνη ὀλίγῳ πάλαι· τῆς δὲ οὐσίαν λαμπρὰν οὖσαν, διέλαχε πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἀκόλαστόν τε, καὶ φιλοπότην ὄντα. ἦν τῷ μὲν, τέτταρα τε, καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἔθος, καὶ ἡλικία, οἵα μὴ ἐπιτροπεύεσθαι. ὅμως οὖν, εἴκοσιν ἐγεγόνει· καὶ οἱ νόμοι αὐτὸν ἐκώλυον τοῖς ἐπιτρόποις. διατρίψας οὖν ὀλίγας πάλιν, καὶ τὸ ἱερὸν Λύκειόν τε ἀποφήνας, καὶ ἀκαδημίαν. φιλοσοφίας γὰρ ἦκεν πάσης ὀλίγῳ αὖθις ὕστερον, ἐπανῆλθεν ἐς τὰ Τύανα ἀνὴρ ἤδη, καὶ κύριος τοῦ αὑτοῦ. εἰπόντος δέ τινος πρὸς αὐτὸν ὡς σωφρονίσαι ἂν ἀδελφὸν προσήκει αὐτῷ·

καὶ μεταβαλεῖν τ' ζῆτε· τῷ μὲν A τẽperantiámq. redigeret: hoc profe-
φασὶν ἔφη δόξειν πρεσβύτερον δὲ νέος
πῶς ἂν σωφρονίζοιμι; ὡς δέ μοι
δυνατὸν, ἰάσομαι αὐτῷ τοῦτο νῦν τῶν
παθῶν· δίδασι δ' αὐτῷ τ' ἡμίσειαν τῆς
ἑαυτῶ μοίρας, τὸν μὲν πλείονων δεῖ-
σθαι φήσας, ἑαυτὸν δ' ὀλίγων. ἔφησε δ'
αὐτὸν, καὶ σοφῶς ἐπαγόμενος εἰς
τὸ σωφρονίζοντι πείθεσθαι· ὁ μὲν πατὴρ B
ἔφη μεθεῖκεν, ὃς ἐπαίδευέ τε ἡμᾶς,
καὶ ἐνουθέτει. λοιπὸν δ' σὺ ἐμοὶ, κἀγὼ σοὶ
δήπου ἐγώ. εἶτ' οὖν ἐγὼ μὲν ἁμαρτά-
νοιμι, σύμβουλος γίνου, καὶ ἐῶ τ' ἁμά.
εἶτ' αὐτὸς μὲν ἁμαρτάνοις, ἀνέχου δι-
δάσκοντα. κἀκεῖνο μὲν ὥσπερ τοὺς
καταχθῶντας τοὺς δυσηνίους τε, καὶ μὴ
βιαζώμενος τῶν ἵππων, ἐς πειθὼ ἤγα- C
γε, καὶ μετερρύθμισε τὴν ἁμαρτη-
μάτων, πολλῶν ὄντων. καὶ γὰρ κύβων
ἥπτετο, καὶ οἴνου, καὶ ἐφ' ἑταίραις ἐκώμα-
ζεν, ἐπαιρούσης αὐτὸν κόμης, λιπαρᾶς
βαφαῖς ἥσκει, βοῶν τε, καὶ ἄνω βαί-
νων. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ πρὸς τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτῷ δυσχερῆ εἶχεν, ἅπερ σοὶ ἄλλοις
ἤδη συνήνεις ἐπιτρέπειν, καὶ σοὶ δεο-
μένοις σφῶν ἀνεκτήσατο τὴν λοιπὴν ἐ- D
σίαν, μικρὰ ἑαυτῷ ὑπολιπόμενον. ὅτε δὴ τὸν μὲν Κλαζομένιον Ἀναξα-
γόραν ἀγέλαις τε, καὶ καμήλοις τὰ
ἑαυτῶν ἀνιέντα, πρὸς βάτοις ἔφη μᾶλ-
λον, ἢ ἀνθρώποις φιλοσοφῆσαι. τὸν δὲ
Θηβαῖον Κρῆτα καταποντώσαντα
τὴν οὐσίαν, οὔτε ἀνθρώποις χρήσαι
ἅπτήδιον, οὔτε πρὸς βάτοις. ἀποδοκι-
μάσαντος δὲ τὸν Πυθαγόρου ἐπὶ τῷ
λόγῳ, ὃν ἔλεγε πρὸς τοῦτο μὴ δεῖν ἅπ

fectò audacis, inquit, esse videretur. quomodo enim iunior grādioré corrigeré? verū quoad per me fieri poterit, eius morbi remedia conabor afferre. Primū itaq. fortunarum, quas ex paterna hereditate acceperat, dimidiā partē fratri concessit; plurimis illū indigere dictitās, sibi verò pauca satis esse: deinde illi assistēs & monitionib. crebris illius aures circunsonans ad vitā meliorem reducere tentabat, talibus verbis ipsum alloquēs: Dum pater nobis superstes fuit, erat qui nos errantes moneret, & bonis morib. imbuere posset: illo autē nūc defuncto, tu mihi relictus es, & ego tibi. decet igitur si quid deliquero te mihi consulere, & mea delicta corrigere: quòd si quid fortè cōtrà peccaueris, non grauatè monitus meos perferre debes. his rationibus non secus ac pullorum infrenum domitores facere solent: paulatim illi persuasit, vt solutā vitā mutaret in melius, vitiis aliquot (nam illi plurima erant) omissis: talorum enim & vini cupiditate vincebatur, & in meretricū libidinem erat propensior, coma ipsum inflante, quam & tingebat superbe incedens. [atque ad huiusmodi alia frugalitatis documēta paulatim deduxit.] Vbi verò, quæ de fratre cupiebat, rectè succedere visa sunt, ad alios cognatos, affinésq; instituendos animū conuertit, & egētib. opem ex his, quæ supererāt, facultatem afferētib. sibi obtemperantes illos reddere studebat, adeò vt iā sibi per pauca supereſſent. Aiebat autē Clazomenium Anaxagorā gregib. & camelorū armētis nutriendis intentū, pecorū gratia, magis quàm hominū philosopha tum esse. Cratem verò Thebanū, qui facultates suas in mari demerserat, nec hominib. nec pecoribus vtilem fuisse. Cùm plerique Pythagoræ sententiam laudarent, qua dixit non licere

alienæ congredi mulieri, hoc, in- A
quit Apollonius, ad alios prolatum
arbitror, mihi verò neque nubere:
etenim ab omni re Venerea prorsus abstinere est animus, in quo sanè Sophoclem superare visum est, qui senio confectus iactare solebat beneficio senectutis se à Venereis cupiditatibus, tanquam à domino agresti, & furioso liberatum. Apollonius autem propriè virtutis, & temperantiæ auxilio ne in adolescentia quidem potuit à cupiditatibus superari, sed cùm esset iuuenis, ac robustus furiosum, vt ille dicebat, agrestémq. dominum superauit. Verùm ne sic quidem calumniatorum obtrectationes potuit euitare, qui ipsum amoribus captum criminantur, eiúsque rei gratia apud Scythas integrum annum moram traxisse, cùm ne Scythiam vnquam attigerit, nec amori vnquam deditus fuerit. Idque Euphratis cuiusdam testimonio patere satis potest, qui multa crimina C
falso de illo scribens, amoris tamen nunquam insimulauit, vt à nobis apertius ostendetur in his, quæ de Euphrate sumus scripturi. Fuit autem is Euphrates Apollonio contrarius, quoniam pecuniæ causa illum omnia facere quandoque dixit Apollonius, & à pecuniarum cupiditate, & ne quæstus causa sapientia abuteretur, tentauit. Verùm hæc suis in locis enarranda differamus.

ἄλλῳ ἰέναι γυναῖκα, ἢ τῷ ἑαυτῷ, τετὶ μὲν ἑτέροις, ἔφη, τῷ Πυθαγόρᾳ προσφῆκε, αὐτὸς δὲ, μήτ' αὖ γῆμαι, μήτ' αὖ εἰς ὁμιλίαν ἀφικέσθαι ποτὲ Ἀφροδισίων, ὑπερβαλλόμενος τὸ τοῦ Σοφοκλέους. ὁ μὲν γὰρ τὸν λυπῶντα ἔφη, ἧ ἄγει τὸν δεσπότην ἀποφυγεῖν, ἐλθὼν εἰς γῆρας· ὅδ' ὑπ' ἀρετῆς τε, καὶ σωφροσύνης, οὐδ' ὑπὸ μειρακίου ἡττήθη τούτου. ἀλλὰ καὶ νέος ὢν, καὶ τὸ σῶμα ἐῤῥωμένος, ἐκράτει τε, καὶ λυπῶντος ἐδέσποζεν· ἀλλ' ὅμως συκοφαντοῦσί τινες ὑπὸ ἀφροδισίοις αὐτὸν, ὡς διαμάρτοι ἐρωτικῆς ἡμέρας, καὶ διὰ τοῦτο ἀπενιαυτίσαι εἰς τὸ Σκυθῶν ἔθνος. ὃς οὔτε ἐφοίτησέ ποτ' εἰς Σκύθας, οὔτε εἰς ἐρωτικὰ πάθη ἀπεωλέχθη. ἤκουσε δὲ Εὐφράτης ποτὲ ἐσυκοφάντησεν ὑπὲ Ἀφροδισίοις τὸν ἄνδρα· καί τοι ψευδῆ γεγράφασι κατ' αὐτοῦ Ξιωθεῖς, ὡς ἐν τοῖς περὶ Εὐφράτου λόγοις δείξομεν. διαφέρεται δὲ πρὸς Ἀπολλώνιον, ἐπειδὴ πάνθ' ὑπὲρ χρημάτων αὐτῷ πεπράσθαι ἐπέσκωπτεν ὅδε, καὶ ἀπέχεσθαί τε, καὶ τὸν χρηματίζεσθαι σοφίαν καπηλεύειν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἐς τὸν αὐτῷ χρόνοις ἀναβεβλήσθω μοι.

Interrogatus Apollonius cur non mandaret aliquid literis, quid responderit, quódque integrum quinquennium ita tacuerit, vt ne verbum quidem vnquam emitteret. Quot item bonorum nutu & signis, dum sileret, causa fuerit; tum de asylo Tiberij.

CAP. XI.

INterroganti quandoque Apollonium Euxeno, cur non scriptis aliquid mãdaret, cùm & de philosophia rectè sentire & scribendi characte-

ΕΡωμένου δέ ποτε τὸν Ἀπολλώνιον τοῦ Εὐξένου τῇ δῆτα οὐ ξυγγράφοι, καί τοι χρυσίου δοξάζων, καὶ ἀπαγ-

λία χρώμενον δοκίμῳ, καὶ ἐγγεγερ- A rem grandē quendam, & ad faciendam fidem accommodatum nactus
μένῃ, ὅπ, ἔφη, οὔπω ἐσιώπησα· καὶ esset, respondit Apollonius; Ego ve- *
σύνδεν δὴ ἀρξάμενον, σιωπᾶν ὡήθη rò adhuc tacere non didici. atque ex
δεῖν· καὶ τὸν μὲν φωνὴν κατεῖχεν, eo tempore propositum silentium
ὁ δ' ὀφθαλμοὶ, καὶ ὀνοῖς, πλεῖστα seruare cœpit. vocem itaque com-
μὲν ἀνεμίνωσκον, πλεῖστα δ' ἐς μνή- pescens, mente verò & oculis multa
μὴν ἀνελέγοντο. τότοι μνημονικὸν ἐ- inuestigans, audita visaq. omnia me-
καζοντότης χρόμενον, καὶ ὑπὲρ τὸν moriæ mādabat: ex quo memoriam
Σιμωνίδην ἐρρῶτο, καὶ ὕμνος αὐτῷ adeò exercuit, vt iam centesimū an-
τις εἰς τὸν μνημοσυνίων ἤδετο. σὺν ᾧ B num ingressus, Simonidem quoque
πάντα μὲν ὑπὸ τοῦ χρόνου μαραίνε- superasse creditus sit. hymnū etiam
σθαί φησιν, αὐτὸν γε μὴν τὸν χρόνον, ab illo in memoriæ laudē compositū
ἀγήρω τε, καὶ ἀθάνατον ὑπὲρ τῆς μνη- frequenter decātabat, in quo omnia «
μοσύνης εἶη· οὐ μὴν ἄχαρις τά γε consumi tempore marcesserēq; scri- «
ἐς ξυνουσίας ἐὼν παρ' ὃν ἐσιώπα bit Simonides: ipsum verò tēpus nec «
χρόνον· ἀλλὰ πρὸς τὰ λεγόμενα, senescēs, nec corruptibile circa me- «
καὶ ὀφθαλμοί τι ἐπεσήμαινον, moriā permanere. Neq.tamē quo tē- «
καὶ ἡ χεὶρ, καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς νεῦ- pore silentiū tenuit ingrata aut iniu-
μα. ὁδὲ ἀμείδης, ἢ σκυθρωπὸς ἐφαί- cunda secū conuersatio fuit, nam o-
νετο· τὸ γὰρ φιλαίτιόν τε εἶχε, καὶ τὸ culorū, & manuum motu, tum etiam
δύμφυές· τοῦτον ἐπιπονώτατον αὐτῷ capitis nutu, ad ea quæ sibi dicebā-
φησι γενέσθαι τὸν βίον, ὅλον πέντε tur respondens non iniucundum,
ἐτῶν ἀσκησάντα, πολλὰ μὲν εἰπεῖν ἐ- aut tristem se præbebat: cùm alio-
ρύντα, μὴ εἰπεῖν, πολλὰ δ' πρὸς ὀρ- C quin sociorum amator, & placidus
γὴν ἀκούσαντα μὴ ἀκοῦσαι· πολλοῖς socius esset: propterea difficillimum
δ' ἐπιπλῆξαι προσαχθέντα, τετλα- sibi fuisse dixit hanc viuendi ratio-
κέναι δὴ κραδίᾳ τε, καὶ γλώττῃ πρὸς nem, quam per quinquennium inte-
ἑαυτὸν φάναι. λόγων τε προπρου- grum seruauit. Multa etiam dicendi
σαύτων αὐτῷ, προῆναι τὰς ἐλέγξεις occurrisse, quæ non dixit, multa quæ
τό τε διέτεινέ τε τοὺς τοῦ σιωπᾶν χρό- iracundiam mouerint audientē qua-
νους, τὸν μὲν, ἐν Παμφύλοις, τὸν si non audisse: *multa insuper repre- * & in multis increpatione dignū, apud se dixisse, Sustine cor & lingua.
δὲ, ἐν Κιλικίᾳ βαδίζων· καὶ δι' οὕτω hensione digna, quasi non animad-
πρυφώντων ἐθνῶν, οὐδαμοῦ ἐφθέγ- uertentē sustinuisse. opprobriáque
ξατο, ἀλλ' ὑπήχθη γεύξαι. ὁπότε μὲν in eum aliquando iacta quamuis ani-
στασιάζουσι πόλεις ἐντύχοι, πολλαὶ δ' mo dolens tacitus pertulit. Moratus
ἐστασίαζον ὑπὲρ θεαμάτων οὐ σοφω- D est autē hoc silentij tempore partim
δάτων, προελθὼν ἂν, ἐπιδείξας ἑαυ- in Pāphylia, partim in Cilicia; cumq.
inter gentes tam molles lasciuásq. de-
geret, nunquā tamē locutus est: ac ne
minimū quidem verbum vnquam e-
misit. Cū aliquando in ciuitates sedi-
tionib. laborātes veniisset, multæ autē
erant, quæ spectaculorū, & rerū mini-
me honestarū causa dissidebāt, acce-
dens populū, seq. ipsum palā ostē-
tans, & quam animo conceperat ad-

uersus eos dicendā obiurgationem, manu, vultúque significans illorum sedabat discordias. Silentium tamen non secus, atq; in mysteriis solet, inuiolatum conseruans. Spectaculorū enim aut equorum caussa diffidentes componere, non magni laboris est: nam qui ob huiusmodi leues causas in seditionem veniunt, si fortè virum quempiam grauem intueātur pudore correpti, ad sanam mentem facilè redeunt. Iterum fame oppressam ciuitatem non facile est verbis persuadere, & esurientum iracundiam oratione compescere. Attamen Apollonio etiam erga eos, qui tali incommodo premebātur silentium effecit. Aspendum enim veniens, quæ tertio loco inter Pamphyliæ ciuitates connumerata Eurymedonti fluuio adiacet, nihil nisi eruum atq; huiusmodi legumina venalia offendit, híscq. tantum populum sustentari intellexit: Quicquid enim vbiq. erat frumenti, pauci diuites, & in ciuitate potentes collectum seruabant, vt quo vellent precio illud populo vendere possent. Multitudo autem cuiusque sexus & ætatis aduersus ciuitatis principem conuenerat, & iam accenso igne viuentem sese crematuros minabātur, quamuis ipse ad asylum cōfugisset. Erat autem asylum Tiberij, statuæq. sanctiores illis in locis venerabilioréscque quàm Iouis Olympij simulacrum habebantur: ita vt impietatis damnatus quidam fuerit, quòd seruū suum verberasset, qui drachmam argenteam Tiberij imagine signatam gestabat. Accedens autem ad ciuitatis principem obsessum Apollonius, quidnam hoc rei esset manu gestúq; scisscitabatur: cumq. is iniustè factum à se nihil responderet, iniustè autem à populo cōprimi, conuersus ad multitudinem Apollonius, ne quid temerè facerent, vtque principis excu-

A Τὴν, καὶ λεκὴ μιμούσης ὑπὸ πλήξεως τῇ χειρὶ, καὶ τῷ προσώπῳ συνδιέλυεν, ἐξήρτα δὲ ἀταξία πᾶσα, καὶ ὥσπερ ἐν μυστηρίοις, ἐσιώπων. ἔστι γὰρ μὲν τοὺς ὀρχηστῶν τε, καὶ ἵππων ἕνεκα στασιάζειν ὠρμηκότας ἀναχαῖν, οὔπω μέγα. ὃ γὰρ ὑπὲρ τοιούτων ἀπατοῦντες, ἂν προὶς ἄνδρα ἴδωσιν, ἐρυθριῶσί τε, καὶ αὐτῷ ὑπολαμβάνονται, καὶ ῥᾷστα δὴ ἐς νοῦν ἥκουσι. λιμῷ δὲ πεπιεσμένῃ πόλιν, οὐ ῥᾴδιον βιάσασθαι, καὶ πιθανῷ λόγῳ μεταδιδάξαι, καὶ ὀργῆς παῦσαι. ἀλλ' Ἀπολλωνίῳ γὲ ἡ σιωπὴ προὶς τοὺς ἔτω διακειμένους ἤρκει. ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς Ἀσπενδον τὴν Παμφύλων· προὶς Εὐρυμέδοντι δὲ οἰκεῖται ποταμῷ ἡ πόλις αὕτη, κεῖται δὲ σπανίζει. ὄρυζοι δὲ ὤνιοι καὶ τὰ ἐς βρῶσιν ἀναγκαῖα, διέβοσκον αὐτούς· τὸν γὰρ σῖτον ὁ δυνατοὶ ξυγκλείσαντες εἶχον, ἵν' σπανιλθοδείη τὰ χωρία. ἀνηρέθιστο δὴ ὅπλοις ἄρχοντα ἡλικία πᾶσα, καὶ πυρὸς ἐπ' αὐτῷ ἤπτοντο, καί τοι προσκείμενον τοῖς βασιλείοις ἀνδριᾶσιν, οἳ καὶ τοῦ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ φοβερώτεροι τότε, καὶ ἀσυλότεροι ἦσαν, Τιβερίου γε ὄντες. ἐφ' οὗ λέγεταί τις ἀσεβῆσαι δόξαι, τυπήσας τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον φέροντα δραχμὴν ἀργυρᾶν νενομισμένην ἐς Τιβέριον. προσελθὼν οὖν τῷ ἄρχοντι, ἤρετο αὐτὸν τῇ χρεὼ, ὅ,τι εἴη τοῦτο. τοῦ δὲ, ἀδικεῖν μὲν οὐδὲν φήσαντος, ἀδικεῖσθαι δὲ μὴ τοῦ δήμου, λόγου δ' εἰ μὴ τύχοι ξυναπολεῖσθαι τῷ δήμῳ. μετεσχέθη τὰ εἰς τοὺς προσιόντας ὁ Ἀπολλώ-

νιῶν, καὶ ἔνθυσεν ὡς χρὴ ἀκοῦσαι. ὁ δὲ, οὐ μόνον ἐσιώπησαν ὑπὸ ἐκπλήξεως τῆς περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ ἐθέντο ἐπὶ τῷ βωμῷ τῷ αὐτόθι. ἀναθαρρήσας οὖν ὁ ἄρχων, ὁ δεῖνα, ἔφη, ἢ ὁ δεῖνα, πλείους εἰπὼν τῶν λιμοῦ δεομένων πολίτας. τὸν δὲ σῖτον ἀπολαβόντες φυλάττουσι, καὶ ἄλλῳ ἄλλο τι χώρας. διακελευομένων δὲ τῶν Ἀσσενδίων ἀλλήλοις ἐπὶ τοῦτο ἀγορὰς ποιεῖν, αἰσθόμενον ὁ Ἀπολλώνιον μὴ προέσθαι τοῦτο, μεταπαλεῖν δὲ μᾶλλον τοὺς ἐν τῇ αἰτίᾳ, καὶ πρὶν ἐκόντων δύρεσθαι τὸν σῖτον. ἀφικομένων δὲ, μικρὸν μὲν ἐδάκρυσε καὶ φωνὴν ἐπ' αὐτοῖς ῥῆξαι, παθόντι πρὸς τὰ τῶν πολλῶν δάκρυα. καὶ γὰρ παιδία ξυνερρύηκει, καὶ γυναῖα· καὶ ὀλοφυρόντο καὶ γεγηρακότες, ὡς αὐτίκα δὴ ἀποθανούμενοι λιμῷ. πρῶτα δὲ τῆς σιωπῆς δόγμα, γράφει ἐς γραμματεῖον ἐπίπληξιν, καὶ δίδωσιν ἀναγνῶναι τῷ ἄρχοντι. ἡ δὲ ἐπίπληξις, ὧδε εἶχεν.

A sationes audirēt nutibus admonuit. Illi autem virī tanto timore perciti, ac stupore, non modo silentium tenuere, verumetiā ignem quem ferebant in proximā aram deposuerunt. Confisus igitur princeps, Is, inquit, & ille, plures ciues nomine appellans, presentis famis causa fuere, qui collectum ex finitimis regionibus frumētum, clausum detinent. His auditis Aspendij, cùm eorum villas prædatum B iri oportere clamitarent, vix cōtineri ab Apollonio potuerunt, qui ostēdebat melius esse, si eorum spōte frumentum ab eisdem possent accipere. Itaq. illis ad se vocatis parum abfuit, quin institutum silentij consilium omitteret, vt illis quod volebat, oratione suaderet. Mouebatur enim vehementiùs puerorum mulierúmque lachrymis, necnon etiam seniorum, qui suam deplorantes calamitatem, C paulò pòst fame sibi pereundum esse querebantur. Verùm Apollonius taciturnitatis propositum retinens, in tabulis obiurgationem aduersus frumēti collectores huiusmodi scripsit, quam & legendam principi dedit.

Epistola Apollonij ad frumentarios mercatores. Deinde finito silentij tempore vt Antiochiam se contulerit. Deque templo Daphnæi Apollinis, & Daphne, & magno ad eum concursu Assyriorum. Inde præcepta ad discipulos, & quid illis faciendum tota die. CAP. XII.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΣΙΤΟΚΑΠΗΛΟΙΣ ΑΣΣΕΝΔΙΩΝ.

Ἡ Γῆ πάντων μήτηρ. δικαία γάρ. ὑμεῖς δὲ ἄδικοι ὄντες, πεποίησθε αὐτὴν αὐτῶν μόνων μητέρα. καὶ εἰ μὴ παύσεσθε, οὐκ ἐάσω ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς ἐσαῦθις. Ταῦτα δείσαντες, ἐνέπλησαν πᾶν ἀγορὰν σίτου, καὶ ἀνεβίω

APOLLONIVS FRVMENTI cauponibus Aspendiis S.

TERRA communis omniū mater est, propterea quòd iusta est: « vos autē iniusti estis, qui vestri duntaxat matrem eam esse voluistis. quod « nisi ab huiusmodi incœpto destiteritis, diutius in ea vos permanere non « sinam. His minis ac rationibus « moti frumenti mercatores, totum forum frumēto compleuerunt, ex quo

populus vniuersus quasi reuixit. His peractis Apollonius silentij tempore iam finito Antiochiam venit, quæ magna cognominatur: & Apollinis Daphnæi templum intrauit, cui Arcadicam fabulam Assyrij tribuunt. Daphnen Ladonis fluminis filiam illic natam asserentes: & fluit quidem apud ipsos fluuius quē Ladonem appellant: & maximè omnium arborū laurum colūt ob memoriā (vt aiunt) virginis Daphnes. Cupressos etiā immensæ proceritatis, circa templum & fontes aquis vberes ac tacitos regio profert: in iis Apollinem lauari consuetum perhibent: & cupressos ob memoriam Cyparissi adolescētis Assyrij in eam arborem conuersi ibidem seruari ferunt indigenæ. & profectò arborum pulchritudo transmutationi fidem facere videtur. Sed nimis fortasse iuueniles sermones attingere videor, qui fabulosa hæc operi inferam: quòd ego propterea feci, vt ad ea quæ sum dicturus aditum præparem. Apollonius enim templū & natura, & tanto opere gratiosum conspicatur ab hominibus coli semibarbaris, nullis bonis artibus deditis, & ab omni politione & elegantia abhorrentibus: Apollo, inquit, rectè mutos homines conuertit in arbores, vt saltem sicut cupressi istæ ventorum flatib. resonarent. Postea fontes animaduertens quietos, nec vllum omnino strepitum reddentes; mutescendi, inquit, consuetudo plurima, quæ hîc seruatur, ne fontes quidem obstrepere sinit. Ladonem verò aspiciens, non solùm, inquit, filia tua in aliam formam cōuersa est, verum etiam, & tu ipse, qui ex Græco & Arcade in Assyrium mutatus es. Postquā verò indigenæ ad eum loquendi gratia conuenerunt, ineptos ipsorum

A ἡ πόλις. ἐπεφοίτησε καὶ Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ, πεπωμμένῃ τὸ σιωπᾷ· καὶ παρῆλθεν ἐς τὸ ἱερὸν τὸ Δαφναίου Ἀπόλλωνος, ὃ περιάπτουσιν Ἀσσύριοι μῦθον τὸν Ἀρκάδα. τὴν γὰρ τοῦ Λάδωνος Δάφνην, ἐπεὶ * μεταφωνᾶ λέγουσι. Ὁ ποταμὸς αὐτοῖς ῥεῖ Λάδων, καὶ φυτὰ περὶ αὐτοῖς Δάφνης· τοῦτο δὴ τὸ αὐτὸ τῆς παρθένου, καὶ παρίστων τὸ ὕλη ἀμήχανα περιέστηκε κύκλῳ τὸ ἱερὸν, καὶ πηγὰς ἐκδίδωσιν ὁ χῶρος ἀφθόνους τε, καὶ ἡρεμούσας, αἷς δὴ Ἀπόλλω φασὶ ῥαίνεσθαι. ἐνταῦθα καὶ Κυπαρίττου τὸ ἄλσος ἡ γῆ ἀνατέθηκεν, ὅτι Κυπαρίττῳ φασὶν ἑφήβῳ Ἀσσυρίῳ· καὶ πεποίηται τὸν μεταβολὸν ἡ ὥρα τοῦ φυτοῦ. καὶ ἴσως νεανικώτερον ἅπτεσθαι δοκῶ τοῦ λόγου, διαμυθολογῶν τὰ τοιαῦτα. B ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ μυθολογίας ταῦτα. τί δέ μοι ὁ λόγος βούλεται; ὁ Ἀπολλώνιος ἰδὼν τὸ ἱερὸν χάεσκε μὲν, ἀπορεῖν δὲ ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν, ἀλλ' αὐθεφθόπους ἠμιβαρβάρους, καὶ ἀμούσους, Ἀπόλλων ἔφη, μεταβαλὲ τοὺς ἀφώνους εἰς δένδρα, ἵνα καὶ ὡς κωφρίπτοι ἠχῶσι· τὰς δὲ πηγὰς ἀποκεφάλιζε ὡς γαλεώτας ἀφῶσι, καὶ κελαρύζει σφῶν οὐδεμία, ἡ ἀφωνία εἶπεν ἡ ἐνταῦθα, οὐδὲ ταῖς πηγαῖς ξυγχωρεῖ φθέγγεσθαι. C ὡς δὲ Λάδωνα ἰδὼν, οὐχ ἡ θυγάτηρ, ἔφη, σοι μόνη μεταβέβληται, ἀλλὰ καὶ σὺ, τῷ δόξαι βαρβαρικὸς ἐξ Ἕλληνός τε, καὶ Ἀρκάδος. ἐπεὶ δὲ ἐγὼ διαλέγεσθαι, τὰ μὲν ἀμείνονα

D

ἰο. ζώπυρ. τῶν * μειρακίων, καὶ ἀτακτοτέρων, ἀφῆ- A mores* , & incompositos intuens
ρητο, φήσας καὶ ἀνδρῶν ἑαυτῷ plerosque à se amouit, inquiens,
δεῖν, ἀλλὰ ἀνδρῶν· τὰ δὲ σεμνότερα non hominibus, sed viris opus sibi
ἐσεφοίτα, καὶ ὤκει τῷ ἱερῶν τὰ μὴ esse. quos verò sedatiores, magísque
κλιτὰ. ἡλίου μὲν δὴ ἀνίσχοντος, ἐφ' compositis moribus intuebatur, ad-
ἑαυτῷ τινα ἐπράττετο, ἃ μόνοις ἐ- mittebat ad colloquium, & cum
ποιεῖ δῆλα, τοῖς ἐν τῷ τετάρων σιω- sacerdotibus habitabat: & oriente
πῶν γεγυμνασμένοις. τὸν δὲ μετα- sole sacra quædam in occultum fa-
ταῦτα καιρὸν, εἰ μὲν Ἑλλὰς ἡ πόλις ciebat, quæ solùm illis quatuor com-
εἴη, καὶ τὰ ἱερὰ γνώεσθαι, συγκαλῶν municabat qui secum in silentio se
αὖ τοὺς ἱερέας, ἐφιλοσόφει περὶ τῶν exercuerant. reliquum verò tem-
θεῶν καὶ διωρθοῦτο αὐτοῖς, εἴ τι δὲ νο- poris si fortè in Græca ciuitate ver- B
μιζόμενα ἀλλάττοιεν. εἰ δὲ βαρ- sari contigisset, vbi consueta sacra,
βαρά τε, καὶ ἰδιόζοπα εἴη, διεμανθανε sibíque nota celebrarentur, cùm
τοὺς ἱδρυσαμένους αὐτὰ, καὶ ἐφ' ὅτῳ templorum sacerdotibus de diis, ac
ἱδρύθη. πυθόμενός τε ὅπῃ διεφθάρη de sacris disputans philosophaba-
ταῦτα, καὶ νουθετήσων εἴ τι σοφώ- tur, eorum errores si qui essent e-
τερον τοῦ δρωμένου ἐνθυμηθείη, μετῆ mendans. Sin verò in barbaram,
ἐπὶ τοὺς ὁμιλητὰς, καὶ ἐπέλθοιεν ἐ- & à rectis moribus alienam ciui-
ρωτᾶν, ἃ βούλοιτο. ἔφασκε γὰρ χρῆ- tatem venisset, quinam morum &
ναι τοὺς οὕτω φιλοσοφοῦντας ἠοῖ & sacrorum fuissent auctores, &
μὲν ἀρχομένης, ξυνεῖναι θεοῖς· προϊ- quandiu in ea disciplina mansissent
όσης δ', περὶ θεῶν· * τὸν δὲ μεταταῦτα scisitatus, si quid erat in melius
καιρὸν, ἀνθρωπείων πέρι τὰς ξυ- mutatu facile, persuadere illis co- C
νουσίας ποιεῖσθαι. εἰπὼν δὲ ἂν πρὸς nabatur. Discipulos deinde suos, si
τοὺς ἑταίρους ὁπόσα ἠρώτων, καὶ ἱκα- quid vellent, iubebat interrogare,
νῶς τοιαύτης ξυνουσίας ἔχων, ἐπὶ aiebátque oportere qui rectè philo-
τὴν διάλεξιν ἀνίστατο λοιπὸν τὴν ἐς sophatur, adueniente aurora cum
πάντας, οὐ πρὸ μεσημβρίας, ἀλλ' diis versari, procedente autem die
ὁπότε ἡμέρα μάλιστα ἐσήκοι. καὶ διαλε- de diis loqui, reliquum verò tem-
χθεὶς ἂν ὡς ἀπόρρειν ὤετο, ἠλείφετό pus humanis rebus & sermonibus
τε, καὶ τελούμενος, ἵν' ἑαυτὸν ἐς ὕδωρ impendere. Cúmque ad omnia re- D
ψυχρὸν, ἧπερ ἀνθρώπων καλῶν τὰ spondisset quæ à domesticis fuisset
βαλανεῖα. τὸ γὰρ Ἀντιοχείας ἀποκλι- interrogatus, reliquis omnibus se
θείσης ἐς αὐτὰ ἐπὶ μεγάλοις ἁμαρ- adeundi facultatem præbebat: nun-
τήμασιν, ἔδωκεν ὑμῖν, ἔφη, ὁ βασιλεὺς quam tamen ante meridiem, sed
κακοῖς οὖσι, βιῶναι πλείονα ἔτη. Ἐφε- postquam iam declinare cœpisset,
inde quòd satis visum esset cum il-
lis locutus secedebat ad balneum
aquæ frigidæ, senectam hominum
balnea calida appellans: quibus in-
clusi Antiochenses, cum vitiis ma-
ximis indulgerent, vobis, inquit
Apollonius, cùm praui sitis longos
annos viuere rex concessit. Ephe-

siis verò balneorum principem lapidibus cedere volentibus, propterea quòd balnea non calefeciſſet, vos, inquit Apollonius balneorum principem accuſatis, quia male lauamini, ego autem vos quia lauamini.

A σίων ὁ βελομένων καταλιθῶσαι τὸν ἄρχοντα ὅτι τῶ μὴ σὶπυροῦν τὰ βαλανεῖα, ὑμεῖς μέν, ἔφη, ⓦ ἀρχοντα αἰτιᾶσθε, ὅτι πονηρῶς λοῦσθε. ἐγὼ ὁ ὑμᾶς, ὅτι λοῦσθε.

Quo dicendi genere vſus Apollonius fuerit, quódque interroganti dialectico reſponderit. Déq; diſceſſu eius ex Antiochia ad Indos, & quòd ad Ninum vrbem peruenerit, inibíq. Damidem inuenerit, qui Apollonium admiratus ſecutus eſt perpetuus comes, omnia illius dicta factáque literis accuratè commendaturus. CAP. XIII.

VTEBATVR dicendi genere B non dithyrambico, aut poëticis nominibus intumeſcente, nec rurſus nimis demiſſo, & conſuetudinem Atticam excedente. iniucundam enim putabat orationem, quæ ab Attica mediocritate decederet. Ironia autem vtentem nemo audiuit, nec etiam inter diſcipulos ambulantem: ſed tanquam ex oraculo procedebant ſermones eius: aiebátque: hoc ſcio; aut, ita cenſeo; quorſum hæc? aut, ſcire oportet: aut a- C lios dicendi modos ſeruabat. Sententiæ illius breues & adamantinæ. Nominib. autem vtebatur propriis, arque ad res ipſas natis, & quæ ab eo proferebantur dignitatem quandam velut à rege aut principe dicta præ ſe ferebant. Interroganti quandoque dialectico quodam, cur ipſe nunquã aliquid quæreret? quoniam, inquit, cùm eſſem adoleſcens ſatis multa quæſiui, nunc autem D non quærere, ſed inuenta docere opus eſt. Alij rurſus interroganti quo nam pacto deceret ſapientem loqui? non aliter quàm legumlatores, inquit Apollonius: oportet enim legumlatorem quæ ſibi ipſi antea perſuaſit, eadem aliis facienda imperare. Hactenus quæ ab ipſo Antiochiæ geſta ſunt dixiſſe ſufficiat, quibus homines ab omni doctrina

Λόγων δὲ ἰδέαν ἐπήσκησεν, οὐ διθυραμβώδη, ⓒ φλεγμαίνουσαν ποιητικοῖς ὀνόμασιν, οὐδ' αὖ κατεγλωττισμένην, ἢ ὑποφαπτίζουσαν· ἀηδὲς γὰρ ὑπέλαβε τὸ μετεῖναι Ἀττικῆς ἰηγεῖτο, οὐδὲ λεπτολογία ἐδίδου, οὐδὲ δὴ γε τοὺς λόγους, οὐδὲ εἰφρονούμενον τις ἤκουσεν, ἢ φοιτητοῦντος ἐς τοὺς ἀκροωμένους· ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τρίποδος ὅτε διαλέγοιτο, οἴδα ἔλεγε, καὶ δοκεῖ μοι, ⓒ ποῖ φέρεσθε, ἢ χρὴ εἰδέναι, ἢ αἱ δόξαι βραχεῖαι, ἢ ἀδαμάντινοι, κύριά τε ὀνόματα, ἢ προσπεφυκότα τοῖς πράγμασι. ⓒ τὰ λεγόμενα, ἡχὼ εἶχεν, ὥσπερ ἀπὸ σκήπτρου θεμιστευόμενα. ἐρομένῳ δὲ αὖ ⓦ τῶν συνολεθρούντων τινός, ὅτου εἵνεκα οὐ ζητοίη, ὅπι, ἔφη, μειρακίω ὤν, ἐζήτησα· νυνὶ δ' οὐ χρὴ ζητεῖν, ἀλλὰ διδάσκειν, ἃ εὕρηκα. πῶς οὖν Ἀπολλώνιε διαλέξεται ὁ σοφὸς, πάλιν ἐπρομένου αὖ ⓦ, ὡς νομοθέτης ἔφη. δεῖ γὰρ ⓦ νομοθέτην, ἃ πέπεικεν ἑαυτὸν, ταῦτα ἐπιτάγματα ἐς τοὺς πολλοὺς ποιεῖσθαι. ὧδε αὖπω τὰ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπαιδεύετο, καὶ ἐπέστρεφεν εἰς αὐτὸν ἀνθρώπους

ἀμουσοτάτοις. μὴ ὃ ταῦτα λογισμὸν ἑαυτῷ διδοὺς ἀποδημίας μείζονος, ἐνθυμεῖ* τῶν Ἰνδικὸν ἔθνος, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ σοφοὺς, οὓς λέγονται Βραχμανάς τε, καὶ Ὑρκανίους εἶναι, προσήκειν φήσας νέῳ ἀνδρὶ ἀποδημεῖν τε καὶ ὑπροείσθαι ἄρεσθαι. δόρημα δὲ καὶ τοὺς μάγους ἐποιεῖτο, οἳ Βαβυλῶνα καὶ Σοῦσα οἰκοῦσι. καὶ γὰρ ἂν τἀκείνων διαμαθεῖν * ὁδῷ χρώμενος· καὶ πρὸς τοὺς ὁμιλητὰς ἐπιόντας, ἀνέφηνε τὴν γνώμην. πειθομένων ὃ αὐτῷ ξυμβουλίαν ἑτέρα, εἶπη ἀφελχθεὶς τῆς ὁρμῆς ταύτης, ἐγὼ μὲν θεοὺς, ἔφη, συμβούλους πεποίημαι, καὶ τὰ δεδογμένα εἴρηκα· ὑμᾶς δὲ βάσανον ἐποιούμην, εἰ πρὸς ἅπερ ἐγὼ, ἔρρωσθε. ἐπεὶ τοίνυν μαλακῶς ἔχετε, ὑμεῖς μὲν ὑγιαίνετε, ἔφη, καὶ φιλοσοφεῖτε· ἐμοὶ δὲ βαδιστέα, οἷ σοφία τε, καὶ δαίμων με ἄγει. ταῦτα εἰπὼν, ἔξελαύνει τῆς Ἀντιοχείας μετὰ δυοῖν θεραπόντοιν, οἵπερ αὐτῷ πατρικὼ ἦσαν, ὁ μὲν, ἐς τάχος χαίρων, ὁ δὲ, ἐς κάλλος. καὶ ἀφικνεῖται εἰς τὴν ἀρχαίαν Νῖνον, οὐ πολὺ ἀγάλματος ἵδρυται ζῆπον βαρβαρον. ἔστι δὲ ἀφροδίτη Ἰοῦς τοῦ Ἰνάχου· καὶ κέρατα τῆς μετώπου σμικρὰ μικρὰ, καὶ οἷα μέλλοντα. σὺν ταῦθα διατείνουσι, καὶ πλείω ξυνίεσθαι περὶ τοῦ ἀγάλματος, ἢ οἱ ἱερεῖς καὶ προφῆται, προσεφοίτησε Δάμις ὁ Νῖνος, ὃν καταρχὰς ἔφαμεν ξυναποδημῆσαι οἱ, καὶ ξυνέμπορον γενέσθαι τῆς φιλοσοφίας πάσης, καὶ πολλὰ τοῦ ἀνδρὸς διασώσασθαι. ὃς ἀγασθεὶς αὐτῷ,

A abhorrentes, in sui admirationem conuertit. Post hæc longioris peregrinationis suscipiendæ, & ad Indos proficiscendi cogitatio subiit: vt qui ibi sunt sapientes intueretur, quos Brachmanas & Hyrcanios appellant. Aiebátque adolescenti maximè conuenire, vt quàm longissimè *à patriæ finibus peregrinaretur*. Cogitabat etiam Magos conuenire, qui Babyloniam ac Susas incolunt, multa enim ab iis discere *obiter* sperabat: itaque discipulis, qui septem erant, consilium aperuit, qui cùm sibi alia agenda suaderent, quæ mentem à proposito distraherent; Ego, inquit, deos adhibui consultores, & ab his doctus quæ mihi visa sunt vobis patefeci, vestram experiri cupiens voluntatem, num eadem, quæ ego tolerare possetis: vbi igitur vos molliores comperi, valebitis, & sanitati & philosophiæ dabitis operam, ego autem eò proficiscar, quò me sapientia, & dæmon ducent. Hæc dicens Antiochia discessit, duobus tantùm famulis compatriotis suis comitatus, quorum alter velocitate, alter pulchritudine scribendi, excellebat. cum his profectus antiquam Ninum peruenit: vbi statuam barbaro more positam conspexit. Est autem Io Inachi filia, cui ab vtroque tempore parua, & quasi mox excretura prominent cornua: admiranti igitur statuam, & plura quàm illorum prophetæ aut sacerdotes super tali imagine cogitanti, Damis ex ea ciuitate ortus superuenit. Hic est, quem in operis principio diximus peregrinationis & philosophiæ comitem Apollonio fuisse, & eius multa non solùm facta, verumetiam dicta literis mandasse. Is postquam viri cõditionem & mores, & quò illuc venisset consilio intellexit, viri & peregrinationis amore captus,

captus, comitem illi se futurum pollicitus est. Ibimus, inquiens, Apolloni, & tu quidem deo, ego autem te duce vtar, neque me vt arbitror parui existimabis: quanquam enim rebus aliis sum fortasse rudior, in hoc certè plurimùm valeo, quod iter Babyloniã ducens optimè noui, quinetiam ciuitates vicósque omnes *in quibus commoda multa sunt*, perfectè scio, non multò antea illinc reuersus. Linguas præterea barbarorum, quæ multiplices variæque sunt, vt pote Armeniorum, Medorum, Persarum, Cadusiorum omnes intelligere & egregiè proferre possum. Ego quoque, ô amice, inquit Apollonius, has omnes noui, cùm nullam tamen didicerim. Illo autem vehementiùs admirante, noli, inquit, mirari, si omnes hominum linguas intelligere sum professus: nam & quæ taciti intra se homines cogitant etiam percipio. Hæc audiens Assyrius, quasi dæmonem illum intuitus venerabatur: & tunc sese in disciplinam tradidit, omnia eius dicta memoriæ mandans. Erat Assyrio eloquium quidem mediocris, scribenti verò elegantia nulla, vt pote qui inter Barbaros esset institutus: quæ autem quotidie agerentur, & familiariũ dicta, factáque quæcunque vidisset, aut audisset figurare, & in commentarios redigere satis commodè poterat, in eóque maximè se exercuerat: quod libellus* ab eo compositus satis declarat, vbi nihil eorum quæ ab Apollonio dicta, factáve fuerunt, se ignorasse demonstrat: adeò vt etiam minima collegisse satis constet. in quo non alienum videtur referre, quod cuidam tale eius studiũ accusanti respondit. Erat vir quidam ociosus & inuidus, qui cætera quidem ab eo scripta bene rectéque

* *Religiosarũ mensæ.* Ath. l. VII.

A καὶ ζηλώσας τ ὁδοῦ, ἴωμεν, ἔφη, Ἀπολλώνιε, σὺ μὲν γὰρ ἑπόμενος, ἐγὼ ἂν ἡγοίμην σε. οὐ γάρ με τὸ πολλοῦ ἄξιον δόξεις αὖ. εἰ μὲν ἄλλο τι καὶ οἶδα, τὸ δ' οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἄγον, πόλεις τε ὁπόσαι εἰσὶν, οἶδα ἀνελθὼν οὐ πάλαι, καὶ κώμας, ἐν αἷς πολλὰ ἀγαθά. καὶ μὴν καὶ τὰς φωνὰς τῶν βαρβάρων, ὁπόσαι εἰσίν· εἰσὶ δὲ, ἄλλη μὲν Ἀρμενίων, ἄλλη δὲ Μήδων τε, καὶ B Περσῶν, ἄλλη δὲ Καδουσίων· μεταλαμβάνω πάσας. ἐγὼ δὲ εἶπεν, ὦ ἑταῖρε, πασῶν ξυνίημι, μαθὼν οὐδεμίαν. θαυμάσαντος δὲ τὸν Νίνου, μὴ θαυμάσῃς εἶπεν, εἰ πάσας οἶδα φωνὰς ἀνθρώπων· οἶδα γὰρ καὶ ἃ σιωπῶσιν ἄνθρωποι. ὁ μὲν δὴ Ἀσσύριος, C προσεποιεῖτο αὐτὸν, ὡς ταῦτα ἤκουσε, καὶ ὥσπερ δαίμονα ἔβλεπε. σιωπῇ τε αὖπω ἐπιδοὺς τ σοφίαν, ἦν ὅ, π μάθοι μνημονεύων· φωνὴ δὲ ἦν τῷ Ἀσσυρίῳ, ξυμμέτρως προσῆκεν· τὰ γὰρ λογώδη καὶ εἶχεν, ἅτε παιδευθεὶς ἐν βαρβάροις. διατιθεὶς δὲ ἀναγράψαι, ἃ συνοισίαν, καὶ ὅ, π ἤκουσεν, ἢ εἶδεν, ἀναπεμπώσας, καὶ ὑπόμνημα τῶν τοιούτων ξυνθεῖναι, σφόδρα ἱκανὸς ἦν, καὶ ἐπεπήδευε τοῦτο ἄριστα ἀνθρώπων. ἢ γοῦν D θέλοις ἢ τ *ἐν φαντασμάτων, τοιοῦτον τῷ Δάμιδι νῦν εἶχεν. ὁ Δάμις ἐβούλετο μηδὲν τ Ἀπολλωνίου ἀγνοεῖσθαι· ἀλλ' εἴ π καὶ παρεφθέγξατο, ἢ εἶπεν, ἀναλεγέσθαι καὶ τοῦτο. ἄξιόν γε εἰπεῖν, ἃ πρός τ μεμψάμενον τῷ διαβιβλῶ ταύτην ἀπεφθέγξατο. διασύροντος γὰρ αὐτὸν ἀνθρώπου ῥαθύμου τε καὶ βάσκανον, τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς ἀναγρά-

C

φὴν φήσαντος, ὁπόσαι γνῶμαί τέ εἰσι, καὶ δόξαι τοῦ ἀνδρός· ταυτὶ ὃ τὰ οὕτω μικρὰ ξυλλεγόμενος, ὥσπερ πλησίον που τοῖς κυσὶ πεφάνθαι, τοῖς σιτουμένοις τὰ ἐμπίπτοντα τῆς δαιτός· ὑπολαβὼν ὁ Δάμις, εἰ δαῖτες, ἔφη, θεῶν εἰσι, καὶ σιτούμεναι θεοί, πάντως που καὶ θεράποντες αὐτοῖς εἰσιν, οἷς μέλει τοῦ μηδὲ τὰ πίπτοντα τῆς ἀμβροσίας ἀπόλλυσθαι. τοιοῦδε μὲν ἑταίρου, καὶ ἑρμηνέως ἔτυχεν, ᾧ τὸ πολὺ τοῦ βίου συνεπορεύθη.

A se habere diceret, quòd sententias opinionésque Apollonij memoratu dignas collegisset: id verò se nequaquam probare dicebat, quòd minima etiam dicta suo operi inseruisset, catellos imitatus, qui cœnantibus dominis micas de mensa cadentes colligunt. Rectè dicis, inquit Damis: verùm conuiuium hoc deorum est, & conuiuæ dij, quorum famulis maxima cura est, ne qua etiam minima ambrosiæ particula, si fortè ceciderit, pereat. Talem itaque socium & amatorem sortitus Apollonius, magnam vitæ suæ partem cum ipso peregit.

Cùm in Mesopotamiam peruenisset Apollonius, quasnam merces secum se ferre interrogatus responderit. Deinde de Mesopotamia, quare ita appellata fuerit; deque Tigride & Euphrate fluuiis. Tum quanta fuerit fortitudo & sapientia Apollonij.

CAP. XIIII.

Παιόντας ὖ αὐτοῦ εἰς μέσην τὴν ποταμίαν, ὁ τελώνης, ὁ ἐπιβεβλημένος τῷ ζεύγματι, ποῖός τε πινάκιον ἦγε, καὶ ἠρώτα ὅ, τι ἀπάγοιεν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἀπάγω ἔφη, σωφροσύνην, δικαιοσύνην, ἀρετήν, ἐγκράτειαν, ἀνδρείαν, ἄσκησιν· πολλὰ δὲ οὕτω θήλεα εἴρας ὀνόματα. ὁρῶν ἤδη βλέπων τὸ ἑαυτοῦ κέρδος, ἀποχάλα σύ, ἔφη, τὰς δούλας. ὁ δὲ καὶ ἐξέσται εἶπεν· οὐ γὰρ δούλας ἄπαγω ταύτας, ἀλλὰ δεσποίνας. τὴν δὲ τῆν ποταμῆν μέσην ὁ Τίγρις ἀποφαίνει, καὶ ὁ Εὐφράτης, ῥέοντες μὲν ἐξ Ἀρμενίας, καὶ Ταύρου λήγοντες· περιβάλλοντες δὲ ἤπειρον, ἐν ᾗ πόλις μὲν, τὸ δὲ πλεῖον, κῶμαι· ἔθνη τε Ἀρμένια, καὶ Ἀραβία, ἃ ξυγκλεί-

C POST hæc in Mesopotamiam venientes, *à publicano qui portorij* pontis præfectus erat, quidnam mercium secum ducerent, interrogati sunt: cui Apollonius, inquit, adduco modestiam, iustitiam, virtutem, continentiam, exercitationem, fortitudinem: aliásq. virtutes plurimas fœmineo nomine appellauit. tum custos ad lucrum respiciens, da, inquit, ancillarum nomina mihi describere: at enim minimè licet, inquit Apollonius. Non enim vt ancillas, sed tanquam dominas ipsas D duco. Hanc regionem, quæ propterea Mesopotamia dicitur, quòd media inter duo flumina posita est, Tigris atque Euphrates ex Armenia & Tauri radicibus defluentes, cingunt. Sunt autem in ea regione ciuitates aliquot, maxima autem ex parte pagis ac vicis incolitur: gentes verò partim Armenij, partim Arabes nuncupantur: *quas conclusas*

* πόλις

fluuij tenẽt; eatúmq. magna pars ſedib. A incertis vagatur : *Ita ſe inſulares eſſe cenſent. adeò vt in mare deſcendere dicti-tent, quando vadunt ad flumina; ac terræ limitem faciant fluuiorum ambitum.* Flumina enim vbi eam, quam diximus, continentis partem ambierunt, in idem mare decurrunt. Sunt qui dicunt in paludem quandam partem maximam Euphratis abſorberi, ita vt ad mare non perueniat, ſed in terra curſus ſui finem nanciſcatur. Quidam & audaciùs de eo B loquentes aſſerunt ipſum, cùm diutiùs ſub terra fluxerit, rurſus in Ægypto apparere, & Nilo commiſceri. Hæc autem propterea retuli, ne quid eorum omitterem quæ à Damide ſcripta eſſent, & vt ſimul oſtenderem, qualia *fuerint eius acta* apud Barbaros. cúmq. ad maiora mirabilióráque feſtinet oratio, duo tamen hoc loco non prætermittenda iudicaui : primum eſt, vt oſtendam quanta fuerit Apollonius fortitudine, qua fretus Barbaras gentes, & latrociniis infeſtas regiones peragrauit, quæ nondum Romanorum ditioni parebant : Alterum eſt quanta fuerit eius ſapientia, per quam Arabum more voces brutorum animalium cognoſcere aſſueuit. hoc autem didicit, cùm Arabiam peragraret. Arabes enim ab auibus, non ſecus atque ab *oraculis*, quæ ventura ſunt auguria captant : id autem aſſequuntur (vt aiunt) draconum corde aut hepate in cibis aſſumpto.

σαντες ⓐ ποταμοὶ ἔχουσιν· ὧν * καὶ νομάδες ⓐ πλεῖστοι στείχουσιν· οὕτω πῃ * νησιώτας ἑαυτοὺς νομίζοντες· ὡς ἐπὶ θάλατταν ϑ * καταβαίνειν φάσκειν, ὅτ' ἐπὶ σὺν ποταμοὺς βαδίζουσιν, ὄρ ⓦ τε ποιεῖσθαι τ γῆς, ⓦ τῷ ποταμῷ κύκλον. ὑποζορυξάντες γὰρ τ προῤῥηγμένῳ ἤπειρον, ἐπὶ πλὼ αὐτῷ ἵεσθαι θάλατταν. εἰσὶ δ' οἳ φασιν ἐς ἕλος ἀφανίζεσθ τ πολὺ δ Εὐφράτου, κ τελευτᾶν τὸν ποταμὸν τοῦτον σὺν τῇ γῇ. λόγου δ' σὺνοι θρασυτέρου ἐφάπτον), φάσκοντες αὖ ⓝ ὑπὸ τῇ γῇ ῥέοντα, εἰς Αἴγυπτόν τε ἀναφαίνεσθ, κ Νείλῳ συμπεφύντως. ἀκριβολογίας μὲν δὴ σύνεκα, & τ μηδὲν παραλελεῖφθαί μοι τῶν ἐπεζευγμένων ὑπὸ δ Δάμιδος, ἐβουλόμην αὖ κ τὰ διὰ τῶν βαρβάρων πῶς ἀπουδασθέντα εἰπεῖν. ξυνελαύνῃ ϑ ἡμᾶς ὁ λόγος ἐς τὰ μείζω τε, & θαυμασιώτερα· οὐ μὴν ὡς δυοῖν γε ἀμελεῖται τούτοιν τῆς τε ἀνδρείας, ἣν χρώμενος ὁ Ἀπολλώνιος, διεπορεύθη βάρβαρα ἔθνη, & ληστρικά, ἐπὶ ὑπὸ Ρωμαίοις πω ὄντα, τῆς τε σοφίας, ἣν Ⓟ Ἀραβίοις ζῆπον ἐς ξυνέσιν τ ὧν ζώων φωνῆς ἦλθεν. ἔμαθε ϑ τόδε, διὰ τετρωνὶ τῶν Ἀραβίων πορευόμενος, ἅρισα γινωσκόντων τε αὐτὸ, & θεατῶντων. ἔστι γὰρ τ Ἀραβίων ἤδη κοινὸν, κ τὸ ὀρνίθων ἀκούειν μαντευομένων ὁπόσα ⓐ χρησμοί. ξυμβάλλονται ϑ τῶν λόγων, σιτούμενοι τ δρακόντων, ⓐ μὲν, καρδίαν φασὶν, ⓐ δὲ, ἧπαρ.

Apollonium Ctesiphonte relicta in Babylonis fines peruenisse: quidque Satrapæ inibi custodi, quisnam esset, & vnde veniret interroganti, responderit: Inde Satrapæ amicum factum, thesaurum ab eo oblatum, & reliqua munera, præter panem & olera, renuisse. CAP. XV.

Κτησιφῶντα ὑπερβαλὼν, καὶ παρελὼν ἐς τὰ Βαβυλῶνος ὅρια, φρουροὶ μὲν αὐτόθι ἦσαν τοῦ βασιλέως, οὓς καὶ αὐ παρῆλθε μὴ ἐρόμενος ἑαυτόν τε, καὶ πόλιν, καὶ ἐφ' ὅ,τι ἥκοι. σατράπης δὲ τῆς φρουρᾶς ταύτης ἐτέτακτο, βασιλέως τὸς, οἶμαι, ὀφθαλμός· ὁ γὰρ Μῆδος, ἀρτίως ἐς τὸ ἀρχὴν ἥκων, οὐ ξυνεχώρει ἑαυτῷ ἀδεῶς ζῆν. ἀλλὰ ὄντα τε, καὶ καὶ ὄντα δεδιὼς, ἐς φόβους κατεπεπλώκει, καὶ πτοίας. ἄγονται τοίνυν πρὸς τὸν σατράπην, Ἀπολλώνιός τε, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτόν. ὁ δὲ ἔτυχε μὲν σκιωλὴν ἐφ' ἁρμαμάξης πεποιημένου, καὶ ἐξελαυνῶν ποῖ. ἰδὼν δὲ ἄνδρα αὐχμοῦ πλέων, ἀνέκραγέ τε ὥσπερ τὰ θηλέα τῶν γυναίων, καὶ ξυνεκαλύψατο. μόγις τε ἀναβλέψας εἰς αὐτὸν, πόθεν ἡμῖν ἐπεπεμφθεὶς ἥκεις, οἷ δαίμονα ἠρώτα. ὁ δὲ, ὑπ' ἐμαυτῷ, ἔφη, εἴ πη καὶ ἄκοντες, ὦ ἄνδρες ἠπίστασθε. πάλιν ἤρετο, ὅς τις ὢν ἐς φοιτᾷ τὴν βασιλέως χώραν. ὁ δὲ, ἐμὴ, ἔφη, πᾶσα γῆ, καὶ ἀνεῖταί μοι δι' αὐτῆς πορεύεσθαι. τῷ δὲ, βασανιῶ σε εἰπόντος εἰ μὴ λέγοις· εἰ * ἅψῃ ταῖς αὐτοῦ χερσὶν, εἶπεν, ὡς αὐτὸς βασανισθείης, δίκην ἀνδρός. ἐκπλαγεὶς δὲ αὐτῷ ὁ εὐνοῦχος, ἐπεὶ μηδὲ ἑρμηνέως ἐώρα δεόμενον, ἀλλ' ὑπολαμβάνοντα τὴν φωνὴν,

A Post hæc Apollonius Ctesiphontem ingressus, in Babylonis fines peruenit: erant autem ibidem à rege custodes positi, qui neminem regionem intrare sinerent, nisi prius quisnam, & vnde esset, & quam ob causam in ea loca peruenisset, interrogarent. Satrapa autem huic custodiæ præfectus erat, ex iis vnus qui regis oculi solet appellari. Medus enim principatū nuper adeptus eum
B sine timore degere non sinebat: sed vera simul & falsa formidans, *in pauores & tremores inciderat*. Apollonius itaque & eius comites ad Satrapam deducuntur. is fortè iter aliquo facturus, tentorium supra currum panibus onustum imponendum curabat. Videns autem virum squalidum, & macilentum, exclamauit, ceu mulierculæ *formidolosæ* facere solent; & faciem operit. vix
C deinde illum respiciens, vnde missus ad nos veniſti interrogauit. Apollonius verò, à me ipso, respondit. tum Satrapa sponte ne an inuiti veniſſent, interrogauit, & simul apertè dicere imperauit, quinam essent qui regis fines intrassent. cui Apollonius, mea est, inquit, vniuersa terra, propterea quocunque libuerit, pergēdi facultas datur. Cúmque Satrapa tormenta adhibiturum
D minaretur, nisi apertè ad ea, quæ interrogauerat respondisset: per Iouem, inquit Apollonius, propriis manibus tuis pœnas lues, si fortè me attigeris. His verbis stupefactus eunuchus, quando illum interprete non egere, sed propria voce loquentem & respondentem animaduertit,

humaniùs placidiúsq. intuens, voce etiam paulò submissiore locutus. Per deum, inquit, dicas rogo, quisnam sis. Cui respondens Apollonius, inquit, quoniam humanè, honestéque interrogas, quisnam sim audies: Ego enim Apollonius sum Tyaneus, iter autem ad Indorum vsque regem facere decreui, vt eorum locorum mores, institutáque cognoscam: libenter autem & regem tuum, si facultas daretur, conuenirem. ferunt enim qui cum eo commercij quicquam habuere, ipsum esse virum minimè prauum; siquidem est, vt opinor, Vardanes qui ablatum sibi regnum nuper recepit. Is ipse est, inquit Satrapa, diue Apolloni. iamdudum enim de te hæc audiuimus. sapienti autem viro etiam ipsum thronum concesseris, & commeatum in Indiam vsque, & camelum singulis vestrum daturum regem non dubito. ego autem priuatim hospitem mihi te facio, & thesauros magnos ostentans, horum, inquit, quotquot volueris sumendi non semel tantùm, sed si libeat etiam decies præbeo facultatē. Cúmque pecunias renueret Apollonius, hoc tamen Babylonium vinum accipies, inquit Satrapa: præbet enim nobis Satrapis rex quotidie vini amphoras decem: porcorum præterea & caprarum tostas carnes, & farinam ac panes arbitratu tuo sumere potes. nam quod tibi posthac peragendum est iter magna ex parte vicis colitur, vbi non facilè quæ ad victum pertinent reperire possis. His dictis seipsum carpens eunuchus, quid ô dei, inquit, feci? Audiens enim hunc virum, nec animalib. vesci, nec vinum bibere; crassè, inquit, & rusticè ipsum pascam. atqui licet, inquit Apollonius, tenui victu me

A Ἀλλ' ὅπως τε, ἦ δ' ὃς, ἡδέως, ὦ θεῖε, θεῶν εἶπε, τίς εἶ λιπαρῶς ἤδη, ἦ μεγαλαυχῶν τῷ τόνῳ. ὑποκλαδὼν ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπεὶ μετρίως, ἔφη, ταῦτα, καὶ δὴ ἀπανθρώπως ἤρου, ἄκουε ὅς εἰμι. εἰμὶ μὲν ὁ Τυανεὺς Ἀπολλώνιος· ἡ δὲ ὁδὸς, ἐπὶ τὸν Ἰνδῶν βασιλέα, καὶ ἰσοτέλειαν τῷ σῷ. βουλοίμην δ' ἂν καὶ τῷ σῷ βασιλεῖ
B συντυχεῖν. φασὶ γὰρ αὐτὸν ξυμφορότες, οὐ τῶν φαύλων εἶ· εἰ δὴ Οὐαρδάνης ὅδε, ὁ τὴν ἀρχὴν ἀπολωλῦταν τότ' αὖτις, νῦν ἀνακτημένος. σὺ εἶν, ἔφη, θεῖε Ἀπολλώνιε· πάλαι γάρ σε ἠκούομεν. σοφῷ γὲ ἀνδρὶ, κἂν αὐτὸν ἐπαναχωρήσῃς τοῦ θρόνου, καὶ πέμποι δ' ἂν ὑμᾶς ἐς Ἰνδούς, ὅπη καμήλου ἑκάστου. ἐγὼ δὲ, ὦ ξεῖν', ἐμαυτὸν ποιέμαί σε, καὶ δίδωμί σοι τούτων τῶν
C χρημάτων, ἅμα θησαυρὸν χρυσοῦ δείξας, ὁπόσα βούλει δράττεσθαι· καὶ μὴ ἐς ἅπαξ, ἀλλὰ δεκάκις· ἐπαγησάμενος δὲ αὐτῶν τὰ χρήματα· σὺ δ' ἀλλὰ οἴνου, ἔφη, Βαβυλωνίου, ἑκάστῃ γὲ αὐτοῦ βασιλεὺς, δέκα ἡμῖν σατράπαις ἀμφορέα ἔχει· συῶν τε, καὶ δορκάδων τεμάχη ὀπτὰ· ἄλφιτά τε καὶ ἄρτους, καὶ ὅ, τι θέλοις. ἡ γὰρ μεταξὺ ὁδὸς ὅπῃ πολλὰ
D κατὰ χώρια, κῶμαί εἰσιν οὐ πάνυ βύσσοι. καὶ λαβόμενος ἑαυτοῦ ὁ βύνουχος, οἴ, ἔφη, ὦ θεοὶ, ἔπαθον. ἀκούων γὰρ τοῦ ἀνδρὸς μήτ' ἀπὸ ζώων σιτεῖσθαι, μή τε οἴνου πίνειν, παχέως αὖ, καὶ ἀμαθῶς ἔτι ἐγὼ νέμοιμι. ἀλλ' ἔστι σοι, ἔφη, καὶ λεπτῶς μὲ

ἐστᾶν, ἰὼ ἄρτοις τὲ δῶς, καὶ τραγήματα. δώσω, ἔφη, ζυμήτας τὲ ἄρτους, καὶ φοίνικος βαλάνους, ἠλεκτρώδης τὲ, καὶ μεγάλοις. δώσω λάχανα, ὁπόσα ὁ Τίγρις κηπεύει. ἀλλ' ἡδίω μοι εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος τὰ ἄγρια, καὶ αὐτόματα λάχανα τῶν ἰωαγκασμένων, & * τεχνητῶν. ἡδίω μὲν, ἔφη, ὁ σατράπης· ἡ χώρα ὁ ἡμῖν ἡ ὑπὲ Βαβυλῶνος, ἀψινθίου πλήρης ὅσα, ἀνδὴ αὐτὰ φύει, καὶ πικρά. πλὴν ἀλλά τὲ σατράπου γε ἀπεδέξατο. καὶ ἀπιὼν ἤδη, ὦ λῷστε, ἔφη, μὴ λῆγε μόνον καλῶς, ἀλλὰ καὶ ἄρχου· νουθετῶν πε αὐτὸν ὑπὲ τῷ βασανίῳ σε, καὶ οἷς ἐν ἀρχῇ βαρβαρίζοντος ἤκουσε.

A satiare, modò panes atq. olera præbeas: dabo, inquit ille, fermentatos panes, & palmæ fructus succineósque & prægrandes: olera præterea, quæ Tigris hortos irrigans pulcherrima profert. Verùm iucundiora mihi sunt (inquit Apollonius) agrestia, & sponte sua nascentia olera, quàm quæ *arte* quadá & coacta nascuntur. Sunt ea, inquit, profectò Satrapa suauiora: sed absinthium in B Babylonis regione abundans amaritudine sua cæteras herbas inficit, & gustatu iniucundas reddit. propterea quæ à Satrapa dabantur suscepit, atque inde iam discedens, Vir optime, inquit, opus est non in fine solùm, verumetiam in principio placidum esse: tacitè illum obiurgans de his quæ minatus fuerat tormentis, quæque superbè barbaréq. dicta in principio audierat.

De leæna eximiæ magnitudinis occisa à venatoribus, & catulis octo in vtero inuentis. item quid de leænæ partu proditum sit. tum quid leænam & catulos significare Apollonius vaticinatus fuerit. hinc de octo passerculis & matre à dracone in Aulide deuoratis, CAP. XVI.

ΠΡοελθόντες ὑ εἴκοσι στάδια, λεαίνη σὺτυχάνουσι, ἀπεσφαγμένη σὺ θήρᾳ. & ἰὼ ἰὼ θηρίου μέγα, καὶ ὅσον οὔπω εἶδον. ἐβόων τὲ οἱ σὺ τῆς κώμης συνερρυηκότες, καὶ νὴ Δί' οἱ πεπηρακότες, ὡς τι μέγα θαῦμα σὺ αὐτῷ ὀφθέντες. & ἰὼ ἀτεχνῶς θαῦμα. σκύμνους γὲ ἀνατμηθεῖσα, ὀκτὼ εἶχεν. ὁ ὑ τῆς λεαίνης τόκος, αἱ λέαιναι μιμῶν κυίσκουσιν ἓξ, τρεῖς ὑ ἀποτίκτουσιν, ἀριθμὸς ὑ τῶν σκύμνων, παρὰ μὲν τὸν πρῶτον, τρεῖς· ὑπὲ ὑ τῆς δευτέρας, δύο· τέλους δὲ ἀπομένου τόκου, μονήρη σκύ-

D STADIA postmodum viginti iam progressis, leæna in itinere occurrit à venatoribus interfecta: erat autem fera ingenti magnitudine, quanta antea visa non fuerat. circa ipsam clamor erat magnus venatorum, & eorum qui ex proximis vicis ad visendam feram concurrerant, qui magnitudinem insuetā, & præterea maius aliud in illa admirabantur: cæso enim vētre catulos octo in vtere habentem inuenere. Traduntur autē de leænę partu huiusmodi, gestare leęnā in vtero fœtū mensib. sex, tērq; omnino in tota vita parere. parit autē (vt aiunt) prima quidem vice tres, secunda autē duos: quod si tertio fortè parere illam contingat, vnum dun-

taxat parere consueuit, *magnum, opinor, & maiorem natura in se feritatem habentem.* Neque enim fides adhibenda est dicentibus, quòd adulti in vtero catuli maternis viscera laniatis nascuntur. constat enim generatis ad generantia naturalem quendam amorem inesse, vt per eum species in rerum natura conseruentur. Contemplatus igitur feram Apollonius, cùm aliquandiu tacitus perstitisset, ô Damis, inquit, nostra ad Indorum regem peregrinatio annua futura est, & præterea mensium octo. nec ille nos antea dimittet, neque nobis facile est ante prædictum tempus illinc discedere. Hoc autem ex catulorum numero coniicere licet, quorum singuli singulos denotant menses, ipsa autem leæna integrum annum nobis designat: perfecta enim perfectis conferenda sunt. Sed quid, inquit Damis, de passeribus dicemus qui sunt apud Homerum, quos in Aulide draco absūpsit, cùm octo essent, nonam & his matrem adiungens? Id enim portentum Calchas interpretatus nouē annos apud Troiam pugnaturos Græcos prædixit. vide igitur ne iuxta Calchantis & Homeri sententiam in annos nouem nostra protrahatur peregrinatio. Ad hoc Apollonius rectè inquit, ô Damis, passerum pullos iam natos, & in lucem editos Homerus annis cōparat: ego autem imperfectas & nondū ortas feras, quinetiam fortè non nascituras, quonam pacto annis æquiparem? Quæ enim præter naturam sunt, effectum rarò fortiuntur, fortita quoque cito corrumpuntur. sed meis verbis crede; & abeamus, deos, qui hæc ostendunt, precati, [vt hæc nobis bene euenire concedant.]

A μν@ ἀποκτει, μέγαν οἶμαι*, καὶ ἀγελιώτερον τῆς φύσεως. οὐ γὰ πρὸσεκτέα τοῖς λέγουσιν, ὡς ξήναντες ⓓ σκύμνοι τὰς τῶν λεαίνων μήτρας, σπάδονται τὸ ἀπαίδευτον. δοκεῖ γὰ τῇ φύσει τὸ πικτόμενον, καὶ τὸ πίκτον, ἐπιτήδια εἶ ἀλλήλοις ἑαυτὰ σωτηρίας τὸ χρόνος. σὺν δὴ οὖ ὁ Ἀπολ-

B λώνι@ τῷ θείῳ, ἢ πολὺ χρόνον ἐπισχὼν, ὦ Δάμι, ἔφη, ὁ χρόν@ τῆς περὶ βασιλέα ἀποδημίας, σὺν αὐτῷ ἔσαι, ἢ μιῶν ὀκτώ. οὔτε γὰ ἐκεῖνος αὖπις θᾶττ@· ὅτε ἡμῖν λῷον ἀπελθεῖν πρὸ τούτου· τεκμαίρεσθ ὁ χρὴ, τῶν μὲν σκύμνων ἐς μιῶας, τῆς λεαίνης δὲ, εἰς σὺν αὐτόν· τέλεια γὰρ τελείοις παραβλητέα. ⓠ δὲ δὴ

C σχρυθοὶ, ἔφη, ὁ Δάμις, ⓠ περὶ τῶν Ὁμήρ@, τί φήσουσιν, οἷς ὁ δράκων μὲν σὺ τῇ Αὐλίδι ἐδάισατο ὀκτὼ ὄντας, σὺν δὲ αὐτοῖς πλὴ μητέρα ἑλών. Κάλχας δ' ἐξηγούμενος ταῦτα, σύνεα σφίσιν ἀνεῖπε πολεμήσεσθαι πλὴ Τροίᾳ. ἢ ὄρα μὴ καθ' Ὁμηρόν τε, ἢ Κάλχαντα, ἐς σύνεα ἡμῖν ἔτη ἡ ἀποδημία τείνῃ. καὶ εἰ-

D κότως, ἔφη, ὦ Δάμι, ⓒ σὺ νεοσσοὺς Ὁμήρ@ ἐνιαυτοῖς εἰκάζῃς. γεγόνασι γὰρ ἤδη, ⓒ εἰσίν. ἐγὼ δ' ἀτελῆ θηρία, ἢ μήπω γεγονότα, ἴσως δ' μηδ' ἂν γενόμενα, πῶς ἂν ἐνιαυτοῖς εἰκάζοιμι; τὰ γὰρ παρὰ φύσιν, οὔτ' ἂν χρῷτο, παχεῖάν τε ἴσχῃ φθορὰν, κἂν γένηται. ἀλλ' ἕπου δὴ τῷ λόγῳ, ἢ ἴωμεν, εὐξόμενοι τοῖς θεοῖς, οἳ ταῦτα φαίνουσι.

Quòd somnium visum Apollonio profectò in Cissiam, & somnij explanatio. tum de Eretrius populis historia: déque Apollonij ad Clazomenium Sophistam epistola. hinc historia Eretriensium, vt ex Eubœa in Mediam peruenerint: quidque Apollonius dum illorum sepulchra instauraret, dixerit. Item quid pro Eretrius ab rege Apollonius petierit. CAP. XVII.

ΠΡοσελθόντι ὲ αὐτῷ εἰς τ̃ Κισσίαν χώραν, & πρὸς Βαβυλῶνα ἤδη ὄντι, δόξα σὺν ὕπνῳ ἐφοίτησεν, ὧδέ πῃ φήναντι θεῷ ξυντεθεῖσα. ἰχθῦς σκίπτωκότες τ̃ θαλάττης, σὺ τῇ γῇ ἤασαμεν, θρῖον ἀνθρώπων ἰέντες, ἢ ὀλοφυρομένοις ὲ *σὺν ἐβεβηκέναι τ̃ ἤθεσι· δελφῖνά τε τῇ γῇ πρανέον ἱκέτευον ἀμυναι σφίσιν, ἐλεεινοὶ ὄντες, ὥσπερ τῶν ἀνθρώπων οἱ ἐν τῇ ξένῃ κλαίοντες. σκληροῖς ὲ ἔδεν ὑπὸ τ̃ ὕπνου, ξυμβάλλεται μὴ αὖ πῶς, ἢ ὅπῃ εἶχε διαταράττειν ὲ βουλόμενος τὸν Δάμιν, & γὰρ τ̃ πάλαι δειλαιότερον αὐτὸν ἐγίνωσκεν, ἀπαγγέλλει πρὸς αὐτὸν τ̃ ὄψιν, δέος πλασάμενος ὡς ἐπὶ πονηροῖς, οἷς εἶδεν. ὁ ὲ, ἀνεβόησέ τε ὡς αὐτὸς ἰδὼν ταῦτα, & ἀπῆγε τὸν Ἀπολλώνιον τ̃ πρόσω· μή πῃ, ἔφη, & ἡμεῖς ὥσπερ ἰχθύες σκιπτόμενοι τ̃ ἠθῶν ἀπολώμεθα, & πολλὰ ἐλεεινὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἴπωμεν*, καί που ἢ εἰς ἀμηχανίαν ἐμπεσόντες, ἱκετεύσωμεν δωσάσην τινὰ, ἢ βασιλέα, ὁ ὲ, ἡμᾶς ἀπιμάσῃ, καθάπερ τοὺς ἰχθῦς οἱ δελφῖνες. γελάσας ὲ ὁ Ἀπολλώνιος, σὺ μὲν οὔπω φιλοσοφεῖς, εἶπεν, ἢ δέδιας ταῦτα. ἐγὼ ὲ οἱ τὸ σύμπτωμα τεύξῃ, δηλώσω. Ἐρετριεῖς γὰρ τ̃ Κισσίδα ταύτην χώραν οἰκοῦσιν, οἱ ὲ Εὐβοίας ποτὲ Δαρείῳ ἀνεχθέντες ἔτη ταῦτα πεντακόσια, ἢ λέγουσι

POSTEA cùm in regionem Cissiam Babyloniæ finitimam deueniſſent, tale quoddam illi ſomniū à deo monſtratum eſt. Piſces è mari B expulſi, in terra palpitabant, & non ſecus atque homines queri videbantur, quòd [præter naturam prætérq. conſuetudinem] extra locum proprium manere cogerentur. Præterea delphinū *terræ* adnatanté ſuppliciter precari videbantur, vt ſibi opem ferret, ídq; petere ſicut *flentes* homines patria extorres[reditum in ipſam petere ſolent.]Nihil autem viſu territus Apollonius, ſecum quidnam hoc viſum portēderet tacitus cogitabat; C veruntamen timidiorem ſe ſimulās, vt Damidi (quem pauidiorem cognouerat) incuteret terroerm cuncta ipſi viſa enarrauit: *ficto metu, quaſi mala eſſent quæ viderat.* Damis tanquam oculis eadem cernens, clamorem ſuſtulit, & Apollonium ſeorſum auocans, Caue, inquit, ne nos tanquam piſces patria exules pereamus, & multa grauia in aliena D terra perpeſſi, tandem malorū grauitate compulſi, regi cuiquam aut principi ſupplices manus tendere cogamur, ſicut piſces delphinum ſupplices orabant. Subridens autem Apollonius, Nondum, inquit, rectè philoſopharis talia metuens: ego autem quid ſomnium portendat explicabo. Eritréi hanc regionem Ciſſiam appellatā incolunt, ex Eubœa quondam à Dario in hæc loca deducti, annis propemodū quingētis elapſis:

hi ſicut piſces in ſomnio queri videbãtur, ita ſuá captiuitaté moleſtè perferre dicũtur.* iubent igitur dei, quãdo ad hæc loca peruenerim, illis quo ad poſſim opitulari: & fortaſſe Græcorum animæ qui in his locis periere fato quodá, propter eorũ qui ſuperſunt vtilitaté ad hęc loca me impulerãt. Parumper igitur ex itinere diuertamus: & de puteo ſolùm, iuxta quẽ habitát interrogemus. Is enim bitumine, oleo, & aqua plenus eſſe perhibetur: & ex eo ſi quis hauſtam materiam effundat, ſeorſum quemque dictorum humorum cedere perhibetur, & ab inuicem ſecerni. Veniſſe autem in Ciſſiam Apollonium, eius epiſtola teſtatur, quam ad Sophiſtam Clazomenium virum bonum, ac perhumanum, ſcripſit, in qua ſingula illic à ſe viſa, quæque incolentium cauſa fecerit, diligenter enumerat; hortatúrque, vt Eritreorum miſereatur, neque illorum cauſa lachrymas fundere recuſet, quotiens loqui de illis contigerit. His etiam conſonant quæ de Eretriis à Damide ſcripta reperiuntur. Habitant enim in regione Medorum non longiùs à Babylone, quàm quantum diurno itinere expeditus curſor pertranſiret. vrbibus autem regio caret: Ciſſia enim pagis dútaxat villíſq. incolitur. Sunt autem plerique paſtores, qui paruis equis greges paſcendo circunuehuntur. Eretrij autem in media regione collocati, aquis in foſſas ex flumine deriuatis circundantur, quas ſibi pro muris ferunt̃ur circundediſſe, ad Barbarorum impetus propulſandos. Regio autẽ aquis bituminoſis irrigua eſt; propterea non facilè in ipſa plantæ coaleſcunt, & hominum breuis eſt vita: nam aquæ bitumine infectæ, & in

Adde ex Græc. *ſiquidem quaſi irretitis omnes captique ſunt.*

A ὥσπερ ἡ ὄψις ἰχθύων πάσχει περὶ τὴν ἄλωσιν χρήσασθαι· σαγλοῦ δεῖται καὶ δὴ, καὶ ἁλῶναι πάντας. ἐοίκασιν οὖν ⓐ θεοὶ κελεύειν με ἐς αὐτοὺς παραγίγνεσθαι, ἐπιμεληθῆναι σφῶν, εἴ τι δυναίμην. ἴσως δὲ καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν Ἑλλήνων, τὴν συ-
ταῦθα μοῖραν * ἐπάγονταί με ἐπ' ὠ-
φελείᾳ τῆς γῆς. ἴωμεν οὖν ἐξαλλάξαντες
τῆς ὁδοῦ, πρὸς μόνους ἐρωτῶντες τοὺς φρέατος,
B πρὸς ᾧ οἰκοῦσι. λέγεται δὲ τοῦτο κεκρά-
σθαι μὲν ἀσφάλτου, καὶ ἐλαίου, καὶ ὕδα-
τος. κεχέαντος δὲ καὶ ἀνιμήσαντος, διαχωρεῖν ταῦτα, καὶ ἀπ' ἀλλήλων κρίνεσθαι. φράζειν μὲν δὴ ἐς τὴν Κισσίαν καὶ
αὐτὸς ὡμολόγηκεν, ἐν οἷς πρὸς ⓝ
Κλαζομένιον σοφιστὴν γράφει. χρηστὸς
γὰρ ἔτω καὶ, καὶ φιλόλογος καὶ, ὡς ἔπος
C εἰπεῖν, σοφιστὴς ἀναμνησθῆναι, καὶ γράψαι
πρὸς αὐτὸν, ὅτε εἶδεν, ὅτε τῶν παρ' αὐτῶν
ἔγραψε· καὶ παρακελεύεται οἱ περὶ τὴν
ἐπιστολὴν πᾶσαν, ἐλεεῖν τοὺς Ἐρετριέας.
καὶ ὁπότε μνεία τις περὶ αὐτῶν λόγων,
μηδὲ γέλωτα ἐπ' αὐτοῖς παραιτεῖσθαι.
ξυνῳδὰ δὲ τούτοις καὶ ὁ Δάμις περὶ τῶν
Ἐρετριέων ἀναγέγραφεν. οἰκοῦσι γὰρ ἐν
τῇ Μηδικῇ, Βαβυλῶνος οὐ πολὺ ἀπέ-
D χοντες ἡμέρας δρομικῷ ἀνδρί. ἡ χώρα
δὲ, ἄπολις· ἡ γὰρ Κισσία, κῶμαι πᾶσα.
καὶ τοι καὶ νομάδων ἐν αὐτῇ γένος, μι-
κρὰ τῶν ἵππων ἀποβαίνοντες. ἡ δὲ τῶν Ἐ-
ρετριέων, οἰκεῖται μὲν ἀπὸ ἄλλης * μέσης
περιβέβληται δὲ ποταμοῦ τάφρον, ἣν
αὐτοὶ βαλέσθαι περὶ τῇ κώμῃ λέγουσι,
τεῖχος αὐτῶν ποιούμενοι, πρὸς τοὺς ἐν
τῇ Κισσίᾳ βαρβάρους. ὑπόμβρος δὲ ἀ-
σφάλτῳ ἡ χώρα, καὶ πικρὰ ἐμφυτεύ-
ουσι· καὶ βραχυβιώταται ⓐ εἰσὶν ἄνθρωποι. τὸ γὰρ ἀσφαλτῶδες ποτὸν, ἐς

πολλὰ τῶν σπλάγχνων ἰζάνει· τρέφει δ' αὐτοὺς λόφος ἐν ὀρέοις τὸ κώμης ὀλίγον ὑπερκαίροντα τὸ περιφανοῦς χωρίου, σπείροισι τ', ἢν ἡγῶνται γῆν. Φασὶ δὲ ἀκοῦσαι τῶν ἐγχωρίων, ὡς ἑπτακόσιοι μὲν τῶν Ἐρετριέων πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα ἥλωσαν, ὅτι τε μάχιμοι πάντες. οὐ γὰρ ἦν ἡ ἡλικία ἐν αὐτοῖς γήρως, ἡ γεγηρακὸς ἦν δ' οἶμαι ἴνα καὶ παιδία. τὸ δὲ πολὺ τῶν Ἐρετριέων, τὸν Καφηρέα ἀνέφυγε, καὶ ὅσοι ἀκροτάτου τῆς Εὐβοίας. ἀνήχθησαν δὲ, ἄνδρες μάλα, ἀμφὶ τοὺς τετρακοσίους· γυναῖκα δὲ ἴσως δέκα. οἱ δὲ λοιποὶ, ἀπὸ Ἰωνίας τε, καὶ Λυδίας ἀρξάμενοι, διεφθάρησαν, ἐλαυνόμενοι δύω. λιθοτομίαν δὲ αὐτοῖς παρεχομένης τοῦ λόφου, καί τινες καὶ λιθουργοὶ εἰδότες τέχνας, ἱερά τε ἐδείμαντο Ἑλληνικὰ, καὶ ἀγορὰν ὁπόσην εἰκὸς ἦν. βωμούς τε ἱδρύσαντο, Δαρείῳ μὲν, δύο, Ξέρξῃ δὲ, ἕνα, Δαρδανῷ δὲ, πλείους· διετέλεσαν δὲ ἐς Δαρδανὸν ἔτη μὲν πλεῖω ἢ ἑπτὰ ἅλωσιν, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. χαράττοντες τὰ Ἑλλήνων ξύμπαντα καὶ οἱ τάφοι δὲ οἱ ἀρχαῖοι σφῶν, ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος, γε γραμμένοι· καὶ τὰ γράμματα Ἑλλήνων μὲν, ἀλλ' ὅπως ταῦτα ἰδεῖν φασι. καὶ ναῦς ἐγκεχαραγμένας τοῖς τάφοις, ὡς ἕκαστος ἐν Εὐβοίᾳ ἔζη, πορθμεύων, ἢ πορφυρεύων, ἢ θαλάττιον, ἢ καὶ ἁλουργὸν θεράπων. καί τι καὶ ἐλεγεῖον ἀναγνῶναι, γεγραμμένον ὑπὲ ναυτῶν τε, καὶ ναυκλήρων σήμαλι,

Οἳ δέ ποτ' Αἰγαίοιο βαθύῤῥοον οἶδμα πλέοντες,
Ἐκβατάνων, πεδίῳ κείμεθ' ἐνὶ μεσάτῳ.

ἰσ. πιαῶ-τε ἰ.

A intestinis plerunq; residentes morbos gignunt. Nutrit autem ipsos tumulus villæ propinquus, paulum supra ceteros campos sese extollens, in quo ipsi fruges serunt, [quòd sit collis planicie incorruptior.] Ferunt autem indigenæ ex Eretriis quondam audisse septingentos supra octoginta captiuos fuisse, non quidem omnes ad arma ferenda idoneos: fuisse namque in eo numero fœminas, & senes, &, vt arbitror, B etiam pueros aliquot. Magna enim Eretriorum pars in Caphareum, & montana Euboeæ confugerant: sed circiter quadringenti numero viri, & decem ferè mulierculæ fugerunt nauibus, reliqui verò ab Ionia & Lydia incipiendo periere, ad superiora compulsi. In ea autem loca deducti, cùm plerique cedendorum lapidum artem scirent, & is quem diximus tumulus materiam suppeditaret, templa Græcorum more con- C struxerunt: Forum præterea quale conditio loci sinebat. Aras quoque erexerunt, Dario quidem duas, vnam Xerxi, Daridæo autem complures. Vixerunt autem post captiuitatem vsque ad Daridæum annos octo supra octoginta. Literas Græco more scribunt: & ipsorum antiqua sepulchra Græcis quidem literis, sed quales nõdum vidisse aiunt, *Hic illius filius*, inscripta extabant. Naues quoque in sepulchris inscriptas fuisse dicebant, vt quisque D in Eubœa vel portitor, vel purpurarum piscator, vel quid aliud in mari exercens victum quæritasset. Quin & Elegiacum carmen in nautarum nauclerorúmq. sepulchro inscriptum legisse memorant:

Qui quondam Ægæi ruimus salis ore profundum,
Ecbatanòn medio contumulamur agro.

Patria clara olim vale Eretria, vos & Athenæ
Vicinæ Eubœes, & mare dulce vale.

Sepulchra autem aliqua, quæ vetuſtate ceciderant, aut aliqua ex parte corrupta erant, propriis manibus inſtauraſſe Apollonium, clauſiſſéque ſcribit Damis. Præterea ſacrificia illorum vmbris feciſſe, non tamen vt aliquid occideret, aut *expiatione luſtraret*. Lachrymas etiam illorum miſeratione fudiſſe, & talia in medio dolore verba profudiſſe: Eretrij fortunæ ſorte huc delati, vos quidem, etſi procul à *patria*, ſepulti tamen eſtis: qui autem vos huc proiecere, circa inſulam veſtram pereuntes inſepulti iacent. Quod enim in caua Eubœa geſtum eſt, dij demonſtrant. Apollonius autem in fine epiſtolæ, quam ad ſophiſtam ſcribit; Curaui, inquit, Scopeliane Eretrios tuos cùm adhuc iuuenis eſſem, illíſque quoad potui vtilem operam præbui, tum mortuis, tum etiam viuentibus. *at* quomodo tandem viuentes illos adiuuit. Cùm Eretrij tumulum quem dixi ſeminaſſent, vicini barbari circa meſſis tempus diſcurrentes, adultas iam fruges prædabantur: ex quo fame opprimi Eretrios contingebat, cùm pro aliis laboraſſent. cùm igitur Apollonius regem allocutus eſt, petiuit vt ſolis Eretriis colendum collem, & tuto quæ in eo ſeuiſſent colligendi poteſtatem præſtaret.

A Χαῖρε κλυτὴ ποτε πατρὶς Ἐρέτρια, χαίρετ' Ἀθῆναι,
Γείτονες Εὐβοίης, χαῖρε θάλασσα φίλη.

Τοὺς μὲν δὴ τάφους διεφθορότας ἀναλαβεῖν τε αὐτὸν ὁ Δάμις φησὶ, καὶ ξυγκλεῖσαι· χοὰς δὲ, καὶ ἐπενεγκεῖν σφίσιν ὁπόσα νόμιμα, πλὴν τοῦ τεμεῖν τι, ἢ καθαγίσαι· δακρύσαντά τε, καὶ ὑποπλησθέντα ὀρμῆς, τάδε ἐν μέσοις ἀναφθέγξασθαι, Ἐρετριεῖς, ἐπὶ κλήρῳ τύχης δεῦρο ἀπενεχθέντες, ὑμεῖς μὲν, εἰ καὶ πόρρω τῆς αὐτῶν, τέθαφθε γοῦν· οἱ δ' ὑμᾶς ἐνταῦθα ῥίψαντες, ἀπώλοντο περὶ τὴν ὑμετέραν νῆσον, ἄταφοι δέκατῳ μὲν ὑμᾶς ἔτει· τὸ γὰρ ἐν κοίλῃ Εὐβοίᾳ πάθος, θεοὶ φαίνουσιν. Ἀπολλώνιος δὲ τῷ σῷ σοφιστῇ ἐπὶ τέλει τῆς ἐπιστολῆς· καὶ ἐπεμελήθην, φησὶν, ὦ Σκοπελιανὲ, τῶν σῶν Ἐρετριέων, νέος ὢν ἔτι, καὶ ὠφέλησα ὅ, τι ἐδυνάμην, καὶ τοὺς τεθνεῶτας αὐτῶν, καὶ τοὺς ζῶντας. τί δῆτα ἐπεμελήθη τῶν ζώντων; οἱ θρῄσσοικοι τῷ λόφῳ βάρβαροι, σπειρόντων τῶν Ἐρετριέων αὐτῶν, ἐλαΐζοντο τὰ φυόμενα, περὶ τὸν θέρος ἥκοντες. καὶ πεινῶν ἔδει γεωργοῦντας ἑτέροις. ὁπότε οὖν παρὰ βασιλέως ἀφίκετο, οὗρεν αὐτοῖς τὸ χρῆσθαι μόνοις τῷ λόφῳ.

Quanti fuerint Babyloniæ muri: déque flumine Euphrate, & ponte pulcherrimo in eo. Item de regia admirabili, & thalamis & aliis in ea, necnon de Saphiri colore, & de Magis pauca quædam. CAP. XVIII.

Τὰ δὲ ἐν Βαβυλῶνι τῆς ἀνδρὸς τούτου, καὶ ὁπόσα Βαβυλῶνος πέρι προσήκει γινώσκειν, τοιάδε εὕρω. Βαβυλὼν τετείχισται μὲν, ὀγδοήκοντα, καὶ τετρακόσια στάδια τοσαύτη κύκλῳ. τεῖχος δὲ αὐτῆς τὸ μὲν ὕψος ἡμιπλέθρια, πλέθρου δὲ μεῖον τὸ εὖρος. ποταμῷ δὲ Εὐφράτῃ τέμνεται, ξυὶ ὁμοιότητι τῆς εἴδους. ὃν ἀπορρήτῳ τινὶ συστείχει γέφυρα, τὰ βασίλεια τὰ ἐπὶ ταῖς ὄχθαις, ἀφανῶς ξυνάπτουσα. γυνὴ γὰρ λέγεται Μήδεια, τῷ σφετέρῳ ποτὲ ἀφιγμένη, τὸν ποταμὸν ὑποζεύξαι ζεύγνυσιν ὃν μή πω πρὸς ποταμὸς ἐζεύχθη. λίθοις γὰρ δὴ, καὶ χαλκὸν, καὶ ἄσφαλτον, καὶ ὁπόσα ἐς ἔφυδρον ξυνδέσιν ἀνθρώποις εὕρηται, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ νήσασα, τὸ ῥεῦμα εἰς λίμνας ἔτρεψε. ξηρόν τε ἤδη τὸν ποταμὸν ὤρυξεν, ὀργυιὰς ἐς δύο, σήραγγα ἐργαζομένη κοίλην, ἵν' ἐς τὰ βασίλεια τὰ παρὰ ταῖς ὄχθαις, ὥσπερ καὶ γῆς ἀναφαίνοιτο· καὶ ἤρεψεν αὐτὴν ἴσως τῷ ἓξ ῥεύμασι διαπέδῳ. ἡ μὲν δὴ θεμέλιοι ἐβεβήκεσαν, καὶ οἱ τοῖχοι τῆς σήραγγος· ἅτε δὲ τῆς ἀσφάλτου δεομένης ὑδάτος ἐς τὸ λιθοδομῆσαι, καὶ πήγνυσθαι, ὁ Εὐφράτης ἐπαφείθη ὑγρῷ τῷ ὀρόφῳ, καὶ ὧδε ἔσχε τὸ ζεῦγμα. τὰ δὲ βασίλεια, χαλκῷ μὲν ἤρεπται, καὶ ἀπ' αὐτοῦ

A Quæ autem Babyloniæ gesserit Apollonius: quæque in ea memoratu digna fuerint, hæc fermè comperio. Primo quidem Babyloniæ muros tantos fuisse ferunt, vt stadiorum quadringentorum & octoginta ambitum complecterentur: in altitudinem verò tria semiiugera tollerétur: cùm essent paulominus vnius iugeris crassitudine. Secat autē mediā Babyloniā Euphrates *pari forma**: cui pons mirabili arte cōpactus, domos regias in vtraq. fluminis ripa mirabili opere fabricatas iungit, inuisibili quadam & incredibili pene iunctura. Fertur enim mulierem ex Medorum gente natam, & quandoque id regnum sortitam, pontem artificio prius ignoto supra flumen ædificasse. Lapides enim & æs, præterea bitumen & quæcunque conglutinationi quæ in aqua fieri consueuit ab hominibus inuenta sunt, ad fluminis ripas congregauit, deinde fluminis aquas in paludes proximas deriuauit: tum iā exsiccato fluminis alueo, * duorum passuum fossam effodit, quam super iniecta testudine cooperuit, vt ad regias, quæ vtrinque fluminis ripis adiacent, per eam quam diximus foueam, non secus ac per aridam terram, aditus intercederet: ita vt fornicis altitudo fluuialio alueo adæquaretur, quinetiam fossæ quidem fundamenta parietésque, ac superior fornix, in vnum quasi lapidem conglutinati obduruerint; *quando bitumine aqua ad consolidationem egente, Euphrates in humidam testudinem immissus est: itáq; pons constitit.* Regiæ etiā ære adopertæ fulgent: thalami

* *sex cubitorum f.*

thalami verò, & *conclauia virorum,* porticus atque atria cum argenteis, tum etiam aureis *texturis, atque ipso auro tanquam picturis* nitent. Peplorum autem *seu stragulorum variegationes* ex Græcorum fabulis *originem trahunt*: Itaque Andromedæ, Amymônæ & Orphéus plerisque locis cernebantur: plurimum namque incolæ Orphéo gaudent, tiaram forsitan & feminalia admirati: nam musicæ disciplinam, quæ in eo fuit, aut *illecebrosa eius* carmina *in pretio non habent*. Visebatur quoque, & Datis intextus Naxum insulam ex mari diuellens, & Artaphernes Eretriam obsidens, & omnes Xerxis regis victoriæ. Neque procul aberant Athenæ, & Thermopylæ, & quæcunque à Medis parata sunt, & flumina *à* terra sublata, & maris Hellespontiaci iugum, contráque perfossus Athos. Ferunt autem & in porticum veniſſe, cuius suprema pars in formam clypei fabricata cœli faciem imitabatur, Sapphiro lapide extrinsecus adoperta, qui lapis maximè cœruleus cœli colorem refert, vbi eorum quos ipsi deos habent imagines ex auro, tamquam ætheris colorem imitantes sculptæ erant. Is autem locus est vbi rex ius dicere consueuit. Ex testudine verò illices auiculæ quatuor aureæ pendebant, quas illices torquillas nominant, vltionis deam significantes, admonentésque regem, ne se supra hominem efferret, eas verò dicunt Magos, cùm in regiam veniſſent iussisse fieri. vocant autem ipsas, deorum linguas. De Magis autem qui illic erát Apollonius loquutus est breuiter, dicens, se cum illis conuersatũ quædã ab eis didiciſſe, quædã etiam do-

Pindari & Theocriti Schol. Synes. in epist.

A ἀσφάλη. θάλαμοι δ', καὶ ἀνδρῶνες, C σοαὶ, τὰ μὲν, ἀργύρῳ, τὰ δὲ, χρυσοῖς ὑφάσμασι, τὰ δ', χρυσῷ αὐτῷ καθάπερ γραφαῖς ἠγλάϊσται. τὰ δὲ, ποικίλματα τῶν πέπλων, οὐ πρὸς Ἑλληνικῶν σοφίσιν ἥκει λόγων, Ἀνδρομέδαι, καὶ Ἀμυμώναι, καὶ Ὀρφέως πολλαχοῦ. χαίρουσι γὰρ δὴ τῷ Ὀρφεῖ, παραν ἴσως, καὶ αἰαξυείδα πιλήτες· οὐ γὰρ Μουσικήν γε, οὐδὲ ᾠδὰς, ἃς ἔθελγεν. σὺν φαντασίᾳ που καὶ ὁ Δάτις πλὼν Νάξον σὺν τῇ θαλάττης ἀναστῶν, καὶ Ἀρταφέρνης πολιορκῶν τὴν Ἐρετρείαν, καὶ τὴν ἀμφὶ Ξέρξου, ἃ νικᾶν ἔφασκεν. Ἀθῆναι γὰρ δὴ ἐγγύθεν εἰσὶ, καὶ Θερμοπύλαι, καὶ τὰ μηδικὰ στρατόπεδα, ποταμοὶ ἐξαιρούμενοι τῆς γῆς, καὶ θαλάττης ζεῦγμα, καὶ ὁ Ἄθως ὡς ἐτμήθη. Φασὶ δὲ καὶ ἀνδρῶνι συντυχεῖν, οὗ τὸ ὄροφον ἐς θόλου ἀνῆχθαι σχῆμα, οὐρανῷ ἴσον εἰκασμένον, σαπφείρῳ δὲ αὖ κατηρέφθαι λίθῳ. κυανωτάτη δὲ ἡ λίθος, καὶ οὐρανία ἰδεῖν. θεῶν τε ἀγάλματα, οἷς νομίζουσιν, ἱδρῦσθαι ἄνω. καὶ χρυσαῖ φαίνεσθαι, καθάπερ ἐξ αἰθέρος. δικάζῃ μὲν δὴ ὁ βασιλεὺς ἐνταῦθα. χρυσαῖ δὲ ἰυγγες δύο κρέμανται δ' ὀρόφῳ τέτταρες, τὴν Ἀδράστειαν αὐτῷ παρεστυῶσαι, καὶ τὸ μὴ ὑπὲρ τὸν ἀνθρώπους αἴρεσθαι. ταύτας δὲ μάγοι αὐτοί φασιν ἁρμόσασθαι, φοιτῶντες ἐς τὰ βασίλεια. καλοῦσι δὲ αὐτὰς θεῶν γλώσσας. περὶ δὲ τῶν μάγων, Ἀπολλώνιος μὲν, ὃ δὴ προθέων εἴρηκε· συγγενέσθαι γὰρ αὐτοῖς, καὶ τὰ μὲν, μαθεῖν, τὰ δ', ἀπελθεῖν δι-

D

δάξας. Δάμις δὲ, τοὺς μὲν λόγους, οἷς ἐχρῶντο τῷ ἀνδρὶ πρὸς τοὺς μάγους, καὶ οἶδεν· ἀπαγορεῦσαι γὰρ αὐτῷ μὴ συμφοιτᾶν, παρ' αὐτοὺς ἰόντι. λέγει δ' οὖν φοιτᾶν αὐτὸν τοῖς μάγοις μεσημβρίας τε, καὶ ἀμφὶ μέσας νύκτας, καὶ ἔρεσθαί ποτε τὸν Ἀπολλώνιον τοὺς μάγους· ἆρ' οἱ, ἀποκρίνεσθαι, σοφοὶ μὲν, ἀλλ' οὐ πάντα. τοῦτο μὲν ὕστερον.

A cuisse ipsos. Damis verò sermones cum Magis habitos sibi ignotos fuisse dicit. se enim prohibitum ab Apollonio fuisse ne secum proficisceretur. consueuisse autem Apollonium diebus singulis bis cum Magis loqui, in meridie scilicet, ac media nocte: ac se aliquando interrogasse Apollonium, qualesnam sibi Magi esse viderentur, illúmq. respõdisse, sapientes quidé, non tamé perfectè. Sed de his posteriùs dicetur.

Ingressum Babyloniam Apollonium statuam regis auream noluisse adorare. Deinde eius verba ad Satrapas regis, & quonam modo ad regem accersitus accesserit. Déque regis somnio. CAP. XIX.

Ἀφικομένῳ δὲ αὐτῷ ἐς Βαβυλῶνα, ὁ σατράπης ὁ ἐπὶ τῷ μεγάλων πυλῶν, μαθὼν ὅτι ὑπὲρ ἰσοθείας ἥκοι, ὁρᾶν χρῆσθαι εἰκόνα τοῦ βασιλέως, λύειν εἰ μὴ προσκυνήσειέ τις οὐ θεμιτὸν λύειν ἐσφοιτᾶν εἴασε. πρεσβεύοντι μὲν οὖν παρὰ τοῦ Ρωμαίων ἄρχοντος, οὐδεμία ἀνάγκη τοῦτο. παρὰ βαρβάρῳ δὲ ἥκοντι, ἢ ἀφισομένῳ τὴν χώραν, εἰ μὴ τὴν εἰκόνα προθεραπεύσειεν, ἄλυτον διαλήφθαι· καὶ σατράπαι μὲν παρὰ τοῖς βαρβάροις τὰ τοιαῦτα διήνθηνται. ἐπεὶ τοίνυν τὴν εἰκόνα εἶδε, τίς, ἔφη, οὗτος; ἀκούσας δὲ ὅτι ὁ βασιλεύς, οὗτος εἶπεν, ὃν ὑμεῖς προσκυνεῖτε, εἰ ἐπαινεθείη ὑπ' ἐμοῦ καλὸς κἀγαθὸς δόξας, μειζόνων τεύξεται. καὶ εἰπὼν ταῦτα, διὰ πυλῶν ἦλθε. θαυμάσας δὲ ὁ σατράπης αὐτὸν, ἐπηκολούθησέ τε καὶ καταλαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ Ἀπολλωνίου, δι' ἑρμηνέως ἤρετο ὄνομά τε αὐτοῦ, καὶ οἶκον, καὶ ὅ, τι ἐπιτηδεύων, καὶ ἐφ' ὅ, τι φοιτᾷ. καὶ ἀποχαράξας ταῦτα ἐς γραμματεῖον,

Cum intrasset igitur Babyloniã Apollonius, Satrapa qui magnæ portæ custodiendæ præerat, vbi visendæ ciuitatis gratia ipsum venire audiuit, regis statuam auream illi obtulit, quam nisi quis procidens adorasset, ciuitatem intrare non permittebatur: verùm iis qui ab *Imperatore* Romanorum legati missi veniissent, talis non incumbebat necessitas. *sed ei qui à Barbaris accederet, aut regionem perlustraret, nisi prius simulacrũ coluisset, ignominiosum fuisset. adeò fatuus mos apud Barbaros obtinuerat.* Apollonius itaq. statuã aspiciens, cuiusnam illa esset interrogauit: cúmq; regis eã esse respõsum fuisset: Is, inquit, quem vos tam suppliciter veneramini, si à me tanquam vir bonus laudari meruerit, maiorem quàm ex hac veneratione gloriam assequetur. atque hæc dicens ciuitatis portam intrauit, eius verò audaciam admiratus Satrapa vadentem secutus est: & apprehensa manu per interpretem interrogauit, quodnam sibi nomen esset? quæ patria? quod studium? & cuius rei gratia ad ea loca veniisset? acceptúmque ab Apollonio responsum in tabella scripsit:

habitum quoque & hominis faciem adiiciens. Inde eos sistere iussit: ipse ad homines, qui regis aures appellantur, procurrens, verbis Apollonium figurauit, dixítq. regis statuam adorare illum noluisse, neq. aliis hominib. aliqua ex parte esse similem. Illi verò ad se honorificè duci, atque ab omni malo intactum seruari iusserunt. venientem itaque Apollonium, qui eorum natu maior erat interrogauit, quanam fretus disciplina regem contemneret? Ille verò, nequaquam adhuc se contempsisse respondit. cúmque rursus ille interrogaret, num te illum contempturum arbitraris? Sane per Iouem, inquit, si ipsum allocutus non bonum atque honestum esse comperero: Num igitur dona aliqua illi affers? affero, inquit, & quidem præclara, fortitudinem, iustitiam reliquáisque huiusmodi virtutes. An igitur tanquam non habenti eas affers? Minimè per Iouem, inquit Apollonius, sed tanquam ei qui discere possit ipsis vti, si eas habeat. At enim, inquit senior, talibus vsus virtutibus rex, amissum quod conspicis regnum recepit, & tam præclaram domum extruxit, non sine magno labore, & honore. Quotus autem à recepto regno hic est annus? interrogauit Apollonius. tum ille, mensis iam secundus anni tertij, inquit. Suspiciēs igitur, vt solebat Apollonius: O regij corporis custos, inquit, siue quo alio nomine mauis appellari, Darius Cyri filius & Artaxerxis pater, annos (vt opinor) sexaginta hoc regnum tenuit, cúmque finem iam adesse vitæ suspicaretur, tradunt Iustitiæ sacrificantem talia fuisse pre-

A σολεὼ αὐτῷ, καὶ εἶδος· σκεῖν Ⓦ μὲν παραμεῖναι κελεύῃ· δραμὼν δ' αὐτὸς πρὸς τοῦ ἀνδρας, οἳ δὴ νομίζονται βασιλέως ὦτα, ἀνατυποῖ Ⓦ Ἀπολλώνι Ⓦ, προθειπὼν ὅπι μήτε προσκυνεῖν βούλεται, μήτε τινὶ ἀνθρώπω ἔοικεν· οἱ δ' ἀγάλλονται κελεύσι, πυθόμενά τε, καὶ μηδὲν ὕβρει προσάπτοντα. ἐπεὶ δὲ ἦλθεν, ἤρετο
B αὐ Ⓦ ὁ πρεσβύτατος, ἢ παθὼν καταφρονήσαι τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ, οὔπω, ἔφη, καταφρόνησα. καταφρονήσας δ' αὖ πάλιν ἐρωτᾷ· νὴ Δί' εἶπεν, ὦ ξυσπανόμων Ⓦ, μὴ καλόν τε, καὶ ἀγαθὸν εὑρω αὐτόν. ἀπάγεις δὲ δή τινα αὐτῷ δῶρα; τοῦ δὲ αὐτεῖν τε ἀνδρείαν, καὶ δικαιοσύνην, καὶ τὰ τοιαῦτα φήσαντος· ποῦ Ⓦ, ἔφη, ὡς σὺ ἔχοντι μὰ Δί' εἶπεν, ἀλλ' ὡς μαθησομένῳ χρῆσθαι, ἂν ἔχῃ αὐτάς. καὶ μὴν χρώμενος Ⓦ τούτοις, ἔφη, τήν τε βασιλείαν, ὦ ὁρᾷς ἀπολωλεκυῖαν, αὖτος ἀνείλατο, τόν τε οἶκον ἐπανήγαγε τοῦτον καὶ ἀπόνως, οὐδὲ ῥαδίως· πόσον γὰρ δή τοῦτο ἐστι Ⓦ τῇ ἀνακτηθείσῃ ἀρχῇ; τρίτου, ἔφη, ἀπόμεθα, δύο ἤδη που
C μῆνες. ἀναστήσας οὖν ὥσπερ εἴωθε τὸν γώμιον, ὦ σωματοφύλαξ, εἶπεν, ἢ ὅ, τι σε προσήκει καλεῖν, Δαρεῖε Ⓦ ὁ Κύρου, καὶ Ἀρταξέρξου πατήρ, τὰ βασίλεια ταῦτα κατασχών, ἑξήκοντα οἶμαι ἔτη λέγεται τελευτῶν τὸν βίον, τῇ δικαιοσύνῃ θύσας;

D ij

καὶ ὦ δέσποινα εἰπεῖν, ἤ τις ποτε εἶ, ὥσπερ ἐπιθυμήσας μὴ πάλαι τῆς δικαιοσύνης, οὕπω ὃ αὐτὴν γνώσκων, οὐδὲ δοκῶν κέκτῆσθαι. τὸ παῖδέ τε οὕτως ἀμαθῶς ἐπαίδευσεν, ὡς ὅπλα ἐπ' ἀλλήλοις ἄραντε· τὸν μὲν, τρωθῆναι· τὸν δὲ, ἀποθανεῖν ὑπὸ τοῦ ἑτέρου. σὺ δὲ ἤδη τοῦτον ἴσως, οὐδὲ ἐν τῷ βασιλείῳ θρόνῳ καθῆσθαι εἰδότα, ξυναφηφίσαι ὁμοῦ τοῖς ἀρίστοις βουλῇ, καὶ ἐπαίρεις αὐτόν. σοὶ φέρω*, καὶ ἐμοὶ κέρδος, εἰ βελτίων γένοιτο. βλέψας οὖν ὁ βάρβαρος ἐς τὸν πλησίον, ἔρμαιον, ἔφη, θεῶν τις ἄγει τουτονὶ τὸν ἄνδρα ξυνίστορα. ἀγαθὸς γὰρ ξυγγενόμενος ἀγαθῷ, πολλῷ βελτίω τὸν βασιλέα ἀποφανεῖ, καὶ σωφρονέστερόν τε, καὶ ἡδίω. ταῦτα* γὰρ διαφαίνει τοῦ ἀνδρὸς. εἰσέρχεται οὖν ἀγγελιζόμενοι πᾶσιν, ὅτι αὐτὸν ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις ἑστήκοι, σοφός τε, καὶ Ἕλλην, καὶ ξύμβουλος ἀγαθός. ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀπήγγειλε ταῦτα, ἔτυχε μὲν θύων βοῶντων τῶν μάγων αὐτῷ· τὰ γὰρ ἱερὰ, τοῦτ' ἐκείνοις δρᾶται· καλέσας δὲ αὐτῶν ἕνα, ἥκει, ἔφη, τὸν σύμπνιον, ὃ δι' ὀνείρου μοι τὴμερον, ἐπισκοπουμένῳ μοι ἐν τῇ εὐνῇ. ὅναρ δὲ ἄρα τῷ βασιλεῖ τοιόνδε ἀφῖκτο· ἐδόκει Ἀρταξέρξης εἶναι ὁ τοῦ Ξέρξου, καὶ μεθεστηκέναι εἰς σκεῦος τὸ εἶδος*. ὀφθεὶς οὖν τε εἶχε μὴ ἐς μεταβολὴν τὰ πράγματα αὐτῷ ἥκειν, ἐς τοῦτο ἐξηγουμένῳ τὴν μεταβολὴν τοῦ εἴδους· ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν Ἕλληνά τε, καὶ σοφὸν εἶναι ἥκοντα, εἰσῆλθεν αὐτῷ

A catum: O domina, si qua es vsquam, quibus verbis satis ostendit se iamdudum iustitiam exoptasse, neque adhuc illam aut cognoscere, aut acquirere potuisse: quòd ex eo satis constat, quia adeò filios stultè educauit, vt sibi inuicem arma inferrent, vt eorum alter vulneraretur, alter verò interficeretur à fratre. Tu autem hunc regem vix dum satis fermè in solio constitutum, B omnes iam apprehendisse virtutes putans, tam immoderatè ipsum extollis: quamuis tibi, non mihi lucro futurum sit, si ad meliorem frugem deductus fuerit. Respiciens igitur Barbarus in eum, qui proximus astabat, *quæstum affert* quisquis deorum virum hunc ad nos duxit? bonus enim cum bono conuersatus, meliorem modestiorémque, & propterea nobis iucundiorem re- C gem efficiet. videtur enim non parum ab aliis hominibus differre. Currentes igitur nunciauerunt regi stare ante fores virum Græcum sapientem, & consultorem bonum, [vt apparet.] Fortè hoc accedente nuntio rex coram Magis sacrificabat,* *(nam sacra auspicibus illis fiunt.)* aduocans itaque eorum vnum, perficitur, inquit, somnium quod hodie tibi narraui cùm me salutatum ad lectum veniisses: viderat autem D rex somnium huiusmodi. Iacenti sibi visus fuerat adstare Artaxerxes filius Xerxis in eam formam atque habitum mutatus, *qua nunc eum qui aduenit esse referunt. Timuerat igitur Rex ne quam regno permutationem, hoc visum portenderet, ex formæ commutatione id coniectans. Postquam verò audiuit Græcum ac sapientem esse qui aduenerat, venit in mentem

Athenienſis Themiſtoclis : qui ex Græcia quandoque in hæc ipſa loca profectus, cum Artaxerxe familiaritatem iniit : cúmque eum quantiuis pretij effeciſſet, magnam ſibi quoque parauit dignitatem. His dictis dexteram extendens, Vocate intus hominem, inquit : à bono omine aduentus eius ſumpſit exordium, quando diis ſacra & vota mecum facturus aduenit.

A Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος· ὃς ἀπὸ Ἑλλήνων ποτὲ ἥκων, συνεγένετο τῷ Ἀρταξέρξῃ· καὶ πολλοῦ ἀξίου σπείνόν τε ἐποίησεν, ἑαυτόν τε ὠφέλησε. καὶ τοιγαροῦν τὴν δεξιὰν, κάλει ἔφη· καὶ γὰρ δὴ ἀπὸ τοῦ καλλίστου ἄρξαιτο, ξυνθύσας τε, καὶ ξυνδιαπράξων.

Apollonium dum duceretur ad regem, de vxore Pamphyli cuiuſdam Sapphus amica locutum, ne regias opes admirari videretur. hinc ad regem ductum multa cum eo locutum, & admiratum regem.

CAP. XX.

INTRAVIT itaque Apollonius à multis vocatus : in eo namque regi gratificari putabant, quòd animaduertiſſent ipſum eius aduentu lætari. Ingreſſus autem regiam nihil reſpexit eorum, quæ ceteros ad admirationem vertere conſueuerant : ſed tanquam viator illa pertranſibat : & Damidem accerſens, C Nunquid, inquit, tu nuper ex me quæſieras quo nomine vxor Pamphyli vocata fuerit, quæ cum Sapphone familiaritatẽ habuiſſe, & cõpoſuiſſe perhibetur hymnos, qui etiam his temporib. in honorem Pergææ Dianæ cantantur; eos verò, Æoliæ Pamphyliæque modum, ſecuta dicitur edidiſſe? quæſiui ſane (inquit Damis) tu verò nomen haudquaquam protuliſti. non protuli, D inquit, ô bone vir, verùm modos hymnorum *tibi exponebam* : & *in quo* potiſſimũ Æolica *modulamina* à Pãphyliis *differrẽt* : *alio poſtea nos cõuertimus; nec amplius ſciſcitatus es de nomine.* attamẽ ſapientis mulieris nomẽ fuit Damophyla, quæ æquales ſibi virgines congregaſſe fertur : & poëmata compoſuiſſe, partim amatoria,

Εἰσιὼν μὲν δὴ Ἀπολλώνιος ὑπὸ πλόνων. τοῦτο γὰρ ὤοντο ἅπαντες τῷ βασιλεῖ χαρίζεσθαι, μαθόντες ὡς χαίροι ἀφιγμένῳ. διιὼν δὲ ἐς τὰ βασίλεια, οὐδὲ διέβλεψεν ἐς οὐδὲν τῶν θαυμαζομένων, ἀλλ' ὥσπερ ὁδοιπορῶν διήει αὐτά. καὶ καλέσας Δάμιν, ἦρου με, ἔφη, πρώην ὁ, τι ὄνομα ἐπῆν τῇ Παμφύλου γυναικί, ἣ δὴ Σαπφοῖ τε ὁμιλῆσαι λέγεται, καὶ ὕμνους, οἷς εἰς τὴν Ἀρτεμιν τὴν Περγαίαν ᾄδουσι, ξυνθεῖναι Αἰολέων τε, καὶ Παμφύλων ᾠδὴν; ἠρόμην, ἔφη. τὸ δ' ὄνομα καὶ εἶπας. καὶ ὦ ἄνεσε, εἶπεν, ἀλλ' ἐξηγούμην σοι τοὺς νόμους τῶν ὕμνων, καὶ τὰ ὀνόματα, καὶ ὅπη τὰ Αἰολέων ἐς τὸ ἀκρότατόν τε, καὶ τὸ ἰδιον Παμφύλων ἐναλλάξει. πρὸς ἄλλῳ μεταταῦτα ἐγχωρήσομεν, καὶ καὶ ἔτ' ἦρου με περὶ τοῦ ὀνόματος. καλεῖται τοίνυν ἡ σοφὴ αὕτη, Δαμοφύλη· καὶ λέγεται Σαπφοῖς ᾠδὴν, παρθένους τε ὁμιλητρίας κτήσασθαι, ποιήματά τε ξυνθεῖναι, τὰ μὲν, ἐρωτικὰ

ιδ. σοφὴ ἄ.

τὰ δὲ, ὕμνους, τά, τοι ἐς πλὴ Ἀρτεμιν· Ⓒ προώδηται αὐτῇ, ἢ ἀπὸ τῶν Σαπφοῖς ἤσαι. ὅσον μὲν δὴ ἀπεῖχε τ' σπεπλῆχθαι βασιλέα, Ⓒ ὄγκον, ἐδήλωσε τῷ μηδὲ ὀφθαλμῷ ἄξια ἡγεῖσθαι τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ ἑτέρων πέρι διαλέγεσθαι, κἀκεῖνα δήπου ἡγεῖσθαι ὁρᾶν. προϊδὼν δ' ὁ βασιλεὺς πρεσβύτατα, ἢ γάρ τι καὶ μῆκος ἡ τῆς ἱερᾶς αὐλῆς εἶχε, διῆλθέ τε πρὸς σὲ ἐγὼ, οἷ ἀναγνώσκων τὸν ἄνδρα· πλησίον τε ἤδη γενόμενος· μέγα ἀναβοήσας, σοὶ, ἔφη, Ἀπολλώνιε, ὃν Μεγαβάτης ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ἰδεῖν σὺν Ἀντιοχείᾳ φησὶ θαυμαζόμενόν τε, Ⓒ προσκυνούμενον ὑπὸ τῶν σοφῶν. Ⓒ ἀπεζωγράφησέ μοι τότε τοιοῦτον αὐτὸν, ὁποῖος ἥκει. προσελθόντα δ', ἢ ἀσπασάμενον, προσεῖπέ τε ὁ βασιλεὺς φωνῇ Ἑλλάδι, ἢ συνέλαυσε θύειν μετ' αὐτοῦ. λευκὸν δὲ ἅρμα ἵππων τῶν σφοῦρα Νισαίων καταθύειν ἔμελλε τῷ ἡλίῳ, φαλάροις κοσμήσας, ὥσπερ ἐς πομπήν. ὁρᾷ δ' ὑπολαβὼν, σὺ μὲν ὦ βασιλεῦ θύε, ἔφη, τ' σαυτοῦ τρόπον, ἐμοὶ δὲ, τ' ἐμαυτοῦ συγχώρησον θῦσαι· ἢ δραξάμενος τῆς λιβανωτοῦ· ἵλιε, ἔφη, πέμπε με ἐφ' ὅσον σ' ἐγὼ ἐμοί τε, ἢ σοὶ δοκεῖ· ἢ γνώσκοι μὲν ἄνδρας ἀγαθούς· φαύλους δ', μή τε ἐγὼ μάθοιμι, μή τε ἐμὲ φαῦλοι. Ⓒ εἰπὼν ταῦτα, Ⓜ λιβανωτὸν ἐς τὸ πῦρ ἧκεν. ἐπισκεψάμενος δ' αὐτὸ ὅπη διανίσαται, καὶ ὅπη θολοῦται, καὶ ὁπόσας κορυφὰς ἄγει, καὶ ὅπου· καὶ ἐφαπτόμενος τοῦ πυρὸς ὅπη εὔσημόν τε, Ⓒ καθαρὸν φαίνοιτο, θύε, ἔφη, λοιπὸν ὦ βασιλεῦ κατὰ τὰ σαυτοῦ πάτρια· τὰ γὰρ πάτρια μὰ τοιαῦτα.

A partim Dianæ laudes continentia, multáque ex Sapphus poëmatibus didicisse opinatur. Tantùm itaque abfuit, vt regias opes, aut eius fastum admiraretur, vt ne oculos quidem ad ea aspicienda vertere dignatus, de rebus aliis sermones instituerit. Rex autem venientem conspicatus, quòd satis magna erat templi magnitudo, quædam ad circunstantes locutus, agnoscere se hominem dixit. inde cùm propiùs accessisset, magna voce exclamans: Is est, inquit Apollonius, quem Megabates frater meus Antiochiæ quandoque se vidisse retulit, summo honore admirationéque à studiosis omnibus habitum: & ipse tunc talem, qualem nunc video designauit. Adeuntem igitur & salutantem rex Græco sermone compellans, secum vna sacrificare diis iussit. Erat autem candidum equum Soli mactaturus ex Nisæis de meliore nota, & egregiis phaleris ornatũ, tanquam in pompam profecturum. Respondens autem Apollonius, tu quidem rex tuo more sacrificabis, inquit, & mihi meo ritu sacrificare concedes. His dictis thura manibus capiens: O summe sol, inquit, eò me terrarum mitte, quò me profecturum esse cognoscis: & concede, precor, vt viros bonos agnoscam, improbos verò neque agnoscam, neque agnoscar ab illis. Hæc dicens igni thura imposuit diligenter: postmodum intuens quo pacto fumus ascenderet, quásque vertigines faceret, quantúmq. sese attolleret: inde ignem attingens vbi litasse sibi visus est, Tu, inquit, ô rex tuo more sacrifica, & tuæ patriæ ritus serua, ego autem meo ritu sacra peregi.

Hæc dicens à ſacrificio diſceſſit, ne cædis aut ſanguinis particeps fieret. Peractis autem ſacris ad regem veniens, An Græcam, inquit, linguam penitus cognitam habes, an bene conſulendi cauſa, & ne iniucundus ſis, ſi Græcus quidam ad te acceſſerit, pauca quædã didiciſti? cùm ille vniuerſam perinde ac propriam ſe noſſe reſpondiſſet, & audacter quæcunq. vellet loqui hortaretur: Audi igitur, inquit Apollonius: peregrinationis noſtræ propoſitum eſt ad Indos proficiſci: attamen ſine veſtro congreſſu tranſire nolui, cùm audiſſem te virum eſſe perfectum, qualem ad vnguem factũ iam video: & ſapientiã quam apud vos vulgò Magi profitentur, noſcere cupiebam, vt viderem an circa diuinas res (vt fertur) ſapientes eſſent: ego verò Pythagoræ Samij diſciplinam profiteor, qui me deos hoc modo colere docuit, & ab ipſis viſibilia inuiſibiliáque cuncta cognoſcere, méque cum illis aliquando loqui: ab eodem præterea didici hoc terreſtri vellere amiciri, quod non ab ouibus detonſum, ſed purum ex puro natum eſt, aquæ atque terræ donum, *linea veſtis*. ipſam quoque comæ prolixitatem à Pythagora accepi: & ab animalibus veſcendis abſtinentia, ex eiuſdem doctrina mihi contigit. comes autem & particeps deſidiæ aut deliciarum nec tibi, nec alij cuiquam eſſe vellem. à curis autem & ſollicitudinibus liberare quemuis facilè poſſum; quòd ea quæ agenda ſunt non ſolùm agnoſco, verumetiam præcognoſco: & hæc cum rege locutum Apollonium non tantũ Damis, ſed ipſe etiam Apollonius in quadam ſcribit epiſtola: ſicut & alia multa ab ſe dicta in epiſtolas retulit.

A ἐξ ἀνεχώρησε τ θυσίας, ὡς μὴ κοινωνοίη τ αἱμάτος. μτ' ὀ πλὴ θυσίαν προσῆλθε, καὶ, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, πλὴ φωνὴν τ Ἑλλάδα πᾶσαν γινώσκεις, ἢ σμικρὰ αὐτῆς ὑπερ τ ξυμβούλου ἴσως, κ τ μὴ ἀηδὴς δοκεῖν, εἰ τις ἀφίκοιτο Ἕλλην; πᾶσαν, εἶπεν, ἴσα τῇ ἐγχωρίᾳ ταύτῃ· κ λέγε ὅ, τι βούλῃ. διὰ τοῦτο γάρ που ἐρωτᾷς;
B διὰ τοῦτο ἔφη, ἐξ ἀκτῆς. ἡ μὲν ὁρμή μοι ἐς Ἰνδούς ἐστι, Ἰνδοὶ εἰσι. παρελθεῖν δ' οὐκ ἐβουλήθην, σέ τε ἀκούων ἀνδρα, οἷος ἐξ ὄνυχος ἤδη ὁρῶ. σοφίαν τε, ἣν ὑμῖν ὄντιν ἐπιχώριος μαγεύουσιν ἀνδράσι, κατιδεῖν δεόμενος, εἰ τὰ θεῖα ὡς λέγονται σοφοί εἰσι· σοφία δὲ ἐμοὶ Πυθαγόρου Σαμίου ἀνδρὸς, ὃς θεοὺς θεραπεύειν ὧδέ με ἐδίδαξε
C τε, καὶ ζωίνεσθαι σφῶν ὀφομένων τε, καὶ οὐχ ὀφομένων· φοιτᾶν τε ἐς διάλεξιν θεῶν, κ χιτῶνα ἐρεοῦν τούτῳ ἐσάλλεσθαι· οὐ γὰρ πεφθάρτου ἐπέχθη, ἀλλ' ἀκήρατος ἀκηράτων φύεται, ὕδατός τε, κ γῆς δῶρα, ἄθυτα. κ αὐτὸ ὀ τ δύεσθαι τ κόμης, σὺν Πυθαγόρου ἐπήσκησα. κ τ καθαρεύειν ζώου βορᾶς, σὺν τῆς ἐκείνου μοι σοφίας ἦκαι. ξυμπότης μὲν οὖν, κ κοινωνὸς ῥᾳστώνης, ἢ τρυφῆς, ἅτ' οὖν σοὶ χρυσίμου, ἅτ' ἄν ἑτέρῳ οὐδενί. φροντίδων δ' ἀπόρρητον τε, κ δυσλύτων, δοίην ἂν λύσις· ἃ γὰρ γιγνώσκω τὰ πρακτέα μόνον, ἀλλὰ κ προγιγνώσκω. ταῦτα ὁ Δάμις μὲν διαλεχθῆναί φησι τ ἄνδρα. Ἀπολλώνιος ἐπιστολὴν δ' * αὐτὰ πεποίηται. πολλὰ δ' κ ἄλλα τῷ ἑαυτῷ εἰς διάλεξιν εἰρημένων, ἐς ἐπιστολὰς ἀνετοπώσατο.

Apollonio à rege concessum vt ab hospite priuato acciperetur. hinc missum Eunuchum ad Apollonium, vt decem quaecunque vellet munera ab rege peteret, & tempus petendi constitutum. tum quid Damis suaserit de accipiendis muneribus.

CAP. XXI.

Ἐπεὶ ὁ χαίρων ὁ βασιλεὺς ἔφη, A ἀγάλλεσθαι ἥκοντι μᾶλλον, ἢ εἰ τὰ Περσῶν, καὶ Ἰνδῶν πρὸς τοῖς οὖσιν αὐτῷ κτήσασθαι, ξένον τε πεποιῆσθαι, καὶ κοινωνὸν τῆς βασιλείας· εἰ ἐγώ σε, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν ἐς πατρίδα τὴν ἐμὴν Τύανα ἥκοντα, ἠξίουν οἰκεῖν οὗ ἐγώ, ὤκνησας ἄρα; μὰ Δί' εἶπεν, εἰ μὴ τοσαύτην γε οἰκίαν οἰκήσων ἐμήν, ὁποίαν δορυφόροις τε καὶ B σωματοφύλαξιν ἐμοῖς, αὐτόν τε ἐμὲ λαμπρῶς δέξασθαι. ὁ αὐτὸς οὖν, ἔφη, καὶ πρὸς ἐμοῦ λόγος. εἰ γὰρ ἐμαυτὸν οἰκήσω, πονηρῶς διαθήσομαι. τὸ γὰρ ὑπερβάλλον λυπεῖ τοὺς σοφοὺς μᾶλλον, ἢ ὑμᾶς τὸ ἐλλεῖπον. ξενιζέτω μὲν οὖν ἰδιώτης, ἔχων ὁπόσα ἐγώ. σοὶ δὲ ἐγὼ ξυνέσομαι, ὁπόσα C βούλῃ. ξυνεχώρησε δὲ ὁ βασιλεύς, ὡς μή τι ἀνδρὸς κακοῦ πρεσβεύσαντος καὶ ὤκησε παρὰ ἀνδρὶ Βαβυλωνίῳ, χρηστῷ τε, καὶ ἄλλως φιλαίῳ. δειπνοῦντι δὲ ἤδη, εὐνοῦχος ἐφίσταται, παρὰ τοῦ ἀγγελίας διαφερόντων. καὶ πρόσθεν μὲν ἄνδρα, βασιλεύς, ἔφη, δωρεῖταί σε δέκα δωρεαῖς, καὶ ποιεῖται κύριον τῆς ἐπαγγελίας αὐτάς· δεῖται δέ σου μὴ μικρὰ αἰτῆσαι. μεγαλοφροσύνῃ γὰρ σὺν δείξασθαι σοί τε, καὶ ἡμῖν βουλείᾳ. ἐπαινέσας δὲ τὴν ἐπαγγελίαν, πότε οὖν χρὴ αἰτεῖν, ἤρετο. ὁ δέ, αὔριον ἔφη. καὶ ἅμα ἐφοίτα

A POSTQVAM verò rex cum amicis loquens magis gaudere se dixit, lætaríque ob ea, quæ ab Apollonio audierat, quàm si Persarum, aut Indorum opes diuitiis suis adiecissent, sibi illum hospitem fecit, & aulæ regiæ participem esse iussit. Tunc Apollonius, Si te, inquit, ô rex, in patriâ meam Tyana venientem, rogaré vt in ea domo maneres, quâ ego habitarem, num facturus id esses? certò, per Iouem, rex inquit, etiam si domũ minus* amplâ habitaturus essem, quàm quæ satellites, & mei corporis custodes, & me ipsum pro dignitate accipere posset.* Eadem igitur mea ratio nunc est, inquit Apollonius: si enim domum conditioni meæ imparem habitauero, prauè *vitam degerem*: omnis enim excessus maiorem affert molestiam sapientibus, quàm vobis magnis defectus. Me igitur priuatus quispiam malim suscipiat hospitio, æqualia mihi possidens: ego autem quantumcunque volueris, tecum sum futurus. Permisit igitur hoc illi rex, ne quid fortè afferret ei molestiæ; instituítque vt apud virũ Babylonium bonum quidé & perhumanũ hospitaretur. Cœnantibus autem Eunuchus à rege missus superuenit, mãdata huiusmodi à rege ferens. Rex tibi decé munera donat, potestatémq. permittit, quænam illa velis esse, deligẽdi: rogat autẽ ne parua petas, quòd beneuolẽtiæ suæ magnitudinem tibi reliquísq. notá esse cupiat. Laudãs itaq. nuntiũ Apollonius, Quãdo, inquit, petẽdi tẽpus datur? cui eunuchus, cras, inq. & simul

amicis omnibus & affinibus regiis nuntiauit, vt postridie ad regem venirent, vt petenti Apollonio, & regi petita exequenti adessent. Scribit autem Damis se putasse nihil fore petiturum, quòd & mores eius nosset, & ipsum quandoque sic deos precantem audisset: O dij concedite mihi pauca habere: & nullius indigere. Rursus verò cùm ipsum cogitabundum aspexisset, omnino petiturum esse, & quidnam petiturus esset cogitare illum arbitrabatur. Vergente autem in occasum die, ô Damis, inquit, ego nunc mecum cogitabam qua de causa Barbari eunuchos modestos arbitrantur, & ad mulieres custodiendas ipsis vtuntur. Ego hoc, inquit, Damis etiam puero manifestum esse puto: postquam enim membrorum defectio Veneris vsum illis abstulit, permittitur illis mulierum custodia, & cum mulieribus dormire sinunt. Amare etiam, & cum mulieribus concumbere, inquit, Apollonius ablatum illis censes? vtrumque ablatum, inquit, arbitror Damis: si enim extinguatur, aut auferatur pars ea à qua corpus ad Venerem incitatur, *ne amandi quidem vlli libido fuerit.* Tum tacitè moratus parumper Apollonius, cras discès, inquit, ô Damis, eunuchos amare, & cupiditatem quæ per oculos inducitur in illis non extingui, sed calidam & vigentem in ipsis permanere: aliquid enim eueniet quo facilè ratio tua confutabitur: quòd si humana quæpiam ars est domina poténsque cupiditates eiusmodi ex animo depellere, non rectè mihi videtur eunuchos temperantium numero adscribere, quia coacti &

A πρὸς πάντας τοῦ βασιλέως φίλους τε, καὶ ξυσσιτείς, παρεῖναι κελεύων αὐτοῦ, καὶ πιμωμένῳ τῷ ἀνδρί. φησὶ δὲ ὁ Δάμις ξυνιέναι μὲν ὅτι μηδὲν αἰτήσοι, τόν τε ζῆλον αὐτοῦ καταγεγακὼς, καὶ εἰδὼς αὐτὸν εὐχόμενον τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι τοιαῦτα, ὦ θεοὶ, δοίητέ μοι μικρὰ ἔχειν, καὶ δεῖσθαι μηδενός. ἐφεστηκότα μὲν οὖν οἱ ὁρῶν, καὶ συνδυμουμένῳ ὅμοιον οἴεσθαι, ὡς αἰτήσοι μὲν, βασανίζειν δὲ, ὅτι μέλλοι αἰτήσειν, ὁ δὲ, ἑσπέρας ἤδη ὦ Δάμι, ἔφη, διανοοῦμαι πρὸς ἐμαυτὸν ἐζήτουν ποτὲ οἱ βάρβαροι τοὺς εὐνούχους σώφρονας τε ἡγοῦνται, καὶ ἐς τὰς γυναικωνίτιδας ἐσαγόνται. ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ παιδὶ δῆλον· ἀπὸ γὰρ ἡ τομὴ τὸ ἀφροδισιάζειν ἀφαιρεῖται σφᾶς, ἀνεῖνται σφίσιν αἱ γυναικωνίτιδες, καὶ ξυγκαθεύδειν ταῖς γυναιξὶ βούλονται. τὸ δὲ ἐρᾶν, εἶπεν, ἢ τὸ ξυγγίνεσθαι γυναιξὶν, ἀπέτμηται αὐτοῦν οἴει; ἄμφω, ἔφη. εἰ γὰρ σβεσθείη τὸ μόριον ὑφ' οὗ διοιστρεῖται τὸ σῶμα, οὐδ' ἂν τὸ ἐρᾶν ἐπέλθοι οὐδένα. ὁ δὲ, βραχὺ ἐπισχών, αὖθις, ἔφη, ὦ Δάμι, μάθοις ἂν ὅτι καὶ εὐνοῦχοι ἐρῶσι, καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅπερ εἰσάγονται διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀπομαραίνεται σφῶν, ἀλλὰ μένει θερμόν τι, καὶ ζώπυρον. δεῖ γάρ τι πεισθῆναι, ὃ σὺ ἐλέγχεις λόγον. εἰ δὲ καὶ τέχνη τις ἐστὶν ἀνθρωπεία, τυραννός τε, καὶ δυνατὴ τὰ τοιαῦτα ἐξωθεῖν τῆς γνώμης, καὶ ἂν μοι δοκῶ τοῦτ' εὐνούχοις ποτὲ εἰς τὰ τῶν σωφρονούντων ἤθη παρεσχῆσθαι, κα-

πλανᾶσθαι σωφροσύνης, καὶ βιάζω τέχνη ἐς τὸ μὴ ἐρᾶν ἠμελημένους. Σωφροσύνη γὰρ τὸ, ὀρεγόμενόν τε, καὶ ὁρμῶντα, μὴ ἡττᾶσθαι Ἀφροδισίων, ἀλλὰ ἀπέχεσθαι, καὶ κρείττω φαίνεσθαι τῆς λύττης ταύτης. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Δάμις, ταῦτα μὲν καὶ αὖθις ἐπισκεψόμεθα, ἔφη, Ἀπολλώνιε· ἃ δὲ χρὴ ἀποκρίνασθαι αὐτίκα πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἐπαγγελίαν λαμπρὰν οὖσαν, διεσκέφθαι προσήκει. αἰτήσῃς μὲν γὰρ ἴσως οὐδέν· τὸ δὲ ὅπως μὴ ἄλλως φασὶ τύφῳ προσπεσὼν δοκοίης, ἅπερ αὖ ὁ βασιλεὺς δίδωσι. τοῦτο ὅρα, καὶ φυλάττου αὐτὸ, ὁρῶν οἷ τῆς γῆς εἶ, καὶ ὅπι ἐπὶ αὐτῷ κείμεθα. δεῖ δὲ καὶ φυλάττεσθαι διαβολάς, ὡς ὑποφυᾶ χρώμενον· γινώσκειν τε, ὡς νῦν μὲν ἐφόδια ὄντιν ἡμῖν, ὁπόσα ἐς Ἰνδοὺς πέμψαι· ἐπανιοῦσι δὲ οὐκ εἰδέναι, ὅτ' ἂν δέοντο ταῦτα, χρύσιον δὲ οὐκ ἂν ἔτερα.

A violentia quadam compulsi, amore penitus carere putantur. Temperantiæ enim munus est, cupientem quidem & appetentem à Venereis non superari, sed ab illis abstinere, nec ab illa *rabie* vinci, quam cupitæ rei desiderium inducit. Tum Damis, hæc, inquit, aliàs considerabimus Apolloni. Nunc autem quid regiis pollicitationib. præclaris quidem ac magnis respondendum sit B considerare oportet. Petes enim fortasse nihil; in quo cauendum est, ne propter superbiam oblata à rege dona repudiare videaris: hoc igitur tibi cauendum esse censeo; & simul vbi terrarum simus, & eius ditioni subiacere nos considerandum puto: maximè verò superbiæ calumniam (vt dixi) fugiendam censeo. Animaduertendum prætèrea puto nobis, quòd nunc viaticum C suppetit quidem vsq. ad Indos; illinc autem redeuntibus sufficere minimè posse, quod nunc habemus, neque vnde capiamus facultatem datum iri.

Simulasse primò Apollonium tanquam persuasum à Damide accepturum se ab rege munera, quòd Æschines, Plato, Aristippus, Elicon, Python, Eudoxus, Speusippus amatores pecuniarum fuerint: deinde grauiter disputasse de contemnenda pecunia, & præsertim à viro sapiente. CAP. XXII.

ΚΑΙ τοιάδε ὑπέθαλπεν αὐτὸν τέχνη, μὴ ἀπαξιῶσαι λαβεῖν ὅ, τι π δῷη. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ὥσπερ ξυλλαμβάνων αὐτῷ τοῦ λόγου, παραδείγματα δὲ εἶπεν, ὦ Δάμι, ἀμελήσας, οἷς ἔστιν ὡς Αἰσχίνης μὲν ὁ τοῦ Λυσανίου παρὰ Διονύσιον ἐς Σικελίαν ὑπὲρ χρημάτων ᾤχετο. Πλάτων δὲ, τρὶς ἀναμετρήσας λέγεται τὴν

D His verbis artificiosè Damis persuadere tentabat, ne, quæ regem datum putabat, repudiaret. Apollonius autem quasi rationibus illis persuasus: & alias quoque in eandem sententiam adiiciens, Exempla, inquit, ad rem facientia prætermisisti, ò Damis: Nam Æschines Lysaniæ filius in Siciliam ad Dionysium pecuniæ accipiendæ causa nauigauit, & Plato in Siciliam itidem nauigans, ter Charybdim præ-

ternauigasse dicitur, Sicularum diuitiarum causa. Aristippus insuper Cyrenaicus, Cyzicēus Helicon & Phyton, qui ex Rhegio aufugit, eodem profecti sunt, omnésque Dionysij thesauris ita se immersere, vt vix inde diuelli possent. Præterea Gnidium Eudoxum pecuniæ causa in Ægyptum profectum, ídq. etiam fateri ausum & hāc cum rege aduentus sui causam communicasse perhibent. At ne plures calumnier, Speusippum Athenienſem vsque adeò pecunias amasse tradunt, vt in Casandri nuptiis Macedoniam vsq. sit profectus; Poëmata sanè frigidè admodum composita ferens; ea publicè pecuniarum gratia recitauerit. Ego autem, ô Damis, sapientem virum periculis subiacere maioribus arbitror, quàm qui in mari nauigant, aut qui in pugna prælian-
tur. Inuidia namque ipsum comitatur & loquentem, & tacentem, & *contentione vtentem*, & remittentem, siue aliquid agat siue agere omittat, siue salutet, aut non salutet. opus igitur est illum vndiq. munitum esse & cogitare, quòd si à desidia vincatur sapiēs, siue ab *ira, siue ab* amore, aut ebrietate, siue aliquid minus opportunè fecerit, veniā fortasse merebitur: sin verò pecuniis sese subiecerit, nullam omnino merebitur veniā, omnibúsque erit odio, & vitiis cunctis obnoxius existimabitur, neque enim pecuniarum cupidine ipsum superari putabunt homines, nisi ventris & vini cupidine superetur, aut nimio vestitus luxu, quæ plerunque meretricius amor comitatur. Tu autem fortasse minus vitium esse putas in Babylonia, quàm Athenis, aut in Pythiis, aut in Olympiis peccare: neque existimas sapienti viro vbique esse Græciam, nec vllam ei de-

A χάρυβδιν ὑπὲρ πλούτου Σικελικοῦ. Ἀρίστιππος δὲ ὁ Κυρηναῖος, καὶ Ἑλίκων ὁ ἐκ Κυζίκου, καὶ Φύτων ὅτ' ἔφυγε Ῥήγιον· οὕτω τι * ἐς τοὺς Ἰσ. τοῦ Διονυσίου κατέδυσαν θησαυρούς, ὡς μόγις ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν. καὶ μὴν καὶ τὸν Κνίδιον φασὶν Εὔδοξον, εἰς Αἴγυπτόν ποτε ἀφικόμενον, ὑπὲρ χρημάτων τε ὁμολογεῖν ἥκειν, καὶ διαλέγεσθαι τῷ βασιλεῖ ὑπὲρ τούτου. καὶ ἵνα
B μὴ πλείους διαβάλλω, Σπεύσιππον τὸν Ἀθηναῖον, οὕτω τι * ἐρασιχρήματον Ἰσ. τοῦ γλυκέως φασὶν, ὡς ἐπὶ τὸν Κασάνδρου γάμον ἐς Μακεδονίαν κωμάσαι, Ἰσ. κωμῳδοποιήματα ψυχρὰ ξυνθέντα, καὶ δημοσίᾳ ταῦθ' ὑπὲρ χρημάτων ᾆσαι. ἐγὼ δὲ ὦ Δάμι, τὸν ἄνδρα ἡγοῦμαι τὸν σοφὸν
C πλείω κινδυνεύειν, ἢ οἱ πλέοντές τε, καὶ ξὺν ὅπλοις μαχόμενοι. φθόνος γὰρ ἐπ' αὐτῷ στέγει, καὶ σιωπῶντα, καὶ φθεγγόμενον, καὶ ξυντείνοντα, καὶ ἀνιέντα, κἂν προέλθῃ τι, κἂν προσέλθῃ τῳ, κἂν προσείπῃ, κἂν μὴ προσείπῃ. δεῖ δὲ πεφεύχθαι τὸν ἄνδρα, γινώσκειν τε ὡς ἀρχὴ μὲν ἡδονῆς ὁ σοφὸς, ἢ χολῆς, ἢ ἔρωτος, ἢ φιλοποσίας, ἢ ἑτοιμότροπόν τε
D καὶ καιρὸν προφέρας, ἴσως ἂν καὶ ξυγγνώμην φέροιτο. χρήμασι δ' ὑποθεὶς ἑαυτὸν, οὔτ' ἂν ξυγγνώσκοιτο, καὶ μισοῖτ' ἄν, ὡς ὁμοῦ πάσας κακίας συμφλῆφώς. μὴ γὰρ ἂν ἡττηθῆναι χρημάτων αὐτὸν, εἰ μὴ γαστρὸς ἥττητο, καὶ ἀμπεχόνης, καὶ οἴνου, καὶ τοῦ ἐς ἑταίρας φέρειν. σὺ δ' ἴσως ἡγῇ τὸ ἐν Βαβυλῶνι ἁμαρτεῖν, ἧττον εἶναι τοῦ Ἀθήνησιν, ἢ Ὀλυμπάσιν, ἢ Πυθοῖ· καὶ οὐκ ἐνθυμῇ ὅτι σοφῷ ἀνδρὶ Ἕλλας πᾶσα, καὶ οὐδὲν ἕρη- Ἰσ. ἢ vel πᾶ A.

μον, ἢ βάρβαρον χωρίον, οὔτε ἡ-
γήσεται ὁ σοφὸς οὔτε νομιεῖ. ζῶντε
γὰρ τοῖς τῆς ἀρετῆς ὀφθαλμοῖς·
καὶ βλέπει μὲν ὀλίγους τῷ αὐ-
θρώπων, μυρίους δ' ὅμμασιν αὐ-
τὸν ὁρᾷ. εἰ δὲ καὶ ἀθλητῇ ξυνῆ-
σθα, ὦ Δάμι, τούτων τινὶ, οἳ πα-
λαίειν τε, καὶ παγκρατάζειν ἀσκοῦ-
σιν, ἆρα δὴ ἠξίους αὐτὸν, εἰ μὴ*
Ὀλύμπια ἀγωνίζοιτο, καὶ ἐς Ar-
καδίαν ἴοι, γυναῖόν τε, καὶ ἀγα-
θὸν εἶναι· καὶ νὴ Δί' εἰ πύθια ἄγοι-
το, ἢ νέμεα, ἐπιμελεῖσθαι τοῦ σώ-
ματος, ἐπειδὴ φανεροὶ οἱ ἀγῶ-
νες, καὶ τὰ στάδια ἐν ἀσουσάμῳ τῆς
Ἑλλάδος· εἰ δὲ ἐν Ὀλύνθῳ Φιλίππου
Ὀλύμπια πόλεις ἠρήκασι, ἢ ὁ τού-
του παῖς Ἀλέξανδρος ἐπὶ ταῖς ἐ-
αὐτοῦ νίκαις ἀγῶνα ἄγοι, χεῖρον
ἂν παρασκευάζειν τὸ σῶμα, καὶ
μὴ φιλονείκως ἔχειν, ἐπειδὴ ἐν Ο-
λύνθῳ ἀγωνιεῖται, ἢ Μακεδονίᾳ,
ἢ Αἰγύπτῳ ὁ ἀθλητὴς, ἀλλὰ μὴ ἐν
Ἕλλησι, καὶ στασίοις τοῖς σαυτοῦ; ἐγὼ
μὲν δὴ ἐκ λόγων τούτων ὁ Δά-
μις οὕτω διατεθεῖναί φησιν, ὡς ξυ-
καλύψασθαί τε ἐφ' οἷς αὐτὸς εἰρη-
κὼς ἔτυχε, παραιτεῖσθαί τε τὸν Α-
πολλώνιον ξυγγνώμῃ αὐτῷ ἔχειν,
εἰ μήπω καταγενοπκὼς αὐτῷ, ἐς
ὥρμησεν. ὁ δὲ, ἀναλαμβάνων αὐτὸν,
μῷ, ἀλλὰ θυμὸν ἐπισχεῖν φων

A sertam aut Barbaram regionem, inani existimatione, atque opinione ducendam esse: cùm semper in oculis virtutis viuat, & homines perpaucos adspiciat, cùm infinitos pene oculis videat. Quòd si quempiam athletam, ô Damis, offenderes luctam aut pugillatoriâ artem exercentem, num ipsum cõmendatione aliquo dignum putares nisi cùm O-
B lympia vicisset, in Arcadiam proficisceretur? aut generosum ipsum fortémque diceres; nisi etiam in Pythiis ac Nemeis corpus exerceret? quia ludi celeberrimi sunt, & magno Græcorum studio coluntur. Quòd si fortè propter captas vrbes Philippus, aut eius filius Alexander propter victorias *sacra Olympia faceret*: num athletam illum minorem corporis curam habiturum, aut remissius certaturum arbitraris? pro-
C pterea quòd in Olyntho aut in Macedonia siue Ægypto certandum esset, & non in Græcia, atque ibidem existentibus stadiis. Hac ratione adeò se confusum scribit Damis, vt faciem ob pudorem occultaret, séque excusando veniã peteret, quod nondum satis illius mente perspecta talia consuluisset. Verùm Apollonius bono illum animo esse iubens: Confide, inquit, neque enim
D tui obiurgandi causa hæc dixi, sed vt planè aperirem animum meum.

ξυμβουλίαν τε καὶ πειθὼ τοιαύτην ἔφη. οὐ γὰρ ἐπιπλῆξιν ποιεῖσθαι, ταῦτα εἶπον.

Apollonium

Apollonium duntaxat à rege petiuiſſe vt Eretriorum miſereretur, dixiſſéque nulla re alia ſe indigere præter panem & bellaria. Deinde Eunuchum quendam cum vna ex regiis pellicibus deprehenſum, nec damnatum morte ſententia Apollonij. hinc quid regi faciundum eſſet, vt ſecurus dominaretur, dixerit Apollonius, déque legatis ad regem.

CAP. XXIII.

INTEREA accedente Eunucho, qui illum ad regem vocabat, Veniam, inquit, poſtquam quæ ad deos attinent bene mihi diſpoſita ſunt. Inde votis ſacrificiiſque peractis ad regem perrexit ſpecie conſpicuus, & habitus ornatu admirabilis. Intranti autem primò rex, inquit, Ego decem dona tuo arbitratu eligenda tibi concedo, quia te virum exiſtimo talem, qualis ex Græcia nondum quiſquam huc venit. Cui Apollonius, Non omnia, inquit, repudiabo, ſed vnum præ multis decadibus expetens, quàm maximè poſſum concedi mihi poſtulo. & ſimul Eretriorum cauſam ſuſcepit, & à Datide incipiens omnes illorum expoſuit calamitates. Rogo, inquit, ne miſeros datis finibus atque colle pelli ſinas: verùm paſcere atque arare intra limites eos illis concedas, quos eis Darius tradit. pergraue enim eſt ſuis amiſſis, his etiam quæ ab alio tradita ſunt, vti non poſſe. Rex itaque placido vultu illum aſpiciens: Eretrij, inquit, vſque ad heſternum (vt ita dixerim) diem hoſtes mei, ac maiorum meorum extitere: poſtquam autem armis ſubacti in ditionem noſtram ceſſerunt: eorúmque genus ad internecionem pene deletum eſt, inter amicos numerabuntur, daboque illis Satrapam virum bonum, qui iuſtè rectéque res eorum diſponat. Tu verò nouem reliqua dona cur non accipis? quoniam (inquit Apollonius) amicos

A Ἀφικομένῳ δὲ τῷ εὐνούχῳ, καὶ καλοῦντος αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, ἀφίξομαι εἶπεν, ὅπως τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς δῦ μοι ἔχῃ. θύσας δὲ, καὶ εὐξάμενος, ἀπήει βλεπόμενός τε, καὶ θαυμαζόμενος τῷ σχήματος. ὡς δὲ εἴσω πρὸς ἦλθε, δίδωμί σοι, ἔφη, ὁ βασιλεὺς, δέκα δωρεὰς, ἄνδρα σε ἡγούμενος, οἷος οὔπω τις ἀπὸ Ἑλλήνων ἦλθεν. ὁ δὲ ὑπολαβὼν, οὐ πάσας εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, προαιροῦμαι. μίαν δὲ, ἀντὶ πολλῶν δεκάδων αἱροῦμαι, προθύμως αἰτῶν. καὶ ἅμα τῷ περὶ τῶν Ἐρετριέων δι' ἦλθε λόγον, ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς Δάτιδος. αἰτῶ οὖν, ἔφη, μὴ περιόπτεσθαι σοὺς ἀθλίους τούτους τῷ ὀλέσαντε, καὶ τῷ λόφου, C ἀλλὰ νέμεσθαι σφᾶς μέχρι τῆς γῆς, ἣν Δαρεῖος νόμισε. δεινὸν γὰρ, εἰ τῆς αὐτῷ σκήπτοντες, μηδὲ ἃ ἀντ' ἐκείνης ἔχουσιν, ἕξουσι. ξυνεχώρησεν οὖν, ὦ βασιλεὺς, Ἐρετριεῖς εἶπεν, εἰς μὲν τὸν χθὲς ἡμέραν, ἐμοί τε πολέμιοι, καὶ πατέρων ἐμῶν ὅσων, ὅπως ὅπλων ποτὲ ἐφ' ἡμᾶς ἦρξαν, καὶ προεωρῶντο, ὡς τὸ γένος αὐτῷ D ἀφανισθείη· λοιπὸν δὲ φίλοι τε ἀναγεγράφονται, καὶ σατράπου αὐτῷ ἀνὴρ ἀγαθὸς, ὃς δικαιώσει τὴν χώραν. τὰς δὲ σὺν ἐνέα δωρεὰς, ἔφη, διατί οὐ λήψῃ; ὅτι ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, οὔπω φίλοις

E

ἐνταῦθα σιτησάμην. αὐτὸς δὲ οὐδε- A hic nondum acquisiui. Tu autem
νὸς δέη φήσαντος, τῷ γε βαγημάτων (inquit rex) nullis ne rebus indi-
ἔφη, καὶ τῷ ὄψων, ἃ με ἡδέως τε ges? pane (inquit Apollonius) &
καὶ λαμπρῶς ἑστιᾷ τοιαῦτα διαλα- oleribus, quæ me iucundè splendi-
λούντων πρὸς ἀλλήλους, κραυγὴ τῷ déque pascunt. Dum ipsi inter se
βασιλείων ἐξεφοίτησεν εὐνούχων, καὶ talia confabulantur, ingens clamor
γυναικῶν ἅμα. εἵλκετο δὲ ἄρα εὐ- in regia auditur, ab eunuchis re-
νοῦχός τις ὑπὸ μιᾶς τῶν βασιλέως παλ- gis mulieribúsque exortus. fuerat
λακῶν ξυγκαθειμένος τε, καὶ ὁπόσα B autem deprehensus eunuchus cum
ⓐ μοιχοὶ πρᾶττουσιν. καὶ ἦγον αὐ- vna ex regiis pellicibus cubans, &
ⓑ ἀμφὶ τὸν γυναικωνίτην, ὑπα- sicut mœchi facere solent Vene-
σπῶντες τὴν κόμης, ὃν δὴ ἄγονται δί- rea exercens: hunc cæteri eunuchi
κην ⓐ βασιλέως δοῦλοι. ἐπεὶ δὲ ὁ ex coma trahentes circa mulierum
πρεσβύτατος τῶν εὐνούχων, ἐρῶντα claustrum deducebant. Illo enim
μὲν αὐ ⓑ τῆς γυναικὸς πάλαι ἠσθῆ- pacto regij serui trahi solent. Inde
σθαι ἔφη, καὶ προφρήνεαν ⓐ μὴ cum eunuchorum senior diceret,
διαλέγεσθαι αὐτῇ, μὴ ὁ ἄπρεπες δέρης, se iamdudum animaduertisse hunc
ἢ χρὸς, μηδὲ κοσμεῖν ταύτῃ μό- eunuchum eius mulieris amore te-
νῃ τῶν ἔνδον, νεῦ ὁ καὶ ξυγκαθει- neri, ac propterea monuisse ne
μένην ⓑ εὑρηκέναι, καὶ ἀνδριζόμενον eam alloqueretur, néve collum aut
ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ὁ μὲν Ἀπολλώ- manum omnino tangeret, vtque
νιος, ἐς ⓑ Δάμιν εἶδεν, ὡς δὴ τὸ ab ea sola exornanda se abstineret.
λόγου ἀποδεδειγμένου, ὃς ἐφιλοσο- C Nunc tamen cum ea iacentem, & viri
φεῖτο αὐτοῖς περὶ τοῦ καὶ εὐνούχων opus agétem esse deprehensum. Re-
γε ἐρᾶν εἴη). ὁ δὲ βασιλεὺς πρὸς τοὺς spiciens Damidem Apollonius, taci-
φρονοῦντας, ἀλλὰ αἰσχρὸν, εἶπεν, ὦ ἄν- tè sermonis eius illum admonuit,
δρες, φρόνιμος ἡμῖν Ἀπολλωνίδης, περὶ quem de eunuchis philosophando
ζωφροσύνης ἡμᾶς, ἀλλὰ μὴ τοῦτον locuti fuerant. Rex autem ad cir-
ἀποφαίνεσθαι. πῶς κελεύεις Ἀπολ- cunstantes conuersus, Turpe, inquit,
λωνίδην παθεῖν αὐτόν; τί δὲ ἄλλο, ἢ est, ô viri, præsente Apollonio de
ζῆν, εἶπε, παρὰ τὴν πάντων ἀπο- modestia loqui nos, ac non ipsum
κρινάμενος δόξαν. ἀνερυθριάσας οὖν potius ferre sententiam. Quid igi-
ὁ βασιλεὺς, εἶτα οὐ πολλῶν, ἔφη, tur illum pati dignum censes Apol-
θανάτων ἄξιον, ὑφέρπων ἐς τὸν D loni? Quid aliud (inquit ille) nisi
εὐνοῦχον τὸν ἐμὸν; ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ξυγ- vt viuat? præter omnium opinio-
γνώμης, ἔφη, βασιλεῦ, ταῦτα εἶπον, nem, ita respondens. Erubescens
ἀλλ' ὑπὲρ ἡμερίας, ἣ ἀποναίσῃ αὐτόν. εἰ γὰρ ζήσεται νοσῶν, καὶ ἀδυνά- autem rex, Non illum pluries mo-
ri dignum censes, qui meum le-
ctum ausus est violare? At ego, in-
quit Apollonius, non veniæ causa
hoc dixi, sed supplicij, quod ipsum
si vixerit comitabitur. Si enim in vi-
ta æger permanserit, difficilia & tole-

ratu aſpera multa perferret, nec cibo nec potu vtens, nec ſpectaculis, quæ te tuóſque delectant perfruens: ſaliet inſuper in eo cor frequenter, & è ſomno excitabitur, quòd maximè dicunt amantibus euenire. Quædam igitur ſic viuentem *tabes conficiet*? quædam peſtis viſcera dilaniabit? quòd ſi non nimium vitæ amator ſit, ipſe te ſæpius rogabit, ô rex, vt ſe interficias, aut ſibi ipſe mortem conſciſcet: præſentem diem deplorans; quòd non ſtatim mori ſibi contigerit. Tale itaque fuit Apollonij reſponſum, adeò iucundum ac ſapiens, vt eò perſuaſus rex vitam eunucho permitteret. Profecturus autem rex venatum in hortos, vbi leones, feros, vrſos, pantheráſque cluſas ſeruabat, rogauit Apollonium vt ſecum vna ad venandum accederet, cui Apollonius: An, inquit, oblitus es, ô rex, noluiſſe me tibi adeſſe ſacrificanti? multò igitur minus iucundè videre poſſem feras vulneribus affectas, & præter ipſarum naturam *ſeruientes. Interroganti regi quonam pacto ſtabiliter, tutéque regnare poſſet, reſpondit Apollonius, Si multos honoraueris, paucis verò credideris. Cùm Syriæ quidã princeps legatos ad *eum* miſiſſet, de duob. opinor, vicis qui in finibus eius poſiti erant; dicerétque illos quondam Antiocho, Seleucóque paruiſſe, nunc ſuæ ditionis eſſe, quamuis iure ad Romanos ſpectent. Arabes autem, & Armenios vicis illis non auſos eſſe moleſtiam inferre, regẽ autem illos inuaſiſſe, vt *tam remotæ* terræ fructus ipſe potius caperet, cùm ad ſe potius quàm ad Romanos crederet

A των ἀπόμβρων, καὶ μήτε σῖτα, μήτε ποτὰ ἥσῃ * αὐ Ⓣ, μήτε θεάματα, ἃ σέ τε, καὶ τοὺς ξυνόντας σοὶ σώοντας δῆφε-
νεῖ· πηδήσεταί τε ἡ καρδία θαμὰ σὺν-
θρώσκοντος τοῦ ὕπνου, ὃ δὴ μάλιστα
B τοῖς ἐρῶντας φασὶ γίνεσθαι· καὶ ἵνα
μὴ οὕτω φῶτα τήξῃ αὐτόν· τίς γὰρ οὕ-
τω λοιμὸς ἐπιτρίψει τὰ σωλάγχνα. εἰ
δὲ μὴ τῷ φιλοψύχων εἴη τις, αὐτὸς;
ὦ βασιλεῦ, δεήσεταί σε ποτὲ καὶ ἀποκ-
τεῖναι αὐτὸν, ἢ ἑαυτόν γε ἀποκτενεῖ·
πολλὰ ὀλοφυρόμενος τὴν ἡδονὴν,
εἰ ἢ μὴ δι' ὃν ἀπέθανε. τοῦτο μὲν δὴ
τοιοῦτον ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οὕτω σοφόν
τε, καὶ ἥμερον, ἐφ' ᾧ ὁ βασιλεὺς ἀνῆκε
τὸν θάνατον τῷ εὐνούχῳ. μέλλον δέ πο-
τε ἐς θήραν χωρεῖν τὸν σὺν τοῖς πα-
C ραδείσοις θηρίων, ἐς οὓς λέοντες ἀπό-
κεινται τοῖς βαρβάροις, καὶ ἄρκοι, καὶ
ἄδδαλις, ἠξίου τὸν Ἀπολλώνιον πα-
ραπυχεῖν ⓐ παρῆν δέ. ὁ δὲ, σκέλλησαι
ὦ βασιλεῦ, ἔφη, ὅπως μὴ ξυνοντί σοι
ἀθεπυχαίνω· καὶ ἄλλως, ἄχθος ἀν-
θρώποις βεβασανισμένοις, καὶ παρὰ τὴν
φύσιν τῶν ἑαυτῶν δεδουλωμένοις ἐπι-
πέμπειν. ἐρομένου δὲ αὖ Ⓣ τοῦ βασιλέως,
πῶς ἂν βεβαίως καὶ ἀσφαλῶς ἄρ-
D χοι πολλοῦ, ἔφη, ἐμοῦ, πίστιν ὀλί-
γοις. προσβουλομένου δέ ποτε τοῦ τῆς
Συρίας ἄρχοντος ἀφεῖναι κώμας οἱμαι
δύο προσοίκων τῷ ζεύγματι, καὶ φάσ-
κοντος ὑπακηκοέναι μὲν αὐτὰς Αν-
τιόχῳ, καὶ Σελεύκῳ πάλαι, νῦν δὲ ὑπ'
αὐτῷ εἶναι, Ῥωμαίοις προσηκούσας· καὶ
τοὺς μὲν Ἀραβίους τε, καὶ Ἀρμενίους,
μὴ ἐνοχλεῖν τὰς κώμας, αὐτὸν δὲ ὑπερ-
βαίνοντα τοσαύτην γῆν καρποῦσθαι σφᾶς, ὡς αὖθις μᾶλλον, ἢ Ῥωμαίων

ὅσας, μεταπεμψάμενος ὁ βασιλεὺς τοὺς πρέσβεις, τὰς μὲν κώμας ταύτας, Ἀπολλώνιε, ἔφη, ξυνεχώρησαν τοῖς ἐμοῖς προγόνοις οἱ βασιλεῖς, οὓς εἶπον, τροφῆς ἕνεκα τῶν θηλέων, ἃ παρ' ἡμῖν ἁλισκόμενα, φοιτῶσιν ἐς τὸ ἐκείνων διὰ τοῦ Εὐφράτου. οἷσὶ ὥσπερ ἐκλαθόμενοι τούτου, καινῶν τε, καὶ ἀδίκων ἅπτονται. τίς οὖν φαίνεται σοι τῆς πρεσβείας ὁ νοῦς; μέτριος, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, καὶ ἔνδικος, εἰ ἃ δύνανται καὶ ἄκοντες ἔχειν σὺν τῷ ἀδίκῳ ὄντα, βούλονται μὴ ἐκόντες δικαίως μᾶλλον. προσετίθει δὲ καὶ τὸ μὴ δεῖν ὑπὲρ κωμῶν, ὧν μείζους κέκτηνται πάλαι καὶ ἰδιῶται, διαφέρεσθαι πρὸς Ῥωμαίους, καὶ πόλεμον οὐδ' ὑπὲρ μεγάλων αἱρεῖσθαι.

A pertinere: Rex autem parumper à se dimissis legatis, hos pagos, inquit, Apolloni, prædicti reges maioribus meis concessere pro his feris educandis, quæ à nobis captæ per Euphratem ad eos perueniunt. Isti verò tanquam horum obliti rebus nouis & iniustis studeant. Tibi igitur qualis legationis hæc sententia videtur? Modesta, inquit Apollonius, & iusta, si quæ possunt etiam te inuito possidere, cùm sint in eorum B finibus posita, à volente suscipere malunt. atque etiam adiecit illud: Non oportere vicorum causa, quos aliquando maiores sui possedissent, contentionem cum Romanis subire, cùm bella etiam pro magnis rebus suscipienda non sint.

Ægrotanti regi plurima de immortalitate animorum dixisse Apollonium. hinc multos sermones vltro citróque inter eos habitos: tandem benignè à rege dimissum Apollonium: donatúmque camelis & ceteris necessariis eunti ad Indos.

CAP. XXIIII.

Νοσοῦντι δὲ τῷ βασιλεῖ πρὸν, τοσαῦτά τε, καὶ οὕτω θεῖα περὶ ψυχῆς διεξῆλθεν, ὡς τὸν βασιλέα ἀναπνεῦσαι, καὶ πρὸς τοὺς παρόντας εἰπεῖν, ὅτι Ἀπολλώνιος οὐχ ὑπὲρ τῆς βασιλείας μόνης ἀφρονίσειν εἰργάσατό με, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ θανάτου. πρὶν δὲ σημῆναι πρὶν ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ, θαυμάζοντος ποτὲ αὐτοῦ τὸν βασιλέως, καὶ τί σοι φαίνεται τὸ θαῦμα, εἰπόντος, καταβαλὼν τὴν περιαυχίαν ὁ Ἀπολλώνιος, θαῦμα αὖ λῷ, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, εἰ δὲ αὖ τὸ ποταμοῦ βάθος οὕτω, καὶ ἄπορον ὄντος πεζῇ διαβαίνετε. διεξιόντος δὲ καὶ τὰ περὶ Ἐκβατάνοις

CVM rex in aduersam valetudinem incidisset, assistens illi Apollonius, talia támque diuina de anima locutus est, vt respirans rex astantibus amicis diceret, Apollo- D nium suis verbis effecisse, vt non modò regnum, sed etiam mortem facilè contemneret. Cùm fossam quam sub Euphrate ædificatam diximus, rex Apollonio monstraret, interrogarétque num sibi magnum videretur miraculum? eius admirationem *deprimens* Apollonius, miraculum, inquit, esset ô rex, si qui fluuium tam profundum, tam rapidũ peragrare pedib. potuissent. Inde cùm muros Ecbatanorum eidem

ostenderet, dicerétque illos deorum habitationem esse. Deorum, inquit Apollonius, habitationem omnino non esse scio; vtrum autem virorum sit habitatio nescio: Lacedæmoniorum namque ciuitas ô rex, absque muris habitatur. Rursus cùm rex vicis iura dicens, iactaret se in vna audienda causa biduum iam consumpsisse. tarde enim, inquit, quòd iustum esset inuenisti. Alias item cum plurimis *ex subdita prouincia collectis* pecuniis, rex innumeras pecunias in thesauris conditas Apollonio ostendisset, quò illi pecuniarum cupiditatem iniiceret: ipse nihil eorum quæ videbat admiratus, Tibi, inquit, ô rex, pecuniæ istæ vsui sunt, mihi verò paleæ. Quid autem agens pecuniis præclarè vti possem? interroganti: illis vtendo, respondit, es enim rex. Multa cum rege huiusmodi locutus, vbi libenter sua consilia sequentem animaduertit, satisque iam cum Magis philosophatum se esse putaret, Age iam, inquit, ô Damis ad Indos pergamus: qui enim ad Lotophagos nauigant, eius cibi suauitate capti, domesticarum rerum obliuiscuntur: nos verò, quanquam nihil hîc tale gustauerimus, diutiùs tamen quàm deceat in his locis consedimus. Mihi verò hoc ipsum videbatur (inquit Damis) sed tempora computans, quæ ex leæna visa coniectauimus, quo ad illa præterirent expectabam, quæ nondum sanè perfecta sunt. mensis enim quartus supra annum voluitur, ex quo huc peruenimus: sed tamen si nunc abire possimus bene habet. At enim (inquit Apollonius) non sua sponte nos dimittebat rex ante mensis octaui finem: sed benignum & humanum ipsum agnoscis, & meliorem, quàm vt

A τείχη, ἢ θεῶν φάσκοντες εἶ) ταῦτα οἰκησιν. θεῶν μὲν δὴ εἰσὶν ὅλως οἰκήσεις εἶπεν· εἰ δ' ἀνδρῶν, δὴ οἶδα. ἡ μὲν Λακεδαιμονίων, ὦ βασιλεῦ, πόλις ἀτείχιστος ᾴκισται. ἢ μὲν δίκαιόν τινα δικάσαντος αὐτῇ κώμας, ⓒ μεγαλοφρονούμενος πρὸς Ⓝ Ἀπολλώνιον Ⓜ, ὡς δυοῖν ἡμέραιν ἡκροαμένος εἰς τὴν δίκης βεβαίωσιν γάρ, ἔφη, τὸ δίκαιον δῦ-

B ρες. χρημάτων δὲ δὴ τὰ ἱππικὰ Φοίτησαντων ποτὲ ἀθρόον *, ἀνοίξας θη- *Ita. ἀθρόα
σαυροὺς, ἐδείκνυ τῷ ἀνδρὶ τὰ χρήματα, ἱκανὸς ὁμῶς αὐτὸν ἐς ἐπιθυμίαν πλούτου· ὁ δ', οὐδὲν ὧν εἶδε θαυμάσας, σοὶ ταῦτα, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, χρήματα, ἐμοὶ δ', ἄχυρα. τί δῶ σοι, ἔφη, θεάτων, καλῶς αὐτοῖς χρησαίμην; χρώμενος, ἔφη. βασιλεὺς γὰρ εἶ. πολλὰ τοιαῦτα πρὸς τὸν βασιλέα εἰπὼν, ἢ τυ-

C χὼν αὐτῷ προθύμου προσώπου ἀνεβλέψατο, ἐπὶ τὸ πρὸς τοὺς μάγους ξυνουσίας ἱκανῶς ἔχων, ἄγε ὦ Δάμι, ἔφη, ἐς Ινδοὺς ἴωμεν. Ⓐ μὲν γὰρ τοὺς Λωτοφάγους προσαπολύσαντες, ἀπήγοντο τῶν οἰκείων ἡδονῶν ὑπὸ τῆς βρώματος· ἡμεῖς δ', οὐδὲ ζυόμενοί πινος τῶν σύνταῦθα, καθήμεθα πλείω χρόνον τῆς εἰκοτὸς τε καὶ ξυμμέτρου. κἀμοί, ἔφη ὁ

D Δάμις ὑποπτεύεσθαι ταῦτα. ἐπεὶ δ' ἐνεθυμούμην ὃν ἐν τῇ λεαίνῃ διεσκέψω, πρίεμενον ἀνυσθῆναι αὐτόν. οὔπω μὲν οὖν ἔξεισι πᾶς. ἐνιαυτὸς γὰρ ἐν ἡμῖν ἤδη, καὶ τέτταρες. εἰ δ' ἤδη κομιζοίμεθα, ὃ ἂν ἔχοι. οὐδὲ δώσει ἡμᾶς, ἔφη, ὦ Δάμι, ὁ βασιλεὺς πρότερον, ἢ Ⓜ ὄγδοᾧ Ⓜ τελέσαι μῆνα. χρηστὸν γάρ που ὁρᾷς αὐτὸν Ⓜ, καὶ κρείττω, ἢ

βαρβάρων ἄρχειν. ἐπεὶ ὁ ἀπαλλάττεσθαι λοιπὸν ἐδόκει, καὶ ξυνεχώρησέ ποτε ὁ βασιλεὺς ἀπέναι, ἀνεμνήσθη τῶν δώρεῶν ὁ Ἀπολλώνιος, ἃς ἀνεβάλλετο, ἔστ' ἂν φίλοι αὐτῷ γένωνται· καὶ ὃς βέλτιστε, ἔφη βασιλεῦ, ξένον οὐδὲν σὲ πεποίηκα, καὶ μισθὸν ὀφείλω τοῖς σοφοῖς. σὺ οὖν ἐπιμελήθητι αὐτῶν, καὶ τιμῶν προθυμήθητι περὶ ἄνδρας σοφούς τε, καὶ σοὶ σφόδρα εὐνους. ὑπερηδεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς, τούτους μὲν αὔριον ζηλωτοὺς, ἔφη, καὶ μεγάλων ἀξιωμάτων ἀποδείξω σοι. σὺ δ' ἐπεὶ μηδενὸς δέῃ τῶν ἐμῶν, ἀλλὰ τούτοις γε συγχώρησον χρήματα παρ' ἐμοῦ λαβεῖν, καὶ ὅ, τι βέλτιστε, σοὶ ἀμφὶ τὸν Δάμιν δείξας. ἀποσφαττόντων οὖν κἀκείνων τὸν λόγον τοῦτον, ὁρᾷς, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τὰς ἐμὰς χεῖρας, ὡς πολλαί τε εἰσι, καὶ ἀλλήλαις ὅμοιαι; σὺ δ' ἄλλα ἡγεμόνα ἄγου, ὁ βασιλεὺς ἔφη, καὶ καμήλους, ἐφ' ὧν ὀχήσεσθε. τὸ γὰρ μῆκος τῆς ὁδοῦ, κρεῖττον ἢ βαδίσαι πᾶσαν. γνώσεσθαι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τοῦτο· φασὶ γὰρ τὴν ὁδὸν ἄπορον εἶναι μή ἔστιν ὀχεύμασιν. καὶ ἄλλως, τὸ ζῶον θυσιτόν τε, καὶ ῥᾴδιον βόσκειν, ὅπου μὴ χιλὸς εἴη. καὶ ὕδωρ ὃ οἷμαι χρὴ ἐπισπάσασθαι, καὶ ἀπάγειν αὐτὸ σὺν ἄσκοις, ὥσπερ καὶ οἶνον τριῶν ἡμερῶν, ἔφη ὁ βασιλεὺς, ἄνυδρος ἡ χώρα· μεταταῦτα δὲ πολλὴ ἀφθονία ποταμῶν τε, καὶ πηγῶν. βαδίζειν δὲ χρὴ ἐπὶ Καυκάσου· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια, ἄφθονα, καὶ φίλια ἡ χώρα. ἐρομένου δὲ αὐτὸν τοῦ βασιλέως ὅ, τι αὐτῷ ἀπάξει ἐκεῖθεν, χάρισαι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, δῶρον. ἐμοὶ γὰρ ἡ σωφροσύνη τῶν ἀνδρῶν

A Barbaris imperet. Postquã igitur penitus abire constituit Apollonius, *idque Rex tandem ei concesſit*, capiendorum munerum ipsi venit in mẽtem, quæ eò vsq; sumẽda distulerat, quoad in eis locis amicos cõpararet. Regẽ igitur adiens, inquit, optime rex, ego hospiti meo beneficij nihil cõtuli, tum verò sacerdotib. Magis doctrinæ mercedem debeo: rogo igitur, vt eorum memineris, meíque gratia aliquid impertias boni *viris*
B *sapientibus & tibi valde beneuolis*. His postulationibus vehementer gauisus rex, Cras, inquit, istos magnis ornatos præmiis & dignitate auctos ostendam tibi. Tu autem, vbi mearum rerum nullis omnino indiges, permitte saltem, vt hi ex me pecunias accipiant, *& quicquid lubebit*. manu autem designabat Damidem. cúmque illi huiusmodi verbis auditis sese auertissent; Vides (inquit Apollonius) ô rex, manus
C meas quàm multæ sint, & tamen omnes inter se similes? Saltem, inquit rex, itineris ducem accipe, & camelos qui vos portent. itineris enim longitudo maior est, quàm quæ pedibus peragrari possit. Fiat vt iubes, ô rex (ait Apollonius) ferunt enim iter perdifficile his esse, qui huius generis iumentis non portentur. Hoc enim animal facile pasci dicunt, etiam vbi pabulum desit.
D Aquam præterea in commeatu parandam, atque vtribus, non secus ac vinum, deferri oportere audiui. Tridui, inquit rex, aquis iter caret; post id autem fluuiis ac fontibus regio abundat. Iter verò per Caucasum tibi censeo faciendum: apta enim ambulatu & fertilis, & hospitalis est illa regio. Interroganti autem regi, qualenam munus illinc deferret ad eum? pergratum sane, ô rex, ait; nam si virorum il-

lorum conuersatione prudentior euasero, redibo tibi melior, quàm nunc proficiscar. Talia dicentem rex complexus, Pergite, inquit, erit enim profecto hoc munus amplissimum.

A σοφώτερόν με ἀποφήνῃ, βελτίων ἀφίξομαί σοι, ἢ νυῦν εἰμι. ταῦτα ἐκέλευε ὁ βασιλεὺς ταῦτα εἰπόντα, καὶ ἀφίκοιο, εἶπε. τὸ γὰρ δῶρον μέγα.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER SECVNDVS.

De Armenia, Cilicia, Pamphylia, Caribus: deque Caucasi, & Mycales montium altitudine. Item de Tauro, India, Scythia, Mœotide, Ponto. Quantus sit ambitus Caucasi. Quod Pantheræ aromatibus gaudeant. De torque aureo in collo Pantheræ inuento. Vnde dicatur Nysæus.

CAPVT PRIMVM.

ADVENIENTE autem iam æstate Apollonius, eiusque comites illinc discessere: camelisque vehebantur ipsi, & itineris dux. Is autem erat stabularius, qui camelis regiis curandis præerat. Abundabant autem omnis generis commeatibus, quos rex præbuerat. Homines insuper regionis eius, quâ faciendum erat iter, certatim illis benefacere studebant, libenterque eos suscipiebant hospitio. Qui enim agmen præcedebat camelus auream laminam in fronte gerens, præmonstrabat regem ex amicis suis quempiam aliquò mittere. Cùm iam Caucaso

C ΕΝΤΕΥΘΕΝ ἐξελαυνόντων ἦν ὁ θέρος αὐτοῖς ὀχήμασι, καὶ ὁ ἡγεμών. ἱπποκόμος δὲ ἦν τῶν καμήλων. ἦν δὲ ἐπιτήδεια, ὁπόσων ἐδέοντο, ἐν ἄφθονα, βασιλέως ἐπιδόντος· ἦν τε χώρα, δι' ἧς ἐπορεύοντο, ἃ ἐθεράπευον. ἐδέχοντο δὲ αὐτοὺς αἱ κῶμαι θεραπεύουσαι. χρυσοῦν γὰρ φύλλον ἡ θεράπων καμήλου ἐπὶ τοῦ μετώπου ἔφερε, γινώσκειν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ὡς πέμποι τινὰ ὁ βασιλεὺς τῶν ἑαυτοῦ φίλων. θεσπιόντες δὲ τῷ Καυκάσῳ,

Φασὶν εὐωδεστέρας τῆς γῆς αἰσθέσθαι. ὁ δὲ ὄρος τοῦτο, ἀρχὴν ποιούμεθα Ταύρου, τὸ δὲ Ἀρμενίας τε, καὶ Κιλίκων, ἔτι Παμφύλων, καὶ Μυκάλης ἐπέχοντος, ἢ τελευτῶσα ἐς θάλατταν, ἣν Κᾶρες οἰκοῦσι, τέρμα τῆς Καυκάσου νομίζουσιν· ἀλλ' οὐχ ὡς ἔνιοί φασιν, ἀρχή. τὸ, τε γὰρ τῆς Μυκάλης ὕψος οὔπω μέγα, καὶ αἱ ὑπερβολαὶ τοῦ Καυκάσου τοσοῦτον ἀνεσᾶσιν, ὡς ἡλίζεσθαι ὑπ' αὐτὰς τὸν ἥλιον· ἀμφιβάλλει δὲ Ταύρῳ ἑτέρᾳ καὶ πρὸς ὄμορον τὴν Ἰνδικὴν Σκυθίαν πᾶσαν καὶ Μαιῶτιν τε, καὶ ἀριστερὸν Πόντον, σταδίων μάλιστα δισμυρίων μῆκος. τοσοῦτον γὰρ ἐπέχει μέγεθος τῆς γῆς ὁ αἰχὼν τοῦ Καυκάσου. ὃ δὲ ἐπὶ τὰ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ Ταύρου λεγόμενον, ὡς ὑπὲρ τῶν Ἀρμενίων προβαίνει, χρόνῳ ἀπιστηθέν, πιστοῦνται λοιπὸν αἱ παρδάλεις, ἃς οἶδα ἁλισκομένας ἐν τῇ Παμφύλῳ ἀρωματοφόρῳ. χαίρουσι γὰρ τοῖς ἀρώμασι. κἀκ πολλοῦ τὰς ὀσμὰς ἑλκουσαι, φοιτῶσιν ἐξ Ἀρμενίας διὰ τῶν ὀρῶν πρὸς τὸ δάκρυον τοῦ Στύρακος, ὅπερ οἵ τε ἄνεμοι ἀπ' αὐτῶν πνέουσι, καὶ τὰ δένδρα ὀπώδη ὄντα· καὶ ἁλῶναί ποτε ἐν τῇ Παμφυλίᾳ παρδάλιν στρεπτὸν ἄμα, ὃν περὶ τῇ δέρῃ ἔφερε. χρυσοῦς δὲ ἦν, καὶ ἐπεγέγραπτο Ἀρμενίοις γράμμασι. *ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΡΣΑΚΗΣ ΘΕΩι ΝΙΣΑΙΩι *. Βασιλεὺς μὲν δὴ Ἀρμενίας τότε ἦν Ἀρσάκης. καὶ αὐτὸς οἶμαι ἰδὼν τὴν παρδάλιν, ἀνῆκε τῷ Διονύσῳ διὰ μέγεθος τοῦ θηρίου. Νύσιος γὰρ ὁ Διονύσιος ἀπὸ τῆς ἐν Ἰνδοῖς Νύσης, Ἰνδοῖς τε ὀνο-

propinquarent, olentis terræ iucundum odorem ſenſere. Hunc autem montem principium facimus Tauri: qui per Armeniam, Ciliciam & Pamphyliam vſque, & Mycalem procedens, & in mari, iuxta quòd Cares habitant, deſinens, Caucaſi finis putatur, non autem principium, vt quibuſdam placet. Mycales enim altitudo non admodum magna eſt. Caucaſi autem ſummitates in tantum exurgere perhibentur, vt ſol circa ipſas ſcindi videatur. Complectitur autem altera parte Taurus conterminam Indiæ Scythiam iuxta Mæotidem, & ſiniſtrum pontum duorum millium ſtadiorum longitudine. Tantam enim terræ menſuram complectitur Caucaſi ambitus. Quòd autem noſtra ex parte appellatus Taurus per Armeniam protendatur (quod quodam tempore creditum non eſt) teſtantur Pantheræ, quas in Pamphyliæ parte, quæ aromata profert, captas eſſe comperimus. Tales enim feræ aromatibus gaudent, & ex longinquo odorem ſequentes, trahuntur: & ex Armenia per montes proficiſcentes, ad Styracis lachrymas feruntur, quotiens venti ab ea parte flantes ab arboribus id gummi ſtillantibus odorem perferunt. Accepi etiam in Pamphylia Pantheram captam fuiſſe aureum torquem circa collum habentem Armeniis literis inſcriptum, hoc ſenſu: REX ARSACES DEO NISÆO. Regnabat autem temporibus illis in Armenia Arſaces. Is, vt opinor, feram eximia præ ceteris magnitudine Baccho ſacrauit. Bacchus enim Niſæus à Niſa, quæ in India eſt, nuncupatur, non ab Indis ſo-

lùm, ſed ab omnibus gentibus, quæ orientem ſpectant. Illa verò, quam dixi, fera aliquandiu cum hominibus eſt verſata, attrectari, demulcerique manibus patiens. Aduenientе autem vere, vbi Veneris eam cupido ſtimulauit, maris deſiderio tracta in montes ſeceſſit, eodem quo venerat ornamẽto inſignis. Capta autem fuerat in inferiore Tauri parte, aromatum odore (vt diximus) allecta. Caucaſus autem, vt ad propoſitum redeamus, Mediam atque Indiam terminans, in mare rubrum altero cubito deſcendit.

A μάζεται, & πᾶσι τοῖς πρὸς ἀκτῖνα ἔθνεσιν. ἡ δὲ, χρόνον μέν τινα ξυνεζεύχθη ἀνθρώποις, καὶ χερσὶ ἀνεχρίετο ἐπαφωμένη τε, & καταψῶσαν. ἐπεὶ δὲ ἀνοίξησεν αὐτῇ ἔαρ, ὅτε δὴ ἀφροδισίων * τοῦ πρὸς ἄλλας, ἀνέδρα- 16. οἴστρος ἔχ
μεν ἐς τὰ ὄρη πόθῳ ἐρασθέντων, ὡς εἶχε τὸ κόσμος. καὶ ἦλθε πρὸς τὸ κάτω Ταύρου ὑπὸ τῶν ἀρωμάτων ἑλχθεῖσα. ὁ δὲ Καύκασος ἐρίζει μὲν τὴν Ἰνδικήν τε, καὶ Μηδικῇ, καὶ ἥκει ἐπὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν ἑτέρῳ ἀγκῶνι.

De Prometheo & vinculis, quibus ligatus fuiſſe dicitur. Cur incolæ Caucaſi aquilas perſequantur. De quatricubitis, & quincubitis hominibus, & Lamia execrationibus fugata. Item Anaxagoram in Mimanto, Thaletem in Mycala, atque in Ato alios contemplatos: & quomodo verè ſit contemplandum. CAP. II.

FERVNTVR autem de eo monte à Barbaris fabulæ: quas de eodem etiam Græci decantant. Prometheum ſcilicet ob amorem, quem nimium erga homines geſſit, in eo monte ligatum fuiſſe. Herculem verò quendam (non enim illum qui Thebis eſt ortus, eſſe volunt) id perferre potuiſſe, & ſagittis vulneraſſe aquilam, quam ſuis viſceribus alebat Prometheus. Ligatum autem fuiſſe Prometheum alij in antro dicunt, quod in radicibus montis oſtenditur: vbi & vincula petris affixa conſpici Damis refert, quæ difficillimum noſſe ſit, quánam materia confecta ſint: alij in ſummo cacumine montis ligatum fuiſſe dicunt. Eſt autem biceps: & propterea ſingulis collibus ſingulas manus alligatas fuiſſe perhibent, cùm tamen ſtadij vnius ſpatio inuicem diſtent: tanta illum proceritate corporis fuiſſe tradunt. Aquilas autem quicunque Caucaſum habitat, ini-

Μυθολογεῖται δὲ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τὸ ὄρος, ἃ καὶ Ἕλλησιν ἐστὶ ἀκοὴ ἄδοιτον· ὡς Προμηθεὺς μὲν ὑπὲρ φιλανθρωπίας δεθῆναι φησί· Ἡρακλῆς δὲ ἕτερος, οὐ γὰρ τὸν Θηβαῖόν γε βούλονται, μὴ ἀνάσχοιτο τοῦτο, ἀλλὰ τοξεύσαι τὸν ὄρνιν, ὃν ἔβοσκεν ὁ Προμηθεὺς τοῖς σπλάγχνοις. δεθῆναι δ' αὐτὸν, τὸν μὲν, ἐν ἄντρῳ φασὶν, ὁ δὲ ἐν πρόποδι τοῦ ὄρους δείκνυται, καὶ δεσμὰ ὁ Δάμις, ἀνῆφθαι τῶν πετρῶν λέγει, οὐ ῥᾴδια ξυμβάλλειν τίνα ὕλην, οἵδε ἐν κορυφῇ τοῦ ὄρους. δίκορυμβος γὰρ ἡ κορυφή. καὶ φασὶν ὡς τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῶν ἑδέθη, διαλειπουσῶν οὐ μείω ἢ σταδίου. τοσοῦτος γάρ ἐστι. τὸν δὲ ὄρνιν τὸν ἀετὸν, τὸν τῷ Καυκάσῳ πρόσοικοῦντες, ἐχθρὸν ἡγοῦν-

τας. καὶ καλιὰς γε ὁπόσας ἐν τοῖς A micas habet. propterea illarum ni-
πάγοις ⓐ ἀετοὶ ποιοῦνται καται- dos vbicunque enati fuerint, igni-
πυρσεῦσιν, ἰέντες βέλη πυρφόρα. feris sagittis incendunt: laqueos in-
θηρατρά τε ἐπ' αὐτοῖς ἱστανται, πυ- super ad eas capiendas tendunt,
μωρεῖν τῷ Προμηθεῖ φάσκοντες. ὧδε Prometheum vlciſci dictitantes:
γὰρ τὸ μυθου ἥλωται. παραμείψαντες eouſque fabulis fidem adhibuere.
ὃ ⓑ Καύκασον, τετραπήχεις ἀνθρώπους Tranſeuntibus autem Caucaſum,
ἰδεῖν φασιν, οὓς ἤδη μελαίνεσθαι, καὶ quatricubitos homines occurriſſe
πεντεπήχεις ἑτέρους, ὑπὲρ ⓒ Ἰνδὸν ποταμὸν ferunt, colore ſubnigros: alióſque
ἐλθόντες· ἐν ᾧ τῇ μέσῃ τοῦ ποταμοῦ B vidiſſe cubitorum quinque, cùm ad
τούτου ὁδοιπορία, τὰ δὲ ἄλλα ⓓ ἀ- flumen Indum peruenissent. Medio
φηγήσεως ἄξια· ἐπορεύοντο μὲν γὰρ autem itinere vſque ad flumen di-
ἐν σελήνῃ λαμπρᾷ· φάσμα δὲ ctum hæc memoratu digna inue-
αὐτοῖς Ἐμπούσης ἐνέπεσε, τὸ ᾧ γι- nerunt. At primò quidem cùm lu-
νομένη, καὶ τὸ δεῖνα αὖ, καὶ οὐ- cente, claráque luna noctu iter fa-
δὲν εἶ· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ξυνῆκεν cerent, *Lamiæ phantaſma illi oc- *Empuſa ſpectrum vide Ariſtoph. in Ranis. Ch. Eraſmi.
ὅ, τι εἴη· καὶ αὐτός τε ἐλοιδορεῖτο τῇ currit, modò in hanc, modò in a-
Ἐμπούσῃ, τοῖς τε ἀμφ' αὐτὸν προ- liam figuram ſeſe conuertens. quan-
σέταξε ταὐτὸ πρᾶξαι· τοῦτο γὰρ ἄ- doque ab oculis repente euaneſ-
κος εἶ τῆς προσβολῆς ταύτης· καὶ cens. Apollonius autem, quidnam
τὸ φάσμα φυγῇ ὤχετο, τετρυχὸς id eſſet, quamprimum agnoſcens,
ὥσπερ τὰ εἴδωλα. κορυφοῦ δ' ὑ- grauibúſque & contumelioſis ver-
περβάλλοντες τὸ ὄρος, καὶ βαδίζον- bis illud increpans, ſocios, vt idem
τες αὐτοῦ ἐπειδὴ ἀπότομως εἶχεν, facerent, hortabatur: id enim con-
ἤρετο οὕτωσι ⓔ Δάμιν. εἰπέ μοι, ἔ- tra eiuſmodi inuaſiones optimum
φη, ποῦ χθὲς ἦμεν; ὁ δὲ, ἐν τῷ C ſciebat eſſe medicamentum. Eius
πεδίῳ, ἔφη· τήμερον ᾧ ὦ Δάμι, dictis cùm ſocij paruiſſent, ſtridens
ποῦ; ἐν τῷ Καυκάσῳ εἶπεν, εἰ μὴ phantaſma celeriter tanquam ido-
ἐμαυτὸς ἐπιλέλησμαι. πότε οὖν κά- lum aufugit. Tranſcendentibus au-
τω μᾶλλον ἦμεν, πάλιν ἤρετο. ὁ δὲ, tem montis verticem, & ſummum
τοῦτό μοι, ἔφη, οὐδὲ ἐπερωτᾶν eius iugum perambulantibus, cùm
ἄξιον· χθὲς μὲν γὰρ, διὰ κοίλης decliuis admodum, quà deſcenſuri
τῆς γῆς ἐπορευόμεθα· τήμερον δὲ, erant, locus occurreret, his verbis
πρὸς τῷ οὐρανῷ ἐσμέν. οἴει οὖν, Damidem interrogauit Apollonius:
ἔφη, ὦ Δάμι, τὼ μὲν χθὲς ὁδοι- Dic quæſo, Damis, vbinam heſter-
no fuimus die? Tum ille, In ſubie-
D cta montis planicie, inquit. Rur-
ſus Apollonius, Vbinam hodie ſu-
mus? In Caucaſo, inquit ille: niſi
mei ſum oblitus: Quando igitur in-
feriore in loco fuiſti? inquit. Tum
Damis: at hoc ne interrogatione
quidem dignum eſt: nam heri per
terræ quaſi concauitates ambulaui-
mus: hodie autem ipſi cœlo pro-
pinqui ſumus. Putas igitur, o Da-
mis (inquit ille) heſternam profe-

ctionem infrà esse, hodiernam verò suprà? Certè, inquit, per Iouem, Damis: si non sum insanus. Opinarísne igitur (inquit Apollonius) locorum diuersitatem mutationis quippiam nobis afferre: atque hodie tibi esse plus aliquid quàm heri? Opinor, inquit Damis: nam heri, quà plures ambulant, pergebam: hodie verò quà pauci. At enim (inquit Apollonius) nunquid & in vrbe licet à communi via diuertere: quà pauci ambulant, ambulare? Verùm ego non propterea hoc dixi, inquit Damis: sed quoniam heri per villas, & pagos ambulantes, inter homines vehebamur: hodie verò in regionem ascendimus ab hominibus non cultam, ac pene diuinam. Nuper enim ducem nostrum audisti dicentem, barbaros hæc loca deorum domum esse prædicare. Et hæc dicens ad summum verticem montis oculos erexit. Apollonius autem ad priùs interrogata ipsum reducens, Potésne (inquit) ô Damis, afferre quid de diuina natura intellexeris, vbi cœlo magis appropinquasti? Ille verò: Nihil afferre possum, respondit. Certè autem oportebat, inquit Apollonius, supra talem machinam, támque diuinam constitutum te de cœlo, de sole, de luna euidentiores aliquas opiniones afferre. Existimabas enim tam prope cœlum te accessisse, vt posses quæ modò nominaui, virga contingere. Quæ ego (inquit Damis) heri de rebus diuinis sentiebam, eadem hodie sentio, neque de ipsis noua illa superuenit opinio. Infra igitur adhuc es, ô Damis, nihílque ex tanta altitudine accepisti nouum: & à cœlo itidem atque heri distas: Rectè igitur se habent, quæ te primitus interrogaui, ne me ridicula quædã interrogasse putes. Certè, inquit Damis, sa-

A πορείαν κάπω εἶῃ, πῇ ὑ τήμερῳ ἄνω; νὴ Δί' εἶπεν, εἰ μὴ μαίνομαί γε. π οὖ ἦγε, ἔφη, ῥᾳλλάτ῾ην τὰς ὁδοὺς ἀλλήλων, ἢ τήμερόν π πλέον εἶῃ σοι τᾶ χθές; ὅπ χθές, ἔφη, ἐβάδιζῳ οὖπ῾ πολλοί· σήμερῳ ὑ, οὖπ῾ ὀλίγοι. π γὰ, ἔφη, ὦ Δάμι, οὐ καὶ τὰς κὶ ἄσ῾ λεωφόρους σκηρεπομψύω, βαδίζην ὄστὶν κὶ ὀλίγοις τ αὐτεφόπων; οὐ τᾶτο, ἔφη, εἶπον, ἀλλ' ὅπι χθὲς μὴ διὰ κωμᾶ ἐνομιζόμβα, καὶ αὐτεφόπων· σήμερῳ δὲ ἀστβές τε ἀναβαίνομὴ χωρίον, Ϲ θεῖον. ἀκούᾳς γὰ τᾶ ἡγεμόνῳ, ὅπ Ⓐ βάρβαροι θεῶν αὐτὸ ποιοῦνται οἶκον. καὶ ἅμα κὶβλεπεν ἐς πῇ κορυφῇ τᾶ ὄρους· ὁ δὲ, ἐμβιβάζων αὖ῾ ἐς ὃ ἦς ἀρχῆς ἠρόμτα, ἔχᾳς οὖ, ὦ Δάμι, εἰπεῖν ὅ, π ζωῆνας τᾶ θείου, βαδίζων ἀσχοῦ τ οὐρανοῦ; οὐδὲν ἔφη· καὶ μὴν ἐχρῆν γε, εἶπεν, ὑπὶ μηχανῆς τηλικαύτης, καὶ θείας οὕτω, ἐσηκότα, πρεί τε τ οὐρανοῦ σαφεστέρας ἤδη σκφέρειν δόξας, πρεί τε τ ἡλίου, καὶ τῆς σελήνης, ὧν γε καὶ ῥᾴδίως ἡγῇ ψαύσῃ, πρσστεσκώς τῷ οὐρανῷ τούτῳ. ἀ χθὲς, ἔφη, πρεὶ τ θείου ἐμήνωσῳ, μηνώσκω καὶ τήμερον. καὶ οὔπω μοι ἑτέρα πρεὶ αὖ῾ πρσέπεσε δόξα. κἀκεῖνῳ, ἔφη, ὦ Δάμι, κάπω τυχαίνεις ὢν ὅπ, κὴ οὐδὲν πρεὶ τ ὕψους εἴληφας, ἀπέχᾳς τε τ οὐρανοῦ, ὁπόσον χθές. καὶ εἰκότως σε ἠρόμτν, ἃ σὺ ἄρχῃ. σὺ γὰρ ὡσὶ γελοίως ἐρωτᾶσθαι; καὶ μὴν σοφώτερῳ, ἔφη,

B

C

D

καταβήσεσθαι ὤμην, ἀκούων, Ἀπολλώνιε, τὸν μὲν Κλαζομένιον Ἀναξαγόραν, ἀπὸ τῆς κατ' Ἰωνίαν Μίμαντος, ἐπεσκέφθαι τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ. Θαλῆν δὲ τὸν Μελήσιον, ἀπὸ τοῦ πρὸς Μυκάλης. λέγονται δὲ καὶ τῷ *Παταίῳ ἔνιοι χρήσασθαι φρονιστηρίῳ, καὶ ἕτεροι τῷ Ἄθῳ. ἐγὼ δὲ, μέγιστον τούτων ἀνελθὼν ὕψος, οὐδὲν σοφώτερος ἐμαυτοῦ καταβήσομαι. ἀδὲ γὰρ ἐκεῖνοι, ἔφη. αἱ γὰρ τοιαί δε περιωπαὶ, γλαυκότερον μέν τοι τὸν οὐρανὸν ἀναφαίνουσι, καὶ μείζους τοῦ ἀστέρας, καὶ τὸν ἥλιον ἀνίσχοντα ἐν νυκτὸς, ἃ καὶ ποιμέσιν ὅδη, καὶ αἰπόλοις δῆλα. ὅπῃ δὲ τὸ θεῖον ἐπιμελεῖται τοῦ ἀνθρωπείου γένους, καὶ ὅπῃ χαίρει ὑπ' αὐτοῦ θεραπευόμενον, ὅ, τε ἀρετὴ, καὶ ὅ, τι δικαιοσύνη τε, καὶ σωφροσύνη, οὔτε ὁ Ἄθως ἐνδείξεται τοῖς ἀνθρώποις, οὔτε ὁ θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν ποιητῶν Ὄλυμπος, εἰ μὴ διορῴη αὐτὰ ἡ ψυχή· ἰὼ, εἰ καθαρᾷ, καὶ ἀκήρατος αὐτῶν ἄποιτο, πολλῷ μεῖζον ἐγωγ' ἂν φαίην ἆπειν τοῦδε τοῦ Καυκάσου.

A pientiorē me descensurum Apollonì, arbitrabar, cùm audirē Clazomenium Anaxagoram in Mimanto (qui mons est Ioniæ) de cœlo, cœlestibúsque contemplatum: Thaletem verò Milesium in propinqua Mycala idem fecisse. Ferunt etiam nonnulli, subterranea loca meditationis gratia elegisse: quosdam verò in Athum montem contemplandi causa secessisse audiui. Ego autem cùm B in altitudinem his omnib. maiorem conscenderim, nihilo sapientior factus descēdam. Sed neque illi (ait Apollonius) sapientiores propter loca facti descenderunt. Tales enim speculæ cœlum fortasse magis cœruleum ostendunt, & astra paulò maiora, & solem ex nocte emergentem: quo etiam pastoribus, ac bubulcis sunt manifesta. Verùm quo pacto Deus genus humanum curet, & quomodo veneratione ab hominib. exC hibita gaudeat, & quidnam sit virtus, quid iustitia, quid temperantia, nec Athos vnquam ascendentibus ipsum ostendet: nec qui poëtarum carminibus celebratior est Olympus, nisi animus illa contempletur: quo puro incorruptóque seruato si quis ea, quæ modò dixi, inspiciat, altiùs, quàm hic sit Caucasus, cognoscendo prosiliet.

De Copheno fluuio, & camelis, quorum genua inflexibilia. Deque vino ex dactylis non minus inebriante, quàm quòd ex vuis: & de melle ex arboribus.

CAP. III.

Ὑπερβάντες δὲ τὸ ὄρος, ἐντυγχάνουσιν ἐπ' ἐλεφάντων ἤδη ὀχουμένοις ἀνδράσιν· εἰσὶ δ' οὗτοι μέσοι Καυκάσου, καὶ ποταμοῦ Κωφῆνος, ἀβιοί τε, καὶ ἱππόται τῆς ἀγέλης

His dictis cùm iam montem transgressi essent, viri occurrunt, qui elephantis vehebantur: Hi autem sunt, qui regionem colunt inter Caucasum montem, & fluuium Cophenum iacentem: homines planè inculti, & armentorum equites,

equites, curatoréſque: quorum a- A liqui camelis etiam inſidebant, quibus ad curſum vtuntur Indi: hiſque vno die mille ſtadiorum iter conficiunt: & genua habent nequaquam flexibilia. Vnus igitur eorum camelo inſidens, cùm propius acceſſiſſet, itineris ducem, quonam pergerent, interrogauit. cúmque peregrinationis nouiſſet cauſam, ceteris paſtorib. nunciauit: qui eo nuncio gauiſi, propius accedere illos iuſſerunt, & venientibus vinum obtu- B lere, quod arte quadam ex palmarum fructibus exprimunt: mella inſuper ex eiſdem arboribus decerpta: præterea leonum, ac pantherarum carnes, & earundem ferarum pelles à carnibus nuperrimè direptas donabant. Illi verò ceteris omnibus, præter carnes, acceptis diſceſſerunt, verſus orientem iter facientes: cúmque apud fontem quendam pranderent, acceptum ab Indis paſtoribus vinum prægu ſtans Damis: Iouis C *ſeruatoris*, inquit, hoc poculũ *tibi eſt*, Apolloni, *quippe qui iãdiu non bibiſti.* Neq. enim hoc vinũ (vt arbitror) recuſabis, ſicut illud, quod ex vuis exprimitur. Atq; hæc dicens poculũ libauit: quoniã loquendo Iouis meminerat. Subridens autem Apollonius: Nonne pecuniis accipiendis abſtinemus (inquit) ô Damis? Plurimùm certè, inquit ille: vt ſæpius oſtendiſti. Quid igitur dicendum erit (Apollonius inquit) ſi ab aureis, atque argenteis drachmis abſtinuerimus, neque ab eiuſmodi generis numiſmate vincamur omnino: quamuis non ſolùm priuatos homines, verumetiam reges ipſos videam illud vehementer affectare: ſin verò quiſpiam æneum nummum pro argenteo, aut deauratam, & in auricula clauſam adulterinam pecuniam obtulerit, num ipſam accipiemus: quæ D

ταύτης. καὶ κάμηλοι ὑπ' αὐτοῖς ἦσαν, αἷς χρῶνται Ινδοὶ ἐς τὰ δρομικά. τρισχίλια δὲ στάδια τῆς ἡμέρας, γόνυ οὐδαμῶς κάμψασαι. προσελάσας οὖν τῷ Ινδῶν εἷς ἐπὶ καμήλου τοιαύτης, ἠρώτα τὸν ἡγεμόνα οὗ στείχοιεν· ἐπεὶ δὲ τὸν νοῦν τῆς ἀποδημίας ἤκουσεν, ἀπήγγελε τοῖς νομάσιν· οἱ δέ, ἀνεβόησαν ὥσπερ ἡδόμενοι, ἐκέλευόν τε πλησίον ἰέναι· καὶ ἀφικομένοις, οἶνόν τε ὤρεγον, ὃν ἀπὸ τῶν φοινίκων ἐκθλίβονται· καὶ μέλι ἀπὸ ταὐτῶν φυτῶν, καὶ τεμάχη λεόντων, καὶ παρδάλεων, ὧν καὶ τὰ δέρματα νεόδαρτα ἦν. δεξάμενοι δ', πλὴν τῶν κρεῶν, πάντα, δεῖπνησαν σὺν Ινδοῖς, καὶ ἐμέρουν πρὸς ἕω. ἀριστοποιουμένων δ' αὐτῶν πρὸς πηγὴν ὕδατος, εἰσέρχεται ὁ Δάμις τὸ παρὰ τῶν Ινδῶν οἴνου, Διὸς, ἔφη, σωτῆρος ἥδε σοι Ἀπολλώνιε, διὰ πολλοῦ γε πίνεται· οὐ γὰρ οἶμαι προαιτήσῃ καὶ τοῦτον, ὥσπερ τὸν ἀπὸ τῶν ἀμπέλων. καὶ ἅμα ἔσεισεν, ἐπειδὴ τὸν Διὸς ἐπεμνήσθη. γελάσας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, οὐ καὶ χρημάτων, ἔφη, ἀπεχόμεθα, ὦ Δάμι; νὴ Δί' εἶπεν, ὡς πολλαχοῦ ἐπεδείξω. ἆρ' οὖν, ἔφη, χρυσῆς μὲν δραχμῆς, καὶ ἀργυρᾶς ἀφεξόμεθα, καὶ οὐχ ἥσομεθα τοιούτου νομίσματος· καί τοι κεχηνότας ἐς αὐτὸ ὁρῶντες καὶ ἰδιώτας μόνον, ἀλλὰ καὶ βασιλέας εἴ τινα χαλκοῦν τις, ὡς ἀργυροῦν, ἢ ὑποχρυσόν τε, καὶ κεκιβδηλευμένον ἡμῖν δίδοιτο, λήψόμεθα τοῦτο, ἐπεὶ

μὴ ἐκεῖνό ὅστιν, οὗ ⓐ πολλοὶ γλίχονται; καὶ μὴν ⓒ νομίσματά ὅστιν Ινδοῖς ὀρειχάλκου τε, καὶ χαλκοῦ μέλανος· ὧν δεῖ δήπου πάντα ὠνεῖσθαι πάντας, ἥκοντας ἐς τὰ Ινδῶν ἤθη. τί οὖν εἰ χρήματα ἡμῖν ὤρεγον ⓐ χρηστοὶ νομάδες, ἆρ' ἂν ὦ Δάμι, παραπτόμενόν με ὁρῶν ἐνουθέτεις τε, καὶ ἐδίδασκες, ὅτι χρήματα μὲν ἐκεῖνά ὅστιν, ἃ Ρωμαῖοι χαράττουσιν, ἢ ὁ Μήδων βασιλεύς· ταυτὶ δ', ὕλη τις ἑτέρα, κεκομψευμένη τοῖς Ινδοῖς; καὶ ταῦτα πείσας, ἵνα δὴ ἡμέσω με; ἆρ' οὐ κίβδηλόν τε, καὶ τιὼ φιλοσοφίαν ἀποβεβληκότα μᾶλλον, ἢ ⓐ πονηροὶ σφαπῶνται τὰς ἀσπίδας; καὶ τοι ἀσπίδος μὲν ἀποβληθείσης, ἑτέρα γένοιτ' ἂν τῷ ἀποβαλόντι, κακίων οὐδὲν τῆς πρώτης, ὡς Αρχιλόχῳ δοκεῖ. φιλοσοφία δὲ πῶς δυνατὴ τῷγε ἀπεμέσαντι αὐτιὼ, καὶ ῥίψαντι; καὶ νεῦ μὲν ἂν ξυγγνώσοι ὁ Διόνυσος οὐδενὸς οἴνου ἀπεχομένῳ· ⓐ ἢ ἀπὸ τῶν φοινίκων εἰ πρὸς ἀμπελίνῳ αἰροίμην, ἀχθέσεται, οἶδα, καὶ ψευδεῖσθαι φήσει τὸ ἑαυτοῦ δῶρον· ἐσμὲν δ' οὐ πόρρω τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ τὸν ἡγεμόνα ἀκούεις, ὡς πλησίον ἡ Νῦσα τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ ὁ Διόνυσος πολλὰ οἶμαι, καὶ θαυμαστὰ πρᾴττει· καὶ μὲν καὶ τὸ μέθυειν, ὦ Δάμι, καὶ σὺ βοτρύων μόνον ἐσφοιτᾷς σοὶ ἀνθρώπους. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν φοινίκων παραπλήσιος σίβαχχός· πολλοῖς γοῦν ἤδη τῶν Ινδῶν ἐνετύχομεν, κατεχομένοις τῷ οἴνῳ τούτῳ· καὶ ⓐ μὲν,

A reuera, non ea sit pecunia, quam vulgus tanto tempore concupiscit? Quinetiam Indis numismata sunt ex aurichalco, ærève nigro confecta, quibus omnia emere licet iis, qui *ad* Indorum *regionem institutáque accedunt*. An igitur si tales pecunias benigni, atque humani pastores obtulissent, tu (ô Damis) illas me respuentem esse intuitus? monuissésne, ac docuisses reuera
B pecunias illas esse, quas Medorum rex, aut Romani cudunt: has verò materiam quandam aliam esse ab Indis commoditatis *vel animi causa* excogitatam? Quòd si tuis rationibus persuasus, huiusmodi pecunias acciperem: nónne me auarum & philosophiæ contemptorem diceres? ac etiam deteriorem quàm milites, qui in pugna clypeum abiiciunt? Abiicienti enim
C clypeum, alius dari rursum potest, nihilo priore deterior: vt inquit Archilochus. Philosophia verò quo pacto recuperari potest ab eo, qui semel illam contempserit, aut abiecerit? Insuper Bacchum mihi veniam daturum confido, si penitus ab omni vino abstinuerim. Sin verò ex dactylis confectum vinum vuaceo prætulerim, indignabitur,
D atque eius donum contemni dicet. Et absumus ab eo Deo non procul: modò namque ducem nostrum audisti dicentem propè esse montem Nysam: vbi Bacchus multa, vt accepi, mirandáque operatur. Ebrietas quoque, ô Damis, non ab vuis tantùm hominibus prouenit, verumetiam à dactylis perinde, atque ab vuis plerique bacchantur. Multos enim Indorum offendimus, vini talis ebrietate correptos: quorum alij

quidem ſaltantes cadunt, alij dormientes cantant, ſicut apud nos faciunt, qui ad multam noctem à potatione diſcedunt. Quòd autem ipſe potionem hanc vinum eſſe opinaris, ex eo patet, quòd ex ea Ioui libauiſti; & omnia precatus es, quæ vina libantes precari ſolent. Verùm hæc pro me ipſo duntaxat dicta accipe. Neque enim te, neque famulos bibere prohibeo: quinetiam carnibus veſci permitto. Harum enim rerum abſtinentiam nihil vobis animaduerto prodeſſe: mihi verò conſentanea iis, quæ à pueritia erga philoſophiam ſum profeſſus. Hos ſermones Damidis ſocij iucundè audierunt, & carnium vſum acceperunt perlibenter: faciliùs itineris laborem toleraturos rati, ſi vberiùs aliquantò nutriti eſſent.

A ὀρχηθῶται πίπτοντες. ⓐ ὍΔ, ἀᾴδουσιν, ὑπονυσταζόντες, ὥσπερ ⓐ παρ' ἡμῖν ἐπὶ πότου, νύκτωρ τε, καὶ ἐπὶ ὥρᾳ ἀναλύοντες. ὅτι ὃ οἶνον ἡγῇ καὶ τὸ-
τὸ τὸ πόμα, δηλοῖς, τῷ σπένδειν τε ἀπ' αὐτοῦ τῷ διΐ, καὶ ὁπόσα ἐπὶ οἴνῳ
B εὔχεσθαι. καὶ εἴρηταί μοι, ὦ Δάμι, πρὸς σὲ ὑπὲρ ἐμοῦ ταῦτα. οὔτε γὰρ σε τοῦ πίνειν ἀπαγορεύω αὖ, οὔτε σοὶ ὀπαδοῖς τούτοις· ξυγχωροίην δ' ἂν ὑμῖν κρεῶν σιτεῖσθαι. τὸ γὰρ ἀπέχεσθαι τούτων, ὑμῖν μὲν ὡς οὐδὲν ὁρῶ πρόσφορον ⓦ, ἐμαυτῷ ὅ, ἐς ἃ ὡμολόγηταί μοι πρὸς φιλοσοφίαν ἐκ παιδός. ἐδέξαντο ⓦ λόγον τοῦτον ⓐ περὶ τοῦ Δάμιν, καὶ ἠσπάσαντο βίωχεῖσθαι, ῥᾷον ἡγούμενοι πορεύεσθαι, ἢν ἀφθονώτερον διαιτῶνται.

De Nyſa monte plantis conſito, vt Tmolus in Lydia. De templo Bacchi vitibus, hederiſque complexo: & ſimulachro eiuſdem. Item cuiaſnam Bacchus fuerit, varias eſſe opiniones: ſed inſcriptione, quæ in diſco apud Pytho viſitur, credi Thebanum fuiſſe. tum de altero Baccho Indi fluminis filio: necnon Nyſam μηρόν, id eſt femur à Libero patre appellatam. An Alexander Macedo in Nyſa Orgia celebrauerit.

CAP. IIII.

POST hæc fluuium Cophenum nauibus traiecêre, camelos pedibus per aquam ducentes: neque D enim admodum profundus in ea parte fluuius eſt. Eo flumine ſuperato in continentem venerunt regiæ ditioni ſubiectam: vbi Nyſa mons in altum protenditur ad ſummum verticem plantis conſitus, veluti in Lydia eſt Tmolus. Licet autem cuique in ipſum faciliter aſcendere, cùm ſit propter culturam vndequaque peruius. Aſcendentibus autem occurrit Bacchi templum, quod plantatis lauris ipſummet Bacchum ſibi inſtruxiſſe perhibent, tantùm ſoli in gyrum com-

Διαβάντες δὲ ⓐ ποταμὸν, αὐτοὶ μὲν, ἐπὶ νεῶν, αἱ καμήλοι δὲ πεζῇ τὸ ὕδωρ· ὁ γὰρ ποταμὸς οὔπω μέγας· ἐξιόντες δὲ τῇ βασιλευομένῃ ἠπείρῳ, ἐν ᾗ ἀνατείνον πεφύτευται Νῦσα ὄρος ἐς κορυφὴν ἄκραν, ὥσπερ ὁ ἐν Λυδίᾳ Τμῶλος· ἀναβαίνειν δ' αὐτὸ ἔξεστιν· ὡδοποίηται γὰρ ὑπὸ τῆς γεωργεῖσθαι. ἀνελθόντες οὖν, ἱερὸν Διονύσου ἐντυχεῖν φασιν· ὃ δὴ Διόνυσον ἑαυτῷ φυτεῦσαι, δάφναις περιεσκιάσας κύκλῳ, τοσοῦτον περιεχούσας τῆς γῆς,

ὅσον δὲ πόλεως νεὼ ξυμμέτρῳ. κισσὸν τε περιβαλεῖν αὐτῷ, καὶ ἀμπέλοις ταῖς δάφναις· ἄγαλμά τε ἑαυτοῦ ἔνδον ἱσταται· γιγνώσκοντα ὡς ξυμφυσῇ τὰ δένδρα ὁ χρόνος, καὶ δώσῃ τινὰ ἀπ' αὐτῶν ὀροφὴν. ὅς ὅτῳ ξυμβέβληται νεῷ, ὡς μήτε ὕεσθαι τὸ ἱερὸν, μήτ' ἀνέμων εἰσανεῖσθαι· δρέπανα δὲ, καὶ ἅρπαι, καὶ λίνοι, καὶ τὰ ἀμφὶ λίνοις, αἰνάκειοι τῷ Διονύσῳ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καθάπερ τρυγῶντι· τὸ δὲ ἄγαλμα, εἰκάσαι μὲν ἐφήβῳ Ἰνδῷ, λίθου δὲ ἐξέσται λευκοῦ. ὀργιάζοντες δὲ αὖ, καὶ σείοντες τὴν Νύσαν, ἀκούουσιν αἱ πόλεις αἱ ὑπὸ τῷ ὄρει, καὶ ξυνεξαίρονται. διαφέρονται δὲ περὶ τοῦ Διονύσου τούτου καὶ Ἕλληνες Ἰνδοῖς, καὶ Ἰνδοὶ ἀλλήλοις. ἡμεῖς μὲν γὰρ Θηβαῖον ἐπ' Ἰνδοὺς ἐλάσαι φαμὲν, στρατεύοντά τε, καὶ βακχεύοντα, τεκμηρίοις χρώμενοι τοῖς τε ἄλλοις, καὶ τῷ πυθοῖ ἀναθήματι, ὃ δὴ ἀπόθετον ἐκεῖ θησαυροὶ ἴσχουσιν. ἔστι δὲ ἀργύρεον Ἰνδικοῦ δίσκου, ὧν ἐπιγέγραπται, ΔΙΟΝΥΣΟΣ Ο ΣΕΜΕΛΗΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ, ΑΠΟ ΙΝΔΩΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΔΕΛΦΩι. Ἰνδῶν δὲ οἱ περὶ Καύκασον, καὶ Κωφῆνα ποταμὸν, ἐπηλύτιν αὐτὸν Ἀσσυρίων φασὶν ἐλθεῖν, τὰ τοῦ Θηβαίου εἰδότα· οἱ δὲ τὴν Ἰνδοῦ τε, καὶ Ὑδραώτου μέσην νεμόμενοι, καὶ τὴν μεταπαῦτα ἤπειρον, ἣ δὴ ἐς ποταμὸν Γάγγην τελευτᾷ, Διόνυσον γενέσθαι ποταμοῦ παῖδα Ἰνδοῦ λέγουσιν· ὧ φοιτήσαντα

plexum, quantum mediocri templo latis est. Eius autem contegendi causa vites, atque ederæ, circúmq; lauros complexæ, quasi parietum structuram efficerent. In medio autem statuam suam erexit, iam tum coniiciens fore, vt tempore coalescentes arbores locum ipsum contecturæ essent: quod iam tum ita perfectum erat, vt neque pluuiæ ingredi, neque intus spirare venti possent. Falces autem, cophinos & torcularia, & cetera vindemiæ instrumēta, partim aurea, partim argētea, in templo suspensa Dionysio, vt vindemianti, cōspiciuntur. Bacchi verò simulachrū ex albo lapide fabricatum adolescētis Indi effigiem præfert. Quotiēscunq. autē bacchatur, & Nysam concutit, à subiectis vrbib. *quæ vna salūt*, audiri fertur. Est autē de Baccho non parua inter Indos & Græcos controuersia. Ipsi etiam Indi de eodē diuersimodè opinātur. Nos enim Thebanum Bacchum ad Indos vsque profectum dicimus, Bacchantem simul, & exercitum ducentem: coniecturísq. ad id probandum plurimis vtimur, & in primis monimēto, quod in Pythia depositum, in eius templi seruatur thesauris. Est autem ex Indico argenteo fabricatus discus, taliq. inscriptione notatus: BACCHVS SEMELES ET IOVIS FILIVS AB INDIS APOLLINI DELPHICO SACRAVIT. Indi autem, qui inter Caucasum montem, & Cophenum fluuium habitant, Bacchum ab Assyriis in ea loca venisse perhibent, & quæ de Thebano & Baccho feruntur cuncta nouisse: qui verò inter Indum & Hydraotæ regionem colunt, quíq continentis eius reliquam tenent partem quæ Gange terminatur, Bacchum Indi fluuij filium fuisse perhibēt: veniséq. ad eum, Bacchū alterū

Thebis genitum : atque ab eodem thyrſo donatum eſſe : cùm è contrario Thebanus orgia ſacra celebranda illum docuerit, dixeritque ſe Ioue genitum, in primis femore vſque ad partus maturitatem fuiſſe geſtatum, inueneritq. montem Nyſæ propinquum, quem * coxam, ſeu femur nuncupauit. Nyſam verò, vt illi tradunt, in honorem Bacchi vitibus conſeuerunt homines, qui Thebis vitium ſemina eò tranſtulerunt. Iidem Alexandrum Macedonem affirmant orgia in monte Nyſa celebraſſe: veruntamen qui Nyſam incolunt, aſſerunt Alexandrum nequaquam montem aſcendiſſe, quanquam id vehementer cuperet, quòd eſſet tum honoris cupidus, tum etiam vetuſtatis amator. Timuiſſe autem, ne vitibus conſpectis Macedones (qui eas longo iam tempore non viderant) domeſticarum rerum deſiderio caperentur, néve cupiditas vini eos inuaderet, iamdiu bibendæ aquæ aſſuefactos. His de cauſis Nyſam prætergreſſus, in radicibus montis vota, ſacráque peregit. Neque verò ſum neſcius, minus grata fuiſſe quibuſdam, quæ nunc dixi: quòd nonnulli eorum, qui cum Alexandro militarunt, aliter de hoc ipſo, ſed non ſecundum veritatem ſcripſerunt. Ego autem ante omnia veritatem ſectari decreui: quàm ſi & ipſi ſequi voluiſſent, hac laude non fraudaſſent Alexandrum.

Atenim maius eſt, opinor, illum ad continendum exercitum, ne montem quidem aſcendiſſe; quàm ſuperaſſe montem, & , quòd illi aiunt, bacchatum in in eo fuiſſe.

A ⓦ σὺ Θηβῶν ἐκεῖνῳ, θύρσου τε ἄνλαβαν, καὶ δοιῶν ὀργίοις, εἰπόντα ὡς ὃ εἴη Διὸς, καὶ τῷ τὲ παλὸς ἐμβιώσῃ μηρῷ, τόκου σύνεκα· μηρόν τε διρέαθαι παρ' αὐτῷ ὄρ@, ᾧ τεθραμμένον ἡ Νύσα· καὶ τὴν Νύσαν τῷ Διονύσῳ σὺν φυτεῦσαι, ἀπάγοντας σὺν Θηβῶν τὸ * γόνυ τῆς ἀμπέλου, οὗ καὶ Ἀλέξανδρ@ ὀρμᾶσαι. ⓐ ὃ τὴν Νύσαν οἰκοῦντες, οὐ φασι ⓦ Ἀλέξανδρ@ ἀνελθεῖν ἐς τὸ ὄρ@, ἀλλ' ὁρμῆσαι μὲν, ἐπειδὴ φιλότιμός τε ἦν, καὶ ἀρχαιολογίας ἤπιων· δείσαντα δὲ μὴ εἰς ἀμπέλους ἐλθόντες ⓐ Μακεδόνες, ἃς χρόνου ἤδη οὐκ ἑωρᾶκεσαν, ἐς πόθον τῆς οἴκοι ἀπενεχθῶσιν, ἢ ἐπιθυμίαν τινὰ οἴνου ἀναλάβωσιν, εἰθισμένοι ἤδη τῷ ὕδατι, παρελθόντα τὴν Νύσαν βύξάμβοι τῷ Διονύσῳ, καὶ θύσαντα σὺν τῇ ὑστρείᾳ. καὶ γινώσκω μὲν καὶ ἐς χάριν ταῦτα σύνοις γράφων, ἐπειδὴ ⓐ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ στρατεύσαντες, οὐδὲ ταῦτα ἐς τὸ ἀληθὲς ἀνέγραψαν. δεῖ γὰ ἀληθείας ἐμοὶ χρῶ, καὶ εἰ κἀκεῖνοι ἐπῄνεσαν, καὶ αὖ ἀφείλοντο καὶ τῦδε τὸ ἐγκωμίου ⓦ Ἀλέξανδρον· τὸ γὰρ ἀνελθεῖν ἐς τὸ ὄρ@, καὶ βακχεῦσαι αὐ ⓦ, ἃ ἐκεῖνοι λέγουσι, μεῖζον, οἶμαι, τὸ ὑπὲρ καρτερείας τὸ στρατῦ μηδὲ ἀναβῶναι.

De petra auerna ſtadiis xv. lata, quæ ἄορνος, id eſt, ſine auibus, ab a priuatiua, & ὄρνις auis, dicitur. & quare ita appellata fuerit. Item quid bonum equitem, ac militem facere oporteat. Tum de puero agitante elephantum: & ipſo elephanto.

CAP. V.

ΤΗΝ δὲ Ἄορνον πέτραν, οὐ πολὺ ἀπέχουσαν τῆς Νύσης, ἰδεῖν μὲν οὐ φησιν ὁ Δάμις· ἐν σκιβολῇ γὰρ κεῖσθαι τῆς ὁδοῦ· καὶ δεδιέναι μὴ ἡγεμόνα, σκιρτήσαντά ποι πρὸ τοῦ δρόμου, ἀκοῦσαι δ' ὡς ἄλωτος μὲν Ἀλεξάνδρῳ γένοιτο, Ἄορνος δ' ὀνομάζοιτο, καὶ ἐπειδὴ στάδια πεντεκαίδεκα ἀνέσηκε· πέτονται γὰρ καὶ ὑπὲρ τοῦτο ἱεροὶ ὄρνιθες· ἀλλ' ἐν κορυφῇ τῆς πέτρας ῥῆγμα εἶναι φασι, δι' οὗ ὑποπετόμενοι τῶν ὀρνίθων ἀποσκώπτουσιν, ὡς Ἀθήνησί τε ἰδεῖν ἔστιν ἐν προδόμῳ τῆς παρθενῶνος, καὶ πολλαχοῦ τῆς Φρυγῶν, καὶ Λυδῶν γῆς· ὑφ' οὗ καὶ τὴν πέτραν Ἄορνον κεκλῆσθαί τε, καὶ εἶναι. ἐλαύνοντες δ' ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν, παῖδα συντυχεῖν σφισι τεσσαρεσκαίδεκά που ἔτη γεγονότα, ἐπ' ἐλέφαντος ὀχούμενον, καὶ παίοντα τὸ θηρίον· ἐπεὶ δὲ ἐθαύμασαν ἰδόντες, τί ἔργον, ἔφη, ὦ Δάμι, ἀγαθοῦ ἱππέως; τί δ' ἄλλο γε εἶπεν, ἢ ἱππάσασθαι ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἄρχειν τε αὐτοῦ, καὶ τὸν χαλινὸν στρέφειν, καὶ κολάζειν ἀπακτοῦντα, καὶ προορᾶν ὡς μὴ ἐς βόθρον, ἢ πάφρον, ἢ χάσμα κατενεχθείη ὁ ἵππος, ὅτε γε δὴ ἕλους, ἢ πηλοῦ χωροίη. ἄλλο δὲ οὐδέν, ὦ Δάμι, ἀπαιτήσομεν, ἔφη, τὸν ἀγαθὸν ἱππέα; νὴ δί' εἶπε, τό γε ἀναπηδῶντι μὲν τῷ ἵππῳ, πρὸς τὸ

PETRAM autem, quam* auernam incolæ vocant (non procul à Nyſa poſita eſt) non vidiſſe ſcribit Damis: quoniam in ſeceſſu quodam longiùs ab ea, qua pergebant via, locata ſit: timuiſſe autem itineris ducem tam longè à recto itinere digredi. Scribit ſe ab incolis audiſſe illum quoque locum captum ab Alexandro fuiſſe. Appellatus autem locus ille auernus: hoc eſt, ſine auibus: non propterea quòd per ſtadiorum quindecim ſpatium (tantum enim in latitudine ſaxum illud cõplectitur) auibus careat: ſiquidem ſacræ aues ſupra illud etiam volant: ſed quia in petræ cacumine ſciſſurã eſſe dicunt, quæ ſuperuolantes aues ad ſe trahat: ſicut Athenis in veſtibulo* virginalis domus intueri licet: & pariter in pleriſq. Lydiæ Phrygiæq. locis: propterea petram illam auernã vocari. Cùm verſus Indum fluuium iter facerent, puer occurrit annos natus tredecim, qui elephanto inſidens acriter ſtimulis belluam vrgebat: Id cùm omnes mirarentur, cõuerſus Apollonius Damidẽ interrogauit: quódnã boni equitis præcipuum munus eſſe cenſeret. Tum ille: Quid aliud, quàm equo rectè inſidere, atq; illi fortiter dominari, & frenis in quamcunq; voluerit partem, circumducere? non parentẽ autẽ, verberib. plectere: cauere inſuper ne in foueã, aut voraginẽ, aut hiatum aliquem deferatur, dum paludẽ, cœnúmve nititur euitare? Num aliud ab optimo equite expectemus, ô Damis? Imò verò, & hoc, per Iouem, inquit Damis: vt decliuẽ locum aſcendenti equo moderatè frena remittat:

**.i. ſine auibus.*

** Minervæ cuius meminit Pauſanias.*

præcipitem verò, ac decliuem eunti non deserat frena, sed magis contrahat. Interdum quoque crines, aut aures manu demulcere, nec semper in ipsum flagellis vti, sapientis equitis esse duco: & eum laudo, qui hoc pacto sciat equitare. Bellatorem verò equitem, Apollonius inquit, & qui in prælio versari debeat, quibusnam artibus diceres indigere? Eisdem, inquit Damis, & aliis etiam quibusdam: vt sciret hostem ferire, & se protegere: insequi præterea, ac refugere, & inimicum pellere: & equum assuefacere, ne clypei sonitum, aut fulgentis galeæ splendorem formidet, néve pugnātium clamorem perhorrescat. Hæc enim omnia equestri (vt arbitror) sapientiæ conueniunt. Hunc igitur qui elephanto vehitur, inquit Apollonius, qualem equitem esse putas? Multò, inquit ille, mirabiliorem eo, quem descripsi: belluæ enim tam vastæ molis imperare, cùm ipse tam paruus existat, & illam quocunque velit, dirigere *bacillo, quem vt vides, ipsi velut anchoram iniiciat: neque illius aspectum timere, aut altitudinem formidare, neque tantùm robur pertimescere, diuinum penè aliquid mihi esse videtur. atque ita me Pallas adiuuet, vt hoc ipsum dicenti alteri nunquam credidissem. Quid igitur, inquit Apollonius, si quis puerum vendere vellet, tu illum emeres, ô Damis? Certe. per Iouem, inquit ille: omnia quæ possideo, illius habendi gratia traderem. Nam quasi arce occupata dominium exercere in belluam omnium, quas terra nutriat, maximam, ingenuæ cuiusdam, liberalísque naturæ mihi esse videtur. Verùm quo pacto puero vtereris, nisi etiam elephantum emeres? Domui, inquit ille, meæ, & seruis, famulisque

pedo, virgam pastoralē.

A σιμὸν ἐφεῖναι τὸν χαλινόν· κῆτι θρασυνοῖς ἢ ἰόντι ⓐ, μὴ ἐυτχωρεῖν, ἀλλ' ἀνθέλκειν· κὴ γὰρ καταπῆσαι ἢ ὦτα, ἢ τὶ χαίτῃ, κὴ μὴ ἀεὶ, ἢ μάστιξι, σοφοῦ ἔμοιγε δοκεῖ ἱππέως· ⓒ ἐπαινοίην αὖ αὐ ⓦ ὧδε ὀχούμενον· τῷ ἢ δὴ μαχίμῳ τε, κὴ πολεμιστηρίῳ, πόνων δή; τῷ γε αὐτῷ, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε· κὴ πρὸς γε τούτοις, τὸ βάλλειν τε, ⓒ φυλάττεσθαι. κὴ τὸ ἀπελάσαι ἢ, κὴ τὸ ἀνέλπιστον πολεμίους, καὶ μὴ ἐαῦ σιπποπλήκτους τὸν ἵππον, ὅτε δουπήσειν ἀσπὶς, ἢ ἀστράπτειν αἱ κόρυθες, καὶ παιανιζόντων τε, κὴ ἀλαλαζόντων βοὴ γένοιτο, σοφία οἶμαι ἱππικὴ πρόσεστιν. τοῖον οὖν, ἔφη, τὸν ἐπὶ τοῖς ἐλέφασιν ἱππέα, τί φήσεις; πολλῶν, ἔφη, θαυμασιώτερον ⓦ Ἀπολλώνιε. τὸν δὲ θηρίῳ τηλικούτῳ ἐπιτεταχθαι τηλίκον τε ὄντα, καὶ βυθίειν αὐτὸ καλαύροπι, ἰὼ ὀρθὰς αὖ ⓣ ἐμβαλόντα τῷ ἐλέφαντι, ὥσπερ ἄγκυραν, κὴ μήτε τὴν ὄψιν τοῦ θηρίου δεδιέναι, μήτε τὸ ὕψος, μήτε τὴν ῥώμην τοσαύτην οὖσαν, δαιμόνιον ἔμοιγε δοκεῖ· κὴ οὐδὲ δὼ ἐπὶς ἄλλα μὰ τὴν Ἀθηνᾶν, εἰ ἑτέρου ἤκουσα. τί οὖν ἔφη, εἰ ἀποδόσθαι τις ἡμῖν τὸν παῖδα βούλοιτο, ὠνήσῃ αὐτὸν, ὦ Δάμι; νὴ Δί', εἶπε, τῷ γε ἐμαυτοῦ πάντων. τὸ γὰρ ὥσπερ ἀκρόπολιν κατειληφότα δεσπόζειν θηρίου μεγίστου, ὧν ἡ γῆ βόσκει, ἐλευθέρας ἔμοιγε δοκεῖ φύσεως, ⓒ λαμπρότητος εἶναι· τί οὖν, χρήσῃ τῷ παιδὶ ἔφη, εἰ μὴ κὴ τ' ἐλέφαντα ὠνήσῃ; τῇ τε οἰκίᾳ, ἔφη, ἐπιστήσω τῇ ἐμαυτοῦ, καὶ τοῖς οἰκέταις. καὶ

πολλῷ βέλτιον τούτων ἢ ἐγώ, ἀρέσκειν. οὐ γὰρ οὐχ ἱκανὸς, ἔφη, τῷ σεαυτῷ ἄρχειν; ὅν γε εἶπε καὶ σὺ ζήτει, ὦ Ἀπολλώνιε· καταλιπὼν γὰρ τὰ ἐμὰ, περὶ ἐμοῦ σὺ, φιλομαθὴς ὤν, καὶ περὶ τῶν σῶν τὰ ἐν τῇ ξένῃ· εἰ γὰρ ἤδη περίαλλο τὸ παῖδα, ἐμοὶ ἔπεσθαι, ὁ μὲν, ἀμιλλητήριον, ὁ δὲ, πολεμικὸς, ἀναθήσει αὐτῷ, ὦ Δάμι, ἐπὶ σοῦ ἵππος; ἐπὶ μὲν τὸν ἀμιλλητήριον, εἶπεν, ἴσως ἄν, ἐπειδὴ καὶ ἕτερος ὁρῶ· τὸν δὲ μάχιμόν τε, καὶ ὁπλιτεύοντα, πῶς ἂν ἀναβαίνοι σοί; οὔτε γὰρ ἀσπίδα δυναῖτ' ἂν φέρειν, ἧς δεῖ τοῖς ἱππεύουσιν, οὔτ' ἂν θώρακα, ἢ κράνος· ἀκόντιον δὲ πῶς σοί, ὃς οὐδὲ ἅπτεσθαι βέλους, ἢ τοξεύματος καρδάνοι ἄν, ψελλιζόμενος ὡς τὸ εἰκὸς ἔπι; ἕτερον οὖν τι ἐστὶν, ἔφη, ὦ Δάμι, ὅτιν, ὁ τὸν ἐλέφαντα τοῦτον ἰθύνει, καὶ πέμπει· καὶ οὐχ ὁ ἡνίοχος σοί, ὃν σὺ μονονουχὶ προσκυνεῖς ὑπὸ θαύματος; τί δὲ εἰπόντος, τί ἂν εἴη τοῦτο, Ἀπολλώνιε, ὁρῶ γὰρ ἐπὶ τῷ θηρίῳ, πλὴν τοῦ παιδὸς, οὐδὲν ἕτερον, τὸ θηρίον ἔφη τοῦτο, οὐ παιδοτρόπον* τε ἅμα πάντας ὄντι· καὶ πεισθὲν ἅπαξ ἀναγκαῖον ὑπὸ ἀνθρώπου ζῆν, ἀνέχεται τὰ ἐπὶ τῷ* ἀνθρώπου πάντα, καὶ ὁμοπαθὲς ἐπιτηδεύει τῷ περὶ αὐτόν. χαίρει τε σιτούμενον ἀπὸ τῆς χειρὸς, ὥσπερ οἱ μικροὶ τῶν κυνῶν. προσίοντα τε τῇ προσομαίᾳ ἀνακλᾷ, καὶ τὸν κεφαλὸν ἐς τὸν φάρυγα ἐπωθούμενα ἀνέχεται, καὶ κέχηνεν ἐφ' ὅσον τῷ ἀνθρώπῳ δοκεῖ, καθάπερ ἐν τοῖς νομάσιν ἐωρῶμεν· νύκτωρ δὲ λέγεται τὸν

A omnibus illum præficerem, crederémque ipsum meliùs, quàm me imperaturum. An tu, inquit Apollonius, non sufficienter tuas res gubernare te posse arbitraris? Æquè, inquit ille, atque tu. mearum enim cura rerum derelicta, tecum circumambulo discere cupiens, atque cognoscere quæ in aliena patria fiant. Quòd si empto puero, duos habueris equos, vnum quidem cursui aptum, alterum verò bellatorem: num vtrique sine discrimine puerum illum imponeres? Cursori imponerem, inquit Damis: quando alios idem facientes conspicio. Bellatorem enim equum & armis assuetum quonam pacto conscenderet, qui neque clypeum ferre posset, quo equites indigent, neque thoracem, aut galeam sustinere. Hastam verò quomodo gestaret, sagittas, arcúmque tractare impotens, &, quod ætati etiam conuenit, penè balbutiens? Aliud igitur est, inquit Apollonius, ô Damis, quòd hunc elephantum regit, & gubernat, quàm is auriga, quem penè vt Deum veneraris. Quid verò, inquit Damis, id est? ego enim super elephantum præter puerum video nihil. Hæc bellua, inquit Apollonius, maximè omnium ferarum docilis est, atque vbi semel sub homine viuere coacta est, ab homine omnia perfert, & morum similitudinem ab ipso capit, gaudétque non secus, ac parui canes ex manu cibum capere: venientémque promuscide complectitur: capútque intra fauces immittere hominem patitur adaperto rictu tandiu permanens, quoad homini libitum fuerit. veluti in eorum pastoribus fieri videbamus. Noctu autem fertur

* παιδοτρόπον τε ἅμα πάντα ἐ.

* τῷ ἀνθρώπῳ π.

*stridente & exili.

ſuam deplorare ſeruitutem, non* elato, vt quandoque ſolet, barritu: ſed lugubriter, miſerabilitérque immurmurans. Quòd ſi ita ingemiſcenti homo ſuperuenerit, querelam ſiſtit elephas, quaſi verecundia quadam commotus: itaque ſibimetipſe imperat, & naturæ perſuaſio magis ipſum ducit, quàm is qui ſuperſedens ipſum gubernat. Cùm ad flumen Indum peruenisſent, gregem elephantorum à ſe viſum ſcribit Damis, qui fluuium transnatabat.

A δυσειδὲς ὀλοφύρεσθαι, μὰ Δί' οὐ τε-
θηγὸς, ὁποῖον εἴωθεν, ἀλλ' οἰκτρόν τε, &
ἐλεεινὸν ἀνακλαόν. εἰ δ' ὁ ἄνθρωπος ἐ-
πισαὴς ὀδυρομένῳ ταῦτα, ἴσχει τὸν θρῆ-
νον ὁ ἐλέφας, ὥσπερ αἰδούμενος. αὐ-
τὸς δὴ ἑαυτῷ, ὦ Δάμι, ἄρχει, & ἡ πει-
θὼ αὐτὸν τῆς φύσεως ἄγει μᾶλλον, ἢ ὁ
ἐπικείμενός τε, καὶ ἀπευθύνων. ἐπεὶ δὲ
τὸν Ινδὸν ἐλθόντες, ἀγέλιον ἐλεφάν-
των ἰδεῖν φασὶ διανεομένους τὸν πο-
ταμόν.

Elephantorum eſſe triplex genus. Deque elephanto annos nato plures quadringentis: eundémque pro Poro rege aduerſus Alexandrum pugnaſſe. De alio item elephanto Aiace nomine, capto anno quadringenteſimo poſt bellum quoddam in Libya: hinc non rectè ſentire qui elephantorum dentes cornua potius eſſe, quàm dentes volunt. demum, qui dentes liuidi, qui albi, qui magni, qui parui, qui ſectu faciles ſunt.

CAP. VI.

AB indigenis verò de elephantis audiuiſſe, inquit, alios eſſe paluſtres, montanos alios, tertium item genus eſſe campeſtrium. Capiuntur autem ad bellicos vſus. Pugnant enim onuſti turribus, quibus decem aut etiam quindecim Indici homines ſuperſtant; & ex iis tanquam propugnaculis in hoſtes iaculantur, aut arcu ſagittas torquent. Animal verò ipſum promuſcide tanquam manu ad res capiendas, aut proiiciendas vtitur. Quantò autem equo Nyſæo maior eſt Libycus elephas, tantò Libycis elephantis maiores ſunt Indici. De elephantorum verò ætate, & quòd longiſſimæ vitæ ſunt, ab aliis pluribus ſcriptum eſt: veruntamen hi penes Taxila vrbem omniũ vrbiũ, quæ apud Indos ſunt, maximá, elephantũ inueniſſe perhibẽt, quem *inungebãt*, & vittis ac myr-

Κ ΑΙ τὰ δὲ ἀκοσθαι περὶ τῶν θηρίων,
ὡς οἱ μὲν, αὐτῶν, ἕλφοι. οἱ δ' αὖ
C ὄρφοι· καὶ τρίτον ἤδη γένος, πεδινοί εἰσιν.
ἁλίσκονται δέ τε ἐς τὴν τῶν πολεμικῶν
χρείαν. μάχονται γὰρ δὴ ἐπεσκευασμέ-
νοι πύργοις, οἷς καὶ δέκα, & πεντε-
καίδεκα ὁμοῦ τῶν Ινδῶν ἔχουσι, ἀφ'
ὧν τοξεύουσί τε, καὶ ἀκοντίζουσιν οἱ
Ινδοὶ, καθάπερ οἱ πυλῶν βάλλον- *ἤ. πύργων
D τες. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ θηρίον χεῖρα τὴν
προσομαίαν ἡγεῖται, καὶ χρῆται αὐ-
τῇ ἐς τὸ ἀκοντίζειν. ὅσον δὲ ἵππου
Νισαίου μείζων ὁ Λιβυκὸς ἐλέφας,
τοσοῦτον καὶ οἱ Λιβύης οἱ Ινδοὶ
μείζους. περὶ δὲ ἡλικίας τοῦ ζώου,
καὶ ὡς μακροβιώτατον, εἴρηται μὲν
καὶ ἑτέροις· συντυχεῖν δὲ καὶ οὗτοι
φασὶν ἐλέφαντι περὶ Τάξιλαν,
μεγίστην τῶν οἱ Ινδοῖς πόλιν· ὃν * μυ-

εἶχόν τε ὁ Ἰνδικοὶ, καὶ παντοῖοι. ἦν γὰρ δὴ τοῦτο τοῖς πρὸς Ἀλέξανδρον ὑπὲρ Πώρου μεμαχημένων εἷς ἐκεῖνος· ὃν, ἐπειδὴ προθύμως ἐμεμάχητο, ἀνῆκεν ὁ Ἀλέξανδρος τῷ ἡλίῳ. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ χρυσοῦς ἕλικας περὶ τοῖς εἴτ' ὀδοῦσιν, εἴτε κέρασι· καὶ γράμματα ἐπ' αὐτοῖς Ἑλληνικὰ, λέγοντα, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΔΙΟΣ, ΤΟΝ ΑΙΑΝΤΑ ΤΩι ΗΛΙΩι. ὄνομα γὰρ τοῦτο τῷ ἐλέφαντι ἔθετο, μεγάλου ἀξιώσας μέγαν. ξυμβάλλουσι δὲ οἱ Ἰνδικοὶ πεντήκοντα ἔτη, καὶ τριακόσια ἔτη μετὰ τὴν μάχην, οὔπω λέγοντες καὶ ὁπόσα γεγονὼς ἐμάχετο. Ἰόβας δὲ ὡς ἦρξέ ποτε τῶν Λιβυκοῦ ἐθνους, φησὶ μὲν ξυμπεσεῖν ἀλλήλοις ἐπ' ἐλεφάντων πάλαι Λιβυκοὺς ἱππέας, τοῖς δὲ μὲν, πύργον ἐς τοὺς ὀδόντας κεχαραγμένον, τοῖς δὲ οὐδέν· νυκτὸς δὲ ἁπλακούσης τὴν μάχην, ἠπηδηκέναι μὲν τοὺς ἐπισήμους φησὶ, φυγεῖν δὲ ἐς τὸν Ἄτλαντα τὸ ὄρος, αὐτὸς δὲ ἑλεῖν τετρακοσίων μήκει ἔτεσιν ὕστερον τῶν διαφυγόντων ἕνα, καὶ τὐπίσημον εἶδε αὐτῷ κοῖλον, καὶ οὔπω παντελῶς ἐκτετριμμένον ὑπὸ τοῦ χρόνου. ἔστι δὲ Ἰόβας, τοὺς ὀδόντας κέρατα ἡγεῖται, τῷ φύεσθαι μὲν αὐτοὺς ὅθεν περ καὶ κέρατα· ἀναθήγεσθαι δὲ *μηδενὶ ἑτέρῳ, μόνοις δὲ ὡς ἔφυσαν, καὶ μὴ ὅπερ καὶ ὀδόντες, ἐκπίπτειν, εἶτα φύεσθαι. ἐγὼ δὲ οὐ προσδέχομαι τὸν λόγον· κέρατά τε γὰρ εἰ μὴ πάντα, τά γε τῶν ἐλεφάντων ἐκπίπτει, καὶ ἀναφύεται. ὀδόντες δὲ, καὶ μόνοι,

teis coronis indigenæ ornabant: asserentes vnum ex his esse qui pro rege Poro aduersus Alexandrum pugnauerat; quem, propterea quòd in pugna promptissimè versatus esset, Alexander Soli dedicauit. Esse autem illi torques aureos circa dentes, seu potius cornua libeat appellare, & in torquib. literas Græcas insculptas hæc verba referre: ALEXANDER IOVIS FILIVS AIACEM SOLI. Hoc enim Aiacis nomen ipse elephanto impositit, magnũ magno nomine exornans. Coniiciunt autem indigenæ annos quinquaginta supra trecentos ab ea, quam diximus, pugna ad ea tempora intercessisse: cùm tamen scire non possint, quot fuerit natus annos, quando pugnæ interfuit. Iuba verò quondam rex Libyæ in scriptis retulit equites Libycos quandoque elephantis insidentes inter se pugnasse, fuisseque alteri elephantorum parti turrim dentibus insculptam, alteri verò nihil: cúmque nox pugnantes occupasset, partem, quæ turrim in dentibus gestabat, superatam, in Atlantem montem confugisse: se verò post id tempus annos quadringentos ex iis vnum cœpisse, qui aufugerant: & insigne illius dentibus insculptum inuenisse, [quasi nuper fabricatum,] *& nondum tempore contusum*. Is Iuba dentes elephantorum, cornua esse arbitratur, eò quòd à temporibus nascantur. Acuere autem ipsa elephantes dicuntur, quod nulli alij inest animalium: permanere eadem etiam quæ primitus nascuntur, nec decidere, sicut dentes, ac rursus nasci. Ego autem his rationibus nequaquam assentior. Cornua enim, & si non omnium animalium, elephantorum saltem decidunt, ac renascuntur:

dētes verò homini quidē excidūt & renaſcūtur: aliorum autē animalium nulli cōtingit, vt dentes ceteris eminētiores, quas ſannas vulgò dicimus, aut gemini etiam ſponte cadāt: quòd ſi fortè violentia quadā coacti ceciderint, non renaſcuntur. Armorū enim inſtar natura maxillis eos inſeruit. Inſuper cornua lineam quādam veluti torno impreſſam ſingulis annis circa radices obducunt: quod oues etiam, capræ, bouéſq. teſtantur. Dens autem leuis, politúſque oritur, & niſi violenter frangatur, talis permanet. materiam enim ſubſtantiamque lapidis participare videtur. Cornua inſuper ea tantùm habent animalia, quibus duplex, bifidáque eſt vngula. Elephas verò quinque habet vngues, & plantam multipliciter ſciſſam, ne altius pedes imprimat, ſi quādo in humido ſolo fortè conſtiterit. Præterea natura cornutis omnibus animalibus perforata, & in medio vacua oſſa ſupponens, tale etiam extrinſecùs cornu producit. Elephantorum autem plena, & per omnes partes ſimilia oſſa ſunt: quòd ſi illa extrinſecus quis adaperta inſpiciat, in medio tenue foramen inueniet, ſicut in dentibus eſſe videmus. Sunt autem paluſtrium elephātorum dentes liuidi, rari, tractúque difficiles: & in pleriſq. partibus foramina ſunt, in aliis verò partibus quaſi grādinis grana tumores quidā inſurgunt, & arti minimè obtemperant. Montanorū verò minores ſunt dentes: verùm & ſufficienter albi ſunt, & nihil in eis difficile inuenitur. Optimi autem omnium ſunt campeſtrium elephantorum dentes. Maximi enim albiſſimíque ſunt, & ſectu faciles, vt nullo labore in quamcunque manus voluerit partem, deducantur.

A τῶν δὲ ὀδόντων οἱ μὲν ἀμφοτέρων ἐκπεσοῦνται, καὶ ἀναφύσονται πάντες· ζώων δὲ οὐδενὶ ἑτέρῳ χαυλιόδους αὖ, ἢ σιαγόδους αὐτομάτως ἐκπέσοι, οὐδὲ δὶς ἐπανέλθοι ἐκπεσών· ὅπλα γὰρ σύνεστι, ἃ φύσις ἐμβιβάζει αὐτοῖς ἐς τὰς γνάθους. καὶ ἄλλως, τὰ κέρατα γραμμὴν ἀποτορνοῦσι κύκλῳ περὶ τῇ ῥίζῃ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ἕκαστον, ὡς αἶγές τε δηλοῦσι, καὶ πρόβατα, καὶ βόες· ὀδοὺς δὲ λείους ἐκφύεται· καὶ ἐὰν μὴ πηρώσῃ τι αὐτόν, τοιόσδε ἀεὶ μένει· μετέχει γὰρ τῆς λιθώδους ὕλης τε, καὶ οὐσίας. καὶ μὲν καὶ τὸ κερασφορεῖν περὶ τὰ δίχηλα τῶν ζώων μόνα ἔσπηκε· τὸ δὲ ζῷον τοῦτο, πεντώνυχον, καὶ πολυσχιδὲς τὴν βάσιν· ἢ διὰ τὸ ἐσφίχθαι χηλαῖς, ὥσπερ ἐν ὑγρᾷ ἔσπηκε. καὶ τοῖς μὲν κερασφόροις ἅπασιν ἐσωβάλλουσα ἡ Φύσις ὀστᾶ συνεμπώδη, περιφυῆ τὰ κέρατα ἔξωθεν. τὰ δὲ τῶν ἐλεφάντων, πλῆρες ἀποφαίνει, καὶ ὅμοιον· ἀναπτύξαντι δέ, σύριγξ αὐτὸ λεπτὴ διέρπει μέσον, ὥσπερ τοὺς ὀδόντας. εἰσὶ δὲ οἱ μὲν τῶν ἑλείων ὀδόντες, πελιδνοί, καὶ μανοί, μεταχειρίζεσθαι δὲ ἄβροι· πολλαχοῦ μὲν γὰρ αὐτῶν ὑποδεδύκασι σηραγγῶδες, πολλαχοῦ δὲ ὀδύναισι χάλαζαι, μὴ ξυνεχωροῦσαι τῇ τέχνῃ. οἱ δὲ τῶν ὀρείων, μείους μὲν, ἢ οὗτοι, λευκοὶ δὲ ἱκανῶς, καὶ δύσεργον οὐδὲν πρὸς αὐτοὺς οὐδέν· ἄριστοι δὲ οἱ τῶν πεδινῶν ὀδόντες· μέγιστοί τε γάρ, καὶ λευκόταται, καὶ ἀναπτύξαι ἡδεῖς· καὶ γίγνονται πᾶν ὅ, τι ἐθέλῃ ἡ χείρ.

De moribus elephantorum, amoréque in fœtus animalium omnium. & quòd leæna pardorum amore capiatur: leones verò si maculosos viderint catulos, eos vt nothos discerpant. Phocam præterea, quòd mortuum peperisset catulum, triduò à cibo præ dolore abstinuisse. Aquilam etiam aëtite lapide (ἀπὸ τῦ ἀετῦ, id est, aquila dicto) Ciconiam verò lychnite (λύχνος lucerna est) nidos suos, vt serpentes arceant, conglutinare.

CAP. VII.

ΕΙ δὲ μὴ ἤθη ἐλεφάντων χρὴ ἀναγράφειν, τοῦτο μὲν οἱ τῷ ἑλῶν ἀλισκομένους, ἀνοήτους ἡγοῦνται, καὶ κούφους Ἰνδοί· τοῦτο δὲ οἱ τῷ ὀρῶν, κακοήθης τε, καὶ ἐπιβουλευτάς. καὶ ἢν μὴ δέωνταί τινος, οὐ βεβαίους τοῖς ἀνθρώποις· ἀγρίους δὲ, χρηστούς τε εἶναι λέγονται, καὶ βαίνοντας, καὶ μιμήσεως ἐρᾶσταί· χαίρουσι δὲ ὠδῇ, καὶ ὀρχοῦνται, καὶ σφενδαλλίοισι πρὸς αὐλὸν, καὶ πηδῶσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἐκεῖνοι. ἰδὼν δὲ τοῦτο ἐλέφαντας ὁ Ἀπολλώνιος τὸν Ἰνδὸν διαβαίνοντας· ἦσαν δὲ οἱμαι τριάκοντα, καὶ χρωμένους ἡγεμόνι τῷ μικροτάτῳ σφῶν· καὶ δὴ μείζους αὐτῷ ἀνθλιβόντας τοῖς αὐτῷ πώλοις ἐπὶ ταῖς τῶν ὀδόντων περιβολαῖς, τάς τε περονομαίας ἐπεζευγότας δεσμοῦ ἕνεκα· ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ Δάμι, οὐδὲ ἐπιτάττοντος οὐδενὸς αὐτοῖς, ἀφ' αὑτῶν ὅτοι διὰ ξυνέσιν τε, καὶ σοφίαν περαίνουσι· καὶ ὁρᾷς ὡς παραπλησίως τοῖς σκυλαγωγοῦσιν ἀνθλίβουσι τοὺς πώλους, καὶ καταδησάμενοι αὐτοὺς ἄγουσιν; ὁρῶ, ἔφη, Ἀπολλώνιε, ὡς σοφῶς τε αὖ, καὶ ξυνετῶς περάττουσι· πῖ οὖν βούλει τὸ θηρίον ἐκεῖνο φρόνιμα τοῖς ἐρεχθεῦσι, φύσει λέγειν, ἢ μὴ, πρὸς τὰ τέκνα θύουσαν εἶναι; τοιγὰρ καὶ ἐλέφαντες ἤδη βόρουσιν, ὡς παρὰ τὴν φύσεως αὐτοῖς ἥκει.

QVOD si elephantorum etiam mores describere volumus, quod Indi asserunt, referemus. Illi enim in paludibus captos, dementes, leuésque esse dicunt: montanos vero peruersos, & insidiosos: &, nisi alicuius rei indigeant, minimè erga homines fidi. Campestres autem benigni perhibentur, & mansueti, & imitationis amatores. Scribunt igitur atque tripudiant, & ad fistulæ sonitum saliunt, séque à terra saltando subleuant. Cùm videret Apollonius elephantos Indum flumen transeuntes (erant autem circiter triginta: & duce vtebantur eo, qui inter ipsos minimus erat: maiores vero ipsorum super dentium eminentias pullos gestabant, promuscide tanquam vinculo ipsos complectentes) hæc, inquit, ô Damis, nullo iubente ex se ipsis naturali quadam prudentia, ac sapientia faciunt. Vides enim quo pacto sarcinarum vectores imitati, suos deferant pullos vinculis (ne fortè cadant) eos complexi. Video, inquit Damis, prudenter sapientérq. ipsos id operari. Quid igitur sibi vult insana quorundã solicitudo inaniter quærentium, naturalísne sit, an non, erga filios beneuolentia? Hoc enim elephanti etiam clamant à natura ipsis talem beneuolentiam datam.

Neque

Neque enim id ſicut alia quædam A ab hominibus didicere. Hi namque cum hominibus non vixerunt, ſed natura ducuntur, vt ament, quod pepererunt: propterea illis prouident, eóſque nutriunt. Verùm non elephantis duntaxat hoc eſt dicendum, quos ego ſecundos ab homine pono*: ſed hoc magis in vrſis admiror, qui cùm feritate ceteras belluas ſuperent, pro catulis B tamen omnia faciunt. Itidem quoque faciunt lupi, rapinis ſemper intenti. Fœmina autem partus cuſtodit: maſculus autem pro catulorum ſalute cibos ad ipſam defert. Idem etiam pantheræ faciunt, quæ propter caliditatem matres fieri gaudent: & tunc maribus dominari volunt, ac domui præſidere. mares verò patienter omnia ſuſtinent propter catulorum amorem. De leænis autem C huiuſmodi ſermo narratur: ipſas amorem in ſui * pardos trahere, eóſque in leonum cubilibus * ſuſcipere: vbi verò ſe eorum concubitu grauidas ſentiunt, ad montes confugiunt, & pardorum cõſueta loca ſequuntur. Pariunt autem maculoſos catulos: propterea in *auus &* denſis ſyluis occultatos nutriunt, ſimulantes venationis cauſa D à maribus abeſſe. Leones enim ſi forte catulos viderint, eos lacerant *ac diſcerpunt* tanquam adulteram *ſobolem. Animaduertiſti etiam vtique in Homericorum leonum aliquo, vt pro ſuis catulis torue intueatur, & vires ad prælia colligat.* Tigrim quoque inſigni crudelitate animal ferunt, in hac ipſa regione, & ad naues vſque penes rubrum mare habitantium procedere, catulorum repetundorum gratia,

* *tum ſagacitate, tum conſilio.*

ἐ γὰρ δὴ ϖρὸς ἀνθρώπων γε μεμαθήκασιν αὐτὰ, ὥσϖερ τὰ ἄλλα, οἵ γε μηδὲ ξυμβεβιώκασί ϖω ἀνθρώποις, ἀλλὰ φύσει κεκτημένοι τὸ φιλεῖν ἃ ἔτεκον, ϖροκήδονταί τε αὐτῶν, καὶ παιδοτροφοῦσι. καὶ μὴν σὺ ἐλέφαντας εἴπῃς, ὦ Δάμι· τοῦτο γὰρ τὸ ζῷον, ἀθύρϖρον ἀνθρώϖου πάϖῃ καὶ ξυωρίσιν ἴσον, καὶ βλακεύεται· ἀλλὰ ταῖς τε ἄρκτοις σὺνθυμοῦμαι μᾶλλον, ὡς ἀγελαίωταί ϖηλίων οὔσαι, ϖάνθ' ὑϖὲρ τῶν σκύμνων ϖράττουσι, τοῖς τε λύκοις, ὡς ἀεὶ ϖροσκείμενοι τῷ ἁρϖάζειν, ἡ μὲν ϖήλαξ φυλακῆς ἕνεκεν· ὁ δὲ ἄρρην, ὑϖὲρ σωτηρίας τῶν σκυλάκων, ἀϖάγει αὐτῇ σῖτον. ταῖς τε ϖαρδάλεσιν ὡσαύτως, αἱ διὰ θερμότητα χαίρουσι, τῷ γίγνεσθαι μητέρες· δεδοίκασι γὰρ δὴ τότε βέλτιον τοὺς ἄρρενας, ἐν οἰκίᾳ ἔρχειν· οἱ δὲ ἀνέχονται τὸ ἐξ αὐτῶν παῖς, ἡδόμενοι τόκου. λέγεται δέ τις καὶ ϖερὶ τῶν λεαίνων λόγος, ὡς ἑρασθεῖσαι μὲν ποιοῦνται σὺν παρδάλεως, καὶ δέχονται αὐτὸν ἐϖὶ τὰς εὐνὰς τῶν λεόντων, ἐς τὰ ϖεδία* τῆς δὲ γαστρὸς ὤρᾳ ἀπαλλούσης, ἀναφεύγουσιν ἐς τὰ ὄρη, καὶ τὰ τῶν ϖαρδάλεων ἤθη στυγοῦσι· διὸ ϖίνουσιν. ὅθεν κρύϖτουσιν αὐτὰ, καὶ θηλάζουσιν σὺν σπολιαῖς λοχμαῖς, ϖλανώμεναι ἀφημερὸν ἐς θήραν. εἰ δὲ φωράσαν τοῦϖι οἱ λέοντες, διαϖῶνται τοὺς σκύμνους, καὶ ξαίνουσι τῷ ϖορεᾶν ὡς νόθον. σὺν ἐτύχες δήϖου καὶ τῶν Ὁμηρείων λεόντων ἑνί, ὡς ὑϖὲρ τοῦ ἑαυτοῦ σκύμνου δεινὸν βλέϖει, καὶ ῥώννυσιν ἑαυτὸν μάχης ἄϖεδον. καὶ τῷ ϖήγειν ὁ χαλεϖωτάτῳ ἔσαν φασὶν σὺν τῇδε τῇ χώρᾳ, καὶ ϖρὸς τῷ θάλατταν τῷ ἐρυθρὰν ἐϖὶ ταῖς ναυσὶν ἴσασι, τοὺς σκύμνους ἁϖαγόμενοι,

* *tum ſagacitate, tum conſilio.* — χ. θηλάζουσιν. — χ. παρδάλεως.

Ϛ ἀπολαβοῦσαν μὲν, ἀπιέναι χαίρουσαν· εἰ δὲ ἀποπλέουσιν, ὠρύεσθαι αὐτοῖς πρὸς τῇ θαλάττῃ, καὶ ἀποθνήσκειν σύνιστε. τὰ δὲ τῶν ὀρνίθων, τίς καὶ οἶδεν, ὡς ἀετοὶ μὲν, Ϛ πελαργοὶ, καλιὰς καὶ αὖ πήξαντες, μὴ πρότερον αὐτὰς σύναρμόσαντες, ὁ μὲν, ⓦ ἀετὸν λίθον, ὁ δὲ, ⓦ λυχνίτην, ὑπὲρ τῆς ὠοτοκίας, καὶ τὸ μὴ πελάζειν σφίσι τοὺς ὄφεις. κἂν τὰ σὺν τῇ θαλάττῃ σκοπῶμεν· τοὺς δελφῖνας καὶ αὖ θαυμάσαιμεν, εἰ χρηστοὶ ὄντες, φιλοτεκνοῦσι· φάλαινας δὲ, καὶ φώκας, καὶ τὰ ζωοτόκα ἔθνη, πῶς οὐ θαυμασόμεθα; εἰ φώκην μὲν, ὦ εἶδον ἐγὼ σὺν Αἰγαῖς καθαρμένην εἰς κυνήγια, οὕτως ἐπενθησεν ἀποθανόντα ⓦ σκύμνον ⓦ, ὃν σὺν τῷ οἰκίσκῳ ἀπεκύησεν, ὡς μὴ προσδέξασθαι τελῶν ἡμερῶν σῖτον, καίτοι βορωτάτη θηρίων οὖσα· φάλαιναν δὲ, ἐς τοὺς χειμάρους τῆς Φαρυσίας ἀναλαμβάνειν τοὺς σκύμνους, ὑπὲρ φόβου τινὸς ἑαυτῆς μείζονος. καὶ ἔχιδναν ὤφθη ποτὲ τοὺς ὄφεις, οὓς ἀπέτεκε λιχμωμένην, καὶ θεραπεύουσαν ἐκείνην τῇ γλώττῃ.

A illíſque receptis cum gaudio abire: quòd ſi ablatis catulis abeuntes naues aſpiciat, mœſtam in littore vlulare, quandoque etiam ob doloris magnitudinem mori. Aues quoque quis non videat pullorum cauſa multa facientes, velut aquilas ac ciconias? quæ nunquam nidos extruunt, quin lapides illis imponant: hæc quidem à ſe aquilinum vocatum, illa verò lychnitem appellatum: vt oua fœtum producant, & B ſerpentes nidis non appropinquent. Quòd ſi maritimas etiam belluas cõſideremus, nec admiremur delphinas, quòd cùm benigni exiſtant, ſuos ament fœtus: ſed balænas & phocas; & cætera quæ fœtus viuentes edunt, quomodo non admirabimur? Cùm ergo in Ægis inſula viderim phocam à piſcatoribus comprehenſam, mortuum filium, quem C in carcere, vt ſic dicam, pepererat, ita deplorare, vt triduo à cibis abſtinuerit, quamuis omnium belluarum voraciſſima ſit. Balæna autem faucibus filios abſcondit, ſi quando maiorem belluam fugere contigerit. Vipera etiam viſa eſt ſerpentes, quos peperit, lingua lambere, & quaſi expolire.

An verum ſit, quod de vipera pariente à quibuſdam dicitur. Hinc Euripidis Iambicum, ἅπασι δ' αἰδεσίμοισιν ἡ ψυχὴ τέκνα. *id eſt,* Cunctis hominibus filij ſunt corculum. *à Philoſtrato ſic repoſitum,* ἅπασι ὁ ζῴοισιν ἡ ψυχὴ τέκνα. *id eſt,* Natos parentes, vt cor omnes diligunt. *Item cur minimi elephantes in itinere præcedant. Quidq. Iuba de ipſis ſcripſerit. Deinde de traiectu fluminis: quantáq. ſit illius latitudo.*

CAP. VIII.

ΜΗ γὰρ δεχώμεθα, ὦ Δάμι, ⓦ βλαβῆ λόγον, ὡς ἀμήτορες ⓐ τῶν ἐχιδνῶν πίπτουσι. τοιοῦτο γὰρ οὐδὲ ἡ φύσις ξυγκεχώρηκεν, οὔτε ἡ πεῖρα. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Δάμις, ξυγ-

NON enim aſſentior, ô Damis, imprudenti eorum ſermoni, qui dicunt viperarum filios abſque matre naſci. Neque enim hoc natura patitur, neque cõprobat experientia. Tum Damis, Concedes igi-

tur, inquit, Apolloni, Euripidis Iambicum laudare, in quo Andromacham talia dicentem inducit:

Cunctis hominibus liberi anima & vita sunt.*

Concedo, inquit Apollonius. scitè enim, sapientérque dictum videtur: sed veriùs multò, sapientiúsque dixisset, si de omnibus animalibus eandem protulisset sententiam. Vis igitur, inquit Damis, carmen illud ita decantari?

Animantibus cunctis anima sunt filij.

in quo ego tibi assentior, atque illud ex te quæro: nam in orationis principio diximus, sapientiam, mentémque elephantis inesse. Et verè diximus, inquit Apollonius: nisi enim mens quædam hoc animal gubernaret, neque ipsum produceretur, neque gentes extarent*, apud quas bellua nascitur. Cur igitur, inquit Damis, tam imprudentem, sibíque inutilem tranationem faciunt? Præcedit enim (vt vides) omnium minimus, ipsum verò sequitur paulo maior, & post ipsum alius, ita vt eorum maximi postremi sint. Oportebat autem contrarium ordinem in transeundo seruare, maiorésque tanquam muros, & propugnacula ceteris facere. Tunc Apollonius, Minimè verò, inquit: primùm enim videntur insequentes homines effugere, qui etiam nobis occurrent, illorum vestigia sectantes. Oportebat igitur contra insequentes hostes à tergo muniri, sicut in pugna fieri videmus. *proinde hanc belluam ordinis aciei seruantissimam esse puta.* Insuper si eorum maximi prius flumen transissent, ignotum erat an fluminis altitudinem ceteri minores possent superare.

A χωρεῖς οὖν, ἔφη, τ Εὐριπίδῃ ἐπαινεῖν ἐπὶ τῷ Ἰαμβείῳ τούτῳ, ᾧ * πε- κ. ὁ πτ. ποίηϲ) αὐτῷ ἡ Ἀνδρομάχη λέγουϲα, Ἅπαϲι δ' ἀνθρώποιϲ ἆρ' ἦν ψυχὴ τέκνα; ξυγχωρῶ, ἔφη. ϲοφῶϲ γὰρ, καὶ δαιμονίωϲ εἴρηται· πολλῷ δ' ἂν ϲοφώτερόν τε, καὶ ἀληθέϲτερον εἶχεν, εἰ πρὸϲ πάντων ζώων ὑμνοίη. ἔοικαϲ, ἔφη, Ἀπολλώνιε μεταχαράττειν τὸ ἰαμβεῖον, ἵν' οὕτωϲ ᾄδοιμεν, Ἅπαϲι δ' B ζώοιϲ ἆρ' ἦν ψυχὴ τέκνα. καὶ ἕπομαί γε· βέλτιον γάρ· ἀλλ' ἐκεῖνο μοὶ εἰπέ, καὶ σὺ ἀρχὴν τοῦ λόγων ἔφαμεν ϲοφίαν εἶναι πρὸϲ τοῖϲ ἐλέφαντας, καὶ νοῦν, πρὸϲ ἃ πράττουϲι; καὶ εἰκότωϲ εἶπεν, ὦ Δάμι, ἔφαμεν. εἰ γὰρ μὴ νοῖϲ ἐκυβέρνα τόδε τὸ θήριον, οὔτ' ἂν αὐτὸ διεγίγνετο, οὔτ' ἂν τὰ ἔθνη, ἐν οἷϲ γίγνεται. τί οὖν, ἔφη, οὕτωϲ ἀμαθῶϲ, καὶ C οὐ πρὸϲ τὸ χρήϲιμον ἑαυτοῖϲ τ διάβαϲιν ποιοῦνται; ἡγεῖται μὲν γὰρ ὡϲ ὀρθῆϲ ὁ μικρότατοϲ, ἕπεται δὲ αὐτῶν τιϲ ὀλίγον μείζων. εἶτα τοῦτο τούτων, ἑξῆϲ· καὶ οἱ μέγιϲτοι κατόπιν πάντες. ἐὰν δέ που τὸ ἐναντίον ζῆτον αὐτοὺϲ πορεύεϲθαι, καὶ τοὺϲ μεγίϲτουϲ, τείχη, καὶ προβλήματα ἑαυτῶν ποιεῖϲθαι. ἀλλ' ὦ Δάμι, ἔφη, πρῶτον μὲν ὑποφεύγειν ἔοικαϲι διώξιν ἀνθρώπων, οἷϲ που D καὶ ἐντυγχάνομεν, ἑπομένοιϲ τῷ ἴχνει· πρὸϲ δὲ τοὺϲ ἐπικειμένουϲ, ἐὰν τὰ κατόπιν νῶτα περιέχεϲθαι μᾶλλον, ὥϲπερ ἐν τοῖϲ πολέμοιϲ. καὶ τοῦτο τακτικώτατον ἡγοῦ τῶν θηρίων. ἔπειτα ἡ διάβαϲιϲ, εἰ μὲν πρόδηλον καὶ μέγιϲτοι ϕῶϲ, ὅπῃ τεκμαίρεϲθαι * πρεῖ- ιτ. πορεύεϲθαι ζον ἂν τὸ ὕδατοϲ, εἰ διαβήϲονται πάντεϲ.

τοῖς μὲν γὰρ εὔπορός τε, καὶ ῥᾳδία ἡ πρᾶωσις, εὐπλοτάτοις οὖσι· τοῖς δὲ, χαλεπή τε, καὶ ἄπορος, μὴ ὑπραίροισι τῷ ῥεύματος διελθεῖν· ἢν ὁ σμικρότατος, τὸ ἄλυπον ἤδη καὶ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνεύῃ. καὶ ἄλλως, οἱ μὲν μείζους προσκολυμβῶντες*, κοιλότερον μὲν τὸν ποταμὸν ἀποφαίνουσι τοῖς σμικροῖς· ἀνάγκη γὰρ συνιζάνειν τὴν ἰλὺν ἐς βάθος, διά τε βαρύτητα τοῦ σώματος, διά τε παχύτητα τῶν ποδῶν· οἱ δ' ἐλάττους, οὐδὲν μὲν βλάπτουσι τὴν τῶν μειζόνων διαπορείαν, ὑπὸ δὲ ἐμβοηθοῦντες. ἐγὼ δὲ οὖρον σὺν τοῖς Ἰούβα λόγοις, ὡς καὶ ξυλλαμβάνοισιν ἀλλήλοις σὺν τῇ θήρᾳ, καὶ προϊέμενοι τοῦ ἀπειπόντος· κἂν ἐξέλωνται αὐτὸν, τὸ δάκρυον τῆς ἀλόης ἐπαλείφουσι τοῖς τραύμασι προσιεῶντες, ὥσπερ ἰατροί. πολλὰ τοιαῦτα ἐφιλοσοφεῖτο αὐτοῖς, ἀφορμὰς ποιουμένοις τὰ λόγου ἄξια. τὰ δὲ Νεάρχου τε, καὶ Πυθαγόρου περὶ τοῦ Ἀρκεσίνου ποταμοῦ εἰρημένα, ὡς *εἰσβάλλει μὲν ἐς τὸν Ἰνδὸν ὕδωρ, πρέφει δὲ ὄφεις ἑβδομήκοντα πηχῶν μῆκος· τοιαῦτα εἶναί φασιν, ὁποῖα εἴρηται. καὶ ἀνακείσθω μοι ὁ λόγος ἐς τοὺς δράκοντας, ὧν ὁ Δάμις ἀφηγεῖται τὴν θήραν. ἀφικόμενοι δὲ ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν, καὶ περὶ διαβάσεως τοῦ ποταμοῦ ὄντες, ἤροντο τὸν Βαβυλώνιον εἴ τι τοῦ ποταμοῦ εἰδείη, διαβάσεως πέρι ἐρωτῶντες. ὁ δὲ, ὅπως, ἔφη, πεπλευκέναι αὐτὸν, οὐδὲ γινώσκειν ὁπόθεν πλεῖται. τί οὖν ἔφασαν καὶ ἐμισθώσω ἡγεμόνα; ὅτι ἔστιν, ἔφη, ὁ ἡγησόμενος. καὶ ἅμα ἐδείκνυ τινὰ ἐπιστολὴν

* κολυμβ.

A Illis enim facilis esset fortasse transitus, cùm sint proceriores: his verò impossibilis forsitan esset, quòd altitudinem aquæ superare non possent: sed cùm eorum minimus transierit, facilem esse ceteris transitum demonstrant. Insuper maiores priùs euntes profundiorē alueū sequentib. facerēt; subsidente limo, & in fossam necessariò secedente propter beluæ pondus, & magnitudinem pedum: minores verò nequaquam tranationi maiorum officerent, minorem in
B alueo fluminis concauitatem facientes. Ego autem in iis, quæ Iuba scripsit, inueni ipsos in venationibus sibi mutuò ferre auxilium, ita vt si quis eorum labore deficiat, alter pro illo sese opponat; ac si quis eorum vulneratus fuerit, ceteri aloës lachrymas vulnerib. illinentes, tanquam medici ægrotantibus assistunt. Multa item huiusmodi ex media philosophia confabulati sunt, loquendi materiam ex occurrentib. sumentes. Quæ
C verò à Nearcho, & Pythagora de Arcesino flumine dicuntur, & quo pacto in flumen Indum decurrens, serpentes ferat longitudine cubitorum septuaginta, ita affirmant esse sicuti memoratum est. Nos autem hac de re sermonem in eundem locum differemus, vbi de draconibus locuturi sumus: de quorum venatione à Damide etiā narratur. Cùm iam ripis Indi fluminis appropin-
D quarent, & de transeundo flumine cogitarent, ex Babylonio, qui eos ducebat, quæsierunt, an de transitu quicquam nouisset. Ille verò nec se vnquam in eo nauigasse, nec scire qua parte sit nauigabilis, respondit. Tunc illi, Cur igitur non ductorem aliquem conduxisti, qui nos fluminis transitum doceat? Verùm adest iam, inquit ille, qui nos deducet. Et hæc dicens epistolam ostendit,

quam ob hoc ſecum Babylone portauerat: *vnde Bardanem ob benignitatẽ & ſolicitum ſtudium erga Apollonium, ſummæ admirationi fuiſſe ferunt. Nam* ad Satrapam qui regioni Indo fluuio adiacenti præerat, *tametſi ipſius imperio ſubditus non eſſet*, epiſtolam ſcripſerat, qua multa in eum collata beneficia redigebat in memoriam, neque ſe gratiam pro illis vllam repetere dicebat. non enim id ſui moris eſſe, vt beneficiorum gratiã à quoquam peteret: ſed cùm ipſe Apollonium in amicitiã receptum, & peregrè proficiſcẽtem à ſe dimiſerit, pergratum ſibi fore, ſi petenti gratiam retuliſſet. Aurum etiam permultum duci dederat, vt ſi quibus fortè indigeret Apollonius, ne opus ei eſſet pecuniam ab aliis petere. Miſſam igitur epiſtolã læto animo Indus excipiens, non minoris ſe facere virum inquit, nec minorem illi honorem præbiturum, quàm ſi eſſet ab Indorum rege commendatus. Itaque nauim propriam, qua, cùm opus eſſet, vehebatur, ad eos miſit: & minora inſuper nauigia, quibus cameli veherentur. Itineris etiam ducem dedit, qui eos quo *Hydraotes deſignaret*, duceret. Ad regem quoque ſuum epiſtolam ſcripſit, rogans ne Vardane inferior haberi vellet, in ſuſcipiendo Græcum virum ſapientem, & penè diuinum. Hoc itaque pacto Indum tranſiere, cuius latitudo, quæ quidẽ nauigabilis ſit, ſtadiis ferme quadraginta protenditur. De hoc autem flumine talia referunt: Indum fluuium ex Caucaſo monte oriri, maiorémq. ſtatim principio fluere, quàm eorum vllus ſit, qui in Aſia naſcantur: procedentem verò multos nauigabiles fluuios *ſibi vindicare*: ipſum quoque multa perinde, ac Niius facientẽ per Indiã diffundi, terræ terrã iugiter ſuperaddẽtẽ & Ægyptiorũ more campos ad excipiẽda ſemina paratos Indis prębentẽ.

A ὡς τ̃το πράξοιεν· ὅτε δὴ ☾ τ̃ Οὐαρδάνῃ τ̃ τε φιλανθρωπίας, καὶ τ̃ ἐπιμελείας, ἣν ἐπεδεδώκει φασὶ· πρὸς γὰρ Ⓦ ὑπὸ τ̃ Ἰνδοῦ σατράπῃ ἐπεμφθεὶς τ̃ ὑπηκόῳ τούτῳ, καί τοι μὴ ὑποκείμενον τῇ ἑαυτ̃ ἀρχῇ, εὐεργεσίας ἀναμιμνήσκων αὐτόν. καὶ χαίειν μὲν οὐκ ἂν ἐπ' ἐκείνῃ ἀπαιτῆσαι φάσκων· οὐ γὰρ εἶναι πρὸς τ̃ ἑαυτ̃ ζήτημα

B τὸ αἰτεῖν· Ἀπολλωνίῳ γὰρ ὑποδεξαμένῳ, ☾ πέμψαντι οἷ βούλεται, χαίειν αὖ γνῶναι. χρυσίον γὰρ τῷ ἡγεμόνι ἐδωκεν· ἵν' εἰ δεηθέντα Ⓦ Ἀπολλώνιον αἰθοιτο, δοίη ἕτοιμος εἶναι, καὶ μὴ ἐς ἄλλας χεῖρας βλέψαι. ὑπὸ γὰ τ̃ῳ ὑπηκόῳ τούτῳ ὁ Ἰνδὸς ἔλαβε, μεγάλων τὲ ἀξιῶσαι, ἔφη, ☾ φιλοτιμήσεσθαι πρὸς Ⓦ ἄνδρα μεῖον οὐδέν, ἢ εἰ ὁ βασιλεὺς τ̃ Ἰνδῶν ὑπὲρ αὐ̃ ἔγραφε. ☾ τ̃ῳ

C τε ναυῒ τ̃ῳ σατραπίδα ἐδωκεν αὐτῷ ἐμβῆναι, πλοῖά τε ἕτερα, ἐφ' ὧν αἱ κάμηλοι ἐκομίζοντο· ἡγεμόνα τὲ τ̃ς γ̃ς πάσης, ᾧ ὁ Ὑδραώτης ὀνείδιζοι· πρὸς τε Ⓦ βασιλέα τὸν ἑαυτ̃ ἔγραφε, μὴ χείρω αὐτὸν Οὐαρδάνου γνώμης πρὸς ἄνδρα Ἕλληνά τε, καὶ θεῖον. Ⓦ μὲν δὴ Ἰνδὸν ὧδε ἐπραιώθησαν, ταδίοις μάλιστα τεσσαράκοντα· τὸ γὰ πλώϊμον αὐ

D τ̃ν, τοσοῦτον. πρὸς ὃ δὲ ποταμοῦ τούτου, τάδε γράφουσι· τ̃ Ἰνδὸν ἄρχεσθαι μὲν, ἀπὸ τ̃ Καυκάσου, μείζω αὐτόθεν, ἢ ☾ κατὰ τ̃ Ἀσίαν ποταμοὶ πάντες. πρόσχωρεῖν δὲ πολλοὺς τ̃ῳ ναυσιπόρων ἑαυτ̃ ποιούμενον Ⓦ· ἀδελφὰ δὲ τ̃ῳ Νείλῳ προάπτονται, τ̃ῇ τε Ἰνδικ̃ῇ ἐπιχεῖσθαι, γλοῦ τε ἐπάγειν τ̃ῇ γ̃ῇ, καὶ προσέχειν Ἰνδοῖς Ⓦ Αἰγυπτίων ἔθνος ἀπείρων.

De niuibus, quæ ex Æthiopia, & Catadupis montibus dicuntur fluere: déque equis fluuialibus, & Crocodilis, ac maximis Indiæ caloribus: quáque re feruores remittantur. Vtque ad Taxilla regiam vrbem peruenerint: tum de veſtitu Indorum: & vnde byſſus naſcatur. Templum quoque ante vrbem fuiſſe maximum, vbi multa præclara videbantur: vt Tabellæ de geſtis Alexandri & Pori, adeò artificioſæ, vt à Zeuxide, aut Polygnoto, aut Euphranore ſculptæ iudicarentur. CAP. IX.

Χιόσι δ' Αἰθιόπων τε, & Καταδούπων ὀρῶν ἀντιλέγειν μὲν οὐκ ἀξιῶ διὰ τοὺς εἰπόντας· οὐ μὴν ξυμπάσχειν γε, λογιζόμενον ἐμαυτῷ Ἰνδὸν, ὡς ταυτὸν τῷ Νείλῳ ἐργάζεται, μιμούμενος τῆς ὑπ' αὐτῷ χώρας· καὶ ἄλλως, θεὸν οἶδα κέρατα τῆς γῆς ξυμπάσης, Αἰθιόπας τε, καὶ Ἰνδοὺς ἀποφαίνοντα, μιγάντα τε τοὺς μὲν, ἀρχομένου ἡλίου, τοὺς δὲ, λήγοντος. ὅπως ἂν ξυνέβαινε περὶ τοὺς ἀνθρώπους, εἰ μὴ καὶ θερμὰ ἐφέροντο. ἵν' ἀνὰ πᾶν ἔτος θάλπει μὲν ἥλιος, πῶς ἄν τις ἡγοῖτο νίφεσθαι; πῶς δ' ἂν τὴν χιόνα χορηγὸν τοῖς ἐκείνῃ ποταμοῖς γίνεσθαι, τὸ ὑπεραῖρον τὰ σφῶν αὐτῶν μέτρα; εἰ δὲ φοιτᾷ χιόνα ἐς τὰ ἔτη πρόσθεν, πῶς ἂν αὐτὴν ἐς τοσόνδε ἀναχωρῆσαι πέλαγος; πῶς δ' ἂν ἀποχρῆσαι ποταμῷ βυθίζοντι Αἴγυπτον; νομίζομενοι δὲ διὰ τοῦ Ἰνδοῦ, πολλοῖς μὲν ποταμίοις ἵπποις ξυντυχεῖν φασὶ, πολλοῖς δὲ κροκοδείλοις, ὥσπερ καὶ Νείλου πλέοντες. λέγουσι δὲ καὶ ἀνθη τῷ Ἰνδῷ εἶναι, οἷα τοῦ Νείλου ἀναφύεται. καὶ τὰς ὥρας, αἱ περὶ τὸν Ἰνδικὸν εἰσι, χειμῶνος μὲν θάλπους εἶναι, θέρους δὲ πνιγηρὰς· πρὸς ὃ τοῦτο, ἄριστα μεμηχανῆσθαι τῷ δαίμονι. τὸν γὰρ χώραν αὐτοῖς, ὑετὰ ἔτεσθαι. φασὶ γὰρ ἀκοῦσαι τὴν Ἰνδῶν,

DE niuibus autem, quas ex Æthiopia, & Catadupis montibus defluere quidam dicunt: quibus contradicere propter eorum qui dixerunt autoritatem *æquum non puto: nec tamen illorum dictis aſſentior, mecum ipſe conſiderans, quo pacto fieri poſſit, vt Nilo ſimilia operetur Indus; cùm circumpoſita regio niuibus haudquaquam cooperiatur. Præterea ſcio Deum, totius terræ quaſi duo cornua, poſuiſſe Indos, atque Æthiopas, cùm vtraque in parte nigros fecerit homines: hos quidem ex ea parte, qua ſol incipit: illos verò, qua idem deſinit. Quod quidem quomodo fieri poſſit, niſi hyeme etiam *calerent*, non intelligo. Quòd ſi per totum annum ſol ibi terram calefacit; quo pacto opinari quiſquam poteſt niues in illis regionibus gigni? aut quomodo credere niues tanta incrementa propinquis fluminibus præbere, vt ſuos alueos creſcendo excedant? Cùm flumen Indum nauigio veherentur, equos fluuiales complures ferunt ſibi occurriſſe: multos etiam crocodilos illis ſimillimos, qui in Nilo reperiuntur. Tradunt etiam flores tales in Indo eſſe, quales in Nilo ſunt. anni etiam tempora in India ferunt hyeme calida eſſe, æſtate autem tam feruida, vt penè ſuffocentur illic viuentia. Verùm huic incommoditati rectè prouidiſſe ferunt naturam, crebras pluuias immittendo. Audiſſe etiam ſe ab Indis tradunt

regem ad flumen accedere, cùm augeri dies incipiunt: & illic equos nigrósque tauros flumini tanquam Deo sacrificare. Indi namque nigrum albo præferunt, propter *suum* colorem, vt arbitror. Peracto autem sacrificio dicunt ipsum in flumine demergere aureum modium illi similem, quo ipsi frumenta metiuntur. Cur verò id rex faciat nihil certè sciunt. Opinantur autem mensuram illam demergi, aut propter fructuum abundantiam, quorum plerosque agricolæ modiis metiuntur: aut propter aquarum moderationem, ne terras inundent. Secus fluuium autem pergentes ipsos dux à Satrapa datus rectà ad Taxila duxit, vbi regia erat Indorum regis. Scribit autem Damis homines, qui secus Indum flumen habitant lineis vestibus amiciri. Linum autem in agris plurimum nasci: calciamenta verò ex arborum corticibus facta gestare: galero etiam pluuiis temporibus vti: nobiliores autem byssо indui. Byssum autem ex arbore nasci ferunt, quæ altitudine quidem Populum æquat: foliis autem salici æquiparatur. Cùm vidisset Apollonius byssum, gauisus est, quòd fusco amictui, quem gestabat, non dissimilis admodum esset. Byssum autem dicunt in Ægyptum ex India deferri, quòd illa in plerisque sacris vtantur Ægyptij. Taxila verò altitudine ab antiqua Nino non multùm differt, & Græco more ædificata est. Erat autem regia Mandri, regnum id obtinentis, quod olim Porus. Ante mœnia verò templum inuenerunt centum, aut paulò ampliùs, pedum magnitudine, ex cōchyliato lapide fabricatū. In ipso autem erat sacellum non

A ὡς ἀφικνοῖτο μὲν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τ ποταμὸν τῆδε, ὅτε αὐξιβάζοιεν αὐτ αἱ ὧραι· θύει ὁ αὐτὸς ταύρους τε, καὶ ἵππους μέλανας· τὸ γὰρ λευκὸν, ἀπιμότερον Ινδοὶ πέφυκεν τῆ μήδους, * πιμώτερον κ. εἰ, ε. μαι τ,
ὁ οἶμαι τὸ ἑαυτῷ χρῶμα. θύσαντα δ, καταποντοῦν φασι τῷ ποταμῷ χρυσοῦν μέδιμνον εἰκασμένον τῷ ἀπο-
B μετροῦντι σῖτον. καὶ ἐφ' ὅτῳ μὲν τοῦτο ποιεῖται ὁ βασιλεὺς, οὐ ξυμβάλλεσθαι δοκοῦσι Ινδοί· αὐτοὶ δὲ τεκμαίρεσθαι τὸ μέδιμνον καταποντοῦσθαι τῆδε, ἢ ὑπὲρ ἀφθονίας καρπῶν, ἃς γεωργοὶ ἀπομετροῦσιν, ἢ ὑπὲρ ξυμμετρείας τοῦ ῥεύματος, ὡς μὴ κατακλύσῃ τὰ γεώπολυς ἀφικόμενον. πορευθέντας δὲ αὐτοὺς ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἦγεν ὁ παρὰ
C τοῦ σατράπου ἡγεμὼν διὰ Ταξίλων, οὗ τὰ βασίλεια ἦν τῷ * Ινδῷ· σολοικῶ Γρ. Ινδικ.
δὲ εἰ τοῖς μὲν Ινδὸν, λίνῳ φασὶν ἐσθῆτι, καὶ ὑποδήμασι βύβλου, καὶ κυνῆ ὁπότε ὕοι· τὸν βύσσον δὲ τοῦ φανερωτέροις αὐτῷ φασιν ἐσθῆσθαι. τὴν δὲ βύσσον φύεσθαι δένδρῳ φασὶν ὁμοίου μὲν τῇ λεύκῃ τὴν βάσιν· παραπλησίου δὲ τῇ ἰτέᾳ τὰ πέ-
D τηλα. καὶ ἁθλεῖσθαι τῇ βύσσῳ φησὶν ὁ Απολλώνιος, ἐπειδὴ ἔοικε φαιῷ τείχωνι· καὶ ἐς Αἴγυπτον δὲ ἐξ Ινδῶν ἐς πολλὰ τῶν ἱερῶν φοιτᾷ ἡ βύσσος. τὰ δὲ Ταξίλα, μέγεθος μὲν εἰ τὴν Νῖνον, τετειχίσθαι δὲ ξυμμέτρως, ὡς περ αἱ Ελλάδες· βασίλεια δὲ εἰ * Μαν- κ. αὐδρὸς,
δρὸς, τὸν Πώρου ποτὲ ἀρχέλεω ἀρχοντος· νεὼν δὲ περὶ τὸ τεῖχος ἰδεῖν φασιν, οὐ πρὸ πολὺ τῶν ἑκατὸν ποδῶν
λίθου κογχυλιάτου· καὶ κατεσκευάσθαί τι ἱερὸν ἐν αὐτῷ, ἕτερον μὲν, ἢ κατὰ τὸν νεών·

τοσοῦτόν τε ὄντα, καὶ θελκίονα, θαυμάσαι δὲ ἄξιον· χαλκοῖ δὲ πάνυ ἐγκεκρότηνται, τοίχου ἑκάστου γεγραμμένοι. τὰ δὲ Γώρου τε, καὶ Ἀλεξάνδρου ἔργα, γεγράφαται ὀρυχάλκῳ, καὶ ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ, καὶ χαλκῷ μέλανι, ἐλέφαντες, ἵπποι, σταπῶται, κράνη, ἀσπίδες· λόγχαι δὲ, καὶ βέλη, καὶ ξίφη, σιδήρου πάντα. καὶ ὥσπερ λόγου δοκίμου γραφῆς, οἵᾳ εἰ Ζεύξιδος εἴη τι, ἢ Πολυγνώτου, ἢ Εὐφράνορος, οἱ τὸ θυμοειδὲς ἠσκήσαντο, καὶ τὸ θῦμον, καὶ τὸ εἰσιέναι τε, καὶ ἐξιέναι· οὕτω φασὶ κἀκεῖ διαφαίνεται. καὶ ξυνετέθησαν αἱ ὕλαι καθάπερ χρώματα. ἡδὺ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἦθος τῆς γραφῆς. ἀναθεὶς γὰρ ταῦτα μετὰ τὴν τοῦ Μακεδόνος τελευτὴν ὁ Γῶρος, νικᾷ αὐτοῖς ὁ Μακεδών, καὶ τὸν Γῶρον ἀνακτᾶται τετρωμένον, καὶ δωρεῖται τὴν Ἰνδικήν, ἑαυτοῦ λοιπὸν οὖσαν· λέγεται γὰρ καὶ πενθῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον ἀποθανόντα ὁ Πῶρος, ὀλοφύρασθαί τε ὡς φίλον, καὶ χρηστὸν βασιλέα. ζῶντός τε Ἀλεξάνδρου μετὰ τὴν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἀναχώρησιν, μήτε εἰπεῖν τι ὡς βασιλεύς, καὶ τοι ξυνεχωρουντος, μήτε πρᾶξαι τοῖς Ἰνδοῖς, ἀλλ' ὥσπερ σατράπης σωφρονούσης μεσὸς ἦν, καὶ πρᾶττεν ἐς χάριν τὴν ἐκείνου πάντα.

A magnũ sanè, sed *columnarum* arte & opere mirabili ornatũ. tabulæ enim æneæ parietes vndiq. tegebant, Pori, Alexandríque gestis insculptæ. Erant autem ex orichalco, argentóque & auro, atque ære nigro, elephanti, equi [cum sessoribus] milites; clypei quoque itidem, & galeæ: gladij verò, atque *lanceæ*, ceteráque huiusmodi tela ex ferro tota elaborata: atque vt probati
B scriptoris sermo testatur, opus tale erat, vt à Zeuxide vel Polygnoto, aut Euphranore factum iudicari possit, qui vmbras etiam atque spiritus, tum emissa, tum eminentia arte sua expressérunt. Tale quiddam & illic artificium conspici ferunt: materias autem quas diximus perinde atque colores insertas fuisse. Non iniucundum erat illic probitatem morum agnoscere,
C quæ ex tali sculptura denotabatur. Tabulas enim, quas dixi, Porus post mortem Alexandri in templo posuit: quanquam in his victorem describat Macedonem, qui vulneratum Porum regem constituit, & ei quicquid in India reliquum erat, donat. Traditur autem, Porum, audita Alexandri morte, collachrymasse, grauitérq. conquestum esse,
D quòd generosus benignúsq. rex mortuus esset. Quinetiam postquam ex India discessit Macedo, nunquam se regem Porus appellauit, quanquam id ei permisisset Alexander: neque sicut rex, sed tanquam Satrapa dominabatur: modestè cuncta in honorem Alexandri, & loquens, ac faciens.

De pugna Alexandri & Pori : ac victum fuisse Porum : sed eodem die & amisisse regnum, & dono accepisse. Hinc disputatio de pictura & coloribus : déque Aiace Timmachi.

CAP. X.

NEQVE verò permittit ratio, quæ de Poro feruntur prætermittere hoc loco. Priusquam enim Indiam intraret Alexander, amicorum quidam Poro consulebant, vt cum gentibus, quæ trans Gangem & Hypasim fluuium habitant, societatem iniret. Nunquam enim in India intraturum Alexandrum asserebant, vbi totam in vnum senserit conspirasse. Quibus ille respondit: Si mihi tantæ vires non sunt, vt sine sociis saluus esse non possim, melius profectò est non regnare. Renuncianti cuidam Darium regem appellatum fuisse, respondit Porus: At vir appellatus non est. Elephantum, quo in pugna vti debebat, coram adductum gubernator ostendens: Iste, inquit, ô rex, te feret. Imò verò, inquit Porus, ego ipsum feram, si vir mihi similis ero. Suadentibus amicis, vt flumini sacrificaret, ne Macedonum rates susciperet, neque transitum Alexandro facilem præstaret: Non est, inquit, arma tentantium supplicare. Post pugnam verò, in qua ab Alexandro vir diuinus, multóque naturam humanam excedens iudicatus est, amicorum cuidam dicenti: Si tu venienti Alexandro supplex cedere voluisses, nec prælio victus esses, nec vulneratus, nec tot ex Indis periissent: Ego, inquit, cùm audissem Alexandrum præter ceteros homines ambitiosum, cogitabam, si supplex humilísque cessissem, fore vt ipse me ignauum seruum: sin armatus restitissem, generosum regem iudicaret; & admiratione potiùs, quàm misericordia dignum.

al. leg. & admirationem potius quã misericordiam excitare volebam.

A Οὐ ξυνχωρεῖ μοι ὁ λόγος ἀφηγεῖσθαι, ἃ περὶ τοῦ Πώρου τούτου ἀναγράφουσι. πρὸς διαβάσης γὰρ τοῦ Μακεδόνος ὄντος, καὶ ξυμβαλλόντων αὐτῷ ἐπιτηδείων, τοῖς ὑπὲρ τὸν Ὑφασίν τε, καὶ τὸν Γάγην ποταμὸν ποιεῖται ξυμμαχίας· ἃ γὰρ δὴ πρὸς τὸ Ἰνδικὸν πᾶσαν ξυμφρονήσας στρατεύσεσθαί ποτε αὐτόν· εἰ τοιοῦτόν ἐστι μοι, ἔφη, τὸ ὑπήκοον, ὡς B μὴ σώζεσθαι δίχα ξυμμάχων, ἐμοὶ βέλτιον τὸ μὴ ἄρχειν. ἀπαγγείλαντός γὴ αὐτῷ τινος ὅτι Δαρεῖον * εἴρηκε, βασιλέα, ἔφη, δῶρα δὲ οὔ. τὸν γὲ ἐλέφαντα ἐφ' οὗ μαχεῖται ἔμελλε, κοσμήσαντός ποτε τοῦ ὀρεωκόμου, καὶ εἰπόντος, οὗτός σε, ὦ βασιλεῦ, οἴσει, ἐγὼ μὲν οὖν, ἔφη, τὸν, ἢν γε αὐτὸς ἐμαυτῷ ὅμοιος γίγνωμαι. γνώμῃ γὲ ποιησάμενος θῦσαι C αὐτὸν τῷ ποταμῷ ὡς μὴ δέξαιτο τὰς Μακεδόνων σχεδίας, μηδὲ πόρος τῷ Ἀλεξάνδρῳ γένοιτο· καὶ ἔστιν, ἔφη, τὰ ὅπλα ἐχόντων τὸ καταφρονεῖσθαι. μετὰ δὲ τὴν μάχην, ὅτε τῷ Ἀλεξάνδρῳ θεῖός τε, καὶ ὑπὲρ τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπείαν ἔδοξεν, εἰπόντος τινὸς ξυμφοιτητῶν, εἰ D γὰρ προσεκυνήσας διέβης, ὦ Πῶρε, ἔφη, ἂν ἡττηθεὶς μαχόμενος, οὔτ' ἂν τοσοῦτοι Ἰνδῶν ἀπώλοντο, οὔτ' ἂν αὐτὸς ἐτέτρωσο· ἐγὼ δὲ Ἀλέξανδρε, εἶπε, φιλοτιμότατον ἀκόων ξυνῆκα, ὅτε προσκυνήσαντα μὲ, δοῦλόν με ἡγήσῃ, πολεμήσαντα δὲ, βασιλέα· καὶ θαυμάζεσθαι μᾶλλον * ἄξιον, ἢ ἐλεεῖσθαι.

* ἀξίωσε.

καὶ οὐκ ἐψεύσθην. φράσων γὰρ ἐ- A Neque certè me fefellit opinio: talemμαυτὸν οἷ Ἀλέξανδρος εἶδε, πάντα namque me ipsum exhibens, qualem ipse sensit Alexander, vno, eodémque die omnia amisi, recepíque. Talem igitur hunc Indum historici referunt, aiúntque illum pulcherrimum omnium Indorum fuisse: proceritate autem corporis tanta, quanta post Troiana tempora nemo extitit: fuisse quoque admodùm adolescentem, quando cum Alexandro pugnauit. Sed nos ad instituta redeamus. Dum Apollonius, sociíque in templo moram traherent, quoad rex de ipsorum aduentu certior fieret: conuersus ad Damidem Apollonius, ô Damis, inquit, censésne aliquid esse picturam? Certè, inquit ille: si quid est & veritas. Quid autē efficit ars huiusmodi? Colores, inquit, miscet inter se omnes: vt cœruleum viridi; & album nigro, & rubicundum pallido. Tunc Apollonius: Hos verò cuius causa, quæso, permiscet? Neque enim aspectus duntaxat gratia miscere puto, sicut puellæ quandoque flores miscent. Imò verò, inquit Damis, imitationis causa id faciunt: vt per eos canis, aut aut equi, aut nauis, aut hominis imaginem exprimant, aut aliud quoduis eorum, quæ sub sole sunt. Quinetiam solis ipsius aliquando similitudinem referunt, & illum quandoque ostendunt quadrigis vehi, sicut hoc ipso in loco apparet: nonnunquam cœlum ipsum calefacere, quando & ætherem ipsum, & Deorum domos lustrando describit. Imitatio igitur quædam, ô Damis, pictura est: inquit Apollonius. Imò verò nihil aliud: nisi enim hoc efficiat, ridicula quædam res profectò videbitur, colores temerè fortuitóque disponens. Tunc Apollonius: Quid autem illa, quæ in cœlo quandoq; distractis ab inuicem nubibus apparent: vt centauri, hircones, cerui, lupi etiam, aut equi, *Aristoph. in Nebul.*

μαυτὸν οἷ Ἀλέξανδρος εἶδε, πάντα
ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ καὶ ἀπώλεσα καὶ ἐκ-
τησάμην. τοιοῦτον μὲν δὴ Ἰνδὸν τοῦ-
τον ἱστοροῦσι. μεγέθει δὲ φασὶν αὐ-
τὸν κάλλιστον Ἰνδῶν, καὶ μῆκος, ὅσον
οὔπω τινὰ ἀνθρώπων τῷ μετὰ τοὺ
τρωϊκοὺς ἄνδρας. εἶναι δὲ καὶ μειρά-
κιον, ὅτε τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπολέμει. ὧν δὲ B
διέτεινον ἐν τῷ ἱερῷ χρόνον, πολὺς
ἦν ὃς ἐγίνετο, ἕως αὖ ἀγγελθῇ τῷ βα-
σιλεῖ ξένους ἥκειν, ὦ Δάμι, ἔφη, ὁ
Ἀπολλώνιος, ἔστι τι γραφικὴ; εἴ γε,
εἶπε, καὶ ἀληθής. θεάσῃ δέ τι καὶ ἡ τέχνη
αὕτη; τὰ χρώματα, ἔφη, ξυγκεράν-
νυσιν, ὁπόσα εἰσί· τὰ κυανᾶ, τοῖς βα-
θυχείοις, καὶ τὰ λευκὰ, τοῖς μέλασι,
καὶ τὰ πυρρὰ, τοῖς ὠχροῖς. ταυτὶ δὲ C
ἦλθε ὃς ὑπὲρ τίνος μίγνυσιν; οὐ γὰρ
ὑπὲρ μόνου τοῦ ἅπτεσθαι, ὥσπερ αἱ κο-
ρεῖναι*. ὑπὲρ μιμήσεως, ἔφη, καὶ τὰ
κυνία τε ἐξεικάσαι, καὶ ἵππον, καὶ
ἄνθρωπον, καὶ ναῦν, καὶ ὁπόσα ὁρᾷ ὁ
ἥλιος· ἤδη δὲ καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν
ἐξεικάζει, ποτὲ μὲν ὑπὸ τεττάρων
ἵππων, οἷος καὶ ἐνταῦθα λέγεται φαί-
νεσθαι· ποτὲ δ' αὖ, καὶ διαπυροῦντα D
τὸν οὐρανόν. ἐπεισὶν αἰθέρα ὑ-
πογράφῃ καὶ θεῶν οἶκον. μίμησις ἂν
ἡ γραφικὴ, ὦ Δάμι; τί δὲ ἄλλο, εἶ-
πεν· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο θεάσοι, γελοῖα
δόξει χρώματα ποιοῦσα εἰκῇ. τὰ
δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔφη, βλεπόμενα,
ὑπὸ αἰ νεφέλαι διασπαθῶσιν ἀπ'
ἀλλήλων, οἷον κενταύρους, καὶ τραγε-
λάφους, καὶ νὴ Δί' οἱ λύκοι τε, καὶ ἵπποι,

& huiuſmodi alia? an etiam cuiuſ-
dam artis aliquid imitari volentis
hoc opus eſſe dices? Mihi quidem
ſic eſſe videtur, inquit Damis. Pi-
ctor igitur Deus eſt, inquit Apol-
lonius. Itaque volatili curru quan-
doque relicto, quo delatus huma-
na, diuináque gubernat, huiuſ-
modi ludibria depingens ſedet, ſicut
pueri in arena pingere ſolent. Hæc
audiens Damis erubuit. Pudebat e-
nim ſibi talia verba excidiſſe, atque
incautè differendo eò perductum eſ-
ſe, vt tam abſurda concedere coge-
retur. At Apollonius ipſum non de-
ridens (neque enim in redarguendo
acerbus erat) non hoc, inquit, puto
voluiſſe te dicere, ô Damis: ſed eiuſ-
modi nubes nullius rei ſigna, aut
imagines eſſe, ſed caſu, quantum ad
Deum attinet, ipſas per cœlum de-
ferri: Nos verò, qui à natura princi-
pium imitationis habemus, talia fin-
gimus, & opinamur. Hoc ipſum, in-
quit Damis, putandum eſt: verisi-
milius namque eſt ſic ſe rem habe-
re. Duplex igitur eſt, ô Damis, imi-
tatiua ars: & vnam quidem manu
dicemus, & mente, quod voluerit,
imitari: atque hanc pingendi artem
eſſe, atque picturam: alteram verò
mente duntaxat atque animo ſimi-
litudines fingere, & imitari. Minimè
verò, inquit Damis, duplicem imi-
tatiuam artem dicendam puto: ſed
perfectiorem eſſe picturam dicen-
dum eſt, quæ poteſt, & mente, &
manu ſimilitudines rerum exprime-
re: Alteram verò particulam huius
eſſe, cùm per ipſam videamus ali-
quem mente duntaxat quippiam
imitari: quamuis pictor non ſit, ne-
que ad illa exprimenda ſciat mani-
bus vti. *Numquid, ô Damis,* (inquit)
*etiam manum ictu aliquo aut morbo
mutilatus? Ita per Iouem, reſpondit. ve-
rùm is quoque qui neque ſtylum vllum*

A ἡ φήσῃς, ἆρ' οὐ μιμητικῆς ἂν ἔργα;
ἔοικεν, ἔφη. ζωγράφος οὖν ὁ θεὸς,
ὦ Δάμι, καταλιπὼν τὸ πλοῖον ἅρ-
μα, ἐφ' οὗ πορεύεται, διακοσμῶν
τὰ θεῖά τε, καὶ τὰ ἀνθρώπεια, κά-
θηται τότε ὡς ὁ ἀϋτοφῶν τε, καὶ
γράφων ταῦτα, ὥσπερ οἱ παῖ-
δες ἐν τῇ ψάμμῳ; ἠρυθρίασεν ὁ
Δάμις, ἐς οὕτως ἄτοπον σφᾶς πεσεῖν
B δόξαντος τοῦ λόγου. οὐχ ὑπειδὼν
οὖν αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος· οὐδὲ γὰρ
πικρὸς πρὸς τοὺς ἐλέγξεις ἦν· ἀλλὰ
μὴ τοῦτο, ἔφη, βουλομένου λέγειν, ὦ Δά-
μι· τοσαῦτα μὲν ἀσημά τε, καὶ ὡς
ἔτυχε διὰ τοῦ οὐρανοῦ φέρεσθαι, τό-
γε ἐπὶ τῷ θεῷ· ἡμᾶς δὲ φύσις τὸ
μιμητικὸν ἔχοντας, ἀναῤῥυθμίζειν
τε αὐτὰ, καὶ ποιεῖν. μᾶλλον, ἔφη,
τοῦτο ἡγώμεθα, ὦ Ἀπολλώνιε· πι-
C θανώτερον γὰρ, καὶ πολλῷ βέλτιον.
διὰ τί ἄρα ἡ μιμητική, ὦ Δάμι. καὶ
τὴν μὲν, ἡγούμεθα οἵαν τῇ χειρὶ ἀ-
πομιμεῖσθαι καὶ τῷ νῷ· γραφι-
κὴν δὲ εἶναι ταύτην· τὴν δὲ αὖ,
μόνῳ τῷ νῷ εἰκάζειν. οὐ διττὴν,
ἔφη, ὁ Δάμις· ἀλλὰ τὴν μὲν,
τελεωτέραν ἡγεῖσθαι χρεών ἐστι, γρα-
φικὴν γε οὖσαν, ἣ δύναιτο καὶ τῷ
D νῷ, καὶ τῇ χειρὶ ἐξεικάσαι. τὴν
δὲ ἑτέραν σμικρᾶς μέρος, ἐπει-
δὴ ξυνίησι μὲν, καὶ μιμεῖται τῷ
νῷ· καὶ μὴ γραφικός τις ὢν, τῇ
χειρὶ δὲ οὐκ ἂν εἰς τὸ γράφειν
αὐτὰ χρήσαιτο. ἆρα, ἔφη, ὦ Δά-
μι, πεπηρωμένον τὴν χεῖρα ὑπὸ
πληγῆς τινος ἢ νόσου; μὰ Δί' εἶ-
πεν· ἀλλ' ὑπό τε μὴ γραφικοῦ

γρ. τὰ οὖσαν ἢ δυνάται

πνὸς ἥφθαι, μηδὲ ὀργάνου πνὸς ἢ χρώματος· ἀλλ' ἁμαθῶς ἔχειν τὸ γράφειν. οὐκοῦν, ἔφη, ὦ Δάμι, ἄμφω ὁμολογοῦμεν μιμητικὴν μέν, καὶ φύσεως τοῖς ἀνθρώποις ἥκειν, τὴν γραφικὴν δέ, καὶ τέχνης· τοιγὰρ καὶ τὴν μὲν τοῖς πλαστικῇ φαίνοιτο. τί γὰρ δὴ ζωγραφίαν αὐτὴν, οὗ μοι δοκεῖς μόνον τὴν διὰ τῶν χρωμάτων ἡγεῖσθαι. καὶ γὰρ ἓν χρῶμα εἰς αὐτὴν ἤρκεσε τοῖς γε ἀρχαιοτέροις τῶν γραφέων· καὶ προσιέναι, τεθαρρῶν, εἶτα πλείονων ἥψατο. ἀλλὰ καὶ γραμμῇ, καὶ τὸ αὖθις χρώματος, ὃ δὴ σκιᾶς τε ξύγκειται, καὶ φωτὸς ζωγραφίαν προσήκει καλεῖν. καὶ γὰρ καὶ αὐτοῖς ὁμοιότητα τὸ ὁρᾶται, εἰδός τε, καὶ νοῦς, καὶ αἰδὼς, καὶ θρασύτης· καί τοι χωρὶς χρωμάτων ταῦτα. καὶ οὔτε αἷμα σύσημαίνει, οὔτε κόμης τινὸς, ἢ ἰουλίου ἄνθος· ἀλλὰ μονοχρόπως ξυνιστάμενα, τῷ τε ξανθῷ ἀνθρώπῳ ἔοικε, καὶ τῷ λευκῷ. κἂν τούτων τινὰ τῶν Ἰνδῶν λευκῇ τῇ γραμμῇ γράψωμεν, μέλας δόξει. τὸ γὰρ ὑπόσιμον τῆς ῥινὸς, καὶ ὀρθοὶ βόστρυχοι, καὶ ἡ περιπὴ χλοὺς, καὶ ἡ περὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, οἷς ἐκπλήξεις, μελαίνει τὰ ὀφθέντα, καὶ Ἰνδὸν ὑπογράφει τοῖς γε μὴ ἀνοήτως ὁρῶσιν. ὅθεν εἰποιμὶ ἂν καὶ τοὺς ὁρῶντας τὰ τῆς γραφικῆς ἔργα, μιμητικῆς δεῖσθαι. οὐ γὰρ ἂν ἐπαινέσειέ τις ⟨τὸν⟩ γεγραμμένον ἵππον, ἢ ταῦρον, μὴ τὸ ζῶον ἐνθυμηθεὶς, ὧν εἰκασεν. οὐδ' ἂν τὸν Αἴαντά τις ⟨τὸν⟩ Τιμομάχου ἀγαθείη, ὃς δὴ ἀναγέγραπται αὐ-

A *contigerit, neque instrumentum vllum coloremve. sed pingendi imperitus planè fuerit.* In hoc igitur, inquit Apollonius, ambo consentimus imitandi facultatem à natura hominibus aduenire, pingendi verò peritiam ab arte proficisci: quod etiam de fingendi arte dicendum censeo. Picturam verò ipsam arbitrari mihi videris non ex coloribus duntaxat constare, quandoquidem vnus tantùm color veteribus illis pictoribus satis erat: posteriores verò quatuor adhibuere: inde paulatim pluribus, ac pluribus vsi sunt. Quinetiam lineamentis quibusdam absque vllo colore nonnumquam pingunt: quam picturam ex vmbra duntaxat, luminibúsq. constare dicendũ est. In ipsa enim rei similitudo cernitur, etiam forma, & mens, & pudor, & audacia, quamuis coloribus tales affectus careant. Neque verò sanguinem, neque comarum, aut pubescentis barbæ florem non exprimit: sed quamuis simpliciter, vnóque modo compositа, flaui hominis, aut albi similitudinẽ repræsentant. Quinimo si Indum ex his quendam albis lineamentis designauerimus, tamen quasi nigrum se aspicientibus offert. Nasi enim simitas, & erecti capillorum cincinni, tum genarum eminentia, & stuporis imago quædam oculis circunfusa denigrat ea, quæ ab oculis alba conspiciuntur, atque illum qui pictus est, Indum esse rectè considerantib. demonstrat. Quapropter non absurdè dixerim eos, qui picturam aliquam aspiciunt, imitatiuæ illius, quam diximus, facultatem indigere. Nemo enim rectè laudabit pictum equum, aut taurum, nisi qui animal illud mente intueatur, cuius similitudinem pictura demonstrat. Neque verò Timomachi Aiacem, qui furens ab illo pingitur,

rectè

rectè contemplari quisquam potest, nisi illum mente conspiciat, & imaginetur: interfectis apud Troiam armentis mœstum sedere, ac de propria morte cogitare. Hæc autem, ô Damis, quæ nunc intuemur Pori iussu fabricata opera, non sculpturæ solùm esse dicemus, quoniam picturis simulantur; neque rursus picturæ duntaxat opus, quoniam ex ære fabricata conspicimus: sed hominem vnum sculpturæ simul, picturæque peritum illa perfeciſſe putandum est: qualis ab Homero in Achillis clypeo fabricando Vulcanus inducitur. Plena enim illic sunt omnia interficientium, atque interfectorum, & terram madere sanguine diceres, quamuis ænea esset.

A τῶ μεμιωὼς, εἰ μὴ ἀναλάβοι τὶς τῷ νοῶ Αἴαντος εἴδωλον, ἢ ὡς εἰκὸς αὐτὸν ἀπεκτονότα τὰ σὺν τῇ Τροίᾳ βυκόλια, καθῆσθαι ἀπειρηκότα, βουλεύοντα ποιούμενον ἐς ἑαυτὸν τῷ κτεῖναι· ταυτὶ δὲ, ὦ Δάμι, τὰ τοῦ Πώρου δαίδαλα, μήτε χαλκευτικῆς μόνον ἀποφαινώμεθα γεγραμμένοις ἔοικέναι· μήτε γραφικῆς, ἐπειδὴ ἐχαλκεύθη· ἀλλ' ἡγώμεθα σοφίᾳ αὐτὰ, γραφικόν τε, καὶ χαλκευτικὸν σύα ἄνδρα, οἷος δή ποτε καὶ Ὁμήρῳ τοῦ Ἡφαίστου δοκεῖ τεῦξαι τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδα ἀναφαίνεται. μεστὰ γὰρ καὶ ταῦτα ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων· καὶ τὴν γῆν αἵματῶσθαι φήσεις, χαλκῆν οὖσαν.

Apollonium ductum fuisse ad Indorum Regem: tum de domibus Vrbis, & templo margaritis constrato. Deinde qui sermo habitus fuerit inter Apollonium & Phraotem regem: deque eius modestia & temperantia: & quòd Græcæ linguæ rex peritus fuerit. CAP. XI.

DVMISTI talia inter se colloquuntur missi à rege nuntij, vnà cum interprete superuenere, nunciantes regem tridui hospitem asciuisse Apollonium. Neque enim licere diutius peregrinis in vrbe morari: ipsumque præterea ducebant in regiam. Ciuitas autem quibus muris circundata sit, antea diximus. Ferunt autem ipsam ordinatè, atque Attico more angiportis concisam. Domos autem si quis extrinsecus aspiciat, vno tantùm tabulato habitari censebit. Introeuntibus autem diuersa sub terram habitacula variis profunditatis gradibus distincta se se offerunt. Templum autem Solis vidisse ferunt, in quo suspensus erat

C Τοιαῦτα συνδιάζοντι τῷ ἀνδρὶ, ἐφίσανται παρὰ τοῦ βασιλέως ἄγγελοι, καὶ ἑρμηνεύς, ὡς ποιοῖτο αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ξένον ἐς τρεῖς ἡμέρας· μὴ γὰρ πλέονων νενομίσθαι τοὺς ξένους ἐνομιλεῖν τῇ πόλει· καὶ ἡγοῦντο αὐτὸν ἐς τὰ βασίλεια. ἡ πόλις δὲ ὡς μὲν ἔχει τὸ τεῖχος, εἴρηκα. φασὶ δὲ ὡς διάκοπτος τε, καὶ Ἀττικῶς τοὺς στενωποὺς τετμήται. κατεσκεύασται τε οἰκίας, εἰ μὲν ἔξωθεν ὁρῷη τὶς αὐτὰς, ἕνα ἐχούσας ὄροφον· εἰ δὲ εἴσω παρέλθοι τὶς, ὑπογείους ἤδη, καὶ ἐσβεβηκυίας ἴσα τοῖς ἄνω τοῖς ὑπὸ τῇ γῇ. ἱερὸν δὲ ἰδεῖν Ἡλίου φασὶν, ᾧ

D

H

ἀνεῖτο Αἴας ἐλέφας, καὶ ἀγάλματα Αλεξάνδρου χρυσᾶ, καὶ Πώρου ἕτερα· χαλκοῦ δὲ ἦν ταῦτα μέλανος. ⓐ ὃ δὴ ἱεροῦ τοίχοι, πυρσαῖς λίθοις, ὑπαστράπτῃ χρυσὸς, αὐγὴν σιδηρίτιδι ἐοικυῖαν ἀκτῖνι. τὸ δὲ ἔδος αὐτὸ, μαργαρίτιδος ξύγκειται, ξυμβολικὸν ζώπυρον· ᾧ βάρβαροι πάντες ἐς τὰ ἱερὰ χρῶνται. οἴκοι δὲ τὰ βασίλεια, οὔτε ὄγκον ἰδεῖν φασιν οἰκοδομημάτων, οὔτε δορυφόρους, ἢ φύλακας, ἀλλ' οἷα δὴ τὰς τῶν λαμπρῶν οἰκίας, ὀλίγοις οἰκέτας· καὶ διαλεχθῆναι τῷ βασιλεῖ δεομένοις, τρεῖς οἶμαι, ἢ τέτταρας, ⓒ ⓦ κόσμον τῶν ἀγαθῶν, ἢ τὰ ἐν Βαβυλῶνι φλεγμαίνοντα. καὶ πολλῷ πλέον εἴσω παρελθόντες· καὶ γὰρ τὸν ἀνδρῶνας, ⓒ τὰς στοὰς, καὶ τὴν αὐλὴν πᾶσαν, κεκολάφθαι φασίν. ἔδοξεν οὖν τῷ Απολλωνίῳ φιλοσοφεῖν ὁ Ινδός· καὶ παρασπάμενος ⓦ ἑρμηνέα, χαίρειν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, φιλοσοφοῦντά σε ὁρῶν. ἐγὼ δὲ ὑπερχαίρειν, ἔφη, ἐπειδὴ οὕτω περὶ ἐμοῦ οἴει. τοῦτο δὲ νενόμισται παρ' ὑμῖν, εἶπεν, ἢ σὺ τοῖς νόμοις ταῖς τῶν ἀρχὴν καταστήσω; σωφρόνως, ἔφη, νενομισμένῳ, σωφρονέστερον χρῶμαι. καὶ πλείστων μὲν ἔχω ἀνθρώπων· δέομαι δὲ ὀλίγων· τὰ γὰρ πολλὰ τῶν φίλων τῶν ἐμαυτοῦ ἡδέως. μακάριος δὲ θησαυρὸς, εἶπεν, εἰ χρυσοῦ, ⓒ ἀργύρου αἰτηθεὶς τοῖς φίλοις. ἐξ ὧν ἀναφύεταί σοι πολλά τε, καὶ ἀγαθά. καὶ μὴν καὶ φυτοῖς ἐχθροῖς, ἔφη, κοινωνῶ τοῦ πλούτου. σὺ γὰρ ἀεί ποτε διαφόροις τῇ χώρᾳ

A Aiax eburneus, & Alexandri aureæ ſtatuæ. Ex aduerſo autem regis Pori ſtatuæ ex ære nigro poſitæ erant. Parietes verò templi rubris marmoribus, ignis fulgorem imitantibus veſtiuntur: quibus congruè interpoſitum aurum radiantis fulminis fulgorem referebat. Pauimentum miſtis cemento margaritis ſtratum erat: quod barbarorum in templis plerique ſeruant. In regia verò nullam ædificij pompam inueniſſe perhibent, non cuſtodes, non ſatellites; B ſed velut in clarorum ciuium domibus paucos familiares, & qui regis colloquium expectabant, tres, aut ad ſummum quatuor homines: quo apparatu longè magis lætatus eſt Apollonius, quàm tumidis, ampulloſiſque Babyloniæ pompis. Ingrediens verò multò magis gauiſus eſt, quòd * andronas, & porticus, & omnino totam aulam modeſtiæ, frugalitatiſque plenam offendit: quod C Apollonio ſatis fuit argumenti Indum regem philoſophiæ deditum eſſe. Quapropter iuxta interpretem conſiſtens, Gaudeo, inquit, ô rex, cùm te videam philoſophiæ dare operam. Ego verò, inquit rex, multò magis gaudeo, quòd talia de me opinaris. Tunc Apollonius, Num vobis, inquit, hæc legibus præfinita ſunt, an tu ipſe regnum ad hanc viuendi normam, rectitudinémque conſtituiſti? Ego, inquit rex, modeſtè inD ſtitutis legibus, modeſtiùs etiam vtor, & opes poſſideo plures, quàm ceteri homines: paucis autem indigeo: mearúmque rerum plurimas amicorum eſſe cenſeo. Beatus igitur es, ait Apollonius, tali theſauro: ſiquidem aurum, atque argentum amicis poſtponis*, à quib. multa tibi bona proueniunt: quandoq. etiã inimicis, inquit ille, diuitias meas impertio. Barbaros enim quõdã regioni

Virorum conclauia.

Ex Theognide, φίλοις χρυσὸς π& ἀργύρου αἰτηθεὶς Ἀξιος.

huic infestos, & crebris incursionib. A fines meos vexantes pecuniis subigo, & ipsis tanquã custodib. regnum defẽdo, ita vt neq. ipsi fines meos inuadãt, & sibi finitimos Barbaros nobis alioquin permolestos coërceant. Interroganti autẽ Apollonio num etiã Porus tributa illis impendere cõsueuerit: Porus, inquit, rex bellum amabat: ego autem pacem. His verbis ita captus est Apollonius, adeóq; illi amore deuinctus, vt aliquãdo Euphratem quendã à philosophia aberrantẽ increpans dixerit: ego Phraoté Indum (hoc enim regi nomen fuit) honoris causa nominare vereor. Cùm Satrapa propter magna beneficia à rege susceptа, mitram auream variis gemmis ornatã capiti imponere vellet: Ego, inquit rex, si huiusmodi delicias amarem, nunc tamen præsente Apollonio eas repudiarem, atque à capite remouerem: verùm cùm nunquã antea tali sim vsus ornatu, quonã pacto nũc talia gestarẽ, hospitísq. & mei pariter oblitus? Interroganti autẽ Apollonio regẽ quali victu vteretur, respondit: Ego vinũ tantisper bibo, quoad Soli sacra facio: his autem quæ in venationib. capio, socij, amicíq. vescuntur: mihi enim exercitatio ipsa satis. Epulę autẽ meæ sunt olera, & * palmæ medulla & palmulæ, & quæcunque hortus flumine irrigatus subministrat. Multa quoque mihi præbent arbores, quas ego his manibus colo. Hæc audiens, valde gaudebat Apollonius, in Damidem crebrò respiciens. Inde vbi de itinere ad Brachmanas faciendo satis collocuti fuere: eum qui ex Babylonia venerat itineris ducem hospitem suum fieri rex iussit, eo more, quo ceteros inde venientes excipere

Theophr. 1. hist. pl. Dioscor.

ταύτη βαρβάρους προσοικοῦντας, καταδρομαῖς χρωμένους ἐς τὰ ἐμὰ ὅρια, ὑποποιοῦμαι τούτοις τοῖς χρήμασι, καὶ δορυφορεῖταί μοι ὑπ' αὐτῶν ἡ χώρα· καὶ ἅτε αὐτοὶ ὑπὲρ τὰ ἐμὰ φοιτῶσι, τοὺς τῶν ὁμόρων αὐτοῖς βαρβάρους ἀνείργουσι, χαλεπὰς ὄντας. ἐρωμένῳ γὰρ αὐτῷ ἐστὶν Ἀπολλωνίῳ, εἰ καὶ Πῶρος αὐτοῖς ἐτέλει χρήματα, Πῶρος, εἶπε, πόλεμον ἤρα· ἐγὼ δὲ, εἰρήνης. παύου τοῖς λόγοις τούτοις ἐχρῆτο τὸν Ἀπολλώνιον· καὶ οὕτως ἠπίστει, ὡς Εὐφράτῃ ποτὲ ἐπιπλήττων μὴ φιλοσοφοῦντι· ἡμεῖς γὰρ ἀλλὰ τὸν Ἰνδὸν Φραώτην αἰδούμεθα φαύλως ὄνομα γὰρ τῷ Ἰνδῷ ἦν τοῦτο σατράπης δέ, ἐπεὶ μεγάλων ὧν ἀξίου, βεβλημένος αὐτὸν ἀναδήσασθαι μίτρᾳ χρυσῇ κεκοσμημένῃ λίθοις ποικίλοις, ἐγὼ, ἔφη, εἰ μὴ τῷ ζῆν τούτων τὰ τοιαῦτα ἦν, οὐκ ἠτησάμην αὐτὰ νῦν, καὶ ἀπέρριψα τῆς κεφαλῆς, Ἀπολλωνίῳ συντυχών· οἷς γὰρ μήπω πρότερον ἀναδεῖσθαι ἠξίωσα, πῶς ἂν νῦν κοσμοίμην, τὸν μὲν ξένον ἀγνοήσας, ἐμαυτὸν δὲ σπλαγχνόμενος; ἤρετο αὐτὸν καὶ διαίτης ὁ Ἀπολλώνιος. ὁ δὲ, οἶνον, ἔφη, πίνω τοσοῦτον ὅσον τῷ ἡλίῳ σπένδω· ἃ δ' ἂν σὺν θήρᾳ λάβω, ταῦτα οἰτοῦνται ἕτεροι· ἐμοὶ δ' ἀπόχρη τὰ γεωμανθάνειν. τὰ δὲ ἐμὰ σιτία, λάχανα, καὶ φοινίκων ἐγκέφαλοι, καὶ ὁ καρπὸς τῶν φοινίκων, καὶ ὁπόσα μοι ὁ ποταμὸς κηπεύει. πολλὰ δέ μοι καὶ ἀπὸ δένδρων φύεται, ὧν γεωργοὶ αἱ δὲ αἱ χεῖρες. ταῦτα ἀκούων ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπεδήλου τε, καὶ ἐς τὸν Δάμιν θαμὰ ἐώρα. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς διελέχθησαν περὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας, τὸν μὲν παρὰ τοῦ Βαβυλωνίου ἡγεμόνα, σπέλυσε ξενίζων, ὥσπερ εἰώθει, τοὺς ἀπὸ Βαβυλῶνος

ἥκοντας. τὸν δὲ παρὰ τὸν σατράπου, ἀπιέναι λαβόντα ἐφόδια. αὐτὸς δὲ λαβόμενος τῆς τοῦ Ἀπολλωνίου χειρός, καὶ κελεύσας ἀπελθεῖν τὸν ἑρμηνέα, ἆρ' αὖ, ἔφη, ποιήσομέ με συμπότην; ἤρετο αὐτὸν φωνῇ Ἑλλάδι. ὁ δὲ Ἀπολλωνίου, καὶ τοῦ χαίρειν καὶ ὅς ἀρχῆς οὕτω διελέγου φήσαντος· ἔδεισα, ἔφη, φράσαι δόξαι, μὴ γινώσκων ἐμαυτὸν, μηδ' ὅπη βαρβάρων εἶ με δοκεῖ τῇ τύχῃ. σοῦ δὲ ἡττηθείς, ἐπειδὴ καὶ σὲ ὁρῶ ἐμοὶ χαίροντα, καὶ ἡδυπαθῶ ἐμαυτὸν κρύπτειν· ὡς δὲ μέσος εἰμὶ τῆς Ἑλλήνων φωνῆς, καὶ πολλοῖς δηλώσω. τί οὖν εἶπεν, καὶ αὐτὸς ἐπήγαγες ἐμοὶ τὸ συμποσίου; ἀλλ' ἐμέ σοι κελεύει ἐπαγγέλλειν; ὅπου σε, ἔφη, βέλτιον ἐμαυτοῦ ἡγοῦμαι· τὸ γὰρ βασιλικὸν σοφία ἔχει. καὶ ἅμα ἦγεν αὐτὸν, ἔνθα οὗτος ἀμφ' αὐτὸν, οὗ πρὸ εἰώθει λούεσθαι. τὸ δὲ βαλανεῖον, παραδρόμου ἓν σταδίου μῆκος· ᾧ μέσον κολυμβήθρα εὐρεῖα ἐρρύκει, πηγαῖς ἐνδεχομένη ποτίμου τε, καὶ ψυχροῦ ὕδατος. τὰ δὲ ἐφ' ἑκάτερα, δρόμοι ἦσαν. ἐν οἷς ἀκοντίζων, καὶ δίσκῳ Ἑλληνικὸν ζῆπον ἑαυτὸν ἤσκει. καὶ γὰρ τὸ σῶμα ἔρρωτο ὑπό τε ἡλικίας· ἑπτὰ γὰρ, καὶ εἴκοσι γεγονὼς ἔτη ἦν· ὑπό τε τοῦ ὧδε γυμνάζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἔχοι, ἐπήδα εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγυμνάζετο ἑαυτῷ τῷ νεῖν.

A consuecuit, eúmque in Satrapæ cuiusdam domum duci præcepit, omnifariam commeatibus abundè traditis. Ipse verò rex manu capiens Apollonium, remoto interprete Græcis verbis interrogauit, an se vellet conuiuio excipere. obstupenti autem Apollonio, & cur non statim à principio secum ita locutus esset, interroganti, inquit rex, Ne B fortè nimis audax viderer, quasi qui non satis me ipsum agnoscerem, quem barbarum facere Fortunæ placuisset: nunc autem tui amore victus, vbi te meis bonis gaudere cognosco, diutius te celare non potui, quòd sim Græcæ locutionis peritus: idque tibi plurimis argumentis ostendam. Cur autem, inquit Apollonius, me ad conuiuium non inuitasti, sed inuitari à C me maluisti? quia te, inquit rex, præstantiorem esse arbitror. Regalius enim est ceteris omnibus sapientia. Hæc dicens, Apollonium, ceterósque eius socios ad balnea deduxit, vbi ipse lauari consueuit. Is autem locus erat hortus longitudine stadij vnius: cuius in medio lacunar defossum erat, fontes aquæ dulcis, frigidæque in se recipiens. D Vtrinque verò spatia erant ad currendum idonea, in quibus iaculo & disco rex more Græcorum se exercebat, in flore tunc constitutus ætatis (annum enim agebat ætatis septimum supra vigesimum) atq; ad eiusmodi exercitationes assuetus fuerat. Vbi verò se satis exercuisse videbatur, insilire in aquam solebat, ibique aliquantum natando morari.

Apollonium cum rege ad conuiuium profectum : & quale conuiuium fuerit : Déque ſagittandi Indorum peritia. Hinc quales in Græcia, quales apud Indos eſſent philoſophi : quotóque ætatis anno inibi philoſophiæ dare operam aduleſcentes incipiant : quódque omni eos vitio carere oporteat : eſſe præterea, qui illos examinent, an philoſophia digni ſunt : ídque ex oculis, & ſupercilio, ac genis præcipuè cognoſci poſſe in conuiuio ab Rege narratum. CAP. XII.

POSTQVAM igitur omnes lauêre, ad conuiuium coronati proceſsêre. Ea namque apud Indos eſt conſuetudo, quotiens apud regem conuiuantur. Res autem memoratu digna videtur conuiuandi formam, modúmque referre, qui plenè, diſtinctéque à Damide ſcribitur. Rex* in lecto è ſtramentis facto accubat : iuxtáque ipſum ex agnatis eius ad ſummum quinque: ceteri ſedentes epulantur. Menſa verò vſque ad hominis genu ſublimis in medio ſtruitur : quam in ſemicirculum compoſitam triginta homines, quaſi chorus ad manducandum circunſiſtunt. In ipſa verò laurus ſternitur, alijque rami ſimiles myrto, quibus vnguentum ſtillat, quo vtuntur Indi. Menſæ autem piſces auéſque imponuntur : integri præterea leones, & capræ, & apri, necnon & tigrium clunes : ceteris enim animalis huius partibus veſci Indi prohibentur. Ferunt enim hoc animal cùm primùm naſcitur, priores pedes verſus orientem ſolem attollere. Comedendi autem conſuetudo talis ſeruatur. Exurgens enim ex propria ſede conuiua ad menſam accedit, & particula ab aliis, quæ diximus, animalibus abſciſſa, aut auulſa, in propriam ſedem reuertitur, panem quoque iugiter comedens. Vbi verò propemodum ſaturati ſunt, aurei, argenteíque crateres afferuntur : quorum ſinguli potoribus decem ſuffi-

Vit. grãmineo in thoro.

A Ὡς δὲ ἐλούσαντο, ἐβάδιζον ἐς τὸ συσσίτιον ἐστεφανωμένοι· τοῦτο γὰρ νενόμισται Ινδοῖς, ὅπῃ ἐς τὸ βασιλέως πίνωσιν. ἄξιον δὲ μηδὲ τὸ ῥῆμα παραλιπεῖν τοῦ τόπου, σαφῶς γε ἀναγεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Δάμιδος· διῴκηται μὲν γὰρ ὅπῃ σιβάδος ὁ βασιλεὺς, καὶ τῶν ξυσσιτίων μέχρι πέντε οἱ ἐγγύς· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες, ἐν θάκοις B συνιστῶσι. τράπεζα δὲ, ὥσπερ βωμὸς, ὕψος ἐς γόνυ ἀνδρὸς ἐξῳκοδόμηται, μέση κύκλον ἐπέχουσα χορὸν ξυμβεβλημένου ἀνδρῶν τεττάκοντα. ἐφ' οἷς δάφναι τε διαστρωννύουσι, καὶ κλῶνες ἕτεροι παραπλήσιοι μὲν τῇ μυρρίνῃ, φέροντες δὲ Ινδοῖς μύρον. ἐνταῦθα διάκεινται ἰχθῦς μὲν, καὶ ὄρνιθες. διάκεινται δὲ λέοντές τε ὅλοι, καὶ δορκάδες, καὶ σύες, C καὶ πτερῶν ὀσφύες. τὰ γὰρ λοιπὰ τῶν ἐπείων, παραιτοῦνται ἐδώδιμα· ἐπειδὴ τὸ ζῷον τοῦτο φασιν ὅταν πρῶτον γίνηται, τοὺς ἐμπροσθίους τῶν ποδῶν ἀνίσχοντι αἴρειν τῷ ἡλίῳ. καὶ ἀνίσταται μὲν ὁ δαιτυμών, φοιτᾷ πρὸς τὴν τράπεζαν. καὶ τὰ μὲν, ἀνελόμενος τούτων, τὰ δὲ, ἀποτεμών, ἀπελθὼν ἐς τὴν ἑαυτοῦ θάκον, ἐμπίπλαται, θαμινὰ ἐπεσθίων τοῦ ἄρτου. ὅπῃ δὲ ἱκανῶς ἔχωσιν, ἐσφέρονται κρατῆρες ἀργυροῖ τε, καὶ χρυσοῖ δέκα συμπόταις ἀποχρῶντες*, D

ſic quod ſequitur redundat.

εἷς· ἀφ' ὧν πίνοισι κύψαντες, ὥς- A
περ ποπίζόμβροι. μεταξὺ ὃ πίνοντες,
ἐπεισάγονται ἀγερωχίας ὑπευν-
δρώους, καὶ οὐκ ἔξω τῆς σπουδάζ-
ειν. παῖς γὰρ ἷς ὥσπερ τῶν ὀρχη-
στρίδων, ἀνεπήλατο κούφως, σω-
αφιεμένου βέλους ἐς τὸ ἄνω· καὶ
ἐπειδὴ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἠλώετο,
χ. ὑπαίρων σκυβίσα ὁ παῖς, *ὑπεραίρων ἑαυ- B
τὸν τοῦ βέλους· καὶ ἀμελήσαντι τῆς κυ-
βίσεως, ἕτοιμα ἰὼ βεβλῆσθαι. ὁ γὰρ
τοξότης πρὶν ἀφιέναι, περιᾴ τοὺς
ξυμπότας, ὑπεδήκνυς τὴν ἀκίδα,
καὶ δίδους ἔλεγχον τοῦ βέλους· καὶ
τὸ σφενδόνης ὃ τοξεύσαι, καὶ τὸ ἐς
τεῖχα ἰέναι· ὡς δὲ ἐαυτὸν
σκιαγραφῆσαι βέλεσιν αἰεσῶται πρὸς
σανίδα· σπουδάζοισιν οἱ τοῖς πό- C
τοις, καὶ κατορθοῦσιν αὐτὰ μεθύον-
τες. ὁ μὲν περὶ Δάμιν, ἐξε-
πλήττοντο αὐτὰ, ὡς δύσκοπα, καὶ τὴν
ξυμμετρίαν τῆς τοξείας ἐθαύμα-
ζον. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος (ξυνεστίᾳ
γὰρ τῷ βασιλεῖ ὁμοδιαίτῳ ὄντι) τού-
τοις μὲν ἤπιος προσεῖχε· πρὸς δὲ
τὸν βασιλέα, εἰπέ μοι, ὦ βασιλεῦ, D
ἔφη, πόθεν οὕτως ἔχεις φωνῆς Ἑλ-
λάδος; φιλοσοφία τε ἡ περὶ σέ,
πόθεν ἐνταῦθα; οὐ γὰρ ἐς διδασκά-
λους γε οἶμαι διαφέρειν, ἐπεὶ μη-
δὲ ἐν πνὰς σὺν Ἰνδοῖς εἰκὸς διδασ-
κάλους τούτου. γελάσας οὖν ὁ βα-
σιλεὺς, ὁ μὲν παλαιοὶ, ἔφη, τὰς
ἐρωτήσεις τῶν καταπλεόντων ἐποιοῦν-
το, εἰ λῃσαί εἰσιν· οὕτως αὐτὸ, καί-
τοι χαλεπὸν ὄν, κοινὸν ἡγοῦντο. ὑμεῖς

cere posse videantur; atque ab his tanquam ex flumine potantes incuruati bibunt. Post potationem verò strenuitates exercent sanè periculosas; non tamen à studio, diligentiáque alienas. Puer enim, quasi vnus eorum qui in orchestra saltant, expeditus in medium *prosilibat*, dum sagitta in sublime emitteretur; & cum multũ à terra distaret, puer in caput prouolutus transiliens subducebat se à iaculo, nõ ignarus si paulum in saltu aberrasset, sagitta se transfixum iri. Sagittarius enim priusquam sagittam emittat, conuiuantes circuit sagittæ cuspidem ostentans, & illius, si qui fortè experientiam capere voluerint, facultatem præbens. Funda etiam adeò subtiliter iaculantur, vt [emisso lapide, aut glande] pueri extremos duntaxat capillos attingant: Sunt autem & qui tabulæ innixi filij sui sagittis *extrema, quasi vmbram, leuiter perstringant.* Talia sedulò in conuiuiis exercent Indi, & quanquam etiã quandoque ebrij sint, rectè tamen peragunt. Ea videntes Damis sociíque stupebant, & sagittando *collimandi* exactissimam peritiam admirabantur. Verùm Apollonius iuxta regem accubans, qui eodem quo & ipse victu vtebatur, non multùm tabulis, ludísque mentem adhibebat: sed ad regem conuersus interrogabat, vnde Græcas literas, & quã sciebat philosophiam, didicisset: cùm nulli occurrerent apud Indos talium disciplinarum præceptores. Subridens autem rex, Maiores, inquit, nostri cunctos ad hæc loca nauibus appellentes interrogabant, an piratæ essent: Adeò vitium hoc, quamuis sit magnum, commune omnibus esse arbitrabantur. Vos

Thucyd. lib. 1.

autem Græci non interrogatis eos qui ad vos accedunt, an sint philosophi: adeò id, quod omnium, quæ sunt apud homines diuinissimum est, quibusvis sine discrimine contingere posse arbitramini: & hoc apud vos, quasi prædationis genus est quoddam. Tibi namque similem inueniri in philosophia perhibent neminem: plurimos autem apud vos esse audio, qui tanquam alienam rem philosophiam deprædantes, eáque tanquam veste ineptè tamen se induentes, elati incedunt vestem trahentes alienam. Et certè sicut prædones, qui innumeris pœnis se obnoxios esse cognoscunt, in deliciis degunt: eodem modo apud vos philosophiæ prædones feruntur Veneri, ac ventri indulgere, & vestibus mollissimis vti. Huius autem mali causam esse arbitror leges vestras. Si quis enim numisma adulterinum cuderit, capite plectitur: si quis etiam pupillum circumuenerit, aut aliud quippiam fecerit eiuscemodi. Philosophiæ verò * simulatores, aut corruptores, nulla, vt audio, apud vos lex coërcet: nec vllus huic rei magistratus præficitur. Verùm apud nos pauci admodum philosophiam attingunt, & hi tali ratione probantur. Opus est enim adolescentem decem & octo annos natum (hoc enim tempore, etiã, vt arbitror, apud vos pubertas dicitur) penes fluuium Hypasim ad eos venire, ad quos tu etiam perrexisti: atque antea publicè profiteri ipsum oportet se operam philosophiæ daturum, vt liceat volentib. à tali incœpto prohibere, *si quidem minimè purus à* scelere ad philosophandum accedat. Scelus autem dico primùm à patre, matréve proueniens. cauendum enim ne quid ab illis turpitudinis sortiatur: néve ab eorum pa-

δέ μοι δοκεῖτε τοὺς ἀπαντῶντας ὑμῖν ἐρέσθαι, μὴ φιλόσοφοί εἰσιν; οὕτως αὐτό, καί τοι πόσον τῶν καθ' ἀνθρώπους ὄν, ᾗ τοῖς ἀπτυχόσιν ὑπάρχειν οἴεσθε. καὶ ὅτι μὲν ὑμῖν ταυτὸν τῷ λησταῖν ἐστιν, οἶδα. ὁμοίως μὲν γάρ σοι ἀνδρὶ οὐ φασιν εὐτυχεῖν τοὺς ἐν πολλοῖς, ὥσπερ σκυλεύσαντας αὐτὸ ἕτερον, περιβεβλῆσθαί τε αὐτὸ ἀναρμόστως, καὶ ζῆν, ἁβρείαν ἐσθῆτα ἀπατύροντας. καὶ νὴ Δί' ὥσπερ οἱ λησταὶ τρυφῶσιν, εἰδότες ὅτι ὑπὸ τῇ δίκῃ κεῖνται· οὕτω κἀκείνοις φασὶ γαστρί τε δίδοναι, καὶ Ἀφροδισίοις, καὶ ἀμπεχόνῃ λεπτῇ. τὸ δ' αἴτιον, νόμοι ὑμῖν οἷμαί εἰσιν. εἰ μὲν τὸ νόμισμα παραφθείροι τις, ἀποθνήσκειν αὐτόν· καὶ παιδί, εἴ τις πράγματα παρέχοι· ἢ καὶ οἶδ' ὅ, τι ἀπὸ τούτου. τοὺς δὲ τὰ φιλοσοφίαν ὑποβαλλομένους, ἢ παραφθείροντας, οὐδεὶς οἶμαι νόμος οὐδ' ὑμῖν ἴσχει, οὐδὲ ἀρχή τις ἐπ' αὐτοὺς τέτακται. οὐδ' ἡμῖν δ', ὀλίγοι μὲν τὰ φιλοσοφεῖν ἅπτονται· δοκιμάζονται δ' ὧδε· χρὴ νέον; ἐπτακαίδεκα ἔτη γεγονότα τυγχάνειν· τοῦτο δ' οἶμαι καὶ οὐδ' ὑμῖν ἐφήβου μέζον· ὑπὲρ τοῦ Υφασιν ποταμὸν ἐλθεῖν παρὰ τοὺς ἄνδρας, οἷς * σὺ ὥρμησας, εἰπόντα δημοσίᾳ πρότερον ὅτι * φιλοσοφήσῃ, ἵν' ᾖ τοῖς βουλομένοις ἀρχὴν αὐτοῦ, εἰ μὴ καθαρὸς φοιτῴη. καθαρὸν δὲ λέγω, πρῶτον μὲν τὸ ἐς πατέρα καὶ μητέρα ἥκον, μὴ περὶ αὐτοὺς ὀνείδους τις ἀναφαίνοιτο· εἶθ' οἱ τούτων

* συμπλάστας.

* φιλοσοφήσοι.

γονεῖς, καὶ γίτον γένος εἰς δύω, μὴ ὑβριστής τις, ἢ ἀκρατὴς, ἢ χρημαλιστὴς ἄδικος. ὅταν δὲ μηδεμία ἐλπὶ περὶ τούτοις διαφαίνηται, μηδὲ σίγμα ὅλως μηδὲν, αὐτὸν ἤδη διορᾶν τὸν νέον, καὶ βασανίζειν, πρῶτον μὲν, εἰ μνημονικός· εἶτα, εἰ καὶ φύσιν αἰδήμων, ἀλλὰ μὴ πλαττόμενος ἔστω· μὴ μύθυσικὸς, μὴ λίχνος, μὴ ἀλαζὼν, μὴ φιλόγελως, μὴ θρασὺς, μὴ φιλοθίδορος· εἰ παίζῃς ὑπήκοος ἢ μὴ παίζῃς ἢ διδασκάλων, εἰ παιδαγωγῶν ἐπὶ πᾶσιν· εἰ μὴ κακὸς περὶ τὸ ἑαυτὸ ὠραν. τὰ μὲν δὴ τοῦ γεγαμένων αὐτὸν, καὶ οἱ ἐκείνους γείναντο, σὺν μάρτυρων ἀναλέγονται, καὶ γραμμάτων, ἃ δημοσίᾳ κεῖνται. ὅπου γὰρ τελευτήσῃ ὁ Ἰνδὸς, φοιτᾷ ἐπὶ θύρας αὐτοῦ μία ἀρχὴ τεταγμένη ὑπὸ τῶν νόμων ἀναγράφειν αὐτοῦ, ὡς ἐβίω. καὶ ψευσαμένῳ τι, ἢ ψευσθέντι τῷ ἀρχοντι, ἐπιτιμῶσιν οἱ νόμοι, μὴ ἄρξαι αὐτὸν ἔτι ἀρχῆς μηδεμίας, ὡς παραποιησάντα βίον ἀνθρώπου. τὰ δὲ τῆς ἐφήβων, ἐς αὐτὸ τοῦτο ὁρῶντες, ἀναμανθάνουσι. πολλὰ μὲν γὰρ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀνθρωπίνων ἠθῶν ἐρμηνεύουσι, πολλὰ δὲ καὶ ὀφρύσι, καὶ παρειαῖς κεῖται, γνωματεύειν τε, καὶ θεωρεῖν, ἀφ' ὧν σοφοί τε, καὶ φυσικοὶ ἄνδρες, ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ εἰδώλα, τοῖς νοῖς τῆς ἀνθρώπων διαθέσεων. μεγάλων γὰρ δὴ ἀξιουμένης φιλοσοφίας ἐνταῦθα, καὶ πρὸ τοῦ παρὰ Ἰνδοῖς τούτου ἔχοντος, ἀνάγκη πᾶσα σὺν βασανίζεσθαί τε ἰόντας ἐπ' αὐτὴν ἴοντας, ἐλέγχοις τε ὑποβεβλῆσθαι μυρίοις. ὡς μὲν δὴ διδασκάλοις αὐτὸ ποιούμεθα, καὶ ἐς δοκιμασίαν ἡμῖν τὸ φιλοσοφεῖν ἥκει, σαφῶς εἴρηκα.

rentibus vsque ad genus tertium rursus pergentibus: quo in genere quæritur, ne quis eorum contumelioſus, aut incontinens, aut auarus, aut iniuſtus fuerit. Vbi autem in ipſis nulla vitiorum macula reperitur, tum aduleſcentis mores diligenter inſpiciunt, multipliciter illum tentantes, ac probãtes: & primò quidem an ingenio, ac memoria valeat, experiuntur, an ſit natura verecundus, & non aſtu ad tempus id ſimulans. Deinde an ſit ebrioſus, aut gulæ deditus, an iactator, an ridiculus, an audax, an cõuitiator, an parẽtib. aut doctorib. inſtitutoribuſve vſquequaq; obtẽperãs, an formoſitate ſua abutens. & quibus quidem parentibus ortus quiſque ſit: & illi rurſus ex quibus geniti; teſtibus comprobatur, & in tabulis relatum publicè cuſtoditur. Cùm enim Indorum quiſpiam obierit, tunc magiſtratus, cui hoc muneris lege mandatum eſt, ad mortui fores accedens, ſingillatim eius acta, moréſq. ſcribit. Quòd ſi in mendacio deprehenſus, aut deceptus ipſe vnquam fuerit, hac multatur pœna, vt nullo amplius magiſtratu aut dignitate fungi poſſit, quia communem hominum ſocietatẽ mentiendo fraudauerit. Qui autem ad examinandos iuuenes eliguntur, multa ex eorum aſpectu coniiciunt. Oculi namque mores hominum pleroſque indicant. Multa etiam in ſuperciliis, genísque poſita ſunt, ex quibus ſapientes, & naturæ periti homines imagines velut in ſpeculo aſpicientes, quæ mens illis, quódque ſit ingenium contemplantur. Cùm enim magno in honore apud Indos habeatur philoſophia, neceſſe eſt omnibus modis probatos eſſe, qui ad eam percipiendam accedunt. Quo pacto igitur probatos adoleſcentes præceptoribus tradimus philoſophiæ, ſatis oſtẽdimus.

Narratio Phraotæ regis de parentibus ſuis, & ſeipſo: vt ſcilicet pater adhuc adoleſcens regno eiectus, philoſophiæ apud ſapientes operam dederit, ipſéque Græcas literas edoctus à patre ad eos ipſos ſapientes philoſophiæ gratia miſſus fuerit; ac defunctus parentibus ab amicis paternis in regnum reuocatus. CAP. XIII.

QVOD autem ad me attinet, ita contingit. Ego ab auo rege, qui itidem, atque ego Phraotes dicebatur, originem duco. Pater autem meus *vir** priuatus fuit. Nam cùm defuncto parente puer admodum relictus eſſet, tutores duo ex cognatis ſecundum leges Indorum gubernationem eius ſuſceperunt, & quæ in regno agenda erant, nec benignè, nec modeſtè gerebant. quapropter odioſi, moleſtíque iis eſſe cœperunt, qui imperio ſuberant: multáque in eos maledicta, conuitiáque vulgò iactabantur. Potentiores igitur quidam contra illos coniurantes, ſolemni celebritate, dum ſcilicet Indo flumini ſacrificarent, eos aggreſſi interfecêre. Ipſi verò occupato regno ſeſe dominos conſtituerunt. Patris igitur agnati de ipſius ſalute ſoliciti, cùm eſſet annos natus circiter ſexdecim, ad regem (qui penes Hypaſim fluuium regnabat) eum miſerunt. Eſt autem id regnum hoc ipſo, quod ego poſſideo, longè maius: regio autem plurima ex parte amœniſſima & bene fortunata. Volenti autem regi in filium ſibi adoptare, non aſſenſus eſt pater meus, nolle ſe, inquiens contra fortunam pugnare, quæ iam ſemel ipſum regno priuauerat, atque ab eo petiit, vt ſibi liceret apud eos, qui ſapientes illic habebantur, philoſophari. Sic enim toleratu faciliora ſibi fore putabat domeſtica mala. *Volenti autem regi, eum ad paternum imperium reducere vltrò*, reſpondit: Si me verè philoſophantē agnoueris, reduces in regnū:

Τοῦ μὲν δὴ ὧδ' ἔχει. ἐγὼ μὲν πάππου βασιλέως ἐκγυόμην, ὃς ἦν μοι ὁμώνυμος· πατὴρ δὲ ἰδιώτου. καταλειφθεὶς δὲ κομιδῇ νέος, ἐπίτροποι μὲν αὐτῷ ἐγένοντο δύο τῶν ξυγγενῶν, κατὰ τοὺς τῶν Ἰνδῶν νόμους· ἐπιτροπεύω δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ τὰ βασιλικά. οὐ χρηστῶς, μὰ Δία οὐδὲ ξυμμέτρως· ὅθεν βαρεῖς τοῖς ἐπιχωρίοις ἐφαίνοντο, καὶ ἡ ἀρχὴ κακῶς ἤκουε. ξυστάντες οὖν ἐπ' αὐτοὺς τῷ διαπλῷ λίνες, ἐπιθέμενοι σφίσιν ἐν ἑορτῇ, κτείνουσι τῷ Ἰνδῷ θύοντας. αὐτοί τε ἐπειασθέντες τῇ ἀρχῇ, ξυνέφερον τὰ κοινά. δείσαντες οὖν ἐξυγχωρεῖς τῷ πατρὶ μήπω σὺν καὶ δέκα ἔτη γεγονότι, πέμπουσιν αὐτὸν ἐπὶ τοὺς Φασίν, παρὰ τὸν ἐκεῖ βασιλέα· πλέονων δὲ ἡ ἐγὼ ἀρχή· καὶ δαίμων ἡ χώρα παρὰ πολὺ τῆς σύνεγγυς. βουλομένου δὲ αὐτῷ τοῦ βασιλέως παῖδα ποιεῖσθαι, τοῦτο μὲν ἀρνήσασθαι, φήσας μὴ φιλονεικεῖν τῇ τύχῃ ἀφηρημένῃ αὐτὸν τὸ ἀρχεῖν. ἐδεήθη δὲ αὐτὸν ξυγχωρῆσαι φιλοσοφῆσαι βαδίσαντι παρὰ τοὺς σοφούς. καὶ γὰρ αὖ καὶ ῥᾴον καρτερῆσαι τὰ οἰκοι κακά. βουλομένου δὲ τοῦ βασιλέως καὶ κατάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν πατρῴαν ἀρχήν, εἰ γνησίως ἔφη, φιλοσοφοῦντα ἀγαθοὶ, κάταγε·

εἰ δὲ μή, ἔα με οὕτως ἔχειν. αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ σοφοῦ ἥκων, μεγάλων αὖ, ἔφη, παρ' αὐτῷ τυχεῖν, εἰ τὸ παιδὸς ἐπιμεληθείη, γενναίου τὴν φύσιν ἤδη ὄντος. ὁ δὲ, καταδόντες τι σὺν αὐτῷ, πλέω ἠσπάσαντο προθυμίαν τῆς αὐτοῦ σοφίας· καὶ προθύμως ἐπαίδευον προσκείμενον πάνυ τῷ μανθάνειν. ἑβδόμῳ δ' ἔτει νοσῶν ὁ βασιλεὺς, ὅτε δὴ καὶ ἐτελεύτα, μεταπέμπει αὐτὸν, ἢ κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς ἀποφαίνει τῷ υἱῷ· τὴν δ' θυγατέρα ὁμολογεῖ προῖκα οὖσαν. ὁ δὲ, ἐπειδὴ τὸ βασιλέως υἱὸν εἶδε, κολάκων, ἢ οἴνου, καὶ τῶν τοιούτων κακῶν ἥττω, μεστόν τε ὑποψιῶν πρὸς αὐτὸν, οὐ μοι ἔφη, ταῦτ' ἔχε, καὶ τῆς ἀρχῆς ἅπασης ἐμφορεῖ· καὶ γὰρ δίκαιος μὴ δι' τὴν προσήκουσαν ἑαυτῷ βασιλείαν κτήσασθαι δυνηθέντα, θεμιτὸν εἶναι τὴν μὴ προσήκουσαν ἔχειν. ἐμοὶ δὲ τὴν ἀδελφὴν δίδου· ἴσθι γὰρ μόνον ἀποχρῆ μοι τῶν σῶν. καὶ λαβὼν τὸν γάμον, ἔπλει πλησίον τῶν σοφῶν, οὐ κώμους ἐπὶ δυσὶ μόσιν, ἃς ἐπέδωκε τῇ ἀδελφῇ ὁ βασιλεὺς εἰς ζώνην. γίνομαι τοίνυν ἐγὼ τοῦ γάμου τούτου. καί με ὁ πατὴρ τὰ Ἑλλήνων παιδεύσας, ἀγὰ παρὰ τοῦ σοφοῦ, πρὸ ἡλικίας ἴσως. δώδεκα γάρ μοι τότε ἦν ἔτη. ὁ δὲ, ἔπρεφον ἴσα τῇ ἑαυτοῦ παῖδα· οὓς γὰρ αὖ ὑποδέξονται τὴν Ἑλλήνων φωνὴν εἰδότας, ἀγαπῶσι μᾶλλον ὡς ἐς τὸ ὁμοιοῦσθαι αὐτοῖς ἤδη προσήκοντας. ἀποθανόντων δέ μοι τῶν γονέων, οὐ μετὰ πολὺ ἀλλήλων,

A sin minus, sinito me priuatim eo modo vitam degere. His auditis rex ipse ad sapientes vnà profectus, maximas gratias se illi relaturum esse pollicitus est, si in erudiendo generosum puerum, & clarissimis parentibus ortum, curam, diligentiámque adhibuissent. Illi verò præclarum quid in illo conspicati, libenter operam suam obtulêre: inde studium omne, diligentiámque in illo erudiendo posuerunt. Ipse quoque
B mentem animúmque totum ad percipiendas disciplinas conuertit. Post annos verò septem rex aduersa valetudine correptus, quæ & vitæ finem illi attulit, à sapientibus reuocatum patrem meum heredem regni, æquo iure cum filio reliquit, & nubilem filiam illi despondit vxorem. Mortuo deinde rege, cùm animaduerteret pater meus regis filium assentatorib. gaudere, & vino, & huiusmodi voluptatibus deditum, erga
C se quoque suspitiosum nimis esse: tu, inquit, hæc omnia tibi habe, regnũque totum, vt placet, guberna. Stultũ est enim qui regnũ ad se iure pertinẽs habere non possit, nimis audacter in alieno regnare velle. Mihi verò sororẽ tuam cõcede. hoc enim solùm de reb. tuis habere mihi satis est. Accepta itaq. vxore in loca sapiẽtib. finitima secessit habitatum, vbi vicos septem amœnissimos sub ditione habebat, quos ei dotis *nomine rex tra-
D diderat. Me igitur ex tali natũ cõiugio pater cùm Græcas literas docuisset, ad sapientes deduxit, citiùs fortasse, quã æquũ fuerat (erã enim annos dũtaxat duodecim natus.) Illi verò acceptũ me non secus, ac filiũ educauêre. Quos enim Græcis literis instructos accipiunt, multò magis diligũt, tanquam doctrinæ similitudine quadã, iam sibi deuinctos. Parentib. autẽ nõ longe matre post patrẽ defunctis,

* pro cingulo.

apud nos degebam, in paternos vi-
cos ad res meas curandas, me ire iuſ-
ſerunt, cùm iam ad annos ætatis de-
cem, & nouem peruenissem. Sed iam
vicos abſtulerat bonus auunculus:
ita, vt ne agellos quidem, quos pa-
ter ipſe poſſederat, mihi relinqueret:
cuncta ad ſuum regnum dictitans
pertinere: mihi verò ſummum be-
neficium eſſe, quòd vitam concede-
ret. Ego autem paucis pecuniis à li-
bertis maternis collectis, cum qua-
tuor duntaxat familiaribus in pau-
pertate degebam. Euenit autem, vt
tragœdiam, quam Heraclidarum vo-
cant, lectitanti nuntius quidam ſu-
peruenirет, epiſtolã afferens ab ho-
mine parenti meo quondam fami-
liariſſimo. Is me iubebat Hydraote
amne trãſmiſſo ad ſe venire auiti re-
gni recipiendi cauſa. Sperare enim
dicebat me faciliter id conſequi poſ-
ſe, niſi mihi deeſſem. Ego igitur tra-
gœdiam ab aliquo deorum mihi ob-
latam putans, omẽ & famam ſeque-
bar. Tranſmiſſo autem flumine, eo-
rum, qui regnum inuaſerant, alterum
interiiſſe audiui; alterum in hac ipſa,
vbi nunc ſumus, regia obſideri. Ve-
niebam igitur ſupplex & ſummo cla-
more quacunque iter facerem, inco-
larum auxilia implorans, & quiſnam
eſſem, & quo patre genitus, vocife-
rans. Aduentus quoque mei cauſam
eſſe narrabam, vt auitum regnum per
vim & fraudem ab iniuſtis poſſeſſo-
ribus diutiùs occupatum, reciperem.
Illi verò ſummo gaudio me excipie-
bant, & accedentes propius ſalu-
tabant, méque auo perſimilem exi-
ſtimantes, ſumma cum beneuolen-
tia complectebantur: & eorum ple-
rique pugiones & arcus ſecum fe-
rentes me comitabantur: & augeba-
tur continuò numerus, [& maior o-
ſtendebatur beneuolentia] Cum hac
itaq. multitudine ad ciuitatis portam

A αὐτοί με βαδίσαντες ἐπὶ τὰς κώ-
μας, κἀκέλευσαν ἐπιμεληθῆναι τῶν
ἐμαυτοῦ, γεγονότα σὺν ἕκαιδέκα ἔ-
τη. τὰς μὲν οὖν κώμας ἀφῄρητό με
ἤδη ὁ θρησὸς θεῖος, καὶ οὐδὲ τὰ χή-
διά μοι ὑπελίπετο τὰ κεκτημένα τῷ
πατρί. πάντα γὰρ δὴ τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ
προσθήκην αὐτὰ ἐμὲ δ' ἂν μεγά-
λων ἀπ' αὐτῶν τυχεῖν, εἰ μὴ ἐώη ζῆν.
B ἔρανον οὖν ξυλλεξάμενος παρὰ τῶν
τῆς μητρὸς ἀπελευθέρων, ἀκολούθους
ἔχων τέτταρας. καί μοι ἀναγιγνώ-
σκοντι τὸν Ἡρακλείδας, τὸ δρᾶμα,
ἐπέστη τις σύνθυρον, ἐπιστολὴν φέ-
ρων παρὰ ἀνδρὸς ἐπιτηδείου τῷ
πατρί. ὃς με κέλευσε διαβάν-
τα Ⓦ Ὑδραώτην ποταμόν, ξυλ-
λῆψεσθαι Ⓐ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς σύ-
ταυθα· πολλὰς γὰρ ἐλπίδας εἶ-
C μοι ἀνακτήσεσθαι αὐτὴν μὴ ἐλι-
νύσαι. τὸ μὲν δὴ δρᾶμα, θεῶν τις
οἴμαι ἐπὶ νοῦν ἤγαγε· καὶ εἰπόν-
μην τῇ φήμῃ. διαβὰς δὲ Ⓦ πο-
ταμὸν, Ⓐ μὲν ἕτερος, τῶν βε-
βιασμένων ἐς τὴν ἀρχὴν, τε-
θνάναι ἤκουσα· Ⓦ ὁ ἕτερος, σὺν
τοῖς βασιλείοις πολιορκεῖσθαι. τού-
τοις ἐχώρουν δὴ ξωτείνας, καὶ
D βοῶν πρὸς τοὺς σὺν ταῖς κώμαις,
οἳ ὧν ἔσχε Ⓦ, ὡς ὁ τοῦ θεῖος
εἴη υἱός· κἀ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν
ἐμαυτοῦ ἴοιμι. Ⓐ δὲ, χαίροντές τε,
καὶ ἀσπαζόμενοί με προὔπεμπον,
πλαπλήσιοι Ⓦ ἠθροίσθησαν τῷ πάν-
που. ἐγγυτέρω τε ἰὼν αὐτοῖς, καὶ
πόρρω· καὶ πλείους ἀεὶ ἐγινόμεθα.
καὶ προσελθόντα ταῖς πύλαις,

οὕτω τι ἀσμενοι ἐδέξαντο ⓓ σὺ- A venientem ciues omnes tam alacri,
ταῦθα, ὡς ἀπὸ τῦ βωμοῦ τῦ ἡλίυ promptóque animo suscepérunt, vt
δᾷδας ἀψαμένοι, πρὸ πυλῶν τε ex ara Solis accensis facibus obuiam
ἥκειν, ⓒ ἡγεῖσθαι δῶρο ἐφυμνοῦν- procedentes ad regiam vsque dedu-
τες πολλὰ τῷ πατρὶ, καὶ τῷ πάπ- cerent, multa in aui patrísque mei
πῳ· ⓕ ὃ εἴσω κηφῆνα, πρὸ τε laudem decantantes. eum verò, qui
τεῖχος εἵρξαν· καί τοι ἐμοῦ πρου- tanquam fucus regiam obtinebat, è
τουμένου μὴ τοιῷδε ζήτῳ ἀποθα- muris præcipitare voluerũt, nisi ego
νεῖν αὐτόν. pro illo precatus essem, ne tali morte
ipsum interimerent.

De Oxydracis, & eorum vrbe inexpugnabili: vt pote qui non armis, sed tonitruis, & fulminibus à Ioue missis hostes propulsent: Idque in Herculem & Bacchum visum olim fuerit. Quodque Ægyptius Hercules ad Gades venerit, non Thebanus. hinc longa disputatio viri magis somno capiantur, vinine, an aquæ potores. Deque medicamentis ad somnum, & Amphiarao vate. CAP. XIIII.

Ὑπολαβὼν ὃν ὁ Ἀπολλώνιος, Η- Hæc audiens Apollonius Hera-
ρακλεϊδῶν, ἔφη, καθόδον ἀτεχνῶς clidarum, inquit, reditum aper-
διηλυθας· καὶ ἐπαινετέοι οἱ θεοὶ τ διά- tè narras, & laudes maximè diis de-
νοίας, ὅτι χρυσαίῳ ἀνδρὶ ὑπὲ τὰ ἑαυτ C bentur, qui generoso viro in suum
σείοντι, ξυνήραντο τ καθόδου. Ἀλλ' regnum redeunti auxilium præstitê-
ἐκεῖνό μοι πρὸς τὴν σοφῶν εἰπέ, οὐ καὶ re. Verùm hoc de iis, quos dixisti,
ἐπὶ Ἀλεξάνδρῳ ποτὲ ἐγένοντο οὗτοι, sapientibus respondeas velim: an ij
καὶ ἀναχθέντες αὐτῷ, πρὸς τὸν οὐρανὸν sint, qui quondam ad Alexandrum
ἐφιλοσόφησαν; Ὀξυδράκαι, ἔφη, ἐκ- venientes secreta multa de cœlo, &
εῖνοι ἦσαν. καὶ ὃ ἔθνος ἔστι, ἐλευθεριάζ stellis cum illo philosophati sunt? O-
τε ἀεὶ, καὶ πολεμικῶς ἀσκῆτ. σοφίαν xydracæ, inquit rex, isti sunt. Quæ
τε μεταδιδόασι φασιν, οὐδὲν χρη- gens in libertate viuit, reíque bellicæ
σὸν εἰδότες· ⓖ ὃ ἀτεχνῶς σοφοὶ, κεῖνοι D etiam studet: & sapientiæ participẽ se
μὲν τοι τ Ὑφάσιδος, καὶ τ Γάγγ μέσοι. esse profitetur, cùm tamen nihil præ-
τὴν ὃ χώραν ταύτην ἐδὲ ἐπῆλθεν ὁ Α- clarum sciat. sed qui verè sapientes
λέξανδρος, ὅτι πρὸς τὰ ἐν αὐτῇ δείσας, sunt, inter Hyphasidem & Gangen
ἀλλ' οἶμαι τὰ ἱερὰ ἀπεσήμηνεν αὐτῷ. medij habitant: quam in partem
εἰ ὃ ἐς διέβη τ Ὑφασιν, καὶ τ πρὸς αὐ- nunquã venit Alexander, nihil sanè
τοὺς χλῦ ἠδυνήθη ἑλεῖν, ἀλλὰ πλὴν γε timens, quòd in illa regione esset,
πύργων, ἓν οἰκοῦσιν, οὐδ' sed, vt puto, reuerentia sacrorum
ἂν μυρίους μὲν Ἀχιλλέας, τετρακι- prohibitus est. Sciebat enim Hypha-
σμυρίους ὃ Αἴαντας ἄγων ποτὲ ἐλεφ- sidem fluuium transiri, & campos
vrbi adiacentes facilè capi posse: tur-
rẽ verò & vrbem, quam illi habitant,
nec si quis mille Achilles, & ter mille
Aiaces secum duxerit, capere vnquã
posset.

posset. Nec tamen ipsi in aciem prodeuntes dimicant, sed tonitruis, fulminibúsque ab Ioue missis hostes propulsant: cùm sacrosancti & amici deorum habeantur. Attamen Ægyptium Herculem & Bacchum, qui cum exercitibus Indiam lustrarunt, aduersus ipsos communi consilio militasse perhibent, omnis generis machinas secum ferentes, occupatísque agris ad vrbem accessisse. Ciues autem nihil contra molientes, illis visis quieti manebãt: sed cùm hostes iam vrbi propinquarent, repente tonitrua, fulguráque de cœlo frequẽter missa, armatos iam fugere compulerunt. Vbi & aureum clypeum abiecisse Herculem ferunt, quem sapientes illi monimenti causa in templo suspenderunt: tum propter conceptam de Hercule opinionem, tum ipsam clypei sculpturam. In ipso enim Hercules insculptus erat, terminos terræ penes Gades collocans, & montibus quasi columnis constitutis Oceanum excludens. Vnde manifestè satis colligi potest, non Thebanum Herculem, sed Ægyptium ad Gades venisse, ibíque terrarum terminos constituisse. Dum isti talia inter se loquerentur, homines ad tibiam cantantes superuenere. Interroganti autem Apollonio, quidnam hæc sibi vellet exultatio: Indi, inquit ille, huiusmodi cantibus regem admonent, quotiens dormitum pergit, vt bonis vtatur somniis: atque benignus erga subditos, & illis bene consulens surgat. Quonam igitur pacto, inquit Apollonius, ô rex, erga talia te habes, cùm isti te cantibus appellent? Non derideo, inquit ille. Opus est enim talia admittere legum gratia, cùm nulla tamen egeam admonitione.

A σαζ. οὐ γὰρ μάχονται τοῖς προσελθοῦσιν, ἀλλὰ διοσημείαις τε, καὶ σκηπτοῖς βάλλοντες, ἀποκρούονται σφᾶς, ἱεροὶ, καὶ θεοφιλεῖς ὄντες. Ⓦ γοῦν Ἡρακλέα Ⓟ Αἰγύπτιον, καὶ τὸν Διόνυσον, ξὺν ὅπλοις διαβαμόντας, τὴν Ἰνδῶν ἔθνος φασὶ μέν ποτε ἐλάσαι ἐπ' αὐτοὺς ἅμα, μηχανάς τε παλαμήσασθαι, καὶ τεῖχος ἀποπειρᾶ-
B σθαι. ὁ δὲ, αὐπροσφάτην οὐδὲν, ἀλλ' ἀτρεμεῖν, ὡς σφίσιν ἐφαίνοντο. ἐπεὶ δ' αὐτοὶ προσῆσαν, πρηνῆρες αὐτοὺς ἀπεώσαντο, καὶ βρονταὶ κάτω ῥεφόμεναι, καὶ ἐμπίπτουσαι τοῖς ὅπλοις· τήν τε ἀσπίδα χρυσῆν οὖσαν, ἀποβαλεῖν σφεῖ λέγεται ὁ Ἡρακλῆς. ὃ πεποίηται αὐτῷ ἀνάθημα Ⓐ
C θφοὶ, διά τε τὴν τῶ Ἡρακλέους δόξαν, διά τε τὸ σύντυπωμα τῆ ἀσπίδος. αὐτὸς γὰρ πεποίηται ὁ Ἡρακλῆς ὁρίζων τὰ Γάδειρα, καὶ τὰ ὄρη στήλας ποιούμενος, τόν τε Ὠκεανὸν ἐς τὸ ἔξω ἀπωθούμενος. ὅθεν δηλοῦται μὴ Ⓦ Θηβαῖ Ⓟ Ἡρακλέα, τὸν ὑπ' Αἰγύπτιον ἐπὶ τὰ Γάδειρα ἐλθεῖν, καὶ ὁρίσαι γῆν τε καὶ γῆς. τοιαῦτα διαλεγομένων
D αὐτῶν, ἐπεισῆλθεν ὁ ὑμὼν αὐλὸς ἅμα. ἐρομένῳ δὲ αὐτῷ τὸν Ἀπολλώνιον τὴν βασιλέα, ὅ,τι ἐθέλοι ὁ κῶμος, Ἰνδοὶ, ἔφη, φραστὴς τῷ βασιλεῖ ἀδόντων, ὅπως πρὸς τὸ καθεύδειν γίνηται, ὀνειράσι γε ἀγαθοῖς χρῆσθαι, χρησόν τε ἀνίσασθαι, καὶ ξύμβουλον τοῖς ὑπηκόοις. πῶς οὖν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, διάκεισαι πρὸς ταῦτα; σὲ γὰρ πρὸς αὐλοῦσιν. οὐ καταγελῶ, ἔφη. δεῖ γὰρ προσίεσθαι αὐτὰ τοῦ νόμου εἵνεκεν· φραστοῦ μέν τοι μηδεμιᾶς δεῖσθαι.

ὅσα γὰρ ὁ βασιλεὺς μέτριός τε, & χρηστῶς πεφύκοι, ταῦτα ἑαυτῷ χαρίζεται δήπου μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑπηκόοις. τοιαῦτα διαλεχθέντες, ἐκοιμήσαντο. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπεφαίνετο, αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἀφίκετο ἐς τὸ δωμάτιον, ὡς καθεύδων ἦ περὶ τὸν Ἀπολλώνιον. καὶ ὃς σκίμποδα ἐπιφλαφήσας, προσεῖπέ τε τὸν ἄνδρα, καὶ ἤρετο αὐτὸν ὅ, τι ἐνθυμεῖτο· οὐ γάρ που καθεύδεις εἶπεν, ὕδωρ πίνων, καὶ καταφρονῶν τοῦ οἴνου; οὐκοῦν καθεύδειν ἡγῇ, ἔφη, σὺ τοὺς ὕδωρ πίνοντας; καθεύδειν μέν, ἔφη, λεπτὸν δὲ ὕπνον, οὐ πρὸς ἄκροις αὐτῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐφιζάνειν φαμέν, οὐ τῷ νῷ. ἀμφοτέροις, εἶπε, καὶ ἴσως τῷ νῷ μᾶλλον. Εἰ γὰρ μὴ ἀφεμήσειν ὁ νοῦς, οὐδὲ ὑποδέξονται οἱ ὀφθαλμοὶ τὸν ὕπνον. ὡς μεμηνότες, οὐδὲ καθεύδειν δύνανται, διὰ τὴν τοῦ νοὸς πύησιν· ἀλλ' εἰς ἄλλα, καὶ ἄλλα ἀπείρους τὰς ἐννοίας, ταραχῶδες ἀναβλέποισι, καὶ ἀναιδέστερον, ὥσπερ οἱ ἀϋπνοι τῶν δρακόντων. ἐπεὶ τοίνυν, ὦ βασιλεῦ, εἶπε, σαφῶς ἡρμήνευται τὸ τοῦ ὕπνου ἔργον, καὶ ἅπερ δηλοῦται τοῖς ἀνθρώποις, σκεψώμεθα εἰ μειονεκτήσει τῷ ὕπνῳ τὸν μεθύοντες, ὁ τὸ ὕδωρ πίνων· μὴ σοφίζου, ἔφη, ὁ βασιλεύς· εἰ γὰρ μεθύοντα ὑποθήσῃ, οὐ καθευδήσει τοῦτο. βακχεύουσα γὰρ ἡ γνώμη, συνοδήσει τε αὐτὸν, καὶ ταραχῆς ἐμπλήσει. δοκοῦσί τοι πάντες οἱ ἐπὶ μέθης καταδαρθεῖν πειρώμενοι, ἀναπέμπεσθαί τε ἐς ὄροφον, & αὖ ὑπόγαιοι εἶναι, δίνῳ ἐμπεπωκέναι σφίσιν, οἷα δὴ περὶ Ἰξίονα λέγεται ξυμβαίνειν. οὐκοῦν οὐδὲ τὸν μεθύοντα,

A Quæcunque enim rex modestè, benignéque facit, ea illi maiorem gratiam & beneficium afferunt, quàm iis, qui eius imperio ditioníque subiacent. His dictis eorum vterq; dormitum abiit. Postquam verò dies illuxit, rex ad cubiculum venit, vbi Apollonius, sociíque eius dormiebant: scabellóque manibus propriis aptato supersedens, cùm salutasset Apollonium, quidnam meditaretur, interrogauit: Neq; enim dormire te
B nimium arbitror, cùm aquam bibas, & vinum contemnas. Tunc Apollonius, an non dormire censes eos, qui aquam bibunt? Dormire inquam opinor, rex inquit, sed perleuem somnum; & qualē dicimus summis oculis insidere, non autem menti. Imò verò, inquit Apollonius, vtroq. dormiunt: fortè etiam mente magis. Nisi enim quieta mens fuerit, nequaquā oculi somnum susci pient. Propterea furiosi homines dormire nequeunt, propter
C assiduam mentis agitationem; quæ cùm in alia ex aliis iugiter cogitando transiliat, toruè, impudenterque aspiciunt, sicut insomnes dracones. Quoniam igitur, ô rex, manifestè interpretari possumus, quid somnus operetur, quæq. hominibus detrimēta afferat, perquiramus quidnam sit, quod minores faciat somnos aquam bibētium, quàm ebriorum. Noli, inquit rex, sophisticis in disputādo sermonib. vti. Concedam enim, si ebriū
D ipsum supposueris, etiā non dormire. Debacchās enim & quasi furens animus multipliciter illum deuoluet, & plurimis implebit perturbationibus. Videntur enim sibi omnes, qui concepta ebrietate dormitare nituntur, nunc vsq; ad domorū culmen attolli, nunc rursus sub terram detrudi, & tali agitari vertigine, quali circumuolui Ixionem fabulæ perhibent. Non itaque de tali ebrio sum locutus,

ſed de eo, qui vinum bibens ſobrius tamè permanet, quíque contemplari, [& alia mentis opera exercere] poteſt: hunc ego magis meliúſque dormiturum dico, quàm qui tantummodo aquam bibit. His auditis Apollonius Damidem compellans, Cum vehemẽti, inquit, viro mihi inſtitutus eſt ſermo, & in diſputationibus exercitato. Videó, inquit Damis: atque hoc fortaſſe fuerit in* clunatrum incidere: & me quidem ratio, quam attulit valde mouet. *tempus* igitur eſt, cùm modò ſis experrectus, vt hanc de ſomno diſputationẽ abſoluas. Paululum ergo ſublato capite Apollonius, Quanto, inquit, nos, qui aquam bibimus, dulcibus ſomnis magis abundemus, quàm qui vinum bibunt, iam oſtendam, tuam rationem ſecutus. Quòd enim multis agitetur perturbationibus, & quaſi furiis quibuſdam vexetur ebriorum mens, rectè abs te dictum eſſe fateor. Videmus enim ebrietate correptos geminam lunam, geminum ſolem ſeſe videre arbitrari: alios non minus lapſos, & pene ſobrios nihil quidem tale cogitare, ſed lætitia geſtire & voluptate quadam perfundi: íd·que non ob aliquá præclaram actionem ab eis geſtam plerunque contingit. Alij verò forenſes orationes meditantur, cùm in foro nunquam ſint locuti: & ſe diuites putant, cùm nec drachmam poſſideant. Hi autem ſunt, ô rex, inſaniæ morbi. Ipſa enim lætitia mentes agitat. Plures enim vidi, qui bona quadam fortuna ſe potitos arbitrantes, ſomnum capere non poterant: ſed excitati in medium proſiliebant. Quod ſatis argumenti eſt, ipſa etiam bona, curas, ſolicitudinéſque præbere. Sunt autem & quædam medicamenta ad faciendum ſomnum excogitata, quæ ſi qui biberint, aut ſeſe iiſdem per-

ἀλλὰ τὸν πεπωκότα μὴ τὸ οἶνο, πίνοντα δ', θεωρεῖν ὡς καθεύδηϛ, καὶ ὡς πολλῷ βέλτιω τ' ἀοίνου. καλέσας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος Δάμιν, τὸν δηνὸν ἄνδρα, ἔφη, ὁ λόγος, καὶ σφόδρα γεγυμνασμένον τῷ διαλέγεσθαι. ὁρῶ, ἔφη· ἴσως τοῦτ' ἴσως ἰῶ γε Μελαμπύγου τυχεῖν· καὶμὲ δ' παύ αἱρεῖ ὁ λόγος, ὃν εἴρηκεν. ὥρα οὖν οἱ ἀφυπνίσαντι, ἀποτελεῖν αὐτόν. ἀνακουφίσας οὖν τ' κεφαλὴν ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ μὴν ὅσον, ἔφη, πλεονεκτοῦμεν οἱ τὸ ὕδωρ πίνοντες τοῦ γε σοῦ λόγου ἐχόμενοι. ὡς μὲν γὰρ τεταράχθαι ἡ γνώμη τοῖς μεθύουσι, καὶ μανικῶτερον διάκεισθαι, σαφῶς εἴρηκας· ὁρῶ μὲν γὰρ τοὺς μὲν καταχυμένους, διπλᾶς σελήνας δοκοῦντας βλέπειν, διπλοῦς δὲ ἡλίους· σὺ δ' ἅτε πεπωκότας, καὶν παύνηφωσιν, οὐδὲν μὲν τούτων ἡγουμένους, μεστοὺς δ' εὐφροσύνης, καὶ ἡδονῆς, ἣ δὴ τοσαύτη σφίσιν, οὐδὲ ἐξ εὐπραξίας πολλάκις. καὶ μελετῶσι δ' οἱ τοιῶτοι δίκας, οὐδὲ φθέγξαμένοί πω ἐν δικαστηρίῳ, καὶ πλουτεῖν φασιν οὐδὲ δραχμῆς αὐτοῖς σύνδυο οὔσης. ταῦτα δὲ, ὦ βασιλεῦ, μανικὰ πάθη. καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ ἥδεσθαι, διακινεῖ πλεῖστα γώμενον. καὶ πολλοὺς οἶδα τῶν σφόδρα ἡγουμένων εὖ τεθάφθαι, οὐδὲ καθεύδειν δυναμένους, ἀλλ' σπασθῶντας τὸ ὕπνου. καὶ τοῦτ' εἰκὸς τὰ παρέχειν φρονπίδας, καὶ ταραχάς. ἔστι δ' καὶ φάρμακα *ὕπνου, μεμηχανημένα τοῖς ἀνθρώποις· ὧν πόντες τ', καὶ ἀλλ-

* ὄνου;

ψάμμοι, καθεύδουσιν, ἐκτείναντες αὐτοὺς, ὥσπερ ἀποθανόντες. ὅθεν μετὰ πνῶ λήθης ἀνίστανται, καὶ ἄλλοσέ που μᾶλλον εἰσὶν, ἢ οὗπερ εἰσὶ δοκοῦσιν. ὅπου μὲν δὴ τὰ πινόμενα, μᾶλλον ἢ τὰ ἐπαντλούμενα τῇ ψυχῇ, καὶ τῷ σώματι οὐ γνήσιον, οὐδὲ οἰκεῖον εἰσάγει τὸν ὕπνον, ἀλλ' ἢ βαθὺν, καὶ ἠμυθημένα, ἢ βεβαρυμένον ὑπὸ τῆς ἐπιρρεόντων· κἂν χρηστὰ ᾖ, ξυνθήσει παχὺν, εἰ μὴ τὸ δύσερι μᾶλλον, ἢ τὸ ἐρεθιστικὸν ἀποσβέσῃς. ὧν ἔμοιγε ξυμπόται, τὰ μὲν ὄντα, ὁρῶσιν ὡς ὄντα· τὰ δὲ καὶ ὄντα, οὔτ' ἀναγράφουσιν αὐτοῖς, οὔθ' ὑποτυποῦνται· κοῦφοί τε οὔπω ἔδοξαν, οὐδὲ μεστοὶ βλακείας, οὐδὲ δυσηθείας, ἢ ἱλαρόφρονες τῇ εὐφροσύνῃ ὄντες· ἀλλ' ἐφεστήκοτες εἰσὶ, καὶ λογισμῶ πλέω, παραπλήσιοι δείλης τε, καὶ ὀπότε ἀγρυπνήσειε πλήθει. οὐ γὰρ νυστάζουσιν οὗτοι, κἂν πόρρω τῶν νυκτῶν ἀποδάζουσιν. οὐ γὰρ ἔχεται αὐτοῦ ὁ ὕπνος, ὥσπερ δεσπότης βεία ἐς ᾧ αὐχένα δεδουλωμένου ἀπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἐλεύθεροί τε, καὶ ὀρθοὶ φαίνονται. καταβαρθέντες δ', καθαρᾷ τῇ ψυχῇ δέχονται ᾧ ὕπνον, οὔτε ὑπὸ τῆς βαρυηκοΐας ἀνακουφιζόμενοι αὐτοὶ, ὅτε ὑπὸ κακοφροσύνης τινὸς σκήψαντες. ξύμμετρος γὰρ πρὸς ἄμφω ταῦτα ψυχὴ νήφουσα, καὶ οὐδετέρου τῶν παθῶν ἥττων. ὅθεν καθεύδει ἥδιστα καὶ ἀλυπότατα, μὴ ἐξισταμένη τοῦ ὕπνου. καὶ μὴν καὶ τὸ μαντικὸν τὸ ἐν τοῖς ὀνείροις, ὃ θειότατον τῶν ἀνθρωπίνων δοκεῖ, ῥᾷον διορᾷ μὴ ξυμπεφορημένη ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀκήρατος δεχομένη αὐτὸ, καὶ φρονοῦσα.

A vnxerint, ita extensi dormiunt, vt mortui videantur. Inde tam obliuiosi surgunt, vt vbiuis potius quàm vbi sunt sese arbitrentur. Quòd igitur potiones corpori, aut animæ neque proprium, neque legitimum somnum inducunt, sed aut ita profundum vt semimortui videantur, aut leue admodum, & à quibusvis accidentibus rumpi facilè (*etsi bonæ sint*) citò consentiet B puto, nisi pertinax potiùs quàm disputator & esse, & haberi volueris. A quæ autem potores, singula perinde, vt sunt, vident: neque sibi ipsis ea, quæ non vident, nec sunt, describunt, aut figurant: neque leues sunt, nec vnquam aut torpore, aut stultitia referti, nec, supra quàm deceat, hilares; sed semper sibi ipsis attendunt, ratiocinatoribus similes, non *meridie*, minus quàm C mane. Nunquam enim tales homines dormitabunt, etiam si in multam noctem fuerint operati: nec somnus eos tanquam dominus vrget, ceruicē vino seruam inuadens: sed liberos semper, & toto corpore sese erectos præbent. Cùm autem dormitum accesserint, anima pura, & quieta somnum capiunt, neque prosperis successibus elati, nec aduersitatib. vllis depressi. Mens D enim sobria, moderatè sese ad vtraque habet, nec ab alterutra perturbatione superatur. Præterea curis vacua dulcissimo, & iucundissimo somno perfruens, nullis casibus excitatur. Per somnia insuper vaticinationem, quæ apud homines diuinissima existimatur, multò facilius conspicit anima vino non suffocata: sed pura mundáq. omnia, quæ viderit, facilè colligit & discernit.

Quapropter ſomniorum interpretes, quos *Oniropolos* appellant poëtæ, de nulla vnquam viſione antea conſultoribus reſpondebant, quàm viſionis horam ſciſcitati eſſent. Nam ſi matutino tempore ſomnium apparuiſſet, tunc de illo aliquid coniectari ſe poſſe arbitrabantur, quia tunc rectè vaticinari poſſet anima, cùm eſſet vino cibóque liberata. Sin verò primo ſomno, aut media etiam nocte, cùm adhuc vino ſuffocata, demerſáque eſt anima, ſomnium dicerent apparuiſſe, ſapienter quicquam reſpondere abnuebant. Quinetiam deos ipſos itidem iudicare, & ſobriis animis potius oracula tribuere, breuibus oſtendam. Fuit quondam apud Græcos, ô rex, vates nomine Amphiaraus. Scio, inquit rex: nam te Oeclei filium dicere puto, quem Thebis redeuntem terra viuum abſorbuit. Ipſe, inquit Apollonius, etiam nunc in Attica terra vaticinans, ſomnia petentibus inducit. eos autem qui reſponſa accipere volunt ſacerdotes, integrum diem à cibo, à vino autem triduò iubent abſtinere, vt pura expurgatáque anima, oſtenſorum rationes colligere melius poſſint. Quòd ſi vinum idoneum ſomni medicamentum eſſet, profectò ſapiens Amphiaraus, contemplatores ſomniorū contrario modo ſeſe præparare *iußiſſet*: *ac* vino refertos tanquā amphoras in adytum deſcendere. Multa inſuper, & alia oracula referre poſſem, cùm apud Græcos, tum etiam apud Barbaros celeberrima: in quibus ſacerdos, non vino, ſed aqua potatus, ex tripode reſponſa petentibus dedit. Me igitur, ô rex, & ceteros aquæ potores, quaſi bacchantes, diuinóque numine correptos arbitrare. Sobrietatis enim amore, vt ſic dicam, inſanimus.

A ⓐ χρῶ δ' ἐζητηται τὴν ὄψεων, οἷς ὀνειροπόλοις ⓑ ποιηται καλοῦσιν, οὐδ' ἂν ὑποκρίναιντο ὄψιν οὐδεμίαν, μὴ πρότερον ἐρόμενοι ⓒ καιρὸν, ἐν ᾧ εἶδεν· ἂν μὲν γὰρ ἕωθεν ᾖ, καὶ τὸ πρὸς τὸ ὄρθρον ὕπνου, ξυμβάλλον ⓓ αὐτῷ, ὡς ὑγιῶς μαντευομένης τῆς ψυχῆς, ἀπορρίψηται ⓔ οἶνον. εἰ δὲ ἀμφὶ πρῶτον ὕπνον, ἢ μέσας νύκτας,

B ὅτε βεβύθισται τ', ⓒ ξωπεπόλωται ἐπὶ τοῦδ' οἴνου, παραπωῦται τὴν ὑποκρισιν, σοφοὶ ὄντες. ὡς ὃ καὶ τοῖς θεοῖς δοκεῖ ταῦτα, καὶ τὰ χρησμῳδοῦντα ἐν ταῖς νηφούσαις ψυχαῖς πίνεται, σαφῶς δηλώσω. ἐγένετο, ὦ βασιλεῦ, παρ' Ελλησιν Αμφιαράεως, ἀνὴρ μάντις. οἶδα, εἶπε. λέγεις γάρ που τὸν Οἰκλέως, ὃν σὺ Θηβῶν ἐπανιόντα, ἐπεκάσασθε ἡ γῆ ζῶντα. ἔστι, ὦ βασιλεῦ, ἔφη,

C μαντευόμενος ἐν τῇ Ἀττικῇ, νῦν ὀνείρατα ἐπάγει τοῖς χρωμένοις. καὶ λαβόντες ⓐ ἱερεῖς ⓑ χρησμὸν ⓒ, σίτου τε εἴργουσι μίαν ἡμέραν, καὶ οἴνου ἔχειν, ἵνα διαλαμπύσῃ τῇ ψυχῇ τὰ λόγων κάθαρσιν. εἰ δέ ὁ οἶνος ἀγαθὸν λῷον τοῦ ὕπνου φάρμακον, ἐκέλευσεν ἂν ὁ σοφὸς Αμφιάρεως τοὺς θυσφόρους ⓓ ἐναντίον ἐσκευασμένους ζόφον, καὶ οἴνου

D μέσους, ὥσπερ ἀμφορέας, εἰς τὸ ἄδυτον αὐτὸ φέρεσθαι. πολλὰ δὲ καὶ μαντεῖα λέξοιμ' ἂν εὔδοκιμα παρ' Ελλησί τε, καὶ βαρβάροις· ἐν οἷς ὁ ἱερεὺς ὕδατος, ἀλλ' οὐκ οἴνου πάσας, ἀποφθέγεται τὰ ἐκ τοῦ τρίποδος. θεοφορήτου δή καμὲ ἡγοῦ, καὶ πάντας, ὦ βασιλεῦ, τοὺ τὸ ὕδωρ πίνοντας· νυμφόληπτοι γὰρ ἡμεῖς, καὶ βάκχοι τοῦ νήφειν.

ποιήσῃ οὖν, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ ἐμὲ θιασώτην; εἰπερ μὴ φορτικὸς, εἶπε, τοῖς ὑπηκόοις δόξεις. φιλοσοφία γὰρ περὶ βασιλεῖ ἀνδρὶ, ξύμμετρός μὲν, καὶ ὑπανθρωπίνη, θαυμαστὴν ἐργάζεται κρᾶσιν, ὥσπερ σὺ ἐμοὶ δοκεῖς· ἡ δ' ἀκριβὴς, καὶ ὑπερτεινουσα, φορτική τε, ὦ βασιλεῦ, καὶ ταπεινοτέρα τῶν ὑμετέρων σκιωπῆς φαίνεται· καὶ τύφου δὲ αὐτὸ τί ἂν ἡγοῖντο Βάσκανοι. ταῦτα διαλεχθέντες, καὶ γὰρ ἡμέρα ἤδη ἐπύγχανεν, ἐς τὸ ἔξω προῆλθε.

A Tum rex, addes, inquit, Apolloni, & me sodalitij huiusce comitem. Faciam, inquit ille, nisi fortè iis, qui tuo imperio subsunt, molestus nimis euaseris. Philosophia namque molesta, ac, vt sic dicam, solutior in rege conspecta, & qualis in te esse mihi videtur, admirabilē quandam temperiem gignit. Eadem verò exactior & ad summam deducta subtilitatem, modestior sanè, atque humilior apparet quàm conditioni B vestræ conueniat: eámque ad fastum quendam, & elationem mundi referunt. Hæc inter se collocuti, cùm iam aliquantum diei processisset, foras egressi sunt.

Apollonium sacrificasse Soli expectante Phraote, vt de agro vendito, de quo controuersia ob inuentum thesaurum, dicendæ sententiæ consiliarius interesset: agrúmque Apollonij sententia, cessisse emptori: quòd vir bonus esset, iustúsque & pius erga deos: contra, malus venditor, impiúsque & deorum contemptor. Tum de camelis albis, ac regis epistola pro Apollonio ad Iarcham præceptorem vnum è sapientibus. Hinc de portis in quibus Alexandri & Pori statuæ, & de arris inscriptis epigrammate, atque de columna vbi scalptum, Ἀλέξανδρος ἐνταῦθα ἵστη. *id est*, Alexander hic stetit.

Cap. XV.

Καὶ ξυνεὶς ὁ Ἀπολλώνιος ὡς χρηματίζειν δέοι τὸν βασιλέα, πρεσβείαις τε, καὶ τοῖς τοιούτοις, σὺ μὲν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τὰ προσήκοντα τῇ ἀρχῇ πράττε. ἐμὲ δὲ καιρὸν τόνδε ἀνῆς τῷ ἡλίῳ· δεῖ γάρ με πρὸ εἰωθυίας εὐχῆς εὔξασθαι. καὶ ἀκούσει γε εὐχομένου ἔφη· χαίρειται γὰρ πᾶσιν, ὁπόσοι τῇ σοφίᾳ τῇ σῇ χαίρουσιν. ἐγὼ δὲ περιμενῶ σε ἐπανιόντα· καὶ γάρ με καὶ δικάσαι ἴσως δεῖ δίκας, αἷς παρατυχὼν, τὰ μέγιστά με ὀνήσεις. ἐπανελθὼν οὖν προσεχωρήκεισαν ἤδη τῆς ἡμέρας, ἧπτο

C Cvmqve animaduertisset Apollonius regem legatis, aliísque priuatis etiam viris illum expectantibus responsa dare oportere: Tu, inquit, ô rex, facito, quæ ad regni gubernationem attinent: me verò hoc tempore nouum Solem salutare permitte. Oportet enim consuetas preces ad illum afferre. Atqui scio, rex inquit, ipsum tuas preces exauditurum. Gaudet enim D omnibus, qui sapientiam amant. Ego verò te interea morabor. Oportet enim me de controuersiis quibusdam sententiam ferre: quibus si interfueris, magno te mihi adiumento futurum spero. Cúmque dies aliquantum processisset, reuersus Apollonius interrogauit, quænam illa

essent, de quibus illa die sententiam tulisset. Hodie, inquit rex, nihil omnino iudicaui. Sacra enim id me facere prohibuerunt. Respondens autem Apollonius, An vos, inquit, sacris antea peractis iudicia, sicut itinerum principia, aut exercituum eductionem facitis? Certè per Iouem, inquit rex: maximè enim & in hoc periclitatur, qui iudicat, ne à iudicandi rectitudine aberret. Rectè itaque regem dicere cùm Apollonio visum esset, rursus quænam esset illa controuersia, interrogauit, de qua eo die esset iudicaturus. Video enim te animo suspensum, & vtram in partem sententiá proferas ambigentem. Fateor, inquit rex, me plurimùm dubitare. Quapropter libētissimè te mihi consiliarium asciscо. Est autem controuersia huiusmodi. Quidam alteri agrum vendidit, in quo thesaurus erat nemini cognitus, nec ita multò post dehiscens terra capsam, qua cōtinebatur aurum, patefecit: hanc sibi terræ venditor deberi aiebat: neque enim terram fuisse vēditurum, si sciuisset in ipsa id contineri, quo suæ vitæ satisfacere potuisset. At emptor è contrario dicebat sua esse omnia, quæ empta à se terra continerentur: & iusti aliquid vtriusque sermo videtur habere. Nec sanè prudentis viri arbitror, si partiri inter se aurum ambos iusserim. Id enim & anicula quævis dicere potuisset. Ad ea respondens Apollonius, Viros, inquit, istos philosophos non esse iam satis ex hoc coniicere possum, quòd pecuniæ causa inter se certant. Tu autem optimè iudicaturus videris, si tecum ita fueris meditatus, Deos quidem in primis illorum hominum curam habere, qui cum virtute philosophantur: Secundo autē loco eorū, qui peccatis quā minimis sint obnoxij, quíque nulli vnquā iniuriam attulerint.

A τοῦ ὧν ἐδίκασεν. ὁ δὲ, τήμερον, ἔφη, καὶ ἐδίκασα· τὰ γὰρ ἱερά μοι οὐκ ἐᾷ ἐμποδὼν γίνεσθαι. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, ἐφ' ἱεροῖς, ἔφη, ποιεῖσθε καὶ ταύτας, ὥσπερ τὰς ὁδοῦ τε, καὶ τὰς στρατείας; νὴ Δί', εἶπε. καὶ γὰρ ἐνταῦθα κίνδυνος, εἰ ὁ δικάζων ἀπενεχθείη τῆς δίκης. οὗ λέγειν τῷ Ἀπολλωνίῳ ἔδοξε. καὶ πρεσβύτερος αὖθις εἶπε, πῶς δικάσει* B δίκαιον δικάζω. ὁρῶ γάρ, εἶπεν, ἐφεστηκότα σε, καὶ ἀπορουῦντα ὅπῃ ψηφίσαιο. ὁμολογῶ, ἔφη, ἀπορεῖν· ὅθεν ξύμβουλον ποιοῦμαί σε. ἀπέδοτο μέν γάρ τις ἑτέρῳ γεώ, ἐν ᾗ θησαυρὸς ἀπέκειτό τις, οὔπω δῆλος· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἡ γῆ ῥαγεῖσα, χρυσοῦ τινα ἀνέδειξε θῆκιν, ὃν φησὶ μὲν ἑαυτῷ προσήκειν μᾶλλον ὁ τὴν γεὼ C ἀποδόμενος. καὶ χρὴ οὐδὲ δὴ ἀποδόσθαι τὴν γεὼν, εἰ προύμαθεν ὅτι βίῳ ἐπ' αὐτῇ ἔχοι. ὁ πριάμενος δ' ἄξιοῖ αὐτὸς πεπρᾶσθαι, ἃ ἐν τῇ λοιπὸν ἑαυτοῦ γῇ εὕρε. καὶ δίκαιος μὲν ὁ ἀμφοῖν λόγος. εὑήθης δ' ἂν ἐγὼ φαινοίμην, εἰ κελεύσαιμι ἄμφω νείμασθαι τὸ χρυσίον. τοιοῦτο γὰρ ἂν καὶ γραῦς διαιτῴη. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, ὡς μὲν οὐ φιλοσόφω, ἔφη, D τὼ ἄνδρε, δῆλοι τὸ περὶ χρυσίου διαφέρεσθαι σφᾶς. ἄριστα δ' ἂν μοι δικάσαις δόξεις ὧδε ἐνθυμηθείς, ὡς οἱ θεοὶ πρῶτον μὲν ἐπιμέλειαν ποιοῦνται τῶν ξὺν ἀρετῇ φιλοσοφούντων, δεύτερον δὲ ἀναμαρτήτων τε, καὶ μηδέν πώποτε ἀδικεῖν δοξάντων. * πῶς ἀδικοῦντα δ.

διδόασι δὲ τοῖς μὲν φιλοσοφοῦσι, διαγινώσκειν δὲ τὰ θεῖά τε, καὶ τὰ ἀνθρώπεια. τοῖς δ' ἄλλοις χρηστοῖς, βίῳ ἀποχρῶντα, ὡς μὴ χρῄζει ποτὲ τῶν ἀναγκαίων, ἄδικοι γένωνται. δοκεῖ δέ μοι, βασιλεῦ, καθάπερ ἐπὶ τραυτάνης αἰτιφῖναι τούτοις, καὶ ἀμφοῖν ἀναθεωρῆσαι βίου. οὐ γὰρ ἄν μοι δόκοδσιν οἱ θεοὶ, τὸν μὲν ἀφελέσθαι γῆ πλεῖν, εἰ μὴ φαῦλος ἦν· τῷ δ' αὖ, καὶ τὰ ὑπὸ τῇ γῇ δοῦναι, εἰ μὴ βελτίων ἦν ἢ τὸ ἀποδομένου. ἀφίκοντο ἐς πλεῖν ὑστεραίαν δικασόμενοι ἄμφω· καὶ ὁ μὲν ἀποδόμενος, ὑβριστής τε ἠλέγχετο, καὶ θυσίας σπλελοιπὼς, αἷς ἔδει τοῖς ἐν τῇ γῇ θεοῖς θύειν· ὁ δὲ, ἐπιεικὴς τ' ἐφαίνετο, καὶ ὁσιώτατος ἢ θεραπεύων τοὺς θεούς. σπεφάτωσεν ἡ τοῦ Ἀπολλωνίου γνώμη· καὶ ἀπῆλθεν ὁ χρηστὸς, ὡς παρὰ τῶν θεῶν ταῦτα ἔχων. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς δίκης ὧδε ἔσχε, προσελθὼν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ Ινδῷ, τήμερον, εἶπεν, ἡ τρίτη τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς ἑποίου με, ὦ βασιλεῦ, ξένῳ· ἐ δ' ἐποῦσης χρὴ ἐξελαύνειν ἑπόμενον τῷ νόμῳ. ἀλλ' οὐδὲ ὁ νόμος, εἶπεν, ἤδη διαλέγεταί σοι. καὶ γὰρ πλεῖν αὔριον μένειν ἔξεστιν, ἐπειδὴ μὴ μεσημβρίαν ἀφίκου. χαίρω, ἔφη, τῷ ξενίῳ· καὶ γάρ μοι δοκεῖς καὶ σοφίζεσθαι τὸν νόμον δι' ἐμέ. εἰ χρὴ καὶ λῦσαι αὐτὸν ἡδέως ἂν ἔπραττον, εἶπε, τό γε ὑπὲρ σοῦ. ἀλλ' εἰπέ μοι εἰπὲ Ἀπολλώνιε, οἱ κάμηλοι, ἐφ' ὧν ὀχεῖσθαί σε φασὶν, καὶ σὺ Βαβυλῶνος ἄγουσιν ὑμᾶς; ἐκεῖθεν ἔφη, δόντος γε

A Tribuunt igitur philosophantibus quidem, vt diuina, humánaque rectè nouerint: his verò, quos secundo gradu bonos enumeraui, sufficientem victum præbent; ne quando necessariorum inopia compulsi, iniusti quidpiam perpetrare cogantur. Censeo igitur, ô rex, litigantium vitam quasi in libra suspensam diligenter inquiri oportere, & qui mores fuerint in vtroq. accurate examinare. Neque enim arbi-
B tror Deos alteri quidem terram ablaturos fuisse, nisi esset vitiis inquinatus: alteri verò quæ sub terra erant dedisse, nisi venditore melior esset. Postridie igitur litigatores ambo ad tribunal venêre; & venditor quidem, vt multorum testimonia probabant, vir erat superbus, contumeliosus, & sacrorum contemptor, quæ terrestribus Diis sacrificare necesse est. Alter, vt fama ferebat, mitis erat, & iustus, & sanctissimus Deorum cultor. Victor
C igitur Apollonij sententia ex iudicio discessit, qui bonus erat, tanquam à Diis immortalibus eiusmodi bonis donatus. Postquam igitur hoc pacto iudicium redditum est, veniens ad regem Apollonius: Hodie, inquit, tertia dies est, ex quo me tibi hospitem rex fecisti: Oportet igitur vestras leges sequentem cras abs te discedere. At enim lex te nondum vrget, inquit
D rex: *nam crastino manere licet*. quoniam post meridiem adueniisti. Gaudeo, inquit Apollonius, hospitali munere, quòd videris mei causa legem subtilius interpretari. Certè, inquit rex, tametsi legem soluere liceret, libenter tui causa facerem. Verùm, hoc mihi dicas velim, inquit, Apolloni, num camelos, quibus vecti estis, Babylone adduxeritis? Illinc, inquit Apollonius: nam

à Vardane illos accepimus. An igitur, inquit rex, putas illos vlterius vos posse portare, cùm tantùm itineris iam fecerint? Subticuit Apollonius. Sed ipsum interpellans Damis, Nondum, inquit, animaduertit hic vir, quantum peregrinationis supersit, nec ad quas gentes posthac aduenturi simus. Sed vbique te & Vardanem inuenturum sperans, quasi ludum arbitratur ad Indos penetrare: propterea non palam, vt se habeant cameli, fatetur. Sunt enim tam malè dispositi, vt ipsos propemodum magis nos ferre cogamur, quàm illi nos portare possint. Itaque nobis mutare eos necesse est. Nam si in desertis Indiæ defecerint, nos etiam illic considere necesse est, vultures lupósque à camelis abigentes: à nobis verò cùm defecerimus, nemo abiget. Ego igitur, inquit rex, huic malo remedium afferam, & camelos quatuor vobis dabo: tot enim, vt arbitror, vobis est opus. Satrapam verò, qui apud Indum imperat, alios quatuor quos adduxistis, retrò mittere Babylonem iubebo. Est autem in India camelorum armentum, qui toto corpore albi sunt. Ducem verò, inquit Damis, nónne dabis, ô rex? imò verò ducem cum camelo, & quicquid viatici opus est, libentissimè dabo. Scribam insuper ad Iarcham sapientum principem, vt Apollonium nihilò se inferiorem iucundè suscipiat: & vos itidem, tanquam viros philosophos, & diuini hominis comites ac ministros. His dictis aurum illis dari iussit, & linteas vestes subtilissimas: præterea gemmas, & alia eius generis complura. Verùm, inquit Apollonius, aurum habemus abundè, quod Vardanes nobis insciis duci nostro deferendum tradidit. Vestes autem per-

A αὐτὰς Οὐαρδάνου. ἔτ' οὖν ὑμᾶς ἀπάγειν δυνήσονται, τοσαῦτα ἤδη σταδία σὺν βαβυλῶνος ἥκουσας; ἐσιώπησε μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. ὁ δὲ Δάμις, οὔπω συνίησιν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τῆς ἀποδημίας ὁ ἀνὴρ οὗτος, οὐδὲ τὰ ἔθνη, οἷς λοιπὸν ἐσμεν· ἀλλ' ὡς παντα-

B χοῦ σέ τε, καὶ Οὐαρδάνην ἕξων, παιδιὰν ἡγεῖται τὸ ἐς Ἰνδοὺς παρελθεῖν. τὸ τοι τῶν καμήλων οὐ διομολογεῖται πρὸς σὲ ὃν ἔχει τρόπον. διάκεινται γὰρ οὕτω κακῶς, ὡς αὐτὰς μᾶλλον ὑφ' ἡμῶν φέρεσθαι· καὶ δεῖ ἑτέρων. αὖ γὰρ ὀκλάσωσιν ἐν ἐρήμῳ

C που τῆς Ἰνδικῆς, ἡμεῖς μέν, ἔφη, καθεδούμεθα, τοὺς γύπας, καὶ τοὺς λύκους ἀποσοβοῦντες τῶν καμήλων· ἡμῶν δ' οὐδεὶς ἀποσοβήσει· πρόσαπολούμεθα γάρ. ὑπολαβὼν οὖν ὁ βασιλεύς, ἐγώ, ἔφη, τόδε ἰάσομαι. ὑμῖν τε γὰρ ἑτέρας δώσω· πεπάρεσθον οἶμαι δεῖσθε. καὶ ὁ σατράπης δ' ὁ ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ,

D πέμψω ἐς Βαβυλῶνα ἑτέρας πεπαρεσθαι. ἔστι δέ μοι καμήλων ἐπὶ τῷ Ἰνδῷ λευκαὶ πᾶσαι. ἡγεμόνα δ', εἶπεν ὁ Δάμις, καὶ αὖ, ὦ βασιλεῦ δοίης; καὶ κάμηλόν γε, ἔφη, τῷ ἡγεμόνι δώσω, καὶ ἐφόδια. ἐπιστελλω δὲ καὶ Ἰάρχα τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν σοφῶν, ἵν' Ἀπολλώνιον μέν, ὡς μηδένα κακίω ἑαυτοῦ δέξηται, ὑμᾶς δ', ὡς φιλοσόφους τε, καὶ ὀπαδοὺς ἀνδρὸς θείου. καὶ χρυσίον δὲ ἐδίδου ὁ Ἰνδὸς, καὶ ψήφους, καὶ ὀθόνας, καὶ μυρία τοιαῦτα. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, χρυσίον μέν, ἔφη, ἱκανὸν ἑαυτῷ ἐστι, δόντος γε Οὐαρδάνου τῷ ἡγεμόνι ἀφανῶς αὐτό. τὰς δ' ὀθόνας

λαμβάνω, ἐπειδὴ ἐοίκασι τοῖς τῶν ἀρχαίων τε, καὶ παύ Λθηκῶν. μίαν δέ τινα τῶν ψήφων ἀνῃρόμενος, ὦ βελτίστη εἶπεν, ὡς ἐς καιρόν σε, καὶ σὺ ἀθεεὶ εὕρηκα, ἰσχύειν οἶμαί τινα σὺν αὐτῇ καθιερωμένων ἀπόρρητόν τε, καὶ θείαν. ⓐ ὁ ἀμφὶ Ⓦ Δάμιν, χρυσίον μὲν οὐδὲ αὐτοὶ προσίεντο, τῶν ψήφων ὁ ἱκανῶς ἐδράττοντο, ὡς θεοῖς ἀναθήσοντες, ὅτε ἐπανέλθοιεν ἐς τὰ ἑαυτῶν ἤθη· καταμεῖναι ὁ αὐτοῖς καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην οὐ γὰρ ἐᾶν ὁ Ινδὸς, δίδωσι τῷ πρὸς τὸν Ιαρχᾶν ἐπιστολὴν, γεγραμμένην ὧδε.

A libenter accipiam, quòd veterum Atticorum vestibus similes esse videntur. Gemmam verò vnam manu capiens, ô optima, inquit, quàm opportunè & non absq; diuino numine te inueni! quòd esset, vt arbitror, contemplatus vim quandam secretam, atque diuinam illi gemmæ inesse. Damidis verò & comites cùm nec auri quicquam accepissent, gemmas tamen aliquot acceperunt, quas Diis sacrarent, si quando in patriam redire contigisset. B Manserunt autem illic ea die: nam rex eos abire non permisit. Scripsit quoque ad Iarcham epistolam huiusmodi.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΦΡΑΩΤΗΣ, Ιαρχᾷ διδασκάλῳ, καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν σοφοῖς, χαίρειν.

REX PHRAOTES IARCHÆ præceptori, & qui apud illum sunt, sapientibus, gaudere.

Ἀπολλώνιος ἀνὴρ σοφώτατος, σοφωτέρους ὑμᾶς ἑαυτῆς ἡγεῖται, καὶ μαθησόμενος ἥκει τὰ ὑμέτερα. πέμπετε οὖν αὐτῷ εἰδότα ὁπόσα ἴστε· ὡς ἀπολεῖται οὐδὲν τῶν μαθημάτων ὑμῖν. καὶ γὰρ λέγω ἄριστα ἀνθρώπων, καὶ μέμνηται. ἰδέτω ὁ καὶ Ⓦ θρόνον, ἐφ' οὗ καθίσαντί μοι, τὴν βασιλείαν ἔδωκας Ιαρχα πάτερ. καὶ ⓐ ἑπόμενοι ὁ αὐτῷ, ἄξιοι ἐπαίνου, ὅτι τοιοῦδε ἀνδρὸς ἥπτωνται. * εὐτυχεῖτε. ἐξελάσαντες ὁ τῶν Ταξίλων, καὶ δύ' ἡμερῶν ὁδὸν προελθόντες, ἀφικνοῦνται ἐς πεδίον Ⓦ, ἐν ᾧ λέγεται πρὸς Αλέξανδρον ἀγωνίσασθαι Πῶρον. καὶ πύλας ἐν αὐτῷ ἰδεῖν φασι, ξυγκλῄσασαν οὐδέν, ἀλλὰ τροπαίων ἕνεκα ᾠκοδομημένας. ἀνακεῖσθαι γὰρ ἐπ' αὐτῶν Ⓦ Αλέξανδρον, ἐφεστηκότα τέθρι-

Apollonius vir sapientissimus, C sapientiores vos esse putans, vt vestra discat, ad vos venit. Dimittite igitur ipsum scientem quæcunque vos scitis; vt ne quid de vestra disciplina deperdatur. Loquitur autem optimè hominum omnium, & memoria maximè viget. Date etiam operam, vt thronum videat, in quo sedenti mihi regnum dedisti, Iarcha pater. Insuper qui Apollonium sequuntur, multùm laudis merentur: quoniam à viro tali su- D perati, fuêre. Estote felices.

Hac accepta epistola, Taxilis abierunt: iámque bidui iter progressi ad locum venerunt, vbi Porum cum Alexandro pugnasse ferunt: ibíque se portas etiam vidisse dicunt, non loci cuiusquam claudendi causa, sed trophæi tantùm gratia exstructas. Ipsis quoque Alexandrum conspici quadriiugo currui super-

* εὐτυχεῖτε καὶ ὦ.

ſtantem, ſicut cùm Darij Satrapis apud Iſſos pugnauit. Duas autem alias portas eſſe ferunt, non longo inter ſe ſpatio diſtantes; ſupra quarum vnam Alexandri, ſupra aliam verò Pori ſtatua poſita eſt: quæ poſt eorum, vt arbitror, conciliationem exſtructæ fuerunt. Hic enim lætabundo, ille ſalutanti, venerabundóque ſimilis apparet. Poſt hæc Hydraote flumine ſuperato, cùm gentes plurimas peragraſſent, ad Hyphaſim fluuium peruenere: à quo ſtadiorum triginta ſpatio cùm abeſſent, aras inuenerunt tali inſcriptas epigrammate, PATRI Ammoni, & Herculi fratri, & Mineruæ *Prouidæ*, & Ioui Olympio, & Samothracibus Cabiris, & Indico Soli, atque Apollini Fratri. Æneam quoque columnam eodem loco erectam tradunt his verbis inſcriptam. *Alexander hîc ſtetit*. Et aras quoque, Alexandri etiam opus eſſe arbitramur, imperij fines hoc monimento ſignantis. Columnam verò Indos qui vltra Hyphaſidem, erexiſſe puto gloriantes, non fuiſſe Alexandrum progreſſum vlterius.

ῥύμοις ἁρμόσαν, οἷος ἐπὶ τοῖς περσῶν ἐν Ισσοῖς ἔσηκε. διαλείπουσαι δ' οὐ πολὺ ἀλλήλων δύο ἐξωκοδομῆσθαι λέγονται πύλαι· καὶ φέρφν ἡ μὲν, Πῶρον, ἡ δὲ, Αλέξανδρον, ξυμβεβηκότας οἶμαι μὴ πλὴν μάχλιν. ὁ μὲν γὰρ ἀσπαζομένῳ ἔοικεν· ὁ δὲ, προσκυνοῦντι. ποταμὸν δὴ Υδραώτην διαβάντες, καὶ πλείω ἔθνη ἀμείψαντες, ἐγένοντο πρὸς τῷ Υφάσιδι. σταδία δ' ἀπέχοντες τούτου τριάκοντα, βωμοῖς τε ἐντυχὸν, οἷς ἐπεγέγραπτο, Πατρὶ Αμμωνι, καὶ Ηρακλεῖ ἀδελφῷ, & Αθηνᾷ προνοίᾳ, καὶ Διὶ Ολυμπίῳ, & Σαμοθρᾴξι Καβείροις, καὶ Ινδῷ Ηλίῳ, καὶ Αδελφῷ Απόλλωνι. φασὶ δὲ καὶ στήλην ἀνακεῖσθαι χαλκῆν, ἣ ἐπιγέγραφθαι, Αλέξανδρῳ ἐνταῦθα ἔστη. σοὶ μὲν δὴ βωμοὶ, Αλεξάνδρου ἡγούμεθα, τὸ δ' ἑαυτῷ ὅρους τέρμα πρῶτος· πλὴν δὲ στήλην, σοὶ μὴ Υφασιν Ινδοὶ ἀναθεῖναι δοκεῖ μοι, λαμπρυνομένους ἐπὶ τῷ Αλεξάνδρῳ, μὴ προελθεῖν πρόσω.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Γ'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER TERTIVS.

De Hyphaſide flumine, & piſcibus in eo, pauonibus nomine: de oleo naturæ mirabilis: de aſinis ſylueſtribus vnicornibus, déque poculo ex iis cornibus admirandæ virtutis: hinc de muliere nigra facie, ceteris partibus candida. De cinamomo in Caucaſi radicibus: de arbore ferente piper, & ſimiis: cúrque earum carne leones veſcantur: necnon vt in colligendo pipere ſimiæ decipiantur.

CAPVT PRIMVM.

ΠΕΡΙ δὲ τὸν Υφάσιδος, ὃς ὁπόσος τὴν Ινδικὴν διατείχει, καὶ ὅ,τι θεῖον αὐτὸν θαῦμα, τὰ δὲ χρὴ γινώσκειν. αἱ πηγαὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου, βλύζουσι μὲν ἐν πεδίῳ, ναυσὶ πόροι· αὐτόθεν προϊόντα δὲ, καὶ ναυσὶν ἤδη ἄποροί εἰσιν. ἀκρωνυχίαι γὰρ πετρῶν ὑπάλλαξ ὑφανίσχουσι τὸ ὕδατος, θεὶ ἂς ἀνάγκη τὸ ῥεῦμα ἐλίσσεσθαι, καὶ ποιεῖν τὸν ποταμὸν ἄπλοον. εὖρος δὲ αὐτῷ, καὶ τὸν Ἴστρον. ποταμῶν δὲ οὗτος δοκεῖ μέγιστος, ὁπόσοι δὲ Εὐρώπης ῥέουσι. δένδρα δὲ οἱ προσόμοια φυῇ θεὶ τὰς ὄχθας, καὶ λιπαρὸν μύρον ἐνδιδοῦσι τῶν δένδρων, ὃ ποιοῦνται οἱ Ινδοὶ γαμικὸν χρῖσμα· καὶ εἰ μὴ τῷ μύρῳ τούτῳ ῥυῶσι σφᾶς αὐτὰς νυμφίους οἱ ξυνιόντες ἐς γάμον, ἀτελὴς δοκεῖ, καὶ οὐκ ἐς καιρὸν

A DE Hyphaſide verò quantus Indicam terram percurrat, quídque circa ipſum admirabile ſit, hæc iã dicenda ſunt. Huius fluminis fontes, in agro ſcatent: éſtque fluuius ipſe à principio ſtatim nauigabilis, paululùm verò procedens nauib. impervius eſt. Petræ namque ſuperiori ex parte acutæ, atque interruptæ B ſub aqua latentes ab alueo prominent, quibus aqua illiſa, & in ſe conuerſa innauigabilẽ planè fluuium reddit. Latitudine verò Iſtrum adæquat, qui Europæ fluminum maximus habetur. In eius ripis arbores naſcuntur ſimiles iis, quæ penes Iſtrum creſcunt, à quibus vnguentum diſtillat, quo in nuptiis Indi perungi conſueuere: tantíque ab illis exiſtimatur, vt niſi tali vnguento peruncti nubentes fuerint, imperfectæ nuptiæ, & Veneri nequaquam

quaquam gratæ putentur. Veneri A quoque dicatum esse ferunt nemus fluuij ripis adiacens. Pisces etiam, quos pauones appellant, in hoc duntaxat flumine oriri perhibent. Vocantur autem eodem, quo & aues nomine, quia ipsis etiam cœruleæ sunt cristæ, squammæ autem versicolores, cauda verò aurea, in quamcunque voluerit partem versatilis. Est præterea in eodem flumine bellua albo vermi simili, ex qua liquefacta oleum fit, *ex quo ignis excitatur*, & quod vitro tantùm contineri possit. Capitur autem regi tantummodo eiuscemodi bellua, qua ille diruendorũ mœnium causa vtitur. Nam vbi muros eiusmodi pinguedo tetigerit, ignis accenditur qui extingui *non potest ab iis omnibus*, quæ pro excitandis incendiis ab hominibus inuenta sunt. Asinos præterea sylvestres in vicinis paludibus multos capi dicunt. Esse autem huiusmodi feris in fronte cornu, quo taurorum more generosissimè pugnant. Conficere autem Indos ex illis cornibus pocula: afferúntque nullis morbis illo die affici, qui eiusmodi poculo potauerint; neque si vulnerati fuerint, dolere; & ex igne etiam incolumes egredi, neque vllis venenis lædi, quæcunque nocendi gratia in potu dantur. Idcirco regum esse eadem pocula, & regi tantùm eiusmodi feræ venationem permitti. Apollonium itaque feram aspexisse, eiusque naturam cum admiratione considerasse ferunt. Interroganti autem Damidi an sermoni, qui de poculo iam dicto ferebatur, fidem adhiberet: Adhibeo, inquit, si huius regionis immortalem regem esse intellexero. Qui enim mihi aut al-

τῇ Ἀφροδίτῃ ξυναρμοσθείς. αὐείδῃ
ὃ τῇ θεῷ ταύτῃ λέγουσιν αὐτὸ πρὸς
τῷ ποταμῷ νέμος. ᾗ δὴ ἰχθῦς τοὺς
ταὼς, οὓς μόνος δὴ ποταμὸς τρέφει.
πεποίληται ὃ αὐδὲ ὁμωνύμους τῷ
ὄρνιθος· ἐπεὶ κυάνεοι μὲν αὐτοῖς Ⓐ
λόφοι, στικτοὶ δὲ αἱ φολίδες, χρυσᾶ
δὲ τὰ οὐραῖα· ᾗ ὁπότε βούλοιντο, ἀ-
νακλώμενα. ἔστι δέ τι θηρίον ἐν τῷ πο-
ταμῷ τούτῳ, σκώληκι εἰκαζόμενον
λευκῷ· τοῦτο δὲ Ⓐ τήκοντες, ἔλαιον Ⓦ χ.τῶν ἐ.
ποιοῦνται. πῦρ δὲ ἅπτεται ὑπὸ ἐλαίου τού-
του σβέννυται· καὶ σέλας αὐτὸ, πλὴν
ὑέλου οὐδὲν ἀλίσκει Ⓑ ὃ, τῷ βασιλεῖ χ.δὲ.
μόνῳ τὸ θηρίον τοῦτο πρὸς τειχῶν
ἅλωσιν. ὅπερ γὰρ θήρα τ ἐπάλξεων ἡ
πυθμὴν, πῦρ σκηλεύεται κρεῖττον σβε-
στηρίων, ὁπόσα ἀνθρώποις πρὸς τὰ
πυρφόρα εὕρηται· καὶ δὴ ὄνοις ὃ
τοὺς ἀγρίους ἐν τοῖς ἕλεσι τούτοις ἁ-
λίσκεσθαί φασιν. εἰ δὲ τοῖς θηρίοις
τούτοις ἐπὶ μετώπου κέρας, ὡ ταυ-
ρηδὸν τ, καὶ σὺν ἀλκυόνος μάχονται·
καὶ ἀποφαίνειν τοὺς Ἰνδοὺς σπόρια
τὸ κέρας τοῦτο· οὐ γὰρ οὔτε νοσῆσαι τ
ἡμέραν ἐκείνῳ ὁ ἀπὸ αὐτῶν πιὼν,
οὔτε αὖ τρωθεὶς, ἄλγῆσαι, πυρός τ
διεξελθεῖν αὖ, καὶ μηδὲ δὺ φαρ-
μάκοις ἁλῶναι, ὅσα ἐπὶ κακῷ πί-
νεται. βασιλέων ὃ τὸ σπόριον εἶναι,
καὶ βασιλεῖ μόνῳ ἀνεῖσθαι πρὸς θήραν.
Ἀπολλωνίῳ δὲ, τὸ μὲν θηρίον ἐω-
ρακέναι φησὶ, τὴν ἀγχίνοιαν αὐτοῦ τῆς
φύσεως. ἐρομένου ὃ αὐτὸν τὸν Δάμι-
δος εἰ τ λόγον τ περὶ τοῦ σπορίου
προσδέχοιτο· προσδέχομαι, εἶπεν,
ἐπεὶ ἀθανάτου μάθω Ⓦ βασιλέα τῶν δλύρου Ἰνδῶν ὄντα· τὸν γὰρ ἐμοί τ;

καὶ τῷ δεῖνι ὀρέγονζα πόμα ἄνοσόν τε, καὶ οὕτως ὑγιές, πῶς οὐχὶ μᾶλλον εἰκὸς αὐτὸν ἐπεγχεῖν ἑαυτῷ τούτου ὁσημέραι, καὶ πίνειν ἀπὸ τῆς κέρατος τούτου μέχρι κραιπάλης; ἃ γὰρ διαβαλεῖ ἰς οἰμαι τούτῳ μεθύειν. ἐν ταύτῃ δὴ καὶ γυναῖκα φασὶν ἐντετυχηκέναι, τὰ μὲν ἐπὶ κεφαλῆς ἐς μαζοὺς, μέλαναν· τὰ δὲ ἐπὶ μαζῶν ἐς πόδας, λευκὰ πάντα. καὶ αὐτοὶ μὲν ὡς δεῖμα φυγεῖν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιον ξυνάψαι τε τῇ γυναικὶ τὴν χεῖρα, καὶ ξυνεῖναι ὅ, τι εἴη. ἱερᾶται δὲ ἄρα τῇ Ἀφροδίτῃ * Ἰνδῇ τοιαύτη. καὶ πικτὴ τὴν θεὸν γυνὴ ποικίλη, καθάπερ ὁ Ἆπις Αἰγυπτίοις. ἐντεῦθεν φασὶν ὑπερβαλεῖν ἐς Καυκάσου τὸ κατατεῖνον ἐς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, εἶτα ἐς αὐτὸ ξυμπρεφὲς ἰδέαις ἀρωμάτων. ἔστι μὲν γὰρ δὴ πεφῦναι τὸ ὄρος, τὸ κιννάμωμον φέρον, πεφυτευκέναι δὲ αὐτὸ νέοις κλήμασι. βάσανον δὲ τοῦ ἀρώματος, τὴν αἶγα εἶναι· κιννάμωμον γὰρ εἴ τις αἰγὶ ὀρέξαι, κυνίζεται πρὸς τὴν χεῖρα, καθάπερ κύων, ἀπόντι τε ὀμβρτικός, τὴν ῥῖνα ἐς αὐτὸ ἐρείσασα· κἂν ὁ αἰπόλος ἀπάγῃ, θρύπτεται καθάπερ λωτοῦ ἀποστομοῦν. ἐν δὲ τοῖς κρημνοῖς τοῦ ὄρους, λιβανωτοί τε ὑψηλαὶ πεφύκασι, καὶ πολλὰ εἴδη ἄλλα· καὶ τὰ δένδρα αἱ πεπερίδες, ὧν γεωργοὶ πίπτουσι· καὶ οὐδὲ ὦ εἴκασαι τοῦτο, πάρεστι σοφίσαι· ὃν δὲ εἴρηται λόγον, ἐγὼ δηλώσω· τὸ δένδρον ἡ πεπερὶς, εἴκασται μὲν τῷ παρ' Ἕλλησιν ἄγνῳ, τά τε ἄλλα, καὶ ᾗ κόρυμβον τοῦ καρποῦ· φύεται δὲ ἐν τοῖς ἀποτόμοις,

teri cuiquã poculum ita morbum arcés & salubre dare potest, nonne verisimilius est ipsum quotidie illo vti, & ex eo cornu frequenter ad extremam vsque crapulam bibere? nemo enim, vt puto, calumniabitur eum, qui tali poculo etiam inebrietur. Iisdem in locis & mulierculam inuenisse perhibent à capite, vsque ad mammas nigram, infra verò vsque ad pedes albam; quam visam ceteri velut portentum extimuere: at Apollonius ea manu apprehensa, quænam esset, agnoscere voluit. Comperit autem Indicæ Veneri mulieres eiusmodi sacratas esse: & similiter quicquid ex tam varia muliere nascitur: sicut de Api, quæ est apud Ægyptios, audiuimus. Inde Caucasi partem illam transcenderunt, quæ in rubrum mare porrigitur: ea verò diuersis aromatum generibus consita est. Montis namque *extima* cinnamomum ferunt, quod nouis sarmentis assimilatur: bonitatis autem eius experimentum dat capra. Si quis enim cinnamomũ capræ porrexerit, tanquam catulus admurmurat *ad manum*, & abeuntem sequitur, nares quoad potest ipsi propinquans. Quòd si pastor eam amouerit, non secus quiritatur, ac si à pabulo distracta esset. In montis autem præruptis lateribus arbores, è quibus thus distillat, procerrimæ nascuntur, & aromatum aliæ species multæ. Inter quas & piperis arbores sunt, quas tanquam agricolæ genus quoddã simiarum colit: nec verò cui assimiletur arbori ab illis omittitur. quod autẽ ab aliis accepi referam. Piperis arbor illi similis esse traditur, quam Græci agnon, id est, castam appellant, cùm partibus aliis, tum maximè fructuum racemis. Nascitur autem in extremis, præruptísq. locis

* Ἰνδῇ

hominum generi inacceſſibilibus, A vbi ſimiarum, quas diximus, populus montis cauernas, & omnia foramina incolit. Eas autem maximi faciunt Indi, quoniam piperis, vt ſic dicam, vindemiatrices ſunt. Quapropter & armis, & canibus, leones, & cæteras feras ab ipſis arcent. Inſidiatur autem ſimiæ leo, ægrotus quidem medicinæ gratia: aiunt namque huiuſmodi ſimiarum carnes leonum morbis mederi, *ſenescens verò*, paſtus, cibique cauſa. Nam vbi propter ſenium ceruos, aut capreas venari leones nequeunt, ſimias capiunt, in ipſas, quod ſupereſt virium exercentes. Sed, vt diximus, Indi ſimias non negligunt, & ſe beneficia ab ipſis capere arbitrantes, leones arcent. Quod autem ad piperis collectionem attinet, ſic ſe habet. Accedentes Indi ad ar- C bores, quæ in parte montis infima naſcuntur, fructúſque ab illis decerpentes, paruas quaſdam ſub arboribus areas faciunt, vbi piper congerunt, quaſi caſu illic ipſum proiicientes, ceu rem neglectam, & minimi ab hominibus exiſtimatam. Circunſtantes verò, atque in auiis abditæ ſimiæ, talia deſuper aſpicientes, vbi nox aduenit Indorum o- D pus imitatæ, auulſos arborum ramuſculos in areas, quas diximus, conferunt. Indi autem, vbi dies illuxit, piperis aceruos aſportant, quos nihil laborantes, ſed dormientes acquiſierunt.

καὶ ἐφικτὸς τοῖς ἀνθρώποις· οὗ λέγεται πιθήκων οἰκεῖν δῆμος ἐν μυχοῖς τοῦ ὄρους, καὶ ὁ, ἢ αὐξ κοῖλον· οἷς πολλοῦ ἀξίους ⓓ Ινδοὶ νομίζοντες, ἐπειδὴ τὸ πέπερι ἀποτρυγῶσι, τοὺς λέοντας ἀπ' αὐτῆς ἐρύκουσι κυσί τε, καὶ ὅπλοις. ἐπιτίθεται δὲ πιθήκῳ λέων, νοσῶν μὲν ἑτέρου φαρμάκου, τιμὴ γὰρ νόσου· αὐτῷ τὰ κρέα ἰᾶται ταῦτα· γεγηρακὼς δὲ ἑτέρου οἴκου. τῆς γῆς ἐλάφων, καὶ συῶν θήρας ἐξωρι. γεγονότες, τοὺς πιθήκους λαφύσσουσιν, ἐς τοῦτο χρώμενοι τῇ λοιπῇ ῥώμῃ. οὐ μὲν ⓓ ἀνθρώποι τοῦτο ποιοῦσιν, ἀλλ' ἐνεργέτας ἡγούμενοι τὰ θηρία ταῦτα, πρὸς τοὺς λέοντας, ὑπὲρ αὐτῶν αἴχμιλοι αἴρονται· τὰ γὰρ προσπτόμενα πρὸ τὰς πανοπλίας, ὧδε ἔχει. προσελθόντες ⓓ Ινδοὶ τοῖς κάτω δένδρεσι, ⓟ καρπὸν ἀποθεισάντες, ἄλως ποιοῦνται μικρὰς πρὸ τὰ δένδρα, καὶ τὸ πέπερι πρὸ αὐτὰς ξυμφοροῦσιν, οἷ ῥιπτοῦντες, ὡς ἄπρονόητα, καὶ μὴ ἐν σπουδῇ τοῖς ἀνθρώποις· ⓓ δὲ αὔωθεν, καὶ ἐν τῇ ἀβάτων * ἐφεωρακότες ταῦτα, νυκτὸς γιγομένης, ὑποκείνονται τὸ τῶν Ινδῶν ἔργον· καὶ τοὺς βοσκήσεις τῶν δένδρων θεισπῶντες, ῥιπτοῦσι φέροντες ἐς τὰς ἄλως. ⓓ Ινδοὶ δὲ ἅμα ἡμέρᾳ σωροὺς ἀναιροῦνται τοῦ ἀρώματος, οὐδὲ πονήσαντες οὐδέν, ἀλλὰ ῥᾳθυμοί τε, καὶ καθεύδοντες.

* ἀρώμ.

De planicie itineris quindecim dierum, ac frumentorum, & fabarum magnitudine: deque ceteris fructibus. Tum de draconibus, & venatione eorum: quódque inde sit venatoribus lucrum. Capi verò eos carminibus: esséque in draconum capite lapillos miræ virtutis. CAP. II.

ΓΓεράραντες ὂ τὲ ὄρους, πεδίον ἰδεῖν φασι λεί(ω) καταπετμημένον ἐς τάφρους πλήρεις ὕδατος. εἰσὶ δὲ αὐτῶν τὰς μὲν, ἐγκαρσίους τὰς δὲ, ὀρθὰς διηγμένας ἀπὸ τὲ ποταμοῦ τὲ Γάγγου, τῆς τε χώρας ὅσα * οὖσας, τοῖς τε πεδίοις ἐπαγομένας, ὁπότε ἡ γῆ διψῴη. πλὴν δὲ γε τούτου, δρίσσειν φασὶ τῆς Ινδικῆς εἶναι, ἢ μεγίσσειν τῶν ἄλλων λήξεων· πεντεκαίδεκα ἡμερῶν ὁδοῦ μῆκος ἀπὸ (ω) Γάγγου, ὀκτωκαίδεκα δὲ ἀπὸ θαλάσσης ἀπὸ τὸ τῶν πιθήκων ὄρος, ᾧ ξυμπαρατείνει πεδιάς. πᾶσα ἡ χώρα, μέλαινά τε, καὶ παντῶν βύθορος· ἰδεῖν μὲν γὰρ ἐν αὐτῇ σάχνας αἰνεσώτας, ὅσον (α) δύνασαι. ἰδεῖν δὲ κυάμους διπλασίους τῶν Αἰγυπτίων τὸ μέγεθος· σήσαμόν τε, καὶ κέγχρ(ω), ὑπερφυᾶ πάντα· ἐνταῦθα δὲ καὶ καρυα φύεσθαι φασιν, ὧν πολλὰ παρὰς ἱεροῖς ἀνάκειται τοῖς δένδρο, θαύματος ἕνεκα. τὰς δὲ ἀμπέλους, φύεσθαι μὲν μικράς, καθάπερ αἱ Λυδῶν τε, καὶ Μαιόνων, ποτίμους δὲ εἶναι, ἢ ἀνθοσμίας ὁμοῦ τῷ ἀποτρυγᾶν. ἐνταῦθα δὲ καὶ δένδρῳ φασὶν ἐντετυχηκέναι, παραπλησίῳ τῇ δάφνῃ· φύεσθαι δὲ αὐτῷ κάλυκα εἰκασμένον τῇ μηλίσῃ ῥόᾳ· καὶ μῆλον ἐγκεῖσθαι τῇ κάλυκι, κυανέ(ω) μὲν, ὥσπερ τὸ τῶν ὑακίνθων αἱ κάλυκες· παντῶν δὲ ἥδιστον, ὁπόσα

* οὔσας.

SED iam ad Apollonium, ciúsque comites redeamus: qui superato monte subiectam planiciem conspicati, plurimis fossis aqua redundantib. intersectam animaduerterunt. Erant autem fossarum aliæ obliquæ, aliæ rectæ, aquam ex Gange deriuantes. Has autem fossas partim terminis designandis, partim irrigandis agris, cùm sitissent, seruire dicebant. Sunt autem agri omnium, qui apud Indos coluntur, feracissimi, & planicies totius Indiæ maxima. Protenditur enim in longitudinem dierum quindecim, secus Gangem ambulantibus; decem autem & octo è mari ad montem vsque simiarum patet, cui tota planicies subiacet. Terra autem colore nigra est, & frugum omnium ferax, vbi segetum paleas & spicas arundinum instar conspici dicunt. Fabas autem triplo maiores iis, quæ in Ægypto nascuntur. Sesamum quoque proferre, & milium eximiæ magnitudinis. Præterea nuces tam crassas iisdem in locis nasci perhibent, vt earum pleraſque in templis, apud nos, videamus miraculi causa suspensas. Vites autem paruæ admodum, quantæ apud Mæones, Lydósque ibi nascuntur: vinum tamen ex illis expressum gustatu, & odore iucundissimum esse aiunt. Aliam præterea arborem illic inuenere lauro similem: quæ siliquā calicis instar formatā, mali punici magnitudine profert: siliquæ autē pomum inest colore cœruleū, ac veluti pulcherrimus hyacinthus: gustatu verò suauissimū omnium, quæ in

illo monte naſcantur. Cùm autem A è monte deſcenderent, locum inuenerunt, vbi draconibus venandis Indi ſe exercent: de qua re neceſſarium eſſe putaui pauca narrare. abſurdum quippe fuerit, de leporum venatione, capturâque; plura ab his dicta eſſe, quibus ea narrare cura fuit: me autem tam generoſæ, támque vtilis venationis modus prætermittere, haudquaquam omiſſum à viro, cuius gratia hæc ſcribere ſum aggreſſus. Omnis Indiæ regio B draconibus abundat, & multitudine, & magnitudine mirandis. Itaque paludes plenæ ſunt & montes, neque tumulus vllus iis vacuus reperitur. Verùm paluſtres pigri, tardíque ſunt, longitudine cubitorum triginta, & vix caput attollentes. Sunt verò dracænis ſimiles, & terga habentes ſubnigra, & ceteris minus ſquamoſa. Quapropter ſapientius de tali draconum genere loquitur Homerus, quàm plerique alij C poëtæ. nam Draconem deſcribens, quem in Aulide iuxta fontem dixit habitare, ſic ait, *draconem terga rubentem.* Alij verò poëtæ huic draconum generi *perſimilem*, nimirũ in Nemeæ luco *verſari ſolitum*, criſtatum eſſe perhibent: quod nos in nullis ineſſe paluſtribus vnquam inuenimus. tradunt etiam alios in radicibus, aut cacuminibus montium habitare; qui quandoque in planiciem venationis cauſa deſcendunt, ea, quæ D ad paluſtres pertinent rapientes. Nam & in maiorem porrecti ſunt magnitudinem, longitudinémque, & velocius fluminibus, quamuis rapidiſſimis feruntur, ita vt ab illis euadere nihil poſſit. His autem criſta naſcitur iuuenibus, mediocriter prominens, prouectis verò ætate, grandior, & ob id ipſum in alteram

ἐξ ὥρων ἥκει. καταβαίνοντες δὲ τὸ ὄρ῟ος, δρακόντων θηρία θεωρεῖν φασι· περὶ ὧν ἀνάγκη λέξαι. ἡγοῦμαι γὰρ σφόδρα βύπτας, ὑπὲρ μὲν τοῦ λαγῶ, καὶ ὅπως ἁλίσκεται, καὶ ἁλῶσεται, πολλὰ εἰρῆσθαι τοῖς ἐς φροντίδα βαλλομένοις ταῦτα· ὑμᾶς δὲ παρελθεῖν λόγον γυναίας τε, καὶ δαιμονίου θήρας, μηδὲ τῷ ἀνδρὶ παραληφθέντα, ἐς ὃν ταῦτα ἔγραψα. δρακόντων μὲν γὰρ δὴ ἀπείροις μήκεσι κατέζωσται πᾶσα ἡ Ινδικὴ χώρα. καὶ μεσαὶ μὲν αὐτῇ ἕλη, μεσαὶ δ' ὄρη· κενὸς οὐδεὶς λόφου. οἱ μὲν δὴ ἕλφοι, νωθεῖ τε εἰσι, καὶ τριακοντάπηχυ μῆκος ἔχουσι· καὶ κραὶ῟ αὐτοῖς καὶ διέσηκεν, ἀλλ' εἰσὶ ταῖς δρακαίναις ὅμοιοι· μέλαιναι δ' ἱκανῶς ῾Ν νῶτον. καὶ ἦτι῟ φολιδωτοὶ τὴν ἄλλων. ἔ ὀφιώτε῟ ἵππαι τὸ λόγου θεὶ αὐτῇ Ομηρ῟, ἢ ᾔ πολλοὶ ποιηταί. ῾Ν γὰρ δράκοντα ῾Ν ἐν Αὐλίδι τ' ποδὸς τῇ πηγῇ οἰκοῦντα, θεὶ νῶτα διαφοινόν, εἴρηκεν. ᾗ δ' ἄλλοι ποιηταὶ, ῾Ν ὁμοίῃ τούτῳ, ῾Ν ἐν τῷ τῆς Νεμέας ἄλσει, φασὶ καὶ λοφιὰν ἔχειν· ὅπερ καὶ ἂν θεὶ σὺν ἐλείοις βύροιμεν· καὶ σὺν ὑπὸ ταῖς ὑπωρείας, καὶ τοὺς λόφους· ἴασιν δὲ ἐς τὰ πεδία ἐπὶ θήρᾳ, πλεονεκτοῦσι δὲ τῶν ἑλείων πάντα· καὶ γὰρ ἐς πλέ῟ τὸ μήκους ἐλαιοῦσι, καὶ ταχύτροι τ' ὀξυτάτων* ποταμῶν φέρονται, καὶ διαφύγοι αὐτοὺς οὐδὲ ἐν. τούτοις καὶ λοφιὰ φύεται, νέοις μὲν ὑπανίσχουσα τὸ μέσον, τελειωμένοις δὲ συναυξανομένη τε, καὶ συνανιοῦσα.

* ἐξοπίσω τῶν ποταμῶν φέρονται π.

ἐς πολύ. ⓓ ὃ δὴ πυρσῖται, καὶ πρίονω- A partem deflexa. Qui verò coloris
σι γένος, οὗτοι καὶ χλυφάσκοισι, καὶ τὴν ignei ſunt, & in dorſo ſquamas e-
αὐχένα ὑψοῦ αἴρουσι, καὶ πιὼ φολίδα minentes tanquam ſerram habent,
στλεβοισι δικλω ἀργύρε. αἱ δὲ τῶν ὀφ- iis etiam barba adnaſcitur, & al-
θαλμῶν κόραι, λίθος ὄντι διάπυρος. tius ceruicem attollunt, & eorum
ἰσχὺν δ' αὐτῶν ἀμήχανον εἶναι φασιν ſquamæ inſtar argenti fulgent. O-
ἐς πολλὰ τὰ ἀποθέτων. γίνεται δὲ τοῖς culorum autem pupillæ lapides ſunt,
θηρῶσιν ὁ πεδινὸς δρόμος, ὅταν ἐλε- tanquam ignis fulgentes, quorum
φάντων τινὰ ὑπασπάσωνται· τότε γὰρ vim maximam eſſe ad morbos cõ-
ἀπόλλυσιν ἄμφω τὰ θηρία· καὶ κέρ- plures tollendos aiunt. quapropter
δος τοῖς ἕλκουσι δράκοντας, ὀφθαλμοί B & lucrum venationibus afferunt
τε γίνονται, καὶ δορά, καὶ ὀδόντες. εἰσὶ δὲ campeſtres dracones, quotiens ele-
τὰ μὲν ἄλλα, ὅμοιοι τοῖς τῶν μεγίστων phantum inuadunt; ab occurrenti-
συῶν, λεπτότροποι δὲ, καὶ διάστροφοι, καὶ bus venatoribus plerunque cum e-
τὴν αἰχμὴν ἄτειποι, καθάπερ ⓓ τῶν lephanto ſimul interficiuntur. Dra-
μεγάλων ἰχθύων. ⓓ ὄρθοι δράκον- conem capientibus præmia ſunt o-
τες, πιὼ μὲν φολίδα, χρυσοῦ φαίνον- culi, pellis, & dentes. Sunt autem
ται· τὸ δὲ μῆκος, ὑπὲρ τοὺς πεδινούς. ingentibus porcis ſimiles membris,
χλύφα δὲ αὐτοῖς βοστρυχώδη, χρυσᾶ ſed corpore graciliores, & in quam-
κἀκεῖνα. καὶ κατωφρύωνται μᾶλλον, ἢ cunque partem verſatiles; roſtro
ⓓ πεδινοί. ὄμμα τε ὑποκάθηται τῇ autem validiſſimo tanquam ingen-
ὀφρύϊ ἀγνὸν, καὶ διαιδῶς ἐρυθρόν. tes piſces. Montani verò dracones
ὑπόχαλκον τε ἠχὼ φέρουσιν, ὅταν τῇ ſquamas habent coloris fului. Lon-
γῇ ὑποκυμαίνωσιν. ἀπὸ δὲ τῶν λόφων gitudine autem excedunt campe-
πυρσῶν ὄντων, πῦρ αὐτοῖς ἅπτει, λαμ- C ſtres, barbáque illis ſetoſa, & ipſa
παδίῳ πλέον. οὗτοι καὶ τοὺς ἐλέφαντας coloris aurei: ſupercilia verò pro-
αἱροῦσιν. αὐτοὶ δὲ, ὑπὸ τῶν Ινδῶν ὅπως fundiora habent, quàm campe-
ἁλίσκονται. κοκκοβαφεῖ πέπλῳ χρυ- ſtres. Oculi autem ſuperciliis ſub-
σᾷ ἐνείραντες γράμματα, πίπτουσι ſunt, toruè, grauitérque aſpicien-
ὑπὸ τῆς κλιτῆς, ὕπνον ἐπιπνέουσαν tes: quibus perinde ac ſi eſſent æ-
τοῖς γράμμασιν, ὑφ' οὗ νικῶνται τοὺς nei reſonant, quando in terra ſer-
ὀφθαλμοὺς δράκων, ἀζέπτους ὄντας. punt. E criſtis verò, quæ rubræ ſunt,
καὶ πολλὰ τῶν ἀπορρήτου σοφίας ἐπ' ignis ſcintillare videtur, & iſti quo-
αὐτὸν ᾄδουσιν, οἷς ἁλίσκεται τε, καὶ que elephantos capiunt: ipſi verò
αὐχένα ὑποβαλὼν τῆς κλιτῆς, ὑπανα- ab Indis hoc modo capiuntur. Pal-
καθεύδῃ τοῖς γράμμασι. σοφισθέν- lium coccineum literis aureis ſu-
τες οὖν ⓓ Ινδοὶ κειμένῳ, πελέκει D perintextum ante cubilia exten-
dunt: ſcripta autem incantatoria
verba ſomnium dicuntur inducere:
his draconum oculi, quanquam
duriſſimi ſuperantur: ipſi quoque
plurima verba ex arcana ſapientia
ſuperincantantes, eo draconem per-
ducunt, vt literis pallio intextis ſu-
perdomiant. Dormienti autem in-
ſtantes Indi ceruicem ſecuri feriunt,

sciſſoque capite lapillos intus extantes auferunt. Traditur enim montanorum draconum capitibus ineſſe lapillos ſpecie & aſpectu iucundos, & ſplendorem quendam coloribus inducentes: viribus autem potentiáque mirabiles; qualis annulus fuit, quem habuiſſe Gygen vulgatum eſt. Euenit autem interdum, vt draco Indum cum ſecuri, & arte intra cubile trahens deuoret, ipſum etiam, vt pene dixerim, montem concutiens. Tales autem dracones montem qui ad rubrum mare pertinet, dicuntur incolere, eorúmque horrenda ſibila audiri: quandoque etiam mare ingreſſi longius natando prouehuntur. De longitudine autem vitæ huiuſmodi belluarum & cognoſcere difficillimum eſt, &, ſi dicatur, incredibile. Hæc ſunt, quæ de draconibus noſſe potui.

A σὺν αραβήσοισι· ἢ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντες, λιθίζονται τὰς ἐν αὐτῇ λίθους· ἀποκεῖσθαι δὲ φασιν ἐν ταῖς τῶν ὀρείων δρακόντων κεφαλαῖς λίθους, τὸ μὲν εἶδος, αἰθερίους, καὶ πάντα ἀπαυγαζούσας χρώματα· τὴν δὲ ἰσχὺν, ἀῤῥήκτους, καὶ τὸν δακτύλιον, ὃν γυγέως φασὶ τῷ Γύγῃ. πολλάκις δὲ καὶ Ἰνδὸν αὐτῷ πελέκει, ἢ αὐτῇ τῇ τέχνῃ συλλαβὼν, ἐς τὴν αὐτοῦ κοίτην φέροντα ὤχετο, μονονοὺ σείων τὸ ὄρος. οὗτοι δὲ τὰ ὄρη τὰ πρὸς τὴν ἐρυθρὰν οἰκεῖν λέγονται. σύριγμα δὲ δεινὸν φασιν ἀκούεσθαι τούτων· καὶ ποτὲ τοὺς ἐπὶ τὴν θάλατταν, πλεῖν ἐπὶ πολὺ τοῦ πελάγους. περὶ δὲ ἐτῶν μήκους τοῦ βίου τούτου, γνῶναί τε ἄπορον, καὶ εἰπεῖν ἄπιστον. τοσαῦτα μὲν περὶ δρακόντων οἶδα.

B

De Paraca vrbe, cuius ciues belluarum linguas intelligunt. Item de ceruis albis, quantáque veneratione ſint ſapientes apud Indos. hinc Græcè omnes loqui, qui vicos apud ſapientes incolunt. De colle præterea ſapientum ex natiuo ſaxo, in quo Bacchus & Hercules ſculpti viſuntur, conantes cum Diis Panibus collem occupare, & fugati fulminibus. Item de puteo culpæ, & cratere veniæ pleno ignis, déque duobus dolis, quorum alterum pluuias, ſerenitatem alterum facit.

CAP. III.

VRBEM verò magnam ſanè, & monti ſubiectá inuenere, quam Paracam inquiunt appellari, in eius medio plurima viderunt ſuſpenſa draconum capita, quòd eius ciuitatis habitatores ab ineunte ætate tali venationis genere ſe exerceant. Ferunt etiam huius vrbis homines animalium conceptus, admurmurationéſque intelligere, ſi draconis hepar, aut cor comederint. Apollonius autem, & comites vrbem prætergreſſi, cùm non multùm adhuc proceſſiſſent, fiſtulæ ſonitum audire viſi ſunt, quaſi paſtoris gregem

D

ΤΗΝ δὲ πόλιν τὴν ὑπὸ τῷ ὄρει μεγίστην οὖσαν, φασὶ μὲν καλεῖσθαι Παράκα, δρακόντων δὲ διακεῖσθαι κεφαλὰς ἐν μέσῃ πλείστας, γυμναζομένων τῶν ἐν ἐκείνῃ Ἰνδῶν τὴν θήραν ταύτην ἐκ νέων. λέγονται δὲ καὶ ζώων ξυνιέναι φθεγγομένων, καὶ βουλομένων, σπλάγχνοις δράκοντος ἢ μὲν, καρδίαν, ἢ δὲ, ἧπαρ. περιόντες δὲ, αὐλοῦ μὲν ἀκοῦσαι δόξαι, νομέως δὲ ὑπὸ ἀγέλῃ

τάπονζος, ἐλάφοις ὴ βυκολείοις λευκαίς. ἀμέλγουσι δὲ Ινδοὶ ταύτας, οὖδαφὲς ἡγούμενοι τὸ ἀπ' αὐτῶν γάλα. ἐντεῦθεν ἡμερῶν τεττάρων ὁδὸν πορευόμενοι δι' εὐδαίμονος, καὶ ἐνεργοῦ τῆς χώρας, προσελθεῖν φασι τῇ τῶν σοφῶν πόλει. τὸ ὴ ἡγεμόνα κελεύοντα κελεύσαντα (κ. κελεύσαντα) σωκλάσαι τὸ καμήλου, ἀποπηδῆσαι αὐτοῖς, προῖεσθαι καὶ ἱδρῶτος πλέων. (W) ὴ Ἀπολλώνιον, ξωεῖναι μὲν οὔπω, γελάσαντα δὲ ἐπὶ τῷ Ινδοῦ δέει· δοκεῖ μοι φάναι ἔοικε, εἰ μὴ κατέπλευσεν ἐς λιμένα, μακρὸν ἂν ἀναμετρήσας πέλαγος, ἀχθεσθῆναι ἂν τῇ γῇ, καὶ δεῖσαι τὸ ἐν ὁρμῳ εἶναι. (C) ἅμα εἰπὼν ταῦτα, προσέταξε τῇ καμήλῳ σωισθῆναι. (C) γὰρ δὴ (C) ἐθὰς λοιπὸν ἦν τοιούτων. προεῖπον ὴ ὄρα ἐποίει τὸν ἡγεμόνα, τὸ πλησίον τῶν σοφῶν οἰκεῖν· Ινδοὶ γὰρ δεδίασι τούτοις μᾶλλον, ἢ τοὺς σφῶν αὐτῶν βασιλέα· ὅτι μὴ βασιλεὺς αὐτὸς, ὑφ' ὧν ὅστιν ἡ χώρα, προὶ πάντων, ἃ λεκτέα τε αὖπω, (C) πρακτέα, ἐρωτᾷ τοὺς δὲ τοὺς ἄνδρας, ὥσπερ (4) ἐς θεὸν πέμποντες. (4) δὲ, σημαίνοισι μὲν ὅ, τι λῷον αὖπω πρᾶττειν· ὅ, τι ὴ μὴ λῷον, ἀπαγορεύοισί τε, μὴ ἀποσημαίνουσι. καταλύσαν ὴ μέλλοντες ἐν τῇ κώμῃ τῇ πλησίον· ἀπέβλεψε ὴ (D) ὄχθου τῶν σοφῶν οὔπω* σαφὲς (κ. ὀκτὼ σαφέως.) ἰδεῖν φασι νεανίαν δρόμῳ ἥκοντα, μελάντατον Ινδῶν πάντων· ὑποστίλβειν δὲ αὖπω μέλιτος ὡς τὸ μετόφρυον. τοῦτο ὴ ἀκούω χρόνοις ὕστερον (C) προὶ Μέμνονα (W) Ἡρῴδου τοῦ σοφιστοῦ τροφίμου, ἀπ' Αἰθιόπων δὲ ἦν*, ἐν μειρακίῳ δόξαι· προϊόντος ὴ ἐς ἄνδρας, ἐπὶ-

A colligentis : ac subinde pastorem viderunt, qui albarum ceruarum gregem pascebat : mulgent autem ipsas Indi, quòd earum lac maximum esse nutrimentum putant, optimúmque. Inde quatuor dierum iter progressi per felicem, ac bene cultam regionem ambulantes, ad oppidum in quo sapientes habitant peruenere. Ibi dux itineris expauescens, multóque sudore manans, camelum sese ad terram dimittere iussit, volens & ipse in terram desilire. sed Apollonius tantæ mutationis causa cognita, pauorem Indi deridens, Is, inquit, mihi facere perinde videtur, ac si quis longum pelagus emensus, vbi ad portum peruenerit, terram odio habeat, & se in portu esse timeat. Hæc dicens camelum exurgere iussit. Erat enim iam cum ipsis assuetus. Incusserat autem duci pauorem, quòd prope sapientes iam peruenerant, quos omnes Indi multò magis, quàm reges proprios timent, ac venerantur. Singularũ namque prouinciarum reges de sũis omnibus rebus, aut agendis, aut fugiendis, eos consulunt, *vt qui ad oraculum mittunt.* Ipsi verò quid factu sit melius suadent, quid verò agendum non putent, dissuadent. Apollonius & comites in vico mansuri, qui à colle, quem sapientes incolunt, stadij ferme spatio distat, adolescentem conspicati sunt citato cursu ad se venientem Indorum omnium nigerrimum. Frontis autem pars superciliis interiecta instar lunæ micabat ; quod posteris quoque temporibus *visum esse* in Memnone Æthiope Herodis Sophistæ alumno, cùm adolescens esset, *audio* : *sed cùm is ad virilem ætatem peruenisset*, pau-

latim hic lunulæ fulgor deficiebat, quoad omninò repentè euanuit. Gerebat autē manu auream anchorā, quam Indi pro Caduceo habent, propterea quod omnia coërcet. Is Græcè Apollonium salutauit, quod nemini mirabile visum est, cùm omnes ferè vici eius habitatores Græcè loquerentur. Quòd autem nominatim salutasset, Salue, dicens, Apolloni, ceteros quidē stupefecit, ipsi autem Apollonio fiduciam præstitit posse ea, quorum causa venerat, consequi. Damidem itaque aspiciens, Ad homines, inquit, proculdubiò sapientes venimus, qui res prænoscere mihi videntur. His dictis Indum interrogauit, quidnam sibi agendum esset: cupiebat enim, quamprimùm posset, sapientes alloqui. Tunc Indus: Hos, inquit, comites hoc loco dimittere opus est: tu verò ita vt es solus, me sequere. Sic enim *ipsi* facere te iubent. Hoc autē quod dixit, *Ipsi*, Pythagoricum esse agnouit Apollonius, gaudénsque illum sequebatur. Tumulus autem, quem sapientes incolunt, ea est altitudine, qua est Athenienſium arx, ex media surgens planicie. Hunc munit natiuū quoddam saxum, quod tanquam manu & artificio factum circumquaque collem ambit, cuius in plerisq. partib. quasi bisulca vestigia cernūtur, & barbarum, ac vultuum formæ alibi, & hominum terga conspici dicuntur labentibus similia. Cùm enim Bacchus Herculi coniunctus, regionē illam inuasere, Panas Deos, quos in exercitu habebant, vt expugnare tumulū aggrederentur, hortati sunt, quòd arbitrarentur eos aduersus terræmotus aliásq; offensiones posse sufficere. Sed à sapientibus diuersimodè fulminati ipsi in petris erratorū suorum reliquerunt

A πεῖν πρὸ αὐχλὼ ταύτῃ, ☪ σωαφανισθῆναι τῇ ὥρᾳ. Ⓣ δὲ Ινδὸν, χρυσῆν μὲν φέρειν φασὶν ἄγκυραν, ἣν νομίζουσιν Ινδοὶ κηρύκειον Ⓦ, ὑπὸ τῶν πάντα ἴσχειν. προσδραμόντα δὲ τῷ Απολλωνίῳ, φωνῇ τε Ελλάδι προσφωνεῖν αὐτόν. κ᾽ τοῦτο μὲν οὔπω θαυμαστὸν δόξαι, διὰ τὸ κ᾽ τοὺς ἐν τῇ κώμῃ πάντας ἀπὸ Ελλήνων φθέγγεσθαι· τὸ δ᾽, ὃ δεῖνα χαῖρε, τοῖς μὲν ἄλλοις παραχεῖν σιωπᾶν· τῷ δὲ ἀνδρὶ, θάρσος, ὑπὲρ ὧν ἀφῖκται. βλέψας γὰρ ἐς τὸν Δάμιν, παρὰ ἄνδρας, ἔφη, σοφοὺς ἀτεχνῶς ἥκομεν· ἐοίκασι γὰρ προγιγνώσκειν. ☪ ἅμα ἤρετο τὸν Ινδὸν ὅ, τι χρὴ πρᾶξαι, πάντων ἤδη πρὸ ξυνοισίαν· ὁ δὲ Ινδὸς, τούτους μὲν, ἔφη, καταλύειν χρὴ σὺ ταῦθα· σὲ δὲ, ἥκειν ὡς ἔχεις· κελεύουσι γὰρ αὐτοί. τὸ μὲν δὴ, αὐτοὶ, Πυθαγόρειον ἤδη τῷ Απολλωνίῳ ἔφαινε, κ᾽ ἡκολούθει χαίρων. Ⓦ ὄχθον, ἐφ᾽ οὗ Ⓠ σοφοὶ διαιτώμενοι εἰσὶν, ὕλος μὲν ἐν κ᾽ πρὸ τῶν Αθηναίων φασὶν ἀκρόπολιν, ἀνίσασιν ὃ σὺ πεδίου ἄνω· βύρσαι ὃ ὁμοίως πέτραν ὀχυρωῦ αὐτὸν κύκλῳ περιέχουσαν, ἧς πολλαχοῦ διχηλὰ ὀρᾶσθαι ἴχνη, κ᾽ χλωφάδων τύποι, κ᾽ πρόσωπων· καί τε κ᾽ νῶτα ἰδεῖν ἀνθρωπινόσιν ὁμοια· Ⓣ γὰρ Διόνυσον ὅτε ξὺν Ηρακλεῖ ἐπεστράτευε, προβαλεῖν μὲν αὐτῷ φασι κελεῦσαι τοὺς Πᾶνας, ὡς πρὸς Ⓣ σφισιν ἱκανοὺς. ἐμβροντηθέντας δὲ αὐτοὺς ὑπὸ τῶν σοφῶν, πεσεῖν ἄλλον ἄλλως· καὶ τὰς πέτρας οἷς ἐντυπωθῆναι τὰ τῆς διαμάρτιας

σημεῖα. περὶ δὲ τῷ ὄχθῳ νεφέλιον ἰδεῖν φασιν, ἐν ᾗ τοὺς Ινδοὺς οἰκεῖν φανερούς τε, καὶ ἀφανεῖς, καὶ ὅ, τι βούλονται. πύλας δὲ, εἰ μὴ καὶ ἄλλας ἔξωθεν τῷ ὄχθῳ καὶ εἰδέναι, τὸ γοῦν περὶ αὐτὸν νέφος, οὔτε ἀκλείστῳ ξυγχωρεῖν, οὔτε αὖ ξυγκεκλεισμένῳ φαίνεσθαι· αὐτὸς δὲ ἀναβῆναι μὲν κατὰ τὸ νότιον μάλιστα τοῦ ὄχθου, τῷ Ινδῷ ἑπόμενος, ἰδεῖν τε* πρῶτα μὲν φρέαρ ὀργυιῶν τεττάρεσσιν οὐ πλατὺ· αὐγὴν δὲ τὴν σώματος ἀναπέμπειν, κυανωτάτην οὖσαν· καὶ ὁπότε ἡ μεσημβρία τοῦ ἡλίου γοῦν περὶ αὐτὸ, δύνασθαι τὴν αὐγὴν ἀπὸ τοῦ ἀκτῖνος, καὶ χωρεῖν ἄνω, παρεχομένην εἶδος ἑρμῆς ἴριδος· μαθεῖν δὲ ὕστερον περὶ τοῦ φρέατος, ὡς σανδαράκινη μὲν εἴη ἡ ὑπ' αὐτῷ γῆ. ἀποῤῥηγὲν δὲ τὸ ὕδωρ ἠγοῦντο· καὶ οὔτε πνοὴ τις αὐτοῦ, οὔτε ἀναθυμίασις, ὀσμὴν δὲ νομίζοιτο τὴν πᾶσιν Ινδικὴν πάσην. πλησίον δὲ τούτου, κρατῆρα εἶναι πυρὸς, οὗ φλόγα ἀναπέμπειν μολυβδώδη. καπνὸν δὲ οὐδένα ἀπ' αὐτῆς ἄπειν, οὐδὲ ὀσμὴν οὐδεμίαν· οὐδὲ ὑπερχυθῆναί ποτε ὁ κρατὴρ φασί, ἀλλ' ἀναδίδοσθαι τοσοῦτος ὡς μὴ ὑπερβλύσαι τοῦ βόθρου. ἐνταῦθα Ινδοὶ καθαίρονται τῶν ἀκουσίων. ὅθεν οἱ σοφοὶ τὸ μὲν φρέαρ, ἐλέγχου καλοῦσι· τὸ δὲ πῦρ, ξυνάμυνα. καὶ δίδυμα ἐωρακέναι φασὶ πίθω λίθου μέλανος, ὄμβρων τε, καὶ ἀνέμων ὄντες*. ὁ μὲν δὴ τῶν ὄμβρων, εἰ αὐχμῶ ἡ Ινδικὴ πιέζοιτο, ἀνοιχθεὶς, νεφέλας ἀναπέμπει, καὶ ὑγραίνει πᾶσαν γῆν· εἰ δὲ ὄμβροι πλεονεκτοῖεν,

χ. τοῦ ὄντ. χῶ

χ. ὄντ.

A insignia. Circa tumulum verò nebula circunſpicitur, in qua Indi habitant, ibíque ſe nunc viſibiles, nunc inuiſibiles, vt libet faciunt. Vtrum verò portæ tumulum claudant, nequaquam ſe nouiſſe dicunt, quòd proſpectum nebula eripiat tam extra extantibus, quàm intus clauſis. Retulit autem Apollonius ſe ducem ſequendo ex parte tumuli, quæ ad auſtrum maximè vergit, aſcendiſſe, vidiſſéque
B in primis puteum [latitudine paſſuum quatuor:] cuius *fulgens vnda cærulea maximè* ab imo fundo vſque ad os putei ſurſum attollitur. Inde cùm ſol ad meridiem peruenit, ſplendore quodam à ſolis radiis hauſto deorſum reſidet calida, Iridis ſpeciem videntibus præbens. dicebátque Apollonius poſtmodum didiciſſe omnem, quæ ſub puteo eſt, terram ſandaracinam eſſe. aquam etiam eiuſdem putei arca-
C nam vim quandam habere arbitrabantur: nec ex ea bibit aut haurit omnino quiſquam. Putatur autem per omnem Indiam maximum eſſe iuſiurandum, ſi quis per eam aquam iurauerit. Iuxta puteum crater eſt igne plenus, ex quo flamma plumbei coloris emittitur: nullus verò fumus, aut odor ex ipſo prodit, neque crateris labra vnquam excedit, licet eatenus aliquando creſcat. Illic Indi à patratis faci-
D noribus expiantur. Quapropter ſapientes quidem culpæ puteum appellant, craterem autem veniæ. Gemina quoque illic dolia ſe vidiſſe refert Apollonius, vnum imbrium, alterum ventorum: & is quidem, qui dicitur eſſe imbrium, vbi nimia ſiccitate India premitur, ſi fuerit apertus nebulas emittit, quæ vniuerſam terram humectant: Sin verò nimia fuerit pluuia,

idem occlusus imbres cohibet: Alterum autem, qui ventorum esse dicitur, idem facit quod vtres Æoli facere perhibentur. Adaperto enim dolio ventus regionem perflat, vnde & salubritas in terra gignitur. Deorum quoque simulachra complura illic se vidisse tradit, nihilque miratum esse, quòd Indorum aut Ægyptiorum Deorum illic imagines viderit: stupuisse autem quòd eorum, qui apud Græcos antiquissimi habentur, aspexerit simulachra, ceu Mineruæ Poliadis, & Apollinis Delij, præterea & Dionysij, & Amyclæi, & aliorum huiusmodi. Horum enim singulis Indi statuam posuere, Græcóque ritu iisdem sacrificant. Dicunt autem Indiæ medium sese colere; eúmque tumulum quasi vmbilicum esse, & ab eodem sacrum ignem capiunt, quem sese à solis radiis accepisse gloriantur: atque ob eius rei memoriam hymnum iugiter ad meridiem vsque decantant.

A ἴσχει αὐτὸν ξυγκλείσμενον· ὁ δὲ τῶν ἀνέμων πίθος, ταυτὸν οἷμαι τῷ τῆς Αἰόλου ἀσκῷ τοιοῦτός ἐστι. διανοιγνύντες γὰρ τῶν πίθων σφᾶς, τῶν ἀνέμων ἀνιᾶσιν ἐμπνεῖν ὥρας· κἀντεῦθεν ἡ γῆ ἐῤῥωται. θεῶν δὲ ἀγάλματα ἐντυχεῖν φασίν. εἰ μὲν Ινδοῖς, ἢ Αἰγυπτίοις, θαῦμα οὐδέν· τὰ δέ γε ἀρχαιότατα τῶν παρ' Ελλησι, τό, τ' τῆς Αθήνας τῆς πολιάδος, καὶ τὸ τοῦ Απόλλωνος τοῦ Δηλίου, καὶ τὸ τοῦ Διονύσου, καὶ τὸ τῆς Αμυκλαίας, καὶ ὁπόσα ὧδε· ἀρχαῖα. ταῦτα ἱδρύεσθαί τ τοὺς χ. ἅ ἀ.
B Ινδοὺς τούτους, καὶ νομίζειν Ελληνικοῖς ἤθεσι. φασὶ δ' οἰκεῖν τὰ μέσα τῆς Ινδικῆς· καὶ τοῦτον ὀχθον, ὀμφαλὸν ποιοῦνται τῆς γῆς τούτου· πῦρ τε C ἀπ' αὐτοῦ ὀργιάζουσιν, ὃ φασιν αὖ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων αὐτὸ ἕλκειν· τούτῳ δὲ τῷ πυρὶ ὕμνον ἡμέρᾳ ἅπασαν ἐς μεσημβρίαν ᾄδουσιν.

Quid de Indis in oratione Apollonius scribat: hinc epistolæ interpretatio, cur scilicet in terra Brachmanæ & sint, & non sint, nihilque eis cùm sit, nihil deficiat tamen.

CAP. IIII.

QVIDNAM igitur, & quales viri, & quo pacto instituti tumulum habitent, ipsemet narrauit D Apollonius. Nam in oratione quadam earum, quas apud Ægyptios
» habuit, sic ait. Vidi Indos Brachma-
» nos in terra habitantes, & non in
» terra, & absque mœnibus muni-
» tos, & nihil possidentes, vel omnia
» potius. Et hæc quidem ipse tanquam sapiens scripsit occultius. Damis autem inquit, Brachmanas ipsos humi dormire, herbis tantùm super humum stratis, quas cùm altius interdum cumulent, euenit, vt duos

Ὁποῖοι μὲν δὴ καὶ οἱ ἄνδρες, καὶ ὅπως οἰκοῦντες τὸν ὀχθον, αὐτὸς ὁ ἀνὴρ δίεισιν· ἐν μιᾷ γοῦν τῶν πρὸς Αἰγυπτίους ὁμιλιῶν, εἰδέναι φησὶν Ινδοὺς Βραχμᾶνας οἰκοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἀτειχίστως τετειχισμένους, καὶ οὐδὲν κεκτημένους, ἢ τὰ πάντων. ταυτὶ μὲν ἐκεῖνος μὲν σοφώτερον ἐξεκάλυψεν· ὁ δέ γε Δάμις φησὶ, χαμευνίᾳ μὲν αὐτοὺς χρῆσθαι, τῇ δὲ γῇ ὑποστρωννύναι πόας, ἃς ἂν αὐτοὶ αἴρωνται. καὶ

μετεωροπορῶντας ἢ ἰδεῖν ἀπὸ τ γῆς ἐς πήχεις δύο, οὐ θαυμαζοποιίας ἕνεκα· τὸ γὰρ φιλόδημον τοῦτο φραυτεῖσθαι τοὺς ἄνδρας· ἀλλ' ὁπόσα τῷ ἡλίῳ ξυναποβαίνοντες τ γῆς δρῶσιν, ὡς προσφορα τῷ θεῷ προσήποντες. τότοι πῦρ, ὃ ἀπὸ τῆς ἀκτῖνος ἀπαστῶνται, καί τοι σωματοειδὲς ὄν, οὔτε ἐπὶ βωμοῦ καίειν αὐτοὺς, οὔτε ἐν ἱπνοῖς φυλάττειν· ἀλλ' ὥσπερ τὰς αὐγὰς, αἱ ἐξ ἡλίου τε ἀνακλῶνται, καὶ ὕδατος οὕτω μετέωρόν τ ὁρᾶσθαι αὐτὸ, καὶ σαλεῦον ἐν τῷ αἰθέρι. μεθ' ἡμέραν μὲν οὖν ἡλίῳ ὑπὲρ τῆς ὠρῶν, ἃς ἐπέχῃ πόλις αὐτὸς, ἵν' ἐς καιρὸν τῇ γῇ ὦσι, καὶ ἡ Ινδικὴ δι' προσέπῃ. νύκτωρ δ' λιπαρῆσαι τῷ ἀκτῖνα μὴ ἀχθεσθῆ τῇ νυκτὶ, μιμήσῃ δ' ὡς ὑπ' αὐτῆς ἤχθη. τοιοῦτον μὲν δὴ ὁ Απολλωνίου τὸ ἐν τῇ γῇ τε εἶναι τοὺς Βραχμᾶνας, καὶ οὐκ ἐν τῇ γῇ. τὸ δ' ἀτειχίστως τετειχισμένους, δηλοῖ μὲν ἀέρα, ὑφ' ᾧ ζῶσιν. ὑπαίθριοι γὰρ δοκοῦντες αὐλίζεσθαι σκιαὶ τ ὑπαιθροισιν αὐτ, καὶ ὕοντος οὐ ψεκάζονται, καὶ ὑπὸ τῷ ἡλίῳ εἰσὶν, ὅπῃ αὐτοὶ βέλωνται. τὸ δ' μηδὲν κεκτημένους, τὰ πάντων ἔχειν, ὧδε ὁ Δάμις ἐξηγεῖται. πηγαὶ, ὁπόσαι τοῖς βάκχοις παρὰ τῆς γῆς* ἀναθρῴσκουσιν, ὅπῃ ὁ Διόνυσος αὐτοὺς τ, καὶ τὴν γῆν σείσῃ, φοιτῶσι καὶ τοῖς Ινδοῖς τοῖς ἐστιωμένοις τε, καὶ ἐστιῶσιν. εἰκότως οὖν ὁ Απολλώνιος τοὺς μηδὲν μὲν ἐν φράσκουσι, αὐτοματίως δ' ἃ βούλονται πορίζομένους, ἔχειν φησὶν, ἃ μὴ ἔχουσιν. κομᾶν δὲ ἐπιτηδεύουσιν, ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι πάλαι, καὶ Θούριοι, Ταραντῖνοί τ, καὶ

A ferme cubitos à terra eleuati ambulent, non miraculi, aut ambitionis causa (hoc enim crimine viri illi carent) sed quia quæcunque à terra sublati sacrificauerint, ipsi Soli gratiora, magísque tali Deo conuenientia sese facturos arbitrantur. Ignem verò, quem à Solis radio diuellunt, quanquam corporeus sit, non tamen in aris aliquid comburendo, neque laternis inclusum seruant, sed tanquam radij, qui à Sole in aqua refranguntur: sic ille in sublimi æthere saliens conspicitur. Ipsi igitur Solem illum interdiu precantur, vt horas quas circumuolutione sua metitur, opportunas, commodásque, & propitias Indorum terræ mittat. Noctu autem eundem adorantes supplicant, ne propter noctem indignetur, sed sic manere velit, sicut ab illis habetur. Tale quid igitur significare videtur Apollonij sententia, qua dixit Brachmanas in terra esse, & non esse in terra. Quòd autem sine mœnibus munitos esse dixit, aërem signat, sub quo manent. Cùm enim sub dio permanere videantur, in vmbra tamen degunt, & decidente pluuia madescunt, & sub Sole sunt, quandocunque velint. Quòd verò tertio loco de iisdem pertulit, nihil possidétes, etiam quæ omnium sunt ipsos habere, hoc modo interpretatur Damis. Fontes, qui bacchantibus è terra scaturiunt, postquam Dionysius ipsos cum terra simul concussit, defluunt etiam ad hos Indos edentes, aut iam depastos. Recte igitur Apollonius eos, qui nihil apparantes fruuntur his, quæ sua sponte proueniunt, & habent quæcunque velint, & quæ non habent habere dixit. Comas autem nutriunt, sicut quondam Lacedæmonij, & Thurij, Tarentiníque, ac Milesij,

* ἀναθρῴσκουσιν.

Milesij, & cæteri quibus Laconica instituta placebant. Mitram quoque albam gestabant, & nudis pedibus ambulabant. Vestis autem eorum in exomidum* formam composita est: ipsius verò materia linum est, quod sponte sua in illis locis nascitur, album quidē, veluti quod in Pamphylia nascitur; mollius autem propter pinguedinem, quæ ab ipso, quasi oleum stillat: ex eo sacram vestem conficiunt, ac si quis alius Indorum eiusmodi linum in aliam partem ferendum transtulerit, non coalescit. Annulum atque baculum, quorum vtrumq. ipsi gestant, multum quidem posse dicunt ob duas præcipuè causas, & eas arcanas in pretio haberi.

** Exomides, lanea seruorum lacernæ angustæ, & breues circa humeros, desinebant.*

A Μήλιοι, & ὁπόσοις τὰ λακωνικὰ ἔων ἐν λόγῳ· μίτρᾳ τε ἀναδοῦνται λευκῇ, καὶ γυμνοὶ αὐτοῖς βαδίζουσι. καὶ τῷ ἐσθῆτα ἐσημαίνοντο παραπλησίως τοῖς ἐξωμίσιν. ἡ δὲ ὕλη τῆς ἐσθῆτος, ἔριον αὐτοφυὲς ἡ γῆ φύει, λευκὸν μέν, ὥσπερ τὸ Παμφύλιον, μαλακώτερον δὲ πίνει, ἡ πιμελή, οἷα ἔλαιον ἐπ' αὐτῷ λείβεσθαι· τοῦτο ἱερὰν ἐσθῆτα ποιοῦνται. κἢ εἴ τις ἕτερος παρὰ τοὺς Ἰνδοὺς τούτους ἀναστρώσῃ αὐτό, οὐ μεθίεται ἡ γῆ τὸ ἔριον. τῷ δ' ἀκτυλίου, & B ῥάβδου, ἃ φορεῖν αὐτοὺς ἄμφω, δύναθαι μέν πάντα, δύο δ' ἐξαίρετα, τετιμῆθαι.

Acceptum à sapientibus Apollonium, inuenisséque eorum principem Iarcham in throno sedentem: tum diuinasse nomen, & Apollonij, & parentum eius, & pleraque omnia, quæ illi euenerant, ac si semper affuisset. Memoriam præterea ab illis post Deos coli. Hinc de mirabili vnguento, quo vncti statim sudabant, deque terra saltante percusso baculo, vtque ipsi miraculosè eleuarentur è terra.

CAP. V.

ACCEDENTEM ad se Apollonium cæteri quidem apprehensa manu salutauere. Iarchas autem in excelso sedebat throno, quem ex ære nigro fabricatum aureæ statuæ complures exornabant. Aliorum verò sedes, & ipsæ æneæ erant, sed D omnino signis ornatæ, & aliquantum, quàm Iarchæ humiliores. Infra Iarcham enim sedebant omnes. Is visum Apollonium nominatim salutauit, literásque ab eo regis Indorum poposcit. Miranti autem Apollonio, quòd de literis, quas gerebat aliquid præsciisset, Atque quò magis, inquit, mireris, scias D. vnum in ea epistola deesse, ídque ita

ΠΡοσιόντα ἢ τὸν Ἀπολλώνιον, οἱ μὲν ἄλλοι σοφοὶ προσήεσαν, ἀσπαζόμενοι ταῖς χερσίν. ὁ δὲ Ἰάρχας, ἐκάθητο μὲν ἐπὶ δίφρου ὑψηλοῦ χαλκοῦ ἢ μέλανος ἰδεῖν, ἐκ πεποίκιλτο χρυσοῖς ἀγάλμασιν. οἱ δὲ τοῦ ἄλλων δίφροι, χαλκοῖ μὲν, ἄσημοι δ' ἦσαν, ὑψηλοὶ δὲ ἦπον ὑπεκάθηντο γὰρ τῷ Ἰάρχᾳ. τὸν δ' Ἀπολλώνιον ἰδὼν, φωνῇ τε ἠσπάσατο Ἑλλάδι, & τὰ τοῦ Ἰνδοῦ γράμματα ἀπήτει. θαυμάσαντος δ' τοῦ Ἀπολλωνίου πῶς γνοίη, & γράμματ' ἐν ἔφη, λείπειν τῇ ἐπιστολῇ, δέλτα εἰπών· παρῆλθε γὰρ αὐτὸ γράφοντα· καὶ

ἐφαίνη τῦτο ὧδε ἔχον· ἀναγνοὺς ὁ πρὸς
ἐπιστολὴν, πῶς, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε,
περὶ ἡμῶν φρονεῖτε; πῶς εἶπεν, ἢ ὡς
δηλοῖ τὸ ὑμῶν σύνεκα ἥκειν με ὁδὸν, ἵν'
μήπω τῆς τ' ὅδεν πρὸ ἐγὼ ἀνθρώπων;
τί ὑμᾶς πλέον οἶδα σαυτῦ γιγνώσκειν;
ἐγὼ μὲν εἶπε σοφώτερά τε ἡγοῦμαι
τὰ ὑμέτερα, καὶ πολλῷ ἀκοπώτερα. εἰ δὲ
μηδὲν πλέον, ὧν οἶδα πρὸ ὑμῖν εὑ-
ρομι, μεμαθηκὼς ἂν εἶναι ἐμαυτὸν καὶ τὸ μὴ
κατηγνῶν ὅ, τι μάθοιμι· ὑπολαβὼν
οὖν ὁ Ινδὸς, οἱ μὲν ἄλλοι, ἔφη, σοῦ
ἀφικουμένους ἐρωτῶσι. ποταποί τε ἥ-
κοισι, καὶ ἐφ' ὅ, τι ἡμῖν δή, σοφίας
ἐπίδειξιν ποιούμενοι ἔχει τὸ μὴ ἀγνοῆ-
σαι σε ἥκοντας. ἔλεγχε δὴ καὶ τοῦτον
τῦτο. καὶ εἰπὼν ταῦτα, παρῆλθεν τὸν
δηλή σε Ἀπολλώνιον, καὶ μηδὲν. ἐπὶ
τὰ σὺ Αἰγὰς πάντα, καὶ ὡς ποθοπλα-
νῆν αὐτῷ ὁ Δάμις, καὶ εἰ δή τι ἐσπούδα-
σαν ὁδοιπορῶντες, ἢ σοφιζόμενος
ἕτερα εἶδον, πάντα ταῦθ', ὥσπερ κοι-
νωνήσας αὐτοῖς τῆς ἀποδημίας ὁ Ιν-
δὸς, ἀπηγγείλατε, καὶ σαφῶς εἴρηκεν·
ἐπλάγχθης δ' Ἀπολλωνίου, καὶ
ὁπόθεν ἢ δὴ ἐπερομένου, καὶ σὺ μέτο-
χος, ἔφη, τ' Σοφίας ταύτης ἥκεις, ἀλλ'
οὔπω πάσης. διδάξῃ οὖν με, ἔφη,
πᾶν σοφίαν πᾶσαν; καὶ ἀφθόνως γε,
εἶπε. τοιγὰρ σοφώτερον δ' βασκαίνειν
τε, καὶ κρύπτειν τὰ σοφοῦ ἄξια. καὶ ἄλ-
λως, Ἀπολλώνιε, μεσόν σε ὁρῶ τ' μνη-
μοσύνης, ὥστε ἡμεῖς μάλιστα θεῶν ἀ-
γαπῶμεν· ἢ γὰρ κατεώρακας, εἶπεν,
ὅπως πέφυκα; ἡμεῖς, ἔφη, ὦ Ἀπολλώ
νιε, πάντα ὁρῶμεν τὰ τ' ψυχῆς εἴδη,
ξυμβόλοις αὐτὰ μυρίοις ἐξιχνεύοντες.

A esse palam ostendit. Inde perlecta epistola ad Apollonium conuersus, Quid, inquit, de nobis sentitis? Cui Apollonius, Quid de vobis, inquit, sentiamus, satis ostendit labor itineris, vestri causa à me susceptí, quod adhuc nemo ex illis, vnde venio, locis est ausus peragrare. Tum, inquit ille, quid supra te, nos scire arbitraris? Ego, inquit Apollonius, sapientiores vos esse censeo, & multò diuiniora scire. Nisi enim præter
B ea, quæ scio, noui aliquid apud vos inuenerim, omnia iam me didicisse arbitrarer, nec mihi superesse amplius discẽdum quicquam. Tunc Iarchas, Ceteri, inquit, consueuerunt ad se venientes interrogare, quales nam ipsi sint, & cuius rei gratia cõuenerint: Vobis autẽ sapientiæ nostræ argumentũ hoc primùm est, quòd venientes ad nos agnoscimus: quod iudicare statim poteris. His dictis quo patre, quáque matre natus
C esset Apollonius, & omnia quæ Ægis fecerat, quóque pacto ad eum Damis venisset, quídque per totum iter serio egissent, aut alios agẽtes vidisset, non secus ac si comes fuisset, continenter, planéque narrauit. Obstupẽti autem Apollonio, atq. vnde hæc sciisset interroganti, & tu, inquit, huius sapiẽtiæ particeps aduenis, sed nondum etiam bene nosti. Rogo igitur, ait Apollonius, vt me totam hãc sapientiam doceas. Libenter, inquit,
D ille, abundéq. docebo: eo namq. sapiẽtiæ iam peruenisti, vt nec inuidere tibi quispiam, nec celare te aliquid debeat eorum, quæ scitu digna sunt. Insuper memoria te abundare video, Apolloni, quam nos maximè post Deos colimus. Planè, inquit Apollonius, quid mihi natura insit percepisti. Nos verò, inquit Iarchas, vires omnes animæ videmus innumeris coniecturis illas inuestigantes.

Sed quoniam meridies iam propinquat, & nos quæ ad Deorum cultum præparare oportet, nunc quidē colloquendi finem faciemus: ſacris autem peractis, quandiu volueris, colloquemur. Potes autē, ſi libeat, *omnib. actis* intereſſe. Ego verò per Iouem, inquit Apollonius, iniuriam Caucaſo, Indoq. viderer afferre, quos, vt ad vos accederem, penetraui, niſi cunctis, quæ à vobis fiunt, intereſſem. Saturare, igitur, inquit Iarchas, & nos ſequere. His dictis ad fontem venerunt, quem Damis à ſe poſtea viſum ſimilem tradit ei, qui in Bœotia Dirce nuncupatur. Venientes itaque ad fontem corporibus primò nudatis tota capita ſuccineo quodam medicamine perunxerunt, quod eorum corpora adeò calefecit, vt vehementer fumarent, ſudorémque abundè ſtillarent, non ſecus, ac ſi igne lauarentur: poſt hæc in aquam ſeſe proiicientes lauere, lotíque ad templum acceſſerunt coronati, & hymnum; cantantes, inſtar choreæ in gyrum compoſiti: Chori verò principem faciebant Iarcham, & erectis baculis terram percutiebant, quæ in tumulum ſeſe attollens, marini fluctus inſtar, duos ferme paſſus in aërem ipſos extulit. Ipſi verò interea cantabant cantu, Sophoclis pæani ſimilem, quem Athenis in honorem Æſculapij cantari mos eſt. vbi verò terra reſedit, aduocans Iarchas adoleſcentulum, qui anchoram portabat, Cura, inquit, Apollonij comites: ipſe verò multò citius, quàm volet *celer* auis, profectus, reuerſúſque, egregiè curaui, inquit. Illi autem, quod reliquum erat ſacrorum peracto, in ſedibus quieuere. Tunc ad adoleſcentem conuerſus Iarchas, affer, inquit, ſapiēti Apollonio Phraotæ ſedem, vt in ea ſedens nobiſcum diſputet.

A Ἀλλ' ἐπεὶ μεσημβρία πλησίον, καὶ τὰ πρόσφορα τοῖς θεοῖς χρὴ παρασκευάσαι· νῦν μὲν ταῦτ' σπουδῶμεν, μεταξὺ δὲ ὅποσα βούλῃ, διαλεγώμεθα· παρατύχανε δὲ πᾶσι τοῖς δρωμένοις. νὴ Δί', εἶπεν, ἀδικοίμην ἂν τὸν Καύκασον, καὶ Ⓟ Ἰνδὸν, οὓς ὑπερβὰς δι' ὑμᾶς ἥκω, εἰ μὴ πάντων ἐμφορούμην, ὧν δρᾶτε· ἐμφορεῖ, ἔφη, καὶ ἡμῶν. ἐλ-

B θόντες οὖν ἐπὶ πηγὴν ἦσαν ὕδατος, ᾗ φησιν ὁ Δάμις ἰδὼν ὕστερον Ⓦ, ἐοικέναι τῇ ἐν Βοιωτοῖς Δίρκῃ. πρῶτα μὲν ἐγυμνώθησαν, εἶτα ἐχρήσαντο τὰς κεφαλὰς ἠλεκτρώδει φαρμάκῳ· τὸ δὲ, οὕτω πῃ τοῦ Ἰνδοὶ ἐθαλπον, ὡς ἀτμίζειν τὸ σῶμα, ὡς Ⓝ ἱδρῶτα χωρεῖν ἀσκεπῆ, καθάπερ τῶν πυρὶ λουομένων. εἶτα ἐρρίψαν ἑαυτοὺς ἐς τὸ ὕδωρ. καὶ λουσάμενοι ὧδε, πρὸς τὸ ἱε-

C ρὸν ἐβάδιζον ἐστεφανωμένοι, καὶ μεσοὶ τοῦ ὕμνου. πρίσαντες δὲ ἐν χορῷ ἡμᾶλι, καὶ κορυφαῖον ποιησάμενοι τὸν Ἰάρχαν, ὀρθαῖς ταῖς ῥάβδοις τὸν χοῦν ἔπληττον· ἡ δὲ, ὑποτρομεῖσα δίκην κύματος, ἀνέπεμψαν αὐτοὺς ἐς δίπηχυ τοῦ ἀέρος. οἱ δὲ, ἡδὸν ᾠδὴν, ὁποίαν ὁ τοῦ Σοφοκλέους, ὃν Ἀθηναῖοι τῷ Ἀσκληπιῷ ᾄδουσιν. ἐπεὶ δὲ ἐς τὸν χοῦν κατῆραν, καλέσας

D ὁ Ἰάρχας τὸ μειράκιον τὸ τὴν ἄγκυραν φέρον, ἐπιμεληθῆτι, ἔφη, τοῦ Ἀπολλωνίου ἑπομένου. ὁ δὲ, πολλῷ θᾶττον, ἢ οἱ ταχεῖς τῶν ὀρνίθων πορευθείς τε, καὶ ἐπανελθών, ἐπιμεμέλημαι, ἔφη. διαπαυσάντων δὲ τὰ πολλὰ τῶν ἱερῶν, ἀνεπαύοντο καὶ οἱ σὺν τοῖς θάκοις. ὁ δὲ Ἰάρχας πρὸς τὸ μειράκιον, σὺ φέρε, εἶπε, τῷ σοφῷ Ἀπολλωνίῳ τὸν Φραώτου θρόνον, ἵν' ἐκεῖ διαλέγοιτο.

Indorum sapientes scire omnia. Deósque esse, quicunque boni sint. Hinc de Achille, & Gange Rege longo decem cubitis, & formosissimo: qui postea transierit in Iarcham. Item quomodo Pythagoras Euphorbum se fuisse censuerit. Déque puero, qui olim Palamedes.

CAP. VI.

Ως δὲ ἐκάθισεν, ἐρώτα, ἔφη, ὅ, τι βούλῃ· πρὸς ἄνδρας γὰρ ἥκεις πάντα εἰδότας. ἤρετο οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, εἰ καὶ αὐτοὺς ἴσασιν, οἰόμενος αὐτούς, ὥσπερ Ἕλληνες, χαλεπὸν ἡγεῖσθαι τὸ ἑαυτοὺς γνῶναι. ὁ δὲ Ἴαρχας πρὸς τὴν τοῦ Ἀπολλωνίου δόξαν, ἡμεῖς, ἔφη, πάντα, γιγνώσκομεν, ἐπειδὴ πρώτους αὐτοὺς γιγνώσκομεν. οὐ γὰρ προσέλθοι τις ἡμῶν τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ, μὴ πρότερον εἰδὼς ἑαυτόν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἀναμνησθεὶς ὧν τοῦ Φραώτου ἤκουσε, καὶ ὅπως ὁ φιλοσοφήσων μέλλοι, ἑαυτὸν βασανίσας ἐπιχαρεῖ, τούτῳ ξυνεχώρησε τῷ λόγῳ· τοῦτο γὰρ καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπέπεισο. πάλιν οὖν ἤρετο πῶς αὐτοὺς ἡγοῖντο. ὁ δὲ, θεούς, εἶπεν. ἐπερομένῳ δὲ αὖθις διατί, ὅτι, ἔφη, ἀγαθοὶ ἐσμὲν ἄνθρωποι. τοῦτο τῷ Ἀπολλωνίῳ τοσαύτης ἐδόξεν δι' παιδείσιας εἶναι μεστὸν, ὡς εἰπεῖν αὐτὸ καὶ πρὸς Δομετιανὸν ὕστερον ἐν τοῖς ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγοις. ἀναλαβὼν οὖν τὰ ἐρωτήσεις, περὶ ψυχῆς δή, εἶπε, πῶς φρονεῖτε; ὡς γε, εἶπε, Πυθαγόρας μὲν ὑμῖν, ὑμεῖς δὲ Αἰγυπτίοις παρεδώκαμεν. εἴποις ἂν οὖν, ἔφη, καθάπερ ὁ Πυθαγόρας Εὔφορβον ἑαυτὸν ἀπέφηνεν; ὅπου καὶ σὺ πρὶν ἐς τόδε ἥκειν τὸ σῶμα, Τρῶων τις, ἢ Ἀχαιῶν ἦσθα, ἢ ὁ δεῖνα. ὁ δὲ Ἰνδὸς, Τροία μὲν ἀπώλετο, εἶπεν, ὑπὸ τῶν

A Quo postquam consedit, interroga, inquit Iarchas, quodcunque vis: ad viros enim accessisti qui omnia sciunt. Primùm igitur interrogauit Apollonius, an seipsos noscent, putans eum, vt apud Græcos habetur, difficile existimare se ipsum noscere. Ille verò Apollonij verba in aliam sententiam detorquens, nos, inquit, omnia nouimus, *quia primos nouimus nos*; nec quisB quam nostrorū ad hanc accedit philosophiam, nisi antea se cognouerit. Recordatus autem Apollonius eorum, quæ à Phraote audierat, & quo pacto quilibet philosophari volens seipsum antea probaret, ea de re sermonem vlterius facere omisit, quòd esset Phraotis rationibus iam antea persuasus. Rursus igitur Iarcham interrogauit qualem de seipsis existimationem haberent. Ille verò opinari se deos esse respondit. InterC roganti verò, quam ob causam ita putarent: Quoniam boni viri, inquit, sumus. Id autem responsum tanta eruditione plenum visum est Apollonio, vt Domitiano postmodum illud narraret in sermonibus, quos cum eo habuit. Post interrogationem prosecutus, de anima, inquit, quidnam sentitis? Ad quem Iarchas, D Id ipsum inquit, quod nobis Pythagoras, nos verò Ægyptiis tradidimus. An igitur, inquit Apollonius, sicuti Pythagoras, Euphorbum se fuisse asserit, sic tu antequam in hoc corpus venisses Troianorum aliquem, aut Græcorum, aut alium quempiam omnino te fuisse censes? Tunc Indus, Troia, inquit, ab iis, qui

eo nauigauerunt Achæis deleta est: vos autem, qui de ipsa vulgati sunt sermones perdidere. Solos enim viros fuisse arbitrantes, qui ad Troiam militauerunt, multò plures, ac diuiniores homines negligitis, quos aut vestra terra, aut Ægyptus, aut hæc ipsa India protulit. Sed quoniam de priore corpore me interrogasti, dic, quæso, quemnam virum cæteris præstantiorem arbitraris eorum, qui aduersus Troiam, an pro Troia tulerunt arma? Ego, inquit Apollonius, Achillem Pelei & Thetidis filium censeo. Is enim tanquam pulcherrimus laudatur ab Homero, & super omnes Achiuos magnus: ipsiusque facinora plurima decantat. Plurimi etiam fuisse dignos prædicant Aiaces duos, & Nireum, qui secundi ab Achille pulchri, generosique narrantur. Istis igitur, Apolloni, similem genitorem meum existima: vel potius genitoris mei corpus. Sic enim & Pythagoras Euphorbum se putauit. Fuit itaque quondam tempus, quando hæc loca Æthiopes incoluere, genus Indicum sane: verùm Æthiopia nondum erat, sed ad Meroem & Catadupas finiebatur Ægyptus; cùm etiam ipsa Nili fontes præberet, & ad eiusdem fluminis ostia terminaretur. Quandiu igitur hæc loca incoluerunt Æthiopes Gangis Regis ditioni subiecti, tunc & abundè terra ipsos alebat, diique illorum curam habebant. Postea verò quàm memoratum regem interfecerunt, nec ab aliis Indis puri, impollutique sunt habiti, neque terra vlterius in his locis consistere illos permisit. Semina enim quæ in ipsam iaciebantur, priusquam ad frugem peruenirent, corrumpebat. Mulierum quoque

πλευσάντων Ἀχαιῶν τότε· ὑμᾶς δὲ ἀπολωλέκασιν οἱ ἐπ' αὐτῇ λόγοι. μόνους γὰρ ἀνδρας ἡγεῖσθαι τοὺς ἐς Τροίαν στρατεύσαντας, ἀμείνους τε πλόνων τε, καὶ ἀμείνους ἀνδρῶν, οἷς ἢ τὰ ὑμέτερα γῆ, καὶ ἡ Αἰγυπτίων, ἢ ἡ Ινδῶν ἔφυσεν. ἐπεὶ τοίνυν ἤρξω μου περὶ τοῦ προτέρου σώματος, εἰπέ μοι τίνα θαυμασιώτερον ἡγῇ τῶν ἐπὶ Τροίαν τε, καὶ ὑπὲρ Τροίας ἐλθόντων· ἐγώ, ἔφη, Ἀχιλλέα τὸν Πηλέως τε, καὶ Θέτιδος. οὗτος γὰρ δὴ καλλίστος τε εἶναι τῷ Ομήρου ὕμνῳ δοκεῖ, καὶ παρὰ πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς μέγας· ἔργα τε αὖ μεγάλα οἶδε, καὶ μεγάλων ἀξιοῖ. τοὺς Αἴαντάς τε, καὶ Νιρέας, οἳ μετ' ἐκεῖνον καλοί τε αὖπω, καὶ γυναῖοι ἄδοιντο. ποῖος τοῦτον, ἔφη, Απολλώνιε, καὶ τὸν ποίονον θεωρεῖς ἐμόν, μᾶλλον δὲ τὸ ποίονον σῶμα· τοῦτο γὰρ καὶ Πυθαγόρας Εὔφορβον ἡγεῖτο. ἴω τοίνυν, ἔφη, χρόνου, ὅτ' Αἰθίοπες μὲν ὤκουν ἐνταῦθα, γένους Ινδικοῦ· Αἰθιοπία δ' οὔπω ἦν, ἀλλ' ὑπὲρ Μερόην τε, καὶ Καταδούπους ἤρξατο Αἰγύπτου· αὐτὴ καὶ τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου προσεχομένη, καὶ ταῖς ἐκβολαῖς ξυναπολήγουσα. οὗ μὲν δὴ χρόνου ὤκουν ἐνταῦθα Αἰθίοπες ὑπηκόοι βασιλεῖ Γάγγη, ἥ τε γῆ αὐτοῖς ἱκανῶς ἔφερε, καὶ θεοὶ σφῶν ἐπεμελοῦντο. ἐπεὶ δὲ ἀπέκτειναν βασιλέα τοῦτον, οὔτε τοῖς ἄλλοις Ινδοῖς καθαροὶ ἐδόξαν· οὔτε ἡ γῆ ξυνεχώρει αὐτοῖς ἴσα θαλλειν. τὸ γὰρ σπερμὲν, ἴω ἐς αὐτὴν ἐποιοῦντο, πρὶν ἐς κάλυκα ἥκειν, ἔφθειρε· τοῖς τε τῶν γυναικῶν

τόκους, ἀτελεῖς ἐποίᾳ, καὶ τὰς ἀγέλας πονήρως ἔβοσκε. πόλιν ὃ ὅπου βάλοιντο, ὑπεδίδου ἡ γῆ, καὶ ὑπεχώρᾳ κάτω. καὶ γὰρ δὴ φάσμα τῷ Γάγγῃ προϊόντας αὐτοὺς ἤλαυνεν, ὑπαραπόμβιον τῷ ὁμίλῳ· ὃ οὐ πρόσθεν αὐτοῖς, πρίν γε δὴ τοὺς αὐθέντας, καὶ τοὺς τὸ αἷμα χωρεῖς προσάξαντας, τῇ γῇ καθιερῶσαμεν. ἦν δὲ ὁ Γάγγης οὗτος, δεκάπηχυς μὲν τὸ μῆκος· τὴν δὲ ὥραν, οἷος οὔπω τις αὐθεφόπων, ποταμοῦ δὲ Γάγγου παῖς. ⓦ δὲ πατέρα τὸν ἑαυτοῦ τὸν Ἰνδικῷ ἐπικλύζοντα, αὐτὸς ἐς τὸ ἐρυθρὸν ἔστρεψε, καὶ διήλαξεν αὐτῷ τὴν γῆν. ὅθεν ἡ γῆ, ζωῆς μὲν, ἄφθονα ἔφερεν. ἀποθανόντι δὲ, ἐπιμώρᾳ. ἐπεὶ δὲ τὸν Ἀχιλλέα Ὅμηρος ἄγει μὲν ὑπὲρ Ἑλένης ἐς Τροίαν, φησὶ δὲ αὐτὸν ⓦ δώδεκα μὲν πόλεις ἐκ θαλάττης ἠρηκέναι, πεζῇ δὲ ἕνδεκα, γυναικά τε ἐκ τοῦ βασιλέως ἀφαιρεθέντα, ἐς μισθὸν ἀπενεχθῆναι· ὅτε δὴ ἀπειρόμονα, καὶ ὠμὸν δόξαι, σκεψώμεθα ⓦ Ἰνδὸν πρὸς ταῦτα. πόλεων μὲν τοίνυν ἑξήκοντα οἰκισὴς ἐγένετο, αἳπερ εἰσὶ δοκιμώταται τῆς τῇδε. τὸ δὲ πορθεῖν πόλεις ὁσίως εὐκλεέστερον ⓦ ἡγεῖται τοῦ οἰκίζειν πόλιν, καὶ ἔστι. Σκύθας δὲ τοὺς ὑπὲρ Καύκασον ποτε στρατεύσαντας ἐπὶ τὴν δὲ τοῦ γένους, ἀπώσατο· ⓦ δὲ ἐλευθερωτὴν τὴν ἑαυτοῦ γένους ἄνδρα ἀγαθὸν φανῆναι πολλῷ βέλτιον ⓦ, τοῦ δουλείαν ἐπάγειν πόλει, καὶ ταῦτα ὑπὲρ γυναικός, οὐκ εἰκὸς μηδὲ ἀκούσαν ἁρπασθῆναι. ξυμμαχίας δὲ αὐτῷ γενομένης πρὸς ⓦ

A fœtus reddebat imperfectos: quinetiam greges, armentáque insufficienter alebat. & vbicunque ciuitatem constituere tentassent, subsidebat, cedebátque ædificiis terra. Gangis præterea simulachrum quocunque euntes prosequens, turbam omnem exagitabat: neque antea tali molestia liberati sunt, quàm cædis auctores, quíque sanguinem eius effuderant, terra obrueremus. Erat
B verò is Ganges cubitorum decem longitudine: formositate autem tali, quali antea nullus homo extitit, erátq. fluminis Gangis filius. Quapropter eius patrem in Indiam quãdoque inundantem, ipse in rubrum mare conuertens, Indicæ telluri propitium reddidit. Terra igitur viuenti illi abundè quæ opus erant suppeditabat, mortuum verò vlta est.
C Quoniam autem Homerus Achillem Helenæ gratia ad Troiam deducit, narrátque illum vrbes maritimas duodecim expugnasse, terrestres autem vndecim, ablatáque sibi postmodum à rege muliere in iram exarsisse, vt agrestis, inhumanúsque videretur, conferamus è contrario, quod de Indo sentiendum arbitremur. Is primùm ciuitates condidit sexaginta, quæ inter
D omnes regionis huius primæ censentur. Esse verò neminem arbitror, qui glorioſius esse putet ciuitates depopulari, quàm condere. Præterea Scythas, qui Caucaſo superato in hæc loca exercitum adduxerant, submouit: itaque patriæ suæ liberatorem & virum bonum ab omnibus iudicari, multò præstantius esse, quàm patriæ seruitutem afferre, nullus dubitat, præsertim si mulieris gratia id fiat; quam inuitam fuisse raptam minimè est consentaneum. At noster Indus composito fœdere cum eo, qui tunc

in his locis regnabat, vbi nunc Phraotes dominatur, cùm ille murem contra ius omne ſáiq. ei abſtuliſſet, fœdera tamen violare noluit, quòd tam ſanctè, piéque ſe iuraſſe diceret, vt ne iniuriam quidem paſſus, detrimenti quippiam illi vellet afferre. Multa inſuper huius viri geſta referre poſſem, niſi me ipſum laudare velle viderer. Ego enim ille ipſe ſum: hoc autem apertè monſtraui, cùm eſſem adhuc annorum quatuor. Cùm enim Ganges ille adamantinos gladios ſeptem humi obruiſſet, vt regionem nullus vnquam timor inuaderet, poſteríſque temporibus Dij ſacra eo loco fieri iuberent, vbi Ganges gladios obruiſſet, locum tamen vbinam eſſent, non monſtrarent; ego quamuis admodum puer oraculi Antiſtitem ad locum duxi, locúmque effodere iubens depoſitos ibi gladios fuiſſe monſtraui. Nec verò mireris, ſi ex Indo in Indum tranſlatus fuerim. Hic enim (adoleſcentem digito notans annos tantùm viginti) ſupra omnes homines ad philoſophiam idoneus à natura genitus eſt. Corpus namque, vt vides, robuſtiſſimum habet, & facies quandam præ ſe fert ingenuitatem. ſuſtinet quoque viriliter ignem, omnémque corporis ſectionem: attamen talis extans philoſophiam odit. Quiſnam igitur, inquit Apollonius, ô Iarcha, eſt adoleſcentis affectus? Mirabile namque aliquid narras, ſi taliter à natura inſtitutus philoſophiam non colit, atque eius non amat diſciplinam vobiſcum præſertim verſatus. Minimè verò nobiſcum verſatur, inquit, ſed tanquam leo inuitus deprehenſus eſt, inuituſque detinetur: reſpicit autem nos ipſum demulcentes, atque attrectantes. Is igitur adoleſcens Palamedes fuit, qui

A δέχονται τῆς χώρας, ἧς νῦν Φραώτης ἄρχει, κἀκείνου ἁρπομώτατά τε, καὶ ἀσελγέστατα, γυναῖκα ἀφῃρημένου αὐτῷ, οὐ παρέλυσε τοὺς ὅρκους, οὕτω βεβαίως ὁμωμοκέναι φήσας, ὡς μηδὲ ὁπότε ἠδικεῖτο λυπεῖν αὐτόν. καὶ πλείω δὴ ἂν τοῦ ἀνδρὸς, εἰ μὴ ἐς ἔπαινον ὥκνουν ἑαυτὸν καθίσασθαι. εἰ μὴ γάρ σοι, ἐκεῖνος·

B τοιγὰρ ἐδήλωσα, νεαρὸς ἔτη τέτταρα. ἔπειδὴ γάρ ποτε ἀδαμαντίνους τοὺς Γάγγου τούτους ξίφη ἐς γῆν πήξαντος, ὥστε μηδένα δεῖμα ἐμπελάζειν τῇ χώρᾳ, καὶ τοὺς θεοὺς ᾗδειν μὲν κελεύοντων, ἥκοντας οὗ πέπηγε ταῦτα· τὸ δὲ χωρίον καὶ ἀγνοουμένων, ἐν ᾧ ἐπεπήγει, παῖς ἐγὼ κομιδῇ τυγχάνων, ἡγεμὼν τοῦ ἀγῆσαι ἐπὶ τάφρον, &

C ὀρυχὴν ἐποιήσατο, ἐκεῖ φήσας καταπεπῆχθαι αὐτά. καὶ μήπω θαυμάσῃς τοὐμὸν, εἰ ἐξ Ἰνδοῦ ἐς Ἰνδὸν διεδόθην. σοὶ γὰρ, δείξας τὸ μειράκιον, εἰκοσί πῃ γεγονὼς ἔτη, πέφυκε μὲν ποθεῖν φιλοσοφίαν ὥσπερ πάντας ἀνθρώπους· ἔρρωται δὲ ὡς ὁρᾷς, & κατεσκευάσθαι γυναικῶν τὸ σῶμα· καρτερεῖ δὲ πῦρ, καὶ τομὴν πᾶσαν· καὶ τοιόσδε ὢν, ἀπεχθάνεται

D τῇ φιλοσοφίᾳ. τί δή, εἶπεν, ὦ Ἰάρχα τὸ μειρακίου πάθος; δῆνον γὰρ λέγῃς, εἰ ξωτεταγμένος οὕτως ὑπὸ τῆς φύσεως, μὴ ἀσπάζεται τὸ φιλοσοφίειν, μηδὲ ἐρᾷ τοῦ μαθήσεσθαι καὶ ταῦτα, ὑμῶν ξυνών. ἀ ξυνέστι, εἶπεν, ἀλλ' ὥσπερ οἱ λέοντες, ἄκων εἴληπται καὶ κατέρρηται μὲν, *ἀποβλέπει δὲ, ὑμῶν πᾶσα δυάντων αὐτῷ, & καταψώντων· γέγονε μὲν δὴ τὸ μειράκιον τοῦ Παλαμήδης

*χ. ἐποβλ.

ὁ ἐν Τροίᾳ· κέχρηται δὲ ἀνταπωτάτοις, Ὀδυσσεῖ, καὶ Ὁμήρῳ, τῷ μὲν ξυνθέντι ἐπ' αὐτῷ τέχνας, ὑφ' ὧν κατελιθώθη, τῷ δὲ, οὐδὲ ἔπους αὐτῷ ἀξιώσαντι· καὶ ἐπειδὴ μηδὲ ἡ σοφία αὐτὸν ὠφέλει, ὡς εἶχεν, ὤνησε, μή τε Ὁμήρου ἐπαινέτου ἔτυχεν, ὑφ' οὗ πολλοὶ καὶ τῶν μὴ πάνυ ἀσυνδάτων, ἐς ὄνομα ἦλθοσαν, Ὀδυσσέως τε ἥττηται, ἀδικῶν οὐδέν. διαβέβληται πρὸς φιλοσοφίαν, καὶ ὀλοφύρεται τὸ ἑαυτοῦ πάθος. ἔστι δὲ οὗτος Παλαμήδης, ὃς καὶ γράφει μὴ μαθὼν γεγραμμένα.

A ad Troiam quondam profectus est. Habet autē inimicissimos Vlyssem, & Homerum, quòd is quidem dolos contra se machinatus est; ille verò de suis laudibus nullum facere verbum dignatus est. Et quoniam sapientia, quam tunc habuit, nihil ei attulit adiumenti, neque Homerum laudatorem sortitus est, à quo multi longè deteriores nomen, & gloriam ingentem sunt consecuti, & ab Vlysse, cui nihil attulerat iniuriæ, superatus est; calumniatur philosophiam, & suam hanc perturbationem mœstus conqueritur. Est autem is Palamedes, qui literas scribit, cùm tamen nunquam literas didicerit.

Apollonium in alio corpore nauis fuisse gubernatorem: & quid tunc præclarè gesserit. Hinc Proteum in Pharo habuisse domum. Minoem præterea fingi à poëtis iustitiæ administratorem esse apud inferos, licet crudelissimus omnium fuerit: contrà, Tantalum, qui humanus vir fuit & pius, siti & fame excruciari, lapide etiam rituro supra caput eius appenso: tum de statua eiusdem simili phialam propinanti, cur ita.

CAP. VII.

Τοιαῦτα διαλεγομένων, προσελθὼν τῷ Ἰάρχᾳ ἄγγελος, ὁ βασιλεὺς ἔφη, σοὶ δεῖλην σοφὸν ἀφίξεσθαι, ξυνεσόμενον ὑμῖν σοὶ τῶν ἑαυτοῦ σοφισμάτων. ὁ δὲ, ἱκέτω, εἶπε. καὶ γὰρ αὖ καὶ βελτίων ἀπέλθοι, γνοὺς ἄνδρα Ἕλληνα. καὶ εἰπὼν ταῦτα, πάλιν τοῦ σοφοῦ λόγου εἶχετο. ἤρετο οὖν τὸν Ἀπολλώνιον, σὺ δ' αὖ εἴποις, ἔφη, τὸ σὸν σῶμα, καὶ ὅστις σοὶ ἦν τὸ πρίν ἦσθα; ὁ δ', εἶπεν, ἐπειδὴ ἄδοξον ἦν μοι ἐκεῖνο, ὀλίγα αὐτοῦ μέμνημαι. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἰάρχας, εἶτα ἄδοξον, ἔφη, ἡγῇ τὸ γενέσθαι κυβερνήτης Αἰγυπτίας νεώς; τοιοῦτο γάρ σε ὁρῶ γεγονότα. ἀληθῆ μὲν λέγεις, ὦ Ἰάρχα, εἶπε.

C Dum illi talia inter se loquerentur, nuntius ad Iarcham venit, inquiens, rex postridie luce prima huc veniet, quòd pro maximis suis rebus vos alloqui necessariò cogatur. Cui Iarchas, Accedat sanè, melior enim abibit, si agnouerit virum Græcum. his dictis institutum antea sermonem prosequens, his verbis interrogauit Apollonium: Tu, inquiens, de priore D corpore, quidnam dicis? num & tu, quis antea fueris, meministi? Ille verò, quoniam ignobile illud fuit, pauca de ipso recordor, inquit. Ad quem Iarchas: an adeò ignobile censes Ægyptiæ nauis gubernatorem fuisse? talem enim te quondam extitisse compertum habeo. Vera, inquit Apollonius, Iarcha narras.

Iſte enim ipſe reuera fui. Puto autem id non ſolum ignobile eſſe, verùm etiam contemnendum, atque deſpiciẽdum. Nam cùm vtique tantæ ſit dignitatis, quantæ ſit aut ciuitatis princeps aut exercitus ductor: attamen ab hominib. maritimis conuitiis, maledictíſque laceratur. Propterea facinus generoſiſſimum omnium, quæ in eo munere geſſi, nullus vnquã laudare dignatus eſt. Quid eſt ergo, inquit Iarchas, quòd te generosè feciſſe dicis? an quòd Maleam Suniúmve ſis præteruectus nimis celeriter delatam nauim cohibens? vel quòd optimè ventos prænoſceres à puppi, ſiue à prora ſurgentes: ſeu quòd nauim *è ſcopuloſis locis* ſubducere ſcires optimè in Caua Eubœa, vbi multa promontoria extant, traxeris? Tunc Apollonius. Quoniam me in ſermonem, inquit, de gubernatoria arte compellis, audi quid mihi tunc rectè feciſſe videor. Piratæ Phœnicum vniuerſum quandoque mare occupauerant, & ciuitates clanculum obibant, inueſtigantes quid quiſque, quóve tempore in naues deferret. Cùm igitur animaduertiſſent nauim meam pluribus, ac pretioſiſſimis mercibus onuſtam eſſe, piratarum hoſpites ſeorſum vocatum interrogarunt, quantum nauli pro mercibus, quas in naui habebã, accepturus eſſem. Quibus ego, mille numos reſpondi me accepturum, quòd quatuor eſſemus gubernatores eius lucri participes. Tunc, eſt ne tibi domus vſpiam interrogarunt? Ego verò tuguriũ, inquam, potius quàm domum in Pharo inſula poſſideo, quam inſulam Proteus quondam incoluit. Illi itaque rurſus interrogarunt, an vellem pro mari terram, & pro tugurio domum poſſidere, naulúmque decuplo maius eo, quod acceſturus eſſẽ, recipere, & innumeris

τουτὶ γὰρ ἀτεχνῶς ἐγὼ ὁμίλει. ἠγοῦμαι δ' αὐτὸ οὐκ ἄδοξόν μόνον, ἀλλὰ καὶ καταβεβλημένον· καὶ τοσοῦτον μὲν ἀξιῶ τοῖς ἀνθρώποις, ὅσου περ τὸ ἄρχειν, καὶ τὸ στρατῆς ἡγεῖσθαι· κακῶς δὲ ἀκούειν ὑπὸ τῶν καθαπτομένων τῆς θαλάττης· τὸ γοῦν γενναιότατόν μοι τῶν ἐμοὶ πεπραχθέντων, οὐδὲ ἐπαίνου τὰς ἀξίωσε τό τε. Ἢ οὖν δὴ γενναῖον εἰργάσθαι φήσεις, ἢ τὸ περιαβεβληκέναι Μαλέαν τε, καὶ Σούνιον, χαλινώσας σὺ φερομένῳ τῷ ναυῒ, καὶ τὸ κατὰ πρύμναν τε, καὶ πρῷραν τῶν ἀνέμων, ὁπόθεν σὺ δοθήσονται, σαφῶς διεγνωκέναι; ἑρμάτων τε ὑποφαῦσαι τὸ σκάφος ἐν Εὐβοίᾳ κοίλῃ, οὗπερ πολλὰ τῶν ἀκρωτηρίων ἀναπέπηγε; ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἐπεί με, εἶπεν, ἐς κυβερνητικὸν ἐμβιβάζεις λόγον, ἄκουέ μου δοκεῖ μοι τότε ὑμῶν πρᾶξαι. τῷ θαλάττῃ ποτὲ τῶν Φοινίκων, λῃσταὶ ὑπενάθωσε, καὶ ἐφοίτων πρὸς τὰς πόλεις, ἀναμανθάνοντες τίς τι ἄγοι. καταδύντες οὖν ἐμπορίαν λαμπρὰν τῆς νεὼς ἣν τῶν λῃστῶν πρόξενοι, διελέγοντό μοι, ἀποβαίνοντες με, πόσον τι μεθέξοιμι τοῦ ναύλου. ἐγὼ δὲ χιλίων, ἔφην, ἐπειδὴ τέτταρες κυβερνῶν τῷ ναυῒ. οἰκίαν ἔφασαν ἔστι σοι; καλύβη πονηρά, ἔφη, πρὸς τῷ νήσῳ τῷ Φάρῳ, οὗ ποτὲ ὁ Πρωτεὺς ᾤκει. βούλοιο ἂν οὖν ἥρετό με γῆν ἔχειν ἀντὶ θαλάττης, οἰκίαν ἀντὶ καλύβης, τὸν δὲ ναῦλον δεκάκις τοῦτο; κακῶν τ' ἐξελθεῖν μυρίων, ἃ ἀπὸ τ'

θαλάττης δυοιδύσης ἐγχείπει τοῖς κυβερνῶσι: βούλεσθαι μὴν, εἶπον, οὐ μὴν ἁρπαγῶν γε ἐμαυτὸν ἀξιοῦν, ὁπότε σοφώτερος ἐμαυτοῦ γέγονα, καὶ σεφάνων ἠξίωμαι πρὸ τῆς τέχνης· πλεόντων δ' αὐτῶν, καὶ βαλάντιά μοι δραχμῶν μυρίων δώσειν φασκόντων, εἰ χρυσίμως αὐτοῖς ὁ ἐβούλοντο· λέγειν ἤδη παρεκελευσάμην ὡς μηδὲν ἐλλείψων τῶν παρ' ἀνὴρ γενέσθαι σοφίσι. λέγουσι δὴ μαιεδῶνοι μὴν εἶναι λῃστῶν, δεῖσθαι δέ μου μὴ ἀφελέσθαι αὐτοῦ τὸ πλοῖον ναῦν ἐλεῖν, μηδὲ ἐς ἄστυ σπλεῦσαι, ὁπόταν σπεῖσθαι δέοιμι, ἀλλ' ὑφορμίσασθαι τῷ ἀκρωτηρίῳ. τὰς ναῦς γὰρ τὰς λῃστρικὰς, εἰ * πολιόλην ἔσεσθαι, καὶ ὀμνύναι μοι ἐβούλοντο, μήτ' αὐτὸν με ἀποκτενεῖν, καὶ ἀπόντα δὲ ὧν θανάτου οἷς ἂν ἐγὼ πράττωμαι. ἐγὼ γὰρ νουθετεῖν μὲν αὐτοὺς καὶ ἀσφαλὲς ἐμαυτῷ ἡγούμην, δείσας μὴ ἀπογνόντες ἐμβάλωσι μετεώρῳ τῇ νηΐ, καὶ ἀπολώμεθά τε τοῦ πελάγους. ὡς δ' ὑπούργησα ἃ ἐβούλοντο, μήτ' αὐτὸν ἀποκτείναι ὀμνύναι, ἔφην, αὐτοὺς δεῖν, ἢ μὴν ἀληθοῦσιν ταῦτα. ὀμοσάντων τοίνυν, καὶ γὰρ ἐν ἱερῷ διελέγοντο, χωρεῖτε, ἔφην, ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν λῃστῶν πλοῖα· ἡμεῖς γὰρ νύκτωρ ἀφήσομεν· καὶ πιστώτερον ἐδόκουν ἐπὶ τοῦ νομίσματος διαλεγόμενον, ὡς δόκιμον ἀπαριθμηθείη μοι, καὶ μὴ κεκόπτον, ἢ πλοῖα ναῦν ἔλωσιν. οἱ μὲν δὴ ἐχώρουν· ἐγὼ δὲ ἧκα ἐς τὸ πέλαγος, ὑπερᾶρας τοῦ ἀκρωτηρίου. ταῦτ' οὖν, εἶπεν ὁ Ἰάρχας,

A malis, quæ *mare æstuante*, gubernatorib. imminēt, liberari? cúmq. ego velle me respondissem, nec tamen prædonem fieri velle. quòd multùm iam arte gubernatoria profeciſſem, magnámque in ea laudem eſſem conſecutus. Illi ſermonem vlterius protrahentes, decem millium drachmarum ſacculos mihi ſe daturos polliciti ſunt, ſi eis in eo quod popoſciſſent, fuiſſem obſecutus. Tunc ego B omnia me præſtiturum reſpondi, quæ alius quiſpiam præſtaret, nec quicquam eſſe prætermiſſurū. Tunc illi piratarum curatores ſe profeſſi ſunt, petere autem à me, ne capiendæ nauis facultatem illis adimerem, néve in vrbem regrederer, vbi ex eo loco nauigare cœpiſſem: ſed iuxta promontorium nauem agerem. Piraticas enim naues poſt promontorium in ſinu quodam expectaturas eſſe, iuramentóq. ſe obſtringere volebant non eſſe me interfecturos, C & quoſcunque etiam voluiſſem ſeruaturos incolumes. Ego verò illis aduerſari nequaquam tutum arbitratus ſum, timens, ne me abreptum ad naues in mare demergerent. Vbi igitur quæcunque voluerant, ſum pollicitus, oportere eos dixi iuramento firmare, nec me interfecturos eſſe, & quæ polliciti eſſent effecturos. Quod poſtquam illi ſine mora iurarunt, in templo colloquebantur. Abite, inquam, ad veſtras D naues, nos enim noctu ſoluemus, atque vt maiorem fidem verba noſtra facerent, de pecuniis mentionem intuli, rogans vt mihi probos, & non adulterinos numos darent: non tamen antea, quàm nauem cepiſſent: & illi quidem abierunt. Ego autem in altum pelagus nauem deducens promontorium ſuperaui. Hæccine igitur, inquit Iarchas,

* πολιόλην

iuſtitiæ opera eſſe cenſes Apollo-
ni? Cenſeo, inquit Apollonius, &
non ſolùm iuſtitię, verumetiã huma-
nitatis. non perdere enim hominum
vitam, & mercatorum facultates non
diſpergere, pecuniarúmq; cupidita-
tem vincere, præſertim cùm eſſem
nauta, multas mihi virtutes com-
plecti videtur. Ad hæc ſubridens
Indus: Videris, inquit, exiſtimare
iuſtitiæ quandam ſpeciem eſſe in-
iuriam non referre: quod & omnes
Græcos exiſtimare video. Vt enim
ex Ægyptio quodam, qui huc ac-
ceſſit, audiui, veniunt ad vos Ro-
mani magiſtratus, nudam erectám-
que ſecurim ſuper vos ferentes, et-
ſi nondum nouerint, [boníſne], an
malis vobis imperent. vos autem
niſi hi cauſarũ iudicia vendiderint,
iuſtos illos eſſe prædicatis: perinde
ac ſeruorum caupones ibidem fa-
cere accepi: qui ex Caria ſeruos ca-
ptiuos adducentes, cùm eorum mo-
res vobis enarrant, inter primas
laudes enumerare ſolent, non eſſe
eos fugaces. Magiſtratus igitur, qui-
bus ſubeſtis, tali genere laudis ex-
ornatos eſſe, quo etiam ſerui lau-
dantur, admirandos iudicio veſtro
dimittitis. Verùm qui apud vos ſa-
pientiſſimi habentur poëtæ, ne ſi
velletis quidem, iuſtos, bonóſque
vos eſſe permittunt. Minoi nam-
que, qui cunctos homines crudeli-
tate ſuperauit, quíque nauibus vr-
bes plurimas, partim in inſulis, par-
tim ſecus mare poſitas in ſeruitu-
tem redegit, iuſtitiæ palmam tri-
buentes, apud inferos iura anima-
bus eum reddere perhibent. Tan-
talum verò, qui benignus fuit, ac
perhumanus, quíque conceſſa ſibi
à Diis immortalitate amicos im-
pertiuit, cibo, potúque prohibent.

A Ἀπολλώνιε, δικαιοσυνὴς ἠγῇ ἔργα;
ἢ θεός γε, ἔφιν, φιλανθρωπίας. τὸ
γὰρ μὴ ἀποδόσθαι ψυχὰς ἀνθρώπων,
μηδὲ ἀπεμπολῆσαι τὰ τῶν ἐμπόρων,
χρημάτων τε κρείττω γνώμην, ναύ-
τῃ ὄντα, πολλὰς ἀρετὰς οἶμαί ξυ-
νῃρῆσθαι. γελάσας οὖν ὁ Ἰνδὸς, ἔοι-
κας, ἔφη, τὸ μὴ ἀδικεῖν, δικαιοσυνίῃ
ἠγεῖσθαι. τοῦτο γοῦν οἶμαι καὶ πάντας Ἕλλη-
νας. ὡς γὰρ ἐγώ ποτε Αἰγυπτίων δ' ἔν-
ρο ἀφικομένων ἤκουσα, φοιτῶσι μὲν
ὑμῖν ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἡγεμόνες, γυμνὴν
ἠρμένοι τὴν πέλεκιν ἐφ' ὑμᾶς, ἔπω
γιγνώσκοντες εἰ φαύλων ἀρέξουσιν. ὑ-
μεῖς δὲ, εἰ μὴ πωλοῖεν τὰς δίκας οὗ-
τοι, φατὲ αὐτοὺς δικαίους εἶναι. τοῦτο γοῦν
καὶ τοὺς τῶν ἀνδραπόδων καπήλους
ἀκούω ἐνθάδε πρᾶττειν· εἰ γὰρ ἀφίκοιντο
καταγόντες ὑμῖν ἀνδράποδα Καρικὰ, ἐν τῷ ἤθει αὐτῶν ἐφευρίσκουσιν
ὑμῖν, ἔπαινον ποιούμενοι τῶν ἀνδραπό-
δων τὸ μὴ κλέπτειν αὐτά. τοὺς μὲν δὴ
ἄρχοντας, οἷς ὑπακούειν φατε, τοιού-
των ἀξιοῦτε, καὶ λαμπρύνοντας αὐ-
τοὺς ἐπαίνοις, οἷς περ τὰ ἀνδράποδα,
ζηλωτοὺς πέμπετε, ὡς οἴεσθε. ἡμᾶς δὲ γε
σοφωτάτους ποιηταὶ ἡμῶν, οὐδ' εἰ βού-
λεσθε δικαίους τε, καὶ χρηστοὺς εἶναι, ξυγ-
χωροῦσιν ὑμῖν γενέσθαι. καὶ γὰρ Μί-
νω τε ὠμότητι ὑπερβαλόμενοι πάν-
τας, καὶ δουλωσάμενοι ταῖς ναυσὶ
τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ τε καὶ ἐν θαλάττῃ,
δικαιοσύνης σκήπτρῳ πιμπλῶντες, ἐν ᾅ-
δου καθίζουσι διαιτᾶν ταῖς ψυχαῖς.
καὶ δὴ αὖ Τάνταλον, ἐπειδὴ χρηστός
τε ἦν, καὶ τοῖς φίλοις τοῖς ὑμε-
τέροισιν αὐτῶν, ἀπὸ τῶν θεῶν ἀθανασίας μετεδίδου, ποτῶν τε εἴργουσι, καὶ σίτου.

εἰσὶ δ', οἱ λίθους αὐτῷ ἐπικρεμάσαντες, ὕβρεως ἕνεκα ἐφυβρίζοισι, θεῖόν τ', καὶ ἀγαθῷ ἀνδρὶ, οὓς ἐβουλόμην ἂν μᾶλλον λίμνῃ αὐτῷ περιβλύσαι νέκταρος· ἐπειδὴ φιλανθρώπως αὖ, καὶ ἀφθόνως προὔπινε· καὶ ἅμα λέγων ταῦτα, ἐπεδείκνυ ἄγαλμα ἐν δεξιᾷ, ὧ ἐπεγέγραπτο Τάνταλος. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα, τετράπηχυ ἦν. ἀνδρὶ δὲ ἐοικὸς πεντηκοντούτῃ, καὶ ζῦπον ἀργολικὸν ἔσταλτο. φιάλῃ δ' ἐπὶ τῷ χλαμύδα, ὥσπερ οἱ Θεσσαλοί· φιάλην τε προὔπινεν, ἀποχρῶσαν ἂν καὶ διψῶντι. ἐν ᾗ σάλαγμα οὐδὲν ἀκήρατον πώματος, οὐχ ὑπερβαλλούσης τῆς φιάλης. ὅ,τι μὲν οὖν ἠθέλησαν αὐτὸ, καὶ ἐφ' ὅτῳ ἀπ' αὐτῆς πίνοισι, δηλώσω αὐτίκα. πλὴν ἀλλὰ ἠρεῖσθαι χρὴ Τάνταλον μὴ τῇ γλώττῃ ὑφεῖναι, κοινωνήσαντα δ' ἀνθρώποις τοῦ νέκταρος, ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἐλαυνόμενα, θεοῖς δὲ μὴ διαβεβλῆσθαι αὐτόν. οὐ γὰρ ἂν, εἰ θεοῖς ἀπήχθετο, κελεύοιέ ποτε ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ἀγαθὸν, θεοφιλεστάτων ὄντων, καὶ μηδὲν ἔξω τοῦ θείου πραττόντων.

A Sunt & qui casurum lapidem supra caput eius appendentes insigni iniuria bonum ac diuinum virum afficiant, quem mallem nectaris lacu dicerent circumfusum: quandoquidem perhumanè, ac omni inuidia remota hominibus illud propinauit. His dictis, statuam ad sinistram ostendit, Tantali subscriptione notatam. Erat verò statua cubitorum quatuor, ætatem denotans annorum quinquaginta, & Argolico more ornata; chlamyde verò demissa sicut Thessali. Est autem statua similis propinanti phialam, quæ plena sitienti cuipiam abundè potum sufficeret: in quam humor distillat incorruptibilis potionis, quæ phialam mensura nunquam excedit. Quid autem hoc significet, & quinam sint, qui ex poculo bibant, B paulò pòst adaperiam. Existimare enim opus Tantalum dicendi facultate non caruisse, cúmque ipsam hominibus communicaret, increpitum à Poëtis fuisse, quòd nectar hominibus bibendum dedisset. Verùm ob hoc à Diis increpitus non est, neque calumniam ab eisdem passus. si enim Diis inimicus habitus esset, nunquam ab Indis qui Deorum amicissimi sunt, quíque nihil absque diuino numine faciunt, vir bonus habitus esset. C

Medorum regem ad sapientes profectum consilij gratia: Hinc inuitato eo ad cœnam, tripodas, ac fercula per se suo tempore accessisse ad discumbentes, & alia id genus visa.

CAP. VIII.

Διατεινόντων δὲ αὐτῶν περὶ τοῦ λόγου τούτου, θόρυβος ἐκ τῆς πώμης προσέβαλεν. ἀφίκτο γὰρ ὁ βασιλεὺς μηδικώτερον κατεσκευασμένος, καὶ ὄγκου μεστός. ἀχθεσθεὶς οὖν

HÆC inter se loquentes, tumultus ex vico sublatus illos turbauit. Aduenerat autem rex Medorum more ornatus, & elatione, tumoréq. plenus. Perturbatus igitur Iarchas,

Iarchas, Si Phraotes, inquit, huc A veniſſet, tacita omnia, ſicut in myſteriis, cerneres. Quibus verbis intellexit Apollonius, hunc regem non parua quadam particula, ſed tota philoſophia à Phraote ſuperari, & cùm ſapientes omnes ſegnes animaduerteret, ac nihil eorum præparantes, quæ regi vtique opus putaret. Illo circa meridiem aduenientе, interrogauit vbi nam rex manſurus eſſet, illi autem hoc ipſo in loco, reſponderunt. De iis e- B nim quorum cauſa ad nos venit, noctu diſputabamus. Id enim tempus ad capienda conſilia eſt accommodatius. Tunc rurſus Apollonius, Qualis, inquit, aduenienti menſa parabitur? Pinguis, per louem, inquit Iarchas, & omnia continens, quæ apud nos ſunt. Pinguiter igitur viuitis, ait Apollonius? imò verò tenuiter, inquit Iarchas, & quanquam multis nobis veſci liceat, paucis tamen contenti ſumus: regi autem pluribus eſt opus. Sic enim exC petit. nullis autem veſcitur animalibus: neque enim talia hoc loco fas eſt comedere. Olera verò, & herbarum radices, & fruges, quaſcunque India fert, fructus inſuper quicunque conditi ſeruantur, ei dabuntur. Sed eccum (veniebat autem vnà cum fratre ac filio, gemmis, auróque fulgens) venientíque aſſurgere volentem Apollonium Iarchas in ſede continuit, ex D more patrio non licere id fieri dicens. His autem ſe non interfuiſſe ſcribit Damis, quòd ea die in propinquo vico permanſerit: verum audita ex Apollonio literis ſe mandaſſe refert. Sedentibus igitur illis rex accedens ſupplicabundus ad ſapientes tendebat manus: illi verò capite annuentes, ea quæ peteret ſe facturos promiſerunt.

ὁ Ιαρχας, εἰ ὃ Φραώτης, ἔφη, καταλύων ἐτύγχανεν, εἶδες ἂν ὥσπερ ἐν μυστηρίῳ, σιωπῆς μεστὰ πάντα. ἐπὶ τούτου μὲν δὴ ξυνῆκεν ὁ Απολλώνιος, ὡς βασιλεὺς ἐκεῖνος καὶ ὀλίγῳ μέρει. Φιλοσοφίᾳ ὑπὸ πάσῃ τῷ Φραώτου λείποιτο· ῥᾳθύμους δὲ ἰδὼν τοὺς σοφοὺς, καὶ μηδὲν παρασκευάζοντας, ὧν δεῖ τῷ βασιλεῖ, μὴ μεσημβρίαν ἥκοντι, ποῖ, ἔφη, ὁ βασιλεὺς διαιτήσεται; ἐνταῦθα ἔφασαν. ὧν γὰρ ἕνεκεν ἥκει, νύκτωρ διελεγόμεθα· ἐπειδὴ καὶ βουλίων ὁ καιρὸς πρὸς βουλάς. καὶ τράπεζα, ἔφη, παρακείσεται ἥκοντι; νὴ Δί', εἶπε, παχεῖα τε, καὶ πάντα ἔχουσα, ὁπόσα ἐνταῦθα· παχέως οὖν, ἔφη, διαιτᾶσθε; ἡμεῖς μὲν ἔφασαν, λεπτῶς. πλείονα γὰρ ἡμῖν ἔξεστιν ἐσθίεσθαι, μικροῖς χαίρομεν. τῷ δὲ βασιλεῖ πολλῶν δεῖ. βούλεται γάρ. σιτήσεται δὲ καὶ ἔμψυχον μέν τι καὶ δένδρον· ἃ γὰρ θέμις ἐνταῦθα. βαλάνους δὲ, καὶ ῥίζας, καὶ ὠραῖα, ὁπόσα νῦν ἡ Ινδικὴ ἔχει, ὁπόσα τε αἱ ἐς νέωτα ὧραι δώσουσιν. ἀλλ' ἴδε, ἔφη, σάττει. πρὸ ἡλίου δὲ ἥρα ὁ βασιλεὺς ἀδελφῷ τε, καὶ υἱεῖ ἅμα, χρυσῷ τε ἀστράπτων, καὶ ψήφοις. ὑπανισταμένου δὲ τοῦ Απολλωνίου, κατεῖχεν αὐτὸν ὁ Ιαρχας ἐν τῷ θρόνῳ· μὴ δὲ γὰρ αὐτοῖς πάτριον εἶναι τοῦτο· τούτοις ὁ Δάμις αὐτὸς μὲν δὴ φησι παρατυχεῖν, διὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν τῇ κώμῃ διαιτᾶσθαι· Απολλωνίου δὲ ἀπόντος, ἐγράψεν αὐτὰ ἐς τὸν αὐτὸν λόγον. φησὶ τοίνυν καθημένοις μὲν αὐτοῖς, τὸν βασιλέα προτείνοντα τὼ χεῖρε, οἷς δύχεσθαι τοῖς ἀνδράσι. τοὶ δὲ, ἐπινεύσαντες, ὥσπερ ξυνῳδημένοις, οἷς ἤκει. τὸν δὲ, ὑπερηδέσθαι τῇ ἐπαγγελίᾳ, καθάπερ ἐς θεοῦ ἥκοντα. ὁ δὲ

rex autem adeò gauiſus eſt reſponſo, ac ſi ad Dei oraculum aduenisſet. Regis

ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν υἱόν, καλλίσσον μειράκιον ὄντα, μηδὲν ὀρέγεσθαι βέλτιον, ἢ εἰ αὐδράποδα τούτων τῶν ἀκολούθων ἦσαν. μεταταῦτα ἐξαναστῆναι τὸν Ἰνδὸν, καὶ φωνῆσαι ἱσυχᾷ, καὶ λαβόμενον αὐτοῦ σίτου ἄπεισι. προσδεξαμένου δ' αὐτοῦ καὶ τοῦτο μάλιστα ἀσμένως, τρίποδες μὲν ἐξεπορεύθησαν πυθικοὶ τέτταρες αὐτόματοι, καθάπερ οἱ Ὁμήρειοι θεοὶ ὄντες. οἰνοχόοι δὲ ἵστασαν αὐτοῖς χαλκοῦ μέλανος, οἷοι δὴ Ἕλλησιν οἱ Γανυμήδης τε, καὶ οἱ Πέλοπες. ἡ γῆ δ' ὑπεστόρνυ πόας μαλακωτέρας, ἢ αἱ δῖναι. τράγηματα δ', ὡραῖοι, καὶ λάχανα, καὶ τρωκτὰ ὡραῖα, πάντα σὺν κόσμῳ ἐφοίτα, διακείμενα ἥδιον, ἢ εἰ ὀψοποιοὶ αὐτὰ παρεσκεύαζον. τῶν δὲ τριπόδων, οἱ μὲν δύο, οἴνου ἐπέρρεον· τοῖν δυοῖν δὲ ὁ μὲν, ὕδατος θερμοῦ κρήνην παρεῖχεν· ὁ δ', αὖ ψυχροῦ. αἱ δὲ ἐξ Ἰνδῶν φοιτῶσαι λίθοι, δὴ Ἕλλησι μὲν ἐς ὅρμους τε, καὶ δακτυλίους ἐμβιβάζονται διὰ σμικρότητα. περὶ δὲ Ἰνδοῖς, οἰνοχόαι τε, ψυκτῆρές τ' γίγνονται διὰ μέγεθος, καὶ κρατῆρες, ἡλίκοι σκήπτουσι τέτταρας, ὥρᾳ ἔτους διψῶντας. σὺν δὲ οἰνοχόοις σὺν χαλκοῖς, ἀρύεσθαι μὲν φησι ξυμμέτρους τοῦ τ' οἴνου, καὶ τοῦ ὕδατος, θερμαίνεσθαι δὲ τὰς κάλυκας, ὥσπερ ἐν τοῖς πότοις. καθακεῖσθαι δ' αὐτοὺς ὡς ἐν ξυνεστίῳ μὲν, οὐ μὴν πρόκριτόν γε βασιλέα· τοῦτο δὴ τὸ παρ' Ἕλλησί τε, καὶ Ῥωμαίοις πολλοῦ ἄξιον· ἀλλ' ὡς ἔτυχέ γε, οὗ ἕκαστος ὥρμησεν. ἐπεὶ δὲ θερμὸς ὁ πότος, θερπίνων σοι ὁ Ἰάρχας, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, ἀνδρα Ἕλληνα, τὸν Ἀπολλώνιον ὑποκεκλιμένον αὐτῷ δείξας, καὶ τῇ χειρὶ προσημαίνων

A verò fratrem, & adolescẽtem filium, forma præstantem, non aliter quàm seruorum quempiam, qui eos sequebantur aspexere. Post hæc exurgens Indus, regem, vt secum comederet, inuitauit: cui postquam assensus est est rex, ídque libenter se facturum esse pollicitus est, Tripodes Pythici quatuor sponte sua in medium processere, sicut etiam ab Homero narratur. Pincernæ verò sub ipsis ex ære B nigro fabricati stabant, quales apud Græcos Ganymedes, & Pelopes habentur. Terra autem herbis substrata erat, longè etiam mollioribus, quàm nostri sint lecti: fructus autẽ, & panes, & olera *& esculenta tempestiua* accedebant, suauius multò præparata, quàm si eadem coqui condiuissent. Tripodum autem duo quidem vinum fundebant: reliquorum vero alter aquæ calidæ fontem, alter vero frigidæ ministrabat. Qui C ab Indis deferuntur lapides, apud Græcos quidem ob paruitatem monilibus, aut annulis inseruntur, apud Indos autem pocula, & refrigeratoria vasa ex illis fiunt. Crateres etiam capacitatis tantæ, vt viris quatuor æstate sitientibus potum abundè suppeditent. Ænei autem pincernæ mensuratè vinum, & aquam miscent, & cyathos proferunt, sicut in potationibus fieri consueuit. Discubuerunt autem velut in cœnaculo, nullum tamen regi præci- D puum locum assignantes, quod apud Græcos Romanósque maximi existimatur: sed vt cuique in mentem venit, accubuere. Diutius autem iam peracto conuiuio, conuersus ad regẽ Iarchas. Ego tibi, inquit, in conuiuio isto propino virum Græcum (manu denotans Apollonium, qui penes regẽ accubabat) fidémq. facio

hunc esse virum generosum, ac diuinum. Ad ea rex, Audiui, inquit, hunc, atque eius comites, qui in proximo vico morantur, ad Phraotem venisse. Rectè, inquit Iarchas, verèque audisti: ipse enim hic etiam illum hospitatur. Tunc rex, cur illi tantopere affectus est Phraotes? Tunc Iarchas, Quid aliud censes, inquit, quàm eius rei causa, qua ipse præcipuè gaudet? Nihil ergo, inquit rex, aliud suis studiis hic hospes effecit, quàm vt illũ generosum, strenuúmq. esse nõ sineret. Ad hæc Iarchas, Modestius, inquit, ò rex, de philosophia, déq; Phraote sentiendum est: quoad enim adolescentior fuisti, talia dicere, sentiréque adolescentia permittebat: sed cùm ad virilem iam peruenieris ætatẽ, tam insanis, ignominiosisq. verbis parcendum est. Apollonius autem Iarcha interprete talia intelligẽs, Quid, inquit, tibi attulit nũquam esse philosophatum? Mihi quidem, inquit rex, virtutes omnes, maximè verò, vt cum Sole vnus & idem sim. Apollonius verò ob tam insanam superbiam os manu comprimens, Si philosophiæ, inquit, operam dedisses, nunquam talia diceres, aut sentires. tum rex: Tu verò, optimè vir, quoniam philosopharis, quid de te ipso existimas? inquit. cui Apollonius, Vir bonus esse non mihi viderer, nisi philosophiæ rectè operam darem. Rex igitur manus ad sidera tendens, Per Solem, inquit, Phraotæ plenus huc adueniisti. Apollonius autem ab interprete quidnam dixisset rex, percontatus, Non frustra, inquit, sum peregrinatus, siquidem Phraotæ plenus euasi: sed si illũ tu nunc offenderes, mei illum plenũ diceres. Quin & de me scribere ad te aliquid voluit: sed quoniã te virum bonũ esse dicebat, onus epistolæ respui, quoniã neq; ad ipsum de me scripserat quisquã.

A ὅπι γενναῖός τ εἰη, ⊂ θεῖος. ὁ ὃ βασιλεὺς, ἥκουσα, ἔφη, τοῦτόν τε, ⊂ τοὺς σὺν τῇ κώμῃ καταλύοντας. ὀρθῶς, ἔφη, ἠ ἀληθῶς ἤκουσας. σπεῦσος γὰρ καὶ ταῦτα ξενίζει αὐτόν· τί. ἔφη, σπουδάζοντα; τί δ' ἄλλο γε, εἶπεν, ἢ ἅπερ σπεύδω· οὐδέν, ἔφη, ξένον εἴρηκας, ἀσπαζόμενος σπουδὴν, ἣ μηδὲν σπεύδω ξυνεχώρησε γενναίῳ γενέσθαι. ὁ μὲν δὴ Ιαρχας, σωφρονέστερον, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, περὶ φιλοσοφίας τε, καὶ Φραώτου γίγνωσκε. ⓦ μὲν γὰρ χρόνον, ὃν μειράκιον ἦθα, ξυνεχώρει σοι ἡ νεότης τὰ τοιαῦτα. ἐπεὶ ὃ ἐς ἄνδρας ἐξαλλάττῃς ἤδη, φιλοῦμεθα τῶν ἀνοήτων τε, ⊂ δυσκόλων. ὁ δὲ Απολλώνιος, ἑρμηνεύοντος τὰ Ιαρχα, σοὶ δὲ τί, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τὸ μὴ φιλοσοφῆσαι, δέδωκεν; ἐμοὶ δὲ, ἀρετὴν πᾶσαν, ἢ τὸ εἶναί με ⓦ αὐτὸν τῷ ἡλίῳ. ὁ δὲ, ὑπισχνούμενον αὐτὸν τὸν τυφὸν ⓦ, εἰ ἐφιλοσόφεις, εἶπεν, ἦν ἂν παῦσαι ὦου. σὺ ὃ ἐπειδὴ φιλοσοφεῖς, βέλτιστε, τί περὶ σαυτοῦ οἴει; τὸ γε ἀνὴρ, ἔφη, ἀγαθὸς δοκεῖν, εἰ φιλοσοφοίην· ἀναπείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐς ⓦ οὐρανὸν, νὴ ⓦ ἥλιον, ἔφη, Φραώτου μεστὸν ἥκεις. ὁ δὲ, ἑρμαῖόν γε ἐποιήσατο ⓦ λόγον. ⊂ ὑπολαβὼν, οὐ μάτην ἀποδεδήμηταί μοι, εἶπεν, εἰ Φραώτου μεστὸς γέγονα. εἰ ὃ κἀκείνῳ νῦν συντύχοις, πάνυ φήσεις αὐτ' ἐμοῦ μεστὸν εἶναι· καὶ γράφειν δὲ ὑπὲρ ἐμοῦ περὶ σὲ ἐβούλετο. ἀλλ' ἐπειδὴ ἔφασκεν ἄνδρα ἀγαθὸν εἶναί σε, παρητησάμην * ⓦ ὄχλον τ ἀπιόλης, ἐπεὶ μὴ δὲ σπείνῳ τις ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπέσταλκεν.

B

C

D

* εἰ ἐφιλοσόφεις, εἶπεν, ἦν ἂν παῦσαι ὦου. σὺ ὃ ἐπειδὴ φιλοσοφεῖς, βέλτιστε, τί περὶ σαυτοῦ οἴει; τὸ γε ἀνὴρ, ἔφη, ἀγαθὸς δοκεῖν, εἰ φιλοσοφοίην· ἀναπείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐς ⓦ οὐρανὸν, νὴ ⓦ ἥλιον, ἔφη, Φραώτου μεστὸν ἥκεις. ὁ δὲ, ἑρμαῖόν γε ἐποιήσατο ⓦ λόγον. ⊂ ὑπολαβὼν, οὐ μάτην ἀποδεδήμηταί μοι, εἶπεν, εἰ Φραώτου μεστὸς γέγονα. εἰ ὃ κἀκείνῳ νῦν συντύχοις, πάνυ φήσεις αὐτ' ἐμοῦ μεστὸν εἶναι· καὶ γράφειν δὲ ὑπὲρ ἐμοῦ περὶ σὲ ἐβούλετο. ἀλλ' ἐπειδὴ ἔφασκεν ἄνδρα ἀγαθὸν εἶναί σε, παρητησάμην * ⓦ ὄχλον τ ἀπιόλης, ἐπεὶ μὴ δὲ σπείνῳ τις ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπέσταλκεν.

* φιλοσοφίαν.

* παρητησάμην.

Sapientes, cùm ad eos se contulit Apollonius, duodeuiginti fuisse. Deinde qualia sint, quæ non virtute, sed sorte eligantur. Item Medorum regi illius ætatis, viginti millia seruorum domi nata extitisse. Tum de Xerxe, & fuga eius ex Græcia.

CAP. IX.

Ἡμῖν δὴ τοσαύτη μὲν τοῦ βασιλέως ἐνταῦθα ἐλήλεγκται ἀκούσας γὰρ ἐπαινεῖσθαι αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Φραώτου, τῆς τε ὑποψίας ἐπελάθετο· καὶ ὑφεὶς τὸν τόνον, χαῖρε, ἔφη, ἀγαθὲ ξένε. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, καὶ σὺ βασιλεῦ, εἶπεν. ἔοικας γὰρ νῦν ἥκοντι. τίς σε, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς ἦγεν; οὗτοι, εἶπεν, οἱ θεοί τε, καὶ σοφοὶ ἀνδρες. περὶ ἐμοῦ δέ, ἔφη, ὦ ξένε, τίς λόγος ἐν τοῖς Ἕλλησιν; ὅσος γε, εἶπε, καὶ περὶ Ἑλλήνων λόγος ἐνταῦθα. οὐδέν, ἔφη, τῶν παρ' Ἕλλησιν ἔγωγε λόγου ἀξιῶ. ἀπαγγελῶ ταῦτα, εἶπε, καὶ σε φανώσουσί σε ἐν Ὀλυμπίᾳ. καὶ προσελθὼν τῷ Ἰάρχᾳ, τοῦτον μὲν, ἔφη, μεθύειν ἔα, σὺ δέ μοι εἰπὲ διὰ τί χαίρειν τοὺς περὶ αὐτὸν τούτους, ἀδελφόν, ὡς φατέ, καὶ υἱὸν ὄντας, καὶ ἀξιοῦτε κοινῆς τραπέζης, οὐδὲ ἄλλης ἡμῖν οὐδεμιᾶς. ὅτι, ἔφη, βασιλεύσειν ποτὲ ἡγούμεθα. δεῖ γὰρ αὐτοὺς ὑπερορωμένους, παιδεύειν τὸ μὴ ὑπερορᾶν. ὀκτωκαίδεκα γὰρ ὁρῶν τοὺς σοφοὺς, πάλιν τὸν Ἰάρχαν ἤρετο, τί βούλοιτο αὐτοῖς τὸ εἰ τοσούτους. οὔτε γὰρ τὸν τετράγωνον ὁ ἀριθμὸς οὔτε τῶν δοκιμουμένων τε, καὶ τιμωμένων, καθάπερ ὁ τῶν δέκα, καὶ ὁ τῶν δώδεκα, καὶ ὁ τῶν καὶ δέκα, καὶ ὁπόσοι τοιοῦδε. ὑπολαβὼν ἦν ὁ Ἰνδὸς, ὅτι ἡμεῖς, ἔφη, ἀριθμῷ δουλεύομεν, οὔτε ἀριθμὸς ἡμῖν, ἀλλὰ σοφίας τε, καὶ ἀρετῆς περιμένομεν· καὶ ὅτε μὲν, πλείους τῶν νῦν ὄντων ἐσμὲν,

ET prima quidem regis debachatio hactenus processit. Cùm enim audisset se à Phraote laudari suspicionis oblitus, & vocis tono demisso, Salue, inquit, hospes optime. cui Apollonius, Et tu, inquit, rex salue: nunc enim videris aduenire. Tum rex, Quis te, inquit, huc deduxit? Dij, inquit Apollonius, & sapientes isti viri. De me verò, inquit rex, quisnã apud Græcos est sermo? Idem, inquit Apollonius, qui apud vos de Græcis habetur. *Atqui nihil*, inquit rex, *eorum quæ apud Græcos sunt, mentione dignum duco.* At ego, inquit Apollonius, de te nuntium feram, vt in Olympiis te coronent. Inde ad Iarcham conuersus, Hunc, inquit, ebrium furere sinamus. Tu verò dicas velim, cur eius comites fratrem, ac filium (vt dicitis) nec eadem accepistis mensa, nec aliquo penitus affeciſtis honore? Quoniam, inquit Iarchas, regnaturos eos quandoque putamus. Oportet enim ita negligendo monere, ne nimis superbiant. Videns rursus Apollonius sapientes decẽ & octo tantùm numero esse, iterum interrogauit, quid is sibi vellet numerus: neque enim numerum hunc quadratum esse, nec ex iis, qui magno honore habentur, sicut decem, duodecim, sexdecim, & alij huiusmodi. Ad hæc respondens Indus, Neque nos, inquit, numeris seruimus: nec nobis numeri: sed sapientia, ac virtute æstimamur: & aliquando plures quàm nunc,

quandoque etiam pauciores ſumus. Accepi namque auum meum, ſeptem ſupra octoginta ſapientes hoc loco congregaſſe, cùm eſſet ipſe omnibus iunior. Vnde cùm annos centum & triginta vixiſſet, ſolus hoc ipſo in loco remanſit, quòd de comitibus nullus ſupereſſet, nec in tota India eſſet quiſpiam, qui philoſophiam, & viuendi generoſum morem natura appeteret. Cúmque Ægyptiorum quidam feliciſſimum eſſe ſcriberent, quòd ſolus huic throno præfuiſſet annos quatuor, *hortatus eſt vt deſinerent Indis ſapientum* paucitatem improperare. Nos verò, Apolloni, qui Ægyptiorum in ſacerdotibus eligendis conſuetudinem audiuimus, & Græcorum etiam iudices quos decem ludis Olympicis præficitis, nequaquam laudamus, nec legem, quæ in eligendis illis viris ſeruatur. Sorti namque electionem committunt, quæ prudentiæ nihil habet, ita vt poſſit etiam peſſimus quiſpiam ſorte eligi. Quòd ſi ex optimatibus, aut per ſuffragia talium virorum fiat electio, nequaquam ſimilis incidere error poteſt: denarius enim numerus, quem prætergredi, aut non implere non licet: ſi plures fuerint viri boni, talis honoris participes fieri non ſinit: rurſus quoque ſi iuſti decem non fuerint, nullus tamen ſortietur honorem. Rectius igitur in hoc faciunt Solis ſacerdotes, numero quidem aliquando diuerſi, & nunc plures, nunc pauciores extantes, iuſtitia verò ſemper iidem. Dum iſti talia inter ſe colloquerentur, Rex eos interpellare, vel ſermonem potius omnino dirimere cupiens, aliquod ſemper inſipiens, *indoctúmque* dictum interſerebat. Tunc itaque quidnam ſeriò inter ſe loquerentur, interrogauit. Cui Apollonius, De ma-

A ὁτὲ δὲ, ἐλάττους. τὸν τοι πάππων ἐμαυτὸν ἀκούω καταλεχθῆναι μὴν ἐς ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα σοφοὺς ἀνδρας, νεώτατον αὐτῶν ὄντα. προελθόντα δὲ ἐς τελάκοντα, καὶ ἑκατὸν ἔτη, καταλελοιπέναι μόνον τινὰ, σὺν αὐτοῖσι, τῶν μήτ' ἐκείνων τινὰ λείπεσθαι ἔτι, μήτε ἐν ποι ποτὲ τῆ Ινδικῆς ἢ φιλόσοφον, ἢ γυναίαν φύσιν· Αἰγυπτίων τοίνυν

B σὺν τοῖς εὐδαιμονεστάτοις χρανθέντων αὐτῶν, ἐπειδὴ μόνος ἐπὶ τεττάρων ἐξηνήσατο τούτου τοῦ σχήματος, σμικρύνειν παύσασθε ὀνειδίζοντες Ινδοῖς σοφῶν ὀλιγανδρίαν· ἡμεῖς δὲ, ὦ Απολλώνιε, καὶ τὰ Ηλείων πάτρια Αἰγυπτίων ἀκούοντες, καὶ σοῦ Ελλανοδίκας, οὓς προβάλλεσθαι τῶν Ολυμπίων δέκα ὄντας, καὶ ἐπαινοῦμεν

C νόμον τοῦ ἐπὶ τοῖς ἀνδράσι κείμενον. κλήρῳ τε οὐδὲ ξυγχωροῦσι πλὴν αἱρέσιν, ὃς προνοεῖ οὐδέν· καὶ γὰρ ἂν καὶ τοῦ φαυλοτέρου τις αἱρεθείη ὑπὸ τοῦ κλήρου. δεῖ γε ἀριστίνδην, ἢ καὶ ψῆφον ἤρξαντο σοῦ ἄνδρας, καὶ ἂν ἡμάρτανον πλησίως· ὁ γὰρ δέκα ἀριθμὸς ἀπαραίτητος ὢν, πλόνων ὄντων ἀνδρῶν δικαίων, ἀφηρεῖτο ἂν σφίσιν τὸ ἐπὶ τούτῳ πιμᾶσθαι· ἢ καὶ ὄντων δικαίων

D δέκα, οὐδεὶς ἀδόξει. ὅθεν πολλῷ σοφώτερον ἐφρόνουν ἂν Ηλεῖοι, ἀριθμῷ μὲν ἄλλοτ' ἄλλοι ὄντες, δικαιότητι δ' οἱ αὐτοί. ταῦτα συνουσάζοντας αὐτοὺς, ὁ βασιλεὺς σμικρύνειν ἐπειρᾶτο, διείργων αὐτοὺς παντὸς λόγου, καὶ ἀεί τι ἐμπλήκτον, καὶ ἀμαθὲς λέγων. πάλιν οὖν ἤρετο ὑπὲρ τοῦ συνουσάζοιεν. ὁ δ' Απολλώνιος, διαλεγόμεθα μὲν ὑπὲρ μι-

γαλων, καὶ τῶν ἐφ' Ελλησιν δοκιμωτάτων· σὺ δ' ἂν μικρὰ ταῦτα ἡγοῖο. φησὶ γὰρ διαβεβλῆσθαι πρὸς τὰ Ελλήνων· διαβέβλημαι μὲν ἀληθῶς, εἶπεν, ἀκοῦσαι δ' ὅμως βούλομαι. δοκεῖτε γάρ μοι λέγειν ὑπὲρ Αθηναίων τῷ Ξέρξου δούλων. ὁ δ', ὑπὲρ ἄλλων μέν, ἔφη, διαλεξόμεθα· ἐπεὶ δ' ἀτοπός τε, καὶ ψευδῶς Αθηναίων ἐπεμνήσθης ἐκεῖνό μοι εἰπέ, εἰσί σοι βασιλῶ δοῦλοι; δισμύριοι, ἔφη, καὶ οὐδὲ ἐώνημαί γε αὐτῶν οὐδένα, ἀλλ' εἰσὶν οἰκογενεῖς πάντες. πάλιν οὖν ἤρετο, ἑρμηνεύοντος τοῦ Ιάρχα, πότερ' αὐτὸς ἀποδιδράσκοι σοῦ αὐτοῦ δούλους, ἢ οἱ δοῦλοι ἐκεῖνον. ὁ δ', ὑβρίζων αὐτὸν, τὸ μὲν ἐρώτημα, ἔφη, ἀνδραποδώδες· ὅμως δ' οὐκ ἀποκείνομαι. καὶ μὲν ἀποδιδράσκουσι, δοῦλόν τ' εἶναι, καὶ ἄλλως κακόν. διαπορεῖ δ', εἰ ἂν ἀποδράναι τοῦτον, ὃν ἔξεστιν αὐτῷ σφεδλῶν τε, καὶ ξαίνειν. εἰκότως, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, δοῦλος μὲν Αθηναίων Ξέρξης ἐφάνη σοῦ ἀποπεφανθαι, καὶ ὡς κακὸς δοῦλος, ἀποδράναι αὐτούς. ἡττηθεὶς γὰρ ὑπ' αὐτῶν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ τὰ στενὰ, καὶ δείσας, περὶ ταῖς σὺν Ελλησπόντῳ χιλιάσι σὺν μιᾷ νηῒ ἔφυγε. καὶ μὲν καὶ ἐνέπρησεν, ἔφη, τὰς Αθήνας ταῖς ἑαυτοῦ χερσίν. ὁ δὲ Απολλώνιος, τοῦτο μὲν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, ἔτολμήσας ἔδωκε δίκας, ὡς οὔπω τις ἕτερος. οὓς γὰρ ἀπολωλεκέναι ᾤετο, τούτους ἀποδρὰς ὤχετο· ἐγὼ δ' οἶμαι, καὶ τὸν Ξέρξου θεωρῶν, ὅτι μὲν τῇ διανοίᾳ, καθ' ὃν ἐστράτευσεν, ἡγοῦμαι αὐτὸν ἂν ἀξίως δοξασθέντα σφίσιν ὅτι Ζεὺς εἴη· ἐπὶ δὲ τῇ

A ximis, inquit, rebus disputamus, quæque apud Græcos præcipuæ existimantur. Tu autem parua forsan hæc putares. Aiunt enim te Græcorum facta calumniari. Et verè, inquit ille, calumnior, audire tamen volo. Puto enim vos de seruis Xerxis Athenienſibus loqui. Tunc Apollonius, Nos verò, de aliis, inquit, disserimus. sed quoniam importunè, falsóque Athenienſium meministi, dic quæso an vlli serui B tibi sint domi? Viginti, inquit, millia seruorum habeo, quorum nullum emi, sed domi geniti, vernæque sunt omnes. Rursus igitur, Iarcha interprete quæsiuit Apollonius, vtrum ille seruos suos fugiat, an ipsum serui. Tunc rex Apollonium conuiciatus, Hæc, inquit, seruilis admodum est interrogatio: tamen ad eam quoque respondebo, dicámque fugam ad seruos, & præsertim prauos magis pertinere, C ad dominum verò minimè, cùm possit & vincire seruos, & verberibus, cruciatibúsque torquere. Satis igitur, ô rex, Athenienſium seruum fuisse Xerxem ostendis: imò etiam prauum seruum, qui ab illis aufugit. Nauali namque prælio circa maris angustias ab eisdem superatus, timens nauibus, quæ in Hellesponto erant, cùm vna tantùm naui aufugit. Veruntamen suis manibus, inquit rex, Athenas incen- D dit. Vera narras, inquit Apollonius, sed istius audaciæ pœnas dedit, quantas alius nemo. Quos enim ad internecionem deleuisse opinabatur, eosdem fugiens è Græcia discessit. Ego verò Xerxem animaduertens, & mentem, qua motus exercitum in Græciam duxit, dignum fuisse censere, qui à nonnullis Iupiter esse putaretur: eius autem

* ἐστράτευσεν, καὶ ἀξίως

fugam considerans, omnium hominum infortunatissimum illum iudico. Nam si Græcorum manibus occubuisset, quis vnquam laudatione præclariorem esset sortitus, aut cui sepulchrum nobilius vnquam erexerunt Græci, quàm illi statuissent? quæve super illo armorum, quæ musicæ certamina non instituissent? Si enim Melicertæ, Palæmones, & Pelops aduena Lydius, illi quidem in infantia defuncti, iste verò Arcadia, & Argolide, & omni, quæ intra Isthmum est, regione subacta, deorum honorib. à Græcis ornati sunt: quid erga Xerxem facere omisissent viri natura virtutum amatores? quíque illius laudes ad se ipsos, qui eum vicerant, redundare putarent? Hæc dicente Apollonio rex ipse in lachrymas prorupit, Et, ô amicissime, inquit, quales viros esse Græcos mihi demonstras. Vnde igitur, inquit Apollonius, tantopere illis infensus eras? Calumniantur, inquit, regum Græcorũ genus ex Ægypto venientes ad nos nonnulli, qui seipsos optimos sacerdotes, & sapientes esse dictitant, præterea legum latores, ac sacrorum mysteriorũ omnium, quibus Græci vtũtur inuentores Græcos verò nihil recti sentire, & *contumeliosos ac turbones* esse, infidos, atque rebelles, tùm verò fabularum, monstruosarúmq. rerum assertores, præterea paupertatis ostentatores, neq. id ob modestiã vllam, ac frugalitatem, sed vt furantes veniam facinoris mereantur. Nunc autẽ ex te audiens, & quo pacto benigni sunt, & honoris amatores, iam illis conciliatus pacisco, & cõcedo vt à me laudentur: & quicquid efficere pro Græcis possim, audenter petant: nec Ægyptiis amplius fidem adhibiturum polliceor.

A φυγῇ, κακοδαιμονέσταζον ἀνθρώπων ὑπείληφα· εἰ γὰρ ἐν χερσὶ τῶν Ἑλλήνων ἀπέθανε, τίς μὴν ἂν λόγων λαμπροτέρων ἠξιώθη· τῷ δ' ἂν μείζω τάφον ἐπεσημήναντο Ἕλληνες. ἀγωνία δ' ἐνόπλιος, καὶ ἀγωνία μουσικὴ, τίς οὐκ ἂν ἐπ' αὐτῷ ἐτέθη. εἰ γὰρ Μελικέρται, καὶ Παλαίμονες, καὶ Πέλοψ ὁ ἐπήλυτης Λυδὸς, ἐν μὲν, ἐπὶ τοῖς
B μειζοσι* ἀποθανόντες, ὁ γε τὴν Ἀρκαδίαν τε, καὶ τὴν Ἀργολίδα, καὶ τὴν ἐντὸς Ἰσθμοῦ δουλωσάμενον, ἐς θείαν μνήμην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἤρθησαν, τί οὐκ ἂν ὁπὶ Ξέρξῃ ἐγένετο ὑπ' ἀνδρῶν ἀσκαζομένων τε ἀρετὰς φύσει, καὶ ἐπαινον αὐτοῖς* ἡγουμένων τὸ ἐπαι- μειζοσι
νεῖν, οἷς νικῶσι; ταῦτα δ' Ἀπολλωνίου λέ-
C γοντος, ἐς δάκρυα ἀπήχθη ὁ βασιλεύς. καὶ ὦ φίλτατε, εἶπεν, οἵους ἄνδρας ἐρμηνεύεις μοι τοὺς Ἕλληνας εἶναι. πόθεν οὖν ὦ βασιλεῦ, χαλεπῶς πρὸς αὐτοὺς εἶχες. διαβάλλουσιν, εἶπεν, ὦ ξένε, τὸ Ἑλληνικὸν* γένος οἱ ἐξ Αἰγύπτου φοι- κ. ἔθνος
τῶντες ἐνταῦθα, σοφοὺς μὲν αὐτοὺς ἰδίους τε, καὶ ὁσίους ἀποφαίνοντες, καὶ νομοθέτας θυσιῶν τε, καὶ τελετῶν, ὁποσας
D νομίζουσιν οἱ Ἕλληνες· κενοὺς δ', οὐδὲν ὑγιὲς εἰδότας φάσκοντες, ἀλλ' ὑβριστάς τε, καὶ ξυγκλύδας· καὶ ἀναρχίαν πᾶσαν, σχολ. τὰ- καὶ μυθολόγους, καὶ γραολόγους. καὶ πέ- σχολάζοντες νητας μὲν, ἐνδεᾶ νομιζομένους δ' εἶναι, καὶ οὐ σεμνὸν, ἀλλ' ὑπὸ ξυνηθείας τε καὶ κλέπτειν. σοὶ δ' ἀκούων ταῦτα, καὶ ὅπως φιλότιμοί τε, καὶ χρηστοί εἰσι, παύσομαί τε λοιπὸν τοῖς Ἕλλησι, καὶ δίδωμι αὐτοῖς ἐπαινεῖσθαί τε ὑπ' ἐμοῦ, καὶ τυγχάνειν μὲ ὑπὲρ Ἑλλήνων ὅ, τι δύναμαι, καὶ σοὶ Αἰγυπτίους ὑπ' ἐμοῦ ἀπιστεῖσθαι.

De Tantali potione, ac poculo : qualisque Tantalus viuens erga homines fuerit.
CAP. X.

Ὁ δὲ Ἰαρχας, Ἐγὼ, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ἐγίγνωσκον ὅ, τι σοῦ τὰ ὦτα διέφθορεν ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων τούτων· δηλήν γ' ὑπὲρ Ἑλλήνων οὐδέν, ἐς τ' αὖ ξυμβούλου τοιούτου τύχης· ἀλλ' ἐπεὶ βιβλίων γέγονας ὑπ' ἀνδρὸς σοφοῦ, νῦν μὲν ἡμῖν ἡ Ταντάλου φιλοτησία πινέσθω, καθεύδωμεν, δι' ἃ χρὴ νύκτωρ πραχθέντα. λόγων δ' Ἑλληνικῶν, πλείους δ' ὅτοι τῶν καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπους, ἐμπλήσω σε λοιπὸν ἐγὼ χαίροντα, ὁπότ' ἂν ἥκοις. Καὶ ἅμα ἐξῆρχε τοῖς ξυμπόταις, πρῶτος ἐς τὴν φιάλην κύψας· ἢ γὰρ, ἐπόπιζεν ἱκανῶς πάντας· τὸ δὲ νᾶμα ἀφθόνως ἐπεδίδου, καθάπερ δὴ τοῖς πηγαίοις αὐτὸ διδόμενον· ἐπῄνεσε δὲ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος· ὑπὲρ γὰρ φιλοτησίας Ἰνδοῖς τὸ ποτὲ ἔτι εὑρεθὲν ποιοῦνται οἱ αὐτοὶ οἰνοχόον Ταντάλου, ἐπειδὴ φιλικώτατος ἀνθρώπων ἔδοξε. πόντας γὰρ αὐτοῦ, ἐδέξατο ἡ γῆ δυναίς, ἃς αὐτὴ ἐπεσώρευ. ἐπεὶ δὲ νὺξ μέση ἐλήλυθε, πρῶτον μὲν ἀναστάντες, τὴν ἀκτῖνα μετέωροι ὕμνησαν, ὥσπερ ἐν τῇ μεσημβρίᾳ· εἶτα τῷ βασιλεῖ ξυνεηύδουν, ὁπόσα ἐδεῖτο. παρατυχεῖν μὲν οὖν τῷ Ἀπολλωνίῳ οἷς ἐσοφίσατο ὁ βασιλεὺς, οὐ φησὶν ὁ Δάμις· οἴεσθαι δ' αὐτὸν περὶ τῆς ἀρχῆς ἀπορρήτων τινῶν ξυνουσίαν πεποιῆσθαι. θύσας δὲ ἅμα ἡμέρᾳ, προσῆλθε τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ ἐκάλει ἐπὶ ξενίαν ἐς τὰ βασίλεια, ζηλωτὴν ἀποπέμψων Φάσκων ἐς Ἕλληνας. ὁ δὲ, ἐπῄνει μὲν ταῦτα, ἐς μέλλειν δὲ ἀπῄδου γε αὐτὸν ἔφασκεν

A AD hæc Iarchas, Ego, inquit, ô rex, sciebam quisnam Ægyptius aures tuas corrupisset; ita vt de Græcis boni quicquam narrare non liceat, dum illo veteris consiliario: sed quoniam ad meliorem sententiam *à viro sapiente* redactus es, nunc Tantali propinatio bibēda nobis est: inde somno indulgebimus, vt possimus quæ noctu peragēda sunt, perficere: Grærcarum verò rerum cognitione, *(plurima quippe est ex omnibus quæ apud homines)* ego *te libentē* quandocunque aduenēris explebo. Hæc dicens Iarchas potandi principium fecit ex phiala bibens, quæ largiter cunctos satiauit, iugiter humorem fundens, non secus ac si ex fonte scaturiret. Bibit autem Apollonius: amicitiæ namque firmandæ causa huiusmodi compotatio apud Indos est adinuenta. Faciunt itaque eius ministrum, pincernámque Tantalum, qui amicissimus mansuetissimúsque erga homines habitus est. Potos autem terra excepit in lectis, quos ipsamet substrauerat. Media autem nocte primò cùm surrexissent, sapientes radium Solis in sublime eleuati, sicuti meridie fecerant, laudauere: postea regi de omnibus quæ petebat, responderunt. Interfuisse autem sermonibus Apollonium, quos cum sapientibus rex habuit, negat Damis: putare autem ipsum arcana quædam de iis quæ ad regni gubernationem pertinerent communicasse. Exorto autem die sacrísque peractis, rex ad Apollonium venit, & hospitio sibi illum iungere cupiens, vt in regiam secum pergeret, hortabatur. Apollonius autem regis humanitate collaudata, ad regiā se profecturū negauit,

quòd nollet homini multùm ſibi diſſimili congredi. Aiebat quoque cùm eſſet iam diutius peregrinatus, vereri, ne quos domi reliquiſſet amicos, offendere, néve ſe ab illo deludi arbitrarentur. Cúmque rex ſuppliciter hoc ſe petere velle diceret, iámque illiberalius Apollonium inuaderet: Rex, inquit Apollonius, vbi humilius, quàm ſe deceat de iis, quæ poſtulat, loquitur, inſidias clanculum machinatur. Sed ſuperueniens Iarchas, Iniuriam, inquit, affers ſacræ domui, virum inuitum illinc diſtrahens, præſertim, qui iam prænoſcens intelligit, familiaritatem tuam illi nihil eſſe profuturam, fortè etiam tibi ipſi nihil allaturam boni. Quibus auditis rex ad vicum regreſſus eſt: Sapientum enim iura non ſinebant regem ſupra diei ſpatium apud eos morari. Tunc Iarchas accerſito nuntio, inquit, duc ad nos Damidem arcanorum omnium participem futurum: & cæteris Apollonij comitibus quæcunque neceſſaria ſunt, vt ſuppeditentur *in vico*, diligenter cura.

A ἀνδρὶ μηδὲν ὁμοίῳ. καὶ ἄλλως, πλείω χρόνῳ ἀποδημοῦντι τὸν εἰκότος, αἰσχύνεσθαι τοὺς οἰκοι φίλους ὑπερορᾶν δοκοῦντας· ἀπιβολεῖν δὲ τὸν βασιλέως φάσκοντος, καὶ ἀνελευθέρως ἤδη προσκαμόντος, βασιλεὺς, ἔφη, ταπεινότερον αὐτὸν περὶ ὧν αἰτεῖ διαλεγόμενος, ἐπιβουλεύει. προσελθὼν οὖν ὁ Ιαρχας, ἀδικεῖς, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, B ἱερὸν οἶκον, ἀπάγων ἐνδεῆ ἄνδρα ἀφέλιμα. καὶ ἄλλως, τὸν προγιγνωσκόντων ἐστὶ ὢν, οἷδε τὴν ξυνουσίαν αὐτοῦ τὴν πρὸς σὲ, μὴ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ ἑαυτοῦ ἐσομένην· ἴσως δὲ οὐδὲ αὐτῷ σοι χρησόν τι ἔξουσαν. ὁ μὲν δὴ κατῄει ἐς τὴν κώμην. ὁ μὲν γὰρ νόμος τῶν σοφῶν, οὐ ξυνεχώρει τῷ βασιλεῖ ξυνεῖναι σοφίαν C ὑπὲρ μίαν ἡμέραν. ὁ δὲ Ιαρχας πρὸς τὸν ἄγγελον, καὶ Δάμιν, εἶπε, τὸν δοῦρο ἀπορρήτων ἀξιοῦμεν, καὶ ἥκετω· τοὺς δὲ ἄλλων ὄχλου ἐν τῇ κώμῃ.

Ex quibus rebus compoſitus ſit Mundus. Tum de quinto elemento, & quòd ſimul creata elementa fuerint, eßéque mundum animal vtriuſque generis. hinc naui Ægyptiæ omnium quàm maximæ mundi regimen comparatum. Gubernari verò mundum à Deo omnium creatore, atque à Dijs, qui ſub eo ſunt. De peritia præterea linguæ Græcæ, & facundia, & vrbanitate Iarchæ. Dein quæſtio terráne mari maior ſit, an mare terra. CAP. XI.

EO abeunte, ſapientes vt conſueuerãt Apollonio circunfuſi, quæ vellet interrogãdi licentiã præbuere. Ille autem dictis obtemperans, quæſiuit quibus ex rebus hunc mundum eſſe compoſitũ opinarentur. Illi verò ex elemẽtis reſpõderunt. An igitur ex quatuor? inquit ille. minimè verò ex quatuor, inquit Iarchas, ſed ex quinq.

Ὡς δὲ ἀφίκετο, ξωιζήσαντες ὥσπερ εἰώθεσαν, ξωιεχώρουν τῷ Απολλωνίῳ ἐρωτᾶν· ἤρετό τε αὐτῶν ξυγκεῖσθαι τὸν κόσμον ἐκ ποίων ἠγοῦντο. οἱ δὲ ἔφασαν, ἐκ στοιχείων. μῶν, ἔφη, τεττάρων; οὐ τεττάρων, ἔφη ὁ Ιαρχας, ἀλλὰ πέντε.

καὶ τί ἂν, ἔφη, πέμπτῳ γένοιτο παρὰ τὸ ὕδωρ τε, καὶ τὸν ἀέρα, καὶ τὴν γῆν, καὶ τὸ πῦρ; ὁ Ἀρχίας, εἶπεν, οὐκ ἀγνοεῖσθαι χρὴ γένεσιν θεῶν εἶναι. τὰ μὲν γὰρ τὸν ἀέρα ἕλκοντα, θνητὰ πάντα· τὰ δὲ τὸν αἰθέρα, ἀθάνατά τε, καὶ θεῖα. πάλιν ἤρετο ὁ Ἀπολλώνιος, τῶν στοιχείων πρότερον γένοιτο. ὁ δὲ Ἀρχίας, ὁμοῦ, ἔφη, πάντα· καὶ γὰρ ζῷον κατὰ μέρη οὐ τίκτεται. ζῷον ἔφη, ἡγῇ μοι κόσμον; ἔμοιγε, ὑγιῶς γε γιγνώσκεις. αὐτὸς γὰρ ζωογονεῖ πάντα. θέλω οὖν αὐτὸν καλῶμεν, ἢ τῆς θήλεός τε, καὶ ἀντικειμένης φύσεως; ἀμφοῖν, ἔφη. αὐτὸς γὰρ αὑτῷ ξυγκίρναται, τὰ μήτηρ τε, καὶ πατὴρ εἰς τὴν ζωογονίαν πρόθυμος· ἔρωτά τε ἑαυτοῦ ἴσχει θερμότερον, ἢ ἕτερον τε ἑτέρου· ὃς ἁρμόττει ἑαυτὸν, καὶ ξυνίστησιν· ἀπεικὸς τε οὐδὲν ἑαυτῷ ξυμφύεσθαι. καὶ ὥσπερ χερῶν τε, καὶ ποδῶν ἔργον πεποίηται ἡ τοῦ ζῴου κίνησις, καθ' ὅτιν αὐτῷ νοῦς, ὑφ' οὗ ὁρμᾶται, οὕτως ἡγούμεθα καὶ τὰ μέρη τοῦ κόσμου, διὰ τὸν ἐκείνων νοῦν ἐπιτήδεια παρέχειν αὐτὰ τοῖς πεφυκόσι τε, καὶ νομιζομένοις πᾶσι. καὶ γὰρ τὰ πάθη τὰ ἐξ αὐχμῶν φοιτῶντα, καθ' ὃν ἐκείνου φοιτᾷ νοῦν· ἐπεὶ ἐκπεσοῦσα ἡ δίκη τῶν ἀνθρώπων, ἀτίμως θεράπῃ. ποιμαίνεται τε χερὶ οὐ μιᾷ τόδε τὸ ζῷον, ἀλλὰ πολλαῖς τε, καὶ ἀῤῥήτοις, αἷς χρῆται. ἀχαλίνωτον μὲν διὰ μέγεθος, εὐκόλως δὲ κινεῖται, καὶ εὐάγωγον. καὶ παράδειγμα μὲν οὐκ οἶδ' ὅ, τι ἀρκέσῃ τῷ λόγῳ, μεῖζόν τε ὄντι,

A Quodnam igitur est quintum, inquit Apollonius? præter aquam enim, aërem, terram, atque ignem, quodnã quintum sit nescio. Æther est, inquit Iarchas, quem Deorum generationem oportet putare. Quæ enim aërem trahunt, mortalia sunt; quæ verò ætherem, immortalia atque diuina. Rursus interrogante Apollonio, quodnam elementorum prius factum esset, omnia simul facta esse respondit Iarchas. A- B nimal enim per partes non paritur. Animal igitur, inquit, putare debeo esse mundum? Certè, inquit Iarchas, si rectè sapis. Ipse enim animãtia cuncta producit. Fœminam igitur ipsum vocabimus; an masculæ & oppositæ naturæ? vtrunq., inquit Iarchas. Ipse enim sibi commistus patris, matrísq. vicem in animaliũ generatione supplet: amorémque sui ipsius continet maiorem, quàm alius vllus ad alium habeat, qui ipsum componit, C & constare facit; neque verò absurdum, alienúmve quicquam coalescere secum. Et sicut manuum, pedúmque operib. perficitur animalis motus, ménsque illi inest, à qua principium sumit actionum suarum: simili modo putamus, & mundi partes, propter mentem, quæ illi inest, inuicem conuenire omnibus, quæ producunt, producuntúrve. Morbi enim, qui ex siccitatibus D proueniunt, secundum eius mentem proficiscuntur: quandoquidem homines à iure discedentes debitis honoribus ipsam non colunt. Regitur autem huiusmodi animal, non vna manu, sed multis atque inenarrabilibus vtitur, & infrenabile propter magnitudinem existens: habenis tamen regitur, & moderatè deducitur. Quo autem exemplo sufficienter hoc possim ostendere nescio, cùm sit omnium longè maximum,

& noſtram exuperet cogitationem. Supponatur autem nauis ab Ægyptiis ædificata, quam in noſtrum mare deduxerunt, Indicæ *negotiationi* Ægyptiam opponentes. Cùm enim vetuſtum intercederet pactum de rubro mari, quod rex, qui illi mari dominabatur, contraxerat, ne quis Ægyptius longa naui mare rubrum ingrederetur, oneraria autem naui in eodem mari vna tantùm vti poſſet: nauigium facere cogitauerunt Ægyptij, quod multarum nauium vicem ſuppleret: ídque omnibus menſuris, quæ tantæ machinæ conueniebant, aptarunt; latera tabulatis intexentes, velíſque in altum maximè tendentibus illud ornantes: domunculáſque in eo complures tabulis circunſeptas inſtituerunt. Erant autem complures nauis eius gubernatores, ſub vno tamen, qui ceteros ætate, & nauigandi peritia præcedebat ordinati. Multi autem optimi, dexterrimíque nautæ, proræ præficiebantur. Plurimi etiam erant, qui malum optimè conſcendere, & vela, vtcunque opus eſſet, aptare nouerant. Erat inſuper ea nauis armis quibuſdam egregiè munita. Nam contra Barbaros, qui dexteram ſinus eius partem incolunt, præparare nauim opus erat, ne quando inuadentes, illam diriperent. Tale quid, & de hoc vniuerſo mundo exiſtimandum eſt, nauigij cuiuſdam inſtar ipſum conſiderando. Et prima quidem, ac perfectiſſima ſedes Deo tribuenda huius animalis genitori. Secunda verò Diis, qui eius partem gubernant: quo loco poëtas etiam debemus admittere, qui Deos complures in cœlo dicunt eſſe, multos etiam in mari, fluminibúſque ac fontibus. In terra præterea, ac ſub terra. Hos verò ſub

A κὴ πρόσω σύνοίας· ὑποκείσθω ὁ ναῦς, οἵαν Αἰγύπτιοι ξωνλεξάντες, ἐς πλὼ θαλάτταν τ ἠμεδαπὴν ἀφίασιν, ἀγωγίμων Ινδικῶν αὐτιδιδόντες Αἰγύπτιοι. ἐκμοδ γὰ παλαιὸς ἦν τ ἐρυθραὶ ὄντος, ὃν βασιλεὺς ἐρυθρᾶς σύθμισεν, ὅτε τῆς θαλάτης ἐκείνης ἦρχε, μακρῷ μὴ πλοίῳ μὴ ἐσπλεῖν ἐς αὐτ Αἰγυπτίους, σκοπὴν δ' αὖ μιᾶ νηὶ χρῆσθ, B σφίζονται πλοῖα Αἰγύπτιοι, πρὸς πολλὰ τῶν παρ' ἑτέροις· καὶ σκευαπλυσφόσαντες αὐτὸ ἁρμονίαις ὁπόσαι ναυῒ ξωνίσασι, τοίχοις τε ὑποφράντες, καὶ ἱστῷ, καὶ πτερύμνοι πλείους οἰκίας, οἵας ἐπὶ τῶν σκευμάτων· πολλοὶ μὲν κυβερνῆται τῆς νεὼς ταύτης ὑπὸ τῷ πρεσβυτάτῳ τε, καὶ σοφωτάτῳ πλέουσι· πολλοὶ δὲ κὴ πρῷραν ἔχοντες ἀρίστοί τε, C δεξιοὶ ναῦται, κὴ πρὸς ἱστία πιδῶντες. ἔστ δέ τι τῆς νεὼς ταύτης κὴ ὁπλιτεῖον. πρὸς γὰ τὸν Κολπίτας βαρβάρους, οἳ σὺν δεξιᾷ τὸ εἰσπλοῦ κεῖνται, σκευάζεσθαι δεῖ τὴν ναῦν, ὅτε λῃζοιντο αὐτὴν ἐπιπλέοντες. τοῦτο ἡγώμεθα καὶ περὶ τὸν δὲ τ κόσμον εἶναι, θεωροῦντες αὐτὸν πρὸς τὸ τ ναυπλίας χῆμα. τ μὲν γὰ δὴ πρώτιον, κὴ τελεωτάτην ἕδραν, ἀποδοτέον θεῷ γενέτορι τῶδε τ ζώου· τ δ' ὑπ' ἐκείνῃ, θεοῖς, οἳ τὰ μέρη αὐτοῦ κυβερνῶσι. κὴ τῷ τε ποιητῷ ἀποδεχόμεθα, ἐπεὶ πολλοὺς μὲν φάσκουσιν εἶναι τῷ οὐρανῷ θεούς, πολλοὺς δὲ σὺν θαλάτῃ, πολλοὺς δὲ σὺν πηγαῖς τε, καὶ νάμασι, πολλοὺς δ' ἐν γῇ. εἶναι δὲ καὶ ὑπὸ γῆν τινας. ὃ δὲ ὑπὸ

D

γλῶ τόπον, εἴπερ ὄστν, ἐπειδὴ φεικώδη αὖ τὸν, καὶ φθαρτικὸν ἄδδισιν, ἀποτάπωμθ τῆ κόσμου. ταῦτα τῆ Ινδοῦ διελθόντος, σκήπτεσθαι ὁ Δάμις ἑαυτῷ φησιν, ὑπ' ἐκπλήξεως, καὶ ἀναβοῆσαι μέγα, μὴ γὰ ἄν ποτε νομίσαι ἀνδρα Ινδον ἐς τοσόνδε ἐλάσαι γλώττης Ελλάδος, μήτι δὲ εἴπερ τι γλῶτταν ἠπίστατο, τοσῆδε εὐροίᾳ*, καὶ ὥρᾳ διελθεῖν ταῦτα. ἐπῄνει ὃ αὐτῷ καὶ βλέμμα, καὶ μειδίαμα, καὶ τὸ μὴ ἀθρεῖ δοκεῖν ἐκφέρειν τὰς δόξας. τόν τε Απολλώνιον εὐχερῶς τε, καὶ ἀφοβητὶ τοῖς λόγοις χρώμενον, ὅμως ὑπεδδωᾶι μᾶλλον Ινδὸν τὸν· ὅπου καθήμενος διαλέγοιτο, θαμὰ ὃ τοῦτο ἐθεᾶτο, ποιητοικέναι τῷ Ιάρχᾳ. ἐπαινεσάντων ὃ τὸν ἄλλων ποικίλῃ φωνῇ τὰ εἰρημένα, πάλιν ὁ Απολλώνιος ἤρετο, πότερα, γῆν ἢ θάλατταν μείζω ἡγοῖντο, ἢ γῆν ἢ θάλατταν. ὁ ὃ Ιάρχας, εἰ μὲν ποῖς γῆν θάλατταν, ἔφη, ἡ γῆ ὑπεραίροιτο, μείζων ἔσαι. γῆ γὰ θαλάττης αὐτὴ ἔχει. εἰ ὃ ποῖς πᾶσαν γῆν ὑγρὰν οὐσίαν θεωροῖτο, ἥττω γῆν ἐκείνου τὸ ὕδωρ φέρει.

A terra locum, si tamen est vllus, quoniam horrendum quendam, corruptúmque esse decantant, à reliquo mũdo secernamus. Dum talia loqueretur Iarchas: pene à mente propter stuporem se excidisse, atq; altius propter admirationẽ exclamasse scribit Damis: quòd nunquã putasset virum Indũ tam multùm literis Græcis proficere potuisse: minus verò, & si optimè linguã nosset, tam decorè, facundéq. cogitata proferre. Summis etiã laudibus extollit illius aspectum: risusque vrbanitatem, & quòd opiniones eiusmodi non *sine numine* videbatur afferre. Quinetiam Apollonium ipsum composita expolitáq; oratione vti solitum, aliquid tamen ab Indo adiumẽti sumpsisse refert, vt quotiescunq; sedens loqueretur (id autem frequenter eueniebat) in plerisq. similimus Iarchæ videbatur. Cùm omnes ea, quæ dicta fuerant, summis laudib. extollerent, rursum Apollonius interrogauit vtrũ maioris molis esse putarent, maréne, an terram. Tunc Iarchas, Si ad mediterraneum, inquit, tantùm mare comparabitur, haud obscurum est terram maiorem esse: ipsa enim est, quæ mare continet: sin de vniuersa humida substantia ratio habeatur, ipsam terram minorẽ profectò *pronunciaremus*. Aqua enim terram sustinet.

De puero formoso adamato, vexatóque à Damone, & de epistola à sapientibus ad Damonium, quo abiret à puero. Tum de Claudo, & Lusco, & muliere abortum faciente liberatis. Quódque oua noctua si elixa comesa fuerint, abstemios faciant.

CAP. XII.

ΜΕταξὺ ὃ τῶν λόγων τούτων, ἐφίσταται τοῖς σοφοῖς ὁ ἄγγελος, Ινδοὺς ἄγων σωτηρίας δεομένους· καὶ σὺν αὐτῇ γε μειράκιον ἐκεῖθεν ἱππεῦον, ὃν ἔφασκε ἑκκαίδεκα ἔτη γεγονέναι,

INterea nuntius ad sapientes accessit, Indos aliquot deducens, salutem exposcentes. aderat & mulierecula precans pro salute filij. Dicebat autem illum annos natum sexdecim, duos

duos iam annos à dæmone detineri, esseque dæmoni moris, vt ironia, mendaciisque plurimis vteretur. Interroganti autem è sapientibus vni, vnde ei tale cõtigisset infortunium: ita respondit mulier: Cùm is puer ceteris æqualibus formositate præstaret, dæmon quidam ipsius amore captus est, adeò vt nec illum mente sineret vti, neq. ad præceptores pergere, aut sagittariam artem, aliúmve ludum quempiam exercere: quinetiam nec domi esse permittebat, in campestres solitudines illum trahēs: propriæ quoque vocis vsu ablato, vocem grauem, qualem adulti iam ætate homines habent, illi tribuit. Respicit quoque, inquit, alienis potius, quam suis oculis. Ego igitur, ait mulier, his de causis me miseram crucians, & pectora lacerans, vt par est, ipsum monere, & quæ in rem suam essent, suadere conabar: ipse verò nec verbis parebat, nec meum sustinebat aspectũ. Cúmque me huc ad vos venturam esse dixissem, ídque iam anno elapso facere statuissem, dæmon quisnam esset manifestè cõfessus est, *dum* puero tanquã *interprete vteretur*: Aiebat autem se idolum esse hominis iamdudum in bello interfecti, qui vxorem suam vehementer amabat: sed quoniam vxor coniugij iure violato, triduò post eius mortem alteri nupsisset, summum erga mulieres odiũ concepisse, amorémq. omnẽ ad hunc puerum transtulisse. Pollicitus insuper est, si se apud vos non accusarem, multa bona filio meo daturum. quibus verbis persuasa aduentum hactenus distuli. Ipse verò tandiu me frustratus, domum meam solus habet, nihil veri, aut honesti loquens, nec sentiens. Tunc vnus è sapientibus, an prope esset puer, interrogauit. Quod cùm mulier negasset, affererétque

A δαιμονᾶν ὃ δύο ἔτη· τὸ δ' ἦθος τοῦ δαίμονος, εἴρωνα εἶναι, καὶ ψεύστην. ἐρομένου δέ τινος τῶν σοφῶν ὁπόθεν λέγοι ταῦτα· τοῦ παιδὸς τούτου, ἔφη, τὸ μὲν ὄψιν διαφερόντως ἑτέρων ὄντος, ὁ δαίμων ἐρᾷ, καὶ οὐ ξυγχωρεῖ ἄλλῳ νοῦν ἔχειν, οὐδὲ ἐς διδασκάλου βαδίσαι ἐᾷ, ἢ τοξότου, οὐδὲ οἴκοι εἶναι, ἀλλ' ἐς τὰ ἔρημα τῶν χωρίων συντρέπει. καὶ οὐδὲ τῇ φωνῇ ὁ παῖς τῇ ἑαυτοῦ ἔχρηται, ἀλλὰ βαρὺ φθέγγεται, καὶ κοῖλον, ὥσπερ οἱ ἄνδρες· βλέπει δὲ ἑτέροις ὀφθαλμοῖς μᾶλλον, ἢ τοῖς ἑαυτοῦ. κἀγὼ μὲν ἐπὶ τούτοις κλάω, καὶ ἐμαυτὴν δύπτω, καὶ νουθετῶ τὸν ὅσα εἰκός. ὁ δέ, οὐκ οἶδέ με. διανοουμένης δέ μου τὴν συνταῦθα ὁδὸν, τοὐπὶ τὸ πέρυσι διενοήθην, ἐξηγόρευσεν ὁ δαίμων ἑαυτὸν, ὑποκειτὴ χρωμένου τῷ παιδί. καὶ δῆτα ἔλεγεν εἶναι μὲν εἴδωλον ἀνδρὸς, ὃς πολέμῳ ποτὲ ἀπέθανεν, ἀποθανεῖν δὲ, ἐρῶν τῆς ἑαυτοῦ γυναικός· ἐπεὶ δὲ ἡ γυνὴ θεὶς τὸν δυνεῖν ὤφελεν, τελευτήσου κειμένου γαμηθεῖσα ἑτέρῳ, μισῆσαι μὲν τὸν τούτου τῆς γυναικὸς ἔρωτα, μεταῤῥυῆναι δὲ ἐς τὸν παῖδα τοῦτον· ὑπισχνεῖτο δὲ εἰ μὴ διαβάλλοιμι αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς, δώσειν τῷ παιδὶ πολλὰ καλὰ, καὶ ἀγαθά. ἐγὼ μὲν δὴ ἔπαθόν τι πρὸς ταῦτα. ὁ δὲ, διὰ μὲν πολλοῦ ἤδη χρόνου, καὶ τὸν ἐμὸν οἶκον ἔχει μόνον, οὐδὲν μέτεισι, οὐδὲ ἀληθὲς φρονῶν· ἤρετο οὖν ὁ σοφὸς πάλιν εἰ πλησίον εἴη ὁ παῖς. ἡ δὲ, οὐκ, ἔφη. πολλὰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τοῦ

ἀφικέσθαι αὐτὸν πρὸς ἑαυτόν. ὁδὶ ἀπειλεῖ κρημνούς, καὶ βάραθρα, καὶ ἀποκτενεῖ μου τὸν υἱόν, εἰ δικαζοίμην αὐτῷ δόλου. θάρσει, ἔφη ὁ σοφός· οὐ γὰρ ἀποκτενεῖ αὐτόν. δύσνοις ταῦτα, καὶ τινα ἐπιστολὴν ἀναπτύσας τῷ κόλπῳ*. ἔδωκε τῇ γυναικί. ἐπέστελλε δὲ ἄρα ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸ εἴδωλον ξιφήρη, καὶ σπλήξει. καὶ μὲν καὶ χωλόν τις ἀφίκετο, γεγονὼς μὲν ἤδη τεσσαράκοντα ἔτη· λεόντων δὲ θηρατὴς δεινός. ἐμπεπτωκότος δὲ αὐτῷ λέοντος, ὠλισθήκει τὸν γλουτὸν, καὶ τὸ σκέλος ἑτέρως εἶχεν· ἀλλ' αἱ χεῖρες αὐτὸ καταψῶσαι τὸν γλουτὸν, ἐς ὀρθὸν τὸ βάδισμα τὸν νεανίαν ἦλθε. καὶ ὀφθαλμῷ δέ τις ἐξερρυηκὼς, ἀπῆλθε, παῦν ἔχων τὸ σὺν αὐτοῖς φῶς· καὶ ἄλλῳ πλὴν χεῖρα ἀδρανὴς ὢν, ἐγκρατὴς ὤχετο. γυνὴ δέ τις ἑπτὰ ἤδη γαστέρας δυσκοδσα, δεομένου ὑπὲρ αὐτῆς τοῦ ἀνδρὸς, ὧδε ἰάθη. τὸν ἄνδρα ἐκέλευσεν, ὑπὲρ τίκτειν ἡ γυνὴ, λαγὼν ὑπὸ κόλπου ζῶντα ἐσφέρεσθαι οὗ τίκτει· καὶ προελθόντα αὐτίκα, ἀφεῖναι ὁμοῦ τῷ λαγῷ· συνεκδιώκειν γὰρ αὐτῷ ἂν τῷ ἐμβρύῳ πλὴν μήτραν, εἰ μὴ ὁ λαγὼς αὐτίκα ἐξενεχθεὶς θύραζε. παῖδες δὲ αὖ τινι εἰπόντες ὡς γένοιντο μὲν αὐτῷ παῖδες, ἀποθανοῦσιν δὲ ὁμοῦ τῷ ἕλξασθαι οἶνον πίνειν, ὑπολαβὼν, εἶπεν ὁ Ἰαρχας, καὶ βελτίους ἀποθανόντες ἐγγύοντο· οὐ γὰρ ἂν διέφυγον τὸ μὴ μανῆναι, θερμοτέρων ὡς φαίνεται σπερμάτων φυέντες. οἶνον μὲν οὖν ἀφεκτέον τοῖς ἐξ ὑμῶν,

* κ. μοι τ.

* κ. τῇ κόλπου

A se vt illuc filium perduceret, laborasse, dæmonem verò præcipitia, barathráque daturum, & filium interfecturum minatum esse, si se huc iudicandum adducerem. Tunc sapiens, Confide, inquit, non enim ipsum interficiet, si hæc legerit: & simul epistolam è sinu detractã mulieri dedit. Scribebatur enim epistola ad idolum ipsum, minas, terrorémque illi nuntians, nisi inuiolatum adolescentem dimitteret. Alius præterea claudus eodem venit, annos ferè na-
B tus triginta. Erat autem leonum venator acerrimus: cúmq. ingens leo ei venanti occurrisset, *quod in coxarũ vertebris globosum est*, dissoluit, atque ita crus femúrque in alteram partem distorsit. Verùm illi manibus perfricantes, detorquentésque ita direxerunt, vt adolescens rectè gradiens inde discederet. Alius verò oculorum altero captus, vtroque videndi potentia recepta abiit. Alius item
C manu altera mãcus, libero ipsius vsu restituto discessit. Mulier autem, quæ septies abortiuum fœtum summa cum difficultate, periculóque enixa fuerat, hoc modo sanata est. Iussérunt enim sapientes mulieris eius virum, cùm pariendi tempus adesset, viuum leporem in sinu occultatum, eò deferre vbi paritura mulier esset: inde cùm sæpius circa mulierem deambulasset, repente leporem
D è sinu dimittere: fore enim dicebant, vt simul embryonem vulua dimitteret, nisi lepus repente extra fores aufugisset. Patri verò querenti filios quidem sibi nasci, sed cùm primum bibere vinum cœpissent, omnes mori: sic respondit Iarchas, melius cum illis agi, quòd moriantur. Si enim superstites essent, omnes esse euasuros insanos, quòd ex semine, vt appareret, *fernidiore* procreati essent. Vino igitur abstinendum est filiis vestris,

ita vt ne cupiditate quidem ipsius moueantur. Si qui igitur *tibi* posthac filij nascentur (vnus autem septimo ab hoc die, vt video, natus est) obseruare oportet, vbi noctua nidum faciat, & illius oua mediocriter elixata infanti comedenda præbere. Si enim illa comederit, vinum oderit, & modestius deget, quia temperatior fiet naturalis calor. Hæc Damis Apolloniúsque *auscultantes*, ob eximiam circa res omnes illorum sapientiam obstupebant, multáque quotidie illos interrogabant; cùm sapientes ipsi ab eisdem quoque plurima sciscitarentur: atque eo pacto mutua disputandi voluptate fruebantur.

A ὡς ὁ *μηδὲ ἐς ἐπιθυμίαν ποτὲ οἴνου καταξαῖεν. εἰ οὖν σοι πάλιν παιδίον γένοιτο, γένοιτο δ' ἑβδόμῳ ἡμέρᾳ, ὡς ὁρᾷς, τῇ γλαῦκα ὄρνιν χρὴ ἐπιφυλάττειν οὐ νεοττιᾷ· καὶ τὰ ὠὰ σώσαντα, δοῦναι μασσᾶσθαι τῷ βρέφει, συμμέτρως ἕψοντας. εἰ γὰρ φάγοιτό τι τούτων πρὶν οἴνου γεύσεται, μᾶσσον αὐτῷ ποθὸς B οἶνον ἐμφύσεται, καὶ σωφρονέστατα διαιτήσεται, μόνου ξυγκεκραμένου τοῦ ἐν τῇ φύσει θερμοῦ. τούτων οὖν ἐμπιπλάμενοι, καὶ τοὺς ἄνδρας σοφίας πιμπλάμενοι τῆς ἐς πάντα σοφίας, παμπόλλους ὁσημέραι λόγους ἤροντο· πολλοὺς δὲ καὶ αὐτοὶ ἠρώτων· τὸ μὲν οὖν διαλεκτικῆς ξυνουσίας, ἄμφω μετεῖχον.

Apollonium de stellarum diuinatione libros quatuor conscripsisse: atque etiam de sacrificiis. Inde an scientia diuinandi teneri ab humano queat ingenio, & qualis esse debeat, qui consequi eam voluerit: tum de septem annulis stellarum septem nominibus appellatis. CAP. XIII.

VERVM arcanas libationes, per quas astrologicam facultatem & diuinandi peritiam inquirebant, sacrorum præterea rationem, & inuocationum, quas diis gratissimas esse nouerant; Iarcham cum solo Apollonio communicasse refert Damis: ita vt inde digressus Apollonius de astrologica diuinatione libros quatuor scripserit, quorum D Miragenes meminit. Scripsit etiam de sacrificiis libros, quo pacto singulis Diis sacrificandum sit: quæue sacra talibus Diis sint acceptissima. Sed ego astrorum scientiam, atque à Deo diuinandi artem omnem humanæ naturæ metas excedere puto: & vtrum quispiam verè ipsam nouerit, nescio. De sacrificiis autem faciendis multa scripta

ΤΑΣ δὲ ἀπορρήτους σπονδὰς, αἷς ἀσφαλῶς, ἢ μαντείαν κατανοῆσαι, καὶ ἃ θεόγνωσιν ἐσπούδαζον, θυσιῶν τε ἥπτονται, καὶ κλήσεων, αἷς θεοὶ χαίρουσι. μόνον φωνῶ ὁ Δάμις τ' Ἀπολλωνίῳ ξυμφιλοσοφεῖν τῷ Ἰαρχᾷ, καὶ ξυγγράψαι μὲν ἐπεῖθεν περὶ μαντείας ἀστέρων βίβλους τέτταρας, ὧν καὶ Μιραγένης ἐπεμνήσθη. ξυγγράψαι δὲ περὶ θυσιῶν, καὶ ὡς αἷς ἑκάστῳ θεῷ πρόσφορος τε, καὶ κεχαρισμένως θύοι. τὰ μὲν δὴ ἄστρων, καὶ τὴν τοιαύτην μαντικὴν πᾶσαν, ὑπὲρ τὴν *ἀνθρωπίνην ἡγοῦμαι φύσιν· καὶ οὐδ' εἰ κέκτηταί τις οἶδα. τὸ δὲ περὶ θυσιῶν, ἐν πολλοῖς

*ὡστε μὴ.

*ἀνθρωπίνην

ἱεροῖς εὗρον, ἐν πολλαῖς δ' πόλεσι, πολ- A
λοῖς δ' ἀνδρῶν σοφῶν οἴκοις. καὶ τί ἂν
λέγειν ἐρμηνεύοι αὐτὰ, σεμνῶς ξυντεταγ-
μένον, καὶ κατὰ τί ἡδὺ ἀνδρός; φησὶ
δ' ὁ Δάμις καὶ δακτυλίους ἑπτὰ τῷ Ἰαρ-
χαν τῷ Ἀπολλωνίῳ δοῦναι, τοῖς ἑπτὰ
ἐπωνύμοις ἀστέρων, οὓς φορεῖν τὸν Α-
πολλώνιον κατὰ σφᾶς τὰ ὀνόματα
τῶν ἡμερῶν. σοφὸν δ' σοφογνώσεως λό- B
γον αὐτοῖς ποτε ὄντος, καὶ τοῦ Ἀπολλω-
νίου σοφοκράτους τῇ σοφίᾳ ταύτῃ,
καὶ τὰς πλείους τοῖς διαλέξεων ἐς τοῦτο
ξυντείνοντος, ἐπαινῶν αὐτὸν ὁ Ἰαρχας,
ὦ μαντικὴ, ἔφη, χαίροντες, ὦ χρηστὲ
Ἀπολλώνιε, θεῖοί τε ὑπ' αὐτῆς γίγνονται,
καὶ σοφοὶ σωτηρίαν ἀνθρώπου σοφάτ-
τουσι. τὸ γὰρ ἃ χρὴ ἐς θεοῦ ἀφικόμενον
εὑρέσθαι, ταῦτα ἂν, ὦ χρηστὲ, ἐφ' ἑαυτοῦ
σοφὸν δέσθαι προφθεῖναι τ' ἑτέροις ἃ μήπω C
ἴσασι, πανολβίου μοι δοκῶ, καὶ ταῦτ'
ἰσχύοντος τῷ Ἀπόλλωνι Δελφικῷ. ἐπεὶ
δὴ δ' ἡ τέχνη τοὺς ἐς θεοῦ φοιτῶντας πρὸ
τοῦ χρήσασθαι, καθαροὺς κελεύει βα-
δίζοντας φοιτᾶν, ἢ ἐξιέναι δεῖ νεὼ σοφὸς
αὐτοῦ ἐρεῖν· δοκεῖ μοι καὶ σοφο-
γνωσόμενον ἄνδρα ὑγιῶς ἑαυτοῦ ἔχειν,
καὶ μήτε κηλῖδα σοφομεμάχθαι τῇ
ψυχῇ μηδεμίαν, μήτε οὐλὰς ἁμάρ- D
τημάτων σύντετυπῶσθαι τῇ γνώμῃ. κα-
θαρῶς δ' αὐτοῦ σοφητεύειν ἑαυτοῦ,
καὶ τοῦτο σοφεῖ τῷ στέρνῳ τρίποδος ξυ-
νιέντος· μεγαλόφρον γὰρ οὕτω, καὶ ἀλη-
θέστερον τὰ λόγια ἐκδώσει. ὅθεν οὐ χρὴ
θαυμάζειν, εἰ καὶ σὺ τῷ Δημοκρίτῳ
ξυνείληφας, τοσοῦτον σὺν τῇ ψυχῇ
φέροντα αἰθέρα· καὶ χαλεπαίνομεν
ἅμα σοὶ τῷ Δάμιν, σὺ δ' οὐδὲν, ἔφη, σοφογνώσεις Ἀσσύριε· καὶ ταῦτα,

in plerisque templis inueni, nec non publicè in ciuitatibus aliquot, & in sapientum virorum priuatis domib. inueni. Verùm quis ea certò posset interpretari, quæ summa cum *grauitate*, facundiáq. à sapiente viro scripta sunt? Scribit præterea Damis Iarcham septē annullos Apollonio dedisse, stellarum septem nominibus cognominatos, quorū singulos diebus singulis gestabat Apollonius, iuxta dierū nomina illos distinguens. Cùm autem de rerum præcognitione frequens inter eos sermo haberetur, & Apollonius tali sapientiæ præcipuè studeret, & disputationū pleraque ad ipsam retorqueret, laudans eum Iarchas dixit: Qui diuinandi peritia gaudent, optime Apolloni, diuini quidem ob ipsam euadunt, & ad vtilitatē hominum plurimum conferūt. Qui enim ea, quæ aliis opus est à Diis exquirere, hæc *apud se præuidere*, *&* ceteris ignorātib. prædicare possit, hunc ego feliciſſimum puto, cùm tandem quantum Apollo Delphicus in hac re possit efficere. Sed quoniam ars iubet eos, qui ad oracula petenda proficiscuntur, puros mundósq. accedere, alioquin de templo eiici præcipit, videtur mihi multò magis virū, qui præscire futura voluerit, castè, sāctéq. dispositum esse oportere, ita vt nullius sordis macula animā eius inquinet, nullāq. delictorū cicatrices mēti impressas gerat, vt purè de seipso primùm, & de eo, quē in pectore gestat tripode vaticinari possit. Sic enim *vocaliora*, verioráque dabit responsa. Quapropter mirari nemo debet, si hanc scientiam tu consecutus es, cùm tantùm ætheris in anima geras. Posthæc Damidi quoque gratificari volens, num tu etiam, inquit, aliqua prænoscis Assyriæ, præsertim cū

tali viro tam frequenter versatus? Per Iouem, inquit Damis, quæ mihi necessaria sunt prænosco. nam cùm primò Apollonio huic occurri, quia sapientia plenus visus est: eloquentiam insuper, ac temperantiam, tolerantiámque decentem, & memoriam multam in eo conspexi: & quanquam multis scientiis referrum, discendi tamen cupiditate flagrantem, diuinum nescio quid mihi obtigisse putaui. Itaque illum secutus ex ignorante sapiens, ex barbaro eruditus euasisse mihi videor: ac deinceps in eius societate perseuerans Indos primò, ac tandem vos vidi, & Græcis commistus ipse pene effectus sum Græcus. Et quoniam scientia vestra de rebus maximis considerat, quasi Delphicum, aut Dodonæum, aut aliud quodcunque vultis oraculum, illam putate: meam verò (quoniam quæ mihi tantùm vtilia sunt prænosco) tanquam præstigiatricis cuiusdam aniculæ prudentiâ existimate: quoniam & ipsa de pecudibus, & aliis huiusmodi vaticinari aliquid potest. Ad hæc verba sapientes omnes risere.

A Ξυνὼν ἀνδρὶ τοιούτῳ. νὴ Δί', εἶπε, τά γε ἐμαυτῷ ἀναγκαῖα. ἐπειδὴ γὰρ πρώτῳ συνέτυχον τῷ Ἀπολλωνίῳ τούτῳ, καὶ σοφίας μοι ἔδοξε πλέως, δεινότητός τε, καὶ σωφροσύνης, καὶ τοῦ καρτερεῖν ὀρθῶς. ἐπεὶ ὃ καὶ μνημοσύνῃ σὺν αὐτῷ εἶδον, πολυμαθέστατόν τ', καὶ φιλομαθίας ἥπτω, δαιμόνιόν τί μοι ἐγγύθεν καὶ ξυσκευόμενον
B αὐτῷ, σοφὸς μὲν ὠήθην δόξειν ἐξ ἰδιώτου τε, καὶ ἀσόφου, πεπαιδευμένος δὲ σὺν βαρβάρων. ἑπόμενον δ' αὐτῷ, καὶ ξυναπουδάζων ὤφελε μὲν Ἰνδοὺς, ὤφελαι δ' ὑμᾶς, Ἕλλησί τε ἐπιμίξαν Ἕλλων τὸν αὐτὸν γιγόμενον, τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα πρὸς μεγάλων ὄντα, Δελφοὺς ἡγεῖσθε, καὶ Δωδώνην, καὶ ὅ, τι βούλεσθε. τἀμὰ δέ, ἐπειδὴ Δάμις μὲν ὁ προγινώσκων
C αὐτὰ, προγινώσκει δ' ὑπὲρ αὐτὸν μόνα, χρεὼν ἔστω ἀγυρτείας, μαντευομένης ὑπὲρ προβάτων, καὶ τῶν τοιούτων. ἐπὶ τούτοις μὲν δὴ ἐγέλασαν οἱ σοφοὶ πάντες.

Quale donum mortalibus medicina, atque vnde orta ea sit. Item an diuinandi scientia sit medico necessaria. Tum de Martichora animali: de aquis aureis, de lapide alios ad se trahente Pantaura nomine: de Pygmæis, & Sciapedibus, & Macrocephalis: & de auro, quod Gryphes effodiunt, & ipsis Gryphibus. De Phœnice aui, & Cygnis. CAP. XIIII.

SEDATO autem risu Iarchas de diuinatione sermonem prosecutus, multa bona erga homines illam efficere dixit. Inter quæ præcipuum est medicinæ donum. Non enim, inquit, ij, qui sapientes in hac arte habiti sunt, Æsculapij filij tam multùm profecissent, nisi

Κατασχὼν δὲ τοῦ γέλωτος, ἐπανήγαγεν ὁ Ἰαρχας ἐς τὸ περὶ μαντικῆς λόγον· καὶ πολλὰ μὲν αὐτῷ ἀγαθὰ ἔλεγε τοῦτο ἀνθρώποις εἰργάζεσθαι, μέγιστον δὲ τὸ τῆς ἰατρικῆς δῶρον. οὐ γὰρ ἄν ποτε τοῦτο σοφοὶ Ἀσκληπιάδαι ἐς τοσόνδε τούτου παρῆλθεν, εἰ μὴ

παῖς Ἀπόλλωνος Ἀσκληπιὸς γνώμῃ, καὶ κατὰ τοὺς ἐκείνου φήμας τε, καὶ μαντείας ξυνθεὶς τὰ ὠφέλιμα τοῖς νόσοις φάρμακα, παισί τε ἑαυτοῦ παρέδωκε, καὶ τοὺς ξυνόντας ἐδίδαξε, τίνας μὲν δεῖ ποτίσαι πόας ὑγροῖς ἕλκεσι, τίνας δὲ αὐχμηροῖς, καὶ ξηροῖς, ξυμμετρίας, τίνα δὲ πομμῶν φαρμάκων, ἀφ' ὧν ὑδέρωσι διοχετεύονται*, καὶ αἷμα ἴσχεται, φθοαὶ τε παύονται, καὶ τὰ οὐτωκοῖλα, καὶ τὰ τῶν ἰοβόλων* ἄκη· καὶ τοὺς ἰοβόλοις αὐτοῖς ἐς πολλὰ τῶν νοσημάτων χρῆσθαι· τίς ἀφαιρήσεται τὴν μαντικήν; οὐ γάρ μοι δοκοῦσιν αὖθις τοσαύτην ἐπιγνῶσκοντες αὐτοῖς σοφίας, θαρρῆσαί ποτε αὐθέντοι τὰ πάντων ὀλεθριώτατα φαρμάκων ἐγκαταμίξαι τοῖς σώζουσιν. ἐπεὶ δὲ καὶ ὅδε ὁ λόγος ἀναγέγραπται τῷ Δάμιδι, ἀπούσασθαι ἐκεῖ χρὴ τὸν ἐν Ἰνδοῖς μυθολογουμένων, θηρίων τε, καὶ πηγῶν, καὶ ἀνθρώπων, μήσε ἐμοὶ παραλειπέσθω. καὶ γὰρ κέρδος εἴη, μήτε πιστεύειν, μήτε ἀπιστεῖν πᾶσιν. ἤρετο γοῦν δὴ ὁ Ἀπολλώνιος, ἔστι τὸ ζῷον ἐνταῦθα Μαρτιχόρας*; ὁ δὲ Ἰάρχας, καὶ πόθεν, ἔφη, φύσιν τοῦ ζώου τούτου ἤκουσας; εἰκὸς γὰρ καὶ παρὰ εἰδόσι αὐτὸ διαλέγεσθαι*· λέγεται γάρ, εἶπε, μεγάλα, καὶ ἄπιστα· τετράποδα μὲν γὰρ εἶναι αὐτό, τὴν κεφαλὴν δὲ ἀνθρώπου εἰκάσθαι*. λέοντι δὲ ὁμοιοῦσθαι τὸ μέγεθος· τὴν δὲ οὐρὰν τοῦ θηρίου τούτου πηχυαίας ἀφιέναι καὶ ἀκανθώδεις τὰς τρίχας, ἃς βάλλειν ὥσπερ τοξεύματα ἐς τοὺς θηρῶντας αὐτό.

A Apollinis filius Æsculapius, iuxtà patris vaticinia morbis proficua remedia composuisset: quæ ille deinceps filios docens, atque illi nepotibus, posterísque tradentes, amicis tandem, familiaribúsque eadem demonstrarunt. Hinc itaque medicinæ orta est disciplina, inuentúmque quales humidis vlceribus, qualésque siccis, aridísque oporteat adhibere: potiones insuper medicamentorum miscere: quib. hydropici sanentur, sanguinis fluxus sistatur, quo pacto varia apostemata curentur, & illati à serpētibus veneni dolor sedetur. quin venenis ipsis ad multas ægritudines salubriter vti didicere: quam peritiam quî diuinationi auferre audeat nescio. Neque enim rationi consentaneum videtur sine præcognitione quadam ausos vnquam aliquos fuisse tam perniciosa venena proficuis medicamentis admiscere. Et quoniam sermo illic, non ioco, sed serio habitus de fabulosis ferarum, hominúmque, & fontium monstris, quæ sunt apud Indos, inscribitur, hunc quoque mihi posthabendum non putaui. Est enim lucrum aliquod neque omnibus auditis fidem adhibere, nec omnia rursus tanquam impossibilia aspernari. Interrogauit itaque Apollonius, an apud ipsos inueniretur animal Martichora nuncupatum. Tunc Iarchas: Num, inquit, animalis huius quam dicant esse naturam audisti? (conueniens est enim & de ipsius figura aliquid dicere.) Dicuntur, inquit, magna & inincredibilia. Quadrupedem enim hanc belluam esse ferunt, eiúsque caput humano capiti assimilari, magnitudine verò leonem æquare: habere autem in cauda setas cubitales spinarum instar, quas contra persequentes sagittarum modo iaculetur.

Interrogauit præterea de aqua auri, quæ ex fontibus quibuſdam manare perhibetur, & de lapide, qui vim talem, qualē habet magnes, habere dicitur. tum de hominibus, qui ſub terra dicuntur habitare: ſimiliter & de Pygmæis, & iis qui pedum plantis ſibi ipſis vmbras contra ſolem parant. Ad hæc omnia reſpondens Iarchas: De animalibus, inquit, aut plantis, fontibúſve, quos huc veniens ipſe vidiſti, tibi aliquid narrare ſuperuacuum eſt. Tuum eſt enim aliis ea referre. Feram verò ſagittantem, aut fontes aureis aquis manantes, ego in his locis eſſe nunquam audiui. De lapillo autem qui cæteros lapides ad ſe trahit, cauſa non eſt, quin credamus. Poteris enim ipſum videre lapidem, & quæ in eo ſunt cuncta mirari. Primò autem ſumma eius magnitudo, pollicē demonſtrans, huius digiti vnguē adæquat, inquit. gignitur verò in concauis terræ profunditate paſſum quatuor. Tantùm verò ipſi ſpiritus ineſt, vt intumeſcat & plerunq. ſcindatur terra, vbi eiuſmodi lapis concipitur. Inquirere autem ipſum nemini licet: aufugit enim niſi ſumma cum ratione trahatur, ſoli autem nos partim dicentes, partim etiā aliqua faciēte inuenire Pantaruam poſſumus (id enim huic lapidi nomen eſt) qui noctu diem velut ignis oſtendit, quoniam igneus eſt, ac radioſus: ſin verò poſt diem aſpiciatur, innumeris rutilationibus oculos ferit. Id autem, quod in ipſo lumen fulget, ſpiritus eſt potentiæ admirabilis. Quicquid enim propè eſt, ſibi conciliat. quòd autem dico propè iacentes lapides ipſum congregare? cùm liceat petras quotcunque velis alicubi demergere, aut in mari, aut in fluuio, & illas non propè ad inuicem, ſed ſparſim, vtcunque

A ἐρομένῳ ὃ αὖ κὴ φθεὶς χρυσοῦ ὕδατος, ὃ φασιν σὺ πηγῆς βλύζειν, κὴ φθεὶ τὸ ψήφου τὸ ἄπρ᾽ ἡ μαγνῆτις ποιεῖσθαι, κ. φορητ-τούσης. ἀνθρώπων τε ὑπὸ γῆν οἰκουμένων, κὴ Πυγμαίων αὖ, & σκιαποδῶν. ὑπολαβὼν ὁ Ιαρχας, φθεὶ μὲν ζώων, ἢ φυτῶν, εἶπεν, ἢ πηγῶν, ὧν αὐτὸς σὺ παῦθ᾽ ἥκων εἶδες, τί ἂν σοι λέγοιμι; σὸν γὰρ ἤδη νῦν ἐξηγεῖσθαι αὐτὰ ἑτέροις.
B σημεῖον δὲ τοξεῦον, ἢ χρυσοῦ πηγὰς ὕδατος, οὔπω σὺ παῦθ᾽ ἥκουσα. φθεὶ μέν σοι τὸ ψήφου τὸ ἁπτομένης τε, κὴ ξωσθούσης ἑαυτῇ λίθους ἑτέρας, οὐ χρὴ ἀπιστεῖν· ἔστι γάρ σοι κὴ ἰδεῖν τὸν λίθον, κὴ θαυμάσαι τὰ σὺν αὐτῷ πάντα. γίγνεται μὲν γὰρ ἡ μεγίστη κατ᾽ ὄνυχα δακτύλου τούτου, δείξας Ⓜ ἑαυτῷ ἀντίχερα· κοίλη δὲ σὺν γῇ κοίλη· βάθος, ὀργυιαὶ τέτταρες. τοσοῦτον δὲ
C αὐτῷ φθέγεται τὸ πνεῦμα ζῆν, ὡς ἱκανοῖδεῖν τὸν γῆν, κὴ κατ᾽ τὰ πολλὰ ῥήγνυσθαι, κοίσκομένης σὺν αὐτῷ τοῦ λίθου· μαστεῦσαι δ᾽ αὐτὸν οὐδενὶ ἔξεστιν· ἀποδιδράσκει γάρ, εἰ μὴ μετὰ λόγου ἀναπαύσεις· ἀλλ᾽ ἡμεῖς μόνοι, τὰ μὲν δράσαντες, τὰ δὲ, εἰπόντες, ἀναιρούμεθα τὸν Παντάρβιον· ὄνομα γὰρ αὐτῷ τοῦτο. νύκτωρ μὲν οὖν ἡμέρᾳ ἀναφαίνει καθάπερ τὸ πῦρ· ἔστι γὰρ πυρώδης, κὴ ἀκτινώδης. εἰ δὲ μὴ ἡμέραν ὁρῷτο, βάλλει σοὶ ὀφθαλμοὺς μαρμαρυγαῖς μυρίαις. τὸ δὲ ἐν αὐτῷ φῶς, πνεῦμά ἐστιν ἀρρήτου ἰσχύος· πᾶν γὰρ τὸ ἐπὶς εἰσοῖσει αὐτῷ. τί λέγω τὸ ἐπὶς; ἔστι σοι λίθους ὁπόσας βάλῃ καταποντῶσαί σοι, ἢ τοῦ ποταμοῦ, ἢ τῆς θαλάττης, & μηδὲ ἐπὶς ἄλλήλων, ἀλλὰ διαφόρους, καὶ ὡς

ἔτυχεν. ἡ δὲ, ἐς αὐτὰς καθιμηθεῖσα, ξύλλεγεται πάσας τῇ τῆς πνοῦμαλος διαδοσι· ☾ ὑποκείσονται αὐτῇ βόρυδον οἱ λίθοι, καθάπερ σμιλῶσι. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐδήλωσε τιὼ λίθον αὐτιὼ τε, καὶ ὁπόσα ἐργάζεται. Τοὺς δὲ Πυγμαίους οἰκεῖν μὲν ὑπογείους, κεῖθι δὲ ὑπὲρ Γάγγου, ζῶντας ξύφον, ὃς πᾶσιν εἴρηται· σκιάποδας δὲ ἀνθρώπους, ἢ Μακροκεφάλους, ἢ ὁπόσα Σκύλακος ξυγγραφαὶ περὶ τούτων ἄδουσιν, ὅτε ἄλλοσέ που βιοτεύειν τὸ γῆς, ὅτε μὲν οὐ Ἰνδοῖς. τὸν δὲ ὀρύττουσι χρυσὸν οἱ γρῦπες, πέτραι εἰσὶν, οἷς ἀστὶν ἠθρυσμέναι ταῖς τοῦ χρυσοῦ ῥανίσιν, ἃς λιποτομεῖ τὸ θηρίον τοῦτο τῇ γαμφοῖς ἰσχύϊ· τὰ γὰρ θηρία ταῦτα, εἶναι τὸν Ἰνδοῖς, ☾ ἱεροὺς νομίζεσθαι τοῦ ἡλίου· τετράποδά τε αὐτῶν ὑποζυγιοῦσθαι τοῖς ἁρμασι, τοὺς δὲ ἵππους τοὺς Ἰνδοῖς γράφοντας. μέγεθός τε, καὶ ἀλκὴν εἰκάσθαι αὐτοὺς τοῖς λέουσιν· ὑπὸ δὲ πλεονεξίας τῶν πτερῶν αὐτοῖς τὸν ἐκείνοις ἐπιπόθητος, καὶ τὸν ἐλεφάντων τε, καὶ δρακόντων, ὑπέρτερους εἶναι· πέτονται δὲ οὐχ οὕτω μέγα, ἀλλ' ὅσον ☾ βραχύπτεροι ὄρνιθες. μὴ γὰρ ἐπιλῶσθαι σφᾶς, ὡς ὄρνισι πάτειον, ἀλλ' ὑμέσι τοὺς ταρσοὺς ὑφάνθαι πυρσοῖς, ὡς εἶναι κυκλώσαντας πέτεσθαι τὸν, καὶ σὺν μετεώρῳ μάχεσθαι. τὸν Τίγριν δὲ αὐτοῖς, ἀνάλωτον εἶναι μόνῳ, ἐπειδὴ τὸ τάχος αὐτιὼ ἐοικοῖεν τοῖς ἀνέμοις. ☾ Φοίνικα δὲ τὸν ὄρνιν, τὸν διὰ πεντακοσίων ἐτῶν ἐς Αἴγυπτον ἥκοντα, πέτεσθαι μὲν σὺν τῇ Ἰνδικῇ τὸ χρόνον τοῦτον· εἶναι δὲ ἕνα σὺν δόμῳ τῶν ἀκτίνων, καὶ χρυσοῦ λάμποντα, μέγεθος

A contigerit: post modum verò hic lapis ad eas demissus sui spiritus distributione omnes colligit: ita vt coaceruati lapides tanquam examen apum illi subiaceant. His dictis lapidem simul, & quid efficere posset, ostendit. Pygmæos autem sub terra degentes supra Gangem posita loca incolere, & sicut fama de ipsis prædicat viuere, non vanum est. Sciapedes verò, id est qui sibi vmbram pedibus parant, & Macrocephalos, & eiuscemodi monstra quotcunque Scylacis historiæ decantant, nec apud Indos, nec alibi terrarum vsquam viuere censeo. Aurum verò, quod Gryphes effodere dicuntur, petræ sunt aureis guttis minutissimis consperſæ, quas hæc fera rostro discindit. Sunt enim huiusmodi aues in India, & Soli sacræ esse perhibentur, easdemque quadrigis iungunt, qui Solis imaginem apud Indos pingunt. Magnitudine autem, ac viribus, leonibus pares illas esse tradunt, & ob petrarum cupiditatem sibi inuicem insidiari; elephantos quoque, ac dracones superare. Volant autem non multùm, sed quantùm *tardigradæ* aues. Non enim plumatæ sunt, sed rubra pellicula alarum costæ [tanquam digiti] connectuntur. Itaque in gyrum delatæ aliquantùm volare, & è sublimi pugnare possunt. Solam verò Tigrim insuperabilem illis esse dicunt, quoniam fugiendi celeritate, qua ventos æquare dicitur, è conspectu aufugit: Auem quoque Phœnicem esse existimamus, quæ quingentesimo quoque anno in Ægyptum veniens, hanc ipsam Indiam superuolat. Aiunt autem vnicam tantùm hanc auem esse, & ex se radios emittere, atque auri colore fulgere: magnitudine verò,

formáque aquilæ in nido conſidere, quem prope Nili fontes ex aromatibus ipſamet ſibi conſtruxit. Hæc verò quæ de ipſa decantant Ægyptij, quo pacto in Ægyptum deferatur, ipſi etiam Indi teſtificantur ſermoni conſentientes, quo dicunt Phœnici in nido liqueſcenti lugubres hymnos decantari oportere. Hoc ipſum & Cygni facere perhibentur ab iis, qui eos audire accuratiùs ſtudent.

A ἀετῦ, ϗ εἶδος, ἐς καλιὰν τὴν ἰζὰν τὴν ἐπὶ τῦ ῥεύματος ποιουμένην ἀπὸ τῶν ἀρωμάτων τῶν ἐς τὰς τῦ Νείλυ πηγάς. ἃ δὴ Αἰγύπτιοι καὶ αὐτοὶ ἄδουσιν, ὡς ἐς Αἴγυπτον φέρεται, ϗ Ινδοὶ ξυμμαρτυροῦσι καθάδοντες τῷ λόγῳ, τῷ τ Φοίνικα τ ἐν τῇ καλιᾷ τηκόμενον, καθαπερ ἐλείους ὕμνους ἀπὸ ᾄδην τουτὶ δὴ καὶ τοὺς κύκνους φασὶ δρᾶν ⓐ σοφώτερ ⓦ* ἀπῶν ἀκούοντες. *κ. σοφώτερ. ω.

Apollonium apud ſapientes fuiſſe menſes quatuor: tum de pio eius diſceſſu: de ſimili nigro: de mari rubro ab Erythra rege (ἐρυθρὸν verò rubrum.) De epiſtola eius ad Sapientes: de Hyphaſide, vrbe Patala. Quid de mari rubro ab Orthagora dictum. De Oſtreis maximis, in quibus Margarita lapis. De Pagadibus Oritarum regionis. De piſcedulis, qui Græcè ἰχθυοφάγοι: de vrbe Stoberis. CAP. XV.

TALES Apollonij ſermones cum ſapientibus, taliſque conuerſatio fuit menſes quatuor. Tanto enim tempore apud eos manſit, & ſermones tam arcanos, quàm coram aliis habitos omnes collegit. Poſtquam verò diſcedere ſtatuit, ductorem, camelóſque cum epiſtola ad Phraotem, vt remitteret, perſuaſerunt ſapientes. Ipſi verò alio duce, camelíſque aliis datis ipſum dimiſere, felices ſe, atque illum propter talem congreſſum prædicantes: cúmque venerati, cùm aſſererent non poſt mortem ſolùm, D ſed viuentem & pro Deo habitum iri, in domos ſuas diſceſſere; frequenterque ſe ad abeuntem conuertentes, ſignis multis declarantes inuitos à ſe illum dimittere. Apollonius autẽ dextra quidem Gangem, ſiniſtra verò Hyphaſim fluuios habens, ad mare deſcendit itinere dierum decem à ſacro monte confecto. Deſcendentibus autem ſtruthiones multi etiam occur-

Τοιαῦτα μὲν αἱ πρὸς τοὺς σοφοὺς ξυνουσίαι Απολλωνίῳ ἐγένοντο, μηνῶν τεττάρων σὺν ᾗ διατρίψαντι, ϗ ξυλλαβόντι λόγοις φανεροὺς τ, ϗ ἀπορρήτους πάντας. ἐπεὶ δ ἐξελαυνόντων ἐδόκ *κ. ἐπειδὴ λεῖ, τ μὲν ἡγεμόνα, ϗ τὰς καμήλους, πείθουσιν αὐτ ἀποπέμψαι τῷ Φραώτῃ μετ ἐπιστολῆς. αὐτοὶ δ ἡγεμόνα ἕτερον, ϗ καμήλους δόντες, προέπεμπον αὐτὸν, εὐδαιμονίζοντες αὐτοὺς τ, κἀκεῖνον. ἀσπασάμενοι δ τ Απολλώνιον, ϗ θεὸν τοῖς πολλοῖς εἶ δόξαν οὐ τεθνεῶτα μόνον, ἀλλὰ καὶ ζῶντα φήσαντες, αὐτοὶ μὲν ὑπέστρεψαν ἐς τὸ φροντιστήριον, ἐπιστρεφόμενοι πρὸς τ ὕδρα, ϗ δηλοῦντες ὅτι ἄκοντες αὐτ ἀπαλλάττον. ὁ δ Απολλώνιος, σὺν δεξιᾷ μὲν τ Γάγην ἔχων, σὺν ἀριστερᾷ δ τ Υφασιν, καθ ἡμ τ θάλατταν, ἡμερῶν δέκα ὁδὸν ἀπὸ τ ἱερᾶ ὄρθ καταβὰς δ αὐτοῖς, πολλαὶ μὲν στρουθοὶ ἐ-*

φαίνονζο, πολλοὶ ᾗ ἄγελοι βόες, πολλοὶ ᾗ ὄνοι, ᾗ λέοντες, καὶ ϖάρδαλις, ᾗ πάρδις, ᾗ πιθήκων γλυϕὸν ἕτερον ϖαρὰ τοῦτ' ἐν ταῖς πεπράσεσι, μέλανές τε. γὸ ᾗ λάσιοι ἦσαν ἤδη κώμοι, καὶ σμικροῖς ἀνθρώποις ἴσοι. διαλεγόμενοι ᾗ ϖερὶ τῶν ὀρυμάνων ὁποῖα εἰώθεσαν, ἀφίκονζο ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἐν ᾗ κατεσκεύασο ἐμπόρια μικρά. ᾗ πλοῖα ἐν αὐτοῖς ὥρμει· ϖορθμεῖα, ϖαραπλήσια τοῖς Τυῤῥηνοῖς. τὴν ᾗ θάλατταν τὴν ἐρυθρὰν, εἰ μὲν κυανωτάτην, ὠνομάσθαι ᾗ, ὡς εἶπον, ἀπὸ Ἐρύθρα βασιλέως, ὃς ἐπωνόμασεν ἑαυτὸν ἐκείνῃ τῇ πελάγει. ἐνταῦθα ἥκων, τὰς μὲν καμήλους ἀπέπεμψε τῷ Ἰάρχᾳ μετ' ἐπιστολῆς.

rerunt: multi etiam boues agreſtes, multíque aſini: leones quoque, ac pantheræ, tigres præterea, & ſimiarum genus longè diuerſum ab iis, quas apud piperis arbores inuenerant. Sunt enim hæ nigræ, villoſæque, & paruis hominibus ſimiles. Colloquentes autem, vt mos eſt, de iis, quæ viderant ad mare rubrum peruenerunt, vbi merces quædam, licet paruæ, paratæ erant, & nauigia ad traiiciendum idonea in anchoris ſtabant, Tyrrhenis nauibus ſimilia. Rubrum autem mare vehementer cœruleum eſſe tradunt. Denominant autem rubrum, vt ipſi perhibent, à rege Erythra, qui ex ſuo nomine mare denominauit. Eò igitur cùm peruenisſet Apollonius, camelos retro ad Iarcham cum huiuſmodi epiſtola miſit.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΙΑΡΧΑΙ, καὶ ϭοφοῖς ἑτέροις χαίρειν.

APOLLONIVS IARCHÆ, aliíſque ſapientibus gaudere.

Ἀφικομένῳ μοι πεζῇ ϖρὸς ὑμᾶς, δεδώκατε τὴν θάλατταν· ἀλλὰ ᾗ ϭοφίας τῆς ἐν ὑμῖν κοινωνήσαντες, δεδώκατε ᾗ διὰ τοῦ οὐρανοῦ ϖορεύεϭαι. μεμνήσομαι τούτων, ᾗ ϖρὸς Ἕλληνας κοινωνήσω λόγων, ὡς ϖροῦσιν, εἰ μὴ μάτην ἐπῳ̃δὸς Ταντάλου. ἔῤῥωϭε ἀγαθοὶ φιλόσοφοι. Αὐτὸς δὲ ἐπιβὰς νεὼς ἐκομίζεϭο λείῳ, ᾗ βυϕόρῳ πνεύματι, ϑαυμάζων τὸ ϭόμα τοῦ Ὑφάσιδος, ὡς ϕοβερὸς δι' αὐτοῦ ἐκχεῖται. τελευτᾷ γὰρ ὡς ἔφην, ἐς χωρία πετρώδη, ᾗ στενὰ, καὶ κρημνοὺς ἐκπίπτῃ. δι' ὧν καταῤῥηγνὺς ἐς τὴν θάλατταν ἐνίσταται, χαλεπὸς δοκεῖ τοῖς ἄγαν τῇ γῇ ϖροσπεφυκόσιν. ϵ μὲν ϵ τοῦ Ἰνδοῦ ϭόμα ἰδεῖν φασι· πόλιν

Cùm ego terreſtri itinere ad vos veniſſem, vos mare dediſtis mihi, & ſapientiam, quæ in vobis mecum communicantes, effeciſtis, vt in cœlum poſſim etiam aſcendere. Ego verò horum meminero, & ſermonum omnium participes Græcos reddam, non ſecus ac ſi ipſi interfuiſſent, niſi fruſtra Tantali potionem bibi. Valete optimi philoſophi. Ipſe poſt hæc nauem conſcendens, leni vento deferebatur admirans Hyphaſidis fluminis oſtia, qui præceps, terribilíſque in mare defertur. Decurrit enim, vt diximus, per loca petroſa, anguſta, atque prærupta, vbíque refractus vno oſtio: mare ingreditur, pernicioſo admodum iis, qui nauigando nimiũ *terræ* adhæſerint. Indi quoq. fluminis oſtia ſe vidiſſe perhibent, vbi ciuitas

posita est, nomine Patala, fluenti Indo adiacens. Ibi quoque conuenisse quondam tradunt Alexandri classem, eiúsque gubernatorem, ducémque Nearchum, maritimæ artis peritissimum ibidem sepultum asserunt. Quæ verò ab Orthagora de rubro mari narrantur, quòd ibi scilicet vrsa non conspicitur, neque meridiem signare nauigantes possunt, quódque apparentia illic astra ordinem permutant suum, vera esse Damis etiam asserit. Putandúmque est rectè veréque dicta esse secundum *cæli in ea regione inclinationem*. Meminerunt etiam paruæ insulæ, quam *Byblum* appellant; ibi maxima conchylia, muricésque eximiæ magnitudinis nasci perhibent. Ostrea quoque petris adnascuntur decuplo maiora iis, quæ apud Græcos inueniuntur. Ibi etiã capitur in alba *Conchæ* lapis margarita, quæ in Ostreis locum cordis dicitur obtinere. Attigisse quoque ferunt Pegadem Oritarum regionem, apud quos æneæ sunt petræ, æneaq. arena, æris etiã *ramenta* deferre fluuios asserũt. *Proinde auriferã existimant terrã, ob æris præstantiã. Narrãt præterea ad Ichthyophagos piscib. victitantes* peruenisse, qui vrbem incolunt nomine Stoberam: vbi ex magnorum piscium membranis vestes intexunt. Ibíque pecudes esse etiam piscíuoras, quòd ea comedant, quæ minimè naturæ suæ conueniant. Pastores enim piscibus illas alere consueuerunt, sicut in Caria ficubus easdem pascunt. Indi verò Carmani cognominati genus planè mansuetum, adeò piscosum mare accolunt, vt nunquam seruandi causa pisces reponant: neque sicut in ponto fit, ipsos sale condiãt, sed ex iis quos capiunt, paucos quidem vendunt, plurimos verò palpitantes in mare demittunt.

A ἢ ἐπ' αὐτῇ κεῖσθαι Πάταλα, πρόῤῥυτον τῷ Ἰνδῷ. ἐς λιμὴν τὸ ναυτικὸν τὸ Ἀλεξάνδρου ξυνελθεῖν, ὡς ναύαρχον ἐπιτάξαι* Νέαρχον, καὶ ἀγύμνασον* τῆς θαλαττίου τάξεως· ἃ δὲ Ὀρθαγόρᾳ περὶ τὴν ἐρυθρᾶς εἰρηται, μὴ ὅτι μήτε ἡ Ἄρκτος ἐν αὐτῇ φαίνοιτο, μήτε σημαίνοιντο τὴν μεσημβρίαν οἱ πλέοντες, οἵ τε ἐπίδηλοι τὰ ἀστέρων ἀλλάττοντι τὰ αὐτῶν τάξεως, δοκεῖ μὴ Δάμιδι. μὴ χρὴ πρὸς ὕψιν ὑγιῶς τε, καὶ κατὰ τὴν οὐρανὸν εἰρῆσθαι ταῦτα. μυημονεύουσι μὴ νήσου μικρᾶς, ἣ ὄνομα ἐστὶ Βύβλον, ἐν ᾗ τε τὰ κοχυλίου μέγεθος μὴ μύες, ὄστρεά τε, μὴ τὰ τοιαῦτα, δεκαπλάσια τῶν Ἑλληνικῶν τὸ μέγεθος, ταῖς πέτραις προσπεφυκεν· ἁλίσκεται δὲ μὴ λίθος ἐκεῖ μαργαρὶς ἐν ὀστράκῳ λευκῷ, καρδίας τόπον ἔ-

C χουσα τῷ ὀστρέῳ. καταφεῖν δέ φασι ἐς πηγάδας τε τῶν Ὠρϕτῶν χώρας. ἔστι δὲ Ὠρεῖται, χαλκαῖ μὲν αὐτοῖς αἱ πέτραι, χαλκῆ δὲ ἡ ψάμμος, χαλκοῦν δὲ ψήγμα οἱ ποταμοὶ ἄγουσι· χρυσῖτιν δὲ γῆν, διὰ τὴν εὐχροΐαν τὸ χαλκοῦ. φασὶ δὲ τοῖς ἰχθυοφάγοις ἐντυχεῖν, οἷς πόλιν εἶναι Στόβηρα· διφθέραις δὲ τούτοις ἐνῆφθαι μειλίχων ἰχθύων, καὶ τὰ πρόβατα τὰ ἐκείνη ἰχθυώδη εἶναι, καὶ φαγεῖν ἄτοπα. σὺν γὰρ ποιμένας βόσκειν αὐτὰ τοῖς ἰχθύσιν, ὥσπερ ἐν Καρίᾳ τοῖς συκοις. Καρμανοὶ δὲ Ἰνδοί, γένος ἥμερον, εὐίχθυν ὅπου νέμονται θάλατταν, ὡς μὴ δ' ἀποθέτους ποιεῖσθαι τοὺς ἰχθῦς, μὴ δὲ ὥσπερ ὁ πόντος ταριχεύειν, ἀλλ' ὀλίγους μὲν αὐτῶν ἀποδίδοσθαι, ἵνα δὲ πολλοὺς ἀσπαίροντας ἀποδιδόναι τῇ θαλάττῃ.

De Balaris vbi emporium, de Seleris ſacra inſula: de Nereide ſæua nautis. de margarita & belluis plurimis rubri maris, déque reditu ad Babylonem. Vtque in Antiochiam profectus, & contumelus ibi affectus in Cyprum ad Paphum, vbi Veneris templum nauigauerit. CAP. XVI.

Προσαλῦσαί φασι Βαλάροις. ἐμπόριον ἡ εἶ τὰ Βάλαρα, μεσὸν μυρρίνων τε, καὶ φοινίκων. καὶ δάφνας αὖ αὐτῷ ἰδεῖν, καὶ πηγαῖς διαῤῥεῖσθαι τὸ χωρίον. καὶ πῖσαι ἡ, ὁπόσοι ζῶσι, καὶ ὁπόσοι ἀνθέων κῆποι, βρύειν αὐτό. καὶ λιμένας μεσοὺς γαλήνης, αὖ αὐτῷ εἶ. προκεῖσθαι δὲ χωρίῳ τούτῳ νῆσον ἱερὰν, ἣν καλεῖσθαι Σέλιραν· καὶ σάδια μὲν ἑκατὸν εἶ τῷ πορθμῷ Νηρηίδα δὲ οἰκεῖν αὖ αὐτὴν, δεινὴν δαίμονα· πολλοὺς γὰρ τῶν πλεόντων ἁρπάζειν. καὶ μηδὲ ταῖς ναυσὶ ξυνεχωρεῖν πεῖσμα αὖ τῆς νήσου βάλλεσθαι. ἄξιον δὲ μηδὲ τοῦτο ἕτερας μαργαρείτιδος παρῆσθαι λόγον, ἐπεὶ μηδὲ Ἀπολλωνίῳ μειρακιώδης ἔδοξεν, ἀλλὰ πλάσμα ἡδίστου, καὶ τῶν θαλαττουργίᾳ * θαυμασιώτατος. τὰ γὰρ πεφαυμένα τῆς νήσου πρὸς τὸ πέλαγος· ἔστι μὲν ἄπειρος πυθμὴν θαλάττης, φέρει δὲ ὄστρεον αὖ ἐλύτρῳ λευκῷ, μεσὸν πιμελῆς. οὐδὲ γὰρ λίθον φύει ἐδέν. γαλήνην δὲ ὑπὸ φυλάξαντες, καὶ τὴν θάλατταν αὐτοὶ λειάναντες, τῇ ἢ ἔλαίῳ ὑπόῤῥοιᾳ προσάπτῃ, καταδύεταί τις ὑπὸ πλοῦ θήραν τῶν ὀστρέων, τὰ μὲν ἄλλα, κατεσκευασμένος ὥσπερ οἱ τὰς σπογγιὰς κείροντες· ἔστι δὲ αὐτῷ καὶ πλινθὶς σιδηρᾶ, καὶ ἀλάβαστρος μύρου. παριζήσας οὖν ὁ Ἰνδὸς τῷ ὀστρέῳ, δέλεαρ αὐτῷ τὸ μῦρον ποιεῖται· τὸ δὲ ἀνοίγυται τε, καὶ μεθύει ὑπ' αὐτῷ.

* Θαλαττουργία

AD Balara quoque ferunt applicuiſſe. Eſt autem Balara emporium myrtis, palmíſque abundans. Laurus quoque nonnullas illic videri tradunt. Scatet autem fontibus tota regio. Hortíque ibidem plurimi ſunt omni genere olerum, atque florum abundantes: portus etiam maximè quieti, atque tranquilli. Oppoſita eſt autem regioni illi ſacra inſula, quam Seleram vocant: ea freto ſtadiorum centum à continenti diuiditur. Hanc tenere dicunt Nereidem Deam ſæuam, atque infeſtam, & præternauigantium multos rapientem, quæ nec anchoras inſulæ applicare nautas patitur. Dignum quoq. exiſtimaui, quæ de altero margaritarum genere traduntur, non prætermittere: quandoquidem, & ipſi Apollonio res viſa eſt leuis quidem, ſed auditu iucunda, & *eorum quæ in mari fiunt* omnium mirabiliſſima. Nam qua parte inſula pelagus reſpicit, immenſa eſt maris altitudo. Fert autem alba Oſtrea quadam pinguedine referta. Lapidem autem nullum producunt. Inde maris tranquillitatem obſeruantes aquæ ſuperficiem quaſi olei cuiuſdam effuſione liniunt. Quod animaduertentes Indi ad Oſtrea capienda ingrediuntur, ita inſtructi paratíque, ſicut qui ſpongias colligunt. Eſt autem his ferreus later, & albaſtrum vnguenti, atque ita prope Oſtrea conſidentes Indo vnguento, quaſi eſca ad fallendum vtuntur: namq. illo perfuſa Oſtrea ſeſe aperientia inebriantur.

Tunc

Tunc ferreo ſtylo perforata quaſi A ſaniem quandam emittunt. hanc venator ferreo latere excipit, qui in varias multiplicéſq. formas concauatus eſt. Ea verò poſtmodum ſanies lapideſcit, atque in modum naturalis margaritæ albus ille ſanguis obdureſcit, & hæc eſt quæ ex rubro mari colligitur margarita. Huic autem venationis generi Arabes maximè intendunt ex oppoſito deſinentis maris habitantes. Reliqua maris huius pars multis, variiſque B belluis referta eſt: quin etiam illic vagari feruntur. quapropter naues tutelæ cauſa tintinnabula quædam tam à prora, quàm à puppi deferunt, quorum ſonitu terrefactæ belluæ nauibus non appropinquant. Poſt hæc Apollonius, ſociíque fluminis Euphratis oſtia ingreſſi, & per ipſum fluuium nauigantes Babyloniam ad Bardanem peruenere, quem talem, qualem antea dimiſerant recognoſcentes, rurſus in Ninum abiere. Illinc Antiochiam ve- C nientes, cùm ſolito more à ciuibus contumeliis afficerētur, quòd à Græcorum ſtudiis penitus abhorrerent, iterum ad mare iuxta Seleuciam deſcenderunt. Vbi fortè nauigio reperto in Cyprum inſulam nauigarunt, & Paphum, vbi præclarum eſt Veneris templum, quod ex collatitiis pecuniis extructum admiratus eſt Apollonius. Cúmque multa eius templi ſacerdotes edocuiſſet, D atque vt templum ſanctè, piéque colerent, eſſet cohortatus: in Ioniam nauigauit vir ſumma admiratione dignus: plurimíque faciendus ab iis, qui philoſophiam colunt.

κέντρῳ τε διῆσθαι, ὀπὸπῦς τον ἰχῶρα. ὁ δ', ἐνδεχεῖ αὐτῷ τῇ πλινθίδι, τύποις ἐσφρυγμένῃ. λιθοῦται δὲ τοιοῦτον, καὶ ῥυθμίζεται, καθάπερ ἡ φύσις μαργαρίς· κἄστιν ἡ μαργαείς, αἷμα λευκὸν, ἐξ ἐρυθρᾶς τῆς θαλάττης. ἐπιπλέουσι δὲ τῇ θήρᾳ ταύτῃ καὶ οἱ Ἀραβίοις φασὶν, αὐτόπτας οἰκοῦντας. τὸ δὲ κύτος τοῦτον, πεπλῶσθαι μὲν τὴν θάλατταν ἐπὶ πᾶσαν, ἀγελάζεσθαι δὲ ἐν αὐτῇ τὰ κήτη· τὰς δὲ ναῦς, ἔρυμα τούτοις κωδωνοφορεῖν κατὰ πρύμναν τε, καὶ πρῷραν. τοῖς δὲ ἠχοῖς, ἐκπλήττεσθαι τὰ θηρία, καὶ μὴ ἐὰν ἐμπελάζειν ταῖς ναυσί. καταπλεύσαντες δὲ ἐς τὰς κόλπους τοῦ Εὐφράτου, φασὶν ἐς Βαβυλῶνα δι' αὐτοῦ ἀναπλεῦσαι πρὸς Οὐαρδάνην. καὶ τυχόντες αὐτοῦ οἷος ἐγίγνωσκον, ἐπὶ τὴν Νῖνον ἐλθεῖν αὖθις· καὶ τὴν Ἀντιοχείας σωπῶς ὑβριζούσης, καὶ μηδὲν τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιτηδεύσεως, ἐπὶ θάλατταν καταβῆναι τὴν ἐπὶ Σελεύκειαν, νεώς τε ἐπιτυχόντας, περιπλεῦσαι Κύπρον καὶ τὴν Πάφον, οὗ τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἕδος, ὃ ξυμβολικῶς ἱδρυμένον, θαυμάσαι τὸν Ἀπολλώνιον. καὶ πολλὰ τοῦ ἱερέως ἐς τὴν οἰκίαν τὸ ἱερὸν διδαξάμενον, ἐς Ἰωνίαν πλεῦσαι, θαυμαζόμενον ἱκανῶς, καὶ μεγάλων ἀξιούμενον παρὰ τοῖς Σοφίαν τιμῶσιν.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER QVARTVS.

Quanti omnes fecerint Apollonium in patriam reuersum. Tum de legatis ad eum, & oratione ad Ephesios. Hinc quemadmodum voces passerum quorundam inter concionandum Ephesijs interpretatus fuerit. Postea de pestilentia, quæ inuasit Ephesios.

CAPVT PRIMVM.

ΕΠΕΙΔΗ ἦλθε καὶ ἐς τὴν Ἰωνίαν ὁ ἀνὴρ καὶ ἐς τὴν Ἔφεσον παρῆλθεν, οὐδὲ οἱ βαναυσοι ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἦσαν· ἀλλὰ ἠκολούθουν, ὁ μὲν σοφίας, ὁ δὲ εἴδους, ὁ δὲ διαίτης, ὁ δὲ σχήματος, ὁ δὲ, πάντων ὁμοῦ θαυμάζοντες ὄντες. λόγοι τε περὶ αὐτοῦ ἐφοίτων. οἱ μὲν, ὡς ἐκ Κολοφῶνι μαντείου, κοινωνὸν τῆς ἑαυτοῦ σοφίας, καὶ ἀτεχνῶς σοφὸν, καὶ τὰ τοιαῦτα τὸν ἄνδρα ἄδοντες· ὁ δὲ, ἐκ Διδύμων· οἱ δὲ, ὡς ἐπὶ τὸ Πέργαμον ἱερόν. πολλοὺς γὰρ τῆς ὑγιείας δεομένους, ὁ θεὸς ἐκέλευε πρὸς σοφιστὴν τὸν Ἀπολλώνιον. τοῦτο γὰρ αὐτὸς ἐβούλετο, καὶ δοκεῖν τοῖς μοίραις. ἐφοίτων καὶ πρεσβεῖαι πρὸς αὐτὸν ἐκ τῶν πόλεων, ξένον τε αὐτὸν ἡγούμενοι, καὶ βίου ξύμβουλον, βωμῶν τε ἱδρύσεως, καὶ ἀγαλμάτων. ὁ δὲ, ἕκαστα τούτων, τὰ μὲν, ἐπι-

POSTQVAM virum in patriã reuersum, Ephesúmque ingrediẽté, Iones viderũt, ne sordidos quidẽ opifices suæ continuerunt artes: sed populus omnis vadentem prosequebatur. Alij quidem sapientiã, alij oris formã, alij viuendi normã, alij corporis habitum, quidam etiam omnia simul admirãtes. Sermones quoq. de ipso varij ferebãtur, cùm ipsum quidam ex oraculo Colophonio, illius participẽ sapientiæ, & iã plenè perfectéq; sapientẽ factum venire prædicarent: alij ex Didymæo, alij ex Pergaméo templo venire illum asserérent. Multos enim sanitatem ab oraculo petẽtes iubebat Deus ad Apollonium accedere. Sic enim sibi Deo placere, & fata postulare dicebat. Legationes quoq. ex ciuitatibus ad eum veniebant, hospitem illum & agendæ vitæ consiliarium sibi fieri postulantes, orantésque vt quo pacto statuę aræve dicãdæ essent, edoceret. Ipse verò de his omnib. partim per epi-

ſtolas reſpõdebat, partim eò ſe venturum promittens, quid interea eſſet agendum, præmonebat. Cùm Smyrnæi legatos miſiſſent, nihil aliud ab eo poſcentes, niſi vt quamprimùm ad ſe veniret: Legatum interrogauit Apollonius quid eſſet, cur ſui tantopere indigerent. Ille autem, Videre te, ac videri abs te nobis eſt opus. inquit: cui Apollonius, Veniam, inquit: vos autem Muſæ illis interim, vt ſeſe inuicem ament, concedite. Et primam quidem ad Epheſios orationem habuit, ſtans in templi crepidine: neque Socraticorum more loquens, ſed apertè vitia redarguens, atque deteſtans ad philoſophiæ ſtudium illos compellere nitebatur: quos odio, ſuperbiáque plenos inuenit. Choreis etiam, & ſaltationibus omnino dediti, fiſtulis, tibiiſq; omnia complerant, effeminatiſque viris, tota ciuitas referta erat, cantibúſque omnia loca reſonabant. Ipſe verò, quanquam Epheſij in eius gratiam illa tranſpoſuiſſent, tamen non permittenda exiſtimauit, ſed corripuit, atque inuiſa multis reddidit. Sermones autem plurimos in lucis habuit, qui ſunt apud xyſtum, vbi cùm aliquando de communi concordia diſputaret, doceretque oportere Epheſios ſeſe mutuò nutrire, atque nutriri: paſſeres fortè in arbore quadam taciti conſidebant: vnus autem ex ipſis tanquam alicuius rei nuntius vocem emiſit, qua viſus eſt aliquid ceteris prædicere: eo audito ceteri clamorem tollentes, poſt ipſum volarunt. Tunc aliquandiu tacitus Apollonius, ſciens quidem quam ob cauſam paſſeres volitaſſent, nondum tamen auditoribus id narrabat: vbi verò omnes in ſe cõuerſos, & quaſi portentum aliquod

A στέλλων, τὰ ὀ, ἀφίξεσθαι φάσκων, διορθοῦτο. πρεσβευσαμένης ὀ ὑπὸ τῆς Σμύρνης, καὶ ὅ, τι μὴν δέοιτο καὶ εἰπόντος, σπλιπαρούσης ὀ ἀφικέσθαι, ἤρετο τὸν πρεσβευτὴν ὅ, τι αὖ δέοιντο. ὁ δὲ, ἰδεῖν, ἔφη, καὶ ὀφθῆναι. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἀφίξομαι, εἶπε, καὶ δοίητε, ὦ Μῦσαι, καὶ ἐραστὰς ἀλλήλων. τὴν μὴν δὴ διάλεξιν τὴν πρώτην, ἀπὸ τῆς κρηπίδος τοῦ νεὼ πρὸς τοὺς Ἐφεσίους διελέχθη, οὐχ ὥσπερ οἱ Σωκρατικοί, ἀλλὰ τὴν μὲν ἄλλων, ἀπάγων τε, καὶ ἀποστυγάζων. φιλοσοφίᾳ ὀ μόνῃ ξυμβουλεύων, καὶ σπουδῆς ἐμπιπλάσθαι τὴν Ἔφεσον μᾶλλον, ἢ ῥαθυμίας τε, καὶ ἀγερωχίας, ὁπόσην εὗρεν. ὀρχηστῶν γὰρ ἐπήμυον, καὶ πρὸς πυρρίχας αὐτοὶ ὄντες, αὐλῶν μὲν πάντα μεστὰ ἦν, μεστὰ ὀ ὑδρογύνων, μεστὰ δὲ κτύπων. ὁ ὀ, καί τοι μεταθεμένων τὴν Ἐφεσίων πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠξίουν πρέσβεων ταῦτα, ἀλλ' ὀξήρει αὐτὰ, καὶ διέβαλλε τοῖς πολλοῖς. τὰς δὲ ἄλλας διαλέξεις, περὶ τὰ ἄλση τὰ ἐν τοῖς ξυστοῖς δρόμοις ἐποιεῖτο. διαλεγομένῳ δέ ποτε περὶ κοινωνίας, καὶ διδάσκοντος ὅτι χρὴ τρέφειν τε, ἀλλήλους, καὶ ὑπ' ἀλλήλων τρέφεσθαι, σφῶν μὲν ἐκάθηντο ὑπὲρ τῶν δένδρων σιωπῶντες. εἷς ὀ αὐτῶν προσαισθόμενος, ἐβόα, προαπελθεῖν τὸν δοκῶν τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ, ὡς ἤκουσαν, αὐτοί τ' ἀνέπτησαν· καὶ ἅρθέντες, ἐπέτοντο ὑπὸ τῷ νεῷ. ὁ μὲν δὴ Ἀπολλώνιος, εἶχε τὸν λόγον, γιγνώσκων μὲν ἐφ' ὅ, τι ὁ σφῶν ἐπέτοντο, πρὸς ὀ τοὺς πολλοὺς οὐχ ἑρμηνεύων αὐτό. ἐπεὶ ὀ ἀνέβλεψαν ἐς αὐτὸν πάντες, καὶ ἀνόπτως εἶχον

τερατῶδες αὐτὸ σύμισαν, ὡς ἀλλὰ- A admirantes aſpexit ; tunc rupto ſi-
ξας ὁ Ἀπολλώνιος τὸ λόγου, παῖς, lentio ſic eſt locutus: Puer quidam
εἶπεν, ὠλίσθησεν, ἀπὸ γῶν πυροὺς εἰς *lapſus* effuſum frumentum in ar-
σκάφος· καὶ κακῶς αὖ σὺν ξυλλεξά- cam demiſit, cùm negligenter illud
μενος, αὐτὸς μὲν ἀπελήλυθε, πολ- collegiſſet, abiit multa grana paſ-
λοὺς δὲ ἐσκεδασμένους ἀπολέλοιπεν ſim in angiporto ſparſa relinquens.
εἰς στενωπὸν τὸν δεῖνα. ὁ δὲ σρουθὸς Quæ cùm paſſer ille inueniſſet, ce-
περιπτὰς ὢν, ὡς ξένος τοῖς ἄλλοις teris, vt vidiſtis, nuntians inuentum
ἦκε τὸ ἑρμαῖον, καὶ ποιεῖται αὖ σὺν cibum communicauit. His verbis
ξυσίτοις. ὁ μὲν δὴ πλείους τῶν ἀ- B permulti commoti ad hoc viſen-
κροωμένων, δρόμῳ ἐπὶ τοῦτο ὤχοντο· dum concurrêre. Ipſe verò iis, qui
ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ὡς εἶδε σὺν πα- manſerunt, cœptum ſermonem de
ρόντας δικῇ τὸν λόγον, ὃν ὡς περὶ κοινω- communi ſocietate ſeruanda pro-
νίας ὡς ἐποιεῖτο. καὶ ἐπειδὴ ἀφίκοντο ſecutus eſt. Poſtquam verò qui vi-
βοῶντες τε, καὶ μετὰ θαύματος, ὁ ſum ierant, cum clamore atque ad-
μὲν σφόδρα, εἶπεν, ὁρᾶτε ὡς ἐπιμέ- miratione ſumma reuerſi ſunt: Vi-
λονταί τε ἀλλήλων, καὶ κοινωνίᾳ χαί- deris, inquit Apollonius, quo pa-
ρουσιν. ἡμεῖς γοῦν, καὶ ἀξιοῦμεν, ἀλλὰ cto paſſeres mutuam de ſe curam
κἂν κοινωνῶμεν ἑτέροις ἴδωμεν, ἐ- habent, quantúmque communi gau-
κεῖνον* μὲν ἀσωτίαν, καὶ τρυφὴν, καὶ C deant ſocietate : nos autem homi-
τὰ τοιαῦτα ἡγούμεθα· τοὺς δὲ ὑπ' αὐ- nes eam colere dedignamur; & quod
τῶν τρεφομένους παρασίτους τε, καὶ κό- maius eſt, ſi quem boni quicquam
λακας φαμέν. καὶ τί λοιπὸν, ἀλλ' ἢ ceteris impertiẽtem viderimus, eum
ξυγκλείσαντας αὖ σὺν, ὥσπερ τοὺς σι- prodigum aut ambitioſum, aut ali-
τευομένους τῶν ὀρνίθων, ἐν σκότῳ γα- quid eiuſmodi arbitramur: qui ve-
στρίζεσθαι, μέχρις ἂν διαῤῥαγῶμεν rò ab ipſo nutriuntur, paraſitos aut
παχυνόμενοι. λοιμὸν δὲ ὑφέρποντος adulatores appellamus. Quòd ſi bo-
τῇ Ἐφέσῳ, καὶ οὔπω σαφῶς τὸ na aliis communicandi facultas adi-
νόσου, ξυνῆκε μὲν ὁ Ἀπολλώνιος τὸ D matur, quid aliud ſupereſt, niſi vt
προσβολῆς· ξυνεὶς δὲ, προὐλεγε. ſe quiſque domi occludens, velut
πολλαχοῦ δὲ τῆς διαλέξεως, ὦ γῆ, aues, quas pinguefaciendi cauſa in
μένε ὁμοία· καὶ τὰ τοιαῦτα ἀπεφθέγ- tenebris paſcimus, vſque ad ventris
γετο ξυνὰ ἀπειλῇ. τοῖς δὲ, σῴζε, καὶ οὐ diruptionem pingueſcat? Cùm pe-
ῥᾳδίως* ἐνταῦθα. οἵᾳ δ' προσεῖχον, ſtis Epheſum paulatim inuaderet,
καὶ περιτολογίαν τὰ τοιαῦτα ᾠοντο· το- neque adhuc tamen ſatis apertè di-
σῶδε μᾶλλον, ὅσῳ καὶ ἐς πάντα τὰ gnoſceretur, prænoſcens Apollonius
ἱερὰ φοιτῶν, ἀποτρέπειν* αὐτὸ ἐδόκει, venturum malum, palàm id cœpit

amoueréque nitebatur. Poſtquam A verò ingraueſcere morbus cœpit, nihil iam amplius illis prodeſſe poſſe arbitratus, reliquas Ioniæ partes peragrauit, quæ malè apud quoſque diſpoſita erant, dirigés, & aliquid ſemper diſputans, quod audientibus profuturum cenſeret.

καὶ ἀπεύχεσθαι. ἐπεὶ ὃ αὐοήτως εἶχον τῶ πάθους, ἐκείνοις μὲν οὐδὲν ὤφελε δεῖν ἐπαρκεῖν ἐπ' πλὼ ὃ ἄλλω Ιωνίαν ὠφελῆ, διορθούμενος ἀφ' ἑκάστοις, καὶ διαλογιζόμενος ἀεί τι σωτήριον τοῖς ἀνθρώποις.

Quid fecerit, reliquam circuiens Ioniam Apollonius, prædicando, adhortandóque ad bene beatéque viuendum, & ad ſtudia bonarum artium. Dehinc Smyrnam vrbem omnium, quæ ſub Sole ſunt, pulcherrimam extitiſſe, necnon viris præclaris potius, quàm ædificiis vrbes ornare oportere. Diſſenſionem præterea, & diſcordiam pro bono reipub. plurimùm prodeſſe ciuitatibus. CAP. II.

VENIENTI autem Smyrnam, B obuiam Iones proceſſere; qui tum fortè *ſacra pro communi Ioniæ ſalute celebrabant. Cùmque decretum legiſſet Ionum, quo eum concilij, ſacrorúmque participem faciebant, nomenque in eo inueniſſet haudquaquam Ionicum (erat enim Luculli cuiuſdam nomen appoſitum) ſcripſit ad commune conſilium epiſtolam, de eiuſmodi barbariſmo illos redarguens: nam Fabricium, & alia eiuſmodi nomina, in eorum decretis inuenerat. Quam vehementer igitur, grauitérque hac de cauſa illos redarguerit, ipſa epiſtola ſuper hoc ſcripta demonſtrat. Poſtridie verò ad Iones reuerſus, *quiſnam* crater in medio poſitus eſſet, interrogauit. *Illi, publicum Ionum* reſponderunt. Tum ipſe quoque ex illo hauriens, libauit, dicens: D Dij præſides Ionum date huic præclaræ coloniæ, vt placato mari vti poſſit: terra verò nihil mali, aut noxij eidem pariat, aut Ægæon terræmotor illorum quatiat ciuitates. Hæc Apollonius precatus eſt, iam, vt opinor, imminere præuidens, quæ poſteris temporibus Smyrnæ, Mileto, Chióque & Samo, aliiſque Ioniæ ciuitatibus contigere. Cùm

**ſacra hæc in ædeApollinis Panionij pro communi ſalute fiebant.*

Ἀφικουμένῳ ὃ αὖπω ἐς τὴν Σμύρνην, προσαπλεόντων μὲν οἱ Ιωνες· καὶ γὰρ ἔτυχον πανιώνια θύοντες· ἀναγνὰς ὃ καὶ ψήφισμα Ιωνικὸν, ἐν ᾧ ἐδέοντο αὐτῶ κοινωνῆσαι σφίσι τῶ ξυλλόγου, καὶ ὀνόματι τεθστυχὼν ἥκιστα Ιωνικῶ· Λέκυλλος γάρ τις ἐπεγέγραπτο τῇ γνώμῃ, πέμπει ἐπιστολὴν ἐς τὸ κοινὸν αὐτῶν, ἐπιπλήξων ποιούμενος τὸ βαρβαρισμὸν τοῦτον· ἦν γὰρ δὴ ἐν Φαβρικίοις, καὶ τοιούτοις ἑτέροις ἐν τοῖς ἐψηφισμένοις εὗρεν. ὡς μὲν οὖν ἐρρωμένως ἐπέπληξε, δηλοῖ ἡ περὶ τούτου ἐπιστολή. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐπ' ἄλλης ἡμέρας ἐς τοὺς Ιωνας, τίς, ἔφη, κρατὴρ οὗτος; οἱ δ', ἔφασαν, πανιώνιος. ἀρυσάμενος οὖν, ἐπευξάμενος, θεοὶ, εἶπεν, Ιώνων ἡγεμόνες, δοίητε τῇ καλῇ ἀποικίᾳ ταύτῃ, θαλάττῃ μὲν ἀσφαλεῖ χρῆσθαι, καὶ μηδὲν τῇ γῇ κακὸν ἐξ αὐτῆς προσκομίσαι, μηδὲ Αἰγαίωνα σείσιχθονα πνεῦσαι ποτὲ τὰς πόλεις. τοιαῦτα ἐπευθείαζε, προορῶν οἶμαι τὰ χρόνοις ὕστερον περὶ τὴν Σμύρναν, περὶ τε Μίλητον, περί τε Χίον, καὶ Σάμον, καὶ πολλὰς ἄλλας Ιάδων ξυμβολάς.

ασουδὴ ὁ ὁρῶν τοὺς Σμυρναίους, καὶ παύτων* ἀπομένους λόγων, ἐπερρώνυε, καὶ ασουδαιοτέρους ἐποίη· φρονεῖν τ' ἐπέλθυσιν ἐφ' ἑαυτοῖς μᾶλλον, ἢ τῷ τ' πόλεως εἴδη. καὶ γὰρ εἰ καὶ καλλίστη πόλεων, ὁπόσαι ὑπὸ ἡλίῳ εἰσὶ, καὶ τὸ πέλαγος οἰκειῶται, ζεφύρε τε πηγὰς ἔχη, ἀλλ' ἀνδράσιν ἐσεφανῶθαι αὐτὴν ἥδιον, ἢ στοαῖς τ', καὶ γραφαῖς, καὶ χρυσῷ πλείονι τ' ὄντος· τὰ μὲν γὰρ οἰκοδομήματα ὑπὸ τοῦ μένειν, ὑδαμοῦ ὁρώμενα, πλὴν ὅσον μέρος τ' γῆς, ἐν ᾧ ἔστιν· ἄνδρας δ' ἀγαθοὺς πανταχοῦ μὲν ὁρᾶσθαι, πανταχοῦ δ' ἀκούεσθαι· τ' δ' πόλιν, ἧς γεγόνασιν, ἀποφαίνειν τοσαύτην, ὅσην περ αὐτοὶ γῆν ἐπελθεῖν δύνανται. ἔλεγε δ' τὰς μὲν πόλεις τὰς οὕτω καλὰς, ἐοικέναι τῷ τ' Διὸς ἀγάλματι, ὃς ἐν Ολυμπίᾳ τῷ Φειδίᾳ ἐκπεποίηται. καθῆσθαι γὰρ αὐτὸ οὕτως ὡς τῷ δημιουργῷ ἔδοξε· τὰς δ' ἄνδρας ὑπὸ παύτα ἥκοντας, μηδὲν ἀπεοικέναι τ' Ομηρείε Διὸς, ὃς ἐν πολλαῖς ἰδέαις Ομήρῳ πεποίηται, θαυμασιώτερον ξυνηκισμένος τ' ἐλεφαντίνε· μὲν, γὰρ ἐν γῇ φαίνεσθαι, ὁ δ', ἐς παύτα ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπινοεῖσθαι. καὶ μὴν καὶ περὶ τ' πῶς ἂν πόλις ἀσφαλῶς οἰκοῖτο, ξυνεφιλοσόφει τοῖς Σμυρναίοις, διαφερομένοις ὁρῶν ἀλλήλοις, καὶ μὴ ξυνηκισμένοις τὰς γνώμας· ἔλεγε γὰρ δὴ πὴν ὀρθῶς οἰκησομένην πόλιν ὁμονοίας κατατρίβουσης δεῖσθαι. τοῦτο δ' ἀπιθανώτατον, καὶ ἐς τὸ ἀκόλουθον εἰρῆσθαι δόξαν τοῖς, ξυνεὶς ὁ Απολλώνιος ὅτι μὴ ἔπονθ' ὑπὸ πολλοὶ τῷ λόγῳ, λευκὸν μὲν, ἔφη, καὶ μέλαν, οὐκ ἂν ποτε ταυτ'

A videret Iones bonarum artium ſtudiis deditos, ſummáque induſtria illis incumbentes, oratione eoſdem cohortatus promptiores ad proſequenda ſtudia reddidit; iubens magis erga ſe ipſos, quàm erga vrbis ornatum, prudentiam exercere. Et ſi enim vrbs omnium, quæ ſub Sole reperiuntur pulcherrima ſit, & pelago alluatur, & Zephyri fontes poſſideat, præſtantiùs tamen eſſe illam ſtudioſis viris coronatam eſſe,

B *quàm porticibus, & picturis, & auri copia maiore quàm ea quæ ſuppetit.* Ædificia namque eodem in loco ſemper manent, nec alibi vſquam, quàm vbi exſtructa fuerint, videri poſſunt: boni autem viri vbique videntur, & vbiq. loquuntur: & ciuitatem, ex qua orti ſunt, magnam & præclaram eſſe vbique demonſtrant, quocunque terrarum peragrare potuerint. Dicebat quoque pulchras vrbes bonis ciuibus carentes Iouis

C Olympij ſimulachro à Phidia compoſito ſimilari. Id enim, inquit, immobile vbicunque artifici placuit, permanet: viri autem vbique terrarum peragrantes, ab Homerico Ioue nihil differunt, qui ſub variis formis ab Homero inducitur multò admirabilior eo, qui ex ebore fabricatus eſt. Hunc enim in terra tantùm apparere: illum verò quamcumque cœli partem percurrentem mente, & imaginatione comprehendi. Præterea quo pacto ciuitas tutiſſima permanere poſſit, vnà cum Smyrnæis philoſophatus eſt, cùm illos inter ſe diſſidentes *& conſiliis diſcrepãtes*, conſpexiſſet: dicebat enim ciuitatẽ rectè habitandam diſſentientis cuiuſdam indigere concordiæ. quæ cùm ſibi ipſi repugnans ſententia videretur, animaduertens Apollonius hunc ſermonem ab eorum pleriſque non intelligi: Album, inquit, & nigrũ vnum & idem fieri nunquã

Γρ. ἀπαύτων

Pind. Pithion. V.

possunt; neque amarum dulci rectè commiscetur: concordia verò quandoque dissentiens salutem ciuitatibus affert. Quod autem dico, tale quid est. Seditio, quæ ad gladios, mutuásque plagas ciues deducit, à ciuitatibus exterminanda penitus est. Ciuitas enim pace puerorum alumna, & legibus, & viris indiget, à quibus, & verba, & actiones prodeunt. Mutua autem ciuium æmulatio pro communi ciuitatis bono, seu quòd alius alio melius sententiam dicat, aut magistratum rectius gerat, aut præclarius legatione fungatur, aut etiam splendidiora construat ædificia, aut in aliquo huiusmodi excellat, talis, inquam, contentio, aut æmulatio ciuitati plurimum confert: licet inter se ciues pro communi bono faciat dissidere. Neque verò sum nescius huiusmodi studia pro salute ciuitatis Lacedæmoniis quondam inutilia visa esse: quippe qui bellicis duntaxat operibus incumbentes, in ea re tantummodo laborabant, idque solùm in pretio habebant. Mihi verò optimum esse videtur, vt quisque quod scit, atque efficere potest, id agat. Nam si quis in gubernando populo mirabilis euadet, alius verò sapientia valebit, alius in commune acquiret, alius bonus, mitis, & benignus existimabatur: è contrario alius seuerus, & erroribus veniam non tribuens, alius in omnibus ignoscens reputabitur, optimè arbitror sese ciuitas habebit, stabiliúsque consistet.

Aristoph. in Vespis.

A γλύκος, οὐδ' αὖ τὸ γλυκὺ τῷ πικρῷ ὑγιῶς ξυγκεραστέον· ὁμόνοια δὲ σασιάσαι σωτηρίας ἕνεκα τῇ πόλεως. ὃ δὲ λέγω, τοιόνδε τι ἡγώμεθα· στάσις ἡ μὲν ἐπὶ ξίφη, καὶ τὸ καταλιθοῦν ἀλλήλους ἄγουσα, ἀπέστω πόλεως, ἣ παιδὸς σοφίας τε δεῖ, καὶ νόμων, καὶ ἀνδρῶν, ἐφ' οἷς λόγοι, καὶ ἔργα. φιλοτιμία δὲ ἡ πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ, καὶ πῶς ἂν ὁ μὲν, γνώμης εἴποι βελτίω γνώμην, ὁ δὲ ἑτέρου ἄμεινον ἀρχῆς προστατήσῃ, ὁ δὲ, πρεσβεύσειν, ὁ δὲ ἐξοικοδομήσαιτο λαμπρότερον τῆς ἑτέρου ἐπισατείας, ἔρις οἶμαι αὕτη ἀγαθὴ, καὶ στάσις πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. τὸ δὲ ἄλλο ἄλλοις ἐπιτηδεύοντα*, τὸ τῆς πόλεως ὄφελος ξυμφέρειν, Λακεδαιμονίοις μὲν δῆτα ἐδόκει πάλαι. τὰ γὰρ πολεμικὰ ἐσπουδάζετο*, καὶ ἐς τοῦτο ἔρρωντο πάντες, καὶ τούτου μόνου ἤπιστο· ἐμοὶ δὲ ἄριστον δοκεῖ τὸ πράττειν ἕκαστον ὅ, τι οἷός τε, καὶ ὅ, τι δυνατόν. εἰ γὰρ ὁ μὲν, ἀπὸ δημαγωγίας θαυμασθήσεται, ὁ δὲ, ἀπὸ σοφίας, ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ ἐς τὸ κοινὸν πλουτεῖν, ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ χρηστὸς εἶναι, ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ ἐμβριθὴς, καὶ μὴ ξυγγνώμων τοῖς ἁμαρτάνουσιν, ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ μὴ διαβεβλῆσθαι τὰς χεῖρας, ὧν κρατήσεται ἡ πόλις, μᾶλλον δὲ ἐσχύσει.

χ. ἐπιτηδεύοντας ἐστ.

χ. ἐσπούδαστο, ἐστ.

Missos ab Ephesiis ad Apollonium legatos pro sedanda pestilentia, & quonam modo liberati ab eo fuerint: hinc illum in Græciam profectum, in templo Æsculapij somnia, qui eò venerant, interpretari edocuisse: deinde iniisse in Ilienses, illorúmque doctrinam adeptum ad Achillis tumulum accessisse, noctémque inibi totam solùm fuisse. CAP. III.

ΚΑΙ ἅμα διϊὼν ταῦτα, ναῶ εἶδε A τῶ τελαρμῳίων σὶπλέουσαν, ἢ σὺν ναύτας ἄλλον ἄλλως ἐς τὸ δύα-γεαξ αὐτῶ τοφάπονταs. ἐπισρέφων οὖν τοὺς τοφόντας, ὁρᾶτε, εἶπε, τὸν τῶν νεὼς δῆμον, ὡς ὁ μὲν, ταῖς ἐφολκίδας ἐμβεβήκασιν, ἐρεπικοὶ ὄντες, οἱ δὲ ἀγκύρας ἀνιμῶσί τε, ὁ ἀναρτῶσιν, ὁ δὲ, ὑπέχουσι τὰ ἱστία τῷ ἀνέμῳ, ὁ δὲ, σὶ πρύμνης τε, ὁ τοφόρας τοφορῶ- B σιν; εἰ δὲ τούτων εἷς ἐλλείψᾳ τὶ τῶν ἑαυτῶ ἔργων, ἢ ἀμαθῶς τὸ ναυλικῆς ἅψηται, πονήρως πλευσοῦνται, ὁ ὁ χειμὼν αὐτοὶ δόξουσιν. εἰ δὲ φιλοτιμήσονται τοὸς αὐτοὺς, καὶ σασιάσουσι μὴ κακίων ἕτερος ἑτέρου δόξαι, καλοὶ μὲν ὅρμοι τῇ νηῒ ταύτῃ, μᾶλλον δὲ καὶ εὐδίας τε, καὶ εὐπλοίας πάντα. Γοσφδῶν δὲ ἀσφά- C λειαν ἡ τοεὶ αὐτοῖς εὔβουλία δόξει. τοιούτοις μὲν δὴ λόγοις ξυνεῖχε τὴν Σμύρναν. ἐπεὶ δὲ ἡ νόσος τοῖς Εφεσίοις σὶέπεσε, καὶ οὐδὲν ἦν τοὸς αὐτὴν αὔταρκες, ἐπρεσβεύοντο παρὰ τὸν Απολλώνιον, ἰᾶσθαι ποιούμενοι αὐ- τὸν τῶν πάθους. ὁ δὲ, καὶ ὡς ἔδει δεῖν ἀνα- βάλλεσθαι τὴν ὁδὸν· ἀλλ' εἰπὼν ἴωμεν, D ἦν σὺν Εφέσῳ, τὸν Γυθαγόρου οἶμαι ἐκεῖνο τοφάπων, τὸν σὺν Θυρίοις ὁμῶς, καὶ Μεταποντίοις ἔτι. ξυναγαγὼν δὲ τοὺς Εφεσίους, θαρσεῖτε, ἔφη, τήμε- ρον παύσω τὴν νόσον. καὶ εἰπὼν,

DVM hæc loqueretur, Armeniorũ nauem portum ingredientẽ, & nautas pro naui firmanda variis operibus implicitos conspicatus est. Cõuersus igitur ad eos qui aderant: Videte, inquit, eius nauis populum, quo pacto alij lembos conscendunt, cùm sint remiges, alij verò suspensas anchoras demittũt, alij vela cõtrahunt, alii ex puppi, aut prora quæ factu necessaria sunt, prospiciũt. quòd si quis horum suo operi peragẽdo defuerit, aut temerè, negligentérve, quod agẽdum est, fuerit prosecutus, malè sese nauis haberet, & ipsemet quasi procella quædã nauim læderet. Verùm si æmulatione quadã inter se certantes laborabunt, ne quis altero deterior in suo opere videatur, rectè, probéq. in portu nauis firmabitur, prosperéque cum lętitia tota nauigatio peragetur. eorúmq. in consultãdo rectitudo tãtum ipsis proderit, quantũ si Neptunus *Asphalius* securitatem polliceretur. His atq; huiusmodi aliis orationibus, Smyrnã in cõcordia, beneuolentiáq. continuit. Cùm pestis grauiter Ephesum inuasisset, nec vllũ sufficiens remediũ inueniretur, legatos Ephesij ad Apolloniũ miserunt, tanti mali remediũ ab eo deposcentes: ipse verò non differendã esse profectionẽ arbitratus, Eamus, inquit: breuíq. tẽpore Ephesum delatus est, ibíq. idem opus operatus est, quod olim Pythagorã apud Thurios, Metapõtinósq; fecisse perhibẽt. vocatis namq. in cõcionẽ Ephesiis. Confidite, inquit, viri, hodie namq. hãc pestẽ amouebo. His

dictis vniuersam turbam ad theatrũ duxit, vbi pro malis depellendis sacrificia fieri consueuerunt: vbi senem quendam mendicanti similem inuenere, qui arte quadam oculis conniuebat, & peram gestabat paniceis frustis refertam: lacera autem, attritáque veste amictus erat, & *facie squallore horrida.* Huic Ephesios circumponens Apollonius, Obruite lapidibus, inquit, hunc Deorum inimicum. Admirantibus autem Ephesiis eius dicta, & inhumanum, crudeléq. censentibus, peregrinum hominem tam misera conditione degentem interficere, humillimè præsertim pro salute sua deprecantem, multa pro captanda misericordia loquente: instabat Apollonius Ephesios cohortãs ne diutius illum viuere permitterent. Cúmq.iam aliqui lapides in illũ iacerent adstantes, *qui prius cõniuere videbatur, respexit acriter,* & igne plenos oculos mõstrauit. Quo viso agnouerunt Ephesij dæmonem esse, tantóque studio ipsum lapidarunt, vt breui spatio magnũ lapidum cumulum super ipsum coaceruarent. Paulum deinde moratus Apollonius auferri lapides iussit, vt feram, quam interfecissent, agnoscerent: Cúmque ita detexissent, nudasséntque corpus, quod se lapidib. contriuisse putabant, homo quidem euanuerat: canis autem tanquam molossus conspiciebatur magnitudine tanta, quãta maximi leonum esse solent. Talis itaque lapidibus attrita bellua, spumam, quasi rabidus canis, ab ore emittebat. Et is quidem modus fuit, quo Ephesios expiauit, & morbo liberauit. Ephesij autẽ statuã Herculis *(quæ adhuc cernitur)* eo loco erexerũt, vbi mõstrum illud lapidib. obrutum fuerat. Liberatis à peste Ephesiis, Apollonius cùm iam satis in Ionia mansisse sibi videretur, in Græciam

A ἦγεν ἡλικίαν πᾶσαν ἐπὶ τὸ θέατρον, οὗ τὸ τῆς ἀποτροπαίου ἵδρυται. πλησχνὴν δέ τις σύσσιτα ἐδόκει γέρων, ἐπιμύων δοῦ ὀφθαλμοῖς τέχνῃ· ἦν πήρα ἔφερε, καὶ ἄρτου σὺν αὐτῇ πρόφασις· ῥάκεσί τ' ἠμφίεσο, & αὐχμηρῶς εἶχε τῆς προσώπου. θορυβησάντων οὖν τοὺς Ἐφεσίους αὐτῷ, βάλλετε τὸν θεοῖς ἐχθρόν, εἶπε, ξυλλέξαντες

B λίθων ὡς πλείους. θαυμαζόντων δ' τῶν Ἐφεσίων ὅ,τι λέγοι, καὶ δεινὸν ἡγουμένων εἰ ξένον ἀποκτενοῦσιν ἀθλίως οὕτω προσπίπτοντα· & ἐδεῖτο, καὶ πολλὰ ἐπὶ ἐλέῳ ἔλεγεν· ἐνέκειτο προσκαλούμενος τοὺς Ἐφεσίους ἐρεῖδεν τε, καὶ μὴ ἀνιέναι. ὡς δ' ἀκροβολισμῷ λίνες ἐπ' αὐτῷ

C ἐχρήσαντο, καὶ καταμύειν δοκῶν, ἀνέβλεψεν ἀθρόον, πυρὸς τ' μεστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔδειξε· ξυνῆκαν δ' Ἐφέσιοι τὸν δαίμονα, καὶ κατελίθωσαν οὕτως αὐτόν, ὡς κολωνὸν λίθων περὶ αὐτὸν χώσαντες. διαλιπὼν δ' ὀλίγον, ἐκέλευσεν ἀφελεῖν τοὺς λίθους, καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἀπέκτειναν, γυμνοῦσθαι. γυμνωθέντος οὖν τοῦ βελῶν δοκοῦντος, ὁ μὲν, ἠφανίσθη. κύων δὲ, τὸ μὲν εἶδος ὅμοιος τῷ σὺν Μολοσσῷ, μέγεθος δ' ἐπὶ πλέον μείζων

D λέοντος, ξυστρεμμένος ὤφθη ὑπὸ τῶν λίθων, καὶ παραπτύων ἀφρόν, ὥσπερ οἱ λυττῶντες. τὸ μὲν εἶδος τοῦ μὴ τοῦ ἀποτροπαίου εἴδος· ἐπὶ δ' Ἡρακλῆς, ἵδρυται περὶ τὸ χωρίον, ἐν ᾧ τὸ φάσμα ἐβλήθη. καθάρας δ' τοὺς Ἐφεσίους τοῦ νόσου, καὶ τῆς πάλαι Ἰωνίαν ἱκανῶς ἔχων, ἐς πάλαι Ἑλλάδα

ὥρμησε· βαδίσας ἔν ἐς τὸ Περγαμον, καὶ ἠσθεὶς τῷ τοῦ Ασκληπιοῦ ἱερῷ, τοῖς ἐπ' ἐκεῖνα θύουσι τὸν θεὸν ὑποθέμενος, ὁπόσα δρῶντες, οὐ ξυμβόλων ἀνιάτων τυγχάνουσι, πολλοὺς δὴ καὶ ἰασάμενος, ἦλθεν ἐς τὴν Ιλιάδα. καὶ πάσης τῆς περὶ αὐτὴν ἀρχαιολογίας ἐμφορηθεὶς, ἐφοίτησεν ἐπὶ τοὺς τοῦ Αχαιῶν τάφους. καὶ πολλὰ μὲν εἰπὼν ἐπ' αὐτοῖς, πολλὰ δὲ τῶν αἱμάτων καθαγίσας, τοῖς μὲν ἑταίροις ἐκέλευσεν ἐπὶ ναῦν χωρεῖν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῷ κολωνῷ τοῦ Αχιλλέως σὺν νυχθήμερον, ἔφη. διανυκτερεύων οὖν ἐπαίεφον αὐτῷ, καὶ γὰρ δὴ καὶ οἱ Διόσκοροι*, καὶ οἱ Φαίδιμοι, καὶ ἡ τοιάδε ὁμιλία πᾶσα, ξυνῆσαν ἤδη τῷ Απολλωνίῳ, τὸν τε Αχιλλέα φοβερὸν ἐπιφαινόντων φαίνεσθαι· τοιαῦτα γὰρ καὶ τοῖς ἐν τῷ Ιλίῳ περὶ αὐτοῦ πεπεῖσθαι· καὶ μοὶ ἐγὼ, ἔφη, τὸν Αχιλλέα σφόδρα οἶδα τοῖς ξυνοῦσιν χαίροντα· τὸν τε γὰρ Νέστορα καὶ τῆς Πύλου, μάλα ἠσπάζετο, ἐπειδὴ ἀεί τι αὐτῷ δηὖ χρηστὸν, τόν τε Φοίνικα ξυφέα, καὶ ὀπαδόν· καὶ τὰ τοιαῦτα ἐνόμιζεν, ἐπειδὴ δηὖ αὐτοὶ ὁ Φοῖνιξ λόγοις· καὶ τὸν Πρίαμον δ', καίτοι πολεμιώτατον αὐτῷ ὄντα, πραότατον εἶδεν, ἐπειδὴ διαλεγομένῳ ἤκουσε. καὶ Οδυσσεῖ δ' ἐν δίκοστασίᾳ ξυνενόμενος, ἅτε μέτριος ὤφθη, ὡς καλὸς τῷ Οδυσσεῖ μᾶλλον, ἢ φοβερὸς δόξαι· τοῖς μὲν δὴ ἀσπίδα, καὶ τοῖς κόρυθι τοῖς δεινὸν ὡς φασι νεύουσι, ἐπὶ τοῖς Τρῳάς οἶμαι αὐτῷ εἰ μεμνημένῳ, ἃ ὑπ' αὐτῶν ἔπαθεν, ἀπισθοῦντων πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ γάμου. ἐγὼ δ' ἅδε μετέχω τοῖς Ιλίοις. διαλέξομαί τε αὐτῷ χαριέστερον, ἢ οἱ

A transfire conſtituit. Itaque Pergamum veniens in Æſculapij templo conſtitit, iis qui Deum adoratum veniebant, conſulens quo pacto eſſent, quæ à Deo ſomnia peterent impetrare. Ipſe etiam pleriſque malorum remedia monſtrabat. Poſt in Ilienſium regionem migrauit, omnémque illorum veterem ſapientiam edoctus, ad Achæorum ſepulchra videnda profectus eſt. Ibi multa de illis locutus, multiſque ſine ſanguine tamen ſacrificiis peractis, ſocios ad nauem redire iuſſit. Ipſe verò apud Achillis tumulum pernoctare conſtituit. Cúmque illum ſocij ab incœpto deterrerent, diceréntque non ſicut Geminos, aut Phædimos quibuſcum iamiam locutus fuerat Apollonius, ſed terribilem viſu, horrendúmque apparere. Sic enim aiebant, qui apud Ilium verſabantur. Ego, inquit, Achillem congreſſu, ſermonéque plurimum gaudere compertum habeo. Quippe qui Pylium Neſtorem tam valde coluit, à quo ſemper aliquid præclarum audire ſe gloriabatur. Phœnicem verò alumnum, & comitem appellabat, & id genus nominibus quoniam variis illius ſermonibus delectaretur, & Priamum quamuis inimiciſſimum manſuetiſſimè aſpexit, vbi loquentem illum audiuit. Vlyſſem etiam à ſe diſſentientem adeò modeſtè ſuſcepit, vt Vlyſſi benignus potius, quàm terribilis videretur. Clypeo namque & galea, vt aiũt, grauiter minaci aduerſus Troas, vt puto, vtitur memor eorum, quæ ab ipſis armatis pro connubio paſſus eſt. Mihi verò cùm Ilienſibus nihil eſt commune, iucundiora inſuper cum eo loquar, quàm olim

* Διόσκοροι,

eius amici loqui consueuerint. Quòd si me, vt dicitis, interfecerit, cum Memnone, Cygnóque iacebo, & me forsitan caua fossa, velut Hectorem, Troia sepeliet. Hæc ad amicos partim ioco, partim serio locutus Apollonius ad tumulum solus accessit. Socij verò iam die in noctem declinante ad nauem rediere.

A τὸ τε ἑταῖροι. κἂν ἀποκτείνῃ με ὡς φατε, μετὰ Μέμνονος δήπου, καὶ Κύκνου κείσομαι. κἀ ἴσως με ἐν καπέτῳ κοίλῃ, καθάπερ τὸν Ἕκτορα, ἡ Τροία θάψῃ. τοιαῦτα πρὸς τοὺς ἑταίρους ἀναμίξ παίξας τε, καὶ σπουδάσας, προσέβαινε τῷ κολωνῷ μόνος. οἱ δὲ, ἑβδόμῃ δὴ τὴν ναῦν ἑαυτῶν ἤδη.

Antisthenem Parium interdictum societate Apollonij, iubente Achille. Tum autumno soluisse Troia Apollonium, eóque tempore perinfidum mare esse nauigantibus: hinc de sepulchro & statua Palamedis, in qua inscriptum, ΘΕΙΩι ΠΑΛΑΜΗΔΕΙ. & de responsis Orphei in Lesbo. CAP. IIII.

IPSE verò postea diluculo ad eos veniens, Vbinam est, inquit, Antisthenes Parius? Is verò septimo iam die, ab Ilio secutus fuerat Apollonium. Cúmque vocanti respondisset Antisthenes: Nonne, inquit Apollonius, ex Troia venisti? Certè, inquit ille: sum enim antiqua origine ex Troianis ortus. An etiam de Priami stirpe? inquit Apollonius. Ex hac ipsa profectò, respondit Antisthenes. Itaque inde natus, & ipse bonus sum, & ex bonis ortus. Rectè igitur, inquit Apollonius, prohibuit Achilles, ne qua ratione tecum versarer. Cùm enim iussisset me Thessalis aliqua nunciare, in quibus grauiter eos accusat, egóq. mandatis acceptis abiens interrogarem, an aliud quippiam ei gratum efficere possem: potes, inquit, id autem est, vt adolescenti Pario tuam sapientiam non impertias. est enim ex Priami stirpe oriundus, & Hectorem laudare nunquam cessat. His auditis Antisthenes, quanquam inuitus, nolénsque, ab Apollonio discessit. Cùm iam dies illuxisset, & vento à terra perflante, nauis discessum pararet, ingens turba

B ΟΔΕ Ἀπολλώνιος ἐπεὶ τὸν ὄρθρον ἦκων, ποῦ, ἔφη, Ἀντισθένης ὁ Πάριος; ἑβδόμῃ γὰρ ἤδη ἡμέραν ἐτύγχανεν ἤδη παραπεφοιτηκὼς αὐτῷ ἐν Ἰλίῳ. ὑπακούσαντος δὲ τοῦ Ἀντισθένους, παρῆσθα, ἔφη, ὦ νεανία τῇ Τροίᾳ; σφόδρα, εἶπεν. εἰμὶ γὰρ δὴ καὶ ἄνωθεν Τρώς. ἦ καὶ Πριαμίδης; νὴ Δί', εἶπεν. καὶ τοῦτο γὰρ δὴ ἀγαθός τε οἶμαι, καὶ ἐξ ἀγαθῶν C εἰμί. εἰκότως οὖν, ἔφη, ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπαγορεύει μοι μὴ ξυνεῖναί σοι. κελεύσαντος γὰρ αὐτοῦ προσβῦσαί με πρὸς τοὺς Θετταλούς, περὶ ὧν αἰτᾶται σφᾶς, ὡς ἠρόμην τί ἂν πρὸς τοῦτο ἕτερον πρὸς χάριν αὐτῷ πράττοιμι, τὸ μειράκιον, ἔφη, τὸ σὸν τῷ Πάρῳ, μὴ ποιοῦμεν ξυνέμπορον τῆς σεαυτοῦ σοφίας. Πριαμίδης τε γὰρ ἱκανῶς ἐστι, καὶ τὸν Ἕκτορα ὑμνῶν οὐ παύεται. ὁ μὲν δὴ Ἀντισθένης, ἄκων ἀπῆλθεν. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, καὶ τὸ πνεῦμα ἀπὸ τῆς γῆς ἐπέδιδου, περί τε ἀναγωγὴν

ἡ ναῦς εἶχεν, ἐπέρρει δὲ αὐτῇ σμικρᾷ A ad nauim , quamuis parua esset, confluxerat. Omnes enim in eadem cum Apollonio naui deferri volebant. Erat enim autumni tempus, quando maris infida & instabilis tranquillitas esse solet. Cuncti verò tempestatem, & ignes, & quicquid est difficillimum, ab Apollonio vinci posse arbitrantes, & propterea cum eo esse cupientes, rogabant, vt se nauigationis comites assumeret. Sed cùm multitudo hominum capacitatem nauigij excederet, maiorem aliâ nauim conspicatus. (multæ enim circa Aiacis tumulum versabantur.) Illam, inquit, ô socij, conscendamus: Pulchrum enim est cum pluribus seruari. Inde Troicum circumuectus promontorium, ad Æoliam, quæ contra Lesbum posita est, iubet gubernatorem cursum dirigere, ita vt versus Methymnam magis applicaret. Illic enim Achilles dixit positum esse Palamedem, ibíque eius statuam esse cubitalem, seniorem imaginem referentem, quàm re vera ipse fuerit Palamedes. His dictis, cùm iam ad locum peruenisset, è naui descendens, Veneremur, inquit, ô Græci præstantem virum, per quem omnis sapientia constitit. Sic enim ipsis Achæis meliores erimus, si virtutis causa eum virum coluerimus, quem ipsi iniustè, & indicta causa interfecere. Hæc audientes reliqui Græci è naui descenderunt: ipse verò sepulchrum inuenit, iuxtáq. illud statuam obrutam. Erat autem in statuæ basi inscriptio scripta huiusmodi: DIVO PALAMEDI. Apollonius igitur statua in propria sede locata, (vt ipse vidi quoque) locóq. circa sepulchrũ lustrato, tantùm sacrauit soli, quantum *qui Hecaten Triuiam colunt; ibi enim conuiuis decem epulari licet*; inde preces effudit huiusmodi: Obliuiscere Palamedes

iracun-

πλείους ἔπροι, βουλόμενοι τῷ Ἀπολλωνίῳ ξυμπλεῖν. ἦν γὰρ μετόπωρον ἤδη ἐπύσχανε, καὶ ἡ θάλαττα ἦπιον βέβαια. πάντες οὖν ἠγχώμονουν, καὶ πυρὸς, καὶ τῶν χαλεπωτάτων, χρείττω τὸν ἄνδρα ἡγούμενοι, ξυνεμβαίνειν ἤθελον, καὶ ἐδέοντο ξυσσδοῦναι σφίσι τὴν κοινωνίας τῆς πλοός. ἐπεὶ δὲ τὸ πλῆθος πολλαπλάσιον ἦν τῆς νεώς, ναῦν μείζω ἑτέραν ἐπισκεψάμενος, πολλοὶ δὲ B ξυνῆσαν τὸ Αἰάντειον, ἐνταῦθα, ἔφη, ἐμβαίνομεν· καλὸν γὰρ τὸ μὴ πλήθουσαν σώζεσθαι. ξυμβαλὼν οὖν τὸ Τροϊκὸν ἀκρωτήριον, ἐκέλευσε τὸν κυβερνήτην καταγεῖν ἐς τὴν Αἰολέαν, ἣ ἀντίπρας Λέσβου κεῖται, ξυὸς Μηθυμνάν τε μᾶλλον τεταμμένον ποιεῖσθαι τὸν ὅρμον. ἐνταῦθα γάρ που τὸν Παλαμήδη φησὶν Ἀχιλλεὺς κεῖσθαι, οὗ καὶ ἄγαλμα C αὐτοῦ εἶναι πηχυαῖον, ἐν πρεσβυτέρῳ, ἢ ὁ Παλαμήδης, τῷ εἴδει. καὶ ἅμα ἐξιὼν τῆς νεώς, ἐπιμνησθῶμεν, εἶπεν, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες ἀγαθοῦ ἀνδρὸς, δι' ὃν σοφία πᾶσα. καὶ γὰρ ἂν καὶ τῶν γε Ἀχαιῶν βέλτιους ἡμεῖς ἐσόμεθα, μόνοι δὲ ἀρετῆς, ὃν ἐκεῖνοι δίκην οὐδεμιᾶ ἀπέκτειναν. ἀλλὰ, δὴ ἐξεπίδοιν τὸν νεώς. ὁ δὲ D ἐνέτυχε τῷ τάφῳ, καὶ τὸ ἄγαλμα κατορωρυγμένον ξυὸς αὐτῷ βύρσῃ· ἐσενεχθεὶς δὲ τῇ βάσει τοῦ ἀγάλματος, ΘΕΙΩι ΠΑΛΑΜΗΔΕΙ. καθήρυσας οὖν αὐτὸ, ὡς κἀγὼ εἶδον, καὶ ἱερὸν ξυὸν αὐτὸ βαλόμενος, ὅσον οἱ τὴν Ἐνοδίαν μόνοι, ἔστι γὰρ καὶ δεῖπνα ξυμπόταις ἐν αὐτῷ διαιτεῖσθαι, τοιάνδε βύχλιν ηὔξατο· Παλάμηδες, ἐκλάθου

iracundiæ, quam olim aduerſus Achæos concepiſti, permittéque ex eis multos ſapientes fieri viros. Optime Palamedes, per quem ſermones, per quem Muſæ, per quem ego ipſe. Poſt hæc in Leſbum traiiciens Orphei adytum intrauit. Feruntautem Orpheo *placuiſſe* illic *vaticinari*, quouſque ſibi ab Apolline conceſſum fuit. Cùm enim neque in Gryneum, neque in Clarum, nec vſquam aliò, vbi tripus Phœbi eſſet oracula petitum accederent homines, & ſolus Orpheus conſulentibus reſponderet, cùm nuper ex Thracia caput eius aduectum eſſet, ſuperſtans Apollo, Deſine, inquit, quæ mea ſunt, occupare. iam enim ſatis te canentem pertuli. Poſt hæc cùm per mare, quod Leſbo, Eubœæque adiacet nauigarent, de quo Homerus ſæuiſſimum nauigatúque difficillimum eſſe narrat, ſerenitas erat, & maris præter anni tempus ſumma tranquillitas. Quapropter qui in naui erant, de inſulis quæ plurimæ, famoſæque nauigantibus occurrebant: de *nauium fabricatione*, nauicularia, & gubernatoria arte, cum Apollonio loquebantur; quòd eiuſmodi ſermones nauigantibus conferre viderentur. Sed cùm Damis ſermonum alios, tanquam parùm dignos calumniaretur, alios interpellando rumperet, partim verò interrogare volentes prohiberet, animaduertit Apollonius ipſum de rebus aliis colloquium exoptare: itaq. ad eum conuerſus, Quid hoc eſt, inquit Damis, quod loquentium orationem interrumpis? non enim *ſermones aduerſaris, quòd nauſees, aut nauigationis tædio male habeas*. Vides enim quo pacto mare nauigio ſubſidit, & quàm tranquillè quietéq. vehamur: quid ergo eſt quòd moleſtè feras?

ὁ μιλήσιος, ὡς σὺ τοῖς Ἀχαιοῖς ποτε ἐμιλήσας, καὶ δίδου γίγνεσθαι πολλοὺς τε, καὶ σοφοὺς ἄνδρας. ναὶ Παλάμηδες, δι' ὃν λόγοι, δι' ὃν μοῦσαι, δι' ὃν ἐγώ. ἐπῆλθε καὶ ἐς τὸ τοῦ Ὀρφέως ἄδυτον, προσορμισάμενος τῇ Λέσβῳ. φασὶ δὲ σύνταττά ποτε τὸν Ὀρφέα μαντικὴν χαίρειν, ἐς δὲ Ἀπόλλω ἀπομεμηνῦσθαι αὐτόν. ἐπειδὴ γὰρ μήτε ἐς Γρυνεῖον ἐφοίτων ἔτι ὥσπερ χρησμῶν αὐησόμενοι, μήτε ἐς Κλάρον, μήτ' οὖν ὁ τρίπους ὁ Ἀπόλλωνος, Ὀρφεῦ δὲ ἔχρα μόνος, λῆγε σὺ Θρᾴκης ἡ κεφαλὴ ἥκουσα, ἐφίστατό σοι χρησμῳδοῦντι ὁ θεός· καὶ πέπαυσο, ἔφη, ᾄδων ἐμοί· καὶ γὰρ δὴ ἄδοντά σε ἱκανῶς ἤκουσα. πλεόντων δὲ αὐτῶν μεταπίπτει τὸ ἐπὶ Εὐβοίας πέλαγος, ὃ καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ χαλεπὸν, καὶ δυσμετρήτων ἔτι, ἡ μὲν θάλαττα ὑπόλια, καὶ τὰ ὥρας κρείττων ἐφαίνετο· λόγοι τε ἐμίγνυντο περί τε νήσων, ἐπειδὴ πολλαῖς τε, καὶ ὀνομαστοῖς ἐνετύγχανον, ὥστε τὰ ναυπηγίας, καὶ κυβερνητικῆς, προσφοροι τοῖς πλέουσιν. ἐπεὶ δὲ ὁ Δάμις τοὺς μὲν, διέβαλλε τῶν λόγων, τοὺς δὲ, ὑφειμένους, τοὺς δὲ, οὐ ξυνεχώρει ἐρέσθαι, ξυνῆκεν ὁ Ἀπολλώνιος ὅτι λόγον ἕτερον ἀπουδάσαι βούλοιτο. καί τι παθὼν, ἔφη, ὦ Δάμι, διαπᾶς τὰ ἐρωτώμενα; οὐ γὰρ ναυτῶν γε, ἢ ὑπὸ τοῦ πλοὸς πονήρως ἔχων, ἀποστρέφῃ τοὺς λόγους. ἡ γὰρ θάλαττα, ὁρᾷς, ὡς ὑποτέθηκεν ἑαυτὴν τῇ νηΐ, καὶ πέμπει. τί οὖν δυσχεραίνεις;

ὅπ, ἔφη, λόγου μεγάλου σὺ μέσω ὄντος, οὐκ εἰκὸς ἐμοῦ ἐρωτᾶν μᾶλλον, ἡμεῖς ὃ τοὺς ἑαύτοις τε, καὶ ἀρχαίους ἐρωτῶμεν. καὶ τίς, εἶπεν, ὁ λόγος οὗτος εἴη ἂν, δι' ὃν τοὺς ἄλλους ἡμῶν φαύλους; Ἀχιλλεῖ, ἔφη, ξυγγενόμενος, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ πολλὰ ἴσως διακηκοὼς μήπω ἡμῖν γιγνωσκόμενα, οὐ δίης ταῦτα, οὐδὲ τὸ εἶδος ἡμῖν τὸ Ἀχιλλέως ἀνατυποῖς, φαύλους δὲ τὰς νήσους, καὶ ναυπηγεῖς τὸν λόγον.

A Tum Damis; Indignor, inquit, & iure quidem, vt opinor, quia cùm de re maxima, & scitu digna sermo instet, de quo interrogare conuenientius fuerat, nos tamen de rebus vanis, & iam vetustate contritis loquimur. Et quis, inquit Apollonius, sermo est, de quo audire aliquid cupis, & quo ceteros inferiores, minúsque narratu dignos existimas? Tu, inquit Damis, cum Achille locutus Apol-
B loni multa, vt arbitror, audisti memoratu digna, & nobis *hactenus* ignota: nihil tamē eorum adhuc retulisti, nec Achillis imaginem qualis esset expressisti: præternauigās autem insulas, & opera nautica designas.

Apollonio apparuisse Achillem, permisisseque, vt quinque tantùm quæ vellet, à se peteret. De Polyxena verò dixisse præ amore erga se sponte sua gladio illam incubuisse. Tum quare Homerus de Palamede non meminerit in poëmate: quódque sapientissimi viri illius misereretur. Senarius Iambicus ex Æschyli Nioba. Σοφοῖς* δῆτ' ἐστὶ σοφοῖς ξύμφυτα πολλά. Prudentibus affinia inter se pleraque. *Tum quare Helenam iniustè Græci à Troianis petiuerint.* CAP. V.

ΕΙ μὴ ἀλαζονεύεσθαι, ἔφη, δόξω, πάντα εἰρήσεται. δεομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων τὸ λόγου τούτου, καὶ φιλικῶς ἐχόντων αὐτῷ, ἀλλ' οὐχὶ βόθρον, εἶπεν, Ὀδυσσέως ὀρυξάμενος, οὐδὲ ἀρνῶν αἵματι ψυχαγωγήσας ἐς διάλεξιν τὸν Ἀχιλλέως ἦλθον, ἀλλ' εὐξάμενος ὁπόσα τοῖς ἥρωσιν Ἰνδοὶ φασι δεῖν εὔχεσθαι· ὦ Ἀχιλλεῦ, ἔφην, τεθνεῶσί σε μὲν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων φασίν. ἐγὼ δὲ οὐ ξυγχωρῶ τῷ λόγῳ, οὐδὲ Πυθαγόρας σοφίας ἐμῆς πατήρ. εἰ δὲ ἀληθεύομεν, δεῖξον ἡμῖν τὸ σεαυτοῦ εἶδος· καὶ γὰρ ἂν ὅναιο ἄγαν τῷ ἐμῷ ὀφθαλμῷ, εἰ μάρτυσιν αὐτοῖς τοῖς ἑταίροις χρήσαιο. ἐπὶ τούτοις σεισμὸς μὲν πρῶτον κολωνὸν βραχὺν ἐκύησε, πεντάπηχυς δὲ νεανίας ἀνεδόθη.

C TVNC Apollonius: Nisi, inquit, dubitarem ne multa iactanter fingere viderer, omnia vobis iampridem enarrarem. Cùm autem omnes, vt narraret, precarentur, & se libenter audituros ostenderent: Ego, inquit Apollonius, non sicut Vlysses terram effodiens, neque fuso agnorū sanguine ipsum alliciēs, cùm Achille locutus sum: sed omnes adhibui preces, quas pro placandis heroibus dici
D ies, inquam, te communis hominum fama mortuū asserit, quorū ego sermonib. non assentior, nec etiā sapientiæ meæ parens Pythagoras. Propterea si vera sentimus, ostēde mihi, quæso, imaginem tuam. *Etenim ex oculis meis tibi commodum accedet, si ipsis testibus oculatis, te esse perhibeas.* Hæc ego cùm dixissem, parumper tumulus intremuit, & iuuenis quidam apparuit statura cubitorum quinque,

chlamyde Theſſalica indutus : ſpecies autem nequaquam iactatoris eſſe videbatur, quali plerique Achillem fuiſſe perhibent : ſed aſpectus eius grauem quandam præ ſe comitatem ferebat. Pulchritudinem verò eius nondum pro rei magnitudine ſatis digum laudatorem fortitam eſſe iudico : quamuis multa ab Homero de ipſa ſint decantata. Ego enim inenarrabilem ipſam eſſe cenſeo, & dicentis cuiuſcunque vires excedere. Cùm itaque quantus primò apparuiſſet, repente in duplam excreſcere magnitudinem viſus eſt, ita vt cubitorum duodecim magnitudinem, implere mihi videretur. Vbi autem ad perfectam venit magnitudinē pulchritudine pariter, cum magnitudine adauctus, comam nunquam totondiſſe dixit, ſed intactam amni Sperchio conſeruaſſe, quòd Homerus eo primum flumine vſum fuiſſe diceret. Eius genæ tunc prima lanugine florebant. Tum nominatim me compellans, Perlibenter, inquit, te conueni, iamdudum quempiam talem virum mihi quæritans. Theſſali conſueta mihi fieri ſacra iamdudum omiſerunt, non tamen illis adhuc iraſci volui. Nam ſi contra eos iracundiam meam exercuiſſem, iamdudum magis perditi eſſent, quàm Græci, qui quondam in his locis occubuerunt. Amicè autem illis conſulo, ne nobis erga ſacra iniuriam afferant, néve ſe Troianis deteriores Græci Argiui patiantur: Qui cùm à ſe viros præclariſſimos abſtulerim, publicè tamen ſacra faciunt, & anni primitias mihi conſecrantes fœdera petunt, quæ ego nunquam illis ſum daturus. Peieratio enim illis aduerſus me facta, non ſinit antiquum Ilium in priſtinam formam reſtitui, nec vigorem recipere,

A Θεσσαλικὸς πιὼ χλαμύδα, τὸ δὲ εἶδος, *οὐδὲ ἀλαζόνος ἐφαίνετο, ὡς * οὐκ ἄ-
συνίοις ὁ Ἀχιλλεὺς δοκεῖ. σφόδρα τ' ὀφόμῳ, καὶ ξυλλάπτει τὸ φαιδρόν. τὸ δὲ κάλλος, οὔπω μοι δοκεῖ ἐπαινέτου ἀξίως ἐπειλῆφθαι· καί τοι Ο-
μήρου πολλὰ ἐπ' αὐτῷ εἰπόντος, ἀλ-
λὰ ἄρρητόν ἐστι, καὶ καταλύειν μᾶλ-
λον τὸ ὑμνοῦντος, ἢ προσπλη-
B σίως ἑαυτῷ ἀξιοῦσθαι. ὀφόμῳ δὲ ὁπόσον, εἶπον, μείζων ἐγίγνετο, καὶ διπλάσιος. ἐς ὕψος τοῦτο, δωδεκάπηχυς μοι τὸ μέγεθος. ὅτε δὴ τελεώτατος ἑαυτῷ ἐγίνετο, καὶ τὸ κάλλος ἀεὶ ξυνεπεδίδου τῷ μήκει, πιὼ μὲν δὴ κόμην, οὐδὲ κείρασθαί ποτε ἔλεγεν, ἀλλὰ ἄχυρον φυλάξαι τῷ Σπερχειῷ· ποταμὸν γὰρ πρῶτον Σπερχειῷ χρήσασθαι· τὰ γοῦν αὐ-
C τῷ, πρῶτος σίβολας εἶχε. πρῶ-
τος δὲ ἀσμένως, εἶπεν, ἐντετύγ-
κάσοι, πάλαι δεόμενος ἀνδρὸς τοιοῦ-
δε. Θεσσαλοὶ γὰρ τὰ σιαλίσματα χρό-
νῳ ἤδη πολλῷ ἐκλελοίπασί μοι. καὶ μενοινῶν μὲν οὔπω ἀξιῶ· μενοινῶν-
τος γάρ, ἀπολοῦνται μᾶλλον; ἢ Θ
ἐνταῦθά ποτε Ἕλληνες. ξυμβουλιάζ-
ομαι δὲ ἐπειδὴ χρῶμαι, μὴ ὑβρίζειν
D σφᾶς ἐς τὰ νομιζόμενα, μὴ δὲ κακίους ἐλέγχειν τοὺπωνὶ τῶν Τρώων, οἳ τοσούσδε ἀνδρας ὑπ' ἐμοῦ ἀφαιρεθέντες, δημοσίᾳ τε θύουσί μοι, καὶ ὡραίων ἀπάρχονται. καὶ ἱκετηρίαν πέμψαντες; σπονδὰς αἰτοῦσιν, ἃς ἐγὼ οὐ δώσω· τὰ γὰρ ἐπορκηθέντα τούτοις ἐπ' ἐμοὶ, καὶ ἐάσω τὸ Ἰλιεῖ ποτὲ τὸ ἀρχαῖον ἀνα-
λαβεῖν εἶδος, οὐδὲ τυχεῖν ἀκμῆς;

ὁπόση περὶ πολλὰς τῶν καθηρημένων ἐγίγνοντο, ἀλλ' οἰκήσουσιν αὐτὸ βέλτιους οὐδέν, ἢ εἴ ποτε ἄλωσαν. ἵν' οὖν μὴ καὶ τὰ τῶν Θετταλῶν ἀποφαίνω ὅμοια, πρέσβευε πρὸς τὸ κοινὸν αὐτῶν ὑπὲρ ὧν εἶπον. πρεσβεύσω, ἔφην, ὁ γὰρ νοῦς τῆς πρεσβείας ἐστὶν μὴ ἀπολέσθαι αὐτούς· ἀλλ' ἐγώ σου, Ἀχιλλεῦ, δέομαι· ξυνίημι, ἔφη· δῆλος γὰρ εἶ περὶ τῶν Τρωϊκῶν. ἐρώτα οὖν λόγους πέντε, οὓς αὐτὸς ἂν βούλῃ, καὶ μοῖραι ξυγχωροῦσιν. ἠρόμην οὖν τοιόνδε, εἰ καὶ τῶν ποιητῶν λόγον ἔτυχε τοῦ τάφου. κεῖμαι, εἶπεν, ὡς ἐμοιγε ἥδιστον, καὶ Πατρόκλῳ ἐγγύθεν· ξυνέβημεν γὰρ κομιδῇ νέοι· ξυνέχει δὲ ἄμφω χρυσοῖς ἀμφιφορεὺς κειμήλιος, ὡς σύα. μοῦσαι δ' οὖν ἦλθον, καὶ Νηρηίδων, οὓς ἐπ' ἐμοὶ κλύειν φασὶ, μοῦσαι μὲν οὐδὲ ἀφίκοντό ποτε αὐταῖσδε· Νηρηίδες δὲ ἐπὶ φοιτῶσι. μεταταῦτα ἠρόμην, εἰ ἡ Πολυξένη ἐσφαγείη αὐτῷ, ὁ δὲ, ἀληθὲς μέν, ἔφη, ἦν τοῦτο εἰ· σφαγῆναι δὲ αὐτὴν οὐχ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, ἀλλ' ἑκοῦσαν ἐπὶ τὸ σῆμα ἐλθοῦσαν, καὶ τὸ ἑαυτῆς τε, κἀκείνου ἔρωτα μεγάλων ἀξιώσασαν, παθοῦσαν ξὺν ὀρθῷ. τρίτον ἠρόμην, ἡ Ἑλένη, ὦ Ἀχιλλεῦ, ἐς Τροίαν ἦλθεν, ἢ Ὁμήρῳ ἔδοξεν ὑποθέσθαι ταῦτα; πολλοῦ χρόνου ἐξηπατώμεθα, πρεσβευόμενοί τε πρὸς σοῦ Τρῶας, καὶ ποιούμενοι τὰς ὑπὲρ αὐτῆς μάχας, ὡς ἐν τῷ Ἰλίῳ οὔσης· ἦ δ' Αἴγυπτόν τε ᾤκει, καὶ Πρωτέως οἶκον, ἁρπασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πάριδος. ἐπεὶ δὲ

A quem olim maximum habuit: sed homines locum habitabunt nihilo meliores, quàm qui illud ipsum quandoque ceperunt. Ne quid igitur tale contra Thessalos facere cogar, legatus hæc ad commune illorum concilium deferes. Faciam, inquit Apollonius: huius enim legationis causa est, ne funditus pereant. Ego autem quid abs te petam ô Achilles? Intelligo quid velis, inquit
B ille. Times enim de rebus apud Troiam gestis interrogare. Verùm ego tibi quinque interrogationes interrogare permitto, qualcunque velis: modo fata de ipsis respondere non prohibeant. Hoc ego sermone confirmatus, primùm interrogaui, an iuxta Poetarum dicta sepulchrum habuerit. Tunc ille: Iaceo, inquit, vt mihi, Patroclóque iucundissimum
C fuit. Conuenimus enim admodum adolescentes: ambos autem tanquam vnum vrna aurea iacentes continet. De Musarum verò & Nereidum lachrymis, quas erga me fusas esse homines perhibent, hoc scias velim, Musas omnino nunquā huc venisse: Nereides autem nunc & frequenter accedere. Post hæc rursus interrogaui, an eius causa iugulata Polyxena fuerit. Ipse autem verum esse respon-
D dit, illam apud eius tumulum fuisse iugulatam, non inuitam tamen, neq; à Græcis: sed ipsa spōte, inquit, ad tumulū veniens, cùm amoris, quem erga me summū habuerat, meminisset, erecto gladio incubuit. Tertiò quæsiui, an vnquam ad Troiam Helena venisset, aut ita fingere Homero placuerit. Tunc Achilles: Longo, inquit, tempore decepti fuimus, cùm legatos ad Troiam misimus: tum etiam cùm pro ipsa apud Ilium bellum gereremus. Ipsa verò in Ægypto habitabat apud Proteum, cùm tamē à Paride rapta fuisset. Postquam verò

id reſciuimus, bellum pro ipſa a- A pud Troiam gerere perſeuerauimus, ne turpiter illinc, ignominioſeque diſcederemus. Quartò ſic interrogaui, dicens me vehementer mirari, quòd tot, tantóſque viros eodem tempore Græcia tulerit: quales, quātóſq. circa Troiam conueniſſe ſcribit Homerus. Ad hæc Achilles, Nec barbari, inquit, [numero, virtutéque virorum] multò nobis erant inferiores; vſqueadeo per id temporis virtus in terra florebat. Quinto loco interrogaui: Quamobrem Homerus Palamedem, aut ignorauit, aut cognitum in ſermone ſeparauit. Ad hæc Achilles: Si Palamedes, inquit, ad Troiam non venit, nec Troia vnquam fuit. Quoniam vir ſapientiſſimus, bellicoſiſſimúſque, vt Vlyſſi placuit, interfectus eſt: non inducit ipſum in poemate Homerus, ne Vlyſſis opprobria narrare cogatur. Ingemuítque C illius cauſa Achilles, maximū ipſum, & pulcherrimum, & in prima iuuenta bellaciſſimum fuiſſe dictitans. modeſtia verò ceteros ſuperaſſe, & Muſarum ſtudiis vehementer fuiſſe deditum. Sed tu, inquit, Apolloni (eſt enim ſapientibus viris erga ſapientes affinitas quædam) Palamedis ſepulchrum cura: eiúſque ſtatuam turpiter deiectam ſuo loco reſtitue. Iacet autem in Æolide ſecus Methymnam, quæ in Leſbo eſt. Hæc cùm dixiſſet, & quæ de adoleſcente Pario ſuperius narrata ſunt, fieri mandaſſet, mediocri fulgure emiſſo, diſceſſit. Iam enim gallorum cantus audiebatur. Et hæc quidem dum eſſet in naui, narrauit Apollonius.

Ἀπεδύμεθα ὅτι ὑπὲρ αὐτῆς τῆς Τροίας λοιπὸν ἐμαχόμεθα, ὡς μὴ αἰσχρῶς ἀπέλθοιμεν. ἠφάμην δὲ τετάρτης ἐρωτήσεως, καὶ θαυμάζειν, ἔφην, εἰ τοσούσδε ἅμα, καὶ τοιούσδε ἄνδρας ἡ Ἑλλὰς ἤνεγκεν, ὁπόσους Ὅμηρος ἐπὶ τὴν Τροίαν ξυνταττόμενα. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς, οὐδὲ οἱ βάρβαροι, ἔφη, πολὺ ἡμῶν ἐλείποντο· ἔτως ἡ γῆ πᾶσα ἀρετῆς ἐβλάστησε. πέμπτον ἠρόμην, τί παθὼν Ὅμηρος, τὸν Παλαμήδην καὶ οἶδεν. ἢ οἶδε μὲν, ἐξαίρει δὲ τὸν τῶδε ἐκ τοῦ λόγου. εἰ Παλαμήδης εἶπεν, ἐς Τροίαν καὶ ἦλθεν, ἐδὲ Τροία ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ ἀνὴρ σοφώτατός τε, καὶ μαχιμώτατος ἀπέφανεν, ὡς Ὀδυσσεῖ ἔδοξεν, καὶ ἐσάγεται αὐτὸν ἐς τὰ ποιήματα Ὅμηρος, ὡς μὴ τὰ ὀνείδη τοῦ Ὀδυσσέως ᾄδοι. καὶ ἐπολοφυρόμενος αὐτῷ ὁ Ἀχιλλεὺς, ὡς μείζω τε, καὶ καλλίω, νεωτάτω τε, καὶ πολεμικωτάτω, σωφροσύνῃ δὲ ὑπερβαλομένω πάντας, καὶ πολλὰ ξυμβαλομένω τοῖς Μούσαις, ἀλλὰ σὺ, ἔφη, Ἀπολλώνιε, σοφοῖς γὰρ τοῖς σοφοῖς ἐπιτήδεια, τῶν τε τάφων ἐπιμεληθῆναι, καὶ τὸ ἄγαλμα τὸ Παλαμήδους ἀνάλαβε, φαύλως ἐρριμμένον. κεῖται δὲ ἐν τῇ Αἰολίδι, κατὰ Μέθυμναν πλησίον ἐν Λέσβῳ. ταῦτα εἰπὼν, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὰ περὶ νεανίαν τὸν ἐν Πάρῳ, ἀπῆλθε ξὺν ἀστραπῇ μετρίᾳ· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλεκτρυόνες ἤδη ᾠδῆς ἤπλοντο. τοιαῦτα μὲν τὰ ἐπὶ τῆς νεώς.

De philosophis inuentis in Phalero, & sacris Epidauriis, déque Hierophanta Antistite, atque adolescente dæmoniaco ab Apollonio liberato. CAP. VI.

ΕΣ δὲ τ Πφραιᾶ ἐαυλθυσας ωδὲ A μυσηείων ὥραν, ὅτε Αθηναῖοι πολυανθρωπόταλα Ελλήνων ωεάτοισιν, ἀὴφ ξωτεινας ἀπὸ τ νεὼς ἐς τ ἄσυ. ωεφιὼν ὁ, πολλοῖς τῶ φιλοσοφουύτων ἐνετύγχανε, Φάληρα ὁ καποδσιν· ὧν ἃ μὲν, γυμνοὶ ἐθέρονθο· καὶ γὰ τ μετόπωρ ἀὴλι τοῖς Αθηναίοις· ἃ δὲ, ἐν βιβλίων ἐαυύδαζ· οἱ δὲ ἀπὸ σώματος ἤσκηθο· ἃ δὲ, ἤειζον. ωρὸς δὲ B ἀδεὶς αὐτόν· ἀλλὰ τεκμηράμενοι παύτες ὡς εἴη Απολλώνι, ξωανεςρέφοντό τ, ἐ ἠασάζονθο χαίροντες. νεανίσκοι ὁ ὁμῦ δέκα ωεϊτυχόντες αὐτῶ, νὴ τὸν Αθηνᾶν ἐκείνω ἔφασαν, ἀνατείναντες τὰς χεῖρας ἐς τὸν ἀκρόπολιν, ἡμεῖς δὲ τὸ ἐς Πφραιᾶ ἐβαδίζομεν, πλυσόμενοι ἐς Ιωνίαν παρά σε. ὁ ὁ, C ἀπεδέχεθο αὐτῶν, νὴ ξυγχαίρειν, ἔφη, φιλοσοφοδσιν. ἦν μὲν δὴ Επιδαυρίων ἡ ἡμέρα· τὰ ὁ Επιδαύρια, μεθ ωέσπρησίν τε, νὴ ἱερεῖα, δδῦρο μυεῖν Αθηναίοις πάτριον ἀπὸ θυσία δδυτέρᾳ· τοὐτ ὁ ἐνόμισαν Ασκληπιοῦ χ ἐμνήσαν ἕνεκα, ὅτι δὴ *ἐμνήσανθο αὐ ἥκοντα Επιδαυρόθεν ὀψὲ μυσηείων· ἀμελήσαντες ὁ ἡ πολλοὶ τ μυείας, ωερὶ D Απολλώνι εἶχον. νὴ τῦτ ἐαυύδαζον μᾶλλον, ἢ τὸ ἀπελθεῖν τετελεσμένοι. ὁ ὁ, ξυνέσεσθαι μὲν αὐτοῖς αὖθις ἔλεγεν, ἐκέλθυσε δὲ ωρὸς τοῖς ἱεροῖς τότ χίνεσθ· νὴ γὰ αὐτὸς μυεῖσθ.

DIGREDIENS inde in Piræum mysteriorũ tempore, quæ summa totius Græciæ frequentia Athenienses celebrant, in vrbem venit. Procedens autem philosophos complures inuenit, qui in Phalerum descenderant: quorum aliqui nudatis corporib. ad solem sese calefaciebãt (est enim Athenarum ciuitas autumni tempore ad solem bene exposita) nonnulli autẽ legendis libris incumbebant: quidam orando sese exercebant: alij verò differẽdo, quid in quaque re veritatis esset inquirebant: nemo tamẽ ad ipsum accessit: sed coniectantes Apollonium esse, in eum vertebãtur, & lætè ipsum salutabant. Adolescentes verò decem simul obuiam illi currentes, & manus simul ad arcem tendentes, per ipsam dixere, Palladem, nos paulopost venire in Piræum statueramus, vt ad te in Ioniam nauigaremus. Eos humanè, benignéque susceptit Apollonius: dixítq. se vehementer philosophantib. congratulari. Erat fortè Epidauriorũ dies. Epidauria autẽ sacra, quæ Athenis celebrantur *super hostia altera*, & nomine, & sacerdotum cultu similia sunt iis, quæ in Epidauro fiunt. Athenis autem (vt sermo est) sacrificia illa *sic peragi* consuetum est; quod Æsculapij causa statuerunt, quem aliquando iam peractis mysteriis ex Epidauro venientem sacris initiarunt. Cùm plurimi Apollonio circunstantes curam sacrorum omitterent, magísque de illo videndo, audiendóque, quàm de se expiandis essent solliciti: ipse ad eos conuersus, aliáq. collocuturum, pollicitus, tunc sacris operã dare illos iussit, & se sacris initiari velle dixit.

Verùm ſacrorum antiſtes, quem illi Hierophantem appellant, illum ſacris admittere noluit, afferens nunquam ſe initiaturum eſſe hominem incantatorem, *nec Eleuſinem patefacturum ei qui purus à dæmonibus non eſſet.* Apollonius nihil propterea deiectus animo: Maximum, inquit, eorum, in quibus accuſari poſſem, omiſiſti, quòd cùm de ſacris, arcaniſque myſteriis multò plura, & ſecretiora, quàm tu, cognoſcam: tamen ad te tanquam ſapientiorem initiandus acceſſerim. Cùm omnes qui aderant reſponſionẽ illam conſtanter, apertéque factam laudarent, & ſacrorum antiſtes odioſum ſe, moleſtúmque omnibus eſſe animaduerteret, quòd illum ſacris prohibuiſſet, mutata voce, Initiare, inquit, vir enim ſapiens eſſe videris. Tunc Apollonius: Ego certè paulò poſt initiabor, & digito quendam ex circunſtantibus notans: Ille, inquit, me initiaturus eſt: diuinatione quadam præmonſtrans eum, qui antiſtes templi futurus erat, quod poſt annum quartum euenit. De orationibus autem, quas plurimas Athenis habuit, eas duntaxat ſe ſcripſiſſe Damis narrat: quæ magis neceſſariæ de rebus grauioribus habitæ ſunt. Et quoniam Athenienſes amatores ſacrorum eſſe cognouit, primò de ſacrificiis diſſeruit, oſtendens, quod cuique Deo ſacrificium proprium eſſet, quáque diei, aut noctis hora ſacrificari oporteret: & rurſus cuinam Deorum hoſtiis, aut libationibus, aut ſupplicationibus eſſet ſacrificandum. Inuenitur etiam Apollonij libellus, in quo verba ipſa poſita ſunt, quibus ad horum ſingula peragenda vtendum eſt. Quæ quidẽ cùm pro ſcientia, humanitatéq. illa Athenienſes edocuerit, tum accuratius id fecit, vt antiſtitem redargueret eorum, quæ ſibi contu-

A ὁ δὲ Ἱεροφαντης, καὶ ἐβούλετο φράζειν τὰ ἱερά, μὴ χρῆναι αὐτὸν ποτε μυῆσαι γόητα, μηδ' ἐπὶ τῷ Ἐλευσῖνα ἀνοῖξαι ἀνηφόρῳ μὴ καθαρῷ τὰ δαιμόνια. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, οὐδὲν τοῦτο τούτων ἕνεκα ἀμοῖρον, οὔπω, ἔφη, τὸ μέγιστον, ὧν ἐγὼ ἐγκληθείλω αὖ, εἴρηκας, ὅτι φρονεῖ τελετῆς πλείω ἢ σὺ γιγνώσκω· ἐγὼ δὲ
B ὡς παρὰ σοφώτερον ἑμαυτὸν μησόμενος ἦλθον. ἐπαινεσάντων δὲ τῶν παρόντων ὡς ἐῤῥωμένως, καὶ παρεμφρονέστερον ἀπεκρίνατο, ὁ μὲν Ἱεροφαντης, ἐπειδὴ ἀξιόργων αὐτὸν οὐ φίλα τοῖς πολλοῖς ἐδόκει θεᾶσθαι, μετέβαλε τὸν τόνον· καὶ μυοῦ, ἔφη· σοφὸς γάρ τις ἥκειν ἔοικας. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, μυήσομαι, ἔφη, αὖθις· μυήσει δέ με ὁ δεῖνα· προσγνώσει χρώμενος, ἐς ὃν μετ' ἐκεῖνον
C Ἱεροφαντῆσαι; ὃς μετὰ τέτταρα ἔτη τοῦ ἱεροῦ προῆκτο. τὰς δὲ Ἀθήνησι διατριβὰς, πλείστας μὲν ὁ Δάμις γράφεσθαι φησὶ τῷ ἀνδρὶ, χαλεπὰς δὲ οὐ πάσας, ἀλλὰ τὰς ἀναγκαίας τε, καὶ οἷαι μεγάλων ἀπουδαδείσας. τὸν μὲν δὴ πρῶτον διάλεξιν, ἐπειδὴ φιλοθύτας τοὺς Ἀθηναίους εἶδεν,
D ὑπὲρ ἱερῶν διελέξατο, καὶ ὡς αὖ τις ἐς τὸν ἑκάστου τῶν θεῶν οἰκεῖον, καὶ πότνια τὴν ἡμέρας τε, καὶ νυκτὸς, ἢ θύοι, ἢ σπένδοι, ἢ βύχοιτο. καὶ βιβλίῳ Ἀπολλωνίου προστυχεῖν ἔστιν, ἐν ᾧ ταῦτα τῇ ἑαυτοῦ φωνῇ ἐπιδιδάσκει. δῆλον δὲ ὅτι ταῦτα Ἀθήνησι πρῶτον μὲν ὑπὲρ σοφίας αὐτὸς τ', κἀκείνων, εἶτ' ἐλέγχων τὸν Ἱεροφάντην, δι' ἃ βλα-

σφήμως τε, καὶ ἀμαθῶς, εἶπε· πῶς γὰρ ἔτι ὠήθη, τὰ δαιμόνια μὴ καθαρὸν εἶ Ⓜ φιλοσοφοῦντα ὅπως Ⓓ θεοὶ θεραπεύτεοι; διαλεγομένου ὁ αὖ περὶ τῶ σπένδειν, ἐρρέπετο μὲν τῷ λόγῳ μειρακιον τῆς ἁβρῶν οὕτως ἀσελγὲς νομιζόμενον, ὡς γενέσθαι ποτὲ καὶ Ἀμαζόναν ἄζιμα· πατρὶς δὲ αὐτῷ Κέρκυρα ἦν, ἣ ἐς Ἀλκίνοου ἀνέφερε Ⓜ ξένον τῶ Ὀδυσσέως, Ⓜ Φαίακα· καὶ δὴ μὲν δὴ ὁ Ἀπολλώνιος περὶ τῶ σπένδειν· ἐκέλευε ὃ μηδὲ πίνειν τῶ ποτηρίου τούτου, φυλάττειν δὲ αὐτὸ τοῖς θεοῖς ἀγιασθέντον τ, καὶ ἄποζον. ἐπεὶ ὃ ἦν ὥπα ἐκέλευσε τῷ ποτηρίῳ ποιεῖσθαι, καὶ σπένδειν κῆ τὸ οὖς, ἀφ' οὗ μέρους ἥκιστα πίνουσιν ἄνθρωποι, τὸ μειρακιον κατεσκέδασε τῶ λόγου πλατεῖ τ, Ⓒ ἀσελγῆ γέλωτα. ὁ δὲ, ἀναβλέψας ἐς αὐτὸ, οὐ σὺ, ἔφη, ταῦτα ὑβρίζεις, ἀλλ' ὁ δαίμων, ὃς ἐλαυνόμενός σε καὶ εἰδότα. ἐλελήθει δὲ ἄρα δαιμονῶν τὸ μειρακιον· ἐγέλα τε γὰρ ἐφ' οἷς οὐδεὶς ἕτερος, Ⓒ μετέβαλεν ἐς τὸ κλάειν, αἰτίαν οὐκ ἔχον· διελέγετό τε πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ᾖδε. καὶ Ⓓ μὲν πολλοὶ, πλὴν νεότητα σκιρτῶσαν ὤοντο σμφέρειν αὐτὸ ἐς ταῦτα· ὁ δὲ ὑποκείνετο ἄρα τῷ δαίμονι, καὶ ἐδόκει παροινεῖν, ἀ ἐφρόνει τότε, ὁρῶντος τ ἐς αὐτὸ τὸν Ἀπολλωνίου· δεδοικότως τε, καὶ ὀργίλως φωνὰς ἠφίει τὸ εἴδωλον, ὁπόσαι κλαιομένων τε, Ⓒ τρεβλουμένων εἰσίν· ἀφέξεσθαί τε τοῦ μειρακίου ὤμνυ, καὶ μηδενὶ ἀνθρώπῳ ἐμπεσεῖσθαι. τῶ δὲ, οἷ δεσπότου πρὸς ἀνδρά-

A meliosè, temerariéque obiecerat. Quis enim à dæmonibus liberum non putet hominem de cultu, religioneq. Deorum philosophantem? Cùm de libationibus faciendis aliquando disputaret, fortè adolescens aderat mollis, ac deliciis fluens, adeóque lasciuus, ac petulans, vt Amazonum cantibus *traductus fuerit*. Erat autem patria Corcyrensis: genus verò in Phæacem Alcionum Vlyssis hospitem referebat. De libatione igitur, vt diximus, di-
B sputans Apollonius, iubebat homines tali, aut tali potione abstinere, & eam intactam, purámque Diis immortalibus conseruare. Cúmque dixisset potionem quandam auribus esse sacrificandam, eiúsque libationem per aures faciendam, cùm ea corporis parte homines bibere non possint: adolescens in cachinnum prorupit tam profusè ridens, vt omnes, qui aderant, in se conuer-
C teret. Tunc illum respiciens Apollonius: Non tu, inquit, hanc mihi contumeliam affers, sed dæmon, qui te inscium hoc pacto vexat. *Detineri* autem à dæmone adolescens *se nesciebat*; & de his vtique ridebat, de quibus alius nemo risisset: quandoque autem in *ploratum* risum vertebat, cùm nulla subesset *lachrymandi* causa: interdum secum ipse loquebatur, aut cantabat. Horum omnium luxuriosam, & mollem *iuuentutem* esse causam homines arbitrabantur. Sed
D adolescens dæmonis *instinctu gesticulabatur*, *ac debacchari tum videbatur, cùm in illum furentem intueretur* Apollonius. Nunc enim timetis, nunc irascentis voces idolum emittens, & quales *flentium* esse solent, & eorum qui aliquo cruciatu torquentur, iurabat se adolescentem dimissurum, & in neminem alium intraturum. Apollonius autem verbis

in eum vtebatur, quibus domini contra ſeruos, vti ſolent, *verſipellem*, *callidum* ſceleſtum, impudentémque ipſum appellans, minaciter, iracundéque iubebat, vt ſigno aliquo ſui diſceſſus edito, adoleſcentem relinqueret: *Nimirum vt* ſtatuam quandam *deiiceret*: vnam *ex iis* denotans quæ in porticu regia, iuxta quam talia fiebant, poſitæ erant. His dictis ea ſtatua tum paulum primò nutans decidit. *Tumultum verò qui ſuper hac re exortus eſt, vtque cum admiratione cuncti plauſum ediderint, quis deſcribere quis poſſet?* Verùm adoleſcens, tanquam è graui ſomno excitatus, oculos terebat, &ad radios ſolis facie conuerſa, verecundia perfuſus eſt, quòd omnes in ſe reſpicientes animaduertit: nec vlterius petulans apparebat, neque toruè ſicut antea aſpiciens: ſed in propriam naturam reuerſus, non aliter, quàm ſi medicamentum aliquod pro recipienda ſalute bibiſſet: tum verſicoloribus, ac mollibus veſtimentis, cæteriſque deliciis depoſitis, parcitatem victus, & vile pallium complexus eſt, ſéque ad Apollonij vitam, moréſque contulit.

A ποδὸν ποικίλον, πανοῦργόν τε, καὶ αἰσχρὸν, καὶ τὰ τοιαῦτα ξυὼ ὀργῇ λέγοντος, καὶ κελεύοντος αὐτῷ ξυὼ τεκμηρίῳ ἀπαλλάττεσθαι· ⓦ δεῖνα, ἔφη, καταβαλὼν ἀνδριάντα· δείξας τινὰ τῶν παρεὶ τὸν βασίλφον ἑστώτων, ὃς ἦν ταῦτα ἐπεφάνητο· ἐπεὶ δὲ ὁ ἀνδριὰς ὑπεκινήθη πρῶτον, εἶτα ἔπεσε. ⓦ μὴν θόρυβός τ' ἦν τοῦτο, καὶ ὡς ἐκρότησαν ὑπὸ θαύμα-

B τος, τί ἂν τις γράφοι. τὸ δ' μετέφρενον ⓦ, ὥσπερ ἀφυπνίσαν, τούς τε ὀφθαλμοὺς ἔτριβε, καὶ πρὸς τὰς αὐγὰς τῦ ἡλίου εἶδεν, αἰδῶ τε ἐπαίσθετο, πάντων ἐς αὐτὸ ἐσβαμμένων· ἀσελγές τε οὐκ ἔτι ἐφαίνετο, οὐδὲ ἄπακτον βλέπων, ἀλλ' ἐπανῆλθεν ἐς τὴν ἑαυτῦ φύσιν, μεῖον οὐδὲν, ἢ εἰ φαρμακοποσίᾳ ἐκέχρητο· μεταβα-

C λὼν τε τῶν χλανιδίων, καὶ τῶν Λη-δίων, καὶ τῆς ἄλλης συβαρίδος, ἐς ἔρρωτα ἦλθεν αὐχμοῦ, καὶ τελέω-νος, καὶ ἐς τὰ τῦ Ἀπολλωνίου ἤθη ἀπεδύσατο.

Bacchanalia, & muliebres Athenienſium ornatus reprehenſos ab Apollonio. Tum cur Athenienſium & venti ſocij, & Boreas præter ventos ceteros maſculus, affinis eſſe dicatur. Sublatos præterea ab Apollonio crudeles Indos: hinc pro Achille legatum eſſe ad Theſſalos congregatos in Pylea ad Amphictyona celebranda: deinde de Lacedæmonijs, qui pro patria occubuere, deque Arcanane Megiſtia.

CAP. VII.

DICITVR etiam Apollonius Athenienſes increpaſſe propter Bacchanalia, quæ menſe Nouembri celebrant. Ipſe enim ſimplices cantus & modulationes quaſdã numeroſas in theatro audituros conuenire putabat, quales comœdiarum, tragœdiarúmve cantus eſſe ſolent.

Ἐπιπλῆξαι ὃ λέγεται περὶ Διονυσίων Ἀθηναίοις, ἃ ποιεῖται σοφίσιν, ἐν ὥρᾳ τῦ ἀνθεστηριῶνος· ὁ μὲν γὰρ μονῳδίας ἀκροασόμενος, καὶ μελοποιΐας, καὶ ῥαβδά-σεών τ', καὶ ῥυθμῶν, ὁπόσοι κωμῳδίας τε, καὶ τραγῳδίας εἰσὶν, ἐς τὸ θέατρον

ξυμφοιτᾶν ὤιετο. ἐπεὶ ὃ ἤκουσεν ὅτι αὐ
λῶ ὑποσημήναντος λυγισμοὺς ὀρχεῖν-
ται, καὶ μεταξὺ τῶν Ὀρφέως ἐποποιΐας
τε, καὶ θεολογίας, τὰ μὲν, ὡς ὧραι, τὰ δὲ,
ὡς νύμφαι, ὡς βάκχαι πρὸς τοῖσιν, ἐς
ἐπίπληξιν τούτων κατέσκη, καὶ παύσασθε,
εἶπεν, ὀρχούμενοι τοὺς Σαλαμινίους,
καὶ πολλοὺς ἑτέρους κειμένους ἀγαθοὺς ἄν
δρας· εἰ μὲν γὰρ Λακωνικὴ ταῦτα ὄρ-
χησις, οὔτε οἱ σφαπῶν· γυμνάζεσθε γὰρ
τῷ πολέμῳ, καὶ ξυνορχήσομαι. εἰ δὲ ἁ-
παλὴ, καὶ ἐς τὸ θῆλυ σωβύδουσα, τί φῶ
πρὸς τὸ ζηπαίων; ἀλλὰ γὰρ Μήδων ταῦ-
τα, ἢ Πρσῶν, καθ' ὑμῶν ὃ ἐσπέμψας τὰ ἀ-
ναθέντων ταῦτα, εἰ λίποισθε· κροκωτοὶ
δὲ ὑμῖν, καὶ ἁλουργία, καὶ κροκοβαφία τοι
αὐτη, πόθεν; ἀλλὰ γὰρ αἱ Ἀχαρναὶ ὧδε
ἐστέλλοντο, ἀλλ' ὁ κολωνὸς ὧδε ἵππευε.
καὶ τί λέγω ταῦτα; γυνὴ ναύαρχος σὺ
Καρίας ἐφ' ὑμᾶς ἔπλευσε μετὰ Ξέρξου·
καὶ ἦν αὐτῇ γυναικεῖον οὐδέν, ἀλλ' ἀν-
δρὸς στολὴ, καὶ ὅπλα· ὑμεῖς δὲ, ἀδρόσφροι
τε Ξέρξου γυναικῶν, ἐπ' αὐτοῦ στέλ-
λεσθε καὶ γέροντες, οἱ νέοι, τε ἐφηβικόν·
οἱ παλαι μὲν ὤμνυσαν ἀραυλα ποι-
οῦντες, ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθανεῖ-
σθαι, καὶ ὅπλα κτήσεσθαι. νυνὶ δ' ἴσως ὁμεῖς
ὑπὲρ τε πατρίδος βακχεύσειν, καὶ θύρ-
σον λήψεσθαι, κόρυν μὲν οὐδεμίαν
φέρων, γυναικομίμῳ δὲ μορφωμαι
τι Εὐριπίδου αἰσχρῶς διαπρέ-
πων. ἀκούω δὲ ὑμᾶς καὶ ἀνέμους γίγνε-
σθαι, καὶ Λύδια ἀνασείειν λέγεσθε, ἔπ-
πλα, μετεώρως αὐτὰ κολποῦντες. ἐδεῖ
δὲ ἄλλα τούτοις γε αἰδεῖσθαι ξυμμά-
χοις γε ὄντας, καὶ πνεύσαντας ὑπὲρ ἡμῶν
μέγα. μηδὲ Βορέαν κηδεστὴν γε

A Sed postquam audiuit ad sonum tibiæ illos saltare, & inter Orphei carmina, theologiámque, alios horarum, alios nympharum, alios baccharum habitu ornatos procedere: grauiter eos increpuit: Desinite, inquiens, Salaminicos tripudiando imitari, & plerosque alios iacentes *probos viros*. Si enim Laconica quædam esset hæc tripudiandi ratio; atque ipse quoque saltabo. *eia agite milites. sedenim exerceatis vos bello.* Sin
B autem est mollis, effœminatáque saltatio, quid habet cum trophęis commune? neque verò contra Medos, Persásve, sed contra vos ipsos, qui ea institutis, venient, si ea permanere sinetis; coccinæ, atque etiam purpureæ, croceæque vestes: vnde à vobis sumptæ? num neque Acarnanides mulieres ita exornentur, neque tam molliter colonus equitauerit. Sed quid ego talia commemoro, cùm mulier Caria Xerxis temporibus nauis cuiusdam præfecta contra
C vos nauigauerit nihil habens muliebris ornatus, sed virili stola & armis instructa? vos autem molliores estis, quàm Xerxis fœminæ, eosdem geritis ornatus, senes pariter ac iuuenes, quos Persarum impuberes gestare solent. Quondam tamen in agro pugnaturi iuratis pro patria potius esse morituros. Nunc autem, vt puto, iuratis vos pro patria bacchaturos, & thyrsum sumpturos.
D Qui enim & galeam ferre non potest, & formam imitatur muliebrem, vt inquit Euripides, is turpiter ornatur. Audiui verò vos & ventos fieri, & Lydiam agitare supellectilem in magnos sinus ipsam attollentes. Oportet autem ipsos venerari, præsertim cùm socij vestri sint, & pro vobis maximè spirent: neque Boream affinem vestrum,

qui maximè ventorũ omnium ma-
sculus est, fœminam facere decet.
Neque enim ipse Boreas Orithiam
amasset, si eam vidisset tripudian-
tem. Alius insuper error Athenis e-
mendatus est. Conueniens enim po-
pulus, in theatro quod in arce est,
gladiatores sese mutuò iugulantes
spectabat: magísque ibi tunc talia
exercebantur, quàm nunc Corinthi
fiat. Nam magnis pecuniis empti
nequam homines eò deducebantur:
ceu adulteri, seruorum captatores,
scortatores, marsupiorum incisores,
aliíque huiusmodi generis homi-
nes. Athenienses verò illos armán-
tes, certare simul iubebant. Hanc
itaque tam crudelem consuetudi-
nem illis abstulit Apollonius. Cùm
illum in concionem vocarent A-
thenienses, negauit se locum pol-
lutum, & cruore manantem intra-
re velle. Idémque per epistolam scri-
psit, dicens mirari se iamdudum,
quòd arcem Dea non deseruerit,
cùm vos tantùm ante oculos eius
humani sanguinis effundatis. Vide-
mini enim mihi cùm festa, quæ Pa-
nathenaica dicitis, celebraueritis,
non boues in sacrificio, sed homi-
nes mactare. Tu etiam, ô Bacche,
quo pacto post eiusmodi sangui-
nem in theatrum venis, vbi sapien-
tes Athenienses libando tibi sacri-
ficant? abi igitur, & tu Dionysi. Pu-
rior enim sanctiórque Cythæron est.
Hæc sunt, quæ memoratu digna
putaui ex iis, quæ tunc Athenis philo-
sophatus est Apollonius. Post ad
Thessalos legatus pro Achille pro-
fectus est, cùm illi conuentum in
Pylæa celebrarent, vbi Amphictyo-
nica etiam peragere consueuerunt.
Thessali itaque auditis quæ Achillis
nomine ab Apollonio nuntiaban-
tur, decreuere, vt circa sepulchrum
eius consueta sacra instaurarentur.

A ὄντα, ⸫ παρὰ παντας τοὺ ἀνέμους
ἀρσενα, ποιεῖσ θῆλυ· οὐδὲ γὸ τῆς
Ὠρειθυίας ἐρασὴς ἂν ποτε ὁ Βορέας
ἐγένετο, εἰ κἀκεινίνω ὀρχουμένω εἶ-
δε. διωρθοῦτο ὃ κἀκεῖνο Ἀθηναῖοι. οἱ
Ἀθηναῖοι ξυνιόντες ἐς τὸ θέατρον τὸ
ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει, προσεῖχον σφαγαῖς
ἀνθρώπων, κὴ ἐπαιδεύοντο ταῦτα ἐκεῖ
B μᾶλλον, ἢ σὺν Κορίνθῳ νεῶ χρημάτων
τε μεγάλων ἐωνημένοι ἤγοντο μοιχοὶ,
⸫ ἀνδραποδισαὶ, πόρνοι, καὶ τοιχω-
ρύχοι, ⸫ βαλαντοτόμοι, ⸫ ἀνδραπο-
δισαὶ, καὶ τὰ τοιαῦτα ἔθνη· οἷσὶ ὁπλι-
ζῶ αὐτοὺ, κὴ ἐκέλευον ξυμπίπτειν.
ἐλαύνετο δὴ καὶ τούτων ὁ Ἀπολλώ-
νιος· κὴ καλούντων αὐτὸν ἐς ἐκκλη-
σίαν Ἀθηναίων, ἐκ ἂν, ἔφη, ἔρχε-
σθαι ἐς χωρίον ἀκάθαρτον, κὴ λύθρου
C μεστόν· ἔλεγε ὃ ταῦτα σὺν ὑποψίᾳ. κὴ
θαυμάζειν ἔλεγεν ὅπως ἡ θεὸς, οὐ κὴ
τὴν ἀκρόπολιν ἤδη ἐκλέλοιπε, τοσοῦτον
αἷμα ὑμᾶς περιεχόντων αὐτῆ. δο-
κεῖ τ γάρ μοι περιόντες, ὑπὲρ τὰ πα-
ναθήναια πέμπτε, μηδὲ βοῦς ἔτι,
ἀλλ' ἑκατόμβας ἀνθρώπων καταθύ-
ειν τῇ θεῷ. σὺ ὃ Διόνυσε, μὴ τοσοῦ-
τον αἷμα ἐς τὸ θέατρον φοιτᾶς· κἀ-
κεῖ σοι ἀνένδοτοι οἱ σοφοὶ Ἀθηναῖοι;
D μετάσηθι καὶ σὺ Διόνυσε. Κιθαιρὼν
καθαρώτερος. τοιάδε ὄρος τὰ ἀσυ-
δαιμόνητα τῶν φιλοσοφηθέντων Ἀθή-
νησιν αὐτῷ τότε. ἐπρέσβευσε δὲ κὴ πα-
ρὰ τοὺ Θετταλοὺς ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλ-
λέως κὴ τοῦ σὺν Πυλαίᾳ ξυλλόγοις,
σὺν οἷς ⓐ Θετταλοὶ τὰ ἀμφικτυονικὰ
πράττουσιν. οἱ ὃ, δείσαντες, ἐψηφίσαντο
ἀνανεοῦν τὰ προσήκοντα τῷ τάφῳ.

καὶ τὸ Λεωνίδου σῆμα τῶν Σπάρτου μονονοὺ προσέβαλεν, ἀγασθεὶς τὸν ἄνδρα, ἐπὶ ᾧ τὸν κολωνὸν βαδίζων, ἐφ' οὗ λέγονται Λακεδαιμόνιοι προσχωθῆναι τοῖς τοξεύμασιν, ἤκουσε τῶν ὁμιλητῶν διαφερομένων ἀλλήλοις, ὅ, τι εἴη τὸ ὑψηλότατον τῆς Ἑλλάδος. προσῆκε δὲ ἡ ὄψις τὸν λόγον ἡ Οἴτη τὸ ὄρος, ἐν ὀφθαλμοῖς οὖσα. ἐκ δὴ τούτων ἐπὶ τὸν λόφον, ἐγώ, ἔφη, τὸ ὑψηλότατον τοῦτο ἡγοῦμαι. καὶ γὰρ σὺν ταῦτα ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀποθανόντες, αὐτανήγαγον αὐτὸ τῇ Οἴτῃ, καὶ ὑπὲρ πολλοὺς Ὀλύμπους ἦραν· ἐγὼ δὲ, ἄγαμαι μὲν καὶ τούσδε τοὺς ἄνδρας, τὴν Ἀκαρνᾶνα Μεγιστίαν, καὶ σὺν τούτων. ἃ γὰρ πεισομένους ἐγίγνωσκε, τούτων ἐπεθύμησε κοινωνῆσαι τοῖς ἀνδράσιν, οὐ τὸ ἀποθανεῖν δείσας, ἀλλὰ τὸ μὴ μετὰ τοιῶνδε τεθνάναι.

A Leonidæ quoque Spartiatæ ſtatuam amplexus eſt Apollonius ob *admirationem*, qua virum talem *proſequebatur*. Veniens autem ad tumulum, vbi ſagittis confoſſi Lacedæmonij perhibentur, familiares ſuos inter ſe diſſidentes, diſputantéſque audiuit, quiſnam totius Græciæ locus eſſet altiſſimus. Huius autem diſputationis occaſionem dederat mõs Oeta ante eorum oculos poſitus. Conſcendens autem collem, quem diximus, Apollonius: Ego, inquit, B hunc omnium altiſſimum cenſeo. Namque in eo libertatis cauſa occubuere, æqualem illum Oetæ reddiderunt, & ſupra plures Olympos extulerunt. Ego autem viros iſtos colo, & veneror, & cum ipſis vna Acarnanem Megiſtiam. Quæ enim illos pro patria pertuliſſe audiuit, eorundem ſe fieri participem exoptauit.

Viſitaſſe Apollonium omnia Græcorum delubra, vt Dodonæum, Pythicum, Amphiarai, Trophonij, Muſarum in Helicone. Tum de portu Lechæo. Quidque de Sectione Iſthmi vaticinatus fuerit Apollonius, & quod poſtea aggreſſus eam Nero, deſtiterit ab incœptis, & quare deſtiterit. Inde de Demetrio philoſopho: de Phauorini orationibus. De Menippo quodam amanti vnam è Lamiis, quæ ſe in formoſiß. mulieris corpus transformauerat: vtque ab Apollonio publicè liberatus fuerit.

CAP. VIII.

ΕΠεφοίτησε δὲ καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς ἱεροῖς πᾶσι τῷ τε Δωδωναίῳ, καὶ τῷ Πυθικῷ, καὶ τῷ ἐν Ἀβαῖς· ἐς Ἀμφιαρεών τε, καὶ Τροφωνίου ἐβάδισε, καὶ ἐς τὸ Μουσεῖον τὸ ἐν Ἑλικῶνι ἀνέβη. φοιτῶντι δὲ ἐς τὰ ἱερὰ, καὶ διορθουμένῳ αὐτὰ, ξυνεφοίτων μὲν οἱ ἱερεῖς, ἠκολούθουν δὲ οἱ γνώριμοι, λόγων τε κρατῆρες ἴσαντο, καὶ ἡρύοντο αὐτῶν οἱ διψῶντες. ὄντων δὲ καὶ Ὀλυμπίων,

D PEragrauit etiã Apollonius totius Græciæ tẽpla, & oracula. Acceſſit namq. ad Dodonæũ templum, & Pythicũ, & quod eſt in Abis, Amphiarai quoq. & Trophonij templa vidit. Aſcendit etiam ad Muſarum templũ in Helicone poſitum: cúmq. ſingulorum templorum ſacra perquireret, & ſi qua opus eſſet, emendaret, tẽplorum ſacerdotes vnà proficiſcebãtur, & familiares eius, quos dulcedine ſermonum, voluptatéq. ſaturabat. Cùm ludorũ Olympiorũ tempus luſtraret,

Helien-

Elienſéſque ipſum per legatos ad communionem certaminis inuitarent: Videmini mihi, inquit Apollonius Olympiorum gloriam diminuere: qui legationib. auertere tentetis eos, qui ſponte ſua eò ſunt profecturi. Cùm in Iſthmo conſtitiſſet aliquando, & mare Lechæo portui circumpoſitum mugiret: Is, inquit, terræ vertex ſcindetur forſitan: ego tamen magis credo non ſciſſum iri. Hæc autem dixit iam prænoſcens non futuram Iſthmi ſectionē, quam poſt annos ſeptem facere cogitauit Nero: qui relicta regia in Græciam venit præconiis Olympiis, Pythiíſque ſe ſubiiciens, quamuis Iſthmia etiam vicerit. Erant autem eius victoriæ Citharœdorum, & præconū. Vicit etiam tragœdos in Olympiis, & tunc de Iſthmo reſcindendo dicitur cogitaſſe, vt ipſum nauibus peruium redderet, atque Adriaticum Ægæo miſceret, ne naues omnes ſupra Maleam nauigarent, ſed multæ per eum, quem ſcidiſſet locum, veherentur, nauigationis circuitum euitantes. *Quem verò Apollonij vox oracularis exitū habuit? nimirum* ſciſſio à Lechæo Corinthiorum portu incœpta, ſtadia fermè quatuor cōtinenter proceſſit. Deſtitit autem ab incœptis Nero, vt quidam tradunt, quòd Ægyptij philoſophi dixerunt fore, vt commiſta maria, & diffuſum quod circa eſt Lechæum pelagus Æginam delerent. Alij quòd innouationes aliquas erga imperium timuerit. Tale igitur fuit, quod de de Iſthmi ſciſſione prædixit Apollonius, fore vt ſcinderetur, vel forſitan non ſcinderetur. Erat eo tempore Corinthi philoſophus, nomine Demetrius, omnem Cynicorum diſciplinam complexus: cuius Phauorinus in ſuis orationibus honorificè meminit. Is cùm erga Apollo-

A καλέντων αὐτ Ηλείων ἐπὶ κοινωνίαν τ ἀγῶνος, δοκεῖτέ μοι, ἔφη, διαβάλλειν τ τ Ολυμπίων δόξαν, προσφῶν δεόμενοι πρὸς τὰς αὐτόθι ἥξον τας. χθομδώδ ὃ κ τὸν Ισθμὸν, μυκησάμδης τ ὑπὸ τὸ Λέχαιον θαλάττης, δοκῶ, εἶπεν, ὁ αὐχὴν τῆς γῆς, τετμήσε μᾶλλον ὃ ἴσ. εἰκὸς ὃ αὐτὸ κ ἔτο πρόρρησιν τ σμικρὸν ὕσερον ποιεῖ τ Ισθμὸν

B τομῆς, ὡς μ ἔτη ἑπτὰ Νέρων διανοήθη τὰ μὲ βασίλεια καλιπὼν, εἰς τ Ελλάδα ἀφίκετο, κηρύγμασιν ὑποθέσων ἑαυτ Ολυμπικοῖς τ, κ Πυθικοῖς· νίκα ὃ ἐν Ισθμοῖ. αἱ ὃ νίκαι πᾶσ, Κιθαρῳδίας, ἐν κήρυκες. νίκα ὃ κ τραγῳδοὺς ἐν Ολυμπίᾳ. τότ λέγε ἐν τ περὶ τ Ισθμὸν καινοτομίας ἄψασθ, ποιεῖ πλεῖν αὐτὸν ἐργαζόμδος, κ τ Αἰγαῖον

C τῷ Αδρίᾳ ξυμβάλλων, ὡς μὴ πᾶσαι ναῦς ὑπὲρ Μαλέαν πλέοι, νομίζοιντό τ αἱ πολλαὶ κ τ ῥήγμασος, ξωτεμνόσας τὰς περιβολὰς τ πλῶ. πῆ ὃ ἀπέβη τὸ τ Απολλωνίε λόγιον, ἡ ὀρυχὴ πλεῖ ἀρχεῖ ἀπὸ Λεχαίε λαβοῦσα. σταδία μὲν ἔβη ἴσως τέτταρα, ξυνεχῶς ὀρυττόντων. φεῖν ὃ λέγε Νέρωνα τ τομεῖ· ἐν μὲ, Αἰγυπτίων φιλοσοφησάντων αὐτῷ τὰς θαλάττας, κ τὸ ὑπὲρ Λεχαίε πέλαγος ὑπερχυθὲν, ἀφανιεῖν εἰπόντων τ αἴγιναν· οἱ ὃ, νεωτερισμὸν περὶ τὴν ἀρχὴν δείσαντα. τοιάδε μὲ δὴ τ Απολλωνίε, τὸ τ Ισθμὸν τμήσεσθ, κ ἐ τμήσεσθ· ἐν Κορίνθῳ ὃ φιλοσόφων ἐτύγχανε τότ Δημήτριος, ἀνὴρ ξωφλήφως ἅπαν τὸ ἐν κυνικῇ κράτος· ὃ Φαβωρῖνος ὕσερον ἐν πολλοῖς τ ἑαυτ λόγων, κὶ ἀγλωνῶς ἐπεμνήσθη. παθὼν ὃ περὶς τ

Ἀπολλώνιον, ὅπερ φασὶ τὸν Ἀντισθένη τῷ τε Σωκράτους σοφίαν παθεῖν, εἵπετο αὐτῷ μαθητῶν· καὶ προσκείμενος τοῖς λόγοις· καὶ τῶν αὐτῷ γνωρίμων τοῦ εὐδοκιμωτέρους, ἐπὶ τὸν Ἀπολλώνιον ἔτρεπεν· ὧν ἦν Μένιππος ὁ Λύκιος, ἔτη μὲν γεγονὼς πέντε, καὶ εἴκοσι, γνώμης δὲ ἱκανῶς ἔχων, τὸ σῶμα δὲ κατεσκυαζμένος. ἐφαίνετο οὖν αὐτῷ ἀθλητὴς καλῶς, καὶ ἐλευθερίῳ τὸ εἶδος· ἐρᾶσθαι δὲ τὸν Μένιππον οἱ πολλοὶ ὤοντο ὑπὸ γυναικὸς ξένου. τὸ δὲ γύναιον, καλή τε ἐφαίνετο, καὶ ἱκανῶς ἁβρά, καὶ πλουτεῖν ἔφασκεν. οὐδὲν δὲ τούτων ἄρα ἀπεχρῶς ἦν, ἀλλὰ ἐδόκει πάντα. καὶ γάρ ποτε ὁδὸν τὴν ἐπὶ Κεγχρείας βαδίζοντι αὐτῷ μόνῳ φάσμα συντυχόν, γυνὴ τὴν ἐσθῆτα, καὶ χεῖρα ξυνῆψεν, ἐρᾶν αὐτοῦ πάλαι φάσκουσα. Φοινίσσα δὲ εἶναι, καὶ οἰκεῖν ἐν προαστείῳ τῆς Κορίνθου, τὸ δεῖνα εἰπόσα προάστιον. ἐς ὃ ἑαυτὴν, ἔφη, ἀφικομένῳ, ᾠδή τε ὑπάρξει ἐμοῦ ἀδούσης, καὶ οἶνος, οἷον οὔπω ἔπιες· καὶ οὐδὲ διατεραίνης συνοχλήσει σε. βιώσομαι δὲ καλή, ξὺν καλῷ. τούτοις ὑπαχθεὶς ὁ νεανίας· πῶς μὴ γὰρ ἄλλως φιλοσοφίαν ἐῤῥωτο, τῶν ὄντων ἐρωτικῶν, ἥπτητο· ἐροίτησε πρὸς ἑαυτὸν αὐτὴν. καὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἐθάμιζεν, ὥσπερ παιδικοῖς, οὔπω ξυνιεὶς τὸ φάσματος. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἀνδριαντοποιοῦ δίκην ἐς τὸν Μένιππον βλέπων, ἐζωγράφει τὸν νεανίαν, καὶ ἐθεώρει. καταγνοὺς δὲ αὐτὸν, οὐ μέντοι, εἶπεν, ὁ καλός γε, καὶ ὑπὸ τῶν καλῶν γυναικῶν θηρεύομενος, ὅφιν θάλπεις,

nium ita esset affectus, sicut olim Antisthenem erga Socratis sapientiã ferunt fuisse dispositum, discendi causa Apollonii sequebatur, eius verba diligẽter obseruans: amicos insuper, familiarésq. suos ad audiendũ Apollonium compellebat: inter quos fuit Menippus Lycius, annos natus circiter viginti, & quinque: ingenio satis potens, corpore verò egregiè exercitatus; ita vt formosi Athletæ, liberalísq. speciem præ se ferret. Hunc à peregrina muliercula pleriq. amari putabãt. Mulier verò satis pulchra, mollísq. apparebat, & diuitiis supra modum abundans: quæ artificiosè, & ostentationis tantùm causa simulabãtur. Fuerat autem eius familiaritatem hoc modo consecutus Menippus. Cùm aliquando solus Corintho ad Cenchræas proficiscereturr, phantasma quoddam illi occurrit, quod se in mulieris speciem formauerat, atque manu apprehendens Menippum, iamdudum, inquit, se illius amore teneri: esse autẽ se genere Phœnissam, & in suburbano quodam iuxta Corinthum habitare; idq; etiam digito mõstrauit, dixítq. si vesperi eò ad me veneris, me cantantẽ audies, & vinum bibes, quale antea nunquã bibisti: neque te riualis turbabit vllus. Pulchra enim pulchro contenta viuã, & moriar. His blandiciis allectus adolescẽs in reliqua philosophia satis validus, amoribus tamen resistere impotens: vesperi ad mulierem venit: ac frequenter deinceps tanquam ad suas delicias veniebat ad mulierem, nondum quale id esset phantasma cognoscens. Hæc verò animaduertens Apollonius primò statuarij instar Menippum intuitus, diligenter ipsum designabat, & contemplabatur: vbi verò illũ satis agnouisse visus est: O pulcher, inquit, & à pulchris mulieribus expetite, serpẽtem foues,

& te ſerpens fouet. Cùm talia verba Menippus admiraretur: Hoc propterea dixi, Apollonius inquit, quoniam mulierem habes, quæ vxor tua non eſt: quid verò, an te amari ab illa putas? Certè per Iouem, inquit, quandoquidē me vehementer amat. An igitur, inquit Apollonius, eā tibi connubio iunges? Iungam, reſpondit ille: gratiſſimū eſt enim amantē *ducere*. Quando igitur, inquit Apollonius, futuræ nuptiæ ſunt? Ille autem: Cito, inquit, imò verò cras fortaſſe. Obſeruās igitur conuiuij tempus Apollonius, cùm iam qui inuitati fuerant, conueniſſent, & ipſe eodem accedēs, Vbinam, inquit, mulier eſt, cuius cauſa cōuiuium celebraturi conueniſtis? Tūc Menippus: Propè abeſt, inquit: atq; hæc dicens, cùm paulùm erubuiſſet, ſurrexit. Tūc Apollonius, Argentū hoc, inquit, & aurum, ceteráq. domus huius ornamenta, tuáne, an mulieris ſunt? Mulieris, inquit ille. & ſemilaceram, craſſámq. veſtem oſtendens, Talia quædam mea ſunt, inquit, ornamenta. Tunc ad eos, qui aderant, cōuerſus Apollonius, Tarantíne, inquit, hortos vidiſtis? qui apparent aliquid eſſe, cùm non ſint? *Apud Homerum ſanè, dixerunt. non enim* in infernum deſcēdimus. Tale certè, inquit, hunc omnem ornatum exiſtimetis oportet. Neq. enim quæ apparet materia illa ſubeſt, ſed materiæ duntaxat opinio eſt, & imago, vt autem verum eſſe agnoſcatis, quod dico, bona hæc ſpōſa vna eſt ex numero Lamiarū, quas aliqui laruas, aliqui lemures appellant. Sunt autem ad amorē, & Venerem pronæ, & humanas carnes vehementer expetunt, venereorum cupidine *agitant* eos, quos cupiunt poſtea deuorare. Illa hæc audiens, Age, inquit, meliora loquere: ſéque eius dictis offenſam, ac perturbatam demonſtrans, in philoſophos paulò mordacius inuecta eſt, *quaſi ſemper nugarentur*. Vbi verò aurea pocula;

A

B

C

D

κὴ σὲ ὄφις. θαυμάσαντος ὁ τὸν Μενίππου, ὅτι γυνή σοι, ἔφη, ἔστιν, οὐ γαμετή, εἶπε. τί δὲ, ἦ γὰρ ὑπ' αὐτῆς ἐρᾷσθαι; νὴ Δί', εἶπεν, ἐπειδὴ διάκειται πρός με ἐρῶσα. καὶ γήμαις δ' ἂν αὐτὴν, ἔφη; χάριεν γὰρ ἂν εἴη τὸ ἀγαπῶσαν γῆμαι. ἤρετο οὖν πηνίκα ⓐ γάμοι. θερμοὶ, ἔφη, καὶ ἴσως αὔριον ⓑ. ἐπιφυλάξας οὖν τὸν τοῦ συμποσίου καιρὸν ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ ἐπισὰς τοῖς δαιτυμόσιν ἤρετο ἤνοισι, ποῦ, ἔφη, ἡ ἄβρα, δι' ἣν πίνετε; σύνταττα, εἶπεν ὁ Μενίππω. ἅμα ὑπανίσταται ἐρυθριῶν. ὁ γὰρ ἄργυρος, καὶ χρυσὸς, καὶ τὰ λοιπὰ, οἷς ὁ ἀνδρῶν κεκόσμηται, πότερον γυναικὸς, ἔφη. τάδε γὰρ τοσαῦτα, δείξας ⓒ ἑαυτὸν τείβωνα· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, σὺ Ταντάλου κήπους, ἔφη, εἶδετε, ὡς ὄντες, καὶ εἰσί; ναὶ Ὀμήρῳ γε ἔφασαν. οὐ γὰρ ἐς ἅιδου γε καταβάντες, ταῦτ', ἔφη, ἅ τουτονὶ ⓓ κόσμον ἠγεῖσθε· οὐ γὰρ ὕλη ἐστὶν, ἀλλὰ ὕλης δόξα. ὡς δὲ γιγνώσκοιτε ὃ λέγω, ἡ χρηστὴ νύμφη, μία τῶν ἐμπουσῶν ἐστιν, ἃς Λαμίας τε, καὶ μορμολυκίας ⓔ πολλοὶ ἠρῶνται. ἐρῶσι δ' αὐτῆς· καὶ ἀφροδισίων μὲν, σαρκῶν γε καὶ μάλιστα ἀνθρωπείων ἐρῶσι, καὶ πάλαι τοῖς ἀφροδισίοις, οὓς ἂν ἐθέλωσι δαίσασθαι. ἡ δ', οὐφήμει ἔλεγε, καὶ ἄπαγε. καὶ μυσάττεσθαι ἐδόκει, ἃ ἤκουε· καὶ που ἀπέσκωπτε τοὺς φιλοσόφους ὡς ἀεὶ ληρούντας. ἐπεὶ μὲν τοι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ;

καὶ ὁ δοκῶν ἀργυρᾶ, ἀνεμιαῖα ἠλέγχθη, καὶ διέπτη τῶν ὀφθαλμῶν πάντα, οἰνοχόοι τε, καὶ ὀψοποιοὶ, καὶ ἡ τοιαύτη θεραπεία πᾶσα, ἠφανίσθησαν, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀπολλωνίου, δακρύσαι ἐώκει τὸ * φάσμα, καὶ ἐδεῖτο μὴ βασανίζειν αὐτὸ, μηδὲ ἀναγκάζειν ὁμολογεῖν ὅ, τι εἴη. ἐπικειμένου δὲ, καὶ μὴ ἀνιέντος, ἐμπουσά τε εἶη, ἔφη, καὶ παίνειν ἡδοναῖς τὸν Μένιππον ἐς βρῶσιν τοῦ σώματος. τὰ γὰρ καλὰ τῶν σωμάτων, καὶ νέα, σιτεῖσθαι νόμιζον, ἐπειδὴ ἀκραιφνὲς αὐτοῖς τὸ αἷμα.

* Φαντασμα

A & quod videbatur argentum inania, ventosaque ostensa ab oculis euanuere, pincernæque, & coqui, ac reliqua familia ab Apollonio conuicta disparuit: Lamia lachrymanti similis rogabat Apollonium, ne se torqueret, néve quid esset fateri cogeret. Cumque ille acriter instaret, neque eam se dimissurum assereret, tandem sese Lamia cõfessa est, & voluisse Menippum voluptatibus explere, vt eius postea corpus deuoraret. Consueuisse enim pulchrorum & iuuenum hominum corporibus vesci, vbi ad summam sanguinis abundantiam peruenissent.

De Basso quodam, qui assiduè de Apollonio maledicebat, item de legatis Lacedæmoniorum increpitis. De statua & robore Milonis. De statuaria. Tum de iuuene, qui sibi doctus esse videbatur. CAP. IX.

Τοῦτον μὲν λόγον γνωρισμώτατον τῶν Ἀπολλωνίου τυχάνοντα, ἐξ ἀνάγκης ἐμήκυνα. γνώσκουσι μὲν γὰρ πλείους αὐτὸν, ἅτε καθ' Ἑλλάδα μέσην θεαθέντα. ξυλλήβδην δὲ αὐτὸν παρφλήφασιν, ὅτι ἔλοι ποτὲ ἐν Κορίνθῳ Λάμιαν. ὅ, τι μέν τοι πράττουσαν, καὶ ὅτι ὑπὲρ Μενίππου ταῦτα, οὔπω γιγνώσκουσιν· ἀλλὰ Δαμίδι τε, καὶ ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων, ἐμοὶ εἴρηται. τότε δὲ πρὸς Βάσσον διωνέχθη ἐν τῆς Κορίνθου. παραλόγως μὲν γὰρ ἔδοξε καὶ ἐδόκει, καὶ ἐπεπίστευτο. σοφίαν γὰρ αὐτῷ κατεψεύδετο, καὶ χαλινὸς οὐκ ἦν ἐπὶ τῇ γλώττῃ. λοιδορούμενον γὰρ αὐτὸν ἀπέσχεν ὁ Ἀπολλώνιος, οἷς τε ἐπέσκηψεν, οἷς τε διελέχθη κατ' αὐτοῦ. πολὺ γὰρ ὅπερ ἐς

C HANC ego de Lamia narratione, inter Apollonij gesta maximè notam, necessariò longiorem feci: Multi enim quòd factũ fuit cognouere, vt pote quod in media Græcia celebratum est. Summatim verò narratum de illo est: omnes enim hoc duntaxat dixisse contenti fuerunt, quòd Lamiam Corinthi quandoque Apollonius deprehenderit. Quid autẽ egerit, & quo pacto Menippi gratia hæc fuerit operatus Apollonius, non omnes nouerũt. sed ego ex Damidis Apolloniíq. sermonib. ista retuli. *Tunc quoq. aduersus Bassum Corinthium contentio orta est*, qui cùm parricida habitus, *conuictúsq. esset*, tamen Apollonij sapientiã vanam, falsamq. esse prædicabat. neq. frenũ, aut moderationem vllam habuit in loquendo. Hunc conuitia, contumeliásque temerè fundẽtem cõpescuit Apollonius, partim disputationib. aduersus eum habitis, partim etiam epistolis in eum conscriptis. Quicquid autem de eo

tanquam parricida ſcripſit, verum etiam proculdubio putandum eſt. Neque enim veriſimile videtur talem virum conuitij cauſa falſum aliquid auſum fuiſſe dicere. In Olympiis autem ab Apollonio geſta ſunt hæc. Cùm ei ad ludos proficiſcenti Lacedæmoniorũ legati obuiam veniſſent, hoſpitium, familiaritatémque pollicentes; eſſent autem habitu haudquaquã Laconico, ſed molli, atque laſciuo; atque ipſi deliciis omnibus affluerent, acriter eos increpuit Apollonius. Vidēs enim homines expolitis cruribus, comis autem vnguento ſtillantibus, abraſis barbis, veſtitu inſuper fluxo, ac molli. Ephoris talia nuntiare illos iuſſit, vt publicè balneorum *picis* vſu interdicto, & omnib. *cutis* deliciis propulſatis antiquam viuendi normam conſuetudinémque reuocarent. Sic enim fore, vt corporum exercitationes, *libamina & ſodalitia* apud eos floreſcerent, redirétq. ſibiipſi ſimilis Lacedæmon. Vbi verò ipſos quæ domi curanda erant, emendaſſe cognouit, epiſtolam ex Olympiis ad eos ſcripſit Laconica ſcedula breuiorem, his verbis, Apollonius Ephoris ſalutem. Virorum quidem eſt non peccare, generoſorum autem etiam peccantes ſentire. Reſpiciens autem Iouis Olympij templum. Salue, inquit, bone Iupiter, qui vſque adeo bonus es, vt te ipſum hominibus communices. Interpretatus quoque eſt, quid Milonis ænea ſtatua, & eiuſdem habitus, ſtaturáque ſignificaret. Milo namque ſuper diſcum poſitis ſimul vinctis pedibus inniti videtur: Siniſtra autem malum punicum tenet: dextræ autem manus digiti recti, atque inſertis ſimiles apparent. Qui autem in Arcadia, Olympiiſq. ſermones feruntur, ij ſunt.

A παραλοίαν ἔλεγλε, ἀλλὰ δῆθεν ἐδόκει· μὴ γὰρ ἄν ποτε τοιόνδε ἄνδρα ἐς λοιδορίαν σκῆψαι, μηδὲ δὺ εἰπεῖν τὸ μὴ ὄν. τὰ μὲν δὴ ἐν Ολυμπίᾳ τοῦ ἀνδρὸς, τοιαῦτα· ἀνιόντι δὲ τῷ Απολλωνίῳ ἐς Ολυμπίαν, ἐνέτυχον Λακεδαιμονίων πρέσβεις ὑπὲρ ξενοισίας· Λακωνικὸν δὲ οὐδὲν σφᾶς αὐτοῦ ἐφαίνετο, ἀλλ' ἁβροτέρῳ αὐτῶν εἴλοντο, καὶ συβαρίδος B μεσοὶ ἦσαν· ἰδὼν δὲ ἄνδρας λείους τὰ σκέλη, λιπαροὺς τὰς κόμας, καὶ μηδὲ γυμνικοὺς χρωμένους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσθῆτα μαλακοὺς, τοιαῦτα πρὸς τοὺς Εφόρους ἐπέστελλεν, ὡς σφίσιν κήρυγμα ποιήσασθαι δημοσίᾳ, τὴν τε πίτταν τῶν βαλανείων ἐξαιρουῦτας, καὶ τὰς παιφαλιτείας ἐξελαυνόντας, ἐς τὸ ἀρχαῖόν τε καθισταμένους πάντα· ὅθεν παλαῖσταί τε ἀνήβησαν, καὶ χοροὶ, καὶ τὰ C φιλήματα ἐπανῆλθε, καὶ ἐγγύθεν ἡ Λακεδαιμὼν ἑαυτῇ ὁμοία. μαθὼν δὲ αὐτοὺς τὰ οἴκοι διορθουμένους, ἔπεμψεν ἐπιστολὴν ἀπ' Ολυμπίας βραχυτέραν τῆς Λακωνικῆς σκυτάλης· ἔστι δὲ ἥδε. Απολλώνιος Εφόροις χαίρειν. Ανδρῶν, τὸ μὴ ἁμαρτεῖν γυναίων ἐστὶ, καὶ τὸ ἁμαρτάνοντας ἀγαθέας. ἰδὼν δὲ ἐς τὸ ἔδος τὸ σὸν Ολυμπία, χαῖρε, εἶπεν, ἀγαθὲ Ζεῦ. σὺ γὰρ ὅτῳ πάρεσθα, ὡς D σαυτὸν κοινωνῇ- σαι τοῖς ἀνθρώποις. ἐξηγήσατο δὲ καὶ τὸν χαλκοῦν Μίλωνα, καὶ ὃν λόγον ἔχει περὶ αὐτὸν σήματος. ὁ μὲν Μίλων, ἑστάναι μὲν ἐπὶ δίσκου δοκεῖ, τῷ ποδὲ ἀμφοτέρῳ συμβεβληκώς. ῥόδον δὲ ξυνέχει τῇ ἀριστερᾷ· ἡ δεξιὰ δὲ, ὀρθοὶ τε χροὸς σφείνης οἱ δάκτυλοι, καὶ οἷς διείροντες. οἱ μὲν δὴ καὶ Ολυμπίαν τε, καὶ Αρκαδίαν λόγοι.

τῷ ἀθλητῇ ἰσορροσι τῦτον, ἄτρεπτον ἡγεῖται, καὶ μὴ σκιβαθῶαί ποτε ἐκ χώρας, ἐν ᾧ ἔστη. δηλῦσι δὲ, τὸ μὲν ἄκρον τῶν δακτύλων, ἐν τῇ ξυνοχῇ τῶν ῥοῶν· τὸ μηδὲ ἂν διαθῶαί ποτ' ἀπ' ἀλλήλων αὐτῦ, εἴ τις θεὸς ἕνα αὐτῶν ἀμιλλῶτο, τῷ τὰς διαφυὰς ἐν ὀρθοῖς τοῖς δακτύλοις, δῦ ξυνηρμόσθαι. τῷ ταινίαν ὑπὸ. ἰῶ ἀναδεῖται, σωφροσύνης ἡγεῖται ξύμβολον. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, σοφῶς μὲν, εἶπεν, ὑπενοῆσθαι ταῦτα· σοφώτερα δὲ εἰ τὰ ἀληθέστερα. ὡς δὲ γιγνώσκοιτε καὶ νοῦν τῆς Μίλωνος, Κροτωνιάται τὸν ἀθλητὴν τῦτον ἱερέα ἐστήσαντο τῆς Ἥρας. τῷ μὲν δὴ μίτρᾳ ὅ, τι χρὴ νοεῖν, τί ἂν ἐζητοίμην, ἐπὶ μνημονεύσας ἱερέως ἀνδρός; ἡ ῥόα δὲ μόνη, φυτὸν τῇ Ἥρᾳ φύεται. ὁ δὲ ὑπὸ τοῖς ποσὶ δίσκος, ὑπὸ ἀσπιδίσκου βεβηκὼς ὁ ἱερεύς, τῇ Ἥρᾳ δύχεται· τοῦτο δὲ ἡ δεξιὰ σημαίνει. τὸ δὲ ἔργον τῶν δακτύλων, καὶ μήπω διεχὼς, τῇ ἀρχαίᾳ ἀγαλματοποιίᾳ προσεοικέτω. παρατυγχάνων δὲ τοῖς δρωμένοις, ἀπεδέχετο τῶν Ἠλείων ὡς ἐπεμέλοῦντο τῶν ἀγώνων, καὶ ξυὺ νόμῳ ἔδρων. μεῖόν τε οὐδὲν, ἢ ἀγωνιούμενοι τῶν ἀθλητῶν κεῖνται ὡρνημένοι, καὶ μήθ' ἑκόντες τι, μήτ' ἄκοντες ἀμαρτάνειν προὐνοῦντο. ἐρομένων δ' αὐτῶν τῶν ἑταίρων, τίνας τοὺς Ἠλείους χρὴ τῷ διάθεσιν, τῶν Ὀλυμπίων ἡγεῖτο. εἰ μὲν σοφοὺς, ἔφη, καὶ οἶδα, σοφιστὰς μὲν ὄντας. ὡς δὲ καὶ διεβέβληται πρὸς τοὺς οἰομένους ξυγγράφειν, καὶ ἀμαθεῖς

A Aiunt enim hunc Athletam fuisse adeò robustum, vt in loco vbi semel constitisset firmus, immobilísque ita permaneret, vt inde nulla posset vi dimoueri: Mali verò punici compressionem, firmitudinem, tenacitatémq. digitorum ostendere. Quòd autem digiti recti ab inuicem distrahi non possent, si quis etiam summis viribus certasset, declarari aiebant ex rimis, quæ ad certam normam compositæ inter distantes digitos conspiciuntur. Victam autem, qua caput redimitus est, temperantiæ suæ indicium esse putant. Sed hæc, inquit Apollonius, sapienter profectò sunt excogitata. Ego tamen sapientiora esse censeo, quæ sunt veriora. Vt igitur sciatis, quid veritatis Milonis habitus contineat, me audite: Crotoniatæ hunc Athletam Iunonis sacerdotem instituêre, ex quo sine alia interpretatione satis apparet, quid mitra significet, cùm sacerdotem illum esse dixerim. Arbor autem malus punica sola in Iunonis honorem plantatur. Qui autem pedibus subiacet discus, ostendit breui scuto superstantem sacerdotem Iunoni sacrificare consueuisse, quod manus etiam dextra significat. Digitorum verò non multùm distantium inter se figuram antiquæ artis statuariæ opus esse dicebant. Cùm faciendis sacrificiis interuenissent, offendit Elienses egregiè ornatos cum magno suarum sedium apparatu, ex eóque nihilò minoris existimatum iri putabant, quàm qui in ludis erant certaturi Athletæ. Interrogantibus itaque sociis Apollonium, quid de Eliēsium dispositione erga ludos Olympicos sentiret: Sapientes, inquit, necne sint ignoro. Sophistas verò esse ipsos manifestè video. Quo pacto autem sit calumniatus eos, qui rerum gestarū scriptores esse putantur, & amentes ostenderit eos, qui supra vires

aliquid ſcribere aggrediuntur, exiis quæ dicentur, euadet manifeſtum. Adoleſcens quidam, qui ſibiipſi ſapiens eſſe videbatur, Apollonio circa templum deambulanti occurrens, Cras, inquit, velim me conuenias: volo enim præclari aliquid tibi legere. Interroganti Apollonio quidnam ſibi lecturus eſſet: Orationem, inquit ille, quam pro Ioue compoſui. atque hæc dicens, illam ſub veſte occultam oſtendit. Iocatus autem in voluminis magnitudine Apollonius, Quidnam, inquit, eſt quod in Ioue laudas? an eum fortè laudas, qui in hoc templo eſt, nihil ei ſimile in vniuerſa terra eſſe dicens? Hoc ipſum laudo, inquit, adoleſcens, & præter hoc alia multa. Horas enim & quæ in terra ſunt, quæque etiam ſuper terram, & ventos, & aſtra omnia Iouis eſſe dico. Videris mihi, inquit Apollonius, egregius laudator. Is certè ſum, inquit adoleſcens, vſque adeò, vt podagræ laudes ſcripſerim, præterea ſurditatis, ac cæcitatis. At verò, inquit Apollonius, nec hydropiſis, nec catarrhus tua carere debuerat ſapientia: ſed hæc quoque oportuit laudari; quamuis fuerit melius, vt mortuos etiam laudibus proſequens, ægritudinum, quibus interiere laudes percurras. Minus enim dolebunt defunctorum parentes, ac filij, ceteríque propinqui cùm talia legerint. Animaduertens inde Apollonius adoleſcentem parumper oratione ſua cohibitum. O tu, inquit, laudator: O rerum geſtarũ ſcriptor, vtrum cenſes laudatorem melius, quæ nouit, an quæ non nouit, poſſe laudare? Tum ille, Quæ nouit, inquit. quonam enim pacto quæ non nouit laudare quiſquã poteſt? Num igitur, inquit Apollonius, de patris tui laudibus quicquam ſcripſiſti? Volui, inquit ille: ſed quoniam mihi

A ἠρώτα τοὺς ἀπιόντας λόγε μείζονος, ὑπ' ἐμοῦ μαθεῖν τι τῶν δε. μειρακιον γὲ δοκησίσοφ ⓦ ἐντυχὸν αὐτῷ περὶ τὸ ἱερὸν, συμπροθυμήθητί μοι, ἔφη, ἄνερ ⓦ· ἀναγνώσομαι γάρ τι. τῦ δὲ Απολλωνίου ἐρομένου ὅ, τι ἀναγνώσοιτο, λόγος, εἶπε, ξυντέτακταί μοι ἐς ⓦ Δία. καὶ ἅμα ὑπὸ τῦ* ἱματίου ἐπεδείκνυ αὐ ⓦ, στρωννύμενον τῇ παχύτητι τῦ βιβλίου. τί οὖν, ἔφη, ἐπαινέσῃ τῦ Διὸς, ἢ τὸν Δία ⓦ ἐνταῦθα, ἢ τὸ μηδὲν εἶ) τῷ ἐν τῇ γῇ ὅμοιον ⓦ; Ϛ τῦτό* γε, ἔφη. πολλὰ δὲ περὶ τούτου, καὶ ὑπὲρ τούτου ἔστα. καὶ γὲ αἱ ὧραι, καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ, καὶ τὰ ὑπὲρ τὴν γῆν, καὶ ἀνέμους, Ϛ ἄστρα, Διός παντα. ὁ δὲ Απολλώνιος, δοκεῖς μοι, εἶπεν, ἐγκωμιαστικὸς ἂν εἶ) σοφόδρα. διὰτῦτο, ἔφη, καὶ ποδάγρας ἐγκώμιόν τι μοι ξυντέταχται, καὶ τῦ τυφλόν ἆνα, ἢ κωφὸν εἶ). ἀλλὰ μηδὲ σὺ ὑδέρους, εἶπε; μηδὲ σὺν καταῤῥοις ἀποκηρυτε τῆς σεαυτῦ Ϭφίας, εἰ βούλοιο ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα. βελτίων δὲ ἔσῃ, Ϛ τοῖς ἀποθνήσκουσιν ἐπόμενος, καὶ δικαίως ἐπαίνοις τῶν νοσημάτων, ὑφ' ὧν ἀπέθανον ⓦ. ἔπι ⓦ γὰρ ἂν αὐτῦ αἰσθάνοιντο πατέρες τε, καὶ παῖδες, Ϛ Ⓓ ἄλλοι τῶν ἀποθανόντων. κεχαλινωμένον δὲ ἰδὼν τὸ μειρακιον ὑπὸ τῦ λόγου, ὁ ἐγκωμιάζων, εἶπεν, ὦ ξυγγραφεῦ, πότερ ⓦ ἃ οἶδεν ἐπαινέσῃ ἄμεινον, ἢ ἃ μὴ οἶδεν, ἔφη. πῶς γὰρ ἄν τις ἐπαινοῖ ἃ μὴ οἶδε; ⓦ πατέρα οὖν ἤδη ποτὲ ⓦ σαυτῦ ἐπήνεσας; ἐβουλήθην, εἶπεν. ἀλλ' ἐπεὶ

μέγας τέ μοι δοκεῖ, καὶ γλυκὺς τῶν ἀνθρώπων, ὧν οἶδα, καὶ κάλλιστος, οἰκόν τε ἱκανὸς οἰκῆσαι, καὶ σοφία ἐς πάντα χρῆσθαι, παρρησία τε ἐς αὐτὸν ἔπαινον, ὡς μὴ αἰσχύναιμι τὸν πατέρα λόγῳ ἥττονι. δυσχεράνας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τοῦτο ὁ θεὸς σὺ φορτικοῖς τῶν ἀνθρώπων ἔπαινον, εἶτα· ἔφη, ὦ κάθαρμα, τὸν μὲν πατέρα τὸν σαυτοῦ, ὃν ἴσα καὶ σεαυτὸν γιγνώσκεις, καὶ δὴ οἷς πολὺ ἂν ἱκανῶς ἐπαινέσαι· τὸν δ' ἀνθρώπων, καὶ θεῶν πατέρα, καὶ δημιουργὸν τῶνδε ὅλων, ὅσα θεοῖς ἡμῖν, καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἐστιν, οὐκόλως οὕτως ἐγκωμιάζων, οὐθ' ὃν ἐπαινεῖς δέδιας, οὔτε ξυνίεις ἐς λόγον καθιστάμενον μείζονα ἀνθρώπου;

A visus est omnium, quos vnquam nouerim virorum, generosissimus, pulcherrimus, & optimus rei familiaris gubernator, & vt summatim dicam, in rebus omnibus sapientissimus, laudationem eius scribere destiti, veritus ne parenti dedecus potiùs quàm honorem afferrem, si oratione eius meritis inferiore in eo laudando vterer. Accensus igitur indignatione Apollonius, quod illi aduersus *importunos* euenire plerunq. solebat: O sceleste, inquit, an igitur patrē tuum, quem æquè ac te ipsum nosti, sufficienter pro meritis laudare diffisus es? hominum verò ac Deorum patrem, & huius vniuersi opificem, & omnium, quæ apud nos, quæve etiā supra nos existunt, autorem tam frigidè, imperfectéque laudare non dubitasti, nec eum ipsum, quem laudabas, veritus es; nec intellexisti de re, multò quàm sint homines, perfectiore sermonem abs te fieri?

De quibusnam rebus habitæ orationes fuerint ab Apollonio in Olympijs. Tum quid à Laconicis sacerdotibus Lacedæmonem profectus, interrogatus fuerit. Deinde quare infortunati habendi sint mercatores. CAP. X.

ΑΙΔΕ σὺ Ὀλυμπίᾳ διαλέξεις τῷ Ἀπολλωνίῳ καὶ τῶν χρησιμωτάτων ἐλέγοντο, καὶ σοφίας τε, καὶ ἀνδρείας, καὶ σωφροσύνης, καὶ καθάπαξ, ὁπόσαι ἀρεταί εἰσι· καὶ * τούτων ἀπὸ τῆς κρηπίδος τοῦ νεὼ διελέγετο, πάντας ἐκπλήττων, οὐ ταῖς διανοίαις μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἰδέαις τοῦ λόγου. βουλευόντων οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ξένον τε παρὰ τῷ Διὶ ἔποιοῦντο, καὶ τῶν οἴκοι νέον πατέρα, βίου τε νομοθέτην, καὶ γερόντων γέρας. ἐρομένου δὲ Κορινθίου τινὸς εἰ καὶ ἀθηνᾶν, εἰ μὴ θεοφανία ἐπ' αὐτῷ ἔσοιτο,

χ. δ΄.

Disputationes in Olympiis ab Apollonio de reb. vtilissimis habitæ sunt, vt puta de sapientia, fortitudine, temperantia, &, vt summatim dicam, de virtutibus vniuersis: de quibus in templi crepidine stans disputabat. Omnes qui audiebant stupefaciēs non solùm grauitate sententiarum, sed etiam orationis suauitate. Adsistentes igitur Lacedæmonij publicè sibi hospitem penes Iouem illum fecere & iuniorum qui domi erant parentem, & vitæ institutorem, & seniorum honorem ipsum appellantes. Interrogante autem quodam Corinthio, qui dolenter talia ferebat, an etiam diuinos honores illi decreturi essent,

& libentiſſimè quidem decernemus, A
reſponderunt legati. Verùm Apollonius inuidiam cauens, à tali propoſito illos reuocauit. Poſtquam Taygeto ſuperato bene cultam Lacedæmonem, & Lycurgi inſtituta rectè ſeruari conſpexit, non iniucundum fore putauit Lacedæmoniorum *magiſtratus* conuenire, & quæcunque vellent interrogandi præbere facultatem. Aduenientem igitur primò interrogarunt quo pacto coli Deos oporteret. quibus ille, Perinde inquit, ac dominos. rurſus quomodo B
heroas; Tanquam Patres, reſpondit. Tertiò verò interrogãtibus quomodo homines colendi eſſent, Non Laconica eſt, inquit, interrogatio. Rurſus autem interrogantib. quid de legibus ſuis ſentiret: Idem, inquit, quod de optimis magiſtris, qui multùm ſanè probantur, ſi diſcipuli negligentes non fuerint. Interrogantibus adhuc quid de fortitudine cõſuleret, Quomodo enim, inquit, vos C
vtimini fortitudine. Erat eo tempore Lacedæmonius quidã adoleſcẽs in iudicio accuſatus, quòd erga patrios mores iniuſtum aliquid perpetraſſet. Hic autẽ ortus erat è ſtirpe Callicratidæ qui Lacedæmoniorũ claſſi apud Arginuſas præfuerat. Is adoleſcẽs nauigationis cupiditate captus patriæ *cõmodis* poſthabitis naues fabricauerat, quib. Carthaginẽ primò, dein in Sicíliam nauigauerat. Audiens igitur Apollonius ipſum eo crimine accuſatum, graue putauit circumuentum D
iudicio adoleſcentem negligere. Igitur ad ſe vocatum quid curis, cogitationibúſque tam plenus eſſet, interrogauit. Cui adoleſcens: Quia publicè, inquit, accuſatus ſum, quòd nauigandi ſtudio deditus publica negotia non tractem. Tunc Apollonius inquit, Patérne an auus tuus nauta fuit? Minimè, inquit ille, ſed gymnaſiorum principes, & Ephori, & *rectores* maximis reipublicæ dignitatib.

νὴ τὼ σιὼ, ἔφη, ἑτοιμά γε*. ὁ δὲ Α- *ἑτοίμη
πολλώνιος, ἀπῆλθ αὐτοῦ τῶν τοιού-
των, ὡς μὴ φθονοῖτο. ἐπεὶ δὲ ὑπερ-
βὰς τὸν Ταΰγετον, εἶδεν εὐεργὸν Λα-
κεδαίμονα, καὶ τὰ Λυκούργου πά-
τρια δι' ἐφέποντα, οὐκ ἀηδὲς ἐνό-
μισε τὸν καὶ τοῖς τέλεσι τῶν Λακε-
δαιμονίων ξυνεῖναι, περὶ ὧν ἐρω-
τᾶν ἐβούλοντο. ἤροντο οὖν ἀφικόμε-
νον, πῶς θεοὶ θεραπευτέοι. ὁ δ', εἶπεν,
ὡς δεσπότας· πάλιν ἤροντο, πῶς ἥρωες,
ὡς πατέρες. τέτον δ' ἐρομένων, πῶς
δ' ἀνθρωποι, οὐ Λακωνικὸν, ἔφη, τὸ
ἐρώτημα. ἤροντο καὶ ὅ, τι ἥδοιτο τοὺς
παρ' αὐτοῖς νόμους. ὁ δὲ, εἶπεν, ἀρί-
στοις διδασκάλοις· ⓐ διδάσκαλοι δ'
εὐδοκιμήσουσιν, ἢν ⓐ μαθηταὶ μὴ
ῥαθυμῶσιν. ἐρομένων δ' αὐτῶν τι περὶ
ἀνδρείας ξυμβαλοῖ, καὶ τί, ἔφη,
τῇ ἀνδρείᾳ χρήσεσθε; ἐτύγχανε δ' περὶ
ⓦ χρόνον τοῦτον, νεανίας Λακεδαι-
μονιος αἰτίαν ἔχων πρὸς αὐτοῖς, ὡς
ἀδικῶν περὶ τὰ πλοῖα. Καλλικρατίδα
μὲν γὰρ ἔτι περὶ Ἀργινούσας ναυαρχή-
σαντος σίγονος· ναυκληρίας δ' ἠρᾶτο,
καὶ οὐ προσεῖχε τοῖς κοινοῖς, ἀλλ' ἐς
Καρχήδονα ἐξέπλει, καὶ Σικελίαν,
ναῦς πεποιημένος. ἀκούσας οὖν κελ-
εῦσαι αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ, δεινὸν ᾠήθη
προϊδεῖν ⓦ νεανίαν ὑπαχθησόμενα ἐς
δίκην. Ϛ, ὦ λῷστε, ἔφη, τί περονθι-
κῶς παρεῖς, καὶ μεσὸς σύνοιδας; ἀγών,
εἶπεν, ἐπίσταταί μοι δημόσιος, ἐπειδὴ
πρὸς ναυκληρίαις εἰμὶ, Ϛ τὰ κοινὰ δ'
προσέπω. καὶ πατὴρ δέ σοι ναύκληρος ἐ-
γένετο, ἢ πάππος; ἄπαγε, εἶπε· γυμνα-
σίαρχοι γὰρ, Ϛ Ἔφοροι, καὶ παράγοντες

πάντες. Καλλικρατίδας ὁ πρόγονος, καὶ τῶν ναυαρχησάντων ἐγένετο. μῶν, ἔφη, τὸν ἀργινούσας λέγεις; ἐκεῖνον, εἶπε, τὸν ἐν τῇ ναυαρχίᾳ ἀποθανόντα. εἶτ' ἂν διέβαλέ σοι, εἶπε, τὸν θάλατταν ἡ τελευτὴ τοῦ πρόγονος; μὰ Δί', εἶπεν, οὐ γὰρ ναυμαχήσων γε πλέω. ἀλλ' ἐμπορόν γε, καὶ ναυκλήρων κακοδαιμονέστερόν τι ἐρεῖς ἔθνος; πρῶτον μὲν πανοσοδοσί, ζητοῦντες ἀεὶ ὅπου κακῶς πράττουσαν· εἶτα πρὸς ξένους, καὶ καπήλοις ἀναμιχθέντες, πωλοῦσί τε, καὶ πωλοῦνται· καὶ τόκοις ἀνοσίοις τὰς αὐτῶν κεφαλὰς ὑποτιθέντες, ἐς τὸ δεχαῆον ἀποδιδοῦσι. κἂν μὲν δι' ὅλου πράττωσιν, ὑπλοεῖ ἡ ναῦς· καὶ πολλοὶ τοιοῦτοι λόγοι, τῶν μήτε ἑκόντες ἀναπτέσθαι, μήτε ἄκοντες. εἰ δὲ ἡ ἐμπορία πρὸς τὰ χρέα οὐκ ἀναφέροιτο, μεταβάντες ἐς τὰ ἐφόλκια, προσαράσσουσι τὰς ναῦς· καὶ ἕτερον ναῦται βίον, θεοῦ ἀνάγκῃ εἰπόντες ἀποδύεσθαι, καὶ οὐδὲ ἄκοντες αὐτοὶ ἀφείλοντο. εἰ δὲ καὶ μὴ τοιοῦτον ἦν τὸ θαλαττουργόν τε, καὶ ναυτικὸν ἔθνος, ἀλλὰ τόγε Σπαρτιάτην ὄντα, καὶ πατέρων γεγονότα, οἳ μέσην ποτὲ τὴν Σπάρτην ᾤκησαν, καὶ κοίλῃ νηὶ κεῖσθαι, λήθην μὲν ἔχον τὰ Λυκούργου τε, καὶ Ἐφίτου, φόρτου δὲ μνήμονα, καὶ ναυτικῆς ἀκριβολογίας, πόσης αἰσχύνης ἄπεστιν; εἰ γὰρ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὴν γοῦν Σπάρτην αὐτὴν ἔδει συνθυμεῖσθαι, ὡς ὁπότε μὲν τῆς γῆς εἶχε, οὐρανομήκη δόξασαν· ἐπεὶ δὲ τῆς θαλάττης ἐπεθύμησε, βυθισθεῖσάν τε, καὶ ἀφανισθεῖσαν, οὐκ ἐν τῇ θαλάττῃ μόνῳ,

A omnes perfuncti. Callicratidas autem proauus meus, & claſſis præfectus extitit. An tu, inquit Apollonius, illum dicis, qui apud Arginuſas claſſi præfuit Lacedæmoniorum? Iſtum ipſum, inquit adoleſcens, qui etiam in ea præfectura diem obiit. Nónne igitur nauigandi cupiditatem abſtulit tibi mors proaui tui? Sanè, inquit ille: neque enim ego pugnandi cauſa nauigo. *an verò miſerior vlla gens eſt quàm negotiatorum,* B *& nauicularię deditorum?* Primùm enim huiuſmodi homines omnes nundinas circumeunt, vt quàm minimo emant, quæ ſibi ſunt opus: deinde cum hoſpitum conciliatoribus, & cauponibus degentes aſſiduè aliquid emunt, vendúntque & ſceleratis vſuris capita ſupponentes, ad *priſcum malum* feſtinant. Quòd ſi res proſperè ſucceſſerint, bene nauigat nauis, & multus illis vbique C eſt ſermo, quòd neque inuiti, neque volentes vnquam *damnum acceperint:* ſin ex mercatura non conſequantur vtilitatem, minora nauigia conſcendentes naues perfringunt, & cauſam in Deos impiè referentes, non inuiti alienis opibus potiuntur. Quòd ſi etiam tale non eſſet maritimum, ac nauticum genus, nónne ſummo dedecori tribuetur virum Spartiatam, his parentibus ortum, qui in media Sparta vi- D tam duxerunt, in concaua naui latitantem, oblitum Lycurgi Ephitíque & cæterorum Spartiatarum, de *ſarcinis*, nauiculáq. ſollicitum eſſe? Quòd ſi nihil aliud ſaltem Spartam ipſam cogitare oportet, quandiu terreſtribus negociis intenta fuit, ad cœlum vſque gloriam extendiſſe: poſtquam verò maritimis ſtudiis ſeſe dedit, in profundo mersâ, & propemodũ extinctã eſſe, non in mari ſolùm,

verumetiam in terra. His verbis vsque adeò commotus est adolescens: vt defixis ad terram oculis vehementer ploraret, quòd tantùm à suis maioribus degenerasset; polliceretúrque se continuò naues, vbi vixerat. venditurum: cúmque in eo persistentem animaduertisset Apollonius, ad Ephoros duxit, atque vt iudicio absolueretur, ab iisdem impetrauit.

A ἀλλὰ κὴ σὺν τῇ γῇ τούτοις Ⓦ νεανίαν οὕτω διεχθέσθαι τοῖς λόγοις, ὡς νθύσαντα αὐτὲς τ γλῶ κλαίειν, ἐπεὶ τοσοῦτον ἦκεσεν ἀπολελεῖφθαι τ πατέρων· ἀποδὰς ἐ τας ναῦς, σὺν αἷς ἔζη. καθεσῶται ἐ αὐτὸν ἰδὼν ὁ Ἀπολλώνι Ⓒ, ⓒ τὴν γλῶ ἀσπαζόμν Ⓦ, κατήγαγε πρὰ τοὺ Ἐφόρους, καὶ πρήτησαθ τ δίκης.

De epistola Imperatoris ad Lacedæmonios, & somnio Apollonij: & quòd in Cretam nauigarit. Hinc de Malea, Cydonia, Gnoso, Labyrintho, Minotauro, Cortina, Ida, templo Leuenæo, leone Rheæ matris, terræmotu ingenti: insula terræmotu exorta. CAP. XI.

ILLVD quoque inter ea quæ apud Lacedæmonios gessit, memoratur. Romanorum Imperator per epistolã grauiter Lacedæmonios accusabat, quòd libertate nimium abutentes, aliis contumelias afferrent. Id autem eius opera, qui Græciæ præerat eueniisse intelligebant Lacedæmonij. Erat igitur magna apud eos ambiguitas, atque inter se diffidebant Spartiatæ, vtro modo rescribere satius esset, an sese de obiectis purgando, regis iracundiam placarent; an constanti magnóque animo illius dicta contemnerent. Igitur huius rei consiliarium adhibuerunt Apollonium, epistolæ sententiam ei narrantes: qui postquam inter se diffidentes illos animaduertit, in medium procedens breuiter in hunc modum locutus est: Palamedes literas inuenit, non scribendi solùm causa, sed vt etiam cognoscere quisque posset, quæ scribenda non essent. Hoc modo Lacedæmoniis suasit, ne nimium audaces, neve rursus supra modum pauidos in scribendo se ostenderent. Mansit autem Spartæ, post Olympia quoad

B ΚΑΙ ΚΕΙΝΟ τῷ σὺν Λακεδαιμονι, ἐπιστολὴ σὺν Βασιλέως Λακεδαιμονίοις ἦλθεν, ἐπίπληξιν ἐς τὸ κοινὸν αὐτῶν φέρουσα, ὡς ὑπὲρ τὴν ἐλευθερίαν ὑβριζόντων· σὺν διαβολῶν δὲ τ τῆς Ελλάδος ἀρχόντες, ἐπέσταλθ αὐτοῖς ταῦτα. οἱ μὲν δὴ Λακεδαιμόνιοι, ἀπορία εἶχοντο, κὴ ἡ Σπάρτη πρὸς ἑαυτὴν ἤειζεν, εἴτε χρὴ παραυτομόλους τὴν ὀργὴν τ βασιλέως, εἴτε ὑπερφρονοῦντας ἐπιστέλλειν. πρὸς ταῦτα ξύμβουλον ἐποίουν τότε Ⓦ Ἀπολλώνι Ⓦ τ τῆς ἐπιστολῆς ἤθους. ὁ δὲ, ὡς εἶδέ τε διεσκοτας, παρῆλθεν ἐς τὸ κοινὸν αὐτῶν, ⓒ ὧδε ἐβραχυλόγησε· Παλαμήδης εὗρε γράμματα ἐχ ἁπλῶς τ γράφειν μόν Ⓦ, ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς τ γιγνώσκειν, ἃ δεῖ μὴ γράφειν. οὕτω μὲν δὴ Λακεδαιμονίους ἀπῆγε, τ μήτε θρασεῖς, μήτε δειλοὺς ὀφθῆναι. διατείνας δ' σὺν τῇ Σπάρτῃ μέχρι τ Ολυμπίαν χρό-

C

D

νον, ὡς ἐπλεῦτα ὁ χειμών, ἐπὶ Μα- A hyems transiret. Veris autem prin-
λέαν ἦλθεν ἀρχομένου ἦρος, ὡς ἐς cipio ad Maleam profectus est, eo
τὸν Ρώμην ἀφήσων· διανοουμένῳ consilio vt inde Romam transmit-
δ' αὐτῷ ταῦτα, ἐφοίτα ὄναρ τοιόν- teret. Hæc autem cogitanti som-
δε. Εδόκει γυναῖκα μεγίστην τε, καὶ nium huiusce modi apparuisse tra-
πρεσβυτάτην ἐπιβάλλειν αὐτόν, καὶ dunt. Visa est mulier statura ma-
δεῖσθαι ὡς ξυνεκπλεῦσαι, πρὶν ἐς Ιτα- xima, & ætate vetustissima, illum
λοὺς πλεῦσαι. Διὸς δὲ εἶναι τὴν ζοφὸν amplecti, rogaréque, vt se antea
ἔλεγε· καὶ ἅμα αὐτῇ στέφανον, πάντ' conueniret, quàm nauigaret in I-
ἔχων τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ θαλάττης. Λογι- taliam. Aiebat autem se Iouis nu-
σμὸν δὲ αὐτῷ δίδοὺς τῆς ὄψεως, ξυνῆ- tricem esse, coronámque gerebat
κεν ὅτι πλευστέα ἐς Κρήτην πρότε- terrestribus omnibus, maritimísque B
ρον, ἣν ζοφὸν ἡγούμεθα τοῦ Διός, diuitiis ornatam. Cùm igitur
ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ ἐμαιεύθη. ὁ δὲ στέ- somnium diligentius examinaret,
φανος, ὡς ἄλλην ἴσως δηλῶσαι νῆσον. nauigandum sibi prius esse in Cre-
οὐσῶν δὲ ἐν Μαλέᾳ νεῶν πλεόνων, tam percepit: ea namque insula
αἱ ἐς Κρήτην ἀφήσειν ἔμελλον, nutrix Iouis appellari solet, quia
ἐνέβη ναυῒ ἀποχρώσαν τῷ κοινῷ. in ipsa fuerit educatus: corona ve-
κοινὸν δὲ ἐκάλει τοὺς τε ἑταίρους, καὶ rò aliam fortassis monstrabit insu-
χ. ἑταίρων δοῦ. τὴν τῶν ἑταίρων ἄλλους δούλους. οὐ- lam. Cùm autem essent apud Maleã
δὲ γὰρ ἐκείνους ἐνεώρα· περιαλλύσας naues permultæ in Cretam nau-
δὲ Κυδωνίαν, καὶ παραπλεύσας ἐς Κνωσὸν, igaturæ, ipse nauim delegit, com-
ἣν μὲν Λαβύρινθον, ὃς ἔτι δείκνυται, munis societatis capacem, com-
ἔσω δὲ οἶμαί ποτε τὸν Μινώταυρον, βλέπε- munem verò societatem vocabat,
σθαι ἐθέλοντα ἰδεῖν τῶν ἑταίρων, ἐκείνοις cùm socios, tum sociorum seruos,
μὲν ξυνεχώρησε τοῦτο· αὐτὸς δὲ, καὶ οὐ ἔφη C ac ministros: neque enim illos con-
θεατὴς γενέσθαι τῆς ἀδικίας τοῦ Μίνω. temnebat. Præteruectus autem Cy-
παρῆλθε δὲ ἐπὶ Γόρτυναν, πόθῳ τῆς doniam, & ad Gnosson appellens,
Ἰδης. ἀνελθὼν οὖν, καὶ τοῖς θεολογου- Labyrinthum, qui adhuc extabat,
μένοις ἐντυχὼν, ἐπορεύθη ἐς τὸ ἱερὸν vbi clausum aliquando fuisse Mi-
τὸ Λευκωτᾶ· ἔστι δὲ Ασκληπιοῦ. ὡσπερ notaurum ferunt, volentibus sociis
ἡ Ασία ἐς τὸ Πέργαμον, οὕτως ἐς τὸ ἱερὸν videre permisit: Ipse verò spectare
τοῦτο ξυνεφοίτα ἡ Κρήτη. πολλοὶ δὲ καὶ se nolle inquit, iniuriam Mi-
Λιβύων ἐς αὐτὸ περαιοῦνται. καὶ γὰρ τέρατα nois. Accessit verò in Gortynam,
πρὸς τὸ Λιβυκὸν πέλαγος· καὶ γοῦν τὸ Φαιστὸν, vt Idam videret. illuc quoque as-
D cendens, Theologos, qui in eo mon-
te erant, allocutus est, & in tem-
plum venit Leuenæum nuncupa-
tum, quod Æsculapio dicatum es-
se ferunt. & sicut Asia vniuersa
Pergamum venit; ita omnis Cre-
ta ad id templum congregatur.
Multi etiam ex Africa religionis
causa eò nauigant. Vergit enim id
templum ad Libycum pelagus, se-
cus Phæstum oppidum, vbi mul-

tum

tum mare paruus cohibet lapis. Leuenæum autem appellari dicunt, quoniam ab ipso promontorium extenditur leonis imaginem retinens, qualia fortuitò in saxis accidere plerunque videmus. Indigenæ verò fabulosè de promontorio narrant esse vnum ex leonibus, qui quondam Rheæ matris iugo subditi fuerunt. Cùm illic circa meridiem Apollonius cum viris plurimis, & sacerdotibus templi disputaret, ingens terræmotus vniuersam Cretam concussit: tonitru præterea non ex nubibus, sed ex terra nato immugiit, maréque subsedit stadia circiter septem; multíque timuerunt, ne deficiens pelagus templum quoque secum vnà traheret, ita vt omnes absorberentur. Verùm Apollonius, Confidite, inquit: mare enim terram peperit. Quibus verbis elementorum concordiam designari plerique censebant, & quòd nihil noui erga terram operaturum mare credendum esset. Post paucos dies ex Cydonia venientes nonnulli nuntiarunt eadem die, quo hæc in Creta contigerãt, circa meridié subitá prodigiosamq. tempestatem fuisse, & simul ex mari insulam mersisse in freto, quod inter Theram, Cretamque iacet. Sed nos orationis prolixitatem fugientes, ad ea, quæ Romæ gessit Apollonius, transeamus, quæ iis, quæ in Creta fuerant acta, successerunt.

A σὺν τῷ πολλῷ ἀνείργῃ θάλατταν ὁ μικρὸς λίθος. Λεβιναῖα δὲ τὸ ἱερὸν ὠνομάσθαί φασιν, ἐπειδὴ ἀκρωτήριον ἐς αὐτὴν καθατείνῃ λέοντι εἰκασμένον, οἷα πολλὰ αἱ ξυντυχίαι * τῷ πετρῶν ἀποφαίνουσι. μυθόν τε ἔνθη τῷ ἀκρωτηρίῳ ἄδουσιν, ὡς λέων εἷς ἐκεῖ γένοιτο, τῶν ὑποζυγίων ποτὲ τῇ Ῥέᾳ, σὺν αὐτῷ διαλεγομένου ποτὲ τῷ Ἀπολλωνίου περὶ μεσημβρίαν. διελέγετο δὲ πολλοῖς ἀνδράσιν, ὑφ' ὧν τὸ ἱερὸν ἐθεραπεύετο. σεισμὸς ἀθρόως τὴν Κρήτην περιέβαλε. βροντὴ δὲ οὐκ ἐκ νεφελῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ὑπεμύκησεν. ἡ θάλαττα δὲ ὑπενόησε σταδίους ἑπτὰ ἴσως. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ, ἔδεισαν μὴ τὸ πέλαγος ὑποχωρῆσαν, ἅπαν ἀναλάβοιτο τὸ ἱερὸν, καὶ ἀπενεχθῶσιν· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, θαρσεῖτε, ἔφη· ἡ γὰρ θάλαττα γῆν ἔτεκε. καὶ οἱ μὲν, ὠνοῦντο αὐτὸν τὴν ὁμόνοιαν τῶν στοιχείων λέγειν, καὶ ὅτι μηδὲν αὖ ἡ θάλαττα νεωτέρ(ον) ἐς τὴν γῆν ἐργάσαιτο· μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἀφικόμενοί τινες ἐκ τῆς Κυδωνιάδος, ἤγγελλον ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τε, καὶ μεσημβρίαν, λίαν ἐσείετο ἡ διοσημία, ὑπὸ σεισμῶν· καὶ ὅτι θάλατταν ἀνεδόθη, ὥστε νῆσον διαῤῥέουσα Θήραν τε, καὶ Κρήτην. ἐάσαντες οὖν λόγων μῆκος, ἐλθωμεν ἐπὶ τὰς ἐν Ῥώμῃ πράξεις *, αἳ ἐγένοντο αὐτῷ μετὰ τὴν ἐν Κρήτῃ.

* σχεδὸν αἱ κατὰ πόλιν διατριβαί

* συνολ. διατριβάς

Quòd Nero philosophiam oderit, Musoniúmque philosophum in carcerem coniecerit. Quódque Philolaus philosophus Romam fugiens, ne se conferret, Apollonium terrere conatus fuerit, & quid ille responderit. Tum Philolai sermone perterritos Apollonij discipulos octo exceptis abiisse, hortatúmque Apollonium, qui remanserant: multáque de Neronis locutum sceleribus. CAP. XII.

Νέρων δὲ ξυνεχώρει φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ θεῖεργον αὐτῷ χρῆμα ἐφαίνοντο φιλοσοφοῦντες, καὶ μαντικῷ συνεκάζοντες· ἦλθε ποτὲ ὁ τεῖβων ἐς δικαστήριον, ὡς μαντικῆς χρῆμα. ἐῶ σοῦ ἄλλους. ἀλλὰ Μουσώνιος ὁ Βαβυλώνιος ἀνὴρ, Ἀπολλωνίου μὲν δεύτερος ἐδόκει σοφίᾳ· ἐπεὶ μὲν ὢν, ἐκινδύνευσεν. ἀπέθανε δ' ἂν τὸ ἐπὶ τῷ δήσαντι, εἰ μὴ σφόδρα ἔρρωτο. ἐν τοιαύτῃ καταστάσει φιλοσοφίας οὔσης, ἔτυχε θεσσιὼν τῇ Ῥώμῃ. σταδίους δ' εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀπέχων, ἐνέτυχε Φιλολάῳ τῷ Κιτιεῖ θεὸν τὸ νέμος τὸ ἐν τῇ Ἀρικείᾳ. ἦν δὲ ὁ Φιλόλαος, τὰ μὲν γλῶτταν ξυγκείμενος, μαλακώτερος δὲ καρτερῆσαί τι· ὅστε ἀνάλυσιν ἀπὸ Ῥώμης, αὐτός τε ἐφύκει φεύγειν, καὶ ὅτῳ ἐντύχοι φιλοσοφοῦντι, παρεκελεύετο τὸ αὐτὸ θεσπίζειν. θεασάμενος οὖν τὸν Ἀπολλώνιον, ἐκλιπεῖν τὸν καιρὸν, μηδὲ ἐπιφοιτᾶν τῇ Ῥώμῃ, διαβεβλημένου τὸ φιλοσοφεῖν. καὶ λεγέτω τὰ ἐκεῖ θεσπίσματα, δεδιὼς ἐπισκεφόμενος, μὴ ἐπακροᾶται τις αὐτῷ κατόπιν· σὺ δὲ μὴ χορὸν φιλοσόφων ἀναφέρων, εἶπε, βαδίζῃς φθόνου μεστός, καὶ εἰδὼς σοῦ ἐπιτεταγμένους τὰς πύλας τοῦ Νέρωνος, οἳ ξυλλήψονταί σε τε, καὶ τούτους,

A

B

C

D

EO tempore Nero homines philosophari non sinebat: *ignaua atque opera philosophorum ipsi videbatur*, quæ diuinandi peritiam adumbraret: *philosophicum pallium in iudicio traductum est, vt diuinandi artis prætextus.* Sed vt alios omittam, Musonius Babylonius, qui sapientia secundus ab Apollonio putabatur, in carcerem detrusus in summo vitæ discrimine versabatur, & nisi valido, robustóque corpore extitisset, in carcere proculdubio fuisset mortuus. Dum in hoc statu philosophia esset, Apollonius Romam venit. Cúmque stadia viginti supra centum Romæ appropinquasset, apud Ariciæ nemus, Philolaum Citieum inuenit. Erat Philolaus lingua quidem satis promptus, sed mollior ad incommoda toleranda, & tunc ob metum Roma fugiens, quoscunque inueniebat philosophos, vt idem facerent, hortabatur. Is Apollonio salutato persuadere nitebatur, vt tempori cederet, & Romam non pergeret, vbi multas calumnias philosophia patiebatur: & omnia quæ illic fiebant ordine exponens, oculos crebro huc atque illuc vertebat, veritus ne retro quisquam assistens, quæ à se dicebantur, audiret. Liberalius itaque Apollonium increpans, Tu, inquit, philosophorum turbam trahens Romam vadis, inuidiam tibi plurimam comparans; neque nosti ad vrbis portas esse quosdam à Nerone constitutos, qui te simul, & hos comprehendent, ante

quàm vrbem ingrediaris. Cui autem ſtudio, inquit Apollonius, ò Philolae, vacat Imperator? Publicè, inquit ille, velut auriga quadrigam regit, cantatque in Romanorum theatris, & cum gladiatoribus viuit: ipſe quoque munere fungens gladiatorio homines iugulat. Ad ea reſpondens Apollonius, Vir, inquit, egregie, an maius aliquod ſpectaculum erudito homini eſſe cenſes, quàm regem *laſciuientem* videre? Dei namque ludibrium homo eſt, iuxta Platonis ſententiam. Rex autem hominum ludibrium factus, ſuumque pudorem, vt plebi gratificetur, negligens, quos & quales philoſophantibus præbebit ſermones? Sanè per Iouem, inquit Philolaus, modò abſque periculo id fiat. Quid autem ſi eo deductus intereas, aut te viuentem Nero deuoret prius, quàm aliquid eorum, quæ facit, aſpexeris? Pluris enim id tibi conſtabit, quàm Vlyſſi quando ad Cyclopem venit. Multos enim ſocios amiſit, dum monſtrum illud ſtudet videre, feri & crudelis ſpectaculi cupiditate ſuperatus? Tũc Apollonius: Putas, inquit, hunc minus, quàm Cyclopem, cæcum eſſe, cùm talia agat? Tum Philolaus, Vt tibi viſum fuerit, facito. hos tamen velis ſaltem ſaluos eſſe. atque hæc voce paululum elatiore dicens, ingemuit. Tũ Damis veritus, ne qui ſecũ erant adoleſcentes, per iniectam à Philolao ſuſpicionem deteriores facti eſſent, hoc modo Apollonium eſt allocutus: *Profligabit* hos adoleſcentes hæc oratio timore, triſtitiáque omnia complens. Immo, inquit Apollonius, cùm multa etiam non petenti mihi bona Dij plerunque dederint, neſcio an maius vl-

A πρὶν εἴσω χωρέαξ. τί δ' εἶπεν, ὦ Φιλόλαε, τ αὐτοκράτορα ασχολάζειν*. ἡνιοχεῖ, ἔφη, δημοσία, & ἅδει ᾠδὰς ἐς τὰ Ρωμαίων θέατρα, καὶ μετὰ τῶν μονομαχούντων ζῇ. μονομαχεῖ γὰρ & αὐτὸς, καὶ ἀποσφάττει. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Απολλώνιος, εἶτα, ἔφη, βέλτιον, μεῖζόν τι ἡγῇ θέαμα ἀνδράσι πεπαιδευμένοις, ἢ βασιλέα ἰδεῖν ἀχθομενοῦντα; θεὸς μὲν γὰρ παίγνιον ἀνθρώπου, εἶπε, καὶ τοῦτο Γλάπωνος δόξαν. βασιλεὺς δὲ, ἀνθρώπου παίγνιον γιγνόμενος, & χαριζόμενος τοῖς ὄχλοις τ ἑαυτοῦ αἰσχύνην, πόσας καὶ οὐ φαύλους λήσεις τοῖς φιλοσόφοις; νὴ Δί', εἶπεν ὁ Φιλόλαος, εἰ γε μὴ καὶ τὸ κινδυνῶδες γίγνοιτο. εἰ δὲ ἀποπλοῦν διαχθεὶς, καὶ Νέρων σε ὠμὸν φάγοι, μηδὲν ἰδόντα ὧν θεᾶσθαι, ἐπὶ πολλῷ ἔσῃ σοι τὸ συντυχεῖν αὖπαν, καὶ σὺ πλείονι, ἢ τῷ Οδυσσεῖ ἐγένετο, ὁπότε πρὸς τ Κύκλωπα ἦλθεν. ἀπώλεσε γὰρ πολλοὺς τ ἑταίρων, ποθήσας ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ ἡδηθεὶς ἀπόπτου καὶ ὠμοῦ θεάματος. ὁ δὲ Απολλώνιος, οἶδα γὰρ, ἔφη, ὅτον ἥπιον σὺ πεπυθὼς τ Κύκλωπος, εἰ τοιαῦτα ἐργάζεται; καὶ ὁ Φιλόλαος, θεραπέυω μὲν, εἶπεν, ὅ, τι βούλεται· σὺ δὲ ἄλλα τέτοις σῴζε. φωνῇ δὲ ταῦτα μείζονι ἔλεγε· καὶ ἐφίκει κλαυθμὸν. συνταῦτα δείσας ὁ Δάμις, μὴ χείρους αὖτ ἐγένοντο ὑπὸ τ Φιλολάου ποίας, ἀπολαβὼν (N) Απολλώνιον, ἀπολεῖ, ἔφη, τὸν νεανίσκον ὁ * λόγος οὗτος, ἐμέων, καὶ ἀθυμίας ἀναπιμπλὰς πάντα. ὁ δὲ Απολλώνιος, & μὲν πολλῶν, ἔφη, ἀγαθῶν ὄντων, ἃ μήπω ἀξιοῦμαί μοι πολλάκις πρὸς τ θεῶν γενέσθαι, μέγιστον ἂν ἡγοῦμαι

* al. ἀποδ. ραπ.

φαίλω ἀπολελαυκέναι τὸ νῦν τοῦτο. παραπέπωκε γὰρ βάσανος τὴν νέων, ἡ σοφόδρα τε ἐλέγξει τοὺς φιλοσοφοῦντας ἢ αὐτῶν, καὶ σοῦ ἕτερόν τι μᾶλλον, ἢ τοῦτο πεφάντοντας. ἢ ἠλέγχθησαν αὐτίκα οἱ ἐρρωμένοι σοφῶν. ὑπὸ γὰρ τὴν τοῦ Φιλολάου λόγων ἀπαχθέντες, οἱ μὲν, ἔφασαν νοσεῖν, οἱδ' οὐκ εἰ αὐτοῖς ἐφόδια· οἱ δὲ, τὴν οἴκοι ἐρᾶν. οἱ δὲ, ὑπὸ ἀνθρώπων σκηπτηλῆχθαι. ἐπιῆλθεν ἐς ὀκτὼ ὁμιλητὰς ὁ Ἀπολλώνιος σὺν τέτταρσιν, καὶ τριάκοντα, οἳ ξυνεφοίτων αὐτῷ ἐς τὴν Ῥώμην. οἱ δ' ἄλλοι, Νέρωνά τε, καὶ φιλοσοφίας ἀποδράντες, φυγῇ ὡχοντο. ξυναγαγὼν οὖν τοὺς περιλειφθέντας, ὧν καὶ Μένιππος ἦν ξυναλλάξας τῇ ἐμπούσῃ, καὶ Διοσκορίδης ὁ Αἰγύπτιος, καὶ Δάμις, ἐ λοιδορήσομαι, ἔφη, τοῖς ἀπολελοιπόσιν ἡμᾶς, ἀλλ' ὑμᾶς ἐπαινέσομαι μᾶλλον ὅτι ἄνδρες ἐστὲ, ἐμοὶ ὅμοιοι. οὐδὲ εἴ τις Νέρωνα δείσας ἀπῆλθε, δόλον ἡγήσομαι εἶναι τὸν· ἀλλ' εἴ τις τοῦ δέους τούτου κρείττων γίγνεται, φιλοσοφοῦντι ὑπ' ἐμοῦ προσρήσεται, καὶ διδάξομαι αὐτὸν ὁπόσα οἶδα. δοκεῖ δή μοι πρῶτον μὲν εὔξασθαι τοῖς θεοῖς, δι' οὓς ταῦτα ἡμῖν νοῦν ἦλθεν ὑμῖν τε, κἀκείνοις· ἔπειθ' ἡγεμόνας αὐτοῦ ποιεῖσθαι· ὧν χωρὶς χωρεῖς, οὐδὲν ἄλλο ἐσμεν· πρίν τε ἐς πόλιν ἡ τοσούτων τε οἰκουμένης μερῶν ἀρχή· πῶς οὖν ἂν προέλθοι τις, εἰ μὴ ἐκεῖνοι ἡγοῖντο. καὶ ταῦτα, τυραννίδος ἐν αὐτῇ καθεστηκυίας οὕτω χαλεπῆς, ὡς μὴ δόξειναι σοφοῖς εἶναι. ἀνόητον τε μηδὲν δοκεῖτο τὸ ταράττειν ὁδὸν, ἣν πολλοὶ τὴν φιλοσόφων φεύγουσιν.

lum ab ipsis vnquam accepisse me putem. Contigit enim occasio præclara, qua possem de his adolescentibus experientiam capere, quinam ex ipsis verè philosophentur, quive rursus aliud quoduis potius, quàm id ipsum agant: idque statim ipsa re comprobatum est. Qui enim inter eos minus fortes erant, Philolai sermonibus persuasi, alij quidem ægrotare se simulabant: alij viaticum defeciſſe querebantur: alij rerum domesticarum solicitudine domum reuocari dicebant: alij somniis se perterritos causabantur. atque cum octo sociis tantùm remansit Apollonius, cùm quatuor supra triginta iter suscepissent, vt Romam cum eo proficiscerentur. Ceteri verò philosophiam, Neronémque timentes, fugâ arripuere. Congregans igitur eos qui remanserant Apollonius, inter quos Menippus erat, quem à Lamia liberauerat, & Dioscorides Ægyptius & Damis: Ego, inquit, eos non increpabo, qui nos deseruerunt: sed vos magis laudabo, quoniam viri estis mihi similes: nec existimabo timidum eum, qui Neronem timens discessit: sed qui eiusmodi timorem superauit, hunc ego verè philosophum appellans, docebo quæcunque scio. Censeo igitur primùm vota Diis facienda, qui nobis talem mentem dederunt. Deinde, vt talis itineris duces nobis sint. (nihil enim sine illis sumus) tum demum in vrbem pergendum, quæ tam magnæ orbis parti imperat. Quam nescio quo pacto intrare quisquam possit, nisi ipsi duces adsint; præsertim tam sæuo tyranno ipsam tenente, vt non *integrum sit* sapientes esse, nec haberi. Puto autem nemini stultum consilium visum iri, si audeamus ad vrbem proficisci, quam philosophorum plerique fugiunt.

Ego enim ita eorum *censeo*, quæ apud homines sunt, nihil esse tam terribile, vt sapientem terrere possit. Deinde nihil curam, diligentiámque in hominibus excitare, nisi quod cùm periculo fiat. Nos præterea tantùm peragrauimus terrarum, quantùm alius fortasse nemo, & feras vidimus, tum Arabicas, tum Indicas multiplices, & multiformes: Hanc autem belluam, quam tyrannum plerique vocant, neque quot habeat capita, scimus: neque vtrum curuis vnguibus, aduncísque sit dentibus, nouimus. & quanquam ciuilis bestia esse dicatur, & in mediis vrbibus habitet; eò tamen perhibetur immanior iis, quæ in montibus, aut paludibus degunt: quòd leones quidem, aut Pantheræ quandoque si mulceantur, mansuescunt, & innatam feritatem exuunt: hæc autem ob attrectationem ferocior facta, omnia lacerat: Quinetiam belluas proprias matres deuorasse nemo vnquam aut dixit, aut audiuit: ea tamen immanitate saturatum Neronem accepimus. Quòd si ab Oreste aut Alcmæone tale aliquid factum legimus, pietas in patres aliquam delictis excusationem prætendit, cùm alter ab vxore propria interfectus, alter monilis cupiditate perditus sit: Is verò matris opera adoptatus à sene imperatore, & imperij hereditatem nactus, naufragio matrem interemit, nauim eius gratia fabricatus, in qua non procul à terra extincta est. Quòd si quis ob hæc metuendum esse Neronem existimat, & propterea philosophiam refugit, non tutum esse putans præter illius voluntatem aliquid agere, sciat hoc illis nequaquam esse metuendum, qui veram sapientiam, modestiám-

A ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν αὖ ἡγοῦμαι φοβερὸν οὕτω γνώμης τ κατ' ἀνθρώπους, ὡς ἐκπλαγῆναί ποτε τὸν σοφόν. εἶτ' οὐδ' αὖ παρασκεύη ἀνδρὶ τὰς μελέτας, ἐὰν μὴ μετὰ κινδύνων γίγνοιτο. καὶ ἄλλως, ἐπελθὼν γῆ, ὅσην ἄνω πω τις ἀνθρώπων, θηρία μὲν Ἀραβιά τε, καὶ Ἰνδικὰ, πάμπολλα εἶδον· τὸ δ' θηρίον ἔστο, ὃ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ τύραννον, οὔτε ὁπόσας κεφαλὰς ἀμπώ, οἶδα, οὔτε εἰ γαμψώνυχόν τε, καὶ καρχαρόδουν ὄν. καίτοι πολιτικὸν μέν τε θηρίον λέγεσθαι, καὶ τὰ μέσα τῶν πόλεων οἰκεῖν. τοσούτῳ δὲ ἀγριώτερον διάκειται τῶν ὀρέων τε, καὶ ὑλαίων· ὅσῳ λέοντες μέν, καὶ παρδάλεις, ἐνίοτε κολακευόμενοι, ἡμερῶνται, καὶ μεταβάλλουσι τὰ ἤθεια· τὸν δὲ τῶν καθαψάντων ἐπαιρόμενον, ἀγριώτερον αὐτῶν γίγνεται, καὶ λαφύσσει πάντα. καὶ μὲν δὴ θηρίων, καὶ ἂν εἴποις, ὅτι τὰς μητέρας ποτὲ τὰς αὑτῶν ἐδαίσαντο· Νέρωνα δὲ ἐμπεφόρηται βορᾶς ταύτης. εἰ δὲ καὶ τοιαῦτα γέγονεν ἐπ' Ὀρέστῃ, καὶ Ἀλκμαίωνι· ἀλλ' ἐκείνοις ἥμαρτέ τι πατέρες ἦσαν· ὁ μὲν, ἀποθανὼν ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικός. ὁ δὲ, ὁρμᾷ πεφυκὼς. οὗτοι δὲ, καὶ εἰσποιηθεὶς ὑπὸ τῆς μητρὸς γέροντι βασιλεῖ, καὶ κληρονομήσας τὴν ἀρχὴν, ναυαγίῳ τὴν μητέρα ἀπέκτονε, πλοῖον ἐπ' αὐτῇ ξυνθεὶς, ὑφ' ᾧ ἀπώλετο πρὸς τῇ γῇ. εἰ δὲ ἐκ τούτων φοβερόν τις ἡγεῖται Νέρωνα, καὶ διὰ τοῦτο ἀποπηδᾷ φιλοσοφίας, καὶ ἀσφαλὲς αὐτὸ νομίζων τὸ ἀπὸ θυμοῦ τι αὐτῷ πρᾶξαι, ἴσῳ τὸ μὴ φοβερὸν ἐκείνοις οὐκ ὑπάρχον, ὅσοι ἦρ αὖ σωφροσύνης τε, καὶ σοφίας

B

C

D

ἅπονται. τούτοις γὰρ καὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν οὖ ἔχα. τὰ δὲ τῶν ὑβριζόντων, ὕθλον ἡγεῖσθω, καθάπερ τὰ τῶν μεμεθυσμένων. οὐ γὰρ δὴ κἀκείνους ἠλιθίους μὲν ἡγούμεθα, φοβεροὺς δὲ οὔ. ἴωμεν οὖν ἐς τὴν Ῥώμην, εἴγε ἐρρώμεθα. θεοῦ γὰρ τὰ Νέρωνος κηρύγματα, δι' ὧν ἐξείργει φιλοσοφίαν, ἔστιν ἡμῖν τὸ τοῦ Σοφοκλέους ἰαμβεῖον, Οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, οὐδὲ Μοῦσαι, καὶ Ἀπόλλων λόγιος. εἰκὸς δὲ κἀκεῖνον ἥδεσθαι τὰ ἰαμβεῖα ταῦτα, βαρυθύμως ὡς φασι χαίροντα. συνῆν δέ πως τοῦ Ὁμήρου συνθυμηθεὶς, ὡς ὅπου ὁ λόγος ἁρμόσοι πολεμικοὺς ἄνδρας, μία μὲν κόρυς γίγνονται, μία δὲ ἀσπὶς, σύρειν ἂν μοι δοκεῖ αὐτὸ τοῦτο. ἐπεὶ ποιόδε τοὺς ἄνδρας γιγνόμενον. ὑπὸ γὰρ τοῦ Ἀπολλωνίου λόγων ξυγκροτηθέντες, ἀποθνήσκειν τε ὑπὲρ φιλοσοφίας ἐρρωντο, καὶ βελτίους τῶν ἀποδρᾶντων φαίνεσθαι.

A que attigerunt. Talibus enim omnia, quæ à Diis mittuntur, prosperè succedunt, & conuiciatorum nugas perinde ac ebriorum hominum sermones paruifaciunt, quòd illos dementes quidem, non tamen metuendos arbitrarentur. Pergemus igitur Romam, si *robusti* erimus. Contra Neronis enim iussa, quibus ille philosophiam exterminat, Sophoclis elogium satis est dicentis:

B *Hæc iussa nunquam Iuppiter dedit mihi. neque Musæ, nec oracularis Apollo.* Verisimile autem est & Neronem hoc Iambicum carmen audisse, cùm tragœdiis, vt ferunt, maximè gaudeat. Hoc loco veritatem sortitum illud Homeri dictum iure putabitur. Ait enim postquam oratio viros bellaces irritauit, omnes vna galea, vnúsq. clypeus fiunt. *Sophocles in Antigone.* *Iliad. N. v. 131.*

C Id enim in viris istis tunc accidere visum est, qui Apollonij oratione corroborati, mori etiam pro philosophia prompti, paratíq. erant, & se potiore conditione, quàm qui fugerant, esse arbitrabantur.

De Citharœdo carmina Neronis cantante coram Apollonio. Quidque cum Thelesino Consule, præfectoque sacerdotum, de sacris & Diis locutus fuerit Apollonius.

CAP. XIII.

Προσῆσαν οὖν τῇ πύλαις· οἱ δὲ ἐφεστῶτες, οὐδὲν ἠρώτων, ἀλλὰ θεμιτὸν ἡγοῦντο τὸ σχῆμα, καὶ ἐθαύμαζον. ὁ γὰρ τρόπος ἱερὸς ἐδόκει, καὶ οὐδὲν ἐοικὸς τοῖς ἀγείροις. καταλύσει δ' αὐτοῖς ἐν παντοδαπείῳ θεῖ τὰς πύλας, καὶ δεῖπνον αἰρομένοις, ἐπειδὴ καιρὸς ἑσπέρας ἤδη ἐπύγχανεν, ὑπὸ κῶμον ἔρχεται μεθύων ἀνθρωπος, οὐκ ἀγροικικῶς τὴν φωνὴν ἔχων·

D QVVM igitur vrbis portis appropinquassent, custodes nihil interrogantes, sed nouitatem habitus admirati, venientes circunstetere. Sacer enim habitus quidam, nec pecuniarum coactoribus conueniens videbatur. Cúmque in hospitium portæ finitimum diuertentes, cœnam poposcissent (iam enim dies in occasum vergebat) ebrius quidam in vicum venit, vocem habens non planè rudem aut incultam.

χ. ἔσω π.

χ. ἀγλαεῶς ἴσ. ἀχλαεῶς

Is Romanam vrbem perambulans Neronis carmina decantabat *mercede ad id inuitatus: illi verò conceßũ erat, eum* qui aut negligentiùs audiſſet, aut poſt auſcultationem non præbuiſſet mercedem, tanquam impietatis in Deos reum in carcerem abducere. Is citharam, & omnem citharœdorum ornatum geſtabat: præterea chordam vſu pulſandi iam attritam in ciſtella portabat; eam ex Neronis cithara duabus minis B emptam iactitans, nec ſe vlli vnquam eam venditurum, niſi optimus eſſet citharœdus, quíve aliquando in Pythiis ludis decertaſſet. Is igitur, vt conſueuerat in ſui cantus præludio breuem de Nerone hymnum percurrens, carmina ſubiecit partim ex Oreſte, partim ex Antigona, & ex aliis paſſim tragœdiis à Nerone conuerſa; inflectens cantus malè, peruerſéque à Nerone vlulatos. Cùm vero Apollonius, comitéſque ſegniter, ac negligenter audirent, ipſe violatum ab eis Neronem, & diuinæ vocis inimicos eſſe clamitabat: quamuis illi verbis eius nullam curam adhiberent. Interroganti autem Apollonium Menippo, quo pacto huius hominis verba audiret, aut quid ſibi agendum cenſeret. Reſpondit Apollonius, Quid aliud agamus, niſi, vt poſtquam cantare deſierit, nos nihil eius oratione commoti, oſtentationis eius mereedem ſoluentes, ſinamus illum Neronis Muſis ſacrificare. Atque hactenus homini ebrietas debacchata eſt. Poſtero die Teleſinus conſul vocatum Apollonium, quiſnam is eſſet, quem gerebat habitum, interrogauit. Ille autem, Purus, inquit, & mundus, & ex nulla morticina materia confectus. Quæ verò tua ſapientia eſt interroganti, Ex diuino, inquit, afflatu proueniens, & quæ homines

ἐφοίτα γὰρ κύκλῳ τὴν Ῥώμην, ᾀδων τὰ τοῦ Νέρωνος μέλη, καὶ μεμισθωμένῳ τοῦτο. τῷ γὰρ ἀμελῶς ἀκούσαντα, ἢ μὴ καταβαλόντα μισθὸν τῆς ἀκροάσεως, ξυνεκεχώρητο αὐτῷ καὶ ἀπάγειν ὡς ἀσεβοῦντα. ἐῶ γὰρ αὐτῷ καὶ κιθάραν, καὶ ἡ περίφορος τῷ κιθαρῳδῷ σκευὴ πᾶσα. καί τινα καὶ νάρδου τῆς ἐφαλαμώνων τε, καὶ περιτεταμένων * ἀποκειμένην οἱ κοιπίδι * εἶχεν, ἐῶ ἔφασκον οἱ τῆς Νέρωνος ἑωνῆσθαι κιθάρας δυοῖν μναῖν, καὶ ἀποδώσεσθαι αὐτῷ οὐδενί, ἐῶ μὴ κιθαρῳδὸς ἢ τῶν ἀρίστων τε, καὶ ἀγωνιουμένων πυθοῖ. ἀναβαλλόμενος οὖν ὅπως εἰώθει, καὶ βραχεῖ διεξιὼν ὕμνον τοῦ Νέρωνος, ἐπῆγε μέλη, τὰ μὲν, ἐξ Ὀρεστείας, τὰ δ', ἐξ Ἀντιγόνης, καὶ ὁπόθεν τραγῳδουμένων αὐτῶν· καὶ ᾠδὰς ἐκαμπτεν, ὁπόσας Νέρων ἐλυμήνατο, καὶ κακῶς ἐστρεφεν. ἀγροίκου δὲ ἀκροωμένου, ὁ μὲν, ἀσεβείας Νέρωνα ἐπ' αὐτῶν ἔφασκε, καὶ πολεμίους τῆς θείας φωνῆς εἶη. ὁ δὲ, οὐ προσεῖχον· ἐρομένῳ δὲ τῷ Μενίππῳ τὸν Ἀπολλώνιον, πῶς ἀκούοι λέγοντος ταῦτα, πῶς, ἔφη, ἢ ὡς γε ἥδεται; ἡμεῖς μὲν τοι, ὦ Μένιππε, μὴ παροξυνώμεθα πρὸς ταῦτα, ἀλλὰ τὸν μισθὸν τῆς ἀπειδείξεως δόντες, ἐάσωμεν αὐτὸν θύειν ταῖς Νέρωνος Μούσαις. τοῦτο μὲν δὴ τοσοῦτον ἐπράνη· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, Τελεσῖνος ὁ ἐπὶ τῶν ὑπάτων, καλέσας τὸν Ἀπολλώνιον, τί, ἔφη, τὸ χρῆμα; ὁ δὲ, καθαρὸν, εἶπε, καὶ ἀπ' οὐδενὸς θνητοῦ· τίς γὰρ ἡ σοφία; θεασμὸς ἔφη, καὶ ὡς

δῶ πῃ θεοῖς εὔχεσθαι, καὶ θύειν. ἔστι δέ τις, ὦ φιλόσοφε, ὃς ἀγνοεῖ ταῦτα; πολλοὶ, εἶπεν· εἰ δέ τις καὶ ὀρθῶς πεπίστευται ταῦτα, πολλῷ γέροντι ἂν αὐτῷ βελτίων, ἀκούσας σοφωτέρου ἀνδρὸς, ὅπῃ μὲν οἶδεν, οὐ οἶδε. ταῦτα ἀκούσαντα τὸν Τελεσῖνον, καὶ γὰρ ἐτύγχανεν εὐσεβεστέρως πρὸς τὰ θεῖα διακείμενος, εἰσῆλθεν ὁ ἀνὴρ δι' ἃ πάλαι περὶ αὐτοῦ ἤκουσε. καὶ τὸ μὲν ὄνομα οὐκ ὤετο δεῖν ἐς τὸ φανερὸν ἐρωτᾶν, μή πῃ ἔπι λανθάνῃ βούλοιτο· ἐπανῆγε δὲ αὖ πάλιν ἐς λόγον τὸν περὶ τῶν θείων. καὶ γὰρ πρὸς διάλεξιν ἐπιτηδείως εἶχε. καὶ ὡς σοφῷ γε, εἶπε, τί δύνῃ περσιὼν τοῖς βωμοῖς; ἐγωγε, ἔφη, δικαιοσύνην εὔχομαι, νόμους μὴ καταλύεσθαι πένεσθαι τοὺς σοφοὺς, σὺ δὲ ἄλλους, πλουτεῖν μέν, ἀδόλως δέ. εἶτα, εἶπε, τοσαῦτα αὐτῷ εἶναι τυγχάνεις; νὴ Δί', εἶπε. ξυνείρω γὰρ τὰ πάντα εἰς εὐχὴν μίαν· καὶ περσιὼν τοῖς βωμοῖς, ὧδε εὔχομαι, ὦ θεοὶ, δοίητέ μοι τὰ ὀφειλόμενα. εἰ μὲν δὴ τῶν χρηστῶν εἰμὶ ἀνθρώπων, τυγχάνομι πλείονων, ἢ εἶπον· εἰ δὲ ἐν τοῖς φαύλοις με θεοὶ τάττοιτο, ταὐναντία μοι παρ' αὐτῶν ἥξει. καὶ οὐ μέμψομαι σοὶ θεοὺς, εἰ κακῶν ἀξιοῦμαι, μὴ χρηστὸς ὤν. ἐξεπλάγη μὲν δὴ ὁ Τελεσῖνος τοὺς λόγους τούτων. βουλόμενος δ' αὐτῷ χαρίζεσθαι, φοῖτα, ἔφη, ἐς τὰ ἱερὰ πάντα· καὶ γεγράψεται παρ' ἐμοῦ πρὸς σοῦ ἱερωμένους δέχεσθαί σε, καὶ διορθουμένῳ εἶκειν. ἢν δὲ μὴ γράψῃς, ἔφη, οὐ δέξονταί με; μὰ Δί', εἶπε. ἐμὴ γὰρ, ἔφη, αὕτη ἀρχή. χαίρων,

A doceat, quo pacto Deos precari, & eisdem sacrificare conueniat. Estne autem philosophus vllus qui hæc ignoret? Permulti, inquit Apollonius. Quid si quis rectè talia sciuerit? Melior, inquit Apollonius, etiam euadet, si sapientiorem audiens, certior fuerit factus se rectè scire, quæ sciuit. Talia audienti Telesino (erat autem erga res diuinas propensior) in mentem venit eius viri, de
B quo iamdudum multa audierat; non tamen de nomine palam interrogare volebat, ne consilium suum patefaceret. Rursus ad colloquium de rebus diuinis hominem reuocauit. (erat enim ad sermones inferendos idoneus) & tanquam à sapiente quæsiuit, Quid tu ad aras accedens precaris Deos? Ego, inquit Apollonius, precor, vt iustitia apud homines valeat, & leges non soluantur; vtque
C sapientes pauperes sint, ceteri verò sine fraude ditentur. Talia verò petens, inquit Telesinus, tibi etiam satisfeciſſe censes? Certè, inquit Apollonius. Omnia namque oratione complector vna, & ad altaria veniens ita precor: O dij præbete mihi, quæ mihi debentur. quòd si bonus sim vir, maiora etiam, quàm peto assequar: sin verò inter prauos Dij me
D collocarunt, contraria mihi ab eisdem promerens, neque Deos accusare potero, si me ipsum malis dignum iudicaui, cùm sim prauus. Hæc audiens Telesinus obstupuit, & Apollonio gratificari cupiens, Accede, inquit, arbitratu tuo ad omnia Deorum templa: Ego enim sacerdotibus præcipiam, vt te suscipiant. Tu autem corrigas velim, si quid emendatione dignum inueneris. Quid verò, inquit Apollonius, si non iusseris, non me suscipient? Minime, inquit ille. Mea namque est huiusmodi rerum potestas. Gaudeo,

inquit Apollonius, quòd cùm sis vir magnus, ac generosus, de rebus magnis habeas potestatem. Hoc autem de me scias velim. Ego templa non penitus *occlusa* incolere gaudeo; neque me Deorum quisquam respuit, sed tecti participē dignantur omnes. Rogo igitur vt mihi apud vos itidem pateant templa, quod Barbari etiam concessere. Tum Telesinus: Magnam, inquit, Romanorum laudem Barbari præoccuparunt. Vellem autem, vt de nobis hoc ipsum referri posset. Tuo igitur arbitratu quæcunque libuerit templa incolito, & ex alio in aliud, vti placet, transmigrato. Faciam, inquit Apollonius, neque id præter rationem, vt arbitror. Dei namque non semper in eodem permanent loco, sed nunc ad Æthiopes, nunc ad Olympum, nunc ad Athum proficiscuntur. Absurdum igitur esse puto, cùm Dij vniuersas gentes, perambulando transeant, & lustrent, homines ad omnes Deos aliquando non accedere: Præterea si domini seruos despexerint, culpa carebunt: fortè enim tanquam prauos eos despiciunt: serui autem, qui suos dominos non venerantur, ab eisdem perdentur, tanquam impij & scelesti, & *mancipia* Diis inimica.

A ἔφη, ὅτι γυναῖος ὢν, μεγάλα ἀρχὰς: βουλοίμην δ' ἂν σε καὶ εἰνο περὶ ἐμοῦ εἰδέναι. ἐγὼ τὰ ἱερὰ τὰ μὴ βεβαίως κλειστὰ, χαίρω οἰκῶν. ἀπαιτεῖταί με οὐδεὶς τῶν θεῶν, ἀλλὰ ποιοῦνταί κοινωνὸν στέγης. ἀνείσθω δέ μοι καὶ τῦτο. καὶ ὁ Βάρβαροι ξυνεχώρουν αὐτό. καὶ ὁ Τελεσῖνος, μέγα, ἔφη, Ρωμαίων ἐγκώμιον οἱ Βάρβαροι προὐλαβον· τυτὶ γὰρ ἐβουλόμην αὖ
B περὶ ἡμῶν λέγεσθαι. ὥσπερ μὴν σὺ τοῖς ἱεροῖς, σὺ ἀλλάττων αὐτὰ, καὶ μεθίσα μὴν ἐξ ἄλλης ἐς ἄλλο. αἰτίαν δ' ἔσχε τούτων ἔχων, οὐδὲ οἱ θεοὶ, ἔφη, πάντα τὸν χρόνον ἐν τῷ οὐρανῷ οἰκοῦσιν· ἀλλὰ πορεύονται μὲν ἐς Αἰθιοπίαν· πορεύονται δὲ καὶ ἐς Ὄλυμπόν τε, καὶ Ἄθω. καὶ οἶμαι ἄτοπον, σὲ μὲν θεοὺς, τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθνη περιοσεῖν πάντα· τοὺς δὲ ἀνθρώπους, μὴ τοῖς θεοῖς ἐπιφοιτᾶν πᾶσι.
C καὶ τοὶ δεσπότας μὲν ὑπερορῶντες δούλων, οὔπω αἰτίαν ἔχουσιν. ἴσως γὰρ ἂν καταφρονεῖεν αὐτῶν, ὡς μὴ σπουδαίων. δοῦλοι δὲ μὴ πάντως τοὺς αὐτῶν δεσπότας περιορῶντες, ἀπόλοιντο ἂν ὑπ' αὐτῶν, ὡς κατάρατοί τε, καὶ θεοῖς ἐχθροὶ ἀνδράποδα.

De Neronis gymnasio, & Demetrio philosopho expulso ab Vrbe iubente Tigillino: déque prodigiosa tempestate, quam Graci διοσημίαν dicunt: tum quid de ea Apollonius præsagierit. Quódque fulmen è manu Neronis calicem iam ori admotum excusserit. CAP. XIIII.

CVM talia in templis disputaret Apollonius, augebatur in dies Deorum cultus; *& concurrebant frequentes ad fana*, quòd maiora dona à Diis sese habituros sperarent: nec quisquam adhuc eius

Διαλεγομένου δὲ αὐτῦ περὶ τὰ ἱερὰ, οἱ θεοὶ ἐθεραπεύοντο μᾶλλον καὶ ξωήεσαν οἱ ἄνθρωποι ἐς ταῦτα, ὡς τὰ ἀγαθὰ πλείω παρὰ τῶν θεῶν ἕξοντες. καὶ οὔπω διεβάλλοντο

αἱ ξυνουσίαι τοῦ ἀνδρὸς, διὰ τὸ ἀσυ- A viri sermones calumniabatur, quia
δάζεσθαι τὴν δημοσίᾳ, λέγεσθαί τε ἐς omnibus æquè, palámque consule-
πάντας. οὐδὲ γὰρ θύραις ἐπεπόλαζεν, bat: neque cuiusquam pulsabat fo-
οὐδὲ ἐτείθετο πρὸς τὸ φῶς, καὶ πρὸς res, aut potentiorum limina tere-
τοὺς δυνατούς· ἀλλ' ἠσπάζετο μὲν ἐ- bat, sed ad se venientes benignè ex-
πιφοιτῶντας, διελέγετο δὲ αὐτοῖς, cipiens, non secus ad eos, quàm ad
ὁπόσα καὶ τῷ δήμῳ. ἐπεὶ γὰρ ὁ Δη- populum loquebatur. Postquā De-
μήτριος διατεθεὶς πρὸς αὐτὸν, ὡς metrius erga Apollonium, sicut in
ἐν τοῖς Κορινθιακοῖς λόγοις εἴρηκα, Corinthiis sermonibus diximus, be-
παραγόμενος ἐς τὴν Ῥώμην, ὕστε- neuolentia affectus Romam venit,
ρον ἐθεράπευε μὲν τὸν Ἀπολλώνιον, B colebat quidem Apollonium, qui
ἐπηφίει δ' αὐτὸν τῷ Νέρωνι, τέχνη eum frequenter ad Neronem mit-
ταῦτα ὑπωπτεύθη* τοῦ ἀνδρός· καὶ τὸν tebat, vt eius suspicionem tali arte
Δημήτριον αὐτὸς ἐδόκει *καθιστέ- dimoueret. Videbatur autem Apol-
ναι ἐς αὐτά· ἦν πολὺ μᾶλλον, ὁπότε lonius maximè ob hoc ipsum reti-
γυμνάσιον μὲν ἐξεποιήθη τῷ Νέρω- nere Demetrium. Idque vel tunc
νι, θαυμασιώτατον τῆς σκιᾶς λευκῆς est iudicatum, cùm Neroni Gymna-
δ' ἔτυχεν ἡ αὐτὴ ἡμέρα, Νέρων τε sium paratum est, omnium, quæ Ro-
αὐτὸς, καὶ ἡ βουλὴ ἡ μεγάλη, καὶ mæ essent, maximè admirabile. Ibi
τὸ ἱππεῦον τῆς Ῥώμης. παρελθὼν Nero, magnúsque Senatus, & Ro-
γὰρ ὁ Δημήτριος ἐς αὐτὸ τὸ γυμνά- manus equitatus omnis sacrificia,
σιον, διεξῆλθε λόγον κατὰ τῶν λου- diémque festum summa cum lætitia
μένων, ὡς σκιᾶς λουμένων τε, καὶ αὖ- celebrabant. Illud igitur Gymna-
θις χραινόντων· καὶ ἐδείκνυεν ὅτι πε- sium ingressus Demetrius oratione
ριττὸν ἀνάλωμα εἴη τὰ τοιαῦτα. ἐφ' habuit aduersus eos, qui balneis vte-
οἷς ξυνῆκάτο μὲν αὐτῷ μὴ ἀποθα- bātur, propterea quòd seipsos mol-
νεῖν αὐτίκα, τὸν Νέρωνα βοῶντα les effœminatósq. reddentes, inqui-
ἑαυτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν σκεύλιον ἄδειν. narentur magis, quàm mundarentur. Omnem igitur in rebus huiusmodi sumptum inanem, superuacuúmque esse monstrabat. Quibus verbis adeò in se audientium iracundiam concitauit, vt vna res tantùm fuerit auxilio, quin subitò interficeretur. Ea verò fuit, quòd ea die Nero clariore, maioréque, quàm vnquam aliàs, voce cantauerat. Cantabat autem in caupona *iuxta Gymnasiũ*, nudus, & femoralib. duntaxat amictus, non secus, ac *fœdissimus* quisque caponum. Nec tamen effugit Demetrius, quin magnum pro iis, quæ dixerat, periculum subiret. Tigillinus enim, cuius in manibus Neronis gladius erat, Roma illũ expulit, non secus, ac si balnea suis verbis esset demolitus. Is quoque Apollonium

ἡδὲ δὲ σὺν καπηλείῳ πεποιημένῳ ἐς D
τὸ γυμνάσιον, διάζωμα ἔχων, γυ-
μνὸς, ὥσπερ τοὺς καπήλων οἱ ἀσελγέ-
σατοι. οὐ μὴν διέφυγε ὁ Δημήτριος
τὸ ἐφ' οἷς, εἶπε, κινδυνεῦσαι. Τιγιλ-
χ. ὑφ' ᾧ λῖνος γὰρ, ἐφ' *ᾧ τὸ ξίφος ἦν τοῦ
Νέρωνος, ἀπήλασεν αὐτὸν τῆς Ῥώ-
μης, ὡς τὸ βαλανεῖον καθαιρήσων οἷς εἶπε. τὸν δ' Ἀπολλώνιον

clanculum obseruabat, num & ipse *animaduersione* dignum, aut *anceps* aliquid diceret. Ille verò palam, nec serio, nec ioco quicquam reprehensione dignum proferebat, vt qui periculum aliquod grauius caueret: sed aptè ad interrogata respondens, vnà cum Telesino philosophabatur. Accedebant ad eum insuper nonnulli, qui, licet philosophia periculum afferret, non putabant, si cum illo degerent, periculum aliquod subire posse. Auxit Apollonio suspicionem de prodigiosa tempestate sententia. Cùm enim aliquando sol defeciisset, & tonitru ingens esset subsecutum, quod in eclipsi minimè fieri consueuit, aspiciens in cœlum Apollonius, Erit, inquit, magnum aliquid, & non erit. Quam sententiam, qui tunc audiuere, interpretari minimè poterant. Triduo autem post solis defectionem omnes eam intellexere. Accubante enim in conuiuio Nerone decidens fulgur calicem, quem manibus tenebat, excussit: cùm iam ori propius illũ admouisset. hoc igitur Apollonij verba significabant. Cùm enim tam parum abfuerit à percussione fulminis Imperator, meritò magnum aliquid factum iri, & non factum iri, inquit Apollonius. Tigillinus autem, cùm talia audisset, hominem timuit, quasi sapientia dæmonum præditum: neque palàm ipsum criminandum censebat, ne clanculum aliquod malum sibi ab eo proueniret. Veruntamen loquentem, tacentem, sedentem, & ambulantem, & quid apud quemque manducaret, biberetq. & sacrificaret, nec ne, tot oculis, quot reges habent, obseruabat.

A ἀφανῶς ἀνίχνευεν, ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐπιλήψιμόν τι, καὶ παραβεβλημένον εἴποι. ὁ δὲ οὔτε καταγέλωτος φανερὸς ἦν, οὔτ' αὖ πεφρονηκὼς, ὥσπερ οἱ φυλαττόμενοί τινα κίνδυνον, ἀλλ' ἀποκρινόμενος πρὸς τὰ προκείμενα διελέγετο, ξυμφιλοσοφούντος αὐτῷ τοῦ Τελεσίνου, καὶ ἑτέρων ἀνδρῶν, οἳ, καίτοι φιλοσοφίας ἐπικινδύνως προσπίπτοντος, καὶ ἂν φόντο κινδυνεύσαι ξὺν ἐκείνῳ συνδιάζοντες. ὑπωπτεύετο δὲ ὡς, ἔφην, καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐφ' οἷς καὶ πρὸς τὴν διοσημίας, εἶπε. γιγνομένης γάρ ποτε σελήνης ἡλίου, καὶ βροντῆς σημαθείσης, ὅπερ ἤκουσα ἐν σελήνῃ δοκεῖ ξυμβαίνειν, ἀναβλέψας ἐς τὸν οὐρανὸν, ἔσται τι, ἔφη, μέγα, καὶ οὐκ ἔσται. ξυμβαλεῖν μὲν δὴ τὸ εἰρημένον οὔπω εἶχον οἱ παρατυχόντες τῷ λόγῳ. τρίτῃ δ' ἀπὸ τῆς σελήνης ἡμέρᾳ ξυνῆκαν τὸν λόγον πάντες. σιτουμένου γὰρ τοῦ Νέρωνος, ἐμπεσὼν τῇ τραπέζῃ σκηπτὸς, διήλασε τὸν κύλικος ἐν χερσὶν οὔσης, καὶ οὐ πολὺ ἀπεῆγεν τοῦ στόματος. τὸ δὲ τοσοῦτον ἐλθεῖν τοῦ βλαπτῆσαι αὐτὸν, περιορᾶσθαί τι, εἶπε, καὶ μὴ περιορᾶσθαι. ἀκούσας δὲ Τιγελλῖνος τοῦτον λόγον, ἐς δέος ἀφίκετο τοῦ ἀνδρὸς, ὡς σοφοῦ τὰ δαιμόνια. καὶ ἐς ἐγκλήματα μὲν φανερὰ καθίσας πρὸς αὐτὸν, οὐκ ᾤετο δεῖν, ὡς μὴ κακόν τι ἀφανὲς ὑπ' αὐτοῦ λάβοι. διαλεγόμενον δὲ, καὶ σιωπῶντα, καὶ καθήμενον, καὶ βαδίζοντα, καὶ ὁπόθεν φάγοι, καὶ ποῦ ὄπου, καὶ εἰ ἔθυσεν, ἢ μὴ ἔθυσε, προσήρχε πᾶσιν ὀφθαλμοῖς, ὁπόσοις ἡ ἀρχὴ βλέπει.

Capitis defluxiones inuasisse Romanos, & ipsum Neronem. Inde accusatum Tigillino Apollonium: quodque ne vestigium quidem vllum literarum inuentum in pugillari, vbi inerat accusatio. Tum non ausum Tigillinum nocere Apollonio; ratum supra hominem illum esse. CAP. XV.

Ἐμπεσόντος ὲν ἐν Ῥώμῃ νοσήματος, ὃ καταῤῥυν οἱ ἰατροὶ ὀνομάζουσιν· ἀνίσανται ὲ ἀπ' αὐτῶν βῆχες, καὶ ἡ φωνὴ τοῖς λαλοῦσι πονήρως ἔχῃ, τὰ μὲν ἱερὰ πλέα ἦν ἱκετευόντων τοὺς θεούς, ἐπεὶ διωδύνει τὸν Φάρυγα Νέρωνα, καὶ μόγις τῇ φωνῇ ἐχρῆτο. ὁ ὲ Ἀπολλώνιος, ἐῤῥήγνυτο μὲν πρὸς τὴν τῶν πολλῶν ἄνοιαν, ἐπεπλήγει ὲ οὐδενί. ἀλλὰ καὶ Μενίππων προξενούμενον τοῦτο τῶν τοιούτων, ἐσωφρόνιζε τε, καὶ κατεῖχε, ξυγγινώσκειν κελεύων τοῖς θεοῖς, εἰ μίμοις γελοίων χαίρουσιν. ἀπαγγελθέντες ὲ τῷ Τιγελλίνῳ τοῦτο τοῦ λόγου, πέμπει τοὺς ἄξοντας αὐτὸν ἐς τὸ δικαστήριον, ὡς ἀπολογησάμενον μὴ ἀσεβεῖν ἐς Νέρωνα. προσκύσας ὲ καὶ κατήγορος *ἐπ' αὐτὸν, πολλοὺς ἀπολωλεκὼς ἤδη, καὶ τοιούτων Ὀλυμπιάδων μεστός. καί τι γραμματεῖον εἶχεν ἐν ταῖν χεροῖν, γεγραμμένον τὸ ἔγκλημα. τοῦτο ὥσπερ ξίφος ἀνασείων ἐπὶ τὸν ἄνδρα, ἠκονᾶτό τε αὐτὸ ἔλεγε, καὶ ἀπολεῖν αὐτόν. ἐπεὶ ὲ ἀνέγνω Τιγελλῖνος τὸ γραμματεῖον, γραμμῆς μὲν ἴχνος οὐ διεφάνη ἐν βύρσῃ, ἀσήμου ὲ λίνου βιβλίῳ ἐντετύχει, ἐς ἔννοιαν ἀπηνέχθη δαίμονος. τυχὸν ὲ καὶ Δομετιανὸς ὕστερον πρὸς αὐτὸν λέγεται παθεῖν. ἀπολαβὼν οὖν τὸν Ἀπολλώνιον ὑπεχώρησεν, ἐς τὸ ἀπόῤῥητον δικαστήριον, ἐν ᾧ καὶ τὰ μείζω ἡ ἀρχὴ αὐτὴ ἀφανῶς δικάζει. καὶ με-

χ. ἐς αὐ.

A

B

C

D

Cvm morbus, quem catarrhum medici dicunt, Romam inuasisset, plena erant templa Diis sacrificantium hominum, quoniam Neronis fauces intumuerant, ita vt exiguus vocis vsus relictus esset. Dolebat autem Apollonius propter magnam eorum ignorantiam, neminem tamen palam increpabat. Quin etiam Menippum eorum gratia parumper irritatum compescuit, iubens ipsum Diis ignoscere, si mimis ridiculorum gaudeant. Ea verba, cùm ad Tigillinum relata essent, ministros misit, qui Apollonium in iudicium vocarent, excusationem facturum de iis, quæ impiè aduersus Neronem locutus esset. Erat etiam accusator contra ipsum paratus, qui multos antea iam perdiderat, & tali nequitiæ genere tanquam Olympiorum victoria exultabat. Is etiam accusationis Syngraphum à se compositam habebat in manibus, eámque tanquam gladium in Apollonium euaginatur, interfecturúmque esse minitatur. Postquam verò Tigillinus acceptam Syngraphum explicans, literarum in ipsa vestigium nullum vidit, & libellum quasi lituris nunquam signatum aspexit, de dæmone rursus cœpit cogitare. Hocidem postea Domitiano ab Apollonio dicitur euenisse. Aduocans igitur Tigillinus in secretiorem prætorij partem vbi de rebus maximis consultare solitus erat, arbitris omnibus

bus ſubmotis, quiſnam eſſet, interrogabat: ei Apollonius, & patris & patriæ nomen expoſuit, & quare ſapientia vteretur, enarrauit. Dixit quoque ſe ſapientia vti ad Deos intelligendos, & res hominum cognoſcendas. Nam ſeipſum noſſe longè difficilius eſt, quàm alios cognoſcere. Dæmones verò, inquit Tigillinus, & idolorum apparitiones quomodo redarguis? Perinde, inquit Apollonius, atque homicidas, atque impios homines. Hos autem dixit, vt Tigillinum morderet, qui crudelitatis omnis, & laſciuiæ præceptor erat Neroni. Rurſus autem Tigillinus, Volo, inquit, aliquid mihi vaticineris, quod te rogabo. Tunc Apollonius, Quonam, inquit, pacto efficere id poſſum, cùm non ſim vates? Atqui te eſſe perhibent, quòd dixeris fore magnum aliquid, & non fore. Vera, inquit Apollonius, audiſti: attamen id non ex vaticinandi peritia protuli, ſed magis ex ſapientia, quam verè philoſophantibus viris Deus *patefacit*. Neronem verò, inquit ille, cur non times? Quoniam, inquit, Deus, qui dedit illi eſſe terribilem, mihi quoque interritum eſſe præbuit. Quid autem ſentis de Nerone? Longè melius quàm vos, inquit. Vos enim cantare dignum putatis: Ego dignum tacere. His verbis ſtupefactus Tigillinus, Abi, inquit, quocunque libet fideiuſſoribus antea pro corpore datis. Tunc Apollonius, Quis, inquit, fideiuſſor eſſe pro corpore velit, quod vincii aut detineri à nemine poteſt? Hæc dæmonis cuiuſdam opera ſupráque naturam hominum Tigillino viſa ſunt, & quaſi cum Deo luctari deuitans, Abi, inquit, quocunque libet: potentior enim es, quàm vt meo ſubiiciaris imperio.

A πεπαιδάμην τε παῖδας, ἐνέκειτο ἐρωτᾷν ὅστις εἴη. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, παῖδες τ' ἐμέμνητο, καὶ πατρίδος, καὶ ἐφ' ὅτῳ τῇ φιλοσοφίᾳ χρῷτο. ἔφασκέ τε αὐτῇ χρῆσθαι ἔτι τε τῷ θεοὺς γιγνώσκειν, ἔτι τε τῷ τὴν ἀνθρώπων ξυνιέναι· τὸ γὰρ ἑαυτὸν γνῶναι, χαλεπώτατον εἶναι καὶ ἄλλου γνῶναι. τοὺς δαίμονας, εἶπεν, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ τὰς τῶν
B εἰδώλων φαντασίας, πῶς ἐλέγχεις; ὡς γε, ἔφη, τοὺς μιαιφόνους τε, καὶ ἀσεβεῖς ἀνθρώπους. ταυτὶ γὰρ πρὸς τὸν Τιγελλῖνον ἀποσκώπτων ἔλεγεν, ἐπειδὴ πάσης ὠμότητος, καὶ ἀσελγείας διδάσκαλος ἦν τῷ Νέρωνι. μαντεύσομαί σ' αὖ, ἔφη, δεηθέντα μου; πῶς, εἶπεν, ὅ γε μὴ μάντις ὤν. καὶ μὴν καὶ
C σέ, ἔφη, φασὶν εἶναι τὰ εἰπόντα ἔσεσθαί τι μέγα, καὶ οὐκ ἔσεσθαι. ἀληθῶς, εἶπεν, ἤκουσας. τοῦτο δὲ μαντικῇ προεῖδον, σοφία δὲ μᾶλλον, ἣν θεὸς φαίνει σοφοῖς ἀνδράσι. Νέρωνα δ', ἔφη, διατί δεδοικας; ὅτι, εἶπεν, ὁ θεὸς ὁ παρέχων ἐκείνῳ φοβερὸν δοκεῖν, καὶ μοὶ δέδωκεν ἀφόβῳ εἶναι. φρονεῖς δὲ πῶς, εἶπε, περὶ Νέρωνος; ὁ δὲ Ἀπολλώ-
D νιος βέλτιον, εἶπεν, ἢ ὑμεῖς· ὑμεῖς γὰρ ᾄδειν αὐτὸν ἄξιον τοῦ ἄδειν· ἐγὼ δέ, ἄξιον τοῦ σιωπᾶν. ἐκπλαγεὶς οὖν ὁ Τιγελλῖνος, ἄπιθι, ἔφη, καταστήσας ἐγγυητὰς τοῦ σώματος. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, καὶ τίς, εἶπεν, ἐγγυήσεται σῶμα, ὃ μηδεὶς δήσει; ἔδοξε τῷ Τιγελλίνῳ ταῦτα δαιμόνιά τε εἶναι, καὶ προθύμως ἀπεφοίτα, καθάπερ θεομαχεῖν φυλαττόμενος. χώρει, ἔφη, οἷ βούλει· οὐ γὰρ κρείττων, ἢ κατ' ἐμοῦ δέχεται.

De puella ad vitam reuocata, vt Alceſte ab Hercule: tum de epiſtolis, quas ad ſe miſerunt Apollonius & Muſonius: hinc de edicto Neronis, ne quiſquam Romæ philoſopharetur: diſceſſiſſéque propterea Apollonium occidentem verſus.

CAP. XVI.

Κ Α' κεῖνο Απολλωνίου θαῦμα. κόρη ςὺ ὥρᾳ γάμου τεθνάναι ἐδόκει, καὶ ὁ νυμφίος ἠκολούθει τῇ κλίνῃ, βοῶν ὁπόσα ἐπ' ἀτελεῖ γάμῳ· ξυνωλοφύρετο ὴ ὅλη Ῥώμη, καὶ ἐτύγχανεν οἰκίας ἡ κόρη τελούσης ἐς ὑπατικούς. παρατυχὼν οὖν ὁ Απολλώνιος τῷ πάθει, καταθεῖτε, ἔφη, τὴν κλίνην. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς τῶν ἐπὶ τῇ κόρῃ δακρύων παύσω. καὶ ἅμα ἤρετο ὁ,τι ὄνομα αὐτῇ εἴη. ὁ μὲν δὴ πολλοὶ, ὡς ἔοικε, λόγον ἀγορεύειν αὐτῷ, οἷοι τῶν λόγων ἐπικήδειοι, ἢ τὰς ὀλοφύρσεις ἐλείροντες· ὁ δὲ, οὐδὲν ἀλλ' ἢ θερμαφάμενος αὐτῆς· καί τι ἢ ἀφανῶς

χ. τῇ κόρῃ ἐπειπὼν, ἀφύπνισε τὴν * κόρην τοῦ δοκοῦντος θανάτου. ὁ φωνήν τε ἡ παῖς ἀφῆκεν, ἐπανῆλθέ τε ἐς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς, ὡς Αλκηστις ὑπ' Ηρακλέους ἀναβιωθεῖσα. δωρεμένων δὲ αὐτῷ τῶν ξυγγενῶν ἡ κόρης μυριάδας δεκαπέντε, φερνὴν, ἔφη, ἐπιδίδοναι αὐτὰς τῇ παιδί. καὶ εἴ τε σπινθῆρα τῆς ψυχῆς εὗρεν ἐν αὐτῇ, ὃς, ἐλθὼν τοῦ θερμαίνοντος· λέγεται γὰρ ὡς ψεκάζοι μὲν ὁ Ζεὺς, ἡ δὲ, ἀτμίζοι δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, εἶτ' ἀπεσβηκυῖαν τὴν ψυχὴν ἀθροίσαι τε, καὶ ἀνάλαβεν· ἄρρητος ἡ κατάληψις τοῦτου γέγονεν, οὐκ ἐμοὶ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς παρατυχοῦσιν. ἐτύγχανε δὲ καὶ τὸν χρόνον τοῦτον, καὶ Μουσώνιος κατειλημμένος

A ALIVD præterea ab Apollonio miraculum tale factum eſt. Puella quædam ipſo nuptiarum tempore mori viſa eſt, quam pheretro impoſitam ſponſus lugens ſequebatur de nuptiis imperfectis multùm conquerens, & grauiter dolens: *vnà etiam cum eo Roma lamentabatur*. Habitabat autem puella in domo Conſulari. Huic igitur funeri occurrens Apollonius, De-
B ponite pheretrum, inquit. Ego enim veſtras pro puella lachrymas ſedabo. & ſimul quodnam puellæ nomen eſſet, interrogauit. Plerique igitur illum orationem habiturum putabant, qua mœrentium lachrymas dolorémque ſedaret. Ipſe verò puellam attrectans, atque aliquid illi ſecretò admurmurans, ab ea, quæ videbatur, morte re-
C uocauit: quæ ſtatim etiam loqui incipiens, in paternam domum rediit, ſicut Alceſte quondam ab Hercule in vitam reſtituta. Cúmque puellæ parentes drachmarum millia quindecim Apollonio donarent, ipſe pro dotis acceſſione puellæ pecunias largiri dixit. Vtrum verò ſcintillam animæ in ipſa inuenerit, quæ miniſtros, medicóſque latuerat, ſiue decidens fortè pluuia diſ-
D perſam & pene iam extinctam animam calefaciens in vnum congregauerit, difficile coniectatu eſt non mihi ſolùm, verumetiam iis, qui rei videndæ interfuerunt. Id autem ſatis conſtat, dum funus efferretur fortè pluiſſe. *& puellæ faciem rore irrigatam fuiſſe.* Erat quoque temporibus illis Muſonius in Neronis

carcere detentus, quem in philosophia perfectissimum esse asserunt. Hi coram inter se loqui non potuerunt recusante Musonio, ne maius vtrique periculum ea res afferret, sed per epistolas mutuò collocuti sunt, Menippo, Damidéque ad carcerem venientibus. Nos verò de rebus non magnis epistolas omittentes eas, quæ plus grauitatis habere visæ sunt, interposuimus, ex quibus magnum quid de illius sapientia possumus coniectare.

A ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις τῷ Νέρωνι, ὃν φασι τελεώτατα ἀνθρώπων φιλοσοφῆσαι. καὶ φανερῶς μὲν οὐ διελέγοντο ἀλλήλοις, φοβούμενοι τοῦτο, ὡς μὴ ἀμφω κινδυνεύσειαν, ἐπιστολιμαίους δὲ τὰς ξυνουσίας ἐποιοῦντο, φοιτῶντος ἐς τὸ δεσμωτήριον τοῦ Μενίππου, καὶ τοῦ Δαμίδος. τὰς δὲ οὐχ ὑπὲρ μεγάλων
B ἐπιστολὰς ἐόντας, τὰς ἀναγκαίας παραθησόμεθα, κἀξ ὧν ὑποπτήσειέ τις καταδεῖν μέγα.

APOLLONIVS MVSONIO Philosopho, Salutem.

Volueram ad te veniens & sermonis, & domus particeps fieri, modò quippiam iuuare te possem: quòd si non diffidis posse me tanquam Herculem ab inferno Theseum liberare, scribe quid fieri velis. Vale.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΜΟΥσωνίῳ φιλοσόφῳ, χαίρειν.

Βούλομαι πρὸς σὲ ἀφικόμενος, κοινωνῆσαί σοι λόγου, καὶ σχολῆς, ὡς τε ὀνῆσαί μί σε· εἰ γε μὴ ἀπιστεῖς, ὡς
C Ἡρακλῆς ποτε Θησέα ἐξ ᾅδου ἐλύσατο. γράφε τὴ βουλῇ. Ἔρρωσο.

MVSONIVS APOLLONIO Philosopho, Salutem.

Pro iis quæ cogitasti, laudem *obtinebis*: vir autem excusatum sese reddere expectans, cùm nihil se deliquisse palam ostenderit, seipsum liberabit. Vale.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙῼ φιλοσόφῳ, χαίρειν.

Ὧν μὲν συνῳήθης, ἀποκείσεταί σοι ἔπαινος· αὐτὸς δὲ ὑπομένων ἀπολογίαν, καὶ ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ δείξας; ἑαυτὸν λύσει. Ἔρρωσο.

D

APOLLONIVS MVSONIO Philosopho, Salutem.

Socrates Athenienſis, cùm è carcere ab amicis liberari noluisset, in iudicium processit, & tamen mortuus est. Vale.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΜΟΥσωνίῳ φιλοσόφῳ, χαίρειν.

Σωκράτης Ἀθηναῖος ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ φίλων λυθῆναι μὴ βουληθείς, οὐ παρῆλθε μὲν ἐς δικαστήριον, ἀπέθανε δέ. Ἔρρωσο.

A

ΜΟΥΣΩΝΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΩ ΦΙΛΟΣΟΦΩ, ΧΑΙΡΕΙΝ.

Σωκράτης ἀπέθανεν, ἐπεὶ μὴ προεσκεύασεν ἑαυτῷ ἀπολογίαν· ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι. Ἔρρωσο.

Ἐξελαυνόντος δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Νέρωνος, καὶ προηρυξάντος δημοσίᾳ μηδένα ἐμφιλοσοφεῖν τῇ Ῥώμῃ· τρέπεται ὁ Ἀπολλώνιος ἐπὶ τὰ ἑσπέρια τῆς γῆς, ἃ φασιν οἱ ζε- B
κ. πύλαις, θας τὰς *στήλας, τὰς ἀμπώτεις τοῦ Ὠκεανοῦ ἐπισκόπους, καὶ τὰ Γάδειρα. καὶ γάρ τι καὶ περὶ φιλοσοφίας τῶν ἐκείνῃ ἀνθρώπων ἤκουεν, ὡς εἰς πολὺ τοῦ εἰκὸς προηκόντων. ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ οἱ γνώριμοι πάντες, ἐπαινοῦντες καὶ τὴν ἀποδημίαν, καὶ τὸν ἄνδρα.

MVSONIVS APOLLONIO Philosopho, Salutem.

Socrates mortuus est, quoniam sibi defensionem nullam parauit. Ego autem meipsum excusando defendam. Vale.

Transmissurus in Græciam Nero publicè per præcones edixit, ne quis philosophus intra mœnia permaneret. Quæ res Apollonium ad occidentales orbis partes conuertit, vbi columnis quibusdam terminari dicunt ; *vt Oceani refluxus inspiceret ; & Gades*. Multa namque de philosophia illic degentium hominum audiuerat, quódque magnam de rebus diuinis cognitionem haberent. Secuti autem sunt illum amici omnes, & peregrinationem, & viri mentem laudantes.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Ε'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER QVINTVS.

De Columnis Herculis, & Abyla, & Calpe promontoriis : de cauſa acceſſus & receſſus Oceani : tum quando animæ non deſerant morientia corpora : hinc de Gadibus, de inſulis fortunatis, de Aris Senectæ, artis, paupertatis : de Hercule Ægyptio, & Thebano, de Geryone. Græcos præterea eſſe, qui Gades incolunt. Deinde de arboribus ſanguine manantibus.

CAPVT PRIMVM.

DE columnis, quas veluti terræ terminos poſuiſſe Herculē ferunt, fabulosè dicta prætermittentes, quæ auditu, narratúque digna comperi, deinceps explicabo. Europæ, Africæque promontoria ſtadiorum ſexaginta fretum continentia, Oceanum ad ea quæ intra terram ſunt, maria immittunt. Et Africæ quidem promontorium, nomine Abinna, leones continet in ſuperciliis montium habitantes. eius montis interior pars ad Getulos, Tingáſque pertinet, gentes efferas, atque Afras. Per Oceanum verò nauigantibus ſtadia nonaginta protenditur vſque ad Salecis fluminis oſtia. Illinc autem quantum vlterius protendatur, non facilè conijcere quiſquam poſſet. Nam poſt eum, quem nuper diximus, fluuium, inacceſſibilis Africa eſt: nec homi-

A ΠΕΡΙ δὲ τῶν ςηλῶν, ἃς ὅρια τῆς γῆς Ⓦ Ηρακλέα φασὶ πήξαϑαι, τὰ μὲν μυϑώδη, ἐῶ. τὰ δ' ἀκοῆς, καὶ λόγου ἄξια, δηλώσω μᾶλλ Ⓦ. Εὐρώπης, καὶ Λιβύης ἄκρας ςαδίων ἑξήκοντα πορθμὸν ἐπέχουσαι τὸ Ὠκεανοῦ, ἐς τὰ κ. ἐκτὸς ἔξω πελάγη φέρουσι. καὶ τὴν μὲν τῆς Λιβύης ἄκραν, ὄνομα ᾧ αὐτῇ Αβιννα,
B λέοντες ὑπερνέμονται· ἐπὶ τὰς ὀφρῦς τοῦ ὄρους, ἃ εἴσω ὑπερφαίνει, ξυνάπτουσαν πρὸς Γαιτούλους, καὶ Τίγας, ἄμφω ἐπελαύνη, καὶ Λιβυκὰ ἔθνη. Ἐκτείνει δ' ἐπὶ πολὺ Ⓦ Ὠκεανὸν, μέχρι μὲν τῶν ςηλῶν τῶν Σαλήκης, σταδίων κόσια ςάδια. τὸ δ' ἐντεῦϑεν, οὐκ ἂν ξυμβάλοι τις ὁπόσα. μετὰ γὰρ Ⓦ τὸν ποταμὸν τοῦτον, ἀβίατος ἡ Λιβύη, καὶ

κἀπὶ αὖθις ποι. τὸ δὴ τῆς Εὐρώπης ἀκρωτήριον, ὃ καλεῖται Κάλπις, δεξιᾷ μὲν ἐπέχει τὸν ἔπλουν σταδίων ἑξακοσίων μῆκος, λήγει δὲ ἐς τὰ ἀρχαῖα Γάδειρα. τὰς δὲ τοῦ Ὠκεανοῦ ἐκβολὰς, ἃς αὐτὸς μὲν περὶ Κελτοὺς εἶδον, οἵαις λέγονται. τὴν δὲ αἰτίαν ὑπὲρ πολλὰ εἰκάζων, διὰ τὸ ἄπειρον οὕτω πέλαγος ὑποχωρεῖ τε, καὶ ἀναδύεται, δοκῶ μοι (ν) Ἀπολλώνιον ἐπεσκέφθαι τὸν ὄν. ἐν μιᾷ γὰρ τῶν πρὸς Ἰνδοὺς ὑποστολῶν, τὸν Ὠκεανὸν φησὶν ὑφύδροις* ἐλαυνόμενον πνεύμασιν ἐκ πολλῶν χασμάτων, ἃ ὑπ' αὐτῷ τε, καὶ περὶ αὐτὸν ἡ γῆ πρόσκειται, χωρεῖν ἐς τὸ ἔξω, εἶτ' ἀναχωρεῖν πάλιν, ὑπ' ὤσπερ ἄσθμα ὑπονοσήσαν τὸ πνεῦμα· πεσόντας δὲ αὐτὸ καὶ τὴν νοσούντων πρὸς Γάδειρα. τὸ γὰρ χρόνον, ὃν πλημμυρεῖ τὸ ὕδωρ, οὐκ ἀπολείπουσιν αἱ ψυχαὶ τοὺς ἀποθνήσκοντας· ὅπερ οὐκ ἂν ξυμβαίνοι, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τῇ γῇ ἐπεχώρει. ἃ δὲ περὶ τὴν σελήνην φασὶ φαίνεσθαι, πλησμονήν τε, καὶ πλησμονήν, καὶ φθίνουσαν, ταῦτα περὶ (ν) Ὠκεανὸν οἶδα. τὰ γὰρ σκιερὰ ἴσα μέρη, ξυμμινύθων αὐτῇ, καὶ ξυμπληρούμενος. ἡμέρᾳ δὲ σκιὰ ἐκδέχεται νύκτα, καὶ νὺξ τὴν ἡμέραν· περὶ Κελτοὺς μὲν καταλείπουσι τοὺς σκότους, ἢ τοῦ φωτὸς, ὥσπερ ἐνταῦθα. περὶ Γάδειρα δὲ, τὸ στίλας, ἀθρόως λέγουσι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐμπίπτειν, ὥσπερ αἱ ἀστραπαί. φασὶ δὲ τὰς μακάρων νήσους ὁρίζεσθαι τῷ Λιβυκῷ τερμάτι, πρὸς τὸ ἀοίκητον ἀνεχούσας ἀκρωτήριον. τὰ δὲ Γάδειρα κεῖται μὲν κατὰ τὸ τῆς Εὐρώπης τέρμα· θεῖοι δέ εἰσι τὰ θεῖα.

* ἐφύδρ.

A nes vltra reperiuntur vlli. Europæ promontorium Calpis dictum dextera nauigationem continet ſtadiorum ſexcentorum : terminatúrq. ad antiquas Gades. Oceani verò conuerſiones ipſe quoque apud Celtas tales aſpexi , quales etiam fama feruntur. Cauſam verò ſæpenumero contemplatus , ob quam tam vaſtum pelagus accedat , recedátque , adinueniſſe Apollonium cenſeo , qui in earum vna , quas ad B Indos ſcripſit epiſtola, ſic ait: Oceanus à ſpiritibus ſub aqua exiſtentibus impulſus ex multis hiatibus , qui partim ſub ipſo, partim in terra circa ipſum ſunt , ad exteriora diffunditur , ac rurſus retrocedit : poſtquam velut anhelans , quem diximus , ſpiritus recedit. Huic opinioni fidem facit id , quod apud Gades ægrotantibus contingit. Nam quo tempore excreſcens aqua regionem inundat , animæ morientes non deſerunt. Quod profectò C non cueniret , niſi ſpiritus ipſe in terram ſecederet. Quæ autem circa Lunam apparere dicunt naſcentem , plenam , & decreſcentem , eadem omnia circa Oceanum fieri animaduerti. Eius enim menſuras ſequitur , ſimul cùm ipſa decreſcens, augeſcénſque, & nox diem, rurſúſque dies noctem excipit. Apud Celtas quidem perparum lumine , aut tenebris variantibus , ſicut hic etiam accidit. Circa Gades autem & columnas *crebrò* tanquam fulgura ante oculos cadere D dicuntur. Perhibent quoque beatorum inſulas Africæ lateribus diffiniri , ad inhabitabilem promontorij partem vergentes. Gades autem in Europæ lateribus poſitæ ſunt. Qui verò illas incolunt, non religioſi tantùm , ſed & ſuperſtitioſi homines habentur. Senectæ

namque aram dicarunt , ſolíque hominum feſtis cantibus mortem collaudant. Sunt quoque apud ipſos arti & paupertati aræ poſitæ , ſicut Ægyptio , & ſeorſum Thebano Herculi. Alterum namque finitimam vſque Erythiam penetraſſe ferunt eum Geryone , ciuſque boues captiuos duxiſſe. Alterum verò ſapientia excellentem , totum terræ ambitum dimenſum eſſe. Præterea qui Gades incolunt Græci eſſe perhibentur , noſtróque more eruditi : maximè Athenienſes præter ceteros Græcos venerari : Idcirco Mneſtheo Athenienſi ſacrificare. Themiſtoclem quoque tanquam maritimum bellatorem egregium ſapientiæ , fortitudiníſque gratia venerantes æneum ſtatuerunt , eíque tanquam oraculo reuerenter aſſiſtunt. Arbores etiam illic eſſe tradunt , quæ nuſquam alibi terrarum inueniuntur. Appellari autem Geryonas , & duas tantùm eſſe. Ortæ ſunt autem iuxta ſepulchrum , quod illi Geryoni ſtatuerunt , ſpeciem ex pinu , piceáque commiſtam habentes , ſanguinem verò ſtillare , ſicut *Heliadem* populum auro manare dicunt. Inſula verò , in qua templum eſt , æqualis eſt magnitudine ipſi templo. Nulla autem eius pars eſt petroſa , ſed leui , politóque ſolo. Colunt autem in eodem templo ambos Hercules. Simulachra autem illis nulla ſunt : ſed Ægyptio quidem aræ ſunt duæ æneæ abſque ſimulachro ; Thebano autem vna tantùm. Hydræ inſuper , & Diomedis equi , & duodecim Herculis opera ex lapide ſculpta conſpiciuntur. Pygmalionis inſuper aurea oliua in ipſo Herculis templo poſita eſt , mirabili , vt aiunt , arte fabricata : cuius præcipua pulchritudo in fructuum

A χήρως οὖν βωμὸν ἵδρυν̃ται, ⁊ τ̃ θανάτον μόνοι ἀνθρώπων παιανίζον̃. βωμοὶ δὲ σφεῖν ⁊ πενίας, ⁊ τέχνης, ⁊ Ηρακλέους Αἰγυπτίου, ⁊ ἕτεροι τ̃ Θηβαίου· τὸν μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἑσπερίαν Ερυθραν ἐλάσαι φασὶν, ὅτε δὴ τ̃ Γηρυόνην τε, ⁊ τὰς βοῦς ἐλεῖν· τ̃ δὲ σοφίᾳ δόντα, γῆν ἀναμετρήσασθαι πᾶσαν ἐς τέρμα· ⁊ μὴν καὶ Ελληνικοὺς εἶν̃ φασι τὰ Γάδειρα, ⁊ παρ' ὐτοὺς τὸν ἠμεδαπὸν τόπον· ἀσπάζεσθαι οὖν Αθηναίους Ελλήνων μάλιστα, ⁊ Μενεσθεῖ τῷ Αθηναίων ἡγεμ. καὶ Θεμιστοκλέα τ̃ *ναύαρχον, σοφίας τε, ⁊ ἀνδρείας ἀγαθέντες, χαλκῆν ἵδρυν̃το, ⁊ σίννιν*, ὥσπερ χρησμῷ ἐφέσαν̃. ἰδεῖν ⁊ δένδρα φασὶν σύνταῦθα, οἷα οὐχ ἑτέρωθι τῆς γῆς· ⁊ Γηρυόνια μὲν καλεῖσθαι αὐτὰ, δύο ὄν̃τα. φύεσθαι δὲ τ̃ σημαίνος, ὁ ἐπὶ τῷ Γηρυόνῃ ἕστηκε, παραλλάττοντα* ἐκ πίτυος τ̃, ⁊ πεύκης ἐς εἶδος ἕτερον. λείβεσθαι ὀ αἷμα, καθάπερ τῷ χρυσῷ τ̃ Ηλιάδα ἀμάρον. ἡ δὲ νῆσος, σὺν ᾗ τὸ ἱερὸν, ἔστι μὲν ὁπόση ὁ νεὼς, περῴδες δὲ αὐτῆς οὐδέν, ἀλλὰ βαλβίδι ξυνῆ εἰκασαι. σὺν ὄ τῷ ἱερῷ, πᾶσθαι μὲν ἄμφω τὼ Ηρακλέε φασὶν, ἀγάλματα ὀ αὐτοῖν οὐκ εἶν̃ B βωμοὶ δὲ, ⁊ μὲν Αἰγυπτίου, δύο, χαλκοῖς, ⁊ ἀσήμοις· σὺν ὄ τ̃ Θηβαίου. τὰς ὄ ὕδρας τε, ⁊ τὰς Διομήδους ἵππους, ⁊ τὰ δώδεκα Ηρακλέους ἔργα, ἐκτετυπῶσθαι φασι ⁊ ταῦτα, λίθου ὄντα. ἡ Πυγμαλίωνος ὀ ἐλαία ἡ χρυσῆ, ἀνάκειται ὀ κἀκείνη ἐς τὸ Ηράκλεον, ἄξια μὲν ὡς φασι καὶ τ̃ ἄλλου θαυμάζειν, ὡ εἰκασαι, θαυμάζεσθαι C

* καὶ μεγ. χρ. ἐν, ε.

* παραλλάττοντα. ἐκ πίτυος τε καὶ πεύκης κ. ἐλάτης τε

δι' αὐ ὑπὲ τῷ καρπῷ μᾶλλ(ω). βρύει γὸ αὐτὸν Σμαραγδου λίθε. κὴ Τεύκρε τε Τελαμωνίε ζωσπερα χρυσᾶν φασι δείκνυσθ. πῶς ὃ ἐς (Ω) Ωκεανὸν πλεύσαντος, ἢ ἐφ' ὅ,τι, οὔτε αὐτὸς ὁ Δάμις ξυνιδεῖν φησιν, οὔτε ἀκηκοέναι. τὰς ὃ ἐν τῷ ἱερῷ στήλας, χρυσοῦ πεποιῆσθαι, ⁊ ἀργύρε, ξυντετηκότοιν ἐς ἓν χωνευμα. εἶναι δὲ αὐτὰς ὑπὲρ πῆχυ, τετραγώνε τέχνης, ὥσπερ (Δ) ἄκμονες· ὑπογεγράφθαι δὲ τὰς κεφαλὰς οὔτε Αἰγυπτίοις, οὔτε Ινδικοῖς χράμμασιν, οὔτε οἵοις ξυμβαλεῖν. ὁ δὲ Απολλώνιος, ὡς οὐδὲν (Δ) ἱερεῖς ἔφρασε(ν), οὐ ξυνεχωρεῖ μοι, ἔφη, ὁ Ηρακλῆς ὁ Αἰγύπτιος, μὴ οὐ λέγειν ὁπόσα οἶδα· γῆς ⁊ Ωκεανοῦ ξυνδεσμοί αἵδε αἱ στῆλαί εἰσιν. ἐγράψατο ὃ αὐτὰς σκεῖν(Θ) ἐν μοιρῶν οἴκῳ· ὡς μήτε νεῖκος τοῖς στοιχείοις ἐγείνοιτο, μήτε ἀπιστοίη τινὶ φιλότης, ἣν ἀλλήλων ἔχουσι.

opere conſpicitur, qui ex lapide Smaragdo confecti, [veris oliuis ſimillimi apparent.] Teucri etiam Telamonij Baltheus aureus eodem in loco monſtratur. Quomodo autem, aut qua de cauſa ad Oceanum peruenerit, nec ipſe Damis inueniſſe teſtatur, nec vnquam aliquid ex Apollonio audiuiſſe. Quæ autem in templo ſunt columnarum ſimulachra, ex auro argentóque ſimul fuſo, & in vnum colorem redacto facta eſſe narrat. Eſſe autem quadrangulares velut incudes: & eorum capita literis inſcripta ſunt non Ægyptiis, neque Indicis, neque ab aliquo penitus cognitis. Apollonius autem, cùm de hac re ſacerdotes nihil dicerent, Non permittit me, ait, Ægyptius Hercules tacere, quæ ſciam. Hæ columnæ terrarum Oceaníque vinculum ſunt. Ipſe verò Hercules in domo Parcarum inſcripſit, ne qua elementis contentio accederet, neque amicitiam diſiungant, qua inuicem tenentur.

De Bæti flumine, vnde Bætica regio. Inde de Nerone in Olympiis, Elienſibúſque ludis. Tum de Iſthmi ſectione. CAP. II.

ΦΑΣΙ ὃ καὶ (Π) ποταμὸν ἀναπλεῦσαι τὸν Βαῖτιν, ὃς δηλοῖ μάλιστα τὴν (Ω) Ωκεανοῦ φύσιν. ὑπὸ γὸ πλημμύρης τὸ πέλαγος, ὑπὸ τὰς πηγὰς ὁ ποταμὸς παλίρροις ἴεται, πνεύματός δήπε ἀπωθουμένε αὐτὸν τῆς θαλάττης. τὴν δὲ ἤπειρον τὴν Βαιτικὴν, ἧς ὁ ποταμὸς ἐστὶ ὁμώνυμος, ἀρίστην ἠπείρων φασί. πόλεών τε γὸ εὖ ἔχειν, ⁊ νόμων, ⁊ δῆχθαι (Π) ποταμὸν ἐς τὰ ἄστυ πάντα. γεωργίας τε

NAVIGAVERVNT quoq. fluuium Bætim, qui maximè Oceani naturam erga fluxum, refluxúmque declarat. Excreſcente enim pelago verſus fontes ex quibus oritur, fluuius fertur ſpiritu quodam ipſum à mari depellente: regionem verò ab eo flumine Bæticam cognominatam optimam, vberrimámque eſſe tradunt, ciuitatibúſque, & paſcuis abundantem. Deriuatur autem fluuius per omnes vrbes. Agri verò egregiè culti, affa-

tim omnia ferunt. Cœli tẽperies talis
eſt, qualis autumni tẽpore in Attica
myſteriorũ initijs eſſe ſolet. Diſputatio-
nes cõplures illic habitas ſcribit Da-
mis. Ego autem, quæ memoratu
dignæ viſæ ſunt, referam. Cùm ali-
quando Apollonius, comitéſque in
Herculis templo ſediſſent, ſubri-
dens Menippus, quia ſibi Nero in
mentem venerat, Quid, inquit, ô
ſocij nunc agere cenſemus genero-
ſum Imperatorem, quas certami-
num coronas accipere, optimos au-
tem Græcos nónne maximo cum
riſu ad Panegyricos ludos putamus
accedere? Tunc Apollonius: Au-
diui ex Teleſino, Elienſium lora
Imperatorem extimeſcere. Cùm e-
nim aſſentatores ipſum hortarentur, vt in Olympiis decertans victricem Romam præconis voce prædicari faceret: Modo mihi, inquit, Elienſes non inuiderent. Feruntur enim verberibus cædere, qui errauerint, atque etiam meipſo elatiores eſſe. *multa quoque alia his ſtultiora pronunciauit.* Ego autem futurum dico, vt in Olympiis quidem vincat Nero. Quis enim vſque adeò temerarius eſſet, vt ſe illi auderet opponere? Quòd autem Olympia vincat, minimè futurum vnquam arbitror: quineriam ludos ipſos, nec ſtatuto tempore celebrant. Cùm enim conſuetudo exigat circa finem anni ludos celebrari, Nero Elienſes iuſſit in aduentum ſuum illos differre, ita vt ſibi potius, quàm Ioui ſacrificaturi videantur. Tragœdorum præterea, & Citharœdorum propoſuit certamina apud viros, quibus nec theatra ſint, nec ſcenæ ad eiuſmodi ludos peragendos idoneæ: ſed natiuum duntaxat ſtadium, nudáque omnia patent. atque hoc agit, vt victoriam quærat ex iis, quæ occulère magis deceret. quippe qui Auguſti, Iuliíque habitu depoſito

A ξυμπάσης μεσ-λὼ εἶ), καὶ ὡρῶν,
οἵαν τῆς Ἀτ-ικῆς αἱ μετοπώρειναί * τ, κ. μετὰ τε-
καὶ μυσηριώτιδες. διαλέξεις ὀ τῷ
Ἀπολλωνίῳ ὧδε ἐν τῷ ἐκεῖ παρα-
πεσόντων ὁ Δάμις, πλείους μὲν γε-
νέσθαι φησὶν, ἀξίας δὲ τε ἀνάγρα-
ψαι τάσδε. καθημένων αὐτῷ ἐς τὸ
Ηρακλειον, διαγελάσας ὁ Μενίπ-
πος, διεμέμνητο δὲ ἀρα τῦ Νέρω-
B νος, τί, ἔφη, τ' γυναῖ@ ἡγούμθα;
πανας, ἔφη, ἐστεφανῶσθαι τῷ ἀγῶ-
νων; σὺ ὀ βελτίους Ελλωας, οὐ
ξυὼ ὅλῳ γέλωτι φοιταῖ ἐς τας πα-
νηγύρεις; ὁ ὀ Ἀπολλώνι@, ὡς μὲν
ἐγὼ, ἔφη, Τελεσίνε ἤκου@, δέδιεν
ὁ ζῆνος Νέρων τας Ηλείων μάστι-
γας. @ρακελθομένων γὰρ αὐτῷ τῷ
κολάκων νικᾶν τὰ Ολύμπια, ἢ ἀνα-
C κηρύτθην τὶν Ρώμλω'λῶ γε, ἔφη, με
βασιλεύσειν Ηλεῖοι· λέγον@ γὸ μα-
στιγοῦν, ἢ φρονεῖν ὑπὲρ ἐμέ. πολλὰ
ὀ ἢ ἄλλα ἀνοητότερα τούτων προανε-
φώνησεν. ἐγὼ δὲ, νικήσειν μὲν Νέ-
ερονα ἐν Ολυμπίᾳ φημί. πῶς γὸ ἔτω
φρασὺς, ὡς ἐναντία θεᾷς; Ολύμπια
δὲ ὐ νικήσειν, ἅτε * μηδὲ ἐν ὥρᾳ ἀγου- ἰσ. ἀφ μὲ
σι. πατρίοις μὲν γὸ τοῖς Ολυμπίοις ἔ
πρῖσιν ἐναυ@ ὄντος, ἐκέλευσε τοὺς Η- κ. Ηρα-
D λείους * Νέρων ἀναβαλέσθαι αὐτὰ ἐς κλειους
τ' ἑαυ@ ἐπίδημίαν, ὡς ἐκείνῳ μᾶλ-
λον, ἢ τῷ Διὶ θύσοντας. τραγῳδίαν
δ' ἀπαιδείλαν, καὶ κιθαρῳδίαν, οἷς
μήτε θεάτρον ἔστ, μήτε σκηνὴ πρὸς
τὰ τοιαῦτα· σταδι@ δὲ αὐτοφυὲς,
ἢ γυμνὰ πάντα. @ ὀ, νικᾶν ἃ χρὴ
ἐγκαλύπτεσθαι, καὶ τὸν Αὐγούστου
τε, καὶ Ιουλίου σκευὴν ῥίψαντα,

μεταμφιέννυσθαι νῦν τὴν * Ἀμοιβέως Τερπνὸ· τί φήσεις; ἢ τὰ μὲν Κρέοντος, καὶ Οἰδίποδος, οὕτως ἐξακριβοῖ, ὡς δεδιέναι μήπη λάθοι ἀμύητον θύρας, ἢ σολῆς, ἢ σκήπτρου. ἑαυτῷ δὲ, καὶ Ῥωμαίων οὕτως σκήπτεται, ὡς αὐτὰ τὰ νομοθετεῖν νόμους, ἄδειν, καὶ * φιλοσοφεῖν ἔξω θυρῶν, ὧν εἶσω χρὴ καθῆσθαι τὰ βασιλέα χειμαιρόντα ὑπὲρ γῆς, καὶ θαλάττης. εἰσὶν, ὦ Μενίππου, τραγῳδοὶ πλείους, ἐς οὓς Νέρων ἑαυτὸν γράφει; τί οὖν, εἴ τις αὐτῶν μὴ τὸν Οἰνόμαον, ἢ τὸν Κρεσφόντην ἀπελθὼν τοῦ θεάτρου, μεσὸς οὕτω τοῦ τραγῳδεῖν γένοιτο, ὡς δοκεῖν μὲν ἑτέρων βασιλεῦσι, τύραννον δὲ αὐτὸν ἡγεῖσθαι. τί, καὶ φήσεις τοῦτον ἆρα καὶ ἐλλεβόρου δεῖ, καὶ φαρμακοποσίας, ὁπόσοι σοῦ νοῦς σκαθαίρει; εἰ δ' αὐτὸς ὁ τυραννεύων, ἐς τραγῳδοὺς, καὶ τεχνίτας τὰ πρόσωπα ἑαυτοῦ ἄγοι, λεαίνων τὴν φωνὴν, καὶ δεδιὼς τὸν Ἠλεῖον, ἢ τὸν Δελφὸν, ἢ μὴ δεδιὼς μὲν, κακῶς δὲ οὕτως ὑποκρινόμενος τὴν ἑαυτοῦ τέχνην, ὡς μὴ μαστιγώσεσθαι νομίζειν πρὸς τούτων, ὧν αὐτὸς ἄρχειν πέπακται· τί σοῦ κακοδαίμονας ἀνθρώπους ἐρεῖς ὑπὸ τοιούτῳ καθάρματι ζῶντας. τοῖς δὲ Ἕλλησι, τίνα ἡγῇ, ὦ Μενίππου; πότερα Ξέρξην καταπιμπράντα, ἢ Νέρωνα ᾄδοντα; εἰ γὰρ συνθυμηθείης τὰ ἀμφὶ, καὶ ὡς ἐξωθοῦνται τῶν οἰκιῶν, καὶ ὡς ἔξεστι σωφρονοῦντι οὐδένα, ἢ σκυθρωπὸν, ἢ αὐθάδη ὄντα αὐτοῖς περιφανῆ· πρὸς γυναῖκάς τε, καὶ παῖδας, ὡς δύνανται πείθοντας, τὰς ἁπάσης ἡδονὰς ἐξ ἁπάσης οἰκίας συ-

χ. Ἀμοιβέως καὶ Τερπάνδρου.

χ. ἀσκήπτρου.

A *Amœbei & Terpni nunc habitum induit. quid dices?* & Creontis, Oedipíque facta dictáve examussim scire tanti æstimat, vt timeat, ne fortè quid in porta, aut in stola, sceptróve deliquerit. A sua verò, ac Romanorum dignitate tantùm degenerauit, vt pro conditore legum, quas ferre oportebat, cantare, & in histrionica* philosophari extra vrbem malit, in qua sedendo debuit, vt rex de maximis terræ marísque rebus consultus respondere. Sunt quidem, ô Menippe, tragœdi complures, quibus etiam Nero se adnumerari cupit. Si quis igitur eorum qui Oenomai, aut Cresphontis personam gesserit, & è theatro abiens velit eius, quem in scena simulauerat regis dignitatem seruando ceteris imperare, & tanquam tyrannus aliis præesse. quid de tali viro existimares? nónne hunc helleboro, aliísve potionibus diceres indigere, quibus insanorum mentes purgantur. Si quis item re vera tyrannus existens in tragœdi, aut histrionis formam se transmutet, vocémque expoliens, Elienſium, Delphicorúmve scuticam timeat, aut si re vera non timeat, tam prauè tamen artem, quam profitetur, exerceat, vt verberibus cædi se dignum iudicet ab iis, quibus imperare constitutus est: quid de miseris hominibus dices sub tali monstro viuere coactis? Vtrum verò Græcis perniciosiorem censes, Xerxémne ferro, flammáque omnia vastantem, an cantantem Neronē: nam si sumptus recogites, quos pro eius cantibus facere coguntur: itémque quo pacto domibus pelluntur: vtque præclaram supellectilem, aut seruum illis *comparare* non liceat. Quid verò erga mulieres, filiósque patiantur, dicere non attinet: cùm sceleratas voluptates ex quacunque

Cithœredi apud Suet. in Ner. & Athen.

al. plebeculam cõgregare.

B

C

D

χ. πεπαῦσθαι

domo Nero colligat. Accusationes autem quot, quantásque ex theatris oriri censes: cùm delatores ita redarguant, non venisti auditum Neronem, aut venisti quidem, sed negligenter, & non attentè audiebas: risisti planè, non plausisti, non pro ipsius voce sacrificasti, vt clarior *ad Pythium veniret*: & vt summatim dicam, multæ tibi videbuntur illic *spectatorum Iliades* circa Græcos esse. Iam de incidendo, aut non incidendo Isthmo (quanquam vt audio iam incidatur) iampridem agnoui præmonstrante Deo. Ad hæc respondens Damis, Mihi, inquit, Apolloni, de rescindendo Isthmo negocium Neronis opera supergredi videtur: apparet enim ex hoc quàm magno sit animo. Mihi autem, inquit Apollonius, eius operis imperfectio calumniam illi summam videtur afferre, tanquam imperfectè canenti, & imperfectè fodienti. Quinetiam Xerxis gesta commemorans, eum virum laudare soleo, non *quòd ponte iunxerit, sed* quia transierit Hellespontum. Neronem verò nunquam per Isthmũ nauigaturũ video, nec ad fodiendi finẽ peruenturum. Videtur quoque mihi plenus timoris è Græcia discessurus, nisi fortè *vs veritatis perierit.*

A λέγοντος δ' Νέρωνος· δίκαι τὰ ὡς πολλαὶ ἀναφύσουσι. Καὶ τὰς μὲν ἄλλας, ἔα. τὰς δὲ ἐπὶ τοῖς θεάτροις, καὶ ταῖς ᾠδαῖς, καὶ ἦλθες ἀκροασόμενος Νέρωνος; ἦ φρῆθα μὲν, ῥαθύμως δ' ἤκροω, ἐγέλας, καὶ ἐκρότησας, οὐκ ἔθυσας ὑπὲρ τῆς φωνῆς, ἵνα πυθῶδε λαμπροτέρα ἔλθοι· πολλαὶ γοι δόξουσι θεατῶν Ιλιάδες περὶ σοῦ Ελλησι εἶναι. τὸ γὰρ τέλμησεσθαι τὸν Ισθμὸν, ἢ οὐ τέλμησεται, τέμνεται δ' ὥς φασι νῦν, πάλαι πρόσμαθον, θεοῦ φήναντος. ὑπολαβὼν ἂν ὁ Δάμις, Ἀλλ' ἔμοιγε, ἔφη, ὦ Απολλώνιε, τὸ περὶ τῷ τομῷ ἔργον ὑπὲρ φρονεῖν δοκεῖ τὰ Νέρωνος πάντα. ἡ γὰρ διάνοια ὁρᾷς ὡς μεγάλη. δοκεῖ μοι, ἔφη, καὶ μοι, ὦ Δάμι. τὸ δὲ ἀτελὲς αὐτῆς διαβάλλει αὐτὸν, ὡς ἀτελῆ μὲν ἀοιδὸν, ἀτελῆ δὲ ὀρύσσοντα. τά τοι Ξέρξου ἐπαινῶ, ἀναλεγόμενος ὅτι ἄνδρα, οὐχ ὅτι τὸν Ελλήσποντον ἐζεύξεν, ἀλλ' ὅτι διέβη αὐτόν. Νέρωνα δ', οὔτε πλωτὸν διὰ τοῦ Ισθμοῦ ὁρῶ, οὔτε ἐς τέρμα τῆς ὀρυχῆς ἥξοντα. δοκεῖ δέ μοι καὶ φόβου μεστὸς ἀναχωρήσειν τῆς Ελλάδος, εἰ μὴ ἡ ἀλήθεια ἀπόλωλεν.

Ter in Olympiis vicisse Neronem nuntiatum Gaditanis. De Vindice & morte eius: déque vitiis Neronis. Galbam præterea, Othonem, Vitellium Thebanis regibus comparatos. CAP. III.

POST hos sermones velocissimus quidã cursor venit Gades, iubẽs, vt incolæ *ob fausium nuntium sacra* facerent, & ter Olympiorum victorem Neronem decantarent. Gaditani itaque victoriæ genus intellexêre, vt pote qui rebus Græcorum stu-

ΑΦικομένου δέ τινος ἐς Γάδειρα μετὰ ταῦτα, τῷ σοῦ ταχεῖς διαθέοντες δρόμοις, καὶ κελεύοντες εὐαγγελία φύειν, τρισολυμπονίκην Νέρωνα ᾄδοντας. τὰ μὲν Γάδειρα ξωιεῖ τῆς νίκης, καὶ ὅτι σὺ Ἀρ-

καδία τις εἴη ἀγὼν εὐδόκιμος, ἐπειδὴ A dentes, in Arcadia præclarum ludo-
ὡς εἶπον ἐς τὰ Ἑλλήνων ἀπεύδοσιν. rum certamen sciebant exerci.
αἱ δὲ πόλεις αἱ περίοικοι τοῖς Γαδει- Ceteræ verò ciuitates nec quid es-
ροις, οὔτε ἐγίγνωσκον ὅτι εἴη τὰ Ὀλύμ- sent Olympia intelligebãt: nec quid
πια, οὐδ' ὅτι ἀγωνία, ἢ ἀγὼν, οὐδὲ ἐφ' illic ludorum, certaminísve cele-
ὅτῳ θύοισιν· ἀλλὰ ἀπήγοντο ἐς γλοίους braretur, sciebant: atque ideo cu-
δόξας, πολέμου δίκην ἡγεμένοι ταῦ- ius rei causa sacrificandum esset,
τα. καὶ ὅτι ὁ Νέρων ἠρήκοι τινὰς ἀνθρώ- ignorabant: sed opinione ridicula
πους Ὀλυμπίους, ἢ δὲ τραγῳδίας ποτὲ, tenebantur, bellicam quandam vi-
ἢ κιθαρῳδίας θεᾶται ἐγεγόνεσαν. Τὴν B ctoriam illam esse arbitrantes, quòd
γοῦν οἰκοῦντας τὰ Ἰάπολα, πόλις δὲ Nero contra aliquos Olympios ap-
κἀκείνη Βαιτική, φησὶν ὁ Δάμις παι- pellatos bellum gessisset. Ipsi enim
δεῖν τι περὶς τραγῳδίας ὑποκριτοῦ· ἃ tragœdiam, aut citharœdorum cer-
κἀμὲ ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι. θυουσῶν tamina nunquam viderant. Qui igi-
γὰρ τῶν πόλεων θαμὰ ἐπὶ ταῖς νίκαις, tur Ispula incolebant (ea verò Bæ-
ἐπειδὴ καὶ αἱ Πυθικαὶ ἤδη ἐπηγέλ- ticæ prouinciæ ciuitas est) aliquid
λοντο, τραγῳδίας ὑποκειτὴς τῷ καὶ ab histrione tragico passi sunt, quod
ἀξιωμάτων αὐταγωνίζεσθαι τῷ Νέρω- à Damide scriptum est. Ego quo-
νι, ἐπῄσθησαν ἐπιεικέως πόλεις ἀγείρων· que narratu dignum existimaui;
καὶ τῇ τέχνῃ χρώμενος, εὐδοκίμει παρὰ cùm Hispaniæ ciuitates iam sæpius
τοῖς ἥπιον Βαρβάροις. πρῶτον μὲν δι' pro victoriis sacrificassent, quòd
αὐτὸ τὸ ἥκειν παρ' ἀνθρώπους, οἳ μήπω C & Pythica quondam victoria fue-
τραγῳδίας ἤκουσαν, εἶτ' ἐπειδὴ τὰς rat nuntiata; Tragicus quidam his-
Νέρωνος μελῳδίας ἀκριβοῦν ἔφασκε, trio, qui cum Nerone certare de-
παρῄει ἐς τὰ Ἰάπολα, φοβερὸς dignabatur, mendicans ambibat
μὲν αὐτοῖς ἐφαίνετο, καὶ ὃν ἐσιώπα χρό- Hispaniæ ciuitates, & arte sua vi-
νον ἐπὶ τῆς σκηνῆς· καὶ ὁρῶντες ἄν- tens à multis Barbaris probabatur:
θρωποι βαδίζοντα μὲν αὐτὸν μέγα, primò quidem, quòd ad homi-
κεχηνότα δὲ τοσοῦτον, ἐφεστῶτα δὲ ὀκρι- D nes venerat, qui tragœdias nun-
βασιν οὕτως ὑφηλοῖς, περιπόδῃ δὲ τὰ quam audiuerant. dein quòd Ne-
περὶ αὐτὸν ἐσθήματα, καὶ ἀφόβοι ἦσαν ronis cantus à se emendatos præ-
τῷ σχήματος. ἐπεὶ δὲ ἐξάρας τὴν φω- dicabat. Is igitur Ispula veniens,
νὴν, καὶ μεγάλως ἐφθέγξατο, φυγῇ ἅπαν terribilis primo aspectu visus est,
πλεῖσοι ὥρμησαν, ὥσπερ τινὸς δαίμονος donec in scena tacitus perstitit.
ἐμβροντηθέντες. τοιαῦτα μὲν ἤδη τὴν Videntes enim ipsum tam altè gra-
ταύτῃ Βαρβάροις, καὶ οὕτως ἀρχαῖα. dientem, & tam vastè hiantem, pe-
ἀπούσας δὲ ποιησάμενος ἐς τὴν Βαιτικὴν plis superstantem, vestibúsque tam
monstrosis indutum non sine ti-
more eiusmodi habitum. admira-
bantur. Vbi autem vocem attol-
lens altius clamare cœpit, plurimi tanquam dæmonis alicuius voce perculsi, diffugerunt, tales erant, támque simplices hac in re Barbarorum mores. Cùm Baticæ prouinciæ præfectus sæpius A-

pollonij

pollonij colloquium petiiſſet, in- A iucundam aiebat Apollonius eſſe amicitiam ſuam iis, qui philoſophiæ non darent operam: ſed cùm magis quotidie præfectus eadem petens inſtaret, audiſſétque Apollonius ipſum virum eſſe bonum, & Neronis ſcenas, cantúſque reprehendere, per epiſtolam illum admonuit, vt Gades accederet. Ille verò omni magiſtratus pompa dimiſſa cum paucis familiaribus venit, ſaluteque mutuò data, & ac- B cepta, omnib. arbitris ſemotis, quid inter ſe fuerint collocuti, nemo nouit: coniicere autem ſe Damis inquit, aduerſus Neronem illos conſpiraſſe. Triduò namque inter ſe illo modo ſunt collocuti. Poſtea abiens præfectus, Apollonium complexus eſt: cui Apollonius, Vale, inquit, & Vindicis memento. Quid autem hæc verba voluerint, ſtatim aperiam. Dum in Achaia tragicis cantibus incumberet Nero, Hiſpa- C nos ad defectionem vir quidam nomine Vindex ſollicitabat, idoneus certè, qui poſſet fides concidere, quibus ineptè cantabat Nero. Nam apud eos, quos iam congregauerat, exercitus, orationem habuit contra tyrannum, ex media philoſophia depromptam. Inter alia namque dicebat Neronem magis eſſe omnia, quàm citharœdum, citharœdum verò multò magis, quàm regem. Eundem quoque in- D ſania, furore, auaritia, crudelitate, omníque laſciuia corruptum criminabatur. Iam verò omnium ab eo factorum crudeliſſimum, quòd ſcilicet matrem interfeciſſet, nequaquam illi dicebat crimini dandum eſſe: ſe namque iure interfectam putare, quæ tale portentum peperiſſet. Hæc igitur vt ſeſe haberent agnoſcens Apollonius, Vindici ſociũ

Ἐπιχωρίους ἐς ξυνουσίαν τῷ Απολλωνίῳ ἐλθεῖν, ὁ μέν, ἀηδεῖς ἔφη, τὰς ξυνουσίας τὰς ἑαυτῷ φαίνεσθαι τοῖς μὴ φιλοσοφοῦσιν· ὁ δὲ προσέκειτο αὐτῷ τοῦτο. ἐπεὶ δὲ χρηστός τε εἶ ἐλέγετο, καὶ διαβεβλημένος πρὸς τοῦ Νέρωνος μίμοις, γράφει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν ὁ Απολλώνιος, ἵν' ἐς τὰ Γάδειρα ἔλθοι. ὁ δὲ, ἀφελὼν τὸν ἀρχῆς ὄγκον, ξυὼν ὀλίγοις, καὶ ἑαυτῷ ἐπιτηδειοτάτοις, ἦλθεν. ἀσπασάμενοι δὲ ἀλλήλους, καὶ μεταπασάμενοι τοὺς φρόντας, ὅ, τι μὲν διελέχθησαν, οὐδεὶς οἶδε. τεκμαίρεται γὰρ ὁ Δάμις ἐπὶ Νέρωνα ξυμβῶναι σφᾶς. τριῶν γὰρ ἡμερῶν ἰδίᾳ ἀπουδάσαντες, ὁ μὲν ἀπῆλθε, προπέμψαντος τὸν Απολλώνιον, ὁ δὲ, ἐρρῶσθαι, ἔφη, καὶ μέμνησο Βινδίκος. ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐπὶ Νέρωνα τὸν Αχαΐᾳ ᾄδοντα, τὰ ἔθνη τὰ Εσπέρια λέγεται κινῆσαι Βινδίξ, ἀνὴρ οἷος σπερμεῖν τὰς νόσους, ἃς Νέρων ἀμαθῶς ἐφάλλε. πρὸς γὰρ τὰ στρατόπεδα, οἷς ἐπετέτακτο, λέγων, κατ' αὐτὸ διῆλθεν, ὃν σὺ παύσῃ γυναικὸς φιλοσοφίας, ἐπὶ τύραννον ἂν ἡμᾶς πνεύσαι. ἔφη γὰρ Νέρωνα εἶναι πάντα μᾶλλον, ἢ κιθαρῳδὸν καὶ κιθαρῳδὸν μᾶλλον, ἢ βασιλέα. προφέρειν δὲ αὐτῷ μανίαν, καὶ φιλοχρηματίαν, καὶ ὠμότητα, καὶ ἀσέλγειαν πᾶσαν. τὸ δὲ ὠμότατον τῶν ἐκείνου μὴ προφέρειν αὐτῷ· τίνα γὰρ μητέρα σὺν δίκῃ ἀπεκτονέναι, ἐπειδὴ τοιοῦτον ἔτεκε. ταῦτ' οὖν ὡς ἔσι, προγνώσκων ὁ Απολλώνιος, ξυνέπαινε τῷ Βινδίκι ὁρμῶν

ἀρχοντα, μονονεχὶ ὅπλα, ὑπὲρ τῆς Ρώμης πέμψας. φλεγμαινόντων δὲ τῶν περὶ τὴν Ἑσπέραν, πρέπον ἦν τοντεῦθεν ἐπὶ Λιβύλλα, καὶ Τυρρηνούς· καὶ τὰ μὲν, πεζῇ βαδίζοντες, τὰ δὲ, ἐπὶ πλοίων πορθμεύμενοι, κατῆχθησαν ἐπὶ Σικελίαν, οὗ τὸ Λιλύβαιον. παραπλεύσαντες δὲ ἐπὶ Μεσσήνην τε, καὶ πορθμὸν, ἔνθα ὁ Τυρρηνὸς Ἀδρίᾳ ξυμβάλλων, χαλεπὸν ἐργάζονται τοῖς χάρυβδιν· ἀκοῦσαι φασιν, ὡς Νέρων μὲν τεθνήκοι, τεθνήκοι δὲ Βίνδιξ, ἀπούσης τῆς ἀρχῆς, ἣ μὲν δὴ αὐτῆς Ρώμης· ἣ δὲ, ὁπόθεν τύχοι τῶν ἐθνῶν. ἐρομένων δὲ αὐτὴν τῶν ἑταίρων οἵ ποθ' ἥσεται ταῦτα, καὶ ὅπου λοιπὸν ἡ ἀρχὴ ἔσοιτο, πολλῶν, εἶπε, Θηβαίων. τὸ γὰρ ἰσχὺν, ἢ ποῦ ῥιζῶν, Βιτέλλιός τε, καὶ Γάλβας, καὶ Ὄθων ἐχρήσαντο, Θηβαίοις εἴκασεν, οἳ χρόνον κομιδῇ βραχὺν ἤχθησαν ἐς τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα. ὅτι μὲν γὰρ τὰ τοιαῦτα δαιμονίᾳ κινήσει προεγίγνωσκε, καὶ ὅτι τοῖς γόησι τὸν ἄνδρα ἡγουμένοις οὐκ ὑγιαίνει, ὁ λόγος δηλοῖ μοι, καὶ τὰ εἰρημένα.

A adiunxit eum, quem diximus prouinciæ præfectum, quasi pro ciuitate Romana comparans arma. Hoc modò rebus in Hispania tumescentibus, Apollonius, sociíque illinc in Africam descenderunt: inde verò in Tyrrhenos delati sunt, partim nauibus, partim terrestri itinere pergentes. Illinc rursus abeuntes Siciliæ Lilybæum tenuere. Inde Messenam se contulerunt fretum præter-
B uecti, vbi commista maria, Thuscum & Adriaticum, difficilem nauigantibus Charybdim efficiunt. Ibi de Nerone profligato, & de Vindice mortuo certiores facti sunt, quódque Romanum imperium plures inuaserant, partim Romani ciues, partim alienigenæ, vtcunque contigerat. Cùm autem à sociis interrogaretur, quo nam hæc tandem esset euasura, & quis esset imperio potiturus, Multi, inquit, Thebani.
C Vires enim, quibus breui tempore Vitellius, Galba, Othóque vsi sunt, Thebanis comparabat, qui tempore admodum breui Græciæ tenuerant principatum. Quòd autem hæc diuino quodam spiritu afflatus præsciret, quódque ij, qui illum incantatorem dicunt, non rectè sentiant, ea quæ modo retuli satis ostendunt.

Incantatores omnes esse miserrimos. Tum Siciliæ tricipitem natum infantem portendisse Galbam, Othonem, Vitellium, annum duntaxat regnaturos.

CAP. *IIII.*

Κεφώμεθα ἐκ κἀκεῖνα. οἱ γόητες, ἡγοῦμαι δ' αὐτοὺς ἐγὼ κακοδαιμονεστάτους ἀνθρώπων, οἱ μὲν, ἐς βασάνους εἰδώλων χωροῦντες, οἱ δὲ ἐς θυσίας βαρβάρους, οἱ δὲ, ἐς τὸ ἐπᾴσαι τι, ἢ ἀλείψαι· μεθ-

ATQVE hoc loco pauca de tali re mihi dicendum esse existimaui. Incantatores quoq., quos ego omnium hominũ infortunatissimos iudico, partim torquendis idólis, partim Barbaris, insuetísque sacrificiis, partim cantibus, aut vnctionibus quibusdam vacantes, res etiam

fato conſtitutas permutare ſe aſſe-
runt: multique eorum accuſationi-
bus obnoxij, tali ſapientia prædi-
tos ſe eſſe confeſſi ſunt. Apollo-
nius autem quæ fato ſtatuta erant
ſequens, neceſſariò ſic euaſura eſſe
prædicabat: futura autem præſcie-
bat, non incantationibus vtens, ſed
ex iis coniectans, quæ ſibi dij im-
mortales oſtendebant. Igitur cùm
vidiſſet apud Indos vinaria vaſa,
tripodéſque ad ſua deſtinata mini-
ſteria ſponte proficiſci, vt diximus,
neque quo pacto id fieret interro-
gauit, nec ab eiſdem petiit, vt ſe
docerent, & quamuis ea laudauerit,
non tamen imitari voluit. Cùm Sy-
racuſas Apollonius, comitéſque ve-
niſſent, mulier quædam non igno-
bilis monſtrum peperit, quale prius
viſum non eſſe conſtabat. Erant
infanti capita tria, & eorum ſingu-
lis, ſingula colla. Inferius autem
vnum duntaxat corpus cernebatur.
Hoc portentum interpretantes ali-
qui Siciliam, quæ Trinacris dicitur,
perituram aiebant, niſi in vnum con-
ſpirauerit: tunc enim ciuitates com-
plures, & inter ſe mutuò, & ab aliis
diſſidentes ſeditionibus magis ve-
xabantur. Alij Typhœum, qui &
ipſe plura habet capita, dicebant
res nouas Siciliæ minitari. Verùm
Apollonius vocato Damide, Vade,
inquit, & vtrum, ſicut aiunt, com-
poſitum ſit monſtrum, vide. Erat e-
nim publicè expoſitum, vt eſſet om-
nibus & videndi & diuinandi fa-
cultas. Referente autem Damide
triceps ipſum, ac maſculum eſſe,
conuocatis ſociis Apollonius, Tres,
inquit, erunt Romani Imperatores,
quos ego pridie Thebanos appel-
laui. nec eorum quiſquam perfe-
ctè imperio potietur, ſed alij in ci-
uitate ipſa, alij circa finitima vrbi
loca *potentiam adepti* peribunt citius,

A ποιεῖν φασι τὰ εἰμόρμυα. ἢ πολλοὶ
τούτων κατηγορίαις ἁλόντες τὰ
τοιαῦτα ὡμολόγησαν σοφοὶ εἶ. ὁ δ',
εἵπετο μὲν τοῖς σὺν μοίρᾳ, προεθύλε-
γε δὲ ὡς ἀνάγκη γενέσθαι αὐτά. προε-
γίγνωσκε δ' οὐ γοητεύων, ἀλλ' ἐξ ὧν
θεοὶ ἔφαινον. ἰδὼν δ' παρὰ τοῖς Ιν-
δοῖς σὺν τρίποδας, ἢ τοὺ οἰνοχόους,
B καὶ ὅσα αὐτόματα ἐσφοιτᾶν, εἶπον,
οὐθ' ὅπως σφίζοιντο αὐτὰ ἤρετο, οὔτ'
ἐδεήθη μαθεῖν, ἀλλ' ἐπῄνει μὲν, ζηλῶν
δ' οὐκ ἠξίου. ἀφικομένων δ' αὐτῶν ἐς
τὰς Συρακούσας, γυνὴ τῷ οὐκ ἀ-
φανῶν, τέρας ἀπεκύησεν, οἷ οὔπω
ἐμαμβλώθη. τρεῖς γὰρ τῷ βρέφει κεφα-
λαὶ ἦσαν, ἓξ οἰκείας ἑκάστη δέρης· τὸ
δὲ ἐπ' αὐτῷ, σῶμα παντὸς. οἱ μὲν, δὴ
παχέως ἐξηγούμενοι, τὴν Σικελίαν
C ἔφασαν· τρινακρία γὰρ, ἀπολεῖσθαι,
εἰ μὴ ὁμονοήσασά τε, καὶ ξυμπνεύσειε.
ἐταράττοντο δ' ἄρα αἱ πολλαὶ τῶν πό-
λεων πρὸς αὐτάς τε, καὶ πρὸς ἀλλή-
λας. καὶ σὺν κόσμῳ ζῶν, ἀπιὼν τῆς
νήσου. ὁ δὲ, ἔφασαν ὁ Τυφὼ, πο-
λυκέφαλον δὲ εἶναι, νεώτερα ἀπειλεῖν
τῇ Σικελίᾳ· ὁ δὲ Απολλώνιος, ἴθι,
ἔφη, ὦ Δάμι, καὶ κἀπίδε αὐτὸ, εἰ οὕτω
ξυγκειται. ἐξέκειτο γὰρ δημοσίᾳ τοῖς
D πραξολογεῖν εἰσόσιν. ἀπαγγείλαντος δὲ
τοῦ Δάμιδος ὡς τερικέφαλον εἴη, καὶ ἄρ-
ρεν. ξυναγαγὼν τοὺς ἑταίρους, τρεῖς,
ἔφη, Ρωμαίων αὐτοκράτορες, οὓς ἐ-
γὼ προῴλω Θηβαίους ἐφίλω. τελέω-
σῃ δὲ οὐδεὶς τὴν ἀρχήν. ἀλλ' οἱ μὲν, ἐπ'
αὐτῆς Ρώμης, ὁ δὲ, περὶ τὰ ὅμορα
τῇ Ρώμῃ δυνηθέντες ἀπολοῦνται,
θᾶττον μεταβαλόντες τὸ πρόσωπεῖον,

ἡ ⓐ τῶν τραγῳδῶν τύραννοι. καὶ ὁ λόγος αὐτίκα ἐς φῶς ἦλθε. Γάλβας μὲν γὰρ ἐπ' αὐτῆς Ῥώμης ἀπέθανεν, ἀφάμενος τῆς ἀρχῆς. ἀπέθανε δὲ καὶ Βιτέλλιος, ὀνειροπολήσας τὴν ἀρχήν. Ὄθων δὲ πρὸς τοῖς Ἑσπερίοις Γαλάταις ἀποθανὼν, οὐδὲ τάφου λαμπροῦ ἔτυχεν, ἀλλ' ὥσπερ ἰδιώτης κεῖται. διέπτη δὲ ἡ τύχη ταῦτα σὺν ἔτει.

A quàm tragœdiarum tyranni perſonam mutantes: nec multò pòſt ſermo, quem dixerat, verus apparuit. Galba enim iam regno potitus in ipſa ciuitate interfectus eſt. Vitellius autem interiit, dum imperij captaret auguria. Otho quoque apud occidentales Gallos moriens, honeſtáque ſepultura carens, tanquam priuatus quidam & ignobilis iacuit. Atque hæc omnia intra anni ſpatiũ *à Fortuna celeriter* acta ſunt.

De Typhœo, & Ætna. tum de fabulis Æſopi, & poëtarum figmentis: quódque illa magis, quàm hæc accedunt ad ſapientiam. Deinde vt Æſopus, cùm eſſet paſtor, fabularum componendarum peritiam adeptus fuerit. CAP. V.

Πορευθέντες δὲ ἐπὶ Κατάνης, οὗ τὸ ὄρος ἡ Αἴτνη, Καταναίων μὲν ἀκοαὶ φασιν ἡγουμένων Τύφω δεδέσθαι ἐκεῖ, καὶ πῦρ ἐξ αὐτοῦ δύεσθαι, ὁ τὸφ τελῶ Αἴτνιον. αὐτοὶ δὲ πιθανωτέρους ἀφικέσθαι λόγους, καὶ προσήκοντας τοῖς φιλοσοφοῦσιν· ἤρξαι δ' αὐτῶν ⓦ Ἀπολλωνίου ⓦ ὧδε ἐρόμενος ⓦ τοὺς ἑταίρους, ἔστί τι μυθολογία; νὴ Δί', εἶπεν ὁ Μένιππος, ἣν γε ⓐ ποιηταὶ ἐπαινέσι. ⓦ δὲ δὴ Αἴσωπον τί ἡγῇ; μυθολόγον, εἶπε, καὶ λογοποιὸν πάντα. πότερα δὲ σοφοὶ τῶν μύθων; ⓐ τῶν ποιητῶν, εἶπεν, ἐπειδὴ ὡς γεγονότες ᾄδονται. ⓐ δὲ δὴ Αἰσώπου, τί; βάτραχοι, ἔφη, καὶ ὄνοι, καὶ λῆροι, γραυσὶν οἷοι μασᾶσθαι, καὶ παιδίοις. καὶ μήν, ἔφη ἐμοὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπιτηδειότεροι πρὸς σοφίαν ⓐ τὰ Αἰσώπου φαίνονται. ⓐ μὲν γὰρ πρὸς τοὺς ἥρωας, ὧν ποιητικὴ πᾶσα ἔχεται,

Post hæc Catanam venerunt, ſecus quam Ætna mons poſitus eſt. Ibíque à Catanenſibus audiuerunt Typhœum illic ligatum iacere, & ex eo prodire ignem, qui Ætnam comburit: ipſi autem ea de re veriſimiliores, & philoſophis conuenientiores cauſas inquirentes in hunc modum diſſerebant, ſermonis principium faciente Apollonio, & ſocios hoc modo interrogante: An vobis aliquid ſermo fabuloſus eſſe videtur? Eſt profectò, reſpondit Menippus. Hunc enim laudant, & ſequuntur poëtæ. Æſopum verò quid eſſe cenſetis? Poëtam, inquit ille, omnino fabuloſum. *Quaſnam verò è fabulis* ſapientes eſſe putatis? Certè, inquit Menippus, *quæ poëtarum ſunt*, quia cùm factæ non ſint, tamẽ vt factæ decantantur. Æſopi verò, inquit Apollonius, quales vobis videntur eſſe fabulæ? Ranæ, inquit Menippus, & aſini, atque huiuſmodi nugæ pueris, aniculíſque *obtrudendæ*. Ego verò, inquit Apollonius, accommodatiores ad ſapientiam, Æſopi, quàm ceterorum fabulas eſſe cenſeo. Quæ enim de heroibus confictæ ſunt, de quibus tota eſt materia poëtarum,

audientium aures corrumpunt illicitos, ac nefandos eorum amores referentes, ceu fratrum, vel sororum nuptias, & in Deos calumniam, & filiorum esus, atque illiberales *æstus*, & mutuas altercationes. Hæc enim cùm veluti gesta proferãtur à poëtis, homines ad amorem *& Zelotypiam* inducunt, & diuitiarum regnique cupiditatem: *[nec se delinquere arbitrantur, cùm Deos imitentur.] Æsopus verò sapientiæ causa primò quidem talia dicentes non est secutus, sed viam quandam propriam adinuenit. Deinde tanquam *ij qui vilioribus cibis pulchrè conuiuas excipiunt*, ex rebus paruis magna quædam intelligi facit, & fabuloso sermone proposito, ex ipso, quid agendum sit, aut non agendum, ostendit. Quapropter veritatem magis etiam quàm ceteri poëtarum videtur attingere. Illi namque quasi per vim probare nituntur vera esse, quæ à se dicantur: iste verò sermonem proponens, quem ita vt est, fabulosum esse quisque nouit, aliquid verè dictum de rebus non veris esse demonstrat. Præterea poëtæ, cùm suam narrauerint fabulam auditoribus, vera nécne sit, inquirendum relinquunt. Is verò sermonem quidem falsum referens, & morum præcepta ex eo trahens, alicuius vtilitatis causa loquendi falsitate sensum esse demonstrat. Illud præterea in Æsopo est, quòd res orationis expertes loquentes inducit, & quæ seriò ab hominibus agenda sunt operantes, quibus homines à pueritia assueti, atque ab incunabulis ipsis enutriti, opiniones aliquas iam inde ab initio de singulis animalibus concipiunt, vt sint eorum quasi quædam regalia, quædam stolida, quædam versuta, quædam simplicia. Insuper cùm

Gr. *ad quæ fabulæ incitãt.*

A καὶ διαφθείροισι τοὺς ἀκροωμένους, ἐπειδὴ ἔρωτάς τ' ἀτόπους ⓐ ποιηταὶ ἐρωμανθάνουσι, καὶ ἀδελφῶν γάμους, καὶ διαβολὰς ἐς θεοὺς, καὶ βεβήσεις παίδων, καὶ πανουργίας αὖ καὶ θυέστους, καὶ δίκας· καὶ τὸ ὡς γεγονὼς αὐτῶν ἄγαν, καὶ ⓦ ἐρῶντα, καὶ ⓦ ζηλοτυποῦντα, καὶ ⓦ ἐπιθυμοῦντα πλουτεῖν, ἢ τυραννεύειν, ἐφ' ἅπερ ⓐ μῦθοι. Αἴσωπος

B ὁ μὲν οὖν σοφίας, πρῶτον μὲν, οὐκ ἐς τὸ κοινὸν τῶν ταῦτα ἀδόντων ἐαυτὸν ⓦ κατέστησεν, ἀλλ' ἐαυτῷ τινα ὁδὸν ἐτράπετο· εἶτα ὥσπερ ⓐ τοῖς βουτελεστέροις βρώμασι καλῶς ἐστιῶντες, ἀπὸ σμικρῶν πραγμάτων, διδάσκει μεγάλα· ὁ δὲ πρόμυθος ⓦ λόγον, ἐπάγει αὐτὸ τὸ, πρᾶξαι, ἢ μὴ πρᾶξαι. εἶτα δὲ φιλαλήθους μᾶλλον, ἢ οἱ ποιηταὶ, ἥπτεται. ⓐ μὲν γὰρ βιάζονται πιθανοῖς φαίνεσθαι δοῦναι ἑαυτῶν λόγοις· ὁδὶ ἀπαγγέλλων λόγον, ὃν ὡς ἔστι ψευδὴς,

C πᾶς οἶδεν, αὐτὸ τὸ μὴ πρέπει ἀληθινῶν ἐρεῖν, ἀληθεύει· καὶ οἱ μὲν ποιηταὶ εἰπὼν τὸν ἑαυτῶν λόγον, καταλείπει τῷ ὑγιαίνοντι ἀκροατῇ βασανίζειν αὖ ⓦ εἰ ἐψεύσθη. ὁ δὲ, εἰπὼν μὲν ψευδῆ λόγον, ἐπαγαγὼν δὲ νουθέτησιν ὥσπερ Αἴσωπος δείκνυσιν ὡς ἐς τὸ χρήσιμον τῆς

D ἀκροάσεως τῷ ψεύδει κέχρηται. χάριεν δ' αὖ τὸ καὶ τὰ ἄλογα ἡδέως ἐργάζεσθαι, καὶ σοφῆς ἄξια τοῖς ἀνθρώποις· σὺ παίδων γὰρ τοῖς λόγοις τούτοις ξυντρεφόμενοι, καὶ ὑπ' αὐτῶν σπαργανωθέντες, δόξας ἀναλαμβάνομεν περὶ ἑκάστου τῶν ζώων, τὰ μὲν, ὡς βασιλικὰ εἶη· τὰ δὲ, ὡς δύσηθη· τὰ δὲ, ὡς κομψά. τὰ δὲ, ὡς ἀνόητα. καὶ ὁ μὲν

ποιητὴς εἰπὼν, πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων, ἡ τοσοῦτο λεχθοῦσας, ἀπῆλθεν· ὁ δὲ Αἴσωπος, ἐπιχρησμῳδήσας τῷ ἑαυτοῦ λόγον, καταλυθὴ τὴν ξυνουσίαν ἐς ὃ πρεσβύτερος. ἐμὲ δὲ, ὦ Μένιππε, καὶ μῦθον περὶ τῆς Αἰσώπου σοφίας ἐδίδαξε ἡ μήτηρ κομιδῇ νήπιον, ὡς εἴη μέν ποτε ποιμὴν ὁ Αἴσωπος, νέμοι δὲ πρὸς ἱερῷ Ἑρμοῦ, σοφίας δὲ ἐρῴη, καὶ εὔχοιτο αὐτῷ ὑπὲρ τούτου· πολλοὶ δὲ καὶ ἕτεροι ταυτὸν αἰτοῦντες, ἐπιφοιτᾶν εἰς τὸν Ἑρμῆν, ὁ μὲν, χρυσὸν, ὁ δὲ ἄργυρον, ὁ δὲ, κηρύκειον ἐλεφάντινον, ὁ δὲ τῶν οὕτω λαμπρῶν ἀνάπλεων. ὁ δὲ Αἴσωπος, ἔχει μὲν οὕτως, ὡς μηδὲν τῶν τοιούτων ἔχειν, φείδοιτο δὲ ὧν εἶχε. γάλακτος δὲ αὐτῷ παύσασθαι, ὅσον οἷς ἀμελχθεῖσα ἐδίδου· καὶ κνεὸν ἐπὶ βωμὸν φέρων, ὅσον τὴν χεῖρα ἐμπλῆσαι· ἐστρῶ δὲ αὐτὸν καὶ μύρτοις ὀλίγοις· καὶ πρασιὰς ἂν τῶν ῥόδων, ἢ τῶν ἴων κομιδῇ ὀλίγα· τί γὰρ δὴ, ὦ Ἑρμῆ, ἔλεγε στεφάνους πλέκειν, καὶ ἀμελεῖν τῶν προβάτων; ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς ῥητὸν ἡμέραν ἐπὶ τῇ τῆς σοφίας διανομῇ, ὁ μὲν Ἑρμῆς, ἅτε λόγιος, καὶ κερδῷος, σὺ μὲν, ἔφη, φιλοσοφίαν ἔχε τὸ πλεῖστα δήπου ἀναθεὶς*. σὺ δὲ ἐς ῥητορικὴν ἴθι χώρει, τῷ δευτέρᾳ πως χαρισαμένῳ. σοὶ δὲ ἀστρονομεῖν χώρα, σοὶ δὲ εἰς μουσικὸν, σοὶ δὲ ἡρῴου ποιητὴν μέτρου, σοὶ δὲ ἰαμβείου. ἐπεὶ δὲ καὶ τοι λογιώτατος ὢν, κατανάλωσεν

A poëta dixerit, *Variæ occurrunt formæ Numinum.* aut aliquid tale, *clausula Choro adhibita, abiit.* Æsopus autem vtilitati orationem applicans, eam, quam intendebat admonitionē in medium proponit. Me quoq. cùm essem adhuc admodum puer, ô Menippe, de Æsopi sapientia fabulam huiusce modi mater edocuit. Dicebat enim Æsopum aliquando, cùm esset pastor, iuxta Mercurij templum greges pauisse: erat autem, vt aiebat, sapientiæ studiosus, & frequēter pro illa adipiscenda Mercurio vota faciebat. Erant verò eodem tempore & alij complures, qui illud à Mercurio petebāt. Omnes itaque templum ingressi, varia munera Deo tulerunt. Is quidem aurum, ille autem argentum, alius eburneū caduceum, alius eiusmodi quid præclarum. Æsopus autem cui nec talium rerum suppetebat facultas, quòd eorum, quæ habebat, parcus erat seruator, tantùm lactis Mercurio libauit, quantùm ab emuncta oue potuisset exprimere: tantùm etiam faui in ara ferebat, quantum manu comprehendere potuisset. Myrthi quoque baccis interdum, & rosis, aut violis *pauculis appositis*, dicebat: Quid opus est, ô Mercuri, dum serta texam ouium curam omittere? Postquam igitur statuta dies accessit, qua sapientiæ distributio facienda erat, Mercurius *velut eloquentiæ & lucri præses*; [pro magnitudine sumptuum cuique sapientiam partiebatur.] Et tu, inquit, quoniam in templo multa obtulisti, philosophiā habeto. Tu autem orator euadito: qui secundas in donādo partes obtinuisti. Tu vero astronomiæ sapientiā habeto: tu autem musicus esto, tibi heroici carminis, tibi iambici sit facultas. Postquā autem Mercurius licet *prudentia præstans*,

Euripid. in Alc.

* κατανάλωσεν Xyl.

philoſophiæ partes inuitus diſtribuerat, animaduertit ſe Æſopi oblitum fuiſſe. Itaque de illo cogitans recordatus eſt fabulæ, quam ſibi dum adhuc infans faſciis ligaretur, & nutriretur in Olympo, horæ narrauerant de vacca, quæ quondam homini locuta de terra, ac de ſe ipſa quædam enarrans hominem ad ſolis boues amandos compulit. Hæc itaque ſecum recogitans, Mercurius Æſopo fingendi fabulas dedit facultatem, quæ ſola in Sapientiæ domo relicta fuerat. Habe, inquiens, quæ primùm ego didici. Hinc itaque multiformis ars Æſopo contigit, tantúſque in fabularum figmentis euaſit.

A ἄκων* τὰ τ φιλοσοφίας μέρη, κ) ἔλαθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ Αἰσώπου, σὺν δυμείτᾳ τὰς ὥρας, ὑφ' ὧν αὐτὸς σὺν κορυφαῖς τῆς Ολύμπου ἐτράφη, ὡς σὺν ἀροτραίοις ποτὲ αὐτῷ ὄντι, μῦθον διηγησαμένας περὶ τ βοὸς, ὃν διελέχθη τῷ ἀνθρώπῳ ἡ βοῦς, ὑπ' ἐαυτῆς τε, κ) τ γῆς ἐς ἔρωτα αὐτῶν τῆς Απόλλωνος βοῶν κατέστησαν, & δίδωσιν σὺν τοῦθεν B τ μυθολογίαν τῷ Αἰσώπῳ, λοιπὴν σὺν σοφίας οἰκῳ οὖσαν, ἔχε εἰπὼν, ἃ πρῶτα ἔμαθον· αἱ μὲν δὴ πολλαὶ μορφαὶ τῆς τέχνης, σὺνδεν ἀφίκοντο τῷ Αἰσώπῳ, κ) τοιόνδε* ἀπέβη τὸ τῆς μυθολογίας πρᾶγμα. *κατὰ τὸ δοκοῦν

An Gigantes cum Diis bella geſſerint. Item cur montes ardeant. Tum de naui ſubmerſa, quam perituram prædixerat Apollonius: déque Muſonio effodiente Iſthmum.

CAP. VI.

VIDEOR autem abſurdè egiſſe, qui cùm velim rationes afferre veriores, naturæque accommodatiores, quàm hæ ſint, quæ à pleriſque de Ætna traduntur, ad laudes fabularum orationem conuerterim. quanquam vt puto, non eiuſmodi digreſſio fuit. Fabula enim quam confutare volumus, non Apologis Æſopi ſimilis eſt, ſed ſcenæ cuidam grandiori, ac de numero fabularum, quas plerique poëtæ decantant. Dicunt enim Typhœũ quendam ſiue Enceladum ſub Ætna monte ligatum, montíque obluctantem, hunc ignem anhelando emittere. Ego autem Gigantes fuiſſe dico, multíſque locis diruptis tumulis eiuſmodi corpora oſtendi, non tamen, vt fertur, cum Diis pugnaſſe credo, ſed forſan Deorum

C ΙΣΩΣ δ' ἀδόκησεν ἔπαθον· ὑπεξέψαι γὰρ ἡμᾶς διδυοκηθεὶς ἐς λόγους φυσικωτέρους τε, & ἀληθεστέρους, ὧν οἱ πολλοὶ περὶ τ Αἴτνης ᾄδουσιν, αὐτός τε ἐς ἔπαινον μύθων ἀπεωχέθην. οὐ μὲν ἄχαρις ἡ σύνοδος τοῦ λόγου γέγονεν· ὁ γὰρ μῦθος, ὃν παραιτούμεθα, οὐ τῷ Αἰσώπου λόγων ὅμοιον, ἀλλὰ τ δραματικωτέρων, καὶ ὧν οἱ ποιηταὶ D θρυλλοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ Τυφῶ τινα, ἢ Ἐγκέλαδον δεδέσθαι φασὶν ὑπὸ τῷ ὄρει, & δυσαναπνοῦντα, ἀθυμαίνειν τὸ πῦρ τοῦτο· ἐγὼ δὲ, γίγαντας φημὶ, καὶ πολλαχοῦ τ γῆς ἀναδείκνυσθαι τοιαῦτα σώματα, ῥαγδύτων τάφων. οὐ μὲν ἐς ἀγῶνα ἐλθεῖν τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ὑβρίσαι μὲν τάχα

ἐς τοὺ νεὼς αὐτῶν, καὶ τὰ ἔθη· οὐρανῷ δὲ ἐπιπηδῆσαι, καὶ μὴ ξυγχωρεῖν τοῖς θεοῖς ἐπ' αὐτῷ εἶναι, μανία μὲν λέγειν, μανία δ' οἴεσθαι. καὶ μηδὲ σπεῖρον ὁ λόγος, καί τοι δοκῶν εὐφημότερος εἶναι, πιμάθω, Ἡφαίστῳ μήτε τὸν χαλκεύειν σὺν τῇ Αἴτνῃ, καὶ κτυπεῖταί πως σύνταυθα ὑπ' αὐτῷ ἄκμων. πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα ὄρη πολλαχοῦ τῆς γῆς ἔμπυρα. καὶ οὐκ αὖ φθονοίμεν ἐπιφημίζοντες αὐτοῖς γίγαντας, καὶ Ἡφαίστους. πῶς οὖν ἡ τῶν τοιῶνδε ὀρῶν αἰτία; γῆ κράσιν ἀσφάλτου, καὶ θείου ἐπεχομένη, τύφεται μὲν καὶ ἐπ' ἐαυτῆς φύσει, πῦρ δὲ οὔπω ἐκδίδωσιν. εἰ δὲ σπερμαῖόν πῃ τύχοι, καὶ ὑποδράμοι αὐτῷ πνεῦμα, φρυκτὸν ἤδη αἴρει· πλεονεκτήσασα δὲ ἡ φλὸξ, ὥσπερ τὸ ὕδωρ, ἐπορρεῖ τῶν ὀρῶν, καὶ ἐς τὰ πεδία ἐκχεῖται, χωρεῖ τε ἐπὶ θάλατταν πῦρ ἀθρόον, ἐκβολὰς ποιούμενον, οἵαι τῶν ποταμῶν εἰσι. χῶρος δὲ εὐσεβῶν, ᾧ εἰς τὸ πῦρ ἐρρύη, λεγέσθω μὲν καὶ ταῦθά πως· ἡγώμεθα δὲ τοῖς ὅσια πράττουσι, γῆν μὲν πᾶσαν ἀσφαλῆ χῶρον εἶναι, θάλατταν δὲ εὔπορον, οὐ πλέουσι μόνον, ἀλλὰ καὶ νεῖν πειρωμένοις. ἀεὶ γὰρ τοὺς λόγους αὐτοῖς ἐπαυεν ἐς τὰ χρηστὰ τῶν πραγμάτων. ἐμφιλοσοφήσας δὲ τῇ Σικελίᾳ χρόνον, ὃς ἀποχρῶσαν αὐτῷ σοφίαν εἶχεν, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐκομίζετο, ᾧ εἰ Ἀρκτούρου ἐπιτολὰς· ἀλύπου δὲ τοῦ πλοῦ γιγνομένου, καταλαχὼν ἐς Λεύκαδα, ἀποβῶμεν, ἔφη, τῆς νεὼς ταύτης. οὐ γὰρ ἄλλως αὐτῇ ἐς Ἀχαΐαν πλεῦσαι. προσέχοντος δὲ οὐδενὸς τῷ λόγῳ, πλὴν

A ædes, ac templa violasse. Quòd autem cœlum aggressi fuerint, nec illic Deos consistere permiserint dicere, insania quædam est, insanius etiam credere. Neque verò oratio hæc, quamuis sit vulgatior, à nobis probetur: Vulcanum in Ætna fabrilem artem exercere, ibíque indefessè *incudem ab eo percuti*. Multi namque alij montes diuersis terrarum locis igniti sunt, nec tamen Gigantes ibi aut Vulcanum esse B quisquam dicit. Vt igitur montes ardeant, causa quædam huiusmodi esse dicitur. Terra bitumini, sulfuríque commista ardet quidem, atque ex ipsa ignis nascitur, quamuis alicubi forsan non emittitur. Quòd si cauernosam terram esse contigerit, vt per ipsam spiritus aliquis ingrediatur, tunc flammam attollit, quæ magis magísque aucta, *instar aquæ*, è montibus defluens, in C campos effunditur; quandoque etiam vsque ad mare delata, quasi fluminis cuiusdam ostia facit, nec tamen sceleſtorum hominum regio putanda est, perquam eiusmodi ignis defluit: hoc enim forsitan aliquis putaret. Nos autem putamus bene agentibus viris vbique terrarum tutam esse mansionem, & mare *pernium* non nauigantibus modò, sed etiam natare volentibus. *Ita semper sermones exhortationib. ad bo-*
D *na, finiebat.* Philosophatus itaque in Sicilia Apollonius, quandiu materiam contemplatione dignam locus suppeditauit, in Græciam statuit nauigare Arcturi sidere iam occidente. & nauigium satis idoneũ nactus, cùm Leucadem tenuisset, Descendamus, inquit, ex hac naui. Neque enim melius est cùm ipsa in Achaiam traiicere. his verbis nemo paruit, præter eos, qui viri

virtutem iam antea nouerant. Ipſe igitur cum iis, qui dicto audientes fuerant, in Leucadiam nauim tranſgreſſus, ad Lechæum delatus eſt. Syracuſia verò nauis, ex qua deſcenderat, dum Criſæum ſinum præternauigaret, ſubmerſa eſt. Inde Athenas veniens ſacris initiatus eſt, cùm templi antiſtes eſſet is, quem ipſe aliàs futurum prædixerat. Inuenit autem illic, Demetrium philoſophum. Poſt Neronis enim balneum, verbáque aduerſus illum dicta Demetrius Athenis conſtiterat, tam generosè quæ acciderant ferens, vt neque eo tempore, quo Nero cantandi certaminibus inſaniebat è Græcia diſceſſerit. Is aiebat ſe apud Iſthmũ vidiſſe Muſoniũ fodere *vinctum & iuſſum*, & quantum maximè poterat opus vrgentem. Quod cùm vituperaſſet Demetrius, ille manibus acceptum ligonem altius terræ impreſſit: vnde cùm oculos auertiſſet Demetrius, Animaduerti, inquit Muſonius, te moleſtè ferre, quòd Iſthmum effodiam: quid verò eſſes paſſus, ſi me ſicut Neronem cithara canentem vidiſſes? & de Muſonio quidem quæ dicenda ſunt, omittantur: quæ plura ſunt, atque mirabiliora; ne videar aduerſus eum audacius inſultare, qui hæc temerè negligentérque narrauit.

ἦλθ μιγνωσκόντων ⓦ δὕδρα, αὐτὸς μὲν ἐπὶ Λευκαδίας νεὼς ὁμοῦ τοῖς βουλομένοις ξυμπλεῖν, ἐς Λεχαῖον κατέχθη. ἡ δὲ ναῦς ἡ Συρακοσία, καταπέσοῦ, ἐσπλεόσα ⓦ Κελσοῦ ⓦ πόλπον. μυηθεὶς Ἀθηναίοις, ἐμοὶ δὲ αὐτὸν ἱεροφάντης, ὃν αὐτὸς τῷ πρεσβυτέρῳ ἐπεμαντεύσατο· ἐντέτυχε δὲ καὶ Δημητρίῳ τῷ φιλοσόφῳ. μετὰ γὰρ τὸ Νέρωνος βαλανεῖον, καὶ ἃ ἐπ' αὐτῷ εἶπε, διηπάτο Ἀθηναίοις ὁ Δημήτριος οὕτω γενναίως, ὡς μηδὲ τὸν χρόνον, ὃν Νέρων περὶ τοὺς ἀγῶνας ὑβριζεν, ἐξελθεῖν τῆς Ἑλλάδος. σπεύσας καὶ Μουσωνίῳ ἐφάσκειν ἐντετυχηκέναι περὶ τὸν Ἰσθμὸν, δεδεμένῳ τε, καὶ κελευσαμένῳ ὀρύττειν. καὶ αὐτὸν μὲν * ἀποθυμῆσαι τὰ εἰκότα, τὸν δὲ, ἔχεσθαι τῆς σμινύης, καὶ ἐρρωμένως τὴν γῆν ἐμβάλλειν· ἀνακύψαντα δὲ, λυπῶ σε ἔφη, ὦ Δημήτριε, ⓦ Ἰσθμὸν ὀρύττων τῇ Ἑλλάδι. εἰ δὲ μὴ κατεγνωσμένα με εἶδες ὥσπερ Νέρωνα, τί ἂν ἔπαθες; καὶ ἐάσω τὰ τοῦ Μουσωνίου, πλείω ὄντα, καὶ θαυμασιώτερα, ὡς μὴ δοκοίην ὑφεωρᾶσθαι πρὸς τῶν ἀμελῶς αὐτὰ εἰπόντα.

Apollonium non aſpernatum fuiſſe meritas laudes. Deos præterea fauere philoſophis. Tum de Coloſſo Rhodienſi, & Cano tibicine excellenti. Quidque facere poſſit muſica. CAP. VII.

APOLLONIVS in omnibus Græciæ tẽplis hyeme verſatus, ineunte vere ſtatuit in Ægyptũ proficiſci: *cùm multa culpaſſet, multa conſuluiſſet in vrbibus; multa etiam laudibus extuliſſet.* Neq. enim ſi quid præclarè *ageretur, laudationi parcebat.* Cùm igitur in Piræum veniſſet, nauis, quæ

Χειμάσας δ' Ἀπολλώνιος σὺν τοῖς Ἑλληνικοῖς ἱεροῖς πᾶσιν, εἶχε τὴν ἐπ' Αἰγύπτου ὁδὸν περὶ ἔαρ· πολλὰ μὲν ἐπιπλήξας· πολλὰ δὲ συμβουλεύσας ταῖς πόλεσι· πολλῶν γὰρ ἐς ἔπαινον ⓦ καλέσας. οὐδὲ γὰρ ἐπαίνου

ἀπεῖχε ὁπότε ὑγιῶς πρᾴσοιτο· καταβὰς ἐς ⓦ Πειραιᾶ, ναῦς μὲν ἧς

ὥρμει πρὸς ἱστίοις οὖσα· καὶ ἐς Ἰωνίαν ἀφήσουσα· ὁ δὲ ἔμπορος οὐ ξυνεχώρει ἐμβαίνειν· ἰδιόσολον γὰρ αὐτῷ ἄγειν· ἐρομένῳ δὲ Ἀπολλωνίῳ τίς ὁ φόρτος, θεῶν, ἔφη, ἀγάλματα ἀπάγω ἐς Ἰωνίαν· τὰ μὲν γὰρ ἐκ χρυσοῦ, καὶ λίθου· τὰ δὲ, ἐλέφαντος, καὶ χρυσοῦ, ἱδρυσόμενος, ἢ τί; ἀποδωσόμενος, ἔφη, τοῖς βουλομένοις ἱδρύεσθαι· δέδιας οὖν, ὦ λῷστε, μὴ συλήσωμεν τὰ ἀγάλματα σὺν τῇ νηΐ; οὐ τοῦτο, ἔφη, δέδια, τὸ δὲ πλείοσι ξυμπλεῖν αὐτὰ, καὶ ὁμιλίας ἀναπίμπλασθαι φαύλου, διαίτης τε, ὁποίη ναυτική, δεινὸν ἡγοῦμαι. καὶ μήν, ὦ βέλτιστε, εἶπε, δοκεῖς μοι γάρ τις Ἀθηναῖος εἶναι, ταῖς ναυσὶν, αἷς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐχρήσασθε· καὶ τοι ναυλικῆς ἀταξίας ἐμπεπλησμένας, συνέβαινον οἱ θεοὶ ξὺν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὤονθο ὑφ' ὑμῶν χραίνεσθαι. οὐ δὲ ἀμαθῶς οὕτως ἀποδῇ τὰ νεὼς φιλοσόφοις ἀνδράσι, οἷς μάλιστα οἱ θεοὶ χαίρουσι, καὶ ταῦτα, ἐμπορείαν τοὺς θεοὺς πεποιημένῳ; ἢ οὐκ ἀγαλματοποιία ἡ δεξαμένη, οὐ τοῦτο ἐποίησεν, οὐδὲ ἐπλήσθησαν τὰς πόλεις, ἀποδιδόμενοι τοὺς θεοὺς, ἀλλ' ἀπάγοντες μόνῳ τὰς αὐτῶν χεῖρας, καὶ ὄργανα λιθουργὰ, καὶ ἐλεφαντουργὰ, ὕλην τε προσλαβόμενοι δεῖον ἐν αὐτοῖς τοῖς ἱεροῖς, τὰς δημιουργίας ἐποιοῦντο· οὐ δ' ὥσπερ τὰ Τρκανικὰ τε, καὶ Σκυθικὰ, ἀπεῖπον εἰπεῖν, ἵνα οὕτω τοὺς θεοὺς ἐς τοὺς λιμένας τε, καὶ ἁλὰς ἀέρας ἄγων, οὐδὲν οἶδ' ἀσεβὲς πράξειν; καὶ μὴν οὐ παρρησιάζουσιν οἱ τὰ ἀνθρώπων, ἐξαμένοι τι Δήμητρος, ἢ Διονύσου ἄγαλμα.

A parata ſtabat in portu, in Ioniam erat nauigatura. Mercator verò cũctos in eam conſcendere prohibebat, quòd eam priuatim ipſe cõduxiſſet. Interrogante autem Apollonio, quas merces portatura nauis eſſet: Deorum ſimulachra, reſpondit ille, in Ioniam fero, *partim ex auro & marmore*; partim ex ebore itidem aurato confecta. Tunc Apollonius, Diísne illa dedicaturus, an quidnam facturus illa portas? Imò verò, inquit ille, dicare volentibus illa venditurus. Timéſne igitur, inquit Apollonius, ne nos, ſi in naui fuerimus, Deorum ſimulachra furemur? Minimè quidem hoc timeo, inquit ille: ſed illa cum multis nauigare, & mala ſocietate nauem compleri, & inter nauticos viros ſimulachra verſari graue Diis ipſis, atque indignum exiſtimabam. Atenim, inquit Apollonius, ô optime vir (te namque Athenienſem eſſe cenſeo) naues quibus aduerſus Barbaros vſi eſtis, quamuis nauticis turbis refertiſſimas: vobiſcum vna Dij conſcenderunt. neque tamen à vobis pollui aut inquinari putauerunt. Tu autem tam temerè naui prohibes philoſophos, quibus maximè Dij gaudent. Neque id animaduertis, quòd tu de Diis mercaturam facis. Neque verò ſic antiqui ſtatuarij faciebant, vt Deos venditurí ambirent ciuitates, ſed manus duntaxat, & artis ſuæ inſtrumenta *ad marmor & ebur cædendum* ſecum portantes, cùm informem materiam penes templa inuenirent, Deorum conficiebant ſimulachra. Tu verò tanquam Hyrcanos, aut Scythas ſeruos (abſit autem verbis inuidia) ſic Deos in portus ac nundinas ducens, nihil impium te facere arbitraris. Atqui fama eſt homines, quia Cereris, Bacchíve ſimulachrum attrectare fuiſſent auſi,

à Diis, quorum ſimulachra contigerant, *ruiſſe retrò ſublapſos*. Te autem, qui Deos in cibum conuertis, neque inde ſaturaris *horrendæ mercaturæ*, *imò etiã mollitiei arguerim*, ſi propter id nihil mali ab ipſis timeas. Hæc minatus Apollonius aliã nauim conſcendit. Delatus autem in Chium, nec ſuorum quempiam terram attingere paſſus, in aliam nauim, quæ Rhodum petebat, aſcendit. Socij quoque ipſum ſecuti ſunt, nihil ipſum interrogantes, nec verbum facientes omnino. Ipſe enim in primis hoc eos docuerat, vt ſibi aliquid dicenti, facientíve parerent. Rhodum autem vento ſecundo delatus, hoc in ea inſula geſſit memoratu dignum. Cùm ad Coloſſi ſtatuam viſendam accederet, Damis ab eo quæſiuit, quid illo maius exiſtimaret. Ipſe verò philoſophum virum reſpondit, qui rectè, ac ſine fraude, philoſopharetur. Degebat tum temporis Rhodi Canus tibicen, omnium, vt ferebatur, ætatis ſuæ tibicinum præſtantiſſimus. Hunc ad ſe vocatum Apollonius, interrogauit, quidnam arte ſua tibicen efficeret. Ille vero quicquid voluerit auditor, reſpondit. Atqui, inquit Apollonius, auditorum plures ditari, quàm tibiarum cantus audire malunt: potéſne igitur diuites illos efficere? Minimè, inquit ille. Quàm vero id vellem, inquit Apollonius. Quid autem, formoſóſne reddere potes adoleſcentes, qui te audiunt? id enim maximè affectant adoleſcentes. Nec id quidem poſſum, inquit ille, quamuis hilaritatis plurimùm canẽdo affera. Quid eſt igitur, inquit Apollonius, quod auditorem velle putas? Quid aliud, inquit Canus, quàm vt mœrentibus mœrorem adimam, lætantem vero ſeipſo reddam hilariorem,

καὶ * προφέρεσθαί φασιν ἐκ τοῦ τῶν θεῶν, οἷς φέροισι· τὸ δ' αὐτοῖς σιτεῖσθαι τοὺς θεούς, καὶ μὴ δ' ἐμπίπλασθαι τούτοις, δεινῆς ἐμπορείας, εἴποιμι δ' ἂν ἐγὼ δυσανδρίας, εἰ μηδὲν σὺ τούτου δέδοικας. τοιαῦτα ἐπιπλήξας, ἐπὶ νεὼς ἑτέρας ἐπλέ. καταπλεύσας δ' ἐς τὴν Χῖον, καὶ μηδὲ τὸν πόδα ἐς τὴν γῆν ἐρείσας, μετεπήδησεν ἐς τὴν ναῦν τὴν πλησίον· ἐκήρυττε * δ' ἡ ναῦς ἐς Ῥόδον. κἀκεῖνοι ἑταῖροι δ' μετεπήδων, οὐδὲν εἰπόντες· ἐφιλοσοφεῖτο γὰρ αὐτοῖς μάλιστα τὸ ἕπεσθαι λέγοντι τε, καὶ πράττοντι. διαφορῶ δ' πραιωθεὶς πνεύματι, τάδε ἐπράξατο σὺν τῇ Ῥόδῳ. θεασάμενος δ' αὐτὸν τὸν τοῦ Κολοσσοῦ ἄγαλμα, ἤρετο ὁ Δάμις τί ἡγοῖτο εἶναι μεῖζον. ὁ δ', εἶπεν, ἄνδρα φιλοσοφοῦντα ὑγιῶς τε, καὶ ἀδόλως. ἐπεχωρίαζε τότε τῇ Ῥόδῳ Κανῶν αὐλητής, ὃς ἤρξατο δὴ ἀνθρώπων ἁπάντων ἐδόκει αὐλεῖν. καλέσας οὖν αὐτὸν, τί, ἔφη, ὁ αὐλητὴς ἐργάζεται; παῦε, εἶπεν, ὅπερ δὴ ὁ ἀκροατὴς βούλεται. καὶ μὴν πολλοί, ἔφη, τῶν ἀκροωμένων πλουτεῖν βούλονται μᾶλλον, ἢ αὐλοῦ ἀκούειν. πλουσίους οὖν ἀποφαίνεις, οὓς δὴ ἐπιθυμοῦντας τούτου ἄθη; οὐδαμῶς, εἶπεν· ὡς ἐβουλόμην ἄν· πῶς δ' ἂν ἐργάζῃ τοὺς νέους τῆς ἀκροατῆς; ἐπειδὴ καλοὶ βούλονται δοκεῖν πάντες, καὶ οἷς νεότης ἔστιν. οὐδὲ τοῦτο, ἔφη, καὶ τοι πλεῖσον ἀφροδίτης ἔχων σὺν τῷ αὐλῷ. τί οὖν ἔστιν, εἶπεν, ὃ ἀκροατὴν ἡγῇ βούλεσθαι; τί δὲ ἄλλο γε, ἦ δ' ὁ Κανῶν, ἢ λυπουμένῳ μὲν, κιμίζεσθαι αὐτῷ τὴν λύπην τοῦ αὐλοῦ.

σχεδιάσαι

τὸ δὲ χαίροντα, ἱλαρώτερον ἑαυτῷ γίγνεσθαι· τὸν δὲ ἐρῶντα, θερμότερον. τὸν δὲ φιλοθύτην, εὐθυμότερόν τε, καὶ ὑμνῶδη. τοῦτο οὖν, ἔφη, ὦ Κάνε, ποτὲ αὐτὸς ἐργάζεται ὁ αὐλός, διὰ τὸ χρυσοῦν τε, καὶ ὀρείχαλκον, καὶ ἐλάφων κνήμης ξυγκεῖσθαι· οἱ δέ, μὴ ὄνων, ἢ ἑτέρου τινός ἐστιν, ὁ ταῦτα διώκας; ἕτερον, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε. ἡ μὲν μουσικὴ, καὶ οἱ τρόποι, καὶ τὸ ἁρμόττειν, καὶ τὸ διμεταβολον τῆς αὐλήσεως, καὶ τὰ τῶν ἁρμονιῶν ἤθη, ταῦτα τοῖς ἀκροωμένοις ἁρμόττει, καὶ τὰς ψυχὰς ἐργάζεται σφῶν, οἵας βούλεται. ξυμπᾶν, ἔφη, ὦ Κάνε, ὅ, τι σοι ἡ τέχνη προστάττει. τὸ μὲν ποικίλον αὐτῆς, καὶ τὸ ἐς πάντας τρόπους, τοῦτο ἐξασκεῖς τε, καὶ παρέχεις τοῖς πρὸ σὲ φοιτῶσιν. ἐμοὶ δὲ πρὸς τοῖς ἐκ τοῦ εἰρημένοις, καὶ ἕτερον δοκεῖ ὁ αὐλὸς δεῖσθαι, τῆς τε εὐπνοίας, καὶ τῆς εὐχρηστίας, καὶ τῆς εὐχέρειας τῶν αὐλούντων. ἔστι δὲ εὔπνοια μέν, ἢν τορὸν, καὶ λευκὸν, ἢ τὸ πνεῦμα, καὶ μὴ ἐμπικτυπεῖ ἡ φάρυγξ. τοῦτο μὲν ἔοικε φθόγγῳ ἀμούσῳ. εὐχρηστία δὲ, ἢν τὰ χείλη ἐνθέμενα τῷ τῆς αὐλοῦ γλωττίδι, μὴ πιμπραμένου τοῦ προσώπου, αὐλῇ. τὸν δὲ εὐχέρειαν αὐλητοῦ, πολλοῦ ἡγοῦμαι ἄξιον, ἢν μήτε ὁ καρπὸς ἀπαρρύθμιστος ἀνακλώμενος, μήτε οἱ δάκτυλοι βραδεῖς ὦσιν ἐμπίπτειν τοῖς φθόγγοις· καὶ μὲν τὸ ταχέως μεταβάλλειν ἐκ τρόπου ἐς τρόπον, πρὸς τοὺς εὐχεροῦς ἔστι μᾶλλον. εἰ δὴ ταῦτα πάντα παρέχεις, θαῤῥῶν αὔλει, ὦ Κάνε. μετὰ σοῦ μὲν ἡ Εὐτέρπη ἔσται.

A amantem quoque calidiorem: religiosum verò diuino numine magis correptũ, & ad laudandos Deos paratiorem efficiam. An igitur præterea, Cani, efficit hæc tibia, quod ex auro, orichalcóve, aut ceruorum, aut asinorum cruribus compacta sit? an aliud quiddam est, quod hoc potest efficere? Aliud profecto est, inquit, Apolloni. Musica namque, & modulationes, & harmoniarũ com-
B mistio, earundémque permutatio diuersis moribus accommodata auditores mouet, & eorum animos variè deducens, tales reddit, quales tibicen eos voluit. Intelligo, inquit Apollonius, quid ars tua possit efficere: eius enim diuersitas, & in omnes modos conuersio auditores variè affectos reddit: mihi autem, præter illa, quæ abs te commemorata sunt, videtur tibicen aliis qui-
C busdam indigere. Hæc autem sunt ipsius flatus, eiúsque spiritus bonitas, commoditas oris, & manuum dexteritas quædam. Habet autem spiritus bonitatem, si lenis sit, ac politus, nec emissus in faucibus obstrepat. Id enim inconcinnam efficit vocem. Oris autem commoditatem dico, si possint labia tibiarum linguam bene complecti; néve in-
D censa ardentíque facie cantet. Manuum vero dexteritas permulti (vt arbitror) æstimanda est, vt neque manuum iuncturæ infractæ sint, néve digiti tardius vocis numeros insequantur. Velociter enim modulari, & ex alio in alium modum transire, eorum esse maximè puto, qui manuum dexteritate valeant. Quod si hæc omnia præstare potes, ô Cani, audacter tibicinariam exerce, tecúmque Euterpe semper erit.

De ado-

De adoleſcente Rhodio ædificante : déque alio adoleſcente edace. Item Theologiæ ſtudioſos eſſe Ægyptios. Tum quemadmodum prædixerit Apollonius Pharionem quendam, cùm ad ſupplicium duceretur, non abſciſſum iri. CAP. VIII.

ERAT præterea Rhodi adoleſcens *recens locupletatus*, ſed rudis penitus, atque indoctus. Is domum præclaram magnis ſumptibus *in vrbe* ædificabat, pictas tabulas, & marmorea ſigna ad ipſam exornandam vndique perquirens. Hunc interrogauit Apollonius quantos pro ſe erudiendo ſumptus in præceptoribus feciſſet: reſpondente autem illo ſe ne drachmam quidem ea de cauſa erogaſſe. Rurſus interrogauit quid pro conſtruenda domo eſſet erogatus. Ille verò, inquit, duodecim talenta iam expendi, atque alia totidem videor expenſurus. Quid ergo ex hac domo tibi vis, inquit Apollonius? Splendidè, inquit ille, in illa degere. Sunt enim in ea ſpatia exercendo corpori apta, luci præterea, atque horti, vt rarò in publicum prodire mihi ſit neceſſe. imò etiam libentius me ſalutatum accedent homines, cùm domum ornatam, quaſi Deorum templum ſint intraturi. Dic autem, inquit Apollonius, vtrum propter ſe ipſos, an propter illa quæ poſſident amabiliores homines eſſe putas? Propter diuitias, inquit ille. Plurimùm namque diuitiæ poſſunt. Diuitiarum autem, ô adoleſcens, vter melior eſt cuſtos, rudíſne, an eruditus? Cùm ad hæc ille conticeſceret, Tu, inquit Apollonius, mihi videris non domum poſſidere, ſed ab ea potius poſſideri. Ego autem in templum veniens multò iucundius in illo ſi paruum ſit, eburneum, aut aureum ſignum aſpicio,

A ΕΤΥΓΧΑΝΕ δὲ καὶ μειρακίῳ νεόπλουτόν τε, καὶ ἀπαίδευτον, οἰκοδομουμένῳ οἰκίαν τινὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ, καὶ ξυμφέρῳ ἐς αὐτὴν γραφάς τε ποικίλας, καὶ λίθους ἐξ ἁπάντων ἐθνῶν. ἤρετο οὖν αὐτὸν, ὁπόσα χρήματα εἴη ἐς διδασκάλους τε, καὶ παιδείαν αἰνιλωκώς· ὁ δὲ, οὐδὲ δραχμήν, εἶπεν.
B ἐς δὲ τὴν οἰκίαν, πόσα; δώδεκα, ἔφη, τάλαντα. σταθμασάμενος δ' αὖ καὶ ἕτερα τοσαῦτα· τί δῆτα, εἶπεν, ἡ οἰκία βούλεταί σοι; διαιτᾶσθαι, ἔφη, λαμπρῶς ἔσαι τῷ σώματι. καὶ γὰρ δρόμοι ἐν αὐτῇ, καὶ ἄλση, καὶ ὀλίγα ἐς ἀγορὰν βαδιοῦμαι.
C καὶ πρωτεροῦσί μοι ἀσπαζόμενοι εἰσιόντες ἥδιον, ὥσπερ ἐς ἱερὸν φοιτῶντες. ζηλωτότεροι δὲ, εἶπεν, ἀνθρώποι πότερον δι' αὐτοὺς εἰσιν, ἢ διὰ τὰ περὶ αὐτοὺς ὄντα; διὰ πλεῖστον, εἶπε· τὰ γὰρ χρήματα, πλεῖσον ἰσχύει. χρημάτων δ', ἔφη, ὦ μειρακίῳ, ἀμείνων φύλαξ, πότερον ὁ πεπαιδευμένος ἔσαι, ἢ ὁ
D ἀπαίδευτος; ἐπεὶ δὲ ἐσιώπησε, δοκεῖς μοι, εἶπε, μειρακιον, οὐ σὺ τὴν οἰκίαν, ἀλλά σε ἡ οἰκία κεκτῆσθαι. ἐγὼ γὰρ ἐς ἱερὸν προελθὼν, πολλῷ αὖ ἥδιον ἐν αὐτῷ μικρὸν ὄντα, ἄγαλμα ἐλέφαντός τε, καὶ χρυσοῦ ἰδοίμι;

ἢ σὺ μεγάλῳ κεφαμεοῦν τε καὶ φαῦλον νεανίαν ὃ ἰδὼν πόνα, καὶ φρονοῦντα ἐπὶ τῷ πλεῖστα μὲν αὐλεῖσθαι, πλεῖστον δὲ οἶνον πίνειν· ἀλλ' ἦ, ἔφη, σὺ τυγχάνεις ὢν ὁ ταῦτα ζηλούμενος; καὶ ὑπῆλθε, εἶπέν τι πρὸς τοῦτον. τί οὖν, ἔφη, ἀποκλαύσεις τῆς βορᾶς ταύτης; τὸ θαυμάζεσθαι μὲν, καὶ ἀποβλέπεσθαι. καὶ γὰρ Ἡρακλέα ἴσως ἀκούεις, ὡς καὶ τὰ σιτία αὐτῷ ἁρπαλέως τοῖς ἄθλοις ἤσθιε. Ἡρακλέης, ἔφη ὄντος. Σοὶ δὲ τίς, ὦ κάταρμα, ἡ ἀρετή; τὸ γὰρ βλέπεσθαι σὺ μόνῳ λείπεταί σοι τῷ ῥαγίῳ. τοιάδε μὲν αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ· τὰ δὲ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπειδὴ ἐσέπλευσεν, ἡ Ἀλεξανδρεία καὶ ἀπόντος μὲν αὐτοῦ ἤρα, καὶ ἐπόθουν τὸν Ἀπολλώνιον, εἰς ἐνιαυτόν. καὶ οἱ Αἰγύπτιοι δὲ οἱ ἄνω, μεσοὶ θεολογίας ὄντες, καὶ φοιτῆσαι αὐτὸν ἐς τὰ ἤθη τὰ αὑτῶν, ηὔχοντο. ἅτε γὰρ πολλῶν ἀφικνουμένων ἐνθένδε ἐς Αἴγυπτον, πολλῶν δὲ ἐπιμιγνυμένων ἐνθένδε ἐξ Αἰγύπτου, ἤδετό τε παρ' αὐτοῖς Ἀπολλώνιος, καὶ τὰ ὦτα ἐς αὐτὸν Αἰγυπτίοις ὀρθὰ ἦν· προϊόντα γέ τοι ἀπὸ τῆς νεὼς ἐς τὸ ἄντρον, ὅσα ἀπέβλεπον, καὶ διεχώρουν τῷ σεμνοπρεπεῖ, ὥσπερ τοῖς φέρουσι τὰ ἱερά. ἁρπεμπομένου δὲ αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τῷ ἐθνῶν ἡγεμόνες, ἄνδρες ἤγοντο τῷ ἐπὶ θανάτῳ δώδεκα, λῃσταὶ τὸν αἶπαν· ὁ δὲ, ἐς αὐτοὺς ἰδὼν, οὐ πάντες, εἶπεν. ὁ δεῖνα γὰρ καταψευσθεὶς, ἄπεισι· καὶ πρὸς τοὺς δημίους, ὑφ' ὧν ἤγοντο, ὑφεῖναι, ἔφη,

quâ in magno *figlinum* & ruditer elaboratũ. Alium præterea conſpicatus adoleſcentẽ vehementer pinguẽ, atq; vni ſtudio præcipuè deditũ, vt plura & meliora, quàm ceteri, biberet, atq. comederet, Profectò, inquit, egregiè vẽtri indulſiſti. At ille, imò, inquit, pro illo etiã ſacra facio. Quid autẽ, inquit Apollonius, ex tanta voracitate conſequeris? Vt omnes, inquit ille, me aſpiciant, atq; mirẽtur. Nunquid enim de Hercule audiſti cibationes eius perinde ac certamina voluptatẽ vidẽtib. afferre ſolitas eſſe? Sed ille, inquit Apollonius, Hercules erat: tibi verò quidnã virtutis ineſt ſceleſtiſſime? quod in te præclariſſimũ ſit, hoc ſolũ reſtat, vt nimia craſſitudine quãdoq. diſrũparis. Hæc ſunt quæ Rhodi philoſophatus eſt Apollonius. Poſtea in Ægyptum naui delatus, hæc quæ dicam geſſit memoratu digna. Alexandriæ ciues abſentem amabant Apollonium, & vnanimiter omnes aduentũ eius deſiderabãt: ſunt enim *ſuperioris* Ægypti *incolæ* theologiæ plurimùm dediti; propterea vt eorũ mores viſurus accederet Apollonius, optabãt. Multis quoque ex Græcia in Ægyptum, contráque ex Ægypto in Græciam tranſeuntibus, & mores, inſtitutáque Ægyptiorum narrantibus. cupiebat Apollonius corã quandoque talia noſſe. Itaque cùm è naui deſcendens in vrbem pergeret, tanquã Deum omnes aſpiciebant, tranſeuntíque velut ſacra ferenti omnes cedebant: cúmque maiore pompa quàm gentium princeps comitatus incederet, fortè prædones duodecim capitis damnati ad ſupplicium ducebantur. Eos cùm aſpexiſſet Apollonius, Non omnes, inquit, ſupplicio digni ſunt: & digito quendam illorum oſtendens, Ille, inquit, mentitus eſt. Tunc ad *carnifices*, à quibus ducebantur, conuerſus, Iubeo vos, inquit,

cursum sistere, tardiusque ad supplicij locum accedere, atque omnium vltimum hunc interfici. Is enim sceleris huius nequaquam est particeps. Recte igitur feceritis eorum mortem protrahentes, quoad palam fiat quos occidere, aut non occidere sit melius. His dicendis quandiu poterat immoratus, sermonem in lõgum protrahebat, quod alias facere minimè consueuit. Cur autem id fecit, paulò pòst apparebit. Cùm enim octo iam capita abscissa essent, eques citato cursu ad supplicij locum tendens, Pharioni parcite, clamabat: Nõ enim latro est, sed cõtra seipsum pœnarum timore mentitus est, atq. aliis tormentis veritatem fateri coacti, virum bonum hunc esse confessi sunt. Quantùm autem lætitiæ ea res Ægyptiis attulerit, quíque in Apollonium plausus excitati sint, superuacuum referre puto. Cúmque antea virum amarent, tum verò summa veneratione sunt prosecuti.

A κελεύω τὸν δρόμον, καὶ φολαίτῳ ἥκειν ἀπὸ τὸ ὄρυγμα, ὕστατον τ' ἀποκτεῖναι τοῦτον. μετέχει γὰρ οὐδὲν τῆς ἀσεβείας. ἀλλ' ὑμεῖς γε ὅσα σφᾶς τοιτε, φειδόμενοι τούτων, βραχὺ μέρος ἡμέρας, οἷς λῷον ἢ μὴ ἀποκτείνειν· καὶ ἅμα διατελοῦσι οἷς ἔλεγλον, καὶ σῶος ἑαυτῷ ἀποτείνων μῆκος. τὸ δ' αὖ καὶ οὕτω τοῦτο, αὐτίκα ἐδείχθη. ὀκτὼ γὰρ ἤδη ἀποτετμημένων τὰς κεφαλὰς, ἱππεὺς ἐλαύνων ἀπὸ τὸ ὀρύγματος, Φαρίωνα ἐβόα φείσασθε· μὴ γὰρ ἔστ' ληστὴς οὗτος, ἀλλ' ἑαυτῷ μὲν κατεψεῦσθαι, δέει τῆς στρεβλώσεως, βασανισθέντων δὲ ἑτέρων, χρηστὸν ὁμολογεῖσθαι ἀνδρα. ἐγὼ δὲ πύθημαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὅσον ἀπὸ τούτου ἐκρότησαν, καὶ ἄλλως θαυμασταὶ ὄντες.

Improbasse Apollonium Ægyptiorum ex animalibus sacrificia. Tum de hippodromo Alexandriæ, & Claudio Imperatore. Hinc, qua ætate hominis ingenium maximè vigeat. Item Vespasiano obuiam iuisse sacerdotes Ægyptios, honorificeque illis de Apollonio locutum Vespasianum.

CAP. IX.

QVVM templum ascendisset, ornatus & apparatus, qui in eo erat, præclarus quidẽ, & Deo dignus, sapientérque institutus visus est: taurorum autem anseres, & animalia, cetera, quæ sacrificij causa ducebantur, minimè laudabat, & indigna conuiuiis Deorum esse dicebat. Interroganti autem sacerdoti, *quid sibi vellet, quòd* talia non sacrificaret: imò potius velim tu mihi dicas, inquit Apollonius, quid *causæ sit quapropter* tu talia sacrifices. Cúmque sacerdos diceret, Quis adeò *solers* est, vt Ægyptiorum instituta

ΑΝελθόντι δὲ αὐτῷ ἐς τὸ ἱερὸν, ὁ μὲν κόσμος ὁ περὶ αὐτὸν, καὶ ὁ ἐφ' ἑκάστῳ λόγος, θεῖός τε ἐφαίνετο, καὶ ἐς σοφίαν ξυντεθείς. τὸ δὲ τῶν ταύρων αἷμα, καὶ ὅσα χῆνες, καὶ ὁπόσα ἐθύετο, καὶ ἐπῄνει τὰ τοιάδε, οὐδὲ ἐς δαῖτας θεῶν ἥκειν. ἐρομένου δ' αὐτὸν τὸν ἱερέως, τί μαθὼν, οὐχ οὕτω θύοι· σὺ μὲν, εἶπεν, ἀποκρίνου μοι μᾶλλον τί μαθὼν, οὕτω θύεις. εἰπόντος δὲ τοῦ ἱερέως, καὶ τίς οὕτω δεινὸς, ὡς διορθοῦσθαι τὰ Αἰγυπτίων.

πας, ἔφη, ὁ σοφὸς, ἰὼν ἀπ' Ινδῶν ἥκῃ. καὶ βοῦν, ἔφη, ἀπανθρακιῶ τήμερον, καὶ κοινωνὸ τῦ καπνοῦ ἡμῖν. οὐ γὰρ ἀχθέσῃ τοῦτ' μοίρας, εἰ κἀκείνῳ θεοὶ δαίσονται. τηκομένου γὰρ τῦ πλάσματος, ὄψει, ἔφη, τὰ ἱερά. ποῖα, εἶπεν ὁ Αἰγύπτιος; ὁρῶ γὰρ οὐδὲν ἐνθάδε. ὁ δὲ Απολλώνιος, Ἰαμίδαι, εἶπε, καὶ Τελεάδαι, καὶ Κλυτιάδαι, καὶ τὸ παν τῶν Μελαμποδιδῶν μαντεῖον, ἐλήρησαν, ὦ λῷστε. τοσαῦτα μὲν περὶ πυρὸς εἰπόντες· τοσαύτας δὲ ἀπ' αὐτῦ ξυλλεξάμενοι φήμας, ἃ τὸ μὲν ἀπὸ τῦ πεύκης πῦρ, καὶ ἀπὸ τῦ κέδρου, μαντικὸν ἡγῇ, καὶ ἱκανὸν δηλῶσαί τι· τὸ δὲ ἀπὸ ποταπῦ τε, καὶ καθαρωτάτου δακρύου καρύμενον, οὐ πολλῷ αἱρετώτερον; εἰ δ' ἐμπύρου σοφίας ἤδεις ὀξυώτος, εἶδες ἂν ἢ ἐν τῷ τῦ ἡλίου κύκλῳ πολλὰ δηλούμενα, ὁπότε αὐλίζοι. τούτοις ἐπέσκωπτε Αἰγύπτιον, ὡς ἀμαθῆ τῶν θείων. πεπυκνωμένης δὲ τῦ Αλεξανδρείας ἵπποις, καὶ ξυμφοιτώσης μὲν ἐς ἱπποδρόμον ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ, μαιφονουμένων δὲ ἀλλήλους, ἐπὶ πλεῖον ἢ τούτων ἐποιεῖτο· καὶ παρελθὼν ἐς τὸ ἱερὸν, ποῖ, ἔφη, παρατενεῖτε ἀποθνήσκοντες, οὐχ ὑπὲρ τέκνων, οὔτε ἱερῶν; ἄλλως χραίνοιτε μὲν τὰ ἱερὰ, λύθρου μεστοὶ ἐς ταῦτα ἥκοντες, φθείροισθε δὲ εἴσω τείχους. καὶ Τροίαν μὲν ὡς ἔοικεν, ἵππος εἷς διεπόρθησεν, ὃν ἐσοφίσαντο Ἀχαιοὶ ποτε. ἐφ' ὑμᾶς δὲ,

A valeat emendare? Quilibet ſapiens, inquit Apollonius, ſi modò ab Indis veniat. At enim ego, ſacerdos inquit, bouem comburam hodie: tu verò ſaltem odoris particeps nobiſcũ fias velim. Neque enim hanc ſortem arbitror dedignaberis, ſiquidem & Dij ipſa fruuntur. Liqueſcẽte igitur tauri corpore, Reſpice, inquit Apollonius, ſacra. Quænam verò reſpiciã? inquit Ægyptius. ego enim hic video nihil. Tunc Apollonius, Iamidæ, inquit, & Teleadæ, atque Clytiadæ, & omnis omnino Melampodidarũ diuinatio delirauit, optime vir, tam multa de igne locuta, tantáſq. ab eodem coniecturas capiens. Quinetiã abſurdiſſimum eſt, qui ex incenſa picea, aut cedro naſcitur, ignem arbitrari poſſe diuinationem aliquam nobis monſtrare. Hunc, qui ex pinguiſſimis, puriſſimiſque lachrymis manat, non multùm eſſe illo, quem dixi, præſtantiorem ad vaticinia facienda putandum eſt. Quòd ſi igneæ ſapientiæ peritus eſſes, in Solis naſcentis circulo præmonſtrata videres permulta. His verbis Ægyptij ſacerdotis *ignorantiam* circa res diuinas cauillatus eſt Apollonius. Cùm omnis Alexandria equorum ſtudiis vehementer incumberet, atque in *hippodromo ad hoc ſpectaculum ciuitas vniuerſa conueniret, tantáque plerunque oriretur contentio decertantium, vt ſeſe mutuò etiam perimerent, hunc morem grauiter redarguit Apollonius, & in templum veniens, Deſinite, inquit, mutuis cædib. ciuitatem perdere, non pro filiis, aut Deorum templis id facientes, ſed magis, vt tẽpla polluatis, quandoquidem ſanguine conſperſi ad ea venitis, & intra muros cædes tantas perpetratis. Atqui Troiam, vt perhibent, vnus equus ſubuertit, quem tunc arte quadam Achiui ſtruxerant. Vos autem

*i. circo.

contra vos ipſos equos ad currus iungitis, per quos modeſtè, aut quietè viuere non licet. Delemini igitur non ab Atridis, aut Æacidis, ſed à vobis ipſis, quod nec ebrij quidem Troes vnquam fecerunt. Et in Olympiis quidem, vbi paleſtræ, pugillatoriæque & luctandi certamina exercentur, nemo pro certantibus moritur. Quibus forſitan eſt venia danda, ſi quis enixius *pro ſuo genere* contenderit. Vos autem hîc pro equis gladios nudatis, ſaxíſque inuicem vos percutitis, atque etiam ignis vrbi quandoque iniicitur, vnde

Homer. Ilias. Δ. — *fremitus clamórque iacentûm*
Vˉincentûmque oritur, tellúſque cruore madeſcit.

Reueremini communem Ægypti craterem Nilum. Sed quid ego Nilum cõmemoro apud homines altius per ſanguinem, quam per aquam vadere conſuetos? Multa inſuper alia in hanc ſententiam locutus, grauiter illos obiurgauit, vt refert Damis. Cùm Veſpaſianus apud gentes Ægypto finitimas dignitatem imperatoriam ſibi aſciuiſſet, atque illinc in Ægyptum tranſiret, Dion & Euphrates, de quibus poſtea latius eſt dicendum, ipſum ab incœpto dehortabantur. Nam poſt primum Imperatorem, à quo Romana reſpublica rectè fuerat inſtituta, tam ſæuæ tyrannides imperium inuaſerant annos circiter quinquaginta, vt neque Claudius, qui intra hoc ſpatium annos fermè tredecim imperauit inter bonos enumerandus videatur. Is enim annos natus quinquaginta imperium eſt adeptus, quo tempore in hominibus vigere maximè ſolet ingenium, *omnémque doctrinam cupidè amplecti. ſed quamuis ad eam ætatem peruenisſet*, iuuenilibus tamen æſtuabat affectibus, ita vt imperium à mulierculis depaſci

ἅρματα ἐζεύκται, & ἵπποι, δι' οὓς οὐδὲ ἔστιν ὑμῖν βιωτὸς ζωή. Ἀπόλυσθε γοῦν οὐχ ὑπὸ Ἀτρειδῶν, οὐδὲ ὑπὸ Αἰακιδῶν, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτῶν· ὁ μηδ' Τρῶες ἐν τῇ μέθῃ. καίτοι μὴν οὐδ' Ὀλυμπίαν, οὗ πάλης, & πυγμῆς, & τοῦ παγκρατάζειν ἆθλα, ἁδεὶς ὑπὲρ ἀθλητῶν ἀπέθανεν. ἴσως & ξυγνώμης μὴν ὑπάρχοις, εἴ τις ὑπὲρ πατρίδος περὶ ὁμοφύλων. ὑπὲρ ἵππων δὲ ταῦτα, γυμνὰ μὲν ὑμῖν ἐπ' ἀλλήλοις ξίφη, βόλαι δ' ἕτοιμοι λίθων. πῦρ δ' ἐπὶ τοιαύτην πόλιν, ἔνθα ἁμοιμητί, & ὕδρις ὀλιγίστων τε, καὶ ὀλιγιστέων, ῥέει καὶ αἱμάλιον αἷμα. ἀναθεῖτε τὸν κοινὸν τῆς Αἰγύπτου κρατῆρα Νεῖλον. ἀλλὰ τί Νείλου μνημονεύω πρὸς αὐθρώπους, αἵματος ἀναβάσεις διαμεζῶντας μᾶλλον, ἢ ὕδατος; καὶ πλείω ἐς τοῦτο ἐπιπλῆξαι ταύτην διῆλθεν ἕτερα, ὡς διδάσκει ὁ Δάμις. Οὐεσπασιανὸν δὲ τὸν αὐτοκράτορα δρᾶν τοιούτου περὶ τὰ ὅμορα τῇ Αἰγύπτῳ ἔθνη, καὶ πρεσχωροῦντος ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον, Δίωνες μὲν, καὶ Εὐφράται, πρὶν ὧν μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται, χαίρειν προκελεύονται. μὴ δὲ τὸν πρῶτον αὐτοκράτορα, ὑφ' οὗ τὰ Ῥωμαίων διεκοσμήθη, τυραννίδες οὕτω χαλεπαὶ ἴσχυσαν ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη, ὡς μηδὲ Κλαύδιον τὰ μέσα τούτων τεσσαρεσκαίδεκα δέξασθαι, χρηστὸν δόξαν. καίτοι πεντηκοντούτης μὲν ἐς τὴν ἀρχὴν παρῆλθεν, ὅτε νοῦς μάλιστα ὑγιαίνει ἀνθρώπων, παιδείας δὲ ξυμπάσης ἐράσμιος· ἀλλὰ κἀκεῖνον τηλικόνδε ὄντα, πολλὰ μειρακιώδη ἔπαθε, & μηλόβοτον γυναίοις τὴν ἀρχὴν

αὐτῆκεν, ὑφ' ὧν οὕτω ῥαδύμως ἀπέθανεν, ὡς καί τι προγνώσκων ἀμηχάνῳ πείσεσθαι, μὴ δὲ ἃ προήδει φυλάξασθαι. Ἀπολλώνιος δὲ παραπλησίως μὲν Εὐφράτῃ, καὶ Δίωνι, περὶ τούτων ἔχαιρε· μελέτην δ' αὐτὰ καὶ ἐποιεῖτο ἐς πάντας, ῥητορικωτέραν ἡγούμενος τὴν τοιάνδε ἰδέαν τοῦ λόγου. προσιόντι δὲ τῷ αὐτοκράτορι, τὰ μὲν ἱερὰ πρὸ πυλῶν ἀπίοντα, καὶ τὰ τῆς Αἰγύπτου τέλη, καὶ οἱ νόμοι, καθ' οὓς Αἴγυπτος τέτμηται. φιλόσοφοί τε ὡσαύτως, καὶ σοφία πᾶσα. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, οὐδὲν ἔπολυ προσημόνα τούτων, ἀλλὰ ἐσσοῦσθαι ἐν τῷ ἱερῷ. διαλεχθεὶς δὲ ὁ αὐτοκράτωρ γυναιξί τε, καὶ ἥμερα, καὶ διελθὼν λόγον οὐ μακρὸν, ἐπισθμεῖ ἔφη ὁ Τυανεύς; ναὶ ἔφασαν, βέλτιους ἡμᾶς ἐργασάμενος. πῶς ἂν ξυγγένοιτο ἡμῖν; ἔφη· σφόδρα γὰρ δέομαι τοῦ ἀνδρός. ἐντεύξεταί σοι περὶ τὸ ἱερὸν, ὁ Δίων εἶπε. πρὸς ἐμὲ γὰρ δὴ οὗρο ἥκοντα ὡμολόγα ταῦτα. ἰωμὲν, ἔφη, ὁ βασιλεὺς, προσευξόμενοι μὲν τοῖς θεοῖς, ξυνεσόμενοι δὲ ἀνδρὶ γενναίῳ· ἐντεῦθεν ἀνέφυ λόγος, ὡς ἐνθυμηθεὶς μὲν ἀπὸ ἀρχῆς γένοιτο πολιορκοῦντι τὰ Σόλυμα, μεταπέμποιτο δὲ Ἀπολλώνιον ὑπὲρ βουλῆς τούτων· ὁ δὲ παραιτοῖτο ἥκειν ἐς γῆν, ἣν ἐμίαναν αἱ αὐτῇ οἰκοῦντες, οἷς τε ἔδρασαν, οἷς τε ἔπαθον. ὅθεν αὐτὸς ἐλθεῖν ἐς Αἴγυπτον, τὴν μὲν ἀρχὴν σκηπτόμενος, διαλεξόμενος δὲ τῷ ἀνδρὶ, ὁπόσα δηλώσω.

A sineret, à quibus adeò ignominiosè interfectus est, vt licet quod passurus esset, præcognosceret, cauere tamen quæ præuiderat, non valuerit. Apollonius autem pariter ac Dion & Euphrates in iis gaudebat; sed non palàm opinionem suam diuulgabat, putans hanc materiam eloquentiorem dicendi characterem flagitare. Venienti Imperatori sacerdotes Ægyptij ad portas obuiâ processere, mysteria, legésq., quibus Ægyptus regitur, secum portantes: insuper philosophi, atq. omnes sapientes eodem venerunt. Verùm Apollonius hæc omnia missa faciens, in templo cum suis philosophabatur. Imperator igitur cùm generosè & benignè homines illos non longa tamen oratione allocutus esset, versaretúrne apud ipsos Tyaneus interrogauit. Illi verò eum apud se esse respondérunt: atque illud etiam adiecere, se ab eo quotidie fieri meliores. Vbi ergo illum inueniam, inquit Imperator. multùm namq. illius opera indigeo. In templo ipsum, vt opinor, inuenies, inquit Dion. Huc enim venienti mihi illic se futurum esse pollicitus est. Eamus igitur, inquit rex, Diis vota facturi, & hominem verè generosum allocuturi. Deinde sermo ab Imperatore ortus est, quo pacto dum Hierosolyma obsideret de accipiendo imperio cogitauerat, Apolloniúmque propterea accersierat, vt secum de ea re cõsultaret: ille autem profectionem abnuerat, quod nollet terram attingere, quam habitatores polluerant, partim ob ea, quæ ipsi patrauerant, partim ob ea, quæ ab aliis fuerant passi. Quapropter in Ægyptum venire constitui, vt prouinciæ imperium acciperem, & virum istum alloquerer. Quæ verò deinceps fuerint collocuti, statim explicabo.

Quid Vespasianus cum Apollonio locutus fuerit, qualémque regem esse oporteat. Deinde quotum annum ætatis agens imperium adeptus fuerit Vespasianus. Hinc de Vitellij sceleribus, & quid prædixerit Vespasiano Apollonius. CAP. X.

SACRIFICIIS peractis, Imperator prius quàm sufficienter satis ciuitatum legatis respondisset, Apollonium salutauit: & precabundo similis, Regem me facito, inquit. Cui Apollonius, Feci, inquit, iam Deos adorans precatus sum, vt rex iustus esses, generosus, modestus, & ciuitatum iustus gubernator, & tanquã legitimus pater. His sermonib. plurimùm gauisus est rex (namque auditis illis vniuersus populus in tẽplo exclamauit) tanquam iis, quæ fuerant dicta consentiens. Conuersus inde rex ad Apollonium: Quale tibi, inquit, visum est Neronis imperium? cui Apollonius: Nero forsan, inquit, citharam aptare nouerat: Imperium vero contentione, remissionéque dedecorauit. Moderatum, inquit rex, & in mediocritate constitutum regem esse iubes. Non ego, inquit Apollonius, sed Deus ipse, qui æquitatẽ mediocritate definiit. Optimi verò his de rebus consiliarij sunt homines isti: (Dione & Euphrate digito monstratis) nondum enim in contentionem cum illis venerat. *Tunc rex manibus ad cælum sublatis*, O Iupiter, inquit, vt ego sapientibus imperem, & mihi sapientes. Et conuersus ad Ægyptios, Ex me, inquit, perinde atque ex Nilo quæcunque vultis haurite. Hoc modo paulùm respirare visi sunt Ægyptij à malis, quæ iamdiu perpessi fuerant. Cùm è templo rex descenderet, Apollonium manu tenens in regiam duxit, ibíque illum his est verbis allocutus; Vereor, inquit, ne fortè supra quàm deceat, iuuenis

A Θύσας γὰρ, ἢ οὔπω ξεναλίσας κατ' ἀξίαν τὰς πόλεσι, προσεῖπε τὸν Ἀπολλώνιον· καὶ ὥσπερ εὐχόμενος αὖθις, ποίησόν με, ἔφη, βασιλέα. ὁ δὲ, ἐποίησα, ἔφη*. ἤδη γὰρ εὐ- x. εὖπρ.
ξάμενος, βασιλέα δίκαιον τε, καὶ γενναῖον, καὶ σώφρονα, καὶ πολιᾶς κεκοσμημένον, καὶ πατέρα* γνήσιον, σὲ δήπου x. παίδων γνησίων.
B πρὸς τῶν θεῶν ἠτοῦν· ταῦτα ἐγώ. ὑπερηδεῖς γὰρ τούτοις ὁ βασιλεὺς, καὶ γὰρ ἐβόησε τὸ σὺν τῷ ἱερῷ πλῆθος, ξυνηδόμενοι τῷ λόγῳ, τί σοι, ἔφη, Νέρωνος ἀρχὴ ἐφαίνετο; καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, Νέρωνα, εἶπε, κιθάραν μὲν ἴσως ἤδη ἁρμόσασθαι, πλεῖν δὲ ἀρχὴν ἤσκησεν αὐτός, καὶ ἐπιτάσει. ξυμμιεῖναν οὖν, εἶπε, κελεύεις εἰ καὶ θεὸς ἀρχήσεται; καὶ ἐγώ, εἶπε, θεὸς δὲ, πλὴν ἰσότητα μεσότητα θεσπίζομενος. ἀγαθοὶ γὰρ
C τούτων ξύμβουλοι καὶ οἵδε ἄνδρες, καὶ Δίωνα δείξας, καὶ τὸν Εὐφράτην, μήπω αὐτῷ ἐς διαφορὰν ἥκοντα. τότε δὴ ἀνασχὼν ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας, ὦ Ζεῦ, ἔφη, σοφῶν μὲν ἐγὼ δέομαι, σοφοὶ γὰρ ἐμοί. καὶ ἐπιστρέψας ἑαυτὸν ἐς τοὺς Αἰγυπτίους, ἀρύσασθε, εἶπεν, ὡς Νείλου, καὶ ἐμοί. ἡ μὲν
D δὴ Αἴγυπτος, ὧδε ἀνέχει, ἀπειρηκότες ἤδη δι' ἃ πεπόνθατε. καλέσας γὰρ τὸν ἱερέα, ξυνῆψε τῷ Ἀπολλωνίῳ τὴν χεῖρα, καὶ παραγαγὼν αὐτὸν ἐς τὰ βασίλεια, ἴσως, ἔφη, μειρακιώδης σύνοιος δοκῶ,

βασιλείας ἀπόμμος ωρὶ ἔτος ἑξη- A imperium videar accepisse, qui annũ
κοστὸν τ῀ βίε. δώσω οὖν ἀπολογίαν, sexagesimum natus regnum inuaserim. Huius igitur rei excusationem
ὡς ἀπολογοῖο ὑωὲρ ἐμοῦ τοῖς ἄλ- faciam, vt alios quoque mecum si-
λοις. ἐγὼ γὰρ πλούτου μὲν ἠπιθὴς, mul excusatos reddam: ego diui-
οὐδὲ ὑπ' μειρακίῳ ποτὲ οἶδα. τὰς δ' tiarum cupiditati me nunquam suc-
ἀρχάς τ', & τὰς λαμπρότητας, ὁπό- cubuisse, nec in ipsa quidem ado-
σαι τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ ωροσήκουσιν, lescentia memini. Dignitates verò,
οὕτω σωφρόνως, κ᾽ μετρίως διεδέ- & magistratus, qui Romano impe-
μην, ὡς μήτε ὑωέρφορον, μήτ' αὖ rio subsunt, adeò modestè tempe-
καταπηχὺς δόξαι. νεώτερα δὲ οὐδὲ B ratéque gessi, vt nunquam, aut ela-
ἐπὶ Νέρωνα ὑπενθυμήθην· ἀλλ' ἐπεὶ tus nimis, aut rursus humilis abie-
δὴ τὴν ἀρχὴν, εἰ κ᾽ μὴ κατὰ νόμους, ctúsve apparuerim. Res autem no-
ὡς δ' ἀνδρὸς ζῶντος αὐτοκράτορος πα- uas moliri ipso viuente Nerone, nec
ραλαβὼν εἶχεν, ὑφιέμην αὐτῷ διὰ tentaui: sed cùm ipse imperium,
τὸν Κλαύδιον, ὃς ὕπατόν τ' ἀπέδει- quanquam non secundum leges, at-
ξέ με, κ᾽ ξύμβουλον τῶν ἑαυτοῦ. κ᾽ tamen ab Imperatore accepisset, me
νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ὁπότε Νέρωνα ἴδοι- illi submisi, propter Claudium, qui
μι ἀκμηνοοῦντα, δάκρυά μοι ἐξέ- me Consulem, & arcanorum con-
πιπτεν, ἐνθυμουμένῳ τὸν Κλαύδιον, siliarium fecerat. Atque ita me Pal-
ὑφ' οἵου καθάρματος τὸ μέγιστον τῶν las adiuuet, vt Neronem intuitus,
ἑαυτοῦ κληρονομηθῆ. ὀρθῶς δ' μὴν tam turpiter, inhonestéque viuen-
ὁπότε Νέρων κὶ ποδῶν γένοιτο, ὑπὸ tem, plerunque sum lachrymatus,
τῷ λαῷ μεθυσάμενα τὰ τῶν ἀνθρώ- cogitans quàm scelestum hominem
πων, ἀλλ' οὕτως ἀπίμως τὴν ἀρχὴν C summi imperij heredem Claudius
ἀφαιρούσαν, ὡς ὑπὸ Βιτελλίῳ κεῖ- fortitus esset: Vidénsque rursus
σθαι, παῤῥῶν ἤδη* ἐπ' αὐτὴν εἶμι. post Neronis mortem ad homi-
πρῶτον μέν, ἐπειδὴ βούλομαι τοῖς nem nihilo meliorem delatum im-
ἀνθρώποις ὠφελεῖν ἑαυτὸν πολλοῦ perium, ita vt non minus turpi-
ἄξιον· εἶτα, ἐπειδὴ ωρὸς ἄνθρωπον ter sub Vitellio, quàm sub Ne-
ὁ ἀγὼν ἔσαι κραιπαλῶντα. Βιτέλ- rone iaceret, *nunc fidenter ad im-*
λιος γάρ, μύρῳ μὲν λούται πλεῖον, *perandum me accingo*. Primò quidem
ἢ ἐγὼ ὕδατι, δοκεῖ δέ μοι κ᾽ ξίφει volens me ipsum plurimi dignum
πληγεὶς, μύρον ἀφήσειν μᾶλλον, ἢ hominibus exhibere. Deinde quia
αἷμα. οἴνῳ δ' οἴνου ξυνάπτων, μαί- cum homine crapuloso, delitioso-
νεται, καὶ κυβείᾳ μὲν, δεδιὼς μή τι que mihi certandum esse intelligebam. Vitellius enim in se lauando
αὐτῷ ὁ πεσὼν σφήλωσιν· ὑωὲρ δ' plus vnguenti quàm ego aquæ con-
ἀρχῆς διαιτᾶται παίζων. ἑταίραις D sumit, vt videatur gladio percus-
sus, vnguentum potius, quàm sanguinem emissurus. Præterea vino vinum superfundens furit. Tesseris insuper ludere nunquam cessat, semper timens ne talorum iactus ipsum fallat, & inter ludum de maximis imperij rebus, vtcunque fors tulerit, disponit. Meretricibus etiam

ſubditus, nuptiis inſidiatur ; iucundiores inquiens amores eſſe , qui cum periculo habentur . Omitto laſciuias alias innumerabiles, ne tam turpia coram te proferam : néve Romanos, qui huius imperio ſubſunt, deſpicere videar. Deos igitur duces adſumo , vt vir mihi ſimilis conſiſtam : &, ex te, Apolloni, fundamentum *ipſe iacio*. Te enim multa de Diis noſſe , & curarum mearum , quibus mare , ac terra ſubeſt, comitem & conſiliarium adſciſco ; vt ſi propitia, fauſtáque à Diis ſigna dentur , hæc aggrediar : ſin contra , neque mihi , neque Romanis vtilia , quæ cogitaui , futura ſunt , ne fruſtra volentibus Diis, & inuitis omnia perturbem . Poſt hanc orationem Apollonius diuino numine afflatus , O Capitoline Iupiter , inquit, (te namque præſentibus rebus dominari cognoſco) teipſum huic conſerua , & iſtum tibi. Templum enim quod impiæ manus heſterna die incenderunt , hunc virum tibi inſtaurare, fata decreuerunt. Hæc verba cùm rex audiſſet, obſtupuit. Sed Apollonius, res ipſa , quæ à me dicta ſunt , demonſtrabit , ita vt mei nihil indigeas. tu verò illa agere perge, quæ rectè, prudentérque cogitaſti. Fortè per eos dies euenit , vt Romæ Domitianus Veſpaſiani filius contra Vitellium pro patris imperio pugnaret, cúmque hoſtes in Capitolio obſediſſet , illi clanculum fugientes templum incenderunt. Quæ res Apollonio citius innotuit, quàm ſi in Ægypto geſta fuiſſet. Hæc inter ſe collocuti, ab inuicem ſunt digreſſi, cùm Apollonius regi diceret non licere ſibi Indorum ſacra præ-

A δὲ ὑποκείμενος, ὑπὸ τύραννος τῆς γεγαμημένας· ἡδίω φάσκων τὰ μὴ κινδύνων ἐφάπτα. ἐῶ τὰ ἀσελγέστερα, ὡς μὴ τοιαῦτα ὑπὲ σοῦ λέγοιμι, μὴ δὴ φείδωμαι Ρωμαίους ὑπὸ τοιῷδε ἄρχεσθαι. ἀλλ' ἡγεμόνας ποιέμενος σοῦ θεοὺς, ἀνὴρ γιγοίμην ἐμαυτῷ ὅμοιος· ὅθεν σὲ ὦ Ἀπολλώνιε, πείσομαι ἐγὼ βάλλομαι. φασὶ γὰρ πλείστά σε τῶν θεῶν αἰδεῖσθαι, καὶ ξύμβουλον ποιῆσαί σε φρονίμων, ἐφ' οἷς ἔστι γῆ, καὶ θάλαττα. ἵν' εἰ μὲν βούλῃ τὰ παρὰ τοῖς θεῶν φαίνοιτο, πράττοιμι ταῦτα· εἰ δὲ σύ γε μήτε πρὸς ἐμοῦ, μήτε Ρωμαίων, μὴ σύνοχλοίην σοῦ θεοὺς ἄκοντας. ἐπιθάσας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ λόγῳ, Ζεῦ, ἔφη, Καπιτώλιε, σὲ γὰρ τῶν παρόντων πραγμάτων βραβεύειν οἶδα, φύλαττε σεαυτὸν μὲν τούτῳ, σεαυτῷ δὲ τοῦτον. νέων γὰρ νεὼν, οὓς χθὲς ἄδικοι χεῖρες ἐνέπρησαν, τόνδε σοὶ ἄνδρα ἀνάστασαι πέπρωται. θαυμάσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τὸν λόγον· αὐτὰ, εἶπεν, αὐτὰ δηλώσει, καὶ μηδὲν ἐμοῦ δέου· πέραινε δὲ, ἃ ὀρθῶς ἐβουλεύσω. ξυμβεβήκει δὲ ἄρα καὶ τῷ Ῥωμύλῳ, Δομετιανὸν μὲν Οὐεσπασιανοῦ παῖδα, στρατεύεσθαι πρὸς τὸν Βιτέλλιον ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ πατρός. πολιορκίας δὲ αὐτὸν πρὸς τῷ Καπιτωλίῳ, διαπεφευγέναι τοὺς πολιορκοῦντας, νεὼν δὲ ἐμπεπρῆσθαι· καὶ τῷ Ἀπολλωνίῳ φανερὸς πολλῷ πρόσθεν, ἢ κατ' Αἴγυπτον ἐπράχθη. τοσαῦτα συνδιατιθέμενοι, ὁ μὲν, ἀπῆλθε τοῦ βασιλέως, εἰπὼν μὴ ξυγχωρεῖν αὐτῷ τὰ Ινδῶν πάτρια

χ. ἄλλο π κ᾽ μεσημβρίαν, ἄλλ᾽ ὅ, π ϖρ᾽ ἀ A termittere, quæ circa meridiem celebrare mos est. Rex autem agendis rebus alacriter incumbebat, tanquam firmato, stabilitóque regno, ob ea, quæ ab Apollonio audiuerat.

σπεῖνοι ϖρά ποισιν· ὁ δὲ, ἀνέλαμπέ τε ἔπ μᾶλλον, κ᾽ οὐ ξωεχώρ ϕ τοῖς ϖράγμασι διαφθύγγ ἑαυτὸν, ἀλλ᾽ ὡς βεβαίων τε, κ᾽ αὖπ᾽ καθωμολογημένων εἴχετο δ᾽ ἃ ἤκουσε.

De Dione & Euphrate ad Vespasianum ab Apollonio intromissus. Hinc quid de Tiberio, Caio, Claudio, Nerone, Galba, Othone, Vitellio, Cæsaribus, Vespasianus dixerit. Tum Euphratem & Dionem suasisse Vespasiano, vt occuparet rempublicam Romanam libertatis cupidam. CAP. XI.

ΤΗ δ᾽ ὑστεραία ϖρὶ ὄρθρον ἐπὶ B POSTRIDIE aurora iam exorta veniens ad regiam Apollonius, quidnam rex ageret ex *Satellitibus* quæsiuit. Qui illum iampridem surrexisse dixerunt, & tunc scribendis epistolis vacare. Quo audito discessit Apollonius Damidi dicens, Vir imperabit. Iterum oriente Sole iam reuersus, Dionem, Euphratémque stantes ad ianuam reperit, iisque sermonis hesterni cum rege habiti causam scisciantibus, excu- C sationem à rege factam narrauit: suam verò super ea re sententiam, opinionémque conticuit. Inde intromissus ad regem: Dion, inquit, & Euphrates familiares tui iamdudum ad fores expectant, rerum tuarum curatores proeuldubiò diligentes. Illos igitur vocari iube, vt etiam communibus sermonibus intersint, cùm sint viri sapientes. Tunc rex, Ego, inquit, sapientibus viris D fores patere semper volo, tibi autem non fores modò, sed pectus etiam meum apertum esse. Illis igitur intromissis, Ego, inquit rex, ô viri, hesterno die coram Apollonio viro generoso propositi mei excusationē feci. Audiuimus ipsam, inquit Dion, neque à ratione videtur fuisse aliena. Rex itaque sermonem prosecutus, Hodie, inquit, amice Dion,

κλῆναι ϖρός τε τοὺς ἀρχιφόρους ὅ, τι βασιλεὺς ϖράθοι. ὁ δὲ, ἐρευνῶντά τε αὐτὸν πάλαι ἔφασαν, κ᾽ ϖρὸς ὄρθρον ἐπισολαῖς εἴη. ὁ δ᾽ ἀκούσας τᾶτο, ἀπῆλθεν, εἰπὼν ϖρὸς τὸν Δάμιν, ὁ ἀνὴρ ἐρεῖ. ἐπανελθὼν ὁ ϖρὶ ἡλίου ἀνίσχοντα, Δίωνα μὲν, ὁ Εὐφράτην ἐπὶ θύραις εὗρε. ὁ ϖρὶ τ᾽ ξωουσίας φιλοτίμως ἐρωτῶσι, διῆλθε τὴν ἀπολογίαν, ὡ τᾶ βασιλέως ἤκουσε τὰς ὁ αὐτᾶ δόξας, ἀπεσιώπησεν. εἰσκληθεὶς δὲ ϖρᾶτος, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, Εὐφράτης, κ᾽ Δίων, πάλαι σοι γνώριμοι ὄντες, ϖρὸς θύραις εἰσὶν, κ᾽ ἀφροντίδες τ᾽ σῶν. κάλει δὴ κἀκείνους ἐς κοινὸν λόγον· σοφὼ γὰρ τὼ ἄνδρε. ἀκλείστους, ἔφη, θύρας ϖρέχω σοφοῖς ἀνδράσι· σοὶ ὁ κ᾽ τὰ στέρνα ἀνεῶχθαι δοκεῖ παμά. ἐπεὶ ὁ εἰσεκλήσησαν, ὑπὲρ μὲν τ᾽ ἐμαυτᾶ διδυσίας, εἶπεν, ὦ ἄνδρες, ἀπολελόγημαι χθὲς Ἀπολλωνίῳ τῷ γυναικῷ· ἠκούσαμεν, ἣ δ᾽ ὁ Δίων, τ᾽ ἀπολογίας, ὁ νοῦν εἶχε. σήμερον ὁ, εἶπεν, ὦ φίλε Δίων,

insimul philosophabimur de iis, quæ agenda esse consultauimus, vt quàm optimè ad omnium hominum salutem, & accommodatissimè fiant. Cùm enim animaduerterem primò quidem Tiberium in crudelissimam, immanissimámque tyrannidem imperium transmutasse, deinde Caium Bacchanalibus insanientem, Lydia stola indutum, bellorum, quæ nunquam fuerant, victorē in *res & mores* Romanos temerè debacchatū. Deinceps bonum Claudium, qui mulierum amore attonitus, non imperij solùm, sed vitæ etiam est oblitus: siquidem ab ipsis, vt fertur, interfectus fuit. Neronem verò quid commemorem? de quo breui & omnia illius acta complectente sententia satis dixit Apollonius, quòd intensione, remissioneque imperium deformauerat. Quid autem Galbæ turbationes referam, qui in medio foro interemptus est, cùm sibi meretricios filios adoptasset, Othonem & Pisonem? quòd si Vitellio omnium scelestissimo imperium concesserimus, reuixisse Nero videbitur. Hæc itaque viri, cùm animaduerterem, & per eos, quos retuli tyrannos, in summum dedecus, ignominiámque deductum imperium viderem, consultores vos elegi, deliberaturus quo pacto illud hominibus iam inuisum, odiosúmque constituere sit opus. Ad hæc Apollonius, Tibicen, inquit, valde sapiēs discipulos suos auditum mittebat ineptissimos tibicines, vt ex eis quo pacto canendum non esset, addiscerent. Tu itaque rex quomodo imperandum non sit ab iis, qui malè imperarunt, iam didicisti. Quomodo autem oporteat imperare, deinceps considerabimus. Tunc Euphrates clanculum iam Apollonio inuidens,

A Ξυμφιλοσοφήσωμεν ὑπὲρ τῆς βουλευμάτων, ἵν' ὡς κάλλιστα, καὶ ἐπὶ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων πάντα πράττοιμι. ἐνόουν γὰρ πρῶτον μὲν τὸν Τιβέριον, ὡς ἐς τὸ ἀπανθρωπότατον τῶν ὠμὸν τὴν ἀρχὴν μετέσησεν, εἶτα τὸν ἐπὶ τούτῳ Γάϊον, ὡς διονυσιαζόντων, καὶ λυδίζων τὴν στολήν· καὶ πολέμους νικῶν καὶ ὄντας, ἐς πάντα τὰ Ρωμαίων αἰσχρῶς ἐβάκχευσεν· εἶτα

B Νέρωνα δὲ τί ἂν καταπτοίμην, εἰπόντος Ἀπολλωνίου βραχύ, καὶ ἄθεον λόγον περὶ δυνάστου τε, καὶ ἐπιτάσεως, αἷς Νέρων τὴν ἀρχὴν ἤρκεσε; τί δ' ἂν περὶ ὧν Γάλβας ξυνετάραξεν εἴποιμι, ὃς ἐπ' ἀγορᾶς μέσης

C ἀπέθανεν, ἡταιρημένους ἑαυτῷ παῖδας, τὸν Ὄθωνα, καὶ τὸν Πείσωνα. εἰ δὲ μὴ Βιτελλίῳ τῷ πάντων ἀσελγεστάτῳ τὴν ἀρχὴν παραδώσομεν, ἀναβιώσῃ Νέρων. ὁρᾶτε οὖν, ὦ ἄνδρες, ὑφ' ὧν εἶπον τυραννίδων διαβεβλημένων τὴν ἀρχήν, ξυμβούλους ὑμᾶς ποιεῖσθαι πῶς ἂν διαθείμην αὐτήν, προσεκρυκῶς ἤδη τοῖς ἀνθρώποις. τοιαῦτα

D ὁ Ἀπολλώνιος, αὐλητὴς, ἔφη, τὴν παιδευτὴν σοφῶν, σὺ ἑαυτῷ μαθητὰς παρὰ σοῦ φαυλοτέρους τὴν αὐλητὴν ἔπεμπε μαθησομένους πῶς δεῖ μὴ αὐλεῖν. τὸ μὲν δὴ πῶς δεῖ μὴ ἄρχειν, μεμαθήκας, ὦ βασιλεῦ, τοὺς πρὸ σοῦ, οἳ πονηρῶς ἦρξαν. τὸ δ' ὅπως δεῖ ἄρχειν, σκεψόμεθα. ὁ δ' Εὐφράτης, ἀφανῶς μὲν ἤδη ἐβάσκαινε τῷ Ἀπολλωνίῳ.

προσκείμενον αὐτῷ τὸν βασιλέα ὀ- A
ρᾶν μᾶλλον, ἢ τοῖς χρησμοῖς σὺν
ἐς αὐτὰ ἥκοντας. ἀνοιδήσας τε μέγα
τότε, ἢ τῷ φωνῷ ἐπάρας ἔφη ὁ
εἰώθει, οὐ χρή, ἔφη, κολακεύειν τὰς ὁρ-
μάς, οὐδὲ ἀνοήτως συνεκφέρεσθαι
τοῖς παρὰ τὴν ἰδίαν τὴ προαιρέσει, κα-
ταρρυθμίζειν ὃ αὐτοῦ, εἴπερ φιλοσο-
φοῦμεν. ἢ γὰρ εἰ προσήκει προᾶξαι, B
ἐᾶν βελομένους φαίνεσθαι· ταῦθ' ὃν
περαίνει τρόπον κελεύεις λέγειν, οὔ-
πω μαθὼν εἰ ὑπὲρ πρακτέων οἱ λό-
γοι. ἐγὼ μὲν Βιτέλλιον μὴ καταλυ-
θῆναι κελεύω· μιαρὸν γὰρ τὸν ἄνδρα
οἶδα, ἢ μθύοντα ἀσελγείᾳ πάσῃ. σὲ
δ' ἄνδρα εἰδὼς ἀγαθὸν, καὶ γενναιότητι
προῦχοντα, οὐ φημι χρῆναι τὰ μὲν
Βιτελλίου διορθοῦσθαι, τὰ σεαυτοῦ δὲ
μήπω εἰδέναι. ὅσα μὲν δὴ αἱ μοναρ- C
χίαι ὑβρίζουσιν, οὐκ ἐμοῦ χρὴ μανθά-
νειν, ἀλλ' αὐτὸς εἴρηκας. γιγνώσκοις
δ' ἂν ὡς νεότης μὲν ἐπὶ τυραννίδα
πεσοῦσα, προσήκοντα ἑαυτῇ πράτ-
τει. τὸ γὰρ τυραννοῦν οὕτως ἔοικε νέοις,
ὡς τὸ μθύειν, ὡς τὸ ἐρᾶν. καὶ νέος μὲν
τυραννοῦσας, οὔπω κακὸς, καὶ μιαι-
φονος παρὰ τυραννίδα, ἢ ὠμὸς, καὶ
ἀσελγὴς δόξῃ. γέροντος δ' ἐπὶ τυραν- D
νίδα ἥκοντος, πρόφασιν αἰτία τὸ τὰ τοι-
αῦτα βέλεσθαι. ἢ γὰρ ἵλεω φιλάνθρω-
πος φαίνηται, καὶ κεκοσμημένος, καὶ
ἐκείνῳ ταῦτα νομίζοισιν, ἀλλὰ τὴν ἡλι-
κίας, καὶ τὴν κατηρτυκέναι. δόξαι δὲ ἢ
πάλαι τούτου καὶ νέος ἐπιθυμήσας ἁμαρτεῖν. αἱ δὲ τοιαύται ἁμαρτίαι,
προσφυταὶ μὲν δυσχερεῖς, προσφυ-
ταὶ δ' ἀλλότριαι. ἐδόκει γάρ τις, εἰ κατα-

quòd ei plus adhibere fidei regem
videbat, quàm oraculis soleant ij,
qui ad ea consulenda accedunt, ac
propterea supra modum inflatus,
cùm altius, quàm consueuerat vo-
cem tulisset, Non opus est, inquit,
pro eorum successibus cuipiam adu-
lari, neque cum illo temerè efferri,
qui præter rationem aliquid egerit,
sed magis reprimere, cohiberéque
tales decet, si viri philosophi sumus.
Quæ enim vtrum agenda essent, cō-
sultuisse prius oportuit, ea quonam
pacto sint agenda, nos dicere iubes,
nondū sciens, an de rebus *sub actionē cadentibus* sermo sit futurus. Ego au-
tem Vitellium funditus perdendum
iudico, quòd virum sceleratum esse
sciam, & in omnem libidinem, la-
sciuiámque profusum. Te autem
cùm virum bonum generosumque
cognoscam, decere non censeo Vi-
tellium emendare, te verò ipsum
ignorare. Quantas verò iniurias,
contumeliasve monarchiæ pariant,
non ex me discas oportet, cùm ea-
rum pleraspue iam enumeraueris.
Nec iuuentutem ignoras, vbi com-
pos tyrannidis facta fuerit, sibi
consentanea operari. Tyrannidem
namque exercere tam est iuuentæ
consentaneum, quàm amare, & e-
brietati indulgere. Et iuuenis ty-
rannidem habiturus non omnino
vitiosus habetur, si præter tyranni-
dem homicida, si crudelis, si lasci-
uus non fuerit. Sin verò senex ad ty-
rannidem accesserit, primùm quòd
talia cupiens id fecerit, accusabitur.
Quòd si humanus, benignúsq. appa-
ruerit, non personæ, sed ætati tribue-
tur, quæ in eo iam perfecta, & tanquā
bonis condimentis imbuta sit. Insu-
per si quis iuuenis in hoc peccare cō-
cupiuerit, eius peccata, partim ti-
miditati tribuentur, partim infor-
tuniis. Visi sunt enim plerique qui

tyran-

tyrannidem occuparunt : quique eam depoſuere, quòd ipſos fortunæ ſuæ pœniteret, aut aliis occupare volentibus *cederent*, *quòd ipſos vtique tanquam viros formidarent.* Sed nos, quæ de infortuniis dici poſſent, omittamus. Timiditatis verò culpam quo pacto vitabis ? præſertim cùm videaris Neronem metuiſſe, virum omnium timidiſſimum, atque ignauiſſimum ? Quæ enim in ipſum Vindex meditatus eſt, ea per Herculem, nunc prima excuſationem omnem excludunt. Tu enim exercitum habebas, & copiæ, quas contra Iudæos dicebas, commodiores erant ad ſupplicium de Nerone ſumendum. Illi enim iamdudum deſciuerunt, non à Romanis tantùm, verumetiam ab hominibus vniuerſis. Qui enim vitam à ceteris ſeparatam viuentes, neque menſa cum ceteris, neque ſacris, neque ceremoniis vllis communicant, ij magis à nobis diſtare vidētur, quàm Suſa, aut Bactra, aut horum vtriſque remotiores Indi. Non igitur decuit rebellantes iſtos vlciſci, quos melius fuerat non viciſſe. Neronem verò omittere, quem nemo non manu propria optaſſet interficere, qui potu, vt ſic dixerim, humani ſanguinis gaudebat, & in mediis cædibus cantabat. Et ego quidem ad rumores, qui de te ferebantur, erectas aures ſemper habebam. Cúmque illinc aliquis veniens *triginta* Iudæorum millia abs te narraret interfecta, rurſúſque in pugna alia *quinquaginta* millia; ego venientem ſeorſum apprehendens interrogabam, cur non ipſe maius aliquod facinus aggreditur ? Nunc autem cùm aduerſus Vitellium bellum ſuſceperis, quæ agenda conſuluiſti proſequere. Sunt enim & hæc laude digna. ſed quæ poſt hæc

A γνοὺς τῆς ἑαυτῶ τύχης, τὸ σὲ νῦν τυραννίδα καταλῦσαι φρεῖναι, ἢ τυραννοῦντι σκηψίαν ἑτέρω, δείσας δή που αὐτὸν ὡς ἄνδρα. τὸ μὲν δὴ τῆς δυσχολίας, ἐάσω. τὸ δὲ τῆς δειλίας, πῶς φράσῃ; καὶ ταῦτα, Νέρωνα δοκῶν δεῖσαι Ⓦ ἀληθέστατόν τε, καὶ ῥαθυμότατον. ἀ γὰρ ἐνεθυμήθη Βίνδιξ ἐπ' αὐτὸν, σὲ νὴ Ⓕ Ἡρακλέα σκάλει πρόσθεν. Ⓒ γὰρ στρατιὰν εἶχε· εἶχες. Ⓒ καὶ ἡ δύναμις, ὡς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους ἦγες, ἐπιτηδειοτέρα ἦν πρὸς Νέρωνα. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ πάλαι ἀφεστᾶσιν οὐ μόνον Ῥωμαίων, ἀλλὰ Ⓒ πάντων ἀνθρώπων. Ⓓ γὰρ βίον ἄμικτον διάγοντες, καὶ οἷς μήτε κοινὴ πρὸς ἀνθρώπους τράπεζα, μήτε σπονδαὶ, μήτε δίκαι, μήτε θυσίαι, πλέον ἀφεστᾶσιν ἡμῶν, ἢ Σοῦσα, Ⓒ Βάκτρα, καὶ Ⓓ ὑπὲρ ταῦτα Ἰνδοί. δικαίως οὐκ εἰκὸς ἦν πρὸς ἐκείνους ἀφίστασθαι, οἷς βέλτιον Ⓦ ἦν μὴ κατάρξαι. Νέρωνα δὲ, τίς οὐκ ἂν ἐξαίρετο τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ ἀποκτεῖναι, μονονοὺ πίνοντα τὸ τῶν ἀνθρώπων αἷμα, καὶ ἐν μέσοις τοῖς φόνοις ᾄδοντα; καί τοι ἐμοῦ τὰ ὦτα ὀρθὰ ἦν πρὸς σοῦ ὑπὲρ σοῦ λόγοις. καὶ ὁπότε τις ἐκεῖθεν ἀφίκοιτο τετρισμυρίους Ἰουδαίους ἀπολωλέναι φάσκων ὑπὸ σοῦ, καὶ πεντακισμυρίοις κατὰ πλῆθος ἑφεξῆς μάχην, ἀπολαμβάνων Ⓦ ἤκουσα, ξυμμέτρως ἤσθην, πρὸς ὁ ἀνὴρ, μὴ μεῖζόν τι τούτων; ἐπεὶ ἦ τ Βιτέλλιον εἰδώλου πεποιημένος τῷ Νέρωνος, ἐπ' αὐτὸν στρατεύῃς, ἃ μὲν βεβούλευσαι, πρᾶττε καλὰ γὰρ καὶ ταῦτα. τὰ δὲ ἀπὸ

τούτοις, ὧδε ἐχέτω. Ρωμαίοις τὸ δη- A
μοκρατεῖσθαι, πολλοῦ ἄξιον· καὶ πολ-
λὰ ἤδη ὄντων αὐτοῖς ἐπὶ ταύτης τῆς
πολιτείας ἐκτήσθη. παῦε μοναρχίαν,
θεὸς ἧς τοιαῦτα εἴρηκας, καὶ δίδου Ρω-
μαίοις μὲν, τὸ τοῦ δήμου κράτος,
σαυτῷ δὲ, τὸ ἐλευθερίας αὐτοῖς δέ-
ξαι. τοσαῦτα τοῦ Εὐφράτου εἰπόντος,
ὁρῶν ὁ Ἀπολλώνιος τὸν Δίωνα θερ-
μότερον τῇ γνώμῃ· τοῦτο γὰρ καὶ τῷ
νεύματι ἐπεδήλου, καὶ οἷς ἐπῄνει λέ- B
γοντα, μᾶλλον, ἔφη, Δίων, τοῖς εἰρημένοις
θερμότερος*; νὴ Δί', εἶπε, τῇ μὲν, ὁ- * al. θερμό-
μοια, τῇ δὲ, ἀνόμοια. τὸ μὲν γὰρ ὡς τερος ἦσθα
πολλῷ βέλτιον ἂν λύρᾳ Νέρωνα κα-
ταλύων μᾶλλον, ἢ τὰ τῶν Ἰουδαίων
διορθούμενος, ἡγοῦμαι καὶ μοὶ θεὸς
σὲ εἰρηκέναι. σὺ δὲ ἐώκεις ἀγῶνα ποιου-
μένῳ, μὴ καταλυθῆναί ποτε αὐτόν.
ὁ γὰρ παραλύων τὰς ταραχὰς θερμά- C
των δὴ πάντων, * ἐρρώνυέ τοι τ' ἀν- * al. ἐμοὶ τ.
θρωπον ἅπαντας, οἷς κακῶς ἔρρω-
το. πλὴν δὲ ἅπτομαι τοῦ Βιτελλίου ὁρμῆς
ἐπαινῶ. τὴν γὰρ τυραννίδα καταιγίαν
πᾶσαν, μεῖζον ἡγοῦμαι τὸ μηδὲ ἔασαι
φῦναι. δημοκρατίαν δὲ, ἀσπάζο-
μαι μὲν, καὶ γὰρ εἰ τῆς ἀριστοκρατίας
ἥττων ἥδε ἡ πολιτεία, ἀλλὰ τυραννί-
δων τε, καὶ ὀλιγαρχιῶν αἱρετωτέρα D
τοῖς σωφρονοῦσι*· δέδια δὲ μὴ χρο- * al. σώφροσι.
νίσας ἤδη Ρωμαίοις αὗται αἱ τυραννί-
δες πεποιήκωσι, χαλεπὸν ἐργάσονται
τὴν μεταβολήν. καὶ μὴ δυνῶνται
μήτε ἐλευθερίαν, μήτε τὴν δημοκρατίαν ἀναβλέπειν. ὥσπερ οἱ ἐκ
σκότους ἐς ἀθρόον φῶς βλέψαντες.
ὅθεν φημὶ δεῖν τὸν μὲν Βιτελλίου,

sequentur, ita mihi tradenda videntur. Romana ciuitas populari gubernatione plurimùm gaudet: Magnam enim eorum quæ possidet partem, sub eiusmodi admiratione adepta est. Omitte igitur monarchiam, de qua tam multa dixisti, & potestatem Romani populi in integrum restitue: tibi verò hanc gloriam vendica, vt libertatis initium abs te Romani accipiant. Dum hæc loqueretur Euphrates, animaduertit Apollonius Dionem quoque in eadem esse sententia, quòd & nutibus, & breuib. verbis ostenderat, quibus dicentem laudabat Euphratem. An igitur, inquit Apollonius, iis quæ dicta sunt aliquid addere vis ô Dion? Certè per Iouem, inquit ille: nam alicubi aptè, alibi minus rectè dixisse videtur Euphrates. Quòd enim melior fuerit Neronē perdendo, quàm Iudæos castigando, meritò contra te dictum, ô rex, videtur. Tu enim laborasse videris, vt insuperabilis euaderet Nero. Nam qui orientes aduersas turbationes compescuit, ac sedauit, is eum aduersus omnes, quibus postea malefecit confirmasse videtur. Bellum autem contra Vitellium susceptum laudo: constitutam enim iam tyrannidem soluere maius puto, quàm eandem nascentem opprimere. Popularem quoque gubernationem veneror, quæ licet optimatum imperio inferior habeatur, tyrannide tamen & paucorum potentia optabilior est. Vereor autem ne tyrannidi iam assuefactis Romanis difficilis sit huiusmodi permutatio: ita vt neque in libertate degere, neque ad popularem gubernationem respicere possint, ceu qui ex tenebris in summam lucem repente deducti, splendorem luminis perferre nō possunt. Quapropter cēseo Vitellium quidem imperio priuandū esse,

imperio priuandũ esse, ídq. quanto citius fieri potest, agendũ suadeo. ac te quidẽ bellum aduersus ipsum parare dico oportere: illi verò non bellum, sed suppliciũ indicere, si ipsum cœperis antea, quàm imperiũ deponat: quod non multò (vt arbitror) labore assequeris. Post hæc Romanis facultatem permitte, quancunque voluerint gubernandæ reipublicæ eligendi formam. Quòd si popularem elegerint gubernationem, concede. Id enim tibi multis regnis, multísque Olympicis victoriis erit glorioſius, & vbíque in tota ciuitate pingêris, vbi æneæ ſtatuæ tibi erigentur, nobis verò materiam ſermonum ſuppeditabit, ita vt neque Harmodius, neque Aristogiton tibi conferri possint. Si verò monarchia magis illis placuerit, cui potius, quàm tibi tradent imperium? nam quod volens in commune contuleris, tibi certè potius, quàm alij cuipiam dabunt.

A ἐξωθεῖν τῶν πραγμάτων. καὶ ὡς πάλαι γέ, καὶ ὥρισα τοῦτο ἔσαι, γενέσθω. δοκεῖ δέ μοι πρασιβάζειν μὴ ὡς πολεμήσοντα, πόλεμον ὃ αὐτῷ μὴ προκηρύξῃ, ἀλλὰ πρωθείδω, εἰ μὴ μεθεῖτο τὴν ἀρχήν· κἂν ἕλῃς αὐτόν, τοῦτ' ἤδη ὑπαρξάν ἡδοῦμαί σοι μὴ πονήσαντι, δίδου Ρωμαίοις αἵρεσιν τῆς αὐτῶν πολιτείας· κἂν μὲν αἱρῶνται B δημοκρατίαν ξυγχώρει. τοῦτ' γὰρ σοι πολλῶν μὲν τυραννίδων, πολλῶν δὲ Ολυμπιάδων μεῖζον. καὶ πανταχοῦ μὲν γραφήσῃ τῆς πόλεως, πανταχοῦ δ' ἑστήξῃς χαλκοῦς, ἡμῖν δ' ἀφορμὰς παραδώσῃς λόγων, αἷς οὔτε Αρμοδίης, οὔτε Ἀριστογείτων παραβεβλήσεταί τις. εἰ δ', μοναρχίαν προσδέχοιντο, τίνι λοιπὸν, ἢ σοὶ ὑποφίσαντες τὴν ἀρχὴν πάντας; ἃ γὰρ ἔχω ἤδη τῷ κοινῷ πρήσσω, σοὶ δήπου μᾶλλον, ἢ ἑτέρῳ δώσουσι.

Apollonium multis rationibus confutasse Euphratis ac Dionis sententiam: deinde persuasisse Vespasiano vt imperium aggrederetur. CAP. XII.

POST hæc verba silentium aliquandiu secutum est, regísque facies mentis internum certamen indicabat. Namque cùm omnia tanquam Imperator ageret, diceretque tunc eorum consiliis auerti, dimouerique imperio constabat. Abrupto autem silentio Apollonius, Pernimium, inquit, viri aberrare mihi videmini, qui regem ab iis, quæ iamdudum consultauerat deterrentes, in puerilem ambiguitatem, & huic tempori minimè opportunam conieceritis. Si mihi enim vires habenti, quas nunc is habet, consulentíque, quid boni per eas homini-

Ἰωπὴ μὲν δὴ ἐπὶ τούτοις ἐσίγα, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἀγῶνα ἐπεδήλου τῆς γνώμης, ἐπειδὴ πάνθ' ὡσπερ αὐτοκράτωρ πράττων τε, καὶ πρᾶττων, ἀπαγεσθαι ἐδόκει τῆς βουλῆς ταύτης· καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, δοκεῖτέ μοι, εἶπεν, ἁμαρτάνειν, ἀναλύοντες βασιλέα περὶ πραγμάτων ἤδη βεβουλευμένων, εἰς ἀδολεσχίαν καθιζάνοντες μειρακιώδη, καὶ ἀργοτέρου τοῦ καιροῦ. εἰ μὲν γὰρ ἐμοὶ κεκτημένῳ δυνάμιν καθάπερ οὗτος, καὶ βουλομένῳ τι δρᾶν αὐτὸν διέφο-

πους, ἀγαθὸν ξυμβαλοι τ τοιάτων ἐπιγνῶσθε, πρέσβευσεν ἂν ὁ λόγος ὑμῖν. αἱ γὰρ φιλόσοφοι γνῶμαι, τοῦ φιλοσόφοις τοῖς ἀκροατῶν διορθοῦνται. ἀνδρὶ δὲ ξυμβαλλόντας ὑπάτῳ, καὶ ἄρχειν εἰθισμένῳ, ᾧ ὡς ἕτοιμον ἐπὶ σπουδὴ τ ἀρχῆς ἀπολωλέναι, τί δεῖ ἐπιπλήττειν, εἰ μὴ διωθεῖται τὰ παρὰ τ τύχης, ἀλλὰ δέχεται μὲν αὐτὰ ἡκόντα, βουλεύεται δὲ ὅπως χρήσεται σωφρόνως, οἷς ἔχει. ὥσπερ οὖν, εἰ ἀθλητὴν ὁρῶντες δύμορφα * τὰ κατεσκευασμένον, καὶ μέγεθει, καὶ τὴν ἁρμονίαν τ σώματος εὐφυᾶ, ἐς Ὀλυμπίαν βαδίζοντα δι' Ἀρκαδίας ἤδη, παρελθόντες, ἐπὶ μὲν τοῦ παλαίειν, ἐρρώνυμεν, σὺν εὐδόμεν δὲ αὐτὸν, ἐπὶ νικήσει τὰ Ὀλύμπια, μὴ κηρύττεσθαι τ νίκης, μηδὲ δοκεῖν τὴν κεφαλὴν τῷ κότινῳ, λήρειν ἂν ἐδόξαμεν, ἢ παίζειν ἐς τοὺς ἑτέρων πόνους οὕτως σπουδάζοντες τὸν ἄνδρα· καὶ ὁπόσην μὲν αἰχμὴν παρεῖ αὐτὸν, ὁπόσος δὲ χαλκὸς ἀσπίδι, πλῆθος δὲ ἵππων ὅσον, αὐτὸς δὲ ὡς χειναῖος τ, καὶ σώφρων, καὶ πρέπων καθαρεῖν * ἃ διανοῖται, πέμπομεν ἐφ' ἃ ὥρμησεν, αἴσια μὲν φθεγγόμενοι πρὸς αὐτὸν, δύσημότερα * δὲ τούτων προλεγόντες· οὔτε γὰρ σπεῖρον σπουδήσαντε, ὅτι δυοῖν παισὶν πατὴρ ἔοικε, οἳ στρατοπέδων ἤδη ἄρχουσιν, οἷς εἰ μὴ παραδώσει τὴν ἀρχὴν, ἐχθίστοις χρήσεται· καὶ τί λοιπὸν, ἀλλ' ἢ σπερμολεμῶσθαι πρὸς αὐτὸν ἑαυτῷ οἶκον; τὴν δὲ ἀρχὴν ὑποδεξάμενον, τρεφομένου μὲν ὑπὸ τῶν ἑαυτῷ παίδων,

A bus afferre posſem, hoc modo conſuluiſſetis : rectè nimirum veſtra proceſſiſſet oratio. Philoſophicæ enim ſententiæ philoſophos auditores emendant & corrigunt. homini autem conſulentes imperiis, & magiſtratibus aſſueto, & cui depoſito principatu calamitas vltima & pernicies imminet ; quid mirari opus eſt, ſi à fortuna oblata munera non repudiet ? Rectum enim B meo iudicio fuerat, vt illa venientia ſuſciperet, hortaríque vt ipſis modeſtè, & prudenter vteretur. Si quis enim athletam procero corpore, magnóque animo paratum, & membrorũ proportione bene compactum in Achaia ad Olympios ludos proficiſcentem intueretur, accedénſque fortiter contra aduerſarios pugnare cohortaretur, iuberétque illum parta victoria ne ſe præ- C conis voce victorem declarari permitteret, néve coronam ex apio acciperet, delirare profectò, & aliorum labores illudere videretur. Idcirco nos ad præſens cogitantes, quantas hic vir copias habeat, quámque armis, & omni apparatu inſtructas, qualem inſuper, quantúmque habeat equitatum, ipſe præterea quàm generoſus, modeſtúſque ſit, & quæ agenda ſtatuerit perficere potens, ad incœpta D perficienda mittamus, omnia fauſta, propitiáque ominantes, eíque his etiam feliciora pollicentes. Neque verò id forſitan cogitatis duos ipſi filios eſſe duorum iam exercituum duces, quibus niſi imperium tradiderit, inimiciſſimis vſurus eſt. Quid igitur ſibi reliquum fiet, niſi vt contra propriam domum bellum gerere cogatur ? ſin verò imperium ſuſceperit, coletur à filiis, ipſéque in ſemetipſo, in illo au-

σχ. δύπλασίως δ.

tem filij innitentur: erúntque patris eustodes, non mercenarij coacti, non vultu, beneuolentiáque simulantes, sed aptissimi, coniunctissimi, & amicissimi. Atque ego quidem de nulla republica sum solicitus. viuo enim sub Diis. Hominum verò gregem ob carentiam iusti modestíque pastoris, detrimenti quippiam pati molestè fero. Sicut enim vir vnus alios virtute superans, popularem gubernationem ita transmutat, vt vnius hominis imperium esse videatur: ita vnius hominis principatus ad communem vtilitatem omnia dirigens, atque disponens, instar populi meritò habendus erit. Non soluisti, dicet quispiam, Neronis tyrannidem, ô Euphrates, neque tu Dion, neque tu Apolloni: non tamen quispiam nos propterea increpabit, neque timidos reputabit, si cùm plurimi philosophi innumeras iam tyrannides deiecerint, nos in hoc illis inferiores habebimur, quòd nihil vnquam pro libertate egisse videamur. Quanquam ego quoad fieri per me potuit, Neronem sim persecutus; multa inter disputandum contra eum dicens; pluribus etiam in crudelissimum Tigillinum, dum præsens essem, inuectus: Nam quòd in Hispaniâ Vindicem adiuui, in Neronem propugnaculum parare visus sum. non tamen ob hoc me dicam tyrannum deiecisse; neque vos, qui talia non egeritis, molliores, quàm philosophos deceat, arbitrabor. Oportet enim philosophum, quæ in mentem veniunt, ea proferre: modò rationem habeat, ne quid insanè, furioséve dicat. Viro autem consulari, qui tyrannum detrudere meditetur, primò quidem magno consilio opus est, vt ex improuiso negocium aggrediatur,

σπείξειν ἢ ἐπ' αὐτῷ, ἢ ἐπ' ἀυτῷ οἱ παῖδες. δορυφόροις ἢ αὐτοῖς χρήσειν, μὰ Δί' ἃ μεμισθωμένοις, οὐδὲ ἠναγκασμένοις, οὐδὲ πλατομένοις δύνοιν πρόσωπον, ἀλλ' ἐπιτηδειοτάτοις, καὶ φιλτάτοις. ἐμοὶ πολιτείας μὲν οὐδεμιᾶς μέλει, ζῶ γὰρ ὑπὸ τοῖς θεοῖς· πλὴν ἢ τῶν ἀνθρώπων ἀγέλῃ, καὶ ἀζιῶ φθείρεσθαι, χρῆναι βασκόλου δικαίου τε, καὶ σώφρονος. ὥσπερ γὰρ εἰς ἀρετὴν πρόσωπον, μεθίστησι τὴν δημοκρατίαν ἐς τὸ ἑνὸς ἀνδρὸς ἄριστου πρὸς ἀρχὴν φαίνεσθαι, οὕτως ἡ ἑνὸς ἀρχὴ, πάντα ἐς τὸ ξυμφέρον τὸ κοινὸν προορῶσα, δῆμός ἐστιν. ἃ κατέλυσας, φησὶ, Νέρωνα. σὺ δὲ Εὐφράτα; Δίων δὲ; ἐγὼ δέ. ἀλλ' ὅμως ἃδεὶς ἡμῖν ἐπιπλήξει τοῦτο, ἀλλ' ἡγεῖται δήλοις, εἰ φιλοσόφων ἀνδρῶν μυριάς ἤδη καθελόντων τυραννίδας, ἀπελείφθημεν ἡμεῖς, τὸ δόξαι ὑπὲρ ἐλευθερίας τι πρᾶξαι· καί τοι τό γε ἐπ' ἐμοὶ, καὶ προεπόμην ἐς Νέρωνα, πολλὰ μὲν κακοήθως διαλεχθεὶς, ὡς ὠμόταζον Τιγγλῖνον ἐπικόλπας ἀκούοντα. ἃ δὲ πρὸς τὰ Ἑσπέρια τῶν χωρίων ὠφέλησα Βινδίκα, Νέρωνι δήπου ἐπεπείχιζον. ἀλλ' οὔτε ἐμαυτὸν διὰ ταῦτα φήσω καθῃρηκέναι τύραννον, οὔτε ὑμᾶς. ἐπεὶ μὴ ταῦτ' ἐπράξατε, μαλακωτέρους ἡγήσομαι τῇ φιλοσοφίᾳ προσήκοντος. ἀνδρὶ μὲν οὖν φιλοσόφῳ, τὸ ἐπὶ νοῦν ἐλθὸν εἰρήσεται. ποιήσεται δὲ οἶμαι λόγον τοῦ μὴ ἂν ἀνοήτως, ἢ μανικῶς εἰπεῖν. ἐπειδὰν δ' ἐνθυμουμένῳ καθαλῦσαι τύραννον, πρῶτον μὲν δεῖ βουλῆς πλείονος, ἵν' ἐξ ἀφανοῦς προβαίη τοῖς πράγμασιν·

εἶτ' ἀπηδείου χήματος, ἐς τὸ μὴ A deinde occasione quadam conue-
προρκεῖν δοκεῖν. εἰ γὰρ ἐπ' αὐτὸν, ὃς nienti ne peieraſſe videatur. Si e-
ἀπέφηνεν αὐτὸν στρατηγὸν, καὶ ᾧ τὰ nim aduerſus eum, qui ſe ducem
βέλτιστα βουλεύσειν τε, καὶ προέξειν exercitus conſtituit, & cui rectè
ὤμοσε, μηχὴ χρήσασθαι τοῖς ὅπλοις, conſulere, & pro quo acturum om-
ἀπολογείας δήπου τοῖς θεοῖς δεῖ πρό- nia iurauit, arma ſit illaturus: pri-
τερον, ὡς ξυμφοισία ἐπορκοῦντα· φί- mùm apud Deos excuſare ſe opor-
λων τε δεῖ πλήθονων· οὐ γὰρ ἀχαρακ- tet, vt eorum conſenſu peieret: Mul-
τώτως γε, οὐδὲ ἀφυλάκτως χρὴ τοι- tis inſuper amicis indiget. Neque
αῦτα πράττειν· καὶ χρημάτων ὡς πλεί- enim ſine præſidio, ac ſtipatori-
σων, ἵν' ὑποποιήσαιτο τὰς δυνάμεις, B bus aggredi rem eiuſmodi poteſt.
καὶ ταῦτα ἐπιθέμενος ἀνθρώπῳ, τὰ Pecuniis inſuper multis ad vires
σὺ πάσῃ τῇ γῇ κεκτημένῳ. τελεῖ δὲ comparandas egebit, is, præſertim
ὁπόσῃ* φθεὶ ταῦτα, ὅσοι δὲ χρόνοι· καὶ qui hominem ſit inuaſurus vbique
χ. ὁσῃ π. ταῦτα μὲν οὐδέχεσθε ὅπη βούλεσθε. terrarum dominantem. Ocium quo-
μὴ γὰρ ἐς ἔλεγχον ἴωμεν, ὧν ἐνεθυ- que ad hæc molienda, tempúſque
μήθη μοι, ὡς εἰκὸς ἦν, ἡ τύχη δ' οὐ- longiſſimum requiritur. Atque hæc,
δὲ ἀγωνισαμένῳ* ξυνέλαβε. πρὸς δ' vtcunque vultis accipite. *Abſit enim*
χ. συνέλαβε. ἐκεῖνο, τί ἐρεῖτε; ᾧ γὰρ χθὲς ἀρχον- *vt incurramus in reprehenſionem eorum*
τα, καὶ στεφανούμενον μὲν ὑπὸ τῶν *quæ hic quidem, vt veriſimile eſt, co-*
πόλεων ἐν τοῖς δώμασι ἱεροῖς, χρημα- *gitauit: fortuna autem ne certantem*
τίζοντα δὲ λαμπρῶς τε, καὶ ἀφθόνως, *quidem adiuuit. Ad illud verò quid di-*
τοῦτον κελεύετε δημοσίᾳ κηρύττειν τὴ- *cetis?* Etenim Imperatorem heri à ci-
μερον, ὡς ἰδιώτης μὲν εἴη λοιπὸν, uitatib. his ipſis in templis coronatum & iura populis *magnificè* dantē, hodie *iubetis* per præconem edice- C re, poſthac regno dimiſſo priuatum ſe eſſe victurum, quòd regnum inconſultò ac temerè inuaſiſſet. Namque ſicut cogitata ad finem perducens, promptiſsimos cuſtodes habiturus eſt eos, quibus confiſus talia aggreſſus eſt: ita ſi mentem ab iis, quæ antea agenda ſibi viſa fuerant, permutauerit, acerrimis hoſtibus iiſdem vtetur.

Iuſſum à Veſpaſiano Apollonium, vt ſe, quomodo gubernandum ſit regnum, doceret, multa illi documenta, præceptáque dediſſe, nulli non regi accuratè ſeruanda.

CAP. XIII.

ΑΣμενῶ τούτων ἀκούσας ὁ βα- HÆC libenter, iucundéque au-
σιλεὺς, εἰ τῷ ψυχῷ, ἔφη, τῷ diens rex, *Si* in anima, inquit,

habitaſſes mea, haudquaquam ita A clarè, quæ cogitaueram, exprimere potuiſſes. Te igitur ſequar: nam diuinum eſſe arbitror, quicquid ex te prodit. Propterea quæcunque facere bonum regem oportet, me doce. Tunc Apollonius, Non à me docenda, inquit, ô rex poſcis. Regnum enim maxima res eſt omnium, quæ apud homines ſunt; nec vllo pacto doceri poteſt. Veruntamen quæ agendo, rectè agere meo iudicio videberis, ea referam. Diuitias igitur primùm magni æſtima, non quæ in occulto repoſitæ iacent (quid enim hæ ab arenæ cumulo differunt?) nec ea, quæ ex collatione tributorum à gementibus hominibus proueniunt. Atrum enim ſordidúmque putandum eſt aurum, quod ex lachrymis oritur. Diuitiis autem optimè ſupra reges omnes vtêris, ſi cum egentibus eas communicaueris: Diuitibus autem permittes, vt facultatibus ſuis tutò B frui poſſint. Ne tibi liceat, quodcunque volueris, caue. ſic enim rebus modeſtius vteris. Eminentiores ſpicas, quæcunque ſupra cæteras ſe attollunt, ne amputato. Iniuſta enim eſt in hoc Ariſtotelis ratio: ſed difficiles homines, moleſtóſque potius tanquam ſpinas è ſegetibus aufer, & res nouas molientibus terribilem te oſtende, minitando tamen magis, quàm puniendo. Lex verò tibi etiam rex dominetur. Eris enim in illis ferendis modeſtior, ſi tu quoque ipſas non contempſeris. Deos nunc magis, quàm antea venerare. maiora namque ab illis accepiſti: pro rebus etiam magnis illos precare. Quæ ad imperium attinent, tanquam rex adminiſtra: quæ autem ad corpus, tanquam priuatus. Talos autem, & ebrietatem, & amores, vt fugias

ἐμοὶ ὤκεις, εἰ καὶ οὕτω σα φῶς ἃ ἐνεθυμήθην ἀπήγγελας· ἕπομαι δή σοι. θεῖον γὰρ ἡγοῦμαι τὸ σὲ σοῦ παῦ· ἢ ὁπόσα χρὴ τὸ ἀγαθὸν βασιλέα πράττειν, δίδασκε. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, οὐ διδακτάμοι*, ἔφη, ἐρῶτας. βασι- *κ.μι, ἐ.
λεία γὰρ, μέγιστον μὲν τῶν κατ' ἀνθρώπους, ἀδίδακτον δέ. ὁπόσα δ' οἶμαι δοκεῖς παρ' ἐμοῦ μαθεῖν, ὑγιῶς ἂν παρέξαις, ἢ δὴ φράσω. πλοῦτον ἡγοῦ, μὴ τὸν ἀπόθετον· τί γὰρ ἂν βάπτων οὗτος τῆς ὀπόθεν δὴ ξυσκευθείσης ψάμμου; μὴ γὰρ τὸν φοιτῶντα παρ' ἀνθρώπων, οἱ τὰς ἐσφορὰς *ὀλοφύρονται. κίβδηλος* γὰρ ὁ χρυσὸς, ὦ μέλας, *κ.ὠλοφύρεσθε. κ.κίβδηλον
ἐκ δακρύων ἥκει. πλοῦτῳ δ' ἂν ἄριστα βασιλέων χρῷο, τοῖς μὲν δεομένοις ἐπαρκῶν, τοῖς γὰρ πολλὰ κεκτημένοις παρέχων ἀσφαλῆ τὰ πλεῖστον. τὸ ἐξεῖναί σοι παῦ ὅ, τι βούλῃ, δέδιθι. σωφρονέστερον γὰρ αὐτῷ χρήσῃ. μὴ τέμνε τῶν ἀσταχύων σὺ ὑψηλοὺς τε, καὶ ὑπεραίροντας· ἄδικος γὰρ ὁ τῶν Ἀριστοτέλους λόγος· ἀλλὰ τὸ δυσνοοῦν ἐξαίρει μᾶλλον, ὥσπερ τὰς ἀκανθας τῶν λητῶν. καὶ φοβερὸς δόκει τοῖς νεωτερα πράττουσι, μὴ ἐν τῷ τιμωρεῖσθαι, ἀλλ' ἐν τῷ τιμωρήσεσθαι. νόμος, ὦ βασιλεῦ, καὶ σοῦ ἀρχέτω· σωφρονέστερος γὰρ νομοθετήσῃς, ἢν μὴ ὑπεροπτῇς τῶν νόμων· θεοὺς θεράπευε μᾶλλον, ἢ πρότερον· μεγάλα μὲν γὰρ παρ' αὐτῶν εἴληφας, ὑπὲρ μεγάλων δ' εὔχου. ἃ τὰ μὲν τῇ ἀρχῇ προσήκοντα, ὡς βασιλεὺς πράττε· τὰ δὲ τῷ σώματι, ὡς ἰδιώτης. φεύγε δὲ κύβων, ἃ μέθης, καὶ ἐρώτων, ἃ τὸ δια-

βεβλῆσθαι πρὸς ταῦτα, ἢ αἴ σοι φρονοῦσιν, ὧν φασι μὴ δὲ ἐφ' ἡλικίας τοιαῦτα ἐπαινέσαι; παῖδες εἰσί σοι, βασιλεῦ, δύο, καὶ γνήσιοι, ὡς φασιν. ἄρχε τούτων μάλιστα. τὰ γὰρ ἐκείνοις ἀμβλυνθέντα, σὲ δήπου διαβαλεῖ. ἔστω δέ σοι καὶ ἀπειλὴ πρὸς αὐτοῦ, ὡς οὐ παραδώσοις πω τὴν ἀρχὴν σφίσιν, εἰ μήπου καλοί τε, καὶ ἀγαθοὶ μείνωσιν, ἵνα μὴ κληρονομίαν ἡγῶνται τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἀρετῆς ἆθλον. τὰς γὰρ ἐμπολιθωμένας ἡδονὰς τῇ Ῥώμῃ, πολλαὶ γὰρ αὗται, δοκεῖ μοι, ὦ βασιλεῦ, ξυμμέτρως παύειν. χαλεπὸν γὰρ μεταβαλεῖν δῆμον ἐς τὸ ἀθρόως σώφρον· ἀλλὰ δεῖ κατ' ὀλίγον ἐμποιεῖν ῥυθμὸν ταῖς γνώμαις, τὰ μὲν, φανερῶς, τὰ δ', ἀφανῶς διορθούμενος. ἀπελευθέρων τε, καὶ δούλων, οὓς ἡ ἀρχὴ σοι δίδωσιν, αἰέλωμεν τρυφήν, τοσούτῳ ταπεινοτέρῳ αὐτοῦ ἐθίσαντες φρονεῖν, ὅσῳ μείζονος δεσπότου εἰσί. τί λοιπὸν, ἀλλ' ἢ περὶ τῶν ἡγεμόνων εἰπεῖν, οἳ ἐς τὰ ἔθνη φοιτῶσιν; οὐ περὶ ὧν αὐτὸς ἐκπέμψεις· ἀεισίνδην γάρ που τὰς ἀρχὰς δώσεις· ἀλλὰ περὶ τῶν κληρωσομένων τὴν ἀρχήν. τούτων δή, σοῦ μὲν προσφόροις τοῖς ἔθνεσιν, ἃ διέλαχον, φημὶ δεῖν πέμπειν, ὡς ὁ κλῆρος· Ἑλληνίζοντας μὲν, Ἑλλήνων ἄρχειν· Ῥωμαίζοντας δὲ, ὁμογλώττων, καὶ ξυμφώνων. ὅθεν δὴ ταῦτ' ἐνεθυμήθην, λέξω. κατὰ τοῦτο χρόνους οὓς ἐν Πελοποννήσῳ διητώμην, ἦρχε τῆς Ἑλλάδος ἄνθρωπος καὶ εἰδὼς τὰ Ἑλλήνων, καὶ οὐδὲ οἱ Ἕλληνες τὰ ἐκείνου ξυνίεσαν.

A quid te moneam? qui nec etiam dum ætas ad illa te ferebat, vnquam talia, vt aiunt, laudasti? Filij duo tibi sunt, ô rex, & hi quidem, vt fertur, generosi. Ipsis igitur potissimùm impera. Nam si illi aliquid fortè deliquerint, tibi profectò calumniam afferent. Minitare quoque te illis regnum non traditurum, nisi boni honestíque esse perseueraverint: ne tanquam hereditatem aliquam imperium existiment, B sed quasi virtutis, honestatísque mercedem. Voluptates Romanis insitas (hæ verò multæ sunt) oportet meo iudicio paulatim auferre. Difficile enim est populum ad vitam omnino modestam repente traducere: sed oportet mediocritatem quandam illorum mentibus, partim apertè, partim occultè inferre, quò facilius illos emendes. Libertorum autem, & seruorum, quos tibi imperium concessit, de-C licias aufer; eò humilius seruire ipsos assuefaciens, quò maiori domino subditi sunt. Nunc de ducibus aliquid restat dicere, qui ad populos gubernandos proficiscuntur: non sanè de iis, quos ipse dedita opera mittis: his enim ex optimorum numero lectis magistratus dabis. sed de iis loquor, qui sorte magistratus accepturi sunt. Hos enim gentibus, ad quas gubernandas eos mittes, accommodatos es-D se dico oportere, provt sors patitur; vt qui Græcè sciunt, Græcis præsint; qui autem Romanè loquuntur, iis præsint, qui eandem locutionem habent. Cur autem hoc mihi in mentem venerit, explicabo. Dum in Peloponneso versarer, vir Græciæ præsidebat ignarus Græcæ linguæ; ita vt nec ipse Græcos, nec ipsum Græci loquentem vllatenus intelligerent:

Errabat igitur ipse plerunque, & A in multis etiam fallebatur: assessores enim, & iudicij consortes pecunia corrupti, peruersè causas iudicabant, calumnias in præsidem velut in seruum referentes. Atque hæc sunt, ô rex, quæ hodie tibi dicenda censui, aliàs etiam plura loquar. Nunc quæ ad regni gubernationem attinent, prosequere, ne subditis *tuis* ociosus videare.

ἐσφηλεν οὖν, Ⓒ ἐσφάλη τὰ πλεῖστα. ⓐ γὰρ ξυνέδροί τε, καὶ κοινωνοὶ τοῦ ἐν τοῖς δικαστηρίοις γνώμης, ἐκαπήλευον τὰς δίκας, διαλαβόντες τὸν ἡγεμόνα ὥσπερ ἀνδράποδον. ταῦτά μοι, βασιλεῦ, σκέψη τήμερον. εἰ δὲ * Ⓒ ἔτερόν τι ὑπὲρ νοῦν ἔλθοι, πάλιν ξυνῆμεν. νυνὶ δὲ τὰ προσήκοντα τῇ ἀρχῇ πρᾶττε, μὴ ἀργὸν δὲ τοῖς ὑπηκόοις δόξῃς. * καὶ ἐ.

Philosophiæ cùm de rerum natura præcipit, credendum esse: cùm verò de Diis, minimè. Vespasianum præterea optionem dedisse petendorum munerum Apollonio, Euphrati, Dioni. Tum epistolas tres ab Apollonio ad Vespasianum scriptas.

CAP. XIIII.

TVNC Euphrates, Ego quidem, inquit, iis, quæ dicta sunt, assentior. Quid enim aliud post magistrorum orationem facere possum? Hoc tamen, quod omissum videtur, subiiciam: Philosophiam, ô rex, quæ de rerum natura est, C cole, ac venerare. Quæ verò de Diis loqui se profitetur, omitte, ac reiice: tales enim philosophi de Diis mentientes, opiniones multas, & insanas nobis ingerunt. Hoc verò aduersus Apollonium dicebat, qui nihil ea re commotus, vnà cum sociis abiit, studiis suis operam daturus. Cùm Euphrates in absentem Apollonium audacius inuehi pararet, aduertit id rex: eóque repulso, Vocate, inquit, eos, qui imperatoris opera indigent; & consilium D in suam formam redigatur: neque animaduertit Euphrates eam rem sibi calumniam attulisse. Inuidus enim contumelioséque à rege iudicatus est. Quos autem de gubernatione populari sermones habuerat, non quòd ita sentiret locutum fuisse constabat: sed vt Apollonio

ΟΔΕ Εὐφράτης, τοῖς μὲν δεδογμένοις ξυνχωρῶ, ἔφη· τί γὰρ ἂν πλέον μετὰ διδασκάλων πράττοιμι; φιλοσοφίαν δέ, ὦ βασιλεῦ, τοῦτο γὰρ λοιπὸν προσθήσω, τὴν μὲν περὶ φύσιν ἐπαίνῳ, Ⓒ ἀσπάζῃ. τὴν δὲ θεολογεῖν φάσκουσαν, παῦε. καταψευδόμενοι γὰρ θεῶν, πολλὰ, καὶ ἀνόητα ἡμᾶς ἐπαείρουσι. ταῦτα μὲν πρὸς Ἀπολλώνιον αὖθις ἐλέγχῃ· ὁ δὲ, οὐδὲν ὑποπτεύσας, ἀπῆλθε μετὰ τῶν ἑαυτοῦ γνωρίμων, διανύσας τὴν ἀσυσσίτου. βουλόμενος δὲ Εὐφράτου θρασύτερόν τι περὶ αὐτοῦ λέγειν, ξυνῆκεν ὁ βασιλεύς· καὶ διακρουόμενος αὐτὸν, ἐκαλεῖτε, ἔφη, σὺ δεομένους τῆς ἀρχῆς, καὶ ὑπολαβέτω ἡ βουλὴ τὸ ἑαυτῆς χρῆμα. οὕτω μὲν δὴ ὁ Εὐφράτης ἔλαθε, διαβάλλων ἑαυτόν. Ⓒ * βασιλεὺς δὲ τῷ βασιλεῖ, Ⓒ εὐθὺς ἔδοξε· Ⓒ σὺ λόγοις τοιούτοις τὴν δημοκρατίαν, οὐχ ὡς ἐνόμισεν εἰρηκὼς, ἀλλ' εἰς αἰτιολογίαν τοῦ Ἀπολλωνίου; * καὶ ὁ ἕκαστ. τῶν πρ ἑκατ.

δὲ ἀ τοῦ τῆς ἀρχῆς ἐκείνῳ ἐδόκει. A
οὐ μὴν ἀπερρίπτει αὐτῷ, οὐδὲ ἐπε-
δήλου τι ὀργῆς τοῦ τοῦτο. καὶ τὸν
Δίωνα καὶ ἐπῄνει μὲν ξυναφέλκυον
αὐτῷ τῆς γνώμης, οὐ μὴν ἐπαύσατο
ἀγαπῶν. ἐπῄει τε γὰρ τὰς διαλέξεις ἐδόκει, καὶ τὰς ἔριδας ἀπῄτει. ὥραν τε ἐπέφαινε τοῖς λόγοις,
οἵα τὰ τοῦ τοῖς ἱεροῖς ἀτμοὶ ἀνα- B
πνεῖ. τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ καὶ τὸ ἀποχειδιάζειν ἄειστα ἀνθρώπων. τὸν δὲ Ἀπολλώνιον ὁ βασιλεὺς καὶ ἡδέως μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπεκείτο αὐτῷ διϊόντι μὲν τὰ ἀρχαῖα διηγουμένῳ ὃ τὸν Ἰνδὸν Φραώτην, ποταμούς τε ἀναχεάφοντα, καὶ θηρία, ὑφ' ὧν Ἰνδικὴ οἰκεῖται, τοσαῦτα ὁποῖα ἂν θεοὶ τοῦ τῆς ἀρχῆς ἔφαινον. ἐξελαυνόντων δὲ τῆς Αἰγύπτου C
ξυνωκισμένης τε, καὶ νεαζούσης, κοινωνὸν μὲν τῆς ὁδοῦ τὸν Ἀπολλώνιον ἐποιεῖτο. τῷ δὲ, καὶ ἐδόκει ταῦτα· Αἴγυπτόν τε γὰρ, ὁπόση ἔστιν, οὔπω ἐωραικέναι· τοῖς τε γυμνοῖς οὔπω ἀφῖχθαι ἐς λόγον, μάλα ἐασοφιστικὴν Ἰνδικῇ ἀντικεῖναι Αἰγυπτίαν· οὐδὲ Νείλου, ἔφη, ἔπαν, ὅσον ἄρξεται. ξυνεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπ' Αἰθιοπίαν στέλλεται, ἡμῶν δὲ, D
ἔφη, οὐ μεμνήσῃ; νὴ Δί', εἶπεν, ὦ βασιλεῦ ἀγαθὸς μέντοι, καὶ σαυτοῦ μνημονεύσῃς. μεταταῦτα θύσας ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἱερῷ, δωρεὰς ἐπηγγείλατο αὐτῷ δημοσίᾳ. ὁ δὲ, ὥσπερ αἰτήσων, τίνας δὲ, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, δωρεὰς δώσεις; δέκα, ἔφη, νῦν. ἀφικομένῳ δὲ ἐς τὴν Ῥώμην, τάμὰ πάντα.

aduerſaretur, in iis, quæ de imperio opinabantur. Non tamen illum à ſe dimouit Imperator, aut vllum iracundiæ ſignum contra eum oſtendit, neque Dionem laudauit, qui cum Euphrate ſentire viſus eſt; atque eundem tamen amare non deſtitit. Iucundè enim diſputationes audiebat, contentiones autem pertinaces oderat; & iucunditatem quandam in oratione præferebat, qualem templa peractis ſacrificiis adhuc fumantia aſpirant. Apollonium autem rex non ſolùm amabat, ſed antiquorum facta recenſenti aſſiſtebat perlibenter, iucundéq. illum audiebat, cùm de Phraote Indo referret, & flumina, belluáſq. in India repertas deſcriberet: multò autem magis cùm differeret qualia quantáque Dij immortales erga imperium portenderent. Rebus deinde Ægypti compoſitis, cùm diſcedere ſtatuiſſet imperator, ſecum ducere volebat Apollonium, qui ſibi tunc eundum non cenſuit, his rationibus ſe excuſans, quòd nondum totam vidiſſet Ægyptum, neque gymnoſophiſtas eſſet allocutus, cùm vehementer cuperet Indorum ſcientiam, Ægyptiorum ſapientiæ comparare, & ex fontibus bibere, vnde Nilus oritur. Rex igitur animaduertens peregrinationem in Æthiopiam ipſum meditari, nunquid aliquando noſtri recordaberis? inquit. Per Iouem, inquit Apollonius, recordabor, ſi rex bonus eſſe perſeuerabis, & tuimet ipſi memineris. Poſt hæc ſacrificiis in templo peractis, rex illi munera publicè pollicitus eſt: ipſe verò tanquam accepturus, Quænam, inquit, munera mihi dabis? cui rex, Decem nunc quidem, ſed cùm Romam veneris, omnia mea tibi dabo.

Oportet igitur, inquit Apollonius, te iis rebus tanquam meis parcere, neque nunc particulam vllam ex iis distrahere, quando omnia mea sunt futura. sed horum, ô rex, curam habere volo: quia nonnullis indigere videntur: manu monstrans eos qui cum Euphrate erant. Ipsos igitur audacter quodcunque voluissent petere iussit rex. Erubescens autem Dion, Concilies me velim, rex, præceptori Apollonio, pro iis, quæ aduersus eum dixisse visus sum, cùm eius orationi antea nunquam contradixerim. Eius verba rex collaudans, Heri, inquit, ab ipso petij, & iam omnino peractum est: tu autē munera quæ vis pete. Tum Dion, Lasthenes, inquit, ex Apamea, quæ in Ponto est, oriundus, iampridem vnà mecum philosophatus chlamydem postea, & militarem vitam adamauit. Hunc quoniam philosophiam rursus cupere tradunt, militia missum facias rogo. Ipse enim hoc vehementer cupit. Opus itaque nostrum vtrique pergratum facies: mihi quidem, vt illum possim virum bonum efficere: illi autem, vt arbitrio suo viuere possit. Tunc Imperator, Militia, inquit, solutus Lasthenes esto: quæ verò militibus merces datur, eam quoque ei dari iubeo, quando te atque philosophiam amat. Inde ad Euphratem se conuertit, qui cùm in epistola scripsisset id, quod petebat à rege, illi eam quasi seorsum lecturo porrexit. Volens autem rex Apollonio & Euphrati materiam quandam sermonum præbere, coram omnibus epistolam legit. Petebat autem Euphrates munera partim sibi, partim amicis suis: munera verò pecuniæ erant, atque aliquid etiam supra pecunias. Ridens igitur Apollonius, Quomodo, inquit, tam multa de

A κὴ ὁ Ἀπολλώνιος, ἱκετεύω, ἔφη, φείδεσθαί με χρὴ τῶν σῶν ὡς ἐμῶν, κὴ μὴ ἀσαθᾶν αὐτὰ νῦν, ἀποκεισόμενά μοι ἀφθόα. ἀλλ' ἐπιμελητέον τούτων, ὦ βασιλεῦ, μᾶλλον· ἐοίκασι γὰρ δεομένοις. ἐκείνους γὰρ ἄγε σὺ πρὸς τὸν Εὐφράτην. ὁ μὲν δὴ βασιλεὺς, ἐκέλευσεν αἰτεῖν θαῤῥοῦντας. ἀνερυθριάσας δὲ ὁ Δίων, διάλλαξόν με, βασι-
B λεῦ, εἶπε, πρὸς Ἀπολλώνιον τὸν διδάσκαλον, ὑπὲρ ὧν αὐτιλέγων αὐτῷ ἔδοξα, μηπω πρόφρον αὐτιφωνῶν τῷ ἀνδρί. ἐπαινέσας οὖν ὁ βασιλεὺς, χθὲς, ἔφη, τοῦτ' ἐγὼ ἤτησα, καὶ ὑπὲρ χ. ἀλλ' αἴτει ὑπὲρ δωρεᾶς. ☪ ὁ Δίων, Λασθένης, ἔφη, ἔστι μὲν ἐξ Ἀπαμείας τῆς
C σὺν τῷ Βιθυνῷ * ἔθνει, ξυμφιλοσόφων τε μοι, χλαμύδος τε ἠφιέσθην κὴ στρατιώτου βίου. τοῦτον ἐπειδὴ πείθωνος πάλιν ἐρᾶν φασιν, δύες τ' στρατείας. δεῖται δὲ ὁ αὐτὸς ταῦτα. χαρίεν δὲ ἐμοὶ μὲν ἀποφῆναι αὐτὸν ἄνδρα ἀγαθὸν, ἐκείνῳ δὲ ζῆν ὡς βούλεται. δώσειν, ἔφη. δίδωμι οὖν αὐτῷ καὶ τὰ τῶν ἐστρατευμένων, ἐπειδὴ σοφίας ἐρᾷ, καὶ σοί. μετὰ τοῦτον ἐς
D τὸν Εὐφράτην ἐπέστρεφε. τῷ δὲ, ἐπιστολὴ ξυνετέτακτο, πρὸς ὃν ἤτει. τῷ μὲν δὴ ἐπιστολὴν ἀνέγνω, ὡς ἀναγνωσομένῳ καθ' ἑαυτόν. βουληθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς παραδοῦναί τινα τῷ Ἀπολλωνίῳ κατ' αὐτὸν λόγον, ἀνέγνω δημοσίᾳ πᾶσιν. αἰτῶν δὲ ἐφαίνετο, τὰ μὲν, ἑαυτῷ, τὰ δὲ, ἑτέροις. ☪ τῶν δωρεῶν, αἱ μὲν, χρημάτων * ἦσαν. αἱ δὲ, * χρήμα-
τα. ὑπὲρ χρημάτων. γελάσας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, εἶτα ὑπὲρ δημοκρατίας, ἔφη,

252

ξωνεβάλλυες, ποσαῦτα μηχάνων αἰτήσων βασιλέα; τὰ μὲν δὴ τ διαφορᾶς, ἢ Ἀπολλωνίῳ τε, & Εὐφράτῃ ἐχθύετο, τοιάδε ἦν. ἐξελάσαντος δὲ τὸν βασιλέως καθήπτοντο ἀλλήλων ἐς τὸ φανερόν. ὁ μὲν Εὐφράτης, ξυὼ ὀργῇ τε, & λοιδορίαις· ὅδι αὖ, φιλοσόφως, καὶ ξυὼ ἐλέγχω μᾶλλον. ὁπόσα μὲν δὴ Εὐφράτου κατηγόρηκεν, ὡς παρὰ τὸ πρέπον φιλοσοφίᾳ πεφάπονος, ἔξεστιν Ἀπολλωνίῳ μαθεῖν ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῶν· πλείους γὰρ ἐμοὶ ἦ ἀφικτέα ἔ ἀνδρός. ἃ γὰ ἐκεῖνον διαβαλλόντων πρεσβεύω, ἀλλὰ πρᾶσσουναι τ Ἀπολλωνίου βίον τοῖς μήπω εἰδόσι. τὸ μέν τοι περὶ τοῦ ξύλου λεγόμενον, λέγεται ἦ ἐπανατείνασθαι μὲν αὐτὸν διαλεγομένῳ τῷ Ἀπολλωνίῳ, μὴ καθικέσθαι δέ. ὃ μὲν πολλοὶ, διὰ νότητι ἔ πεπληξομένου προσγράφουσιν· ἐγὼ ἦ, λογισμῷ τοῦ πλήξοντος, δι' ὃν ἐχθύετο κρείττων ὀργῆς νενικηκώς ἤδη. ἡ ἦ ἔ Δίωνος φιλοσοφία, ῥητορικώτερα τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐφαίνετο, καὶ ἐς τὸ εὐφραῖνον κατεσκευασμένη μᾶλλον. ὅθεν διορθούμενος αὐτὸν φησιν, αὐλῷ, καὶ λύρᾳ μᾶλλον, ἢ λόγῳ θέλγε. καὶ πολλαχοῦ τ πρὸς Δίωνα ἐπιστολῶν, ἐπιπλήττει τῇ δημαγωγίᾳ ταύτῃ· ὃ ἦ μὴ ἀφικέσθαι αὐτὸν παρὰ τὸν βασιλέα· ἐπὶ δὲ μὴ ξυγγενέσθαι οἱ μετ τ Αἴγυπτον, καί τοι καλοῦντι, & πλεῖστα ὑπὲρ τούτων γράφοντι, ὁπόθεν ξυνέβη, δηλῶσαι βούλομαι. Νέρων ἐλευθέραν ἀφῆκε τὴν Ἑλλάδα, σωφρονέστερόν πῃ ἑαυτοῦ γνοὺς· & ἐπανῆλθον αἱ πόλεις ἐς ἣν ἦσαν Δωρικὰ, καὶ Ἀττικά.

A populari gubernatione disseruisti, tanta munera à rege petiturus? Et has quidem discordiarum, quæ inter Euphratem & Apollonium extitere causas inuenio fuisse. Cùm ex Ægypto rex discessisset, mordaciorib. verbis inuicem altercabantur, & Euphrates quidem iracundè Apollonium conuitiabatur: Apollonius verò philosophicè magis illum arguebat, rationem afferens eorum, quæ ipsi obiiciebat. Quid igitur in Euphrate reprehenderit Apollonius, quòd aduersus philosophiam egisse videretur, ex Apollonij ad Euphratem scriptis epistolis intueri licet: *plures quippe sunt. ego autem à viri inuectiua abstinere statui*: quia non Euphratē vituperare, sed Apollonij vitam iis, qui eam ignorassent, notam facere constitui. Id autem, quod de ligno dicitur (constat autem in Apollonium, dum disputaret, illud fuisse coniectum, non attigisse autem ipsum) multi quidem tribuunt, *calliditati eius in quem proiectum esset*. ego autem rationi eius, qui *iaculatus erat*, adscribo: quòd sic visus est iracundiam vicisse. *Porrò* Dionis philosophia *concinnior*, *atque* ad audientium voluptatem accommodatior videbatur Apollonio, vt sic illū emendaret, ô Dion, *aiebat*, tibia, & lyra potius, quàm oratione modulare. In plerisque etiam locis epistolarum, quas ad Dionem scribit, illecebras orationis eius reprehendit. Quòd Romam ad regem non venerit Apollonius, neq. ipsum post discessum ex Ægypto sit allocutus, quamuis per literas ab eodem sæpius fuerit accersitus, causam aperiā. Nero Græciam liberam dimiserat, præclarius aliquid, quàm sui mores exigerent operatus: & ciuitates ad mores Atticos Doriósque redierant, &ob

cupiunt, præstare sufficientes. Quas igitur apud me diuitias aspiciens, ô rex, falsæ huiusmodi sapientiæ peritum me esse iudicare potes; cùm præsertim pater me tuus pecuniæ contemptorem duceret? Quod autem in hoc vera dicam, ex epistola generosi & diuini hominis patris tui licet intueri, qui me cùm in aliis, tum in hoc, quòd pauper sim, maximè laudat. Est autem epistola talis.

A

IMPERATOR VESPASIA-
nus, Apollonio Philosopho,
Salutem.

B

Si omnes, Apolloni, secundum te philosopharentur, feliciter vtique sese haberet philosophia, & paupertas: quòd philosophia quidem incorrupta permaneret; paupertas verò sponte ab omnibus eligeretur. Vale.

Hæc patrem tuum pro defensione mea dixisse purato, & philosophiæ incorruptibilitate, paupertatis verò electione spontanea me definisse. Meminerat enim eorum, quæ in Ægypto contigerant, quando Euphrates, & alij quidem philosophiæ simulatores pecunias ab eo non immanifestè petebant. Ego autem non solùm pecunias non petij, verùm etiam illos tanquā non idem facientes amoui. Quinetiam cùm essem admodum adolescens pecunias contempsi. Paternam enim hereditatem admodum amplam, vno eodémque die acceptam, & dimissam fratribus meis, amicísque concessi; partim etiam cognatis pauperibus distribui: hoc vnum duntaxat cogitans vt nullius indigerem. Omitto Babyloniam, & Indos trans Caucasum & Hyphasim fluuium positos, quæ omnia loca peragrans, mihi semper similis permansi. Sed

C

D

ἐρῶντας, ὡς ἱκανοὶ παύτα. τίνα οὖν, ὦ βασιλεῦ, πλοῦτον περὶ ἡμᾶς ἰδὼν ψευδοσοφίαν ἐπιτηδεύειν με οἴει, ἅ ταῦτα, τὸν σὸν πατέρα πρεῖττω με ἡγεμένου χρημάτων; ὅπερ δ' ἀληθῆ λέγω, πόθεν μοι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ γενναίου, καὶ θείου ἀνδρὸς, ὃς με ἐν αὐτῇ ἄδει, τά τε ἄλλα, καὶ τὸ πένεσθαι;

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΟΥΕ-
σπασιανὸς, Απολλωνίῳ Φι-
λοσόφῳ, χαίρειν.

ΕΙ πάντες, Απολλώνιε, κατὰ ταὐτὰ σοὶ φιλοσοφεῖν ἤθελον, σφόδρα ἂν εὐδαιμόνως ἐπεπράγει φιλοσοφία τε, καὶ πενία. Φιλοσοφία μὲν, ἀδεκάστως* ἐχουσα· πενία δ', αὐθαιρέτως. Ἐρρῶσθαι.

Ταῦθ' ὁ πατὴρ ὁ σὸς ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογεῖσθω. Φιλοσοφίας μὲν, τὸ ἀδέκαστον, πενίας δ', τὸ αὐθαίρετον ἐμοὶ ὁριζόμενος. ἐμέμνητο γάρ που καὶ τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ὅτ' Εὐφράτης μὲν, καὶ πολλοὶ τῶν προσποιουμένων φιλοσοφεῖν, προσιόντες ἀπαιτοῦντα χρήματα· καὶ ἀφανῶς ἠτοῦντο. ἐγὼ δ' οὐ μόνον οὐ προσῄτουν ὑπὲρ χρημάτων, ἀλλὰ κἀκείνους ἐώθουν ὡς οὐχ ὑγιαίνοντας. διεβεβλήμην* δὲ πρὸς χρήματα μειρακίσκος ὢν ἔτι· τὰ πάτρῳα γὰρ παρὼν, λαμπρὰ δ' ἦν οὐσία, ταῦτα μιᾶς μόνης ἰδὼν ἡμέρας, ἀδελφοῖς τε τοῖς ἐμαυτοῦ* ἀνῆκα, καὶ φίλοις, καὶ τῶν ξυγγενῶν τοῖς πένησι, μηδενὸς πω ἀφ' ἑστίας τὸ μηδενὸς δεῖσθαι. ἔσω δὲ Βαβυλῶνα, καὶ Ἰνδῶν τὰ ἐπέκεινα Καυκάσου τε, καὶ ποταμὸν Ὑφασιν, ἃ ὧν ἐπορεύομην ἐμαυτῷ ὅμοιος. ἀλλὰ

* κ. ἀδεκάστως ἐχουσα
* κ. διεβεβλήμην δὲ διαβεβλημένος ἦν
* κ. ἀπέχρη· ἀφεῖμαι· κ. ἀφῆκα.

ἥν γε σύνταῦθα, καὶ τὸ μὴ πρὸς A eorũ quæ in iſtis regionib. à me acta
χρήμασι βλέπειν, ποιοῦμαι μάρ- ſunt, quod nunquã pecuniis acqui-
τυρα Αἰγύπτιον τὸν θεόν. δεινὰ γὰρ rendis animũ intẽderim, hunc ipſum
πεπρᾶχθαί τέ μοι, καὶ βεβουλεῦ- Ægyptiũ adhibebo teſtem; qui cùm
σθαι φήσας, οὐδ' ὁπόσων χρημά- multa mala me feciſſe, plura etiã per-
των ἐπανούργουν, ταῦτα εἰρήκει, uersè conſuluiſſe calumnietur, nun-
οὐθ' ὅ, τι συνθυμηθεὶς κέρδος, ἀλλ' οὕ- quã tamen pecuniæ cauſa ad hæc fa-
τως ἀνόητος αὐτῷ δοκῶ πις, ὡς χρη- cinora impulſum fuiſſe me dicit, nec
τὸν μὲν, ἃ δ' ὑπὲρ πολλῶν ἕτε- quid lucri ſim meditatus oſtẽdit: ſed
ροι χρημάτων, αὐτὸς ἀδικεῖν οὐδ' tam dementẽ eſſe me iudicat, vt cum
ὅτῳ χρήμασιν, ἀγοραῖον οἶμαι πρᾶ- iiſdem incãtationib. vtar, quibus alij
γμα κηρύττων τοιοῦτον· ἴτε, ὦ ἀνόητοι, pecuniarũ gratia vti ſolent, pecunias
χρητὸν γάρ· καὶ οὐδ' ὑπὲρ χρη- tamen non exoptẽ: putátq; me quaſi
μάτων, ἀλλὰ πρῶτα. κερδανεῖτε ὃ B venalem aliquã mercem proponen-
ὑμεῖς μὲν, τὸ ἀπελθεῖν ἕκαστος ἔχων tẽ clamare, Accedite ô demẽtes; ſum
ὅτου ἔρᾳ. ἐγὼ δὲ, κινδύνους, καὶ χρα- enim incantator egregius, ídq. gratis
φάς. ἀλλ' ἵνα μὴ ἐς ἀνοήτους ἴωμεν & nullius mercedis cauſa exerceo. E-
λόγους, ἐρώμεθα κατήγορον ὑ- rit autem hoc lucrũ, quòd veſtrũ qui-
πὲρ ὅτου χρὴ λέγειν πρῶτον. καί τοι libet eorũ quæ experit cõpos factus
τί χρὴ ἐρέσθαι; δῆλον γὰρ ὑπὲρ τῆς abibit, ego autẽ accuſationes, pericu-
σολῆς τὰς ἀρχὰς τοῦ λόγου. καὶ νὴ láque ſubibo. Sed ne ſermones inſul-
Δί' ὧν σιτοῦμαί τε, καὶ οὐ σιτοῦμαι, ſos, aut dementes efferamus, quæra-
ἀπολογοῦ δὴ ὑπὲρ τούτων, θεῖε Πυ- mus ab accuſatore de quo primò di-
θαγόρα. κενούμεθα γὰρ ὑπὲρ ὧν σὺ cere nos oporteat: quanquã interro-
μὲν θύρες, ἐγὼ δ' ἐπαινῶ. ἀνθρώποις gatione non eſſe opus cenſeo. Ipſe e-
ἡ γῆ φύει, βασιλεῦ, πάντα· καὶ ξυν- C nim à veſtitu sũpſit accuſationis ex-
δεῖ ἄγαν πρὸς τὰ ζῷα βουλομέ- ordium, & ab iis quib. aut veſcor, aut
νοις δεῖ οὐδενός· τὰ μὲν γὰρ τρέφον- abſtineo. Horũ igitur pro me cauſam
ται αὐτῆς· τὰ δ' ἀρούντων κουροτρο- dicito, diuine Pythagora: pro his e-
φούσης, ὡς ταῖς ὥραις ἔοικεν. οἷς nim in iudiciũ vocor, quorũ tu quidẽ
ὥσπερ ἀνήκοοι τῆς γῆς, μάχαιραν inuẽtor, ego autem laudator ſum, &
ἐπὶ αὐτὰ ἔθηξαν, ὑπὲρ ἐδητός τε, imitator. Hominib. ô rex, terra cun-
καὶ βοράσεως. Ινδοὶ τοίνυν Βραχ- cta neceſſaria producit: ita vt volen-
μᾶνες, αὐτοί τε οὐκ ἐπήνουν ταῦτα, tib. pacificè cum ceteris animalib. viu-
καὶ τοὺς γυμνοὺς Αἰγυπτίων ἐδίδα- ere nihil omnino deſit. Ex ipſa nãq.
σκον μὴ ἐπαινεῖν αὐτά. ὅθεν Πυθα- cõmuni omnium nutrice quædã me-
γόρας ἑλὼν, Ελλήνων δὲ πρῶτος tendo colliguntur, quędã arando ex-
trahuntur, *prout quæq;* ſuis temporib.
D aptè congruunt. Sed quidam, velut
illius munerum ignari, cibi, veſtitúſ-
que parandi cauſa gladiũ contra ani-
malia nudarunt. Indi autẽ Brachma-
nes nec ipſi talia laudauere, & Ægy-
ptios gymnoſophiſtas, ne talia lau-
darent, edocuere. Ab his autem hæc
inſtituta accipiens Pythagoras, Æ-
gyptiorum diſciplinam Græcorum

moribus primus admiſcuit, & animalia quidem in terra degere permittens: quæ autem ex terra naſcuntur munda, puráque eſſe putans, talibus vt veſcerentur, inſtituit: quòd animæ, corporíque aptè nutriendo congruerẽt. Veſtitum inſuper, quem plerique ex morticina materia confectum geſtant, impurum eſſe autumans, linteis amiciri cõſtituit: & calciamenta itidem ex arborum corticibus fieri mandauit. Ex hac autem puritate, mundiciáque fructus complures aſſecutus eſt: maximè verò, quòd ſuam animam cognoſcere meruit. Nam cùm eſſet eo tempore natus, quo ob raptam Helenam Troia oppugnabatur, & filiorum Panthi pulcherrimus, & pulcherrimè ornatus eſſet, adeò iuuenis interfectus eſt, vt Homero lugendi cauſam præbuerit. In multa deinde corpora tranſmigrans, iuxta immobilem fatorum legem, quæ variè multiplicitérque animas permutat, rurſus in hominis formam rediit; & Mneſarchi Samij filius fuit, ſapiens ex Barbaro, & ex Troiano factus Ionius: atque ita immortalis, vt ſe fuiſſe Euphorbum non eſſet oblitus. Meæ igitur ſapientiæ progenitorem quis fuerit, enarraui, quódque ipſe horum inuentor non fuerim, ſed ab aliis velut hereditatem acceperim, ſatis oſtendi. Atque ego deliciis deditos homines in iudicium nunquã vocaui propter Phœniſſas aues, aut à Phaſide Pœoniáve deuectas, quas conuiuiorum gratia pinguefaciunt ij, qui omnia ventri indulgent, nec accuſaui quenquam piſcium cauſa, quos maiore pretio emunt plerique, quàm equos quondam, K. litera notatos emere præſtantes viri conſueuerunt: nec purpureas, Pamphyliáque & molles veſtes cuiquam inuideo adduci;

A ἐπέμιξεν Αἰγυπτίοις, τὰ μὲν ἔμψυχα, τῇ γῇ αἰνῆκεν· ἃ δ' αὐτὴ φύει, ἀκηράτα εἶναι φάσκων, ἐσιτεῖτο· ἔμπνοα γὰρ σώματα, καὶ νοεῖν τρέφειν. ἐσθῆτά τε, ἣν ἀπὸ θνησιδίων πολλοὶ φοροῦσιν, οὐ καθαρὰν εἶναι φήσας, λίνου ἠμπίσχετο. καὶ τὸ ὑπόδημα καὶ αὐτὸ λόγον, βύβλον ἐπλέξατο. ἀπέλαυσέ τε τοῦ καθαροῦ B εἶναι, πολλὰ μέν. μέγιστον δὲ τὸ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς αἰσθέσθαι. γενόμενος γὰρ καὶ ξένους, οἷς ὕστερ Ελένης ἡ Τροία ἐμάχετο, καὶ τῶν Πάνθου παίδων κάλλιστος ὢν, καὶ κάλλιστα ἐσταλμένος· ἀπέθανε μὲν οὕτω νέος, ὡς καὶ Ομήρῳ παρασχεῖν θρῆνον. παρελθὼν δὲ εἰς πλείω σώματα καὶ ἀδρασείας δεσμὸν, ὃν ψυχὴ σὺν ἀλλάττῃ, πάλιν ἐπανῆλθεν ἐς ἀνθρώπου εἶδος, καὶ Μνησαρχίδης ἐτέχθη τῷ Σαμίῳ, σοφὸς ἐκ C βαρβάρου, καὶ Ιων ἐκ Τρῳός. καὶ οὕτω τ' ἀθανάτος, ὡς μηδ' ὅτι Εὔφορβος εἴη λελῆσθαι. τὸ μὲν δὴ πρόγονον τὸ ἐμαυτοῦ σοφίας, εἴρηκα. καὶ τὸ μὴ αὐτὸς εὑρὼν, κληρονομήσας δ' ἑτέρου ταῦτ' ἔχειν. κἀγὼ μὲν οὐ κρίνω τοὺς τρυφῶντας ὑπὲρ τὰ Φοινικεία ὄρνιθος, οὐδ' ὑπὲρ τὰ ἐκ Φάσιδος, ἢ Παιόνων, οἷς παίνοισιν ἐς τὰς D ἀμπὼν δαῖτας ἀνὴρ τῇ γαστρὶ χαριζόμενοι πάντα, οὐδ' ἐγκαλύπτω τινὶ οὐδένα ὑπὲρ τῶν ἰχθύων, οἷς ὠνοῦνται πλέον, ἢ τοῦ κοππατίας ποτὲ ἀνὴρ Θεσσαλὸς. οὐδ' ἀλουργίδος ἐβασίλευσα οὐδενὶ, οὐδὲ Παμφύλου λινοῦς, ἢ μαλακῆς ἐσθῆτος.

Ariſtoph. in Nebul.

ἀσφοδέλου ἢ ὦ θεοὶ, καὶ ζαγημάτων, καὶ καθαρᾶς ὀψοφαγίας γραφὴν φεύγω. ☪ οὐδὲ ἡ ἐσθὴς ἄσυλος, ἀλλὰ κἀκείνην λωποδυτεῖ με ὁ κατήγορος, ὡς πολλοῦ ἀξίαν τοῖς γόησι. καίτοι ἀφελόντι ⓝ ὑπὲρ ἐμψύχων τε, ☪ ἀψύχων λόγον, δι' ὧν καθαρός τις, ἢ μὴ δοκεῖ, τί βελτίων ἡ ὀθόνη τῆς ἐρίου· τὸ μέν γε τρυφερωτάτου ζώου ἐπέχθη, καὶ κατοδυσζομένου θεοῖς, οἳ μὴ ἀπαξιῶσι τὸ ποιμαίνειν. ☪ νὴ Δί' ἠξίωσαν ποτε αὐτὸ καὶ χρυσοῦ εἶδος, ἢ θεοὶ, ἢ λόγοι. λίνον δὲ κατέρρευσε μὲν ὡς ἔτυχε, χρυσοῦ ἢ ἀδεὶς ἐπ' αὐτῷ λόγος· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ μὴ ἀπ' ἐμψύχου ἐρρέφθη, καθαρὸν μὲν Ινδοῖς δοκεῖ, καθαρὸν ἢ Αἰγυπτίοις. ἐμοὶ ἢ καὶ Πυθαγόρᾳ, διὰ τοῦτο ζῆμια γέγονε, διαλεγομένοις, βυθμιουμένοις, θύουσι. καθαρὸν ἢ καὶ τὸ συνυφαίνειν ὑπ' αὐτῷ. καὶ γὰρ τὰ ὀνείρατα τοῖς ὡς ἐγὼ διαιτωμένοις, ἐτυμωτέρας τὰς αὐτῶν φήμας ἄγει. ἀπολογούμεθα καὶ ὑπὲρ τῆς οὔσης ποτὲ ἡμῖν κόμης, ἐπειδή τις γραφὴ ☪ αὐχμοῦ ῥύπτας. κρινέτω δὲ μὴ ὁ Αἰγύπτιος, ἀλλὰ τὰ ξανθὰ, ☪ διεκτενισμένα μειράκια, τοὺς ἐρασὰς ἐξαλάμπα, καὶ τὰς ἑταίρας, ἐφ' ἃς κωμάζει. καὶ αὐτὰ μὲν, ἃ δαίμονα ἡγείσθω, καὶ ζηλωτὰ τὴν κόμης, καὶ τὸ λειβόμενον ἀπ' αὐτῆς μύρου. ἐμὲ ἢ, ἀναφροδισίαν πᾶσαν, καὶ ἐρασὴν τῆς μὴ ἐρᾶν εἰρήσεται γὰρ πρὸς αὐτὰ, ὦ κακοδαίμονες, μὴ συκοφαντεῖτε τὸ δωριέων βύρημα. τὸ γὰρ κομᾶν, καὶ Λακεδαιμονίων ἦκει, καὶ χρόνοις ὕστερον αὐτοῖς,

A ô Dij immortales, & terreſtrium fructuum, atque olerum eſus in me accuſatur, nec veſtis mea à furibus tuta eſt: ſed ipſa quoque velut incantatoribus nimis ornata ſpoliare me nititur accuſator. Verumenimuerò ſi quis animati & inanimati rationem auferat, ob quæ purus quis, aut impurus videri poteſt, quid in ſe præclarius habet lintea, quàm lanea veſtis? Hæc enim ex animali
B manſuetiſſimo nata eſt, circa quod etiam Dij laborauerunt, quandoquidem paſtores eſſe non ſunt dedignati. Et certè aurea ſpecie quandoque dignam lanam putauere, ſiue Dei, ſiue fabulæ aureũ vellus alicubi fuiſſe dicentes. Linum verò ſeritur vtcunque euenit, auri verò circa illud nullus eſt ſermo: ſed quoniam ab inanimato decerpitur, purum quidem Indis, purum etiam Ægyptiis eſſe videtur. & propterea Pythago-
C ræ prius, deinde etiam mihi hoc ipſum in veſtem aſſumptum eſt, quam conuenire nobis putauimus tam diſputantibus, quàm orantibus, *atq;* ſacrificantibus. Purum quoque arbitrati ſumus in lintea veſte pernoctare: nam ſomnia manifeſtiores ſignificationes oſtendunt iis, qui ſicut ego viuunt. Afferemus & excuſationem de ea coma, quam olim geſtare conſueui. *quandoquidẽ etiã ſqualloris accuſatio quædã inuenta eſt.* Vocet
D autem in iudiciũ Ægyptius non me, ſed flauos, comptóſq; adoleſcentes, qui amatores, aut amicas vrunt, quarum gratia *laſciuiunt.* & ipſi quidem beati putentur, & amabiles propter comam, & quod ab ipſa diſtillat vnguentum. Me namque ab omni Venere abſtinere delectat, & hoc ipſum amo nihil amare. Dicere autem accuſatoribus poſſum, ô infelices ne calumniemini Doricorum inuenta: nam comarum nutritio à Lacedæmoniis eo tempore orta eſt,

quando habiti sunt bellicosissimi. Spartanorum rex Leonidas fortitudinis causa comam gestabat, quòd amicis modestiorem, hostibus verò terribiliorem propter ipsam videri se arbitrabatur. Hinc & Spartiatæ omnes nutrire cœpere, quòd non minus hunc regem, quàm Lycurgum, aut Iphitum venerarentur. Idcirco à sapientis viri crinibus procul absit ferrum, quod illuc admouere *nefas est*; vbi sensuum omnium fons est, vnde *vaticinia omnia*, vnde *vota* precésque & sapientiæ interpres sermo nascatur. Empedocles etiam purpurea vitta crines circundatus Græcorum compita perambulabat, hymnos componens, quod ex homine Deus esset futurus. Ego autem neglecta coma vtens, nec adhuc vllis hymnis in eius honorem compositis, in iudicium accusatus adducor. Sed quid Empedoclem commemorare opus est? cui vel sua quadam felicitate, vel eorum, qui tunc erant, hominum bonitate licebat in libertate degere, nec vllam pro talibus rebus calumniam timere. Sed iam plura de crinibus dicere omittamus, qui iam abscissi sunt, ita vt accusationem inuidia præuenerit. quapropter alterius criminis defensionem afferre oportet. Est autem crimen profectò grauissimum, & quod non tibi solùm, ô rex, verumetiam ipsi Ioui terrorem possit afferre. Dicit enim accusator homines opinari me Deum esse, idque etiam nonnullos mei quodam stupore attonitos palàm prædicare: quanquam ante iudicium faciendum demonstrare oportuit, quid ego disputans, quidve dicens, aut quod miraculum faciens, homines ad me adorandum compulerim. Non enim ex quo, aut in quem mutauerim, aut

A ἐς οὓς μαχιμώτατα αὐτῶν εἶχον. καὶ βασιλεὺς δὲ Σπάρτης Λεωνίδας ἐγίνετο, κομᾶν ὑπὲρ ἀνδρείας, καὶ τὸ σεμνὸς μὲν φίλοις, φοβερὸς δ' ἐχθροῖς φαίνεσθαι. ταῦτά τοι καὶ ἡ Σπάρτη ἐπ' αὐτῷ κομᾷ μεῖον ἀδέν, ἢ ἐπὶ Λυκούργῳ τε, καὶ Ἰφίτῳ. ὅθεν δ' ἀνδρὸς κόμης φείδεσθαι σίδηρος. οὐ γὰρ θεμιτὸν ἐπάγειν αὐτὸν, οὗ πᾶσαι μὲν ἀπόρρητοι πηγαί, πᾶσαι δ' ὁμφαί, ὅθεν δύνανται τ' ἀναφαίνονται, καὶ σοφίας ἑρμηνεὺς λόγος. Ἐμπεδοκλῆς μὲν γὰρ, καὶ πορφύρεον, τὸ ἀλουργοτάτων περὶ αὐτὸν ἁρμόσας, ἐσθῆτι περὶ τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀγυιὰς, ὕμνους ξυνετίθεις, ὡς θεὸς ἐξ ἀνθρώπου ἔσοιτο. ἐγὼ δ' ἠμελημένῃ κόμῃ χρώμενος, καὶ οὔπω τοιῶνδε ὕμνων ἐπ' αὐτῇ δεηθείς, ἐς πραφὰς ἄγομαι, καὶ δικαστήρια. καὶ τί φῶ τις Ἐμπεδοκλέα; πότερ' ἑαυτῷ, ἢ τῇ τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμονίαν ἄγαν; παρ' οἷς καὶ ἐσυκοφαντεῖτο ταῦτα. μὴ πλείω διαλεχθῶμεν ὑπὲρ τῆς κόμης. ἐτιμήθη γὰρ, καὶ παρέλαβε τὴν κατηγορίαν ὁ φθόνος, δι' ὃν ὑστέρ τῆς ἑτέρας αἰτίας χρὴ ἀπολογεῖσθαι; χαλεπῆς οὔσης, καὶ οἵας, ὦ βασιλεῦ, μὴ σοὶ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ Διὶ παρασχεῖν φόβον. φησὶ γὰρ σοῦ ἀνθρώπους θεὸν ἡγεῖσθαί με, καὶ δημοσίᾳ τοῦτ' ἀναφέρειν, ἐμβεβροντημένους ὑπ' ἐμοῦ. καί τοι καὶ περὶ τῆς αἰτίας ἐκείνης διδάσκειν ἔδει, τί διαλεχθεὶς ἐγὼ, τίνι οὕτω θαυμάσιον εἶπον, ἢ ποιήσας, ὑπηγαγόμην σοὶ ἀνθρώπους προσεύχεσθαί μοι. οὔτε γὰρ ἐς ὅ, τι ἐξ ὅτου μετέβαλον, ἢ μετ-

ταβαλεῖ μοι ἡ ψυχὴ, διαλέχθην αὖ Ἕλλησι· καί τοι γιγώσκων· οὔτε δόξας πω ἐμαυτῷ τοιαύτας ἀπέφηνα, ὅτ' ἐς λόγια, ἢ χρησμῶν ᾠδὰς ἐξηλ-

χ. τῶν ἀπ' ἄλλων ἀνευρόντων

γόν, οἷα τῶν θεοκλυτούντων *φορά· οἶδα πόλιν οὐδεμίαν, αὖ ἢ ἔδοξε ξυνίοντας Ἀπολλωνίῳ θύειν. καί τοι πολλῶν ἄξιος ἑκάστοις ἐγιγόμην, ὁπόσα ἐδέοντο μὲν ἐδέοντο δ' οἱ τοιαῦτα μὴ νοσεῖν οἱ νοσοῦντες. ὁσιώτεροι μὲν, ὁσιώτεροι θύειν· ὕβριν σπείρειν, νόμους ἐρρωῶσθαι. μισθὸς δ' ἐμοὶ μὲν τούτων ὑπῆρχε, τὸ βελτίους αὐτοὺς αὑτῶν φαίνεσθαι. σοὶ δ' ἐχαριζόμην ταῦτα. ὥσπερ γὰρ ⓐ τῶν βοῶν ἐπιστάται τὸ μὴ ἀπαγκτεῖν αὐτὰς χαρίζονται τοῖς κεκτημένοις τὰς βοῦς· καὶ ⓐ τῶν ποιμνίων ἐπιμέλονται, παίνοισιν αὐτὰ ἐς τὸ τῶν πεπαμένων κέρδος, νόσους τε ἀφαιροῦσι μελιττῶν ⓐ νομεῖς αὐτῶν, ὡς μὴ ἀπόλοιτο τῷ δεσπότῃ τὸ σμῆνος· οὕτω που κἀγὼ τὰ πολιτικὰ παύων ἐλαττώματα, σοὶ διωρθούμην τὰς πόλεις. ὥστ' εἰ καὶ θεὸν ἡγοῦντό με, σοὶ κέρδος ἡ ἀπάτη εἶχε. ξυὼ δεισιδαιμονίᾳ γάρ που ἡκροῶντο μου, δεδιότες *μὴ δεσπόται θεῶν. θεοφιλὴς ἦν, ἃ μὴ δοκεῖ θεοῖς. ἀλλ' οὐχὶ τῦδε ὡνοῦντο. ὅτι δ' ἔστι τις ἀνθρώπων πρὸς θεὸν ξυγγένεια, δι' ἓν μόνον ⓦ ζώων, θεοὺς οἶδε· φιλοσοφεῖ δὲ καὶ ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, καὶ ὅτῳ μετέχει τοῦ θείου· φησὶ γὰρ οὖν καὶ τὸ εἶδος αὐτὸ θεῷ ἐοικέναι, ὡς ἀγαλματοποιΐᾳ ἑρμηνεύῃ, καὶ χρώματα· τὰς τ' ἀρετὰς θεόθεν ἥκειν ἐπ' ἀνθρώπους πεπίστευται, καὶ τοὺς μετέχοντας αὐτῶν ἀληθεῖς τε εἶναι, καὶ θείους· διδασκάλους

χ. πε

A mutatus fuerim, apud Græcos vnquam disputaui; quamuis scirem tales opiniones de me forsitan apud quosdam esse: neque responsa, aut oracula vnquam edidi, qualia canere nonnunquam solent, qui diuinum *numen inuocant*, neque ciuitatem aliquam noui, vbi congregati in vnũ ciues decreuerint Apollonio sacrificare: quamuis de multis bene meruerim in iis, in quibus mea opera egerunt. Petierunt enim non
B ægrotare, qui ægrotabãt; alij vt sanctius initiarentur, sanctius sacrificarent, postularunt: quidam verò vt iniurias prohiberem, & leges confirmarem. Horum autem mihi præmium erat, vt illi se ipsis meliores euaderent. In his autem omnibus tibi sum gratificatus. Sicut enim boum curatores dum prouident, ne quid illis aduersi contingat, boum dominis gratificantur: & gregum pastores oues pinguefaciunt propter possidentium vtilitatem; & morbos
C ab apibus arcent earum curatores, ne domino examen pereat: similiter ego ciuitatum vitia corrigens, tibi ciuitates direxi, vt si me Deum quoque ciues putassent, tibi lucro futurus esset illorum error. Quò enim promptius, & libentius me audissent, eò magis timerent *ea peragere*, quæ Diis non viderentur. Verùm ipsi de me nihil tale opinabantur. Quòd autem sit hominibus cum Deo quædam affinitas,
D per quam solum in omnibus animalibus Deum cognoscit, & de propria natura philosophatur, & in quo diuinitatis est particeps: formáque (vt aiunt) Deo similis est, sicut fingendi, pingendíque ars nobis ostendit: quódque à Deo virtutes hominibus prouenire creditur, & illarum participes homines Diis proximi *censentur*, horum, inquam,

omnium non Athenienſes eſſe dicemus authores, quanquam illi Iuſtorum & Olympiorum, & huiuſmodi cognominum primi impoſitores extiterunt, quæ diuiniora fortaſſe videntur, quàm vt hominibus conueniant: ſed Apollinem Pythium inuentorem comperimus. Venit enim in eius templum Spartanus Lycurgus, qui nuperrimè leges tulerat, quibus Lacedæmoniorum eſt conſtituta reſpublica. Hunc igitur cùm ſalutaret Apollo in principio ſtatim orationis, quid de illo ſentiret oſtendit, dicens dubitare ſe vtrum hominem, an Deum appellari illum oporteret. Procedens autem eius oratio ſententiam ſuam declarat, cùm illi diuinum cognomen manifeſtè decernit, tanquam viro bono, atque omni virtute perfecto. Neque tamen ob illud controuerſia, aut periculum vllum à Lacedæmoniis Lycurgo contigit: quòd opinio eſſet immortalem futurum; *quoniam* ipſe tali ab oraculo denominatus cognomine non obſtupuerat: ſed oraculo aſſenſere Lacedæmonij, cùm etiam ante oraculũ ſibimet id ipſum perſuaſiſſent. *Ceterùm* Indorum, atq; Ægyptiorũ inſtituta *eiuſmodi ſunt.* Ægyptij namque opiniones Indorũ in multis calumniantur: ſermonem verò, quem illi de Deo, omnium rerum opifice, afferunt, adeò laudant, vt alios etiam eundem edocuerint, quamuis ab Indis originem ſumpſerit. Eſt autem Indorum ratio talis. Generationis & ſubſtantiæ rerum omnium Deum opificem eſſe ſciendum eſt. quòd autem ipſe talia producere cogitauerit, cauſa eſt bonitas eiús. Quoniam igitur cognata ſunt hæc, rationem ita concludo, vt aſſeram viros bonos Dei particulam

A δὲ τ διδυσίας ταύτης μὴ Ἀθηναίοις καλῶμεν, ἐπειδὴ τοὺ δικαίους, τ τοὺς ὀλυμπίους, καὶ τὰς τοιάσδε ἐπωνυμίας πρῶτοι ἔθεντο, ἕτερας ὡς τὸ εἰκὸς οὔσας, ἢ ἐπ' ἀνθρώπων εἶναι. ἀλλὰ τ Ἀπόλλω τὸν ἐν τῇ Πυθοῖ, ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς τὸ ἱερὸν αὐτ Λυκοῦργος ὁ ἐκ τῆς Σπάρτης, ἄρτι γεγραμμένων αὐτῷ τ νόμων, οἷς ἡ Λακεδαιμων τέτακται· πρῶτον δ' αὐ τ ὁ Ἀπόλλων, βασανίζει τὴν περὶ αὐτ δόξαν, ἐν ἀρχῇ τε χρησμοδ φάσκων ἀπορεῖν, πότερα χρὴ θεὸν, ἢ ἀνθρωπον αὐτὸν καλεῖν. πρῶτον δὲ, ἀποφαίνεται, τ ψηφίζεται τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, ὡς ἀνδρὶ ἀγαθῷ. κ οὐδεὶς ἔπη τ Λυκούργ ἀγὼν, ἢ κίνδυνος ἐκ τούτων πρὸς Λακεδαιμονίους, ὡς ἀθανατ ζῶντα· ἐπεὶ μὴ ἐπέπληξε τῷ Πυθίῳ, πρόσθεν ὑπὸ τούτοις, ἀλλ' ξυνεπίθετο τῷ μαντείῳ, πεπεισμένοι δή που κ τοῦ χρησμοδ ταῦτα. τὰ δὲ Ἰνδῶν, κ Αἰγυπτίων ταῦτα. Ἰνδοὶς Αἰγύπτιοι τὰ μὲν ἄλλα, συκοφαντῶσι, καὶ διαβάλλουσιν αὐτῶν τὰς ἔπη τοῖς πράγμασι δόξας. τ δὲ λόγ, ὃν ἐς τ δημιουργὸν τῶν ὅλων εἴρηται, οὕτω π ἐπαινοῦσιν, ὡς καὶ ἑτέρους διδάξαθαι Ἰνδῶν ὄντα. ὁ λόγος δὲ, τῆς μὲν τῶν ὅλων γενέσεώς τε, καὶ οὐσίας, θεὸν δημιουργὸν οἶδε. τὸ δὲ ἐνθυμηθῆναι ταῦτα, ἀπ τ ἀγαθὸν εἶ αὐτόν. ἐπεὶ τοίνυν ξυγγενῆ ταῦτα, ἐφάπτομαι τ λόγου, καὶ φημὶ τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων θεοῦ π ἔχειν,

x. ἀθανατίζοντα.

κόσμος δὲ, ὁ μὲν ἐπὶ τῷ θεῷ δημιουργῷ κείμενος, τὰ ἐν οὐρανῷ νομιζέσθω, καὶ τὰ ἐν θαλάττῃ, καὶ ἐν γῇ πάντα, ὧν μεταδίδοσιν ἴσον ἀνθρώποις, πλὴν τύχης. ἔστι δέ τις καὶ ἐπ' ἀνδρὶ ἀγαθῷ κόσμος, οὐχ ὑπερβάλλων τὰ σοφίας μέτρα· ὃν που καὶ αὐτὸς, ὦ βασιλεῦ, φήσεις, ἀνδρὸς δεῖσθαι θεῷ εἰκασμένου. ἦ τί τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τοῦδε; αἱ ψυχαὶ ἀτακτοῦσαι, μανικῶτερον ἅπτονται παντὸς σχήματος· καὶ ἕωλοι μὲν αὐταῖς νόμοι, σωφροσύνη δ' οὐδαμοῦ· θεῶν δὲ λήθαι, ἄπιμοι. λαλιαὶ δ' ἐρῶσι, καὶ τρυφῆς, ἐξ ὧν ἀργία φύεται, πονηρὰ ξύμβουλος ἔργου παντός. αἱ δὲ μεθύουσαι ψυχαὶ, πηδῶσι μὲν ἐπὶ πολλά· τὸ δὲ σπέρμα τοῦτο ἐφ' οὐδέν· οὐδ' εἰ πάντα πίνοιεν, ὁπόσα, ὥσπερ ὁ μανδραγόρας, ὑπνηλὰ σώζεται· ἀλλὰ δεῖ ἀνδρὸς, ὃς ἐπιμελήσεται τοῦ περὶ αὐτὰς κόσμου, θεὸς ἀπὸ σοφίας ἥκων. οὗτος γὰρ ἀποχρήσει αὐτὰς ἐρώτων τε ἀπαγαγὼν, ἐφ' οἷς ἀγελαιότερον τὰ ξυνήθους ὁμιλίας σπεύδουσι, καὶ φιλοχρηματίας, δι' ἣν οὔπω παῦσαν ἔχειν φασὶν, ἐπεὶ μὴ καὶ τὸ σῶμα ὑπερέχουσιν ἀπορρέουσι τῷ πλούτῳ. φόνων γὰρ ἀναγκαῖον μὲν αὐτὰς μὴ περισπᾶσθαι, καὶ ἀδυνάτου ἴσως ἀνδρὶ τοιούτῳ, ἀπονίψασθαι δ' οὔτε ἐμοὶ δυνατὸν, οὔτε τῷ πάντων δημιουργῷ θεῷ. ἔστω, βασιλεῦ, κατηγορία ἡ ὑπὲρ τῆς Ἐφέσου, ἐπειδὴ ἐσώθη· καὶ κρινέτω με ὁ Αἰγύπτιος, ὡς ἔστι περίφορον τῇ γραφῇ. ἔστι γὰρ δή που ἡ κατηγορία τοιαύτη.

A quandam habere: mundum autem, qui opifici Deo adiacet, omnia, quæ in cœlo, terráque, & mari sunt existimare debemus; cuius etiam homines præter fortunæ rationem sunt participes. Est autem in bono viro mundus quidã sapientiæ mensuram non excedens, quem tu etiam ô rex, fateberis indigere viro, qui Deo sit similis. Verùm *huius mundi figuram inordinatæ animæ furiosius attingentes omnia perturbant, & varias leges sibi ipsis fingentes, temperantiam minimè seruant. Quapropter Deos meritis honoribus non venerantur, & garrulam loquacitatem, & viuendi delitias sectantur, ex quibus otium nascitur, cuiuslibet operis peruersus consiliarius: animæ autem quasi ebriæ factæ ad multa nefanda prosiliunt: nec illarum compescere lasciuiam aliquid potest, etiam si omnes potiones ebibant, quæcunque velut mandragora somno inducendo putantur accommodatæ: sed viro opus est, qui gubernet eum, quem circa ipsas diximus etiam esse mundum. hunc autem à sapientia quasi Deum factum esse oportet. Is itaque sufficiens erit ab amoribus reuocare, ad quos impetuosius feruntur, quàm communis consuetudo patiatur. Ab auaritia quoque deterrebit, ob quam satis se habere nunquam dicunt, & affluentibus diuitiis os nunquam occludunt. Cohibere autem ne se cædibus inquinent, tali viro forsitan impossibile non erit: purgare autem ab ipsis, atq; expiare, neque mihi impossibile est, nec omnium rerum opifici Deo. Est etiam in accusatione posita, ô rex, Ephesus à peste liberata; in quo velim ita me iudicet Ægyptius, sicut accusationi conuenit. Est enim accusatio fermè talis quædam.

Apud Celtas, aut Scythas, fluuiorum Istri, seu Rheni accolas, ciuitas quædam posita est, nihil minor Epheso, quæ est in Ionia. Hanc barbarorum receptaculum, & hominum imperio tuo non obtemperantium, *peste grassante* liberauit Apollonius. Est autem sapienti viro talis etiam accusationis defensio quædam, si dixerit regem suos hostes non *morbis*, sed armis velle delere: quanquam, nec abs te rex, nec à me sit vsquam ciuitas illa deleta: neque te exoptare puto ciuitati cuipiam pestem, ob quam videas ægrotos ante templa expositos iacere. Sed vtcunque sit, omittantur quæ ad Barbaros attinent, nec illis remedia curemus afferre, dum immanes & implacabiles sint, & nostro generi inimicissimi: Ephesum verò quis negabit liberari oportuisse, quæ generis principium ab Attica purissima ducens, supra omnes Ioniæ, Lydiæve ciuitates adaucta est? Prominet autem mari, quod terram ambit, in qua ipsa posita est. Abundat autem bonarum artium studiis & philosophis, oratoribúsque redundat: vt verè dici possit eam ciuitatem non equitum robore, sed clarorum hominum millibus ceteras superare, & in ea plurimùm vigere sapientiam. Quis igitur pro talis vrbis salute discrimen quodcunque subire non auderet? præsertim cùm animaduerterit Democritũ Abderitas quõdam à peste liberasse: & Athenien-sem Sophoclẽ meminerit, qui ventos demulsisse fertur, non opportuno tempore regionem perflantes: aut illa audierit, quæ de Empedocle prædicantur, qui nebulæ in Agrigentinos diffusæ *vehementiam* compescuit. Verùm hoc loco me vrget accusator. Audisti enim,

A περὶ Σκύθας, ἢ Κελτούς, οἳ ποταμὸν Ἴστρον, ἢ Ῥῆνον οἰκοῦσι, πόλις ὠκίσθαι, μείων οὐδὲν Ἐφέσου τῆς ἐν Ἰωνίᾳ. ταύτην ὁρμητήριον βαρβάροις οὖσαν, οἳ μὴ ἀκροῶνταί σου, λοιμὸς μὴ νόσοις ἀπολεῖν ἔμελλεν· Ἀπολλώνιος δ' ἴασατο. ἔστι μὲν γάρ τις καὶ περὶ ταῦτα ἀπολογία σοφῷ ἀνδρὶ, ὡς ὁ βασιλεὺς τὰ ἀντίξοον, ὅπλοις, ἀλλὰ μὴ

B νόσοις αἱρεῖν βέλῃ. μὴ γὰρ ἐξαλείφθείη πόλις μηδεμία, μήτε σοὶ, βασιλεῦ, μήτε ἐμοί. μήτε ἴδοιμι περὶ ἱεροῖς νόσον, δι' ἣν οἱ νοσοῦντες ἐν αὐτοῖς κείσονται. ἀλλὰ μὴν ἔγωγ' ἐν ἀπορίᾳ τὰ βαρβάροις, μηδὲ τὰ πομπὴν αὐτοὺς ἐς τὸ ὑγιαῖνον, πολεμιωτάτους ὄντας, καὶ ἐπιπόνδους τῷ περὶ ἡμᾶς γένει. τὴν δ' Ἔφεσον, τίς ἀφαιρήσεται τοῦ σώζεσθαι, βεβλημένην μὲν τὰς ἀρχὰς τοῦ γένους

C ἐν τῇ καθαρωτάτῃ Ἀττίδος, ἐπιδεδωκυῖαν δὲ πάσας, ὁπόσαι Ἰωνικαί τε, καὶ Λύδιοι· περιβεβλημένην δὲ τὴν θάλατταν, διὰ τὸ ὑπερήκειν τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ὠκίσθη· μεστὴν δὲ φροντισμάτων οὖσαν, φιλοσόφων τε, καὶ ῥητορικῶν, ὑφ' ὧν ἡ πόλις, οὐχ ἵππῳ, μυρίασι δὲ ἀνθρώπων ἰσχύϊ, σοφίαν ἐπανέσασα; τίς δ' ἂν σοφὸς σπλιπεῖν σοι δοκεῖ τὸ ὑπὲρ πόλεως τοιαύτης ἀγῶνα· σὺν-

D μνηθεὶς μὲν Δημόκριτον ἐλευθερώσαντα λοιμοῦ ποτ' Ἀβδηρίτας· σὺν οἶδας δὲ Σοφοκλέα τὸν Ἀθηναῖον, ὃς λέγεται καὶ ἀνέμοις θέλξαι, τὰς ὥρας ὑπερπνεύσαντας· ἀκηκοὼς δὲ τὰ Ἐμπεδοκλέους, ὃς νεφέλης αὐτὸν ἔσχε φορὰν, ἐπ' Ἀκραγαντίνοις ῥαγείσης. ἐπικόπτῃ με ὁ κατήγορος; ἀκούῃς γάρ που καὶ σύ,

ὦ βασιλεῦ, φησὶν, ἐπειδὴ σω- A τηρίας αἴτιος Ἐφεσίοις ἐγὼ μὴν γέ-
γραφέ μοι, ἀλλ' ἐπειδὴ προεῖπον ἐμ-
πεσεῖσθαι σοφίσι τινὶ νόσον· τυπὶ γὰρ
ἄτερ σοφίαν εἶ, καὶ περαπῶδες τ' ἂν
ἔτι τοσόνδε ἀληθείας, καὶ αὖ ἐφικέ-
σθαι μοι, εἰ μὴ χρὴ τὰ λῷ, ἄπορρη-
τος. τί χρὴ οὖν εἰπεῖν τὰ ἐρεῖ Σωκράτης,
ἅτερ ὧν ἔφασκε τοῦ δαιμονίου μαν-
θάνειν; τί δὲ Θαλῆς τ', καὶ Ἀναξαγό-
ρας, τῷ Ἴωνε, ὁ μὲν, δυσφορίαν τινὶ B
τῶν ἐλαιῶν, ὁ δὲ πολλὰ τῶν οὐρανίων
παθῶν προεῖπόν τ', εἰ γοητεύοντ', προ-
σφέρειν ταῦτα; ἢ μὴν ἢ ὑπῆχθησαν
οὗτοι δικαστηρίοις ἐφ' ἑτέραις αἰτίαις,
καὶ οὐδαμοῦ τῶν αἰτιῶν εἴρηται γόη-
τας εἶ σφᾶς, ἐπειδὴ προεγιγνώσκε-
σι. καταγέλαστον γὰρ τοῦτο ἐδόκει, καὶ
οὐδὲ ἐν Θετταλίᾳ πιθανὸν κατ' ἀν-
δρῶν λέγεσθαι σοφῶν, οὐ τὰ γυναῖα
κακῶς ἤκουσεν ὑπὸ τῆ τῆς σελίνης C
ἕλξει. πόθεν οὖν τοῦ προεῖπεν Ἐφε-
σον ἀήθους ἡδομένου; ἤκουσας μὲν καὶ
τοῦ κατηγόρου εἰπόντος, ὅτι μὴ κατ' ἄλλους
ἄλλοις διαιτῶμαι, καίμοι ὃ ὑπὲρ τ'
ἐμαυτοῦ σιτῶν, ὡς λεπτὰ, καὶ ἡδίω
τ' ἑτέρων συβαειδὸς, ἐν ἀρχῇ εἴ-
ρηται. τοῦτό μοι, ὦ βασιλεῦ, τὰς αἰ-
σθήσεις ἐν αἰτίᾳ τινὶ ἀπορρήτῳ φυ-
λάττει· οὐκ ἐᾷ θολερὸν προεῖναι αὐτὰς
οὐδὲν εἶ), διορᾶν τ', ὥσπερ ἐν κα-
τόπτρου αὐγῇ, πάντα γινόμενά τε, καὶ
ἐσόμενα. οὐ γὰρ προεμνεῖτο ὁ σοφὸς
τινὶ λῷ ἀναθυμιῶσαν, ἢ ὡς ἀέρα
διεφθορότα, λῷ τὸ δεινὸν ἄνωθεν ῥέῃ,
ἀλλὰ ξυνοῖσθ αὐτὸν καὶ ὑπὲ θύραις
ὄντων, ὑστερῳ μὲν, ἢ θεοὶ, θᾶσσον ὅ,

ô rex, quandoq. dicentem, quòd non propterea me accusat, quia salutem Ephesiis attulerim; sed quia pestem ipsos inuasurã esse prædixerim. Hoc enim admirabile quid esse, & omniũ excedere sapiẽtiam dicit, adeò vt nisi incantator essem præcipuus, huc attingere veritatis non potuerim. Quid igitur hoc loco Socrates dicit, de iis quæ à dæmone prædiscere se dicebat? Quid Iones duo Thales, & Anaxagoras, quorum ille quidem olearũ abundantiã, alter cœlestium portentorum multa prædixit, num incantationibus eos talia præsciisse dicemus? Verumenimuerò ij, quos diximus, ob crimina in iudicium à calumniatoribus vocati fuerunt, nusquã tamen in accusationib. dictum reperitur incãtatores ipsos esse. Ridiculum enim id esse videbatur, & ne in Thessalia quidem credibile, vt à sapiẽtib. viris tale aliquid diceretur; quamuis illic mulierculis dicãt probro dari, quòd Lunam è cœlo detraxerint. Vnde igitur Ephesiorum incõmoda præsensisti? dicet quispiã. Huius autem rei facilis, & in prõptu est excusatio, cùm ex accusatore nuper, ô rex, audieris, quod non eodẽ cum aliis victu vtar, & me paulo ante dicere animaduertisti, quã leuib. quámq. terrestrib. cibariis vescerer, quæ mihi longè sunt iucũdiora, quã lautæ, & apparatissimæ aliorũ dapes. Hoc igitur, ô rex, admirabilẽ quandam, & arcanã perspicacitatem sensib. tribuit, nec turbidum quicquã, aut obscurũ circa ipsos manere patitur, facítq. vt tanquã in speculi claritate cũcta perspiciã tam facta, quàm etiam futura. Neque enim expectabit sapiens euaporantem terrã, aut aërem corruptum, aut graue aliquid desuper aduenias; sed hæc omnia intelliget, quamuis adhuc in foribus, vt aiunt existentia; posterius certè, quàm Dij, citius tamen,

quàm plerique hominum. Dij namque futura, homines verò *ea quæ* fiũt, ſapiẽtes verò *quæ inſtant,&* accedunt, ſentiunt. Peſtis autem cauſas, ô rex, ſi fortè ſcire volueris, ſeorſum interrogabis. Sunt enim ſapientiæ profundioris, quàm vt proferri in vulgus mereantur. Hæc *ergo* victus frugalitas, & ſobrietas, non modò ſenſuum perſpicacitatem gignit, ſed vim quandam ad res maximas, & admirabiles percipiẽdas. Videre autem quod dico licet, cùm ex aliis multis, tum ex iis, quæ Epheſi circa imminentem morbum, & morbi ſpeciem agnoſcendã peregi. Mendico namque ſeni ſimile erat monſtrum illud: id autem ego vidi, & videns parefeci, neque ſedaui morbum, ſed funditus abſtuli. Quem verò Deorũ vt opem afferret, ſim precatus, declarat templum Epheſi huius rei gratia auerſori Herculi dedicatum. Ipſum namque auxiliatorem elegi, qui cùm fortis eſſet, ac ſapiens Helidem quandoq; morbo liberauerat, euaporationes *defacans*, quæ à terra proueniebant; contra Augiam irrumpens dominãtem. Quis igitur incantationũ amator tibi viſus eſt vnquam, qui Deo tribuat, quod ipſe fecerit: aut quæ artis miracula quærit is, qui ſi quid admirabile factum ſit, à Deo fateretur proceſſiſſe? Quis autem incantator Herculẽ inuocaſſet? Talia namque infelices homines ſacra in terræ barathris faciunt, & terreſtribus Diis ſacrificant, in quorum numero Herculem poneret nemo. Eſt enim purus, & hominum generi beneuolus. Eundem quoque & in Peloponneſo ſum precatus, vbi penes Corinthum Lamia obuerſabatur, formoſiores adoleſcentulos deuorans. Ego tamẽ certamen ſuſcepi, non magna, admirandáve munera poſcens,

A ἢ ⓓ πολλοί. θεοὶ μὲν γὰρ μελλόντων, ἄνθρωποι δὲ γιγνομένων, σοφοὶ δὲ προσιόντων αἰσθάνονται. λοιμοῦ δὲ αἰτίας ἰδίᾳ, βασιλεῦ, ἐρήσῃ. σοφώτερα γὰρ, ἢ ἐς σὲ πολλοὺς λέγεσθαι. ἆρ' οὖν τὸ οὕτω διαιτᾶσθαι, λεπτότητα μόνον ἐργάζεται τῆς αἰσθήσεως, ἢ ἰσχὺν ἐπὶ τὰ μέγιστά τε, καὶ θαυμασιώτατα. θεωρεῖν δὲ ἔξεστιν ὃ λέγω, κἀπ' ἄλλων μὲν, ἔχ ἥκιστα δὲ κἀκ τοῦ σὲ Ε-
B φέσῳ περὶ τὸν νόσον σκεῖνον προθυμηθέντων. τὸ γὰρ τῆς λοιμοῦ εἶδος, πᾶσιν μὲν γέροντι ἔοικεν, οὐ εἶδον, καὶ ἰδὼν εἶλον, οὐ παύσας νόσον, ἀλλ' ἐξελών. ὅτῳ δὲ ἐξάμυνον, δηλοῖ τὸ ἱερὸν, ὃ σὲ Εφέσῳ ὑπὲρ τούτου ἱδρυσάμην· Ηρακλέους μὲν ἀποτροπαίου ὄντι. ξυνεργὸν δὲ αὐτῷ εἱλόμην, ἐπειδὴ σοφός τε, & ἀνδρεῖος ὢν, ἐ-
C κάθηρέ ποτε λοιμοῦ πόνου Ηλιν, τὰς ἀναθυμιάσεις *ἀποκλύσας, ἃς παρεῖ- *χ. ἀποκλύσας
χεν ἡ γῆ, κατ' Αὐγίαν ἵππων τυραννίδα. τίς δὴ οὖν σοι, βασιλεῦ, δοκῇ, φιλοπμούμενος γόης φαίνεσθαι, θεοῦ δύναμιν, ὃ αὐτὸς εἴργασο; πίνας δ' ἂν κτήσασθαι *θαυμασὰς τὰ τέχνης, *ἰσ. θαυμαθεοῦ φανεὶς τὸ θαυμάζεσθαι; τίς δ' ἂν Ηρακλεῖ δύξασθαι, γόης ὤν; τὰ γὰρ τοιαῦτα ⓓ κακοδαίμονες βόθρεις ἀ-
D ναπράσσουσι, κὐ χθονίοις θεοῖς, ὧν τὸν Ηρακλέα ἀποτακτέον. καθαρὸς γὰρ, & τοῖς ἀνθρώποις φίλος. κὐξάμυνόν αὐτῷ & σὲ Πελοποννήσῳ ποτέ. Λαμίας γάρ τι κἀκεῖ φάσμα θεοῦ πλὴν Κόρινθον ἤλυε, σιτούμενον τοὺς νέων σοὺς καλούς. & ξυνήρατό μοι τοῦ ἀγῶνος, οὐ θαυμασίων δεηθεὶς δώρων,

ἀλλὰ μελιπηδύτης, καὶ λιβάνωτῦ, ἢ τῦ ὑπὲρ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ἐργάσασθαι· τοῦτο γὰρ, ἢ κῦ Φ Εὐρυσθέα, μισθὸν τῶν ἄθλων ἡγεῖτο. μὴ ἄχθου, βασιλεῦ, τὰ Ἡρακλέους ἀκούων. ἐμέλε γὰρ αὐτῷ τῆ Ἀθηνᾶ, ἐπειδὴ χρηστὸς, καὶ σωτήριος τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλ' ἐπεὶ κελεύεις με ὑπὲρ τῶν θυσίας ἀπολογεῖσθαι, τοῦτο γὰρ ἢ τῆ χειρὶ σὺ δείκνυσας, ἄκουε ἀπολογίας ἀληθοῦς. ἐγὼ γὰρ πάντ' ὑπὲρ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων θεράπων, οὔπω ὑπὲρ αὐτῶν ἔθυσα, οὐδ' ἂν θύσαιμι οὐδέν. οὐδ' ἂν θίγοιμι ἱερῶν, εἰ μὴ οἷς αἷμα. οὐδ' ἂν ὀξαίμην ἐς μάχαιραν βλέπων, ἢ θυσίαν, ὡ φῆς. ὁ Σκύθην με, ὦ βασιλεῦ, ἥρηκας, οὐδ' ἐκ τῶν ἀμύκλου ποτέ· οὐδ' ἐπέμιξά πω Μασσαγέταις, ἢ Ταύροις, ὡς κἀκείνοις ἂν τῶν θυσίας ἔθοις μετεβαλῶ. ἀνοίας δ' ἂν ποῖ ἤλαυνον, ἵνα πλεῖστα μοῦ ὑπὲρ μαντικῆς διαλεγόμενῳ, καὶ ὅπη ἔρρωται, ἢ μή. ἄρισα δ' ἀνθρώπων ἠσθημένῳ, ὅτι τὰς αὐτῶν βουλὰς, Φ θεοὶ τοῖς ὁσίοις τε, καὶ σοφοῖς ἀνδράσι, κῆ μὴ μαντευομένοις, φαίνουσι, μιαιφονίας ἅπτομαι, καὶ σπλάγχνων ἀψύτων ἐμοὶ, καὶ ἀκαλλιερήτων, ἐφ' οἷς ἀπέλιπεν ἄν με καὶ ἡ τῦ δαιμονίου ὀμφὴ, μὴ καθαρὸν ὄντα. καὶ μὴν εἴ τις ἀφελὼν τὸ τῆς θυσίας μῖσος, ἐξετάζοι Φ κατήγορῳ, τοσοῦτος ἂ μικρῷ πρόσθεν εἶπεν, ἀπαλλάττει με τῆς αἰτίας αὐτός. οὐ γὰρ φησι προειπεῖν Ἐφεσίοις τὸν νόσῳ, θυσίας οὐδεμιᾶς δεηθέντα,

A sed placentas duntaxat, atque thura, cùm id omnium maximè expetere, vt bonum aliquod pro salute hominũ operarer. Illud enim, iuxta Eurysthei sententiã, maximum præmium laborũ esse censebam. Nec enim molestè feras velim, ô rex, de rebus Herculis aliquid audire. Pallas enim de ipso curam habebat, quoniam benignus, & hominibus salutaris habitus est. Sed quoniam me iubes de sacrificio defensionem afferre, quod etiam
B manu significasti, veram defensionẽ audi. Ego cùm omnia pro virorum, quos dico, salute fecerim, nunquam tamen pro ipsis sacrificaui, neque sacrificarem omnino, aut templum attingerem, vbi sanguinem effusum aspexerim; nec vnquã sum Deos precatus cultrum respiciens, aut tale aliquod sacrificium, quale mihi obiicit accusator. Non enim Scytham me putaueris, ô rex, nec ex aliqua patria natum extra commune hominum
C consortium posita: neque cum Massagetis, aut Tauricis vnquã sum versatus, vt eorum sacrificãdi mores assumpserim. Nec etiam adeò sum demens, vt cùm multa de vaticinandi facultate disputauerim, & quid ipsa possit, aut non possit, differuerim; atq; idem ipse optimè omnium hominũ sciam Deos immortales consilia sua sanctis, & sapientibus vatibus aperire, ego cædes & viscera in sacris attrectare auderem. Præsertim cùm
D nunquam antea sanguine consueuerim sacrificare, neque Diis gratum id esse putauerim. In quibus etiam dæmonis vox me deseruisset, quòd impurus essem atque pollutus. At verò si quis sacrificij odio sublato accusatorem interroget ea, quæ de me paulò antè dixit, comperiet ipsum suismet verbis tali crimine me absoluere. Quẽ enim nullo peracto sacrificio dixit futurã pestẽ Ephesiis prædixisse,

quid

quid illi iugulatione vlla opus erat ad ea prænoſcenda, quæ etiam ſine ſacrificio prænoſcere poteram? aut quid omnino vaticinio indigebam pro iis, quæ mihi ipſi iampridem atque aliis perſuaſeram? Si enim propter Neruam & eius familiares accuſor, rurſus eadem dicam, quæ alias dixi, cùm de talibus interrogabar. Ego Neruam omni imperio, omníque laude dignum iudico: poſſe autem eum multis curis, negociiſve animum intendere, nequaquam puto. Corpus enim morbo diſſolutum, mentem quoque angoris plenam reddit, ita vt quæ domi ſunt agenda, curare non poſſit. Te autem & à corpore, & à mente laudat; & iure quidem, vt opinor. quanquam promptior eſt humana natura ad ea laudanda, quæ efficere ipſa non poteſt. Eſt autem mihi *probè & ex re* affectus Nerua: neque me deridentem illum vnquam vidi, nec vllatenus iocosè ludentem, ſicut inter amicos fieri conſueuit: ſed mecum velut adoleſcentuli cum parentibus, præceptoribúſve cum pudore quodam & reuerẽtia loquens erubeſcit. Cúmque ſciat honeſtatem, probitatémque à me præter cetera laudari, tam exactè in vtraque ſeſe exercet, vt ſupra modum humilis eſſe mihi videatur. Quomodo igitur credibile cuiquam videbitur Neruam imperium affectare, qui bene ſecum agi putaret, ſi domum ſuam gubernare poſſet? Aut quis mecum res magnas communicare arbitrabitur eum, qui & de paruis mecum loqui non audeat? Vel quis vnquam exiſtimaret ipſum tentare, vt his rebus mentem meam commoueat, quibus nec alium quenquam ſi de me cogitaret, mouere niteretur: aut *quî* ego ſapiens *viri iudicio* aſſen-

A πὶ σφαγίων ἐδεήθην αὖ, ἐφ' ἃ καὶ μὴ θυσαμένῳ παρῆν εἰδέναι; μαντικῆς δέ τι ἐδεόμην, ὑφ' ὧν αὐτός τε ἐπεπείσμην, & ἕτερος*; εἰ γὰρ ὑπὲρ Νερούα, καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν κείνομαι, λέξω πάλιν, ἃ καὶ πρόσθεν * εἶπον. κ. πρὸ ἐμοῦ ταῦτα· Νερούαν δὲ ἄξιον μὲν ἀρχῆς ἡγοῦμαι πάσης, & λόγου παντὸς ἐπ' εὐφημίαν ἥκοντος· ἀγωνιστὴν δ' Φρονπίδων, οὐ χρηστόν. B καταλέλυται γὰρ τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς νόσου, δι' ἣν καὶ ἡ γνώμη μεστὴ ἄτης, & οὐδὲ τὰ οἴκοι ἱκανή. σὲ δὲ ὅλῳ ἐπαινεῖ μὲν σώματος, ἐπαινεῖ δὲ γνώμης· εἰκὸς μοὶ οἶμαί τι πρεσβύτερα δ' οὕτως ἡ ἀνθρωπεία φύσις ἐπαινεῖν, ἃ μὴ αὐτὴ ἔρρωται. πέπονθε δέ τι & πρὸς ἐμὲ χρήσιμον Νερούας. & οὔτε γελάσαντά πω αὐτὸν ἐπ' C ἐμοὶ οἶδα· οὔτε διηθισαμένον * τι καὶ μεθ' ἡμῶν εἰωθότων ἐν φίλοις· ἀλλ' ὥσπερ τὰ μειράκια πρὸς τοὺς πατέρας τε, & διδασκάλους τοὺς αὑτῶν· βιαίως μοὶ φαίνεται τὸ ἐπ' ἐμοῦ πᾶν, ἐρυθριᾷ γὰρ ἐπ. εἰδὼς γὰρ τὸ ὑπ' ἐμοῦ ἐπαινούμενα, οὕτω τι ἄγαν ὑπτιάζει αὐτὸ, ὡς καμοὶ ταπεινότερος τὸ μετεῖναι φαίνεσθαι. πῶς οὖν πιθανὸν ἡγήσαιτό τις ἀρχῆς ὀρεχθῆναι Νερούαν, ἀγαπῶντα εἰ τῶν ἑαυτοῦ οἰκίας ἄρξοι· ἢ ὑπὲρ μεγάλων διαλέγεσθαί μοι, ὃς μηδὲ μικρῶν τεθαρρήκοτα· ἢ ξυνάπτειν ἐμοὶ γνώμην, ὑφ' ὧν μηδὲ αὐτὸς ἄλλον, εἰ τοὐμὸν συνεθυμήθη, ξυνῆψεν; ἢ πῶς * ἔτ' ἐγὼ σοφὸς γνώμην ἑρμη- κ. ἐτ'

D Νερούαν, ἀγαπῶντα εἰ τῶν ἑαυτοῦ οἰκίας ἄρξοι· ἢ ὑπὲρ μεγάλων διαλέγεσθαί μοι, ὃς μηδὲ μικρῶν τεθαρρήκοτα· ἢ ξυνάπτειν ἐμοὶ γνώμην, ὑφ' ὧν μηδὲ αὐτὸς ἄλλον, εἰ τοὐμὸν συνεθυμήθη, ξυνῆψεν; ἢ πῶς * ἔτ' ἐγὼ σοφὸς γνώμην ἑρμη- κ. ἐτ'

νδύφν ανδρὸς, μαντικῆ μὴν πιςδύων, ἀπιςῶν ὴ σοφίᾳ; τὸν ὴ Ορφίτην, καὶ τ' Ρούφον, τοὺς δικαίους μὴν, ἐ σωφρονας, νωθεῖς ὴ ἄνδρας ὡς δ' οἶδα, εἰ μὲν ὡς τυραννδύσοντας, διαβεβλῆσθαί φασιν, καὶ οἶδ' εἴ τε τούτων πλέον διαμῴρταίνοισιν, εἴ τε Νερούα, εἰ δ' ὡς ξυμβούλω γεγονότε, πιθανώτερον ἀρχῆι ὑπηθέας Νερύας, ἢ οἱ δὲ ξυμβεβλθύσαι. ἀλλὰ μὲν τὸν γε ὑπὲρ τούτων κείνοντα, κἀκεῖνα εἰκὸς ἐμὲ συθυμεῖσθαι, τί ἐβούλετό μοι ὁ ξυλλαμβάνων τοῖς ὑπὲ νεώτερα ἥκοισι. χρήματα μὴν γὰρ οὔ φησι πω δ' αὐτῷ γεγονῆσθαί μοι, οὐδὲ δώροις ἐπαρθέντα με, ταῦτα εἰργάσθαι. σκεψώμεθα δὲ, μὴ μεγάλων δεόμενος, ἀνεβαλόμενος τὰς πω δ' αὐτῶν ἐνεργεσίας, ἐς ὃν ὤοντο ἀρξειν χρόνον, ἐν ᾧ μεγάλα μὲν δὴ αἰτεῖν ὑπῆρξε, μειζόνων δ' ἀξιῶσαι. πῶς οὖν ταῦτα ἔσαι δῆλα; συθυμήθητι, βασιλεῦ, σεαυτὸν, καὶ σοὶ ἔπι τῶν σοῦ ἀρξαντας, ἀδελφὸν δή που τὸν σεαυτοῦ, καὶ πατέρα, Νέρωνά τε, ἐφ' ὧν ἦρξα. καὶ τούτοις γὰρ μάλιστα τοῖς βασιλεῦσι, βεβίωταί μοι ἐς τὸ φανερὸν, τὸν ἄλλον χρόνον Ινδοῖς φοιτῶντι· τούτων δὴ τῶν ὀκτὼ, καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν, τοσοῦτον γὰρ τὸ ἐς σὲ μῆκος, οὔτε ὑπὶ θύρας βασιλείοις ἐφοίτησα, πλὴν ἐν Αἰγύπτῳ τῇ σοῦ παρόδῳ, ἐπεὶ μήτε βασιλεύς πω ἐτύγχανον ὤν, ὡμολόγει τε δι' ἐμὲ ἥκειν, οὐτ' ἀνελεύθερόν τι διελέχθαι βασιλεῦσιν, ἢ ὑπὲρ βασιλέων δήμοις, οὔτ' ἐπιστολαῖς ἐγκαμπτωάμενον, ἢ γραφόντων ἐμοὶ

A tirer, nec vaticiniis fidem adhiberem, sapientiæ autem non crederem? Orphitum autem, ac Rufum viros iustos, ac temperatos, ad res autem agendas segniores, vt percepi, si quis imperium occupaturos calumniaretur: nescio an magis quã in Nerua aberret: sin consultores, suasorésque Neruæ fuisse ad occupandum imperium quispiam dixerit, facilius certè mihi Neruam insidiaturum, quàm hosce consultores persuaserit, sed & huiusmodi accusantem cogitare debet, quid mihi volens adiuuerim eos, qui res nouas moliri tentarent. Numquam enim pecunias me ab illis accepisse, aut muneribus corruptum talia fecisse quisquam criminabitur. Videamus autem vtrum magna quædam præmia ab illis expectans, eorum beneficia in id tempus distulerim, quo illi se potituros imperio arbitrabantur. Tunc enim magna ab illis petere, & maiora etiam consequi potuissem. Quomodo igitur ostendes vnquam tale quicquam me fuisse meditatum? Reminiscere, ô rex, te ipsum, & qui ante te imperatores fuerunt, fratrem videlicet tuum, atque patrem, & præter hos Neronem etiam. Sub his enim præcipuè imperatoribus in aperto vixi, cùm antea ad Indos peregrinatus essem. His igitur triginta & octo annis (tantum enim quod dixi spatium vsque ad te fuit) ad regias fores nunquam accessi, præterquam in Ægypto, vbi cum patre tuo sum versatus: quanquam ipse tunc rex adhuc non erat, & mei conueniendi causa illuc se veniisse fatebatur. Nec illiberale quicquam cum regibus sum locutus, nisi populorum causa qui regum ditioni suberant. Nec vnquam ob epistolas sum gloriatus, quas aut mihi

reges, aut ego regibus scripserim, A nec munerum causa regibus adulatus, à meipso, aut grauitate mea discessi. Si igitur pauperes, diuitésque considerans me interroges, vtris eorum me connumerem, inter ditissimos proculdubio me adscribam. nullis enim rebus indigere pluris facio, quàm Lydiæ Pactolíque diuitias omnes. Quomodo igitur nondum regnantium dona in tempus distulissem, quo ipsos regnaturos esse putarem; qui nec à B vobis accipere quicquam volui, quibus firmum, stabiléque imperium esse animaduerto? aut quomodo regni permutationes meditarer, qui constitutum imperium non magnifacio? Veruntamen omnia quæ contingere possunt philosopho, qui potentioribus aduletur, in Euphrate manifestè conspicio. Hîc sibi enim diuitias parauit. Quid autem diuitias dixi? imò verò fontes diuitiarum. Iam enim inter fœneratorum mensas nuncupatur caupo, C

Aristotel. 1. Polit.

quæstuarius, publicanus, numularius, & ad omnia venalia & pretio comparabilia se conuertit: potentiorúmque foribus magis est affixus, quàm proprij earundem ianitores. Expellitur etiam inde plerunque, non secus ac guloſi canes depelli solent. Philosopho autem ne drachmam quidem impertit. Cúmque suas diuitias quoad ceteros obstrusas habeat, hunc tamen vnum Ægyptium pecuniis pascit, vt in D me linguam amputari digniſſimam acuat. Euphratem igitur tibi iudicandum relinquo: nisi enim adulatoribus valde faues, inuenies hominem longè deteriorem, quàm à me sit narratum. Tu verò quod reliquum est accusationis ex me audi, vt de quibus accuser, intelligas. *Accinebatur* quidam, ô rex, in media

Βασιλέων, ἢ αὐτὸς σὺ δηκνύμενος χρά-
φειν, ἔθ' ὑπὲρ δωρεῶν κολακβύων βα-
σιλέας, ἐμαυτὸν ἀπωνέχθην. εἰ γοῦν
ἔροιό με, πλουσίους σὺ θυμηθεὶς, καὶ
πένητας, ποτέρους τῶν ἐθνῶν τούτων ἐμαυ-
τὸν γράφω τῶν πλουσιωτάτων φήσω.
ὁ γὰρ δεῖσας μηδενὸς ἐμοὶ Λυδία, καὶ
ὁ Πακτωλὸς πᾶν. πῶς οὖν, ἢ τὰς
παρὰ τῶν οὔπω βασιλέων δωρεὰς
ἀνεβαλόμην, ἐς ὃν ἄρξειν αὐτὸν ὠ-
μην χρόνον, ὁ μηδὲ τὰς παρ' ὑμῶν
ἐλόμενος, οἷς βέβαιον ἡγοῦμαι τὸ
ἄρχειν, ἢ βασιλείων μεταβολὰς ἐ-
πενόουν, μηδὲ ταῖς καθεστηκυίαις ἐς τὸ
παρὸν χρώμενος; καὶ μὴν ὁπόσα γί-
γνεται φιλοσόφῳ, ἀνδρὶ κολακβόνοι-
τοις δωρατοῖς, δηλοῖ τὰ Εὐφράτου.
τοῦτο γὰρ ἐντεῦθεν, τί λέγω χρήματα;
πηγαὶ μὲν οὖν εἰσι πλούτου, κἀπὶ τῶν
τραπεζῶν ἤδη διαλέγεται κάπηλος,
καὶ κάπηλος, τελώνης, ὀβολοστάτης,
πάντα γιγνόμενος τὰ πωλούμενά τε, καὶ
πωλοῦντα. ἐντεῦθεν δ' ἀεὶ ταῖς
τῶν δωρατῶν θύραις, καὶ προσέκειτο
αὐταῖς πλείω καιρὸν, ἢ οἱ θυρωροὶ
ἀπελήφθη δὲ καὶ τοῦ θυρῶν πολλά-
κις, ὥσπερ τῶν κυνῶν οἱ λίχνοι. δραχ-
μὴν γὰρ οὐδὲ φιλοσόφῳ ἀνδρί ποτε
προέμενος, ὑπτειχάζετο τὸν ἑαυτῷ πλέ-
τον, ἑτέροις τὸν Αἰγύπτιον τοιγὰρ βό-
σκων χρήμασι, καὶ ὀξυόων ἐπ' ἐμὲ
γλῶτταν ἀξίαν ἐντέλμῃ. Εὐφρά-
την μὲν δὴ καταλείπω σοι. σὺ γὰρ, ἵνα
μὴ κόλακας ἐπαινῇς, εὑρήσεις τὸν ἀν-
θρωπον κακῶς, ὧν ἐρμηνεύω. τὰ δὲ λοι-
πὰ τῆς ἀπολογίας, ἀκροῶ. τί οὖν αὐτῇ; ἐ
ὑπὲρ τίνων; ἤδετό τις, ὦ βασιλεῦ, παῖ-

δὸς Ἀρκάδος σὺ τῇ κατηγορίᾳ θρῆνος, πεμπάζῃς μὲν αὐτὸν ὑπ' ἐμοῦ νύκτωρ, εἰ δ' ὄναρ φησίν, οὔπω οἶδα, εἰ δὲ πατέρων τὰ ἀγαθῶν ὁ παῖς ὢν, καὶ τὸ εἶδος, οἷοι Ἀρκάδων ὁ σὺ αὐχμῷ, καλοί. τοῦτον φασὶν ἱκετεύοντά τε, καὶ ὀλοφυρόμενον, ἀπεσφάχθαι. κἀμὲ τὰς χεῖρας ἐς τὸ τοῦ παιδὸς αἷμα βάψαντα, θεοῖς ὑπὲρ ἀληθείας δίκεσθαι· μέχει τούτων ἐμὲ κελεύουσιν. ὁ γὰρ ἐφεξῆς λόγος, τῷ θεῶν ἄπιστος. φασὶ γὰρ τοὺς θεοὺς ἀκοῦσαι μὲν ὠδέ μου δεξαμένου, δοῦναι δὲ ἱερὰ δύσημα, καὶ μὴ ἀποκτεῖναι ἀσεβοῦντα. τίνι μὲν οὖν ἀκροάσῃ, ὡς οὐ καθαρὰ, τί ἂν, ὦ βασιλεῦ, λέγοιμι; ἀλλ' ὑπὲρ ὧν γέ μοι ἀπολογητέα· τίς ὁ Ἀρκὰς ὢν; εἰ γὰρ μὴ ἀνώνυμος τὰ πατέρων, μηδ' ἀνδραποδώδης τὸ εἶδος, ὥρα σοι ἐρωτᾶν τί μὲν ὄνομα τοῖς γεγαμηκόσιν αὐτὸν, τίνων δ' οἰκίας ὢν· τίς δ' ἐφέψατο αὐτὸν σὺν Ἀρκαδίᾳ πόλις· τίνων βωμῶν ἁπαχθεὶς, σύ ταῦτα ἐξήτει. οὐ λέγω ταῦτα, καί τοι δῆλος ὢν μὴ ἀληθεύειν. ἀκούω ὑπὲρ ἀνδραπόδου κείνῃ με. ᾧ γὰρ μήτ' ὄνομα, μήθ' ὧν ἔφυ, μὴ πόλις μὴ κλῆρός ἐστιν, οὐχὶ, ὦ θεοὶ, τοῦτον σὺν ἀνδραπόδοις χρὴ τάττειν; ἀνώνυμα γὰρ πάντα. τίς οὖν ὁ κάπηλος τοῦ ἀνδραπόδου; τίς ὁ πριάμενος αὐτὸ ἐξ Ἀρκάδων; εἰ γὰρ τὸ γένος τούτων ἀπιστοῦσι τῇ σφαττούσῃ μαντικῇ, πολλῶν μὲν χρημάτων εἰκὸς ἐωνῆσθαι τὸν παῖδα, πεπλευκέναι δέ τινα ἐς Πελο-

A accusatione fletus Arcadis pueri, quē me noctu in partes cōcidisse dicunt: an verò somnium aliquod hoc fuerit, non satis scio. Narrāt autem hunc puerum honestis parentibus ortum fuisse; forma verò qua squallidi & macilenti Arcades pulchri putantur. Hunc aiunt supplicantē plorantémque à me fuisse iugulatū, deinde sanguine pueri me cōspersum, pro veritate agnoscenda Diis vota feciſſe, & B mei quidem hactenus protēditur accusatio. Nam quod reliquum est ad ipsos Deos spectare videtur. Aiunt enim illos me ita precātem exaudisse, vt de cœlo signa mihi dederint præclara, nec me impia facientē interemerint. Quàm fœdum igitur, impurúmq; sit, ô rex, de talibus audire, dicereve, non me latet: attamē huius criminis est afferenda defensio. Primùm igitur ex te quæro accusator, quisnā is Arcas puer fuerit, si parenti- C bus non obscuris, & forma (vt ais) nō seruili fuit, cōgruum fuerat te interrogasse: quodnam parentib. eius nomen, quáve familia natus, & in qua Arcadiæ ciuitate fuerit educatus, & quibus ab altarib. ad sacrificium huc deductus. Horum autem nihil abs te profertur, quamuis in mentiendo sis peritissimus. Pro seruo igitur aliquo in iudicium vocor: cuius enim nec nomē habetur, nec quibus sit ortus parentibus, constat, nec in qua ciuitate natus, aut educatus esset, inue- D niebatur; cuius præterea nullus extat heres, nónne hūc, pro Dij immortales, seruorum loco habēdum omnes putarent? Illi enim innominati sunt: quòd si seruum fuisse fateberis, dicas rursus oportet, quis eum mango adduxerit, quis illum Arcas emerit. Si enim genus hoc puerorum vaticinationib. est accommodatū, multis pecuniis emptum fuisse credēdum est. Præterea necesse fuit aliquē in Pelo-

ponnesum nauigasse, vt illinc puerum Arcadē nobis abduceret. Ponticos enim aut Lydios seruos, aut Phrygios gregatim huc aduectos inuenire & emere hîc licet. Hæ namq; gentes, & ceteri Barbari semper aliis obedire cōsuēti, nequaquam turpē existimant seruitutem. Phrygibus autem familiare est proprios etiam filios vendere: & si captiui in seruitutem ducantur, ne ad eos quidem respiciendos sese conuertunt. Græci autem libertatis amatores adhuc sunt, nec Græcus quisquam extra fines in seruitutem venderetur. Quapropter nec seruorum prædonibus, nec eorundem mercatoribus apud ipsos locus permittitur. Hoc autem in Arcadia magis contigit. Ipsi enim non solùm in libertate degunt omnes, sed multitudine seruorum egent. Est enim Arcadiæ magna pars syluestris, nec montes solùm, verùm etiam campestria loca egent. Igitur multis agricolis, multis captarum, ouium, armentorúmque pastoribus, qui partim boues, partim equos curent, lignatoribus insuper quàm plurimis indiget regio, atque in his à pueritia exercentur. Quòd si Arcades tales non essent, sed vt ceteri seruos suos venderent, quid ad diuulgatam sapientiam conferret esse ex Arcadia, quod mactetur? Non enim ceteris Græcis sapientiores sunt Arcades, vt aliquid plus quàm alii in extis ostendant, imò verò rudes sunt atque agrestes & suibus simillimi, cùm ob alia multa, tum quòd glandibus, vt plurimùm, turgent. Sed vereor ne defensione artificiosa nimium videar vti, qui mores Arca-

A πόντιον, ἵν' ἐνθένδε ἡμῖν ἀναχθεὶς ἡ Ἀρκάς. ἀνδράποδα μὲν γὰρ Ποντικὰ, ἢ Λύδια, ἢ δὴ Φρυγῶν, πρίαιτ' ἂν πανταχοῦθέ τις, ὧν γε καὶ ἀγέλαις ἐντυχεῖν ἔστιν, ἅμα φοιτώσαις δοῦρο. ταυτὶ γὰρ τὰ ἔθνη, καὶ ὁπόσα Βαρβάρων, πάντα τὸν ἐλεύθερον ἑτέρων ἀκροώμενοι, οὔπω τὸ δουλεύειν αἰσχρὸν ἡγοῦνται: Φρυξὶ γοῦν ἐπιχώριον, καὶ ἀποδίδοσθαι τοὺς αὑτῶν· καὶ ἀνδραποδιζόντων, μὴ ἐπιστρέφεσθαι. Ἕλλησι δ', ἐλευθερίας ἐρασταὶ ἐπί, καὶ οὐδὲ δοῦλον ἀνὴρ Ἕλλην πέρα ὅρων ἀποδώσεται. ὅθεν οὐδὲ ἀνδραποδιστὰς οὔτε ἀνδραπόδων καπήλοις, ἐς αὐτοὺς παριτητέα. ἐς δὲ Ἀρκαδίαν μᾶλλον. πρὸς γὰρ τῷ παρὰ πάντας ἐλευθεριάζειν Ἕλληνας, δέον καὶ ὀχλεῖ δούλων. ἔστι δὲ πολλὴ ἡ Ἀρκαδία, καὶ ὑλώδης, οὐ τὰ μετέωρα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ποσὶ

C πάντα. δεῖ δὴ αὐτοῖς πολλῶν μὲν γεωργῶν, πολλῶν δὲ αἰπόλων, συφορβῶν τε, καὶ ποιμένων, καὶ βουκόλων, τῶν μὲν, ἀπὸ βοσί. τῶν δ' ἐφ' ἵπποις· δρυτόμων τε δεῖται πολλῶν ἡ χώρα· καὶ τῶδε ἐκ παίδων γυμνάζονται. εἰ δὲ καὶ μὴ τοιάδε ἐστὶ τὰ τῶν Ἀρκάδων, ἀλλ' εἶχον ὥσπερ ἕτεροι πρὸς ἀποδίδοσθαι τοὺς αὑτῶν δού-

D λοις, ἢ τῇ θρυλουμένῃ σοφίᾳ ξυνεβάλλετο τὸ ἐξ Ἀρκαδίας εἶναι τὸ σφαττόμενον; οὐδὲ γὰρ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων Ἀρκάδες, ἵν' ἑτέρου τινὸς ἀνθρώπου πλέον πρὸς τὰ λογιστικὰ τῶν σκολάγχων φαίνωσιν, ἀλλὰ ἀγροικότατοι ἀνθρώπων εἰσὶ, καὶ συώδης τά τε ἄλλα, καὶ τὸ χαίρειν τῶν δρυῶν. ῥητορικώτερον ἴσως ἀπολελόγημαι τοῦμοῦ ζήτου· τὰ τῶν Ἀρκάδων

ἀφερμηνεύων ἦν· καὶ οὐδὲν ἐς Πε-
λοπόννησον τῷ λόγῳ· ἡ γὰρ ἐμοὶ πρέ-
πουσα ἀπολογία, τίς; καὶ ἔθυσα· οὐ
θύω· οὐ σπένδω αἵματος, οὐδὲ εἰ βω-
μὸν αὐτὸ εἶη· Πυθαγόρας τε γὰρ ὧ-
δε ἐνόμισεν, οἵ τε ἀπ' αὐτοῦ παρα-
πλησίως, καὶ κατ' Αἴγυπτον οἱ μὲν γυ-
μνοί, καὶ Ἰνδῶν οἱ σοφοί. παρ' ὧν δὴ
τοῖς ἀμφὶ Πυθαγόραν, αἱ τῆς σο-
φίας ἀρχαὶ ἐφοίτησαν. καὶ ταῦτα
θύοντες, οὐ δοκοῦσιν ἀδικεῖν τοὺς θεούς,
ἀλλὰ γηράσκειν τε αὐτοῖς ξυγχωροῦ-
σιν, ἀρίστοις τὰ σώματα, καὶ ἀνόσοις,
καὶ σοφωτέροις ἀεὶ δοκεῖν, μὴ τυραν-
νεύεσθαι, μηδενὸς δεῖσθαι. καὶ καὶ ἀπει-
κὸς οἶμαι ἀγαθῶν δεῖσθαι σφᾶς ὑ-
πὸ καθαρῶν θυμάτων. δοκῶ γάρ
μοι καὶ τοῖς θεοῖς ⟨ω⟩ αὐτὸν ἐμοὶ νοεῖν
ὑπὲρ θυσιῶν ἔχοντας, τὰ λιβανοφό-
ρα τῆς γῆς, καὶ καθαρὰ τῆς οἰκου-
μένης κεφυτεύειν, ἵν' ἀπ' αὐτῶν θύοι-
μεν, μὴ σιδηροφορουμένους καὶ ἱεροῖς,
μηδ' αἷμα ἐς βωμοὺς ῥαίνοντες. ἐγὼ
δ' ὡς ἔοικεν, ἐμαυτοῦ, καὶ τῶν θεῶν
ἐκλαθόμενος, ἔθυον ζῴου, ὃν μήτ'
αὐτὸς εἰώθειν, μήτε τις ἀνθρώπων θύοι.
ἀπαλλαττέτω με τῆς αἰτίας καὶ ὁ καιρὸς,
ὃν εἴρηκεν ὁ κατήγορος. τοῦτο γὰρ
ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ἦ ταῦτα εἰργά-
σθαι μοι, φησὶν, εἰ μὲν ἐγὼ νομίζω καὶ
ἀγρῷ, ἔθυσα· εἰ δ' ἔθυσα, καὶ ἔφαγον.
εἶτά με, ὦ βασιλεῦ, δαμινὰ ἐρω-
τᾷς, εἰ μὴ ἐπεχωλιάζον τῇ Ῥώμῃ
τότε; καὶ σὺ βέλτιστε βασιλέων, ἐπε-
χωλιάζες· ἀλλὰ καὶ ἂν εἴποις θῦσαι
τοιαῦτα· καὶ ὁ συκοφάντης· ἀλλ' οὐχ
ὁμολογήσει τὰ τ' ἀνδροφόνων πρᾶξαι,

dum exprimens in Peloponnesum oratione migrauerim, cùm abundè sufficiens, mihíque accommodatior defensio fuisset huiusmodi, Ego nunquam sacrificij causa quicquam mactaui, aut macto: neque sanguinem tango, etiam si in altari sit positus. Hoc enim modo Pythagoras sensit, & ceteri, qui eum secuti sunt. Id ipsum etiam qui in Ægypto sunt gymnosophistis, & Indorum sapientes, à quibus eius, quam Pythagoras est secutus, sapiẽtiæ principia manarunt. Qui autem secundum hæc instituta sacrificant, nulla à Diis iniuria afficiuntur: sed eos senescere Dij permittunt, & rectis, sanísque corporibus vti, sempérque fieri sapientiores: nec verò tyranni vnquam euadunt, nec rebus vllis indigent. Nec absurdum profectò videtur illos à Diis immortalibus bona impetrare, qui purè, mundéque sacrificant: idémque quod ego de sacrificiis sentio, Dii quoq; sentire mihi videntur, qui thuriferam terram in parte mundi puriſſima constituerunt; vt vel illinc sacrificiorum materiam capiamus, nec ferrum templis inferamus, aut aras sanguine maculemus. Ego autem (sic enim visum) & mei & Deorum oblitus, ita sacrificaui: sicut nec aliàs vnquam sacrificare consueui, nec hominum quisquam omnino sacrificat. Sed hoc me crimine facilè tempus absoluit, quo à me facta hæc fuisse dicit accusator. Eo namque die, quo à me factũ id fuisse calumniatur, si in agro fui, sacrificaui: si verò sacrificaui, etiã comedi. Soles autem, ô rex, me interrogare an eo tempore Romæ fuerim, quòd profectò non inficior, & te quoque, regum optime, tunc Romæ fuisse dico: non tamẽ talia te sacrificasse diceres, nec etiam ipse calumniator dicere auderet. Non enim sequitur homicidium feciſſe aliquem,

propterea quòd Romæ fuerit versatus. Multa namque millia hominum tunc Romæ fuerunt, quibus exulare multò melius esset, quàm capitis iudicio subiici, propter hanc vnã duntaxat coniecturã, quòd tunc Romæ fuerint. Quinimò hoc ipsum quòd Romã venerim, suspicionẽ omnem criminis videtur auferre, quódq. res nouas moliri non tentauerim. Quis enim talis criminis conscius vellet in ciuitate viuere, vbi omnes oculi, innumerabiles exploratores, & non modò eorum, quæ sunt, sed eorum etiã, quæ non sunt, indagatores acerrimi, non sinunt quenquam res nouas meditari, nisi qui fortè mortis nimiũ cupidus fuerit: cauti enim, temperatíque viri tardius etiam ad illa deducũtur, quæ facere sibi licet. Quid igitur, inquiet calumniator, ea nocte egisti? quòd si me quasi seipsum interrogat, dicam me controuersias, accusationésque contra viros bonos parasse, vt etiã nihil iniustè agentes *purgarentur*; ídque regi persuaderẽ nihil veritatis ad eum loquens, vt ego ab ipso prober, alius autem in suspicionem adducatur. Sin tanquam philosophũ interrogat, Democriti risum laudabã, quo in res omnes humanas vtebatur: quòd si re vera ex me respõsum quærit, vt sese res habuit, narrabo. Philiscus Meliensis, qui mecum annos quatuor philosophatus fuerat, tunc ægrotabat: propterea apud ipsum pernoctabam: tam grauiter enim laborabat, vt nõ multò post ex tali morbo interierit, quãuis pro eius incolumitate multa sim precatus: & certè quicunque sunt Orpheo cãtus pro mortuis compositi eos me fateor non ignorare. quinetiam sub terram eius causa profectus essem, si quis ad ea loca pateret accessus: adeò me sibi charitate deuinxerat ob illa, quæ ex animi mei sententia & ex

A εἰ κ᾽ τὴν Ῥώμην διηπάτο. ☾ μυριάδες ἀνθρώπων, ἃς βέλτιον ξενηλατεῖν, ἢ ὑποπτεύειν γραφαῖς, ἐν αἷς πεκμήριον ἀδικημάτων ἔσαι, τοσαυτασὶ ἦσαν. καί τοι γε ἐς τὴν Ῥώμην ἥκειν, καὶ παραυτίκα τάχα τ᾽ τῆς νεώτερα πραγματεῖν δοκεῖν αἰτίας. γὰρ ἂν πόλει ζῆν, ἐν ᾗ πάντες μὲν ὀφθαλμοὶ, πᾶσα δ᾽ ἀκροάσις ὄντων τε,
B καὶ ἐπ᾽ ὄντων, οὐ ξυγχωρεῖ νεωτέρων ἅπτεσθαι τοῖς γε μὴ λίαν θανατῶσι. σὺ δ᾽ βλαβερέστερός τε, ☾ σώφρονας, βραδέως ἄγαν, καὶ ἐφ᾽ ἃ ἔξεστι. τί οὖν, ὦ συκοφάντα, κ᾽ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐπραγματῶ, εἰ μὴ ὡς σεαυτῷ ἐρησόμενος, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἐρησόμενον ἦκες, ἀγῶνας ἡτοίμαζε, καὶ κατηγορίας ἐπ᾽ ἀνδρας χρηστοὺς, κ᾽ ἀπολογεῖσθ᾽* σὺν ἐπ᾽ ἀδικοῦντας, καὶ πεῖσαι βασιλέα, μὴ ἀληθῆ λέγων, ἵν᾽ ἐγὼ μὲν δοκιμοίμην, μαίνοιτο δὲ σύ. εἰ δ᾽ ὡς φιλοσόφου πυθόμενος, τ᾽ Δημοκρίτου γελωτα, ὃν ἐς πάντα τὰ ἀνθρώπων γελᾶν εἰδέναι, ὡς ἐμοί; Φιλίσκου ὁ μιλήσιος ἑτῶν ξυμφιλοσοφήσας ἐμοὶ τεττάρων, νόσῳ τότε, ☾ ᾧ αὐτῷ ἀπεκάθευδον, οὕτω διακειμένῳ χαλεπῶς, ὡς καὶ θανεῖν* τοῦτο τ᾽ ἐκ τῶν οὐ παρόντα φίλον τεθνηκότα κ. ἐγγύς
C ἐκείνου ψυχῆς γενέσθαι μοι, καὶ νὴ Δί᾽, εἴ τινες Ὀρφέως εἰσὶν ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων μελῳδίαι, μηδὲ ἐκείνας ἀγνοῆσαι· καὶ γὰρ ἂν μοι δοκῶ καὶ κατὰ τὴν γῆν πορεύεσθαι δι᾽ αὐτῶν, εἰ ἐφικτὰ ἦν ταῦτα· οὕτω με ἀνήρτηκε πᾶσιν οἷς

φιλοσόφως τε, & κατὰ τὸν ἐμὸν νοῦν ἐπεφάνη. ταῦτ' ἔστι μέν σοι, βασιλεῦ, & Τελεσίνῳ ἀκοῦσαι τῷ ὑπάτου. παρῆν γὰρ κἀκεῖνος τῷ Μηλιεῖ, διεφθαρμένον αὐτὸν νύκτωρ, ὁπόσα ἐγώ. εἰ δὲ Τελεσίνῳ ἀπιστεῖς, ἐπειδὴ τῶν φιλοσοφούντων ὅδε, καλῶ σοὶ ἰατροὺς μάρτυρας. εἰσὶ δ' οὗτοι, Σέλευκος ὁ ἐκ Κυζίκου, καὶ Στρατοκλῆς ὁ Σιδώνιος, τούτοις ἐρωτᾶν εἰ ἄληθῆ λέγω. καὶ μαθηταὶ δ' αὐτοῖς ὑπὲρ τοὺς τεσσαράκοντα εἴποντο, τῶν αὐτῶν δή που μάρτυρες. ἐγὼ γὰρ παρεκαλεῖτο δοῦρο τοὺς τῷ Φιλίσκῳ προσήκοντας, ἀναβολὰς ἴσως ἠτήσων τὴν δίκης· ἐπειδὴ αὐτίκα τὴν Ρώμης ἀπῆραν ἐς τὰ Μηλιέων ἤθη, καὶ ὁσίαν τοῦ νεκροῦ. ἴτε, ὦ μάρτυρες. & γὰρ δὴ καὶ παρῄνεσται ὑμῖν ὑπὲρ τούτου μάρτυρες. παρὸν μέν τοίνυν τὴν ἀληθείας ἡ γραφὴ ξυνετέθη, δηλοῖ σαφῶς ἡ μαρτυρία τῶν ἀνδρῶν. οὐ γὰρ σὺ παρασείοις, ἀλλὰ σὺ ἄσῃ· οὐκ ἐξῳ πείθοις, ἀλλ' ἐπ' οἰκίας. οὐδὲ παρὰ Νερούᾳ, παρὰ Φιλίσκῳ δέ. οὐδὲ ἀποσφάττων, ἀλλ' ὑπὲρ ψυχῆς δυσχόμενος. οὐδ' ὑπὲρ βασιλείας, ἀλλ' ὑπὲρ φιλοσοφίας. οὐδ' ἀντὶ σοῦ χαροῦσιν νεωτερῶ, ἀλλ' ἄνδρα σώζων ἑμαυτῷ ὅμοιον· ποῦ οὖν ὁ Αρκας σύ ταῦθα; πόθ' ὧν σφαγίων μῦθοι; πῇ δὲ τὰ τοιαῦτα πείθειν; ἔσαι γάρ ποτε & ὃ μὴ γέγονεν, ἂν ὡς γεγονὸς κρίνῃ. τὸ δ' ἀπίθανον τῆς θυσίας, ὦ βασιλεῦ, ποῖ ταξῇς; ἐγκύουσι μὲν γὰρ & πρόσθεν σφαγίων μαῖαι, ἀγαθαὶ πλὴν τέχνῃ, καὶ οἷαι ὀνομάσαι, Μεγιστίας, ὁ Ακαρνανίας. Αρίσανδρος, καὶ Λυκίας.

philosophiæ præceptis fuerat operatus. Hoc ipsum, ô rex, audire è Telesino Consule potes: nam & ipse Philisco inseruiens, ea nocte nobiscum permansit. Quod si Telesino minus adhibes fidei, quoniam ipse inter philosophantes numeratur, medicos ipsos testes adducam. Sunt autem Seleucus Cyzicenus, & Stratocles Sidonius: ex his an vera dicam, perquire. Sequebantur autem quos dixi medicos discipuli plusquã triginta, qui huius rei testimonium afferre possunt. Quòd si Philisci propinquos ad testimonium reddendum vocari dicerem, clamaret accusator iudici dilationem à me quæri. Nam illi cadauer in patriam portantes quàm primum abiere. Vos igitur quos inuocaui testes, accedite. Nam afferendi testimonij causa, vobis huc accedere datum est. Quid igitur veritatis contineat accusatio, horum testimonia declarant. Non enim in suburbano, sed in vrbe, non extra muros, sed domi, non pro Nerua, sed pro Philisco, non iugulans, sed pro vita precans; non pro regno, sed pro philosophia, non aduersus te res nouas moliens, sed hominem mihi similem seruare nitens, eo tempore sum inuentus. Quid igitur hic puer Arcas? quid de iugulatione fabulæ afferuntur? quid talia persuadere tentat? sic enim non minus quod factum est nunquam, quàm quod est factum in iudicium trahetur: huius autem sacrificij incredibilitatem vbi collocabis, ô rex? Fuerunt enim priscis temporibus vates permulti, qui peractis cædibus vaticinabantur; quíque in arte sua peritissimi, & digni memoria sunt habiti, ceu Megistias, Acarnan, Aristander Lycius,

Silianus Ambraciota. Sacrificabant autem & vaticinabantur, Acarnan quidem Leonidæ, Spartano regi. Lycius autem Alexandro Macedoni, Silianus verò Cyro, qui regnum affectabat. Hi si quid hominum extis manifestius, aut sapientius, aut promptius insidere putassent, tali sacrificio vti facillimè poterant, cùm ipsi apud reges versarentur, qui *multos pincernas &* captiuos cõplures habebant; nullum autem iudicij periculum, nullúsque metus accusationis impendebat, si quem occidissent. Sed eadem, quæ & mihi, talibus viris opinio inerat: quòd ratione carentia animalia consentaneum est, cùm in discrimen mortis deducuntur, nihil omnino turbare intestina, cùm quid passura sunt, non intelligant. Homo autem, si nondum instante morte timorem tantum animo conceperit, vt vehementius perturbetur. Quomodo consentaneum est morte ipsa præsente, atque ante oculos posita, posse per exta vaticinium ostendere, aut aliquid omnino suo ordine dispositum habere? Quod autem verè & secundum naturam talia exquisierim, hoc modo considerari potest. Hepar, in quo vaticinij sedem esse dicunt eius artis periti, ex non puro sanguine constat. totum enim syncerum, purúmq; sanguinem continet cor, eúmque per venas in vniuersum corpus diffundit. Choleram autem in hepate iacentem iracundia excitat; timor autem in concauas hepatis partes eandem subducit. Quòd si quis ipsam irritauerit, adeò efferuet, vt suo vase contineri, impotens supino hepati superfundatur, atque ita partes omnes hepatis occupet, quæ antea politæ erant, & aliquid portendere idoneæ. In animalibus verò,

Ἀμπρακιώτην, Σιλιανὸν *Λύγκῃ. Καὶ Σιλιανὸν
ἐξύοντο, ὁ μὲν Ἀκαρνὰν, Λεωνίδᾳ βασιλεῖ Σπάρτης· ὁ δὲ Λύκιος, Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι. Σιλιανὸς δὲ, Κύρῳ, βασιλείας ἐρῶντι. καὶ εἴ τι ἐν ἀνθρώπου σπλάγχνοις, ἢ σαφέστερον, ἢ σοφώτερον, ἢ ἐτυμώτερον ἀπέκειτο, καὶ ἄπορος ἦν ἡ θυσία, βασιλέων γε περιεσομένων αὐτοῖς, οἷς πολλοὶ μὲν ἦσαν οἰνοχόοι, πολλὰ δ' αἰχμάλωτα. περὶ δὲ ἀκινδυνίας, καὶ φόβος οὐδεὶς κατηγορίας, εἴ τι ἔσφαλον. ἀλλ' οἶμαι παρεῖσθαι τοῖς ἀνδράσιν, ὃ καὶ μοὶ νῦν κινδυνεύοντι ὑπὲρ τούτων. ὅτι τὰ μὲν ἄλογα τῶν ζώων εἰκὸς, ἐπειδὴ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θανάτου σφάττεται, μὴ θολοῦσθαί τι τῶν σπλάγχνων ὑπὸ ἀξυνεσίας, ὧν πείσονται. ἄνθρωπον δ' ἀεί τι ἐν τῇ ψυχῇ ἔχοντα θανάτου, καὶ μή πω ἐφεστηκότος, δεῖμα· πῶς εἰκὸς πρόνοιαν ἤδη, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντος, δεῖξαί τι ἐπὶ τῶν σπλάγχνων μαντικὸν, ἢ ὅλως εὐθυδρομεῖν; ὅτι δὲ ὀρθῶς τε, καὶ κατὰ φύσιν σκοπεῖσθαι τούτων, σκόπει, βασιλεῦ, ὧδε. τὸ ἧπαρ, ἐν ᾧ φασι τὸν τῆς αὐτῶν μαντικῆς εἶναι τρίποδα οἱ δηνοὶ ταῦτα, ξύγκειται μὲν οὐ καθαρᾶς αἵματος· παχὺ γὰρ ὅ, τι ἀκραιφνὲς, καρδία ἔχει, δι' αἱματηρῶν φλεβῶν ἀποχετεύουσα ἐς πᾶν τὸ σῶμα· χολὴν δ' ἐπὶ ἥπατι κειμένην, ὀργὴ μὲν ἀνίησι, φόβοι δ' ὑποχάζουσιν ἐς τὰ κοῖλα τοῦ ἥπατος· ὑπὸ μὲν δὴ τῶν παροξυνόντων ζέουσα, καὶ μηδὲ τῷ ἑαυτῆς ἀγγείῳ φορητὸς οὖσα, ὑπερπίπτει τῷ ἥπατι, καθ' ὃ ἐπέχει χολὴ πᾶσα τὰ λεῖά τε, καὶ μαντικὰ τῶν σπλάγχνων. ὑπὸ δὲ τῶν δηματούντων

ξωιζάνουσα, ξωεπασᾶται καὶ τὸ σὺ τοῖς λείοις φῶς. ὑπονοεῖ γὰρ τότε καὶ τὸ καθαρὸν τοῦ αἵματος, ὑφ' οὗ* ἀσλην- νοῦται τὸ ἦπαρ, ὑποτρέχοντος φύσει ᾧ περὶ αὐτὸ ὑμένα, καὶ τῷ πηλῷ δὴ ὑποπολάζοντος. τί οὖν, ὦ βασιλεῦ, τῆς μιαιφονίας ἔργον, εἰ ἄσημα τὰ ἱερὰ ἔσαι; ἄσημα δὲ αὐτὰ ἡ ἀνθρωπεία φύσις ἐργάζεται, ξωιεῖσα τοῦ θανάτου. καὶ αὐτοὶ ᾧ ἀποθνήσκοντες, ᾧ μὲν γὰρ δὴ ψυχοί, ξὺν ὀργῇ τελευτῶσιν· οἱ δὲ ἀθυμότεροι, ξὺν δέει. σύνθεν ἡ τέχνη παρὰ τοῖς οὐκ ἀνεπιστήμοσι βαρβάροις, χιμαίρας μὲν, καὶ ἄρνας ἐπαινεῖ σφάττειν, ἐπειδὴ θύηθη τὰ ζῶα, καὶ οὐ πόρρω ἀναιθήτων. ἀλεκτρυόνας δὲ, καὶ σῦς, καὶ ταύρους, ἐπειδὴ θυμοειδῆ ταῦτα, οὐκ ἀξιοῖ τοῦ ἑαυτῆς ἀπορρήτων. ξυνίημι, ὦ βασιλεῦ, τὸν ξύνηγορον ᾧ κατήγορον ᾧ, ἐπειδὴ σοφώτερόν σε ἀκροατὴν εἴργασμαι· καί μοι δοκεῖς καὶ προσέχειν τῷ λόγῳ. εἰ δὲ μὴ σαφῶς τι αὐτοῦ φράζοιμι, ξυγχωρῶ σοι ἐρωτᾶν με. εἴρηταί μοι τὰ πρὸς τὸν τοῦ Αἰγυπτίου γραφήν· ἐπεὶ δ' οἶμαι χρὴ μηδὲ τὰς Εὐφράτου διαβολὰς ὑπερορᾶσθαι, σύ, ὦ βασιλεῦ, δικάζοις ὁπότερον ἡμῶν φιλοσοφεῖ μᾶλλον ᾧ. οὐκοῦν ὁ μὲν, ἀγωνίζεται μὴ ταληθῆ περὶ ἐμοῦ λέγειν· ἐγὼ δ' οὐκ ἀξιῶ. καὶ ὁ μὲν σε ἡγεῖται δεσπότην, ἐγὼ δ' ἄρχοντα. καὶ ὁ μὲν, ξίφος ἐπ' ἐμέ σοι δίδωσιν. ἐγὼ μὲν οὖν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν γε διαβέβληκεν, ᾧ λόγοι εἰσὶν, οὓς ἐν Ἰωνίᾳ εἶπον. φησὶ δ' αὐτοὺς οὐκ

quæ timore terrentur, ſubſidés cholera ſimul contrahit, quicquid léuibus hepatis partib. luminis inerat. Tunc enim introrſum cedit purioris ſanguinis pars, qua *iecur tanquam linteolo cingitur*, cùm naturâ *ſanguis ſub membranam* quæ circa ipſum eſt, *fundatur*, & turbulentæ *lutulentaéque parti* ſupernatet. Quid igitur hominis iugulatione opus eſt, ô rex, ſi nihil veri portẽdere poteſt eiuſmodi ſacrificiũ? Quod autem nihil portendere poſſit, ab humana natura prouenit, quæ imminentem mortem agnoſcit: ipſi etiam, qui morituri ſunt, varietatem plurimam inteſtinis afferunt. Qui enim animoſiores ſunt, cum quadam iracundia moriuntur: qui verò molliores ſunt, cum timore. Hic eſt quòd ars huiuſmodi apud non imperitos etiam barbaros, hœdos, aut agnos mactari laudat: quoniam amentia ſunt eiuſmodi animalia, nec multùm ab inſenſatis diſtantia. Gallos autem gallinaceos, & ſues, ac tauros, quoniam animo abundant, ſuis arcanis non admittunt. Animaduerto autem, ô rex, accuſatorem à me irritari, quoniam te ſapientiorem efficio: videríſq. libenter orationi meæ aures præbere: quod ſi quid horum obſcurius à me dictum videtur, concedo tibi vt arbitratu tuo me interroges. Ego enim ad ea, quæ mihi ab accuſatore obiecta fuerunt, ſatis iam dixiſſe videor: & quoniam neque Euphratis calumnias cõtemnere decet, tu rex iam iudicare potes, vter noſtrûm verius philoſophetur. Ipſe enim de me falſa dicere laborabat; at ego falſum dicere indignor. Et ille quidem te dominum, ego verò principem puto. Ipſe tibi gladium contra me dedit, ego contra eum minimè: ſed pro quibus ipſe me calumniatur, ſermones ſunt, quos in Ionia ſum locutus. Ipſe enim contra

te dixisse me talia calumniatur. Ego autem de fatis tunc, & necessitate loquens, regum, ac principum afferebam exempla, quia res vestræ in omnium hominum oculis maximè versantur. Et de fatorum vi philosophatus dixi illorum legem adeò immutabilem esse, vt si cui alienum regnum, aut imperium fata decreuerint, ísque ob suspicionem ab eo, qui regnum tenet, interficiatur, fore vt mortuus etiam suscitetur ab inferis, quò fatorum decreta effectum sortiantur: iuuat autem excessu quodam orationis vti propter eos, qui probabilibus rationibus assentiri nolunt. Dicebam quoque sicui fata destinauerint, vt faber lignarius euaderet; is manus amputaret: fore nihilominus, vt sit faber. Eodem etiam modo si cui in Olympiis currendi victoria à fatis decreta sit: hunc etiam si crus perfregerit, victoria potiturum: & cui in arte sagittandi præstantiam fata adnuerint, is ne si oculos quidem abiecerit, à signo aberrabit. De rebus autem loquebar ad Acrisium Laium, Astyagémq; Medum, & alios multos respiciens, qui regno suo bene cauisse opinabantur: cùm alij filios, alij nepotes interfeciisse putarentur, à quibus postea regno spoliati fuerunt, cùm ex abdita fatorum opera in lucem repente editi essent. Quòd si adulationem sectari vellem, dicerem fata etiam de tuis rebus cogitasse, quando huc Vitellio missus fuisti, Iouísque templum in oculis ciuitatis cōbustum est. Ille autem bene se rem habere dixit, si ab ipso non aufugeres, quanquam adolescens admodū tunc esses: imò nōdum. Sed quoniā

A ἐς τὸ ξυμφέρον τῶν ἐμοὶ εἰρῆσθαι. καί τοι τὰ μὲν λεχθέντα, ὦ ὑπὲρ μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης. παράδειγμα δ' ἐγίνετό μοι τῶν λόγου τὰ τῶν βασιλέων παραδείγματα, ἐπειδὴ μέγιστα τῶν ἀνθρωπείων δοκεῖ τὰ ὑμέτερα. μοιρῶν τε ἰσχὺν ἐφιλοσόφουν, καὶ τὸ οὕτως ἄτρεπτα εἶναι, ἃ κλώθουσιν, ὡς εἰ καὶ βασιλείαν τῷ ἀμφισαίνῃ, ἑτέρῳ δή τῳ ἔχοντι· οὐδ' ἀποκτείνειε τὸν, ὡς μὴ ἀφαιρεθείη ποτὲ τῶν αὐτὸ τὸ ἄρχειν, κἂν διαβιώῃ ὁ ἀποθανὼν ὑπὲρ τῶν δοξάντων τὰς μοίρας. τὰς γὰρ ὑπερβολὰς τῶν λόγων εἰσαγόμεθα, διὰ τοὺς τοῖς πιθανοῖς ἀπειθοῦντας, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ τοιόνδε ἔλεγον, ὅτῳ πέπρωται γλυφεὺς τεκτονικῶν. οὗτος κἂν ἀποκοπείη τὼ χεῖρε, τεκτονικὸς ἔσται. καὶ ὅτῳ νικᾶν Ὀλυμπίᾳ δρόμῳ πέπρωται, οὗτος κἂν εἰ πηρωθείη τὼ σκέλεε, ἀμαρτήσεται τῆς νίκης· καὶ ὅτῳ σὺν τύχαν μοῖραι τὸ εὖ τοξεύειν κράτος, οὗτος οὐδὲ εἰ ἀποβάλοι τὰς ὄψεις, ἁμαρτήσεται τοῦ σκοποῦ. τὰ μὲν τῶν βασιλέων ἔλεγον, ἐς σοῦ ἀκεσίους δή που ὀρῶν. καὶ τοὺς Λαΐους, Ἀστυάγη τε τὸν Μῆδον, καὶ πολλοὺς ἑτέρους οὓς πῖθεν τὰ αὐτῶν, τοιαῦτα μὲν ἀρχῇ δόξαντας. ὧν οἱ μὲν, παῖδες, οἱ δὲ, ἐκδαμόνους ἀποκτείναι οἰηθέντες, ἀφῃρέθησαν ὑπ' αὐτῶν τὸ βασιλεύειν, ἀναφανέντων ἐξ ἀφανοῦς ξὺν τῷ πεπρωμένῳ. καὶ εἰ μὲν ἠράσθην κολακεύειν, εἶπον ἂν καὶ τὰ σὰ σύμπαντα, ὅτε ἀπείλησε μὲν ὑπὸ τοῦ Βιτελλίου σύ ταῦτα, κατεπτοημένος μὲν ὑπὸ νεὼς τοῦ Διὸς ἐν τῇ ὀφρύϊ τοῦ ἄστεος. οὐδὲν δὲ πεισθεὶς τὸ ἑαυτοῦ ἔφασκεν, εἰ μὴ διαφύγοις αὐτόν. καὶ τοι μειράκιον ἱκανῶς ἦσθα, καὶ οὔπω σοφός. ἀλλ' ὅμως

B

C

D

a αἰδρώπων δ.

ἐπειδὴ μοίρας ἐδόκει ἕπεσθαι, ὁ μὲν, ἀπώλετο αὐταῖς βουλαῖς· σὺ δ', ἃ ἐκείνου νῦν ἔχεις. ἐπεὶ δέ μοι ἁρμονία κολακευτικὴ ἄχθομαι, δοκεῖ γάρ μοι τῶν ἐκρύθμων τε, καὶ οὐ φθόγγων εἶναι, τεμνέσθω μοι ἥδε ἡ νευρά· μὴ μηδὲν ἡγοῦ τῶν σῶν σὺ τετυμπανῆσθαί με, ἀλλὰ διαλέχθαι μόνα τὰ ὑπὲρ μοιρῶν, καὶ ἀναίσκης· ταυτὶ γάρ φασιν εἰρῆσθαί μοι ὑπὸ σέ. καί τοι τὸν λόγον τοῦτον ἀνέχονται μὲν καὶ πολλοὶ τῶν θεῶν. καὶ ἄχθεται δ' οὐδὲ ὁ Ζεὺς ἀκούων καὶ ταῦτα τῶν ποιητῶν ἐν τοῖς Λυκίοις λόγοις, ὤμοι ἐγὼν ὅτε μοι Σαρπηδόνα· μὴ ταὐτὰ ἐς αὐτὸν ἀδόντων, ἐν οἷς τὸ μέλλειν ἔξεσθαι φησὶ ταῖς μοίραις. λεγόντων τε αὖ ἐν ψυχοστασίᾳ, ὅτι Μίνω τὸν ἀδελφὸν τὸν Σαρπηδόνος ἀποθανόντα, χρυσῷ μὲν σκήπτρῳ ἐτίμησε, καὶ δικάζειν ἔταξεν ἐν τῷ τοῦ Αἰδωνέως ἀγορᾷ, μοιρῶν δ' οὐ φροντίσαι δοκεῖ· σὺ δή, ὦ βασιλεῦ, τὸ χαίρειν ἄχθῃ τῷ λόγῳ, θεῶν καρτεροῦντων αὐτόν, οἷς πέπηγε ἀεὶ τὰ πεπραγμένα, καὶ μὴ ἀποκτενόντων τοὺς ποιητὰς ἐπ' αὐτῷ; πεφύκει γὰρ ταῖς μοίραις ἕπεσθαι, μὴ πρὸς τὰς μεταβολὰς τῶν πραγμάτων μὴ χαλεποὶ εἶναι. Σοφοκλεῖ τε μὴ ἀπιστεῖν, μόνοισιν ἐν γήρᾳ Θεοῖσι χάρας, ἐν δὲ μιᾷ θανεῖν ποτε. Τὰ δ' ἄλλα ξυνοχεῖ πανθ' ὁ παγκρατὴς χρόνος· ἄρισα δὴ ἀνθρώπων λείπεται· ἐφήμεροι γὰρ αἱ κατ' ἀνθρώπους διανοίαι· μὴ ἐφήμερον, ὦ βασιλεῦ, τὸ τοῦ ὅλου μῆκος, ἆμα, ὅσον, μὴ τὰ τούτου, ἕτερος, μὴ ὁ δεῖνα, τὰ τοῦ δεῖνος ἔχων, καὶ ἔχει. ταῦτ' ἐννοῶν, ὦ βασιλεῦ, παῦε μὲν φυγάς, παῦε δὲ αἷμα· καὶ φιλοσοφία μέν ὅ, τι βούλει, χρῶ. ἀπαθὴς γὰρ ἡ γε ἀληθὴς.

A fatis aliter visum fuerat, ille quidem *periit suis consiliis*. tu autem quæ illius erant, nunc possides. Sed quoniam adulatoria harmonia me offendit, quòd malè sonora, *& immodulata* videatur, amputabis à me tales chordas: nec existimes velim de tuis rebus quicquam me cogitasse: sed de fatis tantùm, necessitatéque differuisse, quæ calumniator contra te dicta fuisse criminatur. quamuis huiusmodi quædam de se dici etiam Dij patiantur. nec indignatur Iuppiter poëtas audiens in Lyciis narrationibus talia dicere, *Hei mihi! Sarpedon perit.* & alia quædam in ipsum decantari, quibus filio se orbatum à fatis conqueritur. Et cùm alibi inducunt eundem Iouem animo anxium taliter se consolari, quòd Minoem Sarpedonis fratrem mortuum aureo sceptro decorauerit, instituerítque inferorum foro ius dicere, vbi fata euitare non potuit. Tu igitur, rex, cur eos sermones molestè feras, quos Dij *tolerant*, quibus *res fixæ sunt*; nec poëtas talia dicentes interimunt. Oportet enim fata sequi, & rerum permutationes patienter perferre, in quo Sophocli credendum est sapienter dicenti, —*Dijs senescere*

Solis negatur, & mori extremũ diem.
Ast cuncta miscet alia tempus præpotens.

Volubiles enim sunt prosperitates humanæ: & diurna pene, ô rex, diuitiarum duratio, & ille meas, & iste alterius, atq; alter alius opes habens, non habet. Talia tecũ, ô rex, cogitans, siste exilia, siste cædes, & philosophia quacunque libet vtere. *nam vera quidem affectus expers est.*

A
B
C
D

existens,

& ob earum concordiam omnia florebant. Verùm tanto bono diutius perfrui Græciæ non licuit: adueniens enim Veſpaſianus libertatem abſtulit, & ſeditionibus paſſim concitatis, multa crudeliter iracundéque in immeritos geſſit. Hæc igitur non iis modò, qui talia patiebantur, verumetiam ipſi Apollonio videbantur grauiora, quàm imperij mores expeterent. Quapropter epiſtolas huiuſmodi ad regem ſcripſit.

A πάντα τε αὐήθησε ξυὼ ὁμονοίᾳ τῶν πόλεων· ὃ μὴ πάλαι ἡ Ἑλλὰς εἶχεν. Οὐεσπασιανὸς ὁ ἀφικόμενος, ἀφείλετο αὐτὴν τοῦτο, ἐκόσης τε ἐκαλλόμενος, καὶ ἄλλα, οὔπω τῆς ἐπὶ τοσόνδε ὀργῆς. ταῦτ' οὖν οὐ μόνον τοῖς παθοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τῷ Ἀπολλωνίῳ πικρότερα τοῦ δ βασιλείας ἤθους ἐδόξευ· ὅθεν ἐπέστελε τῷ βασιλεῖ ὧδε.

B

APOLLONIVS VESPAſiano regi, Salutem.

Audio te Græciam redegiſſe in ſeruitutem; atque ob hoc aliquid Xerxe plus habere te arbitraris: oblitus propterea videris minus aliquid habere, quàm Nero. Ipſe enim quod habebat, ſponte repudiauit. Vale.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΟΥΕσπασιανῷ βασιλεῖ, χαίρειν.

Ἐδουλώσω τὴν Ἑλλάδα, ὥς φασι· καὶ πλέων μὲν οἵᾳ τὴν ἔχεν Ξέρξου· λέληθας δ' ἐλάττω ἔχων Νέρωνος· Νέρωνα μὲν ἔχων αὐτὸν, παρητήσατο. Ἔρρωσο.

EIDEM.

Cùm te Græci calumnientur, quòd liberos exiſtentes in ſeruitutem redegeris: quid mea familiaritate, aut colloquio indiges? Vale.

C

ΤΩι ΑΥΤΩι.

Διαβεβλημένος οὔπω τοὺς Ἕλληνας, ὡς δουλοῦσθαι αὐτοῦ ἐλευθέρους ὄντας, τί ἐμοῦ ξυνόντος δεῖ; Ἔρρωσο.

EIDEM.

Ludens Nero Græcos liberauit: tu autem, *agens ſerio*, in ſeruitutem eos redegiſti. Vale.

ΤΩι ΑΥΤΩι.

Νέρων μὲν τοὺς Ἕλληνας παίζων, ἠλευθέρωσε· σὺ δὲ αὐτοὺς σπουδάζων, ἐδούλωσω. Ἔρρωσο.

De leone manſuetiſſimo, qui olim fuerat Amaſis rex Ægypti: quódque cognitus ab Apollonio plorauerit. Item de oratione Olympica, quam Alexandriæ habuiſſe ad ſocios Apollonius dicitur: cùm eſſet reliquam viſurus Ægyptum, iturúſque in Æthiopiam ad gymnoſophiſtas.

CAP. XV.

Et hæc quidē ſunt, in quibus Veſpaſianū accuſabat Apollonius:

Τὰ μὲν δὴ διαβαλόντα Οὐεσπασιανὸν Ἀπολλωνίῳ, τοιάδε ἐγένετο. κ. δὲ διαβαλόντα Οὐε.

ἀκούων δ' αὐτῷ οὗ διαπεμψω πλεῖ μεταπεῖπα ἀρχεῖ πᾶσαν, καὶ ἀφανῶς ἐν χαίρων, καὶ ἡγούμενος ἑαυτῷ τι ἀγαθὸν πεφάπεσθαι. θαυμάσιον Ἀπολλωνίου κἀκεῖνο τὸ Αἰγύπτῳ ἔδοξε. λέοντα ἥμερον ἀπὸ ῥυπῆρος ἤγε πις, ὥσπερ κυνᾶ· ὁ δὲ, οὐ μόνον τὸν ἄγοντα ἤκαλλεν, ἀλλὰ κὴ ὅς τις προσέλθοι· ἐ ἤγαρε μὲν πολλαχοῦ τῶν πόλεων, παρῆν δὲ καὶ ἐς τὰ ἱερὰ, ὑπὸ τοῦ καθαρὸς εἶν· οὐ γὰρ τῶν θυομένων αἷμα ἀνελιχμᾶτο, οὐδ' ἐπὶ τὰ ὀρόμενα τῶν, κὴ ῥαχίζομενα τῶν ἱερείων ἤγλυ, ἀλλὰ μελιτούτας διήγετο, καὶ ἄρτοις, καὶ τραγήμασι, καὶ κρεῶν τοῖς ἐφθοῖς· συντυχεῖν δὲ ἐν αὐτῷ καὶ οἴνῳ πίνοντι, μὴ μεθυσαμένῳ τοῦ ἤθους. προσελθὼν ὁ τῷ Ἀπολλωνίῳ καθημένῳ ἐς τὸ ἱερὸν, τοῖς τε γόνασιν αὐτοῦ προσεκυνεῖτο, καὶ ἐλιποῦσα προὶ πάντας ἀνθρώπους, ὡς μὲν ὁ πολλοὶ ὠόντο, μισθοῦ ἕνεκα· ὁ ὁ Ἀπολλώνιος, δεῖταί μου, ἔφη, ὁ λέων ἀναδιδάξαι ὑμᾶς ὅτου ἀνθρώπου ψυχὴν ἔχοι. ἔστι τοίνυν Ἄμασις ὄντος ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, προὶ Σαΐτην νομόν. ἐπεὶ δ' ἤκουσεν ὁ λέων ταῦτα, ἀνέβρυχήσατο ἐλεεινὸν, καὶ ἀθλιωδὲς, καὶ ὠλοφύρατο, ξυνακλάσας δάκρυα, ἐ ἰεὶς αὐτά. καταψῶν οὖν αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος, δοκεῖ, ἔφη, πέμπειν τὸν λέοντα ἐς Λεοντόπολιν, ἀνακείσομενον τῷ ἱερῷ· βασιλέα γὰρ ἐς τὸ βασιλικώτατον τῶν θηρίων μεταβάλλοντα, καὶ ἄξιον ἀλείφειν, καθάπερ τοὺς πλουσίους τῶν ἀνθρώπων.

A cùm tamen audiret ipsum res omnes imperij egregiè dispositisse, non occultè lætabatur, existimans hac in re magnum aliquod bonum sibi operari. Mirabile quoque est illud, quod in Ægypto adhuc existenti contigit Apollonio. Vir quidam leonem mansuefactum ex loro, veluti canem, quocunque volebat, ducebat. Leo autem non modo ei, qui se ducebat, blandiebatur, sed ceteris omnibus qui obuiam accessissent.
B Tali modo vir mercedem quærens multas iã lustrauerat ciuitates: quinetiam templa ingrediebatur, quòd mundus à cædibus esset, & impollutus: neque enim hostiarum sanguinem lambebat, & excoriatas, atq; in frusta diuisas sacrorum carnes non attingebat, sed mellitis placentis, ac pane etiam & *bellariis* vescebatur: coctas quoque carnes edebat, & vinum quandoque bibere visus est, cùm antiquam seruaret consuetudinem. Is itaque leo ad Apollonium veniens, qui tum fortè in templo sedebat, &
C ad eius genua procumbens *blando strepitu deliniebat, & aliis quoque* supplicare videbatur: quod videntes qui astabant, mercedis causa id facere arbitrabãtur. Respiciens autem ipsum Apollonius: Hic, inquit, leo, me rogat, vt vos doceam cuiusnã hominis animam habeat. Est autem Amasis quondam Ægypti rex, circa Saïticam præfecturam. Quibus verbis au-
D ditis leo miserabiliter fremens lamentabilem rugitum edidit: tum dentibus infrendens lugere cùm proculdubio videretur, lachrymarum vim fundebat. Demulcens igitur ipsum Apollonius, Ego, inquit, leonem censeo Leontopolim mittendum esse, ibíque in templo collocandum: regem enim maximè in regiam belluam conuersum, tanquã egenum mẽdicare indignum iudico.

Strabo lib. 17. Themist. or.

Ion. ἤγαρε, vel ἤγειρε,

κ. προσ. κ. προσῆλθ.

κ. ξυνακλάσας δάκρυα ἰεὶς α.

κ. ἀλείφειν,

Post hæc congregati sacerdotes Amasidi sacrificarunt: & belluam torquibus, vittísque redimitam in interiorem Ægyptum misere, tibiis ante ipsam hymnos, & carmina decantantes. Apollonius autem iam satis Alexandriæ mansisse ratus, reliquam Ægyptum lustrare, atque inde in Æthiopiam transire constituit, Gymnosophistas alloqui cupiens. Cúmque animaduerteret Menippum ob ea, quæ à se audierat, audaciùs iam differentem, & orationis vehementia plurimùm posse; quasi quoddam Euphrati obstaculum futurum, ibidem illum reliquit. Dioscoridem quoque ad peregrinationem tolerandam inualidum agnoscens, comitem renuit: ceteris in vnum conuocatis, qui plurimi ad se confluxerant post eos, qui penes Ariciam ipsum deseruerant, peregrinationis suæ propositum manifestauit, in hunc modum locutus. Ego, amici viri, Olympica oratione hoc tempore apud vos vtendum esse censeo, quæ talis quondam esse consueuit. Elienses cùm Olympicorum certaminum tempus propinquaret, athletas suos dies triginta in ipsa Elide iubebant exerceri. Deinde in vnum congregatos, *Delphicus ad ludos Pythios, Corinthius ad Isthmios,* sic affabātur. Ite in certamen, ô ciues, & viri estote vincere potentes. Cùm verò Elienses ad Olympia veniissent, ad eosdem certaturos, his verbis vtebantur: Si iam sufficienter elaborastis, vt in Olympiis certare possitis, nec ignauè quippiam, aut humiliter pergistis, audenter stadium intrate. Qui verò non ita paratus est, quocunque vult abeat. Intellexerunt socij, quid vellent eiusmodi verba, atque ex eis circiter viginti cum Menippo remansere: ceteri verò

A συνῆλθον οἱ ἱερεῖς ξυνηθέντες, ἔθυσάν τῷ Ἀμάσιδι. καὶ κοσμήσαντες τὸ θηρίον στρεπτῷ, καὶ ταινίαις, προέπεμπον ἐς τὴν Αἴγυπτον αὐλοῦντες, καὶ ὑμνοῦντες καὶ ἐπ' αὐτῷ ᾄδοντες. ἱκανῶς δὴ ἔχων περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐστέλλετο ἐς Αἴγυπτόν τε, καὶ Αἰθιοπίαν, ἐς ξυνουσίαν τῶν γυμνῶν. ὁρῶν μὲν δὴ Μένιππον, ἐπειδὴ τῶν διαλεγομένων ἤδη ἐτύγχανε, καὶ παῤῥησίᾳ χρῆσθαι δυνὸς ὢν, κατέλιπεν αὐτόθι ἔφεδρον τῷ Εὐφράτῃ· καὶ τὸν Διοσκορίδην ἰδὼν οὐκ ἐῤῥωμένως πρὸς τὴν ἀποδημίαν διακείμενον, παρῃτήσατο τῆς ὁδοῦ· τοὺς δὲ λοιποὺς ξυναγαγών, μετὰ δὲ τοῦτο ἀπολιπόντας αὐτὸν περὶ τὴν Ἀρικίαν, προσεχόντων πλείους B ἕτεροι, διᾔει πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς ἀποδημίας· ἐνθένδε ἀρξάμενος Ὀλυμπικῆς παῤῥήσεως, ἔφη, δέομαι πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες. Ὀλυμπικὴ δὲ παῤῥησία ἡ τοιάδε εἴη ἄν. Ἠλεῖοι τοὺς ἀθλητὰς, ὅταν ἡκῃ Ὀλυμπία, γυμνάζουσιν ἡμερῶν τριάκοντα ἐν αὐτῇ τῇ Ἤλιδι· καὶ ξυναγαγόντες αὐτοὺς, ὁ μὲν Δελφὸς, ὅτε Πύθια, ὁ δὲ Κορίνθιος, ὅτε Ἴσθμια, Ἴτε φασὶν ἐς τὸ στάδιον, καὶ γίνεσθε ἄνδρες, οἷοι νικᾶν. Ἠλεῖοι δὲ ὅταν ἴωσιν ἐς Ὀλυμπίαν, διαλέγονται πρὸς τοὺς ἀθλητὰς ὧδε· εἰ πεπόνηται ὑμῖν ἐπαξίως τοῦ ἐς Ὀλυμπίαν ἐλθεῖν, καὶ μηδὲν ῥᾳθυμον, μηδὲ ἀγλυνὲς εἴργασθε, ἴτε θαῤῥοῦντες· οἷς δὲ μὴ ὧδε πέπονται, χωρεῖτε οἷ βούλεσθε. Ξυνῆκαν μὲν ὁμιληταὶ τοῦ λόγου, καὶ κατέμειναν ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι παρὰ τῷ Μενίππῳ. οἱ δὲ

λοιποὶ, δέκα οἶμαι ὄντες, διξάμενοι τοῖς θεοῖς, καὶ οἷς ἐμβατήρια πλοῦ θύσαντες, ἐχώρουν διὰ τῶν Πυραμίδων, ἀπὸ καμήλων ὀχούμενοι, δεξιὸν θέμενοι Ⓝ Νεῖλον· πολλαχοῦ δὲ διεπλεῖτο αὐτοῖς ὁ ποταμὸς ὑπὲρ ἰσοτιμίας τῷ ἐν αὐτῷ πάντων. οὔτε γὰρ πόλιν, οὔτε ἱερὸν, οὔθ' ὁπόσα τεμένη κατ' Αἴγυπτον, οὐδὲν τούτων ἄφωνοι * παρῆλθον, ἀλλ' ἱεροὺς πίνας ἀεὶ λόγοις διδασκόμενοί τε, καὶ διδάσκοντες. καὶ ἡ ναῦς, ἣν ἐμβαίη Ἀπολλώνιος, ἐῴκει θεωρίδι.

* al. ἀφ' ὧν, οὐ π.

A decem fuerunt, vt opinor, Deos precati, sacrificiísque tanquam nauigaturi peractis versus Pyramides iter cœperunt. Vehebantur autem camelis; à dextra Nilum habentes: pleriſque verò in locis per ipsum fluuium nauigabant, vt melius quæ in eo essent, omnia contemplarentur: nec ciuitas fuit vlla, nec templum, nec *delubra in Ægypto*, ad quæ *muti* accederent: *enimuero salutares &* B *sacros sermones quosdam semper discebant & docebant.* Ceterùm nauis, in qua vehebatur Apollonius, similis erat, *nauigio magnifico, quo vehebantur legati ab Athenienſibus ad sacra certamina celebranda miſsi.*

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ ς'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER SEXTVS.

De Æthiopia & Nilo atque Indo fluminibus. Item de Pygmæis, & canicipitibus, quos Græci κυνοκεφάλους, καὶ ὑλακτούντων ἔθνη appellant. De gryphibus Indiæ & formicis Æthiopiæ aurilegis. Hinc de permutatione mercium inter Æthiopas & Ægyptios: Quidque ſuper ea re diſputauerit Apollonius.

CAPVT PRIMVM.

ÆTHIOPIA totius terræ, quæ ſub Sole eſt, occidentale cornu occupat; ſicut India, id quod ſpectat ad orientem: & ſecus Meroëm Ægypto coniuncta, & ad incognitam Libyæ partem porrecta mari terminatur, quod Oceanum poëtæ vocant, vno eodémque nomine totum, quod terram ambit, mare nuncupantes. Fluuium autem Nilum Ægypto tribuunt, qui ex Catadupis initium ſumens, Ægyptum, quam vniuerſam inundat, ad Æthiopiam ducit. Magnitudine quidem Indiæ non conferenda eſt Æthiopia, neque vlla alia continentis pars, quæ hominibus nota ſit. Quòd ſi totam Ægyptum toti Æthiopiæ adiiciamus (id enim facere fluuium arbitramur) non tamen ambæ cõiunctæ magnitudinem Indiæ adæquabunt. In vtraque verò fluuij ſunt inter ſe ſimiles Indus,

Α ΑΙΘΙΟΠΙΑ δὲ, τὸ μὲν
ὑπὸ ἡλίῳ πᾶσης, ἐπέχει
τὸ ἑσπέριον κέρας, ὥσπερ
Ινδοὶ τὸ πρὸς ἕω κεῖται. Με
ρόλῃ δὲ Αἰγύπτῳ ξυνάπτουσα, καὶ
π* ἐς τὰ μύρτυρα Λιβύης ἐπελθοῦσα, κ. τὰ
τελευτᾷ ἐς θάλατταν, ἣν ὠκεανὸν οἱ
ποιηταὶ καλοῦσι, τὸ περὶ γῆν ἅπαν
ὧδε ἐπονομάζοντες· ποταμὸν δὲ Νεῖ-
λον, Αἰγύπτῳ δίδωσιν, ὃς ἐκ καταδού-
πων ἀρχόμενος, ἣν ὑπακούῃ πᾶσαν
Αἴγυπτον, ἐπ' Αἰθιόπων ἄγει. μέγεθος
μὲν οὖν οὐκ ἀξία παραβεβλῆσθαι πρὸς
Ινδούς, ἥδε ἡ χώρα, μηδ' ἄλλη μηδε-
μία, ὁπόσαι κατ' ἀνθρώπους ὀνομάζονται
ἤπειροι. εἰ δὲ καὶ πᾶσαν Αἴγυπτον Αἰθιο-
πίᾳ ξυμβάλοιμεν, τότε δὴ ἡγούμεθα δὲ
τὸν ποταμὸν παρέπλευ, καὶ οὔπω ξύμ-
μετρον πρὸς τὴν Ινδῶν ἀμφω, το-
σαύτην ξυντεθεῖσα. ποταμοὶ δὲ ἀμφοῖν

καὶ Νείλου. περαίνουσι τ γὰρ τὰς ἠ- A
πείρους, σὺ ὥρᾳ ἔτους, ὁπότε ἡ γῆ
ἑρᾷ τούτου· ποταμῷ τε ἁρπάζονται
μόνοι Ⓝ κροκόδιλον, καὶ τὸν ἵππον Ⓝ·
λόχοι τε ὀργίων ἐπ' αὐτοῖς ἴσοι. πολ-
λὰ ὃ * τῷ Ἰνδῷ, καὶ Νείλῳ διεπ-
ταίζεται. τ ὃ ὁμοιότητα τ ἠπείρων,
πιστεύσων μὲν καὶ τὰ σὺ αὐτοῖς ἀρώ-
ματα· πιστεύσων ὃ καὶ Ⓓ λέοντες, καὶ B
ὁ ἐλέφας, σὺ ἑκατέρᾳ ἁλισκόμενός
τε, καὶ δουλεύων. βόσκοισι ὃ καὶ
θηρία, οἷα οὐχ ἑτέρωθι. καὶ ἀνθρώ-
πους μέλανας, ὁ μὴ ἄλλαι ἤπειροι.
Πυγμαίων τε σὺ αὐτᾶις ἔθνη, καὶ
ὑλακτούντων ἄλλο ἄλλη· καὶ ὧδε
θαυμαστά. γρῦπες δὲ Ἰνδῶν, καὶ μύρ-
μηκες Αἰθιόπων, εἰ καὶ ἀνόμοιοι τὴν
ἰδέαν εἰσὶν, ἀλλ' ὅμοιά γε ὡς φασι
βούλονται· χρυσοῦ γὰρ φύλακες σὺ C
ἑκατέρᾳ ἁδονται, τὸ χρυσόγεων τῆς
ἠπείρων ἀσπαζόμενοι. ἀλλὰ μὴ πλείω
ἢ περ τούτων. ὁ δὲ λόγος ἐς τὸ ἑαυ-
τοῦ ἴτω, καὶ ἐκῶμεν τὸν ἄνδρος· ἀ-
φικόμενον γὰρ ἐπὶ τὰ Αἰθιόπων
τε, καὶ Αἰγυπτίων ὄρεα, συκάμινον Ⓝ
δὲ αὐτὰ ὀνομάζοισι, χρυσῷ τε ἀσή-
μῳ σύνεγγυς, καὶ λίνῳ, καὶ ἐλέφαντι,
καὶ ῥίζαις καὶ μύρῳ, & ἀρώμασιν.
ἔκειτο ὃ πάντα ἀφύλακτα σὺ ὁδῷ D
αὐτῇ. καὶ ὅπ βούλεται ταῦτα, ἐγὼ
δηλώσω. νομίζεται γὰρ καὶ ἐς ἡμᾶς
ἔτι. ἀγορὰν Αἰθίοπες ἀπάγουσιν, ὧν
Αἰθιοπία δίδωσιν. οἱ δὲ μυριόμβοι
πᾶσαν, ξυμφέρουσιν ἐς Ⓝ αὐτὸν
χῶρον ἀγορὰν Αἰγυπτίαν, ἴσου ἀξιοῦν-
τες τ αὐτοῖς ὄντων, τὰ δὴ ὄν-
τα. οἱ δὲ τὰ ὄρεα τὰ τῆς ἠπείρου οἰκοῦντες,

ac Nilus, si quis eorum opera ani-
maduerterit: ambo enim continen-
tem irrigant æstatis tempore, cùm
maximè id terra expetit: solíque
fluuiorum crocodilos ducunt, & flu-
uiales equos: mysteriorúmque ra-
tiones vtrisq; pares. Multa enim In-
dorum ritu sacrificia in Nilo fiunt.
Terrarum verò similitudinem te-
stantur *aromata* vtrobique nascentia.
Leones præterea & elephanti, qui in
vtraq. capti seruire coguntur. Præ-
bet insuper in vtraque feras, quæ a-
libi nusquam reperiuntur; & homi-
nes nigros aliæ nullæ continẽtis par-
tes ferunt. Pygmæorum quoque &
Cynocephalorum gentes in earum
vtraque reperiuntur: & alia huiusce-
modi innumera miracula. Indorum
autem gryphes, & Æthiopum for-
micæ, licet sint forma dissimiles, ea-
dem tamen, *vt ferunt*, agere studẽt.
nam aurum vtrobiq. custodire perhi-
bentur, & terram auri feracem ada-
mare. Sed de iis satis. Nostra autem
oratio ad virum rediens, quæ ab eo
fuerint gesta, narrabit. Cùm ad loca
venisset Apollonius, vbi Ægyptus Æ-
thiopiáque terminatur (Sicaminum
autem illa vocant) aurum non signa-
tum inuenit: linum præterea, atque
ebur, & herbarum radices varias, vn-
guentũ insuper, & diuersorum gene-
rum aromata. Omnia autẽ *incustodi-
ta* iacebant in via certas in partes di-
stributa. Quid autem ea res sibi ve-
lit, ostendam. Permanet enim nostra
etiam ætate eiusce modi consuetudo.
Forum namq. Æthiopes instituunt
earum rerum, quas fert Æthiopia,
& vniuersam regionem perquiren-
tes, venalia cuncta in vnũ conferunt
locum, vbi etiam Ægyptij pro illis
forum celebrant, & quæ apud Æ-
thiopes sunt earum, quas ipsi habent
rerum cõmutatione emunt. Qui igi-
tur finitimos ei loco montes colunt,

χ. δ πρ. Γ. Ε Ν. Ἁπ-
ζονται τῆ ὃ ἐμοὶ πολ.

non penitus nigri, ſed concolores quaſi ſunt Ægyptiis. Nigreſcunt enim minus quàm æthiopes, paulò autem magis, quàm ægyptij. Cùm hanc mercandi conſuetudinem intellexiſſet Apollonius, Noſtri, inquit, optimi Græci, niſi obolus obolum pariat, & res venales quo voluerint pretio æſtiment, pro ſui vtilitate minuentes pretium, aut augentes, viuere ſe non poſſe dicunt: cùm hic quidem iam nubilem filiam animaduertat, ille filium ad virilem ætatem prouectum; alius æris alieni magnitudinem mente repetat; alius etiam ſemicõſtructam domum perficere cupiat: quidam etiam ſeſe erubeſcere dicunt, ſi in diuitiis acquirendis inferiores parentibus habeantur. Quæ res profectò melius ſeſe haberent, ſi tanto in pretio diuitiæ non eſſent, & inter ipſos amaretur æqualitas, —*atrum ferrúmq. iaceret.* & hominibus inter ſe concordibus ocioſum; & terra vna, atque eadem omnium videretur.

A οὔπω μέλανες, ἀλλὰ ὁμόφυλοι τὸ χρῶμα. μιγαίνονται γὰρ ὁ μὲν, τῷ Αἰθιόπων· ὁ δὲ, μᾶλλον Αἰγυπτίων. ξυνεὶς οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τὸ τῆς ἀγορᾶς ἦθος, ὁ δὲ χρηστοὶ, ἔφη, Ἕλληνες, ἢν μὴ ὁβολὸς ὁβολὸν τέκῃ, καὶ τὰ ὤνια αὐτοῖς ἐπιτιμήσωσι καπηλεύοντες, οὐ φασι ζῆν*. ἀλλ' ὁ μὲν, θυγατέρα ἀνδρὶ

B σκηπτόμενος ἤδη ὥρᾳ γάμων, ὁδὶ υἱὸν, ἤδη τελοῦντα ἐς ἄνδρας· ὁδὶ ἐράνῳ πλέθρων· ὁδὶ ὡς οἰκοδομοῖτο οἰκίαν, ὁ δὲ ὡς ἀργυρίοις χρημάτισὴς ἥττων τῆς παρούσης δόξης· καλῶς δ' ἂν εἶχεν, ἢν* ὁ πλοῦτος ἁπλῶς ἐρρέπτεν· ἰσότης τε ἦν, μέλας δ' ἀπέκειτο σίδηρος, ὁμονοούντων ἀνθρώπων· καὶ ἡ γῆ πᾶσα ἐδόκει μία.

De Timaſione adoleſcente pulcherrimo adamato à nouerca, & quomodo id prædixerit Apollonius, tum de Hippolyto quædam. CAP. II.

HAC diſputans Apollonius, atque vt conſueuerat diſputandi materiam ex temporis occaſionibus captãs, in Memnonis regionem peruenit. Ducebat autem eos adoleſcens Ægyptius, de quo talia ſcribit Damis. Timaſion erat huic adoleſcenti nomen: qui cùm nuper exceſſiſſet pubertatem, pulchritudine adhuc ſumma vigebat: cúmq. eſſet natura permodeſtus, nouerca illum amans inſequebatur, patrémq. aduerſus ipſum irritauerat; non tamen idem, quod Phædra crimen fingens: ſed illum accuſabat, quòd fœminæ, quàm viro ſimilior eſſet, quódque amatoribus

D ΤΟΙΑΥΤΑ διαλεγόμενος, καὶ ξυμβούλοις τῶν διαλέξεων, ὥσπερ εἰώθει, ποιούμενος τοὺς καιροὺς, ἐχώρει ἐπὶ Μέμνονος. ἠγεῖτο δ' αὐτοῖς μειρακίσκος Αἰγύπτιον, ὑφ' οὗ παιδεραστεῖσθαι Δάμις. Τιμασίων μὲν τῷ μειρακίῳ τούτῳ ὄνομα ἦν· ἐφήβει δὲ ἄρτι ὑπαπτῆς, καὶ τὴν ὥραν ἔτι ἔρρωτο· σωφρονοῦντι δ' αὐτῷ, μητρυιὰ ἐρῶσα ἐνέκειτο, καὶ χαλεπὸν ἦν πατέρα ἐποίει. ξυνῳδοῦσα μὲν οὐδὲν, ὥσπερ ἡ Φαίδρα, διαβάλλουσα δ' αὐτὸν ὡς ἦλιν, καὶ ἐρασταῖς

μᾶλλον, ἢ γυναίοις χαίροντα. ὁ δὲ A magis, quàm mulieribus gauderet. Ille igitur Naucrati relicta, vbi ea quæ dixi agebantur, apud Memphim versabatur. atque illic naui comparata per Nilum nauigando sese exercebat. Cùm is nauigantem vidisset Apollonium, cum sua naui ad ipsum veniens, sapientibus viris onustam esse nauim Apollonij intellexit, cùm ex eorum habitu id coniectans, tum ex libris etiam quibus iugiter illi incumbebant. Cùm igitur ipsis propinquasset, rogabat, vt se sapientiæ amatorem, *nauigationis societati adiungerent*. In eum respiciens Apollonius, O viri, inquit, adolescens hic modestus est, & dignus, qui suarum petitionum compos euadat. Interim submissa voce Apollonius iis, qui propius astabant, omnia, quæ illi à nouerca cõtigissent, enarrabat, dum adolescens pedetentim nauigans, Apollonij nauigio adhærere laboraret. Vbi verò naues insimul conuenere, è sua naui transiliẽs Timasion, eos qui cum Apollonio erant, salutauit. Ipse verò suæ nauis gubernatorem antea monuerat, quid de rebus, quas in sua naui ferebat, agendum esset. Iubens autem Apollonius ante suos oculos eum consistere, O adolescens, inquit, ægyptie (indigena quidem mihi esse videris) quid boni malíve abs te sit gestum expone, vt à malis quidem per me, quòd per ætatem licet, libereris, ex bonis autem laudes meritas consecutus, mecum vnà, & cum iis, quos vides, sociis philosopheris. Cùm erubescentẽ illum videret, & variè faciẽ permutãtem, quòd ambigeret quid sibi dicendũ, quídve reticẽdũ esset, petitionẽ vrgebat Apollonius, quasi nihil omnino de illo prænouisset. Tunc verò cõfidens Timasion, O Dij, inquit, qualemnã esse me dicã? malus enim profectò non sum:

ἀλλὰ σὺν ἀνδράσιν ἐσθλοῖσιν ἐόντα.
ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἐπεὶ ἐκ τοῦ σχήματος
ἐνόησε τὸν Τιμασίωνα ἐρυθριῶντα καὶ
μεταβαλόντα τὴν ὁρμὴν τοῦ σώματος ἐς τὸ
λέξαι τι, ἢ μὴ, ταμὰ ἤρξατο τὴν ἐρώτησιν,
ὥσπερ οὐδεμιᾶ προγνώσει ἐς αὐτὸν κεχρημένος.
διαταραττόμενος δὲ ὁ Τιμασίων, ὦ θεοί, ἔφη, τίνα ἐμαυτὸν
εἶπω; κακὸς μὲν γὰρ οὐκ εἰμί.

vtrum verò bonum me existimari oporteat, nescio: nam iniustè nihil egisse, nulla est laus. Tunc Apollonius, Papæ, inquit adolescens, quàm similia iis, quæ ab Indis accepi, mihi narras. Idem enim diuinus sentit Iarchas. Sed vnde tibi hæc venit opinio? videris enim à peccatis abhorrere vehementer. Cúmque dicere iam cœpisset quo pacto erga se habuerat nouerca, quantúmque ipse ab amore esset alienus, clamor ab omnibus sublatus est, quòd eadem omnia exactissimè prædixisset Apollonius. Respondens verò Timasion, O viri, inquit, optimi quid passi estis? tantùm enim quæ dico à *miraculo* absunt, quantū, *opinor*, à risu. Tum Damis, Aliud, inquit, est, quod miramur, idq; nondum agnoscis. Te verò adolescens, laudamus, quòd nihil egisse præclari arbitraris. Apollonius autem, an Veneri sacrificaret, interrogauit: Imo per Iouem quotidie: inquit Timasion. Magni namque Deam illam facio, cùm apud Deos, tum etiam apud homines. Hoc responso gauisus Apollonius, Decernamus, inquit, ô viri, temperantiæ causa adolescentem hunc coronari oportere magis etiam, quàm Thesei filium Hippolytum. Ille namque Veneri contumeliam attulerat, ac propterea forsitan Venereorum cupidine non tangebatur; neque amor vllus ipsum mouebat: sed erat sortis cuiusdam agrestioris, ac rudioris. Is autem à Venere se commotum quandoque dictitans, nihil tamen erga amantem mulierem affectus est, sed abiit potius, Deam ipsam timens, si ab amore nefando non abstineret, & à quolibet Deorum accusari, sicut Hippolytus à Venere accusatus est, nullius temperantiæ signum esse iudico. Præclarius enim est, &

A ἀγαθὸν δὲ εἰ χρὴ νομίζεσθαί με, οὐκ οἶδα. τὸ γὰρ μὴ ἀδικεῖν, οὔπω ἔπαινος. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, βαβαί, ἔφη, μειράκιον, ὡς ἀπὸ Ἰνδῶν με διαλέγῃ. ταυτὶ γὰρ καὶ Ἴαρχα δοκεῖ τῷ θείῳ. ἀλλ' ὅπως ταῦτα δοξάζῃς, κἀξ ὅτου· φυλαξαμένῳ γάρ τι ἁμαρτεῖν ἔοικας. ἐπεὶ δ' ἀρξαμένῳ λέγειν ὡς ἡ μήτηρ αὐτὸν ἐπ' αὐτὸν φέροιτο, αὐτὸς δ' ἐρώσῃ σιγαίη, βοὴ ἐχώρει, ὡς δαιμονίως αὐτὰ ὁ Ἀπολλώνιος προφήτοιτο. τοιγαροῦν ὁ Τιμασίων, ὦ λῷστοι, ἔφη, τί πεπόνθατε; τοσοῦτον γὰρ ἀπέχει τὰ εἰρημένα θαύματος, ὅσον οἶμαι γέλωτος. καὶ ὁ Δάμις, ἕτερόν τι, ἔφη, ἐθαυμάσαμεν, ὃ μήπω γιγνώσκεις. καί σε δεῖ μειράκιον ἐπαινεῖν, ὅτι μηδὲν οἷς λαμπρὸν εἰργάσῃ. Ἀφροδίτῃ δὲ θύεις, ὦ μειράκιον; ἤρετο ὁ Ἀπολλώνιος. καὶ ὁ Τιμασίων, νὴ Δί', εἶπεν, ὁσημέραι. πολλοῦ γὰρ ἡγοῦμαι τὸ θεὸν σωφροσύνης τε καὶ θείοις προφήμασιν. ὑπερηδεῖς οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, ψηφισώμεθα, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἐστεφανῶσθαι αὐτὸν ἐπὶ σωφροσύνῃ, καὶ προῆλυτον Θησέως. ὁ μὲν γὰρ εἰς τὴν Ἀφροδίτην ὕβρεισε, καὶ διὰ τοῦτο ἴσως οὐδὲ Ἀφροδισίων ἥπτετο, οὐδὲ ἔρως ἐπ' αὐτὸν οὐδεὶς ἐκώμαζεν· ἀλλ' ἰῶ γάρ τις ἀγροικοτέρας τε, καὶ ἀτέκτου μοίρας. ὅτοι δὲ ἥπτετο τῆς θεοῦ φάσκων, οὐδὲν πρὸς τὴν ἐρῶσαν ἔπαθεν, ἀλλ' ἀπῆλθεν, αὐτὴν δείσας τὴν θεόν, εἰ γὰρ κακῶς ἐρᾷτο, μὴ φυλάξαιτο. καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο διαβεβλῆσθαι πρὸς οὐδενὸς θεῶν, ὥσπερ πρὸς τὴν Ἀφροδίτην ὁ Ἱππόλυτος, καὶ ἀξιῶ σωφροσύνης. σωφρονέστερος γὰρ

περὶ πάντων θεῶν δὴ λέγειν· ἔτι τοῦτο, Ἀθηναίοις, οὗ καὶ ἀγνώστων δαιμόνων βωμοὶ ἵδρυνται.

A modestiæ maioris iudicium de Diis omnibus bene loqui, Athenis præsertim, vbi etiam ignotis Diis aræ sunt constitutæ.

De Memnone Auroræ filio & eius statua loquente, falsúmque esse illum vnquam iuisse ad Troiam, sed regnasse ætates quinque in Æthiopia. Item de pœna quæ homicidæ afficiuntur in Æthiopia: quidque prædixerit de homicida quodam Apollonius. CAP. III.

Τοσαῦτα ἐς τὸν Τιμασίωνα αὐτῷ ἐσουδάσθη· πλεῖω δὲ καὶ Ἱππόλυτόν γε *ἐκάλει αὐτὸν διὰ τοὺς ὀφθαλμούς, οἷς πλεῖω μητρυιὰ εἶδεν· ἐδόκει δὲ καὶ σώματος ἐπιμεληθῆναι, καὶ γυμναστικῆς ἐπαφροδίτως ἅψασθαι. ἐπὶ τούτῳ ἡγεμόνι ἐλθεῖν φασιν ἐς τὸ τέμενος τοῦ Μέμνονος. ἔστι δὲ τοῦ Μέμνονος, τάδε ἀναγράφει Δάμις. ἦσαν μὲν παῖδα γενέσθαι αὐτὸν, ἀποθανεῖν δὲ καὶ ἐν Τροίᾳ, ὅπου μηδὲ ἀφικέσθαι ἐς Τροίαν, ἀλλ' ἐν Αἰθιοπίᾳ τελευτῆσαι, βασιλεύσαντα Αἰθιόπων γενεὰς πέντε. οἵδε ἐπειδὴ μακροβιώτατοί ἀνθρώπων εἰσὶν, ὀλοφύρονται τὸν Μέμνονα, ὡς νομιδὴ νέον, καὶ ὅσα ἐπὶ ἀώρῳ κλαίουσι· τὸ δὲ χωρίον, ἐν ᾧ ἵδρυται, φασὶ μὲν προσοικέναι ἀρχαῖα, οἷα τοῦ ἀρχαίου ἐν πόλεσί ποτε οἰκηθείσαις λείποντα, σηλῶν ἐπέχομαι τρύφη, καὶ τειχῶν ἴχνη, καὶ θάκοις, καὶ φλιαῖς· Ἑρμοῦ δὲ ἀγάλματα, τὰ μὲν, ἐπὶ χεῖρον διεφθορότα, τὰ δὲ, ἐπὶ χρόνου· τὸ δὲ ἄγαλμα τετράφθαι πρὸς ἀκτῖνα, μήπω γλυφάσκον· λίθου δὲ ἐστὶ μέλανος. ξυμβεβηκέναι δὲ καὶ πόδε ἀμφω, καὶ τὴν ἀγαλματοποιίαν πλεῖω

B TALIA de Timasione philosophatus est Apollonius; Hippolytum etiam ipsum appellans propter oculos, quibus nouercã aspexit. Constabat autem illum quandoq. in gymnastica corpus venustè exercuisse, Hoc igitur duce in Memnonis templum venerunt, de quo talia Damis refert, fuisse Memnonem Auroræ filium: occubuisse verò non apud Troiam, quò etiam neque veniisse illum vnquam constat; sed in Æ-
C thiopia, cùm regnasset apud Æthiopes per generationum quinque spatium. Ipsi tamen Æthiopes, quoniã supra ceteros homines longissimæ sunt vitæ, quasi in adolescentia Memnonem lugent, & quæcunque in acerbo funere dici solent, conqueruntur. Locum enim vbi templum fundatum fuerat, antiquo foro similem dicunt esse. Extant eiusmodi fora quædam in vetustissimis ciuitatibus, vbi & columnarum visuntur fragmenta, & parietum quæ-
D dam vestigia. Præterea sedes, & limina & Mercurij simulachra partim manu, partim vetustate consumpta illic etiam conspici dicunt. Ipsius verò Memnonis statua adolescentis impuberis imaginem referens, *ad Solis radios conuersa est*. Est autem ex nigro lapide fabricata, atque vtroque pede solum attingens

iuxta Dædali ſtatuariam artem. Erectæ autē manus ſedi innitūtur, hominis ſurgere volentis ſimilitudinē exprimentes. Oculorū autem & totius oris imaginem quaſi loquuturi hominis eſſe perhibetur. & hæc quidem antea minorē ipſi dabant admirationem quòd nondū actuoſa videretur, & quātum artis operi ineſſet ignorarent. Cùm verò Solis radius ſtatuam attingeret (id autem circa Solis ortum euenire perhibent) tum verò ſupra modum admirabilis viſa eſt. Tunc enim ſtatuam loqui perhibent, vbi primùm Solis radius ad eius os peruenit. Eius oculi ſplendentes, lætíque ad Solem expoſiti ſunt, ſicut eorum qui valde Solis aſpectū tolerare poſſunt. *ac tunc quidem cōuenire eum dicunt, quod Soli aſſurgere videatur: vt qui erecti numen colunt.* Sacra igitur Æthiopi Soli, & Mēnoni Eoo fecerunt. ſic enim ea numina ſacerdotes cognominant, hunc quidē ex matris *Aurorę* nomine, illum autem quòd ea maximè loca perurat, & calefaciat. Poſt id camelis deuecti ad gymnoſophiſtarum loca proficiſcebantur. Fortè autem illis fit obuiam vir habitu Memphitico indutus, & erranti *potius, quam ad certū locum contendēti.* Hunc ſocij Damidis, quiſnā eſſet, & quam ob rem erraret, interrogarunt. Quibus Timaſiō, Me potius, quàm ipſum interrogetis oportet. Ipſe enim ob pudorem nunquam vobis calamitatē ſuam aperiret. Ego autem optimè virum noui, atque illius infortunium miſeratus, omnia quæ illi contigerint, explicabo. Hic vir quanquam inuitus Memphiticum quendam interfecit, propterea iuxta Memphitarū leges exulat. Iubent enim homicidij reum, ſi inuitus id perpetrauerit, exulare, & ire ad gymnoſophiſtas. Quòd ſi ab illis fuerit abſolutus, tanquam purus expiatúſque in patriam reuerti

Ἐπὶ Δαιδάλου· ℭ τὰς χεῖρας ἀπερείδειν ὀρθὰς ἐς τὸ θᾶκον· καθῆσθαι γὰρ ἐν ὁρμῇ τοῦ ἀναίστασθαι· τὸ δὲ χρῆμα τοῦτο, ℭ τὸν τῷ ὀφθαλμῷ νοῦν, καὶ ὁπόσα τοῦ σώματος ὡς φθεγξαμένου ἄδουσι. καὶ ⓦ μὲν ἄλλον χρόνον ⓦ, ἤθελον θαυμάσαι φασίν· ὅπως γὰρ ἐνεργὰ φαίνεται· περιβαλούσης δὲ τὸ ἄγαλμα τὰς ἀκτῖνος, τοτὲ δὲ μίγνεται πρὸς ἡλίου ἐπιπολάς, μὴ καταφλεῖν τὸ θαῦμα. φθεγξάμενον μὲν γὰρ βραχῆμα τὰς ἀκτῖνος ἐλθούσης αὐτῷ ἐπὶ στόμα· φαιδροὶ δὲ ἰσανται τοῖς ὀφθαλμοῖς δόξαι πρὸς τὸ φῶς, οἷα τῷ ἀνθρώπων ⓐ θεήλιοι. τότε ξωεῖναι λέγουσιν, ὅτι τῷ ἡλίῳ δοκεῖ ἀναίστασθαι, καθάπερ ⓐ τὸ κρεῖττον ὀρθοὶ προσκυνοῦντες. θύσαντες οὖν Ἡλίῳ τε Αἰθίοπι, καὶ ἠῴῳ Μέμνονι, τοτὲ γὰρ ἔφρασεν ⓐ ἱερεῖς, τὸν μὲν, ἀπὸ τοῦ αἴθειν τε, καὶ θάλπειν, τὸν δὲ, ἀπὸ τῆς μήτρος ἐπονομάζοντες· ἐπορεύοντο ἐπὶ καμήλων ἐς τὰ τῶν γυμνῶν ἤθη. ἀνδρὶ δὲ ἐντυχόντες ἐσταλμένῳ ξένον, ὃν περ ⓐ Μεμφῖται, καὶ ἁλύοντι μᾶλλον, ἢ ξυντείνοντι, ἤροντο πρὸς τὸν Δάμιν ὅστις εἴη, ℭ ὅπως πλανᾶται. ℭ ὁ Τιμασίων, ἐμοῦ, φησὶν, ἔφη, πυνθάνεσθε, ἀλλὰ μὴ τούτου. σοῦ μὲν γὰρ ἂν οὐδὲν εἴποι πρὸς ὑμᾶς τὸ ἑαυτοῦ πάθος αἰδοῖ τὴν ξυμφοράς, ἢ κέχρηται. ἐγὼ δὲ γιγνώσκων τὸν ἄνδρα, καὶ ἐλεῶν, λέξω τὰ πρὸς αὐτὸν πάντα. ἀπέκτονε γὰρ Μεμφίτην τινὰ ἄκων. κελεύουσι δὲ ⓐ καὶ Μέμφιν νόμοι τὸν φεύγοντα ἐπ' ἀκουσίῳ, δεῖν μὲν φεύγειν, ἐπὶ τοὺς γυμνοὺς εἶναι· κἂν σὺν ψήφῳ τοῦ φόνου, χωρεῖν ἐς πάτρην, καθαρὸν

γρ. δὲ, γιγνώσκων δὲ τ.

ἤδη, βασίσαντα πρόσθεν ἐπὶ τὸ τῦ πεφονευμένου σῆμα, καὶ σφάξαντα τι σμικρὸν οὐ μέγα. Ὁ δὲ χρόνον, ὃν οὔπω τοῖς γυμνοῖς σύνεσχεν, ἀλᾶσθαι χρὴ περὶ ταυτὶ τὰ ὄρεα, ἔστ' ἂν αὐτὸν δέσωνται, ὥσπερ ἱκέτην. ἤρετο οὖν Τιμασίωνα ὁ Ἀπολλώνιος, πῶς οἱ γυμνοὶ περὶ τῦ φόνου τοῦδε σφίσιν φρονοῦσιν· ὁ δέ, καὶ οἶδα, εἶπε. μιαρὰ γὰρ τουτονὶ ἑβδόμον ἱκετεύει δάφνη, καὶ οὔπω λύσις· οὐ σοφοὺς λέγεις ἄνδρας, ἔφη, εἰ μὴ καθαίρουσιν αὐτὸν, μηδὲ γιγνώσκουσιν, ὅτι Φιλίσκον, ὃν ἀπέκτεινεν οὗτος, ἀνέφερεν ἐς Θαμοῦν τὸν Αἰγύπτιον, ὃς ἐδήωσέ ποτε πρὸ τῆς γυμνῶν χώρας. θαυμάσας οὖν ὁ Τιμασίων, πῶς, ἔφη, λέγεις; ὡς τε, εἶπε, τὸ μειράκιον τι πέπραχται. Θαμοῦν γάρ ποτε νεώτερα ἐπὶ Μεμφίτας πράττοντα, ἤλεγξαν οἱ γυμνοὶ, καὶ ἦρχον ὁ δὲ, ὁρμῆς ἀμάρτων, σμικρὰ πᾶσαν, ἣν οὗτοι νέμονται. λῃστρικῶς γὰρ πρὸς Μέμφιν ἔρρωτο· τούτου Φιλίσκος, ὃν οὗτος ἀπέκτεινεν, ἐκ τοῦδε ἔκγονον τέτον ἀπὸ τῆς δεκάτου, καταράσασθαι δηλαδὴ τούτοις, ὧν ὁ Θαμοῦς τότε διεπόρθει τὴν χώραν· καὶ πολὺ σοφὸν, ὃν στεφανοῦν ἐχρῆν, εἰ μὴ προνοήσας ἀπέκτεινε, τὸν ἀκουσίου μὲν, ὥσπερ αὖπων δ' εἰργασμένον, μὴ καθῆραι. σπλαγχνῶ οὖν τὸ μειράκιον, ξένε, εἶπε, τίς εἶ; καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ὃν δοκῶ, ἔφη, πρὸς τοῖς γυμνοῖς εἶναι. ἐπεὶ δὲ οὔπω μοι δοκεῖ προσθέγξασθαι τῷ αἵματι, κέλευσον αὐτὸν, ὦ μειράκιον, θαρρεῖν·

A potest, si prius ad occisi tumulum veniens, parui etiam aliquid sacrificauerit. Antea verò quàm à gymnosophistis fuerit absolutus, in his errare montibus ipsum oportet, quoad supplicantis gymnosophistæ misereat. Timasionem interrogauit Apollonius, quid Nudi de hoc exule sentirent. Ille verò ignorare se dixit. Atque hoc tantùm nouisse mensem iam septimum in iis montibus hominem supplicabundum errare, neque adhuc veniam criminis à Nudis meruisse. Tunc Apollonius, Viros, inquit, mihi non sapientes narras, si hunc absoluere cunctantur; neque sciunt Philiscum, quem is interfecit, à Thamo Ægyptio originem trahere, qui Thamus Nudorum regionem quandoque populatus est. Admiratus Timasion, Quid dicis? inquit. Hocipsum, ait Apollonius, quod adolescens ille operatus est. Thamum enim res nouas quandoque apud Memphitas molientem redarguerunt, conuicerúntque gymnosophistæ. Ille verò iudicium effugiens Nudorum omnem regionem vastauit, euasitque apud Memphitas latro insignis: ex huius genere Philiscus natus est, stirpe in tertiamdecimam generationem iam propagata, quem execrabilem iis esse decuit, quorum regionem Thamus vastauit. *quænam ergo sapientia est, eum quem* coronare oportuisset, etiam si consultò illum interfeciisset, *ne inuoluntaria quidem cæde, quæ tamẽ pro ipsismet patrata fuit, expiasse?* Stupens igitur adolescẽs, Quisnam es, inquit, ô hospes? Quem apud Nudos inuenies, ait Apollonius. Sed quoniã mihi nefas est sanguine pollutum affari, bono animo illum esse iube, adolescens; & ex-

& expiationem criminis paulò pòst consecuturum fore nuntia, si eò venerit, quò venire iussero. quò postquàm ille dictis eius obtemperans venit, Apollonius ea mysteria peragens, quæ Pythagoras, Empedocléisque pro expiatione facienda docent, domum redire illum iussit, tanquã crimine absolutum, & expiatum.

A ὡς αὐτίκα δὴ καθαρθέοντα, εἰ βαδίσειν οὗ καταλύω. ἀφικομένῳ δὲ ἐπιδράσας, ὅσα Ἐμπεδοκλῆς τε, καὶ Πυθαγόρας, ὑπὲρ καθαρσίων νομίζουσιν, ἐκέλευσε καταστείχειν ὡς καθαρὸν ἤδη τῆς αἰτίας.

Peruenisse Apollonium ad Gymnosophistas, & quam ob rem illis despectius fuerit. CAP. IV.

POST hæc oriente sole ex eo loco discedentes circiter meridiem, ad Nudorum conclaue peruenerunt. Incolunt autem Gymnosophistæ siue Nudi egregiè formatum à natura collem, parum à Nili ripis distantem. Sapientia verò magis ab Indis superantur, quàm ipsi ceteros Ægyptios eadem superent. Vtuntur autem eo habitu, quo *apricantes Athenis* vti solent. Arbores illic perpaucas regio profert, quamuis ipsi lucum habeant non sanè magnum, vbi de rebus communibus tractatur, Nudi conueniunt. Sacrificia verò non simul vt Indi faciunt, sed alius in alia collis parte, & seorsum quisque studia exercet sua, sicut ab Ægyptiis traditur. Colunt autem omnium maximè Nilum, quem fluuium terram simul & aquam esse arbitrantur. Tugurio sanè, & domo nihil indigent, cùm sub diuo degant. Diuersorium tamen hospitibus constituerunt paruam porticum, & illi æqualem, in quibus apud Elienses Athletæ meridianam præconis vocem expectant. Hoc loco refert Damis Euphratis opus: quod licet ridiculum videatur, æmulationem tamen, ambitionémque ipsius ostendit maiorem multò quàm philosophum deceat. Nam cùm sæpius Apollonium dicentem audiuis-

B ΕΝΤΕΥΘΕΝ ἐξελάσαντες ἡλίῳ ἀνίσχοντος, ἀφίκοντο περὶς μεσημβρίας ἐς τὸ τῶν γυμνῶν φροντιστήριον. εἰσὶ δὲ οἱ γυμνοὶ τούτοις, οἰκεῖν μὲν ἐπὶ λόφου φασὶ ξυμμέτρου, μικρὸν ἀπὸ τῆς ὄχθης τοῦ Νείλου· σοφίᾳ δὲ Ἰνδῶν λείπεσθαι πλέον, ἢ περιεῖναι Αἰγυπτίων. γυμνοὶ δὲ ἐσάλπαι καὶ ταῦτα τοῖς εἰληθερῶσιν Ἀθηναίοις. δένδρα δὲ ἐν τῷ νομῷ ὀλίγα, καὶ ἃ ἄλσος οὐ μέγα, ἐς ὃ ξυνιᾶσιν ἐπὶ τὰ κοινῶν. ἱερεῖα δὲ οὐκ ἐς ταὐτόν, ὥσπερ τὰ Ἰνδῶν· ἄλλο δὲ ἄλλη τοῦ λόφου ἵδρυται σφυδοῦς ἀξιούμενα, ὡς Αἰγυπτίων λόγοι. διεφθάροισι δὲ Νεῖλον μάλιστα· τὸν γὰρ ποταμὸν τοῦτον ἡγοῦνται γῆν, καὶ ὕδωρ. καλύβης μὲν οὖν, ἢ οἰκίας, οὐδὲν αὐτοὶ δέονται, ζῶντες ὑπαίθριοι, καὶ ὑπὸ τῷ οὐρανῷ αὐτῷ· καταγωγὴν δὲ ἀποχρῶσαν τοῖς ξένοις, ἐδείμαντο στοὰν ἐπὶ μεγάλῳ, ἰσομήκη ταῖς Ἠλείων, ἐφ' αἷς ὁ ἀθλητὴς περιμένει τὸ μεσημβρινὸν κήρυγμα. ἐνταῦθά τι ἀναγράφει Δάμις Εὐφράτου ἔργον· ἡγοῦμαι δὲ αὐτὸ μειρακιώδες, ἀλλὰ φιλοπόνου τοῦ φιλοσοφίᾳ περισκοποῦντος. ἐπεὶ γοῦν τοῦ Ἀπολλωνίου θαμὰ ἤκουε, βου-

C

D

λομήδου σοφίαν Ινδικὴν ἀντικρῖναι Αἰγυπτίᾳ, πέμπει παρὰ τοὺς γυμνοὺς Θεμιστόκλεον τὸν Ναυκρατίδος, ὥσπερ διαβολῆς τοῦ ἀνδρός. ὁ δέ, ἥκειν μὲν ὑπὲρ ξυνουσίας, ἔφη, πρὸς αὐτούς, ἀφίξεσθαι δὲ καὶ Τυανέα· τοῦτο δὲ σφίσιν ἀγῶνα ἔχειν οὐ σμικρόν· φρονεῖν γὰρ αὐτὸ ὑπὲρ τοὺς Ινδῶν σοφούς, οὓς ἐγὼ λόγῳ παντὶ αἴρω, μυρίας δὲ ἐλέγξεις ἐπ' αὐτοῖς συνειδώς, ξυγχωρεῖν τε ὅτε ἡλίῳ ὁδεῖν, οὔτε οὐρανῷ, καὶ γῇ κινεῖν χρή, μὴ ὀχεῖν αὐτὸς ταῦτα, μὴ μεταπίπτειν οἷ βούλεται. τοιαῦτα ὁ Ναυκράτης ξυνθεὶς, ἀπῆλθεν· οἱ δὲ ἐλθὼν ταῦτα ἡγοῦντο, τὸν μὲν ξυνουσίαν, οὐ παρητοῦντο ἥκοντος, ὥσπερ μεγάλων δὲ ἀπορίαν ἐπλάττοντο, καὶ πρὸς σφᾶς εἶ. ἀφίξεσθαι ὃ κἀκεῖνο ἐς λόγους, ὧν χολὴν ἀγάγωσι, μαθόντα τε ὅ, τι βούλεται, μὴ ὅτου ἕρων ἥκει· σπέλυε δὲ ὁ χρὸς αὐτῶν ἥκων, καὶ καταλύσειν αὐτοὺς ἐν τῇ στοᾷ. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ὑπὲρ μὲν στέγης, ἔφη, μηδὲν διαλέγου· ξυγχωρεῖ γὰρ πᾶσιν ὁ οὐρανὸς ὁ σύσκιος γυμνοῖς ζῶν· διαβάλλων αὐτοὺς, ὡς οὐ καρτερίᾳ γυμνοὺς, ἀλλ' ἀνάγκῃ. ὅ, τι δ' ἂν βούλωμαι, καὶ ὑπὲρ ὅτου ἥκω, τοῖς μὲν, οὐ θαυμάζω μήπω γιγνώσκοντας· Ινδοὶ δέ με καὶ ἤροντο ταῦτα. ὁ μὲν δὴ Ἀπολλώνιος, ἐνὶ τῶν ἀνδρῶν ὑποκλινθεὶς, ξυνῆν τοῖς ἑταίροις ὁπόσα ἠρώτων. ἀπολαβὼν δὲ Τιμασίωνα ὁ Δάμις, ἤρετο ἰδίᾳ· Φ γυμνοὶ οὗτοι, βέλτιστε, ξυσπέρνας γὰρ αὐτοῖς ἐς τὸ εἰκὸς, τί

A set Euphrates velle se Indorum sapientiam Ægyptiorū sapientiæ conferre, misit ad Nudos Thrasybulum ex vrbe Naucratide oriundum, qui apud illos Apollonium calumniaretur, dicerétq. se colloquij, amicitiæq. iungēdæ causa ad eos venisse, monerétq. paulopost Tyaneum quendam ad eos esse venturum, cum quo magnum ipsis certamen instat: quòd se Tyaneus multò sapientiorem existimat propter Indorum sapiētes, quos ille summis laudib. semper effert. præparasse quoque dicebat illum rationes innumeras, quibus eorum redarguat imperitiam: cedere autem neq. Soli, neq; cœlo, aut terræ, sed illa vehere, moueréq. ac permutare vtcunq. voluerit. His apud Nudos compositis, Thrasybulus Naucratides discessit. Illi autem vera esse quæ audierant existimantes, venientem Apolloniū alloqui recusarūt: sed res magnas inter sese tractare simulantes, tum demum colloquendi facultatē Apollonio facturos dixere, cùm à rebus grauiorib. ocium daretur, si prius tamen intellexissent, quid sibi velit, & cuius rei causa ad eos accesserit. Iussit autē, qui Nudorū mandato illum excepit, interea in porticū, quā diximus, permanere. cui Apollonius, De tecto, inquit, mentionē facere tibi non est opus: *nam omnibus concedit hic Nudos viuere* cœli conditio. (his verbis Nudos *perstringens*, quòd non propter tolerantiā, sed propter necessitatem Nudi manerēt) Quid autē velim, aut cuius rei causa huc venerim, ipsos non cognoscere nequaquam miror: veruntamen Indi me nihil tale interrogarunt. Post hæc Apollonius arbori innixus, omnia quæ cum illo locutus fuerat ad socios retulit. Tum Damis Timasionē seorsum auocans, Dic, inquit, optime vir, Nudorum sapientia quænam est, aut qualibus de rebus habetur? Nam te sæpius

illos conueniſſe ſcio. De multis, inquit ille, ac maximis de rebus illorum ſapientia. Verumenimuero, Damis inquit, minus prudenter ab eis fieri videntur, quæ nunc erga nos faciunt. Nolle enim huiuſmodi virum alloqui, præſertim qui ſapientiæ cognoſcendæ cauſa venerit, tantóque faſtu erga ipſum vti, quid præ ſe ferat, amice, neſcio præter quam elationem ſummam atque ſuperbiã. Planè, inquit, fateor, Timaſion, & tanta profectò, quantam in his antehac nunquam animaduerti, cùm bis iam ad eos acceſſerim. Semper enim humani, benigníque erga venientes ad ſe fuere. Proximè namque dies (vt arbitror) ab hinc quinquaginta Thraſybulus huc acceſſit, vir, vt mihi viſum eſt, non multùm ſupra ceteros in philoſophia peritus. Illi verò iucundiſſimè ipſum ſuſceperunt, cùm ſe ab Euphrate miſſum, eiúſque diſcipulum eſſe diceret. Tum Damis, Quid mihi, inquit, narras, adoleſcens? an tu hoc in loco Thraſybulum Naucratidem vidiſti? Imò, inquit, hinc abeuntem ego mea naui detuli. Tunc *vociferatus & indignatus* Damis, *Omnem, inquit, rem teneo, per Mineruam. patet enim doloſum* aliquod facinus *commiſſum fuiſſe.* Hunc interpellans Timaſion, Is, inquit, vir heri cùm interrogaſſem, quiſnam eſſet, indignum cui ſecreta manifeſtaret, me putauit: tu verò niſi myſteria ſint hæc, quiſnam hic ſit, edoce. Forſitan enim aliquid referre potero, vnde tu quod quæris, inuenias. Poſtquam igitur audiuit ex Damide Tyaneum hunc eſſe, Inueniſti iam, inquit, negocium tuum: Thraſybulus enim mecum in Nilo nauigans, cuius rei cauſa huc veniſſet à me interrogatus, prudẽtiam ſuam minimè bonã mihi narrauit, cùm ſe diceret ſuſpicionib. Gymnoſophiſtas cõ-

A σοφοί εἰσι· πολλὰ, ἔφη, καὶ μεγάλα. καὶ μὴν οὐ σοφὰ, εἶπεν, ἀκοῦσον, ὦ γύναιε, τὰ πρὸς ἡμᾶς ταῦτα. τὸ γὰρ μὴ ξυμβιῶναι τοιῷδε ἀνδρὶ ὑπὲρ σοφίας, οὕτω δή ἐστ' αὐτῷ χρήσασθαι, τί φῶ καὶ οἶδα· ἢ * τύ-
φον, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, τύφῳ, ὃν οὔπω πρότερον πρὸς αὐτοὺς εἶδον, δίς, ἔφη, ἤδη ἀφικόμενον. ἀεὶ γὰρ μέτριοί τε, καὶ χρηστοὶ πρὸς τοὺς ἐπιμιγνύτας ἦσαν· πρῴην γοῦν, πεντήκοντα ἢ τοσταῖ ἴσως ἡμέραι, Θρασύβουλος μὲν ἐπεχωρίαζεν ἐνταῦθα, λαμπρὸν οὐδὲν ἐν φιλοσοφίᾳ πρᾴτων· οἵδε ἄσμενοι αὐτὸν ἀπεδέξαντο, ἐπειδὴ πρόσχραφεν ἑαυτὸν τῷ Εὐφράτῃ· καὶ ὁ Δάμις, τί λέγῃς, ὦ μειράκιον; ἑώρακας σὺ Θρασύβουλον Ναυκρατίτην ἐν τῷ φρονιστηρίῳ τούτῳ; καὶ πρός με, εἶπε, διήγαγον αὐτόν, τῇ ἐμαυτοῦ νηὶ καλιόντα ἐνθένδε. τὸ πᾶν ἔχω νὴ τὼ Ἀθηνᾶ, ἔφη ὁ Δάμις, ἀνακόπτας τε, καὶ φυλιάσας. ἔοικε γὰρ πεπανουργῆσθαί τι. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Τιμασίων, ὁ μὲν ἀνὴρ, ἔφη, ὡς ἠρόμην αὐτὸν ὅς τις εἴη, οὔπω μοι ἠξίου τὸ ἀπόῤῥητον· σὺ δ', εἰ μὴ μυστήρια ταῦτα, λέγε ὅς τις ἔστ. ἴσως γὰρ ἂν κἀγώ τι ξυμβαλοίμην τῇ ζητουμένῃ θήρᾳ. ἐπεὶ δὲ ἤκουσε τοῦ Δάμιδος, ὡς ὅτι Τυανεύς εἴη, ξυνεῖληφας, ἔφη, τὸ πρᾶγμα. Θρασύβουλος γὰρ καταπλέων μετ' ἐμοῦ Νεῖλον, ἐρομένου μοι ἐφ' ὅτῳ ἀναβαίη ἐνταῦθα, σοφίαν ἐχρηστὴν ἑαυτοῦ διηγεῖτο, τοὺς γυμνοὺς τούτους ὑποψίας ἐμ-

πεπληκέναι φάσκων, πρὸς τ̃ Απολλώνιον, ὡς ὑποφθείη ὁπότ' ἔλθοι· καὶ ὅτε μὲν διαφέρει πρὸς αὐτ̃ οὐκ οἶδα. τὸ δ' ἐς διαβολὰς καθίσασθαι, γυναικεῖον τ̃ ἡγοῦμαι κ' ἀπαλλάττειν· ἐγὼ δ' ἀν ὡς διάκειμαι, μάθοιμι πρόσφατον τοῦ ἄνδρας· φίλοι γάρ, κ' ἐπανῆλθε πρὸς δείλιλλον ὁ Τιμασίων, πρὸς μὲν τ̃ Απολλώνιον *ἐδὲν φράζων, πλὴν τ̃ πρόσφατον σφᾶς, ἰδίᾳ δ' ἀπαγγέλλων πρὸς τ̃ Δάμιν, ὡς ἀφίξοιντο αὔριον μεσοῦντος, ὧν τ̃ Θρασυβούλου ἤκουσαν. τὴν μὲν δὴ ἑσπέραν σκέψει, μέτρια τε, καὶ ἀξια τ̃ ἀναγράψαι συνδαίσαντες, ἐκοιμήθησαν, οὗ ἐδείπνησαν.

A tra Apollonium impleuisse, *quòd aduenta illius contemptus fuisset. atq; ex quo sanè tempore dissidium cum ipso exortum sit nescio. Verùm ad calumniandum cõparare se, & muliebre & insciti esse existimo. equidẽ, vbi viros affatus fuero; quinã affecti sint didicerim: amici quippe sunt. tum reuersus est sub crepusculũ Timasio*, nihil Apollonio narrans; tantummodo se Nudos allocutũ fuisse dixit: Seorsum autem Damidi, Cras, inquit, aduenient suspicionibus pleni, quas à Thrasybulo acceperunt. Apollonius verò socíq. reliquam eius diei partẽ non nimiũ digna narratu colloquentes peregerunt, cœnati postmodum, eo ipso in loco dormierunt.

Thespesionis Gymnosophistarũ principis iussu vlmũ arborẽ locutam Apollonio. Tum præcepta Thespesionis de frugalitate, & id genus ceteris. Item de Prodici Hercule. CAP. V.

ΑΜΑ δὲ τ̃ ἡμέρᾳ, ὁ μὲν Απολλώνιος, ὡς εἰώθει, πρὸς τ̃ ἥλιον, ἐφ' ᾧ ηὔχετο, ἐστήκει τινὶ γνώμῃ· προσδραμὼν δ' αὐτ̃ Νεῖλος, ὥσπερ ἦν νεώτατος τ̃ γυμνῶν, ἡμεῖς, ἔφη, σοὶ ἥκομεν. εἰκότως, εἶπεν, ὁ Απολλώνιος, ἐγὼ γὰρ ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ὁδὸν τὴν ἀπὸ θαλάττης σύνταυθα. κ' εἰπὼν ταῦτα, εἵπετο τ̃ Νείλῳ. προϊόντων οὖν, ἐπεὶ προσῆλθεν ξυνέπιπτον δ' ἀλλήλοις πρὸ τῆς σοφῶν· ποῖ, ἔφη, ξυνιόμεν; σύνταυθα, ἔφη, ὁ Θεσπεσίων, πρεσβύτατος ἦν τ̃ γυμνῶν, ἐπὶ τὴν ἡγεῖτο μὲν αὐτὸς πᾶσιν. ὁ δὲ, ὥσπερ Ελληνοδίκαι τ̃ πρεσβυτάτῳ εἵποντο, κοσμίως ἅμα, καὶ χαλαῷ βαδίσματι. ἐπεὶ δὲ σκάθισαν ὡς ἔτυχε, τουτὶ γὰρ οὐκέτι σὺν κόσμῳ ἕδρων, ἐς τὸν Θεσπεσίωνα εἶδον πάντες, οἷς ἐσιάτερα τ̃ λόγου· ὁ δὲ, ἤρξατο σὺν τῷδε.

POSTRIDIE Apollonius mane, vt solebat, sole adorato, cogitabundus perstabat. currens autem ad eum Nilus, qui ceteris Nudis iunior C erat: Nos, inquit, ad te venimus, Apolloni. Non immerito, inquit Apollonius. ego enim vt ad vos venirem, longissimũ iter mari huc vsque peragraui: atque hæc dicens abeuntem Nilum sequebatur, cúmq. secus porticum Gymnosophistis obuiasset, salute primò data, atque accepta, Vbinam, inquit Apollonius, consedebimus? Illic, Thespesion inquit: eum D quem diximus locum manu demonstrans. Erat Thespesion inter Nudos natu maior, & ceteros tanquam dux antecedebat. Illi autem velut Græcorum iudices, tardo compositóque gradu seniorem sequebantur. Postquam omnes, vtcunq. fors tulit, consedere (neque enim certus cuique locus erat) cuncti in Thespesionem sermonis autorẽ conuersi sunt. Ipse autẽ in hunc modum loqui exorsus est:

Pythios ludos, atque Olympicos te vidisse constat, Apolloni. Id enim Stratocles Pharius nobis retulit, qui te ibidem conspexisse narrabat. Qui igitur ad Pythios veniunt, tibiis, & cantibus, ac psalmis inuitátur, quippe qui ad comœdias, tragœdiásque vocentur, spectaculúmque tandem similium rerum illis proponitur. Qui verò Olympiis præsunt, hæc tanquam inutilia, locóque minimè accommodata posthabent: cùm illuc euntes Nudos Athletas in conspectum sint habituri, sicut ab Hercule fuit institutum. Idipsum Apolloni, meditare ab Indorum sapientia huc ad nos accedens. Illi enim tanquam ad Pythia conuocantes variis deducunt illecebris: nos autem velut in Olympiis Nudi permanemus: nec nobis aliquid terra substernit, neque lac veluti bacchantibus, aut vinum præbet, neque sublimes à terra nos aër substinet, sed in ipsa terra prostrati viuimus ab ipsa accipientes ea, quæ naturaliter profert, vt gaudeat ea præbēs, nec tormētis inuita præbere cogatur. Quòd verò nos fieri sapiētes non sit impossibile *quædam, inquit,* arbor ostendit. Erat autem vlmus tertia ab illa, sub qua disputabatur. Ea sapientem salutauit Apollonium, non antea tamen, quàm illi esset à Thespesione imperatū. Et erat vox distincta quidem, sed tenuis & fœmineæ similis. Hoc autē illi signū tanquam ex oppositō Indorum ostenderunt. Auertere ab eis credentes Apollonij mentem, qui vbique Indorum facta, dictáque iactabat. Postea sermonem hoc modo prosecutus est Thespesion: Sapienti satis est, vt in vescendis cibis purus sit, atque ab omnibus abstineat quæcunque spirant, insuper à cupiditatibus, quæ per oculos accedunt:

A πλὴ Πυθῶ, Ϛ τ̓ Ολυμπίαν ἐπεσκέφθαί σε φασὶν Απολλώνιε· τοιγὰρ ἀπήγγελεν σὸν ταῦθα Ϛ Στρατοκλῆς ὁ Φάριος, σὲ τετυχηκέναι σοι φάσκων σπεῦ· Ϛ πλὴ μὲν Πυθῶ, σοῦ ἐς αὐτλὴν ἥκοντας, αὐλῶ τ̓ ϖραπέμπειν, Ϛ ᾠδαῖς, κὴ ψάλσι, κωμωδίας τε, κὴ τραγῳδίας ἀξιοῖ. εἶτα τ̓ ἀγωνίαν ϖρέχειν πλὴ γυμνὴν, ὀψὲ τέπων. πλὴ ὀ
B Ολυμπίαν, τὰ μὲν τοιαῦτα ἀφεῖναι, ὡς ἀναρμοστα, Ϛ οὐ χρησὰ σπεῖ, παρέχασα ὀ τοῖς ἐς αὐτλὴν ἰοῦσιν ἀθλητὰς γυμνοὺς, Ηρακλέους τ̓ αῦτα ξυνθέντος. τῦτο ἠρώτ παρὰ τ̓ Ινδῶν σοφίαν, τὰ ἐνταῦθα. οἱ μὲν γὰρ, ὥσπερ ἐς τ̓ Πυθῶ καλῦντες, ποικίλαις δημαγωγῦσιν ἴυγξιν· ἡμεῖς δ̓, ὥσπερ σὲ Ολυμπία γυμνοί. ἀχ ὑποσόρνισιν ἡ γῆ ἀδὲν σὸν ταῦθα, ἀδὲ γάλα ὥσπερ βάκχας, ἢ οἶνον δίδωσιν, ἀδὲ μετεώρους ἡμᾶς ὁ ἀὴρ φέρῃ, ἀλλ' αὐτλὴ ὑπεσορεσμένοι τ̓ γλῶ, ζῶμὲν μετέχοντες αὐτ̓
C τὰ κ̓ φύσιν, ὡς χαίρουσα δίδοὶ αὐτὰ, κὴ μὴ βασανίζοιτο ἀκοῦσα. ὅπ δ̓ κὴ ἀδυνατῦμὲν σοφίζεσθαι, τὸ δεῖνα, ἔφη, δένδρον, πλελέα ὀ λῶ, τέλπον ἀπ' ἐκείνε, ὑφ' ᾧ διελέγοντο, ϖροσεῖπε τὸν σοφὸν Απολλώνιον. καὶ ϖροσεῖπε μὲν
D αὐ, ὡς σκῆβδη τὸ δένδρον. ἡ φωνὴ ὀ λῶ σναρθρός τ̓, κὴ θῆλυς. ἀπεσήμαινε ὀ ϖρὸς σὸν Ινδοὺς ταῦτα, μετασησὼν ἡδύμβυος τ̓ Απολλώνιον τῆς ὑπ' αὐτῶν δόξης, ἐπειδὴ διήκ ἐς πάντας, λόγος τε Ινδῶν, κὴ ἔργα. προσεπῄδη ὀ κἀκεῖνα ὡς δυνατὸν τῷ σοφῷ βεβαίως τε καθαρῷ εἶ), ὁπόσα ἔμπνους, ἡμέρου τε, ὃς φοιτᾷ δι' ὀμμάτων·

φθόνε τε, ὃς διδάσκαλος ἀδίκων ἐπὶ
χεῖρα, & γνώμην ἥκει θαυμασιεργίας,
& βιαίᾳ τέχνῃ, μὴ δεῖσθαι ἀλήθειαν.
σκέψαι γὰρ τὸν Ἀπόλλω, εἰπέ, τὸν Δῆ-
φικὸν, ὃς τὰ μέσα τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ
θεσπρώτοις λογίοις ἔχει. σὺ ταῦθα τοί-
νυν, ὡς που & αὐτὸς γιγνώσκεις, ὁ μὲν,
τὸ μφης δεόμενος, ἐρωτᾷ βραχὺ ἐρώ
τημα. ὁ δὲ Ἀπόλλων, οὐδὲν περατο-
σάμενος, λέγει ὁπόσα οἷδε· καί τοι ῥᾴ-
διον τῷ ἅπαν σεῖσαι μὲν τὸ Παρνα-
σὸν πάντα, τὴν Κασταλίαν δὲ οἰνοχοῆσαι,
μεταβαλόντα τὰς πηγάς· Κηφισσῷ δὲ
μὴ ξυνχωρῆσαι ποταμῷ εἶναι. ὁ δὲ, οὐ-
δὲν τούτων ἐπικομπάσας, ἀναφέρει
τἀληθὲς αὐτό. οὔτε γὰρ χρυσὸν, οὔτε τὸν δοκοῦντα λαμπρὸν τῶν ἀνα-
θημάτων, ἑκόντι ἅπαν φοιτᾶν, μηδὲ τῷ
νεῷ τὸν Ἀπόλλω χαίρειν, εἰ μὴ διπλά-
σιος ἀποφανθείη τοῦ νῦν ὄντος. ὤκησε
γὰρ ποτε μὴ λιτὸν στέγην ὁ θεὸς οὗτος,
& καλύβη αὐτῷ ξυνεπλάσθη μικρά,
ἐς ἃ ξυμβαλέσθαι λέγουσι μέλιτται
μέλι κηρόν, πτερὰ ὄρνιθες. εὐτέλεια γὰρ
διδάσκαλος μὲν σοφίας, διδάσκαλος
δὲ ἀληθείας· ἃ ἐπαινῶν, σοφὸς ἀτε-
χνῶς δόξεις, σὺ λαθόμενος τῶν παρ' Ἰν-
δοῖς μύθων. τὸ γὰρ πρᾶτε, ἢ μὴ πρᾶτε,
τί, ἢ οἶδα, ἢ οὐκ οἶδα, ἢ τὸ δεινὰ, ἀλλὰ μὴ
τὸ δεινὰ, τί δεῖται κτύπου; ἢ δεῖ τοῦ βρον-
τᾶν, μᾶλλον ἢ τοῦ ἐμβεβροντῆσθαι; εἶδες
σὺ ζωγραφίας λόγοις κεῖται τοῦ Προδίκου
Ἡρακλέα, ὡς ἔφηβος μὲν ὁ Ἡρακλῆς,
οὔπω ἅπαν σὺ αἱρέσεως τοῦ βίου· κακία δ' αὖ-
τῷ, & ἀρετὴ, διαλαβοῦσαι, περὶ σφᾶς
ἔχουσιν. ἡ μὲν, χρυσῷ τε κατεσκευασ-
μένη, καὶ ὅρμοις ἐωθεῖτο τῶν ἁλιπορφύρῳ,

A careat præterea inuidentia, quæ iniuſtitiæ magiſtra ad mala facinora mentem, ac manum impellit. Miraculorum verò oſtentatione, aut arte violenta non indiget veritas. Licet enim Delphicum Apollinem intueri, qui medium Græciæ tenens, vaticinij reſponſis clarus habetur. Ibi igitur, vt ipſe noſti, qui ab oraculo aliquid poſcit, breui admodum oratione, quid po-
B ſcat, exponit. Apollo autem nullis portentis præmiſſis, quæ ſibi videntur, reſpondit: quanquam ei facillimum eſſet totum Parnaſſum concutere, & Caſtaliæ fontibus mutatis vinum effundere, Cephiſique curſum morari. Ille autem nihil horum iactanter faciens, purè veritatem profert. Putamus etiam nec aurum, nec tam præclara dona, quæ in templo conſpiciuntur, illo
C volente afferri, nec templi ſtructura gaudere, etiam ſi duplo maius, ac præclarius ſtrueretur. Incoluit enim & humilem caſam is Deus, & tugurium illi luteum paruúmque compactum fuit, vbi apes fauos, & aues plumas congeſſiſſe traduntur. Frugalitas enim ſapientiæ & veritatis magiſtra eſt; quam ſi laudaueris, proculdubio ſapiens videberis, fabularum, quæ ſunt apud Indos, oblitus. Fac enim aut non fac,
D & ſcio, aut neſcio, & hoc, *ſed non hoc*, quid ſonitu indiget? *imò quid* tonitru, vel *potius attonito affectu?* Vidiſti etiam aliquando in picturis rationem eandem & Prodici Herculem, quem adhuc impuberem & ad electionem inſufficientem Virtus ac Vitioſitas adprehenſum ad ſe trahere nitebantur. Erat autem hæc quidem auro, monilibúſq. ornata, veſte inſuper purpu-

rea, & faciei pulchritudine nitens, comas præterea discriminatas variis nodis alligata & pictis superciliis fulgens: aureos quoque calceos gestans, tumido *incessu huic insultabat.* Altera autem labore fessæ similis, aspectu horrida, macie quoque & squalore confecta, nudis autem pedibus, & *simplici* veste amicta, vt nuda *etiam esset proditura*, nisi quod in fœminis decorum est, agnouisset. Idem igitur & tu cogita, Apolloni, in medio constitutum te esse Indorum, nostræq. sapientiæ: atque illam quidem audire dicentem, quòd dormituro tibi flores substernet, potabítque lacte, & fauis nutriet. *Nectar* quoque ab eadem accipies, & ad volandum plumas quandocunque voles: tibi autem bibenti tripodes, & thronos aureos circumponet: nec erit in eare quicquam laborandum, sed sponte sua ad te hæc omnia venient. Altera verò contraria pollicetur: primò quidem quòd in sordibus humi iacebis, nudus præterea, & veluti nos, laborans deges. Quicquid autem non laboranti tibi accesserit, id neque carum, neque iucundum putare debebis, neque verò iactator eris, nec superbiæ venator. iubebit quoque à somniorum visionibus abstinere, atque ab iis præcipuè, quæ à terra proueniunt. Quòd si iuxta Herculis iudicium electionem feceris, frugalitatem nunquam contemnes, & eam quæ secundum naturam est, parsimoniam non reiiciens, multos Leones superasse diceris, multásque Hydras obtruncasse, Geryones quoque, & Nessos vicisse complures, & alia quæcunque de illo prædicátur certamina. Sin verò *circulatorum* opinionẽ secutus, auribus atque oculis assentaberis, nec aliis quibusuis sapientior euades, & Nudi Ægyptij præmium fies.

A καὶ ὥρᾳς αὐτὴ, καὶ χαίτης ἀναπλοκαῖς, καὶ γραφαῖς ὀμμάτων· ἔστι δ' αὐτῇ
C χρυσοῦν πέδιλον· γέγραπται γὰρ καὶ
ἵστω σὺν σοβᾶσα. ἥδ' αὖ πεπονηκυῖα μὲν
περιφερὴς, βαχὺ ὑποφρῶσα, τὸ ὑπ' αὐ-
χμοῦ πεποιημένη κόσμημα, C αὐτο-
πόθητος ἡ ἀρετὴ, C λιτὴ τὴν ἐσθῆτα· C
γυμνὴ δὲ δὴ ἐφαίνετο, εἰ μὴ ἐγίνωσκε
τὸ σὺν ἡλείαις βάδημον. ἡγοῦ δὴ C σε-
B αυτὸν Ἀπολλώνιε, μέσον τ Ἰνδικῆς τε;
C ἠμεδαπῆς σοφίας ἑστάναι· καὶ τ μὲν
ἀκούειν λείουσης, ὡς ὑποστορέσῃ σοι αὐ-
τῇ καθεύδοντι· καὶ νὴ Δί' ὡς ποτεῖ γά-
λακτι, καὶ ὡς κηρίοις τρέψῃ, καὶ ὡς πέ-
κταρ σοί τι ὧδ' αὐτῆς ἔσται, καὶ πτερὰ,
ὁπότε βούλοιο· τρίποδάς τ' ἐσκυκλήσῃ
πίνοντι*, καὶ χρυσοῖς θρόνοις. καὶ πονήσῃς γε πάντων
οὐδέν, ἀλλ' αὐτόματά σοι βαδεῖται
πάντα. τῆς δέ γε ἡμετέρας. ὡς χαμεύ-
νειν μὲν σὺν αὐχμῷ προσήκει, γυμνὸν
C ὦ ὥσπερ ἡμεῖς μοχθοῦντα φαίνεσθαι.
ὃ δὲ μὴ πονήσαντί σοι ἀφίκοιτο, μήτε
φίλον ἡγεῖσθαι, μήτε ἡδύ, μηδὲ ἀλα-
ζόνα εἶναι, μηδὲ τύφου θηρατικὸν. ἀπέ-
χεσθαι δὲ καὶ ὀνείρων ὅλως, ὁπόσα ἀπὸ
τῆς γῆς αἴρονται. εἰ μὲν δὴ κρίνοις τὸν Η-
ρακλέα αἱρεῖσθαι, καὶ δόξῃ ἀδαμαντίνη
ἥρῳο, μὴ ἀπομάζων διέλθοις, μηδὲ
τὴν κρείττω Φύσιν διέλθοις παραιτούμε-
D νος, πολλοὺς μὲν ἠρηκέναι φήσῃς λέον-
τας, πολλὰς δὲ ὕδρας ἐκτετμῆσθαί σοι,
Γηρυόνας τε, καὶ Νέσσους, καὶ ὁπόσοι
ἐκείνου ἆθλοι. εἰ δὲ τὸ τῶν ἀγαθῶν
ἀσκεῖσθαι, κολακικοὺς ὀφθαλμούς τε,
C ὦτα· οὔτε σοφώτερος ἕτερου δό-
ξῃς, χρήσῃ τε ἆθλος ἀνδρὸς Αἰγυ-
πτίου γυμνοῦ.

Apollonium longo sermone Thespesioni Gymnosophistarum principi contradixisse de Prodici Hercule, de Pythagoræ victu & silentio loquendo: Item de opinionibus sibi à philosophia propositis: quódque sapientiam, spretis ceteris, elegerit. De Æschylo etiam tragico, & aliis plurimis. CAP. VI.

ΤΑΥΤΑ εἰπόντος, ἐσεφάφησαν A ἐς τὸν Ἀπολλώνιον πάντες, οἱ μὲν, ἀμφ' αὐτὸν, ὡς ἀνεπιλέξοι γνωσκοντες, οἱ δὲ, ἀμφὶ τὸν Θεσπεσίωνα, θαυμάζοντες ὅ, τε λέγοι. ὁ δὲ, ἐπαινέσας αὐτὸν τῆς εὐροίας, καὶ τοῦ τόνου, μή τι, ἔφη, προσθείης; μὰ Δί', εἶπεν. εἴρηκα γάρ. τοῦ δ' αὖ ἐρομένου, μὴ τῶν ἄλλων τις Αἰγυπτίων, παντων, ἔφη, δι' ἐμοῦ ἤκουσας. ὑπαρχὼν οὖν ὀλίγον, καὶ τὸν ὀφθαλμοὺς ἐρείσας ἐς τὰ εἰρημένα, οὕτωσὶ ἔλεξεν, ἡ μὲν Ἡρακλέους αἵρεσις, ἣν φησι Πρόδικος αὐτὸν ἐφηβῶν ἑλέσθαι αὐτὸν, ὑμῶς τε ὑμῖν λέλεκται, καὶ κατὰ τὸν φιλοσοφίας νοῦν, ὃν σοφοὶ Αἰγυπτίων· προσήκει δέ μοι οὐδέν· C οὔτε γὰρ ξυμβουλεύσων ὑμᾶς βίου ποτὲ σοὶ μὲν ἥκω, πάλαι γε ἠρημένον τὸν ἐμαυτῷ δόξαντα. πρεσβύτατος γὰρ ὑμῶν, πλὴν Θεσπεσίωνος τοῦτο ἀφίγμαι, αὐτὸς ἂν μᾶλλον εἰκότως ξυνεβούλευον ὑμῖν σοφίας αἱρεσιν, εἰ μή που ἠρημένοις ἐνέτυχον. ὧν δ' ὅμως πλησίος, καὶ σοφίας ἔτι τοσόνδε ἀφίγμαι, ὥστε ἐπιτρέψω λογιοῦμαι ὑμῖν τ' ἐμαυτῷ βουλὴν ξυλλαβεῖν, διδάσκων ὡς ὀρθῶς εἱλόμην ταῦτα, ἃ μήτε βέλτιω ἕτερα ἔτι νοῦν ἦλθέ μοι. καταδὼν γάρ τοι τὸν Πυθαγόρου μέσα, καὶ

HÆC cùm Thespesion dixisset, omnes in Apollonium se conuerterant: socij quidem, quòd aliquid contradicturum agnoscerent, Ægyptij verò quid contra illa dicere posset admirantes: ipse verò facundiam eius, & dicendi modulum collaudans, nunquid iis, quæ dicta erant, addere vellet? interrogauit. Ille verò, Nihil per Iouem, inquit: satis enim dixisse mihi videor. Rursus interrogante Apollonio num Ægyptiorum alius quisquam dicere aliud vellet? Nihil opus est, respondit Thespesion: me enim audiens, omnes audiuisti. Paulum igitur cunctatus Apollonius, & oculis humo defixis, quæ audierat, mente repetens, in hunc modum tandem locutus est: Herculis electio, quam cùm esset impubes, illum fecisse Prodicus refert, rectè à vobis iuxta philosophiæ præcepta narrata est, sapientes Ægyptij: sed ea nunc ad me nihil attinet. Neq. enim de eligenda vita vos cõsulturus aduenio, qui eam iamdudũ elegerim, quæ omnium optima visa est. Cúmq. ceteros omnes præter Thespesionem ætate antecedam, decentius vtiq; de eligenda sapientia consilium vobis dare possem, nisi vos quoque iam elegisse animaduerterem: attamen cùm sim talis, atque in sapientia tantùm profecerim, non recusabo mei consilij vobis iudicibus vti, & quomodo rectè hanc viuendi ratione elegerim vos docebo: quia melius nihil hactenus in mentem venit. Si quis Pythagoræ mediocritatem, &

arcanam philoſophiam aſpexerit, non ſolùm ſeipſum agnoſcet, qualis ſit, ſed qualem etiam fieri oporteat. Ego verò quàm purè, ſanctéque aras attigerit conſiderans, & ventrem quomodo ab animalium eſu purum ſeruauerit, totum autem corpus à veſtibus ex morticina materia confectis habuerit impollutum: vtque omnium primus linguam frenauerit, à boue ſilentij documentum ſumens: reliquam verò philoſophiam, quàm verè, ſanctéque conſtituerit, eius opiniones ſum ſecutus; non ex duabus eligens ſapientiam, ſicut optimè Theſpeſion conſulis, ſed ex pluribus. Philoſophia enim ſuas omnes mihi circumponens opiniones, & earum ſingulis proprium apponens ornatum, in eas me reſpicere iuſſit, & ſana mente quancunque libuiſſet eligere. Pulchritudo igitur erat omnium admirabilis quædam, & diuina, vt facilè in earum aliquas ob ſtuporem quis declinaret. Ego autem in omnes figebam oculos. Ipſæ enim mihi præbebant audaciam, cùm ſingulæ mihi iam quid eſſent daturæ, oſtenderent, ac pollicerentur. Cúmque earum nulla voluptatum agmen nullo cum labore acquiſiturum me diceret, altera verò quietem à laboribus, alia rurſus lætitiam labori permiſtam polliceretur: atque ita voluptates vndique monſtrarentur & laxatæ ventris habenæ. Manus autem ad rapiendas diuitias paratæ, & oculis nullum frenum adderetur: ſed cupiditates, amores, ceteríque huiuſmodi affectus paſſim concederentur: earum vna tales perturbationes cohibere ſe iactabat, audax autem & contentionis cupida perturbare cuncta videbatur. Erat autem forma ſapientiæ diuina quædam, & venerabilis,

A ὑπὸ σοφίας ἄῤῥητα, μὴ μόνον γιγνώσκοι ἑαυτὸν ὅς πις εἴη· ἀλλὰ ἢ ὅς πις γένοιτο, βωμῷ τ' ὡς καθαρῷς ἅψαιτο, ἢ ὡς ἀχράντῳ μηδὲ ἐμψύχου βρώσεως γαστρὶ χρήσαιτο, καθαρὸν δὲ σώματι παντῶν ἐσθημάτων, ὁπόσα θνησιδίων ξύλινα δ' ὑλωτὰ τ' ὡς τοῦτον αὐθρώπων ξυνέχοι, βοῦν ἐπ' αὐτῇ σιωπῆς βέλτιον δόγμα, ἢ τ' ἄλλως φιλοσοφίαν ὡς χρησμῷδη, ἢ ἀληθῆ κατεσπάσατο, ἑώραμον ἐπὶ τὰς σπείρας δόξας, οὐ μίαν σοφίαν σὺ δυοῖν ἑλόμενος, ὡς οὐ βέλτιστε Θεσπεσίων ξυμβουλεύεις· τοῦτο γὰρ μοι φιλοσοφία τὰς ἑαυτῆς δόξας, ὁπόσαι εἰσὶ, τοῦτο βαλέσα τ' αὐτῶν κόσμον, ὃς ἑκάστῃ οἰκεῖος, ἐκέλευσεν ἐς αὐτὰς βλέπειν, ἢ ὑγιῶς αἱρεῖσθαι. ὥρα μὲν οὖν σεμνή τ' ἁπασῶν ἦν, καὶ θεία· καὶ κατέμυσεν ἄν τις τοῦτο σὺν ἀπλήξεως. ἐμοὶ δ' ἐπῆκτο τὸ ὄμμα ἐς πάσας· καὶ γὰρ μοι ἢ θρασύτατον αὐτῶν τοῦτο προσελθοῦσαί τ', ἢ προκηρύξασθαι, ὁπόσα δώσουσιν· ἐπεὶ δ' ἡ μία τις αὐτῶν, οὐδὲν μοχθήσαντι πολλὰ ἐπαντλήσειν ἔφασκεν ἡδονῶν ἐμὸν, ἡδὺ δ' αὖ μοχθήσαντα ἀναπαύσειν, ἡδὺ δ' ἐγκαταμίξειν εὐφροσύνας τῷ μόχθῳ· παντα- D χοῦ δ' ἡδοναὶ διεφαίνοντο, καὶ ἄνετοι μὲν ἰωὶ γαστρός· ἑτοίμη δ' χεὶρ ἐς πλοῦτον, χαλινὸς δ' οὐδεὶς ὀμμάτων, ἀλλ' ἔρωτές τε, καὶ ἵμεροι, καὶ τὰ τοιαῦτα πάθη ξυνεχωρεῖτο· μία δὲ αὐτῶν, ἰσχὺν μὲν τῷ τοιούτων ἐκόμπαζε· θρασεῖα δὲ ἰδεῖν, καὶ φιλοκίνδυνος, καὶ ἀπηγκονισμένη παντὰ· εἶδος σοφίας, εἶδος ἄῤῥητον,

οὗ κὴ Πυθαγόρας ἠπήνθη, ἓ εἰσήκει ὃ A quam etiam Pythagoras amauerat.
δ' ἁρα καὶ σὺ ταῖς πολλαῖς, ἀλλ' ἀπετέ- Ea non cum ceteris vna, sed ab aliis
τακτο ἀεπὼν, κὴ ἐσιώπα. ξωεῖσα ὃ, semota, tacitaque perstabat. Cúm-
ὡς ταῖς μὲν ἄλλαις οὐ ξωπήθημαι, que aliarum dictis non assentiri me
τὰ δ' σὰ εἰνης οὔπω οἶδα, μειράκιον, animaduerteret, sua verò adhuc vi-
εἶπεν, ἀηδὴς ἐγὼ, κὴ μεστὴ πόνων. εἰ deret ignorare, ô adolescens, in-
γὰρ ἀφίκοιτό τις ἐς ἐμὲ τὰ μὰ, τρά- quit, ego tristis & laborum plena
πεζα μὲν, ὁπόσα ἐμψύχων ἀνηρῆται sum. Si quis enim meas leges secu-
πᾶσαν, οἴνου ὃ ἐκλελῆσθαι, κὴ τὸν σο- B turus est, primò quidem ab omnium
φίας μὴ ἐπιθολωῦ κρατῆρα, ὃς σὺ animalium esu abstineat oportet, &
ταῖς ἀοίνοις ψυχαῖς ἔσηκεν, οὐδὲ χλαί- vini penitus obliuiscatur, ne sapien-
να θαλφὰ αὐτὸν, οὐδὲ ἔριον, ὃ ἀπ' tiæ poculum perturbet, quæ in ani-
ἐμψύχου ἐπέχθη· ὑπόδημα ὃ αὐτοῖς mis à vino abstinentibus consistit:
βύβλου δίδωμι, καὶ καθεύδῃ ὡς ἔ- nec elaborata vestis illum calefa-
τυχε. κὰν Ἀφροδισίων ἠπηδέντας αἰ- ciet, aut lana ab animalibus de-
σθωμαι, βάραθρα ἔστι μοι, καθ' ὧν tonsa. Calceos verò ex arborum
σοφίας ὀπαδὸς δίκη, φέρῃ τε αὐτοῦ, corticibus dabo, & vbicunque sors
καὶ ὠθεῖ. χαλεπὴ δ' οὕτως ἐγὼ τοῖς tulerit, dormitabit. Quòd si Ve-
τὰ μὰ αἱρουμένοις, ὡς καὶ δεσμὰ C nereorum cupiditate moueri illos
γλώττης ἐπ' αὐτοῦ ἔχειν. ἃ δ' ἔσῃ sensero, barathra quædam mihi
σοι καρτερήσαντι, ταῦτα ἐμοῦ μάθε. sunt, in quæ ministra sapientiæ pœ-
σωφροσύνη μὲν, κὴ δικαιοσύνη αὐ- na ipsos detrudet. porro adeò sum
τόθεν. ξηλωτὸν ὃ ἡγεῖσθαι μηδένα, τυ- difficilis iis, qui mea studia sequun-
ραννοις τὲ φοβερὸν εἶναι μᾶλλον, ἢ ὑπ' tur, vt etiam linguæ vincula impo-
αὐτοῖς κεῖσθαι. θεοῖς τε ἡδίω φαίνεσθαι, nam. Quæ verò præmia maneant,
μικρὰ θύσαντα, ἢ ἑκατόμβας αὐ- si hæc toleraueris, ex me audi. Tem-
τοῖς ἐκ τῶν ταύρων αἷμα· καθαρῶς ὃ perantiam primò, iustitiámque ex
εἶναί σοι, καὶ προγνώσκειν δώσω, κὴ me consequêris, nec vlla tangeris
τοῦ ὀφθαλμοὺς οὕτω πλήσω æmulatione. Tyrannis verò potius
ἀκτῖνος, ὡς διαγνώσκειν μὲν θεὸν, terribilis eris, quàm subditus: Deis
γνώσκειν ὃ ἥρωα, ζκιοφδῆ δ' ἐλέγ- autem acceptior parua sacrificans,
χειν φαντάσματα, ὅτε ψεύδονται εἴδη quàm qui taurorum sanguinem pro-
ἀνθρώπων. ἥδε μοι βίου αἵρεσις, ὦ σο- fundunt: & cùm purus, mundúsq;
φοὶ Αἰγυπτίων, ὧν ὑγιῶς τε, ἓ κῦρ τὸν que sis, vt etiam futura præno-
Πυθαγόραν ἑλόμενος, οὔτε ἐψεύσα- scas, concedam, oculósque tuos
μην, οὔτε ἐψεύσθην· ἐγχωρίων μὲν radioso lumine sic implebo, vt
γὰ ἃ χρὴ τὸν φιλοσοφήσαντα. φιλοσο- D Deum possis agnoscere: possis e-
tiam Heroem discernere, & vm- *Hom. Il.*
brosa phantasmata redarguere, quæ
speciem oris plerunque mentiun-
tur. Hanc itaque vitam elegi, ô
sapientes Ægyptij: quam cùm re-
ctè, & iuxta Pythagoræ instituta
delegerim, neque eam fefelli, nec
ipse ab ea sum deceptus. Nam quæ
rectè philosophantem agere de-
cet, omnia præstiti, & quæ philo-

ſopho ſe daturam pollicita eſt, cuncta habeo. Sum enim de generatione artis contemplatus, & vnde ſint illius profecta principia: viſúmque mihi eſt ab hominibus ipſam eſſe natam diuinitate quadam excellentibus, quíque optimè animam exercuerint: cuius immortale quid & non genitum fontes ſunt generationis. Huic autem rationi non multùm aſſentiri mihi viſi ſunt Athenienſes: qui Platonis ſermonem, quem diuinitus hoc loco ſapientérque de anima protulit, corruperunt, contrarias illi & minimè veras opiniones de anima receperunt. Oportuit autē animaduertere qualis nam hæc ciuitas, & quale id eſſet hominum gęnus, apud quos non is quidem hoc modo, ille verò aliter, ſed vnum & idem omnis ætas de anima ſentiret, ac loqueretur. Ego igitur ſic peracta iuuenta, cùm adhuc non ſatis hæc intelligere mihi viderer, ad vos reſpexi, quos fama eſt multa excellenter ſcire de rerū natura, & ea quondam præceptori meo Pythagoræ narraueram. Ille verò mihi ſuperſtans, Si tu, inquit, amator eſſes, aut in ætate ad amandum idonea conſtitutus, & adoleſcente formoſo inuento illius amore caperer is, profectò quo ciue natus puer eſſet inquireres: quòd ſi patre natus eſſet *conſulari &* imperatorio, auis autem primatibus ciuitatis. tu verò ipſum *triremis ductoris* cuiuſdam, aut tribuni filium nuncupares: num illi talibus verbis gratificari, an potius eundem offendere putares, quod non ex patris nomine, ſed ignobili, atque alieno genere quaſi ſpurium denominares? Cur itaque ſapientiam ab Indis inuentam, non à naturalibus parentibus illam denominas, ſed ab iis qui *adoptione parētes ſunt: &* maius aliquid

A φωῶπ ὃ ὁπόσα δώσειν, ἔφη, παντ' ἔχω. ἐφιλοσόφησα γὰρ ὑπὲρ γενέσεως τ' τέχνης, καὶ ὁπόθεν αὐτῆς αἱ ἀρχαί. καί μοι ἔδοξεν ἀνδρῶν εἶναι θείων τὰ θεῖα, ψυχῇ τε ἄριστα ἐσκεμμένων, ἧς τὸ ἀθάνατόν τ', καὶ ἀγένητον, πηγαὶ γενέσεως. Ἀθηναίοις μὲν οὖν οὐ πάνυ τεθσήκων ἐφαίνετό μοι ὅδε ὁ λόγος· ὃν γὰρ Πλάτωνος λόγον, ὃν θειοτέρως εἶπεν, καὶ σοφώτερον ὑπὲρ B ψυχῆς ἀνεφθέγξατο, αὐτοὶ* διέφθει- *al. διέφθειραν.
ραν· ἐναντίας ταύτῃ, καὶ οὐκ ἀληθεῖς δόξας ὑπὲρ ψυχῆς τεθσέμενοι. ἔδει δὲ σκοπεῖν πρὸς μὲν εἰ πόλις, ποῖον ὃ ἀνδρῶν ἔθνος· τεθὶ οἷς οὐχ ὁ μὲν πρὸς, ὁ δὲ, οὔ· πᾶσα ὃ ἡλικία ταὐτὸν ὑπὲρ ψυχῆς φθέγγοιτο· κἀγὼ μὲν νεότητός γε* οὕτω ἀγούσης, καὶ τῷ μήπω ξυνιέναι, τεθὸς ὑμᾶς ἔβλεψα, ἐπειδὴ πλεῖστα ἐλέγεσθε ὑπὲρ φυῶς εἶ- C δέναι· ἐτεθὸς τὸν διδάσκαλον τὸν ἐμαυτοῦ διήειν ταῦτα. ὁ δ', *ἐφισάμενος, εἰ τῷ ἐρῶντων, εἶπεν, ἐτύγχανες ὤν, ἢ πρὸς ἡλικίαν ἐχόντων τῷ ἐρᾶν, εἶτα μειρακίῳ καλῷ συντυχὼν, καὶ ἀγαθοῖς αὐτῷ τῆς ὥρας, οὐκ ἂν ὅπου τῷ πολίτῃ εἴη παῖς ἐζήτεις· νῦν δ' ὁ μὲν, ἱππόδρομου, καὶ στρατηλάτου παῖς, καὶ χορηγοῦ ἢ πάππου· σὺ δ' αὐτὸν τειηράρχου τινός, ἢ φυλάρχου ἐκάλεις· ἆρά γ' ἂν οἷός τεθοσαγορεύειν τὰ παιδικὰ τούτοις· ἢ κἂν ἀνδρὸς δόξαι, μὴ πάθοι ὄνομάζων τὸ μειρακίσκον, ἀλλ' ἀπὸ σκυφύλακος ἀορέως, καὶ νόθου. Σοφίας οὖν ἐρᾷς, νῦν Ἰνδοὶ εὗρον, ἐκ δὲ τῆς φύσεως πατέρων ὀνομάζεις αὐτὴν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς θέσεως· καὶ δίδως τὴ

D

Hom. Il. v

μειζον Αἰγυπτίοις, ἢ εἰ πάλιν αὐτοῖς ὡς αὐτοὶ ἀδοιεν, μιγεῖσι ξυγκεφαλέ-
νος ἀναβαίη ὁ Νεῖλος. ταῦτά με πρὸ ὑμῶν ἐπ' Ινδοὺς ἔπεμψαν, σὺν ὑμνηθέν-
τα πρὸ αὐτῶν, ὡς λεπτόφροι μᾶλλον ἢ ξυνέσεσιν ἅτοιοίδε αὖ θερμοτέραις ὁμιλοῦντες ἀκτῖσιν, ἀληθέ-
στεροί γε τὰς περὶ φύσεως ἢ θεῶν δόξας, ἅτε ἀγχίθεοι, καὶ περὶς ἀρ-
χὰς τῆς ζωογόνου καὶ θερμῆς οὐσίας οἰκοῦντες· σύντυχόν τ αὐτοῖς, ἐπαθόν τι περὶς τὴν ἐπαγγελίαν τῶν ἀνδρῶν, ὁποῖον λέγον) πρὸς τ Αἰσχύλου σοφίαν παθεῖν Ἀθηναῖοι. ποιητὴς μὲν γὰρ ἦν τραγῳδίας ἐγγύθεν. τὴν τέχνην δὲ ὁρῶν ἀκατάσκευόν τ, καὶ μήπω κε-
κοσμημένην, εἰ μὲν ξυνέσχε τοὺς χορεύειν ἀποπάλλοντας, ἢ τὰς τῶν ὑποκριτῶν ἀνεπλέξας* εὑρεῖν περὶ αι-
τησάμενος, τὸ τῶν μονῳδιῶν μῆκος, ἢ τὸ ὑπὸ σκηνῆς ἀποθνήσκειν ἐπενοη-
σεν, ὡς μὴ ἐν φανερῷ σφάττοι. σο-
φίας μὲν μηδὲ ταῦτα ἀπηλλάχθω· δοκείτω δ' καὶ ἑτέρῳ πράττειν σύν-
νοιαν ἢ τῷ δεξιῷ τὴν ποίησιν. ὅσῃ ἐνθυμηθεὶς μὲν τὸ αὐτὸν, ὡς ἐπάξιον τῇ τραγῳδίᾳ ποιεῖν φθέγγοιτο· ἐνθυ-
μηθεὶς δ καὶ τὴν τέχνην, ὡς περὶ-
σφυᾶ τῷ μεγαλείῳ μᾶλλον, ἢ τῷ καταβεβλημένῳ τε, ἐ ὑπὸ πόδα, σκευοποιίας μὲν ἤλασε, εἰκασμένης τοῖς τῶν ἡρώων εἴδεσιν. ἀκριβαντὰς δὲ τοὺς ὑποκριτὰς* ἀνεβίβασεν, ὡς ἴσα ἐκείνης βαίνοιεν. ἐσθῆσί τ περὶφορον ἥρμοσέ τε, καὶ ἡρῴοις ἐσθῆσιν. ὅθεν Ἀθηναῖοι πατέρα μὲν αὐτὸν τ τραγῳδίας ἡγοῦντο, ἐκάλουν δ καὶ τεθνεῶτα ἐς Διονύσια.

A Ægyptiis tribuent, quàm si iterum, vt alias euenisse perhibent, melli commistus Nilus ascenderet? Hæc me prius quàm vos adirem ad Indos conuerterunt, quòd ipsos puriore ingenio sublimiores esse, vt pote in aëre puriore degentes: veriora etiam de natura & Diis opinari, quòd propius Deos, & principia substantiæ calidæ, atque animantia generantis, habitarent. Cùm-
B que ad eos venissem, tale aliquid mihi ob eam, quam de ipsis habebam expectationem contigit, quale quondam Athenienſibus ab Æschyli sapientia contigisse fertur. Erat namque Æschylus poëta tragicus, qui cùm artem eiusmodi incompositam, inornatámque animaduerteret, choros in vnum contraxit disiunctissimos antea existentes, & histrionum crebras responsiones auferes, vnici cantus prolixitate;
C intra scenas faciendam iugulationem excogitauit, ne coram populo trucidationes hominũ fierent. Quæ licet ipsa per se sapientia carere nemo dixerit; vlterius tamen aliquid excogitandi etiam in poëtica minus peritis præstitit occasionem. Cúmque rursus ille cogitaret, quo pacto dignitatem tragœdiis posset afferre, videretque eiusmodi arti sublimitatem potius, quàm humilitatem conuenire, apparatus ornatiores instituit, & heroum figuris magis accommodatos: & pulpitis histriones
D super imposuit: vt alti sicut heroes gradirentur: vestibúsq. primus eosdem ornauit, quas heroes, aut heroũ mulieres decere putabat. Quibus de causis Athenienses tragœdiæ parentem illum putant, & in Dionysij festis etiam mortuum conuocant.

lin. 4. à fine pag. sup. Fed. Morellus sic emendarat, Cur ergo, cùm sapientiã ames, ab In.

Quæ

Quæ enim ab Æschylo inuenta fuerunt, ediscuntur, ac præ ceteris habentur in pretio. Verumenimuerò emẽdatæ exornatæve tragœdiæ non magna est gratia, quòd breui diei spatio eius voluptas, ceu bacchanalium, permaneat. Philosophia verò vt Pythagoræ visum est composita, deinde ad Deos translata, sicut Indi Pythagoræ sapientiã transtulerunt, non breuis temporis gratiam promeretur, sed infiniti & omnem numerum excellentis. Nihil igitur indecens feciſſe videtur, qui tam cõptæ, exornatæque philosophiæ amore victus est, quam Indi conuenienter collocantes, alta diuináque machina ipsam circundederunt. Quòd autem iure illos amauerim, iuréque sapientes iudicauerim, ac beatos, iam vobis edisserendi tempus est. Vidi enim homines in terra degentes, nec tamen in ipsa: sine mœnibus munitos, & nihil possidentes, vel potius omnia. Quòd si hæc loquens ænigmata quædam dicere videor, nihil est mirabile. Id enim Pythagoræ sapientia concedit: atque his ænigmatibus vti idem ille permittit, qui silentium sermonis magistrũ inuenit. Huius autem sapientiæ vos quoque consultores Pythagoræ tunc fuistis, cùm Indorum sapientiam laudabatis, propterea quòd vos quodam Indi fueritis. Sed quoniam pudore sermonis qui vulgò ferebatur, quòd diuinis portentis ex ea terra pulsi huc veniſtis, aliud quiduis potius, quàm Æthiopes ab Indis venientes putari voluistis, atque omnia propter hanc euitandam opinionem à vobis facta sunt. Omnem itaque illorum habitum exuistis, quasi cum veste simul & illud assumpturi, vt Æthiopes, non autẽ Indi putaremini. Deos quoq. magis Ægyptio quàm vestro ritu colere instituistis.

A τὰ γὰρ τῶν Αἰσχύλου ἐφηυρεμένων, ἀνεδιδάσκεσθε, καὶ σύνηθα σὺ καινῆς· καί τοι τραγῳδίας μὲν εὖ κεκοσμημένης, ὀλίγη χάρις· εὐφραίνῃ γὰρ ἐν μικρῷ τῆς ἡμέρας, ὥσπερ ἡ τῶν Διονυσίων ὥρα. Φιλοσοφίας δ', ξυγκειμένης μὲν, ὡς Πυθαγόρας ἐδικαίωσεν, ὑποθαζούσης δὲ, ὡς Πυθαγόρου Ἰνδοὶ, καὶ ἐς βεβαιοῦ χρόνον ἡ χάρις, ἀλλ' ἐς ἄπει-
B ρόν τε, καὶ ἀριθμοῦ πλείω. οὐδὲ ἀπει- κωῦδέ.
κός τι παθεῖν μοι δοκεῖ, φιλοσοφίας ἡττηθείς, εὖ κεκοσμημένης, ᾗ περ τὸ πρόσφορον Ἰνδοὶ στείλαντες, ἐφ' ὑψηλῆς τε, καὶ θείας μηχανῆς σὺνωκλοδσιν· ὡς δ' ἂν σὺ δίκη μὲν ἠγάθεω αὐτοῦ, σὺδίκη δ' ἡγοῦμαι σοφούς τε, καὶ μακαείους, ὥρα μανθάνειν. Εἶδον ἄνδρας οἰκοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ σὺκ ἐπ' αὐτῆς· καὶ ἀτειχίστως, τετει-
C χισμένους, καὶ οὐδὲν κεκτημένους, ἢ τὰ πάντων. εἰ δ' αἰνιγμάτων ἅπτομαι, σοφία Πυθαγόρου ξυγχωρεῖ ταῦτα, παρέδωκε γὰρ καὶ τὸ αἰνίττειν, διδάσκαλον εὑρὼν σιωπῆς λόγον*. σοφίας δ' ταύτης, ἐγγύεσθε μὲν καὶ αὐτοὶ Πυθαγόρᾳ ξύμβουλοι χρόνον, ὃν τὰ Ἰνδῶν ἐπῃνεῖτε. Ἰνδοὶ γὰρ
D ἀρχαῖον πάλαι ὄντες, ἐπεὶ δ' αἰδοῖ τοῦ λόγου, δι' ὃν σὺ μιμημάτων τῆς γῆς ἀφίκεσθε δῶρα, ἕτεροι μᾶλλον ἐθέλεσθε δοκεῖν, ἢ Αἰθίοπες ἀπὸ τῶν Ἰνδῶν ἥκοντες· πάντα ὑμῖν ἐς τοῦτο ἔδρᾶτο. ὅθεν ἐγυμνώσητε μὲν σκυθῶς, ὁπόσοι ἐκεῖθεν, ὥσπερ ξυναποδυόμενοι τὸ Αἰθίοπες εἶ). θεοὺς δὲ θεραπεύειν, ἐφηφίσασθε Ⓜ Αἰγύπτιοι Ⓜ μᾶλλον Ⓜ, ἢ Ⓜ ὑμέτερον Ⓜ ζῆν Ⓜ.

* λόγου.

ἐς λόγους τὲ οὐκ ἀπιστείους ὑπὲρ Ἰνδῶν κατέστητε, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ διαβεβλημένοι, τὸ ἀφ' οἵων διαβεβλῆσθαι ἥκειν. καὶ οὐδὲ μετέρρυθμῆσθέ πω, καὶ τοῦτο ἑδράτε· ὅθεν ἐγυμνώθητε μᾶλλον σκυθρῶς· οἱ καὶ τὴν μέρον ἀπίστιν αὖξ ποιεῖσθε, φιλολοίδορόν τε, καὶ ἰαμβώδη, χρηστὸν οὐδὲν ἀπιστοῦντες Ἰνδοὺς φάσκοντες, ἀλλ' ἢ ἐκπλήξεις, καὶ ἀγωγὰς, τὰς μὲν, ὀφθαλμῶν, τὰς δὲ, ὤτων· σοφίαν δὲ οὔπω ἐμεῦ εἰδότες, ἀϋαίσθητοι φαίνεσθε τῆς ἐπ' αὐτῇ δόξης. ἐγὼ δ' ὑπὲρ ἐμαυτοῦ λέξω οὐδέν· εἶεν γὰρ, ὅ με Ἰνδοὶ ἡγοῦνται. Ἰνδῶν δ' οὐ ξυγχωρῶ ἀπλεῶσαι· ἀλλ' εἴ μεν ὑμῶς ὑμᾶς ἔχει σοφία μεσαίου ἀνδρὸς, ὃς ᾄδων ἐς τὴν Ἑλένην ἐναντίον τῷ πρεσβυτέρῳ λόγῳ, παλινῳδίαν αὐτὴν ἐκάλεσεν, οὐκ ἔστιν ἔτυμος ὁ λόγος ὃν νῦν ἤδη σὺ αὐτὸν ὥρα λέγειν, ἀμείνω τῆς νυῦν παρεσκευάς μεταβαλόντας περὶ αὐτῶν δόξαν· εἰ δὲ μὴ ἄμουσοι πρὸς παλινῳδίαν ὑμεῖς, ἀλλὰ φείδεσθαί τε χρὴ ἀνδρῶν, οὓς ἀξιοῦντες θεοὶ τῶν αὐτοῖς ὄντων, οὐδὲ ἑαυτοῦ ἀπαξιοῦσιν, ὧν ἐκεῖνοι πέπαυνται. διῆλθες ἴνα Θεσπεσίων καὶ περὶ τῆς πειθοῦς λόγον, ὡς ἁπλῶς τε, καὶ ἀκατασκευάστως χρώσης. ὃ παράδειγμα ἐχρῆτό σοι τοῦ λόγου νεὼς, κηροῦ, καὶ πτερῶν ξυντεθείς. ἐμοὶ δὲ ἀκαταβάτως μὲν δοκεῖ οὐδὲ ταῦτα. τὸ γὰρ, ξυμφέρετε πτερά τ' οἰωνοὶ, κηρόν τε μελίσσης· καταστευαζομένου ἴσως οἶκον, καὶ οἴκου σῆμα. ὃ δ' οἶμαι μικρὰ ταῦτα ἡγούμενος,

A Sermones insuper nequaquam eorũ meritis dignos de Indis habuistis, quasi calumniam euitaturi, si eos calumniati essetis, à quib. venistis. Neq; in hoc modum mensurámve seruatis vnquam iugiter in eodem perseuerantes, ex quo illorum habitũ exuistis: verùm hodierna die huius, quod dico, manifestissimum signum dedistis, cùm Indos cõtentionis cupidos, & iambicè loquentes, ac nihil boni, rectíve sentientes, appellaueritis, & miracula duntaxat, & præstigia, delu-
B sionésque, cùm aurium, tum oculorũ meditantes. Cúmq; qualis sapientia mea sit, adhuc ignoretis, absq; sensu tamen de ipsa opinari videmini. Ego autem de me ipso nihil dicam: atque vtinam sim talis, qualẽ Indi me existimãt. Indos vero quoad potero maledictis lacerari non permittam. Vos autem si quid eiusmodi sapitis, quale quõdã *Himeræus* vir Stesichorus, qui
C de Helena carmẽ illi, quod prius scripserat, cõtrarium decantans, Palinodiam, seu recantationem vocauit eiusmodi, *Non verus hic sermo*. iam tempus est vos dicere, opinionem quam nunc de illis habetis, in melius mutantes. Sin ad Palinodiam faciendã dispositi non estis, saltem maledictis abstinete in eos viros, quos Dij bonis, quæ contulere, dignos iudicantes, eius etiam, quã ipsi *comparariũt*, quietis indignos non arbitrantur. Attulisti præterea, ô Thespesion, de Suasionis Deæ templo rationem
D quandam, quod simplex, & sine apparatu esse debet: exemplóque vsus es templi ex cera quondam, plumísq. compositi. Mihi vero nequaquam imparatum hoc esse videtur: nam illud poëtæ,

Conferte ô volucres, pennas, & apes
quoque ceram.

eius erat qui domum præparabat, & domus formam. atque is etiam, vt opinor, parua hæc

&minora quàm ſua mereretur ſapiẽ- A tia, reputans, maius aliud atque aliud templum, & pulcherrimum omniũ expetiuit: ex vno autem ipſorum illecebras aureas Sirenarum leporem quendam continentes ſuſpendiſſe dicitur. Poſtmodum verò præclariſſima dona ornamenti gratia ad leporem congregauit, neque ſtatuariæ artis repudiauit induſtriam, ſtatuas, coloſſóſque permultos ad templum deducentem, partim ho- B minum, partim Deorum, necnon & equorum, aut taurorum, & aliorum cuiuſque generis animalium, nec Glaucum cum ſuppocillis accedentem: nec rurſus arcis Troianæ captiuitatem, quam ibi Polygnotus pinxit. Non enim Lydium aurum Suaſionis Deæ ornamentum putabat, ſed Græcorum cauſa illud introduci gaudebat, oſtendere illis cupiens, vt opinor, Barbarorum diuitias, vt illas acquirere magis optarent, quàm inter ſe bella gerendo mutuò populari. Hæcigi- C tur Græco ritu, & ſuæ ſapientiæ accommodato voluit apparari, templúmq; Suaſionis hoc modo ſplendidum, & ornatum reddidit. Puto etiam ipſum ornatus cauſa reſponſa carminibus dare. Niſi enim huius rei cauſa id faceret, ſic, vt opinor, reſponderet, fac, aut non fac, aut vade, vel non vade, tales aſciſce ſocios, aut ne aſciſcas. Hæc D enim breuia ſunt, &, vt vos dicere ſoletis, nuda. Ipſe autem, vt ſe magniloquum, & interrogantibus iucundiorem exhiberet, poëtarum more ſua reſponſa componit. Neque verò putat aliquid eſſe, quod neſciat, ſed etiam arenæ numerum, & maris omnes menſuras aſſerit comprehendiſſe: quod tu forſitan

Α ἢ τ' ἑαυτῷ ϭοφίας ἥπιω, ϵ ἄλλο ἐδεήθη νεὼ, καὶ ἄλλο, ϵ μεγάλων ἤδη, ἢ ἑκατομπέδων. ϲὺς ὃ αὐτῷ ἢ χρυσᾶς ἴυγγας αὐάφας * λέγεται σφριώων, πνὰ ἐπεχούσας πειθώ. ξωνελέξατο τε τὰ ϭδοκιμώτατα τῶν ἀναθημάτων ἐς τὸν πειθῶ, κόσμου ϲ῎ενεκα. καὶ οὔτ' ἀγαλματοποιΐαν ἀπήλασεν, ἀπάγουσαν αὖπω πολεμίοις ἐς τὸ ἱερὸν, ϲοῦ μὲν, θεῶν, ϲοῦ δὲ, ἀνθρώπων, τοὺς δὲ, ἵππων τε, καὶ ταύρων, ἢ ἑτέρων ζώων, οὔτε Γλαῦκον μ' τῶν ὑποκρατηριδίου ἥκοντα, οὔτε τὸν ἁλισκομένων Ἰλίου ἀκρόπολιν, ἣν Πολύγνωτος ϲπεῖρε γράφει. οὐ γὰρ δὴ τὸν χρυσὸν τ' τῶν Λύδιον καλλώπισμα τ πειθοῖς ἡγεῖτο, ἀλλ' ϲπεῖνον μὲν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων εἰσήγε, ϲυνδιανύμενον, οἶμαι, αὐτοῖς τὸν τῶν βαρβάρων πλοῦτον, ἵνα μᾶλλον ϲπείσῃ μᾶλλον, ἢ τὰ διαπορθεῖν τὰ ἀλλήλων. τὸν γὰρ δὴ Ἑλληνά τε, καὶ ϭοφωτάτη τῇ ἑαυτῷ ϭοφίᾳ, ζῆλον κατεϭκευάζετο, ἢ πλάττε τῷ πειθῷ. ἡγοῦμαι γὰρ αὐτὸν κόσμῳ ϲ῎ενεκα, ἢ ἐν μέτρα ἐμβιβάζειν τοῖς χρησμοῖς. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ἐπεδείκνυτο, τοιαῦτ' ἂν τὰς ἀποκρίσεις ἐποιεῖτο, δρᾶ τὸ δεῖνα, ἢ μὴ δρᾶ, ἢ ἴθι, ἢ μὴ ἴθι, ἢ ποιοῦ ξυμμάχους, ἢ μὴ ποιοῦ. βραχέα γάρ που ταῦτα. ἢ ὡς φατὲ ὑμεῖς, γυμνά. ὅθ' ἵνα μεγαλορρήμων τὲ φαίνοιτο, ϵ ἡδίων τοῖς ἐρωτῶϭι, ποικίλῳ ἁρμόϭατο, ἢ εἰκαίοις ἔοικε· ὃ, ἢ μὴ οἶδεν, ἀλλὰ ἢ τὸν ψάμμον εἰδέναι φησιν, ὁπόϭην ἀριθμῆϭαι αὐτὸν, ἢ τὰ τ θαλάττης μέτρα ξωϕληφέναι πάντα· ἢ καὶ ταῦτα

περαλογία προσηράφις· ἐπειδὴ σοβαρῶς αὐτὰ ὁ Ἀπόλλων, καὶ ξυὶ φρονήμαλι ὀρθῷ φράζῃ. εἰ δὲ μὴ ἀχθέσῃ Θεσπεσίων τῷ λόγῳ, γράες ἀνημμένα κόσκινα, φοιτῶσιν ἐπὶ ποιμένας, ὁτὲ ᾗ καὶ βουκόλοις, ἰώμενα τὰ νοσοῦντα τῷ θρεμμάτων μαντικῇ ὡς φασιν, ἀξιοῦσι ᾗ καὶ σοφαὶ ὀνομάζεσθαι, καὶ σοφώτεραι, ἢ οἱ ἀτεχνῶς μάντεις. τοῦτό μοι καὶ ὑμεῖς πρὸς τῶν Ἰνδῶν σοφίαν φαίνεσθε. καὶ μὲν δὴ θεῖοί τε εἰσι, καὶ κεκόσμηνται τὴν τῶν Πυθίαν. ὑμεῖς δὲ· ἀλλ' οὐδὲν εἰρήσεται πρὸς τέρω. εὐφημία δὴ, φίλη μὲν ἐμοὶ, φίλη ᾗ Ἰνδοῖς, ὧν ἀσπάζομαι, ὡς ὁπαδὸν ἅμα, καὶ ἡγεμόνα τῆς γλώττης τὰ μὲν ἐμαυτῷ δυνατὰ ἐρρύων, ξυὶ ἐπαίνῳ τε αὐτῶν, καὶ ἔρωτι, ὃ, τι μηδὲ ἐφικτὸν εἴη μοι, καταλιπὼν αὐτὸ ἄθραυστον ψόγου. σὺ ᾗ Ὁμήρῳ μὲν ἐν Κυκλωπείᾳ ἀκούων, ὡς ἡ γῆ τοὺς ἀγριωτάτους, καὶ ἀνομωτάτους, ἄσπορον, καὶ ἀνήροτος ἐστὶ, χαίρῃς τῷ λόγῳ. κἂν Ηδονοί τινες, ἢ Λυδοὶ βακχεύωσιν, οὐκ ἀπιστεῖς, ὡς γάλακτος αὐτοῖς, καὶ οἴνου πηγὰς ἡ γῆ δώσει, καὶ ποτεῖ τούτοις. τὸ ᾗ σοφίας ἁπάσης βάκχοις ἀφαιρήσει, δῶρα αὐτόματα πρὸ τῆς γῆς ἥκοντα. τρίποδες ᾗ αὐτόματοι, καὶ ἐς τὰ Συμπόσια τῷ θεῶν φοιτῶσι. καὶ ὁ Ἀ-
κ. ἀμαθὴς ῥᾳς ἀμαθὴς * τε ὢν, καὶ ἔχθρὸς, οὔπω τὸν Ἥφαιστον ἐπ' αὐτοῖς γέγραπται, οὐδ' ἔστιν ὡς ἤκουσάν ποτε οἱ θεοὶ τοιαύτης γραφῆς, ἀδικεῖς, Ἥφαιστε, κοσμῶν τὸ Συμπόσιον τῶν θεῶν, καὶ πρὸς ἴσας αὐτῷ θαύματα· οὐδὲ ἐπὶ ταῖς δμωαῖς αἰτίαν ποτὲ * εἶχε ταῖς χθονίαις,
κ. καὶ π.

A iactantiæ miraculóque tribues, licet Apollo ſerio, prudentérque id affirmet. Et quanquam vereor, ne grauius Theſpeſion quod dicam laturus ſit, tamen dicam quod ſentio. Aniculæ farinario cribro comprehenſo, ad paſtores, bubulcóſque veniunt, ægrotantibus pecoribus medicinam allaturæ ex arte vaticinandi, vt aiunt, acceptam: volúntque ſapientes vates appellari, imò verò ſapientiores iis, qui verè ſunt vates: idipſum & vos ad ſapientiam Indorum *eſſe videmini*. Illi enim diuini ſunt, & inſtar Pythiæ *ſacerdotis* compti & ornati: vos autem; ſed alius vlterius addere nolo. Amo enim loquendi modeſtiam, amant & Indi; eámque veluti linguæ pediſſequam ſimul, & ducem colo: & quæ mihi factu poſſibilia ſũt cum amore, & laude eorum conor acquirere: id autem ad quod attingere non poſſum, intactum à vituperatione relinquo. Tu vero quamuis Homerum in iis, quæ de Cyclopibus refert dicentem audias inaratam atque non ſeminatam terram immaniſſimos, crudeliſſimóſque homines paſcere; ſermone gaudes, & eundem probas: ſi rurſus Edonij quidam, Lydiíve debacchentur, non falſum cenſes terram lactis, & vini fontes ipſis ad potandum eſſe daturam. ab iis autem, qui omni ſapientia quaſi correpti bacchantur, dona remoues ſponte ſua ex terra prouenientia. Tripodes quoque ad Deorum conuiuia ſponte ſua prodeunt: & Mars quamuis indocilis, & inimicus exiſtens, nunquam ob ipſos Vulcanum accuſauit: neque huiuſmodi accuſationem Dij audierunt; Iniuriam facis, ô Vulcane, Deorum conuiuia exornans, & miracula quædã iiſdem circumponens, neq. ob auratas ancillas accuſatus eſt vnquam,

quòd abuti materia videretur, aut quòd aurum ſpirans effecerit. Ad ornatum enim attendit omnis ars: quando & ipſæ artes ornatus gratia ſunt adinuentæ. Nuditas autem pedum, & vilis amictus, & peræ geſtatio, ornamenti cuiuſdam inuentio eſt: quinimo nuditas, qua vtimini, contemptui cuidam, & neglectui ſimilis videtur: congruit autem ornatui, nec ab ipſo abeſt, alia, vt dicunt, ſuperbia quadam. *Indorum verò inſtituta, & Solis cultus, vt illi placet adorari, eandem legem & morem ſeruent.* Dij namque terreſtres foueis gaudent, & iis, quæ in terræ concauitatibus fiunt, ſacrificiis. Sol autem in aëre vehitur. Decet igitur eos, qui congrui laudaturi eum ſunt, à terra eleuari, & cum ipſo Deo in ſublimi verſari. Hoc autem volunt quidem omnes: Indi autem ſoli etiam poſſunt.

A ὡς ἀραφθείεφν τὰς ὕλας, ἐπειδὴ τ χρυσὸν ἔμπνεν ἐποίᾳ. κόσμε γὰρ ἅπα- μθήσεσθ τέχνη πᾶσα· ὅπ ἡ αὐτὸ τὸ εἶ) τέχνας, ὑπὲρ κόσμου εὕρηπαι. ἀνυ- ποδησία ὴ, & τρίβων, ἡ πῆρά τ ἀνῆφθαι, κόσμου εὕρημα. & γὰρ τὸ γυ- μνοσθαι καθάπερ ὑμεῖς, ἔοικε μὲν ἀ- καλασκευάσῳ τε, ἡ λιτῷ σχήματ· κ. ἀκαλ- σκεύῳ τ. ἅπτεσθαι ὴ ὑπὲρ κόσμου, καὶ οὐδὲ ἄπεσιν αὖ, τῷ ἑτέρῳ φασὶ τυ- φῷ. τὰ ὴ ἡλίᾳ τε, & Ινδῶν πάτρια, B καὶ ὅπῃ χαίρᾳ περαπεύομενος, ἐχέ- τω Ⓦ αὐτὸν νόμον. θεοὶ μὲν γὰρ χθό- νιοι, βόθρους ἀσπάζονται, καὶ τὰ ἐν κοίλῃ τῇ γῇ δρώμενα. ἡλίου ὴ ἁρπ ὄχημα. & δεῖ τὸν θεοσόφορους ἀ- σωμάτους αὐτὸν, ἀπὸ γῆς αἴρεσθαι, ἡ ξυμμετεωροπολεῖν τῷ θεῷ. ταῦτα δὲ βούλονται μὲν πάντες, δύνανται δὲ Ινδοὶ μόνοι.

Obſtupuiſſe Gymnoſophiſtas oratione Apollonij. Hinc de calumnia: & quales putandi ſint, qui calumniatores audiunt. CAP. VII.

HOC loco ſe grauiter ſuſpiraſſe refert Damis, cùm talia audiret. Ægyptij verò propter Apollonij orationem ſic erant affecti, vt ipſe quoque Theſpeſion, quamuis niger eſſet, ruboris tamen, verecundiæque ſigna daret. Apparebat autem & in ceteris quidam ſtupor ob ea, quæ fortiter, beneuoléque ab Apollonio dicta audiuerant. Vnus autem qui ceteris iunior erat, nomine Nilus, propter ſummam admirationem proſiliit: mutatóque loco ad Apollonium venit, & manus ad eum tendens rogabat, vt ſer-

A ΝΑπνεῦσαι ὁ Δάμις ἑαυτὸν φη- σιν, ἐπειδὴ ταῦτα ἤκουσεν. ὑπὸ γὰρ D τ τ Ἀπολλωνίε λόγων, ὅτω διατεθῆ- ναί τ & Αἰγυπτίους, ὡς τὸν Θεσπεσίω- να μὲν, καὶ τοι μέλανα ὄντα, καὶ ἐρυθρὸν εἶ) ὅπ ἐρυθριᾷ· φαίνεσθ δέ πνα καὶ περὶ τοῦ λοιποὺς σπλήξιν, ἐφ' οἷς ἐῤῥωμένως τε, καὶ ξὺν εὐροίᾳ διαλεγομένε ἤκουσαν· τὸν νεώτατον ὴ τῶν Αἰγυπτίων, ᾧ ὄνομα ἦν Νεῖλος, καὶ ἀναπηδῆσαί φησιν ὑπὸ θαύμα- τος μεταξὺ τε ἰόντα πρὸς τὸν Ἀπολλώ- νι Ⓨ, ξυμβαλεῖν τε αὐτῷ τ χεῖρα, ἡ

δεῖας αὐτῷ τὰς ξυνουσίας, αἱ ἐγίνοντο αὐτῷ πρὸς τοὺς Ινδοὺς φράζειν· τὸν δὲ Απολλώνιον, σοὶ μὲν ἑδενὸς δὺ φάναι βασκαίνειν ἐγὼ τὸ λόγου φιλῶ τε ὡς ὀρθῶ τυγχάνοντι, καὶ σοφίαν ἀσπάζομαι πᾶσαν. Θεσπεσίωνι δὲ, εἴ τις ἕτερος, λῆρον τὰ Ινδῶν ἡγεῖται, μὴ δὺ ἐπαινέσαι τοὺς ἐκεῖθεν λόγους· ὅθεν ὁ Θεσπεσίων· εἰ δὲ ἔμπορος, εἶπεν, ἢ ναύκληρος ἦλθε, καί τινα ἡμῖν ἐπήγες ἐκεῖθεν φόρτον, ἆρα ἂν ἠξίους, ἐπειδὴ ἀπ' Ινδῶν ἦλθε, ἀδοκίμαστον αὐτὸν διαπιθέναι, μήτε γεῦμα προσενεγκὰν αὐτῷ, μήτε δεῖγμα; ὑπολαβὼν δὲ ὁ Απολλώνιος, προσφέρω ἄν, εἶπε, τοῖς γε δεομένοις. εἰ δέ τις ἥκων ἐπὶ τὴν θάλατταν, καταπεπλευκυίας ἄρτι νεὼς, ἐλοιδορεῖτο τῷ φόρτῳ, καὶ διέβαλλε μὲν αὐτὸν ἥκοντα ἐπὶ γῆς, ἢ μηδὲν ὑγιὲς φέρειν· ἐμοὶ δὲ ἐπέπληττεν ὡς ὑπὲρ ἀπορρήτων ἀγωγίμων πλεύσαντι, τούς τε ἄλλους ἔπειθεν ἕτερα φρονεῖν· ἆρ' ἂν δοκεῖς καταπλεύσας ἐς τοιόνδε λιμένα, βάλεσθαί τινα ἄγκυραν, ἢ πεῖσμα, ἀλλ' οὐχὶ μᾶλλον ἀνασείσας τὰ ἱστία, μεταφέρεσθαι ἂν τὴν ναῦν ἐς τὸ πέλαγος, ἀνέμοις ἐπιτρέψας τὰ ἑαυτοῦ ἥδιόν γε, ἢ ἀκρίτοις τε καὶ ἀξένοις ἤθεσιν; ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη ὁ Νεῖλος, λαμβάνομαι τῶν πεισμάτων, καὶ ἀντιβολῶ σε ναύκληρε κοινωνῆσαί μοι τῆς ἐμπορίας, ἣν ἄγεις. καὶ ξυνεμβαίνω δ' ἂν τῇ ναυῒ, φιλονεώς τε, καὶ μανθάνων τοῦ φόρτου. διαπαύσας δὲ ὁ Θεσπεσίων τὰ τοιαῦτα, χαίρω, ἔφη, Απολλώνιε, ὅτι ἄχθη ὑπὲρ ὧν ἤκουσας· καὶ γὰρ ἂν καὶ ἡμῖν ξυγγινώσκοις

mones, conuersationésque cum Indis habitas ordine referret. cui Apollonius, Tibi quidem cuncta narrare non grauarer, inquit, cùm sis, vt video, benignus, & humanus, & sapientiæ totius amator, Thespesionem verò, & ceteros, qui Indorum dicta, factáve nugas existimant, minimè perlaturos arbitror Indorum dicta factáve audire. Ad hæc Thespesion, Si tu, inquit, mercator esses, aut nauta, atque illinc merces aliquas nobis afferres, *nunquid velles*, quoniam ab Indis illæ venirent, non probatas illas apud nos deponere; cùm earum neque prægustationem nobis vllam, neque specimen dedisses? Ad hæc Apollonius, Iam, inquit, præbui accipere volentibus. Sed si quis ad mare veniens, appellentémq; nauim conspiciens aduectas merces vituperet, & nauis præfectum statim accuset, quòd ex terra veniat nihil omnino boni ferente: (sicut me nuper increpuit Thespesion, quòd nullius boni gratia illuc accessi, atque aliis persuadere conatus est) num censes qui in talem venerunt portum, anchoras iacturos, aut rudentes applicaturos esse, ac non potius sublatis velis in altum pelagus nauim deducturos, vt ventis potius fortunas suas committerent, quàm sic ignaris, & inhospitalibus moribus? Verùm ego, inquit Nilus, rudentes capio, & te nauis patronum rogo, vt mercium me participem facias, quas aduexisti. quinetiam nauim si libet, conscendam, vt ipsam contempler, & res omnes quibus onusta aduenit. Tum facto silētio, Thespesion, Gaudeo, inquit, Apolloni, doluisse te, ob ea, quæ audisti: tu enim nobis quoq. ignoscis propterea

dolentibus, quòd noſtram ſapientiam antea, quàm huc accederes, accuſaſti, cùm adhuc ipſam minimè cognouiſſes. His verbis ſtupefactus Apollonius, qui ab Euphrate Thraſybulóque acta non audiſſet, coniiciens tamen, vt ſolebat, quæcunque fierent: Indis, inquit, ô Theſpeſion, nihil huiuſmodi accidiſſet; nec talia ſuggerenti Euphrati, mentem, aut aures præbuiſſent. Nam cùm ſapientes ſint, omnia prænoſcunt. Mihi verò cum Euphrate nulla priuatim diſcordia intercedit, ſed cùm ipſum à pecuniæ cupiditate reuocarem, dicens non eſſe lucrum *ex re qualibet* laudabile: quoniam ipſius libidini conſentanea dicere non ſum viſus, & quæ ſibi factu impoſſibilia cenſebat: propterea redarguendi ſui gratia me talia dixiſſe putauit, nec vnquam aliquid aduerſus me deſtitit machinari. Sed quoniam vobis probabiliter dicere viſus eſt, cùm mores meos calumniaretur, animaduertite quo pacto vos antea ſit calumniatus. Mihi enim periclitari non parum is videtur, quem alius quiſpiam ſit calumnia affecturus. Nam odio vtiq; habebitur, cùm tamen nihil iniuſtè fecerit. Veruntamen neque illi periculorum videntur expertes, qui calumniatores *videntur auſcultaſſe*. Primùm enim *falſiloquentiæ* amatores eſſe deprehenduntur, eámque *non minoris*, quàm veritatem æſtimare. Deinde leuitatis, credulitatíſque ſectatores putabuntur: quæ in adoleſcentibus etiam turpes habentur. Inuidi præterea videbuntur auditionis iniuſtæ magiſtram inuidiam facientes; cùm ſint ipſi calũniis digniores, qui de aliis allatas veras putauerant. Hominũ enim natura ad ea faciẽda,

A ἀχθομένοις, ὑπὲρ ὧν διέβαλες τὴν σοφίαν, οὐδὲ ἐς πεῖραν πω αὐτῆς ἀφιγμένος· ὅσῃ σκαιότης μοὶ ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦς βραχὺ τῷ μήσῃ ἀκηκοέναι πω τὰ περὶ τὸν Θρασύβουλόν τε, καὶ Εὐφράτην, ξυλλαβὼν δ' ὥσπερ εἰώθει τὸ γεγονός, Ινδοὶ δὲ, εἶπεν, ὦ Θεσπεσίων, καὶ αὖ τοῦτο ἔπαθον, οὐδ' ἂν προσέσχον Εὐφράτῃ καθιστῶντα ταῦτα. σοφοὶ γὰρ προγινώσκειν· ἐγὼ δὲ ἴδιον μοὶ ἐμαυτὸν πρὸς Εὐφράτην διωκέσθην οὐδέν, χρημάτων δὲ ἀπάγων αὐτὸν, καὶ τοῦ μὴ ἐπαινεῖν τὸ ἐξ ἀπάντων κέρδος, οὕτ' ἐπιτήδεια ξυμβουλεύειν ἐδόξα, οὔτε κεῖνο δυνατά· καὶ ἔλεγχον δὲ ἡγεῖτο ταῦτα, καὶ καὶ αὐτίκα ἀεί τι κατ' ἐμοῦ ξυνθήσειν· ἐπεὶ δὲ πιθανὸς ὑμῖν ἔδοξε τυμὸν διαβαλλειν ἦθος, ἐνθυμεῖσθε ὡς πρότερος ὑμᾶς ἐμὲ διέβαλεν. ἐμοὶ γὰρ κίνδυνοι μὴ οὐ περὶ διαβεβλησόμενον, οὐ σμικροὶ φαίνονται· μισήσεται γάρ τις ἀδικῶν οὐδέν. ἐλεύθεροι δὲ κινδύνων οὐκ τῶν διαβολῶν ἀκροασάμενοι δοκοῦσιν· εἰ πρῶτον μὲν ἀλώσονται, ψευδολογίαν πεμφθέντες, καὶ * αἰζιοῦντες αὐτίκα, ὧν πρὸ τοῦ κακὰ ἀληθέσθαν· εἶτα κουφότητα, καὶ διαγωγίαν. ἡδέσθαι δὲ τούτων, καὶ μειρακίῳ αἰσχρόν. φθονεροί τε δόξουσι, διδάσκαλον ἀκοῆς ἀδίκου ποιούμενοι τὸν φθόνον· αὐτοί τε μᾶλλον ἕτοιμοι ταῖς διαβολαῖς, ἃς ἐφ' ἑτέρων ἀληθεῖς ἡγοῦντο· αἱ γὰρ τῶν ἀνθρώπων φύσεις ἑτοιμό-

ἑτοιμότερα δρᾶν, ἃ μὴ ἀπισοῦσι. μὴ τυραννοῦσαν αἰνῇ ἕτοιμος ταῦτα, μηδὲ πολιτεύηται δήμου. τυραννὶς γάρ, ἢ ἡ δημοκρατία ὑπ' αὐτῇ ἔσται. μηδὲ δικάσαι. ὑπερ μηδενὸς γὰρ γνώσεται. μηδὲ ναυκληρήσαι· ἡ γὰρ ναῦς, στασιάσει. μηδὲ ἀρξάτω στρατοῦ. ὁ γὰρ αὐτίξοος, οὐ πολεμήσει. μηδὲ φιλοσοφήσαι οὕτως ἔχων· οὐ γὰρ περὶ παλαιῶν δοξάσει. ὑμᾶς ὁ Εὐφράτης ἀφήρηται καὶ τὸ σοφοὺς εἶναι. οὓς γὰρ ψεύδεσι ὑπηγάγετο, πῶς αὖ οὗτοι σοφίας αὐτοῦ ἀξιώσονται, ἧς ἀπέστησε τῷ τὰ μὴ πιθανὰ πείσαντι; διαπραύνου αὖ ὁ Θεασπεσίων, ἄλις Εὐφράτου, ἔφη, καὶ μικροψύχων λόγων· καὶ γὰρ ἂν καὶ διαλλαττοίμεθα σοί τε, κἀκείνῳ, σοφὸν ἡγούμενοι καὶ τὸ διαιτᾶν* σοφοῖς. πρὸς δὲ ὑμᾶς, εἶπε, τίς διαλλάξει με; χρὴ γὰρ που καταψευσθέντα, ὑπὸ τοῦ ψεύδους. ἐχέτω οὕτως, ἦδ' ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀπίωμεν. τοῦτο γὰρ ἡμᾶς διαλλάξει μᾶλλον.

* πρὸς τὸ διαιτᾶν. πρὸς.

A quæ credit, promptior est. Non igitur tyrannidem exerceat vir audiendis calumniis promptus: neque popularem gubernationem gerat: tyrannis enim & populi gubernatio sub ipso erunt: [hoc est, indignationem quandam ex ipso sortientur:] neq; iudicet quicquā de nullo cùm cognoscat. neque nauim regat: seditio enim in naui excitabitur. neq; exercitui præsit: nam *præclarè agetur cum aduersario*. neque philosophetur qui ita dispositus est: non enim verè de rebus opinabitur. Vobis igitur Euphrates abstulit esse sapientes: quos enim inanibus mendaciis seduxit, quo pacto seipsos sapientia dignos putabunt, à qua absistunt, non verisimilia persuasi? Tum demulcens Apollonium Thespesion, Satis, inquit, de Euphrate, minutísque rebus locuti sumus: & vos quandoque inuicem conciliabimus, quòd sapiētis esse putemus *sapiētum arbitrum esse*. vobis autem quis me conciliabit? opus est enim eum qui mentitus est, à mēdacio *hostiliter obsideri*. Hæc vt voles sese habebunt, inquit Apollonius, nos autem ad nostra studia reuertamur: hæc enim nos magis conciliabunt.

Apollonium rogatum à Gymnosophistis narrasse diligenter quæcunque apud sapientes Indos viderat: quæcunque Nilum iuniorem ex illis ad Apollonium discendi gratia accessisse. CAP. VIII.

ΕΡῶν δὲ ὁ Νεῖλος τῆς ἀκροάσεως τὸ ἀνδρὸς ἡμῶν μέν σε, ἔφη, προσήκει δέξασθαι τὰ ἀποδημίαν τὴν γενομένην σοι ἐς τὸ Ἰνδῶν ἔθνος, τάς τε ἐκεῖ ἀκουσάς, ἃς ὑπὲρ λαμπρῶν δήπου ἐποιεῖσθε. ἐγὼ δέ, ἔφη, ὁ Θεασπεσίων, ἡμῖν περὶ τῆς Φραώτου σοφίας ἀκοῦσαι ποθῶ.

D EXpetens autē Nilus diuturnum Apollonij sermonem audire, Principium, inquit, studiorum nostrorum capere hinc oportet, vt peregrinationem ad Indos tuam sigillatim nobis enarres, quáſq. cum illis egeris disputationes: de rebus enim præclaris vos fuisse locutos scio. Ego autē, inquit Thespesiō, & de Phraotis sapientia audire aliquid cupio.

Dicitis enim ſermonum ſuorũ imagines ab Indis deduci. Principium igitur orationis Apollonius ab iis ſumens, quæ in Babylonia geſſerat, quæcunque deinceps peracta fuerint, diligenter expoſuit. Illi autem ſumma attentione, iucunditatéque audierunt. Cúmque interim meridies aduenisſet, colloquium dimiſere. Id enim tempus Nudi etiam ſacrificiis peragendis impertiunt. Poſtmodum Apollonio, ſociíſque cœnantibus, Nilus ſuperuenit panes & olera, *atque bellaria* afferens: quæ partim ipſe manibus geſtabat, partim comitibus ferenda dederat, & vrbanè, feſtiuéque illos ſalutans, Sapientes, inquit, hæc hoſpitalia munera vobis mihíque mittunt. Ego enim vobiſcum ſum cœnaturus, non, *vt minimè vocatus*, vt inquiunt: nam egomet me ipſum inuitaui. Munus profectò periucundum, inquit Apollonius, affers, ô adoleſcens, te ipſum primò, ac mores tuos, qui verè quidem, & ſine dolo adames: cúmque Indorum, & Pythagoræ ſapientiam diligas, hic apud me accumbe, & cœna. Accumbant, inquit ille: epularum verò non tibi tantum eſt, vt explere me poſſis. Videris, inquit Apollonius, multi cibi eſſe, & ad comedendũ validus. Imò verò validiſſimus, inquit ille, qui tantis, támque lautis epulis abs te nuper appoſitis non fuerim ſaturatus: ſed paululum commoratus iterum cœnaturus ad te veniam. Quid igitur aliud de me ſentire aut diſcere potes, niſi inexplebilem quendam & inſaturabilem hominem eſſe? Ego, inquit Apollonius, te explebo: loquendi verò materiam partim tu parabis, partim etiam ego afferam. Cœna deinde perfecta, Nilus, Ego, inquit, præterito tempore cùm

A λέγεσθε γὰρ καὶ τῶν ἐκείνου λόγων ἀγάλματα* ἀπὸ Ἰνδῶν ἄγειν. ὁ μὲν οὖν Ἀπολλώνιος, ἀρχὴν τοῦ λόγου τὰ ἐν Βαβυλῶνι ποιησάμενος, διῆλθε πάντα. οἱ δέ, ἄσμενοι ἠκροῶντο, ἐπωκειμένοις τῷ λόγῳ. μεσημβρία δ' ὡς ἐγένετο, διέλυσαν τὴν συνουσίαν· καιρὸν γὰρ τοῦτον καὶ οἱ γυμνοὶ τοῖς ἱεροῖς χίγνονται. δειπνοποιουμένῳ τε τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, ὁ Νεῖλος ἐφίσταται, λαχάνοις ἅμα, καὶ ἄρτοις, καὶ τραγήμασι· τὰ μὲν, αὐτὸς φέρων· τὰ δὲ, ἕτεροι. καὶ μάλα* ἀστείως, οἱ σοφοὶ ἔφη, ξένια πέμπουσιν ὑμῖν τ', κἀμοὶ ταῦτα. κἀγὼ γὰρ ξυνεστήσων ὑμῖν, οὐκ ἄκλητος, ὡς φασιν, ἀλλ' ἐμαυτὸν καλῶν. ἡδύ, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος, ἀπάγῃς, ὦ νεανία, ξυνίων σαυτόν τε, καὶ τὸ σεαυτοῦ ἦθος· ὃς ἀδόλως μὲν φιλοσοφεῖν ἔοικας, ἀσπαζόμενος δὲ τά Ἰνδῶν τε, καὶ Πυθαγόρου· κατάκλινου δὴ σύνταῦθα, καὶ ξυνεστεῖ. κατάκειμαι, ἔφη· σιτία δὲ οὐκ ἔστί σοι τοσαῦτα, ὡς ἐμπλῆσαί με. ἔοικας, ἔφη*, βύσιος εἶναι, καὶ οὐδὲν ἧττον ἢ λιμνὸς φαγεῖν. λιμνόταλος μὲν οὖν, ἔφη, ὃς* τοσαυτίοις, καὶ οὕτω λαμπροῖς δαιτὸς σου παραθέντος, οὐπω ἐμπέπλησμαι. διαλιπὼν δὲ ὀλίγον πάλιν, ἐπισιτούμενος ἥκω· ἢ φήσῃς, ἀλλ' ἢ ἀπόρεσόν τ' ἔστ' με, καὶ λιμνῶς γάσσειν; ἐμπέπλασο, εἶπεν. ἀφορμαὶ δ' ὁπόσαι λόγων, ταὶς μὲν, αὐτὸς παράδιδου· ταὶς δὲ, ἐγὼ δώσω. ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, ἐγὼ, ἦδ' ὁ Νεῖλος, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον

* οἰκ. καλλωπίσματα
* μεγάλα
* κ. οὐπω
* κ. τοῖς

ἐσρατευόμην ὁμοῦ τοῖς γυμνοῖς, οἷς, A Nudis istis militabam, quasi cum
ψιλοῖς ποιν, ἢ σφενδονήτας σκεύνοις, expeditis quibusdam, aut funditoribus, me ipsum in acie collocans:
ἐμαυτὸν ξυνετάττων. νυνὶ ὃ ὁπλίσομαι, nunc autem armabor accuratius, &
καὶ κοσμήσῃ με ἡ ἀσπὶς ἡ σή. me tuus clypeus proteget. Verùm,
Ἀλλ' οἶμαί σε, εἶπεν, Αἰγύπτιε, παρὰ inquit Apollonius, Ægyptie, vereor
Θεσπεσίωνί τε, καὶ τοῖς ἄλλοις ἔξεν αἰ- ne à Thespesione, aliisque nudis
τιάσῃ, ἐφ' οἷς οὐδὲ ἐς ἔλεγχον ἦμεν accuseris primùm quòd non magis
καθάσας πλείω· σὺ δὲ ἑτοιμότερον, ἢ in me redarguendo perstiteris: de-
ξυγχωρεῖ βίᾳ αἵρεσις, ἐς τὰ ἡμέτερα B inde quòd præter institutæ vitæ
ἥκῃ ἀφήσῃς. οἶμαι, ἔφη· εἰ δέ τι αἰτίαν concessionem, in mores nostros declines. Opinor, inquit Nilus, sed si
ἐλομένῳ ἔσαι τις, τάχα κἂν μὴ ἑλο- qua dignus est accusatione qui elegit, fortè etiam qui non elegit re-
μένου αἰτίαν· κἂν ἀλώσονται μᾶλλον, prehensione dignus. Imò verò re-
ἅπερ ἐγὼ ἑλόμενοι. τὸ γὰρ πρεσβυ- prehensione maiore digni redarguentur, hæc eadem nunc eligen-
τέροις ὁμοῦ, κἂν σοφωτέροις ὄντας μὴ tes, quòd seniores sapientioresque
πάλαι ἠρῆσθαι, ἅπερ ἐγὼ νῦν, δικαίαν existentes iamdudum non elegerint
αἰτίαν κατ' ἐκείνων ἔχοι μᾶλλον, ἔ- ea, quæ ego non elegi: iustiorem
πω πλεονεκτοῦντι μὴ ἐς τὸ βέλτιον reprehensionem namque illis affe-
ἐλέσθαι ὅ, τι βέλτιον. καὶ ἀγχοῦ μοι, ret, quod ex tanta copia non ele-
ὦ νεανίσκε, λόγου εἵρηκας, ὅσῳ γε μὴ δ' C gerint meliora, quibus in futurum
αὖτῳ τῷ οὕτω μὲν σοφίας, οὕτω δὲ vti possent. Tunc Apollonius, Ge-
ἡλικίας ἔχειν, ἐκεῖνά γε ὀρθῶς εἰρημέ- nerosè, inquit, loqueris adolescens,
χρ. εἰρημένα νοι* φαίνον. ταῦτά γε ξυνεικότι λό- sed vide ne abs te in hac ætate
γῳ θαρσύνομαι, σύ τε θρασυτέρου constituto, atque hac sapientia præ-
λόγου δοκεῖς ἅπτεσθαι καθίσας μᾶλλον, dito satis rectè dici talia videantur.
ἢ αὐτὸς ἐκείνοις ἑπόμενος. ὑποστρέψας Quanquam enim probabili ratione
ὁ Αἰγύπτιος πρὸς τὴν τοῦ Ἀπολλω- ductus illa respuas, tu tamen auda-
νίου δόξαν, ἃ μὲν εἰκὸς ἦν, ἔφη, πρε- cior fortasse videberis, si eis præ-
σβυτέροις ὁμόρτειν νέον, ὑπείκω· finias, quæ ab illis agenda sint po-
μοι. σοφίαν ὃ ὁπότ' ὤμην εἶναι περὶ tius, quàm illos sequaris. Tum pro-
σοῦ ἀνδρός, ἦν, οὐκ ἄλλοις ποιν ἀν- pter Apollonij opinionem conuer-
θρώπων ὑπάρχειν, πεποιησομένῳ ἐ- sus Ægyptius, In quibus, inquit, o-
μαυτὸν τούτοις. πεφάσεις δέ μοι τῆς portet adolescentem senioribus pa-
ὁρμῆς ἥδε ἐγένετο. ἔπλευσέ ποτε ὁ πα- rere, in iis eos sequi non recuso:
τὴρ, ἐς τὸν ἐρυθρὰν ἥκων· ἦρχε δὲ ἄρα sed cùm putarem sapientiam apud
τῆς νεώς, ἣν Αἰγύπτιοι στέλλουσιν ἐς ipsos esse, quam nusquam alibi in-
τὸ Ἰνδῶν ἔθνος. ξυμίξας δὲ τοῖς ἐπὶ ueniri posse arbitrarer, me illis ad-
θαλάττῃ Ἰνδοῖς, διεκόμισε λόγους περὶ dixi: huius autem voluntatis occa-
sio talis mihi contigit. Pater meus
ad rubrum mare quandoque ve-
niens nauigauit. (erat enim præfe-
ctus nauis eius, quam ad Indos Æ-
gyptii mittunt) Congressus autem
Indis, qui secus mare degunt, de

ſapientibus, qui illic erant ſermones attulit ſimiles iis, quos modò tu nobis de iiſdem retuliſti. Audiui etiam ex eodem omnium longè ſapientiſſimos Nudos eſſe: colonos autem Indorum Æthiopes, paternam retinere diſciplinam, & antiquam reſpicere originem. Ego igitur cùm eſſem adoleſcens, paternas diuitias volentibus reliqui, & nudus ad hos Nudos acceſſi, vt Indorum ſapientiam, aut illi germanam addiſcerē. Et iſti quidem mihi ſunt viſi ſapientes, non tamen, quæ Indorum ſunt ſapere. Cúmque eos interrogarem, cur Indorum philoſophiam non ſeruarent, ipſi calumnias, accuſationéſque aduerſus illos attulere ſimiles iis, quas tu hodie audiuiſti: me verò adoleſcentem adhuc, vt vides, in collegium ſuum cooptarunt timentes, vt arbitror, ne ab eis diſcedens in mare rubrum nauigarem, ſicut olim fecerat pater meus. Quod ſanè per Deos immortales ex animo non abieceram, ſtatuerámque vſque ad ſapientum collem proficiſci: niſi te Deorum aliquis huc miſiſſet, qui mihi in hoc fauit, quòd neque in rubro mari nauigans, neque cum ſinus eius accolis collocutus Indorum ſapientiam agnoſcere potui: non hodie, ſed iamdudum, vt dixi, eam rationē viuendi eligens; verùm quæ habituram me putabam non habens. *Nunquid enim graue eſt, ſi quis*, cùm à propoſito aberrauerit, ad id redeat quod venabatur? Quòd ſi hos etiam ad eadem ſequenda cohortarer, conſulerémque, vt quod ego feciſſem, & ipſi facerent, dic mihi quid nimium viderer audere? Non enim *arcenda eſt*; adoleſcentia; *quaſi non* quis poſſit melius etiá quàm ſenes iſtud percipere. Quicunque verò alteri conſulit eligere ſapientiam,

A τὴν σὴν σοφὴν, ἀτεχνῶς τούτων, οὓς πρὸς ἡμᾶς διῆλθες· ἀκούων γὰρ αὖ καὶ τοιαυτί ἄνα λόγον, ὡς σοφώταται μὲν ἀνθρώπων Ινδοὶ, ἄποικοι δὲ Ινδῶν Αἰθίοπες, πατρῴζοισι δὲ οὗτοι τὴν σοφίαν, καὶ πρὸς τὰ οἰκοι βλέποισι· μειράκιον γὰρ ὢν ἐγὼ, τὰ μὲν, πατρῷα, τοῖς βουλομένοις ἀφῆκα. γυμνὸς δὲ γυμνοῖς ἐπεφοίτησα τούτοις, ὡς μαθησόμενος τὰ Ινδῶν, ἢ ἀδελφά γε ἐκείνων· καί μοι ἐφαίνοντο σοφοὶ μὲν, οὐ μὴν ἐκεῖνα. ἐμοῦ δὲ αὐτὸν ἐρομένου, τοῦ χάριν οὐ τὰ Ινδῶν φιλοσοφοῦσιν, ἐκείνων μὲν, ἐς διαβολὰς καὶ τέσπασαν ἁπλησίως ταῖς πρὸς σὲ εἰρημέναις τήμερον. ἐμὲ δὲ, νέον ἔτι ὡς ὁρᾷς ὄντα, κατέλεξαν ἐς τὸ αὑτῶν κοινὸν, δείσαντες οἶμαι μὴ ἀποπλήσας αὐτῶν, πλεύσαιμι ἐς τὴν ἐρυθρὰν, ὥσπερ ποτὲ ὁ πατήρ. ὃ μὰ τοὺς θεοὺς καὶ αὖ ἔφθην. πρὶν γὰρ αὖ καὶ μέχρι τοῦ ὄχθου* τὸν σοφῶν, εἰ μή σέ τις συνταῦτα θεῶν ἔσφηλεν. ἐμοιγὲ οὖν δόξαν, ὡς μήτε πλοῦν ἐρυθρὰν πλεύσας, μήτε πρὸς σοῦ κολπίτας παραβαλλόμενος, σοφίας Ινδικῆς ἐβουλήθην, ἀφ' ἡμέρου βίου ποιησόμενος αἵρεσιν, ἀλλὰ πάλαι μὲν ἠρημένος, ἃ δὲ ὤμην ἔξειν καὶ ἔχων. τί γὰρ δεινὸν, εἴ ὅτε διαμάρτοι τις, ἐπανήξειν ἔφ' ὃ ἐθήρευεν; εἰ δὲ καὶ ἐκείνους ἐς τοῦτο μεταβιβάζοιμι, καὶ γένοιμην αὐτοῖς ξύμβουλος, ὧν ἐμαυτὸν πέπεικα, τί αὖ εἰπέ μοι φρονοῦντες ἐφέποιμι; ὅτε γὰρ ἡ νεότης ἀπελατέα τοῦτο· καὶ αὐτὴ βέλτιον συνομνύουσα ἂν τοῦ γήρως. σοφίας τε, ὅς τις ἑτέρῳ γίγνεται ξύμ-

B

C

D

* ὄχθου

λος, ἰὼ αὐτὸς ἤρηται, διαφθύγῃ δή- A quam ipsemet eligit, in hoc accu-
που, ὃ μὴ οὐχ ἃ πέπεισαι πείθειν. sari non potest, quòd aliis ea per-
τοῖς τε ἥκουσιν ἀγαθοῖς ὑπὸ τῆς τύ- suadeat, quæ ipse non credit. Qui-
χης, ὃς μὲν ἀπολαβὼν αὐτὰ χρῆται cunque autem bona à fortuna con-
μόνῳ, ἀδικεῖ τἀγαθά. ἀφαιρεῖται cessa excipiens, solus illis vtitur, ipsis
γὰρ αὐτά, τὸ πλείοσιν ἡδίω φαίνεσθαι. bonis iniuriam affert, quòd ipsis au-
fert, vt à pluribus percepta videan-
tur iucundiora.

Derisisse Apollonium coram Gymnosophistis Ægyptiorum simulachra, petitisque ab eis quam ob causam tam ridiculas bestiarum imagines colerent. Hinc de Deorum imaginibus apud Gracos, & quid phantasia queat efficere. CAP. IX.

ΤΟΙαῦτα εἰρηκότος τοῦ Νείλου, καὶ B HÆC tam efficaciter dicente
οὕτω νεανικὰ, ὑπολαβὼν ὁ Α- Nilo, De mercede, inquit,
πολλώνιος, ὑπὲρ μισθοῦ ἦ, εἶπεν, ἃ δια- nónne aliquid prius dicam, cùm
λέξῃ μοι πρόσφορον, σοφίας γε ἕρων tantopere meam sapientiam ames?
τῆς ἐμῆς; διαλεγώμεθα· ἢν δ' ὁς Νεῖ- Disputemus, inquit Nilus, & à me
λος, μὴ ὄ, τι βούλῃ αἴτει. αἰτῶ σε, εἶπεν, quicquid vis pete. Peto, inquit A-
ἃ μὲν αὐτὸς εἵλου, εἰρῆσθαι, τοὺς δὲ pollonius, vt in iis, quæ elegisti,
γυμνοὺς μὴ σχολεῖν ξυμβαλόντα, permaneas, neque molestiam affe-
ἃ μὴ πείσῃς. πείσομαι, ἔφη, καὶ ὁμο- ras Nudis ea consulendo, quæ per-
λογείσθω ὁ μισθός. ταῦτα μὲν δὴ ἐ- suadere non poteris. Parebo, in-
σπούδασαν. ἐρομένου δ' αὐτὸν με- quit, & certa merces sit consti-
C ταῦτα τοῦ Νείλου πόσου χρόνου διατε- tuta. Cùm hæc inter se fuissent
λῇ πρὸς τοὺς γυμνοὺς, ὁπόσου, ἔφη, locuti, Nilus Apollonium interro-
χρόνου ἀξία ἡ παρ' ἐμοῦ δὲ σοφία τῷ ξυνε- gauit, quandiu apud Nudos futu-
σομένῳ σοφίσιν. εἶτα ἐπὶ καταδού- rus esset. Cui Apollonius, Quoad,
πων τινὰ ὁδὸν ποιησόμεθα, παρ' ἃς πηγῶν inquit, horum sapientia dignas man-
ἕνεκα. χαίρειν γὰρ τὸ μὴ μόνον ἰδεῖν sione causas præbuerit: deinde ad
τὰς τοῦ Νείλου ἀρχὰς, ἀλλὰ καὶ κα- Catadupa fontium Nili visendorum
ταδοῦπον ἀκοῦσαι. ὧδε διαλεχθέν- causa proficiscemur. Iucundum est
τες, καθ' ἵνων Ινδικῶν μνημονεύσαν- enim non solùm Nili principia vi-
D τες, ἐκάθευδον ἐν τῇ ὁδῷ. ἅμα δὲ τῇ dere, sed ipsum quoque audire ob-
ἡμέρᾳ προσευξάμενοι τὰ εἰωθότα, strepentem. Hæc cùm dixissent,
εἵποντο τῷ Νείλῳ πρὸς τὸν Θεαπε- & de rebus Indicis aliqua contuli-
σίωνα αὐτοῖς ἄλσει, προσεῖπόν τε γὰρ sent, in herba dormitauerunt. Die
ἀλλήλοις καὶ ξυνιζήσαντες ἐν τῷ ἄλσει, autem exorto, vbi consuetas preces,
διαλέξεως ἤρχοντο. ἦρχε δ' αὐτῆς ὁ sacrificiáque peregerunt, sequen-
tes Nilum ducem omnes ad The-
spesionem perrexerunt, salutéque
mutuò data, & accepta, in luco di-
sputandi gratia consederunt. lo-
quendi verò principium sic ab A-
pollonio

Apollonio exortum est. Quanti sit faciendum, sapientiam non occulere, sermones hesterni declarant. Nam cùm Indi me docuissent, quæcunque ex illorum sapientia mihi conuenire putaui, ego præceptores meos honoris causa nominans, quicquid ab illis acceperam, enarraui. Erit igitur vobis quoque lucrum aliquod, si me vestra sapientia plenum dimiseritis. Nunquam enim desinam res vestras apud Græcos prædicare: quinetiam ad Indos eadem perscribam. Interroga igitur, inquiunt illi. Interrogationem enim oratio sequitur. Tunc Apollonius, De Diis, inquit, primùm interrogabo, quanam ratione impulsi tam absurdas, ridiculásque Deorum imagines, præter admodum paucas, vestris hominibus colendas præbueritis. Paucæ namque, atque admodum paucæ Deorum formæ conspiciuntur, quæ sapientiæ diuinitatísve vllum præ se ferant vestigium: in ceteris verò templis irrationalium animalium atque infamium potius, quàm Deorum effigies coluntur. Ad hæc indignatus Thespesion, Dic, inquit, apud vos quales coluntur Deorum imagines? Quales, inquit Apollonius; pulcherrimas & sibi gratissimas Deos elaborasse credendum est. Iouem Olympicum fortasse dices, Thespesion inquit, aut Palladis simulachrum, aut Gnidiæ Veneris, aut Argiuæ Iunonis, aut alta huiusmodi, quæ summa arte, summáque pulchritudine plena dicuntur. Non de his solùm, inquit Apollonius, sed in communi de omnibus dico, eam, quæ apud *alios est*, statuariam artem rationi magis consentaneam esse: vos autem deridere magis quàm venerari Deos videri. An igitur, inquit ille, vestri Phidiæ, aut Praxiteles

A Ἀπολλωνίῳ. ὡς μὲν χρὴ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ἔφη, ἄξιον τὸ μὴ κρύπτειν σοφίαν, δηλοῦσιν οἱ χθὲς λόγοι. διδαξάμενον γάρ με Ἰνδῶν ὁπόσα τῆς ἐκείνων σοφίας ὠφελεῖν ἐμοί, μέμνημαι τοὺς ἐμαυτοῦ διδασκάλους, καὶ προσήμει διδάσκων, ἃ ἐκείνων ἤκουσα. καὶ ὑμῖν δ' ἂν κέρδος γένοιτο, εἴ με καὶ πλέω ὑμετέραν σοφίαν εἰδότα πέμποιτε. οὐ γὰρ ἂν παυσαίμην, Ἕλλησί τε διϊὼν τὰ ὑμέτερα, καὶ Ἰνδοῖς γράφων. ἐρωτᾶτε ἔφασαν. ἕπεται γάρ που ἐρώτησις ὁ λόγος. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, πρὸ θεῶν, εἶπεν, ὑμᾶς ἐρήσομαι πρῶτον· τί μαθόντες, ἄτοπα, καὶ γελοῖα θεῶν εἴδη προσεδώκατε τοῖς δ' οὔτε αὐθρώποις πλὴν ὀλίγων, ἃ σοφῶς, καὶ θεοφιλῶς ἵδρυται· τὰ λοιπὰ δ' ὑμῖν ἱερὰ ζώων ἀλόγων, καὶ ἀδόξων, πολλῷ μᾶλλον, ἢ θεῶν φαίνονται. δυσχεράνας ὁ Θεσπεσίων, τὰ δὲ παρ' ὑμῖν, εἶπεν, ἀγάλματα, πῶς ἵδρυται φήσεις; ὡς γε, ἔφη, κάλλιστόν τε, καὶ θεοφιλέστατον δημιουργεῖν θεούς. ἦ δία που λέγεις, εἶπε, τὴν ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ, καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἶδος, καὶ τὸ τῆς Κνιδίας τε, καὶ τὸ τῆς Ἀργείας, ἢ ὁπόσα ὧδε καλά, καὶ μεγάλα ὦρας. οὐ μόνον, ἔφη, ταῦτα, ἀλλὰ καὶ καθάπαξ· πλὴν μοὶ φρὰ τοῖς ἄλλοις ἀγαλματοποιΐαν, ἅπτεσθαί φημι τοῦ θεοσεβοῦντος· ὑμᾶς δὲ καταγελᾶν τοῦ θείου μᾶλλον, ἢ νομίζειν αὐτό. ἦ Φειδίαν δὲ, εἶπε, καὶ Πραξιτέλους

μὴν αὖ ἐλθόντες ἐς τ̃ ὑρανὸν, καὶ ἀπομαξάμενοι τὰ τ̃ θεῶν εἴδη, τέχνῃ αὐτὰ ἐποιοῦντο, ἢ πέτρον λῶ, ὃ ἐφίστη αὐτοῦ τῷ πλάττειν; ἕτερον, ἔφη, καὶ μεζόν γε σοφίας πρᾶγμα. ποῖον, εἶπεν· οὐ γὰρ ἄν τι πρὸς τὴν μίμησιν εἴποις. φαντασία, ἔφη, ταῦτα εἰργάσατο, σοφωτέρα μιμήσεως δημιουργός. μίμησις μὲν γὰρ μόνον δημιουργήσει ὃ εἶδε· φαντασία δὲ, καὶ ὃ μὴ εἶδεν. ὑποθήσεται γὰρ αὐτὸ πρὸς τὴν ἀναφορὰν τ̃ ὄντος. καὶ μίμησιν μὲν πολλάκις ἐκπλήττει φαντασία, φαντασίαν δ' οὐδέν. χωρεῖ γὰρ ἀνεκπλήκτως, πρὸς ὃ αὐτὴ * ὑπωτέθεται. δεῖ δέ που Διὸς μὲν ἐντυμηθέντα εἶδος, ὁρᾶν αὐτὸν ξὺν ὑρανῷ, καὶ ὥραις, καὶ ἄστροις, ὥσπερ ὁ Φειδίας τότε ὥρμησεν. Ἀθηνᾶν δ' ὃ δημιουργήσων μέλλοντα, στρατόπεδα ἐννοεῖν, καὶ μάχην, καὶ τέχνας, καὶ ὡς Διὸς αὐτ̃ ἀνέθορεν. εἰ δ' ἱέρακα, ἢ γλαῦκα, ἢ λύκον, ἢ κύνα ἐργασάμενος, εἰς τὰ ἱερὰ φέροις, ἀντὶ Ἑρμοῦ τ̃, καὶ Ἀθηνᾶς, καὶ Ἀπόλλωνος, τὰ μὲν θηρία, καὶ τὰ ὄρνεα ζηλωτὰ δόξῃ τ̃ δ' εἰκόνων· ὦ θεοὶ, πρᾶπολὺ τ̃ αὐτῶν δόξης ἐστέρησεν. ἔοικας, εἶπεν, ἀβασανίστως ἐξετάζειν τὰ ἡμέτερα. σοφὸν γὰρ, εἴ πῃ καὶ Αἰγυπτίων, καὶ τὸ μὴ θρασυνέσθαι ἐς τὰ τ̃ θεῶν εἴδη. ξυμβολικὰ γὰρ αὐτὰ ποιεῖται, καὶ ἰσονοούμενα. καὶ γὰρ ἂν καὶ σεμνότερα οὕτω φαίνοιτο· γελάσας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, ὦ * ἄνθρωποι, ἔφη, μεγάλα ὑμῖν ἀπολέλαυται τ̃ Αἰγυπτίων τε, καὶ Αἰθιόπων σοφίας, εἰ σεμνότερα ὑμῶν, καὶ θεοφιλέστερα κύων δόξῃ, καὶ ἶβις,

A cœlum aſcendentes, atque illic effigies Deorum fingentes eas poſtmodum ad artem attulerunt, aut eſt aliquid aliud quod eos fingere, aut ſculpere docuit? Aliud eſt profectò, inquit Apollonius, & quidem ſapientia plenum. Quidnam id eſt, inquit ille? (Nihil enim præter imitationem dicturum te puto) Phantaſia, inquit Apollonius, hæc perfecit: artifex proculdubio ſapientior quàm imitatio. Hæc enim ſolùm B quod vidit operatur: phantaſia verò etiam quod nunquàm vidit. Proponet enim ſibi idipſum, quod non nouit, ad eius quod eſt relationem. Imitationē præterea ſtupor plerunq. impedit, phantaſiam verò nihil. Ipſa enim impauida fertur ad id, quod ei ſubiici diximus. Oportet autem qui Iouis contemplatur effigiem, cum cœlo, & horis, & aſtris ipſum imaginari; ſicut Phidiæ tunc venit in C mentem. Palladem verò fingere *cogitantem*, exercitus conſilia & artes meditari, & quomodo ex ipſo Ioue proſiliit. ſin verò accipitrem, aut noctuam, aut lupum vel canem fingés in templa deferēdo, pro Mercurio, Pallade, aut Apolline: feræ, beſtiæ, atque aues honore, ſimulachróque dignabimini; Deos autē procul ab illorum gloria conſtituetis. Tunc Theſpeſiō, Videris, inquit, incuriosè nimiū res noſtras perſcrutari. Sapientis enim eſt, ſi quicquā *ſapiēter excogitatū eſt* apud Ægyptios imprimis ex- D primatur, non audere contra Deorū effigies aliquid *aggredi*, ſed mēte, conſilióq. illas excogitatas eſſe cēſere. Sic enim ipſas venerabiliores futuras videri putauerūt. Ad ea ſubridēs Apollonius, O viri, inquit, magnum profectò ex Æthiopū, Ægyptiorúmq. ſapiētia fructū accepiſtis: venerabilior vobis, & Deorū imaginibus ſimilior eſſe videbitur, aut canis, aut ciconia,

aut hircus(hæc enim ſapientem Theſpeſionem audio dicere) quàm aliæ Deorum effigies. In illis enim, quid venerationis, aut terroris inſit non video. Periuros enim & ſacrilegos, & qui ſcurrilitate in Deos vtuntur contemnere magis, quàm timere eiuſmodi templa conſentaneum eſt. Quòd ſi propterea veneranda hæc eſſe videntur, quia ſub ipſis aliud mente concipi & ſubintelligi poſſit: venerabiliores vtique fuiſſe Deos arbitrarer, ſi eorum nullum extaret ſimulachrum, ſed theologiæ modo quodam alio & magis arcano vterentur. Poterant enim templa conſtruere, & in ipſis altaria erigere: tum etiam quid ſacrificare liceret, aut non liceret, inſtituere, & quibus diebus quippiam facere, aut dicere opus eſſet præfinire. Nullũ autem in templo ſimulachrum habere, ſed Deorũ effigies illis relinquere excogitandas qui ſacrificatum accederent. Mens enim deſcribit & format aliquid, omni ſculptura, picturáve præclarius. Vos autem hoc etiam à Diis abſtuliſtis: ne quis tanquam pulchros mente videre, aut excogitare illos poſſet. Tum Theſpeſion, Fuit, inquit, Socrates quidam Athenienſis ſenex fatuus, vt nos, *cenſebatur*: is canem, anſerem, platanum Deos putans, per eos iurare conſueuit. Minimè verò fatuus habitus eſt, inquit Apollonius; ſed diuinus quidam vir, & verè ſapiens: iurabat autem per ea, quæ dixiſti, non tanquam Deos, ſed ne per Deos iuraret.

Ἐ πράγος. ταῦτα γὰρ Θεσπεσίωνος ἀκούω τὸ σοφοῦ. σεμνὸν δέ, δὴ ἢ ἔμφοβον τί σὺ τούτοις· σοῦ γὰρ ἐπίορκοις, καὶ τοὺς ἱεροσύλοις, Ἐ τὰ βωμολόχα ἔθνη, καταφρονεῖν τῶν τοιούτων ἱερῶν, εἰκὸς μᾶλλον, ἢ δεδιέναι αὐτά. εἰ δὲ σεμνότερα ταῦτα ὑπονοούμενα, πολλῷ σεμνότερον αὖ ἐνορᾶν. καὶ θεοὶ κατ' Αἴγυπτον, εἰ μὴ ἵδρυτό τι ἀνὴρ ἄγαλμα· ἀλλ' ἔτερον ζῆτον σοφώτερόν τι, καὶ ἀπορρητότερον τῇ θεολογίᾳ κεχρῆσθαι. τοῖ γὰρ που νεὼς μὲν αὐτοῖς ἐξοικοδομῆσαι, καὶ βωμοὺς ἐγείρειν, καὶ ἃ χρὴ θύειν, Ἐ ἃ μὴ χρή, καὶ ὁπηνίκα, καὶ ἐφ' ὅσον, καὶ ὅ,τι λέγοντας, ἢ δρῶντας. ἄγαλμα δὲ μὴ ἐς φέρειν, ἀλλὰ τὰ εἴδη τῶν θεῶν καταλείπειν τοῖς τὰ ἱερὰ ἐσφοιτῶσιν. ἀμάρτυρα γὰρ τί ἡ γνώμη, καὶ ἀνατυπῶται δημιουργίας κρεῖττον. ὑμεῖς δὲ ἀφήρησθε τοὺς θεοὺς, καὶ τὸ ὁρᾶσθαι καλῶς, καὶ τὸ ὑπονοεῖσθαι. τοιοῦτος ταῦτα ὁ Θεσπεσίων, ἐλήρει τις, ἔφη, Σωκράτης Ἀθηναῖος ἀνόητος, ὡς σὺ ἡμεῖς λέγεις, εἰς κύνα, καὶ εἰς χῆνα, Ἐ εἰς πλάτανον, θεούς τε ἡγεῖτο, καὶ ὤμνυ· καὶ ἀνόητος, εἶπεν, ἀλλὰ θεῖος, καὶ ἀτεχνῶς σοφός· ὤμνυ δὲ ταῦτα, οὐχ ὡς θεούς, ἀλλ' ἵνα μὴ θεοὺς ὄμνυ.

De flagellis Laconicis, vndeque ea orta conſuetudo fuerit. Item qua re peregrini non admittantur à Lacedæmonijs lege lata à Lycurgo. CAP. X.

POST hæc Theſpeſion, vt ſermonẽ ad alia transferret, interrogauit

ΜΕτὰ ταῦτα ὁ Θεσπεσίων, ὥσπερ μεθισάμενος τοῦ λόγου, ἤρετο

τὸν Ἀπολλώνιον περὶ τῆς Λακωνικῆς μάστιγος, καὶ εἰ δημοσίᾳ οἱ Λακεδαιμόνιοι παίονται· τοὺς δὲ ἀνθρώπων γε, εἶπεν, ὦ Θεσπεσίων, αὐτοὶ μάλιστα οἱ ἐλεύθεροί τε, καὶ εὐδόκιμοι. τοὺς δὲ οἰκέτας ἀδικοῦντας, τί, ἔφη, ἐργάζονται; οὐκέτι ἀποκτείνουσιν, εἶπεν, ὡς ξυνεχώρησε ποτὲ ὁ Λυκοῦργος, ἀλλ' ἡ αὐτὴ καὶ ἐπ' ἐκείνοις μάστιξ. ἡ δὲ Ἑλλάς, πῶς, ἔφη, περὶ αὐτῶν γιγνώσκει; ξυνιᾶσιν, εἶπεν, ὥσπερ ἐς τὰ ὑακίνθια, καὶ τὰς γυμνοποδίας, θεασόμενοι ξὺν ἡδονῇ τε, καὶ ὁρμῇ πάσῃ. εἶτ' οὐκ αἰσχύνονται, ἔφη, οἱ χρηστοὶ Ἕλληνες, ἐς τοὺς αὐτῷ ποτε δεξόντας ὁρῶντες, μαστιγουμένους ἐς τὸ κοινόν, ἢ δεχθέντες ὑπ' ἀνθρώπων, οἱ μαστιγοῦνται δημοσίᾳ; σὺ δὲ πῶς οὐ διορθώσω ταῦτα; φασὶ γάρ σε καὶ Λακεδαιμονίων ἐπιμεληθῆναι. ἄ γε, εἶπε, δοκεῖ μοι διορθωτὰ εἶναι. ξυνεβούλευον μὲν ἐγὼ, προθύμως δὲ ἐκεῖνοι ἐπράξαντο. ἐλεύθεροι μὲν γὰρ τῶν Ἑλλήνων εἰσὶ, μόνοι δὲ ἐπήκοοι τοῦ βουλεύοντος. τὸ δὲ τῆς μαστίγων ἔθος, τῇ Ἀρτέμιδι τῇ ἀπὸ Σκυθῶν δρᾶται, χρησμῷ φασιν ἐξηγουμένων ταῦτα. θεοῖς δὲ ἀνυπομόδετεῖν, μανία οἶμαι. οὐ σοφοὺς, ὦ Ἀπολλώνιε, ἔφη, τοὺς τῶν Ἑλλήνων θεοὺς εἴρηκας, εἰ μαστίγων ἐπήκοόν τε ξύμβουλοι τοῖς τὴν ἐλευθερίαν ἀσκοῦσιν. οὐ μαστίγων, εἶπεν, ἀλλὰ τοῦ αἵματι ἀνθρώπων τὸν βωμὸν ῥαίνειν, ἐπειδὴ καὶ παρὰ Σκύθαις τοῦτον ἠξιοῦτο. σοφισάμενοι δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ ἀπρεπὲς τῆς θυσίας, ἐπὶ τὴν καρτερίας ἀγῶνα ἦκουσιν,

A Apollonium, quid de Laconicis flagellis sentiret, & vtrum publicè suos ciues verberibus cæderent, cùm se maximè liberos, nobilésque iactarent, tum etiam contra seruos, famulósve delinquentes quid facerent, quæsiuit. Non amplius eos interficiunt, inquit Apollonius, sicut olim concessit Lycurgus: sed verberibus itidem in eos animaduertunt. Græcis verò, Thespesion inquit, hac de re quid videtur? Se-
B dent, inquit Apollonius, tanquam Hyacinthia, aut nudos athletas cum voluptate & alacritate spectantes. An, inquit Thespesion, optimi Græci non erubescunt, cùm videant eos, qui sibi quandoque imperaturi sunt, publicè loris cædi: aut non pudet eorum imperio subesse, qui coram omnibus verberantur: tu verò quomodo talia non emendasti? dicunt enim te de Lacedæmoniis curam gerere. in iis quidem, inquit Apollonius, quæ emen-
C dari possunt? Consului sanè nonnulla: ipsi verò promptissimè quæ consulueram sunt executi. Sunt enim Græcorum omnium liberrimi & soli, qui bene consulentibus pareant. Verberum autem consuetudo in Scythicæ Dianæ honorem seruatur: quod, ita vt aiunt, oracula præceperunt. Diis autem obsistere insania quædam est, vt opinor. Tum Thespesion, Nequaquam, inquit,
D Apolloni, sapientes Græcorũ Deos ostendis, si eos cædi verberibus consulunt, qui maximè libertatem profitentur. Non verberum, inquit Apollonius, consultores sunt: sed humano sanguine aspergi aras iubent, quoniam & apud Scythas ita colebantur. Verùm Lacedæmonij sacrificij necessitatẽ sapienter interpretati, ad tolerantiæ certamen deuenerunt,

ita vt neque homines interficerentur, & tamen eorum sanguine Deæ satisfaciat. Cur igitur, inquit Thespesion, peregrinos hospites Dianæ non sacrificant, sicut facere quondã Scythæ consueuerant? Quoniã, inquit Apollonius, Græcorum nemini placet Barbarorum mores imitari. At verò, inquit ille, humaniores viderentur vnum, duósve sacrificantes, quàm peregrinos omnes ex regione sua depellentes. Non carpamus, inquit Apollonius, ô Thespesion, Lycurgi leges. Oportet enim viri mentem intelligere, & cur peregrinos in sua regione versari non permiserit. Neque enim respexit ne peregrini indigenis miscerentur, sed vt suæ regionis mores integros, purósque seruaret, nullis externis interuenientibus. Ego autem, inquit Thespesion, verè Spartiatas viros putarem, si etiam inter externos degentes, domesticos tamen mores conseruarent: propterea quòd non solùm absentibus, sed etiam præsentibus *similes* viderentur. Oportebat igitur virtutes acquirere: ipsi verò expulsionem peregrinorũ seruantes, mores tamẽ suos corruperunt: & Græcorũ, quib. maximè aduersabantur, facta imitantur: *de rebus certè marinis* & de iudicijs reddendis instituta ab Atticis ad eos translata videntur. & pro quibus aduersus Atheniẽses pugnandũ sibi quondam censuerunt, ipsi eadem postea facere statuerunt, & quòd ipsi quidem bello superarunt Athenienses: in his verò pro quibus exercendis bellum susceperunt, ab Athenijs superati fuerunt. Quinetiam id ipsum ex Tauricis aut Scythis, Deam aduexisse *eorũ est qui externa approbãt.* Quòd si oraculis compulsi id fecere, quid scutica opus fuit? quídve seruilem quandam tolerantiam fingere?

A ἀφ' ἧς ὅτι μήτε ἀποθνήσκειν, ἢ ἀφ' ἑκάστῃ τῇ θεῷ ὑ σφῶν* ἀνδρῶν αἵματος x. σφῶν ὑ.
θιατί οὖν, ἔφη, τοὺς ξένους οὐ καθαίρουσι τῇ Ἀρτέμιδι, καθάπερ ἐδικαίων ποτὲ οἱ Σκύθαι; ὅτι, εἶπεν, οὐδενὶ Ἑλλήνων πρὸς ζῆλον, βαρβαρικὰ ἀσκεῖν ἤθη. ἐμοὶ μὲν ἢ φιλανθρωποτέροις ἐδόκουν ἄν, εἴ πού, ἢ δύο θύοντες, ἢ ξενηλασίᾳ χρώμενοι ἐς πάντας. μὴ καταπώμεθα, εἶπεν, ὦ Θεσπεσίων, τοὺς B Λυκούργου νόμους· χρὴ γὰρ ξυνιέναι τὸν ἄνδρα, ἢ ὅτι γε μὴ σὺν διατελοῖεν ἐὰν τοὺς ξένους, ἢ ἀμιξίας* ἀνδρῶν εἶχεν, ἀλλὰ x. ἀνδρῶν. ἴσχ.
τοὺς ὑγιαίνοντας ἐπιτηδεύσεις, μὴ συνομιλούντων τῇ Σπάρτῃ τῶν ἔξωθεν. ἐγὼ γὰρ ἂν ἄνδρας, ἔφη, Σπαρτιάτας ἡγούμην ἄν, οἵους δοκεῖν ἀξιοῦσιν, εἰ σωφρονιστὰ εἶεν τοῖς ξένοις, μὴ μεθιᾶσιν τὰ C οἰκοι. οὐ γὰρ τῶν ἀπόντων, ἀλλὰ καὶ* τῶν παρόντων ὁμοίους ὁρᾶν· ἔδει οὖν οἶμαι τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι. ⟨ὦ⟩ ὦ, καίτοι ξενηλασίαις χρώμενοι, διεφθάρησαν τὰς ἐπιτηδεύσεις· καὶ οἷς μάλιστα τῶν Ἑλλήνων ἀπήχθοντο, τούτοις ὅμοια πεφήνασιν ἐθέλοντες. τὰ γοῦν περὶ τὴν θάλατταν, καὶ αἱ μεταταῦτα ἐπιτάξεις τῶν φόρων, ἀπεκώτρον αὐτοῖς ἐβεβούλοντο. καὶ ὥσπερ ὧν πολεμητέα D πρὸς Ἀθηναίους ᾤοντο αὐτοῖς εἶναι, ταῦτ' ἐς τὸ ⟨ὦ⟩ αὐτοὶ δρᾶν καθίστασαν. τὰ μὲν πολέμια σὺν Ἀθηναίους νικῶντες, ὧν ὑ ἐκείνοις ἐπιτηδεύειν ἔδοξεν, ἡττώμενοι. καὶ αὐτὸ ὑ τὸ τὴν σὺν Ταύροις τε, καὶ Σκυθῶν ἐσάγεσθαι δαίμονα, ξένα ἰῶν νομιζόντων. εἰ ὑ χρησμῷ ταῦτα, τί ἔδει μάστιγος; τί ὑ καρτερίαν ἀνδραποδώδη πλάττεσθαι;

Λακωνικώτερον πρὸς θανάτου ῥώμην; ἐκεῖνο γὰρ οἶμαι Σπαρτιάτην ἐφηβον ἑκόντα ἐπὶ τὸ βωμοῦ θύεσθαι. τοῦτο γάρ, πρὸ μὲν Σπάρτην, θυμοειδεστέροις* ἐδείκνυε· πρὸ δὲ Ἑλλάδα ἀπῆγε, τὸ μὴ ἐς ἀντίπαλα αὐτοῖς ἀντικαθίστασθαι. εἰ δὲ ἐς τὰ πολεμία φείδεσθαι χρὴ νέων εἰκὸς γὰρ· ἀλλ' ὅ γε νόμος πρὸ Σκύθας ἐπὶ τοῖς ἑξηκοντούτας κεῖμενος, οἰκειότερος γὰρ Λακεδαιμονίοις ἐπιτηδεύεσθαι, ἢ Σκύθαις, εἰ καὶ θανάτου ἀπεχθῶς, ἀλλὰ μὴ κόμπου εἵνεκα ἐπαινοῦσι. ταῦτα δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους εἴρηταί μοι, πρὸς δέ σε Ἀπολλώνιε. εἰ γὰρ τὰ παλαιὰ νόμιμα, καὶ πολιώτερα, ἢ γιγνώσκειν αὐτά, πικρῶς ἐξετάζοιμεν, ἐς ἔλεγχον καθιστάμενοι τοῦ θείου, διότι αὐτοῖς χαίρουσι, πολλοὶ καὶ ἄποροι λόγοι τοιᾶσδε φιλοσοφίας ἀναφύσονται. καὶ γὰρ ἂν καὶ τὰ Ἐλευσῖνι τελετῆς ἐπιλαβοίμεθα, διότι, τὸ, ἀλλὰ μὴ τὸ, καὶ ὧν Σαμόθρακες τελοῦσιν· ἐπεὶ μὴ τὸ δεῖνα, τὸ δεῖνα ἐν αὐτοῖς δρᾶται· καὶ Διονυσίων, καὶ Φαλλοῦ, καὶ τοῦ ἐν Κυλλήνῃ εἴδους. καὶ δὴ ἂν φθαίνοιμεν συκοφαντοῦντες πάντας. ἴωμεν οὖν ἐφ' ὅ, τι βούλει ἕτερον, μύστης καὶ τοῦ Πυθαγόρου λόγου, ἠμελημένον ὄντα. καλὸν γὰρ εἰ καὶ μὴ πρὸς πάντων, ἀλλ' ὑπέρ γε τοιούτων σιωπᾶν. ὑπολαβὼν δὴ ὁ Ἀπολλώνιος, εἰ σπουδάσαι, εἶπεν, ὦ Θεσπεσίων, ἐβούλου λόγον, πολλά ἄν σοι, καὶ γυναῖα ἔδοξεν ἡ Λακεδαιμόνων λέγειν, ὑπὲρ ὧν ὑγιῶς ἔχει, καὶ πρὸ πάντας ἐπιτηδεύειν τοὺς Ἕλληνας· ἐπεὶ δὲ οὕτως ἀποσπουδάζεις αὖ,

A Magis enim Laconicum fuisset, opinor, erga mortem ostendere fortitudinem: & impuberem Spartiatam vltrò se offerentem in altari sacrificare. Hoc enim animosiorem Spartam ostendisset, & prohibuisset reliquam Græciam aliquid aduersus eos moliri. Quòd si bellorum causa parcendum esse adolescentibus dixerint, saltem apud Scythas positam de sexagenariis legem seruare illos decentiùs fuit, si mortem re vera, & non iactantiæ, atque ostentationis illi causa laudant. Atque hæc non aduersum Lacedæmonios dicta sunt: sed magis contra te, Apolloni. Si enim veterũ instituta, & antiquiora, quàm à nobis sciri possint, exactiùs perquiramus, Deos culpantes qui talibus gaudeant, multi, & absurdi sermones ex tali contemplatione orientur. Scrutemur enim Eleusina mysteria; & quid afferre poterimus, cur hoc, non autem hoc admittant: & Samothracum itidem initiationes, cur in eis hoc quidem fit; hæc autem non permittitur? Idem etiã de Bacchо Priapo & Cyllenij dicemus effigie, nec ipsos calũniis intactos præteribimus. Pergamus igitur ad aliud quicquid libet, & rationem Pythagoræ, quæ nostra est, etiam honorantes: Pulchrum est enim si non de omnibus, attamen de istis tacere. Ad hæc respondens Apollonius, Si de studiosis rebus, inquit, protendere sermonem velles, ô Thespesion, multa tibi, præclaráque dicere Lacedæmon videretur, quæ rectè quid supra ceteros Græcos exercet: sed quoniam adeò à nostro sermone teipsum remoues,

* Ita. θυμοειδεστέροις πεσεῖν

vt fas etiam esse non putes de talibus loqui, disputationem ad aliud aliquid conuertamus. Maximè autem erit dignum, vt opinor, si de iustitia aliquid differuerimus.

A ὡς μηδὲ ὅσιον ἡγεῖσθαι τὰ ὑπὲρ τοιούτων λέγειν, ἴωμεν ἐφ' ἕτερον λόγον πολλοῦ ἄξιον, ὡς ἐμοὶ πείθου· περὶ δικαιοσύνης γάρ τι ἐροῦμεν;

Quid de viro iusto, & iustitia Apollonius cum Gymnosophistarum principe Thespesione disputauerit.

CAP. XI.

ORdiamur, inquit Thespesion, B sermonem huiusmodi. Est enim & sapientibus, & non sapientibus aptissimus. sed ne Indorum opiniones interserendo confundamus orationem, dic primùm, quid illi de iustitia sentiant. Est enim rationi consentaneum te dum illic esses, huiusmodi rem diligenter perquisiuisse. Quòd si eorum se rectè habet opinio, vlterius quærere desinemus: sin verò nos aliquid poterimus dicere sapientius, superaddemus. Id enim Iustitiæ quoddam officium esse videtur. Optimè, inquit Apollonius, meo iudicio iucundissimè dicere videris, ô Thespesion. Audi igitur quæ de hac re fuerint illic à nobis disputata. Narrabam illis me quōdam gubernatorē fuisse, *magnæ nauis; quando anima alterius corporis curā habebat:* & me iustissimū arbitrabar, quia mercedē à Piratis accepturus eram, si nauem illis proderē illuc nauigando, vbi ipsi in insidiis latentes nauem caperent, onera quæ D in ipsa vehebantur deprædaturi. Ego autem illis omnia pollicitus ne mihi vim afferrent, deinde longius præteruectus spem omnem illorum sum frustratus. An igitur Thespesion Indi iustitiæ opus id esse consenserunt? Minimè verò, inquit Apollonius: imò etiam me deriserunt, dicentes non esse iustitiæ opus ab iniustis abstinere. Rectè, inquit Thespesion, sentiunt Indi, neque enim prudētiæ opus est, stultè aliquid non

ΑΓΩΜΕΘΑ ὁ Θεσπεσίων, ἔφη, τοῦ λόγου. προσῆκον γὰρ σοφοῖς τε, καὶ μὴ σοφοῖς. ἀλλ' ἵνα μὴ τὰς Ἰνδῶν δόξας εἰρόντες, ξυγχέωμεν αὐτοῖς, καὶ ἀπέλθωμεν ἀπραγμόνως τοῦ λόγου, πρότερον εἰπὲ τὰ περὶ δικαιοσύνης Ἰνδοῖς δόξαντα· εἰκὸς γὰρ βελτίονά σοι εἰδέναι ταῦτα. κἂν μὲν ἡ δόξα ὀρθῶς ἔχῃ, ξυνησόμεθα. εἰ δ' αὐτοί τι σοφώτερον εἴποιμεν, ξυνήσεσθε. δικαιοσύνης γὰρ καὶ τοῦτο. ἤρισα, εἶπεν ὁ Θεσπεσίων, καὶ ὡς ἐμοὶ ἥδισα εἴρηκας. ἄκουε δὴ τῶν εἰδέναι σπουδαζόντων. ἔπλεον ποτὲ αὐτοῦ ἐγὼ, κυβερνήτης ὡς λέγοιμι μεγάλης νεώς, ὁπόθ' ἡ ψυχὴ σώματος ἑτέρου ἐπεμέλετο. καὶ δικαιότατον ἡγούμην ἐμαυτὸν· ἐπειδὴ λῃσταὶ μοι ἐμισθώσαντό με προδοῦναι τὴν ναῦν, καθορμισάμενον οἷ λοχήσαν αὐτοὶ ἔμελλον, ἃ ἂν ἦν· ἐγὼ δὲ, ἐπαγγελλόμην μὲν ταῦτα, ὡς μὴ ἐπιθοῖντο ἡμῖν, παρεπλεύσαμι δ' αὐτοῦ, καὶ ὑπερέβημι αὐτοῦ τὸ χωρίον, ξυνέθεντο, *ἦ δ' ὃς ὁ Θεσπεσίων, δικαιοσύνην καὶ Ἰνδοὶ ταῦτα; κατεγέλασαν μοῦ ἔφη, εἶπε· μὴ γὰρ εἶναι δικαιοσύνην τὸ μὴ ἀδικεῖν. ὑμῶς, ἔφη, ἀπέδοξε τοῖς Ἰνδοῖς· ἔστε γὰρ φρονήσεως τὸ μὴ αὐτοῖς τι

* ἦ δ' ὃς ὁ Θ. δικ. Ἰνδοὶ τ.

δι. οὔτε χρ. * φρόνησις, τὸ μὴ αἰσχύνεσθαι οὐδαμῶς ἢ ἀκρ.

συνθυμεῖσθαι· οὔτε ἀνδρεία, τὸ μὴ λείπειν τὴν τάξιν· οὔτε σωφροσύνη, τὸ μὴ ἐς τὰ τῶν μοιχῶν* ἐμπίπτειν, οὔτε ἄξιον ἐπαίνου, τὸ μὴ κακὸν φαίνεσθαι. πᾶν γὰρ ὃ τιμῆς τε, καὶ τιμωρίας ἴσον ἀφέστηκεν ὅπῃ ἀρετή. πῶς οὖν, ὦ Θεσπεσίων, εἶπε, στεφανώσομεν τὸ δίκαιον, ἢ πῶς φαίνοντα; ἐλλιπέστερον, ἔφη, καὶ τραγῳδοφορώτερον αὖ ὑπὲρ δικαιοσύνης ἐσκοπήσατε, ἢ ὅποτε βασιλεὺς τοσῆσδε τῆς, καὶ οὕτως εὐδαίμονος χώρας ἄρχων, ἐπέσχε φιλοσοφοῦσιν ἡμῖν ὑπὲρ τοῦ βασιλεύειν δικαιοτάτου κτήματος. εἰ ὁ Φερεκράτης, εἶπεν, ὁ ἀφικόμενος ἰὼν, ὀρθῶς δὴ ἐμέμφετο τὸ μὴ ὑπὲρ δικαιοσύνης ἐπ' αὐτῷ σκοπῆσαι. ἐπεὶ γὰρ εἶδες ἄνθρωπον, ἐν οἷς χθὲς ὑπὲρ αὐτῷ διῆλθον, μεθύοντα, καὶ ἀχθόμενον φιλοσοφίᾳ πάσῃ, ἢ ἔδει παρέχειν ὄχλον; ἢ δι' αὐτὸν ἔχειν φιλονικοῦντας, ἐπ' ἀνθρώπου Σύβαριν ἡδυπαθοῦντος πάντα; ἀλλ' ἐπεὶ σοφοῖς ἀνδράσιν, ὥσπερ ἡμῖν, ἰσχυροτέρα ἡ δικαιοσύνη μᾶλλον, ἢ βασιλεῦσί τε, καὶ στρατηγοῖς, ἴωμεν ἐπὶ τὸ ἀτεχνῶς δίκαιον. ὃ γὰρ ἐμαυτόν τε ἡγούμην ὁπότε ἡ ναῦς, ἑτέρους τε, οἳ μὴ ἀδίκων ἄπονοι, οὕτω δικαίους φατέ, οὐδ' ἀξίους τιμᾶσθαι. καὶ εἰκότως εἶπεν. οὐδὲ γὰρ ἂν Ἀθηναίοις ποτὲ, ἢ Λακεδαιμονίοις ἐγράφη γνώμη τὸν δεῖνα στεφανοῦν, ἐπεὶ μὴ τοῦ ἡταιρηκότων ἦν· ἢ τὸν δεῖνα ποιεῖσθαι πολίτην, ἐπεὶ μὴ τὰ ἱερὰ ὑπ' αὐτοῦ συλᾶται. τίς οὖν ὁ δίκαιος, καὶ ὅ, τι προσαγορεύσω; οὐδὲ γὰρ ἐπὶ δικαιοσύνῃ τινὰ στεφανωθέντα οἶδα, οὐδὲ γνώμην ἐπ'

A cogitare, neque fortitudinis, aciem non relinquere: neque temperantiæ, in mœchorum turpitudines non incidere: nec omnino laude dignum est, quòd non esse malus videaris. Omne enim quod æquè ab honore pœnáque distat, virtus non est. Quomodo, inquit Apollonius, ô Thespesion, coronabimus iustum, aut quid facientem talem esse dicemus? Exactius, inquit ille, & accuratius de iustitia disputastis, quàm B olim cùm rex tam magnæ, támque fertili regioni imperans vobis de regno philosophantib. interfuit, quod officiorum iustitiæ maximum est. Si Phraotes, inquit Apollonius, tunc accessisset, meritò proculdubio culparemur, si coram ipso de iustitia non disputauissemus: sed quoniam ex iis, quæ pridie narraui, satis noscere hominem potuisti, ebriosum, & philosophiæ penitus inimicum, quod onus fuit disputando molestiam illi afferre, aut nobis elaborare pro emendatione illius nullius C pretij cuncta eiusmodi facientis? Sed quoniam viris, quales nos sumus, sapientibus inuestiganda est iustitia magis etiam, quàm regibus, aut imperatoribus, quæramus eum, qui verè iustus sit. Ego enim dum naui potiebar: me ipsum esse talem arbitrabar, & alios itidem, qui nihil iniustè operantur: vos autem tales nondum esse iustos dicitis, neq; honore dignos. Et rectè quidem, in- D quit Thespesion. Nunquam enim apud Athenienses, aut Lacedæmonios scripta sententia est, hunc, aut hunc esse coronandum: quia scortator non est; aut hunc esse donandum ciuitate, quia non est sacrilegus. Quis igitur erit iustus, aut quid faciens talis appellabitur? neminem enim iustitiæ causa coronatum agnoui: nec est qui pro viro

iusto sententiam scripserit, quòd hunc oporteat coronari, quòd talia, aut talia operatus, iustus esse videatur. Cogitanti enim quæ apud Troiam Palamedi, aut Socrati Athenis euenere: malè fortunata apud homines apparebit iustitia. Iniustissima namque ij, quos dixi, passi sunt, cùm essent ipsi iustissimi. Quinetiam per iniustitiæ opinionē damnati sunt, cùm præter omne ius lata sententia fuisset. Aristidem quoque Lysimachi filium ea ipsa iustitia olim perdidit: ac talis vir ob talem virtutem in exilium missus est, equidem ridiculam iustitiam haberi cognosco. A Ioue enim & fatis ordinata, vt hominibus non afferretur iniuria, nusquam sibi ipsi, ne quis iniuriaretur prouidit. Mihi autem Aristides ipse satis est ad ostendendum quis non iniustus, quísve iustus sit dicendus. Dicas namque velim, nunquid hic Aristides ille sit, quem vos ex Græcia venientes ad insulas dicitis nauigasse tributorum componendorum causa? quæ cùm ille æqua ratione constituisset, eadem veste & quidem vili, ac semilacera amictus rediit. Istemet est, inquit Apollonius, ob quem & paupertatis amor quandoque floruit. Si igitur, inquit Thespesion, oratores duo fuissent Athenis, qui redeuntem à sociis Aristidem voluissent laudare: & is quidem in hunc modum sententiam scriberet, Corona dignum esse Aristidem, quoniam diuitias non accepit, neque sui victus causa molestiam cuiquam attulit: sed cùm antea pauperrimus Athenienſium omnium semper fuisset, tunc etiam se ipso rediisset pauperior. Alter verò decretum hoc modo proferret: Quoniam Aristides non præter vires sociorum, sed

A ἀνδρὶ δικαίῳ γραφεῖσαν, ὡς τ δεῖνα χρὴ στεφανοῦν, ἐπειδὴ τ δεῖνα πράττων, δίκαιος φαίνετ). τὰ μὲν γὰρ Παλαμήδους σὺν θυμηθέντι, τὰ δὲ ἐν Τροίᾳ, καὶ τὰ Σωκράτους, τὰ Ἀθήνησιν, οὐδὲ εὐτυχεῖν ἡ δικαιοσύνη δόξῃ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. ἀδικώτατα γὰρ δὴ οἵδε ἔπαθον, δικαιότατοι ὄντες. πάλιν δ' οὗτοι μέν, ἐπὶ δόξῃ ἀδικημάτων ἀπώλοντο, φήφῳ παρὰ τὸ δίκαιον ἐνεχθείσῃ. Ἀριστείδου δ' τὸν Λυσιμάχου, καὶ αὐτή ποτε ἡ δικαιοσύνη ἀπόλλυ. καὶ ἀνὴρ τοιόσδε ἐπὶ τοιᾷδε ἀρετῇ φεύγων, ᾤχετο. καὶ ὡς μὲν ἡδοία ἡ δικαιοσύνη δόξει, γιγνώσκω. τεταμένη γὰρ ἐστὶ διός τ, καὶ μοιρῶν, ἐς τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους, οὐδαμοῦ ἑαυτὴν ἐς τὸ μὴ αὐτὴν ἀδικεῖσθαι τάττει. ἐμοὶ δ' ἀποχρῆν τὰ τ Ἀριστείδου, ἐς τὸ λῶσαι τίς μὲν ὁ μὴ ἄδικος, τίς δὲ ὁ δίκαιος. εἰπέ γάρ μοι, οὐχ οὗτός Ἀριστείδης οὑκεῖνος, ὃν φατε ὑμεῖς ⓐ ἀπὸ Ἑλλήνων ἥκοντες, πλεύσαντα ἐς τὰς νήσους ὑπὲρ τῶν φόρων, ξυμμέζους τὴν αὐτοῦ τάξαι, καὶ ξυνὼ αὖτῳ ἐπανῆλθεῖν πείθωνι; οὗτος, εἶπε, δι' ὃν καὶ πενίας ἔρως ποτὲ ἐλῴδησεν. εἰ οἶν, ἔφη, δὴ Ἀθήνησι δημαγωγοὶ γίγνοίατο, ἐπαινέντες τ Ἀριστείδην ἅτε οὐ τὰ ξυμμαχίδος ἥκοντα, καὶ ὁ μὲν, γράφοι στεφανοῦν αὐτὸν, ἐπειδὴ μὴ πλούτῳ ἀφῖκται, μηδὲ βίον ἑαυτῷ ξυμφλογὸς μηδένα, ἀλλὰ πενέσταζος μὲν Ἀθηναίων, πενέστερος δ' ἑαυτοῦ. ὁ δ' αὖ τοιοῦτόν τι γράφοι ψήφισμα· ἐπειδὴ Ἀριστείδης οὐχ ὑπὲρ τὸ δίκαιον ⓓ τῶν ξυμμάχων τάξας τοῖς φόροις, ἀλλ'

ὡς ἕκασοι χῆς ἔχοισι, τῆς τε ὁμονοίας αὐτῶν ἐπεμελήθη τ πρὸς Ἀθηναίους, κ.π. καὶ τὸ * μὴ ἀχθομένους φέρειν ταῦτα, δεδόχθω στεφανοῦν αὐ(ν) τὴ δικαιοσύνη. ἆρ' οὖν σοι δοκῆ τῇ μὲν πρόσθεν γνώμῃ, κἂν ἀντειπεῖν αὐτὸς ὡς οὐκ ἀξία τῶν ἑαυτῶν βεβιωμένων, ἢ ἐφ' οἷς ἀδικεῖ πρώτου, τιμᾶσθ' ἴσως ἂν καὶ αὐτὸς ἐπαινέσαι σοφιζόμενον, ὧν διενοήθη; βλέψας γάρ που ἐς τὸ Ἀθηναίων τε, καὶ τῶν ὑπηκόων ξυμφέρον, ἐπεμελήθη τῆς ξυμμετρίας τ φόρων. ὃ τῷδε μὲν (ν) Ἀριστείδου ἐδείχθη μᾶλλον. ἐπειδὴ γὰρ πράσσοντες Ἀθηναῖοι τοὺς σφίσιν δόξαντας, βαρυτέρους ἐπέθεσαν ταῖς νήσοις. διεσπάσθη μὲν αὐτοῖς ἡ ναυτικὴ δύναμις, ἧς μάλιστα φοβεροὶ ἦσαν· παρῆλθε δ' ἡ Λακεδαιμονίων ἐς τὴν θάλατταν, ξυνέμεινε δ' τῆς δυνάμεως οὐδέν, ἀλλ' ἅπαν τὸ ὑπήκοον ἐς νεωτέρα ὥρμησε, καὶ ἀποστροφῆς ἥψατο. δικαίως οὖν, ὦ Ἀπολλώνιε κ τὸν βίον λόγον, οὐχ ὁ μὴ ἀδικος, ἀλλ' ὁ δίκαια μὲν αὐτὸς πράττων, καθιστὰς δὲ καὶ ἑτέροις ἐς τὸ μὴ ἀδικεῖν. φύσιν δ' τοιαύτης δικαιοσύνης· καὶ ἄλλαι μὲν ἀρεταί, μάλιστα δ' ἡ δικαστική τε, καὶ ἡ νομοθετική. δικάζει μὲν δὴ καὶ ὁ τοιόσδε, καὶ πολλῷ δικαιότερον, ἢ οἱ κ τὰ τομίων ὀμνύοντες· νομοθετοῦσι δ', ὥσπερ οἱ Σόλωνες τ, καὶ οἱ Λυκοῦργοι. καὶ δὴ κἀκείνοις τὸ γράφειν νόμον δικαιοσύνη ἦρξε.

A commodè pro cuiuſque facultatibus tributa diſpertiens, concordiæ ipſorum erga Athenienſes curam geſſit, effecítque vt non dolenter illa perferrent, videri ſibi iuſtitiæ cauſa ipſum coronari debere. Nónne cenſes priori ſententiæ ipſum etiam Ariſtidem cõtradicturum quaſi rebus à ſe geſtis non congruenti, cùm pro quibus iniuſtè non egiſſet honorem peteret, hanc autem eſſe laudaturum, cùm mente repeteret, quid illis agendis fuerit B meditatus. Reſpiciens enim ad Athenienſium, ſociorúmque vtilitatem, mediocritatem tributorum inſtituerat, quòd ſanè poſt Ariſtidem magis apparuit. Poſtquam Athenienſes ipſius iudicium tranſgreſſi grauiora tributa inſulis impoſuere, ablata eſt ipſis naualis potentia; qua maximè terribiles erant: omnes autem maritimæ vires ad Lacedæmonios tranſiere: cùm omnes ſocij ad res nouas moliendas animos erexiſſent: vnde rerum conuerſio ſecuta eſt. Si igitur ſecundum rectam rationem contemplari voluerimus, Apolloni, non is eſt iuſtus, qui iniuſta non operatur, ſed qui & ipſe iuſta operatur, & alios ne iniuſtè quid agant, inſtituit. Naſcentur autem ex ipſa iuſtitia virtutes aliæ complures, maximè autem iudiciaria, & legum latiua. Iudicabit enim vir talis, & quidem rectiùs quàm qui ſuper ſectis carnium fruſtis iuramenta concipiunt. Et leges feret perinde ac Solones, aut Lycurgi. Nam & iis leges ferentibus iuſtitia princeps & dux fuit.

Immortalem esse animum disputandum à Gymnosophistis & Apollonio. Hinc de catadupis, hircoboue, aliisque animalibus: deque Nomadibus, Elephantophagis, Nasomonibus, Androphagis, Pygmæis, Sciapodibus, Cataractis, atque strepitu inenarrabili aquarum cadentium: item de altitudine verticis Nili, de Dæmone Nilum moderante, cuius Pindarus meminit. CAP. XII.

TALIA de viro iusto colloquitos inter se fuisse refert Damis, & Apollonium iis omnibus assensisse, quia *rationi* consentanea viderentur. Deinde cùm multùm de anima philosophati esset quo pacto immortalis sit, multa etiam *de Natura sententiis Platonis, quæ in Timæo sunt, congruentia, &* de Græcorum legibus differuissent; interpellans sermonem Apollonius, Ego, inquit, hoc iter tum vestri, tum Nili fontium causa suscepi, quos in Ægyptum vsque venienti ignorare ignoscendum est: penetranti, vt ego feci, Æthiopiam, dedecus est ipsos præterire, nec vllam de ipsis habere rationem. Bono omine, inquit Thespesion, proficiscere, & quicquid tibi gratum est, *à fontibus* precare, diuini sunt enim. Ducem verò itineris habeas censeo Timasionem olim Naucratitem: nunc verò Memphitem. Est enim fontibus illis assuetus, atque adeò purus, vt expiatione non egeat. Tibi autem, ô Nile, volumus aliquid de ipsis referre. Horum verborum sensus Apollonio manifestus erat. Sciebat enim ipsos indignanter ferre, quòd amaret eum Nilus. Omisso igitur colloquio, ad res præparandas discessit, vt postridie in ortu Solis abire possent. Paulò autem pòst superuenit Nilus, nec eorum, quæ audierat, narrabat quicquam, sed frequenter secum ridens perstabat. nemo tamè cur rideret interrogauit, quia tanquam arcanis parcebant.

A Τοσαῦτα ὁ Δάμις διαλεχθῆναί φησιν αὐτοὺς ὑπὲρ ἀνδρὸς δικαίου, καὶ τὸν Ἀπολλώνιον ξυμφῆσαι τῷ λόγῳ· τοῖς γὰρ ὑγιῶς λεγομένοις ξυμβαίνειν. φιλοσοφήσαντες δὲ καὶ περὶ ψυχῆς ὡς ἀθανάτου εἴη, καὶ περὶ φύσεως ἁπλήσια τοῖς Πλάτωνος ἐν Τιμαίῳ δόξαις, καί τε τῶν παρ' Ἕλλησι νόμων πλείω διαλεχθέντες, ἐμοὶ, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος, ἡ B δοῦρο ὁδὸς, ὑμῶν τ' ἕνεκα, καὶ τῶν τῆς Νείλου πηγῶν ἐχόμενος. αἰσχύνη μὲν γὰρ Αἰγύπτου προβῆναι, ξυγγνώμην ἀγνοῆσαι. προσχωρήσαντι δ' ἐπ' Αἰθιοπίαν, ὃν ἐγὼ λέγω πόρον, κἂν ὄνειδος φέρει προβῆναι αὐτάς, καὶ μὴ ἐρόμενος ἅπερ ἐκεῖναι λόγους, ἴδῃ χαλεφόν, ἔφη· καὶ ὅ, τι σοι φίλον, αἴτει τὰς πηγάς. θεῖαι γάρ. ἡγεμόνα δ' οἶμαι ποιήσῃ τῆς πάλαι Ναυκρατίτην νῦν δὲ Μεμφίτην Τιμασίωνα. τῆς τε γὰρ πηγῶν ἕδρας ἔοικε, καὶ οὕτω τὸ καθαρὸς, ὡς μὴ δεῖσθαι ἁγνείας. σοὶ δέ, ὦ Νεῖλε, βουλόμεθα ἐφ' ἅπερ διαλεχθῆναί τι. ὁ μὲν δὴ νοῦς τῶν λόγων, καὶ ἀφανὴς ἦν τῷ Ἀπολλωνίῳ. ξυνῆκε γὰρ αὐτῷ δυσμενῶς διακειμένων, ἐπειδὴ ἥρα αὐτῶν ὁ Νεῖλος. ἐξισάμενος δὲ αὐτοῖς τῆς διαλέξεως, ἅπαξ συμβαζόμενος, ὡς ἐξηὼν ἅμα τῇ ἕῳ. μετὰ δὲ πολὺ δὴ ἥκων ὁ Νεῖλος, ἀπεσκέλε μὲν ἐδέν, ὧν ἤκουσεν, ἐφ' ἑαυτὸν δὲ γελῶσι, ἀλλ' ἐφείδοντο τοῦ ἀπορρήτου.

τότε μὲν δὴ δϱπνήσαντες, καὶ διαλεχθέντες οὐχ ὑφ' μεγάλων, αὖϑ' ἑκοιμήϑησαν. ἅμα τῇ ἡμέϱᾳ δὲ τοὺ γυμνοὺς ϖϱοσϕοπήσαντες, ἐπορϑμεύϑησαν ἐς τὰ ὄϱη τεϊνόντων, ϑϱίσεϱοὶ τὸ Νείλου, τάδε ὁϱῶντες λόγου ἄξια· ④ καταδουποί εἰσι, χεώδη ὄϱη, ⁂ παϱαπλήσια τῷ τ Λυδῶν Τμώλῳ. καταῤῥοὺς ϑ' ἐπ' αὐτῷ φέϱεται Νεῖλος, ὑϕ' ὑπονόμου γῆ, ποιῶν Αἴγυπτον. ἡ δ' ἠχὼ τὸ ῥόυμαδος καταῤῥηγνυμένου τ ὀϱῶν, καὶ ϕόϕῳ ἅμα ἐς τὸν Νεῖλον σὺμπίπτοντος, χαλεπὴ δοκεῖ, καὶ οὐκ ἀνεκτὴ ἀκοῦσαι· ⁂ πολλοὶ τ ϖϱόσω τὸ μετεώϱου ϖϱοϐάντες, ἀνέϐλυξαν, ὑποϐαλόντες τ ἀκοήν. ϖϱοϊόντι δ' τῷ Απολλωνίῳ, ⁂ τοῖς ἀμϕ' αὐτὸν, μασοὶ ὀϱῶν ϖϱεχόμενοι δένδϱα, ὧν Αἰθίοπες τὰ ϕύλλα, καὶ τὸν ϕλοιὸν, καὶ τ δάκϱυον καϱπὸν ἠϱοῶντο. ἐώϱων δ' καὶ λέοντας ἀϱχὸν τ ὁδοῦ, ⁂ παϱδάλεις, ⁂ τοιαῦτα ϑηϱία ἕτϱα. καὶ ἐπεὶ οὐδὲν αὐτοῖς, ἀλλ' ἀπεπήδα σϕῶν, ὥσπεϱ σὺμπεπλημμένα τοὺ ἀνϑϱώπους. ἔλαϕοι δὲ, ⁂ δοϱκάδες, καὶ ϱοϑοὶ, καὶ ὄνοι, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἑωϱῶντο, πλεῖστα δ' ④ βόαγϱοί τ, καὶ οἱ βύϱσαγοι. ξυλλεγὲν δὲ τὰ ϑηϱία ταῦτα, τὸ μὲν ἐλάϕου τε, καὶ ταύϱου τὸ δὲ, ἀϕ' ὧν ϖϱὸς τὸ ἐπωνυμίαν ἦϱηκε. καὶ ὅσοις δ' τούτων ἐπετύγχανον, καὶ ἡμιϐϱώτοις σώμασιν. οἱ μὲν λέοντες, ἐπειδὰν ϑεϱμῆς τ ϑήϱας ἐμϕοϱηϑῶσιν, ἀπημάζοισιν αὐτῆς τὰ ϖϱόϐατα, πιϑύοντες οἴμας τὸ ⁂ αὖϑις ϑηϱάσειν. σὺ ταῦϑα Νομάδες οἰκοῦσιν Αἰθίοπες, ἐϕ' ἁμαξῶν πεπολισμένοι. καὶ πλησίων τούτων, οἱ τοὺ ἐλέϕαντας ϑηϱῶσι, καταϰόπτοντες

A Tunc igitur cœnati, & de rebus non magnis paulùm collocuti, ibidem dormierunt. Postridie mane salutatis Nudis iter cœperunt à sinistra Nili parte, quæ ad montes ducit: quæ autem viderint, memoratu digna sunt hæc. Catadupa montes sunt terrei, similes Tmolo, qui in Lydia est: ab ipsis autem Nilus defluens ex ea quam auellit terra Ægyptum facit. Sonitus autem aquæ montes
B scindentis, & cum strepitu in Nilum cadentis horrenda quædam res, & auditu intolerabilis apparet, multíque propè accedentes auditum amiserunt. Procedenti autem Apollonio, eiúsque comitibus colles apparuerunt quibusdam quasi gremiis ramos arborum ferentes, quarum folia, corticémque & lachrymas inter fructus Æthiopes numerant. Viderunt etiam secus viam leones, pantheras & alias huiusmodi feras, quarum nulla in eos impetū facere tentauit: sed tanquam hominum con-
C spectum stupentes præteribant: ceruos insuper & capreas, struthionésque & asinos syluestres complures, & animalium varia genera: inter quæ fuere sylueſtres boues, & hircoboues. Sunt autem huiusmodi belluarum aliæ ex boue, ceruóque compositæ: aliæ ex iis, de quibus denominationem capiunt, animalibus. Ossa insuper eiusmodi ferarum, & semesa
D earundē cadauera inuenerunt. Leones enim calida præda semel saturati, reliquias amplius attingere dedignantur, confidentes, vt opinor, nouā rursus prædam se posse venari. Illic Æthiopes habitāt Nomades appellati, qui in curribus *degentes, res suas & ciuiles tractant.* Proximi autē illis sunt qui elephantos venantur, illósque

in frusta

in fruſta diuiſos vendunt: vnde cognomen adepti Elephãtophagi nuncupantur. Naſamones inſuper & Anthropophagi, id eſt, hominum comeſtores, Pygmæi quoque, id eſt cubitales: & Sciapodes, id eſt, vmbram pedibus facientes. Hi, inquam, omnes æthiopiæ gentes ſunt: habitant autem ſecus Oceanum Æthiopiæ, quò ſolùm vi tempeſtatis quandoque delati homines nauigant. Cùm illi de feris, quas viderant, loquerentur, & naturam contemplarentur, quæ tam variè diuerſa genera animalium paſcit, ſonitus quidam eorum aures perculit tanquam tonitrus nondum inualeſcentis, ſed adhuc intra nubis concauitatem incluſi. Tum Timaſion, Prope eſt, inquit, ô viri, catarrhacta, quæ deſcendentibus quidem vltima, aſcendentibus autem prima occurrit. Deinde ſtadia fermè decem progreſſi, viderunt fluuium ex monte profluentem, nihil minorem quàm Marſya ſit atque Meander, vbi primum in vnum confluunt. Precibus inde, votiſque nuncupatis propius acceſſerunt, nec vllas amplius feras videbant. Nam cùm ſint natura pauidæ, iuxta quietas aquas habitant potius, quàm iuxta confragoſas, & obſtrepentes. Inde poſt ſtadia fermè quindecim aliam audierũt catarrhactam difficilem ſanè, & intolerabilem auditu, & quæ priorem duplo fermè ſuperaret: quam cùm ex loco longè, quàm prius altiore præcipitari vidiſſet Damis, comites aliquos tum etiam ſe ipſum ita ſtupefactos aurib. refert, vt ſe ab Apollonio ſemouerent, rogarẽtq. ne vlterius progrederetur. Verùm ille cõſtanter Nilo duntaxat Timaſionéq. comitantib. catarrhactæ propinquauit: inde ad ſocios reuerſus, nuntiauit ſuſpenſos illic eſſe vertices Nili

A ὃ αὐτὸν ποιῆνται ἀγοράν· ὅθεν ἐπώνυμοί εἰσι τ ἅμα ἐλεφαντῶν βρώσεως. Νασαμῶνες ὁ, & ἀνδροφάγοι, κ Πυγμαῖοι, & σκιάποδες, ἔθνη μὲν Αἰθιόπων & οἵδε, καὶ ἦκοισι ὁ ἐς Αἰθιόπια ὠκεανὸν, ὃν μόνον ἐσπλέουσιν οἱ ἀπενεχθέντες ἄκοντες. διαλεγομένους ὁ ὑπ' τ θηρίων τῶν ἄνδρας, &

B φιλοσοφοῦντας ὑπ τ φύσεως, ἄλλο ἄλλως βοσκήσης, ἠχὼ προσέβαλεν, οἷ βροντῆς ἔπω σκληρᾶς, ἀλλὰ κοίλης ἔτι, & ἐν τῷ νέφ. κ ὁ Τιμασίων ἐγγύς, ἔφη, ὁ καταῤῥάκτης, ὦ ἄνδρες, ὁ καπόνων μὲν ὕστατος, ἀνιόντων ὁ πρῶτος. κ στάδια δέκα ἴσως προβάντες, ἰδεῖν φασι ποταμὸν ἐκδιδόμενον τῶν ὀρῶν, μείω ὀδὲν, ἢ ἐν προήταις ξυμβολαῖς, ὁ Μαρσύας, & ὁ Μαίανδρος.

C προσευξάμενοι δὲ τῷ Νείλῳ χωρεῖν πρόσω, κ πέτρα μὲν ἐκ πόρρω ὀφθῆναι ὑψοδεᾶ γε φύσει ὄντα, προσοικεῖν τοῖς γαλλωοῖς ὕδασι μᾶλλον, ἢ τοῖς ῥαδιάμοις τε, κ ἐπήχοις· ἑτέρᾳ ὁ καταῤῥάκτου ἀποδραμὼν μ πεντεκαιδεκάπυ στάδια χαλεπὸς ἤδη, καὶ κἀνεκτῶς ἀϊστευθῆναι· διπλασίω μὲν γὰρ εἶ αὐτῶν τ προτέρου· ὁρῶν δὲ ὑψηλοτέρων ἐκπίπτειν, ἑαυτ μὲν οὖν, καί τινα τῶν ἑταίρων, οὕτω δὴ ἐκπεπληχθῆναι τὰ ὦτα ὁ Δάμις φησὶν, ὡς αὐτός γε ἀναζῦξαι, τ τε Ἀπολλωνίου δεῖσθαι μὴ χωρεῖν πρόσω. D τὸν δὲ, ἐῤῥωμένως ξυό τε τῷ Τιμασίωνι, καὶ τῷ Νείλῳ, τ τείτου καταῤῥάκτου ἔχεσθαι, πρὶ οὗ τάδε ἀπαγγεῖλαι ἥκοντα. ἐπικρέμασθαι μὲν τῷ Νείλῳ κορυφὰς ἐκεῖ,

σταδίων μάλιστα ὀκτὼ ὕψος, πλὴ ὃ ὄχθῳ πλὴ ἀντικειμένῳ τοῖς ὄρεσιν, ὀφρυῦν ἔχ) λιθοτομίας ἀῤῥήτου. τὰς δὲ πηγὰς ἀποκρεμαννυμένας τ ὀρῶν, ὑποτρέφειν ἐς πλὴ πεζώδη ὄχθῳ, ἀναχεῖσθαι δὲ ἐκεῖθεν ἐς τὸν Νεῖλον λευκαινούσας τε, καὶ λευκάς. τὰ δὲ πάθη τὰ περὶ αὐτὰς ξυμβαίνοντα, πολλαπλασίας, ἢ αἱ * περόφρον οὔσας. ἃ δὲ πηδῶσαν ἐκ τούτων ἥκω ἐς τὰ ὄρη, δυσήκοα ἐργάζεσθαι πλὴ ἰσοῤῥοπίαν ῥεύματος. πλὴ δὲ περάτω ὁδὸν, πλὴ ἐπὶ τὰς περάτας πηγὰς ἄγουσαν, ἄπορον μὲν ἐλθεῖν φασιν, ἄπορον δὲ ἐνθυμηθῆναι. πολλὰ δὲ καὶ περὶ δαιμόνων ἄδουσιν, οἷα καὶ Πινδάρῳ καὶ σοφίσμασι ὑμνῶται περὶ τὸ δαίμονος, ὃν ταῖς πηγαῖς ταύταις ἐφίσησιν ὑπὲρ ξυμμετρίας τὸ Νείλου.

* περόφρον, περι-

A altitudine fermè ſtadiorum octo, ripam verò quæ montibus opponitur, ſupercilium habere lapidicinæ inenarrabilis : fontes verò ex montibus pendentes decidere in petroſam ripam, inde in Nilum refundi aquam albam & æſtuantem. Accidentia verò quæ inde oriuntur multiplicia ſunt, magíſque varia, quàm quæ in aliis catarrhactis prius euenerunt. Et qui illic in montibus reſonat fragor, aſperrimus eſt, & inenarrabilem ſtrepitum reddit. Iter verò quòd ad primos fontes ducit, perarduum eſt, & non ſolùm acceſſu, ſed cogitatu etiam difficile. Multa etiam de dæmonibus illic exiſtentib. prædicant, qualia ſapienter Pindarus in ſuis hymnis de dæmone cecinit, quem eiuſmodi fontibus præeſſe dixit, vt Nilum moderaretur.

De Satyro prope catarrhactas Nili fœminas aggrediente, & quonam modo illum mitem manſuetúmque reddiderit Apollonius. Déque alterius Satyri habitu in Lemno. CAP. XIII.

ΚΑταλύσαντες δὲ μετὰ τοῦτο καταῤῥάκτας ἐν κώμῃ τῆς Αἰθιοπίας οὐ μεγάλῃ, ἐδείπνουν μὲν περὶ ἑαυτῶν, ἐγκαταμίγνυντες ἀσουδὲν παιδιᾷ, βοῆς δὲ ἀθρόας δὴ ἐν τῇ κώμῃ γυναικῶν ἤκουσαν, ἐπικελευομένων ἀλλήλαις ἐλεῖν, καὶ διώξαι· ἀπεκάλουν δὲ καὶ τοὺς ἀνδρῶν ἀνδρας ἐς κοινωνίαν τοῦ ἔργου. οἱ δὲ ἁρπασάμενοι ξύλα, καὶ λίθους, καὶ ὅ, τι ἐς χεῖρας ἑκάστῳ ἔλθοι. ξυνεκάλουν, ὥσπερ ἀδικούμενοι τοὺς γάμους. ἐπεφοίτα δὲ ἀρὰ τῇ κώμῃ δίκαιον ἤδη μανῖα σατύρου φάσμα, λυπῶν ἐπὶ τὰ

Post catarrhactas, cùm in vicum Æthiopiæ non magnum admodum diuertiſſent, atque illic cœnantes quieſcerent, ſeria iocis permiſta colloquentes; ecce ſubitus clamor in vico auditus eſt mulierum ſeſe inuicem cohortantium, quarum aliæ inſequi, aliæ telum capere clamitabant : viros quoque ad eiuſdem operis communicationem cohortantes : illi verò fuſtibus, aut ſaxis, & quicquid in manus veniſſet arreptis, exclamabant ſe iniuria erga vxores affici. Venerat autem in vicũ illum decimo iam menſe antea Satyri ſpectrum furens erga

mulieres: iámque duas interfeciſſe ferebatur, quas amare maximè viſus fuerat. Hæc audientes Apollonij comites, cùm perterriti fuiſſent, Ne timeatis, inquit Apollonius, ſcio namque Satyrum quendam huic loco vim afferre. Certè per Iouem, inquit Nilus, neque nos Nudi hunc iam diutius inſultantem auertere potuimus vnquam, quo minus more ſuo laſciuiret. Eſt tamen, inquit Apollonius, aduerſus inſultatores huiuſmodi remedium quoddam, quo vſum fuiſſe Midam perhibent. Ipſe enim Midas Satyrorum generis particeps fuit, quod ipſius aures manifeſtabãt. Satyrus igitur quidam propter affinitatem ipſum illudebat in Midæ aures calumnias iactans, nec voce ſolùm, verùm etiam tibiis in ipſum carmina decantabat. Ille verò cùm ex matre, vt opinor, audiſſet Satyros vino demulceri, adeò vt cum epoto vino dormitauerint, manſuefacti poſtmodum non amplius conuicientur, fontem, qui penes regiam erat, vino commiſcuit, deinde Satyrum ad fontem immiſit: ille autem bibit, & ſuperatus eſt; & ne hoc falſum eſſe putetis, quæramus à vici huius præfecto, num aliquid vini loci huius habitatores habeant, & illud Satyro præbeamus: ſic enim *idem atque Midæ Satyrus patietur*. Cùm ita fieri cunctis placuiſſet, amphoras quatuor Ægyptias vino plenas lacunæ impoſuere, vbi eius vici pecora bibere cõſueuerant: eo peracto Apollonius, Satyrũ inuocauit, occultè etiam aliqua minatus. Ille autem quaſi adhuc vinum non vidiſſet, eius tamẽ odore penè ac ſi bibiſſet correptus acceſſit. Poſtquã verò bibit, Libemus, inquit Apollonius Satyro, iã enim dormit. ea cùm dixiſſet, omnes vici habitatores ad nympharum antra deduxit;

A γυναῖα· καὶ δύ' ἀπεκτονέναι σφῶν ἐλέγετο, ὧν μάλιστα ἐδόκει ἐρᾶν. σκηπτάζοντων οὖν τῷ ἐπαίρειν. μὴ δέδιτε, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος, ὑβρίζειν γάρ τις ἐνταῦθα σάτυρος. νὴ Δί', ἔφη ὁ Νεῖλος, ὃν γε ἡμεῖς γυμνοὶ χρόνῳ ἤδη ὑβρίζοντα, μή πω μετεσχήσαμεν τῆς σκιρτᾶν. ἀλλ' ἔστιν, εἶπεν, ὅπῃ τὸν ὑβρίσαντα τούτοις φάρμακον, ᾧ λέγεται Μίδας ποτὲ χρήσασθαι. μετεῖχε μὲν γάρ τι τῷ σατύρων γένους ὁ Μίδας ὥστε, ὡς ἐδήλου τὰ ὦτα· σάτυρος δέ ἐπ' αὐτῷ εἰς κῆπόν τε ξυγγενὲς ἐκώμαζε, τὰ τοῦ Μίδου διαβάλλων* ὦτα· καὶ οὐ μόνῳ ᾄδων, ἀλλὰ καὶ αὐλῶν τούτῳ. ὅσῃ οἶμαι τῆς μητρὸς ἀκηκοὼς ὅτι σάτυροι οἴνῳ θηρεύονται, ἐπειδὰν ἐς ὕπνον καταπέσῃ, σωφρονεῖ, καὶ διαλάπτεται, κρουνὸν ἤδη οὐσαν αὐτῷ φέρει τὰ βασίλεια, κεράσας οἴνῳ, ἐπαφῆκεν αὐτῷ σάτυρῳ. ὁ δέ, ἐπέ τε, καὶ ἤλω. καὶ ὅτι μὴ ψεύδεται ὁ λόγος, ἴωμεν πρὸς κωμάρχην· καὶ ἴσως ἔχουσιν κωμῆται οἶνον, κεράσωμεν αὐτὸν τῷ σατύρῳ· κἠ ταυτὰ τῷ Μίδου πείσεται. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἀμφορέας Αἰγυπτίους τέτταρας οἰνοχοήσας ἐς λιμνὸν, ἀφ' ἧς ἔπινε τὰ ἐν τῇ κώμῃ πρόβατα, ἐκάλει σάτυρον, ἀφανῶς τι ἀπειλήσων. ὁ δ', οὔπω μὲν ἐωρᾶτο, ὑπεδύδου δὲ ὁ οἶνος, ὥσπερ πνεύματος· ἐπεὶ δ' ἐξεπόθη, ἀπειρόμεθα, ἔφη, τῷ σατύρῳ. καθεύδει γάρ· κἠ εἰπὼν ταῦτα, ἤγετο τοῖς κωμήταις ἐς νυμφῶν ἄντρον.

πλέθρον οὐπω ἀπέχων τ κώμης. ἐν ᾧ καθεύδοντα δείξας αὐτὸν, ἀπέχεσθαι, εἶπε, τ παίφν, ἢ λοιδορεῖσθαί ④. πέπαυται γὰρ τῶν ἀνοήτων. τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον Ἀπολλωνίου, μᾶλλον δ' οὐχὶ ὁδοῦ προέργον, ἀλλὰ προόδου ἔργον. κἂν σύντυχή τις ἐπιστολῇ τοῦ ἀνδρὸς, ἴσως πρὸς μειράκιον ὑβρίζον χράφων, ⁊ σάτυρον δαίμονα σωφρονίσαι φησὶν ἐν * Αἰθιοπίᾳ, μεμνῆσθαι χρὴ τοῦ λόγου τούτου. σατύρους δὲ εἶναί τε, καὶ ἐρωτικῶν ἄπειρα, μὴ ἀπιστῶμεν. οἶδα γὰρ κἀγὼ πάλαι Λῆμνον τὸν ἐμαυτοῦ ἕνα ἑταίρων, οὗ τῇ μητρὶ ἐλέγετο ἐπιφοιτᾶν σάτυρος, ὡς εἰκὸς ἴσως τῇ ἡσυχίᾳ ταύτῃ. νεβρίδα γὰρ ξυμφυᾶ ἐδόκει συνημμένον κατὰ τὸν νῶτον. ἧς οἱ πρόσθεσις ④ πρόσθοι ζωσάμενοι πάλαι δέρμα, πρὸς τὸ στέρνον αὐτὸ ἀφήπτοντο. ἀλλὰ μὴ πλείω ὑπὲρ τούτων. οὔτε γὰρ ἡ πεῖρα ἀπιστεῖται, οὔτε ἐγώ.

A quæ iugeris ſpatio à vico diſtabant, ibíq; dormientem illum oſtendens, Verberibus, inquit, & maledictis parcite, neque illum vllatenus laceſſite. Iam enim moleſtiam vobis afferre deſines: & hoc quidem Apollonij opus non præter itineris propoſitum, ſed ob ipſum iter *inſtitutum* fuerit. Extat autem illius epiſtola ad maledicum quendam adoleſcentem ſcripta, quæ dæmonem Satyrum in Æthiopia ſe manſuefeciſſe narrat, nihil aliud, quàm id, quod nuper retulimus, exprimere volens. Satyros autem eſſe, & procliues ad amandum exiſtere, negandum non eſt. Ego enim in Lemno quondam audiui æqualem meum, qui ad matrem ſuam venire ſolitum Satyrum quendam narrabat, eiúſque talem deſignabat habitum, dicebátque nebride humeros amiciri: cuius anteriores pedes collum circumplectẽtes in pectore nectebãtur. Sed de his hactenus. neq. enim experientiæ credendũ non eſt, neq. mihi.

De clade ingenti, qua Titus Hebræos affecit captis Hieroſolymis: faßúmque publicè Titum ſuas ſe manus præbuiſſe Deo Hebræis irato, illiúſque, non ſua virtute fuiſſe victorem, & propterea noluiſſe coronam oblatam accipere. Quidque ſuper ea re ad illum ſcripſerit Apollonius. Tum de colloquio Titi cum Apollonio, déque morte Titi prædicta ab eo. Item de lepore piſce eſu pernicioſo, quo interiiſſe Titus dicitur. CAP. XIIII.

ΚΑταβαίνει δὲ αὖπω ἐξ Αἰθιοπίας, ἡ μὲν πρὸς τ Εὐφράτην διαφορὰ, ἐπέδωκε τοῦ μάλιστα ἐπὶ τοῖς ὁσημέραι διαλέξεων ἐπέτρεπε ὁ αὐτὸς Μενίππῳ τε, καὶ Νείλῳ, μικρὰ ἐπιμύων αὐτὸς τῷ Εὐφράτῃ ὁ Νεῖλος σφόδρα ἐπεμύθειτο. ἐπεὶ ὁ Τῖτος ἡρήκει τὰ Σόλυμα, καὶ νεκρῶν πλέα ἦν πάντα, τὰ ὅμορα τ ἔθνη ἐστεφάνωκεν αὐτόν·

D Deſcẽdenti ex Æthiopia Apollonio aduerſus Euphratẽ diſcordia ex quotidianis ſermonib. incrementum accepit. Eius igitur curam aliquam Menippo, Nilóq; mandauit: Euphratẽ paululum increpans. Vehemẽter verò amabat Nilum. Interea Titus captis Hieroſolymis omnia circum loca cadauerib. compleuerat. finitimæ autem gentes ob victoriam coronare ipſum voluerant.

Ille verò tali honore indignum se esse respondit: non enim se esse talium operum autorem, sed Deo iracundiam contra Iudæos demonstrãti, suas manus præbuisse. Ea cùm audisset Apollonius, vehementer virum laudauit, quòd videretur Titus ingenio abundare & modestia, tum verò diuinarum, humanarúmque rerum naturam nosse, cùm sanguinis causa coronari noluisset. Epistolam quoque ad eum scripsit, quam ad ipsum perferre Damidem iussit. Fuit autem epistola talis:

ὁ δὲ, καὶ ἀξίου ἑαυτοῦ τούτου· μὴ γὰρ αὐτὸς ταῦτα εἰργάσθαι, θεῷ δ' ὀργὴν φήνασι, ἐπιδεδωκέναι τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας· ἐπῄνει ὁ Ἀπολλώνιος ταῦτα. γνώμην τε γὰρ εἶναι ἄνδρα ἐφαίνετο, καὶ ξυνέσεως ἀνθρωπείων τε, καὶ θείων, καὶ σωφροσύνης μέσον, τὸ μὴ στεφανοῦσθαι ἐφ' αἵματι. ξυντάττει δὴ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν, ἧς διάκονον ποιεῖται τὸν Δάμιν, καὶ ἐπιστέλλει ὧδε.

APOLLONIVS TITO Romanorum Duci, Salutem.

Quòd nolueris pugnarum causa, & humani sanguinis effusione coronari, ego tibi modestiæ coronam tribuo: cùm te optimè nosse animaduertam quorum gratia coronari quenquam oporteat. Vale.

Hac epistola gauisus Titus, Et meo, inquit, & patris nomine gratias habeo, & officiorum tuorum memor ero. Ego enim Hierosolymam, tu autem me cepisti. Cùm igitur imperator esset Romæ appellatus Titus, omnibus ornatus dignitatibus abire constituit, vt simul cum patre imperaret. Maximi tamen faciens Apollonium, permultùm perficere posse arbitratus est, si etiam breui tempore alloqui eum posset. Quapropter ab eo petiuit, vt Argos accederet, eò cùm veniisset Apollonius, alacriter, eum complectens Titus, Omnia mihi, inquit, pater per epistolas retulit, quorum abs te consilium petiit. Ne fortè mentiri me putes: ecce tibi eius epistolam, vbi te benefactorem suum, & bonorum omnium quæ habemus, autorem appellat. Ego autè annos natus sum triginta;

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΤΙΤΩι στρατηγῷ Ρωμαίων, χαίρειν.

Βουληθέντι σοι μὴ ἐπ' ἀρχμῇ κηρύττεσθαι, μήδ' ἐπὶ δικαίῳ αἵματι, δίδωμι ἐγὼ τὸν σωφροσύνης στέφανον· ἐπειδὴ ἐφ' οἷς δεῖ στεφανοῦσθαι, γινώσκεις. Ἔρρωσο.

Ὑπερηδεὶς δὲ ὁ Τῖτος τῇ ἐπιστολῇ, καὶ ὥσπερ ἐμαυτῷ, ἔφη, χάριν οἶδά σοι, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρός· οὐ μεμνήσομαι τούτων. ἐγὼ μὲν γὰρ Σόλυμα ἥρηκα, σὺ δὲ ἐμέ. ἀναρρηθεὶς δὲ αὐτοκράτωρ ἐν τῇ Ῥώμῃ, καὶ ἀρίστων ἀξιωθεὶς τούτων, ἀπῄει ἰσομοιρήσων τῆς ἀρχῆς τῷ πατρί. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, εὐθυμηθεὶς ὡς πολλοῦ ἄξιος ἀεὶ πρὸς ἔσει, καὶ πρὸς βραχὺ ξυνεσόμενος, ἐδεῖτο αὐτοῦ ἐπ' Ἄργους ἥκειν. καὶ περιβαλὼν ἐλθόντα, πάντα μοι ὁ πατὴρ, ἔφη, ἐπέστειλεν, ὧν ξύμβουλον ἐποιεῖτό σε. καὶ ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ, ὡς εὐεργέτης τε αὐτοῦ σὺ αὐτῇ γέγραφαι, καὶ παῦ ὅ, τι ἐσμέν. ἐγὼ δὲ ἔτη μὲν τριάκοντα ταυτὶ γέγονα.

ἀξιούμενος δὲ, ὧν ὁ πατὴρ ἑξηκοντούτης ὢν, καὶ καλούμενος ἐς τὸ ἄρχειν, πρὶν καὶ οἶδ' εἰ ἄρχθῆναι εἰδέναι, δέδια μὴ μειζόνων, ἢ ἐμὲ χρὴ, ἅπτωμαι. ὑπιφλαφήσας οὖν αὐτοῦ τὸν αὐχένα ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ γὰρ ἐρρωτο αὐτὸν, ἴσα τοῖς ἀσκοῦσι τὸ σῶμα. καὶ πῶς, εἶπε, βιάσεται ταῦρον, αὐχένα οὕτω καρτερὸν ὑποζεῦξαι ζυγῷ; ὁ σὺ νέου, ἔφη, μοχθήσας με· τὸν πατέρα αὐτῷ λέγων ὁ Τῖτος, καὶ τὸ ἴσον σοῦ μόνου ἄρχθῆναι, ὃς σὺ παῖδός αὐτὸν τῇ ἑαυτῷ ἀκροάσει ξυνεθίζεις. χαίρω οὖν, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος, πρῶτον μὲν, παρεσκευασμένον σε ὁρῶν ἕπεσθαι τῷ πατρὶ, ὑφ' οὗ χαίρουσιν ἀρχόμενοι καὶ οἱ μὴ φύσει παῖδες· θεραπεύσοντα δ' ἂν τοῦ σοῦ θυμοῦ, ᾧ ξυνθεραπεύθησῃ. νεότητος γὰρ γήρᾳ ἅμα ἐς τὸ ἄρχειν ἰούσης, τίς μὲν λύρα, τίς δ' αὐλὸς ἡδεῖαν ὧδε ἁρμονίαν, καὶ ξυγκεκραμένην ἀεί σοι; πρεσβύτεροι γὰρ ξυμβήσει νέοις, ἐξ ὧν καὶ γῆρας ἰσχύσῃ, καὶ νεότης καὶ ἀτακτήσῃ. ἐμοὶ δ', εἶπεν, ὦ Τυανεῦ, περὶ ἀρχῆς, καὶ βασιλείας, τί ὑποθήσῃ; ἄγε, ἔφη, σεαυτὸν πέπεικας ὑποκείμενος τῷ πατρὶ, δῆλά που ὡς ὁμοιώσῃ αὐτῷ. καὶ τὸν Ἀρχύτου αὖ εἰ ποιμὶ νυνὶ λόγον. γνήσιος γὰρ, καὶ μαθεῖν ἄξιος. ἐγένετο ὁ Ἀρχύτας αὐτὴρ Ταραντῖνος, τὰ Πυθαγόρου σοφός. ὥστε ὑπὲρ παίδων ἀγωγῆς γράφων, ἔστω φησὶν ὁ πατὴρ, παράδειγμα ἀρετῆ τοῖς παισίν. ὡς καὶ τῷ πατέρων ξυντονώτερον βαδιουμένων ἐπὶ τὰς ἀρετὰς, εἰ ὁμοιῶνται σφίσιν αἱ παῖδες. ἐγὼ

A iisdémque honoribus, quibus pater iam sexagenarius ornatus, & cum eo pariter ad imperium vocatus, præter id, quod dubito, an rectè satis imperare sciam: vereor etiam ne maiora, quàm me deceat, aggredi moliar. Demulcens autem eius collum Apollonius, quod robustum erat perinde atque eorum, qui corpus exercent, Dic mihi, inquit, quis tam valida ceruice taurum iugum sub-
B ire cogeret? Is, inquit Titus, qui me vitulum à primordiis educauit: patrem illis verbis denotans; & quòd illius solum obtemperare præceptis à teneris assuefactus esset. Gaudeo, inquit Apollonius, primùm quòd te patri obtemperare paratum video, cuius dominatu gaudent etiam subditi, & qui natura filij non sunt: quòd si frequenter cum eo domi versaberis, inde honorem consequeris. Iuuentute enim vnà cum senectute regnum gubernante, quæ lyra, quæ
C fistula *adeò suauem & temperatam* resonabit harmoniam? *nam seniora iuniorib. concordabunt; vnde* & senectus roboris aliquid accipiet, & iuuentus inordinatè non efferetur. Mihi verò, Titus inquit, ô Tyanensis, de regno, & imperio quid præcipies? Age, inquit Apollonius, Tu iam tibi quid agendum sit persuasisti. Cùm enim patri morem geras, non
D est dubium, quin tu illi similis euadas. Ego autem Archytæ sermonem tibi narrabo. Insignis enim est, & cognitu dignus. is Tarento ortus, & Pythagoricæ doctrinæ sectator, de puerorũ educatione scribens, Sit, inquit, pater filiis virtutum exemplar. quasi parentes idipsum sit ad virtutes studiosius capessendas incitaturum, si filios ob id sibi similes futuros censeant. Ego au-

tem Demetrium ſodalé meum tibi comitem adiungam, qui tecum erit vbicunq. volueris, & quid bonum virum facere deceat, edocebit. Tum Titus, Quænam, inquit, eſt eius viri, quem dicis, ſapientia? Libertas loquendi, inquit Apollonius, *& vera prædicandi: & conſtantia quæ à nullo perterreatur.* habet enim vim quandam Cynicam. Cùm Titus audito canis nomine turbatus eſſet, Telemachus, inquit Apollonius, adhuc iuuenis, apud Homerum inducitur canes habens duos, qui tanquam famuli ipſum comitarentur ad Ithacenſium concionem proficiſcentem, quamuis hi comites rationis eſſent expertes. Tibi verò canis aderit, qui pro te aduerſus alios, & contra te ipſum, ſi quando peccaueris, ſapienter tamen, & non ſine ratione latrabit. Dato igitur, Titus inquit, pediſſequum canem. concedam enim non latrare tantùm, ſed etiam mordere, quotiens iniuſtè aliquid me facientem animaduerterit. Scribetur, inquit Apollonius, epiſtola. Nunc enim Romæ philoſophatur. Scribas, inquit Titus. vellem autem mei cauſa aliquis etiam ad te ſcriberet, vt mecum vnà venires. Veniam, inquit Apollonius, quando vtrique noſtrùm commodius erit, & vtilius. Semotis deinde arbitris, Titus, Quando, inquit, ſoli ſumus, Apolloni, permitte quæſo de iis, quæ mihi maximè curæ ſunt, aliquid interrogare. Interroga, inquit Apollonius, ídque tanto audacius, quanto de rebus maioribus interrogaturus es. De vita mea, Titus inquit, & à quibus maximè cauendum mihi eſſet interrogarem; niſi fortè nimis timidus videri dubitarem, iam nunc talia formidans. Immò verò cautum & prudentem virum, inquit Apollonius, talia proſpicere decet.

A δέ σοι, καὶ Δημήτριον ξυσήσω τὸν ἐμαυτῷ ἑταῖρον, ὃς ξυνέσται σοι ὁπόσα βούλῃ, διδάσκων τί δεῖ πρᾶττειν τῶν ἀγαθῶν. τίς δέ, ἔφη, Ἀπολλώνιε, ἡ σοφία τοῦ ἀνδρὸς τούτου; παρρησία, εἶπε, καὶ τὸ ἀληθεύειν, καὶ πλήττεσθαι τεταὼ μηδενός. ἔστι γὰρ τῷ κυνικῷ κράτος. δυσχεραίνοντος οὖν τοῦ Τίτου τὸ κυνίδιον ἀκούσαντος, Ὁμήρῳ μοὶ δοκεῖ, ἔφη, νέος ὢν ὁ Τηλέμαχος, καὶ δυοῖν B ἐδόκει κυνῶν δεῖσθαι, καὶ ξυμπέμπειν αὐτοῦ ὀπαδοὺς τῷ μέλλοντι εἰς πλῆθος τῶν Ἰθακησίων ἀγορεύειν, καίτοι ἀλόγους ὄντας· σοὶ δὲ ξυνέσται κύων, ὃς ὑπὲρ σοῦ τε πρὸς ἕτερους, καὶ πρὸς αὐτόν σε, εἴ τι ἁμαρτάνοις, σοφῶς ἅμα, καὶ οὐδὲν ἀλόγως ὑλακτήσει. δίδου, εἶπε, τὸν ὀπαδὸν κύνα. ξυγχωρεῖ οὖν αὐτὸν καὶ δάκνειν, εἴπερ με ἀδικοῦντα ἄρθοιτο. γέγραπται, ἔφη, πρὸς αὖ- C τὸν ἐπιστολή· φιλοσοφεῖ δὲ ἐπὶ τῆς Ῥώμης. γέγραφθω, εἶπεν. ἐβουλόμην δ' ἂν καὶ πρὸς σὲ ὑπὲρ ἐμοῦ τινα γράφειν, ὡς ἅμα τῆς τε ἐς τὴν Ῥώμην ὁδοῦ κοινωνὸς ἡμῖν γένοιο. ἀφίξομαι, ἔφη, ὁπότε ἀμφοῖν λῷον. μεταστησάμενοι οὖν ὁ Τῖτος τοὺς παρόντας, αὐτοί, εἶπεν, ὦ Τυανεῦ γενώμεθα. ξυγχωρεῖς γάρ που ἐρωτᾶν ὑπὲρ D τῶν ἐμοὶ μεγίστων; ἐρώτα, ἔφη, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον θαρρῶν, ὅσῳ ὑπὲρ μειζόνων. περὶ ψυχῆς, εἶπε, τῆς ἐμαυτοῦ, καὶ οὓς μάλιστα φυλαττοίμην ἂν ἔσαι μοι ἡ ἐρώτησις, εἰ μὴ δόξω δηλὸς εἶναι, δεδιὼς ἤδη ταῦτα. ἀσφαλὴς μοὶ οὖν, ἔφη, καὶ ἐφεκτικός· προορᾶν γὰρ τοῦτο χρὴ μάλιστα.

ἢ ἐς Ⓝ Ἥλιον ἀναβλέψας, ὤμνυ αὐτὸν, ἢ μὴ αὐτὸς μηδὲν ὑπὲρ τούτων πρὸς αὐτὸν λέξειν μηδὲ ἐρωτῶντα. Ⓣ σὺ γὰρ θεοὶ φιλοῦσί Ⓐ σε φθαρῆναι αὐτῷ, ζῶντος μὲν τοῦ πατρὸς, δεδιέναι σὺ σφίσιν πολεμιωτάτοις· ἀποθανόντος δὲ, σοὶ ἑαυτῷ οἰκειοτάτοις. ἀποθανεῖσθαι δὲ, εἶπε, πόθεν ἥδιον; ὅν γε, ἔφη, Ὀδυσεῖς λέγεται. Φασὶ γὰρ κἀκεῖνο τὸν θάνατον ὑπὸ θαλάττης ἐλθεῖν. ταῦτα ὁ Δάμις ὧδε ἑρμηνεύων. Φυλάττεσθαι μὲν αὐτὸν τὸ αἰχμηρὸν τοῦ τρυγόνος, ἢ τὸν Ὀδυσέα βεβλῆσθαι φασι. δυοῖν δὲ ἔτεσιν μετὰ τὸν πατέρα τὸν ἀρχιερέα καταφρόνησε, ὑπὸ τοῦ θαλαττίου λαγὼ ἀποθανεῖν. Ⓝ ὁ ἰχθὺς τοῦτον, φάρμακα ἔχειν πάντων ἀπορρήτους, ὅσα τε ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ γῇ, ὑδροφόνα. καὶ Νέρωνα μὲν ἐμποιῆσαι τοῖς ἑαυτοῦ ὄψοις τὸν λαγὼν τοῦτον, ἐπὶ τοὺς πολεμιωτάτους. Δομετιανὸν δ' ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Τίτον, οὐ τὸ ξυνὼν ἀδελφῷ ἄρχειν δεινὸν ἡγούμενον * ἀλλὰ τὸ ξυνὼν φέρειν τε, καὶ χρηστῶν. τοιαῦτα διαλεχθέντες, ἰδίᾳ μὲν ἐβάλοντο ἀλλήλοις εἰς φιλοφρόνησιν. ἀπιόντα δὲ προσφωνῶν, νίκα, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, τοὺς μὲν πολεμίους, ὅπλοις· Ⓝ δὲ πατέρα ἀρεταῖς.

A Inde ad Solem reſpiciens, per ipſum iurauit, ſe iam antea ſtatuiſſe etiam non interrogatum aliquid ei hac de re dicere. Quoniam Dij præcepiſſent nuntiare, vt viuente patre ab iis, qui ſibi eſſent inimiciſſimi, caueret: mortuo autem ab iis, qui ſibi eſſent propinquiſſimi. Quo autem mortis genere moriturus ſum? Titus inquit. Eodem, inquit Apollonius, quo Vlyſſem mortuum eſſe perhibent. B Aiunt enim illi mortem ex mari contigiſſe. Hoc autem dictum ita Damis interpretabatur, vt paſtinacæ cuſpidem ei cauendam moneret, qua percuſſum aſſerunt. Titum autem cùm poſt mortem patris annos duos regnaſſet à marino lepore interfectum dicunt. Is autem piſcis humores quoſdam occultos habet mortiferos ſupra omnia venena, quæ mari, terráve naſcantur. C Et Neronem hunc ipſum piſcem epulis miſcuiſſe quandoque tradunt aduerſus homines ſibi inimiciſſimos. Domitianus quoque hoc eodem contra Titum fratrem vſus fuiſſe putatur, non quòd graue, moleſtúmque ſibi videretur ſimul cum fratre imperare, *ſed quòd cum* humano, benignóque viro *regnare nollet*. Cùm illi talia ſecretò inter ſe fuiſſent locuti, poſtea coram D omnibus mutuò ſe complexi ſunt: abeuntem verò Titum, iis verbis allocutus eſt Apollonius. Vince ô Rex, hoſtes quidem armis, patrem verò virtutibus.

De epiſtola Apollonij ad Demetrium philoſophum: déque adoleſcente erudiendis auibus ſuas diuitias abſumente, atque perſuaſione Apollonij emendato. CAP. XV.

ΗΔΕ πρὸς τὸν Δημήτριον ἐπιστολὴ, ὧδε εἶχεν.

AD Demetrium autem epiſtolam ſcripſit iis verbis.

APOLLONIVS PHILOsophus Demetrio Cani, Gaudium dicit.

Ego te regi Tito regalium morum præceptorem dedi, tu fac vt illi de te vera dixerim, *& esto ipsi omnia:* deposita *duntaxat* iracũdia. Vale.

Tarsenses præteritis temporibus Apollonio infensi fuerant, propter graues obiurgationes, quibus in ipsos vsus fuerat, cùm delicioſi, mollésque ne verba quidem monentium perferre possent: tunc autem vsque adeò illum amabant, vt *conditorẽ alterum* ciuitatis, & vnicum vrbis præsidium illum esse putarent. Nam cùm rex aliquando publicè sacrificaret, congregata in vnum ciuitas, de rebus maximi momenti supplicatum ad regem venit: ille verò petitionibus eorum auditis memoriæ habiturum, & de ipsis cum patre cõmunicaturum respondit. Quinetiam se legati vicem apud patrẽ pro ipsis subiturum pollicitus est. Accedens autem Apollonius, Si ego, inquit, horum aliquos manifestè coarguerim, tibi, patríque hostes acerrimos fuisse, legatósque ad res nouas moliendas Hierosolyma esse profectos, & socios belli occultos iis qui tibi manifestissimi hostes sunt: *quidnam illi paterentur?* Quid aliud, Titus inquit, nisi vt morte plecterentur? Non igitur turpe iudicas, inquit Apollonius, à delinquentibus pœnas statim reposcere, in dandis autem beneficiis cunctationem quærere, & eas quidem ex te ipso inferre, in iis alterius sententiam ascisCere sociam? His verbis lætatus rex, Permitto, inquit, concedóque postulata, neq. enim mihi pater succensebit, quòd abs te, & à veritate fuerim superatus.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΦΙΛΟσοφ@ Δημητείῳ* κωὶ, χαίρειν. *Σεουήρῳ

Δίδωμί σε βασιλεῖ Τίτῳ διδάσκαλον τῆς τ βασιλείας ἤθους· σὺ δ' ἀληθοῦσά τέ με πρὸς αὐτὸν δίδου, κὴ γίγνε αὐτῷ, πλὴν ὀργῆς πάντα. Ἔρρωσο.

Οἱ δὲ τοῦ Ταρσοὺς οἰκοῦντες, Ⓣ μὲν ἄλλ Ⓦ χρόν Ⓦ ἤχθοντο τῷ Απολλωνίῳ, διά τε τὰς ὑπερβολὰς, ἐπειδὴ ξωυτόνους αὐτὰς ἐποιεῖτο, διά τε τὸ αἰνιγμῶδες, καὶ τρυφῶντες, μηδὲ πρὸς τῆς λόγου, ἀνέχεσθαι ῥώμην· τότε δ' οὕτω τι ἠτιάσαντο τοῦ ἀνδρὸς, ὡς οἰκισμοῦ τε αὐ Ⓣ ἠγεῖται, καὶ στέγμα τῆς ἀσε@. ἔθυε μὲν γὰρ δημοσία ὁ βασιλεύς· ξωυλεγθοῦσα δὲ ἡ πόλις, ἱκέτευον ὑπὲρ τῆς μελίσων· ὁ δὲ, μεμνῆσθαι τούτων πρὸς Ⓣ πατέρα, ἔφη, καὶ προσβοῦσθν αὐτὸς, ὑπὲρ ὧν δέονται. Ἐλθὼν δὲ ὁ Απολλώνι@, εἰ δὲ σύνοιδα, ἔφη, τούτων ἐλέγξαιμι, σοὶ μὲν, καὶ πατρὶ τῷ σῷ πολεμίους. πεπροσβυμένους δὲ ὑπὲρ νεωτέρων ἐς τὰ Σόλυμα, ξυμμάχους δ' ἀφανεῖς τῆς σοὶ φανερωτάτων ἐχθρῶν, τί πείσονται; τί δὲ ἄλλο γε, εἶπεν, ἢ ἀπολοῦνται. εἶτα καὶ αἰσχρὸν, ἔφη, τὰς μὲν τιμωρίας, αὐτίκα ἀπαιτεῖν, τὰς δὲ εὐεργεσίας, ὀψὲ δίδόναι; κὴ τὰς μὲν, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι, τὰς δὲ, ἐς κοινωνίαν γνώμης ἀναπτεσθαι; ὑπερηδεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς, δίδωμι τὰς δωρεὰς, εἶπεν. οὐ γὰρ μοι ἀχθέσεται ὁ πατὴρ, ἀληθείας πεπλωμένου, κὴ σοῦ.

τοσαῦτα ἔθνη φασὶν ἐπελθεῖν τὸν Α-
πολλώνιον, τοσουδαζόντα τ, ⁊ τοσου-
δαζόμενον. αἱ ὲ ἐφεξῆς ἀποδημίαι,
πολλαὶ μὲν ἐχρόνισε τῷ ἀνδρὶ, οὐ
μὲν τοσαῦταί γε ἐπ, οὐδὲ ἐς ἕτερα
ἔθνη, πλὴν ἃ ἐγω. ἐπεὶ τ γὰρ πλὴν
χ.ὀπὶ γα. ἐν *θαλάττῃ Αἰγύπτιον, καταβάντι αὐτῷ
ἐξ Αἰθιοπίας, διατριβὴ πλείων ἐγέ-
νετο· ἔπειτ Φοινίκας, ⁊ Κίλικας, Ιω-
νάς τ, ⁊ Αχαιοὺς, ⁊ Ιταλοὺς πάλιν,
οὐδαμοῦ ἐλλείπουσι, τὸ μὴ οὐχ ὁμοίῳ
φαίνεσθαι. χαλεπὸν γὰρ ἑαυτὸν δοκοῦντος, χαλεπώτερον ἔγωγε
ἡγοῦμαι τὸ μεῖναι τὸν σοφὸν ἑαυτῷ
ὅμοιον· οὐδὲ γὰρ τοὺς πονηροὺς φύ-
σας, ἐς τὸ λῷον μεταστήσῃ, μὴ πρό-
τερον ἐξασκήσας τὸ μὴ αὐτὸς μὴ με-
ταπεσεῖν. ὑπὲρ μὲν δὴ τούτων ἐν ἑτέροις
λόγοις ἱκανῶς εἴρηκα, διδάσκων τοὺς
μὴ μαλακῶς αὐτοῖς ὁμιλοῦντας,
ὅπῃ τ ἀτεχνῶς ἄνδρα, μήτε μεταστῆ-
σαι, μήτε δουλώσεται. ὡς ὲ μήτε ἐς
λόγων ἴσα μῆκος ἀκριβῶς, ἀναδι-
δάσκοντες τὰ πρὸς ἑκάστοις αὐτῷ φι-
λοσοφηθέντα, μήτ' αὖ διαπίπτοντες
φαινοίμεθα λόγον, ὃν καὶ ἀπόνως πρᾶ
δίδομεν τοῖς ἀπείροις τ ἀνδρὸς, δοκεῖ
μοι τὰ τοσουδαγότερα ἐπελθεῖν τού-
των, καὶ ὁπόσα μνήμης ἀξιώσεται.
ἡγώμεθα ὲ αὐτὰ πρᾳπλήσια ταῖς τ
πρὸ Ασκληπιαδῶν ἐπιδημίαις. μει-
ράκιον ἑαυτῷ μὲν ἀπαίδευτος εἶχε,
τοὺς ὲ ὄρνις ἐπαίδευε, ⁊ ξυνοίκους
ἐπὶ σοφίᾳ ἐποιεῖτο. ἐδίδασκε ὲ αὐ-
τοὺς λαλεῖν τ ὅσα ⓐ ἄνθρωποι, ⁊ τε-
ρετίζειν, ὅσα οἱ αὐλοί. τοῦτο πρὸς τυ-
χὸν, πῃ, ἔφη, ἐπαίδευες; ἐπεὶ ὲ τὰς

A Talia apud varias gentes Apollonius, partim docens, partim etiam
discens philosophatus est. Posteriores peregrinationes eius multæ
quidem fuerunt, non tamen tam
longæ, neque ad exteras nationes;
quod quidem sciam. Nam postquam descendit ex Æthiopia frequenter secus Ægyptium mare versatus, apud Phœnices quoque, &
Cilices, Ionésque & Achæos: rursúsque apud Italos mansit; nihil vn-
B quam omittens, quo minus semper sibi similis videretur. Cùm enim perdifficile putetur se ipsum
noscere, ego multò difficilius arbitror sapientem sibi similem permanere. Neque enim eos, qui natura praui sunt, commutabit in melius, nisi antea se ita comparauerit,
vt ipse immutabilis maneat. Verùm de his alio loco sufficienter à
nobis dictum est, vbi etiam edocuimus, eos, qui non deliciosè,
C mollitérque inter se degunt, eúmque, qui re vera vir est, nulla contingens res permutabit, aut in seruitutem rediget. Sed ne prolixiores sermones faciamus exactè narrando, quæ apud singulos philosophatus sit, néve rursus videamur transeundo interrumpere sermonẽ,
quem non sine labore conscribimus
iis, quibus vir tantus ignotus erat,
visum est mihi studiosiora eius viri
D facta narrare, & quæ magis digna
memoratu apparuerunt. Putamus autem hæc Asclepiadarum peregrinationi similia visum iri. Adolescens quidem omnium bonarum
artium ignarus studiosè varias aues
erudiebat, sapientiæ quoad poterat,
participes eas reddens, docebátque
& hominum voces imitari, & gutture tanquam tibiis modulari. Huic
occurrens Apollonius, quidnã artis
exerceret, interrogauit: cúmque ille

graculos, fmeruulas. philomelas, & *psittacos, & alias aues, quæ linguam habent expeditiorem, *inter quas charadrij*, docere se respondisset: ipse autem in loquendo rudis, & incultus, Videris, inquit Apollonius, huiusmodi aues corrumpere. Primùm quidem quòd eas sua, vt ita dicam, locutione vti non sinis, quæ adeò suauis est, atque iucunda, vt eam nulla musicæ instrumenta possint imitari: deinde cùm tu Græcorum omnium pessimè loquaris, tuæ ruditatis discipulas ipsas facis. Frustra insuper facultates tuas consumis. Cùm enim tuos comites, & te ipsum, quo pacto sis cultus, intueor, diues mihi, delitiosusque esse videris. Huiusmodi autem viros calumniatores premunt, linguis contra eos pro stimulis vtentes: & quid aduersus eos tibi tunc proderit auium curatio? Non enim si philomelarum omnium cantus in vnum congeras, abigere illas poteris tibi incumbentes, & in te conuitia iactantes. Sed opus est facultates tuas illis impertiri, & pecuniam illis tanquam canibus mellitas offas obiicere, quibus rursus latrantibus iterum atque iterum dandum erit, quoad ipse famelicus & pauper euadas. Opus igitur tibi est curatione insigni, & vitæ mutatione præclara, *ne lateat te, dum in auiculas effundis opes: & ea præstas ob quæ* plorare potius, quàm cantare aues debuerint. Est autem mutationis huius remedium non magnum, neque difficile. Est enim in singulis ciuitatibus hominum quoddam genus tibi adhuc ignotum: id autem magistrorum genus ab hominibus vocatur: his pauca ex tuis facultatibus præbens

A τε ἀηδόνας ἀμπὼ δίηει, καὶ σοῦ κο-
ψίχους, καὶ ὁπόσα βύγλωττίζῃ σοῦ
χαραδρίους· τὴν φωνὴν δὲ ἀπαί-
δευτον ἐφαίνετο· δοκεῖς μοι, ἔφη,
διαφθείρειν τοὺς ὄρνις, φεῦγον μὴν,
τὸ μὴ ξυνχωρεῖν αὐτοῖς τὸ ἑαυτῶν
φθέγμα, οὕτως ἡδὺ ὂν, ὡς μηδὲ αἱ
τὰ μουσικὰ τῶν ὀργάνων ἐς μίμησιν
αὐτῶν καταστῆναι. εἶτα καὶ τὸ κάκιστα
Ἑλλήνων αὐτὸς διαλεγόμενος, μαθη-
B τὰς αὐτοῦ ποιεῖσθαι ἀφωνίας. ἀπο-
τελεῖς δέ, ὦ μειράκιον, καὶ τὸν
σεαυτοῦ οἶκον. βλέφαρά γὰρ ἐς τοὺς
ἀκολούθους, καὶ ὡς κατεσκεύασθαι,
τῶν ἀβελτέρων ἔμοιγε, καὶ οὐκ ἀπλούτων
φαίνῃ. τοὺς δὲ τοιούτους χρὴ
βλίτθοισιν συκοφάντας, κέντρα
ἐπ' αὐτοὺς ἠρμένοι τὴν γλῶτταν.
καὶ τί χρήσῃ τῇ φιλορνιθίᾳ τότε; οὐ-
δὲ γὰρ τὰ πασῶν ἀηδόνων μέλη ξυμ-
C φέροντα ἀποσοβήσεις αὐτοὺς ἐγκειμέ-
νους τε, καὶ ἐρείδοντας. ἀλλ' ἐπαν-
τλεῖν χρὴ τῶν ὄντων, καὶ φεῦγαλ-
λειν αὐτοῖς τὸ χρῆσιμον, ὥσπερ τὰ
μειλίγματα τοῖς κυσὶ, κἂν ὑλακτῶ-
σιν; αὖθις δοτέον, καὶ αὖθις· εἶτα
αὖ πεινῶν ὕστερον, καὶ ἀπορεῖν.
δεῖ δέ σοι σκήπτρου λαμπροῦ, καὶ
μεταβολῆς ἤδη τινὸς τῶν ζήτων, ὡς
D μὴ λάθῃς περορρυήσας τὸν πλοῦ-
τον, καὶ ἀξίως φεύγων τὸ ὀρνι-
θεῖσθαι μᾶλλον ὑπ' ὀρνίθων, ἢ ἀν-
δρεῖσθαι. τὸ δὲ φάρμακον τῆς μετα-
βολῆς, οὐ μέγα. ἔστι γάρ τι σὺν ἀπαί-
σαις πόλεσιν ἔθνος ἀνθρώπων, ὃ σὺ
οὔπω μὴν γιγνώσκεις, καλοῦσι δὲ
αὐτὸ διδασκάλους. τούτοις ἀπὸ τῆς

οὐσίας μικρὰ δοὺς, ἀσφαλῶς κεκτήσῃ τὰ πλείω. ῥητορικὴν γάρ σε παιδεύσουσι πλὴν τῶν ἀγοραίων. ῥᾳδία δὲ ἡ τέχνη. εἰ μὲν γὰρ παῖδά σε ἑώρων, ἐπὶ ξυνεβούλευον ἂν φοιτᾶν ἐπὶ φιλοσόφων τε, καὶ σοφιστῶν θύρας, καὶ σοφίᾳ πᾶσιν τὸν οἰκίδιον τὸν σεαυτοῦ φράττειν. ἐπειδὴ ἔξωρος τούτων τυγχάνεις ὤν· τὸ γοῦν ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν, σύμαθε, νομίσας, εἰ μὲν τὰ τελεώτερα ἐμάθες, καὶ ὅμοιος ἀνδρὶ ὁπλιτεύοντι τοτε*, καὶ φοβερὸν δόξαι· ταῦτα δὲ σύμαθε, τοῖς ψιλοῖς τε, καὶ σφενδονητῶν σκεύεσιν ἔξει. βάλοις γὰρ ἂν τοὺς συκοφάντας, ὥσπερ τοὺς κύνας· ξυνῆκε τὸ μειράκιον τοῦτο. καὶ τὰς τῶν ὀρνίθων διατριβὰς σύλιπὸν, ἐς διδασκάλων ἐβάδισεν, ὑφ' ὧν καὶ ἡ γνώμη αὐτῷ, καὶ ἡ γλῶττα ἴσχυσε.

A tutò reliquas possidebis. Forensem namq; rhetoricam te docebunt. Est autem ars ea cognitu facilis. quòd si te in pueritia constitutum adhuc viderem, consuluissem vt ad sophistarum, philosophorúmque limina accedens, omni sapientia domum tuam sepires. Sed quoniam illa discendi tempus præteriit, disce saltem, vt pro te ipso dicere possis, atque illud tecum meditare, quòd si perfectiora didicisses, similis esses *grauibus armaturæ militi*, & ceteris terribilis: Hæc autem si didiceris, expeditorum militum, aut funditorum armaturam habebis, qua poteris calumniatores perinde ac canes ferire. Hæc verba diligenter considerans adolescens, auium studio, curáque relicta, ad præceptores profectus est, qui mentem eius, ac linguam direxere.

An olim Pactolus aureas arenas habuerit. An item arbores terra sint antiquiores. Déque ingenti Antiochiæ terræmotu, atque de thesauro inuento in horto.

CAP. XVI.

ΔΥΟΙΝ ὂ λόγοιν ἐν Σαρδέσι λεγομένοιν, τὸν μὲν, ὡς ὁ Πάκτωλός ποτε τῷ Κροίσῳ ψῆγμα χρυσοῦν ἄγοι. τὸν δὲ, ὡς πρεσβύτερα τῆς γῆς εἴη τὰ δένδρα. τὸν μὲν, πιθανῶς, ἔφη, πεπιθὼς ἔοικε. χρυσία γὰρ εἰκὸς ποτὲ τῷ Τμώλῳ ψαμμώδη, καὶ τοῖς ὄμβροις αὐτὰ φέρειν ἐς τὸν Πάκτωλον καταφυράντας, χρόνῳ δὲ ὅπερ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα αὖθις ἀπολιπεῖν ἀποκλυσθέντα. τὸν δὲ ἑτέρου λόγου καταγελάσας, ὑμεῖς μὲν, ἔφη, πρεσβυτέρους τῆς γῆς φατε εἶναι τὰ δένδρα. ἐγὼ δὲ, πολλῷ οὕτω χρόνον φιλοσοφήσας, οὔπω ἔγνων οὐρανοῦ

CVM opiniones duæ Sardibus vigerent, quarum vna dicebat Pactolum quondam aurea frusta Crœso deferre solitum: altera arbores antiquiores esse, quàm terra: earum vnam verisimiliter aiebat Apollonius credi posse, arenas scilicet aureas olim Tmolo fuisse, imbrésque trahentes in Pactolum detulisse: tempore autem, quo id solet accidere, eas ablutas deseruisse. Alteram autem opinionem valde deridebat, inquiens, vos arbores dicitis terra priores existere: ego autem satis longo tempore philosophatus, nunquam agnoui cœlo astra

astra fuisse priora, atque illud etiam edocuit, nihil vnquam fieri, nisi antea id extiterit, in quo tale id fieri deberet. Cùm Syriæ præfectus suspiciones ciuibus inferens, Antiochiam ad seditionem compulisset, ciuitas omnis in duas partes diuisa secesserat: ingenti autem terræmotu coorto vniuersi perterriti sunt, & quòd in eiusmodi portentis fieri consueuit, *pro se inuicem preces fuderunt.* Accedens itaque ad eos Apollonius, Deus, inquit, manifestè vobis concordiæ sequester, ac mediator extitit: vos autem si sapitis, non iterum posthac diffidebitis talia metuentes, monuítque vt cogitarent quidnam ob seditiones essent passuri: vtque aliorum exemplis moniti, sibi ipsis cauerent, & consultarent. Illud præterea memoratu dignum duximus, quod paulopost enarrabimus. Quidam pro thesauro inueniendo telluri sacrificabat, & eadem de causa supplicare Apollonio non dubitauit. Qui cogitans cuius rei amore teneretur, lucratorem te esse video percupidum. Ille autem facultates, inquit, nullæ mihi sunt, præter admodum paucas, quæ educandæ familiæ non sufficiunt. Videris igitur, inquit Apollonius, familiam magnam, & ociosam educare domi: neque enim imprudentibus connumerandus appares. Ille verò parumper lachrymans, Filias, inquit, habeo quatuor: Quapropter & dotibus quatuor indigeo. Habeo autem drachmas tantùm bis mille, quas vbi filiabus pro dotibus dedero, illæ quidem parùm accepisse videbuntur, ego autem funditus periero, cùm nihil penitus mihi relinquetur. Illum igitur miseratus Apollonius, Ego, inquit, & terra de te curam habebimus: nam illi

A πρεσβυτέρους ἀστέρας, διδάσκων ὅτι οὐ γένοιτό τι, τῶν οὐ φύεται μὴ ὄντος. ταρασσόντος δὲ τὴν Ἀντιόχειαν τοῦ τῆς Συρίας ἄρχοντος, καὶ καθιστῶντος ἐς αὐτὸν ὑποψίας, ὑφ' ὧν διεστήκεσαν συγκλυδαζομένη πόλις· σεισμοῦ δὲ γενομένου πρεσβευόντος ἔπηξαν· καὶ ὥσπερ οὐ διοσημίαις εἴωθεν, ὑπὲρ ἀλλήλων εὔχονται. παρελθὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, ὁ μὲν θεὸς, ἔφη, διαλλακτὴς ὑμῖν σαφὴς γέγονεν· ὑμεῖς δὲ, οὐδεὶ οὐ αὖθις ταράσεσθε, τὰ αὐτὰ φοβούμενοι. καὶ κατέσησεν αὐτοὺς ἐς σύνοιαν, ὧν ποτε πείσονται, καὶ ταυτὸ τοῖς ἑταίροις φοβήσονται. ἄξιον δὲ καὶ τούτου ὑπομνησθῆναι. ἐδύετο τις ὑπὲρ θησαυροῦ τῇ γῇ, καὶ οὐδὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ προσεύχεσθαι ὑπὲρ τούτου ὤκνει. ὁ δὲ, συνυμνήσεις οἵων ἐρᾷ, δηνόν γε, ἔφη, χρηματιεῖ ὀρφῶ. κακοδαίμονα μὲν οὖν, εἶπεν, ὥγε ἔστιν οὐδὲν, πλὴν ὀλίγων, ἃ μὴ ἀποχρῆ βόσκειν οἰκίαν. ἔοικας, ἔφη, πολλοὺς τρέφειν, καὶ ἀργοὺς οἰκέτας· οὐδὲ γὰρ αὐτός γε τῶν ἀσόφων φαίνῃ. ὁ δὲ, ἠρέμα ἀποδακρύσας, θυγατέρα μοι, εἶπεν, ἔστι τέτταρα, καὶ φερνῶν δεῖ τεττάρων. ἐμοὶ δὲ εἰσὶ δισμύριαί που δραχμαὶ νῦν. ἀπὸ δὲ ταύτης θυγατράσι κατανεμηθῶσιν, σμικρὸν εἰληφέναι δόξουσιν, ἐγὼ δὲ ἀπολοῦμαι, ἔχων οὐδέν. παθὼν οὖν τι ὁ Ἀπολλώνιος, ἀμελησόμεθά σου, ἔφη, κἀγὼ καὶ ἡ γῆ. φασὶ γάρ σε

B

C

D

δύφν αὐτῇ. καὶ εἰπὼν πεῖται, ωεθήκει τὰ ωεθάστα, ὥσωερ ⓐ τοὺς καρποὺς ὠνούμθνοι· ἰδὼν δὲ τὸν χωρεῖον ἐλαῶν πλήρες, καὶ ἡδεῖς τοῖς δένδρεσιν, ὡς δύφυά τε ἰῶ, καὶ μεγάλα· καί τινος κηπίου ἐν αὐτῷ ὄντος, ἐν ᾧ σμίλαξ τε, ⓒ δάφνη ἐωεφύτο, παρῆλθεν ἐς τὸν κηπίον, ὡς τι ὑπισχνούμενον μεῖζον. ⓒ ωεσθυθέμθνος τῇ Πανδώρᾳ, ἐχώρει ἐς ἄστυ. βαδίσας δὲ ωρὸς τὸν τοῦ ἀγροῦ διαωοτίμιον, ὃς πλοῦτος ἐν τοῖς ωρωμωτάτων ἐνεπόρευτο, τὰς Φοινίκων οὐσίας ἐνδεικνύων, χωρίων, ἔφη, τὸ δεῖνα, ωόσου ἐωρίω, ⓒ τί ωεπόνηταί σοι ἐς αὐτό. τοῦ δὲ, ωρίσι μὲν ἐωωνῆσθαι τὸν ἀγρὸν ωενταχισχιλίων, καὶ μυρίων φήσαντος, οὔωω δὲ ἐνωεωονηκέναι ωείθει τὸν ἀνθρωωον, ἀωοδόσθαι ⓓ δισμυρίων ⓦ δύρημα ωοιησάμθνον τοὺς ωενταχισχιλίους. ὁ μὲν δὴ τοῦ θησαυροῦ ἐρῶν, οὔωω ξυνίει τοῦ δώρου, ἀλλ' ὡς εἶχε ἴσα ἔχειν. τοσούτῳ δὲ ἐλάττω, ὅσῳ τὰς μὲν δισμυρίας ἐν ταῖν χεροῖν οὔσας, ἐφ' ἑαυτῷ εἶναι. ⓦ δὲ αὐτὸν ἀγρὸν, ὑπὸ πάχνας κείσεσθαι, καὶ χαλάζας, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ τοὺς καρποὺς φθείρει. ἐωεὶ δὲ ἀμφορέα μὲν τετραχιλίων δαρεικῶν αὐτὸν εὗρε ωρὸ αὐτοῦ μάλιστα τὸν ἐν τῷ κηπίῳ σμιλοῦς· δύφορον ⓘ τοῦ ⓣ ἐλαίας καρποῦ ἔτυχεν, καὶ δύφορούσης τότε ⓣ ἄλλης χθονός, ὕμνοι αὐτὸν ἐς ⓦ ἄνδρα ἠδοντο, καὶ μνησίερον θεραπεύοντων αὐτὸν, πλέα ἰῶ πάντα.

te sacrificare frequenter dicunt. Post hæc verba Apollonius in suburbanos agros profectus, tanquam vnus ex iis, qui fructus emendos quærunt. videns autem agellum oliuis consitum, gaudens illum aspiciebat: nam arbores viridissimæ erant, ac proceræ: & in agello hortulum esse animaduertit, vbi apum erant examina, & flores permulti; hortúmque ingressus quasi maius aliquid considerans Pandoræ sacrificauit: deinde in vrbem reuersus agelli dominum conuenit, qui diuitias iniquissimis quibuscunq. rationibus comparans Phœnicum fortunas congregabat. Hunc itaque alloquens Apollonius, talem, inquit, agellum quanti emisti? quidve postmodum in eo colendo sumptus fecisti? Ille autem anno proximo drachmis mille & quingentis agrum se emisse respondit: sumptus autē in colendo fecisse nullos. Hortatur igitur Apollonius virum, vt duobus drachmarum millib. agrum sibi vendat, cum drachmarum quingentarū lucro: emptor autem quid acciperet muneris nondum intelligebat: venditor verò pecuniarum amator, pluris multò bis mille drachmas, quàm agrum ipsum faciebat, quòd pecunias in manus habens, sibi penitus subiectas fore ipsas animaduertebat. Agrum verò imbribus, & grandinibus, &.ceteris multis quæ fructus plerunque corrumpunt expositum esse sciebat. Sed postquam amphoram tribus millibus daricis plenam humi defossam inuenit in ea horti parte, vbi apum aluearia fuisse diximus: copiosis etiam oliuarū fructibus potitus est, cùm alibi non multas oleas terra protulisset, tum verò maximas viri laudes vbiq; decantabat, ipse verò à multis procis colebatur.

De quodam qui Gnidiæ Veneris ſimulachri amore ardebat. Item de vrbibus Helleſponti terræmotu ab Apollonio liberatis. Tum de edicto Domitiani ne liceret eunuchos facere, & plantare vineas. CAP. XVII.

ALIVD præterea memorabile ab Apollonio geſtum huiuſcemodi comperi. Quidam ſimulachrũ Veneris, quod nudum in Gnido poſitum eſt, vehementer amabat, magnámq. facultatum ſuarum partem donaria in templo ſuſpendens conſumpſerat: plura etiam ſe donaturum pollicebatur, ſi eius nuptiis potiretur. Hæc Apollonio ſceleſta videbantur, cùm præſertim id Gnidij non prohiberent; ſed Deam famoſiorem viſum iri putarent, ſi amaretur. Apollonio autem conſentaneum rationi viſum eſt tali dementia templum purgare: & interrogantibus ſe Gnidiis an aliquid emendare vellet ex iis, quæ apud ipſos in templo, aut ſacrificando, aut orando ſeruabantur, Oculos, inquit, emendabo: templi autem ritus perinde, vt nunc ſunt, ſunto. Inde virum ad ſe vocans, qui amore torquebatur interrogauit, an putaret Deos eſſe. Cúmque ille ſe putare dixiſſet, atque adeò, vt eorum etiam amore teneretur, nuptiarúmq. memoriam intuliſſet, quas ſacrificiis aſſequi ſe poſſe arbitrabatur, Te, inquit, ô demens, poëtæ extulerunt, qui Anchiſas & Peleos Deabus commiſtos eſſe fabulantur. Ego autem de amore hoc agnoſco quòd Dij Deas, & viri mulieres, & beluæ beluas, &, vt breuiter omnia complectar, ſimilia ſimiles amant: quò ſimiles, & eiuſdem generis partus edant. Alterius verò generis animal ſi diſſimili coniungatur, neque coniugium neque amorem ſeruare poteſt. Quòd ſi ea, quæ de Ixione feruntur, cogitares, nunquã tibi veniſſet in mẽtem;

Καὶ κεῖνα ἀξιομνημόνευτα ὧν τοῦ ἀνδρός. ἐρᾶν τις ἐδόκει τοῦ τῆς Ἀφροδίτης ἕδους, ὃ ἐν Κνίδῳ γυμνὸν ἵδρυται· καὶ τὰ μὲν, ἀνέπειθε. τὰ δὲ ἀναθήσειν ἔφασκεν ὑπὲρ τοῦ γάμου. Ἀπολλωνίῳ μὲν * ⟨ κ. ἀλλὰ μὲν ἀ. ἡ. τ. ἄλλως ἄτοπα ἐδόκει καὶ ταῦτα. ἐπεὶ δὲ μὴ παρητεῖτο ἡ Κνίδος, ἀλλ' ἐναργεστέραν ἔφασαν τὴν τοῦ δόξειν, εἰ ἐρῷτο· ἔδοξε τῷ ἀνδρὶ καθᾶραι τὸ ἱερὸν τῆς θυσίας ταύτης. καὶ ἐρομένων τῶν Κνιδίων αὐτὸν, εἴ τι βούλοιτο τῶν ἐνδικῶν, * καὶ βύ- κ. δίκ. κτικῶν διορθοῦσθαι, ὀφθαλμοὺς, ἔφη, διορθώσομαι· τὰ δὲ τοῦ ἱεροῦ πάτεια, ἐχέτω ὡς ἔχει. καλέσας οὖν τὸν ἐρυπόμενον, ἤρετο αὐτὸν, εἰ θεοὺς νενόμικε. τὸν δὲ οὕτω νομίζειν θεοὺς φήσαντος, ὡς ⟨ ἐρᾶν αὐτῶν, καὶ τῶν γάμων μνημονεύσαντος, οὓς * θύειν ἠξίου, σὲ μὲν ποιη- κ. θύοιτο τὰ, ἔφη, ἐπαίροισι, τὸν Ἀγχίσας τε, καὶ τὸν Πηλέας θεαῖς ξυζυγῆναι εἰπόντες· ἐγὼ δὲ, περὶ τοῦ ἐρᾶν, καὶ ἐρᾶσθαι, τὸ δὲ γιγνώσκω· θεοὶ θεᾶν· ἀνθρωποι ἀνθρώπων· θηρία θηρίων· καὶ καθάπαξ, ὅμοια ὁμοίων ἐρᾷ, ἀπὸ τοῦ ὁμοῖα *, ⟨ ξυ- κ. ἐπι- ζυγῆν πίκτειν. τὸ δὲ ἑτεροζυγὲς, τῷ μὴ μα κ. ὁμοίῳ ξυνελθὸν, ἄτε ζυγὸς, ἄτε ἔρως. εἰ γὰρ ἐνεθύμου τὰ Ἰξίονος, οὐδ' ἂν ἐς σὴν νοῦν καθίσασα μὴ ὁμοίων ἐρᾷν.

ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἔχεται εἱκαρμένος, ἀεὶ οὐρανοῦ κάμπτεται. σὺ δ' εἰ μὴ ἄπει τῆς ἱεροῦ, ἀπολῇ μὲν ἀπάσῃ τῇ γῇ, οὐδ' ἀντειπεῖν ἔχων, ἢ μὴ οὐ δίκαια τοῖς θεοῖς ἔπι σοὶ γιγνώσκειν. ὧδε ἡ παροινία ἐσβέσθη, καὶ ἀπῆλθεν ὁ φάσκων ἐρᾶν ὑπ' ἔυπνώμης θύσας. σεισμῶν γ' κατασχόντων ποτὲ τὰς ἐν τῷ δεξιερῷ Ἑλλησπόντῳ πόλεις, Αἰγύπτιοι μὲν, καὶ Χαλδαῖοι, σφᾶς αὐτὰς ἠγείροντο ὑπὲρ ξυλλογῆς χρημάτων, ὡς δεκαταλάντοις θυσίας γῇ, καὶ Ποσειδῶνι θύσοντες. ξυνέφερον δ' αἱ πόλεις, τὰ μὲν, ἀπὸ τῆς κοινῆς, τὰ δ', ἀπὸ τῶν οἴκων, ὑποκείμενοι τῷ φόβῳ. οἱ δὲ, εἰ μὴ ἔπι τραπέζῃ κεῖτο τὸ ἀργύριον, οὐκ ἂν ἔφασαν ὑπὲρ αὐτῶν θύσαι. δοκεῖ δή τῷ ἀνδρὶ μὴ σφᾶς εἶναι τοὺς Ἑλλησπόντιους ἢ φροντίδων ἐς τὰς πόλεις, τὰς μὲν, ἀπήλασεν, ὡς θησαυρὸν πεποιημένας τὰ ἑτέρων κακά, τὰς δὲ, αἰτίας τῶν μιασμάτων λαβών, καὶ ὡς ἑκάστῃ σφαγεῖον θύσας, ἀπηύξατο τῷ σφετέρῳ δαπανήματι σμικρᾷ, καὶ ἡ γῆ ἔστη. Δομετιανὸς δὲ βασιλέως ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον νόμου τε μὴ ποιεῖν εὐνούχους θεμένου, ἀμπέλους τε μὴ φυτεύειν ἔτι, καὶ τὰς πεφυτευμένας δὲ αὐτῶν ἐκκόπτειν, ἐλθὼν ἐς τοὺς Ἴωνας ὁ Ἀπολλώνιος, τὰ μὲν σφέτερα, οὐ σφᾶς ἐμέ, ἔφη, ταῦτα. μόνος γὰρ ἴσως ἀνθρώπων, οὔτε αἰδοίων δέομαι, οὔτε οἴνου. λέληθε δὲ θαυμασιώτατος τῶν μὲν ἀνθρώπων φθόνημος, τῷ δὲ γένει ἐπιχαίρων. ὅθεν ἐς τάρσους ἡ Ἰωνία ἦλθε πρε-

A tibi dissimile aliquid amare, atque ille quidem rotæ affixus per cœlum voluitur: tu autem nisi è templo discesseris, in omni terra funditus perdêris, nec iure conqueri poteris iniustè tibi à Diis talia prouenire. His verbis illius furor extinctus est, & qui se amare antea iactabat, tunc pro impetranda venia sacrificaturus abiit. Cùm ciuitates in Hellesponti siniſtra parte positas crebri terræmotus concuterent, Ægyptij, Chaldæíque sacrificuli apud eas pecuniæ colligendæ causa conuenerant, decem poscentes talenta, pro sacris Neptuno, telluríque faciendis. Conferebant autem ciuitates pecunias cùm ex publico, tum etiam ex priuatis facultatibus, nihil pensi ob timorem facientes. Illi enim nisi pecunia apud argentarios depositа esset, sacra pro eis facere negabant. quod postquā animaduertit Apollonius, turpe sibi putauit Helleſponticas ciuitates negligere. Ad eas igitur accedens, sacrificulos obiurgauit, quòd ex alienis malis thesauros quærerent, & causas eorum, quæ tunc acciderant, enarrans, sacríſque vt cuique commodum esset, fieri iussis, exiguo sumptu calamitatem dimouit, & terra constitit. Per ea tempora Domitianus Romanorum Imperator legem tulerat, ne quis homines facere eunuchos, néve vlterius plantare vites auderet, & quæ suo tempore plantatæ fuissent, iubebat amputari. Veniens itaque ad Iones Apollonius, Hæc, inquit, præcepta ad me non attinent. Solus enim fortassis hominum omnium, neque pudendis egeo, nec vino vtor. oblitus tamen est admirabilis Imperator, quod hominibus parcens terram ipsam fecit eunucham. Quamobrem ausi sunt Iones

ad Imperatorem legatos pro vitibus mittere, & vacationem legis ab ipso petere, qui terram populari amputandis vitibus iussit, & vlterius non plantare.

A σβέσασθαι πρὸς τὸν βασιλέα ὑπὲρ ἀμπέλων, καὶ παραιτήσασθαι νόμον, ὃς ἐκέλευε καὶ δηοῦσθαι τὴν γῆν, καὶ μὴ φυτεύεσθαι.

De adolescentulo rabiente à rabioso cane demorso: vtque vnà cum cane ab Apollonio sanatus fuerit. Quódque in eum adolescentem Telephi Mysii anima transiuerit, & propterea eiusdem canis morsu sanari eum oportuisse, sicut ab Achille olim vulneratus nonnisi ab eodem sanari potuerit. Vnde Ouidius:

Vulnus Achilleo quod quondam fecerat hosti,
Vulneris auxilium Pelias hasta fuit.

Deinde qua sanari re queat rabiosus. CAP. XVIII.

Hoc insuper quod Tarsi gessit Apollonius tanquam memoria dignum decantatur. Rabiosus canis adolescentem obuiam factum momordit: quo morsu in caninos mores deflexit adolescens. Latrabat enim, sedebátque velut canis, & ceu quadrupes gradiebatur, manib. tanquam pedibus vtens, iámque dies triginta hoc morbo laborabat. Veniens igitur Tarsum Apollonius, cùm adolescentis infortunium agnouisset, ciuibus præcepit, vt canem qui illum momorderat, inquirerent: illi verò nunquam se canem illum vidisse iurabant, quòd extra ciuitatis muros deprehensus à cane fuisset adolescens, dum sese iaculando exerceret, nec postquam in morbum inciderat, ex eo scire potuerat quisquam, quæ forma, quæve statura canis fuisset. Paulùm igitur cunctatus Apollonius, O Damis, inquit, is canis albus est, & villosus, & custodiendis ouibus accommodatus, & Amphilochicis canibus magnitudine æqualis. Stat autem tremebundus iuxta fontem quendam: aquam enim & cupit, & timet: ipsum autem ducito ad fluminis ripam, vbi palæstræ exercétur, hoc tantùm eius

B ΚΑΙΚΕΙΝΑ ἐν Ταρσοῖς τῷ ἀνδρὸς ἀδδισι· κυῶν συνεπεπλώκει ἐφήβῳ λυπῶν. καὶ ἀπῆγε Ⓦ ἐφήβῳ τὸ δῆγμα ἐς τὰ τῶν κυνῶν πάντα· ὑλάκτει τε γὰρ, καὶ ὠρύετο, καὶ τετράποις ἔθει, τῇ χειρὶ ὑποτέχων τῷ δρόμῳ. νοσοῦντι δὴ αὐτῷ τριακοστὴν ἡμέραν, ἐφίσταται μὲν ὁ Ἀπολλώνιος, ἀφῖκτο ἐς τοὺς Ταρσοὺς ἥκων. κελεύει δὲ Ⓐ ἀνιχνεύσαι Ⓦ κυνὰ, ὃς ταῦτα εἰργάσατο. οἱ δὲ οὔτε συντετυχηκέναι τῷ κυνὶ ἔφασαν, ἔξω γὰρ τείχους εἰληφθαι αὐ Ⓦ, τῷ ἐφήβου πρὸς ἀκοντίοις ὄντος, οὔτ' ἂν τὸν νοσοῦντος μαθεῖν, ἥ τις ἡ ἰδέα τοῦ κυνὸς, ἐπεὶ μηδὲ αὐ Ⓦ ἔπ οἶδεν. Ἀπιὼν οὖν, ὦ Δάμι, ἔφη, λευκός ὁ κύων. λάσι Ⓖ· πρόβατα λυκός. ἀμφιλοχικῷ ἴσος Ⓖ. πρόσεστι δὲ τῇ δεινι κρουῇ τρέμων· τὸ γὰρ ὕδωρ καὶ ποθεῖ, καὶ δέδοικεν. ἄγε μοι τοῦτον ἐπὶ τὴν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην, ἐφ' ἧς αἱ παλαῖστραι, μόνῳ εἰπὼν,

C

D

ὅπ τῶ ἐμοῦ καλοῖτο· ἐλχθεὶς δ' ὁ κύων τῶ Δάμιδος, ὑπεκλίθη τοῖς τῦ Απολλωνίε ποσὶν, ὥσπερ ἀ βώμοις τῶν ἱκετῶν, κλαίων. ὁδ' ἡμέρε τὲ αὐτὸν ἔτι μᾶλλον, κ) τῆ χειρὶ ἐπερράυνε, τὸν ἔφηβόν τ' ἴση ἐπὶς ξυνέχων αὐτός· ὡς ὃ μὴ λάθοι τοὺς πολλοὺς μέγα ἀπόῤῥητον· μεθέηκε μὲν δὴ, ἔφη, ἐς τ' παῖδα τ'τον ἡ Τηλέφου ψυχὴ τῦ Μυσοῦ. μοῖραι δ' ἐπ' αὐτῷ ταῦτα βούλονται· κ) εἰπὼν ταῦτα, ἐκέλευσε τὸν κύνα θεραπεύσασθαι τὸ δῆγμα, ὡς ἰατρὸς αὐτῷ πάλιν ὁ τρώσας γένοιτο. ἐπεστράφη τοσυτοῦτον ἐς τ' πατέρα ὁ παῖς, κ) ξυνῆκε τ' μητρός. προσεῖπέ τ' τοὺς ἡλικας, & ἔπε τ' Κύδνε. προσώφθη ὃ οὐδὲ ὁ κύων, ἀλλὰ κἀκεῖνον διέξαμψ τῷ ποταμῷ, δι' αὐτ' ἦκεν. ὁδ' ἐπεὶ διέβη τὸν Κύδνον, ὀπίσας τῆ ὄχθη, φωνῶ τ' ἀφῆκεν, ὁπ' ἤκουσε πρὸς τοὺς λυπῶντας τ' κυνῶν ξυμβαίνε. κ) τὰ ὦτα ἀνακλάσας, ἔσεσε τῶ οὐρᾶ, ξωιεὶς τ' ἐῤῥῶσθ. φαρμακοποσία γὰρ λύπης, ὕδωρ, ἢ θαρσήσῃ αὐτὸ ὁ λυπῶν. τοιαῦτα τὲ ἀνδρὸς τὰ ὑπὲρ ἱερῶν τ', κ) πόλεων, κ) τὰ πρὸς δήμους, & ὑπὲρ δήμων, & τὰ ὑπὲρ τεθνεώτων, ἢ νοσούντων, & τὰ πρὸς σοφοὺς τ', κ) μὴ σοφοὺς, καὶ τὰ πρὸς βασιλέας, οἳ ξύμβουλον αὐτῷ ἀρετῆς ἐποίουν.

A auribus immurmurans, quòd à me vocatur. Paulò pòst canis à Damide tractus ad Apollonij pedes procubuit, eiulans, ceu qui supplices altaribus admouerentur: illum autem manibus mulcens Apollonius, penes ipsum adolescentem constituit, quem ex manu detinebat. Tunc ad eos qui aderant conuersus, Ne vos, inquit, magnum arcanum lateat, sciatis animā Telephi Mysij in hunc puerum translatam esse, & fata ab ipso hoc exposcere. His dictis canem lambere morsum iussit, vt idem medicus esset, qui vulneris antea autor fuerat. Quæ cùm egisset, adolescens ad patrem conuersus est: matrem recognouit: æquales quoque salutauit nominatim, & haustam ex Cydno aquam bibit. Neq; verò canis curationē neglexit Apollonius: sed pro illo sanando fluuium precatus, *in eum coniecit canem*. Is verò fluuium ingressus, cùm in eo natans aliquandiu moratus esset, in ripa consistens vlulauit, quod rabiosi canes facere non consueuerunt, & auribus demissis caudam vibrabat, tanquam & ipse conualuisse sese agnosceret. Medicamentum namque rabiei est aqua, si eam attingere rabiosus audeat. Hæc ab Apollonio acta sunt in templis & ciuitatibus apud populos, & pro populis, super mortuos aut ægrotantes, & cum sapientibus, ac non sapientibus tractata, & cum regibus, qui illum virtutis consiliarium adhibuerunt.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER SEPTIMVS.

De philosophis, qui aduersus tyrannos fortiter se, ac præclarè gesserunt, vt Zenone, qui primus Dialecticen inuenisse dicitur, Platone, Patone Rhegino, Heraclide, & Pythone, Callisthene Olynthio, Diogene Sinopensi, Cratete Thebano.

CAPVT PRIMVM.

NEQVE verò sum nescius optimum esse virorū philosophantium indicem tyrannides : considerandúmque permitto, qua in re quisque minus, magísve alio aduersus ipsas se virum gesserit. At nostra huc tendit oratio. Tempore quo Domitianus imperauit, accusationes, & iudicia plurima Apollonium circumuenere : quomodo autem, & vnde principium sumpserint, & quo nomine illarum quælibet fuerit appellata, paulò pòst explicabo. Et quoniam mihi dicere necesse est, quid dicens, & qualis visus iudicium euaserit, tyrannos potius conuincens, quàm ab eisdem victus, non alienum duxi horum gratia prius enarrare sapientum hominum erga tyrannos acta, quæcunq. memoratu digna cōperi, atque illa cum Apollonij factis comparare. Sic enim optimè veritatē inueniri posse sum arbitratus. Zeno

ΑΙΔΑ ἢ τὰς τυραννίδας ὡς ἔστιν ἀρίστη βάσανος ἀνδρῶν φιλοσοφούντων · ἢ ξυνχωρεῖ σκοπεῖν ὅτι ἕκαστος ἑτέρου ἦπιον, ἢ μᾶλλον ἀμὴρ πρὸς αὐτὰς ἔδοξεν· ὁ λόγος δέ μοι ξυντείνει ἐς τὸ δὲ. κατὰ τοῦτ χρόνους, οἷς Δομετιανὸς ἐτυράννευσε, πρεσβεῖαι τὸν ἄνδρα κατηγορίαι, καὶ γραφαί. ὅπως μὲν ἤρξαντο, καὶ ὁπόθεν, καὶ ὅ, τι ἑκάστη αὐτῶν ὄνομα, δηλώσω αὖθις· ἐπεὶ δὲ ἀνάγκη λέξαι, ἃ μὲν εἰπὼν, τίς δὲ εἰς δόξας ἀπῆλθε τῆς κρίσεως, ἑλὼν μᾶλλον τὸν τύραννον, ἢ ἁλοὺς αὐτὸς, δοκεῖ μοι διελθεῖν περὶ τούτων, ὁπόσα ἄρρητος ἀφηγήσεως ἄξια Σοφῶν ἀνδρῶν πρὸς τυράννους ἔργα, παραδηλοῦν τ' αὐτὰ τοῖς Ἀπολλωνίου. χρὴ γάρ που τἀληθὲς οὕτω μαρτύρειν. Ζήνωνα

μὴν τοίνυν ὁ Ελεάτης, διαλεκτικὴς
ὃ δοκεῖ εὑρεῖν, τὸν Νεάρχου
τοῦ Μυσοῦ καταβαλὼν τυραννίδα, ἤ-
λω. καὶ προδοθεὶς, τοὺς μὲν ἑαυτοῦ
ξυνωμότας, ἀπεσιώπησεν, οἷς ἦσαν
τῷ τυράννῳ βέβαιοι, διαβαλὼν τού-
τοις ὡς οὐ βεβαίοις. ὁ μὲν, ὡς
ἐπ' ἀληθέσι ταῖς αἰτίαις, ἀπέθανε. ὁ δὲ ἐλεύθερα τὰ Μυσῶν ἤγαγε, τὸν
τυραννίδα, τοῦ ἑαυτῷ σφήσας. Πλά-
των ὁ ὑπὲρ τῆς Σικελιωτῶν ἐλευθε-
ρίας ἀγῶνά φησιν ἆραδαι, συλλα-
χὼν τῆς διανοίας ταύτης Δίωνι. * Φοί-
των ὁ ῥηγίνος σκηπεσών, κατέφυγε μὲν
ἐπὶ Διονύσιον τὸν Σικελίας τύραν-
νον. μειζόνων δὲ ἀξιωθεὶς, ἢ τὸν Φυ-
γόντα εἰκὸς, σωθῆναι μὴ τοῦ τυράν-
νου, ὃ ὅπι τοῦ Ρηγίου ἐρῴη. Ρηγίνοις
δὲ ἐπισείλων ταῦτα, ἤλω, ὁ μὲν τύ-
ραννος, σὺν τῇ μηχανημάτων ἀνάψας
αὐτὸν ζῶντα, προσήγαγε τοῖς τείχε-
σιν, ὡς μὴ βάλοιεν οἱ Ρηγῖνοι τὸ μη-
χάνημα, φόβῳ τοῦ * Φοίτωνος. ὁ δὲ,
ἔβοα βάλλειν σκοπὸς γὰρ αὐτοῖς ἐλευ-
θερίας εἴη. Ηρακλείδης δὲ, Πύθων,
καὶ Κότυν ἀποκτείναντες τὸν Θρᾴ-
κα, ἀνθρωπείω * μὲν ἤστην ἄμφω,
τὰς δὲ ἀκαδημίους διατριβὰς ἐπαι-
νοῦντες, σοφώ τε ἐχρέστην, καὶ οὕτως
ἐλευθέρω. τὸν δὲ Καλλισθένους τοῦ Ο-
λυνθίου, τίς καὶ οἶδεν; ὃς ὑπὸ τοῦ αὐτῆς
ἡμέρας ἐπαινέσας τε, καὶ διαβαλὼν
Μακεδόνας, ὅτε μέγιστοι δυνάμει ἦ-
σαν, ἀπέθανεν, ἀνδρὸς δόξας. Διογέ-
νης δὲ ὁ Σινοπεὺς, καὶ Κράτης ὁ Θη-
βαῖος, ὁ μὲν δὴ Χαιρωνείας ἦκον,
ἐπέπληξεν ὑπὲρ Αθηναίων Φιλίππῳ.

χ. Φύτων

χ. Φύτωνος.

χ. πυγμαία

A igitur Eleates qui Dialecticam primus inuenit, Nearchi Mysij tyrannidem euertere tentans, deprehensúsq; cùm variis suppliciis torqueretur, socios coniurationis minimè prodidit, sed quos tyranno fidissimos nouerat calumniatus, vt morte damnarentur, effecit: ipse autem Mysiam liberauit, tyrannidem in se ipsam errare faciens. Plato autem pro Siciliæ libertate certamen susceпisse dicebatur, Dionem eiusdem
B sententiæ comitem ascisens. Pœton autem Rheginus exul cùm ad Dionysium Siciliæ tyrannum confugit: atque honoratius ab eodem susceptus, quàm exuli conuenire videretur, tyranni mentem intellexit Rhegij capiendi percupidam. Cúmque id Rheginis per epistolam nuntiasset, à tyranno deprehensus est. Quapropter tyrannum illum vni ex machinis, quas pro Rhegio expugnando constructerat, viuum suspendit, eámque muris admouit exi-
C stimans Rheginos ne Pœtonem vulnerarent, aduersus machinam tela non emissuros. Ille autem magnis vocibus exclamans Rheginos hortabatur, vt in machinam tela torquerent. Se namque aiebat signum libertatis esse propositum. Heraclides autem & Python, qui Cotyn Thracem interfecerunt, homunculi quidem ambo erant: Academicorum autem disciplinā secuti, sapien-
D tes, liberíque euaserant: Callisthenem autem Olynthium nemo fermè ignorat, qui vno eodémque die Macedones laudauit, & accusauit, tum cùm maximè vrbibus pollerēt, quam ob rem veluti molestus ipsis interfectus est. Diogenes quoq; Sinopensis, & Crates Thebanus circumferuntur: quorū is quidem pro Chæronia veniens, Philippum pro Athenienſibus grauiter obiurgauit,

absurdum esse dicens armis eos perdere, qui pro se arma quandoque cepissent. Crates autem, cùm Alexander Thebas instaurare sui gratia velle diceret, Ego, inquit, patria non egeo, quam armis præpotentior iterum subruat. Sed quoniam prolixitatem oratio refugit, plura, quæ adhuc dici possent, omittam; præsertim cùm ea quæ dicta sunt, refellere sit necesse, non quia turpiter, aut præter rationem gesta sint; sed quia actis ab Apollonio sunt inferiora, quanquam alorum omnium facta exsuperent.

A περὶ ὧν Ηρακλείδης εἰ φάσκων, ἀπώλλυ ὅπλοις οὓς ὑπὲρ ἐκείνων ὅπλα ἠρμόσιος. ὅδι δ' οἰκεῖν Θήβας Αλεξάνδρ δι' αὐτὸν φήσαντος, ἐκὲ αὖ, ἔφη, δεηθῶμαι πατρίδος, ἵν' καταστάψ τὰς ὅπλοις, ἰσχύσας· ἀλ λέγοιτο μὲν πολλὰ τοιαῦτα. ὁ λόγος δ' οὐ ξυχωρεῖ μῆκος τῷγε αἰάγκλιν ἔχονθι κ) πρὸς ταῦτα αὐτειπεῖν, ἐχ ὡς οὐ καλὰ, ἢ ἐκὶ σὺ λόγῳ πᾶσιν, ἀλλ' ὡς ἥκιστα τῷ Απολλωνίῳ, κἂν ἄ-ελτα ἑτέρων φαίνηται.

Zenonem, Platonem, Pœtonem, Callisthenem, Diogenem, Cratetem inferiores fuisse Apollonio, rebus gestis aduersus tyrannos. Tum de Domitiano quædam. Quidque contra illum dixerit Apollonius. CAP. II.

ELEATES enim Zeno, & qui Cotyn interfecere, non multùm laudis mereri videntur, quia Thraces Mysios & Getas in seruitutem ducere perfacile est: liberare autem, stultum; cùm libertate non gaudeant, & seruitutem nequaquam turpem esse arbitrentur. Quòd autem minus sapienter fecerit Plato, satis patet, Siciliæ res potius, quàm Athenienſium tentans emendare: vnde etiam iure venditus fuit, decipiens alios, & itidem ipse deceptus: hæc, inquam faciens, quòd minus sapienter egerit, dicere verear, cùm sciam pleroſque molestè talia verba audituros. Quæ autem Rheginus Pœton erga Dionysium non stabiliter regnantem aggressus est, audaciam profectò præ se ferunt: sed cùm esset omnino à tyranno interficiendus, etiamsi à Rheginis vulneratus nō fuisset; mirabile meo iudicio nihil fecit mortē pro libertate potius aliorum, quàm pro sua deligēs seruitute.

C Το μὲν τοίνυν τῶ Ελεάτου ἔρ-γον, καὶ ⓐ τὸν Κότυν ἀπεκτο-νότες, οὔπω ἀξιόλογα. Θρᾴκας γὰρ, καὶ Μυσοὺς, καὶ Γέτας, δουλοῦσθαι μὲν ῥᾴδιον ⓑ, ἐλευθεροῦν δ' οὐκ ἔθος· οὐ γὰρ τῇ ἐλευθερίᾳ χαίρουσιν, ἅτε οἶμαι κὰ αἰσχρὸν ἡγούμενοι τὸ δου-λεύειν. Πλάτων δὲ, ὡς μὲν οὐ σοφόν τι ἔπαθε, τὰ κὰ Σικελίᾳ διορθού-μενος μᾶλλον, ἢ τὰ Αθηναίοις, ἢ ὡς εἰκότως ἐπράθη, σφαλεὶς τ', κ) σφή-λας, οὐ λέγω, διὰ τοῦτο δυσχερῶς ἀ-κροωμένους· τὰ δ' ὑπὸ Ρηγίνου, πρὸς Διο-νύσιον μὲν ἐτολμᾶτο τυραννοῦντα οὐ βεβαίως Σικελίας. ὅδι δ' ἐκείνου πάντως ἀποθανοῦν αὖ, εἰ κ) μὴ ὑπὸ Ρηγίνων ἐβλήθη, θαυμαστὸν οἶμαι οὐδὲν ἔπραξε, ⓒ ὑπὲρ τῆς ἑτέρων ἐλευθερίας θανάτου μᾶλλον ⓓ, ἢ τὸν ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ δουλείας αἱρούμενον·

Καλλισθένης δὲ, τὸ δόξαι κακὸς, οὐδ' ἂν νῦν διαφύγοι. τοὺς γὰρ αὐτοὺς ἐπαινέσας, ἃ διαβαλὼν, ἢ διέβαλεν, οὓς ἐνόμισεν ἐπαίνων ἀξίους, ἢ ἐπῄνεσεν, οὓς ἐγκλεῖ διαβάλλοντα φαίνεται. καὶ ἄλλως, ὁ μὲν καθισάμενος ἐς τὸ λοιδορεῖσθαι τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν, καὶ ἔχει ἀποδράναι τὸ μὴ οὐ δόξαι βάσκανος· ὁ δὲ τοὺς πονηροὺς κολακεύων ἐπαίνοις, αὐτὸς ἀποίσεται τὴν αἰτίαν τῶν ἁμαρτανόντων σφίσιν. ἅμα γὰρ κακοὶ, κακίους ἐπαινούμενοι. Διογένης δὲ πρὸ Χαιρωνείας μὲν εἰπὼν ταῦτα πρὸς τὸν Φίλιππον, κἂν ἐφύλαξε τὸν ἄνδρα καθαρὸν τῶν ἐπ' Ἀθηναίους ὅπλων· εἰργασμένοις δ' ἐπεσας, ὠνείδιζε μὲν, οὐ μέντοι διωρθοῦτο. Κράτης δὲ, καὶ αἰτίαν ἂν λάβοι πρὸς ἀνδρὸς φιλοπόλιδος, μὴ ξωγρημένος Ἀλεξάνδρου τῆς βουλῆς, ἢ ἐς τὴν ἀνοικίσαι τὰς Θήβας ἐχρῆτο. Ἀπολλώνιος δὲ, οὔθ' ὑπὲρ πατρίδος κινδυνευούσης δείσας, οὔτε τῷ σώματος ἀπόγνοις, οὔτ' εἰς ἀνοήτους ὑπαχθεὶς λόγους, οὔθ' ὑπὲρ Μυσῶν, ἢ Γετῶν, οὔτε πρὸς ἄνδρα, ὃς ἦρχε νήσου μιᾶς, ἢ χώρας οὐ μεγάλης, ἀλλ' ὑφ' ᾧ θάλαττά τε ἅπασα, καὶ γῆ πᾶσα, πρὸς ὃν ἐπειδὴ πικρῶς ἐτυράννευε, παρέταττεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων κέρδους, χρησάμενος μὲν τῇ διανοίᾳ ταύτῃ καὶ πρὸς Νέρωνα. ἡγοῦμαι δ' οὖν τις ἀκροβολισμοὺς ἐκεῖνα, ἐπεὶ μὴ ὁμόσε χωρῶν, ἀλλὰ τὴν μὲν Βιτδίκα στρατιὰν, καὶ τὸν Τιγελλῖνον σπλήσας, σαθροτέρῳ τυραννίδα ἐποίει. καὶ ἵνα μὴ φύρω λόγους ἄλλοις ἐναντίους ἐνταῦθα, ὡς οὐδὲν ἧττον στρα-

A Callisthenes autem ne nunc quidem prauitatis infamiam fugit, dum eosdē laudaret & vituperaret. Aut enim eos vituperauit, quos laudandos putabat, aut laudauit, quos censebat vituperandos. *Ceterùm qui in viros bonos conuicia coniicit*, inuidiæ suspitionem euitare non potest: qui autem assentando prauos laudat, ipse delictorum quæ ab illis fiunt, culpam feret. Praui enim si laudentur, deteriores euadunt. At verò Diogenes ea ante Chæroneam Philippo locutus, etiã seruare purum ab armis in Athenienses virum potuisset: sed cùm rebus peractis aduenerit, obiurgauit sanè hominem, non autem emendauit. Crates quoque forsitan culpa non carebit ab homine ciuitatis amatore, quòd Alexandri consiliis non consenserit, quæ pro Thebis instaurandis meditabatur. Verùm Apollonius nec pro periclitante patria supplicans, nec de salute corporis desperans, nec sermones insulsos vllos proferēs, nec pro Mysiis, Getisve, nec apud principem, qui vni insulæ, aut paruæ regioni imperaret: sed sub quo terra omnis erat, & mare vniuersum: aduersus hunc, inquam, qui malè imperabat sese comparauit pro vtilitate eorum, qui imperio suberant; cùm eadem mente aduersus Neronem antea vsus fuisset: vt illa tanquam præludia quis existimare posset: tum peractis illis ab incepto non destiterit: nam & Vindicis auxerat vires, & Tigillinum grauiter increpans, debiliorem tyrannidem effecerat. Verùm enimuerò iactationis nimium forsan habere videbitur hæc oratio, quia non admodum præclarum fuerit aduersus Nero-

nem insurgere, psaltriæ, fidicinæque more viuentem, de Domitiano dicere quid poterunt? Qui & corpore erat robustissimo, & voluptates omnes aspernabatur, quæ ex musicis instrumentis, aut pulsationibus ortæ vires labefactant, ac minuunt: & cui aliorum dolores, & gemitus iucunditatem, lætitiámque præbebant. Perfidiam verò populorum erga tyrannos, tyrannorum verò erga reliquos omnes custodiam quandam esse dicebat. Aiebat quoque regem noctu ab omnibus operibus cessare oportere: tunc autem cædes, & trucidationes exercere. Quapropter senatus membra sunt amputata optimis quibusque viris ab eo interfectis. Philosophia autem adeò perterrita est, vt habitu mutato philosophi, partim in *Hispaniam, partim in Libyæ, Scythiæve deserta confugerent: quidam etiam viuendi ratione mutata scelerum consiliarios illi sese adiungerent. Et sicut à Sophocle Tiresias ad Oedipum de se ipso loquens inducitur, *Non seruus ego viuo tibi, ast Apollini:* sic Apollonius dominam sibi constituens sapientiam, liber erat à Domitiani calamitatibus, cùm Tiresiæ, Sophoclísque verba aptasset, & priuatim sibi nihil metuebat: quæ autem in aliorum perniciem fieri videbat, miserabatur. Quapropter senatoriam, & quæ in quocunque erat, prudentiam contra tyrannum concitauit. Pergens enim ad varias gentes, & illarum principes philosophicè alloquens dicebat, non immortalem esse potentiam tyrannorum: & qui ceteris terribiliores appareant magis, ac facilius superari. Narrabat quoque Palladis ludos Athenis celebrari consuetos, vbi Harmodij & Aristo-

Celtarum occidua.

ἡδομένῃ Νέρωνι, ψαλτερίας ἴνος, ἢ ⸂αὐλητερίδος βίον ζῶντι. ἀλλὰ τί γε Δομετιανὸς, ἃ φήσουσιν; ὃς τὸ μὲν σῶμα ἔῤῥωτο, ἡδονὰς δὲ, τὰς μὲν, ἐξ ὀργάνων τε, καὶ τύπων, τὰς τὸ θυμοφθὲς ἀπομαραινούσας, ἀπητεῖτο· τὰς δὲ ἑτέρων ἄχη, καὶ ὀλοφύρετόν τις, ἐς τὸ εὐφραῖνον εἶλκε. πίστιν δ' ἀπίστων, δήμων μὲν ἐκάλει πρὸς τοὺς τυράννους φυλακτήριον, τυράννων δὲ πρὸς πάντας. πίνειν δὲ νύκτα, πάντων μὲν ἔργων ἠξίου παύειν βασιλέα, φόνων δὲ ἄρχειν. ὅθεν ἠκρωτηριάσθη μὲν ἡ βουλὴ τοὺς εὐδοκιμωτάτους. φιλοσοφία δὲ οὕτω τι ἔπαθεν, ὡς ἀποβαλόντες τὸ χρῆμα, οἱ μὲν, ἀποδρᾶναι σοφῶν ἐς πίνειν Κήλτας Εσπέρους, οἱ δὲ, ἐς τὰ ἔρημα Λιβύης τε, καὶ Σκυθίας. εἵνιοι δὲ ἐς λόγους ἀπενεχθῆναι ξυμβούλους τὰ ἁμαρτημάτων. ὅθεν ὥσπερ τῷ Σοφοκλεῖ πεποίηται πρὸς τὸν Οἰδίπουν ὁ Τειρεσίας, ὑπὲρ ἑαυτοῦ λέγων, Οὐ γάρ τι σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξίᾳ· ὥστω πίνειν σοφίαν δέασιν πεποιημένος, ἐλεύθερος ἦν τοῖς Δομετιανοῦ φόβοις, τὰ Τειρεσίου τε, καὶ Σοφοκλέους ἑαυτῷ ἁρμόσας*· καὶ δεδιὼς μὲν οὐδὲν ἴδιον, ἃ δὲ ἕτερος ἀπώλλυ ἐλεῶν. ὅθεν ξυνίστη* ἐπ' αὐτὸν νεότητά τε, ὁπόσην ἡ βουλὴ εἶχε, καὶ ξυνέσιν, ὁπόση περὶ σφίσιν αὐτῶν ἐωρᾶτο· φοιτᾷ δὲ ἐς τὰ ἔθνη, καὶ φιλοσόφων πρὸς τοὺς ἡγεμόνας, ὡς οὔτε ἀθανάτος ἡ τῶν τυράννων ἰσχὺς, αὐτῷ τε τῷ φοβερῷ δοκεῖν, ἁλίσκονται μᾶλλον. δηλοῖ δ' αὐτοῖς καὶ τὰ Παναθήναια τὰ Ἀθηναῖα, ἐφ' οἷς Ἁρμόδιός τε, καὶ Ἀριστο-

σχο. διαμιασίως εἰπὼν ἐπιξυνίστη ἐπιφημίσας σχ. παίρημα, διηρέθη.

γείτων ᾄδονται· καὶ τὰ ἀπὸ Φυλῆς A gitonis laudes cantabantur, & Athenienſium tribuum acta, quibus triginta ſimul tyranni ſuperati ſunt. Romanorum quoque referebat facinora, & quòd populus ille armis quondam ex vrbe tyrannos pepuliſſet.
ἔργον, ὃ καὶ ὁμοῦ τριάκοντα τυράννους εἶλε. καὶ τὰ Ῥωμαίων ὁμοίως αὐτῶν δήμῳ πάτεια· ὡς κἀκεῖνοι δῆμος τοτὲ ἀρχαῖος ὄντες, τὰς τυραννίδας ἐξώθουν ὅπλοις.

De tragœdo Inus fabulam agente, deque tribus Veſtalibus iuſſu Domitiani interemptis: & quomodo Domitianus Iuliam fratris filiam occiſo marito vxorem duxerit. Item Orphitum ac Rufum & Neruam in exilium miſſos à Domitiano. Quidque Apollonius fecerit contra tyrannum. CAP. III.

ΤΡαγῳδίας ὁ ὑποκειτὸ σῶμα- B QVVM tragœdiarum hiſtrio Inonis fabulam ageret Epheſi, & audiendæ fabulæ præfectus Aſiæ intereſſet, vir licet adhuc iuuenis, conſulari tamen dignitate clarus, videretúrque timidius illam audire, & hiſtrio Euripidis iambica perageret, in quibus poëta dixit longo tempore auctos tyrannos à paruis quandoque viris, & breui tempore ſuperari: Proſiliés in mediũ Apollonius: at verò, inquit, hic pauidus, nec me, nec Euripidem intelligit. Iterum quoque cùm Domitianum memorari cogitaſſet, atque ipſum nonnulli laudarent, quòd Romæ templum Veſtæ purgaſſet virginib. tribus ob zonæ ſolutæ crimen interemptis, & quia rem cum viris habuiſſe culparentur, cùm oporteret eas caſtas, atque intactas Ilienſem Palladem, & ignem perpetuum cuſtodire. Hæc audiens Apollonius, Vtinam, inquit, & tu, ô Sol, iniuſtis cædibus purgareris, quibus nunc vniuerſa terra referta eſt: atque hæc non priuatim, ſicut pauidi ſolent, ſed in turba, palámque prædicabat. Cùm Domitianus agnato ſuo Sabino interfecto, Iuliam duxiſſet vxorem (erat autem Iulia interfecti quidem
ἐς τὸν Ἔφεσον ἐπὶ τῇ Ἰνοῖ τῷ δράματι, καὶ ἀκροωμένῳ τὸ τῆς Ἀσίας ἄρχοντος· ὃς καί τοι νέος ὤν, φανερῶς τὸ ὑπάτοις, ἀπολμόσφον ὑπὸ τούτων διενοεῖτο· ὁ μὲν, ὑποκρίτου ἐπέραινεν ἤδη τὰ ἰαμβεῖα, τὸ οἷς ὁ Εὐριπίδης διὰ μακρῶν αὐξήσαντας τοὺς τυράννους, ἀλίσκεσθαί φησιν ὑπὸ μικρῶν. διαπεσόντος ὁ Ἀπολλώνιος, ἀλλ' ὁ δῆλος, ἔφη, οὗτος, οὔτε C Εὐριπίδου ξυνίησιν, οὔτε ἐμοῦ. καὶ μὴν τὸ λόγου ἀφικομένου, ὡς καθαρσίων εἴη Δομετιανὸς πεποιημένος τὸ Ῥωμαίων Ἑστίας, ἐπειδὴ τρεῖς τῶν Ἑστιάδων ἀπέκτεινεν ἐπ' αἰτίᾳ τῆς ζώνης, τὸ μὴ καθαρθῆναι γάμων. ἃς ἀγνὰς, τὸν Ἰλιάδα Ἀθηναῖν, καὶ τὸ σέλας πῦρ ἀθανάτου ἐφ' εἰ γὰρ τὸ σύ, ἔφη, καθαρτὴς Ἥλιε, τῶν D ἀδίκων φόνων, ὧν πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστὴ νῦν, καὶ οὐδὲ ἰδίᾳ ταῦτα, ὥσπερ ὁ δῆλοι, ἀλλ' ἐν τῷ ὁμίλῳ, τὸ ἐς πάντας σήπυπέτ, τὸ πύχεθ· ἐπεὶ ὁ Σαβῖνον ἀπεκτονὼς εἶτα τῷ ἑαυτοῦ ξυπενῶν, Ἰουλίαν ἤγετο· ἡ δὲ Ἰουλία, γυνὴ μὲν

quidem

quidem Sabini vxor, Titi, Domitiani fratris, filia) Ephesi pro nuptiis Imperatoris sacrificabant. Interueniens autem Apollonius, O nox, inquit, qualis quondam fuit Danai filiarum, cur sola fuisti? Quæ autem per ea tempora Domitianus fecit, talia fuere. Nerua qui post Domitianum iustè, modestéque imperauit, iam dignus imperio videbatur: *eadémque de Orfito & Rufo fuit opinio*. hos Domitianus paratarum contra se insidiarum insimulans, in insulam relegauit: Neruam quoque Tarentum secedere iussit. his familiaritate coniunctus Apollonius, dum Titus vnà cum patre, ac deinde solus imperauerat, modestiæ, aliarúmque virtutum præcepta dederat; eósque tanquam bonos frugíque viros imperatoribus iam dictis in fidem, amicitiámque commendauerat: à Domitiano autem, quoniam asper, difficilísque videretur, eosdem seiunxerat, & ad communem libertatem capessendam hortabatur: & quia per epistolas illis consulere, non satis tutum arbitrabatur, cùm potentiores quosdam serui prodidissent, alios etiam amici & vxores, ita vt nihil tutum, nihil secretum esse posset etiam domi: propterea Apollonius è comitibus suis, quos prudentiores agnouerat, modò hunc, modo illum ad eos mittens, Ministrum, aiebat, præclari secreti te facio; pergeréque Romam te oportet ad virum quendam, eíque persuadere, vt mihi consentiat. Postquam autem illos Roma pulsos audiuit, & ad opprimendum tyrannum prompto, paratóque animo esse, ob segnitiem verò, tarditatémque ab incœptis destitisse; de fato, & necessitate multa disseruit apud Smyrnæ lucum, vbi

A λῶ τ πεφονδυμμύε, Δομεπανῦ δὲ
ἀδελφιδῆ, μία τ Τίτου θυγατέρων,
ἔθυε μὲν ἡ Εφεσος τοὺ γάμους. ἐπ-
σας δὲ τοῖς ἱεροῖς ὁ Απολλώνιος, ὦ
νύξ, ἔφη, τῶ πάλαι Δαναΐδων, ὡς
μία ἦσθα. ἢ τὰ σὺ τῇ Ρώμῃ ὧδε αὐ-
τῷ ἐπραττες. ἄρχῃ πρέπειν ἐδόκει
Νερούας· ἧς μὴ Δομετιανὸν σωφρό-
νως ἦρξε. λῶ ὃ καὶ περὶ Ορφιτόν
τε, καὶ Ροῦφον, ἡ αὐτὴ δόξα· τούτοις
B Δομεπανὸς ἐπιβεβλῆθαι ἑαυτῷ φή-
σας, ἐς νήσους καθείρξθη. Νερύα ὃ περὶ στάξιν οἰκεῖν Τάραντα. ὧν δὲ ἐπιτήδιος αὐτοῖς ὁ Απολλώνιος, τὸν μὲν χρόνον, ὃν Τῖτος ὁμοῦ τῷ πατρὶ, καὶ μὴ τὸν πατέρα ἦρχεν, ἀεί τε ὑπὲρ σωφροσυνῆς ἐπέστελλε τοῖς ἀνδράσι, περιόντων αὐτοῖς τοῖς βασιλεῦσιν ὡς χρησοῖς. Δομετιανῷ δ', ἐ-
C πεὶ χαλεπὸς ἦν, ἀφίστη τοὺς ἄνδρας, ὑπὲρ τ ἀπάντων ἐλευθερίας ἐρρώνυ· τὰς μὲν δὴ ἐπιστολιμαίους ξυμβουλίας, καὶ ἀσφαλεῖς αὖπω * ὤοντο. πολλοὺς γὰρ σὺ δυνάμει καὶ δοῦλοι περιῦδοσαν, καὶ φίλοι, & γυναῖκες. καὶ οὐδὲν ἀπόρρητον ἐχώρησε τότε οἰκία. τῷ δ' αὖ ἐπαίρετον τοὺς σωφρονεστάτους, ἄλλο τε ἄλλον ἀπολαμβάνων, D διάκονον, εἶπεν, ἂν ποιῶμαί σε ἀπορρήτου λαμπροῦ. βαδίσαι γὰρ χρὴ ἐς τ Ρώμην περὶ τ δεῖνα, καὶ διαλεχθῆναί οἱ, καὶ χρεὼν περὶ τῶν πειθῶ τ ἀνδρὸς παῦσαι, τ ἐγώ. ἐπεὶ δ' ἤκουσεν ὅτι φεύγοιεν, ὁρμῆς μὲν εὐθὺς ἐμπλήσθη τ ἐπὶ τ τύραννον, ὀκνῷ δ' εἰς πεσόντες, ὧν διεγνώσθη, διῃρέθη μὴ ὑπὲρ μοῖραν, καὶ ἀνάγκης, περὶ τὸ νέμος τῆς Σμύρνης, εὖ

* ὠοντο. χ. αὐτοῖς γρ.

ὦ ὁ Μέλης. εἰδὼς δὲ Ⓝ Νερούαν ὡς αὐτίκα δὴ ἄρξαι*, δηλοῖ Ⓦ λόγον, ☾ ὅτι μὴ δι' Ⓣ τύραννοι τὰ σὰ μοιρῶν οἷοι βιάζεσθαι. χ. ἄρξει,

A *Meles amnis erat.* Cúmque paulopoſt Neruam regnaturum eſſe certò ſciret, rem omnem illi aperuit, probauítque tyrannos fatis afferre vim nequaquam poſſe.

De ſtatua Domitiani prope Meletem fluuium, & quæ verba in eam dixerit Apollonius. tum propterea iuſſum à Domitiano vt ad ſe accederet, præuidiſséque id Apollonium. hinc in Siciliam, inde in Italiam Puteolos nauigaſſe, inibique inueniſſe Demetrium philoſophum.

CAP. IV.

ΧΑΛΚΗΣ τε εἰκὼν Θ ἱδρυμένης Δομετιανοῦ πρὸς τῷ Μέλητι, ἐπιστρέψας ἐς αὐτὸν τοὺς παρόντας, ἀνόητε, εἶπεν, ὡς πολὺ διαμαρτανοις μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης. ὦ γὰρ μὴ σὲ τυραννοῦσαι πέφυκαν, τάχα καὶ ἀποκτείνης, ἀναβιώσεται. ταῦτα ἐς Δομετιανὸν ἀφίκετο ἐκ διαβολῶν Εὐφράτου. καὶ ὑπ' ὀτου μὲν τῶν ἀνδρῶν ἐχρησμώδη αὐτὰ, οὐδεὶς ἔμαθε. πέμψαι Θ ὁ τύραννος δὲ Ⓣ ἑαυτῷ φόβῳ Ⓦ, ἄρμησεν ἀποκτεῖναι τοὺς ἄνδρας. ὡς δὲ μὴ ἔξω λόγου ποιήσων αὐτὸ φαίνοιτο, σκάλῃ Ⓜ Ἀπολλωνίῳ Ⓦ ἀπολογησόμενον Ⓦ ὑπὲρ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἀπορρήτων. ἢ γὰρ ἀφικομένου καταψηφισάμενος Θ, οὐδὲ ἀκρίτους ἀπεκτονέναι δόξειν, ἀλλ' ἐν σκέπῃ ἁλωκότας. ἢ εἰ σοφία τινὶ τὸ φανεροῦ ἐπεξέλθοι, μᾶλλον ἤδη ἀπολεῖσθαι σφᾶς, ὡς καταψηφιζομένους ἢ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ* τὰ αἰτίας. διδασκόμενος δὲ αὐτῷ ταῦτα, ἢ γράφοντος ἤδη πρὸς Ⓜ τὴν Ἀσίας ἄρχοντα, ὡς ξυλληφθείη τε, ἢ ἀναχθείη, πρεσβεῖς μὲν ὁ Τυανεὺς πάντα δαιμονίως τε, καὶ ὅσαπερ εἰώθει. πρὸς δὲ τοὺς ἑταίρους χ. κοινωνοῦ

ERAT Domitiani ſtatua penes Meletem poſita, ad eam omnes qui aderant conuertens Apollonius, O demens, inquit, quàm multùm abes à fatorum, neceſſitatíſque cognitione. Is enim, cui poſt regnare fato datum eſt, etiam ſi abs te interficeretur, reuiuiſcet. Hæc Apollonij verba nuntiante Euphrate ad aures Domitiani peruenerunt. Quid autem detuliſſet nemo ſciebat, ſed perculſus metu tyrannus interficere homines illos conſtituit: verùm ne ſine ratione id facere videretur, miſſo nuntio accerſiuit Apollonium, vt de ſecretis ſermonib. cum Nerua & amicis eius habitis, excuſationē facturus Romam veniret: ſecúmq. ita ratiocinabatur Domitianus: ſi Romam profectũ condemnaret, non indicta cauſa, ſed in delicto deprehenſos occidiſſe eos videretur: ſin autem quadam fretus prudentia ad manifeſtum periculum accedere noluerit, tunc etiam iuſtius illos cõmuni omnium opinione damnatos, quaſi mandatorum cõtemptores interfecturũ ſe eſſe putabat. Hæc itaq. ſecum meditatus Aſiæ præfecto miſſa epiſtola præceperat, vt homines comprehẽſos in vincula coniiceret: verùm hoc diuina quadam ſcientia monitus (vt ſolebat) Tyanenſis præuidit, vulgóq. amicis dicebat ſecretò

peregrinandum esse vrgente necessitate. Quo audito alij quidem de vetusto Abaride cogitabant, opinantes illum in similem quempiam locum profecturum. Ipse autem, ne cum Damide quidem communicato consilio, in Achaiam cùm illo nauigauit: inde Corinthum traiiciens, & sacris, vt consueuerat, circa meridiem Soli peractis, in Siciliam primò, deinde in Italiam venit: & circa noctis principium summam tranquillitatem maris & prosperum ventũ nactus Puteolos quinto post die applicuit: ibi Demetriũ comperit, qui ceteris philosophis audacior non procul Roma degebat. Nouerat autem Apollonius ipsum à tyranno expulsum illic morari: iocans tamen, vt plerunque solebat, Ego te, inquit, deliciis indulgentem deprehendi in Italiæ felicis *(siquidem felix est) ora* beatissima degentem, vbi quondam Vlyssem ferunt cum Calypsone diuersatum, fumi Ithacensis, & domus oblitum esse. Complexus autem illum Demetrius, & mediocriter incusans, O Dij, inquit, quantum damni philosophia patietur in tali viro periclitans! Tunc Apollonius, Quid est, inquit, in quo pericliter? Nihil, inquit Demetrius, quàm id, quod tu ipse optimè præsciens aduenis. Si enim mentem tuam ignoro, nec meam ipsius cognosco. colloquamur autem non hoc in loco, sed eò secedamus, vbi soli futuri sumus. Accedat autem & Damis, quem mehercule, Iolaum *esse tuorum certaminum existimo.*

A εἰπὼν δεῖσθαι ἀποδημίας ἀπορρήτου.
Τοῦ μὲν, εἰσπλεῦσαν Ἀβαρίδος ἔτι ἀρχαίου δόξα, καὶ ὅτι ἐς τοιόνδε ὁρμήσει. ὁ δὲ, οὐδὲ τῷ Δαμίδι Ⓦ ἑαυτοῦ νοῦν σὺν φήνας, ἐς Ἀχαιοὺς ξὺν αὐτῷ ἔπλει. Κορίνθου δὲ ἐπιβὰς, καὶ τῷ Ἡλίῳ ὡς εἰωθὼς δράσας, ἀφῆκεν ἐς τὸ Σικελῶν καὶ Ἰταλῶν ἔθνος, ἅμα ἑσπέρᾳ. τυχὼν δὲ οὐρίου πνεύματος, καὶ ἡμέραις ὑποδραμούσης τὸ πέλαγος, ἀφίκετο ἐς Δικαιαρχίαν πεμπταῖος. Δημητρίῳ δὲ συντυχὼν, ὃς ἐδόκει θαρσαλεώτερος τῶν φιλοσόφων, ἐπεὶ μὴ πολὺ ἀπὸ τῆς Ῥώμης διητᾶτο, Ξυνίημί σου, ἔφη, ἐξεστηκότος τῷ τρυφᾶν, διατελοῦντος ἐν σύνεσι, εἰληφά σε, εἶπε, τρυφῶντα, καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἰταλίας, εἰ δὴ εὐδαίμων, τὸ μακαριώτατον οἰκοῦντα, ἐν ᾧ λέγεται τὴν Ὀδυσσέως Καλυψοῦς ξυνὼν, σπλαδιάδην καπνοῦ Ἰθακησίου, καὶ οἴκου. ἐπιβαλὼν δ' αὐτῷ ὁ Δημήτριος, καίτοι μὴ ἀπευφημήσας, ὦ θεοὶ, ἔφη, τί πείσεται φιλοσοφία κινδυνεύουσα περὶ ἀνδρὶ τοιούτῳ; κινδυνεύω ἔγωγε, εἶπε, τί; ἄγε, ἔφη. ἐφοδὸς ἥκεις· εἰ γὰρ τὸν σὸν ἀγνοῶ νοῦν, οὐδὲ τὸν ἐμαυτοῦ οἶδα.
D διαλεγώμεθα δὲ μὴ ἐνταῦθα, ἀλλ' ἴωμεν, οὗ μόνων * ἡμῖν ἡ ξυνουσία ἔσται. θρασυνέσθω δὲ καὶ ὁ Δάμις, ὃν ἐγὼ νὴ τὸν Ἡρακλέα, Ἰόλεων ἡγοῦμαι τῶν σῶν ἄθλων.

* μόνον

Quare Cicadas felices Demetrius dixerit. Tum de Melito & Anyto qui, Socratē calumniati sunt. Item pro quibus sit moriendum, pro quibus minimè. Tum quid profuerint cithara & cantus Neronis. Quòdque Domitianus fuerit vel Nerone peior.

CAP. V.

ΑΓΕΙ δὲ αὐτοῦ εἰπὼν ταῦτα, A ἐς τὸ Κηφισσοῦ τὸ παλαιὸν χωρίον. ἔστι δὲ τοῦτο πρὸς τῷ ἄστει. ἰζησάντων δὲ ὑπὸ πλατάνῳ, ᾠδὰς μὲν πέπιγες, ὑποψαλλούσας αὐτοῖς τὰς ὥρας, ὑπὸ ᾠδαῖς ἦσαν. ἀναβλέψας δὲ ἐς αὐτοὺς ὁ Δημήτριος, ὦ μακάριοι, ἔφη, ἢ ἀτεχνῶς σοφοί, ὡς ἐδιδάξατέ τε ὑμᾶς ᾠδὴν ἣν μοῦσαι, μή πω B ἐς δίκας, ἢ διαβολὰς ὑπαχθεῖσαν· γαστρὸς δὲ κρείττους ἐποίησαν, καὶ ἀνώκισαν τὴν ἀνθρωπίνην φθόνον. ἐς ταπεινὰ δένδρα, ἐφ' ὧν ὄλβιοι πλὴν ἐφ' ὑμῖν τε, καὶ Μουσῶν εὐδαιμονίαν ᾄδετε. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ξυνίει μὲν οἷ τείνει ταῦτα. διαβαλὼν δ' αὐτὰ ὡς ἀργότερα τῆς ἐπαινέλίας, C εἶπε, εἶπε, πεπίγων βουληθεὶς διελθεῖν ἔπαινον, καὶ ἐς τὸ φανερὸν διὴξις αὖ, ἀλλ' ἐνταῦθα πήξας, ὡς περ δημοσίᾳ κεκμηκὼς νόμου μηδένα ἐπαινεῖν πέπιγας; καὶ ὑπὲρ ἐπαίνου ταῦτα εἶπον, ἀλλ' ἐνδεικνύμενος ὅτι τούτοις μὲν ἀνεῖται τὰ αὐτῶν Μουσεῖα, ἡμῖν δὲ οὐδὲ κρύξαι γνώμη, ἀλλ' ἔγκλημα ἡ σοφία βύρηται. καὶ ἡ μὲν Ἀνύτου, καὶ Μελίτου γραφή, Σωκράτης φησὶν ἀδικεῖ, διαφθείρων τοὺς D νέους, καὶ δαιμόνια καινὰ ἐπεισάγων. ἡμᾶς δ' οὕτως γράφονται, ἀδικεῖ ὁ δεῖνα σοφὸς ὢν, καὶ δίκαιος. καὶ ξυνιεὶς μὲν θεῶν, ξυνιεὶς δ' ἀνθρώπων,

HIS dictis in antiquum Ciceronis suburbanum deuenere (est autem propè vrbem.) Cúmque sub platano consedissent, cicadæ diei hora concitatæ circa ipsos cantabant: eas itaque respiciens Demetrius, O beatæ, inquit, ac verè sapientes. Vos eam quam Musæ docuerunt cantatis cantilenam iudiciis, accusationibúsve nondum obnoxiam: fecerunt autem vos Musæ nequaquam ventri subditas, & humanæ inuidiæ expertes: his arboribus insidetis, quas illæ vobis incolendas dederunt, vbi felices vestram Musarúmque felicitatem decantatis. Apollonius autem quamuis intelligebat, quorsum Demetrij verba tenderent, leuiter tamen ipsum increpans, quòd maioris ocij verba viderentur, quàm præsentis ratio postularet. Cur, inquit, cicadarum laudes enumerare volens, non palam apertéque illas profers, sed hic etiam formidare videris, quasi lex publicè lata sit, ne quis cicadas etiam audeat laudare? Tum Demetrius, Non laudationis causa hæc dixi: sed vt ostenderem, quoniam his licet sua cantilena perfrui: nobis autem ne mutire quidem concessum est, quæ sentimus, sed veluti crimen sapientia nobis obiicitur. Et Meliti quidem, Anytíque accusatio Socratem culpabat, quòd iuuentutem corrumperet, & vanos Deos introduceret: nostra verò accusatio talis quædam est: hic iniuriam fecit, quia vir est iustus, ac sapiens, nouítque diuina, & humana omnia,

& omnium rerum leges intelligit: quanto autem tu sapiētior nobis es, tanto maior erit te accusandi facultas. Cupit enim Domitianus affinem culpæ te arguere eorū, ob quæ Nerua eiúsque comites exularunt. Quid est autē, cur illi exularint? inquit Apollonius. Ob crimē, ait Demetrius, maximum omnium, quod in quenquā cadere potest, vt illi videtur, qui eos pepulit. Dicit enim ipsos deprehēsos esse contra regnū suum insidias machinantes, te autem illis facinoris huius autorem, ac suasorem fuisse: quinetiam huius rei causa puerum abs te dissectū affirmat. Num igitur, inquit Apollonius, ab eunucho ablatum iri imperium arbitratur? Minimè verò, Demetrius inquit, in hoc te accusat, quòd puerum castraueris: sed vaticinandi causa mactatum abs te puerū dicit, vt ex nouis extis futura melius dignosceres. Illud etiam crimē accusationi adiicitur, quòd nouo indumēti genere, & viuendi cōsuetudine vtaris noua, & hæc tibi ab his etiā obiiciuntur, à quib. diligi, colíq; te maximè putas, vt ex Telesino audiui nostrorū vtriq. familiarissimo. O Mercuri, inquit Apollonius, vtinā nunc Telesinum inueniamus. Hunc enim philosophum te dicere arbitror, qui Neronis temporib. consulatū gessit. Hunc ipsum dico, inquit Demetrius: quomodo autem ipsum es allocutus. (solent enim tyrāni suspectos habere omnes, qui in dignitate sūt cōstituti, si cū iis loquātur, qui in ea sunt causa in qua nunc tu es. Telesinus autē ex vrbe nuper migrauit propter præconis edictum; quod aduersus philosophiā omnem latum est: exulare potius eligens tanquam philosophus, quàm veluti cōsularis remanere. Vtinam, inquit Apollonius, talis vir mei causa periculū non subeat; satis enim pro ipsa philosophia periclitatur.

A νόμων τε περὶ πολλὰ εἰδώς. σὺ δ' ὅσῳ περ ἡμῶν σοφώτερος, τοσούτῳ σοφωτέρα κατηγορία ἐπὶ σὲ εὑρηται. βούλεται γάρ σε Δομέλιανὸς μετέχειν τῶν ἐγκλημάτων, ἐφ' οἷς Νερούας τε, καὶ ⓐ ξὺν αὐτῷ φύγοισι. φύγοισι δ', ἦ δ' ὅς, ἐπὶ τῷ; ἐπὶ τῇ μελίσῃ, ἔφη, τῶν νεῶν αἰτῶν, ὡς δοκεῖ τῷ διώξαντι. φησὶ B γὰρ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀρχικῷ τῷ ἀνδρὶ πεδῶντας ἡρηκέναι, σὲ δ' ἐξορμῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐς ταῦτα, παῖδα οἱμαι τεμόντα. μῶν, ἔφη, ὡς ὑπ' εὐνούχου ἡ ἀρχὴ καθαλυθείη; οὐ τοῦτο, ἔφη, συκοφαντούμθα. φασὶ δ' ὡς παῖδα θύσαις ὑπὲρ μαντικῆς, ἰδὼν τὰ νεφρὰ* τῶν σπλάγχνων φαί- * κ. κιρὰ τ.
νει. προσκειται δὲ τῇ γραφῇ καὶ πρὸς ἀμπεχόνης, καὶ διαίτης, καὶ C τρόπου, ἔστιν, ὑφ' ὧν προσκωπτόμενός σε. ταυτὶ γὰρ Τελεσίνου ἤκουσ ⓐ ἀνδρὸς, ἐμοί τε, καὶ σοὶ ἐπιτηδείου. ἔρμαγον, εἶπεν, εἰ Τελεσίνῳ σύνδυζόμεθα. λέγεις γάρ που ⓣ φιλόσοφ ⓞ, ὃς ἐπὶ Νέρωνος ἐν ὑπάτοις ἦρξεν; σπεῖν ⓞ μὲν οὖν, ἔφη, λέγω. ξυγγνοίου δ' ἂν αὐτῷ πῶς δεῖ; αἱ γὰρ τυραννίδες, ὑπόπτεροι πρὸς τοὺς ἐν D ἀξίᾳ πάντας, ἰὼν ἐς κοινὸν ἴσως λόγον τοῖς ἐν οἷς σὺ νῦν εἶπας. Τελεσῖνος δὲ καὶ τῷ* κηρύγματι ὑπ- * σχολ. τῷ προσεγγμαῖ τ' Δομιτιανῷ.
εξῆλθεν, ὁ κεκήρυκται νῦν ἐς φιλοσοφίαν πᾶσαν. ἀσπασάμενος μᾶλλ ⓞ τὸ φυγεῖν ὡς φιλόσοφ ⓞ, ἢ τὸ ὡς ὕπατ ⓞ μεῖναι. μὴ κινδυνευέτω, εἶπεν, ὁ ἀνὴρ, ἐμοῦ γε ἕνεκα· ἱκανῶς ὑπὲρ φιλοσοφίας κινδυνεύει.

ἀλλ' εἰπέ μοι εἰπέ, Δημήτριε, τί δοκῶ σοι λέγων; ἢ τί πράττων δοκῶ σοι παύσειν τὸ ἐμὸν δέος. μὴ παίζων, ἔφη, μηδὲ ἃ δεῖ, φοβεῖσθαι λέγων. εἰ γὰρ φοβερὰ ἡγεῖ ταῦτα, κἂν ὤχου ἀποδρὰς τὸν ὑπὲρ αὐτῶν λόγον. σὺ δ' οὐκ ἀπέδρας, εἶπεν, εἰ περὶ ὧν ἐγὼ ἐγκαλοῦμαι; καὶ οὐ, ἔφη, μὰ τὴν Ἀθηνᾶν, εἴ τις ἐδίκαζε. τὸ δὲ δίκης, καὶ ὁ μήπω εἰς ἀπολογίαν ἀκροασόμενος, ἢ ἀκροασόμενος μέν, ἀποκτενῶν δὲ καὶ μὴ ἀδικοῦντα, κἂν ἐμοιγ' οὖν ξυνεχώρησας ἐλέσθαι ποτὲ ψυχρὸν οὕτω, καὶ ἀνδραποδώδη θάνατον, ἀντὶ τῆς φιλοσοφίας προσήκοντος· φιλοσοφία δὲ οἶμαι προσήκει, ἢ πόλιν ἐλευθεροῦντα ἀποθανεῖν, ἢ γονεῦσι τοῖς ἑαυτοῦ, καὶ παισὶ, καὶ ἀδελφοῖς, καὶ τῇ ἄλλῃ ξυγγενείᾳ ἀμύνοντα, ἢ ὑπὲρ φίλων ἀγωνιζόμενον, οἱ ξυγγενείας αἱρετώτεροι σοφοῖς ἀνδράσιν, ἢ ὁ ἡμιπολημένοις ἐξ ἑκόντος. τὸ δὲ μὴ ἐπ' ἀληθέσι, κεκομψευμένοις* δι' ἀποθανεῖν, καὶ προσχρῆναι τῷ τυράννῳ δόξαν σοφῷ, πολλῷ βαρύτερον, ἢ εἴ τις, ὥσπερ φασὶ τὸν Ἰξίονα, μετέωρον ὑπὸ ζυγοῦ κυλίοιτο. σὺ δ' ἀγῶνον οἶμαι ἕξειν αὐτῷ, τὸ ἥκειν σύ ταῦτα. σὺ μὲν γὰρ τῷ τῆς γνώμης ὑγιαίνοντι, προσήκοντος τοῦτο, καὶ τὸ μὴ ἂν θαρρῆσαι τινὶ δεῦρο ὁδὸν, εἴ τι ἠδίκεις. Δομετιανῷ δὲ οὐ δόξεις, ἀλλ' ἀπόρρητόν τινα ἰσχὺν ἔχων, θράσους ἐρρῶσθαι. τὸ γὰρ καλουμένου μέν, οὔπω δὲ ἡμέραι δέκα, ὡς φασι, σὲ δὲ ἀφῖχθαι πρὸς τὸ κρίσιν, οὐδὲ ἀκηκοότα πω, ὡς κριθήσῃ, νοῶν τῇ

* κεκομψευμένοις ex κεκιμψευμένοις & ἐπικεκιμψευμένοις.

A Tu verò hoc mihi dicas velim, Demetri, quid faciens, dicénſve tibi videor ſedare poſſe timorem meum. Non ludendo, inquit ille, nec quæ metuis, timere te dicendo: nam ſi hæc terribilia exiſtimares, harum rerum fugeres defenſionem. Tu autem fugeréſne, ô Demetri, ſi pro iiſdem, pro quibus nunc appellor, periculum ſubiturus eſſes. Per Palladem, inquit Demetrius, non fugerem, ſi quis de iure mecũ vellet certare: cùm autem is, qui ſummæ rerum præſidet, etiã indicta cauſa homines interficiat, atq; excuſationem ſi afferre voluerim, non ſit auditurus, aut etiam quamuis audierit, occidat, tum ei etiam, qui nihil iniuſtè perpetrauerit nequaquam fugæ parcendũ arbitrarer. Quin & tu mihi non concederes tam ignauam, &, vt ſic dicã, frigidam mortem eligere, præſertim quæ philoſophiæ non cõueniat. Philoſophiæ namq; (vt arbitror) conueniens mors eſt, ſi ciuitatem ſuam in libertatem vendicans aliquis moriatur, aut parentes, & filios, & fratres, agnatóſve vlciſcens, aut amicorum cauſa decertans, quos cognatis præferunt ſapientes viri; *aut amore venundatus.* Sin verò quis *fictis* de cauſis, & iactantiæ gratia mortem quærat, & vt ſapiens videatur, ſeſe tyranno ſubiiciat, multò dementior putari debet, quàm ſi in rota circũferatur, ſicut de Ixione fabulæ narrãt. Tu autẽ defenſiones hinc ſumes opinor, quòd huc veneris. Hoc enim apud hominẽ ſanæ mẽtis iure proponeres, diceréſq. in primis te nunquã fuiſſe auſum huc accedere, ſi quid deliquiſſes. Hoc autẽ Domitiano non probabis, ſed quia arcanã quandam, & abſconditã vim habeas, audaciſſimũ te eſſe arbitrabitur. Cùm enim dieb. decem, ex quo te appellauit, nondum elapſis, ad iudicium venias, ignorans adhuc qua de cauſa voceris, *animum*

accusationi *adhibebit:* quòd delictorũ tibi conscius prænoscere videaris, quibus de rebus accusari possis,& de puero interfecto vulgata fama inualescet. Caue insuper ne ea quæ de fatorũ necessitate in Ionia fuisse abs te disputata feruntur, nunc super te veniant, & volentib. fatis graue quippiã in te moliri, tu nunc in ipsa coactus irruas; nõ animaduertés sapientis semper existimatũ esse talia præcauere. Quòd si Neronis temporum non es oblitus, quid mihi contigerit meminisse facilè potes,&me ad mortem subeundã illiberalem non esse. Sed habebant ea tempora facilitatẽ quandam. Neronẽ enim cithara ab imperatoria dignitate videbatur excludere: in ceteris verò non admodum incompositè sese habebat. Præbebat enim cithara plerunque velut inducias quasdam, per quas à cædibus abstinebat. Id enim causæ fuit, quòd me non interfecerit, cùm iam penè gladium contra me nudasset, ob tuos meósque sermones, quos de balneis habui. Mihi enim parcendi causa fuit, eo tempore illi restituta vocis claritas; ex qua,vt opinabatur, suauissimas melodias ediderat: nunc autem qua suauitate vocis, quáve cithara hunc hominem placabimus? *inconcinna* enim, *atque bile referta sunt apud illum* omnia, neque à se ipso, nec ab alio demulcetur. & quamuis lyram collaudans Pindarus dicat, eam Martis etiam furorem placare, à bellísque eum reuocare: is tamen cùm musica certamina instituerit, & victores coronari publicè iusserit, tamen eorum quosdam interfecit, quos aiunt suauissimè & tibiis, & voce ceciniſse. Viris præterea quos tecum ducis, est cõsulendum. Perdes

A κατηγορία δώσει, σεαυτῷ γὰρ ἂν φαίνοιο, ὁ λόγος ὁ σὸς τῆς παιδὸς ἰσχύσει. ὅρα μὴ τὰ σὰ μισεῖν, ἢ ἀνάγκης, ὑπὲρ ἃ ἐν Ἰωνίᾳ διαλέχθαι σέ φασιν, ὑπὲ σὲ ἥκῃ· ἢ βουλομένης τι τῆς εἱμαρμένης ἄτοπον· οὐδὲ ξυναγκασμένος, χωρῇς ἐπ' αὐτό· καὶ εἰδὼς ὡς σοφώτερον ἀεὶ τὸ φυλάττεσθαι· εἰ γὲ μὴ σὺ λέλησαι τῆς ὑπὲ Νέρωνος. οἶσθά που τοὔμόν, ὅτι μὴ

B ἀνελεύθερος ἐγὼ σοὶ θανάτου· ἀλλ' εἶχέ τι ῥᾳστώνης ἐκεῖνα. Νέρωνα γὰρ ἡ κιθάρα, ἐξ ἧς μοι σεσοφόρου βασιλείᾳ ἀξιώματος ἐδόκει σκιρτᾶν· τὰ δὲ ἄλλα, καὶ ἀνδρῶς ἥρμοττεν. ἦγε γάρ ποτε πολλάκις δι' αὐτοῦ ἐκεχειρίας, ἀπεῖχέ τῆς φόνων. ἐμὲ γοῦν οὐκ ἀπέκτεινε, καί τοι τὸ ξίφος ἐπ' ἐμαυτὸν ἕλκοντα, διὰ σοῦ σοί τε, κἀμοῦ

C λόγους, οὓς ὑπὲ τῷ βαλανείῳ διῆλθον. αἴτιον δέ μοι τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι, τὸ τοῦ φωνὴν αὖθις ὑπηδοῦσαν ποτε, καὶ τὸ ὡς ἀφεῖτο μελῳδίας λαμπρὰς ἄφαθαι. νυνὶ δὲ, τίνι μοῦ φωνῇ, τίνι δὲ κιθάρᾳ θύσομεν; ἄμουσα γὰρ, ἅ μεστὰ* χολῆς πάντα· ἃ κ.τ.λ. ΛΗΣ οὔτ' ἂν ὑφ' ἑαυτῆς ὅδε, οὔτ' ἂν ὑφ' ἑτέρου θελχθείη. καί τοι Πίνδαρος ἐπαινῶν τοῦ λύρᾳ, φησὶν ὡς καὶ

D τὸ τοῦ Ἄρεως θυμὸν θέλγει, καὶ τῶν πολεμικῶν ἴσχει αὐτόν. οὐτοσὶ δὲ, καί τοι μουσικοῦ ἀγωνίδου καταστασάμενος σύνταξιν, καὶ στεφανῶν δημοσίᾳ σοῦ νικῶντας, ἔστιν οὓς καὶ ἀπέκτεινεν αὐτῶν, ὕστατά φασι μουσικοῦ ἀγωνίαν αὐλήσαντάς τε, καὶ ᾄσαντας. βουλευτέα δέ σοι καὶ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν. πολυανθρωπεῖς γὰρ

που κἀκείνους, ἢ θρασὺς δόξας, ἢ εἰπὼν, ἃ μὴ πείσῃς. ἡ σωτηρία δέ σοι παρὰ πόδα. τῶν γὰρ νεῶν τούτων, πολλαὶ μὲν ὡς ὁρᾷς εἰσιν, αἱ μὲν, ἐς Λιβύην ἀφήσουσιν, αἱ δ' ἐς Αἴγυπτον, αἱ δ' ἐς Φοινίκην, καὶ Κύπρον, αἱ δ' αὖ τὴν Σαρδοῦς, αἱ δ' ὑπὲρ Σαρδώ· μιᾶς ἐπιβὰς σοι κομίζεσθ κράτησον, ἐς ὅ,τι δεῖ τῶν ἐθνῶν τούτων. αἱ γὰ τυραννίδες, ἧττον χαλεπαὶ τοῖς φανεροῖς τῶν ἀνδρῶν, ἢ ἐπαινοῦντας αἰσθωνταί πω* μὴ σὺ φανερῶς ζῆν. κ. π μ.

A enim omnes, quòd vel nimium audax esse videberis, vel ea dices, quæ persuadere minimè poteris. Salus autem ante pedes tibi posita est. Nauium enim, quas hîc in portu plurimas esse vides, aliæ quidem in Libyā, aliæ in Ægyptum, aliæ in Phœniciā & Cyprum sunt nauigaturæ: quædam Sardiniam vsque, quædam vltra Sardiniam etiam sunt profecturæ. Harum igitur quamcunque libuerit conscendens, ad quascunque volueris gentes defereris. Tyrannides autem præclaris viris molestiæ minus afferunt, vbi eos non in aperto viuere senserint laudantes.

Moriendum esse pro philosophia. Tyrannos item coli apud Medos. Hinc quando moriendum esse leges iubeant. CAP. VI.

ΗΤησθεὶς δ' ὁ Δάμις τῷ τῶ Δημητρίου λόγων, ἀλλὰ σύ γε, ἔφη, φίλος ἀνδρὶ τῷδε ὢν, χρήσιμος ἂν ἀγαθὸν τι τούτῳ μέγα. ἐμοῦ γὰ σμικρὸς λόγος, εἰ ξυμβαλοίμι αὐτῷ μὴ καθίσαι ἐς ὀρθὰ ξίφη, μήδ' ἀναρρῖπτεῖν τοὺς τυραννίδα, ἧς οὐ χαλεπωτέρα νομίζεται. τὰ γοῦν ὁδοῦ τῆς σύνταθα, εἰ μή σοι ξυνέτυχον, οὐδὲ τὸν νοῦν ἐγίγνωσκον. ἕπομαι γὰ αὐτῷ θᾶττον, ἢ ἑαυτῷ δοκῶ. εἰ γὰ ἔροιό με ποῖ πλέω, ἢ ἐφ' ὅ,τι, καταγέλαστος ἐγὼ τῷ πλῷ, Σικελικὰ μὲν πελάγη, καὶ Τυρρηνοὺς κόλπους ἀναμετρῶν, καὶ εἰδὼς γὰ ὑπὲρ ὅτου. καὶ εἰ μὲν σὺ προρρήσεως ἐκινδύνευον, εἶχον ἂν τοὺς ἐρομένους λέγειν, ὡς Ἀπολλωνίῳ μὲν θανάτου ἔρᾳ, ἐγὼ δ' ἀντᾴσης ξυμπλέω. ἐπεὶ δ' οὐδὲν οἶδα, ἐμὸν ἤδη λέγειν, ὑπὲρ ὧν οἶδα· λέξω δὲ

HAC oratione Demetrij superatus Damis, Tu quidem, inquit, cùm huic viro sis alioquin amicissimus, nunc certè magnum illi bonum videris afferre: de me enim parua oratio haberetur, si consulerem, ne gladiis iam erectis incurreret; néve tyrannidi subiiceret, quæ nulla sæuior, nulla immanior esse putatur. Huius enim itineris, nisi simul adesse contigisset, ignarus eram: nam ego citius quàm seipsum quispiam eum sequor. Quòd si quis me interroget, quò nauigem, aut cuius rei causa: ridiculus planè videbor, quòd Siculum pelagus, & sinus Tyrrhenos dimensus, cur id fecerim adhuc ignorē: quòd si sponte mea periculum subirem, poteram saltem causam interrogantibus dicere: Quoniam Apollonius mortem affectat: ego etiam huius riualis simul nauigo. Sed quia tunc, vt dixi, nihil sciui, meum officium est nunc, quæ scio non reticere. Dicam autem

non mea, ſed huius hominis cauſa. Ego ſi mortem oppetam, non magnam in me iacturam faciet philoſophia: cùm ſim quaſi ſtrenui cuiuſdam militis famulus, rationem afferre potens cur hunc ſequar. Sin autem hunc aliquis cœciderit, quod quidem eſt tyranno facillimum, trophæum, vt mihi videtur, de philoſophia ponere poterit, quæ optimum philoſophorum omnium amiſerit. Multi autem contra nos Anyti, Melitíve inſurgent, & accuſationes hinc atque aduerſus Apollonij familiares ingerent: alius quidem, quòd is tyrannidem riſerit: alius verò quòd aduerſus eandem loquentem confirmauerit: alius rurſus, quòd dicenti aures præbuerit, aut quòd audita laudauerit. Ego autem pro philoſophia moriendum itidem arbitror, ſicut pro templis, pro muris & maiorum ſepulchris. Nam pro talium ſalute multi & præclari viri mortem oppetierunt. Philoſophiæ verò perdendæ cauſa, nec ego mori vellem, nec eorum quiſquam, qui illam & Apollonium amant. Poſt hæc Apollonius, Damidi, inquit, pro præſentibus rebus cautè differenti ignoſcere oportet. Nam cùm ſit genere Aſſyrius, & Medi finitimus, vbi tyrannides maximis coluntur honoribus, nihil magni de libertate ſentire poteſt. Tu autem, Demetri, quo pacto apud philoſophiam excuſari poſſis, neſcio: qui timorem tantùm pro his rebus oſtendis, quarum ſi qua verè timenda appareret, te magis decuit à timore illum reuocare, qui talia metuere videretur. Nec oportuit vllo modo timorem incutere illi, quem pro iis, qui verè timenda non ſunt, timere ſenſiſſes. Vir enim ſapiens pro iis, quæ enumeraſti, morietur,

A αὐτὸ ὑπὲρ ἕ ἀνδρός. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ
ἀποθανοίμι, οὔπω δήνα φιλοσοφία
πείσει. σκυφόρῳ γὰρ εἰκασμαι στρα-
τιώτου γυναίῳ, λόγου ἀξιέμενος, ὅτι
τοιῷδε ἕπομαι. εἰ δ' ἕσαι τις, ὃς ἀπο-
κτενεῖ τύραννον, δύποροι δ' αἱ τυραννίδες,
τὰ μὲν, ξιφιδεῖναι, τὰ δ', ἀξάραι, ζή-
παιον μὲν οἶμαι κὴ φιλοσοφίαν ἐπή-
ξῃ, σφαλείσης δὲ σὺν τῷ ἀρίστα αὖ-
θεφ πω φιλοσοφήσαντι. πολλοὶ δ' Α-
B νυτοι καθ' ἡμῶν, δὲ Μελίτοι. γραφαὶ
δ' αἱ μὲν, ἔνθεν, αἱ δὲ, ἐκεῖθεν, ἐπὶ
τὸν Απολλωνίῳ ξυνεσομένους, ὡς ὁ
μὲν ὑς ἐλέλασε, καθαπομένου τῆς
τυραννίδος, ὅδ' ἐπέρρωσε λέγοντα, ὅδ'
ἐνέδωκε λέξαι τι, ὅδ' ἀπῆλθε ξυὼ
ἐπαίνῳ, ὧν ἤκουσεν. ἐγὼ δ' ἀποθνή-
σκειν μὲν ὑπὲρ φιλοσοφίας ἕτω φη-
μὶ δεῖν, ὡς ὑπὲρ ἱερῶν, δὲ τειχῶν, κὴ
πάφων. ὑπὲρ σωτηρίας γὰρ ἤδη τοιῶν
C δε, πολλοὶ κὴ ὀνομασοὶ ἄνδρες ἀποθα-
νεῖν ἠσπάσαντο. ὡς δὲ ἀπολέσθαι φι-
λοσοφίαν, μήτε ἐγὼ ἀποθανοίμι,
μήτε ὅς τις σὺν ἐμοὶ τὲ, δὲ Απολλωνίῳ
ἑπόμενος. πρὸς ταῦτα ὁ Απολλώνιος,
Δάμιδι μὲν ὑπὲρ τῶν παρόντων βύ-
λαβῶς διειλεγμένῳ, ξυγνώμην, ἔφη,
προσήκει ἔχειν. Ασύριος γὰρ ὢν, κὴ
Μήδοις πρόσοικος, οὗ τὰς τυραν-
D νίδας προσκυνοῦσιν, ἔδεν ὑπὲρ ἐλευ-
θερίας σύνοιδεν μέγα. σὺ δ' οὐκ
οἶδ' ὅτι πρὸς φιλοσοφίαν ἀπολογήσῃ,
φόβος ὑποδὺς, ὧν εἴ τι δὲ ἀληθὲς ἐ-
φαίνετο, ἀπαγὲν ἔχρην μᾶλλον, ἢ εἴσω
καθίσαντα τὸν φοβεῖσθαι τὸν εἰ μὴδ' ἃ
παθεῖν εἰκὸς ἦν, δεδιότα. σοφὸς δ' ἀ-
νὴρ, ἀποθνησκέτω μὲν ὑπὲρ ὧν εἶπας.

ἀποθανοῖ δ' ἂν τις ὑπὲρ τούτων, ἢ μὴ σοφός. τὸ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν, νόμῳ προσέταξεν· τὸ δ' ὑπὲρ ξυγγενείας, ἢ φίλων, ἢ παιδικῶν, φύσις μὲν ὤρισε· δουλοῦται γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους φύσις, ὁ νόμος. φύσις μὲν, καὶ ἑκόντας. νόμος δὲ, ἄκοντας. σοφοῖς γε οἰκειότερον τελευτᾶν, ὑπὲρ ὧν ἐπετήδευσαν. ἃ γὲ μὴ νόμου ἐπιτάξαντος, μηδὲ φύσεως ξυντεκούσης αὐτοὶ ὑπὸ ῥώμης τε καὶ θράσους ἐμελέτησαν· ὑπὲρ τούτων, εἰ καταλύοι τις αὐτά, εἴτε μὲν πῦρ ἐπὶ τὸν σοφόν, εἴτε γε πέλεκυς. ὡς νικήσῃ αὐτὸν οὐδὲν τούτων, οὐδὲ ἐς ὁποιονοῦν προσελᾷ ψεῦδος· καίτοι γε ὁπόσα οἶδε, μεῖον οὐδέν, ἢ ἃ ἐμνήσθη. ἐγὼ δὲ, γιγνώσκω μὲν πλείω ἀνθρώπων, ἅτε εἰδὼς πάντα· οἶδα δὲ, ὧν οἶδα, τὰ μὲν, ἀπαιδεύτοις, τὰ δὲ, σοφοῖς, τὰ γε, ἐμαυτῷ, τὰ δὲ, θεοῖς· τυράννοις δὲ οὐδέν. ὡς γε οὐχ ὑπὲρ ἀνοήτων ἥκω, σκοπεῖν ἔξεστιν. ἐγὼ γὰρ λέγω, προσὶ μὲν τῷ ἐμαυτοῦ σώματι, κινδυνεύω οὐδέν, οὐδ' ἀποθανοῖμι ἂν ὑπὸ τῆς τυράννιδος, οὐδ' εἰ αὐτὸς βουλοίμην· ξυνίημι γε κινδυνεύων πρὸς τοῖς ἀνδράσιν, ὧν, εἴτε δέχεται, εἴτε προσθήκην ποιεῖταί με ὁ τύραννος, εἰμὶ πᾶν ὅ,τι βούλεται. εἰ γε προὐδίδων σφᾶς, ἢ βαρβάρων, ἢ βλαπτόντων πρός τινα αἰτίαν, τίς ἂν τοῖς ἀπαιδεύτοις ἔδοξα; τίς δ' οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με εἰκότως, ὡς παίζοντα ἐς ἄνδρας, οἷς ἃ παρὰ τῶν θεῶν ἤτουν, ἀνεθέτην.

A sed pro his & non sapiens quispiam moreretur. Nam pro libertate mori leges iubent: pro agnatis verò, & amicis, ac pro iis omnino, quos amaueris, idem esse faciendum natura ipsa præfiniuit. Legi autem, naturæque omnes homines seruiunt: naturæ quidē sponte, legi autem quandoque etiam inuiti. Sapientes autem magis decet pro iis mori, in quibus sese exercuerunt. Quæ enim nulla iubente lege, nec impellente natura, B ipsi fortitudine quadam animi eligere ausi sunt, pro his, si quis ea soluere tentauerit, mori non recusabunt: siue ignis admoueatur sapienti, siue accedat securis, nihil horum profectò vincet sapientem; nec ad aliquod dicendum mendacium compelletur: & in his omnibus quæ didicit constans nihil minus permanebit quàm in sacris, quibus est initiatus. Ego autem plura quàm ceteri homines cognosco, C vtpote qui sciam omnia. Scio autem quæ scio, partim studiosis hominibus, partim sapientibus, partim mihi ipsi, partim etiam Diis immortalibus: tyrannis autē scio nihil. Quòd autem non pro dementibus huc venio, ex hoc facilè intelligi potest: *Atenim ego in nullo quidem capitis periculo versor*, nec à tyrannide interfici possum, etiam si hoc ipse vellem: intelligo tamen in hominibus me periclitari, quorum siue principium, siue additamentū me facit tyrannus, ero quicquid ipse voluerit. Sin autem hos perdidero, aut negligentius, aut mollius eorum causam agendo, qualis nam studiosis viris esse videbor? aut quis non iustè interficiet, qui viros deluserim, quibus * vt à Diis petij, præpositus sum.

* *que à Diis petebam, tributa sunt.*

Tyrannorum duas esse puniendis hominibus consuetudines. Tum quomodo Tiberius, & Nero homines occiderint. Item de Phraote, & Iarcha, & poculo sapientum Indorum. Hinc seipsum noscere vnumquenque oportere. Vnde illud, Χίλων δ' ὁ χείλη Λακεδαίμονι γνῶθι σαυτόν. *id est*, Inque caua Chilon Lacedæmone, Nosce te ipsum. *Tum quid faciat sapientia.* CAP. VII.

QVONIAM autem fugere mihi non licebat, quin proditionis crimen subirem, iam ostendam. Tyrannorum *mores duorum generum* sunt: aut enim indicta causa homines occidunt, aut iudicio antea suppositos, ac damnatos. Sunt autem similes illi quidem calidis, promptísque belluis; hi verò mollioribus, & ignauioribus. Quòd autem vtrique molesti sint, omnibus patet. Licet autem exempla sumere, eius quidem, qui furore quodam, B indictáque causa occidebat, Neronẽ, alterius autem mollioris Tiberiũ. Interfecit enim ille quidem eos, qui nihil tale metuebant: hic autem eos, qui iamdudum id timuerant. Ego autem deteriores illos existimo, qui iudicium fingentes, secundum leges decernere aliquid simulant, cùm secundum leges nihil faciant: decernunt enim perinde atque ij, qui iudicij obseruatione non C vtuntur, nomine legis abutentes in iis, qui per iracundiam agentes de alicuius morte sententiam ferunt. Nam sic interficiendo, miseris illis hoc pacto damnatis, multitudinis misericordiam auferunt; quam velut exequias præbere decet iis, qui iniustè fuerint interempti. Huius itaque tyrannidis iudiciariam quandam formam videre mihi videor, quæ tamen in iniudicatum terminetur. Nam de quibus antequam D iudicium fiat, constituit quid sit agendum: eos tanquam non iudicatos iudicio subijcit: & qui tali iudicio damnatus fuerit, manifestè

A ΟΤΙ δ' καὶ ἐμοὶ διαφυγεῖν τὸ οὐ μὴ προδόντας δόξαι, δηλῶσαι βούλομαι. τυραννίδων ἤδη διττά. αἱ μὲν γὰρ ἀκρίτοις ἀποκτείνουσιν· αἱ δ' ὑπαχθέντας δικαστηρίοις. ἐοίκασι δ' αἱ μὲν, τοῖς θερμοῖς τε, καὶ ἑτοίμοις τῷ θηρίων· αἱ δὲ, τοῖς μαλακωτέροις τε καὶ ληθάργοις. ὡς μὲν δὴ χαλεπὸν ἄμφω, δῆλον πᾶσι παράδειγμα ποιουμένοις, τὴ μὲν ὁρμώσης, καὶ ἀκρίτου, Νέρωνα· τὴν δ' ὑπο- *al. ὑφ' ἧς ἦσαν*
καθημένης, Τιβέριον. ἀπώλυσαν γὰρ, ὁ μὲν, οὐδ' οἰηθέντας, οὐδ' ὅτι πολλοῦ δεήσαντας. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι χαλεπωτέρας τὰς δικάζειν προσποιουμένας, καὶ ψηφίζεσθαί τι ὡς ὅτι τῶν νόμων· προσποιοῦσι μὲν γὰρ κατὰ τοῦτο οὐδέν· ψηφίζονται δ' ἀπὸ μηδὲν κινοῦντες, ὄνομα τῷ διατείνοντι τῆς πρὸς ὀργῆς δεῖμοι νόμου. τὸ δ' ἀποθνήσκειν κατεψηφισμένους, ἀφαιρεῖται τοῦ ἀθλίου, καὶ τὰ περὶ τὴν πολλὴν ἔλεον, ὃν ὥσπερ ἐπιτάφιον χρὴ ἐπιφέρειν τοῖς ἀδίκως ἀπολωλόσι. δικαστικὸν μὲν δὴ τὸ τῆς τυραννίδος ταύτης ὁρᾶν χρῆμα· τελευτὴν δέ μοι δοκεῖ ἐς ἀκρίτου. ὧν γὰρ πρὶν ἢ δικάσαι κατεψηφίσατο, τούτους ὡς μή πω δεδικασμένους ἐπάγει τῇ κρίσει. καὶ ὁ μὲν, ψήφῳ ἄλλοις, ἐπ' αὐτῇ δῆλον

ὡς ὑπὸ τῶν μὴ κατὰ νόμους κρίνεσθαι ἀπολωλεκέναι φησίν. ὅσῳ σὺ λιπὼν τὸ δικάσασθαι, πῶς αὖ διαφύγοι τὸ μὴ καὶ ἐφ' ἑαυτῷ ἐψηφίσθαι; τὸ δὲ καὶ τοιῶνδε ἀνδρῶν κειμένων, ἐπ' ἐμοὶ νυνὶ ἀποδρᾶναι Ⓥ ἐμαυτόν τε, κἀκείνων ἀγῶνα, ποῖ με τῆς γῆς ἑκὼν καθαρὸν δόξαι; ἔγωγε σὲ μὲν εἰρηκέναι ταῦτα, ἐμὲ δὲ ὀρθῶς εἰρημένοις πείθεσθαι, τοὺς δέ, ἀπεφάχθαι· πῆς μὲν ὑπὲρ εὐπλοίας εὐχὴ τῷ τοιῷδε; ποῖ δὲ ὁρμιεῖται; πορεύσεται δ' ἂν πρὸς τίνα; ἀλλαχῆ γὰρ χρὴ οἶμαι πάσης, ὁπόσης Ρωμαῖοι ἄρχουσι. πρὸς ἄνδρας δὴ ἥκειν ἀπιστείους τε, καὶ μὴ σὺν φανερῷ οἰκοῦντας· τοιοῦτοι δ' ἂν Φραώτης τε εἴη, καὶ ὁ Βαβυλῶνι Ⓖ, καὶ Ιαρχας ὁ Ἰνδῷ Ⓖ, καὶ Θεσπεσίων ὁ γυναῖ Ⓖ. εἰ μὲν δὴ ἐπ' Αἰθιόπων στελοίμην, τί ἂν, ὦ λῷστε, πρὸς Θεσπεσίωνα εἴποιμι; εἴτε γὰρ κρύπτοιμι ταῦτα, ψευδολογίας ἐραστὴς δόξω, μᾶλλον δ' οὐδλος. εἴτε ἐς ἀπαγγελίαν αὐτῶν ἴοιμι, τοιῶνδέ που δεήσει λόγων. ἐμὲ, ὦ Θεσπεσίων, Εὐφράτης πρὸς ὑμᾶς διέβαλεν, ἃ μὴ ἐμαυτῷ ξύνοιδα. ὁ μὲν γὰρ κομπάσειε, ἔφη, καὶ τεράτων με εἶναι, καὶ ὑβρισὴν σοφίας, ὁπόση Ινδῶν. ἐγὼ δ', ταῦτα μὲν οὐκ εἰμὶ, προδότης τε τῶν ἐμαυτοῦ φίλων, καὶ σφαγεὺς, καὶ οὐδὲν ἧσσον, ἢ τὰ τοιαῦτά εἰμι. στέφανόν τε ἀρετῆς, εἴ τις κεῖται ἐνταῦθα, στεφανούμενος ἥκω τοῦτον· ἐπειδὴ τοὺς μείζους τῶν κατὰ Ρώμην οἴκων οὕτως ἀνεῖλον, ὡς μηκέτι οἰκήσεως αὐτοῦ ἐπι-

A patet ab homine non secundum leges iudicante damnatum esse: qui autem iudicium refugerit, quónam pacto euitabit infamiam, quin sese ipsemet damnauerit? Cùm itaque viri tales contra me nunc positi sint, si contentionem mihi aduersus eos instantem aufugiam, quæ terra me crimine purum iudicabit? Supponatur enim, ea quæ dixisti rectè, veréque fuisse dicta, me verò tanquam B verè dictis parêre: hos autem, quos tueri debeo, supponatur interfici: quas ego cùm sim talis, pro secunda nauigatione preces faciam? quò me conferam? Aut ad quem pergere exoptabo? Essent enim, vt opinor, omnia loca, vbi Romani dominantur euitanda; veniendúmque ad viros cùm mihi amicos, tum non palam, & in aperto degentes qualis aut Phraotes esset, aut Babyloniæ rex, aut diuinus Iarchas, aut generosus C Thespesion. Quòd si ad Æthiopes diuertendum mihi statuerim, quídnam, vir optime, Thespesioni dicendum erit? siue enim quæ egissem occulerem, mendaciorum amator ac seruus potius esse videbor: sin verò hæc patefacere constituerē, tali opinor oratione vtendum erit. Me quidem, ô Thespesion, Euphrates apud vos calumniatus est, crimina obiiciens, quorum mihi nequaquam conscius eram. Dicebat enim me iactatorē esse, & portentosa quædam loquentēm: Indorum præterea D sapientiæ violatorem: ego autem reuera nihil horum sum, proditor autem amicorum & iugulator, & perfidus, & alia quædam huiusmodi me esse fateor: adeò vt si quis pro talibus virtutibus coronari mereatur, ego me illum esse profitear, quoniam maximas earum, quæ Romæ sunt, familias ita perdidi, vt illic degere amplius ex ipsis nemo possit.

Quòd

Quòd si hæc me dicentem audires, Demetri, erubesceres profectò: iam enim hoc ita sentio, quasi ea quæ oculis cernuntur. Quid autem, si Phraotem & me ad virum talem in Indiam fugientem ante oculos tibi ponas? Animaduertere iam nunc potes, quomodo ipsum intueri possem, aut quam causam fugæ prætexere? *numquid* tibi præclarum videretur, si dicerem, probum iustúmque antea me ad eum venisse, & animam pro amicis ponere paratum; postquam verò fuerim cum eo versatus, *rem omniū quæ inter homines sunt maximè diuinam, vt vilem proiecisse?* Iarchas autem ex me veniēte nihil quæreret, sed velut Æolus Vlyssem, quando prosperæ nauigationis munere abutentem, ignominiosè iussit ex insula discedere: sic ille, comitésque, è sacro colle me depellerent, iniquum dicentes præmium pro accepto poculo me referre. Volunt enim vt quicunque ex illo bibunt, periculorum cum amicis participes sint. Et quoniam scio quàm sis in sermonibus vehemens & acutus, ô Demetri, posses has meas rationes facilè confutans dicere, vt ad eos accederem, cum quibus versatus antea non essem. Sic enim forsitan bene mihi succedere fugam arbitrareris, quòd *facilius* possem apud eiusmodi homines *latere*: itaque rationem hanc quid habeat veritatis, perscrutemur. Mihi enim de illa sic videtur. Ego virum sapientem censeo, nihil priuatim sui causa facturum, neq. arbitraturum quicquam ita occultè fieri posse, vt ipse saltem sibi non adsit: & siue Apollinis Pythij præceptum id fuerit, siue sapientis hominis cuiusdam se ipsum probè cognoscentis, & ob hoc sententiam hanc de omnibus in communi proferentis, siue alio quo-

A ἐρυθριᾷς, Δημήτριε, τούτων ἀκούων; ὁρῶ γάρ. τί οὖν, εἰ Φραώτην ἀνθυμηθείης, κἀμὲ παρὰ ⓦ ἄνδρα τοῖον ἐς Ἰνδοὺς φεύγοντα, πῶς μὴ ἂν ἐς αὐτὸν βλέψαιμι; τί δ' ἂν εἴποιμι ὑπὲρ ὧν φεύγω; μῶν ὡς ἀφικόμην μὲν καλὸς κἀγαθὸς πρεσβύτερον ⓦ, καὶ τὸν θανάτου ⓦ ὑπὲρ φίλων καὶ ἄθυμος*· ἐπεὶ δὲ ξυνεγενόμην αὐτῷ, τὸ θαρραλέον τοῦτο * τῶν κυνῶν ἀνεφόητος, ἄπιμον ἐρρίνηκά σοι; ὁ δὲ Ἰάρχας οὐδὲ ἐρήσεταί σου οὐδὲν ἥκοντα, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Αἰόλος ποτὲ ⓦ Ὀδυσέα κακῶς ξενοπαθήσαντα ⓦ τῷ τῆς εὐπλοίας δώρῳ, ἄπιμον ⓦ ἐκέλευσε χωρεῖν τῆς νήσου· κἀμὲ δή που ἀπελᾷ τοῦ ὄχθου, κακὸν εἰπόντες τὸ ταμπάλιον ⓦ γέρας ἐνεγκεῖν πάλιν. βούλονται γὰρ τὸν ἐς αὐτὸ κύλικα, καὶ κινδύνων κοινωνεῖν τοῖς φίλοις. οἶδα ὡς δεινὸς εἶ, Δημήτριε, λόγοις ξυντεμεῖν πάντας. ὅθεν μοι δοκεῖς καὶ τοιαῦτά μ' ἐρεῖν πρὸς με. ἀλλὰ μὴ πρὸς τούτοις ἴθι, πρὸς ἄνδρας δέ, οἷς μή πω ἐπέμιξας· καὶ οὕτω σοι δόξω τὸ ἀποδρᾶναι· ῥᾷον γὰρ καὶ ἐν εἰδόσι λήσω. βασανιζέσθω δὲ καὶ ὁ λόγος, ὅπη τοῦ πιθανοῦ ἔχει. δοκεῖ γάρ μοι πρὸς αὐτὰ τάδε. ἐγὼ ἡγοῦμαι ⓦ σοφὸν μηδὲν ἰδίᾳ, μήθ' ἑαυτοῦ πράξειν, μήθ' ἡγήσεσθαι τοιοῦτον ἀνδρὸς ⓦ, ὡς μὴ οὐ ⓦ θεῶν ἑαυτῷ παρεῖναι. καὶ εἴτε Ἀπόλλωνος αὐτοῦ, τὸ Πυθοῖ γράμμα, εἴτε ἀνδρὸς ὑγιῶς ἑαυτοῦ ⓦ γνόντος, καὶ διὰ τοῦτο γνώμην αὐτὸ ποιουμένου ἐς πάντας;

ex. οὐκ ἀνθρασύμονος, ἀλλ' οὐθενὸς ἐπὶ κινδύνοις ἐπὶ φίλων, ἄπιμον ex. τί οὖν ἐπιμένω; μὴ γένοιτο ex. ἐρρίνηκας

δοκεῖ μοι ὁ σοφὸς ἑαυτὸν γιγνώσκων, καὶ ὡρασάτῳ ἔχων τὸν ἑαυτοῦ νοῦν, μήτ' ἂν πλῆξαί τι, ὧν οἱ πολλοὶ, μήτ' ἂν θαρσῆσαί τι, ὧν ἕτεροι μὴ ζωὴ αἰσχύνης ἅπτονται. δοῦλοι γὰρ τῶν τυραννίδων ὄντες, καὶ προδοῦναι αὐτὰς ποτε τοῦ φιλτάτοις ὥρμησαν· τὰ μὲν μὴ φοβερὰ δείσαντες, ἃ δὴ χρὴ δεῖσαι, μὴ φοβηθέντες. σοφία δὲ οὐ ξυγχωρεῖ ταῦτα. πρὸς γὰρ τῷ Πυθικῷ ἐπιγράμματι, καὶ τὸ τοῦ Εὐριπίδου ἐπῳδὴ*, ξυνέσιν ἡγουμένου περὶ τοῦ ἀνθρώπους εἶναι τὴν ἀπολλύουσαν αὐτοὺς, ὑπὸ συνειδήσεων, ὡς κακὰ εἰργασμένοι εἰσίν. ἥδε γάρ που καὶ τῷ Ὀρέστῃ τὰ τῆς δυσμενίδων εἴδη ἀνέγραψεν, ὅτε δὴ μαίνεται ὑπὸ τῆς μητρός. νοῦς μὲν γὰρ, τῶν πραγμάτων κυβερνήτης· συνέσεις δὲ, τῶν ἐκείνῳ δοξάντων. ὧν μὲν δὴ χρησταὶ ἔλπηται ὁ νοῦς, πέμπει ἤδη τὸν ἄνδρα ἡ ξυνέσεις ἐς πάντα μὲν ἱερὰ, πάσας δὲ ἀγυιὰς, πάντα δὲ τεμένη, πάντα τῶν ἀνθρώπων ἤθη, κροτοῦσά τε, καὶ ᾄδουσα. ἐφυμνήσῃ δὲ αὐτῷ καὶ καθεύδοντι παρίσασα χορὸν εὔφημον καὶ τοῦ τῶν ὀνείρων δήμου. ὧν δ' ἐς φαῦλα ὀλισθήσῃ ἡ τοῦ νοῦ ξύνεσις, καὶ ἐφ' τούτων ἡ ξυνέσεις, οὔτε ὄμμα ὀρθὸν ἐς ἀνθρώπων τινὰ ἀφεῖναι, οὔτε τὸ ἀπ' ἐλευθέρας γλώττης φθέγμα. ἱερῶν τε ἀπελαυνούσῃ, καὶ εὐχέων· οὐδὲ τῶν χεῖρα αἴρειν ξυγχωρεῖ ἐς τὰ ἀγάλματα, ἀλλ' ἀποκωλύειν αἴροντας, ὥς περ τοὺς ἐπαναστατικοὺς οἱ νόμοι. ἐξίστησι τῶν αὐτοὺς καὶ ὁμίλου παντὸς, καὶ ἁγιστείων καθεύδοντας· καὶ ἃ μὲν

χ. ἐπαοιδῇ

A cunque modo se res habeat, mihi sapientis esse videtur se ipsum noscere, & sui ipsius mentem habere præsidem; neque terrefieri ab iis, quæ plerique timent, neque rursus audere quicquam aggredi eorum, quæ ceteri absq. rubore vllo, verecundiáque, attentant. Qui enim tyrannis inseruiunt, sibi etiam amicissimos prodere conantur, timentes, ea quæ verè timenda non sunt, quæ verò timere oporteret, non metuentes. talia verò vti fiant, non B concedit sapientia: quæ præter Pythium epigramma, Euripidis quoque sententia laudat: putantis conscientiam esse, quæ homines puniat, cùm se malè operatos fuisse recogitant, eadem enim furiarum pœnas apposuit Oresti, quando aduersus matrem insaniit. Mens enim agendarum rerum domina est: conscientia verò quæ menti videntur. Quapropter si mens opera bona eligit facienda, conscien- C tia virum mittit ad omnia sacra, per omnes vicos, per omnia Deorum templa, ad omnes hominũ species: & plaudens, canénsque ipsum vbique laudat: dormienti quoque eidem assistens, præclarum chorum è somniorum domo illi circomponit. sin ad aliqua delicta seditiosa mens prolabitur, non finit conscientia talem hominem rectis oculis quenquam aspicere: nec expeditè verba proferre, à sacris quo- D que & precibus, votísque eundem arcet: neque manus ad simulachra Deorum attollere finit, & attollentem increpat, ac reiicit, sicuti leges contra rebelles fieri iubent: ab omni etiam hominum cœtu eundem exterminat, & dormientes terrefacit, & quæcunque per

diem fecerint, ea tanquam imagines audire, aut dicere arbitrantur, & ea omnia similia somniis, vanáque conscientia efficit. Debiles autem visiones & phantasticos terrores probabiles, & verè timendos ostendit. Hoc itaque pacto conscientia me redarguet, siue ad eos, qui me agnoscunt, siue ad eos, qui non cognoscunt, accesserim. Quòd enim talia agens, virorum proditor sim, manifestè me & ostendisse arbitror, & ipsa veritas apertè demonstrat: quinetiam mei ipsius proditor non ero, pugnabóque aduersus tyrannum generosi Homeri carmen decantans, *Communis Mars.*

A ὀφθῶσι μεθημέραν, ⁊ ἤδη τινὰ ἀκούειν, ἢ λέγειν οἴονται, ὀνείρατα, καὶ αἰνιγμάτια ποιεῖ τούτοις· τὰς δὲ ἀμυδράς, καὶ φαντασιώδεις φοίτας, ἀληθεῖς ἤδη, καὶ πιθανὰς τοῦ φόβου. ὡς μοὶ δὴ ἐλέγξει με ἡ συνείδησις, ἐς εἰδότας τε, καὶ μὴ εἰδότας ἥκοντα, προδότης γεγονέναι τῶν ἀνδρῶν. δεδεῖχθαί μοι σαφῶς οἶμαι, ⁊ ὡς φαίνει ἀληθές. προδώσω γὲ οὐδὲ ἐμαυτὸν, ἀλλ' ἀγωνιοῦμαι πρὸς τὸν τύραννον, τὸ τοῦ γενναίου Ὁμήρου ἐπειπών, ξυνὸς Ἐνυάλιος.

B

C

D

Apollonium discessisse Puteolis à Demetrio nauigaturum Romam. Tum de Æliane amico Apollonij.

CAP. VIII.

HAC oratione adeò se commotum scribit Damis, vt animi promptitudinem, audaciámque receperit. Demetrius quoque non amplius aduersatus est Apollonio, sed illius dictis consentiens quasi diuinitus datam laudabat eius opinionem, quòd pro talibus viris auderet periclitari: philosophiam itidem collaudans, quæ ei talem audaciam præstabat. Deinde ipsos præcedens domum suam ducere voluit: verùm id recusauit Apollonius, meridiem iam instare dicens: velle autem se prima nocte Romanorum portum intrare, sicut naues facere consueuerunt: alias verò concœnabimus, inquit, vbi melius sese habebunt res meæ. nunc enim vererer ne qua aduersus te institueretur accusatio, quòd cum regis inimico cœnauisses. neque verò nobiscum ad portum descendere te volo, ne quis te mecum sermones aut arcana consilia communicasse criminetur.

ΤΑΥΤΑ ὁ Δάμις τ λόγων, αὐτὸς μὲν οὕτω διατεθεῖναί φησιν, ὡς ὁρμεῖν τ ἀναλαβεῖν, ⁊ θάρσος. τὸν Δημήτριον δὲ μὴ ἀπογνῶναι τῶ ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐπαινέσαντα, καὶ ξυνθέμενον οἷς εἶπεν· ἀποδάσαι δ' ὑπὲρ οὗ κινδυνεύει. καὶ φιλοσοφίαν αὐτῷ, ὑπὲρ ἧς καρτερεῖ ταῦτα. ἡγεῖσθαί τ αὐτοῖς, οὐ καταλύων ἐτύγχανε· τὸν δ' Ἀπολλώνιον παραιτούμενον τόδε, δείλην ἤδη φάναι. ⁊ χρὴ τοὶ λύχνων ἁφάς, ἐς τὸν Ῥωμαίων λιμένα ἀφεῖναι. τοῦτο γὰρ ταῖς νανσὶ ταύταις νόμιμον. ξυνεσόμεθα δ', ἀπ' οὐ τἀμὰ ἔχει. νυνὶ γὰρ ἂν ⁊ καταμεμφθείη τις αἰτία ἀπὸ σοῦ, ὡς ξυνεστῶτα τῷ τ βασιλέως ἐχθρῷ· καὶ μηδὲ πλοῦν ἀπὸ τ λιμένος μεθ' ἡμῶν ἴσθι, μὴ ⁊ τὸ λόγου* σε κεκοινωνηκέναι τοῦ λόγου κ. μοι* διαβάλῃ ἐς ἀπορρήτους βουλάς. κ μὲ δ.

ξωεχώρησε μὲν δὴ ὁ Δημήτριος. καὶ A Eius verbis assensus Demetrius, abeuntes complexus dimisit, *& conuersus lachrymas abstergebat*. Apollonius autem in Damidem *intuens*, Si animo vales, inquit, &, sicut ego, audacia abundas., ambo nauem ingrediamur: sin verò propter timorem animo deficis, tempus adhuc supereſt hoc loco manendi. Commodissimè namque apud Demetrium vtrique nostrum amicissimum versari poteris. Ad hæc respondens Damis, Quem me esse tunc putarim, si hodie tibi de periculorum pro amicis toleratione differenti cùm interfuerim, tamen solum te relinquam, & immunis à periculis esse velim; cùm hactenus nunquam timidus erga te visus fuerim. Præclarè dicis, inquit Apollonius, propterea pergemus: ego quidem eodem quo sum habitu, te autem habitum magis popularem assumere oportet, vt neque comam habeas tam prolixam, & hanc lacernam lintea veste permutes. Calceamenta insuper quæ nunc habes, dimittere opus est. Quid autem hæc permutatio, conferat, ostendam. Nolo enim te deprehensum mecum in eodem esse discrimine: Si enim vestitum mecum cõmunicares, *futurum est* vt comprehendaris quàm primùm. Ego autem cupio, vt non tanquam philosophus, sed tanquam amicus & familiaris me sequi videaris. His verbis persuasus Damis, Pythagoreum habitum permutauit, non quidem ob timorem aut pœnitentiam vllam, & Apollonij calliditatem laudauit, quam temporis causa exercere necesse fuit. Post hæc Puteolis soluentes, cùm iam triduò nauigassent, ostia Tyberina intrauerunt, vnde facili

ὁ δ' Ἀπολλώνιος, ἰδὼν ἐς τ' Δάμιν, εἰ μὲν ἐῤῥωσαι, ἔφη, καὶ θαρσεῖς, ἅπερ ἐγώ, βαδίσωμεν ἅμφω ἐπὶ τ' ναῦν. εἰ δ' ἀθύμως ἔχεις, ὥρα σοι καταμένειν αὐταῦθα. Δημητρίῳ γὰρ ξυνέσεσθον τὸν χρόνον τοῦτον, αὐδρὶ σοί τ', κἀμοὶ ἐπιτηδείῳ. ὑπολαβὼν δ' ὁ Δάμις, καί που, ἔφη, νομιῶ ἐμαυτ', εἰ τοιαῦτά σου διέλεγμαι σήμερον ὑπὲρ φίλων, καὶ κοινωνίας, καὶ κινδύνων, οἱ ἐπ' αὐτοῦ ἥκουσιν· ἐγὼ δ' ἀνήκοος ἂν λόγου φοβοίμην σε, καὶ ἀποκινδυνεύοιμί σου, μή πω κρεῖττον κακὸς ὑπὲρ σοῦ δόξας. ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις, καὶ ἴωμεν. ἐγὼ μὲν, ὡς ἔχω· σὲ δ' χρὴ μεταςκευάζειν σαυτὸν ἐς τὸ δημοτικώτερον, καὶ μήτε κομᾶν· ὡς γοῦν ἐνὸς τρίβωνά τ' ἀνταλλάξεσθαι τουτὶ τὸ λίνεον, καὶ τὸ ὑπόδημα θρασείας τοῦδε. τί δὲ βούλεταί μοι ταῦτα, χρὴ λεχθῆναι. λῷον γὰρ καὶ πλείω καρτερῆσαι περὶ τ δίκης. οὐ δὴ βούλομαι κοινωνῆσαί μοι περὶ τούτων ξυλληφθέντα. ξυλληφθείης γὰρ ἄν, διαβεβλημένος τὸ σχήματος. ἀλλ' ὡς μὴ φιλοσοφοῦντα μὲν, ἐπιτήδειον δ' ἄλλως ὄντα μοι, ξυνέπεσθαί τ', καὶ θαρρεῖν, οἷς πράττω. αἰτία μὲν ἥδε τὸ μεταβαλεῖν τὸν Δάμιν, τὸ τ Πυθαγορείων σχῆμα. οὐ γὰρ ὡς κακίω γε αὐτὸ μεθεῖναί φησιν, ἀλλὰ μεταγνοὺς αὖ. τέχνῃ δ' ἐπαινέσας, ἵνα ὑπῆλθεν ἐς τὸ ξυμφέρον τ καιρός. ἀποπλεύσαντες δὲ τῆς Δικαιαρχείας, τελταῖοι κατῆραν ἐς τὰς σχολὰς τ Θυμβριδος, ἀφ' ὧν ξύμμιξις ἐς πλὼ

Romam vsque nauigatio est. Fortè per id temporis regium gladium tenebat Ælianus, vir iamdudum Apollonij amator, cum quo in Ægypto fuerat quandoq. locutus. Is apertè nihil pro Apollonio Domitianū rogauit. neque enim eius quem gerebat magistratus ratio permittebat. Quonam enim pacto virū regis inimicum apud eundem laudare ausus esset, aut quomodo velut amicum excusare? Omnibus tamen artibus, quæ clanculum prodesse cuiq; possunt, pro Apollonio vsus est. Nam cùm suum ante aduentum grauiter à calumniatoribus accusaretur Apollonius, O rex, inquit, quàm pleni sermonum inanium sunt sophistæ, quantáque est in eorum arte iactantia: qui quoniam in vita nullius boni compotes sunt, mortem appetunt: nec ipsam sponte sua venientē expectare sustinent, sed eam vi quadam ad se trahunt, eos lacessendo, qui gladios in manibus habent. Hoc ipsum, vt arbitror, Nero cùm animaduertisset*, Apollonium interficere noluit. Vbi enim mortem affectare illum sensit, non veniæ gratia mortem remisit, sed illum despiciēs non est dignatus occidere. Musoniū quoque Tyrrhenum, multis in rebus imperio suo aduersatum in insulam relegauit nomine Tyaram. adeóque sophistas huiusmodi amant Græci, vt tunc quidem ad eius colloquio fruendum, omnes eò nauigarent: nunc autem fontis, quem fecit visendi causa, eodem omnes accedant. Nam in insula aquis carente Musonius fontē inuenit, quem Græci nunc laudib. efferunt non minus eo, quem in Helicone ab equo inuentum fabulantur.

In Reg. Cod. *non subductū fuisse à Demetrio, quo minus interficeretur.*

Ῥώμην ἀνάπλους. τὸ μὲν δὴ βασίλειον ξίφος, ὃ ἐπ' Αἰλιανῷ τότε. ὁ δ' ἀνὴρ οὗτος, πάλαι τοῦ Ἀπολλωνίου ἦρα, ξυνεζευγώς ποτε αὐτῷ κατ' Αἴγυπτον. καὶ φανερὸν μὲν οὐδὲν ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Δομετιανὸν ἐλεγεν. οὐ γὰρ ἐξῆν ἐχώρει ἡ ἀρχή. τί γὰρ δοκοῦντα τῷ βασιλεῖ ἀπηχθημένος, πῶς μὲν ἂν πρὸς αὐτὸν ἐπήνεσε; πῶς δ' ἂν ὡς ὑπατικὸν ἑαυτῷ προσήσατο; τέχναι μὲν ὁπόσαι εἰσὶν, ἀφανῶς ἀμύνουσαι, πάσαις ὑπὲρ αὐτοῦ ἐχρῆτο. ὅς γε καὶ χρόνον* πρὶν ἥκειν, δι- κ. ἐπ. ἐβάλλετο· ὦ βασιλεῦ, ἔφη, κουφολόγον μὲν σοφισταὶ χρῆμα, καὶ ἀλαζὼν ἡ τέχνη· καὶ ἐπεὶ μηδὲν χρηστὸν ἔστιν ὑπολαύουσι, θανάτου γλίχονται· καὶ οὐ προσμένουσιν αὐτὸ τὸ αὐτόματον, ἀλλ' ἐπισπῶνται τὸν θάνατον, σκαλεύοντες ξίφη ἔχοντας. ταῦθ' ἡδομαι καὶ Νέρωνα συνιδών, μὴ ἀποκτείναι αὐτόν. ἐπεὶ γὰρ θανατῶντα ἠθέλησε, οὐ κατ' ξυνωμοσίαν ἐπαύσατο θάνατον, ἀλλὰ καθ' ὑπεροψίαν τοῦ κτεῖναι. καὶ μὴν καὶ Μισώνιον τὸν Τυρρηνὸν, πολλὰ τῇ ἀρχῇ συνδιαφθείροντα, τῇ νήσῳ ξυνέφερεν, ἣ ὄνομα* Τύαρα. καὶ οὕτω τῶν σοφιστῶν τούτων ἥδιον Ἕλληνες, ὡς τότ' μὲν, κατ' ξυνοισίαν αὐτοῦ, ἐσαθροῖν πάντας νυνὶ δέ, κατ' ἰσοτιμίαν τοῦ κρίνοντος. καὶ γὰρ τῇ νήσῳ ἀνύδρῳ οὔσῃ πρόσφορον, ὕδατα Μουσωνίου κρουνὸν ἐκφύσαντος, ὃν ἅδουσιν Ἕλληνες ὅσα Ἑλικῶνι περὶ τοῦ ἵππου. κ. μὲν ἐπαχθῶς, ἔστι δημοσίων ἀστ. κ. Τύαρα, Νάρτ.

Apollonium ſtatim cùm in vrbem venit, in iudicium ductum fuiſſe. Tum quid ſecretò Ælianus ei dixerit. CAP. IX.

Τούτοις μὲν οὖν διῆγε ὁ Αἰλιανὸς τὸν βασιλέα, πρὶν ἥκειν Ἀπολλώνιον. ἀφικομένῳ δ', ὡς σοφώτερον ἤπτετο. κελεύει μὲν δὴ ξυλληφθέντα αὐτὸν, ἀναχθῆναι. λοιδορουμένῳ δ' αὐτῷ τῷ κατηγόρῳ ἀδικίαν ξυνθέντος, ὡς φήσει, καὶ ἱκανῷ πρὸς τέχνῃ, ὁ μὲν Αἰλιανὸς, τῷ βασιλείῳ, ἔφη, δικαστηρίῳ σαυτὸν παράσχου, καὶ τὰ τούτου φύλαττε. ὁ δ' Ἀπολλώνιος, εἰ μὲν δὴ, ἔφη, ἐγὼ, πῶς κελεύομαι; εἰ δὲ κελεύομαι, πῶς δὴ εἰμί; εἰ μὴ ἄρα δὴ συκοφαντεῖν ἰσχυρὸν ὅπως εἶ φασιν, ὡς μηδὲ τῷ δοκοῦντι ἡττᾶσθαι αὐτό. βούλομαι δὴ κατηγόρου λέγειν πρᾶγμα δεύτερον, σμικρῶν αὖ ὁ Αἰλιανὸς, ἐμοὶ, εἶπεν, ἄφες. τὸν καιρὸν γὰρ τῆς δίκης. ἔλεγχον γὰρ ποιήσομαι τοῦ τοῦ σοφιστοῦ γνώμης ἰδίᾳ, καὶ σὺ καὶ ὑμῖν. κἂν μὲν ὁμολογῇ ἀδικεῖν, ξυντεμοῦνται σὺν τῷ δικαστηρίῳ λόγοι, καὶ οὐ πάνυ εἰρωνικῶς. εἰ δὲ ἀντιλέγοι, δικάσει ὁ βασιλεύς. ἐρρήθησαν οὖν ἐς τὸ ἀπόρρητον δικαστήριον, ἐν ᾧ τὰ μεγάλα καὶ ἐλέγχεται, καὶ σιωπᾶτε, χωρεῖτε, ἔφη, ἐνθένδε, καὶ μηδεὶς ἐπακροάσθω. δοκεῖ γὰρ τῷ βασιλεῖ τάδε. ὡς δὲ ἐχώρουν αὐτοὶ, ἐγὼ, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, μειράκιον ἔτι κἀγὼ τοῦ χρόνου, οἷς ὁ πατὴρ τοῦ βασιλέως ἐπ' Αἴγυπτον ἦλθε, τοῖς μὲν θεοῖς θύσων, χρησόμενος δ' ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ σοι. καὶ χιλίαρχον μὲν ὁ βασιλεὺς ἤγεν, ἤδη τῶν πολεμικῶν

HÆC itaque regi ante aduentum Apollonij narrauit Ælianus. Cùm autē deueniſſet, *ad prudentiora aggreſſus eſt.* Iuſſit enim comprehenſum hominem ad ſe duci. Cúmque illū accuſator grauiter calumniaretur, eúmque incantatorem, ac malis artibus imbutum affereret, Iudicio, inquit Ælianus, regio teipſum ac *res iſtius* ſeruato. Apollonius autem, Si ego, inquit, incantator ſum, quomodo ad iudicium veni? ſin autem veni ad iudicium, quomodo incantator ſum? niſi calumniatores tantas vires habere dixeris, vt ab incantatoribus etiam vinci non poſſint. Cùm ad hæc inſolentiùs aliquid dicere accuſator pararet, cōpeſcens ipſum Ælianus, Mihi, inquit, concede, quod ante iudicium tempus datur. Ego enim ſophiſtæ mentem ſeorſum tentabo. Quòd ſi iniuſtè quippiam feciſſe confitebitur, auferentur orationes forenſes, & tu iudiciariæ cauſæ victor abibis: ſin ille ſuæ defenſionis cauſa obiectis criminib. contradicet, tunc regis de illo iudicium erit. Poſt hæc in ſecretiorem quendam locum ſecedens Ælianus, vbi de cauſis grauioribus iudicia exercebantur. Diſcedite omnes, inquit, nemóq. interſit: ſic enim regi viſum eſt. Poſtea verò quàm ambo relicti ſunt, Ego, inquit, Apolloni, admodum adhuc adoleſcens eram, quando imperatoris pater in Ægyptum venit Diis ſacrificaturus, recúmque de ſuis maximis rebus conſulturus: & tunc tribuni militum dignitate apud regē fungebar, erámque iam tum rei bellicæ

peritus: tu verò me tanta familiari- A
tate complexus es, vt dum rex ciui-
tatibus iura diceret, tu mihi seor-
sum, & quisnam essem, & quo vo-
carer nomine, & quo patre natus
essem, referres: quin etiam hunc ip-
sum, quem nunc gero magistratum,
mihi prædixisti, qui multis quidem
esse maximus, summúmque huma-
norum bonorum esse videatur: ego
autem maximam molestiam & præ-
cipuum infortunium esse iudico. B
Sum enim difficilis tyrannidis cu-
stos, attamè si eam fefellerim, Deos
timeo, quòd beneuolentia tibi sim
affectus, iam ostendi; nam quòd
amare te nunquam destiti, ex quo
primùm, vt dixi, te cognoui, nec
vnquam desinam, quoad eius tem-
poris meminero, nunc dicere non
attinet: sed cùm te his criminibus,
quæ falsò tibi accusator obiicit, li-
berare cupiam, propterea tecum se-
cretò colloqui instituì, vt auderes C
meis omnibus rebus fidenter vti;
præscire etiam qualis in te esset re-
gis animus. Quid enim de te iudi-
caturus sit, nescio. Est autem ita di-
spositus, vt contra te ferre senten-
tiam cupiat: vereatur autem, ne fal-
sis de causis id feciisse videatur. Et
primò quòd homines consulares à
se alienandi causa fueris crimina-
tus. Vult enim quæ facienda mini-
mè sunt, ea secundum iustitiæ nu-
meros feciisse videri. Neque verò o-
portet beneuolentiam & animi mei
affectum erga te manifestum fieri. D
Si enim remissius aliquid me senti-
re de te suspicaretur, vter nostrum
citius esset periturus, nescio. Ad hæc
Apollonius, Quoniam apertè, in-
quit, inter nos loqui possumus, &
quæcunque habes in animo protuli-
sti, mihi quoque itidem facere iu-
stum arbitror. Communicasti nam-
que mecum de rebus tuis, perinde

εἰδότα. σὺ δ' ὅτῳ τί μοι ἐπιτηδείως
εἶχες, ὡς χρηματίζοντος τοῦ βασιλέως
τοῖς πόλεσιν, ἀπολαβών με ἰδίᾳ, πο-
δαπός τε εἴην λέγειν, καὶ ὅ, τί μοι τὸ
ὄνομα, καὶ ὡς ἔχω τοῦ παιδός. τοιαῦτα
λέγεις δέ μοι καὶ τὴν ἀρχὴν ταύ-
την, ἣ τοῖς πολλοῖς μεγίστη δοκεῖ,
καὶ μείζων, ἢ πάντα ὁμοῦ τὰ ἀν-
θρώπων· ἐμοὶ δὲ ὄχλος, καὶ κακο-
δαιμονία φαίνεται. τυραννίδος γὰρ
φύλαξ χαλεπῆς εἰμι. κἂν μὲν σφή-
λω αὐτήν, δέδοικα τὰ σὰ τοὺς θεῶν.
σοὶ δ' ὅπως εὔνους εἰμί, δεδήλωκα·
ὁ γὰρ εἰπὼν ἀφ' ὧν εἴρηκά που τὸ μηδ'
ἂν παύσασθαί σε ἀγαπῶν, ἐξ' ὃν ἢ
τὸ σὸν εἶδον μεμνῆσθαι. τὰ δὲ ἰδίᾳ ἐδε-
λῆσαι ἐρέσθαι σὲ ὑπὲρ ὧν ὁ κατήγο-
ρος ξυνέθηκε σόφισμα οὐ φαῦλον,
ὑπὲρ ξυνουσίας ἐμοί τε πρὸς σὲ γέ-
γονεν, ὅπως θαρροίης μοὶ τὰ ἐπ' ἐ-
μοὶ ὄντα, προγνοίης δὲ τὰ ὑπὲ τῷ
βασιλεῖ. ὅπερ μοὶ ὑπέφηνας ὑπὲ σοί,
οὐκ οἶδα. δίκαιον δέ, ὥσπερ ἃ κατ-
ηγορήσαμεν μὲν ὑπεύθυνοι, αἰ-
σχυνόμενοι δὲ τὰ μὴ ἐπ' ἀληθέσι, καὶ
προφάσιν ἀπωλείας ὑπάτων ἀν-
δρῶν ποιεῖταί σε. βούλεσθαι μὲν γὰρ ἃ
μὴ δεῖν προφάσθαι, αὐτὰ καταῤῥυθ-
μίζων ἐς τὸν τοῦ δικαίου δόξαν. δεῖ
δὴ καὶ μοὶ πλάσματος, καὶ ὁρμῆς ὑπὲ
σέ. εἰ γὰρ ὑπόψεταί με ὡς ἀνιστάμενον, ἴσθι
οἷ' ὁπότερος ἡμῶν ἀπολεῖται θᾶττον.
πρὸς ταῦτα ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπεὶ ὑ-
γιῶς, ἔφη, διαλεξόμεθα, καὶ ὁπόσα καρ-
δία ἔχεις σύ τε εἰρηκας, ἐμοί τε εἰπεῖν
δίκαιον. φιλοσοφεῖς τε ὑπὲρ τῶν
σεαυτοῦ πραγμάτων, ὡς καὶ σοφόδρα

σφόδρα μοι ξυνδιατείναντες, καὶ νὴ Δία οὕτω φιλανθρώπως πρὸς ἡμᾶς ἔχῃς, ὡς ξυγκινδυνεύειν ἡγεῖσθαί μοι, λέξω τὸν ἐμαυτῆς νοῦν. ἐμοὶ γὰρ ἀποδράναι μὲν ὑμῶν εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς, ἃ μὴ ὑμεῖς ἀκροᾶται, καὶ ἄνδρας τε ἀφικέσθαι σοφοὺς, καὶ σοφωτέρους, ἢ ἐγὼ θεοὺς τε θεραπεύειν ὀρθῷ λόγῳ βαδίσαντας ἐς ἔθη ἀνθρώπων θεοφιλέστερον, ἢ σὺ ταῦτα. παρ' οἷς οὔτε σύνδειξις, οὔτε γραφὴ οὐδεμία. δι' αὐτὸ γὰρ τὸ μήτε ἀδικεῖν, μήτε ἀδικεῖσθαι, δικαστηρίων οὐ δέονται. δείσας δ' προδόσου λαβεῖν αἰτίαν, ἢ φύγω μὲν αὐτὸς τὴν ἀπολογίαν, ἀπολωλεκὼς δὲ δι' ἐμοῦ κινδυνεύοντες, ἥκω ἀπολογησόμενος. ὑπὲρ ὧν ἀπολογεῖσθαί με δεῖ, φράζε.

A atque ij, qui diutissimè versati mecũ sunt: & per Iouem ita amicè eras erga me dispositus, vt etiam pericula simul subire videam te paratũ: propterea ego quoque mentem meam, consiliúmq. omne tibi adaperiam. Mihi quidem à vobis fugere in diuersas terrarum partes licuit, quarũ nec nomina quidem audita vobis sunt, veniséque ad viros sapientes, & me ipso sapientiores, qui recta ratione deos colunt, eósq. ob id ipsum propitios magis habẽt, quàm ij, qui B istis in locis versantur: apud eos autẽ nulla est delatio, nulla accusatio, & cùm iniuriam aliis non inferant, nec ab aliis iniuriã patiantur, nullis omnino iudiciis indigent. Veritus autẽ ne proditor esse viderer, si excusatione à me neglecta perdãtur ij, qui propter me in iudiciũ sunt adducti, huc accessi excusationem in iudicio facturus. De quibus autem excusationẽ fieri oporteat, audire ex te cupio.

Quibus accusatus criminibus Apollonius fuerit: tum quid euenerit Aristidi ob inuidiam pulso ab Vrbe. CAP. X.

Αἱ μὲν ἰδέαι τῆς γραφῆς, ποικίλαι τε, ἔφη, καὶ πλείους· καὶ γὰρ τὴν ἐσθῆτα διαβάλλουσι, καὶ τὴν ἄλλην δίαιταν, καὶ ὃ ἔστιν ὑφ' ὧν προσκωμῳδεῖσθαί σε· καὶ ὃ σὺ ἐφέσου ποτὲ ὑπὲρ λοιμοῦ χρῆσαι. διαλέχθαι δὲ καὶ τοῦ βασιλέως, τὰ μὲν ἀφανῶς, τὰ δὲ σαφάνδην. τὰ δ' ὡς θεὸν ἀκούσαντα. τὸ δὲ ἐμοὶ μὲν ἀπιθανώτατον, γιγνώσκω γὰρ ὅτι μηδὲ τὸ τῶν ἱερείων αἷμα ἀνέχῃ, τῷ δὲ βασιλεῖ πιθανώτατον, διαβάλλεται φασὶν ἐς ἀγρὸν βαδίσαντά σε σὺν Νέρβᾳ, τεμεῖν αὐτῷ παῖδα Ἀρκάδα,

TVNC Ælianus, Accusationis, inquit, capita multa sunt, atq; diuersa. Nam & vestiẽdi formã, & alios viuẽdi mores calumniãtur, quærẽtes quidnã sit, cur tanta veneratione dignũ te iudices. obiiciunt etiam illud quòd Ephesi de peste responsum dedisti: multa quoq; aduersus regem, D tum secreto, tum palã, quædam etiã, tanquam à Deo accepta dissertuisse te criminãtur. Aliud præterea obiiciunt crimen, quod mihi quidem omnium maximè est incredibile, qui sciam ne in sacris quidem, vt effundatur victimarum sanguis te sustinere: regi autem vehementer credibile est. Dicunt enim te cum Nerua simul in agrum exeuntem mactatum Arcadem puerum in frusta concidisse,

atq; in regis pernicié ſacrificaſſe, atque hoc ſacrificio Neruá ad opinionem regni extuliſſe, eáq. noctu à vobis fuiſſe perpetrata, deſinente iam menſe. Hoc autem crimine, quoniã maximum eſt, aliud nullum maiore defenſione indigere cenſemus: nam quòd nouo vtaris habitu, & quòd prænoſcendi ſcientiam habeas, & reliqua tibi obiecta crimina omnia huc tendunt, & illa quidem, atque omnem, quæ ad hæc ſequitur, iuſtitiam condonari tibi dicunt, *& ad ſacrificandum fiduciam concedi*. Opus eſt igitur ad hæc confutãda crimina excuſationem parare. *Sit igitur eiuſmodi ſermo, quod regem non deſpicias.* Ad hæc Apollonius, Primũ, inquit, quòd ſuperbus non ſim, argumentum eſt, quia excuſationem facturus adueni. Quòd ſi audaciam aliquam actiones meæ prætendere videntur, quaſi ſupra tyrannides extollere me voluerim, idipſum ex hoc diluitur, qui me tibi ſubieci, cùm ſis vir bonus, & amator mei. Nam inimico prauũ videri nihil habet moleſtiæ: inimici namque oderunt non ob ea quæ ceteri palàm accuſant, ſed ob ea, in quibus priuatim ſe læſos arbitrantur. ab amico autem accuſari tanquam prauum, multò moleſtius eſt, quàm omnia quæ ab inimico accidere poſſunt: neque enim fieri poteſt, quin ipſis odioſus ſit, propterea quòd prauus eſſe iudicetur. Viſus eſt Æliano rectè dicere Apollonius, cúmq. bono animo eſſe iubẽs, hanc de ipſo cepit opinionẽ, vt nullo modo terrefieri vir ille poſſet, etiam ſi Gorgonis caput contra eum eleuaretur. Conuocans igitur viros ad hoc negocium præparatos, Iubeo, inquit, hunc vinctum in carcere detineri, quoad rex adueniſſe illum certior fiat, atque ex eo audiat quæcunque mihi ab eodem dicta ſunt: & hæc dicens valde ſe iratum aduerſus ipſum oſtendebat.

A ἀνομμύω γε ἀπὶ τ βασιλέα, κ ἐπᾶραι αὐτὸν τοῖς ἱεροῖς τούτοις. πεπρᾶχθαι ὃ ταῦτα νύκτωρ, φθίνοντος ἤδη τ μηνός. τοῦτο δὴ κατηγόρημα, ἐπειδὴ πολλῷ μεῖζον, μηδὲν ἕτερόν τι ἔχειν ἐνόμιζεν. ὁ γὰρ λαμβανόμενος τ ἁμαρτίας, κ τ ἀδικίας, κ τ ἄλλων ἀγνώσκειν, ἐς τοῦτο δή που ξυντείνει. κ ταῦτά γε κ τὴν ὑπερηφανίαν τὴν ἐς αὐτὰ δοκοῦσά σοι φησὶ, καὶ τὸ ἐς τὴν θυσίαν θάρσος. χρὴ οὖν παρεσκευάσθαι τὴν ὑπὲρ τούτων ἀπολογίαν. ἔστω δέ σοι ὁ λόγος, μὴ *ὑπεροπτικὸν τ βασιλέως. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, τὸ μὴ ὑπερορᾶν, ἔστω τεκμήριόν σοι τὸ ὑπὲρ ἀπολογίας ἀφῖχθαί με. εἰ γὰρ μὴ θρασέως οὕτω τἀμὰ εἶχεν, ὡς ὑπὲρ τυραννίδας αἴρεσθαι, ἀλλά σοί γε ὑπέρογκον ἐμαυτὸν, τοιῷδε ὄντι, κ ἀγαπῶντί με. τὸ μὲν γὰρ ἐχθρῷ πονηρὸν δόξαι, δεινὸν οὔπω. οἱ γὰρ ἐχθροὶ μισοῦσιν, οὐκ ἀφ' ὧν δημοσίᾳ διαβέβληται, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἰδίᾳ πεπόνθασιν. τὸ δ' ὑπὸ φίλου ἀδικεῖσθαι αἰτίαν, ὡς κακὸς φαίνοιτο, βαρύτερον τοῦτο, ἢ τὰ ἐχθρῶν ὁμοῦ πάντα. οὐ γὰρ ἂν διαφύγοι τὸ μὴ οὐ κἀκείνοις, δι' ἃ κακὸς ἰῶ, ἀπηχθῆσθαι. ἐδόκει τῷ Αἰλιανῷ δὲ λέγειν. κ θρασυκαρδιούμενος αὐτῷ θαρρεῖν, ἐαυτὸν ἐλάβετο, ὡς μὴ ἂν ἐκπλαγείη τις κ ἀνδρὸς, μήτι γε Γοργείᾳ κεφαλῇ ἐπ' αὐτὸν αἴροιτο. καλέσας οὖν τοὺς παρεσκευασμένους τὰ τοιαῦτα, κελεύω, ἔφη, ξυνέχειν τοῦτον, ἕως ἂν ὁ βασιλεὺς ἥκοντά τ αὐτὸν μάθῃ, κ λέγοντα ὁπόσα εἴρηκε. κ ἐῴκει τοῖς μάλα ὠργισμένοις.

B

C

D

ἀπελθὼν ὁ ἐς τὰ βασίλεια, τὰ θερα-
πήκοντα τῇ ἀρχῇ ἐθεράπευε. ἐνταῦ-
θα ὁ Δάμις ὑπομνήσας δύο ἔργου ὁ-
μοίου τε, καὶ ἀνομοίου, τοῦ ἐπ' Αριστεί-
δου ποτὲ Αθηναίοις. ὀρφάνῳ μὲν γὰρ
τῷ Αριστείδου ἐλαυνόντων, ἐπ' ἀρετῇ
ἔξω τοῦ τείχους ἤδη ὄντι, προσελθόν-
τα τῶν ἀγροίκων τινὰ δεῖσθαι αὐτοῦ
γράφειν τι ἀυτῷ ἐπ' Αριστείδου ὀρφα-
νόν· ἐκεῖνος μὲν, οὔτε τὸν ἄνδρα εἰ-
δὼς, οὔτ' αὐτὸ τὸ γράφειν, ἀλλὰ μό-
νον τὸν ὑπὲρ δικαίου φθόνον. χαλίαρ-
χος ὁ τῶν σοφόδρα γιγνωσκόντων τὸν
Απολλώνιον, προσιὼν αὐτὸς, ἤρετο
κατ' οὖς εἰπεῖν ὑπὲρ ὅτου κινδυνεύοι τοῦ
δε, καὶ εἰδέναι φήσαντος, ἀλλ' ἐγὼ, ἔ-
φη, οἶδα. τὸ γὰρ προσκωμῳδεῖσθαί σε ὑπὸ
ἀνθρώπων, διαβέβληκεν, ὡς ἴσον ἀ-
ξιούμενον τοῖς θεοῖς. καὶ τίς, εἶπεν, ὁ
προσκωμῳδήσας ἐμέ; ἐγὼ, ἔφη, σὺ Ε-
φέσῳ, παῖς ἔτι ὤν, ὁπότε ἡμᾶς ἰάσω
τοῦ λοιμοῦ. καλῶς ποιῶν, εἶπεν, αὐ-
τός γε σὺ, καὶ ἡ σωθεῖσα Εφεσος πό-
λις. διὰ ταῦτ' οὖν, ἔφη, ἀπολογίαν
ὑπὲρ σοῦ παρεσκεύακα, ἣ σε ἀπαλ-
λάξει τῆς αἰτίας. ἴσμεν γὰρ ἔξω τεί-
χους· κἂν ἐγὼ μὲν ἀποκόψω σου τὸν αὐ-
χένα τῷ ξίφει, καὶ μέσῳ τὸ ξίφος, θεῖόν
τε ἀνάγκη νομίζεσθαί σε, καὶ ὡς ἐπ'
ἀληθέσι κεῖνεσθαι. τοσῷδε δὲ μὲν δὴ
ἀγροικότερος ἦν τοῦ τὸν Αριστείδην
ἐλαύνοντος. ἔλεγε δὲ ταῦτα μειρα-
κύλλιος ὤν, καὶ ξυμπαίζων. ὅσῳ καὶ ἀκμαιό-
τερος, διελέγετο πρὸς τὸν Δάμιν
ὑπὲρ τῆς Δέλτα, περὶ ἣν φασι τὸν
Νεῖλον σχίζεσθαι.

A Deinde in regiam veniens Ælianus, quæ sui erant officij, ministrabat. Hoc loco Damis casum quendam contigisse memorat, partim similem, partim dissimilem illi, qui Athenis Aristidi quandoque contigit. Cùm enim ob virtutem vrbe pulsus esset Aristides, & abiens, muros iam esset egressus, rusticus quidam illi occurrens, petiit, vt aliquam sententiam sibi scriberet, qua aduersus Aristidem vteretur: cùm ipse neque hominem nouisset, nec accusationem omnino vllam, sed solùm inuidia tangeretur, quòd valde iustum esse illum audierat. Quod autem Apollonio contigit, hoc fuit: tribunus qui Apollonium optimè cognoscebat, cùm nominatim ipsum salutasset, cuius rei causa in hoc discrimen adductus esset, interrogauit: nescire autem se respondente Apollonio, At ego, inquit, ille optimè scio: accusaris enim quia ab hominibus tanquam Deus venerari expetis. Et quis, inquit, Apollonium tantopere vnquam veneratus est? Ego ipse, inquit tribunus, cùm adhuc puer essem Ephesi, quando nos à peste liberasti. Rectè, inquit Apollonius, & tu fecisti, & Ephesi ciuitas tanto malo liberata. Idcirco, inquit ille, defensionem pro te paraui, quæ te iudicio liberabit. Nam si huc extra muros eamus, ego ceruicem ense amputabo, & ensem dimittam, & tu vir diuinus putaberis, & pro veris criminibus in iudicium vocatus, & in hoc multo rusticior fuit is, quàm qui Aristidem expellere volebat. Hæc autem ridens, & Apollonium deludens dicebat. Ille verò non audiēti similis, cum Damide loquebatur de insula, quam Delta appellant, vbi Nilus bifariam scinditur.

Apollonium iussu Æliani in carcerem ductum: hinc de Helena in Ægypto, & reticulo à Leucothea donato Vlyssi: déque diuite quodam, qui erat in carcere.

CAP. II.

POST hæc Ælianus liberiorem carcerem incolendi facultatē Apollonio ad se vocato præstitit, quoad ocium esset regi illū audiendi. Statuerat enim rex secretò prius aliqua cum eo loqui. Discedens igitur de prætorio Apollonius, & in carcerem vadens, Disputemus, inquit, ô Damis, cum his hominibus, qui nobiscū hîc inclusi sunt. Quid enim aliud agere possumus, donec tyrānus quæ petiit mecum loquatur? Garrulos, inquit Damis, & loquaces nos existimabūt, si eos à defensionis suæ meditatione dimoueamus. Absurdū præterea videtur inter viros mœstos deambulare. Imò verò, inquit Apollonius, hi maximè colloquentibus, & consolatoribus indigent, si Homeri carminū meministi, qui dicit Helenā Ægyptia medicamenta in cratere miscuisse, vt animæ dolores dilueret. Quod ego nihil aliud significare puto, quàm Helenam cùm sermones Ægyptios didicisset, eos mœstis hominib. narrare solitam esse, eósq. in cratere ponere, id est, sermones pariter & vinū pro leuanda ægritudine solitā adhibere. Verisimile hoc est, inquit Damis. Siquidem ipsa in Ægyptum veniens Proteo locuta est, vel sicut Homero placet, cum Thonis filia Polydamne versata est: nunc autē in aliud tempus hi sermones differātur. Opus est enim mihi aliquid te prius interrogare. Scio, inquit Apollonius, quid me sis interrogaturus: scire enim cupis quid cum Æliano locutus fuerim, & quæ ab illo rursus audierim, & vtrum crudelis erga nos, an mitis visus sit. Hæc sūt quæ audire cupis: deinde omnia vt sese habuerint, enarrauit.

ΕΠΕΙ ὁ καλέσας αὐτὸν ὁ Αἰλιανὸς, ἐκέλευσε τὸ ἐλεύθερον οἰκεῖν δεσμωτήριον, ἐς ὃ αὖ γλύπται σχολὴ, ἔφη, τῷ βασιλεῖ· ξυσκευάζ γάρ σοι ἰδίᾳ τι φράσον βούλεται. ἀπῆλθε μὲν δὴ δικαστήριον· ὡς δὲ ἐσῆλθεν ἐς τὸ δεσμωτήριον, διαλεγώμεθα, ἔφη, Δάμι, τοῖς συνοῦσι. πῶς δ' ἂν ἄλλο τι πράττοι τις τὸν χρόνον τοῦτον, ὃν διαλέξεταί μοι ὁ τύραννος, ὑπὲρ ὧν δεῖται; ἀδολέσχας, εἶπεν, ἡγήσονται ἡμᾶς, εἰ σκηπτόμεθα αὐτοῦ, ὧν ἀπολογήσονται. καὶ ἄλλως, ἄτοπον περιπατεῖν ἐς ἀνθρώπους ἀθύμως ἔχοντας. καὶ μὲν τούτοις μάλιστα δεῖ, ἔφη, τὰ διαλεξομένους τε, καὶ διαπτύσοντας. εἰ γὰρ σὺ θυμηθείης τὰ τοῦ Ὁμήρου ἔπη, σὺ οἷς Ὅμηρος μὲν τὴν Ἑλένην φησὶ τὰ ἐξ Αἰγύπτου φάρμακα οἰνοχοεῖν ἐς τὸν κρατῆρα, ὡς τὰ ἄχη τῆς ψυχῆς ἀποβρέχοιτο. δοκῶ μοι τὴν Ἑλένην λόγοις Αἰγυπτίοις σύμαθοῦσαν, ἐπᾴδειν τοῖς ἀθύμοις σὺν τῷ κρατῆρι, ἰωμένην αὐτοῦ λόγῳ τε δυνάμει, καὶ οἴνῳ. εἰκὸς μὲν, εἶπεν, εἴπερ ἐς Αἴγυπτόν τε ἦλθε, καὶ ὡμίλησε τῇ Πρωτεῖ, ἢ ὡς Ὁμήρῳ δοκεῖ, Πολυδάμνῃ ξυνεγένετο τῇ τοῦ Θωνος. νυνὶ δὲ διαβεβλήσθων οὗτοι. δέομαι γὰρ ἔρεσθαί σε. οἶδα, ἔφη, ὃ με ἐρήσῃ. σὺ γὰρ τοι λόγοις, οἳ γεγόνασί μοι πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ ἄπια, εἶπε, καὶ εἰ φοβερὸς ἰοῖ, ἢ πρᾷος, βούλῃ ἀκοῦσαί μου; καὶ διῆλθε πάντας.

προσκωπάσας οὖν ὁ Δάμις, καὶ ἀπιστῶ, ἔφη, καὶ πάλαι Λευκοθέαν ποτὲ κρήδεμνον Ὀδυσσεῖ δοῦναι μέν πάλαι ναυῒ οἷς σκέπεσθαι, ἀναμέτρει ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ τὰ πελάγη. καὶ γὰρ ἡμῖν ἐς ἀμηχανίαν τοιάδε φοβερὰ ἐμβεβηκόσιν, θεῶν τις ὑπέσχε οἵμαι χεῖρα, ὡς μὴ σκεπεσοίμεθα σωτηρίας πάσης. ἐκπλήττων δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ λόγῳ, ποῖ παραπνεῖς, ἔφη, δεδιὼς ταῦτα, καὶ μή πω γιγνώσκων, ὅτι σοφία μὲν, τὰ ξυνόντα ἑαυτῆς σκληττόμενα πάντα, αὐτὴ δὲ ὑπ' οὐδενὸς σκληττομένη. ἀλλ' ἡμεῖς, εἶπε, παρὰ ἀξιόνεμον ἥκομεν. καὶ οὐ μόνον καὶ σκληττόμενον ἡμᾶς, ἀλλ' οὐδὲ ἀξιοῦντα εἰ μὴ ὁ ἐκπλήττει αὐτόν. ξυνίης οὖν, ἔφη, ὦ Δάμι, ὅτι τετύφωται, καὶ ἀνοήτως ἔχει; ξυνίημι. τί δ' οὐ μέλλω, εἶπε; καὶ σοὶ δή, ἔφη, καταφρονητέα ὑπὸ τυράννου τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ καὶ γιγνώσκεις αὐτόν. διαλεγομένοις δὲ αὐτοῖς ταῦτα, προσελθὼν ὡς οἵμαι Κίλιξ, ἐγὼ, ἔφη, ἄνδρες, ὑπὲρ πλούτου κινδυνεύω. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, εἰ μὲν ἀφ' ὧν οὐ δεῖ, ἔφη, πλουτῶ, ἢ λῃστείας, ἢ φαρμάκων, ἃ δὴ ἀνδροφόνα, ἢ τάφους ἐκίνησας, ὅσοι τῶν πάλαι βασιλέων εἰσὶν, οἱ πολύχρυσοί τε, καὶ θησαυροφόλακες οὐ κενεοὶ σφίσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπολωλέναι. ταῦτα γὰρ, πλοῦτος μὲν, ἀλλ' ἐπίρρητός τε καὶ ὠμός. εἰ δὲ κληρονομήσας, ἢ δόσεως ἐμπορίας ἐλευθερίου τε, καὶ μὴ καπήλου, τίς οὕτω βαρὺς, ὡς ἀφελέσθαι σε νόμου χήματι τὰ

ἐκπλήττει αὐτόν

ἐπίρρητος τε

ὕπως ὦ

A Gauisus, inquit Damis, non incredibile mihi nunc videtur inquit, Leucotheam quandoque vittam Vlyssi dedisse post nauim alligatam, ex qua dependens propriis manibus mare metiebatur. Nobis enim terribilibus quibusdam & horrendis difficultatibus implicitis, Deorum aliquis manum porrexit, ne penitus omnium salute destitueremur. Hæc eius dicta increpans Apollonius,
B Quorsum, inquit, hæc tua verba tendunt? aut quid talia metuis? neque adhuc agnoscis quòd sapientia cuncta stupefacit, quæ ipsam intelligunt: ipsa verò à nullo stupefit? Verumenimuerò, inquit Damis, nos ad hominem venimus omni prudentia vacuum, & qui non solùm propter nos non obstupescat, sed nihil esse putet omnino quod stupefacere ipsum possit. Agnoscis igitur, inquit Apollonius, ô Damis, illum superbia
C furere, dementémq. esse? Intelligo, inquit ille, quid enim prohibet? Tibi igitur Apollonius omnia tyranni dicta, factaq. cõtemnenda sunt; atque eò magis, quò melius ipsũ agnoscis. Dum talia secum loquerentur, quidã Cilix, vt ex habitu apparebat, ad eos veniẽs, Ego, inquit, ô viri, propter diuitias in vitę discrimẽ adductus sum: & iure forsitan, inquit Apollonius. Si enim ex nefariis operib. diuitias cõparasti, velut latrociniis, aut veneficiis homines interficiendo, aut effodiendo regum sepulchra, vbi magni
D thesauri plerunque conduntur, consentaneum est, te non solùm in iudiciũ vocari, sed maximis affectũ suppliciis interfici. His enim modis diuitiæ quidẽ parantur, sed nefandæ, sceleſtæque putari debent. Sin verò ex hereditatibus, aut liberali mercatura, & non fœneratura ditatus es, quis est adeò peruersus, vt sub legum prætextu conetur ea tibi auferre,

quæ

quæ ſecundū leges acquiſiſti? Tunc ille, Eorum, inquit, quæ habeo, maxima pars ab agnatis mihi relicta, in vnam domum meam peruenit. Vtor autem diuitiis non tanquā alienis cùm meæ ſint: nec rurſus, vt omnino meis; nam bonis viris libenter eas communico. Accuſant autem me calumniatores, quòd non tyrannidis bono diuitias poſſideam, cùm mihi ſint adiumento res nouas aduerſus tyrannum moliendi, addúntque non mihi ſolùm, verùm etiam aliis, quos huius facinoris ſocios adſciuerim, opes meas facultatem ſuppeditare. Comparatæ autem iam quædam aduerſus nos accuſationes; & primò quidem quòd omnes diuitiæ, ſi mediocritatem excedant, contumeliam pariunt, & ceruicem ſupra multos eleuare faciunt, & animos erigunt, nec obtemperare legib. patiuntur, & magiſtratus qui ad gubernandas prouincias accedunt, in caput diuitum prouocant; cùm pecuniis maximè inſeruiant: & ſe ab eiuſmodi diuitibus propter diuitiarum magnitudinem contemni arbitrantur. Ego enim cùm adhuc eſſem adoleſcens antequam talentorum centum diuitias poſſiderem, omnia pro ridiculis habebam, parúmque pro iis quæ tunc aderant metuebam. Poſtquam verò talenta quinquaginta vno die ex patrui morte mihi peruenerunt, ita mentem immutaui, quantum equorum domitores illos immutant, ex feris ac rudibus ad manſuetiores mores traducentes. Cúmque diuitiæ quotidie augeſcerent, multáque à terra, maríque mihi afferrentur, propter timorem factus ſum diuitiarum ſeruus, vt magnas pecunias pro cuſtodiendis diuitiis erogarem, partim calumniatoribus tribuendo, quos talibus officiis lenire opus erat:

A κτηθέντα ϛοι κ᾽ νόμοις; τὰ μὲν ὄντα μοι, ϖρὸ πλεόνων, ἔφη, ξυγϛενῶν ὄϛιν, ἐς μίαν δ᾽ οἰκίαν τ᾽ ἐμὲν ἥκει. χρῶμαι δ᾽ αὐτοῖς, οὔθ᾽ ὡς ἑτέροις, ἐμὰ γὰρ· οὔθ᾽ ὡς ἐμοῖς, κοινὰ γὰρ ϖοιῶ τοῦ ἀγαθοῖς ὄϛι μοι. διαβάλλουϛι δ᾽ ἡμᾶς ⓐ συκοφάνται, μὴ ἐπ᾽ ἀγαθῷ τ᾽ τυραννίδος κϖῆϑαι τ᾽ πλῆϑος. ἐμοὶ τ᾽ γὰρ νεώτερα πειρωμένου ϖρᾶξαι, ἐφόδιον ἂν γένεϑαι αὐτὸν ἑτέρῳ τε, ὅπῳ ϖροϑυμίαν ροπὴν ἂν οὐ σμικρὸν τάμα εἴη. μεμαντευμέναι δ᾽ ἤδη καθ᾽ ἡμῶν αἰτίαι, ὡς ὕβριν μὲν πικτει πᾶς ὁ ὑπὲρ τὸ μέτριον* πλῆ- *κτᾶται
B ϑος, ὁ δ᾽ ὑπὲρ τοῦ πολλοὺς, τὸν αὐχένα ἴϛησι, κ τὸ φρόνημα ἐγείρει, νόμοις τε οὐκ ἐᾷ πείϑεϑαι, ⓒ τοῦ ἄρχοντας, οἳ ἐς τὰ ἔθνη φοιτῶϛι, μόνον οὐκ ἐπὶ κόρρης παίει δουλευμένους τοῖς χρήμαϛιν, ἢ ὑπερῶντας αὐτῶν
C διὰ τὴν ἰϛμὸν τοῦ πλούτου· ἐγὼ δὲ, μειρακίου μὲν ὢν, πρὶν οὐσίας ἑκατὸν ταλάντων κϖῆϑαι, καταγέλων ἡγούμην πάντα, κ σμικρὰ ὑπὲρ τῶν ὄντων ἐδεδίειν. ἐπεὶ δ᾽ τάλαντά μοι πεντακόσια ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας ἐγένετο, τελευτήσαντος ἐπ᾽ ἐμοὶ τοῦ ϖατρὸς παιδὸς θείου. τοσοῦτον ἡ γνώμη μετέβαλεν, ὅσον οἱ καταρτύοντες τ᾽ ἵππων,
D κ μεταβάλλοντες ϑ᾽* ἀπαγρίους τε κ ἀκολάϛους ἤθους. ἐπιδιδόντος δέ μοι τοῦ πλούτου, κ τὰ μὲν, κὶ γῆς, τὰ δὲ, ἐκ θαλάττης φέροντος, οὕτω τι ἐδουλώθην ἐκεῖνοις θεοὶ αὐτ᾽ δέους, ὡς ἀπαντλεῖν τῆς οὐσίας· τὸ μὲν, ἐς τοὺς συκοφάντας, οἷς ἔδει μειλίϖεϑαι τῇ ἀπομαγδαλίᾳ ταύτῃ·

τὸ δὲ, ἐς τοὺς ἄρχοντας, ὡς ἰσχὺς τοῖς τοὺς ἐπιβουλεύοντας εἴη μοι· τὸ δὲ, ἐς τοὺς ξυγγενεῖς, ὡς μὴ φθονοῖεν τῷ πλούτῳ. τὸ δὲ, ἐς τοὺς δούλους, ὡς μὴ κακίους γίγνοιντο, ἀμελεῖσθαι φάσκοντες. ἐβασκολεῖτο δέ μοι καὶ ἀγέλη φίλων λαμπρά. προορῶντες γὰρ οὗτοί μοι, τὰ μὲν, αὐτοὶ εἶδον· τὰ δέ μοι προὔλεγον. ἀλλ' ὅμως οὕτω μὲν χαριζόμενος πλοῦτον, οὕτω τ' ἀσφαλῶς περισταμένοις, κινδυνεύομεν περὶ αὐτῷ νῷν. οὔπω δῆλον, οὐδὲ εἰ τὸ σῶμα ἀθῷοι μενοῦμεν.

A partim magistratus gerentibus impertiendo, vt cõtra insidiatores munitus essem: partim agnatis, affinibúsque largiendo, ne mihi diuitias inuiderent. Quinetiam seruis nonnullis donabam, ne deteriores fierent, si negligi se penitus animaduerterent. Pascebam etiam greges amicorum præclaros: qui imminentia pericula præuidentes, partim illis occurrebant, partim mihi prænuntiabant. Attamen cùm hoc modo diuitias circumuallassem, eásque tam tutis mœnibus sepsissem, earum causa in hoc discrimen adductus sum: neque satis adhuc exploratum nobis est, an incolumi corpore simus euasuri.

Oratio consolatoria Apollonij ad eos qui vnà erant in custodia, iussu Domitiani, vt scilicet tolerarent, quoniam Deorum esset inuentum tolerantia, & id genus multa: déque vitiis, quæ natura inerant Domitiano. CAP. XII.

ΚΑΙ ὁ Ἀπολλώνιος, θαῤῥεῖ, ἔφη· τὸ γὰρ πλοῦτον τοῦ σώματος ἐνυπτιοῦ ἔχεις. δέδεσαι μὲν γὰρ δι' αὐτὸν· ἀνίησι δέ σε ἀπολυόμενος οὐ μόνον τοῦ δεσμωτηρίου τοῦδε, ἀλλὰ καὶ τοῦ περιαθύμου τοὺς συκοφάντας τε, καὶ τοὺς δούλους, οἷς δι' αὐτὸν ὑπέκεισο. ἑτέρου δ' αὖ φήσαντος χαρίεν φθέγγεσθαι, ἐπειδὴ θύων ἐν Ταράντῳ, οὗ ἦρχε, μὴ προσέθηκε ταῖς δημοσίαις εὐχαῖς, ὅτι Δομετιανὸς Ἀθηνᾶς εἴη παῖς, σὺ μὲν ᾠήθης, ἔφη, μὴ ἂν τὴν Ἀθηνᾶν τεκεῖν, παρθένον οὖσαν καὶ ἀεὶ χρόνον· ἠγνόεις δ' οἶμαι, ὅτι ἡ θεὸς αὕτη Ἀθηναίοις ποτὲ δράκοντα ἔτεκε. καθεῖρκτο δὲ ἐς ὅτι τοιάδε αἰτία. χωρίον ἐν Ἀκαρνανίᾳ περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου ἔχων, περιέπλει τὰς Ἐχινάδας σὺν

C AD hæc Apollonius, Confide, inquit: nam pro corpore fideiussores habes diuitias: illarum enim causa in carcere detineris: sed non ita multò post dimitteris, non solùm his vinculis solutus, & liber, verùm etiam labore ac solicitudine, quæ te seruos ac calumniatores diuitiarum metu colere cogebat. Cùm vero alius propterea se accusatum quereretur, quod Tarenti, vbi dominabatur, sacrificans publicis precibus non addiderat, Domitianum Palladis fi-
D lium esse. Atenim, inquit, arbitrabaris fortasse Palladem non peperisse, cùm semper habita sit virgo. Ignorabas autem (vt opinor) Deam ipsam draconem quandoque Athenienfibus peperisse. Alius autẽ hac de causa in carcere tenebatur. Habebat enim agellum in Acarnania secus Acheloi fluminis ostia: ipse vero parua scapha nauigãs insulas, quæ Echinades

appellantur, circumuehebatur, & ex iis vnam contemplatus, quæ continenti dudum coniuncta fuerat, arboribus vitibúsque eam conseuit, domúmq. habitationi sufficientem in ea cõstruxit, aquam ex continenti deducens, quæ affatim insulæ sufficeret. Ex hoc itaque accusatus est, quasi non purus à furore esset Acarnan, quódque scelestorum operum sibi conscius, ex alia terra tanquam ab eo polluta secessisset; atque idem faceret, quod olim post interfectam matrem fecisset Alcmæon Amphiarai filius, qui etiam Acheloi ostia sibi delegit habitanda: & quanquam idem scelus non perpetrasset, coniici tamen facile posse, quædam non multùm illi dissimilia ab ea commissa fuisse: ille autem nihil aliud quàm ocij, & quietis cupiditatem huius secessus causam fuisse dicebat: & inuidiam solam esse opinabatur, quæ accusationem contra se instituisset, & tunc in carcere detineret. Cùm plurimi eorum, qui erant in carcere ad Apollonium venientes, calamitates suas deplorarent (erant autem in eo carcere fermè quinquaginta) & eorum aliqui ægrotarent, alij mœrore prosternati iacerent, alij mortem expectare quererentur: quidam paruos filios, aut parentes, aut vxores vlulando deflerent, O Damis, inquit Apollonius, videntur mihi homines isti medicamento indigere, cuius antea meminimus. Siue igitur Ægyptium id sit, siue vbique terrarum nascatur sapientia, ex hortis suis ad id componendũ radices euellentes, tentemus eius saltem particulã his miseris præbere: *ne prius eos consiliũ oppessundet. Cõcedamus, inquit Damis*: maximè namq. videntur indigere. Eis itaq. in vnum cõuocatis, Apollonius, ô viri,

A ἀκαπῶ μικρῷ· διασκεψάμενος δὲ αὐτῶν μίαν, ἣ ξυνῆπτεν ἤδη τῇ ἠπείρῳ, δένδρεσί τε ὡραίοις διεφύτευσε, καὶ ἀμπέλοις ἡδυοίνοις. διαίτην τε ἱκανὴν τῷ σώματι κατεσκευάσατο ἐν αὐτῇ. ἦν γὰρ ἅλς καὶ ὕδωρ ἐν τῇ ἠπείρῳ ἐσηγεῖτο, ἀποχρῶν τῇ νήσῳ. ἐκ τούτου αἰτίαν γραφῆναι, μὴ καθαρὸς εἴη ὁ Ἀκαρνὰν ὤν. ἔργα δὲ αὐτῷ ξυνῳδὰ οὐ φορητὰ, τῆς μὲν ἄλλης γῆς, ἐξίστασθαί τε, καὶ ἀποφοιτᾶν, ὡς μεμιασμένης ἑαυτῷ. τὴν δὲ Ἀλκμαίωνος τοῦ Ἀμφιάρεω λύσιν, δι' ἣν τὰς B ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου κατὰ τὴν μητέρα ᾤκησεν, ἠρῆσθαι αὐτὸν, εἰ μὴ καὶ ἐφ' ὁμοίοις, ἀλλ' ὅμως γε τοῖς ἴσως, καὶ οὐ πόρρω ἐκείνων. ὅδε οὐ τοῦτ' ἔφασκεν, ἀλλὰ ἀπραγμοσύνης ἐρῶν ἐκεῖ οἰκῆσαι· * τὸ γὰρ ἐς δίκας αὐτῷ πρᾶξαι, δι' ἃς C ἔφυγε, καὶ εἱρχθῆναι αὐτόν. πολλῶν δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ πλησάντων ἔνδον, καὶ ὀλοφυρομένων τοιαῦτα, πεντήκοντα γάρ που ἦσαν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τούτῳ, καὶ ἐνόσει μὲν, νοσεῖν αὐτῶν, ἐνίοις δὲ, ἀθύμως προῖεσθαι, ἐνίοις δὲ, ἐκπαρτερεῖν τὸν θάνατον, οἱ μὲν ἀπόβαται τέκνα, καὶ γονέας τοὺς αὑτῶν, καὶ γάμους, ὦ Δάμι, ἔφη, δοκοῦσί μοι τοῦ D φαρμάκου δεῖσθαι ἐνίοις ἄνδρες, οὗ κατῆρξαι ἐπεμνήσθην. εἴτ' οὖν Αἰγύπτιον τοῦτο, εἴτ' ἐν πάσῃ τῇ γῇ φυὲν, ῥιζοτομούσης αὐτὸ σοφίας ἐν τοῖς ἑαυτῆς κήποις, προσδῶμεν αὐτῆς τοῖς ἀθλίοις τούτοις, μὴ προαναλῶσαι σφᾶς ἡ γνώμη. προσδῶμεν ἦ δ' ὃς ὁ Δάμις. ἐοίκασι γὰρ δεομένοις. ξυγκαλέσας οὖν αὐτοὺς ὁ Ἀπολλώνιος, ἄνδρες,

εἶπεν, ⓐ κοινωνοῦντες ἐμοὶ ταυτησὶ τῆς στέγης, ἐλεῶ ὑμᾶς, ὡς ὑφ' αὑτῶν ἀπολλυσθε, οὔπω εἰδότες, εἰ κατηγορία ἀπολεῖ ὑμᾶς. δοκεῖτε γάρ μοι προαποκτιννύντες αὐτὸν, ὃν καταψηφιεῖσθαι μὲν ὑμῶν ὡς οἴεσθε θανάτου. ⓒ θαρρεῖν μὲν ἃ δέδιτε, δεδιέναι δὲ ἃ θαρρεῖτε, οὐ μοὶ δοκεῖτε· ἀλλὰ συνυμνῆσαι ⓕ Ἀρχιλόχου τὸν Πάριον λόγον, ὃς τὴν ἐπὶ τοῖς λυπηροῖς καρτερίαν τῆς μεγαλοψυχίας καλῶν, θεῶν αὐτὴν φησιν οὖσαν βρῆμα ἀναφέρειν τῶν χειλίων τούτων· ὥσπερ ⓐ τέχνη τὸ ῥοθίου ὑπαίροντες, ἐπειδὰν τὸ κῦμα ὑπὲρ τὴν ναῦν ἐξῆται, μὴ δὴ ἡγεῖσθε χαλεπὰ ταῦτα, ἐφ' ἃ ὑμεῖς μὲν ἄκοντες, ἐγὼ δ' ἑκὼν ἦκω. εἰ μὲν γὰρ ξυμπίπτεσθε ταῖς αἰτίαις, ὀλοφυρτέα ἡ ἡμέρα μᾶλλον, ἐν ᾗ ὁ λογισμὸς ἐς ἀδικήματα ἡμᾶς ὁρμήσας, ὑμᾶς ἔσφηλεν. εἰδὲ οὔτε σὺ τὸν ἐν τῷ Ἀχελῴῳ νῆσον, ὑπὲρ ὧν ὁ κατήγορος φησιν, ἐρεῖς ὠνήσεσθαι· ὅτε σὺ τὸν σεαυτοῦ πλοῦτον ἐφεδρόν ποτε τῇ βασιλείᾳ ἔσεσθαι, οὐθ' ἑκὼν σὺ γε μὴ ὡς Ἀθηναῖος δοκεῖν ἀφηρῆσθαι τὸν ἀρχηγέτην, οὐθ' ὑπὲρ ὧν ἀφῖχθαι κινδυνεύων ἕκαστος, ἀληθῆ ταῦτα εἶναι φήσει, τί βούλεται φησὶν ὁ ὑπὲρ τῶν μὴ ὄντων θρῆνος εἶναι; ὅσῳ γὰρ τοῖς οἰκειοτάτοις ἐπιβοᾶσθε, τοσῷδε χρὴ ἐῤῥῶσθαι μᾶλλον. ἆθλα γὰρ ταῦτα τῆς μεγαλοψυχίας ἐκεῖνα. ἢ τὸ καταίρεσθαι δοῦρο δεινὸν εἶναι φατε, ⓒ τὸ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ζῆν, ἢ ἀρχὴν ὧν πείσεσθε ἡγεῖσθε, ἢ καὶ καθ' αὑτὸ τιμωρίαν, εἰ ⓒ μηδὲν ἐπ' αὐτῷ πάθοιτε. ἀλλ' ἔγωγε

A inquit, huius habitaculi mecum participes, ego valde misereor vestri, quòd vestra ipsorum causa pereatis, nondum scientes, an vos ipsa accusatio perditura sit. Nam apparet prius vos à vobis interfici, quàm ab eo, qui vos morte condemnaturus est, vt putatis. Neque verò audere vbi timetis, aut timere vbi audetis, rationi consentaneum arbitror, sed Archilochi Parij sententiæ vos iubeo meminisse, qui tolerantiam in rebus aduersis patientiam nuncupans, Deorum B quoddam iuuentum esse dicit, ad huiusmodi mala perferenda, ceu gubernatoris artem, per quam incumbente tempestate venientium fluctuum impetus recipit. Nec existimetis hæc mala esse, ad quæ vos quidem inuiti, ego autem volens accessi. Si enim causas conferre voluerimus, magis lugenda est dies illa, qua raciocinatio ad iniusta crudeliaque facinora impellens vos fe- C fellit. Sin verò tu Acheloi insulam, non ob eas causas, quos accusator affert, coluisse te dices: tu verò diuitias tuas nunquam insidias regi tetendisse affirmabis, neque tu consultò fecisse dices, vt principi auferres, quin Palladis filius haberetur, & omnes omnino falsa esse dicetis crimina, pro quibus in hoc discrimen adducti estis. Petam à vobis quid pro rebus non veris tanti gemitus sibi velint? D Quantò enim vobis propinquissimos magis acclamatis, tantò vos oportet esse robustiores. Membra namque huius patientiæ sunt hæc: aut enim hîc detineri, & in carcere viuere molestum existimatis; aut principium eorum, quæ vos passuros arbitramini, aut hanc pœnam grauem putatis, etiam si nihil vltra patiamini. Verùm ego qui

rerum humanarum naturam agnosco, rationem vos docebo medicorum cibariis dissimilem. Nam & corpori vires addit, & mori non sinet. Nos homines in carcere sumus omni tempore, quod nos vitam appellamus. Ipsa enim anima corruptibili corpori alligata, multa quidem perfert, omnibus autem seruit, quæcunque in homines cadunt. Et qui primi domos inuenerunt, non animaduertisse videntur, quòd alio carcere se ipsos circundarent. Nam quicunque regias habitant, vt in eis tutò degere possint, hos magis vinctos esse censemus, quàm eos qui ab eisdem vinciuntur. Cúmque vrbes & earum mœnia in memoriam redigo, videntur hæ mihi communes carceres esse, in quibus clausi detineantur mercatores, oratores, spectatores, & pomparum ductores. Quinetiam Scythas, qui in curribus vitam degunt, nihil minus, quàm nos incluſos arbitror. Hister enim & Thermodon, atque Tanais ipsos circunsistunt, flumina haudquaquā facilia transitu, *nisi glacie concreta consistant*, & super carros domus ædificant, in quibus delitescentes feruntur. Et nisi puerilis valde ratio videatur, dicunt Oceanum quasi quoddam vinculum terræ circuniectum esse. Accedite poëtæ (vestra sunt enim quæ sum dicturus) atque his mœrentibus decantate. Saturnum quoque Iouis *consilio* fuisse ligatum, Martem etiam Deorum omnium bellicosissimum in cœlo quidem à Vulcano, in terra verò ab Aloidis vinctum fuisse. Quòd si præterea cogitabimus, quàm multi sapientes, ac beati, aut ab insolen-

Plato in Cratylo, de Nept.

πρὸς αὐθρωπείαν εἰδὼς φύσιν, ἀναδιδάξω λόγον ὑμᾶς οὐδὲν ἐοικότα τοῖς τῶν ἰατρῶν σιτίοις. ἔστι γὰρ ἰσχὺν σώμασι, καὶ θάνατον οὐκ ἐάσει. ἄνθρωποι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἐσμὲν τὸν βίον τοῦτον, ὃς δὴ ὠνόμασται βίος· αὕτη γὰρ ἡ ψυχὴ, σώματι φθαρτῷ συνδεθεῖσα, πολλὰ μὲν καρτερεῖ, δουλεύει δὲ πᾶσιν, ὁπόσα ἐπ' ἀνθρώπου φοιτᾷ. οἰκίαι τε, οἷς ἐπενοήθη πρῶτον, ἀγωνῶσαί μοι δοκοῦσιν ἄλλο δεσμωτήριον αὐτοῖς περιβάλλοντες. ἔστι γὰρ δὴ καὶ ὁπόσοι τὰ βασίλεια οἰκοῦσιν. ἀσφαλῶς αὐτοῖς κατεσκευασμένα, δεδέσθαι μᾶλλον τούτοις ἡγώμεθα, ἢ οἷς αὐτοὶ δήσουσι. πολλάκις δὲ συνθυμοῦμαι, καὶ τεῖχη, δοκεῖ ταῦτα δεσμωτήρια εἶναι κοινὰ, ὡς δεδέσθαι μὲν ἀγοράζοντας, δεδέσθαι δὲ σκηνιάζοντας· καὶ θεωμένους αὖ, καὶ πομπὰς πέμποντας. καὶ Σκυθῶν, ὁπόσοι ἁμαξεύουσιν, οὐ μεῖον ἡμᾶς δέδεσθαι. Ἴστροι τε γὰρ αὐτοὺς ἀείζοοι, καὶ Θερμώδοντες, καὶ Τανάϊδες, οὐ ῥᾳδίως ποταμοὶ ὑπέρβλωσι, διὰ μὴ ἐπὶ πολὺ πεπηγυῖα ῥοῦν ἔχουσιν. οἰκίας τε ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν πέπανται*· καὶ φέρονται μέν, ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἐπηχόται. εἰ δὲ μὴ μειρακιώδης ὁ λόγος, φασὶ καὶ τὸν Ὠκεανὸν δεσμὸν εἶναι τῆς γῆς περιβεβλῆσθαι. ἴτε, ὦ ποιηταὶ, ταῦτα γὰρ ὑμέτερα, καὶ ῥαψῳδεῖτε πρὸς τούτοις τοῖς ἀθύμοις, ὡς Κρόνος μέν ποτ' ἐδέθη βουλαῖς τοῦ Διὸς, Ἄρης δὲ ὁ πολεμικώτατος, ἐν ἠρανῷ μὲν ὑπὸ Ἡφαίστου πρότερον, ἐν γῇ δὲ ὑπὸ τῶν Ἀλωέως. ταῦτα εὐθυμούμενοι, καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν ἔτι, καὶ μακαρίων ἀνδρῶν, οὓς δήμοι ἔτι

ἀσελγεῖς ἔδησαν, τυραννίδες δὲ πρὸς A tibus populis in carcerem detrusi fuerint, aut à crudelibus tyrannis contumeliis affecti; sic ista perferemus, vt nihil iis inferiores videantur, qui hæc non sunt perpessi. His verbis adeo immutauit eos qui erant in carcere, vt eorum plerique cibum caperent, & lachrymas, fletúsque dimitterent, sperarentq. præsente Apollonio nihil mali perpeti se posse. Postridie quoq. in eandem sententiá permulta locutus est. Submissus fuerat à Domitiano quidam sermonũ auscultator, qui habitu quidem tristis, demissúsq. apparebat, & in magno (vt aiebat) periculo constitutus. Lingua verò non admodum expedita vtebatur, verba decem octóve calumniatorum more connectens. Sed cùm Apollonius fraudem percepisset, ea narrabat, quæ sibi nunquam contigerant. Flumina enim & montes prædicabat: tum verò feras, & arbores, quarum ratione ceteri quidem delectabantur: ille verò nihil perficiebat eorum, quæ concupiuerat. Postquam ille ad obiurgationes tyranni deducere tentauit Apollonium: O amice, inquit, tu quicquid libet audacter dicito: neq; enim ego calumniabor. Ego autem quicquid in rege dignum accusatione iudicauerim, coram ipso proferã. Factum est aliud quoque in carcere colloquium, partim ab iis, qui cum eo, vtcunq; fors tulerat, locuti sunt: sed quoniam de rebus non magnis memoria digni sermones fuere, idcirco silentio prætereundum putaui. Damis autem (vt opinor) nihil eorum, quæ dixerit aut fecerit Apollonius, prætermittere volens, omnia scripsit, ex quibus ego illa collegi, quæ digna memoratu iudicaui. Cùm iam quinque dies in carcere inclusus fuisset Apollonius, & fortè iam noctis principium esset: quidam

B

C

D

Græcæ linguæ peritus in carcerem veniens, vbinam Tyanensis esset, interrogauit: seorsum deinde ab aliis vocato, Cras, inquit, tecum loqui rex instituit. Hoc enim ab Æliano videbatur audiuisse. Iam ego hoc scio, inquit Apollonius, tanquam arcanum: & neminem præter Ælianum id scire intelligo, quamuis in carcere sim. Tum ille, Et iam antea tibi prædictum fuit, vt peteres, si quid tibi expedire abitraris. Vt bene faciatis, inquit Apollonius, ego autem & hîc, & extra, eodem modo viuo. Disputo namque de iis, quæ accidunt: nullius autem rei indigeo. An etiam, inquit ille, consiliario non eges, Apolloni, qui te moneat, quo pacto regem alloqui te oporteat? Non sanè per Iouem, inquit Apollonius, nisi fortè vt adulator sim persuadere velis. Quid si quis, inquit ille, consulat, ne superbè, neu quasi regem ipsum dispiciens loquaris? Rectè consuleret, inquit Apollonius, quanquam id ipse mihi persuasi. Ego autem, inquit ille, huius rei gratia veneram. Gaudeo autem, quòd te ad hæc iam modestè præparatum conspiciam. Oportet autem ad tyranni vocem, & oris eius deformitatem te præpares. Loquitur enim grauiter, etiam si placidè, mansuetéque loqui voluerit: supercilia verò oculis superiacent: Genæ autē bili refertæ sunt: ídque in eo conspicuum maximè est. Verùm hæc Tyanensis, non te perterreant: sunt enim naturæ vitia, sempérque eodem modo sese habentia. Ad hæc respondens Apollonius, Vlysses, inquit, antrum ingrediens Polyphemi, cùm antea nec quantus esset, nec quibus cibis vesceretur, audisset, nec qua voce tonaret, quicquam nouisset, tamen se ipsum ipsemet confirmauit, &

A τὸ δεσμωτήριον Ἑλληνικὸς τ φωνὴ, ποῦ, ἔφη ὁ Τυανεύς; ἢ ἀπολαβών αὐτὸν, αὔριον, ἔφη, διαλέξεταί σοι ὁ βασιλεύς. Αἰλιανοῦ δὲ ταῦτα ἀκηκοέναι ἐδόκει. Ξυνίημι ἤδη, ἦ δ' ὅς, τὸ ἀπορρήτου. μόνου γὰρ δὴ ἐκείνου εἰδέναι αὐτό. Ἐγὼ μὲν ἐν τῷ ἔτι τοῦ δεσμωτηρίου. προειρῆσθαι, ἔφη, παῦ, εἴ τι βούλοιο ἐπιτηδείῳ σοι εἶναι. καλῶς μοι ποιοῦντες ὑμεῖς, εἶπεν. ἐγὼ δὲ, καὶ τὸν σὺν αὐτοῖς βίον, καὶ ἐνταῦθα * σὺν δὲ, παυ ταῦθα προσπαίω· χ. ἔνθα, διαλέγομαι μὲν γὰρ ὑπὲρ τ παραπιπτόντων, δέομαι δ' οὐδενός. οὐδὲ τοῦ ξυμβουλεύσοντος, ἔφη, Ἀπολλώνιε, ὡς διαλέξῃ τῷ βασιλεῖ; νὴ Δί', εἶπεν, εἰ μὴ κολακεύων πείθοι. πῶς εἰ μὴ ὑπηρετῶν, ἔφη, μᾶλλον ὑπερφρονεῖν αὐτοῦ; ἄριστα, εἶπε, ξυμβουλεύεις*, καὶ ὡς ἐμαυτὸν πέπει- χ. ξυμβουλεύσω, κα. ὑπὲρ τούτων μὲν ἥκω, ἔφη· καὶ χαίρω προσκυνουμένῳ σε ὀρθῶν ξυμμέτρως. δεῖ δὲ ἤδη πρὸς τὸ φθέγμα τοῦ βασιλέως προσκυνεῖσθαί σε, καὶ πρὸς τὸ δύσχρων τοῦ προσώπου. φθέγγεται μὲν γὰρ βαρὺ, κἂν πρᾴως διαλέγηται. ἡ δ' ὀφρὺς ἐπίκειται τῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἤδη· μεσὴ δ' ἡ παρειὰ χολῆς. ταῦτα γὰρ μάλιστα ἐπιφαίνει. ταῦτα, ὦ Τυανεῦ, μὴ ἐκπλαγῶμεν. ἔστι γὰρ φύσεως μᾶλλον, καὶ ἀεὶ ὅμοια. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, Ὀδυσεὺς μέν τοι, ἔφη, παριὼν ἐς τὸ τοῦ Πολυφήμου αὐλῶν, καὶ μήτε ὁπόσος ὅστι προσηκόως πρότερον, μήτ' οἷα σιτεῖται, μήτ' ὡς βροντᾷ ἡ φωνὴ, ἐθάρρησέ τε αὐτὸν,

καίτοι σὺ ἀρχῆ δείσας, καὶ ἀπῆλθε τοῦ ἀντρου, ἀνὴρ δόξας. ἐμοὶ δὲ ἐξελθεῖν τ' αὐταρκες, ἐμαυτόν τε σώσαντα, καὶ σοὺς ἑταίρους, ὑπὲρ ὧν κινδυνεύω. τοιαῦτα διαλεχθεὶς πρὸς τὸν ἥκοντα, καὶ ἀπαγγείλας αὐτὰ πρὸς Δάμιν, ἐκάθευδε.

A quamuis ab initio formidans, antrum tamen egressus vir fortis existimatus est. mihi quoque exire à tyranno est animus, & me ipsum sociósque seruare, pro quibus in hoc periculum adductus sum. Hæc ad eum qui ab Æliano missus fuerat cùm dixisset, Damidi postmodum omnia seriò narrauit: subinde somno correptus dormitauit.

Quonam modo mansuefaciendi sint leones. Déque Æsopi fabula de leone agroto, & vulpe. Item intereundum ad Domitianum, quid cum Damide locutus fuerit Apollonius. CAP. XIII.

ΠΕΡΙ ὄρθρον, γραμματεύς τις ἥκων τῶν βασιλείων δικῶν, κελεύει σε ὁ βασιλεύς, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, πρὶν πλήθουσαν ἀγορὰν ἐς τὸν αὐλεῖν ἥκειν, οὐχ ἁπολογησόμενον, ἀλλ' ἰδεῖν τε σε ὅς τις ὢν τυγχάνεις βούλεται, καὶ ξυνεῖναι μόνῳ. τί οὖν, εἶπεν, ὑπὲρ τούτων ἐμοὶ διαλέξη; οὐ γὰρ σύ, ἔφη Ἀπολλώνιος; νὴ Δί', εἶπεν, ὁ Τυανεύς γε. πρὸς τίνα οὖν, ἔφη, ταῦτα εἶπω; πρὸς τοὺς ἄξοντάς με, εἶπε. χρὴ γάρ που ὡς σὲ δεσμωτηρίου φοιτᾶν. πρόσταττε, ἔφη, πρὸς τούτοις γε σκεῖνοις ταῦτα. κἀγὼ ὑπαφίξομαι τῷ καιρῷ. νυνὶ δὲ ἀπῆλθον. ταυτὶ γὰρ μάλα ἑωρᾶν προσέταξε. ὁ μὲν, δὴ ἀπῆλθεν. ὁ δ' Ἀπολλώνιος ἀναπαύσας ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, ὕπνῳ, ἔφη, δέομαι Δάμι. χαλεπὴ γάρ μοι ἡ νὺξ γέγονεν, ἀναμνησθῆναι βουλομένῳ, ὧν Φραώτου ποτὲ ἤκουσα. καὶ μὴν ἐγρηγορέναι τε, εἰ πρὸ ἐχρῆν μᾶλλον, καὶ ξυνταττόμενον ἑαυτὸν ἐς τὸ προσταχθέν, μέγα οὕτως ὄν. καὶ πῶς δὴ

B CIRCA crepusculum verò, quidam regiarum causarum scriptor adueniens, Iubet, inquit rex, Apolloni, vt quando forum populo refertum erit, ad se in regiam venias; non de illatis criminibus facturus excusationem, sed quia te videre qualis sis, & solus cum solo loqui cupit. Quid igitur, inquit Apollonius, hæc mihi loqueris? An verò, inquit ille, tu es Apollonius? Certè sum, inquit, Tyanensis etiam. Cuinam igitur, inquit ille, hæc dicerem? Iis, inquit Apollonius, qui me ducturi sunt. Opus est enim me tanquam ex carcere custoditum prodire. Tum ille, Hæc eadem, inquit, custodibus præcepi. Et ego, inquit Apollonius, in tempore adero: tu verò talia annuncians abi. Cúmque ille abiisset, & iam noctis instaret principium, Apollonius in lectulo recumbens, Ego, inquit, ô Damis somno indigeo. Grauis enim præterita nox mihi fuit, cùm laborarem meminisse aliqua ex Phraote quondam audita. At verò, Damis inquit, vigilare magis oportuit, téque ad regis præceptum præparare, cùm magnũ tibi negocium immineat. Sed quonam

pacto, inquit, præparare me poſ-
ſum, cùm neſciam quibus de re-
bus ſit interrogaturus? Tum Da-
mis, De vita, inquit, decertans tam
negligenter agere videris? Certè,
inquit Apollonius, negligenter.
Nam & ipſam vitam negligo. Sed
nunc quid ex Phraote audierim, ti-
bi narrare volo. Erit enim ſermo
præſentibus rebus (vt arbitror) ac-
commodatus. Leones, quos man-
ſueſcere volunt homines, iubebat
Phraotes verberibus non cædi. Nam
iniuriæ acceptæ memores verberib. illos
fieri aiebat: nec rurſus blanditiis ni-
miũ leniendos putabat, quia ſic ni-
miũ ſuperbi euaderent. Opinabatur
itaque blanditias minis permiſtas fa-
cilius ad mores optatos illos poſſe
deducere. Id autem ille non *pro*
leonibus dicebat. (*non enim pro* fera-
rum manſuefactione *ſoliciti eramus*,)
ſed vt tyrãnis quaſi frenum quod-
dam iniiceret, quo ſi vterentur,
à mediocritate nunquam aberratu-
ros cenſebat. Optimè, inquit Damis,
contra tyrannorum mores excogi-
tata eſt ratio. Sed eſt etiam leo ne-
ſcio quis apud Æſopum, qui ægro-
tare ſimulans, beluas omnes capie-
bat, quæ ad viſendum accedebant.
Vulpes autem quid, inquit, huc in-
grediens vtilitatis capiam, vbi tutò
manere nullus poteſt: atque exeun-
tium veſtigium nullum patet? At
ego, inquit Apollonius, ſapientio-
rem vtique vulpem iudicarem, ſi
intus accedens capta non fuiſſet:
ſed è ſpelunca regrediens, ſuamet
oſtendiſſet veſtigia. Hæc locutus
ſomnum cœpit valde breuem. De-
inde illuceſcente die cùm Soli ſa-
crificaſſet, ſicut in carcere conſue-
uit, omnibus qui illic interroga-
bant, perbenignè reſpondit. Inter-
ea cùm forum populo repletum
eſſet, librarius idem aduenit, iubens
vt ad regis portas accederet. Ille

A Ξωπαθοίμιλω, ἔφη, μηδὲ ὅ τι ἐρήσει
εἰδώς; αὐτοχεδιάσῃς οὖν, εἶπεν, ὑπὲρ
τῆς βίου; νὴ Δί', ἔφη, ὦ Δάμι. αὐτο-
χεδίῳ γὰρ αὐτῷ χρῶμαι. ἀλλ' ὅ γε
ἀνεμνήσθη Φραώτου, βούλομαι
διηγεῖσθαί σοι· χρήσιμον γὰρ εἰς τὰ πα-
ρόντα ἔσεσθαί σοι δόξει. τοὺς λέοντας, οὓς πι-
θανοὺς εἶναι οἱ ἄνθρωποι, κελεύει Φρα-
ώτης μήτε παίειν· μνησικακεῖν γὰρ αὐ-
τοὺς εἰ παίοιντο· μήτε θεραπεύειν, ἀγε-
B νεστέρους γὰρ ἐπὶ τούτῳ γίγνεσθαι· ξυνὰ πει-
λὴν ἢ μᾶλλον καταγελῶντας, εἰς ἐπάγωγα ἥκειν
ἄγειν. τοῦτο δὲ οὐχ ὑπὲρ τῶν
λεόντων, εἶπεν. ἐγὼ γὰρ ὑπὲρ θηρίων ἀγω-
νῶς ἐσπουδάζομεν, ἀλλ' ἡνίαν ἐπὶ τοὺς
τυράννους δίδοις. ἢ χρωμένους, καὶ μὴ
σκιρτᾶν ἠνείτο τῷ ξυμμέτρῳ. ἄριστα
μὲν, ἔφη, ὁ λόγος ἔοικε τὰ τῶν τυράν-
νων ἤδη εἰρῆσθαι. ἀλλ' ἔστι τις καὶ παρὰ τῷ
Αἰσώπῳ λέων ὁ σὺν τῇ ἀσπαλιεῖ. φη-
C σὶ δ' αὐτὸν ὁ Αἴσωπος ἐκ νόσου μέν, δο-
κεῖν δὲ καὶ τῆς θηρίων, ἃ ἐφοίτα παρ'
αὐτὸν ἀπιέναι πάλιν ὅλως πεκα, πρὸς τοῦ-
το χρησόμενα, εἰπεῖν, ὡς οὐ μηδὲ ἀνα-
λύσῃ τις, μηδὲ δείκνυται ἴχνη τῶν ἰόντων
ἴχνος. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἀλλ' ἔγωγε, ἔφη, κ. τ. λ.
σοφωτέραν τὴν ἀλώπεκα ἡγοῦμαι
ἂν, εἰ ἐσῆλθεν εἴσω, μὴ ἵνα, ἀλλ'
ἐξῆλθε τοῦ ἀσπαλιέως, τὰ ἴχνη τὰ ἑαυτῆς
δείκνῦσα. ταῦτα εἰπὼν, ὕπνῳ ἔσπευσε
D κομιδῇ βραχεῖ, καὶ ὅσον ἐπ' ὀφθαλμοῖς
ἦλθεν. ἡμέρᾳ δ' ὡς ἐγρήγορε, προ-
σηυξάμενος τῷ Ἡλίῳ, ὡς εἰ δεσ-
μωτηρίῳ εἰκός, διελέγετο τοῖς προ-
σιοῦσιν, ὁπόσα ἠρώτων. ὡς οὕτως ἀγο-
ρᾶς πληθούσης, ἀφικνεῖται γραμμα-
τεύς, κελεύων ἐπὶ θύρας ἤδη εἶναι, μὴ
καὶ θᾶττον, ἔφη, ἐσκηνῶμεν. ὁ δὲ,

εἰπὼν, ἴωμεν, ξυὺ ὁρμῇ προῆλθε. προβυομένῳ δ' αὐτῷ, δορυφόροι ἑπηκολούθουν τέτταρες, πλέον ἀπέχοντες, ἢ ⓓ Φυλακῆς ἕνεκα ὁμῶτουῶντες. ἐφείπετο ὴ καὶ ὁ Δάμις, δεδιὼς μὲν, ξυνοοιῶτι δ' ὅμοιος. ἐώρων μὲν δὴ ἐς τὸν Ἀπολλώνιον· αὐτῷ τε γὰρ τοῦ σχήματος ἐπεβλέπετο, καὶ θεία ἐδόκει ἡ περὶ τῷ εἴδει ἔκπληξις. καὶ αὐτὸ δὴ τὸ ἥκειν, ὑπὲρ ἀνδρῶν κινδυνώδοντα, καὶ τοὺς βασκαίνοντας αὐτῷ πρότερον ⓜ, ἐπιτηδείους ἐποιεῖτο τότε· προσιοῦσι δὲ τοῖς βασιλείοις, καὶ τοὺς μὲν, περιβλεπόμενος ὁρῶν, τοὺς δὲ, περιβλέποντας εἰσιόντων τε, καὶ ἐξιόντων κτύπον, δοκεῖ μοι, ἔφη, ὦ Δάμι, βαλανείῳ ταῦτα *εἰκάσαι. τοὺς μὲν γὰρ ἔξω, εἶπω ὁρῶ λουσομένους. τοὺς δὲ εἴσω, ἔξω. παραπλήσιοι δὲ εἰσιν, ⓓ μὲν, ἀπαλλαττομένοις, οἵδ' ἀλουτοις. τὸν λόγον τοῦτον ἄσυλον κελεύω φυλάττειν, καὶ μὴ τῷ δεῖνι, ἢ τῷ δεῖνι προσγράφειν αὐτὸν, οὕτω τι Ἀπολλωνίῳ ὄντα, ὡς καὶ ἐς ἀπολλῶ αὐτῷ ἀναγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τινα μάλα πρεσβύτην, ἐπιτυμοῦντα μὲν τοῦ ἄρχειν, δι' αὐτὸ δὴ τοῦτο ἀρχόμενον, καὶ περιβλέποντα ⓝ βασιλέα, τοῦτον, ἔφη, ὦ Δάμι, οὐδὲ Σοφοκλῆς πω πέπεικε τὸν λυττῶντά τε, καὶ ἀγελαῖον ⓟ δεσπότην ἀποφυγεῖν, ὃν ἡμεῖς, εἶπεν, Ἀπολλώνιε, καὶ αὐτοὶ ἠρήμεθα. ταῦτά τοι *καὶ προσηκάμεν θύρας τοιαύτας. δοκεῖς μοι, ἔφη, ὦ Δάμι, καὶ τὸν Αἰακὸν ὥσπερ ἐν ᾅδου λέγεται, φρουρὸν ἡγεῖσθαι τουτωνὶ τῶν πυλῶν εἶ. τεθνεῶτι γὰρ

A verò nihil aliud quàm eamus, inquiens, alacriter proceſſit: vadentem autem ſatellites quatuor ſequebantur longius aliquantò diſtantes, quàm vt cuſtodiæ cauſa ſequi viderentur. Hærebat autem illi Damis timidus quidem, ſed cogitabundo ſimilis. Omnis autem populus Apolloniũ reſpiciebat, tum propter habitus nouitatem, tum quòd diuinus quidam ſtupor formæ eſſe videbatur. Periculum quoque, quòd pro viris amicis ſubibat, eos etiam qui ſibi antea infenſi fuerant: tunc amicos, benignóſq; reddebat. Cùm ante regias fores conſiſteret, viderétque homines quoſdam tanquam Deos adorari; alios autem ſupplices venerabundóſque coram illis adſtare: tum ingredientum, & egredientium ſtrepitum ingentem animaduerteret, ad Damidem conuerſus, Videntur, inquit, hæc negocia balneis rectiſſimè poſſe comparari. Nam eos qui extra ſunt, video intrò ingredi properantes: qui verò ſunt intus, cùm celeritate egredi animaduerto: vt hi quidem lauari volentibus, illi autem iam lotis ſimiles appareant. Attamẽ ſermonem hunc *integrum intaminatúmq. ſerues velim, neq. huic aut illi adſcribas, cùm ita Apollonij germanus ſit, vt* in epiſtolam quandam ab eodem *relatus ſit.* Cùm vidiſſet hominem iam ſenio confectum, magiſtratum quendam ſtudioſius affectare, atque eius potiundi cauſa quaſi hominem ſeruum ſeſe regi ſubmittere: huic, inquit Apollonius, ô Damis, non perſuaſit Sophocles, vt agreſtem dominum, & furioſum profugeret. Idem & de nobis, Apolloni, dici poteſt, inquit Damis, qui nunc ante has fores conſiſtimus. Tunc Apollonius, Videris mihi, inquit, ô Damis, arbitrari Æacum ſicut in inferno dicitur, has fores cuſtodire. Mortuo namque

Cicero in Cat. III.

similis appares. Non mortuo, Damis inquit, sed morituro. Tunc Apollonius, Abiecto, inquit, animo erga mortem esse mihi videris, ô Damis: quanquam ab adolescentia mecum *satis diu sis philosophatus.* Ego autem iam te ad ipsam præparasse arbitrabar, & quam ego aciem aduersus eam struxissem, iam cognoscere. sicut enim pugnaturis & iam armatis non audacia solùm opus est, verùm etiam ordine quodam, qui pugnandi opportunitatem illi demonstret, pari modo philosophantibus meditanda sunt tempora, in quibus mori possunt, ne imparati, improuisique, sed cum optima electione ad mortem ferantur. Quàm autem optimo, & philosophiæ aptissimo tempore mori elegerim, si quis me velit interficere; aliàs, cùm tu etiam adesses, disputaui; ac te quoque ad idem confirmare perstiti. sed de his satis.

A δὴ ἔοικας. οὐ τεθνεῶτι, ἔφη, τεθνηξομένῳ δέ. ☾ ὁ Ἀπολλώνιος, ἀφυὴς, εἶπεν, ὦ Δάμι, πρὸς τὸν θάνατον εἶναί μοι φαίνῃ, καίτοι ξυνών μοι χρόνον ἐκ μειρακίου* φιλοσοφῶ. ἐγὼ γὰρ ὠόμην προσκυάσαί τε σε πρὸς αὐτὸν, ☾ τὸ ἐν ἐμοὶ τακτικὸν εἰδέναι πᾶσαν. ὡς γὰρ τοῖς μαχουμένοις, καὶ ὁπλιτεύουσιν, καὶ δυψυχίας δεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ τάξεως ἐρμηνευούσης τοὺς καιροὺς τῆς μάχης· οὕτω καὶ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἐπιμελητέα τῶν καιρῶν, ἐν οἷς ἀποθανοῦνται, ὡς μὴ ἀτάκτως, μηδὲ θανατῶντες· ξὺν ἀρίστῃ δ' αἱρέσει ἐς αὐτοὺς φέροιντο. ὅτι δὲ ἄριστά τε, ☾ κατὰ τὸ πρέπον φιλοσοφίᾳ καιρὸν, εἱλόμην ἀποθνήσκειν, εἴ τις ἀποκτείνειν βούλοιτο. ἑτέροις τε ἀπολελόγημαι σοῦ φρονοῦντος· αὐτόν τε σὲ διδάσκων, ἀπείρηκα. ἀλλὰ τοσοῦτον μὲν δὴ ταῦτα.

Stupefactum Domitianum inter sacrificandum Palladi, habitu Apollonij dæmonium esse eum dixisse. Tum quid locuti inter se fuerint. Postremò ira concitum Domitianum, iussisse vt & caput & barbam Apollonius attonderet. CAP. XIIII.

POSTQVAM regi alloquendi Apollonium ocium fuit, ij quibus mandatum fuerat, in regiam ipsum introduxere. Damidem verò cum eo intrare non permiserunt. Fortè autem rex, cùm Palladi nuper sacrificasset, viridi ramo coronatus, in Adonidis aula constiterat. Erat autem aula illa hortulis vndique circundata & floribus abundabat, quos Assyrij in honorem Adonidis mysteriorum causa domi plantant. Cùmque sacris adhuc intentus casu sese conuertisset,

ΕΠΕΙ δὲ σχολὴ τῷ βασιλεῖ ἐγένετο, τὰ ἐν ποσὶ διωσαμένῳ πάντα, ἐς λόγους ἀφικέσθαι τῷ ἀνδρὶ, ῥᾴδιον μὲν αὐτὸν ἐς τὰ βασίλεια οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν ποιητῶν, ὑ ξυνεχωρήσαντες τῷ Δάμιδι ἐπαινέσαι οἱ. θαλλὸν δὲ κέφυον ἔχων ὁ βασιλεὺς, ἔρπι μὲν τῇ Ἀθηνᾷ τετυκὼς, ἐτύγχανεν ἐν αὐλῇ Ἀδώνιδος. ἡ δὲ αὐλὴ, ἀνθέων ἐτεθηλυίᾳ κήποις, ἃς Ἀδώνιδι Ἀσσύριοι ποιοῦνται περὶ ὀργίων, ὁμωροφίους αὐτοὺς φυτεύοντες. πρὸς δὲ τοῖς ἱεροῖς ὢν, μετεσχεδάφη.

κὴ σκληραγεῖς ὑπὸ τ̃ εἴδους τ̃ ἀνδρὸς, Αἰλιανέ, εἶπε, δαίμονά μοι ἐπεισήγαγες. ἀλλ' οὔτε σκληραγεῖς ὁ Ἀπολλώνιος, καθαπόμβμός τ̃ ὧν ἤκουσεν, ἐγὼ ὤ, ἔφη, τ̃ Ἀθηνᾶν ὥμιλω ὑπεμεμβῆδ' σου βασιλεῦ· ζόφον, ὃν κὴ τ̃ Διομήδους ποτὲ ἐν Τροίᾳ. τ̃ γάρ τοι ἀχλὺν, ὑφ' ἧς ⓐ ἄνθρωποι χεῖρον βλέπουσιν, ἀφελοῦσα τ̃ τ̃ Διομήδους ὀφθαλμῶν, ἔδωκεν αὐτῷ θεὸς τ̃ διαγινώσκειν, ⓒ ἄνδρας. σὲ δ' ὅπω ἡ θεὸς ἐκάθηρεν, ὦ βασιλεῦ, πλὴ καθαρσιν ταύτην. ἦ μὴν ἔδη γε ὡς αὐτὴν τ̃ Ἀθηνᾶν ὁρῶντος ἄμεινον, τοὺς τ̃ ἄνδρας, μὴ ἐς τὰ τ̃ δαιμόνων εἴδη πάσοις. σὺ ὤ, εἶπεν, ὦ φιλόσοφε, πότε πλὴ ἀχλὺν ἐκαθήρω ταύτην; πάλαι, ἔφη, κἀξ ὅτου φιλοσοφῶ. πῶς οὖν, εἶπε, τοὺς ἐμοὶ πολεμιωτάτους ἄνδρας θεοὺς νόμισας; κὴ πῶς, ἔφη, τ̃ Ἰαρχᾶν σοι πόλεμος, ἢ τ̃ Φραώτην τοὺς Ἰνδοὺς, οὓς ἐγὼ μόνους ἀνθρώπων θεοὺς τ̃ ἡγοῦμαι, καὶ ἀξίους τ̃ ἐπωνυμίας ταύτης; μὴ ἄπαγε ἐς Ἰνδοὺς, εἶπεν, ἀλλ' ὑπὲρ τ̃ φιλτάτου σοι Νερύα, ⓒ τ̃ κοινωνούντων αὐτῷ τ̃ αἰτίας λέγε. ἀπολογοῦμαι ὑπὲρ αὐτ̃, ἔφη, ἢ μή; ἀπολογοῦ, εἶπεν· ἀδικῶν γὰρ εἰλήφαμεν. ἀλλ' οὐχ ὡς αὐτὸς ἀδικεῖς. ξυνῄδεις ἐκείνῳ τοιαῦτα, τοῦτό με ἀναδίδαξον. χ. εἰ ἃ ξ. εἰ μὲν * ἦ ξυνοίδα, ἔφη, ἀκοῦσαι βούλῃ, ἄκουε. τί γὰρ ἂν ταληθῆ κρύπτοιμι; ὁ μὲν δὴ βασιλεὺς, ἀπορρήτων τέ τινων ἀμυθήτων ἀκροᾶσθαι * ὠήθη, καὶ ἐς χ. ἀκροάσασθαι τὸ ξυνιέναι ⓦ τ̃ ἀπωλείας τ̃ ἀνδρῶν ἥκειν πάντα. ὁ δὲ ὡς μετέωρ ⓦ αὐ ⓦ ὑπὸ τ̃ δόξης ταύτης εἶδεν.

A specie viri stupefactus, ô Æliane, clamauit, Cur dæmonem ad me duxisti? At hoc sermone nihil territus Apollonius, quamuis verba optimè percepisset, ô rex, putabam Palladem perinde te purgauisse, atque olim apud Troiam Diomedem purgauit. Nebulâ enim, propter quam deterius videre homines solent, ab eius oculis abstergens dedit illi, vt Deos atque homines dignosceret. Te autem, vt video, nondum Dea purgauit, quanquam vehementer indigeres, vt ipsam Palladem, atque homines etiam intueri melius posses; néve homines inter dæmonum species collocares. Tu autem, ô philosophe, inquit rex, à tali nebula expurgatus vnquam fuisti? Iamdudum, inquit Apollonius, ex quo primùm philosophari cœpi. Quomodo igitur, inquit rex, viros mihi inimicissimos Deos putasti? Imò verò, inquit Apollonius, quodnam tibi est bellum aduersus Indos Iarcham & Phraotem, quos ego solos inter homines Deos censeo, & tali dignos denominatione? Ne traducas nos ad Indos, rex ait: neque enim de illis loquor, sed de amicissimo tibi Nerua, & iis, qui in eadem sunt causa, responde. Vis ne igitur, inquit Apollonius, excusationem me reddere? Vt libet, inquit rex. Ipse enim mihi iam attulisse iniuriam conuictus est. Tu verò consiliorum, & sententiarum omnium illi conscius, quo pacto, non iniustè contra me facias edoce. Si ea quorum ego sum eis conscius audire vis, audi. Quid enim ego quod verum est celarem? Tum rex arcana quædam, & ad virorum perniciem spectantia auditurum se esse putans, animum erexerat. Apollonius autem vbi suspenso animo regem animaduertit.

Ego

Ego, inquit, Neruam virorum omnium modeſtiſſimum, & manſuetiſſimum, tibíq; bene *affectũ* & omnino principem optimum eſſe cognoſco: elationem verò & faſtum in rebus agendis adeò peroſum, vt honores etiam reformidet. eius quoque familiares, de quibus dicere te puto, Rufus, & Orphitus modeſti quidem & ipſi, ac diuitiarum contemptores, & ad res agendas tardiores eſſe videntur. Res autem nouas contra te moliri, nec vnquam ipſi cogitauerunt, nec alteri cogitanti aſſenſiſſent. His verbis rex ad iracundiam excitatus, calumniatorem igitur me contra ipſos vis redarguere, vt quos ego ſceleſtiſſimos omnium, mihíque inimiciſſimos agnoui, tu bonos, benignóſque, & ad agendum ſegniores affirmes? Atqui puto, ſi quis eoſdem de te interrogauerit fore, vt nequaquam dicant incantatorem, ac præſtigiatorem, aut impudentem, aut auarum, & legum contemptorem te eſſe: adeò ſceleſtiſſima capita ad malum inuicem concordatis. Sed hæc omnia redarguet accuſatio: cuncta enim quibus coniuraſtis, & pro quibus, & quando, & quæ pro hac re ſacrificia feciſtis: nihil minus ſcio, quàm qui eorundem participes interfuere. At ne his quidem verbis territus Apollonius, Turpe eſt, inquit, ô rex, & à legibus alienum de iis iudicare, de quibus antea ſis perſuaſus, aut de iis ante perſuaderi, de quibus iudicium ſis laturus. Attamen ſi ita diſpoſitus es, defenſionis meæ principium accipere ſinito. Ego rex de me malè ſentire te animaduerti, in quo maiore iniuria abs te afficior, quàm à calumniatore. Quæ enim probaturum ſe eſſe pollicitus eſt, tu ante, quàm audieris, credidiſti. Tu

A ἐγὼ, ἔφη, Νερόαν σωφρονέσταζον αὐθρώπων οἶδα, καὶ πραότατον, καὶ θεῖς ὑπηδόταζον, καὶ ἀρχθνία μὲν ἀχαθὸν· δύλαβῆ δ' οὕτω πρὸς ὄγκον πραγμάτων, ὡς καὶ τὰς τιμὰς δεδιέναι. ⓐ δὲ ἀμφ' αὐτὸν, Ροδφ ⓦ γάρ που λέγῃς, καὶ Ορφιτον, σώφρονες μὲν καὶ οἵδε ⓐ ἄνδρες, ὁπόσα οἶδα, καὶ διαβεβλημένοι πρὸς πλοῦτον·

B νωθεῖς δ' πρὸς πάντα ὁπόσα ἔξεσι. νεώτερα δ' οὔτ' ἂν αὐτοὶ σύνθυμηθεῖεν, οὔτ' ἂν ἑτέρῳ σύνθυμηθέντι ξυνάραιντο. ἀνοισθήσας ὁ βασιλεὺς ὑφ' ὧν ἤκουσε, συκοφαντεῖσθαί με οὖν, εἶπεν, ἐπ' αὐτοῖς εἴληφας, ἵν' οἷς ἐγὼ μιαρωτάτοις ἀνθρώπων, καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐπιτηδείοις ὄντας ὄρον. σὺ δ' ὡς χρηστοί τε εἶσι λέγῃς, καὶ νωθεῖς. καὶ γὰρ ἂν κἀκείνους ἠ-

C ρώμαν ὑπὲρ σοῦ ἐρωτωμένους, μήθ' ὡς χρὴς εἶ φάναι, μήθ' ὡς ἴτης, μήθ' ὡς δίκαζων, μήθ' ὡς φιλοχρήματος; μήθ' ὡς φρονῶν ὑπὲρ τοὺς νόμους. ἔστω, ὦ μιαραὶ κεφαλαὶ, κακῶς ξυντέταχθε. ἐλέγξει δ' ἡ κατηγορία πάντα. καὶ γὰρ ὁπόσα ὁμώμοθ' ὑμῖν, καὶ ὑπὲρ ὧν, καὶ ὁπότε, καὶ τί θύσασιν, οὐδὲν μεῖον οἶδα, ἢ καὶ εἰ παρετύγχανόν τ', καὶ ἐκοινώνουν. ὁ δ', οὐδὲ ταῦτα σὺ πλα-

D γεὶς, αἰσχρὸν, ἔφη, βασιλεῦ, καὶ σὲ σὺ τῶν νόμων, ἢ δικάζειν ὑπὲρ ὧν πέπεισαι, ἢ πεπεῖσθαι, ὑπὲρ ὧν μὴ ἐδικάσας. εἰδὲ οὕτως ἔχεις, ξυγχώρησον σύνθεσθέ μοι τῆς ἀπολογίας ἀρξαθαι. κακῶς, ὦ βασιλεῦ, ὑπὲρ *ἐμοῦ φρονεῖς. καὶ καὶ πλείω μὲν ἀδικεῖς, ἢ ὁ συκοφάντης· ἃ γὰρ σὺ εἰδὼς διδάξειν, ἔφη, σὺ πρὶν ἀκοῦσαι, πέπεισαι. τῆς

μὴ ἀπολογίας ὁπόθεν βούλῃ, ἄρχου. A inquit rex, defensionem vndecunque libet ordire. Nam ego vbi consistere, & vnde incipere conueniat, iam constitui. Post hæc virum contumeliosè deludere cœpit, capillos, barbámque attondens, & inter sceleratos vinciri iubens. Ipse verò se tonderi videns, Oblitus, inquit, ô rex, fueram pro capillis periculum subiturum esse: de vinculis autem, si me, inquit, incantatorem esse arbitraris, quo pacto vincies? Vinciam, inquit rex, nec antea dimittam, quàm te in aquam, aut feram quampiam, aut arborem conuerteris. Ego verò, inquit Apollonius, in nulla istorum, etiam si facere possem, me conuertam, ne viros prodam sine causa in capitis periculum adductos: sed qualis nunc sim, talem suppliciis omnib. me subiiciam, quæ tibi in corpus hoc exercere libuerit, modò viros, quos nominaui, defendam. Pro te autem, inquit rex, defensionem quis parabit? Tempus, respondit ille, & Deorum spiritus, & amor philosophiæ, cui me penitus addixi.

ἐγὼ δὲ ἐς ὅ, τι παύσομαι, οἶδα, καὶ ὁπόθεν ἤδη τρέψομαι ἄρξασθαι. ἄρξεται δὲ ἐνθένδε μοι τῆς ἀνδρὸς ὕβρεως, χλιαίνων τε ἀποκείρας αὐτὸν, καὶ χαίτης, εἴτε τοῖς κακουργοτάτοις δήσας. ὀδὰξ ὑπὲρ μὲν τῆς κουρᾶς, ἐλελήθειν, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, τρίχα κινδυνεύων. ὑπὲρ ὧν τε δεσμοῦ, εἰ μὲν γόητά με ἡγῇ, ἔφη, πῶς δήσεις; ἐὰν δὲ οὐ τρέσω γε οὐ τρόπον, εἶπεν, ἢ ὕδωρ γενέσθαι σε, ἢ τι θηρίον, ἢ δένδρον. ταυτὶ μὲν, ἔφη, οὐδ' εἰ δυναίμην, χλιαίνειν ἂν, ὡς μὴ τρεσθοίην ποτὲ τοὺς ἀδικίᾳ δίκην κινδυνεύοντας. ὧν δ' ὅσπερ εἰμὶ, πᾶσιν ὑποθήσω ἐμαυτὸν, οἷς ἂν τρέπῃ τὸ σῶμα τουτὶ τρέπῃς, ἕστ' ἂν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν ἀπολογήσωμαι. ὑπὲρ δὲ σοῦ, εἶπε, τίς ἀπολογησόμενος ἔσται: χρόνος, ἔφη, καὶ θεῶν πνεῦμα, καὶ σοφίας ἔρως, ἧς ξυνέμι.

Perbreues & Laconico more Apollonium scripsisse epistolas. Hinc de Syracusio quodam in carcerem profecto ad Apollonium: quidque vicissim locuti fuerint.

CAP. XV.

ΤΟΝ μὲν προάγωνα τῆς ἀπολογίας, ὃς δὴ ἐχρήσατο αὐτῷ πρὸς Δομετιανὸν ἰδίᾳ, τοιόνδε διαχράφει ὁ Δάμις. οἱ δὲ βασκάνως ταῦτα ξυνθέντες, ἀπολελογῆσθαι μὲν αὐτὸν φασι πρότερον, δεδέσθαι δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτε δὴ πείρασθαι. καί τινα ἐπιστολὴν ἀνέπλασαν, ξυγκειμένην μὲν Ἰωνικῶς, τὸ δὲ μῆκος, ἄχαρι· σὺ δὲ βέλτιον τὸν Ἀπολλώνιον ἱκέτιν τοῦ Δομετιανοῦ γενέσθαι, θρασυτόμωρον ἑαυτὸν τοῦ δεσμοῦ. Ἀπολλώνιος δὲ, τὰς

D PRÆLVDIVM itaque defensionis priuatim coram Domitiano tale fuisse scribit Damis. Qui autem inuidiosè talia referunt, primò quidem sese defendisse Apollonium perhibent, posterius verò ligatum, & detonsum fuisse. Epistolam quoque fingunt Ionicè quidam conscriptam, longitudine autem fastidiosam, per quam dicunt Apollonium suppliciter admodum à Domitiano petiisse, vt se vinculis liberaret. Apollonius verò testamentum

quidem ſuum Ionicè ſcripſit. Epiſtolam autem Ionicè compoſitam nullam inueni, quanquam omnes vndecunq. potui epiſtolas eius cõllegerim: neque fuit vnquam in ſcribẽdo prolixus: nam breues & Laconico more ſcriptæ ſunt omnes. Præterea victor cauſæ diſceſſit ex foro: cur autem poſt latam ſententiam detruſus in carcerem fuerit, poſterius dicetur; ſi prius quid in foro egerit, quídque de tonſura diſputauerit, enarrauero. Digna enim memoratu mihi talia viſa ſunt. Cùm iam biduò vinctus manſiſſet Apollonius, quidam in carcerem venit, opis ferendæ cauſa venire ſe dictitans, & de ſalute ſua conſilia afferre. Is erat genere Syracuſius, Domitiani verò conſiliorũ omnium conſcius, adeò vt Imperatoris lingua, & mens appellaretur. Is iuxtà Apollonium conſedit, ſicut antea alterum quoque feciſſe diximus: à ſermone autem probabiliore exorſus eſt: ille namque à remotioribus, hic autem à præſentibus rebus loquendi principium ſumens, O Dij, inquit, quis vnquam putaſſet Apollonium in carcerem detentum iri? Cui Apollonius, Idem, inquit, qui me detinet: niſi enim hoc putaſſet, vnquam vinxiſſet. Ille autem ſermonem proſequens, Quis vnquam ambroſias comas tonderi credidiſſet? Ego, inquit Apollonius, qui eas nutrierã. Quomodo autem hæc fers, inquit ille? cui Apollonius, Fero, inquit, vt decet eum, qui nec volens, nec inuitus ad hæc deuenerit. Crus autem, inquit ille, quomodo hæc ſuſtinet? Neſcio, inquit Apollonius; mens enim aliis intenta eſt. Verùm & ad dolendum ſolet eſſe mens. Minimè verò, ait Apollonius: mens enim quæ in homine eſt, aut non dolebit, aut do-

A μὴν διαθήκας τὰς ἑαυτῆς, Ⓟ Ἰωνι Ⓟ ἑρμηνεύει ζήτον. ὑπολὴ δὲ ἰασὶ ξυγκειμένη οὔπω Ἀπολλωνίου ᾤφθη τυχ Ⓟ· καί τοι ξυνειληχὼς αὐτῆς πλείστας. οὐδὲ μαρτηρίαν τῆς δίκης ἐν ὑπολῇ δίκην. βραχεῖα γάρ, καὶ ἀπὸ σκυτάλης πᾶσα. καὶ μὴν καὶ νικῶν τὴν αἰτίαν,
B ἀπῆλθε τοῦ δικαστηρίου. καὶ πῶς ἂν ποτ' ἐδόκει* μὴ τὴν ἀφεῖσαν ψῆφον Ⓟ; ἀλλὰ μή πω τὰ ἐν δικαστηρίῳ, ἔφη, καὶ τὰ ὑπὸ τῇ κουρᾷ, ἧ ἅπαξ διειλέχθη, λεγέσθω ᾤφθη Ⓟ· ἄξια γὰρ ἀκουσθέντα. δυοῖν γὰρ ἡμέραιν δεδεμένου τοῦ ἀνδρὸς, ἀφικνεῖταί τις ἐς τὸ δεσμωτήριον Ⓟ, τὸ ᾤφθαι ἐλθεῖν αὐτῷ ἐωνῆσθαι φάσκων, ξύμβουλος Ⓟ δὲ σωτηρίας ἥκειν. ἐῶ μὲν δὴ Συρακούσιον Ⓟ ὄντα. δομιτιανοῦ δὲ νοῦς τε, καὶ γλῶττα. καθεῖτο δ' ὥσπερ ὁ ᾤφθη Ⓟ. ἀλλ' ὑπὲρ πιθανώτερον ὄντα. ὁ μὲν, γάρ πόρρωθεν· ὅδε δὲ τὰ παρόντων ἐλῶν, ὦ θεοὶ, ἔφη, τίς ἂν ᾠήθη δεθ�ῆναι Ἀπολλώνιον Ⓟ; ὁ δήσας, εἶπεν. οὐ γὰρ ἂν εἰ μὴ ᾠήθη, ἔδησε. πῶς δ' ἂν τὰς ἀμβροσίας ποτὲ ἀποτμηθῆναι χαίτας; ἐγὼ, εἶπεν, ὁ κομῶν. φέρεις δὲ πῶς ταῦτα; ὡς γε εἰκὸς, εἶπε, Ⓟ μήθ' ἑκουσίως, μήτ' ἀκουσίως ἐς αὐτὰ ἥκοντα. τὸ δὲ σκέλος πῶς, ἔφη, καρτερεῖ; καὶ οἶδα, εἶπεν. ὁ γὰρ νοῦς, ᾤφθαι ἑτέροις ὄντι. καὶ μὲν ᾤφθαι τὸ ἀλγεῖν, ἔφη, ὁ νοῦς. οὔμενοῦν, εἶπε. νοῦς μὲν γὰρ οὐκ ἀνδρὶ τοιῷδε, ἢ καὶ ἀλγήσει, ἢ τὸ ἀλ-

C

D

ζῶν παύσει. τί δὲ δὴ ἐνθυμεῖται ὁ νοῦς; αὐτὸ, εἶπε, τὸ σύνοιδεν ταῦτα. πάλιν δ' αὖ τὰς χαίτας ἀνακαλυπτόμενος, ἅτε προσιόντος ἐς αὐτὰς τὸ λόγον, ὤμην, ἔφη, νεανίσκε, μὴ τὸν σὺ Τροίᾳ ποτὲ Ἀχαιῶν εἷς γυόμενος· ὡς σφόδρα ἂν μοι δοκεῖς τὰς Ἀχιλλείους κόμας ὀλοφύρεσθαι, Πατρόκλῳ τμηθείσας, εἰ δὴ ἐτμήθησαν· ἅτε λυποθυμῆσαι δ' ἂν ἐπ' αὐταῖς. εἰ γὰρ τὰς ἐμὰς, σὺ αἷς ποτε πολιὰς τὰς οὔσας, καὶ αὐχμοὺς, ἐλεεῖς φάσκων, τί καὶ ἂν περὶ σκείνας ἔπαθες, τὰς ἠσκημένας τε, καὶ ξανθάς; τῷ δὲ, ἆρα ξυὼν ἐπιβουλὴ ταῦτα ἐλέγετο, ἵν' ὑπὲρ ὧν ἄλγει, μάθοι. καὶ νὴ Δία εἰ λοιδορεῖται τῷ βασιλεῖ, ὑπὲρ ὧν πέπονθεν· ἀνακοπεὶς δ' ὑφ' ὧν ἤκουσε. διαβέβληται, ἔφη, πρὸς τὸν βασιλέα πρὸ πλόνων, μάλιστα δ' οἱ περὶ Νερούαν, ὡς ἀδικοῦντες φθόνῳ σιν. ἀφίκοντο μὲν γὰρ λύγες ἐς αὐτὸν διαβολαὶ, καὶ περὶ τῶν σὺ Ἰωνίᾳ λόγων, οὓς ἀντιξόως τε αὐτῷ, καὶ ἀπηχθημένως εἶπας. καίτοι φρονεῖ γ' οὐ τούτων. ὡς φασιν, ἐπειδὴ πρὸς τὰ μείζω παρόξυνται. καί τοι τῶν κἀκεῖνα διαβάλλοντος ἀνδρὸς ὑψοῦ πρήκοντος τῆς δόξης, οἶδ', ἔφη, Ὀλυμπονίκῃ εἰρηκας, εἰ δόξης φησὶν ἅπτεσθαι διαβολαῖς ἰχῶν. ξυνίημι δ' ὡς ἔστιν Εὐφράτης, ὃν ἐγὼ οἶδα πάντ' ἐπ' ἐμὲ πράττοντα. ἠδίκημαι δ' ὑπ' αὐτοῦ καὶ μείζω ἔτρα. αἰσθόμενος γάρ ποτ' Φοίνισσαν μέλλοντα πρὸς σοῦ σὺ Αἰθιοπᾶ γυμνοὺς, ἐς διαβολάς μου πρὸς αὐτοῦ κατέστη. καὶ εἰ μὴ τὸν ἐπιβουλῆς ξυνῆκα, τάχ' ἂν ἀπῆλθον μηδὲ ἰδὼν σοῦ

A lorem ſedabit. Quid autem cogitat mens? Hoc ipſum, inquit Apollonius, non cogitare talia. Cúmque ille de comis abſciſſis iterum quæreret, & orationem rurſus eò flecteret, Maximum, inquit Apollonius, donum conſecutus es, ô adoleſcens, quòd vnus ex Achiuis non fuiſti, qui quondam ad Troiam expugnādam acceſſere: quàm grauiter enim tuliſſes Achillem Patroclo comas tondentem, ſi tamen totondit, quantóque dolore illarum cauſa fuiſſes affectus? Nam qui meas iam canas, & ſordibus oblitas. tantopere miſeraris; non video quo pacto tolerare potuiſſes illas flauas & ornatas tonderi videns. Hoc autem ille inſidiosè obiecerat Apollonio, vt agnoſceret, pro quibus maximè doleret: & vtrum conuitia in regem iactaret, pro iis quæ paſſus fuerat; incertus etiam adhuc ob ea quæ audierat. De multis, inquit, apud regem accuſatus es, maximè verò propter eos qui cum Nerua tanquam iniuſta paſſi (vt dicitis) exulant. Delatæ ſunt inſuper querelæ de ſermonibus, quos in Ionia inimicè aduerſus eum locutus es: verùm hæc omnia (vt aiunt) parui facit, quoniam propter maiora tibi iraſcitur, quamuis hæc ipſa magnæ autoritatis vir detulerit. Qualem, inquit Apollonius, Olympionicem mihi narras, ſi ex eo gloriam quærit, quòd in afferendis calumniis plurimùm valeat. Agnoſco autem hunc eſſe Euphratem, quem ſcio aduerſus me omnia machinari. Sum autem ab eodem aliàs in rebus etiam grauiorib. perpeſſus iniuriam: nam cùm audiſſet quondā me in Æthiopiā ad Gymnoſophiſtas profecturum, apud illos me calūniatus eſt, & niſi eius inſidias præuidiſſem, ſine taliū virorū, & tam ſapiētum colloquio mihi fuerat

diſcedendum. Hæc verba Syracuſius admirans, An tu, inquit, minoris æſtimas apud regem accuſari, eidémque ex Euphratis verbis minus probari, quàm ſi apud Gymnoſophiſtas idem tibi contingat? Certè per Iouem, inquit Apollonius. Illuc enim diſcendi cauſa proficiſcebar, huc autem docēdi gratia venio. Et quid, inquit, eſt, quod doceri vis? me virum bonū probúmque eſſe, reſpondit Apollonius, hoc enim rex nondum ſciuit. At verò, inquit ille, officium tuum eſt, quæ ad te pertinent, bene diſponere, ipſúmq. ea docere, quæ ſi antea dixiſſes, quàm huc accederes, nunquam profectò vinctus fuiſſes. Agnoſcens autem Apollonius Syracuſij verba eodem, quò regis ſermones, tendentia, qui putabat, ſi eum vinculis liberaſſet, fore vt aliquid contra Neruam, eiúſq. comites mentiretur: O vir optime, inquit, ſi vera Domitiano loquens in carcere vinctus detineor, quid ſi eidem falſa dixero ſum paſſurus? Ei enim veritas carcere digna videtur, mihi autem mendacium.

A ἀνδρας. θαυμάσας οὖν ὁ Συρακούσιος τὸν λόγον, εἶτ', ἔφη, δι' ἃ διαβληθῆναι βασιλεῖ, μείζω ἡγῇ τὸ τοῖς γυμνοῖς, μὴ χρησὸς ἀν', ὧν Εὐφράτης καθιὴ δόξαι; νὴ Δί', εἶπεν. οὐ γὰρ μαθησόμενος ἦλα, σὺ ταῦτα δὲ ὑπὲρ διδασκαλίας ἥκω. τί, ἔφη, διδασκούσης; τὸ εἶναί με καλὸν, ἀγαθόν· τοῦτο δὲ ὁ βασιλεὺς ὔπω οἶδεν, ἀλλ' ἔστι τὰ σαυτοῦ εὖ θέσθαι. διδαξαμένῳ δ' αὖ, ἃ καὶ πρὶν σὺ ταῦτα ἥκειν λέξας, οὐκ ἂν ἐδέθης. ξυνιεὶς οὖν τὸ Συρακουσίοις ξυνελαυνόντος αὐτὸν ἐς ὁμοιον τῷ βασιλεῖ λόγον, οἰομένου τε ὡς ἀπαγορεύων πρὸς τὰ δεσμὰ, ψεύσεταί τι κατὰ τῶν ἀνδρῶν· ὦ βέλτιστε, εἶπεν, εἰ πάλιν πρὸς Δομετιανὸν εἰπὼν ἐδέθην, τί πείσομαι μὴ ἀληθεύσας; ἐκείνῳ μὲν γὰρ πάλιν δεσμῷ ἄξιον, ἐμοὶ δ', τὸ ψεῦδος.

B

C

De Pythone oratore, & Demoſthene. Quóque modo Apollonius cùm eſſet in carcere è compede liberatum pedem Damidi oſtenderit, atque immiſerit iterum. Tum de incantationibus, & qui præcipuè illis vtantur. CAP. XVI.

His verbis captus Syracuſius, valde illum amabat, & tanquam verè philoſophantem admirabatur; ídque ſæpius verbis ſignificans è carcere diſceſſit. Apollonius verò Damidem reſpiciens, Intellexiſtíne, inquit, hunc Pythonem? Vidi, inquit Damis, ipſum tibi aſſidentem, & verbis (vt videbatur) ſeducere te conantem: ſed quid ſibi velut Pythonis nomen, non intelligo. Fuit, inquit Apollonius, By-

D ΟΜΕΝ δὴ Συρακούσιος ἀγαθὸς αὖ ὡς ὑπὲρ φιλοσοφοῦντα, ταῦτα γὰρ εἰπὼν ἀπῆλθεν, ἐχώρει τοῦ δεσμωτηρίου. ὁρᾷ Ἀπολλώνιος ἰδὼν ἐς τὸν Δάμιν, ξυνίεις, ἔφη, τὸν Πύθωνα τοῦτον; ξυνίημι μὲν, εἶπε, καθημένου τε, καὶ ὑπαγομένου σε. τί δῆτα ὁ Πύθων βούλεταί σοι, καὶ τίς ὁ τοῦ ὀνόματος νοῦς, οὐκ οἶδα. ἐγὼ δὲ, ἔφη, Πύθων ὁ Βυ-

ζαντιος ἀγαθὸς φασι ῥήτωρ τὸ καταπεῖθειν. ὃς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου πρεσβεύων παρὰ τοὺς Ἕλληνας ὑπὲρ τῆς δουλείας αὐτῶν, τοὺς μὲν ἄλλους, εἶα. ἀλλ' οἱ Ἀθηναίοις γε αὐτοῖς, ὅτε δὴ μάλιστα ῥητορικῇ ἐρρώτο, ἀδικεῖσθαί τε ὑπ' αὐτῶν ἔφασκε τὸν Φίλιππον, καὶ δυνατὰ τοσαῦτα Ἀθηναίους, τὸ Ἑλληνικὸν ἐλευθεροῦντας, ὁ Πύθων ταῦτα δημηγορέων, ὥς φασιν. ἀλλὰ Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀντειπὼν θρασυνομένῳ, μόνον τὸ ἀναχθῆναι αὐτὸν τάχιστα σὺν τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις. ἐγὼ δέ, τὸ μὴ ὑποκριθῆναί με ἐς ἃ ἐδόκει τούτῳ, καὶ ἄν ποτε ἄθλον ἐμαυτὸν φαίην. Πύθωνι δ' αὐτὸν τοῦτον τοσοῦτον ἔφην, ἐπειδὴ τυραννου τε μισθωτὸς ἀφίκετο, καὶ ἀπόπων ξύμβουλος. διαλεχθῆναι μὲν δὴ τὸν Ἀπολλώνιον πλείω τοιαῦτα. ἑαυτὸν δὲ ὁ Δάμις ἀπορεῖν μὲν ὑπὲρ τῶν παρόντων φησί, λύσιν δ' αὐτῶν ὁρᾶν οὐδεμίαν, πλὴν ὅσαι παρὰ τῶν θεῶν δύξαμένοις ποι, καὶ πολλῶν χαλεπωτέρων ἦλθον. ὀλίγον δὲ τοσοῦτον μεσημβρίας, ὦ Τυανεῦ, φάναι (σφόδρα γὰρ δὴ χαίρειν αὐτῷ τῇ τοσοῦτῳ) τί πεισόμεθα; ὅγε ἐπάδομεν, ἔφη. πόρρω δ' οὐδὲν, οὐδὲ ἀποκτενεῖ ἡμᾶς οὐδείς. Ὃς τίς, εἶπεν, οὕτως ἀτρωτος· λυθήσῃ δὲ ποτε; τὸ μὲν, ἐπὶ τῷ δικάσαντι, ἔφη, τήμερον. τὸ δὲ, ἐπ' ἐμοὶ ἀρτι. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐξήγαγε τὸ σκέλος τοῦ δεσμοῦ· καὶ τοῖς Δάμιν, ἔφη, ἐπιδεῖξαι πεποίη-

A zantius quidam nomine Python orator (vt aiunt) ad perſuadendum aptiſſimus. Is à Philippo Amyntæ filio ad Græcos pro ipſorum ſeruitute legatus miſſus, ceteros quidem Græcos omiſit, ad Athenienſes autem quàm maximè poterat rhetorica arte, & dicendi vehementia vſus eſt, Philippũ dicens iniuria ab illis affici, & peruersè facere Athenienſes, qui Græciam aſſerere in libertatem tentarent. Hæc itaque & alia huiuſmodi B aduerſus Atheniẽſes dicebat Pytho. Sed Demoſthenes Pæanicus magno animo contradicens ſe ſolùm huius vehemẽtiam auſum eſſe ferre in ſuis orationib. iactabat. Ego autem quòd eius oratione ſeductus non fuerim, quódque illi non aſſenſerim, nunquã præmio dignum me iudicabo; aſſerã tamen ipſum eadem, quæ quondam Python, eſſe conatũ, quippe qui tyranni mercenarius ad me venerit, abſurda iniuſtáque perſuadere adnitẽs. C Et quidẽ Apollonius longo ſermone narrauit in hanc ſentẽtiam verba dicens: Damis autem rebus præſentib. vehementer ſe dubitaſſe refert, quòd earum exitum nullum videret, niſi quem Dij colentibus ipſos, adorantibúſque ex rebus etiam grauioribus plerunq. dederunt. Paulùm verò ante meridiem ipſum compellans Damis, O Tyanenſis, inquit, (gaudebat autem tali cognomine) quidnã paſſuri ſumus? Illud idem, inquit Apol- D lonius, quod hactenus paſſi ſumus: finis autem nobis hic futurus non eſt, neque nos interficiet quiſquam. Et quis, inquit Damis, adeò inuulnerabilis eſt, vt interfici non poſſit? Ille autem ſermonem proſequens, Liberabimur autem, inquit, quoad eum, qui iudicaturus eſt hodie; quo ad me autem paulopoſt: atque hæc dicens exemptum è compede crus Damidi oſtendens, ait, Ego futuræ

libertatis indicium hoc tibi præmõ-
ſtrare volui: quapropter confide.
& tunc primùm Damis ait indubi-
tanter ſe cognouiſſe naturam Apol-
lonij, quòd diuina eſſet, & ſupra ho-
minem. Nam neque ſacrificiis per-
actis (quomodo enim in carcere id
facere potuiſſet?) neque precibus,
votíſque nuncupatis, vincula deriſe-
rat, rurſúſque crure compedibus in-
ſerto, itidem, atque ceteri vincti per-
manebat. Hæc autem ſtolidiores ho-
mines ad incãtationes referunt, quas
ad plurimas rerum humanarũ profi-
cere opinantur. Nam athletæ incan-
tationes expetunt, & certatores om-
nes propter vincendi cupiditatem
eaſdem colunt: quamuis ad victo-
riam conferre nihil poſſunt. Vbi e-
nim à fortuna quandoque victoria
prouenit, tunc infelices homines ab
ea laudem auferentes, huic arti ip-
ſam attribuunt, nec etiam ſuis cupi-
ditatib. fraudati, fidem adhibere eiſ-
dem deſinunt, & ſecum ipſi excuſa-
tiones huiuſmodi meditantur: ſi hos
autem vapores incendiſſem, non ca-
ruiſſem profectò victoria. atq; hæc
& verbis aſſerunt, & omnino ſic eſ-
ſe opinantur. Ad mercatorum etiam
fores hæc ipſa accedit incantationũ
opinio. Nam eorum pleroſque com-
perimus pecunias ex mercatura quæ-
ſitas cõputare, vt incantatorib. con-
gruas partes impendant, & aduerſi-
tates, ſi quæ contingant, aut ex pecu-
niarum parſimonia, ſiue quòd non
vt oportuit ſacrificarint, euenire ar-
bitrãtur. Maximè verò amatores at-
tingere ars huiuſmodi videtur, qui
cùm tam deceptibili morbo labo-
rent, vt aniculis etiam pro eo leuan-
do fidem adhibeant, mirandum non
eſt, ſi ad huius artis profeſſores ſo-
phiſtas accedẽtes, eorundem præce-
ptis obtemperent; qui & balteum ip-
ſis ferendum præbebunt, & lapillos,

A μαὶ ϑι τῆς ἐλευϑερίας τ ἐμαυτῦ,
ϑ θαῤῥεῖ. τότε πρῶτον ὁ Δάμις φη-
σὶν ἀκριβῶς ξωεῖναι τῆς Απολλω-
νίυ φύσεως, ὅτι ϑεία τε εἴη, ϑ κρείτ-
των ἀνϑρώπου. μὴ γὰρ ϑύσαντα· πῶς
γὰρ ἂν δεσμωτηρίῳ· μηδ' ὀξάμε-
νόν τι, μηδὲ εἰπόντα καταγελάσαι τῦ
δεσμοῦ; ἢ ἐναρμόσαντα αὖ τὸ σκέ-
λος, τὰ τῦ δεδεμένου πρᾶξαι; ⓐ
δὲ δυηθέστεροι τῶν ἀνϑρώπων, ἐς σοῦ
B γόητας ἀναφέρουσι ταῦτα· πεπόνθα-
σι δ' αὐτὸ ἐς πολλὰ τῶν ἀνϑρωπείων.
δέονται μὲν γὰρ αὐτῆς ἀθληταὶ· δέ-
ονται δ' ἀγωνισταὶ πάντες, διὰ τὸ νι-
κᾶν γλίχεσθαι. ϑ ξυλλαμβάνῃ μὲν
αὐτοῖς ἐς τὸ νικᾶν, οὐδέν· ἃ δὲ ἀ-
πὸ τύχης νικῶσι, ταῦθ' ⓐ καιρο-
δαίμονες αὐσοῦ ἀφελόμενοι, λογί-
ζονται τῇ τέχνῃ ταύτῃ. ἀπιστοῦσι δ'
C αὐτῇ οὐδ' ἠπιώμενοι σφῶν. εἰ γὰρ
τὸ δεῖνα ἔθυσα, καὶ τὸ δεῖνα ἐθυ-
μίασα, οὐκ ἂν διέφυγέ με ἡ νίκη. κ. μοι ἢ
τοιαῦτα λέγουσι, καὶ τοιαῦτα οἴον-
ται. Φοιτᾶ δὲ καὶ ἐπὶ θύρας ἐμ-
πόρων κἀπὶ ταυτά. καὶ γὰρ δὴ κἀ-
κείνους εὑροιμὶ ἄν, τὰ μὲν χρήμα-
τα, τῆς ἐμπορίας λογιζομένους τῷ
γόητι, τὰ δὲ, ἄτοπα, τῇ αὐτῶν φει-
δοῖ, καὶ τῷ μὴ ὁπόσα ἐδεῖ θῦσαι. ἀ-
D νῆπιαι δὲ ἡ τέχνη σοῦ ἐρῶντας μά- σχολιάζει-
λιστα. νοσοῦντες γὰρ δὴ φαρμακον οὕ- κοιν. ἔ.
τω νόσον, ὡς καὶ γραιδίοις ὑπὲρ αὐ-
τοῖς διαλέγεσθαι, θαυμαστὸν οἶμαι
οὐδὲν ποιοῦσι, πειθόμενοι τοῖς
σοφισταῖς τούτοις, καὶ ἀκροώμενοι
σφῶν τὰ τοιαῦτα· οἳ κεστὸν τε αὐ-
τοῖς φέρειν δώσουσι καὶ λίθους.

τοὺς μὲν, καὶ τῶν ἐκ γῆς ἀποῤῥήτων, τοὺς δὲ, καὶ σελήνης τε, καὶ ἀστέρων. ἀρώματά τε, ὁπόσα ἡ Ἰνδῶν * κηπεύει. καὶ χρήματα μὲν αὐτοῖς λαμπρὰ ὑπὲρ τούτων παρέπονται· ξυνδρῶσι δὲ οὐδέν. ὧν μὲν γὰρ παθόντων τι τῶν παιδικῶν πρὸς τοὺς ἐρῶντας, ἢ δώροις ὑπαχθέντων, πρόφασις τὰ ἐρωτικὰ, ὑμνεῖται ἡ τέχνη, ὡς ἱκανὴ πάντα. εἰ δ' ἀποτυχόι ἡ πεῖρα, ἐς τὸ ἐλλιφθὲν ἡ ἀναφορά. μὴ γὰρ τὰ δεῖνα θυμιάσαι, μηδὲ θῦσαι, ἢ τῆξαι· τοῦτο δὲ μέγα εἶη, καὶ ἄπορον. ἐμοὶ μὲν οὖν δόξαι, καθ' οὓς ἢ διοσημίας, καὶ ἕτερα πλείω περατοῦνται, ἢ ἀναγεγράφαται πισι, οἱ ἐγέλασαν πλατὺ ἐς τὸ τέχνιον· ἐμοὶ δ' ἀποπεφάνθω, μήτε ἐκείνοις ὁμιλεῖν τοὺς νέους, ἵνα μηδὲ παίζειν τὰ τοιαῦτα ἐθίζοιντο, ἀποχρῶσα ἡ σκέψις τοῦ λόγου. τί γὰρ ἂν πλείω καθαπτοίμην τῶν πραγμάτων, ὁ καὶ φύσις διαβέβληται, καὶ νόμος.

A aut ex terræ viſceribus defoſſos, aut ex aſtris, lunáve (vt aiunt) direptos. aromata inſuper quæcunque in hortis Indorum naſcuntur: pecuniam etiam grandem horum cauſa afferri iubent: proſunt autem nihil: ſi enim qui amantur quacunque de cauſa erga amatores afficiantur, aut muneribus allecti, eiſdem obſequantur in amoribus; tunc ars ipſa laudatur, tanquam ad omnia ſufficiens: ſin verò eos fefellerit experientia, in B aliquod omiſſum culpa refertur. Dicunt enim talem vaporationem, aut ſacrificium, libationémve defuiſſe: hoc autem magnum *quiddam*, & *arduum, atque imperuium eſſe.* Hi ergomodi, per quos diuina ſigna, & alia quæuis portenta procurant, quæque à cachinnonibus, & huius artis deriſoribus conſcripta ſunt; ego quoad fieri poteſt occulendos cenſui, nec inter adoleſcentes de ipſis quicquam eſſe loquendum, ne illis etiam ludi cauſa aſſuefcant. Sed iam digreſſio finem habeat. Quid enim amplius dicere attinet de iis, quæ natura ſimul, & lex diſci prohibent?

Damidem iuſſu Apollonij è carcere Puteolos quæ Δικαιαρχία Græcè dicitur, ad Demetrium philoſophum ſe contuliſſe. Demum de puero Arcade ſummæ pulchritudinis adamato à Domitiano, atque in carcerem coniecto, quia mori potius pudicus adoleſcens, quàm turpia, & muliebria pati conſtituerat. CAP. XVII.

ΕΝδεξαμένου τοῦ Ἀπολλωνίου τῷ Δάμιδι ἑαυτὸν, καὶ πλείω διαλεχθέντος, ἐπέσκηψε τῶν περὶ μεσημβρίαν, σημαίνων ἀπὸ γλώττης τοσαῦτα· ἀφίησί σε ὁ βασιλεὺς, Ἀπολλώνιε, τούτων τῶν δεσμῶν, Αἰλιανοῦ ξυμβουλεύσαντος· τὸ δὲ ἐλεύθερον δεσμωτήριον ξυγχωρεῖ οἰκεῖν, ἕως ἂν ἡ ἀπολογία· εἰς ἡμέραν δὲ ἴσως ἀπολογήσῃ πέμπτην. τίς οὖν, ἔφη,

QVVM talem ſe Damidi monſtraſſet Apollonius, multáque inter ſe fuiſſent locuti, circa meridiē adueniens quidam, ſic locutus eſt. Rex te huiuſmodi vinculis liberat, Apolloni, Æliani conſiliis perſuaſus: & liberum tibi carcerem concedit habitandum, quoad tempus faciendæ defenſionis adueniat: quæ (vt arbitror) poſt quinque dies erit facienda. Quis igitur, ait Apollonius,

hinc me traducet? Ego, inquit ille: sequere modò. Cùm ij, qui in libero carcere erant, Apollonium viderent, læti, atque alacres complectabantur, vtpote qui insperantibus ipsis ad se rediisset. Sicut enim filij parentes desiderant, à quibus comiter doceri, moneríq. consuerunt, aut quæ ætate sua contigerint audire: sic illi desiderabant Apollonium, ídque mutua congratulatione significabant. Ipse verò boni aliquid eis consulere nunquam cessabat. Postridie Damidem vocans Apollonius, Mihi quidem statuta die defensio erit facienda: tu verò Puteolos pergas volo, meliúsque pedibus vade: atque vbi Demetrium ibi conueneris, ad mare te conuertere, vbi Calypsonis insula est: illic enim apparere me videbis. Viuentémne, inquit Damis, aut quo pacto? Tunc ridens Apollonius, Viuentem, inquit (vt ego puto) vt autem me existimas rediuiuum, & ille quidem (vt ait) inuitus abiit, nec de eius vita desperans omnino, nec rursus de incolumitate eius multùm confidens. Cúmque die tertia Puteolos deuenisset, de tempestate quæ maxima diebus illis in mari fuerat, audiuit. Nam ventus imbri commistus vehementius maria perturbauerat, ita vt nauium illuc tendentium alias demerserit, alias in Siculum vsque fretum dispulerit. Quapropter tum Damis intellexit cur pedibus vadere se iussisset Apollonius. Cætera autem quæ post hac scribentur ex Apollonio se audiuisse refert Damis, cum Demetrio, sibíque postmodum illa narraret. Adolescens quidam eximiæ pulchritudinis ex Messana quæ est in Arcadia (vt aiebat) oriundus Romam venerat. Hunc permulti quidem, sed præ

A ὁ μεταπεμψάμενος με σὺν δὲ δεῦρο ἐλθεῖν, εἶπε, καὶ ἔπου. καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ σὺν τῷ ἐλευθέρῳ δεσμωτηρίῳ, ἀνεβόησαν πάντες, ὡς ἀδοκήτοις αὐτοῖς ἐπανήκοντα. ὃν γὰρ δὴ πόθον ἴσχουσι παῖδες παῖδες, ἐς νουθετήσεις καθισταμένους σοφίσιν ἡδείας τε, καὶ ξυμμέτρους, ἢ τὰ ἐφ' ἡλικίας αὖ ἑρμηνεύοντες, τ' αὐτὸν κἀκεῖνοι τὸν Ἀπολλωνίου εἶχον, καὶ ὡμολόγουν ταῦτα. οὐδ' ὅτι ἐπαύετο ἀεί τι ξυμβουλεύων. καλέσας γὰρ τὸν ὑστεραίας τὸν Δάμιν, ἐμοὶ μὲν, ἔφη, τὰ δ' ἀπολογίας, ἐς τὴν προσφιλεστάτην ἡμέραν ἔσται. σὺ γὰρ, τὴν ἐπὶ Δικαιαρχίας βάδιζε· λῷον γάρ πεζῇ ἰέναι. κἂν προσείπῃς Δημήτριον, στρέφου πρὸς τὴν θάλατταν, ἐν ᾗ ἐστὶν ἡ Καλυψοῦς νῆσος· ἐπιφανεῖσθαι γάρ σοι ἔνθα. ζῶντα, ἔφη, ὁ Δάμις, ἢ πῶς; γελάσας γὰ ὁ Ἀπολλώνιος, ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, ζῶντα, εἶπεν· ὡς δὲ σὺ οἴῃ, ἀναβεβιωκότα. ὁ μὲν, δὴ ἀπελθεῖν φασιν ἄκων, καὶ μήτ' ἀπογιγνώσκων ὡς ἀπολωλυμένου, μήτ' ἐλπίς, ὡς οὐκ ἀπολεῖται, καὶ τελταῖος μὲν * δὴ ἀπελθεῖν ἐς Δικαιαρχείαν, ἀκοῦσαι γὰ καὶ τοῦτο χειμῶνος, ὃς περὶ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐγένετο, ὅτι πνεῦμα ὑπόμβρον καταῤῥαγὲν τῆς θαλάσσης, τὰς μὲν κατέδυσε τῶν νεῶν, αἱ ἐκεῖσε ἔπλεον. τὰς γὰ, ἐς Σικελίαν τε, καὶ τὸ πορθμὸν ἀπεώσατο, καὶ ξυνεῖναι τοῦτ' ὑπὲρ ὅτου ἐκέλευσεν αὐτὸν πεζῇ κομίζεσθαι. τὰ ἐπὶ τούτοις ἀναγράφει Δάμις, ἐξ ὧν Ἀπολλωνίου φησὶν ἀκηκοέναι πρὸς Δημητρίου τε, καὶ τοῖς αὐτὸν εἰπόντος. μειράκιον μὲν γὰ εἶναι Μεσσήνης τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ τοιόνδε ὁρᾶν, ἀφικέσθαι τε * εἰς τὴν Ῥώμην. ἐρᾶν δὲ αὐτῷ

* ἐλθ.

* εἰς.

πολλοὺς μεν· Δομετιανὸν δὲ παρὰ A ceteris omnibus Domitianus ama-
πάντας. τοιάδ' οὕτως ἐρᾶν, ὡς μηδὲ bat. Ceterùm alij ſic amabantur,
τὸ ἀντερᾶν σφίσιν δεδιέναι. ἀλλ' ἐσω- vt admodum ab eodem non reda-
φρόνει τὸ μειράκιον, καὶ ἐφείδετο τῆς mari timerent. Verùm ipſe adole-
ἑαυτοῦ ὥρας. εἰ μὲν δὴ χρυσοῦ κατε- ſcens formæ ſuæ, & pudicitiæ par-
φρόνησεν, ἢ χρημάτων, ἢ λίθων, ἢ cens, cum modeſtia ſumma dege-
ἵππων, ἢ τοιούτων θελεασμάτων, οἷς bat: itaque quòd aurum, & pecu-
ὑπάγονται τὰ παιδικὰ σφίσι, ἢ ἐπαί- nias contempſerit, gemmáſque &
νῳ μὲν, χρὴ γὰρ οὕπω σωφρονοῦντας equos, atque alia, quibus adole-
ἄνδρα. ὁ δὲ, μειζόνων ἀξιωθεὶς B ſcentes, vt amatoribus indulgeant,
ἄν, ἢ ὁμοῦ πάντες, οὓς ὀφθαλμοὶ adduci ſolent, inter laudes non enu-
βασιλέων ἠσπάσαντο, οὐκ ἠξίου ἑ- mero: ſic enim decet virum eſſe di-
αυτὸν, ὧν ἠξιοῦτο. ἐδέθη τοίνυν. του- ſpoſitum: ſed iis maioribus præmiis
τὸ γὰρ τῷ ἐρᾶσθαι ἔδοξε. καὶ προσελ- ſollicitatus quàm omnes alij, quos
θὼν τῷ Ἀπολλωνίῳ, βαλομένῳ μὲν vnquã oculi regum concupiuerint,
τι λέγειν ἐῴκει, αἰδοῖ δ' ξύμβουλον indignum ſe iis, quæ offerebantur,
σιωπῆς ἔχων, οὔπω ἐθάρρει. ξυνιεὶς reſpondebat. Quapropter amatoris
οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, τί μοι οὐδὲν ἡ- iuſſu in carcerem coniectus eſt: &
λικίαν πω τὸ ἀδικεῖν ἄγων, καθεῖρ- ad Apollonium veniens dicere ali-
ξαι, ἔφη, καθάπερ ἡμεῖς οἱ δυνοί. quid velle videbatur, ſed ob pudo-
καὶ ἀποθανοῦμαί γε, εἶπε. τὸ γὰρ σω- C rem loqui non audebat. Quòd cùm
φρονεῖν, θανάτου τιμῶσι τοὶ ἐφ' ἡ- animaduertiſſet Apollonius, Quid
μῶν νόμοι. καὶ ἐπὶ Θησέως, εἶπε. cauſæ eſt, inquit, cur tu nihil pro-
τὸν γὰρ Ἱππόλυτον ἐπὶ σωφροσύνῃ pter ætatem adhuc mali potens o-
ἀπώλλυ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. αὐτὸς κἀμέ, perari, perinde ac nos infelices, in
εἶπεν, ὁ πατὴρ ἀπολώλεκεν. ὅτα με carcere detineris? Imo etiam mo-
γὰρ Ἀρκάδα σὺ Μεσσήνης, οὐ τὰ riar, inquit ille. Temperantiam nam-
Ἑλλήνων ἐπαίδευσεν, ἀλλ' εἰς ταῦτα que leges noſtræ morte plectunt.
ἔστελε μαθησόμενον ἦθη νομικά. Non noſtræ ſolùm, inquit Apollo-
καί με ὑπὲρ τούτων ἤκοντα, ὁ βασι- nius, ſed etiam quæ quondam apud
λεὺς κακῶς εἶδεν. ὅδ' ὥσπερ οὐ ξυ- Theſeum fuere. Hippolytum nam-
νεὶς ὃ λέγω, εἰπέ μοι, ἔφη, μειράκιον, que temperantiæ cauſa pater inter-
μὴ γλαυκὸν ἡγεῖταί σε ὁ βασι- emit. Me quoque, inquit ille, pater
λεὺς, καί τοι μελανόφθαλμον ὡς ὀ- itidem perdidit. Nam Meſſanæ, quæ
φθὸν ὄντα; ἢ στρεβλὸν τὼ ῥῖνα, καί eſt in Arcadia, natum, literas Græ-
τοι τετραγώνως ἔχοντα, καθάπερ τῷ cas non docuit, ſed huc miſit, vt
Ἑρμῷ γεγυμνασμένοις ἢ τὸ κόμην legitima iura perdiſcerem: venien-
D tem autem rex malè me perdidit. Tunc
Apollonius quaſi non ſatis intelligens quid ille diceret, Dic, inquit, ô adoleſcens, num te cœruleis oculis eſſe rex putauit, cùm eoſdē (vt video) nigros habeas: aut obtorto naſo eſſe iudicauit, cùm eundem *quadratũ*, & bene compactum habeas; non ſecus atque artificiosè fabricata Mercurij ſimulachra? aut comam

aliter se habere opinatus est, cùm *solis in modum candicet & suffulgeat.* aut os fortè tam egregiè formatum, vt silentio, paritérque sermoni sit accommodatum, non ei tale visum est? Collum autem his omnibus ferendis idoneum, & *libertatem ingenuitatémque* præ se ferens, aliter sese habere visum est regi, ac propterea malè ab illo visum te esse dicis? Imò verò hoc ipsum me perdidit: compulsus enim ad me amandum, abstinere non patitur ab iis, quæ amat, sed meam pudicitiam violare nititur, perinde atque ij, qui mulieres amant. Admirans autem illum Apollonius, quàm obscœnum dormire cum amatore putaret, & vtrum turpe, an non id esse censeret, atque alia huiusmodi interrogare noluit, quoniam erubescere Arcadem, & ob pudorem submissius loqui animaduertit. Interrogauit autem an in Arcadia seruos vllos possideret. Certè per Iouem, inquit ille, & quidem plurimos. Quis igitur, inquit Apollonius, his te præfecit? Leges, inquit ille. Nam per leges eorum dominus sum. *An verò dominis parere seruos oportet; an iis aduersari quæ placent iis*, qui eorum corpori dominantur? Ille autem aduertens, quorsum facienda responsio tenderet, Tyrannorum, inquit, vim insuperabilem, imminentémque esse audiui: propterea liberis imperare volunt. mei autem corporis dominus ego sum, illúdque inuiolatum seruabo. Et quo pacto, inquit Apollonius, cum amatore negocium habens, qui gladio contra tuam pulchritudinem lasciuit? Ego, inquit ille, ceruicem potius præbebo. Illam namque gladius appetit. Ipsum igitur collaudans

A ἑτέρου τι, ἢ ὅ ἐστιν; ἔστι δὲ οἶμαι ἠλιωμένα τε, καὶ ὑποφαίνουσα. ἢ μὴν καὶ τὸ σῶμα οὕτω ξύμμετρον, ὡς καὶ σιωπῇ πρέπειν, καὶ λόγῳ. δέρη τε τούτοις ἐλευθέρα, καὶ φρονοῦσα. τί οὖν ἕτερον τούτων ὁ βασιλεὺς ἡγεῖταί σε, ἐπειδὴ κακῶς ὑπ' αὐτοῦ λέγῃς ὤφθαι; αὐτό με τοῦτο ἀπολώλεκεν. ὑπαχθεὶς γάρ μου ἐρᾶν, οὐ φείδεται, ὧν ἐπαινεῖ, ἀλλ'
B ἁψαύειν* διανοεῖταί με, ὥσπερ οἱ in. ἁψαύειν τῶν γυναίων ἐρῶντες. ἀγασθεὶς δὴ αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος, τὸ μὲν ξυγκαθεύδειν ὅ, τι ἠρᾶτο, καὶ εἰ αἰσχρὸν τοῦτο, ἢ μή· καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἐρωτημάτων, ἐᾶσαι· ἐπειδὴ πρὸ ἐρυθριῶντα εἶδε τὸν Ἀρκάδα, καὶ κεκοσμημένως φθεγξόμενον· ἤρετο δὴ αὐτὸν ὧδε. κέκτησαί τινας ἐν Ἀρκαδίᾳ δούλους; νὴ Δί', ἔφη,
C πολλοὺς γε. τούτων οὖν τινα, εἶπεν, ἡγῇ σεαυτόν; ὅτε, ἔφη, νόμοι. δεσπότης γὰρ αὐτῶν εἰμι. δεσπότῃ δέ, εἶπεν, ὑπηκόους εἰ δούλοις χρή, ἢ ἀπαξιοῖς, ἃ δοκεῖ τοῖς σώμασι κυρίοις; ὅδε ἐνθυμηθεὶς ἐς οἵαν ἀπόκρισιν παρεσκευάζετο, ἡ μὲν τῶν τυράννων ἰσχύς, ἔφη, ὡς ἄμαχός τε, καὶ ἀλεκτὴ, οἶδα. δι' αὐτὸν
D γὰρ πω καὶ δεσπόζειν τῶν ἐλευθέρων βούλονται. τὸ ἐμοῦ σώματος ἐγὼ δεσπότης, καὶ φυλάξω αὐτὸ ἄσυλον. πῶς εἶπε; παρὸς ἐρασταὶ γὰρ ὁ λόγος, καμάζοντα μὴ ξίφους ὑπὲρ τοῦ σοῦ ὥραν; τὸν τράχηλον, ἔφη, ὑπόσχω μᾶλλον. ἐκείνῳ γὰρ δεῖ τῷ ξίφει. ἐπαινέσας ὁ αὐτὸν

ὁ Ἀπολλώνιος, Ἀρκάδα σε, ἔφη, ὁρῶ. καὶ μὴν τοῦ μειρακίου τούτου καὶ ἐν ἐπιστολῇ μέμνηται, καὶ διαχράφει αὐτὸν πολλῷ ἥδιον, ἢ ἐγὼ ἐνταῦθα, ζωφροσύνης τε ἐπαινῶν πρὸς ὃν χράφει, φησὶ, τὸ μειράκιον τοῦτο μὴ δι' ἀποθανεῖν ὑπὸ τοῦ τυράννου. θαυμαθὲν δὲ τῆς Ῥώμης, ἐπὶ Μαλίαν πλεῦσαι, ζηλωτὸν τοῖς ἐν Ἀρκαδίᾳ μᾶλλον, ἢ τὰς ἐπὶ μαστίγων καρτερίας παρὰ Λακεδαιμονίοις νικῶντες.

χ. καρτερήσεις π.

A Apollonius, Arcadem, inquit, te esse video. Huius autem adolescentis ipse in epistola quadam meminit, eúmque latius, accuratiúsque describit, quàm ego hoc loco fecerim, atq; eius temperantiam laudabiliter extollere dicit. Adolescens is à tyranno non est interfectus, sed cùm Romam non sine admiratione summa vidissет, ad Maleam B nauigauit, ab Arcadibus magis coli dignus, quàm qui propter plagarum tolerantiam victores apud Lacedæmonios prædicantur.

ΦΙΛΟ-

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER OCTAVVS.

Inter ducendum in iudicium quid cum ſcriba, à quo ducebatur, locutus fuerit Apollonius de philoſophia, de iudicio, de aqua, ad cuius menſuram loquebantur rei, hoc eſt ad Clepſydram, quod Græci dicunt, μετρῆν ὕδωρ, ἢ πρὸς ὕδωρ λέγειν, id eſt, metiri aquam, vel ad aquam dicere.

CAPVT PRIMVM.

NVNC ad tribunal accedamus audituri virum de illatis criminibus ſe defendẽtem. Cùm enim Sol iam eſſet exortus, patefactus eſt nobilioribus viris aditus in prætorium: & qui cum rege verſabantur, aſſerebant illũ præterita die nihil omnino comediſſe, cùm nimirũ examinaret accuratius ea, quæ in accuſatione continerentur. Habebat enim in manibus libellum, vbi ſcripta erat accuſatio: & alia quidem cum iracundia quadam, alia placatiore animo legebat. Fingere porrò debemus animo virum legib. inimicum, quia prætorij meminimus. Ex alia verò parte occurremus viro, qui ſe potius diſputaturum, quàm cauſam capitis dicturum arbitrabatur, quòd ſatis concipi poteſt ex iis, quæ egit antea quàm prætorium ingrederetur. Cùm enim ad tribunal accederet, interrogauit ſcribam, quo-

A ΙΩΜΕΝ ἐς τὸ δικαστήριον, ἀκροασόμενοι τοῦ ἀνδρὸς ἀπολογουμένου ὑπὲρ τῆς αἰτίας. Ἡλίου γὰρ ἀνατολαὶ ἤδη, καὶ αἱ εἴσοδοι τοῖς ἐλλογίμοις ἦσαν ἐς αὐτὸ πρόοδος. Βασιλέα τε ξυνδιαιτώμενοι φασὶ μηδὲ σίτου γεύσασθαι, διοφθῆναι οἴμαι τὰ B ἐν τῇ δίκῃ· καὶ γὰρ τοι καὶ βιβλίον πρόχειρον ἔχων αὐτῷ, τὰ μὲν, ξὺν ὀργῇ, τὰ δὲ, πῇ. ἀναπτύσσων δὲ χρὴ εἰδέναι ἀχθόμενον τοῖς νόμοις, ἐπειδὴ οὐρ δικαστήρια. ἐντυγξόμενα δὲ καὶ τῷ ἀνδρὶ, διαλέξεσθαι· ἡγούμενον μᾶλλον, ἢ δρα- χ διαλέγεσθαι μεῖσθαί τινα ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγῶνα. τοῦτο δ' ἂν τεκμηραίμεθα τοῖς γε C πρὸ τοῦ δικαστηρίου. πρόσιὼν γὰρ, ἤρετο τὸν γραμματέα, ὑφ' οὗ ἤγετο, οἵ

βαδίζοιεν. τῷ δὲ, ἐς τὸ δικαστήριον ἡγεῖσθαι αὐτὸν φήσαντος, δικάσομαι, ἔφη, τίνα; τίνος γε σεαυτοῦ, ἔφη, κατήγορον. δικάσῃ δὲ ὁ βασιλεύς· ἐμοὶ δὲ, ἔφη, καὶ τῷ βασιλεῖ, τίς ὁ δικάσων; δείξω γὰρ αὐτῷ φιλοσοφίαν ἀδικουμένην. καὶ τίς, εἶπε, βασιλεῖ φιλοσοφίας λόγος, κἂν ἀδικῶν ταύτην τύχῃ; ἀλλὰ φιλοσοφία πολὺ, ἔφη, βασιλέως, ἵν' ὑπιδεέως ἄρχοι. ἐπαινέσας δὲ ὁ γραμματεὺς (καὶ γὰρ δὴ καὶ μετεώρως διέκειτο τοῖς Ἀπολλωνίου, ὡς καὶ καταρχὰς ἐδείκνυ) πόσων δὲ, εἶπε, λόγων διαμετρήσῃς ὕδατι; τοῦτο γάρ με χρὴ τοῦ δίκης εἰδέναι. εἰ μὲν ὁπόσα, ἔφη, ἀπαιτεῖ ἡ δίκη, ξυγχωρεῖ μοι λέγειν, καὶ οὐ φθάνοι διαμετροῦσα οὐδὲ ὁ Θύμβρις. εἰ δὲ ὁπόσα εἰρήσεται μέλλον τοῦ ἀποκεινομένου ὁ ἐρωτῶν, ἐναντίας, εἶπεν, ἀρετὰς ἐπόκνησας, βραχυλογεῖν τε, καὶ μακρηγορεῖν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν φάσκων. καὶ ἐναντίας, ἔφη, ἀλλ' ὁμοίας. ὁ γὰρ θάτερον ἱκανὸς, οὐδὲν δὴ θατέρου λείποιτο. καὶ ξυμμετρία δὲ ἀμφοῖν ξυγκειμένη, τρίτη μὲν καὶ ἂν φαίην, πρώτη δ' ἂν εἴη ἀρετὴ λόγου. ἐγὼ δὲ καὶ τῷ σιωπᾶν ἐν δικαστηρίῳ, τετάρτην ἀρετὴν οἶδα. ἀνόητόν γε, εἶπε, σεαυτῷ, καὶ παντὶ τῷ κινδυνεύειν μέλλοντι. καὶ μὲν καὶ Σωκράτει, ἔφη, Ἀθηναῖον μάλα * ὤνησεν, ὅτ' ἔφυγε τὴν γραφήν. καὶ πῶς ὤνησεν, εἶπε; ἐπειδὴ ἐσιώπα, ἀπο-

* μάλα ὠ.

A nam se duceret. Cúmque illum ad iudicium ducere se respondisset, Contra quem, inquit, sum dicturus? Contra accusatorem tuum, inquit ille, & *Rex* inter vos iudicabit. Inter me autem, & regem quisnam iudicaturus est, inquit Apollonius? (demonstrabo namque ipsum philosophiæ iniuriam afferre.) Et quæ, inquit ille, regi cum philosophia ratio est, etiam si eam fortè iniuria afficiat? Verùm tamen philosophia de rege plurimùm sollicita est, vt iustè, ac decenter imperet. Collaudans Apollonij sententiam scriba (cùm esset alioquin Apollonio beneuolus, vt in principio ostendit) Quanta, inquit, aqua tuam orationem metieris? hoc enim ante causam dicendam scire me oportet. Si quodcunque, inquit Apollonius, causa exigit, dicere me sinat, non ipse Tyberis ad metiendum sufficiat. Sin ad ea tantùm, quæ interrogabor, dicturus sum, constat respondentis mensuram esse eum, qui interrogat. Contrarias, inquit scriba, virtutes polliceris, cùm & breuiter, & prolixè, de iisdem rebus te dicturum ostendas. Minimè verò contrarias, inquit Apollonius, immò similes: qui enim alterum sufficienter efficere potest, ad alterum quoque erit idoneus: & moderationem ex vtroque compositam, non vtique tertiam dixerim, sed inter primas orationis virtutes enumeranda videtur. Ego autem tacere in iudicio quartam esse virtutē percepi. Inutilis ista est, inquit ille, & tibi & omnibus, qui in aliquo versantur periculo. Verumenimuerò Socrati Athenienſi maximè profuit, quando absolutus est. Et quo pacto, inquit, illi taciturnitas profuit, cùm mor-

tuus sit? Non fuit mortuus, inquit Apollonius; verùm sic esse Athenienses putarunt. hoc pacto sese Apollonius aduersus tyranni iniurias præparabat.

A θανόντα; καὶ ἀπέθανεν, ἔφη, Ἀθηναῖοι γὰρ ὡήθησαν. ὧδε μὲν παρεσκεύαζε πρὸς τὰ ἐπὶ τῷ τυράννῳ πάντα.

Iussum Apollonium nudum ingredi in prætorium ad Domitianum. Deinde quæ ab accusatore coram tyranno interrogatus fuerit, & quomodo absolutus. Tum disparuisse. CAP. II.

QVVM ad fores prætorij constitisset, accedens alius quidam scriba, O Tyanensis, inquit, nudum te prætorium intrare rex iubet. Tunc Apollonius, Loturíne, an dicturi causam huc accedimus? Tunc ille, non propter vestes hæc tibi præcipiuntur, sed omnino prohibet rex ne fasciculum, ne libellum, néve aliud scriptum omnino tecum feras. An etiam nec ferulam, inquit Apollonius, ad hos cædendos, qui ipsi tam stulta persuaserunt? Tunc exclamans accusator, O rex, verbera mihi *minitatur* incantator iste. *Ego enim tibi hæc persuasi: Ergo tu* (inquit Apoll.) *incantatores potius.* Quæ enim ego regi nũquam suasi, tu illi me persuasisse dicis. Aderat enim conuitianti accusatori Euphratis libertus, quem dicebatur Euphrates delatorem misisse disputationum, quas in Ionia fecerat Apollonius, & simul pecunias attulisse, quas Euphratis nomine accusatori largiretur. Et hæc tanquam præludia accusationis fuerunt: Quæ verò in ipsa accusatione acta sint, deinceps narrabimus. Erat prætorium tanquam in festiua celebritate exornatum: & insignes viri omnia certatim loca compleuerant, ídque iubente rege fecerant. cupiebat enim coram pluribus Apollonium redarguere, tum etiam tot clarorum virorum præsentia terreri illum opinabatur. Ille verò adeò regem contemnebat, vt ne respicere

B Προεσῶπι δ' αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ, προσελθὼν ἕτερος γραμματεύς, ὦ Τυανεῦ, ἔφη, γυμνὸς εἴσελθε. λασώμεθα οὖν, εἶπεν, ἢ δικασώμεθα; οὐχ ὑπὲρ ἐσθῆτος, ἔφη, ταῦτα προείρηται, ἀλλ' ἀπαγορεύει σοι ὁ βασιλεὺς, μήτε φελλὸν, μήτε βιβλίον, μήτ' ἄλλο γραμματεῖον ὅλως μηδὲν εἰσφέρειν σύταῦθα. μηδὲ ναρθηκα, εἶπεν, ἐπὶ τοῖς ἀνοήτως αὐτὰ ταῦτα πείσαντας. ἀναβοήσας δ' ὁ κατήγορος, ὦ C βασιλεῦ, πληγὰς, ἔφη, ἀπειλεῖ μοι ὁ γόης. ἐγὼ γάρ σε ταυτὶ πέπεικα. καίτοι, εἶπε, σὺ μᾶλλον γόης. ἃ γὰρ μὴ ἐγὼ πέπεικά πω (Ν) βασιλέα, ὡς καὶ εἰμὶ, σὺ φὴς αὐ(Ν) ὡς εἴλω πεπεικέναι. προσῆν δὲ τῷ κατηγόρῳ λοιδορημένῳ ταῦτα, ἡ τοῦ Εὐφράτου τις ἀπελεύθερον, ὃν ἐλέγετο Εὐφράτης ἀπελθὸν τοῦ σὺ Ἰωνίᾳ τὰ Απολ- D λωνίου διαλέξεων σειλαι ὁμοῦ χρήμασιν, ἃ τῷ κατηγόρῳ ἐπεδίδου. τοιαῦτα προβολήσαντος περὶ τῆς δίκης. τὰ δ' ἐν αὐτῇ· κεκόσμητο μὲν τὸ δικαστήριον, ὥσπερ ἐπὶ ξυνοικία πανηγυρικοῦ. μετεῖχον δ' αὐτῆς (Ο) ἐπίδηλοι πάντες, ἀγῶνα ποιησάμενοι τὸ βασιλέως, ὅπως σὺν πλείοσιν ἐλεῖν αὐ(Κ) ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρῶν αἰτίᾳ. ὅσῃ οὕτω ἡ ὑπεροψία τοῦ βασιλέως, ὡς μηδὲ

ἐς αὐτὸν βλέπειν. ἐπηρεάσαντος ὃ πρ· κατηγόρου τῷ ὑπερφίᾳ, καὶ κελεύσαντος ὁρᾶν αὐτὸν ἐς τὸν ἁπάντων ἀνθρώπων θεόν, ἀνέσχεν ὁ Ἀπολλώνιος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐς τὸν ὄροφον, συνθυμούμενος μὲν τῷ ἐς τὸν Δία ὁρᾶν. τὸν δὲ ἀσεβῶς κολακεύοντα, κακίῳ τῷ κολακεύσαντος ἡγούμενος. ἐβόα καὶ τοιαῦτα ὁ κατήγορος, ἤδη μέσῃ βασιλεῖ ὕδωρ. εἰ γὰρ ξυνεχωρήσαμεν αὐτῷ μῆκος λόγων ἀπάγξει ἡμᾶς. ἔστι δέ μοι καὶ βιβλίον τοῦτο ξυνεσχεδιασμένον τὰς αἰτίας, ὑφ' ὧν χρὴ λέγειν αὐτόν, ἀπολογεῖσθαι δίκην. ὅθεν ὡς ἄριστα ξυμβουλεύσαντος ἐπῃνέσαμεν, ἐκέλευσε τὸν ἄνδρα κατὰ τῷ τοῦ συκοφάντου ξυμβουλίαν ἀπολογεῖσθαι· τὰς μὲν ἄλλας παρελθὼν αἰτίας, ὡς οὐκ ἀξίας καταφρονεῖσθαί τινα ἐς λόγον· ὑπὲρ τεττάρων δέ, ἃς ἀπόρους τε, καὶ δυσαποκρίτους ὡμολόγει, ὧνδε ἐφρτίσας, τί γὰρ μαθὼν, ἔφη, Ἀπολλώνιε, οὐ τῷ αὐτῷ ἔχῃς ἅπασι τρόπῳ, ἀλλ' ἰδίαν τε, καὶ ἐξαίρετον; ὅτι με, εἶπεν, ἡ τρέφουσα γῆ καὶ ἀμφιεννύσι. ζῶα δὲ ἄθλια οὐκ ἀνέχομαι. πάλιν ἤρετο, τοῦ χάριν οἱ ἄνθρωποι θεόν σε ὀνομάζουσιν; ὅτι πᾶς, εἶπεν, ἄνθρωπος ἀγαθὸς νομιζόμενος, θεῖος ἐπωνυμίαν πιθανὸν λόγος ἐστὶ, ὃς ἐφι- καὶ ἐπ. κ. ἀ. ἐπ. ἀ. δ. δηλοῖ. λοσοφήθη τῷ ἀνδρὶ, δεδήλωται συν τοῖς Ἰνδῶν λόγοις. τρίτον ἤρετο ὑπὲρ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ λοιμοῦ. πόθεν γὰρ, ἔφη, ὁρμώμενος, ἢ τίνα, ξυμβαλλόμενος, προεῖπας τῇ Ἐφέσῳ νοσεῖν αὐτούς; λεπτοτέρᾳ, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, διαίτῃ χρώμενος, πρώτος τῶν δεινῶν ἠσθόμην.

A quidem ipsum dignaretur. Cùm increparet accusator superbiam eius, iuberétque omnium hominum Deum respicere, oculos ad culmen domus sustulit Apollonius, Iouem se respicere demonstrans; deteriorémq. existimabat adulatorem eùm, qui sibi tales adulationes impiè fieri sustinebat. Clamabat insuper accusator, Metire aquam, ô rex. Si enim orationis prolixitatem illi concesseris, nos omnes *strangulabit*. Ha-
B beo enim libellum in quo accusationis capita scripta sunt, quibus ipsum oportet respondere, & per singula defensionem afferre. Imperator autem tanquam optimo cõsiliario *laudato*, iussit Apolloniũ iuxta calumniatoris consilia defensionem proferre. Et cæteris quidem accusationis capitib. quasi indignis quæ in iudicium venirent, omissis, ea tantùm interrogauit, quorum dubia, difficilísque responsio videbatur. Primò quidem, quæ causa est, in-
C quit, Apolloni, cur eodem quo alij vestitu non vtaris, sed proprium quendam, & ab aliis diuisum habitum inueneris? Ad hoc Apollonius, Quia, inquit, terra, quæ me nutrit, eadem quoque vestire potest: & hoc pacto miseris animalibus molestiam non affero. Rursus autem interrogauit accusator, Cur te homines Deum appellant? Quo-
D niam, inquit ille, vir omnis, qui bonus existimatur, tali cognomine honoratur. hoc autem responsum ex qua deprompserit philosophia, in sermonib. cum Indis habitis ostendimus. Tertiò de peste interrogauit, quam Ephesi sedauerat: Vnde, inquit, agnoscens, aut vnde coniectans prædixisti Ephesiis causam morbi? Ego, inquit, ô rex, vtens victu magis tenui quàm ceteri homines, primus morbi grauitatem sensi.

quòd si libet, referam etiam pestium causas. Ille autem (vt opinor) timens ne iniustitiam & sceleratas nuptias, & cetera quæ præter rationem fecerat morborum causas esse diceret, Non egeo, inquit, responso tali. Quartam verò interrogationem non statim protulit, sed plurimùm temporis interponens, multáque secum interea cogitans, & stupenti similis, tandem quod præter omnium opinionem fuit, interrogauit. Opinabatur namque omnes illum altiore voce hominum fide implorata, grauiora quædam contra eius sacrificia clamaturum. Ipse verò submissius, placidisque verbis sic interrogauit: Cùm tu, Apolloni, die quadam domo egressus in agrum venisti, cuinam vt puerum sacrificares, mactasti? Tunc Apollonius, quasi puerum quendam castigans, Meliora, inquit, loquere. Si enim domo exiui, in agro fui, & sacrificaui: si autem sacrificaui, etiam comedi. sed hæc dicant velim, qui fide sunt digni. Talia dicente Apollonio, cùm laudatorum assensus sublatus esset, maior etiam quàm regio foro congruere videretur; rex illius dictis attestari omnes arbitratus, & responsis eius aliquantum commotus, cùm sui compos esse, & mentis aliquid habere videretur, Ego te, inquit, Apolloni, de oblatis criminibus absoluo, & liberum esse iubeo. Permanebis autem quoad priuatim tecum colloquar. Ille autem animo confirmatus, Tibi, inquit, rex habeo gratias. Verùm propter sceleſtissimos viros vrbes funditus pereunt, insulæ exulibus replentur; Continens doloribus abundat, & exercitus formidine, senatus autem suspicionib. nunquam caret. Da igitur si vis & mihi

A εἰ ὃ βούλῃ, λέγω σὺ λοιμῶν αἰτίας. οὐ οἶμαι δεῖσας μὴ τὸν ἀδικίαν, καὶ σὸν μὴ καθαροὺς γάμους, καὶ ὁποῖα καὶ βούλεσθαι ἐπιφέρειν ἔπειτα ταῖς τοιαύταις νόσοις, οὐδέομαι, ἔφη, τοιᾶσδε ἀποκρίσεως. ἐπειδὴ τὸ τεταρτὸν ἐρώτησιν ἐπέφερεν ἐς σὸν ἄνδρας, καὶ βοᾷ τοὺς ὥρμησεν, ἀλλὰ πολὺ μὲν χρόνον διαλιπών, πολλὰ δὲ σὺν θυμηδεῖς, ἱλιγγιῶντι ὅμοιος, ἠρώτησεν ὑπὲρ τὰ ἀπάντων δόξαν· οἱ μὲν γὰρ ὡς τὸν αὐτὸν σὺν πεπεισμένοι τὰ πλάσματος, μήτε τὰ περὶ σπουδείας ἀφίξεσθαι τὸ ἀνδρῶν, χίλια ὑπὲρ τὰ θυσίας βοήσεσθαι. ὁ δὲ, οὐχ ὧδε, κ. πῦ. ἀλλ' ὑφέρπων τὸν ἐρώτησιν, εἰπέ μοι, ἔφη, προελθὼν τὰ οἰκίας τῇ δεῖνι ἡμέρᾳ· καὶ ἐς ἀγρὸν πορευθεὶς, τίνι ἐθύσω τὸν παῖδα; ἢ ὁ Ἀπολλώνιος, ὥσπερ μειρακίῳ ἐπιπλήττων, βέλτιον, ἔφη. εἰ μὲν γὰρ προῆλθον τὰ οἰκίας, ἐγλυόμην ἐν ἀγρῷ, * σὺ ἔθυσα. εἰ δὲ ἔθυσα, καὶ ἔφαγον. λεγόντων δὲ αὐτὰ οἱ πίστεως ἄξιοι. τοιαῦτα τἀνδρὸς εἰπόντος, καὶ ἐπαίνου δρεπτέντος μείζονος, ἢ βασιλέα ξυνεχωρεῖ δικαστήριον, ξυμμαρτυρεῖν αὐτῷ νομίσας ὁ βασιλεὺς τὸν ὁρῶντας, καὶ παθόντα πρὸς τὰς ἀποκειμένας, ἐπειδὴ ἔρρων τότε, καὶ νοῦν εἶχον, ἀφίημί σε, εἶπε, τῶν ἐγκλημάτων· προσμενεῖς δὲ, ἔστ' ἂν ἰδίᾳ ξυγγενώμεθα. ὁ δὲ, θαρρήσας ἑαυτὸν, σοὶ μὲν χάρις, ὦ βασιλεῦ, ἔφη· διὰ ὃ σὸν ἀλιτηρίους τούτους, ἀπολώλασι μὲν αἱ πόλεις, πλήρεις δ' αἱ νῆσοι φυγάδων· ἡ δὲ ἤπειρος, οἰμωγῆς. τὰ δὲ στρατεύματα, δηλίας. ἡ δὲ ξύγκλητος, ὑποψίας. δὸς εἰ βούλοιο κἀμοὶ

B

C

D

* εἰ δὲ πρ. ἐ.

τόπον. εἰ δὲ μή, πέμπε τὸν ληψόμενον
μου τὴν ψυχὴν ἀσωμάτου· μᾶλλον
γὰρ ψυχὴν ἀσώματον· μᾶλλον δ' οὐδὲ
τοῦτο· τὸ σῶμα τοὐμὸν λάβοις·
οὐ γάρ με κτενεῖς, ἐπεὶ οὗτοι μόρσι-
μός εἰμι. ἢ εἰπὼν ταῦτα, ἠφανίσθη τοῦ
δικαστηρίου. τὸν τε Φιλόνικα καιρὸν εὗ
παθέμενος, ὑπὲρ ὧν οὐδὲ ἁπλῶς ὁ τύραν-
νος, ἀλλὰ καὶ περιουσίας, ἐφρόντισεν
δῆλος ὤν. ἐμεγαλοφρονεῖτο γὰρ που
κ. τὸ π τὸ μὴ ἀπεκτονέναι αὐτὸν, τοῦτο μὴ ἐς τὰ
τοιαῦτα ὑπαχθῆναι περιορῶν. τυχεῖν
δὲ αὖ τούτου ἤρισε ἡγεῖτο, εἰ μὴ ἀ-
γνοεῖτο τὴν φύσεως, ἀλλὰ γιγνώσκοιτο ὡς
ἔχοι, τό τε μὴ δεῖν ποτε ἀλῶναι ἄκων. καὶ
γὰρ τὸ θεῖος τὸ περὶ τοῖς ἀνδράσιν, οὗ
ἤδη αὐτῷ εἶχεν. ὥστε ὧν γε μηδὲ ἑ-
ρεσθαί τι ὁ τύραννος ὥρμησε, πῶς δὴ
τούτους ἐς τὸ πιθανὸν ἀπέκτεινεν, ὅτι
ταῖς οὐκ ἐν δικαστηρίῳ πεπισ-
μέναις αἰτίαις; τοιάδε δῦρον τὰ ἐν τῇ δί-
κῃ. ἐπειδὴ γὰρ λόγος μὲν αὐτῷ ξυνε-
γράφη τις, ὡς πρὸς ὕδωρ ἐς τὸν ἀπο-
λογίαν ἀφιγησόμενος, ξυνεῖλε δ' αὐτὸν ὁ
τύραννος ἐς ἃς εἴρηκα ἐρωτήσεις, ἀνα-
γεγράφθω γὰρ ὁ λόγος· ἐγὼ ἀγνοῶ μὲν,
ὅτι διαβάλλοισιν αὐτὸν οἱ τὰς βωμο-
λόχους ἰδέας ἐπαινοῦντες, ὡς ἦθον μὲν,
αὐτοί φασι, δεῖν κεκολασμένον, ὑπε-
ραίρονσα δὲ τοῖς τε ὀνόμασι, καὶ ταῖς γνώ-
μαις. τὸν δ' ἄνδρα σὺν θυμουμένῳ*, οὔ
μοι δοκεῖ ὁ σοφὸς ὑγιῶς ἂν ἀποκείνε-
σθαι τὸ ἑαυτοῦ ἦθος, ὥρισα δ' ἐπὶ τοῦ δύω,
καὶ ἀντίθετα, καὶ κροτάλῳ δίκην κτυπῶν
τῇ γλώττῃ. ῥητορικοῖς μὲν γὰρ ποθὲν
σόφον ταῦτα, καὶ οὐδὲ ἐκείνοις δή. δή-
νοτης γὰρ ἐν δικαστηρίοις, ἢ μὴν, φα-
νερὰ, κἂν διαβάλοι τινὰ ὡς ἐπιθου-

A locum: sin autē minimè, mitte qui meum corpus accipiat. Animam namq. capere impossibile est: quin etiam neque corpus capere poteris,

Nec tu me occides, quoniā tibi fata negarunt. Atq; hæc dicens è prætorio disparuit; præsentem opportunitatem egregiè captans, quoniam tyrannus non boni alicuius causa, sed ob quandam curiositatem nonnulla ab eo quæsiturus apparebat. Multùm enim in hoc gloriabatur, quòd eum non interfeciſſet, *& quòd* B ne in tali re deciperetur, *præuideret.* Apollonius autem *id se pulcherrimè consecuturū* opinabatur, si natura sua non ignoraretur, & si omnib. notum esset, se inuitum capi nequaquā posse. De timore etiam, quem pro viris amicis susceperat, bene *iam ipsi succesſerat.* Cùm enim de *iis nihil* interrogasset quidem tyrannus, quomodo *verisimili ratione* inductus eos interficeret ob crimina, quæ in iudicium non veniſſent? Hæc *comperi* C in iudicio acta *fuisse* ab ipso. Sed quoniam oratio quædam ab ipso scripta est, quam velut ad aquam narraturus composuit, *tyrannus verò ad eas, quas dixi, interogationes reduxit:* consentaneum duxi eam huic operi inserere. Neque verò sum nescius fore, vt qui scurrile quoddam genus laudant dicendi, eius hunc dicendi modum calumnientur, tanquam minus quàm deceat *castigatum,* vt ipsi putant, verbis autem & sententiis D nimis se attollentem. *Mihi* viri conditionem *attendenti non videtur doctus ingenium suum prodere* si comparia, & antitheta orationi interserat, & *crepundiorum* more lingua supplodat. Rhetoricæ namque exercitationis ista sunt, quib. non semper vti opus est. Dicendi enim artificiū, si iudiciis manifestum sit, dicenti calumniam afferet tanquā decipere volenti eos,

qui iudicaturi ſunt. Sin autem occultum, laténſque fuerit artificium, facilius quod volet aſſequetur. Iudices enim latere, quod quis eloquẽs ſit, vera, perfectáque eſt eloquentia. Sapienti autem viro ſeſe defenſuro (neque enim in iudicio accuſabit ſapiens ea, quæ reprehendere palàm poteſt) & alius dicendi modus conuenit à forenſibus oratoribus; & vt oratio præparata quidem ſit, diſſimulet autem præparationem, & puram eſſe oportet, non tamen adeò nudam, vt ſuperbiæ ſuſpicionem *nimiam* afferat. Captandæ autem miſericordiæ ratio omnis abeſto. Qui enim ſupplicari pro ſe non permittit, quid is pro captanda miſericordia dicere curabit? Talis (vt arbitror) ea, quam diximus oratio videbitur iis, qui non nimis molliter nec me, nec ipſum ſunt audituri. Compacta eſt autem ab ipſo in hunc modum oratio.

A λεύοντα τοῖς ψηφιουμένοις. ἥδ' ἀφανὴς, κἂν ἀπέλθοι κεκτῆσα. τὸ γὰρ λαθεῖν σὺ δικάζοντας ὡς δεινός ἐστιν, ἀληθεστέρα δεινότης. σοφῷ δὲ ἀνδρὶ ἀπολογουμένῳ· οὐ γὰρ κατηγορήσει γε ὁ σοφὸς, ἃ ἐπιτιμᾶν ἔρρωται· ἤθους τε δεῖ ἑτέρου παρὰ σὺ δικανικοὺς ἄνδρας, λόγου τε κατεσκευασμένου μέν, μὴ δοκοῦντος δέ· καὶ ὑποσεμνῶν ἔσω, καὶ μὴ πολὺ
B ἀποδέων τὸ ὑπερόπτης εἶναι· ἐλεεῖσθαι τε ἀπέσω λέγοντες. ὁ γὰρ μὴ ἀντιβολῆσαι ξυγχωρῶν, τί ἂν οὗτος ὑπὲρ ἐλέου εἴποι; τοιάδε ὁ λόγος δόξει, τοῖς γε μὴ μαλακῶς ἀκροασαμένοις ἐμοί τε, καὶ τοῦ ἀνδρός. ξυνετέθη γὰρ αὐτῷ ὧδε.

Oratio Apollonij ad Domitianum, vbi ſe de iis, quibus accuſabatur, defendit: quam tamen orationem non recitaſſe commemorant. CAP. III.

DE maximis rebus hodierna die certamen tibi, rex, mihíque propoſitum eſt. Tu pro his rebus periclitaris, pro quibus antea nullus Imperator periclitatus eſt, quòd philoſophiam ſine cauſa videaris calumniari. Ego autem horum cauſa vocor in iudicium, quorum nunquam Athenis accuſatus eſt Socrates, *quem* accuſatores *noua quidem dæmonia inducere cenſebant, ſed dæmonem nec* appellarunt, neque eſſe ſunt arbitrati. Cùm igitur vtrique noſtrum tam graue periculum immineat, non verebor ea tibi conſulere, quæ mihi ipſe iamdudum perſuaſi. Poſtquam enim in hoc certamen nos deduxit accuſator, opinio falſa quidem apud omnes incre-

C ΟΜΕΝ ἀγὼν, ὑπὲρ μεγάλων σοί τε, ὦ βασιλεῦ, κἀμοί. σύ τε γὰρ κινδυνεύεις, ὑπὲρ ὧν μή ποτε ὁ αὐτοκράτωρ, εἰ τοῦτο φιλοσοφίαν οὐδεμιᾶ δίκῃ διαβεβλῆσθαι δόξεις· ἐγώ τε, ὑπὲρ ὧν μηδὲ Σωκράτης ποτὲ Ἀθηναίοις, ὃν γραψάμενοι γραφὴν, καινὸν μὲν τὰ δαιμόνια ἠγορεύετο, δαίμονα δ' οὔτε ἐκάλεσαν, οὔτε ὠήθησαν. κινδυνεύοντος δ' ἐφ' ἑκάτερον ἡμῶν οὕτω χαλεποῦ ὄντος, οὐκ ὀκνήσω καὶ σοὶ ξυμβουλεύειν, ὁπόσα ἐμαυτὸν πέπεικα. ἐπειδὴ γὰρ κατέστησεν ἡμᾶς ὁ κατήγορος ἐς τουτονὶ
D ἀγῶνα, εἰσῆλθε μὲν οὐ πολλοὺς ἐκ ἀλη-

σης περὶ ἐμοῦ τ', ἢ σοὶ δόξα. σὲ μὲν γὰρ ὧνδε ξυμβούλῳ τῆς ἀκροάσεως ὀργῇ χρήσεσθαι, δι' ἣν κἂν ἀποκτεῖναί με, ὅπη ποτέ ἐστι τὸ ἀποκτεῖναι, ἐμὲ δὲ σκήψιν ἑαυτὸν τῆς δικαστείας. ἔστοις δ', ὁπόσοι δ' ἀποδρᾶν εἰσιν, ἦσαν δ', ὦ βασιλεῦ, μυρίοι. ἢ τούτων ἀκούων, οὐκ ἐπὶ τῷ περιπαγνώσκειν ἦλθον, οὐδὲ καταψηφισάμενος τῆς σῆς ἀκροάσεως, ὡς μὴ τὸ δίκαιον ἔχουσης, ἀλλὰ ξυνθέμενος τοῖς νόμοις, ἕστηκα ἐπὶ τῷ λόγῳ. τούτου ξύμβουλος ἢ σοὶ γίγνομαι. δίκαιον γὰρ τὸ μὴ περιπαγνώσκειν, μηδὲ καθῆσθαι πεπεισμένῳ, ὡς ἐγώ τι σε κακὸν εἴργασμαι, μήδ' ὑπὲρ μὲν τῶν Ἀρμενίων τε, ἢ Βαβυλωνίων, ὅσοι τῆς σῆς ἄρχουσιν. οἷς ἵππος τε παμπόλλη ἔστι, καὶ τοξεία πᾶσα, καὶ ἀνδρῶν ὄχλος, καὶ χρυσῆ γῆ, ὧν ἐγὼ οἶδα ἀκούσαν ξὺν γέλωτι, τὸ πείσεσθαί τι ὑπ' αὐτῶν, ὅ σε καὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀφαιρήσεται. κατ' ἀνδρὸς δὲ σοφοῦ, καὶ γυμνοῦ πως ὄντα ὡς ἔστι τούτῳ ὅπλον ἐπὶ τὸν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα, καὶ περισχεῖν ταῦτα, Αἰγυπτίῳ συκοφάντου λέγοντος, ἃ μηδὲ τ' Ἀθηναῖς ποτ' ἤκουσας, ὡς σεαυτοῦ προνοεῖν φῂς, εἰ μὴ νὴ Δία ἡ κολακευτικὴ, καὶ τὸ συκοφαντεῖν, οὕτω τι νῦν τοῖς ἁλιτηρίοις τούτοις ἐπιδέδωκεν, ὡς σοὶ θεοὺς ὑπὲρ μὲν τῶν σμικρῶν, καὶ ὁπόσαι ὀφθαλμίαι τε εἰσι, καὶ τὸ μὴ πυρέξαι, μήδ' ἀνοισθῆσαί τι τῶν ἀσλαίχνων, ἐπιτηδείους εἶναι τοὺς ξυμβούλους φάσκειν, ἰατρῶν δίκην ἐφαπτομένους, καὶ θε-

A buit, te in hac auditione consultricem iracundiam adhibiturum esse, per quam vtcunque in iudicio res cuenerit, me sis interfecturus: me autem putant iudicio quacumque ratione possim excessurum: & modi, ô rex, fugiendi, qui multi sanè sunt, adesse mihi complures opinantur. Hæc itaque cùm audissem in iudicium veni, non vt mentem tuam, rectámve
B sententiam peruerterem, sed legibus obtemperans rationi me subieci; quod etiam tibi consulere volo. Iustum est enim te, neque præiudicium facere, neque in his permanere, quæ tibi forsan aliquis de me persuasit, quòd tibi sim inimicus. Quod si quis regem Armenium, aut Babylonium, aut alium quemuis eorum, qui in illis prouinciis regnant, quíque militibus & equitatu; sagittariis quoque & virorum, & pecuniarum multitudine abundant; mali quidpiam ti-
C bi allaturum, aut priuaturum te imperio dixerit: scio non sine risu te posse talia dicentem audire. Quomodo igitur credere poteris, virum sapientem, & nudum contra Romanum Imperatorem arma mouere? aut quomodo talibus verbis aures præbere potes? præsertim Ægyptio calumniatore talia deferente: quæ profectò nunquam ex Pallade audiuisti, quam de tuis rebus
D sollicitam esse, atque iisdem prouidere fateris, nisi fortè assentandi, calumniandíque facultas eousque in viris sceleratis ducta est, vt Deos de rebus paruis, & oculorū lippitudine, aut febricitatione, aut de somniis, & de intestinorum tumore familiares tibi & consiliarios esse dicant, téq. medicorum instar attrectare, &

cuilibet morborum tuorum remedium afferre. de imperio autem, & de vita periclitanti, neque conſulant à quibus cauendum ſit, nec moneant, quibus armis contra eoſdem ſit vtendum: ſed permittant calumniatores tanquam Palladis Ægidem, aut Iouis manum tibi opitulari, cùm de te ſcire profiteantur ea, quæ nec ipſi quidem Dej ſciunt. Iactant præterea de te excitando, aut ad ſomnum deducendum plurimùm laborare. Si tamen ſomnum inducere eſt malis mala ſemper accumulare, & tales(vt ſic dicã) Iliades iugiter comminiſci. Quòd autem equos plurimos nutriant, & albis bigis per medium forum deuehantur, & in vaſis argenteis, aut aureis conuiuentur, nuptiæ præterea puerorum *viginti & triginta* nummorũ millibus, ad libidinem emptorum: mulierum inſuper occulti concubitus, quoad illorum ſcelus latere potuit: atque earundem cõiugia poſtquam in crimine deprehenſi fuerint: tum etiam ingentes plauſus ob egregias victorias habiti, poſteaquã philoſophus, aut conſularis vir nihil iniuſtè agens, falsò ab ipſis iudicio circumuentus, abs te occiditur. Hæc inquam, atque huiuſmodi alia nefanda facinora ſceleſtorum hominum delitiis concedantur: patiantur etiam ipſos *neq; legum*, neq; hominum conſpectũ *amplius* vereri. Quòd autẽ ſupra homines tantùm ſapere profiteatur, vt aſſerere audeant, quæ Deorum ſunt ſeſe prænoſcere, ego quidẽ non laudo, & audire perhorreſco: tu verò ſi talia admiſeris, procul dubio futurum arbitror, vt te in iudicio accuſent, tanquam de Diis malè ſentientem. Sperant enim etiam aduerſus te accuſationes cõponere, poſtquam eorum calumniis nemo accuſandus manſerit. Atqui ſentio me

A ραπθύοντας, ὅτου αὖ πονήρως ἔχοις. ὥρει δὲ τῇ ἀρχῇ, καὶ τῷ σώματι κινδυνευθύοντι, μήθ' οἷς φυλάττεσθαι χρὴ ξυμβουλθύειν, μήθ' ὅπλα ἔχειν οἷς πρὸς αὐτοὺς ὅπλοις, διδάσκειν ἥκοντας, ἀλλ' ἐᾶν σοι τοὺς συκοφάντας, Αἰγίδα Ἀθηναῖς, καὶ Διὸς χεῖρα, εἰδέναι μὲν ὑπὲρ σοῦ φάσκοντας, ἃ μήδ' οἱ θεοί. πρόφρονας δέ σου, καὶ πρόθυμα καθεύδοντας, εἰ δὴ καθεύδοισιν οὗτοι, κακοῖς φασιν ἐπανθλοῦντες κακά, καὶ τὰς ἰλιάδας ταύτας ἀεὶ ξυντείνοντες. καὶ τὸ μὲν ἱπποτροφεῖν αὐτοὺς, κἂν ζυγῶν ἐς πλῆθος ἀγορὰν σκηνεῖσθαι λευκῶν, καὶ ἡ σὺν ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ ὀψοφαγία, καὶ γάμοι, μυριάδων δύο καὶ τεττάρων ἐωνημένα παιδικά. καὶ τὸ μοιχεύειν μὲν ὂν, λανθάνοισι χρόνῳ· γαμεῖν δ', ἂς ἐμοίχευσαν, ὅταν ἐπ' αὐταῖς ληφθῶσι. καὶ θ' προτιμῶντες αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς καλαῖς νίκαις, ἐπὶ φιλοσοφοῦσι, ἢ ὑπατος ἀδικῶν οὐδέν, ἀλλ' ὦ μὲν ὑπὸ τούτων, ἀπόλλυται δὲ ὑπὸ σοῦ· δεδόσθω τῇ τύχῃ καταράτων τρυφῇ, καὶ τὸ μήτε νόμων αὐτοῖς ἔπος, μήτ' ὀφθαλμῶν αἰδὼς φόβος· τὸ δ' οὕτω περὶ ὑπὲρ τοὺς ἀνθρώπους φρονεῖν, ὡς προγιγνώσκειν βούλεσθαι τὰ θεῶν, ἐγὼ μὲν οὔτ' ἐπαινῶ, καὶ ἀκούων δέδια· σὺ δ' εἰ προσδέξοιο, χάλφονται καὶ σὲ ἴσως, ὡς διαβάλλοντα ἐς πλῆ* περὶ τὸ θείου δόξαν. ἐλπὶς γὰρ καὶ κατὰ σοῦ ξυγκεῖσεσθαι τοιαύτας γραφάς, ἐπειδὰν μηδεὶς τοῖς συκοφάνταις λοιπὸς ᾖ. καὶ ξυνίημι

* v. διαβάλλοντα πλῆ π.

μᾶλλον, ἢ ἀπολογούμενον. εἰρήσθω δέ μοι ταῦθ' ὑπὲρ τῶν νόμων, οἷς εἰ μὴ ἀρέσκοντας ἡγοῖο, καὶ ἀρέσκοις. πῶς οὖν ξυνήγορος ἔσομαι ἀπολογουμένῳ; εἰ γὰρ καλέσαιμι τὸν Δία, ὑφ' ᾧ βεβιωκὼς οἶδα, γοητεύειν με φήσουσι, καὶ τὸν οὐρανὸν ἐς τὴν γῆν ἄγειν. διαλεγώμεθα οὖν περὶ τούτου ἀνδρὶ, ὃν τεθνάναι μὲν οἱ πολλοί φασιν, ἐγὼ δὲ οὐ φημι. ἔστι γὰρ οὗτος ὁ πατὴρ ὁ σός, ὃν ἐγὼ τοσούτου ἀξιῶ, ὅσου περ ἐκεῖνός σοι. σὲ μὲν γὰρ ἐποίησεν, ὑπ' ἐμοῦ δὲ ἐγένετο οὗτος ὁ βασιλεύς. ξυλλήπτωρ ἔσομαί σοι τῆς ἀπολογίας, πολλῷ τάμὰ βέλτιον, ἢ σὺ γιγνώσκων. ἀφίκετο μὲν γὰρ εἰς Αἴγυπτον οὔπω αὐτοκράτωρ, θεοῖς τε τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ θύσων, καί μοι ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς διαλεξόμενος. εὑρὼν δέ μοι κομῶντι τε, καὶ ὡδὲ ἐσταλμένῳ, οὐδὲν ἤρετο οὐδὲ εἶδε περὶ τοῦ σχήματος, ἡγούμενος τὸ ἐν ἐμοὶ πᾶν δὴ ἔχειν. ἐμοῦ δ' ἕνεκ' ἥκειν ὁμολογήσας, ἀπῆλθεν ἐπαινέσας. καὶ εἰπὼν μὲν, ἃ μὴ πρὸς ἄλλον, ἀκούσας δ' ἃ μὴ παρ' ἄλλου· ἥ τε διάνοια, ἣ ἐς τὴν ἀρχὴν ἐχώρησεν, ἐρρώσθη αὖπω παρ' ἐμοῦ μάλιστα, μεθεστηκυῖα ἤδη ὑφ' ἑτέρων, οὐκ ἀπιστίᾳ μὲν, οὐ μισοῦσί γε δόξαι. καὶ γὰρ μὴ ἄρξαι αὐτὸν πείσαντες, καὶ σὲ δήπου αὐτὸ ἀφαιροῦντο τὸ μετ' ἐκεῖνον ταῦτ' ἔχειν. ἐμοῦ δὲ ξυμβαλόντος ἑαυτὸν τῷ μὴ ἀξιοῦν ἄρξαι ἀπὸ θύρας αὐτοὺς ἀποστῆσαι, ὑμᾶς τε κληρονόμους αὐτῆς ποιεῖσθαι, ὃ ἔχειν τῷ γνώμῃ φήσας, αὐτός τε μέγας ἦρθη, καὶ ὑμᾶς

A hactenus accusatoris potius vel obiurgatoris, quàm defensoris personā gerere. sed hæc à me legū gratia dicta sunt, quas nisi dominas regi esse putaueris, ipse procul dubio non dominaberis. Quem igitur pro defensione mea patronū inuocabo? Si enim Iouis implorauerim auxilium, sub quo me vixisse non inficior, incātationib. vti me clamabunt accusatores, qui cœlestia terrestrib. misceam. Disputabimus igitur de hoc ipso freti auxilio viri, quem pleriq. mortuum esse B putant: ego autem minimè concedo. Is autem est pater tuus, qui me tanti faciebat, quanti tu illū facere prædicas. Ipse enim te genuit, à me autē rex idem factus est. Is itaque defensionis meæ patronus erit, qui res meas multò melius nouit, quàm tu. Venit enim in Ægyptum antea quàm imperator esset, vt Diis Ægyptiis sacrificaret, & mecū de imperio loqueretur. Cúmq. me comatū inuenisset, & eodem, quo nunc sum, habitu amictum, ne verbū quidem vllum de vestib. fecit, putans C quæcunq. in me essent, bene se habere. Cúmq. mei causa illuc se venisse fateretur, magnis me laudib. extollēs discessit: & mihi permulta narrauit; quæ nulli alij patefacere ausus fuerat: plurima quoq; ex me audiuit, quæ ex alio nemine potuisset audire. In sententia verò quā habebat de imperio, valde per me confirmatus, cùm aliis prius ab eadē illum dimouere conati fuissent, & quidē non rectè, sicut tibi quoque videri non dubito. Nam pa- D renti tuo imperium suscipere dissuadentes, tibi quoq; qui post illum eras imperaturus, imperium auferebant. Cùm autem ego ei consuluerim, vt imperium vltro (vt ita dixerim) ad fores veniens susciperet, vósque suos relinqueret hæredes, bene, rectéq. me sentire asseruit. Quapropter & ipse ad summum dignitatis gradum euectus est, & vos pariter in eodem

κ. ἀπιστίᾳ μὲν.

κ. μισοῦσι γε.

κ. μὴ ἀξ.

collocauit. Quod si me incantatorem esse putasset, nunquam de grauissimis rebus consilia mecum contulisset. Neque enim de talibus mecum propterea locutus est, vt satis necessitatem afferrem, siue vt Iouem regnare illi monstrarem, aut cœleste aliquod prodigiũ sibi falsò nuntiarem, ostendens Solem ab occidente oriri, aut in oriente occidentem. Non enim imperio dignum ipsum iudicassem, si me putasset eiusmodi portenta efficere posse, aut sophismatibus quibusdam virtutem aucupari, quando easdem virtutes exercendo acquirere opus est. Quinetiã de his ipsis rebus in templo palàm sum locutus: incãtatores verò Deorum templa cuitant, quæ sunt eiusmodi artibus inimica. Noctem enim & locorum obscuritatem sectantes, non sinunt dementes homines oculorum, atque aurium vti iudicio. Sum etiam priuatim cum tuo patre locutus, cùm Dion & Euphrates colloquentibus nobis interessent: quorum alter mihi quidem inimicissimus est, alter autem amicissimus. Nam Dionem inter amicos enumerare nunquam desinam. Quis igitur coram sapientibus viris, aut item sapientiæ simulatoribus cum incantatore loqui vellet: aut quis non tam coram amicis quàm inimicis caueret, ne malus esse videatur? Colloquia insuper erant incantatorib. aduersantia. Tu enim opinaris fortasse patrem tuum cùm regnum appeteret, incantatorib. magis, quàm sibi ipsi fuisse crediturum, aut ad Deos illa referre, vt ex me illud ipsum inueniret: quòd profectò aliter multò sese habet. Nam prius quàm in Ægyptum veniret, regnum se habiturum existimabat: sed postea de reb. maiorib. mecum locutus est: ceu de legibus, de diuitiis iustè acquirendis:

A ἦρεν. εἰ δὲ γόητά με ᾤετο, οὐδ' ἂν ξυνῆψέ μοι κοινωνίαν φρονήσεων. οὐδὲ γὰρ τοιαῦτα ἥκων διελέγετο, οἷς ἀναγκάσαιν τὰς μοίρας, ἢ Διὰ τύραννον ἀποφῆναί με, ἢ φθάσαι, διοσημείας ὑπὲρ ἐμοῦ δείξας Ἥλιον, δύοντα μὲν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας, δυόμενον δὲ ὅθεν ἀνέχει. οὐ γὰρ δὴ μοι ἐπιτηδεύων ἀνέχειν ἔδοξεν, ἢ ἐμὲ ἡγούμενος ἱκανὸν ταῦτα, ἢ σοφίσμασι σφοδροῖς ἀρετὴν
B κτᾶσθαι, ὧν ἀρεταῖς ἔστι καταχρᾶσθαι. ἡμῖν μὲν γὰρ καὶ δημοσίᾳ διῆλθεν ἐν ἱερῷ. γοήτων δὲ ξυνουσίαι, φεύγουσι μὲν ἱερὰ θεῶν· ἔχθρα γὰρ τοῖς τοιούτοις τέχνη. νύκτα δὲ, καὶ πᾶν ὅ, τι ἀφεγγὲς αὐτῶν περιβαλλόμενοι, οὐ ξυγχωροῦσι τοῖς ἀνοήτοις οὐδὲ ὀφθαλμοῖς ἔχειν, οὐδὲ ὦτα. διελέχθη μοι καὶ ἰδίᾳ μέν, παρετύχαν
C ὁ ὅμως Εὐφράτης, καὶ Δίων, ὁ μέν, πολεμιώτατά μοι ἔχων, ὅσῃ οἰκειότητι. Δίωνα γὰρ μὴ παυσαίμην χρέα φων ἐν φίλοις· τίς δ' οὐκ ἐπ' ἀνδρῶν σοφῶν, ἢ μεταποιουμένων γε σοφίας, ἐς γόητας ἔλθοι λόγοις; τίς δ' οὐκ ἂν ἁπλοϊκῶς φυλάξαιτο καὶ ἐν φίλοις, καὶ ἐν ἐχθροῖς κακὸς φαίνεσθαι; καὶ λόγοι ἦσαν ἐναντιούμενοι τοῖς
D γόησι. σὺ μὲν γὰρ ἴσως τὸν πατέρα ἡγῇ τὸν σεαυτοῦ βασιλείας ἐρῶντα, γόησι μᾶλλον, ἢ ἑαυτῷ πιστεύσαι, μὴ ἀνάγκην ὑπὸ τοῖς θεοῖς, ἵνα τοῦτο τύχοι ἀφ' ἐμοῦ *διρέας. ὁ δ', τοῦτο μὲν μὴ πρὶν ἐς Αἴγυπτον ἥκειν, ἔχειν ὡήθη· μεταταῦτα δὲ ὑπὲρ μειζόνων ἐμοὶ διελέγετο, ὑπὲρ *νόμου, καὶ ὑπὲρ πλούτου δικαίως κτᾶσθαι

* ap. χ. Λ
τὰ τ.
* διρέας
* νόμων

θεοί τε ὡς θεραπευτέοι, καὶ ὁπόσα τῶν ἀνδρῶν ἀγαθὰ τοῖς κατὰ τοὺς νόμους ἄρχουσι, μαθεῖν ἤθελε· οἷς πᾶσιν ἐναντίον χρῆμα οἱ γόητες. εἰ γὰρ ἰσχύοι ταῦτα, οὐκ ἔσται ἡ τέχνη. σκοπεῖν δέ, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἐκείνα ἐπεσκέφθαι. τέχναι, ὁπόσαι κατ' ἀνθρώπους εἰσί, σκοπέλοισι μὲν ἄλλο ἄλλη, πᾶσαι δὲ ὑστέρ χρημάτων, αἱ μὲν, σμικρῶν, αἱδὲ αὖ μεγάλων, αἱδὲ ἀφ' ὧν τρέφονται. καὶ οὐχ αἱ βάναυσοι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν σοφαί τε ὁμοίως, καὶ ὑποσοφοί· πλὴν ἀληθοῦς φιλοσοφίας. καλῶ δὲ, σοφοὺς μὲν, ποιητικὴν, μουσικὴν, ἀστρονομίαν, σοφιστὰς, καὶ τὸν ῥητόρων τοὺς μὴ ἀγοραίους. ὑποσόφους δὲ, ζωγραφίαν, πλαστικὴν, ἀγαλματοποιούς, κυβερνήτας, γεωργούς, ἢν τὰς ὥρας ἔπονται. ἐγὼ δὲ αἵδε αἱ τέχναι, σοφίας οὐ πολὺ λείπονται. ἔστι τι, ὦ βασιλεῦ, ψευδόσοφοί τε, καὶ ἀγείροντες, ὃ μὴ μαντικὴν ὑπολάβῃς· πολλοῦ μὲν γὰρ ἀξία, ἢν ἀληθεύῃ. εἰ δὲ ἔστι τέχνη, οὔπω οἶδα, ἀλλὰ τοὺς γόητας, ψευδόσοφους φημί. τὰ γὰρ οὐκ ὄντα εἶδε, καὶ τὰ ὄντα ἀπιστεῖσθαι, πάντα ταῦτα προστίθημι τῇ τῶν ἐξαπατωμένων δόξῃ. τὸ γὰρ σοφὸν τῆς τέχνης, ἐπὶ τῇ τῶν ἐξαπατωμένων τε, καὶ ἐξαπατωμένων ἀνοίᾳ κεῖται. ἡ δὲ τέχνη, φιλοχρήματοι γὰρ πάντες, ἃ γὰρ κομψεύονται, ταῦθ' ὑπὲρ μισθοῦ σοφίσιν εὕρηται. μαστεύουσι δ' ὑπερβολὰς χρημάτων, ὑπαγόμενοι τοὺς ὅπου δὴ

A quo pacto Diis esset sacrificandum, quantáque ab eisdem bona accedãt iis, qui secundum leges dominantur, discere cupiebat, quibus omnib. incantatores maximè aduersantur. Si enim hæc valeant, nullius pretij ipsorum ars æstimabitur. Oportet autem & hoc ipsum, ô rex, (vt ita dicã) considerare. Omniũ artium quæ ab hominibus inuentæ sunt, variæ, diuersæq. sunt operationes: cunctæ verò comparandis diuitiis, hæ quidẽ paruis, illæ autem maioribus intendunt: B nõnullæ etiam victus duntaxat quærendi causa laborãt. Neq; solùm sordidę artes hoc faciunt, sed aliæ quoq; tam sapiẽtes, quàm subsapientes præter illã, quæ verè est philosophia. Sapiẽtes autẽ artes appello, ceu poësim, musicam, astronomiam, sophistas, & rhetores non circumforaneos. Sub sapientes, autẽ dico pingendi, fingẽdiq. peritiã: insuper statuariã, gubernatoriam, agricultoriã, quatenus aliquod agendi tẽpus, & rationẽ obseruat. Hæ namq. artes nõ multùm à sapientia distare videntur. Sunt etiã artes quædam, ô rex, falsò sapientes, & C *circulatorum seu præstigiatoriæ*, inter quas diuinãdi peritiã nolim enumeres. Est enim plurimi faciẽda, si rectè & cum veritate procedat. Vtrum autem ars appellãda sit, nondũ scio. Incantatores autẽ omnes falsò sapiẽtes appello. Quæ enim non sunt, esse, quę sunt, tanquam non sint, mentiuntur: *hæc verò* omnia quæ decipiunt, imD prudẽtiæ tribuo. Quicquid enim sapiẽtiæ huic arti videtur inesse, id totũ in eorũ, qui talia aspiciunt, quíq. ab illis falluntur, dementia positum est. Omnes enim pecuniarum amore tenentur, & ea in quibus se maximè iactant, mercedis causa ab illis inuenta sunt, qui pecuniarum abundantiam affectantes eorum sectatores, vtcunque libet seducunt, quasi omnia, quæ cupiunt,

Quelque al. fol. 252 numero 76 histoire comme dessus.

exiſtens, lachrymas ab omnibus aufer, quæ nunc, vt ex me audire potes, partim ex mari, partim ex continenti accedunt, & earum quælibet *quod fletu dignum eſt* deplorant. Quæ autem mala hinc oriuntur, plura ſunt, quàm vt calumniatorum linguis poſſint enumerari: qui cùm omnia apud te calumnientur, omnibus te calumniabilem reddunt.

A δάκρυα ἢ αὐθεφόπων ἀφαίρῃ, ὡς νῦν γε ἠχὼ μυελία μὲν ἐκ θαλάτης, πολλῷ ἢ πλείω δὲ ἠπείροθεν φοιτᾷ, θρηνουμένων, ὅτι ἑκάστῳ θρηνὸς ἄξιον. τὰ ἢ ἐντεῦθεν φυόμενα πλείω ὄντα, ἢ ἀριθμεῖσθαι, ταῖς τῶν συκοφαντῶν γλώτταις αὐηπάλαι, διαβαλλόντων σοί τε πάντα, κἀ σὲ, ὦ βασιλεῦ, πᾶσιν.

In orationis Apollonij calce hunc Homeri verſum fuiſſe:

Οὐ γάρ με κτανέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι. *hoc eſt,*

Non me vnquam occides: nam non dant hoc tibi Parcæ.

Tum cùm eſſet ante Domitianum diſparuiſſe Apollonium, ac ſtupefactum tyrannum.

CAP. IIII.

TALIA ſunt quæ dicere præmeditatus fuerat Apollonius. In fine autem orationis inueni, quæ in priore ſermone vltimo loco poſita fuiſſe retulimus his verbis,

Non me vnquam interimes; namque id tibi fata negarunt. Poſtquam autem ex prætorio diſceſſit diuino quodam, & inenarrabili modo, haudquaquam ſicut plerique forſitan putabant, commotus eſt tyrannus. Opinabantur autem alij fore, vt clamore ſublato iuberet ſatellites virum perſequi, palámque per omnes regni partes edicere, ne quis eũ ſuſcipere auderet. Nec illum vſquã conſiſtere pateretur. Ipſe autem nihil horum fecit, ſiue vt opinionem multorum falleret, ſiue quòd agnoſceret ſibi nihil reliqui eſſe, quod aduerſum talem virum ſufficeret. Vtrum autem illum contempſerit, ex iis, quæ mox dicentur, coniicere poterimus. Videbatur enim potius eius diſceſſu fuiſſe conturbatus, quàm eundem neglexiſſe, aut contempſiſſe. Agebatur apud ipſum cauſa, vbi ciuitas quædam cum homine priuato de teſtamento quodã

ΩΔΕ μὲν δὴ τῷ ἀνδρὶ τὰ ἐκ παρασκευῆς εἶχεν· ὅτε τελευτῇ δ' οὖρος τὸ λόγου τὰ τελευταῖα τοῦ πρότερου, γὰρ, Οὐ γάρ με κτα-
C νέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι. καὶ τὰ πρὸ τούτου ἔπ, ἀφ' ὧν τοῦτ' ἐπεὶ ἦ ἀπῆλθε τοῦ δικαστηρίου, δαιμόνιόν τ', & οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν ὅπου, καὶ ἐπάθεν ὁ τύραννος, ὥσπερ* ⓐ πολ- *γρ. ὥσπερ
λοὶ ὤοντο. ⓐ μὲν γὰρ ὤοντο αὐτὸν σχέτλια ὑπὲρ τούτου βοήσεσθαι, καὶ διώξιν ποιήσασθαι τοῦ ἀνδρός, κήρυξάν τε ἐς τὴν αὖθις πᾶσαν, μηδαμοῦ παραιτήσεσθαι ⓐ. ὅδε οὐδὲν τού-
D των· ἀλλ' ὥσπερ ἀγωνιζόμενος πρὸς τὴν τῶν πολλῶν δόξαν, ἢ ξυνιεὶς λοιπὸν ὅτι μηδὲν ἔτι ⓦ ἀνδρα, οἷ αὐτάρκες. εἴ δ' ὑπρεώρα, ξυμβαλώμεθα τοῖς ἐφεξῆς. φανεὶη γὰρ ἂν ξυνταραχθεὶς μᾶλλον, ἢ καταφρονήσας. ἠκροᾶτο μὲν γὰρ ἑτέρας ἐπ' ἐκείνῃ δίκης. πόλις δ' ἰῶ ἀγωνιζομένη πρὸς ἄνδρα, ὑπὲρ διαθηκῶν

οἶμαι. διέφθυρον δ' αὐτὸν οὐ μόνον τὰ τῶν δικαζομένων ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς τῆς δίκης. ἀνόητοι μὲν γὰρ αἱ ἐρωτήσεις ἦσαν. αἱ δὲ ἀποκρίσεις, οὐδ' ὑπὲρ ὧν ἡ κρίσις, ἃ σφόδρα ἤλεγχε τὸν τύραννον, ὡς ἐξεπέπληκτό τε, καὶ ἠπόρει, διὰ αὐτὸ μάλιστα τὸ πεπεῖσθαι πρὸς τῶν κολακευόντων, ὅτι μηδὲν ἂν διαφύγοι αὐτόν. οὕτω τὸν τύραννον διαθεὶς, καὶ παύσας τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ἀποφήνας Ἕλλησί τε, καὶ βαρβάροις φοβερὸν πᾶσι, περὶ μεσημβρίας μὲν ἀπῆλθε τοῦ δικαστηρίου, περὶ δείλην δὲ ἐν Δικαιαρχείᾳ ἐφάνη Δημητρίῳ τε, καὶ Δάμιδι. καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν τὸ προκελεύσασθαι αὐτῷ τῷ Δάμιδι, μὴ προμείναντι τὴν ἀπολογίαν, πλοῦσαι εἰς Δικαιάρχειαν. τὰ μὲν γὰρ βεβουλευμένα οὐ προὐλεγε· δὲ ἑαυτῷ ἀπιστότατον ἐκέλευε πρᾶττειν, ἃ τοῖς βεβουλευμένοις εἵπετο. ἐτύγχανε μὲν δὴ ὁ Δάμις τῆς περιφανείας ἀφιγμένος, ᾗ τῷ Δημητρίῳ ξυνέφερεν ὑπὲρ τῶν περὶ τῆς δίκης. ὅθεν δὴ βουλόμενος, ἢ ὑπὲρ Ἀπολλωνίου ἀκροώμενον εἰκὸς, διατεθεὶς ἦν, ὑφ' ὧν ἤκουσε. καὶ πάλιν τὰ ὑστεραίας, ὑπὲρ τῶν αὐτῶν ἠρώτα, ξυναλύων αὖπαλ πρὸς τὴν θάλατταν, ἐν ᾗ τὰ περὶ τὴν Καλυψὼ μυθεύματα. ἀπεγνώκει μὲν γὰρ ὡς οὐχ ἥξοντος, ἐπειδὴ τὰ τῆς τυραννίδος χαλεπὰ ἦν πᾶσι. τὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ προστατούμενα ἐτίμων, διὰ τὴν φύσιν τοῦ ἀνδρός. ἀπειπόντες οὖν, ἐκάθιζοντο ἐς τὸ νυμφαῖον, ἐν ᾧ ὁ πάθος.

litigabat. Fugerant autem ipsum non modo litigantium nomina, sed ipsius etiam causæ materia idque præterea facilè apparuit, quòd *insipienter* quædam interrogabat, & multa respondebat, quæ nihil omnino ad causam attinerent: quæ omnia arguebant ipsum stupefactum hæsitare, atq. eò magis, quòd ab assentatoribus audiebat se nihil vnquam esse oblitum. Hoc igitur modo tyrannum affectum linquens Apollonius, & suæ philosophiæ quasi ludum quendam ostendens omnibus Græcis, Barbarísque terribilem, ante meridiem è prætorio discessit: non multùm verò post meridiem Puteolos Demetrio, Damidíque apparuit. Hæc enim causa fuerat, cur Damidi præciperet, vt non expectata defensionis die Puteolos proficiscereturt. Nam quid facere instituisset non prædicebat, sed quod sibi commodissimum esset, facere illum iussit. Damis verò licet non intellecta causa, quæ mandauerat Apollonius, exequebatur. Aduenerat autem pridie Damis Puteolos, & quæ ad accusationem pertinebant, cum Demetrio contulerat: qui tardius quàm Apollonij auditorem deceret, credebat ea, quæ à Damide dicebantur. Itaque postridie eadem de causa ex Damide rursus quærebat, ambóque deambulabant secus mare, vbi contigisse feruntur ea, quæ de Calypsone narrantur in fabulis. Diffidebat autem omnino, illum vnquam esse euasurum, quòd omnibus nota esset sæuitia tyranni. Quæ tamen præceperat Apollonius, propter hominis venerationem peragebat. Ambulando autem vtrique iam defessi in templo Nympharum consederunt, vbi quondam vaticinia quædam responderi solita fuerant.

Est autem templum albo lapide cõstructũ, & in eo fons est aquæ nunquam summa labra fontis excedẽtis, nec rursus quantacunque illinc aqua exhausta decrescentis. De natura igitur eius aquæ disputabant non admodũ studiosè propter mœrorem, quem ex Apollonij absentia conceperant: itaque sæpius orationem reuocabant ad ea quæ ante iudicium facta fuerant.

A λευκοῦ δ' οὗτος ὅς τι λίθου, ξυνέχων πηγὴν ὕδατος, οὔθ' ὑπερβάλλουσαν τὰ στόμια, οὔτ' εἴ τις ἀπαντλοίη, ὑποδιδοῦσαν. διαλεχθέντες δ' ὑπὲρ τῆς φύσεως τοῦ ὕδατος, οὐ μάλα ἐσπουδακότως διὰ πόθον ἦν τοῦ ἀνδρὶ ἀθυμίαν, ἐπανῆγον τὸν λόγον ἐς τὰ περὶ τῆς δίκης.

Apollonium apparuisse Puteolis Demetrio, & Damidi mœstis, illisque existimantibus eum esse spiritum, præbuisse se tangendum, atque amplectendum. Hinc omnia narrasse, quæ contigerant. CAP. V.

QVVM igitur ingemisceret Damis, & lachrymans talia diceret, ô Dij: nunquam ne videbimus probum & honestum amicum? Apollonius, qui & ipse superueniens ad Nympharum templum accesserat, *hoc audito*, Videbitis, inquit, vel potius iam *vidistis*. Viuentem, inquit Demetrius. *sed si mortuum nunquam super te flere* cessauerimus. Protendens itaq; manum Apollonius, Cape me, inquit, & si manus tuas effugero, idolùm me esse arbitrator à Proserpina huc aduenientes, quale terrestres Dij ostendere plerunque solent hominibus, qui mœrori nimis indulgent. Sin verò tangenti resistã, persuadeto tibi; atq. huic etiam Damidi me adhuc viuere, neque corpus deposuisse. Quibus verbis effecit, vt amplius illi nihil dubitarent. Assurgentes igitur, atque illum complexi, cùm salutauissent, quo pacto erga defensionem sese res habuisset, interrogabant. Demetrius enim nulla peracta defensione, & omnino indicta causâ interfectũ eum fuisse opinabatur. Damis autem peroratam quidẽ ab eo causã, sed breuius fortitan quàm constituisset, arbitrabatur.

B ΑΝολοφυρομένου δὲ τὸν Δάμιδος, καί τι καὶ τοιοῦτον εἰπόντος, ἆρ' ὀψόμεθά ποτε, ὦ θεοὶ, τὸν καλόν τε, καὶ ἀγαθὸν ἑταῖρον; ἀκούσας ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐφέστως ἤδη τῷ νυμφαίῳ ἐτύγχανεν, ὄψεσθε, εἶπε. μᾶλλον δὲ ἑωράκατε ζῶντα· ἔφη ὁ Δημήτριος· εἰ δὲ τεθνεῶτα, οὐπω πεπαύμεθα ἐπὶ σοὶ κλάοντες· προσιόντας οὖν ὁ C Ἀπολλώνιος τί χρῆμα, λαβοῦ μοι, ἔφη· κἂν μὲν διαφύγω σε, εἰδώλον εἰμί σοι καὶ Περσεφάττης ἦκον, οἷα φαίνουσιν οἱ χθόνιοι θεοὶ τοῖς ἀθυμοτέροις τὰ πένθη. εἰ δὲ ὑπομείναιμι ἁπτόμενός σου, πεῖθε καὶ Δάμιν ζῆν τέ με, καὶ μὴ ἀποβεβληκέναι τὸ σῶμα. κἀκεῖθεν οἷοι ἀπιστεῖν ἦσαν, ἀλλ' ἀναστάντες, ἐξεκρέμαντο τοῦ ἀνδρὸς, ἡνίκα παρεῖχε. ὑπὲρ τῆς D ἀπολογίας ἠρώτων. ὁ μὲν γὰρ Δημήτριος οὐδὲ ἀπολελογῆσθαι αὐτὸν ἀπολέσθαι γὰρ ἂν καὶ μὴ ἀδικοῦντα· Δάμις δὲ ἀπολελογῆσθαι μὲν, θᾶττον δ' ἴσως.

οὐ γὰρ ἐπ' ἐκείνης γε τ ἡμέρας ὤετο. ὁ δ' Ἀπολλώνιος, Ἀπολελόγημαι, ἔφη, ὦ ἄνδρες, καὶ νενίκημαι. γέγονε δέ μοι τὰ τ ἀπολογίας τήμερον, οὐ περὶ πολλοῦ τ ἡμέρας· περὶ ἣν γὰρ ἤδη ἐς μεσημβρίαν. πῶς οὖν, ἔφη ὁ Δημήτριος, τοσοῦτο δὲ ὁδὸν ἐν σμικρῷ τῆς ἡμέρας διώυσας; καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, πλεῖ κελεύσματι, ἔφη, καὶ πλεόντων κηρὸν ξυγκειμένων, πάντα οἴου θεὸν ἐπιπρέφων τῇ πομπῇ ταύτῃ. παντάχου μέν, ἦ δ' ὁ Δημήτριος, τῶν ὧν ἔργων τε, καὶ λόγων, θεὸν ἀεί τινα προθυμεῖσθαι ἡγοῦμαι, ᾧ γε καὶ τὰ σὰ οὕτως ἔχει· πλὴν δ' ἀπολογίαν, ἥτις γέγονε, καὶ ἅπερ ἡ κατηγορία εἶχε, καὶ ὃ τ δικάζοντος ἦθος, καὶ ὅ, τι ἤρετο, καὶ ὅτῳ ξυνεπέθετο, ἢ ὅτῳ μὴ, λέγε ὁμοῦ πάντα, ἵνα καὶ Τελεσίνῳ ἕκαστα φράζοιμι· οὐ γὰρ αὐτὸς ἐρωτᾶν παύσεται. ὃς γε καὶ πρὸ πεντεκαίδεκα ἤδη ἡμερῶν ἐμοὶ ξυμπίνων ἐν Ἀνθίῳ, κατεδαρθὲν μὲν ἐπὶ τ τραπέζης. μεσούσης δ' αὐτῷ τῆς κύλικος, ἐδόξεν ὄναρ, πῦρ ἐν τῇ γῇ πελαγίσαν, τοῦτο μὲν, ἀπολαμβάνον τῶν ἀνθρώπων· τοῦτο δὲ, φθάνον ὑποφεύγοντας. καὶ γὰρ δὴ καὶ ῥεῖν αὐτὸ παραπλησίως τῷ ὕδατι. σὲ δ' οὐχ ὅπερ καὶ πολλοὶ παθεῖν, ἀλλὰ διανθοῦσαι ἀὴρ φλόγα τος. ἐπὶ ᾧ τῷ ἐνυπνίῳ τούτῳ, θεοῖς εὐξυμβόλοις ἔασεν· ἐμοὶ τ θαρρεῖν κελεύσαντος ὑπὲρ σοῦ θαρρεῖν. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, οὐ θαυμάζω Τελεσῖνον, εἶπεν, ὑπερκαθεύδοντα· καὶ γὰρ δὴ καὶ ὑπερεγρήγορέ μου πάλαι. τὰ δ' ὑπὲρ τ δίκης, πύθεσθε μὲν, ἃ μὲν ἐνταῦθα.

A Neque enim existimabat ea die tam multa ab eo diu dici potuisse. Quibus respondens Apollonius, Ego me, inquit, in iudicio defendi, & aduersarium vici: & hoc ipso die me defendens oraui, & sermonem à diei ferme principio in meridiem vsque protraxi dicendo. Quomodo igitur, inquit Demetrius, tam longum iter breui diei parte peregisti? Cui Apollonius, Sine ariete, inquit, & alis cera conglutinatis existimare potes Deum quendã huic transB missioni præstitisse auxilium? Ego verò, inquit Demetrius, operibus, sermonibúsque tuis omnibus Deum aliquem interesse non dubito, cuiux auxilio prosperè succedunt, & bene habent res tuæ. Rogo autem vt nobis dicas, quæ in accusatione continebantur, & quis iudicantis mos, quis habitus fuerit; quid *interrogarit*; aut cui de te consilia communicauerit; *aut cui non patefecerit*. C Hæc enim omnia scire percupio, vt ea Telesino referam. Is enim de te per nuntios interrogare nunquam desinet. Quandoquidem diebus ab hinc ferè quindecim, in conuiuio mecum accubans, in ipsa mensa dormitauit: cúmque dimidium ferè calicem ebibisset, somnium vidit eiusmodi: Videbatur ignis terram inuadens, hominum alios comprehendere, alios fugientes præuenire: cùm perinde atque D aqua passim fluens omnia inundaret: tu autem (vt aiebat) non sicut ceteri ab igne pati videbaris: nam tuo spiritu scindebatur ignis. Tali igitur somnio viso cùm Diis bene consulentibus libauisset, bono animo de te esse me iussit. Tunc Apollonius, Ego, inquit, Telesinum profundè dormire non miror, iamdudum enim valde pro me vigilauit. Quæ verò in iudicio acta sunt, audietis quidem, non autem hîc.

Iam enim multùm poſt meridiem temporis lapſum eſt, & in vrbem redeundi hora eſt. Iucundius enim ambulabimus, ſi nos confabulationes aliquę deduxerint. Pergamus igitur de his colloquentes, quæ me interrogaſtis. Dicam autem, quæ hodie in iudicio acta ſunt. Nam quæ ante iudiciũ egerimus, ambo noſtis: cùm tu quidem Damis interfueris; tu autem non ſemel, (vt arbitror) ſed iterũ atq; iterum ex ipſo audieris, niſi fortè Demetrij ſum oblitus. Quæ igitur adhuc neſciris, enarrabo. Atque ita incipiens à præfatione, qua vſus fuerat, & quo pacto nudus intrare prætorium iuſſus fuerat, ac ſingula deinceps expoſuit, vſque ad id, quod vltimo loco dixerat, *Non me interficies.* &c. & tandem quomodo ex prætorio diſceſſit. Tunc exclamans Demetrius, Ego, inquit, iudicio abſolutum ad nos veniſſe te arbitrabar: video autem hoc periculorum principium eſſe tibi. Tyrãnus enim poſtquam vbi ſis, ei denuntiatum fuerit, te comprehendet, & omni vinculorum genere coërcebit. Verùm Apollonius timorem omittere iubens, Vtinam, inquit, vos non facilius, quàm ego, poſſetis capi. Ego autem quo pacto ſeſe nunc habeat tyrannus, agnoſco. Cùm enim aſſentatorum ſermones iugiter audire conſueuerint, nunc obſtupeſcentium verba audit; atq; ob tales ſermones diſrumpitur, excandeſcítque tyranni natura: ſed mihi nunc quiete opus eſt. Nã poſtquam ex iudicio diſceſſi, nunquam propter quietẽ capiendam flexi genua. Tum Damis, inquit, Demetri, ita erga hunc virum ſum affectus, vt ab inſtituto, in quo nunc etiam perſeuerat, auertere ipſum tentauerim: præſertim, cùm tu idem mihi conſuluiſſes, ne ſponte ad grauiora, manifeſtáque pericula accederet.

Comes facundus in via, pro vehiculo eſt.

δείλη τε γὰρ ἱκανῶς ἤδη, καὶ βαδίζειν ὥρα ἐς ἄστυ. ἡδίους δ' ἂν καθ' ὁδὸν λόγοι παραπέμψαι βαδίζοντας. ἴωμεν οὖν διαλαλοῦντες, ὑπὲρ ὧν ἐροῖτε. λέξω δὲ τὰ τῆμερον δή που ἐν τῷ δικαστηρίῳ πραχθέντα. τὰ γὰρ πρὸ τῆς κρίσεως, ἄμφω ἴστε, σὺ μὲν, παραπυθών, σὺ δ' ἠκροαμένου οἶμαι τούτου· μὰ Δί' οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πάλιν, εἰ μὴ σιλέλησμαι Δημητρίου. ἃ δ' οὔπω ἴστε, *δίδωμι, διεξιὼν ἀπὸ τῆς προρρήσεως ὡς ἐκ τοῦ γυμνὸς ἐπελθεῖν. διῆλθε δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐν αὑτῷ λόγοις, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ, οὐ γάρ με κτανεῖς· καὶ τὸ ἀπελθεῖν τῆς κρίσεως, ὡς ἀπῆλθε. τότε ἀναβοήσας Δημήτριος, ἐγὼ μὲν ὤμην σεσωσμένου ἀφῖχθαί σε· σοὶ δ' ἀρχὴ κινδύνων ταῦτα. ξυλλήψεσθαι γάρ σε καταγελῶμεν, καὶ πάσης ἀποφοφῆς εἱργόμεθα. ὁ δ' ἐρρῶσθαι τῷ Δημητρίου δέει φοβίζων· εἰ γὰρ μὴ ὑμεῖς, εἶπεν, ὧδε αὖπω βιάλωτοι ἦτε· ἀλλ' ὅπως μὲν τἀκείνου νῦν ἔχει, ἐγὼ οἶδα. κολακευόντων γὰρ ἀεὶ λόγων ἀκροατὴς γιγνόμενος, νῦν ὑπιπλήττοντων ἀκροᾶται. ῥήγνυται δ' ὑπὸ τῶν τοιούτων αἱ τυράννοι φύσεις, καὶ τοῦτο ἀγανακτοῦσιν. ἐμοὶ δ' ἀναπαύλης δεῖ, γόνυ οὔπω κάμψαντι ἐπὶ τῷ ἄθλῳ. καὶ ὁ Δάμις, ἐγὼ, Δημήτριε, διακείμην μὲν οὕτως, ἔφη, πρὸς τὰ τῷδε τῷ ἀνδρὸς πεφιλμένα, ὡς καὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀπάγειν αὐτόν, ἐφ' ἧς ἥκει· ξυνεβούλευες δέ που καὶ σὺ ταῦτα, ὡς μὴ ἐς κινδύνους ἐκουσίους τε, καὶ χαλεποὺς ἴοι.

ἐπεὶ δ' ἐτύγχανε μὴ δεδεμένος, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο, ἄπορα δ' ἡγουμένῳ τὰ περὶ αὐτὸν, ἐφ' ἑαυτῷ, ἔφη, τὸ λελύσθαι εἶη, καὶ τὸ σκέλος ἐλευθερώσας τοῦ δεσμοῦ, ἔδειξε· τό τε πρῶτον καταγνοὺς τοῦ ἀνδρὸς, θεασόμενον τ' εἶη αὐτὸν, καὶ κρείσσω τ' ἡμεδαπῆς σοφίας. ὅθεν εἰ καὶ χαλεπωτέροις τούτων συντύχοιμι, ἥδιον ἂν δείσαιμι ὑπὸ τούτῳ, καὶ κινδυνεύων. Ἀλλ' ἐπειδὴ πλησίον ἑστέρα, βαδίζωμεν ἐς τὴν καταγωγὴν, ἔφασαν ποιησόμενοι τὸν ἄνδρα. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ὕπνου, ἔφη, δέομαι μόνου· τὰ δ' ἄλλα, κἂν ἴσως πάρεμαι λόγῳ, κἂν πρῆξίν τι αὐτῶν, κἂν ἀπῇ. μὴ τοίνυν βουλόμενος Ἀπόλλωνι, καὶ ἐπὶ τῷ Ἡλίῳ, πρῆλθεν ἐς τὴν οἰκίαν, ἵνα καὶ ὁ Δημήτριος· ἐς τὸν πόδε ὀπτησάμενος, παρακελευσάμενός τ' τοῖς ἀμφὶ τὸν Δάμιν δαπανᾶν, ἐπειδὴ ἄσιτοι αὐτῷ ἐφαίνοντο, ἔρριψεν ἐς τὴν κλίνην ἑαυτόν. καὶ ἐφυμνήσας τῷ ὕπνῳ τὸ Ὁμήρου ἔπος, ἐκάθευδεν, ὡς καὶ ἐπ' ἀξίοις φροντίσας τοῖς πρᾶσσι.

A Sed postquam ego vinctum ipsum vidi, mihique de salute sua grauius aliquid cogitanti dixit sui esse arbitrij, vt solueretur, & exemptum compede crus ostendit: tum primùm animaduerti diuinũ quendam virum ipsum esse, & nostram hanc communem sapientiam excedere: itaque licet *in acerbiores hisce casus incurrerem*, non vererer grauissima quæque *pericula sub* illo subire. Sed quoniam multùm iam noctis proB cessit, in diuersorium pergamus, vt virum curemus. Tunc Apollonius, Ego, inquit, somno duntaxat indigeo. Nam reliqua omnia adsint ne, an absint tantidem facio. Post hæc Apollonius Apollini & Soli votis peractis domum ingressus est, vbi Demetrius habitabat: lotísque pedibus cùm Damidis socios, aliósque familiæ domus cœnare iussissет, quòd diutius iam toleraſſe ieiunium videbantur, in lectulo procubuit: Homerícque versu C somnum laudans dormitauit, ostendens non nimium oportere de periculis, quæ illi imminere dicebant, esse solicitum.

Soluisse Puteolos à Demetrio Apollonium, & nauigasse in Græciam: quantúsque totius Græciæ ad eum visendum factus fuerit concursus. CAP. VI.

ΠΕΡΙ ὄρθρον ἐρομένου αὐτὸν τοῦ Δημητρίου ποῖ τὴν γνώμην τρέποιτο, καὶ κτυπεῖσθαι δοκούντων τὰ ὦτα ὑπὸ συνοίας ἱππέων, οἷς ὤετο ἐπικείσεσθαι ἤδη τῷ Ἀπολλωνίῳ διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ τυράννου, διώξεται μὲν, ἔφη, μὲ οὐδὲ αὐτὸς, οὐδὲ ἕτερος, ἐμοὶ δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ὁ πλοῦς ἔσται. σφαλερός γε, εἶπε· τὸ γὰρ χωρίον φανερώτατον·

D POSTRIDIE aduenientе aurora, cùm Demetrius eum interrogaret, vbinam sibi manendum censeret, cùm iam strepitus equitum aures percutere videretur, quos ad eum insectandum à tyranno missos opinabatur, respondit Apollonius, Nec ipse, nec alius quisquam me persequetur: ego tamen in Græciam nauigabo. Et quidẽ tutò, inquit Demetrius: illius consilium deridẽs (apertissima namque ea est regio)

quem verò in occulto etiam manens non fugisti, quomodo in aperto degens latebis? Mihi latitatione non est opus, inquit Apollonius. Si enim (vt tu censes) tyranni est vniuersa terra, melius cum iis agi putandum est, qui in aperto moriuntur, quàm cum iis, qui in occultis latebris viuunt. & ad Damidem conuersus, Audisti ne, inquit, in portu nauim esse vllam, quæ in Siciliam sit nauigatura? Cúmque ille se audiuisse diceret iam antea, cùm apud mare cum illo esset, præconem id clamantem, tum verò paratam iam ad nauigandum, vt ex nautarum vocibus coniicere poterat, qui tollendis anchoris incumberent, Conscendamus, inquit, hanc nauim Apollonius, & nunc quidem in Siciliam, postea verò in Peloponnesum nauigabimus. Assentior, inquit Damis. inde salutato Demetrio, cùm iuberent illum bono animo esse tanquam virum ceteris præstantiorem, secundo vento in Siciliam nauigarunt. Messanámq; præteruecti tertio die Tauromínium peruenêre: deinde Syracusas delati in Peloponesum transierunt autumni principio iam instante, percursóque pelago sexta die ad Alphéi fluminis ostia venerunt, vbi fluuius ille Adriatico Siculóque pelago dulcis, & potabilis immiscetur: ibi cùm è naui descendissent, ante omnia dignum putauerunt, ad Iouis templum, quod in Olympiis est, diuertere: *nusquam supra Scilluntem secedendo. Et iam fama celerrimè per omnem Græciam diuulgauerat viuere Apollonium, & in Olympia deuenisse, & primò quidem parum fidei sermonibus habebatur, quòd

A ὃν γ' μήπ' αὖ ἐν τῷ ἀφανεῖ διαφύγοις, πῶς αὖ ἐν τῷ φανερῷ λάθοις; οὐ δέομαι, ἔφη, λανθάνειν. εἰ γὰρ ὡς σὺ οἴει, τοῦ τυράννου ἡ γῆ πᾶσα, βέλτιον οἱ ἐν τῷ φανερῷ ἀποθνήσκοντες, τῶν ἐν τῷ ἀφανεῖ ζώντων. ἦ που τὸν Δάμιν αἰσθάνῃ, ἔφη, νεὼς ἀφιείσης ἐς Σικελίαν; αἰσθάνομαι, εἶπε. καὶ γὰρ ἤδη παλάμην καταλύομεν. ἦ ὁ κηρύττων, ἀσχέτως φυσῶν· σέλλεται τε ἡ ναῦς ἤδη· ξυμβάλλομαι δ' αὐτὸ τῇ τῶν ἐμπλεόντων βοῇ, ἣ οἷς ποιεῖ τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἀγκυρῶν προσάπτοισιν.
B ἐπιβῶμεν, εἶπε, τῆς νεὼς ταύτης, ὦ Δάμι, πλευσούμενοι νυνὶ μὲν, ἐς Σικελίαν, ἔπειτεν δ' ἐς Πελοπόννησον. ξυνδοκεῖ μοι, ἔφη, καὶ πλέωμεν· ἦ ποιησάντων τὸν Δημήτριον, ἀθύμως ἐπ' αὐτοῖς ἔχοντα, θαρρεῖν τε πείσαντες ὡς ἀνδρα ὑπὲρ ἀνδρῶν, ἔπλευσαν ἐπὶ Σι-
C κελίας ἀνέμῳ ὀπιπτείῳ. Μεσσήνην τε τρὶς πλεύσαντες, ἐκβαίνουσι τῷ Ταυρομενίῳ ξυτύχοι. μεταπαῦτ' ἐπὶ Συρακουσῶν κομισθέντες, ἀνήγοντο ἐς Πελοπόννησον τρὶς μετοπώρου ἄρχας. ὑπεράραντες δὲ τὸ πελάγους, ἀφίκοντο δι' ἡμέρας ἑπτὰ ἐπὶ τὰς τοῦ Ἀλφεοῦ ἐκβολάς, ἀφ' ὧν ὁ ποταμὸς ξυμμίσγεται Ἀδρίᾳ καὶ Σικελικῷ πελάγει ὀπιχεῖται πότιμος. ἀποβάντες οὖν τῆς
D νεὼς, ἦ πολλοῦ ἀξιοῦν ἡγούμενοι πρὸ ἐς Ὀλυμπίαν ἥκειν, διατρῖψαι τὸ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διός, οὐδαμοῦ ὑπὲρ Σικελοῖσιν ἀποφοιτῶντες. φήμης δ' ἀθεόφατος τε, καὶ ξυντόνου, καταφούσης τὸ Ἑλλήνικον, ζῆν τὸν ἄνδρα, ἦ μὴ ἐδόκει μὴ ἐῤῥῶσθαι ὁ λόγος· ποιοῦς

ἀφῖχθαι ἐς Ὀλυμπίαν, καταρχὰς

γὰρ τῷ μὴ ἐλπίδος τι ἀνθρωπείας ἐπ' αὐτῷ ἔχειν· ἐπειδὴ δεδέσθαι αὐτὸν ἤκουσαν, οὐδὲ σκείνων ἀνήκοοι ἦσαν, ἀποθανεῖν καταφλεχθέντα. οἵδε ἐαθῆναι ζῶντα, καταπαγέντων ἐς τὰς κλεῖδας αὐχένα· οἵδε ἐῶσαι ἐς βάραθρον, οἵδ' ἐς βυθόν. ἐπειδὴ δὲ ἥκειν ἅπασι δόξη, οὐδ' ἐπ' Ολυμπιάδα οὐδεμίαν μετέωρος οὕτω ξυνῆλθεν ἡ Ελλας, ὡς ἐπ' σκεῖνον τότε. Ηλις μὲν γὰρ, καὶ Σπάρτη, αὐτόθεν. Κόρινθος δὲ, ἀπὸ τοῦ τῆς Ισθμοῦ ὁρίου. Αθηναῖοι δὲ, εἰ καὶ Πελοποννήσου ἔξω, ἀλλ' οὐκ ἐλείποντο τῶν πόλεων, αἱ ἅπαν θύραις εἰσὶ τῆς Πίσης. αὐτοὶ μάλιστα οἱ ἅπασιδέσθαι Αθηναίων, ἐς τὸ ἱερὸν στείχοντες, οὐ νεότης ἡ ἐξ ἁπάσης τῆς γῆς Αθηναίοις φοιτῶσα· οὐ μὴν καὶ Μεγαρόθεν τινὲς ἐπεχωρίασαν τῇ Ολυμπιάδι τότε, οὐδὲ Βοιωτῶν πολλοὶ, κἀκ Θηβῶν, Φωκέων τε, καὶ Θεσσαλῶν, ὅσπερ δόκιμον. οἱ μὲν, ξυνειληλυθότες ἤδη τῷ Απολλωνίῳ, ἀνακτησόμενοι σοφίαν, ἐπειδὴ πλείονων τε, καὶ θαυμασιωτέρων ἀκροάσασθαι ὤοντο. οἵδ' ἄπειροι αὐτοῦ, δεινὸν ἡγούμενοι τοιοῦδε ἀνδρὸς, ἀνήκοοι φαίνεσθαι. τοῖς μὲν δὴ σοῦ ἐρωτῶντας ὅτῳ τρόπῳ διαφύγοι τὸν τυραννον, οὐδὲν ὤετο δεῖν φορτικὸν φρονεῖν, ἀλλ' ἀπολελογῆσθαί τε ἔφασκε, καὶ σεσῶσθαι. πολλῶν δ' ἐξ Ιταλίας ἥκοντων, οἱ ἐκήρυττον τὰ σὺν τῷ δικαστηρίῳ, διέκειτο μὲν ἡ Ελλας οὐ πόρρω τοῦ προσκυνεῖν αὐτὸν, θεῖον ἡγούμενοι ἄνδρα, διὰ αὐτὸ μάλιστα τὸ μηδὲν κόμπον μηδένα ὑπὲρ αὐτῶν καθίσασθαι.

A nulla de ipso tanquam homine spes esse poterat. Alij namque ligatum, & viuentem fuisse combustum audierant: alij viuum relictum, sed ceruicem clauis præfixam fuisse prædicabant: alij in barathrum, alij in puteum demersum fuisse asserebant. Postquam verò ipsum adueniſſe constantior fama vulgauit, nulla vnquam Olympiade tam frequens totius Græciæ concursus, quàm tunc hominis visendi causa ab vniuersis factus est: conuenerunt B itaque ab Elide, & Sparta, & Corintho, & ab Isthmi finibus homines innumeri. Athenienses, licet extra Peloponnesum constituti, frequentes eodem venere: ex nulla verò *vicinarũ Pisæ* vrbium populus defuit: sed præcipuè Athenienſiũ iuuenum innumerabilis penè multitudo concurrit. Megarenses etiam aliquot, qui tum fortè in Olympiis versabantur, interfuere: multi præterea Boëtiorum, & Argiuorum. C Quicquid insuper apud Phocenses Thessalósque nobilitatis fuit, eodem confluxit: quorum alij quidem Apollonium iam antea nouerant: alij cùm antea non vidissent, indignum putabant virum talem ignorare. Ipse autem interrogantibus quo pacto ex tyranni manibus euasisset, nihil gloriosè de se iactans respondebat, sed tantùm defensione dicta liberatum iudicio se dicebat. Veniebant autem ex Italia complures, qui eius res actas in D iudicio prædicabant. quapropter non multum abfuit, quo minus ipsum Græcia tanquam Deum adoraret: propterea maximè illum admirantes, quòd ob ea quæ gesserat, nihil supra ceteros elatus videbatur.

Adoleſcentis cuiuſdam Athenienſis coërcetur garrulitas. Deinde qui in Olympiis diſſeruerit Apollonius cum Iſagora quodam Theſſalo. CAP. VI.

QVVM adoleſcens quidam ex iis, qui Athenis venerant, maximè beneuolam Domitiano Palladem eſſe diceret: Deſine, inquit Apollonius, in Olympiis talia prædicare, Deámque coram patre calumniari. Cúmque ille *verbis acerbioribus indulgeret*, & iuſtè facere Deam affirmaret, quoniam rex cognominem Athenienſibus magiſtratum gerebat: Vtinam, inquit Apollonius, & Panathenæis ſacris intereſſet. talibúſque verbis adoleſcentis garrulitatem coërcuit. Et priore quidem reſponſo quaſi malè de Diis ſentientem redarguit, cùm beneuolos tyrannis eos eſſe diceret: altero autem oſtendebat *Athenienſes* minimè cõuenientia *ſtatuere iis qui in Harmodij & Ariſtogitonis honorem decreuerant*: *ſi quidem cum illis vt viris* ſtatuas in foro *erexiſſent*, ob ea quæ in Panathenæorum celebritate fecerant: *poſtea tyrannis gratificarentur, vt ſuffragiis admiſſi imperarent*. Cùm Damis de pecuniis Apolloniũ conſuleret, dicerétque viatici parum admodum ſupereſſe, Cras, inquit Apollonius, id curabimus. Itaque poſtridie in templum veniens, Da mihi, inquit, ô ſacerdos, ex pecuniis Iouis mille drachmas, niſi moleſtè Iouem hoc laturum putas: tum ſacerdos, Minimè verò pro his indignabitur Iupiter, ſed potius, quòd non plures acceperis. Cùm Theſſalus quidam Iſagoras nomine ad eum alloquendum in Olympia veniſſet, Dic mihi, ô Iſagora, inquit Apollonius, putáſne aliquid eſſe panegyricam celebritatem? Certè per Iouem, inquit ille; imò verò

A ΝΕανίσκου δὲ τῶν ἡκόντων Ἀθήνηθεν, μάλα εὔνουν τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὸν βασιλέα φήσαντος, πέπαυσο, εἶπεν, Ὀλυμπιάσιν ὑπὲρ τούτων ἐρῶν, καὶ διαβάλλων τὴν θεὸν τῷ πατρί. ἐπιδιδόντος δὲ τοῦ νεανίσκου τὴν ἀχθηδόνα, ἢ δικαία παρέσται τὴν θεὸν φήσαντος· ἐπειδὴ καὶ ὁ βασιλεὺς τὴν ἐπώνυμον Ἀθηναίοις ἦρξεν· εἰδὲ, ἔφη, καὶ σὺ Παναθηναίοις ἐπισομίζων αὐτὸν, τὴν μὲν πρεσβυτέραν τῶν Ἀποκειόσεων, ὡς κακῶς εἰδότα περὶ τῶν θεῶν, εἰ τυράννοις αὐτοῦ εὔνους ἠρεῖτο· τὴν δὲ ἑφεξῆς, ὡς καὶ ἀπόλουθα τοῖς ἐφ' Ἁρμοδίῳ, καὶ Ἀριστογείτονι ψηφιζομένοις Ἀθηναίων, εἰ σοῦ αὐτοὺς ἀνδρας ἐκείνους ἐπ' ἀρετῇ νομίζοντες, ὑπὲρ ὧν σὺ Παναθηναίοις ἔδρασαν, τυράννοις λοιπὸν χαρίζοιντο, τὸ κεχροτονημένους αὐτῶν ἄρχειν. Ξυμβαλλόντος δ' αὐτῷ τοῦ Δάμιδος ὑπὲρ χρημάτων, ἐπειδὴ τῷ ἐφοδίων σφίσι παῦ σμικρὰ ἐλείπετο, αὔριον, ἔφη, τούτου ἐπιμελησόμεθα. καὶ πρωΐ τὴν ὑστεραίαν ἐς τὸ ἱερὸν, δὸς, εἶπεν, ὦ ἱερεῦ, χιλίας μοι δραχμὰς ἀπὸ τῶν τοῦ Διὸς χρημάτων, εἰ μὴ σφόδρα οἴει χαλεπαίνειν αὐτόν. καὶ ὁ ἱερεὺς, οὐχ ὑπὲρ τούτων, ἔφη, χαλεπαίνει, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ μὴ πλείω λήψῃ. Θεσσαλοῦ δὲ τοῦ ἀνδρὸς, ᾧ ὄνομα Ἰσαγόρας, ξυόντος αὐτῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ, εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Ἰσαγόρα, ἔστι τι πανήγυρις; νὴ Δι', εἶπε, τό γε

ἐχ. πῶς ἐ-κεῖνα ἔναν ἄξιον ὄντα συνοικῆ, ἀ-πεμοιρέ-ως ὁ μα-κρὸς χίων συ· ὁ ὑπὸς κρατῆσι, μελιτάιον κωιδίον.

ἥδιστον, καὶ θεοφιλέστατον τῶν κατ' ἀνθρώπους. πίς ὦ δὴ ὕλη τούτου; ὥσπερ δὴ εἰ ἐγὼ μὲν ἠρόμην ὑπὲρ ὕλης τοῦδε τοῦ ἀγάλματος· σὺ δὲ ἀπεκρίνω χρυσοῦ, καὶ ἐλέφαντος ξυντεθῆναι αὐτό. καὶ πίς, ἔφη, ὕλη, Ἀπολλώνιε, τῶν γε ἀσωμάτου; μεγίστη, εἶπε, καὶ ποικιλωτάτη. τερμὼν τε γὰρ ἐν αὐτῇ, καὶ ἱεραὶ, καὶ δρόμοι, καὶ σκιωναὶ δή που· ἔθνη τε ἀνθρώπων. τὰ μὲν, ἐκ τῆς ὁμόρου τὰ δὲ, ἐκ τῆς ὑπὲρ ἐρίων τε, καὶ ὑπὲρ θαλάτταν. καὶ μὴν καὶ τεχνῶν πλείστων εἰκὸς αὐτῷ ξυλλογὰς, καὶ σοφισμάτων· σοφίας τε ἀληθινῆς, καὶ ποιητικῆς, καὶ ξυμβουλιῶν, καὶ διαλέξεων· γυμνῆς τ' ἀγωνίας, καὶ μουσικῆς, ὡς Πυθοῖ πάντελον. ἔοικεν, ἔφη, Ἀπολλώνιε, οὐ μόνον σωματοειδὴς εἶναι ἡ πανήγυρις, ἀλλὰ καὶ θαυμασιωτέρας ὕλης, ἢ αἱ πόλεις. τὰ γὰρ τῶν ἀσυδαίων, ἀσυδαιότατα, καὶ τὰ τ' ἐλλογίμων, ἐλλογιμώτατα ξυλλαλεῖ, καὶ ξυνοικίζει. ἆρ' οὖν εἶπεν, ὦ Ἰσαγόρα, καθάπερ οἱ πολλοὶ τείχη, καὶ νεὼς ἡγούμεθα, σοὺς ἀνδρας ἡγησώμεθα, ἢ ἑτέρας ἐπ' αὐτοῖς δεῖ δόξης; τελείας, ἔφη, ὦ Τυανεῦ, ἥδε ἡ δόξα, καὶ δίκαιον ἕπεσθαι αὐτῇ. καὶ μὴν ἀτελής, εἶπεν, ἐνθυμουμένῳ σοὶ αὐτῆς, ὃν ἐγὼ τρόπον. δοκοῦσι γάρ μοι καὶ νῆες ἀνδρῶν δεῖσθαι, καὶ ἄνδρες νεῶν, καὶ μήπω ἂν ἐνθυμηθῆναί ποτε ἀνθρώποις περὶ θαλάττης, εἰ μὴ ναῦς ἦν. σώζειν τε ἄνδρας μὲν τείχη, τείχη δὲ ἄνδρας· πανήγυρις ἂν κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον εἴη μὲν καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν ξυνόδος, εἴη δὲ αὐτὸ τὸ χωρίον, ἐς ὃ χρὴ ξυνιέναι. καὶ τοσούτῳ μᾶλλον,

A rem iucundissimam, & eorum quæ ab hominibus fiant, Diis immortalibus gratissimam. Quæ igitur celebritatis huius est materia? Dico autem ceu si de huius statuæ materia interrogarem responderes. Credo aurum & ebur statuæ materiam esse, quoniam ex iis statua sit composita. Quæ autem, inquit Isagoras, incorporeæ rei potest esse materia? Maxima, inquit Apollonius, multúmq; varia. Nam in panegyri templa sunt, & delubra, & stadia ad currendum, tum verò scenæ; & gentes plurimæ partim & finitimis, partim ex transmarinis regionibus venientes. ex multis insuper artibus & sophismatibus panegyris; ex vera quoque sapientia & poetica; ex consultatiuis etiam, & disputatiuis orationibus, & musicis cantibus. Videtur, inquit Isagoras, non solùm corporea esse panegyris, sed ex admirabiliore materia cōstare, quàm ciuitates. Studiosorum enim studiosissima quæque, & elegantium elegantissima in vnum cogit & cumulat panegyris. An igitur, ô Isagora, sicut plerique muros, aut naues existiment, ita nos homines existimabimus? An aliud quid de ipsis opinabimur? Perfecta, inquit ille, ô Tyanensis, isthæc est opinio, & hanc sequi iustum est. Immò verò imperfecta, inquit Apollonius, si quis perinde atque ego de ipsa consideraui. Videtur enim mihi naues hominibus, & homines nauibus indigere: nec fuisse vnquam censeo, vt homines de mari aliquid cogitarent, nisi naues essent: pari modo etiam dicere possum muros ab hominibus conseruari, & homines rursus à muris. Eadem itaque ratione panegyrim dico esse quidem virorum conuentum, etiam esse locū ipsum, vbi illos conuenire necesse est: atque eò magis,

quò muri quidem, & naues factæ non fuissent, nisi propter hominum vtilitatem. Hi autem agri manibus hominum non facti, sed potius corrupti sunt naturali qualitate, propter culturam ipsis ablatam. Et quæ bene à natura perducebantur, conuentus faciendi causa remota sunt: porticus namque & fontes & gymnasia humana arte fabricata sunt, ceu mœnia, atque naues. Alphéus autem iste, & stadia atque hippodromi, tum etiam luci ante homines in his locis fuerunt: & his quidem potum lauacrúmque suppeditat: latitudo autem planiciei ad equorum certamen est idonea; pulueruléntus autem ager cursoribus: & Athletis spatia subministrat: cùm terminum quendam, & metas idoneas longitudo vallis præbeat: luci autem frondes exhibent, quibus victores coronentur; præbent etiam congruum locum, vbi Athletæ curA ὅσῳ τείχη μὲν καὶ νῆες, οὐδ' ἂν ἐχρύοντο, εἰ μὴ δι' ἀνθρώπων * χρείας· κ. χρεας·
τὰ ὄντα χωρία ταῦτα, ὑπὸ χρῶν μὲν ἀνθρωπείων ἐφθάρη, τὰ αὐτοφυῆ δὲ μὴ εἰς ἀφαιρεθέντα· φύσεως δὲ οὔ
πονίαν, ἐπάξια τῶν ξυμφοιτᾶν ἐς αὐτὰ νομίσθη· γυμνάσια μὲν γὰρ, καὶ
σται, καὶ κρῆναι, καὶ οἶκοι, τέχνη ταῦτα
ἀνθρωπεία εἰργάσθη, καθάπερ τὰ τείB χη, καὶ αἱ νῆες· Ἀλφεὸς δὲ οὗτος, καὶ
ἱππόδρομος, καὶ στάδιον, καὶ ἄλση, ὡς
ἀνθρώπων δήπου ἐχρύετο· ὁ μὲν, ἀπο-
χρῶν ποτὸν εἶναι, καὶ λουτρὸν, ὁδὸς δὲ εὐρὺ
πεδίον συναγωνίσασθαι τοῖς ἵπποις,
ὁδὸς ἐγκονίσασθαι, καὶ διαδραμεῖν ἀ
θλητάς, διὰ τὸ ὑπερέχεσθαί τινα ὄρον,
αὐλῶνα, στάδιος μῆκος· τὰ δὲ ἄλση
στεφανῶσαι τοὺς νικῶντας, καὶ τοὺς
δρομικοὺς τῶν ἀθλητῶν γυμνάσαι.
C ταῦτα γάρ που καὶ Ἡρακλεῖ σὺν διανοίᾳ, καὶ τὸ αὐτοφυὲς τῆς Ὀλυμπίας ἀγασθέντι, ἐπάξιον ἐφάνη ὁ χῶρος τῶν ἐπὶ νεῶ σπουδαζομένων ἐνταῦθα.

rendo se exerceant. Hæc igitur quódam meditatus Hercules, & naturalem Olympiæ pulchritudinem amans, locum ipsum dignum ludis, qui hîc etiam hodie celebrantur, & aptissimum esse iudicauit.

Ad Trophonium Apollinis filium sub terram ingressum Apollonium, ac gratum id fuisse Trophonio. Tum de libello Antij suspenso, qui Apollonij fuerat. Quodque in Antio regiam habuerit Adrianus, quod eam vrbem amaret præter ceteras (est autem Antium vrbs Italiæ, quam mare alluit, quæ nunc Neptunus dicitur. Stephanus scribit Ἄνθιον *per* θ *literam aspiratam.) Deinde vndique ad Apollonium philosophiæ gratia accessisse discipulos.* CAP. VIII.

CVM iam dies quadraginta fuisset in Olympiis versatus Apollonius, ibíque multa sapienter disputasset, In ciuitatibus Græcis, inquit, ô viri, vobiscum loquar in festis, in pompis, in mysteriis, in sacrificiis, in libationibus. Vrbano

D Ἡμερῶν δὲ τεσσαράκοντα διαλεχθεὶς σὺν Ὀλυμπίᾳ, καὶ πλείστα σπουδάσας, καὶ κατὰ πόλεις μέν, ἔφη, διαλέξομαι ὑμῖν ἄνδρες Ἕλληνες, σὺν πανηγύρεσιν, ἐν πομπαῖς, ἐν μυστηρίοις, σὺν θυσίαις, σὺν σπουδαῖς. ἀστεῖός

ὦ ἀνδρὸς δέονται. νυνὶ ὃ ἐς Λεβάδειαν
χρὴ καταβῆναί με, ἐπεὶ τῷ Τροφωνίῳ
μή πω ξυγγέγονα. καί τοι ἐπιφοιτήσας
ποτὲ τῷ ἱερῷ. Ⓒ εἰπὼν ταῦτα, ἐχώρει δὴ
ἐπ' Ἀρκαδίας, οὐδένος λειπομένου τῶν
θαυμαζόντων αὐτόν· τὸ δὲ τῶν Λεβα-
δείᾳ τόμιον, ἀνάκειται μὲν Τροφωνίῳ
κ μόνοι τ. τῷ Ἀπόλλωνος, ἔσβασις* μόνοις τοῖς ὑ-
πὲρ χρησμῶν φοιτῶσιν. ὁρᾶται δὲ καὶ ἐν
τῷ ἱερῷ. μικρὸν δὲ ἄνω τοῦ ἱεροῦ ἐν γηλό-
οὐκ καθ' ὃν φῳ. * Ξυγκλείουσι δὲ αὐτὸ σιδήρεοι ὀβε- B
νῦν τρόπον ἵδρυται τὸ λίσκοι, κύκλῳ περιβάλλοντες. ἡ μὲν κά-
τύπωμα τοῦ ἀγίου Χει- θοδος, οἵα ἰζήσαντα ἐπασάσασθαι. λυ-
σοφόρου τοῦ μάρτυρος. κῆ δ' ἐσθῆτι ἐσαλμένοι πέμπον, μιγιλ-
τούτας ἐπάγοντες σὺν ταῖν χεροῖν, μειλί-
γματα ἑρπετῶν, ἃ τοῖς καπεῖσιν ἐγχεί-
πῃ. ἀναδίδωσι δὲ ἡ γῆ τοὺς μὲν, ὃ πόρ-
ρω· τοὺς δὲ, πορρωτάτω. καὶ μὲν ὑπὲρ
Λοκρῶν ἀναπέμπουσι, καὶ ὑπὲρ Φωκέ-
ας. οἱ δὲ πλεῖσοι, πρὸς τὰ Βοιωτῶν ὅρια.
Ἐσῆλθον οὖν ἐς τὸ ἱερὸν, βούλομαι, ἔ- C
φη, καταβῆναι ὑπὲρ φιλοσοφίας. ἀν-
τιλεγόντων δὲ τῶν ἱερέων, καὶ πρὸς μὲν
τοὺς πολλοὺς λεγόντων μὴ ἄν ποτε μάγῳ
ἀνθρώπῳ πρᾶξαι ἐλέγχου τὸ ἱερόν,
πρὸς δὲ τὸν ἄνδρα, πλημμελούντων* ἀπο-
ἐκ ἀπειρο- φεύδας, καὶ ὡς καθαρὰς χρῆσαι, τὴν μὲν
ρθυμίας ἡμέραν ἐκείνην, διελέχθη πρὸς τὰς
πηγὰς τῆς Ἑρκυνίας ὑπὲρ αἰτίας τοῦ μαν-
τείου, καὶ ζήτου. μόνον δὲ ἐκεῖνο δι' αὐτῆς D
χρᾶ τοῦ χρωμένου. ἐπειρᾶτο δὲ ὡς ἐγέ-
νετο, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ τόμιον μετὰ τῶν ξυνα-
κολουθούντων νέων, Ⓒ τέτταρας τοὺς
ὀβελίσκους ἀνασπάσας, οἱ ξυνέσχισαν
τὰς τῆς παρόδου κλεῖδας, ἐχώρει ὑ-
ποχθονίῳ αὐτῷ τείχους, καθάπερ
ἐς διάλεξιν ἑαυτῷ σεῖλας. οὕτω τὸ

enim viro indigent. Nunc autem in Lebadeam descendere mihi necesse est, quia Trophonium adhuc non sum affatus, licet aliquando illius templum intrauerim. His dictis in Arcadiam profectus est, neminem relinquens eorum, qui ipsum admirabantur. Lebadeæ autem angustiæ Trophonio Apollinis filio sacratæ sunt, ad quas iis solùm qui oracula petunt, aditus patet. Posita autem est illius statua, non in templo, sed in tumulo, qui paulùm templo supereminet: quem ferrei obelisci vndique claudunt; descensus autem adeò angustus est, vt non aliter quàm sedendo ingredi quis possit. Demittuntur autem eò, qui intrare volunt albis vestibus induti, & mellitas placentas manibus portantes, quibus reptilia demulceant, quæ intrantibus obuiam serpunt. Emittit autem terra hos quidem longè, illos verò longissimè. Quidam & vltra Locros Phocenses que emittuntur: plerique etiam ad Bœoticorum fines. Ingressus igitur templum Apollonis, Volo, inquit, ad oraculi interiora penetrare philosophiæ causa: id cùm prohiberent sacerdotes, & populo palàm dicerent, se nunquam incantatori homini concessuros, vt oraculum polluat, ipsi Apollonio inualidas quasdam afferebant excusationes. Quapropter eo die Apollonius ab ingressu se continuit, atque secus *Hercynæ* fontem considens, de causa modóque orandi disputauit: causas afferens, cur ille solummodo petentibus responderet. Noctis autem principio, ad speluncæ fauces veniens plurimis adolescentibus comitatus, quatuor obeliscos, qui speluncę aditū claudebant reuellens, sub terrā penetrauit *cum sua lacerna, quasi ad colloquiū cōparatus*: quod

ipsi

ipsi Deo tam valde gratum fuit, vt A sacerdotibus postmodum in somnis apparens illos in admirationem viri conuerterit, eísque præceperit, vt ipsum in Aulidem prosequerentur, quòd illic miranda quædam signa esset ostensurus: permisit autem, vt ibidem permaneret dies septem, quod alij nunquam eorum, qui ad oraculum intrassent, concessum fuerat. Detulit autem Apollonius libellum, vbi ea, quæ interrogauerat, ab oracolo perscripsit. Cùm B enim ingrederetur sic Deum ille allocutus est. Quamnam, ô Trophoni, veram virtutem, & purissimam philosophiam esse putas? Continebat autem libellus ille opiniones Pythagoræ, quas illius oraculi consensu probatas esse monstrare voluit. Est autem is libellus Antij suspensus, & ob eam maximè causam is locus celebratur. Est autem Antium ciuitas Italiæ secus mare posita. Hæc autem quæ de Trophonio scripsi multos eorum qui Lebadeã C incolebant, audisse scio. De libello autem hoc mihi relatum est, fuisse libellum hunc post mortem Apollonij delatum ad Imperatorem Adrianum, & simul Apollonij epistolas aliquot. Non enim omnes colligere potuit, atque hæc omnia Adrianus in regia, quam Antij habebat, collocauit. Nam præter ceteras Italiæ ciuitates Antio maximè delectabatur Adrianus. Venerũt autem illuc ex Ionia familiares omnes D Apollonij, quos Apollonienses philosophos Græci vocabant: ibi locorum indigenis permisti iuuentutem effecerunt, cùm numero, tum amore, studióque erga philosophiam admirabilem. Negligebant autem penitus oratoriam facultatem, & eius disciplinæ professores aspernabantur, quòd linguam duntaxat, non

τῷ δαὶ φίλα προφάτων, ὡς ἐπισταὶς τοῖς ἱερεῦσι τὸν Τροφώνιω, ἐς ἐπίπληξίν τε αὐτοῖς καταστῆσαι ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, ἐς αὐλίδα τε ἑπεσθαι κελεύσας πάντας, ὡς σφεῖ ἀναδυσομένου θαυμασιώτατα δείξοντος ἀνθρώπων. ἀνέσχε γὰρ δὴ ἡμερῶν ἑπτὰ, ὅσων μή πω τις τῷ ὑπελθόντων τὸ μαντεῖω, φέρων βιβλίω προσφοιτῆσαι τῇ ἐφοπτοῦ. ὁ μὲν, γὰρ καταλθὼν εἰπών, τίνα, ὦ Τροφώνιε, καὶ σὺ τιμᾷ τ' ἀρετὴν, ἢ καθαρωτάτην φιλοσοφίαν ἡγῇ; τὸ δὲ βιβλίω, τὰς Πυθαγόρου εἶχε δόξας, ὡς καὶ τοῦ μαντείου τῇ σοφίᾳ ταύτην ξυνηδομένου. ἀνάκειται τὸ βιβλίον τοῦτο ἐν Ἀντίῳ, ἢ σφοδάζεται διὰ τιμὴν αἰτίαν. τὸ δὲ Ἄντιον, Ἰταλῶν τῶν ἐπὶ θαλάττῃ. ταῦτα μὲν δὴ καὶ τῶν Λεβαδέων οἰκούντων ξυχωρῶ ἀκροάσεσθαι. περὶ δὲ τοῦ βιβλίου τούτου, γνώμην ἀποφαίνεσθαι μοι, διακωλυθῶσι μὲν αὐτὸ βασιλεῖ Ἀδριανῷ ὕστερω· ὅτε γὰ καὶ ἄλλας τῶν Ἀπολλωνίου ἐπιστολῶν, οὐ γὰρ δὴ πάσας γε, καταμεῖναι ἐς τὰ βασίλεια τὰ ἐν τῷ Ἀντίῳ, οἷς μάλιστα δὴ τῶν περὶ τὴν Ἰταλίαν βασιλείων ἔχαιρεν. ἀφίκοντο δ' αὐτῷ κατ' Ἰωνίας ὁμιληταὶ πάντες, οὓς ὠνόμαζον Ἀπολλωνίου ἡκιστά. ξυμβιούντες τοῖς αὐτόθεν, νέους ἐχθύοντο, θαυμάσαι ἄξιοι τὸ πλήθους, καὶ τῆς ἐς τὸ φιλοσοφεῖν ὁρμῆς. ῥητορικὴ μὲν γὰρ ἀπέκειτο ἀμελουμένη. καὶ μικρὰ προσεῖχον τοῖς περὶ τέχνων ξυγγραφοῦσιν, ὡς μόνου δι-

διδασκάλου τῆς γλώττης. ὠθίζοντο δὲ ἐπὶ τὴν ἐκείνου φιλοσοφίαν πάντες ὁμοῦ ὥσπερ τὸν Γύγας φασὶ, καὶ τὸν Κροίσους, ἀνεῳγέναι τοὺς τῶν θησαυρῶν θύρας, ἵν' ἀπαντλεῖν εἴη τοῖς δεομένοις, οὕτω παρεῖχε τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν τοῖς ἐρωτῶσι, καὶ παντὸς ἐρῶντος ξυνεχώρει. διαβαλλόντων δέ αὐτὸν σφῶν ὅτι τοὺς τῶν ἡγεμόνων ἐπιδημίας ἐπιτρέποιτο, καὶ ἀπάγοι τοὺς ἀκροατὰς ἐς τὰς ἡσυχίας μᾶλλον, καὶ πρὸς τοῖς ἀποκώμοις μετελαμβάνειν αὐτὸν τὰ σοφίσματα, ἐπειδὴ τοῖς ἀγοραίοις σοφιστὰς μάθῃ, νὴ Δί', εἶπεν, ἵνα μὴ ἐμπέσωσι τῇ ποίμνῃ λύκοι. τί δέ ἐβούλετο αὐτῷ τοῦτο; τοὺς ἀγοραίους ὁρῶν ὑποβλεπομένους ὑπὸ τῶν πολλῶν, καὶ σοφιστὰς ἐκ πενίας ἐς πλοῦτον, ἀπειθείας τε οὕτως ἀσχολουμένους, ὡς αὐτὸ τὸ ἀπέχεσθαι πωλεῖν, ἀπῆγε τοὺς νέους τοῦ ξυνεῖναι σφίσι. καὶ τοὺς ξυγγιγνομένους αὐτῶν, ἐνουθέτει πικρότερον, οἷς ὑποπλεόντων βαφῆς ἀτόπου. διεβέβλητο μὲν γὰρ σοφοῖς αὐτοῖς καὶ πρὸς ἄλλους πολλοὺς. ὑπὸ δὲ τῶν ἐν Ῥώμῃ δεσμωτηρίων, καὶ τῶν δεδεμένων τε, καὶ ὑπολυμένων, ὅτῳ διεπρέπετο* σοφοῖς τὴν τέχνην, ὡς πάντα ταῦτα τῶν συκοφαντούντων, καὶ τῶν δυνάστῃ ἐπιρρεόντων ἡγεῖτο μᾶλλον, ἢ τοῦ τυράννου.

A autem mentem redderet eruditiorem. Properabant igitur vndique viri ad eius philosophiam perdiscendam. Ipse autem (sicut de Gyge quondam, & Crœso perhibetur, apertas habuisse thesaurorum suorum fores, vt egentibus omnibus inde liceret accipere) sic omnibus volentibus suam impertiebatur sapientiam, cùm se quidam calumniarentur, quòd principum familiaritates vitaret, & auditores B à rebus agendis ad nimiam quietem abduceret, redarguerent: etiam quòd venientibus ad se mercatoribus discipulos tanquam pecudes abigeret, Planè, inquit, ita facio, ne fortè lupi gregem inuadant. quid autem hæc verba sibi voluerint, ostendam. Cùm videret mercatores à pluribus cum admiratione quadam aspici, quòd ex pauperib. diuites euasissent, odiúmque ab iisdem adeò contemni, vt lucri causa ab omnibus odio haberi parui facerent: adolescentes ab C eorum congressu abducebat: & si qui ad eum alloquendum venissent, grauibus verbis castigabat, vt iniustam illis maculam deleret. Aliàs enim in eos grauiter fuerat inuectus. De carcere verò vbi Romæ inclusus fuerat, & de iis, qui cùm eò vnà, partim vincti, partim autem necati fuerunt, ita sentiebat, vt calumniatorum, & eorum, qui D dicendi facundia possent, id opus magis, quàm tyranni esse opinaretur.

* διεπίθη

De prodigio & ostento, quod Græcè διοσημία dicitur, id verò fuisse aiunt coronam in cœlo solem circundantem, quæ Græcè στέφανος appellatur: significaßéq, Domitianum à quodam, cui nomen Stephano; occisum iri, vt mox euenit. Quódque compositis Græciæ moribus in Ioniam nauigarit Apollonius. CAP. IX.

DVM in Græcia studiis intentus degebat Apollonius, in cœlo tale quoddam prodigium apparuit. Corona quædam Iridi similis Solem circundedit: quæ radios eius, ac lumen obscurabat. Putabant igitur omnes tali signo rerum nouitatem aliquam portendi. Græciæ verò præfectus Athenis in Bœotiam Apollonium accersens, Audiui, inquit, Apollonii, te dæmonum quadam sapientia præditum esse. An etiam, inquit Apollonius, humana me scire audiuisti? Audiui, inquit ille, & auditis assentior. Quoniam igitur quod dixi confiteris, inquit Apollonius, noli de consiliis Deorum esse curiosus. Hoc enim ipsum humana laudat sapientia. Sed cùm ille mitioribus verbis Apollonium placasset, & quæ cogitarat proferre vsus esset, Vereor, inquit, ne cuncta vertantur in noctem. Cui Apollonius, Confide, inquit. Nam hac nocte lumen aliquod prodibit. Post hæc Apollonius vbi rectè disposuisse censuit cuncta, quæ in Græcia componenda videbantur, & illic biennio mansisset, in Ioniam nauigauit: eúmque socij & familiares omnes sunt secuti. Diutius autem apud Smyrnas & Ephesum philosophatus est: quamuis & alias Ioniæ ciuitates peragrauerit, & ab omnibus cum summa lætitia, voluptatéque susceptus est. Nam omnes magno illius desiderio tenebantur. Itaque industrij permultum lucri feciße putabantur. quòd ad eos diuertisset.

A ΠΕΡΙ δὲ τοῦτον χρόνον, οὗ σὺ τῇ Ἑλλάδι συνεσπούδαζεν, ἐπεὶ καὶ οὐρανὸν διοσημία τοιαύτη. τὸν τοῦ Ἡλίου κύκλον περιελθὼν στέφανος ἐοικὼς ἶριδι, τὸ ἀκτῖνα ἠμαύρου. ὅπερ μὲν δὴ ἐς νεωτερισμὸν ἡ διοσημία ἔφερε, δῆλα ἦν πᾶσιν. ὁ δὲ ἀρχὴν τῆς Ἑλλάδος καλέσας αὐτὸν ἐξ Ἀθηνῶν ἐς Βοιωτίαν, ἀκούω σε, εἶπεν, Ἀπολλώνιε, σοφὸν εἶναι τὰ δαιμόνια· εἶ γε, ἔφη, ἀκούεις ὅπερ καὶ τὰ ἀνθρώπεια. ἀκούω, εἶπε, καὶ ξυμφημι. ἐπεὶ τοίνυν, ἔφη, ξυνομολογεῖς, μὴ πολυπραγμόνει θεῶν βουλάς· τοῦτο γὰρ ἡ τῶν ἀνθρώπων σοφία ἐπαινεῖ. ἐπεὶ δὲ ἐλιπαρῆ τὸν Ἀπολλώνιον εἰπεῖν ὅποι διδοίη παρ' δεδιέναι γὰρ μὴ ἐς νύκτα μεταπέσῃ πάντα, θαῤῥεῖ, ἔφη, ἔσται γὰρ τι καὶ τῆς νυκτὸς ταύτης φῶς. μεταταῦθ' ὁ μὲν, ἐπειδὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἱκανῶς εἶχε, δυοῖν διατρίψας ἔτοιν, ἐπλεῖ ἐς Ἰωνίαν, ξυνεπομένης αὐτῷ τῆς ἑταιρείας. καὶ ὃν μὲν πλείω χρόνον, ἐφιλοσόφει τε καὶ τὴν Σμύρναν τε· καὶ τὴν Ἔφεσον· ἔτι δὲ καὶ τὰς ἄλλας, οὐ σὺν οὐδεμιᾷ τῶν πόλεων ἀνδὸς δοκῶν, ἀλλὰ καὶ ποθεῖσθαι ἀξιῶν· οὐ κέρδος μέγα τοῖς δεξιοῖς.

De causa mortis, ac de cæde Domitiani, & quoto suæ ætatis anno interfectus fuerit: quodque Ephesi id prædixerit Apollonius ex ipsa hora, qua tyrannus à Stephano suæ sororis liberto occidebatur.

CAP. X.

ΕΩΘΟΥΝ ⓐ θεοὶ Δομετιανὸν ἤδη τῶν ἀνθρώπων προεσθαι. ἔτυχε μὲν γὰρ Κλήμεντα ἀπεκτονὼς, ἄνδρα ὑπατον, ᾧ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ ἐδεδώκει. προσαγμα δ' ἐπεποίητο περὶ τρίτην, ἢ τετάρτην ἡμέραν τοῦ φόνου, καὶ ἐκείνην ἐς ἀνδρὸς φοιτᾶν· στέφανον τοίνυν ἀπελευθέρου τῆς γυναικὸς, ὃν ἐδήλου τὸ τῆς δυσοιμίας χρῆμα. εἴ τε ⓦ τεθνεῶτα συνθυμηθεὶς, εἴ τε πάντας, ὥρμησε μὴν ἴσα τοῖς ἐλευθεροτάτοις ποτὲ Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸν τύραννον. ξίφος δ' ὑφείρας τῷ τῆς ἀριστερᾶς πήχει, καὶ τὴν χεῖρα ἐπιδέσμοις δυαλαβὼν, οἷς κατεαγῆναι, ἀπίοντι τοῦ δικαστηρίου προσελθὼν, δέομαί σου, ἔφη, βασιλεῦ, μόνου· μεγάλα γὰρ ὑπὲρ ὧν ἀκροάσῃ. καὶ ἀπαξιώσαντος ὁ τοῦ τυράννου τὴν ἀκροάσιν, ἀπολαβὼν αὐτὸν ἐς ⓦ δώδρωνα, οὗ τὰ βασίλεια, Οὐ τέθνηκεν, εἶπεν, ὁ πολεμιώτατός σοι Κλήμης, ὡς σὺ οἴει· ἀλλ' ἔστιν, οὗ ἐγὼ οἶδα. καὶ ξυνεπάτησεν ἑαυτὸν ἐπὶ σέ· μέγα δ' αὐτοῦ βοήσαντος περὶ ὧν ἤκουσε, ταραχθεὶς περισσῶν ὁ στέφανος, καὶ τὸ ξίφος τῆς ἐσκυασμένης χαρὸς ἀναστάσας, δίπηχυ τοῦ μηροῦ. πρὸς μὲν ⓦ αὐτίκα θανατον, οὐ καιρίαν· πρὸς δὲ ⓦ μὴ ταῦτα, καὶ ἄκαιρον. ὃς ἐρρωμένος μὲν ἦν ἄλλως τὸ σῶμα, γεγονὼς δὲ περὶ τὰ πέντε

EXtrudebant Dij tunc temporis Domitianũ ab hominũ imperio: ciúsq; mortis causa in hunc maximè modum exorta est. Interfecerat Domitianus Clementẽ virum consulare, cui propriam sororem matrimonio desponderat, palàm etiã dixerat, post tertiã, quartámve diem, ipsam quoque ad virum esse profecturam. Stephanus igitur mulieris libertus, cuius nomen figuram visi pridem in cœlo *coronæ* portenti significabat, siue de interfecto Clemente cogitans, siue omnium Romanorũ ciuium conditionẽ miseratus, Tyrannum interficere perinde agressus est, atque olim Athenienſiũ liberrimi fecerãt. Is igitur breuem gladiũ in sinistræ manus brachio collocãs, manum tanquam fractam multis fasciis circumligauit: inde tyranno à foro, vbi ius dixerat, redeunti obuiã procedens, Opus mihi est, inquit, ô rex, secretò quædã tibi referre: audies autem ex me res magnas, atq; mirabiles. Cúmq; tyrannus colloquium non abnueret, in porticum, quæ regiæ adiacebat, illum deduxit. Tunc Stephanus, Non est, inquit, mortuus, vt arbitraris, inimicissimus tibi Clemens, sed viuit adhuc egóq. id optimè scio, & ipse est, qui nunc aduersus te irruit. Clamãtis autem regis, & ob ea, quæ audierat perturbati Stephanus ab alligato brachio gladiũ educens femur perfodit vulnere quidẽ ad subitam mortẽ ferendam non sufficiẽti, sed *non irrito, quippe quod* extinguere tandem posset, cùm nullis medicamentis esset curabile. Ille quidem alioquin robusto corpore, sed annos ætatis quinq;

ſupra quadraginta natus propter vul- A
nus minimè deiectus eſt, apprehenſóque Stephano ſuperincumbens, eruere oculos conabatur, & faciem aureo calice, qui fortè ſacrorum cauſa aſtabat, pertundens, Palladem, vt ſibi ferret auxilium, inuocabat. Audientes autem clamorem corporis cuſtodes, aliquo modo illum opprimi cognouerunt. Vniuerſi igitur accurrentes, cùm iam pœne exanimatum offendiſſent, aliquot illatis
B vulneribus interfecere. Et hæc quidem Romæ agebantur: Epheſi autem Apollonius eadem ipſa quaſi ante oculos poſita conſpexit. Dum enim hæc Romæ in regia agerentur, ipſe fortè in xyſti luco meridie diſputabat: & primò quidem velut repentino pauore perculſus vocem demiſit; deinde cōcisè magis, quàm conſueuerat, verba proferre cœpit, vt facere ſolent, quibus in media oratione notum aliquod, & incredibile occurrit: tandem verò quaſi
C eorum, quæ dicere vellet oblitus, conticuit toruis oculis in terram aſpiciens: tres inde, aut quatuor paſſus è loco vbi conſtiterat, progreſſus, Percute tyrannum; percute, clamabat; non vt qui è ſpeculo veritatis imaginem traheret, ſed qui res ipſas ante ipſas fieri videret, & auxilium afferre conaretur. Cùm ſtuperēt Epheſij, qui frequentes aderāt, ſubſiſtens Apollonius, ſicut facere ſolent, qui rem aliquam, dum fit, vi-
D dentes, quo tandem euaſura ſit, expectant: tandem, confidite, inquit, ô viri: tyrannus namque occiſus eſt hodie: quid autem dixi hodie? immo potius hoc ipſo temporis momēto, ita me Pallas adiuuet. Id enim eo ipſo tempore geſtum eſt, quo me cōticentem vidiſtis. Cúmq. inſanire

καὶ τεσσαράκοντα ἔτη, ξωνεπλάκη τρωθείς. ⁊ καταβαλὼν Ⓝ Στέφανον Ⓝ, ἐπέκειτο τοῦ ὀφθαλμοὺς ὀρύσσων, καὶ τὰς παρειὰς ξωτείχων; ῥυθμῷ χρυσῆς κύλικος αὐξομειμένης περὶ τὰ ἱερά. ἐκάλει δὲ καὶ τὴν Ἀθηναῖν ἐπίκουρον. ξυνιόντες οὖν Ⓐ δορυφόροι κακῶς διεφθάρησαν, εἰσῆλθον Ⓝ ἀθρόοι, καὶ Ⓝ τύραννον Ⓝ ἀπέκτειναν, λιποθυμοῦντα ἤδη. ταῦτ' ἐπράττετο μὲν κατὰ τὴν Ῥώμην. ἐωρᾶτο δ' Ἀπολλωνίῳ κατὰ τὴν Ἔφεσον. διαλεγόμενος γὰρ περὶ τὰ τοῦ ξυστῶν ἄλσει κατὰ μεσημβρίαν, ὅτε δὴ καὶ τὰ ἐν ταῖς βασιλείοις ἐλήγετο, πρῶτον μὲν ὑφῆκε τῆς φωνῆς, οἷς δείσας· εἶτ' ἐλλιπέστερον, ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἡρμήνευσεν ἅπερ τοῖς μεταξὺ λόγων διορῶσί τι ἕτερον. εἶτα ἐσιώπησεν, ὥσπερ Ⓐ τοῦ λόγων σκοπεσόντες· βλέψας τε δεινὸν ἐς τὴν γῆν, καὶ πρόσω βὰς τρία, ἢ τέτταρα τοῦ βημάτων, παῖε Ⓝ τύραννον, παῖε ἔφη· οὐχ ὥσπερ ἐν κατόπτρου τινὸς εἴδωλον ἀληθείας ἕλκων, ἀλλ' αὐτὰ ὁρῶν, ἢ ξυλλαμβάνῃ* τὰ δρώμενα. σκηπτουχίας δὲ τῆς Ἐφέσου, παρὼν γὰρ διαλεγόμενος πᾶσα, σκοπῶν ὅσον Ⓐ διορῶντες ἔστ' ἂν ξυμπαίσῃ τοῦ ἀμφιβόλων τέλος· θαῤῥεῖτε, εἶπεν, ὦ ἄνδρες· ὁ γὰρ τύραννος ἀπόφακτος τήμερον. τί λέγω τήμερον; ἆρα νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἆρα τοῦ Ⓝ καιρὸν τῶν ῥημάτων, οἷς ἐπεσιώπησα. μανίαν γὰρ

* Ἐξυλλαμβάνῃς τὰ δρώμενα τ.

ταῦθ' ἡγουμένων τῷ κῇ πῃ ΕΦεσον, κὴ βελομένων ἀληθεύειν αὐτὸν, δεδιότων ὁ τὸν τ ἀκροάσεως κίνδυνον, οὐ θαυμάζω, ἔφη, τῷ μή πω προσδεχομένων τὸν λόγον, ὃν μηδ' ἡ Ρώμη γιγνώσκει πᾶσα, ἀλλ' ἰδοὺ γιγνώσκει. διαφοιτᾷ γὰρ κὴ πυθόμενοι μὲν ἤδη μύριοι, πεύσῃσι δ' ὑφ' ἡδονῆς δὶς τόσοι, κὴ διπλάσιοι τούτων, κὴ τετραπλάσιοι, κὴ πάντες ὰ σὺν νῇ δήμοι. ἀφίξεῖ τοιγε τὸ ῥῆμα ὲ δοῦρο. ὲ τὸ μὲν μὴ θύειν ὑμᾶς ἐπ' αὐτοῖς, ἀναβεβλήσθω ἐς καιρὸν, ὃν ἀπαγγελθήσεται ταῦτα. ἐγὼ δὲ εἶμι προσδυξόμενος τοῖς θεοῖς, ὅτου ἕνεκα ὧν εἶδον.

A illum putarent Ephesij, cuperent tamen vera esse, quæ diceret: sed propter periculi magnitudinem talibus verbis aures præbere metuerent, Non miror, inquit Apollonius, vos mihi non habere fidem; iam nunc ea narranti apud vos, quæ nondum omnes qui Romæ sunt, cognouere. Sed iam ecce cognoscunt. Concurrunt enim vndique & fidem habent, multíque iam ob gaudium saliunt, immò verò populus vniuersus exultat: nec ita multò pòst nuntius hoc ipsum significans aderit: propterea sacra facere vos eousque differte, quoad certiores hac de re facti fueritis. Ego autem pro iis quæ vidi, Deos adoratum proficiscor.

Neruam post mortem Domitiani creatum Imperatorem scripsisse ad Apollonium, vt ad se accederet, quidque ille responderit. hinc Apollonium quandiu vixit dicere frequenter consueuisse, λάθε βιώσας. εἰ δὲ μὴ δυνάμῃ, λάθε ἀπολιώσας. hoc est, Ignoreris vixisse: at si id non queas, nesciaris interiisse. CAP. XI.

ΕΤ' ἀπιστουμένων τούτων, ἦλθον οἱ τῷ διαγγελίων δρόμοι, μάρτυρες τ σοφίας τὸ ἀνδρός. καὶ γὰρ ἡ τοῦ τυράννου σφαγὴ, κὴ ἡ τοῦδε συνεγκοσθεῖσα ἡμέρᾳ, καὶ ἡ μεσημβρία, καὶ ὁ κτείνοντες, πρὸς οὓς ἡ παρακέλευσις, οὕτως εἶχεν, ὡς ὁ θεοὶ τούτων ἕκαστα διαλεγομένῳ τῷ ἀνδρὶ ἀνέφαινον. τριάκοντα δ' ἡμέραις μεταταῦτα, ἐπιστείλαντος αὐτῷ τοῦ Νερούα, τὰ μὲν ἀρχεῖα ἤδη τῷ Ρωμαίων ἔχειν, θεῶν τε βουλαῖς, καὶ ἐκείνου, καταχεῖν δ' ἂν αὐτῷ ῥᾷον, εἰ ξύμβουλος αὐτῷ ἔλθοι, τὸ μὲν αὐτίκα, σκεῖνο χράφει πρὸς αὐτὸν αἴνιγμα, ξυνεσόμεθα, ὦ βα-

C Cvm adhuc illi, quæ dicebantur, non satis crederent, festinantes tabellarij cum literis talia significantibus superuenere, quæ etiam Apollonij sapientiam testabantur. Nam tyranni interfectio quo die facta fuerat, & qua diei parte meridie scilicet, & ab interfectoribus, quos ille fuerat adhortatus, ita facta fuisse nuntiabatur, sicut disputanti Apollonio Dij præmonstrauerant. Post dies triginta, à Nerua literas accepit, nuntiantes se Romanorum imperio potitum esse: idque cùm Deorum numini, tum Apollonij consiliis acceptum referre, sperare autem se facilius illud gubernaturũ, si consiliario Apollonio vti possit. Adeum igitur Apollonius hoc ænigma rescripsit: Nos quidé, ô

rex, & quidem diu simul erimus: vbi neque nos aliis, neque alij nobis imperabunt. Iam enim (vt arbitror) agnoscebat sibi citò è vita migrandum esse, & Neruam breui tempore imperare debere. Annũ enim, & menses quatuor duntaxat imperauit, cùm optimus rex & modestissimus haberetur. Post hæc autem ne dilectissimum amicum præsertim in imperio constitutum negligere videretur, epistolam ad eum scripsit, nonnulla monentem eorum quæ inimperio acturus esset, tum Damidem ad se vocans, Tuam, inquit, operam res præsentes expoſcunt, cùm enim arcana quædam in epistola contineantur, tum alia quædam sunt, quæ meo nomine regi nuntiari abs te velim. Serò autem viri calliditatem se percepisse scribit Damis. Epistolam enim optimè compositam, & res maximas continuisse refert: potuisset tamen ab alio etiam deferri: quæ igitur hac in re viri calliditas fuerit, ostendam. Consueuerat enim in omni vita Apollonius frequenter hanc sententiam proferre, Late cùm vixeris: sin minus id potes, late cùm sis è vita discessurus. Vt igitur à se Damidem amoueret, & ne coram testibus moreretur, occasionem epistolæ meditatus est, qua illum Romam mitteret. Et Damis quidem cùm ab eo discederet, vehementer se turbatum dicit, quamuis futurorum ignarus esset. Apollonius autem quamuis optimè sciret, quid euenturum esset, nihil tamen abeunti dixit, quale dicere solent, qui se nunquam amplius mutuò sint visuri, adeò persuadendi cupidus erat se semper esse victurum. Discedentem tamen his verbis admonuit: O Damis quanquam satis in te ipso habeas philosophiæ, me tamen respice.

A σιλῶ, χρόνῳ ἀλλήλοις πλεῖσον, ὃν μήτε ἡμεῖς ἑτέρου, μήτ' ἄλλῳ ἡμῶν ἄρξοι, ξωιεὶς ἴσως ἐαυτῷ τε ὡς μετ' οὐ πολὺ μεταστησομένῳ ἀνθρώπων, Νερύᾳ τε, ὡς χρόνον βραχὺν ἄρξοντες. ἐς σὲ γὰρ, καὶ μῆνας τέτταρας, τὰ τῆς βασιλείας ἄνωθεν πρέσβη, σωφρονεστάτῳ δόξαντι. ἵνα δὴ μὴ ἀμελῶν φαίνοιτο, φίλου τε ἀγαθοῦ, καὶ ἄρχοντος, ξωιενήνεκε μὴ ταῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπιστολὴν, ξύμβουλον τῶν ἀρχικῶν. Καλέσας Δάμιν, σοὶ, ἔφη, δεῖται ταῦτα· τὰ γὰρ ἀπόρρητα τῆς ἀπιστολῆς, γέγραπται μὲν πρὸς τὸν βασιλέα· ἔστι δὲ οἷα ἢ ὑπὸ ἐμοῦ λέγεσθαι, ἢ διὰ σοῦ. καὶ ὀφὲ ὁ Δάμις ξωιεῖναί φησι τὴν τέχνης. τὴν μὲν γὰρ ἀπιστολὴν ἄρισα τῷ ἀνδρί, καὶ ὑπὲρ μεγάλων ξυγγεγράφθαι. πεμφθῆναι δ' αὖ καὶ δι' ἑτέρου. πῆς οὖν ἡ τέχνη ταύτης; πάντα Χρόνον, ὃν ἐβίω, λέγειν δεῖται ἀπαφθέγγεσθαι, λάθρᾳ βιώσας· εἰ δὲ μὴ δύναιο, λάθρᾳ ἀποβιώσας. ἀπάγων οὖν ἐαυτοῦ τὸν Δάμιν, ἵνα μὴ ἐπὶ μάρτυσι καταλύοι, τὴν ἀπιστολὴν ἐσκέψατο, καὶ τὸ ἀναφοιτῆσαι αὐτὸν ἐς τὴν Ρώμην. αὐτὸς μὲν δὴ παθεῖν τι ἀπιὼν αὐτὸς φησιν, οὐδὲ εἰδὼς τὰ μέλλοντα· τὸν δὲ εἰδότα, μηδὲν μὲν οἷ εἰπεῖν, ὥσπερ εἰώθασιν οἱ μηκέτ' ἀλλήλοις ὀψόμενοι. τοσοῦτον αὐτῷ προεῖναι δεῖ πεπεῖσθαι, τι ἂν ἔσαι. φράσαι δὲ ὧδε, ὦ Δάμι, κἂν ὑπὲρ σεαυτὸν φιλοσοφῇς, ἐμὲ ὄρα.

De morte Apollonij, & quot annos vixerit. Hinc ligato à Dictynnæ templi custodibus sponte sua vincula decidisse, atque ingresso eo in templum, canentium virginum auditum hoc canticum, τεῖχε γᾶς, τεῖχε ἐς οὐρανόν, τεῖχε. *hoc est,* Veni à terra, veni in cœlum, veni.

ΤΑ μὲν δὴ ἐς Ἀπολλώνιον τὸν Τυα- A
νέα Δάμιδι τῷ Ἀσσυρίῳ ἀναγε-
γραμμένα, ἐς τὸν δὲ τὸν λόγον τελευ-
τᾷ· εἴγε ἐτελεύτα. οὐδὲ γὰρ ὅπου,
καθ' ὃν ἐτελεύτα, πλείους μὲν λόγοι,
Δάμιδι δὲ οὐδεὶς εἴρηται. ἐμοὶ δὲ,
οὐδὲ τοῦτο χρὴ παραλελεῖφθαι. δεῖ
γὰρ που τῷ λόγῳ ἔχειν τὸ ἐαυτοῦ
πέρας. οὐδὲ ὑπὲρ ἡλικίας ταύδρὸς
εἴρηται οὐδὲν τῷ Δάμιδι, ἀλλὰ τοῖς B
μὲν, ὀγδοήκοντα, τοῖς δὲ ὑπὲρ τὰ
ἐνενήκοντα. τοῖς δὲ, καὶ πρόσω τὸν
ἑκατὸν ἐλθεῖν, γηράσκων πᾶν τὸ σῶ-
μα, καὶ ἁρπαγὴ νεότητος ἡδίων.
ἔστι γάρ τις ὥρα καὶ πρὸς ῥυτίσιν,
ἣ μάλιστα πρὸς σπεῖρον ἰώθησεν,
ὡς εἰκόνες τε δηλοῦσι ταύδρὸς ἐν τῷ
Τύανα δ' ἱεραὶ, καὶ λόγοι μᾶλλον
ὑμνοῦντες τὸ Ἀπολλωνίου γῆρας, ἢ
τὴν Ἀλκιβιάδου ποτὲ νεότητα. τε- C
λευτῆσαι δ' αὐτὸν, ἃ μὲν, Ἐφέ-
σου θεραπεύομένου ὑπὸ δυοῖν δμω-
αῖν. τεθνάναι γὰρ ἤδη ἃ ἀπελεύθε-
ροι, πρὸς ὧν κατ' ὀργὰς εἶπον. ἐλευ-
θερώσαντα δὲ τὴν ἑτέραν, αἰτήσαν
πρὸς τῆς ἑτέρας ἔχειν, ἐπεὶ μὴ τὴν
αὐτῶν ἠξίωσε. τὸν δ' Ἀπολλώνιον,
καὶ δουλεῦσαι φάναι πρέπει σε D
αὐτῇ. τοῦτο γάρ σοι ἀγαθοῦ ἀρχῆς.
τελευτήσαντος οὖν, ἡ μὲν, δουλεύειν
ἐπείνῃ. ἡδὲ σὺ μικρᾶς αἰτίας, ἀπο-
δόσθαι αὐτὴν καπήλῳ, παρ' οὗ

CAP. XII.

ET de Apollonio quidē Tyanen- A
si hactenus ab Assyrio Damide
scriptū est. Nam de mortis genere, si
modò mortuus est, nihil est à Dami-
de scriptū. Sermones autē multi, va-
riiq. circunferuntur, quos ego peni-
tus omittendos non putaui, vt con-
gruum finē nostra contineret oratio.
Nam quo tempore ætatis mortuus
fuerit, nihil à Damide scribitur. Alio-
rum verò quidā octogesimū, alij no-
nagesimum, pleriq. etiam centesimū
ætatis annum excessisse perhibent, & B
corpus habuisse senio quidem cōfe-
ctum; rectū tamen, & ad omnes vitæ
vsus idoneum, ita vt aspectu penè iu-
cundior esset, quàm in iuuēta fuerat.
Inest enim & senib. propter reueren-
tiā pulchritudo sua, quæ in illo ma-
ximè vigebat, ídq. ex eius imaginib.
quæ Tyanis in tēplo cōstitutæ sunt,
licet intueri. Hoc ipsum & orationes
à quibusdā editæ ostendunt, quæ A-
pollonij senectā laudabiliorē adoles-
centia Alcibiadis fuisse testātur. Tra-
ditur autē à quibusdam ipsum Ephe- C
si decessisse, vbi duarū ancillarū mi-
nisterio vtens degebat, vt illi dicunt.
Iam enim liberti eius omnes, de qui-
bus in principio diximus, decesserāt.
Cúmq. ipse alteram ancillarū liber-
tate donasset, accusabatur ab altera,
quòd non se quoq; sicuti comitē iu-
beret liberam esse. Cui Apollonius,
Ne me perturbes, inquit, tibi enim D
magis expedit seruire, quàm liberam
fieri. Illinc enim bonorū, quę habitu-
ra es, principiū tibi proueniet. Mor-
tuo igitur Apollonio, cùm illa quæ in
seruitute relicta fuerat, alteri seruiret,
ob paruā quandā indignationē, mer-
catori cuidā vendita fuit, & quamuis

formosa nimiùm non esset, ab ipso vehementius amabatur. Cúmque diuitiis abundaret mercator, vxorem sibi illam asciuit, & ex illa filios procreauit. Alij in Lindo mortuum asserunt Apollonium, cùm Palladis templum ingressus repente ex hominum conspectu disparuisset. Alij in Creta mirabiliori etiam modo interiisse narrant. Mansisse autem tunc temporis in Creta Apolloniũ, *quòd* magis quàm antea *admirationi esset*: Ferunt etiam ipsum in Dictææ matris templum intempestiuis horis quibusdam venire consueuisse; vbi templi custodes propter maximas quæ illic erant, diuitias, canum vigilias complures præfecerant; qui vt à Cretensibus fertur, vrsos etiam, & eiusmodi alias beluas vincerent. Venienti tamen Apollonio non adlatrabant, sed demissa cauda accedentes illi blandiebantur magis etiam quàm iis, quibus dudum iam erant assuefacti. Templi igitur antistes tanquam incantatorem & sacrilegum comprehensum ligauerunt accusantes: quòd canibus placandis escam aliquam obiecisset. Ipse verò media ferè nocte sese vinculis eximens, custodibus, qui eum vinxerant, nominatim appellatis: ne discedens velle latere videretur, ad templi fores accessit, quæ ei vltro patuerunt. Cúmq; ipse templum intrasset, fores iterum vt erant antea, sese clausérunt, & vox quasi cantantium virginum in templo est audita. Erant verò cantantiũ verba huiusmodi, *Veni de terra: veni. in cælum, ascende*: nimirum, *veni è terra sursum.*

A πρίαθαί τις οὐδὲ δύπρεπῆ οὖσαν. ἀλλ' ἐρῶν ἔσῆς, καὶ χρηματιστὴς ἱκανὸς ὢν, γυναῖκά τε αὐξήσειν, καὶ παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐπεφήνατο. οἱ δὲ ἐν Λίνδῳ, τελευτῆσαι αὐτὸν παρελθόντα εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ εἴσω ἀφανισθέντα. οἱ δὲ ἐν Κρήτῃ, φασὶ θαυμασιώτερον, ἢ οἱ ἐν Λίνδῳ. διατρίβειν μὲν γὰρ ἐν τῇ Κρήτῃ τὸν Ἀπολλώνιον μᾶλλον, ἢ πρὸ τούτου θαυμαζόμενον. ἀφικέσθαι δὲ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Δικτυάνης ἀωρεί. φυλακὴ δὲ τῷ ἱερῷ κυνῶν ἐπιτέτακται, φρουροὶ τῆς ἐν αὐτῷ πλούτου. καὶ ἀξιοῦσιν αὐτοῦ οἱ Κρῆτες μήτε τῶν θηρίων, μήτε τῶν ὠδὲ ἀγελαίων λείπεσθαι. οἱ δὲ οὐθ' ὑλακτεῖν ἤκοντα, σαίνειν τε αὐτὸν προσιόντες, ὡς μηδὲ τοῦτο ἄγαν ἐθάδας. οἱ μὲν δὴ τῶν ἱερῶν προϊστάμενοι, ξυλλαβόντες αὐτὸν ὡς γόητα, καὶ λησῆ, δῆσαι, μείλιγμα τοῖς κυσὶ προβεβλῆσθαί φάσκοντες· οἱ δὲ ἀμφὶ μέσας νύκτας ἑαυτὸν λῦσαι. καλέσας δὲ τοὺς δήσαντας, ὡς μὴ λάθοι, δραμεῖν ἐπὶ τὰς τοῦ ἱεροῦ θύρας. αἱ δ' ἀνεπετάσθησαν. προελθόντος δ' εἴσω, τὰς μὲν θύρας ξυνελθεῖν, ὥσπερ ἐκέκλιντο· βοὴν δὲ ἀδουσῶν παρθένων, σύριττειν. τὸ δὲ ἆσμα ἦν, στεῖχε γᾶς· στεῖχε. ἐς οὐρανόν, στεῖχε. οἶδ, ἴθι σὺ τᾶς γᾶς ἄνω.

De immortalitate animorum adolescenti cuidam Apollonium post obitum prædixisse.
CAP. XIII.

ΠΕΡΙ ψυχῆς δὲ ὡς ἀθανάτος εἴη, ἐφιλοσόφει ἐπ, διδάσκων μὲν ὅτι ἀληθὴς ὁ ὑπὲρ αὐτῆς λόγος, πολυπραγμονεῖν δὲ, καὶ ξυγχωρεῖν τὰ ὧδε μεγάλα. ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς τὰ Τύανα μειράκιον, θρασὺ πρὸς τὰς ἔριδας, καὶ μὴ ξυμπιθόμενον ἀληθεῖ λόγῳ· τῷ δ' Ἀπολλωνίου δὲ ἀνθρώπων μὲν ἤδη ὄντος, θαυμαζομένης δ' ὅμως τῆς μεταβολῆς, καὶ μήδ' αὐτιλέξαι θαρροῦντος μηδενὸς, ὡς καὶ ἀθάνατος εἴη, λόγοι μὲν οἱ πλείους ἦσαν ψυχῆς ἐμμονῆς. καὶ γὰρ νεότης τις ἦν αὐτόθι, σοφίας ἐρῶντες· ὁ δὲ μειράκιον, οὐδαμῶς τῇ τῆς ψυχῆς ἀθανασίᾳ ξυμπιθόμενον, ἐγὼ, ἔφη, ὦ παρόντες, τουτονὶ μῆνα δέκατον Ἀπολλωνίῳ διατελῶ βουλόμενος, ἀναφῶναί μοι ὑπὲρ ψυχῆς λόγον. ὃς δ' οὕτω τεθναίη, ὡς μηδ' ἐφίσασθαι δεομένῳ, μηδ' ὡς ἀθάνατος εἴη πεῖσαι. τοιαῦτα μὲν ὁ μειράκιον τότε. πέμπτῃ δὲ ἀπ' ἐκείνης ἡμέρᾳ ξυνεσοφίζοντο, καταδαρθὲ μὲν οὗ διελέγετο· τῷ δ' * ξυνεσοφιζόντων νέων, ὁ μὲν, περὶ βιβλίοις ἦσαν· οἱ δὲ ἐσοφίζον, γεωμετρικοὺς ἐπιχαράττοντες τόπους τῇ γῇ. τόδ' ὥσπερ ἐμμανὲς ἀναπηδῆσαν, ὠμούπνον, ἱδρῶτί τε πολλῷ ἐρρεῖτό τε, καὶ ἐβόα, πείθομαί σοι. ἐρομένων δ' αὐτὸ τῶν παρόντων ὅ, τι πέπονθεν· οὐχ ὁρᾶτε,

A DE anima verò, quòd sit immortalis, visus est etiam post mortem philosophari, & docere vera esse, quæ de illius immortalitate tradantur: cùm tamen non sineret homines curiosius de re tam magna perscrutari. Venit enim Tyana adolescens quidam in disputando acutissimus, & qui non facilè veritati etiam cederet. Cúmque iam è vi-
B ta migrasset Apollonius, magna erat opinionis eius facta mutatio: & licet apertè contradicere nemo auderet: aut mortalem animam esse palam asserere, varij tamen sermones habebantur. Multi namque illic iuuenes erant sapientiæ studiis dediti. Adolescens itaque opinioni de immortalitate animæ non consentiens, Ego, inquit, ô viri Tyanenses mensem iam decimum sum pre-
C catus Apollonium, vt mihi quid esset de anima sentiendum, reuelaret: ipse verò vsqueadeò mortuus mihi videtur, vt orãtium voces non audiat, nedum immortalem esse animam persuadeat. Hæc quidem coram populo adolescens est locutus. Post quintum verò diem, cùm apud populum identidem philosopharetur in eodem loco, vbi disputans constiterat, obdormiuit. Ceteri verò iuuenes, qui studia literarũ
D sectabantur, partim libris legendis incumbebant, partim geometricas quasdam figuras designabant in puluere. Ille verò tanquam furore quodam correptus exiliens, multóque sudore manans, clamabat, Ego tibi fidem habeo, Apolloni. cúmque adstantes interrogarent, quidnã passus ita exclamaret; Nónne videtis,

qui, ſapientem Apollonium vobis ſuperſtare, & omnia quæ dicuntur audire, cùm ipſe etiam rationes admirabiles de anima proferat. Cúmque illi vbinam eſſet, interrogarent: à nullo enim ipſorum conſpiciebatur, quanquam id multò magis optare ſe dicerent, quàm omnium hominum bonis potiri; Mihi ſoli, inquit, viſibilis aduenit adoleſcens, de iis mecum locuturus, quæ antea non credebam. Audite igitur quæ tanquam oraculum quoddam mecum diuinitus eſt locutus:

Eſt anima immortalis, & incorrupta manebit,
Non tua res, verùm quæ prouidet omnia diua,
Quæ velut acer equus corrupto corpore vinclis
Proſilit, & tenui miſcetur flamine cœli.
Cui graue ſeruitium eſt, atq; intolerabile viſum.
Aſt tibi quidnam operæ eſt pretiũ hæc cognoſcere, quantum
Talibus haudquaquã credas dum corpore vnus.

Sic manifeſtè Apollonij oraculum arcana protulit de ipſa anima, vt periti homines ſuam naturam cognoſcentes, eò proficiſcantur, quo fata iubent. Sepulchrum autem tanti viri, aut ſepulchrale nuſquam vidi, quamuis magnam habitabilis terræ partem peragrauerim. Omnium autem ſermonibus tanquam Deus colitur. At Tyanenſes regiis illum honoribus proſequuntur. Nec immeritò, neque enim reges dedignati ſunt iiſdem honoribus illum honorare, quibus ſe ipſos dignos eſſe arbitrabantur.

A ἔφη, ὑμεῖς Ἀπολλώνιον τὸν σοφὸν, ὡς θεσπεσιάνη τε ἡμῖν ἐπαναφοιτῶντα τῷ λόγου, καὶ περὶ ψυχῆς ῥαψῳδεῖ θαυμάσια; ποῖ δὴ οὖν ἔφασαν, ὡς ἡμῖν γε οὐδαμοῦ φαίνεται· καί τοι βουλομένοις αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τὰ πάντων ἀνθρώπων ἀγαθὰ ἔχειν; καὶ τὸ μειράκιον, ἔοικεν ἐμοὶ μόνῳ διαλεξόμενον ἥκειν, ὑπὲρ ὧν μὴ ἔπιστευον. ἀκούετ' οὖν οἷα τῷ λόγῳ ἐπῳάζοι.

Ἀθανάτος ψυχὴ, κοὐ ξεῖνμα σὸν,
ἀλλὰ θεσπιοίης.
Ἣ μὴν σῶμα μὲν θανὸν, ἅτε σὴ δεσμῷ θοὸς ἵππος,
Ῥηϊδίως θεσπεσσα, κεραόννυται ἠέρι κούφῳ,
Δῃλῶ, καὶ πολύπλητον ἀποστέρησα λατρείης.
Σοὶ δ' ἢ τῷ ὄφελος, ὁπότ' ἐκλέτ' ἰὼν τότε, δόξῃς;
Ἢ μὴν ζωοῖσιν ἐὼν, θεὸς ἢ βροτὸς ἐσθλὸς;

Καὶ σαφὴς ἐστὶν Ἀπολλωνίου τελετὴ περὶ τῆς ψυχῆς ἀπορρήτων, ἵν' εὐθυμοί τε, καὶ τὴν αὐτῆς φύσιν εἰδότες, οἷ πάποισι μοῖραι, πορεύωμεθα. τάφῳ μὲν οὖν, ἢ ψευδοπαφίῳ τινὸς, οὐδαμοῦ θεσπεσιωχὼν οἶδα, καί τοι τῆς γῆς, ὁπόση ἐστὶν, ἐπελθὼν πλείστην· λόγοις δὲ πανταχοῦ δαιμονίοις*, καὶ ἱεροῖς. Τύανα δὲ βασιλείοις ἐπιτεθειμένα τέλεσιν, οὐδὲ βασιλεῖς ἀπιξίουν αὐτῷ, ὧν αὐτοὶ ἠξιοῦντο.

FINIS.

ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΥ, ΑΝΤΙΡΡΗΤΙΚΟΣ *ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ, Απολλώνιον τὸν Τυανέα τῷ σωτῆρι Χριστῷ παραβάλλοντος.

χ. πρὸς τὰ τοῦ Φιλοστράτου, ἃ τὴν ἱερο- κλῆ ἐξηλιφθέντα αὐτῷ τὰ εἰς Χριστὸν συγ- κρίσιν.

EVSEBII CAESARIENSIS EPISCOPI LIBER CONTRA HIEROCLEM, QVI EX PHILOSTRATI historia comparauit Apollonium Tyaneum Saluatori nostro IESV CHRISTO.

ZENOBIO ACCIOLO FLORENTINO INTERPRETE.

TEN' amice illa quoque suspicere dignũ est, quæ modò hic Hierocles paradoxe iactabat magistro, ac Saluatori nostro Tyaneum componens? Nam si reliqua ipsius Philalethis deliria contemplemur (pulchrè enim veritatis inscriptione cessurum putat suis contra nos libris) haud ita magnum operæ nunc pretium fuerit, in eo duntaxat versari me, vt ostendam, quæ illius feruntur scripta, non esse quidem sua ipsius, sed ex aliorum non sententiis modò, verùm dictionibus quoque ipsis ac pene syllabis impudenter subducta; non indigna nimirum quæ & ipsa sua quandoque refutatione damnentur. Tametsi re quidem ipsa iampridem, licet non destinato contra se stilo, satis illa euersa videantur, voluminibus octo ab Origene conscriptis in Celsi orationem, quæ vera

Ἀρ' οὖν, ὦ Φιλάθης, καὶ ταύτα σε ξυγχωρεῖν ἄξιον ἀποθαυμάζειν, ἃ τῷ ἡμετέρῳ σωτῆρι Ἰ. Χ. καὶ διδασκάλῳ τὸν Τυανέα ξυγκρίνων, προσδοκᾶται; ὡς μὲν γὰρ τὰ λοιπὰ τῆδε ἐν τῷ Φιλαλήθει· οὕτω γὰρ οὗ ἔχειν αὐτῷ (ν) καὶ ἡμῖν ἀπηχεῖσθαι δόκει λόγον· οὐδὲν αὖ εἴη ἀσύνδικον (ν) ἐπὶ τοῦ παρόντος*, μὴ αὐτῷ ἰδίᾳ τυγχάνοντα. σφόδρα δὲ ἀναισχύντως ἔξ ἑτέρων οὐχ αὐτοῖς μόνον ἐννοήμασιν, ἀλλὰ καὶ ῥήμασι, καὶ συλλαβαῖς ἀποσεσυλημένα, τύχοιμεν ἂν καὶ αὐτὰ τῆς προσηκούσης κατὰ καιρὸν ἀπελέγξεως. δεδώκαμεν δ' ἤδη καὶ πρὸς τὰ ἰδίᾳ κατ' αὐτῶν γραφῆς ἀνατετραμμένα, καὶ προαπελήλεκται, ἐν ὅλοις ὀκτὼ ξυγγράμμασι, τοῖς πρὸς

* ἴσως σπ

γεγραφεῖσι, πρὸς τὸν Ἀλαζονικώτερον τὸ φιλαλήθους ἐπιγεγραμμένον Κέλσου ἀληθῆ λόγον, ὡς τὰς βύθωας ἀπαραλείπτως, ἐν ὅσοις εἰρήκαμεν, ὁ δεδηλωμένος παραγαγὼν ξυλήδην ὅσα ἐς τὸν αὐτὸν ὑπάρχοντα, παντὶ τῷ, εἰρηται τ', καὶ εἰρήσε), περιλαβὼν διελύσατο· ἐφ' ἃ δὴ ἐπ' ἀκριβὲς τὰ καθ' ἡμᾶς διαγωνᾶναι ἔχοντας, φιλαλήθως ἀναπέμψαντες, φέρε μόνῳ ἐπὶ τὸ προνοῦς τῷ κῦ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸ φιλαλήθους τούτοις λόγοις παράστασιν ἐπισκεψώμεθα· μηδέν τι ἀσουσδαῖον ἡγούμενοι πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν ἑτέρωθεν ξυνεσυλλεγμένων αὐτῷ διαμάχεσθαι. μόνα γὰρ εἰκότως νυνὶ τὰ περὶ τ Ἀπολλώνιον ἐπισκοπούμεθα· ἐπεὶ καὶ μόνῳ περὶ τοῦ πώποτε καθ' ἡμῶν γεγραφότας, ἐξαίρετος νῦν τούτῳ γέγονεν ἡ τῆσδε περὶ τ ἡμέτερον σωτῆρα παράστασις τ', ἢ ξύγκρισις. θαυμάζω οὖν καὶ ἀποδέχεσθαι θείᾳ τινὶ, καὶ ἀῤῥήτῳ σοφίᾳ, οὐχὶ γοητείᾳ σοφίσμασι τ' θαυμαστουργηκέναι φάσκων αὐτὸν, καὶ ταῦτα, ἀληθῶς οὕτως ἔχειν πιστεύων, καὶ ἀναποδείκτως ἀποχριζόμενος. ἄκουε δ' οὖν ἃ φησιν αὐτοῖς συλλαβαῖς, ἄνω, καὶ κάτω θρυλλοῦσι, σεμνυνόντες τ Ἰησοῦν, ὡς τυφλοῖς ἀναβλέψαι τε παράσχοντα, καί τινα τοιαῦτα δράσαντα θαυμάσια. εἶτά τινα μεταξὺ εἰπὼν, ἐπιλέγει, σκεψώμεθά γε μὴ καὶ θεοῖς φίλος παρέξει βουλόμενος λαθεῖν. ταῦτα ῥήμασιν αὐτοῖς Ἱεροκλεῖ τῷ τ καθ' ἡμῶν ἐπιγεγραφότι λόγον, εἴρηκε). Δάμις μὲν οὖν ὁ τὰ πολλὰ ξυνδιατρίψας τῷ Ἀπολλωνίῳ, ἀπὸ τ Ἀσσυρίων γῆς ὁρμώμενος,

A inscribitur, vel Philalethe ipso arrogantiorem multò iactantioremque. Ibi enim rationes ille omnes abundè complexus, quicquid in eam rem cuiquam vel differtum est vnquam, vel differetur omnino, quasi præoccupatione dissoluit. Eò nos igitur ablegantes, si qui paulò maiore studio detinentur nostra ex fide noscendi: age solùm hoc tempore contemplemur, ex philalethe ipso dominum nostrum Iesum Christum Apollonio comparatum; inutilem prorsus operam deputantes, si
B de iis cum eo digladiemur, quæ aliunde is compilauit. Meritò enim quæ ad Apollonium spectant primam à nobis, ac totam operam postulare videntur. Quod vnus hic omnino, præter ceteros omnis, qui contra nos stili aciem distrinxerunt, singulare malum inuexit, impuri scilicet hominis ad Saluatorem nostrum commissionem. Admiratur ergo hîc
C & confitetur Apollonium Tyaneũ, non veneficiis quidem vllis, magicísve præstigiis, sed arcana quadam sapientia diuinarum rerum, mirabilium operum effectorem, temeraria quadam fide, nulla tamen demonstratione in hanc sententiã demersus & confirmatus. Audi verò quibus instrepat verbis. Súsque déque nugantur, inquit, Iesum tollentes, vt qui cæcis videndi reddiderit facultatem, & alia id genus admiranda præstiterit. Tum & paulo mox ita rationibus
D colligit. Videndũ porro ne Diis gratissimi hominis facta latêre Christiani contendant. Hæc ipsius Hieroclis verba sunt in oratione cõtra nos scripta, cui titulus philalethes. Damis igitur qui cum Tyaneo plurimũ vixit peregrè eũ de Assyria comitatus,

vbi & illi primùm congressus est, ex illo captam inter se amicitiam in historiam confert. Nam Maximus quidem particularia quædam hominis huius facta parcè admodum, breuitérque perstringit. Athenienſis verò Philostratus, & vtrumque complexus, & aliorum quoque se scripta collegisse affirmans, exactissimam sanè ab incunabulis inde orsus, obitu quoque tenus historiam texit. Si quando igitur licet nostram, quæso (vt isti aiunt) leuem simplicitatem, contráque philalethis acre illuc comparandis rebus omnibus, firmúmque iudicium disquiramus. Non id quidem hoc loco inspicientes vter maiore præstet diuinitate, pluráve miracula, & illustriora effecerit, neque quod de vno tantùm redemptore nostro, ac domino Iesu Christo in humanitatem venturo diuinitus inspirasti prophetæ à seculo vetustatis Hebraicæ prædixerunt: non quòd multò plures idem Iesus cœlestis doctrinæ verbo ad se conuertit: non quòd ingenuis, ac legitimis discipulis clarè paratis vltro pro illius doctrina mortem subire: non quòd frugalis vitæ ludum solus aperuit futuris quoque seculis fructuosum: non quòd virtute suæ diuinitatis orbi terrarum salutaris affulsit, hodiéque multa hominum millia vndique ad haustum diuinæ sapientiæ suæ trahit: non quòd vnus ab hominum genere tot iam seculis oppugnatus, contra tamen hostiliter impellentes, siue illi gentium reges, siue subiecti, inuictus, ac inexpugnabilis

αὐτόθι τὸ πρῶτον ἀπὸ τ ἰδίας χώρας αὐτῷ ξυμμίξας, πλὴν ἐξ ἐκείνης μ τ ἐ ἀνδρὸς αὐτῷ γνωμῶν ξυνουσίαν ἰσόρρησεν. ὁ δὲ Μάξιμος, κομιδῇ βραχέα τ κ τ μέρος αὐτῷ πεπραγμένων ἀνεγράψατο· ὁ μὲν Ἀθηναῖος Φιλόστρατος, τὰ φερόμενα πάντα ὁμοῦ, ἀπὸ τ τ Μαξίμου, ἐς αὖ Δάμιδος, καὶ ἄλλων ξυναγαγεῖν ἑαυτὸν φήσας, πάντων μάλιστα συντελῆ τ ἀπὸ γενέσεως, καὶ μέχρι τελευτῆς ἱστορίαν ἐκ τ τ ἀνδρὸς βίου πεποίηται. εἰ δὴ οὖν ἔξον τ ἐπικαταγορευομένῳ ἡμῖν διχῇ φωνῆ τ, καὶ κυφότητα, καὶ τ τ ἐς φιλαλήθους ἀκριβῆ, καὶ βεβαίαν ἐφ' ἑκάτερα σταθεῖναι κελεύσιν, φέρε διαπυθώμεθα, ἐκ ὅς τις θεότερος γεγόνοι, ἢ ὁποῖος θαυμασιώτερά τ, καὶ πλείω διεπράξατο πράττων, οὐδὲ ὡς μόνος παρὰ τοῖς ἀνέκαθεν πρὸ μυρίων ὅσων γενομένων Ἑβραίων σοφοῖς, ὁ σωτὴρ ἡμῶν, καὶ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν ἐς ἀνθρώπους κ τ θείαν ἐπίπνοιαν προπεφητευθεὶς, οὐδ' ὡς πλείους ἐπὶ τῷ τ θείας διδασκαλίας αὐτῷ λόγον προσλαβεῖν, οὐδὲ ὡς γνησίως, καὶ ὄντως ἀληθεῖς ἐπήσασθαι φοιτητάς, μονονουχὶ καὶ ὑπὲρ αποθνήσκειν ἑτοίμως τ λόγων αὐτῷ παρεσκευασμένους, οὐδ' ὡς μόνος σώφρονος βίου διδασκαλεῖον, καὶ ἐς τ μετέπειτα χρόνον ξυνεστήσατο, οὐδ' ὡς τῇ ἰδίᾳ θειότητι τ, καὶ ἀρετῇ, πᾶσι ἔσωσε τὸν οἰκουμένην, καὶ εἰσέτι καὶ νῦν μυρία πλήθη παντοχόθεν ἐπὶ τ θείαν ἑαυτῷ διδασκαλίαν ἐπαγόμενος. οὐδ' ὡς τῷ πώποτ' μόνος παρὰ πάντων ἀνδρῶν εἰπεῖν αὐθρώπων, ἀρχόντων τε, καὶ ἀρχομένων, πλείοσιν ἤδη πολεμούμενος, κρείττων, καὶ πολὺ δυνατώτερος τῷ πικρῶς * ἐλαυνόντων κ.τ.λ. ἀπὸ στων

ἁπάντων ἀποδέδυκε, θεία καὶ ἀῤῥήτῳ δυνάμει, τοὺς μὲν κατὰ καιρὸν ἐπανισταμένους αὐτῷ, τῇ θείᾳ διδασκαλίᾳ μετὰ πολλῶν ῥᾳδίως· τὰ δὲ πολλὰ καὶ αὐτὰ, καὶ φαδδὰ ἔνθεα θεῖον λόγον, εἰς ἄπειρον αἰῶνα καθ' ὅλης κρατυνόμενα οἰκουμένης, δηλοῖ ὡς εἰσέτι καὶ νῦν τὸ ἐνθέου δυνάμεως τὸ ἀρετικὸν ἀποδείκνυσι, μοχθηροὺς πνας, καὶ φαύλους δαίμονας ψυχαῖς ἀνθρώπων, καὶ σώμασιν ἐφεδρεύοντας ἀπελαυνόμενα διὰ μόνης τῆς ἀῤῥήτου θεοσημείας αὐτοῦ, ὡς αὐτῇ πείρᾳ κατειλήφαμεν. ταῦτα γὰρ περὶ τοῦ * Ἀπολλωνίου ζητεῖν, μὴ καὶ τὸ ἐρωτᾶν ἀνόητον· μόνον ἂν ἐπισκεψώμεθα τὰ τοῦ Φιλοστράτου γραφέα, δι' ἧς ἐθαυμάσαμεν, ὡς οὐχ ὅπως γε καὶ φιλοσόφοις, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ ἐπιφανέσι, καὶ μετρίοις ἀνδράσιν ἄξιον εἰκεῖνον, ἀχ ὅπως τῷ σωτῆρι ἡμῶν Χριστῷ παραπλήσιά τινα Ἀπολλωνίῳ, ὅσον ἐπὶ τῇ γραφῇ τοῦ παρὰ τῷ φιλαλήθει παραδόσεως μὲν ἐπὶ πλεῖσον ἥκοντος, τὸ δὲ ἀληθὲς μὴ πάμπαν ἐξευρεθέως. τοιοῦτος γὰρ ἐν * μέσῳ τῶν ἄλλων καὶ ὁ Ἀθηναῖος Φιλόστρατος· ἐξ οὗ ῥᾳδίως ἂν καταμάθοιμεν καὶ τῶν λοιπῶν τῶν κατ' αὐτὸν, παραδόσεως μὲν ἐπὶ πλεῖσον ἡκόντων, αὐτὸ δὲ τὸ ἐξητασμένως μὴ ἀπηκριβωμένων τῆς κατὰ τὸν Ἀπολλώνιον ἱστορίας. τούτων γὰρ ἡμῖν διϐυκρινηθέντων, ἐμοί τε καὶ τῷ φιλαλήθει τὰ ἀνωταίω τε καθ' ὅλων δικαστήρια διφληφότος, ἢ καὶ χριστιανῶν βεβαία, καὶ ὡς αὐτὸς ἑαυτῷ δοκεῖ ἀκριβὴς ἐφ' ἑκάστῳ κρίσις, φανερὰ κατασταθήσεται. ἡμῶν τε αὖ οἱ μωροὶ, καὶ βεβακολημένοι, νενομίσμεθα παρ' αὐτοῖς,

durat, robore quodam diuinitatis occulto, sacræ reluctantib. doctrinæ *tempestiuè* sese insinuans. Quam verò semel ipse verbi sapientiam pectoribus inseuit, atque transfudit, per immensa secula terræ ambitus ditione magna conseruans, non denique quod virtutis entheæ vim nunc quoque planè testatur impuros dæmonas vel corporibus hominum vel animis insidentes, sacrosancta duntaxat nominis sui compellatione extrudens. Hæc enim secum de Apollonio cogitare summæ cuiusdam sit, ne dum alios scisciatari, dementiæ. Quæ nos omnia posthabentes, vnam modò Philostrati pensitemus historiam. Ex hac enim certis rationibus conuincemus Apollonium non inter philosophos locum, ac ne inter mediocris quidem, ac vsitatæ probitatis viros, dignum sortiri, ne dum sit ille Saluatori nostro ratione aliqua conferendus, quatenus, inquam, colligere est de ipso Philalethis autore, eruditione quidem magna referto, veritatem ipsam probro afficiente. Huius enim notæ Philostratus ipse est cum aliis omnibus apud illum scriptoribus. Ex quo nobis planè constare potest, ceteros quoque, quos ille autores habet, cognitione quidem multa rerum magnáque fuisse, minus tamen in eo laborasse, vt Apollonij vitam fideli historiæ commendarent. His itaque ad disquisitionem collectis satis puto constabit, & Philalethis huius indicia simul cuncta, testimoniáque complexi, acre illud in Christianos, rerúmque omnium, vt de se ipse ait iudicium consultissimum, nostráque vicissim quos ille pro tardis, ac deceptis habet (vt eiusdem

* χ. τῶν Απολλώνιον

* χ. ἐν τῷ μ.

verbis vtar) inepta leuitas, & ſto- A ἡ πρὸς αὐτῶν ἐπικαλουμένη διχε-
liditas patefiat. Neque verò me la- ρά τε, καὶ κουφότης. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὖν
tet alium quidem audacter ſtatim à ὁμόσε χωρεῖν, αὐτόθεν διέβαλλεν ἂν
maledictis ſcribendi initium fuiſſe βλασφημίᾳ, ὡς ἐχθρὸν αὐτῷ, καὶ
ſumpturum velut hoſti inſultantem, πολέμιον, τὸν καθ' οὗ τὸν λόγον ἐ-
contra quem ſcripturum ſe noſſet. ποιεῖτο. ἐγὼ δέ, ὦ ἑταῖρε, σοφόν τινα
Ego verò, amice, alia mihi ratione τὸν ἀνδρώπινα τὸν Τυανέα γεγονέναι
agendum cenſeo. Nam Tyaneum ἡγοῦμαι, καί ἐπ' αὐτῆς ἔχειν διά-
quidem magna olim rerum huma- νοιαν ἐκὼν εἰ βουλοίμην, καὶ σοὶ
narum ſapientia fuiſſe hominẽ cre- πλὴν αὐτὸς ἐμαυτῷ περὶ αὐτοῦ δόξαν
didi, velímque nunc etiam, modò ἐνθείην δ' ἐρωτῶντι, φιλοσόφων
liceat, eadem in ſententia perma- μὲν ὅτῳ τὶς βούλοιτο καταλέγειν τὸν
nere. Denique ſi de Tyaneo quid ἄνδρα, παρὰ μηδὲν δεινοχλοῦντα
ſentiam planè me rogas, ego ſic B ταῖς περὶ αὐτοῦ μυθολογίαις, ἔγωγε. εἰ
ſtatuo. Si quis hunc in philoſopho- δ' ὑπερπηδᾷ τοὺς ὅρους, καὶ φιλοσο-
rum albo repoſitum velit, ita ſanè φίας ὑπέρτερα φρονεῖν, εἴτε τις Δά-
vt fabularum figmentis æquos natu- μις Ασσύριος, εἴτε Φιλόστρατος, εἴτε
ræ fines minus conturbet, nul- τις ξυγγραφεὺς, ἢ λογογράφος θρα-
lam fore à nobis inuidiam, quin συνοίῳ, λόγῳ μὲν σκήπτόμενος γοη-
magnificè de illo & ſentiat & lo- τείαν, ἔργοις δὲ πλέον, ἢ ῥήμασιν ἐπι-
quatur. Sin verò quis terminos eua- φορτίζων τὸν ἄνδρα, προσωπεῖον δι-
gari, ſupráque philoſophiam ſe fer- καίου τινὸς Πυθαγόρειον διαμορφάζο-
re auſit, ſiue ille Aſſyrius Damis, μενος ἀγωγὴν, οἰήσεται μὲν ἡμῖν ὁ
Athenienſíve Philoſtratus, ſiue hi- φιλόσοφος, ὄνος δὲ τὴν τοῦ λέοντος ἐπι-
ſtoricus, oratórve ille ſit, verbis κρυπτόμενος δέρρᾳ, σοφιστής τις ἀλη-
quidem veneficia diffitens, re ta- C θῶς ἀγείρων κατὰ τὰς πόλεις, αὐτό τε
men ipſa magis hominem depri- τοῦτο, γόης ἀτεχνῶς ἀντὶ φιλοσόφου
mens, quàm oratione attollat, hic φωραθήσεται. πῶς δὲ τοῦτο φημι, καὶ
ſanè velut egregiè perſonatus, Py- πόθεν ὁρμώμενος ἐρωτᾷς, μάθετε.
thagoræ diſciplinam fronte effin- D ὅροι φύσεως, ἀρχαὶ, καὶ μέσα, καὶ τέλη
gens, ſe quidem nobis philoſophũ τε τῶν ὅλων οὐσίας σοφιληφότες, μέ-
oſtentabit, aſinus tamen erit leonis τρα, καὶ δεσμοῖς ἅπασι, δι' ὧν τόδε τὸ
pellem ſuperindutús, neque aliud πᾶν μηχάνημά τε, καὶ ἀρχιτεκτόνημα
planè quàm ciuitatum ſpectabilis τοῦ παντὸς κόσμου τελεσιουργεῖται· διά-
circulator, ac clamoſus ſophiſta, τεθειναί τε νόμοις ἀλύτοις, καὶ δε-
magúſque pro philoſopho, ac ve- σμοῖς ἀῤῥήκτοις, τῆς τὰ πάντα οἰ-
neficus deprehendetur. Vnde vero κονομούσης προνοίας τὸ πάνσοφ-

in hanc ſententiam ducar, quæſo, attende. Naturales termini quidam ſunt ſubſtantiæ vniuerſæ, principia, medium, finéſque circumplexi, modos ſcilicet rerum omnium, legéſq;, quibus ex rebus quantacunque hæc mundi machina & ſtructura perficitur. Hi vero termini ſolidis legibus diſponuntur: nexibúſque firmiſſimis cohærentes, prouidentiæ

βούλημα διαφυλάττοντες. κίνουν κι- A gubernátis ſapientiſſima decreta cu-
νήσαί τι, ἢ μεταθεὶς τὴν τάξεως τῶν ἁπάν- ſtodiunt & aſſeruant. Haud igitur
των διατεθειμένων. κεκράτηται γὰρ οὖν θεσ- vnquam temerè loco moueat, ordi-
μῷ φύσεως τὸν θεῖον ὑπερβαίνειν némve commutet eorum quicquã,
νόμον πᾶς, ὅτῳ τις θρασύτερος τῆς ἐπέ- quæ ita ſemel diſpoſita atque inſti-
κεινα βαίνειν σπέρι πόθος. ὅτ' οὖν παρὰ tuta ſunt. Omnis enim, quem cupi-
φύσιν ὁ σπύδρος ἐπὶ τὴν χέρσον μετα- do paulo audentior ſubit, vltra natu-
βὰς βιῶναι διωθήσεται ἰχθύς, οὐ τὸν σὺν ræ leges ſe ferre, quo minus id facere
χέρσῳ τραφέντα, τοῖς ὕδασι καταδύσει, poſſit, iiſdem legibus coërcetur. Ne-
τὸν σπείσιν διηνεκῆ μονὴν ἀσπαζόμενος· B que enim eſt aquatilem piſcem de-
ὁ μέγα πηδήσας μετέωρος εἰς τὴν ἐπὶ gere in terras tralatum, neque terris
γῆς, ἀρθήσεται πρὸς ἀέρα, ξυμπρεσ- innutritum animal ſic vrinabit, vt
πολεῖν ἀετοῖς ἐπιθυμῶν. καὶ μὴν κεῖνοί aſſiduam ſub aquis diligat moram.
γε, κἂν ἐπὶ γῆς ἔλθωσιν, βεβάντες Non exultim ita ſolo tolletur, vt cœ-
ἐπὶ τὸ κάτω πνεῦμα διώκουσιν, καὶ τὸ πτερὸν lo penſilis (quanquam id valde ap-
χαλάσαντες, καὶ ἀνιέντες πνεῦμα φύσιν. ἐ- petat) queat aquilis intereſſe: Cùm
πεὶ καὶ τοῦτο θείοις ὥρισται νόμοις τοῖς ὑ- tamen volatilium ſit ad terram deſ-
ψοῦς τὸ μετέωρον ὑπολαβαίνειν δύ- cenſus, alarum præpetem illam vim
ναμιν. οὐ μὴν καὶ ἔμπαλιν τὸ ταπεινὸν, curſúmque ſiſtentium. Ita enim di-
καὶ βεβῶτες ἐπὶ τὸ μετέωρον αἴρεσθαι. παρ- uinis legibus ſanctum eſt, vt ſumma
τὶ δὴ καὶ τὸ ὕπνον ἀνθρώπων χοὸς ψυ- imis per deſcenſum communicent:
χῆς μετέχον, καὶ σώματος, ὅροις περιγέ- non tamen quod humile ac terre-
γραπται θείοις. οὔτ' οὖν τῷ σώματι δι' num eſt, in ſublimè continuo ſeſe
ἀέρος ἔλθοι ποτὲ τῶν ἐπὶ γῆς καταφρο- tollat. Eadem ratione mortalis ho-
νήσας διατειβῶν, μὴ οὐχὶ τοὐπίμονον C mo cùm ſit ex anima & corpore con-
αὐτὴν τῆς ἀνοίας παραχὼν, οὐ τῇ ψυ- ſtitutus, iiſdem quoq; terminis coër-
χῇ ὀρθεὶς φρονήματι καθίξεται τῶν cetur: ita vt nec aërem graui corpore
ἀνεφίκτων, ἢ μελαγχολίας, νοσήματα peragrare quiſquam contendat, ceu
ἂν φθείρεσθαι· σωφρονοῖ δ' ἂν ὀρθίοις terreſtres ſemitas aſpernatus: quin ad
μὲν τὸ σῶμα ποσὶν ἐπὶ γῆς φερόμενος· terram continuo deuolutus, meritas
τῇ δὲ ψυχῇ παιδεία, καὶ φιλο- inſaniæ pœnas exoluat; neque vana
σοφίᾳ σκηπτόμενον.* δύναιτο δ' καί τινα opinione mentem ſuffectus, inac-
ξυμβολὸν ἀνωθεν πόθεν σὺν τῷ κατ' οὐ- ceſſas vias animo peragrabit, niſi qui
ρανὸν διατειβῶν ἐλθεῖν, καὶ τὸ σπεῖσαι atræ bilis morbo corripiatur. Sapien-
διδάσκαλῳ αὐτῷ φανῆναι ζωτη- tius ergo fecerit, ac modeſtiùs mul-
είας. ἐῤῥωμένως γάρ τοι παραδείγ- to, ſi congruentib. veſtigiis terra in-
ματι, νοσοῦντι μὲν τὸν ἰατρὸν ἐπιφοιτᾶν θέμις, καὶ τὸν διδάσκαλον εἰσαγομένῳ cedat, animúmque doctrina, ac phi- D
loſophia ſubnixus, votis expoſcat, de ſupernis domiciliis adiutorẽ ſibi aliquem, columénque adeſſe, à quo de cœleſti felicitate inſtrui edocerí- que poſſit. Vt enim exemplo iam cõ- ſtat, par eſt ægrótis medicum adhi- beri, præceptorémq; diſciplina ſua

imbutis præſto eſſe diſcipulis: neque minus eos qui ſupernas incolunt ſedes, congreſſus hominum quamuis infimos non dedignari, viciſſim verò fieri nullo modo. Ex quo intelligi nobis datur rationem nullam aduerſari, quin natura ipſa diuina cùm benefica ſalutaríſque ſit, rerum præſertim omnium curam gerens, in commercium ſeſe hominum, familiaritatémque demittat, diuinæ prouidentiæ lege ita maximè permittente. Bonus eſt enim Deus, vt inquit Plato: bonum verò nulla rei cuiuſquam ſubit aliquando inuidia. Non igitur bonus ille, cùm ſit omnium rerum gubernator, ac pater, vnius modò corporis curam geret: quin multò & animarum magis, vt pote quibus æternitatis munus, ac liberæ voluntatis arbitrium cõtulit: hic inquam vniuerſæ diſpoſitionis autor & magiſter, habiles ſuaptè natura animas conſpicatus, ad ea bona percipienda, quorum ipſe bonorum vim illis gratificatur, eiſdem quaſi luminis ſui radios vbertim infundet. Angelum quempiam de maximè ſibi adiunctis ad eorum qui in terris degunt, ſalutem quandoque, vſúmque demittens. Quòd ſi quem tanto munere fortunari contingat, tam ille mentem animúmque purgatus, mortalitatis labe omni depulſa, diuinitati facilè tranſcribetur: ac veluti magni cuiuſdam imaginem Dei anima circumplexus, tantus iam erit, vt vniuerſum hominum genus in ſe moueat & conuertat: Mundúmque Sole ipſo ſplendidius illuſtrabit, monimenta ſibi inſitæ diuinitatis poſteris quoque ſuis de ſe relinquens, neque minus opificiis vllis quæ ex inanimi materia conſtat, entheæ naturæ præferet argumentum. Atque hac demum

In Timæo.

τοῖς μαθήμασι ξυμφέρεσθαι, & τὸν ἄνω που, καὶ σὺν ὑψηλῇ ξυγκαπνύειν τοῖς ταπεινοῖς· οὐ μὴν καὶ ἀνάπαλιν. ὅθεν δὴ θείαν μὲν φύσιν εὐεργέτιν οὖσαν, καὶ σώτειραν, καὶ προνοητικὴν τῶν ὄντων, ἀνθρώποις ποτὲ ἐς ὁμιλίαν ἐλθεῖν, οὐδεὶς ἂν ἀπείρηοι λόγος ὅσῳ θείας προνοίας, & τούτου ξυγκεχωρημένου. ἀγαθὸς γὰρ ἦν ὁ Πλάτωνα· ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς ἐγίνετο φθόνος. κόσμον σωμάτων μόνον ἀγαθὸς ὤν, ὁ τὸ δὲ τὸ πᾶν διακυβερνῶν ἐπιμελήσεται, πολὺ πλέον δὲ ψυχῶν, αἷς τὸ ἀθανάτου τύ, καὶ αὐτοκρατορικὸν κεχάρισται γέρας· ταύταις δῆτα, οἷα τῆς οἰκονομίας ἁπάσης κύριος ὤν, & χορηγὸν, ὧν δὴ δωρούμενος αὐτὰς, εὐεργετεῖ τὴν φύσιν, οὔσας ἀνθρώπους, ἀκτῖνας ὥσπερ τοῦ παρ' ἑαυτῷ φωτὸς δωρήσεται ἀφθόνως· τῶν ἀμφ' αὐτὸν, ἔστιν ὅτε σὺν μάλιστα προσεχεῖς ἐς τὸν τῶν ἐπὶ τὰ τῇδε σωτηρίου τε, & ἀνάπλεψιν σπέρμπων. ὧν εἴτῳ δυτυχήσαι χρήσιτο τὸν διάνοιαν, ὅσῃ ἀποκαθαρθεὶς, καὶ τὸν τῆς θνητότητος ἀποσκεδάσας ἀχλὺν, θεῖος & ἀληθῶς ἀναγεγράφεται, μέγα τινα θεὸν ἀγαλματοφορεῖν τῇ ψυχῇ. κινήσει δῆτα οἷα τηλικοῦτος τὸ πάντων ἀνθρώπων γένος. καὶ μᾶλλον Ἡλίου τὸν οἰκουμένην καταλάμψει, τοῦργον τ' αἰῶνος θεότητος, καὶ ἐς τὸν ἐπόντα ξυνοικεῖν καταλείπων χρόνον, οὐ μεῖον τῶν ἐξ ἀψύχου ὕλης δημιουργημάτων, τὸ τῆς σοφίας παράδειγμα φύσεως παρέξεται. καὶ ταύτῃ μὲν

ἀνθρωπεία Φύσις τῇ ὑπὲρ ἀνθρω- A ratione particeps homo fiet natu-
πων κοινωνήσαι ἀν. ἄλλως δ' οὐ θέ- ræ ſublimioris. Secus verò imbu-
μις ἔστ' ὅροις ὑπερβαίνειν, οὐδ' ἄπει- tum nequaquam fas ſit metas fineſ-
ρῳ ἔχοντα τὸ σῶμα, τὰ τῶν πτη- que tranſire. Non inuolucri, in-
νῶν ἐπιπτάσθαι, οὐδ' ἄνθρωπον ὄν- quam, corpore vias auium affectare;
τα, τὰ τῶν δαιμόνων πολυπραγ- neque humanæ conditionis obli-
μονεῖν. τί δῆτα ἡμῖν ἐπὶ τούτοις Ⓦ tum, quæ ad dæmonas ſpectant cu-
Ἀπολλώνιον Ⓦ εἰσάγεις, ὦ ξυμφορᾶς; rioſius indagare. Quæ cùm ita ſe
εἰ μὲν δὴ θεῖον, καὶ φιλοσόφου κρείτ- habeant, quid tantopere nobis A-
τονα, τοῦ τε φύσιν, ἁπλῶς εἰπεῖν, B pollonium circumducis ſcriptor e-
ὑπὲρ ἄνθρωπον, τήρει μοι δι' ὅλης τῆς gregie? Si quidem hunc diuinum
ἱστορίας τοῦ ὑπόθεσιν, καὶ τοῦργον εἰ- cenſeri fas eſt, philoſophóque ma-
σέτι νεῦ ἐπιδείκνυσι τῆς θειότητος. ἤ iorem, &, vt ſemel dicatur, excel-
γὰρ καὶ ἀτοπώτατον τεκτόνων μὲν, lentis cuiuſdam ſupra hominem fa-
οἰκοδόμων, καὶ μετὰ τοῦ τῶν δημιουρ- cultatis, inſpiciatur ſanè totius quæ
γῶν τελευτοῦ ἐπιμήκιστον τοῦργον δι- de illo ſcribitur, hiſtoriæ argumen-
αρκεῖν, ἀθανάτου που χρόνου τῶν συ- tum. Tum ſi quod ex illo ſupereſt
σκαμμάτων τοῦ μνήμου σηλιτεύον· opus diuinitatis, age depromito.
θεῖον ἦ ἆρα φύσιν ἀνθρώποις ἐπι- An non quæſo abſurdum maximè
λάμψασαν, σκότον που, καὶ μυκω- eſt, architectorum quidem opera
θάδι Ⓦ ἀποτελεῖν, οὐχὶ δὲ ἐς αἰῶνα & fabrorum, vel iis ipſis vita per-
τοῦ ἀρετοῦ ἐπιδείκνυσθαι, μὴ ἐς functis in longinquum ſanè tem-
σέ τινα Δάμιν, ἢ καὶ ἄλλους βρα- pus extare, vnde illorum nomen
χεῖς πλωχύουσαν τῶν ἀνθρώπων, æternitati mandetur: diuinam ve-
ἀλλ' ἐς μυρίων ὅσων ὠφελείας· οὐ rò naturam inter homines ſplende-
τῶν καθ' ὧν ἐγνωρίζετο μόνον, ἀλλὰ ſcentem, ita anguſti temporis in-
καὶ τῶν μετὰ ταῦτα γιγνομένων τοῦ C teruallo obſcuram euanuiſſe, neque
παρόδον ποιουμένη; ταύτῃ τοίνυν καὶ in ſeculum virtutis ſuæ monimen-
σοῦ πάλαι σοφοὺς ζηλωτάς τε, καὶ ta teſtari: non Damidis quidem
διαδόχους ποιήσασθαι τῆς ἀρετῆς, ἀ- neſcio cuius, aliorúmque breui di-
θάνατον ὡς ἀληθῶς ἀνθρώποις πρε- labentiũ hominum teſtimonia men-
σμεύους τὸ κατόρθωμα. εἰ δὲ θνη- dicantem, ſed vtilitate ipſa, in mul-
τοῦ θ' ὑποχάφεις τοῦνδρὸς τοῦ φύ- ta hominum millia, neque horum
σιν, ὅσα μὴ πλέον, ἢ πεφυκε τού- modò, à quibus dignoſceretur, ſed
τῳ χαριζόμενος, δίκαιον ἀποίσεις πα- ad poſteros pertinente, longè latè-
ραλογίας. ἀλλὰ μοῦ εἰσῆκται αὖπω que diffuſam? Hoc procul dubio
θεῖος ἄνθρωπος, καὶ θαλασσίου δαί- D pactò conſtat veteres ſapientes, vir-
tutis ſuæ imitatores quàm plurimos, ſucceſſoréſque reliquiſſe ſta-
bili ad bene viuendum tradita illis
norma. Quòd ſi hominem hunc
mortalitati adſcribis, caue ne plus
illi ad gratiam tribuens quàm par
ſit, pœnas violatæ rationis expen-
das. Atque diuinus quidam homo
à Philoſtrato nobis adducitur ſub
ipſius genituræ dies marini dæmo-

nis figuram, faciémque indutus. Matri enim adhuc ventrem ferenti ſpecies marini Dei eſt ante oculos obuerſata, Proteus ipſe ſcilicet verſilis apud Homerum in figuras omnigenas Deus. Ea verò nihil perterrita, quid paritura eſſet eum interrogauit. Me ipſum paries, inquit ille. Quid tu autem? Proteus ille, inquit, Ægyptius ſum. Tum florido in prato Cycnos ait neſcio quos parienti illi pro obſtetricibus affuiſſe. Nullo tamen vnde hoc hauſit, citato autore. Neque enim puto fabulæ huius narratorem ſcribet Aſſyrium Damin. Tametſi haud multò poſt eadem in hiſtoria ſcribat Apollonium quaſi diuinitate iam præditũ ſeſe Damidi adiũxiſſe, his fermè verbis illi congreſſum: Ego, amice, vocum omnium & linguarum cõſcius ſum, licet nullas didicerim. Quóq; minus mirere, potis ego ſum latentes cogitatus, captúſque deprehendere. Cultum quoq; Apolloniũ ſcribit in Æſculapij templo, Deo id maximè approbante, neque verò doctum fuiſſe, ſed ab infantia præditum naturali quadam rerum præſenſione. Denique ab ipſa protinus genitura Apolloniũ ſine artis impendio velut homine potiorem tota hiſtoria nobis effingit. Sed tùm præcipuè cùm in cuſtodia aliquãdo detentus, ſe ſua ſponte pedicis exoluiſſet: planè ſe aduertiſſe Damis affirmat Apollonium ſupra communem hominum ſortem diuinitate quadã præditum eſſe. Neque enim tunc ſacrorũ miniſterio vllo adiutum (quomodo id enim in cuſtodia potuiſſet?) ſed ne ſupplicanté quidem aut immurmurantem, vincula tamen & cõpedes pro ridiculo habuiſſe. Cùm verò de illius extremo die mentionẽ facit, nuſquam gentium ſcribit ac locorum ſepulchrum eius aliquod,

A μονῳ ϕῶμά τε, καὶ ϖροσωπεῖῳ ἀπὸ γλυέσεως ἀναλαμβάνων. κυούσῃ γὰρ ὡς φησι τῇ αὐτῇ μητεὶ, Φάσμα ἦλθε θαλαττίου δαίμονος, Γ ερ- τεὺς ὁ ϖρὰ τῷ Ομήρῳ ἀλλάτ- των. ἡ δὲ, οὐδὲν δείσασα, ἤρετο αὐ- τὸ τί ἀποκυήσοι. ὁ δὲ, ἐμὲ, εἶπε· σὺ δὲ τίς εἰπούσης, Περτεὺς, ἔφη, ὁ Αἰγύπτιος. εἶτα δὲ λειμῶνά τινα, καὶ Κύκνους, ϖλησίον γυναῖκα μαιώσε- σθαι γράφῃ, ὁπόθεν αὐτὸ τοῦτ' εἰλη- φὼς μὴ εἰπών· οὐ γὰρ δὴ καὶ τού- του ὑφηγητεῖ Δάμιν Ασυρίου ὑπογράψεται, ἀλλὰ καὶ σὺ ἐς μα- κρὸν τ' αὐτῆς ἰσορίας αὐτῷ Δάμιδι, οἷα δὴ θείας ὄντα φύσεως Α- πολλωνίῳ εἰσάγῃ· αὐτὰ δὴ ταῦτα λέγοντα, Εγὼ, ὦ ἑταῖρε, πασῶν τῶν φωνῶν ξυνίημι, μαθὼν οὐδεμίαν· καὶ μὴ θαυμάσῃς. οἶδα γὰρ καὶ ἃ σιω- πῶσιν οἱ ἄνθρωποι. καὶ πάλιν σὺ Ασκληπιοῦ ϖεμῴμενον ϖρὸς τ' δαί- μονος, καὶ ϖρόγνωσίν τινα, καὶ ἀ- δίδακτον ἔχειν σὺ παιδὸς, κρείττονά τε ἀτεχνῶς ἀνθρώπου φύσαι αὐ- τὸν, ἐξ αὐτῆς γλυέσεως, καὶ δι' ὅλης ἡ- μῖν τ' ἰσορίας ὑπογράφῃ. λύσαντός γουν ἑαυτὸν ποτε ἀπὸ τῶν δεσμῶν, ἐπιφέρῃ, λέγων, τότε ϖρῶτον ὁ Δά- μις φησὶν, ἀκριβῶς ξυνεῖναι τῆς Α- πολλωνίου φύσεως, ὅτι θεία τε εἴη, καὶ κρείττων ἀνθρώπου. μὴ γὰρ θύ- σαντά γε· πῶς γὰρ ἐν δεσμωτηρίῳ; μὴ δὲ ὑξάμενον, μηδὲ εἰπόντα τι, καταγελάσαι τοῦ δεσμοῦ. ἐπὶ τελευτῇ δὲ, τάφῳ μὲν αὐτοῦ μη- δόλως ποι γῆς ὁρίσκεσθαι, χωρῆσαι

χωρῆσαι δὲ ἐς οὐρανὸν αὐτῷ σώμα- A
τι μὲθ' ὕμνων, καὶ χορείας λέγ. εἰ-
κότως δὴ οὖν, οἷα τὸν τοσοῦτον θεό-
φρον, ἢ Πυθαγόρας, Εμπεδοκλῆς τ,
καὶ Πλάτων φιλοσοφίᾳ τὸν ἄνδρα
τελεσιουργηθέναι φησίν. ἐκοῦσι γὰρ
θεοῖς ἡμῖν ἀναγεγράφθω ὁ ἄνθρω-
πος. καὶ ὁ φθόνος ἀπέστω τῆς τῶ φω-
νῶν ἁπασῶν αὐτοφυοῦς, καὶ αὐτοδι-
δάκτου ξυνέσεως· τί δῆτα οὖν ἐς δι- B
δασκάλου ἄγει αὐτὸν, καὶ μικρὸν μη-
δεμίαν φωνὴν μεμαθηκότα διαβάλλῃ, ὡς ἂν ἐξ ἀσκήσεως, καὶ με-
λέτης· ἀλλ' ἐκ σὲ φύσεως Ἀττικὸν
ἐνόμιζον τὴν γλῶτταν; φησὶ γὰρ
κατὰ τοῦτο* ὡς τελείαν ἐς ἡλικίαν, γράμματά
τε, καὶ μνήμης ἰσχὺν ἐδήλου, καὶ με-
λέτης κράτος. καὶ ἡ γλῶττα αὐτῷ, Ἀτ-
τικῶς εἶχε. καὶ γεγονότα δὲ αὐτὸν ἔτη
τεσσαρεσκαιδέκα, ἄγει ἐς Ταρσοὺς ὁ C
πατὴρ, παρ' Εὐθύδημον τὸν Φοι-
νίκην. ὃς ῥήτωρ τε ἀγαθὸς ἦν. καὶ ἐ-
παίδευε τοῦτον. ὁ δὲ, τῷ διδασκάλου
εἴχετο. εἶτα ξυνεφιλοσόφουν αὐτῷ,
Πλατωνικοί τε, καὶ Χρυσίππειοι, καὶ ἐκ
ὀλίγου τῶ περιπάτου. διήκουε γοῦν καὶ τῶν
Ἐπικούρου λόγων. οὐδὲ γὰρ τούτοις
ἀπεσκύδαζε. τοῦτο δὲ Πυθαγορείοις,
ἀῤῥήτῳ τινὶ σοφίᾳ ξυνελάμβανε· D
τοσαῦτα ὁ μηδεμίαν μαθὼν φωνὴν,
θεία τε δυνάμει, καὶ σιωπῶσιν ἀν-
θρώποις παρελαβών, ἐξεπαίδευε·
ὁ δὲ, διαλιπὼν αὖθις αὐτὸν, θαυ-
μάσας ἐν ὅσον ξυνέσεως τῶν ἄλλων ζώων
φωνῆς ἦλθε. καὶ ἐπιφέρει λέγων, καὶ
ἐς ξυνέσιν δὲ τῆς τῶν ζώων φωνῆς
ἦλθε. καὶ ἔμαθε δὲ τοῦτο, διὰ τοῦ Ἀπό-

vestigiúmque extare, sed viuentem ad superos ascendisse, non sine choris hymníq. nympharum. Meritò igitur talem ac tantum virum affirmare potest, multò quàm Pythagoras & Empedocles, ac Plato fuerit, ex philosophia diuiniorem effectū. Reponatur itaq; ex tam claris operibus inter Deos. Neq; inuidia prosequamur illam vocum omnium & linguarum naturalem, ac sine præceptoris opera cognitionem. Sed enim cur illum quæso ad præceptoris ludum adducit illius partes attenuans, quem nullā paulò ante didicisse vocem ostendit, quasi Atticam eloquētiam non natura quidē duce, sed vsu magistro, ac exercitatione perceperit? Inquit enim cùm primùm ad ætatem processit literarum in illo profectus, memoriæ quoque vis, ac exercitationis studiū viguit, lingua verò Attica vtebatur. Natus porrò annos quatuordecim à parente Tarsos deductus est ad Euthydemū Phœnicē, qui præcellēs ætatis illius rhetor eum in eloquentia erudiret. Fuit itaque apud hunc dicendi artificē Tyaneus: vnáque cum illo philosophiæ vacabāt Platonis & Chrysippi sectatores, peripateticíq. nonnulli. Fuit etiam & Epicurei dogmatis auditor: neque enim penitus ab illius secta abhorruit. Nam Pythagoricā quidem ineffabili quadā mentis vi comprehēdit. Hæc itaque omnia per magistros edoctus est ille, qui creditur vocem nullā vnquam didicisse, tacitósq. hominum cōceptus solitus præsentire. Ceterùm Philostratus quasi per interualla respirans in admirationē rursus erumpit sapientiam laudans Tyanei, vel in ipsis animantium vocibus dignoscendis. Ait ergo ad scientiam quoque Apollonius venit, qua brutorum intelligeret animalium voces. Id verò ipsum didicit, cùm per Ara-

biæ populos iter faceret, interpretationis huius, ſicuti re ipſa videre eſt, bene conſultos. Etenim ex cygnis Arabes auibuſque ceteris diuinationem vt ex oraculis colligunt, brutorúmq. callere ſenſa exiſtimantur hepar draconum, ſiue, vt alij putant, cor ipſum depaſti. Ergo Pythagoræ ſectatorem illum ab eſu carnium penitus abhorrentē, nec Diis quidem ipſis per cædem, ac ſanguinem litare aſſum, veſci draconum corde, hepatéve oportuit, vt per hæc Arabum ſapientiæ particeps fieret. Cùm enim ſub iis magiſtris hāc doceretur, quanam alia ratione proficere potuiſſet? Ergo ad enumeratos Apollonij præceptores Arabū quoque ſapientes in augurandi facultate accedent. Ex hac enim fertur paſſerem ſubinde intellexiſſe, crebro pipillatu reliquas ſuæ ſpeciei aues ad paſtum concire, magnámque ea de re admirationem aſtantib. præbuiſſe. Eadem ratione cùm in Aſſyriam proficiſcens moribundam media in via leænam offendiſſet, catulis ſimul octo iuxta porrectis, illico ex diſciplina coniectans ſpatium temporis intellexit, quo ſibi apud Perſas commorandum eſſet. Sed & Philoſtratus idem narrat, quædam illum in Perſide aggreſſum, nō multùm ſanè ab iis diſſidentia, quæ in Arabia prius effecerat. Nam cùm Damis acceſſurum ſe ad magos negaret, qui vnus alioqui diſcipulus illi erat coméſque fidiſſimus, ad eos tamen incomitatus ſe contulit, ne magicæ myſteria facultatis aſpernanti ea ſocio patefierent. Magis itaque Tyaneus die medio, ac nocte intempeſta operam dabat.

A ζων πορευόμενος, ἀρίστα γινωσκόντων τε, καὶ θεατῶν αὐτό. ἔστι γὰρ τῶν Ἀραβίων κύκνων ἤδη, καὶ ὀρνίθων μαντευομένων ἀκούειν, ὁπόσα ④ ἀρτεμοί. ξυμβάλλονται δὲ τὰ ἄλογα, σιτούμενοι τῶν δρακόντων, ④ μὴν, καρδίαν φασὶν, οἱ ὄ, ἢ ἧπαρ. ἐνταῦθα πάντως που δρακόντων καρδίας δή που, καὶ ἥπατος Ⓝ Πυθαγόρου ἐμψύχων τε

B ξυφῆς ἀπεχόμενον, ⓒ μηδὲ σῦν δαίμοσιν ἐπιτολμῶντα, εἰκὸς ἦν δι' ὅσου ἐδιδάσκετο, ὡς ἂν ⓒ τὰ παρὰ τούτοις κοινωνήσοι σοφίας. πρὸς γὰρ τοιῶνδε διδασκομένων, πῶς ἂν ἄλλως μὴ οὐχὶ τὰ ὅμοια τοῖς διδασκάλοις ζηλώσαντι, κατωρθώτο τὸ ἐπιτήδευμα; ἐχομένῃ δὴ οὖν πρὸς τοῖς καταλελεγμένοις ⓒ τοῦ Ἀράβων σοφοῦ, διδασκάλοις τε καὶ πλὴν οἰωνιστικῆν τὸν ἄνδρα ἐπισή-

C μης· ἀφ' ἧς εἰκότως ὁρμώμενος, ἑτερόν ποτε τὸν τρόπον ὅ, τι ⓒ βούλοιτο ξυγκαλῶν, τοῦ ἑταίρου ἐπὶ ξυφῆ πρεφάπων, θαῦμα μεῖζον παρέχειν ἔδοξε τοῖς παροῦσι· ταύτῃ δὴ ⓒ τῆν ἀπεσφαγμένην ὅσον οὔπω λέαιναν ἅμα τοῖς ὀκτὼ σκύμνοις κατὰ τὴν Ἀσυρίων ὁδὸν διασάμενος, αὐτίκα τῷ μαθήματι ξυμβαλών, τῆς ἐσομένης αὐτῷ πρὸς Πέρσας διαβάσεως τὸν χρόνον ἐμαντεύσατο· ἀκόλουθα ᾗ τῇ παρὰ

D τοῖς Ἀραβίοις φοιτήσει, ἐκφρεῖν αὐτὸν καὶ παρὰ Πέρσας ὁ αὐτὸς ξυμφαφεὶς ἰσορεῖ. τῷ γὰρ τοι Δάμιδι, ὃς μόνος φοιτητὴς ἦν αὐτῷ, καὶ ἑταῖρος, ἀπαγορεύσαντι παρὰ τοὺς μάγους ἰέναι, μόνος αὐτὸς, ὡς ἂν μὴ μετ' ἀγωμόνος δηλαδὴ τὰ τῆς μαγείας μανθάνοι, μεσημβρίας τε, ὡς ἀμφὶ μέσας νύκτας τὰς μετ' αὐτῶν ἐποιεῖτο σχολάς·

ἐπὶ Οὐαρδάνῃ Βαβυλωνίῳ ἐς λόγους ἐλθόντα βασιλεῖ, ὧδέ πως λέγειν αὐτῷ παραπέπτωκε· Σοφία δέ μοι Πυθαγόρου, Σαμίου ἀνδρὸς, ὃς θεοὺς τε θεραπεύειν ὧδε ἐμὲ ἐδίδαξε, ὡς ξυνιέναι σοφῶν ὁρωμένων τε, καὶ οὐχ ὁρωμένων, φοιτᾶν τε ἐς διαλέξεις θεῶν· πῆς δ' ἂν τοῦτο ξυγχωρήσειεν, ὅτε Πυθαγόρᾳ μὲν ὐδεμία πῆς τοιαύτη καταλέλειπται γραφὴ, ὐδ' ἀπόῤῥητά τινα ξυγγράμματα, ὡς κἂν ὑπονοῆσαι αὐτὸν ἐξ ἐκείνων ὁρμᾶσθαι. ὁ δέ γε διδάσκαλος αὐτοῦ τε καὶ Πυθαγόραν φιλοσοφίας, οὐδέν τι διαφέρειν τῶν Ἐπικουρείων, πρὸς αὐτοῦ μεμαρτύρηται τοῦ Φιλοστράτου, ὧδέ πως εἰρηκότος, Διδάσκαλος μὲν ἦν αὐτῷ τῶν Πυθαγόρου λόγων, οὐ πάνυ σπουδαῖος, οὐδ' ἐνεργὸς τὴν φιλοσοφίαν ἡρώϊλος, ἀσχέτος τε ἦθος, καὶ Ἀφροδισίων· καὶ κεῖνον ἐκμιμούμενος ἦν Εὔξενος ὁ Ἡρακλείας τοῦ Πόντου. πῆς δ' Πυθαγόρου γνώμας ἐμάνθανον, ὥσπερ ὄρνιθες ἃ μανθάνουσι φθέγγεσθαι τὴν ἀνθρώπων. φεῦ τῆς ἀτοπίας, εἰ παρὰ τούτου λέγοι πῆς τὸν περὶ θεοὺς διαλέξεως τὴν ξυνέσιν αὐτὸν εἰληφέναι. ἀλλὰ δὴ ξυγκεχωρήσθω καὶ ἑτέρων ὑφηγητῶν αὐτὸν ἀκηκοέναι· καί τοι γε τοῦ ξυγγραφέως τοῦδε μηδαμοῦ ἐπισημηναμένου. πῆς δὴ οἰῶ τούτων ξυνεσίν τε, καὶ φοίτησιν θεῶν ὁρωμένων, καὶ οὐχ ὁρωμένων, αὐτὸς τε ὡς ἐκεῖνο Πυθαγόρου εἰδέναι διδάσκειν τε ἑτέρους ἐπηγγέλλετο; καὶ μὴν ὁ περιβόητος Πλάτων πάντων γε μᾶλλον τοῦ Πυθαγόρου κεκοινωνηκὼς φιλοσοφίας, οὔτ' Ἀρχύτας, οὔτ' αὐτὸς εἰπεῖν ὁ τοῦ Πυθαγόρου γραφῇ παραδοὺς ὁμιλίας

A Bardani verò Babyloniorum regi congressus, his ferè verbis vsus perhibetur. Samij Pythagoræ sapientia mihi est. Is me Deum colendorum ritus edocuit, & quinam sint ex iis visibiles, inuisibilésque cognoscere, neque minus eorum colloquiis perfrui. Sed enim quis hoc illi concedat? Cùm Pythagoras hac de re nullum prorsus reliquerit monimẽtum, non abstrusè quidem, mysticéque conscriptum, cuius iste doB ctrinam sequi potuerit: ad hæc qui illum in Pythagoricis erudiuit, nihil ab Epicureis dissidebat, vt Philostratus ipse meminit. Præceptorem enim in Pythagoricis, inquit, habuit, hominem parum sanè officiosum, minimúmque reipsa philosophantem, vt pote qui gulæ, ac Veneri deseruiret, magísque ad Epicuri vitam formatus esset. Is porrò Euxenus erat ab Heraclia Ponti ciuitate, Pythagoræ dogmata non C secus renens; quam sciunt aues ea referre, quæ ab hominibus didicerunt. O rem fatuam & insulsam Tyaneum dicere ab eiusmodi præceptore Deos alloquendi rationem edoctum! Sed concedamus ab aliis ea præceptorib. accepisse, tametsi noster historicus hoc ne innuit quidem. Sed quis horum promissi tam grandis autor extabit, vt & ipse Deorum visibilium & qui inuisibiles sunt congressum, velut à PythaD gora edoctus tenere se dicat, & facultate præditus sit, rem eandem ceteros edocendi. Neque enim puto clarissimus ille hominum Plato, qui Pythagoricæ præter ceteros omnis disciplinæ particeps factus est, neque Tarentinus Archytas, neque qui Pythagoræ dogma conscripsit

Philolaus,

Philolaus, neque ſi qui alij ſunt ex A eadem ſecta illuſtres, qui ſenſa illius, opinionéſque literarum monimentis mandarunt, tali vnquam ſapientia viguere. Apollonius ergo noſter aliunde quidem, non autem ab ipſo Pythagora his edoctus, nomen tamen titulúmque Pythagoræ ad autoritatis ſpeciem ſibi aſcribit. Vt autem manifeſtum quis illi mendacium pro vero concedat, haud tamen ſcio quo pacto hæc de Samio præceptore acceperit, cùm Pythagoram conſtet B infinitis ante annis vita perfunctũ. Ergo ad Arabas Apollonij præceptores Samius ne quæſo Pythagoras ipſe accedet, vnde ſcientiam hauſerit diuinarum rerum? At qui ſi is diuino præditus ingenio fuit, hiſtoria de magiſtris planè mentitur. Sin hiſtoria verax eſt, falluntur ſanè qui de illius diuinitate & loquuntur, & ſcribunt. Neque verò mihi eſt animus diligentius nunc quicquam de Proteo indagari, vl- C lámve ſuper hoc portento quæſtionem habere, neque ad Cygnorum quantus comprobandos, quos ridiculè nimium parienti Philoſtratum matri obſtetricatos affirmat. Multóque magis etiam indignum puto ſuper fabulam demiſſi cœlo fulminis eodémque regreſſi, citare teſtes. Neque enim Damis, vt ante dixi, harum ſe rerum conſcium dixerit longo poſt tempore ex quo hæc acta dicuntur in Nino Aſſyriæ vrbe Tyaneo adiunctus. Equidem modò certa ſigna non deſint, vnde probabilis fiat fides, planè adducar, vt pro veris admittam, ſi qua etiam per excuſſum paulò maiora in boni viri laudem dicantur, monſtris tamen exemptis, & quæ D

Φιλόλαος, οὐδ' εἴ τινες ἄλλοι γνώριμοι τοῦ ἀνδρὸς γεγονότες, οἱ δόξας τε αὐτοῦ, καὶ γνώμας γράφῃ τοῖς μετ' αὐτὸν παραδεδώκασιν, ἐπὶ τοιαύτῃ τινὶ ἐσεμνύναντο σοφίᾳ. ἀκούω ἐτέρωθεν, ἀλλ' ἀπὸ Πυθαγόρου τὰ τοιαδὶ μαθόν, σοφίσμασι σεμνολογῶν, ἐπιγράφει τῷ τοῦ Φιλοσόφου σοφιστήν· ἵνα δὴ τὴν παραλογώτατα τὸ ψεῦδος ὡς ἀληθὲς τῆς γεγονυίας ξυνχωρήσειεν, καὶ οἵῳ ὅπως δὲ αὖ λέγων σκεύους τοῦ Σαμίου, σοφοῦ μυρίων ὅσων ἑτῶν δὲ ἀνθρώπων χρυμμύου, τὰ σοφὰ τούτων αὐτὸν μεμαθηκέναι. ἀκούω σοφὸς τοῖς Ἀραβίοις, καὶ τοῦτον διδάσκαλον αὖ τοῦ δὴ νομιζομένης ἀπορρήτου σοφῶν ἐπιστήμης ἐπιγραπτέον. εἰ δὴ ἦν θείας ἰδὼν φύσεως, κατέψευσαι αὖ τοῦ διδασκάλου ὁ λόγος· εἰ δ' ἀληθὴς ἰδὼν τοῦτ', ψευδὴς ἰδὼ ὁ μῦθος, καὶ καὶ ἀληθὴς ἡ σοφὸς τὸ θεῖον γεγονέναι αὐτὸν γράφη. οὔπω μοι τοῦ Πρωτέως τὸ φάσμα πολυπραγμονεῖν ἔπεισι, τὸ τοῦτο πίστιν αἰτεῖν, οὐδὲ τὸ ἐπὶ αὖπω Κύκνων τὰς ἀποδείξεις, οὓς γλοιῶς πίκτουσαν αὐτὸν τῇ μητρὶ, καὶ μαιοδὰς ἱστορεῖ. ἀλλ' οὐδὲ σοφοὺς μυθολογίας, τὸν μάρτυρα παρέχειν ἀξιῶ· οὐ γὰρ δὴ καὶ τούτων ὡς ἔφη Δάμις ἡμῖν ξυνὼν ἴσχυρῳ ἀφίξεται, μακρῷ ὕστερον Νίνου τῆς Ἀσσυρίας πανδρὶ ξυνάψας. ἐγὼ μὲν οὖν οὐ μάλα σοφοῖς τοῖς εἰκόσι τε, καὶ ἀληθείας ἐγγυμνοῖς πειθόμενος, εἰ δὲ μείζονά τινα καθ' ὑπερβολὴν ἐς ἔπαινον ἀνδρὸς ἀγαθοῦ λέγοιτ' ἄν, πιστὰ, καὶ σοφὰ καὶ εἰ μοι δοκῶ, ὅτι μὴ μόνα τὰ φαινόμενα, καὶ

λήρου πλέα. οὐκοῦν φθονείσω, εἰ φησιν ὁ Εὐσεβαφεὺς χρῶ τὸ ἀρχαῖον, καὶ τῶν οἰκισῶν αὐτὴν μισθὸν τῷ ἀνδρὶ γεγονέναι· καὶ πλουτῶν εἰ οὕτως ἔτυχεν ὑπὲρ σοῦ ἐγχωρίους ἅπαντας. διδασκάλων τε νέῳ ὄντα, οὐ μόνων τῶν διεληλυθότων τυχεῖν, ἀλλ' εἰ δοκεῖ, καὶ τοῦτον* αὐτῷ διδάσκαλον, καὶ καθηγητὴν γεγονέναι. ἔστω δὴ ὅτι τούτοις σύντροφος καὶ τὰ κοινὰ, ὡς τῷ ἐς Ασκληπιοῦ θεραπείας χάριν ἀφιγμένον διὰ γνώμης ἀρίστης, ἀπαλλάξαι τῆς ἀῤῥωστίας. νοσοῦντι γοῦν δή ὑδέρου πάθει, καταλαλῆσθαι ἐγκρατείας ὑποθέσθαι δίαιταν τῷ κάμνοντι, καὶ ταύτῃ αὐτῷ ὑγιᾶ καθαστῆσαι. καὶ τούτῳ γε τῇ φρονήσεως ἀποδεκτέον τὸ μειράκιον. καὶ ὡς τῷ πολυτελῶς θύειν παρεσκευασμένῳ εἴρξαι, οἷα εἰκὸς ὄντι κακίᾳ διαβεβοημένῳ· καὶ γὰρ δὴ καὶ τὴν ἐγχωρίων ἁπάντων πλουσιώτατόν τε, καὶ σεμνότατον ἀποφανέσθαι αὐτῷ ἰατρόν. καὶ σὺν σώφροσι δ' αὖ φθόνῳ οὐδεὶς διαγράφειν, ὅτι τὸ σεσὸς τῷ ἐρασθῆναι πεισθέντα αὐτῷ τῆς ὥρας, διελοιδορήσασθαι, καὶ γυναικείας ὅπη καθαρὸν ἐαυτὸν μίξεως διὰ τέλους, ὡς ὁ λόγος φησὶν, ἄγαγε. πιστὰ δ' ἔστω καὶ τὰ τῆς πενταετοῦς κατὰ Πυθαγόραν σιωπῆς αὐτῷ, καὶ τὰ ὅπως ταύτῃ διώυσεν, ἐπαίνου ἄξια· ταῦτα δὴ, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀνθρώπινα, καὶ ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίας, καὶ ἀληθείας οὐ πόῤῥω, δέχομαι ἂν σὺν πολλοῦ, τὸ δύναμόν τε, καὶ φιλάληθες τιμῶμενος.

A scatentia nugis deprehenduntur. Non igitur inuidebo, si prodat historicus genus esse Apollonij nobile & antiquum, & quod in conditores patriæ referatur. Diuitem fuisse concedam supra incolas regionis suæ. Ab adolescentia eruditum fatebor sub iis præceptoribus, quos antea memoraui: neque hoc tantùm, sed magistrum aliis ipsum præceptorémque fuisse. Esto autem, in his omnibus acer plurimùm sagáx-
B que fuerit. Ita sanè vt eum qui ad Æsculapij curandus accesserat, per prudentiæ suæ vim ægritudine liberarit. Fertur enim aqua intercute laboranti salubrem continētiæ normam indixisse, eúmque ita in sanitatem pristinam reuocasse. Tanta verò prudentia adolescentem fuisse planè admitti potest: tum & inhibuisse diuitem quendam ne luxuriosè nimium atque affluenter sacrificaret, vt pote minus Æsculapio litaturum, qui ex famosa vita turpissimus haberetur. Huius autem
C mores Apollonium latere non poterant, quòd erat homo regionis illius maximè diues maximéq. conspicuus. Castitatis quoque laude Tyaneum ornari inuidia nulla sit, quódque pulchritudinis suæ nefarium amatorem grauiter obiurgatum repulerit, séq. à muliebri contagione impollutum vsq; seruarit. Credatur quoque ex Pythagoræ disci-
D plina lustro illum perpetuo tacuisse; neque merita laude fraudentur quæcunque opera per silentij tempus effecit. Hæc enim, & quæ huiusmodi sunt, humana omnia, & vt verè dicam, neque à philosophia, neque ab ipsa porro veritate seiuncta, quæque ego non inuitus admiserim; magni sanè, quicquid ingenuè, ac verè scribitur faciendum putans.

At verò humanitate ſublimius quenquam efferre, argumentíque prioris oblitum ſibi penitus non conſtare: hæc qui faciat ſcriptor, meritam puto eum & ſibi ipſi & multò illi magis, de quo ſcribat, calumniam comparare. Atq. hæc fermè ſunt quæ volumine primo refellenda occurrunt.

A ἢ γέ τοι κρεῖττον ἀνθρώπου τὴν φύσιν ὑποπτεύσαι, καὶ παραδόσας συναπολωλεκέναι, τῆς τε δοθείσης ἀμνημονεῖν ὑποθέσεως, ἔχθρα λόγον δή, καὶ διαβολὴν αὐτῷ τε τῷ γράφοντι, καὶ πολὺ μᾶλλον τῷ γραφομένῳ περιάψαι ἡδέως· καὶ ταῦτα μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου ξυγγράμματος.

CONFVTATIO LIB. II.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ.

AGE verò ſecundum quoque aggrediamur. Iter enim Apollonij de Perſide in Indiam vſque factum narrat hiſtoricus. Hoc autem in itinere inſolens ſibi quiddam paradoxúmque contigit, dæmonis ſcilicet occurſus, quam Empuſam vocant. Quam tamen multis conuitiis imperitam procul à ſe & Apollonius, & comites abegerunt. Tum verò permiſiſſe Damidi fertur, ac reliquo comitatu appoſitis vt carnibus veſcerentur. Neque enim videre ſe ait, quidnam illis prodeſſet carnibus abſtinere. Sibi verò profore hoc aiebat ob eam quam vel à pueris profiteretur, philoſophiam. Sed quis hoc loco non iure optimo admiretur, cum Apollonium videat ne illi quidem, quem vnum imitatorem ſui delegerat, Pythagoricíſque decretis imbuendum ſuſceperat damnatas Pythagoræ animalium carnes vt dilectiſſimo inhiberet, tum neſcio quàm ſanis rationibus colligentem, ſibi quidem veſci animatis fore pernitioſum, non tamen ſe videre quare iis comitibus quoque ſuis interdictum oporteat. Sed vide quæſo quæ præterea veritatis exempla nobis Philoſtratus prodat. Ille, inquam, Philoſtratus, quem Philalethes ſtudioſum veritatis appellat. Apollo-

B ΕΓώμην δὲ καὶ τὸν δεύτερον τὴν ἀπὸ Περσίδος ἐπ' Ἰνδοὺς πορείαν ἄγω, παραλαβὼν αὐτὸν ὁ λόγος. εἰπάτω πεπονθότ' ἀπειρόκαλον, ὅσαπερ ἂν παράδοξον δαιμόνιόν τι, ὃ καὶ ἔμπουσαν ἐνομάζουσι, κατὰ τὴν ὁδὸν ἰόντα, λοιδορίαις ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἀπελάσαι φησί. καὶ ζώων δὲ αὐτοῖς ἐς ξυφὴν προσαχθέντων, εἰρηκέναι αὐτῷ τῷ Δάμιδι, ὡς ἄρα ξυγ-

C χωροίη αὐτῷ τε, καὶ τοῖς ἑτέροις σιτεῖσθαι τῶν κρεῶν· τὸ γὰρ ἀπέχεσθαι αὐτῶν, αὐτοῖς μὲν ἐς οὐδὲν ὁρᾶν προβαῖνον, ἑαυτῷ δὲ ἐς ἃ ὠμολόγητο πρὸς φιλοσοφίαν αἱ παιδός. καί τοι τίς ἂν δύναιτο ἀπορήσειεν, ὅτι μήπω αὐτὸν, ὃν μόνον ἐδόκει τοῦ βίου ζηλωτὴν κεκτῆσθαι, καὶ πρέπειν ἐπὶ φιλοσοφίαν, εἴργειν τε οἷα φίλτατον τῶν τῷ ἐμψύχων, ὡς ἂν οὐχ ὁσίας κτ' Πυθαγόραν ξυφῆς.

D ὅπῃ οὐκ οἶδ' ὁποίῳ λόγῳ, λόγῳ μὲν οὐ ξυνοίσειν ἑαυτῷ, κείνοις δ' οὐδὲν ὁρᾶν ἀπὸ τῆς ἀποχῆς προβαῖνον ὠμολόγει. ἐπὶ τούτοις ὁ Φιλόστρατος, ὃν ἀληθῆ ἡμῖν τὸν φιλαλήθους μεμύρτυρημένον, ὅσα τῆς

ἀληθείας ὁποῖα δείγματα ἀφίκηται· ἡγούμενος παρ' Ινδοῖς τὸν Απολλώνιον, παρασήσασθαί φησιν ἑρμηνέα, καὶ δι' αὐτοῦ προσδιαλέγεσθαι Φραώτῃ. τοῦτο δὲ ἦν τῷ βασιλεῖ τῶν Ινδῶν ὄνομα. ὁ δὲ μικρῷ πρόσθεν κατ' αὐτὸν, πασῶν γλωττῶν ξυνειδὼς, νοῦν αὖ καὶ τὸν αὐτὸν, ἑρμηνέως δεῖται. καὶ πάλιν ὁ καὶ διάνοιαν ἀνθρώπων εἰδὼς, καὶ μόνον οὐχὶ καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς θεὸν, καφοῦς τε ξυνιεὶς, καὶ οὐ λαθιῶτος ἀκούων, ὁποία τις εἴη τῷ βασιλεῖ δι' ἑρμηνέως ἑρωτᾷ δίαιτα, ἡγεμόνα τε αἰτεῖ τὸν ἐς Βραχμᾶνας πορείας χρήσειν αὐτῷ. καὶ μεταξὺ ὁ μὲν τῶν Ινδῶν βασιλεὺς, καίτοι βάρβαρος ὢν τὴν φύσιν, τὸν ἑρμηνέα σπουδῶν μεταπεμψάμενος, Ελλάδι χρῆται πρὸς αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν, παιδείᾳ, καὶ πολυμαθείᾳ συνδεκνύμενος. ὁ δὲ, οὐδ' ὡς ὅπη δὴ καὶ αὐτὸς τὰ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἀμαθῶς ἔχοι φωνῆς, δέον ἀπεφιλοπρωτῆσαι, ἀλλὰ καὶ λαλιᾷ Ελλάδι χρώμενος καὶ Ινδικῇ, ἐπλήττετο, ἢ φησιν ὁ Φιλόστρατος, ἀκόλουθα ὡς ἔοικεν ἑαυτῷ χαίρων. πῶς γὰρ ἂν ἐξεπλάγη, μὴ οὐχὶ βάρβαρον οἰηθεὶς, καὶ θαυμάσας, καὶ ὅπη δὴ τὰ τοιαῦτα οὐ ποτ' ἂν Ελλησίοις προσδόκησεν; εἶθ' ὥσπερ τι παράδοξον παραδόξει καταπλαγεὶς, καὶ τὸ τούτου εἶτ' ἀγνοῶν αἴτιον, εἰπέ μοι, ἔφη ὁ Απολλώνιος, ὦ βασιλεῦ, πόθεν οὕτως ἔχεις φωνῆς Ελλάδος; φιλοσοφία τε ἡ παρὰ σοὶ, πόθεν σύ ταῦτα; οὐδὲ γὰρ ἐς διδασκάλους οἶμαί γε ἀναφέρῃς, ἐπεὶ μὴ εἰς Ινδοῖς διδασκάλους τοῦτο. αὗται αἱ παράδοξοι τοῦ παντὸς προγνώσεις διάληψόντος φωναὶ, ἃς ὁ βασιλεὺς ἀμφιβόμβους, ὅπη τε χοὴ διδασκάλους, καὶ

A nium siquidem scribit, cùm iam in Indiam penetrassèt, interpretem sibi hominem asciuisse, per quem Phraotem Indiæ regem alloqueretur. Hoc enim is nomine vocabatur. Ergo quem paulò superius linguarum omnium conscium facit, eundem interpretis indignum nunc ostendit, & qui mentes hominum quasi Deus illis insitus deprehendebat, surdi concipiens animum, paritérque tacentis, nunc per interB pretem sciscitatur, quæ nam sit regis Phraotæ vita. Ducémque inde sibi aliquem petit ad Brachmanas dari. Rex verò ipse, licet in Barbaria summa natus, interprete summoto Græcè Apollonium compellauit, multum doctrinæ, scientiæque testatur. At verò noster hic non modo se Indicæ linguæ minus ignarum fuisse (quod oportuit) non ostendit, sed & Indo Græcè loC quente obstupuit, vt Philostratus ipse testatur, qui pulchrè sibi hoc pacto per historiam constat. Vnde enim tantopere stupuisset, nisi ante Barbarum lingua regem opinatus esset? eundémque Græcè mox scire præter expectationem percepisset? ideóque veluti noui quidpiam rex afferret, obstupuit. Causam præterea nondum tenens, vnD de ait, rex Græcè didicisti? Vnde vero & hoc sapientiæ tibi est? Neque enim puto hanc magistris acceptam refers, cùm nullos Indi magistros sapientiæ habeatis. Dignæ nimirum voces, quæ ab homine proferantur præsensionem rerum omnium profitente. Cui rex & habuisse præceptores se ait, & qui

nam illi fuissent, aperuit, & de rebus Indicis particulatim edocuit. Cúmque idem rex de thesauro in agro quodam reperto sententiam laturus esset, vtri scilicet adiudicandus emptorine, an venditori prius, hic philosophus ille omnium rerum solers, ac Diis ipsis homo gratissimus, sententiam interrogatus thesaurum emptori addixit, ratione hac vsus, quod nequaquam diu venditorem ipsum, & agri possessione & thesauro priuatum pariter voluissent nisi homo flagitiosus, ac nequam esset, neque rursus emptori boni tantùm impensuros fuisse, nisi vendente meliorem sciuissent. Vt ex illius verbis colligi possit, qui cæteros diuitiis præstant, quanquam fœdissimis morib. iidem sint, habere se eos tamen pro maximè beatis, Deóque dilectissimis, infelices autem eos esse duntaxat, qui pauperrimi sunt. Vel si Socratem, ac Diogenem, ipsúmque etiam Pythagoram in his esse contingat, quempiámve eorum, qui frugalissimi viri, & egregiæ probitatis censentur, hanc qui sequatur rationem, paulatim eò deducetur, vt dicat: Deos quidem ipsos egenis illis, sed claris tamen virtute, ac sapientia viris nequaquā vel necessaria quandoque ad victum adempturos fuisse, nisi eosdem flagitiis obrutos iudicassent. Neque fuisse licentiosis, ac perditis hominib. superflua congesturos, nisi priorib. meliores sciuissent. Quam insulsam esse ac fatuam deductionem facilè constare omnibus potest. His de secundo libro ad examen depromptis, tertium quoque versemus in eo de celeberrimis Brachmanib. inspecturi.

οἵ γε οὗτοι, ἑκάστε παίζοντες τῷ θεῷ αὐτὸν ξυμβεβηκότων φράζει. εἶτα καὶ ποτὲ τῶν Ἰνδῶν δικάζοντος, τῷ θησαυρῷ φωραθέντος ἐν ἀγρῷ, πότερα τῷ πριαμένῳ, ἢ τῷ τὸ χωρίον ἀποδομένῳ, δέον οἶμαι τὸν, ὁ πάντως φιλόσοφον, καὶ θεοῖς κεχαρισμένον, ἐρωτηθὲς, ἀπεκίνει τῷ πριαμένῳ, λογισμὸν δὴ αὐτοῖς ῥήμασιν ἐπειπών, ὡς εἰ αὖ ὁ θεὸς τῷ μὲν, ἀφεῖλον καὶ κτᾶσθαι γῆν, εἰ μὴ φαύλῳ ἦν, τῷ δ' αὖ, καὶ τὰ τοῦδε χρῆν δοῦναι, εἰ μὴ βέλτιον ἦν τοῦ ἀποδομένου, ὡς κατ' αὐτὸν δὴ ξυνάγεσθαι, τοὺς μὲν δυπόρους, καὶ πλούτου διαφέροντας, καὶ αἰσχρόπαθοι, καὶ πανωλέσαθοι τυγχάνοιεν, τερισθυδαίμονας, καὶ θεοφιλεῖς ἡγεῖσθαι, μόνους δ' ἂρα κακοδαίμονας τε, καὶ ἀθλίους, τοὺς πενεστάτους, κἂν Σωκράτης, κἂν Διογένης, κἂν αὐτὸς ἐκεῖνος Πυθαγόρας τυγχάνῃ*, καὶ ἄλλος, ὁ πάντων ἀνδρῶν σωφρονέστατός τ', καὶ ἐπιεικέστατος. εἴ ποι γὰρ αὖ τις ἑπόμενος τῷ λόγῳ μὴ αὖ κατ' αὐτὸν τοὺς θεοὺς, τοὺς μὲν, πένητας, τούτοις δὴ αὐτοὺς, οἵ κτᾶσθαι φιλοσοφίαν διδάσκαν, ἀφελέσθαι καὶ τὰ τοῖς τῷδε δικαιοσύνην ζῆφιν, μὴ οὐχὶ πάντως φαύλοις ὄντας τὸν ζῆπον. τοῖς δὲ τὸ ἦθος ἀκολασοτέροις, ἄφθονα καὶ τὰ μὴ δικαιοσύνης παρασχεῖν, εἰ μὴ βελτίοις ἐτύγχανον τῶν θεοτέρων. ἐξ ὧν παντί γε καταφανὴς ἡ τοῦ ξυμπράσματος ἀτοπία.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ.

ΤΑΥΤΑ Ϛ ἀπὸ ϛ δευτέρου φράσθμοι, ἴωμεν ἐπὶ τὸ τεῖτον, τὰ κζ΄ τοὺς βεβοημένους ἐποφόμους Βραχμᾶνας· ἔνθα δὴ τὰ ὑπὲρ θούλιν ἄπιστα, Ϛ εἴ πῃ ἄλλο τραπῶδές ποτε μυθολόγοις ποὺ ἀναπέπλασται. δεῖ μάλα πιστὰ, κὴ ἀληθέσατα, ὡς ἂν παραθέσῃ τούτων ἀναφανήσε). οἷς κὴ τ΄ νοῦν ἐπισχῆσαι ἄξιον τ΄ ϛ΄ φιλαλήθους ἕνεκεν αὐθαδείας· ἡμῖν μὲν δύχερφθν, καὶ κουφότητα ζήτου φεύγοντος, αὐτῷ δὲ, κὴ τοῖς αὐτῷ τραπλησίοις, τ΄ ἀκριβῆ, κὴ βεβαίαν μ΄ ξυνέσεως κρίσιν. ὅρα γοῦν ἐφ' οἷς σεμνύε) τραθόξοις, τῷ ἡμετέρων θείων θαγγελιστῶν τὸν φιλόστρατον, ὡς μὴ μόνον παιδείας ἐπὶ πλεῖον ἥκοντα, ἀλλὰ Ϛ ἀληθείας ἐπιμεμελημένον. τραῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ τρὸς τοὺς Βραχμᾶνας πορείᾳ τ΄ Ἀπολλωνίθ, γυνή τις αὐτῷ πίνν χροΐαν εἰσάγεται ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς ὀσφὺν λευκοπάτη· τὸ ἕ ἕτερον μέρος ϛ σώματος, μέλαινα· τὰ ἕ, τροϊόντων ϛ ἐπὶ τοὺς Βραχμᾶνας ὀδ΄ς, ὄρη, καταπεφυλαγμένα τὸ πέτρου, Ϛ τούτου πίθηκοι γεωργοὶ, κὴ τράδοξοί τινες τὸ μέγεθος δράκοντες, ὧν ἀπὸ κεφαλῆς λαμπάδες ἀπορῥιπτοῦνται πυρὸς, οὓς εἴ τις ἀνέλοι, δύροι ἂν φησι παραδόξοις λίθοις ἐπὶ τ΄ κεφαλῆς, τῷ τ΄ Γύγου ϛ΄ παρὰ τῷ Πλάτωνι παραπλησίοις. κὴ ταῦτα μὲν τὰ τρὸ τ΄ τ΄ Βραχμάνων λόφθ. ὡς ἕ κὴ εἰς αὐτὸν ἀφίκοντο Σανδαρίνον, ἔνθα φρέαρ ὕδατος ἰδεῖν παραδόξθ, κὴ κρατῆρα πλησίον

A

CONFVTATIO LIB. III.

PRIMVM quidem sic statuo, si quæ de Thyle insula præter fidē narrantur, quæque multa portentorum plena poëtæ nobis finxerunt, his prodigiis comparentur, iam quasi pro certissimis habeantur; harum magnitudine, ac splendore nugarū velut obducta penitus euanescent. Quibus sanè adhibenda mens est, B vt insolentia præsertim Philalethis eluceat. Quando hic nobis fatuam vbique leuitatem obiectat, sibi verò ac suis mentis sanitatem vendicat, diligénsque iudicium. Vide igitur qua sibi rerum nouitate hic placeat. Præponit enim Philostratum sacris Euangelistis, vt qui non eruditionis modò plus habeat, sed veritatis maiore studio teneatur. Ac primùm quidem Apollonio iter ad Brachmanas faciente, mulierem co- C lore spectabilem Philostratus inducit, à summo vertice ilium tenus albentem, reliquum verò corpus nigerrimam. Tunc eadem via magis progressi, montes inuenerunt piper ferentes, cuius veluti custodes, atque agricolæ, simiæ sunt, draconésque magnitudine immēsa terribiles, quorum de capitib. ignei fulgores scintillant. Hos si quis dracones peri- D mat, admirandos in eorum capite inueniat calculos, qualis Gygæ illius fuisse lapis narratur: de quo Gyge Plato mentionem facit. Et hæc quidem antè quàm ad Brachmanum tumulum peruenirent. Vt verò & hunc attigerunt, Sandaracinus illis puteus est oblatus, qui aquam visu mirabilem contineret: Iuxta verò puteum vorago ignem

eructans, ex qua plumbei coloris flamma emitteretur. Tum & dolia duo lapidis nigricant, alterum imbrium, alterúmque ventorum: vnde Brachmanes indigenis amicis ſuis ventos, ac pluuiam impertirent. Statuas præterea ſcribit apud eoſdem eſſe Poliadis Mineruæ, Pythij Apollinis, & Bacchi Delij, aliorúmque quorundam Deorum, quos Græci colunt. Ibi qui omnium magiſter eſſet, Iarcham dici, cuius reſidentis ſpecies Satrapæ magis eſſet, quàm philoſophi. Altiſſimus illi thronus ex ære nigro, quem aureæ ſtatuæ exornabant, quales fabrorum more par eſt ſapientes Brachmanas igni, ferróque excudere, aut præſtigiatorum ritu ſponte ſua, ac repente conſummata oſtendere. Ceterorum item Brachmanum ſedes æreæ quoque erant, ſignis tamen carentes, minúſque elatæ. Oportuit enim ſacræ philoſophiæ magiſtrum tyrannico quodam habitu, ſtatuarum ſcilicet prærogatiua atque auro inſigniri. Sed Iarcham, Philoſtratus inquit, vbi Apollonium primum conſpexit, nominatim ac Græcè illum ſalutaſſe, petiiſſéque reddi ſibi epiſtolam, quam de Phraote afferre mira quadam præſenſione rem omnem edoctum, qua ſcire etiam potuerit epiſtolæ ſcriptionem literæ vnius defectu hoc eſt, D, peccare. In primo autem ſtatim congreſſu faſtuosè nimium ac inſolenter Iarchas, vt facere diuitiarum oſtentatores ſolent, diuinationis ſuæ vim patefecit, vtrumque Apollonij parentem nominans, & eiuſdem genus, educationem, diſciplinámque recenſens: tum peregrinationum tempora &

A πυρός· οὗ φλόγα ἀναπέμπεσθαι μολιβδώδη· δύο τε πίθους λίθου μέλανος· τὸν μὲν, ὄμβρων· τὸν δὲ, ἀνέμων. ἀφ' ὧν τοὺς Βραχμᾶνας, οἷς αὐτοὶ * εἰσι, ἵλεως παρέχειν τῆς χώρας χορηγεῖν· ἄλλά γε καὶ ἀγάλματα παρ' αὐτοῖς Ἀθηνᾶς Πολιάδος, καὶ Ἀπόλλωνος Πυθίου, καὶ Διονύσου Δηλίου, καὶ ἄλλων τινῶν Ἑλληνικῶν θεῶν. Ἰάρχαν δ', τὸν ἐπὶ πάντων διδάσκαλον καλεῖσθαι. ὃν καὶ ἰδεῖν καθεζόμενον, πολλῷ γε δεῖ φιλοσόφικῶς, Σατραπικῶς δ' ἂν μᾶλλον σχηματίσαι, ἐφ' ὑψηλοτάτου διφρου. χαλκοῦ δ' μέλανος ὄντος ἐκεῖνου. καὶ πεποίκιλτο χρυσέοις ἀγάλμασιν, οἷά δὴ εἰκὸς τεχνιτῶν βαναύσων ἔργον, πυρὶ, καὶ σιδήρῳ μοχθοῦντας τοὺς φιλοσόφοις τεχνουργεῖν, ἢ καὶ θαυματοποιῶν δίκην αὐτόματον ἀποτελεῖν τὸ δημιούργημα. ἐφ' ᾧ τὸν ἄλλων τε μετ' αὐτὸν διδασκάλων δίφρον, χαλκοῦν μέν φησιν, ἄσημον δ' ὄντα, καὶ ἥττονα ὑψηλόν. ἔδει γάρ που τυφόννυσθαι πάντως σχήματι προνομίας τῆς ἐν ἀγάλμασι, καὶ χρυσῷ, τὴν τῆς θείας φιλοσοφίας διδάσκαλον ἀξιοῦντας. πρῶτον δὲ τὸν Ἰάρχαν ἰδόντα φησὶ τὸν Ἀπολλώνιον, ἐξ ὀνόματος τε προσειπεῖν Ἑλλάδι τῇ φωνῇ, καὶ ἐπιστολὴν αὐτῷ παρὰ Φραώτου κομίζειν ἐπιστολὴν αἰτῆσαι, καὶ προγνῶναι ἤδη τοῦτο προφληφότα, ἐνδείξασθαί τε τὸ σύνθετον τῆς προγνώσεως, προφρήσαντα, ὡς δέοι σὺν γράμματι τοῦ δέλτα λείποι ἡ ἐπιστολή, ἐξαθεῖν τε ἀπειροκάλως οὕτως ἀπὸ τοσούτης ὁμιλίας, ἀπειροπλούτου δίκην σὺν ἐπιδείκνυσθαι τὸ τῆς προγνώσεως πλεονάσμα, πατέρα, καὶ μητέρα καταλέγοντα τοῦ Ἀπολλωνίου, γένος τε, καὶ ἀγωγὴν, καὶ παιδείαν, καὶ τὰς κατὰ χρόνους

ἀποδημίας, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν πορείαν, καὶ τὰ καθ' αὑτὸν πεπραγμένα αὐτῷ, καὶ ὁμιλημένα. εἶτα δέ φησιν ἐκεῖνος ὁ θαυμάσιος συγγραφεὺς, τὸν Βραχμᾶνας ἅμα τῷ Ἀπολλωνίῳ χρησαμένους ἠλακατίνῳ φαρμάκῳ λούσαντας καὶ πρίσαντας ὡς εἰς χορὸν, τὴν γῆν τύψαι ταῖς ῥάβδοις. τὴν δὲ, κυρτωθεῖσαν, ἀναπήδησαι αὐτοὺς εἰς δίπηχυ τὸ ἀέρος, ἐσάναι τε αὐτοὺς μετεώρους εἰς ἀσπὶς ἀ- B ἐκ τοῦ τότε χρόνου διάστημα, ἕλκειν δὲ καὶ πῦρ ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ὅτε βούλοιντο αὐτομάτως. τούτοις δὲ ἐπιφέρει καταδοξον ὁ θαυματολόγος, ὡς ἄρα τρίποδες Πυθικοὶ τέτταρες ἐξεκυλίσθησαν, αὐτόματοι φοιτῶντες. καὶ εἰκάζει δὴ οὖν αὐτοῦ τοῖς Ὁμηρείοις οἰνοχόους τε ἐπὶ τούτοις εἰς χαλκοῦ διακόνους τε ὕλην ἴσχοι τέτταρας· ἐπλέγη δὲ ὡς ἄρα ἡ γῆ αὐτομάτως ὑπεσρώννυτο αὐτοῖς C πόας. τῶν δὲ τριπόδων οἱ μὲν δύο φησὶν, οἶνον ἀπέρρεον. οἱ δὲ ἕτεροι δύο, ὁ μὲν, ὕδατος θερμοῦ κρᾶσιν παρεῖχεν, ὁ δὲ αὖ ψυχροῦ· τοὺς δὲ οἰνοχόους τοὺς χαλκοῦς, ἀρύεσθαι διμέτρως τε τὸ οἶνον, καὶ τοῦ ὕδατος, περιελαύνειν γε κύκλῳ τὰς Κύλικας, ὥσπερ εἰ τοῖς ποταμοῖς. ταῦτα Ἱεροκλεῖ τὰ ἀνωτάτω, καθόλου δικαστηρίου πεπιστευμένῳ, μετὰ πολλῆς ἀνεπαισχύντου ἁλῶναι, καὶ παρὰ τοῖς δοκεῖν. καὶ ἡμεῖς μὲν διχέρδα, καὶ κουφότητος πλείστη, D ὅσην κατέγνωσαν παρ' αὐτῷ. αὐτὸς δὲ, τοιαῦτα Φιλοστράτῳ πιστεύων, αὐτοῖς δὴ ῥήμασι σεμνύεται λέγων· σκεψώμεθα γοῦν ὅσῳ βέλτιον, καὶ ξυνετώτερον ἡμεῖς ἀποδεχόμεθα τὰ τοιαῦτα, καὶ ὡς εἰκὸς τὴν σύμπασαν ἀνδρῶν ἔχομεν γνώμην. ἐπὶ τοιούτῳ δὴ τῷ συμποσίῳ

A cuentus, ac postremò illius ad se profecti sermones per viam habitos, factáque omnia, refert etiam egregius scriptor Brachmanas cum Tyaneo, pharmaco prius helectrino delibutos, lotósque, in orbem ac chorum constitisse, terram ipsam scipionibus succussantes, eam verò ad huiusmodi ictus in gibbum resilientem, Brachmanas altitudine bicubita vanum in aërem extulisse, pensiléque eos aliquandiu visos esse. Sed illos quoq; affirmat ignem sibi de Solis orbe vtcunque libitum sit, non reluctantem subducere. Ad quæ portenta & alia complura fabulator adducit, vt scilicet Pythij tripodes quatuor sponte sua mouentes in mediũ processerint, quos Homericis persimiles esse ait. Pincernas insuper æreos quatuor, qui pocula ministrarent, terram verò sponte sua discumbentibus gramina substrauisse. Nam tripodes quidem duo, vina fundebant, reliqui C duo aquam, gelidam scilicet alter, alter verò calidam. Ex quibus ærei pincernæ vinum conuiuis, aquámque sumebant, sed & calices actos in gyrum quasi vorticoso flumine impellebant. Hæc sunt quæ Hierocles pro veris habet ille solertissimus in iudiciis supra adductis, ac vndecunque in nos legendis excussor, cui facilitas Christiana seu leuitatem dici hanc mauult, quam maximè aspernabilis est. Is itaque D Philostrato fidem habens, verbis huiusmodi sese iactat. Videamus, inquit, quanto nos melius hæc atque prudentius admutamus, & quæ de præclaris virtute viris sententia nostra sit. Tam celebri itaq. conuiuio

narrat Philoſtratus interfuiſſe Indiæ regem, ipſiſque Brachmanib. compotaſſe, ſed contumeliis, ac furore vinolento in philoſophiam inuectum, meróque apud eos largè incaluiſſe, ac inſolentia magna, vel in ipſum quoque Solem inſurrexiſſe. Apollonium verò per interpretem quædam ab eodem rege accepiſſe, quem ipſe contra allocutus ſit Iarcha vicem interpretis exhibente. Quis autem non admiretur, hoc à Philoſtrato vt concinnè factum admitti, vt iniurius homo, maximéque inſulſus inter tantos viros mentem vino alienarit, quem non philoſophorum quidem, nedum & ſemideum conuiuio intereſſe oportuit? Quò enim pertinet ſemideos appellare, ſi dignitatem magis onere, quàm honore afficias? Etenim Tyaneo interrogante quos nam ſe ipſos eſſe dicerent, Dij ſumus, Iarchas inquit. Idem verò conuiuis præſidens non digno quidem philoſophis ritu, multóque Diis magis indigno, quorum ſe in numero ponebat Phiala concrepans, comporationem incepit. Phiala verò ipſa ſicut hiſtoricus narrat, vbi cunctis Brachmanibus potum ſatis exhibuit, mirabilium fontium more aquam haurientibus iugem ſufficiebat. Deinceps verò ſermones inter ſe habiti, ſeriéque philoſophorum diſputationes narrantur, docente Iarcha quo pacto ſua ipſius anima fuerit aliud quandoque regiæ fortunæ corpus induta, quæque tunc opera demum egerit, explicante Apollonio ſe nauis Ægyptiæ gubernatorem fuiſſe, neque minus & ipſo illius temporis facta narrante. Cùm verò multi vtrinque interrogata, reſponſáque fuerint, dignum eſt tam ſapientium dictorum memoriam non extingui.

A κ) τ' αὐτὸν Φιλόστρατον, βασιλεὺς ἐγχωριάζων Ινδοῖς εἰσάγει, συμπίνων τοῖς φιλοσόφοις. τοῦτον ὑ συνιέναι, & ἐμπροσύνειν φιλοσοφίᾳ, μεθύσκεσθαί τε πρὸς αὐτοῖς, καὶ αὐτὶ προσέχειν τῷ Ηλίῳ, & ἀλαζονεύεσθαι ἰσορεῖ. κ) πάλιν τὸν Απολλώνιον δι' ἑρμηνέως τὰ παρὰ τούτου μανθάνειν. καὶ αὖ πάλιν πρὸς αὐτὸν διαλέγεσθαι, ὑφερμηνεύοντος τοῦ Ιάρχα. κ) πῶς ὁ θαυμάζειν ἄξιον, ὅπως τὸν οὕτως ὑβρισήν, κ) ἀποπώτατον προσύνειν, & μεθύσκεσθαι παρὰ τηλικούτοις εἰκὸς ἦν, ὃν οὐδὲ παρισνᾶναι ἄξιον σὺ φιλοσόφων, μή τι γε κ) ἰσοθέων ἑστίᾳ. τί δέ μοι ἰσοθέους τούτους καλεῖν, & τ' ἀξίας συνιέναι σοῦ ἄνδρας, ὁπότε πυθομένου τοῦ Απολλωνίου τίνας ἑαυτοὺς ἡγοῦνται θεούς, ἔφη ὁ Ιάρχας, ὃς κ) τοῖς συμπόταις οἷα δὴ θεὸς. φιλοσόφῳ μὲν ἦκιστα πρέπω πολλοῦ γε δεῖ, μή τι γε μᾶλλον οὗ ἔφησε θεοῦ ἀξίως, τῷ φιάλῃ ἐπικτυπῶν ἐξήρχεν. ἡ δέ, φησὶν ὁ συγγραφεύς, ὡς ἔρα ἐπίνιζε* ἱκανῶς πάντας, ἐπεδίδου, καθάπερ αἱ ἀπόρρητοι πηγαὶ τοῖς ἀνιμωμένοις. μ' ταῦτα κοιναὶ λόγων ὁμιλίαι, κ) ἀκουσμολογίαι τῶν φιλοσόφων, τοῦ μὲν Ιάρχα διδάσκοντος ὡς ἔρα ποτὲ αὖπω ἡ ψυχὴ σὺ ἑτέρου αὐθαιρέτου βασιλέως ἄλλοις σώμασι, & τοιαδή τινα αὖπω πεπραγμένα εἴη· τοῦ Απολλωνίου δὲ, ὡς νηὸς Αἰγυπτίας ποτὲ ἄλλοις κυβερνήτης, & τοσαῦτα διαπραξαμένου, πόσης τε, καὶ ἀποκείσης ἐκάστου, ὧν καὶ τῆς σοφίας ἀξίων μηδαμῶς παρελθεῖν τὴν μνήμην.

* ἐπίνιζε & ἐν.

ἔρεσθαι δέ φησι Ⓜ Ἀπολλώνιον εἰ ἔστι ΘΔ' αὐτοῖς χρύσεον ὕδωρ. ὦ θαῦμα σοφίας, καὶ παραδόξου πύσματος. καὶ ΘΕΙ ἀνθρώπων ὧν ἐκ γένους οἰκουμένων, Ⓒ Πυγμαίων ἄλλων, Ⓒ σκιαπόδων ἀνεφάπτων· καὶ εἰ γίγνοιτο παρ' αὐτοῖς ζώων τετράπουν, ὃ λέγεται μαντιχόρα, ὃ τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπῳ εἰκάθαι, λέοντι δ' ὁμοιοῦσθαι τὸ μέγεθος, πυκνὰ δ' οὐρὰν σκορπίου φέρειν πηχυαίας ἀκανθώδεις, ἃς βάλλειν ὥσπερ τοξεύματα ἐς τοὺς θηρεύοντας. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ Ἀπολλωνίου ἀνεφάπτα. τὸν δ' Ἰάρχαν διδάσκειν αὐτὸν, ΘΕΙ μὲν τὰ Πυγμαίων, ὡς ἄρα εἶεν οἰκοῦντες μὲν ὑπόγαιοι, διαβιβόντες δ' ἐπὶ τὸν Γάγγην ποταμὸν ζῶντες· ΘΕΙ δὲ καὶ ἄλλων, ὡς ἀνύφαντα εἴη, ἔριον ἀπὸ τῶν φυόμενον αὐτοῖς ἀπὸ γῆς ἐς ἐσθῆτος ὕλην ὁ Φιλόστρατος ἀναφέρει, πάντως δήπου τὰ φλοιοῦ φῶν ἴσον ἐποιχομένων, Ⓒ παλαισιουργίας ἐς ἐσθῆτος κατεργασίαν σκπονουμένων. ἀδὲ γὰ εἰσηκεῖ ΘΔ' αὐτοῖς γυναικεῖον φῦλον, εἰ μὴ Ⓒ τοῦτο φήσει αὐτόματον αὐτοῖς παραδόξως δι' ἱερέως ἐς ἐσθῆτα μεταφύεσθαι. φέρειν δ' ἕκαστον αὐτῶν ῥάβδον, καὶ δακτύλιον, ἀπόρρητον ἔχοντα ἰσχύν. εἶτα ΘΔ' παραδόξοποιΐαν τοῦ Βραχμανος, ὡς δαιμονῶντα δι' ἐπιστολῆς ἀναπαλαίσαι, ὡς χωλαίνοντα καταψήσας τῷ γλουτῷ θεραπεῦσαι, ὡς τυφλὸν τὸ βλέπειν, καὶ ἀθρανεῖ πινὰ τὴν χεῖρα σῶαν χαρίζεσθαι. πολλὰ κἀγαθὰ γένοιτο θαυμάτων ἡμᾶς ἀπολύσαντι τῷ συγγραφεῖ. δῆλα γὰ ὡς ἀληθῆ καὶ ταῦτα, ὅτε βροντὰς τε, Ⓒ ἀνέμους σὺν πίθοις, τρίποδάς τε σὺν λίθοις φοιτῶντας αὐτομάτως, Ⓒ οἰνοχόους ἀπὸ χαλκοῦ θεμε-

A Interrogasse ergo Apollonium refert aureáne apud Indos aqua inueniretur. ô admirabilem! ô plenam sapientiæ quæstionem! Tum de Troglodytis & Pygmæis quæsisse, déque iis hominibus qui vmbripedes appellantur. Numquid etiam apud eos Mantichora quadrupes animal nasceretur, quod humano esset capite, corpore leonino, caudámque haberet cubitalib. spinosis setis horB rentem, quas veluti sagittas in venantes iacularetur. Ad hæc Apollonij quæsita respondit Iarchas Pygmæos quidem subterraneas specus inhabitare ad Gangem fluuium, cetera verò, quæ ille quæsisset, irrita prorsus, ac nulla esse. Sed lanam tamen Philostratus narrat terra apud illos prouenire, quæ sit vestibus conficiendis accommoda, ipsis sibi philosophis telam inde ad vestiendi vsum concinnantibus. Neque enC nim muliebrem sexum admittunt. Nisi iam & lanam dicat sponte sua transformari in vestes, atque transire. Scipionem verò singulis refert, anulúmque, virtutis occultæ, atque admirandæ gestari. Narrat etiam Brachmanis Iarchæ miracula, qui dæmone malo correptum missa ad eum epistola liberarit, claudóque cuidam solo attactu luxatam vertebram confirmarit, captum oculis videre fecerit, valentem alij maD num pro torpida reposuerit. Ingentia verò bona scriptori egregio comprecemur, qui nos ista commentus magno ambiguitatis modo exoluit. Quis enim dubitet quantæ veritatis & illa sint, quæ præterea multa affert? Nam qui fulmina & ventos scribit apud Brachmanas in doliis asseruari, tripodésq. lapideos sponte sua motantes, & ab æreis pin-

cernis calices in gyrum agri, ſatis puto ex iis, quæ vt veriſſima recenſentur, ceterarum quoque rerum nobis ipſe arguit, ac patefecit figmenta. Idem ſcribit Philoſtratus Damin teſtari ſe quidem minus admiſſo Tyaneum cum Iarcha ſecretò philoſophatum eſſe, munúſque ab eo tuliſſe annulos ſeptem, totidem planetarum nominibus dictos: quos ſingulos geſtaret per ſubiectos planetis dies. Hæc modò cùm Philoſtratus dicat: ille apud Philalethem veritatis aſſertor: paulò tamen pòſt, vt qui magicam Brachmanum non probet, ſtatuátq. hoc crimine Apollonium liberare, hæc
» ipſa verba ſubnectit: Videns itaque
» Apollonius tripodas apud Indos,
» pincernáſque illos, & quæ præter-
» ea ſponte ſua mouentia diſſeruimus, neque interrogauit, neque edoceri dignum duxit, quibus illa
» præſtigiis fierent. Laudauit, hæc, inquit, ſed tamen æmulari duxit in-
» dignum. Sed heus tu, quomodo hæc ſcire contempſit? qui Damide excluſo fecit magni cum Brachmanibus diuerſari? An qui fidiſſimum ſibi hominem celandum putauit? num, & illa fecit permagni? cùm & annulos planetarios tulerit, religione quadam aſtrictus, ſingulatim eos dum viueret per planetarum dies geſtandi: & erant illi quidem, vt ſcribis, arcanæ cuiuſdam reconditæque virtutis. Quod ſi tibi concedatur, non illa Tyaneum imitanda duxiſſe; nimirum non imitatum dicam quia* miſeros eſſe cognouit. Quomodo igitur eoldem laudauit, aut ſi tanquam diuina operantes laudauit, qui non & imitatu, quos & laude dignos exiſtimauit? Sed enim poſt factam apud

v. non benè agere, vel, haud bene rem gerere c.

A λαιῶν ἐν κύκλῳ τὰς κώλικας προσῳ-
σορήσας, διὰ τ̃ περὶ τούτων ὡς ἄλη-
θῶν ἀφηγήσεων, καὶ τ̃ λοιπῶν ἁπάν-
των, ἐξεφηνέ τ̃, & διήλεγξε τὸν μυ-
θολογίαν. εἰρηκέναι δέ φησιν ὁ Φιλό-
στρατος τὸν Δάμιν, δίχα τ̃ς αὐτ̃ προ-
οισίας, & τ̃ Ἰάρχᾳ συμφιλοσοφ̃σαι
τὸν Ἀπολλώνιον, εἰληφέναι τε παρ'
αὐτ̃ δακτυλίους ἑπτὰ ἐπωνύμους ἀσέ-
βων, οἷς & φορεῖν αὐτὸν καθ' ἕνα πρὸς
B τὰ ὀνόματα τ̃ ἡμερ̃ν. ταῦτα ὦ νεῦ
εἰπὼν, ὅ τ' ἀληθὴς ἡμᾶν παρὰ τ̃ φι-
λαλήθ νομισμένος, μὴ ἕτερα τ̃ς
γραφ̃ς, ὡς αὖ δι' ἀγοητείαν τ̃ Βρα-
χμάνων καταγνοὺς, καὶ ταύτης ἐλεύ-
θερον καθεσ̃σαν τ̃ Ἀπολλώνιον φρον-
τίσας, ἐπιφέρᾳ, φάσκων κ̃ λέξιν·
ἰδὼν ὦ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς τ̃ὺς τρίποδας,
& τ̃ὺς οἰνοχόους, καὶ ὅσα αὐτόματα σκί-
C φοιτᾶν εἶπον, οὔθ' ὅπως θαυμάζοιντο αὐ-
τὰ οὔτε ἤρετο, οὔτε ἐδεήθη μαθεῖν· ἀλλ'
ἐπῄνᾳ μᾶλλον, ζηλωτὸν ὦ οὐκ ἠξίει· καὶ πῶς
ὦ ἑτ̃ε, οὐκ ἠξίου ζηλωτὸν, ὁ δίχα τ̃ὸ
Δάμιδος ἀπιστεῖν ποιούμενος συμ-
φιλοσοφεῖν αὐτοῖς, & τὸν μόνον ὅ, τι
καὶ πρόθυμοι λανθάνειν δέον, ἑταῖρον
ἡγούμενος. πῶς ὦ οὐκ ἠξίου ζηλωτὸν,
ὁ τοὺς παρ' ἀστέρων ἐπωνύμους κατα-
δεχόμενος δακτυλίους, καὶ τούτοις ἀνα-
D καίων πεῖσμα διὰ παντὸς ἑ βίου φέ-
ρειν πρὸς τὰ ὀνόματα τ̃ ἡμερ̃ν· καί
τοι γε ἀπορρήτων ὡς φῆς αὐτὸς ἐχόντας
ἰσχύος, εἰ ὦ κ̃ δοκεῖ τὸ μὴ ζηλ̃ν ἠξιω-
κέναι αὐτὸν, ὡς μὴ δ̃ πρόθυμον τας, ὃ κ
ἐζήλω δηλονότι· πῶς οὖν ἐπῄνᾳ, ἐφ'
οἷς μὴ ἠξίου ζηλωτὸν; εἰ δ' ὡς θείως
ἐνεργοῦντας ἐπῄνᾳ, πῶς ὃ κ ἐζήλου τὰ ἐπαίνων ἄξια; ἀλλὰ μ̃ τὸν παρὰ

τούτοις διαζιβλώ παλινοστοῦντα αὐτὸν ἅμα τοῖς ἑταίροις, ἐλπλυθέναι φησὶν ἐς τ τ ὠρφτῶν χώραν, ἔνθα χαλκαῖ μὲν αὐτοῖς αἱ πέτραι, χαλκῆ ἡ ψάμμος, χαλκοῦ ἡ ψῆγμα ⓐ ποταμοὶ ἄγουσι. κ τοσαῦτα μὲν τὰ κ τ τὸ τεῖχος σύγγραμμα.

A Indos moram, narrat Philostratus reuertentem Apollonium cum comitatu omni ad Oritarum regionem venisse, quibus æreæ petræ, arena ærea, fluuij quoque ipsi ramenta æris deuoluerent. Hæc de volumine tertio sumpta sunt. Nos autem quo cœpimus ordine ad reliqua inspicienda pergamus.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ.

CONFVTATIO LIB. IV.

Ἐπίωμεν δ' ἤδη τὰ ἑξῆς. ἐπανελθόντα φησὶν αὖθις τ Ινδῶν χώρας ἐπὶ τὴν Ελλάδα, κοινωνόν τιν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις τ θεῶν ἀναπεπρύχθαι, οἱ κ τοὺς κάμνοντας ὡς αὐτ ἐφ' ὑγείᾳ παρέπεμπον. κ δῆτα ὡς ἐξ Ἀράβων, κ μάγων, κ Ινδῶν θαυμαζόμενον ἄνδρα, κ θεῖον αὖθις ἡμῖν ἀγαγὼν, θαυμαζομένων αὐτοῦ θεν ἀφηγημάτων καταρχεῖ. καί τοι ἄν τις εἴποι λόγως, ὅτι δὴ εἰθισμένας, ἢ κατ' ἄνθρωπον φύσεως ἰὼν πάλαι, ἀλλ' οὐ νῦν ἔδει τοὺς τ ἑτέρων μεταλήψεως τὴν θαυμασίων καταρχεσθ. πρέπει δ' ἂν κ ἡ ἐξ Ἀράβων αὐτῷ, μάγων τε, κ Ινδῶν διὰ σοφίας ἐπεχρείσθη πολυμάθια, εἰ δή τις κ τ τ δοθεῖσαν ἐσῆρεν ὑπόθεσιν. ἀλλ' ἔστ κ τ ἀληθῆ συγγραφέα, νῦν δὴ παρέσι μ τοσούτοις διδασκάλοις τὴν σοφίαν ἐνδεικνύμενος· κ τοιαῦτα μέν οἷα ἐξ Ἀράβων, & τ παρ' αὐτοῖς οἰωνιστικῆς ὁρμώμενος, ἦν σχεδὸν ὅ, τι βούλοιτο τοὺς ἑτέρους ὀπὶ ζόφου παρακαλῶν, ἐφιμιοῦσθαι τοῖς παροῦσιν. εἶτα ὁ λοιμὸν προσαδόμενος, προμαντεύεται τοῖς πολίταις. τὴν δ' αἰτίαν, & τοῦτο ἐν τῇ πρὸς Δομετιανὸν ἀπολογίᾳ αὐτὸς παρεδήλωται. ἐρομένου γάρ τοι αὐτὸν,

B Regressvm ab Indis in Græciam refert quasi Deorum consortem quendam vel ipsorum testimonio declaratum. Variis enim morbis affectos illi curandos potissimum destinabant. Iámque vt augustum ac diuinum hominem de Arabia, de Magis, déque Indis venientem nobis ostensurus, nouis quoque miraculis scatentem historiam exorditur. Hic autem rectè quis illud obiiciat, si diuiniore hic C natura, supráque humanam præditus erat, multò antè quàm ab aliis doceretur, mirabilia per se aggressum oportuit. Superflua enim diuino homini fuerit illa Arabum, Magorúmque & Indorum magno studio conquisita doctrina. Quòd si erat huic aliqua prius tantarum rerum cognitio, pro vt tota in historia traditur, Philalethe tamen autore, nonnisi tot exhaustis magistris sapientiam patefecit. Ac pri- D mò quidem veluti qui augurandi vim ex Arabia detulisset, astantibus multis exposuit pipilantem passerculum ceteras sui generis aues ad pastum concire. Tum verò cùm appetentem pestilentiam præsentiret, ciuibus illa Ephesiis ante prædixit, huiúsque præsensionis causam, mox ipsemet apud Domitianum reus, sua in apologia exposuit. Rogante enim Domitiano,

vnde

vnde is peſtilentiam præſenſiſſet, A
» Diæta, inquit, magis tenui, magiſ-
» que ſobria quàm ceteri mortales
» vſus, ita primus omnium qualita-
» tem aëris vitiúmque deprehendi.
Tertium porrò miraculum narrat remedium fuiſſe, quo is peſtem Epheſiis cauit. Quòd factum tametſi minus exponit Philoſtratus in fine ipſo accuſationis, cùm tamen exponi maximè oportuerit, quia fortaſſe non ſibi potis videbatur tantùm criminis apologia purgare, B nos tamen ipſi factum hoc explicantes iudicio hominum proponamus, ad rectè rationis examen ſicut reliqua prouocantes. Si cui enim minus conſtet figmentum hîc quoque impoſturæ plenum adduci, magicîſque nimirum obductum præſtigiis, ipſa totius facti ratio modúſque manifeſtè oſtendet. Peſtilentiam narrat in figura medici ſenis, laceri ac pannoſi, ſe ſpectabilem præbuiſſe. Quem quidem ſenem cùm Tyaneus iuſſiſſet lapidibus cædi, primùm ait peſtilenti obtutu flammam luminibus eiaculatum, tum verò, coniectis obrutum ſaxis in effigiem obſcœni canis ſe transformaſſe, cui etiam rabidorum more, tetræ circa rictum ſpumæ vndarent. De hoc autem ſene intelligere Apollonium ſua apud Domitianum apologia ſcribit Philoſtratus. Peſtilentia enim, inquit, ſub habitu mendici ſenis Epheſum peragrabat: hanc ego conſpicatus, comprehendi, luem ciuitati non modò ſiſtens, verùm penitus tollens. Quis non igitur liberè cachinnetur ad præſtigiatoris miracula? Cùm peſtilentiæ vim, quæ, vt tradit ratio medicinæ, nihil aliud plane eſt, quàm corruptio circumfuſi aëris, vitiúmq. ex putrido vaporatu in morboſam qualitatem vergentis:

ὁπόθεν ὁρμώμενος τῦτο ἀφεῖπον, λεπτοτέρᾳ, ἔφη, χρώμενος, ὦ βασιλεῦ, διαίτῃ, ἀφ' ἧς ἡδόμεθα· καὶ τρίτον δ' αὖ θαῦμα γέγονεν ἐν Ἐφέσῳ, ὡς δὴ ἀλεξήσαντος τὸν λοιμὸν ὅπερ εἰκὸς καὶ τὰ μάλιστα ἐν ταῖς ἀπὸ τέλους κατ' αὐτῆς κατηγορίαις ἐτέθεικεν ὁ συνέφεσις, ὅτι μὴ ἔφλεγε ὡς εἰκὸς αὖ δ' ἀπολογίας ἀπολύσασθαι τὸ ἔγκλημα· φέρε δὴ οὖν ὅμως αὐτοὶ τὴν ἰσορίαν ἐς φανερὸν ἐκφαίνωμεν, οὕτω δὴ καὶ ταύτην εὐθυνοῦντες· εἴ τινι γὰρ καὶ ἂν εἴη σαφές ὅτι δὴ πολὺ τὸ πλάσμα, ἐκ ἀπατηλόν, γοητείας τε ὡς ἀληθῶς ἔμπλεον, αὐτὸς ὁ τρόπος ἀπελέγχει τὴν ἰσορίαν. τὸν γάρ τοι λοιμὸν ὑποπτεύειν εἰδέναι πλοκάδος, ἐκ ῥᾳδίως ἂν ἐμφιεσμένου πρεσβύτου ἀνδρὸς ἐωρᾶτο. ὃν καταλαβὼν ἐπικελευσαμένου τῦ Ἀπολλωνίου, πρῶτον μὲν πῦρ βάλλει τῷ ὀφθαλμῷ, εἶθ' ὕστερον βληθέντα λίθοις, κυνὸς σκυτεξομένου, ἐκ ἀπαπτύοντα ἀφρὸν ὡς οἱ λυττῶντες, φανῆναί τε εἰρηκέναι δ' αὐτὸν περὶ τούτου. ἐκ ἐν τῇ πρὸς αὐτοκράτορα Δομετιανὸν ἀπολογίᾳ, ταῦτα γράφει. ὁ γὰρ λοιμοῦ εἶδος, πλοκῷ ὧδε ἀγείρουσι εἰκασθὲν. ἐκ εἶδον, ἐκ ἰδὼν, εἷλον, οὐ παύσας νόσον, ἀλλ' ἐξελών. τίς δὴ οὖν ἐπὶ τούτοις οὐ μέγα τι ἐκ θαυματοποιᾶ γελάσεται ἀπαδοξοποιΐαν, ζώων ὀφθαλμοῖς; καὶ λίθων ὑποπίπτοντα βολαῖς, ξυντεινόμενόν τε πρὸς ἀνθρώπων, καὶ ἀφρὸν παραπτύοντα, τῇ τῦ λοιμοῦ φύσιν ἀκέων, ὡς οὐδὲν ἄλλ' ὁποῖόν τις ἀχὴ, ἢ φθορὰ, ἐκ κάκωσις ἀέρος, ἐπὶ τὸ νοσῶδες τρεπομένου ἐκ πρεπούσης;

σὶ πονηρῶν τ', ἢ φαύλων αἰσθυμιάσεων, ἢ λόγος ἰατρικὸς παραδίδωσι ξωιςαμβύου; ἢ ἄλλως δ' αὖ τὸ φάσμα διαθωπεῦσαι, ἐπεὶπερ μόνῃ τῇ τῶν Ἐφεσίων πόλει, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῖς ὁμόροις τ' λοιμὸν ἐπισκῆψαι φησιν ὁ λόγος. ὅπερ ἐκ δὴ γεγόνοι, κάκωσιν τ' περιέχοντος πεπονθότος. οὐ γὰρ δὴ καθακλασθὲν, μόνῳ δὴ ἐφήρθυσε τῷ περὶ πλεῖ Ἔφεσον ἀέρι τὸ νόσημα· τέταρτον αὖτε παράδοξον, Ἀχιλλέως ἰὼν ψυχὴ, ὡσπερ μὲν σὶ χλαμύδι πεντάπηχυς, εἶτα δωδεκάπηχυς τὸ μέγεθος παρὰ τῷ ἰδίῳ αὖ μνήματι φαινομένη, Θετταλοὺς τ' καταβιωμένη, ὅτι δὴ τὰ σιαγίσματα αὐτῷ ὡς ἔθος ἰών, ἐκ ἐπετέλουν, μεμιῶσά τ' εἰσέτι Τρῳοὶ τῶν ἐς αὐτὸν πεπλημμεληκότων, & παρεστάθησα τῷ Ἀπολλωνίῳ πέντε λόγους, οὓς ἂν αὐτὸς τ' βιβλίοις, & αἱ μοῖραι ξυγχωροῦσιν ἀνέρεσθαι. εἶθ' ὁ πάντα εἰδὼς, ἢ τῶν μελλόντων προγνώσιν αὐχῶν, ἔτι ἀγνοεῖ εἰ τάφῳ τύχοι Ἀχιλλεύς, & εἰ Μουσῶν θρηνοῦσι, ἢ Νηρηίδων ἐπ' αὐτῷ γεγόνασι. & περὶ τούτων αὐτὸν ἀνερωτᾷ, & διαπωθεύεται, εἰ Πολυξένη ἐπεσφάγη αὐτῷ, & εἰ Ἑλένη ἐς Τροίαν ἐλήλυθε. ὡς σεμνάζει, καὶ κατεπείγοντα ἐς τὸν φιλόσοφον βίον τῷ Διὸς τὰ σοφοῦ ἄξια ἐρωτήματα. θαυμάζω δ' ἔτι τούτοις, εἰ τοσοῦτοι ἥρωες παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐνὶ χρόνῳ γεγόνασι, καὶ εἰ ἀφίκοιτο ἐς Τροίαν Παλαμήδης. ὃν δὴ θεῶν ὁρωμένων τε, ἢ οὐχ ὁρωμένων ὁμιλητὴν τοιαῦτα ἀγνοεῖν, καὶ περὶ τούτων ἀνερωτᾷν,

A nunc tamen audiat oculis intuentium, ac saxorum iactibus obnoxiã esse, protritámq; mortalium manu, spumas etiam rictu effundere? Alio quoque argumento monstrum hoc magicúmque præstigium discuti ac perpendi poterit. Quoniam scilicet vnam modò Ephesiorum vrbẽ non autem & finitimas ab eo pestilentia affectas narrat historia. Quod nequaquam ita cessisset, si circumfusus aër ac proximus vitium contraxisset: neque enim lues illa angustis ita spatiis coarctata, solis Ephesiis incubuisset. Quartum porro miraculum est Achillis vmbra, cubitorum primo quinque, mox & duodecim suo de busto chlamydata, assurgens. Quæ continuo Thessalos accusauit, quod sibi assoliti ritus sacra facere ac iusta desiuissent. Videbatúrque etiam tunc ira in Teucros efferuere ob ea, quæ in se admiserant. Quinque vero tantúmodo quæstionum Apollonio facultatẽ præbuit ex sua videlicet, parcarúmque sententia. Hic Tyaneus ille rerum omniũ solers, & in futurorum præsensione se iactans, ignorare deprehenditur, funeratúsne sepulchro Achilles fuerit, Musæve illi, ac Nereides lamenta profuderint: déque his illum rebus percunctatur, neque minus an Polyxena illius ad tumulũ cæsa fuerit, Troiámve Helena adnauigarit. Sunt enim eiusmodi quæstiones sanè quàm graues, ad philosophi instituta maximè pertinentes, dignæ studio ac diligentia singulari. Admiratur præterea, qui tot numero Græci heroës ætate eadem esse potuerint. Scisciatúrque num simul cum iis Troiã Palamedes adnauigarit. Hæccine ignorare hominem, qui Deorum colloquio visibilium fruatur, inuisibiliúmque? De iisdem vero etiam rebus interrogare,

quomodo non turpiſſimum cenſeatur? Niſi fortè, quia res illi cum mortuis eſſet, idcirco frigere eius quæſita, ac ineptire Philoſtratus facit, vt hac commoditate ſuſpicioni occurrat, quæ oriri meritò poterat, illum ſcilicet vltra licitum bono viro ſuperſtitioſum videri. Cùm eundem faciat in apologia pro ſe affirmantem, nulla ſe ad Achillis congreſſum necromantiæ opera vſum eſſe. Neque enim, inquit, Vlyſſis more ſcrobe defoſſa, aut cæſis agnis Achillem euocans, in eius colloquium veniat Tyaneus, ſed ea precatus, quæ Indi cenſent precari heroas oportere, & in huiuſmodi cærimoniis Damidi ſeſe iactat, qui Philoſtrato autore nihil ab Indis penitus didiciſſe, paruíque eorum ſapientiam feciſſe credendus eſt. Sed heus paucis ego te. Niſi in hoc Achillis congreſſu, praua ineſſet ac deteſtabilis ſuperſtitio, cur tu in participatum mirabilis huius ſpectaculi ac ſermonis, ne fidiſſimum quidem tibi comitem illum legitimúmque vel ſolum Damidem aſciuiſti? Cur verò non & interdiu factum hoc licuit, ſed nocte intempeſta, ſed abs te ſolo? Cur ad ipſos etiam gallorum cantus Achillis vmbra euanuit? Abiit Achilles, inquit, modicè fulgurans. Tum enim galli primos dederant cantus. Erit itaque hæc hora malo dæmoni ad nefarios ſermones euocando, conueniens magis, quàm heroinæ animæ. Illam ſiquidem vt immunem craſſæ huius corporeæque compagis, candidam prorſus eſſe & liuore omni carere oportuit. At verò dæmon hic, qui Tyaneo ſe obtulit, inuidus iracundúſque deſcribitur, ceteríſque viliſſimis eius generis morbis obnoxius. An non enim talis habendus

A ποίας οὐχὶ ϛλύοιτ' ἂν αἰσχύνης, εἰ μὴ ἄρ' ἐπειδὴ νεκροῖς ὁμιλῶν εἰσήκται, ἐπὶ τὸ ψυχρότερον μεταποιεῖ τὰς πράξεις ὁ ξυγγραφεύς, ὡς ἂν ὑπεκλύσῃ τὴν ὑπόνοιαν τὴν περὶ τῶν θεοσεβούντων αὐτὸν ὑπερβάλλεσθαι δοκεῖν. οὐ γὰρ δὴ ϛ ἀπολογούμενον αὐτῷ ὑπογράφῃ. ὅτι μὴ κατὰ νεκρομαντείαν ὁ ζῆλος ἀμπὶ τῆς φανείσης ὄψεως ϛλύοιϛ, οὔτε γὰρ B βόθρον, εἶπεν, Ὀδυσσέως ὀρυξάμενος, οὐδὲ ἀρνῶν αἵμασι ψυχαγωγήσας, ἐς διάλεξιν ἦλθε τὴν Ἀχιλλέως, ἀλλ' εὐξάμενος ὁπόσα τοῖς ἥρωσιν Ἰνδοὶ φασιν εὔχεσθαι δεῖν, καὶ ταῦτα νῦν πρὸς τὸν ἑταῖρον ἀπεσεμνύνετο, ὁ μηδὲν μαθεῖν παρ' Ἰνδῶν, μηδὲ ζηλῶσαι τὴν παρ' αὐτοῖς σοφίαν πρὸς τὸ ξυγγραφέως μεμαρτυρημένος· τί δήτ' ἦν, ὦ ϛοῦτε, εἰ μή τις λίαν κακοήθης πρόφασις, μηδὲ τὸν σὸν σοι, καὶ γνήσιον, καὶ μόνον ἑταῖρον Δάμιν κοινὸν ἐποιεῖϛ θαυμασῆς ταύτης ὄψεως τε, καὶ ὁμιλίας; τί δὲ οὐχὶ καὶ δι' ἡμέρας τοῦτο ἔξεστι ποιεῖν, ἀλλὰ τῶν νυκτῶν ἀεί, καὶ μόνον; τί δὲ καὶ πλάγιον τοῦ ἥρωος ψυχὴν ἀλεκτρυόνων βοαί; ἀπῆλθε γάρ φησι ξὺν ἀστραπῇ μετρίᾳ· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλεκτρυόνες ἤδη ὠδῆς ἤπτοντο. δαίμοσι μὲν οὖν πονηροῖς γλύοιτ' ἂν ἴσως ὁ τῆς D ὥρας ἁρμόττων ἐς πρόφασις ὁμιλίας καιρὸς, ἀλλ' οὐχὶ ἡρῳΐδι ψυχῇ, ἣν τῆς παχείας καὶ σώματος ἐλευθερωθεῖσαν ὕλης, ἀγαθὴν, καὶ παναρέτου δεῖ χρεών· ὅγε μὲν εἰσημμένος σὺν αὐτοῖς δαίμων βάσκανος, καὶ φθονερὸς τὸν ζῆλον, ὀργίλος τε, καὶ ταπεινὸς περὶ διάθεσιν, ὁποσοτινωνοῦν. ἢ οὐχὶ τοιοῦτος ὁ τὸν

ὁ τὸν Ἀντισθένην μειρακιόν τι ἀσυ- A sit, qui Antisthenem officiosum a-
δῆμον, ὡς ἂν δὴ φιλοσόφῳ ξυνέ- dolescentem sese Apollonio vt phi-
πεσθαι τῷ Ἀπολλωνίῳ πειρώμενον losopho adiungere cogitantem, quo
ἀπείργων; τοιοῦτόν γὰρ μὴ ποιεῖ- minus id faceret, impediuit? cuius
σθαι αὐτὸν ξυνέμπορον τῆς ἑαυτοῦ φι- rei causam adducens, Iussit, inquit,
λοσοφίας, ἁπλέγων τὴν αἰτίαν· Πρια- Apollonio ne Antisthenem in par-
μίδης τε γάρ, φησιν, ἱκανῶς ἐστι, καὶ ticipatum suæ disciplinæ admitte-
Ἕκτορα ὑμνῶν οὐ παύεται. πῶς δὲ ret, propterea quòd is quasi Priami-
οὐκ ὀργίλος, καὶ ταπεινός, ὁ Θετταλοῖς, des foret, à canendo Hectore nun-
ὅτι μὴ ἐθέλουσιν αὐτῷ συμύμνους, καὶ quam cessabat. Sed cur non etiam
Τρωσὶν, ὅτι δὴ περὶ μικρῶν ὅσων B iracundi ac pusilli ingenij conuin-
ἐτῶν ἐς αὐτὸν διημαρτήκασι μὴ κα- catur, qui Thessalis suis succenset
ταλλαττόμενος, καὶ ταῦτα ἐθέλουσι, καὶ non sibi legitimè operatis, & qui
ξυνεχῶς ἀνανδρομένοις· ἀλλὰ καὶ τὴν Γα- ne tot quidem annorum spatio de-
λαμήδους ταφὴν αὐτῷ ἀγάλματι uoluto, Troianis odium belli, offen-
φαύλως ἐρριμμένῳ, ἀναλαβεῖν ἐγ- sarúmque remisit, quanquam libun-
κελεύομεν; tibus illis, & ad eius tumulum rem
diuinã continuè facientibus? Con-
tra verò Palamedis sepulchrum vnà
cum illius statua negligenter disie-
ctum reponi instauratíq. mandarit.

ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ, ΚΑΙ ΕΚΤΟΝ.

IN V. ET VI.

C

Τὸ μὲν τοι πέμπτον, καὶ σὺν θαῦ- QVINTVM porrò sextúmque
μα, οὐ πολλῆς δέοιτο τῆς λόγου δια- miraculum haud ita magna o-
τειβῆς, ἐς σύνδειξιν τοῦ τε προχθέντος peria indigebunt, ad facultatem,
δυχερείας· δαίμονας γὰρ ἀπελαύνει qua effecta sunt, arguendam. Pel-
ἄλλῳ ἄλλον ἢ φασι δαίμονι. τὸν μὲν, lebat enim dæmonas (vti ferunt)
γὰρ ἐξ ἀκολάστου μειρακίου· τὸν δ' aliò alium. Nam ex adolescente
ἐμπλάστου ἐς γυναικεῖον μορφὴν lasciuo dæmonem pepulit, alium
μεταλιζόμενον, τουτονὶ γοῦν τὸν δαίμονα, quoque fugauit muliebri forma ef-
ἔμπουσαν, καὶ Λάμιαν αὐτοῖς ὀνόμα- figiatum, quem Lamiam & Empu-
σιν ὁ σοφώτατος ἀποκαλεῖ. τὸ γε μὴν D sam sapientissimus autor appellat.
ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων πόλεως μὴ ταῦτα Nam quòd præterea puellam Ro-
θεῖον, ὅτι δὴ μὴ θανάτου ἐπὶ δυτέραν mæ defunctam ab obitu reuoca-
ζωὴν ἤγαγε, ἀπιστοῦσιν καὶ rit, cùm sit factum hoc vel ipsi Phi-
ἄπιστον δόξαν τῷ Φιλοστράτῳ παρα- lostrato incredibile, nos quoque à
σκευάζει. σὺν δισταγμῷ μέν τοι ἀμφι- nobis penitus excludamus. Ratio-
βάλλῃ, μὴ ἄρα ἀσθμὸν τῆς ψυχῆς σὺν cinatur enim dubitando Philostra-
πόνῳ τῇ κόρῃ, τοῦ θεραπεύοντας tus, num vitalis auræ scintilla intra
ἐληλύθη. λέγεται γάρ φησιν ὡς ψυχάζοι puellam compressa, medicos deli-
tuerit, quæ mox pluuia ingruente
reuiuiscens atque excitata, in vultu
respirantis puellæ prodita sit. Aiunt
enim cùm puella ad se rediret,

cœlo pluuio leniter irroraſſe. Neque enim ſi verè puellam hanc Apollonius vitæ reſtituiſſet, tam egregiũ facinus non imperatori primùm ipſi innotuiſſet, aliiſque ſubinde primoribus apud illum diuerſantibus viris, præſertim verò philoſopho Euphrati qui ea tempeſtate Romæ agebat, móxque Apollonio infenſus, eundem magiæ accuſaſſe narratur. Quinetiam factum hoc ſi modò planè conſtitiſſet, ceteris quoque calumniis, quibus Apollonium vrgebant, procul dubiò adiunxiſſent accuſatores, & hæc quidem dicere occurrebat, quæ particulatim Apollonio, ſpeciatímq. geſta ſunt. Infinita verò & alia erant, quæ ad prædictiones rerum diuinationéſq. pertinent. Fertur enim Athenis quondam initiaturus Eleuſinis ſacris à Cereris ſacerdote prohibitus affirmante nefas initiari magum hominem, patereque illi Eleuſinia ſacra qui dæmonum conſortio impurus eſſet; quíq; Romæ inhoneſtus circulator venali voce Neronis carmina ad lyram decantaſſet; eiuſdémque Neronis metu; ſodalibus ceteris dari pretium ſuaderet, qui eodem canendi ſtudio tenerentur. Atque hæc quidem ſunt, quæ volumine quarto Philoſtrati continentur.

CONFVTATIO LIB. V.

QVINTO autem libro, vbi quædam de Tyanei præſenſionib. attulit in admirationem hominis » verſus, ita fermè concludit: Præſen» ſiſſe autem hæc Apollonium diui» na quadam virtute, planéque fal» li eos qui magum fuiſſe illum opi» nantur, ſatis arbitror conſtat per » ea, quæ dicta ſuperius nobis ſunt. » Sed hæc tamen amplius afferantur.

A μὴν ὁ ζεὺς, ἢ δὲ, ἀτιμάζοι ἀπὸ τ τοιούτου. καὶ γὰρ δὴ εἰ ἀληθῶς αὐτὸ τοιόνδε ἐπ' αὐτῆς Ῥώμης ἐπέπρακτο, καὶ δὴ ἐλελήθει βασιλέα τὸ θεῖον, καὶ ἐσὺ μετ' αὐτὸν ἅπαντας ὑπαρχους, μάλιστα δὲ τὸν Φιλόσοφον Εὐφράτην ἐχωρίαζοντα καὶ ἐκεῖνο καιρῷ, ἐπὶ τῆς Ῥώμης διατρίβοντα, ὃς δὴ ἐς ὕστερον τὴν κατ' αὐτ κατηγορίαν, ὡς δὴ καὶ γόητος ὑποβάλλειν ἐσπέρπαι. πάντως

B δὲ δὴ καὶ τοῦτο, εἰ δὴ τοῦτο γεγονὸς ἦν, πᾶς ἄλλας κατ' αὐτ διαβολὰς πρὸς τὸ κατηγόρου συγκατείλεκτο. καὶ τὰ μὲν κ μέρη, καὶ κατ' εἶδος αὖπω πεπραγμένα, τοσαῦτα. μυρία δὲ ἄλλα, ἐπ' αὐτοφώρου λεγόμενα, πολυπραγμονήσαντά τε, ἐπιφρηκέναι χάριν. καὶ ὡς Ἀθήνησι βουληθέντα μυηθῆναι τὰ Ἐλευσίνια, ὁ τῆδε εἴργειν ὁ ἱερεὺς, μὴ δὴ ποτε φήσας μυήσεσθαι

C γόητα. μηδὲ τὰ Ἐλευσίνια ἀνοῖξαι ἀνθρώπῳ μὴ καθαρῷ τὰ δαιμόνια, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀσελγῶς ἀγείροντι τὸν Ῥώμυλον, καὶ τὰς Νέρωνος μετ' ᾠδὰς ἐπὶ μισθῷ διεξιόντα ᾠδάς, μισθὸν ἐπιδοῦναι τοῖς ἑταίροις τ ἐφῆς ταύτης ἐπιτηδεύσεως, ὁ φιλοσοφώτατος διὰ τ Νέρωνος φόβον πρὸς τάπητ. σὺν τούτοις, καὶ τὸ πλαρτου προσγραφέντος. * σὺν τῷ πέμπτῳ τ περὶ αὐτ γραφῆς,

D εἰπών ἵνα περὶ γνώσεως αὐτ, καὶ ἀποθαυμάσας ὁ συγγραφεὺς, ἐπιλέγει ταῦτα τ λέξιν. ὅτι μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα δαιμονίᾳ κινήσει προσέλεγε, καὶ ὅτι τοῖς γόησι ἡγουμένοις τὸν ἄνδρα οὐχ ὑγιαίνει ὁ λόγος, δηλοῖ μὲν καὶ τὰ εἰρημένα. σκεψώμεθα δὲ κἀκεῖνα.

* Τὰ δ' πέμπτα βιβλίου.

γόητες, ἡγοῦμαι ἂν αὐτοῦ ἐγὼ κα-
κοδαιμονεστέρους ἀνθρώπων, ἢ μυ-
ὰς βασάνοις εἰδώλων χωροῦντες, ἢ
δὲ, ἐς θυσίας βαρβάρους, ἢ δὲ, ἐς τὴν
ἐπᾳοιδήν, ἢ ἀλείφειν, μετὰ ποιεῖν φα-
σι τὰ εἰρημένα. ὁ δὲ, εἶπερ μὴν τοῖς
αὐτομάτοις, ἐπεθέλεξεν ὡς ἀναγ-
καῖα ἔσεσθαι αὐτά. προθέλεγε δ' οὐ γοη-
τῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν οἱ θεοὶ ἔφαινον. ἰδών
τε παρὰ τοῖς Ινδοῖς τοὺς τρίποδας, ἐ
τοὺς οἰνοχόους, ἐ ἕσα αὐτόματα ἐσφοι-
τᾶν εἶπον, ἤθ' ὅπως σοφίζοιτο αὐτὰ ἤ-
ρετο, εἶτ' ἐδεήθη μαθεῖν, ἀλλ' ἐπῄνεσε μὲν,
ζηλοῦν δ' οὐκ ἠξίωσε. ταῦτα δ' λέγων,
δῆλός ἐστι τοὺς σοφωτάτους Ινδῶν φι-
λοσόφους γόητας ἀποφαίνων. περὶ γοῦ
τοι γοήτων ποιούμενος τὸν λόγον, μνη-
μονεύει καὶ τούτων σοφίσεως. τὰ δὲ πα-
ράδοξα λέγων αὐτοῦ, καὶ τὸν περὶ οὗ ὁ
λόγος τοιαῦτα δι' αὐτῶν σοφιστείας, ὡς
ἂν μὴ ἀσεβείας ἀλλότριον ὑποπτεύοιτο.
οὐκοῦν εἰ φαίνοιτο τούτοις θεοὺς ἀπο-
καλῶν, καὶ διδασκάλοις ἐπιχαρόμε-
νος αὐτοῦ ὁ Απολλώνιος, ὅρα ταῖς
κατὰ τῶν διδασκάλων, καὶ αὐτὸν ὑπάρχειν
διαβολαῖς. εἰσηκται δὲ ἐν οἷς φησι
γυμνοῖς Αἰγυπτίων ῥήμασιν αὐτοῖς
ταῦτα φάσκων, οὐκ ἀπεικός μοι παθεῖν
μοι δοκῶ, φιλοσοφίας ἁπτόμενος οὕτω κε-
κοσμημένης, ἵνα ἐς τὸ σοφώτατον Ιν-
δοὶ στείλαντες, ἐφ' ὑψηλῆς τε, καὶ θείας
μηχανῆς ἐκκυκλοῦσιν. οἷς δὲ σὺν δίκῃ
μὲν ἠγάσθαι, σὺν δίκῃ δ' ἡγοῦμαι σο-
φοῖς τε, ἐ μακαρίοις. ὥρα δ' μανθάνειν
καὶ ἃ μὴ βέλτιον φησίν. ὅτι μὲν γὰρ
θεοί τε εἰσι, ἐ κοσμοῦσι κατὰ τὸν Γυ-
μνῶν. καὶ Δομετιανῷ δ' εἰσηκται λέγων,

A Magi ipsi, quos equidem miserri-
mos esse hominum puto, aut ido-
lorum tormentis aut barbaris sacris,
aut cantando, aut corpus vngendo
operari dicuntur. At verò noster hic
parcarum ordinem sequens, prædi-
cebat quæ necessariò ventura erant,
nihil magicè operatus, sed ex iis di-
uinans quæ Dij perfanctè sibi signi-
ficabant. Cúmque apud Indos vi-
disset, tripodas illos, ac pincernas
B sponte sua mouentes, ne interroga-
uit illos quidem, quo id pacto effice-
rent, nedum edoceri voluerit. Lau-
dauit quidem, sed imitatu tamen
illa digna non censuit. Hæc itaque
cùm Philostratus dicat, planè depre-
henditur, celebres Indorum philo-
sophos inter magos, veneficósq. re-
ponere. Nam quo loco de magis,
eodem & de Indis mentionem facit,
perosum Apollonium narrans, quæ
superius miracula recensuimus, qua-
si illiberale quoddam genus præsti-
C giorum. Si ergo quos paulò antè
detestatus est: eos tamen idem A-
pollonius alibi deprehenditur Deo-
rum nomine, ac præceptorũ digna-
ri, nihil aliud planè supereſt, quàm
vt eisdem quoque, quibus & præce-
ptores sui criminibus sit obnoxius.
Inducitur ergo apud Gymnosophi-
stas Ægyptiorum philosophos, ver-
ba hæc loqui. Nihil indecorum mi-
hi arbitror contigisse philosophiæ
D studia admirato liberalis ac permo-
destæ, quam scilicet Indi ad vtili-
tatem ipsam contrahentes in diui-
na ac sublimi materia complectun-
tur. Hos igitur iure sum admiratus,
eósque sapientes esse, ac beatos exi-
stimo. Sed ad rem fuerit ea nunc in-
spexisse quæ paulò mox dicit. Hi
enim Dij sunt, inquit, & Pythiæ
testimonio exornantur. Domitia-
num quoque imperatorem huiusmodi verbis inducitur allocutus.

Quæ nam tibi contentio eſt cum Indis, Iarcha & Phraote, quos ego ſolos hominum dignos puto, qui Dij & vocentur, & habeantur? Aliis item locis eoſdem Brachmanas Apollonij præceptores ac Deos cùm dicat, & cùm faciat Planetarios inde annulos ſeptem tuliſſe, nunc porrò ſuperiorum oblitus, non ſentit ſtolidus, cum diſcipulo præceptores quoque ipſos in calumniam à ſe protrahi. Procedente verò hiſtoria Tibicinem quendam inducit: tum & Apollonium ſcribit de facultatis eius modis ac nomis omnibus, vt de maxima ac grauiſſima re, oratione longa diſſeruiſſe. Veſpaſianum quoque Cæſarem narrat Apollonio perinde ac Deo cuidam ſupplicaſſe, quaſique precariò petiiſſe, vti ſe imperatorem faceret. Apollonium verò reſpondiſſe, Iam feci. Et quis non iuſto odio proſequatur inſolentiæ plenam proximámque inſaniæ vocem? ſi hic iam quaſi Deus, imperatorúmque creator, ſibi placet, ac fremit, olim nauis Ægyptiæ gubernator? (hoc enim ſe fuiſſe paulò ſuperius in ſermone cum Indis habito Apollonius ipſe aſſeruit) Cúmque ab eo quæreret imperator, quos nam philoſophos in gerendarum rerum conſilium adhibendos putaret, Boni, inquit, conſultores ad hæc erunt hi viri: Dionem, Euphratémque ſignificans. Nondum enim cum Euphrate in diſceptationem venerat: paulóque mox idem Cæſari inquit, Notiſſimi tibi homines imperator, rerúmque tuarum ſoliciti, Dion & Euphrates ad fores præſtolantur admitti. Iube & illos quæſo huic noſtro intereſſe ſermoni. Viri enim

A ἢ τίς πρὸς Ἰάρχαν σοι πόλεμος, καὶ Φραώτῃ, τοῦ Ἰνδοῖς, οἷς ἐγὼ μόνους αὐθρώπων θεοὺς τ ἡγοῦμαι, ἢ ἀξίους τ ἐπωνυμίας ταύτης; & σὺ ἄλλοις ὁμοίως θεὸς τ, & διδασκάλους τοὺς τρόπους ἐπιγράψαι ὁ λόγος τοῦ δεδηλωμένους, δακτυλίους τε ἀπ' αὐτῶν εἰληφέναι ὁμολογήσας αὐτ, ἐπιλέλησαι νεῶν· ἢ συνδιαβάλλων τοῖς διδασκάλοις τ μαθητὴν, καὶ ἐπαίτ. ὑποβὰς δ' σὺ τῇ
B γραφῇ, αὐλητὴν ὑποπτ), & τὸν Ἀπολλώνιον ὡσανεί τινος οὔσης μείζους, ἢ σοφωτάτης ἐπιστήμης, ζήτους αὐλήσεως μάλα ἀσυνδέτως μακροῖς τοῖς διηνήμασιν εἴρονζα διεξέρχε), & αὐτοκράτορα Οὐεσπασιανὸν, οἷα δὴ θεὸν προσεύξασθαι αὐτῷ ἱστορεῖ· ἢ φῦ μὴν, ὡς οὐχὶ εἰρηκέναι Οὐεσπασιανὸν, ποιήσω με βασιλέα τ ἢ, ἀποκεί-
C ναντος, ἐποίησα. & τίς οὐκ ἂν μισήσειεν οὕτω τ ἀλαζονείας τ φωνὴν. μανίας γὰρ μηδὲν ἀποδέουσ, ὅτ γε ἤδη αὐτὸς θεὸς, ἢ βασιλέων ποιητὴς εἶ) φρυάττε), ὁ τ Αἰγυπτίας κυβερνήτης νεώς; τοῦτο γὰρ αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ Ἀπολλώνι) γεγονέναι τῷ ψυχρῷ σὺν ταῖς πρὸς τὸν Ἰνδὸν ὁμιλίαις, μικρῷ πρόσθεν ἡμῖν δεδήλωκε. τῷ δ' αὐτῷ βασιλεῖ, οὓς ἂν αὐτὸς δοκιμάζοι τῶν φιλοσόφων,
D συμβούλους τῶν πρακτέων γνωρίσαι αὐτῷ ἀξιοῦντι, κ τ λέξιν φησὶν ἀγαθοὶ ἢ τούτων σύμβουλοι ἢ οἵδε ἀνδρες, τὸν Δίωνα δείξας, ἢ τ Εὐφράτην, μήπω αὐτ ἐς διαφορὰν ἥκοντα. ἢ αὖθις, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, Εὐφράτης, ἢ Δίων πάλαι γνώριμοι ὄντες, πρὸς θύραις εἰσὶν οὐκ ἀφρόντιδες τ σῶν. κάλει δὴ κἀκείνους ἐς κοινὸν λόγον. σοφῶ γὰρ

τὰ ἄνδρε. πρὸς δὲ Οὐεσπασιανὸς, ἀ- A
κλείστους, ἔφη, θύρας πρέπει σοφοῖς
ἀνδράσιν. οὗτε τ προγνώσεως τοῦ ἥ-
ρωος. Εὐφράτης νυνὶ ἀγαθὸς τ, ⓒ σο-
φὸς, ἐπεὶ μή ἐς διαφοράν πω αὐτῶν
ἐλήλυθε. εἰ δ' ἔλθοι, ὅσον οὔπω ἢ τοῦτ'
ἔσται, ὅρα οἷα πρὸς αὖ ὁ αὐτὸς πρὸς
Δομετιανὸν γράφῃ, ἢ μὴν ὁπόσα γι-
νεῖ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ κολακεύονται τοὺς
δυνατοὺς, δηλοῖ τὰ Εὐφράτου. τούτῳ
γὰρ συνεδόθεν ἄπλησα* χρήματα. πηγαὶ B
μὲν οὖν εἰσι πλούτου. ἢ πρὸς τὴν τρα-
πεζῶν ἤδη διαλέγεται, κάπηλος, ὑπο-
κάπηλος, τελώνης, ὀβολοστάτης, παντα-
νόμος τὰ πωλούμενά τ, ἢ πωλοῦν-
τα. συντυπὼν ἢ ἀεὶ ἐν ταῖς τ δυνατ
θύραις, ἢ προέσηκεν αὐταῖς πλείω
καιρὸν, ἢ ⓓ θυρωροί. ἀπειλήφθη ἢ
ἢ ὑπὸ τ θυρωρῶν πολλάκις, ὥσπερ
τῶν κυνῶν οἱ λίχνοι. δραχμὴν ἢ οὐδὲ
φιλοσόφῳ ἀνδρί ποτε προέμενος, C
ἐπιχαίρει νυνὶ τὸν ἑαυτ πλοῦτον ἑτέ-
ροις, τ Αἰγύπτιον βουβῶνι βόσκων χρή-
μασι, ἢ ὀξυώων ἐπ' ἐμὲ γλῶσαν ἀ-
ξίαν σπείρηται. Εὐφράτῃ μὲν δὴ
καταλείπω σοι. σὺ γὰρ ἴσως μὴ κόλακας
ἐπαινῇς, εὑρήσεις τὸν ἀνθρωπον κακίω,
ἢ ἐρμηνεύω. ὁ δὴ πρὸς τ πατέρα τ
Οὐεσπασιανὸν σοφὸν, ἢ ἀγαθὸν ⓦ
Εὐφράτῃ μαρτυρόμενος, πρὸς ἢ τ
υἱὸν ταῦτα πρὸς αὖ δεξιὸν δῆλος ἂν
εἴη τὸν αὖ ⓦ ἐπαινῶν τ, καὶ ψέγων.
ἆρ' οὖν ὁ τὴν τῶν μηόντων προφλη-
φὼς γνῶσιν, ἠγνόει ὃς ἦν τε, ἢ ἔσται* ὁ
Εὐφράτης; καὶ γὰρ οὐ νυνὶ πρῶτον,
ἀλλὰ ⓒ ἐπ' αὖ Οὐεσπασιανοῦ διε-
βάλλετ αὖ ⓦ ὡς δὴ τὸ ἦθος μοχθη-

sapientes sunt. Ad hæc Vespasianus, Sapientibus, inquit, viris nostræ semper fores patuerunt. ô miram semidei præsensionem! sapiens illi est, ac vir bonus Euphrates, quia nulladū inter eos orta contentio. Sin verò aliqua oriatur (iamiam verò id fiet) vide quæso, quibus illum illum apud Domitianum verbis accuset: Quæcunque, inquit, philosophi potentium virorum adulatores consequi solent, ea nunc fatum fortunámq. indicant Euphratis. Plurimus illi de numulariorum trapezis est sermo: caupo est, cupedinarius, publicanus ac fœnerator homo, ad mercatum venditionémque promiscuè factus, semper foribus potentiorum affixus: diutius ibidem quam ipsi commorans ianitores: quin illis sæpe custodiendi quasi lucernarius quidam canis à ianitoribus ipsis relictus. Neque verò drachmam saltem philosopho vnquam cuiquam erogauit. Et nunc quod Ægyptium hunc sumptibus suis pascit contráque me solicita: linguæ vires acuere, opes suas huiusmodi amicis circumuallat ac munit. Ac de Euphrate quidem integrum tibi esto, qua re dignus sit, iudicare. Nisi enim tibi adulatores sunt cordi, multo peiorem illum testimonio nostro inuenies. Qui ergo apud Vespasianum patrem laudauit Euphratem, vt philosophum, D vt virum bonum testatus, & nunc apud Domitianum filium eundem accusat, planè arguitur, eiusdem viri, & laudator esse, & reprehensor. Illéne igitur qui præsensione tanta rerum præditus est, ignorabat, qualis tunc esset, qualísve in posterum Euphrates futurus? Neque vero nunc primùm, quin & apud ipsum quoque Vespasianum carpere Euphratem vt sceleſtum

*huic enim unde innumeræ pecuniæ, imò fontes sunt opū.

hominem voluit. Quæ verò leuitas atque inconſtantia rerum hæc eſt, cùm idem commendatione ſua apud Veſpaſianum Imperatorem egerit, auguſtas fores Euphrati philoſopho reſerari? Sed enim vt cæcis iam perſpicuum ſit, quod ad diuinationem ſpectat, probro magis à Philoſtrato Tyaneum quàm honore vllo affectum eſſe: in ceteris autem officiis laude digniſſimus inuenitur. Antiquum enim illi erga amicos liberalem ſe præbere: vbi ſcilicet nullum ſui periculum facerent. Euphratem quoque intra auguſtale admitti curauit. Mox tamen contra eundem diſceptationis gratia, quæ ſuperius dicta ſunt oblocutus. Sed hæc obiter dicta ſint. Neque enim id mea nunc agit oratio, vt Apollonium ex hac potiſſimum re accuſet, quod philoſophum tempeſtatis ſuæ celeberrimũ Euphratem, & quem hodie quoque laudant, qui philoſophiæ ſtudio detinentur, criminatus ſit. Tametſi magna hæc eſſe occaſio cuiuis poſſit Apollonium accuſandi. ſi enim Euphrates omnium iudicio philoſophus excellens habetur, non leuis occaſio datur probitatis eius laudandæ, qui Apollonij malè facta damnarit: Neque viciſſim leuior Apollonij deteſtandi, propterea quòd illius mores tali ac tanto philoſopho diſplicerent.

A ρόταζον βούλεται, πῶς δὴ οὖν τοιόνδε σωφίζη βασιλεῖ, ὡς καὶ ἀκλείστους αὐτῷ διὰ τὰς ἐκ' αὐτῷ συγκάσεις τὰς βασιλείων ἀναπεπετάσθαι τὰς πύλας; ἀλλὰ γὰρ οὐ τυφλῷ φασι δῆλον, ὡς ἐρᾶ τοῦ γνώσιν μὲν συκοφαντείας τοῦς δὲ συγγραφέως ὁ ἀνήρ, εἰκὸς δ' ἂν ἄλλως γυναικῶν, πάλαι μὲν τοῦ πείρας ἑταίρους. ἀταρ καὶ τῷ Εὐφράτῃ ἐς τὰ βασίλεια ἐξόδου κοινωνῶν. ὕστερον δ' ἐκ διαφορᾶς σύνεκα τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ λέγων, οὐπω μοι διαβάλλειν ὁ λόγος βούλεται τὸν ἄνδρα, ὡς ἂν Εὐφράτῃ συκοφαντοῦντα φιλοσόφων γυμνῶν τὴν καθ' ἑαυτὸν ἐπιδοξότατον, ὡς ἐς δῶρ' οἷς μέτεσι φιλοσοφίας ἀδεῶς. ὃ καὶ μέγιστον λάβοι ἂν τις εἰ βούλοιτο, ἔγκλημα τῆς πρὸς Ἀπολλωνίου διαβολῆς. εἰ γὰρ ὁ Εὐφράτης ἐξὸν τοῖς πᾶσι φιλοσοφίᾳ διαπρέπειν ὁμολογηθείη, ὥρα μισοπονηρίαν μὲν ἐκείνου κατηγορεῖν, ἐπεξιόντος τοῖς ἀτόποις τοῦδε δρωμένοις· τοῦτον δὲ τοῖς ἐκείνου κατηγορουμένοις, φαύλως ἐκβάλλεσθαι δόξαν, ὅπ δὴ μὴ ἐρέσκοντα τῷ φιλοσόφῳ μετῆκε βίου.

B

C

CONFVTATIO LIB. VI. D

IDEM Philoſtratus ſexto volumine fabulas & portenta adducit: inquit enim Apollonium camelis inuectum vnà cum comitatu ad gymnoſophiſtas Ægyptios peruenisſe. Quo in loco, iubente, inquit, vno ex ſapientibus Nudis, vlmus Apollonium voce articulata & muliebri

TO EKTON.

ΠΑλιν ἐν τῷ αὐτῷ παραδοξολογῶν ὁ μυθολόγος, ἄγει μὲν αὐτὸν ἅμα τοῖς ἑταίροις καμήλῳ ὀχούμενον, ἐφ' οἷς φησιν Αἰγυπτίων γυμνοῖς φιλοσόφοις. ἔνθα δὴ παραστάντος τοῦ γυμνοῦ πτελέα φησὶ τὸ δένδρον, προσαγορεύσῃ τὸν Ἀπολλώνιον ἐναρθρῳ

ἢ ἀληλεία τῇ Φωνῇ. καὶ τούτοις γε ἡ-
μᾶς ὁ Φιλαλήθης πιστὸν ἀξιοῖ. εἶ-
τα Πυγμαίους ἄνδρας ὑπὲρ τὸν τού-
των ἱστορεῖ χώραν, ἢ ἀνθρωποφάγους,
καὶ σκιάποδας. σατυρόν τε πρὸς τοῦ
Ἀπολλωνίου μεθυσόμενον. ἐξ οὗ πει-
νῶν αὖθις ἐπανῆκεν ἐπὶ τὸν Ἑλλά-
δα. ὁμιλίαι τε πάλιν αὐτῷ, ἃ προ-
γνώσεις ἀνακοινοῦνται πρὸς Τῖτον.
καὶ δηχθεὶς ἔφησεν ὑπὸ λυττῶν-
τος κυνὸς, ὃν δὴ καὶ ἐμαντεύσατό τις
εἶναι τὸν ψυχὸν, ὅτι ὁ τῆς Αἰγύ-
πτου ποτὲ βασιλεὺς Ἄμασις, τὸ συμ-
φορᾶς ἀπαλλάττῃ, μέχρι καὶ τοῦ κυ-
νὸς ὀπτεύειν τὸ φιλάνθρωπον. ταῦτα
μὲν οὖν τὰ περὶ τῆς κατηγορίας
αὐτῷ πεπραγμένα. ὀπτέον δ' ἄξιον
δὲ ὅλης τῆς πραγματείας, ὡς
ὅτι κἂν ἀληθεύῃ δοκῇ τῷ συγγραφεῖ
τὰ πράττοντα, συνεργείᾳ δαίμονος
ἕκαστον αὐτῷ διαπεπρᾶχθαι, τού-
των σαφῶς δείκνυσι. τότε γὰρ τὸν λοι-
μὸν παυσάμενον ἴσως μὲν καὶ ἀ-
πρεπὲς δόξειεν εἰ καθὼς αὐτὸς
ὑπὸ λεπτοτάτης, ἢ καθαρᾶς διαίτης
κατειλημμένος, ὡς αὐτὸς ἔφησεν· ἴσως ἂν
καὶ αὐτὸ ἐξ ὁμιλίας δαίμονος αὐτῷ
προμεμαθηκέναι. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὰ
λοιπὰ, ὅσα κατὰ προγνώσιν δ' εἰλημμένως
τε, καὶ προφητικῶς εἰσῆκται, εἰ καὶ
μετρίοις ἐλέγχοις ἐξ αὐτῆς φέρεσι
τῆς τοῦ Φιλοστράτου γραφῆς δύναιμεν,
ὅμως ἵνα συγχωρηθείη καὶ τοῦτ' εἶ-
ναι ἀληθὲς κατὰ πρόσωπον μηχανῶμαι, εἰ-
πομὶ ἂν πρὸς δαίμονος αὐτῷ πα-
ρέδρου τινὰ τῶν μελλόντων. οὐδὲ γὰρ
πάντα κατειλῆφθαι. τοῦτο γὰρ φήσει

A affata est. Hisce nugis Philálethes æquum putat haberi à nobis fidem. Vltra verò Gymnosophistas Pygmæos esse ait Anthropophagósque & vmbripedes, Satyrúmque iisdem in locis iussu Apollonij ebrium esse redditum. Inde autem Apollonius in Græciam rediit, vbi prædictiones quædam, sermonésque cum Imperatore Tito habiti referuntur, & quo pacto adolescens quidam à rabidi canis morsu curatus sit, cui
B quidé cani, Amasis Ægyptij quondam regis inesset anima, naturalémque adeò sibi humanitatẽ, regiámque beneficentiam in canina quoque effigie retineret: quando quidem iuuenem à se demorsum, leniter lambendo curaturus esset. Hæc ab Apollonio gesta sunt prius quàm dies illi ab accusatoribus diceretur. Acri verò diligentia singulis historiæ partibus inhærendum. Nam si maximè vera esse quæ Philostratus
C narrat, miracula concedamus, non alia tamen ratione, quàm dæmonis auxilio, atque opera facta esse constabit. Quod enim pestem Ephesi appetentem primus Apollonius deprehendit, ne hoc quidem fortasse maleficæ superstitionis erit immune. Si quemadmodum ipse ait, ex pura, ac tenui qua vtebatur, diæta præsentire hanc potuit. Fortasse autem, & hoc ipsum Dæmon illi prædixit. Nam cætera sa-
D nè omnia quæcunque ab illo diuinata, ac præuisa sunt, etsi refelli, ac redargui ex Philostrati verbis abundè possint, vt ea quoque euenisse concedam: dixerim tamen non credi quidem omnia oportere, sed eorum nonnulla, quæ magis admittenda videantur, assistente illum dæmone prædixisse. Hoc autem planè hinc constat: propterea quòd

Apollonius non vbique perpetua A diuinatione vſus deprehenditur. Nam plurimis de reb. ipſe *præ ignorantia* dubius pendet, alióſque interrogat. Quod neutiquam faciat homo futurorum maximè conſcius. Satis verò oſtenſum puto, quo in actu fabulæ reponenda ſit compreſſa ab illo peſtis Epheſiorum, cùm nihil aliud à dæmonis præſtigio fuerit. Sed enim cur & Achillis vmbra relictis beatorum inſulis ad pro- B prium tumulum diuerſari maluerit, non intelligo. Niſi verè & hæc impuri dæmonis vmbra cenſenda ſit. Item ſentio, qui ab incontinente, ac laſciuo adoleſcente depulſus eſt, dæmonem proculdubio fuiſſe. Neque minus & Lamiam illam ſiue Empuſam dici malis, quæ Menippum inſano amore torquebat, dæmonem affirmarim maiori alteri, ac potentiori dæmoni conceſſiſſe, fortè etiam hoc pacto, & adoleſ- C centē de rabidi canis morſu, mente alienatum curauit, canémque nihilo ſecius ipſum dæmone malo imbutum. Patet itaque, quod ſæpe à nobis eſt dictum, cuncta illius miracula, dæmonis miniſteria eſſe. Nam quod ad puellam ſpectat ab inferis reuocatam, ſiue ad ſemianimem potius, quod & Philoſtratus ſentit, quæ conſopitam vitalis auræ ſcintillam, dum efferretur, in ſe haberet, irrorante mox pluuia excita- D tam: totum ſanè eſt de illius miraculis amouendum. Non enim ſicut & antè dixi, tam grande facinus, ſi modò verum fuiſſet, ita preſſum ſilentio euanuiſſet, cùm præſertim Romæ, vbi tunc Imperator agebat, factum dicatur. Infinita verò generis eiuſdem colligi de Philoſtrato queant, facilèque omnia vt fabuloſa parúmque ſibi conſtantia refutari. Verùm quia haud ita

σαφές, τὸ μὴ δι' ὅλου ⸫ περὶ πάντων τὴν προγνωσιν αὐτὸν ἀποσώζειν· ἀπορεῖν δὲ ἐν πλείοσις, καὶ πεπεῖσθαι δι' ἄγνοιαν, ὅπερ καὶ αὖ, εἰ θείας ἀρετῆς μετεῖχεν ἀνήρ, πεπόνθει καὶ αὐτό· δὲ τὸ πᾶσαν τὸν λοιμὸν, ὁποῖον εἴληχε τὸ δρᾶμα, ὅπ φάσμα, καὶ οὐδέν τι πλέον ἰών, προσδεδήλωται, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ Ἀχιλλέως πρὸ τοῦ αὐτοῦ μνήματι, τί ἂν διατρίβοι, τὰς ἐν μακάρων νήσοις ὡς αὖ φήσομέν τις ἀπολιποῦσα διαγωγὰς, εἰ μὴ καὶ τοῦτο δαίμονος ἰὼν ἐπιφανείας πρᾶγμα, καὶ τὴν ἀσελγοῦς ἢ μειρακίου σαφῶς σύνοικον δαίμονα; καὶ πάλιν ἰὼν ἔφησεν ἔμπουσαν εἶναι, καὶ λαμίαν ἐμπεπρωνηκέναι τῷ Μενίππῳ, μείζονι τάχ' ἴσως ἐξηλακὼς δαίμονι, ὁμοίως τε αὖ ⸫ τὸν τὰς φρενῖτας παραπέντε νεανίαν ὑπὸ τοῦ λυσσῶντος κυνὸς, αὐτόν τε τὸν δαιμονώντα κύνα τῇ αὐτῇ μετήλλαξε μεθόδῳ. ὥρα δὴ οὖν ὡς ἔφην, τὰ πᾶσαν αὐτὴν πρᾶγμα δοξοποιΐαν, ὡς διὰ δαιμονικῆς ἀπετελεῖτο ὑπουργείας. τὸ γὰρ τὴν ἀναβιωσάσης κόρης, εἰ τὸ ἔμπνουν ὑπῆρχε σωτηρίας ψυχῆς καὶ συναφέα, ⸫ ἐκμάδα ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρουσαν, προσαιρετέον τοῦ θαυματοποιΐας. οὐ γὰρ ἂν ὡς ⸫ πρόσθεν ἔφην, σιωπῇ τὸ τηλικοῦτον παρεδόθη, ἐπ' αὐτοῦ Ῥώμης βασιλέως ἐπὶ πρόντος γεγονημένον. μυρία μὲν οὖν καὶ ἄλλα πρόεστιν ἐκ τοῦ αὐτῶν ἀναλέξασθαι συγγραμμάτων, τό, τε ἐν αὐτοῖς διήλεγχον, ⸫ ἀσύστατον, μυθώδεις τε, καὶ πρεπώδεις ἀπολογήσειν. ὅμως ἐπεί γε οὐδὲ

πολλῆς τὰ κ τ τὸν ἄνδρα δεῖται σπουδαιολογίας, οὐχ ὅπως ἐν θεοῖς, καὶ παραδόξοις, καὶ θαυμασίοις, ἀλλ' ὐδ' ἐν φιλοσόφοις παρά τισι τ νεῶν μνήμης ὑπαρχούσης αὐτῷ. τοῖς εἰρημένοις ἀρκεσθέντες. μεταβωμεν καὶ ἐπὶ τὸ ἕβδομον τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος.

A magno ſtudio opus eſt profligare hominem hunc volenti, cùm non modò inter Deos admirandóſque viros locum non habeat, ſed ne inter philoſophos quidem ab aliquo viuentium reponatur. Idcirco iis contenti quæ dicta ſunt ad examen libri ſeptimi accedamus.

ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ.

CONFVTATIO LIB. VII.

Κατηγορεῖται δῆτα γοητείαν ὁ ἀνήρ. εἶτα Δημητρίῳ φιλοσόφῳ ἀποτρέποντι αὐτ τ ἐπὶ τὴν Ρώμην παρόδου, μὴ πειθόμενος, ἐπαχθῆ τινα, καὶ φορτικὰ περὶ ἑαυτοῦ ὠνδέ πως λέγει, ἐγὼ δὲ γινώσκω μὲν πλεῖστα ἀνθρώπων, ἅτε δὴ εἰδὼς πάντα. οἶδα γὰρ ὧν οἶδα, τὰ μὲν, σπουδαίοις, τὰ δὲ, σοφοῖς, τὰ δ', ἐμαυτῷ, τὰ δὲ, θεοῖς. καὶ δὴ ὁ ἐν τούτοις πάντα εἰδέναι μεγαλαυχούμενος, περιὼν, ἄγνοιάν τινων περὶς τ λόγου κατηγορεῖται. εἶτα Δάμις αὐτῷ μεταπλάττει διὰ θανάτου φόβον, τὸν φιλόσοφον ὑπερπτοήμενος. ἄκουε δ' οὖν τ συγγραφέως, ἃ περὶ αὐτ φησιν ἀπολογουμένου, αἰτία μὲν ἦδη τὸ μεταβαλεῖν Δάμιν, τὸ τῶν Πυθαγορείων ἦθος. οὐ γὰρ κακίας γε αὐτὸ μετεῖναί φησιν, οὐδὲ μεταγνοὺς, τέχνῃ ὃ ἐπαγνέσας, ἵνα ὑπῆλθεν ἐς τὸ συμφέρον τ καιροῦ. ἐπὶ τούτοις ὁ Φιλόστρατος τέτταρας αἰτίας, τὰς δὴ δυσχερεῖς αὐτῷ περὶς ἀπολογίαν νομισθείσας εἰπεῖσθαι, ὑπὸ πλείστων ὁμολογῶν ἢ ἄλλων αὐτὰς ἀνῃρῆσθαι. ὧν ἡ μὲν ἵνα ἴσῃ, τί δῆτα μαθὼν, οὐ τίνι αὐτίνι ἅπασιν ἔχοι σοφίᾳ. ἡ δὲ,

B Veneficii Tyaneus, ac magiæ inſimulatur. Dehortanti verò Demetrio philoſopho Romam proficiſci, non auſcultans ille, inſolenter, ac ſuperbè ita de ſe locutus narratur. Ego mortalium cunctorum ſcio plurimum, atque ſapio: Scio enim omnia, quorum a- "
lia ſtudioſis accepta refero, ſapien- "
tibus alia, mihi alia, Diiſque ipſis "
immortalibus alia. Sed enim qui "
magnificè ita ſe iactat, hiſtoria procedente ignorare permulta conuincitur. Subinde autem Damis ipſe apud Philoſtratum mortis metum diſſimulat, quaſi Apollonium leto ſurripere atque occulere ſtudens. Sed audi quibus Hierocles verbis partes Damidis tueatur. Probabilis, inquit, ratio fuit: cur Damis à Pythagoreorum ritu deflexerit. Neque enim malitiam illi ineſſe ait, aut de Damide ſententiam mutat, ſed prudentis viri potius artem collaudat: quæ ſubeunda illi fuit, vt ſeſe ad vtilitatem temporis accommodaret. Ad hæc Philoſtratus quatuor crimina teſtatur Apollonio fuiſſe obiecta: quæ facilè per apologiam ſolui poſſe exiſtimat, totidem ab aliis quoque collecta & enumerata affirmans. Horum primùm erat: Qua tandem diſciplina non communi veſte ceteris mortalibus vteretur: Alterum porrò,

vnde

vnde hoc esset: vt passim Deus ab hominibus putaretur. Tertium, quanam ratione pestem Ephesiis imminentem prædixerit. præterea cuius ergo in agrum noctu profectus, Arcadem ibi puerum in frusta discerpserit. Contra huiusmodi quæstiones ait Philostratus Apollonium sese egregiè defendisse. Primùm verò tradit in vincula coniectum, ne ibi quidem sine miraculis se gessisse. Nam cùm Damis grauiter angeretur, vt præceptore in discrimen adducto, Apollonium narrat leuandi doloris gratia, sponte sua vinculis exemptum crus Damidi ostendisse, cuius lenito dolore, rursus idem crus vinclis inseruisse. Post hæc à Domitiano Imperatore accersitum esse in iudicium Apollonium scribit: obiectísq. demum criminibus absolutum, cùm adhuc tamen in iudicio esset: nescio sanè quo pacto, sed importunè nimirum in huiusmodi voces
» proclamasse, Da & mihi si libet
» imperator abeundi locum. Sin hoc
» minus concedis, immitte qui cor-
» pus vinciant meum, quandoqui-
» dem colligari animam est impossi-
» bile. Imò verò ne corpus quidem
» meum comprehendes.
» *Nec tibi fas læti exortẽ me perdere Cæsar.*

Quibus dictis repente eundem ait è conspectu hominum euanuisse, magnámque fabulæ suæ partem circa hæc portenta consumit. Vbi verò de miraculo agitur exempti pedica cruris: cui nimirum per præsentiam dæmonis gesto, Damis ipse interfuit, ait Philostratus. Tum denique primùm Damis persensit diuina Tyaneum natura supra hominis facultatem præditum esse. Neque enim tunc illum veneficè operatum. (Quomodo id enim in vinculis potuisset?)

A τῦ, χάειν ⓐ αὐθρωποι θεὸν αὐ-
νομίκασι. τέτλω, πόθεν ποτὲ
Ἐφεσίοις τ λοιμόν. ἐπὶ ταύτας, τίνι
βαδίσας, ἐς ἀγρὸν ἀνατέμνει τὸν παῖ- κ. ἰδιά.
δα τ Ἀρκάδα. πρὸς τούτοις δέ φησι
C τὸν Ἀπολλώνιον αὐτὸν χειραφέ-
νας πρῶτον μὲν ἱστορεῖ δεσμοῖς αὐτὸν
βεβαρθῆναι, καί τι θαυμαστὸν ἐν-
ταῦθα κατεργάσασθαι· τῷ γάρ τοι Δά-
B μιδι μάλα λυπηρῶς, ὡς ἐπὶ
συμφορᾷ τ διδασκάλε διακειμένῳ,
αὐτόματον ἐπιδεῖξαι λελυμένον τῦ
δεσμῦ τὸ σκέλος. εἶτα πάλιν ἀναλα-
βόντ αὐτὸν τῆς λύπης, ἐνθεῖναι ἐς τὸ
πρότερον χῆμα τὸν πόδα. μὴ τῦτο,
κρινόμενον αὐτὸν ἐπὶ βασιλέως Δο-
μετιανῦ, γράφῃ. εἶτα δὴ τ ἐγκλημά-
των ἀπολυθῆναι. C μὴ τ τῷ ἐγκλη-
μάτων λύσιν, καὶ οἱᾷ ὅπως ἀκαιρῶς
μοι δοκεῖ ἐν τῷ δικαστηρίῳ αὐτὰ δὴ
ταῦτα ἀναφωνῆσαι, δὸς εἰ βέλῃ κἀ-
μοὶ τόπον. εἰ δ' μὴ, πέμπε τὸν λη-
σόμενόν μου τὸ σῶμα. πλὴν γὲ ψυχὴν
ἀδιώρυκτον, μᾶλλον δ' οὐδ' ἂν τὸ σῶμα
τυμὸν λάβοις. ὁ γάρ με κτενεῖς, ἐπεὶ
ὅτοι μόρσιμός εἰμι. κἀ δὴ ἐπὶ τούτῳ τῷ
πρόσθεν ῥήματι ἀφανισθῆναί τ δι-
καστηρίου φησὶν αὐτόν. D ἐν τούτοις, τὸ
δεινὸν αὖθις καταστρέφῃ δρᾶμα. ὁ μὲν
οὖν συγγραφεὺς ἐπὶ τ κ τὸ δεσμω-
τήριον θαύματος, κ φαντασίαν ὡς
ἔοικεν, ἐνεῖναι τῦ θρέψαντος δαίμονος τῷ
Δαμίδι ἐωραμένῳ ἐπιφέρῃ λέγων,
τότε πρῶτον ὁ Δάμις φησὶν ἀκριβῶς
σωθῆναι τῆς Ἀπολλωνίου φύσεως, ὅτι
θεία τε εἴη κ κρείττων ἀνθρώπου. μὴ γὲ
δυνατὸν ἦν, πῶς γὲ ἐν δεσμωτηρίῳ;

μηδὲ δύξάμβω, μηδὲ εἰπόντα τι, καταγλᾶσαι τὸ δεσμοῦ, & συναρμόσαντα αὖτῳ τὸ σκέλος τὸ δεδεμένο πρότερον. ἐγὼ γάρ, οὔποτ' ἂν καταγνοίην βραδυτῆτα* τοῦ φοιτητοῦ, εἰ τὰ πάντα βίον συνὼν αὐτῷ, & διὰ ξένων πρειέργων ὁρῶν αὐτὸ ἀποτελοῦντα τὰ πράδοξα, οὐδέν γε διαφέρειν αὐτὸν ὑγείτο τῆς θνητῆς φύσεως· ἀλλ' ἐπὶ καὶ νῦν μὴ τοσαύτῃ θαυμαστουργίαν τοῦ καὶ αὐτὸ ἀγνοεῖ. εἰκότως γ'* ἀγωνιᾷ, & δέδιε ὡς ὑπὲρ ἀνθρώπου μή τι πάθοι πρὸ προαιρέσιν. εἰ δὲ δὴ πρῶτον ἄρτι μὴ τῇ τοσαύτῃ διατελοῖ, ὅτι δὴ θείῳ εἴη, & κρείττονος ἀνθρώπου φύσεως, ξυνίσει τῇ τούτου ξυνιδεῖν ἄξιον αἰτίαν, ἵν' αὐτὸς ὁ συμφραφεὶς δηλοῖ λέγων, μὴ γὰρ δύσαντά με, μηδὲ ἐπιδύξάμενον, μηδέ γε τῷ ἀπορρήτων εἰρηκότα, τὸ παράδοξον ἰδεῖν αὐτῷ πεποιηκότα. οὐκοῦν τὰ πρότερα διὰ πρειέργου μηχανῆς ἐτελεῖτο τῷ ἀνδρί. διὸ μηδὲ καταπλήττεσθαι αὐτὰ μηδὲ θαυμάζειν τὸν Δάμιν. εἰκότως δὲ νῦν τοῦτο πρότερον πέπονθεν, ὡς ξένου τινὸς ὑπ' αὐτῷ πρὸ τὰ συνήθη διαπεπραγμένου. πρὸς τὸ δηχθὲν γὰρ τοῦ δεσμοῦ φάσμα, καὶ τῇ ἀπὸ τῆς δικαστηρίου ἀναχώρησιν, τὰς πρὸς Δομετιανὸν αὖ τοῦ Ἀπολλωνίου φωνὰς πραδειμάτων ἄν. δεσμοῖς γάρ τοι αὐτὸν παραδοθῆναι πρὸς τάξαντος βασιλέως, πάνυ γε ἀκολούθως ὁ Ἀπολλώνιος συνελογίσατο ὡδί πως, εἰ μὲν γοητά με ἦν, πῶς δήσεις; εἰ δὲ δήσεις, πῶς γοητα εἶ φήσεις;

χ. μεταβαλὼν ἀπὸ τῆς ἀμαθίας εἰς τὴν κατάληψιν.

χ. δ' αὖ ἀ.

A Sed ne immurmurantem quidem aliquid, aut loquentem, pedicas tamen contemptui habuisse: rursúsque crure illis inserto, colligatorum habitum statúmque resumpsisse: mea verò sententia nunquam sanè tarditatis accusandus Damis, si plurimum vitæ cum Tyaneo versatus, quia non nisi per maleficia superstitionéq. miracula eundem perpetrasse cognouerat: idcirco nihil eum à mortali putabat sorte differre. Sed nunc quoque post tantam

B portentorum vim, quid de illo sentiendũ sit, nescit. Iure ergo optimo angitur Damis, ac timet præceptori suo, vt vni, scilicet hominum permultorum, ne quid illi aduersi præter voluntatem contingat. Quòd si tamen nunc primùm Damis post tantum consuetudinis diuinum esse Apollonium sensit, atque homine potiorem, inspiciendum sanè est, quanam ratione id persentire po-

C tuerit. Neq. enim reticet hanc Philostratus. Vidit, inquit, Tyaneum crus pedicis exoluisse non sacrificiis peractis, non precibus, non arcanis mysteriis vllis prolatis. Ergo quæ præterea multa prius effecit, malefica superstitione sunt facta, propterèáque dum illa fierent, neque expauit, neq. admiratus est Damis: nunc autem iure primũ exhorruit, vt qui hospes interesset rei præter consuetum illi ritum morémque effectæ.

D Sed enim cùm hoc Tyanei præstigio, quod ad pedicas totum spectat: cúmq. euanida illa de conspectu hominũ fuga, sermones eiusdé cum Domitiano habitos libens sanè cõtulerim. Nam cùm illum Imperator colligari iussisset, perargutè quidem atq. ad rem ita ratiocinatus narratur: Si « me arbitraris magum, quanam ra- « tione deuincies? Sin vincere me qui- « bis, quomodo esse magum putabis? «

Attamen ex iis quæ posita sunt, ita retundi vicissim queat. Si tu magus non es, quomodo tibi crus est solutum? At si solutum, hoc est, quomodo non es magus? Præterea si vincla perpessus magus non est, at eadem egressus est magus. Ad hæc dici & illud potest: Si non est magus, quia iudicium subiit, at quia, & iudicium, & Imperatorem, & circumfusos illi speculatores effugit, est Magus. His rationibus mea quidem sententia, sanius accipietur, quod ad prodigium pertinet nullis cantationibus præuiis, sacrificiísque effectum. Sed vt Philostratus garrit, diuina quadam supra hominem facultate. verùm non ita multò pòst, iterum merus homo arguitur. Illico enim quodam renuntiante: soluit te, Apolloni, vinculis Imperator, permittítque liberius quàm antea, caueam inambulare. Hic ille hominum sorte, superiorúmque futurorúmque præsensor, *Surdi concipiens animum, sensúsque tacentis*, præ nimio fortasse, vt par est gaudio, præsensionis oblitus nuntium rogat, Quis me hinc vero exoluet? Idem ego te soluo, inquit, Ducem me sequere. Est verò operæ pretium inspexisse, quàm prudenter hic noster vates apologeticum pro se scripserit. Vbi ignorasse primùm conuincitur inanem sese operam desumpturum. Putabat enim se ab Imperatore audiendum: eámque ob rem summo studio concionem instruxerat. Cæsar tamen hanc audire non pertulit, irritámque hoc pacto Tyanei lucubrationem cassámq. reddidit. Audi verò quo modo se Philostratus ipsum redarguat.

Orac.

A αὐτικρούσῃ γοιῶ ἀυτῷ τις ὡδίπους, σὺ τούτων ὁρμώμενος, εἰ μὴ οὐ χρὴς, πῶς λέλυταί σου τὸ σκέλος; εἰ ὃ λέλυται, πῶς οὐ χρὴς; & εἰ τῷ ὑπομεῖναι Ⓣ δεσμὸν οὐ χρὴς, τῷ μὴ ὑπομεῖναι κατ' αὐτὸν ὡμολόγηΘ χρὴς. ἢ αὖ πάλιν, εἰ ὑπομείνας τὸ δικαστήριον ὁ χρὴς, τῷ ὃ διαδρᾶναι τὸΘ, & τοὺς ἀμφ' αὐτὸν βασιλέα λέγω, ἢ τοὺς σὺν κύκλῳ δορυφόρους, σαφῶς σιαπέφηνεν ὁ χρὴς. ὅθεν μοι δοκῶ, σωπηθημένος ὁ λόγος, περαπτέα τὸ γεγονὸς, ὡς δὴ ἄνευ θυσιῶν, ἢ ἐπῳδῶν ἀρρήτῳ τινὶ, καὶ ὑπὲρ ἀνθρωπον δυνάμει τὸ παραδόξου πεφηνότος. ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς μακρὰν αὖθις ὁ τῆς φύσεως παραθήσεται ἔλεγχος. αὐτίκα γὰρ λυθεὶς ὑπισχνοῦντος αὐτῷ, ἢ φήσαντος, ἀφίημί σε, ὦ Ἀπολλώνιε, τουτωνὶ τῶν δεσμῶν ὁ βασιλεὺς, ἢ B ἐλεύθερον δεσμωτήριον συγχωρεῖ οἰκεῖν ὁ κρείττων, ἢ ἀνάγκη. καὶ τῶν μελλόντων προγνώσης. καὶ τὸ ξυνιεὶς, ἢ οὐ λαλέοντος ἀκούων, τοῦτό τ' ἄγαν ὡς εἰκὸς προχαρείας ὑποπεσὼν τ' προγνώσεως, πως θανεῖται λέγων, πῆς οὖν ὁ μεταμεθύσων μ' ἐντεῦθεν; ὁ δὲ, ἐγὼ ἔφη, ἢ ἔπου. εἶτα & λόγον ἀπολογίας ὁ Τύανεὺς μάλα γε σωπᾷ πεφροντισμένως, ἀγνοῶν ὅτι δῆτα ἐς μάτην αὐτῷ σπουδασθήσεται ἡ γραφή. οἴεται μὲν γὰρ ἀκουσθήσεσθαι αὐτῷ ἀπολογουμένου βασιλέως. καὶ ὡς ἀκουσομένου γε σφόδρα πιθανῶς, παρασκευάζεται C πρὸς ἀπολογίαν· ὁ δὲ, ταύτην μὴ δυναμένας, ἐς οὐδὲν αὖθις τὴν σπουδὴν κατεσκευάσθη. ἄκουε δὴ οὖν καὶ περὶ τούτων οἷα φησὶν ὁ ἔλεγχος.

ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος αὐτῷ συνεγράφη τὴς, ὥσπερ ὕδωρ τῇ ἀπολογίαν ἀφήσοντι, ξυνεῖλε γ' αὐτῷ ὁ τύραννος ἐς ἃς εἴρηκα ἐρωτήσεις, ἀναγεγράφθω κ' ὁ λόγος.

A Quando, inquit, orationem Tyaneus conscripsit, quasi ad aquæ tempus dicturus, compulitque eum tyrannus ad quatuor positas quæstiones respondere, explicetur & hæc à nobis oratio.

ΤΑ ΤΟΥ ΟΓΔΟΟΥ.

ΟΡΑ δὴ πῶς τὸ μέλλοντος πορρωτάτω τυγχάνων ὁ πάντα σοφώτατος, μᾶλλον πλείσης ὅσης φρονήσεως, ὡς περὶ ὕδωρ τῇ ἀπολογίαν ποιησόμενος ἐπανύδαζεν. ἀλλὰ χρὴ διεξιτέον καὶ τῇ ἐς μάτην αὐτῷ πεποιημένῃ ἀπολογίαν, ἃ πολλὰ κ' ἄλλα καὶ ἐν ταύτῃ Δομετιανῷ περισοφωνῶν, ἀπαυθαδίζεται λέγων, ὡς ἄρα Οὐespασιανὸς, σὲ μὲν βασιλέα ἐποίησεν, ἐγὼ δ' ἐμοὶ γ' ἐχρώμετο. βαβαὶ τῆς ἀλαζονείας, ἰὼ οὔπω γε ὁ τυχὼν, ἀλλ' οὐδὲ εἰ φιλόσοφός τις ἀληθῶς, καὶ κατ' ἀνθρωπείαν ὑπεραίρων ἐγγενῆ φύσιν, ἐκτραπόμενος ἂν, μὴ οὐχὶ δίκην ἀνοίας παρὰ τοῖς ἔμφροσιν ὑποσχών. εἶτα δὲ τῆς κατ' αὐτὸν ὑποψίας ἑαυτὸν ἀπολυόμενον, ταῦτα περὶ γοήτων φησὶν, ἀλλὰ σοὶ γόητας ψευδοσόφους φημί. τὰ γὰρ ὄντα, εἰ περὶ αὐτοῖς, κ' τὰ ὄντα, ἄπιστα. καταμάθοι δ' οὖν τις ἂν ἔκ τε τῆς ὅλης πραγματείας, κ' τῶν κατὰ μέρος διηλωμένων, πότερα σὺν θείοις, κ' φιλοσόφοις, ἢ σὺν γόησιν αὐτὸν καταληκτέον, πιστώσας οἷς τε αὐτὸς περὶ γοήτων, κ' ψευδοσόφων εἴρηκε, κ' οἷς διηλωκεν ἡ κατ' αὐτὸν ἱστορία; δρύες τε γὰρ, κ' πλάτανος, σὺν ἄρθρῳ, καὶ παλαιᾷ φωνῇ λαλῆσαι, κ' τρίποδες αὐτόματοι φοιτῆσαι, κ' χαλ-

B Vide quæso, quid ille sapiat futurorum longè ante præcognitor. Ille vir vsquequaque diuinus, quanta maxima potuit cura velut ad aquam dicturus apologiam conscripsit. Sed accedamus ad hanc quoque discutiendam, quam & frustra iam elaborata fuisse ostendimus. Nam cùm multis per eam locis Domitianum compellet, etiam in id arrogantiæ procedit, vt dicat, Te quidem Vespasianus pater, « ego verò illum Imperatorem feci. « O arrogantissimam vocem! quam ne vulgaris quidem, ac gregarius quisquam, nedum verè philosophus, humanámq. excedens naturam proferre ausit, non meritas insaniæ pœnas, prudentibus expensurus. Subinde verò Apollonius ita expurgat subortam de se magiæ suspicionem. Equidem magos, inquit, Pseudosophos censeo esse. Nam & quæ « non sunt, vt videantur esse efficiunt, & quæ sunt, fallaci arte obducunt. Planè igitur constare cuiuis potest tum ex historia vniuersa, tum ex iis, quæ in ea particulatim narrantur, vtrum hic in diuinos, ac sapientes viros an inter magos prius, ac deceptores locandus sit, vel ad ipsa quoque animum referendo, quæ sentire is de magis videtur, vel ad ea non minus, quæ à Philostrato explicantur. Nam quercus, vlmíque, articulata, ac muliebri voce Tyaneum affatæ, tripodes etiam illi sponte sua mouentes, æreíque

C

D

pincernæ diſcumbentib. miniſtrantes, imbrium quoque dolia, ac ventorum, aquæ præterea Sandaracinæ puteus, & quæ ſunt fabulæ generis eiuſdem apud Deos Brachmanas, quos non veretur Apollonius præceptores vocare, quid demum nobis indicare videntur? An non illos quæſo, qui ea, quæ non ſunt, mentiuntur, & ea quæ ſunt, præſtigiosè ſubducũt? Hos autem cùm idem magos appellet, pſeudoſophos ac planos manifeſtè conſtituit. Aut igitur ex tot numero rationibus diuinus hic, omníque virtute exultus, ipſiſque Diis homo gratiſſimus, quippe cui licuerit ſapientiæ brauium coronare, cenſendus erit, ipſo quoq. Pythagora, & qui poſtea fuerunt, diuinior multò, ac ſapientior: aut contra pſeudoſophiæ damnatus, miſerorum multò erit miſerrimus. Diſputaſſe & illum, cùm in Ionia verſaretur, de Parcarum potentia ſcribit Philoſtratus; ita fermè cenſentem, quicquid illæ, ſcilicet, ſemel neuiſſent, adeò ſtabile eſſe, certúmque futurum, vt ſi cui imperium decreuiſſent, quod tamen ipſum penes alium cerneretur, nunquam ſic is aboleri atque interimi poterit, quin debitam ſibi poteſtatem planè arripiat. Vel vita enim functus reuiuiſcet Parcarum decreto. Quam ſententiam his ferme verbis concludit: Cui fato decretum eſt architecto eſſe, vel ſi manus ambas truncetur, euadet in architectum. Si quem etiam currendo vincere Olympia ſanctum eſt, ne ſi abſciſſo quidem is claudicet crure, victoria fraudabitur. Cui rurſus in ſagittandi arte palmam Parcæ decreuerint, hic vel captus oculis ſagittam in ſcopum deſtinabit. His præmiſſis rationibus imperatori adulans; & hæc ſubnectit:

A κεροὶ θεράποντες διακονούμενοι, πίθοι τε, ὄμβρων, καὶ ἀνέμων, καὶ Σανδαρακίνων ὕδωρ. καὶ ὅσα ἄλλα εἰσηκται, ὧν οἷς ἡγεῖτο θεοῖς, οὓς ἐκεῖνα διδασκάλους ὑπειρέφθαι, τίνος ἂν εἶεν φράσαιτο; ἢ τῶν τὰ μὴ ὄντα εἶναι, καὶ τὰ ὄντα ἄπιστα φράζειν ὑπολαμβάνων; οὓς αὐτὸς γόητας ὀνομάζων, ψευδοσόφους ὑφορᾶν ἀποφαίνεται. ἤτοι οὖν ὑπὲρ τούτοις ὁ θεῖος, καὶ ἐναρέτος, καὶ θεοῖς μεγαλεπίβολος, τῆς σοφίας ἀναδησάμενος βραβεῖον, ἀνὴρ Πυθαγόρου, καὶ τῶν ὅσοι μετ' ἐκεῖνον, θειότερος ἀληθῶς, καὶ μακρῷ εὐδαιμονέστερος κριθείη, ἢ ἔμπαλιν, ψευδοσοφίας ἄλοις, κακοδαιμόνων ἀποίσεται τὰ ἆθλα. πάλιν ἐν τῇ γραφῇ περὶ μοιρῶν ἰσχυρὸς φιλοσοφῆσαι αὖθις ἐν Ἰωνίᾳ φησὶ, διδάσκουσα οὕτως ἀτρεπῆ εἶναι, ἃ κλώθουσιν, ὡς εἰ καὶ βασιλείας τούτῳ ψηφίσαιντο ἑτέρῳ ἤδη ὑπαρχούσας, καὶ αὖ ἀποκτείνασθαι τὸν, ὡς μὴ ἀφαιρεθείη ποτὲ ὑπ' αὐτοῦ τὸ ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ αὐαιδῶναι ἀποθανών, ὑπὲρ τῶν δεξάντων τὰς μοίρας. καὶ τούτοις ἐπιλέγει αὐτὰς συλλαβάς, ὅτῳ πέπρωται χθιζὰ τεκτονικῶ, ἦτοι κἂν ἀποκοπῇ τὼ χεῖρε, τέκτονικὸς ἔσται. καὶ ὅτῳ νίκην αἱ Ὀλυμπία δρόμου δραθαι, ἦτοι δ' οὐδ' εἰ περιαιθείη τὸ σκέλος, ἁμαρτήσεται τῆς νίκης. καὶ ὅτῳ αἴθυσαν μοῖραι τὸ εὖ τοξικῆ κράτος, ἦτοι κἂν εἰ ἀποβάλλει τὰς ὄψεις, σκήπτρου τε δυσκόπου. τούτοις δὲ ἄρχοντα κολακεύων, ἐπιφέρει, λέγων·

B

C

D

τὰ δὲ τῶν βασιλέων ἔλεγον, ἐς τόν Ακρισίους δήπου ὁρῶν, ⁊ τὸν Λαΐους, Ασυάγην τε τὸν Μῆδον, ⁊ πολλοὺς
χ. ἑτέρους ἄλλους * ὧν πίστεσθαι τὰ τοιαῦτα δόξαντας· ὧν ὁ μὲν, παῖδας, ὁ δὲ, ἐγγόνους ἀποκτείνας οἰηθέντες, ἀφηρέθησαν ἀπ' αὐτῶν τὸ βασιλεύειν, ἀναφώτων ἐπ' αὐτοὺς ἐξ ἀφανοῦς σὺν τῷ πεπρωμένῳ. καὶ εἰ μὲν ἠγάπων, κολακευτικὸν εἶπον ἄν, καὶ τάδε συντεθυμῆσθαι, ὅτε ἀπειλημμένου μὲν τοῦ Βιτελλίου, κατεμπιπράσθαι δὲ ὁ ναὸς, τοῦ Διὸς σοὶ τὰς ὀφρῦς τοῦ ἄστεος. οἶδ' ὃ μέλλεσθαι τὰ ἑαυτῷ ἔφασκεν, εἰ μὴ διαφύγοις αὐτόν. καί σοι μειράκιον ἱκανῶς ἦθα, ⁊ οὔπω σαυτοῦ· ἀλλ' ὅμως ἐπὶ μοίραις ἐδόκει ἕτερα. ὁ μὲν, ἀπώλετο αὐτὸς βουλαῖς. σὺ δὲ, τὰ σεαυτοῦ νῦν ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἁρμονία κολακευτικὴ ἄχθομαι, δοκεῖ γάρ μοι τῶν σιρύθμων τε, ⁊ οὐκ ἀφθόγγων εἶναι, τετμήσθω μοι ἤδη ἡ νυκτὸς, ⁊ μηδὲν ἧττον τῶν σῶν συντεθυμῆσθαί με. διὰ τούτων ὁμοῦ τὸν ἄνδρα κόλακα, καὶ ψεύστην, καὶ πάντα μᾶλλον, ἢ φιλόσοφον ὁ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ὁρίσηται λόγος· τοσοῦτα γὰρ πρὸς τοῦτον εἰπὼν τοῦ Δομετιανοῦ, κολακεύει νῦν ὁ χρυσάδας, ⁊ καταπροίνεται, ὡς οὐδὲν ἦν κατ' αὐτόν, μᾶλλον ὁ ὑπὲρ αὐτόν, τῶν πρὸς μοιρῶν ἀνδρῶν, ⁊ ἀνάγκης σὺν Ιωνίᾳ κεκινημένων. ἀνάλαβε δῆτα τὴν ἰσοτιμίαν, ὦ συμφαφοῦ. καὶ τῆς ἀληθείας διανήψας τὰ πρόσφορα σοι γράφοντα λαμπρὰ, καὶ φιλαλήθη,

A Quæcunque à me de imperatoribus dicta sunt, omnia protuli in Acrisios & Laïos, Astyagémque Medũ & complures alios reges animum referens, qui videbantur sublatis de medio, à quibus sibi metuebant: ita rebus suis bene consuluisse. Namque horum alij filios, nepotes alij peremptos esse, sicuti ipsi mandauerant, opinantes, ab iisdem illis quasi renatis, fatalíque mox lege de improuiso assurgentibus, regno de-
B iecti sunt. Quòd si adulandi studio derinerer: dicerem vtique iam tum inde futurum te Cæsarem præsensisse, cùm te captum Vitellius detineret, templúmque Iouis optimi in supercilio vrbis conflagraret. Ille verò se rem bene gesturum diceret, nisi tu eius manus euasisses. Atque adolescens tunc planè eras: neque dum talis, vt in te vlla imperij vestigia apparerent. Verùm quia Parcis
C aliter visum est, Vitellius quidem suis consiliis malè periit. Tu verò in illius sorte fortunatus cessisti. Sed quoniã adulatorius mihi somnus ingratus semper fuit, ac permolestus. (videtur enim mihi dissonus esse, ac discors) Idcirco missa hæc quæso faciamus, chordáq. hæc nobis ne malè perstrepat, succidatur. Neq; verò me arbitrare de tuo isto sublimi statu ac potentia vnquam aliàs cogitasse. Ex his autem maximè verbis & adulator &
D mendax, & quiduis aliud à philosopho, ipsa historiæ fide conuincitur. nã qui olim in Ionia tam multa cõtra Domitianũ effudit: nunc eidẽ generosus, ac fortis vir adulatur, planéque dissimulat, quasi ea quæ quondam apud Ionas de Parcis, & necessitate tractauit, minus quidẽ contra Domitianũ: sed pro illo potius habenda sint. Tuam hîc historiã, Philostrate, compellamus. Age veritatis fonte dilutã repete hanc clara & ingenua voce,

nihil eorum inde ſubducens, quæ A
fecit Apollonius, dixítque cùm E-
pheſios à Domitiano auertens, pro
communi omnium ſalute inualeſ-
cebat. Neque tutum putabat, quæ
contra Domitianum per epiſtolas
agenda ſuſceperat, Epheſiis omni-
no committi. Sed ex aliis vt inge-
nuum quemque, ac modeſtiſſimum
nactus erat, alias alium ſeuerè ad
colloquium diducens, Magni te,
inquit, ſecreti miniſtrum facio. O-
portet Romam ad hunc & illum
proficiſcare, hæc atque illa dicturus.
Déq; Parcis ac fati neceſſitate mul-
ta illos in hanc ſententiam edoce-
bat. Quod videlicet ne domini qui-
dem rerum Parcarum ſeriem coge-
re, ac immutare valeant. Quin ad
æream Domitiani ſtatuam, quæ ad
Meletem fluuium ſita erat, audito-
res conuertens, Inſane, inquit, ὁ
quanta Parcarum fatíque ignora-
tione detineris! Vel ſi enim inter-
fici iubeas eum, regnaturus qui poſt C
te eſt, reuiuiſcet hic tamen. Qui er-
go poſt tam magniloqua verba a-
dulator inuenitur, negátque tale
quicquam à ſe imperatori dictum
eſſe, quo is pacto non omnis ne-
quitiæ illiberalitatíſque damnetur?
Niſi iam planè mendaces ſunt, ma-
gíſque Apollonij reprehenſores,
quàm ſtudioſi veritatis: qui hæc
de illo monimentis literarum man-
darunt. Vbi ſunt ergo illi Philale-
this autores eruditione magna re-
rum referti, veritatíſque aſſertores, D
Damis, inquam, Philoſophus Apol-
lonij comes aſſiduus; Athenienſiſ-
que Philoſtratus? Quorum hic de
teſtimonio comparationis librum
conſcripſit: Quos planè ſibi inui-
cem repugnantes, ampulloſæq; vani-
tatis plenos, mendaces, ineruditos,

δίῃσι τῇ φωνῇ, μηδὲν ὑποστειλά-
μενος, ὡς ἐν Ἐφέσῳ διαζεύξων, ἀφί-
στη Δομετιανὸν ἄνδρας, ἢ ὑπὲρ ἁπάν-
των ἐρρώννυε σωτηρίας. Καὶ τὰς μὲν ἐπι
σολιμαίους ὁμιλίας, καὶ ἀσφαλεῖς αὐ-
τοῖς ὡέτο. τῷ δ' ἑταίρων τὸν σωφρο-
νεστάτους, ἄλλο τ' ἄλλον ἀπολαμβά-
νων, διάκονον ἔλεγε ποιεῖσθαί σε ἀπορ-
ρήτου πραγματος. βαδίσαι δέ σε χρὴ
εἰς Ῥώμην πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ τ' δεῖνα,
καὶ διαλεχθῆναι. Καὶ διήγετο μὲν
ὑπὲρ μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης, Καὶ τὸν λόγον
διῄει, ὅτι μηδὲ τὰ τυραννοι τὰ μοιρῶν
οἷοί βιάζεσθαι. Καὶ ὡς χαλκῆς εἰκόνος ἱ-
δρυμένης Δομετιανοῦ πρὸς τῷ μελήτῃ,
ἐπιστρέψας ἐς αὐτὴν τοὺς ὁρῶντας,
ἀνόητε, εἶπεν, ὡς πολὺ διαμαρτάνεις
μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης· ὃν γὰρ μὴ σὲ τυ-
ραννοῦσαι πέπρωται, τοῦτον Καὶ εἰ δυπο-
κτείνεις, ἀναβιώσεται. ὁ δὴ μὴ τοὺς
τοίοις διαλόγοις κολακεύων τ' τύραν-
νον, Καὶ μηδέν τι τούτων ὡς πρὸς αὐτὸν
εἰρῆσθαι αὐτῷ κατειφνεύόμενον, πῶς
οὐ μοχθηρίας ἁπάσης, καὶ ἀνελευθε-
ρίας κριθείη, εἰ μὴ ἄρα ψευδηγόρους
πινας, Καὶ κατηγόρους τ' ἀνδρὸς, οὐχὶ ὁ
ἀληθεῖς συγγραφέας θείη ἃς τοῦ τοιού-
τα μνήμη παραδεδώκοτας, Καὶ ποῦ τε
φιλαλήθους, καὶ παιδεύσεως μὲν
ὅτι πλεῖσον ἥκοντες, τὸ δ' ἀληθὲς πι-
μφῶντες συγγραφεῖς. Δάμις τε ὁ φι-
λόσοφος, ὁ καὶ συνδιατρίψας τῷ
δηλουμένῳ, Καὶ Φιλόστρατος ὁ Ἀθη-
ναῖος, ἀφ' ὧν ταῦτα παραπέφανται,
οἷς δαφῶς οὕτως ἀνδυπολογουμένους.
κομπάζοντάς τε ἀληθῶς, καὶ τοῖς μα-
χομένοις φρισσομένους ψεύστας σαφῶς, καὶ ἀπαιδεύτους, καὶ ἀγνῶτας

τ ἀληθείας, τὸ φέρεσθαι διήλεγξεν; ἐπὶ πᾶσι τ Ἀπολλωνίῳ ἀπαλλαχθέντα τοῦ δικαστηρίου, εἰς Λεβαδείαν ἐλθεῖν ἐσπεύδει, βουλόμενόν τε εἰς Τροφωνίου καταβῆναι, μὴ ἐπιτρέπεσθαι τοῖς ἐπιχωρίοις, τάντα καὶ τούτων ἡγουμένων αὐτόν. καίτοι ἄξιον ἀπορῆσαι πρᾶγμα τὰς εἰς ἀρχὴν τοῦ Φιλοστράτου λέξεις, εἰς ἃς ἀπορῶν ὅ, τι δήποτε αὐτὸ ὑπειλήφασιν, αὐτὰ δὴ ταῦτα θαυμάζειν λέγων, Ἐμπεδοκλέα μέν, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Δημόκριτον. τοῖς αὐτοῖς μάγοις ὡμιληκότας, οὔπω ἐκπεφυγέναι τέχνη, Πλάτωνά τε παρὰ τῶν εἰς Αἴγυπτον ἱερέων τε, καὶ σοφιστῶν, πολλὰ πρᾳθέντα, καὶ ταῦτα τοῖς ἰδίοις ἀναμίξαντα λόγοις, οὐδαμῶς δόξαι πω εἰς μακρὸν, τοσοῦτον ὃ οὔπω γινώσκεσθαι πρὸς ἀνθρώπους, ὅτι δὴ ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς ὥρμητο σοφίας, μάγον δὲ αὐτὸν νενομίσθαι, τῶν μάγων Βαβυλωνίων, Ἰνδῶν τε Βραχμᾶσι, καὶ τοῖς Αἰγυπτίων γυμνοῖς ὡμιληκέναι. τί δῆτα οὖν εἰρήσεται πρὸς αὐτῶν ὧν ἔφην; τῶδε τῷ ἀνδρὶ πολικοῦτον ἐπεχρεῖτο, ὡς μόνον γοητεῖα πάλαι τε, καὶ νῦν νενομίσθαι εἰσέτι πρὸ τοῦ πολικούτους ἄνδρας, οἱ τῶν αὐτῶν ὡς φῆς διδασκάλων πεπειραμένοι, διετέλουν μὲν καὶ καθ' οὓς ἐγνωρίζοντο χρόνους, καὶ ἐς τοὺς μετέπειτα δὲ τῆς σοφῶν φιλοσοφίας ἀοίδιμον καταλελοίπασι πλὴν ἀρετῆς, εἰ μὴ ἄρα πρὸ τῶν πεπονηκότων ἐγχωρῶν τοῖς δὴ φρονοῦσι, φθονερὸς καθέστηκεν, αὐτίκα τῶν νῦν εἰσιν, οἱ πρεσβεύοντες

A maleficos ipsius veritatis lumen coarguit. Post omnia verò quæ de illo scribuntur ad iudicium pertinentia, Apollonium scribit inde absolutũ sese in Lebadiam recepisse. Cúmque in Trophonij specum descendere affectaret, prohibitum ab incolis esse ne id facere posset, magum iis quoque eum esse censentibus. Hoc autem loco iure addubitet, qui ea repetat, quæ initiò statim historiæ à Philostrato referun-

B tur. Vbi is admirans suspitionem oriri potuisse qua magus Apollonius haberetur, ratione hac vtitur. Empedoclem, inquit, atque Pythagoram Democritúmque præterea cum iisdem magis diuersatos, nondum tamen technarũ, maleficiiq. in opinionem vllam suspitionémq. veniisse, Platonem quoque tametsi ab Ægyptiis sacerdotibus prophetísq. multa desumpserit, quæ mox suis libris inseruit, minus tamen esse ma-

C gum existimatum. De Tyaneo autem ipso non planè suis meritis digna homines opinari, neque intelligi quod ingenuæ sapientiæ vi ad ea perpetranda sit ductus, causamque esse huius siniſtræ opinionis, quòd cum Babyloniorũ magis Brachmanibúsque Indorum, ac Ægyptiis Nudis sit diuersatus. Quid igitur Philostrato responderi amice conueniat? Nempe hoc puto. Huncine quæso virum tantum calumniæ

D contraxisse: vt magus duntaxat vna omniũ voce habitus sit præceptorib. iisdẽ cum illo eruditi & clari suis tẽporibus viguerunt, & in deciduum sapientiæ suæ lumen posteris reliquerunt, nisi prudentibus viris compertum planè fuisset eundẽ non permissa virtuti via nomen sibi, autoritatémq; quæsisse? Neq. verò hodie quoque desunt, qui expertos se dicant eius nomini inuocato magicas

ineſſe virtutes ad ſuperſtitioſa quæ- A
piam peragenda, quibus equidem
non facilè adducor vt credam.

DE MORTE APOLLONII.

SED Philoſtratus mortem Apol-
lonij narraturus, æqua ſuperiori-
bus hiſtoriæ locis hîc quoque ſub-
nectens, nihil ſe certi ſcire profeſſus
eſt. Inquit enim referre alios quidem
Epheſi Apollonium deceſſiſſe, alios
autem in Mineruæ templo Lindiæ
ciuitatis, alios in Creta inſula. Et B
cùm tantum caliginis de illius mor-
te nobis offundat, vult tamen eun-
dem viuum ad ſuperos conſcen-
diſſe. Nam cùm templum, inquit,
ingreſſus eſſet, valuis repente oc-
cluſis; admirandi virginum cantus
in hanc ſententiam exauditi ſunt.
Veni, veni in cœlum, veni. Idem
Philoſtratus ait non vſpiam ſe ter-
rarum Tyanei ſepulchrum, cœno-
taphiúmve ſaltem vidiſſe, cùm ta-
men ipſe vniuerſum orbem peragra- C
rit. Deniq; ſentire videtur mortis im-
munem Apollonium eſſe. Nam & de
mortis genere nihil antea certi ad-
ducit, & mox in cœlum cõſcendiſſe
manifeſtè affirmat. Neq. verò mirandum iam eſt, ſi huiuſmodi virum
Philoſtratus vel initio ſtatim libri
totius, vt Pythagora, atque Empe-
docle longè maiorem, magnis ſpa-
tiis prætergreſſum in philoſophia
contendat.

CONTRA FATI NECESSITATEM. D

SED quoniam circa hæc ſatis iam
noſtra eſt oratio peruagata, age
nunc de fato, déque Parcis ipſis
pauca proferentes: videamus quid
tandem ſibi is velit, cum toto o-
pere quæ iuris noſtri ſunt tollere
videatur, fatíque neceſſitatem re-
bus ipſis conſtituat. Nos igitur &
fati & Parcarum vires articulatim
tractemus. Hac enim ratione cor-
rigi poterit, ſi qua ineſt illius do-

μηχανὰς τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἀνακυμβύας
θεοσημεῖα καπειληφυίαν λέγου-
σιν. Ἀλλ' ὅμως ἔμοιγε φίλον τοῦτοις προ-
σέχειν τὸν νοῦν· ἄλλα γὰρ ἐκ θεοῦ τῆς
τελευτῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀκόλουθα τοῖς
θεοπέροις σωτάπων, οὐδὲν ἀληθὲς
ἐξέφηνεν εἰδέναι. τοὺς μὲν γὰρ ἐν Ε-
φέσῳ τελευτῆσαι αὐτὸν ἱστορεῖ, τοὺς δὲ,
ἐν Λίνδῳ ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ἄλ-
λους δὲ ἐν Κρήτῃ. καὶ τοσαύτην ἄγνοιαν
τοῦ θεοῦ αὐτὸν τέλους καταστεδάσας,
βούλεται αὐτὸν ἐς οὐρανὸν ἀυτῷ σώ-
ματι χωρῆσαι. ἐσβαμόντος γὰρ ἐς ἱε-
ρὸν φησι, κλεισθῆναι τὰς πύλας, καί
τινα ᾠδὴν ἀδόκητον παρθένων αἰπε-
σεῖν. τὸ δὲ ἄσμα εἶν, σεῖχε, σεῖχε ἐς
οὐρανὸν, σεῖχε. λέγει δὲ ὡς μήτε κε-
νοταφίῳ τοῦ ἀνδρός πω θεὶ τύχοι· καί
τοι τῆς ὁποσοῦν ὄντ', ἑαυτὸν ἐπελ-
θόντα. καὶ βούλεται αὐτῷ ἡ διάνοια
μηδὲ* ὅλως θανάτου τὸν ἄνδρα θίγειν. x. μὴ τὸ.
θεότροπον μὲν γὰρ ἀμφιβάλλων περὶ
τοῦ ζήτου, καθ' ὃν ἐτελεύτα, ὕστερον δὲ
διαῤῥήδην ἐς οὐρανὸν αὐτὸν χω-
ρῆσαι φάσκει. ὅθεν ὡς δὴ τοιοῦτον ὄν-
τα, καὶ κῆρ τὸ* θεοείμενον, καθ' x. θεοειδ. ἢ ὅλως χα-
ὅλου τοῦ χαρίου, Πυθαγόρου, καὶ φησι,
Ἐμπεδοκλέους θεότροπον φησι, καὶ θε-
λευθέναι φιλοσοφίαν. ἀλλὰ γὰρ ἐν
τούτοις θεωχαρομένου τοῦ λόγου,
βραχέ' ἅπτα περὶ μοιρῶν, καὶ εἱ-
μαρμένης φέρε διαλάβωμεν ὅ, τι ἐν
βούλοιτο δι' ὅλης αὐτῷ τῆς ὑποθέσεως
ὁ λόγος, τὸ μὲν ἐφ' ἡμῖν αἰναιρῶν,
ἀνάγκην δὲ εἰσάγων, καὶ εἱμαρμέ-
νην, καὶ μοίρας διαθεμένους. καὶ-
τοι ἡμῖν συντελῶσι, καὶ ἡ ἐν δό-

γμασι ψευδοδοξία ταὐτὸς διαθωθήσεται. εἰ δὴ οὖν κῦρ τ' ἀληθοῦς φιλοσοφίας λόγον, ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος, τὸ γὰρ ἀκίνητον, ἀθανάτου, τὸ δ' ὑφ' ἑτέρου κινούμενον παῦλαν ἕξον κινήσεως, παῦλαν ἕξει ζωῆς· καὶ αἰτία ἑλομένῳ, θεὸς ἀναίτιος, τίς αἱροῖτο λόγος ἄκουσ', οὐχὶ ὃ κῦρ προαίρεσιν, ἀψύχου δίκην σώματος ἐξωθέν ποθεν κινουμένου, καὶ ὡσαύτως ὑδροσταθμουμένῳ ὧδε, κἀκεῖσε πλὴν ἀκίνητον ἄγεσθαι φύσιν, μηδὲν μηδαμῶς ἐξ ἰδίας ὁρμῆς, καὶ κινήσεως ἐνεργοῦσαν, μηδὲ ἐς ἑαυτὸν πλὴν τῶν δρωμένων διαφέρουσαν αἰτίαν, ταύτην τε μήτε φιλοσοφοῦσαν ἐπαινετέαν τυγχάνειν, μήτ' αὖ ψεκτὸν, κακίας ἐμπλεων, καὶ πονηρίας; τί δῆτα ἔν Εὐφράτῃ λοιδορούμενος καταμέμφῃ ὦ παῦ, εἰ μὴ παρ' ἑαυτὸν, ἀλλ' ἐξ εἱμαρμένης ἐπὶ τὸ κέρδος σπουδὴν, ὡς αὐτὸς ἀξιοῖς, ὀλιγωρῇ φιλοσοφίας; τί δ' ὅτι γόησιν ἐνυβρίζῃς, ψευδοσόφους ἀποκαλῶν, ὑπὸ μοιρῶν ὡς ἠγῇ καθελκομένους ἐπὶ τὸν κακοδαίμονα βίον; τί δ' ὅτι κακίαν ἁπλῶς ὀνομάζῃς· καὶ πονηρὸς ἦν ἀνθρώπων ἐκ ἐν δίκῃ κρίνεσθαί σοὶ τὸν ἐξ ἀνάγκης εἱμαρμένον ἀποπληρῶν ὅρον· ὡς ἔμπαλιν ἐμοὶ λόγῳ Πυθαγόραν σεμνολογῶν, θαυμαστὸν ἐπιτρέπῃ διδάσκαλον, καὶ μοιρῶν παίγνιον, ἀλλ' οὐκ ἐραστὴν ὄντα φιλοσοφίας, ἐκ ἀπολείπεις ἐπαινῶν; Φραώτης δ', καὶ Ιαρχας, Ινδῶν φιλόσοφοι, τί μᾶλλον σοὶ θεῶν ἀπηνέγκαντο, δόξαν μηδὲν τι παιδείας ἴδιον, μηδ' ἀρετῆς ἀπενεγκάμενοι κλέος;

gmatis falsa sententia: sed est igitur (vt veræ philosophiæ ratio tradit) anima immortalis. Nam quod semper mouetur, est immortale: quod autem aliud mouet, & mouetur aliunde motus quietem habens, habet & quietem vitæ, culpáque omnis & causa in eligentem refertur, Deus ipse culpæ immunis. Si hæc inquam ita se habeant, quænam ratio obtinebit, non ex arbitrio quidem suo, sed magis inuitam, veluti inanimum corpus extrinsecus, agitata filo quodam huc & illuc trahatur: perpetuo motu vigentem naturam duci, nihil vi propria motúque agentem, neque in se ipsam gestorum causas suas referentem? Quis, inquam, concedat, neque maximè philosophantem animam laudari posse, neque malitiæ, ac delictorum plenam culpari? Quid igitur, Apolloni, Euphratem accusas? Quando hic, vt sentire videris, non electione liberæ voluntatis, sed fato impulsus est, vt philosophia posthabita, quæstuosus euaserit? Cur autem vel magos ipsos conuitiis insectaris, planos, ac pseudosophos appellans, si fato trahuntur ad miserum & infelix viuendi genus? Quid ita mentio vlla sceleris apud te est? Neque enim malus quisquam iure damnandus, si quando perperam agens finem compleuit, qui sibi ex fati necessitate pendebat. Sicut contra de bonis quæri etiam potest. Cur tu Pythagoram veneraris, vt admirabilem præceptorem? Cur hominem, inquam, Parcarum ludo magis insignem, quàm sapientiæ amatorem laudare non cessas? Quídve Indi sapientes illi Phraotes Iarchásque diuinis abs te honoribus digni censentur, si nullum iis propriæ doctrinæ decus aut virtutis inest?

Plato in Phædo.

Arist. de mundo.

Cúmq; humanum genus omni culpa & peccato liberum esse constituas, cur non & Neronis, ac Domitiani fœdam insolentiam in Parcas & fati refers necessitatem? Quod si cui fato tributum est, vt cursor sit, vt sagittarius, vt architectus: eadémque alius ratione magus, præstigiator, sicarius, nequam, licentiosus, proculdubio ex fati necessitate in hæc genera euadent. Quid igitur tantopere ambis & circumcursas, virtutem illis prædicans, qui emendari, corrigíque non possunt? Aut quid eos contra accusas, qui non sententia quidem sua ac voluntate, sed fortunæ magis arbitrio insulsi sunt? Age verò vt te ipsum quoque discutiamus. Si tibi diuinum satis ingenium consecuto datum erat imperatoris gloriam superare; cur quæso ad præceptorum ludos, philosophorúmque accedebas? Quídve apud Arabas, Babyloniorúmque magos, & Indorum Brachmanas curiosius versabare? Etenim vel citra vllam eorum consuetudinem fatorum dono cuncta se tibi facilè ingessissent. Quid verò & iis litando, qui abs te Dei censentur, mellitas nequicquam placentas thuráque profundis? Cur religionem prætendens, socios quoque ad vota concipienda precésque hortaris? Aut ipse precabundus quicquam Deos exposcis, si illos quoque fato esse inferiores existimas? Atque magis te decuit ceteris Dijs omissis vni tantùm Necessitati, Parcisque ipsis rem diuinam facere, supráque Iouem ipsum has venerari. Iam verò hac ratione Dij penitus ipsi abs te tollentur: tanquam scilicet nulli sint, qui prodesse nihil hominibus queant. Quòd si pestilentiæ vis fato Ephesiis imminebat, cur tu fato aduersa reme-

A Νέρωνος δ' ὡσαύτως, καὶ Δομετιανοῦ, τὴ οὐχὶ μοίρας, καὶ ἀνάγκην, τὴν ἀκόλαστον ἐκείνης ἀγριότητα, πάσης αἰτίας, καὶ παντὸς ἐγκλήματος ἐλευθερῶν τοὺς ἄνδρας; ἀλλὰ δεῖ τῷ πέφυκας ὡς φὴς δρομικῷ, καὶ τοξικῷ, καὶ τεκτονικῷ. οὕτω δὴ καὶ σὺ γόητα τὸν δόλον ὄντα, μάλιστα ἀναφανῆναι, μιαιφόνῳ τε, καὶ πονηρῷ, καὶ ἀκολάστῳ· πάντως που ἐξ ἀνάγκης τοιός δέ τις ἀποβήσει). τί δῆτα οὐ θεῖνος τῶν, τοῖς μὴ οἵοις τε τυγχάνειν διορθώσεως, ἀρετὴν θεσπιῳδοῖς; ἢ τί καταμέμφῃ τοῖς τὴν μοῖραν, ἀλλ' οὐ τὴν θεραίρεσιν ἀποπωτάτοις; τί δ' καὶ εἰ αὐτῷ σοι πέπρωθε θεῖον ὄντι τὴν φύσιν, ὑπάρχειν βασιλέως δόξης, ἐς διδασκάλων ἐφοίτας; καὶ φιλοσόφων, Αἰγυπτίους* τε, καὶ Βαβυλωνίων μάγους, καὶ σοφοὺς Ινδῶν ἐπολυθρυλλουμένους; πάντα* γάρ που καὶ τὰ τυχόντα δίχα κοινωνίας τὰ σὰ μοιρῶν ἐτελεῖτό σοι· τί δ' καὶ οἷς νομίζῃς θεοῖς, τὰ μελιτοῦντα, καὶ τὸν λιβανωτὸν ἐς μάτην ῥίπτῃς, βυσσόθεν τε ἀπομορφαζόμενος, ἐπ' εὐχαὶς ξέπεσθαι τοὺς ἑταίρους θορυβᾶς; αὐτός τε εὐχόμενος, τί θεὰ θεῶν αἰτεῖς, ὁπότε καὶ τούτων τὴν εἱμαρμένην ὁμολογεῖς κρατεῖν; καὶ μὴν ἔδει τοὺς ἄλλους θεοὺς θεραπεύειν, Ἀνάγκη μόνον, καὶ μοίρας σέβειν, καὶ τὸν Διὸς αὐτὸν μᾶλλον τὴν εἱμαρμένην θεσπιᾶν. οὕτω δ' ἂν σοι θεοὶ μὴ καὶ ἔτ' ἦσαν, καὶ εἰκότως, ἅτε μηδὲ ἀνθρώποις οἷοί τε ὠφελεῖν. ἀλλὰ καὶ εἰ ἐπέσθου τοῖς Ἐφεσίοις ἀλῶναι λοιμῷ πολίταις, τί ταὐτὰ

* Aegyptios

* πάντως

νομοθετῶν, παρακρούῃ πὼ εἰμαρμένην; μᾶλλον δ' πῶς ὑπέρῃρας τὴν μοῖραν, ζήτημον ὥσπερ κατ' αὐτῆς ἀράμενος; εἰ δὲ καὶ τῆς Κλωθοῦς ἐπὶ τῇ κόρῃ τὸ νῆμα πᾶσας εἰλήχει, πόθεν ἂν ἐξ ὑφασμένης μίτον θάνατον ἀναδησάμενος τῷ μίτῳ τὸν ἄτρακτον, ζωοποιὸς αὐτῇ παρεπέφηνας; ἀλλ' ἴσως μοῖραι καὶ σεαυτὸν ἐπὶ ταῦτ' ἦγον. οὔπω φήσῃς κατ' ἀξίαν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ὃς περὶ τῆς ἐς τόδε τὸ σῶμα παρόδου, τῶν σὺν θαλάττῃ, καὶ νύμφαις διατριβόντων γεγονέναι σεαυτὸν λέγεις, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ὡς εἰκὸς καὶ τόδε, οὐκοῦν θαυμάσιον, οὔτε τῆς περούσης γλυκύτητος, καὶ ζωφῆς, οὔτε τῆς ἐγκυκλίου παιδείας, οὔτε τὸ σὺν ἀκμῇ σώφρονος ἀγωγῆς, οὐκ ἀσκήσεως τὸ σὺν φιλοσοφίᾳ. ἰὼ δὴ θέα τῆς μοιρῶν ἀνάγκης καὶ ἐς Βαβυλωνίους ἐλαύνουσα· ὠθούμενον δ' ὥσπερ καὶ τῶν Ἰνδῶν σοφῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίων γυμνούς, οὐχ ἡ περαίρεσις, οὐδὲ ὁ φιλοσοφίας πόθος· μοῖρα γὰρ ἦγεν ἄγουσα καὶ ἐπὶ τὰ Γάδειρα, καὶ τὰς Ἡρακλείους στήλας, ἑῴου τε, καὶ ἑσπερίου Ὠκεανοῦ ἀλόντα, καὶ αὐταῖς ἀπερείτοις ἐς μάτην ἐξελίττοντα περιεσπέφαγε. εἰ δὲ δὴ μετειληφέναι τι σοφίας αὖ σὺ τούτων εἴ τοι τις, μοῖρα καὶ τούτων αἰτία, καὶ οὐκ ἔτ' ἂν σὺ φιλομαθείαν ὁ ἀνὴρ καταλεχθείη, οὐδ' ἂν ὀρθῶς θαυμασθείη, τὸ οὐ κατὰ γνώμην, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην αὐτῷ προσθείσης φιλοσοφίας. ἐν ἴσῳ δ' ἂν συγκρινόμενος εἴη κατ' αὐτὸν Πυθαγόραν αὐτός· καὶ τὰ τραπώδες, καὶ ἀπερίμεδον ἀνδράποδον· Σωκρά-

A dia proferens, fatum repellebas? Aut qui potius in amouenda peste, Parcas ipsas mortémque vicisti, quasíque trophæum aliquod de illius victoria sustulisti? Si & in defuncta puella Clothus erant iam stamina prorsus absumpta, quo tu pacto fusum nouo iterum filo ambire, illíque esse viuificus potuisti? Sed te fortassis eædem Parcæ ad hæc agenda ducebant. Non puto hæc ad tuam facere dignitatem concedes. Longè enim abessent à B præstantiæ tuæ laude, & tamen antequam in corporis huius molem membráque redires, fuisse te olim dicis ex eo genere hominum, qui in mari & nauigatione versantur. Sed hoc quoque verisimile est necessitate domina factum esse. Nihil ergo quod admiremur adducet educatio illa tua, natalis dies, circularis doctrina, frugalis diæta, summum philosophiæ studium. Necessitas ergo te, non amor sapientiæ, C non voluntas in Babylonios egit: fatóque impulsus magis, quàm discendi cupiditate ad Indorum, Brachmanas & Ægyptiorū Nudos appulisti. Parcis etiam tribuendū quòd Gades, Herculeásq. columnas quòd Eoum Oceanum, quòd hesperium permeasti, quasi te illæ stamine suo implicitum ad hæc loca deuoluerint. Quòd si quis eum dicat per huiusmodi errores ad sapientiæ participatum aliquem peruenisse, in D fortunam scientia referetur, neq. studiosis Tyaneus accedet. Meritóque admirari illum desinemus, cùm sapientia illi non studio, sed necessitate aduenerit. In eadem trutina collocari & Pythagoras ipse poterit, & fœdissimum, quódque vilissimúmque mancipium. Nihil etiam

Plato legib.

à Socrate ipſo diſtabunt, qui Socratem capitali iudicio condemnarunt, quanquam Socrates mortem pro philoſophia pertulerit. Non Diogenes ab Attica iuuentute, non vt ſemel dicam, ſtultus à ſapiente, iuſtus ab iniuſto, laſciuus à continente, timidus à forti viro diſtabunt, ſi horum omnium mores Parcarum ludo, fatíque proueniunt: ſed enim contra hæc præco veritatis clamauit. Heus homines mortale & pollutum genus, quonam vos incontinentiæ ducit vini meri potatio? deſinite demum ebrietatis, merúmque diluite, rectámque mentis aciem intendentes veritatis auguſtam faciem contemplamini. Fas enim non eſt ſibi ipſi repugnare veritatem, ac diſſentire: neque duobus inter ſe maximè contrariis datis, eandem vtriuſque cauſam eſſe. Dei certè prouidentia omnia complectitur, ac continet; legibúſque diuinis machina totius mundi diſponitur: viſque animæ rationalis, ac finis hominem ſui ducem ipſius, dominum, iudicémque conſtituit: docéntque nos naturæ leges, ac ſapientum dogmata philoſophorum, rerum alias penes nos eſſe, alias verò non eſſe. Penes itaque nos illa eſſe cenſentur, quæ ex electione actúque proueniunt, quæque natura libera ſunt, vt impediri, ac inhiberi non queant. Quæcunque igitur iuris noſtri non ſunt, infirma dixeris, ſeruientia, prohiberi facilia, aliena, cuius generis ea, quæ circa corpus ſe habent, externáque ſunt, animæ ſimul & rationis expertia, & quæ demum ſubſtantiam habent, à peculiari hominum, propriáque natura longè ſeiunctam, rurſus autem, & ad ea quæ noſtri ſunt iuris propria nobis ineſt voluntas, ad alterutram partem

Plato de legib.

A της αὐτὸς φιλοσοφίας ὑπεραποθνήσκων, ⸗ ὁ τὸν θανάτου ἄξιον χειροφάμενοι, Διογένης τε, ⸗ τὰ Ἀθηναίων μειράκια, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὁ σοφώτατος, καὶ αὖ διαφέροι τοῦ ἀφρονεστάτου, ⸗ ὁ ἀδικώτατος τοῦ δικαιοτάτου, ὁ τε ἀκόλαστος τοῦ σωφρονεστάτου, καὶ ὁ δειλότατος τοῦ ἀνδρειοτάτου, εἰμοίρμηνται, ⸗ μοιρῶν, παιγνίων τούτων ἁπάντων ἀναδεδημένον; ἀλλὰ γὰρ πρὸς ταῦτα ὁ κήρυξ τῆς ἀληθείας βοήσας, λέγων, ὦ ἄνθρωποι, θνητὸν, καὶ ἄκαιρον γένος, ποῖ δὴ φέρεσθε, τῆς ἀκρασίας ἄκρατον ἐμπίοντες; λήξατε ποτὲ, ⸗ διανήψατε τῆς μέθης, καὶ διανοίας ὀρθοῖς ὄμμασι τὸ σεμνὸν τῆς ἀληθείας ἐπόψεισθε πρόσωπον. οὐ γὰρ μὴ ἀληθεύειν πολεμεῖν ἑαυτῷ, ⸗ μάχεσθαι, οὐδὲ δυοῖν ἐναντιωτάτοιν μίαν ὑφεσάναι καὶ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας τὰ πάντα κρατούσης, θείοις νόμοις διατέτακται τὸ παν. ἀνθρώπων τε ψυχῆς ὅρος, αὐτοκράτορά τε κριτὴν, ἡγεμόνα τε, ⸗ κύριον αὐτὴ ἑαυτῆς καθίστησι, φύσεις τε νόμους, καὶ φιλοσόφων δόγματα ἀποδιδάσκων, ὡς ἄρα τῶν ὄντων τὰ μὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ, οὐκ ἐφ' ἡμῖν· ἃ δὲ ἐφ' ἡμῖν μὲν ὅσα γένοιτ' ἂν κατὰ προαίρεσίν τε, καὶ πρᾶξιν, ἃ καὶ φύσει ἐλεύθερα, ἀκώλυτα, ἀπρεμπόδιστα τυγχάνει. τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀσθενῆ, δοῦλα, κωλυτὰ, ἀλλότρια, ἃ καὶ περὶ τὸ σῶμα, καὶ τὰ ἐκτὸς, ἄψυχά τε ὄντα, καὶ ἄλογα, καὶ παντὸς τοῦ ἰδίως τε λογικοῦ ζώου φύσεως ἀλλοτρίαν τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα· ἔστι δ' ἐφ' ἡμῖν, τὴν ἐπὶ θάτερα ὁρμὴν ἀρετῆς τε, καὶ κακίας,

ἕκαστος ἐν αὐτῇ κέκτηται προαιρέσει. A scilicet vel virtutē vel vitium delectu
ὁ γὰρ μὴ τῶν ὅλων δεσπόζων τε, καὶ ἡγε-
μονῶν, οὐθέως φαίνεται κατὰ φύσιν
προβαίνων. τῶν δὲ αἰεὶ συνέπεται
δίκη τῶν ἀποκλινόντων τοῦ θείου νόμου
λιμωρός. τῶν δ' ἐπὶ τὰς πράξεις ὁρμῶν,
οὐ μοῖρας, οὐδὲ εἱμαρμένης, οὐδ' ἀνάγ-
κης, αἰτία ἑλομένου, θεὸς ἀναίτιος. εἰ δή
φασιν οἱ τῆς ἐφ' ἡμῖν ἄρτι πο-
λεμοῦντες, μὴ φαινέσθωσαν. ἔστω ἀ-
θεότητα ἀναφανδὸν ἐξαγορευέτω, μὴ
πρόνοιαν, μὴ θεὸν, μηδὲ ἓν ἄλλο, πλὴν
μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης ὁμολογῶν. καὶ τὰ
ἀκόλουθα τούτοις γυμνῇ προσκαλε-
λεγέτω κεφαλῇ, μὴ σοφὸν, μὴ ἄφρο-
να, μὴ δίκαιον, μὴ ἄδικον, μὴ σπουδαῖ-
τὸν, μὴ φαῦλον, μὴ χρηστὸν, θεῖον ἄν-
θρωπον γένεσις φύσει, μὴ φιλοσοφίαν
εἶναι, μὴ παιδείαν, μηδ' ὅλως, τέχνην
τινὰ, μηδ' ἐπιστήμην, μήτε ἄλλον τὸν C
φύσιν ἀγαθὸν, ἢ πονηρὸν ἀποκεκρῖσθαι
πάντα γὰρ συλλήβδην ἀνάγκη, καὶ μοι-
ρῶν ἀτρεμέσι ροαῖς φερόμενα. ἄθεος δῆ-
που, καὶ δυσσεβὴς ἔστω σὺν δυσσεβῶν, καὶ
φιλοσόφων ἀποκεκρίσθω κριτη-
ρίῳ. εἰ δὲ ἐπικαλυπτόμενος ἕτερα,
δοξάζειν ἐπιχειρεῖ πρόνοιαν, καὶ θεοὺς,
μοῖραν δ' ἐπὶ τούτοις, καὶ εἱμαρμέ-
νην, οἷς ἀναπυνθάνοι, μαχομένοις, καὶ D
σὺν ἅπασι παρισταμένοις δόγμασιν σὺν-
αγέσι, δίκην ἀνοίας παραχὼν, κα-
ταγελάσθω. ταῦτα μὲν οὖν ταύ-
τη. εἰ δ' ἐπὶ τούτοις σὺν φιλοσόφων
διατριβαῖς ἀξιοῖεν ἐπὶ καταλέγειν πι-
νες τὸν ἄνδρα, λέξεται· ὡς ἂν εἰ ἀποκαθήροι ἐαυτῶν τὰ ἔξωθεν λύμης, καὶ
τὰ ἀπὸ τῆσδε τῆς γραφῆς ἐπεισκυκλε-

scilicet vel virtute vel vitium delectu
libero declinādi. Deus porrò dominus rerum omnium princépsq. recta ratione singula transigit, secundum naturam per omnia circumcurrens. Hunc iusta semper vltio comitatur, graui eos qui à diuina lege discesserint, supplicio punitura, motus verò ipsos, quibus ad agendas res incitamur, non Parcarum fatíve necessitas parit, culpa certè omnis ab electione est nostra, Deus ipse culpæ immunis.
B Quod si quis huic sententiæ aduersus, quæ iuris nostri sunt, tollere ausit, iá hic pudore nullo detentus, suam manifestè fateatur impietatē: passimq; prædicet non prouidentiā esse, non Deum nec quicquā aliud præter fati necessitatem, & quæ huic proxima sunt, nuda fronte pronuntiet, id est, non sapientē dari, non stultum, non æquum, non iniquum, non officiosum, non prauum, non magum hominem, non diuinum ad hominis ingeniū naturámq pertinere: neq. verò
C philosophiā esse aut doctrinā vllam, non artem penitus, non scientiam, non mali boníve discrimen à natura cōstitui, sed confusè omnia circumuolui necessitate domina, & Parcarū fusis. Nihílq. sit iam rei, quin Atheus hic, prophanúsq. in sapientū numero, ac piorum hominum reponatur. Si quis autem cetera quidē dissimulet, prouidentiam verò diuinam fateatur, & colat: ita tamen vt Parcas
D quoque ac fati necessitatem vnà admittat; is cum pugnantibus, ac maximè contrariis dogmatis flagitiosisq. teneatur meritas insaniæ pœnas expendat. Atq; hæc quidem ita vt tradidi, accipienda sunt. Si quis igitur cùm hæc ita se habeant, inter philosophos Tyaneum reponat, hoc sibi prædictū sciat, si quidem illi adimat superfluum laudis apparatum, quali scilicet hunc Philostrati historia

amiciuit, nullam fore prorsus à nobis inuidiam: si autem quis eum insumat, veritatis metas egressus, supra facultatem philosophi Deum asserere, is per imprudentiam magiæ nota hominem infamabit. Sicut & hæc ipsa, quæ de illius vita, ac moribus fabulosè scribuntur, non aliud sanè à prudentibus viris, quàm calumniæ argumenta, censenda sunt.

A μλμήσ ἀυτῷ σκιᾶς, φθόνῳ δ πᾶς αὐτῆς σκοπὸν ἂν εἴη. ὅρους δ' εἰ ἀληθείας τις θεοῦ, ὑπὲρ φιλοσόφους σκήψας αὐτὸν πειρῶτο, λάθοι ἂν ἀυτῷ ζήτος ἀτεχνῶς διαβολὴν ἐπενεγκών, ὡς ταυτὶ τὰ συγγράμματα σοφιστικοὶς ἀναπεπλασμένα, οὐ πλέον ἐλέγχου, καὶ ἀφνῆς τινὸς διαβολῆς, πρὸς τοῖς νοῦν ἔχουσιν ἐμοί γε δοκεῖ πεφυκέναι.

FINIS.

Scholium Græc. in Cod. Reg. adscriptum ad hæc verba, θαυμάζω οὖν *&c. p.* 434. C.

ὅσῳ βέλτιον καὶ σωφρονέστερον ἡμεῖς ἀποδεχόμεθα τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀ* θεῖ τῶν ἀναγκαίων ἐχόμενον γνώμην ἀνδρῶν, ἢ ὅτι τούτοις* τὸ θεοφιλέστατον, Ἀριστέα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ αὖ ἀρχαιοτέρους πρόγονον. ὅτιφέρῃ λέγων. ἀλλ' ὅτι τῶν θεοφόρων ἡμῶν καὶ τοῦ Νέρωνος βασιλείαν, Ἀπολλώνιος ἤκμασεν ὁ Τυανεὺς, ὃς ἐκ παιδὸς κομιδῇ νέου, καὶ ἀφ' οὗπερ ἐν Αἰγαῖς τῇ Κιλικίας ἱερᾷ*, τά τε τῶν φιλοσοφωτάτων Ἀσκληπιῷ, πολλὰ καὶ θαυμαστὰ διεθεάσατο, ὧν τὰ πλείω πρόδηλα, ἡμῖν παισόμεθα μνήμην· εἶτα καταλέγει ἀπὸ θεσπεσίου ἀρξάμενος τὰ τοιάδε· μᾶλλον δὲ καὶ ὅπιλέγει ταῦτα καὶ λέξιν. τίνος οὖν ἕνεκα τούτων ἐμνήσθην· ἵνα δείξῃ συγκρίνων τὴν ἡμετέραν ἀκριβῆ καὶ βεβαίαν ἐφ' ἑκάστῳ κεῖσιν, ἣ τὰ θεσπιῳδοῦντα κενοφώνια. εἴπερ ἡμεῖς μὲν τὸν τοιαῦτα πεποιηκότα, οὐ θεὸν· ἀλλὰ θεοῖς κεχαρισμένον ἄνδρα ὑμνοῦμεν. οἱ δὲ δι' ὀλίγας τερατείας τινὰς τὸν Ἰησοῦν θεὸν ἀναγορεύουσι. τούτῳ ὅπιφέρῃ μὲν ἕτερα φάσκων· κἀκεῖνο λογίσασθαι ἄξιον. ὅτι τὰ μὲν τοῦ Ἰησοῦ, Πέτρος καὶ Παῦλος, καὶ τινες τούτων τοσαπλήσιοι κεχήμπασιν ἄνδρες, ψεύσται καὶ ἀπαίδευτοι καὶ ἀγύητες. τὰ δ' Ἀπολλώνιος μάξιμος ὁ σωφρονέστατος αὐτῷ· καὶ Φιλόστρατος ὁ ἕνεκα παιδεύσεως μὲν, ὅτι πλεῖστον ἤκουντες· ὃ δ' ἀληθὲς πρῶτος ἅψῃ φιλοσοφίαν ἀνδρὸς γυναίου.

In epil
Fauo. inf
p. 495.

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
ΒΙΟΙ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

FLAVII PHILOSTRATI
VITÆ SOPHISTARVM.

FED. MORELLVS PROFESS. REG. ANT. BONFINII
INTERPRETATIONEM PARTIM SEXCENTIS NAEVIS
mendisque purgauit ; partim eius loco suam apposuit.

A

AD ILLVSTRISSIMVM Consulem Antonium.

In epil. Fauo. inf. p. 495.

Τῶι ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΩι ὑπάτῳ Αντωνίῳ, Φιλόστρατος.

OS qui sub Sophistarum nomine, philosophiæ incubuerunt ; & propriè Sophistas appellatos in duos libros tibi retuli : cùm scirem cognationem cum hac arte tibi esse ; quippe cuius genus ad Herodem refertur. Neque etiam ea- B rum rerum immemor, quas Antiochiæ summo studio quandoque à Sophistis accepimus. Parentes herclè non omnium descripsimus, sed eorum tantùm, qui à claris parentibus nati sunt. Scio enim Critiam Sophistam non de parentibus, sed Homeri tantùm cum patre feciſſe mentionem. Quando miraculum editurus erat, dum Homeri patrem fluuium esse diceret. Alioquin haud operæ prætium est C multa scire volenti, patrem alicuius noscere, eius verò virtues & vitia ignorare. *& in quod hic rectè fecerit, & in quo lapsus fuerit aut casu, aut consultò. Hæc verò scripsi ad te, Consul, optime ; vt ista lucubrat.*

ΟΥΣ ἐν δόξῃ τ* φιλοσοφῆσαι σοφιστεύσαντας, καὶ σὺ οὕτω κυρίως προσρηθέντας σοφιστὰς, ἐς δύο βίβλους ἀνέγραψά σοι· γινώσκων μὲν, ὅτι καὶ γένος ὄν σοι πρὸς τὸν τέχνην, ἐς Ηρῴδην τὸν σοφιστὴν ἀναφέροντι· μεμνημένος δὲ καὶ τῆς κτίσεως τῆς Αντιοχείας ἀκουσθέντων ποτὲ ἡμῖν ἐκ τῶν σοφιστῶν. πατέρας δὲ προσγεγράφα μὰ Δί' οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπ' εὐδοκίμων. οἶδα γὰρ καὶ Κριτίαν τὸν σοφιστὴν καὶ οὐ πατέρων, ἀλλ' Ομήρου δὴ μόνου σὺν τῷ πατρὶ ἐπιμνησθέντα· ἐπειδὴ θαῦμα δηλοῦσθαι ἔμελλε πατέρα Ομήρου ποταμὸν εἶ). καὶ ἄλλως, οὐκ εὐτυχὲς βουλομένῳ πολλὰ εἰδέναι, πατέρα μὲν τὸν δεῖνα ἐξεπίστασθαι, τὴν μητέρα, τὰς δὲ περὶ αὐτὸν ἀρετάς τε, καὶ κακίας οὐ γινώσκειν. μήτε ὅ τι κατώρθωσέ τε ἑκὼν, ἢ ἐσφάλη ἢ τύχῃ,

ἡ γνώμη. τὸ γὰρ φρόνιμα τῦτο, ἄριστε ὑπάτων, καὶ τὰ ἄχθη σοι κουφιεῖ τῆς γνώμης, ὥσπερ ὁ κρατὴρ τῆς Ἑλένης τοῖς Αἰγυπτίοις φαρμάκοις. Ἐρρῶσο Μουσηγέτα.

A neque mente deciperes: sed vt ista lucubratio grauissimos animi labores, velutiHelenæ crater *medicamentis* Ægyptiis, tibi quandoque leuaret. Vale Musarum princeps.

BIBΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

LIBER PRIMVS.

ΤΗΝ ἀρχαίαν σοφιστικὴν, ῥητορικὴν ἡγεῖμαι χρὴ φιλοσοφίας. διαλέγεται μὲν γὰρ ὑπὲρ ὧν ὁ φιλοσοφοῦντες. ἃ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς ἐρωτήσεις ὑποκαταθέμενοι, καὶ τὰ σμικρὰ τῷ ζητουμένῳ προσβιβάζοντες, ὅπῃ φασὶ γινώσκειν· ταῦτα ὁ παλαιὸς σοφιστὴς, ὡς εἰδὼς λέγει. προοίμια γοῦν ποιῆται τῶν λόγων· τὸ οἶδα, καὶ τὸ γιγνώσκω· καὶ πάλαι, διέσκεμμαι. καὶ βέβαιον ἀνθρώπῳ οὐδέν. ἢ γὰρ τοιαύτη ἰδέα τῶν προοιμίων, δυσχύσαί τε προσηκεῖ τὸν λόγων, καὶ φρόνημα, καὶ καταλῆψιν σαφῆ τοῦ ὄντος. ἥρμοσαι γὰρ ἡ μὲν, τῇ ἀνθρωπίνῃ μαντικῇ, ὡς Αἰγύπτιοί τε, καὶ Χαλδαῖοι, καὶ περὶ τούτων, Ινδοὶ ξυνέθεσαν, μορίοις ἀστέρων σοφιζόμενοι τοῦ ὄντος. ἡ δὲ, τῇ θεσπιῳδῷ τε καὶ χρησμῳδικῇ. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸν Πυθίου, ἀκούειν ἔστιν, Οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν, καὶ μέτρα θαλάσσης. καὶ, τεῖχος Τειτοχυεῖ ξύλινον διδοῖ, Εὐρώπα Ζεύς. καὶ, Νέφον, Ορέστης, Αλκμαίων, μητροκτόνοι. καὶ πολλὰ τοιαῦτα, ὥσπερ σοφιστὰ λέγοντος. ἡ μὲν δὴ ἀρχαία σοφιστικὴ, καὶ τὰ φιλοσοφήματα ὑποπεσόντα διῆκε αὐτὴ ἀποπάλλειν, καὶ ἐς μῆκος. διελέγετο μὲν γὰρ περὶ ἀνδρίας· διήγετο δὲ, περὶ δικαιότητος, ἡρώων τε πέρι, καὶ θεῶν, καὶ ὅπη ἀπεκρύψατο ἡ ἰδέα τοῦ κόσμου. ἡ δὲ μετὰ ταύτην, οὐ νέαν, ἀρχαία γὰρ· ὑστέρα δὲ μᾶλλον προσρητέον,

B Prisca m Sophistarum artem, esse Rhetoricã philosophiæ deditam putandum est. Nam & de his, de quibus philosophi, disputat. Nam quæ illi per interrogationes supponunt, & breuiter in quæstionem adducunt, ea se ignorare dicentes, hæc antiquus ipse Sophista, tanquam si nouerit, eloquetur. Proœmia igitur hoc modo fiebant. Scio equidem, & cognosco: ac rursus, *Perpendi.* itémque, Nihil homini firmum. Hoc proœmiorum genus, orationum generositatem *præ se ferebat*, præter fastum & manifestam rei *perceptionem. Ex his porrò aliud quidem congruit humanæ vaticinationi, quã Ægyptij & Chaldæi, atque ante hos Indi constituerant, dum ex partibus stellarum id quod esset coniicerent. Aliud, diuinationi per afflatum & oracula. Enimuerò ex Pythio audire licet,*

Mensuram teneo maris, & numerum scio arenæ. &,

Mœnia lignea det Pallas tibi Iuppiter almus. item, *Matrem Nero Alcmæon Orestésque enecant.*

Item multa alia Sophistæ more Apollo locutus est. Primáque Sophistarum ars philosophica sibi subiiciens, ea longius & prolixius prosecuta est. Disputat enim de fortitudine, de iustitia heroum & Deorum, & quodcumque denique effinxerit Idea mundi. Hæc quæ post illam est, quam non nouam, quia antiqua fuit, sed secundam potius appellare

debemus, pauperes finxit & diuites: itémq; optimates & tyrannos, & quas cauſas finitas appellamus: de quibus etiam tractat hiſtoria. Verùm Gorgias Leontinus in Theſſalis huiuſce antiquioris principatum obtinuit. Secundæ verò Æſchines Atrometi filius, qui è republica Athenienſium eiectus, in Caria & Rhodo verſatus eſt. Cauſas ſecundum artes egerunt, partim qui ab Æſchine, partim qui à Gorgia profecti ſunt. Promptæ autem orationis fontes è Pericle primùm nonnulli promanaſſe dicunt. Quapropter Lingua magnus Pericles cognominatus eſt. Sed aliqui à Byzantio quodam Pythone: cuius audacem & nimirum exuberantem orationem ſolus Athenienſium Demoſthenes toleraſſe fertur. Alij verò *extemporaneam orationem inuentum Æſchinus fuiſſe aſſerunt*. Quippe qui cùm Rhodum nauigaſſet, apud Mauſolũ Carium extemporali carmine ceciniſſe dicitur. Atque *is omnium maximè* in legatione, foro & concione, extempore egiſſe mihi videtur Æſchines: & tantùm orationes reliquiſſe conſcriptas, ne lucubrationibus Demoſthenis multò inferior haberetur. In prompta oratione Gorgias principatum obtinuit. Nam cùm Athenienſium prodiſſet in theatrum, Proponite quodcunque libuerit; dicere auſus eſt. Atque primus tale periculum ſe ſubiturum profeſſus eſt, oſtendens ſe omnia ſcire, & de quaque re compoſitè ſe extempore poſſe dicere. Hoc Gorgiæ adueniſſe ideò dicitur, quia à Prodico Cio quædã oratio hæc haud iniucunda conſcripta fuerat: Virtus & voluptas muliebri habitu exornatæ Herculẽ adierunt:

A ἰὼς πένητας, ὑπετυπώσαλο, καὶ ἰὼς πλουσίους, καὶ ἰὼς ἀριστέας, καὶ τὸ τυράννους, καὶ τὰς ἐς ὄνομα ὑποθέσεις, ἐφ' ἃς ἡ ἱστορία ἄγει. ἦρξε δὲ τὰ μὲν ἀρχαιοτέρας, Γοργίας ὁ Λεοντῖνος ἐν Θετταλοῖς· τῆς δὲ ὑστέρας, Αἰσχίνης ὁ Ἀξημήτου, τῶν μὲν Ἀθήνησι πολιτικῶν ἐκπεσών, Καρία δὲ συνομιλήσας, καὶ Ῥόδῳ. καὶ μετεχειρίζοντο τὰς ὑποθέσεις ἔκ τινων τέχνων, οἱ μὲν, ἀπὸ Αἰσχίνου· οἱ δὲ, ἀπὸ
B Γοργίου ἔκ τε δόξαν. μᾶλλον δὲ πηγὰς λόγων, οἱ μὲν, ἐκ Περικλέους φασὶ τοῦ ῥηθῆναι φασιν· ὅθεν καὶ μέγας ὁ Περικλῆς ἐνομίσθη τοῖς γλωττίοις. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου Πύθωνος, ὃν Δημοσθένης μόνος Ἀθηναίων ἀναρχῖαν φασὶ θρασυόμενον, καὶ πολλὰ ῥέοντα. οἱ δὲ Αἰσχίνου φασὶ τὸ μᾶλλον εὕρημα. τοῦτον γὰρ πλεύσαντα εἰς Ῥόδον περὶ τὸν Καρικὸν Μαύσωλον, μᾶλλον αὐτὸν λόγῳ φασὶ. ἐμοὶ
C δὲ, πλεῖστα μὲν ἀνθρώπων Αἰσχίνης δοκεῖ μᾶλλον συνθεὶς καὶ ἀπροσδοκήτως, καὶ ἀπροσδοκήτων, σωτηρίων τε, καὶ δημοσίων. καταλιπεῖν δὲ μόνοις τοῖς συγγεγραμμένοις τοὺς λόγους· ἵνα τῷ Δημοσθένους φρονήματος μὴ πολλῷ λίποιτο. μᾶλλον δὲ λόγου, Γοργίας ἤρξατο. ἐπῆλθε γὰρ εἰς τὸ Ἀθηναίων θέατρον, ἐπιτάττοντος εἰπεῖν, προβάλλεται. καὶ
D τὸ κινδυνεύσιμα τοῦτο, πρῶτον ἀνεφθέγξατο, σὺν θράσει μέν που πάντα μὲν εἰδέναι, περὶ παντὸς δ' ἂν εἰπεῖν, ἐφιεὶς τῷ καιρῷ. τοῦτο δὲ ἐπελθεῖν τῷ Γοργίᾳ, διὰ τόδε. Πρόδικῳ τῷ Κίῳ συγγεγραμμένος καὶ ἀνδρὸς λόγος, ἡ Ἀρετὴ, καὶ ἡ κακία, φοιτῶσαι περὶ τὸν Ἡρακλέα, ἐν εἴδει γυναικῶν ἐσταλμέναι·

ἡ μὲν, ἀπατηλῷ τε, καὶ ποικίλῳ, καὶ ὡς ἔτυχε· καὶ προτείνουσα τῷ Ἡρακλεῖ νέῳ ἔτι, ἡ μὲν, ἀρρίαν, καὶ ῥυφλὸν, ἡ δὲ, αὐχμὸν, καὶ πόνους. καὶ τὸ ἐπὶ πᾶσι, δι' λόγου διὰ πλόνων συνηθέντος, ἔμμισθον ἐπίδειξιν ἐποιεῖτο Πρόδικος, θεμιστοῖς τὰ ἄστη, καὶ θέλγων αὐτὰ τ' Ορφέως τε, καὶ Θαμύριδος τρόπον. ἐφ' οἷς μεγάλων μὲν ἠξιοῦτο παρὰ Θηβαίοις, πλόνων δὲ ἐν Λακεδαίμονι, ὡς ἐς τὸ συμφέρον τοῖς νέοις αὐ ἀδιδάσκων ταῦτα. ὁ δὲ Γοργίας ἐπικόπτων τὸν Πρόδικον, ὡς ἑωλά τε, καὶ πολλάκις εἰρημένα ἀορθόνοια, ἐπαφῆκεν ἑαυτὸν τῷ καιρῷ· οὐ μὲν θόνυ γε ἥμαρτεν. ἰῶ γὰρ πῆς Χαιρεφῶν Ἀθηναίοισιν· ἔχ ὃν ἡ κωμῳδία Γύξινον ἐκάλεσ· ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὑπὸ φρονπισμάτων ἐνόσει τὸ αἷμα. ὃν δὲ νῦν λέγω, ὕβριν ἤσκει, καὶ αὐαιδῶς ἐπωδάζειν. ἔστι ὁ Χαιρεφῶν τῷ ἀσυδὴν τοῦ Γοργίου διαμαστώμενος, διὰ τί ἔφη, ὦ Γοργία, ἅμα κύαμοι τῷ μὲν γαστέρα φυσῶσι, τὸ δὲ πῦρ οὐ φυσῶσιν; ὁ δέ, οὐδὲν παραχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐρωτήματος, τοῦτό μοι, ἔφη, σοὶ καταλείπω σκοπεῖν. ἐγὼ δὲ, ἐκεῖνο πάλαι οἶδα, ὅτι ἡ γῆ σου ναρθήκας ἐπὶ σοὶ τοιούτοις φύει. δεινότητα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τοὺς σοφιστὰς ὁρῶντες ἐξεῖργον αὐτοὺς τῶν δικαστηρίων, ὡς ἀδίκῳ λόγῳ τὰ δικαία κρατοῦντας, καὶ ἰσχύοντας παρὰ τὸ δίκαιον. ὅθεν Αἰσχίνης, καὶ Δημοσθένης, περὶ φέρον μὲν αὐτὸ ἀλλήλοις, οὐχ ὡς ἔνδοξον δὲ, ἀλλ' ὡς διαβεβλημένοι τοῖς δικάζουσιν. ἰδίᾳ γὰρ ἠξίουν ἀπ' αὐτῶν θαυμάζεσθαι. καὶ Δημοσθένης μὲν ἐπὶ τῷ Αἰσχίνῃ περὶ τοὺς γνωρίμους ἐκόμπαζεν, ὡς

A hæc ſimplici & fallaci & vario, illa verò inculto; Herculi adhuc adoleſcenti ſe offerunt, altera ocium & delicias, altera ſquallorem & labores. *Et in genere, luculentius compoſita* oratione Prodicus *ſpecimen edebat mercenarium*; luſtratis ciuitatibus, alleCtíſque ad hæc Orphei & Thamyridis more hominibus. *ob quæ, quaſi ad* vtilitatem adoleſcentum iſta docere, magnis *honoribus* à Thebanis eſt affectus; & à Lacedæmonibus, longè maioribus. Gorgias autem in Prodicum cauillatus, tanquam vetera & ſæpe dicta *iterantem, permiſit ipſum occaſioni.* Nec ab inuidia vtique ab errauit. Erat enim Athenis quidam Chærephon: non quem Comœdia Buxeum appellabat. ille enim lucubratione nimia, ſanguine laborauit. Sed quem dico, hic iniurius homo fuit, impudentiſſimé- B que momordit. Iſte igitur Chærephon, vt Gorgiæ ſtudium *diſcerperet.* Cur, inquit, ô Gorgia, fabæ ventrem inflant, ignem verò minimè. At ille interrogatione nequaquam commotus, hæc reſpondit, tibi conſiderandum relinquo: Ego verò illud iamdiu ſciui. Terram ideo in tales homines edere ferulas. Cùm Athenienſes magnam Sophiſtis dicendi *calliditatem & argutiam* ineſſe viderent, eos iudiciis continuò prohibuerunt, quòd *ius iniqua oratione vincerent,* & iuſtitiam ſæpè violarent. Quare Æſchines & Demoſthenes *id ſibi inuicem obiciebant,* non tanquam vituperationem, ſed tanquam *calumnia affecti à* iudicibus. *Nam ob id admirationē ſui excitare ſtudebant. ac* Demoſthenes in Æſchinem hac apud familiares ſæpe *iactabat*, tanquam iudicum ſuffra-

gia, ad id quod ipsi videbatur, transferens : *Æschines verò* ad Rhodios super his rebus quas *nondum nosset*, *legationem susceperus* fuisse mihi non videtur, nisi Athenis diligenter *his operam dedisset*. Veteres igitur non modò nobiles claróque Rhetores, sed Philosophos *etiam facundè se explicantes* Sophistas appellarunt. De quib. prius dicere necesse est, quamuis non fuerunt reuera Sophistæ, sed *opinione tantùm* hanc appellationem *obtinuerint*.

A τὴν τῶν δικαστῶν ψῆφον πρὸς τὸ δοκοῦν ἑαυτῷ μεταγων. Αἰσχίνης γὰρ καὶ αὐτὸς μοι δοκεῖ πρεσβεύσαι πρὸς Ροδίους ἃ μή πω ἐγίγνωσκεν, εἰ μὴ Ἀθήνησιν αὐτὰ ἐσπουδάκει. Σοφιστὰς γὰρ οἱ παλαιοὶ ἐπωνόμαζον, οὐ μόνον τοὺς ῥήτορας τοὺς ὑπερφωνεῖν δοκοῦντας, καὶ λαμπροὺς, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοσόφων σὺν ἁβροΐᾳ ἑρμηνεύοντας, ὑπὲρ ὧν ἀνάγκη πρότερον λέγειν· ἐπειδὴ καὶ ὄντες σοφισταὶ, δοκοῦντες γὰρ, ἔρρηθον εἰς τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην.

EVDOXVS.

Eudoxus Cnidius satis orationes in Academia commentatus, inter Sophistas annumeratus est, partim ob *professionis* ornatum, partim *quod ad subito dicendũ pulchrè se accingeret*. Quare in Hellesponto, Propontide, Memphi & Ægypto, quæ supra Memphin, quam Æthiopia terminat, Sophistarum cognomine dignus est habitus : & eorum quoque iudicio sapientum, qui ibi Nudi *philosophantur*.

B

ΕΥΔΟΞΟΣ.

Εὔδοξος μὲν γὰρ ὁ Κνίδιος, τοὺς ἐν Ἀκαδημίᾳ λόγους ἱκανῶς ἐκφροντίσας, ὅμως συνεχάφη τοῖς σοφισταῖς, ἐπὶ τῷ κόσμῳ τῆς ἀπαγγελίας, καὶ τῷ ἑτοίμως ἔχειν πρὸς τὸ παραχρῆμα λέγειν. καὶ ἠξιοῦτο τῆς τῶν σοφιστῶν ἐπωνυμίας καθ' Ελλήσποντον, καὶ Προποντίδα, κατὰ τὴν Μέμφιν, καὶ τὴν ὑπὲρ Μέμφιν Αἴγυπτον, ἣν Αἰθιοπία τε ὁρίζει, καὶ τῶν ἐκείνη σοφῶν οἱ γυμνοί.

C

LEO.

Leo Byzantius adhuc iuuenis Platonem adiuit : *is cùm ad virilem ætatem peruenisset*, varietate orationis, & responsorum concinnitate Sophistæ appellationem adeptus est. Philippo enim in Byzantios expeditionem parante : Dic mihi (inquit) ô Philippe, quo impulsus hoc bellum iniuisti ? At illo respondente, quòd illius patriæ amore duceretur, quæ cæterarum erat pulcherrima ciuitatum, & propterea ad deliciarum suarum portas *accederet*. Continuò Leo suscipiens, ita respondit : Quicunque redamari digni sunt, non cum gladiis deliciarum portas accedũt. Non enim bellicis instrumentis, sed musicis opus

ΛΕΩΝ.

Λέων δὲ ὁ Βυζάντιος, νέος μὲν ὢν, ἐφοίτα Πλάτωνι. ἐς δὲ ἄνδρας ἥκων, σοφιστὴς προσερρήθη, πολυφώνως ἔχων τὴν λέξιν, καὶ πιθανῶς τὰς ἀποκρίσεων. Φιλίππου μὲν γὰρ στρατεύοντι ἐπὶ Βυζαντίους προαπαντήσας, εἶπέ μοι, ὦ Φιλίππε, ἔφη, τί παθὼν, πολέμου ἤρξας; τοῦ δὲ εἰπόντος ὡς ἡ πατρὶς ἡ σὴ καλλίστη πόλεων ἁπασῶν, ὑπαγάγετό με ἐρᾶν αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ θύρας ἐμαυτοῦ παιδικῶν ἥκω. ὑπολαβὼν ὁ Λέων, οὐ φοιτῶσιν, ἔφη, μετ' ὄπλων ἐπὶ τὰς τῶν παιδικῶν θύρας οἱ ἄξιοι τοῦ ἀντερᾶσθαι. οὐ γὰρ πολεμικῶν ὀργάνων, ἀλλὰ μουσικῶν οἱ

D

ἐρῶντες δέον. Ἐπὶ ἠλευθέρωσε τὸ Βυζάν- A
πιον. Δημοσθένους μὲν πολλὰ πρὸς Α-
θηναίους εἰπόντος, Λέοντος δ' ὀλίγα
πρὸς αὐτὸν Φίλιππον. καὶ πρεσβεύων
ὁ μὲν Ἀθηναίοις ὁ Λέων ἦλθε, ἐσασία-
ζε μὲν πολλῶν ἤδη χρόνων ἡ πόλις, καὶ
παρὰ τὰ ἤθη ἐπολιτεύετο. παρῆλθεν δ'
ἐς τὴν ἐκκλησίαν, προσέβαλεν αὐτοῖς
ἀθεμίτῳ γέλωτα ἐπὶ τῷ εἴδει, ἐπειδὴ
πίων ἐφαίνετο, καὶ πρεσβύτης ἦν καὶ
παχύς. παραχθεὶς οὖν οὐδὲν ἧττον γέλωτος, Β
ἔφη, ὦ Ἀθηναῖοι, γελᾶτε; ἢ ὅτι παχὺς
ἐγώ, καὶ πόσος; ἔστι μοι καὶ γυνὴ πολλῷ
παχυτέρα. καὶ ὁμονοούντας μὲν ἡμᾶς,
χωρεῖ ἡ κλίνη· διαφερομένους δ', οὐδὲ ἡ
οἰκία. καὶ ἐς σὲ ἦλθεν ὁ τοῦ Ἀθηναίων
δῆμος, ἁρμοσθεὶς ὑπὸ τοῦ Λέοντος, σο-
φῶς ὑπαχθισάντος τῷ καιρῷ.

ΔΙΑΣ. C

Δίας ὁ Ἐφέσιος, τὸ μὲν πεῖσμα τῆς
ἑαυτοῦ φιλοσοφίας, ἐξ Ἀκαδημίας ἐ-
βέβλητο. σοφιστὴς δ' ἐνομίσθη, διὰ τόδε.
τὸν Φίλιππον ὁρῶν χαλεπὸν ὄντα τοῖς
Ἕλλησιν, ἐπὶ τὴν Ἀσίαν στρατιὰν ἐ-
ποίησε. καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διεξ-
ῆλθε λόγον, ὡς δέον ἀκολουθεῖν στρα-
τεύοντι· καλὸν γὰρ εἶ καὶ τὸ ἔξω δου-
λεύειν, ἐπὶ τῷ οἴκοι ἐλευθεροῦσθαι.

ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ. D

Καὶ Καρνεάδης ὁ Ἀθηναῖος, ἐν σο-
φισταῖς ἐγράφετο. φιλοσόφως μὲν γὰρ
κατεσκεύασε τὴν γνώμην. τὸν ὄγκον τοῦ
λόγου, ἐς τὴν ἄγαν ἦλθεν ἀκμήν.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Οἶδα καὶ Φιλόστρατον τὸν Αἰγύπτιον,
Κλεοπάτρᾳ μὲν συμφιλοσοφήσαντα
τῇ βασιλίδι, σοφιστὴν δ' ὑποσρηθέντα,

est amantibus. Atq; ita Byzantium liberatum est : cùm Demosthenes multa verba apud Athenienses fecisset, pauca verò Leo apud Philippum. Et cùm hic ipse ad Athenienses orator mitteretur, & ciuitas multo tempore ciuili seditione laboraret, & *præter instituta* respublica gereretur : accersitus *ad concionem*, hoc modo, (quia pinguis hic erat, & prominenti ventre) concitate *profusum*, Athenienſibus risum *forma sua* concitauit. At hic risu nequaquam perturbatus, Quid, inquit, ridetis Athenienses ? fortasse quia pinguis ego, & crassus : at est mihi mulier longè pinguior, & nos consentientes vnicus capit lectus, dissentientes verò nec ipsa domus quidem. Quare in vnum Athenienſis populus hoc dicto conuenit, à Leone reconciliatus, qui eos extempore sapienter erudiuit.

DIAS.

Dias Ephesius, philosophiæ quidē suæ fundamentum ex Academia *iecerat* : atpropter hoc Sophista *habitus est*. Nam cùm Philippum videret Græcis esse *molestum*, in Asiaticam eum expeditionem conuertit, & *apud* Græcos hæc verba *protulit* : Opus esse præstare obsequium militanti : quandoquidē pulchrum esset seruire foris, & domi esse liberum.

CARNEADES.

Carneades Athenienſis inter Sophistas scribitur. Philosophica enim mentem præditus fuit, & orationis vim ad summam euexit grauitatem.

PHILOSTRATVS.

Ægyptium Philostratū cum Cleopatra regina philosophantem, & Sophistam appellatum, ego quoq. vidi.

Postquam Panegyricum, ac varium dicendi genus *concinnasset*, cum mulieribus versabatur. Quia ipse, orationis amorem in deliciis habebat. Quare nonnulli in eum hoc Elegiacum concinunt,

Docti corda Philostrati habe: namque hic Cleopatræ
Conuersans, talus visus adesse suus.

Parodia distichi Theogn. interpr. F. Morello.

Ἐπειδὴ λόγου ἰδέαν παντηρικὴν ἥρμοσο, καὶ ποικίλην, γυναιξὶ συνών· ἢ καὶ αὐτὸς ὁ φιλολογεῖν τρυφὴν εἶχεν. ὅθεν καὶ τῶν ᾠδῶν τινές ἐπ' αὐτῷ τόδε τὸ ἐλεγεῖον,

Παντόφρα ὀργὴν ἴσχε Φιλοστράτου, ὃς ἔχεις
Κλεοπάτρᾳ (φάνη.
Νοῦν ξυνομιλήσας, τοῖος ἰδεῖν ἔ-

THEOMNESTVS.

Theomnestum quoque Naucratitem publice philosophantem, cõprehensio in Sophistas eucxit.

ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΣ.

Καὶ Θεόμνηστον τὸν Ναυκρατίτην ἐπιδήλως φιλοσοφήσαντα ἡ περιβολὴ τῶν λόγων ἐς τοὺς σοφιστὰς ἀπωθεῖται.

DION.

Dio verò Prusæus quonam potissimum nomine sit appellandus nescio, ob singularem eius in omnibus rebus dexteritatem: fuit enim (quod aiunt) Amaltheæ cornu; ac quod ad dicendi quidem attinet facultate cum eloquentissimus quibúsque comparandus: Platonis enim ac Demosthenis dicendi morem imitatus est, cui quidẽ in proprio eloquẽdi genere candore quodam, ac contorta simplicitate respondet, non minus quã musicis instrumẽtis assonant sonorum retinacula. Optima verò, ac laudatissima est in Dionis oration. affectuũ temperatio. quoties enim impotẽtes, ac insolentes respub. increpat, neq; contumeliosus, neq; importunus videtur, sed perinde earum, ac equorum ferociam fræno potius, quàm flagello cõpescere. Sin ab optimis legibus institutas ciuitates laudandas se cõferat, non tam erigere, aut ad superbiam excitare, quàm continere videtur, quasi citius interituras, si alium in statum degenerauerint. Sed & reliquo quoque philosophandi instituto fuit non omnib. expositio aut simulatorio, sed eiusmodi vt grauitate quadam instaret, non secus ac condimento insita sibi humanitate temperata. Quam porrò historiæ scribendæ aptus fuerit, argumento sunt ab eo scripta Getica: Getas enim tunc cum errando circumiret, peruenit. Quod autem ad

Δίωνα τὸν Προυσαέα, καὶ οἶδ' ὅ,τι χρὴ προσαγορεύειν, διά τε τὰς ἐς πάντα ἀρετάς. Ἀμαλθείας γὰρ κέρας λέγω τὸ τοῦ λόγου· ξυγκείμενος μὲν τῷ ἀρίστῳ εἰρημένων τοῖς ἀρίστοις· βλέπων τε πρὸς τὸν Δημοσθένους ἦχον, καὶ Πλάτωνος, ἢ καθάπερ αἱ μαγάδες τοῖς ὀργάνοις, προσηχεῖ ὁ Δίων τὸ ἑαυτοῦ ἴδιον ξὺν ἀφελείᾳ ἐπιγραμμένῃ. ἀρίστη τε καὶ ἐν τοῖς Δίωνος λόγοις ἡ τῶν ἠθῶν κρᾶσις. ὑβριζόντων τε γὰρ πόλεσι πλείστα ἐπιπλήττας, οὐ φιλοτίμως, οὐδὲ ἀηδὴς ἐδόκει, ἀλλ' οἷα ἵππων ὑβριν χαλινῷ καταρτύων μᾶλλον, ἢ μάστιγι. πόλεών τε βιαίως διοικουμένων ἐς ἐπαίνους καθίστας, καὶ ἐπῄρθην αὐτὰς ἐδόκει, ἀλλ' ἐπιστρέφειν μᾶλλον, ὡς ἀπολλυμένας, εἰ μεταβάλοιντο. ἦν τε αὖ καὶ τὸ τῆς ἄλλης φιλοσοφίας ἦθος, οὐ κοινὸν, οὐδὲ ἱεροφαντοῦν, καὶ ἐμβριθῶς μὲν εἰρημένον, κεχρωσμένον τε οἷα ἡδύσματι, τῇ προσηνείᾳ. ὡς τε Σκυθικὴν ἱκανὸς ἦν συγγράφειν, δηλοῖ τὰ Γετικά. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐς Γέτας ἦλθεν ὁπότε ἠλᾶτο. ἦν δὲ

Εὐβοέα, καὶ ⸂τὸν⸃ Ψιττακοῦ ἔπαινον, καὶ ὁπόσα οὐχ ὑπὲρ μεγάλων ἐσπούδασται τῷ Δίωνι, μὴ μικρὰ ἡγώμεθα, ἀλλὰ σοφιστικά· σοφιστοῦ γὰρ καὶ ὑπὲρ τοιούτων σπουδάζειν. γιγόμενος δὲ κατὰ χρόνους, οὓς Ἀπολλώνιός τε ὁ Τυανεὺς, καὶ Εὐφράτης ὁ Τύριος ἐφιλοσόφουν, ἀμφοτέροις μὲν ἐπιτηδείως εἶχε, καί τοι διαφερομένοις πρὸς ἀλλήλους, ἔξω τῆς φιλοσοφίας ἤθους. πλὴν δὲ εἰς τὰ Γετικὰ ἔθνη ξύνοδον τοῦ ἀνδρὸς, φυγὴν μὲν οὐκ ἀξιῶ ὀνομάζειν, ἐπεὶ μὴ προσεπέσθη αὐτῷ φυγεῖν, οὐδὲ ἀποδημίαν. ὑπὸ τοῦ φανεροῦ ἀφεῖσα, κλέπτων ἑαυτὸν ὀφθαλμοῦ τε, καὶ ὤτων, καὶ ἄλλα εἰς ἄλλη γῆ προάγων, διὰ τὸν τῶν Ρωμαίων τυραννίδα, ὑφ' ὧν ἠλαύνετο φιλοσοφία πᾶσα. φυτῶν δὲ, καὶ σκαπτῶν, καὶ ἐπαντλῶν βαλανείοις, καὶ κήποις, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὑπὲρ ξυφῆς ἐργαζόμενος, οὐδὲ τοῦ σπουδάζειν ἠμέλει, ἀλλ' ἀπὸ δυοῖν βιβλίοιν ἑαυτὸν ξυνεῖχε· ταυτὶ γὰρ ἦν ὅ, τε Φαίδων ὁ τοῦ Πλάτωνος, καὶ Δημοσθένης ὁ περὶ τῆς πρεσβείας. θαμίζων δὲ ἐς στρατοπέδα, ἐν οἷς πρὶν εἰώθει ζύχεσθαι, καὶ τοὺς στρατιώτας ὁρῶν ἐς νεωτερα ὁρμῶντας ἐπὶ Δομετιανῷ ἀπεσφαγμένῳ, οὐκ ἐφείσατο, ἀταξίαν ἰδὼν ἐκφανεῖσαν, ἀλλὰ γυμνὸς ἀναπηδήσας ἐπὶ βωμὸν ὑψηλὸν, ἤρξατο τοῦδε τοῦ λόγου ὧδε.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσεύς·

καὶ εἰπὼν ταῦτα, καὶ δηλώσας ἑαυτὸν ὅτι μὴ πλοκὸς, μηδ' ὃν ὤοντο, Δίωνα εἶπε ὁ σοφὸς ἐπὶ μὲν τῷ κατοικεῖν τὴν τυράννου πόλιν ἔπνιγε, τοὺς δὲ

A *Euboicum, & Psittaci encomium attinet, ceteráque quæ de minus seriis rebus sunt à Dione conscripta, ne quis leuia hæc aut parua censeat, sed Sophistæ potius proposito accommodata: Sophistæ si quidem ea quoque studiosè tractanda sunt. Atque cùm in ea tempora incidisset quibus Apollonius Tyaneus, & Euphrates Tyrius philosophiam profiterentur; vtroque familiariter vsus est, præterquam in philosophiæ ratione, cùm ij à se inuicem dissiderent: nec verò illius ad Getas profectionem exilium fuisse crediderim, cùm Imperatoris iussu non fuerit deportatus: neque item peregrinationem, quando is ex hominum consuetudine summotus est, seseque omnium oculis, atque auribus subduxit, alia in alias regionibus agens, quod Romanorum tyrannidem pertimesceret, à qua omnis erat expulsa philosophia. Ceterùm cùm aut serendis arboribus aut fodiendo solo, aut hauriendæ ad balnea aut hortos aquæ, aut alius eiusmodi victus gratia operam suam locaret, studiorum interim nequaquam securus fuit, sed duobus libellis per totum illud tempus sese sustentauit: hi erant Platonis Phædon, & Demosthenis oratio de falsa legatione. Tandem cùm in castra ventitaret, in quibus laboribus atteri solebat, ac milites animaduerteret ob tyranni cædem nouas res molientes, non id negligendum sibi duxit, tanta præsertim consternatione ac perturbatione suborta; sed in sublimem aram ex improuiso insiliens, orationem hunc in modum exorsus est,*

Deposuit laceras vestes facundus Vlysses.

Quæ cùm dixisset, palámque fecisset, se non mendicum aut eiusmodi hominem, qualem ij existimauerant, sed Dionem se esse sapientem, acerrimè in tyrannum inuectus est, militésque docuit

consultius agendum, ac Romanis morem gerendum. Etenim vis ea hominis ad persuadendum fuit, vt eos quoque, qui Græcas literas accuratè non callerent, suauissimè demulceret. Sanè Traianus imperator Romæ illum in aureum currum assumens, quo inuecti imperatores de confectis bellis triumphabant, sæpissimè ad Dionem conuersus: Quid-
» *nam (aiebat) dicas nescio: te verò ego*
» *non minus quàm meipsum diligo. Porrò inter ea quæ in Dionis orationibus artificiosa, & sophistica reperiuntur, præcipuè sunt rerum in loquendo expressæ similitudines: quibus quamuis frequenter vtatur, at efficax validúsque est, & rerum quas sibi proponit, naturæ haud dissimilis.*

A σραπώτας ἐδίδαξεν ἄμεινον φρονεῖν τὰ δοκοῦντα Ρωμαίοις σεφάνους. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ πειθὼ τοῦ ὕδατος, οἷα καταθέλξαι καὶ τοὺς μὴ τὰ Ἑλλήνων ἀκριβοῦντας. Τραϊανὸς γοῦν αὐτοκράτωρ ἀναθέμενος αὐτὸν ἐπὶ τὸ Ρώμης ἐς τὸν χρυσοῦν ἅρμα ξύν, ἐφ' οἷς ὁ βασιλεῖς τὰς ἐκ τῶν πολέμων πομπὰς πομπεύουσιν, ἔλεγε, θαμὰ ἐπιστρεφόμενος

B σεὸς τὸν Δίωνα, τί μοι λέγεις, καὶ οἶδα, φιλῶ δέ σε ὡς ἐμαυτόν. σοφιστικώτατοι δὲ τῶν Δίωνος αἱ τῶν λόγων εἰκόνες· ἐν αἷς εἰ καὶ πολὺς, ἀλλὰ καὶ σύντονος, καὶ τοῖς ὑποκειμένοις ὅμοιος.

PHAVORINVS.

Phauorinum philosophum eloquentia inter Sophistas prædicauit. Ex Arelatensi Gallorum Hesperiæ ciuitate fuit, quæ Eridano fluuio imminet. Hermaphroditus natus est, & vtriusque sexus compos, quòd C sua species præferebat, quando etiã senescens imberbem faciem gerebat. Ostendebat idem voce acuta, tenui ac stridula, quemadmodum Eunuchos natura composuit. Item in rebus amatoriis vsque adeò callidus, vt adulteri *crimen* è consule viro subiret. Orta sibi controuersia apud Adrianum imperatorem, nihil incommodi passus est. Quare tanquam admirabilia, hæc tria de vita sua vaticinatus est: Quòd D Gallus Græcè loqueretur: quòd Eunuchus adulterij causam ageret, quòd cum Imperatore *contenderet*, & viueret. Maiori enim laudi erat Adriano, si Imperator *cùm esset ex æquo disceptaret cum eo*, quẽ interficere licebat. Nam tunc princeps superior est, cùm homini *succẽsset* inferiori, quã

ΦΑΒΩΡΙΝΟΣ.

Καὶ Φαβωρῖνον τὸν φιλόσοφον, ἡ εὐγωνία σὺν σοφισταῖς ἐκήρυξεν. ἦν μὲν γὰρ τῶν Ἐαστερίων Γαλατῶν ἔθνος, Ἀρελάτου πόλεως, ἣ ἐπὶ Ἠριδανῷ ποταμῷ ᾤκισται. διφυὴς δὲ ἐτέχθη, καὶ ἀνδρόθηλυς· καὶ τοῦτο ἐδηλοῦτο μὲν καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ εἴδους. ἀγλυκέως γὰρ τοῦ προσώπου, καὶ γηραίσκων εἶχεν. ἐδηλοῦτο δὲ καὶ τῷ φθέγματι· ὀξυηχὲς γὰρ ἠκούετο, καὶ λεπτὸν, καὶ ἔπιτον, ὥσπερ ἡ φύσις τοὺς εὐνούχους ἥρμοκε. θερμὸς δὲ οὕτω τὰς ἐρωτικὰς, ὡς καὶ μοιχοῦ λαβεῖν αἰτίαν ἐξ ἀνδρὸς ὑπάτου. διαφορᾶς δὲ αὐτῷ σεὸς Ἀδριανὸν βασιλέα γενομένης, οὐδὲν ἔπαθεν. ὅθεν ὡς παράδοξα ἐπεχειρημώδη τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, τέλα ταῦτα, Γαλάτης ὤν, Ἑλληνίζειν, εὐνοῦχος ὤν, μοιχείας κρίνεσθαι· βασιλεῖ διαφέρεσθαι, καὶ ζῆν. ἔτι δὲ Ἀδριανοῦ ἔπαινος αὖ εἴη μᾶλλον, εἰ βασιλεὺς ὤν, διεφέρετο ἀπὸ τοῦ ἴσου σεὸς ὀνείδη ἀποκτεῖναι. βασιλεὺς δὲ κρείττων ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρνιβι, ἣν

ὀργῆς κρατῆ. καὶ, θυμὸς δὲ μέγας ὀξὺ διοτρεφέος βασιλῆος, ἰὼ μὴ λογισμῷ κολάζηται. βέλτιον γὰρ ταῦτα ταῖς τῶν ποιητῶν δόξαις προσγράφειν, τῶν δὲ πατρίων τὰ τῶν βασιλέων ἤθη. ἀρχιερεὺς ὢν ἀναῤῥηθεὶς ἐς τὰ οἴκοι πάτρια, ἔφη μὲν κατὰ τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων νόμους, ὡς ἀφυιμένος τὸ λειτουργεῖν, ἐπειδὴ ἐφιλοσόφει. τὸν δὲ αὐτοκράτορα ὁρῶν σκαιόπαν αὐτῷ θέας διανοούμενον, ὡς μὴ φιλοσοφοῖτο, οὕτω ἐπεμέλετο αὐτοῦ ὧδε· σύνυπνόν μοι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, γέγονεν, ὃ χρὴ πρός σε χρὴ εἰρῆσθαι. ἔπεισας γάρ μοι Δίων ὁ διδάσκαλος, συνθέτει με ὑπὲρ τῆς δίκης, λέγων, ὅτι μὴ ἑαυτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς πατρίσι γεγόναμεν. ὑποδέχομαι δή, ὦ βασιλεῦ, σοὶ λειτουργίαν, καὶ τῷ διδασκάλῳ πείθομαι. ταῦτα ὁ μὲν αὐτοκράτωρ, διαῤῥιβδῶν ἐπεποίητο, καὶ δῆγε τὰς βασιλείους φροντίδας, ὁπότε θύων ἐς σοφιστὰς τε καὶ φιλοσόφους. Ἀθηναίοις δὲ δῆτα ἐφαίνετο. καὶ σωφρονοῦντες αὐτοὶ μάλιστα ἀνὴρ τέλει Ἀθηναῖοι, χαλκῆν εἰκόνα κατέβαλον τοῦ ὕδατος, ὡς πολεμιωτάτου τῷ αὐτοκράτορι. ὁ δὲ, ὡς ἤκουσεν, οὐδὲν ἀχθεσθεὶς, οὐδὲ ἀμειψάμενος ὑπὲρ ὧν ὕβρισο, ὠνήσῃ δή, ἔφη, καὶ Σωκράτης, εἰκόνα χαλκῆν, ἰὼ Ἀθηναίων ἀφαιρεθεὶς μᾶλλον, ἢ πὼν κώνειον. ἔπιπτε δὲ ὁτὲ μὲν οὖν Ἡρώδης τῷ σοφιστῇ ἐγκύπτειν, διδάσκαλόν τε ἡγούμενος, καὶ πατέρα, καὶ πρὸς αὐτὸν γράφων λέγει, ποῦ σε ἴδω, καὶ πότε σου προλείξω τὸ στόμα; ὅθεν καὶ τελευτῶν, κληρονόμον Ἡρώδην ἀπέφηνε τῶν τε βιβλίων, καὶ ὧν ἔσχε ῥώμῃ οἰκίας, καὶ τῆς

A * *cùm iram vincerit.* Etenim maior est *Iouis alumni Regis* animus, *nisi ratione castigetur.* melius namque est ista *adscribere*, poëtarum opinionibus, qui imperatorum mores benè *composuerunt.* Pontifex autem domi *renunciatus ad ritus patrios prouocauit* secundum leges *his de rebus latas:* tanquam situm se publica dignitate abdicasset, *cùm philosophari aggressus est.* Videns tamen imperatorem de se infestando aliquando

B cogitantem, eo quòd minimè philosopharetur, hoc modo præuenit: Quod mihi, inquit, in somnis occurrit, Imperator, hoc tibi dicere opus est. Dion præceptor adstare mihi videbatur, & iudicij me admonuit, dicens, Nos non solùm nobis ipsis, sed patriæ quoque esse natos. Suscipio ministerium, imperator, & meo pareo præceptori.

Quare hoc accepto consilio, Sophistas & philosophos frequentans

C imperator, imperatorias sæpè curas illis exponebat. Athenienſibus cùm grauis videretur, concurrentes *in eum magistratus Athenienses potissimùm*, æneam viri statuam diruerunt, tanquam *infestissimi hostis* principi. Quòd vbi ille cognouit, neque molestè tulit, neque in eos irritatus est, à quibus tam graui iniuria fuerat affectus. *Atenim*, aiebat, *Melius cessisset Socrati, si Athenienſi æream potius statuam ipſi ademissent,*

D *quàm si sorbitionem cicutæ porrigerent.* Herodi Sophistę valde familiaris iste fuit, à quo sæpe magistri ac patris loco reputatus est. Et cùm ad ipsum ille scriberet, hæc dicere solebat: Vbi ego te videbo? & quando os tuum osculabor? Quare moriens Herodem reliquit heredem, & librorum, & domus quam Romæ habuit,

Sup. lin. dele τὸ quam. Iliad. 1.

Plato ep. 7

atque ſcurræ cuiuſpiam, qui & Indus erat, mirúmque in modum niger, in Herodis atque Phauorini iocis habitus. Quippe qui conuiuantes eos referebat Indicis Attica miſcens, & erranti lingua, ridiculos ædens barbariſmos. Orta Phauorino cum Polemone controuerſia, Epheſiis ipſi fauentibus, in Ionia cœpit: quoniam Polemonem Smyrna admirabatur. Romæ *verò incrementum accepit. nam Conſules & Conſulum* filij, partim hunc, partim illum efferentes, ambitionis vtriuſque fuerunt autores: qua magnum certamen inter ſapientes quoque viros ſuſcitari ſolet, quæque humanam naturam in ſenij expertem introducit gloriæ cupiditatem. Quare ambitionis ratione venia digni ſunt: Altercatiorum autem culpa minimè carent, cùm verbis inter ſe contenderunt. Petulans enim ipſa mordacitas, quamuis fortè vera ſit, *ne illum quoque qui de eiuſmodi verba fecit, dedecore liberat. Phauorinũ ergo Sophiſtã appellantibus, ſatis eſt ad hoc probandũ quod cum aliquo Sophiſta certauerit.* Quoniam ambitio, cuius ipſe memini, eiuſdem artis æmulatores inuadit. At remiſsè, liberè, ſapienter & alacriter ad dicendum linguam accommodauerat. Nam cùm facili copia dicendi, extemporali oratione vſus eſſe dicitur. Quæ autem ad Proxenum ſpectant, ea ne cogitaſſe quidem Phauorinum, neque conſcripſiſſe putamus: ſed temulenti, imò furentis potius eſſe. *Sermonem verò quem ſuper adoleſcente inſtituit, qui ante diem obierat, & orationem quam pro gladiatoribus & balneis ſuſcepit, legitima, germana & elegantia illius eſſe ſcriptae nuntiamus: ac multò magis morales & philoſophicas eiuſdem diſſertationes.* Ex quibus optimæ fuere Pyrrhoniæ diſputationes,

al. euomentis

αὐτολικώθου· ἰῶ ὦ θεοί, Ινδὸς μὲν, καὶ ἱκανῶς μέλας· ἄθυρμα δὲ Ηρώδου τε, καὶ Φαβωρίνου. ξυμπίνοντας γὰρ αὐτοὺς διῆγε, ἑλληνίδα μιγνὺς Ινδικοῖς Αττικά, καὶ πεπλανημένῃ τῇ γλώττῃ βαρβαρίζων. ἡ δὲ φιλοτιμία πρὸς τὸν Πολέμωνα τῷ Φαβωρίνῳ διαφορὰ, ἤρξατο μὲν ἐν Ιωνίᾳ, προσθεμένων αὐτῷ τὴν Εφεσίων· ἐπεὶ τὸν Πολέμωνα ἡ Σμύρνα ἐθαύμαζεν. ἐπέδωκε δ' ἐν τῇ Ρώμῃ. ὑπαῖοι γάρ, καὶ παῖδες ὑπάτων, οἱ μὲν, τὸν ἐπαινοῦντες, οἱ δὲ, τὸν, ἦρξαν αὐτοῖς φιλοτιμίας. ἡ πολιὰ εἰκαιάφ καὶ σοφοῖς ἀνδράσι τὸ πολεμον, τὸ ἀνθρωπείας φύσεως τὸ φιλότιμον ἀγήρων ἡγουμένης. συγγνοὶ μὲν οὖν τὸ φιλοτιμίας· μεμπτοὶ δὲ τῶν λόγων, οἷς ἐπ' ἀλλήλοις ξυνέθεσαν. ἀσελγὴς γὰρ λοιδορία, κἂν ἀληθὴς τύχῃ, καὶ ἀφίησιν αἰσχύνης, οὐδὲ τὸν ὑπὲρ τοιούτων εἰπόντα. τοῖς μὲν οὖν σοφισταῖς τὸ Φαβωρῖνον καλοῦσιν, ἀποχὴ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ αὐτὸ σοφιστὴ διενεχθῆναι αὐτόν. τὸ δὲ φιλότιμον, ὃ ἐπεμνήσθην, ἐπὶ τοὺς ἀντιτέχνους φοιτᾷ. ἥρμοστο δὲ τὴν γλῶτταν ἀνειμένως μὲν, σοφῶς δὲ, καὶ εὐθύμως. ἐλέγετο δὲ καὶ σὺν βύρσῃ χαρίσασθαι. τὰ μὲν δὴ εἰς Πρόξενον, μήτ' ἂν ἐνθυμηθῆναι τὸ Φαβωρῖνον ἡγούμεθα, μήτ' ἂν ξυνθεῖναι· ἀλλ' εἰ αὐτὰ μεθυσικὰ φροντίσματα μυθοῦσιν. μᾶλλον δὲ ἐμοῦντος. * τὸν δὲ περὶ τῷ ἀώρῳ, καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν μονομάχων, καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν βαλανείων, γνησίοις τε ἀποφαινόμεθα, καὶ οὐ ξυγκειμένοις, καὶ πολλῷ μᾶλλον τοῦ φιλοσοφουμένου αὐτῷ τῶν λόγων, ὧν ἄριστοι οἱ Πυῤῥώνειοι. τοῖς γὰρ Πυῤῥωνείοις

* περὶ τῶν μονομ.

ἐφεκτικοὺς ὄντας, καὶ ἀφαιρεῖται τὸ A *Nam Pyrrhonios qui assensionem coër-*
δικάζειν δύναμις. διαλεγομένου ὃ αὖ *cebant, iudicio disceptandi facultatem*
κατὰ τὴν Ῥώμην, μεσταὶ ἦσαν ἁπάντων αἱ *non sustulit.* Phauorino igitur Romæ
ἀκροάσεις. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὅσοι τῶν Ἑλλήνων φω- *differente, omnium studia feruebant. Et-*
νῆς ἀξιώτατοι ἦσαν, οὐδὲ τούτοις ἀφ' ἡ- *enim ne ab iis quidem etiam qui Græca-*
δονῆς ἡ ἀκρόασις ἦν· ἀλλὰ κἀκείνους *nicæ linguæ ignari erant, absque volu-*
ἐθελγε τῇ τε ἠχοῖ τοῦ φθέγματος, καὶ τῷ *ptate auscultabatur. Si quidem horum*
σημαίνοντι τὸ βλέμματος, καὶ τῷ ῥυθ- *animos* optima vocalitate, *designan-*
μῷ τῆς γλώττης. ἔθελγε δὲ αὐτοὺς καὶ τῇ *te intuitu,* ac linguæ *modulatione* ob-
ὑπατάσει τοῦ λόγου. ὃ οἱ μὲν ἐκεῖνοι μοῦ, ὠ- B lectabat. Alliciebat etiam eos *in-*
δὴν ἐκάλουν, ἐγὼ δέ, φιλοτιμίαν. ἐπει- *tentione* orationis, quam illi *cantio-*
δὴ τοῖς ὑποδεδημένοις ἐφυμνεῖται. Δίωνος μὲν οὖν ἀκοῦσαι λέγεται. *nem* appellant, ego verò ambitio-
τοσοῦτον δὲ ἀφέστηκεν, ὅσον οἱ μὴ ἀκού- *nem, quia super* demonstratis *accini-*
σαντες. τοσαῦτα μὲν ὑπὲρ τῶν φι- *tur.* Dionem igitur audiuisse dici-
λοσοφησάντων τὰ δόξαντα τοῖς σοφι- tur, sed ab eo tantùm defecit, quan-
σταῖς. οἱ δὲ κυρίως προσρηθέντες σοφι- tum qui nunquam audiuerunt. Hæc
σταί, ἐγγύς που εἰσὶ. igitur hactenus de his, qui in So-
phistarum opinione philosophati
sunt. Qui verò propriè ac verè So-
phistæ nominandi sunt, hi profe-
cto fuêre.

ΓΟΡΓΙΑΣ.

GORGIAS.

Σικελία Γοργίαν τὸν Λεοντίνοις ἐνεγ- C Sicilia Gorgiam Leontinis pro- *Fed. Mo-*
κεν, ἐς ὃν ἀναφέρειν ἡγούμεθα ὥσπερ *tulit, in quem tanquam in patrem,* *relli inter-*
ἐς πατέρα τὴν τῶν σοφιστῶν τέχνην. εἰ *Sophistarum artem referendam es-* *pretat.*
γὰρ τὸν Αἰσχύλον σὺν θυμηθείημεν, ὡς *se censemus. Si enim Æschylum*
πολλὰ τῇ βαρβαρίᾳ ξυνεβάλετο, ἐσθῆ- *consideremus,* & quantum tragœ-
τί τε αὐτῷ καταστησάμενος, καὶ ὀκρι- *diæ contulerit, ac veste Syrmatica*
βάτῳ τὸ ὑψηλῷ, καὶ ἡρώων εἴδεσιν, ἀγγέ- *pulpitóq. excelso, & Heroica specie,*
λοις τε, καὶ ἐξαγγέλοις, καὶ οἷς ὑπὸ σκη- *nunciisq. iteratis, illam instruerit, ce-*
νῆς τε, καὶ ὑπὸ σκηνῆς χρὴ προφέρειν. ἔ- *teris denique rebus quæ supra sce-*
στω ἂν εἰπεῖν καὶ σὺν τοῖς ὁμοτέχνοις ὁ Γορ- D *nam, & sub scena agi debent: idip-*
γίας. ὁρμῆς τε γὰρ τοῖς σοφισταῖς ἦρξε, καὶ *sum de Gorgia inter professores e-*
παραδοξολογίας, καὶ πνεύματος, καὶ *iusdē artis dicere possumus. quippe*
τοῦ τὰ μεγάλα μεγάλως ἑρμηνεύειν, *qui concitatæ orationis, admirabi-*
ὑποστάσεών τε, καὶ περιβόλων· ὑφ' ὧν ὁ *lis dissertationis, & spiritus Sophistis*
λόγος ἴδιόν τι ἔσχε, καὶ σεμνότερος. πε- *autor fuit: item magna magnificè in-*
ριεβάλετο δὲ καὶ ποιητικὰ ὀνόματα ὑπὲρ *terpretandi, demissiones, & exag-*
κόσμου, καὶ σεμνότητος. ὅπως μὲν οὖν *gerationes faciendi; ex quibus sa-*
καὶ ῥᾷστα ἀπεχρήσατο, εἴρηταί μοι *nè rebus suauior & elatior reddi-*
tur oratio. Præterea poëtica verba
ad venustatem & grauitatem ad-
iecit. Quemadmodum igitur facil-
limè subita dictione vteretur, à
principio nobis dictum est. Porrò
nihil

nihil mirum est quòd apud Athenienses iam senescens differendo multis fuerit admirationi: hic autem eloquentissimos quosque, vt opinor, suspensos ab ore tenere potuisset, vt puta Critiam & Alcibiadem adolescentes, & Thucydidem ac Periclem ad senium declinantes. Agathon verò poëta tragicus, quem Comœdia sapientem & elegantem esse non ignorat, Iambicis plerumque Gorgiacis vtitur. In Græcorum Panegyricis vsque adeò venustus est & decens, vt Pythicam orationem ex ara enunciauerit: in qua aureus in Pythij templo erectus est. Olympica verò oratio, maxima de causa ab ipso elaborata est. Dissidentem quippe Græciam conspicatus, reconciliauit, reconciliatámque conuertit in Barbaros; & Græcis, vt armorum præmia non vrbes suas sibi inuicem constituerent, sed barbarorum terram, persuasit. Funebrem orationem quam Athenis habuit, de his qui bello ceciderant; quósque Athenienses publica cum laudibus sepultura honorarant; præstanti arte industriáque composuit. In Medos enim & Persas irritaturus Athenienses, & suam mentem in Olympicis exercitaturus, de Græcorum concordia nihil ipse differuit. quia apud Athenienses versabatur principatus appetentes, quem comparare non poterant, nisi strenuo quodam facinore edito. In laudandis Medorũ trophæis, aliquantum immoratus est, vt illis ostenderet, quòd Græcorum trophæa à barbaricis gentibus reportata, laudes mererétur: à Græcis verò lamenta reposcerent. Vltra centesimum & octauum annũ Gorgias vitam produxisse dicitur, corpore à senectute nequaquam solu-

καταρχὰς τ λόγ. διαλεχθεὶς ὁ Ἀθηναίοις ἤδη γηράσκων, εἰ μὴ ὑπὸ τ πολλῶν ἐθαυμάσθη, ὅπω θαῦμα. ὁ ὁ, οἶμαι κ) τὰς ἑλλογιμωτάτοις αἱρήσεσθαι, Κριτίαν μὲν, κ) Ἀλκιβιάδην, νέω ὄντε, Θουκυδίδην ὁ, κ) Περικλέα, ἤδη γηράσκοντε, ☾ Ἀγάθων ὁ ὁ τ τραγῳδίας ποιητὴς, ὃν ἡ κωμῳδία σοφὸν τ, κ) καλλιεπῆ οἶδε, πολλαχοῦ τῷ Ἰαμβείων χορηγάζ. ἐμπρέπων ὁ ☾ τοῖς τῶν Ἑλλήνων πανηγύρεσι, τ μὲν λόγον τ Πυθικὸν, ἀπὸ τ βωμοῦ ἠχησεν, ἐφ' οὗ καὶ χρυσοῦς ἀνέτεθη ἐν τῷ τ Πυθίου ἱερῷ. ὁ ὁ Ὀλυμπικὸς λόγος, ὑπὲρ τ μεγίστου ἀυτῷ ἐπολλ βούθη. στασιάζοντ γὰρ τ Ἑλλάδα ὁρῶν, ὁμονοίας ξύμβουλος αὐτοῖς ἐγένετο, πέπων ἐπὶ τοὺς βαρβάροις, κ) πείθων ἆθλα ποιεῖσθ τῷ ὅπλων μὴ τὰς ἀλλήλων πόλεις, ἀλλὰ τ τῷ βαρβάρων χώρων. ὁ ὁ ἐπιτάφιος, ὃν δῆλθεν Ἀθηναίοις, εἰρηται μὲν ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ πολέμων πεσοῦσιν, οἷς οἱ Ἀθηναῖοι δημοσίᾳ ξὺν ἐπαίνοις ἔθαψαν. σοφία ὁ ὑπερβαλλέσθη ξυγκειμ. προξενῶν τε γὰρ τοῦ Ἀθηναίοις, ἐπὶ Μήδους τε, κ) Πέρσας, ☾ τ αὖθ νῦν τῷ Ὀλυμπικῷ ἀγωνιζόμενος; ὑπὲρ ὁμονοίας μὲν τ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οὐδὲν δῆλον, ἐπὶ πρὸς Ἀθηναίους ἰὼν ἀρχῆς ἐρῶντας, ἰὼν κ) ἰὼν κλήσασθ, μὴ τὸν δραστήριον αἱρεμένους. συνδιέτριψε ὁ τοῖς τῶν Μηδικῶν ἔργων ἐπαίνοις, συνδιακινύνων αὐτοῖς, ὅτι τὰ μὲν κ) τῶν βαρβάρων ἔργα, ὕμνους ἀπαιτεῖ. τὰ ὁ κ) τῶν Ἑλλήνων, θρήνους. λέγεται ὁ ὁ Γοργίας ἐς ὀκτὼ, κ) ἑκατὸν ἐλάσας ἔτη, μὴ καταλυθῆναι τὸ σῶμα τοῦ

γήφως, ἀλλ' ἀρρώτος καταβιῶναι, καὶ τὰς αἰσθήσεις ἠβῶν.

A to: sed integris artibus & sensibus vigentibus.

ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ.

Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης, σοφιστὴς μέν, Δημοκρίτου δὲ ἀκροατὴς οἴκοι ἐγένετο. ὡμίλησε δὲ καὶ τοῖς ἐκ Περσῶν μάγοις, καὶ πρὸ τῆς Ξέρξου ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλάσεως. πατὴρ μὲν γὰρ ἦν αὐτῷ, Μαίανδρος, πλούτῳ κατεσκευασμένος ἐπὶ πολλοὺς καὶ σὺν τῇ Θράκῃ. δεξάμενος δὲ B ὁ Ξέρξης οἰκίᾳ τε, καὶ δώροις, πρὸς ξυνουσίαν τῶν μάγων τῷ παιδὶ ἐπ' αὐτὸν ἔπρεσε. οὐ γὰρ παιδεύουσι τοὺς μὴ Πέρσας Πέρσαι μάγοι, ἢν μὴ ὁ βασιλεὺς ἔφῃ. τὸ δὲ ἀπορεῖν φάσκειν εἴτε εἰσὶ θεοὶ, εἴτε καὶ εἰσὶ, δοκεῖ μοι Πρωταγόρας ἐκ τῆς Περσικῆς παιδεύσεως παρανομῆσαι. μάγοι γὰρ ἐπιθάζουσι μὲν, οἷς ἀφανῶς δρῶσι· πρὸς δὲ ἐκ φανεροῦ δόξαν τοῦ θείου, καταλύουσιν, ὃ βουλόμενοι δοκεῖν ἐπ' αὐτῷ δύνασθαι. διὰ μὲν δὴ τοῦτο, πάσης γῆς ὑπὸ Ἀθηναίων ἠλάθη, ὡς μέν τινες, κριθεὶς· ὡς δὲ σφίσιν δοκεῖ, ψήφου ἐπεχθείσης μὴ κριθέντι. νήσους δὲ ἐς ἠπείρου ἀμείβων, καὶ τὰς Ἀθηναίων ζητῆς φυλακόμβους, πάσας θαλάττιας συνεσταρμένας, κατέδυ πλέων σὺν ἀκατίῳ μικρῷ. τὸ δὲ μαθοῦν διαλέγεσθαι, πρῶτος μὲν εὗρε· πρῶτος δὲ προέδωκεν Ἕλλησι πρᾶγμα οὐ μεμπτόν. ἃ γὰρ σὺν δαπάνῃ πονούμενοι, μᾶλλον ἀσπαζόμεθα τῶν πρεπόντων. γοῦν τὸν Πρωταγόραν ὁ Πλάτων σεμνῶς μὲν ἐρμηνεύοντα, ὑπιάζοντα δὲ τῇ σεμνότητι, καί που καὶ μακρολογώτερον τοῦ συμμέτρου, πρὸς ἰδέαν αὐτοῦ, μύθῳ μακρῷ ἐχαρακτήρισεν.

C

D

PROTAGORAS.

Protagoras Abderites Democriti auditor, Sophista domi factus est: postquàm Xerxes in Græciam traiecit, cùm Persarum Magis versatus est. Pater ei Mæander fuit, qui diuitiis maioribus instructus, quàm plerique qui in Thracia degebant. Cùm Xerxem domo ac muneribus excepisset, eius beneficio familiaritatē cum Magis filio comparauit. Non enim Persarum Magi instituunt eos qui Persæ non sunt, nisi rex permiserit. Quòd autem dictitaret Protagoras se dubitare, siue Dei essent, siue non, mihi videtur ex Persica disciplina peruersè profanéque locutus. Magi enim numen celebrant, vbi occultè operantur: sed palàm numinis opinionem dissoluunt, cùm videri nolint ab eo quicquam pollere. Propterea certè omni solo ab Athenienſibus expulsus; cùm iudicio, vt quidam volunt, condemnatus fuisset: vt verò aliis videtur, cùm sententia indicta causa, data esset. Ex Epiro in insulas transmissurus, cùm Athenienſium triremes toto mari dispersas caueret, subterfugiens parua cymba nauigauit. Primus de differendo mercedis causa cogitauit: ac proinde primus negocium nequaquam reprehensibile Græcis tradidit. Nam ea studia quæ sumptu comparamus, longè cupidius complectimur, quàm ea quæ gratis exequimur. Ceterū cùm Protagoram Plato nosceret grauiter enunciantem, sed in grauitate sua supinum, & quandoque plus æquo orationi indulgentem, eius dicendi genus longæ fabulæ imagine insigniuit.

A

HIPPIAS.

Hippias Eléus Sophista, memoriæ vi etiam seneſcens adeò firma fuit, vt audita ſemel quinquaginta nomina, eodem modo quo audiuerat, omnino commemoraret. In diſputationes, Geometriam, Aſtronomiam, Muſicen & modulos introductiones parauit. De pictura & ſtatuaria arte diſputauit: atque hæc alibi. In Lacedæmone, ſtatus B ciuitatum, colonias, operáque diſcendo percurrit. quoniam Lacedæmonij, quòd rerum potiri vellent, tali genere gaudebant. Troicum etiam dialogum edidit, cuius hæc ſumma fuit: Neſtor in excidio Troiano, Neoptolemo Achillis filio ea præcipit, quæ exerceri opus eſt, vt vir bonus & fortis aliquis videatur. Cùm legatione, ſæpiùs quàm alij Græci, functus fuerit: nullibi tamen ſui gloriam, neque concionando, neque diſputando diminuit. Plurimùm pecuniarum collegit, & in paruarum magnarúmque ciuitatum tribubus inſcriptus eſt. reliquo omni tempore celebris ac probatus, varia benéque lucubrata oratione, Græciam in Olympicis demulſit. in expoſitionibus non ieiunus, ſed nimis excultus ac ſuperuacaneus fuit, & naturæ atque ingenio indulgens: in paucis quædam poëtica vocabula affectabat. D

PRODICVS.

Tantùm ſapientiæ nomen Prodicus Chius adeptus eſt, vt Xenophō, Grylli filius, in Bœotia carcere detentus, differentē auſcultarit, corporis vade conſtituto. Cùm legatus eſſet Athenas, protectus in ſenatum,

ΙΠΠΙΑΣ.

Ἱππίας ὁ Σοφιστὴς ὁ Ἠλεῖος, τὸ μὲν μνημονικὸν, οὕτω τι καὶ γηρῶσκων ἔρρωτο, ὡς καὶ πεντήκοντα ὀνομάτων ἀκούσας ἅπαξ, ἀπομνημονεύειν αὐτὰ, καθ' ἣν ἤκουσε τάξιν. εἰσήγετο δὲ ἐς τὰς διαλέξεις, γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν, μουσικὴν, ῥυθμούς. διελέγετο δὲ καὶ περὶ ζωγραφίας καὶ ἀγαλματοποιίας. ταῦτα, ἑτέρωθι. ἐν Λακεδαίμονι δὲ, σχολὴν τὴν διὰ πόλεων, καὶ ἀποικίας, καὶ ἔργα, ἐπεὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὸ βούλεσθαι ἄρχειν, τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ ἔχαιρον. ἔστι δὲ αὐτῷ καὶ Τρῳϊκὸς διάλογος, οὐ λόγος. ὁ Νέστωρ ἐν Τροίᾳ ἀδύσῃ, ὑποτιθεὶς Νεοπτολέμῳ, τὰ Ἀχιλλέα χρὴ ἐπιτηδεύοντ' ἄνδρ' ἀγαθὸν φαίνεσθαι. πλεῖστα δὲ Ἑλλήνων πρεσβεύσας, οὐδαμοῦ κατέλυσε τὴν ἑαυτοῦ δόξαν δημηγορῶν τε, καὶ διαλεγόμενος· ἀλλὰ χρήματα πλεῖστα ἐξέλεξε, καὶ φυλαῖς ἐνεγράφη πόλεων μικρῶν τε, καὶ μειζόνων· δυοδεκαμβὸς δὲ, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἐθελγε τὴν Ἑλλάδα ἐν Ὀλυμπίᾳ λόγοις ποικίλοις, καὶ περιττοῖς ὀνόμασιν. ἡρμήνευε δὲ καὶ ἐλλιπῶς, ἀλλὰ περιττῶς, καὶ κατὰ φύσιν, ἐς ὀλίγα καὶ καταφεύγων τῶν καὶ ποιητικῆς ὀνομάτων.

ΠΡΟΔΙΚΟΣ.

Προδίκου δὲ τοῦ Κίου, ὄνομα τοσοῦτον ἐπὶ σοφίᾳ ἐκράτει, ὡς καὶ τὸν Γρύλλου Ξενοφῶντα ἐν Βοιωτοῖς δεδέντα, ἀκροᾶσθαι διαλεγομένου, καθιστάντα ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος. πρεσβεύων δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους, παρῆλθεν ἐς τὸ βουλευτήριον;

ἱκανώτατος ἔδοξεν ἀνθρώπων, καί τοι δυσήκοον, καὶ βαρὺ φθεγγόμενος. ἀνίχνευε γὰρ ὅστις τοὺς εὐπατρίδας τῶν νέων, καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ βαθέων, ὡς καὶ προξένους κεκτῆσθαι ταύτης τῆς θήρας. χρημάτων τε γὰρ ἥττων ἐτύγχανε, καὶ ἡδοναῖς ἐδεδώκει. τὴν δὲ Ἡρακλέους αἵρεσιν τῶν Προδίκου λόγων, οὗ καταρχὰς ἐπεμνήσθημεν, οὐδὲ Ξενοφῶν, ἀπιζῶσε μὴ οὐχὶ ἑρμηνεῦσαι. καὶ τί ἂν χαρακτηρίζοιμεν τὴν τοῦ Προδίκου γλῶτταν, Ξενοφῶντος αὐτὴν ἱκανῶς ὑποχρέοντος;

A vir omnium exactissimus est habitus, licet dissonè & iniucundè loqueretur. Nobiles patricios à nouis, & qui obscuro genere nati erant, ita inuestigauit, vt hac venatione multa sit nactus hospitia. Nam pecuniis inferior fuit; atque has voluptatibus impendit. Herculis optionem vnam ex Prodici orationibus, cuius à principio fecimus mentionem, ne Xenophon quidem indiguam sensuit quàm interpretaretur. Verùm quid causæ est cur Prodici linguam accuratius designemus, cùm eam Xenophon ad vnguem descripserit?

B

ΠΩΛΟΣ.

Πῶλον τὸν Ἀκραγαντῖνον, Γοργίας σοφιστὴν ἐξεμυζήτησε πολλῶν ὥς φασι χρημάτων. καὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν πλουτούντων ὁ Πῶλος. εἰσὶ γάρ οἱ φασι καὶ τὰ ἴσα, καὶ τὰ ἀντίθετα, καὶ τὰ ὁμοιοτέλευτα Πῶλον εὑρηκέναι πρῶτον· οὐκ ὀρθῶς λέγοντες. τῇ γὰρ τοιᾷδε ἀγλαΐᾳ τοῦ λόγου, Πῶλος εὑρημένῃ κατεχρήσατο. ὅθεν ὁ Πλάτων διαπτύων αὐτὸν ἔπη τῇ φιλοτιμίᾳ ταύτῃ, φησὶν, ὦ λῶστε Πῶλε, ἵνα προσείπω σε κἀγώ σε.

C

ΘΡΑΣΥΜΑΧΟΣ.

Οἱ δὲ καὶ Θρασύμαχον τὸν Καρχηδόνιον σὺν σοφισταῖς γράφοντες, δοκοῦσί μοι βρακοῦφα Πλάτωνος, ταὐτὸν εἶναι φάσκοντες λέοντα ξυρεῖν, καὶ συκοφαντεῖν Θρασύμαχον. δικογραφίαν γὰρ αὐτῷ προφέροντος ὅτι δή που ταῦτα, καὶ τὸ σὺν δικασταῖς συκοφαντοῦντα τέλεσθαι.

D

POLVS.

Polum Acragantinum Sophistam Gorgias non sine multa (vt aiunt) pecunia exercitauit: quando Polus fuit ipse ditissimus. Sunt qui dicant, hunc primùm paria membra, contraria, & similiter desinentia inuenisse: sed non rectè id asserunt, quia tali splendore orationis iam inuento abusus est. Quare Plato eum ob hanc ambitionem respuens, ô optime (inquit) Pole, vt secundum te, alloquar te.

THRASYMACHVS.

Thrasymachum Carthaginensem qui inter Sophistas recensent, Platonem mihi obaudire videntur: Qui idem esse dictitat Leonem radere; & Thrasymachum calumniari. exprobrantis enim ipsi delatoriam artem hæc vtique sunt; & quòd in prætoriis calumniãdo quadruplatorem ageret.

* ἴσ. δικορραφίαν

ANTIPHON.

Ramnusium Antiphontem haud scio, an bonum an malum appellare oporteat. In his enim bonus dicendus est, quod exercitui sæpissimè præfuit, vicítque sæpissimè. Onerariis sexaginta nauibus Atheniensibus nauale auxit. In dicendo consulendóve accuratissimus hominum visus est. Propter hæc igitur mihi & cuiuis laudibus afficiendus est. Ideò verò malus iure censendus, quia Athenienſem Democratiam ipse dissoluit, & populum in seruitutem redegit. Lacedæmoniis obscurè à principio, postremò apertè fauit. Athenienſium igitur negociis tyrannorum populum inuexit. artem certè oratoriam, cùm non extaret, quidam Antiphonta inueniſſe dicunt, plerique verò inuentam auxisse. Nonnulli per se doctum, pars à patre eruditum esse referunt. Patrem illi Sophilum fuisse memorant exercitationum rhetoricarum præceptorem. Hic cùm alios ex his qui in potestate erant, tum Cliniæ filium edocuit. Postquam summam persuadendi vim assecutus est Antiphon, & Nestor appellatus, quia de quauis re dicendo facilè suaderet. auscultationes νηπενθεῖς, quasi, amuleta luctus; professus est, quòd nullus dolor amantum foret ita grauis, quem non è mente exploderet. Antiphontem carpit Comœdia, quod vehemens esset ac subtilis in forensibus, orationésque aduersus æquum iustúmque compositas, multis pecuniis venderet, iis maximè qui periclitabātur. hoc autē quam vim habeat aperiā. In aliis profectò disciplinis & artib. præstātes vulgus honore afficere solet: & è medicis admirātur præ aliis, maximè præcellētes: in Musica & diuinandi arte peritiorē,

ΑΝΤΙΦΩΝ.

Ἀντιφῶντα ὁ τ Ραμνούσιον, καὶ οἶδ εἴτε χρηστὸν δεῖ προσφέρειν, εἴτε φαῦλον. χρηστὸς μὲν οὖ προσφήθω, διὰ τάδε. ἐσχατήνησε πλεῖστα· ἐνίκησε πλεῖστα. ἐξήκοντα ζεύγεσι πεπληρωμέναις νῆ- ξησεν Ἀθηναίοις τὸ ναυτικόν. ἱκανώτα- τος αὐθρώπων ἔδοξεν εἰπεῖν τ, & γνῶ- ναι. διὰ μὲν δὴ ταῦτα, ἐμοί τι ἐπαινε- τέος, καὶ ἑτέρως. κακὸς δ' ἂν εἰκότως διὰ τάδε. κατέλυσε τ δημοκρατίαν, ἐδού- λωσε τ Ἀθηναίων δῆμον. ἐλαχαίνισε κατ' ἀρχὰς μὲν ἀφανῶς, ὕστερον δ' ἐ- πιδήλως. τυράννων οὖν δῆμον ἐπαφῆ- κε τοῖς Ἀθηναίων πράγμασι. ῥητορι- κὴν ὁ τ Ἀντιφῶντα οἱ μὲν, καὶ οὐσαν εὑρεῖν, οἶδ εὑρημένην, αὐξῆσαι. γρυ- φὸς τὲ αὐτὸν οἱ μέν, αὐτομαθῶς σοφόν· οἱ δὲ, καὶ παῖδ. πατέρα δὲ φασιν αὐτῷ σοφὸν διδάσκαλον ῥητορικῶν λόγων. ὡς ἄλλοις τε τῶν δυνάμει, & τὸν τοῦ Κλεινίου ἐπαίδευσε. πιθανώτατος ὁ ὁ Ἀντιφῶν γρυφόμενος, & προσρηθεὶς Νέ- στωρ ὅτι τῶν περὶ παντὸς αὐ εἰπὼν πεῖ- σαι, νηπενθεῖς ἀκροάσεις ἐπῃδάλεν, ὡς ἄρ' ἦν ἄπω ἀλγεινὸν ἐρώντων ἄχος, ὃ μὴ ἐξέ- λοι τ γνώμης. καθάπερ γ' ἡ κωμῳ- δία τοῦ Ἀντιφῶντος, ὡς δεινοῦ δικανικὰ, καὶ λόγοις κ τοῦ δικαίου ξυγκειμένοις ἀποδιδομένου πολλῶν χρημάτων, αὐ- τοῖς μάλιστα τοῖς κινδυνεύουσι. τοῦτο δ' ὁποίαν ἔχει φύσιν, ἐγὼ δηλώσω. αὐ- θρωποι κ τ μὲν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας, καὶ τέχνας, τιμῶσι σοῦ τὸν ἑκάστῃ αὐτῶν προύχοντας. & θαυμάζουσι μὲν τ ἰα- τρῶν σοῦ μᾶλλον ὁρῶσιν ἥπιον, θαυ- μάζουσι δ' ἐν τῇ μαντικῇ, καὶ μουσικῇ,

τ' Ⓒφώντον τὴν αὐτὴν Ⓒ περὶ τεκτονικῆς, καὶ περὶ βαναύσων πέμψοι ψῆφον. ῥητορικὴν ὴ ἐπαινοῦσι μὲν, ὑποπτεύουσι ὴ ὡς πανοῦργον, Ⓒ φιλοχρήματον, καὶ κατὰ τὰ δίκαια ξυγκειμένην. γιγνώσκουσι δ' οὕτω περὶ τ' τέχνης οὐχ οἱ πολλοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν σοφῶν οἱ ἐλλογιμώτατοι. καλοῦσι δ' οὗτοι σθένους ῥήτορας. τὸν ἱκανῶς μὲν συνιέντας, ἱκανῶς δ' ἑρμηνεύοντας καὶ οὐ φθόνον ἐπωνυμίαν πεφέμψοι τῷ πλεονεκτήματι. τοῦτο ὴ φύσιν τοιαύτην ἔχοντος, καὶ ἀπεικὸς ἴσως οἶμαι γλυκὺς Ⓒ τὸν Ἀντιφῶντα κωμῳδίας λόγον, αὐτὰ μάλιστα κωμῳδούσης τὰ λόγου ἄξια. ἀπέθανε μὲν οὖν περὶ Σικελίαν ὑπὸ Διονυσίου τ' τυράννου τὰς δ' αἰτίας, ἐφ' αἷς ἀπέθανεν, Ἀντιφῶντι μᾶλλον, ἢ Διονυσίῳ* προσχράφομεν. διεφαύλιζε γὰρ τὰς τοῦ Διονυσίου ζαγῳδίας, ἐφ' αἷς ἐκεῖνος ἐφρόνει μεῖζον, ἢ ἐπὶ τῷ τυραννεῖν. ἀσυδαίζοντος ὴ τ' τυράννου περὶ οὐσίας χαλκοῦ, καὶ ἐρομένου τοῦ παρόντας πόσης ἡπείρου, ἢ νήσου τ' ἄριστον χαλκὸν φύοι, περιτυχὼν ὁ Ἀντιφῶν τῷ λόγῳ, ἐγὼ ἄριστον, ἔφη, τὸν Ἀθήνησιν, οὗ γεγόνασιν αἱ Ἁρμοδίου Ⓒ Ἀριστογείτονος εἰκόνες. ἐπὶ μὲν δὴ τούτοις ἀπέθανεν, ὡς ὑφέρπων τ' Διονύσιον, καὶ βλέπων ἐπ' αὐτὸν τοὺς Σικελιώτας. ἦν δέ τε δ' ὁ Ἀντιφῶν, πεφυκὼς μὲν τυράννῳ πεφοβημένῳ, ὑφ' ᾧ ζῆν ἤρξε μᾶλλον, ἢ οἰκοι δημοκρατεῖσθαι. ἔπειτα, Σικελιώτας μὲν ἐλευθέρων, Ἀθηναίους ὴ δουλούμενος Ⓒ μὴν καὶ τ' ζαγῳδίαν ποιεῖν ἀπέλων τ' Διονύσιον, ἀπῆλθ αὐτ' τ' ῥᾳθυμεῖν. αἱ γὰ τοιάδε ἀσυδαί, ῥᾳθυμοι καὶ

A cadémq; de iis qui in fabrilibus, ſordidiſque artibus præſtant, ſuffragia dant. Artem verò oratoriam laudant quidem, ſed tamen ſuſpectam habent, vt callidam, fraudulentam & auaram, & contra ius comparatam. Quare non ſolùm vulgus, ſed ſtudioſorũ eloquentiſſimi hoc modo de arte cognoſcunt. Graues oratores vocant, rectè ſentientes, rectéque animi ſenſa exponentes: neque honeſtum cognomen quæſtui ponunt. Cùm huius rei hæc vis & natura ſit, non abſonum erat, vt puto, Antiphontem Comœdiæ ludibrium fuiſſe, quæ ea vel maximè reprehendit, quæ ſunt laude & cõmendatione digna. Dionyſio igitur tyranno dominante, in Sicilia mortuus eſt: ſed cauſas ſuæ mortis Antiphonti magis quàm Dionyſio adſcribimus. Dionyſij namque Tragœdias floccifecerat, ob quas magis ſuperbiebat, quàm ob tyrannidem. Nam cùm de æris præſtantia Dionyſius ſolicitus eſſet, præſentéſque interrogaret, Quæ continens vel inſula optimum æs ferret: Antiphon qui fortè percontanti adfuit, Ego (inquit) optimum apud Athenienſes eſſe ſcio, ex quo Harmodij & Ariſtogitonis ſtatuæ conflatæ ſunt. Hac igitur de cauſa cæſus eſt, quòd Dionyſium occultè carperet, & Siculos in eum concitaret. Errauit Antiphon, primùm quòd tyrannum læſerit, ſub quo viuere magis optauerat, quàm domi à populo gubernari. Deinde quòd Siculos quidem in libertate aſſereret, Athenienſes autem ſeruituti addiceret. iam verò à fingendis tragœdiis Dionyſium reuocando, ipſum quoque à deſidia reuocabat, quando ignaua ſolent eſſe eiuſmodi ſtudia: Tyranni verò ſub-

* προσχράφομεν

ditis remissi potiùs quàm intéti sunt optandi. Nam si remiserint se, minus interficient, minus quoque perpetrabant, rapiéntque. Tyrannus tragœdiis incumbens medico comparatur, ægrotanti sibíque medenti. Fabulosa enim commenta & cantus lugubres, modulíque chororum; atque morum imitatio(quorum necesse est plura proba videri) tyrannos ab inclementia & violentia liberant, vt medicatæ potiones à morbis. Hæc autem non accusationem Antiphontis, sed erga omnes consilium esse putamus, ne tyrannos prouocent, néve sæuos mores ad iram concitent. Orationes eius in iudiciali genere, fuere plures, in quibus grauitas dignitásque, & quicquid ex arte prouenit, inest magis quàm insitum est. Sophistici autem sermones, cùm alij sunt; tum is maximè qui de concordia est, in quo sententiæ insignes, & Philosophiæ consentaneæ occurrunt: item præclara enunciatio, quæ poeticis verbis floridior facta est. ceterùm luculentiùs expressa, pratis expolitissimis per quàm similia sunt.

A οἱ τύραννοι ᾖ, αἱρετώτεροι τοῖς ἀρχομένοις, ἀνήμεροι μᾶλλον, ἢ ξωντείνοντες· εἰ γὰρ ἀνήσουσιν, ἧττον μὲν ἀποκτενοῦσιν, ἧττον ᾖ δράσουσι τ', καὶ ἁρπάσουσι. τύραννος ᾖ ξαγῳδίαις ἐπιτηδεύων, ἰατρῷ εἰκάζω, νοσοῦσι μὲν, ἑαυτὸν ᾖ θεραπεύοντι. αἱ γὰρ μυθοποιίαι, καὶ αἱ μονῳδίαι, καὶ οἱ ῥυθμοὶ τῶν χορῶν, καὶ ἡ τῶν ἠθῶν μίμησις, ὧν ἀνάγκη πλείω χρῆσθαι φαίνεσθαι, μεταβάλλει τοὺς τυ-
B ράννους τὸ ἀνήμερον, καὶ ὀργάς, καθάπερ αἱ φαρμακοποσίαι τὰ νόσου. ταῦτα μὴ κατηγορίαν Ἀντιφῶντος, ἀλλὰ ξυμβουλίαν ἐς πάντας ἡγώμεθα τ' μὴ * ἐκκαλεῖσθαι τὰς τυραννίδας, μη- * ἐγκ.
δὲ ἐς ὀργὴν ἄγαν ἤθη ὠμά. λόγοι δ' αὖ δικανικοὶ μέν, πλείους· ἐν οἷς ἡ διανοίας, καὶ πᾶν τὸ σὺν τέχνῃ, ἐγκειται μᾶλλον, ἢ συγκειται. σοφιστικοὶ δὲ, καὶ ἕτεροι μὲν· σοφιστικώτερος ᾖ ὁ ὑπὲρ τῆς
C ὁμονοίας, ἐν ᾧ γνωμολογίαι τε λαμπραὶ, καὶ φιλόσοφοι· σεμνή τε ἀπαγγελία, καὶ ἐπιθετικὴ ποιητικοῖς ὀνόμασι, καὶ τὰ ὑποτάττειν ἑρμηνεύόμενα, σφόδρα πλήσια τῶν πεδίων τοῖς λείοις.

CRITIAS.

Critias Sophista, etsi populum destruxerit Athenienscm, minimè tamen ob id malus habendus est (nam populus vtique à se ipso attritus fuisset, cùm vsque adeò superbia elatus esset, vt nullis ex lege imperantibus obtemperaret.) sed cùm ille apertè Lacedæmoniis faueret, proderet sacra, per Lysandrum mœnia destrueret; quóscq; Athenienses expulerat, quominus in vlla Græciæ parte consisterent, prohiberet, Laconicum edicens bellum omnibus imminere, & si quis exu-
D

ΚΡΙΤΙΑΣ.

Κριτίας ᾖ ὁ σοφιστὴς, εἰ μὲν κατέλυσε τ' Ἀθηναίων τ' δῆμον, οὔπω κακός. καταλυθεὶς γὰρ ἂν ὑφ' ἑαυτοῦ δῆμος, οὕτω τι ἐπηρμένος, ὡς μηδὲ τ' κοινοὺς νόμους ἀρχόντων ἀνέχεσθαι. ἀλλ' ἐπεὶ λακωνίσας μὲν ἐλακώνισε, προὐδίδου ᾖ τὰ ἱερὰ, καθήρει ᾖ διὰ Λυσάνδρου τὰ τείχη, οὓς δ' ἤλασε τ' Ἀθηναίων, τὸ σῆναί ποι τ' Ἑλλάδος ἀφῃρεῖτο, πόλεμον Λακωνικὸν εἰπὼν ἐς πάντας, εἴ τις τ'

Ἀθηναῖον φθόγγον δέξαιτο, ὡμότητι τε καὶ μιαιφονίᾳ τοὺς τριακοσίους ὑπερβάλοιτο, βουλεύματός τε ἀπόπου τοῖς Λακεδαιμονίοις ξυνελάμβανεν, ὡς μιλτόβοτος ἡ Ἀττικὴ ἀποφανθείη, τῶν αὐθρώπων ἀγέλης ἐκνενωθεῖσα, κάκιστος δὲ ἀνθρώπων ἐμοί γε φαίνεται ξυμπάντων, ὧν ἴσμεν κακία ὄνομα. εἰ μὲν ἀπαίδευτος ὢν, ἐς τάδε ὑπήχθη, ἔρρωτο ἂν ὁ λόγος τοῖς φάσκουσιν ἐκ τῆς Θετταλίας, καὶ τῆς ἐκείνῃ ὁμιλίας παρεφθορέναι αὐτόν. τὰ μὲν γὰρ ἀπαίδευτα ἤθη, εὐπρόσαγωγα πάντως ἐς βίου αἵρεσιν. ἐπεὶ δὲ ἔρισεν μὲν ἐν πεπαιδευμένοις, γνώμας δὲ πλείστας ἐρμηνεύων, ἐς Δρωπίδην δὲ ἀναφέρων, ὃς μὴν Σόλωνα Ἀθηναίων ἦρξεν, οὐκ ἂν διαφύγοι παρὰ τοῖς πολλοῖς αἰτίαν, τὸ μὴ οὐ κακίᾳ φύσεως ἁμαρτεῖν ταῦτα. καὶ γὰρ ἂν κἀκεῖνο ἄτοπον, Σωκράτει μὲν τῷ Σωφρονίσκου μὴ ὁμοιωθῆναι αὐτὸν, ᾧ συνεφιλοσόφησε, πλείστα δὲ σοφώτατόν τε, καὶ δικαιότατον τῶν ἐφ' ἑαυτῷ δόξαντα, Θετταλοῖς δὲ ὁμοιωθῆναι, παρ' οἷς ἀλεσφαία, καὶ ἀκρασίαι, καὶ τυραννικὰ ἐν οἴνῳ κατασκάζειαι. ἀλλ' ὅμως, οὐδὲ Θετταλοὶ σοφίας ἠμέλουν, ἀλλ' ἐζηλοτύπουν ἐν Θετταλίᾳ μικραὶ, καὶ μείζους πόλεις, ἐς Γοργίαν ὁρῶσαι τὸν Λεοντῖνον. μεταβαλὸν δὲ ἐς τὸ Κριτίαζον, εἴ πνα τῆς ἑαυτοῦ σοφίας ἐπίδειξιν ὁ Κριτίας παρ' αὐτοῖς ἐποιεῖτο. ὁ δὲ, ἠμέλει μὲν τούτου, βαρυτέρας δὲ αὐτοῖς ἐποιεῖτο τὰς ὀλιγαρχίας, διαλεγόμενος τοῖς ἐκεῖ δυνατοῖς, καὶ καταπλήττων μὲν δημοκρατίας ἁπάσης, διαβάλλων δὲ Ἀθηναίους, ὡς πλείστα

A lantem Athenienſem exciperet, truculentia & cædibus triginta tyrannos ſuperaret, iudicetur. Deteſtabile conſilium cum Lacedæmoniis iniuerat, vt Attica pecorum nutrix efficeretur, virorum armentis ſpoliata: his de cauſis mihi omnium hominum peſſimus fuiſſe videtur, qui ob ſcelera fuerunt famoſi. quòd ſi indoctus, ad hæc inductus fuiſſet, valuiſſet eorum ratio, qui dictabant à Theſſalia, & conuerſatione quam in ea regione habuit, depra-
B uatum fuiſſe: nam mores imperiti, faciles omninò ſunt ad quamlibet vitæ optionem. ſed cum optimis diſciplinis imbutus fuiſſet; ſententias plurimas exponeret, & ad Dropidem genus referret, qui poſt Solonem Athenienſibus præfuit, haudquaquam apud multos eo crimine purgaretur, quòd ingenij malignitate in his erraſſet. Illud quoque abſurdum, eum Socratem Soproniſci filium, quo cùm vnà phi-
C loſophatus erat, non fuiſſe imitatum, qui in pleriſque ſapientiſſimus, iuſtiſſimúſq; omnium ſui temporis habitus fuerat; ac potius Theſſalorum ſimilem ſe præſtitiſſe: apud quos faſtus, intemperantia & tyrannica acta inter pocula exercentur. Verumtamen Theſſali ne ſapientiæ quidem ſtudium negligebant, ſed paruæ maximæque Theſſaliæ ciuitates Gorgiam Leontinum ſuſpiciẽtes, Gorgiacũ dicendi genus
D ſectabantur. ad Critiam itaque imitandũ animum appuliſſent: ſi quod ingenij ſui ſpecimen apud eos Critias quandoque edidiſſet: is autem hoc negligebat, & grauiores illis paucorum dominatus efficiebat. Cùm apud eius prouinciæ optimates diſputaret, omnémque popularem potentiam carperet, Athenienſes verò perſtringens, quòd præ

ceteris errarent maximè. Itaq; hæc consideranti Critias Thessalos potius deprauasset, quàm Thessali Critiam. Mortuus est igitur sub Thrasybulo, qui populum ab exilio reuocarat. Nonnullis vtique vir probus in morte fuisse videtur, quia tyrannidis secum sepultæ decore exornatus est. At mihi contrà, nemo pulchrè mori sub his visus est, cum quibus non rectè versatus fuerit. Quas ob res viri sapientia & consilia minus Græcis studio fuisse mihi videntur. Nam si moribus oratio non consentiat, lingua certè videbimur aliena loqui, quemadmodum tibiæ. Genus verò orationis Critiæ fuit sententiarum grauitate & iudicio ornatum. Idem in graui dicendi genere exercitatissimus fuit: quam quidem grauitatem non dithyrambis intonabat, neque ad poëtica verba confugiebat, sed vocabulis maximè propriis concinnabat, & vt natura postulabat. Video namque hominem decenti breuitate loquentem, & in defensione alios subtiliter carpentem. Item neq; malè, neque immoderatè Attica lingua differentem. In Attica enim barbarum est, insolentem & multum esse. Sicut enim radiorum fulgores: ita Attica verba in oratione relucent. Critiæ quoq; decor est, scopis dissolutis vni loco inhærere. Item præter vulgi morem enthymema disponere, mirabilitérque enunciare, Critiæ certamen est. Orationis spiritus sæpè defectior: veruntamen Zephyri aura læuior & suauior.

A ἀνθρώπων ἁμαρτάνοντας. ὡς τε συθυμουμένῳ ταῦτα, Κριτίας δὴ εἷς Θεσσαλοὺς διεφθορὼς μᾶλλον, ἢ Κριτίαν Θεσσαλοί. ἀπέθανε μὲν ἔν γε τῷ τὸ ἅμα Θρασύβουλον, οἱ κατῆγον ἀπὸ φυγῆς τὸν δῆμον. δοκεῖ δ' σὺν οἷς αὐτὸν ἀγαθὸς γενέσθαι πρὸς τῷ τελευτῇ, ὑπὸ συνταφίῳ τῇ τυραννίδι ἐκφερόμενος. ἐμοὶ γὰρ ὁπότε φαίνεται μηδένα ἀνθρώπων καλῶς ἀποθανεῖν, ὑπὲρ ὧν καὶ ὀρθῶς εἵλετο. διὰ ἃ μοι δοκεῖ, καὶ ἡ σοφία τοῦ ἀνδρὸς
B εἰς τὰ φρονήματα, ἥπερ ἀσυδαλῆναι τοῖς Ελλησιν. εἰ γὰρ μὴ ὁμολογήσει ὁ λόγος τῷ ἤθει. ἀλλοτρία γλώττη δόξομεν φθέγγεσθαι, ὥσπερ οἱ αὐλοί. τὴν γὰρ ἰδέαν τοῦ λόγου, δογματίας ὁ Κριτίας, καὶ πολυγνώμων, συμπλεκόμενος τὸν ἱκανώτατος, καὶ τῷ διθυραμβώδη συμπλοκήν, οὐδὲ καταφεύγουσαν ἐς τὰ καὶ ποιητικὴν ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ τῶν κυριωτάτων συν-
C κειμένου, καὶ κατὰ φύσιν ἔχουσαν, ὁρῶ τὸν ἄνδρα καὶ βραχυλογοῦντα ἱκανῶς, καὶ δεινῶς, καταπλόμενον δὲ πολλαχοῦ, ἤθει Ἀττικίζοντά τε καὶ ἀκράτως, οὐδὲ σύμφυλος. τὸ γὰρ ἀπειρόκαλον ἐν τῷ Ἀττικίζειν, βάρβαρον. ἀλλ' ὥσπερ ἀκτῖνων αὐγαὶ, τὰ Ἀττικὰ ὀνόματα διαφαίνει τοῦ λόγου· καὶ τὸ ἀσυνδέτως ἐπιχειρεῖν προσβαλεῖν, Κριτίου ὥρα. καὶ τὸ θραδύτητος μὲν εὐσυμπτωσίαν, θραδύτητος δὲ ἀπαγγελίαν, Κριτίου ἀγών. τὸ δὲ τοῦ λόγου πνεῦμα, ἐλλιπέστερον μὲν, ἡδὺ δὲ, καὶ
D λεῖον, ὥσπερ ἡ τοῦ Ζεφύρου αὔρα.

ISOCRATES.

Siren quæ Isocratis rhetoris* sepulchro, cantantis speciem præse-

*al. ori

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

Ἡ δὲ Σφὴν ἡ ἀφεστηκυῖα τῷ Ισοκράτους τοῦ σοφιστοῦ* τάφου, ἐφέστηκε δὲ οἷς κ. σήμασι

ἄδουσα, πειθὼ κατηγορεῖ τ ἀνδρος, ἣν συνεβάλετο, ῥητορικοῖς νόμοις, καὶ ἤθεσι, θρίσα, καὶ ἀντιθέσει, καὶ ὁμοιοτελεύτοις, οὐχ εὑρὼν τοῦτος, ἀλλ' εὐρημένοις εὖ χρησάμενος. ἐπεμελήθη δ' καὶ πρίσεως, καὶ ῥυθμοῦ, καὶ συνθήκης, καὶ κρότου. παυτὶ δ' ἠτοίμασέ που καὶ τῷ Δημοσθένους γλώττᾳ. Δημοσθένης γὰρ μαθητὴς μὲν Ισαίου, ζηλωτὴς δ' Ισοκράτους γεγόμενος, ὑπερεβάλετο αὐτὸν θυμῷ, καὶ ἐπιφορᾷ, καὶ τροπῇ, καὶ τάχυτητι λόγου τε, καὶ ἐννοίας. σεμνότης δ' ἡ μὲν Δημοσθένους, ἐπεσταλμένη μᾶλλον, ἡ δ' Ισοκράτους, ἁβροτέρα τε, καὶ ἡδίων. ἐπίδειγμα δ' ποιώμεθα τ μὲν Δημοσθένους

χ. σεμνότητος

δεινότητος, πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις ὅτι τ βίου, θανάτος, κἂν εἰ οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. δεῖ δὲ τοῦτ ἀγαθοῖς ἄνδρας ἐγχωρεῖν μὲν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, τ ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, φέρειν δ', ὅ, τι ἂν ὁ θεὸς διδῷ, γενναίως. ἡ δ', Ισοκράτους σεμνότης, ὧδε κεκόσμηται. τ γὰρ ὑπὸ τῷ κόσμῳ κειμένης δίχα τετμημένης, καὶ τῆς μὲν, Ασίας, τ δ', Εὐρώπης καλουμένης, τῷ ἡμίσεαν εἰς τ ξυν θεῶν εἴληφεν, ὥσπερ περὶ τοῦ Διὸς τῷ χώραν νεμόμενος. τὰ μὲν οὖν πολιτικὰ, ὥκνει. καὶ ἀπεφοίτα τ ἐκκλησιῶν διά τε τὸ ἐλλιπὲς τ φθέγματος, διά τε τὸν Αθηναίοις φθόνον, ἀντιπολιτευόμενον αὐτοῖς μάλιστα τοῖς σοφώτερόν τι ἑτέρου ἀγορεύουσιν. ὅμως δ' οὐκ ἀπεστρατεύσατο τ κοινῶν. τὸν τ γὰρ Φίλιππον, εἰς οἷς περὶ αὐτὸν ἔγραφεν, Αθηναίοις δή που διωρθώσατο. καὶ οἷς περὶ τῆς εἰρήνης συνέγραφεν, ἀνεκβάλλε

χ. ἐν τοῖς

ferens, insistit, argumento est quantam vim ad persuadendum ille vir oratoriis legibus & institutis adiecerit, videlicet comparia, contraposita, & similiter finita: quæ non ipse primus inuenit, sed inuentis bene vsus est. Curam etiam habuit comprehensionis & numerorum, & compositionis, & soni grandioris: quæ res Demosthenis etiam linguam expoliuerunt. Nam Demosthenes Isæi quidem discipulus fuit: sed admirator Isocratis, quem numeris & impetu & comprehensione & celeritate verborum ac sententiarum superauit. Demosthenis quidem maiestas est densior & concitatior, Isocratis verò delicatior & suauior. Sed exemplum proferamus Demosthenicæ maiestatis. Omnium hominum vita morte finitur, etiamsi quis in corte conclusum tueri se studeat. Fortibus autem viris res honestæ præclaræque omnes semper aggrediendæ sunt, spe bona fretis: & quicquid Dei voluntate contigerit, infractis animis perferendum. Isocratis verò maiestas sic ornata est. Quum enim vniuersa terra, quæ circumflexu cœli continetur, in duas sit diuisa partes: quarum altera dicitur Asia, altera Europa: mediam fœdere accepit, perinde ac si cum Ioue partiretur imperium. Rempublicam non ausus fuit capessere, aut se ingerere concionibus: tùm quia voce destituebatur, tum inuidiæ metu, quæ Athenis maximè illis aduersabatur qui sapientius aliquid reliquis dicerent. Neque tamen nullum habuit reipublicæ studium. nam & Philippum oratione ad eum scripta reconciliauit Athenienses: & in ea quæ de pace agit, Athenienses è mari,

quòd malè in eo audirent, quasi retraxit: & oratio panegyrica (quam Olympiæ recitauit, Græcis suadens vt domesticis diffidiis omissis, expeditionem aduersus Asiam susciperent) quanquam elegantia ceteris omnibus antecelluit, non defuere tamē qui criminarentur, eum Gorgiæ in eodem argumenti genere lucubrationes compilasse. Inter Isocratis autem orationes principatum tenent, Archidamus & Amartyros. Nam in priore studet excitare Lacedæmoniorum animos, & post Leuctricam cladem erigere: nec ibi verba tantùm exquisita sunt, sed & compositio splendida: & tota oratio ad victoriam comparata est: adeò vt etiam illius fabulosa pars de Hercule & bobus, nec inconsideratè inserta, & ita sit exposita, vt quandam præ se ferat veri similitudinem. Amartyros autem robur ostentat numeris castigatum. Nam sententia conferta sententiæ, in parium membrorum periodos desinit. Auditores eius multi fuere, sed præstantissimus Hyperides orator. Nam Theopompum Chium, & Cumanum Ephorum, equidem neque reprehenderim, neque admirari velim. Qui verò putant Isocratem perstringi in comœdiis, vt tibiarum fabrum, falluntur. Nam pater ei Theodorus fuit, quem fabrum tibiarum Athenis appellabant. Ipse verò neque tibias norat, neque aliud quicquam opificij sordidi. Nec enim Olympiæ statuam consecutus esset, si vllas viles operas fecisset. Obiit Athenis, ferè centenarius: habendus in eorum numero qui in bello oppetierunt. Nam audita clade quam Athenienses ad Chæronéam acceperant, ita vicem affli-

A τὸν Ἀθηναίους ἐπὶ τῇ Θηλαΐτιδι, ὡς κακῶς ἐν αὐτῇ ἀκούοντας. ὁ πανηγυρικὸς δ' αὐτῷ λόγος, ὃν διῆλθεν Ὀλυμπάσιν, τὴν Ἑλλάδα πείθων ἐπὶ τὴν Ἀσίαν στρατεύειν, πασῶν μὲν τῶν οἴκοι ἐγκλημάτων. ἔστι μὲν οὖν, εἰ μὴ καλλιστος λόγων, ἀτὰρ ὅμως ἐπιδεδώκεν, ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ πασυνδιατεθέντων, ἐς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν συντεθείς. ἄριστα

B δ' τῶν Ἰσοκράτους φροντισμάτων, ὅ, τε Ἀρχίδαμος ξύγκειται, καὶ ὁ Ἀμάρτυρος. τῷ μὲν γὰρ διήκει φρόνημα Λακεδαιμονίοις, τῶν Λευκτικῶν ἀναφέρων, ἐν ᾧ ἀκριβῆ μόνον τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ ἡ ξυνθήκη λαμπρά. ἐναγώνιος δὲ ὁ λόγος, ὡς ἐν τῷ μυθώδες * αὐτοῦ μέρος τὸ περὶ τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὰς βοῦς, σὺν ἐπιπροφῇ ἡρμόσθαι. ὁ δὲ Ἀμάρτυρος, ἰσχνὸν ἐνδείκνυται κεκολασμένῳ ἐς

* ἀνθυπῶδες

ῥυθμούς. νόημα γὰρ ἐν νοήματος ἐς περι-

C ῳδοὺς ἰσοκώλους ἔληξε. ἀκροατὴν μὲν τοῦτον, πολλοὶ μὲν, ἐλλογιμώτατος δὲ Ὑπερείδης ὁ ῥήτωρ. Θεόπομπον γὰρ τὸν ἐκ Χίου, καὶ τὸν Κυμαῖον Ἔφορον, οὔτ' ἂν διαβάλοιμι, οὔτ' ἂν θαυμάσαιμι. οἱ δὲ ἡγούμενοι τὴν κωμῳδίαν καθάπτεσθαι τοῦ Ἰσοκράτους ὡς αὐλοποιοῦ, ἁμαρτάνουσι. πατὴρ μὲν γὰρ αὐτῷ Θεόδωρος ἦν, ὃν ἐκάλουν αὐ-

D λοποιὸν Ἀθηναῖοι. αὐτὸς δ' οὔτε αὐλοὺς ἐλίμωσεν, οὔτε ἄλλο τι τῶν βαναύσων. οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰκόνος ἔτυχεν, εἴ τι τῶν φαύλων εἰργάζετο. ἀπέθανε μὲν ἐν Ἀθήναις ἀμφὶ τὰ ἑκατὸν ἔτη. εἶτα δὲ αὐτὸν ἡγώμεθα τῶν ἐν πολέμῳ ἀποθανόντων· ὅτι μὴ τὰ ἐπὶ Χαιρώνειαν ἐτελεύτα, μὴ καρ-

τρήσας τὴν ἀκρόασιν τῶν Ἀθηναίων παίσμασι.

ctæ patriæ doluit, vt præ animi ægritudine moreretur.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

Περὶ δὲ Αἰσχίνου τοῦ Ἀτρομήτου, ὃν φαμὲν τῶν δευτέρας σοφιστικῆς ἄρξαι, τάδε χρὴ ἐπισκέψασθαι. ἡ Ἀθήνησι δημαγωγία, διέστηκε πᾶσα· καὶ οἱ μὲν, βασιλεῖ ἐπιήδροι ἦσαν. οἱ δὲ, Μακεδόσιν. ἐφέροντο δὲ ἄρα τὴν πρόφασιν τὴν μὲν βασιλεῖ χαριζομένων, ὁ παιανιεὺς Δημοσθένης. τῶν δὲ ἐς Φίλιππον ὁρώντων, ὁ κοθωκίδης Αἰσχίνης. καὶ χρήματα παρὰ ἀμφοῖν ἐφοίτα σφίσι. βασιλέως μὲν ἀσχολοῦντος δι' Ἀθηναίων Φίλιππον, τὸ μὴ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐλάσαι, Φιλίππου δὲ πειρωμένου διαλύειν τὴν Ἀθηναίων ἰσχύν, ὡς ἐμπόδισμα τῆς διαβάσεως, διαφορὰς ἦρξεν Αἰσχίνης, καὶ Δημοσθένης. καὶ αὐτὸ μὲν τὸ, ἄλλον ἄλλῳ βασιλεῖ πολιτεύειν. ὡς δὲ ἐμοὶ φαίνεται. τὸ ἐναντίως ἔχειν τῶν ἠθῶν. ἐξ ἠθῶν γὰρ ἀλλήλοις ἀνιῶσιν, φύεται μῖσος αἰτίαν οὐκ ἔχον. ἀνιῶσι δὲ ἤτοι διὰ τάδε. ὁ μὲν Αἰσχίνης, φιλοπότης ἐδόκει, καὶ ἡδύς, καὶ ἀνειμένος, καὶ πᾶν τὸ ἐπίχαρι ἐκ Διονύσου ἠρηκώς. καὶ γὰρ δὴ καὶ τοῖς βαρυσόνοις ὑποκριταῖς τὸ ἐν μειρακίῳ χρόνον ὑπεδεδραμήκει. ὁ δὲ, αὖ, νεανικῶς τε ἐφαίνετο, καὶ βαρὺς τὸν ὀφρῦν, καὶ ὕδωρ πίνων, ὅθεν ἐν δυσκόλοις τε, καὶ δυσχόποις ἐγράφετο. καὶ πολλῷ πλέον, ἐπεὶ πρεσβεύοντε ξὺν ἑτέροις παρὰ τὸν Φίλιππον, καὶ ὁμοδιαίτω ὄντε, ὁ μὲν, διακεχυμένος τε, καὶ ἡδὺς ἐφαίνετο τοῖς συμπρεσβεύουσιν· ὁ δὲ, κατεσκληκώς τε, καὶ ἀεὶ σπουδάζων.

ÆSCHINES.

De Æschine Atrometi filio, quem Sophisticæ artis, quæ secunda fuit, principem diximus, hæc considerare opus est. Athenienſium respublica duplici factione laborauit. Nam alij Persarum regi fauebant, & Macedonibus alteri. vnam in primis Pæanienſis Demosthenes fouebat, ex his qui regi gratificari studebant. Ex his qui Philippum respiciebant, Æschines Cothocides erat. pecunia his ab vtroque mittebatur. Rex per Athenienſes Philippum exercebat, ne in Asiam traiiceret. Contrà, Philippus Athenienſium vires, tanquam traiectionis impedimentum, soluere conabatur. dissensionis porrò inter Æschinem & Demosthenem hoc initium fuit; quòd alter alteri regi negociaretur. Hoc verò ex morum repugnantia, meo iudicio, prouenerat. Ex contrariis namque inter se moribus odium oritur, quod nullam quidem causam habet. Propter hæc igitur inuicem diffidebant. Æschines enim potator iucundus & solutus videbatur, & omnes lepores è Dionyso sectatus. Nam apud grauiter suspirantes histriones adolescentiæ tempore tragicè declamauerat. Contrà, hic sobrius videbatur, & supercilio grauis, aquámque bibebat. Quare inter difficiles, tristes & morosos, adscriptus est. ac multò magis postquam ad Philippum vterque cum aliis legatus & contubernalis fuit missus: ille quidem collegis diffusus videbatur, & iucundus: hic autem asper & studiis semper intentus.

oratio

oratio de Amphipoli Philippi discordiam eis intendit. quando Demosthenes è sermone excidit. Æschines ne ex eorum quidē numero fuit, qui clypeum abiecerunt, sed considerans quod gestum est in Tamynis, quo Athenienses Bœotos superarant, strenuitatis ergo publicè coronatus est: cùm præter alia in victoriæ nunciis referendis mira celeritate vsus esset. Iam verò cùm Demosthenes eum calumniaretur, tanquam Phocicæ cladis autorem, Athenienses crimen non agnouerunt: sed super condemnato Antiphonte reus est peractus: at iudices ex Ariopago eripuerunt eum, cùm quod non ipsis de sacerdote in Delo consentiret: Pylagorásque promulgatus nequaquam ad multos perfugit, quòd ipse in Elatia Philippum non præfecisset speciosis verbis & commentis, Pylæa conturbata. Athenis autem subduxit se, nullo imperio fugere adactus Æschines, sed ignominia ductus, qua suffragiis cadens Demostheni Ctesiphontíque succubuerat. Primò impetu ad Alexandrum peregrinari proposuerat, Babylonem ac Susas ire cogitantem. Cùm Ephesum appulisset, & Alexandri mortem accepisset, negociis Asiæ interceptis Rhodi substitit: quia insula erat ad vacandum studiis aptissima, itaque Sophistarum scholam ibi celebrauit, vitámque egit, ocio & Musis sacrificans: & Attica Doricis moribus immiscens. Cùm orationem extemporaneam diuina quadam facultate & copia disposuisset, primus hanc laudem tulit.

A ἐπέτεινε δ' αὐτοῖς τὴν διαφοράν, ὁ ὑστερ Ἀμφιπόλεως ἐπὶ τῦ Φιλίππου λόγος· ὅτε δὴ ἐξέπεσε μὲν τῦ λόγου ὁ Δημοσθένης· ὁ δ' Αἰσχίνης, οὐδὲ τῶν ἀποβεβληκότων ποτὲ ἀσπίδα. ἀλλ' ἐνθυμούμενοι τὸ ἐν Ταμυνάις ἔργον, ἐν ᾧ Βοιωτοὺς ἐνίκων Ἀθηναῖοι, ἀρετῆς τούτου δημοσίᾳ ἐστεφανοῦτο, ταῦτ' ἄλλα, καὶ χρησάμενοι ἀμηχάνῳ τάχει, περὶ τὰ διαγγέλια τῆς νίκης. διαβάλλοντος δὲ αὐτὸν Δημοσθένους ὡς αἴτιον τῦ Φωκικοῦ πάθους, ἀπέγνωσαν Ἀθηναῖοι τὴν αἰτίαν. ἐπὶ δὲ τῷ καταψηφισθέντι Ἀντιφῶντι, ἦλω κρινθεὶς· καὶ ἀφείλοντο αὐτὸν καὶ ἐξ Ἀρείου πάγου, τὸ μὴ σωφρονεῖν σοφίσιν ὑστερ τῦ ἱερῦ τῦ ἐν Δήλῳ. καὶ μὲν καὶ Πυλαγόρας ἀνακριθεὶς, οὔπω πρὸ τοῖς πολλοῖς διαπέφευγε, τὸ μὴ καὶ αὐτὸς Ἐλατείᾳ ἐπισπάσαι τὸν Φίλιππον, τὴν Γυλαίδη συνταράξας διπροσώποις λόγοις, καὶ μύθοις. Ἀθηνῶν δ' ὑποξελθὼν, οὐχὶ φόβῳ προσαχθεὶς, ἀλλ' ἀπορίᾳ ἐξισάμενος, ἦ ὑπήγετο ὑστὸ Δημοσθένει, καὶ Κτησιφῶντι, ἐκπεσὼν τῶν ψήφων. ἡ μὲν δὴ ὁρμὴ τῆς ἀποδημίας αὐτῷ, πρὸς Ἀλέξανδρον ἰὼν, ὡς αὐτίκα ἤξοντα ἐς Βαβυλῶνά τε, καὶ Σοῦσα. καθορμισθεὶς δ' ἐς* αὐτὴν Ἔφεσον, καὶ τὸν μὲν, τεθνηκότα ἀκούων, τὰ δ' τῆς Ἀσίας αὐτῷ ξυγκεκλεισμένα πράγματα, Ῥόδου εἶχε. ἡ δὲ νῆσος ἀγαθὴ σχασοῦσθαι, καὶ σοφιστῶν φροντιστήριον ἀποφῦσαι τὴν Ῥόδον αὐτῇ διηνέγκατο, θύων ἡσυχίᾳ, καὶ μούσαις, καὶ δωρείοις ἤθεσιν ἐγκαταμιγνὺς Ἀττικά. τὸν δὲ αὐτοχέδιον λόγον ξὺν θυρσῷ, καὶ θείως διαπνέοντα, ἔπαινον τοῦτον πρῶτον ἐνέγκατο.

* αὐ- χ. τὴν E.

τὸ γὰρ θείως λέγειν, οὔπω μὲν ἐπεχω-
ρίασε σοφιστῶν παιδιαῖς, ἀπ' Αἰσχί-
νου δ' ἤρξατο, θεοφορήτῳ ὁρμῇ ὑπο-
κρεδιάζοντος ὥσπερ οἱ τοῦ χρησμοὺς
ἀναπτέοντες, ἀκροατὴς ὢν Πλάτωνός
τε, καὶ Ἰσοκράτους γλυκύμυθος, πολλὰ
πρὸς τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ἠγάγετο. σα-
φηνείας τε γὰρ φῶς ἐν τῷ λόγῳ, καὶ
ἁβρὰ σεμνολογία, καὶ τὸ ἐπιχαρι σεμ-
νότητι. καὶ καθάπαξ ἡ ἰδέα τοῦ λόγου,
κρείττων ἢ μιμήσει ὑπαχθῆναι. λέγει
δ' Αἰσχίνου κατ' ἐνίους μὲν, καὶ τέταρτός
τις Δηλιακὸς, καταψευδόμενος τῆς
ἐκείνου γλώττης. οὐ γὰρ δή ποτε τοῦ
μὲν θείου περὶ τὴν Ἀμφισσαν λόγους, ὑφ'
ὧν ἡ Κιρραία χώρα καθιερώθη, εὐ-
προσώπως τε, καὶ ἐν ὥρᾳ διέθετο,
κακὰ βυλεύων Ἀθηναίοις, ὡς φησι
Δημοσθένης. ἐπὶ δὲ τοῦ Δηλιακοῦ, ἐν
οἷς θεολογία τε, καὶ θεογονία, καὶ ἀρχαιο-
λογία, φαύλως οὕτως ὥρμησε. καὶ ταῦ-
τα προαγωνιζόμενος Ἀθηναίων, οὐ
μικρὸν ἡγουμένων τὸ μὴ ἐκπεσεῖν ἐκ τῆς
δήλου ἱεροῦ. τρισὶ δὲ λόγοις προσῆπται
ἡ Αἰσχίνου γλῶττα, τῷ τε κατὰ Τιμάρχου
καὶ τῇ ἀπολογίᾳ τῆς πρεσβείας, καὶ τῇ τοῦ
Κτησιφῶντος κατηγορίᾳ. ἔστι δὲ καὶ τέ-
ταρτον αὐτοῦ φρόντισμα, ἐπιστολαὶ οὐ
πολλαὶ μὲν εὐπαιδεύσιας δὲ μεσταὶ,
καὶ ἤθους. τοῦτο δὲ ἠθικοῦ, καὶ Ῥοδίοις κα-
λλίστως ἐπιδείξιν ἐποιήσατο. ἀναγνοὺς
γάρ ποτε δημοσίᾳ τὸν Κτησιφῶν-
τος, οἱ μὲν, ἐθαύμαζον ὅπως ἐπὶ τοιού-
τῳ λόγῳ ἡττήθη, καὶ καθήπτοντο τῶν
Ἀθηναίων ὡς παρανομούντων. ὁ δὲ,
καὶ αὖ, ἔφη, ἐθαυμάζετε, εἰ Δημο-
σθένους λέγοντος πρὸς ταῦτα ἠκούσατε.

A Diuina enim oratio in Sophistarum gymnasio nondum vsitata fuerat. Ab Æschine igitur diuini numinis afflatu pronunciante, perinde atque ab his qui cœlesti spiritu perciti oracula reddunt, talis oratio sumpsit initium. Platonis & Isocratis factus auditor, ex ingenio quoque multa adiecit. Etenim diluciditatis lux in sermone: & delicata venustas, & magna cum grauitate iocunditas: denique dicendi genus eiusmodi in eo fuit, vt
B id imitatione assequi nemo posset. Ex orationibus Æschinis, vt plerique opinantur, quarta oratio, quæ Deliaca inscribitur, eius linguâ omnino mentitur. Nam haudquaquam orationes circa Amphissam, quibus Cirrhæa regio dedicatur, venustè, elegantérque disposuisset; Athenienſibus, vt Demosthenes inquit, malè consulens.
C in orationibus autem Deliacis, in quibus de sermone diuino, de genere Deorum, déque antiquitate tractatur, ita prauè rem egit, etiamsi coram Athenienſibus decertaret, qui non parui momenti esse censebāt, à Deli templo excidere. In tribus verò orationib. Æschinis lingua definitur: in ea contra Timarchum, in defensione legationis, & in accusatione Ctesiphontis. Quarta eius lucubratio sunt epistolæ, non
D multæ quidem procacitatis, tamen linguæ moralis ingeniíque plenissimæ. In morali oratione se Rhodiis pulcherrimè ostentauit. Nam cùm orationem in Ctesiphontem publicè quandoque legeret, & admirarentur illi quomodo in tali oratione succubuisset, Athenienséſq; carperent, ille tunc, Nulla vos (inquit) admiratio teneret, si Demosthenem contra orantē audiuissetis.

Vbi non modò inimici laudè conſtituit, ſed iudices quoque accuſatione liberauit.

οὐ μόνον ἐς ἔπαινον ἐχθροῦ καθισάμενος, ἀλλὰ καὶ σὺν δίκαις ἀφιεὶς αἰτίας.

NICETES.

Nos Aribarzane Cilice & Xenophrone Siculo, item Pythagora Cyrenaico prætermiſſis, qui neque rectè ſentire, neq; ea quæ ſenſerant, ſcite eloqui poſſe viſi ſunt: ſed nobilium Sophiſtarum inopia, ſub eis Græci ſtudere adigebantur. quomodo ſæpè fame laborantibus erui ſunt vſui: ad Nicetem Smyrnæum accedamus. Hic enim cùm ſcientiam in anguſtum redactam accepiſſet, ei aditus longè clariores dedit, quam illi erant quibus ipſe Smyrnam ædificarat, connexa vrbe portis quæ ad Epheſum ducebant: & magnitudine facta verbis adæquarat: hic autem orator forenſia tractantibus melior videbatur in forenſibus, ſophiſtica verò profitentibus in ſophiſticis, propterea quòd mira dexteritate & certatim vtraq; ad ſe compararat. Iudiciale namque genus ſophiſtico quodam amictu exornauit. contrà verò Sophiſticum, iudiciali aculeo corroborauit. Eius autem dicendi genus ab antiquo ciuilíque receſſit, & ad Bacchicum ac Dithyrambicum acceſſit. Sententias autem proprias & admirabiles, non ſecus atque bacchantium Thyrſi mel, & examina lactis, edit. Cùm honoribus magnis decoraretur, ac Smyrna de ipſo nihil non prædicaret, vt de viro admirabili, rhetorémque præſtanti, populares tamen cœtus non frequentabat; verùm à vulgo accuſatus: Timeo, inquit, magis populum extollentem, quàm

ΝΙΚΗΤΗΣ.

Ὑπερβάντες Ἀριβαρζάνην τὸν Κίλικα, καὶ Ξενόφρονα τὸν Σικελιώτην, καὶ Πυθαγόραν τὸν ἐκ Κυρήνης, οἳ μήτε γνῶναι ἱκανοὶ ἔδοξαν, μήθ' ἑρμηνεῦσαι τὰ γνωσθέντα· ἀλλ' ἀπορίᾳ γνησίων σοφιστῶν, ἐσπουδάσθησαν τοῖς ἐφ' ἑαυτῷ, Ἕλλησιν, ὅν πως τρόπον τοῖς σίτου ἀπορουῦσιν οἱ ὄροβοι, ἐπὶ Νικήτην ἴωμεν τὸν Σμυρναῖον. ὅστις γὰρ θαλαττὼν τὴν ἐπιστήμην ἐς στενὸν ἀπειλημμένην, ἔδωκεν αὐτῇ θύρας πολλῷ λαμπροτέρας, ὧν αὐτὸς τῇ Σμύρνῃ ἐδείματο, συνάψας τ' πόλιν ταῖς ἐπὶ τὴν Ἔφεσον πύλαις, καὶ διὰ μέγεθος ἀντεξάρας λόγοις ἔργα. ὁ γὰρ ἀνὴρ ὅστις, τοῖς μὲν δικανικοῖς, ἀμείνων ἐδόκει τὰ δικανικά· τοῖς δὲ σοφιστικοῖς, τὰ σοφιστικά, ἰσοτὸ τ' θειδεξίως τε, καὶ θεοῖς ἀμιλλᾶν ἐς ἄμφω ἡρμόσθη. τὸ μὲν γὰρ δικανικὸν, σοφιστικῇ πνι θειβολῇ ἐκόσμησε· τὸ δὲ σοφιστικὸν, κέντρῳ δικανικῷ ἐπέρρωσεν. ἡ δὲ ἰδέα τῆς λόγων, τὸ μὲν ἀρχαίου, καὶ πολιτικοῦ, ἀποβέβηκεν· ὑποβακχεύει γὰρ, καὶ διθυραμβώδης. τὰς δὲ διανοίας ἰδίας τε, καὶ παραδόξους ἐκδίδωσιν, ὥσπερ οἱ βακχεῖοι θύρσοι τὸ μέλι, καὶ σὺν ἐρμοῖς τὸ γάλακτος. μεγάλων δὲ ἀξιούμενος, καὶ τ' Σμύρνης ἡ δὲ ἐπ' αὐτῷ βοώσης, ὡς ἐπ' ἀνδρὶ θαυμαστῷ, καὶ ῥήτορι, δὲ ἐθαμίζεν ἐς τὸν δῆμον, ἀλλ' αἰτίαν θρὰ τοῖς πολλοῖς ἔχων, Φοβοῦμαι, ἔφη, δῆμον ἐπαίροντα μᾶλλον, ἢ

λοιδορούμενον. Τελώνης δέ ποτε θρασυνομένῳ πρὸς αὐτὸν ἐν δικαστηρίῳ, καὶ εἰπόντος, παῦσαι ὑλακτῶν με, μᾶλλον ἀστείως ὁ Νικήτης, ἔφη, ἴσθι καὶ σὺ παύσῃ δάκνων. ἦν δὲ ὑπὲρ Ἄλπεις τε, καὶ Ῥῆνον ἀποδημία τῷ ἀνδρὶ, ἐγένετο μὲν ἐκ βασιλείου προστάγματος, αἰτία δ' αὐτῆς, ἥδε. ἀνὴρ ὕπατος, ᾧ ὄνομα Ῥοῦφος, τῶν Σμυρναίοις ἐλαχίστως καὶ πικρῶς, καὶ δυσζήλως. τούτῳ ἐκεῖ ποτε προσκρούσας ὁ Νικήτης. ἐρρώσο, εἶπε. καὶ οὐκέτι προσῆλθε δικάζοντι. τὸν μὲν δὴ χρόνον, ὃν μιᾶς πόλεως ἦρξεν, οὕτω δεινὰ πεπονθέναι ὤετο· ἐπιτραπεὶς δὲ τὰ Κελτικὰ στρατόπεδα, ὀργῆς ἀνεμνήσθη. αἱ γὰρ εὐπραγίαι, τάτε ἄλλα τοῖς ἀνθρώποις ἐπαίρουσι, καὶ τὸ μηκέτι καρτερεῖν, ἃ πρὶν ἐφέρετο ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ ἐκαρτέρει. καὶ γράφει πρὸς αὐτοκράτορα Νερούαν, πολλὰ ἐπὶ τὸν Νικήτου, καὶ ἀτιμία. καὶ ὁ αὐτοκράτωρ, αὐτὸς, εἶπεν, ἀκροάσῃ ἀπολογουμένου· κἂν ἀδικοῦντα εὕρῃς, ἐπίδες δίκιλω. ταῦτ' ἐγράφει, οὐ τὸν Νικήτου ἐκδιδούς, ἀλλὰ τὸν Ῥοῦφον εὐσυνώμιλον ἑτοιμάζων. οὐ γὰρ ἂν ποτε ἄνδρα τοιοῦτον ἐφ' ἑαυτῷ γενόμενα, ἢ τ' ἂν ἀποκτεῖναι ὁ Ῥοῦφος, ἢ τ' ἂν ἕτερον ζημιῶσαι ἔδεν, ὡς μὴ φθονερᾷ βαρὺς τῷ καθίσαντι αὐτὸν δικαστὴν ἐχθρός. διὰ μὲν δὴ ταῦτα, ἐπὶ Ῥῆνόν τε, καὶ Κελτοὺς ἦλθε. προελθὼν δ' ἐπὶ τὴν ἀπολογίαν, ὥστε τὸν κατέπληξε τὸν Ῥοῦφον, ὡς πλείω μὲν ἀφεῖναι ἐπὶ τῷ Νικήτῃ δάκρυα, οὐ διεμέρισεν αὐτῷ ὕδατος. ἀποπεμφθεὶς δὲ καὶ ἀξιωθεὶς μόνον, ἀλλὰ καὶ προβλεπόμενος σὺν τοῖς ζηλωτοῖς Σμυρναίων.

A conuiciantem. Cùm Telonus aduersus eum in iudicio aliquid quãdoque auderet, & subinde diceret, vt oblatrare desineret, vrbanè & falsè admodum respondit, Tu quoque mordere desine. Imperatorio iussu Alpes & Rhenum peregrinatus est. Cuius quidem peregrinationis hæc causa fuit. Consul cui nomen Ruffus erat, Smyrnæos asperè morosèq; regebat. Huic Nicetes quandoque aduersatus, Valeas, inquit. neque amplius ius dicentem adiit. Ille autem eo tempore quo vni ciuitati præfuit, nullo modo se grauia & iniqua perpessum putauit: sed Celticis exercitibus præfectus, pristinæ iracundiæ recordatus est. Quando successus & res prosperæ tùm homines efferunt, tum efficiunt, vt ea non amplius tolerent, quæ ante felicitatem, humana ratiocinatione perferebant. Ergo ad Neruam Imperatorem multa grauiter & perniciosè de Nicete scribit. Cui Imperator respondit: Reum se defendentem audi: quòd si nocentem inueneris, supplicio afficito. Hæc Nerua scribebat, non vt Nicetem hosti traderet, sed vt Ruffũ ad dandam veniã pararet. Enimuerò Ruffus talem virum potestati suæ subditum, neque interficere, neque vllam ei multam imponere ausus esset, ne Imperatori à quo inimici iudex constitutus fuerat, importunus videretur. Propter hæc igitur ad Rhenum & Celtas Nicetes profectus, ad se defendendum accessit, ac tanto stupore Ruffum affecit, vt maiorem supra Nicetem lachrymarum vim effuderit, quàm aqua illa, quam ei ad dicendum concesserat. Quare eum non modò illæsum, sed & inter beatos illustréq; Smyrnęos conspicuũ dimisit.

Heraclides Lycius Sophista nonnullis post temporibus hunc oratorem emendans, Nicetem perpurgatum inscripsit. Sed se Pygmæa spolia colosso imposuisse nesciuit.

ISÆVS.

Isæus Sophista Assyrius adolescentiæ tempus voluptatibus impenderat. Sedenim à ventre & ebrietate superabatur. Tenuia vestimenta induebat, & subinde amori ludum dabat, ac palam lasciuiebat. Sed cùm virilem ætatem attigit, tantùm mutatus est; vt iam alter ab illo censeretur: nam cùm risum excitandi studium redundare in ipso videretur, id à vultu & animi sensu sustulit: ac citharæ strepitum, & tibiarum sonitum, ne in scena quidem amplius audiuit: exuit etiam Lydia indumenta, & amiculorum infecturas. & mensas coërcuit, & amare intermisit, tanquam si priores oculos amisisset. Rhetore igitur Ardio eum interrogante, si certa quædam mulier ipsi pulchra videretur: Isæus admodum modestè respondit, se oculorum morbo iam laborasse desiisse. Interrogante ipsum altero, quis optimus piscium alituúmque inter obsonia foret: Hæc, inquit Isæus, diligenter expendere desij. namque intellexi me Tantali hortos vindemiare: hæc vtique percontanti, ostendens, omnes voluptates vmbras esse & somnia. Cùm Dionysius Milesius eius esset auditor, & cantillando declamaret, increpans Isæus, Adolescens, inquit, Ionice; ego te canere minimè docui. Cùm Ionicus apud ipsum adolescentulus admiraretur, quòd de Xerxe à Nicete magnificè dictum fuerat, A regia

A τὸν ὃ ἀνδρα τῶν χρόνοις ὕστερον Ηρακλείδης ὁ Λύκιος Σοφιστὴς διορθούμενος, ἐπέγραψε Νικήτῃ τὰ κατὰ σαρμῶν. ἠγνόησε δὲ, ἀκροθίνια Πυγμαῖα Κολοσσῷ ἐφαρμόζων.

ΙΣΑΙΟΣ.

Ισαῖος ὁ Σοφιστὴς ὁ Ασσύριος, τὴν μὲν ἐν μειρακίῳ χρόνον, ἡδοναῖς ἐδεδώκει. ταχρὸς δὲ τὴν φιλοποσίας ἥττητο, καὶ λεπτὰ ἠμπίσχετο, καὶ θαμὰ ἤρα, B καὶ ἀπαρακαλύπτως ἐπαίζων. ἐς δὲ ἄνδρας ἦκων, οὕτω τὴν μετέβαλεν, ὡς ἕτερος ἐξ ἑτέρου νομισθῆναι. τὸν μὲν γὰρ φιλόλογον ἅπαντα ἀπολαύειν αὐτὸν δοκοῦν, ἀφεῖλε καὶ τὸ θρασύπους, καὶ γνώμης· λυρῶν τε, καὶ αὐλῶν κτύπος· οὐδὲ ἅπαξ ἐπὶ σκηνῆς ἔπι ἀπέτυχαν. ἀπέδυ δὲ καὶ τὰ Λύδια, καὶ τὰς τῶν ἐφεστρίδων βαφάς. καὶ τράπεζαν ἐκόλασε, καὶ τὸ ἐρᾶν μεθῆκεν, ὡσπερ τοῦ πρότερος ὀφθαλμοὺς ἀποβαλών. ἐρομένου γοῦν ῥήτορος ἐρωμένη αὐτὸν, εἰ ἡ δεῖνα αὐτῷ καλὴ φαίνοιτο, μάλα σωφρόνως ὁ Ισαῖος, πέπαυμαι, εἶπεν, ὀφθαλμιῶν. ἐρομένου δὲ αὐτὸν ἕτερος, τίς ἄριστος τῶν ἰχθύων, καὶ τῶν ὀρνίθων ἐς βορὰν, πέπαυμαι, ἔφη ὁ Ισαῖος, ταῦτα ἀκριβάζων. ξυνῆκα γὰρ τοῦ Ταντάλου κήπους ξυλῶν. ἐνδεικνύμενος δή τι τῷ ἐρομένῳ ταῦ- D τα, ὅτι σκιὰ, καὶ ὀνείρατα αἱ ἡδοναὶ πᾶσαι. τῷ γὰρ Μιλησίῳ Διονυσίῳ ἀκροατῇ ὄντι, τὰς μελέτας ξυνῳδῇ ποιουμένῳ, ἐπιπλήττων ὁ Ισαῖος, μειράκιον, ἔφη, Ιωνικὸν, ἐγὼ δέ σε ᾄδειν οὐκ ἐπαίδευσα. νεανίσκου γὰρ Ιωνικοῦ θαυμάζοντος πρὸς αὐτὸν τῷ Νικήτῃ μεγαλοφώνως ἐπὶ τῷ Ξέρξῃ εἰρημένον, ὦ τῆς βασιλείας

νηὸς Αἴγιναν δωσησόμθα. καταγελάσας πλατὺ ὁ Ἰσαῖος, δώοντε, εἶπε, & πῶς ἀναχθήσῃ. τὰς μὲν, μελέτας, καὶ αὐτοσχεδίους ἐποιεῖτο, ἀλλ' ἐπεσκεμμένας τὸν ἐξ ἕω ἐς μεσημβρίαν καιρόν. ἰδέαν δ' ἐπήσκησε λόγων, οὔτ' ἐπιβεβλημένῳ, οὔτ' αὖον, ἀλλ' ἀπέρριτον, καὶ κατὰ φύσιν, & ἀποχρῶσαν τοῖς πράγμασι, & τὸ βραχέως ἑρμηνεῦσαι. καὶ πᾶσαν πίστιν ὑποθέσιν συλλῆξαι ἐς βραχὺ Ἰσαίῳ ῥῆμα. ὡς δὲ πλείοσι μὲν ἑτέροις, μάλιστα δ' ἐν τοῖσδε ἐδηλώθη. τοὺς μὲν γὰρ Λακεδαιμονίους ἀγωνιζόμενος, ἐς βελτίους περὶ τοῦ τείχους, ἀπὸ τῶν Ὁμήρου ἐβραχυλόγησε τοσοῦτον, Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδι ἔρεισε, κόρυς κόρυθι, ἀνὴρ δ' ἀνδρί. ὥστε σπεύδειν μοι Λακεδαιμόνιοι, & πεφράξεσθαι. κατηγορῶν δὲ τοῦ Βυζαντίου Πύθωνος ὡς δεδέντος μὲν διὰ χρησμῶν ἐπὶ προδοσίᾳ, κεκριμένης δὲ τῆς προδοσίας, ὡς ἀνέζευξεν ὁ Φίλιππος, ξυνέλαβε τὸν ἀγῶνα τῶν ἐς τρεῖς ἐννοίας. ἔστι γὰρ τὰ εἰρημένα διὰ τριῶν τόπων, ἐλέγξω Πύθωνα προδεδωκότα τῷ χρήσαντι θεῷ, τῷ δήσαντι δήμῳ, τῷ ἀναζεύξαντι Φιλίππῳ. ὁ μὲν γὰρ, καὶ ἂν ἔχρησεν, εἰ μή τις ἦν. ὁ δὲ, οὐκ ἂν ἔδησεν, εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν. ὁδὶ καὶ ἂν ἀνέζευξεν, εἰ μὴ διὰ ὃν ἦλθεν, οὐχ ηὗρεν.

A videlicet, naui, Æginam alligemus. Tunc Isæus in risum latè profusus, Stultè (inquit) quónam modo renauigabis? Hic extemporales quidem declamationes non egit, sed ab aurora in meridiem vsque excogitatas. Genus orationis exercuit, neque apprimè exaggeratum, neque aridum: sed in quo nihil redundaret, atque vt natura postulat, & quos rebus satisfaceret. ac breuiter exponere, ac vniB uersam paucis causam, comprehendere, Isæi inuentum fuit: quemadmodum in pluribus aliis, atque in his maximè apparet. Nam Lacedæmonios contentiosè inducens de muro decernentes, Homeri carmine, sic breuiter locutus est:

Scutum hæret scuto, galea galea, atque viro vir.

Ita instate Lacedæmonij, & muro muniemur. Cùm Pythona Byzantium accusaret, tanquam ex oC raculo ob proditionem in vincula coniiciendum: quaquidem proditione iudicata Philippus castra mouit: totam cõtrouersiam tribus sententiis complexus est. In his enim tribus ab eo dicta cõsistunt: Pythonem proditorem arguam, Deo vaticinanti, populo ligante, & Philippo castra mouente: alteri enim oraculum non dedisset, nisi quis esset. Alter non ligasset, nisi talis esset. Tertius non castra mouisset, nisi D per quem venerat, non inuenisset.

ΣΚΟΠΕΛΙΑΝΟΣ.

Περὶ Σκοπελιανοῦ τοῦ Σοφιστοῦ διαλέξομαι, καταψάμενος πρότερον τῶν κακίζειν αὐτὸν πειρωμένων. ἀπαξιοῦσι γὰρ δὴ τὸν ἄνδρα τοῦ τῶν Σοφιστῶν κύκλου· διθυραμβώδη καλοῦντες, καὶ ἀκόλαστον, καὶ πεπαχυσμένον. καὶ

SCOPELIANVS.

De Scopeliano Sophista differemus, si prius illos perstrinxerimus, qui ei detrahere conantur. Sophistarum namque circulo eum indignum esse reputant. Quem dithyrambicum, incastigatum & crassum

appellant. Hæc de iſto dicunt, qui in dicendo graciles ſunt, & languidi, atque nihil extempore pronunciantes. Homines enim ſuaptè natura inuident. Magnos enim parui calumniantur, formoſóſque deformes, item leues & veloces, tardi & loripedes: præterea audaces timidi, & lyricos à Muſis alieni, pugiles & palæſtritas inexercitati. Neque mirari opus eſt, ſi qui lingua impediti, eámque ſilentij boue oneratam habent, & nihil magni ſentientes, neque alij meditato conſentientes, hominem Græcorum omniũ ſui temporis promptiſſimè, audaciſſimè, magnificentiſſiméque exponentem reſpuunt, improbántque. Quemadmodum igitur virum ignorauerint, & qualis ipſi domuíque forma fuerit, oſtendam. Pontifex Aſiæ fuit ipſe, ſuíque progenitores, & omnes à patre nati, & corona hæc non mediocris, multis opibus præpollens. Ecce gemini naſcuntur, & ambo in faſciis & cunabulis inuoluti erant; quinto autem ab eorum ortu die, alter fulmine concuſſus eſt: alter verò vnà cum proſtrato iacens, ne vllo quidem in ſenſu noxa mutilatus eſt. & tamen fulguris ignis ita acer & ſulfureus eſt; vt ex iis qui propè ſunt, alios quidem præ ſtupore interficiat: alios verò auribus & oculis mulctet: nonnullorum mentes pertentet. Sed nihil horum Scopelianus paſſus eſt: in profundam enim ſenectutem incolumis & integer peruenit. Hoc autem vnde mirer, tibi oſtendere velim. In Lemno ſub maxima quercu, meſſores octo cœnabant, qui

παυτὶ ὧδε λέγουσιν ⓐ λεπτολόγοι, καὶ νωθεῖς, καὶ μηδὲν ὑπ' αὐτοσχεδίης γλώττης ἀναπνέοντες. φύσει μὲν γὰρ ἐπίφθονον χρῆμα ἄνθρωποι. διαβάλλουσι γοῦν τοὺς μὲν βυσσήκεις, οἱ μικροί· τοὺς δὲ βυσσῆεις, οἱ πονηροὶ τὸ εἶδος; τοὺς κούφους τε, καὶ δρομικοὺς, ⓑ βραδεῖς, καὶ ἐμβρόδες; τοὺς ἁρπαλέους, οἱ ἀγλοί; καὶ οἱ ἄμουσοι, τοὺς λυρικούς; καὶ τοὺς ἀμφὶ παλαίστραν, ⓒ ἀγύμνασοι. καὶ οὐ χρὴ θαυμάζειν, εἰ πεπεδημένοι τῇ γλώττῃ τινὲς, καὶ βουῶν ἀφωνίας ἐπ' αὐτῇ βεβλημένοι, καὶ μήτ' αὐτοί τι συνθυμηθέντες μέγα, μήτ' ἄν συνθυμηθέντος ἑτέρου ξυμφήσαντες, διαπύοισί τε, καὶ κακίζοισιν ⓓ ἑτοιμότατά τε, καὶ θαρραλεώτατα, καὶ μεγαλοφοτάτα τῶν ἐφ' ἑαυτῶν Ἑλλήνων ἑρμηνεύσαντα. ὡς γὰρ ἠγνοήκασι τὸν ἄνδρα, ἐγὼ δηλώσω, καὶ ὁποῖον αὐτοῖς καὶ τὸ τοῦ οἴκου ἄνθημα. ἀρχιερεὺς μὲν γὰρ ἐγένετο τῆς Ἀσίας αὐτός τε, καὶ οἱ προγόνοι αὐτῷ, πᾶς ἐκ παιδὸς πάντες. ὁ δὲ στέφανος οὗτος, πολὺς, καὶ ὑπὲρ πολλῶν χρημάτων. δίδυμος ἀποτεχθεὶς, ἄμφω μὲν ἅπτεσθαι συναργάνοις. πεμπταίων δ' ὄντων, κεραυνῷ μὲν ἐβλήθη ὁ ἕτερος. ὅλῳ δὲ οὐδεμίαν ἐπηρώθη τῶν αἰσθήσεων, ξυγκαταπεπλήγμενος τῷ βλητῷ. καί τοι τὸ τῶν σκηπτῶν πῦρ, οὕτω δριμὺ, καὶ θεῶδες, ὡς τῶν ἀγχοῦ τοὺς μὲν, ἀποκτεῖναι κατὰ πλῆξιν. τοὺς δὲ, ἀκοάς τε, καὶ ὀφθαλμοὺς σίνεσθαι· τῶν δὲ, ἐς τοὺς νοῦς ἀποσκῆψαι. ἀλλ' οὐδενὶ τούτων ὁ Σκοπελιανὸς ἅλω. διετέλεσε γὰρ δὴ καὶ ἐς γῆρας βαθὺ, ἀκέραιος, καὶ ἄρρηκτος. τοῦτο δὲ ὁπόθεν θαυμάζω, δηλῶσαι βούλομαι. ἐδείπνουν μὲν κατὰ τὴν Λῆμνον ⓔ ὑπὸ δρυὶ μεγάλῃ θερισταὶ ὀκτὼ, περὶ

τὸ καλούμενον κέρας τῆς νήσου. τὸ μὲν οὖν A quidem locus insulæ cornu appellatur: vbi portus est, qui in cornua
χωρίον τοῦτο, λιμένι ὅσιν, ἐς κεφαλίας tenuia inflectitur. Cùm ergo quer-
ἐπισφέφων λεπάς. νέφους δὲ πολὺ cus à nube magna circumuēta fuis-
ὑδρῶν περιχόντος, καὶ σκηπτοῦ ἐς αὐτὸν set, continuò demisso fulgure, illa
καθαφέντος, ἡ μὲν, ἐβέβλητο· οἱ δὲ περὶ de cœlo tangitur. Messores stupo-
σφᾶς, καπλήξεως αὐτοῖς ἐμπεσούσης, re perciti, prout quisque fortè o-
ἐφ' οὗ πεφ ἕκαστος ἔτυχε περάπων, perabatur, ita occubuit. Hic enim
οὕτως ἀπέθανον. ὁ μὲν γὰρ κύλικα ἀ- poculum efferens, hic verò bibens,
ναιρούμενος, ὁ δὲ, πίνων, ὁ δὲ, βάπτων, hic lauans, hic autem comedens,
ὅλοι ἐθέων, τὰς ψυχὰς ἀφῆκαν, ἐπι- sideratí, mactati, & nigri omnes,
πεπυμένοι, καὶ μέλανες, ὥσπεφ οἱ χαλκοὶ B non secus atque statuarum æra
τῶν ἀνδριάντων περὶ τὰς ἐμπύρους τῶν in lacu feruentissimæ fornacis, a-
πηγῶν. ὁ δὲ, οὕτω τι οὐκ ἀθεεὶ ἔζέφερε, nimas egerunt. Hic autem adeò
ὡς διαφυγεῖν μὲν τὸν περὶ τῷ σκηπτοῦ non sine numine nutriebatur, vt
θάνατον, οὐ μηδὲ ὁ σκληρόταθοι τῶν mortem è fulmine imminentem,
ἀγροίκων διέφυγον, ἀτρωτος ἢ μεῖναι quàm duri agricolæ euitare ne-
τὰς αἰσθήσεις, καὶ τὸν νοῦν ἕτοιμος, καὶ quiuerunt, ipse fugeret, illæsis-
ὑπνε κρείττων· καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ νωθρὸν que sensibus & mente promptus,
αὖθις ἀπεῖρε. ἐφοίτησε ἢ τοὺς ῥητορι- & somno potentior maneret. o-
κοὺς τῶν λόγων, πρὸς τὸν Σμυρναῖον C mnis enim torpor procul ab ipso
Νικήτην μελετήσαντα μὲν ἐπιφανῶς, aberat. Ad oratoriam facultatem
πολλῷ ἢ μεῖζον ἐν δικαστηρίοις πνεύ- consequendam, Nicetem Smyr-
σαντα. δεομένων ἢ τῶν Κλαζομενίων næum in declamando illustrem,
τὰς μελέτας αὐτὸν οἴκοι ποιεῖσθαι, καὶ multóque plus spiritus in iudiciis
προθήσεσθαι τὰς Κλαζομένας ἐπὶ emittentem, adiuit. Cùm autem
μέγα ἡγουμένων, εἰ τοιόσδε ἀνὴρ ἐμ- Clazomenij rogarent, vt declama-
πεδεύσει σοφίσι, τοῦτο μὲν, ἤκ ἀμούσως tiones domi suæ faceret, & vrbem
ἐρρητήσατο, τὸ ἀηδόνα φήσας ἐν οἰκί- suam in magnum prouectum iri,
σκῳ μὴ ᾄδειν· ὥσπεφ ἢ ἄλσος τι τὸ ἑαυτοῦ putarent, si vir talis apud eos se-
εὐφωνίας, πολὺ Σμύρνῃ ἐσκέψατο, D dem figeret: hoc certè haud incon-
πολὺ ἠχῷ πολὺ ἐκεῖ, πλείσου ἀξίαν ὠή- cinnè recusauit, dicens: In cauea
θη. πάσης γὰρ τῆς Ιωνίας οἷ Μουσείου minimè canere Philomelam. At
πεπολισμένης, ἁρμονιωτάτην ἐπέχει verò tanquam nemus vocalitatis
τάξιν ἡ Σμύρνα, καθάπεφ ἐν τοῖς ὀρ- suæ Smyrnam reputauit, & sono-
γάνοις ἡ μαγάς. αἱ δ' αἰτίαι, δι' ἃς ὁ ritatem ibi quàm dignissimam iu-
πατὴρ ἐξ ἠμέρου τε, καὶ πρᾴου χαλε- dicauit. Nam cùm Ionia tota ve-
πῶς αὐτῷ ἐγίνετο, λέγονται μὲν ἐπὶ πολλά. καὶ γὰρ ἡ δεῖνα, καὶ ἡ δεῖνα, καὶ lut Musæum administrata sit, eius
Smyrna, vt inter instrumenta mu-
sica Magadis, ordinem continet
integriorem. Causæ, quibus pater
ex leni & mansueto difficilis ipsi fa-
ctus est: alio atque alio modo, &
multiplici varietate quãplures nar-

rantur. Ego verò quòd veriſſimum A eſt', referam. Poſt Scopeliani matrem, alteram mulierem coniugio ſolemni & legitimo, ſenex ille duxit. Hic autem talia videns admonuit, dehortatúſque eſt. Quod quidem exitæ ætatis viris iniucundum eſt. Hæc rurſus aduerſus eum commentum finxit, quòd eam amaret, & repulſam minimè toleraret. Quinetiam & coquus ſenis famulus, cui Cythero cognomen erat, calumnias nouercæ auxit, vt tanB quam in comico actu hero aſſentaretur : atque his verbis vſus eſt, Here, filius tuus iam te vult interficere, neque vltrò venientem, & paulò poſt futuram mortem ſenectuti tuæ cõcedit, ſed ipſemet autor tendit inſidias : imò manus meas ad patrandum facinus conducit. atenim venena in te exitioſa comparauit : eorúmque præſentiſſimum iubet me in aliquod ex eduliis tuis C coniicere : libertatem, agros, domum, pecunias, & quidquid domi tuæ habere velim, obtemperanti mihi pollicetur : abnuenti verò, verbera, tormenta, craſſas compedes, graue piſtrinum. His autem aſſentationibus dominum circumuenit, qui propediem moriturus cùm ſua diſponeret, ab eo ſcribitur hæres, D & filius, & oculi, & omnis anima appellatur. neque id admirari opus eſt, quòd ſenem amantem pellexerit ; qui & per ætatem, & per amorem æquè delirabat. (Nam ex iunioribus quoq; amantibus nemo eſt ſuæ mentis compos) ſed quòd Scopeliani iuuentute, forenſique vigore potentior viſus ſit, cùm de teſtamenti tabulis cum eo certaſſet, & aduerſus illius vehementiam,

πλείοις. ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀληθεςάτην δηλώσω. μητέρα γὰρ τὴν τοῦ Σκοπελιανοῦ μητέρα, γυναῖκα ὁ πρεσβύτης ἠγάγετο ἠμίγαμόν τε, καὶ *κατὰ νόμους. ὁ δὲ ὁρῶν ταῦτα, ἐνουθέτει, ἀπῆγε. τοῦτο γὰρ, τοῖς ἐξώροις ἀνδράσι. ἤδη αὖ, ξυνεπῆν καὶ αὐτῷ λόγον, ὡς ἐρῶντος μὲν αὐτῆς, τὴν διαμῶραιναν δ' μὴ καρτερῶντος. ξυνελάμβανε δ' αὐτῇ τῶν διαβολῶν, καὶ οἰκέτης τοῦ πρεσβύτου μάγειρος, ᾧ ἐπωνυμία Κύθηρος, ὑποθωπεύων ὥσπερ ἐν δράματι τὸν δεσπότην, καὶ τοιαυτὰ λέγων, ὦ δέσποτα, βούλεταί σε ὁ υἱός, ἤδη τεθνάναι· οὐδὲ τὸν αὐτόματον, καὶ μετ' ὀλίγον θανάτου ἐνδιδοὺς τῷ σῷ γήρᾳ, ἀλλὰ αὐτουργῶν μὲν τὴν ἐπιβολὴν, μισθούμενος δὲ καὶ τὰς ἐμὰς χεῖρας. ἔστι γὰρ ἀμφὶ φάρμακα αἰδροφόνα ἐπὶ σοὶ, ὧν τὸ παιδιώτατον κελεύει με ἐμβαλεῖν ἐς σὸν πατρῷον, ἐλευθερίαν τε ὁμολογοῦν, καὶ ἀγρούς, καὶ οἰκίας, καὶ χρήματα, καὶ παῦ, ὅ, τι βουλοίμην ἔχειν δ' σὲ οἴκου· καὶ ταῦτα μὲν, πειθομένῳ ἐμοὶ· ἀπειθοῦντι δ', μαστίγωσίν τε, καὶ σφήλωσιν, καὶ παχείας πέδας, καὶ κύφωνα βαρύν. τοιοῖσδε θωπεύμασι περιηθὲν τὸν δεσπότην, πελευτῶντος μετ' οὐ πολύ, καὶ περὶ διαθήκαις ὄντος, γράφεται κληρονόμος, υἱός τε περσρηθεὶς, καὶ ὀφθαλμοὶ, καὶ ψυχὴ πᾶσα. καὶ οὐχὶ τοῦτο χρὴ θαυμάζειν, ἐπεὶ πρεσβύτην ἐρῶντα ἔθελξεν, ἴσως που καὶ παραπλήσιον τοῦ ἡλικίας καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐρᾶν· καὶ γὰρ δὴ καὶ νέοι ἐρῶντες, καὶ ἔστιν ὅς τις αὐτῶν ἑαυτοῦ νοῦν ἔχει. ἀλλ' ὅπου καὶ τὸ τοῦ Σκοπελιανοῦ νεότητος τε, καὶ τῆς σὺν δικαιοσύνῃ κρείττων ἔδοξεν, ἀγωνιζόμενος μὲν περὶ τῶν διαθηκῶν πρὸς αὐτὸν,

αὐτεκτείνας ὑπὸ τῆ ἐκείνε δυνότητι τὸν ἐκείνε πλοῦτον. ἁπάντων γὰρ τὰ οὐσίας, καὶ μιαθούμενος ὑπερβολαῖς χρημάτων γλώτας ὁμοῦ πάσας, καὶ δικαστῶν ψήφους, παντα χοῦ τὴν νικῶσαν ἀπενέγκασθαι. ὅθεν ὁ Σκοπελιανὸς, τὰ μὲν, Ἀναξαγόρε μηλόβοτα ἦν, τὰ δὲ, αὐτοῦ δουλόβοτα ἔλεγεν. ὑπὸ φθονῆς γὰρ καὶ τὰ πολιτικὰ ὁ Κύθηρος χρώμενος, γηραλέος ἤδη, καὶ τὴν οὐσίαν ὀρφανὴν ὑποδιδοῦσαν, καὶ φρονούμενος τὰ ἱκανῶς, καί που καὶ πληγὰς λαβὼν πρὸς ἀνδρός, ὃν χρήματα ἀπάντων ἐτύγχανεν, ἱκέτης τοῦ Σκοπελιανοῦ γίγνεται, ἀμνησικακίαν τε αὐτῷ δρεῖναι, καὶ ὀργὴν, ἀπολαβεῖν τε τὸ τοῦ πατρὸς οἶκον, ἀνέντα μὲν αὐτῷ μέρος τῆς οἰκίας, πολλῆς οὔσης, ὡς μὴ ἀνελευθέρως οἰκιαιτήσηται. συνεχωρήσαντα δὲ ἀμφοῖν δυοῖν θύραν ἐπὶ θαλάττη. Κυθήρου οἶκος ἐπωνόμασται νῦν ἐπὶ τὸ μέρος, ἐν ᾧ κατοικεῖ. ταῦτα μὲν, ὡς μὴ ἀγνοεῖν αὐτά. * σωισίνου δὲ κἀκεῖνα ἴσθι, ὅτι οἱ ἄνθρωποι μὴ θεοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀλλήλων παίγνια. Σκοπελιανοῦ δὲ συνδιάζοντος ἐν τῇ Σμύρνῃ, ξυμφοιτᾶν μὲν ἐς αὐτὴν Ἰωνάς τε, καὶ Λυδοὺς, καὶ Κᾶρας, καὶ Μαίονας, Αἰολέας τε, καὶ τοὺς ἐν Μυσῶν, καὶ Φρυγῶν Ἑλλήνων, οὔπω μέγα. ἀτείχιστος γὰρ τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἡ Σμύρνα, καὶ καιρίας ἔχουσα τῆς θαλάττης πυλῶν. ὁ δὲ ἦγε μὲν Καππαδόκας τε, καὶ Ἀσσυρίους, ἦγε δὲ Αἰγυπτίους, καὶ Φοίνικας· Ἀχαιῶν τε τοὺς δοκιμωτέρους, καὶ νεότητα τὴν ἐξ Ἀθηνῶν πᾶσαν. δόξαν μὲν οὖν, ἐς τοὺς πολλοὺς ἀπεδίδου ῥᾳστώνης τε, καὶ ἀμελείας, ἐπὶ τὸν πρὸ τοῦ μελέτης καιρὸν ξυνιεὶς ὡς ἐπὶ πολὺ τοῖς ἔθεσι

illius quoque diuitias oppoſuiſſet. Namque ex bonis eius hauriendo, atque ingenti pecuniarum vi omnes ſimul linguas, iudicúmque ſuffragia mercando, cauſa ſuperior vſquequaque euaſit. Quare Scopelianus, quæ Anaxagoræ erant, pecudum, quæ verò ſua, ſeruorum paſcua eſſe dicebat. Ceterùm Cytherus illuſtris in ciuitate factus, iam conſeneſcens, vidénſque rem familiarem deteri, admodum deſpectus, & à quodam viro plagis affectus, à quo creditas pecunias repetebat, ſuplex Scopelianum obſecrauit, vt obliuionem iniuriarum apud ſe exerceret, & ab ira temperaret, recepta domo paterna, & parte domus, quæ ampla erat, ſibi relicta, ne ipſe ſordidè in vrbe verſaretur, & agris duobus ad mare vergentibus conceſſis. Atque ad hunc vſque diem pars domus, vbi vitam exegit, Cytheri ædes appellatur. Hæc autem ne ignorentur, idcirco dicta ſunt, vt omnibus conſtet, homines non ſolùm Dei, ſed & ſui inuicem eſſe pilas. Scopeliano in Smyrna ſtudente, non magnum quidem fuit in eam Ionas, Lydos, Cares, Mæonas, Æoliósque: itémque ex Myſia & Phrygia Græcos conueniſſe: quãdoquidem iſtis gentibus citima fuit Smyrna: quippe quæ opportunas maris & terræ portas habebat. Atqui hic Cappadocas, Aſſyrios, Ægyptios, Phœnices: item Achiuorum probatiſſimos, & vniuerſam Athenienſium iuuentutem induxit: Negligentiæ, incuriæ & ſocordiæ opinionem apud multos reliquerat, quia ante tempus exercitationis, vt plurimùm, cum magiſtratibus

Smyrnæorum, de republica disse- A rens, conuersabatur. Egregio quoque, & magnanimo ingenio abutebatur; ac parum quidem interdiu studebat. Vigilantissimus autem hominum factus, Nox (aiebat) tu duntaxat plurimum diuinæ particeps es sapientiæ. Eam enim suarum lucubrationum cooperatricem effecerat. Nam à vespere ad diluculum, studium intendebat. Cùm in omni poëmatum genere operam dedit: tum Tragœ- B diæ studio correptus erat, cum præceptoris sonoritate decertans. Hinc quippe summæ admirationi Nicetes fuit. eousque porrò vocalitatis laude euectus est, vt etiam Gigantum prælia componeret; atque Homeri recitatoribus ansam sermocinandi daret. è Sophistis maximè cum Gorgia Leontino versatus est. Et cum his quoque rhetoribus, qui splendorem haberent. Gratiam natura potius quàm exercitatione C obtinuit. Ionicis enim à natura insitum est vrbanitate vti. quinetiam ridiculis orationes farcire solebat. Seuerum enim & mœstum, coniectura imperuium, & iniucundum censebat. Sæpè in populum soluta facie prodibat, & præsertim cùm iratus erat, concionem habiturus: audientes vultus tranquillitate relaxans, mitigabat. In forensibus erat indole, neque pecuniam amante, neque maledicentiam. Primùm enim sui copiam faciebat iis quibus vitæ periculum creabatur. Homines mordaces & conuiciatores, qui maledicendo animum se ostentare arbitrantur, temulentas vetulas, rabidásque vocabat. Declamationes quæstu agitauit. atque alius alia merces fuit D

Σμυρναίων τέλεσιν, ὑπὲρ τ πολιτικῶν. ὁ δὲ, ἀπεχρῆτο μὲν ἡ τῇ φύσῃ λαμπρᾷ τε οὔσῃ, ἡ μεγαλοψυχίᾳ. ἡ τ μὲν ἡμέραν καιρὸν ἧττον ἐσπούδαζεν, ἀυπνοτάτος δ' ἀνθρώπων ἐλυόμενος, ὥ νύξ ἔλεγε, σὺ γὰρ δὴ πλεῖσον σοφίας μετέχᾳς μέρος θεῶν. ξυνεργὸν δὲ αὐτὴν ἐποιεῖτο τῶν ἑαυτ Φροντισμάτων. λέγεται γοῦν καὶ ἐς ὄρθρον δύνοτεῖναι, σπουδάζων ἀπὸ ἑσπέρας. προσέκειτο μὲν οὖν ἅπασι ποιήμασι. τραγῳδίας δὲ ἡ συνεφορεῖτο, ἀγωνιζόμενος πρὸς τὴν τ διδασκάλου μεγαλοφωνίαν. ἀπὸ γὰρ τούτου σφόδρα τ μέρους, ὁ Νικήτης ἐθαυμάζετο. ὁ δὲ, οὕτω τ μεγαλοφωνίας ἧττ μεῖζον ἤλασεν, ὡς καὶ γιγαντίαν ξυνθεῖναι, προσδοῦναί τε Ὁμηρείδαις ἀφορμὰς ἐς τὸν λόγον. ὡμίλει δὲ σοφιστῶν μὲν μάλιστα, Γοργίᾳ τῷ Λεοντίνῳ. ῥητόρων δὲ, τοῖς λαμπρὸν ἠχοῦσι. τὸ ᾧ ἐπῆν χαρι, φύσει μᾶλλον εἶχεν, ἢ μελέτῃ. προσφυὲς μὲν γὰρ τοῖς Ἰωνικοῖς τὸ ἀστείζεσθ. τῷ δ' αὖ, ἡ ἧττ τῷ λόγων τὸ φιλόψογον προσῆν. τὸ γὰρ κατηφὲς, δυσξύμβολόν τ, & ἀηδὲς ἡγεῖτο. προῄει δ' ἐς τοὺς δήμους ἀνειμένῳ τῷ προσώπῳ· ἡ πολλῷ πλέον, ὅτ' ἐκ ὀργῆ σκληραίνοιεν, ἀνιεὶς αὐτοὺς, ἡ διαπραΰνων τῇ τ εἴδους εὐθυμίᾳ. τὸ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἦθος, οὔτε φιλοχρήματος, οὔτε φιλοθοίδορος. προῆκα μὲν γὰρ σωτηρίαν ἑαυτὸν τοῖς ὑπὲρ ψυχῆς κινδυνεύουσι. τοὺς δ' λοιδορουμένους ἐν τοῖς λόγοις, καὶ θυμοῦ ἐπίδειξιν ἡγουμένους ποιεῖσθ, γραῦδια σκάλῃ μεθύοντά τε, καὶ λυπῶντα. τὰς δὲ μελέτας, μισθοῦ μὲν ἐποιεῖτο. ὁ δὲ μισθὸς, ἐν ἄλλῳ ἄλλῳ,

καὶ ὡς ἕκαστος οἴκοι εἶχε. προῄει τε ἐς αὐτοὺς οὔθ' ὑπερφρονῶν, καὶ σεσοβημένος, οὔθ' ὥσπερ οἱ δεδιότες, ἀλλ' ὡς εἰκὸς ἦν τὸν ἀγωνιῶντα μὲν ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ δόξης, θαρροῦντα δὲ τῷ μὴ δι' σφαλεῖσθαι. διήγετο δὲ ἀπὸ μικρᾶς τῆς θρύπτης, ἐπὶ ἀκρότητα· ὅτε δὲ ὀρθὸς διήγετο, περιεφλει τὴν εἶχεν ὁ λόγος, καὶ ἐρρώετο· καὶ ἐπεσκοπεῖτο καὶ σύδον, οὐδὲ ἐν τῷ ὁμιλεῖν· ἀλλ' ὑπεξιὼν ἐν βραχεῖ τινι καιρῷ, διεώρα πάντα. πρίων δὲ αὖπαλ καὶ εὐφωνίας. καὶ τὸ φθέγμα ἡδονὴν εἶχε. τὸν τε μηρὸν θαμὰ ἔπληττεν, ἑαυτόν τε ὑπεγείρων, καὶ τοὺς ἀκροωμένους. ἄριστος μὲν ἦν καὶ γνωματίσαι λόγον, καὶ ἐπαμφοτέρως εἰπεῖν. θαυμασιώτερος δὲ φαίνετο τὰς ἀγωνιστέρας τῶν ὑποθέσεων· καὶ πολλῷ πλέον περὶ τοὺς Μηδικούς. ἐν αἷς οἱ Δαρεῖοί τε εἰσι, καὶ οἱ Ξέρξαι. ταύτας γὰρ αὐτός τέ μοι δοκεῖ ἄριστα σοφιστῶν ἑρμηνεῦσαι, παραδοῦναί τε τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἑρμηνεύειν. καὶ γὰρ φρόνημα ἐν αὐταῖς ὑπεκρίνατο, καὶ κουφότητα τὴν ἐν τοῖς βαρβάροις ἤθεσιν. ἐλελίζετο δὲ σφόδρα μᾶλλον ἐν ταύταις, ὥσπερ βακχεύων. καί τινος τῶν ἀμφὶ Πολέμωνα τυμπανίζειν αὐτὸν φήσαντος, λαβόμενος ὁ Σκοπελιανὸς τοῦ σκώμματος, τυμπανίζειν μὲν, εἶπεν, ἀλλὰ τῇ τοῦ Αἴαντος ἀσπίδι. βασιλεῖ δὲ αὖ πρεσβείαν, πολλαὶ μὲν, καὶ γάρ τι καὶ ἀγαθὴ τύχη ξυνηκολούθει πρεσβεύοντι, ἄριστη δὲ ἡ ὑπὲρ τῶν ἀμπέλων. οὐ γὰρ ὑπὲρ Σμυρναίων μόνον, ὥσπερ αἱ πλείους, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ὁμοῦ πάσης ἐπρεσβεύθη. τὴν δὲ νοῦν τῆς πρεσβείας, ἐγὼ δηλώσω. ἐδόκει τῷ βασιλεῖ μὴ εἶναι τῇ Ἀσίᾳ ἀμπέλους, ὑπὲρ οἴνου τασιάζειν ἔδοξαν, ἀλλ'

A pro ratione domus cuiusque: prodibat in publicũ non vt superbus, vel fastu fremens, neque vt timidus, sed vt pro sua gloria certantẽ, & se errare minimè timẽtem prodire par est. A subsellio delicatè differebat: quãdo autem rectus dicebat, cõuersionis acumine & robore pollebat oratio: neque intus, neque in turbam inspiciebat, sed tanquam ad breue tempus se subducens, cuncta perlustrabat. Eximia fuit in eo vocalitas, & eloquutio admodum iucunda. Et vt sese atque auditores
B suscitaret, sibi femur subinde plectebat. Ad exornandum coloribus orationem, & ad dicendum in vtramque partem, optimus erat. Idem multò admirabilior in præclarioribus argumentis causarum; & longè magis si Medorum causas, quibus Darij & Xerxes inerant, declamaret. Has enim iste præ ceteris Sophistis optimè egisse, & exponendas posteris tradidisse mihi
C videtur. In illis enim magnos spiritus effinxit, & barbaris moribus insitam leuitatem. quinetiam in iisdem causis tanquam bacchatus, concuti dicebatur. Et dicente quodam è Polemonis sociis, ipsum tympanizare, Scopelianus tali cauillatione perstrictus, Tympanizo, inquit, sed Aiacis scuto. Regales eius legationes multæ (atenim quædam bona fortuna hunc legationem agentẽ secuta est) optima ve-
D rò est ea quæ de vitibus. Hæc enim non pro Smyrnæis tantùm, vt pleræque aliæ, sed pro vniuersa simul Asia suscepta fuerat. Legationis sententiam ostendam. Vineas in Asia non esse habendas regi placuerat; quinetiam quæ plantatæ erant, euellendas esse: neque in posterum

de vitibus

de vitibus quicquam esse plantandum statuerat, quòd in vino seditionem agitare visi fuerant. Legatione publica, & viro opus erat, qui tanquam Orpheus, Thamyrísque pro ipsis demulceret aures. Scopelianum igitur omnes eligunt. Hic autem ita ex superabundantia legationis munus exequutus est, vt tediret non hoc solùm impetrato, quo vites plátare liceret, sed vt mulcta quoque non plantantibus imponeretur. Quàm igitur celebris & clarus fuerit in controuersia de vitibus, ex his quæ dicta sunt patet. oratio ipsa inter maximè admirandas censetur. Id quoque constat ex iis quæ contigerunt, postquam illam habuit. Dona enim ob eam assecutus est, quæ à rege tribui solent. itémque acclamationes, salutationésque multas, & laudes. Iuuenum cohors præclara & sapientiæ cupida eum in Ioniam secuta est. Pòst vbi venit Athenas Atticus Herodis Sophistæ pater, ipsum hospitio accepit. Quippe qui magis hunc in arte rhetorica, admirabatur quàm Gorgiam quandoque Thessali. Quicunque ergo Rhetorum antiquorum Hermæ in curriculis domus erant, non secus ac si filium sibi contemerassent, lapidibus peti iussit. Adolescens tunc erat Herodes, & adhuc sub patris potestate viuebat: atque hoc solùm expetebat, vt ex tempore declamaret: sed id nequaquam audebat, neque enim ad id vsque tempus cum Scopeliano versatus fuerat; nec dum quisnam esset subitæ orationis impetus nouerat. Quare ipsi ex animi sententia viri aduentus fuit: postquàm eum docentem audiuit, & extempore sua verba & sensa disponentem, ab eo non parum instructus & confirmatus est.

A ἐπὶ σὺ οἴνῳ στασιάζειν ἔδοξαν, ἀλλ' ἐξαιρεῖσθαι μὲν τὰς ἤδη πεφυτευμένας, ἄλλας δὲ μὴ φυτεύειν ἐπ. ἐδέησε δὴ πρεσβείας. ἀπὸ τῆς κοινῆς, ἢ ἀνδρὸς ὃς ἔμελλεν, ὥσπερ Ορφεύς τις, ἢ Θάμυρις ὑπὲρ αὐτῶν θέλξειν. αἱροῦνται τοίνυν Σκοπελιανὸν πάντες. ὃς δὲ οὕτω τι σὺ πρεσβείας ἐκράτει τῷ πρεσβείαν, ὡς μὴ μόνον τὸ ἐξεῖναι φυτεύειν ἐπανελθεῖν ἔχων, ἀλλὰ καὶ ἐπιτίμια καὶ ἆθλα μὴ φυτεύοντων. ὡς δὲ ἀνεδοκίμησε τὸν ἀγῶνα Ⓦ ὑπὲρ τῶν ἀμπέλων, δηλοῖ μὲν καὶ τὰ εἰρημένα. ὁ δὲ λόγος, σὺν τοῖς θαυμασιώτατα. δηλοῖ δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ λόγῳ· δῶρον τε γὰρ ἐπ' αὐτῷ ἔτυχεν, ἃ νομίζεται παρὰ βασιλεῖ, πολλῶν τ' ἀποσπάσεων, καὶ ἐπαίνων. νεότης τε αὐτῷ λαμπρὰ ξυνηκολούθησεν ἐς Ἰωνίαν, σοφίας ἐρῶντες. ἐπεὶ-
C δὴ ἦλθεν Ἀθήνησιν ἐγχύεσθαι, ποιεῖται αὐ Ⓦ ξένον ὁ Ἡρῴδου τοῦ σοφιστοῦ πατὴρ Ἀττικός, θαυμάζων ἐπὶ ῥητορικῇ μᾶλλον, ὡς καὶ τὸν Γοργίαν ποτὲ Θεσσαλοί. ὁπόσοι γὰρ τῶν πάλαι ῥητόρων ἑρμαὶ ἦσαν σὺν τοῖς τῆς οἰκίας δρόμοις, ἐκέλευσε τούτους βάλλεσθαι λίθοις, ὡς διεφθορότας αὐτῷ τὸν υἱόν. μειράκιον μὲν δὴ ἐτύγχανεν ὢν ὁ Ἡρῴδης τότε, καὶ
D ὑπὸ τῷ πατρὶ ἔτι. τὸ δὲ αὐτοσχεδιάζειν ἦρξε μόνου, οὐ μὴν ἐθάρρει γε αὐτῷ. οὐδὲ γὰρ Σκοπελιανῷ ξυνεγένετο μὴν ἐς ἐκεῖνό γε τοῦ χρόνου, οὐδὲ ἤδει πω τὴν τῶν αὐτοσχεδίων ὁρμὴν γιγνώσκων· ὅθεν ἀσμένως Ⓐ ἐγχύεται ἡ ἐπίδημία τοῦ ἀνδρός. ἐπεὶ γὰρ λέγοντος ἤκουσε, καὶ διαπεμψάμενος τὸν αὐτοσχεδιῶν, ἐπερρώσθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἡτοιμάσθη.

ζ τ πατέρα ὀ ᾄσας διανοηθεὶς, ἀπαγγέλλειν οἱ μιμήσεως τὸ ἰδέαν τ ξένης. ὁ πατὴρ ὁ ἠγάσθη τὸ αὐτὸν τῆς μιμήσεως, καὶ πεντακόσια ἔδωκεν αὐτῷ τάλαντα. ἔδωκε ὁ καὶ αὐτῷ Σκοπελιανῷ δεκαπέντε. ὁ δὲ, ὅσα ὁ πατὴρ, τοσαῦτα ὑπὸ τ ἑαυτ δωρεᾶς προσεπέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἐπ διδάσκαλον ἑαυτ προσηπώω. τοιγ ὁ σωισύπ Ηρῴδου, καὶ τῷ τὸ Παικτωλοῦ πηγῶν ἥδιον. τιμῶ ὁ δ᾽ τυχίαν, ἣ προὶ τὰς πρεσβείας ἐχρῆτο, ξυμβάλλειν ὅδε καὶ τοῖς δε. ἐδέ μὲν γὰ τοῖς Σμυρναίοις τ πρεσβευσάντος ὑπὲρ αὐτῶν ὑδρός. ἡ πρεσβεία ὁ ἰῶ ὑπὲρ τῷ μειζόνων. ὁ μὲν δὴ ἐγκεφαλος ἤδη, καὶ τὸ ἀποδημεῖν ἀξιώματος εἶχεν. ἐλπροθυμεῖτο ὁ ὁ Πολέμων, οὔπω πεπρεσβευκὼς προθύμως. δὲ ξάμβος οὖν ὑπὲρ τ ἀγαθῆς τύχης, ἐδεῖτο γλυκέως οἱ τιμῶ τὸ Σκοπελιανὸ Πιθῶ. καὶ προσβαλὼν αὐτὸν ἅπτ τ σπλησίας, Δὸς δέ μοι ὦμοιῖν τὰ σὰ τόξα περιβαλεῖν· αἰκὲν πως εἴσκωσι, μάλιστα ἀσείως ὁ Πολέμων τὰ τ Πατροκλε ἐπειπὼν τῷ ἀνδρί. καὶ Απολλώνιος δὲ ὁ Τυανεὺς, ὑπερενεγκὼν σοφία τιμῶ ἀνθρωπίνῳ φύσιν, τὸν Σκοπελιανὸν σὺ θαυμασίοις τίθη.

A Itaque vt patrem sibi conciliaret, enuntiauit coram eo declamationem ad hospitis ideam eloqui. Pater imitandi solertiam admiratus in filio, quingenta ipsi talenta, & quindecim Scopeliano dedit. Herodes quot pater ei dederat, ex dono suo totidem Scopeliano superaddidit: ac præceptorem suum appellauit. Hoc autem intelligenti Herodis patri, fontibus ipsis Pactoli fuit longè suauius. Quàm igitur hic in legationib. fortunatus fuit, hinc B etiam coniectare licet. Smyrnæi enim pro rebus suis legato indigebant, & de maximi momenti rebus erat ipsa legatio. Consenuerat iste, neque peregrinationis tædium amplius tolerare poterat: electus verò fuerat Polemo, qui nondum tale munus obierat: quare pro bona fortuna precatus Scopeliani suadelam sibi adesse poscebat. Eúmque in concione amplexatus, ait,

Præbe tuis humeros armis circundare nostros,

C *Si fortè an similis fuero tibi.* —

Perurbanè quidem à Palæmone Patrocli verba sunt vsurpata. Ceterùm Apollonius Tyaneus, qui humanum genus sapiétia superauit, Scopelianum inter viros admirabiles statuit.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ.

D

Διονύσιος δὲ ὁ Μιλήσιος, εἴθ᾽ ὡς σύνοιδα φασι πατέρων ἐπιφανεστάτων ἐγένετο, εἴθ᾽ ὡς τινες αὐτὸ τοῦτο ἐλευθέρων, ἀφείσθω τούτου τ μέρους. ἅπτ οἰκείᾳ ἀρετῇ ἐλαμπρύνετο· τὸ γὰ καταφύγειν ἐς τοὺς ἄνω, ἀποβεβληκότων ὅτι ἐφ᾽ ἑαυτῷ ἔπαινον. Ισαίου δὲ

DIONYSIVS.

Dionysius Milesius, siue vt plerique dicunt ex nobilissimis parentibus natus fuerit, siue vt nonnulli ex liberis tantùm & ingenuis, dimittatur quòd ad hanc partem attinet: quandoquidem virtute propria claruit. Nam ad maiorum gloriam confugere, eorum profectò est, qui propriæ laudis iacturam fecerunt. Cùm Isæi auditor es-

auditor esset, viri (vt dixi) suaptè A natura eloquentis, hoc satis expressit, & præter hoc sensorum animi concinnitatē: enimuerò hoc etiam Isæi peculiare fuit. iam verò cùm in notionibus inuentísque suauissimus esset, non vt plerique Sophistarum, voluptatum delinimentis indulgebat, sed delicias moderabatur, aiebátque ad familiares, mel summo digito & non concaua manu prælibare opus esse. Quemadmodum in omnibus quæ dicta B sunt, declaratum est à Dionysio in dissertationibus dialecticis, moralibus & legitimis concertationibus, maximè verò in Chæroneæ cladis lamentatione. Nam cùm enarrasset Demosthenē ad senatum post Chæroneæ cladis lamentationem accessisse, in hanc lugubrē orationis monodiam ipse desiit, O *Chæronea pernicioſus ager*! Et rursus, O *transfuga ad Barbaros Bœotia! ſuſpiria ducite* C *vos qui ſub terra eſtis Heroes. Prope Plataeas victi ſumus*. Et rursus, *Condemnatis Arcadibus, quòd mererent ſtipendia, concio belli propoſita eſt: & Græcorum mala regionem Arcadum nutriunt, & bellum nullam cauſam habens nos circumuenit*. Talis certè in vniuersum orationis Dionysij erat Idea, iuxta quam consideranti opportunitatem, quantum Isæus solebat, declamationis opera ei succedebat. Rumor de Dionysio sparsus, quòd Chaldæorum artibus discipulos memoriæ facultatem edoceret; vnde percrebuerit, ostendam. Memoriæ artes neque sunt, neque vnquam fuerint. Artes enim memoria dedit: ipsa verò, ne vlla quidem arte comprehendi potest. Siquidem est peculiare naturæ donum, vel immortalis animæ pars. Non enim vnquam mortalia repu-

ἀκροατὴς ἠνώμενος, ἀνδρὸς ὡς ἔφην τὴν φύσιν ἑρμηνεύοντος, τοῦτο μὲν ἱκανῶς ἀπεμάξατο. ἅμα δὲ τούτῳ, τὴν εὐταξίαν τῶν νοημάτων. ἔστι γὰρ δὴ καὶ τοῦτο Ἰσαίου. μάλιστα δὲ περὶ τὰς ἐννοίας ἡδύνετο, καὶ ἐμέμφετο περιττὰς ἡδονὰς, ὥσπερ οἱ νῦν τῶν σοφιστῶν, ἀλλ' ἐπαμύνετο, λέγων, πρὸς τοὺς γνωρίμους, ὅτι χρὴ τὸ μέλι ἄκρῳ δακτύλῳ, ἀλλὰ μὴ χαίρι κοίλῃ, ὡς τοῖς μὲν ἅπασι εἰρημένοις δεδήλωται τῷ Διονυσίῳ, λογικοῖς τε, καὶ νομικοῖς, καὶ ἠθικοῖς ἀγῶσι. μάλιστα δὲ τῷ περὶ Χαιρωνείας θρήνῳ. διεξιὼν γὰρ τὸν Δημοσθένην, τὴν μὲν Χαιρώνειαν θρῆνον προσαγαγόντα τῇ βουλῇ ἑαυτὸν, ἐς τοῦτο δὲ τὸ μονῳδίαν τὸν λόγον ἐτελεύτησεν, ὦ Χαιρώνεια πονηρὸν χωρίον. καὶ πάλιν, αὐτομολήσασα πρὸς βαρβάρους Βοιωτία. στενάξατε οἱ κατὰ γῆς ἥρωες. ἐσμὲν πλαταιῶν νενικημένοι. καὶ πάλιν, τοῖς κρινομένοις ἐπὶ τῷ μισθοφορεῖν Ἀρκάσιν ἀγορὰ πολέμου περιῆν. καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων κακὰ τῶν Ἀρκάδων τρέφει, καὶ περιέρχεται πόλεμος αἰτίαν οὐκ ἔχων. Τοιάδε μὲν ἡ ἐπίπαν ἰδέα τοῦ Διονυσίου, κατὰ τὰ τῆς μελέτης αὐτῷ περιβαίνειν, ἐπισκοπουμένῳ καιρὸν, ὅσον περ ὁ Ἰσαῖος. ὁ δὲ λόγος D ὁ περὶ τοῦ Διονυσίου λεγόμενος, ὡς Χαλδαίων τέχναις τοὺς ὁμιλητὰς τὸ μνημονικὸν ἀναπαλαίοντος, ἐγὼ δηλώσω πόθεν εἰρηται. τέχναι μνήμης οὔτε εἰσὶν, οὔτ' ἂν γένοιντο. μνήμην μὲν γὰρ, δίδωσι τέχνας· αὐτὴ δὲ ἀδώρητος, οὐδὲ μιᾷ τέχνῃ ἁλωτός. * ἔστι γὰρ πλεονέκτημα φύσεως, ἢ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς μοῖρα. οὐ γὰρ ἄν ποτε θνητὰ νομισθείη

τὰ ἀνθρώπινα. οὔτ' ἂν διδακτὰ ἐμάθομεν, εἰ μνήμη συνεπολιτεύετο ἀνθρώποις. ἰὼ εἴτε μητέρα δεῖ καλεῖν, εἴτε παῖδα, μὴ διαφερόμεθα πρὸς τοὺς ποιητάς, ἀλλ' ἔστω ὅ, τι βούλονται. πρὸς δὲ τούτοις, τίς ἔτως ἀνήθης καὶ τὴν ἑαυτοῦ δόξης, ἐν σοφοῖς γραφόμενος, ὡς γοητεύων* ἐν μειρακίοις διαβάλλῃ, καὶ ἃ ὀρθῶς ἐπαιδεύθη; πόθεν οὖν τὸ μνημονικὸν τοῖς ἀκροωμένοις; ἅπλησα τῷ ἡδονῷ ἐδόκει τὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβάνειν αὐτὰ ἠναγκάζετο· ἐπεὶ ξυνίει σοφῶν χαιρόντων τῇ ἀκροάσει. οἱ δὲ μαθητεροι τῶν νέων, ἐνετυποῦτο αὐτὰ ταῖς γνώμαις, καὶ ἀπήχθων ἑτέροις μελέτῃ μᾶλλον, ἢ μνήμῃ συνεχόμενοι. ὅθεν μνημονικοί τε ὠνομάζοντο, καὶ τέχνῃ αὐτὸ πεπαιδευμένοι. ἔνθεν ὁρμώμενοί τινες, τὰς τοῦ Διονυσίου μελέτας ἐπιτερματολογεῖσθαί φασιν, ὡς δὴ ἄλλο ἄλλῳ ξυνεγκόντων ἐς αὐτάς, ἐν ᾧ ἐβραχυλόγησε. μεγάλων μὲν οὖν ἠξιοῦτο καὶ τῶν πόλεων, ὁπόσαι αὐτὸν ἐπὶ σοφίᾳ ἐθαύμαζον· μείζων δ' ἦν βασιλέως. Ἀδριανὸς γὰρ, σατράπην μὲν αὐτὸν ἀπέφηνεν ἐπ' ἀφανῶν ἐθνῶν. κατέλεξε δ' ἐς τοὺς δημοσίᾳ ἱππεύοντας, καὶ τοῖς ἐν τῷ Μουσείῳ σιτουμένοις. ἦν δ' Μουσεῖον, τράπεζα Αἰγυπτία, ξυγκαλοῦσα ἐκ τῆς γῆς ἐλλογίμους. πλείστας δ' ἐπελθὼν πόλεις, καὶ πλείστοις ξυνομιλήσας ἤθεσιν, οὔτε ἐρωτικήν ποτ' αἰτίαν ἔλαβεν, οὔτε ἀλαζονείας, ἔτι δὲ σωφρονέστατός τε φαίνεται, καὶ ἐφεστηκώς. οἱ δ' ἀναπείσαντες Διονυσίῳ τ' Ἀραάσπαν, τὸν τῆς Πανθίας, ἐρῶντα,

tantur humana, neque edocta discerémus, si memoria cum hominibus ipsa conuersaretur. Quam siue matrem, siue filiam [temporis] appellare opus est, ne contendamus cum poëtis: sed esto vt libitum fuerit. Quis porrò ita minimè malus, & gloriæ suæ aduersarius inter doctos adscriptus, vt tanquam præstigiator inter adolescentes ea criminetur, quæ rectè edoctus fuerit? Vnde igitur audientibus hæc memoriæ vis proposita est? Dionysij enunciata inexplebilem afferre voluptatem videbantur, & sæpe eadem iterare cogebatur, cùm perciperet auditores auscultatione exhilarari. Qui autem ex iuuenibus dociliores erant ingenio, eius sententias imprimebant animo, atq; exercitatione potius quàm memoria comprehensa aliis recitabant. Vnde memores nuncupabantur, tanquam id arte didicissent. hinc plerique impulsi, Dionysij declamationes, centonũ instar textas esse dicunt, quasi alius aliud in eas contulerit; vbi breuiter locutus est. Magnis igitur honoribus ab illis ciuitatibus affectus est, quæcunque sapientiam eius admirabantur: maximis autem ab Imperatore decoratus. Adrianus enim eum non humilium gentium satrapam designauit. Item inter viros equestris ordinis censeri voluit, & eos qui in Musæo alebantur. Musæum autem Ægyptia mensa erat, quæ ex omni terrarũ orbe eloquentissimos quosque viros conuocabat. Cùm plurimas ciuitates adiisset, & cum gentibus diuersorũ morum versaretur, neque crimen vnquam ob amores, neque ob superbiã subiit, eo quòd temperantissimus & modestissimus videretur. Qui autem Dionysio imponunt Araspam Panthiæ amatorẽ,

Dionyſij profectò numeros ignorant, ignorántque aliam interpretandi induſtriam, & artis enthymematum inſcij imperitíque ſunt. Non enim Dionyſij eſt lucubratio iſta, ſed Celeris artium ſcriptoris. Celer enim iſte, imperatoriarum epiſtolarum ſcitus magiſter fuit: in declamando autem non ſatis exercitatus. ceterùm adoleſcentiæ tempore Dionyſio aduerſatus eſt. Neque illa mihi prætermittenda ſunt, quippe quæ Ariſtæus Græcorum antiquiſſimus eorum qui ævo meo vixerunt, audiuerit, qui de Sophiſtis plurima nouerat. Dionyſius in magno gloriæ ſplendore iam conſeneſcebat: Polemon verò ipſo celebritatis flore vigebat, Dionyſio nondum notus. hic Sardis peregrinabatur, vt in centumuirali iudicio, quo Lydia defendebatur, cauſam ageret. Cùm Dionyſius Sardis veſperi aduentaſſet, Dorionem Cretenſem hoſpitem ſuum rogauit: Dic mihi (inquit) Dorion, éſtne hic Polemon. At Dorion, Vir (inquit) Lydorum ditiſſimus de facultatibus ſuis periclitans, patronum è Smyrna duûm talentorum mercede Polemonem conduxit, & cras cauſam aget. Ad hæc Dionyſius, Quale, inquit, lucrum dixiſti? ſi mihi Polemonem auſcultare licuerit: cùm nondum eius experimentum habuerim. Videtur, inquit, te percellere Dorion, adoleſcens magnum iam nomen adeptus. Imò ne dormire quidem per Mineruam permittit, (inquit Dionyſius) ſed in ſaltum cor, mentémque ducit; dum cogito quammulti laudatores eius ſint: atque hi quidem os ipſius duodecim canalibus ſcaturire putant: alij etiam linguam vlnis, veluti Nili aſcen-

A δύσκολοι μὲν τὴν τῶν Διονυσίου ῥυθμῶν, δύσκολοι δὲ τὴν ἄλλης ἑρμηνείας, ἄπειροι δὲ τῆς τῶν ἐνθυμημάτων τέχνης. οὐ γὰρ Διονυσίου τὰ φρόνημα ταῦτα, ἀλλὰ Κέλερος τοῦ τεχνογράφου. ὁ δὲ Κέλερος, βασιλικῶν μὲν ἐπιστολῶν ἀγαθὸς ὑφηγητὴς, μελέτη δὲ καὶ ἀποχρῶν, Διονυσίῳ τὸν ἐπὶ μειρακίου χρόνον διάφορος. μηδ' ἐκεῖνα παρείδω μοι. Ἀρισταίου γε ἀκροάσασθαί μου τὰ πρεσβυτάτου τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων, καὶ πλεῖστα ὑπὲρ τῶν B Σοφιστῶν εἰδότος, ἐμεμάθηκε μὲν ὁ Διονύσιος ἐν δόξῃ λαμπρᾷ, παρῆν δ' ἐς ἀκμὴν ὁ Πολέμων, ὅπω γιγνωσκόμενος τῷ Διονυσίῳ. καὶ ἐπεδήμει ταῖς Σάρδεσι, ἀγορέων δίκην ἐν τοῖς ἑκατὸν ἀνδράσιν, ὑφ' ὧν ἐδικαιοῦτο ἡ Λυδία. ἑσπέρας οὖν τὰς Σάρδεις ἥκων ὁ Διονύσιος ἤρετο Δωρίωνα τὸν Κλητικὸν, ξένον ἑαυτοῦ. εἰπέ μοι, ἔφη ὁ Δωρίων, ἔστι C Πολέμων ἐνταῦθα; ὁ δὲ Δωρίων, ἀνὴρ ἔφη, πλουσιώτατος τῶν ἐν Λυδίᾳ, κινδυνεύων περὶ τῇ οὐσίᾳ, ἄγει συνήγορον τὸν Πολέμωνα ἀπὸ Σμύρνης, πείσας δι' ἀλλάντου μισθῷ, καὶ ἀγωνιεῖται τὴν δίκην αὔριον. καὶ ὁ Διονύσιος, οἴμ', ἔφη, ἔρμαιον εἴρηκας, εἰ ἀκροάσαιό μου ἕως Πολέμωνος, οὔπω εἰς πεῖραν αὐτοῦ ἀφιγμένου. ἔοικεν, εἶπεν, ὁ Δωρίων συνέφην ὅτι ὁ D νεανίας, εἰς ὄνομα ἤδη προβαίνων μέγα. καθόλου γε καὶ ἑαυτὴν πλεῖν Ἀθηνᾶν, ἦ δ' ὁ Διονύσιος. ἀλλ' ἐς πόδησιν ἄγει πλεῖν καρδίαν, καὶ πλεῖν γνώμην, ἐνθυμουμένῳ ὡς πολλοὶ ἐπαινέται αὐτοῦ. καὶ τοῖς μὲν, δωδεκάκρουνον δοκεῖ τὸ στόμα, οἱ δὲ, καὶ πήχεσι διαμετροῦσι πλεῖν γλῶτταν, ὥσπερ τὰς τοῦ Νείλου ἀνα-

βάσης. σὺ δὲ ταύτην ἀσαφῆ μοι τὴν φροντίδα, εἰπὼν ἢ μὴ πλέον, ἢ ἧττον ἐν ἐμοὶ τε καὶ ἐκείνῳ καθώρακας. ὁ δὲ Δωρίων μάλα σωφρόνως, αὐτὸς, εἶπεν, ὦ Διονύσιε, σαυτῷ τε, καὶ ἐκείνῳ δικάσεις ἄμεινον. σὺ γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι σοφίας, οἷος σαυτὸν γιγνώσκειν, ἕτερόν τε μὴ ἀγνοῆσαι· ἤκουσεν ὁ Διονύσιος ἀγωνιζομένου τινὸς δίκην. καὶ ἀπιὼν τοῦ δικαστηρίου, ἰσχνὸς, ἔφη, ἀθλητὴς ἔχει· ἀλλ' οὐκ ἐκ παλαίστρας. ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ Πολέμων, ἦλθε μὲν ὄπισθε τοῦ Διονυσίου, μηδέπω αὐτῷ ἐπαγγέλλων. ἀφικομένου δὲ διαπρεπῶς, ἀγωνιζομένου, προσῆλθε τῷ Διονυσίῳ· καὶ αὐχήσαντος τοῦ ὤμου, ὥσπερ οἱ τὰ σαθρὰ παλαίειν ἐμβιβάζοντες, μάλα ἀστείως ἀπεπώθησεν, εἰπὼν, ἦ μήποτ' ἦσαν ἀληθεῖς οἱ Μιλήσιοι. ἀνδρῶν μὲν οὖν ὄπιφανῶν, πᾶσα γῆ τάφος. Διονυσίου δὲ σῆμα, ἐν τῇ ὀπιφανεστάτῃ Ἐφέσου. τέθαπται γὰρ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ τὸ κωλιώτατον τῆς Ἐφέσου, ἐν ᾗ κατέβιω, παιδεύσας τὸν πρῶτον βίον ἐν Λέσβῳ.

A sus, dimetiuntur. Tu autem mihi hanc deme sollicitudinem, si quid plus minúsve in me & in illo perspexeris. Tum Dorion modestissimè respondens: Id ipse (inquit) Dionysi tibi atque illi melius disceptabis. Tu enim ea sapientia præditus es, vt teipsum noscas, & alium non ignores. Dionysius eum in iudicio disceptantem audiuit. & inde abiens: Robur (inquit) habet Athleta iste, sed non à palæ- B stra. Hæc vt Polemon accepit, ad Dionysij continuò ianuam properauit, vt ei declamationem indiceret: & cùm magnificè decertaturus veniisset, humeris innitens, non secus atque illi, qui palæstram in stadio inituri sunt, perurbanè iocatus ait, Olim fuere strenui Milesij. Virorum certè illustrium omnis terra sepulchrum. Dionysij tumulus in nobilissima Epheso situs est: C namque in foro iuxta Ephesi præcipuum locum, vbi ætatem degerat, sepultus est. Institutus porrò primo tempore adolescētiæ in Lesbo fuerat.

ΛΟΛΛΙΑΝΟΣ.

Λολλιανὸς ὁ Ἐφέσιος, πρώτη μὲν τοῦ Ἀθήνησι θεάτρου προέστη· πρώτη δὲ τοῦ Ἀθηναίων δήμου, στρατηγήσας αὐτοῖς τινὶ ἐπὶ τὸν ὅπλων. ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη, πάλαι μὲν κατέλεγέ τε, καὶ ἐξῆγε ἐς τὸν πόλεμον· νυνὶ δὲ σφῶν ἐπιμελεῖται, καὶ σίτου ἀγορᾶς. θορύβου δὲ καθεστηκότος ὅτε τὰ ἀρτοπώλια, καὶ τοὺς Ἀθηναίων βάλλειν αὐτὸν ὡρμηκότων, Παγκράτης ὁ κύων ὁ μετὰ ταῦτα ἐν Ἰσθμῷ φιλοσοφήσας, παρῆλθεν ἐς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ εἶπεν· Λολλιανός, οὐκ ἔστιν ἀρτοπώλης, ἀλλὰ λογοπώλης, διέχειν δέ πω τοῦ Α-

LOLLIANVS.

Lollianus Ephesius, primus Athenis in subsellio præsedit: & Athenienſi populo in expeditione præfuit. Hæc verò præfectura olim quidem censum faciebat, & ad bellum educebat. nunc annonã & fori cibaria curat. Cùm verò tumultus vbi vendebantur panes ortus esset, & Athenienses ad eum percutiendum irruissent; Pancratius Cynicus, qui post hæc in Isthmo philosophatus est, cùm ad Atheniẽses veniſſet, Non est Lollianus (inquit) panis venditor, sed verborum. hoc dicto, ita Athenienses exhilarauit & placauit,

vt lapides qui præ manibus erant, laxarẽt. Annona ex Theſſalia aduecta, cùm pecuniæ publicæ non extarent, ſuis familiaribus vt collectam erogarét autor fuit: hinc magna pecuniæ vis eſt collecta. atq; illud quidem viri fuit perquàm induſtrij, & in ciuili adminiſtratione ſolertis. Hoc autem iuſti, probi, & beneuoli. Nam pecunias, mercede auſcultationis remiſſa, collatoribus reddidit. Artificioſiſſimus, prudentiſſimúſque hic videbatur eſſe Sophiſta, cùm Epichirematicum argumẽtum in artificioſa excogitatione ſitum cumulatè elaboraret, ſeque commodè explicaret: in ſentiendo verò & ſententiis ordinandis minime ſuperuacuus fuit. Eius porrò orationis ſplendores interlucent, quæ fulgetri coruſcantis inſtar, repentè micando, deſinunt. Quòd cùm in omnibus quidem pateat, in his certè maximè. Nam cùm Leptinem ob legem accuſaret, quia ex Ponto frumentum Athenienſibus non deuehebatur, cum hoc vigore egit: *Os Ponti lege clauſum eſt, & Athenienſium annonam paucæ prohibent notæ. Idemque Lyſander nauali bello potens, Leptinéſque legiſlator præſtare poteſt.* Cùm Athenienſibus pecuniarum inopia de vendendis inſulis decernentibus intercederet, ſic ſpiritum ſumpſit: *Solue (ô Neptune) gratiam ſupra Delo debitam, & illi venditæ concede fugam.* Subitam promptámque orationem adhibebat, Iſæi more, cuius olim fuerat auditor. Mercedes generoſas exigebat; cùm congreſſus non declamatorios tantùm, ſed etiam præceptorios exhiberet. Duas enim ſtatuas ſortitus eſt, alteram in foro, in bre-

A Ἕλλησι, ὡς μεθεῖναι τοὺς λίθους, διὰ χειρῶν αὐτοῖς ὄντας. σίτου τε καὶ Θεσσαλίας ἐσαπλοΐκοτος, καὶ χρημάτων δημοσίᾳ οὐκ ὄντων, ἐπέρρεν ὁ Λολλιανὸς ἔρανον τοῖς αὑτοῦ γνωρίμοις. καὶ χρήματα συχνὰ ἠθροίσθη. καὶ τοῦτο μὲν, ἀνδρὸς δύμηχανε δόξῃ, καὶ σοφοῦ τὰ πολιτικά· ἐκεῖνο δ', δικαίου τε, καὶ δυνωμένου. τὰ γὰρ χρήματα, ταῦτα τοῖς ξυμβαλλομένοις ἀπέδωκεν, ἐπανεὶς τ' μισθὸν τῆς ἀκροάσεως. ἐδόξε δ' ὁ σοφιστὴς εἶναι, τεχνικώτατός τε, καὶ φρονιμώτατος, τὸ ἐπιχρηματικὸν ἐν ἐπινοίᾳ τεχνικῇ κείμενον ἱκανῶς ἐκπονῆσαι, καὶ ἑρμηνεῦσαι μὲν ἀποχρεῶν. νοῆσαί τε, καὶ τὰ νοηθέντα τάξαι, ἀπέριτος. διαφαίνονται δὲ τοῦ λόγου καὶ λαμπρότητες λήγουσαι ταχέως, ὥσπερ τὸ τῆς ἀστραπῆς σέλας· δηλοῦται δ' τοῦτο, B ἐν πᾶσι μὲν, μάλιστα δ' ἐν τοῖσδε· κατηγόρουν μὲν γὰρ τοῦ Λεπτίνου διὰ τὸν νόμον, ἐπεὶ μὴ ἐφοίτα τοῖς Ἀθηναίοις σὺν τῷ Πόντου σῖτος, ὃν δὲ ἤκμασε· κεκλῆσθαι τὸ στόμα τοῦ Πόντου νόμῳ. καὶ τὰς Ἀθηναίων ζημίας, ὀλίγας κωλύοισι συμβολαί· καὶ τὸν δυνάστην Λύσανδρον ναυμαχῶν, καὶ Λεπτίνης νομοθετῆσαι. δυπλέγων δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἀπορείᾳ χρημάτων βουλομένοις πωλεῖν τὰς νήσους, ὧδε ἐπηύξησε· λῦσον, ὦ Ποσείδον τὴν ἐπὶ Δήλῳ χάριν, συνεχώρησον αὐτῇ πωλουμένῃ φυγεῖν. ἐχρῆτο μὲν οὖν κατὰ Ἰσαῖον· οὐ δὴ καὶ ἠκροάσατο. μαθοὺς δὲ Ἀθηναίους ἐπεραίνετο, τὰς οἰκοσίας οὐ μελετήρας μόνον, ἀλλὰ καὶ διδασκαλικὰς ἔχων. εἰκόνες δὲ αὐτῷ Ἀθήνησι, μία μὲν, ἐπ' ἀγορᾶς, ἑτέρα

C

D

δὲ ἐν τῷ ἄλσει τῷ μικρῷ, ὁ αὐτὸς λέγεται σικφυτεῦσαι.

ui nemore alteram, quod quidem ipse plantasie dicitur.

ΜΑΡΚΟΣ.

Οὐδὲ τὸν Βυζάντιον σοφιστὴν παραλείψω Μάρκον· ὑφ' οὗ καὶ ἐπιπλήξαιμι τοῖς Ἕλλησιν, εἰ τοιόσδε γιγνόμενος, ὁποῖον δηλώσω, μήπω τυγχάνῃ τῆς ἑαυτοῦ δόξης. Μάρκῳ τοίνυν ἡ ἀναφορὰ τοῦ γένους, ἐς τὸν ἀρχαῖον Βυζάντα. πατὴρ ἦν ὁμώνυμος, ἔχων θαλαττιουργοὺς οἰκέτας ἐφ' ἱεροῦ. τὸ δὲ ἱερὸν, παρὰ ταῖς σποραῖς τοῦ Πόντου. διδάσκαλος δὲ αὐτοῦ, Ἰσαῖος ἐγίνετο. παρ' οὗ καὶ τὴν κατὰ φύσιν ἑρμηνείαν μαθὼν, ἐπεκόσμησεν αὐτῷ ὡραϊσμένῃ παιδεύσει τὸ παράδειγμα ἱκανώτατον τοῦ Μάρκου ἰδέας, ὁ Σπαρτιάτης ὁ ξυμβαλοῦσι τοῖς Λακεδαιμονίοις μὴ δέχεσθαι ἐς δὸπὸ σφακτηρίας γυμνοὺς ἥκοντας. τῆς δὲ τοῦ τοιούτου ἐσόδου, ἤρξατο ὧδε. ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος μέχρι γήρως φυλάξας τὸ ἀσπίδα, ἡδέως μὲν οὖν τοὺς γυμνοὺς τούτους ἀπέκτεινεν. ὅς γε δὴ καὶ τὰς διαλέξεις ὅδε ἀνὴρ ἐγίνετο, ξυμβαλεῖν ἔστιν ἐκ τοῦδε. διδάσκων γὰρ περὶ τὸ τῶν σοφιστῶν τέχνης, ὡς πολλὴ, καὶ ποικίλη, παράδειγμα τοῦ λόγου τοῦ Ἰριν ἐποιήσατο. ἐπειδὴ ἤρξατο τῆς διαλέξεως ὧδε ὁ τοῦ Ἰριν ἰδὼν ὡς εὖ χρῶμα, καὶ εἶδεν ὡς χρὴ θαυμάσαι. ὁ δὲ ὅσα χρώματα, μᾶλλον ἐθαύμασεν. οἱ δὲ τοῦ διαλέξει ταύτῃ Ἀλκινόῳ τῷ Στωϊκῷ αἰκαπτόντες, διαμαρτάνουσι μὲν ἰδέας λόγου, διαμαρτάνουσι δὲ ἀληθείας, ἀδικώτατοί δ' αὖ θεόπων εἰσὶ, προσαφαιρούμενοι τὸν σοφιστὴν, καὶ τὰ οἰκεῖα. τὸ δὲ τοῦ ὀφρύων ἦθος, καὶ ἡ τοῦ περι-

MARCVS.

Ne Byzantium quidem Sophistam Marcum omiserim, cuius gratia, etiam Græcos increparim, si cùm talis extiterit, qualem fuisse docebo, haudquaquam sua fruatur gloria. Marci profectò genus, ad priscum Byzantem refertur. Pater eodem nomine appellatus, multos per mare negociantes apud sacellum famulos habuit; quod quidem est iuxta Ponti ostia. Præceptor eius Hæus fuerat: à quo etiam natura duce eloquentiam edoctus, eam pereleganti mansuetudine exornauit. Ideæ Marci Spartiates accommodatissimum exhibuit exemplum, qui, ne nudos à Sphacteria venientes reciperent, Lacedæmoniis consuluit. In hac enim causa sic est exorsus, *Vir Lacedæmonius, qui ad senectutem vsque scutum seruauit, lubenter certè hosce nudos interfecisset.* Quis autem hic vir in disputationibus fuerit, ex his coniicere licet. Nam cùm de Sophistarum arte dispiceret, & quàm multa & varia sit, edoceret, pro exemplo orationis, Irim proposuit; & hinc disputationis sumpsit initium: *Qui Irim vidit, vt colorem vnum, non nouit vt par est mirari: qui autem multis coloribus insignem intuetur, longè magis admiratur.* Verumenimuero qui Alcinoo Stoïco disputationem istam tribuunt, à genere orationis aberrant, imò sunt à veritate penitus alieni: quandoquidem hominum sunt iniustissimi, qui Sophistæ etiam propria auferunt. Superciliorum verò modus, & personæ cogitabundæ

ſtatus Marcum Sophiſtam oſten-
dit. Semper enim mente aliquid
cogitabat, & ſe in iis quæ ad promptè dicendum iuuarent, exercebat.
Hoc oculorum ſtatu patuit, qui
in arcanis notionibus perſæpe infixi erant: ídq; ab ipſo quoque aſſenſum eſt. Interrogante enim quodam è ſociis, quomodo ſe heri exercuiſſet: Apud me quidem, inquit,
ſatis pro dignitate: apud familiares
autem minus. Cùm ille reſponſum
admiraretur, Ego (inquit Marcus)
etiam operoſa vtor taciturnitate:
ac duæ aut tres cauſæ me ſollicitant
ſuper vnam, quam in communi
certamine agito. Barbam & comam
ſordidam habuit, quare aggreſtior
quàm vir catus & conſultus multis
eſſe videbatur. Hoc etiam Polemoni Sophiſtæ contigit, vt ita de Marco ſentiret. Nam cùm iam clarus
eſſet, atque Polemonis ſcholam
adiſſet; conſidentibus iis qui ad auditoriũ conuenerant, quidam eum
agnoſcens vicino oſtendit; & alius
alteri: tum Sophiſtam Byzantium
eſſe, omnibus patefactum eſt. quare Polemone controuerſias petente, omnes in Marcum vt aliquid
proponeret, conuerſi ſunt. Hic
cùm Polemon diceret, quid in ruſticum intuemini? nullam enim iſte
dabit cauſam. Marcus ſublata voce, vt ſolebat, cum toruo intuitu,
Proponam (inquit) & declamabo.
vnde Polemon arrepta ania, & Dorica eius oratione percepta, multa
& magna in virum diſſeruit, & mirabilia, prout tempus poſtulabat,
protulit. Cùm igitur declamaſſet,
declamantémque hominem audiuiſſet, & admiratus eſt ipſe, & aliis quoque admirationem mouit.
Poſt hæc cùm Marcus Megaram

A σώπτε σύννοια, Σοφιστὴν ἐδήλωσε τὸν Μάρκον. ἦ γὰρ ἐτύγχανεν ἀεί τι ἐπισκοπῶν τῇ γνώμῃ, καὶ ἀναπαιδεύων ἑαυτὸν τοῖς
ἐς τὸ χρειάζεσθαι ἄρθροις. ὃ δὴ καὶ ἐδηλοῦτο
μὲν τῇ τοῦ ὀφθαλμοῦ στάσει πεπηγότων
τὰ πολλὰ ἐς ἀπορρήτους ἐννοίας. ὡμολογήθη γὰρ καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. ἐρομένου γάρ τινος αὐτὸν τῶν ἐπιτηδείων, ὅπως
χθὲς ἐμελέτα, ἐπ' ἐμαυτῷ μέν ἔφη, λόγου ἀξίως, ἐπὶ δὲ τῶν γνωρίμων, ἧττον.
θαυμάζοντος δὲ τὴν ἀπόκρισιν, ἐγὼ, ἔφη
B ὁ Μάρκος, καὶ τὴν σιωπὴν ἐνεργῶ χρῶμαι, καὶ γυμνάζουσί με δύο, καὶ τρεῖς ὑποθέσεις ἐπὶ πλεῖ μίαν, ἣν ἐς τὸ κοινὸν
ἀγωνίζομαι. χλιδάδος δὲ, καὶ κόμης,
αὐχμηρῶς εἶχεν. ὅθεν ἀγροικότερος ἀνδρὸς πεπυμένου ἐδόκει τοῖς πολλοῖς.
τοῦτο δὲ καὶ Πολέμων ὁ Σοφιστὴς πρὸς
αὐτὸ ἔπαθε. πρῶτον μὲν γὰρ ἐς πλεῖ ἦλθε
C Πολέμωνος διατριβὴν, ὀνομαστὸς ἤδη
ὤν. ξυγκαθημένων δὲ τῶν ἐς πλεῖ ἀκροασιν ἀπαντικρύ, ἀναγνοὺς τὸν αὐτὸν διεμήνυσε τῷ πέλας, ὁ δὲ τῷ πλησίον. καὶ
διεδόθη ἐς πάντας ὅτι ὁ Βυζάντιος εἴη
Σοφιστής. ὅθεν τοῦ Πολέμωνος αἰτιωμένου τὰς ὑποθέσεις, ἐπεστρέφοντο πάντες
ἐς τὸν Μάρκον, ἵνα προβάλοι. τὸ δὲ
Πολέμωνος εἰπόντος, τί ἐς τοῦτον ἀγροικον
ὁρᾶτε; οὐ γὰρ δώσει γε οὐδεμίαν ὑποθεσιν·
D ὁ Μάρκος ἐπῆρας πλεῖ φωνὴν ὥσπερ
εἰώθει, καὶ πρὸς βλέψας, καὶ προβαλοῦμαι, ἔφη, καὶ μελετήσομαι. σὺν-
θεν ἐλὼν ὁ Πολέμων, καὶ ξυνεὶς δωρεαζόντως, διελέχθη ἐς τὸν ἄνδρα πολλά τε, καὶ μεγάλα, καὶ θαυμάσια ἐφιεὶς
τῷ καιρῷ. μελετήσας δὲ, καὶ μελετῶντος
ἀκροασάμενος, καὶ ἐθαυμάσθη, καὶ ἐθαύμασε. μετὰ ταῦτα δὲ ἦκων ὁ Μάρκος

ἐς τὰ Μέγαρα (οἰκισταὶ δὲ Βυζαντίων) ἐσασίαζον μὲν οἱ Μεγαρεῖς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἀκριβάζοντας τοῖς νόμοις, ὥσπερ ἄρτι τὸ πινακίου ἐπ' αὐτοῦ γεγραμμένου, καὶ οὐκ ἐδέχοντο σφᾶς ἐς τὰ Πύθια τὰ μικρὰ ἥκοντας· ὁρᾷ δὲ ἐς μέσους ὁ Μάρκος, ὅπως τοι μὴ θερμοὶ τοῦ Μεγαρέας, ὡς ἀνοῖξαι πεῖσαι τὰς οἰκίας, καὶ δέξασθαι τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ γυναῖκάς τε καὶ παῖδας. ἠγάσθη αὐτὸν καὶ Ἀδριανὸς ὁ αὐτοκράτωρ πρεσβεύοντα ὑπὲρ Βυζαντίων, ἐπιτηδειότατος τῶν πάλαι βασιλέων γενόμενος ἁρπάσαι αὐξῆσαι.

A veniſſet, Megarenſes, (qui Byzantiorum conditores fuere) aduerſus Athenienſes acerrimis ſententiis ſæuiebant, quaſi tabella recens in ipſos ſcripta: eóſque ad patua Pythia venientes non admittebant. Vbi cùm in medium Marcus veniſſet, ita Megarenſium animum compoſuit, vt aperiendas domos, & Athenienſes cum liberis & vxoribus recipiendos eſſe perſuaſerit. Hunc Adrianus Imperator, ad augendas B virtutes, omnium imperatorũ maximè idoneus ac propẽſus, pro Byzantinis legatione fungentem admiratione proſequutus eſt.

ΠΟΛΕΜΩΝ.

Πολέμων ὁ Σοφιστής, ὅθεν μὲν οὐκ οἱ πολλοὶ δοκοῦσιν, Σμυρναῖος, οὐδὲ ὡς τινες καὶ Φρυγῶν, ἀλλ' ἐνόησεν αὐτὸν Λαοδίκεια ἡ ἐπὶ Καρπᾷ ποταμῷ πρόσοικος Λύκῳ· μεσογεία μὲν, δυνατωτέρα δὲ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ. ἡ μὲν δὴ τοῦ Πολέμωνος οἰκία πολλοὶ ὕπαθροι, καὶ ἔτι ἑφεξῆς αὐτῷ, πολλαῖς* μὲν πόλεσι, διαφερόντως δὲ ἡ Σμύρνα. οὗτοι γὰρ καὶ μειρακίου καταδύντες ἡ καὶ ἀνὴρ μέγα, πάντας τοὺς οἴκοι στεφάνους ἐπὶ τὴν τοῦ Πολέμωνος κεφαλὴν συνήνεγκαν, αὐτοὶ δὲ ἐφ' ἑαυτοῖς ἡσθέντες, καὶ γνόντες, τὰ οἴκοι ζηλωτά. πρεσβεύσαντα γὰρ τοῦ Ἀδριανοῦ Ὀλυμπίων ἔδωσαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ ἐγγόνοις, καὶ τὴν ἱερᾶς τριήρους ἐπιβατεύειν. πέμπεται γάρ τις μηνὶ ἀνθεστηριῶνι μεταρσία τριήρης ἐς ἀγῶνα· ἣν ὁ τοῦ Διονυσίου ἱερεὺς οἷς κυβερνήτης εὐθυνεῖ, πείσματα καὶ θαλάττης λύουσαν. συναυδάζων τῇ Σμύρνῃ, τάδε αὐτῇ ὤνησε. πρῶτον μὲν, τὴν πόλιν πολυανθρωποτάτην αὐ-

* κτήμασι

POLEMON.

Polemon Sophiſta, neque Smyrnæus (vt multi opinantur) neque Phryx fuit, vt nonnulli putant: ſed Laodicéa, Cartiæ ciuitas, eum tulit Lyco fluuio vicina: Mediterranea, & maritimarum ciuitatum potentiſſima fuit. Hæc igitur domus eſt Polemonis, multíque eum ſummi viri, multæque ciuitates amarunt, præſertim Smyrna. Nam cùm Smyrnæi ab adoleſcentia aliquid in eo magnum inſpicerent, omnes quas domi coronas habebant, in Polemonis caput congerebant, & ipſi vltrò contribuentes, & generi, quæ domi præclara & expetenda eſſe ſolent. Viro huic & poſteris datum eſt in Adriani Olympiis præſidere: & ſacram triremem conſcendere. Nouendinali namque menſe triremis elata in forũ mittebatur, quam Dionyſij ſacerdos tanquam gubernator, cùm funem erat è littore ſolutura, regebat. Cùm Smyrnæ ſtudiis incumberet, in hiſce vrbi profuit. Primùm quidem vt ciuitas longè populoſior quàm antea

* ἐκγόνοις

videretur, vndique ex continenti & insulis ad ipsam confluente iuuentute non incastigata & tralatitia, sed electa atque pura: deinde concordem & à seditionibus liberam fecerit rempublicam. Nam ante hac intestina factione Smyrna laborauerat, & montani cum maritimis diffidebant. quare maximo in pretio ciuitati fuit, & legationum munere ab ea exornatus, ad reges sæpè profectus est, & de morib. specimen edidit. Itaque Adrianum erga Ephesios propensum, ad Smyrnæorum fauorem vsque adeò pellexit, vt vno die mille myriadas in illorum ciuitatẽ impenderit. Ex quibus emporia annonæ, & gymnasium omnium quæ in Asia sunt præstantissimum, constructa sunt: item templũ in promontorio situm longissimi prospectus, quod quidem contra Mimanta stare videtur. Hic præterea errantes publicè obiurgabat, & prudentiæ præcepta quamplurima tradens iuuabat. Iniuriam similiter, omnémque superbiam, eò magis extirpabat, quo magis ab Ionicis morib. videretur aliena. Quinetiam illud perutile instituit. Lites inuicem exortas pecuniarum causa non exilio mulctandas, sed domi dirimendas censuit. Adulterorum verò crimina & sacrilegorum. Item homicidarum, quibus neglectis piacula nascuntur, non tantùm exigi, sed à Smyrna extirpari iussit. Iudicis enim hæc egent gladium tenentis. Causæ quas ex pluribus habebat, sunt, quòd impedimenta multa iter peragentem, sequerentur. Multi nimirum equi, multíque clientes, & multa denique ac varia canum multitudo diuersos venatus inuestigantium. Ipse autem in bigis argenteo freno

A τῆς Φαίνεδος, νεότητος αὐτῆς ὑπορρεού-
σης ἐξ ἠπείρων τε, καὶ νήσων, οὐκ ἀκολά-
στου, καὶ ξυγκλυδος, ἀλλ' ἐξελεγμένης
τε, καὶ καθαρᾶς· ἔπειτα ὁμονοοῦσαν, καὶ
ἀστασίαστον πολίτιδα. τὸν γὰρ πρότε-
χρόνον, ἐστασίαζεν ἡ Σμύρνα, καὶ διεσπά-
κεσαν οἱ ἄνω πρὸς τοὺς ὑπὲ θαλάτ-
την. πλείστου ὢ ἄξιος τῇ πόλει καὶ τὰ πρε-
σβευτικὰ ἐχρῆτο, φοιτῶν τε πρὸς τοὺς
αὐτοκράτορας, καὶ προαγωνιζόμενος
τῶν ἠθῶν. Ἀδριανὸν γοῦν προσκείμε-
B νον τοῖς Ἐφεσίοις, οὕτω τι μετεποίησε
τοῖς Σμυρναίοις, ὡς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ χι-
λίας μυριάδας ἐπανθλῆσαι αὐτὸν τῇ
πόλει. ἀφ' ὧν τότε τε σίτου ἐμπόρια
ὑπεποιήθη, καὶ γυμνάσιον τε καὶ τὴν Α-
σίαν μεγαλοπρεπέστατον, καὶ νεὼς τηλε-
φανὴς ὁ ἐπὶ τῆ ἄκρᾳ, ἀντικεῖσθαι δοκῶν
τῷ Μίμαντι, καὶ μὴν τοῖς ἀμβλυνομέ-
νοις δημοσία ὑπετίθων, καὶ καὶ ἐ-
C φίδω πλείστα νεανιευομένων, ὠφέλει. ὕβριν τε
ὁμοίως ὑπῆρει, καὶ ἀγερωχίαν πᾶσαν,
τοσούτῳ πλέον, ὅσῳ μηδὲ τῶν Ἰωνικῶν ἀ-
πεδίδου. ὠφέλει δὲ καὶ ἐκεῖνα δή που, ἃς
δίκας τὰς πρὸς ἀλλήλους οὐκ ἄλλοσέ
που* ἀπεφοίτα, ἀλλ' οἴκοι ἔπαυε. λέγω ἰσ. ἀπερ-
δὲ τὰς ὑπὲρ χρημάτων. τὰς γὰρ ὑπὲ
μοίχοις, καὶ ἱεροσύλοις, καὶ σφαγέας, ὧν
ἀμβλυμμάτων ἄγη φύεται, οὐκ ἐξῆν
D προσκελεύεσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξωθεῖν
τῆς Σμύρνης· δικαστοῦ γὰρ δεῖσθαι αὐ-
τὰς, ξίφος ἔχοντος. καὶ ἡ αἰτία δὲ, διὰ
τὸν πολλῶν εἶχεν, ὡς ὁδοιπορουμέ-
νῳ πολλὰ μὲν συνοφόρα ἐποίζε.
πολλοὶ γὰρ ἵπποι, πολλοὶ δ' οἰκέται, πολ
λὰ δὲ ἔθνη κυνῶν, ἄλλα ἐς ἄλλην θή-
ραν. αὐτὸς δ' ὑπὲ ζεύγεσι ἀργυροχα-

λίνε Φρυγίε πνὸς, ἢ Κ ἠπκοῦ πορθμοῖς· A ornatis, Phrygiis Celticísve quibus-
βύκλφαν τῇ Σμύρνῃ ἐπραπε. πόλιν γὰρ dam veheretur: ita Smyrnæ famam
δὴ λαμπρωϊ μὲν ἀγορᾷ, ἢ καλαι- præstitit. Ciuitatē enim forum illu-
σκευῇ μεγαλοπρεπὴς οἰκοδομημά- strat, & magnifica ædificantiū ſtru-
των· λαμπρωϊ ᾗ οἰκία δ' ἐπεφάνε- ctura. Item excultiſſimæ ædes illu-
σα. οὐ γὰρ μόνον δίδωσι πόλις ἀνδρὶ ὄ- ſtrāt. Neq; ſolùm ciuitas viro nomen
νομα, ἀλλὰ ἔστιν ἀνὴρ ἐξ ἀνδρός. affert, verumetiā à viro ſæpe nomen
ἐπεσκοπεῖτο γὰρ τὴν Λαοδίκειαν ὁ Πο- accipit. Inuiſit etiam Laodicēā Po-
λέμων, θαμίζων ἐς τὴν αὐτοῦ οἶκον, καὶ δη- lemo, domum ſuam frequentans,
μοσίᾳ ὠφελῶν ὅ,τι ἠδυνάτο. τὰ γὰρ καὶ & quacuncumque in re potuit, rei-
βασιλέων αὐτῷ, τοιαῦτα. Τραϊανὸς publicæ fuit adiumento. Hæc ab
μὲν αὐτοκράτωρ, ἀτελῆ πορθμεῖα διὰ imperatoribus ipſi conceſſa ſunt. A
γῆς, καὶ θαλάττης. Ἀδριανὸς δὲ, καὶ τοῖς B Traiano imperatore tranſitus ter-
ἀπ' αὐτοῦ πᾶσι. κατέλεξε δὲ αὐτὸν καὶ τῷ ra, maríque immunis. Ab Adria-
τῶν Μουσείων κύκλῳ ἐς τὴν Αἰγυπτίαν σίτη- no idem omnibus quoque illius po-
σιν. ὑπὲρ τὰ τῆς Ῥώμης ἀπαρθμῶν πέν- ſteris datum eſt: quinetiam in Mu-
τε, καὶ εἴκοσι μυριάδας, ὑπερανέδωκε ſæi circulo, ab eo annumeratus, &
πάντα χρήματα, ὥστε εἰπόντος ὡς δέοι- ad teſſeram frumenti Ægyptiacam
το, οὔτε προσεπὼν ὡς δώσοι. *αἰτω- admiſſus eſt. Cùm Romæ quinque
μένης δὲ αὐτὸν τῆς Σμύρνης, * * & viginti myriadas repoſceret, in-
ἐς τὸ αὐτὸ ἠδὺ καταθέμενον, ἔπεμψεν C ſuper omnem pecuniam dedit, cùm
ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιστολὴν ὧδε ξυγκει- neque dixiſſet vt opus haberet, ne-
μένην, Ἀντωνῖνος Πολέμωνι. τὰ ὑπὸ ἐμοῦ que affatus eſſet, vt daret. Expoſtu-
δοθέντων ὑπ' ἐμοῦ χρημάτων, ἐμοὶ τοὺς lante de ipſo Smyrna • • *
λογισμοὺς ἔδωκε. ταῦτα δὲ εἰ καὶ συγγνώ- ob ſuaue depoſitū? Antoninus Im-
μην ἐρεῖ τις, καὶ ἐμοὶ δή που συγγνώμην perator, epiſtolam ita compoſitam
αὐτὸν τιθεὶ ἐπὶ τοῖς χρήμασι, μὴ καὶ C miſit: *Polemon pecuniarum à me vo-*
ἐς τὸ πρόσχον τῆς ἄλλης ἀρετῆς βλέπε. *bis traditarum mihi rationem reddidit.*
τὸ δὲ Ἀθήνησιν Ὀλύμπιον, δι' ἑξήκον- hæc ſi quis veniam dixerit, ne ipſe
τα, καὶ πεντακοσίων ἐτῶν ἀποτελεσθὲν, D quidem veniam ob pecunias, ne-
καθιερώσας ὁ αὐτοκράτωρ ὡς χρόνου que ob ceterarum virtutum præ-
μέγα ἀγώνισμα, ἐκέλευσε τὸν Πο- ſtantiam prorſus inueniet. Cùm A-
λέμωνα ἐφυμνῆσαι τῇ θυσίᾳ. ὁ δὲ, ὡς thenis Olympicum conſecraſſet an-
πρὸς εἰωθὼς, σήσας τοῦ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ norum penè quingentorum curri-
τὰς ἤδη θριαμβευούσας γνώμας, ἐπα- culo peractum, Imperator, tan-
φῆκεν ἑαυτὸν τῷ λόγῳ· καὶ ἀπὸ τῆς κρηπῖδος τοῦ νεὼ διελέχθη πολλὰ, καὶ quam magnum temporis certamen
θαυμάσια, προοίμιον ποιούμενος τοῦ λόγου, μὴ ἀκεῖ τιθεὶ περὶ αὐτοῦ ὀρ- Polemonem etiam ſacrorum hym-
nos celebrare iuſſit. Hic autem,
vt ſolebat, in ſententias, quæ ſuc-
currebant, oculos intendens, ora-
tionem aggreſſus eſt, & à templi
crepidine, multa & admiratione
digna diſſeruit: hinc ducto exor-
dio, *Non ſine numine hunc de ſe im-*

petum

petum ipſi contigiſſe. ſibimet ipſi filium ſuum Antoninum conciliauit Imperatorem in ſceptri traditione, *Deus è mortali factus*. Hoc autem quale fuerit, declarare opus eſt. Imperauit ſimul Aſiæ Antoninus, & domi Polemonis deſedit, quippe quæ Smyrnenſium optima, & optimi quoque viri domicilium eſſet. Polemon verò noctu à peregrinatione rediens, apud fores exclamat, quòd rebus ſuis inhibitus, grauia pateretur: & Antoninum in aliam domum migrare coëgit. Quæ cùm Imperator cognouiſſet, de his nihil interrogauit, ne qua ſæuitia vteretur; ſed poſt hæc ſecum reputans manſueta ſæpe ingenia ab vrgentibus & inſtigantibus irritari, ſuper Polemone timuit, hinc factum eſt, vt in conſtitutionibus imperialibus diceret; *Polemon Sophiſta, conſiliarius meus, huius mihi ſententiæ autor fuit: dum benignè vt benefico faciens, veniã eum corollario compararet.* Ad hæc Antoninus de iis quæ acciderant cum Polemone, (ſubindicãs vtique ſe minimè excluſionis oblitum eſſe) perurbanè iocatus eſt: & conceſſis ſubinde honoribus in altum extulit, quaſi ſponderet ſe factum eſſe iniuriarum immemorem. Id quoque eſt ab eo non inſulſe dictum. Nam Polemonem Romam profectum conueniens, complexúſque Antoninus: Date (inquit) Polemoni domicilium, néve quis inde eum eiiciat. cùm mimus tragœdiæ ab Olympiis, quæ in Aſia celebrabãtur, quibus Polemon præfuerat, ſed

A μὲν γνέσθαι ⓓ. διήλαξεν αὐτῷ τῇ
ⓦ ἑαυτοῦ παῖδα Αντωνῖν ⓦ ὁ αὐτο-
κράτωρ, ἐν τῇ τοῦ σκήπτρου παραδό-
σει θεὸς ἐκ θνητοῦ γενόμενον. τοῦτο ὃ
ὁποῖόν ⓦ, αὐτάγκη δηλῶσαι. ἦρξε μὲν
γὰρ πάσης ὁμοῦ Ασίας ὁ Αντωνῖν ⓖ,
καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ τοῦ Πολέμωνος ⓖ
οἰκίᾳ ὡς ἄριστῃ τῶν κατ' τὴν Σμύρ-
ναν, καὶ ἀρίστου ἀνδρός. νύκτωρ δὲ ἐξ
ἀποδημίας ἥκων ὁ Πολέμων, ἐβόα
ἔξω θύρας, ὡς δεινὰ πάσχων, τῷ ἑ-
αυτοῦ εἰργόμενος· εἶτα σωλωάζασε
ⓦ Αντωνῖν ⓦ ὡς ἑτέραν οἰκίαν με-
τασκευάσαιτο. ταῦτα ἐγίγνωσκε μὲν
ὁ αὐτοκράτωρ. εἰρώτα δ' ὑπὲρ αὐ-
τῶν οὐδέν, ὡς μὴ ἀναδέροιτο· ἀλλ' ἐν-
θυμηθεὶς τὰ μετ' αὐ ⓦ, καὶ ὅτι πολ-
λάκις καὶ τὰς ἡμέρους σκαλεῶνται
φύσεις ⓓ θρασυνόμενοί τε, & πα-
C ροξυνόντες, ἔδοσε θορὲ τῷ Πολέμω-
νι. ὅθεν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς βασιλείας
διαθήκαις, καὶ Πολέμων ὁ σοφιστὴς,
ἔφη, ξύμβουλος τῆς διανοίας ἐμοὶ τού-
της ἐγένετο, τῷ κελεῦσαι ὡς βέρ-
γητι θεράπειν, τῷ συγγνώμονι ἐν
θορυβοισίας ἑτοιμάζων. καὶ ὁ Αντω-
νῖν ⓖ ἠσπάζετο μὲν θεὸς ⓦ Πολέ-
μωνα θορὲ τῶν κατ' τὴν Σμύρναν,
ἐνδιαμυθούμενός που τὸ μὴ ἐκλελῆσθαι.
ταῖς δὲ ἑκάστοτε πρεσβείαις, ὅτι μέγα ἦ-
ρεν, ἐγγυώμενός που τὸ μὴ μεμνῆ-
σθαι. ἠσπάζετο δὲ τὰ μὲν, ἐς τὴν Ρώ-
μην, ἥκοντος τοῦ Πολέμωνος ⓖ. θορε-
βάλλων αὖ ⓦ ὁ Αντωνῖν ⓖ, δότε,
ἔφη, Πολέμωνι καταγωγὴν, καὶ μηδεὶς αὖ ⓟ ἐκβάλλῃ. ὑποκειτὸ δὲ
βαγῳδίας ἀπὸ τῶν κατ' τὴν Ασίαν Ολυμπίων, οἷς ἐπεστάτει ὁ Πολέμων, ἐφιέναι

φήσαντος, ἐξελαθῶναι γὰρ αὐτὸν κατ' ἀρχὰς τοῦ δράματος. ἤρετο ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ὑποκείτην, πηνίκα εἴη ὅτε τῆς σκιᾶς ἠλάθη; τοῦ δ' εἰπόντος ὡς μεσημβρία τυγχάνουσα· μᾶλλον ἀστείως ὁ αὐτοκράτωρ, ἐμὲ δ' εἶπεν, ἀμφὶ μέσας νύκτας, καὶ οὐκ ἐφῆκα. ἐχέτω μοι καὶ ταῦτα δήλωσιν ὡς βασιλέως τε πρᾴου, καὶ ἀνδρὸς ὑπερφρονοῦντος. ὑπερφρονεῖν γὰρ δὴ οὕτως ὁ Πολέμων, ὡς πόλεσι μὲν ἀπὸ τοῦ εὐτυχοῦντος, δυνάσταις δ' ἀπὸ τοῦ μὴ ὑφιεμένου, θεοῖς δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου διαλέγεσθαι. Ἀθηναίοις μὲν γὰρ ἐπιδεικνύμενος αὐτοσχεδίοις λόγοις, ὅτε καὶ τοσοῦτον Ἀθηναίοις ἀφίκετο, οὐκ ἐς ἐγκώμια κατέστησεν ἑαυτὸν τῆς ἀστεως· τοσούτων ὄντων, ἃ τις ὑπὲρ Ἀθηναίων εἴποι, οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ δόξης ἐμακρηγόρησε· καί τοι τῆς τοιᾶσδε ἰδέας ὠφελούσης σοφιστὰς ἐν τοῖς ἐπιδείξεσιν· ἀλλ' ὃ γιγνώσκων ὅτι τὰς Ἀθηναίων φύσεις ἐπικόπτειν χρὴ μᾶλλον, ἢ ἐπαίρειν, διελέχθη ὧδε. φασὶν ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, σοφοὺς εἶναι ἀκροατὰς λόγων, εἴσομαι. ἀνδρὸς δέ, ὃς ἦρχε μὲν Βοσπόρου, πᾶσαν δὲ Ἑλληνικὴν παίδευσιν ἤρμοστο, καθ' ἱσοτέλειαν τῆς Ἰωνίας ἐς τὴν Σμύρναν ἥκοντος, οὐ μόνον οὐκ ἔπαυσεν ἑαυτὸν ἐν τοῖς θεραπεύουσιν, ἀλλὰ καὶ δεομένου ξυνεῖναι ἐν ταμιείοις, μόλις ἔως ἠνάγκασεν βασιλέα ἐπὶ θύραις ἀφικέσθαι, ἀπαγόντα μυριάδας δέκα τάλαντα. ἥκων δὲ ἐς τὸ Πέργαμον, ὅτε δὴ τὰ ἄρθρα ἐνόσει, κατέδαρδε μὲν ἐν τῷ ἱερῷ. ἐπισάντος δὲ αὐτῷ τοῦ Ἀσκλη-

A prouocare esse diceret, quòd ab eo suæ fabulæ initio explosus esset: continuò Imperator histrionẽ percontabatur, quónam tempore è scena fuisset eiectus. ac respondente illo, sub meridie. vrbanissimè Imperator subiecit: Et ego quoque sub mediam noctem, & tamen non prouocaui. Imperatoris ista quidem mansueti, & viri contumacis argumentum habent. Polemon enim tanta contumacia vtebatur, vt cum ciuibus, tanquam præstans: B cum principibus, vt nequaquam inferior: cum Diis, vt æqualis colloqui videretur. Nam cùm Athenienſibus extemporalẽ dicendi copiam ostentare vellet, quando primùm venit Athenas, non ab vrbis laudibus fecit initium, cùm tot ac tanta sint, quæ pro Athenis quis enarrauerit: neque de fama sua amplè locutus est, tametsi hic sermo Sophistis in speciminibus edendis admodum opituletur. Sed C quia bene nouerat Athenienſium ingenia magis retundi, quàm efferri oportere, ita differuit: *Vos fama est Athenienses, sapientes esse orationum auditores. id verò sciam.* Cùm vir qui præfuerat Bosphoro, & vniuersis Græcorum disciplinis ornatus erat, ad perlustrationem Ioniæ Smyrnam veniſſet, non solùm non inter cultores se constituit, sed cùm ille enixè flagitaret, vt se frequentaret, rem eousque distulit, D quousque principem adegit, ad fores suas venire, decem talentis pro mercede datis. Et profectus Pergamum cùm articulari morbo ægrotaret, & in sacello requieuisset; atque eò loci ipsi apparuisset Æscu-

lapius, & admonuisset, vt frigido potu abstineret, Optime, Polemo inquit, quid si bouem curares? Hic autem magnanimitatis & prudentiæ laudem, à Philosopho Timocrate contraxit, cui quatuor annis in Ioniam eunti, comitatum præstitit. Neque absurdum est quis Timocrates fuerit, ostendere. Fuit enim ex Ponto vir iste, patria verò Heraclienſis, Græcorum institutа laudans: à principio medicinam professus est: cùm Hippocratis & Democriti opiniones probè nosset: sed postquam Euphratem Tyrium audiuit, plenis velis se ad illius philosophiam contulit. Ita autem plus æquo subiracundus erat, vt disputanti sibi in barba pili, & in capite crines, more leonis concitati, assurgerent. Item lingua huic erat volubilis, vehemens & prompta. Quare hic apud Polemonem maximo fuit in pretio, qui eiusmodi orationis vehementiam amabat. Timocrati igitur controuersia cum Scopeliano orta, quòd is se ipsum pici & vuosellis tradidisset: & Smyrnea iuuẽtute quæ scholas frequentabat dissidente, Polemon vtroque audito, Timocratis partes sectatus est, eúmque suæ linguæ patrem appellauit. Cùm se de orationibus in Phauorinum habitis excusaret, puerorum more, quando in aliquo deliquerint, præceptorũ flagra reformidantiũ, se verecundè, abiectéq; submisit. Hac eadem submissione apud Scopelianum vsus est: aliquãto post, cùm vt pro Smyrnæis legationem obiret suffragiis electus est: ac sibi tanquam Achillis arma

A ποδ, καὶ τοῦ σφόδρα ἀπέχεσθαι ψυχροῦ ποτοῦ, ὁ Πολέμων, βέλτιον, εἶπεν, εἰ δὲ βοῦν ἐθεράπευες; τὸ δὲ μεγαλόγνωμον, καὶ φρονηματῶδες, καὶ Τιμοκράτους ἔσασε τοῦ φιλοσόφου, συλλυόμενος αὐτῷ ἥκοντι εἰς Ἰωνίαν ἐπὶ τετταράων. οὗ χάριν δὲ καὶ τὸν Τιμοκράτην ἐποιήσατο, δηλώσω. ἦν μὲν γὰρ καὶ τοῦ Πόντου ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος· καὶ ἦν αὐτῷ πατρὶς Ἡράκλεια, τὰ Ἑλλήνων ἐπαγ- *ap. κ. ἐπαγωγῶν τέ
B νῶν. ἐφιλοσόφει δὲ καταρχὰς μὲν τοῦ ἰατρικοῦ τοῦ λόγου, εἰδὼς δὲ τὰς Ἱπποκράτους τε, καὶ Δημοκρίτου δόξας. ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν Εὐφράτου τοῦ Τυρίου, πλήρεσιν ἱστίοις ἐς τὸν ἐκείνου φιλοσοφίαν ἀφῆκεν. ἦν χολώδης ὁ οὕτω τὸν τοῦ ξυμμέτρου, ὡς ὑπανίσασθαι αὐτῷ διαλεγομένῳ. τὸν τε* γλυφάδα, καὶ τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ χαίτας, ὥσ- *ap. κ. τὸν δὲ
C περ τῶν λεόντων ἐν ταῖς ὁρμαῖς. τῆς δὲ γλώττης, εὐφόρως εἶχε, καὶ σφοδρῶς, καὶ ἑτοίμως. διὸ καὶ τῷ Πολέμωνι πλείστου ἦν ἄξιος, ἀσπαζομένῳ τὸν τοιάνδε ὑπόφορὰν τοῦ λόγου. διαφορᾶς γοῦν τῷ Τιμοκράτει πρὸς τὸν Σκοπελιανὸν γενομένης, ὡς ἐνδεδωκότα ἑαυτὸν πίτυῃ, καὶ ῥαπτείαις, διέσῃ μὲν ἡ συνομιλοῦσα νεότης τῇ Σμύρνῃ· ὁ δὲ Πολέμων ἀμφοῖν ἀ-
D κροώμενος, τῷ τε Τιμοκράτους σασιασῶν ἐφύετο, πατέρα καλῶν αὐτὸν τῆς ἑαυτοῦ γλώττης· ἀπολογουμένου δὲ αὐτῷ ἢ ὑπὲρ τῶν πρὸς Φαβωρῖνον λόγων, οὐλαιβῶς ὑπέστελλε, καὶ ὑφειμένως, ὥσπερ τῶν παίδων τὰς ἐπὶ τῶν διδασκάλων πληγὰς εἴπι ἀπαιτήσαιμι, δεδιότες. τῷ δὲ ὑφειμένῳ τούτῳ, καὶ πρὸς τὸν Σκοπελιανὸν ἐχρήσατο χρόνῳ ὕστερον, χρονοτριβὴς μὲν πρεσβεύων ὑπὲρ τῶν Σμυρναίων, ὡς ὅπλα δὲ Ἀχιλλέα

τὴν ἐκείνου πειθὼ* αἰτήσας. Ἡρῴδης δὲ τῷ Ἀθηναίῳ, τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὑφειμένου, τῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ ὑπεραίροντος ξυνεχρῆτο. ὅπως δὲ καὶ ταῦτα ἔχει, δηλῶσαι βούλομαι. καλὰ γὰρ, καὶ μεμνῆσθαι ἄξια. ἦρξε μὲν γὰρ τοῦ αὐτοσχεδιάζειν μᾶλλον ὁ Ἡρῴδης, ἢ τοῦ ὑπατός τε, καὶ ἐξ ὑπάτων δοκεῖν. τὸν Πολέμωνα δὲ οὔπω γιγνώσκων, ἀφίκετο μὲν ἐς τὴν Σμύρναν, ἐς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ χρόνους, οὓς τὰς ἐλευθέρας τῶν πόλεων αὐτὸς διῴκει. προσβαλὼν δ', καὶ ὑπεραποσαίμενος, ὁμοῦ τῷ τὸ σῶμα ἀφελεῖν τοῦ σώματος· πότε, εἶπεν, ὦ πάτερ, ἀκροασόμεθά σου; καὶ ὁ μὲν δὴ, ὡς ἔοικε, ἀναβαλεῖσθαι αὐτῷ τὴν ἀκρόασιν, ὀκνεῖν φήσαντα ἐπ' ἀνδρὸς τοιούτου ἀποκινδυνεύειν. ὁ δ', οὐδὲν πλασάμενος· τήμερον, ἔφη, ἀκροῶ, καὶ ἴωμεν. τοῦτο ἀκούσας ὁ Ἡρῴδης, ἐκπλαγῆναί φησι τὸν ἄνδρα, ὡς τὴν γλῶτταν αὐτοσχέδιον, καὶ τὴν γνώμην. ταῦτα μὲν οὖν, φρόνημα ἐνδείκνυται τοῦ ἀνδρὸς, καὶ νὴ Δία σοφίαν, ἢ ἐς τὴν ἔκπληξιν ἐχρήσατο· ἐκεῖνα δὲ, σωφροσύνην τε, καὶ κόσμον. ἀφικόμενος γὰρ ἐς τὴν ἐπίδειξιν, ἐδέξατο ἐπαίνῳ μακρῷ, καὶ ἐπαξίῳ τῶν Ἡρῴδου λόγων τε, καὶ ἔργων. τὴν δὲ σκηνὴν τοῦ ἀνδρὸς, ἢ ἐς τὰς μελέτας ἐχρήσατο, ἔστι μὲν καὶ Ἡρῴδου μαθεῖν ἐν μιᾷ τῶν πρὸς τοὺς Βαρβάρους ἐπιστολῶν εἰρημένων. δηλώσω δὲ κἀγὼ ἐκεῖνον. παρῆν μὲν ἐς τὰς ἐπιδείξεις διακεχυμένῳ τῷ προσώπῳ, καὶ τεθαρρηκότι. φοβεῖσθαι* δ' ἐστὶ φύσει, διεφθορόσιν ἀεὶ ἤδη τῶν δρόμων. καὶ ἐς τὴν ὑποθέσεις δὲ ἐς τὸ κοινὸν ἐσκοπεῖτο, ἀλλ' ἐξιὼν τοῦ ὁμίλου βραχὺ καιρόν.

A huius quoque ſuadelam expoſceret. Herodis Athenienſis partim in ſubmiſſo genere, partim in elato conſuetudini ſe adiunxit. Quæ quidem omnia quomodo ſeſe habuerint, mox aperire conſtitui: quando pulchra ſunt & commemoratione digna. Extemporalem orationem Herodes magis amauit, quàm aut Conſul eſſe, aut à Conſulibus originem ducere videri. Cùm Polemonem nondum cogno-
B ſceret, Smyrnam venit. ob autoritatem viri, iis temporibus, quibus liberas ciuitates moderabatur. Mox ruit in hominis amplexus, eúmque identidem exoſculatus: Ecquando te pater audiemus? inquit. proinde eum auſcultationem dilaturum arbitrabatur, quòd diceret ſe cunctari coram tali viro facere periculum. at hic nihil fingens nec differens, Hodie, inquit, audies, & eamus. Quod cùm audiuiſſet Herodes, ſe obſtupuiſſe confeſſus eſt, ob extemporaneam viri linguam
C & ſententiam ingenioſam. Illa igitur magnos hominis ſpiritus, ſapientiámque oſtendunt, qua quidem ad ſtuporem vſus eſt. Hæc verò modeſtiam & ornatum. Venientem enim ad ſpecimen Herodem, cum ſatis longa laude eloquentiæ, & dictis & factis illius digna, excepit. Viri ſcenam, qua ad declamationes vtebatur, ex vna He-
D rodis epiſtolarum, quæ ad Barbarũ inſcribuntur, diſcere licet. Et hinc ipſe oſtendã. diffuſo hilaríq; vultu, ad conciones accedebat, & promiſcuè vẽtitabat corruptis iam ipſi articulis. Cauſas in publico nõ expẽdebat, ſed è cœtu breui tẽpore egreſſus.

* ſo. αἰτήσαιτο

Vox erat ei tenuis & laborioſa, plauſus mirabilis, prout lingua ſtrepebat: è ſede in cauſarum vigore eum exiluiſſe dicebat Herodes. tantùm ei concitationis aderat: in tornanda quaq; periodo, vbique membrum cum riſu proferebat; abſque triſtitia loqui præſeferens. vt non ſecus ac Heroicus equus, in certis cauſarum locis quaſi greſſus glomerare videretur. Idem primam eius cauſam vt iudicantes; ſecundā, vt amantes ſe audiuiſſe ait: tribus enim diebus conuerſatum eſſe cum eo, & ipſe cauſas quibus interfuit, deſcribit Herodes. Fuit igitur prima, qua Demoſthenes eiurat talentorum quinquaginta corruptelam: quam Demades in ipſum inuexit, quaſi Alexander hoc Athenienſibus ex Darij rationibus mandaſſet. *Altera verò de dirutis Græcorum trophæis, pacato Peloponneſiaco bello. *Tertia denique cauſarum; Athenienſes poſt prœlium ad Capræ flumina diſſoluit; pro quo Herodes ait ſe miſiſſe quindecim myriadas, cùm hæc mercedem auſcultationis appellaret. hoc verò non admiſſo ipſe ſe deſpectum eſſe arbitrari. Munatium autem Creticum, qui è Trallibus erat, conuiuam ſuum: O Herodes, inquit, videtur hercle mihi Polemon quinque & viginti myriadas ſomniaſſe, & ob id reputare ſe minus habere quòd non tot miſeris. decem addidiſſe ſe, inquit Herodes, & Polemonem recuperantis more promptè cepiſſe. Polemoni Herodes conceſſit etiam ad eloquentiæ oſtentationem minimè acceſſiſſe, neque vt cum ipſo con-

A φθέγμα ὑ ἰῶ αὐτῷ λεπτὸν, καὶ ὅπη πονον, καὶ κρότος θαυμάσιος, οἷος ἀπεκτύπει τ γλώτης. φησὶ ὑ αὐτὸν ὁ Ηρῴδης ἀναπηδᾶν τ ἡγεμόνα πρὸς τας ἀκμας τ ὑποθέσεων· τοσοῦτον αὐτῷ πεελεῖναι ὁρμῆς· καὶ ὅτε ἀποτορνεύοιτο περίοδον, τὸ ὅπη πᾶσιν αὐτῆ κῶλον σὺν μεγαλαμάλῃ φέρειν, σὺ δακνύμενον πολὺ τ ὀλύπως φεροίζειν, & κροαίνειν σὺ τοῖς τ ὑποθέσεων χωρίοις, οὐδὲν μεῖον B τ ἡρωϊκοῦ ἵππου. ἀκροᾶσθαι ὑ αὐτ, πλὴν μὲν πρώτην, ὡς οἱ δικάζοντες. πλὴν δ' ἐφεξῆς, ὡς οἱ ἐρῶντες· & γὰ δὴ & βιῶν ἡμερῶν ξυγγενέσθαι οἱ ἀναχάφει, καὶ τας ὑποθέσεις Ηρῴδης, ἐφ' αἷς ξυνεγένετο. ἰῶ τοίνυν ἡμῖν τεφάτη, Δημοσθένης ὁ ξομνύμενος τάλαντων πεντήκοντα δωροδοκίαν, ἰῶ ἦλθε ἐπ' αὐτὸν Δημάδης, ὡς Αλεξάνδρ τῦτο Αθηναίοις C σὺ τῶν Δαρείυ λογισμῶν ἐπέσταλκότος. * * * *

ἡ ὑ τρίτη τ ὑποθέσεων, τοις Αθηναίοις μὴ τὰ ἐν αἰγὸς ποταμοῖς ἐς τοὺς δήμους ἀνεσκευάζειν, ὑπὲρ οὗ φησιν ὁ Ηρῴδης πέμψαι οἱ δεκαπέντε μυριάδας, προσφπὼν αὐτὰ μισθὸν τῆς ἀκροάσεως· μὴ τεθορυβῆσθαι ὑ, αὐτὸς μὲν ὑπερῶφθαι οἴεσθαι. ξυμπίνοντα ὑ αὐτῷ Μουνάτιον τὸν Κρητικὸν, ὁ ὑ ἀνὴρ ἦν Τραλλέων, ὦ Ηρῴδης φάναι δοκεῖ μοι Πολέμων ὀνηροπολήσας πέντε, καὶ εἴκοσι μυριάδας, περὶ τῦτ' ἐλαττον ἔχειν ἡγεῖσθαι, τῦ ὁ μὴ τοσαύτας ἐπεμφας προσθεῖναί φησιν ὁ Ηρῴδης τας δέκα· καὶ τ Πολέμωνα προθύμως λαβεῖν, ὥσπερ ἀπολαμβάνοντα. ἔδωκε τῷ Πολέμωνι ὁ Ηρῴδης, & τὸ μὴ τετυχηκέναι ἐπ' αὐτῷ ἐς λόγων ὑπόκρισιν, μηδὲ ἐπαίω-

νίσασθαι Ⓓ. νύκτωρ ὁ ἐξελάσαι τῆς Σμύρνης, ὡς μὴ βιασθείη. φασὶ γὰρ Ⓒ τὸ βιασθῆναι ὠήθη. διετέλεσε δ', καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἐπαινῶν τὸν Πολέμωνα, Ⓒ ὑπὲρ θαῦμα ἄγων. Ἀθηναίοις μὲν γὰρ διαπρεπῶς ἀγωνισάμενος τὰ περὶ τὴν Ὀλυμπίασι τῶν παλαιῶν ἀλῶνα, καὶ θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ φορᾷ τοῦ λόγου, τοῦ Πολέμωνος, ἔφη, μελέτην ἀνάγνωτε, καὶ εἴσεσθε ἄνδρα. Ὀλυμπίασι δὲ βοησάσης ἐπ' αὐτῷ τῆς Ἑλλάδος, εἷς ὡς Δημοσθένης· ἤδη γάρ, ἔφη, ὡς ὁ Φρύξ. τὸν Πολέμωνα οὕτως ἐπονομάζων· ἐπεὶ τότε ἡ Λαοδίκεια τῇ Φρυγίᾳ συνεπάπτετο. Μάρκου δὲ αὐτοῦ αὐτοκράτορος τοὺς αὐτὸν εἰπόντος, τίσι δοκεῖ ὁ Πολέμων; εἰπόντος σοῦ ὀφθαλμοῖς ὁ Ἡρώδης, Ἵππων μ' (ἔφη) ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος ἔβαλε βάλλῃ· εὐδοκιμῶν δὴ τὸ ἐπίκροτον, καὶ τὸ ὑψηλὸν τοῦ λόγου. ἐρομένου δ' αὐτὸν καὶ βαρβάρου τοῦ ὑπάτου, τίσι διδασκάλοις ἐχρήσατο· τῷ δεῖνι μὲν, καὶ τῷ δεῖνι, ἔφη, παιδευόμενος· Πολέμωνι δ' ἤδη παιδεύων, φησὶν ὁ Πολέμων ἠκροᾶσθαι Ⓒ Δίωνος, Ⓒ ἀποδημίαν ὑπὲρ τούτου στείλας ἐς τὸ Βιθυνῶν ἔθνος. ἔλεγε δ' ὁ Πολέμων, τὰ μὲν τοῦ κεκαλλιγράφθαι, ὡμοῖς δεῖν σὺν φέρειν· τὰ δ', τοῦ ποιητοῦ, ἀμάξαις. κἀκεῖνα τοῦ Πολέμωνι τιμῶν νεμόντων. ἤειζεν ἡ Σμύρνα ὑπὲρ τῶν ναῶν, καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς δικαίων, ξυνώδικον πεποιημένη τὸν Πολέμωνα, ἐς τέρμα ἤδη τοῦ βίου ἥκοντα· ἐπεὶ δὲ σὺν ὁρμῇ τὸ ὑπὲρ τῶν δικαίων ἀποδημίας ἐτελεύτησεν, ἐχώρει μὲν ἐπ' ἄλλοις ξυνδίκοις ἡ πόλις· πονηρῶς δ' αὖπαν ἐν τῷ βασιλείῳ δικαστηρίῳ διαπεπραγμένων

ἰσ. Πολέμωνα

ἰσ. ἀποδημίας

A certaret. Ité Smyrna noctu exegisse, ne vi adigeretur. Temerarium enim, vim inferre existimabat. In reliquo certè tempore, Polemonem laudare perseuerauit, & super omnem admirationem celebraret. Nam cùm apud Athenienses de trophæis eximiè causam egisset, & ob concitatæ orationis vehementiam in admirationem veniſſet: Polemonis, inquit, declamationem recognoscite, & noscetis virum. Cùm in B Olympiis Græcia super ipso exclamasset: *Alter es Demosthenes*: Enimuerò iam (inquit) Phryx alter: Polemonem ita cognominans: quoniam tunc Phrygiæ Laodicéa adiuncta fuerat. Porrò interrogante Imperatore Marco: Quid tibi videtur Polemon? Herodes oculis stabilitis inquit:

Quadrupedũ strepitus mihi aures perculsit equorũ. Per hoc plaudentem, & C altam orationis sonoritatem ostendens. Cùm à Barbaro Consule rogaretur, quibusnam præceptoribus vsus esset? Ab alio atque alio (inquit) eruditus sum. iam verò Polemonẽ instituo. Is se Dionem quoque audiuisse dicebat; & propterea in Bithyniam peregrè fuisse profectũ. idem quæ prosæ sunt orationis, humeris: quæ verò poëticæ, ea plaustris efferri oportere dicebat. Atque hæc etiam ex iis sunt D quæ Polemoni honorem conferunt. De templorum, eorúmque iuribus Smyrna contẽdebat; communi quidem arbitro Polemone ad vitæ finem iam inclinantem designato. Sed quoniam hic in aggressione pro iure fanorum disceptationis, vita functus est, ciuitas ad alios communes arbitros peruenit. Qui cùm in regio prætorio, orationem malè disposuissent, in

Smyrnæos cauſidicos Imperator ipſe intuitus: Nónne Polemon (inquit) communis arbiter huius certaminis vobis conſtitutus erat? Næ (inquiunt) ſiquidē de Sophiſta loqueris. Ad hæc Imperator, Fortaſſe igitur (inquit) & orationem aliquam de iuribus conſcripſiſſet, & certè, vt pro me acturus, ac pro tot ac tantis rebus. Fortaſſe, reſponderunt, Imperator, non tamen nobis videre ac ſcire contigit. Tum iudicio dilationem Imperator conceſſit, donec adferretur ſermo. hoc ergo lecto in Senatu, ipſe Imperator ſecundum orationem decreuit. tum receſſit Smyrna primas adepta: ac Polemonem è mortuis excitatum prædicans. Quandoquidem* eloquentiſſimorum virorum non ſolùm ſerio ſtudioſeque dicta, memoria digna ſunt, ſed etiam ea quæ per iocum ab iis dicta ſunt: nunc vrbanos quoque ſales Polemonis ſcribendos eſſe cenſuimus, ne hi quoque prætermiſſi eſſe videantur. Adoleſcens Ionicus Smyrnæ deliciis diffluebat, ſupra mores Ionum, quem ampla opulentia profligabat, quæ incaſtigati ingenij exitioſa magiſtra eſt. Adoleſcenti nomen Varus erat. Hic ab aſſentatoribus deprauatus, vt pulchrorum foret pulcherrimus, & maximus procerorum: item & Athletarum generoſiſſimus artificioſiſſimúſque: neque, ſi quando ad cantū ſe conuertiſſet, Muſas quidem ipſas ſe iucundius carmen ordiri; ipſe ſibi perſuaſerat. his quoque ſimilia de Sophiſtis etiam reputauit: ſe nimirum eorum linguam ſuperare, ſi quandoque declamaret: atenim interdum certè declamabat, & plerique mutuati ab eo pecunias, vſuræ quoque adſcribebant, quòd ipſum de-

Xenophon in conu.

A τ' λόγον, βλέψας ὁ αὐτοκράτωρ ἐς τοὺς τῶν Σμυρναίων ξυνηγόρους, ὁ Πολέμων, εἶπε, τουτουὶ τοῦ ἀγῶνος ξυνδίκους ὑμῖν ἀποδέδεικται; ναί, ἔφασαν, εἴγε τὴν Σοφιστὴν λέγεις. ὁ αὐτοκράτωρ, ἴσως οὖν, ἔφη, καὶ λόγον τινὰ συνέγραψεν ὑπὲρ τῶν δικαίων, οἷα δὴ ἐπ' ἐμοῦ τοῦ ἀγωνιουμένους, καὶ ὑπὲρ τηλικούτων. ἴσως, ἔφασαν, ὦ βασιλεῦ, οὐ μέντοι ὑμῖν γε εἰδέναι. καὶ ἔδωκεν ἀναβολὰς ὁ αὐτοκράτωρ τῇ δίκῃ, ἕστ' ἂν διακομισθῇ ὁ λόγος. ἀναγνωσθέντος οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, κατ' αὐτὸν ἐψηφίσατο βασιλεύς. ἀπῆλθεν ἡ Σμύρνα, τὰ πρωτεῖα νικῶσα· καὶ τὸν Πολέμωνα αὐτοῖς ἀναβεβιωκότα φάσκοντες. ἐπεὶ οὖν ἀνδρῶν ἐλλογίμων ἀξιομνημόνευτα οὐ μόνον τὰ μετὰ σπουδῆς λεχθέντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ταῖς παιδιαῖς, ἀναγράψω καὶ τοὺς ἀστείσμους τοῦ Πολέμωνος, ὡς μηδὲ ἕτοι παραλειφθέντες φαίνοιντο. μειράκιον Ἰωνικὸν ἐζύφα κατὰ τὴν Σμύρναν ὑπὲρ τὰ Ἰώνων ἤθη, καὶ ἀπώλλυ αὐτὴν πλοῦτος βαθύς, ὅσπερ ἐστὶ διδάσκαλος πονηρὸς τῶν ἀκολάστων φύσεων. ὄνομα μὲν δὴ τῷ μειρακίῳ Οὔαρος. διέφθορος οὖν ὑπὸ κολάκων, ἐπεπείκει αὐτὸ ἑαυτό, ὡς καλῶν τε εἴη ὁ κάλλιστος, καὶ μέγας ὑπὲρ τοὺς βυμήκεις, καὶ τὰ ἀμφὶ παλαίστραν, γυναικώτατός τε, καὶ τεχνικώτατος, καὶ μηδὲ αὐτὰς μούσας ἀναβάλλεσθαι αὐτὸ ἥδιον, ὁπότε ἄδειν βούποιτο. πρὸς πλείοσι δ' οὖν τούτοις καὶ περὶ τῶν σοφιστῶν ὤετο· παρίστασθαι γὰρ καὶ τὰς ἐκείνων γλώττας, ὁπότε μελετῴη· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐμελέτα· καὶ οἱ δανιζόμενοι πρὸς αὐτοῦ χρήματα, τόκον καὶ μελετῶντος ἀκροάσασθαι, προσέγραφον

Lege sup. lin. antepen. διαιτᾶσθαι.

τῷ τόκῳ. ὑπήγετο καὶ ὁ Πολέμων τῷ δασμῷ τούτῳ νέος ὢν ἔτι, καὶ οὔπω νοσῶν. δεδανέιστο γὰρ αὐτοῦ χρήματα. καὶ ἐπεὶ μὴ ἐθεράπευε, μηδὲ ἐς τὰς ἀκροάσεις ἐφοίτα, χαλεπὸν ἦν τὸ μειράκιον, καὶ ὑπείλε τύπους. οἱ δὲ τύποι, γράμμα εἰσὶν, ἀγορᾶς ἐρήμου ἐπαγγέλλον τῷ καὶ ἀποδιδόντι. αἰτιωμένων οὖν τὸν Πολέμωνα ὡς αὐθαδῆ, καὶ δύσκολον, εἰ πρὸν αὐτῷ μὴ ἀπαντεῖν, καὶ τὸ μειράκιον σπαρποδᾶν, πρέχοντα αὐτῷ νοῦμα εὔνουν, μὴ ποιεῖ τοῦτο· ἀλλὰ σπαλεῖται αὐτὸν, καὶ προκαλεῖται. τοιαῦτα ἀκούων, ἀπήντησε μὲν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν. ἐπεὶ δὲ ἐς δείλαιον ἤδη ὀψίαν τὰ τῆς μελέτης αὐτῷ προύβαινε, καὶ οὐδεὶς ὅρμος ἐφαίνετο τοῦ λόγου, σολοικισμῶν τε, καὶ βαρβαρισμῶν, καὶ συντρώσεων πλέα ἦν πάντα, ἀναπηδήσας ὁ Πολέμων, καὶ ὑποχὼν τὼ χεῖρε, Οὔαρε, εἶπε, φέρε σοὶ τύπους. λῃστὴν δὲ πολλαῖς αἰτίαις ἑαλωκότα σφεδλοῶντος δήθυπάτου, καὶ ἀπορεῖν φάσκοντος τίς γένοιτ' ἂν ἐπ' αὐτῷ τιμωρία τῶν εἰργασμένων ἀξία, προσιὼν ὁ Πολέμων, κέλευσον, ἔφη, αὐτὸν ἀρχαῖα σπιμανθάνειν· καίτοι γε πλεῖστα σπιμαθὼν ὁ σοφιστὴς οὗτος, ὅμως ἐπιπονώτατον ἡγεῖτο τὸ σπιμανθάνειν. ἰδὼν δὲ μονομάχον ἱδρῶτι ῥεόμενον, καὶ δεδιότα τὸν ὑπὲρ ψυχῆς ἀγῶνα, οὕτως, εἶπεν, ἀγωνιᾷς, ὡς μέλλοντα μέλλων. σοφιστὴ δὲ συντρώσαντας ὠνειδίζω, καὶ μανίδας, καὶ τὰ βέλτιστα ὄψα· ὦ λῷστε, εἶπεν, καὶ ἔστι τὸ Δαρείου, καὶ Ξέρξου φρόνημα καλῶς ὑποκρίνασθαι, ταῦτα σιτουμένῳ. Τιμοκράτους δὲ τοῦ φιλοσόφου πρὸς αὐτὸν

A clamantem audiſſent. ſubigebatur etiam huic tributo Polemon iuuenis adhuc, & nondum ægrotans: pecunias enim ab ipſo fœnore acceperat, & quia non eum colebat, neque auditoriũ frequentabat, moleſtus fuit ei adoleſcens, & minitabatur Notas: notæ autem erant, ſcriptum denuntians vadimonium deſertũ ei qui non reddebat. Quare cùm Polemonem accuſarent, tanquam moroſum & inuerecundum, quòd cùm liceret ipſi non repoſci ab adoleſcente, & ab eo fructum percipere, beneuolo nutu ſe illi exhibendo; illud tamen minimè præſtaret; imò excitaret eum, & prouocaret. Polemon hæc audiens, venit ad auſcultationem. Ac vbi in crepuſculum & ſerum vſque tempus ipſi declamatio prorogaretur, & nullus orationis portus appareret, quando ſolœciſmorum & barbariſmorum contrarietatúmq; plena erant omnia, & ſubmiſſis manibus, Polemon exiluit, Age, Vare (inquit) fer typos, ſeu fori literas. Prædonem multis criminibus conuictum torquente Proconſule, & ſe dubitare fatente quæ fuerit digna facinorum pœna: fortè aduenies Polemon, Iube (inquit) ipſum antiqua dediſcere. etenim iſte Sophiſta quàm plurima edoctus. tamen laborioſiſſimum eorum quæ in exercitatione ſunt, dediſcere reputabat. Intuitus gladiatorem ſudore perfuſum, & in certamine de vita formidantem: Ita (inquit) ſolicitaris, & trepidas, vt declamaturus orator. Cùm in Sophiſtam lucanicas & Mænidas, viliáque obſonia coëmentem incidiſſet: O vir optime (inquit) neque Darij, neque Xerxis animos pulcrè imitari licet hæc ementi. Dicente apud eum Timocrate Philoſopho loquaciſſi-

mum quid esse Phauorinum. Vr- A
baniſſime Polemon & omnis (inquit) anus; eius ſpeciem Eunucho conſimilem cauillatus. Cùm tragœdiæ actor in Olympiis, quæ apud Smyrnam agebantur: O *Iupiter*, exclamaſſet, manu terram oſtendens: &, *ô terra*, vultu in cœlum erecto: præſidens in Olympiis Polemon, eum exigit dicens: Hic manu ſolœciſmum fecit. plura non addam ex hoc genere. ſed enim ſatis hæc viri gratiam & leporem oſtendunt. In oratione B
Polemonis Idea calida eſt & ſolicita, atque Olympicæ tubis modo clarè ſonans. Demoſthenicæ hanc addecent ſententiæ, & grauitas non ſupina, quæ ſplendida eſt, & Apollinis quaſi è tripode inſpirata. aberrant ab ingenio viri, qui eum intentiones optimè ſapientum; depulſiones verò minus rectè tractaſſe aſſerunt. Arguunt hunc ſermonem mendacij, aliquammultæ cauſæ in quibus ipſe purgat ſe: in primis C
tamen quæ Demoſthenes dicitur, eiurans quinquaginta talenta. Nam cùm defenſionem ita difficilem diſponeret, orationem aſcitis ornamentis, artéque perfecit. Eundem errorem in illis inuenio, qui in figuratis cauſis illum extra ferri putant, inſtar equi ob difficultatem loci ſtrigantis: & quod ſe excuſando, Homericas ſententias adhibeat.

Non minus ille mihi eſt hoſtis, quàm
ianua Auerni,
Qui dum ore effundet verba, haud ea
mente recumbit.

Hæc enim fortaſſe dicebat, ſe ſubobſcurè indicans difficultatem cauſarum eiuſmodi. In apertis cauſis, D

εἰπόντος ὡς κάλλιον χρῆμα ὁ Φαβορῖνος χθιζὸς, ἀσφόπαλα ὁ Πολέμων, καὶ πᾶσα, ἔφη, γραῦς· τὸ δὲ νεγωδὲς αὖ διασκώπτων. ἀγωνιζόμενος ἐν τοῖς κατὰ τὸ Σμύρνα Ὀλυμπίοις, τὸ ὦ Ζεῦ, εἰς τὸν χθόνα δείξαντος· τὸ δὲ, ὦ γᾶ, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναχόντος, ὡς θαπάλμους τὸν Ὀλυμπίων ὁ Πολέμων, ἐξέωσεν αὐτὸν τοῦ ἄθλων, εἰπὼν, ὅτι τῇ χερὶ ἐσολοίκισε. μὴ πλείω ὑπὲρ τούτων. ἀπέχει γὰρ καὶ ταῦτα τὸ ἐπὶ χαρίεν ἀνδρὸς δηλῶσαι. ἡ δὲ ἰδέα τοῦ Πολέμωνος λόγων, θερμὴ, καὶ ἀναγώνιος, καὶ τορὸν ἠχοῦσα, ὥσπερ ἡ Ὀλυμπικὴ σάλπιγξ. ἐπιπρέπει δὲ αὐτῇ, καὶ τὸ Δημοσθενικὸν τοῦ γνώμης. καὶ ἡ σεμνολογία, ἐχ ὑπόπλια, λαμπρὰ δὲ, καὶ ἔμπνους, ὡσπερ καὶ τρίποδος. διαβάλλουσι μὲν ἔνδρὸς, φάσκοντες αὐτὸν τὰς μὲν ἐπιφορὰς, ἀρίστας σοφῶν μεταχρίσασθαι, τὰς δὲ ἀπολογίας πλημμελῶς. ἐλέγχει γὰρ τὸν λόγον τοῦτον ὡς καὶ ἀληθῆ, καὶ ἡ δεινὰ μὲν, καὶ ἡ δεῖνα τοῦ ὑποθέσεων, αἷς ἀπολογεῖται. μάλιστα δὲ ὁ Δημοσθένης, ὁ τὰ πεντήκοντα τάλαντα ἀξιομνύμενος· ἀπολογίαν γὰρ οὕτω χαλεπὴν διαθέμενος, ἤρκεσε τῷ λόγῳ ξενοπρεπὴς, καὶ τέχνη. τὸ αὐτὸ δὲ ἐφ' διαβρήσαν καὶ τοὺς ἡδυμένους αὐτὸν ἐκφέρεσθαι τὰ ἐφημαπομένων ὑποθέσεων, εἰρομένον τὸν δρόμον, καθάπερ αἱ δυσχερείᾳ ἵπποι, φραυτομένον τὰς αὐτὰς τὰς Ὁμηρείους γνώμας εἰπεῖν·

Ἐχθρός γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,

Ὃς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζῃ. ταῦτα γὰρ ἴσως ἔλεγχον, αἰνιττόμενος, καὶ φραδμόνων τὸ δύσκολον τοῦ τοιούτων ὑποθέσεων. ἄλλως

ὃ κἀκεῖνα ἠγωνίσατο, ὡς δηλοῦσιν ὅ, τε μοιχὸς ὁ ἐγκεκαλυμμένος, ὁ αἰτιώμενος ἀποθνήσκειν ἐπὶ Σωκράτει, καὶ ὁ Σόλων ὁ αἰτῶν ἀπαλείφειν τοὺς νόμους, λαβόντος πάλιν φρενοῦν τὸ Πεισιστράτου· καὶ ὁ Δημοσθένης ὁ μὴ Χαιρώνειαν προσάγων ἑαυτὸν, καὶ δοκῶν θανάτου ἑαυτὸν ἄξιος ἐπὶ τοῖς Ἁρπαλείοις. καὶ ὁ ξυμβουλεύων ἐπὶ τῶν τριήρων φεύγειν, ἐπιόντος μὲν Φιλίππου, νόμον ὃν Αἰσχίνης κεκυρώκοτος, ἀποθνήσκειν τὸν πολέμου μνημονεύσαντα. οὐ γὰρ τούτοις μάλιστα τὸν ἰατρὸν ἀεὶ καὶ χεῖρα ἠνεγκιώνων, ἰώμενα τὸ ἐμβεβλημένῳ τῷ λόγῳ, καὶ τὸ ἐπαμφότερον αἱ διάνοιαι σώζουσιν. ἰατρῶν δὲ θαμὰ ὑποκείμενος, λιθιώντων αὐτῷ τῶν ἀρθρων, προεκβάλετο αὐτοῖς ὀρύττειν, καὶ τέμνειν τὰς Πολέμωνος λιθοτομίας. Ἡρῴδης ὁ ἐπιστέλλων ὑπὲρ τοῦ νόσου ταύτης, ὧδε ἐπέστειλε. δεῖ ἐσθίειν, χεῖρας οὐκ ἔχω. δεῖ βαδίζειν, πόδες οὐκ εἰσί μοι. δεῖ ἀλγεῖν, τότε καὶ πόδες εἰσί μοι, καὶ χεῖρες. ἐτελεύτα μὲν περὶ τὰ ἑξ, καὶ πεντηκοστὰ ἔτη. ὁ δὲ μέτρος τῆς ἡλικίας τοῦτο, παῖς μὲν ἄλλαις ἐπιστήμαις, μέχρις ἀρχῆς· σοφιστὴς δὲ, νεότης ἔτι. μεμαθηκυῖα γὰρ ἤδη ἡ ἐπιστήμη, σοφίαν ἀρτύει. τάφος δὲ ὁ αὐτοῦ κατὰ τὴν Σμύρναν οὐδείς, εἰ καὶ πλείους λέγονται. ὁ μὲν, γὰρ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ τῆς ἀρετῆς ἱεροῦ, ταφῶναι αὐτόν· ὁ δὲ, οὐ πόρρω τούτου ἐπὶ θαλάττῃ. νεὼς δέ τις ὀλίγη βραχὺς, καὶ ἄγαλμα ἐν αὐτῷ Πολέμωνος ἐσταλμένου, ὡς ἐπὶ τῶν τριήρους ἀρχαίζων· ὑφ' ᾧ κεῖσθαι τὸν ἄνδρα. οἱ δὲ ἐν τῇ τῆς οἰκίας αὐλῇ, ἵνα τοῖς

quasdam optimè egit : in quibus sunt, Adulter abditus : Accusatus, qui super Socrate mori postulat. & quæ vocatur Solon, qui à Pisistrato arce occupata, petit, vt leges deleantur. Item quæ Demosthenes inscribitur, qui post Chæroneam seipsum dedit ; seque morte dignum putat post Harpalea facinora : & qui triremibus fugiendum esse consulit, instante Philippo, & Æschinis lege ab ipso firmata, qua morte dignus censetur, quisquis aliquam de bello faceret mentionem. Atenim in his maximè, ex earum numero, quæ figuratè ab eo productæ sunt, orationi habenæ sunt iectæ, & quod in vtramque parte vergit, sententiæ seruant. Medicis igitur frequèter obnoxius, cùm lapidis instar articuli obstupescerent, eos Polemonis lapidicinas fodere & incidere hortabatur. De qua quidem ægritudine, cùm scriberet Herodes, hanc misit epistolam: *Cùm esse oportet, manus non habeo. Oportet progredi, non sunt mihi pedes. Oportet dolere, tunc & pedes mihi sunt, & manus.* Polemon sexto & quinquagesimo suæ ætatis anno vita functus est. atque hæc ætatis mensura, in aliis quidem scientiis principium senectutis: Sophistæ verò iuuentus adhuc : nam consenescens iam hæc scientia, sapientiæ condimentum est. Sepulchrum eius Smyrnæ nullum est, etsi plura dicuntur. Aliqui in horto, qui iuxta templum Virtutis est, eum sepultum esse referunt. Plerique verò non procul ab eo fano, versus mare. templum autem quoddá est exiguum, & in eo signum Polemonis ornatum, vt cùm in triremi sacris operaretur : sub quo simulachro situm esse virum volunt. nonnulli in atrio domus suæ, sub æneis

ſtatuis. Sed nihil eorum verum eſt. Nam ſi Smyrnæ è fato functus eſſet, nullo ex admirabilibus templis, quæ apud Smyrnenſes ſunt indignus habitus eſſet, quominus in aliquo iaceret. At illa ſanè veriora ſunt, eum Laodicéæ ad Syriæ portas eſſe ſepultum, vbi maiorum quoque monumenta ſunt: præterea ipſum adhuc viuentem fuiſſe humatum: hoc enim amiciſſimis enixè ab eo mandatum fuerat: atque iam ſitum in tumulo iis qui claudebant monimentum dixiſſe: *Inducite, inducite, ne me Sol videat tacentem.* At deflentes ipſum autem familiares conuerſus, *Date mihi corpus* (inquit) *& ad illud migrabo.* Ad Polemonem vſque, Polemonis laudes. Etenim poſteri eius, conſanguinei quidem fuerunt, non tamen tales, qui cum illius virtute expendi poſſint, præter vnum, de quo mox pauca dicam.

χαλκοῖς ἀνδριάσιν. ἔστι δὲ οὐδὲν τούτων ἀληθές. εἰ μὲν γὰρ ἐτέθνα τὰ Σμύρνα, οὐδενὸς ἂν τῶν θαυμασίων ἱερῶν ἦν αὐτοῖς ἀπεξιώθη, τὸ μὴ οὐκ ἐν αὐτῷ κεῖσθαι. ἀλλ' ἐκεῖνά γε ἀληθέστερα, κεῖσθαι μὲν αὐτὸν ἐν τῇ Λαοδικείᾳ πρὸς ταῖς Συρίας πύλαις, ἔθαψαν δὲ αὐτὸν ζῶντα ἔτι τοῖς φιλτάτοις ἐπισκήψας. καὶ μνῆμόν τε ἐν τῷ σήματι, παρακελεύεσθαι τοῖς συγκλείοισι τὸν τάφον, ἔπαγε, ἔπαγε, μή γέ ἴδοι με σιωπῶντα ἥλιος. πρὸς δὲ τοὺς οἰκείους ὀλοφυρομένους αὐτὸν, ἀνεβόησε, δότε μοι σῶμα, καὶ μετεμβήσομαι. μέχρι Πολέμωνος, τὰ Πολέμωνος. οἱ γὰρ ἐπ' αὐτῷ γεγόμενοι, ξυγγενεῖς μὲν, οὐ μὴν οἷοί γε τὴν ἐκείνου ἀρετὴν ἐξετάζεσθαι, πλὴν ἑνὸς ἀνδρός, περὶ οὗ ὕστερον λέξω μικρόν.

SECVNDVS.

Ne Secundi quidem Athenienſis nobis obliuiſcendum eſt, quem *ἀπὸ κοινοῦ Epithyron*, quaſi fabri puerum, plerique vocabant. in rectè ſentiendo eximius, in animis ſenſis exprimendis impar. Cùm Herodem edocuiſſet, in controuerſiam cum diſcipulo ipſo, iam docente alios, deſcendit. Vnde Herodes ipſum cauillabatur, illud dicens Heſiodi:

Inuidet & figulus figulo, & fabro faber alter.

Sed mortuo funebrem orationem habuit, ac defuncto ſeni lachrymas effudit. ac plura quidem ſunt huius viri ſcripta memoria. Maximè autem hæc controuerſia, *Autor ſeditionis moriatur.* &, *Qui ſeditionem compeſcuit, munus habeto.* idem qui ſeditionem mouerat, & compeſ-

ΣΕΚΟΥΝΔΟΣ.

Μὴ δὲ Σεκούνδου γε Ἀθηναίου ἀμνημονῶμεν, ὃν ἐπίθυρον πάνυ ἐκάλουν οἱ πολλοὶ, ὡς τέκτονος παῖδα. Σεκοῦνδος τοίνυν ὁ σοφιστὴς, γνώμας μὲν, πρίτιστος, ἑρμηνεῦσαι δὲ ἀπέρειτος. Ἡρώδῃ δὲ ἐκπαιδεύσας, ἐς διαφορὰν αὐτῷ ἀφίκετο παιδεύοντι ἤδη, ὅθεν Ἡρώδης διεπαίζεν αὐτὸν, ἐκεῖνο λέγων, Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων. ἀλλ' ἀποθανόντι, καὶ λόγον ἐπεφθέγξατο, καὶ δάκρυα ἐπέδωκε, καί τοι γηραιῷ τελευτήσαντι. μνήμης δὲ ἄξια τοῦ ἀνδρὸς τούτου, καὶ πλείω μέν, μάλιστα δὲ, ἥδε ἡ ὑπόθεσις· ὁ λύσας στάσεως, ἀποθνησκέτω. καὶ ὁ παύσας στάσιν, ἐχέτω δωρεάν. ὁ αὐτὸς δὲ λύσας, καὶ

παύσας, αἰτεῖ πλὴν δωρεάν. πλὴν δὲ ὑ-
πόθεσιν, ὧδε ἐβραχυλόγησεν. οὐκοῦν,
ἔφη, τὸ πρότερον τὸ κινῆσαι σάσιν, τὸ
δὲ ὕστερον τὸ παῦσαι. δοὺς οὖν ἐφ' οἷς
ἠδίκεις τιμωρίαν, πλὴν ἐφ' οἷς δὲ πε-
ποίηκας, εἰ δύνασαι, λάβε. τοιόσδε μὲν
ὁ ἀνὴρ οὗτος. τέθαπται δὲ πρὸς τῇ Ελευ-
σῖνι τῇ Μεγάδε ὁδοῦ.

A cuerat, petit munus. Hanc causam sic breuiter perorauit. Igitur est (inquit) quid primùm seditionem susciasse, neque quid secundum sedauisse. Proinde cùm pœnas dederis, ob iniuriam quæ intulisti: præmium autem ob ea quæ rectè feciſti, si potes, accipe. Talis vir iste fuit, atque in via, quæ Megaram tendit, iuxta Eleusina sepultus est.

ΦΛ. ΦΙΛΟ-

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
ΒΙΟΙ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

FLAVII PHILOSTRATI
VITÆ SOPHISTARVM.
LIBER SECVNDVS.

EX FEDERICI MORELLI PROFESSORIS REGII
INTERPRETATIONE.

A

HERODES.

DE Herode Atheniẽsi hæc scire opus est. Herodes Sophista, (vt & maiores eius) inter Biconsules recensebatur : atque in Æacidas genus referebat, quos socios quandoque Græcia aduersus Persam adsciuerat. Neq; Miltiadẽ, neque Cimonem proauos dedignabatur, vt optimos viros, & magno in pretio Athenienſibus, ceteríſque Græcis in bello aduersus Medos. Ille enim trophæa è Medis erigere instituit ; hic à Barbaris pœnas exegit, ob iniurias quas postea intulerant. Ceterùm hic optimè omnium hominum diuitiis vsus est. Hoc autẽ non facillimum expeditiſſimúmque, sed omnino arduum, ac perquàm difficile exiſtit. Nam qui diuitiis temulenti fiunt, hinc contumeliam in homines exhauriunt ; atque Opulentiam vt cæcam insuper calumniantur. atqui, si quo alìo tempore visa est cæcutire ; certè sub He-

ΗΡΩΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ὁ Ηρῴδου τοῦ Ἀθηναίου, τὰ δὲ χρὴ εἰδέναι. ὁ Σοφιστὴς Ηρῴδης, ἐτέλει μὲν ἐκ πατέρων ἐς τοῦ* δισυπάτους, ἀνέφερε δὲ ἐς τὰ τῶν Αἰακιδῶν, οἷς ξυμμάχοις ποτὲ ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ τὸν Πέρσην ἐποιεῖτο. ἀπηξίου δὲ οὐδὲ τὸν Μιλτιάδην, οὐδὲ τὸν Κίμωνα, ὡς ἄνδρε ἀρίστω, καὶ πολλοῦ ἀξίω Ἀθηναίοις τε, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι πρὸς τὰ Μηδικά. ὁ μὲν γὰρ ἦρξε τροπαίων Μηδικῶν· ὁ δὲ, ἀπήτησε δίκας τοὺς Βαρβάρους, ὧν μὴ ταῦτα ὕβρισαν. ἀρίστα δ' ἀνθρώπων πλούτῳ ἐχρήσατο. τοῦτο δὲ, μὴ τῶν ἀμεταχειρίστων, ἀλλὰ τῶν πάνυ χαλεπῶν τε, καὶ δυσκόλων. οἱ γὰρ πλούτῳ μεθύοντες, ὕβριν τοῖς ἀνθρώποις ἐπανθοῦσιν προσδιαβάλλουσιν ὡς καὶ τυφλὸν τὸν πλοῦτον· ὃς εἰ καὶ ἄλλον χρόνον ἐδόκει τυφλὸς, ἀλλ' ἐπὶ

Ηρώδου γε αὐτὴ ἔβλεψεν. ἔβλεψε μὲν γὰρ ἐς φίλους, ἔβλεψε δὲ ἐς πόλεις, ἔβλεψε δὲ ἐς ἔθνη, πάντων θεοπτὴν ἐχόντος τὸν ἄνδρα, καὶ θησαυροὺς ἐζοντος τὸν πλοῦτον ἐν ταῖς τῶν μετεχόντων αὐτοῦ γνώμαις. ἔλεγε γοῦν δή, ὡς προσήκοι τῷ ὀρθῶς πλοῦτῳ χρωμένῳ, τοῖς μὲν δεομένοις ἐπαρκεῖν, ἵνα μὴ δέωνται, τοῖς δὲ μὴ δεομένοις, ἵνα μὴ δεηθῶσιν. ἐκάλει δὲ τὸν μὲν ἀσύμβολον πλοῦτον, καὶ φειδοῖ κεκολασμένον, νεκρὸν πλοῦτον. τοὺς δὲ θησαυροὺς, ἐς οὓς ἀποτίθενται τὰ χρήματα ἔνιοι, πλούτου δεσμωτήρια. τοὺς δὲ καὶ θύειν ἀξιοῦντας ἀποθέτοις χρήμασιν, Αλωάδας ἐπωνόμαζε θύοντας ἀρὰ μὴ τὸ δῆσαι αὐτόν. πηγαὶ δὲ αὐτῷ τοῦ πλούτου, πολλαὶ μὲν, καὶ πολλῶν οἴκων. μέγισται δὲ, ἥ τε πατρῴα, καὶ ἡ μητρόθεν. ὁ μὲν γὰρ πάππος αὐτοῦ Ἵππαρχος, ἐδημεύθη τὴν οὐσίαν ὑπὸ τυραννικαῖς αἰτίαις, ἃς Αθηναῖοι μὲν οὐκ ἐπῆγον, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ οὐκ ἠγνόησεν. Αττικὸν δὲ τὸν ἐκείνου παῖδα, Ηρώδου δὲ πατέρα, οὐ θεὶς εἶδεν ἡ τύχη πένητα ἐκ πλουσίου γιγνόμενον, ἀλλ' ἀνέῳξεν αὐτῷ θησαυροῦ χρῆμα ἀμύθητον ἐν μιᾷ τῶν οἰκιῶν, ἃς πρὸς τῷ θεάτρῳ ἐκέκτητο. ὃ δὴ μέγεθος βλάβης μᾶλλον ἢ πρόφασις ἡγούμενος, ἔγραψε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐπιστολὴν ὧδε ξυγκειμένην, θησαυρὸν, ὦ βασιλεῦ, ἐν τῇ ἐμαυτοῦ οἰκίᾳ εὕρηκα. τί ἂν σοὶ δοκῶ; καὶ ὁ αὐτοκράτωρ, Νερούας δὲ ἦρχε τότε, χρῶ, ἔφη, οἷς εὗρες. ὁ δὲ Αττικοῦ ἐν τῇ αὐτῆς βλαβείᾳ μείναντος, καὶ γράψαντος ὑπὲρ ἑαυτὸν εἰ τὰ τοῦ θησαυροῦ μέτρα· καὶ θαρρῶ, ἔφη, τῷ

A rode saltem oculata fuit. Atenim amicos respexit, ciuitates respexit; respexit nationes: cùm in omnes vir iste circunspiceret, thesaurósque in mentibus hominum secum vnà communicantium collocaret. Enimuerò decere aiebat, rectè opibus vtentem, egentibus quidem suggerere, ne egeant; non indigentibus etiam, ne fortè veniant in egestatem. Opes verò opem non ferentes, & parsimonia coercitas, B mortuas appellabat. Thesauros vbi quidam pecunias recondunt, diuitiarum carceres nuncupabat. Eos autem qui reconditis pecuniis esse sacrificandum censent, Aloadas cognominabat, qui postquam Martem in vincula cõiecissent, ei sacrificarent. Diuitiarũ fontes huic multi profectò fuêre, & à multis familiis conflati. Maximi autem ab vtroque parente. Nam aui quidem ipsius Hipparchi, bona ob tyran- C nicas accusationes subhastata publicatáque sunt, quas neque Athenienses induxerunt, neque Imperatores ignorarunt. Atticum verò illius filium, & Herodis patrem, ne è diuite quidem pauperem factum fortuna despexit: quin thesaurum immensum in vna domo reconditum ipsi patefecit, ex iis quas prope theatrum possidebat. Cuius quidem magnitudine, magis cautus ac religiosus, quàm lætabundus D factus est. Quare ad Imperatorem epistolam misit, his verbis contextam: *Thesaurum, Imperator, domi meæ inueni; quid de eo faciendum esse iubes?* At Nerua Imperator qui eo tempore regnabat: *Vtere* (inquit) *iis quæ inuenisti*. Et cùm Atticus in eadem cautione persisteret, scriberérque se thesauri magnitudine superari: *Abutere* (inquit ille) *inuento*

lucro, quando tuum eſt. Hinc magnus effectus eſt Atticus, & longè maior Herodes; cuius paternis opibus maternæ aduenerant, quæ non multò minus affluebant. Accedebat etiam magnanimitas illuſtris, paterna longè maior. Liberis enim Aſiæ ciuitatibus Herodes præfuit. Cùm Troadem incommoda balnea habentem, eiúſque incolas à puteis terreſtrem vndam haurientes, effodientéſque aquæ pluuiæ reconditoria videret, ad Imperatorem Adrianum ſcripſit, ne antiquã ciuitatem, & ad mare commodè ſitam ariditate deſtrui pateretur: imò trecentas illi myriadas in aquam concederet, cùm iam pagis quoque multo plura porrexiſſet. Laudauit hæc ſcripta Imperator, vtputa quæ à ſuo more nequaquam eſſent aliena; & Herodem ipſum aquæ præfecit. At vbi in ſeptingentas myriadas ſumptus iſte proceſſiſſet, & ad Imperatorem ſcripſiſſent qui Aſiæ moderatores erant, rem longe grauiſſimam eſſe, quingentarum vectigalia ciuitatum, in fontem vnius vrbis erogari: de hoc apud Atticum Imperator ipſe conqueſtus eſt. Atticus verò, magnificentiſſima oratione: *Imperator* (inquit) *ne minimis nunc, quæſo, iteris. Nam quod ſupra treçentas myriadas impenſum eſt, ego quidem filio largitus ſum, & filius ciuitati.* Teſtamentum autem, quo Athenienſi populo quotannis minam cuique diſtribuendam reliquit; eius animi magnitudinem arguit, quam in aliis etiam vſus eſt. Sæpe enim vna die centum Deæ boues mactauit, & Athenienſi populo per tribus & familias epulum dedit: & cum Dio-

A ἑρμαῖον γὰρ ὄντ. τοῦτο δὴν μέγας μὲν ὁ Ἀτ̃ικος, μείζων ὁ Ἡρώδης· πρὸς γὰρ τῷ πατρῴῳ πλούτῳ, καὶ ὁ μητρῷος αὐτῷ πλοῦτος, οὐ πολὺ τούτου ἐπερρύη. μεγαλοψυχία ὁ λαμπρὸς καὶ πρὸ τοῦ Ἀτ̃ικου τ̃ν. ἦρχε μὲν γὰρ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐλευθέρων πόλεων ὁ Ἡρώδης. ἰδὼν ὁ τὴν Τρῳάδα βαλανείων τε πονήρως ἐχούσας, καὶ γεώδες
B ὕδωρ καὶ φρεάτων ἀναμίξτας, ὀμβρίων τε ὑδάτων ἠίκας ὀρύττοντας, ἐπέστελλεν Ἀδριανῷ τῷ αὐτοκράτορι μὴ ὑφεῖναι πόλιν ἀρχαίαν, καὶ θαλάττῃ αὐχμῷ φθαρεῖσαν, ἀλλ' ἐπιδοῦναι σφίσι τριακοσίας μυριάδας ἐς ὕδωρ ὧν πολλαπλασίας ἤδη καὶ κώμας ἐπιδέδωκει, ἐπήνεσεν ὁ αὐτοκράτωρ τὰ ἐπιστάλματα, ὡς πρὸς ζῆλον ἑαυτῷ ὄντα, καὶ τὸν Ἡρώδην αὐτὸν ἐπέταξε τῷ ὕδατι. ἐπεὶ ὁ ἐς ἑπτακοσίας μυριάδας ἡ δαπάνη προῆλθεν, ἐπέστειλέν
C τε τῷ αὐτοκράτορι οἱ τῆς Ἀσίας ἐπιτροπεύοντες, ὡς δεινὸν πεντακοσίων πόλεων φόρον, ἐς μιᾶς πόλεως δαπανᾶσθαι κρηνίων· ἐμέμφατο πρὸς τ̃ Ἀτ̃τικον ὁ αὐτοκράτωρ ταῦτα. καὶ ὁ Ἀτ̃ικος μεγαλοφρονέστατα δωρεόπων, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, ὑπὲρ μικρῶν μὴ προξυνῃ. τὸ γὰρ ὑπὲρ τὰς τριακοσίας μυριάδας ἀναλωθὲν, ἐγὼ μὲν, τῷ υἱῷ ἐπιδίδωμι. ὁ δὲ, υἱὸς, τῇ πόλει. καὶ αἱ διαθῆκαι δὲ, ἐν αἷς τῶν Ἀθηναίων δήμῳ καταλιπὼν καθ' ἕκαστον ἔτος μνᾶν καθ' ὑᾶ, μεγαλοφροσύνῃ κατηγοροῦσι
D δωρός, ἣ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἐχρῆτο, ἑκατὸν μὲν βοῦς τῇ θεᾷ θύων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ πολλάκις, ἑστιῶν ἅμα τῇ θυσίᾳ τὸν Ἀθηναίων δῆμον κατὰ φυλάς, καὶ χύτρους. ὁπότε δὲ

ἦκοι Διονύσια, καὶ καπὶ ἐς ἀκαδημίαν τὸ Διονύσου ἕδος, σὺν Κεραμεικῷ, πο-
πίζων ἀσοὶς ὁμοίως, καὶ ξένοις κατακει-
μένοις ἐπὶ στιβάδων κιττέ. ἐπεὶ ὃ τὸ τὸ
Ἀττικοῦ διαθηκῶν ἐπεμνήσθη, αὐάγ-
κη καὶ τὰς αἰτίας ἀναγράψαι, δι' ἃς
ἀποστέκρυσεν Ἡρώδης Ἀθηναίοις. εἶ-
χον μὲν γὰρ αἱ διαθῆκαι ὡς εἶπον. ἔγρα-
ψε δ' αὐτὰς ξυμβουλίᾳ τῶν ἀμφ' ἑαυ-
τὸν ἀπελευθέρων· οἱ χαλεπὴν ὀργὴν
τοῦ Ἡρώδου φύσιν ἀπελευθέροις τε, καὶ
δούλοις, ὑποψοφοῦντες ἐποιοῦντο τῶν Ἀ-
θηναίων δήμου, ὡς τῆς δωρεᾶς αὐτοὶ
αἴτιοι. καὶ ὁποῖα μὲν ἦν ἀπελευθέρων
τὰ πρὸς τὸν Ἡρώδου, δηλούτω ἡ κα-
τηγορία, ἣν πεποίηται σοφῶν πᾶν κέν-
τρον ἠρμένον· τὸ ἑαυτῆς γλώττης. ἀναγνω-
σθεισῶν δὲ τῶν διαθηκῶν, ξυνέβησαν οἱ
Ἀθηναῖοι πρὸς τὸν Ἡρώδην, πέντε μνᾶς
ἀνδρῶν ἑσάπαξ ἑκάστῳ καταβαλόντα,
πρίασθαι παρ' ἀνδρῶν τὸ μὴ ἀεὶ δίδοναι.
ἀλλ' ἐπεὶ πρόσεσαν μὲν ταῖς ζαπέ-
ζαις ὑπὸ τῶν ὁμολογημένων, ἐπανεγι-
νώσκεσθαι δὲ αὐτοῖς ξυμβόλαια πατέρων
τε καὶ πάππων, ὡς ὀφλόντων τοῖς Ἡρώ
δου γονεῦσιν, ἀπλογισμοῖς τε ὑπέγοντο·
καὶ οἱ μὲν, μικρὰ ἠριθμοῦντο· οἱ δὲ, οὐδέν·
οἱ δὲ, συνεῖχοντο ἐπ' ἀγορᾶς, ὡς μὴ ἀπο-
δώσοντες. ταῦτα παρώξυνε τοὺς Ἀ-
θηναίους, ὡς ἡρπασμένους τὰ δωρεᾶς·
οὐ πρότερον ἐπαύσαντο μισοῦντες, ἕως ὁπότε
τὰ μέγιστα ἐνεργετεῖν ὤφελε. τὸ οὖν ῥᾴ-
διον ἔφασαν ἐπωνομάσθαι Παναθηναϊ-
κὸν, κατασκευάσθαι γὰρ αὐτὸ, ἐξ ὧν ἀ-
πεστεροῦντο Ἀθηναῖοι πάντες. καὶ μέχρι
καὶ ἐλειτουργήσαν Ἀθηναῖοι τῷ τε
ἐπώνυμον, καὶ τῷ τῶν Πανελληνίων.

A nysia veniſſent, & in Academiam, Dionyſij ſimulachrum deſcenderet; in Ceramico ciuibus ſimul & hoſpitibus in hederaceo thoro accubantibus, propinabat. At quoniam de Attici teſtamento mentio facta eſt, nunc res ipſa poſtulat, vt cauſas quibus Herodes Athenienſibus infeſtus actus eſt, ſubiungamus. Ita enim teſtamenti tabulæ ſe habebant, vt diximus: eas autem & ex libertorũ ſuorum conſilio ſcripſit. qui cùm aſperum & libertis & ſeruis, Herodis ingenium intelligerent, tanquam largitionis autores, Athenienſis populi defectionẽ ab illo moliebantur. Quales certè erga Herodẽ liberti fuerint, accuſatio in eos facta demonſtrat, qua criminator omne ſuæ linguæ ſpiculeum & virus depromit. Recognito teſtamento, ad Herodem quinque minas viritim ſemel ſoluentem, vt ab his ſe beneficentia redimeret, ne quotannis dare deberet, Athenienſes conuenere. Sed poſtquàm ad menſas peruẽtum eſt, ad dignoſcenda debita ex pactis conuẽtis, atque ſuorum parentum & auorum ſyngraphas contractúſque Herodis parentibus olim debentium recognouerunt; aduerſis rationibus defraudabãt: & aliqui pauca numerabãt, alij verò nihil: reliqui, vt tandem ſoluerẽt, in foro continebãtur. Hæc Athenienſiũ animos, veluti populatorũ largitione irritarunt, neq; ab odiis deſtiterunt, ne tum quidem cum ille ſe mereri optimè putabat. Stadiũ igitur Panathenaicũ cognominatũ fuiſſe perhibẽt, quod his rebus conſtructum foret, quibus omnes Athenienſes carebant. Quicquid ſit Athenienſes publicè miniſtrabant, in celebritate vrbis tutelaris numinis: & Panellenaïcõ quoq. nominarũt, quaſi totius Græciæ capax.

Cùm corona in cœtu Panathenæorum donatus fuiſſet, Vos (inquit) Atheniēſes, & Græcos qui acceſſuri ſunt principes, & athletas certaturos, in ſtadio ex albo lapide ſtructo excipiam. Hæc pollicitus, ſtadium quod Iliſſo flumini imminet, quatuor circiter annis perfecit; opus ita compoſitum, vt cetera mirabilia ſuperet. Nullum enim theatrũ cum eo decertat. Illa de Panathenæis audiui, velum è naui eſſe ſuſpēſum, iucundius pictura cum ſinu proſpero, nauímq; nullis trahentib. iumentis cucurriſſe, ſed ſubterraneis fabricis proceſſiſſe, & mille ramis ex Ceramico ſublatam, ad Eleuſinium peruenisſe, eôque circundato præteriiſſe Pelaſgicon, ad Pythion præteruectam, in portum in quo nunc conſiſtit, appuliſſe. alterum ſtadij latus fanum Fortunæ, veluti omnia gubernantis occupat, & ſignum eius eburneum. Athenienſium Epheborum habitum priſcum, in hodiernum ornatum tranſtulit. Chlamydes albas primus induit. Nam antehac atris induti conciones circunſidebant, & ſupplicationes obibant, lugētibus publicè Athenienſibus præconem Copream, quem ab ara Heraclidas euellentem, ipſi olim interfecerant. Porrò theatrum Athenienſibus ſuper Regilla, cum laquearib. ex cedro confectis, Herodes ſtatuit. hæc verò materia fingendas ſtatuas apprimè idonea & congrua videtur. Iſta igitur duo apud Athenienſes talia fuere, qualia nuſquam in vlla regione Romanis ſubdita. Theatrũ ſublaqueatum quod Corinthiis ædificauit, Athenienſi, longè inferius eſt, ſed inter pauca apud alios laudatorũ, ne mentione quidem indignũ eſſe duxerim.

A στεφανωθεὶς ὁ Ϲ ὑπ τῶ Παναθηναίων, Ϲ ὑμᾶς, εἶπεν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τῶν Ελλήνων τοὺς ἡξοντας, καὶ τῶν ἀθλητῶν τοὺς ἀγωνιουμένους, ὑποδέξομαι σταδίῳ λευκοῦ λίθου. καὶ εἰπὼν ταῦτα, τὸ στάδιον, τὸ ὑπὲρ τὸν Ιλισσὸν εἴσω τεθέαται ἔτη ἐπετέλεσεν, ἔργον ξυνθεὶς ὑπὲρ πάντα τὰ θαυμάσια. οὐδὲν γὰρ θέατρον αὐτῷ ἀμιλλᾶται. καὶ ἐκεῖνα περὶ τῶν Παναθηναίων τούτων ἤκουον, πέπλον μὲν ἀνῆφθαι τοῦ νεὼς ἡδίω χαρᾶς σοὶ οὐδεὶς τῷ κόλπῳ δραμεῖν ὑπ τῶν ναῶν ἐκ ὑπορυγίων ἀγόντων, ἀλλ' ὑπογείοις μηχαναῖς ἐπολισθάνειν. καὶ Κεραμεικοῦ δὲ ἆραι χιλίας κώπας, ἀφεῖναι ὑπὸ τὸ Ελευσίνιον. Ϲ περιβαλέσθαι αὐτὸ, παραμεῖψαι τὸ πελασγικόν, κομιζομένην τε παρὰ τὸ Πύθιον ἐλθεῖν, οἷ νεὼς ὥρμισαι. τὸ ὃ ἐπὶ θατέρα B τοῦ σταδίου νεὼς ἐπέχει τύχης, Ϲ ἄγαλμα ἐλεφάντινον, ὡς κυβερνώσης πάντα. μετεκόσμησε ὃ Ϲ τοὺς Ἀθηναίους Ephēbous ἐς τὸ νεῶ χῆμα, χλαμύδας πρῶτον ἀμφιέσας λευκάς. τέως δὲ μελαίνας εἱμμένοι, τὰς εἰκλησίας παρεκάθηντο, Ϲ τὰς πομπὰς ἔπεμπον, πενθούντων δημοσίᾳ τῶν Ἀθηναίων τὸν κήρυκα, τὸν κοπρέα, ὃν αὐτοὶ ἀπέκτειναν, τοὺς Ηρακλείδας τοῦ βωμοῦ ἀποσπάσαντας. αὖ ἔθηκε ὁ Ηρῴδης Ἀθηναίοις καὶ τὸ ἐπὶ Ρηγίλλῃ θέατρον, κέδρου ξυνθεὶς τὸν ὄροφον· ἡ δὲ ὕλη, Ϲ εἰ ἄγαλμα ποιεῖσθαι σανίδα. δύο μὲν δὴ ταῦτα Ἀθήνησιν, οἷα οὐκ ἑτέρωθι τῆς γῆς τοῖς Ρωμαίοις. ἀξιοῦσθαι ὃ λόγου, καὶ τὸ ὑπωρόφιον θέατρον, ὃ ἐδείμαντο Κορινθίοις, πάμπολυ μὲν τῶν Ἀθήνησιν, εἰ ὀλίγοις ὃ τῶν ἄλλοις ἐπαγομένων. C D

καὶ τὰ Ἰσθμοῖ ἀγάλματα, ὅ, τε τοῦ Ἰσθμίου Κολοσσὸς, καὶ ὁ τῆς Ἀμφιτρίτης, καὶ τὰ τῶν ἄλλων, τὸ ἱερὸν ἐνέπλησεν· οὐδὲ τὸν τοῦ Μελικέρτου παρελθὼν δελφῖνα. ἀνέθηκε δὲ καὶ τῷ Πυθίῳ, τὸ Πυθοῖ στάδιον, καὶ τῷ Διΐ, τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ὕδωρ. Θεσσαλοῖς τε, καὶ τοῖς περὶ Μηλίδα κόλπον Ἕλλησι, τὰς ἐν θερμοπύλαις κολυμβήθρας τοῖς νοσοῦσι Γαιωνείοις. ᾤκισε δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Καυσιον, ἠμερώσας ὕδατι, μάλα δεομένου. ᾤκισε δὲ καὶ τὰς ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ Πελοποννήσῳ, καὶ Βοιωτίᾳ πόλεις, ἄλλοθι ἄλλην. ᾤκισε δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ Ὠρεικον, ὑποδεδωκὸς ἤδη, καὶ ἕτερα πολλά. καὶ τοσοῦτος ὢν μεγαλουργίᾳ, μέγα οὐδὲν εἰργάσθαι ὤετο, ἐπεὶ μὴ τὸν Ἰσθμὸν ἔτεμε· λαμπρὸν ἡγούμενος, ἤπειρον ἀποτεμεῖν, καὶ πελάγη συνάψαι δυοῖν, καὶ περίπλους σταδίων ἑξακισχιλίων, καὶ εἴκοσι, θαλάττης ξωνύειν μηκει. καὶ τοῦτο ἤρα μὲν, οὐκ ἐθάρρει δὲ αἰτεῖν αὐτὸν τὸν βασιλέως, ὡς μὴ διαβληθείη, δίκην δόκων ἄπιστα, ἢ μηδὲ Νέρων ἤρκεσεν. ἐξηγήσατο δὲ αὐτὸ ὧδε, ἄπερ ἐγὼ Κτησιδήμου Ἀθηναίου ἤκουον. ἔλεγεν μὲν τὸν ἐπὶ Κόρινθον ὁ Ἡρῴδης, ζυγκαθημένου δὲ Κτησιδήμου. γυμνόμενος δὲ κατὰ τὸν Ἰσθμὸν, Πόσειδον, εἶπε, βούλομαι μὲν, ξυνχωρήσαι δὲ οὐδείς. θαυμάσας οὖν ὁ Κτησίδημος τὸ εἰρημένον, ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ λόγου. καὶ ὁ Ἡρῴδης, ἐγὼ, ἔφη, πολλὼ ἤδη χρόνον ἀγωνίζομαι σημεῖον ὑπολιπεῖν τοῦ μετ' ἐμὲ ἀνθρώποις διανοίας δηλοῦσαν ἄνδρα· καὶ οὔπω δοκεῖ μοι τῆς δόξης ταύτης τυγχάνειν. ὁ μὲν δὴ Κτησίδημος, ἐν ἐπαίνῳ δηλῶν, τοῦ τε λόγου

Item Isthmi signa, Colossum Isthmium & Amphitrites, ceteráque simulachra, quibus templum ipse repleuit: neque Melicertæ Delphina præterierim. Pythio quoque Pythij stadium dicauit, & aquam ad Olympia Ioui. Præterea Thessalis & Græcis Melide sinus accolis, in Thermopylis, Pæonia balnea ægrotantibus constructit. Canusium in Italia, inducta dulci aqua, cuius vehementer indigebat, habitabile reddidit. Quinetiam in Eubœa & Peloponneso, & Bœotia, pleraſque ciuitates instaurauit. Item Oricum in Epiro, quod iam ditioni suæ subdiderat: aliáque oppida. Et quamuis tanta rerum magnificentia celebraretur, nihil magnum feciſſe sibi videbatur, quòd Isthmum non perfoderat: quia præclarum facinus fore arbitrabatur, si continentem abscidisset, geminúmque pelagus copulasset, sicque nauigantibus stadiorum sex millium & viginti maris longitudinem corripuisset. atque hoc quidem appetebat, sed ab Imperatore id petere non audebat, ne calumnia afficeretur, si id facinus aggressus videretur, cui ipse Nero impar fuerat. Enunciauit hoc ita vt à Ctesidemo Athenienſi olim accepi. Considente namq; Ctesidemo Corinthum Herodes tendebat; cúmq; ad Isthmum veniſſet: Dic, Neptune, (inquit) volo equidem, at nemo concedet. Cùm hoc dictũ Ctesidemus admiraretur, eius causam Herodem rogauit. At Herodes: Ego, inquit, iamdiu mortalibus post me futuris aliquid animi virilis monumentum relinquere, contendi: nequedum hanc gloriam assequi mihi posse videor. Ad hæc Ctesidemus orationum rerúmque ab eo gestarum laudes persequu-

tus est, quippe quæ tales sunt, vt à nemine superentur. Cui Herodes: Res caducas & fragiles narras, inquit: hæc enim tempore capi & carpi queunt: & eloquentiæ nostræ plerique detrahent: hic aliquid, aliquid ille arguet. Verùm Isthmi effossio opus est immortale, & ipsi quoque naturæ incredibile. Enimuero ad effodiendum Isthmum, aut Neptuno, aut viro quem Herodis Herculem multi nominarunt, mihi opus esse videtur. adolescens quidam erat primæ lanuginis, magno Celtæ similis, octo quidem pedum magnitudine. (de quo in quadam epistola ad Iulianum scripsit Herodes.) cui modica coma, densa supercilia, adeò vt inter se contingerent: ac gratiosum quendam ex oculis radium emittebat, indolem impetus portendentem: item aquilino naso, & obesa ceruice, quòd è laboribus* magis quàm cibo accidebat: pectus erat compactum, & cum pulchritudine rigidum; tibiæ paruæ, extráque curuatæ, & facilem incessum pedibus exhibentes. Addebat eum veste lupina pelle cōsuta, indui. atque cum apris, lycopantheris*, lupis, toruis, sæuísque tauris, immania subire certamina, ostentare certaminum cicatrices. Hunc nonnulli Herculem, & in populo Bœotio fuisse è terra natum, plerique dicebant. Asserebat etiam Herodes, se audiuisse dicentem, huic matrem fuisse Buculam, idcirco sic cognominatam, quia vt robusta boues pauisset: patrem verò Marathonem, cuius in Marathone statua. Rusticus autem est heros. Cùm hunc Herculem Herodes percontaretur, an ne immmortalis esset?

A αὐτὸς, καὶ τὰ ἔργων, ὡς καὶ ἐμοῦντων ὑπερβολὴν ἑτέρῳ. ὁ δὲ Ἡρώδης, φθαρτὰ, ἔφη, λέγεις ταῦτα, καὶ γὰρ ὅτε καιρὸν ἁλωτὰ, καὶ σοῦ λόγους ἡμῶν τοιχωρυχοῦσιν ἕτεροι· ὁ μὲν, τὸ, μεμφόμενος· ὁ δὲ, τό. ἡ δὲ Ἰσθμοῦ τομὴ, ἔργον ἀθάνατον, καὶ ἀπιστούμενον τῇ φύσει. δοκεῖ γάρ μοι τὸ ῥῆξαι τὸν Ἰσθμὸν, Ποσειδῶνος δεῖσθαι, ἢ ἀνδρὸς, ὃν ἐκάλεσαν οἱ πολλοὶ Ἡρώδην Ἡρακλέα. νεανίας ἦν ἐν ὑπήνῃ πρώτῃ, Κελτῷ μεγάλῳ ἴσος, καὶ ἐς ὀκτὼ πόδας τὸ μέγεθος. διαφέρει δὲ αὐτῷ ὁ Ἡρώδης ἐν μιᾷ τῶν πρὸς Ἰουλιανὸν ἐπιστολῶν, κόμαν τε συμμέτρως, καὶ τὴν ὀφρύων λασιότητα ἔχειν, ὡς καὶ ξυμβάλλειν ἀλλήλαις, καὶ μίαν χαροπήν τε ἀκτῖνα καὶ τὴν ὁρμιάτων ἐκδιδοῦσαν, προσιόντι τὸ ὁρμῆς ἦθος, καὶ χρυπὸν εἶναι), καὶ διαφανῶς ἔχοντα τὸν αὐχένος. τοῦτο δὲ, ἐκ πόνων ἥκειν ἀσπαστὸν, B ἢ σίτου. εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ στέρνα διπαγῆ, καὶ ξυὺ ὥρᾳ κατεσκληκότα· καὶ κνήμας μικρὰς ἐς τὰ ἔξω κυρτουμένας, καὶ προσέχουσαν τῇ βάσει τὸ διαβεβηκέναι. ἐνῆφθαι δὲ αὐτὸν καὶ δοράς λύκων, ῥάπτον ἔθημα· ἄθλοις τε ποιεῖσθαι τοὺς ἀγέλους τῶν συῶν, καὶ τοὺς θῶας, καὶ τοὺς λύκους, καὶ τῶν ταύρων τοὺς ὑβρίζοντας· καὶ ὠτειλὰς δὲ φαίνεσθαι τούτων τῶν ἀγώνων. λέγεται δὲ τὸν Ἡρακλέα τοῦτον μὲν, μητρὸς φασιν ἐν τῷ Βοιωτίῳ δήμῳ. Ἡρώδης δὲ ἀκοῦσαι λέγοντά φησιν, ὡς μήτηρ μὲν αὐτῷ γένοιτο γυνὴ βουκόλος, οὕτω τι ἐπερρωμένη*, ὡς βουκολεῖν. πατὴρ δὲ, Μαραθών. οὗ τὸ ἐν Μαραθῶνι ἄγαλμα. ἔστι δὲ ἥρως γεωργός. ἤρεσε δὲ Ἡρακλέα τοῦτον Ἡρώδης, εἰ καὶ ἀθάνατος εἴη. C

* ἰσ. μαίνη ἢ π.

* ἰσ. ἐπιρρωμένη,

ὁ δὲ, θνητῷ, ἔφη, μακροβιώτερος. ἤρετο A respondit, se mortali magis longæ-
αὐτὸν ὅ, τι σιτοῖτο. ὁ δὲ, γαλακτοφα- uum esse. Adhæc interrogauit, quo-
γῶ, ἔφη, τὸ πλέον τοῦ χρόνου· καί με βό- nam cibo vescereturᵖ Lacte, vt plu-
σκουσιν αἶγές τε, καὶ ποιμένες, τῶν τε rimùm (inquit) vtor; méq; capræ pas-
βοῶν, καὶ τῶν ἵππων αἱ τιτθίδες. σὺ- cunt, & pastores, item boum ma-
δίδου* δὲ τι καὶ θηλῆς ὄνου γάλα βύ- tres, & equorum. Quinetiam ex a-
τον τε, καὶ κοῦφον· ἄπτῃ δὲ ἀλφίτοις sinæ vbere potabile lac exprimitur,
προσβάλω, δέκα σιτόμαι χοίνικας. & leue; spersaq; demum farina, de-
καὶ ξυμφέρουσί μοι τὸν ἔρανον τοῦτον, cem semodia comedo. Hanc mihi
γεωργοὶ Μαραθώνιοί τε, καὶ Βοιώτιοι. collectam stipemve conferunt Ma-
οἶμαι καὶ Ἀγαθίωνα ἐπονομάζουσιν, B rathonij Bœotiique agricolæ; qui
ἄπτῃ καὶ εὐξύμβολος αὐτοῖς φαίνο- me quoque, opinor, Agathiona co-
μαι. πῶς δὲ δὴ γλῶτταν, ἔφη ὁ Ἡρώ- gnominarunt, quia gratus eis cōsul-
δης, πῶς ἐπαιδεύθης; οὐδὲ πάνυ; οὐ tor appareo. Insuper Herodes: Quo-
γάρ μοι δοκῶ ἀπαίδευτον φαίνῃ. καὶ ὁ modo lingua informatus es, & à
Ἀγαθίων, ἡ μεσόγαια, ἔφη, τὴν Ἀττικῆς, quibus instructus? neque enim mi-
ἀγαθὸν διδασκαλεῖον ἀνδρὶ βουλομέ- hi indoctus quodam videris. Tum
νῳ διαλέγεσθαι. οἱ μὲν γὰρ τῷ ἄστει Ἀθη- Agathion, Mediterranea (inquit)
ναῖοι, μισθοῦ δεχόμενοι Θρᾴκια, καὶ Attica viro eloqui facundè volen-
Ποντικὰ μειράκια, καὶ ἐξ ἄλλων ἐθνῶν ti, optima videtur esse magistra.
Βαρβάρων ξυνέρρυηκότα, C Nam Athenienses qui cum merce-
φθαρτέρου παρ' αὐτῶν τὴν φωνὴν μᾶλλον, de adolescentes è Thracia, Ponto,
ἢ ξυμβάλλονται πρός τι αὐτοῖς ἐς εὐγλωτ- & ex aliis Barbarorum gentibus,
τίαν. ἡ μεσόγαιος δὲ, ἄμικτος βαρβάροις in vrbem confluentes admittunt,
οὖσα, ὑγιαίνει αὐτοῖς ἡ φωνὴ, καὶ ἡ γλῶτ- per illos linguam suam potius cor-
τα τὸ ἄκρον Ἀττίδα ὑποψάλλει. πα- rumpunt, quàm aliquid ipsis ad
νηγύρει δὲ, ἦσθ' ὁ Ἡρώδης, ἐφέστυχες; καὶ facundiam conferant: verùm me-
ὁ Ἀγαθίων, τῷ γε Πυθοῖ, ἔφη, καὶ ἐπι- diterranea quæ à Barbaris pura est,
μιγνὺς τῷ ὁμίλῳ, ἀλλὰ καὶ θεώμενος τὸν sanam incolis vocem tribuit, vt
Παρνάσσου, ἀκούων τῶν τῆς μουσικῆς lingua summum atticismum reso-
ἀγωνισμῶν, ὅτε Γαμμεὺς ἐπὶ τραγῳδίᾳ ἐθαυμάσθη. καί μοι ἔδοξαν οἱ net. An verò (inquit Herodes) ma-
σοφοὶ Ἕλληνες οὐ χρηστὸν θέαμα ximo conuentui fortè occurristi?
ἐργάζεσθαι τὰ τῶν Πελοπιδῶν, καὶ τῶν & Agathion, Pythico, inquit, non
Λαβδακιδῶν κακὰ ξὺν ἡδονῇ ἀκού- cœtui admixtus, sed è Parnassi spe-
οντες. ξύμβουλοι γὰρ χρηστῶν ἔργων, cula, vnde musicæ certatores au-
μῦθοι μὴ ἀπιστούμενοι. φιλοσοφοῦντα αὐτὸν ἰδὼν ὁ Ἡρώδης, ἤρετο καὶ περὶ D diebam, quando Pammenes ob tra-
gicos actus admirationi fuit: ac mi-
hi sapientes Græci, non probum
opus agere visi sunt: dum Pelopi-
darum & Labdacidarum mala cum
voluptate audirent. Etenim ærum-
nosorum operum consilia sugge-
runt fabulæ, quibus fides non de-
rogatur. Ipsum philosophantem in-
tuitus Herodes, percōtabatur etiam

Τιτθίδος

de certamine gymnico, quomodo A id cognoſceret: atque is, Derideo magis illa, inquit, dum video homines decertantes inter ſe, quinquertium, & pugilatū, & curſum, & palæſtrā, & ob id coronatos. coronetur verò athleta curſus, præterito ceruo aut equo: qui autem in grauioribꝰ. ſe exercet, tauro iunctus aut vrſo, (quod ego facio quotidie) magnum mihi certamen eripiente fortuna, quod non amplius leones alat Acarnania. Itaque ſtupefactus B Herodes, rogabat ipſum, vt vnà ſecum cibum caperet. Cras, ait Agathio, ad te veniam, circiter meridiem, ad Canobi fanum: eſto verò tibi crater maximus, ex iis quæ in templo ſunt, lactis plenus, quòd mulier non mulſerit. & certè acceſſit poſtridie circa id tempus quod pactus fuerat: tum admota fixáque nare in patera, Non purum eſt lac, inquit; namque mulieris manus nares ferit: atq; his dictis abſceſſit lacte non hauſto. ergo Herodes fide non adiuncta ſermoni de muliere, miſit ad caprarios, qui veritatem ſciſcitarentur: atque edoctus ita ſe rem habere, intellexit quàm diuina eſſet natura illius viri. Porrò qui Herodis manuum inſtituunt accuſationem, quòd eas in Antoninum intuliſſet in Ida monte prope Aſiam: ignorauiſſe mihi videntur Demoſtrati cum Herode certamen, in quo plurimis eum calumniis exagitans, nuſquam huius conuicij mentionem fecit, quia nec vnquam extitit. Etenim quædam inter ipſos rixa extitit, & quaſi velitatio vt in anfractu & anguſtiis locorum contingit, manus verò nihil offenderunt. Itaq; Demoſtratus non omi-

τ γυμνικῆς ἀγωνίας ὅπως γνωσθησοι. C ὃς, ἐκείνων, ἔφη, καταγλῶ μᾶλλον, ὁρῶν τοὺς ἀνθρώπους διαγωνιζομένους ἀλλήλοις παγκράτιον, καὶ πυγμὴν, καὶ δρόμον, καὶ πάλην, καὶ στεφανουμένους ὑπὲρ τούτου. στεφανοῦσθω γὰρ ὁ μὲν δρομικὸς ἀθλητὴς, ἔλαφον ἢ δρελθὼν, ἢ ἵππον· ὁ δὲ τὰ βαρύτερα ἀσκῶν, ταύρῳ συμπλακεὶς, ἢ ἄρκτῳ, ὃ ἐγὼ ὁσημέραι ποιῶ, μέγαν ἆθλον ἀφηρημένης μοι τ τύχης, ἐπεὶ μηκέτι βόσκῃ λέοντας Ακαρνανία. ἀγαθεὶς οὖν ὁ Ηρῴδης, ἐδεῖτο αὐτ ξυναριστῆσαί οἱ. αὔριον, ἔφη, Αγαθίων ἀφίξομαί σοι κτ μεσημβρίαν, ἐς τὸ τ Κανώβου ἱερόν. ἔστω δέ σοι κρατὴρ ὁ μέγιστος τῶν ἐν τῷ ἱερῷ, γάλακτος πλέως, ὃ μὴ γυνὴ ἤμιξε. καὶ ἀφίκετο μὲν ἐς τὴν ὑστεραίαν, καθ' ὃν ὡμολόγησε καιρόν. τ δὲ ῥῖνα ἐρείσας ἐς τ κρατῆρα, οὐ καθαρὸν, ἔφη, τὸ γάλα· προσβάλλει γάρ με χεὶρ γυναικός. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἀπῆλθε μὴ γευσάμενος τ γάλακτος. ἀπιστήσας οὖν ὁ κ. θήσ. Ηρῴδης τῷ περὶ τ γυναικὸς λόγῳ, ἐπεμψεν εἰς τὰ αἰπόλια τοὺς ἐπισκεψομένους τἀληθές. ὃ μαθὼν αὐτὸ οὕτως ἔχον, ξυνῆκεν ὡς δαιμονία φύσις εἴη περὶ τὸν ἄνδρα. οἱ δὲ ποιμένες καταγελᾶν τ Ηρῴδου χρῶν ὡς ἐπενεχθησῶν Αντωνίνῳ, σὺν τῇ Ιδῃ τῷ ὄρει κτ τ Ασίαν ἦρχον, ἡγνοηκέναι μοι δοκοῦσι τ Δημοστράτου πρὸς Ηρῴδειν ἀγῶνα· σὺν ᾧ πλείστα διαβάλλων αὐτὸν, εὐδαιμῶς τ περὶ νίας ταύτης ἐπεμνήσθη, ὅπ μηδὲ ἐλπίζειν. ὠθισμὸς μὲν γάρ τις αὐτοῖς ξυνέπεσεν, ὡς σὺν δυσχωρίᾳ, καὶ στενοῖς. αἱ δὲ χεῖρες, οὐδὲν περιῳώμησαν. ὡς τ καὶ αὖ περῆκεν ὁ Δημόστρατος

ις. Ασίαις ἀρχὴν ἦν.

δίκῃ εἰπεῖν αὐτὰ ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἡρῴδην δίκῃ, πικρῶς ἅπαν κατηγόρου τοῦ ἀνδρὸς, ὡς διαβαλεῖν αὐτῷ καὶ τὰ ἐπαινούμενα. ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἡρῴδου καὶ φόνου δίκην, ὧδε ξυνεστῶσα. κύων μὲν αὐτῷ τὴν γυναῖκα Ῥηγίλλαν ὀγδόου που μηνὸς· τὴν δὲ Ἡρῴδην, οὐχ ὑπὲρ μεγάλων Ἀλκιμέδοντι ἀπελευθέρῳ πρᾶξαι τυπῆσαι αὐτήν. πληγεῖσαν δὲ ἐς τὸν γαστέρα τὴν γυναῖκα, ἀποθανεῖν ἐν ὠμῷ τῷ τόκῳ. ἐπὶ τούτοις ὡς ἀληθέσι, γράφει αὐτὸν φόνου* βεβαιότατος ὁ τῆς Ῥηγίλλης ἀδελφός, εὐδοκιμώτατος ὢν ἐν ὑπάτοις, καὶ τὸ ξύμβολον τῆς εὐγλωττίας πρωτεύων τῷ ἐπαινεῖσθαι. τοῦτο τέ ἐστιν ἐπισφύριον ἐλεφάντινον,* μηνοειδές. καὶ προελθὼν ἐς τὸ Ῥωμαίων βουλευτήριον, πιθανὰ μὲν οὐδὲν δίκῃ πρὸς τὰ αἰτίας, ἐμὲ ἐπῄνει· ἑαυτὸν δὲ ἐπαινῶν ἐμακρηγόρει πρὸς τοὺς γέροντας. ὅθεν ἐπικόπτων αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης, σύ, ἔφη, τὸν εὐγλωτταν σὺν τοῖς ἀργαλέοις ἔχεις μεγαλαυχούμενον· ἐγὼ δὲ κατηγόρει μὲν ἐπ' ἐνεργεσίᾳ μιᾶς τῶν σὺν Ἰταλίᾳ πόλεων, μάλα γενναίως ὁ Ἡρῴδης, κἀγὼ, ἔφη, πολλὰ τοιαῦτα πρὸς ἐμαυτὸν δίκην ἂν, εἰ σὺν ἀπάσῃ τῇ γῇ σεσεμνόμην. ξυνήρατο δὲ αὐτῷ τῆς ἀπολογίας, πρῶτον μὲν, τὸ μηδὲν πρᾶξαι τοιοῦτον ἐπὶ τῷ Ῥηγίλλῃ· ἔπειτα, τὸ ὑπερπενθῆσαι ἀποθανοῦσαν· διεβάλλετο μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ὡς πλάσματα· ἀλλ' ὅμως τἀληθὲς ἴσχυεν. οὐ γάρ ποτε οὔτ' ἂν θέατρον ἀναθεῖναι αὐτῇ τοιοῦτον, οὔτ' ἂν δευτέραν κλῆρον τῆς ὑπάτου ἀρχῆς* σὺν αὐτῇ ἀναβάλλεσθαι, μὴ καθαρῶς ἔχοντα τῆς αἰτίας, οὔτ' ἂν κόσμον αὐτῆς εἰς τὸ σὺν Ἐλευσῖνι ἱερὸν ἀναθεῖναι, φέροντα φόνῳ μεμιασμένον.

A fisset, ea in lite aduersus Herodem, qui adeò acerbè virum perstrinxerat, vt etiam ea quæ laudarentur, in eo carperet. Venit etiam ad Herodem actio cædis sic instituta. conceperat ipsi mulier Regilla, ab octauo iam mense; Herodes autem ob magna commissa, liberto Alcimedonti ipsam ferire iusserat: icta verò in vtero immaturo adhuc partu interiit. ob hæc, quasi vera essent, cædis ipsũ criminatur Bradeas* Regillæ frater celeberrimus inter Con- B sules, & nobilitatis notam appositam calceis gestans. Hoc verò signum, talare eburneum est, lunulæ instar. inde cùm ad Senatum Romanum venisset, nihil probabile de crimine quòd obiiciebat, enarrauit: sed laudes suas & prosapiæ longo sermone produxit. Vnde Herodes eum vellicans, Tu (inquit) nobilitatem in pedum malleolis habes. at iactante se accusatore, etiã ob beneficium quod in ciuitatẽ quan- C dam Italiæ contulerat: admodum, generosè Herodes, Equidem multa eiusmodi de me ipso commemorarem, si in omni terra reus essem. hoc in apologia Herodi profuit, primùm quòd ipse minimè iusserat tale quid in Regillam; deinde quòd grauem luctum erat, & planctũ ediderat super mortua. nam hac quoq; calumnia affectus fuerat, vt figmentum ei obiiceretur. Sed tamen veritas plus virium habuit: neque enim vnquam theatrum eiusmodi D mortuæ consecrasset; neque secundam consularis dignitatis sortitionem propter eandem distulisset; nisi purus à crimine fuisset: neq; mundum muliebrem in Eleusinis fano sacrum appendisset, cæde pollutus.

φο. χ. ωμηλίς.

ἰσ. ἐπ'

namque hoc eius erat, qui vltrices cædis Deas potius quàm condonatrices faceret: idem etiam habitum familiæ ob cæsam commutauerat: atris coloribus & aulæis pullis ædium flores inficiens, & lapide Lesbio, qui mœstus & niger est. de quibus dicitur etiam Lucius vir sapiens ad consilium Herodi ascitus, cùm ei non persuasisset mutare sententiam, cauillatus. ac ne hoc quidem omittere æquum est, quod apud studiosos mentione dignum habetur: etenim virtute clarus hic vir fuit; & Musonij Tyrij familiaritate vsus: in responsis subtilis erat, ac facetiarum gratiam cum opportunitate indagabat: cùm verò Herodi familiarissimus esset, adfuit ipsi, cùm laboraret ob luctum, eúmq; his verbis admonuit; ὁ Herode, *Omne quod sufficit, mediocritate definitum est.* hac verò de re multa differentem Musonium audiui, multò etiam ipse differtaui: ac teipsum in Olympiis auscultaui, cùm hoc ipsum apud Græcos laudares, quando etiam fluuios medios in ripa fluere hortabaris. at verò nunc vbinam isthæc sunt: sedenim cùm à temetipso excideris, digna committis quæ lugeantur, superuacanea periclitans opinione. Atque his alia plura adiecit; sed homine non persuaso discessit mœstus & anxius. mox intuitus famulos in fonte quodam ex iis qui in ædibus erant, rapa abluentes, interrogabat ipsos, cuiusnam cœna esset. hi se illam Herodi comparare duxerunt. Tum Lucius, Offendit (inquit) Regillam Herodes, alba vescens rapa in atrata domo. hæc cùm sibi renunciata audisset Herodes, caliginem sustulit è domo, ne ludicrum studio-

A τουτὶ γὰρ πιμωροὺς τῦ φόνυ ποιοῦντος
τὰς θεὰς μᾶλλον, ἢ συμνώμονα. ὁ δὲ, ⸋
τὸ χρῆμα τ οἰκίας ἐπ αὐτῇ ὑπήλλαξε,
μιλαίνων τὰ τῷ οἴκων αἴθρια ῥαπε-
τάσμασι, καὶ χρώμασι, καὶ λίθῳ λεσβίῳ·
κατηφὴς γὰρ ὁ λίθος, καὶ μέλας. ὑπὲρ ὧν
λέγε δὴ ⸋ Λεύκιος, ἀνὴρ σοφὸς, ἐς ξυμ-
βουλίαν τῷ Ηρῴδῃ καθιζάνομος, ὡς
καὶ ἐπειδὴ μεταβαλεῖν αὐτὸν, διασκώ-
ψας. ἄξιον γὰ μηδὲ τῦτο παρεῖναι, λόγυ
B παρὰ τοῖς σοφισταῖς ἀξιούμενον. ἐγὼ
μὲν γὰρ σοφιστὴς ἐν τοῖς φανεροῖς ὁ
ἀνὴρ ἦν. Μισωνίῳ γὰ τῷ Τυρίῳ προ-
σφοιτήσας, διὰ σκόπως εἶχε τῷ ἀποκρί-
σεων, ⸋ τὸ ἐπιχαρι σεῖ καιρῷ ἐπετη-
δεῦσαι. ἐπιτηδειότατος γὰ ὢν τῷ Ηρῴ-
δῃ, παρῆν αὐτῷ πονήρως διατιθεμένῳ
τὸ πένθος, καὶ σὺν δέτει, τοιαῦτα λέγων,
ὦ Ηρῴδη, παῦε τὸ ἀποκλαίων, μεσότητι
ὥρισται. ⸋ ὑπὲρ τούτου, πολλὰ μὲν ἤ-
κουσα Μισωνίυ διαλεγομένυ, πολλὰ
δὲ αὐτὸς διείλεγμαι. ⸋ σοὶ δὲ ἠκροώμην
σὺν Ολυμπίᾳ ἐπαινουμένυ αὐτὸ παρὰ
τῶν Ελλήνων. ὅτε δὴ καὶ τῶν ποταμοὺς
ἐκέλευες μέσους τῆς ὄχθης ῥεῖν. ἀλλὰ
νῦν που ταῦτα, σεαυτῷ γὰρ σκήπτων,
ἄξια τῦ πενθεῖσθαι παρέπλης, παρὰ τὴν
δόξαν κινδυνευόντων· καὶ πλείω ἕτερα. ὡς
δὲ καὶ ἐπείσθη, ἀπῆλθε δυσχεράνας. ἰδὼν
D δὲ παῖδας ἐν κρήνῃ τινὶ τῷ κῆπυ τινὸς
οἰκίαν, ῥαφανίδας πλυνόντας, ἤρε-
τὸ αὐτῶν ὅτου εἴη τὸ δεῖπνον. ⸋ δὲ, ἔ-
φασαν Ηρῴδῃ διατρέφειν αὐτό. καὶ ὁ
Λούκιος, ἀδικεῖ, ἔφη, Ρηγίλλαν Η-
ρῴδης, λευκὰς ῥαφανίδας στρυμε-
νος ἐν μελαίνῃ οἰκίᾳ. ταῦτα ὡς ἤκου-
σεν ἐπανελθόντα ὁ Ηρῴδης, ἀφεῖλε τὴν ἀχλὺν τῆς οἰκίας, ὡς μὴ ἄθυρμα

γηρούτο ἀνδρῶν σοφιστῶν. Λεκίου τούτου κἀκεῖνο θαυμάσιον. ἐσπούδαζε μὲν ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος περὶ Σέξτον τὸν ἐκ Βοιωτίας φιλόσοφον, θαμίζων αὐτῷ, καὶ φοιτῶν ἐπὶ θύρας. ὡρμᾶτο δὲ ἤκων ἐς τὴν Ῥώμην ὁ Λέκιος, ἤρετο τὸν αὐτοκράτορα τοῦ ἰόντα, ποῖ βαδίζοι, καὶ ἐφ' ὅ,τι, καὶ ὁ Μάρκος, καλὸν, ἔφη, καὶ γηράσκοντι τὸ μανθάνειν. εἶμι δὴ πρὸς Σέξτον τὸν φιλόσοφον, μαθησόμενος ἃ ἔπω οἶδα. καὶ ὁ Λέκιος ἐξάρας τὴν χεῖρα ἐς τὸν οὐρανὸν, ὦ Ζεῦ, ἔφη, ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς γηράσκων ἤδη, διδασκάλου φοιτᾷ, ὥσπερ οἱ παῖδες. ὁ δὲ ἐμὸς βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, δύο, καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἀπέθανεν. ἀποχρῆν δὲ τὰ εἰρημένα δεῖξαι τὸν ἄνδρα τὸν ἐν φιλοσοφίᾳ Λέκιον. ἰκανὰ γὰρ ταῦτά που δηλῶσαι τὸν ἄνδρα, καθάπερ τὸν ἀνθοσμίαν τὸ βῦμα. τὸ μὲν δὴ ἐπὶ Ρηγίλλῃ πένθος, ὧδε ἐσβέσθη. τὸ δὲ ἐπὶ Γαναθηναΐδι τῇ θυγατρὶ, Ἀθηναῖοι ἐπράυνον, οἳ ἅσσα τὰ αὐτοῦ θάλλοντες, ἐφισάμενοι τὴν ἡμέραν, ἐφ' ἧς ἀπέθανεν, ἐξαίρουσιν τοῦ ἔτους. ἀποθανούσης δὲ αὐτῷ καὶ τῆς ἄλλης θυγατρὸς, τῆς Ἐλπινίκης ὠνόμαζον, οὐκ ἔχω μὲν σὺν τῷ δακτύλῳ, τοῦ γοῦν παιδὸς, τῆς βοῶν, τί σοι θύγατερ καθαλίσω; τί σοι ξυνθάψω; θρασυτέρων δὲ αὐτῷ Σέξτος ὁ φιλόσοφος, μεγάλα, ἔφη, τῇ θυγατρὶ δώσεις, εἰ κρατῶς αὐτὴν πενθήσας. ἐπένθει δὲ ταῖς ὑπερβολαῖς ταύταις τὰς θυγατέρας, ὅτι Ἀττικὸν τὸν υἱὸν ὀργὴν εἶχε· διεβέβλητο δὲ πρὸς αὐτὸν, ὡς ἠλιθιώδη, καὶ δυσχέραινεν, καὶ παχὺν τὸν μνήμην. τὰ γοῦν

A forum foret. huius Lucij, hoc etiam admirandum est. Marcus Imperator studiosus erat Sexti Philosophi è Bœotia oriundi, adeo vt ipsum frequentaret, atque ad eius fores ventitaret. Lucius verò recens Romam profectus, rogabat Imperatorem iter conficientem, quonam iret, & ad quod negotium: tum Marcus, *Honestum est* (inquit) *etiam Solon. senescenti addiscere*. ideò ad Sextum Philosophum vado, vt discam quæ nondum scio. Hic Lucius manu in
B cœlum sublata, O Iupiter, inquit, Romanorum Imperator iam senescens tabellis comprehensis ad ludimagistrum pergit, vt pueri: Alexander verò rex meus triceſimo secundo ætatis anno interiit. hactenus dicta, satis sunt ad genus philosophiæ quod Lucius amplexabatur, indicandum: sufficiunt enim hæc vtique ad virum patefaciēdum, quemadmodū gustus vini florem arguit. sic tandem luctus ob Regillam ex-
C tinctus est: sed is quem ex obitu Panathenaïdis filiæ conceperat, Athenienses officiosè lenierunt, cùm ipsam in oppido sepelierunt, & diem in qua obierat, ab anno eximere decreuerunt. porrò cùm alia eius filia, quam Elpinicen nominabat, è vita decessisset, & ipse iaceret in pauimento, terram feriens & vociferans, Quas tibi filiola inferias dabo? quid vnà tecum in sepulcro condam? Sextus Philo-
D sophus, qui eò fortè interuenerat: Magna, inquit, filiæ concedes, si moderatè eam luxeris. Iccirco autem hasce filias tanto cum excessu lugebat, quia aduersus Atticum filium ira concitatus erat, eò quòd fatuus admodum esset, indocilis, ineptúsque ad literas, & crassa fluxáque memoria: quare cùm ille ne

primas

primas quidem literas discere posset, venit in mentem Herodi, vt vnà cum ipso quatuor & viginti pueros coæuos aleret, à literis nominatos, vt in puerorum nominibus literas ex necessitate meditaretur. sed eundem vinolentum quoque videbat, & amore væsano correptũ; vnde viuens adhuc de suis facultatibus, hunc oraculare versum edidit,

En solus stultúsque relinquitur ædibus amplis.

Deinde moriens materna bona reddidit: ad alios verò heredes domum suam transtulit. verùm hæc Athenienſibus inhumana visa sunt: cùm rationem non haberent Achillis, & Pollucis, & Memnonis, quos æquè ac si legitimi liberi fuissent, luxit alumnos suos, quòd honesti imprimis ac probi essent, generosi & dociles; & educationem apud ipsum acceptam decorantes: imagines certè ipsorum venantium, & venatione functorum, & ad venandum paratorũ erexerat, partim in quercetis, partim in agris, partim super fontibus, partim sub vmbris platanorum; non obscurè, sed cum imprecationibus eius qui concideret, aut concuteret. Atqui istos nunquam ita in altum sustulisset, nisi laudibus dignos agnouisset. Quintillis autem, cùm Græciæ præessent, ipsum criminantibus ob hasce adolescentium imagines, tanquam superfluas: Quid autem vestra (inquit) interest, si meis ego marmoribus illudo? initium autem altercationis cum Quintilliis fuit, vt plerique dicant. Pythiorum solenne ludicrum, quòd diuerso iudicio concentum Musicum auscultarant. vt verò nonnulli aiunt, commissa ab Herode in ipsis apud Marcum.

A πρῶτα γράμματα παραλαβεῖν μὴ δυνηθέντος, ἦλθεν εἰς ὄπινοιαν τῷ Ηρῴδῃ ξυντρέφειν αὐτῷ τέτταρας παῖδας, καὶ εἴκοσιν ἰσηλίκας, ὠνομασμένους ἀπὸ τῶν γραμμάτων, ἵνα ἐν τοῖς τῶν παίδων ὀνόμασι, τὰ γράμματα ἐξ ἀνάγκης αὐτῷ μελετῶτο. ἐώρα γὰρ αὐτὸν καὶ μθυσικὸν, καὶ αὐόπτως ἐρῶντα. ὅθεν ζῶν μὲν ἐπεχρησμῴδει τῇ ἑαυτοῦ οὐσίᾳ ἐκεῖνο τὸ ἔπος· (οἶκω.

B Εἷς δέ τι που μῶρος καταλείπει δύρεϊ τελευτῶν δὲ, τὰ μὲν μητρῷα, ἀπέδωκεν. εἰς ἑτέρους δὲ κληρονόμους τὸν ἑαυτοῦ οἶκον μετέῤῥησεν· ἀλλ' Ἀθηναίοις ἀπαράδοτα ἐδόκει ταῦτα, καὶ συνθυμουμένοις τ' Ἀχιλλέα, καὶ τὸν Πολυδεύκην, καὶ τὸν Μέμνονα, οὓς ἴσα γνησίοις ἐπένθησε, ζωφίμους ὄντας· ἐπειδὴ καλοὶ μάλιστα, καὶ ἀγαθοὶ ἦσαν, φυναῖοί τε, καὶ

C φιλομαθεῖς, καὶ τῇ περὶ αὐτῷ ζωφῇ πρέποντες. εἰκόνας ζώων αὐτῶν σφῶν θηρώντων τε, καὶ τεθηρακότων, καὶ θηρασόντων· τὰς μὲν, ἐν δρυμοῖς· τὰς δ' ἐπ' ἀγρῶν· τὰς δὲ, περὶ πηγαῖς· τὰς δὲ, ὑπὸ σκιαῖς πλατάνων; καὶ ἀφθόνως, ἀλλὰ ξὺν ἀρᾶις τῶν περικόπτοντος, ἢ κινήσοντος. οἷς καὶ δὴ ἐπὶ τοσοῦτον ἦρεν, εἰ μὴ ἐπαίνων ἀξίους ἐγίγνωσκε. Κωιντιλίων δ', ὁπότε ἦρχον

D τῆς Ἑλλάδος, αἰτιωμένων αὐτὸν ἐπὶ ταῖς τῶν μειρακίων τούτων εἰκόσιν ὡς περιττοῖς, τί δ' ὑμῖν, ἔφη, διαφέρει, εἰ ἐγὼ τοῖς ἐμοῖς ἐμπαίζω λιθαρίοις; ἦρξε δ' αὐτῷ τ' πρὸς τοὺς Κωιντιλίους διαφορᾶς, ὡς ⓐ μὲν πολλοί φασι, Πυθικὴ πανήγυρις, ὑπ' ἐυῳδοξίας τῶν μουσικῶν ἠκροῶντο· ὡς δ' εἰσί τινες, τὰ παλαιόθεντα περὶ αὐτῶν Ηρώδης πρὸς Μάρκον.

ὁρῶν γὰρ αὐτοὺς Τρῶας μὲν, μεγάλων δὲ ἀξιουμένους παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐγὼ, ἔφη, καὶ τὸν Δία μέμφομαι τὸν Ὁμηρικὸν ὅτι σοὶ Τρῶας ἐφίλει. ἡ δ' ἀληθεστέρα αἰτία, ἥδε. τὼ ἀνδρε τούτω, ὁπότ' ἀμφω τῆς Ἑλλάδος ἠρχέτην, καλέσαντες ἐς τὸ ἐκκλησιαστήριον Ἀθηναῖοι, φωνὰς ἀφῆκαν τυραννουμένων, πρὸς ᾧ Ἡρώδην ὑποσημαίνοντες, καὶ δεόμενοι ἅπασιν, ἐς τὰ βασιλέως ὦτα παραπεμφθῆναι τὰ εἰρημένα. τὴν δὲ Κωπιλλίων παθόντων τὸ πρὸς τὸν δῆμον, καὶ ξυνορμήσαντων ἀναπεμφάντων ἃ ἤκουσαν, ἐπιβουλεύεσθαι παρ' αὐτῶν ὁ Ἡρώδης ἔφασκεν, ὡς ἀναθολωσόντων ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀθηναίους. μετὰ ταῦτα γὰρ τὴν θάλατταν Δημόστρατοι ἀνεφύησαν, καὶ Πραξαγόραι, καὶ Μαμερτῖνοι, καὶ ἕτεροι πλείους, ἐς τὸ δυπρόσοον τῷ Ἡρώδῃ πολιτεύοντες. χαλεπώτερος δὲ αὐτὸς Ἡρώδης ὡς ἐπισωρευσάντας αὐτῷ τὸν δῆμον, ἤχθη ἐπὶ τοῖς ἡγεμονίαις. οἱ δὲ ὑπερῆλθον ἀφανῶς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μάρκον, θαρροῦντες τῇ τοῦ φύσει τοῦ βασιλέως δημοτικωτέρᾳ οὔσῃ. καὶ τῷ καιρῷ. ὃν γὰρ ὑπώπτευσε Λύκιον κοινὸν αὐτῷ τῆς ἀρχῆς ἡγούμενον, οὐδὲ τὸν Ἡρώδην ἠφίετο μὴ οὐ ξυμμετέχειν αὐτῷ. ὁ μὲν δὴ αὐτοκράτωρ ἐκαθέζετο ἐς τὰ Γαλάτια ἔθνη, ὁρμητηρίῳ τῷ Σιρμίῳ χρώμενος. κατέλυον δὲ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Δημόστρατον, πρὸς τὰ βασίλεια, παρέχοντος αὐτοῖς ἀγορὰν τοῦ Μάρκου, καὶ πάνυ ἐρωτῶντος εἴ του δέονται. φιλανθρώπως δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔχων αὐτὸς τὸ ἑαυτὸν ἐπιτήδειος, καὶ τῇ γυναικὶ ἐπέπειστο, καὶ γὰρ συγατείῳ μελλομένῳ ἐπ. τοῦτο γὰρ μάλιστα ξυνοπλοῖς θυμοῦσι πρέπον τοῖς γόναισι τοῦ παιδός,

A Nam cùm videret hos Quintillios qui Troiani erant, magnis à rege honoribus affici: Equidem etiam (inquit) Iouem Homericum reprehendo, quòd Troianos diligeret, sed verior causa, hæc est viros istos, cùm ambo Græciæ præsiderent, ad concionem accersitos, Athenienses voces tyrannide oppressorum emiserunt, Herodem oculis designantes, & supplicantes in omnibus, ad regis aures, quæ dicta fuerant, transmitti. tum Quintilliis bene erga populum animatis, iis quæ audierant, subito impetu transmissis, Herodes insidias ab ipsis, vt Athenienses in se excitantibus sibi instructas esse dictitabat. Attamen post illam tempestatem exorti sunt Demostrati, & Praxagoræ, & Mamertini, atque alij plures, qui in Reipublicæ administratione aduersabantur: quare Herodes ad principem eos detulit, quasi populum in se instigassent: verùm illi clam Marco Imperatori se insinuarunt regis ingenio magis populari, opportunitatiq; confidentes. quem enim Lucium suspicabatur imperij socium futurum, neque Herodem quominus vnà particeps eius esset, permittebat. ergo Imperator apud Pæonias gentes considebat, Sirmio oppido, ad belli fomenta subsidiáq; vtens, diuertit verò Demostratus ad regiam, exhibente ipsi concionem Marco, ac subinde scischitante, si qua re indigeret. ac benignum se illi præbere, & ipse in animum induxerat, & coniugi persuasum erat, & puellulæ adhuc balbutienti. hoc quippe potissimum multis cum adulationibus genibus patris prouolutus precabatur, vt si-

bi Athenienſes conſeruaret: Herodes verò in ſuburbiis, commorabatur, in quibus turres & caſtella exædificata erant. & vnà certè cum eo peregrinationis iter ſuſceperant geminæ puellæ, iam nubili ætate, & formæ præſtantia admiratione mouentes: quas à pueritia Herodes ſibi pincernas & piſtrices comparauerat, filiolas nuncupans, eáſque hoc nomine ſalutãs. erant autem hæ Almedontis natæ; qui quidem libertus Herodis fuit: has verò ſopitas in vna turri quam munitiſſima, fulgur noctu vibratum interfecit. ob hanc certè ærumnam Herodes amens animi factus eſt, & ad regis prætoriũ acceſſit, nec mentis compos, & mortis cupidus: nam cùm primùm aduenit, inuectus eſt in Imperatorem non figurata oratione, vt par fuit virum in hoc dicendi genere exercitatũ bilem ſuam arte moderari: ſed lingua amentata & nuda contendebat his vocibus: Hæc affert mihi Lucij hoſpitalitas, quem tu ad me miſiſti, vnde ius dicis, mulierculæ, & trienni puerulo me concedens. ibi cùm Baſſeas, cui cõmiſſus erat enſis regius, mortem ipſi cõminitatus eſſet; Herodes, Optimè, inquit, ſenex raro formidat. hoc igitur dicto Herodes proripuit ſe è prætorio, multa aquæ parte ſuſpenſa relicta. Nos certè, inter ea quæ à Marco palam grauiter dicta factáque ſunt, etiam huius litis acta cenſemus: neque enim ſupercilia contraxit, neque oculos torſit; quod etiam arbitro honorari contigiſſet: ſed ad Athenienſes conuerſus, Cauſſam, inquit, veſtram dicite, Athenienſes, tametſi Herodes non permittat. deinde,

A ἐδέῖτο σῶσαι ⓐ τοῦ Ἀθηναίους· ὁ δὲ Ἡρῴδης ἐν προαστείῳ ἐσκήνου, ἐν ᾧ πύργοι ἐξωκοδόμηντο, ⓒ ἡμιπύργια. ⓒ δὴ ξυναπεδήμουν αὐτῷ ἡ δίδυμοι κόραι πρὸς ἀκμὴν γάμων, θαυμαζόμεναι ἐπὶ τῷ εἴδει. ἃς ἐκπιώσας ὁ Ἡρῴδης, οἰνοχόους ἑαυτῷ, καὶ ὀψοποιοὺς ἐπεποίητο, θυγατέρια ἐπονομάζων, ἡ ὧδε ἀσαζόμενος. Ἀλκιμέδοντος μὲν δὴ αὗται θυγατέρες· ὁ δ' Ἀλκιμέδων,

B ἀπελεύθερος τοῦ Ἡρῴδου. καθεύδούσας δ' αὐτὰς ἐν ἑνὶ τῶν πύργων, ὃς ἰδίῳ ἐχυρώτατος, σκηπτὸς ἐμπεσὼν νύκτωρ, ἀπέκτεινεν. ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ πάθους σὺν φέρον Ἡρῴδης ἐχώρει, ⓒ ἐλθὼν ἐς τὸ βασίλειον δικαστήριον, οὔτε ξύνοις, ἡ θανάτου ἐρῶν. ἐλθὼν γὰρ, καθίσας ἐς διαβολὰς τοῦ αὐτοκράτορος, ὑδὲ ἐμμετρήσας τὸν λόγον ὡς εἰκὸς ἦν, ἀνδρὶ γεγυμνασμένον τῆς τοιᾶσδε ἰδέας, με-

C ταχρίσασθαι τὲ ἑαυτῷ* χολὴν, ἀλλ' ἀπη- *al. ἐπ' αὐτῷ
κονισμένῃ* τῇ γλώττῃ, ⓒ γυμνῇ, διετείνετο, λέγων, ταῦτά μοι ἡ Λυκίᾳ ξενία, ὃν σύ μοι ἔπεμψας. ὅθεν δικάζῃς, γυναικί με, ⓒ τελετῇ παιδίῳ καταγαριζόμενος. βαστάσας δ' ἐκ τῆς πεπισθωμένης τὸ ξίφος, θανάσιμον αὐτῷ φήσαντος, ὁ Ἡρῴδης, ὦ λῷστε, ἔφη, γέρον ὀλίγα φοβεῖται. ὁ μὲν δὴ Ἡρῴδης, ἀπελθὲ δ'

D δικαστηρίου εἰπὼν τοῦτο, καὶ μετέωρον καταλείψας πολὺ τοῦ ὕδατος. ἡμεῖς δὲ τῷ ἀπιόντι τῷ Μάρκῳ φιλοσοφηθέντων, καὶ τὰ πρὸς τὸν δίκην ταύτην ἠγώμεθα. οὐ γὰρ ξυνήγαγε τὰς ὀφρῦς, οὐδὲ ἔστρεψε τὸ ὄμμα, ὃ καὶ διαίτητής τις ἔπαθεν, ἀλλ' ἐπιστρέψας ἑαυτὸν ἐς τοῦ Ἀθηναίους, ἀπολογεῖσθε, ἔφη, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ ⓒ μὴ ξυγχωρεῖ Ἡρῴδης. καὶ

ἀκούων ἀπολογουμένων· ὀπὴ πολλοῖς μὲν, ἀφανῶς ἤλγησεν. ἀναγινωσκομένης ᾗ αὐτῷ κὴ Ἀθηναίων ἐκκλησίας, ἐν ᾗ ἐφαίνοντο καθαπτόμενοι τῦ Ἡρώδου, ὡς τὸν ἄρχοντας τ Ἑλλάδος ὑποποιούμενος πολλῷ μέλιτι, καί που κὴ βεβοικότος, ὡ πικροῦ μέλιτος· κὴ πάλιν, μακάριοι οἱ ἐν τῷ λοιμῷ ἀποθνήσκοντες, οὕτως ἐσείθη τ καρδίαν ὑφ' ὧν ἤκουσεν, ὡς ἐς δάκρυα φανερὰ ὑπαχθῆναι. τ ᾗ τῷ Ἀθηναίων ἀπολογίας, ἐχούσης κατηγορίαν τῦ τ Ἡρώδου, κὴ τῷ ἀπελευθέρων, πρὸ ὀργῆ ὁ Μάρκος, ἐς τὸν ἀπελευθέρους ἔτρεψε, κολάσει χρησάμενος ὡς οἷόν τε ἐπιεικεῖ. οὕτω γὰρ αὐτὸς χαρακτηρίζει τ ἑαυτῦ κρίσιν. μόνῳ ᾗ Ἀλκιμέδοντι τ πμωρίαν ἐπανῆκεν, ἀποχρῶσαν οἱ εἰ φήσας τ ἐπὶ τοῖς τέκνοις συμφορᾶν. ταῦτα μὲν δὴ ὧδε, ὅπως ἐφιλοσοφεῖτο τῷ Μάρκῳ. ἐπιχάρσει ᾗ κὴ φυγῆ οὐ φυγόντι, κὴ φασὶν αὐτὸν οἰκῆσαι τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ Ὠρικὸν, ὃ* κὴ πολίσαι αὐτὸν, ὡς εἴη δίαιτα τῷ σώματι ἐπιτηδεία. ὁ ᾗ Ἡρώδης, ὥκησε μὲν τὸ χωρίον τῦδε, νοσήσας ἐν αὐτῷ. ἔθυσας δὲ σωτήρια τῆς νόσου. φυγεῖν ᾗ οὔτε προσετάχθη, οὔτ' ἔφλη. καὶ μάρτυρα τ λόγῳ τούτου ποιήσομαι τὸν θειότατον Μάρκον. μὴ γὰρ τὰ ἐν τῇ Παιωνίᾳ, διηπάτα μὲν ὁ Ἡρώδης ἐν τῇ Ἀττικῇ πρὸς τοὺς φιλτάτους ἑαυτῷ δήμους, Μαραθῶνα, καὶ Κηφισίᾳ, ἐξηρτημένης αὐτῷ τ πανταχόθεν νεότητος, οἳ κατ' ἔρωτα τ σφετέρων λόγων, ἐφοίτων Ἀθήναζε. πεῖραν ᾗ ποιούμενος μὴ χαλεπὸς αὐτῷ εἴη διὰ τὰ ἐν δικαστηρίῳ, πέμπει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν κὴ ἀπολογίαν ἔχουσαν, ἀλλ' ἔγ-

A causſam dicentes audiens, in multis doluit: verùm lecta & recognita ipſi Athenienſium quoque concione, in qua videbantur Herodem perſtrinxiſſe, vt præfectos Græciæ multò melle ſuffundentem: & alicubi etiam vociferantem, *ô mel amarum.* & iterùm: *beati qui lue graſſante moriebantur.* ita corde concuſſus, & iis quæ audierat, vt in apertas lachrymas adactus fuerit. Iam verò cùm Athenienſium apologia Herodis contineret accuſationem
B & libertorum, Marcus iram in libertos conuertit. caſtigatione quàm fieri potuit moderata vſus; hac enim ipſe nota iudicium ſuum exprimere ſolet: ſoli autem Alcimedonti ſupplicium remiſit, ſatis ſupérque illi eſſe affirmans liberorum iacturam. hæc ſanè hoc modo philoſophicè ſunt à Marco peracta. Adſcribunt porrò exilium Herodi, cùm non exularit: aiúntque ipſum habitaſſe Oricum in Epiro ſitum,
C atq; vrbé in eo conſtruxiſſe, vt commodum eſſet corpori domiciliũ: ac profectò in eo loco Herodes commoratus erat morbo correptus; ibidem ſacris pro liberatione à morbo litatis: ſed nec exilium ipſi indictum eſt, neque ſuſtinuit. At certè ſermonis huius teſtem diuinum Marcum producam: nam poſt res actas in Pæonia, Herodes in Attica degebat apud chariſſimos po-
D pulos, Marathona & Cephiſiam, iuuentute vndequaque ab ipſius ore pendente, quæ illum audiendi deſiderio Athenas frequentabat. Ergo vt periculum faceret, an infenſus ſibi Marcus eſſet, ob acta in prætorio, miſit ad eum epiſtolam, quæ non defenſionem, ſed expoſtula-

tionem continebat : atenim mirari A se aiebat, quam ob rem ad se non amplius literas mitteret ; cùm superiori tempore ita crebro scriberet, vt tres aliquando tabellarij vna eademque die ad se ab illo accederent, alij alios subsequentes. Imperator autem pluribus quidem ac de pluribus, mirifica certè indole literis admixta, ad Herodem rescripsit : è quibus ego quæ ad institutum sermonem faciunt excerpta declarabo. atque exordium quidem B literarum hoc fuit : *Saluus mihi sis, amice Herode*. deinde cùm de belli hibernis verba fecisset, in quibus olim erat : & mulierem defleuisset recens ipsi mortuam, & adiunctis quibusdam de corpusculi imbecillitate, scribit deinceps: *Te verò & valere opto, ac de me, vt tibi beneuolo, ita cogitare; neque te iniuria affectum existimare, si deprehensis quibusdam delinquentibus, animaduersione in eos vsus sum, quàm fieri potuit æqua : propter illa quidem ne mihi succenseas. quod si te qua in re dolore affeci, aut tibi sum molestus, exposce à me pœnas, in templo Minerua oppidanæ, in mysteriis Initiorum. namque in votis habui quando bellum maximè accensum erat, etiam sacris initiari. Vtinam id fiat etiam te sacrorum antistite.* Eiusmodi fuit Marci apologia, adeóque benigna & valida. At quis vnquam eum quem exilio mulctauerit, ita est allocutus, aut dignum quem ita affaretur, solum vertere iussit? Quidam etiam ru- D mor fuit Cassium, qui Orienti præfectus erat, res nouas aduersus Marcum molitum: Herodem verò increpasse ipsum per epistolam his paucis contextam, *Herodes Cassio: Insanis.* hanc autè epistolam non tantum in-

κλημα θαυμάζω δ', ἔφη, ὅ χάριν σοὶ ἔτ' αὖτῳ ὀπιστέλλοι. καί τοι τὸ πρῶτον χρόνον θαῦμα ἔσ' ὃ γράφων, ὡς μὴ δεῖς γραμματοφόροις ἀφικνοῖτό ποτε παρ' αὐτὸν σὺν ἡμέρᾳ μιᾷ καὶ πόδας ἀλλήλων. ὁ δ' αὐτοκράτωρ διὰ πλόνων μέν, καὶ ὑπὲρ πλόνων θαυμάσιον ὅσον ἦθος ἐγκαταμίξας τοῖς γράμμασιν, ἐπέστελλε πρὸς τὸν Ηρώδην. ὧν ἐγὼ τὰ ξυντείνοντα ἐς τὸν παρόντα μοι λόγον ἐξηγοῦμαι τὴν ἐπιστολήν, δηλώσω. τὸ μὲν προοίμιον τῶν ἐπεσταλμένων, χαῖρέ μοι, φίλε Ηρῴδη. διαλεχθεὶς δ' ὑπὲρ τοῦ πολέμου χαλεπῶν, σὺν οἷς ἴσως ποτὲ καὶ πάνυ γυναῖκα ὀλοφυρόμενος, ἧς αὐτῷ πρόσφατος ἐτεθνήκει. εἰπών τε καὶ περὶ τοῦ σώματος ἀσθενείας, ἐφεξῆς γράφει, Σὲ δ' ὑγιαίνειν τε εὔχομαι, καὶ σοὶ ἐμοῦ ὡς δύνασθαι διανοεῖσθαι· μηδὲ ἡγεῖσθαι ἀδικεῖσθαι, εἰ καταφωράσας τινὰς πλημμελοῦντας, κολάσαι ἐπ' αὐτοῖς ἐγχειρήσαιμι, ὡς οἷς τε ἐπῆκεν. διὰ μὲν δὴ ταῦτα, μή μου ὀργίζου. εἰ δέ τι λελύπηκά σε, ἢ λυπῶ, ἀπαίτησον δίκας ἐμοῦ δίκας σὺν τῷ ἱερῷ τοῦ σὺν ἄστει Ἀθηνᾶς, σὺν μυστηρίοις. νυνὶ γὰρ ὁπότε ὁ πόλεμος μάλιστα ἐφλέγμαινε, καὶ μυηθῆναι. εἴη δ' ἂν καὶ σοῦ μυσταγωγοῦντος. Τοιάδε ἡ ἀπολογία τοῦ Μάρκου, καὶ οὕτω φιλάνθρωπος, καὶ ἐρρωμένη. τίς αὖ οὖν ποτε, ἢ ὃν φυγῇ ἐζημίωσαν οὕτω προσεῖπεν, ἢ τὸν ἀξιοῦντα οὕτω προσηνέχθη, φεύγειν ἐτάξεν. ἔστι δὲ ἃ λέγει ὡς νεωτέρα μὲν ὁ περὶ ἑῴαν ἐπιβουλὴ Κάσσιον, ἐπὶ τὸν Μάρκον βουλεύσαντος ὃν Ηρῴδης, ἐπιπλήξαι αὐτῷ δι' ἐπιστολῆς, ὧδε ξυγκειμένης, Ηρῴδης Κασσίῳ, ἐμαίνου. πλεῖόν δὲ τοῦ ἐπιστολεῖν, μὴ μόνον

ὑπόπληξιν ἡγούμεθα, ἀλλὰ καὶ ῥώμην ἀνδρὸς, ὑπὲρ βασιλέως παρεμβύσε τὰ τῆς γνώμης ὅπλα. ὁ μὲν λόγος ὃν διῆλθε παρὰ τοῖς Ἡροδότου Δημόστρατος, ἐν θαυμασίοις δοκεῖ. ἰδέα μὲν αὐτοῦ, ἡ μὲν ἦθος, μία. τὸ γὰρ ἐμβριθὲς ἐκ προοιμίων εἰς τέλος διήκει τοῦ λόγου. αἱ δὲ τῆς ἑρμηνείας ἰδέαι, πολλαὶ, καὶ ἀνόμοιαι μὲν ἀλλήλαις, λόγου δὲ ἄξιαι. ἔστω δὲ καὶ τὸ δι' Ἡρώδην παρὰ τοῖς βασιλεῦσι δύδοκιμεῖν τὸν λόγον· ἀπὸ γοῦν τοιούτου ἐν αὐτῷ κακῶς ἤκουσεν. ἀλλ' ὅπως γε καὶ πρὸς ταῖς λοιδορίαις ἐρρώσθη, δηλώσω καὶ τὰ παρὰ τοῦ κυνὸς Πρωτέως λεχθέντα ποτὲ ὑπ' αὐτοῦ Ἀθηναίοις. ἐγὼ μὲν δὴ τοῦ δεῖνα παραλέως φιλοσοφοῦντων ὁ Πρωτεύς ἐστι, ὡς ἐς πῦρ ἑαυτὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ῥίψαι. ἐπικολάψαι δὲ τῷ Ἡρώδῃ, κακῶς ἀγορεύων αὐτὸν ἡμιβαρβάρῳ γλώττῃ. ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Ἡρώδης, ἔστω, φησὶ, κακῶς με ἀγορεύῃς, παρὰ τί καὶ οὕτως; ἐπικειμένου δὲ τοῦ Πρωτέως ταῖς λοιδορίαις, γεγηθέναμεν, ἔφη, σὺ μὲν κακῶς με ἀγορεύων, ἐγὼ δὲ ἀκούων. ἐνδακνύμενος δήπου τὸ ἀκούειν μὲν, καταγνῶναι δὲ, ὑπὸ δὲ πειθοῦς τὰς ψευδεῖς λοιδορίας μὴ παραιτέρω ἀκοῆς ἥκειν. ἑρμηνεύσω τὴν γλῶτταν δὲ ἀνδρὸς, ἐς χαρακτῆρα ἰὼν δὲ λόγου. ὡς μὲν δὴ Πολέμωνα, καὶ Φαβωρῖνον, καὶ Σκοπελιανὸν, ἐν διδασκάλοις αὐτοῦ ἦγε καὶ ὡς Σεκούνδῳ τῷ Ἀθηναίῳ ἐφοίτησεν, εἰρημένον μοι ἤδη. σὺν δὲ κειμηκοὺς τοὺς λόγων, Θεαγόρᾳ τε τῷ Κνιδίῳ, καὶ Μυνατίῳ τῷ ἐκ Τραλλέων συνεγένετο, καὶ Ταύρῳ τῷ Τυρίῳ ἐπὶ ταῖς Πλάτωνος δόξαις. ἡ δὲ ἁρμονία τοῦ λόγου, ἱκανῶς κεκολα-

A crepationem esse ducimus: sed etiam robur viri pro Rege consilij arma apponete: verùm sermo quem Demostratus apud Herodem recensuit inter admirabiles videtur. Forma certè ipsius, quæ quidem mores exprimit, vnica est. Etenim grauitas ab exordio ad perorationem pertinet. sed expositionis ideæ multæ ac diuersæ inter se sunt, & memoratu dignæ. concedatur vtiq; etiam propter Herodem apud inuidos
B celebrem & probatam esse orationem: quandoquidem hic vir per se malè audiit. sed quî Herodes aduersus conuicia munitus fuerit, ea quæ ad canem Proteũ ab ipso dicta sunt aliquando Athenis, indicabunt. Enimuero hic Proteus ex iis fuit, qui ita audacter philosophabantur, vt se ipsum Olympiæ in ignem iniecerit: & insectabatur, Herodem, malè de ipso loquens semi-
C barbara lingua. Itaque ad eum conuersus Herodes, Esto, inquit, maledictis certas: ad quid verò ita malè dicis? vrgente verò, iterùm conuitiis Proteo, Consenuimus, inquit, tu quidem mihi obtrectando, ego vero audiendo. quibus sanè verbis ostendebat, audire quidem, sed irridere; quòd persuasum haberet conuicia falsa aures præteruolare. Iam oratores huius linguam exponã, ad genus dicendi
D accedens. vt Polemonem, & Fauorinum, & Scopelianum pro doctoribus habuerit; & ad Secundum Atheniẽsem ventitarit; de hoc iam à me dictum est. quod ad iudiciales orationes attinet, eas conscripsit cum Theagene, Cnidio, & Munatio Trallensi conuersatus, & cum Tauro Tyrio super Platonis sententiis. concinnitas autem sermonis admodum castigata est; & sub-

tilitas grauis ſubrepens, potius A quàm premens: & plauſus cum ſecuritate, & ſonoritas Critiæ vocis æmula, & notiones quales non venirent alteri in mentem. Itemque Comica linguæ volubilitas, non aduentitia, ſed ex rebus nata: & ſuauis ſermo, & varia conformatione illuſtris, & inſigniter ac dilucidè variatus: ſpiritus non ita vehemens, ſed politus & ſedatus: atque vniuerſæ orationis idea, auri ramentum fluuij argenteis verticibus in- B terlucens. Atenim antiquis omnibus incubuerat; Critiæ autem etiam intabuerat, atque ipſum ad mores Græcorum traduxerat, tunc neglectum & deſpectum acclamante; denique ipſi Græcia, ipſumque vnum è decem nuncupante, à laude quæ magna videbatur, ſuperatus non eſt. ſed vrbaniſſimè eos qui collaudarant, affatus; Andocide certè (inquit, ſum melior. Ceterùm cùm maximè docilis & ingenioſus eſſet, C laborem quoque non fugit; ſed & inter pocula ſtudiis operam dabat, & noctu per interualla ſomni: vnde ipſum ſaginatum oratorem contemptores & tenues rabulæ appellabant. quapropter alius alij bonus, alius alia in re melior altero: namque hic in ſubita & extemporanea dictione admirabilis eſt, alter in elaborando ſermonem: iſte verò in cunctis optimus Sophiſtarum: & vim affectus mouendi, non ex tragœdia tantùm; ſed ex rebus quoquè humanis collegit. Epiſtolæ autem Herodis plurimæ ſunt, & diſſertationes & commentarij diariariorum, & pugillares opportuni, vbi antiquæ eruditiones & flores paucis excerpti ſunt. porrò qui obiiciunt ipſi, quòd cùm iuuenis eſſet in Pæonia, è ſermone aliquo exciderit coram Imperatore, igno-

σμενή· ἢ ἡ δύνοτης ὑφέρπουσα μᾶλλον, ἢ ἐγκειμένη. κρότος τε σιὼ ἀσφαλεία, ἢ Κριπάζουσα ἠχώ, καὶ σύνοιαι, οἵαι μὴ ἑτέρῳ σὺν θυμηθῆναι. καὶ μικτὴ τ βωλωτία καὶ εἰσακτός, ἀλλ' οἰκ τῶν θεαμάτων. ἁδρὸς ὁ λόγος, ἁ πολυχρωμάτος, ἁ βύσσινος, ἁ σαφῶς ἐξαλλάττων. τὸ πνεῦμά τε οὐ σφοδρὸν, ἀλλὰ λεῖον, ἁ καθεστηκός. ἁ ἡ ὅλη παν ἰδέα τ λόγε, χρυσοῦ ψῆγμα ποταμῶ ἀργυροδίνη ὑπαυγάζων. θεοσύνειδε μὲν γὰρ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς. ἰῶ ὁ Κριτία, ἁ προσετετήκει. ἢ θρήναγλυ αὐτ ἐς ἡβῆ Ελλήνων, τέως ἀμελέμενον, ἢ θεοφόμενον. βοώσης ὁ ἐπ' αὐτὸν τ Ελλάδος, ἢ καλούσης αὐτὸν εἷα τῷ δέκα, οὐχ ἡττήθη τῷ ἐπαίνε μεγαλοδοκοῦντος, ἀλλ' ἀσφάλεια θεὸς σὸν ἐπαινέσαντας, Ανδοκίδε μέν, ἔφη, βῆττων εἰμί. διμαθέσταλος ὁ ἀνθρώπων γενόμενος, οὐδὲ τ πονεῖν ἠμέλησεν· ἀλλὰ ἢ θεὶ πότον ἐσπουδάζε, ἁ νυκτῶρ σὺν τοῖς διαλείμμασι τ ὕπνων. ὅθεν ἐκάλεν αὐτὸν σιτοῦτον ῥήτορα οἱ ὀλίγωροί τε, ἢ λεπτοί. ἄλλος μὲν οὖ ἀλλῳ ἀγαθὸς, ἢ ἄλλος σὺν ἄλλῳ βῆττων ἑτέρε. ὁ μὲν γὰρ, ἐνθυμίαισι θαυμάσιος. ὁ ὅ, σὺν πονῆσαι λόγον· ὁ δὲ, τὰ ξύμπαντα ἄριστος τῶν σοφιστῶν· ἢ τὸ παθητικὸν, οὐκ σὺν τ τραγῳδίας μόνον, ἀλλὰ κὰκ τῶν ἀνθρωπίνων συνελέξατο. ἐπιστολαὶ ὅ πλεῖσαι Ηρῴδου, καὶ διαλέξεις, καὶ ἐφημερίδες. ἐγκωμιάδια τε καίρια, πρὸ ἀρχαίων πολυμαθῶν σὺν θεσμοῖ ἀπηνθισμένα. * οἱ δὲ προφέροντες ἀυτῷ νέῳ ὄντι ἐν Παιονίᾳ τ λόγε τινὸς σύμπεσεῖν ἐπὶ τῦ αὐτοκράτορος, ἠγνοη-

* al. ἢ ἀπήχημα.

κέναι μοι δοκοῦσιν. ὅπ καὶ Δημοσθένης ἐπὶ Φιλίππῳ λέγων, ταυτὸν ἔπαθε. κἀκεῖνῳ μὲν, ἥκων Ἀθήναζε, τιμὰς προσήιτει καὶ στεφάνους, ἀπολωλυίας Ἀθηναίοις Ἀμφιπόλεως. Ἡρῴδης δὲ ἐπεὶ τᾶδε ἔπαθεν, ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἦλθεν, ὡς ῥίψων ἑαυτὸν. τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ περιῆν τῆς ἐν λόγοις βουλεύσεως ὀνόματος ἔχειν, ὡς θανάτου τιμᾶσθαι τὸ σφαλῆναι. ἐτελεύτα μὲν οὖν ἀμφὶ τὰ ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα, ξωτικὸς γεγονώς. ἀποθανόντος δὲ αὐτῷ ἐν τῷ Μαραθῶνι, καὶ ἐπισκήψαντος τοῖς ἀπελευθέροις ἐκεῖ θάπτειν, Ἀθηναῖοι τῶν τ' ἐφήβων χερσὶν ἁρπάσαντες, ἐς ἄστυ ὠθοῦντο, προαπαντῶντες τῷ λέχει πᾶσα ἡλικία δακρύοις ἅμα, καὶ εὐφημοῦντες, ὅσα παῖδες χρηστοῦ πατρὸς χρηστοὶ γενόμενοι καὶ ἔθαψαν ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, ἐπιγράψαντες αὐτῷ βραχὺ καὶ πολὺ ἐπίγραμμα. τὸ δὲ ἐπίγραμμα, (πάντα, Ἀττικοῦ Ἡρῴδης Μαραθώνιος, ὅδε κεῖται τῷδε τάφῳ, πάντοθεν εὐδόκιμος. τοσαῦτα μὲν περὶ Ἡρῴδου τοῦ Ἀθηναίου· τὰ μὲν, εἰρημένα, τὰ δὲ, ἠγνοημένα ἑτέροις.

A rate mihi videntur, Demosthenis etiam apud Philippum dicenti idem accidisse. Atque ille quidem Athenas se conferens, honores & coronas poscebat, Amphipoli Athenienſibus perdita. At Herodes illud perpessus, ad Istrum venit, vt præcipitem se daturus, tantum ipsi studium fuit famam & nominis celebritatem ex eloquio adipiscendi, vt errare & labi morte mulctandum æstimaret. Diem suum obiit anno ætatis circiter sexto & septuagesimo, tabe consumptus. eo mortuo in Marathone, cùm libertinis vltimis verbis mãdasset, vt se ibi sepelirent; Athenienses è manibus adolescentium ereptum, ad oppidum tulerunt: atque omnis ætas funebri lecto occurrens, cum lacrymis & elogiis tanquá liberi patre bono orbati, mox eum in Panathenaïco sepelierunt; superaddito breui & concinno epitaphio: quod eiusmodi fuit.

Hic situs Herodes Marathonius. Atticus olim
Hunc genuit, celebri nomine, & ingenio.

Atque hæc hactenus de Herode Athenienſi, partim ab aliis memorata, partim etiam ignorata.

ΘΕΟΔΟΤΟΣ.

THEODOTVS.

Ἐπὶ τὸν σοφιστὴν Θεόδοτον, καλεῖ με ὁ λόγος. ἦρξε πρόσθεν μὲν τῶν Ἀθηναίων δήμου καὶ χρόνους, οἷς προσέκρουον Ἡρῴδῃ Ἀθηναῖοι. καὶ ἐς ἀπέχθειαν φανερὰν οὐδεμίαν τῷ ἀνδρὶ ἀφίκετο, ἀλλ' ἀφανῶς αὐτὸν ὑπεκάθητο, δεινὸς ὢν χρῆσθαι τοῖς πράγμασι. καὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν ἀγοραίων εἷς ἦν. τοῖς γοῦν ἀμφὶ τὸν Δημόστρατον οὕτω ξυνεκέκραστο, ὡς

Ad Theodotum Sophistam inuitat me oratio. hic præfuit Athenienſium populo, quo tempore Athenienses cum Herode diffidebant. atque ad nullum apertum odium cum viro descendit, sed occultè ipsi subsidendo insidiabatur; callidus in vtendo rebus & foro: Etenim è vulgaribus forensibúsque hic vnus fuit. Itaque cum Demostrato sic temperauit, & coniunxit se; vt

eadem opera orationes conderentur, quas elaborauerant aduersus Herodem. hic iuuentuti Atheniensium primus præfectus fuit, super innumeris à Rege institutis : neque tamen hoc valde memorabile est ; non enim omnes, qui sedem hanc obtinent, memoria digni sunt. sed quia Platonicos & Stoïcos Philosophos & Peripateticos, atque ipsum Epicurum, Marcus Herodi iniunxerat diiudicare : hunc autem virum Herodes iuuenib. constituerat, quam de illo habuit opinione impulsus : cùm eum propugnatorem ciuilium sermonum appellasset, & oratoriæ artis emolumentum. Ceterùm hic Lolliani quidem auditor fuit ; necnon Herodem interdum audiuit. ac vixit plusquam quinquagenarius, biennio cathedra occupata. genere dicendi idoneo etiam in iuridicis, & iis qui Sophistæ virtutes excedunt.

A ἢ ξυναέρασθαι σοφίσι τ̃ λόγων, οὓς ἐξεπόνουν πρὸς τ̃ Ηρῴδην. προέστη ὁ & τ̃ Αθηναίων νεότητος πρῶτος ὑπὸ ταῖς ὑπὸ βασιλέως* μυρίαις. ἢ ὃ τοῦτο τὸ. ἰκείαις
που λόγου ἄξιον. οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐπιβαλλόντες τ̃ θρόνου τούτου λόγου ἄξιοι. ἀλλ' ὅτι τοῦ μὲν Πλατωνείους, ἢ τοῦ ἀπὸ τ̃ στοᾶς, & τ̃ περιπάτου, ἢ αὐτὸν Ἐπίκουρον, προσέταξεν ὁ Μάρκος τῷ Ηρῴδῃ κρίναι. τ̃ ὃ ἄνδρα τοῦτον, ἀπὸ τ̃ περὶ αὐτὸν δόξης, αὐτὸς ἐπέκρινε τοῖς
B νέοις, ἀγωνιστὴν τ̃ πολιτικῶν προσωπῶν λόγων, καὶ ῥητορικῆς ὄφελος. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος, Λολλιανὸς μὲν ἀκροατὴς, Ηρῴδου δὲ καὶ αὐτὸς. ἐβίω μὲν ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα, δυοῖν ἐπῶν καταδεῶν τ̃ θρόνον. τ̃ ὃ ἰδέαν τ̃ λόγων, ἀποχρῶν ἢ τοῖς δικανικοῖς, & τοῖς ὑπὲρ σοφιστὰς δυοῖσιν.

C

ARISTOCLES.

Magni nominis est etiam inter Sophistas Aristocles, è Pergamo oriundus : de quo ea quæ à senioribus audiui, enuntiabo. Atenim vir hic in Consularium numerum relatus fuit. Et cùm tempus inter pueritiam & pubertatem interiectum, sermonib. philosophicis scholæ Peripateticæ impendisset ; ad Sophistas se transtulit, dum Romæ frequentaret Herodem extemporaneas dissertationes disponentem. Interim verò, qui dum philosopharetur squallidus, & seuero vultu, ac illuuie deformis videbatur, molles mox induit vestes, & squallorem abiecit : voluptates præterea omnes ex fidibus, & tibiis & concentu vocum, ad victus rationem induxit, sibi quasi ad portas accedentes. nam superiori tempore admodum

D

ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ.

Ονομαστὸς καὶ σοφισταῖς, καὶ Αριστοκλῆς ὁ καὶ & Γ περγαμηνὸς ὑφ' οὗ δηλώσω ὁπόσα τ̃ πρεσβυτέρων ἤκουον. ἐτελεύτα μὲν γὰρ ἐς ὑπάτους ὁ ἀνὴρ οὗτος. (ν) δὲ καὶ παίδων ἐς ἥβην χρόνον, τοῦ ἀπὸ τ̃ περιπάτου φιλοσοφήσας λόγους, ἐς τοὺς σοφιστὰς μετέρρυη, θαμίζων καὶ τ̃ Ρώμῃ τῷ Ηρῴδῃ διαπυθομένῳ σχεδίους λόγους. ὃν δὲ ἐφιλοσόφει χρόνον, αὐχμηρὸς δοκῶν, καὶ τραχὺς τὸ εἶδος, καὶ δυσαινὴς, πλὴν ἐσθῆτα ἥβρυνε, καὶ (ω) αὐχμὸν ἀπετείνατο· ἡδονὰς δὲ, ὁπόσαι λυρῶν τε, καὶ αὐλῶν, καὶ βοφωνίαι εἰσὶ, πάσας ἐσηγάγετο ἐπὶ πλὴν δίαιταν, ὥσπερ ἐπὶ θύρας αὐτῷ ἠκούσας. τὸν γὰρ πρὸ τοῦ χρόνον (ω), οὕτω

κεκολασμένος ἀπάκτως ἐς τὰ θεάτρα ἐφοίτα, καὶ ὅπη τιν τούτων ἠκρώατο. δυσδοκιμοῦντι ὃ αὐτῷ κατὰ τὸ Πέργαμον, καθηρτημένῳ πᾶν τὸ Ἑλληνικόν, ξένλαύνων ὁ Ἡρώδης ἐς Πέργαμον, ἔπεμψε τοὺς ἑαυτοῦ ὁμιλητὰς πάντας. ἦν δὲ καὶ Ἀριστοκλέα εἰδέναι, ὡσανεί τις Ἀθηναῖος ψῆφος. ἡ δὲ ἰδέα τοῦ λόγου, διαυγὴς μέν, καὶ ἀττικίζουσα, διαλέγεσθαι ὃ ἐπιτηδεία μᾶλλον. ἢ ἀγωνίζεσθαι. * χολὴ τε γὰρ ἄπεστι τοῦ λόγου, καὶ ὁρμαὶ ποδὸς βραχύ. αὐτὴ τε ἡ Ἀττίκισις εἰ θίγοι τῆς Ἡρώδου γλώσσης βασανίζοιτο, λεπτολογεῖσθαι μᾶλλον δόξει ἢ κρότου τε καὶ ἠχοῦς ξυνεῖναι. ἐτελεύτα δὲ ὁ Ἀριστοκλῆς μεσαιπόλιος, ἅρτι προσβαίνων τῷ γήρᾳ καὶ τῷ

A castigatè modestéque ad theatra eorúmque auditiones ventitabat. Is cùm Pergami eloquentiæ laude flóreret, atque omnem ad se Græciam alliceret, Herodes Pergamũ adiens omnes familiares suos misit, & Aristoclẽ vidit; quemadmodũ quoddã Mineruæ suffragium. Huius dicendi genus, lucidum quidem est, Atticúmque sapórem redolens: verùm aptius ad dissertationes, quàm ad certamina. enimuerò bilis à sermone abest, & impetus rari perbreuésque: atque Atticismus ipse si cum Herodis lingua expendatur, exiliter de tenui re disserere potius videbitur, quàm plausum acclamationemque mereri. è viuis excessit Aristocles, sparso iam canis capite, & senectutem prospiciens.

ΑΝΤΙΟΧΟΣ.

Ἀντίοχον τὸν Σοφιστὴν αἱ Κιλίκων Αἰγαὶ ἐθρέψαντο, οὕτω τι εὐπατρίδου, ὡς νῦν ἔτι τὸ ἀπ' αὐτοῦ γένος, ὑπάτους ἔχει. αὐτὸν δὲ ἔχων δειλίας, ἐπεὶ μηδὲ θρασὺς εἰς τὸ δῆμον, μηδὲ ἐς τὸ κοινὸν ἐπολιτεύετο, οὐχ ἡμᾶς, εἶπεν, ἀλλ' ἐμαυτὸν δέδοικα, εἰδώς που τιν ἑαυτοῦ χολὴν ἀκρατόν τε, καὶ οὐ καθεκτὴν οὖσαν, ἀλλ' ὅμως ὠφέλει τοὺς Αἰγαίους ἀπὸ τῆς οὐσίας ὅ, τι δυνατὸς, σῖτον τε ἐπιδιδοὺς ὁπότε τούτου δέοιντο, καὶ χρήματα ἐς τὰ πεπονηκότα τῶν ἔργων. τὰς δὲ πλείους τῶν νυκτῶν ἐς τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν ὑπεκάθευδεν, ὑπνοῦ τε ὀνειράτων, ὑπνου τε ξυνουσίας, ὁπόσοι ἐγρηγορότων τε, καὶ διαλεγομένων ἀλλήλοις. διελέγετο γὰρ αὐτῷ καὶ ἐγρηγορὼς ὁ θεὸς, καλὸν ἀγώνισμα ποιούμενος τῆς ἑαυτοῦ τέχνης, τὸ τὰς νόσους τοῦ Ἀντιόχου ἐρύκειν.

ANTIOCHVS.

Antiochum Sophistam Ægæ Cilicum tulerunt, vsque adeò nobilitate illustri, vt etiam nunc eius posterum genus Consulatus gesserat. insimulatus vitio timiditatis, eò quòd in cœtum popularem non conueniret, neque in publico quidquam administraret, Non vos (inquit) sed me ipsum metuo. cùm probè nosset bilem suam ita sæuam esse vt vix coërceri ac refrenari posset. veruntamen Ægæos facultatibus suis pro virili adiuuabat, & frumenta largiens, cùm illos illis egere adiuuabat, & pecunias ad opera publicè edita. Pleraque autem noctes in Æsculapij fano, dormiens transigebat, tum ad insomnia, tum ad colloquia qualia sunt vigilantes & differentes inter se fruuntur, percipienda. Etenim cum ipso etiã vigilante Deus dissertabat, præclarum artis suæ certamen edens, quod Antiochi morbos arceret.

hic auditor Dardani Assyrij à pue- A ritia fuerat: sed progressus in adolescentiam Dionysij Milesij, qui iam Ephesiorum sedem detinebat. igitur, non aptè quidem & concinnè differebat: sed cùm prudentissimus hominum euasisset, vt iuuenile quiddam exagitabat, vt hoc despicere potius, quàm ab eo superari videretur: sed in declamationum genere eloquentissimus fuit: nam securus ac firmus est in causis quæ per figuram procedunt: vehemens in accusationibus & illationibus; decorus etiam in defensionibus, atque in morali pollens: in summa, orationis eius idea formáve, argutior est forensi, Sophistica vero magis iudicialis idem affectus optimè Sophistarum mouebat. neq; enim lugubres monodias producebat, neque lamentationes subiectas, sed conciso in iis sermone vtebatur. cum sententiis dictione præstantioribus: vt cùm ex aliis controuersiis patet, tum vel maximè ex his. *Virgo vim perpessa, mortem eius qui vim intulerat, optauit; postea natus est infans, è violento compressu. hinc altercantur aui, apud quem ipsorũ educaretur. Qui ergo pro auo paterno contendit, Redde (inquit) infantẽ; redde iam priusquã maternum lac gustarit.* Altera controuersia eiusmodi est. *Tyrannum deposito imperio, quò latere posset, Eunuchus quidam ab ipso factus interfecit, & pro cede caussam dicit.* Hîc, vt firmissimũ caput accusa- D tionis, de seriis rebus sermonem refutauit; circunspectione adhibita affectui, *Quibus enim hæc confessus est? pueris? mulierculis? adolescentulis? senibus? viris? Equidem nomen in pactis*

ἀκροατὴς Ἀντιόχου σὺν παισὶ μὲν, Δαρδανοῦ τοῦ Ἀσσυρίου, παρ' ἡλικίαν ἔτι ἐς τὰ μειράκια, Διονυσίου Μιλησίου, κατέχοντος ἤδη τὴν Ἐφεσίων. διήγετο μέν ἔν τι ἀπαιδευτίως· φρονιμώτατος δ' ἀνθρώπων ὑπομένων, διέβαλλεν ὡς μειρακιώδες, ἵνα ὑπερωρακὼς αὐτοῦ μᾶλλον, ἢ λειπόμενος φαίνοιτο. τὰ δ' ἀμφὶ μηδέτας, ἑλληνιμώτατός ἐστιν. ἀσφαλὴς μὲν δὲ ἐν ταῖς κατὰ μέρος πραγματείαις ἀνὴρ καὶ ἐν ταῖς ὑποθέσεων. σφοδρὸς δ' ἐν ταῖς B κατηγορίαις, καὶ ἐπιφορικῆς. εὐπρεπὴς δ' ἐν ταῖς ἀπολογίαις, καὶ τῷ ἠθικῷ ἰσχύων, καὶ καθάπαξ τὴν ἰδέαν τοῦ λόγου, δικανικῆς μὲν σοφιστικώτερος, σοφιστικῆς δὲ, δικανικώτερος· καὶ τὰ πάθη ἄριστα σοφιστῶν μετεχειρίσατο. οὐ γὰρ μονῳδίας ἀπεμήκυνεν, οὐ δὲ ἐλεεινοὺς ὑποκειμένους· ἀλλ' ἐβραχυλόγει αὐτὰ ἐν αὐταῖς διανοίαις λόγου κρείττοσιν, ὡς ἔν τε τοῖς ἄλλων ὑποθέσεων δηλοῦται, καὶ C μάλιστα ἐν τῇ δεκόρη βιαθεῖσα θάνατον ἥρηται τοῦ βιασαμένου. μετὰ ταῦτα, γέγονε παιδίον ἐν τῇ βίᾳ· καὶ διαμιλλῶνται ὁ πάππος καὶ ὁ πατὴρ τρέφοιτο αὖ. ἀγωνιζομένου οὖν ὑπὲρ τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου· ἀπόδος, ἔφη, τὸ παιδίον· ἀπόδος ἤδη, πρὶν γεύσηται μητρῴου γάλακτος. ἡ δὲ ἑτέρα ὑπόθεσις, τοιαύτη. τύραννον καταθέμενον τὴν ἀρχήν, ὑπὸ τῷ ἐπιλεληθέναι, ἀπέκτεινέ τις εὐνοῦχος τῶν αὐτοῦ γενόμενος, καὶ ἀπολογεῖται ὑπὲρ τοῦ φόνου. ἐνταῦθα δὲ μάλιστα ἐῤῥωμένον τὴν κατηγορίας, τὸν περὶ τῶν ἀσυμβάλων λόγον ἀπεώσατο, περὶ οἷς ἐγκαταμίξας τῷ πάθει. πῶς γὰρ ταῦτα ὁμολόγησε; παισί; γυναίοις; μειρακίοις; πρεσβύταις; ἀνδράσιν; ἐγὼ δὲ ὄνομα ἐν ταῖς

σεωσθήκαις καὶ ἔχω. ἀρίστα δ' ἂν καὶ ὑπὲρ τῶν Κρητῶν ἀπολελόγηται, τῶν κρινομένων ἐπὶ τῷ τοῦ Διὸς σήματι, φυσιολογία τε, καὶ θεολογία πάσῃ συναγωνισάμενος λαμπρῶς. τὰς δὲ μελέτας, αὐτοχειρίους ἐποιεῖτο. ἔμελε δὲ καὶ φρονημάτων, ὡς ἑτέρᾳ τε δηλοῖ τῶν ἐκείνῳ, καὶ μάλιστα ἡ ἰσοτέλεια· ἐπίδειξιν γὰρ ἐν αὐτῇ πεποίηται λέξεώς τε, καὶ ἰσοτελείας ἐσσοιῶν ἐς αὐτὸν καὶ τὸ φιλοκαλεῖν. περὶ τελευτῆς τε ἀνδρός, οἱ μέν, A *non habeo.* Idem optimè quoque pro Cretensib. causſam egit, qui accuſabantur ob Iouis ſepulcrũ, ex naturali philoſophia, & omni diuinarum rerum ſcientia ſplẽdidè controuerſatus. Ceterùm declamationes extẽporaneas faciebat: cordi etiam habuit ſeria & operoſa argumẽta, ſicut cùm pleraq; illius indicant, tum vel maximè hiſtoria. ſedenim ſpecimen in ipſa dedit, & dictionis & hiſtoriæ, vt in ea quoque opera honeſti ſtudium emineat. Quòd ad eius obitum ſpectat, quidam ſeptuagenariũ ferunt mortuum eſſe, alij cùm nondum attigiſſet hanc ætatem; atque alij domi, alij alibi obiiſſe ſcribunt. B

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἀλεξάνδρῳ δὲ, ὃν Πηλοπλάτωνα οἱ πολλοὶ ἐπωνόμαζον, πατρὶς μὲν ἦν Σελεύκεια, πόλις καὶ ἀφανὴς ἐν Κιλικίᾳ, πατὴρ δὲ ὁμώνυμος, καὶ τοῖς ἀγοραίοις λόγοις ἱκανώτατος. μήτηρ, περιττὴ τὸ εἶδος, ὡς αἱ γραφαὶ ἑρμηνεύουσι, καὶ προσφερὴς τῇ Εὐμήλου Ἑλενῃ· Εὐμήλῳ γάρ τις Ἑλένη γέγραπται, οἷα δὴ ἄθλημα εἰς τὸ Ρωμαίων ἀγορᾶς· ἐρασθῆναι μὲν τῆς γυναικὸς ταύτης, καὶ ἑτέροις μέν, ἐπιδήλως δὲ Ἀπολλωνίου φασὶ τὸν Τυανέα. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις, ἀπαξιῶσαι. τῷ δὲ Ἀπολλωνίῳ ξυμπνεῦσαι δι' ἐρωτα ὑπαιδίας, ἐπὶ θήτρος ἀνθρώπων. τὰ μὲν δὴ ὁπόσοις τρόποις ἀπίθανον, εἴρηται σαφῶς ἐν τοῖς εἰς Ἀπολλώνιον. θεοειδὴς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ τὸ εἰδέναι πρὸς ὥρᾳ. γλυφὰς τε γὰρ ἐν αὐτῷ βοστρυχώδης, καὶ καθημένη ἡ μετέωρος· ὄμμα τε ἀγρὸν, καὶ μεγαρὶς ξυμμετρος, καὶ ὀδόντες λευκόταται· C

ALEXANDER.

Alexandro, quem Peloplatonem (quaſi luteum Platonem) plerique cognominabant, patria quidem Seleucia fuit, ciuitas non ignobilis in Cilicia: pater eodem nomine appellatus, in forenſibus orationibus maximè exercitatus fuerat. mater eximia forma, vt picturæ teſtantur, atque Euméli Helenæ aſſimilis (namque ab Eumélo Helena quædam picta erat eiuſmodi, vt conſecrata eſſet Romano foro) & eius mulieris amore cùm alios arſiſſe, tum inſigniter Apollonium Tyanea ferunt: eámq; ceteros quidem dedignatã fuiſſe, Apollonij verò conſuetudinem habuiſſe, felicis prolis deſiderio, quia hominibus diuinior erat. verùm quot modis id à veriſimili abhorreat, apertè dictum eſt in libris de vita Apollonij. Diuina certè forma præditus Alexander fuit, & conſpicuus cum venuſtate. etenim barba illi fuit cincinnata & mediocriter promiſſa: oculi molles & magni, nares proportione modulatæ, & candidiſſimi dentes; D

digiti

digiti oblongi, & rationis habenis congruentes. opes quoque ipse in voluptates non reprehendendas impendebat. virilem verò ætatem cùm attigisset, legationem obiit pro Seleucia ad Antoninum primum. calumniæ porrò in ipsum grassatæ sunt, quod specie sua iuuentutem inescaret. Sed cùm ipsi minus attendere videretur Imperator; hic elata voce Alexandro, Attende, inquit, mihi, Cæsar. tum irritatus in eum Rex, quòd audaciori voce vsus esset, *Attendo*, inquit, *teq; noui. Enimuerò tu is es qui comam alis, & dentes fricas, & vngues radis, & vnguentum semper oles.* magnam certè vitæ partem Antiochiæ degit, & Romæ, & Tarsis, ac per omnem sanè Ægyptum: nam ad Nudorum etiam sapientum loca perrexit. perpaucæ verò huius viri occupationes Athenis fuerunt: non eiusmodi tamen quæ ignorari debeant; etenim ad Pæonias gentes se contulerat, accersitus à Marco Imperatore, cuius illic erat exercitus, & à quo mandatum acceperat scribendi ad Græcos. quare profectus Athenas: (est autem interuallum itineris non mediocris ei qui ab Oriēte pergit) *Hîc* (inquit) *genu flectamus*. & hoc dicto, pollicitus est Atheniensibus, cupidis eum auscultandi, sermones extemporaneos. Deinde audiens Herodem in Marathone commorari, & iuuentutem omnem cum comitatam, scribit ad ipsum literas, quibus Græcos petebat. cui Herodes, *Veniam* (inquit) *& ipse cum Græcis*. Interim ad theatrum in Ceramico, quòd quidem Agrippeum nominatum est, sunt congregati.

δακτυλοί τε εὐμήκεις, καὶ τῇ τοῦ λόγου
ἰσότητι ἐπιτρέποντες. ἰῶ δὲ αὐτῷ καὶ
πλοῦτος δαπανώμενος ἐς ἡδονὰς οὐ
μεμπτάς. ἐς δὲ ἄνδρας ἥκων, ἐπρέ-
σβευε μὲν ὑπὲρ τῆς Σελευκείας πρὸς τὸν
θεῖον Ἀντωνῖνον. διαβολαὶ δ' ἐπ'
αὐτὸν ἐφοίτησαν, ὡς νεότητα ἐπιποιοῦν-
τα τῷ εἴδει. ἦπτον δ' αὐτῷ προσέχειν δο-
κοῦντος τοῦ βασιλέως, ἐκβοήσας τὸν φω-
νεῖ ὁ Ἀλέξανδρος, πρόσεχέ μοι, ἔφη,
Καῖσαρ. ἠ ὁ αὐτοκράτωρ ἀποζω-
σθεὶς πρὸς αὐτὸν, ὡς θρασυτέρᾳ τῇ φω-
νῇ χρησάμενον, θεσπέσιε, ἔφη, σιωπᾶ-
μί σου· σὺ γὰρ ὁ τὴν κόμην ἀσκῶν, ἠ
τοὺς ὀδόντας λαμπρύνων, ἠ τοὺς ὄνυ-
χας ξέων, ἠ τὸ μύρον ἀεὶ πνέων. τὸ μὲν
δὴ πλεῖστον τοῦ βίου, τῇ Ἀντιοχείᾳ συν-
αναστρέφῃ, ἠ τῇ Ῥώμῃ, καὶ τοῖς Ταρσοῖς,
ἠ νὴ Δία Αἰγύπτῳ πάσῃ. ἀφίκεσθε γὰρ
ἠ ἐς τὰ τῶν γυμνῶν ἤδη. αἰ δ' Ἀθῆναι
διατελοῦσι τοῦ ἀνδρὸς, ὀλίγαι μὲν, ἠ
ἀξίαι δὲ ἀγνοεῖσθαι. ἐβάδιζε μὲν γὰρ ἐς
τὰ Παιονικὰ ἔθνη, καταλεγεὶς ὑπὸ τοῦ
Μάρκου βασιλέως στρατεύοντος,
καὶ δεδωκότος αὐτῷ τὸ ἐπιστέλλειν
Ἕλλησιν. ἀφικόμενος δὲ ἐς τὰς Ἀ-
θήνας, ὁδοῦ δ' ὁ μῆκος τοῦτο οὐ μέτριον
τῷ σὺν τῆς ἑῴας ἐλαύνοντι, σὺν παύσα,
ἔφη, γόνυ κάμψωμεν. καὶ εἰπὼν τοῦ-
το, ἐπέσχε τοῖς Ἀθηναίοις αὐτοχε-
δίοις λόγοις ἐρῶσιν αὐτοῦ τῆς ἀκροάσεως.
ἀκούων δ' ὁ Ἡρῴδης σὺν Μαραθῶνι
διατρίβοντα, καὶ πᾶσαν νεότητα ἑπακο-
λουθοῦσαν αὐτῷ πᾶσαν, γράφει πρὸς
αὐτὸν ἐπιστολὴν, αἰτῶν τοῦ Ἕλληνας.
ἐπεὶ ὁ Ἡρῴδης, ἀφίξομαι, ἔφη, μετὰ
τῶν Ἑλλήνων καὶ αὐτός. ξυνελέγοντο
μὲν δὴ ἐς τὸ σὺν τῷ Κεραμικῷ θέατρον, ὃ δὴ ἐπωνόμασται Ἀγριππεῖον.

προϊόσης ἤδη τ ἡμέρας, καὶ τ Ἡρώδ βραδυνόντος, ἠγανάκτουν οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς σκλυομένης τ ἀκροάσεως, καὶ τέχνῃ αὐτῶ ὠόντος. ὅθεν αὐάγκη τῶ Ἀλεξάνδρω ἐγένετο, φθῆναι ἐπὶ τ διάλεξιν, καὶ πρὶν ἥκειν τὸν Ἡρώδην. ἡ μὲν δὴ διάλεξις, ἔπαινοι ἦσαν τ ἄσεος, καὶ ἀπολογία, ὡς ἐς τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τ μήπω πρόσθεν πρὸς αὐτοὺς ἀφῖχθαι· εἶχε δ' ἀποχρῶν μῆκος. Παναθηναϊκῆ γὰρ λόγῳ ἐπεμῆ εἴκαζον. ὕσαλὺς δ' ὅπως τοῖς Ἀθηναίοις ἔδοξεν, ὡς κὴ βόμβον διηγεῖν αὐτῶν, ἔτι σιωπῶντος, ἐπαινεσαιῶν αὐῷ τ εὐφημον. ἡ μὲν δὴ νενικηκυῖα ὑπόθεσις, ὁ τοῦ Σκύθας ἐπανάγων ἐς τ πρότερον πλάνον, ἐπειδὴ πόλιν οἰκοῦντες νοσοῦσι. καιρὸν δ' ὀλίγον βραχὺν, ἀνεπήδησε τ θρόνου Φαίδρῳ τῷ προσώπῳ, καθάπερ εὐαγγέλια ἐπάγων τοῖς ἀκροωμένοις, ὧν εἰπεῖν ἔχοι. προϊόντος δ' αὐτῷ τ λόγου, ἐπέσχε ὁ Ἡρώδης Ἀρκάδι πίλῳ τ κεφαλὴν σκιάζων, ὡς ἐν ὥρᾳ θέρους εἰώθει Ἀθήνησιν· ἴσως δέ που καὶ ἐνδιαίνυτο αὐτῷ τὸ σῶμα τ ὁδὸν ἥκειν. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἔνθεν ἑλών, διελέχθη μὲν ἐς πολὺ περὶ οἰστέου τ ἀνδρὸς ὑποσήμῳ τῇ λέξει, καὶ ἡδύσῃ· ἐπ' αὐτῷ δ' ἦν ἑκάστοις εἴτε βούλοιτο τῆς ἤδη παυομένης ὑποθέσεως ἀκροᾶσθαι, εἴτε ἑτέραν αὐτὸν δοκιμᾶν. τότε δὴ Ἡρώδου ἄνω βλέψαντος ἐς τοὺς ἀκροωμένους, καὶ εἰπόντος ποιήσειν ὅπερ ἂν ἐκείνοις δόξῃ, πάντες ξυνεπένευσαν ἐς τὴν τῶν Σκυθῶν ἀκρόασιν. καὶ γὰρ δὴ λαμπρῶς διήει ⓦ ἀγῶνα, ὡς δηλοῖ τὰ εἰρημένα. θαυμασίαν δὲ ἰσχὺν ἐπεδείξατο καὶ ἐν τοῖσδε. τὰς γὰρ δια-

A Procedente autem iam die, & Herode moram faciente Athenienſes indignabantur, ſoluente ſe auditorum frequentia, ídque dolosè certè fieri autumabant: proinde neceſſe fuit Alexandro, ad diſſertationem accedere, etiam antequam Herodes veniret. Sermo ab eo inſtitutus laudes vrbis continebat, & defenſionem apud Athenienſes, quòd nunquam antea ad ipſos acceſſiſſet. Is verò idonea magnitu-
B dine circumſcriptus fuit: nam Panathenaïcæ orationis compendio reſpondebat. ſic autem elegans & concinnus Athenienſibus viſus eſt, vt fremitus ipſorum ſubierit, adhuc eo tacente, laudantium eius geſtus modeſtiam. Ceterùm cauſſa quæ victrix fuit, hoc ſubiectum habuit: *Quidam Scythas ad primum errorem reducebat, quia ciuitatem habitantes ægrotabant.* tum exiguo temporis ſpa-
C tio moratus reſiliit è ſede, vultu ſereno & alacri, vt ſi bonum nuntium auſcultantibus adferret, de iis quæ dicere habebant: At progreſſo iam in oratione adſtitit Herodes, capite pileo Arcadico operto, vt æſtiuo tempore Athenis conſueuerat: vtique etiam ipſi fortaſſe indicans ſe recens ab itinere venire. Tum Alexander, inde cauſa arrepta, de aduentu Oratoris diſſeruit, dictione ſatis graui & ſonora: in
D ipſius verò arbitrio conſtituit, ſeu vellet controuerſiam, de qua iam agebatur auſcultare, ſiue aliam ipſe, exhibere. mox Herodes oculis ad audientes ſublatis, cùm ſe facturum dixiſſet quidquid illis videretur, ſimul omnes annuerunt, ad Scytharum auſcultationem: etenim certamen magnificè peregerat, vt eius dicta declarant. Admirabilem porrò vim in his etiam indicauit. nam

ſententias quas ante aduentum Herodis, ſplendide pronuntiauerat, cùm ille adſtitiſſet, ita ſcite denuo tractauit, altera dictione, aliiſque modulis, vt iis qui ſecundo audiebant, non repetere, iteratóque dicere videretur. celeberrimum verò eorum quæ dicta erant, antequam aduenisſet Herodes, *nempe conſiſtentẽ etiam aquam laborare.* cùm poſtea ſuperueniſſet, hoc alia facultate mutato, *Etiam aquarũ* (inquit) *ſuauiores ſunt, quæ errant.* Atque illa è Scythis Alexandri ſunt, *Et concreto quidem Iſtro, ad meridiem tendebam: ſoluto autem ad Septentrionem pergebam incolumi corpore: at non pro vt nunc affecto. quid enim graue pateretur, homo qui horas ſequitur?* In orationis peroratione vrbem exagitãs, vt ſuffocatum domicilium, ſuper omnibus ita exclamabat: *verùm pande fores, ſi reſpirare velis.* Tum ad Herodem accurrens, eúmque amplexatus, *Viciſsim* (inquit) *epulas mihi para.* & Herodes, *Quid cunctarer*, inquit, *eum qui me tam lautè excepit?* Auſcultatione ſoluta Herodes, vocatis familiaribus ſuis, eos qui maiores fecerant progreſſus interrogabat, quiſnam ipſis Sophiſta videretur? & cùm Sceptes Corinthius dixiſſet ſe Pelum quidem (hoc eſt, lutum) inueniſſe, Platonem verò quærere: Herodes, ipſum cauillando, *Hoc*, inquit, *apud alium neminem dixeris; nam teipſum calumniaris, vt iudicio inſcitè prolato, aſſenture mihi potius, ipſum ducenti Scopelianum eſſe ſobrium.* Hæc autem Herodes denotabat, cùm hunc virum perſpexiſſet, temperatam expoſitionem audaciæ in ſophiſticis inuentionib. pulcrè accommodantem. deinde,

A νοίας τὰς πρὶν ἥκειν τ῾ Ηρῴδην λαμπρῶς αὐτῷ εἰρημένας, μετεχειρίσατο ὑπισχνούμενος οὕτω τῇ ἑτέρᾳ λέξει, καὶ ἑτέροις ῥυθμοῖς, ὡς τοῖς δὶς ἀκροωμένοις, μὴ δοκεῖν δόξαι. τὸ γοῦν βασανιώτατον τῶν πρὶν ὑπισχνεῖσθαι Ηρῴδῃ εἰρημένων, ἐπὶ τὸ ὕδωρ νοσεῖν. μετὰ ταῦτα ὑπισχνούμενος, ἑτέρᾳ δυνάμει μεταβαλὼν, τὸ ὑδάτων, εἶπεν, ἡδίω τὰ πλανώμενα. κἀκεῖνα τῶν Σκυθῶν Αλεξάνδρου· Ἐπηγνυμένου μὲν Ἴστρου, πρὸς μεσημβρίαν ἤλαυνον· λυομένου, ἐχώρουν πρὸς ἄρκτον, ἀπήρατος τὸ σῶμα, καὶ οὐχ ὥσπερ νυνὶ κείμενος. τί γὰρ ἂν πάθοι δεινὸν ἀνθρωπος τὰς ὥρας ἑπόμενος; ὑπὸ τελευτῶν τὸ λόγου, διαβάλλων τὴν πόλιν ὡς πνιγηρὸν οἰκητήριον; τὸ ὑπὸ πᾶσιν ὧδε ἀνεφθέγξατο. Ἀλλ᾽ ἀνεπέτασον τὰς πύλας, ἀναπνεῦσαι θέλων. πεισθραμὼν τὸ τῷ Ηρῴδῃ, ἐπειχὼν αὐτὸν, ἀνετείνασόν με, ἔφη. ὁ Ηρῴδης, τί δὲ οὐ μέλλω, εἶπε, λαμπρῶς οὕτως ἐστάσαντα; διαλυθείσης τῆς ἀκροάσεως, καλέσας ὁ Ηρῴδης τὸν ἑαυτοῦ γνωρίμων τὸν ἐν Ἀθήναις, ἠρώτα ποῖός τις αὐτοῖς ὁ Σοφιστὴς φαίνοιτο. Σκήπτιος ὁ ἀπὸ τ῾ Κορίνθου, τὸν μὲν πηλὸν εὑρηκέναι φήσαντος, τὸν δὲ Πλάτωνα ζητεῖν, ὑποκώπτων αὐτὸν ὁ Ηρῴδης, τοῦτ᾽, ἔφη, πρὸς μηδένα εἴπῃς ἕτερον σεαυτὸν γὰρ διαβάλλῃς, ὡς ἀμαθῶς κρίναντα. ἐμοὶ δὲ ἕπου μᾶλλον, ἡγεμόνα σὺν τῷ Σκοπελιανὸν νήφοντα. τοῦτο δὲ ὁ Ηρῴδης ἐχαρακτήριζε, καθαρῶς τὸν ἄνδρα κεκραμένην ἑρμηνείαν ἐφαρμόττοντα τῇ περὶ τὰς σοφιστικὰς ἐννοίας τόλμῃ. ὑπὸ δὲ νύ-

μῦνος δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τιμὴ τ ἠχῶ τ διαλέξεως, προσῆρεν. ἐπεὶ ἐγίγνωσκε ἡδέπω & μᾶλιστα χαίρονζα αὐτ τῷ τόνῳ. ῥυθμοίς τε ποικιλωτέροις αὐλοῦ, ἢ λύρας ἐσηγάγετο ἐς τὸν λόγον, ἐπεὶ πολις αὐτῷ καὶ πρὸς τας ἀλλαγας ἔδοξεν. ἡ δὲ ασυδαθεῖσα ὑπόθεσις, οἱ ἐν Σικελια ἠτιμηθέντες ἦσαν τοις ἐπανισαμένοις σφεῖσιν Ἀθηναίοις* τὸ ἐπ' αὐτῶν ἀποθνήσκειν. ἐπὶ ταύτης τ ὑποθέσεως, τὸ θρυλλούμενον σφεῖνο ἱκέτευσεν, ἐπιτέγξας τοις ὀφθαλμοις δακρύοις. ναὶ Νικία, ἢ* πάτερ, ὅτως Ἀθηνας οἶδας. ἐφ' ᾧ τὸν Ἀλέξανδρον φασιν ἀναβοῆσαι, ὦ Ἡρῴδη, τεμμαχά σε ἐσμὲν οἱ Σοφισταὶ πάντες. ἢ τὸν Ἡρῴδην ὑπερηδέντα τῷ ἐπαίνῳ, ἢ τ ἑαυτῦ φύσεως ἡγούμενον, δοῦναι οἱ δέκα μὲν* σκευοφόρα, δέκα δὲ ἵππους, δέκα δ' οἰνοχόους, δέκα δὲ σημεῖον χρυφέας, τάλαντα εἴκοσι χρυσοῦ, πλεῖον ἢ ἀργύριον, δύο δὲ σὺν Κολύτῳ παιδία ψελλιζόμενα, ἐπεὶ ἤκουσεν αὐτ χαίρονζα νέαις φωναῖς. τοιαῦτα μὲν οὖν αὐτῷ τὰ Ἀθήνησιν. ἐπεὶ ἢ & ἕτερον Σοφιστῶν ἀπομνημονεύματα παρεθέμην, δηλούσθω καὶ ὁ Ἀλέξανδρος & σὺν πλείονων. οὐδὲ γὰρ ἐς πλήρες πω τῆς ἑαυτῦ δόξης ἀφῖκται παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. ὡς μὲν δὴ σεμνῶς τε, καὶ ζὺν ἡδονῇ διελέγετο, δηλοῦσι τῶν διαλέξεων αἵδε· Μαρσύας ἤρα Ὀλύμπου, καὶ Ὀλυμπος τῦ αὐλεῖν. & πάλιν, Ἀραβία γῆ, δένδρα πολλά, πεδία κατάσκια, γυμνὸν οὐδέν, τὰ φυτὰ, ἡ γῆ, τὰ ἄνθη. οὐδὲ φύλλον Ἀραβίου σίδηρεῖς, οὐδὲ καρφος ἀποῤῥίψας οὐδὲν, σπεῖρε φυέν. τοσοῦτον ἡ γῆ περὶ τοὺς

ostendens Alexandro sonoram dissertationis pronunciationem, in altum sustulit. postea cùm eum maximè eiusmodi tono gaudere animaduerteret, modulos magis varios quam in tibia & lyra, in sermonem induxit: quandoquidem multus ipsi in commutationibus orationis visus erat. Ceterùm causa sedulò elaborata hæc fuit: *Conuicti in Sicilia fuerant, quòd ab ipsis interficerentur Athenienses, inde rebellionem excitantes.* in hac controuersia peruagatum illud supplex petiit, atq; oculis lacrymis rigatis, *Næ Nicia, næ pater, sic Athenas nosti!* super hoc, Alexandrum aiunt exclamasse: *O Herodes, frusta & particulæ tui, quotquot Sophistæ, sumus.* tum Herodem mirum in modum hac laude gauisum ferunt, & naturæ suæ obsecutum Alexandro largitum fuisse, decem baiulos, decem equos, decem pincernas, decem notarũ ministros, viginti auri talenta, magnámque argenti vim; binos è Colyto pusos balbutientes; quia ipsum audierat nouis oblectari vocibus. hæc igitur sunt quæ Alexandro Athenis contigerunt. quoniam verò etiam aliorum Sophistarum memorãda dicta apposui; declaretur quoque Alexander ex pluribus: neque enim ad summum gloriæ suæ apicem apud Græcos peruenit. quam certe grauiter, & cum voluptate dissereret, hi sermones indicant: *Marsyas Olympum amabat, & Olympus tibiarum studiosus.* Et rursus: *Arabia terra, arbores multæ: campi vmbrosi, nudum nihil; stirpes, terra, flores: neque folium Arabicum deiicies, neque festucam vllam ibi natam deturbabis: vsque adeo felix est solum circa*

cultus labores. & iterùm, *Vir pauper ex Ionia. Ionia verò Græci ſunt, qui habitarant in Barbarorum regione.* hanc autem dicēdi formam Antiochus cauillans, atque ipſum deſpuens, vt delicias agentem in lepôre vocabulorum, cùm Antiochiam veniſſet, ita diſſeruit, *Ioniæ, Lydiæ, Marſyæ, Moriæ* (ſeu fatuitates) *date Queſtiones.* quidnam verò in declamatione eſſet eximium, in his quidem patefactum eſt; at in aliis quoque controuerſiis oſtendatur. etenim enarrans Periclem bello incumbere hortantem, ac poſt oraculum, in quo Pythius ait ſe & vocatum, & non vocatum, Lacedæmoniis auxiliaturum, ſic occurrit oraculo: *Sed ſi Pythius pollicetur*, inquit, *auxilium Spartanis, mentitur: ita ipſis etiam Tegeam promiſerat.* In medium verò producens conſulentem Dario Iſtrum iungere ponte, *Subterfluat tibi* (inquit) *Scytharū Iſter: at ſi leniter fluens exercitum traduxerit, honora fluuium, ex ipſo bibens.* Artabazum autē inducens Xerxi diſſuadentē ſecundò militare in Græciam, ita breuiter effatus eſt, *Res quidem Perſarum eiuſmodi ſunt tibi in regione manenti: Res verò Græcorum ita fermè ſe habent: Mare anguſtum, & amentes viri, inuidique Dij.* deinde ægrotantes in campis, ad montes commigrare vrgens, ſic de natura diſſeruit; *Vniuerſitatis etiam opifex videtur mihi campos è viliori abiectioríque materia conſtantes depreſſiſſe humi; & montes vt dignitatē præ ſe ferentes ſuſtuliſſe. hos primùm Sol ſalutat, vltimoſque deſerit. quis locum non amet, dies longiores habentem?* Doctores Alexandro fuere, Pha-

ἱδρῶτας δύτυχεῖ. καὶ πάλιν· ἀνὴρ πένης ἀπ' Ιωνίας. ἡ δὲ Ιωνία, Ελλήνες εἰσιν, οἰκήσαντες σὺν τῇ βαρβάρων. ἢ δὲ ἰδέαν ταύτην διατιθάζων ὁ Αντίοχος, & διαπτύων αὐτὸν ὡς τρυφῶντα ἐς πλοῦ τῶν ὀνομάτων ὥραν, ἐλθὼν ἐς Αντιόχειαν, διελέχθη ὧδε. Ιωνίαι, Λυδίαι, Μαρσύαι, Μωρίαι, δοτε προβλήματα. τὰ δὲ ἐν τῇ μελέτῃ πλεονεκτήματα, δεδήλωται μὲν & ἀπὸ τούτων, δηλοῦσθω δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων ὑποθέσεων. διεξιὼν μὲν γὰρ * Περικλέα παλδυοντα ἐχεσθαι τοῦ πολέμου, καὶ μὴ τὸ χρησμὸν, ἐν ᾧ καὶ καλούμενος, καὶ ἄκλητος ὁ Πύθιος, ἔφη, τοῖς Λακεδαιμονίοις συμμαχήσειν, ὧδε ἀπήντησε τῷ χρησμῷ. ἀλλ' εἰ ὑπισχνεῖται φησι τοῖς Λακεδαιμονίοις ὁ Πύθιος βοηθήσειν, ψεύδεται. οὕτως αὐτοῖς καὶ Τέγεαν ἐπηγγείλατο. διεξιὼν δὲ τὸν ξυμβαλοῦντα τῷ Δαρείῳ ζεύξαι τὸν Ιστρον, ὑπορρείτω σοι ὁ Σκυθῶν Ιστρος. καὶν ὕδατος τὸ σφέτερον διαγάγῃ, πίνεσον αὐτὸν, ἐξ αὐτῶν. τὸν δὲ Αρταβαζον ἀγωνιζόμενος, τὸ ἀπαγορεύοντα τῷ Ξέρξῃ μὴ τὸ δεύτερον στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ελλάδα, ὧδε ἐβραχυλόγησε. τὰ μὲν δὴ Περσῶν, τοιαῦτά σοι βασιλεῦ κεῖται χώραν μένοντι. τὰ δὲ Ελλήνων, τῇ δέπῃ. θάλαττα στενὴ, καὶ ἄνδρες ἀπονενοημένοι, καὶ θεοὶ βάσκανοι. σὺ δὲ σὺ τοῖς πεδίοις νοσοῦντας, ἐς τὰ ὄρη ἀνοικίζεσθαι σοῦδεν, ὧδε ἐφυσιολόγησε. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ τὸ παντὸς δημιουργὸς, τὰ μὲν πεδία, ὥσπερ ἀπομοτέρας ὕλης, ῥίψαι κάτω, ἐπαίρειν δὲ τὰ ὄρη ὥσπερ ἀξιώματα. ταῦτα μὲν ἥλιος ἀσπάζεται, τελευταῖα δὲ, ἀπολείπει. τίς οὐκ ἀγαπήσει τόπον; μακροτέρας ἔχοντα τὰς ἡμέρας; διδάσκαλοι τῷ Αλεξάνδρῳ ἐγένοντο, Φα-

ϛωεῖνός τε, ἢ Διονύσι☉· ἀλλὰ Διονυσίου μὲν, ἡμιμαθὴς ἀπῆλθε, μεταπεμφθεὶς ὑπὸ τῦ πάππε νοσοῦντος, ὅτε δὴ καὶ ἐτελεύτα. Φαβωεί-
νου δὲ, γνησιώτατα ἠκροάσατο. ἐφ' οὗ μάλιστα, καὶ τὴν ἰδέαν τῦ λόγου ἔσχασε. τελευτῆσαι ♄ Αλέξανδρ☉ ♃ μὲν, οἱ Κελτοῖς φασιν, ἐπ' ἐπιστέλλοντα. οἱ δὲ οἱ Ιταλίᾳ, πεπαυμέν☉ τῦ ἐπιστέλλειν. καὶ ♃ μὲν, ἑξηκοντούτην, ♃ δὲ, καὶ ὀκτώ. καὶ ♃ μὲν, ἐπὶ υἱῷ· οἱ δὲ ἐπὶ θυγατρί· ὑπὲρ ὧν οὐδὲν ἄξι☉.

A uorinus & Dionyſius: ſed à Dionyſio ſemidoctus abiit, à patre ægrotante reuocatus, tum cùm ille vitam finiit. verùm Phauorinum potiſſimum auſcultauit, à quo maximè dicendi formam eſt conſecutus. ceterùm quidam Alexandrum è viuis exceſſiſſe aiunt apud Celtas, adhuc literas conſcribentem; alij in Italia, cùm à ſcribendo abſtinuiſſet, eundem alij iam ſexagenarium obiiſſe dicunt: alij annos B adiiciunt octo. nonnulli filium reliquiſſe, quidam filiam ferunt, de quib. nihil memoria dignum comperi.

ΟΥΑΡΟΣ.

Αξιούσθω λόγου Οὔαρ☉ ὁ σὸ τ Πέργης. Οὐάρῳ πατὴρ μὲν, Καλλικλῆς ἐγένετο, ἀνὴρ σὺ τοῖς δυνατωτάτοις τῶν Περγαίων. διδάσκαλος ὢν, Κοδρατίων ὁ ὕπατος, αὐτοσχεδιάζοντας θέσεις ὑποθέσης, ☾ τ Φαβωεῖνε ζήλων σοφιστῶν. πελαργὸν ὃν τὸν Οὔαρον οἱ πολλοὶ ἐπωνόμαζον, διὰ τὸ πυρρὸν τ ῥινός, ☾ ῥαμφώδες. ἢ τῦτο μὲν ὡς καὶ ἀπὸ δόξης ἠτείμωσε, ἔξεστι συμβαλεῖν ταῖς εἰκόσιν, αἳ ἀνάκεινται σὺ τῷ τ Περγαίας ἱερῷ. ὁ δὲ χαρακτὴρ τῦ λόγου, τοιόσδε. ἐφ' Ελλήσποντον ἐλθὼν, ἵππον αἰτεῖς. ἐπ' Αθω δ' ἐλθὼν, πλεῦσαι θέλεις καὶ οἶδας ἀνεμοπλανὰς ὁδούς; ἀλλ' Ελλησπόντῳ μὲν ὀλίγην ἐπιβαλὼν, ταύτην οἵᾳ σοι μένειν, τῶν ὀρῶν μὴ μενόντων; ἐλέγετο δ' ἀπαγγέλλειν ταῦτα λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, ☾ ἠσκημένῃ. ἐτελεύτα μὲν οὖν οἴκοι, οὔπω γηράσκων, ☾ ἐπὶ παισὶ· τὸ δ' ἀπ' αὐτῦ γένος δόκιμον, πάντες ἐν τῇ Πέργῃ.

VARVS.

Varus Perga oriundus ſermone eſt honorandus. huic pater fuit Callicles, vir inter potentiſſimos Pergæos; præceptorem habuit Codra- C tionem Conſulem, qui generales controuerſias ex tempore proferebat, & Phauorini more Sophiſtæ munus obibat. Ciconiam multi Varum cognominabant, quia rubram narem habebat, & roſtri inſtar. & quod in hoc non abs re vrbanè iocarentur, ex imaginibus coniicere licet, quæ in Pergæa fano ſunt erectæ. Orationis eius character eiuſmodi eſt: *Ad Helleſpontum profectus, equum petis: ad montem Atho* D *pergens, nauigare vis. vias, mi homo, non tenes? ſed Helleſponto exigua terra ſuper iniecta, hanc tibi manere exiſtimas, montibus non permanentibus?* Porro hæc enunciare clara voce dicebatur, & exercitata. ceterùm domi fato functus eſt, nondum ſenescens, & liberis ſuperſtitib. omne autem poſterum genus celebre ac probatum eſt Pergæ.

HERMOGENES.

Hermogenes, quem Tarsi tulerunt, quindecim annos natus, eò vsque prouectus est claritatis ac celebritatis inter Sophistas, vt etiam Imperatori Marco audiendi desiderium excitauerit. perrexit ergo Marcus ad auscultationem; & eo differente, gaudio affectus est: & ex tempore declamantem admiratus, præclara ipsi munera largitus est. Cùm autem virilem ætatem attigisset, hoc priuatus est habitu, nullo manifesto morbo; vnde iocandi occasionem inuidis exhibuit: etenim dictitabāt sermones omnino, ex Homeri sententia, volucres esse: Hermogenem quippe eos, tanquam alas amisisse. Et Antiochus Sophista aliquando, ipsum cauillando, *Hic*, inquit, *Hermogenes, inter pueros quidem senex; inter senes vero puer.* Orationis idea, quam affectauit, eiusmodi fuit: nam cùm differeret coram Marco, *Ecce tibi*, *Rex*, inquit, *rhetor institutoris egens: orator ætatem expectans.* & alia plura dissertauit, atq; ita lepida ac scurrilia. diem obiit in ætate ingraescente, vnus è multis existimatus. Atenim in cõtemptum venit, cùm ars ipsum deseruisset.

PHILAGER.

Philager Cilix, Lolliani quidem auditor fuit, Sophistarum autem vehementissimus, maximéque iracundus. Enimuero dormitanti aliquando auditorem colaphum impegisse dicitur. is præclaro quodam naturæ impetu ab adolescentia vsus, ne tum quidem, cùm senior extitit, ab ea destitutus est: sed tantos fecit

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ.

Ἑρμογένης δὲ, ὃν Ταρσοὶ ἐθαύμασαν, πεντεκαίδεκα ἔτη γεγονὼς, ἐφ' ὅτῳ μέγα προέβη τῆς τῶν σοφιστῶν δόξης, ὡς καὶ Μάρκῳ βασιλεῖ προσελθεῖν ἐφέσθαι ἀκροάσεως. ἐβάδιζε γοῦν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν αὐτὸς ὁ Μάρκος· καὶ ἤδη μὲν διαλεγομένῳ· ἐθαύμαζε δὲ ἀφθόνως. δωρεὰς δὲ λαμπρὰς ἔδωκεν. εἰς δὲ ἄνδρας ἥκων, ἀφῃρέθη τὴν ἔξιν τοῦ ἀδέμιας φανερᾶς νόσου. ὅθεν ἀσεϊσμὸν λόγον παρέδωκε τοῖς βασκάνοις. ἔφασαν γὰρ σὺν λόγοις ἀπτερωτὸν καθ' Ὅμηρον πτόεντας εἶναι. ἀποβεβληκέναι γὰρ αὐτοῦ τὸ Ἑρμογένει, καθάπερ πτερά. καὶ Ἀντίοχος ὁ σοφιστὴς ἀποσκώπτων ποτὲ ἐς αὐτὸ, οὗτος, ἔφη, Ἑρμογένης, ὁ ἐν παισὶ μὲν, γέρων, σὺ δὲ γέρουσι, παῖς. ἡ δὲ ἰδέα, ἣν ἐπετήδευε, τοιάδε τις ἦν. ἐπὶ γοῦν τοῦ Μάρκου διαλεγόμενος, ἰδού σοι, ἔφη, βασιλεῦ, ῥήτωρ παιδαγωγοῦ δεόμενος· ῥήτωρ ἡλικίαν προσμένων. καὶ πλείω ἕτερα διῆλθεν, ἃ ὧδε βωμολόχα. ἐτελεύτα μὲν οὖν σὺν βαθεῖ γήρᾳ, εἷς δὲ τῶν πολλῶν νομιζόμενος. κατεφρονήθη γάρ, ἀπολιπούσης αὐτὸν τῆς τέχνης.

ΦΙΛΑΓΡΟΣ.

Φίλαγρος δὲ ὁ Κίλιξ, Λολλιανοῦ μὲν ἀκροατὴς ἐγένετο, σοφιστῶν δὲ θερμότατος, καὶ σπουδαιότατος. λέγεται γάρ δὴ νυστάζοντά ποτε ἀκροατὴν ὑπὸ κόρης πλῆξαι. καὶ ὁρμὴ δὲ λαμπρᾷ σὺν μειρακίου χρησάμενος, οὐκ ἀπελείφθη αὐτῆς οὐδ' ὁπότ' ἐγήρασκεν. ἀλλ' οὕτω νὶ ἐπέδωκεν,

ὡς καὶ χῆμα ἓ διδασκάλου νομισθῆναι. πλείοσις δὲ ὑπομίξας ἔθνεσι, καὶ δοκῶν ἥδιστα μεταχειρίζεσθαι τὰς ὑποθέσεις, οὐ μετεχειρίσατο Ἀθήνησιν ἐς τὸ αὐτοῦ σχολεῖον, ἀλλ' εἰς ἀπέχθειαν Ἡρῴδῃ κατέστησεν ἑαυτόν, καθάπερ τοῦτο * ἀφιγμένος. ἑωθινὸς μὲν γὰρ δείλης ἐν Κεραμικῷ μετὰ τεττάρων, οἷοι Ἀθήνησιν οἱ τοὺς σοφιστὰς θηρεύοντες. ἰδὼν ὑπὸ νεανίαν καὶ δεξιᾶς ἀναστρέφοντα μετὰ πλειόνων. σκώπτεσθαί τι ὑπ' αὐτοῦ δόξας, ἀλλ' εἶ σύ, ἔφη τις; Ἀμφικλῆς ἐγώ, ἔφη, εἰ δή τὸν Χαλκιδέα ἀκούεις. ἀπέχου τοίνυν, ἔφη, τῶν ἐμῶν ἀκροάσεων. οὐ γάρ μοι δοκεῖς ὑγιαίνειν. τῷ δὲ ἐρομένῳ, τίς ὢν ταῦτα κηρύττεις; δῆλα πάλαι ἦν ὁ Φίλαγρος, εἰ ἀγνοεῖταί που. ἐκ φίλου οὖν ῥήματος ὡς ἐν ὀργῇ διαφυγόντος, λαβόμενος ὁ Ἀμφικλῆς· ἆρ' οὖν δὴ παρ' ἐτύχανε τῷ Ἡρῴδου γνωρίμων τινὶ παρόντι Φερόμενος, παρά τινι τῶν ἐλλογίμων τοῦτο εἴρηται, ἔφη; ἆρα ὅς, παρὰ Φιλάγρῳ. ἡ παροιμία αὕτη μὲν δὴ ἡ * παροιμία, ἐς τὰ τοιαῦτα παροῦσα. τῆς ὑστεραίας μαθὼν τὸν Ἡρῴδην ἐν θεάτρῳ διατρίβοντα, γεάφει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν, καταπλήττων τὸν ἄνδρα ὡς ἀμαθοῦντος τὸν τῶν ἀκροατῶν νόμον. ὁ Ἡρῴδης, δοκεῖς μοι, ἔφη, ἃ καλῶς προοιμιάζεσθαι, ἐκπλήττων αὐτὸν ὡς μὴ κατανοοῦντα ἀκροατῶν εὔνοιαν, ἣν προοίμιον ἡγεῖται χρὴ τῆς ἐπιδείξεως. ὁ δέ, ὥσπερ οὐ ξυνιεὶς ἃ αἰνίττεται, ἢ ξυνιεὶς μὲν, ἐν γέλωτι δὲ τὴν Ἡρῴδου γνώμην ἔθηκεν ἅτε πεπαιδευμένος, ἐν ᾧ δὴ τῆς ἐπιδείξεως, παρόντων ἐς ἀκροατὰς εὐνοϊκῶς, ὡς γὰρ τῶν πεπαιδευμένων ἤκουον· προσέκρουσε μὲν

A progressus, vt schema siue exemplar magistri dicendi haberetur. iam verò cum plurimis nationibus conuersatus, & optimè controuersias tractare visus; Athenis professus non est in auditorio suo, sed in simultatem venit cum Herode quod inde profectum est: si quidē crepusculo in Ceramico cum quatuor ibat, quales Athenis sunt qui Sophistas venantur: & intuitus adolescentulū à dextris se cum plu-
B ribus conuertentem, cauillis incessi ab eo ratus ait; *At quisnam, es tu? Amphicles ego* (inquit) *si modo Chalcidensem audis. Abstine igitur* (inquit) *ab auscultationibus meis. non enim mihi videris sanus*. hoc verò interrogante, *Quis verò es, qui hæc prædicas? Grauia paterer* (inquit Philager) *si ignorarer alicubi.* Tum Amphicles ipso ex amica voce, quæ vt per iram effuderat, deprehenso: etenim ex Herodis familiaribus eum primò fuisse constabat; *Apud quem eruditum hoc dictum est?* inquit. ille subiecit,
C *Apud Philagrum.* Hoc sane diuerbiū hucusque prouectum est. Postero autem die cùm didicisset Herodem in suburbano commorari, litteras ad eum scripsit, quibus illum perstringit, quòd auditorum modestiæ nullā haberet curam. tùm Herodes: *Videris* (inquit) *mihi non præclarè exordiri.* increpans ipsum quòd auditorum beneuolentiam sibi non
D compararet, quam exordium Speciminum ducere oportet. ille tanquā nō percepto grifo, aut percepto quidem, sed risui & ludibrio habita Herodis optima mēte, excidit opinione, in speciosa oratione, cùm ad auditores beneuolos accessisset; nam vt à veteribus accepi, offendit sermo

iuuenilem ſonoritatem præ ſe ferens, & notiones venatus. quinetiá viſus eſt iuuenilis. etenim permixtus fuerat Athenienſiũ elogiis mulieris luctus: quæ ipſi in Ionia mortua erat. hanc autem declamationem ſic cautè inſtituerat. ſuſcepta ac decertata ab eo cõtrouerſia fuit in Aſia, eiuſmodi, *Deprecantes non-vocatorum ſocietatem & opem*. hanc editam iam cauſſam memoriæ commendauerat: ſed enim percelebris ob vim memoriæ extitit. cùm ad Herodem rumor hic peruenisſet, quòd Philager prius definitas cauſſas ex tempore ageret: eas verò quæ ſecundo terminatæ erant, non item; ſed priſca meditaretur, & à ſe prius prædicta: propoſuit ipſi Non vocatos iſtos: cùm autem extemporanea dictione vti videretur, viciſſim legebatur declamatio deinde magno tumultu multóque riſu in auſcultatione excitato; Philargus clamans & vociferans; quòd grauia & indigna pateretur, dum à ſuis arceretur; non euitauit culpam, quæ iam fidem fecerat. hæc igitur in Agrippio ſunt peracta. intermiſſis circiter quatuor diebus ad artificum prætorium aduenit, quod ædificatum erat iuxta Ceramici portas, non longe ab equitibus. ibi celeberrima actione exhibens Ariſtogitonem accuſare volentem Demoſthenem quidem quòd Medis faueret, Æſchinem autem, quòd Philippo palparetur, pro quibus ſe inuicem accuſauerãt, præcluſa pronunciatio eſt præ iracundia ſpiritu vocali natura vocem obſcurante & intercludente in bilioſis. character Philagri orationum in diſ-

A ἡ διάλεξις νεαροπρεπὴς δόξασα, καὶ ἐσταθμισμένη τὰς ἐννοίας. ἐδόκει ὃ μὴ μειρακιώδης. γυναικὸς γὰρ θρῆνος ἐγκατεμέμικτο τοῖς Ἀθηναίων ἐγκωμίοις, τεθνεώσης αὐτῷ ἐν Ἰωνίᾳ. ἐφ' ᾧ μηδέπω οὕτως ἐπεβεβλήθη. ἠγωνίσατό τις αὐτῷ κλῆσιν τῷ Ἀσίᾳ ὑποθέσεως, οἱ παραιτούμενοι τὴν τῶν ἀκλήτων συμμαχίαν. ταύτης οὖν διεδεδομένης ἤδη τῆς ὑποθέσεως, μνήμην ἔσχε λέξεως. ὁ γὰρ δὴ ὁ Βύβλος ἀκμικῶς ἐν αὐτῇ ἐτύγχανε. λόγου δὲ ἥκοντος ἐς τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἡρώδην, ὡς ὁ Φίλαγρος τὰς μὲν πρότερον διειλεγμένας ὑποθέσεις αὐτοσχεδιάζοι, τὰς δὲ, δεύτερον δηλονότι, ἀλλ' ἔωλα μελετῶν, καὶ ἑαυτῷ παροφρημένα, παρεύβαλον μὲν αὐτὸς τοὺς ἀκλήτους τούτους, δοκοῦντ' ἂν ἀποσχεδιάζειν, αὐτανεγινώσκετο ἡ μελέτη. θορύβου δ' ὄντος, καὶ γέλωτος τῶν

C ἀκροατῶν καταῤῥέοντος, βοῶν ὁ Φίλαγρος, καὶ κεκραγὼς, ὡς δεινὰ πάσχοι, τῶν ἑαυτοῦ εἰρχθέντων, οὐ διέφυγε τὴν ἤδη πεπεδημένην αἰτίαν. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῷ Ἀγρίππου ἐπράχθη. διαλιπὼν δὲ ἡμέρας ὡς τέτταρας, παρῆλθεν ἐς τὸ τῶν τεχνιτῶν βαλανεῖον, ὃ δὴ οἰκοδομοῦσι παρὰ τὰς τοῦ Κεραμικοῦ πύλας, οὐ πόρρω τῶν ἱππέων. διδασκαλίαν δ' ἀγωνιζόμενος τοῦ Ἀριστογείτονα, τὸν αἰτιώμενα κατηγορεῖν τὸν μὲν Δημοσθένους μηδισμοῦ, τὸν δ' Αἰσχίνου Φιλιππισμοῦ, ὑπὲρ ὧν καὶ γεγραμμένοι ἀλλήλοις ἐτύγχανον, ἐσφάλη τὸ φθέγμα ὑπὸ τοῦ χόλου, ἐπισκοτοῦντος φύσει τοῖς πνεύμασι τὴν φωνὴν καὶ φωνητικὸν

πνεῦμα. χρόνῳ μὲν οὖν ὕστερον ἐπεβάθυσε καὶ κατὰ τὴν Ῥώμην θόρυβος. ἀθήνησι δ' ἀπηνέχθη, δι' ἃς εἴρηκα αἰτίας. χαρακτὴρ τῶν Φιλάγρου λόγων ὁ μὲν

ἐν τοῖς διαλέξεσι τοιοῦτος. εἶτα οἴει ἥλιον ἑαυτὸν φθονεῖν, ἢ μέλειν αὐτῷ εἴ τίς ἐστιν ἀστὴρ ἄλλος ἐν οὐρανῷ; οὐχ οὕτως ἔχει τὰ τοῦ μεγάλου τούτου πυρός. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ καὶ ποιητικῶς ἐκάστῳ διανέμειν· σοὶ μὲν ἄρκτον δίδωμι, λέγοντα, σοὶ δὲ μεσημβρίαν, σοὶ δὲ ἑαυτόν. πάντες δὲ σὺ νυκτί. πάντες, ὅταν ἐγὼ μὴ βλέπω μου. ἥλιος δ' ἀνόρθου, λιπὼν τὴν καλλίαν λίμνην, καὶ ἀστέρες εὐδαιμονέστατοι δὲ καὶ οἱ τῆς μελέτης αὐτῷ ῥυθμοὶ ἦσαν, δηλώσω τὰ πρὸς σοῦ ἀκλήτους εἰρημένα. καὶ γὰρ καὶ χαίρων αὐτοῖς ἐλέγετο. φίλε, τὴν ἡμέραν σε πεθέαμαι, καὶ τὴν ἡμέραν σὺ ὅπλοις, καὶ μὴ ξίφοις, μὴ λαλεῖς. καὶ πῶς ἀπὸ τῆς σκληρότητος μόνῳ οἶδα φιλίαν. ἄπιτε οὖν ἄνδρες φίλοι. τοῦτο γὰρ ὑμῖν τηρεῖν τοὔνομα. κἂν δεηθῶμέν ποτε συμμάχων, ἐφ' ὑμᾶς πεμψόμεθα. εἶπε δὲ πως. μέγεθος μὲν ἦν ὁ Φίλαγρος μετρίως μείζων. πῶς γὰρ ὀφρυῶν, πικρὸς, καὶ τὸ ὄμμα ἕτοιμος, καὶ ἐς ὀργὴν σκληθῆναι πρόθυμος· καὶ τὸ σὺν αὐτῷ δύσκολον, οὐδ' αὐτὸς ἠνόει. ἐρωμένου γοῦν αὐτὸν σφῶν τὸν ἑταίρων τι μαθὼν, παιδοτριβίαν οὐ χαίρει; ὅτι, ἔφη, ἐδὲ ἐμαυτῷ χαίρω. ἀποθανεῖν γὰρ αὐτὸν μὲν, σὺν θαλάττῃ· τὸν δὲ, σὺν Ἰταλίᾳ, πρὸ τοσούτου γήρως.

A sertationibus quidem eiusmodi est, *Deinde putas Solem Vespero inuidere, aut curæ ipsi esse, si quæ stella alia in cælo est? non ita se habent res ingentis huius ignis. nam videtur mihi etiam poetico more sic loqui: Do tibi Septentrionem: tibi Meridiem: tibi Vesperum. omnes autem in nocte: omnes, cùm ego non videor.*

Sol pulcra cæpit lucêre palude relicta. Et stellæ nullibi. quinam verò ipsi declamationis quoque moduli fuerint, quæ ad Non-vocatos dicta sunt, ostendent: etenim etiam ipsis gaudere dicebatur: *Amice hodie te contemplatus: & hodie in armis: sum, & cum ense. non loqueris. & solam noui amicitiam à concione contractam: valete ergo amici viri. hoc quippe vobis nomen seruamus: at si quando auxiliatoribus eguerimus, ad vos mittemus. dicite verò vbinam.** Cetertùm mole quidem Philager mediocri maior fuit: supercilio seuerus: intuitu promptus: ad iram valde proclivis. ac morum suorum peruersitatem ne ipse quidem ignorabat, itaque rogante ipsum vno e sodalibus, Quid causæ esset cur puerorũ educatione non gauderet: *Quia*, inquit, *ne meipso quoq. gaudeo.* quidam eum in mari obiisse tradũt: alij in Italia, cùm primùm senescere inciperet.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ.

Ἀριστείδην ἢ τὸν εἴτε Εὐδαίμονος, εἴτε δυσδαίμονα, Ἀδριανοὶ μὲν, ἐξήνεγκαν. ἡ δὲ Ἀδριανοὶ, πόλις οὐ μεγάλη ἐν Μυσοῖς. Ἀθῆναι δὲ ἤσκησαν αὐτὸν τῇ τοῦ Ἡρώδου ἀκμῇ. καὶ γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Πέργαμον, αὐτὸν τῇ Ἀισχυλείοις γλώττῃ. νοσώδης δὲ ἐκ μειρακίου γενόμενος, καὶ

ARISTIDES.

Aristidem siue Eudæmonis.i.beati filium, siue beatum: Adriani quidem protulerunt. (ea verò vrbs est non magna apud Mysos.) Athenæ autem exercuerunt, eo sermonis vigore quo Herodes valebat: & Pergamũ Asiæ oppidum, iuxta Aristoclis linguam. ac licet aduersa valetudine ab adolescentia esset, laborem

tamen non fugit. genus porro morbi, & quòd nerui ipsi cohorruissent, ipsemet in libris sacris commemorat. illi autem libri commentariorum diariorum rationem ipsi aliquam continent. atqui diaria boni magistri sunt de quauis re bene differendi. Cùm vero ad dicendum ex tempore, natura minimè propensus esset, accurato orationum generi sedulam operam dedit: & ad antiquos, animi oculos conuertit: in grandi & vbere dicendi charactere præpolluit, ieiunæ orationis tenuitate exempta. Aristidis peregrinationes non multæ fuerunt: neque enim ad multorum gratiam differebat; neque animi æstum remittebat aduersus eos, qui cum laudatione non auscultabant. Gentes vero quas adiit, sunt Italia, & Græcia, & Ægyptus quæ iuxta Delta habitatur. Æream ipsi statuā erexerunt in foro Smyrnensi. quòd autem etiam Smyrnæ conditor celebretur, non superba laus est, sed æquissima & verissima. nam vrbem hanc terræ motibus & hiatibus deletam, adeò grauiter deplorauit apud Marcum, vt in alia quidem parte lamentationis Imperator sæpe ingemuerit: sed in hoc loco, *Fauonij ipsam desertam perflant*: lacrymas quoque libro infuderit; & restaurationi vrbis Aristidæ impulsu annuerit. verùm antea Aristides Marcum in Ionia conuenerat. nam vt à Damiano Ephesio audiui, per tres dies iam Imperator Smyrnæ moratus erat: atque Aristidem nondum cognoscens, interrogabat Quintillios, nunquid in eorum qui salutauerant cœtu, despectus ipsi vir fuisset? hi verò neq; ipsi eum conspexisse asseruerūt: alioquin enim minimè fuisse

A ἠμέλησε τ πονεῖν. πλὴ μὲν οὖν ἰδέαν τ νόσου, καὶ ὅπ τὰ νεῦρα αὐτῷ ἐπεφρίκει, αὐ ἱεροῖς βιβλίοις αὐτὸς φράζ. τὰ δὲ βιβλία ταῦτα, ἐφημερίδων ἐπέχ πνὰ αὐτῷ* λόγον. αἱ δὲ ἐφημερίδες, ἀ- * αὐτῷ.
γαθοὶ διδάσκαλοι τὸ εὖ λέγειν παντὸς δ διαλέγεσθαι. ὅπ ὁ τὸ χρὴ ἀζῆν μὴ ἐπομένης αὐτῷ τ φύσεως, ἀκριβείας ἐπεμελήθη. ⁊ εἰς τοὺς παλαιοὺς ἔβλεψεν, ἱκανῶς τε τῷ γονίμῳ ἴσχυσε,
B κουφολογίαν ἐξελὼν τ λόγου. ἐπεδημίαν δ Ἀριστείδου, οὐ πολλαί. οὔτε γὰρ ἐς χάριν τ πολλῶν διελέγετο, ὅτε ἐκράτει χολῆς ὅπ τοὺς μὴ ξυνεπαινοῦντας ἀκροωμένους. ἃ δέ γε ἐπῆλθεν ἔθνη, Ἰταλοί τέ εἰσι, καὶ Ἕλλας, καὶ ἡ εἰς τὸ Δέλτα κατῳκισμένη Αἴγυπτος. οἱ χαλκοῦν ἔστησαν αὐτὸν ὅπ τ κτ πλὴ Σμύρναν ἀγαθᾶς οἰκιστὴν δ ⁊ τ Ἀριστείδην τ Σμύρνης, οὐκ ἀλαζὼν ἔπαινος, ἀλλὰ δικαιότατος τε καὶ ἀληθέστατος.
C πλὴ γὰρ πόλιν ταύτην ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ σεισμῶν τε, ⁊ χασμάτων, οὕτω πολυφύρατο πρὸς τὸν Μάρκον, ὡς τῇ μὲν ἄλλῃ μονῳδίᾳ, θαμὰ ἐπισεναύσαι τὸν βασιλέα. ὅπ δ τῷ, ζέφυροι ἐρήμην αὐτὴν καταπνέουσι, καὶ δάκρυα τῷ βιβλίῳ ὑπισάξαι, ξυνοικίαν τε τῇ πόλει ἐκ τ Ἀριστείδου ἐνδοίμων ἐπινεῦ- ἐπ. κ. πεύσαι. ἐτύγχανε δ καὶ ξυλλεγόμενος ἤδη τῷ
D Μάρκῳ ἐν Ἰωνίᾳ Ἀριστείδης. ὡς γὰρ ἐξ Ἐφεσίου Δαμιανοῦ ἤκουον, ἐπεδήμει μὲν ὁ αὐτοκράτωρ ἤδη Σμύρνῃ τρίτην ἡμέραν· τὸν δὲ Ἀριστείδην οὔπω γινώσκων, ἤρετο τοὺς Κυιντιλλίους, μὴ ἐν τῷ πλῆ ἀσπαζομένων ὁμίλῳ φρεωεσμένος αὐτῷ ὁ ἀνὴρ εἴη. οἱ δ, οὐδὲ αὐτοὶ ἔφασαν ἑωρακέναι αὐτόν· οὐ γὰρ ἂν

προσδοκῆναι, τὸ μὴ ἐξυπνῆσαι. ὁ δὲ ἀφίκετο τῇ ὑστεραίᾳ τὸν Ἀριστείδην ἀμφω δορυφοροῦντες. προσιόντων δὲ αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ· διὰ τί σε, ἔφη, βραδέως εἶδομεν; ὁ δὲ Ἀριστείδης, θεώρημα, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ἠχόλει· γνώμη δὲ θεωρεῖσθαι, μὴ ἀποκρεμαννύσθω ἃ ζητεῖ. ὑπερηδεὶς δὲ ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἤθει τοῦ ἀνδρὸς ὡς ἁπλοϊκωτάτῳ, πότε, ἔφη, ἀκροάσομαί σου; ὁ δὲ Ἀριστείδης, σήμερον, εἶπε, προβαλοῦ, ἢν ἄριστον ἀκροᾷ· οὐ γὰρ ἐσμὲν τῶν ἐμεσώντων, ἀλλὰ τῶν ἀκεισθέντων. ἔξεστιν, ὦ βασιλεῦ, καὶ σοῦ γνωρίμους προσεῖναι τῇ ἀκροάσει. ἔξεστιν, ἦ δ' ὁ Μάρκος. δημοτικὸν γάρ. εἰ πάντως δὲ τοῦ Ἀριστείδου, δεδόσθω δὲ αὐτοῖς ἐμβοᾶν, ἢν κροτεῖν, ὦ βασιλεῦ, ὁπόσον δύνανται. μειδιάσας ὁ αὐτοκράτωρ, ἔστω, ἔφη, ἐπὶ σοὶ κείσθω. καὶ ἔγραψα τὸν μελετηθεῖσαν ὑπόθεσιν, ἣν μὲν ἄλλοι ἄλλως φασίν. ἐκεῖνό γε μὲν πρὸς πάντων ὁμολογεῖται, τὸν Ἀριστείδην δρίσῃ φορᾷ δεῖν τὸν Μάρκου χρήσασθαι, πρόῤῥωθεν τῇ Σμύρνῃ ἑτοιμαζούσης τὸν τύχης τὸ δι' ἀνδρὸς τοιούτου διανοικοδόμησιν. ἢ δέ φησι παῦτα, ὡς οὐχὶ τοῦ βασιλέως ἀνοικήσαντος ἀπολωλυῖαν πόλιν, ᾗ οὐδὲν ἐθαύμασεν· ἀλλ' ὅτι αἱ βασίλειοί τε, καὶ θεοειδέσι φύσεις, ἢν προσεγείρῃ αὐτὰς ξυμβολία, ἢ λόγος, ἀναλάμπουσι μᾶλλον, ἢ πρὸς τὸ ποιεῖν δὴ ξὺν ὁρμῇ φέρονται. Δαμιανοῦ κἀκεῖνα ἀκούσαντος, τὸν σοφιστὴν τοῦτον διαβάλλειν μὲν τοὺς αὐτοσχεδίους ἐν ταῖς διαλέξεσι, θαυμάζειν δὲ ὅτῳ τὸ αὐτοσχεδιάζειν, ὡς ἢ ἰδίᾳ σπουδεῖν αὐτὸ, εἰ δυνατὸν αὐτὸ καθηρμοσμένα. ἔξεστιν δέ, κἂν λέγειν σὺ κἂν λέγῃ, ἢ νόημα

A prætermissuros quo minus cõmendarent: ac postero die redierunt ambo Aristidẽ stipantes. tum alloquutus ipsũ Imperator, *Quare te*, inquit, *sero vidimus*? subiecit Aristides, *Theorema, ô Rex, nos occupabat. atqui mens aliquid considerãs ab eo quod quærit suspensa esse non debet.* Exhilaratus Imperator viri indole tanquam simplicissima. *Quando* (inquit) *audiam te?* & Aristides. *Hodie* (inquit) *propone, & cras audies: non enim ex iis sumus, qui vomunt, sed ex iis, qui accuratè faciunt: Liceat autem, ô Rex, etiam notos & familiares interesse auscultationi. Liceat* (inquit Marcus) *siquidem populare est.* Cùm vero addidisset Aristides, *Concedatur etiam ipsis exclamare, ô rex, & plaudere, quantum valent.* Imperator hîc arridens, *Hoc*, inquit, *in te situm est.* Non adscripsi controuersiã, de qua declamationem instituerat: quandoquidem alij aliam esse dicunt. illud profecto ab omnibus conceditur, Aristidem optimo instinctu, Marco vsum fuisse, Fortuna longe antea Smyrnæ istud comparante, vt per talem virum vrbs restauraretur. at non hæc asseruit, quasi rex ciuitatem dirutam non instauraturus esset; quam incolumen admiratus fuerat: verùm quoniam regiæ & diuinæ naturæ, si consilium & oratio ipsas concitet, eò magis relucent, & ad benignè agendum cum impetu feruntur. hæc quoque audiui à Damiano; hunc Sophistam exagitasse quidem dicentes ex tempore in dissertationibus, adeò tamen extemporaneam actionẽ suspexisse, vt priuatim in eo laboraret in conclaui inclusus. in eo verò dabat operam, vt membrum ex membro, & sententiam ex sententia reuo-

tia reuolutaret ; hoc autem mandentis potius quàm edẽtis esse censeremus. etenim subita declamatio linguæ volubilis contentio & certamen est. quidam porrò Aristidem accusant, quòd exordium tralatitium & inelegans adhibuerit actioni mercenariorum terram repetentium. namque ita ipsum hanc causam fuisse exorsum, *Non cessabunt isti homines nobis negotia facessere.* sunt etiam qui huius viri vigorẽ carpant in declamatione eius, qui munitionẽ Lacedæmonis deprecatur, vbi ita dictum est: *Nunquid enim in muro formidaremus, coturnicum naturam assequuti*. Reprehendunt etiam adagium vt abiectè emissum: etenim infectans Alexandrum tanquam patris grauitatem imitantem in negotiis, Patris filium esse dixit. iidem cauillum etiam accusant, quoniam Arimaspos luscos dixerat cognatos esse Philippi: eo quòd Demosthenes causam dixisset apud Græcos pro tragico Simia, & Oenomao Aruali. at verò non ex iis Aristidem noris: imò ipsum declaret, tum Isocrates Athenienses educens è mari: & qui Callixenem carpit quòd non decem sepelierit: & deliberantes de rebus Siculis: & Aischines qui non acceperat frumentum pro Kersoblepta: & deprecantes fœdera postquã occidissent familias; in qua maximè controuersia edocet nos, quomodo quis periculosas & tragicas notiones aggrederetur. Plures quoque alias controuersias noui, in quibus hic vir eruditionem summam indicat, & vim & ingenium: vnde potius ipsum inspicere par est, quàm sicubi de-

A καὶ νοήματος ἐπανακυκλῶν. τοῦτ' ἂν ἡ-
γώμεθα μαστιγοῦν μᾶλλον, ἢ ἐαθίον-
τος. αὐτοσχέδιος γὰρ, γλώττης δύρσεσις
ἀγώνισμα. κατηγοροῦσι δ' αὐτοῦ Ἀριστείδου
τινὲς, ὡς οὐτελὲς εἰπόντος προοίμιον ἐπὶ
τῶν μισθοφόρων τὸν ἀπαιτουμένων τὴν
γῆν. ἐξῆλθε γὰρ δὴ αὐτῷ τὸ ὑποθέσεως
τοιαύτης ὧδε· Οὐ παύσονται οὗτοι οἱ ἄν-
θρωποι παρέχοντες ἡμῖν πράγματα.
λαμβάνονται δέ τινες καὶ ἀκμῆς τοῦ ἀν-
B δρὸς, ὅτε τὸ παραινοῦντος τὸ τειχισμὸν
τῶν Λακεδαιμονίων εἰρηκὼς ἂν ὧδε· μὴ γὰρ
δὴ τὸν τεῖχος ἐπιπήξαιμεν, ὀρτύγων ἀ-
ναφαίνοντες φύσιν. λαμβάνουσι δὲ καὶ
παροιμίας, ὡς ταπεινῶς παρεσκευασμέ-
νης. ὅτι διαβάλλων γοῦν τὸν Ἀλέξαν-
δρον ὡς παρωζύνοντα τοὺς ἐν τοῖς πράγ-
μασι δυνάστας, τὸ παιδίον, ἔφη, τὸ παι-
δίον εἶ. οἱ αὐτοὶ κατηγοροῦσι καὶ σκώμ-
C ματος, ὅτι τοὺς Ἀριμασποὺς τοὺς μο-
νομμάτους, ἔφη, ζυπτυνεῖς εἶ τοῦ Φιλίπ-
που. ὥσπερ τὸν Δημοσθένους ἀπολογου-
μένου τοῖς Ἕλλησι ὑπὲρ τοῦ τραγικοῦ πι-
θήκου, καὶ τοῦ Ἀρραιβίου Οἰνομάου. ἀλλὰ μὴν
καὶ τούτων τὸν Ἀριστείδην, δηλοῦτο γὰρ αὐ-
τοῦ ὅ, τ' Ἰσοκράτης, ὁ τοὺς Ἀθηναίους ἐξά-
γων τῆς θαλάττης, καὶ ὁ ἐπιτιμῶν τῷ Καλ-
λιξείνῳ ὅτι τῷ μὴ θάψαντι τοὺς δέκα,
καὶ οἱ βουλόμενοι περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ,
D καὶ ὁ μὴ λαβὼν Αἰσχίνης ὑπὲρ τοῦ Κερσο-
βλέπτου τὸν σῖτον, καὶ οἱ δεηθέντες
τοὺς συνδοὺς μὴ τὸ κτεῖναι τὰ γυναῖκα· ἐν
ᾗ μάλιστα ὑποθέσεων, ἂν ἀδιδάσκῃ ἡ-
μᾶς πῶς δεῖ τις ἀσφαλῶς κεκινδυνευ-
μένας τε, καὶ ξαίνειν συνοίας μεταχει-
ρίσασθαι. καὶ πλείους ἑτέρας ὑποθέσεις οἶδα, ἂν παιδευσίαν σὺ δύνωμαι τὴν ἀν-
δρὸς τούτου, καὶ ἰσχύν, καὶ ἦθος. ἀφ' ὧν μᾶλλον αὐτὸν θεωρητέον, ἢ εἴπου

καὶ προπετής τε, ἐς φιλοτιμίαν ἐκπεσών. καὶ τεχνικώτατος δὲ σοφιστῶν ὁ Αἰσχίνης ἐγένετο, καὶ πολὺς ἐν θεωρήμασι. ὅθεν καὶ τὸ φιλόζηλον ἀπενέχθη. ὁ γὰρ κατὰ θεωρίαν βουλεύσασθαι προθύμως πάντα, ἀχολεῖ πρὸς γνώμην, καὶ ἀπαλλάττει τὸ ἑτοίμου. ἀποθανεῖν δὲ τὸν Αἰσχίνην οἱ μὲν, οἴκοι γράφουσιν· οἱ δὲ, ἐν Ἰωνίᾳ· ἔτη βιώσαντα οἱ μὲν ἑξήκοντά φασιν· οἱ δὲ, ἀτεχνῶς ἑβδομήκοντα.

A spectus lapsúsve fuerit, & gloriæ cupiditate transuersum actus. Ceterùm Aristides omnium Sophistarum artificiosissimus, & multus in theorematis seu speculationibus. Ac proinde ab extēporanea dicendi ratione animum auocauit. sed enim ex speculatione omnia velle producere mentem, occupat, & à promptitudine arcet. Aristidē quidam domi obiisse dicunt, quidam in Ionia, cùm annos sexaginta vi- B xisset, vt nonnulli aiunt: sunt qui non pauciores septuaginta tribuant.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἀδριανὸν δὲ τὸν Φοίνικα, Τύρος μὲν ἐγείνατο, Ἀθῆναι δὲ ἤσκησαν. ὡς γὰρ τοῖς ἐμαυτοῦ διδασκάλοις ἤκουον, ἀφίκετο μὲν ἐς αὐτὰς κατὰ Ἡρῴδην, φύσεως δὲ ἰσχυῆς σοφιστικωτάτην ἐνδεικνύμενος, καὶ ἔτι ἄδηλος ὤν, ὡς ἐπὶ μέγα ἥξοι. ἐφοίτησε μὲν γὰρ τῷ Ἡρῴδῃ, ὀκτὼ καὶ δέκα γεγονὼς ἴσως ἔτη. καὶ ταχέως ἀξιωθεὶς ὢν Σκήπτος τε, καὶ Ἀμφικλῆς ἠξιοῦτο. ἐνεγράφη δὲ καὶ τῇ τοῦ Κλεψύδριου ἀκροάσει. τὸ γὰρ Κλεψύδριον, ὧδε εἶχε. τῶν Ἡρῴδου ἀκροατῶν δέκα οἱ ἀρετῆς ἀξιούμενοι, ἐπεσπείζοντο τῇ εἰς πάντας ἀκροάσει, κλεψύδραν ξυμμετρημένην, εἰς ἃ ἔδει ἔπη, ἃ δίδει Ἡρῴδης, παρητημένος τοὺς ἐπαίνους, καὶ μόνος γεγονὼς τοῦ λέγειν. προδεδωκότος δὲ αὐτοῖς τοῖς γνωρίμοις, τὸ μηδὲ τοῦ πότου καιρὸν ἀνίεσθαι, ἀλλὰ κἀκεῖ τι ἐπασυδάζειν τῷ οἴνῳ, ξυνέπινε μὲν ὁ Ἀδριανὸς, τοῖς ἀπὸ τῆς κλεψύδρας, ὡς

ADRIANVS.

Adrianum Phœnicem Tyrus quidem protulit, Athenæ verò exercuerunt. nam vt à meis præceptoribus accepi, is Athenas Herodis tempore venit: naturæ autem vim maxime Sophisticam atque argutam ostendit, adeò vt incertum non esset, eum ad summum apicem venturum. Enimuero Herodis scholam C frequentauit, annos octo & decem fortasse natus: & quamprimum iis muneribus, quæ Sceptus & Amphicles obtinuerant, honoratus; inscriptus est etiam ad Clepsydrij auscultationem. Clepsydrium vero ita se habebat. decem ex Herodis auditoribus virtute exculti, epulo doctrinæ perfruebantur, nempe auscultationem apud omnes, clepsy- D dra moderata ad centum versus quos Herodes extensè & prolixè recitauerat, deprecatus laudem ab auditoribus tributam, & solus ad dicendum à natura comparatus. Cùm porro ipse tradidisset familiaribus suis, vt ne conuiuij quidem tempus remitterent; sed & inter pocula aliquid serij admiscerent: iccirco Adrianus, quasi ad magni arca-

ni cõmunicationem admissus, cum his qui è clepsydra numerabantur, comessatus est. Cùm vero de optima Sophistarum idea inter eos sermo incidisset, in medium prodiens Adrianus: Ego quidem (inquit) characteres subscribam, nec incisorum, minimarúmve subtilium notionum, vel interpunctionum, aut modulorum recensum faciam: sed ad imitationem me præbebo: & omnium etiam sententias ex tempore, linguæ volubilitate fretus, expeditè proferam. Cùm hic Herodem præteriisset, Amphicles interrogabat, qua de causa præceptorem ipsorum prætermisisset; cùm & ipse hanc ideam amaret, atque illos amantes videret. Quoniam (inquit Adrianus) hi tales sunt, vt temulento quidem imitationẽ tradere nt: sed Herodem eloquẽtiæ principẽ, satis est si abstemius & sobrius repræsentauero. Hæc Herodi núciata eum accenderunt, alioquin bonæ existimationis cupidũ. idem extemporaneæ quoque orationis auscultationem Herodi iuuenis adhuc renunciauit. Herodes non vt plerique calumniantur, inuidens & cauillans, sed propitius & beneuolens cum audisset, iuuenem corroborauit his super omnibus adiectis verbis, *Coloßi magna hæc fragmenta fuerint*. partim ipsum emendans, quòd dissolutus atque incompositus præ ætate esset; partim collaudans ob vocalitatem & magna animi sensa. In Herodis funere orationem habuit viro dignissimam, vt auscultantibus Athenienſibus lachrymas in concione excitauerit. Tanta fiducia fretus, ad Athenienſium suggestum accessit, vt orationis suæ exordium non ab Athenienſium, sed à suamet ipsius sapientia duxerit. Sic enim exorsus est: *Iterum è*

A κοινωνὸς μεγάλου ἀπορρήτου· λόγε γὰρ αὐτοῖς περὶ τ σπάσε τ̃ Σοφιστῶν ἰδέας προβαίνοντος, ὑπογράψων ἐς μέσους ὁ Ἀδριανός, ἐγώ, ἔφη, ὑπογράφω σοὶ χαρακτῆρας, οὐ κομμάτων ἀπομνημονεύων, ἢ νοϊδίων, ἢ κώλων, ἢ ῥυθμῶν· ἀλλ' ἐς μίμησιν ἐμαυτ̃ παρέξας, καὶ τὰς ἁπάντων διανοίας ἀπορραδιάζων σοὶ εὐροίᾳ, καὶ ἀφιεὶς τῇ γλωττῃ. θαλλοντος γὰρ αὐτ̃ τ Ἡρῴδου, ὁ μὲν Ἀμφικλῆς ἤρετο, τ̃ χάριν τὸν διδάσκαλον αὐτ̃ παρέλθοι, αὐτὸς τ̃ ἐρῶν τ̃ ἰδέας, σφείνους τε ἰδὼν ἐρῶντας. ὅπ, ἔφη, ὅτοι μὲν οἷοι καὶ μεθύοντι θαρσαλέαν μίμησιν· Ἡρῴδου γὰρ τ̃ βασιλέα τῶν λόγων, ἀγαπητὸν, εἰ ἀοινός τ̃, καὶ νήφων ὑποκρίνομαι ταῦτα ἀπαγγελθέντα τῷ Ἡρῴδῃ, δίκαιον αὐτὸν, ἥπιον καὶ ἄλλως ὄντα εὐδοξίας. ἐπήρθη γὰρ τῷ Ἡρῴδῃ καὶ ἀκρόασιν θαρσαλέος λόγου νεάζων ἐπ. καὶ ὁ Ἡρῴδης, οὐχ ὡς διαβάλλοισί τινες, βασκαίνων τε, καὶ πωθάζων, ἀλλ' ἀπὸ τ̃ διακειμένου τ̃, καὶ ἵλεως ἀκροασάμενος, ἐπερρώσε τὸν νεανίσκον, εἰπὼν ἐπὶ πᾶσι, κολοσσ̃ ταῦτα μεγάλα ἀποσπάσματα εἴη· ἅμα μὲν διορθούμενος αὐτὸν ὡς ὑφ' ἡλικίας διεσπαρμένον τε, καὶ μὴ ξυγκείμενον, ἅμα δὲ ἐπαινῶν ὡς μεγαλόφωνόν τε, καὶ μεγαλογνώμονα. καὶ λόγον τῷ Ἡρῴδῃ ἀποθανόντι ἐπεφθέγξατο ἀπάξιον τ̃ ἀνδρὸς, ὡς ἐς δάκρυα ἐκκληθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῇ τ̃ λόγου ἀκροάσει. μέσος δὲ οὕτω θρῆσαι ἐπὶ τὸν θρόνον θρῆλθε τὸν Ἀθηναίων, ὡς προοίμιόν οἱ γλυκέως τῆς πρὸς αὐτοὺς διαλέξεως μὴ τ̃ ἐκείνων σοφίαν, ἀλλὰ τ̃ ἑαυτ̃ ἤρξατο λέγειν ὧδε. πάλιν ἐκ

Φοινίκης γράμματα. τὸ μὲν δὴ προοί- A *Phœniciæ literæ.* hoc proœmium viri
μιον τῦτο, ὑπραινέντος* ἰῶ τοὺς Αθη- fuit, non Athenienſes extollentis,
ναίους, ⁊ διδόντος αὐτοῖς ἀγαθὸν μᾶλ- ſed bonum potius dantis, quàm ac-
λον, ἢ λαμβάνοντος. μεγαλοπρεπέ- cipientis. Magnificentiſſimè orato-
σατα ὁ τῦ Αθηναίοις θεοῦ ἐπεμελήθη, rio Athenienſium throno operam
ἐσθῆτα μὲν πλείσου ἀξίαν ἀμπεχό- collocauit. veſte ſpecioſiſſima pre-
μενος, ἐζηρτημένος τὰς θαυμασιω- tioſiſſimáq; indutus, & admirabili-
τέρας τῶν λίθων. ⁊ καθιὼν ὁ ἀπὸ τὰς bus lapillis exornata; atq; ad Eleu-
ἀποδὰς ἐπ' ἀργυροχαλίνε ὀχήματος. ſina ſacra equo freno inſigni argen-
ἐπεὶ ὁ ἀπεδάσθη, ζηλωτὸς αὖ ἐπα- teo vectus, deſcendebat; factáque
νιὼν ἰῶ πομπῆ τ παντα χόθεν Ελλη- re diuina cum comitatu ex vni-
νικοῦ. οἱ δὲ γοῦ ἐθεράπευον αὐτὸν, ὥσπερ uerſa Græcia collecto redibat. Hi
τὰ γῦν Ελευσῖνος, ἱεροφάντῃ λαμ- B namque lubenter ei inſeruiebant,
πρῶς ἱερουργοῦντα. ὑπεποιεῖτο ὁ αὐ- vt & Eleuſinis gentes, quaſi antiſti-
τοὺς ⁊ παιδιαῖς, ⁊ πότοις, ⁊ θήραις, ⁊ ti ſacris præclarè operanti. Eos e-
κοινωνίᾳ παιγνίων Ελληνικῶν, ἄλλα nim ludis & conuiuiis, & venatio-
ἄλλῳ ξυνεπάζων. ὅθεν διέκειντο πρὸς nibus, & ludicrorum Græcorum
αὐτὸν, ὡς πρὸς πατέρα παῖδες ἡδύ τε communicatione ſibi conciliauerat,
⁊ πρᾶον. ⁊ ξυνδιεφέροντο αὐτοῖς τὸ alia cum alio iuueniliter tractans:
Ελληνικὸν σκίρτημα. ἐγὼ τοι ⁊ δα- C vnde ita erga ipſum animati erant,
κρύοντας αὐτ ἐνίους οἶδα, ὁπότ' ἐς μνή- vt liberi in patrem iucundum atque
μην τ ἀνδρὸς τούτε καθίσαντο. ⁊ τοὺς mitem: vnáq; inter ſe ſaltationem
μὲν, τὸ φθέγμα ὑποκορίζομένους· τοὺς Græcã adhibebant. Ego verò quoſ-
δὲ, τὸ βάδισμα· τοὺς δ', τὸ ὄγκιμον τῆς dam lachrymari noui, quando in
σολῆς. ἐπαχθεῖσαν δ' αὖπω ⁊* Φοινικὴν viri memoriam incidebant, dum
αἰπαν, ὧδε ἀπέφυγε. ἰῶ Αθηναίοις alij vocem ipſius effingerent, alij
ἀνθρώπων, ⁊ ἀγύμναστον τῆς πρὸς τοὺς greſſum, alij veſtitus venuſtatem.
σοφιστὰς δρόμου. τούτῳ ἀμφορέα μέν Homicidij crimine ſibi illato ſic ab-
τις οἴνε προσάγων, ἢ ὄψα, ἢ ἐσθῆτα, ἢ ſolutus eſt. Athenis homullus qui-
ἀργύριον, ὑμεταχρίσω* ἐχρήσατο, κα- D dam fuit, non inexercitatus in cur-
θάπερ οἱ τὰ πεινῶντα τ θρεμμάτων τῷ riculo Sophiſtis familiari. Cùm
θαλλῷ ἄγοντες. εἰ δ' ἀμελοῖντο, φιλο- huic quidam vini cadum, obſonia,
λοιδόρως εἶχε, ⁊ ὑλάκτει. τῷ μὲν οὖν veſtem, argentúmve adferret, ita fa-
Αδριανῷ προσεκρόκει διὰ τ δυχέ- cile ac familiariter vſus eo eſt, quẽ-
ρειαν τ ἤθους. Χρῆσον δ' ⁊ σὶ Βυζαντίῳ admodũ qui famelica pecora virga
σοφιστὴν ἐθεράπευε. ⁊ ὁ μὲν Αδριανὸς, ἐκαρτέρει τὰ δ' αὖ παντα δείγματα, oleagina ducunt. quod ſi id negli-
κόρεων τὰς σὶ τῷ τοιούτων λοιδορίας καλῶν. οἱ γνώριμοι δ' ⁊ σὺν ἐγκόπτες, gerent, cõuiciabatur, & oblatrabat.
Adriano demum propter morum facilitatem infeſtus fuit. Chreſtum Byzantinum verò Sophiſtam obſeruabat. Adrianus certè omnes eius morſus æquo animo tolerauit: dum maledicta culicũ morſus appellaret. at familiares qui ferre non poterãt,

ſuis famulis imperarunt, vt ferrent eum & pulſarent: quare intumeſcentibus inteſtinis trigeſimo die vita deceſſit. cùm aliquam etiam morti occaſionem præbuiſſet: quoniam merum ægrotans biberat: qui autem genere attinebant defuncto, apud Græciæ prætorem cædis accuſant Sophiſtam, vt vnum ex Athenienſibus; cui à tribus erat ipſi & populus Athenis. Is verò crimen inficiatus eſt, quippe qui neque ſuis, neque ſeruorum manibus eum, qui mortuus dicebatur, feriiſſet. Primùm huic defenſioni contulit Græcorum cœtus; quas ſuper ipſo non lugubres voces cum lacrymis effundentes? Deinde ſuper vino medici teſtimonium acceſſit. Quibus verò temporib. Marcus Imperator pro myſteriis Cereris Athenas legatos miſerat, hic ille vir Sophiſtarũ ſuggeſtum obtinebat: itáq; Marcus in vna Athenienſiũ hiſtoriæ parte poſuit, quòd neque illius doctrinam ignoraſſent. Atenim hunc iuuenibus præfecerat, non quòd audiendo eum exploraſſet, ſed quòd famæ aſſenſus eſſet. Cùm Seuerus vir Conſularis hunc calumniis afficeret, tanquã in Sophiſticis cauſis debacchantem, quippe cùm in certamine aciéq; forẽſi præpolleret: Marcus ad hoc arguendũ ac refutandũ obiecit ei Hyperidem, qui tum cùm Philippus erat in Elatia, ad ſolas Demoſthenis ſententias ſe conuertebat. Hic enim certamen ita induſtrie inſtituit, vt ne Polemonis quidem vehementiæ cedere videretur. Admiratus ergo eum Imperator eo vſque muneribus & donis euexit, vt magnum effecerit. Munera voco ſportulas, ſtipendiáve, prærogatiuas, immunitates, pontificatus, &

Munerum & donor. diſcrim.

A ἀπελθόντας τοῖς ἑαυτῶ οἰκέταις παῖειν αὐτόν· ἢ ἀνοιδησάντων αὐτῶ τῶν σπλάγχνων, ἡμέραις τελέσασα ἀπέθανε, παράσχόν τινα ἢ αὐτὸς τῶ θανάτω λόγον, ὑπὲρ ἀκράτου νοσῶν ἐπασεν. οἱ δὲ προσήκοντες τῶ τεθνεῶτι, γράφονται τὸν σοφιστὴν φόνου, παρὰ τῶ τῆς Ἑλλάδος ἄρχοντι, ὃς ἦν Ἀθηναίων, ὑπὲρ φυλῆς τῆς ἰδίας αὐτῶ, καὶ δήμος Ἀθηναίων. ὁ δὲ, ἀπέγνω τὴν αἰτίαν, ὡς μήτε

B ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ, μήτε ταῖς τῶν ἑαυτοῦ δούλων τετυπηκὼς τὸν τεθνάναι λεγόμενον. ξυνήγαγε δὲ αὐτῶ τῆς ἀπολογίας, τεκμήρια μὲν, τὸ Ἑλλήνιον, πάνας οὐχὶ ἀφιστὰς ὑπὲρ αὐτοῦ φωνὰς δακρύοις ἅμα. ἔπειτα ἡ ἐπὶ τῶ οἴνω τοῦ ἰατροῦ μαρτυρία. κῦρος δὲ τοῖς χρόνοις, οἷς ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Ἀθηναίοις ὑπὲρ μυστηρίων ἐσάλη, ἐκράτει μὲν ἤδη τῶν τοῦ σοφιστοῦ δεινὸς ὁ ἀνὴρ ὤν, ἐν μέρει δὲ

C ὁ Μάρκος τῆς τῶν Ἀθηναίων ἱστορίας μηδὲ τὴν ἐκείνου σοφίαν ἀγνοῆσαι· καὶ γὰρ δὴ ἐπέταξεν αὐτὸν τοῖς νέοις, οὐκ ἀκροάσει βασανίσας, ἀλλὰ ξυνθέμενος τῆ περὶ αὐτοῦ φήμη. σεβήρου δὲ, ἀνδρὸς ὑπάτου διαβάλλοντος αὐτὸν, ὡς τὰς σοφιστικὰς ὑποθέσεις ἐκβακχεύοντα, διὰ τὸ ἐρρῶσθαι περὶ τοὺς ἀγῶνας, ἔλεγχον τούτου ποιούμενος ὁ Μάρκος, προύβαλε μὲν

D αὐτῶ τὸν Ὑπερίδην τὸν ἐς μόνας ὑπερφέρουσαν τὰς Δημοσθένους γνώμας, ὅτε δὴ ἐν Ἐλατείᾳ Φίλιππος ἦν. ὁ δὲ, ὅπως τὸν ἀγῶνα δεινῶς διέθετο, ὡς μηδὲ τὸν Πολέμωνος ῥοίζου λείπεσθαι δόξαι. ἀγαθεὶς δὲ αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ, ἐπὶ μέγα ἦρε δωρεαῖς τε, καὶ δώροις· καλῶ δὲ δωρεὰς μὲν, πάσης τε σιτήσεις, καὶ τὰς προεδρίας, καὶ τὰς ἀτελείας, καὶ τὸ ἱερῶσθαι, καὶ

ὅσα ἄλλα λαμπρύνει ἄνδρας. δῶρα δὲ, χρυσὸν, ἀργύριον, ἵππους, ἀνδράποδα, καὶ ὅσα ἐρμηνεύει* πλοῦτον· ὧν αὐτὸν τὸ εἰπεῖν πλῆσαι, καὶ χρύσος τὸ σκεῦος πάντας. καταληφὼν δὲ τὸ ἄνω* θρόνον, ὅπως τῷ Ρώμῃ πρὸς αὐτὸν ἐπιστρέψῃ, ὡς καὶ τοῖς ἀξιώτοις τῆς γλώττης Ελλάδος, ἔρωτα παρασχεῖν ἀκροάσεως. ἠκροῶντο δὲ ὥσπερ βύσμου σης ἡδύνος, τὸ εὐγλωττίᾳ σκληρυνόμενοι, καὶ τὸ ῥῆμα, καὶ τὸ εὔστροφον τοῦ φθέγματος, καὶ τοῖς περιττοῖς, καὶ ξὺν ὠδῇ ῥυθμοῖς. ὁπότε οὖν ἀσυδάσαι περὶ τὰς ἐγκυκλίους θέας, ὀρχησῶν δὲ αὖ παντὸς ἐπίπαν, φανέντος ἂν περὶ τὸ σκηνικὸν τοῦ τὸ ἀκροάσεως ἀγγέλου, ἐξανίσταντο μὲν ἀπὸ τοῦ συγκλήτου βουλῆς, ἐξανίσταντο δὲ τοῦ δημοσίᾳ ἱππεύοντων· οὐχὶ τὰ Ελληνίων ἀσυδάζοντες μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁπόσοι τὴν ἑτέραν γλῶτταν ἐπαιδεύοντο ἐν τῇ Ρώμῃ, καὶ δρόμῳ ἐχώρουν ἐς τὸ Ἀθήναιον, ὁρμῆς μέσοι, καὶ τοὺς βάδην πορευομένους, κακίζοντες. νοσοῦντι δὲ ἄνδρι κατὰ τὴν Ρώμην, ὅτε δὴ καὶ ἐτελεύτα, ἐφθόησαν μὲν τὰς ἐπιστολὰς ὁ Κόμμοδος ξὺν ἀπολογίᾳ τοῦ μὴ καὶ θᾶττον. ὁ δὲ, ἐπιθάσας μὲν τὰς μούσας, ὥσπερ εἰώθει, προσκυνήσας δὲ τὰς βασιλείους δέλτους, τὴν ἐπ'* αὐταῖς πνοὴν ἀφῆκεν, ἐνταφίῳ τὴν τιμὴν χρησάμενος. ἐτελεύτα δὲ ἀμφὶ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, οὕτω τὴν εὐδοκιμον, ὡς καὶ πολλοῖς γόης δόξαι. ὅπερ μὲν ἓν ἀνὴρ οὐκ ἄν ποτε πεπαιδευμένος ἐς γοήτων ὑπαχθεὶς τέχνας, ἱκανῶς ἐν τοῖς ὑπὲρ Διονυσίου λόγοις εἴρηκα. ὁ δὲ, οἶμαι τραλευόμενος ἐν ταῖς ὑποθέσεσι περὶ τὰ τῶν μάγων ἤθη, τὸν

ἐρμηνεύει

πρὸς αὐτὰς

A cetera quæ viros illustrant. Dona verò aurum, argentum, equos, mancipia, & quæcunque diuitias interpretantur. quibus quidem omnibus & eum & omnes ex gente illius expleuit. Cùm supremum suggestum Romæ teneret, ita vniuersam vrbem in se conuertit, vt iis etiam qui Græcam linguam non intelligebant, audiendi amorem excitaret. Audiebant autem ipsum homines non secus atque suauissimam B luscíniam; linguæ volubilitate, conformatione gestus ac concinna prolatione, & modulis tam in soluta quam astricta numeris oratione, perculsi. Porrò cùm spectaculis amphitheatrorum vacaret, quæ saltatoribus plane constabant; simulatque in scena visus erat auscultationis nuncius, vniuersus continuò Senatus assurgebat; assurgebátq; equester ordo: ac non solùm Græcarum C literarum studiosi, verumetiam quicunque Romæ aliam linguam addiscebant: quinetiam in Athenæi auditorium curru concitato ferebantur, ac præ nimio impetu lente pedetentímque pergentibus conuiciabantur. Ægrotanti in vrbe viro, eo morbo quo vitam finiit, literas Commodus misit, quibus etiam se quod sero scripsisset, excusabat. hic autem Musis ex more inuocatis, & Augustalibus tabulis D adoratis, super ipsis animam efflauit; pro sepulchralibus fasciis hoc honore potitus, circiter octogesimum vitæ annum deceffit: tanta ingenij doctrinæque celebritate, vt multis magus videretur. Atqui illum nunquam præstigiatorum magorúmve artibus addictum fuisse; luculenter docuimus in iis, quæ de Dionysio scripsimus. Verùm quia in causis, opinor, ita magorum mores præstigiosè exagitabat, hanc in-

Plaut. in Sticho.

de cognominationem apud illos eſt adeptus. Impudentiæ præterea virum accuſant, quòd cùm aliquis è familiaribus ei piſces miſiſſet argenteo diſco depoſitos, multa auri varietate ſpectabili, ipſe diſco mirifice oblectatus, eum minime reddiderit; immo ei qui miſerat reſponderit, *Rectè ſanè quòd etiam piſces*. Atqui ita cum familiari ſuo, quem præparcè diuitiis vtentem acceperat, animi cauſa iocatus, poſtea hac vrbanitate auditore commonefacto, argentum reddidiſſe dicitur. Hic Sophiſta in ſententiis profectò multus, ſplendidúſq; fuit, & in cauſarum exornatione, perquàm varius: cúmq; hoc è tragœdia accepiſſet, neque ordinem lucidum, neque artem ſecutus eſt. Ceterum apparatũ orationis ab antiquis Sophiſtis congeſſerat, ſonum vocis potius quàm plauſum affectans. plerumque tamen profusè atque improuidè tragica actione adhibita, excidit à vocalitate.

ἐπωνυμίαν ταύτην παρ' αὐτοῖς ἔσχε. διαβάλλοισι δ' αὐτὸν, ὡς ἢ αἰσχρὸν ἦθος. πέμψαι μὲν γὰρ αὐτῷ τινα τῶν γνωρίμων, ἰχθῦς διακειμένους ἐπὶ δίσκῳ ἀργυροῦ πεποικιλμένῳ χρυσῷ· τὸν δὲ ὑπερηδέντα τῷ δίσκῳ, μήτε ἀποδοῦναι, καὶ ἀποκρίνασθαι τῷ πέμψαντι, ὅτι καὶ σὺ ἰχθῦς. τοῦτο δ' διατελέσης μὲν εἵνεκα παίξαι λέγεται πρός τινα τῶν ἑαυτοῦ γνωρίμων, ὃν ἤκουε μικροπρεπῶς τῷ πλούτῳ χρώμενον. τὸ δὲ ἀργυρον, ἀποδοῦναι, σωφρονίσας τὴν ἀκροατὴν τῷ ἀστείσματι. ὁ δὲ σοφιστὴς οὗτος, πολὺς μὲν περὶ τὰς ἐννοίας, καὶ λαμπρὸς ταῖς διασκευαῖς τῶν ὑποθέσεων ποικιλώτατος· ἐν δὲ βαθυφωνίᾳ τοῦ ἠρεμαίου· οὐ μὴν τεταγμένος γε, οὐδὲ τῇ τέχνῃ ἑπόμενος. τὸ δὲ διασκευὴ τῆς λέξεως, ἀπὸ τῶν ἀρχαίων σοφιστῶν παρειλήφει, ἤγουν προσάγων μᾶλλον, ἢ κρούων. πολλαχοῦ δὲ τῆς μεγαλοφωνίας ἐξέπεσεν, ἀταμιεύτῳ τῇ βαθυφωνίᾳ χρώμενος.

CHRESTVS.

Cùm Græci Chreſtum Sophiſtam Byzantinum neglexerunt, non mediocri virum iniuria affecerunt. Hic enim accuratè præ ceteris Græcis ab Herode inſtitutus erat, & ipſe quoque multos ſpectatos viros edocuit. è quorum numero fuit Hippodromus Sophiſta & Philiſcus: itémque Iſagoras tragœdiarum ſcriptor; approbatiſſimíque rhetores; vtputa Nicomedes Pergamenus, & Acylas è priſca Galatia, ſeu Gallo-Græcus, & Ariſtænetus Byzantinus: item ex eloquentibus & philoſophantibus, Callæſchrus Athenienſis, & ſuper altari Soſpis, multíque alij mentione digni. Cùm Adriani So-

ΧΡΗΣΤΟΣ.

Τὸν δὲ Βυζάντιον σοφιστὴν Χρῆσον ἀδικεῖ ἡ Ἑλλὰς, ἀμαθοῦντες ἀνδρὸς, ὡς ἄριστα μὲν Ἑλλήνων ὑπὸ Ἡρῴδῃ ἐπαιδεύθη, πολλοὺς δὲ ἐπαίδευσε, καὶ θαυμασίους ἄνδρας. ὧν ἐγένετο Ἱππόδρομός τε ὁ σοφιστὴς, καὶ Φιλίσκος, καὶ Ἰσάγορας ὁ τραγῳδίας ποιητής. ῥήτορές τε εὐδόκιμοι, Νικομήδης ὁ κατὰ Πέργαμον, καὶ Ἀκύλας ὁ κατὰ τῆς ἐώλου γαλατίας, καὶ Ἀριστάνετος ὁ Βυζάντιος· καὶ τῶν ἐλλογίμως φιλοσοφησάντων, Καλλαισχρός τε ὁ Ἀθηναῖος, καὶ ὁ ἐπὶ βωμῷ Σῶσις, καὶ πλείους ἕτεροι λόγου ἄξιοι. παιδεύσαντι δὲ αὐτῷ καὶ σὺν Α-

δριανοῦ δὲ ἐφισοῦ καιροῖς, ἑκατὸν ἐμ- A μισθοι ἀκροαταὶ ἦσαν. ἐξ ἀρίστοι τούτων, οὓς εἶπον. Ἀδριανοῦ γὰρ καθιδρυθέντος εἰς τὴν Ῥώμην, ἐψηφίζοντο μὲν οἱ Ἀθηναῖοι πρεσβεύσασθαι ὑπὲρ Χρήστου, τὸν Ἀθηνήσιν αὐτῷ θεὸν καὶ βασιλέως αἰτοῦντες. ὁ δὲ, ἐσελθὼν ἐς αὐτοὺς συγκλησιάζοντας, διέλυσε τὴν πρέσβευσιν, ἄλλα τε διαλεχθεὶς ἀξιόλογα, καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἶπεν, οὐχ αἱ μυρίαι τὸν ἄνδρα. οἶνος γὰρ ἡπιώμενος, ἐπιφοίτησε θρασύτητι, καὶ εὐχερείᾳ, καὶ ἀγερωχίᾳ, ἣν ὁ οἶνος ἐπὶ τὰς γνώμας τῶν ἀνθρώπων ἄγει. τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ περιῆν τῆς νήφειν, ὡς ἐς ἀλεκτρυόνων ᾠδὰς προβάντος αὐτῷ τοῦ πότου, ἀπούσης οὐδ' ἀπλοίας, πρὶν ὕπνον ἄσασθαι. διεβέβλητο γὰρ μάλιστα πρὸς τοὺς ἀλαζόνας τῶν νέων, καὶ τοὺς χρησιμωτέρους τῶν ἄλλων ὄντας ἐς τὰς ξυμβουλὰς τοῦ μισθοῦ. C Διογένην γοῦν τὸν Ἀμαστριανὸν, ὁρῶν τετυφωμένον ἐκ μειρακίου, καὶ θρασυνόμενα μὲν σατραπείας, θρασυνόμενα δὲ αὐλᾶς, καὶ τὸ ἀρχοῦ βασιλέων ἐπήξειν· λέγοντα δὲ ὡς ὁ δεῖνα Αἰγύπτιος προφήτης αὐτῷ ταῦτα, *ὁ μηδὲ τὰ ἑαυτοῦ σιωπῶν. πρὸς δὲ ἰδέαν τῶν λόγων, πεποικιλμένην μὲν ἐκ τῶν Ἡρώδου πλεονασμάτων, λείπεται δὲ αὐτῷ τοῦ ἐπιμου, καθάπερ ἐν ζωγραφίᾳ ἡ ἄνθρωπαίων ἐσκιαγραφημένη μίμησις. προῆλθε δὲ ἂν ἐς τὸ ἴσον τῆς ἀρετῆς, εἰ μὴ πεντηκοντούτης ἀπέθανε.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

Πολυδεύκην δὲ τὸν Ναυκρατίτην, καὶ οἶδα εἴτε πεπαιδευμένον δεῖ καλεῖν,

phistæ tempore instituerat, centum ipsi stipendiarij erant auditores; è quibus optimi fuere quos dixi. Adriano autem Romæ constituto, Athenienses senatusconsulto pro Chresto legatum mittendum decreuerant, per quem Athenis sedem oratoriam ei ab Imperatore peterent. Hic cùm veniisset in concionem, legationem dissoluit, tum multa memoratu digna disseruit, tum omnibus pro corollario addidit, *Tot millia virum non faciunt.* B Vino quandoque victus, temulentiæ, promptitudini, & superbiæ, quam in mentes hominum vinum inducere solet, imperabat. Tantum ei superfuit sobrietatis, vt etiam si in galliciniũ vsque conuiuium processisset, antequam somno se traderet, literarum tamen aliquid attingerer. Facessebant ei negotia arrogantes quidã iuuenes, tametsi ad collationem pecuniæ commodiores essent. Cùm itaque Diogenem Amastrianum ab adolescentia fastu elatum videret, ac Satrapias, aulásq; animo agitantem, & ad regum comitatum aspirantem, atque hæc sibi quendam Ægyptium fuisse auguratum dictitantem, *Ne de se ipso quidem (inquit) hic tacere posset.* Orationis eius idea ex iis certe quæ in Herode excellebant, variè fuit exornata: sed in expedita dicendi ratione defecit, non aliter atque in pictura absque coloribus adumbrata imitatio. Ceterum nisi quinquagesimo ætatis anno excessisset, parem Herodi virtutis laudem assecutus fuisset.

POLLVX.

Pollucem Naucratitem an doctum, an indoctum appellare opor-

teat, nondum ſatis compertum habeo : ſiue, quod ineptum fatuúmque eſſe videretur, eruditum ſimul & ignarum. Atenim vocabula eius bene dignoſcenti, conſtat ipſum admodum Attica lingua fuiſſe exercitatum. ei autem qui declamationũ illius genus perſpexerit, nihil melius aliis Attico ſermone ſcripſiſſe viſus fuerit. Hæc porrò ſcire de ipſo opus eſt. Pollux in iudiciali genere ſatis exercitatus fuit: quòd cum patre conuerſatus eſſet, qui controuerſias forenſes percalluit. Sophiſticas orationes magis audacter quàm artificiosè compoſuit, ſuo fretus ingenio : ſedenim optima præditus erat indole. Adriani factus auditor, æquè ab eius virtutibus, atque à vitiis abſtitit. Nam minimè cadit humíve ſerpit, & minimè erigitur. veruntamen quidam ſunt illecebroſi latices orationis præclarè temperatæ. cuius idea in diſſerendo talis: *Proteus Pharius, miraculum Homericũ eſt; multæ quidem eius, diuerſæq; formæ. In aquã attollitur, in ignem accenditur, in leonem excandeſcit, item in ſuem irruit, in draconem, pardalimque aſſilit, & aſſurgit in arborem.* Declamantis eius characterem de Inſulanis effingamus, qui in ſolutionem vectigalium filios vendebant. Hanc quippe controuerſiam optimè tractatam fuiſſe volunt. Epirota filius ad Inſulanum patrem è Babylone ſcribit, *Regi ſeruio, cui à Satrapa dono datus ſum. neque Medicum equum aſcendo, neque arcum Perſicum intendo, neque ad bellum, neque ad venationem, viri more deſcendo. Sed in conclaui mulierum ſedeo, & inter pellices regias quotidie verſor.*

A εἴτε ἀπαίδευτον, εἴθ' ὅπερ οἱ πολλοὶ δόξει, καὶ ἀπαίδευτον καὶ πεπαιδευμένον. συνθυμοῦμαι γὰρ αὐτῷ τὰ ὀνόματα, ἱκανῶς ἐγεγύμναστο τὴν γλῶτταν τῆς Ἀττικιζούσης λέξεως. διοφαντὸς δὲ τὸ σὺν ταῖς μελέταις εἶδος, οὐδὲν βέλτιον ἕτερος ἠττήσατο. τάδε οὖν χρὴ περὶ αὐτοῦ εἰδέναι. Πολυδεύκης τὰ μὲν κοινὰ ἱκανῶς ἤσκητο, πατρὶ ξυνδιατρίβων τοῦ κοινικοὺς λόγους εἰδότι. τοῦ δὲ
B σοφιστικοὺς, τόλμῃ μᾶλλον, ἢ τέχνῃ, ξυνέβαλλε θαῤῥήσας τῇ φύσει. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἄρίστα ἐπεφύκει. Ἀδριανοῦ γὰρ ἀκροατὴς γενόμενος ἴσον ἀφέστηκεν αὐτοῦ, καὶ τῶν πλεονεκτημάτων, καὶ τῶν ἐλαττωμάτων. ἤκμασε μὲν γὰρ πίπτει, ἤκμασε δ' αἴρεται, πλὴν ἀλλ' εἰσί τινες ἡδονῶν λιβάδες διακεκραμέναι τοῦ λόγου. ἰδέα δὲ αὐτοῦ διαλεγομένου μὲν ὧδε, ὁ Πρωτεὺς ὁ Φάριος, τὸ θαῦμα τὸ Ομηρικόν. πολλαὶ μὲν αὐτοῦ καὶ πολυειδεῖς αἱ μορφαί· καὶ γὰρ ἐς ὕδωρ αἴρεται, καὶ ἐς πῦρ ἅπτεται, καὶ ἐς λέοντα θυμοῦται, καὶ ἐς συῶν ὁρμᾷ, καὶ ἐς δράκοντα, καὶ ἐς πάρδαλιν ἅπτει, καὶ δένδρον ἐπὶ γήπτα, κομᾷ. μελετῶντος δὲ αὐτοῦ, χαρακτῆρα ποιώμεθα τοῦ νησιώτας, τοὺς τὰ γήπτα πωρεύσοντας ἐς τὴν ἀναγωγὴν τὴν φόρου, ὑπὲρ βουλόν-
D τας καὶ ἄρξασα εἰρῆσθαι. τὴν δὲ ὑπόθεσιν, ἧς τὸ ὑπὲρ πᾶσιν ὧδε εἴρηται· παῖς ἠπειρώτης ἀπὸ Βαβυλῶνος πατρὶ νησιώτῃ γράφει, Δουλεύω βασιλεῖ, δῶρον τοῦ Σατράπου δοθείς. οὔτε δὲ ἵππον ἀναβαίνω Μηδικὸν, οὔτε τόξον

C

γαμβαίνω Περσικόν. ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ πόλεμον, ἢ θήραν, ὡς ἀνὴρ, ἐξέρχομαι. ἐν γυναικωνίτιδι δὲ κάθημαι, καὶ τὰς βασιλέως θεραπεύω παλλακάς.

καὶ βασιλεὺς οὐκ ὀργίζεται· Εὐνοῦχος γάρ εἰμι. δοκιμῶ γὰρ ἐν αὐταῖς, θάλατταν Ἑλλωικὴν διηγούμενος· καὶ τὰ τῶν Ἑλλώων μυθολογῶ καλά, πῶς Ἠλεῖοι πανηγυρίζουσι, πῶς Δελφοὶ θεατρίζουσι, τίς ὁ παρ' Ἀθηναίοις Ἐλεήμων βωμός. ἀλλὰ καὶ σὺ πατήρ μοι, γράφε ποτε παρὰ Λακεδαιμονίοις Ὑακίνθια, καὶ παρὰ Κορινθίοις Ἴσθμια, καὶ παρὰ Δελφοῖς Πύθια, καὶ εἰ νικῶσιν Ἀθηναῖοι ναυμαχοῦντες. ἐρώτησον· καὶ τὸ ἀδελφόν μοι προσαγόρευσον, εἰμή πω πέπραται. ταῦτα μὲν δὴ ὁποῖα τοῦ ἀνδρὸς τούτου σκοπεῖν ἐξεστὶ τοῖς ἀδεκάστως ἀκροωμένοις. ἀδεκάστους δὲ ἀκροατὰς καλῶ, τοὺς μήτε φθόνους, μήτε δύσνους. ἐλέγετο δὲ ταῦτα καὶ μελιτόεσσῃ τῇ φωνῇ ἀπαγγέλλειν, ἣ καὶ βασιλέα Κόμμοδον θέλξας, τὰ Ἀθήνησι θέατρα πρὸς αὑτὸν εἵλκυσε. ἐβίω μὲν οὖν ἐς ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα ἔτη. ἐτελεύτα δὲ ὑπὸ παιδὶ γνησίῳ μόνῳ, ἀπαιδεύτῳ δέ.

A *& quoniam Eunuchus sum factus, nulla rex suspicione ad iram prouocatur. ac de Græco pelago multa referens, ab illis mulierculis collaudor, quibuscum de Græcorũ rebus præclaris confabulor; quomodo Elij statos ludos celebrant, & quo ritu Delphi sacra faciunt, & quæ apud Athenienses Misericordiæ* ara fuerit. Tu etiam, mi pater, quando Hyacinthia apud Lacedæmonios, & Isthmia apud Corinthios, ac Pythia apud Delphos, peraguntur, & an Athenienses nauali* B *bello victoria potiti sint, ad me scribe. Vale, ac fratrem, si nondum venundatus est, à me saluere iube.* Hæc huiusce viri cõmenta qualianam fuerint, incorruptis auditoribus considerare licet. Incorruptos autem & integros auditores voco, qui neque beneuoli, neque maleuoli fuerint. Dicitur hæc quoque melliflua voce pronunciasse, qua cùm Imperatorem etiam Commodum allexisset, ab eo suggestum Athenis obtinuit. Annis demum octo C & quinquaginta exactis, legitimo, sed indocto superstite filio, è viuis excessit.

ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ.

Καισάρεια ἡ Καππαδοκῶν, ὅρει Ἀργαίῳ πρόσοικος, Παυσανίᾳ τῷ σοφιστῇ οἶκος. ὁ δὲ Παυσανίας, ἐπαιδεύθη μὲν ὑπὸ τὸν Ἡρώδου, καὶ τῷ τε Κλεψυδρίῳ μετεχόντων εἰς ἐλπίδα, οὓς ἐκάλουν οἱ πολλοὶ διψῶντας. ἐς πολλὰ δὲ ἀναφέρων τοῦ Ἡρώδου πλεονεκτημάτων, καὶ μάλιστα τὸ αὐτοσχεδιάζειν. ἀπήχθετο δὲ αὐτὰ παχέα τῇ γλώττῃ, καὶ ὡς Καππαδόκαις συνήθης, ξυγκρούων μὲν τὰ σύμφωνα τῶν στοιχείων, συστέλλων δὲ τὰ μηκυνόμενα, καὶ μηκύνων τὰ βραχύνοντα. ὅθεν ἐκάλουν αὐτὸν οἱ πολλοὶ μάγειρον, πολυτελῆ ὄψα πονηρῶς ἀρτύοντα.

PAVSANIAS.

Cæsarea Cappadociæ Argæo mõti vicina Pausaniæ Sophistæ patria fuit. Eum Herodes edocuit. Vnus autem ex his fuit, qui ex Clepsydrio victum habebant, quos multi Sitientes appellabant. De peculiaribus Herodis virtutibus multa, & D ex tempore dicendi facultatem potissimum retulit. Crassa verò lingua pronunciauit, & Cappadocum more; literas consonantes prorsus collidens, producta corripiens, & correpta producens. Vnde ipsum plerique coquo comparabant, obsonia sumptuosa prauè condienti.

Declamationis idea ſupinior eſt; & valida nihilominus, atque ab antiquo ſtylo prope abeſt, vt ex declamationibus eius coniicere licet. multæ enim extant; quas Pauſanias Romæ declamauit; vbi exacta vita, conſeneſcens deceſſit. Athenienſi etiam auditorio indulſit, & inde recedens aliquando, inſuper omnibus iis quæ apud Athenienſes ediſſeruerat, hæc admodum tempeſtiuè ex Euripide protulit,

Huc verte me Theſeu, vt iterum cernam oppidum.

ἡ μὲν ἰδέα τῆς μελέτης, ὑπτιωτέρα. ἐῤῥωται μὲν ὅμως, καὶ οὐχ ἁμαρτανόντι τοῦ ἀρχαίου, ὡς ὑπάρχει ταῖς μελέταις ξυμβαλεῖν. πολλαὶ γὰρ αὐτοῦ Παυσανίου κατὰ τὸν Ῥώμῃ, ἃς δὴ καταβιοὺς, ἀπέθανε γηραιὸς ἤδη. καὶ μετέχων μὲν τοῦ Ἀθηναίων, ὅτε δὴ καὶ ἀπιὼν οἰκεῖθεν, ἐπὶ πᾶσιν οἷς περὶ τοὺς Ἀθηναίους διεξῆλθε, καὶ εἰωπαλα τὸν τοῦ Εὐριπίδου ἐπεφθέγξατο· Θησεῦ πάλιν με στρέψον, ὡς ἴδω πόλιν.

ATHENODORVS.

Athenodorus Sophiſta, à paterno genere illuſtriſſimus, apud Ænum: à præceptoribus & doctrina clariſſimus Græcorum euaſit. Ariſtoclem adhuc puer audiuit, & cum Chreſto adultior verſatus eſt. Ab vtroque non mediocre eloquentiæ adminiculum accepit; vt & Attico lepore vteretur, & animi ſenſa luculenter exprimeret. Iis quoque temporibus quibus Pollux Athenis docuit. Hunc verò ille, vt in diſſertationibus iuuenilem, cauillatus eſt; *Hi Tantali (inquiens) horti ſunt*. in quo leuem ſuperficialémque orationem imaginationi apparenti, & non exiſtenti comparaſſe mihi videtur. Cùm natura & indole iam grauitatem præ ſe ferret, adhuc in ipſo flore ætatis mortem obiit; à fortuna prohibitus, quo minus ampliorem gloriam adipiſceretur.

ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ.

Ἀθηνόδωρος ὁ Σοφιστὴς, τὸ μὲν ἐς πατέρα ἦκον, ἐπιφανέσταζος ἦν τῷ κατὰ τὸν Αἴνῳ· τὸ δὲ ἐς διδασκάλους, καὶ παίδευσιν, φανερώταζος τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ἀριστοκλέους μὲν γὰρ ἤκουσε, παῖς ἔτι· Χρήστου δὲ ἤδη ξυνιείς. ὅθεν ἀπ' ἀμφοῖν ἐκράτει, τὴν γλῶτταν ἀπικίζων τοῦ κακοζηλίας ἑρμηνεύων. παιδεύων δὲ Ἀθήνησι κατὰ χρόνους, οὓς καὶ Πολυδεύκης ἐπαίδευσεν, *ἐπέκοπεν αὐτοῦ τὰς διαλέξεσιν, ὡς μειρακιώδη λέγων, ὁ Ταντάλου κῆπος δοκεῖν ἐμοὶ τὸ κοῦφον τοῦ λόγου, καὶ ἀπόλαιον, φαντασίαν περιφαίνων οὖσαν τε, καὶ οὐκ οὖσαν. ἐμβεβηὼς δὲ καὶ τὸ ἦθος γλυκύθυμος, ἐτελεύτα ἤδη ἐπ', ἀφαιρεθεὶς ὑπὸ τῆς τύχης καὶ τὸ πρόσω ἐλάσαι δόξης.

* ἐπέκοπεν Ἰο. ἐπέκοπτεν

PTOLEMÆVS.

Illuſtris inter Sophiſtas Ptolemæus Naucratites ſono vocis extitit. Cùm vnus ex his eſſet, qui de templo, quod erat ad Naucratin, parti-

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ.

Λαμπρὸν δὲ καὶ Σοφιστὴς ὁ Πτολεμαῖος ὁ Ναυκρατίτης ἤχησεν. ἦν μὲν γὰρ τῶν μετεχόντων τοῦ ἱερᾶ . . . ὁλιλοις

Ναυκρατιτῶν ὑπῆρχεν. *Ηρώδε δὲ ἀκροατὴς μὲν, οὐ μὴν ζηλωτὴς ἐγένετο. ἀλλ' ἐς τὸν Πολέμωνος . . . ἐπωλώχθη. τὸν γὰρ ῥοῖζον τῆς λέξεως, καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ σὺν εὐδοκήσει φορᾶς, καὶ τὴν τοῦ Πολέμωνος σκηνὴν εἰσηγάγετο. λέγεται δὲ καὶ αὐτοχειριάσαι σὺν ὑποίᾳ ἀμηχανίᾳ. δικῶν τε, καὶ δικαστηρίων ἀπέστραφο· οὐ μὴν ὡς ὄνομα σύντονον ἄρασθαι. Μαραθῶνα δὲ αὐτὸν ἐπωνόμαζον, ὡς μέν τινες, ἀπὸ τῶν Μαραθῶνι δήμῳ ἐνεγράφη Αθηναίοις. ὡς δὲ ἐνίων ἤκουον, ἀπὸ ἐν ταῖς Αττικαῖς τῶν ὑποθέσεων τῶν Μαραθῶνι πεφινδυνευκότων, ἅμα ἐμνημόνευσε. κατηγοροῦσι δὲ τοῦ Πτολεμαίου τινές, ὡς μὴ διορῶντος τὰς ὑποθέσεις, μηδὲ ὅπη ξυνεσόμενοί τε, καὶ μὴ. τεκμήριον τόδε πεποίηνται τῆς κατηγορίας ταύτης. τοὺς Μεσσηνίους οἱ Αθηναῖοι γράφονται τῶν ἀχαριστησάντων, ἐπεὶ τοὺς φεύγοντας αὐτῶν μὴ ἐδέξαντο, ὅτε καὶ Θήβαι ὑπὸ Αλεξάνδρου ἥλωσαν. ταύτην γὰρ ἐπιφανῶς αὐτῷ εἰρημένην τὴν ὑπόθεσιν, καὶ σοφῶς ὡς οἶμαι, συκοφαντοῦσι λέγοντες, ὡς εἰ μὲν ζῶντος Αλεξάνδρου κεῖνον, τίς οὕτω θρασύς, ὡς καταψηφίσασθαι Μεσσηνίων; εἰ δὲ τεθνεῶτος, τίς οὕτως ἀφελὴς ὡς ἀπογνῶναι τὴν αἰτίαν; ἃ γὰρ ξυνίασιν οἱ ταῦτα διαβάλλοντες, ὡς ἡ τῶν Μεσσηνίων ἀπολογία, καὶ ξυνηνέμοιν ἴσα, τὸν Αλέξανδρον φοβούμενον, καὶ τὸν ἐκείνου φόβον, οὗ μηδὲ ἡ ἄλλη Ελλὰς ἀπείρως εἶχε. ταῦτά μοι ἀπολελογήσθω ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, σφαλουμένῳ αὐτῷ ἀδίκου, καὶ πεπανουργευμένης αἰτίας. καὶ γὰρ δὴ καὶ εὐδοκιμώτατος σοφι-

A cipabant, quod paucis Naucraticis contigit. Herodis auditor, at non æmulator effectus est, cùm ad Polemonē magis se conformarit. Robur orationis & spiritum, & comprehensionē luculentam è Polemonis scena cōtraxit: eundem cum incredibili dicendi copia extēporaneæ elocutioni incubuisse dicunt. Idē iudices & iudicia transfixit, non vt inde nomen nactus fuerit: Marathonem namque eum plerique cognominarunt: quoniam, vt quidam censent, Athenis Marathoni populo inscriptus est: vel vt à quibusdam audiui, quia in Atticis causis, eos qui in Marathone periclitati fuerant, subinde commorabat. Ptolemæum aliqui accusant, quòd causas non definiret, neque vbi constitutæ fuissent, aut vbi non. Et hanc huiusce causæ coniecturam ponebant: Messenios Athenienses ingratitudinis accusant, quòd exules suos non exceperint, cùm ab Alexandro Thebæ direptæ sunt. Hanc ab eo causam præclarissimè & quàm prudentissimè peroratam, calumniantur: dum ita argutantur: Siquidē viuente Alexandro iudicio disceptarēt, quis ita audax vt Messenios condemnet? Sin autē eo mortuo, quis ita miti & abiecto animo vt de causa desperet? Non enim qui hæc calumniantur intelligunt, vt Messeniorum defensio, (qui Alexandrum ciúsque formidinem, cuius ne cetera quidem Græcia expers esse potuit; primi sustinuerunt) veniam aliquam obtinere mereatur. Hactenus mihi pro viro defensio suscepta sit, vt eum iniustè vafréque confícto crimine purgarem. Enimuerò clarissimus hic Sophista-

rum

rum fuit. Ad permultas certe gentes profectus, & in plurimis ciuitatibus versatus, nullibi locorum gloriæ suæ iacturam fecit, neque expectatione sua minor vnquam visus est; sed perinde ac illustri famæ vehiculo inuectus, per ciuitates & oppida transiuit. Senex in Ægypto defunctus est, graui capitis distillatione, non oculis captus, sed caligine perstrictus.

A ςῶν ὁρᾶτ. πλεῖστα δὲ ἐπελθὼν ἔθνη, καὶ πλείστας σνομιλήσας πόλεσιν, οὐδαμοῦ διέβαλε τὸ ἑαυτῦ κλέος, οὐδὲ ἧττον, ἢ προσεδοκήθη, ἔδοξεν. ἀλλ' ὥσπερ ὀχήματος τῆς φήμης πορευόμενος, διῆλθε τὰς ἄρας. ἐτελεύτα δὲ γηραιὸς ἐν Αἰγύπτῳ, σὺν ὀφθαλμοῖς καὶ ἀφαιρεθεὶς μὲν ὑπὸ τῦ τῆς κεφαλῆς ῥεύματος, ἐπικοπεὶς δέ.

EVODIANVS.

ΕΥΟΔΙΑΝΟΣ.

B

Euodiani Smyrnæi prosapia generis ad Nicetem Sophistam pertinebat. familiæ verò honores ipsum inter pontifices, & ob rem foris, armísque bene gestam coronatos collocabant. Præmia porrò vocis Romã adduxerunt, Romanóq; throno constituerunt. Hic cùm artificib. etiam Dionysiacis præfectus esset: hæc verò hominum gens superba C est inprimis, & ad obtemperandum parum propensa. aptissimus ad huiusmodi præfecturam visus est, & omni crimine sublimior. Cùm Romæ filius interiisset, nullam muliebrem nec degenerẽ emisit vocem: sed vbi ter exclamasset, *Fili mi*, eum sepulturæ mandauit. Et cùm ipse quoque Romæ moreretur, ei continuò necessarij omnes affuerunt, qui de corpore consultabant, an id ibidem humari oporteret, an con- D ditum Smyrnam referrent. tum Euodianus exclamans, *Non filium*, inquit, *solum relinquam.* ita sanè prudenter iniunxit, vt vnà cum filio sepeliretur. Cùm Aristoclis auditor fuisset, Panegyricam ideam, tanquam potabilem liquorem in acerbo austeróque cratere temperatum, assequutus est. Neq; tamen desunt, qui hunc Polemonis auditorẽ fuisse dicant.

A. Gell. l. xx. c. III.

Εὐοδιανὸν ὁ Σμυρναῖον, τὸ μὲν γένος, ἐς Νικήτην τὸν Σοφιςὴν ἀνήκοντα· αἱ δὲ οἴκου πομαὶ, ἐς τοῦτον ἀρχιερέας τε, καὶ στεφανηφόρους τιθὼ ἐπὶ τοῖς ὅπλων τε καὶ τῆς φωνῆς ἆθλα, ἐς τιθὼ Ρώμην, καὶ τὸν σφετέρων θρόνον. ἐπιταχθεὶς δὲ καὶ τοῖς ἀμφὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις, τὸ δὲ ἔθνος τῦτο ἀγέφροι, καὶ λεπτοὶ ἀρχθῆναι, ἐπιτηδότατος τιθὼ ἀρχιθὼ ἐδόξε, καὶ κρείττων ἢ λαβεῖν αἰτίαν. ὑῷ δὲ αὐτῷ τελευτήσαντος ἐν τῇ Ρώμῃ, οὐδὲν ἧλυ, οὐδὲ ἀγχυὲς ἀνεφθέγξατο, ἀλλ', ὦ τέκνον, τεὶς ἀναλέσας, ἔθαψεν. ἀποθνήσκοντι δὲ αὐτῷ καὶ τιθὼ Ρώμιλον, ἐφῆσαν μὲν οἱ ἐπιτήδιοι πάντες· βελτιὼ δὲ αὐτῶν ποιεμένων ὑπὲρ σώματος εἴτε χρὴ καταθάπτειν αὐτόθι, εἴτε ταριχεύσαντας πορθμεύειν ἐς τιθὼ Σμύρναν, ἀναβοήσας ὁ Εὐοδιανὸς, οὐ καταλείπω μόνον, ἔφη, μόνον. ὧδε μὲν δὴ σοφὸς ἐπέσκηψε τῷ παιδὶ συνταφιῶναι. ἀκροατὴς δὲ Αἰσχυλέους γενόμενος, παντευχικῆς ἰδέας ἥψατο, καὶ χρυφῇ κρατῆσαι συσκευάσας, οἷ νᾶμα πόσιμον. εἰσὶ δὲ οἵ φασι καὶ Πολέμωνος ἀκροᾶσθαι αὐτόν.

A

ΡΟΥΦΟΣ.

Ρῦφον ὁ σὺ τῆς Περίνθου σοφιστὴν, μὴ ἀπὸ τῆς οὐσίας, μηδὲ εἰ πολλοὶ ὕπατοι τὸ σὸν γένος, μηδὲ εἰ τῆς τῶν πανελληνίων Ἀθηναῖσιν, ὡς κλεῶς ἦρξε· ταυτὶ γὰρ εἰ καὶ πλείω λέγοιτο, οὔπω τῇ σοφίᾳ τοῦ ἀνδρὸς προσβεβλῆσθαι ἄξια· ἀλλ' ἡ γλῶττα δηλούτω αὐτὸν, καὶ ἡ ξύνεσις, ἣ ταῖς ἐσχηματισμέναις μάλιστα τῶν ὑποθέσεων ἐχρήσατο. πρῶτον μὲν ὁ ἰδέαν ταύτην, ἐθαυμάσθη, ὅτι τὸν μὲν χαλεπὰ ἑρμηνεύων. . . . δεῖ γὰρ σὺ ταῖς κατὰ σχῆμα συγκειμέναις τῶν ὑποθέσεων, τοῖς μὲν λεγομένοις, ἰσίας, τοῖς δὲ σιωπωμένοις κέντρον. ἔπειτα οἶμαι . . . πρὸς ἑαυτὸν φύσιν. ἐγκειμένως γὰρ ἔχοντος, καὶ ἀπονήργως ἔχων, ὑπεκρίνετο οὗ, κἂν μὴ . . πλουσιώτατος ὁ κατ' Ἑλλήσποντον, καὶ Προποντίδα γνώμιμος· ἐν δόξης αὖπω ἐπὶ τῷ φιλιάζειν πολλῆς μὲν ὑπῆρχούσης Ἀθηναίοις, πολλῆς δὲ σὺ Ἰωνίᾳ, καὶ Ἰταλίᾳ, οὐδαμοῦ κατέσχισεν ἑαυτὸν ἐς ἀπέχθειαν ἢ πόλεως, ἢ ἀνδρός, ἀλλὰ πραότητος ἰδίου χρήματος. ἐλέγετο δὲ καὶ γυμνασικῇ κρατύνειν τὸ σῶμα, ἀναλισκομένων ἀεὶ, καὶ διαπονῶν αὐτὸ πρὸς πλησίους τοῖς ἀγωνιζομένοις. ἀκροατὴς δὲ Ἡρῴδου μὲν, σὺ παισὶν, Ἀριστοκλέους δὲ, σὺ μειρακίοις γνώμενος· καὶ μεγάλων ὑπ' αὐτοῦ ἀξιωθεὶς, ἐλαμπρύνετο τῷ Ἡρῴδῃ μᾶλλον, δεσπότην αὐτὸν ἀποκαλῶν, καὶ Ἑλλήνων γλῶττάν, καὶ λόγων βασιλέα, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἐτελεύτα δὲ οἶκοι, σὺ καὶ ἑξήκοντα ἔτη γνόμενος, καὶ ἐπὶ παισὶν. ὑφ' ὧν

RVFVS.

Rufum Sophiſtam Perinthium, non à patrimonio commendabo; neq; ex eo quòd è multorum conſulum genere ortus ſit: neque quòd Athenis totius Græciæ conuentui glorioſiſſimè præfuerit. Hæc enim & ſi plura dicantur, nequaquam tamen cum viri ſapientia conferri debent. Sed lingua eum & prudentia B prodat, qua in figuratis maximè controuerſiis vſus eſt. Hanc certè ob ideã admirationi fuit: primùm quidem, quia difficilia facilè & ſcitè tractabat. nam in cauſis, quæ ſecundum figuram compoſitæ ſunt, & dicendis habenas, & tacendis aculeum dare conuenit: Deinde (vt arbitror) propter eius ingenium. Nam ſedulò quidem & ſine calliditate indolẽ retinens, decenter agebat. In Helleſpõto & Propontide admodũ locupletatus eſt. Et cùm ſibi non parum gloriæ Athenis, in Io- C nia & Italia, ob extemporalem orationem comparaſſet: nuſquam in vllius ciuitatis aut viri cuiuſquam inimicitiam ſe conſtituit, ſed lenitatis indagator fuit. quinetiam exercitatione gymnaſtica corpus corroborare dicebatur, liberaliore victu neceſſario ſemper adhibito, aſſiduóque labore exantlato, pro vt certatoribus vſitatum eſt. A pueritia D Herodis auditor fuerat: ab adoleſcentia Ariſtoclis. Ceterùm maior ei ſplendor acceſſit ab Herode, à quo magnis decoratus muneribus, fuerat: vnde illum vocabat herum, & Græcorum linguam, & ſermonum regem, & id genus epithetis appellabat. domi ſuperſtitibus filiis, primo & ſexageſimo ætatis anno vita functus eſt. de quibus ni-

hil aliud laude dignum, nisi quòd illius fuere liberi, dicere habeo.

μέγα οὐδὲν εἰπεῖν ἔχω, πλὴν γε δὴ ὅτι ἀπ' ἐκείνου.

OENOMARCHVS.

Oenomarchus Sophista ex Andro fuit, qui neque admiratione, neque reprehensione dignus est habitus. Eodem verò tempore, quo Adrianus & Chrestus Athenis docuit. Et cùm Asiæ finitimus esset, Ionicam Ideam quæ Ephesi plurimum vigebat, tanquam ocularem morbum, inde contraxit. Quare nonnullis de viro mentientibus, Herodem non audiuisse existimatus est. Etenim in sensa animi exponendi facultate nonnihil, ob eam quam dixi causam, alicubi deprauauit. Sensorum autem intentiones plane Herodeæ sunt, ac mirum in modum suaues. In imaginis certè amatore eum contemplari licet, nisi fortè puerili iudicio esse videor. Ita enim dictum est: *O animata pulchritudo in corpore exanimo! quisnam te Deus effinxit? Quænam Suadela vel Gratia, vel ipse Amor pater venustatis? Quam omnia tibi re vera cumulatè adsunt. Vultus status, flos coloris; visus aculeus: visus pergratus: genarum vigor. impressa auditus vestigia; est tibi quoque semper in statione sua parata vox. Fortasse etiam aliquid vocas. Sed me non præsente, ô inamabilis & liuide; aqud fidum amantem infidelis; nulla mecum verba feciſti? Proinde hunc maximè semper horrendâ omnibus pulchris imprecationem super te instituam, votáque suscipiam vt consenescas.* Hunc aliqui Athenis, nonnulli verò domi mortuum, canitie sparsum, initáque iam senectute: ac facie aggrestiori, & Marci Byzantij more sordidum & squalentem fuisse dicunt.

ΟΙΝΟΜΑΡΧΟΣ.

Οἰνόμαρχος ὁ ἐκ τῆς Ἄνδρου σοφιστὴς, οὐκ ἐθαυμάζετο μὲν, οὐ μεμπτὸς δὲ ἐφαίνετο. ἐπαίδευσε μὲν γὰρ κατὰ καιρούς, οὓς Ἀδριανὸς τε, καὶ Χρῆστος Ἀθήνησι. πρόσοικος δ' ὢν τῆς Ἀσίας, τῆς Ἰωνικῆς ἰδέας, οἷς ὀφθαλμίας ἔσασε, κατουδαζομένης μάλιστα τῇ Ἐφέσῳ. ὅθεν ἐδόκει πως ἀπ' ἀκροάσεως Ἡρώδου, καταψευδομένοις τοῦ ἀνδρὸς. ἡ μὲν γὰρ τῆς ἑρμηνείας δύναμις ἔστι ὅπῃ, δι' ἣν εἶπα αἰτίαν. αἱ δ' ἐπιβολαὶ τῶν νοημάτων, Ἡρῳδικαί τε, καὶ ἀπορρήτως γλυκεῖαι. ἔξεστι δ' αὐτὸν θεωρεῖν ἐπὶ τοῦ τῆς εἰκόνος ἐρῶντος, εἰ μὴ μειρακιώδεσ δόξω. εἴρηται δ' ὧδε. ὦ κάλλος ἔμψυχον ἐν ἀψύχῳ σώματι! τίς θεά σε δαιμόνων ἐδημιούργησε; πειθὼ τις, ἢ χάρις, ἢ αὐτὸς ἔρως ὁ τοῦ κάλλους πατήρ. ὡς πάντα σοι παρέστιν ἐν ἀληθείᾳ; προσώπου στάσις· χρόας ἄνθος· βλέμματος κέντρον· μειδίαμα κεχαρισμένον. παρῳδῶν ἄνθος, ἀκοῆς ἴχνος. ἔχεις δ' ἴσως φωνὴν μνήμασαν ἀεί. τάχα τι καὶ καλεῖς. ἀλλ' ἐμοῦ μὴ παρόντος ἀνέρασε, καὶ βάσανε, πρὸς πιστὸν ἐραστὴν ἄπιστε, οὐδένος μοι μετέδωκας ῥήματος. τοιγαροῦν πλὴν φερεκακδεστάτην ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς ἀρὰν ἐπὶ σοὶ θήσομαι. εὔχομαί σε γηράσαι. τελευτῆσαι δ' αὐτὸν οἱ μέν, Ἀθήνησιν, ὦ οἶκοι, μεσαιπόλιόν τε, καὶ ῥυπόντα ἐς χῆρας. γλυεὺς δ' ἀγοραιότερον τὸ εἶδος, καὶ κατὰ τὸν Μάρκου τοῦ Βυζαντίου αὐχμόν.

A

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ.

Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ναυκρατίτης, Ἡρακλείδῃ μὲν ἐναντία ἐπῃδήσατο, τὸν Ἀθήνησι θεσμὸν καταιλήφοτι. λόγου δὲ ἐπεμελήθη πολιτικοῦ, καὶ οὐ κεκολασμένου, ἥπερ δὲ ἀγωνιζομένου. φιλοτιμία γὰρ ἄπεστιν αὐτῷ, καὶ πνεῦμα. ὅτι δὲ αὖ πρὸς κακῶν τὰ ἐρωτικὰ, γίγνεται παῖς ἐξ ἀδίκων γάμων Ῥουφίνῳ, ὁ ἐπ' αὐτῷ σοφιζόμενος, οὐδὲν γόνιμον, οὐδὲ σὺν καρδίας, ἀλλὰ τῶν σκείνου κομματίων τε, καὶ νοϊδίων ἐχόμενον. ἐφ' ᾧ καὶ λαβών αὐτὸν ἐξ ἀνδρὸς σοφοῦ, ὁ νόμοι, ἔφη, διδάσκουσί μοι χρῆσθαι τοῖς πατρῴοις. καὶ ὃς, διδάσκουσι μὲν, εἶπεν, ἀλλὰ τοῖς γνησίοις νόμοις χρωμένοις. καθάπτονται δὲ αὐτοῦ τινες καὶ τῆς σταλῆναι εἰς Μακεδονίαν μισθωτὴν οἰκίας, οὐδὲ οὗ φειδούσης. ἀλλ' ἀφείσθω τῶν τοιούτων. εὑροιμεν γὰρ ἂν καὶ τῶν πάνυ σοφῶν ἐνίους, πολλὰ καὶ ἀνελεύθερα ὑπὲρ χρημάτων πεφάσθαι· οὐ μὴν τόν γε Ἀπολλώνιον τοῦτον. κοινωνεῖν τε γὰρ πρόθυμος ἦν τῆς οὐσίας τῶν Ἑλλήνων τοῖς δεομένοις, καὶ οὐ βαρὺς ὑπὲρ μισθοῦ ξυμβῆναι. ἐτελεύτα δὲ ἑβδομηκοντούτης Ἀθήνησιν, ἔχων σὺν τάφῳ τὴν ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων εὔνοιαν. Ἀδριανοῦ μὲν καὶ Χρήστου, τῶν σοφιστῶν, ἀκροατὴς ἐγένετο. ἀμφοῖν δὲ ἀφέστηκεν, ὅσον οἱ μηδὲ ἀκούσαντες. ἐφιέμενος δὲ τοῦ ὑποθέσεως, ὑπεξιὼν μὲν τοῦ κοινοῦ, καιρὸν δὲ πλείω τοῦ ξυμμέτρου.

APOLLONIVS.

Apollonius Naucratites contraria methodo atq; Heraclides instituit, qui Athenis suggestum acceperat. Orationi ciuili & bene castigatæ operam dedit: contentiosæ ac forensi non item. quippe abest ab hac comprehensio & spiritus. Cùm in amoribus solutus & nequã fuisset, ex illegitimis nuptiis Ruffinus ipsi puer natus est: qui cùm sub B patre sophisticam artem didicisset, nihil à patre fœcundum & animosum exhibuit; sed tantùm quædam incisa, & argutè cogitata. in quo cùm à docto viro reprehensus esset: *Leges mihi dant*, inquit, *paternis rebus vti posse*. At ille: *Dant*, inquit, *verùm his qui legitimè nati sunt*. Plerique hominem calumniantur, quòd ad Macedoniã missus esset vt actor negotiorum domus non ita splendidæ atque fortunatæ. Sed ei talia C dimittantur. Nonnullos enim perquàm sapientes inueniremus, qui multa pecuniæ gratia ab ingenuo liberóque homine aliena fecerunt. Nec talem certè Apollonium fuisse dixerimus. Opes namque suas cum Græcis communicauit, qui egestate premebantur: neque grauis vnquam de mercede pacisceudo fuit. Septuagesimo ætatis anno extremum vitæ diem clausit Athenis; sepulchralis ornamenti vice, omnium D Athenienſiũ beneuolentia potitus. Adriani Chrestíque sophistarũ fuit auditor. Sed ab vtroque tantùm abfuit, quantum & illi qui nunquã audiuere. Controuersias quidem inspiciebat, à communi methodo se subducens, sed plus in eo temporis quàm par erat, impendebat.

APOLLONIVS ATHENIENSIS.

Apollonius Atheniésis apud Græcos nomine dignus est habitus, cùm forenses causas rectè egerit, & sine reprehensione declamarit. Iuxta Heraclidem & gentilem suum Athenis docuit. ciuili suggestui talenti pretio præfuit. Et cùm in ciuilibus rebus clarus & insignis esset, maximarum rerum legationes egit: in publicis ministeriis sacris, quæ maxima Atheniénses appellant; Prætura vrbana ei commissa est, & Præfectura* armorum, & vocum ab oraculis* editarum cura, iam ingraueſcente ætate. ceterùm vt ab Heraclide, Logimo, Glauco, huiusce modíque antistibus sacrorum, vocalitate aberat: ita grauitate, magnificentia, ornatúque decoro multis, qui ante fuêre, præstantior est habitus. Cùm ad Seuerum Romanorum imperatorem legatus mitteretur, Heraclidi Sophistæ declamationis certamen indixit, & ambo discessere, hic immunitate, Apollonius verò non paruis muneribus donatus. Porro cùm Heraclides rumorem de Apollonio nequaquam verum effudisset, quòd statim in Libyã profecturus esset, vbi Leptines gerebat imperium, & ex vniuersa terra virtutes contraxerat: & ad Apollonium dixisset, *Iam tempus tibi est, vt sermonem ad Leptinem legas. Imo verò tibi tempus est*, inquit Apollonius, *enimuerò de immunitate scriptus est.* Orationi repagulum ex Adriani idea Apollonius constituit, cuius olim fuerit auditor: verumtamen ad modulatos numeros &

Vide 1. lib. in Lollianc.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

Ο ὗ ὁ Ἀπολλώνι@ ὁ Ἀθωνάι@, ὀνόμασ@ μὲν ἠξιώθη καθ' Ἕλλωνας, ὡς ἱκανὸς τὰ δικανικὰ, καὶ τὰ ἀμφὶ μελέτῳ οὐ μεμπτός. ἐπαίδευσε ὗ Ἀθήνησι καθ' Ηρακλείδην τε, καὶ τ' ὁμώνυμον, τ' πολιτικοῦ θρόνου τυχόντα ἐπὶ παλάντῳ. διαφερόντως ὗ & τὰ πολιτικὰ ἠγούμενος, σύτε πρεσβείαις ὑπὲρ τ' μεγίστων ἐπρέσβευσεν, σύτ' ἀστυρχίαις, ἃς μεγίστας Ἀθωναῖοι νομίζουσι. πλὴν δ' ἐπωνύμου, καὶ πλὴν τ' ὅπλων, ἐπετράπη, καὶ τὰς ἐξ αἰακτόφωνας, ἤδη γηράσκων, Ηρακλείδου, καὶ Λογίμου, & Γλαύκου, καὶ τ' ποιήτων ἱεροφάντων, δύφωνία μὲν ἀσπλέων, σεμνότητι ὗ, καὶ μεγαλοπρεπείᾳ, καὶ κόσμῳ τυχὰ πολλοὺς δοκῶν τ' ἄνω. πρεσβεύων ὗ τυχὰ Σεβῆρον σὺν Ρώμῃ τὸν αὐτοκράτορα, ἀπεδύσατο τυχὸς Ηρακλείδῃ τὸν σοφισὴν @ ὑπὲρ μελέτης ἀγῶνα. & ἀπῆλθεν ὁ μὲν, πλὴν ἀτελῆ ἀφαιρετεῖς. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, δῶρα ἔχων. διαδιδόντος ὗ & Ηρακλείδου λόγον καὶ ἀληθῆ ὑπὲρ τ' Ἀπολλωνίου, ὡς αὐτίκα δὴ βαδιουμένου ἐς Λιβύην, ἰδίνα Λεπτίνης ἦν αὐτοκράτωρ σπεῦ, καὶ τὰς ἐξ ἁπάσης γῆς ἀρετὰς σωμῆγε, & τυχὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὥρα σι ἀναγινώσκειν @ τυχὸς Λεπτίνην. σοὶ μὲν ἔν, ἦ δ' ὁ Ἀπολλώνιος, & γὰρ δὴ & ὑπὲρ τ' ἀτελείας γέγραπται. βαλβίδα μὲν δὴ τ' λόγου ὁ Ἀπολλώνι@ σὺν τ' Ἀδριανοῦ ἰδέας βέβληται, ἀτὰρ δὴ καὶ ὁμῶς ἐς ῥυθμοὺς ἐμμέτρους τε, καὶ

ἀκροατὴς ἠγούμενο@. παραλλάττει δὲ

ἀναπαίοντας. οὓς εἰ φυλάξαιτο, σεμνοπρεπὴς πῃ ἀπήλειαν δόκει, καὶ βεβηκώς. τοῦτο δέ ἐστιν διῤῥεῖν καὶ ἐπ' ἄλλων μὲν ὑποθέσεων, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῷ Καλλίᾳ, ὃ ἀπαγορεύει τοῖς Ἀθηναίοις, πυρὶ μὴ θάπτειν. ὑψηλὸν ἄρα αἴρε τὸν δᾷδα. τί βιάζῃ, καὶ κατάγῃς κάτω, καὶ βασανίζῃς τὸ πῦρ; οὐρανίου ἐστί. πρὸς τὸ συγγενὲς ἔρχεται. αἰθέριόν ἐστι. τοῦτο τὸ πῦρ, οὐ κατάγει νεκροὺς, ἀλλ' ἀνάγει θεούς. ἰὼ Προμηθεῦ δαδοῦχε, καὶ πυρφόρε, οἷά σου τὸ δῶρον ὑβρίζεται. νεκροῖς ἀναισθήτοις ἀναμίγνυται. ἐπάρηξον. βοήθησον. κλέψον εἰ δυνατὸν κἀκεῖθεν τὸ πῦρ. παρεθέμην δὲ ταῦτα, οὐ παραιτούμενος τὴν ἀκολάστων ῥυθμῶν, ἀλλὰ διδάσκων ὅτι μηδὲ τοῖς σωφρονεστέροις ῥυθμοὶ ἡγνόει. ἐτελεύτα μὲν οὖν ἀμφὶ τὰ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, πολλὰ ἐν τῷ Ἀθηναίων δήμῳ πνεύσας. ἐτάφη δὲ ἐν τῷ προαστείῳ τῷ ἐν Ἐλευσῖνι λεωφόρῳ. ὄνομα τῷ προαστείῳ, ἱερὰ συκῆ. τὰ δὲ Ἐλευσινόθεν ἱερὰ, ἐπεὶ ἐς ἄστυ ἄγωσιν, ἐκεῖ διαπαύονται.

A repercussiones deflexit: quos si seruasset, non mediocri dignitate firmitatéque decorus in enunciando videretur. Quòd in aliis quoque controuersiis comperire licet, atque ex ea maxime, quæ Callias inscribitur, in qua Athenienſibus interdicit, ne corpora sepelienda cremarent. *Excelsam*, inquit, *tolle, mi homo facem. Cur violas, deorsumque deducis & torques ignem? Cœlestis est, ad cœlum sibi affine pergit, æthereus est. Hic igitur ignis non deducere mortuos, sed reducere deos debet. Io Prometheu, facifer, & ignifer quàm grauidonum tuum afficitur iniuria! Mortuis sensu carentibus commiscetur. Succurre; adiuua; indéque ignem, si potes, subducito.* Hæc verò adieci, non vt immodicos rhythmos excusarem, sed vt eum castigatos quoque numeros non ignorasse ostenderem. Circiter quintum ac septuagesimum ætatis annum defunctus est, cùm multum in Athenienſi populo spei & spiritus collocasset. Sepultus est in suburbio viæ regiæ quæ ducit ad Eleusina: cui quidem suburbio nomen Sacra ficus est. Ceterùm sacra ex Eleusine, postquam in vrbem introducta sunt, ibi quoque desinunt.

ΠΡΟΚΛΟΣ.

Ἀναγράφω δὲ καὶ Πρόκλον τὸν Ναυκρατίτην, εἰδὼς δὲ τὸ ἀνδρα. καὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν ἐμῶν διδασκάλων εἷς οὗτος. Πρόκλος τοίνυν, ὦ μῶν τὴν καὶ ἀφανῶν κατ' Αἴγυπτον. ταραττόμενον δὲ ἰδὼν τὴν Ναύκρατιν, καὶ πρά τε ἤδη πολιτεύοντας, τὴν Ἀθηναίων ἡσυχίαν ἠσπάσατο. καὶ ἐπανέπλευσε, ἐκεῖ ἔζη, πολλὰ μὲν ἀγαθὸν χρήματα, πολλοὺς δὲ οἰκέτας, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν με-

PROCLVS.

Proclum quoque Naucratitem in Sophistarum numerum referam, cùm probè hunc nouerim: etenim è præceptoribus meis vnus fuit. Proclus igitur erat Ægyptius, non humili genere natus. Cùm Naucratim seditionib. agitatam, & magistratus præter instituta patria rempublicam gerentes aspiceret: Athenis quietem amplexatus est. Quò cùm nauigasset, vitam illic degendam existimauit: eóque magnam

vim opum, famulorum gregem, cæterámque ſupellectilem magnificè exornatam tranſtulit. Floruit, bona ab adoleſcentia fama ſibi comparata: eadémque gloria magis ætate firmata claruit. Inprimis, ob vitæ optionē: deinde propter beneficium, vt arbitror, cuidam Atheniēſi collatum, quod etiam ſpecimen probi viri dederat. Nam cùm in Pyræeum nauigaſſet, quendam ibi natum interrogauit, an certus quidam Athenis honeſtè viueret, & bene rem gereret. hæc autem ſciſcitabatur de hoſpite, quocum iuuenis adhuc, verſatus erat, cùm ad audiēdum Adrianū accederet. Et cùm didiciſſet eſſe & viuere, ſed domo ſua confeſtim deceſſurū, ob decem millia drachmarum quæ fœnore acceperat, oppigneratis ædibus: nondum in vrbem reuerſus, drachmarum decem milia ad eum miſit, his verbis adiunctis, *Domum tuam libera, ne te mœſtum conſpiciam*. Hæc vtique facta non diuitis ſolùm, ſed diuitiis etiā pulchrè vtentis, eſſe ducimus, & valde docti, atque amicitiæ officia accuratè perpendentis. duas in vrbe domos poſſedit; vnam in Piræeo, Eleuſine aliam. ab Ægypto ventitabant ipſi, thus, ebur, vnguentum, papyrus & libri, cetoráque id genus, quæ vænalia ſunt. Hæc cùm diſpenſatoribus venderet, nec pecuniæ cupidus, nec illiberalis, neque plus habendi auidus, neque lucri fœnoríſque ſtudioſus vnquam viſus eſt; ſed ſorte contentus & priſci moris cultor. quinetiam cum filio prodigo in alendis gallis gallinaceis, coturnicibus, catellis & equis, colludendo repueraſcere malebat, quàm illum increpare. quod cùm ipſi à pleriſque crimini tribueretur; *Citius*, inquit,

A γαλοπρεπῶς κεκοσμημένῳ. ὃ δ' ἀκούων Ἀθηναίοις καὶ τὸν σὺν μειρακίῳ χρόνον, ηὐδοκίμησε. πολλῷ μᾶλλον ἀνὴρ γνώμιμος. πρῶτον μὲν, ὅτι τῇ τοῦ βίου αἱρέσει· ἔπειτα, οἶμαι, καὶ ὅτι εὐεργετήματι γνωμένῳ μὲν πρὸς σύνα Ἀθηναῖον, δήλωσιν δὲ παραχθέντι χρηστοῦ ἤθους. εἰς γὰρ τὸν Πειραιᾶ ἐσπλεύσας, ἤρετό τινα τῶν αὐτόθεν, εἰ ὁ δεῖνα καλῶς Ἀθηναίοις ζῇ, καὶ οὗ πρέπει. ἤρετο δὲ ταῦτα ὑπὲρ τοῦ ξένου, ᾧ προσέμιξεν Ἀθηναίοις νέος ὤν, ὅτε δὴ καὶ Ἀδριανῷ ἐφοίτα. μαθὼν δὲ αὐτὸν εἶναί B τε, καὶ ζῶν, ἐκπεσεῖσθαι αὐτίκα τοῦ οἰκίας διακηρυττομένης ἐπ' ἀγορᾶς πρὸς δραχμὰς μυρίας, ἃς ἐπ' αὐτῇ ἐδεδάνεισο, ἔπεμψεν αὐτῷ τὰς μυρίας, μηδὲ ἀνελθών πως ἐς τὸ ἄστυ, εἰπὼν ἐλευθέρωσον τοῦ οἰκίαν, ἵνα μή σε κατηφῆ ἴδω. ταῦτα μὴ πλουσίου μόνον ἡγώμεθα, ἀλλὰ καὶ πλούτῳ καλῶς χρωμένου, πεπαιδευμένου τε ἱκανῶς, καὶ τὰ φιλικὰ ἀκριβοῦντος. ἐκτήσατο δὲ καὶ οἰκίας C δύο μὲν ἄστει, μίαν δὲ σὺν Πειραιεῖ, καὶ ἄλλην Ἐλευσῖνι. ἐφοίτα δὲ ἀπό τε Αἰγύπτου λιβανωτοῦ, ἐλέφας, μύρον, βύβλος, βιβλία, καὶ πᾶσα ἡ τοιάδε ἀγορά. καὶ ἀποδιδόμενος αὐτὰ τοῖς διαπιθεμένοις τὰ τοιαῦτα, οὐδαμοῦ φιλοχρήματος ἔδοξεν, οὐδὲ ἀνήνυστος, D οὐδὲ ἐραστὴς τοῦ πλείονος, οὐδὲ ὑπερδιαμαχόμενος, ἢ τόκοις, ἀλλ' αὐτὸ ἀγαπῶν τὸ δρᾶν, ὡς τοῦ ἀσώτου, ὡς ἀληθῶς φιλοῦντος, ὡς τοῦ ὀρτύγων, κυνιδίων τε, καὶ ἵππων ξυννεάζων μᾶλλον, ἢ ὑπαλήπτων. καὶ παρὰ τοῖς πολλοῖς ἔχων αἰτίαν· θᾶττον, ἔφη,

μεταβαλεῖ τὸ μὴ γερόντων παίζειν, ἢ μὴ ἡλίκων. ἀποθανόντος δὲ αὐτῷ τοῦ παιδὸς καὶ τῆς γυναικὸς, ὅτι παλλακὴ ἐγλύεσθ, διὰ τὸ μὴ γεραίσκοντας ὀφθαλμοὺς ἀπάγεσθ. *ἠλυτάτη ὃ αὐτῇ γενομένη, πᾶσαν ἀφιεὶς ἰωΐαν, καὶ ἀγαθὸς ἔδοξε προστάτης ὃ οἴκου. τὰ δὲ τῆς μελέτης πάτεια τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, διέκειθ ὧδε. ἑκατὸν δραχμὰς ἅπαξ καταβαλόντι ἐξῆν ἀκροᾶσθαι τὸν ἀεὶ χρόνον· ἦν δὲ αὐτῷ καὶ βιβλίων ὑπὸ τῆς οἰκίας, ὧν μετῆν τοῖς συλλεγομένοις ἐς τὸ πλήρωμα τῆς ἀκροάσεως, ὡς μηδὲ συρίττοιμεν ἀλλήλοις, μηδὲ σκώπτοιμεν, ἃ καὶ ταῖς τῶν σοφιστῶν σχολαῖς φιλεῖ γίγνεσθαι. ἀθρόοι ἐσκαλούμεθα, καὶ ἐκαθήμεθα ἐσκληθέντες· οἱ μὲν παῖδες καὶ οἱ παιδαγωγοὶ, μέσοι. τὰ μειράκια δὲ, αὐτοί. τὸ μὲν οὖν διαλεχθῆναι αὐτὸν, καὶ ἀσμένοις ἐκείθ. ὅτε δὲ ὁρμήσειεν ἐς διάλεξιν, ἱππιάζοντί τε ἐῴκει, καὶ γοργιάζοντι. ἡ μελέτη δὲ τῆς προθυμίας, ἐσεκυκλεῖτο προεσχεμένη. τὸ δὲ μνημονικὸν, συνεπομένου τοῦτο ἤδη γεραίσκοντος, καὶ ὑπὲρ τὸν Σιμωνίδην ἔῤῥωθ, καὶ ἡρμοῦσθαι μὲν καὶ φύσιν. Ἀδριανοὶ δὲ ἦσαν αἱ ἐπιβολαὶ τῶν νοημάτων.

A *ad bonam frugem se conuertet cum senibus, quàm cum coæuis ludendo.* Defuncto ex vxore filio, pellicem in consuetudinem suam admisit, quòd senescentes iam oculi contraherentur: verùm cùm huic quæ effœminatissima erat, omnes permisisset habenas, non bonus & frugi rei familiaris custos habitus est. Institutum declamationis huic viro peculiare, ita se habuit. Ei qui centum drachmas semel soluisset, semper audire licebat. Erat etiam Bibliotheca domi, quæ colligentibus B patebat, ad auscultationis supplementum: ne vel inuicem exsibilaremus, vel cauillaremur, quæ in Sophistarũ scholis fieri solent. frequẽtes accersebamur, & accersiti sedebamus. pueri quidẽ, eorúmq; rectores medij; ex altera verò parte adolescentes ipsi. Ceterum perraro vsueniebat, vt ipse differeret; sed quãdo ad dissertationem se conferebat, C Hippiam & Gorgiam æmulanti similis erat. pridiana verò declamatio neglecta, in circulum ducebatur. Memoriæ vi etiam ad nonagesimum annum consenescens Simonidem superauit. Naturæ congruenter enunciabat; & Adrianẽsis cõformes sensorũ animi illationes habuit.

ΦΟΙΝΙΞ.

PHOENIX.

D

Φοινιξ ὁ Θετταλὸς, οὐδὲ θαυμάσαι ἄξιος, οὐδὲ αὖ διαβαλεῖν πάντα. ἦν μὲν γὰρ τοῦ Φιλάγρου μεφοιτηκότων. γνῶναι δὲ ἀμείνων, ἢ ἑρμηνεῦσαι. τάξιν τε γὰρ τὸ νοηθὲν εἶχε, καὶ οὐδὲν ἔξω καιροῦ ἐνοεῖτο. ἡ δὲ ἑρμηνεία διεσπασμένη τε ἐδόκει, καὶ ῥυθμοῦ ἀφέστηκεν. ἐδό-

Phœnix Thessalus nec dignus est qui in admirationem veniat, neque verò qui in omnibus damnetur. Ex Philagri condiscipulis vnus fuit, ad sentiendum quàm eloquendũ multo melior. lucidum enim ordinem habebant sententiæ: ac nihil abs re & intempestiuè animo agitabat. verùm dissoluta videbatur eius eloquutio, numeríq; destituta. ceteró-

quin accommodatior incipientibus iuuenibus, quàm aliquem iam habitum adeptis esse videbatur. etenim nuda ab eo negocia exponebantur, neque exornabantur oratione. Septuagenarius Athenis extinctus, non humili sepulchro donatus est: si quidem à dextra Academiæ descensus, iuxta viam ante equitum monumenta* sepultus est.

A κεὶ δὲ ἀπιθανότατος γεγονυῖα τοῖς ἀρχομένοις τῶν νέων, ἢ τοῖς ἔξιν τινὰ ἤδη κεκτημένοις. τὰ γὰρ πράγματα γυμνὰ ἐξέκειτο, κὴ ἐ περιήπτετο αὐτὰ ἡ λέξις. ἑβδομηκοντούτης ὢ ἀπέθανεν, Ἀθήνησιν ἐτάφη, κὰ ἀφανῶς· κεῖται γὰρ περὶ τῆς* κὰ τῶν πολεμίων, κὰ δεξιᾶ τ Ακαδημίας καθόδου. *i. τῆς πρὸ ἱππευσι παφῆς, &c.

DAMIANVS.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ.

Me ad Damianum ducit sermo, virum profecto eloquentissimũ, Epheso oriundum. Vnde Soteri, Sosi, Nicandri, Phædri, Cyri & Phylaces eximantur. nam Græcorum ludi hi potius appellãdi sunt, quàm Sophistæ memorãdi. Damiano igitur facundissima fuit etiam vetus prosapia, & qui ab eo profluxere, digniſſimi approbatissimíque in Epheso sunt habiti. quinetiam in Senatum omnes allecti sunt: cùm optima existimatione & nummorum contemptu admirabiles viderentur. Ipse quoque multis diuitiis, & magnifico apparatu pollens, omnib. Ephesiorũ egenis benignè subuenit; ac Rempublicã plurimùm adiuuit, dum pecunias largitus est; & è publicis operib. collapsa restaurauit. Epheso quoq; templum connexit, quò descensum viam per Magnesiã deduxit, viámque strauit; vbi porticus est in stadij longitudinem tota ex lapide confecta. Huius structura propositũ fuit, vt templi ministros, si quandoque plueret, discedere non cogerẽtur. Opus multa impensa cõfectum, à nomine vxoris suæ conscripsit. In templo cœnationem ædificauit, quæ magnitudine ceteras simul ab aliis exstructas exsuperat,

B Ἀγὰ με ὁ λόγος ἐπ' ἀνδρα ἐλλογιμώτατον Δαμιανόν, τὸν κὰ τ ΕΦέσου. ὅθεν ἐξηρήθων Σωτῆροί τ, & Σῶσοι, & Νίκανδροι, κὴ Φαίδροι, Κῦροί τε, καὶ Φύλακες. ἀθύρματα γὰρ τ Ελλήνων οὗτοι μᾶλλον προσρηθεῖεν ἄν, ἢ σοφισταὶ λόγου ἄξιοι. Δαμιανῷ τοίνυν ἐλλογιμώτατον μὲν κὴ τὸ ἄνω γένος, & πλείσου ἄξιοι τῆ ΕΦέσῳ. εὐδοκιμώτατοι ὢ, κὴ οἱ ἀπ' αὐτῦ φυέντες. συγκλήτου γὰρ βουλῆς ἀξιοῦνται πάντες, ἐπ' εὐδοξίᾳ θαυμαζόμενοι, κὴ ὑπεροψίᾳ χρημάτων. αὐτὸς τ πλούτῳ ποικίλῳ, κὴ πολυπρεπεῖ κατεσκευασμένος, ἐπήρκει μὲν & τοῖς δεομένοις τ ΕΦεσίων, πλείστα ὢ ὠφέλει τὸ κοινὸν, χρήματά τε ἐπιδιδοὺς, & τὰ ὑποδεδωκότα τῶν δημοσίων ἔργων ἀνακτώμενος. συνῆψε ὢ κὴ τὸ ἱερὸν τῆ ΕΦέσῳ, κατατείνας ἐς αὐτὸ* πλεῦ διὰ τῶν μαγνησικῶν καθόδου. ἔστι ὢ αὕτη σοὰ ἐπὶ στάδιον λίθου πᾶσα. νοῦς ὢ τῦ οἰκοδομήματος, μὴ ἀπεῖναι τ ἱερῦ τοὺς θεραπεύοντας ὁπότ' ὗοι. τῦτο μὲν δὴ τοῦργον ἀπὸ πολλῶν χρημάτων ἀπετελέσθη, ἐπέγραψεν ἀπὸ τ ἑαυτῦ γυναικός. τὸ δὲ σὺν τῶ ἱερῶ ἑστιατήριον, αὐτὸς ἀνέθηκε, μεγέθει τε ὑπερβαλλόμενον τὰ ὑπ' ἄλλων ἄλλοις,

καὶ λόγου πρείπω τοιβαλὼν κόσμον. ὠφελίσας γὰρ Φρυγίῳ λίθῳ, οἷος οὔπω ἐτιμήθη. πλούτῳ δὲ χρῆσθαι καλῶς οὐ μειρακίῳ ἤρξατο. Ἀριστείδου γὰρ δὴ, καὶ Ἀδριανοῦ, τὸν μὲν, τὴν Σμύρναν, τὸν δὲ τὴν Ἔφεσον, ἠκροάσατο ἀμφοῖν ἐπὶ μυρίαις, εἰπὼν, πολλῷ ἥδιον ἐς τοιαῦτα δαπανᾶν παιδικὰ, ἢ ἐς καλοὺς τε, καὶ καλὰς, ὥσπερ οἱ πολλοί. καὶ ὁπόσα ὑπὲρ ἀνδρῶν τούτων ἀναγέγραφα, Δαμιανοῦ μαθὼν εἴρηκα, δοὺς τὰ ἀμφοῖν εἰδότος. πλούτου δὲ ἐπίδειξιν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ κἀκεῖνα εἶχε. πρῶτον μὲν ἡ γῆ πᾶσα, ὁπόσην ἐκέκτητο, ἐκπεφυτευμένη δένδρεσι καρπίμοις τε, καὶ θυσίοις. ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ νήσοι χλοηφόροι, καὶ λιμένων προέχωσις, βεβαιοῦσαι τὸν ὅρμους, καταιρούσαις τε, καὶ ἀφιείσαις ὁλκάσιν. οἰκίαι τε ἐν προαστείοις, αἱ μὲν, κατεσκευασμέναι τὰ ἐς ἄστυ ζύγον, αἱ δὲ, ἀνδρώδεις. ἔπειτα αὖ ἀνδρὸς τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἦθος, οὐ παντὶ ἀσπαζομένου κέρδος, οὐδὲ ἐπαινουμένου τὸ δὲ ἅπασι λαμβάνειν, ἀλλ' οἷς αἴσθοιτο δεομένοις, πρόϊκα τούτοις τὴν ἑαυτοῦ φωνὴν διδόντος. παραπλήσιον δὲ καὶ τοῖς σοφιστικοῖς τοὺς λόγους. οἷς γὰρ αἴσθοιτο δεομένους τὸ ἀκροατηρείων, καὶ ἐθνῶν ἥκοντας, ἀφίει τούτοις τὸν μισθὸν τῆς ἀκροάσεως, μὴ λάθοιεν δαπανώμενοι. τοῦ δὲ δικανικοῦ μὲν, σοφιστικώτερον, σοφιστικοῦ δὲ, δικανικώτερος. προϊὼν δὲ ἐς γῆρας, μᾶλλον ἄμφω τὰς ἀσυδαὶ, τὸ σῶμα καταλυθεὶς μᾶλλον, ἢ τὴν γνώμην. τοῖς γοῦν κῆ κλέος αὖ φοιτῶσιν ἐς τὴν Ἔφεσον. προέχων ἑαυτὸν,

ineffabilique ornatu circumduxit. Phrygio lapide ita exornauit, vt ne alibi quidem, quid tale spectetur. Ab adolescentia diuitiis honestè vti cœpit. Cùm Aristides & Adrianus, alter Smyrnam, Ephesum alter reliquisset, ambos exhibita innumera mercede audiuit, dicens, Multo suauius esse ad has delicias, quàm in pulchros & pulchras, vt plerique faciunt, pecunias erogare Quæcunque verò de his viris descripsi, à Damiano edoctus retuli. qui vtrumque probè nouerat. Porrò hæc diuitiarum ostentationem viro præstiterũt: in primis, omnis terra quæ ab ipso possidebatur, fructiferis opacísque arboribus consita fuit. In iis autem quæ ad mare vergebãt, insulæ industria structæ; ac portuum præaggestiones ad firmandas stationes, soluentibus è littore, & appellentibus onerariis: itémque prædia in suburbiis quædam ad vrbanorum modum exstructa; aliæ arboribus circumsita. Deinde viri huius indoles fuit, vt non omne lucrũ in foro diligeret, ac ne laudabile quidem reputaret ab omnibus accipere, sed quos intelligebat egenos, his vocem suam gratis exhibebat. perinde quoque se præstabat in Sophisticarum dissertationum ratione. Quos enim pauperes, & ab vltimis vsque gentibus profectos esse senserat, iis auscultationis mercedem dimisit, ne pecuniis destituti laterent. Fuit autẽ vt in iudiciali genere magis sophisticus, sic in sophistico magis iudicialis: at procedens in senectutem, studia vtraque deseruit, corpore magis quàm mente solutus. Quamobrem quicunque ipsius gloria moti Ephesum ad eum venerant, his profectò se totum ex-

hibuit, ac mihi quoque primum, secundum & tertium congressum attribuit. Tum hominem vidit Sophocleo equo persimilem:

Ætate nam tardus videbatur graui,
Certamine at cepit vigorem in serio.

Annum nactus septuagesimum, domi moritur, & in quodam suo suburbano, vbi plurimùm vixerat, sepultus est.

A ἀνέθηκε καμοί ἵνα σύνοισίαν πρώτην τε, & δευτέραν, καὶ τελίτην. & εἶδον δύδρα ὥραπλήσιον τῷ Σοφοκλείῳ ἵππῳ. Νωθὴς γὰρ ὑφ' ἡλικίας δοκῶν, νεάζουσαν ὁρμὴν ἐν ταῖς ἀσυδαῖς ἀνεκτᾶτο. ἐτελεύτα δὲ οἴκοι, ἔτη βιοὺς ἑβδομήκοντα. & ἐτάφη ἐν προαστείῳ πνὶ τ ἑαυτ, ᾧ μάλιστα ἐνεβίωσεν.

ANTIPATER.

B

Antipatro Sophistæ Hierapolis patria fuit: ea verò vrbs in iis recensenda est, quæ in Asia florebant. Zeuxidemus verò pater, ex clarissimis illius ciuibus erat. Adriani & Pollucis disciplinæ traditus, à Polluce magis compositus expolitúsque est, vt sententiarum impetum, eloquutionis modulis resolueret. Zenonem etiam Athiensem audiuit, à quo genus accuratum in arte dicendi edidicit: & C quamuis extemporali facultate valeret, lucubrationes tamen nequaquam aspernatus est. Nam Olympiacas quoq; & Panathenaïcas nobis recitauit orationes; & ad historiam Seueri imperatoris gesta sumpsit; à quo imperatoriis epistolis præfectus, splendidum in eis quiddam exhibuit. atenim multos ego hoc viro melius & declamasse & conscripsisse censuerim, sed in epistolis exarandas præstantiorem fuisse neminem: quippe cum velut insignis Tragœdiæ actor, qui pulcrè Dramatis argumentum nouit; hic etiã in literis regia persona dignissima enunciaret. Dicta enim luciditatem & sententiæ magnitudinem habebant, & è re nata expositionem, & cum voluptate solutam inconnexitatem, quæ maximè epistoEpistol. virtus.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΣ.

Ἀντιπάτρῳ τῷ Σοφιστῇ, πατρὶς μὲν ἦν Ἱεράπολις, καταλεκτέα δ' αὐτη ταῖς κθ' τὴν Ἀσίαν δι' ἐπιδόσεως. πατὴρ ἦ, Ζευξίδημος, τ ἐπιφανεστάτων ἐκείνη. Ἀδριανῷ μὲν, & Πολυδεύκει φοιτήσας, ἀπὸ τ Πολυδεύκους μᾶλλον ἥρμοσαι, τὰς ὁρμὰς τῶν νοημάτων ἐκλύων τοῖς τ ἑρμηνείας ῥυθμοῖς. ἀκροασάμενος ἦ & Ζηνώνος τ Ἀθηναίου, τὸ περὶ τ τέχνην ἀκριβὲς ἐκεῖνου ἔμαθεν. αὐτοσχέδιος ἦ ὢν, οὐδὲ φροντισμάτων ἠμέλει, ἀλλ' Ὀλυμπιακούς τ ἡμῖν διῆλθ, καὶ Παναθηναϊκούς· καὶ ἐς ἱστορίαν ἐλάβε τὰ Σεβήρου τ βασιλέως ἔργα. ἐφ' οὗ μάλιστα ταῖς βασιλείοις ἐπιστολαῖς ἐπιτραχθεὶς, λαμπρόν τι ἐν αὐταῖς ἤνεγκεν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δὴ ἀποπεφεύσθω, μηδεπώποτε μὲν, καὶ συγγράψαι τ αὐτοῦ τούτου πολλοὺς D βέλτιον, ἐπιστεῖλαι δ' μηδένα ἄμεινον· καὶ ὥσπερ τραγῳδίας λαμπρᾶς ὑποκειτὸν τ Δεσμώτης δι' ξενισύτατα, ἐπαξία τ βασιλείου προσώπου φθέγξασθαι. σαφῆ δέ τε δὴ τὰ λεγόμενα εἶχε, καὶ γνώμης μέγεθος, & τὴν ἑρμηνείαν ἐκ τῶν πραγμάτων, καὶ ξὺν ἡδονῇ τὸ ἀξιώδεσθον, ὃ δὴ μάλιστα ἐπι-

σολιὼ λαμπρώτ. ὑπάτοις ὁ ἐπὶ ἐφε-
φεὶς, ἦρξε μὲν ὃ τῆς *Βιθυνῶν ἔθνους· *al. Αἰθ. ἢ Λθωαίων
δόξας ὁ ἐπιμότερον χρῆσθαι τῷ ξίφει, τὴν
ἀρχὴν ἀπέθετο. βίου μὲν δὴ ὀκτὼ, καὶ
ἑξήκοντα ἔτη τῷ Ἀντιπάτρῳ ἐγένετο, καὶ
ἐτάφη οἴκοι. λέγεται δ' ἀποθανεῖν κατ-
ηφίᾳ μᾶλλον, ἢ νόσῳ. διδάσκαλος δὲ τῶν
Σεβήρου παίδων ἐνομίσθη· καὶ θεῶν δι-
δάσκαλον σκαλοδμὸν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐ-
παίνοις τῆς ἀκροάσεως. ἀποθανόντος δὲ τοῦ
νεωτέρου σοφῶν ἐπ' αἰτίᾳ, ὡς τὸν ἀδελ-
φῶν ἐπιβεβληκοῖ, γράφει πρὸς τὸν πρε-
σβύτερον ἐπιστολὴν, μονῳδίαν ἐπέχου-
σαν, καὶ θρηνῶν, ὡς εἰς μὲν αὐτῷ ὀφ-
θαλμὸς ἐν δυοῖν, χεὶρ δὲ μία· καὶ οὓς
ἐπαίδευσεν ὅπλα ὑπὲρ ἀλλήλων αἴρε-
σθαι, τούτους ἀκούσῃ καθ' ἑαυτῶν ἠρμέ-
νους, ὑφ' ὧν προξενηθῆναι τὴν βασιλέα
μὴ ἀπιστῶμεν. καὶ γὰρ ἂν ἰδιώτῃ
ταῦτα προῆκται, βουλόμενόν γε τὸ
δοκεῖν ἐπιβεβληκέναι μὴ ἀπιστεῖσθαι.

A lam illustrant. Inter principes viros Bithynorum nationi præfuit. Sed cùm promptius vti gladio visus esset, magistratu abdicatus est. Annos octo & sexaginta vixit Antipater, ac domi sepultus est. Abstinentia verò, & inedia magis quàm ægritudine mortuus esse dicitur. Seueri filiorum præceptor est existimatus: vnde in Auditorij laudibus, eum Deorum doctorem appellabamus. cùm autem iunior ex his interemptus esset, obiecto crimine, quòd fratribus insidias struere- B ret; ad maiorem natu epistolam scripsit, lugubrem sermonem & lamenta continentem; eo quòd ex duobus vnus sibi oculus, vnáque manus supereſſet: & quos edocuerat arma pro se inuicem ferre, hos audiret in mutuam perniciem esse congressos. Quare irritatum fuisse imperatorem facilè credimus: sedenim hæc priuatum quoque irritarent, si quidem videri vellet insi- C dias paratas fuisse, non dubitari.

ΕΡΜΟΚΡΑΤΗΣ.

Πολὺς ἐν σοφιστῶν κύκλῳ ὁ Ἑρμοκράτης ὁ Φωκαεὺς ἄδεται, φύσεως ἰσχὺν δηλώσας πρὸ πάντας, οὓς ἐρμηνεύω. οὐδενὶ γὰρ θαυμασίῳ σοφιστῇ συγγενόμενον, ἀλλὰ Ῥουφίνου τοῦ Σμυρναίου ἀκηκοώς, τὰ σοφιστικὰ τολμηρότατος μᾶλλον, ἢ κατορθώσας, ἑρμηνεῦσαι ποικιλώτατα Ἑλλήνων καὶ ἔγωγε, καὶ ἔταξεν. οὐ τὰς μὲν, τὴν ὑποθέσεων, τὰς δὲ οὐχὶ, ἅπαξ ἅπασας τὰς μελετωμένας· καὶ γὰρ δὴ καὶ τὰς ἐσκηματισμένας εὖ διέθετο, ἀμφιβολίας τε πλείστας ἐπινοήσας, καὶ τὸ σημαινόμενον ἐγκαταμίξας τῷ ἀφιεμένῳ. πάππος μὲν δὴ αὐτῷ ἐγένετο Ἀθηνᾶς, ὁ Πολέ-

HERMOCRATES.

In Sophistarum corona multus Hermocrates Phocensis prædicatur. Quippe qui præter omnes quos cõmemoraui, naturæ & ingenij vim ostendit. Nullius namq; Sophistæ mirabilis consortio vsus, sed Smyrnæo tantùm Rufino audito, qui sophistica profiteri magis ausus est, quàm D in iis rectè se gesserit: elegantissimè inter Græcos eloqui sciuit, & instituit: ac non has duntaxat causas, illas verò minimè, sed planè omnes tam ad declamandum comparatas, quàm figuratas bene disposuit. Ambagibus plurimis excogitatis, & re significata admixta non expressæ. Auus ipsi Attalus Pole-

monis

monis filius. Rufinianus verò pater, vir ſummus, pater eius fuit; qui Calliſto filiam duxerat in vxorem. Patre mortuo, Hermocrati tantum cum matre diſſidium eſt exortum, támque irreconciliabile odium, vt Calliſto nullam ſuper ipſo filio qui in adoleſcentia obierat lachrymulam fuderit: tametſi vel infeſtiſſimis quibuſque huius ætatis caſus commiſeratione digni videantur. Hoc porrò ab iis qui ita nudè rem audiuerint, adoleſcentis vitio potius attribueretur, ſi nihil mater ipſa commiſiſſet. verùm cauſam expendenti, quòd alieno à matre animo fuiſſet, quia illa ſerui amore tenebatur: iuuenis legibus obtemperare videri poſſet, quæ ob eiuſmodi crimina etiam occidere concedunt. Mater verò digna quam externi quoque proſequantur odio, propterea quòd & ſeipſam & filium dedecorarat. Ceterùm etiamſi Hermocrates hoc liberetur crimine, non hunc tamen reatum effugiet: ſedenim paternam domum opulentam, ſibi traditam, non in alendis equis & functionibus publicis, vnde fas eſt nomen ſibi comparare, ſed ad crapulam profudit, & ſodales qui ſcribendæ Comœdiæ argumentum ſuggererent, vt vſuuenit iis qui Calliæ quandoque Hipponici filio adulabatur. Antipater cùm imperatori ab epiſtolis electus eſſet, cuperétq; ſuam gnatam admodum deformem Hermocrati collocare: hic ad illius proſperitatem non ſtatim tranſiliit: ſed cùm nuptiarum internuncia, ad Antipatri potentiam qua eo tempore pollebat, ipſum excitaret: *Nunquam* (inquit Hermocrates) *amplæ doti & ſoceri faſtui inſeruiam*. Et cùm ipſum cognati

Leges de amore impud.

μωνος τῦ Σοφιστοῦ παῖς. πατὴρ δὲ, Ρυσινιανὸς ὁ ἐπὶ Φωκέων, ἀνὴρ ὕπατος, Καλλισὼ γήμας τὴν Ἀπάλου. τελευτήσαντος δ' αὐτῷ τῦ παιδὸς, ἐς διαφορὰν κατέστη πρὸς τὴν ἑαυτῦ μητέρα, ὥστε τὴ ἀποβαίτην, ὡς μηδὲ δάκρυον ἐπ' αὐτῷ τ' Καλλισὼ ἀφεῖναι σὺν μειρακίῳ δοποθανόντι, ὅτε δὴ κὴ τοῖς πολεμιωτάτοις ἐλεεινὰ τὰ τ' ἡλικίας φαίνεται. ἃ τῦτο οὕτωσὶ μὲν ἀκούσαντι, κακία δ' μειρακίυ προσκεῖσθαι μᾶλλον, εἰ μηδὲ μήτηρ ἐπ' αὐτῷ τι ἔπαθε· λογιζομένῳ δὲ τὴν αἰτίαν, κὴ ὅτι τὴν μητέρα ἀπέστερξεν ὑπὸ δούλου ἔρωτι, ὁ μὲν συμβαίνων τοῖς νόμοις φαίνοιτο ἄν, οἳ δεδώκασι τὸ ἀπὸ τοιαύσδε αἰτίας, κὴ ἀποκτείνειν. ἡ δὲ, ἀξία μισεῖσθαι καὶ τοῖς μὴ προσήκουσιν, ὑπὲρ ὧν ἑαυτὴν, κὴ τὸν υἱὸν ἤσχυνεν. ὥσπερ δὲ ταύτην ὁ Ερμοκράτης διαφύγοι τὴν αἰτίαν· οὕτως ἐκείνῳ γε κὰν διαφύγοι. τὸν γὰρ πατρῷον οἶκον βαθεῖ ἀπῷ παραδοθέντα, κατεδαπάνησεν εἰς ἱπποτροφίας, οὐδὲ εἰς λῃτουργίας, ἀφ' ὧν καὶ ὄνομά ἐστιν λέγειν, ἀλλ' εἰς ἄκρατον, κὴ ἑταίρους, οἵους παρασχεῖν κὴ κωμῳδίᾳ λόγον, οἳ πρέσχον τῷ Καλλίᾳ ποτὲ τῷ Ιππονίκου κολακεύσαντες. Ἀντιπάτρου δὲ πρεσβευθέντος εἰς τὰς βασιλείους ἐπιστολὰς ἤδη, ἀσπαζομένου τε ἁρμόσαι τῷ ἑαυτῦ θυγατέρα πονηρὰς ἐχούσαν τὰς εἴσοδος, καὶ ἐπῆρσε πρὸς τὴν ἐκείνου βῦπραγίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς προμνηστρίας ἀναγούσης εἰς τὴν τῦ Αντιπάτρου ἰσχύν, ἣν εἶχε τότε, κὰν ἄν ποτε ἔφη δουλεῦσαι* πρὸς μακρᾷ, & πενθερᾷ τύφῳ. ὠθέντων δ' αὐτὸν τῶν

* ἐς δουλεύειν

συπεύνων ἐς τὸν γάμον, & Διὸς Κόρινθον ἡγουμένων τ' Ἀντίπατρον, οὐ πρότερον εἶρξεν, ἢ Σεβῆρον αὐτοκράτορα μεταπέμψαντα αὐτὸν ἐς τὴν ἑῴαν, δοῦναί οἱ τὴν κόρην. ὅτε δή τις Ὀπιτηδείων ἐρομένου τινὸς αὐτὸν, ὁπότε ἄγοι τὰ ἀνακαλυπτήρια, ἀσχόταζε ὁ Ἑρμοκράτης, ἐγκαλυπτήρια μὲν οὖν, ἔφη, τοιαύτην λαμβάνων. καὶ διέλυσε μετ' οὐ πολὺ τὸν γάμον, ὁρῶν οὔτε ἰδεῖν ἡδεῖαν, οὔτε ἐπιτηδείου τὸ ἦθος. καὶ ἀκροατὴς ὁ τῶν Ἑρμοκράτους ὁ αὐτοκράτωρ γιγνόμενος, ἠγάσθη αὐτῷ ἴσα τῷ πάππῳ· δωρεὰς τ' αἰτεῖν ἀνεῖκε. καὶ Ἑρμοκράτης στεφάνους μὲν, ἔφη, καὶ ἀτελείας, καὶ σίτησις, & πορφύραν, καὶ τὸ ἱερᾶσθαι, ὁ πάππος ἡμῖν τοῖς ἀπ' αὐτοῦ προέδωκε. καὶ τί ἂν αἰτοίμην παρὰ σοῦ σήμερον, ἃ ἐκ τοσούτου ἔχω, ἐπεὶ δέ μοι προσεταγμένον ὑπὸ τοῦ κυρίου τὸν Πέργαμον Ἀσκληπιῷ πέρδικα σιτεῖσαι λιβανώτῳ θυμιώμενον· τὸ δ' ἄρωμα τοῦτο οὕτω τι σπάνιον καθ' ἡμᾶς νυνὶ, ὡς φασὶν, καὶ δάφνης φύλλα τοῖς θεοῖς θυμιᾶσαι, δέομαι λιβανωτοῦ τὰ λάντων πεντήκοντα, ἵνα θεραπεύσιμι μὲν τοῦ θεοὺς, θεραπευσίμην δ' αὐτός. ἔδωκε δὲ τὸν λιβανωτὸν σὺν ἐπαίνῳ ὁ αὐτοκράτωρ, ἐρυθριᾶν εἰπὼν, ὅτι μικρὰ ἠτήσω. ξυνελάμβανε τῷ Ἑρμοκράτει τῶν ἐπιδείξεων, πρῶτον μὲν τὸ πάππου κλέος. ἡ γὰρ φύσις ἡ ἀνθρωπεία, τὰς ἀρετὰς ἀσπάζεται μᾶλλον, ἐκ πατέρων ἐς παῖδας διαδοθείσας. ὅθεν ὁ μὲν κλεέστερος μὲν Ὀλυμπονίκης, ὁ δὲ Ὀλυμπονικῶν οἶκος, γυναικὸς δὲ στρατηγὸς, ὁ μὴ στρατηγούντων. ἥδιον τε τῶν Ὀπιτηδείων, αἱ πατέρων τε, καὶ πρό-

A ad has nuptias impellerent, quia Iouis Corinthum Antipatrum esse reputabant, non ante id in animum eius induxerunt, quàm Seuerus imperator eo ad orientem accersito puellam ducendā tradidisset. Tunc socio quodam interrogante, quando repotia ad velum deponendum celebraret, vrbanissimè quidē Hermocrates, *Nuptialia*, inquit, *ad obnubendum eam quam duxi celebrabo.* Et paulò pòst diuortium fecit, cùm
B vxorem neque aspectu gratam, neque moribus accommodatā intueretur. Hermocratis auditor factus imperator, cum pariter atque eius auum, admiratus est. ac petendorum munerum ei fecit optionem. Ac Hermocrates: *Coronas* (inquit) *immunitatem, victum è publico, prætextam & Pontificatum, auus nobis suis posteris reliquit. Quid igitur hodie à te peterem, quæ relicta hereditario iure habeo? Quoniam verò mihi ab Æsculapio Pergameno imperatum est, vt perdicem suffitā opimo thure alam: hoc autem arôma ita iam nobis rarum est, vt &*
C *lauri foliis ex farina, vino oleóq; subacta Dijs omnino adoleamus: Thure talentorum quinquaginta mihi opus est, imperator, vti Deos colere possim, & vti etiam ipse colar.* Dedit cum laude thus, imperator, aiens se erubescere, quòd parua petierit. Adiuuit Hermocratem in speciminibus, in primis aui sui gloria. Humanum enim
D ingenium virtutes potius à parentibus in filios traductas amplectitur. Quare victor Olympicus glorioſior est, ex victorum Olympicorum domo. Et generosior quoque miles, qui non ex imbellibus ortus est. Suauiora autem studia illa sunt, quæ à parentibus & ma-

ioribus insunt: meliores quoque artes, quæ hereditario iure comparantur. Profuit etiam ipsi formæ dignitas. Etenim gratiarum alumnus erat, & statuæ decus præ se ferebat; vt puberes solent. audacia porrò adolescenris qua in cœtu hominum loquebatur, in multitudine, stuporem multis afferebat. Homines enim eos admirantur, qui res magnas sine anxietate, animíque consternatione adoriuntur. Aliquid etiã lenis facundia & linguæ plausus attulit, & quòd momento temporis causas perspiceret, & lecta quidẽ ac dicta, ad senioris potius quàm iunioris captum, intelligeret & exponeret. Hermocratis declamationes octo duntaxat vel decẽ. Oratio non longa quam in Phocæa Panio crateri dixit. Equidẽ asseruerim adolescentis huius linguã superaturum neminem fuisse nisi fatorũ inuidia ad virilem ætatẽ peruenire prohibitus esset. Octauo & vigesimo ætatis anno (secundum quosdam) extinctus est. Plerique verò quinto ac vigesimo diem obiisse dicunt, cúmq; paternũ solum & monimentum excepit.

A γόνων οἴκου· ⟨ τέχναι βήτιους, αἱ κληρονομούμεναι. ξυνελάμβανε ⟩ αὐτῷ καὶ ἡ ὥρα ἡ περὶ τῷ εἴδει. καὶ γὰρ ἐπήχαεις, καὶ ἀγαλματίας, οἷα φηβοι. καὶ τὸ θάρσος ⟩ τὸ μειρακιῶδες τὸ ⟨ ἐν τοῖς πλήθεσιν, ⟩ ἐκπλῆξιν ἐς τοὺς πολλοὺς ἔφερεν; ἕως ⟨ ἐκπλήττον ⟩ αὐθέφοι τοὺς τὰ μεγάλα μὴ ξὺν ἀγωνίᾳ περαίνοντας. ἐδίδου τι καὶ ἡ εὔροια, ⟨ ὁ τε γλώττης κρότος, καὶ τὸ ⟨ ἐν ⟩ σχήμῃ τε καιρῷ ξυνορᾶν τὰς ὑποθέσεις, καὶ τὰ ἀναγνωσκόμενά τε, ⟨ λεγόμενα παλαιοτέρῳ ὄντα*, ⟩ ἢ νέῳ γε ⟨ ἐνθυμηθῆναι, ⟩ ⟨ ἑρμηνεῦσαι. αἱ μὲν δὴ μελέται τε Ἑρμοκράτους, ὀκτὼ που ἴσως, ἢ δέκα· καὶ ὁ λόγος οὐ μακρὸς ὃν ⟨ ἐν Φωκαίᾳ δεῖπνῳ τῷ Γαΐου κρατῆρι. ἐμοὶ ⟩ δὲ ἀποφαίνω, μὴ δὴ τινα ὑπερφωνῆσαι τὸ μειρακιῶδες τοῦτου γλώτταν, εἰ μὴ ἀφηρέθη τὸ ὁρμᾶσθαι ἐς ἄνδρας, φθόνῳ ἀλόις. ἐτελεύτα ⟩ κατ' ἐνίους μὲν, ὀκτὼ ⟨ εἴκοσι γεγονὼς ἔτη. ὡς ⟩ ἔνιοι, πέντε, καὶ εἴκοσι. καὶ ἐδέξατο αὐτὸ ἡ πάτρωα γῆ, καὶ αἱ πάτρωαι θῆκαι.

B

C

HERACLIDES.

Heraclides etiam Lycius vir celeberrimus; quòd ad eius domum attinet, quia à probis parentibus ortus erat, & inter pontifices Lycios admissus. hanc verò immunitatem, quæ non magnæ Romanorum gentis erat, magni æstimant pro antiqua, opinor, confœderatione. Heraclides facũdior in sophisticis fuit, idoneus quippe ad intelligendum, sufficiens ad exponendum, & in forensi contẽtione minimè superfluus, & in notionibus Panegyricis non multum debacchans. Porrò Athenienſi suggestu oratorio excidit, cùm

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ.

Ἀνὴρ ἑλλογιμώτατος καὶ Ἡρακλείδης ὁ Λύκιος· καὶ τὰ οἴκοι μὲν, ⟨ ἀπὸ ⟩ πατέρων τε ἀγαθῶν ἔφυ, ⟨ καὶ ἀρχιερέων Λυκίων ἐγένετο· τὴν ⟩ ἀλειτουργησίαν οὖσαν ⟨ μεγάλου ἔθνους Ῥωμαίων, μεγάλων ἀξιοῦσιν, ὑπὲρ ξυμμαχίας, οἶμαι, παλαιᾶς. ἑλλογιμώτερος ⟩ ὁ Ἡρακλείδης τὰ σοφιστικὰ, ἀποχρῶν μὲν γὰρ ξυνεῖναι, ἀποχρῶν ⟩ ἑρμηνεῦσαι, καὶ οὐ ἀγῶνας ἀπρίτους, ⟨ καὶ τὰς πανηγυρικὰς ξυνουσίας οὐχ ὑπερβαχχεύων. ⟩ ἐπέσων ⟩ τε ⟨ ἐν τῷ ⟩ Ἀθήνῃσι, συσταίων ἐπ' αὐ-

D

τὸν τῷ Ἀπολλωνίῳ τῷ Ναυκρατίτου ἑταίρων· ὧν πρῶτος, καὶ μέσος, καὶ τελευταῖος ὁ Μαρκιανὸς ὁ ἐκ Δολίχης, ἐγένετο, ἐπὶ πλεῖ Σμύρναν ἐπράπετο, θύεσαν δὴ μάλιστα πόλεων ταῖς τῶν Σοφιστῶν μούσαις. νέοτητα μὲν οὖν Ἰωνικὴν τ', καὶ Λύδιον, καὶ πλεῖ ἐκ Φρυγῶν καὶ Καρίας ξυῤῥαμεῖν ἐς Ἰωνίαν καὶ συνουσίαν τῶν ἀνδρός, ὅπῃ μέγα, ἐπειδὴ ἀκίνδυνος ἁπάσαις ἡ Σμύρνα. ἡ δὲ, ἦγε μὲν καὶ τὸ ἐκ τῆς Εὐρώπης Ἑλληνικόν· ἦγε δὲ τοὺς ἐκ τῆς ἑῴας νέους· πολλοὺς δὲ ἦγε Αἰγυπτίων οὐκ ἀνηκόους αὐτῆς ὄντας, ὅπῃ Πτολεμαίῳ τῷ Ναυκρατίτῃ κατ' Αἴγυπτον περὶ Σοφίας ἤεισεν. ἐνέπλησε δὲ πλεῖ Σμύρναν ὁμίλου λαμπρότητος· ὤνησε δὲ καὶ πλείω ἕτερα, ἃ ἐγὼ δηλώσω. πόλις ἐς ξένους πολλοὺς ἐπεῤῥαμμένη, ἄλλως τε, καὶ Σοφίας ἐρῶντας, σωφρόνως μὲν βεβούλευτο. σωφρόνως δὲ συνηλικιάσαι. φυλακτόμβοι δέ που τὸ εὖ πολλοῖς τε, καὶ σπουδαίοις, καὶ οἱ ἁλίσκεσθαι, ἱερῶν τε* ἐπιμεληθῆναι, καὶ γυμνασίων, καὶ κρηνῶν, καὶ σοῶν, ἵνα ἐπαρκοῦσα τῷ ὁμίλῳ φαίνοιτο. εἰ δὲ καὶ ναύκληρος* ἡ πόλις εἴη, καθάπερ ἡ Σμύρνα, πολλὰ καὶ ἄφθονα αὐτοῖς ἡ θάλασσα δώσει. Ξυνήρατο δὲ τῇ Σμύρνῃ καὶ τῆς εἴδους, ἐλαίου κρηνῶν ἐπικυδάσας τὸν τῆς Ἀσκληπιοῦ γυμνασίῳ χρυσοῦν τὸ ὀροφοῦ· καὶ στεφανηφορίαν ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτοῖς ἦρξεν, ἀφ' ἧς τοῖς σφετέροις παῖσι Σμυρναῖοι τὰ ὀνόματα. ἐπὶ Σεβήρου δὲ τοῦ αὐτοκράτορος, φασὶν αὐτὸν ἀμελέσι λόγου ἐκπεσεῖν, αὐλητὴν, καὶ δορυφόροις δείσαντα. τοιοῦτοι δὲ ἀγροῖοι μὴ λίαν παιδῶν, κἂν αἰτίαν λάβοι· τὸ γὰρ τῶν ἀγροικίων

A Apollonij Naucratitæ ſocij aduerſus ipſum cõſtitiſſent; quorum primus, medius & vltimus, Marcianus Dolichius planè extitit, tum ad Smyrnam ſe conuertit, quæ præ ceteris ciuitatibus Sophiſtarum Muſis maximè afflata erat. Iuuentutem igitur Ionicam, Lydiam, Phrygiam & Cariam in Ioniá confluxiſſe ad viri conſuetudinem, nihil ita magnum fuit, quandoquidē Smyrna omnibus his nationibus quaſi ad B oſtium ſtat. Ipſa autem ex Europa Græcanicum cœtum, ex oriente iuuenes, & ex Ægypto nonnullos, qui non eum audire neglexerant, quando de doctrina cum Ptolemæo Naucratite in Ægypto contendit. Smyrnam ſplendida turba compleuit, & in pluribus aliis profectò rebus, vt oſtendam, emolumento fuit. Ciuitas in multos hoſpites alioqui ſapientiæ amatores conuerſa, modeſtè conſulebat, modeſtè quoque concionem habebat. ac ciues vtique cauebant, ne in multis ac ſtudioſis mali deprehenderentur: & ſeduli cultores eſſent ſacrorum, gymnaſiorum, fontium ac porticuum, vt multitudini ſufficere viderentur. Quod ſi, vt Smyrna, ciuitas nauis dux foret, multa quidem ciuibus & ampla mare concederet. Idem ad augendam Smyrnæ pulchritudinem, olei fontem in Æſculapij gymnaſio auratis laquearibus ornatum exſtruxit. Coronatum magiſtratum apud eos obtinuit, à quo annis faſtorum Smyrnæi nomina imponebant. Ex improuiſo genere dicendi, coram Seuero imperatore, dum aulam ſatellitéſque timeret, excidiſſe aiunt. Hoc verò ſi cui è fori rabulis contigiſſet, culpa non vacaret. cauſidicorum quippe genus

ἰσ. βυλεύσῃ σ. δ. συνηλικιάσῃ φυλακτόμβοι

ἰσ. ἐπιμεληθῆναι

quoddam temerarium est, & impudens. Sophista verò qui cum adolescentibus solida diei parte studet, quónam modo stupori obsisteret? Excutit enim eum, ex subita & improuisa oratione, etiam auditoris personæ grauitas, sera laudatio, & plausus insolentia. Si autem se inuidiæ obnoxium esse præsenserit, quemadmodum Heraclides tunc Antipatrum suspectum habebat, minus animo comprehendet, minus quoque inueniet. Talés namque suspiciones mentis sunt tenebræ, & linguæ vincula. Cùm sacras cedros excidisset, multum patrimonij absumpsisse dicitur; quando à foro recedentem familiares virum alloquentes, ac plerunq; remorantes sequebantur. Et cùm dixisset quidam ex iis, *At declamationem nullus tibi vnquam, neque partam ex ea gloriam auferet.* & super hoc aliquid è poëta citasset; perurbanè suis malis illudens, istud subiecit,

Suprà in Herode p. 657. a.

Nempe vnus reliquus lata retinetur in æde.

Hic præ ceteris Sophistis laboriosissimè scientiâ adeptus est, cùm sibi non suppeteret ingenium. Extat quoque eius lucubratio non iniucunda, & liber concinnus, qui Laudatio laboris inscribitur: hunc in manibus habens, cùm in Ptolemæũ Sophistam ad Naucratin incidisset, & ille, quidnam operæ haberet percontaretur: hic verò respondisset, Elogium esse Laboris; accepto libello Ptolemæus ὁ π. deleuit, vt ὄνος id est asinus, relinqueretur: ac, iam tempus est (inquit) tibi verum laudationis nomé legendi. Disputationes etiam illæ, quæ ab Apollonio Naucratite aduersus eum agitatæ sunt, ipsum veluti segnem laboriosúmque dilacerãt. Inter Heraclidis præ-

ἔθνος, ἰταμοὶ, & θρασεῖς. Ὁ Φίσης ὁ ξυσσυδάζων μειρακίοις τὸ πολὺ τ ἡμέρας, πῶς αὖ ἀνήκοοι σκληξῇ; ἐκπρούῃ γὰρ ἀδόκητ λόγου, καὶ ἀκροατὴς σεμνὸς προσώπῳ, καὶ βραδὺς ἔπαινος, καὶ τὸ μὴ προπεῖδαι σωτήρως. εἰ ὁ καὶ φθόνῳ ὑποκαθημένῳ ἑαυτὸν ἀμάθοις, ὥσπερ ὁ Ηρακλείδης τὸν τ Ἀντιπάτρου τότε ὑφεωρᾶτο, ἧττον μὲν συνθυμηθήσεται; ἧττον δ᾽ εὑρήσει. αἱ γὰρ τοιαί δε ὑποψίαι, γνώμης ἀχλύς, & δεσμὰ γλώττης. ἱερὰς γὰρ λέγεται κέδρους σκεπτμών, δημοθυμηναι τὸ πολὺ τ οὐσίας. ὅτε δή καὶ ἀπόντι αὐτῷ τῆς δικαστηρίου, ἐπικολούθουν μὲν οἱ γνώριμοι φιλομουσούμενοί τε, & ἀνέχοντες τ ἄνδρα. εἷς δ᾽ αὐτῶν εἰπόντος, ἀλλ᾽ οὐ μελέτην ἀφαιρεθήσεταί τις, ὦ Ηρακλείδη, οὐδὲ τὸ ἐπ᾽ αὐτῇ κλέος, καὶ ὑπερφωνήσαντος αὐτῷ τὸ; εἰς δή που λοιπὸς καταφύγεται βυρεῖ οἴκῳ, ἔφη, μάλα, ἀστόχως δὴ ὑπαίξας τοῖς ἑαυτῷ κακοῖς. δοκεῖ δὲ μάλιστα Σοφιστῶν ἔσεσθαι πλὴν ὑπερήμιον πόνῳ καθαπτήσασθαι, μὴ ξυγχωροῦσης αὐτῷ τ φύσεως· καὶ ἔστιν αὐτῷ φρόντισμα οὐκ ἀηδές, βιβλίον ξύμμεικτον, ὃ ὑπερέχραται, πόνος ἐγκώμιον. τὸ δ᾽ βιβλίον τοῦτο πρὸς χεῖρας ἔχων, συνέτυχε Πτολεμαίῳ τῷ Σοφιστῇ τ Ναυκρατίτῃ· ὁ δὲ, ἤρετο αὐτὸν ὅ, τι συσυδάζοι· τὸ δ᾽ εἰπόντος ὅτι πόνος εἴη ἐγκώμιον· λαβὼν ὁ Πτολεμαῖος τὸ βιβλίον, καὶ ἀπαλείψας τὸ π. ὥρα σοι, ἔφη, ἀναγιγνώσκειν τὸ ὄνομα τ ἐγκωμίου. & αἱ διαλέξεις δ᾽, αἷς Ἀπολλώνιος ὁ Ναυκρατίτης κατ᾽ αὐτοῦ διελέγετο, ὡς νωθροῦ καθάπτον, καὶ μοχθοῦντος. Ηρακλείδου δι-

δάσκαλοι, Ηρῴδης μὲν, τῷ καὶ ἄλη- A ceptores, Herodes extitisse à quibusdam non verè creditur. Adrianus verò & Chrestus è legitimis sunt habiti. neque Aristoclem quoque audiuisse diffidimus. Ceterùm concauo ventris aqualiculo vsum, & affatim comedisse ferunt, neque tamen edacitate tanta emarcuisse. Post octogesimum quippe vitæ annum decessit, corpore integer ac validus. Sepulchrum in Lycia habuisse dicitur. Obiit superstite filia libertísque parum probis, qui Rhetorices hereditatem adierunt; Rhetorice verò ipsi fuit prædium talentorum decem, quem prope Smyrnam ex peculio recitationum mercatus erat.

θῶς πεπιστευμένων. Ἀδριανὸς δὲ, καὶ Χρῆστος, εἰς γνησίους. καὶ Ἀριστοκλέους οὐκ ἠκροάσθαι αὐτὸν μὴ ἀπιστῶμεν. λέγεται δὲ καὶ γαστρὶ κοίλῃ χρῆσθαι, καὶ πλεῖστα ὀψοφαγῆσαι· καὶ ἡ πολυφαγία αὕτη, ἐς οὐδὲν αὐτῷ ἀποσκῆψαι. ἐτελεύτα γοῦν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, ἀρτίος τὸ σῶμα. καὶ τάφος μέν αὐτῷ ἐν Λυκίᾳ λέγεται. ἐτελεύτα δὲ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ ἀπελευθέροις ἀσυνδέτοις. ὑφ' ὧν καὶ τὴν ῥητορικὴν ἐκληρονομήθη. ἡ δὲ ῥητορικὴ, χρήσιον δέκα ταλάντων ἦν αὐτῷ κατὰ τὴν Σμύρναν, ἐωνημένον ἐκ τῶν ἀκροάσεων.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ.

Μηδὲ δεύτερον τῶν προειρημένων Σοφιστῶν, μηδὲ Ἱππόδρομόν τις ἡγείσθω τὸν Θετταλόν. τῷ μὲν γὰρ βραχέων φαίνεται· τῷ δὲ, οὐκ οἶδα ὅ,τι λείπει. Ἱππόδρομῳ τοίνυν, πατρὶς μὲν ἡ Λάρισσα, πόλις εὐ προήκουσα ἐν Θετταλοῖς. πατὴρ δὲ, Ὀλυμπιόδωρος, προελθὼν ἱπποτροφίᾳ Θετταλοὺς πάντας. μεγάλου δὲ ἐν Θετταλίᾳ δοκοῦντος εἶναι ἄγειν πρὸς ἡμᾶς τὰ Πύθια, ὁ Ἱππόδρομος προέστη δὶς τῶν Πυθικῶν ἄθλων. πλούτου τε ὑπερβεβλήκει τοὺς αὐτῶν, καὶ κόσμῳ τῷ περὶ τὸν ἀγῶνα, καὶ μεγέθει γνώμης, καὶ δικαιότητι βεβαιοῦσα τὸ εὖ. τὸ γοῦν περὶ τὸν τῆς τραγῳδίας ὑποκριτὴν ἐπ' αὐτῷ πραχθὲν, οὐδὲ ὑπερβολὴν ἑτέρῳ καταλέλοιπε δικαιότητος τε, καὶ γνώμης. Κλήμης δὲ ὁ Βυζάντιος τραγῳδίας ὑποκριτὴς ἦν, οἷος οὔπω τις πρὸ τοῦ τέχνῃ· νικῶν δὲ κατὰ τοὺς χρόνους, οἷς τὸ Βυζάντιον ἐπολιορκεῖτο,

HIPPODROMVS.

Neque à supradictis Sophistis secundum, Thessalum Hippodromũ B fuisse quisquam existimet. Quosdam enim superasse videtur, & in quibus aliis inferior fuerit, exploratum non habeo. Hippodromo patria, Larissa fuit, ciuitas florens in Thessalia. Olympiodorus verò pater, qui alendis equis Thessalis anteiuit omnibus. Porrò cùm magnum quidpiã apud Thessalos censeatur semel Pythiis ludicris præfuisse; Hippodromus bis præfecturam eiusmodi certaminum conse- C quutus est: ac diuitiis & ornatu in certamine, magnitudine mentis, & rectum vindicante iure, ceteris qui antè fuerunt, antecelluit. In his autem quæ circa Tragœdiæ actorem ipse præstitit, ne alteri quidem locum reliquit iudicio consilióque præclarius agendi. Clemens Byzantius Tragicus histrio talis erat, vt nullus vnquam tanta arte egerit. cùm hic iis temporibus quibus Byzantium obsidebatur vinceret,

diſceſſit non potitus victoria, ne ciuitas quæ arma aduerſus Romanos tulerat, per vnum virum præconio celebrari videretur, cùm verò in certaminibus quoque Amphyctionicis optimè decertaſſet, Amphyctiones ſupradictæ cauſæ metu eum fructu victoriæ decreto fraudarant. Proſiliens autem cum impetu Hippodromus: *Valeant* (inquit) *iſti qui peierant, & præter æquum ſentiunt. ego Clementi victoriam do.* Et cùm alter hiſtrio prouocaſſet ad Imperatorẽ: approbata eſt iterùm Hippodromi ſententia. Enimuerò Romæ etiam Byzantius victoriã obtinuerat. Cùm talis eſſet apud vulgus, admirabili etiam manſuetudine in ſpeciminib. vtebatur: artem quippe profeſſus ſui amori cæco & faſtui obnoxiam, neque ſuæ laudi indulſit vnquam, ac ſuperuacuas laudes amputauit. Cùm itaque multa magnificè Græci in eum acclamarent, & quandoque Polemoni compararent:

—*Æquiparas cur me* (inquit) *immortalibus ipſis?*

Neque Polemoni eripuit, quòd diuinus vir exiſtimaretur: neque id ſibi tribuit, vt cum eo conferretur. Cùm Proclus Naucratites Pompeiani oratoriam inuectiuam in omnes qui Athenis profiterentur, compoſuiſſet, & in horum numerum hac cauillatione Hippodromum retuliſſet. Nos quidem orationem eorum quæ dicta fuerant ſententiæ reſpondẽtem audituros eſſe arbitrabamur: hic autẽ nihil prauè loquutus, ſilentij laudẽ proſequutus eſt, à pauone exorſus, qui propria laude nimis artollitur. Sic igitur ſe gerebat erga ſeniores, & eos qui multo vel pauco

A ἀπῆλ ἁμλρταύων τῆς νίκης, ὡς μὴ δοκοίη δι᾽ ἑνὸς ἀνδρὸς κηρύσσεσθαι πόλις, ὅπλα ἐπὶ Ρωμαίους ἠρμένη. ἔρισε γὰρ αὐτὸν ἀγωνισάμενον καὶν τοῖς Αμφικτυονικοῖς ἄθλοις, ᾧ μὲν Αμφικτύονες, ἀπεψηφίζοντο τ νίκης, δέει τῆς προφερομένης αἰτίας. ἀναπηδήσας δὲ ξυὼ ὁρμῆ ὁ Ιπποδρομος, οὗτοι μὲν, εἶπεν, ἐρρώσθων ἐπιορκοῦντές τε, καὶ παραγνώσκοντες τὸ δικαίῳ· ἐγὼ γὰρ,

B Κλήμεντι τ νικῶσαν δίδωμι. ἐφεστὼς δὲ θατέρῳ τῶν ὑποκριτῶν ἐπὶ τῶν βασιλέα, ηὐδοκίμησε πάλιν ἡ τῆς Ιπποδρόμου ψῆφος. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐπὶ τ Ρώμης σύνηθα ὁ Βυζάντιος. τοιοῦτος γὰρ ὢν ἐς τὰ πλήθη, θαυμασίᾳ προσότητι ἐπὶ τας ἐπιδείξεις ἐχρῆτο· παραλαβὼν γὰρ τὸ τέχνῃ φίλαυτόν τε, καὶ ἀλαζονα, οὔτε ἐς ἔπαινον ἑαυτῷ κατέσχη ποτὲ, καὶ ἐπέκοπτε τας ὑπερβολας τῶν ἐπαίνων. βοώντων γοῦν ποτε ἐπ᾽ αὐτῷ τῶν Ελλήνων πολλὰ, καὶ δύφημα, καί που καὶ τῷ Πολέμωνι ὁμοιοῦντων αὐτόν· τί μ᾽ ἀθανάτοισιν εἴσκεις; ἔφη. οὔτε τὸν Πολέμωνα ἀφελόμενος τὸ νομίζεσθαι θεῖον ἄνδρα, οὔτε ἑαυτῷ δίδους τὸ τοιούτῳ ὁμοιοῦσθαι. Πρόκλος δ᾽ τ Ναυκρατίτου τὸ Πομπηϊανὸ πρεσβυλικὴν ξυνθεὶς ἐπὶ πάντας

D τοὺς παρόντας Αθηναίους, καὶ τὸν Ιπποδρομον ἐγκαλέσαντος τῷ λοιδορισμῷ τούτῳ, ἡμεῖς μὲν ὡόμεθα λόγου ἀκροάσασθαι τοὺς τ τῶν εἰρημένων ἠχῷ ξυγκειμένου· ὁ δὲ, οὐδὲν εἰπὼν φλαῦρον, ἔπαινον δύφημίας διεξῆλθεν, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ ταὼ τοῦ ὄρνιθος, ὡς ἀναπεροῦντος αὐτὸν τοῦ ἐπαίνου. ὧδε μὲν δὴ διέκειτο πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ πρεσβυτέρους, καὶ χρόνῳ πολλῷ τε, καὶ οὐ

πολλῷ προφληφότας. ὡς ὃ μὲν πρὸς τοῦ ἰσήλικας εἶχεν, ὑφ' ἡλικίᾳ μαθεῖν ἐκ τῶν δε. νεανίας ἀπ' Ἰωνίας ἥκων Ἀθήναζε, διηγήσατο ἐπαίνους τοῦ Ἡρακλείδου πέρα ἀχθηδόνος. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Ἱππόδρομος ἐν τῇ ἀκροάσει, ὁ νεανίας οὗτος, ἔφη, ἐρᾷ τε ἑαυτῷ διδασκάλου. καλὸν ἂν ξυλλαβεῖν αὐτῷ τῶν παιδικῶν. ὃ δὴ καὶ μὴ ξύν ἑρμαίῳ ἀπέλθοι, μαθὼν εἰκωμιάζειν. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπῃνεν τὸν Ἡρακλείδου διῆλθεν, οἷος ἐπ' αὐτῷ οὔπω εἴρηται. τὰ μὲν δὴ Διοδότῳ Καππαδόκῃ δάκρυα, καὶ τὸ ἐσθῆτα μέλαιναν ἐπ' αὐτῷ ἐνδύσαι, φύσιν μὲν προφερομένῳ μηδεμίαν αἰτιολογίαν, Ἐφήβῳ ὄντι ἀποθανόντι πατέρα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐκήρυξε τὸν Ἱππόδρομον, καὶ προφητεύοντα τε καὶ μὴ ἑαυτὸν γενέσθαι τινὰς ἀριστεῖς ἄνδρας. τοῦτο μάλιστα ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐδήλωσε. Φιλοστράτῳ γὰρ τῷ Λημνίῳ γνωρίμῳ μὲν ἑαυτοῦ ὄντι, δύο δὲ καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονότι, αὐθαρίστου τινὰ καὶ αὐτοσχέδιον, πλεῖστα μὲν συνέδωκε τῇ τέχνῃ τῶν ἐπαίνων. ὧνδε εἰπεῖν ἐδόκει, καὶ μή. ἀξιούσης δὲ τὸν Ἱππόδρομον τῆς Ἑλλάδος αὐτίκα παρελθεῖν, καὶ ἐπαποδύσομαι, ἔφη, τοῖς ἐμαυτοῦ σπλάγχνοις. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἀνεβάλετο τὴν ἀκρόασιν ἐπὶ τὴν τῆς θυσίας ἡμέραν. ταῦτα μὲν οὖν ἐχέτω μοι δήλωσιν ἀνδρὸς πεπαιδευμένου, φιλανθρώπου τε, καὶ πράου τὸ ἦθος. Ὃ δὲ Ἀθήνησι τῶν Σοφιστῶν θρόνον καθεζόμενον, ἐτῶν που τεττάρων ἀπενέχθη αὐτὸς ὑπὸ τῆς γυναικός, καὶ τοῦ πλούτου. σπουδαιοτάτη γὰρ σπουδαιοτάτη γυναικῶν ἐφύλαττε, καὶ φύλαξ ἀγαθὴ χρημάτων. ἀμφοῖν τε ἀπόντοιν, ἢ οὐ-

A tempore præuerterant. quemadmodum autem in eos qui essent sibi ætate pares se gesserit, hinc discere licet. Cùm adolescens quidam ab Ionia profectus Athenas, laudes Heraclidis non sine tædio magno enarrasset: hunc in auditorio intuitus Hippodromus, *Adolescens* (inquit) *iste præceptorem amat. Honestum est igitur adiuuare eum in amoribus. etenim laudare edoctus, cum lucro abierit.* His dictis, laudes Heraclidis ita prosecutus est, vt in eius com-
B mendatione nihil par vnquam dictum fuerit. Lachrymæ super Diodotum Cappadocem effusæ, & pulla vestis ob ipsum sumpta, qui cùm Ephebus obiisset, accommodatum declamationi habuerat ingenium: in causa fuerunt cur pater Græci cœtus Hippodromus prædicaretur, qui etiam vt post se illustres plerique viri orirentur, prospiceret. id verò in Olympia potissimum declarauit. Philostratum enim Lem-
C nium familiarem suum, qui secundum & vigesimum annum agens, extemporalem aliquam orationem effutierat, plurimùm in arte promouit elogiorum, tam in dicendis quàm in tacendis. Porro Græcia quoque Hippodromum rogante vt statim accederet; *Non meis equidem* (inquit) *visceribus subterfugiam.* His dictis auscultationem in sacrorum diem distulit. Hæc igitur viri do-
D cti perhumanum & mansuetum ingenium præ se ferant. Tandem cùm Athenis oratorium thronum nactus esset, per quatuor annos, ipse à muliere ac diuitiis abductus est: illa namque mulierum operosissima, & optima pecuniarum custos fuit. Absente certè vtroque facul-

tates ſubſiderent. veruntamen ad Græca ſolennia ire, non neglexit: ſed recitationum ſpecioſarum cauſa, néve ignoraretur, ea prorſus frequentauit. Melius etiam illa ſuccedere illi viſa ſunt, quòd cùm inſtituendi finem feciſſet, ſemper ſtudiis incumberet. Enimuerò plurima Hippodromus à Græcis edidicit, qui poſt Cappadocem Alexandrum felici memoria potiti ſunt. Plurima quoque poſt Ammonium Peripateticum recognouit. Atenim nondum quenquam noui qui plura quàm ille ſciuerit & ſcripſerit. Declamationē certè Hippodromus neque in agro degens, neq; iter faciens, neque in Theſſalia commoratus, vnquam neglexit: ſed ex Euripidis & Amphionis hymnis, eam opulentiâ melius peculium appellauit. Agreſtiori erat facie, mirificam tamen generoſitatem ſeueritatémque ac ſerenitatem oculis præferebat. Hoc Megiſtias Smyrnæus ſe in eo conſideraſſe ait, is qui inter naturæ ex corporis lineamentis interpretes, primas obtinuiſſe creditus eſt. Smyrnam enim poſt Heraclidem venerat Hippodromus, & ante nunquā. & cùm à naue deſcendiſſet, ſi quem ibi fortè doctum in patriis inſtitutis offenderet, in forum prodibat. Cùm verò iuxta templum pædagogos aſſidentes, conſequentéſq; pueros, & libellorum onera peris appenſa ferentes aſpexiſſet: venit ei in mentem fieri poſſe, vt aliquis ex illuſtribus doceret intus; ideóque ingreſſus eſt; & Megiſtia ſalutato, nihil percontatus aſſedit. Megiſtias vero parentem fortaſſe aut educatorem puerotum eſſe putabat, qui pro diſcipulis verba facturus eſſet. proinde interrogauit, cuius gratia veniſſet. Hic verò, Audies, inquit, cùm vnà

A σία ὑπεδίδου. ὅ γε μὲν ἐσφοιτᾶν ἐς ἅς τ' Ἑλλήνων πανηγύρεις, οὐκ ἠμέλησε, ἀλλ' ἐθάμιζεν ἐς αὐτάς, ἐπιδείξεων ἕνεκα, καὶ τοῦ μὴ ἀγνοεῖσθαι. βέλτιον δὲ καινὰ ἐφαίνετο ἐκεῖνα τοῦτο τοῦ καὶ μὴ τὸ πεπαῦσθαι ἅπαξ διδάσκοντα, ἀεὶ τὰ αὐτὰ διδάσκειν. Ἱππόδρομος μὲν γὰρ δὴ, πλεῖστα μὲν ἐξέμαθεν Ἑλλήνων, τῶν γε μετὰ τὸν Καππαδόκην Ἀλέξανδρον μνήμης δὐτυχησάντων· πλεῖστα δ' ἀνέγνω μετά γε
B Ἀμμώνιον τὸν ἀπὸ τοῦ Περιπάτου. σχεδὸν γὰρ* πολυγραμματώτερον ἄνδρα οὔπω ἔγνων. μαθητὴς δ' ὁ Ἱππόδρομος, οὔτε ἐν ἀγρῷ διαιτώμενος ἠμέλησε, οὔτε ὁδοιπορῶν, οὔτε ἐν Θετταλίᾳ· ἀλλὰ καὶ κρεῖττον ὅλως κτῆμα ἐκάλεσε αὐτὸν ἐκ τῶν Εὐριπίδου τε ὕμνων, καὶ Ἀμφίονος. ἀγριωπότερος τὸν εἶδος, ὅμως ἀμήχανον εὐγλυκάνειαν ἀπεδήλου τοῖς ὄμμασι, γοργόν τε, καὶ φαιδρόν. τοιγὰρ καὶ
C Μεγιστίας ὁ Σμυρναῖος ἐν αὐτῷ καθορᾶσθαι φησὶν, οὐ τὰ δίκαια φυσιογνωμονούντων νομιθείς. ἀφίκετο μὲν γὰρ εἰς τὴν Σμύρναν, μετὰ τὴν Ἡρακλείδου ὁ Ἱππόδρομος, οὔπω πρὸ τούτου ἥκων. ἀποβὰς δὲ τῆς νεὼς, ἀπῆλθεν εἰς ἀγορὰν, εἶτα ἐντυχὼν παιδαγωγοῖς τε καθημένοις, ἀκολούθοις τε παισὶν ἄχθη βιβλίων ἐπὶ πῆρας ἀνημμένους, ξυνῆκεν ὅτι παιδίοις τισὶν ἔνδον ἔμελλε ἐπιφανεῖν· καὶ εἰσῆλθε. καὶ καθεσθέντα τὸν Μεγιστίαν, ἐκάθητο, ἐρόμενος οὐδέν. ὁ μὲν δὴ Μεγιστίας, ὡήθη ὑπὸ μαθητῶν διαλέξεως οἱ, πατέρα ἴσως, ἢ ἀδελφὸν παίδων ὄντα· καὶ ἤρετο ὑπὸ ὅτου ἥκοι. ὁ δὲ, πύθοι, ἔφη, ἂν αὐτοὶ

χ. πολυγραμματώτερον

ηλυώμθα. διακωδωνίσας οὖν ὁ Με-
γιστίας τὰ μειράκια, λέγε, ἔφη, ὅ, τι
βούλῃ. ☾ ὁ Ιππόδρομος, αὐτὸ δῶμεν
ἀλλήλοις τὴν ἐσθῆτα, ἔφη. ἵνα δ' ἄρα
τῷ μὲν Ιπποδρόμῳ, χλαμύς· τῷ δ'
αὖ, δημηγορικὸν ἱμάτιον. ἦ πίνα σοι νῦν
τοῦτ', ἦ δ' ὁ Μεγιστίας; ἐπίδειξιν, ἔφη, σοὶ
μελέτης ποιήσασθαι βούλομαι. δαιμονᾶν
μὲν οὖν αὐτὸν ᾠήθη, ταῦτα ἐπαιρόμε-
νον, ☾ τὴν γνώμην ἐξαιρόμενος. τὰς
δ' βολὰς ἀναστοπῶν τῶν ὀμμάτων, ἦ
ὀργῶν αὐτὸν εἶναι, ☾ καθεζόμενος, ἀν-
έδωκε τὴν ἐσθῆτα. ὑποθεσίν τε αἰτή-
σαντι, προβάλλε τὸν μάγον τὸν ἀπο-
θνήσκειν ἀξιοῦντα, ἐπεὶ μὴ ἐδυνήθη
ἀποκτεῖναι μάγον μοιχόν. ὡς δ' ἐζήτησας
ἐπὶ τὸν θρόνον, ἦ μικρὸν ὑποχὼν ἀνεπή-
δησε, μᾶλλον εἰσῆλθε τὸν Μεγιστίαν ὁ τῆς
μανίας λόγος· καὶ τὰ πλεονεκτήματα
ἐμβροντησίαν ὠφέλ. ἀρξαμένου δ' τῆς
ὑποθέσεως, ☾ εἰπόντος, ἀλλ' ἐμαυτόν γε
δυνάμαι, ἐξέπεσεν ἑαυτοῦ ὑπὸ θαύ-
ματος· ☾ προσδραμὼν ἀπῴ, ἱκέτευε
μαθεῖν ὅς τις εἴη. εἰμὶ μὲν, ἔφη, Ιππό-
δρομος ὁ Θεσσαλὸς, ἥκω δέ σοι γυμνα-
σόμενος, ἵν' ἐκμάθοιμι δι' οἵου ἀνδρὸς
οὕτω πεπαίδευμαι τὸ ἦθος τῆς Ιωνικῆς
ἀκροάσεως. ἀλλ' ὅρα με δι' ὅλης τῆς ὑπο-
θέσεως. ἐπεὶ πέρας ἔσχε λόγου, δρόμος
ὑπὸ τὴν κλ τὴν Σμύρνην πεπαίδευ-
μένων ὑπὸ τὰς τοῦ Μεγιστίου θύρας ἐ-
γένετο, ταχείας τὴν φήμης διαδοθείσης
ἐς πάντας, ὅτι χωριάζειν αὐτοῖς τὸν Ιπ-
πόδρομον. ὁ δὲ, ἀναλαβὼν τὴν ὑπό-
θεσιν, ἑτέρᾳ δυνάμει μετεχρίσατο λαῖς
ἤδη εἰρημέναις ἐννοίαις. ἀρχθὼν δ' ἐς
τὸ κοινὸν τῶν Σμυρναίων, ἀνὴρ ἔδοξε θαυμάσιος, καὶ οἷος ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ χρό-

A erimus. tùm Megistias adolescentibus traductis, Dic quid velis, inquit. Vestes (inquit Hippodromus) commutemus. quippe Hippodromo chlamys erat, Megistiæ verò forense pallium. Quid hoc sibi vult? Megistias ait. At Hippodromus: Declamationis specimē edere tibi volo. Hinc Megistias furore correptum existimauit, & mente motum, quòd hæc enunciaret. atque ipsius oculorum eiaculationes intuens, & eum cogitabundum, & seratum vi-
B dens, vestem continuò commutauit. Postulanti controuersiam, proposuit Magum mori volentē, quia non potuerat Magum adulterū occidere. ergo cùm Hippodr. in suggesto consedisset, parúmque se continens resiliisset, magis ac magis Megistiā furoris illius incessit suspicio. & excessus animi stuporē attonitum autumauit: sed cùm causam adoriretur & diceret, *At ego meipsum possum*. Megistias admiratione perci-
C tus, mente excidit. Et ad eum concurrens, vt diceret, quisnā esset, supplex exorauit. Hippodromus, Thessalus sum, inquit ille, veníque vt me tecum exercerem, & ab vno viro vsque adeò docto Ionici auditorij morem ediscerem: sed per vniuersam causam specta me in clausula orationis ad Megistiæ fores, ab his qui Smyrnæ literarum studiis operam dederant, concursus factus
D est: fama ocyus in omnes promulgata, quòd apud ipsos esset Hippodromus. At hic resumpta causa, alia facultate sensa iam dicta, tractauit. Deinde cùm Smyrnæ in publicum prodiisset, vir admirabilis est habitus, & dignus qui recenseretur inter eos qui ante ipsum fue-

rant. erat autem ei in dissertatione genus remissum, vt apud Platonem & Dionem. Et in declamatione vires Polemonis, etiam alicubi magis ingenuæ & suaues. Copia deniq; dicendi & facilitas, qualis est apud eos qui sine tædio legunt, eáque valde ab ipsis expolita. ceterùm cùm Nicagoras Sophista tragœdiam Sophistarũ matrem appellaret, emendans sermonẽ Hippodromus, *Equidem*, inquit, *Sophistarum patrem Homerum puto*. Sedulo quoq; Archilochum legens aiebat, Homerum quidem Sophistarũ vocem, Archilochum verò spiritum. Eius declamationes triginta fortasse, sed optimæ sunt, Catanæi, Scythæ, ac Demades non concedens absistere, dum Alexander apud Indos esset. canuntur etiam ipsius Lyrica tarmina : etenim vocem cùm cithara iungere nouerat. Domi aútem fere septuagenarius, superstite filio (qui agro domuíque sat bene præesse poterat, alioqui perculsus & vesanus, ac sophisticæ artis ignarus erat) extremum vitæ diem clausit.

A

B

C

φεαζ. ἦν ὁ αὐτῷ τὰ μὲν τ διαλέξεως, Πλάτωνος ἀνάμιγα, καὶ Δίωνος. τὰ δὲ τ μελέτης καὶ τῆς Πολέμωνος ἐῤῥωμένα, καί που καὶ ποπμώτερα. τὰ δὲ τ εὐροίας, οἷα τοῖς ἁλύπως ἀναγιγνώσκουσι, τὰ σφόδρα αὐτοῖς καθωμιλημένα. Νικαγόρᾳ δὲ τ Σοφιστ μητέρα σοφιστῶν τὴν τραγῳδίαν προσαπόντος, διορθούμενος ὁ Ἱππόδρομος τὸν λόγον, ἐγὼ δ', ἔφη, πατέρα Ὅμηρον. ἐπαιδάζε δὲ καὶ ἀπὸ Ἀρχιλόχου, καλῶν τ μὲν Ὅμηρον, φωνὴν Σοφιστῶν, τὸν δὲ Ἀρχίλοχον, πνεῦμα. μιμέται μὲν δὴ τ ἀνδρὸς τοῦτον, τελέσκοντα ἴσως. ἔρισαι δ' αὖ τ οἱ Κατανᾶιοι, καὶ οἱ Σκῦθαι, καὶ ὁ Δημάδης, ὁ μὴ συγχωρῶν ἀφίστασθαι Ἀλεξάνδρου ἐν Ἰνδοῖς ὄντος. ᾄδουσι δ' αὐτ καὶ Λυρικοὶ νόμοι. καὶ γὰρ δὴ καὶ τ νομικῆς λύρας ἥπτετο. ἐτελεύτα δὲ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντα, καὶ οἴκοι, καὶ ἐπὶ ὑὸς, ἀγροῦ μὲν προσηκόντως, καὶ οἰκίας, ἱκανῶς, σφαπλῆναι δ', καὶ σὺν φρονεῖ, τά τε τῶν Σοφιστῶν οὐ πεπαιδευμένῳ.

D

VARVS.

Qui Varum Leodicensem mentione dignum existimant, næ ipsi mentione indigni sunt. Atenim vilis & frequens in hiatibus, & minimè malus fatuúsque fuit; & vocalitatem qua præditus erat, flexibus cantuum dedecorabat; quib. subsiliret aliquis è lasciuiorum grege, cuius magistrum aut auditorem cur dicerem, aut cur scriberem? cùm probè nouerim, neque talia docere posse quempiam, & iis qui didicerunt probro verti, quod eiusmodi audierint?

ΟΥΑΡΟΣ.

Οἱ τὴν Λαοδικέα Οὔαρον λόγου ἀξιοῦντες, αὐτοὶ μὲν* ἀξιούσθων λόγων. καὶ γὰρ εὐτελὴς, καὶ διακεχηνὼς, καὶ εὐήθης· καὶ ᾧ εἶχεν εὐφωνίαν, αἰσχρῶν καμπῆς ἀσμάτων, αἷς κἂν ὑπορχήσαιτό τις τῶν ἀσελγεστέρων. οὐ διδάσκαλον, ἢ ἀκροατὴν, τί δὴ λέγοιμι, τί δ' αὖ γράφοιμι, εὖ γινώσκων ὅτι μήτ' ἂν τοιαῦτα διδάξαι τις, καὶ τοῖς μεμαθήκοσιν, ὄνειδος δὲ τοιούτων ἀκροᾶσθαι;

* fo. viii. a.

ΚΥΡΙΝΟΣ.

Κυρίνῳ δὲ τῷ σοφιστῇ, πατρὶς μὲν, Νικομήδεια ἐγένετο, γένος δὲ, οὔτε εὐδόκιμον, οὔτ' αὖ καταβεβλημένον. φύσις ἀγαθὴ παραλαβεῖν μαθήματα, καὶ παραδοῦναι βελτίων. οὐ γὰρ μνήμῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ σαφηνείαν ἤσκει. κομματίας ὁ σοφιστὴς ἦν. καὶ πρὸς μὲν τὰ δεινὰ τῶν χωρίων, οὐ πολὺς ἐρρωμένος μὲν, καὶ σφοδρὸς, καὶ καταστεῖσαι δυνὸς ἀκροατὰς ὦτα. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀπεχεδίαζε. πρόσφυέστερος δὲ ταῖς κατηγορείαις δοκῶν, ἅτις εὐθὺς καὶ βασιλέως τὸ ταμεῖον ἐλωφᾶν. καὶ παρελθὼν ἐς τὸ δικαστήριον, οὔτε βαρὺς, οὔτε ἀλαζὼν ἔδοξεν, ἀλλὰ πρᾷός τε, καὶ ἑαυτῷ ὅμοιος. οὔτε ἐρασιχρήματος, ἀλλ' ὥσπερ τὸν Αἰσχίνην Ἀθηναῖοι ἄδοσι μὴ τὴν ἐπὶ ταξιν τῶν φόρων, καὶ τὰς νήσους, ἐπανελθὼν σφίσιν εἰς τὸν πρότερον τρόπον, οὕτω καὶ ὁ Κυρῖνος ἀφίκετο ἐς τὰ ἑαυτοῦ ἤθη, πενίᾳ σεμνυνόμενος. αἰτιωμένων δὲ αὐτὸν καὶ τὴν Ἀσίαν συνδίκων ὡς πρᾳότερον πρὸς τὰς κατηγορίας, ἢ αὐτοὶ διδάσκοιεν, καὶ μὲν πολλῷ βέλτιον, εἶπεν, ὑμᾶς λαβεῖν τὴν ἐμὴν πραότητα, ἢ ἐμὲ τὴν ὑμετέραν ὠμότητα. συνδόξαντων δὲ αὐτῶν καὶ πόλιν μεγάλην ἐπὶ πολλαῖς μυριάσιν, συμφέρειν μὲν ὁ Κυρῖνος τὴν δίκην ἄκων μάλα. προσιόντες δὲ αὐτῷ οἱ συνδίκοι, αὕτη σε ἔφασαν ἡ δίκη, αἴρει μέγαν, παρελθοῦσα ἐς τὰ τοῦ βασιλέως ὦτα. ὁ δὲ Κυρῖνος, καὶ ἐμοὶ πρέπον, ἔφη, ἀλλ' ὑμῖν, ἐπὶ τῷ πόλιν ἀοίκητον ποιῆσαι πολλάς. ἐπὶ δὲ υἱῷ τελευτήσαντι παραμυθουμένων αὐτὸν τῶν προσηκόντων, πό-

CYRINVS.

Cyrino Sophistæ patria Nicomedia fuit; genus neque celebre, neque abiectum. Ad percipiendam disciplinam indoles bona; sed ad tradendum multò melior. Non solùm memoriam, sed & perspicuitatem exercuit. Incisis sæpè vtitur hic Sophista, & in ponendis locis non multus: alioquin lacertosus & vehemens, & ad concitandas auditorum aures eximius. atenim etiam subitaria dictione periculum sui faciebat. sed cùm accusationib. accommodatior videretur, ab Imperatore fisci aduocatus est constitutus: & cùm eò peruenisset, vbi aliquid autoritatis & potestatis habebat, neque molestus, neque arrogans visus est, immò manfuetus & sui similis; & haudquaquam pecuniæ auidus. verùm vt Aristidem Athenienses canunt post vectigalium impositionem, & insularum administrationem, apud se ad pristinum habitum rediisse; ita & Cyrinus ad pristinos mores se retulit, inopia exultans. Cùm eum Asiæ delatores accusarent, quòd in accusatione mitius quàm ipsi edocerent, se gereret: *Atqui multò melius foret* (inquit) *vos lenitatem meam, quàm me crudelitatem vestram exsequi.* Et cùm illi ciuitatem non ita magnam multis myriadibus esse mulctandam censuissent: huic actioni Cyrinus præfuit admodum inuitus, & cùm delatores eum adeuntes dicerent; Ista sanè causa si ad Imperatoris aures penetrarit, te valde extollet. Cyrinus: *Non equidem me, sed vos decet in delendis ciuitatibus gloriam sibi comparare.* Defuncto sibi filio, cùm adeuntes amici cõsolarentur: *Quá-*

do vir

do vir (inquit) niſi nunc, videbor eſſe? Cùm Adriani eſſet auditor, ne omnibus quidem illius dictis aſſenſus eſt: ſed quædam ſunt, quæ tanquam non rectè dicta induxit. Septuageſimus annus fuit vitæ finis, & domi ſepulchrum eius.

τε, εἶπεν, ἀνήρ, ἢ νῦν δόξω; Ἀδριανοῦ ὢν ἀκροατὴς ἠνώμην, οὐ πᾶσιν ὡμολόγουν τοῖς ἐκείνου, ἀλλ' ἔστιν ἃ καὶ διήμαρτεν καὶ ὀρθῶς εἰρημένα. τέρμα δ' αὐτῷ τοῦ βίου, ἔτος ἑβδομηκοστόν. καὶ τὸ σῆμα, οἴκοι.

PHILISCVS.

Philiſcus Theſſalus Hippodromo genere coniunctus, ſeptem annis Athenis in oratoria ſede præfuit, immunitate quæ dignitati attribuebatur fraudatus. Quod quomodo acciderit, oſtendere neceſſe eſt. Heordæi Macedones Philiſcum tanquam eorum primatem præ cæteris filiis matrimis pro functionibus & muniis domeſticis miſerant. Is nunc lite conteſtata apud Imperatorem (qui Antoninus erat, philoſophi ex Iulia filius) Romam miſſus eſt, vt ſua diſponeret. ibi cùm in Geometras ac philoſophos Iuliæ incidiſſet, ab ipſis, Imperatoris ope, Athenis ſedem inuenit. verùm vt apud Homerum Dij facere finguntur, cùm non omnia ſponte donant, ſed quædam etiam interdum inuiti: ſic iſte ferociebat & infenſus erat obuiis quibuſq; vel ſecundis reb. Atque vbi audiuit aliquã ſibi adhuc litem ſupereſſe, cuius ipſe foret auditor, iudiciorum præfectum ſibi prædicere iuſſit, vt non per alios, ſed per ſe cauſſa ageretur. At vbi venit ad prætorium; inceſſus eum offendebat, & ſtatus: tum veſte indecorus, tum voce pene effeminatus, tum lingua ſupinus; & aliò quouis potius in dicendo, quàm ad ſenſa reſpicere viſus eſt. Quas ob res Imperator in Philiſcum conuerſus, eius os continuo repreſſit, dum

ΦΙΛΙΣΚΟΣ.

Φιλίσκος ὁ Θεσσαλός, Ἱπποδρόμῳ μὲν, συγγενείᾳ γνήσιος· ἔτη δ' Ἀθήνησι σοφιστεύσας ἑπτὰ, τιμὴν ἀτελείαν τῆς ἐπ' αὐτῷ ἀφῃρεθείς. τοῦτο δ' ὅπως συνέβη, δηλῶσαι ἀνάγκη· Ἑορδαῖοι Μακεδόνες τὰς οἰκείας λειτουργίας τῷ Φιλίσκον, ὡς δὴ υἱῷ χρῆν αὐτοῖς ἐπὶ πάντας σὺν ἀπὸ μητέρων ἔφεσιν * ἐξ ἀνῶν, τῆς δίκης γνωμένης ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος, Ἀντωνῖνος δ' ἦν ὁ τοῦ φιλοσόφου παῖς, Ἰουλίας, ἐξαλλὴ ἐς τὴν Ῥώμην, ὡς τὰ ἑαυτῆς ἠσπάζοντο. καὶ προσφυεὶς τοῖς περὶ τὴν Ἰουλίαν γεωμέτραις τε, καὶ φιλοσόφοις, εὗρεν ἐνταῦθ' αὐτοῖς διὰ τὸν βασιλέως τοῦ Ἀθήνησι ξένον. ὅλ' ὥσπερ οἱ θεοὶ Ὁμήρῳ πεποίληνται, ἃ πάντα ἑκόντες ἀλλήλοις διδόντες, ἀλλ' ἔστιν ἃ καὶ ἄκοντες· οὕτω δὴ καὶ ἐκείνῃ καὶ χαλεπὸς ἦν, ὡς * περισπάσαντι. ὡς δ' ἤκουσεν εἴ τινα αὐτῷ καὶ δίκην, ἧς αὐτὸς ἀκροατὴς ἔσοιτο, κελεύει παρεσκευασμένον τὰς δίκας, προφέρειν οἱ, τὸ μὴ δι' ἑτέρων, δι' ἑαυτοῦ ἀγωνίζεσθαι· ἐπεὶ δ' παρῆλθεν, εἰς τὸ δικαστήριον, πρόσκρουσε μὲν τὸ βάδισμα, πρόσκρουσε δὲ καὶ ἡ φάσις· καὶ τοῦ σολοικισμοῦ * ἀφήμων ἔδοξε, καὶ τὴν φωνὴν μιξοθήλης, καὶ τὴν γλῶτταν ὕπτιος· καὶ βλέπων ἑτέρωσέ που μᾶλλον, ἢ εἰς τὰ νόμιμα· ἐκ τούτων δ' ὑποσταφεὶς ὁ αὐτοκράτωρ εἰς τὸν Φιλίσκον, ἐπεσόμιζεν αὐτὸν

καὶ πάντα τὸν λόγον, διείρων ἐς αὐτὸν τὸ ὕδατος, καὶ ἐρωτήσεις ἐν αὐτῷ στενὰς ποιούμενος. ὡς ὃ οὐ πρὸς τὰ ἐρωτώμενα αἱ ἀποκρίσεις ἐλύουν Φιλίσκου, ἔφη, τὸν μὲν ἄνδρα, δείκνυσιν ἡ κόμη· τὸν ῥήτορα, ἡ φωνή. καὶ μὴν πολλὰς τοιαύτας ἀπήκοπας, ἐπήγαγεν ἑαυτὸν τοῖς Ἑορδαίοις, εἰ πόντος δὲ τὸ Φιλίσκου, σύ μοι λειτουργιῶν ἀτέλειαν δέδωκας δοὺς τὸν Ἀθήνησι βίον, ἀναβοήσας ὁ αὐτοκράτωρ, οὔτε σὺ, εἶπεν, ἀτελὴς, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν παιδευόντων. οὐδὲ γὰρ ἂν ποτε διὰ μικρὰ καὶ δύσκολα λογάρια, τὰς πόλεις ἀφελοίμην τῶν λειτουργησόντων. ἀλλ' ὅμως καὶ μὴν ταῦτα Φιλοστράτῳ τῷ Λημνίῳ, λειτουργιῶν ἀτέλειαν ἐπὶ μιᾷ ἑτῇ ἐψηφίσατο, τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονότι. αἱ μὲν δὴ προφάσεις δι' ἃς ὁ Φιλίσκος ἀφῃρέθη τὸ εἶναι ἀτελὴς, αἵδε ἐλύουν. μὴ ἀφαιρείσθω δ' αὐτὸν τὰ πρὸς τῷ βλέμματι, καὶ τῷ σχήματι, καὶ τῷ χρώματι ἐλαττώματα, τὸ μὴ οὐ κεκράσθαι ῥητόρων Ἑλλησίοις τε, καὶ σωφρονοῦσι. ἡ δὲ ἰδέα τοῦ λόγου, λαλὸς μᾶλλον, ἢ συναγωνιῶν. διεφαίνετο δ' αὐτοῦ καὶ καθαρὰ ὀνόματα, καὶ καινοπρεπὴς ἦχος. ἐτῶν δὲ τὰ μὲν οὖν ἐπὶ δυσὶ τελεῖ, καὶ ἡμῖν οὐδενὸς ἀξίῳ. μέρος δ' ἂν τοῦ βίου, ἔτη ἑπτὰ, καὶ ἑξήκοντα. κεκτημένος δ' Ἀθήνησι χωρίον οὐκ ἀνδρὸς, οὐκ ἐν ἄστει ἐτάφη, ἀλλ' ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, οὗ πόθησι τὸν ἀγῶνα ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ θαπτομένοις ὁ Πολέμαρχος.

A per omnem orationem quæstiones de aqua insereret, angustásque ingereret percunctationes. Et cùm ad interrogata, Philiscus responsa non daret, *Virum* (inquit) *coma; rhetorem vox ostendit.* Et post multas huiusmodi interpellationes, ad Heordæos ipsum induxit. tum dicente Philisco: *Cùm tu mihi sedem Athenis donasti, etiam immunitatem concessisti.* Ad hæc reclamans Imperator: *Neque tu* (inquit) *immunis es, neque hæc* B *studia profitentium quisquã alius. Neutiquam enim propter breues ac miseras quasdam oratiunculas, ciuitates muniis publicis fungentibus priuarim.* Nihilominus aliquanto post Philostratõ Lemnio publicarũ functionum immunitatem quartum & vigesimum annum agenti, Senatuscõsulto idem Imperator pro declamatione concessit. Hæc nimirum occasio fuit, ob quã immunitatis gratia Philiscus priuatus sit. At ne ipsius in vultu, pronunciatione & gestu defectus, eripiant ei quo minus optimè è Rhe- C toribus Græcè loquutus sit; & composuerit. Orationis autem idea, loquax potius, quàm ad aciem & forum apta. Apparebant tamen in eo genere & pura vocabula, & noua quædam decoráque sonoritas. è viuis excessit, superstite filiola, & filio homine nihili. Septimus & sexagesimus annus, fuit ei vitæ terminus: & cùm non iniucundum præ- D dium Athenis possedisset; in eo tamen sepultus non est: sed in Academia, vbi certamen super iis qui in bello occubuerant, Polemarchus erexit.

ΑΙΛΙΑΝΟΣ.

Αἰλιανὸς ὁ, Ρωμαῖος μὲν ἦν, ἠττίκιζε δὲ ὡσαύτως καὶ τὴν μεσογείαν Ἀθή-

ÆLIANVS.

Ælianus licet genere Romanus esset, non minus scitè tamen Atticè, quàm vel mediterranei Athe-

nienſes locutus eſt. Et ſanè laude dignus vir ille mihi videtur : primùm, quòd cùm habitaret in vrbe, quæ ſermone prorſus diuerſo vtebatur, Græcanicæ linguæ puritatem ſit conſecutus : deinde quòd oblato ſibi (ab iis qui huiuſmodi titulos conferre ſolent) Sophiſtæ nomine, nullam de ſe fiduciam aut adulationem ſui, aut ſuperbiam ex tanti nominis honore conceperit : quin potius cùm ſuas ipſe vires expendiſſet, eáſque declamatoriæ palæſtræ impares iudicaſſet, ad ſcribendum animum appulit, & admirationem inde conſequutus eſt. Dictio eius eſt omnino pura, ſimplex & inaffectata eſt, vt Nicoſtrati elegantiæ lepórem quendam adhibeat. Eſt quando Dionem, ciúſque dicendi genus & tonũ imitatur. hunc olim Lemnius Philoſtratus librum adhuc manibus tractantem, indignantérque & concitatè lectitantem reperit. & cùm inſtituti eius rationem quæreret, Gynnidis (hoc eſt effeminati hominis) accuſationem à ſe conſcriptam dixit. Sic autem vocare ſe tyrannum, qui paulò antè Romano imperio infamiæ labẽ laſciuia ſua inuſſiſſet. Cui Philoſtratus, *Admirarer* (inquit) *ſi viuentẽ accuſaſſes : ſiquidem viuentem tyrannum perſtringere, viri opus cenſeo : functum verò fato laceſſere, cuiuſuis*. Prædicabat de ſe Ælianus nunquam ſe fines Italiæ egreſſum : nauem nunquam inſcendiſſe, neque nouiſſe mare. quare in magna erat auctoritate, veluti patrij moris ſtudioſè obſeruans. Docentem audiuit Pauſaniam. Herodem verò tanquam ſcitiſſimum, & vario ſermonis artificio præſtantiſſimum inter rhetores admiratus eſt. viuendo annum ſexageſimum exceſſit, & ſine liberis defunctus eſt, cùm matrimonio neglecto, procrea-

A ναῖοι. ἐπαίνε μοι δοκεῖ ἄξιος ὁ ἀνὴρ εἶναι· πρῶτον μὲν ὅτι καθαρὰν φωνὴν ἀσκεῖ πόλιν οἰκῶν ἑτέραν φωνὴν ἀγομένην. ἔπειθ' ὅτι τοῖς σοφισταῖς ἀπὸ τῶν χαριζομένων τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἐπίστευσεν, ἀλλὰ ἐπόλασε τὸ ἐν ἑαυτῷ γνώμιον, ἀλλ' ἐπήρθη τὸ ὄνομα τοῦ ὄντος μεγάλου, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐδοκίμασε φάμενος ὡς μηδέπω ἱκανὸν ἐπιτήδειον, τὸ συγγράφειν ἐπιθεῖσθαι, καὶ ἐθαυμάσθη ἐπὶ τούτου. ἡ μὲν ἐπίπαν ἰδέα τοῦ ἀνδρὸς, ἀφέλεια προσβάλλουσά πῃ τοῦ Νικοστράτου ὥρας· ἡ δὲ σὺν ὅτε, πρὸς Δίωνα ὁρᾷ, καὶ τὸν ἐκείνου τόνον. συντυχὼν δέ ποτε αὐτῷ Φιλόστρατος ὁ Λήμνιος βιβλίον ἔτι πρόχειρον ἔχοντι, καὶ ἀναγνώσκοντι αὐτὸ σὺν ὀργῇ, καὶ ἐπιτάσει τοῦ φθέγματος, ἤρετο αὐτὸν ὅ, τι σπουδάζοι. καὶ ὃς, σκῶπτόμενός μοι, ἔφη, κατηγορία τοῦ Γυννίδος. καλῶ γὰρ οὕτω τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα τύραννον, ὑπὲρ ἀσυλγείας πάσης τὰ Ῥωμαίων ἤθεως. καὶ ὁ Φιλόστρατος, ἐγώ σε, εἶπεν, ἐθαύμαζον ἄν, εἰ ζῶντος κατηγόρησας. εἰ) γὰρ δὴ τὸν μὲν ζῶντα τύραννον ἔπεισκόπει, ἀνδρὸς τὸ ἂν ἐπεμβαίνειν καιμένῳ, παντός. ἔφασκε δ' ἂν ἀνὴρ οὐδεὶς μηδὲ ἀποδεδημηκέναι πῆ τῆς γῆς ὑπὲρ τὴν Ἰταλῶν χώραν, μηδὲ ἐμβεβῶναι ναυῒ, μηδὲ γεῦσαι θαλάττης. ὅθεν καὶ λόγου πλείονος ἐν τοῖς Ῥωμαίοις ἠξιοῦτο, ὡς πρὸς τὰ ἤθη. Παυσανίου μὲν οὖν ἀκροατὴς ἐγένετο. ἐθαύμαζε δὲ καὶ Ἡρῴδην ὡς ποικιλώτατον ῥήτορα. ἐβίω δὲ ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα ἔτη. καὶ ἐτελεύτα οὐκ ἐπὶ παισί. παιδοποιΐαν γὰρ ἀπῃτήσατο, τῷ μὴ γή-

μαί ποτε. τῦτο ὃ εἴτε δύσδαιμον, εἴτε ἀθλιον, οὐ τῦ παρόντος καιροῦ φιλοσοφῆσαι.

tionem prolis spreuisset: quod quidem felicius an miserius sit, disceptare nunc tempestiuum non est.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ.

HELIODORVS.

Ἐπεὶ δὲ ἡ τύχη κράτιστον ἅπτεται παντὸς παιθεσπέσιον, μηδὲ Ἡλιόδωρον ἀπαξιώσθω σοφιστῶν κύκλου, παράδοξον ἀγώνισμα τύχης γυμνάζων. ἐγκρατονήθη μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὑ* πρὸς ἑαυτὸν παιδείσας, ἐς τὰ Κελτικὰ ἔθνη, ξυνὼν ἑτέρῳ νοσοῦντος τὸν πατέρα, καὶ λεγομένου βασιλέα διαιρᾶσθαι πολλὰς τὰς δικῶν, διέδραμεν ὁ Ἡλιόδωρος ἐς τὸ στρατόπεδον, δείσας περὶ τῇ δίκῃ· εἰσκαλούμενος τὸν ἕτερον, ἢ ὤφελε, ἐς τὸν νοσοῦντα ἀνεβάλλετο. ὑβρισὴς τὸν οὖν τὰς δίκας εἰσκαλῶν, ὡς συνεχώρει ταῦτα, ἀλλὰ παρήγαγεν αὐτὸν εἰς τὰ δικαστήρια, ἀκοντά τε, καὶ τῇ χειρὶ ἕλκων. ὡς δὲ εἴσω παρῆλθε, καὶ θαρραλέον μὲν ἐς τὸν βασιλέα εἶδεν,* ἤτησεν ὕδατος. αὐτίκα δὲ τὴν παραίτησιν σὺν τέχνῃ διέθετο, εἰπών, Καινόν σοι δόξει, μέγιστε αὐτοκράτωρ, ἑαυτὸν δικαζόμενος μόνος, ἀγωνίσασθαι δίκην, συνηγόρους οὐκ ἔχων. ἀναπηδήσας ὁ αὐτοκράτωρ, ἄνδρα τε οἷ ἔπω ἔγνωκα τὸν ἐμαυτῦ καιρὸν εὑρηκώς.* καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐκάλει τὸν Ἡλιόδωρον, ἀνασείων τὴν χεῖρα, καὶ τὸν κόλπον τῆς χλαμύδος. καταρχὰς μὲν οὖν ἐνέπεσέ τις καὶ ἡμῖν ὁρμὴ γέλωτος, οἰομένοις ὅτι διαπύοι αὐτόν. ἐπεὶ δὲ αὖτῳ τε ἵππον δημοσίᾳ ἔδωκε, καὶ παισὶν, ὁπόσους ἔχει, ἐδοκιμάζετο ἡ τύχη, ὡς τῆς ἑαυτῆς ἰσχὺν ἐνδεικνυμένη διὰ τοῦτο παραλόγων. καὶ πολλῷ πλέον τῦτο

Quoniam Fortuna in rebus humanis latè dominatur; ne Heliodorum quidem Sophistarum circulo excludendum existimarim: quippe qui admirabilis fuit fortunæ ludus. hic enim designatus, cum collega quodam; ad Celticas gentes, suæ patriæ procurator: cùm alter in aduersam valetudinem incidisset, & rumor esset Imperatorem multas secare lites, Heliodorus in castra cucurrit, veritus ne causa caderet: sed citius quàm opinabatur aduocatus, ad ægrotantem distulit. & cùm contumeliosus esset is qui causas aduocabat, moram non concessit; sed inuitum hominem barba trahēs ad iudicia traduxit. Cùm intrò aduenisset, & confidenti animo imperatorem intuitus esset, aquam postulauit, excusationem ipsam magno artificio disposuit. *Nouum tibi* (inquit) *maxime Imperator, profectò videbitur, quòd quis se ipsum excipiens solus, iudicio periclitetur, cùm mandato careat.* Ad hæc exiliens Imperator: *Equidem* (inquit) *talem virum, qualem nunquam meo tempore noueram, inueni.* Mox Heliodorum ita compellatum concussa manu chlamydísque sinu vocauit. Itaque à principio quidem ridendi impetus nos incessit, cùm eum à principe contemptum putaremus. Sed postquam ei liberísque suis quot habebat, equo publico vehi concessit, ipsa quoque fortuna præostentata potestate sua ex tam inopinatis & absurdis, admirationi fuit. idque multo magis ex iis,

quæ deinceps ſequuta ſunt patuit. nam ſimulatque Arabs intellexit, bono quodam genio negocia ſibi ſub manum ſuccedere: quemadmodum nauis rectores qui in optima nauigatione plena vela excutiunt, Imperatoris fauore perpetuo vſus eſt. Et, ô Imperator, inquit, ad apparatum declamationis mihi tempus ſepone. Ad hæc Imperator: Audio iam, inquit, age dic ad hoc, *Demoſthenes, cùm ſuper Philippo excidiſſet, timiditatis eſt conuictus.* Cùm igitur de hoc declamaret, non ſolùm Imperator ſe beneuolum exhibuit; verùm etiam ab aliis omnibus ipſi laudem comparauit: atque eos qui non collaudantes audiebant, truci aſpectu terruit. Quinetiam eundem Romæ maximis patrociniis præfecit, tanquam iudiciis & cauſis aptiſſimum. Poſt Imperatoris obitum quædam ei inſula demandata eſt, vbi cùm cædis accuſatus eſſet, Romam remiſſus eſt, vt purgaret ſe coram ducibus exercituum: cùm ergo purus à crimine viſus eſſet, inſula quoque liberatus eſt. Ad extremum neq; obſeruatus neque contemptus, Romæ conſenuit.

ἐκ τ ἐφεξῆς ἐδηλώθη. ὡς γὰρ ξυνῆκεν ὁ Ἀραβίων ὅτι κῆ δαίμονα ἀγαθὸν τὰ πράγματα αὐτῷ πρόβαινεν, ἀπεχρήσατο τῇ φορᾷ τ βασιλέως, καθάπερ τ ναυκλήρων οἱ τὰ ἱστία πλήρη ἀναστείροντες ἐν ταῖς εὐπλοίαις. κἀ, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, ἄνες μοι καιρὸν εἰς ἐπίδειξιν μελέτης. κἀ ὁ βασιλεύς, ἀκροῶμαι, εἶπε, κἀ λέγε ἐς τόδε. ὁ Δημοσθένης ὑπὲρ τῶ Φιλίππω πεπτωκὼς, κἀ δειλίας φεύγων· μελετῶντι γὰρ, οὐ μόνον ἑαυτὸν εὔνουν παρεῖχεν, ἀλλ' ἑτοίμαζε κ τὸν ἐξ ἄλλων ἔπαινον, φοβερὸν βλέπων εἰς ἐκεῖνον μὴ ξυνεπαινῶ ἀκούοντας. κ μὲν κἀ πρέσβεσθαι αὐτὸν τ μεγίστης τ κῆ τῶν Ῥωμαίων συνηγοριῶν, ὡς ὑπατικώτατον δικαστηρίοις, κἀ δίκαις. ἀποθανόντος γὰρ βασιλέως προσετάχθη μέν τις αὐτῷ νῆσος· λαβὼν γὰρ ἐν τῇ νήσῳ φονικὴν αἰτίαν, ἀνεπέμφθη εἰς τὴν Ῥώμην ὡς ἀπολογησόμενος τοῖς τ στρατοπέδων ἡγεμόσι. δόξαντι γὰρ αὐτῷ καθαρῷ εἶναι τ αἰτίας, ἐπανείθη κἀ ἡ νῆσος. κἀ γηράσκει ἐν τῇ Ῥώμῃ μήτε καταδαζόμενος, μήτε ἀμελούμενος.

ASPASIVS.

Aſpaſium Sophiſtam Rauenna protulit: Rauenna, inquam, Italiæ ciuitas. Demetrianus pater oratoriorum ſermonum peritiſſimus docuit. Doctiſſimus igitur Aſpaſius & multorum auditor, laudatorium genus cum nouo decore tractauit: in inſolentiam ab honeſto nuſquā incidit, cùm his in tempore vteretur, quæ probè nouerat. Hoc verò in Muſica vtique potiſſimum eſt. Tonorum enim tempora, lyræ ac tibiæ vocem dederunt; melodiæque

ΑΣΠΑΣΙΟΣ.

Ἀσπάσιος ὁ τὸν σοφιστὴν, Ῥάβεννα μὲν ἤνεγκεν· ἡ δὲ Ῥάβεννα, Ἰταλοί· Δημητριανὸς ὁ πατὴρ ἐπαίδευσεν, οὐ γνώσκων τὸν ῥητορικοὺς τῶν λόγων. πολυμαθὴς ὁ Ἀσπάσιος, καὶ πολυήκοος, εἰς * τὸ μὲν καινοπρεπὲς, ἐπαινῶν, κ. τ. μ. εἰς ἀπειροκαλίαν δ', οὐδαμοῦ σκήπτων, ὑπὸ τῶν ἐν καιρῷ σχῆσθαι οἷς γνώσκει· που δέ που ἐν μουσικῇ, κρείττων. ἐν καιροῖ γὰρ τῶν τόνων, λύρα τε φωνὴν ἔδωκαν, καὶ αὐλῷ· καὶ μελῳδίαν

ἐπαίδευσαν. Ἐπιμηθὴς ὁ τοῦ δοκίμως τε, καὶ σὺν ἀφελείᾳ ἑρμηνεύειν, τὸν εὔμαθος τοῦ, καὶ φιλοπόνως ἠμύησε. τὸ γοῦν διαλέγειν τε καὶ φύσεως καὶ ἔχων, πόνῳ παρεσήσατο. ἦλθε γὰρ καὶ ἐπὶ πολλὰ τῆς γῆς μέρη, βασιλεῖ τῷ Ξωὼν Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ξυνεῖναι.* ἐφεύξη δὲ καὶ τὴν κατὰ τὴν Ῥώμην ὑπατείαν. νεάζων μὲν, εὐδοκιμώτατος. γηράσκων δὲ, μὴ ξὺν αἰτίᾳ, τοῦ μὴ ἑταίρου ἀποστῆναι βούλεσθαι. ἡ δὲ ἔρις Φιλοστράτου τοῦ Λήμνιον πρὸς Ἀσπασίῳ διαφορά, ἤρξατο μὲν ἀπὸ τῆς Ῥώμης, ἐπέδωκε δὲ ἐν Ἰωνίᾳ, ὑπὸ Καισαριανῷ τε, καὶ Αὐρηλίῳ τῷ σοφιστῶν αὐξηθῆσα. ὧν δὴ αὐτῶν ὁ μὲν Αὐρήλιος οἷος καὶ ἐν καπηλείοις μελετᾶν πρὸς τὸ σκεῖν οἶνον. ὁδὶ οἷος θρασυνέσθαι μὲν ἐπὶ τῶν Ἀθήνησι θρόνον, διὰ καιρούς, οὓς ἀπεχρήσατο· παιδεῦσαι δὲ μηδένα, πλὴν Περίγητος τοῦ Λυδοῦ. περὶ μὲν οὖν τοῦ τρόπου τῆς διαφορᾶς, εἴρηταί μοι. καὶ πῶς αὖθις ἑρμηνεύοιμι τὰ ἀποχρώντως δεδηλωμένα; τὸ δὲ εἰς ἓν χρήσιμον, καὶ ἐκ ἐχθροῦ εὑρέσθαι, ἐν πολλοῖς μὲν τοῖς ἀνθρωπίνοις διέφυνε, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῖς ἀνδρῶν τούτων. διενεχθέντε γὰρ, ὁ μὲν Ἀσπάσιος, προσεποίησιν αὐτῷ τὸ ῥᾳδιάζειν ξὺν εὐροίᾳ· ὁ δὲ Φιλόστρατος καὶ τούτου τοῦ μέρους ἐλλογίμως εἶχεν· ὅθεν αὖ τὸν ἑαυτοῦ λόγον πέρας ὑπομνουῶτα πρὸς τὴν ἀκρίβειαν αὐτῷ ἐκείνου ἐκόλασεν. ἡ δὲ συγγραμμένη ἐπιστολὴ τῷ Φιλοστράτῳ περὶ τοῦ πῶς χρὴ ἐπιστέλλειν, πρὸς τὸν Ἀσπάσιον πέφ. ἐπὶ παρῳδῶν ἐς τὰς βασιλείους ἐπιστολὰς, τὰς μὲν, ἀγωνιστικώτερον τοῦ δέοντος ἐπέστελλε· τὰς δὲ,

ἐσ. ξωὼ αὐτῷ.
ἐσ. φρόνου.

A concentum docuerunt. Hic vt sedulam operam probatæ, puræ ac simplici eloquutioni dederat; ita spiritum, comprehensionem, circuitúmve, aspernatus est. extemporalem eloquentiam cùm à natura non haberet, labore ac industria comparauit. In multas terrarum regiones, partim cum imperatore Alexandro peregrinatus est, partim per se iter faciens profectus est. Annonæ Romæ præfuit. In iuuentute probatissimus; in senectute extra culpam & reprehensionē fuit, quòd à collega deficere nollet. Controuersia cum Philostrato Lemnio, ab eo tempore quo Romæ vnà fuerunt, incœpit. In Ionia autem à Cassiano Aurelióque Sophistis aucta, magna accepit incrementa. Ex his Aurelius eo fuit ingenio, vt in caupona inter pocula declamaret. Cassianus autem talis erat, vt ad Athenien-

fortèan, suggesto oratorio.

sem cathedrā iis temporib. quibus non cōmodè vtebatur, aspiraret. Præter Perigetum Lydium neminē docuit. De modo controuersiæ mihi dictum est. Eccur autem rursus satis supérque abundè demonstrata recensuerim? Quòd verò bonum quandoque liceat etiam ab inimico nanciscī, in multis certè humanis compertum fuit, sed in his præcipuè viris. Nam dissidio inter eos exorto Aspasius, qui extemporalem cum expedita verborum copia sibi finxerat oratione: quoniam Philostratus hac in parte pereloquens erat, orationem quoque suam quæ tunc subsistere poterat, ad diligentiam illius exactam castigauit. Conscripta à Philostrato epistola, de ratione epistolas scribendi ad Aspasium dirigitur: Quia cùm ad Imperatorias literas promotus fuisset, aliquas contentione maiori, quàm opus erat: nonnullas verò minus

Fas est & ab hoste doceri.

dilucidè ſcripſerat : quorum neutrum Imperatorem decere videbatur. Imperator enim quando mittit epiſtolas, neque enthymematis, neque argumentis, ſed gloria indiget. nec rurſus obſcuritatē debet affectare: quia leges pronunciatat: qui diluciditas legis eſt interpres. Pauſaniæ igitur Aſpaſius diſcipulus fuit, necnō & Hippodromi auditor. Romæ ſtudia iam conſeneſcens profitebatur ; quando hæc à me ſcripta ſunt. Sed de Aſpaſio hactenus. De Philoſtrato autem Lemnio, quis in foro vir iſte fuerit, quis in concione, quis in ſcriptione, quis denique in declamatione, & quantus in ſubitaria fuerit dictione : & de Nicagora Athenienſi, qui Eleuſinij templi præco corona datus eſt: item ſi Apſines Phœnix tantùm memoria valuerit, adeóque accuratus in arte extiterit: De his, inquam, me ſcribere non eſt opus: atenim quia mihi cum his interceſſit amicitia, tanquam eis gratificatus, fide & auctoritate profectò carerem.

A οὐ σαφῶς· ὧν οὐδέτερον βασιλεῖ πρέπον. αὐτοκράτωρ γὰρ δὴ ὁπότε ἐπιστέλλοι, οὐ δι' ἐνθυμημάτων, οὐδ' ἐπιχρήσεων, ἀλλὰ δόξης· οὐδ' αὖ ἀσαφείας, ἅπερ νόμοις φθέγεται. σαφήνεια γάρ, ἑρμηνεὺς νόμου. Παυσανίᾳ μὲν οὖν μαθητὴς ὁ Ἀσπάσιος, Ἱππωδρόμου δὲ, οὐκ ἀήκοος. ἐπαίδευσε γὰρ ἤδη τὴν Ῥώμην ἱκανῶς γηράσκων, ὁπότε μοι ταῦτα ἐγράφετο. τοσαῦτα περὶ Ἀσπασίου. περὶ δὲ Φιλοστράτου τοῦ Λημνίου, καὶ τίς μὲν ἐν δικαστηρίοις ὁ ἀνὴρ ἦν, τίς δ' ἐν ἐκκλησίαις, τίς δὲ ἐν συγγράμμασι, τίς δ' ἐν μελέταις, ὅσος δὲ ἐν ἐκδίῳ λόγῳ, καὶ περὶ Νικαγόρου τοῦ Ἀθηναίου. ὃς καὶ * τοῦ Ἐλευσινίου ἱεροκήρυξ ἔσχε τε, καὶ εἰ Ἀψίνης τε ὁ Φοίνιξ ἐφ' ὅσον προσῆκε μνήμης τε, καὶ ἀκριβείας, οὐκ ἐμὲ δεῖ γράφειν. καὶ γὰρ αὖ καὶ ἀπιστηθείλω ὡς χαριούμενος, ἅπερ φιλία μοι πρὸς αὐτοὺς ἦν.

B

ΦΛ. ΦΙΛΟ-

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΗΡΩΙΚΑ.

FLAVII PHILOSTRATI HEROICA:

SIVE

DIALOGVS DE VIRIS ILLVSTRIBVS, QVI in bello Troiano pro heroibus habiti sunt.

STEPHANO NIGRO INTERPRETE.

VINITOR & PHOENIX, INTERLOQVVTORES.

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΣ, Η ΦΟΙΝΙΞ.

Vinitor.

ΠΟΝ, éstne hospes, vel vnde? *Phœnix.* O Vinitor, ex his qui circa Sidona habitant, ac Tyrum. *Vinitor.* Habitus autem est Ionicus. *Phœnix.* Patrius iam & nobis Phœnicibus. *Vinitor.* Vnde igitur habitum muraſtis? *Phœnix.* Sybaris Ionica vniuersam pariter occupauit Phœniciam: & si quis opinor illic non indulgeret deliciis, damnaretur. *Vinitor.* Quò autem vadis elatus, & super obuia quæque? *Phœnix.* Consultore*, Vinitor, atque oraculo, ad secundam indigeo nauigationem. Aiunt enim nos Ægæum ipsum adituros: vehemens autem mare est (vt puto) nec nauigatu facile. Tendo autem aduersus ventum. Phœnices enim quo ad secundum pertinet cursum, ad hocce respiciunt signum. *Vinitor.* Periti vtique (ô hospes) nauticæ rei existentes: vos enim alteram quoque Vrsam in cœlo adnotastis, &

al. *signo & omine.*

ΑΜΠΕΛ.

ΩΝ ὁ Ξεῖνος ἢ πόθεν; Φοῖ. Ἀμπελουργέ, τῆς περὶ Σιδῶνά τε, καὶ Τύρον. Αμ. καὶ ἦ Ἰωνικὸν τὸ στολῆς; Φοῖ. Ἐπιχώριον ἤδη, καὶ ἡμῖν, τοῖς ἐκ Φοινίκης. Αμ. πόθεν οὖν μετεσκεύασθε; Φοῖ. Σύβαρις Ἰωνικὴ, τὴν Φοινίκων κατέσχεν ὁμοῦ πᾶσαν. καὶ γραφὴν σὲ εἴ τις οἶμαι, * φύσει μὴ τρυφῶν. Αμ. βαδίζεις δὲ ποῖ, μετέωρός τε, καὶ ὑπὲρ παντὰ τὰ ἐν ποσί; Φοῖ. Ξυμβόλου *, καὶ φήμης, Ἀμπελουργέ, δέομαι πρὸς εὐπλοίας. Φασὶ γὰρ ἡμᾶς ἀφήσειν ἐς τὸν Αἰγαῖον αὐτόν. δῆνεϊ δ' οἶμαι ἡ θάλαττα, καὶ οὐ ῥᾳδία πλεῦσαι. βαδίζω δὲ τῷ ἀναντίῳ ὁδὸν τῷ ἀνέμῳ. τὰ γὰρ ὑπὲρ εὐπλοίας πρὸς τουτονὶ τὸ σκοπὸν θεωροῦσι Φοίνικες. Αμ. σοφοί γε, ὦ Ξένε, τὰ ναυτικὰ ὄντες. ὑμεῖς γάρ που καὶ τὴν ἑτέραν ἄρκτον ἐνεσημήνασθε τῷ οὐρανῷ, καὶ

* ξυμβόλου.

ωρὸς αὐτὴν πλεῖτε. ὥσπερ γὰρ τὰς ναυ- A ad ipſam nauigatis: ſed vt nauigandi peritia laudem conſequimini, ita in negociatione, vtpote pecuniarum auidi, ac voraces arguimini. *Phœnix.* Tu autem non pecuniarum es cupidus (ô Vinitor) in hiſce vitam agens vitibus: & fortaſſe quærens, quínam fructus colligat, tibi pro racemis drachmam reponens, cuíque muſtum rependas, & cui odoratum vinum, quod puto; defoſſum inquis habere, vt B Maro. *Vinitor.* Hoſpes Phœnix ſicubi terrarum ſunt Cyclopes: quos nec plantantes, nec ſerentes quicquam, tellus ocioſos ac lentos dicitur paſcere; nullo quidem cuſtode genita indigerent: vt pote Cereris ac Dionyſij exiſtentia: nihílque ex terra ortum venderetur: ſed neglecta, ac communia naſcerentur, vt in ſuum foro. Vbi verò terræ incumbentem, ac temporibus inſeruientem, ſeminare, & arare, ac C plantare: iterúmque atque iterum laborare oportet: ibi vendere, atque emere neceſſe eſt: pecuniarum enim opus eſt agrorum cultui: & ſine ipſis, neque aratorem, neque vinitorem, nec bubulcum, nec caprarum cuſtodem educabis: nec tibi ad bibendum, ac libandum erit poculum. Etenim vindemiare, quod in agrorum cultu ſuauiſſimum eſt, non ſine mercede fit: alioqui abſque vino & ocioſi exiſtent, nihil à pictis differentes. Hæc itaque (ô hoſpes) pro omni agricolarum orbe dixi. Quod autem ad me pertinet, multò eſt humilius ac mitius: neq; enim cum negociatorib. commercium habeo: nec quid ſit drachma cognoſco: ſed paucis & dictis & auditis, bouem tritico: hircũ vino, & talia talibus aut emo, aut ipſe reddo. *Phœnix.* Aureum forum

ρὰς ἐπαινεῖσθε, οὕτω τὰς ἐμπορίας διαβέβλησθε, ὡς φιλοχρήματοί τ', & πρῶκ). Φοῖ. σὺ γὰρ οὐ φιλοχρήματος, Ἀμπελουργέ, ζῶν ἐν ταύταις ταῖς ἀμπέλοις, & ζητῶν ἴσως ὅς τις μοὶ ὀπωρεῖ, καταβαλών σοι δραχμὴν τὴν βότρυων, ὅτῳ γὰ ἀποδώσῃς τὸ γλῦκος, ἢ ὅτῳ τ' ἀὐθοσμίαν, ὃν οἶμαι καθερρυμμένον φὴς ἔχειν, ὥσπερ ὁ Μάρων; Αμ. Ξένε Φοῖνιξ, εἰ μὲν εἰσί που τῆς γῆς Κύκλωπες, οὓς λέγε) ἡ γῆ ἀργοὺς βόσκειν, φυτεύοντας οὐδὲν, οὐδὲ σπείροντας· ἀφύλακτα μὲν τὰ φυόμενα εἶη αὖ, καί τοι Δήμητρός γε, καὶ Διονύσου ὄντα· πωλοῖτο δ' αὖ ἀδὲν ἐκ τῆς γῆς, ἀλλ' ἄπρατά τ', καὶ κοινὰ φύοιτ' αὖ, ὥσπερ ἐν συῶν ἀγορᾷ· σπείρειν γὰ ὅπου χρὴ, καὶ ἀρουν, & φυτεύειν, καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ πονεῖν προσκείμενον τῇ γῇ, & ὑποκείμενον ταῖς ὥραις, ἐνταῦθα πωλεῖν τε χρὴ, & ὠνεῖσθαι. δεῖ γὰρ καὶ γεωργίᾳ χρημάτων, καὶ αὖθι τούτων, οὔτε ἀρότου θρέψεις, οὔτ' Ἀμπελουργὸν, οὔτε βουκόλον, οὔτε αἰπόλον. οὐδὲ κρατὴρ ἔσαι σοι πιεῖν, ἢ σπεῖσαι. καὶ γὰρ τὸ ἥδιστον τῶν ἐν γεωργίᾳ τὸ, τρυγᾶν ἀμπέλους, μισθοῦ χρὴ προσῆκον. εἰ δὲ μὴ, ἄοινοί τ', & ἀργοὶ ἑστήξουσιν, ὥσπερ γεγραμμένοι. D ταυτὶ μὲν οὖν, ὦ ξένε, ὑπὲρ παντὸς εἴρηκα τ' τῶν γεωργῶν κύκλου. τοὐμὸν γὰ πολλῷ ἀπωκέστερον. οὐ γὰρ ξυμβάλλω ἐμπόροις, οὐδὲ τὴν δραχμὴν ὅ, τι ἔστι γινώσκω, ἀλλὰ βοῦν σίτου, καὶ οἶνον πράσσον, καὶ τοιαῦτα τοιούτων, ἢ ὠνοῦμαι, ἢ αὐτὸς ἀποδίδωμι, σμικρά τ' εἰπὼν, καὶ ἀκούσας. Φοῖ. χρυσῆν ἀγορὰν

& heroum potius quàm hominum memoras, Vinitor. Sed hic canis quid ſibi vult? circuit enim me pedibus adganniens, mollem ac mitem aurem præbens. *Vin.* Meam tibi interpretatur conſuetudinem, hoſpes, & quòd in eos qui huc accedunt, adeò modeſtè ac benignè habemus, vt ne cani quidem eos adlatrare permittamus: ſed venientibus cedere atque excipere. *Phœnix.* Licétne igitur vineam adire? *Vinitor.* Inuidia nulla: eſt enim nobis racemorum ſatis. *Phœn.* Quid autem, ficúſne colligere? *Vinitor.* Et huius facultas: eſt enim & ficuum copia: & nuces darem, & poma darem, innumeráque alia bona. Planto autem hæc perinde atque vitium condimenta. *Phœnix.* Quidnam præmij dabo? *Vinitor.* Quid aliud, quàm vt & libenter edas: & edenda capias, lætúſque diſcedas. *Phœnix.* At nunquid philoſopharis, Vinitor? *Vinitor.* Et cum bono quidem Proteſilao. *Phœnix.* Quid autem commune eſt tibi cum Proteſilao, ſi Theſſalum dicis? *Vinitor.* Illum dico Laodamiæ coniugem: hoc enim dum audit, gaudet. *Phœnix.* Quid autem hîc agit? *Vinitor.* Viuit: & terram colimus. *Phœnix.* Vitæ reſtitutus, vel quid? *Vinitor.* Ne ipſe quidem ſuos ipſius dicit affectus: præter quàm quòd deceſſerit quidem in Troia propter Helenen: in Phthia verò reuixerit, Laodamiam diligens. *Phœnix.* Atqui poſtquam reuixit, deceſſiſſe rurſus: vxoríque vt ſe ſequeretur, perſuaſiſſe dicitur. *Vinitor.* Et ipſe hæc dicit: ſed quo pacto poſtea reuerſus ſit: mihi iam percipere volenti haud dicit, Parcarum arcanum quid (vt ait) celans. qui au-

A λέγῃς, Αμπελουργέ, ἢ ἡρώων μᾶλλον ἢ ἀνθρώπων. Ἀλλὰ ὁ κύων οὗτος, τί ἐθέλει; δείδοικε γάρ με περισκυζόμενος τοῖς ποσί, καὶ προέχων τὸ οὖς ἁπαλόν τε, καὶ περᾷον. Αμ. τοῦτο μὲν ἦθος ἐρμηνεύει σοι, ξένε, καὶ ὅτι πρὸς σοῦ δοῦρο ἀφικνουμένους, οὕτω μετείως καὶ χρηστῶς ἐχόμεθα, ὡς μηδὲ τῷ κυνὶ συγχωρεῖν
B ὑλακτεῖν αὐτοῦ, ἀλλὰ περισδέχεσθαι, καὶ ὑποπίπτειν ἥκοντας. Φοῖ. ἔξεστιν οὖν ἀμπέλῳ περισβαλεῖν; Αμ. φθόνος οὐδείς. εἰσὶ γὰρ ἡμῖν ἱκανοὶ βότρυες. Φοῖ. τί δ', συκᾶσαι; Αμ. καὶ τούτου ἄθλα. πέπεσι γὰρ καὶ σύκων. καὶ κάρυα δοίην, καὶ μῆλα δοίην, καὶ μυρία ἀγαθὰ ἔνεστι. φυτεύω δ' αὐτά, οἷς προσήκοντα τὰ ἀμπέλων. Φοῖ. τί οὖν καταβάλλοιμι; Αμ. τί δ' ἄλλο γε, ἢ φαγεῖν τε ἡδέως, καὶ πιόντα σαῦθις, καὶ ἀπελθεῖν
C χαίροντα; Φοῖ. ἀλλ' ἢ φιλοσοφεῖς, Αμπελουργέ. Αμ. καὶ σοῦ γε τῷ καλῷ Πρωτεσίλεῳ. Φοῖ. σοὶ δ' τί. καὶ τῷ Πρωτεσίλεῳ κοινόν, εἴ τε σὺ Θεσσαλίας λέγεις; Αμ. ἐκεῖνον λέγω τὸν τῆς Λαοδαμείας. τοῦτο γὰρ χαίρει ἀκούων. Φοῖ. τί δ' ὃς δοῦρο περᾷ; Αμ. ζῇ, καὶ γεωργοῦμεν. Φοῖ. ἀναβεβιωκώς, ἢ πῶς; Αμ. οὐδὲ αὐτὸς λέγει, ὦ ξένε, τὰ ἑαυτοῦ πάθη. πλὴν γε δὴ ὅτι ἀποθανὼν μὲν
D δι' Ελένην ἐν Τροίᾳ, ἀναβιῶναι δ' ἐν Φθίᾳ, Λαοδαμείας ἐρῶν. Φοῖ. καὶ μὲν ἀποθανεῖν γε μὴ τὸν ἀναβιῶναι λέγεται, καὶ ἀναπεῖσαι τὴν γυναῖκα ἕπεσθαι ④. Αμπελ. λέγει καὶ αὐτὸς ταῦτα. ἀλλ' ὅπως καὶ μὴ τᾶδε ἀφῖξαι πάλαι μοι βουλόμενόν μαθεῖν, οὐ λέγει, μοιρῶν τι ἀπόῤῥητον ὡς φησι κρύπτων. καὶ ④

συσκαλιῶται δὲ αὐτῷ ⓐ σὺ τῇδε τῇ Τροίᾳ, ἔτι ἐν τῷ πεδίῳ φαίνονται μάχιμοι τὸ σχῆμα, ⓒ σείοντες τοὺς λόφους. Φοῖ. ἀπισῶ νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, Ἀμπελουργέ, καί τοι βουλόμενος ταῦτα οὕτως ἔχειν. εἰ δὲ μὴ πρὸς τοῖς φυτοῖς εἶ, μηδὲ ὀχετηγεῖς ἤδη, δίελθέ μοι ταῦτά τε, καὶ ὅσα τοῦ Περσεσίλεω γινώσκεις. ⓒ γὰρ ἂν χαρίζοιο τοῖς ἥρωσιν, εἴ πως βύων ἀπέλθοιμι. Ἀμ. σκιέτ', ὦ ξένε, καὶ μεσημβρίαν τὰ φυτὰ πίνει. μετόπωρον γὰρ ἤδη, ⓒ ἄρδει, αὐτὰ ἡ ὥρα. σχολὴ γοῦν μοι διηγεῖσθαι πάντα. μηδὲ γὰρ λανθάνοι τοὺς χαρίεντας τῶν ἀνθρώπων, θεῖα οὕτω, καὶ μεγάλα ὄντα. βέλτιον δὲ καὶ σὺ καλῶς τοῦ χωρίου ἴζησαι. Φοῖ. ἡγοῦ, ὡς ἑψόμεθα ⓒ ὑπὸ τὰ μέσα τῆς Θεράκης. Ἀμ. προέλθωμεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα, ὦ Φοῖνιξ. ⓒ γὰρ ἂν ⓒ εὐφροσύνης τι ἐν αὐτῷ εὕροις. Φο. προέλθωμεν. ἡδύ, γάρ που τῶν φυτῶν ἀναπνεῖ. Ἀμ. τί λέγεις ἡδύ; θεῖον. τῶν μὲν γὰρ ἀγρίων δένδρων αἱ ἄνθαι, εὔοσμοι. τῶν δὲ ἡμέρων, οἱ καρποί. εἰ δὲ ἐντύχοις ποτὲ φυτῷ ἡμέρῳ παρὰ τὸν ἄνθινον εὐωδίᾳ, δρέπου τῶν φύλλων μᾶλλον. ἐκείνων γὰρ ἡ ὀδωδέναι. Φοῖ. ὡς ποικίλη σοι ἡ ὥρα τοῦ χωρίου, καὶ ὡς οἰκοδεδώκασιν ἱλαροὶ οἱ βότρυες. τὰ δένδρα τε ὡς διάκειται πάντα, ⓒ ὡς ἀμβροσία ἡ ὀσμὴ τοῦ χωρίου. σὺ δὲ δρόμους δή, οὓς ἀνῆκας, χαρίεντας μὲν ἠγοῦμαι. ξυφᾶν δέ μοι δοκεῖς Ἀμπελουργέ, τοσαύτην γῆν ἀρχῷ χρώμενος. Ἀμ. ἱεροὶ, ξένε, ⓐ δρόμοι. γυμνάζει γὰρ ἐν αὐτοῖς ὁ ἥρως. Φοῖ. ἐρεῖς ταῦτα. Πᾷ ἴζησόμεθα δὲ ἄλλοθι. νυνὶ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπέ. οἰκεῖα γεωργεῖς ταῦτα, ἢ δεσπότης μὲν αὖ ἕτερος, σὺ δὲ ζέφυρος τῶν

tem in Troia ſub ipſo militabant, habitu pugnaces, criſtáſque quatientes adhuc in campo apparent. *Phœnix*. Minimè per Mineruam credo, Vinitor: licet hæc ita habere velim: quòd ſi nec plantis vacas, nec riuos deducis, hæc mihi & quæcunque de Proteſilao noſti percurre. gratificaberis enim Heroibus, ſi verbis tuis fidem præſtans diſceſſero. *Vinitor*. Non amplius (ô hoſpes) plantæ circa meridiem bibunt. Iam enim eſt autumnus, & tempus ipſas irrigat. Itaque mihi ad narranda omnia, ocium: neque adeò magna ac diuina elegantes lateant homines. optimum autem eſt pulchro prædij loco ſedere. *Phœnix*. I præ, ſequar & vltra mediam Thraciam. *Vinitor*. Accedamus ad vineam, ô Phœnix. nam & lætitiæ aliquid in ipſa reperies. *Phœ*. Adeamus. ſuaue enim aliquid fortaſſe de plantis ſpirat. *Vin*. Quid ais ſuaue? diuinum. ſilueſtrium namque arborum flores odorati; cicurum verò fructus: quòd ſi fortè in cicurem incideris arborem, præter florem, odoratam, de foliis decerpe potius: illa enim bene olent. *Phœnix*. Quàm varia eſt tibi prædij pulchritudo: quámque hilares eruperũt racemi. omnes præterea quàm bellè diſpoſitæ arbores: & quàm immortalis eſt prædij odor. curriculos autem quos reliquiſti, elegantes quidem exiſtimo. tu verò mihi deliciari videris, cùm tanta ſine cultu vtaris tellure. *Vin*. Sacri (hoſpes) ſunt curriculi: ſe enim in ipſis exercet heros. *Phœnix*. Hæc dices, cum quò ducis, ſedebimus. nunc autem aliud mihi narrato, propria tibi hæc colis? an dominus quidem ipſorum alter? tu verò hunc alentia

nutris, vt Euripidis Oeneum? *Vinitor.* Vnus hic agellus reliquus est mihi de multis haud illiberaliter nutriens: alios verò agros mihi sanè quàm orphano, potentes abstulere: & prædiolum hoc à* Xenitide Cherrhonesita iam occupatum recepit Protesilaus, suum ipsius ei obiiciens simulachrum, vnde luminibus captus cæcus discessit. *Phœnix.* Strenuum vtiq; agri custodem adeptus es: nec (vt puto) amico perinde vigilante, alicuius lupi impetum formidas. *Vinitor.* Vera dicis, neque enim vt quæpiam fera ingrediatur, permittit: nec serpens hic, nec phalangium, nec sycophanta nobis circa agrum immoratur. hæc autem fera valde impudens est: itaque multos in foro perdit. *Phœnix.* Eloquutionem autem quo pacto edoctus es, Vinitor? neque enim mihi inter rudes recensendus videris. *Vinitor.* Primo vitæ tempore (hospes) in vrbe versabamur præceptoribus vtentes, ac philosophantes. quare res meæ non bellè habebant. in seruorum enim manu agrorum cultus erat. hi autem nihil nobis reddebant: vnde agri causa & mutuari, & esurire oportebat. quare huc profectus Protesilaum consulebā. ipse verò haud immeritò mihi iratus, quòd cùm ipsum destituissem, in vrbe viuerem, minimè respondebat. me autem supplicante, & perire, si negligerer, dicente: mutato, inquit, vestes. hoc illo quidem die frustra audiui. postea verò idipsum explorans percepi, vt vitæ habitum mutarem mihi imperare. vnde pellicea veste indutus, & bidentem ferens, ne ad vrbem quidem ducen-

* Xenide.

A ζείφης, ὥσπερ τὸν Εὐριπίδου Οἰνέα;
Αμ. σὺ δ' εἶ σὺ πολλῶν γήδιον λείπεις
μοι ζέφον καὶ δωδεκάσπορος. τοῦτ' ἄλλοις ἀγροῖς, ἀφείλοντό με ⓓ δυναταὶ
κομιδῇ ὀρφανόν. ☾ τοιγὰρ τὸ χωρίδιον ὑπὸ* Ξενίδος ἤδη τῆς Χερρονησίτης κ. Ξενίδος
καλεχόμενον, ἐξείλετο ὁ Πρωτεσίλεως,
τὸ σοβαλὸν π αὐτῷ ἑαυτῆς φάσμα·
ὑφ' ἧς τὰς ὄψεις ἀνακοπεὶς, ἀπῆλθε τυ-
B φλός. Φοῖ. ἀγαθόν γε τὸ ἀγρὸν φύλακα κτήσω. ἢ οὐδὲ λύκος τινὸς ἐφορᾶν
οἴμαι δέδιας, ἐγρηγορότος οὕτως τοῦ
φίλου. Αμ. Κλιπῆ λέγεις. οὐδὲ γὰρ θηρίῳ συγχωρεῖ ἐσφοιτᾶν οὐδενί. οὐδὲ
ὄφις σύνταυθα, οὐδὲ φαλάγιον, οὐδὲ
συκοφάντης ἡμῖν πρὸς τὸν ἀγρὸν ἐπιπλεῖ. τὸ γὰρ θηρίον τοῦτο, σφόδρα δύσαιδές·
ἀπόλλυσι γοῦν* σὺν ἀγορᾷ. Φοῖ. τίνα γὰρ ιδ. πρᾶτις
φωνὴν, Αμπελουργέ, πῶς ἐπαισθό- σὺ
μην; ἐγὼ γάρ μοι τὴν ἀπαίδευτον φά-
νη. Αμ. σὺ ἀστὸς, ξένε, τὸ πρῶτον διε-
C τρίβομεν τὸν βίον, διδασκάλοις χρώμενοι, καὶ φιλοσοφοῦντες. πονήρως οὖν τὰ
ἐμὰ εἶχεν. ἐπὶ δούλοις γὰρ ἦν τὰ γεωργούμενα· οἱ δ' ἀπέφερον ἡμῖν οὐδέν.
ὅθεν δανείζεσθαι τ ἐπὶ τῷ ἀγρῷ ἔδει, καὶ
πεινᾶν, καὶ δίκα ἀφικόμενος σὺν ταύ-
τα, ξύμβουλον ἐποιούμην τὸν Πρωτε-
D σίλεων. ὃς δ' ὀργὴν μοι δικαίαν ἔχων,
ἐπειδὴ καταλιπὼν αὐτὸν, σὺν ἅστει ἔζων,
ἐσιώπα. λιπαροῦντός δέ μου, καὶ ἀπο-
λεῖσθαι φάσκοντος εἰ ἀμεληθείην, με-
ταμφίασαι, ἔφη. τοῦτ' ἐπ' ἐκείνης μὲν
τῆς ἡμέρας, ὀργῶς ἤκουσα. μετὰ ταῦτα
μέντοι βασανίζων αὐτὸ, ξυνῆκα, ὅτι
μεταβαλεῖν κελεύει με τὸν τοῦ βίου τρό-
πον. ὅθεν διαφθείρων τὸ πρόσωπον, καὶ σμικρὸν φέρων, καὶ δῆτα τὸ ἐς ἄστυ

ὁδὸν ἐπιγινώσκων, βρύᾳ μοι τὰ σὺν τῷ ἀγρῷ πάντα. κἂν νοσήσῃ τὸ ἐργάπον, ἢ σμιλὸς, ἢ δένδρον, ἰᾶσθαι χρῶμαι τῷ Πρωτεσίλεω. σιτῶν αὐτῷ, καὶ τῇ γῇ προσκείμενος, σοφώτερός τ' ἐμαυτοῦ γίνομαι. τοιέτι γὰρ καὶ σοφίας αὐτῷ. Φο. μακαρίζω τὴν ξυνουσίαν, καὶ τὸν ἀγρὸν, εἰ μὴ μόνον ἐλάας καὶ βότρυς σὺν αὐτῷ δρεπόμενος, ἀλλὰ καὶ σοφίαν δρέπῃ, θείαν τε, καὶ ἀκήρατον. καὶ ἴσως ἀδικῶ τινὰ σὺν σοὶ σοφόν, καλῶν σε ἀμπελουργόν. Αμ. οὕτω κάλει. καὶ γὰρ ἂν χαρίζοιο τῷ Πρωτεσίλεῳ, γεωργόν τ' ἐμὲ, καὶ κηπουρὸν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων Φοῖ. σὺν ταὐτὰ οὖν, Αμπελουργέ, ξύνεσθ' ἀλλήλοις; Αμ. σὺν ταὐτὰ, ξένε. πῶς γὰρ οὐχί; Φοῖ. ὅπως μοι δοκεῖ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἀγροῦ τοῦτο, ἥδιστόν τε εἶναι, καὶ θεῖον. καὶ εἰ μὲν ἀναβιώη ἂν τις ἐνταῦθα, καὶ οἶδα βιώη δ' ἂν ἥδιστά που, καὶ ἀλυπότατα, ἐξηγῶν τὰ ὁμίλου. δένδρα τε γὰρ ὑπερμήκη ταῦτα, καὶ χρόνῳ αὐτὰ ἄραντος· ὕδωρ τε σὺν πηγῶν τουτὶ ποικίλον, καὶ ἁρμόσθαι οἶμαι αὐτὸ, ὥσπερ ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ἀνθοσμίῳ πίνοντες. σὺ γὰρ, καὶ σκηνὰς φυτεύεις, ξυμπλέκων τὰ δένδρα, καὶ ξυναρμόττων, ὡς οὐδ' ἂν εἰς φανὸν τις σὺ λειμῶνος ἀκηράτου ξυμβάλοι. Αμ. καὶ οὔπω, ξένε, τῷ ἀηδόνων ἤκουσας, οἳ τῷ χωρίῳ ἐναπῳδίζουσιν, ἅμα δείλη τε ἤκει, καὶ ἡμέρα ἄρχεται; Φοῖ. δοκῶ μοι ἀκηκοέναι, ξυνῳδὰς τ' οὐδὲ θρηνεῖν αὐτὰς, ἀλλὰ ᾄδειν μόνον. πλὴν εἰπὲ τὰ τῶν ἡρώων. ἥδιον γὰρ ἂν τούτων ἀκούοιμι. ξυνεχωρεῖς δέ που καὶ ἰδεῖν; Αμ. ξυνεχωρεῖ ὁ ἥρως χρηστὸς ὤν, ξενίζων τουτοισὶ τοῖς θάκοις. Φοῖ. ἰδοὺ ἀναπαύο-

tem viam cognoſco, omnia mihi in agro ſcaturiunt. quòd ſi pecus, aut examen ægrotauerit, aut arbor, medico vtor Proteſilao: ipſius vtens conſuetudine, & terræ incumbens, ſapientiórque indies euado: ipſi enim plurimùm ineſt ſapientiæ. *Phœnix*. Beate ob conſuetudinem & agrum, ſi non modò olíuas ac racemos in ipſo vindemias, verum integram ac diuinam decerpis ſapientiam. & fortaſſe, quæ tibi ineſt, ſapientiam iniuria afficio, dum te vinitorem appello. *Vinitor*. Ita me appella. Etenim agricolam me, atque *hortulanum*, huiuſmodíque nominibus appellans, Proteſilao gratificaberis. *Phœnix*. Hic igitur, Vinitor, mutua vtimini conſuetudine? *Vinitor*. Hic (ô hoſpes) quo pacto autem coniecíſti? *Phœn*. Quoniam hæc agri pars mihi eſſe ſuauiſſima, ac diuina videtur. & nunquid reuiuiſcere hic aliquis poſſet, minimè noui: viueret autem ſuauiſſimè ac iucundiſſimè, à turba ſemotus. Arbores enim hæ proceræ, tempore ipſas extollente: & hæc ex fontibus varia aqua, & hauritis) vt puto) hanc, vtpote ex alio atque ex alio odorato vino bibentes. Tu autem & ſcenas plantas, contexens ac concinnans arbores, vt ne ab amœniſſimo quidem prato coronam quiſpiam contexat. *Vinitor*. Nondum (hoſpes) philomelas audiuiſti, vt prædio eruditè accinant, cùm & ſerum diei acceſſerit, & dies cœperit? *Phœnix*. Mihi videor audiuiſſe ipſos componere, nec lugere: ſed tantùm canere. tu tamen quæ ad Heroes pertinent, dicito. libentius enim hæc audiam. concedísne alicubi ſedere. *Vinitor*. Concedit Heros frugi exiſtens, hiſce te ſedibus hoſpitans. *Phœnix*. Ecce quieſco:

xenium enim hoc ſuaue eſt grauiorem audituro orationem. *Vinitor.* Percunctare, hoſpes, quicquid vis, & haud fruſtra veniſſe dices. Vlyſſi quidem cùm procul à naui, conſilij inopia ambigeret, obuius factus Mercurius, vel eorum aliquis, qui à Mercurio ſapientiam perceperant, in orationis ac ſtudij communicationem peruenit. Hoc enim arbitrari conuenit eſſe Moly. Te verò Proteſilaus & hiſtoria per me explebit, & ſuauiorem ac ſapientiorem reddet. multorum namque cognitio plurimi facienda. *Phœnix.* At non ambigo, optime. Sed per Mineruam Dei nutu veni: intelligo enim deinceps inſomnium. *Vinitor.* Et quo pacto tibi habet inſomnium? diuinum enim quid indicabis. *Phœnix.* Quintum iam ac triceſimum nunc diem ex Ægypto ac Phœnicia nauigabamus. Appulſa autem naui ad hunc Eleuntem, Homeri carmina legere viſus ſum: quibus Græcorum catalogum dicit: & Achiuos, vt nauem aſcenderent, conuocabam, vt pote omnium capacem. poſtea verò quàm ab inſomnio exſilij (mihi enim horroris quid inceſſerat) ad nauigationis quidem tarditatem ac longitudinem ipſum coniiciebam. Defunctorum namque viſiones, tarditatem indicant properantibus. cùm autem circa inſomnium vti ſymbolo voluiſſem (nondum enim ventus nauigare permittebat) huc de naui abſcedo. ambulans autem, vt vidiſti, primò tibi occurri: & de Proteſilao differimus. Sed & de Heroum catalogo differemus. Ita namque te ais facturũ. & colligere ipſos in nauim nihil aliud eſt, quàm vt collecto ſuper ipſis ſermone, poſt-

A μαι· τὸ γὰρ ξένιον ἡδὺ πᾶσι ἀκροωμένῳ λόγου σπουδαιοτέρου. Αμ. ἐφόπτα, ξένε, ὅ, τι βούλῃ, καὶ οὐ μάτην ἀφῖχθαι φήσῃς. Ὀδυσσεῖ μὲν γὰρ ὁπότε πόρρω που τῆς νεὼς ἤλυσιν, ἐντυχὼν ὁ Ερμῆς, ἢ τὶς τῶν ἀπὸ τοῦ Ερμοῦ σοφῶν, εἰς κοινωνίαν λόγου τε, καὶ σπουδῆς ἀφίκετο. τυτὶ γὰρ ἠγεῖσθαι προσήκει τὸ Μῶλυ. σὲ δὲ ὁ Πρωτεσίλεως, ἱστορία τε δι' ἐμοῦ ἐμπλήσει, καὶ ἡδίω ἀποφανεῖ, καὶ

B σοφώτερον. τὸ γὰρ πολλὰ γνώσεσθαι, πολλοῦ ἄξιον. Φοῖ. ἀλλ' οὐκ ἀλύω, βέλτιστε. καὶ γὰρ θεόν γε τὴν Αθηναῖαν ἥκω. ξυνίημι γὰρ λοιπὸν τὸ ἐνύπνιόν. Αμ. καὶ πῶς ἔχει σοι τὸ ἐνύπνιον; θεῖον γάρ τι ὑποδηλώσεις. Φοῖ. πλέω μὲν δὴ Αἰγύπτου τε, καὶ Φοινίκης, πεμπτὸν, καὶ τριακοστὸν ἤδη που ταύτην ἡμέραν. καταφρύσσοντος δὲ τοῦ νεὼς εἰς Ελεουῶντα τὸν, ἐδόκουν τὰ

C Ομήρου ἐπὶ διαγινώσκειν. ἐν οἷς τὸν καταλόγον τῶν Αχαιῶν φέρεις. καὶ ξυγκαλοῦντος τοὺς Αχαιοὺς ἐμβαίνειν τὴν ναῦν, ὡς ἀποχρῶσαν ὁμοῦ πᾶσιν. ἐπεὶ δὲ ἕτερον τοῦ ἐνυπνίου. καὶ γάρ με καὶ φρίκης τις ὑποδῦσα, ξυνεβαλλόμην μὲν αὐτὸ εἰς βραδυτῆτα τοῦ πλοῦ, καὶ μῆκος. αἱ γὰρ τῶν ἀποθανόντων ὄψεις, βραδεῖ τοῖς ἐσπευδακόσι. βαλὼν δὲ ξυμβόλῳ περὶ τοῦ ἐνυπνίου

D χρήσασθαι. οὐδὲ γὰρ τὸ πνεῦμά πω ξυνεχῶς πλεῖν. ἀλλαχόθεν δὴ ὕδωρ ἀπὸ τῆς νεώς. βαδίζων δὲ ὡς εἶδες, περὶ τοῦτο ἐντετύχηκά σοι. καὶ περὶ τοῦ Πρωτεσίλεω διαλεγόμεθα. διαλεξόμεθα δὲ καὶ περὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἡρώων. φὴς γὰρ οὕτω ποιήσειν. καὶ τὸ καταλέγειν σφᾶς ἐς τὴν ναῦν, εἴπ' ἂν τὸ συλλεξαμένους τὸν περὶ αὐτῶν λόγον, εἶτα

ἐμβλῶμεν. Αμ. κ᾽ θεὸν ἥκεις ἀληθῶς, ξένε, καὶ ὑγιῶς ἐξηγῇ τὴν ὄψιν. φράσωμεν οὖν τὸν λόγον, μὴ ἐμὲ θρύπτεσθαί με φῇς, διαλεγόντα σε ἀπ᾽ αὐτοῦ. Φοῖ. ἃ ποθῶ μαθεῖν, ξυνίης δήγε. αὐτὸν γὰρ τὴν ξυνουσίαν, ἥ τις ὅδε τοῖς θεοῖς Πρωτεσίλεων, ἐς ὁποῖος ἥκει, καὶ εἰ τι παραπλήσιον τοῖς ποιηταῖς, ἢ διηγνοημένον αὐτοῖς περὶ τῶν Τρωϊκῶν οἶδεν, ἀκοῦσαι δέομαι. Τρωϊκὰ δὲ λέγω τὰ τοιαῦτα, τήν τε αὐλίδι συλλογὴν τῶν στρατῶν, καθ᾽ ἕνα τοὺς ἥρως, εἰ καλοί τε ὡς ἄδουσι, καὶ ἀνδρεῖοι, ἐς σοφοὶ ἦσαν. τὸν γὰρ πόλεμον, ὃς περὶ τὴν Τροίαν ἐγένετο, πῶς ἂν διηγοῖτο, μὴ διαπολεμήσας αὐτὸν, ἀποθανών τε πρῶτος τῶν Ελλήνων παντὸς, ἐν αὐτῇ φασι τῇ ἀποβάσει; Αμ. οἶκθες τοιγὰρ σοι, ξένε. ψυχαῖς γὰρ οὕτω θείαις, καὶ μακαρίαις, ἐς χὴ βίᾳ, τὸ καθαρεύσαι τε σώματος. θεοὺς τε γὰρ, ὧν ὀπαδοί εἰσι, γινώσκουσι τότε καὶ ἀγάλματα περαπτούσας, καὶ ὑπονοίας, ἀλλὰ ξυνουσίας φανερὰς περὶ αὐτοῦ ποιούμενοι. τότε τῷ ἀνθρώπων ἱερῶσιν, ἐλευθεραι νόσων τε, καὶ σώματος. ὅτε δὴ καὶ μαντικῆς σοφίας ἐμφορῶνται, καὶ τὸ χρησμῳδὲς αὐτῆς περιβακχεύει. τὰ μὲν Ομήρου ποιήματα, τίνα φήσεις οὕτως ἀνεγνωκέναι τῷ σοφῶτατα βασανιζόντων Ομηρον, ὡς ἀνέγνωκέ τε ὁ Πρωτεσίλεως, καὶ διοίσει αὐτά, καί τοι, ξένε, πρὸ Ιλιάδος, καὶ Τροίας, οὐδὲ ραψῳδία τις ἦν, οὐδὲ ᾄδετο τὰ μή πω περαχθέντα. ποιητὴς μὲν γὰρ ἦν τότε τὰ μαντεῖα, τότε τε τὸν Αλκμήνης Ηρακλέα, ἐς καθιερωμένη τε ἤδη, καὶ οὔπω ἡδόμενα. Ομηρος δὲ, οὔπω ἦδεν. ἀλλ᾽ ἡ μὲν, Τροίας

ea conſcendamus. *Vinitor.* Dei nutu proculdubio veniſti, hoſpes, rectéque viſionem interpretaris. Perficiamus igitur ſermonem, ne me deliciari dicas, ſi ab eo te abduxero. *Phœnix.* Quæ cupio diſcere, noſti vtique. Nam quicunque tibi cum Proteſilao ſit congreſſus, & qualis veniat, & nunquid de Troianis rebus eadem quæ Poëtæ: an ignoratum ab ipſis aliquid nouerit, audire concupiſco. Troiana autem dico huiuſmodi, & exercitus in Aulide collectionem, & ſingulos Heroes, an pulchri vt canuntur, fortéſque ac ſapientes fuerint. Bellum enim quod circa Troiam geſtum eſt, quónam pacto narrare poſſet, cùm nec pugnauerit ipſe, & Græcorum omnium primus in deſcenſu (vt aiunt) deceſſerit. *Vinitor.* Imprudenter hoc dixiſti, hoſpes. Animis enim perinde diuinis, ac beatis, vitæ initium eſt, cùm corpore expurgantur. Deos enim, quorum pediſſequi ſunt, tunc cognoſcunt, non ſimulachra colentes, ac ſuſpiciones, ſed veros atque apertos cum ipſis congreſſus facientes: morbiſque ac corpore liberi, res hominum ſpeculantur. quando iam diuinationis ſapientia replentur, & Bacchico quodam diuinandi furore corripiuntur. Itaque Homeri poëmata, quem ex iis etiam qui diligenter Homerum explorant, ita legiſſe dices: vt & legit Proteſilaus, & ipſa diſpicit. Atqui hoſpes ante Priamum & Troiam, ne vlla quidem erat rhapſodia, nec quæ nondum geſta erant, canebantur. Poëtice enim circa vaticinia erat, & Alcmenes Herculem, inſtituta nuper, nec dum vigens. Homerus autem nondum canebat. Sed hi quidem capta Troia, hi

verò paucis, vel octo post ætatibus poëſim aggreſſum dicunt. Verumtamen Homeri omnia nouit Proteſilaus: & multa quidem Troiana canit, quæ post ipſum fuere: multa verò & Græca, & Medica. Xerxis igitur expeditionem tertiam, appellat hominum perniciem, post eas quæ Deucalionis ac Phaëthontis tempeſtate contigere, quandoquidem plurimæ in ipſa gentes periere. *Phœnix.* Amaltheæ cornu explebis, Vinitor, cùm tantarum rerum peritiam ſocius habeat. Sanè enim referes ipſa, & vt audiuiſti. *Vinitor.* Per Iouem, Philoſophum, ac veri ſtudioſum Heroem iniuria afficerem, veritatem negligens, quam ille virtutis matrem appellare conſueuit. *Phœnix.* Videor mihi & in orationis exordio meum ipſius affectum tibi faſſus. Aio enim, fabuloſis me fidem minimè præſtare, cuius vtique rei cauſa eſt, quòd oculato nondum occurrerim teſti: ſed hic quidem ab alio ſe audiuiſſe inquit, hic verò arbitrati. Hunc autem Poëta adducit. Nam quæ de Heroum magnitudine traduntur, quòd decimum proceritate cubitum æquauerint, grata quidem, ob fabuloſum exiſtimo ſermonem, ſed falſa, & minimè perſuaſu facilia: ſi quis ipſa pro natura ſpectauerit, cuius menſuræ præſentes ſunt homines. *Vinitor.* Sed quando hæc non perſuaſu facilia cenſere cœpiſti? *Phœnix.* Iamdiu, Vinitor, cùm adhuc eſſem adoleſcentulus: puer enim exiſtens talia credebam; & nutrix mihi fabulas narrabat, venuſtè ipſas accinens; atqui & in ipſarum nonnullis lugens. Sed cùm ad iuuenilem ætatem perueniſſem, operæ pretium exiſtimaui, ſi hæc non temerè admitterem. *Vinitor.* Quòd autem ad Proteſilaũ pertinet,

A ἀλαθύσης, ὦ ὦ̓ ὀλίζαις, ἢ ὀκπὼ χλυεαῖς
ὕσερον ἐπιθέαζ αὐτὸν τῇ ποιήσι λέξειν. ἀλλ' ὅμως οἶδεν ὁ Γ ρωτεσίλεως τὰ
Ομήρου πάντα. καὶ πολλὰ μὲν ἄδε
Τρωϊκὰ μεθ' ἑαυτὸ χλυόμενος, πολλὰ ὦ̓
Ελλωικά τ', ἠ Μηδικά. τιὼ τε χρεῶ
στρατείαν τ' Ξέρξε, τείτλω ὀνομάζε
φθορὰν τ' ἀνθρώπων, μετ' ἐπὶ Δευ-
καλίωνός τε, ἠ Φαέθοντος ξυμβᾶσαν,
ἐπειδὴ πλεῖσα ἔθνη ἐν αὐτῇ διεφθάρη.
B Φοῖ. κέρας Αμαλθείας ἐμπλήσῃς,
Αμπελουργέ, τοσαῦτα εἰδότος ἑταί-
ρου. ὑμῶς γάρ που ἀπατέλειῖς αὐτὰ, ὦ
ὡς ἤκουσας. Αμ. νὴ Δί', ἢ ἀδικοίην Φι-
λόσοφόν τε, ἠ Φιλαλήθη ἥρωα, μὴ τι-
μῶν ἀλήθειαν, ἣν ἐκεῖνος μητέρα ἀρε-
τῆς ὀνομάζειν εἴωθε. Φοῖ. δοκῶ μοι καὶ
καταρχὰς τ' λόγων ὡμολογηκέναι πρὸς
σὲ τὸ ἐμαυτοῦ πάθος. Φημὶ γὰρ ἀπίσως
C κεῖσθαι πρὸς τὰ μυθώδη. τὸ ὦ̓ αἴτιον,
οὐδενί πω ἑωρακότι αὐτὰ ξυγγέγονα.
ἀλλ' ὁ μὲν, ἑτέρου ἀκηκοέναι φησὶν· ὁ ὦ̓,
οἴεται τὸν ὦ̓, ποιητὴς ἐπαιρόμενος τὰ λεγό-
μενα ὑπὲρ τοῦ μεγέθους τ' ἡρώων,
ὡς δεκαπήχεις ἦσαν, χαρίεντα μὲν καὶ
μυθολογίαν ἡγοῦμαι, ψευδῆ ὦ̓, ὦ ἀ-
πίθανα, τῷγε θεωροῦντι αὐτὰ πρὸς
τὴν φύσιν, ἧς μέτρα ὦ νεῦ ἄνθρω-
D ποι. Αμ. ταυτὶ ὦ̓ ἡνίκα ἀπίθανα, πότε
ἦρξω; Φοῖ. πάλαι, Αμπελουργέ, κἂν
μειρακίῳ ἔτι. παῖς μὲν γὰρ ὢν ἔτι, ἐπι-
στεύων τοῖς τοιούτοις, ὦ καταμυθολόγει
μὲν ἡ τιτθὴ, χαριεντίσασα αὐτὰ ἐπᾴδουσα, καί τοι καὶ κλάουσα ἔνιοις αὐτῶν.
μειρακιον ὦ̓ γενόμενος, καὶ ἀβασανίστως ὡήθην χρῆναι προσδέχεσθαι
ταῦτα. Αμ. τὸ δὲ τῦ Πρωτεσίλεω,

καὶ ὅπι σὺ ταῦτα φαίνοιτο, ἀκηκοὼς ποτ' ἔτυχες. Φοῖ. πῶς, Αμπελουργέ; ὃς γε καὶ σοῦ τήμερον ἀκούων, ἀπιστῶ. Αμ. ἀκούω ἀρχὴ δ' λόγου μοι γενέσθω τὰ πάλαι σοι ἀπιστούμενα. φὴς δέ που ἀπιστεῖν, εἰ δεκαπήχεις ἐγένοντο ἄνθρωποι. ἀπ' ἐκείνου τούτου ἱκανῶς ἔχεις, ἀπαίτει λοιπὸν τὸν περὶ Πρωτεσιλέω λόγον, καὶ ὁπόσα βούλει τῶν Τρωϊκῶν. οὐδενὶ γὰρ ἀπιστήσεις. Φοῖ. καλῶς λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν. Αμ. ἄκουε δή. πάππος μοι ἦν, ξένε, πολλὰ τῶν ἀπιστουμένων ἐκεῖνος σοῦ γινώσκων· ὃς ἔλεγε διαφθαρῆναι μέν ποτε τὸ σῶμα τοῦ Αἴαντος ὑπὸ τῆς θαλάσσης, πρὸς ἣν κεῖται. ὀστᾶ δὲ ἐν αὐτῷ φανῆναι κατὰ ἑνδεκάπηχυ ἄνθρωπον. καὶ ἔφασκεν Ἀδριανὸν βασιλέα στεῖλαι αὐτὰ εἰς Τροίαν ἐλθόντα, καὶ τὸν νεὼν τάφον περιαρμόσαι τῷ Αἴαντι. ἔστι δὲ καὶ περισπυξάμενον τῶν ὀστῶν, καὶ φιλήσαντα. Φοῖ. οὐ μάτην ἀπιστεῖν ἔοικα τοῖς τοιούτοις, Αμπελουργέ. καὶ σὺ γάρ, πάππου μέν τινα ἀκηκοέναι φὴς, καὶ ἴσως μητρὸς, ἢ πατρός. σεαυτοῦ δ' ἀπαγγέλλοις ἂν οὐδὲν εἰ μὴ ἆρα περὶ τοῦ Πρωτεσιλέω εἴποις. Αμ. καὶ μὴν εἰ μυθολογικὸς ἦν, τόν τε τοῦ Ορέστου νεκρὸν δηλῶν, ὃν ἐπτάπηχυν ἐν Νεμέᾳ Λακεδαιμόνιοι εὗρον, καὶ τὸν ἐν τῷ χαλκῷ ἵππῳ τῷ Λυδίῳ, ὃς κατορωρυγμένος μὲν ἐν Λυδίᾳ, περὶ Γύγου δ' ἐπὶ σεισμοῦ τινος διαρρήξαντος, θαῦμα τοῖς περὶ Λυδίαν ὤφθη ποιμέσιν, οἷς ἅμα ὁ Γύγης ἐθήτευσεν. ἐς γὰρ κοῖλον τὸν ἵππον θυείδας ἐν ἑκατέρᾳ πλευρᾷ ἔχοντα, νεκρὸς ἀπέκειτο μείζων, ἢ ἀνθρώπου δόξαι. εἰ δὲ ταῦτ' αὖ οἷα

A & quòd appareat, audiuiſtíne vnquam? *Phœnix*. Quo pacto, Vinitor? quippe qui à te hodie audiens non credo. *Vinitor*. Orationis itaque meæ initium ab iis, quæ abs te diu minimè ſunt credita, ſumatur. Dicis autem non credere, an decem cubitorum homines fuerint: poſtea verò quàm huius rei ſatis habueris, de Proteſilao ſermonem deinceps exigito, & de rebus Troianis quæcunque volueris, omnibus enim fidem præſtabis. *Ph.* B Benè dicis, & ſic faciamus. *Vinitor*. Audi quæſo. Auus erat mihi multorum, quæ abs te haudquaquam creduntur, peritus, qui Aiacis ſepulchrum à mari quidem cui adiacet, quandoque fuiſſe dirutum dicebat: oſſa verò vndecim cubitorum hominem præ ſe ferentia in ipſo extitiſſe. Aiebat præterea Adrianũ Imperatorẽ ad Troiam profectum ipſa compoſuiſſe, & qui nunc extat tumulum Aiaci conſtruxiſſe, cùm & oſſium nonnulla amplexatus atque C oſculatus fuiſſet. *Ph.* Haud temerè huiuſmodi rebus fidem tollere mihi videor, Vinitor. Nam & tu quoque ab auo quidem audiuiſſe quid autumas, & fortaſſe à matre, aut nutrice: ex te ipſo verò nihil nutrias: niſi vtique de Proteſilao diceres. *Vin.* Atqui ſi fabuliloquus eſſem, & Oreſtis mortui corpus percurriſſem, quod ſeptem cubitorum in Nemæa Lacedæmonij inuenere, & quod erat in æneo equo Lydio. Quod etiam ante D Gygen defoſſum quidem fuerat in Lydia: motu verò cùm terra diſceſſiſſet, paſtorib. Lydiis viſum eſt admiratione dignum, cum quibus & Gyges mercede cõductus ſeruiebat: in cauo enim equo fores in vtroque latere habente defuncti corpus iacebat, maius quàm vt hominis videretur: quòd ſi hæc rurſus ea ſunt

vt propter tempus fide careant, haud noui quid aduerſus ea ſis dicturus, quæ noſtra fuere tempeſtate. Aryaden namque, quem hi quidem Æthiopem, hi verò Indum dixerunt, triginta cubitorum magnitudine in Aſſyriorum tellure iacentem, non diu eſt, cùm Orontæ fluminis ſciſſa ripa in lucem edidit. Nondum agitur quinquageſimus annus cùm hocce Sigeum in proiectu promontorij Gigantis oſtendit corpus: quem ipſe Apollo ait pro Troia aduerſus ſe dimicantem interfeciſſe. & vidi, hoſpes, cùm ad Sigeum nauigaſſem, & quid paſſa eſſet tellus, & Gigantem, quantus erat. Nauigabant autem & Helleſpontiorum multi, & Ionum, inſularéſque omnes, atque Æoles. Duos enim menſes ingens in magno iacebat promontorio, alium alij præbens ſermonem, nondum tempore ipſum ſignificante. *Phœnix.* Dices igitur, Vinitor, de ipſius quoque magnitudine, déque oſſium harmonia, & de ſerpentibus, qui Gigantibus innaſci dicuntur, quos Encelado, & iis, qui circa ipſum ſunt, pictores appingunt. *Vinitor.* An immenſi illi fuerint, hoſpes, & cum feris congreſſi, non noui: qui autem in Sigeo erat, duos quidem ſupra viginti cubitos continebat. in lapidoſo verò iacebat ſpecu, cùm caput quidem verſus continentem haberet, pedes verò cum promontorio terminaret. Draconum autem nullum ſignum circa ipſum Sigeũ cernebamus, nec vllum erat os, quod ab humanis differret. Atqui & Hymnæus Peparethius mihi neceſſarius, quarto ante anno ex filiis ſuis quendam de huiuſmodi miraculo per me Proteſilaum percun-

A ἀπιστεῖσθαι διὰ τὸν χρόνον, ἀλλὰ τοῖς γε ἐφ' ἡμῖν, καὶ οἷά γ' ὅ, τι ἂν τερεῖς. Ἀρυάδλιν γὰρ, ὃν οἱ μὲν, Αἰθίοπα, οἱ δὲ, Ἰνδὸν ἔφασαν, τριακοντάπηχυν ἐν τῇ Ἀσσυρίων γῇ κείμενον, οὐ πάλαι ἀνέφηνεν ἡ τοῦ Ὀρόντου ποταμοῦ ὄχθη σχιζθεῖσα. τοῦτο γὰρ τὸ Σίγειον πρὸ πεντήκοντα οὔπω ἐτῶν, ἐν προβολῇ τῇ ἀκρωτηρίᾳ, σῶμα ἀνέδειξε Γίγαντος· ὃν αὐτὸς
B Ἀπόλλων ἀπεκτονέναι φησὶν ὑπὲρ Τροίας αὐτῷ μαχόμενον. ἦ εἶδον, ξένε, πλεύσας ἐς τὸ Σίγειον, αὐτό τε τὸ πᾶσθος τῆς γῆς, καὶ τὸν Γίγαντα ὅσος ἦν. ἔπλεον γὰρ ἦ Ἑλλησποντίων πολλοὶ, καὶ Ἰώνων, καὶ νησιῶται πάντες, καὶ τὸ Αἰολικὸν ἅπαν. ἐπὶ γὰρ μῆνας δύο, μέγας ἐν μεγάλῳ ἀκρωτηρίῳ προὔκειτο, πρόσχημα ἄλλοτε ἄλλῳ λόγου, οὔπω δηλοῦντος αὐτὸν τὸν χρόνου. φοῖ. εἴποις
C ἂν οὖν ἔπη, Ἀμπελουργέ, σοί τε τὸ μεγέθους αὖ, σοί τ' ὀστῶν ἁρμονίας, σοί τε τῶν λεγομένων ὄφεων, ξυμπεφυκέναι τοῖς γίγασι, οὓς ὑπογράφουσιν οἱ ἐπὶ ζωγράφοι τῷ Ἐγκελάδῳ, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτόν; Αμ. εἰ μὲν σφαπώδης ἐκτύνετο ἐκεῖνος, ξένε, καὶ ξυμβεβλημένος θηρίοις, καὶ οἶδα. ὁ δὲ ἐν τῷ Σιγείῳ, δύο μὲν καὶ εἴκοσι πήχεις ἐπεῖχεν, ἔκειτο δὲ ἐν πετρώδει σπηλαίῳ,
D πρὸς μὲν κεφαλὴν μὲν, πρὸς τὴν ἤπειρον ἔχων, τοῦτο δὲ πόδας, σχεδὸν ἀπολήγων τῷ ἀκρωτηρίῳ. δρακόντων δὲ οὐδὲν σημεῖον πρὸ αὐτὸν ἑωρῶμεν, οὐδὲ ἔστιν ὅπῃ τὸ ὀστῶν φθέγγεται ἀνθρώπου. καὶ μὴν καὶ Ὑμναῖος ὁ Πεφθήνιος ἑταῖρός μοι ἐκ παιδείας ἦν, ἔπεμψέ τινα τῶν ἑαυτοῦ υἱέων πρὸ ἐτῶν ἐνιαυτοῦ τινος πεπλέοντα, ἑρπόμενον δι' ἐμοῦ τῶν Περσεσίλεων

ωδὲ ὁμοίου θαύματος. ἐν Κῷ, γὰρ τῇ νήσῳ, κέκτηται ὁ αὐτὸς μόνος, ἔτυχε μὲν ὀρύττων ἀμπέλους· ἡ γῆ δὲ ὑπήχησε τοῖς ὀρύγμασιν οἷα κενή. διανοίξαντες δέ, δωδεκάπηχυς μὲν ὁ νεκρὸς ἔκειτο. τὸ δέ γε κρανίον, ὤκει δράκων. ὁ μὲν δὴ νεανίας, ἀφίκετο ἐπιφησόμενος ἡμᾶς, ὅ, τι χρὴ ἐπ' αὐτῷ ποιεῖν. ὁ δὲ Πρωτεσίλεως, τὸν ξένον, ἔφη, συγκαλύπτωμεν, κελεύων δή που θάπτειν τὸν νεκρόν, καὶ μὴ γυμνὸν ἐάντας. εἶπε δὲ καὶ ὡς Γίγαντας εἴη τῶν βεβλημένων. ὁ δὲ ἐν Λήμνῳ φανείς, ὃν Μενεκράτης ὁ Στειριεὺς εὗρε, μέγιστός τε ἦν, καὶ εἶδον αὐτὸν πρίσιν, ἐξ Ἴμβρου πλέουσας. δι' ὀλίγου γὰρ ἦν ἐς τὸν Λῆμνον. τὰ μὲν οὖν ὀστᾶ, σκέπτ ἐν κόσμῳ ἐωρᾶτο. καὶ γὰρ οἱ σπόνδυλοι ἀπ' ἀλλήλων ἔκειντο, σφυμοῖς οἱμαι διενεχθέντες· καὶ τὰ πλευρὰ ἐξήρμοστο, τῶν σπονδύλων. ἐνθυμουμένῳ δὲ αὐτὰ ὁμοῦ τε, καὶ κατ' ἓν, φρικώδης ἐδόκει τὸ μέγεθος, καὶ οὐ ῥᾴδιον ἀναπυθέσθαι. τὸ γοῦν κρανίον, ἐμφορησάντων ἡμῶν ἐς αὐτὸ οἴνου, οὐδὲ ἴσως δυοῖν ἀμφορέοιν ἐνεπλήσθη, τῶν ἐκ Κρήτης. ἔστι δέ πη πρὸς Νότον ἄνεμον ἀκρωτήριον τῆς Ἴμβρου Ναύλοχος, ᾧ πηγὴ ὑφώρμισται· τὰ μὲν δένδρα τῶν ζώων, δυνάμεις ἐργαζομένη, τὰ δὲ θήλεα, οὕτω μεθύσκουσα, ὡς καθεύδειν αὐτά. ζῦφος οὖν ἐνταῦθα τῆς γῆς ἀπορραγὲν, σὺν ἐπισπάσαι σῶμα μέγιστον Γίγαντος. κἂν ἀπῇς, πλεύσομεν. πρόσω δὲ γυμνός ἐστι, καὶ ὁ ἐς Ναύλοχον πλοῦς βραχύς. Φοῖ. ἐβουλόμην μὲν ἂν καὶ ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἐλθεῖν, Ἀμπελουργέ, θαῦμα εἴ που τοιοῦτον εὕροιμι. ἢ ἐμπορία οὐ

ctaturum huc misit. In Co namque insula (possidet autem ipsam solus) contigit, vt cùm vites foderet, terra vtpote inanis fodientibus resonaret. quam cùm aperuissent, duodecim quidem cubitorum mortuus iacebat, sed caluam habitabat draco. Itaque iuuenis quid super ipso facere oporteret, nos percunctaturus accesserat. Protesilaus autem hospitem, inquit, operiamus, iubens videlicet defunctum sepelire, nec sponte detegere: dixit præterea esse de Gigantibus Iouis fulmine petitis. qui autem in Lemno apparuit, quem Menecrates Stiriensis reperit, & maximus erat: & superiore ipsum vidi anno, cùm ex Imbro nauigassem. Breuis enim erat in Lemnum cursus. ossa autem non amplius in compacto cernebantur: spondyli enim, hoc est vertebræ, procul inuicem iacebant, terræ motibus (puto) dissectæ, costæque à vertebris disiunctæ. ipsa autem pariter, ac singula animaduertenti horrenda videbatur magnitudo: nec instauratu facilis. Calua igitur vinum nobis infundentibus, ne duabus quidem Cretensibus amphoris expleri potuit. Naulochus autem Imbri est promontorium, ad Notum ventum vergens, cui fons adhæret, animalium mascula quidem Eunuchos efficiens: fœminas verò vsque adeò inebrians, vt sopitæ dormiant. Terræ igitur frustum ibi abscissum maximi Gigantis corpus secum traxit: quod si minimè credis, nauigemus. Iacet enim adhuc nudus, & ad Naulochum breuis est nauigatio. *Phœnix.* Vellem vtique vltra etiam Oceanum venire, Vinitor, sicubi huiusmodi miraculum inuenirem. Sed mercatura vsque adeo à se discedere

dere nequaquam permittit; verùm naui vt Vlyſſem, adligatum eſſe oportet: alioqui & quæ à prora aiunt, & quæ à puppi interibunt. *Vinitor.* Omnia rectè dicis: ſed quæ dixi, ne prius fide digna arbitrare, quàm & in Co inſulam nauigaueris, in qua terrigenarum oſſa iacent, Meropum aiunt primorum, & in Phrygia Hylli Herculis filij oſſa videris, & per Iouem Aloidarum in Theſſalia, quòd ſeptenorum iugerum magnitudine fuerint, & quales celebrantue. Neapolitani autem Italiam habitantes, Alcyonei oſſa mira fuiſſe memorant. Aiunt enim de Gigantibus multos illic fuiſſe ictos: Beſbiúmque montem ſuper ipſos flagrare. Præterea & in Pallene, quam Poëtæ Phlegram nominant, multa quidem huiuſmodi corpora tellus Gigantum qui illic caſtrametati ſunt, continet: multa verò imbres ac terræ motus detegunt. Audet autem ne paſtor quidem circa meridiem in eo loco verſari, ſubſtrepentibus ſimulachris, quæ in ipſo inſaniunt. Huiuſmodi autem rebus, Herculis quoque tempeſtate fidem fortaſſe minimè præſtabāt. Vnde cùm in Erythea Geryonem occidiſſet, & ipſi maximo occurriſſe dictus eſſet, ne certamini fides tolleretur, oſſa in Olympia dedicauit. *Phœnix.* Beatum te duco hiſtoriæ cauſa, Vinitor: ego autem magna quidem ignorabam, iiſque imprudenter fidem haud præſtabā. Ceterùm quæ ad Proteſilaum ſpectant, vt ſe habent? Tempus eſt enim vt ad illa veniamus. *Vinitor.* Audi, hoſpes, quæ de huiuſmodi non amplius fide carent.

A ξυγχωρεῖ τοσοῦτον ἀποφοιτᾶν ἑαυτῆς. ἀλλὰ δεῖ τοι σοὶ δεδέσθαι τῇ νηΐ, καθάπερ τὸν Ὀδυσσέα. εἰ δὲ μή, μὴ τὰ σὰ τοι φρασθέντα φασὶ, καὶ τὰ σὰ πρύμνης, ἀποπλεῖται. Αμ. πάντα ὀρθῶς λέγεις. ἀλλὰ μή πω, ξένε, πίσᾳ ἡγοῦ ἃ εἶπον, πρὶν ἐς τε τὴν νῆσον τὴν Κῶ πλεύσοις, καὶ ἢ τὰ τῶν γιγάντων ὀστᾶ ἀνάκειται, Μερόπων φασὶ τῶν πρώτων. καὶ Φρυγίᾳ δὲ τά τε Υλλου τοῦ Ηρακλέους ἴδῃς, μὴ νὴ Δί' ἐν Θεσπελίᾳ τὰ τῶν Αλωάδων, ὡς σύνεσμοι ἀτεχνῶς ἐκφύοντο, καὶ ὁποῖοι ἄρδην). Νεαπολῖται δὲ οἱ Ιταλίαν οἰκοῦντες, θαῦμα πεποίηνται τὰ τοῦ Αλκυονέως ὀστᾶ. λέγουσι γοῦν δὴ πολλοὺς τῶν Γιγάντων ἐκεῖ βεβλῆσθαι, καὶ τὸ Βέσβιον ὄρος, ἐπ' αὐτοῖς πυφεσθαι. ἐμοὶ μὲν καὶ ἐν Παλλήνῃ, ἣν Φλέγρᾳ οἱ ποιηταὶ ὀνομάζουσι, πολλὰ μὲν σώματα ἡ γῆ τοιαῦτα ἔχει, Γιγάντων στρατοπεδευσαμένων ἐκεῖ. πολλὰ δὲ ὄμβροι τε, καὶ σεισμοὶ ἀνακαλύπτουσι. θαρσεῖ δὲ οὐδὲ ποιμὴν ἐς μεσημβρίαν ἐκεῖνο τὸ χωρίον, ὑποπαταγόντων εἰδώλων, ἃ ἐν αὐτῷ μαίνεται). τὸ δὲ ἀπιστεῖν τοῖς τοιούτοις, ἴσως που καὶ ἐπὶ τοῦ Ηρακλέους ἰοῦ. ὅθεν τὸν Γηρυόνην ἐν τῇ Ερυθείᾳ ἀποκτείνας, καὶ μεγίστῳ αὐτῷ συντυχηκέναι λεγόμενος, ἀνέθηκε τὰ ὀστᾶ ἐς Ολυμπίαν, ὡς μὴ ἀπιστοῖτο τοῦ ἄθλου. Φοῖ. δυσδαιμονίζω σε τῆς ἀπιστίας, Αμπελουργέ. ἐγὼ δὲ, μεγάλα μὲν ἡγοῦμαι, ἀνοήτως δὲ ἠπίστουν. ἀλλὰ τὰ τοῦ Πρωτεσίλεω, πῶς ἔχει; καιρὸς γάρ που ἐπ' ἐκεῖνα ἥκειν. Αμ. ἄκουε, ξένε, μηκέτ' ἀπιστοῦντα περὶ τῶν τοιούτων.

PROTESILAVS.

Iacet quidem Proteſilaus non in

ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΣ.

Κεῖται μὲν καὶ ἐν Τροίᾳ ὁ Πρωτεσι-

λεως, ἀλλ' ἐν Χερρονήσῳ ταύτῃ. κολωνὸς δέ που αὐτὸν ἐπέχει μέγας, οὐτοσὶ δή που ὁ ἐν ἀριστερᾷ. πλησίας ἢ ταύτας, αἱ νύμφαι ᾤκησαν πρὸ τῷ κολωνῷ ἐφύτευσαν, ⸂καὶ τοιόνδε ἐπὶ τοῖς δένδρεσι τούτοις ἔγραψάν που αὗται νόμον, ⸃ τοὺς πρὸς τὸ Ἴλιον τεταμένους τῶν ὄζων, αὐξεῖν μὲν πρῶτα, φυλλορροεῖν ⸂δὲ αὖτικα, καὶ πρὶν ἀπόλλυσθαι τὰς ὥρας. τοῦτο δὴ τὸ τῆς Πρωτεσιλέω πάθους. τῷ ⸂μὲν ἑτέρῳ μέρει, ζῶσι τὰ δένδρα, καὶ οὐ φροντίζει. ⸂καὶ ὁπόσα δὲ τῶν δένδρων μὴ πρὸς τὸ σῆμα ἔφυσεν, ὥσπερ καὶ ταυτὶ τὰ ἐν τῷ κήπῳ, πᾶσιν ἔρρωται τοῖς ὄζοις, καὶ θαρσεῖ τὸ ἴδιον. Φοῖ. ὁρᾷς, Ἀμπελουργέ. καὶ θαυμάζειν ἔχων, οὐ πεθαύμακα. σοφὸν γὰρ τὸ θεῖον. Αμ. τὸ δέ γε ἱερὸν, ἐν ᾧ κεῖται τοῦ πατέρας ὁ Μῆδος ὕβριζεν, ἐφ' ὃ* καὶ τὸ ταρίχος ἀναβιῶναί φασι, τοῦτο ἤδη, ὦ ξένε. καταλείπεται δὲ αὖ τοῦ ἔργου ὡς ὀλίγα. τότε δὲ οἶμαι, χαλεπὸν τὶ ἰδεῖν, καὶ οὐ μικρὸν, ὡς ἔστι τοῖς σημείοις ξυμβαλέσθαι. τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦτο, βέβηκε μὲν ἐπὶ νεώς. τὸ γὰρ τῆς βάσεως σχῆμα, πρῷρα ἴδρυται· ἔστι ναύαρχος. πρεσβύτερος δὲ αὐτὸ ὁ χρόνος, καὶ νὴ Δί' ⸂οἱ ἀλλοφρονοῦντες τὰ, καὶ ἡ ἐποφθαλμιζόμενοι* τὰς βύρσας, ἐξηλάκασι τὰ εἴδη. ἐμοὶ δὲ οὐδὲν τοῦτο. αὐτῷ γὰρ ξυνέφημι, καὶ αὐτὸν βλέπω. ⸂καὶ οὐδέν μοι χεῖρον τοῦτο ἄγαλμα ἐκείνου ἤδιον. Φοῖ. ἦ καὶ διαχέαλλάς μοι αὐτὸν, καὶ κοινωνήσεις τὰ εἴδους; Αμ. χαίρων γε νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ξένε. γέγονε μὲν γὰρ ἀμφὶ τὰ εἴκοσί που μάλιστα ἔτη. τηλίκος ἢ ἐλάσας ἐς Τροίαν, ἁβρῷ* ἰούλῳ βρύει, καὶ ὀπίζει αὖ ἡδίον, ἢ τὸ μετόπωρον τῶν μύρων.

χ. ἐφ' ὃν κ.

ις. ὑποφαλμιζόμενοι

χ. ἁβρῷ δ' ἰού.

A Troia, sed in hac Cherrhonesо, collis autem ipsum magnus continet, hic videlicet, qui ad siniſtram situs est: vlmos autem has, quæ iuxta collem sunt, nymphæ posuerunt, & huiusmodi fortè ipsæ legem his arboribus inscripsere: vt qui ad Ilium vergunt rami, manè quidem floreant, foliorum verò quamprimùm profluuium patiantur, & ante tempus pereant: quod passus est Protesilaus indicantes. In B altera verò parte, viuat, ac vigeat arbor. Nam quæcunque arborum non circa sepulchrum stant, vt hæ quæ in horto sunt, omnibus vigent ramis, & sibi ipsis confidunt. *Phœn.* Video, Vinitor, & cùm mihi quod admirarer, esset, nequaquam admiratus sum. Sapiens enim est Deus. *Vinitor.* Sacellum autem, in quo parentum memoria Medus contumeliosè se gessit, ad quod salitum corpus reuixisse memorant, hoc arbitrare hospes. Vides autem quàm C pauca ipsius reliqua sint, cùm elegans (vt puto) tunc nec paruum fuerit, vt ex ipsis colligere fundamentis licet. Hæc autem statua stat quidem in naui: basis enim figura prora est, erectus verò est nauis præfectus. Ceterùm cùm ipsam & tempus, & per Iouem qui illinunt, & hostias *votiuas* mactãt, euerterint, speciem immutarunt. Mea autem hoc nihil interest. cùm ipsa namque versor, ipsámque intueor, nec vlla vnquam statua mihi esse possit iucundior. *Phœnix.* Numquid & mihi ipsum describes, & speciem communicabis? *Vinitor.* Libens vtique per Mineruam, hospes. Natus quidem erat circa vigesimum maximè annum. Tantus autem ad Troiam nauigans molli pullulat lanugine, dulciúsque ac suauius fragrat, quàm myrtorum autumnus. D

Oculo autem lætum ac iucundum circumiectum eſt ſupercilium. Venuſtas enim ipſi amica. Intuetur autem in ſeriis quidem contentum ac vehemens. Sin verò relaxato ac curis ſoluto occurreremus, papæ quàm venuſti atque amabiles videntur oculi. Atqui flauæ etiam comæ modum habet: Eſt enim quanta fronti potius immineat, quàm in ipſam incidat: & perinde ac ſtatuæ quadrangularis eſt naſi idea: & paruo ſanè ore tubis clamoſius reſonat. nudo autem occurrere ſuauiſſimum. Bene enim compactus, ac leuis, vt Mercuriorum curſores. Proceritas autem ad decimum fortaſſe cubitum tendit. Hoc etiam (vt videtur) ſuperatura, ni adoleſcens periiſſet. *Phœnix.* Vidi iuuenem, Vinitor, tibíque ſocium inuideo. Sed armatús ne eſt? an quid? *Vinitor.* Chlamydem Theſſalo more indutus eſt hoſpes, vt ſtatua hæc. Purpurea autem eſt chlamys diuino flore: arcanus* enim purpuræ flos. *Phœnix.* Amor autem, quo Deidamiam proſequebatur, quo pacto ipſi in præſentia habet? *Vinitor.* Amat, hoſpes, & amatur: & vt ardentes ſponſi mutua ſunt affecti beneuolentia. *Phœnix.* Amplecterís ne venientem? an fumi more te fugit, vt poetas? *Vinitor.* Gaudet amplexante, & vt ipſum oſculer, collóque exſaturer permittit. *Phœn.* Frequenter te adit? an multo interiecto tempore venit? *Vinitor.* Quater in menſe aut quinquies me ipſius fieri participem puto, cùm aut harum aliquid plantarum voluerit plantare, aut vindemiare, aut flores carpere. Eſt enim coronarum cupidus, & ſuauiores reddit flores, quoties ad ipſos acceſſerit. *Phœnix.*

A Φαιδραὶ ἢ ὀφρυὼ ὑπὲρ τὸ ὄμμα βέβληται. τὸ γὰρ ὑπήκοον, αὐτῷ φίλον· βλέπει ἢ, σὺν μὲν ταῖς ἀσυδαῖς, σεμνὸν, καὶ σφοδρόν. εἰ δὲ ἀνειμένῳ τύχοιμι, φῶς τῷ ὀφθαλμῷ, ὡς ἐπαφρόδιτοί τε, καὶ φιλικοὶ φαίνονται. καὶ μὴν καὶ κόμης ξανθῆς ἔχει τὸ μέτριον· ἔστι γὰρ

B ὅσον* ὑπερέμαθε τῷ μετώπῳ μᾶλλον, ἢ κατ' αὐτὸ πίπτειν· καὶ τετράγωνος ἡ ἰδέα τῆς ῥινὸς, οἷα ἀγάλματος. φθέγγεται δὲ οὐ χεῖρον, ἢ αἱ σάλπιγγες, καὶ ὑπὸ μικρῷ γε τῷ στόματος. γυμνῷ δὲ συντυχεῖν, ἥδιον. βύπαγής γε, καὶ κοῦφος, ὥσπερ οἱ δρομικοὶ τῷ ἑρμῷ. τὸ δὲ μῆκος, δεκάπηχυς πάχα. δοκεῖ δή ἄν μοι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀναδράμειν, εἰ μὴ σὺν μειρακίῳ ἀπέθανεν. Φοῖ. εἶδον

C νεανίαν, Ἀμπελουργέ. καὶ ἄγαμαί σου* τὸ ἑταῖρε. ὥπλισται δὲ, ἢ πῶς; Ἀμ. χλαμύδα σύνηπται, ξένε, τῆς Θεσσαλικῆς ζήσου, ὥσπερ τὸ ἄγαλμα τοῦδε. ἀλουργὶς δὲ ἡ χλαμὺς ἐστὶν ἄνθους. ἄῤῥητον γὰρ τὸ τῆς πορφύρας ἄνθος. Φοῖ. ὁ δὲ δὴ ἔρως, ὃν τῆς Λαοδαμείας ἠρᾶ, πῶς ἔχει αὐτῷ νῦν; Ἀμ. ἐρᾷ, ξένε, καὶ ἐρᾶται· καὶ διάκεινται πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ οἱ θερμοὶ τῶν νυμφίων. Φοῖ. περιβάλλῃς ἢ ἥκοντα, ἢ διαφθύῃ σε καπνὸν λέγω, ὥσπερ τοὺς ποιητάς; Ἀμ. χαίρει προσβάλλοντι, καὶ ξυνχωρεῖ φιλεῖν τε αὐτὸν, καὶ τῆς ἕδρης ἐμφορεῖσθαί γε. Φοῖ. θαμίζει δὲ ἢ διὰ πολλοῦ ἥκει; Ἀμ. τετράκις τοῦ μηνὸς, ἢ πεντάκις οἶμαι αὐτὸν μετέχειν, ὁπότε ἢ φυτεῦσαί τι βούλοιτο τούτων τῶν φυτῶν, ἢ τρυγῆσαι, ἢ ἄνθη κεῖραι. Φιλοσέφανος γάρ τις, καὶ ἡδίω ἀποφαίνων τὰ ἄνθη, ὁπότε προσέλθοι αὐτὰ ἴοι. Φοῖ.

inenarrabilis.

χ. ὡς

χ. ὡς

ἱλαρόν γε τὸν ἄνδρα λέγεις, καὶ ἀτεχνῶς νυμφίον. Αμ. σώφρονά γε, ὦ ξένε. φιλόλογος γὰρ ὢν ὑφ' ἡλικίας ὑβρίζεται. καὶ σμινύης ἔστιν ἅπτεται πολλάκις, εἴ που ὀρύττων πέτρᾳ ἐντύχοιμι, ἢ ξυλλαμβάνοιμι τοῖς δυσέργοις. κἂν ἀγνοήσω τι τῶν κατὰ γεωργίαν, διορθοῦταί με. τὰ τῶν δένδρα, ἐγὼ μὲν ὡς πρακτικοὺς τοὺς Ομήρου, μακρὰ ἐφύτευον, μεῖον δὲ ἄνω, τὸ ἐς τὴν γῆν ἐμβιβάζων. ὁπότε ἐπελάβετό μου ὁ Πρωτεσίλεως, ἐχρώμην τοῖς Ομήρου πρὸς αὐτόν. ὁ δέ, ὑπολαβών, αὐτὸς μοὶ Ομηρος τἀναντία ἔφη κελεύειν ποιεῖν, ἢ σὺ σοφίζῃ. μακρὰ γὰρ ὑπὸ σοφίας τὰ βαθέα οἶδεν, ὡς που τὰ φρέατα μακρὰ ὀνομάζει, βαθέα ὄντα. καὶ τὰ δένδρα δὲ εἶπεν ἐμβιώσεσθαι τῇ γῇ μᾶλλον, εἰ τῷ μὲν πλείονι ἐσήκοι, τῷ δὲ ὀλίγῳ κινοῖτο. ὄψεσθαι δέ μοι ποτὲ ἄνθη ποτίζοντι, τὸ μύρον, εἶπεν, ὦ ταῦν, τῶν δεομένων ὕδατος, διδάσκων δή που μὴ σπλήκτως ποιεῖν τὰ ἄνθη. Φοῖ. τὸν δὲ ἄλλον χρόνον, ὦ Αμπελουργέ, ποῦ διαιτᾶται; Αμ. ποτὲ μὲν, ἐν Ἅιδου φησί· ποτὲ δὲ, ἐν Φθίᾳ· ποτὲ δὲ αὖ ἐν Τροίᾳ, οὗ οἱ ἑταῖροι. καὶ πρὸς θήραν συῶν τε ἐλάφων νομίμως, καὶ μεσημβρίαν ἀφικνεῖται, καθεύδει δὲ σκαθρίς. Φοῖ. ποῦ δὲ τῇ Λαοδαμείᾳ ξυνεύδει; Αμ. ἐν Ἅιδου, ξένε. καὶ λέγει αὐτῇ δοκιμωτάτας γυναικῶν πρὸς ἀριθμουμένῳ, ἐν αἷς Αλκηστίς τε ἡ Ἀδμήτου, καὶ Εὐάδνη ἡ Καπανέως, καὶ αἱ ταύταις ἴσαι, σώφρονές τε, καὶ ζηλωταί. Φοῖ. ξυνίστωσι δὲ ἀλλήλοις, ἢ οὐ θέμις; Αμ. οὔπω, ξένε, σιτουμένῳ ἐνέτυχον, οὐδὲ πίνοντα ἔγωγε. καίτοι ἀνδρὸς γε

A Hilarem vtique inquis Heroëm, & planè ſponſum. *Vinitor.* Et modeſtum ſanè, ô hoſpes: riſus enim *amãs* ob ætatem exiſtens, nihil agit cum contumelia: & ſarculum nonnunquam attingit, ſicubi fodiens ſaxo occurrero: & mihi in arduis auxiliatur operibus. Si quid præterea in agricultura ignorauero, me corrigit, atque inſtituit. Ego quidem Homero obſecutus altas plantabam arbores, ſuperiore minorem B terræ partem infigens. Et quoties me Proteſilaus corripiebat, Homeri verbis aduerſus ipſum vtebar: hic autem reſpondens, Ipſe, inquit Homerus, contrario quàm tu facis modo imperat. Altas enim præ ſapientia profundas nouit, vt & puteos altos nominat, profundos exiſtentes. Itaq; & arbores melius humi victuras ait, ſi maiore quidem parte ſtarent, paruâ verò agitarentur. Cùm flores quandoque irriganti adſtitiſſet, ô ſodes, inquit, vnguentum aqua non indiget: docens C videlicet, ne flores diluerem. *Phœnix.* Reliquum autem tempus, ô Vinitor, vbi degit ac verſatur? *Vinitor.* Quandoque quidem (vt ait) in Orci, quandoq; verò in Phthia, nonnumquam rurſus in Troia, vbi ſocij, & ad ſuum ac ceruorum venationē profectus, circa meridiē reuertitur; proſtratúſque dormit. *Phœ.* Vbi autem Laodamiæ vtitur conſuetudine? *Vin.* In Orci, hoſpes, & ipſam mulierum probiſſimè agere autumat, enumeratam, inter quas & Admeti vxor Alceſtis, & Capanei Euadne, & his æquales modeſtæ ac frugi. D *Phœnix.* Conuiuantur inuicem? an minimè fas eſt? *Vinitor.* Nondum hoſpes cibum capienti occurri, neque bibentem vidi. Atqui ex hiſce

Thasiis vitibus ad vesperam ipsi libo, quas ipse plantat. Maturáque edulia circa meridié appono. Cùm autem & ver aduentauerit, & autumnus fuerit, Lunáque ad orbem tendéte verno tempore, in hoc poculum lac infundens, Ecce tibi (inquam) temporis fluxum, tu autem bibe. Et ego quidem hæc locutus discedo. Hæc autem ocyus quàm conniueres, & eduntur, & bibuntur. *Phœnix*. Super ætate autem in qua constitutus interiit, quid ait? *Vinitor*. Suum ipsius (hospes) casum miseratur, & sub cuius tutela tunc erat, dæmonem iniquum arbitratur, atque inuidum. Cùm vt pedem saltem in Troia firmaret, sibi minimè concesserit. Fore enim vt neque à Diomede, neque à Patroclo, neque à secundo Aiace in dimicando superaretur. Æacidas enim in rebus bellicis ob ætatem sibi antecessisse haudquaquam inficiatur. Etenim se adolescentem fuisse. Verùm ex illis Achillem quidem iuuenem, Aiacem vero virum. Et carmina in ipsum ab Homero dicta commendat. licet non Homerica omnia laude prosequatur, quòd suam quidem vxorem vtrasque scissam genas dixerit: domum verò semiperfectam, & qua vectus est, nauim magnam, ac validam: bellicúmque ipsum appellet. Seipsum autem luget, quòd nihil in Troia peregerit: sed in terra, in quam vix descenderat, conciderit. Femori autem impressa est cicatrix: vulnus enim vnà cum corpore abiectum asserit. *Phœnix*. Quo autem pacto, ô Vinitor, certat, quandoquidem ipsum hoc quoque facere dicebas? *Vinitor*. Omnia quidem bellica præter sagittariam exercet, Gymnastica verò præter luctam. Nam sagit-

A αὐτῷ κῆ ἑαυτέρῳ, ἀπὸ τουτωνὶ τῶ Θασίων ἀμπέλων, ἃς φυτεύω αὐτός· καὶ τρωκτὰ ὡραῖα παρέθεμαι κῆ μεσημβρίαν. ἐπὴν ὁ ἔαρος τε ἥκῃ, καὶ μετόπωρον ἐσῆται, σελήνης τ' ἰούσης ἐς κύκλον σὺν τῷ ἔαρος ὥρᾳ, γάλα εἰγχέας ἐς τὸν ψυκτῆρα τοῦτον, ἰδού σοι λέγω τὸ τῆς ὥρας νᾶμα. σὺ δ' πῖνε. κἀγὼ μὲν εἰπὼν ταῦτα, ἀπαλλάττομαι. τὰ δ', βεβοσταί τε, καὶ πέποται θᾶττον ἢ καταμῶσαι.

B Φοῖ. πρὸς δ' τῆς ἡλικίας, ὦ γεγονὼς ἀπέθανε, ἢ φησίν; Αμ. ἐλεεῖ, ξένε, τὸ ἑαυτοῦ πάθος, καὶ τὸν δαίμονα, ἐφ' ᾧ τότε ὦ. ἀδικόν τε ἡγεῖται, καὶ βάσκανον, μὴ ξυγχωρήσαντά οἱ τῶν ἐμῶν ποδὰ ἐς τὴν Τροίαν ἐρεῖσαι. μὴ γὰρ ἂν, μήτε Διομήδους ἢ ἐλάττω θεῖαι μαχόμενος, μήτ' ἂν Πατρόκλου, μήτ' ἂν τὸ δεύτερον Αἴαντος. τῷ γὰρ Αἰακιδῶν λέγεσθαι τὰ πολέμια δι' ἡλικίαν φησίν. αὐτὸς

C μὲν γὰρ εἶναι μειράκιον. σμείνων δ', τὸν μὲν Αχιλλέα, εἶναι νεανίαν. τὸν δ' Αἴαντα ἄνδρα. καὶ τὰ ἐπὶ τὰ ἐς αὐτὸν Ομήρου εἰρημένα, ἐπαινεῖ· καί τοι μὴ πάντα ἐπαινῶν τὰ Ομήρου, ὡς ἀμφίδρυφον μὲν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα εἶπεν, ἡμιτελῆ δὲ τὴν οἰκίαν, θρασύμαχον δὲ τὸν ναῦν, ἐφ' ἧς ἔπλευσε, πολεμικόν τε αὐτὸν καλεῖ· ἑαυτὸν δὲ ὀλοφύρεται μηδὲν σὺν Τροίᾳ ἐργασάμενον, ἀλλὰ πεσόντα σὺν γῇ, ἧς ὀδὸν

D ἐπέβη. καὶ τὴν ἀλίην δὲ σύντυπωσαι τῷ μηρῷ. τὸ γὰρ ἄλγημα, σὺν ἀπορρίψαντι φησὶ τῷ σώματι. Φοῖ. γυμνάζεται δ', ὦ Αμπελουργέ που λόγου, ἐπειδὴ ἔφασκες αὐτὸν καὶ τοῦτο ἀσκεῖν; Αμ. γυμνάζεται, ξένε, τὰ πολεμικὰ, πλὴν τοξικῆς. τὰ δὲ γυμναστικὰ, πλὴν πάλης. τὸ

μὴν γὸ τοξεύειν, ἀλλῶν ἡγεῖται. τὸ δὲ παλαίειν, ἀργῶν. Φοῖ. πάγκρατιάζει ὁ πῶς, ἢ πυγμῇ; Αμ. σκιας, ὦ ξένε, τούτων γυμνάζεται· καὶ δίσκου μεῖζον, ἢ ἐφικέσθαι ἄνθρωπον· ἀκρὸς μὴν γὸ ὑπὲρ τὰς νεφέλας τὸν δίσκον. ῥίπτει ὁ ὑπὲρ τοῦ ἑκατὸν πήχεις, καὶ ταῦθ' ὡς ὁρᾷς, διπλάσιον τ Ολυμπιακοῦ ὄντα. δραμόντος ὁ αὖ, καὶ οὖρος ἴχνος, οὐδὲ αὖ συμπεπάτηκέ πῃ τῇ γῇ ὁ ποῦς. Φοῖ. καὶ μὴν ἴχνη μεγάλα συντετύπωται τοῖς δρόμοις, συμβαίνοντα ἐς τὸ δεκάπηχυ μέγεθος τ ἥρω. Αμ. βαδίζοντος, ξένε, τὰ ἴχνη σκεῖνα, καὶ γυμναζομένου τι ἕτερον· δραμόντος ὁ, ἄσημος ἡ γῆ· μετέωρος γάρ τις, καὶ οὐδὲ ἐπικυματίζων αἴρεται. Φησὶ ὁ δὲ τὸν Ἀχιλλέα, σὺν ἄθλοις γυμναζομένης τ Ἑλλάδος ἐπὶ Τροίαν, καὶ ὑπὲρ τὸ πήδημα τὸ σκείνου ἀρθῆναι. τὰ ὁ πολέμια ξυνεχωρεῖ ὡς ἔφη τῷ Ἀχιλλεῖ, πλὴν τῆς ἐν Μυσοῖς μάχης. σκεῖ γὰρ πλείους ἀπεκτονέναι τ Μυσῶν, ἢ ἐκεῖνος· ἀρετῆς ὁ ἀπενηνέχθαι. κεκρατηκέναι δὲ αὖ δ τὸν ἀγῶνα τὸν περὶ τ ἀσπίδος. Φοῖ. δ τί ἂν εἴη, Αμπελουργέ, τὸ περὶ τ ἀσπίδος; οὔτε γὰρ ποιητὴ εἰρῆσθαί πω, οὔτε εἰς λόγον πνὰ τ Τρωϊκῶν ἥκει. Αμ. περὶ πολλῶν, ξένε, τῶτ' ἐρεῖς. πολλὰ γὸ περὶ τ ἀνδρῶν, περὶ τ πολεμικῶν ἔργων, ὁ ἥρως λέγει, μή πω τοῖς πολλοῖς δῆλα ὄντα. τὸ ὁ αἴτιον, φησὶν αὐτὸν ἡ ἔκπληξιν τῶν Ομήρου ποιημάτων, ἐς μόνους Ἀχιλλέα τε, καὶ Οδυσσέα βλέψαντας, ἀμφοῖν καλῶν, καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν. καὶ τῶν μὲν, οὐδ' ὑπομνησθῆναι τὸ παράπαν. τοῖς ὁ,

A tas quidem mittere timidi, luctari verò ocioſi eſſe arbitratur. *Phœnix.* Pancratióne, an pugillatu vtitur? *Vinitor.* Horum vmbras, ô hoſpes, exercet, & ſupra hominem diſcum iaculatur: etenim ſupra nubes diſcum torquet. Iacit autem ſupra centum cubitos, cùm hæc (vt vides) duplo ſint Olympico maiora. Currente autem ipſo, non vtique veſtigium inuenires: nec ſigni quicquam terræ imprimeret pes. *Phœn.* B At qui magna curriculis impreſſa ſunt veſtigia, ipſius Herois decem cubitorũ magnitudini conuenientia. *Vinitor.* Incedentis, hoſpes, illa ſunt veſtigia: & aliud quicquam exercentis. Nullo autem currentis ſigno tellus afficitur. Suſpenſus enim & vt pote vndarum ſuperficiem attingens, tollitur. Ait autem dum in Aulide certaminib. ſe Græci aduerſus Troiam exercerent, Achillem ſe curſu ac ſaltu ſuperaſſe: quæ autem ad bellum pertinent, Achilli (vt dixi) cedit, præter in My- C ſos pugnam: illic enim Myſorum plures interfeciſſe quàm illum: præmiáque virtutis retuliſſe. Viciſſe autem ipſum & in certamine de clypeo. *Phœ.* Quidnam eſſet, Vinitor, quod ad clypeum ſpectat? nondum enim à Poëta dictum, nec ad ea, quæ de Troianis rebus memorantur, acceſſit. *Vinitor.* De multis hoc, hoſpes, dices. Multa D namque cùm de viris, tum de rebus bellicis memorat Heros multis nondum cognita. Cuius rei cauſam eſſe ait, quòd ipſi ob eam, qua Homeri poëmata proſequuntur admirationem, ſolum Achillem atque Vlyſſem contemplati, bonos ac ſtrenuos viros contempſerint. Et horum ne penitus quidem meminit: hic verò quatuor

carminum triremem dicauerint. Achillem autem ait pro dignitate celebrari. Vlyſſem verò ſupra dignitatem. Sed quæ de Stheneleo, à Palamede huiuſmodíque viris prætermiſſa ſunt, tibi paulò pòſt percurram. Neque enim horum quicquam ignorans diſceſſeris. Myſium quoq; ſermonem ad clypeum pertinentem, mox ad exitum perducam. Poſtea verò quàm pancratij pugilatúſque ac diſci mentionem facientes, ad clypeum delati ſumus, audi Herois mira aduerſus athletas, qui ipſo pro ſymbolo, ac monitore vſi ſunt. Cilicem (puto) pancratiaſten audis, quem Halterem patres appellabant, multò fuiſſe aduerſariis minorem. *Phœnix.* Noui, vtique ex ſtatuis coniiciens. Æneus enim multis in locis erectus eſt. *Vinitor.* Huic, hoſpes, maxima inerat peritia, maximus animus, vehementérque ipſum apta quædam membrorum figura ac concinnitas corroborabat. Ad hoc itaque templum profectus puer (nauigabat autem recta Delphos, iudicium certaminis ſubiturus) percunctabatur Proteſilaum, quídnam faciens aduerſarios ſuperaret? hic verò premens reſpondit. Animi autem ſolicitudo ipſum ſtatim cœpit athletam, vt pote ab oracullo reiectum. Sed cùm primus ſupplantare in palæſtra excogitaſſet, mox intellexit, quòd iuberet non dimittere pedem. Collu&tatorem enim & continuò calce premere oportet, & aduerſario ſubiacere: quod cùm feciſſet athleta, & præclarum eſt nomen conſecutus, & à nemine victus. Audis autem fortaſſe & Plutarchum dexterum. *Phœnix.* Audio. pugilem enim vt par eſt, dicis.

A ἀναθῶσι τελήρη τεθλάεσσιν ἐπῶν. τὸν μὲν δὴ Ἀχιλλέα φησὶν, ἐπαξίως ὑμνεῖσθαι, τὸν δ' Ὀδυσσέα, μειζόνως. Ὁπόσα δ' Σθενέλου τε, καὶ Παλαμήδους, καὶ τῶν τοιῶνδε ἀνδρῶν παραλέλειπται, δίειμί σοι μικρὸν ὕστερον. μὴ γὰρ ἀγνοήσας γε ἀπέλθοις τούτων. καὶ τὸν λόγον δ' τὸν Μύσιον, ἐς ὃν ἵνα ἡ ἀσπὶς, αὖθις ἀποτελοῦμεν. ἐπειδὴ δὲ παγκρατίου, καὶ
B πυγμῆς, καὶ δίσκου μνημονεύοντες, ἐς τὴν ἀσπίδα ἀπειλήφθημεν, ἄκουε δὴ καὶ θαύματα πρὸς ἀθλητὰς, οἳ ἐχρήσαντο αὐτῷ συμβόλῳ. Κίλικα οἶμαι παγκρατιαστὴν ἀκούεις, ὃν ἁλτῆρα ἐκάλουν οἱ πατέρες, ὡς μικρὸς ἰὼν καὶ τὸν ἀντιπάλων πολὺ. Φοῖ. οἶδα τεκμαιρόμενος δή που τοῖς ἀνδριάσι. χαλκοῖς γὰρ πολλαχοῦ ἕστηκε. Αμ. τοῦτο, ξένε, πρίν μὲν καὶ ἐπιστήμης, θεῖον δὲ καὶ θυμοῦ, καὶ μάλα ἐρρώνυ αὐτὸν ἡ διάρμοσία τοῦ σώματος. ἀφικνούμενος οὖν ἐς τὸ
C ἱερὸν τοῦτο ὁ παῖς, ἔπλει δὲ διὰ δελφῶν ἀγωνιούμενος τὴν κρίσιν, ἤρετο Πρωτεσίλεων ὅ, τι ποιῶν, θείη τοὺς ἀντιπάλους. ὁ δὲ, πατούμενος, ἔφη. ἀθυμία μὲν οὖν αὐτίκα ἀθλητὴν ἔσχεν, ὡς καταβεβλημένον ὑπὸ τοῦ κρησμοῦ. τὸ δὲ ἀποπερνίζειν τὸν ἀγωνίᾳ τοῦτον δι' ὀλίγου, ξυνῆκεν ὕστερον, ὅτι κελεύει αὐτὸν μὴ μιθίεσθαι τοὺς πόδας. τὸν γὰρ τοιοῦτον παλαίοντα, τῇ πτέρνῃ πατεῖσθαί τε ξυνεχῶς χρὴ, καὶ ὑποκεῖσθαι τῷ ἀντιπάλῳ. καὶ τοῦτο τοίνυν ὁ ἀθλητὴς οὗτος, ὀνόματος λαμπροῦ ἔτυχε, καὶ ἥττηθη οὐδενός. ἀκούεις δέ που Πλουτάρχου ἐκεῖνον τὸν δεξιόν; Φοῖ. ἀκούω. τὸν γὰρ πύκτην ὡς τὸ εἰκὸς λέγεις.

Αμ. ἔοικε δυοῖν τοῖν δευτέρᾳ Ολυμπιάδι ἐπὶ τοὺς ἄνδρας, ἰκετεύειν τὸν ἥρω χρῆσαί οἱ περὶ τῆς νίκης. ὁ δὲ αὐτὸν, κελεύει Ακελῴῳ Εναγωνίῳ εὔχεσθαι. Φο. τί οὖν τὸ αἴνιγμα; Αμ. ἠγωνίζετο μὲν σὺν Ολυμπιάδι πρὸς Ερμείαν τὸν Αἰγύπτιον, τὸν περὶ στέφανον νίκην· ἀπειρηκότες δὲ, ὁ μὲν, ὑπὸ τραυμάτων, ὁ δὲ, ὑπὸ διψης, καὶ γὰρ ἀκμάζουσα μεσημβρία περὶ τοῖν πυγμαῖν εἰσῆκει, νεφέλη ἐς τὸ στάδιον καταῤῥήγνυται. καὶ διψῶν ὁ Πλούταρχος, ἔσασε τοῦ ὕδατος, ὃ ἀνειλήφει τοῖς περὶ τοῖς πήχεσι κώδια. καὶ τὸν χρησμὸν σὺ θυμηθεὶς, ὡς μὴ ταῦτα ἔφασκεν, εἰς πάρεσιν ὥρμησε, καὶ ἔτυχε τῆς νίκης. Εὐδαίμονα ὦ Αἰγύπτιε θαυμάζεις τῆς καρτερίας ἴσως, εἰ πυκτεύοντί τε προσέτυχες. τοῦτο ἐρωμένῳ πῶς ἂν μὴ ἀπιστεῖν, θανάτου, ἔφη, καταφρονῶν. Φοῖ. καὶ πείθεταί γε, ὦ Αμπελουργέ, τῷ χρησμῷ; Θρασυβούλου γοῦν ἕπως ἑαυτὸν, ἀδαμαντίνους τοῖς πολλοῖς, καὶ θεῖος δοκεῖ. Αμ. Ελιξ γὰρ ὁ αὐλητὴς αὐτὸς μὲν, οὔπω προσεπλεύκει τῷ ἱερῷ τούτῳ. πέμψας δὲ ἵνα τὸν ἑαυτοῦ ἑταῖρον, ἤρετο ποσάκις νικήσοι τὰ Ολύμπια. ὁ δὲ, δὶς, ἔφη, νικήσοις, ἐὰν μὴ ἐθέλῃς τρίς. Φοῖ. δαιμόνιον, Αμπελουργέ. λέξοις γάρ που τὸν σὺν Ολυμπίᾳ προσχθέν. προσὼν Θρασύσης γὰρ αὐτῷ νίκης μιᾶς, ὅτ' ἀνὴρ σὺ παίδων σύντα πάλαι, ἀπεδύσαιτο τὸν ἐπ' σιείνῃ Ολυμπάδι πάλαι τε, καὶ παγκράτιον, ἐφ' ᾧ δυσχεράναντες οἱ Ηλεῖοι, διεκωλύοντο μὲν ἀμφοῖν εἴργειν αὐτὸν ἐγκλήματα Ολυμπιακὰ ξυμπλέκοντες αὐτῷ. μόγις δ' ἀνέδησαν τὸ παγκράτιον. καὶ τοῦτον δὴ τὸν Φθόνον ὁ Πρωτεσίλεως

A *Vinitor.* Hic ſecunda Olympiade ad viros reuertens Heroem precatur, vt ſibi de victoria reſpondeat. Ipſe verò iubet, vt Acheloo ſupplicet Enagonio: id eſt, qui certanti aderit. *Phœnix.* Quid ſibi vult hoc ænigma? *Vinitor.* Certabat autem in Olympia aduerſus Hermean Ægyptium pro victoriæ corona: ſed cùm hic quidem præ vulneribus, hic verò ſiti defeciſſent. Nam vigente meridie, pugile certamen exercebant, nubes in ſtadium diſcinditur, & ſi-
B tiens Plutarchus aquam, quam coria brachiis inuoluta conceperant, hauſit. Et oraculi memor, vt poſtea dicebat, audenter in aduerſarium irruit, ac victoriam conſecutus eſt. Eudæmonem autem fortè admiraris, ſicubi pugnis certanti occurriſti. Huic ſciſcitanti quo pacto vinci haud poſſet, ſi mortem neglexeris, reſpondit. *Phœnix.* Et paret quidem (ô Vinitor) oraculo. Sic enim ſe ipſum conſtituens, adaman-
C tinus, ac diuinus nonnullis videtur. *Vinitor.* At Helix athleta, ipſe quidem ad hoc nondum nauigauit templum: ſed cùm de ſuis quendam ſociis miſiſſet, ſciſcitatus eſt, quoties in Olympia futurus eſſet victor: Hic verò bis, inquit, ſuperabis, ſi ter nolueris. *Phœnix.* Diuinum, Vinitor. dices enim fortè quod in Olympia geſtum eſt. Vna enim victoria ſibi prius exiſtente, cùm vir â pueris luctando viciſſet, in illa Olympia-
D de ad luctámque & pancratium ſeſe exuit. Cuius rei cauſa indignati Elei, deliberabant quidem ab vtroq; ipſum arcere: Olympica crimina in ipſum componentes; vix verò ob pancratium coronarunt. Hanc igitur vt declinaret inuidiam Proteſilaus

prædicebat. Cùm præstantibus ipsam viris aduersari minimè ignoraret. *Vinitor.* Optimè, hospes, oraculum coniectasti. *Phœnix.* Ex morbis autem quibus medetur? Multos enim ipsi ais supplicare. *Vinitor.* Omnes quicunque sunt, curat: maximè verò phthises atque hydropicos, & oculorum morbos, febríque quartana laborantes. Potest & amore captus ipso vti consultore. Vehementer etenim dolet, cùm aliquem circa amorem infelicem nouerit: carminaque atque artes subiicit, quibus suas demulceant delicias. Adulteros autem neque alloquitur, nec amatorium quicquam admonet. Ait enim se ipsis iratum, quòd amorem calumniis afficiant. Quare cùm mœchus huc quandoque cum muliere quam solicitabat, profectus esset, vellentque in virum coniurare, præsentem quidem, sed qui nihil resciret. Protesilaus quidem hîc sub meridiem dormiebat: ipsi verò aræ adsistentes iurabant. Quid igitur Protesilaus? Excitat hunc canem, etsi (vt vides) mitem, vt eos inuadat, & adhuc iurantes mordeat. Et cùm hoc pacto iusiurandum confudisset, instat viro, ac iubet, vt illos negligat. Esse namque ipsorum morsum incurabilem: Se verò nunc saltem, suámque ipsius domum conseruet. Deos enim ait omnia scire, Heroas verò Diis quidem pauciora, hominibus verò plura. Multa huiusmodi confluit turba: si omnia in Phthia, ac Phylace existentia commemorarem, cunctis Thessaliam incolentib. nota. Templum enim illi promptum per Protesilaum, atque efficax est: multáque Thessalis humana, ac mi-

A φυλάξαις τοῦ λεχῶ, εἰδὼς αὐτὸν
αὐτάλων τοῖς ἐξηρημένοις ὄντα. Αμ.
ἄρίστα, ξένε, τὸ χρησμοῦ ἐτεκμήρω.
Φοι. τοὺς δὲ νόσων, τίνας ἰᾶται; πολ-
λοὺς γὰρ αὐτοῦ φησὶ θύεσθαι. Αμ. πάσας
ἰᾶται, ὁπόσαι εἰσί. μάλιστα δὲ τὰς φθό-
ας τε, καὶ τοὺς ὑδέρους, καὶ τοὺς τοὺς ὀφ-
θαλμῶν νόσους, καὶ τοὺς τεταρταίῳ πυ-
ρέσσοντας. ἔστι καὶ ἐρῶντι τυχεῖν αὐτοῦ
B ξυμβούλου. ξυναλγεῖ γὰρ σφόδρα
τοῖς τὰ ἐρωτικὰ ἀτυχοῦσι, καὶ ὑποπί-
πτει αὐτοῖς ἐπῳδὰς, καὶ τέχνας, αἷς τὰ παι-
δικὰ θέλξουσι. μοιχοῖς δὲ, οὔτε προσ-
διαλέγεται οὐδὲν, οὔτε ὑποτίθεταί τι
ἐρωτικόν. φησὶ γὰρ ἀπηχθῆσθαι αὐτοῖς,
ἐπειδὴ τὸ ἐρᾶν διαβάλλουσιν. ἀφι-
κομένου γοῦν σὺν ταῦτα μοιχοῦ ποτε
αὐτῇ γυναικὶ, λιὼ ἐπιόρκῳ, καὶ ξυνο-
μωσίαν βουλομένων ἐπὶ τὸν ἄνδρα,
C πρόσω μὲν, ξυνίσυτα δ' ὅπως· ὁ μὲν,
γὰρ ἔτυχε καθεύδων μεσημβρίας σὺν-
ταῦθα, οἱ δ' ὤμνυσαν ἤδη προσεστηκό-
τες τῷ βωμῷ. τί οὖν ὁ Πρωτεσίλεως;
ἐξορμᾷ τὸν τοῦ κύνα, καί τοι χρηστὸν ὡς
ὁρᾷς ὄντα προσαντεῖν τοῖς καὶ
τόπιν, καὶ δακεῖν ἐπ' ὀμνύοντας. καὶ τὸν ὅρ-
κον ὅπως ξυγχέας, ἐφίησι τῷ ἀνδρὶ,
καὶ κελεύει αὐτὸν σκεῖνον μὲν ἀμελεῖν,
D τὸ γὰρ δῆγμα σφῶν ἀνίατον εἶναι, σώζειν
δὲ νεῶν γοῦν αὐτὸν τε, καὶ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον.
τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς, πάντα γινώσκειν· τοὺς
δὲ ἥρωας, θεῶν μὲν ἐλάττω, πλείω δὲ
ἀνθρώπων. πολὺς ἐπιῤῥεῖ τοίνυν τοιούτων
ὄχλος, εἰ πάντων ἀπομνημονεύοιμι, ὄν-
των γε καὶ τοῦ ἐν Φθίᾳ τε, καὶ Φυλάκῃ
φανερῶν πᾶσιν, ὅσοι Θεσσαλίαν οἰκοῦ-
σι. καὶ γὰρ τὸ ἐκεῖνη ἱερὸν, εὐδαῖμον τῷ Πρωτεσίλεῳ. καὶ πολλὰ τοῖς Θεσσαλοῖς ἐπι-

σημαίνῃ Φιλάνθεφοπά τ, καὶ Αἰμιλιῶν, καὶ καὶ ὀργίλα αὖ, εἰ ἀμελοῖτο. Φοῖ. πείθομαι νὴ τὸν Πρωτεσιλεων, Αμπελουργέ. καλὸν γὰρ ὡς ὁρᾷς καὶ ὁμιλίαν τοιοῦτον ἥρω. Αμ. ἢ ἀδικήσῃς γε ἀπίστων, ξένε, τὸν τ Αμφιαράων, ὃν λέγεται ἡ γῆ σὺν σοφῷ ἀδύτῳ ἔχειν, Αμφίλοχόν τ τοῦτου παῖδα, πλείω ἴσως, ἢ ἐγὼ γινώσκων, οὐ πολὺ ἀπέχων τ Κιλίκων ἠπείρου. καὶ Μάρωνα τὸν τ Εὐάνθους ἀδικοίης ἄν, ἐπιφοιτῶντα ταῖς σὺν Ισμάρῳ ἀμπέλοις, καὶ ἡδυοίνους αὐτὰς ἐργαζόμενον, φυτεύοντά τ, καὶ κυκλοῦντα. οὗτος δὴ ὁρᾶται τοῖς γεωργοῖς ὁ Μάρων καλὸς τ, καὶ ἁβρὸς, καὶ ἀναπνέων πόσιμόν τι, καὶ οἰνώδες. Γινώσκειν δὲ χρὴ καὶ τὰ Θρᾳκὸς Ρήσου. Ρῆσος γὰρ, ὃν σὺν Τροίᾳ Διομήδης ἀπέκτεινε, λέγεται οἰκεῖν τὴν Ροδόπην. καὶ πολλὰ αὐτοῦ θαυμασὰ ἀδουσιν. ἱπποτροφεῖν τε γὰρ φασιν αὐτὸν, καὶ ὁπλιτεύειν, καὶ θήρας ἀπτεσθαι. σημεῖον δὲ τοῦ θηρᾶν τὸν ἥρω, τὸ, τοὺς σοὺς τοὺς ἀγελίους, καὶ τὰς δορκάδας, καὶ ὁπόσα σὺν τῷ ὄρει θηρία, φοιτᾶν πρὸς τὸν βωμὸν τοῦ Ρήσου καὶ δύο, ἢ τρία, θύεσθαι τοῦ οὐδενὶ δεσμῷ ξυνεχόμενα, καὶ προσέχειν τῇ μαχαίρᾳ ἑαυτά. λέγεται δὲ ὁ ἥρως οὗτος, καὶ λοιμὸν ἐρύκειν τοὺς ὅρους. πολυανθρωποτάτη δὲ ἡ Ροδόπη, καὶ πολλαὶ περὶ τὸ ἱερὸν αἱ κῶμαι. ὅθεν μοι δοκεῖ καὶ βοήσεσθαι ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ συμμαχιῶν ὁ Διομήδης, εἰ τὸν μὲν Θρᾷκα τοῦτον, ὃν αὐτὸς ἀπέκτεινε μηδὲν βιδόκιμον σὺν Τροίᾳ ἐργασάμενον, μηδὲ δεῖξαί τι σφῶν λόγου ἄξιον, πλὴν ἵππων Λευκῶν, εἰ τε ἠγοράσθη. καὶ θύομεν αὐτῷ διὰ Ροδόπης τε, καὶ Θρᾴκης πορευόμενοι. σοὶ δὲ θεῖα

tia significat: rursúsque iracunda, si negligatur. *Phœnix.* Credo per Protesilaum, Vinitor: honestum est enim, vt video, per huiusmodi quoque iurare Heroëm. *Vinitor.* Iniuria vtique afficies, hospes, si non credideris & Amphiaraum, quem tellus sapienti fertur adyto continere: huiúsque Amphilochum filium plura fortasse quàm ego cognoscens: cùm haud procul à Cilicum continente distes: & Euanthis filium Maronem, quæ in Ismaro sunt, vineas frequentantem: & vt suauissimum ferant vinum, efficientem: plantantémque, ac perlustrantem: cùm interea ab agricolis pulcher ac delicioſus spectatur Maro; potabile quid, ac vinolentum spirans. Scire autem opus est quæ & ad Thracem Rhesum spectant. Rhesus enim, quem in Troia Diomedes interfecit, Rhodopen dicitur habitare, multáque ipsum admiratione digna facere canunt. Aiunt enim equos ipsum alere, armatúmque incedere, ac venationi vacare. Quòd autem Heros venetur, indicio esse, quòd apri, ac dorcades, ceteræque in monte versantes feræ ad Rhesi aram, vt immolentur, accedant, nullóque vinculo detentæ cultro seipsas exhibeant. Fertur autē hic Heros pestem quoque à finibus arcere: cùm Rhodope hominum copiosissima sit: multíque circa templum existant pagi. Vnde pro suis ipsius militibus mihi videtur clamaturus Diomedes: si hunc quidem Thracem, quem ipse interfecit, cùm in Troia nihil memoratu dignum gessisset: nihílque illic plurimi faciendum præter candidos equos ostendisset, & esse arbitremur; eíq. per Rhodopē ac Thraciam iter facientes immolemus: ipsos verò, qui præclara, ac diuina

peregerunt facinora, contemnamus: ſuam ipſorum gloriam fabuloſam, temereque iactatam arbitrantes.

Phœnix. Tuæ accedo ſententiæ, Vinitor, nec quiſpiam deinceps huiuſmodi rebus non fidem præſtabit. Hi autem quos bellico more in Phrygio campo incedere aiebas, quando conſpecti ſunt? *Vinit.* Spectantur, inquam, ſpectantur à bubulcis, ac paſtoribus: & quandoque in Telluris cernuntur perniciem. Etenim ſi puluere inſperſi apparent, ariditatem ſignificant regioni. Sin ſudore impleti, diluuia atque imbres præ ſe ferunt. Quòd ſi ſanguis circa ipſos aut arma ſpectentur, morbos Ilio remittunt. Cùm verò horum nihil circa ſimulachra cernatur, bona iam adducunt tempora. Itaque immolant ipſis tunc paſtores: hic quidem agnũ, hic verò taurum, ille pullum, alius ex iis quæ paſcit aliquid. Quæcunque autem greges inuadunt contagia, omnia ab Aiace propterea (vt puto) aiunt proficiſci, quòd cùm iudicij cauſa inſaniret, greges pro Græcis dicatur trucidaſſe. Nec quiſquam circa ſepulchrum quicquam herbæ metu paſcit. Peſtifera enim ac paſtu pernicioſa naſcitur. Fama eſt Troianos quandoque paſtores pecudibus ſibi ægrotantibus contumeliosè in Aiacem ſeſe geſſiſſe: qui cùm ſepulchrum circunſtetiſſent, modò Hectoris, modo Troiæ, nonnunquam gregum hoſtem appellabant. Et hic quidem inſania fuiſſe correptum: hic verò inſanire dicebat. At paſtorum petulantiſſimus, Aiax autem haud amplius manebat, hucuſque Homeri verſum in ipſum vt pote timidum ca-

A τε, ἢ λαμπρὰ εἰργασμένους ἔργα, ἀπομάζομαι, μυθώδη τιὰ περὶ αὐτῶν δόξαν ἡγούμενοι, καὶ κεκομπασμένως. Φοῖ. μὴ σύ γε λοιπὸν, Ἀμπελουργέ, τάπιθι ἐμαυτὸν, καὶ οὐδεὶς ἔτι τοῖς τοιούτοις ἀπιστήσει. οἱ δὲ σὺν τῷ πεδίῳ τῷ σὺν Ἰλίῳ, οὓς ἔφασκες τὸν μάχιμον ζῆτον δι' αὐτῶν σείεσθαι, ποτὲ ὤφθησαν; Αμ. ὀφθῆναι δή, ἔφην, ὀφθῆναι ἔτι βουκόλοις τε τοῖς σὺν τῷ πεδίῳ, καὶ νομεῦσι, μεγάλοι, καὶ θεῖοι, καὶ θεσπέσιαι ἔστιν ὅτε ἐπὶ κακῷ τῆς γῆς. εἰ μὲν γὰρ κεκονιμένοι φαίνοιντο, αὐχμοὺς ἀπειπαίνοισι τῇ χώρᾳ. εἰ δὲ ἱδρῶτος πλέοι, καταβρυσμοὺς τε, καὶ ὄμβρους. εἰ δὲ αἷμα περὶ αὐτοῖς, ἢ τοῖς ὅπλοις φαίνοιτο, νόσους τῷ Ἰλίῳ ἀναπέμποισιν. εἰ δὲ μηδὲν τούτων περὶ τοῖς εἰδώλοις ὀφθείη, ἀγαθὰς ἤδη ἄγεσι τὰς ὥρας, καὶ σφάττουσιν αὐτοῖς

C τότε οἱ νομεῖς, ὁ μὲν, ἀρνα, ὁ δὲ, ταῦρον, ὁ δὲ, πῶλον, ὁδὶ δὲ ἄλλο τι, ὧν νέμει. Φθορὰς δὲ, ὁπόσαι περὶ τὰς ἀγέλας γίγνονται, πάσας ἐξ Αἴαντος ἥκειν φασίν. οἷμαι διὰ τὸ σὺν τῇ μανίᾳ λόγον, ὅτε δὴ ὁ Αἴας λέγεται ταῖς ἀγέλαις ἐμπεσὼν, διαφορήσαι σφᾶς, οἷς κτείνων τοὺς Ἀχαιοὺς ἔπαυσε τῆς κρίσεως. καὶ οὐδὲν νέμει περὶ τὸ σῶμα ἑδεῖς, φόβῳ δὲ πᾶς, νοσώδης δὲ δὴ ἀναφύεται, καὶ πονηρὰ βόσκεται. ἔστι

D δέ τις λόγος, ὡς Τρῶές ποτε ποιμένες ἐς τὸν Αἴαντα ὑβρίζον, νεωστὶ κοπτὸν αὐτοῖς πρὸ πολέμων. καὶ θεασάντες τὸ σῆμα, πολέμιον μὲν Ἕκτορα τὸν ἥρωα ἐκάλουν, πολέμιον δὲ Τροίας τε, καὶ ποιμνίων. καὶ ὁ μὲν, μανιῶσαι αὐτόν. ὁ δὲ, μαίνεσθαι. ὁδὶ δὲ ἀτελέστατος τῶν ποιμένων, Αἴας δὲ ἔτι ἔμιμνε. μέχρι τούτου τὸ ἔπος αὖτις ἐπερραψῳδεῖτο, ὡς

δηλοῖ. ὁ δ', ἀλλὰ ἔμιμνον, εἶπε, βοήσας
σὺν τάφῳ φρικώδες τι, καὶ ὄρθιον. λέ-
γεται δὲ καὶ δουπῆσαι τοῖς ὅπλοις, οἷς ἐν
ταῖς μάχαις εἰώθει. τὸ μὲν δὴ κακο-
δαιμόνων ἐκείνων πάθος, οὐ χρὴ θαυ-
μάζειν, εἰ Τρῶές τε, καὶ νομεῖς ὄντες, ἐξε-
πλάγησαν ὁρμὴν Αἴαντος. καὶ οἱ μέν,
ἔπεσον αὐτῶν· οἱ δ', ἔδεισαν. οἱ δὲ, ὡχρον-
το φεύγοντες, οὗ ἐποίμαινον. τὸν δ' Αἴ-
αντα θαυμάσαι ἄξιον. ἀπέκτεινε γὰρ
οὐδένα αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν ὠμοινίαν, ἣν
ἐχρῶντο, ἐκαρτέρησε, μόνον ἐνδεξάμε-
νος αὐτοῖς τὸ ἀκούειν. ὁ δὲ Ἕκτωρ, καὶ ἐ-
γίνωσκεν, οἶμαι ξένε, τὴν ἀρετὴν ταύ-
την. ὑβρίσαντος γὰρ ἐς αὐτὸν μειρα-
κίου τινὸς πρῶτα, ἰδιώτου δ' ὡς φασι κομιδῇ
νέου, καὶ ἀπαιδεύτου, ὥρμησεν ἐπὶ τὸ
μειράκιον αὐτὸς, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸ
σὺν ὁδῷ, ποταμῷ τὸ ἔργον ὠφελεῖς.
Φοῖ. ἀγνοοῦντι λέγεις, Ἀμπελουργέ, καὶ
σφόδρα σὺ πεπλημμελῶς τὸν λόγον. ὡμ-
μιλῶ γὰρ μηδαμοῦ φαίνεσθαι τὸν ἥρω
τοῦτον. καὶ ὁπότε μοι τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀ-
πήγγελλες, ὑπῆλγουν τὸν Ἕκτορος, εἰ μή
τε ἐρώτης ὑπὲρ αὐτοῦ λέγει, μήτε αἰπό-
λος, ἀφανὴς ὢν τοῖς ἐκεῖ ἀνθρώποις,
καὶ ἀτεχνῶς κεῖται. ὥστε μοὶ γὰρ τοῦ Πά-
ριδος, οὐδ' ἀκούειν ἀξιῶ οὐδέν· διὰ ὃν
τοιοῦδε, καὶ τοσοῦδε ἔπεσον. ὥστε ἂν τοῦ Ἕκ-
τορος (ὃς ἔρεισμα μὲν τῆς Τροίας, καὶ τοῦ
ξυμμαχικοῦ παντὸς ἦν, ἵπποις δὲ ξυ-
νεῖχε τέτρασι, δ μηδεὶς τῶν ἡρώων ἕ-
τερος, τάς τε τῶν Ἀχαιῶν κατεπίμπρη
ναῦς, ἐμάχετο δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁμοῦ παν-
τας, ἐφορμῶντας δὲ, καὶ ξυνταπομένους
ἐπ' αὐτὸν) καὶ αὖ ἑτοίμως γε, τί δ' οὐκ ἂν
ἀκούσαιμι χαίρων, εἰ μὴ διαπεσὼν αὐτὰ, μηδ' ἀμελῶς λέγοις. Αμ. ἄκουε δὴ

A nebat. Ipſe verò: at manebam, inquit: horrendum quid atque arduũ ex tumulo clamitans. Dicitur præterea & armis obſtrepuiſſe, vt in præliis conſueuerat. quod autem infelices illi paſſi ſint, minimè admirari oportet: Si quidem Troiani, ac paſtores exiſtentes, Aiacis impetu perculſi ſunt, & ipſorum quidem partim cecidere: partim timuere: nonnulli verò vbi paſcebant, aufugerunt. Aiax autem admiratione dignus eſt. Ipſorum enim ne- B minem occidit, quinimò qua vſi fuerant, contumeliam patienti ſuſtinuit animo: cum ipſis ſe tantùm audire indicaſſet. Hector vero (vt puto hoſpes) hanc ignorabat virtutem. Superiore namque anno ab adoleſcentulo quodam admodum (vt ferunt) iuuene, ac rudi, affectus contumelia, in adoleſcentulum irruit: ipſumque in via interfecit, flumini facinus adſcribens. *Phœnix.* Ignoranti dicis, Vinitor, oratio- C némque admiranti. Nuſquam enim Heroëm hunc apparere cenſebam. Et cùm mihi Græcorum res nunciabas, Hectoris vicem dolebam. Si quidem neque arator, neque *æ- *capra-polus de ipſo quicquam narrat: illóſque homines latet, ac planè iacet. Nam de Paride cuius cauſa tales ac tanti cecidere, nihil penitus audire dignum cenſeo. De Hectore vero nonne & libenter percun- D ctabor, & lætus audiam? niſi hæc pertranſieris, ac negligenter dixeris. Quippe qui & Troiæ, & totius auxilij erat columen: quadrigis autem quibus Heroum nullus alius vtebatur, Græcorúmque naues comburebat, & aduerſus pariter omnes in ipſum ſtructa acie irruentes pugnabat. *Vinitor.* Audi igitur

tur plura. Quandoquidem hoc esse haud negligenter dicere autumas. Quæ enim Ilij est Hectoris statua, semideum refert hominem, multósque præsefert affectus, si quis diligenter accuratéque spectauerit. Etenim elata est, ac terribilis, alacríque, & cum mollitie vigens, & absque vlla coma pulchritudo. Est autem vsque adeò spirans, vt ad se tangendam spectatores attrahat. Hæc in circumspecto quidem Ilij loco erecta est. Multa verò cùm publicè, tum priuatim operatur bona. Vnde ipsi supplicant, & sacrificij vice certamen celebrant. Quando iam adeò feruida efficitur atque Enagonios*, vt ex ipsa defluat sudor. Adolescens itaque Assyrius Ilium profectus, conuicio Hectorem prosequebatur: currus, quibus ab Achille quondam tractus est, ipsi obiiciens. Aiacísque lapidem quo petitus aliquandiu exanimatus iacuit: & quòd Patroclum primùm fugerit, nec ipsum interfecerit, sed alij. Hectoris autem statuam transmutabat. Achillis enim ipsam esse dicebat: post comam Patrocli causa abscissam. His expletum conuiciis adolescentem Ilio expulit, & priusquam decem inde abesset stadia, amnis adeò breuis, vt ne nomen quidem in Troia adhuc sortitus esset, ingens ex paruo attollitur: &, vt qui diffugerunt comites retulere, magnus atque armatus amni præcedebat miles, barbara ac vehementi ipsum exhortans voce: vt in eam viam aquam flecteret, qua haud magnas adolescens agitabat quadrigas, quas vnà cum adolescente vociferante, & Hectorem in posterum cognituro, cùm amnis surripuisset, in suum ipsius abduxit alueum. Itaque eum

v. certamini addicta.

* capraeus,

πλεόνων, ἐπειδὴ τοῦτο ἡμῖν τὸ μὴ ἀμελῶς φράζειν. τὸ γὰρ ἐν Ἰλίῳ ἄγαλμα τοῦ Ἕκτορος, ἡμιθέῳ αὐθρώπῳ ἔοικε, καὶ πολλὰ ἤθη ἐμφαίνει τῷ θεωροῦντι αὐτὸ ξυνὼ ὀρθῶς λέγω. καὶ γὰρ φρονήματῶδες δοκεῖ, καὶ γοργὸν, καὶ φαιδρὸν, καὶ ξυνὼ ἀβρότητι σφριγῶν, καὶ ἡ ὥρα μετ' οὐδεμιᾶς κόμης. ἔστι δ' ὅπως καὶ ἔμπνουν, ὡς τὸ θεατὰς ἐπισπάσασθαι δύνασθαι. τοῦτο ἵδρυται μὲν ἐν εὐδοκίμῳ τοῦ Ἰλίου. πολλὰ γὰρ ἐργάζεται χρησιμὰ, κοινῇ τε, καὶ εἰς ἕνα. ὅθεν εὐχόμενοι αὐτῷ, καὶ ἀγῶνα θύουσιν, ὅτε δὴ θερμὸν οὕτω, καὶ ἐναγώνιον γίνεται, ὡς καὶ ἱδρῶτα ἀπ' αὐτοῦ λείβεσθαι. μειρακίσκος οὖν Ἀσσύριος, ἦκον ἐς τὸ Ἴλιον, ἐλοιδορεῖτο τῷ Ἕκτορι, προφέρων αὐτῷ καὶ τὰς τοῦ ἅρματος, ἃς ὑπὸ Ἀχιλλέως ποτὲ ἐς αὐτὸν ἐλύετο, καὶ τὸν Αἴαντος λίθον, ᾧ βληθεὶς, ἀπέθανε μόλις βραχύ. καὶ ὡς Πάτροκλον τὰ πρῶτα ἔφυγε, καὶ ὡς οὐδὲ ἀπέκτεινεν, ἀλλὰ ἕτεροι. μετεποιεῖτο δὲ καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἕκτορος. Ἀχιλλέως γὰρ ἔφασκεν εἶναι αὐτὸ μετὰ τὴν κόμην, ἣν ἐκείρατο ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ. τούτων ἐμφορηθὲν, ἐξήλασεν ἐκ τοῦ Ἰλίου, καὶ πρὶν ἢ δέκα παρελθεῖν σταδίους, ποταμὸς οὕτω βραχὺς, ὡς μηδὲ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῇ Τροίᾳ εἶναι, μέγας ἐκ μικροῦ ἄφνω, καὶ ὡς ἀπήγγελλον οἱ διαφυγόντες τὴν ὁπαδῶν, ὁπλίτης ἡγοῖτο τοῦ ποταμοῦ μέγας, βραχὺ βυόμενος αὐτῷ βαρβαρῳ τῇ φωνῇ, καὶ σφοδρᾷ, ἐπιστρέφειν τὸ ὕδωρ ἐς τὴν ὁδὸν, δι' ἧς τὸ μειρακίσκιον ἤλαυνεν ἐπὶ τεττάρων ἵππων ἀ μεγάλων. οὐ ὑπολαβὼν ὁ ποταμὸς ὁμοῦ τῷ μειρακίῳ, βοῶντί τε, καὶ ξυνιέντι λοιπὸν τοῦ Ἕκτορος, ἀπήγαγε ἐς τὰ ἑαυτοῦ ῥεῖθρα.

ἀπώλεσεν, ὡς μηδὲ αἰδέσας ξυγχωρῆσαι τὸ σῶμα· ὤχετο γάρ πού οἶδ' ὅποι ἀφανισθέν. Φο. οὔτε τὸν Αἴαντα χρὴ θαυμάζειν, Αμπελουργέ· καρτερῆσαντα τὰ ἐκ τῶν ποιμένων, οὔτε τὸν Ἕκτορα ἡγεῖσθαι βάρβαρον, μὴ ἀναδόμενον τὰ ἐκ τῶν μειρακίων. τοῖς μὲν γὰρ καὶ συγνώμη ἴσως. Ⓐ Τεθρῆς ὄντες, ἔπι καὶ πονηρὸς ἐχόνων σφίσι τῶν ποιμένων, ἐπεπήδων τῷ τάφῳ. μειρακίῳ δὲ Ασσυρίῳ πομπεύοντι ἐς Ⓑ τὸν Ιλιέα ἥρω, τίς ἂν συγνώμη; οὐ γὰρ δὴ Ασσυρίοις τε, καὶ Τρωσί, πόλεμός ποτε ἐγένετο, οὐδὲ τὰς ἀγέλας σφῶν ὁ Ἕκτωρ ἐπόρθησεν, ὡς τὰς τῶν Τρώων ὁ Αἴας. Αμ. πεπονθέναι τι ποιεῖς τὸν Ἕκτορα δοκεῖς, ὦ ξένε, καὶ σὺ ἀξιῶ διαφέρεσθαι. ἀλλ' ἐπανίωμεν ἐπὶ τὰ τοῦ Αἴαντος. ἐκεῖθεν γὰρ οἶμαι πῶς ἐκβολίῳ ἐς λόγου πεποιῆσθαι. Φοῖ. ἐκεῖθεν, Αμπελουργέ. καὶ ὡς δοκεῖ ἐπανίωμεν. Αμ. πρόσεχε οὖν, ξένε. νηός ποτ' ὁρμισαμένης εἰς τὸ Αἰάντειον, δύο τῶν ξένων περὶ τὸ σῆμα τοῦ ἥλυόν τε, καὶ πεττοῖς ἔπαιζον. ἐπισὰς δὲ ὁ Αἴας, πρὸς θεῶν, ἔφη, μεταθέσθε μὲν τὴν παιδιὰν ταύτην. ἀναμιμνήσκει γάρ με τῶν Παλαμήδους ἔργων σοφοῦ τε, καὶ μάλα ἐπιτηδείου μοι ἀνδρός. ἀπολώλεκε δὲ κἀμὲ, κἀκεῖνον, ἐχθρὸς εἷς, ἄδικον δικὴν ἐφ' ἡμᾶς κρίσιν. Φοῖ. δεδάκρυκα νὴ τὸν ἥλιον, Αμπελουργέ. τὰ γὰρ ἀμφοῖν πάθη, ὁμοπλησιά τε, καὶ ἐοικότα εἰς ὄνοιαν. Ἀγαθῶν μὲν γὰρ κοινωνία πίκτει ποτὲ καὶ φθόνον. ὅσοι δ' ἂν κοινωνήσωσι συμφορῶν, ἀγαπῶσιν ἀλλήλοις, τὸ ἔλεον τῷ ἐλέῳ ἀντιδιδόντες. Παλαμήδους δὲ καὶ εἴδωλον ἔχοις ἂν

A perdidit, vt ne corpus quidem recipere permitteret. Nam nescio quò profectum euanuit. *Phœnix*. Neque Aiacem admirari oportet, Vinitor, quòd pastorum contumelias æquo animo tulerit: neque Hectorem esse barbarum existimare, quòd adolescentis conuicia nequiuerit sustinere. His enim & venia fortasse danda est, qui cùm Troiani essent, pecudésque sibi malè haberent, tumulo insultabant. At adolescenti B Assyrio in Troianum Heroëm conuicia iactanti, quænam venia danda esset? neque enim inter Assyrios ac Troianos vllum vnquam gestum est bellum, neque ipsorum greges Hector diripuit, vt Troianorum Aiax. *Vinitor*. Affectu quodam erga Hectorem moueri videris, hospes, nec cum ipso dissidium exercere dignum censeo. Cetcrùm ad Aiacis gesta redeamus: illinc enim nostra (vt puto) digressa est oratio. *Phœnix*. Illinc, Vinitor, &, vt videtur, reuertamur. *Vinitor*. Ad- C uerte igitur, hospes. Appulsa quandoque Aiacis tumulo naui, externorum duo pro sepulchro exultabant, ac tesseris ludebant: quibus adsistens Aiax, Per Deos (inquit) hunc mutate ludum. Palamedis enim & sapientis, & mihi oppidò quàm necessarij facinora in mentem reducit. Perdidit autem tam me quàm illum inimicus vnus, i- D niquum in nos machinatus iudicium. *Phœnix*. Lachrymas effudi per Solem, Vinitor. Nam quæ vterque passus est, similia sunt, & ad beneuolentiam conuenientia. Bonorum etenim communicatio, inuidiam quoque plerunque parit. Quicunque verò calamitates communicauerint, mutua se inuicem diligunt miseratione. Sed potésne quempiam dicere, qui Palamedis

in Troia ſimulachrum viderit? *Vinitor.* Quæ quidem ſpectantur ſimulachra, nondum cuia ſingula ſint, conſtat. Multa namque: & alius aliud, ſpecie præterea, atque ætate, armíſque inuicem mutantur. Huiuſcemodi tamen de Palamede audio. Erat Ilij agricola: idem quod ego quandoque faciens. Is Palamedis calamitatem iniquo animo ferebat: & ad litus profectus, iuxta quod lapidibus ab Achiuis dicitur petitus, ipſum lugebat, & quæcunque ſepulchris lege ſanciunt homines, pulueri offerebat, vitiúmque ſuauiſſimas ipſi deligens vini poculum exprimebat, & vnà cum Palamede bibere dicebat, cùm ab operibus quieſceret. Erat autem ipſi & canis, qui arte quadam blandiens hominibus inſidiabatur. Hunc Vlyſſem appellabat, & Palamedis cauſa hic cædebatur Vlyſſes: mala exaudiens infinita. Statuit autem hunc quandoque adire amatorem, aliquóque afficere beneficio. Itaque cùm viti vacaret, genúque ipſius mederetur, aſſiſtens ipſi Palamedes, Ecquid me noſti (inquit) agricola? quo pacto reſpõdit, quem nondum vidi? Quid igitur (inquit) amas, quem minimè noſti? Intellexit agricola eſſe Palamedem: & ſpeciem ad ingentem Heroëm pulchrúmque, ac virilem referebat, nondum triginta annos nàtum: ipſumque ridendo amplectens, Diligo te (inquit) ô Palamedes, quòd mihi hominum ſapientiſſimus: & in iis quæ ad ſapientiam pertinent, æquiſſimus athleta fuiſſe videaris: & ob Vlyſſis in te fraudes, ab Achiuis miſeratione digna perpeſſus. Cuius tumulus ſi quis hîc eſſet, defoſſus iam diu à me fuiſſet. Sceleſtus

A πνα εἰπεῖν ἐωρακότα σὺ Τροίᾳ; Αμ. τὰ μὲν ὁράματα εἴδωλα, οὔπω δῆλα ὅτου ἕκαστον. πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλο ἄλλα. διαλλάττει γὰρ ἀλλήλων καὶ ἰδέᾳ, καὶ ἡλικίᾳ, καὶ ὅπλοις. ἀκούω γὰρ ὅμως καὶ περὶ τοῦ Παλαμήδους τοιαῦτα. ἐγὼ γεωργὸς ἐν Ιλίῳ, ταυτόν ποτέ μοι καὶ ἐγώ. ὃς ἐπεπόνθει τὰ πρὸς τὸ τοῦ Παλαμήδους πάθος, καὶ ἐφιλοῦ αὐτόν, ἥκων ἔτι τὸν
B ἤδονα, πρὸς ἣ λέγει ὑπὸ τῶν Αχαιῶν βεβλῆσθαι. καὶ ὁπόσα νομίζουσιν ἔτι σημάτων ἀνθρωποι, ἐπέφερε τῇ κόνεται τε ἡδίους τῶν ἀμπέλων ἐξαίρων αὐτῷ, κρατῆρα ἐπὶ ζυγὰ. καὶ ξυμπίνειν τῷ Παλαμήδει ἔφασκεν, ὅτ' ἀναπαύοιτο τῶν ἔργων. λύων γὰρ αὐτῷ καὶ κύων, τέχνῃ αἰκάλλων, καὶ ὑποκαταμύων ὑπὸ ἀνθρώπους. τοῦτον Οδυσσέα ἐκάλει, καὶ ἐπαίετο ὑπ' αὐτοῦ Παλαμήδους ὁ Οδυσσεὺς ὑπὸ, πρεσβεύων καὶ μισέλα. δοκεῖ γὰρ τῷ Παλαμήδει ἔτι φοιτῶντί ποτε τῷ ἑρκείῳ τούτῳ, καὶ ἀγαθόν τι αὐτῷ δοῦναι. καὶ δῆτα ὁ μὲν, πρὸς ἀμπέλῳ τινὶ λύων, γόνυ αὐτοῦ ἰώμενος. ὁ δὲ, ἔτι σας αὐτῷ, σὺ γινώσκεις με, ἔφη, γεωργέ; καὶ πῶς, εἶπεν, ὃν οὔπω εἶδον. πῶ οὖν, ἔφη, ἀγαπᾷς ὃν μὴ γινώσκεις; ξυνεῖπεν ὁ γεωργὸς, ὅτι ὁ Παλαμήδης εἴη· καὶ τὸ εἶδος ἐς ἥρω ἀνέφερε μέγα τε, καὶ
D καλὸν, καὶ ἀνδρεῖον, ὅπω τεσσαράκοντα ἔτη γεγονότα. καὶ περιβαλὼν αὐτὸ μειδιῶν, φιλῶ σε, ὦ Παλάμηδες, εἶπεν, ὅτι μοι δοκεῖς φρονιμώτατος ἀνθρώπων γεγονέναι, καὶ δικαιότατος ἀθλητὴς, τὸ καὶ σοφίᾳ περιμάχητον. πεπονθέναι τε ὑπὸ τῶν Αχαιῶν ἐλεεινὰ, διὰ τὰς Οδυσσέως ἐπὶ σοὶ τέχνας. ὧν τάφος εἰ τις ἦν αὐτοῦ, ἐξωρόρυκτ' ἂν ὑπ' ἐμοῦ πάλαι. μαρὸς

γὰ, ἢ ναχίων τ̃ κυνὸς, ὃν ἐπ' αὐτῷ τρέφω. φθονῶμεν λοιπὸν τῷ Ὀδυσσέως ὁ ἥρως, ἔφη. τούτων γὰ ἐπραξάμην αὐτὸς δίκας ἐγὼ ἐν ᾅδου. σὺ δ', ἐπειδὴ φιλεῖς τοὺς ἀμπέλους, εἰπέ μοι τί μάλιστα ὠφελεῖ αὐτὰς δέδοικας. πρὸς ἄλλο γε, εἶπεν, ἢ τὰς χαλάζας, ὑφ' ὧν σπυφλῶνται τ', & ῥήγνυνται. ἰμανὰ τοίνυν, εἶπεν ὁ Παλαμήδης πρὸς ἁπάντων μᾶλλον τῶν ἀμπέλων, & οὐ βεβλήσονται αἱ λοιπαί. Φοῖ. Σοφός τε ὁ ἥρως, Ἀμπελουργέ, καὶ ἀεί τι βουλόμενος ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις. Ἀχιλλέως δὲ τί περὶ, τί ἂν εἴποις, ξένον γὰ πρότερον τ̃ Ἑλλήνων παντὸς ἡγούμεθα. Ἀμ. τὰ μὲν ἐν τῷ Πόντῳ, ξένε, εἰ μή πω ἐς αὐτὸν πέπλευκας, καὶ ὅσα σὺ τῇ ἐκεῖ νήσῳ λέγεται πρεσβεύειν, ἐγώ σοι ἀπαγγελῶ ὕστερον ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ, μακροτέρῳ ὄντι. τὰ δὲ σὺ Ἰλίῳ, θαρρήσια τοῖς ἄλλοις ἥρωσι. καὶ γὰρ προσδιαλέγεταί τισι, καὶ ἐπιφοιτᾷ, καὶ θηρία διώκει. ξυμβάλλοντι δ' αὐτῷ Ἀχιλλέα εἶδος, τῆ τ' ὥρᾳ τ̃ εἴδους, καὶ τῷ μεγέθει, καὶ τῇ ἀστραπῇ τ̃ ὅπλων. κατόπιν δ' αὐτοῦ, ζάλη ἀνέμων εἱλεῖται, πομπὸς τοῦ εἰδώλου. ἔπληξέ με ἡ φωνὴ, ξένε, τῶν τοιούτων μνημονεύοντα. καὶ γάρ τι καὶ περὶ Ἀντιλόχου ἄδουσιν, ὡς κόρη Ἰλιὰς ποιτῶσα ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον εἰδώλῳ τ̃ Ἀντιλόχου συνέτυχε, καὶ προσέκειτο τῷ σώματι, ἐρῶσα τ̃ εἰδώλου, καὶ ὡς βουκόλοι μειράκια περὶ τὸν Ἀχιλλέως βωμὸν ἀστραγαλίζοντες, ἀπέκτεινεν ἂν ὁ ἕτερος τῇ καλαύροπι πλήξας τ' ἕτερον, εἰ μὴ ὁ Πάτροκλος αὐτοῦ διεπόησεν. ἀρκεῖ μοι εἰπὼν ὑπὲρ ἀστραγάλων αἴνιγμα σύ. γνώσεσθε δὲ ὑμεῖς

A est enim : ac cane, quem ipsius causa alo, deterior. Parcamus in reliquum Vlyssi, inquit Heros. Horum namque apud inferos ab eo accepi pœnas. Tu autem postquam vites diligis, dic mihi, quid maximè ipsis times? Quid nam aliud (inquit) quàm grandines, à quibus occæcantur, ac franguntur? Vitium vni (inquit Palamedes) lorum applicemus, & ceteræ grandinibus
B haudquaquam petentur. *Phœnix*. Sapiens vtique est heros, Vinitor, sempérque boni aliquid hominibus excogitat. De Achille autem quid dices? Hunc enim omnium Græcorum maximè diuinum arbitramur. *Vinitor*. Quæ quidem in Ponto, hospes, si nondum ad ipsum nauigasti: quæque in insula ibi existente agere dicitur, ego tibi in prolixiore de ipso oratione postea referam. Quæ verò in Troia, ab
C aliis nequaquam differunt Heroibus. Etenim nonnullos adit, atque alloquitur, feráſque insequitur: quòd autem sit Achilles, cùm speciei pulchritudine, tum magnitudine, atque armorum fulgore coniiciunt. Post terga autem ipsius, ventorum procella simulachri comes volutatur. Deficiet me vox, hospes, talia memorantem. Etenim de Antilocho quoq; canunt, quòd scilicet puella Ilias ad Scamandrum
D proficiscēs Antilochi simulachrum alloquatur: ipsiúsque amore capta corpori inhæreat, quódque bubulci adolescentes, dum circa Achillis aram talis luderent, alter pedo alterum percutiens occidisset, ni ipsos Patroclus deterruisset: mihi satis est dicens vnus pro talis sanguis. Licet autem hæc cùm ex

bubulcis, tum ex Ilium incolentibus percipere. Eorum enim vtimur commercio, vt pote Heleſpontiaci oſtij ripas habitantes: & fluuium, vt vides, mare facientes. Age hoſpes, iam clypeum reſumamus, quem neque ab Homero, neque à cæteris fuiſſe cognitum poëtis aſſerit Proteſilaus. *Phœnix.* Exoptanti mihi reddis, Vinitor, iſtum de clypeo ſermonem, eſt enim (vt puto) auditu rarum. *Vin.* Rariſſimum, quare animaduertens audi. *Phœnix.* Animaduertens, inquis? ne feræ quidem in Orphéum canentem ſic inhiauerant: vt te audiens ego & aures arrigo, & mente inuigilo, omniáque ad memoriam colligo. Exiſtimo autem, me ex iis vnum eſſe, qui ad Troiam militarunt, vſque adeò à Semidiis de quibus differimus, detentus ſum. *Vinitor.* Poſtquam igitur ita ſentis, ex Aulide ſoluamus, ô hoſpes: nam quod illic collecti fuerint Græci, verum eſt. Orationis autem ingreſſus atque initium Proteſilao dedicetur, quòd Myſiam quidem tunc Telepho ſubditam, priuſquam Troiam diripuerint Græci: Telephúſque pro ſuis dimicans, ab Achille fuerit vulneratus, licet tibi & à Poëtis audire: neque enim hæc ab ipſis omiſſa ſunt. At credere quòd Græci regionem ignorantes, Priami res ſe depopulari arbitrarentur, Homeri de Calchante vate redarguit ſermonem. Nam ſi ad vaticinium nauigabant: & artem ipſam ducem faciebant, quónam pacto illuc inuiti appulſi ſunt, aut aduecti, quòd ad Troiam irent, ignorarunt: cùm præſertim multis & bubulcis & paſtoribus occurrerent. nam hæc

A ταῦτα, ⸂καὶ παρὰ τῶν βυκόλων, καὶ παρὰ⸃ τῶν οἰκούντων τὸ Ιλιον. ἐπιμίγνυμεν γὰρ ἀλλήλοις ἔτι τὰς ὄχθας οἰκοῦντες τὸν τοῦ Ελλησπόντου κόλπον, καὶ ποταμὸν ὡς ὁρᾷς πεποιημένοι τὴν θάλατταν. ἀλλ' ἤδη, ξένε, τὴν ἀσπίδα ἤδη ἀναλάβωμεν, ἣν ὁ Πρωτεσίλεως Ομήρῳ τε ἠγνοῆσθαί φησι, καὶ ποικίλης πᾶσι. Φο. ποθοῦντι ἀποδίδως, Αμπελουργέ, τὸν περὶ αὐτῆς λόγον. ἀκουστὸν γὰρ οἶμαι διακέσεσθαι. Αμ. ἀκουστότατον. καθεστήκων δ', ἀκροῶ. Φοῖ. καθεστήκων λέγεις; οὐδὲ τὰ θηρία ἐς τὸν Ορφέα οὕτως ἐκέκτηνται ἡδονῆς, ὡς ἐγὼ σοῦ ἀκούων, τά τε ὦτα ἵστημι, καὶ τὸν νοῦν ἐγείρομαι, καὶ ξυλλέγομαι ἐς τὴν μνήμην πάντα. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὴν ἐπὶ Τροίαν ἐκστρατείαν τοιόνδε εἶναι. τοσοῦτον κατέγνωμαι τοῖς ἡμιθέοις ὑπὲρ ὧν διαλεγώμεθα. Αμ. ἀκούω ἐπειδὴ φρονεῖς οὕτως, αἴρωμεν δὲ Αὐλίδος, ὦ ξένε. τὸ γὰρ ἐκεῖ σωφλέχθαι ὀφᾶς, ἀληθές. τὰ δ' ἐμβατήρια τοῦ λόγου τῷ Πρωτεσίλεω δύχθω. ὡς μὲν δὴ τὴν Μυσίαν πρὸ Τροίας οἱ Αχαιοὶ ἐπόρθησαν ἐπὶ Τηλέφῳ τότε οὖσαν, καὶ ὡς ὁ Τήλεφος ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ μαχόμενος, ἐτρώθη ὑπὸ τοῦ Αχιλλέως, ἔστι σοι καὶ ποιητῶν ἀκούειν. οὐ γὰρ ἐκλέλειπται αὐτοῖς ταῦτα. τὸ δ' ὅτι δύνασθαι ὡς ἀγνοήσαντες οἱ Αχαιοὶ πλοῦν χώραν, τὴν τοῦ Πριάμου ἀρχὴν τε, καὶ φέρειν ὥρμουν, διαβάλλει τὸν τοῦ Ομήρου λόγον, ὃν περὶ Κάλχαντος λέγει τοῦ μαντέως. εἰ γὰρ ἐπὶ μαντικῇ ἔπλεον, καὶ τὸν τέχνῃ ἡγεμόνα ἐποιοῦντο, πῶς ἂν ἄκοντες ἐκεῖ καθορμίσθησαν;

πῶς δ' ἂν καθορμισθέντες, ἠγνόησαν ὅτι ἐς Τροίαν ἥκοιεν; καὶ ταῦτα, πολλοῖς μὲν βουκόλοις ⸂ἐντετυχηκότες, πολλοῖς δ' ἂν ποιμέσι· νέμεται γὰρ ἡ⸃

χώρα μέχρι θαλάττης, καὶ τοιῶνδε ἐ-
ρωτᾶν τοῖς ξένοις σιωπῆς οἶμαι τοῖς
καταπλέουσιν. εἰ δὲ καὶ μηδενὶ τούτων ἐν-
τύχοιεν, μηδὲ ἥροντό τι τοιούτων οὐδέν, ἀλλ'
Ὀδυσεύς γε, καὶ Μενέλεως ἐς Τροίαν
ἤδη ἀφιγμένω τε, καὶ πεπρεσβευκότε,
καὶ τὰ κρήδεμνα τοῦ Ἰλίου εἰδότε, οὐκ ἄν
μοι δοκοῦσι παρεϊδεῖν ταῦτα, οὐδ' ἂν
ξυνεχωρῆσαι τῷ στρατῷ, διαμαρτάνοντι
τῆς πολεμίας. ἑκόντες μὲν δὴ οἱ Ἀχαιοὶ,
τὸν Μυσοὺς ἐλαύνοντο λόγου ἐς αὐτοὺς
ἥκοντος, ὡς ἄρισται πειρατῶν πράττοιεν.
καί τι καὶ δεδιότες, μὴ παροῦσιοι τῷ
Ἰλίῳ ὄντες, ἐς κοινωνίαν τῶν κινδύνων
μεταλήψωσι. Τηλέφῳ δὲ Ἡρακλείδῃ
τ' ὄντι, καὶ ἄλλως γενναίῳ, καὶ ὡπλισμέ-
νης γῆς ἄρχοντι, οὐκ ἀνεκτὰ ταῦτα ἐ-
φαίνετο. ὅθεν πολλὴν μὲν ἀσπίδα πα-
ρέταξε, πολλοὺς δὲ ἵππους. ἦγε δὲ τὸν
μὲν, ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῷ Μυσίας. ἦρχε δὲ οἱ-
μαι πάσης, ὁπόση ἐπὶ θαλάττῃ. οἱ δὲ ἐκ
τῶν ἄνωθεν Μυσῶν ξυνεμάχουν, οὓς
Ἀβίους τε οἱ ποιηταὶ καλοῦσι, καὶ ἵππων
ποιμένας, καὶ γάλα αὐτῶν πίνοντας.
τῆς τε γνώμης τῶν Ἀχαιῶν διανοίας, καθ' ἣν
ἐποιοῦντο τοὺς πρίπλους, οὐκ οὔσης ἀ-
δήλου, Τληπολέμου τε πέμψαντος ἀπὸ
Ῥοδίας ὁλκάδος ἄγγελον ὡς ἀδελφῷ,
καὶ κελεύσαντος ἀπὸ γλώττης αὐτῷ ση-
μαίνειν ὁπόσα τῶν Ἀχαιῶν ἐν Αὐλίδι
διήθετο, γράμματα γὰρ οὔπω βύροις,
πᾶσα ἡ μεσόγαια ἐς ξυμμαχίαν κα-
τεβεβήκει, καὶ τῷ πεδίῳ ἐπεκύμαινε τὰ
Μύσια τε, καὶ Σκυθικὰ ἔθνη. λέγει δὲ ὁ
Πρωτεσίλεως, ὅτι καὶ μέγιστος αὐτοῖς ἀ-
γώνων γένοιτο, τῶν τε ἐν αὐτῇ Τροίᾳ, καὶ
ὁπόσοι μετὰ τοὺς βαρβάρους ὕστερον

regio vsque ad mare pascua exhibet, & nauigantibus (puto) mos est regionum nomina percunctari. Quòd si horum nihil consecuti, ac percunctati fuissent, at Vlysses saltem, ac Menelaus, legati quondam ad Troiam profecti, atque Ilij Pergama conspicati, haud videntur hæc fuisse despecturi: exercituíque concessuri, vt ab hostili aberrarent regione. Sponte igitur Græci depopulabātur Mysos, cùm omnium Asiam incolentium esse opulentissimos ac feliciſſimos accepissent. Id quoque præterea metuentes, ne proximi atque accolæ Ilio existentes, ad discriminum societatem accerserentur. Hæc autem Telepho, vt pote ab Hercule genito, atque alioqui inclyto armatæ imperanti regioni, haudquaquam ferenda videbantur. Vnde tam clypeatorum, quàm equitum multas construxit acies. Ducebat autem omnes ex sibi subdita Mysia. Vniuersæ namque (vt puto) maritimæ imperabat. Superiorem præterea Mysiam incolentes, belli societatem inierant: quos equarum pastores, atque ipsarum lac bibentes, Abios Poëtæ appellant. Græcorum enim consilio: quo nauigationis ambitum facerent, haudquaquam incognito, quòd Tlepolemus Rhodia nauicula actuaria nuncium ad fratrem miserat: qui literis nondum repertis coràm significaret, quæcunque Græcorum in Aulide persenserat, vniuersi mediterranei ad belli societatem descenderant, Mysiæque ac Scythicæ gentes in campum confluebant. Aiebat autem Protesilaus hoc Græcis omnium quæcunque & in ipsa Troia, & cum barbaris postea subierunt discrimina,

maximum extitiſſe. Nam & vniuerſi pariter Telephi in bello ſocij, & ſinguli, viri erant probatiſſimi: & vt Æacidæ, Diomedéſque, ac Patroclus, ab Achiuis canebantur: ſic & Telephus, ac Martis filius Æmus nominis claritate excellebant. nominatiſſimi præterea erant Iſtri, Scythici fluuij, filij Helorus, & Actæus. Vt autem Græci nauibus egrederentur, Myſi cum ſagittis, tùm aliis quoque à terra telis minimè concedebant. At Achiui etiam non permittentibus Myſis, exire nitebantur: & Arcades, vtpote tunc primùm nauigantes, & in mari minimè exercitati, nauium nonnullas littori appulere. Ait enim (vt fortaſſe noſti) Homerus, Arcades ante Ilium nec nauticos fuiſſe, nec maritima opera attigiſſe: ſed Agamemnonem ſexaginta, quas ipſe præbuerat, nauibus eos, cùm nondum antea nauigaſſent, in mare deduxiſſe. Vnde rei quidem militaris peritiam, ac robur in pedites exhibebant. Nauigantes verò neque boni militis, neque remigis officio fungebantur. Naues igitur imperitia, atque audacia appulerunt: & ipſorum quidem multi ab iis qui in littore diſpoſiti erant, vulneribus affecti ſunt: pauci verò deſiderati. Achilles autem & Proteſilaus Arcadibus metuentes, vtpote ex compacto ambo pariter in terram deſiluerunt, Myſóſque expulere: cùm Græcorum omnium optimè armati ac pulcherrimi cernerentur, & iis qui admodum eſſent barbari, dæmones viderentur. Poſtea verò quàm Telephus exercitum in campum deduxit, & Græci per ſilentium appulſi ſunt, omnes qui nauibus vecti fuerant, præter guber-

A διεπολεμήθησαν Ελλησι. καὶ γὰρ καὶ κατ' πλῆθος ἀνδρὸς δόκιμοι, καὶ κατ' ἀνδρα ἦσαν ἡ ξυμμαχία τ Τηλέφε. καὶ ὥσπερ νῦν τ Αχαιῶν Αἰακίδαι τε ἦσαν, καὶ Διομήδης, καὶ Πατρόκλοι, οὕτω Τηλέφε τε ὄνομα ἦν, καὶ Αἵμου τ Αρεος, ὀνομαστότατοί τ ἦσαν Ελωρός τ, καὶ Ακταῖος, πατρὸς παῖδες τ κατ' Σκυθίαν Ιστρ. πλὴν μὴ δὴ ἀπόβασιν, οὐ ξυνεχώρουν
B Μυσοὶ ποιεῖσθαι, τοξεύοντες ἀπὸ τ γῆς, καὶ ἀκοντίζοντες. οἱ δ' Αχαιοὶ, καὶ μὴ ξυγχωρούντων ἐβιάζοντο. καὶ οἱ Αρκάδες ὤκελλόν πνας τ ἐπὶ νεῶν, ἅτε τοξότον πλέοντες, καὶ θαλάττης οὔπω γεγυμνασμένοι. Φησὶ γὰρ ὡς που γινώσκεις Ομηρος, ὅτι μήτ' ναυτικοὶ ἦσαν τοῖ Ιλίῳ Αρκάδες, μήτε ἔργων θαλαττίων ἥπτοντο. ἀλλ' ἐπὶ νεῶν ἑξήκοντα ὁ Αγαμέμνων ἐσηγάγετο αὐτοὺς ἐς πλὴν θαλάτταν, αὐτὸς ἐπὶ δοὺς ναῦς οὔπω πε-
C πλευκόσιν. ὅθεν ἐπιστήμως μὲν, ὁπόση πολεμικὴ, καὶ ῥώμην, ἐς τὰ πεζὰ παρεῖχοντο· πλέοντες δ', οὔτε ὁπλῖται ἀγαθοὶ ἦσαν, οὔτε ἐρέται. τὰς μὲν δὴ ναῦς, ἀπειρία τε, καὶ τόλμη ὤκελλον. Ὧν πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐτρώθησαν κατὰ τὴν ἀχλὺν πεφαγμένων· ὀλίγοι δ' ἀπέθανον· Αχιλλεὺς δ' καὶ Γ Πρωτεσίλεως,
D δείσαντες ὑπὲρ τ Αρκάδων, ὡς περ ἀπὸ σωτηρίας ἄμφω ἅμα ἐς τὴν γῆν ἀπεπήδησαν, καὶ ἀπεώσαντο τοὺς Μυσοὺς, διοπλοτάτω ὁπλίτε, καὶ καλλίστω τ Ελλήνων· τοῖς δ' ἄλλοις βαρβάροις, καὶ δαίμονες ἐδοξάτην. ἐπεὶ δ' ὁ Τήλεφος ἐπανήγαγε τ στρατὸν ἐς τὸ πεδίον, καὶ προσέπλωσαν οἱ Αχαιοὶ καθ' ἡσυχίαν, ἐξεπήδων αὐτίκα τῶν νεῶν, πλὴν κυ-

ζυνήτου, & ωθείνεω, παντες, οις ἡ ναις ἤγω. ἐζάπονθ᾽ ὡς ἐς μάχω, κόσμον, καὶ σιωπὴν ἐν θυμῷ ἔχοντες. ὀρθῶς γὰρ τοῦτο τὸν Ομηρον ωθὶ αὐτῶν εἰρηκέναι φησιν, ἐπαινοῦντα τὸ τῆς Ελληνικῆς μάχης ἦθος. ἧς ξύμβουλον γενέσθαι Αἴαντα τὸν Τελαμῶνος λέγει. Μενεσθέως γὰρ τοῦ Αθηναίων παλαιοτάτου τῶν βασιλέων ἐς Τροίαν ἐλθόντος, καὶ διδάσκοντος ἐν Αὐλίδι τὸν στρατὸν πᾶσαν ὡς χρὴ συνηρμόσθαι, κραυγὴν τὲ χωμένοις μὴ ἐπιπλήττοντος, οὐ ξυνεχώρει ὁ Αἴας, ἀλλ᾽ ἐπεπήμα. γυναικεῖον τὲ ἀποφαίνων, & ἄπακτον. ἔλεγε γὰρ ὅτι & τὸν θυμὸν ἡ κραυγὴ κακῶς ἐρεθίζει. ταχθῆναι γὰρ, πρὸς μὲν τοὺς Μυσοὺς, ἑαυτόν τε, καὶ τὸν Αχιλλέα φησὶν ὁμοῦ τῷ Πατρόκλῳ. ωθὸς δὲ τοὺς τοῦ Αρεος Αἵμονα, Διομήδην τε, καὶ Παλαμήδην, καὶ Σθένελον. ωθὸς γὰρ τοὺς ἀπὸ τοῦ Ἴστρου ἥκοντας, οἱ Ατρείδαι τε, καὶ ὁ Λοκρὸς, καὶ οἱ λοιποὶ ἐπῆχθησαν. Αἴας δὲ ὁ μέγας, τοὺς μὲν τὰ πλήθη ἀποκτείνοντας, θερισὰς ἠγεῖτο, μέγα οὐδὲν ἀμῶντας· τοὺς δὲ τῶν ἀρίστων κρατοῦντας, δρυτόμους ἐκάλει· καὶ ταύτης ἑαυτὸν τῆς μάχης ἠξίου μᾶλλον. ταῦτα οἱ καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ παῖδας ἦγεν, οὔτε τοῖς μέρεσιν ἑαυτοῦ ὄντας, καὶ τὸν τοῦ Εκτορος ζυγὸν ἀπὸ τεθραίππων μαχομένους ἵππων, βαίνων τὲ σοβαρὸν μετὰ τῆς αἰχμῆς, ωθὸς τὸν ἀσπίδα ἐδούπησε, ταραχῆς ἕνεκα τῶν ἵππων. οἱ δὲ ἵπποι σὺν φρονεῖν τὲ αὐτίκα ἐλάμβανοντο, καὶ ὀρθοὶ ἀνεσείσθησαν. ὅθεν ἀπιστήσαντες & Σκύθαι τῷ ἅρματι, ἀπεπήδησάν τε αὐτοῦ ἀζακτοῦντος, καὶ ξυνέπεσον τῷ Αἴαντι· λόγου τὲ ἀξίως μαχόμενοι, ἄμφω ἀπέθανον.

natores ac seruitia, in litus statim emicabant, ordinémque, ac silentium continentes, vt ad pugnam struebantur. Rectè namque hoc Homerum de ipsis dixisse asserit, dum Græcæ pugnæ cōsuetudinem commendat: cuius consultorem Telamonis filium ait fuisse. Menestheo enim Athenienſi struendæ aciei regum peritissimo, ad Troiam proficiscente: atque in Aulide, vt instruendus esset exercitus edocente, nec clamore vtentes increpante, Aiax minimè permittebat: quinimò corripiebat, muliebre atque inorme id esse iudicans. Dicebat præterea clamorem perperàm animum interpretari. Collocatos autem fuisse ait aduersus quidem Mysos se: & vnà cum Patroclo Achillem. Aduersus verò Martis filium Æmonem, Diomedem, Palamedémque, ac Sthenelum. Sed Atridæ, Locrúsque, ac reliqui in eos, qui ab Istro venerant, instructi. Magnus autem Aiax, eos quidem qui multitudinem vulgúmque interficerent, messores esse magni, nihil metentes arbitrabatur. Qui verò optimos superassent, arboricidas appellabat: & hac se ipsum pugna magis esse dignum censebat. Propterea igitur in fluminis quoque filios, nec eiusdem partis existentes, & ex quadrigis Hectoris more pugnātes irruit, superbéq. cum hasta incedens, strepitum ad perturbandos equos clypeo edidit. Equi autem & amentes repentè facti sunt, & erecti resultarunt. Vnde Scythæ currui vt pote perturbato, non amplius fidentes, ab eo desiluere: & cum Aiace congressi sunt: strenuéque dimicantes ambo occidere.

Palamedis quoque gesta, vt ingentia memorat Protesilaus, qui vnà cum Diomede, ac Sthenelo, cùm Æmum, & qui cum eo erant, interfeciſſet, ne virtutis quidem præmia conſequi dignum cenſebat: ſed illa quidem Diomedi habenda concedebat: quandoquidem pro fortium virorum honore ac gloria ipſum omnia agere nouerat. Si verò ſapientiæ coronam aliquam propoſuiſſet Græcia, hanc nemini concedebat, cùm & ſapientiæ eſſet ſtudioſiſſimus, & hoc vnum meditaretur. Cum Telepho autem ſe quidem conflixiſſe ait Proteſilaus, clypeúmque viuenti detraxiſſe. Achillem verò in nudum irruentem femori vulnus impegiſſe, vulneríſque poſtea in Troia medicum extitiſſe: tunc verò præ vulnere exanimatum Telephum fuiſſe moriturum, ni concurrentes Myſi ipſum de prælio recepiſſent: cùm interea Myſorum quàm plurimi ipſius cauſa cecidiſſe feruntur, quorum cruore infectus fluxit Caicus. Item autem de clypeo aduerſus ſe, Achillem ait exercuiſſe: quandoquidem ipſe Telephum vulneraſſet. Sed Græcos clypeum ſibi magis conuenire decreuiſſe: quia vulnerari Telephus haudquaquam valuiſſet, ni illo fuiſſet ſpoliatus. Ait autem Proteſilaus, quòd Myſæ mulieres cum viris, ex equis vt Amazones pugnabant, Telephique vxor Hiera huic equitatui imperabat. Hanc igitur Nireus dicitur interfeciſſe. Adoleſcentes enim totius exercitus, nec dum probatos aduerſus ipſas collocauerant. Occiſa autem Hiera, Myſæ exclamarunt, & cùm ſuum ipſarum equitatum perturbaſſent, in Caici paludes de-

A μνημονεύει ὁ Πρωτεσίλεως καὶ τῶν περὶ τὸν
Παλαμήδους ἔργων, ὡς μεγάλων, οἷς
αὐτός τε, καὶ Διομήδης, καὶ Σθένελος, τὸν
Αἴμονα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἀποκτεί-
ναντες, οὐδὲ ἀρίστειον ὁ Παλαμήδης
ἠξίου τυγχάνειν. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν, τῷ Διο-
μήδει ξυνεχώρει ἔχειν, ἐπειδὴ πάντ' ὑπὲρ
τῶν πολεμικῶν πρᾶξιν καὶ δόξης ἐ-
πίνωσεν αὐτὸν προτίθεσθαι. σοφίας δ'
εἴ τινα στέφανον προθεῖτο τοῖς Ἕλλησι-
B κόν, καὶ αὐτὸς σπουδῆς πολλῆς τούτου ἐτύγχα-
νεν, καὶ σοφίας τε ἀπ' ἀρχῆς ἐρῶν, καὶ μελετῶν δι-
ατελῶν. Τηλέφῳ γοῦν ὁ Πρωτεσίλεως, αὐτὸς
μὲν συμπλακῆναι φησὶ, καὶ τὴν ἀσπίδα
ζῶντος περιελέσθαι. τὸν δὲ Ἀχιλλέα γυ-
μνῷ προσπεσόντα, βλάψαι αὐτὸν δι' ὧν
C μηρός, καὶ ἰατρὸν μὲν ὕστερον ἐν Τροίᾳ
γενέσθαι δι' θαύματος· τότε δὲ λιποθυμῆ-
σαί τε ὑπ' αὐτοῦ τὸν Τήλεφον, καὶ ἀποθα-
νεῖν ἄν, εἰ μὴ οἱ Μυσοὶ ξιωσάμενοι,
ἀνείλοντο αὐτὸν ἐκ τῆς μάχης. ὅτε δὴ λέ-
γουσι πολλοὶ τῶν Μυσῶν ἐπ' αὐτῷ πε-
σεῖν, ὑφ' ὧν ἡμαπωμένον ῥυῆναι τὸν
Κάϊκον. λέγει δὲ ὡς καὶ δικάσαιτο μὲν
πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεὺς περὶ τῆς ἀσπί-
δος, ἐπειδὴ ἐτέρωκει τὸν Τήλεφον. οἱ δὲ
Ἀχαιοὶ ψηφίσαιντο αὐτῷ μᾶλλον
προσθεῖναι τὴν ἀσπίδα, ὡς καὶ δι' αὐτὸν Τη-
λέφου ῥωθέντος, εἰ μὴ ἐκείνης ἐγυμνώ-
D θη. φησὶ δὲ ὅτι καὶ Μυσαὶ γυναῖκες ἀφ'
ἵππων ξυνεμάχοντο τοῖς ἀνδράσιν, ὡς
περ Ἀμαζόνες, καὶ ἦρχε τῆς ἵππου ταύ-
της Ἱέρα, γυνὴ Τηλέφου. ταύτην δὴ λέ-
γει Νιρεὺς ἀποκτεῖναι. τὸ γὰρ μειρα-
κιῶδες αὐτῶν στρατοῦ, καὶ οὔπω δόκιμον,
πρὸς αὐτὰς ἐτάξαν. πεσούσης δὲ, ἀνέ-

κραγον αἱ Μυσαί. καὶ ξυνταράξασαι πρὸ ἑαυτῶν ἵππον, ἐς τὰ τοῦ Κάϊκου ἕλη

ἀπωλώλεσαν. τῷ γὰρ Ἱέραν ταύτῃν ὁ Πρωτεσίλεως μεγίστην τε ὧν εἶδε γυναικῶν χρυσᾶς λέγει, καλλίστην τε ἁπασῶν, ὁπόσαι ὄνομα ἐπὶ κάλλει ἤρθησαν. Ἑλένην μὲν γὰρ τῷ Μενέλεω γυναῖκα ἰδεῖν οὐ φησὶν ἐν Τροίᾳ. νυνὶ δὲ, ὁρᾶν μὲν αὐτὴν τὴν Ἑλένην, καὶ ὑπὲρ μὲν φεύγειν τὸ ὑπὲρ αὐτῆς ἀποθανεῖν. εἰ δὲ ἐνθυμηθείη τῷ Ἱέρᾳ, τοσοῦτον αὐτῷ φησι πλεονεκτεῖν τὴν Ἑλένης, ὅσον κἀκείνη τῶν Τρῳάδων. καὶ ὅδε αὖτη, ξένε, Ὁμήρου ἐπαινέτου ἔτυχεν· ἀλλὰ Ἑλένη χαριζόμενος, καὶ εἰσηγάγετο ἐς τὰ ἑαυτῆς ποιήματα θείαν γυναῖκα. ἐφ' ᾗ δὴ παθεῖν μὲν οἱ Ἀχαιοὶ, καὶ πεσούσῃ λέγονται, καὶ ὑπερκελεύσασθαι πρεσβύτεροι νέοις, μὴ σκυλεύειν τῷ Ἱέραν, μηδὲ προσάπτεσθαι κειμένης. ἐν ταύτῃ, ξένε, τῇ μάχῃ, πολλοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἐρρώσθησαν, καὶ λαβρὰ τοῖς τρωθεῖσι μαλθακὰ ἐπῴδουν, πηγαὶ θερμαὶ ἐν Ἰωνίᾳ, ἃς ἔτι καὶ νῦν Ἀγαμεμνονείους καλοῦσιν οἱ Σμύρνην οἰκοῦντες. ἀπέχουσι δὲ πεντήκοντα οἶμαι σταδίους τοῦ ἄστεος. ἦν ἀνὴρ πρό ποτε αὐτοῖς αἰχμάλωτα κράνη Μύσια. Φο. τί οὖν, Ἀμπελουργέ, φῶμεν; εἰκότα τὸν Ὅμηρον, ἢ ἄκοντα παραλιπεῖν ταῦτα, οὕτως ἡδέα, καὶ ποιητικὰ ὄντα; Αμ. εἰκότα ἴσως, ξένε. βουληθεὶς γὰρ τῷ Ἑλένῃ ὡς χαρίσασθαι γυναικῶν ὑμνῆσαι δὴ τὸ κάλλος, καὶ τὰς Τρωϊκὰς μάχας ὡς μεγίστας τῶν ἄλλων διαπολεμηθεισῶν ἐπαινέσαι, Παλαμήδει τε καὶ τὸν θεῖον ἐξαίφνης ἅπασι λόγῳ διὰ τὸν Ὀδυσσέα, Ἀχιλλεῖ τε μόνῳ τὰ μαχιμώτατα τῶν ἔργων οὕτως ἀναπείσῃ, ὡς σκιαμαχεῖν τῶν ἄλλων Α-

A latæ sunt. Hanc autem Hieram Protesilaus omnium, quas vnquam viderit, mulierum fuisse maximam fatetur, omniúmque earum pulcherrimam, quæcunque pulchritudinis nomen consecutæ sunt. Etenim Helenam Menelai vxorem in Troia quidem vidisse inficiatur. Nunc verò ait se ipsam Helenen intueri, nec quòd pro ipsa decesserit accusare. Sed si Hieram in mentem redegerit, tanto ipsam He-
B lene esse præstantiorem contendit, quanto illa Troianis præstiterit mulieribus. Et ne hæc quidem, hospes, ab Homero laudem consecuta est. Verùm Helenæ gratificans, in sua ipsius poëmata diuinam haudquaquam induxit mulierem. Cuius etiam occisæ causa, nescio quid passi dicuntur Achiui, imperasséque iuuenibus seniores, ne Hieram exuerent, nec iacentem attingerent. In hac, hospes, pugna Græcorum multi vul-
C neribus affecti sunt: & balinea vulneratis ex vaticinio fuere, tepidi in Ionia fontes, quos nunc quoque Smyrnam incolentes, Agamemnonios appellant. Quadraginta autem (puto) stadia ab vrbe distant: & Mysiæ captiuæ galeæ olim ipsis dicatæ. *Phœnix*. Quid igitur, Vinitor, dicemus? Sponténe an inuitum Homerum hæc tam suauia, ac poëtica reliquisse? *Vinitor*. Sponte fortasse. Nam cùm vellet Helenen, vt pote mulierum optimam pulchritudinis causa celebrare, Troianáque prælia, vt omnium quæ nunquam alibi gesta sint maxima, laudibus prosequi, diuinúmque Palamedem, vt Vlyssi gratificaretur, de suo exciperet sermone: & vni Achilli operum præstantissima ita adscriberet, vt Achille pugnante,
D

ceterorum omnium obliuiſceretur: neque Myſia compoſuit carmina, neque huius belli meminit, in quo & mulier Helene formoſior, & viri Achilli fortitudine minimè inferiores, & probatiſſimum certamen inueniri potuiſſet. Quòd ſi Palamedis mentionem feciſſet, non vtique inueniſſet, quo pacto Vlyſſis opprobrium in ipſum celaret.

Phœnix. Quid igitur Proteſilaus de Homero ſentit? Huius enim poëmata ipſum aiebas explorare. *Vinit.* Homerum ait (ô hoſpes) vt pote in harmonia muſica omnes eciniſſe poëticos tropos, cunctóſque ſui temporis poëtas, in quo quiſque maximè excelleret, ſuperaſſe. Magniloquentiam enim ſupra Orpheum exercuiſſe, Heſiodúmque ſuauitate viciſſe, & alio alium: & Troicum ſibi ſubieciſſe ſermonem, in quem Græcorum, ac barbarorum omnium virtutes fortuna contulit. Adduxiſſe autem in ipſum bella, hæc quidem in viros, illa verò aduerſus equos ac mœnia, alia contra fluuios, nonnulla aduerſus Deos ac Deas, & præterea quæcunq. in pace exiſtunt, choreas, odas, amoréſque atque epulas, & quæ ad agrorum cultum pertinent, opera & tempora, quæ quid in agris ſit agendum, ſignificent: nauigationes, & quæ fabrefecit Vulcanus arma, virorúmque ſpecies, ac varios mores. Hæc omnia Homerum ait diuinitùs expreſſiſſe, eóſque qui ipſum haud diligunt, inſanire. Appellat autem ipſum Troiæ conditorem, quòd ex Homeri in ipſam luctibus ſit nomen conſecuta. Illa etiam Homeri carmina admiratione proſequitur, quibus ceteros poë-

A χαιῶν, ὁπότε Ἀχιλλεὺς μάχοιτο, οὔτε Μύσια ἐποίησεν ἔπη, οὔτε ἐς μνήμην κατέστη τὸ ἔργον τοῦτο. εἰ δὲ γυνὴ καλλίων Ἑλένης εὑρέθη ἄν, καὶ ἄνδρες οὐ πολὺ Ἀχιλλέως τοῦ ἀνδρείου, καὶ ἀγῶν εὐδοκιμώτατος. Παλαμήδους δὲ μνημονεύσας, εἰ ἄν εὕροι ὅπῃ ποτὲ κρύπτει τὸ Ὀδυσσέως ἐπ' αὐτῷ ὄνειδος.

Φοῖ. πῶς οὖν ὁ Πρωτεσίλεως περὶ τοῦ

B Ὁμήρου φρονεῖ; βασανίζειν γάρ τινα αὐτὸν ἔλεγες τὰ τούτου ποιήματα. Ἀμ. Τὸν Ὅμηρον φησὶ, ξένε, καθάπερ εἰ ἁρμονίᾳ μουσικῇ πάντας ψήλαι τοὺς ποιητικοὺς τρόπων. εἰ δὲ ποιητὰς, ἐφ' οἷς ἐλύρει, ὑπερβεβλῆσθαι πάντας εἰ ὅτῳ ἕκαστος ἐπῆν κράτιστος. μεγαλορρημοσυνῇ τε γὰρ ὑπερ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι, ἡδονῇ τε ὑπερβαλέσθαι τὸν Ἡσίοδον, καὶ ἄλλῳ ἄλλον. καὶ λόγον μὲν ὑποθέσθαι

C Τρωϊκὸν, ἐς ὃν ἡ τύχη τὰς πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων ἀρετὰς ξυνήγειρεν. ἐσαγαγέσθαι δὲ εἰς αὐτὸν πολέμους, τοῦ μὲν, πρὸς ἄνδρας. τοῦ δὲ, πρὸς ἵππους, καὶ τείχη. τοῦ δὲ, πρὸς τὰς μούσας· τοὺς δὲ, πρὸς ποταμούς· τοὺς δὲ, πρὸς θεοὺς, καὶ θεάς τε, ὁπόσαι κατ' εἰρήνην εἰσὶ, καὶ χορούς, καὶ ᾠδὰς, καὶ ἔρωτας, καὶ δαῖτας. ἔργα τε ὧν γεωργία ἁπλῶς, καὶ ὥρας, αἳ σημαίνουσιν ὁπόσα χρὴ ἐς τὴν γῆν πρᾶξαι· καὶ ναυπηγίας, καὶ ὁπλοποιΐαν τὴν τοῦ Ἡφαίστου. εἴδη τε ἀνδρῶν, καὶ ἤθη ποικίλα. ταῦτα πάντα τὸν Ὅμηρον δαιμονίως ἐξεργάσθαι φησὶ, καὶ τοὺς μὴ ἐρῶντας αὐτοῦ μαίνεσθαι. καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ οἰκιστὴν Τροίας, ἐπειδὴ εὐδοκίμησεν ἡ

D τοῦ Ὁμήρου ἐπ' αὐτῇ ᾠδή. θαυμάζει δὲ αὐτοῦ καὶ ὁπόσα ἐπιτηδεύει τοῖς

ὁμοτέχνοις, ὅπι μὴ ξαχέως διορθοῦται σφᾶς, ἀλλ' οἷς σιλανθάνων. Ησίοδον μὲν, σὺν ἄλλοις τε καὶ ὀλίγοις, καὶ νὴ Δί' σὺν τοῖς σκυτικοῖς τῷ ἀσπίδων. ἐρμηνεύων γὰρ ἔοικέ ποτε πλὴν τῆς Κύκνου ἀσπίδα, τὸ δὲ Γοργοῦς εἶδος ὑπτίως τε, καὶ ἀ ποιητικῶς ἦσεν ὅθεν ἀπεσκέφων αὐτὸν ὁ Ομηρος. (σεφάνωζ

Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐδάνον δερκομένη, περὶ δ', δεῖμός τ', Φόβος τε. οὕτωσὶ πλὴν Γοργὼ ἄδει. Ορφέα δ' ἐν πολλοῖς τῷ καὶ πλὴν θεολογίαν ὑπῆρε. Μουσαῖον δέ, σὺν ᾠδαῖς χρωμένων. καὶ μὲν δὴ Παμφὼ, σοφῶς ἐνθυμηθέντος ὅτι Ζεὺς εἴη τὸ ζωογονοῦν, δι' οὗ ἀνίσα) σὺν τῆς παύσα. εὐηθέστερον δ' χρησαμένῳ τῷ λόγῳ, καὶ καταβεβλημένα ἔπη ἐς τὸν Δία ᾄσαν τος. ἔστι γὰρ τὰ τοῦ Παμφὼ ἔπη, (πρῶ

Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε θεῶν, εἰλημένε κόσμου τε, καὶ ἱππείη, καὶ ἠμονείη. τὸν Ομηρον ὁ Πρωτεσίλεως φησὶν ἐπαξίως τοῦ Διὸς ᾆσαι ὕμνον. (ναίων.

Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ὡς οἰκοῦντος μὲν αὐτῷ τὸ καθαρώτατον, ἐργαζομένῳ δ' ἔμβια τὰ ὑπὸ τῷ αἰθέρι. καὶ τὰς μάχας δ' ὁπόσαι τῷ Ποσειδῶνι μὲν πρὸς Απόλλω, Λητοῖ δὲ πρὸς Ερμῆν ἐχώρουν, καὶ ὡς ἐμάχοντο ἡ Αθηνᾶ τῷ Αρει, καὶ ὁ Ηφαιστος τῷ ὕδατι, ταῦτα τὸν Ορφέως ζήλου πεφιλοσοφῆσθαι τῷ Ομήρῳ φησὶ, καὶ οὐ μεμπτὰ εἰ πρὸς ἔκπληξιν, καὶ θεία, ὥσπερ τὰ, ἀμφὶ δ' σάλπιγξε μέγας οὐρανος, καὶ ἀνεπήδησεν αἰδοῦνεὺς τὸν θρόνου, πναομένης τῆς γῆς ἐκ Ποσειδῶνος. μέμφε) δὲ τὸν Ομήρου ἐκεῖνα. πρῶ-

tas increpat, quoniam non aspere, sed vt latens ipsos corrigit. Hesiodum quidem cùm in aliis non paucis, tum per Iouem in clypeorum *expressionibus*. Hic enim Cycni clypeum quandoque interpretans Gorgonis speciem supinè, ac minimè poëticè cecinit. Vnde ipsum monens Homerus ait,

Terribiles oculos volues ibi saua Medusa,
Constitit; hanc circum stabant Horror-
que Pauorque.

Sic Gorgonem canit. Orpheum autem in multis ad Theologiam pertinentibus superauit, necnon & Musæum in oraculorum odis. Præterea etiam cùm Pamphus sapienter quidem animaduertisset Iouem esse animantium genitorem, & per quem omnia è terra oriuntur, ignauius verò ac simplicius esset vsus oratione, demissaque in Iouem cecinisset carmina. Sunt enim Pamphi versus:

Iuppiter excelse, & quem turpia stercora
cingunt,
Immundúsque ouium fimus & muli at-
que caballi.

Homerum Protesilaus ait pro dignitate Iouis hymnum cecinisse:

Iuppiter illustris, nubes atque æthera tor-
quens.

vtpote incolente quidem ipso quod purissimum est, animata verò quæ sub æthere sunt reddente. Pugnas autem quæcunque Neptuno quidem aduersus Apollinem: Latonæ verò in Mercurium fuere, & quòd Pallas cum Marte, Vulcanúsque cum aqua pugnauerint, hæc ad Orphei modum Homerum ait fuisse philosophatum. Nec esse damnanda, ad stuporem; quinimo diuina, vt & illud, *Circum autem magnum intonuit cælum, & à sede resultauit Pluto, concussa à Neptuno terra.* Illa verò Homeri accusat: primùm

mùm quidem quòd cùm Deos hominibus miſcuerit, de hominibus quidem ingentia, de Diis verò exigua ac vilia dixerit. Deinde quòd planè cognoſcens Helenen in Ægypto eſſe vnà cum Paride à ventis delatam; hic verò ipſam ad Ilij murum adducit, quæ in campo erant mala, ſpectaturam. Etenim par erat, etiam ſi per aliam mulierem hæc facta fuiſſent, tegere, ac minimè cernere, cùm ad generis calumniam ſpectarent. Cùm autem Paris, ne in Troia quidem ob Helenes raptum laudaretur, neque Hectorem ait virum temperatiſſimum, quin ipſa, ſi Ilij fuiſſet, Menelao redderetur, fuiſſe paſſurum: neque Priamum multis iam ſibi interemptis liberis, Paridi vt deliciosè ageret, permiſſurum fuiſſe: neque Helenen, quin ab illis Troianis mulieribus occideretur, fuiſſe declinaturam, quæcunque viros, aut fratres, aut filios amiſiſſent. Fortè verò ipſam ob contractum in Troia odium, ad Menelaum fuiſſe transfugituram. Excipiatur autem & certamen, quod Paridem pro Helene cum Menelao ſub belli fœderibus concertaſſe inquit Homerus. Etenim in Ægypto Helenen fuiſſe ait: Græcóſque id iam diu haud ignorantes, illi quidem valere dixiſſe. Pro Troianis verò opibus dimicaſſe, ne illa quidem Homeri laudat Proteſilaus, quòd cùm Troicum ſibi ſubieciſſet ſermonem, poſt Hectorem à ſermone tranſilit, vtpote ad alium properans ſermonem, quo Vlyſſem deſcribit, & Demodoci quidem, ac Phemij odis, Troiæ direptionem, Epeíque ac Palladis equum canit. Percurrit vero hæc,

A τον μὴν, ὅτι θεοῖς ἐγκαταμίξας ἀνθρώποις, τοὺς μὲν τῶν ἀνθρώπων μεγάλα εἴρηκε, περὶ ὧν τῶν θεῶν, μικρὰ, καὶ φαῦλα. εἶτα καὶ ὅτι σαφῶς γινώσκων ὡς ἐν Αἰγύπτῳ ἡ Ἑλένη ἐγένετο, ἀπενεχθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀνέμων ὁμοῦ τῷ Πάριδι. ὁ δὲ, ἄγει αὐτὴν ὅτι καὶ τῆς Ἰλίου τείχους,

B ὁμολογοῦντα τὰ ἐν τῷ πεδίῳ κακά. ἦν εἰκὸς εἰ καὶ δι' ἑτέραν γυναῖκα ταῦτα ἐγένετο, ξυγκαλυπτειν τε, καὶ μὴ ὁρᾶν αὐτὰ, διαβεβλημένα τοῖς γένεσι. ἐπαινοῦντα δὲ, οὔτε ἐν αὐτῇ τῇ Τροίᾳ Πάριδος ὅτι τῇ ἁρπαγῇ τῆς Ἑλένης, οὔτε δὴ Ἕκτορα τὸν σωφρονέστατον καρτερῆσαί φησι, τὸ μὴ καὶ ἀποδοῦναι αὐτὴν τῷ Μενέλεῳ ἐν Ἰλίῳ ἔτι, ἤδη ἀπολωλότων αὐτῷ

C πολλῶν ἤδη ἀπολωλότων αὐτῷ παίδων, οὔτ' ἂν τὴν Ἑλένην διαφυγεῖν τὸ μὴ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὸ τῶν Τρωϊάδων, ὁπόσων ἤδη ἄνδρες ἀπολώλεσαν, καὶ ἀδελφοὶ, καὶ παῖδες. ἴσως δ' ἂν καὶ ἀποδρᾶναι αὐτὴν πρὸς τὸν Μενέλεων διὰ τὸ ἐν τῇ Τροίᾳ μῖσος. ἐξηρήσθω δὴ καὶ ὁ ἀγών, ὃν φησιν Ὅμηρος ὑπὲρ τῆς Ἑλένης ἀγωνίσασθαι τῷ Μενέλεῳ τὸν Πάριν

D ὅτι συνδαιτὸς τοῦ πολέμου. κατ' Αἰγυπτον γὰρ τῷ Ἑλένῃ εἶη, καὶ σὺν Ἀχαιοῖς πάλαι σὺν γινώσκοντας, σκεύη μὲν ἐρρῶσθαι φράζειν, μάχεσθαι δὲ ὑπὲρ τῆς ἐν τῇ Τροίᾳ πλούτου· οὐδὲ σκέπτα ὁ Πρωτεσιλέως ἐπαινεῖ τὸν Ὅμηρον, ὅτι λόγον ὑποθέμενος Τρωϊκὸν, ἀποπηδᾷ τοῦ λόγου μὴ τὸν Ἕκτορα, καθάπερ ᾠδὴν ὅτι τὸν ἕτερον τῶν λόγων, ὧν τὸν Ὀ-

δυσσέα ὑπεξέφη. καὶ ἅδε μὲν ἐν ᾠδαῖς Δημοδόκου τε, καὶ Φημίου, τοῦ τὸν τῆς Ἰλίου πόρθησιν, καὶ τὸν Ἐπειοῦ τε, καὶ Ἀθηνᾶς ἵππον. δίφοι δὲ αὐτὰ ἀπο-

τεμὼν τὸν λόγον, καὶ ἀναπηδᾷς Ὀδυσσεῖ μᾶλλον. δι' ὃν Κυκλώπων τε αὐτῷ ἐπενοήθη γένος, οὐδαμοῦ τῆς γῆς φανέντες. Λαιστρυγόνες τε ἀνετυπώθησαν, οὓς οὐδεὶς οἶδεν ὅπου γενόμενοι. Κίρκην τε δαίμονα ἐξεποιήθη σοφὴν ἐπὶ φαρμάκοις. καὶ θεὰς ἑτέρας, ἐρασθεῖσαν αὐτοῦ· καί τοι προήκοντος αὐτοῦ ἤδη ἐς ὠμὸν γῆρας, ὅτε καὶ τὰς ὑακινθίνους κόμας, αἳ ἐπὶ τῇ Ναυσικάᾳ αὐτῷ ἐβλάστησαν, φαίνεσθαι ἔχων. ὅθεν ὁ Πρωτεσίλεως παίζων τὸν Ὀδυσσέα καλεῖ τὸν Ὁμήρου. οὐδὲ γὰρ τὴν λεγομένην αὐτοῦ σοφίας ἥρα ἡ κόρη. τί γὰρ σοφὸν εἶπε, πρὸς τὴν Ναυσικάαν, ἢ ἐπράξε; καλεῖ γὰρ αὐτὸν Ὁμήρου παίγνιον καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ. καθεύδων τε γὰρ πολλαχοῦ ἀπόλλυται, καὶ ἐκφέρεται τῶν νεὼς τῶν Φαιάκων, ὥσπερ ἀποθανὼν ἐν τῇ διπλοΐᾳ. τὴν γοῦν Ποσειδῶνος μῆνιν, δι' ἣν ὅτε ναῦς ὑπελείφθη τῷ Ὀδυσσεῖ ἕδεμία, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πλησιοῦντες αὐτὰς ἀπώλοντο, οὐχ ὑπὲρ τοῦ Πολυφήμου γοῦν φησιν, οὔτε γὰρ ἀφικέσθαι τὸν Ὀδυσσέα ἐς ἤθη τοιαῦτα, οὔτ' ἂν εἰ Ποσειδῶνι Κύκλωψ πᾶς ἐγένετο μνίσασθαι τὸν Ποσειδῶ ποτε ὑπὲρ τοιούτου παιδός, ὡς λέοντος ὠμοῦ δίκην σοῦ ἀνθρώποις ἤδιον, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ Παλαμήδους, ἡνίκα ἔπλουν μὲν τὴν θάλασσαν τῷ Ὀδυσσεῖ ἐποίει. διαφυγόντα γὰρ αὐτὸν τὰ κατ' ἐκεῖνα πάθη, ἀπώλεσεν αὐτὴν Ἰθάκην ὕστερον, θαλαττίαν οἶμαι αἰχμὴν ἐπ' αὐτὸν δούς. λέγω γὰρ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μείζω οὐχ ὑπὲρ τοῦ Χρύσου θυγατρὸς ἐμπεσεῖν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ κἀκείνου ὑπὲρ τοῦ Παλαμήδους μισήσας. καὶ ἀποκείσθω μοι ὁ λόγος οὗτος, ἐς τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἔργα. δίκαιον γὰρ καὶ σὲ τοῦ

A Troicum abscindens sermonem, Vlyssique potius dedicans: propter quem Cyclopum ab ipso excogitatum est genus, cùm nusquam terrarum fuerint, expressique Læstrygones, quos nemo vbi vnquam fuerint, nouit. Circen præterea Deā, venenorum peritam, aliásque Deas ipsius Vlyssis, licet ad crudam vergentis senectam, amore captas confinxit: cùm & hyacinthinas comas,
B quæ apud Nausicaam ipsi floruerunt, habere videatur. Vnde Homeri ludibrium, Protesilaus Vlyssem appellat: neque enim celebratam ipsius sapientiam, diligebat puellam. Quid enim apud Nausicaam sapienter aut dixit, aut egit? Vocat autē ipsum Homeri ludibriū & alibi. Dormiens etenim multis in locis perit, & ex Phæacum naui, vt in secūda nauigatione defunctus effertur. Neptuni autem iram, qua & nulla est, Vlyssi relicta nauis, &
C qui eas implebant nautæ periere, non Polyphemi causa fuisse asserit. Neque enim Vlyssem ad huiusmodi peruenisse domicilia: neque si Neptuno Cyclops fuisset filius, pro tali filio potuisse vnquam ad iram concitari Neptunum, qui sæui leonis more homines deuoraret. Sed propter Palamedem nepotem, nauigatu difficile quidem Vlyssi reddebat mare. Cùm verò maris dis-
D crimina euasisset, in ipsa Ithaca eum postea perdidit, cùm marinam (vt puto) cuspidem in ipsum edidisset. Ait autem Achillis quoque iram haud ob Chrysæ filiam Græcis incidisse: verùm & illum Palamedis causa fuisse iratum. Sed hic sermo ad Achillis facinora reseruetur. Omnes enim percurram

heroas, quæ de ipsis à Protesilao audiuerim referens. *Phœnix.* Ad suauissimã mihi orationem peruenisti. *Quadrupedúmque virúmque sonus iam percutit aures:* magníque aliquid boni me auditurum auguror. *Vinitor.* Audi hospes. Nihil autem me prætereat Protesilaus: nec eorum quæ audiui quicquam obliuiscar.

A ἥρως, ἀπαγγέλλων ὅσα ἔ Πρωτεσίλεω περὶ αὐτῶν ἤκουσα. Φοῖ. ἥκεις δὴ τὸν ἥδιστον ἐμοὶ τῷ λόγων. ἵππων γὰρ ἤδη δή με, ⁊ ἀνδρῶν ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει. καὶ μαντεύομαί τι ἀγαθὸν ἀκούσεσθαι μέγα. Αμ. ἄκουε, ξένε. παρέλθοι δέ μοι, ὦ Γ ερωτεσίλεω, μηδὲν, μηδὲ σὺ λαθοίμεθα πνὸς ὧν ἤκουσα.

NESTOR.

Itaque Nestorem Nelei filium, Græcorum natu maximum, ad Troiam venisse dicit: multísque exercitatum bellis, ætate iam vigente sibi exhaustis, gymnicísque certaminibus, in quibus pugilatus, ac luctæ præmia proponebantur, & quod ad struendos tam pedites quàm equites pertinet, hominum optimè tenentem, & ab adolescentia ita populum ducentem, vt per Iouem non ipsi adularetur, sed modestiorem redderet. Agere autem ipsum orationis pulchritudine, ac suauitate. Vnde & increpationes, quibus vteretur, minimè rudes atque iniucundas videri: & quæcunque de ipso ab Homero dicta sunt, verè omnia dicta esse fatetur. Præterea etiam quæcunque alij de Geryonis bobus dixere, quòd scilicet Herculi eas Neleus, ac ceteri præter Nestorem Nelidæ abstulerint, vt vera, nec adinuenta, siue ficta laude prosequitur Protesilaus. Herculem enim æquitatis præmium Messenen Nestori dedisse, quòd non vt fratres quicquam aduersus boues deliquisset. Dicitur autem Hercules ipsius modestissimi ac formosissimi existentis, amore fuisse captus, magísque ipsum quàm Hyllam aut Abderum dilexisse. Hi enim puelluli adhuc erant, atque ad-

ΝΕΣΤΩΡ.

B Πρεσβύτατον μὲν τοίνυν ἔ Ἑλλάνικος φησὶν ἐλθεῖν ἐς Τροίαν, τὸν Νηλέως Νέστορα, πολέμων τε πολλῶν γεγυμνασμένον, οἳ ἐφ' ἡλικίας ἀκμῇ ἐπολεμήθησαν, ἀγώνων τε γυμνικῶν, ἐν οἷς πυγμῆς ⁊ πάλης ἆθλα ἐπῆγε, τακτικήν τ', ὁπόση ὁπλιτῶν τ', ἠ ἵππων, ἀρέσκειν δὴ ἀνθρώπων γιγνώσκοντα. δημαγωγία τε ἐν μεγάλῃ ξυμβεβηκότα, μὰ Δί' οὐ τῇ κολακευούσῃ τοὺς
C δήμους, ἀλλὰ τῇ σωφρονιζούσῃ· πράττειν γὰρ αὐτὸν ζῶν ὥρᾳ τε καὶ ἡδονῇ τῷ λόγων. ὅθεν ἠ τὰς ἐπιπλήξεις ἃς ἐποιεῖτο, μὴ ἀγροίκους, μηδὲ ἀηδεῖς φαίνεσθαι. ἠ ὁπόσα Ὁμήρῳ περὶ αὐτῶν εἴρηται, σοὶ ἀληθείᾳ φησὶν εἰρῆσθαι. ἠ μὴν ἠ ὁπόσα ἕτεροι περὶ τῶν τ Γηρυόνου βοῶν εἶπον, ὡς ἀφείλοντο αὐτὰς τὸν Ἡρακλέα Νηλεὺς τ, ⁊ οἱ Νηλεῖδαι, πλὴν
D Νέστορος, ἐπαινεῖ ὁ Γ ρωτεσίλεως ὡς ἀληθῆ, ἠ μὴ παρῃμμένα. τὸν γάρ τοι Ἡρακλέα δικαιοσύνης μισθὸν τῷ Νέστορι δοῦναι τ Μεσσήνην, ἐπεὶ μηδὲν ὧν ⓐ ἀδελφοὶ περὶ τὰς βοῦς ἥμαρτε. λέγει ⁊ ἀλῶναι αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς, σωφρονεστάτου τε, ἠ καλλίστου ὄντος· ἀγαπῆσαί τ αὐτὸν μᾶλλον, ἢ τ Υλλαν τε, ⁊ τ Αβδηρον· οἱ μὲν γὰρ παιδάρια

ἦσαν, καὶ κομιδῇ νήπιοι. Νέστορι δὲ ἐφήβῳ ἤδη σὺν τύχειν αὐτὸν, καὶ ἀρετὴν ἀσκοῦντι, ὁπόση ψυχῆς τ, καὶ σώματος· ὅθεν ἀγαπῆσαί τε, καὶ ἀγαπηθῆναι. τὸ τοι διομνῦσαι τὸν Ἡρακλέα, οὔπω σύνηθες τοῖς ἀνθρώποις, ὃν δὴ τρόπον γε νομίσαι φησὶ τὸν Νέστορα, καὶ παραδοῦναι τοῖς ἐν Τροίᾳ.

A modum infantes. Nestor verò iam ephebus, animi ac corporis virtutem exercebat. Quo factum est, vt non magis eum Hercules diligeret, quàm ab eo diligeretur. Cùm autem Herculem iurare hominibus minimè esset consuetum, primùm id ait instituisse Nestorem, iisque qui ad Troiam erant, tradidisse.

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

Γενέσθαι δὲ αὐτῷ καὶ παῖδα Ἀντίλοχον, ὃν μεσοῦντος ἤδη τοῦ πολέμου ἐλθεῖν. νέον μὲν γὰρ εἶναι τὸν Ἀντίλοχον, καὶ οὐκ ἐν ὥρᾳ τοῦ πολεμικοῦ, ὁπότε ξυνήγοντο ἐς Αὐλίδα. βουλομένῳ δὲ αὐτῷ στρατεύειν, οὐ ξυνεχωρῆσαι τὸν πατέρα. τὸν δὲ ἐπειδὴ πέμπτον ἔτος ἤδη προβεβήκει τοῦ πολέμου, νεώς τε ἐπιδεῖσθαι, ἀφικέσθαι, καὶ ἐρῆσθαι ἐς τὴν τοῦ Ἀχιλλέως σκηνὴν, ἐπειδὴ τὸν ἐπιτηδειότατον εἶναι τῷ πατρὶ ἥκειν, ἱκετεύσαι τὸν Ἀχιλλέα δεήσασθαι αὐτὸν τοῦ παιδός, εἴ πως ἀπειθήσαντι μὴ ἀχθοῖτο. ὁ δὲ, ἡσθεὶς τῇ τοῦ Ἀντιλόχου ὥρᾳ, καὶ τῇ θυμοειδίᾳ ἀγασθεὶς αὐτὸν, οὔπω τὸν πατέρα, εἶπεν, ὦ μειράκιον, καὶ σεαυτὸν γνώσῃ, εἰ μὴ ὑπὸ σοῦ ἐπαινεθήσεσθαι μᾶλλον οἴῃ, ἔργον φιλότιμόν τε, καὶ νεανικὸν εἰργασμένος. καὶ ὀρθῶς εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα. ὑπερηδεὶς γὰρ τῷ παιδὶ ὁ Νέστωρ, καὶ ἐπ' αὐτῷ μεγαλοφρονήσας, ἄγει αὐτὸν παρὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. ὁ δὲ αὐτίκα ξυγκαλεῖ τοὺς Ἀχαιούς. καὶ λέγεται ἥσθῆναι ἑαυτῷ διαλεχθῆναί τε ὁ Νέστωρ. ξυνελθεῖν μὲν γὰρ αὐτοὺς χαίροντας ἐπὶ τῷ παιδὶ ὁρᾶσθαι Νέστορος. οὐδὲ γὰρ εἶναι αὐτῷ σὺν Τροίᾳ υἱὸν,

ANTILOCHVS.

Fuisse autem ipsi filium Antilochum circa media belli tempora ad Troiam profectum. Iuuenem enim nec dum bellicis per ætatem rebus idoneum fuisse ait Antilochum. Cùm in Aulide Græci cogerentur, volenti autem ipsi militare, patrem haudquaquam concessisse. Verùm cùm quintus iam bello accessisset annus, nauim conscendisse, ad Troiámque venisse, ad Achillísque tentorium profectum: quoniam maximam ipsi cum patre intercedere amicitiam audiebat, Achilli supplicasse vt ipsum apud patrem excusaret, si quo pacto fieri posset, ne quòd ipsi haud obsecutus fuisset, indignaretur. Hic verò Antilochi pulchritudine lætatus, ipsúmque ob animi promptitudinem admiratus: Nondum (inquit) tuum, adolescens, nosti patrem: si non ab ipso te potius laudatum iri existimas, cùm iuuenile ac liberale facinus peregeris. Et rectè hæc dixit Achilles. Vehementer enim filio gauisus Nestor, & ipsius causa sibi placens, ad Agamemnonem ducit. Hic autem illicò Achiuos conuocat, & tunc melius quàm vnquá aliàs differuisse dicitur Nestor. Cõueniisse enim lætitia affectos, vt Nestoris filium intuerentur. Neque enim in Troia fuisse filium,

neque (vt nonnulli falsò ferunt) Thrasymedem quendam, neque alium. Stetisse autem Antilochum sub patre erubescentem , atque in terram despicientem , nec pauciores allecutum formæ admiratores, quàm Achilles adeptus fuerit. Etenim illius quidem speciem horrendam pariter , ac diuinam apparere. Antilochi verò formam iucundam ac placidam omnibus videri. Et Achiuos ait Protesilaus , ne alioqui quidem oblitos , tunc maximè in sui ipsius cogitationem venisse , cùm & ætate & magnitudine sibiipsi Antilochus congrueret. Ipsorum autem multis amborum ætatis miseratione lachrymas obortas. Græcósque Nestorem laudibus ob ea quæ dixerat , prosecutos : in ipsum enim vt patrem affecti erant. Licet tibi & Nestoris adducere statuam : sic enim ipsum Protesilaus interpretatur, quòd scilicet hilaris , atque in risus appetitione videretur , venerabilísque esset barba , atque intra modum. Quæ autem in lucta ipsi peracta fuere , aures arguerent , & adhuc subiuueneſcens ceruix . Etenim rectum ait fuisse Nestorem , nec senio victum. Fuisse autem & nigrum oculos, nec suspensum nares. Hæc autem in senecta ij soli continent , quos haudquaquam deficit bona valetudo. Antilochum verò cetera quidem patris fuisse similem ait, sed cursu præstantiorem , speciéque puriorem , nec comæ causa sibi placentem. Illa præterea mihi de Antilocho refert , equorum ipsum fuisse, ac venationis studiosissimum, vtpote qui bellorum tolerantia in feras vteretur. Itaque vnà cum A-

A οὔτε ὡς φασί τινες ψευδῶς Θερσυμήδην τινὰ, οὔτε ἕτερον. ἑστάναι τ' Ἀντίλοχον ὑπὸ τῷ πατρὶ, ἐρυθριῶντά τ', καὶ ἐς τὴν γῆν βλέποντα, & θαυμαστὰς κτήσασθαι τὰ κάλλους καὶ ἐλάττους, ἢ Ἀχιλλεὺς ἐκέκτητο. τὸ μὲν γὰρ ἐκείνου εἶδος ἐκπληκτικόν τ φαίνεσθαι, καὶ θεῖον. τὸ δὲ τοῦ Ἀντιλόχου, ἥρπνόν τ, & ἥμερον δοκεῖν πᾶσι. καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ὁ Πρωτεσίλεως, οὐδὲ ἄλλως ἐπιλελησμένους,
B τότε δὴ μᾶλλον εἰς ἔννοιαν ἑαυτῶν ἀφικέσθαι λέγει, ξυμβαίνοντος ἑαυτῷ τοῦ Ἀντιλόχου τὴν ἡλικίαν τε, καὶ τὸ μέγεθος. πολλοῖς δ' οὖν καὶ δάκρυα ἐπελθεῖν φησιν οἴκτῳ τῶν ἀμφοῖν ἡλικίας, οὐ φημίας τε χρήσασθαι τοὺς Ἀχαιοὺς ἐς τὸν Νέστορα, ἐφ' οἷς, εἶπε. διεκόσμει γὰρ ὡς παῖδες πρὸς πατέρα. ἔστι δὲ καὶ ἄγαλμα ἀνδριαντοποιηθὲν τοῦ Νέστορος. ὁ δὲ Πρω-
C τεσίλεως αὖ ὧδε διερμηνεύεται, ὡς Φαιδρὸς μὲν ἀεὶ φαίνοιτο, καὶ εὐ ὁρμῇ μειδιάματος. γλαφυρὸν δ', σεμνῶς τε, καὶ συμμέτρως. τὰ δ' ἀμφὶ παλαίσμασιν αὐτῷ πεπονημένα, τὰ ὦτα κατηφορεῖ, καὶ ὁ αὐχὴν ὑπονεύει ἔπ. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὀρθὸν εἶναι τὸν Νέστορα, καὶ μὴ ἠπωμένον ὑπὸ τοῦ γήρως. εἶναι δὲ μελανόφθαλμον, καὶ μὴ ἀποκρεμώμενον τὴν ῥῖνα. ταῦτα δ' ἐν γήρᾳ μόνοι ἴσχουσιν,
D οἷς μὴ ἀπολείπει τὸ ἐρρῶσθαι. τὰ δὲ Ἀντίλοχον, τὰ μὲν ἄλλα, ὅμοιόν φασι γεγενῆσθαι τῷ Νέστορι, δραμικώτερον δ', καὶ θηριωδέστερον τὸ εἶδος, καὶ μὴ φρονοῦντα ἀπὸ τῆς κόμης. κἀκεῖνα δέ μοι Ἀντιλόχου ἐρμηνεύεται, φιλιππότατον γεγενῆσθαι αὐτὸν, καὶ κυνηγετικώτατον, & ταῖς τῶν πολέμων διώξεσιν ἀπὸ τὰ θηρία χρώμενον. διὰ φοιτᾶν γοῦν

ἐς τὴν Ἰδην τὸν Ἀντίλοχον, σὺν Ἀχιλ- A
λεῖ, & Μυρμιδόσι. & ἐφ' ἑαυτῆς μὴν Πυ-
λίοις τε, καὶ Ἀρκάσιν, οἳ θηρίων ἀγε-
ρὰν παρεῖχον τῷ στρατῷ, διὰ πλῆθος
τῶν ἁλισκομένων. τὰ δὲ πολέμια, γυ-
ναικόν τε εἶναι, καὶ πλωτὸν τὸ πόδε, & τα-
χὺν τε ἐν τοῖς ὅπλοις κίνησιν. εὔξυνέ-
τον τε τοῖς παρεσκευασμένοις χρῆσθαι.
καὶ τὸ ὑπ' χαρι, μηδὲ ἐν ταῖς μάχαις
ἀπολείποντα. ἀποθανεῖν δέ, οὐχ ὡς B
πολλοὶ ᾄδουσιν Μέμνονος ἐξ Αἰθιο-
πίας ἥκοντος. Αἰθιοπα μὲν γὰρ γενέσθαι
Μέμνονα φασὶ δύσαντα ἐπὶ τὸν Τρωϊ-
κῶν ἐν Αἰθιοπίᾳ· ἐφ' οὗ καὶ τὸ Φάμ-
μιον ὄρος ἀναχωσθῆναι λέγεται ὑπὸ τοῦ
Νείλου. καὶ θύουσιν αὐτῷ κατὰ Μῴλιν, καὶ
Μέμφιν Αἰγύπτιοι, καὶ Αἰθίοπες, ὑπὲρ
ἀκτῖνα πρώτην ὁ ἥλιος ἐκβάλλῃ. ἀφ'
ἧς τὸ ἄγαλμα φωνὴν ἐκφήνασιν, ἣν
ὑπὸ τῶν θεραπόντων ἀσπάζεται. τρῶα δὲ C
ἕτερόν φασι γενέσθαι Μέμνονα νεώτερον
τοῦ Τρωϊκοῦ. ὄντος μὲν Ἕκτορος, οὐ-
δὲν βέλτιον δόξαι τοῦ ἀμφὶ Δηΐφοβόν
τε, καὶ Εὔφορβον. ἀποθανόντος δὲ προθυ-
μότατον νομισθῆναι. καὶ τροίαν ἐς αὐτὸν
βλέψαι, κακῶς ἤδη πεφάτισαν. ὅστις,
ξένε, τὸν καλόν τε, καὶ χρηστὸν Ἀντίλοχον
ἀποκτεῖναι λέγεται, πεφασσίζοντα τὸν
πατρὸς Νέστορος. ὅτε δὴ τὴν Ἀχιλλέα πυ- D
ρὰν τοῦ Ἀντιλόχου νῆσαι, & πολλὰ ἐς
αὐτὸν σφάξαι, τά τε ὅπλα, & τὸν κε-
φαλὸν τοῦ Μέμνονος ἐπιθεῖναι αὐτῷ.
τὸ γὰρ τοῦ ἀγῶνος, ὃν ὑπὲρ Πατρόκλου τε,
καὶ Ἀντιλόχου ὁ Ἀχιλλεὺς ἔθηκεν, * ὑπὲρ
τοῦ πλεῖν τοῖς ἀρίστοις νενομίσθαι φησίν.
ὅθεν τεθῆναι μὲν ἐφ' ἑαυτῷ σύνταξιν
θαι, τεθῆναι δὲ ἐπ' Ἀχιλλεῖ τε, καὶ Πατρόκλῳ, καὶ Ἀντιλόχῳ σὺν Ἰλίῳ.

Achille, ac Myrmidonibus ſæpe Idam Antilochum ait repetiſſe, & per ſe cum Pyliis atque Arcadibus, qui exercitui ferarum forum præbebant, cùm innumeras caperent. In bellicis autem reb. generoſum fuiſſe ait, ac pedibus volucrem, atque in armis agilem, & ad ea quæ præcipiebãtur exequenda, oppidò quàm prudentem: venuſtatémque, ne in præliis quidem amittentem. Interfectum autem fuiſſe, non vt multi canunt, à Memnone ex Æthiopia profecto. Etenim Æthiopem quidem ait fuiſſe Memnonem in Æthiopia, Troiani belli tempore ibi imperantem, ſub quo & Pſammius mons à Nilo dicitur aggeratus, & ipſi circa Meroëm, ac Memphin Ægyptij, atque Æthiopes ſacrificant: quum primos ſol emiſerit radios, quibus ſtatua vocem emittit: qua eos, à quibus colitur, ſalutat. Verùm, Troianum ait alterum fuiſſe Memnonem Troianorum maximè iuuenem, quem viuente quidem Hectore, nihil Deiphobo, atq; Euphorbo meliorem viſum: defuncto verò promptiſſimum ac fortiſſimum fuiſſe exiſtimatum, Troiámque iam oppreſſam in ipſo ſpem collocaſſe. Hic (ô hoſpes) pulchrum atq; optimum interfeciſſe Antilochũ dicitur, dum pro patre Neſtore dimicaret. Quando Achillem pyram Antilocho ſtruxiſſe aiunt, multáque in ipſam mactaſſe: armáque Memnonis, ac caput combuſſiſſe. Etenim certamen, quod Patrocli atque Antilochi cauſa Achilles inſtituit, optimis ac fortiſſimis viris vt plurimùm ex inſtituto fieri ait. Vnde ſibi quidem hic, Achilli verò Patroclóque atque Antilocho Ilij certamen inſtitutum ait.

* ἐπὶ τῷ πλεῖν τοῖς.

Curſus autem, arcúſque ac iaculi, Hectoris cauſa certamen inſtitutum dicitur. Sed luctam, ac pugilatum Troianorum neminem exercuiſſe. Alterum enim nondum nouerant: alteram, puto, metuebant.

λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τῷ Ἕκτορι τεθῆναι ἀγῶνα, δρόμου, καὶ τόξου, καὶ αἰχμῆς. πάλιν δὲ, καὶ πυγμὴν, μηδένα δοκοῦσαι Τρώων. τὸ μὲν γὰρ οὔπω ἐμάνησκον. τὸ δὲ, οἶμαι ἐφοβοῦντο.

DIOMEDES & STHENELVS.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ, καὶ ΣΘΕΝΕΛΟΣ.

Diomedes & Sthenelus in eadem quidem erant ætate conſtituti, ſed hic quidem Capanei, ille vero Tydei erat filius, qui dum mœnia oppugnarent Thebana, periiſſe dicuntur: hic quidem à Thebanis, ille vero fulmine (vt puto) ictus. Cadaueribus autem inſepultis iacentibus, pro corporibus quidem certamen Athenienſes ſuſceperunt, victoriáque potiti ſepulturæ mandarunt. Pro animabus vero, filij iam pubeſcentes certamen ſubeuntes, & pro parentibus ſunt victoriam conſecuti, & totius pugnæ robur ad Diomedem ac Sthenelum, vtpote optimos ac ſimiles acceſſit. At Homerus ipſos haudquaquam pari gloria dignos cenſet. Hunc enim leoni, fluminíque pontes, atque hominum opera abducenti, ac ſecum trahenti aſſimilat: ſic etenim pugnabat. Hic vero vt Diomedis ſpectator ſtabat, & fugæ conſultor, & fugere incipiens. Atqui Proteſilaus ait, ne illic quidem Sthenelum Diomede minora peregiſſe facinora. Nam amicitiam quidem inter ipſos haud minorem fuiſſe ait, quàm inter Achillem ac Patroclum fuerit: ſed vſque adeo inuicem ſe ambitioſè geſſiſſe, vt vterque ab altero in gerendo bello ſuperatus, inuitus atque iniquo animo de prælio rediret: & quod in Æneam, ac Pandarum peractum eſt opus, vtriuſque ait fuiſſe commune. Hunc etenim in Æneam

Διομήδης καὶ Σθένελος, ἡλικίας μὲν, ταυτὸν εἶχον. ἦσαν δὲ, ὁ μὲν, Καπανέως· ὁ δὲ, Τυδέως. οἱ λέγονται τειχομαχοῦντες ἀποθανεῖν. ὁ μὲν, ὑπὸ Θηβαίων, ὅδε οἶμαι κεραυνωθείς. κειμένων δὲ ἀτάφων τῶν νεκρῶν, τοῖς μὲν ὑπὲρ τῶν σωμάτων ἀγῶνα, Ἀθηναῖοι ἤγαγον, καὶ ἔθαψαν αὐτοὺς νικῶντες. τοῖς δὲ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν, οἱ παῖδες ὑπὲρ τῶν πατέρων ἐνίκησαν, ὅτε ἤβησαν. καὶ τὸ κράτος τῆς μάχης, εἰς Διομήδη τε, καὶ Σθένελον ἦλθεν, ὡς ἄριστω τε, καὶ ὁμοίω ἀνδρε. Ὅμηρος δὲ οὐδὲ ἀξιοῖ σφᾶς τῶν ἴσων. τὸν μὲν γὰρ λέοντι τε εἰκάζει, καὶ ποταμῷ γεφύρας ἀπάγοντι, καὶ ἀνθρώπων ἔργα· καὶ γὰρ οὕτως ἐμάχετο. ὅδε οὖν θεατὴς τῶν Διομήδους ἔστηκε, φυγῆς τε ξύμβουλος αὐτῷ γινόμενος, καὶ ἄρχων φόβου. καί τοι φησὶν ὁ Πρωτεσίλεως, μὴ ἐλάττω τῶν Διομήδους ἔργα τὸν Σθένελον μηδὲ ἐκεῖ δρᾶσαι. φιλίαν μὲν γὰρ σφίσιν εἶναι οὐ μείονα, ἢ Ἀχιλλεῖ τε, καὶ Πατρόκλῳ ἐγένετο. φιλοτιμεῖσθαι δὲ οὕτω πρὸς ἀλλήλους, ὡς ξὺν ἀθυμίᾳ ἑκάτερον ἐκ τῆς μάχης ἀποληφθέντα τὸν ἕτερον. καὶ τὸ ἔργον δὲ τὸ ἐς Αἰνείαν τε, καὶ Πάνδαρον, πρᾶχθαι αὐτοῖς φησιν ὁμοῦ. τὸν μὲν γὰρ τῷ Αἰνείᾳ

προασεσεῖν, μείζω τ̃ Τρωϊκοῦ ὀντ. τ̃ Σθένελον ὑ, τῷ Γανδάρῳ τῳ θοαλωνίσασθ, ℭ κρατῆσαι αὐτ̃. ἀλλὰ τὸν Ομηρον, Διομήδ μόνῳ ἐξηρηκέναι ταῦτα, ὥσπερ σκληθόμενον ὧν πρὸς τὸν Αγαμέμνονα ὑπὲρ τ̃ Σθενέλ, εἶπε. τὸ γὰ Ημεῖς τοι πατέρων μὲγ ἀμείνονες εὐχόμθ εἶν, Ημεῖς κ̀ Θήβης ἕδος εἴλομθ, ὑδρός που ὅδ παραπλήσια τούτοις καὶ ἐν Ιλίῳ πεφάτοντος. ἔστω καὶ εἰνό σοι πρὸς τ̃ Σθενέλ εἰδέναι, ὡς τεῖχος μὴ οὐδὲν τοῖς Αχαιοῖς ἐξεποιήθη ἐν Τροίᾳ, οὐδ ἔστιν. ὧ ἐφεάξαντο ἢ τὰς ναῦς, ἢ τ̃ λείαν, ἀλλὰ τειχομαχίας ᾠδὰ, ταῦτα Ομήρῳ ἐπενοήθη. δι' ἃς κ̀ τὸ τεῖχος αὖτ̃ ξυνετέθη. ὁρμὴ μὲν γοι τειχοποιΐας, ὁμολογεῖται τὸν Αγαμέμνονα εἰσελθεῖν, μηνίοντος Αχιλλέως. ἢ πρῶτον αὐτειρηκέναι τ̃ Σθένελον εἰπόντα. ἐγὼ μέν τοι ὀπιτηδήτορος τείχη καθαιρεῖν, ἢ ἐγείρειν. αὐτειρηκέναι δ̀ κ̀ τὸν Διομήδη τῷ τείχ, φήσαντα μεγάλων ἀξιοῦσθαι τ̃ Αχιλλέα, εἰ ξυγκλείσαιμεν ἑαυτοὺς λοιπὸν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος μηνίῃ. Αἴας δὲ λέγε, ταῦρησὸν ὑποβλέψας τὸν βασιλέα, δείλαιε εἰπεῖν, τί ἔν αἰ ἀσπίδες. κ̀ τὸν ἵππον δ̀ τὸν κοῖλον, πρῆτεῖτο ὁ Σθένελος, ὃ τειχομαχίαν ὅτο εἶ) φάσκων. ἀλλὰ κλοπίαν τ̃ μάχης. τὰ μὲν δὴ μάχιμα, ὁμοίως ἦσαν, κ̀ ἴσου τοῖς Τρωσι φόβου ἄξιοι. ἐλείπετο δ̀ τ̃ Διομήδους ὁ Σθένελος, ξυνέσιν τ̃, κ̀ λόγου ἰσχύν, καὶ καρτερήσεις, ὁπόσαι ψυχῆς τέ εἰσι, κ̀ σώματος. ὀργῆς τ̃ γὰρ ἦπτων ἦν, κ̀ ὑπὲρ Φοβον τ̃ ὁμιλεῖν, κ̀ βαχὺς ὀπαπτήσθαι. κ̀ τὰ εἰς τὴν δίαιταν, ἁβρόA Troianorum maximum incidisse, Sthenelum vero aduersus Pandarum certasse, ipsúmque superasse. Ceterùm Homerum ait perinde atque eorum quæ de Sthenelo apud Agamemnonem dixerat, oblitum: hæc vni Diomedi adscripsisse. Hæc enim Stheneli apud Homerum verba,

Iactamus meliores nos maioribus esse,
Cepimus & Thebarũ mœnia. Viri sunt cõsentanea his, & in Troia peragentis. Liceat & illud tibi de Sthenelo non ignorare, quòd nullus quidem ab Achiuis ductus est in Troia murus: nec est quò naues, ac prædam sæpiuerint: sed vt muri oppugnationis odæ, hæc ab Homero excogitata sunt, per quas murus ab ipso est compositus. Appetitum enim struendi murum, Agamemnonem irato Achille fatetur incessisse. In qua re primùm ait contradixisse Sthenelum dicentem: Ego quidem ad demoliendos muros magis sum idoneus, quàm ad erigendos. Diomedem quoque muro aduersatum ait, cùm diceret, magnifieri Achillẽ. Siquidem postquam ille iratus est, nosmetipsos mœnibus concluserimus. Aiax autem toruè regem inspiciens, O timide (dixisse fertur) quid igitur prosunt clypei? Cauum præterea equum Sthenelus renuebat; non muri oppugnationem, sed pugnæ furtum hoc esse memorans. In iis quidem quæ ad pugnas pertinent, similes erant, paremque Troianis terrorem incutiebant. prudentia verò & orationis vi, corporísque, atque animi continentia Sthenelus à Diomede superabatur. Ira etenim inferior erat, vulgíque contemptor, & ad increpandum asper. quæque ad victum spectant, laurius ac deli-

cioſius, quàm vt in caſtris conueniret, præparabat. Sed à Diomede his contraria fiebant. Modeſtè enim in reprehenſionibus ſeſe gerebat, & iræ tumorem caſtigabat: populíſque nec contumeliam inferre, nec triſtari permittebat: quódque ipſe ſqualidus videretur, id militare arbitrabatur: & vt contigerat, ſomnum capere laudabat. Cibíque ſibi erant obuia quæque, nec niſi laboribus oppreſſus vino gaudebat. Achillem autem laudibus quidem proſequebatur, non tamen perterrefactus obſeruabat, vt multi: & illorum quandoque carminum cauſa exclamauit Proteſilaus, quæ Agamemnoni dicens inducitur Diomedes.

Haud è re fuerat Pelidem orare ſuperbũ,
Muneribus collatis. nam multa arrogat armis.

Hæc enim Homerum vt commilitonem dixiſſe ait, nec vt edoctum, ſed vt qui cum Achiuis in Troia fuerit. Diomedem namque mordere Achillem ait, dum iratus erat, in Græcos deliciantem. Amborum autem ſpecies Sthenelum quidem procerum atque erectum nouit Proteſilaus, cæſiumque, & aduncо naſo, & vt comantem ſubrufúmque, & ſanguine promptum. Diomedem verò ſedatum ac iucundum deſcribit, nec dum nigrum, & rectum nares, criſpa verò & cum ſqualore coma.

PHILOCTETES.

At Pœantis filius Philoctetes, longè quidem poſt Troiani belli initium militauit, hominum verò optimè ſagittas arcu emittebat. Id, vt aiunt, ab Hercule Alcmenes filio edoctus, cuius arcum hereditate tunc dicitur conſecutus, cùm

A φρον, ἢ ὅτι σφετέρου ἐχέλευε, καπεσκύαζο. Διομήδη ὃ, τἀναντία τούτων ἐπῳεράπευε. μετρίως τε δὴ τὰς ὑπερπλήξεις εἶχε, καὶ ἐκόλαζε τὸ ὀξυθυμεῖν τὸ ὀργῆς. ὑβρίζειν τε οὐ διεκώλυε τοῖς πλήθεσιν, οὐδὲ ἀθυμεῖν· αὐτός τε αὐχμῶν φαίνεσθαι, στρατιωτικὸν ἡγεῖτο. καὶ τὸ ὡς ἔτυχε καθεύδειν ἐπῃνέ. σιτία τε λιτὰ αὐτῷ τὰ ὑπάρχοντα. καὶ οὐδὲ οἴνῳ ἔχαιρεν, εἰ μὴ καθικοιτο αὐτὸν
B πόνοι. τὸν δ' Ἀχιλλέα ἐπῃνέ μὲν, οὐ μὴν ὑπερέπληκτό γε, οὐδὲ ἐθεράπευεν, ὥσπερ οἱ πολλοί. ἀνέκραγέ ποτε ὁ Πρωτεσίλεως ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἔπεσιν, οἷς ὁ Διομήδης πεποίηται λέγων,

Μὴ ὄφελες λίεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα,

(ἄλλως.

Μυρία δῶρα διδούς. ὁσὶ ἀγήνωρ δὲ πάντα γὰρ τὸν Ὅμηρον, ὡς συστρατιώτην ἔφη εἰρηκέναι, οὐχ ὡς ὑποπτερομένου, ἀλλ' αὐτὸν ὑπερηφανοῦντα τοῖς
C Ἀχαιοῖς ἐν Τροίᾳ. τὸν γὰρ Διομήδη καθάπτεσθαι τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς ἁπαλὸν τὸ μηδὲν ξυφῶντος ἐς σὲ Ἕλληνας. τὰ δὲ εἴδη ἀμφοῖν, τὸν μὲν Σθένελον, εὐμήκη ὁ Πρωτεσίλεως οἶδε, καὶ ἀνεστηκότα, γλαυκόν τε, καὶ χροιὰν, καὶ οἷς κομᾷ τε· ὑπέρυθρόν τε, καὶ ἕτοιμον τὸ αἷμα. τὸν Διομήδη δὲ, βεβηκότα τε ἀναχαίτᾳ, καὶ χαροπὸν, καὶ οὔπω μέλανα, καὶ ὀρθὸν τὸ ῥῖνα·
D καὶ οὐλὴ δὲ ἡ κόμη, καὶ σὺν αὐχμῷ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Φιλοκτήτης δὲ ὁ Ποίαντος, ἐστράτευσε μὲν ὀψὲ τῶν Τρωϊκῶν, ἄριστα δὲ ἀνθρώπων ἐτόξευεν, Ἡρακλείους φασὶ τῷ Ἀλκμήνης μαθὼν αὐτό. καὶ κληρονομῆσαι λέγεται τῶν τόξων ὁπότε

Ηρακλῆς ἀπιὼν τῆς ἀνθρωπείας φύ- A Hercules humanam exutus natu-
σεως, αὐτόν τε ἀφῆσησάθ, καὶ τὸ σὺν τῇ ram, & ipsum & in Oeta igne com-
Οἴτῃ πῦρ. τῆθον σὺν Λήμνῳ φασὶν ἄπ- parauit. Hunc à Græcis neglectum,
μον καθαληφθῆναι τοῖς Ἀχαιοῖς, ὑ- & in Lemno destitutum ferunt.
δρὸς σὺν σκήψαντον αὐτῷ ἐς τ πόδα, ὑφ' Cùm nattix eius pedem inuasisset.
οὗ νοσεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀκτῆς ὑψηλῆς σὺν ex quo ipsum in alti littoris saxo
πέτρᾳ κείμενον, ἁ μαντεύσασθαι τοῖς iacentem ægrotasse aiunt: posteá-
Ἀχαιοῖς ἐλθεῖν ὕστερον ἐπὶ τὸν Πάριν. que aduersus Paridem ad Græcos
ὃν ἀποκτείνας, πλὴν μὲν Τροίαν ἑλεῖν ex oraculo veniisse: quem cùm in-
τοῖς Ηρακλέους τόξοις αὖθις ἰαθῆναι B terfecisset, Troiam quidem Herculis arcubus rursus captam, ipsum verò ab Æsculapij filiis curatum dicunt. Hæc haud minus quàm verum sit fuisse dicta, Protesilaus ait. Herculis enim arcus haud secus ac celebrantur, extitisse memorat: & Philoctetem in Oetæ certamine ipsi Herculi adfuisse, arcúsque habentem discessisse: hominúmque vnum quo adducerentur pacto ignorasse, præclaráque in Ilij direptione virtutis præmia consecutum: quæ verò ad morbum, & ad eos qui ipsum curarunt pertinent, longe secus dicit. Relictum quidem esse in Lemno Philoctetem, non tamen ab iis destitutum, qui cùm essent curaturi, nec à Græcis omnibus neglectum. eorum enim multos qui Melibœam incolunt, commoratos. horum namque dux erat: & Achiuis lachrymas obortas, quòd ipsos vir fortis ac plurimi faciendus reliquisset: à gleba autem Lemnia ipsum statim curatum, in quam cecidisse Vulcanus D dicitur. Gleba autem ipsa insanos quidem expellit morbos: sanguinis verò profluuium sistit, & ex serpentibus natricis morsui occurrit. Dum autem Græci in Troia morabantur, interea Philoctetes vnà cum Eunæo Iasonis filio paruas capiebat insulas, Cares à quibus obtinebantur, expellens. Cui pars

ἀπιὼν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, αὐτόν τε ἀφῆσησάθ, καὶ τὸ σὺν τῇ Οἴτῃ πῦρ. τῆθον σὺν Λήμνῳ φασὶν ἄπμον καθαληφθῆναι τοῖς Ἀχαιοῖς, ὑδρὸς σὺν σκήψαντον αὐτῷ ἐς τ πόδα, ὑφ' οὗ νοσεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀκτῆς ὑψηλῆς σὺν πέτρᾳ κείμενον, ἁ μαντεύσασθαι τοῖς Ἀχαιοῖς ἐλθεῖν ὕστερον ἐπὶ τὸν Πάριν. ὃν ἀποκτείνας, πλὴν μὲν Τροίαν ἑλεῖν τοῖς Ηρακλέους τόξοις αὖθις ἰαθῆναι ὑπὸ τῶν Ἀσκληπιαδῶν αὐτός. ταῦτά φησιν ὁ Πρωτεσίλεως οὐ φαπολὺ τ ἀληθείας εἰρῆσθαι. τὰ τε γὰρ τόξα, τῆς Ηρακλέους εἶναι, οἷα ὕμνηται, καὶ τὸν Φιλοκτήτην ξυλλαβεῖν αὐτῷ ἔ σὺν τῇ Οἴτῃ ἆθλα. τὰ τόξα τε ἀπεκθεῖν ἔχοντα, ἁ μόνον ἀνθρώπων γνώσεσθαι ὡς χρὴ ἕλκειν αὐτά. τυχεῖν τε ἀρίστων λαμπρῶν ἐπὶ τῇ ἁλώσει τ Ιλίου. τὰ δὲ τ νόσου, καὶ τῶν ἰασαμένων αὐτὸν, ἕτερος λέγει. καταλειφθῆναι μὲν γὰρ σὺν Λήμνῳ τῷ Φιλοκτήτῃ, οὐ μὴν ἔρημον τῶν θεραπευόντων, οὐδὲ ἀπέρριμμένον τῶν Ἑλληνικῶν. πολλούς τε γὰρ τ Μηλίαν οἰκούντων, συγκαταμεῖναι. κρατίστους δὲ τούτων ἦν, τοῖς τ Ἀχαιοῖς δάκρυα ἐπελθεῖν, ὅτι ἀπέλιπε σφᾶς ἀνὴρ πολεμικὸς, καὶ πολλῶν ἀντάξιος. ἰαθῆναι δὲ αὐτὸν αὐτίκα ὑπὸ τ βώλου τ Λημνίας, εἰς ἣν λέγεται πεσεῖν ὁ Ηφαιστος. ἡ δὲ βῶλος, ἐλαύνει μὲν τὰς μανικὰς νόσους, αἱμοῤῥαγεῖ δὲ αἷμα ἔχει. ὕδρᾳ δὲ ἰᾶται δῆγμα μόνῃ ἑρπετῶν. ὃν δὲ ἐπέβοντο Ἀχαιοὶ χρόνον ἐν τῷ Ιλίῳ, ἔτον ὁ Φιλοκτήτης Εὐναίῳ τῷ Ἰάσωνος συνεξήρτας μικρὰς τῶν νήσων, Καρας ἐξελαύνων, ὑφ' ὧν κατεῖχοντο. καὶ μαθὼν τῆς ξυμμα-

Lemni ſocietatis in bello præmium fuit: quam Philoctetes, quòd in Lemno curatus eſſet, Aceſiam appellauit. Illinc Diomedes, ac Neoptolemus ad Troiam volentem adduxere, cùm pro vniuerſis Græcis ei ſupplicaſſent, oraculúmque de arcubus ex Leſbo (vt ait) profectum recitaſſent. vti enim Achiuos ait & domeſticis oraculis, Dodonæo ſcilicet & Pythico, & quæcunque Bœotica ſiue Phocica probarentur, vaticinia. Leſbo autem haud procul ab Ilio diſtante, ad oraculum illic exiſtens miſerunt. Dabat autem reſponſa ex Orpheo. Caput enim poſt mulierum facinus Leſbo appulſum rupem habitauit, & in caua humo vaticinabatur. vnde Leſbij, ceteríque Æoles, atque his finitimi Iones, ipſo ad vaticinia vtebantur. Reſponſa autem huius vaticinij & Babylona accerſebantur. Multa etenim Perſarum quoque regi caput hoc cecinit: Cyróque vetuſto editum inde oraculum ferunt, Mea, ô Cyre, tua. & hic quidem ſic interpretabatur, vtpote Odryſas atque Europam occupaturum: quandoquidem Orpheus vnà cum ſapientia potentiam quoque adeptus per Odryſas plurimùm valuit, ac Græcos, quotquot myſteria celebrant. ipſe verò (vt puto) ſua ipſius Cyrus paſſurum indicabat. Profectus enim Cyrus vltra Iſtrum fluuium aduerſus Maſſagetas, atque Iſſedones Scythicas gentes, à muliere, quæ his barbaris imperabat, interfectus eſt, Cyríque caput mulier abſcidit, vt & Threſſæ mulieres Orphei. Tanta (ô hoſpes) de hoc ora-

A χίας αὐτῷ, μοίρα τῆς Λήμνε ἐχθείσα, ἣν Ἀκεσαν ὁ Φιλοκτήτης ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ ἐν Λήμνῳ ἰάθη. σὺν οἷσθεν αὖ Διομήδης, καὶ Νεοπτόλεμος, ἑκόντα ἐς Τροίαν ἤγαγον, ἱκεθύσαντες ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀναγόντες αὐτῷ τὸ ὑπὲρ τῶν τόξων χρηστήριον, ἐκ Λέσβε ὡς φησιν ἥκοντα. χρᾶσθαι μὲν γὰρ καὶ τοῖς οἴκοι μαντείοις τοὺς Ἀχαιούς, τῷ τε Δωδωναίῳ, καὶ τῷ Πυθικῷ, καὶ ὁπόσα μαντεῖα εὐδόκιμα, Βοιώτια τε ἦν, καὶ Φωκικά. Λέσβε δὲ ὀλίγον ἀπεχούσης τῆς Ἰλίε δυρὸς, ἔστελλον ἐς τὸ σφέτερον μαντεῖον τοὺς Ἕλληνας. ἔχρα δὲ οἵμαι ἐξ Ὀρφέως. ἡ κεφαλὴ γὰρ μετὰ τὸ τῆς γυναικῶν ἔργον ἐς Λέσβον καταχθεῖσα, ῥῆγμα τῆς Λέσβε ὤκησε. καὶ σὺν κοίλῃ τῇ γῇ ἐχρησμῴδει. ὅθεν ἐχρῶντο τότε αὐτῇ τὰ μαντικὰ, Λέσβιοί τε, καὶ τὸ ἄλλο ξύμπαν Αἰολικὸν, καὶ Ἴωνες Αἰολίδοι πρόσοικοι. χρησμοὶ δὲ τοῦτε μαντείε τούτου, καὶ ἐς Βαβυλῶνα ἀνεπέμποντο. πολλὰ γὰρ καὶ ἐς τὸν αὖθις βασιλέα ἡ κεφαλὴ ἤσδε. Κύρῳ τε τῷ ἀρχαίῳ χρησμὸν ἐντεῦθεν ἐκδοθῆναι λέγεται, τὰ ἐμὰ, ὦ Κύρε, σά. καὶ ὁ μὲν, οὕτως ἐγίνωσκεν, ὡς Ὀδρύσας τε, καὶ τὴν Εὐρώπην καθέξων, ἐπειδὴ Ὀρφεὺς ποτε μετὰ τοῦ σοφοῦ καὶ δυνατὸς γενόμενος, ἀνά τε Ὀδρύσας ἦρχεν, ἀνά τε Ἕλληνας, ὁπόσοι τελεταῖς ἐθεάζοντο. ὁδὶ οἵμαι τὰ ἑαυτοῦ πείσεσθαι ἐδήλου τοῦ Κύρου. ἐλάσας γὰρ Κῦρος ὑπὲρ ποταμὸν Ἶστρον, ἐπὶ Μασσαγέτας τε, καὶ Ἰασσήδονας, τὰ δὲ ἔθνη ταῦτα, Σκύθας, ἀπέπεμψε τὴν τοῦ γυναικὸς, ἣ τούτων ἦρχε τῶν βαρβάρων. καὶ ἀπέτεμεν ἡ γυμνὴ τὴν τοῦ Κύρου κεφαλὴν, καθάπερ αἱ Θρᾷσσαι τὴν Ὀρφέως. τοσαῦτα, ξένε, περὶ τοῦ μαντείου

τούτου, τ̃ Περφεσίλεώ τε, ☾ Λεσβίων ἤκουσα. ἐλθεῖν ⟨ὴ⟩ ἐς Τροίαν ⟨ω⟩ Φιλοκτήτην, οὔτε νοσοῦντα, οὔτε νοσηκότι ὅμοιον, ἀλλὰ πολιὸν μὲν ὑφ' ἡλικίας, ἑξηκοντα γάρ που ἔτη γεγονέναι, σφριγῶντα ⟨ὴ⟩ πρὸς πολλοὺς τ̃ν νέων, βλέπειν τε δεινότατα ἀνθρώπων, καὶ φθέγγεσθαι βραχυλογώτατα, καὶ ὀλίγοις τ̃ν βουλευμάτων ξυνιέναι.

A culo à Protesilao, ac Lesbiis audiui. Philoctetem autem non modò non ægrotantem, sed ne ægrotanti quidem similem, ad Troiam venisse: ætate quidem canum, vtpote sexaginta annos natum, sed præter multos iuuenes vigentem, hominúmque acerrimè cernere, & breuissima loqui, paucísque consiliis assentiri.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ, ΚΑΙ Μενέλαος.

AGAMEMNON ET MENELAVS.

Ἀγαμέμνονα ⟨ὴ⟩, ☾ Μενέλεων, οὔτε τὸ εἶδος ὁμοίω γενέσθαι φησὶν, οὔτε τὴν ῥώμην. τὸν μὲν γὰρ αὐτουργίᾳ τ̃ πολεμικ̃ν εἶναι, μαχόμενόν τε οὐδενὸς τ̃ ἀρίστων ἧττον. καὶ ὁπόσα ἐς βασιλέα ἥκει, πεφάνθαι. γινώσκειν τε αὐ⟨ω⟩, ἃ χρὴ τ̃ ἄρχοντα. καὶ ὃ, τι ἕτερος γνοίη, πείθεσθαι. πρέπειν τε τ̃ Ἑλλήνων ἀρχ̃, ☾ δι' αὐτὸ τὸ εἶδος. σεμνὸν γὰρ, καὶ μεγαλοπρεπ̃ φαίνεσθαι, ☾ οἷς τ̃ις χάρισι θύοντα. ⟨ω⟩ ⟨ὴ⟩ Μενέλεων, μάχεσθαι μὲν μετὰ τοὺς πολλοὺς τ̃ν Ἑλλήνων, ἀποχρ̃ν δὲ τ̃ ἀδελφ̃ πάντα. καὶ τυχόντα προθύμως τε, καὶ δεόμενον τ̃ Ἀγαμέμνονος, ὅμως βασκαίνειν αὐτ̃, ☾ ὧν ὑπὲρ ἑαυτ̃ ἐπράξειεν, ἐπὶ τὸ ἄρχειν μὲν καὶ αὐτὸς ἐθέλειν, μὴ ἀξιοῦσθαι δέ. τὸν γοῦν Ὀρέστην Ἀθήνησι μὲν, καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμοῦντα, ἐπειδὴ τ̃ πατρὶ ἐπεμώρησεν, εἰ ⟨ὴ⟩ τ̃ Ἀργείᾳ κινδυνεύοντα, βουληθέντα δὲ προσεῖδεν ἐπὶ τ̃ Ἀργείων, εἰ μὴ Ὀρέστης ἐμπεσὼν τάχοις, μετὰ ξυμμάχων Φωκέων, τοῦ μὲν, ἐτρέψατο, τοὺς δὲ, καταπλήξας, πρὶν ἄρξαι τ̃ παρόντος καὶ ἄκοντος τ̃ Μενέλεω κατεκτήσατο.

Agamemnonem autem, ac Menelaum, nec specie nec robore fuisse similes ait: hunc quidem in bellicis operibus versatum, optimorũ nemine deterius pugnantem, & quæcunque ad regem pertinent, agentem: & cùm ipsum, quæ principem oporteat cognoscere, tum si quid alius cognosceret, parére. Græcorúmque imperio ipsa etiam forma ornamento esse. Grauem enim ac magnificum videri, vt qui Gratiis sacrificaret. Menelaum verò pugnare quidem Græcorũ quàm plurimis deterius, abuti verò in omnibus fratre: & licet promptum ac beneuolum Agamemnon assequeretur, ipse tamen inuidere: & si quæ etiam pro ipso egisset, quòd imperare quidem & ipse vellet, imperio verò dignus haudquaquam duceretur. Itaque Orestem Athenis quidem, atq; apud Græcos probè se gerentem, postquam patrem vltus est, Argis verò periclitantem, atque ab Argiuis lapidibus petitum neglexisset: ni Orestes vnà cum Phocensibus auxiliantibus hos inuadens, partim quidem euertisset, partim verò perterrefactis, patris imperium, inuito etiam Menelao adeptus fuisset.

Adole-

Adoleſcentium autem more nutriſſe comam Menelaum ait: ſed quòd Sparte comam promitteret, ipſi Achiubs patrium morem ſeruanti ignouiſſe. Neque enim ex Eubœa profectos, licet ridiculosè comantes increpabant. Diſſeruiſſe autem hominum facillimè dicit, ac breuiſſimè, ſuauitatem orationi commiſcentem.

A κομᾶν ὃ Ⓝ Μενέλεων μειρακιωδῶς φησιν. ἐπεὶ ὅ γ' ἐς Σπάρτην ἐκόμα, ξυγγινώσκειν αὐτῷ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπιχωριάζοντι. ἥδεσθαι γοῦν τοὺς ἀπ' Εὐβοίας ἥκοντας ἐπισκώπτειν, καί τοι γλοιῶς κομῶντας. διαλεχθῆναί τε αὐτῷ ῥᾳστα ἀνθρώπων φησί, καὶ βραχυλογώτατα, ξυγκεραννύοντα ἡδονὴν τῷ λόγῳ.

IDOMENEVS.

Cretenſem Idomeneum Proteſilaus non vidit, ſed Græcis in Aulide exiſtentibus legationem ab Idomeneo veniſſe ait, Cretenſium in bello ſocietatem pollicitante, ſi Agamemnonis imperij particeps fieret: tunc Agamemnonem quidem hæc modeſtè audiuiſſe, legatúmque adduxiſſe. Ipſum verò clara voce ac conſtanti dixiſſe, O Achiui, vir Minois Cretenſis imperium habens, centũ vobis dat ſocias in bello ciuitates, & vt ludentes Troiã capiatis: ceterùm dignũ cenſet, vt æquo cum Agamemnone iure vobis imperet. Ad hæc cùm Agamemnon dixiſſet, Ego & vniuerſo cedere imperio paratus ſum, ſi me viſus præſtantior fuerit: acceſſiſſe ait Telamonis filiũ Aiacem, atque ita diſſeruiſſe: Nos tibi Agamemnon imperium tradidimus, & ob exercitus modeſtiam, & vt pauci nobis imperent. Militamus autem, non vt tibi, aut alij ſeruiamus, ſed vt Troiam in ſeruitutem redigamus: quam vtinam capiamus, ô Dij, cùm præclara ac pulchra fecerimus. Tales enim virtute ſumus, vt qui Troiam quidem laborando, Cretam verò ludendo capiamus.

ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ.

Κρῆτα Ἰδομηνέα ὁ Γ Πρωτεσίλεως οὐκ
B οἶδεν ἐν Ἰλίῳ, ἀλλ' ἐν Αὐλίδι ὄντων, πρεσβείαν ἀφικέσθαι παρ' Ἰδομηνέως φησίν, ὑπισχνουμένην τὸ Κρητῶν ξυμμαχικὸν, εἰ ξυμμετέχοι τῆς ἀρχῆς τῷ Ἀγαμέμνονι. τὸν μὲν δὴ Ἀγαμέμνονα, σωφρόνως τε ἀκοῦσαι ταῦτα, καὶ παραγαγεῖν τὸν ἥκοντα. τὸν δ', λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, καὶ φρονίμως δή, ὦ Ἀχαιοὶ φάναι, ἀνὴρ τὸν Μίνω τὸ Κρητὸς ἀρχὴν ἔχων, δίδωσιν ἡμῖν ξυμμάχους
C ἑκατὸν πόλεις, καὶ ὡς τὴν Τροίαν ἑλεῖν παίζοντας. ἀξιοῖ δ' συντετάχθαι τῷ Ἀγαμέμνονι, καὶ ἀρχὴν ὑμῖν, ὥσπερ ἔστι. πρὸς ταῦτα εἰπόντος δ' Ἀγαμέμνονος ἐγὼ μὲν οὐ κατὰ πάσης τῆς ἀρχῆς παραχωρεῖν ἕτοιμος, εἰ βέλτιων ἐμοῦ φαίνοιτο. προελθεῖν φησὶ τὸν Τελαμῶνος Αἴαντα, καὶ διαλεχθῆναι ὧδε. ἡμεῖς Ἀγαμέμνον, δεδώκαμέν σοι τὴν ἡγεμονίαν, ὑπὲρ εὐπραξίας τοῦ στρατοῦ, καὶ τοῦ μὴ πολλοὺς ἄρχειν. στρατεύομεν δ', οὐχ ὑπὲρ
D τοῦ δουλεύειν ἢ σοὶ, ἢ ἑτέρῳ, ἀλλ' ἵνα καὶ τοῦ καταδουλώσασθαι Τροίαν. ἵν' λάβοιμεν, ὦ θεοὶ, λαμπρὰν, καὶ καλὰ ἐργασάμενοι. τοιοῦτοι γὰρ ἐσμὲν τὰς ἀρετὰς, οἷοι Τροίαν μὲν ἐπιστάμενοι λαβεῖν, Κρήτην δ', παίζοντες.

ΑΙΑΣ Ο ΛΟΚΡΟΣ.

Αἴαντα ὁ τὸν Λοκρὸν, τὰ μὲν πολεμικὰ φησι κ᾽ Διομήδη τε, ☾ Σθένελον ζηλοῦσθαι. ξιωσε ⓦ ὁ ἧττον δόξαι, προσέχειν τε ἑαυτὸν τῷ Ἀγαμέμνονι. παῖς τε γὰρ εἰ Λοκρῶν δωματωτάτου, στρατιάν τε καὶ ἀφανῆ ἄγειν, οὐδὲ δουλοῦσθαι ποτὲ ἐκὼν, ἔτ᾽ δὲ Ἀχιλλέως, ἔτ᾽ ἄλλῳ οὐδενὶ, ἐς ὃν ἥδε ἀστράπτῃ, τὴν αἰχμὴν δηλῶν. ταῦτ᾽ ἔλεγε, Γοργὸν βλέπων, καὶ ἀναχαιτίζων τὴ κόμην ὑπὸ τῆς γνώμης ἑτοίμου. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἔφασκεν, ὅσοι πεισθεῖεν τῷ Ἀγαμέμνονι, ὑπὲρ τῆς Ἑλένης ἥκειν· ἑαυτὸν δ᾽ ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης. δεῖν γὰρ Ἕλληνας ὄντας, κρατεῖν βαρβάρων. εἰ δὲ αὖτῷ καὶ χρηστὸν δράκοντα, πεντάπηχυ τὸ μῆκος. ὃν ξυμπίνειν τε, καὶ ξυνεύναι τῷ Αἴαντι, καὶ ὁδῶν ἡγεῖσθαι, καὶ ξυνομαρτεῖν, οἷς κυνί. τὴν δὲ Κασσάνδραν, ἁποσπάσας μὲν ἀπὸ τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἕδους, προσκειμένην τῇ θεῷ, καὶ ἱκετεύουσαν. οὐ μὴν βιάσεσθαί γε, οὐδὲ ὑβρίσαι ἐς αὐτὴν, ὁπόσα οἱ μῦθοι ἐπιφθόνους, ἀλλὰ ἐπαγαγεῖν μὲν ἐς τὸν ἑαυτοῦ σκηνῶν. τὸν δὲ Ἀγαμέμνονα ἰδόντα τὴν Κασσάνδραν, πρὸς τῇ ὥρᾳ, καὶ κατέσπασθαι πρὸ τῆς τέχνης· ἁλῶναί τε δὴ αὐτίκα τὴν κόρης, ☾ ἁφῃρῆσθαι αὐτῷ τὸν Αἴαντα. ἔτι δὲ καὶ τοῖς σὺν τῷ δεσμῷ ἁλοῦσιν, ὁ μὲν ἥξιου ἑαυτῷ εἶναι ἃ εἶλεν. ὁ δὲ, οὔτ᾽ ἀποδίδου, καὶ ἀσεβῆσαι αὐτὸν ἐς τὴν Ἀθηνᾶν ἔφασκε. καθεῖναι δὲ τῷ Ἀγαμέμνονι καὶ λογοποιοὺς ἐς τὸ Ἑλληνικὸν, διὰ τὸ ἀεὶ πρὸς τὸν Αἴαντα ἔχθος, τὴν θεὸν πολλὰ καὶ ἄτοπα

AIAX LOCRENSIS.

Locrenſem autem Aiacem in bellicis quidem reb. Diomedis, ac Stheneli æmulum fuiſſe ait, ſed minus prudentem exiſtimatum, nihílq; Agamemnoni obſequentem, vtpote qui diceret ſe ortum patre Locrenſium fortiſſimo, neque in ductando exercitu eſſe ignobilem, nec ſponte aut Atridis, aut cuipiam alij vnquam ſeruiturum, *donec hæc fulgeat*, cuſpidem indicans. & hæc dicebat horrendum ſpectans, comámq. excutiens præ mentis promptitudine: & ceteros quidem quicunq; Agamemnoni obtemperarent, pro Helene: ſeipſum verò pro Europa veniſſe dictitabat. decere enim vt Græci barbaris præſtent, atq; imperent. Fuiſſe autem ipſi & manſuetum, ac cicurem draconem in ſeptem cubitos porrectum, vnà cum Aiace & bibentem & verſantem, viáſq. præeuntem, atque vt canis conſequentem. Caſſandram autem extraxiſſe quidem à Palladis ſimulachro, Deæ inhærentem, ac ſupplicantem: non tamen violaſſe, nec vitium intuliſſe, vt fabulæ mentiuntur: ſed adduxiſſe quidem ad ſuum ipſius tentorium: Agamemnonem verò, cùm Caſſandram vidiſſet: nam ad pulchritudinem ingenitam arte quoque exornata erat: puellæ amore confeſtim fuiſſe captum, ipſamque Aiaci eripuiſſe, ortáque in prædæ partitione contentione: hic quidem ſuam eſſe cenſebat, quam ceperat: hîc verò non modò non reddebat, verùm & aduerſus Deam impiè feciſſe dictitabat. Dimiſſi autem ſunt ab Agamemnone per Græcorum exercitum, qui huiuſmodi diſpergerent ſermones, ad perpetuum excitandum in Aiacé odium. Deam multa atque horrenda pro

puella portendere : exercitúmque, ni ipſum perderet, periturum. hic verò recordatus quòd Aiacem quidem iniquum perdiderat iudicium, Palamedi verò nihil ſapientia profuiſſet, quin lapidibus petitus occideret, noctu cymba haud magna, tempeſtatéque exiſtente aufugit : cùm interea rectà ad Tenum atque Andrum nauigans, iuxta Gyras petras interiit. Cuius calamitatis nuncio ad Græcos delato, paucos quidem ipſorum cibum attigiſſe ait : omnes verò vt pro viro ſtrenuo manus ad ſidera ſuſtuliſſe, maríque intentos ipſum imploraſſe, atque luxiſſe. Agamemnoníque, quòd tantùm non manibus Aiacem occidiſſet, fuiſſe iratos, ipſumque iuſta cõfecutum, quæ nec vnquam antea, nec poſtea cuipiam oblata ſunt, ne iis quidem qui in bello nauali periere. Congeſtis enim in Locrenſem nauim, quæ Aiacem vexerat, lignis, vtpote in pyram, nigra omnia mactarunt, & cùm velis ipſam nigris, ceteríſque quæ ad nauigandum inuenta ſunt, exornaſſent, rudentibus tantiſper continuere, donec ventus à terra ſpiraret, quem maximè Ida ſub crepuſculum remittit. Poſtquam autem illuxit dies, & ſpiritus deſcenderat, ignem cauæ naui indidere, quæ in altum ſublata pelagus nondum oriente ſole, & ipſa cremata eſt, & quæcunque Aiaci vehebat.

A ἐπισημαίνειν ὥσπερ τὴν κόρης, καὶ ἀπωθεῖσθαι τὴν σφαγὴν, εἰ μὴ ἀποκτείνειεν αὐτόν. ὅθ' ὑπομνησθεὶς, ὅπως Αἴαντα μὲν ἀπώλεσεν ἄδικος κρίσις, Παλαμήδη δ', οὐδὲν ἡ σοφία ὠφέλησε τὸ μὴ καὶ ἀποθανεῖν διαβληθέντα, ἀποδράναι νύκτωρ ἐν πορθμείῳ οὐ μεγάλῳ, χειμῶνός τ', καὶ ὡς ἔτυχεν. ὅτε δὴ πλέων ὑπὸ Τήνῳ τε, καὶ Ἄνδρῳ, πρὸς γυραῖς ἀπέθανεν. ἀγγελίας δ' αὖ πάσης ἐς σφᾶς

B Ἀχαιοὺς ἐλθούσης, ὀλίγους μὲν αὐτῶν σίτου ἅψασθαι, πάντας δ' ὡς ἐπὶ ἀνδρὶ ἀγαθῷ χεῖρας ἄραντας. προσευξαμένους τε τῇ θαλάττῃ, ἀναπαλεῖν αὖτ', καὶ ὀλοφύρεσθαι, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ἐν ὀργῇ ἔχειν, μόνον δὲ χεροὶ προσάξαντα τὴν ἀπώλειαν τοῦ Αἴαντος. ἐναγισμάτων τε αὖτ' τυχεῖν, ἃ μή πω ἐπὶ νεὼς πρότερον, μήτ' μὴν ὕστερον δὴ θεσπέσιον μηδενὶ, μηδ' ὁπόσοις ναυμαχίαι ἀφανεῖς

C ἔφερον. ἐς δὲ Λοκρίδα ναῦν, ἣ τὸν Αἴαντα ἦγε, ξύλα νήσαντες ὡς ἐς πυρὰν ἐσφάξαν μέλανα πάντα. καὶ σείλαντες αὖτ' ἱστοῖς μέλασι, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὁπόσα ἐς τὸ πλεῖν εὕρηντο, ξυνεῖχον πείσμασιν ἐς τε πνεῦσαι τὸν ἀπὸ τῆς ἄνεμον, ὃς ἐκ τοῦ ὄρθρου μάλιστα ἡ ἴδη ἀποστέλλει. ἐπεὶ δὲ ἡ ἡμέρα διεφαίνετο, καὶ κατῆλθε τὸ πνεῦμα, πῦρ ἐς τὴν κοίλην ναῦν ἐνῆκαν. ἐπλήσθη τε δὴ μετεωρίζουσα ἐς τὸ πέ-

D λαγος. καὶ οὔπω ἠλίου ἀνίσχοντος, αὐτή τ' κατεφλέχθη, καὶ ὁπόσα τῷ Αἴαντι ἔφερε.

CHIRON.

Ceterùm Chironem in Pelio habitantem fuiſſe quidem (ait) homini ſimilem, verbis vero ac factis ſapientem. etenim variæ erat venationis ſtudioſus, rémque docebat militarem, necnon & medicos red-

ΧΕΙΡΩΝ.

Χείρωνα δ' αὖ Φιλύρᾳ μὲν φησιν ἀνθρώπῳ ὅμοιον, σοφὸν δὲ καὶ λόγοις, καὶ ἔργα. θήρας τε δὴ ποικίλης ἤπιόν, καὶ τὰ πολεμικὰ ἐπαίδευε, καὶ ἰα-

τελικοὺς ἀπέφαινε, καὶ μουσικοὺς ἥρμοττε, καὶ δικαίους ἐποίει, βιῶναί τ' ἄμεμπτον. φοιτῆσαι δ' αὐτῷ Ἀσκληπιὸν, Τελαμῶνά τε, καὶ Πηλέα, καὶ Θησέα. θαμίζειν δὲ καὶ Ἡρακλέα τῷ Χείρωνι, ὅτε μὴ ἀπάγοιεν αὐτὸν οἱ ἆθλοι· μετασχεῖν τε τῆς τοῦ Χείρωνος ὁμιλίας καὶ αὐτὸς φησι Παλαμήδει ἅμα, καὶ Ἀχιλλεῖ, καὶ Αἴαντι.

A debat, ac muſicos concinnabat, æquoſque faciebat, diutiſſiméque vixiſse ait. operam autem ipſi dediſſe Æſculapium, Telamonem, Peleúmque, ac Theſeum: Herculem præterea Chironem frequentaſse, cùm certamina ipſum haud abducerent: participem quoque ſe Chironis conſuetudinis vnà cum Palamede, Achilléque atque Aiace fuiſſe aſſerit.

ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ.

Καὶ τὰ μὲν Παλαμήδους, ὧδε ἀπαγγέλλει. αὐτόματον ἥκειν ἀφικέσθαι αὐτὸν, καὶ σοφίας ἤδη γεγυμνασμένον, καὶ πλείω γινώσκοντα, ἢ ὁ Χείρων. πρὸ γὰρ δὴ τοῦ Παλαμήδους, ὥρας μὲν, οὔπω ἦσαν οὖσαι· μηνῶν δὲ, ὅπου κύκλος· ἐνιαυτὸς δὲ, οὔπω ὄνομα ἐν τῷ χρόνῳ· οὐδὲ νομίσματα ἦν, οὐδὲ σταθμὰ, καὶ μέτρα, οὐδὲ ἀριθμοί. σοφίας τε οὔπω ἔρως, ἐπεὶ μή ποτ' ἦν γράμματα. βουλομένῳ δὲ τῷ Χείρωνος ἄλλα τε, καὶ ἰατρικὴν διδάσκειν αὐτὸν, ἐγὼ, ἔφη, ὦ Χείρων, ἰατρικὴν ἥδέως μὲν οὐκ οὖσαν ἂν, εὕρον. εὑρημένην δ', οὐκ ἀξιῶ μανθάνειν. καὶ ἄλλως, τὸ ὑπερσοφόν σου τῆς τέχνης, ἀπήχθηται μὲν Διΐ, ἀπήχθηται δὲ μοίραις. κἀγὼ εἶδον ἂν τὰ Ἀσκληπιοῦ, εἰ μὴ ἐνταῦθα ἐβεβλήκει. ὄντων δὲ τῶν Ἀχαιῶν ἐν Αὐλίδι, πεττοὺς εὗρεν, ἡδὺ ῥᾴθυμον παιδιὰν, ἀλλ' ἀγχίνουν τε, καὶ εἴσω σπουδῆς. ὃν δὲ λόγον, ὃς πολλοῖς τῶν ποιητῶν εἴρηται, ὡς στρατεύοι μὲν ἐπὶ τὴν Τροίαν ἡ Ἑλλὰς, Ὀδυσεὺς δὲ ἐν Ἰθάκῃ μανίαν πλάττοιτο, καὶ πρὸς ἄροτρῳ εἴη βοῦν ἵππῳ ζυμβαλών, Παλαμήδης τε αὖ ἐλέγξειε τῷ Τηλεμάχῳ,

B

PALAMEDES.

Et quæ ad Palamedem pertinent, ſic refert. Nullo præceptore eruditum ad Troiam ipſum veniſse: & ſapientia iam exercitatum, pluráque quàm Chiron ſcientem. Nam ante Palamedem nondum erant nec horæ, nec menſium orbis, temporíque annus nondum erat nomen: nec ſignata adhuc erat pecunia, nec pondera, nec menſuræ, atque numeri: nec dum ſapientiæ amor, quandoquidem nondum erant literæ. Volente autem Chirone cùm alia, tum vel maximè medicinam ipſum edocere: Ego, inquit, ô Chiron, libenter quidem medicinā minimè exiſtentem inueniſsem, inuentam vero haud opto percipere & alioqui nimia tua artis ſapientia, tam Ioui, quàm Parcis eſt odio: & quæ Æſculapio acciderint percurriſsem, niſi hîc fulmine ictus fuiſset. Græcis autem in Aulide exiſtentibus teſseras excogitauit, ludum non modo non deſidem, verùm ſolertem, ac ſtudio dignum. ſermonem autem à poëtarum nonnullis celebratum, quod ſcilicet Græcia quidē in Troiam expeditionem faceret, Vlyſſes vero in Ithaca inſaniam ſimularet, & ad aratrum bouem equo iungeret, Palamedéſq; eum Telemacho iumentis oppoſito redargueret,

C

D

minimè esse sanum ac verum asse-
rit. Promptissimè in Aulidem ve-
nisse Vlyssem, nomenque ipsius
iam apud Græcos quòd acerrimus
esset orator, ob sapientiam celebre
erat. Inter ipsum autem, ac Pala-
medem, hinc ortum est dissidium.
Solis defectus in Troia factus est,
& exercitus tristis, ac mœstus erat,
cùm Iouis signum ad futura per-
ciperet. Progressus igitur Palame-
des ipsum solis affectum exposuit;
quòd scilicet luna subtercurrente
ipse obscuretur, ac caliginem con-
trahat: quòd si quæ mala porten-
deret, hæc (inquit) Troiani procul-
dubio patientur. Nam hi quidem
iniuriam inferre cœperant, nos ve-
rò iniuria affecti venimus. oportet
autem vt orienti soli supplicemus,
éique pullùm candidum atque in-
domitum immolemus. Hæc cùm
Græci Palamedis rationibus victi
collaudassent, processit in medium
Vlysses, & quæ (inquit) sacrificare,
quídque precari, & quem oporteat,
dicet Calchas. Huiusmodi enim ad
diuinationem spectant. Quæ verò
in cœlo sunt, & vtrum astrorum sit
ordo, an non, nouit Iupiter, à quo
hæc & distincta, & inuenta sunt.
Tu autem, ô Palamedes, minora
nugaberis, si humo magis animum
intenderis, quàm quæ in cœlo sunt,
excogitaueris. Cui respondens Pa-
lamedes, Si (inquit) sapiens esses
Vlysses, intelligeres vtique nemi-
nem de cœlestibus sapienter posse
differere, quin multò plura de ter-
restribus cognouerit. te autem his
deficere haud diffido. Aiunt enim
vobis Ithacensibus nec horas esse,
nec tellurem. ex his Vlysses ira ple-
nus discessit. Palamedes verò, vt
aduersus inuidentem iam seipsum
præparans: in concione autem Græ-

A οὐ φησιν ὑγιᾶ εἶ). προθυμόταλα γὰρ
δὴ τὸν Ὀδυσσέα ἐς Αὐλίδα ἐλθεῖν, καὶ
ὄνομα ἤδη αὐτῷ προδεδόαζ τοῖς Ἕλ-
λησιν ὑπὸ δεινότητι· διενεχθῆναι δ' αὐτὸ
τῷ Παλαμήδη, σύντομον. σκληφθεὶς ἡ-
λίῳ ἐν Τροίᾳ ἐκλύετο, καὶ ὁ στρατὸς ἄθυ-
μοι ἦσαν, λαμβάνοντες τὴν διοσημείαν
ἐς τὰ μέλλοντα. προϊδὼν οὖν ὁ Παλα-
μήδης, αὐτό τε τὸ πάθος τοῦ ἡλίου διεξ-
ῆλθε, καὶ ὅτι τὸ σελήνης ὑποδεχούσης
B αὐτὸν, ἐξαμαυροῦται, καὶ ἀχλὺν ἕλκει.
κακὰ δ' εἰ ἴνα σημαίνοιτο, ταῦτα δή
που, ἔφη, ὦ Τρῶες πείσονται. οἱ μὲν γὰρ
ἀδίκων ἤρξαν. ἡμεῖς δὲ, ἀδικούμενοι
ἥκομεν. προσήκει δὴ κἀνίσχοντι τῷ ἡ-
λίῳ εὔχεσθαι, πῶλον αὐτῷ καθαθύσαν-
τας, λευκόν τε, καὶ ἄθυτον. ταῦτα τῶν Α-
χαιῶν ἐπαινεσάντων· καὶ δὴ ἤπλοιτο τῷ
τοῦ Παλαμήδους λόγῳ· προελθὼν ὁ
C Ὀδυσσεὺς, ἃ μὲν χρὴ θύειν, ἔφη, ἢ ὅτῳ εὔ-
χεσθαι, ἢ ὅτῳ, Κάλχας ἐρεῖ. μαντικῆς γὰρ
τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἥ τις
τῶν ἄστρων ἀταξία τε, καὶ τάξις, Ζεὺς οἶ-
δεν, ὑφ' οὗ ταῦτα κεκόσμηταί τε, καὶ εὕ-
ρηται. σὺ δὲ Παλάμηδες, ἥπιόνα λαχὴ-
σῃς, προσέχων τῇ γῇ μᾶλλον, ἢ τὰ ἐν * κ. αἰν.
τῷ οὐρανῷ σοφιζόμενος. ὑπολαβὼν
οὖν ὁ Παλαμήδης, εἰ σοφὸς ἦθα, εἶ-
D πεν, ὦ Ὀδυσσεῦ, ξυνῆκας ἂν ὅτι μη-
δεὶς ἂν σοφόν τι περὶ τῶν οὐρανίων εἴποι,
μὴ πλέω περὶ τῆς γῆς γνώσιον. σὲ δὲ
ἀπολείπεσθαι τούτων οὐκ ἀπιστῶ. φασὶ
γὰρ ὑμῖν τοῖς Ἰθακησίοις, μήτ' ὥρας εἶ-
ναι, μήτε γῆν. ἐν τούτων ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς,
ἀπῆλθεν ὀργῆς πλέως. ὁ δὲ Παλαμή-
δης, ὡς περὶς βασκαίνοντα ἤδη προ-
σκυλάζων ἑαυτόν· ἐν ἐκκλησίᾳ δέ ποτε

τῶν Ἀχαιῶν ὄντων, γέρανοι μὲν ἔτυχον πετόμεναι τὸν εἰωθότα ἑαυταῖς ζόφον. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἐς τὸν Παλαμήδη βλέψας, αἱ γέρανοι, ἔφη, μυρτύρονταί σοὶ Ἀχαιοὺς ὅτι αὗται γράμματα εὕρῳεν, οὐχὶ σύ. ἦ ὁ Παλαμήδης, ἐγὼ γράμματα οὐχ εὗρον, εἶπεν· ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν εὑρέθην. πάλαι γὰρ ταῦτα ἐν μουσῶν οἴκῳ κείμενα ἐδεῖτο ἀνδρὸς τοιούτου. θεοὶ μὲν τὰ τοιαῦτα, δι' ἀνδρῶν σοφῶν ἀναφαίνουσι. γέρανοι μὲν οὖν οὐ μεταποιοῦνται γραμμάτων, ἀλλὰ τάξιν ἐπαινοῦσαι, πέτονται. πορεύονται γὰρ ἐς Λιβύην, ξυνάψουσαι πόλεμον μικροῖς ἀνθρώποις. σὺ δ' οὐδὲν ἂν περὶ τάξεως εἴποις. ἀτακτεῖς γὰρ ταῖς μάχαις. αἰτίαν δ' οἶμαι, ξένε, ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχεν. ὡς εἴ που Ἕκτορα, ἢ Σαρπηδόνα, ἢ Αἰνείαν εἶδοι, καταλιπὼν τὴν τάξιν, καὶ μεθισάμενος πρὸς τὰ ῥαστώνην ἐχούσα τοῦ πολέμου, μειρακιώδης ἂν ἐπὶ τῆς σκηνῆσιας δόξας, καὶ πρεσβύτερος νέῳ ὢν Παλαμήδους ἡττηθείς, ἐπεπίχθη ἂν τῷ Ἀγαμέμνονα, ὡς πρὸς τὸν Ἀχιλλέα τοὺς Ἀχαιοὺς μεθιστάντι. διενεχθῆναι δ' ἂν αὐτοῦ πάλιν σὺ τούτου φησί. λύκοι καταβαίνοντες σὺν τῆς Ἴδης ἐσίνοντο τὰ σκευοφόρα παιδάρια, καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ περὶ τὰς σκηνάς. ὁ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς, σὺν ἕλκουσιν ὁπλίτας τόξα, καὶ ἀκόντια, φοιτᾷ ἐς τὴν Ἴδην ἐπὶ τοὺς λύκους. ὁ δὲ Παλαμήδης, ὦ Ὀδυσσεῦ, ἔφη, τοὺς λύκους ὁ Ἀπόλλων παρεσκεύασε λοιμοὺς ποιεῖται. καὶ τοξεύει μὲν αὐτούς, καθάπερ τοὺς ὀρέας τε, καὶ τοὺς κύνας σύνταττε. πέμπει δὲ πρὸς τοὺς νοσήσαντας δύνοιάς ἕνεκα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοῦ φυλάξασθαι. εὐχόμεθα οὖν Ἀπόλλωνι Λυκίῳ τε, καὶ Φυξίῳ, τὰ μὲν θεῖα ταῦτα,

A cis olim existentibus contigit, vt grues solito volarent more: Vlysses autem in Palamedem respiciens, Grues, inquit, Græcos testantur, se, non te literas inuenisse. & Palamedes: Ego (inquit) literas minimè inueni, verùm ab ipsis inuentus sum. Iam diu in Musarum domicilio sitæ, huiusmodi indigebant viro. Nam Dij talia per viros sapientes in lucem edunt. Grues autem sibi literas haud vendicant, sed ordinem laudantes volant. In Libyam enim proficiscuntur, bellum cum paruis hominibus conflaturæ. Tu autem de ordine nihil diceres. nullum enim in prœliis seruas ordinem. Nam Vlyssi vitio dabatur (ô hospes) quod sicubi Hectorem, aut Sarpedonem, aut Æneam vidisset, ordinem desereret, seque ad faciliora prælia transferret. Infantissimus autem in concionibus visus, & senior à iuuene superatus, ipsi opposuit Agamemnonē, vtpote Græcos ad Achillem traducenti. ipsos rursus ex hoc inimicitias exercuisse ait. Lupi ex Ida descendentes ferentibus sarcinas pueris, & quæ iuxta tentoria erant, iumentis oberant. Itaque Vlysses quidem iussit, vt arcus ac iacula sumentes, in Idá aduersus lupos tenderent. Palamedes vero: O Vlysses (inquit) lupos Apollo pestis præludium facit, & ipsos quidem haud secus sagittis petit, atque hic mulos ac canes: præmittit vero ad ægrotaturos, hominum beneuolentiæ causa, & vt sibi caueant. Itaque Lycio, ac Phyxio, id est fugæ præsidi supplicemus Apollini, vt has quidem feras suis ipsius tol-

lat ſagittis, peſtem verò in capras vertat. Nos autem (ô viri Græci) noſmetipſos curemus. opus enim eſt peſtifera declinantib. tenui diæta, motúque concitato. medicam quidem haud attigi facultatem, ſed omnia ſapientia comprehenduntur. Hæc locutus, carnium quidem forum cohibuit, cibóſque iuſſit renuere militares. Exercitúmque iam ſibi obſequentem, & quicquid à Palamede dictum foret, diuinum, atque vt Apollinis oraculum arbitrantem, ad bellaria, ſylueſtriáque olera deduxit. Nam peſtis quam prædicebat, cùm ex Ponto initium ſumpſiſſet, Helleſpontiacas inuaſerat ciuitates. Incidit autem & Ilio, ſed Græcorum licet in peſtilenti tellure caſtrametati eſſent, neminem attigit. Nam ad viuendi modum, ipſorum quoque motus ſic excogitauit. Centum deductis nauibus viciſſim exercitum impoſuit remigantem, inuicémque certantem, aut promontorium ambire, aut ſcopulum attingere, aut alicui vicino portui littoríve nauim appellere. Agamemnoni præterea perſuaſit, vt celeris nauigationis præmia ipſis proponeret. Itaque læti, bonámque valetudinem ſentientes, ſeſe exercebant. Etenim ipſos edocebat, corrupta, ſeque ita habente tellure, ſuauius, & ad ſpirandum tutius eſſe mare. horum cauſa hic quidem à Græcis ſapientiæ præmia coronas accipiebat, Vlyſſes verò citra honorem degere exiſtimabatur, & quicquid flagitij habebat, in Palamedem torquebat. Ad hæc Proteſilaus talia refert, Achillem aduerſus inſulas maritimáſque ciui-

A τοῖς ἑαυτῆ τόξοις αὐ ἐξελεῖν ἔχειν, πλὴν νόσον ἢ, ἐς αἶγας τρέψαι. κἀ ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, ἐπιμελώμεθα ἡμῶν αὐτῶν. δεῖ γὰρ τοῖς φυλαττομένοις τὰ λοιμώδη, διαίτης λεπτῆς, κἀ κινήσεων σιωτόνων. ἰατρικῆς μὲν γὰρ οὐχ ἡψάμην. σοφία δὲ καθαρὰ ἅπαντα. εἰπὼν ταῦτα, πλὴν μὲν τῶν κρεῶν ἀγορὰν ἔπεσχε, κἀ τὰ σφαγιαστικὰ τῶν σιτίων ἐκέλευσε φαυλίσασθαι. τραγήμασι δὲ, κἀ λαχάνοις ἀγρίοις διῆγε τὸν στρατὸν, πειθομένοις αὐτῷ, κἀ παῦε τὸν ἐπὶ Παλαμήδους, θεῖον ἐκ ἡδυσμένοις, κἀ χρησμῳδες. κἀ γὰρ δὴ ὁ λοιμὸς, ὃν προὐλεγεν, ἐνέσκηψε μὲν ἐς τὰς Ἑλλησποντιακὰς πόλεις, ἀρξάμενος, φασὶν, ἐπὶ Τρῳάδι· προσέπεσε δὲ καὶ τῷ Ἰλίῳ· πλὴν δὲ Ἑλλήνων οὐδενὸς ἥψατο, καίτοι στρατοπεδευόντων ἐν* χώρᾳ νοσούσῃ. πρὸς γὰρ τῇ κ. ἡ διαίτῃ, κἀ τὰς κινήσεις αὐτῶν, ὧδε ἐσοφίσατο. καθελκύσας ἑκατὸν ναῦς, ἐνεβίβαζε τὸν στρατὸν κατὰ μέρος, ἐρέσσοντάς τε, κἀ ἀμιλλωμένους ἀλλήλοις, ἢ ἀκρωτήριον περιβαλεῖν, ἢ σκοπέλου ἅψασθαι, ἢ περικαταρᾶξαι τὰς πέλας ἐς λιμένα τινὰ, ἢ ἀκτήν. ἔπεισε δὲ κἀ τὸν Ἀγαμέμνονα προθεῖναι σοφίσι τὰ τάχιστα αὐτεῖν ἆθλα. χαίροντες οὖν, ἐγυμνάζοντο, κἀ ξωννύντες τὸ ὑγιαίνειν. καὶ γὰρ ἐδίδασκεν αὐτοὺς, ὅτι τῆς γῆς περιφθορήας τε, κἀ οὕτως ἐχούσης, ἡδίων ἡ θάλαττα, καὶ ἀσφαλέστερον ἀναπνεῖν. ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν, σοφίας ἀρίστεια ἐσεφανοῦτο παρὰ τῶν Ἑλλήνων. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, ἀτίμως τε ἠγεῖτο περιφθείρειν, κἀ πανουργίας ὅ, τι εἶχεν, ἐπὶ τὸν Παλαμήδην ἐστρέφετο. ἐπὶ τούτοις ὁ Πρωτεσιλέως τοιαῦτα ἀπαγγέλλει. Ἀχιλλέα στρατοῦνται ἐπὶ τὰς νήσους, καὶ τὰς

ἀκταίας πόλις, αἰτῆσαι τὸν Ἀχαιοὺς ξυὼ Παλαμήδει στρατεῦσαι. ἐμάχοντο δὲ ὁ μὲν Παλαμήδης, γενναίως τε, καὶ σωφρόνως· ὁ δὲ Ἀχιλλεύς, οὐ καθεκτῶς. ὁ γὰρ θυμὸς ἐξαίρων αὐτὸν, ἐς ἀταξίαν ἦγε. ὅθεν ἐχαιρε τῷ Παλαμήδει συναδοίζοντι· καὶ ἀπάγοντι μὲν αὐτὸν ὑπὸ τὰς φορὰς, ὑποδεικνύοντι δὲ ὡς χρὴ μάχεσθαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐῴκει λεοντοκόμῳ, λέοντα γενναῖον θεραπεύοντί τε, καὶ ἐγείροντι. ὁ δὲ οὐδὲ σικλίνων ταῦτα ἐθεράπευεν, ἀλλὰ βάλλων, καὶ φυλαττόμενος βέλη, καὶ ἀσπίδα αἰωρούμενος, καὶ διώκων σίφος. ἐξέπλευσαν μὲν δὴ χαίροντες ἀλλήλοις. εἵποντο δὲ αὐτοῖς Μυρμιδόνες τε, καὶ οἱ ἐκ Φυλάκης Θεσσαλοί. παθεῖν γὰρ ταῦτα τὴν ἑαυτῶν δύναμιν ὁ Πρωτεσίλεως ὑπ' Ἀχιλλέως φησι, καὶ Μυρμιδόνας ἔπος ὀνομασθῆναι πάντας Θεσσαλούς. αἱ μὲν οὖν πόλεις, ἡλίσκοντο, καὶ βυσσόκμα τῆς Παλαμήδους τὰ ἔργα ἀπηγγέλλετο, ἰσθμοῖς διωρυχαὶ, καὶ ποταμοὶ ἐς τὰς πόλεις ἐπισρεφόμενοι, καὶ σαυροὶ λιμένων, καὶ ἐπιτειχίσματα. νυκτομαχία τε ἡ πρὸς Ἄβυδον, ὁπότε καὶ τρωθέντες, ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς, ἀνεχώρησεν. ὁ Παλαμήδης οὐ, οὐκ ἀπεῖπεν, ἀλλὰ πρὶν μέσαι ἐσάναι νύκτα, εἷλε τὸ χώριον. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, ἐν Τροίᾳ ξυνεπῆν λόγοις πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ψευδέσι μὲν, πιθανοῖς δὲ πρὸς τὸ ἀκούοντα ὡς ἐρῴη μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς τῆς Ἑλλήνων ἀρχῆς, μαστροπῷ δὲ τῷ Παλαμήδει χρῷτο. καὶ ἀφίξονται μὲν ἔφη μικρὸν ὕστερον, σοὶ μὲν, βοῦς τε ἀπάγοντες, καὶ ἵππους, καὶ ἀνδράποδα. ἑαυτοῖς δὲ, χρήματα· οἷς χαροποιήσουσι δή που τὸν σὸν καὶ τῆς

A tates ducentem, à Græcis petiisse, vt secum Palamedes militaret. Pugnabant autem Palamedes quidem strenuè, ac modestè, Achilles verò haud continenter. ira enim ipsum efferens, extra ordinem ducebat: vnde Palamede gaudebat socio, & ab impetu quidem ipsum abducente, & quo pugnandum esset pacto admonente. Etenim leonum magistro, generosum leonem nunc placanti, nunc excitanti, similis videB batur: nec declinans hæc faciebat, sed emittens & euitans tela, clypeúmque admouens, atque aciem insequens. Enauigarunt igitur inuicem gaudentes. Myrmidones autem, atque ex Phylace Thessali ipsos sequebantur, suos autem ipsius milites Achilli additos ait Protesilaus, & ita vniuersos Thessalos Myrmidonas appellatos. Itaque ciuitates capiebantur, egregiáque Palamedis facinora nuntiabantur. IsthC morum effossiones, fluminaque in ciuitates conuersa ac deriuata, portuum septa ac propugnacula, nocturnáque in Abydum pugna: cum vtroque vulnere affecto Achilles quidem recessit: Palamedes verò haudquaquam defecit, sed ante mediam noctem oppidum cepit. Ceterùm Vlysses sermones apud Agamemnonem componebat, falsos quidem, sed qui facilè eum qui temerè audiret, ad credendum compD pellerent, quòd scilicet Achilles Græcorum imperium affectaret, lenonéque ad id Palamede vteretur: & reuertentur (inquit) paulò pòst, tibi quidem boues, equos, ac mancipia abducentes, sibi verò ipsis pecunias; quibus vtique Græcorum potentes sibi aduersus te ven-

dicabunt. Ab Achille autem abſtinere oportet : ipſúmque haud ignorantes cauere, hunc verò Sophiſten occidere. Excogitatus eſt autem mihi in ipſum dolus, per quem & Græcis odio erit, & ab ipſis interficietur. & percurrit, vt à ſe parata eſſent, quæ ad Phrygem, quæque ad aurum à Phryge relictum pertinent. cùm autem ſapienter excogitata, Agamemnónque ad inſidias compoſitus videretur, Age ô Rex (inquit) Achillem quidem circa ciuitates, in quibus nunc eſt, mihi cuſtodias : Palamedem verò vt Ilium oppugnaturum, machinásque inuenturum, huc accerſito. Nam ſi abſque Achille venerit, non modò mihi, verùm etiam alij minus ſapienti, captu per quàm facilis erit. Placuerunt hæc, & caduceatores in Leſbum nauigabant. nondum enim tota capta erat, ſed quæ ad ipſam pertinent, ſic habebant. Lyrneſſus Æolica ciuitas habitabatur naturali munita ſitu, nec tamen ſine mœnibus, quo Orphei lyram delatam ferunt, lapidibúſque ſonitum quendam edidiſſe, & adhuc Lyrneſſi maritima lapidum concentu reſonant. Ibi decimum iam diem obſidentibus (nam difficile captu oppidum erat) caduceatores Agamemnonis mandata retulere. Videbatur autem eſſe regi obtemperandum, & huic quidem permanendum, Palamedi verò decedendum. Itaque vterque ab altero cum lachrymis abiere. Poſtea verò quàm ad caſtra nauigarunt, & quæ ab exercitu geſta eſſent, Palamedes enunciauit, cuncta Achilli adſcribens: ô Rex (inquit) iubes me Pergama oppugnare Troiana:

A Ελλιώων ἐπὶ σέ. Ἀχιλλέως μὲν ἀπέχεσθαι χρή. οὐ γινώσκοντας αὐτὸν, φυλάττεσθαι. τὸν σοφιστὴν δ' ἀποκτεῖναι τάχιστον. εὕρηται δέ μοι κατ' αὐτὸν τέχνη, δι' ἧς μισηθήσεται τοῖς Ελλιώων, καὶ ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῶν. οὐ διεξῆλθεν ὡς ἡτοίμασαι αὐτῷ τὰ περὶ τὸ Φρύγα, καὶ τὸ χρυσίον τὸ ληφθὲν ὑπὸ τῷ Φρυγί. σοφῶς δ' ἐπινοηθὲν δοκοῦν-

B των, καὶ ξυνθεμένου τῇ ἐπιβουλῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἄγε δή, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, τὸν μὲν* δὴ Ἀχιλλέα, φύλαττέ μοι πρὸ * μοι λ.

τας πόλεις, ἐν αἷς ὄντα νῦν. τὸν Παλαμήδη δὲ, ὡς τειχομαχήσοντα τῷ Ἰλίῳ, καὶ μηχανὰς εὑρήσοντα, μεταπέμπου σύταχα. αὐτοῦ γὰρ τοῦ Ἀχιλλέως ἥκων, οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἔσῃ ἀλωτὸς, ἀλλὰ καὶ ἄλλῳ ἢ τῷ σοφῷ. ἐδόξε ταῦτα. καὶ ἔπλε(ν) ὁ κήρυκες ἐς Λέσβ(ον). ἑαλώκει δ' οὔπω πᾶσα, ἀλλ' ὧδε τὰ περὶ

C αὐτὴν εἶχε. πόλις Αἰολὶς Λύρνησσος, ὠκεῖτο, τειχίρης τὴν φύσιν, καὶ οὐδὲ ἀτείχιστος. ἣ φασι τοῦ Ορφέως προσενεχθεῖσαν λύραν, καὶ δοῦναί τινα ἦχον ταῖς πέτραις, καὶ μεμύσθαι ἐπὶ τοῦ νῦν τὰ περὶ τὴν Λυρνησσὸν τὰ περὶ τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ᾠδῆς τῶν πετρῶν. σύνταυτα προσπαθημένων δεκάτην ἡμέραν,

D χαλεπὸν γὰρ ἦν ἁλῶναι τὸ χωρίον, ἀπήγγελλον μὲν οἱ κήρυκες τὰ παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος· ἐδόκει δ' πειθεσθαι. καὶ ὃ μὲν, καταμένων, ὁ δὲ Παλαμήδη δὲ, ἀπιόντα. καὶ ἀπῆλθ(ον) ἀλλήλων δακρύοις ἅμα. ἐπεὶ δὲ κατέπλευσαν ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ τὰ τῆς στρατιᾶς ἀπήγγελον, Ἀχιλλεῖ πάντα διαπρὸς, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, κελεύεις με τειχομαχεῖν τὴν Τροίαν;

ἐγὼ ὃ, μηχανήματα μὲν ἡγοῦμαι τοῦ Αἰακίδας, καὶ τὸν Καπανέως τε, καὶ Τυδέως, καὶ τοῦ Λοκροὺς, Παλαμήδειόν τι δή που, καὶ Αἴαντα. εἰ δὲ καὶ ἀψύχων μηχανημάτων δεῖσθε, ἤδη ἐπιτήδεια καὶ τὴν Τροίαν τό γε ἐπ' ἐμοί· ἄλλα ἔφθασε αὐτὸν, αἱ Ὀδυσσέως μηχαναὶ, σοφῶς ξυντεθεῖσαι, καὶ χρυσῷ μὲν, ἥπερ ἔδοξε, προδότης ὃ εἰ κατεψεύσθη. προσαχθεὶς ὅ τε χεῖρε, κατελιθώθη, βαλόντων αὐτὸν Πελοποννησίων τε, καὶ Ἰθακησίων. ἡ μὲν ἄλλη Ἑλλας, ἃ δὲ εἰώρα ταῦτα, ἀλλὰ καὶ δοκοῦντα ἀδικεῖν, ἠγάπα. ὠμὸν δὲ καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ κήρυγμα. μὴ γὰρ θάπτειν τὸν Παλαμήδη, μηδὲ ὁσιοῦν τῇ γῇ, ἀποθνήσκειν δὲ ὁ ἀνελόμενος τὸν, καὶ θάψας. κηρύττοντος δὲ ταῦτα τοῦ Ἀγαμέμνονος, Αἴας ὁ μέγας ὑπερρίψας ἑαυτὸν τῷ νεκρῷ, πολλὰ μὲν δάκρυα περὶ αὐτῷ ἀφῆκεν. διαθέμενος δὲ αὐτὸν, διεξέπεσε τοῦ ὁμίλου, γυμνῷ τῷ ξίφει, καὶ ἑτοίμῳ. θάψας δὲ ὡς εἰκὸς ἦν τὸν εἰργόμενον, οὐ προσῆλθε τῷ κοινῷ τῶν Ἑλλήνων, οὐδὲ βουλῆς, ἢ γνώμης ἥπτετο, οὐδὲ ἤρχετο ἐπὶ τὰς μάχας. Ἀχιλλέως τε ἀφικομένου μετὰ τὴν Χερρόνησον ἅλωσιν, ἄμφω ἐπὶ τῷ Παλαμήδει ἐμωμῶντο. ὁ μὲν Αἴας, καὶ ὑπερφυῶς. ὡς γὰρ ἤσθετο τοὺς ξυμμάχους κακῶς προσπίπτοντας, ἠλέησέ τε, καὶ τὴν ὀργὴν μετέθηκεν. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς, ἐπεμήκυνε τὴν μῆνιν. ᾠδήν τε δὴ τὴν λύραν τὸν Παλαμήδη ἐπεποίητο, καὶ ἦδεν αὐτὸν ὅσα τοῖς πρότερον ἥρωσιν· ἐδεῖτο δὲ ἀναπαύσασθαι Φοίνικα, ἀνενδοιάστου ὑπὸ κρατῆρος, οὗ Ἑρμῆς ὑπὲρ ὀνείρων πίνει. ἔοικέ τε ὁ ἥρως οὗτος, οὐκ Ἀχιλλεῖ

A ego autem Æacidas, Capaneíque, ac Tydei filios, & Locrenſes, Patroclum vtique, atque Aiacem præclara eſſe machinamenta exiſtimo. Quòd ſi inanimatis indigetis machinis, iam Troiam, quantum in me eſt, iacere arbitramini. Ceterùm Vlyſſis machinæ ſapienter compoſitæ ipſum præuenere, & auro quidem inferior exiſtimatus eſt, proditionis verò falsò accuſatus, vinctis poſt terga manibus, lapidi-
B bus petitus interiit, vulnerantibus ipſum Peloponnenſibus atque Ithacenſibus. Nam ceteri Græci ne viderant quidem hæc, ſed exiſtimatum iniuriam facere, diligebant. Crudele fuit & quod in ipſum edictum eſt, ne ſcilicet Palamedem quiſpiam ſepeliret, humóque piè tegeret; ſupplicióque afficeretur capitali, ſi quis excepiſſet, ac ſepulturæ mandaſſet. Hæc autem Aga-
C memnone edicente, magnus Aiax, cùm in ſe mortuum iniecisſet, multas quidem lachrymas circa ipſum emiſit: tollens verò eum, denudato ac prompto enſe per multitudinem tranſiuit. Itaque cùm ipſum vt par erat, aduerſus edictum ſepeliuiſſet, haud amplius communes adibat Græcorum conuentus, nec conſilium ac ſententiam proferebat ſuam, nec ad pugnas exibat. & Achille poſt captam Cherrhoneſum reuerſo, ambo Palame-
D dis cauſa irati ſunt: Aiax quidem non diu; poſtquam enim ſocios oppreſſos ſenſit, miſeratus eſt, iramque depoſuit. Achilles verò iram protrahebat, lyræque cantum Palamedem fecerat, & ipſum, vt priores Heroes, cantu celebrabat: crateréq; vnde Mercurius pro ſomniis bibit, libans, vt ſibi per quietem adſisteret, rogabat. videtur & Heros hic non modo Achilli,

verùm & omnibus, quibus roboris ac ſapientiæ amor, ſeipſum æmulatione ac cantu dignum præbere. Proteſilaus quoq; (poſtquam in ipſius mentionem incidimus) cùm aliam Herois promptitudinē, tum vel maximè quam in morte præſetulit, laudibus proſequens affatim lachrymat. neque enim ſupplicauit Agamemnoni Palamedes, nec miſerabile quicquam dixit, nec lamentatus eſt, ſed hæc locutus: Miſereor tui, ô veritas, tu enim ante me periiſti. lapidibus caput obiectabat, vtpote non ignorans pœnam in ipſos futuram. *Phœnix*. Licétne Palamedem videre, ô Vinitor, vt Neſtorem, Diomedémque, ac Sthenelum vidi? an nihil de ipſius idea Proteſilaus interpretatur? *Vinitor*. Licet (ô hoſpes) & vide. Itaque magnitudine quidem maiori Aiaci ſimilem fuiſſe, pulchritudine verò cum Achille Antilochóque atque Euphorbo Troiano, ſecúmque certaſſe, inquit Proteſilaus. Etenim barbam quidem mollem ipſi erumpere, & cum cincinnorum promiſſione: comam verò ad cutem abraſam, ſupercilia libera, atque erecta, & ad naſum quadrangularem, benéque compactum occurrentia: oculorum autem mentem in prœliis quidem immutabilem, ac celerem videri: in quiete vero amicabilem, & affatu, in conſiliis, facilem. dicitur autem hominum maximis vſus oculis. Atqui nudum aiunt Palamedem, medium ſe inter grauem ac leuem Athletam agere, multúmque circa faciem habere ſqualoré, aureis Euphorbi cincinnis ſuauiorem: ſqualorem autem contrahebat, cùm quòd vbicunque contingeret, dormiret, tum quòd

A μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν, οἷς ῥώμης τε, καὶ
σοφίας ἔρως, αὐτοῦ τε ἑαυτὸν ζήλου τε,
καὶ ᾠδῆς ἄξιον. ὁ, τε Πρωτεσιλέως, ἐ-
πειδὰν ἐς μνήμην αὖθις ἀφικόμεθα,
ἀσκαὶ δακρύει, πλεῖστ' ἀλλην ἀνδρίαν
ἐπαινῶν τῷ ἥρωι, καὶ πλεῖστ' ἐν τῷ θανάτῳ.
οὐ γὰρ δὴ ἱκετεῦσαι Ἀγαμέμνονα ὁ Πα-
λαμήδης, οὐδὲ οἰκτρόν τι εἰπεῖν, οὐδὲ ὀ-
δύρασθαι, ἀλλ' εἰπών, ἐλεῶ σε ἀλήθεια,
B σὺ γὰρ ἐμοῦ πρόσθεν ἀπόλωλας. ἐβάλλετο
πλεῖστ' κεφαλῇ τοῖς λίθοις, οἷς ξυνιεὶς
ὅτι ἡ δίκη πρὸς αὐτοὺς ἔσται. Φο. ἔστι καὶ
τὸν Παλαμήδη ἰδεῖν, Ἀμπελουργέ, κα-
θάπερ τὸν Νέστορα εἶδον, καὶ τὸν Διομήδη,
καὶ τὸν Σθένελον, ἢ οὐδὲν πρὸς τῆς ἰδέας
αὐτοῦ ὁ Πρωτεσιλέως ἑρμηνεύει; Ἀμ.
ὑπόσχες, ξένε, καὶ ὅρα. μέγεθος μὲν τοί-
νυν αὐτὸν καὶ Αἴαντα μείζω
ῥᾳθυμέστερον, κάλλος δ', Ἀχιλλεῖ τε ἀμιλλᾶ-
σθαι, καὶ Ἀντιλόχῳ, καὶ αὖπω φησὶν ὁ Πρω
C τεσιλέως, καὶ Εὐφόρβῳ τῷ Τρωΐ. χνοῦν
μὲν γὰρ αὖπω ἀπαλὰ ἐκφύεσθαι, ξὺν
ἐπαγγελίᾳ βοστρύχων τ' κόμην τε, σὺν
χρῷ εἶναι. τὰς δ' ὀφρῦς, ἐλευθέρας τε, καὶ
ὀρθὰς, καὶ ξυμβαλλούσας πρὸς τὴν
ῥῖνα, τετράγωνόν τε οὖσαν, καὶ εὖ βεβη-
κυῖαν. τὸν δὲ τῶν ὀφθαλμῶν νοῦν, σὺν
μὲν ταῖς μάχαις, ἀτρεπῆ τ' φαίνεσθαι,
καὶ ῥᾴδιον. σὺν δὲ τῇ ἡσυχίᾳ, φιλέταιρόν
D τε, καὶ εὐπρόσῳορον τὰς βουλάς. λέ-
γεται δὲ καὶ μείζοσιν αὐθρώπων ὀφ-
θαλμοῖς χρῆσθαι. καὶ μὴν καὶ γυμνὸν
φασι τὸν Παλαμήδη μέσον φέρεσθαι
βαρέως ἀθλητήν, καὶ κούφως, καὶ αὐχ-
μὸν περὶ τῷ προσώπῳ ἔχειν πολύν,
ἡδέως τῶν Εὐφόρβου πλοκάμων τῶν
χρυσῶν. αὐχμοῦ δὲ ἐπεμελήθη γὰρ τοῦ καθεύδειν τε ὡς ἔτυχεν, καὶ λίζεσθαι τ'

πολλάκις ἐν τῇ ἀκρωνυχίᾳ τῆς Ἴδης, ἐν
ἀσχολίᾳ τοῦ πολεμικῶν. τὸν γὰρ καπάλη-
λον τῆς μετεώρου, ἐντεῦθεν ἀπὸ τῆς
ὑλοτάτων ⓐ σοφοὶ ποιοῦνται. ἦγε
δὲ εἰς Ἴλιον οὔτε ναῦν, οὔτε ἄνδρα, ἀλλ'
ἐν πορθμείῳ ξὺν Οἰάκι τῷ ἀδελφῷ
ἐπλεύσε, πολλῶν φασι βραχίονων ἀν-
τάξιον ἑαυτὸν ἡγούμενος. οὐδὲ ἀκόλου-
θος ἦν αὐτῷ, οὐδὲ θεράπων, οὐδὲ Τέκ-
μησσά τις, ἡ Ἰφις, λουσαμένῳ, ἢ στορνῦσα
τὸ λέχος, ἀλλ' αὐτουργὸς βίος, καὶ ἐξῶν
ἑαυτῷ κατεσκευάζετο. εἰπόντος γάρ ποτε πρὸς
αὐτὸν Ἀχιλλέως, ὦ Παλάμηδες, ἀ-
χθικότερος φαίνῃ τοῖς πολλοῖς, ὅτι μὴ
κέκτησαι τὴν θεραπεύσιν. τί οὖν, ἔφη, ταῦ-
τα, ἔφη, ὦ Ἀχιλλεῦ, τὼ χεῖρε ἀμφω
προτείνας. διδόντων δὲ αὐτῷ τῶν Α-
χαιῶν ἐκ δασμοῦ χρήματα, καὶ κελευόν-
των αὐτὸν πλουτεῖν, οὐ λαμβάνω, ἔφη·
κἀγὼ γὰρ ὑμᾶς κελεύω πένεσθαι, καὶ οὐ
πείθεσθε. ἐρομένου δέ ποτε αὐτὸν Ὀδυσ-
σέως ἐξ ἀστρονομίας ἥκοντα, τί πλέ-
ον ἡμῶν ὁρᾷς ἐν τῷ οὐρανῷ, τοῦτον κακοὶ
εἶπεν. ἀμείνων δ' ἂν ἐγὼ τοῦτ' Ἀχαιοὺς
ἐδίδαξας ὅτῳ ποτὲ τῶν ζώπων φα-
νεροὶ οἱ κακοί· οὐ γὰρ ἂν ἐφοπλίσαντο τὸν
Ὀδυσσέα, ἐπανθλοῦντα αὐτῷ ψευδεῖς
οὕτω, καὶ πανούργους τέχνας. τὸ γὰρ λεχθὲ-
ν μὲν πῦρ ὑπὸ ναυπλίου φασὶ κοίλῃ
βύνοιαν ἐπὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀρθῆναι,
ἀληθὲς τέ φησιν εἶναι, καὶ ὑπὲρ Πα λαμή-
δους ὑπὸ μοιρῶν πεπρᾶχθαι, καὶ Πο-
σειδῶνος, ἴσως, ξένα, μηδὲ βουλομένης
τῆς Παλαμήδους ταῦτα ψυχῆς. σο-
φὸς γὰρ ὤν, συνεγίγνωσκέ που αὐτοῖς
τῆς ἀπάτης. ἔθαψε δὲ αὐτὸν Ἀχιλλεύς
τε, καὶ Αἴας, εἰς πλησίον μοίρας τῆς Τροίας
τῆς Αἰολέων ἤπειρος· ὑφ' ὧν καὶ ἱερὸν

A in summo Idæ cacumine sæpenumero pernoctaret, cùm præsertim à rebus bellicis vacaret. Cœlestium enim ac meteororum perceptionem inde ex altissimis sapientes sibi comparant. Duxit autem ad Troiam neque nauem, neque virum, sed cymba vna cum Oeace fratre traiecit, pro multis (vt aiunt) brachiis seipsum existimãs: nec pedissequus ipsi erat, nec seruus, nec Tecmessa ali-
B qua, aut Iphis quæ lauaret, ac lectum sterneret, sed ipse sibiipsi ministrans viuebat nullo apparatu. Itaque cùm ipsi quandoque Achilles dixisset, Rudior nonnullis videris, ô Palamedes, quod tibi ministraturum non comparaueris. quid igitur hæc, ô Achilles (inquit) vtramque manum protendens. Achiuis autem pecunias ipsi ex partitione præbentibus, ac ditescere iubentibus. Non accipio, inquit: ego enim paupertatem
C colere iubeo, & non obsequimini. Percunctante autem olim ipsum Vlysse, ex astronomia redeuntem, quid nobis plus in cœlo vides? malos respondit. Præstantior vtique fuisset, si quónam pacto dignosci possent mali, Græcos edocuisset: neque enim Vlyssem adeo mendaces ac flagitiosas in ipsum artes exhaurientem admisissent. quod autem dictum est, ignem scilicet à Nauplio circa cauam Eubœam in Græcos
D fuisse sublatum, & verum esse ait, & pro Palamede à Parcis, ac Neptuno factum. Palamedis manibus fortassis (ô hospes) ne hæc quidem volentibus. Sapiens etenim existens, ipsis quod decepti fuissent, ignoscebat. Ipsum autem Achilles, atque Aiax, in finitima Troiæ Æolensium continente sepulturæ mandarunt, à quibus & sacellum

admo-

admodum vetuſtum ipſi exædificatum eſt, & Palamedis ſtatua generoſa pulchríſque armis prædita erecta eſt: & qui litorales incolunt ciuitates, conuenientes ei ſacra faciunt. Perſcrutari autem oportet ſacellum circa Methymnam, ac Lepetymnum: hic autem mons altus ſupra Leſbum apparet.

A αὐτῷ τι ξεῳκοδόμητο, μάλα ἀρχαῖον, καὶ ἄγαλμα Παλαμήδους ἵδρυται, ϗυναικεῖόν τε, καὶ ὅπλον· καὶ θύουσιν αὐτῷ ξυνιόντες ⓐ ταῖς ἀκταίας οἰκοῦντες πόλεις. μεσόδμη τε τὸ χωρίον ἱερὸν, καὶ Μηθυμναίης, καὶ Λεπέτυμνον. ὄρος ὑπὲρ τῆσβου ὑψηλὸν ὑπερφαίνει.

VLYSSES.

Quæ verò ad Vlyſſem pertinent, ita enarrat. Fuiſſe quidem ipſum facundiſſimum, atque acrem, diſſimulatorem verò, atque inuidum, malignitatémque laudantem, triſtémque ſemper, ac cogitabundo ſimilem, & qui in rebus bellicis videretur potius quàm eſſet fortis. Ignoraſſe tamen quonam pacto armarentur acies, naumachiæque, ac murorum oppugnationes fierent, cuſpidéſque atque arcus traherentur. Ipſius autem facinora multa quidem fuiſſe ait, nulla tamen admiratione digna, præter vnum, quod ad cauum pertinet equum, cuius faber quidem fuit Epeus, Vlyſſes verò inuentor, & in ipſis inſidiis ceterorũ ardentiſſimus extitiſſe perhibetur. Ilium autem iam puberem tranſgreſſus ætatem venit, in Ithacam verò ſenio iam confectus rediit. Longiore enim ob id bellum vſus eſt errore, quod ſibi in Iſmaro Thraciæ ciuitate maritima prætercurreti aduerſus Ciconas geſtum eſt. Nam quæ ad Polyphemum, & Antiphatem, Scyllámque atque inferos pertinent, & quæcunque Sirenes in inſula canebant, ne audire quidem concedit Proteſilaus, ſed óblitis cera auribus ea renuere: non quin voluptatis referta ſint, & ad oblectandum animum ſatisfaciant, verùm minimè verifimilia, ac ficta.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

B Τὰ ⸗ Ὀδυσέως ἔπωσι φράζειν. γενέσθαι μὲν αὐτὸν ῥητορικώτατον, καὶ δεινόν. εἴρωνα ⸗, καὶ ἐρεθισὴν φθόνου, καὶ τὸ κακόηθες ἐπαινέοντα· κατηφῆ τ' ἀεὶ, καὶ ⸗ ἐπεσκεμμένον· τὰ πολέμια δοκοῦντα μᾶλλον ϗυναῖ ⓦ, ἢ ὄντα. οὐ μὲν ἐπιστήμονα ὁπλίσεως, ἢ τ' τάξαι ναυμαχίας τε, καὶ τειχομαχίας, καὶ αἰχμῆς, καὶ τόξων ἕλξεως. τὰ ⸗ ἔργα αὐτοῦ, εἰ μὲν πολλὰ, οὐ μὲν θαυμάσαι ἄξια, πλὴν ἑνός· τοῦ ἐς ⓨ ἵππον ⓦ τὸν κοίλον. οὗ τέκτων μὲν Ἐπειὸς ξυὼ Ἀθηνᾶ ἐλθεῖν, Ὀδυσεὺς ⸗ εὑρετὴς, καὶ σὺν αὐτῷ δὲ λέγεται τῷ λόγῳ, θαρσαλεώτατος ὀφθῆναι τῶν πληρώματος. ἐς Ἴλιον μὲν οὖν ὡρμημένως ἦλθεν ἐς ⸗ Ἰθάκην, γεγηραϊκώς. μακροτέρᾳ γὰρ ἐχρήσατο τῇ ἁλῇ, διὰ ⓦ πόλεμον· ὃς πρὸς Κίκονας αὐτῷ διεπολεμήθη, καταντέχοντι τὰ ἐπὶ θαλάσσῃ τοῦ Ἰσμάρου. τὰ γὰρ Πολυφήμου, καὶ Ἀντιφάτου, καὶ Σκύλλης, καὶ τὰ σὺν ᾅδου, καὶ ὁπόσα αἱ σειρῆνες σὺν τῇ νήσῳ ᾖδον, οὐδὲ ἀκοῦσαι ξυνεχώρει ὁ Πρωτεσίλεως, ἀλλ' ἐπαλείφειν ἡμᾶς κηρὸν τοῖς ὠσὶ, καὶ παραπείθειν αὐτὰ, οὐχ ὡς οὐ πλέα ἡδονῆς, καὶ ψυχαγωγήσεως ἱκανὰ, ἀλλ' ὡς ἀπίθανά τε, καὶ παρδυημένα:

κὴ τὴν νῆσον ἣν τὴν Ωγυγίαν, & τὴν Αἰ- A Ogygiam præterea insulam Ææámque, & quòd ipsius amore captæ fuerint deæ, præternauigare iubet, nec fabulis appelli. Ipsum enim Vlyssem ex amabili ætate iam excessisse ait, & subsimum fuisse, nec magnum, oculísque errabundis ob cogitationes ac suspiciones. Meditantem enim semper referebat. hoc autem ad amorem conciliandũ minimè valere. Qualis quidem qualem & quòd se sapientiorem ac fortiorem Palamedem interfecerit Vlysses, satis his docet Protesilaus. vnde luctum apud Euripidem existentem laude prosequitur, quum Euripides in Palamedis cantibus, Interfeciſtis (ait) interfeciſtis in o- " omnibus sapientem, ô Danai, mu- " sarum philomelam, nihil triste affe- " rentem. & quæ deinceps. & quòd " acris atque impudentis viri oratione persuasi hæc feciſſent.

αίαν, κὴ ὡς ἦρξεν αὐτῷ αἱ θεαὶ, παραπλεῖν κελεύει, & μὴ προσορμίζεσθαι τοῖς μύθοις· ἐξωρόν τε γὰρ τὸν ἐρωτικὸν εἶναι τὸν Ὀδυσσέα, κὴ ὑποσιμον, & σμικρὸν, καὶ πεπλανημένον τοῖν ὀφθαλμοῖν, διὰ τὰς ἐννοίας τε, κὴ ὑπονοίας. αἰνυμουμένῳ γὰρ ἀεὶ ἐώκει. τοῦτο γὰρ ἄγαγεν ἐς τὰ ἐρωτικά. οἷος μὲν δὴ οὖν καὶ ὡς σοφώτερόν τε, κὴ ἀνδρικώτερον ἑαυτοῦ τὸν Παλαμήδη ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπέκτεινεν, ἱκανῶς αὐτὰ τούτων διδάσκει ὁ Πρωτεσίλεως. ὅθεν & τὸν θρῆνον τὸν ἐπὶ Εὐριπίδῃ ἐπαινεῖ, ὁπότε Εὐριπίδης ἐν Παλαμήδους μέλεσιν, ἐκάνε τε φησιν, ἐκάνετε τὸν πάνσοφον, ὦ Δαναοὶ, τὸν οὐδὲν ἀλλοῖον ἀηδόνα μοῦσαν, & τὰ ἑφεξῆς. & ὅτι πεισθέντες ἀνδρὸς θρασέος, & ἀναιδοῦς λόγῳ, ταῦτα δράσαιεν.

B Palamedem interfecerit Vlysses, satis his docet Protesilaus. vnde luctum apud Euripidem existentem laude prosequitur, quum Euripides in Palamedis cantibus, Interfeciſtis (ait) interfeciſtis in o- " omnibus sapientem, ô Danai, mu- " sarum philomelam, nihil triste affe- " rentem. & quæ deinceps. & quòd " acris atque impudentis viri oratione persuasi hæc feciſſent.

AIAΣ O ΤΕΛΑΜΩΝΙΟΣ.

C *AIAX TELAMONIVS.*

Αἴαντα δὲ τὸν Τελαμῶνος, ἐκάλουν οἱ Ἀχαιοὶ μέγαν, οὐκ ἀπὸ τοῦ μεγέθους, οὐδὲ ἐπειδὴ μείων ὁ ἕτερος, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἔπραξε. καὶ ἐποιοῦντο αὐτὸν ξύμβολον τοῦ πολέμου ἀγαθὸν καὶ παρὰ ἔργου, τὸν μὲν Λαομέδοντα, τὸν Ἡρακλεῖ ἀπατήσαντα, μεθ' ὃν Ἡρακλεῖ ὁ Τελαμὼν· & σὺν αὐτῷ, τὸ Ἴλιον εἷλεν. ἔχαιρον μὲν οὖν αὐτῷ & ἀόπλῳ. πελώριος γὰρ ἦν ἰδεῖν, κὴ ὑπὲρ τὴν σφαῖραν πᾶσαν, & φρόνημα αἴρων βιαιότερον τοῦ, κὴ σωφρονικώτερον. ὡπλισμένῳ δὲ ἐξεφέροντο, μετέωρόν τε βαίνοντος ὑπὸ τοῦ τεύχους, καὶ τὴν ἀσπίδα οὐ μεταχειριζομένῳ, τοσαύτην οὖσαν, βλέποντος δὲ λοξοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπὸ τὴν κόρυν, οἷς οἱ λέοντες ἐν διαβολῇ τοῦ ὁρμῆσαι. τὰς μάχας δὲ,

Aiacem autem Telamonis filium Achiui magnum appellabant, non à corporis proceritate, nec quòd alter minor esset, sed à rebus gestis, & à paterno opere bonum belli symbolum ipsum faciebant. Laomedontem enim Telamon vnà cum Hercule, quòd ipsum Herculem decepisset, vltus est, cúmque ipso Iliũ cepit. Eo igitur etiam inermi gaudebant; ingens enim erat, totúmque supereminebat exercitum, modestum, ac frenatum præseferens fastum: ab armato vero pendebant elatè in Troianos proficiscẽte, clypeúmque tantum existentem, optimè pertractãte, iucundíſq. sub galea oculis spectante, vt leones in ruendi dilatione ac mora: pugnas autem

aduerſus optimos conferebat. Lycios quidem, Myſóſque, ac Pœones numeri tantùm cauſa, ad Troiam veniſſe dictitabat. Horum vero duces, dignos cum quibus pugnaretur, exiſtimabat, huiuſmodíque alios vtpote occidenti quidem nomen, vulnerato vero vulnus haud inglorium præberét. hoſte interempto, ab armis abſtinebat. viri etenim eſſe aiebat interficere, ſpoliare vero ad latrones potius pertinere. Nullus autem audiente Aiace immodeſtum quicquam, ac contumelioſum loquebatur, ne ſi inter aliquos quidem ortum eſſet diſſidium. Ceterùm non vulgus modo, verùm & probatiſſimus quiſque & ipſi aſſurgebant, & via cedebant. ſibi autem cum Achille amicitia intercedebat, & mutuo ſibi inuidere nec volebant, nec natura poterant. Omnes præterea circa Achillem ſolicitudines, licet non modicæ rei cauſa excitatas leniebat, partim quidem vt ſimul cum aliis dolens, partim vero increpans. Vnà autem ſedentibus, aut incedentibus, omnes in ipſos conuertebantur Græci, viros aſpicientes, quales poſt Herculem nondum fuerant. Aiacem quidem Herculis fuiſſe alumnum ferebant, infantémq; exiſtentem Herois leonina pelle fuiſſe inuolutum, cùm Ioui ipſum attollens, vt qua parte Leonis pelle tegeretur, inexpugnabilis eſſet, peteret. Aquila quoque ad ſupplicantem acceſſit. puero quidem nomen, precibus vero nutum à Ioue adferens. videbatur autem ei, etiam qui temerè ipſum aſpexiſſet, non ſine Deorum numine genitus, cùm ob formæ pulchritudinem, tum vel maximè ob corporis robur. Vnde Proteſilaus, belli ipſum ſimulachrum appellat: me autem quandoq. dicente,

A πρὸς τοὺς ἀρίστους ἐποιεῖτο. Λυκίους μὲν γὰρ, καὶ Μυσοὺς, καὶ Παίονας, ἀριθμοῦ φάσκων ἕνεκα ἐς Τροίαν ἥκειν. τοὺς δὲ τούτων ἡγεμόνας, ἀξιομάχους τε ἡγούμενος, καὶ οἵους ἀποκλείνασθαι μὲν, ὄνομα δοῦναι· τρωθέντι δὲ, καὶ ἄδοξον βλάβος. πολεμίου τε ἐλαύνων, ἀπείχετο τῶν ὅπλων. τὸ μὲν γὰρ ἀποκλείνειν, ἀνδρὸς εἶναι· τὸ δὲ σκυλεύειν, λωποδύτου μᾶλλον. ἀκόλαστον δὲ ἢ ὑβριστικὸν ἐφθέγξατο ἂν οὐδεὶς ἐν ἐπηκόῳ τοῦ Αἴαντος, οὐδὲ ὁπόσοις ἦν διαφορά πρὸς ἀλλήλους· ἀλλά τε ἀκόντων ὑπανίσταντο αὐτῷ, καὶ ὁδῶν ὑπεξίσταντο, οὐχ οἱ πολλοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς εὐδοκίμου μοίρας. πρὸς δὲ Ἀχιλλέα, φιλία μὲν αὐτῷ, καὶ βασκαίνειν ἀλλήλοις οὔτε ἐβούλοντο οὔτε ἐπεφύκεσαν. τὰς τε λύπας, ὁπόσαι περὶ τὸν Ἀχιλλέα, εἰ καὶ μὴ μικρῶν ἕνεκα ἐγίγνοντο, πάσας ἐπῳδύνειας μὲν, ὡς ἂν ξυναλγῶν τις· ἅσσα δ' οἷς ἐπιπλήττων. καθημένων τε ὁμοῦ, καὶ βαδιζόντων, ἐπεστρέφετο ἡ Ἑλλὰς, ἐς ἄνδρε ὁρῶσα, οἵων μηδ' Ἡρακλέα ἔτι πω ἐγγυᾶσθαι. τὸν μέν γε Αἴαντα, καὶ ζῶντα τὸν Ἡρακλέους παῖδα ἔφασαν. καὶ βρέφος ὄντα, σπαργανῶσαι τῇ λεοντῇ τοῦ ἥρωος. ὅτε ἀναχὼν αὐτὸν τῷ Διΐ, ἀνάλωτον ἥτει γενέσθαι καὶ τὴν δορὰν τοῦ λέοντος· ἀετὸς τε ἐξαμβλὺς ἀφίκετο, φέρων σὺν Διὸς τῷ μὲν παιδὶ, ὄνομα, ταῖς δὲ εὐχαῖς, νῦμα. δῆλός τε ἦν καὶ ἁπλῶς εἰς αὖ βλέψαντι, μὴ ἀθεεὶ φῦναι, διά τε τὴν ὥραν, διά τε τὴν ῥώμην τοῦ εἴδους. ὅθεν ὁ Πρωτεσίλεως, ἄγαλμα πολέμου καλεῖ αὐτόν. ἐμοῦ δέ ποτ' εἰπόντος

Ϛ μὲν καπεπαλαίσθη ἀεὶ τοῦ Ὀ- A atqui magnus hic ac diuinus ab Vlyſſe ſemper in palæſtra proſtratus eſt. ſi Cyclopes (inquit) extitiſſent, veráque de ipſis fabula, cum Polyphemo potius quàm cum Aiace luctatus eſſet Vlyſſes. Audiui à Proteſilao & illa (ô hoſpes) de Heroe, quòd ſcilicet Iliſſo Attico flumini comam nutriret, & ab Athenienſibus in Troia exiſtentibus amaretur, ducémque ſibi exiſtimarent, & quicquid imperaret, exequerentur.

δυσέως ὁ μέγας οὗτος, καὶ θεῖος, εἰ κύκλωπες, ἔφη, γεγόνασι, κὴ ἀληθὴς λόγος ὁ περὶ αὐτῶν μῦθος, μᾶλλον αὐτῷ Πολυφήμῳ διεπάλαισεν Ὀδυσεὺς, ἢ τῷ Αἴαντι. ἤκουσα δὲ Πρωτεσίλεω κἀκείνα, ξένε, περὶ τοῦ ἥρω τούτου, ὡς ἄρ' ἐκόμα ποταμῷ Ἰλισσῷ τῷ Ἀθηναίοις, καὶ ἠγάπων αὐτὸν οἱ ἐν Τροίᾳ Ἀθηναῖοι, κὴ ἡγεμόνα ἡγοῦντο. Ϛ ὅ, τι εἶποι, ἔπραττον. ἠπίκιζε δέ, ἅτε οἶμαι Σαλαμῖνα οἰκῶν, τῷ Ἀθηναίοι δῆμον πεποίηνται· παῖδα δέ τινα αὐτῷ γνώριμον, ὃν Εὐρυσάκη οἱ Ἀχαιοὶ ἐκάλουν, τιθήνῃ τε ἄλλῃ ἔτρεφε ζηφῷ, τῷ Ἀθηναῖοι ἐπαινοῦσι. καὶ ὅτ' Ἀθηναῖοι οἱ παῖδες ἐν μέσοις ἀνθεσπεσίοις στεφανοῦνται τὰ ἀνθέων ζέοντα ἀπὸ γλυκείας ἔτει, κρατῆρας δὲ τοὺς ἐκεῖθεν ἑστήσατο, Ϛ ἔθυσεν ὅσα Ἀθηναίοις ἐν νόμῳ. μεμνῆσθαι δὲ κὴ αὐτὸν ἔφασκε τούτων τὴν Διονυσίων κὴ Θησέα. ὁ δὲ θανάτου λόγος, ὃν ὑφ' αὑτῷ ἀποσφαγεὶς ἀπέθανεν, ἀληθὴς μέν, ἐλεεινὸς δὲ κὴ Ὀδυσεῖ πάσχα, τά τε ἐν ᾅδου, μὴ ὤφλον νικᾶν τοιῷδε ἐπ' ἀέθλῳ. κὴ γὰρ, τοίνυν δὴ κεφαλῇ ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέχει, οὐκ ἐμοὶ μέν, οὐ φησὶν εἰρῆσθαι τῷ Ὀδυσεῖ, μὴ δὴ καταβῆναι αὐτὸν ζῶντα, παντῶς δὲ εἰρῆσθαί που. πιθανὸν γὰρ που παθεῖν τι κὴ τὸν Ὀδυσέα, Ϛ ἀπευξάσθαι τὴν ἑαυτοῦ νίκην ἑλέῳ τοιῷδε ἀνδρὸς, ἐπ' αὐτῇ ἀποθανόντος. ἐπαινῶν δὲ ὁ Πρωτεσίλεως τὰ Ὁμήρου ταῦτα, πολὺ μᾶλλον ἐπαινεῖ τὸ ἔπι αὐτῶν ἔπος, ἐν ᾧ φησι, παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν. κὴ γὰρ τῶν Ἀχαιῶν ἀφεῖλε τιθὴ ἄδικον κρίσιν, κὴ δικάσας ἐκάθισεν, οἷς εἰκὸς ἦν B Atticiſſabat autem, vtpote Salaminа (vt puto) habitans, quam Athenienſes ſibi populum fecerunt: filium quoque ſibi genitum, quem Euriſacem Achiui appellabant, & alio ab Athenienſibus laudato alebat alimento: & cùm Athenis pueri tertio à natiuitate anno, Maio menſe floribus coronentur, crateras illinc accerſitos ſtatuit, & Athenienſium ritu ſacrificauit. Meminiſſe autem horum Dionyſiorum & ipſum dicebat, vt & Theſeum. Sermo autem quo manum ſibi conſciuiſſe, dictus eſt, verus fuit: & ipſi fortaſſe etiam Vlyſſi miſerabilis, vt apud inferos his verbis indicat:

C

— viciſſe hæc ob præmia nollem
Terra tegit caput hoc armorum lite peracta.

illic quidem haudquaquam ab Vlyſſe dicta ait: neque enim ad inferos viuum deſcendiſſe, omnino verò alicubi dicta. Veriſimile eſt enim aliquid Vlyſſem alicubi paſſum, ſuam ipſius victoriam huiuſmodi viri ipſius victoriæ cauſa peremptum, miſeratione deprecatum. Hæc autem ab Homero ſcripta laudibus proſequens Proteſilaus, multò id magis carmen laudat, quo ait, *— à natis Troum ſententia dicta eſt.* Abſtulit enim Achiuis iniquum iudicium, iudiceſque conſtituit, quos par erat,

D

Aiacem condemnare. Cognatum
A est enim timori odium. Furore autem correptum, longè magis ac consueuerant, ipsum Troiani formidarunt, ne murum aggressus ipsum dirueret. Neptunóque atque Apollini supplicabant, vt Pergama à se constructa tuerentur, & Aiacem, si propugnacula attigisset, arcerent. At Græci ipsum diligere haudquaquam desinebant. Sed Aiacis insaniam lugebant, oraculáque precabantur, vt quonam pacto
B mutaretur, sibique ipsi restitueretur, prædicerent. Postea verò quàm & defunctum, & gladio inhærentem viderunt, vsque adeò vniuersi eiularunt, vt Ilij quoque exaudirentur. Athenienses autem ipsius corpus proposuerunt, & Mnestheus qua Athenis in bello defunctos prosequi mos est, funebrem in eius laudem habuit orationem. Egregium Vlyssis opus hîc nouit Protesilaus. Proposito enim Aiaci, Achillis arma adferens, ac lachrymans: Sepeliaris (inquit) in his, quæ tantopere adamasti, victoriámque quæ ipsorum causa fuit, habeas, nihil ad iram concitatus. Achiuis autem Vlyssem laudantibus, laudabat quidem & Teucer, arma verò renuebat: neque enim pium esse, vt quæ mortis causa fuissent, cum ipso sepelirentur. Sepeliuerunt autem ipsium humi corpus deponentes, Calchante interpretante impium esse,
D vt ij igni sepeliantur, qui sibi manum consciuere.

καταψηφίσαντο τ Αἴαντος· ξυμπεσὼν γὰρ φόβῳ μῖσος. μαινόμενον ὃ αὐτὸν, ἢ μὴ Τρῶες, ἔδεισάν πλεῖον, ἢ εἰώθεσαν, μὴ προσβαλὼν τῷ τείχει, ῥήξῃ αὐτό. ἐπηύχοντο Ποσειδῶνί τε, καὶ Ἀπόλλωνι, ὅπως εἰς τὸ τεῖχος ἐλθὼν ἀβλαβὴς προσβολῇσι τὰ Περγάμων τε ἄσεος, καὶ σῴζειν τὸν Αἴαντα, εἰ τῶν ἐπάλξεων ἀπείργοι. οἱ δὲ Ἕλληνες, καὶ ἐπαυόντο ἀγαπῶντες αὐτὸν, ἀλλὰ πένθος τε τὸν τε Αἴαντος μανίαν ἐποιοῦντο, καὶ τὰ μαντεῖα ἐκέτευον λέγειν, πῶς ἂν μεταβάλοιτο, καὶ ἐς νοῦν ἔλθοι. ἐπεὶ δὲ ἀποθανόντα εἶδον, καὶ πρὸς τῷ ξίφει κείμενον, ὤμωξαν μὲν οὕτως ἀθρόον, ὡς οὐκ ἄλλοι πω μιᾷ δὲ τῷ Ἰλίῳ. προὔθεντο δὲ Ἀθηναῖοι τὸ σῶμα, καὶ Μνεσθεὺς ἐπ' αὐτῷ λόγον ἐπήρθυσεν, ὃν νομίζουσιν Ἀθηναῖοι πρῶτον τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τελευτήσαντας ἔργον συνταῦθα τὸ Ὀδυσσέως ὑποθέσθαι τὸν Πρωτεσιλάου δέ. προσκειμένου δὲ τῷ Αἴαντι, τὰ ὅπλα ἐπενεγκὼν τὰ Ἀχιλλέως, καὶ δακρύσας, θάπτου τοι, ἔφη, ἐν οἷς ἠγάπησας, καὶ τὸ νίκαν τινὶ ἐπ' αὐτοῖς ἔχε, μηδὲν ἐς μείωσιν βαλλόμενος. ἐπαινούντων δὲ τῶν Ἀχαιῶν τὸν Ὀδυσσέα, ἐπῆρε μὲν καὶ ὁ Τεῦκρος, τὰ δὲ ὅπλα προὔτεινε. μὴ γὰρ ὅσια εἶναι συτάφια, τὰ δὲ θανάτου αἴτια. ἔδοξαν δὲ αὐτὰ καταθέμενοι ἐς τὴν γῆν τὸ σῶμα, ἐξηγουμένου Κάλχαντος, ὡς ἔχοι ὅσιοι πυρὶ θάπτεσθαι, οἱ ἑαυτοὺς ἀποκτείναντες.

TEVCER.

Teucrum autem iuuenem quidem arbitrare, magnitudine verò speciéq. ac robore inter Achiuorum medios se habere. *Pha.* Troianorúmne res

ΤΕΥΚΡΟΣ.

Τὸν δὲ Τεῦκρον, νέον μὲν ἡγοῦ, μέγεθος δὲ, καὶ εἶδος, καὶ ῥώμῃ, σὺν τοῖς μέσοις τῶν Ἀχαιῶν ἔχειν. Φοῖ. τὰ δὲ τῶν Τρώων

γνώσκῃ ὁ Πρωτεσίλεως, ἀμπελουργὸς, ἢ καὶ ἄξιοί μνημονεύειν αὐτῶν, ὡς μὴ ἄξιοι ἀσουδῆς φαίνοιντο; Αμ. καὶ ἔστι, ξένε, τὸ Πρωτεσίλεω τοιοῦτον. ἄπεστι γὰρ αὐτῷ φθόνος· ἀπαγγέλλῃ δὴ καὶ τὰ τῶν Τρώων ἐσπουδακυῖα τῇ γνώμῃ. φησὶ γὰρ κἀκείνους πολλοῦ πεποιῆσθαι λόγον ἀρετῆς. δίειμι δέ σοι καὶ περὶ τοῦ Ἀχιλλείου λόγου ταῦτα. εἰ γὰρ μετ' ἐκεῖνον λέγοιτο, οὐ θαυμασθὲν ἂν δόξειε.

A nouit Proteſilaus, ô Vinitor? an eorum meminiſſe haudquaquam dignum cenſet, ne ſtudio digni videantur? *Vinitor.* Non eſt Proteſilai tale quid, ô hoſpes. Abeſt enim ab ipſo inuidia. refert vtique & quæ ad Troianos pertinent, diligenti opinione ac ſententia. Aſſerit enim illos quoque virtutem plurimi feciſſe. percurrā autem hæc tibi priuſquàm Achillis mentionem faciam. Nam ſi poſt illum dicta fuerint, nulla admiratione digna videbuntur.

B

ΕΚΤΩΡ.

Ἐπαινῶν τοίνυν τὸν Ἕκτορα ὁ Πρωτεσίλεως, ἐπαινεῖ καὶ τὸν Ὁμηρον ἐπ' αὐτῷ λόγου. ἄριστα γὰρ τὸν Ὅμηρον τὰς τῶν ἱππικῶν ἀγωνισμάτων διηγεῖσθαι, καὶ τὰς μάχας, καὶ τὰς βουλὰς, καὶ τὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ μὴ ἐπ' ἄλλῳ τινὶ τὰς Τροίας. καὶ ὁπόσα ἂν κομπάζῃ ἐν τοῖς τοῦ Ὁμήρου ποιήμασιν ὁ Ἕκτωρ ἀπειλῶν τοῖς Ἀχαιοῖς, τὸ ἅψασθαι τῶν νεῶν πῦρ, πάνυ φησὶν ἐοικέναι τῇ φορᾷ τοῦ ἥρωος. πολλὰ γὰρ τοιαῦτα λέγειν αὐτὸν ἐν ταῖς μάχαις. ἐκπλήττεσθαι δ' αὐτὸν βλέπειν, καὶ φθέγγεσθαι μέγα. εἶναι δ', τὸν μὲν Τελαμωνίου μείω· κακίω δὲ οὐδὲν τὰς μάχας, ἐν αἷς ἐνδείκνυσθαι καὶ αὐτὸν καὶ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως θερμότητος. διεβέβλητο δὲ πρὸς τὸν Γάλλον, ὡς δηλοῖ, καὶ ἤτιτο τὸ κομᾶν. τὸ γοῦν κομᾶν, καί σοι ἀσουδαζόμενον βασιλεῦσί τε, καὶ βασιλέων παισίν, ἀνάξιον ἑαυτοῦ δι' ἐκεῖνον ἡγεῖτο. τὰ δὲ ὦτα κατεαγὼς ἦν, οὐχ ὑπὸ πάλης. τοῦτο γὰρ ὡς ἔφην, οὔτ' αὐτὸς ἐγίνωσκεν, ἅτε οἱ βάρβαροι, ἀλλὰ ταύροις αὐτὸν ἐρίζειν καὶ τὸ ξυμπλέκεσθαι τοῖς θηρίοις τούτοις, πολεμικὸν ἡγεῖτο. πα-

Proteſilaus itaque Hectorem laudans, Homeri quoque ſuper ipſo laudat ſermonem. Optimè enim Homerum ait ipſius aurigationes, pugnáſque, ac conſilia percurriſſe, & quòd in ipſo, & non in alio ſuam Troia ſpem collocaſſet: & quæcunque in Homeri poëſi iactanter dicit Hector, dum Achiuis nauium incendium minatur, Herois impetui vehementer ait congruere. multa namque huiuſmodi ipſum in præliis dicere. maximè autem horrendùm ipſum ſpectaſſe, magnúmque clamaſſe. ſed Telamonio quidem minorem fuiſſe: nihil verò in præliis deteriorem, in quibus & Achilleæ neſcio quid concitationis ac feruoris ipſum ait oſtendiſſe. Paridem autem vtpote timidum, & cultui deditum arguebat. Comam vtique nutrire, licet id regibus, regúmque liberis, curæ eſſet, ſe ipſo indignum illius cauſa arbitrabatur. fractus erat aures, non ob luctam (hoc enim nec ipſe, vt dixi, nec barbari nouerant) ſed cum tauris certabat; & cum huiuſmodi congredi feris, bellicum cenſebat. Luctan-

C

D

κ. λέ.

tis enim & hæc ſunt, ipſe verò ſe id facere ignorabat. ſubſiſtere enim mugientes, cornuúmque cuſpides audenti animo ſuſtinere, ac taurum *ſupinare.* frænare*, & cùm ab ipſo vulneratus fuiſſet, haudquaquam deficere, pro bellica exercebat meditatione. *adoleſcentem & ſtatua autem quæ Ilij erecta eſt, *iuuenem Hectorá præſefert. At Proteſilaus fuiſſe quidem ipſum illa ſuauiorem inquit, ac maiorem. deceſſiſſe verò tricesimo fermè ætatis anno, non vtique fugiendo, nec manus remittendo. In his enim Hectorem ab Homero falsò accuſari, ſed ſtrenuè dimicantem, Troianorúmque vnum extra murum moratum, longáque tandem pugna cecidiſſe. at defunctum currui quidem alligatum ac ſuſpenſum fuiſſe tractum ait. redditum verò vt ab Homero dictum eſt.

A λαίονζος μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ἰῶ. ὁ δὲ, τὸ μὲν ἠνώξ προσέπεων. τὸ δ' ὑφίστα-σθαι μυκωμένους, καὶ θαρσεῖν, τὰς αἰχμὰς τῶν κεράων, & ἀπαυχενίσαι ταῦρον, & τρωθεὶς ὑπ' αὐτῦ μὴ ἀπειπεῖν, ὑπὲρ μελέτης τῶν πολεμικῶν ἤσκει. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα τὸ ἐν Ἰλίῳ νέον Ἕκτορα, & μειρακιώδη φέρει. ὁ Πρωτεσίλεως δ', ἡδέως μὲν αὐτὸ κἀκεῖνο B ἡδίω φησὶ, καὶ μείζω, ἀποθανεῖν δ' τριακοντούτιν ἴσως· οὐ μὴν φεύγοντά, ἢ προϊέμενον τὰς χεῖρας· ταυτὶ γὰρ συκοφαντεῖν τὸν Ἕκτορα ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, ἀλλὰ καρτερῶς ἀγωνισάμενον, καὶ μόνον τῶν Τρώων καταμείναντα ἔξω τοῦ τείχους, καὶ πεσεῖν ὀψὲ τῆς μάχης. ἀποθανόντα δ', ἑλκθῆναι μὲν δεδηγμένον τοῖς ἅρμασι, ἀποδοθῆναι δ' ὡς Ὁμήρῳ εἴρηται.

ÆNEAS.

Æneam autem pugnare quidem hoc deterius, prudentia verò Troianis præſtare, iiſdemque quibus Hector, dignum cenſeri. Nouiſſe præterea quæ ad Deos pertinent, quæque ſibi capta Troia fato deſtinata eſſent. Nullo autem terrore affici. Tunc enim mentis ac cogitationis maximè fuiſſe compotem ait, cùm inter diſcrimina verſabatur. Achiui autem Hectora quidem Troianorum manum, Ænæam verò mentem appellabant. pluráque ipſis cautum Ænæam, quàm furibundum Hectorem negocia præbuiſſe. Erant autem cùm ætate, tum corporis proceritate pares. Sed Ænææ ſpecies minus alacris videbatur, at maiorem præ ſe ferebat conſtantiam, comámque abſque inuidia alebat. neque enim comam exercebat, neque ipſi vacabat, ſed

C

ΑΙΝΕΙΑΣ.

Αἰνείαν δ', μάχεσθαι μὲν τούτου ἧττον, σωφρονεῖν δ' προσεῖναι τῶν Τρώων, ἀξιοῦσθαι δ' τῶν αὐτῶν Ἕκτορι. τὰ δ' τῶν θεῶν, οὓς εἰδέναι, καὶ ἃ δὴ ἐπέπρωτο αὐτῷ, Τροίας ἁλούσης. οὐ πλήττεσθαι δ' ὑπὸ οὐδενὸς φόβου· τὸ γὰρ σύνοιδε τε, & λελογισμένον, οἷ αὐτοῖς μάλιστα τοῖς φοβεροῖς ἔχει. ἐκάλουν δ' οἱ Ἀχαιοὶ τὸν μὲν Ἕκτορα, χεῖρα τῶν Τρώων. τὸν D δ' Αἰνείαν, νοῦν. καὶ πλείω προέχειν αὐτοῖς πράγματα Αἰνείαν σωφρονοῦντα, ἢ μεμηνότα Ἕκτορα. ἦσαν δ' ἰσήλικές τε, καὶ ἰσομήκεις. τὸ δ' εἶδος τοῦ Αἰνείου, φαιδρὸν μὲν ἦπερ ἐφαίνετο, καθεστηκὸς δ' ἐώκει. μᾶλλον δ' ἐκόσμα τὸ ἀνέπαχθες· οὐ γὰρ ἤσκει τὴν κόμην, οὐδὲ ἐσχόλαζε αὐτῇ, ἀλλὰ

μόνῳ τῷ ἀρετῷ ἐποιεῖτο κόσμημα. σφοδρὸν ἦ οὕτω π ἔβλεπεν, ὡς ἐξ ἀποχρῶν εἶ οἱ ωρὸς τοῦ ἀπαντῶντας καὶ αὐτὸ τὸ βλέψαι.

A vnicam virtutem ornamento esse statuebat. adeò autem horrendum intuebatur, vt in eos qui ordinem deseruissent, sibi solus satis esset aspectus.

ΣΑΡΠΗΔΩΝ.

SARPEDON.

Σαρπηδόνα δὲ, Λυκία μὲν ἐτέκετο, Τροία δὲ ἤρκεν. ἐῶ μὲν γὰρ κ τὸν Αἰνείαν μάχας. ἦγε δὲ Λυκίους ξύμπαντας, καὶ ἀρίστω ἀνδρε, Γλαῦκόν τε, κ Πάνδαρον. ἐῶ δὲ αὐτοῖν ὁ μὲν, ὁπλισθῦν δοκίμος. ὁ δὲ Πάνδαρος, τὸν Ἀπόλλω τὸν Λύκιον ἱκέτα οἱ μειρακίῳ ἐπικοινωνῆσαι, ἔφη, τοξοσύνης. εὔχετο ἀεὶ τῷ Ἀπόλλωνι, ὅτε τοξεύειν ἐπὶ μεγάλῳ ἄροιτο. κ παντρατιὰ δὲ ὁ Πρωτεσίλεως ἀπαντῆσαί φησι τῷ Σαρπηδόνι τοὺς Τρῶας. ωρὸς γὰρ τῇ ἀνδρίᾳ, κ τῷ εἴδει, θεῖός τε, κ γυναικῶν ὄντι, ἀνήρτητο τοὺς Τρῶας καὶ τῷ λόγῳ τῷ ωρὶ τὲ γένους. ἀπὸ Διὸς μὲν γὰρ Αἰακίδας τε ἄδεσθαι, κ Δαρδανίδας, καὶ τοῦ Ταντάλου· τὸ δ' αὖ Διὸς γεγονέναι, μόνῳ τῶν ὑπὲρ Τροίας τε, κ ἐπὶ Τροίαν ἐλθόντων, οἱ εἶνῳ ὑωθρίζαι. τοῦτο δὲ κ τὸν Ἡρακλέα μείζω ποιῆσαι καὶ θαυμασιώτερον τοῖς ἀνθρώποις. ἀποθανεῖν δὲ ὡς Ὁμήρῳ εἴρηται, καὶ ἐπὶ ἀμφὶ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ τάφου τυχεῖν, ἐς ὃν ωρέπεμψαν οἱ Λύκιοι ἀγωνιστὴν τὸν νεκρὸν τοῖς ἔθνεσι, δι' ὧν ἤγετο. ἐσκύασο ἦ ἀρώμασι, καὶ ἐώκει καθεύδοντι· ὅθεν οἱ ποιηταὶ πομπῷ φασιν αὐτὸν τῷ ὕπνῳ χρήσασθαι.

Sarpedonem autem Lycia quidem tulit, Troia verò sustulit: haud secus enim atque Æneas in pugnis versabatur: omnes ducebat Lycios, sed Glaucum ac Pandarum præstantissimos. quorum alter quidem ar- B mandi exercitus peritissimus, Pandarus verò Apollinem Lycium sibi adhuc adolescentulo adstitisse, sagittandíque artis participem fecisse ait: & cùm arcum magnæ rei causa sumeret, Apollini semper supplicabat. vniuersum autem Troianum exercitum, Sarpedoni obuiam processisse ait Protesilaus. Nam præter fortitudinem & speciem diuinam pariter ac nobilem: oratione C etiam ad generis nobilitatem pertinente, sibi Troianos obligabat: à Ioue enim Æacidas celebrari, Dardanidásque, & à Tantalo oriundos, sed ab ipso genitum esse Ioue, id sibi soli ex iis qui pro Troia, quíque aduersus Troiam venerant, extitisse. Hoc autem & Herculem maiorem, maioréque apud homines admiratione dignum reddidisse. Decessisse autem, vt ab Homero dictum est, quum quadragesimum fermè ageret ætatis annum, D tumulúmque in Lycia consecutum: ad quem Lycij, cadauer gentibus, per quas ferebatur, ostendentes comitati sunt. Aromatib. autem conditum erat, dormientíque simile. vnde somno ipsum comite vsum, poëtæ ferunt.

De Glauco & Pandaro.

A

ALEXANDER.

Audi & quæ ad Alexandrum Paridem pertinent, ni valde id moleſtum eſt. *Phœnix*. Moleſtum quidem eſt, verùm haud deterius audiuiſſe. *Vinitor*. Ait itaque Alexandrum Troianis quidem omnibus odio fuiſſe : in rebus verò bellicis haudquaquam malum : ſed ſpecie ſuauiſſimum, voce ac moribus venuſtum, vtpote qui in Peloponneſo verſatus eſſet : pugnare autem omnibus modis, & ſagittandi peritia, Pandaro minimè fuiſſe inferiorem : & ephebum in Græciam nauigaſſe, cùm à Menelao hoſpitio ſuſceptus eſt, Helenémque pulchritudine cepit. obiiſſe autē mortem cùm nondum triceſimum ætatis annum attigiſſet : gaudere autem ſua ipſius pulchritudine, circunſpicíque ab aliis, ſeque ipſum circunſpicere. vnde elegantiſſimè ipſum illudit Heros. Hunc enim pauonem (auis autem pulchritudine ac colore oblectatur Proteſilaus) cùm quandoque pennas ſublatum ac circumpoſitum vidiſſet, ipſáſque circunſpicientem ac purgantem, & nonnullas diſponentem, vt monilium inſtar, quæ lapillis conſtant, diſtinctæ atque exornatæ viderentur : Ecce (inquit) cuius modo mentionē faciebamus, Priami filius Paris. Me autem percunctante, quid Paridi ſimilis eſſet pauo ? quòd ſeipſum (ait) dilexerit : etenim ille quoque ornatus cauſa ſeipſum quidem circunſpiciebat, arma verò contemplabatur. Pantheræ autem pelles appenſæ erat humeris : ſqualorem comæ inſidere, ne in pugna quidem patiebatur. ſplendebat autem & manuum vnguibus, ſubaduncóque erat naſo ac

B

C

D

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ακουε ἡ τὰ Αλεξάνδρε τῦ Γαείδος, εἰ μὴ ἄχθη αὐτῷ σφόδρα. Φοῖ. ἄχθομαι μὲν, οὐ χείρω δέ, ἀκοδσαι. Αμ. Φησὶ τοίνυν ὁ Αλέξανδρος, Τρωσὶ μὲν ἀπηχθῆσθαι πᾶσι, κακὸν δὲ δὴ εἶ) τὰ πολέμια· τὸ δὲ εἶδος, ἥδιστον· ἐπῆχθαι τε τῷ φωνῷ, καὶ τῷ ἤθει, ἅτε τῇ Πελοποννήσῳ ἐπιμίξαντα· μάχεσθαι δὲ παντοίως· ἡ τῷ ἐπισήμῳ ὁπόσον τόξων, μὴ λείπεσθαι τῦ Πανδάρου. καὶ πλῦσαι μὲν ἐς τὴν Ελλάδα ἔφηβος, ὅτε δὴ ξενῶ τῦ Μενέλεω χρώμενος αὐτὸν, ἡ τὴν Ελένην ἐλεῖν τῷ εἴδει· ἀποθανεῖν δ' οὔπω τεσσαρακοντούτην. γάνυται δ' τῷ ἑαυτῦ κάλλει, ἡ θεωμένῳ μὲν ὑφ' ἑτέρων, θεωμένῳ δ' ἑαυτόν. ὅθεν χαρίεσθαι ὁ ἥρως ἐς αὐτὸν παίζει. τὸν γὰρ τὸν ταὼ (χαίρει δ' ὁ Προτεσίλεως τῇ ὥρᾳ, καὶ τῇ δασύτητι τῦ ὄρνιθος) ἰδὼν ποτε ἀναπεπταμένον, καὶ περιβεβλημένον τὰ πτερὰ, περιβλέποντά τε αὐτὰ, & κατειθαιρόντα, ἔστι δ' ἃ καὶ διαπλέκοντα, ἵν' ὥσπερ τῇ λίθων ὅρμοι, κεκοσμημένα φαίνοιτο, ἰδοὺ, ἔφη, οὗ τοιοῦτον ἐμνημονεύομεν, Γάεις ὁ τῦ Πριάμου. ἐμοῦ δ' ἐρομένου αὐτὸν τί ἔοικεν ὁ ταὼς τῷ Γάειδι, τὸ φίλαυτον, εἶπε. καὶ γὰρ δὴ κἀκεῖνος κόσμου ἐπιμελῶς, περιόψει μὲν ἑαυτὸν, περιεσκόπει δὲ τὰ ὅπλα. δοραὶ δὲ παρδάλεων ἐπῆπτο τοῖς ὤμοις. αὐχμὸν δὲ περιορᾶν τὰς κόμας, οὐδὲ ὁπότε μάχοιτο, ἠνείχετο. ἔστιλβε δὲ & τῦ ὄνυξας τῶν χερῶν· ὑπόγρυπος δὲ ἦν, καὶ

λευκὸς, καὶ τὸ ὄμμα ἐγλύφατο. ἡ δὲ ἑτέρα ὀφρὺς, ὑπῆρε τὸ ὄμματος. A

candidus, & oculos pictus, sed super oculo erectum erat supercilium.

ΕΛΕΝΟΣ, ΔΗΙΦΟΒΟΣ, καὶ Πολυδάμας.

Ἕλενος δὲ, καὶ Δηΐφοβος, καὶ Πολυδάμας, ξυνέβαινον μὲν ἀλλήλοις τὰς μάχας, καὶ παντὸν ἐφέροντο τῆς ῥώμης, εὐδόκιμοι δὲ τὰς ξυμβολίας ἦσαν· ὁ δὲ Ἕλενος, καὶ μαντικῆς ἥπτετο ἴσα τῷ Κάλχαντι. B

HELENVS, DEIPHOBVS & Polydamas.

Helenus autem, Deiphobúsque, & Polydamas, in pugnis quidem inuicem conueniebant, eodémque robore præditi erant: consultationum verò peritissimi. sed Helenus haud secus atque Calchas diuinationem attigerat.

ΕΥΦΟΡΒΟΣ.

Περὶ δὲ Εὐφόρβου τοῦ Πάνθου, ἢ ὡς ἤκουσέ τις ἐν Τροίᾳ Εὔφορβος, ἢ ἀποθανὼν ὑπὸ Μενέλεω, τὴν Πυθαγόρου οἴμαι τοῦ Σαμίου ἤκουσας λόγον. ἔλεγε γὰρ δὴ ὁ Πυθαγόρας, Εὔφορβος γεγονέναι, μεταφοιτήσας τὸν μὲν ἐν Τρωὸς, σοφὸς δὲ ἐν πολεμικὸς, κεκολασμένος δὲ ἐν τρυφῶντος. πλοῦτον τὸ κόμιον, ὃν σοφὸς ἡγούμενος ἐκοσμεῖτο αὐχμῷ, χρυσὸν ἐν Τροίᾳ ἐποιεῖτο, ὁπότε ὁ Εὔφορβος. ὁ δὲ Περσεσίλεως τὸν Εὔφορβον, πλείονα ἑαυτοῦ ἡγεῖται, καὶ ἐλεεῖ, καὶ ὁμολογεῖ τὸν Πάτροκλον ὑπ' αὐτοῦ προφθέντα, παραδοθῆναι τῷ Ἕκτορι. εἰ δὲ εἰς ἄνδρας ἦλθεν, οὐδὲν ἂν φησιν αὐτὸν κακίω νομισθῆναι τοῦ Ἕκτορος. τὸ μὲν γε ὡραῖον αὐτοῦ, καὶ σὺν Ἀχαιοὺς φησι θέλγειν. ἐοικέναι γὰρ αὐτὸν ἀγάλματι, ὁπότε κάλλιστα ἑαυτοῦ ὁ Ἀπόλλων ἀκερσεκόμης τε, καὶ ἁβρὸς φαίνοιτο. τοσαῦτα, ξένε, περὶ τῶν Τρώων δίφσιν ὁ θεῖός τε, καὶ ἀγαθὸς ἥρως λοιπὸν δ' ἡμῖν ἴσως τὸ Ἀχιλλέως ἀποτελέσαι λόγον, εἰ μὴ ἀπείρηκας πρὸς τὸ μῆκος. Φο. εἰ οἱ C D

EVPHORBVS.

Ceterùm de Euphorbo audisti (puto) Samij Pythagoræ sermonem, quòd Euphorbus quidam in Troia fuerit, & à Menelao interfectus. Dicebat enim Pythagoras se natum Euphorbum, transformatúmque, Ionicum quidem ex Troiano, sapientem verò ex bellico, eruditum ex delicioso: & comam, quam factus sapiens squalore exornabat, in Troia auream reddebat, cùm esset Euphorbus. Protesilaus autem Euphorbum sibi æquæuum arbitratur, ac miseratur, fatetúrque Patroclum ab ipso vulneratum Hectori traditum. quòd si ad virilem ætatem peruenisset, nihilo (inquit) Hectore deterior existimatus fuisset. Ipsius itaque pulchritudinem Achiuos quoque ait demulsisse, statuæque ipsum similem fuisse, vt cùm pulcherrimè Apollo, & intonsus & mollis videretur. Tanta, ô hospes, strenuus ac diuinus Heros de Troianis percurrit. Reliquum autem nobis fortassis esset, vt sermonem super Achille inchoatum expleremus, nisi orationis prolixitate defessus es. *Phœnix*. Si qui

apud Homerum, ô Vinitor, lotum comederunt, adeò promptè ac ſedulò herbæ incumbebant, vt domeſtica obliuioni mandarent: ne diffidas me quoque haud ſecus orationi, ac loto incumbere, neque ſponte hinc abſcedere poſſe, ægréque ad nauem abduci, lugentémque atque eiulantem in ipſa vinciri, quòd oratione haud fuerim expletus: etenim ad Homeri poëmata ita me affeciſti, vt & diuina ipſa exiſtimem, & ſupra hominẽ videantur: & nunc magis obſtupeſcam, non modò ob carminum compoſitionem, nec ſi qua ex ipſis voluptas percipitur: verùm multò magis propter heroum nomina, ac genus; & per Iouem, vt vnicuique aliquem occidere, aut ab alio interfici contingit. Etenim quòd Proteſilaus quidem iam dæmon factus hæc nouerit, nulla exiſtimo admiratione dignum. Verùm vnde Homero Euphorbi, vnde Heleníque, & Deiphobi, & per Iouem ex oppoſito exercitu viri quàmplurimi, quos in catalogo memorat? Nam quòd Homerus non hæc ſibi dicendi materiam ſubiectúmque fecerit, ſed geſta veráque narrauerit, teſtatur Proteſilaus; præter pauca, quæ idcirco ſponte mutaſſe videtur, vt variam ac ſuauiorem redderet poëſim. vnde quod à nonnullis dictum eſt, Apollinem ſcilicet hæc compoſuiſſe, ſed Homerum poëſi inſcripſiſſe, mihi vehementer inualuiſſe videtur. Nam hæc Deum potius quàm hominem nouiſſe, veriſimile eſt.

Vinitor. Quòd Dij (hoſpes) totius cantus duces ſint poetis, ipſimet minimè inficiantur poëtæ. Hi quidem Calliopen, hi verò vniuerſas,

A τῶ λωτῶ ϖρ' Ομήρῳ φαγόντες, ὦ Αμπελουργέ, ϖροθύμως οὕτω προσέκεινο τῇ πόᾳ, ὡς σπλῆσθαι τ οἴκοι μὴ ἀπίσῃ κἀμὲ ϖροσκεῖσθαι τῷ λόγῳ. καθάπρ τῷ λωτῷ. ☾ μήτ' αὖ ἐκόντα ἀπελθεῖν σὺθένδε, ἀπαχθῆναί τ μόγις δ' ὑπὸ τῶν ναυῶν, κὴ δεθῆναι σ' αὖ σὺ αὐτῇ κλαύσῃ, ☾ ὀλοφυρόμενον, ὑπὸ τῷ μὴ ἐμπίπλασθαι τ λύσε. ☾ γαρ μὲ κὴ ϖρὸς τὰ τ Ομήρε ποιήματα οὕτω διαθῆκας, ὡς θεία τ αὐτὰ ἡγεῖμθον, ☾ πρᾶα αἰθέρου δόξαι. κὴ νῦν σ' σὺπεπλῆχθαι μᾶλλον, σὺκ ἐπὶ τῇ ἐποποιΐᾳ μόνον, ὡσ' εἴ τις ἡδονὴ σὺνεκει σοφῶν. ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐπί τε τοῖς ὀνόμασι τῶν ἡρώων, ὑπὸ τε τοῖς γένεσι. κὴ νὴ Δί' ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἔλαχε τ κτεῖναί τινα, ἢ ἀποθανεῖν ὑφ' ἑτέρε. τ μὲν γὰρ Γ ρωτεσίλεων, δαίμονα ἤδη ὄντα, οὐδὲν οἶμαι θαυμαστὸν εἰδέναι ταῦτα. Ομήρῳ δ', ϖόθεν μὲν Εὔφορβοι, ϖόθεν δ' Ελενοί τε, κὴ Δηίφοβοι, ☾ νὴ Δί' σὺ τ αὐτεμβύης σρατιᾶς οἱ ϖολλοὶ ἄνδρες, οὓς σὺ καταλόγῳ φέρῃς; τὸ γὰρ μὴ ὑποτεθεῖσθαι ταῦτα τ Ομηρον, ἀλλὰ γεγονότων τε, ☾ ἀληθινῶν ἔργων ἀπαγγελίαν ποιεῖσθαι, μᾶρτυρεῖ ὁ Γ ρωτεσίλεως, πλὴν ὀλίγων, ἃ δοκεῖ μᾶλλον σφῶν μεταοκευάσαι ὑπ' Ἰω ϖοικίλλω τε, κὴ ἡδίω ἀποφῆναι τῷ ϖοίησιν. ὅθεν τὸ ὑπὸ σφῶν λεγόμενον, ὡς Απόλλων αὐτὰ ϖοιήσας, τ Ομηρον ἐπέγραψε τῇ ποιήσῃ, σφόδρα μοι δοκεῖ ἐῤῥῶσθαι. τὸ γὰρ γνώσκειν ταῦτα, θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώπῳ ἔοικε. Αμ. τὸ μὲν θεοὺς ἡγεμόνας εἶναι τοῖς ϖοιηταῖς, ξένε, τ ϖάσης ᾠδῆς, αὐτοί ϖου ☾ ϖοιηταὶ ὁμολογοῦσιν. ☾ μὲν, τῷ Καλλιόϖην, ☾ δὲ, ϖάσας·

οἱ δὲ, καὶ τὸν Ἀπόλλω πρὸς ταῖς ἐννέα
Μούσαις ἐπικαλεῖν αἰτούμενοι τῷ λόγῳ. τὰ μὲν
Ὁμήρου ταῦτα, καὶ ἀληθεῖ μὲν εἴρηται. οὐ
μὴν Ἀπόλλωνί γε ἀπῴδει, ἢ Μούσαις αὐ
ταῖς ἦσται. γέγονε γάρ, ξένε, γέγονε ποιη-
τὴς Ὅμηρος, καὶ εἶδεν ὡς μὲν φασίν ἔνι-
οι, μετὰ τέτταρα, καὶ εἴκοσιν ἔτη τὴν Τρωϊ-
κῶν. οἱ δέ, μετὰ ἑπτὰ, καὶ εἴκοσι, πρὸς τοῖς
ἑκατόν, ὅτε τὴν ἀποικίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐς
Ἰωνίαν ἔστελλον. οἱ δὲ, ἑξήκοντα, καὶ ἑκα-
τὸν ἔτη γεγονέναι μετὰ τὴν Τροίαν, φασὶ
Ὁμήρου τε φασι, καὶ Ἡσιόδου, ὅτε δὴ ἆσαι
ἄμφω ἐν Χαλκίδι, τὸν μὲν, τὰ ἔπη
τὰ περὶ τῶν Αἰάντοιν, καὶ ὡς αἱ φάλαγ-
γες αὐτοῖς ἀραρυῖαί τε, καὶ καρτεραὶ ἦ-
σαν. τὸν δὲ, τὰ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ
Πέρσην, ἐν οἷς αὐτὸν ἔργων τε ἐκέλευεν
ἅπτεσθαι, καὶ γεωργίᾳ προσκεῖσθαι, ὡς μὴ
δέοιτο ἑτέρων, μηδὲ πεινῴη. καὶ ἀληθέστε-
ρα, ξένε, περὶ τῶν Ὁμήρου χρόνων ταῦτα.
ξυμπίπτεται γὰρ αὐτοῖς ὁ Πρωτεσίλεως.
δύο γοῦν ποιητοῦ ὕμνον ποτὲ εἰπόντων,
ἐς αὐτὸν ἐπαινεθέντων καὶ ἀπελθόντων, ἤρετό
με ὁ ἥρως ἀφικόμενος ὅπῃ ἀκούων ψη-
φιζοίμην. ἐμοῦ δὲ τὸν φαυλότερον ἐπαι-
νέσαντος, καὶ γὰρ μᾶλλον ἔτυχεν ἠλι-
θιώτης, γελάσας ὁ Πρωτεσίλεως, καὶ
Γανίδης, ἔφη, Ἀμπελουργέ, ταὐτόν σοι
πέπονθε. Χαλκίδος γὰρ τὲπ' Εὐρίπῳ
βασιλεὺς ὢν τυγχάνει, Ἡσιόδῳ κατὰ Ὁ-
μήρου ἐψηφίσατο. καὶ ταῦτα, τὸ γλαφυρὸν
ἔχων μεῖζον, ἢ σύ. γέγονε μὲν δὴ, ξένε,
ποιητὴς Ὅμηρος, καὶ τὰ ποιήματα, ἀν-
θρώπου ταῦτα. τὰ δὲ ὀνόματα, καὶ τὰ εἴ-
δη, καὶ τὰ ἔργα, ξυνηγέξατο μὲν καὶ τῶν
κατὰ π. πόλεων, αἷς ἕκαστοι ἦρχον. ἦλθε γὰρ καὶ ἐς
τὴν Ἑλλάδα μετὰ χρόνον τῶν Τρωϊκῶν,

A nonnulli & Apollinem ac nouem Musas vt orationi adsint inuocantes. Hæc autem Homeri poemata non absque Deorum numine dicta sunt, non tamen ab Apolline ipso aut à Musis decantata. fuit enim (hospes) fuit poëta Homerus, & (vt nonnulli aiunt) quarto ac vicesimo post res Troianas anno cecinit. alij septimo ac vicesimo supra centum, cùm Athenienses coloniam in Ioniam deducerent. Sunt
B qui centesimo ac sexagesimo post Troiam annos fuisse velint: de Homeróque dicant, atque Hesiodo, ambos in Chalcide ceciniſſe: hunc quidem carmina de vtroque Aiace, & quod ipsorum phalanges congruæ ac validæ essent, alterum vero quæ ad Persen fratrem conscripsit, quibus opera aggredi, cultuíque agrorum vacare iubebat, ne aliorum indigeret, atque esuriret.
& hæc (hospes) de Homeri temporibus veriora. ipsis enim assentitur Protesilaus. Cùm itaq. duo poëtæ hymnum quandoq. in eius laudem hîc ceciniſſent, ac discessissent, Heros me adiens vtri suffragarer, percunctatus est. me autem
C deteriorem laudibus prosecuto (etenim accidit vt melius se gereret) ridens Protesilaus, & Panides inquit, ô Vinitor, idem quod tu passus est. Nam cùm ille Chalcidis, quæ in Euripo est, rex esset,
D Hesiodo aduersus Homerum suffragatus est, & maximè cùm prolixiorem quàm tu haberet barbam. fuit vtique (hospes) poëta Homerus, & hominis hæc sunt poëmata. Ceterùm nomina, speciésque, ac gesta ex iis collegit ciuitatibus, quas singuli duxerant: tunc enim Græciam perlustrauit, cùm non-

nondum tempus quæ ad Troiam gesta sunt, obliterasse. hæc autem & alio diuino ac supra sapientiã modo percepit. in Ithacam enim Homerum quandoque nauigasse ait, cùm Vlyssis animam adhuc sapere audiuisset, allectamentóque in ipsam vsum. Posteà verò quàm ascendit Vlysses, hic quidem quæ in Troia fuissent gesta percunctabatur. Vlysses verò se quidem cuncta tenere ac meminisse fatebatur: Sed eorum quæ sciret penitus nihil dicturum, ni præmium ab Homero consequeretur, laudes scilicet in poësi, & sapientiæ ac fortitudinis causa hymnos. hæc cùm Homerus spopondisset, & quòd in poëmate gratificari posset, asseruisset, omnia Vlysses verè, & vt gesta fuerant, enarrauit: ad sanguinem enim ac foueas animæ haudquaquam mentiuntur. Homero autem iam abeunte clamitans Vlysses, suæ (inquit) ipsius cædis à me pœnas exigit Palamedes, & noui iniquè feciſſe, & omnino aliquid patiar. Qui enim hic ius dicunt, acres sunt, ô Homere: & quæ ad supplicia pertinent, non longè absunt. Quòd si hominibus hæc Palamedi minimè feciſſe videbor, minori hîc afficiar supplicio. Itaque ne ad Troiam Palamedem adducas, nec milite vtere, nec sapientem fuisse dixeris. Dicent vtique alij poëtæ, at verisimilia haudquaquam videbuntur, cùm abs te omissa fuerint. Hoc est (hospes) Vlyssis atque Homeri colloquium, & sic Homerus vera quidem percepit, multa verò ad orationis sibi subiectæ ornatum transmutauit. *Phœnix.* Homeri patriam, & à quibus esset genitus, nunquid (ô Vinitor) Protesilaum vnquam rogasti? *Vinitor.* Sæpenumero, hospes. *Phœnix.* Ipse verò

A οὔπω ἱκανὸν ἐξαμαυρῶσαι τὰ σὺν τῇ Τροίᾳ. ἔμαθε δ' ὁ ταῦτα καὶ ἕτερον, δαιμόνιόν τ', καὶ σοφίας πρόσω. ἐς Ἰθάκην γάρ ποτε τὸν Ὅμηρον πλεῦσαί φησιν, ἀκούσαντα ὡς πέπνυται ἔτι ἡ ψυχὴ τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ ψυχαγωγία ἐπ' αὐτὴν χρήσασθαι. ἐπεὶ δ' ἀνήγετο τὸν Ὀδυσσέα, ὁ μὲν, ἠρώτα αὐτὸν τὰ σὺν Ἰλίῳ. ὁ δ', εἰδέναι μὲν πάντα ἔλεγε, καὶ μεμνῆσθαι ἀκριβῶς· εἰπεῖν δ' οὐκ ἔφη ὧν οἶδεν, εἰ μὴ
B μισθὸς αὐτῷ παρὰ Ὁμήρου γένοιτο. δόξης τε σὺν τῇ ποιήσει, καὶ ὕμνος ἔτι σοφίᾳ τε, καὶ ἀνδρείᾳ. ὁμολογήσαντος δὲ τοῦ Ὁμήρου ταῦτα, καὶ ὅτι δυνήσεται χαριεῖσθαι αὐτῷ σὺν τῇ ποιήσει φήσαντος, δὴ ὁ Ὀδυσσεὺς πάντα ἐξῆς ἀληθείᾳ τε, καὶ ὡς ἐγένετο. ἔπεισε γὰρ ἔπη τε, καὶ βοῆθεις αἱ ψυχαὶ φιλόδοξοι. ἀπόντος δὲ ἤδη τοῦ Ὁμήρου, βοήσας ὁ Ὀδυσσεὺς, Παλαμήδης με, ἔφη, δίκας ἔπαγε τεῖ τοῦ ἑαυτοῦ φόνου,
C καὶ οἶδα ἀδικῶν. καὶ πάντως μὲν πείσομαί γε. ἅτε γὰρ θεμιστεύοντες σὺ ταῦτα, δῆνοι Ὁμηρε. καὶ τὰ σὺ ποιῶν, ἐπίσης. εἰ δὲ τοῖς ἄνω ἀνθρώποις μὴ δόξω εἰργάσθαι τὸν Παλαμήδη ταῦτα, ἧττόν με δοτολεῖ τὰ σὺν ταῦτα. μὴ δὴ ἄγε τὸν Παλαμήδη εἰς Ἴλιον, μηδὲ στρατιώτην χρῶ, μηδ' ὅτι σοφὸς ἦν εἴπῃς. ἐρέσι μὲν γὰρ ἕτεροι ποιηταί.
D πιθανὰ δ' οὐ δόξει, μὴ σοὶ εἰρημένα. αὕτη, ξένε, ἡ Ὀδυσσέως τε, καὶ Ὁμήρου ξυνουσία. καὶ οὕτως ὁ Ὅμηρος, τὰληθῆ μὲν ἔμαθε, μετεκόσμησε δὲ πολλὰ εἰς τὸ συμφέρον τοῦ λόγου, ὁ ὑπέθετο. Φοῖ. πατρίδα δὲ Ὁμήρου, ὦ Ἀμπελουργέ, καὶ τίνων ἐγένετο, ἤρου ποτὲ τὸν Πρωτεσιλέων; Ἀμ. καὶ πολλάκις, ξένε. Φο. ὁ δὲ,

τι; Αμ. φησὶ μὲν εἰδέναι. Ομήρου δὲ παραλιπόντος αὐτὰ, ἵνα αἱ σπουδαῖαι τῶν πόλεων, πολίτην αὑτῶν σφῶν ποιοῖντο. ἴσως ἂν καὶ μοιρῶν ὑπὲρ Ομήρου ὄντος ἄπολιν αὐτὸν δοκεῖν, οὔτ' ἂν ταῖς μοίραις, οὔτ' ἂν ταῖς μούσαις φίλαγε, ἔφη, αὐτὸν παράπλην, εἰ τοῦτ' ἀνέφερε τελευτῆσαι λοιπὸν εἰς ἔπαινον τοῦ Ομήρου. πρόσθεν μὲν γὰρ αὐτῷ πᾶσαι μὲν πόλεις πάντα ἂν ἔθνη καὶ δικάσαιντο δ' ἂν περὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλας, ἐπιφαύουσαι τῷ Ομήρῳ ἑαυτὰς οἰκ πολίτην. τὸ δὲ, μηδ' ἂν τὸν σιωπῆσαι τὸν λόγον πρός σε, ὦ Φοῖνιξ, μηδ' ἂν κρύψαι, εἴπερ ἐγίνωσκον αὐτὸν, τεκμήρια ἔσω σοι ἃ εἴρηκα. ἀφθόνως γὰρ οἶμαι διῃλυθέναι σοι ὁπόσα οἶδα. Φοῖ. πιστεύω, Αμπελουργέ· καὶ ἐπώμοσα τῷ λόγῳ, δι' ὃν σιωπᾶται ταῦτα. τὸν δ' Αχιλλέα ὥρα σοι ἀναφαίνειν, εἰ μὴ καὶ ἡμᾶς ἐκπλήξει ὥσπερ τοὺς Τρῶας, ὅτε ἔλαμψεν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῆς τάφρου.

A quid? *Vinitor.* Ait quidem nouisse, sed cùm Homerus hæc omiserit, vt studiosæ ciuitates ipsum sibi ciuem asciscerent, fatorum etiam lege, Homero fortasse existente, vt nullam habere ciuitatem videatur, nec Parcis, nec Musis se gratificaturum dixit, si hoc, quod ad Homeri laudem reliquum esset, enunciaret. Omnes enim ciuitates, cunctæque gentes, ipsi se addicunt: inuicemque in iudicia subirent, se ipsas Homero vt ciui adscribentes. B Quòd autè hoc apud te, ô Phœnix, minimè fuerim taciturus: nec te, si mihi cognitum fuisset, celassem: ex iis quæ tibi à me dicta sunt, colligere facile potes. Omni enim amota (vt puto) inuidia, tibi quæcunq. noueram percurri. *Phœnix.* Credo, Vinitor, & rationem quare hæc taceat, sequamur. Achillem autem tibi iam tempus est indicare, nisi nos vt Troïanos perterrefaciet, cùm è fossa in ipsos emicuit.

C

ΑΧΙΛΛΕΥΣ.

Μὴ δείδιθι τὸν Αχιλλέα, ὦ ξένε. παιδὶ γὰρ ἐντεύξῃ αὐτῷ πρὸ τοῦ πολέμου τοῦ λόγου. Φοῖ. μεγάλα δώσεις διεξιὼν αὐτὸν ἐκ νηπίου. μετὰ ταῦτα γὰρ ὁπλιζομένῳ που ἐντευξόμεθα, καὶ μαχομένῳ. Αμ. ὅπως ἔσῃ. καὶ πάντα φήσεις τὰ Αχιλλέως εἰδέναι. ἤκουσα γὰρ περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα. Πηλεῖ φασὶν ἐρασθῆναι θαλαττίας δαίμονος, καὶ ἐρᾶσθαι αὐτοῦ οἶμαι ἡ δαίμων, ξυνεῖναι τῷ Πηλεῖ ἐν Πηλίῳ, αἰδοῖ τοῦ ὁμιλεῖν οὔπω τὰ ἑαυτῆς λέγουσα, οὐδὲ ὁπόθεν ἥκοι. γαλεώτης δὲ ἐπέχουσα τὴν θάλατταν, ἢ μὲν ἔτυχεν ὑπὸ δελφίνων τε, καὶ ἱπποκάμπων

D

ACHILLES.

Achillem ne metuas, ô hospes Puerum enim in sermonis principio conuenies. *Phœnix.* Magna præstabis, si ab infantia nobis ipsum expoſueris. Postea enim armato ac pugnanti occurremus. *Vinitor.* Sic erit: & quæcunque ad Achillem pertinent te nosse fateberis. Talia autem de ipso audiui. Marinæ deæ monstrum Peleum adibat, & ipsius amore capta (vt puto) Dea in Pelio monte cum Peleo coibat. Multitudinis verecundia quænam esset, atque vnde veniret, nondum dicens: sed tranquillitate ipsum mare obtinente, accidit, vt hæc quidem delphinis atque *hippopotamis

*hippocampis

insidens luderet. Ipse verò ex Pelij specula hæc contemplatus, & Deam cognouerit, & venientem sit veritus. Hæc autem ad audendum Peleum inducebat, Auroram Tithonum adamasse, Venerem ab Anchise superatam, Lunam dormientem Endymionem frequentasse memorans. Ego verò tibi, ô Peleu, filium homine præstantiorem dabo. Postea verò quàm natus est Achilles, Chironi educandum tradidere. Hic autem fauis, atque hinnulorum medullis ipsum alebat. Cùm ad ætatem perueniisset, in quâ pueri curriculis*, ac talis indigent, ab huiusmodi quidem haud arcebat. Iaculis verò, ac telis, cursibúsque assuefaciebat. Erat autem ipsi fraxinus parua à Chirone præcisa, & ad bellica balbutienti similis erat. Ephebus iam factus, radios quidem à facie emittebat: corpore immensus videbatur. Facilius excreuit, quàm quæ ad fontes positæ sunt arbores. Multus quidem in conuiuiis, multus in feriis canebatur. Postea verò quàm ira inferior videbatur, musicen Chiron ipsum edocuit. Musica enim ad sedandam iracundiam*, animíque fastus tollendos, plurimùm facit. Hic autem nullo labore & harmonias edidicit, & ad lyram cecinit. Canebat autem antiquos coætaneos Hyacinthum, ac Narcissum, & si quid Adonidis. Cùm autem de Hylla, atque Abdero ephebis, recentes adhuc essent luctus: quorum alter ad fontem profectus euanuit, alterum Diomedis equæ discerpserunt: absque lachrymis hæc minimè canebat. Audiui autem & illa, ipsum quidem musicen, ac poeticam vim petentem, Calliopæ sacra

Aristoph. in Neb.

F. M. *ad animi æstum fastúmq. deprimendum.*

A ἀθύρεσα· ὁ ᾗ, σὶ δ' ἐθέλοπῆς τὸν Πηλέα ὠφέλιμον ταῦτα, ξωπῆκε τὴς θεοῦ, & ἐδέησεν ἥκουσαν. ἡ δὲ ἐς θάρσος ἦγε τὸν Πηλέα, ἰοῦσ' τ' μεμνονδύσα, ὡς Τιθωνοῦ ἤρα, καὶ Ἀφροδίτης, ὡς ἡπάθη τ' Ἀγχίσου, καὶ σελήνης, ὡς Ἐνδυμίων ἐπεφοίτα καθεύδοντα. ἐγὼ δέ σοι καὶ παῖδα, εἶπεν, ὦ Πηλεῦ, δώσω, κρείσσω ἀνθρώπου. ἐπεὶ ᾗ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ποιοῦντα αὐτῷ ἔφερε τὸν Χείρωνα.

B ὁ δὲ ἔτρεφεν αὐτὸν κηρίοις τε, καὶ μυελοῖς νεβρῶν. ἐς ἡλικίαν τε ἥκοντα, οὐ μὴ τοῦ παῖδες ἀμαξιδίων, καὶ ἀστραγάλων δέονται, εἶργε μὲν οὐδὲ τούτων. ἀκοντίοις ᾗ ἤσκει, καὶ παλτοῖς, καὶ δρόμοις. ὧν δὲ αὐτῷ καὶ μέλεα μικρὰ, τέλεα μεμελέα ἐποίησε τ' Χείρωνος, καὶ ἐώκει ψαλλιζομένῳ ἐς τὰ πολεμικά. ἐφήβευε ᾗ ἀπόμορος, ἀκόντια μὲν ἀπὸ τοῦ

C προσώπου ἔπεμπεν· ὑπερφυὴς δὲ τὸ σῶμα ἐφαίνετο, αὐξηθεὶς τ' ῥᾷον, ἢ τὰ πρὸς τοῖς πηγαῖς δένδρα· πολὺς μὲν σὺν συμποσίοις ἤδετο, πολὺς ᾗ σὺν ἀοιδαῖς. ἐπεὶ ᾗ θυμοῦ ἥπιον ἐφαίνετο, μουσικὴν αὐτῷ ὁ Χείρων ἐδίδαξατο. μουσικὴ γὰρ ἱκανὴ πρὸς ταῦτ' ἐστὶ μόνη τ', & ὑπερανεσπικὸς τ' ἀνάγκης. ὁ δὲ, οὐδενὶ πόνῳ, τάς τε ἁρμονίας ἐξεμάθε, καὶ πρὸς λύραν ἦσεν. ἦδε ᾗ τοῦ Ὑακίνθου

D παλαιοὺς ἡλικίας, τόν τ' Ὑακινθον, καὶ τὸν Νάρκισσον, καὶ εἴ τι Ἀδώνιδος. πρεσφάτων ᾗ ὄντων τῶν περὶ Ὕλλα τε, καὶ Ἄβδηρον ἡρώων, ὑπ' ἀμφω ἐφήβω ὄντε, ὁ μὲν, ἐς πηγὴν ὤχετο ἀφανισθείς· τὸν δὲ, αἱ τ' Διομήδους ἵπποι ἐδάσαντο· & ἀδακρυὶ ταῦτα ἤδεν. ἤκουσα δὲ κἀκεῖνα, τύχην μὲν αὐτὸν τῇ Καλλιόπῃ μουσικὴν αἰτοῦντα, καὶ τὸ σὺν ποινῇ·

κράτος. Ἦ θεὸν ὦ, ἐπισιῶσι καθεύδοντι, Ⓒ, ὦ παῖ, φάναι, μουσικῆς μέν, καὶ ποιητικῆς δίδωμί σοι τὸ ἀποχρῶν, ὡς ἡδίους μὲν τὰς δαῖτας ἐργάζοιο, κομίζοις δὲ τὰς λύπας. ὅπῃ ὦ ἐμοί τε, καὶ Ἀθηνᾷ δοκεῖ πολεμικὸν εἶναί σε, καὶ δῆνον ἐν στρατοπέδοις, μοῖραί τ' ἔφασαν καὶ βύσσι, σὺ μὲν ἐκεῖνα γυμνάζου, κἀκείνων ἔρα. ποιητὴς δ' ἔσαι χρόνοις ὕστερον, ὃν ἐγὼ αἰνήσω τὰ σὰ ὑμνεῖν ἔργα. ταῦτα μὲν αὐτῷ σοὶ Ὁμήρου ἐχρήσθη. μειράκιον δ' ὄντος, οὐχ ὥσπερ οἱ πολλοί φασιν, ἀπόρρητος ἐν Σκύρῳ ἐτρέφετο, τοῦτο δὴ τὸ ἐν παισὶ παρθένοις· οὔτε γὰρ τὸν Πηλέα εἰκὸς ἄρρενα τῶν ἡρώων ὄντα, γυναικεῖα μεμφαί ποτε τὸν υἱόν, πολέμους τε, Ⓒ κινδύνους ἀποδραίνειν. καὶ ταῦτα, τὸν Τελαμῶνος ὁρμῶντος τὸν Αἴαντα, οὔτ' ἂν Ἀχιλλεὺς ὑπέσχετο ἐς γυναικωνῖτιν ἐμβεβληκὼς, παρεὶς ἑτέροις τὸ θαυμάζεσθαι, καὶ μὴ βούλεσθαι ἐν Τροίᾳ. τὸ γὰρ φιλότιμον πλεῖον δὴ ἐν αὐτῷ ἰών. Φο. τί ἂν δὴ ὁ Πρωτεσίλεως, Ἀμπελουργέ, περὶ τούτων οἶδε; Αμ. πιθανώτερα, ξένε, καὶ ἀληθέστερα. φησὶ γὰρ Θησέα ὑπ' Ἀθηναίων φεύγοντα ὑπὸ τῆς Ἥρας τῆς ἐς τὸν υἱόν, ἀποθανεῖν ὑπὸ Λυκομήδους ἐν Σκύρῳ. Θησεῖ δ' ὄντα ξένον καὶ τὸν Πηλέα, καὶ κοινωνὸν τοῦ Καλυδωνίου ἔργου, στεῖλαι τὸν Ἀχιλλέα ἐς τὴν Σκύρον μειρακίσκον τῷ Θησεῖ. τὸν δ', ἐκπλεύσαντα ὁμοῦ τῷ Φοίνικι, μόνα ὑπὸ γήρως τὰ ξυμβολικὰ εἰδότι, καθεσθέντα τὴν Σκύρον ἐκ περιορμοῦ, μετέωρον οὖσαν, Ⓒ ἀναστάντα ἐπ' ὄχθου πέτρας. τὸν Λυκομήδη δ', ἔχειν μέν, ἃ μὴ ἀποκτεῖναι δὲ ἔρασθαι τῶν παίδων ἄνδρα ἑαυτοῦ βιαίῳ

A facere: Deam verò dormienti adstitisse: &, ô puer (dixisse) musices quidem ac poëtices do tibi quod satis sit, vt & suauiores reddas epulas, & dolores ac solicitudines sopias. Posteaquàm vero mihique & Palladi videtur, vt strenuus sis bellator, atque in castris acer, Parcæque ita iubent, tu quidem in illis te exerce, & illa dilige. Poëta autem postea erit, quem ad res abs te gestas carmine celebrandas
B exhortabor. Hæc ipsi de Homero prædicta sunt. Adolescentulus autem factus, non (vt multi tradidere) expositus in Scyro, inter virgines educebatur. Neque enim par est, Peleum Heroum præstantissimum filium, vt bellum ac discrimina declinaret, quopiam clàm misisse, cùm præsertim Aiacem Telamon excitaret, neque Achil-
C les se in gynæceum trudi sustinuisset, laudem ac gloriam apud Troiam aliis omittens. Plurima enim iam ipsi inerat ambitio. *Phœnix*. Quidnam igitur super his Protesilaus, ô Vinitor, nouit? *Vinitor*. Credibiliora, hospes, ac veriora. Ait enim Theseum ob imprecationes in filium Athenis exulantem, in Scyro à Lycomede fuisse interfectum. Peleum vero Thesei hospitem, & facinoris Calydonij participem, Achillem propterea in Scy-
D rum misisse, vt Theseum vlciscereturtur. Ipsum autem Achillem, cùm vnà cum Phœnice ob senectam, quæ tantùm consultanda essent, tenente enauigasset, primo statim impetu Scyrum suspensam, atque in lapideo colle sitam concussisse, & Lycomedem cepisse quidem, non tamen occidisse. Sed cùm percunctatus esset, cur virum se præstantiorem exulantem interemis-

set? Respondissétque ille; quòd in- A iuriam inferre, imperiúmque auferre conaretur, dimisit, vt qui iure interfecisset. Dixítque se illum apud Peleum defensurum, & Deidamiam Lycomedis filiam vxorem duxit: natúsque est ipsis filius, Neoptolemus propterea denominatus, quòd Achilles iuuenis ad bellum irruerit. Hic cùm Achilles degeret, accessit Thetis, & haud secus ac mortales matres filium curabat. Coacto autem in Aulide exercitu, B ob ea quæ fato ipsi erant destinata, in Phthiam eum traiecit: & cùm Peleum filij dominum fecisset, arma quoque, qualia nondum quispiam gestauerat, ipsi elaborasse dicitur. Cum quibus in Aulidem profectus, & spe impleuit exercitum, & ita Deæ existimatus est filius, vt Thetidi iuxta mare sacra facerent. Achillémq. in armis ruentem adorarent. De fraxino quo- C que, hoc est de Achillis hasta, Protesilaum percunctatus sum, quídnam esset in ipsa mirandum? & ait, longitudinem quidem fuisse fraxino, quæ nulli alij hastæ, lignum verò vsque adeò & rectum & validum, vt minimè frangi posset. Cuspidis autem aciem ex adamante constare, omniáque dispescere, ac penetrare: hastam verò vtrinque orichalco obductam, vt tota fulgurans incidat. *Phœnix*. Ipsius autem arma, Vinitor, quó- D nam pacto ait fuisse exornata? *Vinitor*. Haud Homerico modo, ô hospes. Diuina etenim & illa ab Homero excogitata, ciuitates, sidera, bella, agrorum cultus, nuptiásque, atque odas perscribente. Ceterùm illa super ipsis ait,

φύζαν τα ἔκτεινεν. εἰπόντα ὃ ὅτι ἐπ' ἀδίκοις, ὦ Ἀχιλλεῦ, ἥκοντα, καὶ πειρῶντα τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν, ἀφῆκεν ὡς ἐν δίκῃ ἀποκτείναντα. καὶ ἀπολογησαμένῳ ὑπὲρ αὐτῶν, ἔφη, πρὸς τὸν Πηλέα. Δηϊδάμειαν ὃ θυγατέρα τοῦ Λυκομήδους ἔγημε. ἐξ ἧς αὐτοῖς Νεοπτόλεμος, ὀνομασθεὶς τοῦτο διὰ τὴν νεότητα τοῦ Ἀχιλλέως, καθ' ἣν ἐς τὸν πολεμεῖν ὥρμησεν. συνταῦθα τῷ Ἀχιλλεῖ διαπομπεύοντι προσῆλθε ἡ Θέτις, καὶ ἐπιφαύσκε τὸν υἱόν, ὥσπερ αἱ θνηταὶ τὸν μητέρων. ξυλλεγομένῳ ὃ ἐς τὴν αὐλίδα τὸν στρατὸν, διεπόρθμευσεν αὐτὸν ἐς τὴν Φθίαν, διὰ τὰ ἐπ' αὐτῷ κεκλωσμένα. τὸν Πηλέα ὃ ποιεμαίνῃ κώειον δόρυ παῖδος, λέγεται καὶ ὅπλα συνποιῆσαι αὐτῷ, οἷα μήπω τις ἰδὼν εἴρηκε. ξυὶ οἷς ἐς τὴν αὐλίδα ἀφικόμενος, ἐλπίδες τὸν στρατὸν, ἅτε οὔπω τοι ἐνόμιζεν πᾶς, ὡς δύναν αὐτοὺς τῇ Θέτιδι ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ προσκυνεῖν τὸν Ἀχιλλέα ἅπαντα ἐν τοῖς ὅπλοις. εἰρόμην τὸν Πρωτεσιλέων καὶ τοῦ δόρυ μηνίας, ὅτι ποτὲ ἰδὼν τοσοῦτον θαῦμα, καὶ φησὶ μῆκος μὲν εἶναι τῇ μηνίᾳ, ὃ μὴ ἄλλη αἰχμῇ, δύο ὃ τὸ ξύλον, καὶ οὕτω πεῤῥωμένον, ὡς μηδὲ αὖ κλασθῆναι. τὸ ὃ σῶμα τοῦ αἰχμῆς, ἀδάμαντος τοῦ εἶναι, καὶ παντὸς διεκπαίειν. Φοῖ ὃ σύραξ, σὺ τοῦ ἔπιθες ὀρείχαλκον ἐμβεβλῆσθαι, ἵνα ἅπασα δὴ ἀστράπτουσα σὺπίπτῃ. Φοῖ. τὰ ὃ ὅπλα, ὦ Ἀμπελουργέ, πῶς φησιν αὐτῷ κεκοσμῆσθαι; Αμ. οὐ τὸν Ὁμήρου τρόπον, ὦ ξένε. θεῖα μὲν κἀκεῖνα ᾄσθρῆσθαι τῷ Ὁμήρῳ, πόλεις τε ἀναστρέφουσι, καὶ ἄστρα, καὶ πολέμους, καὶ γεωργίας, καὶ γάμους, καὶ ᾠδάς. ἀλλ' ἐκεῖνα περὶ αὐτῶν φησιν;

Ἀχιλλεῖ ὅπλα μὴ γεγονέναι ἄλλα, ἢ ἃ ἐς Τροίαν ἤνεγκε, μηδὲ ἀπολωλέναι ποτὲ Ἀχιλλεῖ ὅπλα, μηδὲ τὸν Πάτροκλον ἐνδῦναι αὐτὰ πρὸ τοῦ μιῶν. ἀποθανεῖν μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὅπλοις βυδοκιμοῦντα τῇ μάχῃ, καὶ ἀπόμοιρον ἤδη τοῦ τείχους. τὰ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ἀσυλα μεῖναι καὶ ἀνάλωτα. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς ὅπλοις τελευτῆσαι αὐτὸν, ἀλλ' ἐς γάμον ἥκειν, δοκοῦντα γυμνὸν ἀποθανεῖν, ἐστεφανωμένον, ὥσπερ ⓐ νυμφίοι. τὰ δὲ ὅπλα, κατεσκευάδθαι μὲν ἄσημα, καὶ σώφρονα, συγκεκράδθαι δὲ αὐτοῖς ποικίλμα ὕλης, μδιστάμενον ἐς αὐγὰς ἄλλο τε ἄλλας, ὅσας ἡ Ἰρις. ὅθεν δοκεῖν αὐτὰ πέρα τέχνης, καὶ Ἡφαίστου ἀφδῆς. Φο. ἦ καὶ δείξεις αὐτὸν, ὦ Ἀμπελουργέ, ἀναχαλάσας ἀπὸ τοῦ εἴδους; Αμ. πῶς δ' οὐ μλλω, φιλικός γέ σε τυγχάνων. τὴν μὲν δὴ κόμην, ἀμφιλαφῆ αὐτῷ φησιν εἶναι καὶ χρυσοῦν ἡδέως, καὶ βοστρύχους, ὅπη, καὶ ὅπως κινοίη αὐτὴν ἢ ἄνεμος, ἢ αὐτός. τὴν δὲ ῥῖνα, οὔπω γρυπὴν, ἀλλ' οἵαν μλλουσαν. τὸ δὲ ὀφρῶν, μιλτοειδῆ. τὸν θυμὸν δὲ τὸν ἐν τοῖς ὄμμασι, χαροποῖς οὖσιν, ἡσυχάζοντος μὲν, ἀναβάλλεσθαί τινα ὁρμὴν, ὁρμήσαντος δὲ σὺν ἐκπηδᾶν τῇ γνώμῃ. τοῖς τε ἐρῶσιν, ἡδέως τότε αὐτὸν φαίνεσθαι. πεπονθέναι γάρ τι τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς αὐτὸν, οἷόν τι πρὸς τοὺς ἀλκίμους τῶν λεόντων. ἀσπαζόμενοι γὰρ αὐτοὺς ἐν ἡσυχίᾳ, μᾶλλον αὐτοῖς χαίρομεν, ἐπὰν θυμοῦ ὑποπλησθέντες, ἐπὶ σφᾶς ὁρμήσωσιν, ἢ ταῦρον, ἢ τῶν μαχίμων θηρίων. τὸ δὲ λῆμα τοῦ Ἀχιλλέως, δηλοῦσθαί φησι καὶ πρὸ τοῦ αὐχένος. εἶναι γὰρ δὴ ὀρθὸν, καὶ ἀνεσηκότα, δικαιότατον

A haud alia Achilli fuisse arma, quàm quæ ad Troiam tulit, neque vnquam Achilli periisse arma, nec Patroclum, dum iratus erat Achilles, ea induisse. In suis enim ipsius armis interfectum, dum se in pugna strenuè gereret, murúmque iam attingeret. Achillis enim arma minimè capi potuisse ait: neque enim armatum periisse, sed ad nuptias proficiscì arbitrantem, inermem occidisse, æquè ac sponsum B coronatum. Fabrefacta autem fuisse arma ignobilia, ac mediocria: comistam vero ipsis materiæ fuisse varietatem, alias in alios splendores, quot Iris continet transeuntem. Vnde supra artem fuisse visa sunt, & Vulcani decantata. *Phœnix.* Nunquid ostendes mihi ipsum, ô Vinitor, & à specie circunscribes? *Vinitor.* Cur non faciam, cùm præsertim te libentem consecutus sim auditorem? Comam quidem densam, auróque suauiorem ipsi fuisse dicit, pulchréque composítam, C quocunque, aut vtcunque ventus, ipséve eam agitaret: nasum verò nondum aduncum, sed vt futurum. Supercilium instar Lunæ falcatum: animum autem, qui venustis inerat oculis, quiescentis quidem quendam differre impetum: ruentis verò cum sententia exilire, amantibúsque tunc suauiorem videri, & huiusmodi quid aduersus ipsum passos fuisse Græcos, cuiusD modi aduersus leonum validissimos. Eos enim in quiete diligentes ipsis magis gaudemus, cùm ira repleti, in taurum aut in aliquam pugnacissimam impetum faciant feram. Sed Achillis fastum, & à ceruice indicari asserit. Rectam enim esse atque eminentem. Æquissimum

autem Heroum fuisse, cùm natura, tum Chironis consuetudine. Quòd autem circa pecunias calumniam subierit, illinc Achilli euenisse. Sic enim circa ipsas criminatus est, quòd ex tribus ac viginti ciuitatibus, quas ipse subegerat, plurima quidem ceperit mancipia: à nullo vero ipsorum, præterquam à puella victus fuerit: quam ne ipse quidem sibi ipsi dedit, sed à Græcis petiit: iniquitatis autem Nestore Græcos accusante, ni plura Achilles cepisset, mea (inquit) sit maior operum pars: pecuniis vero quicunque voluerit, affluat. In illa concione, ô hospes, Achillis in Agamemnonem, ira pro Palamede initium sumpsit. Memorans enim quas ambo ceperant ciuitates, huiusmodi est (inquit) Palamedis proditio. Me quoque quicunque voluerit, iudicet: nam ab iisdem veni. Hæc cùm in seipsum acciperet Agamemnon, Achillémque conuicio prosequeretur, & Vlysses pro proditore dicere, proditionem esse assereret: illum quidem cùm ne Achiuis quidem grata diceret, à concione expulit. Pluribus vero Agamemnonem conuiciis infectatus, procul à telis degebat, neque quicquam quod ad communem spectaret vtilitatem faciens, neque ad concilia proficiscens, quando iam ad ipsum ab Agamemnone preces peruenere. Achiuis in omni iam versantibus discrimine: afferebant autem eas Aiax, atque Nestor, hic quidem ob cognationem, & quod iisdem quibus Achilles iratus, ipsis iam reconciliatus erat: Nestor vero sapientiæ causa, atque ætatis, quam omnes venerabantur Achiui. Postea

A ἢ αὐτὸν ἡρώων χλιέδας, φύσι τε, καὶ ξωοισία τῦ Χείρωνος. τό τοι διαβεβλῆδζ πρὸς χρήματα, σκεῖθεν τῷ Αχιλλεῖ φοιτῆσαι. διεβέβλητο γὰρ οὕτω πρὸς αὐτὰ, ὡς σὺ πεντεῶν καὶ εἴκοσι πόλεων, ἃς αὐτὸς εἶλε, λαβεῖν μὲν πλεῖστα αἰχμάλωτα, μηδενὸς ὧν αὐτῷ ἡττηθῶαι, πλὴν κόρης, ἣν οὐδὲ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔδωκεν, ἀλλ' ἰὼς Αχαιοὶ ἤτησεν. ἀδικίαν ὧν τοῖς Αχαιοῖς ἐπικαλοῦντος τῦ Νέστορος, εἰ μὴ τὰ πλείω Αχιλλεὺς λήψοιτο, ἐμὸν ἔγω, ἔφη, τὸ πλεῖον τῦ ἔργων. χρήμασι ὧν πλεονεκτείτω ὁ βελόμενος. ἐπ' ἐκείνης τ' ἐκκλησίας, ὦ ξένε, καὶ ἡ πρὸς τὸν Αγαμέμνονα τῷ Αχιλλεῖ μῆνις ὑπὲρ τῦ Παλαμήδους ἤρξατο. μνημονεύων γὰρ τῶν πόλεων, ἃς ἄμφω ἐξεῖλον, τοιαύτη μὲν, εἶπεν, ἡ τῦ Παλαμήδους προδοσία. κἀμὲ ὧν κρινέτω ὁ βελόμενος. ἀπὸ γὰρ τῦ αὐτῶν ἥκω. δεξαμένῳ δ' εἰς ἑαυτὸν ταῦτα τῦ Αγαμέμνονος, καὶ λοιδορουμένῳ τῷ Αχιλλεῖ, ὅτε Οδυσσέως εἰπόντος, ὡς εἰ προδοσία, καὶ τὸ ὑπὲρ προδότου λέγειν, ἐκεῖνον μὲν, ἀπήλασε τῆς ἐκκλησίας, τοῖς δὲ Αχαιοῖς φίλα εἰπόντα. καθημένου ὧν τῦ Αγαμέμνονος λοιδορίαις πλείοσιν, ἐξω βὰς διῆτασε, μήτε ἔργον τί πρασσόντων ἐς τὸ κοινὸν φέρον, μήτ' φοιτῶντ ἐς τὰ βελεμνα. ὅτ' δὴ ἀφίκοντο αὖτις Λιταὶ παρὰ τῦ Αγαμέμνονος, ἐν παντὶ ἤδη τῷ Αχαιῶν ὄντων, ἐπεσβολῶ ὧν αὐτὰς Αἴας τε, καὶ Νέστωρ, ὁ μὲν, διὰ τὸ συγγενέσθαι τ', ὡς τὸ διαλλάχθαι πάλαι σοφίσι, μειλίσας, ἐφ' οἷς πρὸ ὁ Αχιλλεὺς ἐμειλίσθη, ὁ δὲ, σοφίας τε ἕνεκα, καὶ ἡλικίας, ἣν ἐτίμων οἱ Αχαιοὶ πάντες. ἐπεὶ

δὲ ⟨W⟩ χρὴ Γλαῦκον ξυμμαχῆσαι σφίσι πρὸς αὐτῶν δύραντο, ὁ μὲν, δράσας τὲ, & παθὼν ὁπόσα Ομηρος φησὶν, ἀπέθανε, μαχόμενος τῇ Τροίᾳ ὑπὲρ τῦ τείχους. ὅσῃ ἔπραξε μὲν οὐδὲν ἀχθυνὲς ἐπ' αὐτῷ, οὐδὲ, εἶπεν. ἀπολοφυρόμενος ὃ αὐτὸν ἐῤῥωμένως, & θάψας ὡς αὐτὸς τ ἐβούλετο, καὶ κεῖνῳ χαριεῖσαν ὡέτο, ἐχώρει ἐπὶ τ Ἕκτορα. τὰς μὲν δὴ ὑπερβολὰς, αἷς κέχρηται Ομηρος πρὸς τε τὸν ἀπολωλυμένους αὐτοῖς ἅρμασι Τρῶας, ὁπότε ὁ Αχιλλεὺς ἐφάνη, πρός τε τὸν ἐν ποταμῷ σφαπομένους, πρῶτα μὲν ποταμῷ κίνησιν, ὅτ' ἐπανίση τῷ Αχιλλεῖ τὸ ἑαυτῦ κῦμα, ἐπαινεῖ μὲν & ὁ Γλαυκίλεως ὡς ποιητικὰ, διαχέφει ὅ, ὡς κεχαρισμένα. μήτε γὰρ τῷ Αχιλλεῖ τηλικῷτῳ ὄντι ἄπορον αὖ γλυέσθαι τ Σκάμανδρον, καὶ ταῦτα ἥττω ἢ οἱ μεγάλοι τ ποταμῶν ὄντα, μήτ' αὖ τὸν Αχιλλέα ἐς μάχλιν τῷ ποταμῷ ὁρμῆσαι. εἰ γὰρ καὶ σφόδρα ἐπ' αὐτὸν ἐμόρμυρεν, ἤλυξεν ἂν κυκλίνων, & μὴ ὁμόσαι χωρῆσαι τῷ ὕδατι. πιθανώτερα δ' ἴσως τῶν κείνα οἴμαι δίκαι, ξυμβαλεῖν μὲν ἐς τὸν ποταμὸν τῦ Τρῶας, καὶ πλείους ἀπολέσθαι σφῶν, ἢ σὺν ἅπαντι τῷ πολέμῳ ἀπώλοντο, ἃ μὲν μόνῳ γε τῷ Αχιλλεῖ πεπρᾶχθαι ταῦτα, ἀλλὰ θαρσήσαντας ἤδη πρὸς αὐτῦ τῦ Ελληνας ἐπικαταβαίνειν, & τῦ σὺν τῷ ποταμῷ σφάττειν. Αχιλλέα δ' τοίνυν μὲν ἀμῦναι, ἀγωνίσασθαι δ' ἀγῶνα τοιόνδε. ἦν ἀνὴρ σὺν Παιονίας ἥκων· ἐ & Ομηρ⟨Θ⟩ ἐπεμνήσθη. Ασέροπαῖ⟨ΟΥ⟩ δ' αὐτὸν καλεῖ, & Αξίου τ ποταμοῦ ὑῶνον, καὶ δεξιὸν ἄμφω τὼ χεῖρε. μέγιστον δ' Α-

A vero quàm Patroclum saltem sibi Achillis iussu auxiliari offenderunt, hic quidem cùm quæ ab Homero dicuntur, & egisset, & passus esset, decessit, super muro Troiam oppugnans. Cuius causa Achilles nihil quod turpe atque ignobile esset, aut dixit aut egit. Verùm cùm constanter ac prudenter luxisset, itáque eum sepulturæ mandasset, & vt ipse volebat, & illi fore gratum arbitrabatur, in Hectore procedebat. Excessus vtiq. quibus Homerus vsus est super Troianis: qui, cùm primùm apparuit Achilles, vnà cum curribus periere, déque iis, qui in flumine occisi sunt, fluminísque motum, cùm suam ipsius vndam in Achillem excitaret: laudat quidem Protesilaus, vt poëtica: perscribit verò, vt venusta: neque enim Scamandrum Achilli tanto existenti transitu potuisse, difficilem esse ait, magnis præcipuè fluminibus minorem, neque Achillem cum flumine in certamen descendisse. Quòd si vehementer in ipsum obstrepuisset, declinasset vtique, neque aduersus aquam progressus fuisset. His autem longè verisimiliora (vt puto) illa percurrit: Compulsos quidem ad fluuiũ Troianos, pluresque ipsorum ibi occisos, quàm in toto bello perierint. Nec tamen hæc omnia ab Achille fuisse gesta, verùm ipso iam fretos Græcos descendisse, & qui in flumine erant, interfeciſſe. Achillẽ autem hæc quidem neglexisse, huiusmodi verò certamen concertasse, Erat vir ex Pœonia profectus: cuius & Homerus meminit. Asteropæum autem ipsum appellat, Axij fluuij nepotem, & vtramque manum dexterum. Maximum autem Achiuo-

rum ac Troianorum esse hunc Pœonem, & qui ad ferarum morem in cuspides irrueret. Hunc Homerus omisit locum: ducebat autem sinceram potentiam Pæonas equites nuper ad Troiam profectus, quos Achilles perterrefactos in fugam vertit. Nam cùm nondum huiusmodi viro occurrisset, dæmonem in se irruisse arbitrabantur. Solo autem subsistente Asteropæo, plus sibi timuit, quàm vbi cum Hectore dimicabat. Nec Pæonem illæsus interfecit, vnde cùm socij ipsi interdicerent, ne eo die cum Hectore congrederetur, hos minimè sustinuit sermones, sed dicens, Videat me vulneribus quoque præstantiorem: in Hectorem pro mœnibus constitutum impetum fecit. Cùm autem eum eiusmodi existentem, qualem in ipsius diximus oratione interfeciisset, circum muros traxit, barbaro quidem atque ingrato more: verùm quòd Patroclum vlciscceretur, ignoscendo. Miro etenim ingenio quodam Achillem vsum, magni semper aliquid pro amicis agere. Vnde omnibus quidem Græcis pro Palamede succensuisse, Patroclum verò atque Antilochum vindicasse ait. Quæ autem ab ipso super amicis Aiaci Telamonis filio dicta produntur, operæ est pretium cognoscere. Aiace enim ipsum post hæc percunctante, quænam ipsi opera maximè fuissent periculosa? Quæ amicorum causa suscepi, inquit Achilles. Rursúsque interroganti: Quænam suauiora ac leuiora? idem respondit. Admiratione autem affecto Aiace, quónam pacto idem opus arduum ac facilè fieri posset? Quoniam (inquit) discrimina pro amicis, licet magna sint, omni tamen carent dolore,

A χαιῶν τ', & Τρώων ὄντα τὸν Παίονα, καὶ θηρίῳ δίκην ὁμόσε χωρῆντα ταῖς αἰχμαῖς, ὑπῆκεν ὁ Ὅμηρος ἰδίᾳ τε λόγῳ· ἦγε γὰρ καὶ ἀκραιφνῆ δύναμιν, Παίονας ἱππέας, ἄρτι ἐς Τροίαν ἥκων. οὓς ἐκπέπληξε μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς σὺν πλήξας. δαίμονα γὰρ ἐμπεπλωκέναι σφίσιν ᾠοντο, ἢ πω ἀνδρὶ τοιῷδε συντετυχηκότες. ὑποστάντος γὰρ Ἀστεροπαίου μόνου, πλείω περὶ αὐτῷ ἔδεισεν, ἢ ὁπότε τῷ Ἕκτορι ἐμάχετο. καὶ δὴ οὐδὲ ἄρωτος εἶλε τὸν Παίονα. ὅθεν τῶν συμμάχων ἀπαγορευόντων αὐτῷ μὴ μάχεσθαι τὴν ἡμέραν σὺν εἶναι τῷ Ἕκτορι, καὶ διὰ ἔχετο τῶν λόγων τούτων· ἀλλὰ εἰπών, ἰδέσθαί με κρεῖττόν φησι θαυμάτων, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἕκτορα περιταλμῶν τῷ τείχει. ἀποκτείνας δ' αὖ τὸν ἡμύμονα οἷ σὺν τῷ περὶ αὐτῷ λόγῳ εἴρηκα, περιεῖλξε τῷ τείχει, βαρβαρικῶς μέν πνα, καὶ ἀνδρὶ ξένῳ πον· ξυγγνωστὸν δὲ, ὑπὲρ τῶν Πατρόκλου ἐπιμόρφ. δαιμονίᾳ γὰρ δή πνι τὸν Ἀχιλλέα φύσει χρώμενον, ἀεί τι μέγα ὑπὲρ τῶν φίλων περᾶν. ὅθεν μὲν οὖν ὑπὲρ Παλαμήδους ὁμοῦ πᾶσιν Ἕλλησι, μεμωρῆσθαι τὸν Πατρόκλῳ τε καὶ Ἀντιλόχῳ. τὰ τοι πρὸς τὸν Τελαμῶνος Αἴαντα περὶ φίλων αὐτῷ εἰρῆσθαι λεγόμενα, σφόδρα χρὴ γινώσκειν· ἐρομένῳ γὰρ αὐτὸν μὴ ταῦτα τὰ Αἴαντος ποῖα τὰ ἔργων ὑπερκινδυνοτάτα αὐτῷ γένοιτο, τὰ ὑπὲρ τῶν φίλων, ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφη· πάλιν δ' ἐρομένου ποῖα ἥδιστα, καὶ ἀπονώτατα, ταυτὸν ἀπεκείνατο. θαυμάσαντος δὲ τὰ Αἴαντος πῶς αὖ ταυτὸν ἔργον χαλεπόν τε γένοιτο, καὶ ῥᾴδιον, ὅτι, ἔφη, τὰ ὑπὲρ τῶν φίλων κινδυνώδη μάλα, μεγάλα ὄντα προθύ-

μως πρὸ πάντων, τὸ ἐπ' αὐτοῖς λύπης παύ-
ομαι. ἄλγημα δ' ποῖον μάλιστα σε, ὦ Α-
χιλλεῦ, ἐλύπησεν, ἠρώτησεν ὁ Φοῖνιξ. ὃ ἐδάκη ὑπὸ
τοῦ Ἕκτορος. ἀλλὰ καὶ ἐδώθης γε ὑπ'
αὐτοῦ, ὁ Αἴας ἔφη. νὴ Δία κεφαλὴν ὁ
Ἀχιλλεύς, εἶπε, τὰς τε χεῖρας. σὲ μὲν γὰρ
ἐμαυτοῦ κεφαλὴν ἡγοῦμαι· Πάτροκλος
δέ μοι χεῖρες ἦν. τὸν δὲ Πάτροκλον ὁ
Πρωτεσίλεως, ὦ ξένε, πρεσβύτερον μὲν
τοῦ Ἀχιλλέως οὐ πολὺ ἡλικέσθαι φησὶ, B
θεῖον δὲ ἄνδρα, καὶ σώφρονα, καὶ τοῦ Ἀχιλ-
λεῖ ἑταιρικώτατον τῶν ἑταίρων. χαίρειν
τε γὰρ ὁπότε ὁ Ἀχιλλεὺς ἔχαιρε, λυπεῖ-
σθαί τε τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ξυμβουλεύειν
ἀεί τι, καὶ ἀκούειν ἀδόντος. καὶ οἱ ἵπποι δὲ
αὐτὸν χαίροντες ἔφερον, ὥσπερ καὶ τὸν
Ἀχιλλέα. ἦν δὲ καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ἀν-
δρίαν, μεταξὺ τοῖν Αἰάντοιν. τοῦ μὲν γὰρ
Τελαμωνίου, πάντα ἐλείπετο, σκέλει
δὲ ἀμφω ἦν Λοκρικὸς. καὶ μελίχρως ἦν ὁ
Πάτροκλος, καὶ τὸ ὀφθαλμὼ μέλας, καὶ C
ἱκανῶς δύόφρις, καὶ μέτρα ἐπαινῶν κό-
μης. ἡ κεφαλὴ δὲ ἐβεβήκει ἐπ' αὐχένος,
οἷ αἱ παλαίστραι ἀσκοῦσιν. ἡ δὲ ῥὶς, ὀρ-
θὴ τε ἦν, καὶ τοῖς μυκτῆρας ἀνθυρώττε,
καθάπερ οἱ προθυμοι τῶν ἵππων. Φο.
εἰς καλόν με τῶν τοῦ Ἀχιλλέως ἵππων
ἀνέμνησας, ὦ ἀμπελουργέ. σφόδρα γὰρ
δὴ δέομαι μαθεῖν, εἰ βλάπτες ἑτέρων ὄν-
τες ἵππων, θεῖοι νομίζονται. Αμ. ἐρῶ-
μὲν κἀγὼ τὸν ἥρω, ξένε, αὐτὰ ταῦτα, καὶ D
φασὶ τὼ μὲν λεγομένω ἀθανασίαν
παρὰ αὐτοῦ εἶναι, μεμυθολογεῖσθαι τῷ Ο-
μήρῳ. τὼ Θετταλίαν δ', δύ' ἵππω τε
ὄντε, καὶ ἀίδιον, τότε δύο ἵππους Λάμ
πον τε, καὶ Ξάνθον, δαιμονίους τὼ τα-
χυτῆτα, καὶ τὸ ἦθος λαμπροὺς, ἱππόζυφῆσαι καὶ θεὸν δή τινα, ὁπότε ὁ Ἀχιλ-

A quòd ea libenter subeamus. Quod autem vulnus, ô Achilles, maximo te affecit dolore, inquit Aiax? Quod ab Hectore accepi. Atqui ab ipso minimè vulneratus fuisti, inquit Aiax. Per Iouem (inquit Achilles) & caput, & manus: te enim meum ipsius caput censeo: Patroclus verò mihi erat manus. Patroclum autem, ô hospes, Protesilaus ait, haud multò quidem fuisse Achille natu maiorem, diuinum verò virum, ac B modestum, Achillique omnium sociorum amicissimum. Etenim gaudere, vbi Achilles gauderet, doleréque pari modo: sempérque aliquid consulere, & canentem audire. Equi quoque haud secus ipsum libentes, atque Achillem vehebant. Erat autem & corporis proceritate, & robore inter vtrumque Aiacem. Telamonio quidem in vtroque inferior, Locrensi verò superior, & flauo erat colore Patro- C clus, & oculos niger, ac satis honestis superciliis, comæ modum laudans. Caput autem ceruici insistebat, qualem palæstræ exercent. At nasus & rectus erat, & ad nares diffundebatur, vt equorum alacres. *Phœnix.* Optimè, ô Vinitor, Achillis equos mihi in memoriam adduxisti. Vehementer enim percipere exopto, quare ceteris præstantiores equis, diuini existimati sint? *Vinitor.* Hoc idem, hospes, & ego Heroem percunctatus sum: & (ait) D eam quidem, quæ in ipsis fuisse dicitur, immortalitatem ab Homero fabulosè celebratam. Thessaliam verò bonorum feracem equorum existentem, duos tunc equos Lampum ac Xanthum pernicitate mirabiles, speciéque illustres, Dei alicuius nutu aluisse, cùm Achil-

f. apud me, quod alacriter ea subeã.

les floreret. Et cùm omnia, quæ diuinitùs ineſſe dicebantur, fide minimè carerent, equis quoque diuini neſcio quid, ac ſupra mortalitatem ineſſe videbatur. Is autem fuit Achilli finis, quem & Homerus nouit. Ait enim ipſum à Paride atque Apolline interemptum. Eorum fortaſſe conſcius, quæ in Tymbræo accidere, & quo pacto iuxta ſacra ac iuſiurandum (quorum teſtem Apollinem faciebat) dolo interfectus ceciderit. Polyxenes autem ſacrum ad tumulum celebratum, & quæcunque de illius amore canentes audis poëtas, ita ſe habent. Polyxenem amore proſequebatur Achilles, & has ſibi ea lege parabat nuptias, vt ab Ilio Græcos abduceret. Achillis amore capta erat & Polyxene: nam in Hectoris redemptione inter ſe viderant. Nam Priamus ad Achillem proficiſcens, ducem ſibi fecerat filiam, earum natu minimam, quas ipſi Hecuba pepererat. Semper enim liberorum natu minimi, patris greſſibus inſeruiebant. Et tanta vtique ob æquitatem in venereis quoque præditus erat Achilles modeſtia ac temperantia, vt neque eripuerit puellam in manu ſua exiſtentem, ſéque ipſam in vxorem ducturum Priamo ſit faſſus, & nuptias differenti fidem præſtiterit. Poſteà verò quàm in eo quod ſuper his conceperant iuieiurando, inermis occiſus eſt, dicitur Polyxene Troianis mulieribus è templo fugientibus, viríſque diſſipatis: neque enim Achillis caſum æquo animo tulerant, ad Græcos trans-fugiſſe, adductáque ad Agamemnonem æquè, modeſtè, ac lautè vixiſſe, ac ſi in patris ædibus fuiſſet. Achillis autem cadauere iam triduum iacente ad ſepulchrum no-

A λεις λῶϑ. ϗ παύων ὅσα θείως ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐλέγετο πεφυομένων, ἤδη ἐδόκει ϗ τὸ τῷ ἵππων θεῖόν τε εἶ, ϗ ἐπέκεινα τῆς θνητῆς φαίνεϑαι. τελευτὴ ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐγένετο, ὃν ϗ Ὅμηρος ἐπιγινώσκει. φησὶ γὰρ αὐτὸν ὑπὸ Πάριδός τε, ϗ Ἀπόλλωνος ἀποθανεῖν, εἰδώς πε τὰ ἐν τῷ Θυμβραίῳ. ϗ ὅπως πρὸς ἱεροῖς τε, καὶ ὅρκοις, ὧν μάρτυρα τὸν Ἀπόλλω ἐποιεῖτο, δολοφονηθεὶς ἔπεσεν. ἡ θυσία δὲ τῆς Πολυξένης ἡ ἐπὶ τῷ σήματι, ϗ ὅσα περὶ τῆς ἔρωτος ἐκείνης ποιητῶν ἀκούεις, ὧδε ἔχει. Πολυξένης ὁ Ἀχιλλεὺς ἤρα. ϗ τὸν γάμον τὸν ἑαυτῷ ἐπρεσβεύετο. ἐπὶ τῷ γὰρ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀναστῆσαι τῆς Ἰλίου· ἦρα ϗ ἡ Πολυξένη τοῦ Ἀχιλλέως. εἶδον γὰρ ἀλλήλοις ἐν λύσεις Ἕκτορος. ὁ γὰρ Πρίαμος ἦκεν πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, ἡγεμονεύων ἑαυτῷ τῶν παίδων ἐποιεῖτο, νεωτάτην οὖσαν, ὧν ἡ Ἑκάβη ἀυτῷ ἔτεκεν, ἐθεράπευον γὰρ ἀεὶ τὸ βάδισμα τῷ πατέρων. οἱ νεώτατοι τῶν παίδων. ϗ οὕτω δή τοι ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπὸ δικαιοσύνης ἐς τὸ φρονεῖ ϗ τὰ ἐρωτικά, ὡς μήτε ἁρπάσαι τὴν κόρην ἐφ' ἑαυτῷ οὖσαν, γάμον τε αὐτῆς ὁμολογήσαι τῷ Πριάμῳ, πρὶν ἀναβαλλομένῳ τὸν γάμον. ἐπὶ γὰρ ἀπέθανε γυμνὸς ἐν τοῖς ὑπὲρ Ἰλίου ὅρκοις, λέγεται ἡ Πολυξένη, φεύγουσῶν εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Τρῳάδων, ϗ τῶν Τρώων ἐσκεδασμένων· οὐδὲ γὰρ τὸ πάθημα τοῦ Ἀχιλλέως ἀδεῶς ἠνέσχοντο, αὐτομολίᾳ χρήσασαι, τὸ φυγεῖν ἐς τὸ Ἑλληνικόν. ἀναχθεῖσά τε τῷ Ἀγαμέμνονι, ζῆν μὲν εἰ κομιδῇ λαμπρᾶς, ϗ σωφρονι, καθάπερ ἐν πατρὸς οἰκίᾳ. τελευτᾷ δὲ ἤδη κειμένου τοῦ νεκροῦ, δραμεῖν ἐπὶ τὸ

σῆμα ἐν νυκτὶ, ξίφει τε αὐτὴν ἀπειλῆ-
ναι πολλὰ εἰποῦσαν ἐλεεινὰ, καὶ γαμι-
κά. ὅτε δὴ καὶ δεῖσαι τὸν Ἀχιλλέως ἔρω-
τα μεῖναι, καὶ ἀγαλέσαι αὐτῷ μὴ
φθυσαμένῳ τὸν γάμον. ἃ μὲν οὖν ἐς
Ὁμήρου μὲν δευτέρα ψυχοστασία εἴρηται, εἰ δὲ
Ὁμήρου ἐκεῖνα, ὡς ἀποθανόντα τὸν Ἀ-
χιλλέα, μοῦσαι μὲν ᾠδαῖς ἐθρήνησαν,
νηρηίδες δὲ, πληγαῖς τῶν στέρνων, οὐ πα-
ραπολὺ φησι κεκομπάσθαι, μούσας
μὲν γὰρ, οὔτε ἀφικέσθαι, οὔτε αἰάσαι, οὐ-
δὲ Νηρηίδων τινὰ ὀφθῆναι τῷ στρατῷ,
καί τοι γνωσκομένας ὅτε ἥκοιεν. θαυ-
μαστὰ δὲ ξυμβῆναι ἔφη, καὶ οὐ πόρρω
τῶν Ὁμήρου εἰρημένων· ἐκ γὰρ τοῦ κόλ-
που τοῦ μυκανοῦ ἡ θάλαττα ἀνοιδήσασα,
τὰ μὲν πρῶτα, ἐμυκᾶτο. μετὰ δὲ πο-
λὺ δὲ ἀρθεῖσα λόφῳ μεγάλῳ, ἴσον ἐ-
χώρει εἰς τὸ Ροιτεῖον. ἐκπεπληγμένων δὲ
τῶν Ἀχαιῶν, καὶ ἀπορούντων ὅ, τι αὐτοί
τε, καὶ ἡ γῆ πείσονται, ἅτε πλησίον ἐγέ-
νετο, καὶ προσεκύμαινε τῷ στρατοπέδῳ,
φρίκην ἦχησεν ὀξεῖαν τε, καὶ ἀθρόον, κα-
θάπερ γυναικῶν ὄμιλος, ὃν ἐς τὰ κήδη
ἀναφθέντων. τοῦτον δὲ θεία τε, καὶ δαι-
μονίᾳ φανέντος, καὶ πάντων ὁμολογούν-
των, ὅτι Νηρηίδας ἦγε τὸ κῦμα, οὐδὲ
γὰρ ἐπέκλυσεν οὐδέν, ἀλλὰ πρᾷόν τε,
καὶ λεῖον τῇ γῇ προσπεπάσθη, πολλῷ
θάττονα τὰ ἐφεξῆς ἔδοξεν. ἅτε γὰρ
νὺξ ἐπέλαβεν, οἰμωγὴ τῆς Θέτιδος δι-
εφοίτα τὸν στρατὸν, ἀνθυφημούσης τε,
καὶ τὸν υἱὸν βοώσης. ἐβόα δὲ τρανὸν, μέγα
τε, καὶ ἔναυλον, καθάπερ ἡ ἐν τοῖς ὄρεσιν
ἠχώ. καὶ τότε μάλιστα καὶ Ἀχαιοὶ ξυνῆ-
καν ὅτι τέκοι τὸν Ἀχιλλέα ἡ Θέτις, οὐ-
δὲ ἄλλως ἀπιστοῦντες. τὸν μὲν δὴ κο-

ctu cucurriſſe, multáque cùm miſerabilia, tum amatoria dicentem enſi ſe ipſam admouiſſe, cùm rogaret Achillem vt in amore perſiſteret: ducerétque ipſam, cùm præſertim nuptias haudquaquam decepiſſet. Quæ autem ab Homero in ſecunda Pſychoſtaſia dicta ſunt: ſiquidem Homeri illa, quòd ſcilicet Muſæ quidem defunctum Achillem odis luxerint: Nereides verò pectorum planctu, haud minus iactanter dicta aſſerit. Neque enim Muſas veniſſe, nec querulis cantib. vſas, neque Nereidum vllam ab exercitu conſpectam, cùm maximè accedentes dignoſcantur. Mira verò quædam contigiſſe, & quæ haud longè ab iis quæ ab Homero dicta ſunt, diſtant. Ex Melane enim ſinu intumeſcens mare, primùm quidem mugiebat: paulò verò poſt magno elatum cumulo æquale in Rhœtium Phrygiæ promontorium progrediebatur. Achiuis autem terrore perculſis, quídque ipſi, ac regio paſſuri eſſent, ignorantibus, poſtquam prope fuit, caſtráque vndis aluebat, luctum edidit acutum, ac iugem, vt mulierum turba cùm affines lugent. Cum autem diuinum hoc, atque admiratione dignum apparuiſſet: fatereturq; omnes quod vnda Nereidas adduxiſſet (nihil enim immerſit, ſed mitis ac læuis terræ acquieuit) multo grauiora quæ ſequuntur viſa ſunt. Poſtquam enim nox cœpit, Thetidis vlulatus laudantis ac vocantis filium, per exercitum tranſibat. Clamabat autem altum, magnúmque, ac conſonum, vt in montibus Echo, & tunc maximè Achiui Thetidis eſſe filium Achillē percepêre, nec alioqui tamen diffidentes. Tumulum autem iſtum,

quem

quem in littoris fronte cernis extantem, conuenientes erexerunt Græci, quando Patroclo in vno iunctus est tumulo, pulcherrimum sibi atque illi sepulchrale donum præbens. Hinc est quòd qui amicitiam laudib. prosequuntur ipsum celebrant. Sepultus est autem hominum euidentissimè cum iis numeribus*, quæ ipsi à Græcis oblata sunt; ne comam quidem promittere potest post Achillem honestum arbitrantibus. Aurum præterea, & quicquid vnusquisque habebat, vel ad Troiam abducens, vel ex partitione capiens, cuncta & statim in pyram congessere, & cùm Neoptolemus ad Troiam venit: præclara enim rursus cùm à filio, tum à Græcis ipsi gratificari conantibus, assecutus est munera. Quippe qui & à Troia nauigantes, circa tumulum procidebát, Achillémque amplecti arbitrabantur.

A λωνόν, ξεῖνε, τῦτον, ὃν ἀπὶ τ μετώπου τ ἀκτῆς ὁρᾷς ἀνεσηκότα, ἠγάραν οἱ Ἀχαιοὶ ξωνηθέντες, ὅτε τῷ Πατρόκλῳ ξωεμίχθη εἰς τ τάφον, κάλλιστον ἐντάφιον ἑαυτῷ τ, κἀκείνῳ δοὺς· ὅθεν ἀδοῦσιν αὐτὸν οἱ τὰ φίλικα ἐπαινοῦντες. ἐτάφη δ' σὺν πλείσταις ἀνθρώπων πᾶσιν, οἷς ἐπήνεγκεν αὐτὸς ἡ Ἑλλάς. οὐδὲ κομᾶν ἐπιμ τὸν Ἀχιλλέα καλὸν ἡγοῦμαι. χρυσόν τε, καὶ ὅ, τι ἕκαστος εἶχεν, ἢ ἀπάγων ἐς Τροίαν, ἢ σὺν δασμῷ λαβών, νήσαντες ἐς πῦρ ἀθρόα, παρεσχέθη μά τε, ἡνίκα ὁ Νεοπτόλεμος ἐς Τροίαν ἦλθε. λαμπρὸν γὰρ δὴ ἔτυχε πάλιν τῷ σὺν τάφῳ ὤν τε τοῦ παιδὸς, ὤν τε τῶν Ἀχαιῶν, ἀντιχαρίζεσθαι αὐτῷ πειρωμένων. οἵγε δ τὸν ἀπὸ τῆς Τροίας ποιήμενοι πλοῦν, περιέπλεον τῷ τάφῳ, καὶ τὸν Ἀχιλλέα ὡνοῦντο περιβάλλειν.

B

C

NEOPTOLEMVS.

Neoptolemum autem, ô Vinitor, qualem fuisse ait? *Vinitor.* Nobilem, ô hospes, & patre quidem inferiorem, nihilo verò Telamonio deteriorem. Idem autem & de specie ait. Pulchrum enim fuisse, ac patri similem: tantùm vero ab ipso superatum, quantum pulchri à statuis superantur. Atqui hymnos quoque ex Thessalia consecutus est Achilles, quos singulis annis ad sepulchrum accedentes noctu canebant, sacri nescio quid libaminibus immiscentes, vt Lemnij, & qui à Sisypho sunt Peloponnenses, de more faciunt. *Phœnix.* Alia rursus oratio accedit, Vinitor, quam me herculè nunquam omitterem, ne si omnia quidem propterea mihi essent agenda, vt hæc minimè

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τὸν Νεοπτόλεμον δ', ὦ Ἀμπελουργέ, ὁποῖόν τινα χρεὼν εἶναι φησί. Ἀμ. χρυσᾶν, ὦ ξένε, καὶ τὸν μὲν πατέρα ἥττω, φαυλότερον δὲ οὐδὲν τοῦ Τελαμωνίου. ταυτὸ δὲ καὶ περὶ τ εἴδους φησί. καλὸν μὲν γὰρ εἶναι, καὶ πεφυκότα τῷ πατρί. λείπεσθαι δ' αὐτοῦ τοσοῦτον, ὅσον τ ἀγαλμάτων οἱ καλοὶ λείπουσι. καὶ μὴν καὶ ὕμνων ἐκ Θετταλίας ὁ Ἀχιλλεὺς ἔτυχεν. οὓς ἀνὰ πᾶν ἔτος φοιτῶντες ἐπὶ τὸ σῆμα, ἤδη νυκτὶ, τελετῆς τινὰς καταμιγνύντες τοῖς σπλάγχνοις, ὡς Λήμνιοί τε νομίζουσι, καὶ Πελοποννήσιοι οἱ ἀπὸ Σισύφου. Φοῖ. ἄλλος αὖ λόγος ἥκει, Ἀμπελουργέ, οὐ μὰ τὸν Ἡρακλέα καὶ ἂν μυθοίμην, οὐδ' εἰ παθὼν ὑπὲρ τ μὴ πα-

D

ερα πλῶσαι αὐτὸν ἑωρᾶτον. Αμ. Ἀλλὰ τὰς ἐκβολὰς τ̃ λόγων ἀδολεσχίας ἔνιοι ξένε ἡγοῦνται, καὶ λῆρον ποιοῦσι τὸν μὴ σχολὴν ἄγοντας. σὲ δ' ὁρῶ, δοῦλον μὲν τ̃ νεὼς τῆς ἐρέσσεις δοῦλον δ' τ̃ ἀνέμων, ὧν εἰ καὶ μικρὰ αὔρα κατ' πρύμνης σαίη, δεῖ τὰ ἱστία ἀνασείειν, καὶ συνεξαίρεσθαι τῇ νηΐ, πάντα δοῦπρα ἡγουμένους τ̃ πλεῖν. Φοι. ἐρρώσθω λοιπὸν ἡ ναῦς, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ. τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς ἀγώνυμα, ἡδίω τέ μοι, καὶ κερδαλεώτερα. τὰς δὲ ἐκβολὰς τ̃ λόγων, μὴ λῆρον, ἀλλ' ἐπικαιρίαν ἡγώμεθα τῆς ἐμπορείας ταύτης. Αμ. ὑγιαίνοις, ξένε, οὕτω νενόηκας, καὶ ἐπ' βάλε, ἄκουε. τὰ μὲν δὴ Κορινθίων ἐπὶ Μελικέρτῃ· τούτοις γὰρ δὴ σοῦ ἀπὸ Σισύφου εἶπον· καὶ ὁπόσα οἱ αὐτοὶ δρῶσιν ἐπὶ τοῖς τ̃ Μηδείας παισὶν, οὓς ὑπὲρ τῆς Γλαύκης ἀπέκτειναν, ἱλεοῦσθαι εἴκασαν τελεστικῶ τ̃, καὶ ἐνάγουσι. τοὺς μὲν γὰρ δὴ μειλίσσουσι· τὸν δ' ὑμέναιον. ἐπὶ δὲ τῷ ἔργῳ τῷ περὶ σοῦ ἄνδρας ἐκ τῆς ἐν Λήμνῳ γυναικῶν ἐξ Αφροδίτης ποτὲ πραχθέντα, καθαίρεται μὲν ἡ Λῆμνος καθ' ἕνα ἕ ἔτους, καὶ σβέννυται τὸ ἐν αὐτῇ πῦρ ἡμέρας ἐννέα. θεωρὶς δὲ ναῦς, ἐκ Δήλου πυρφορεῖ. κἂν ἀφίκηται πρὸ τῆς ἐναγισμάτων, οὐδαμοῦ τ̃ Λήμνου καθορμίζεται· μετέωρος δὲ σβεσταλοῦσι τοῖς ἀκρωτηρίοις, ἕως τ̃ ἂν αἴσιον τὸ πλοῦσαι γένηται. θεοὺς γὰρ χθονίους, καὶ ἀπορρήτους καλοῦντες τότε, καθαρὸν οἴονται τὸ πῦρ τὸ ἐν τῇ θαλάττῃ φυλάττουσιν. ἐπὶ δὲ ἡ θεωρὶς ἐκπλεύσῃ, καὶ νείμωνται τὸ πῦρ ἐς τε τὰ ἄλλα δίαιταν, ἔς τε τὰς ἐμπύρους τῆς τεχνῶν, καινοῦ τὸ ἐντεῦθεν βίου φασὶν ἄρχεσθαι.

A prætermittatur. *Vinitor.* At ſermonum digreſſiones nonnulli (hoſpes) ambages, nugáſque apud minimè ocioſos eſſe arbitrantur. Te autem video ſeruum quidem nauis cui imperas, ſeruum ventorum: quorum etiam ſi modica aura ad puppim ſteterit, vela excutere oportet, & cum naui ſoluere, cuncta nauigationi poſtponentem. *Phœnix.* Valeat deinde nauis, & quæ in ea ſunt. Animi enim onera, ſuauiora B mihi atque vtiliora. Orationis autem digreſſiones non nugas, verùm huic mercaturæ additum eſſe lucrum arbitramur. *Vinitor.* Saluus ſis hoſpes, ita ſentiens, & quoniam vis audi. Quæ quidem à Corinthiis in Melicertæ honorem celebrantur, (hi enim ſunt, quos eſſe à Siſypho dixi) & quæcunque iidem liberorum Medeæ cauſa faciunt, quos ob Glaucen trucidauit, myſtico cuidam, ac diuino luctui aſſimilan- C tur: hos enim placant, hunc laudibus proſequuntur. Illius vero facinoris cauſa, quod à mulieribus in viros, Veneris nutu commiſſum eſt: expiatur quidem ſingulis annis Lemnus, & in nonum diem, qui in ipſa eſt ignis extinguitur. Nauis vero Theoris appellata, ex Delo ignem adfert. Quòd ſi ante expiationem acceſſerit, nulli inſulæ parti appellitur: ſed ſuſpenſa ſalo ad promontoria interea agitatur, donec adnauigare fas fuerit. Terre- D ſtres enim atque arcanos tunc inuocantes Deos: purum (puto) qui in mari fuerat ignem, cuſtodiunt. Poſtea vero quàm nauis acceſſerit, atque ignem diſtribuerint, nouam inde vitam, tam circa aliam diætam, quàm circa artes, quibus ignis adhibetur, ſe auſpicari tradunt.

Theſſalica verò expiatio Achilli ex Theſſalia proficiſcens, à Dodonæo Theſſalis oraculo mandata eſt. Iuſſit enim oraculum, vt Theſſali ad Troiam nauigantes ſingulis annis Achilli ſacra facerent, mactaréntque partim vt Deo, partim vt in ſorte defunctorum. Principio quidem talia fiebant. Nauis nigra tollens vela, ex Theſſalia ad Troiam nauigabat, ſacrorum miniſtros quidem bis ſeptem abducens: tauros verò candidum ac nigrum, vtrumque manſuetum, ſyluámque ex Pelio monte, ne quid ciuitatis indigeret. Ignem præterea ex Theſſalia vehebant, libaminaque atque aquam ex Spercheo exhauſtam. Vnde & coronas amarantinas primi Theſſali ad funera ex lege conſtituere: vt etiam ſi venti nauim abduxiſſent, minimè flaccidas ac deformes adferrent. Noctu autem nauim in portũ adducere: & priuſquam terram attingerent. Thetidi huiuſmodi hymnum canere oportebat:

Theti Cyanea, Theti Pelea, magnum peperiſti filium Achillem: cuius, quantum mortalis quidem tulit natura, Troia ſortita eſt: quantum verò tui immortalis generis arripuit filius, Pontus habet: aſcende hunccine editum collem, cum Achille in pyram aſcende illachrymis ad ſacrificia, Theti Cyanea, Theti Pelea.

Cùm autem ad ſepulchrum poſt hymnum peruenissent, clypeus quidem vt in bello obſtrepebat, curſibus verò numeroſis Achillem inuocantes covlulabant. Coronato autem collis vertice, ſcrobibúſque in ipſo effoſſis, nigrum vt defuncto mactabant taurum. Inuocabant au-

A τὰ μὲν Θεσσαλικὰ σφάγια τοιῶνδε τῷ Ἀχιλλεῖ κατὰ Θεσσαλίας, ἐξηνέθη Θεσσαλοῖς κατὰ Δωδώνης. ἐκέλευσε γὰρ δή τε μιᾷ ἑκάστῳ Θεσσαλοὺς ἐς Τροίαν πλέοντας, θύειν ὅσα ἔτη τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ ἱσ. κατ' ἐπος
σφάζειν τὰ μὲν, ὡς θεῷ, τὰ δὲ ὡς τῶν μοίρᾳ τῶν κειμένων. καταρχὰς μὲν δὴ τοιάδε ἐγίνετο. ναῦς κατὰ Θεσσαλίας μέλαινα ἱστία ἠρμένη, ἐς Τροίαν ἔπλει, θεωροὺς μὲν δὶς ἑπτὰ ἀπάγουσα. ταύρους δὲ, λευκόν τε, καὶ μέλαινα, χαροπάς ἀμφω. καὶ ὕλλιν κατὰ τὴν Πηλίδα, ὡς μηδὲν τῆς πόλεως δέοιντο. καὶ πῦρ κατὰ Θεσσαλίας ἦγον, καὶ σπονδὰς, καὶ ὕδωρ, τὸ Σπερχειὸν ἀρυσάμενοι. ὅθεν καὶ στεφάνους ἀμαραντίνους ἐς τὰ πρῶτα τεθῆναι Θεσσαλοὶ νόμισαν, ἵνα κἂν ἄνεμοι τὴν ναῦν ἀπολάβωσι, μὴ σαθρούς ἐπιφέρωσι, μηδὲ ἀζώρους. νυκτὸς μὲν δὴ καθορμίζεσθαι ἔδει. καὶ πρὶν ἅψασθαι τῆς γῆς. ὕμνον ἀπὸ τῆς νεὼς ᾄδειν ἐς τὸν Θέτιν ὧδε ξυγκείμενον,

Θέτι Κυανέα, Θέτι Πηλέια, τὸν μέγαν ἔτεκες υἱὸν Ἀχιλλῆα. τὸ, θνατὰ μὲν, ὅσον φύσις ἐξένεγκέ τοι, Τροία λάχε. σὰς δὲ ὅσον ἀθανάτου χλιδεὰς παῖδας ἔσασε, Πόντος ἔχει. βαῖνε πρὸς αἰπὺν τόνδε κολωνὸν μετ' Ἀχιλλέως σὺν πυρᾷ. βαῖν' ὀδάκρυτος μὴ σὺν λαοῖς, Θέτι Κυανέα, Θέτι Πηλέια. ισ. ἀδάκρυτος

Προσελθόντων δὲ τῷ σήματι μὲν τὸν ὕμνον, ἀσπὶς μὲν ὥσπερ ἐν πολέμῳ περιεδυπεῖτο. δρόμοις δ' ἐρρυθμισμένοις σὺν λαλαγῇ, ἀναλοιῶντες Ἀχιλλέα, στεφανώσαντες δὲ τὸν κορυφαῖον τοῦ κολωνοῦ, καὶ βοθρεῖς ἐπ' αὐτῷ ὀρύξαντες, τὸν ταῦρον τὸν μέλαινα ὡς τεθνεῶτα ἔσφαζον· σπένδουσι δὲ

κὴ τ̃ Πάτροκλον ἐπὶ πλὼ δαῖτων, ὡς Ⓒ τοῦτο ἐς χάριν τῷ Ἀχιλλεῖ ποιοῦντες. A tem Patroclum quoque ad epulas; vtpote hoc quoque in Achillis gratiam facientes. Mactatione autem
σὺν τελοῦντες ὴ, Ⓒ σὺν ἁγίσαντες, κατέβαινον ἐπὶ πλοῖα νεῶν ἤδη. Ⓒ θύσαντες ἐπὶ atque expiatione peracta, ad nauim descendebant. Alteróque rursus tauro Achilli in littore immolato, & caniſtro, atque extis facta
τὸν αἰγιαλὸν τ̃ ἕτερον τ̃ ταύροφον Ἀχιλλεῖ πάλιν, καὶ σποδῷ τε σὺν ἀρξάμενοι, libatione (hoc enim vt Deo ſacrum faciebant) ſub diluculum hoſtiam propterea abducentes diſcedebant, ne in hoſtili regione epularentur. Hæc hoſpes tam grauia
καὶ σπολάγνων ἐπ' ἐκείνῃ τῇ θυσίᾳ. ἔθυον τ̃ γὰ θυσίαν ταύτην ὡς θεῷ, πρὶ ὄρθρου ἀπέπλεον, ἀπάγοντες τὸ ἱερεῖον, B ac vetera à tyrannis quidem, qui poſt Æacidas Theſſalis imperaſſe feruntur, diſſoluta fuiſſe aiunt, à Theſſalia verò etiam neglecta. Aliæ enim ciuitates mittebant: aliæ minimè dignum cenſebant: nonnullæ in futurum annum ſe miſſuras dicebant. Semper autem rem ipſam deponebant. Verùm terra ariditate laborante, oraculóque (vt fas eſt) Achillem colere iubente, quæ vt Deo ex ritu offerebant, abſtulere: illud vt fas eſt, ſic interpretantes. Parentabant verò vt mortuo obuia quæque mactantes, donec Xerxes in Græciam traiecit, quo tempore Theſſali Medorum res ſecuti, rurſus quæ Achilli ex ritu offerebant, intermiſere, poſtquã nauis Æacidarum, domum ad Græcorum ſocietatem adducens, in Salamina ex Ægina traiecit. Poſtea verò quàm Philippi filius Alexander longo pòſt tempore aliam quidem Theſſaliam in ſeruitutem redegit, Phthiam verò Achilli remiſit, & aduerſus Dareum expeditionem faciens, belli ſocium ſibi Achillem fecit. Theſſali Achillis curam ſuſcepere, & equites quoſcunque ex Theſſalia ducebat Alexander, circa tumulum egere: atq; vt equeſtri pugnantes prælio inter
τὸν ἀποσωθέντα, ἀφεῖλον τ̃ δρωμένων, ἐξηγούμενοι ταύτην ὡς θεμις. σὺν ἡγίζον ὴ ὡς τεθνεῶτι. Ⓒ αὐέτεμνον τὰ ἐπιτυχόντα, ἕως τε ὁ Ξέρξης ἔλασις ἐπὶ τ̃ Ἑλλάδα ἐχώρει, σὺ ᾗ Θεσσαλοὶ μηδίσαντες, ἐξέλιπον πάλιν τὰ ἐς τὸν Ἀχιλλέα νόμιμα, ἐπὶ ναυῒ ἐς Σαλαμῖνα ἐξ Αἰγίνης ἔπλευσεν ἄγουσα ἐπὶ ξυμμαχίᾳ τ̃ Ἑλληνικ̃ τ̃ τῷ Αἰακιδῶν οἶκον. ἐπεὶ D δὴ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου χρόνῳ ὕστερον τ̃ μὲν ἄλλων Θεσσαλίαν ἐδουλώσατο, τ̃ δὲ Φθίαν τῷ Ἀχιλλεῖ ἀπῆκεν, ἐπὶ τ̃ Δαρεῖον στρατεύων, ξύμμαχον τὸν Ἀχιλλέα σὺν Τροίᾳ ἐποιήσατο, ἐπεστράφησαν Ⓓ Θεσσαλοὶ τ̃ Ἀχιλλέως. Ⓒ ἵππον ὁπόσην Ἀλέξανδρος σὺν Θεσσαλίας ἦγε, ἐφιλάσσαν τῷ πάθῳ. ξυνέπεσόν τ̃ ἀλλήλοις ὥσπερ ἱππο-

se conflixere, precatíque, atque operati abierunt. Ipsum autem cum Balio atque Xantho equis in Dareum inuocabant, hæc ex equis clamantes. Postea verò quàm Dareus captus est, erátque apud Indos Alexander, Thessali iusta nigrúmque agnum miserunt. Iis autem qui parentarent, ad Troiam minimè venientibus, & si venirent, interdiu singula, nec ritè peragentibus iratus est. Quòd si quæcunque Thessaliæ ingruere, percurrero, nugarum plena erit oratio. Quartum fermè ab hinc annum Protesilaus hic mihi occurrens, ex Ponto dixit se proficisci: nauim enim cùm offendisset, hospiti assimilatum ad Achillem nauigasse, séque id frequenter facere aiebat: me autem dicente, quàm & amicorum studiosus & probus esset Achillem diligens: at nunc (inquit) ipsi iratus veni. Nam cùm Thessalis ob iusta ipsum succensere sentirem, hoc mihi (inquam) Achilles remitte. Ipse verò haud obsequitur. Quinimo mali quid ex mari seipsis daturum asserit. Quare timeo, ne acris ille atque implacabilis, à Thetide aliquid in ipsos impetret. Et ego, ô hospes, cùm à Protesilao hæc audiuissem, rubigines, ac caligines Thessalorum segetibus in fructuum perniciem ab Achille illatum iri arbitrabar. Huiusmodi enim morbi ex mari ferè feracibus continentis agris insidere videntur. Nonnullas præterea Thessaliæ ciuitates, vt Bura Helicéque, & quæ circa Locros fuit Atalante, passa est, immersum iri suspicabar. Hanc enim immersam, illam vero abruptam ait. Sed alia Achilli, ac Thetìdi videban-

A μαχεσώντες· ἢ ἀπῆλθον εὐξάμενοί τε, καὶ θύσαντες. σάλωνα ὃ αὐ τὸν ἐπὶ Δαρεῖον, αὐτῷ Βαλίῳ τε, καὶ Ξάνθῳ, βοῶντες ταῦτα ἀπὸ τῶν ἵππων. ἐπεὶ ὃ Δαρεῖος ἥλω, καὶ πρὸς τοῖς Ινδικοῖς Ἀλέξανδρος ἐνίκησεν, ξυνέσφλαν οἱ Θεσσαλοὶ τὰ σύαγισμάτα, καὶ ἔπεμπον ἀρνὰ μέλανα. τῶν ὃ σύαγιζόντων, εἴτε ἐφικνεῖτο μύων ἐς Τροίαν, εἴτε ἀφίκοιτο, μὴ ἡμέρῃ ἔκαεν, ἢ καὶ σὺν νόσῳ πολλοῖσι ἐμίσησεν ὁ Ἀχιλλεύς. ἢ ὁπόσα τῇ Θεσσαλίᾳ σύνεστιν εἰ διεξίοιμι, ἀδολεσχίας πλέως ὁ λόγος ἔσται. πρὸ ἐμοῦ δέ που τεσσάρων σύντυχὼν ἐνταῦθά μοι ὁ Πρωτεσίλεως, ἐκ Πόντου μοι ἥκειν, *ἔφη. νεὼς γὰρ ἐπιτυχὼν πλεῦσαι πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, ξεῖνος εἰκαθείς. ἰσχὺν ὃ θαμὰ πρὸς αὐτὸν. ἐμοῦ ὃ εἰπόντος, ὡς φιλέταιρός τε, καὶ χρηστὸς εἴη φίλων τε Ἀχιλλέα· ἀλλὰ νῦν, ἔφη, δι' ἐμὲ ἀπῆκεν. Θεσσαλοῖς γὰρ ὑπὲρ τῶν σφαγίων μηνίοντα ἀμαθύμους, ἐμοὶ, ἔφην, ὦ Ἀχιλλεῦ, πρῆξαι τοῦτο. ὅδε δὲ πείθεται. φησὶ δ' αὐτοῖς κακόν τι ἐκ θαλάττης δώσειν. καὶ δέδια μὴ πρὸς τῆς Θέτιδος βίηταί τι αὐτοῖς ὁ δεινὸς ἐκεῖνος, καὶ ἀμείλικτος. κἀγὼ μὲν, ὦ ξένε, ταῦτα ἀκούσας τὸν Πρωτεσίλεων, ἐμαντεύσατο τὰ ἐμοὶ, καὶ ὁμίχλας πρόσβεβλῆσθαι τοῖς Θεσσαλῶν λιμέσι ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐπὶ φθορᾷ τοῦ καρποῦ. ταῦτα γὰρ τὰ πάθη δοκεῖ πως ἐκ θαλάττης ἐπὶ τοὺς βυθάρπους τε ἠπείρους ἰέναι. ὤμιλλον δὲ ἐπικλυσθῆσθαί πῃ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλεων, οἷα βεβρεχά τε, καὶ Ἑλίκη, καὶ ἡ πρὸς Λοκροῖς Ἀταλάντη ἔπαθε. τὴν μὲν, γὰρ καταδῦναί φησι. τὴν δ' αὖ, ῥαγεῖσαν. ἔδοκει δ' ἄλλα τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ τῇ Θέτιδι.

ὑφ' ὧν ἀπολώλασιν οἱ Θετταλοί. με- A tur, à quibus Theſſali periere. Nam
γάλων γὰρ δὴ ἁπιμίων ὄντων ἀπὸ τῆ
κόχλω, ᾗ ἧς ἁλῶσφοι ζωφίζον τὴ
πορφύρω, αἰτίαν ἔχον ⓐ Θέσταλοὶ
ὠρανομῆσαί πες πλὴ βαφλὼ ταύ-
πλω. εἰ μὲν ἀληθῆ, καὶ οἶδα. λίθοι οὖν
ἐπικρέμανται ζοφίσιν, ὑφ' ὧν ἀποδίδον-
ται μὲν τοὺ ἀγροὶς, ἀποδίδονται ἢ τὰς
οἰκίας. τῶν ἢ δὴ δραπόδων, τὰ μὲν, ἀ-
ποδέδρακε σφᾶς, τὰ δὲ, πέπρασται. κὴ
δὲ τοῖς γονεῦσιν οἱ πολλοὶ ἐναλίζουσιν. B Nam tumulos quoque vendidere.
ἀπέδοντο γὰρ καὶ τοὺ τάφους. ὡς τ' τὸ Quare quod Theſſalis ex Ponto ſe
κακὸν, ὃ ὀφείλ τοῖς Θεσταλοῖς ἐκ θα- daturum minabatur Achilles, hoc
λάττης ὁ Ἀχιλλεὺς δώσειν, ξένε, τοῦτο eſſe malum arbitremur. *Phœnix.*
ἡγούμεθα. Φο. οὐλομένην ω, Ἀμπελουρ- Pernicioſam (Vinitor) iram me-
γέ, μῆνιν λέγεις, ☾ δυσίατον. ἀλλά μοι moras, atque incurabilem. Cete-
εἰπέ μοι περὶ τ ἐν τῷ Πόντῳ νήσου θαυ- rùm, dic mihi quid admiratione
μαστὸν ὁ Πρωτεσίλεως οἶδεν. ἐκεῖ γάρ dignum de inſula in Ponto ſita,
που αὐτῷ ξυγγένε. Αμ. ἐκεῖ ξένε. καὶ Proteſilaus nouit ? Illic enim for-
λέγ περὶ αὐτῆς τοιαῦτα, ὡς νῆσος μὲν C tè Achillem conuenit. *Vinitor.* Il-
εἴη μία σὺν τῷ Πόντῳ πρὸς τῇ ἀξείνῳ lic, hoſpes, & de ipſa talia memo-
πλευρᾷ μᾶλλον, ἢ πόντ) ἀριστερὰ rat, quod vnà ſcilicet ſit in Ponto
οἱ τὸ στόμα τ Πόντ ἐσπλέοντες. ἐπέχ inſula, ad inhoſpitale latus magis
ὃ σταδία μῆκος τεσσάκοντα· εὖρος ὃ οὐ vergens, quàm Ponti oſtium in-
πλείω τεσσάρων. δένδρα τε σὺν αὐτῇ πε- trantes ſiniſtram habent. Trigin-
φύκει, λεῦκαί τ, καὶ πτελέαι, τὰ μὲν ta autem ſtadia longitudine, haud
ἄλλα, ὡς ἔτυχε. τὰ ὃ περὶ τὸ ἱερὸν, σὺν plura vero quatuor latitudine con-
κόσμῳ πάνυ. τὸ δὲ ἱερὸν ἵδρυ) μὲν πρὸς tinet. Naſcuntur in ipſa arbores,
τῇ Μαιώτιδι. ἡ ὃ, ἴσον τῷ Πόντῳ ἐς αὐ- D populus alba, atque vlmi : aliæ
τὸν ἐμβάλλ. τὰ δὲ ἐν αὐτῷ ἀγάλματα, quidem vt contigit: quæ vero cir-
Ἀχιλλεύς τε, κὴ Ἑλένη ἐκ τοῦ μοιρῶν ca templum ſunt, ſerie quadam
ξυναρμοσθέντες. καὶ μὲν γὰρ δὴ ἐν ὀφ- proueniunt. Templum autem ver-
θαλμοῖς τ ἔρωτα, κὴ ποιητὴν τὸν ἔρωτα ſus Mæotidem erectum eſt. Hæc
ἀπὸ τούτου ἀδόντων, πρῶτον Ἀχιλ- vero Ponto æqualis in ipſum in-
λεύς τ κὴ Ἑλένη, μηδὲ ὀφθέντες ἀλλή- greditur. Statuæ in ipſo ſunt, A-
λοις, ἀλλ' ἡ μὲν, κατ' Αἴγυπτον, ὁ δὲ, σὺν chilles atque Helene, à Parcis con-
Ἰλίῳ ὄντες, ἔρᾳ ἀλλήλων ὥρμησαν, ciliati. cùm enim in oculis ſitus ſit
amor, & ex hoc poëtæ cupidi-
celebrent, *primùm* Achilles atq. He-
lene, cùm neuter alterum vidiſ-
ſet, ſed hæc quidem in Ægypto,
hæc vero in Troia moraretur, in
mutuum compulſi ſunt amorem,

corporis desiderium gignentibus auribus. Cùm autem in perpetuum ipsis fato destinata esset diæta, nulla sub Ilio existente insula, Echinadibúsque, quæ ad Oeniada, quæque ad Acarnaniam iacent, iam pollutis. Quandoquidem Alcmæon interfecta matre, ab Acheloo egestam incoluit terram, scilicet facinore recentiorem, rogat Neptunum Thetis, vt aliquam ex mari edat insulam, in qua habitent. Hic autem Ponti longitudinem meditatus, & quod nulla in ipso insula existente inhabitabilis nauigaretur, Leucen insulam quantam prædixi, in lucem edidit, vt ab Achille quidem atque Helene habitaretur, nautis vero ad appellendum consisteret. Vniuersæ igitur, quæcunque liquida est, substantiæ imperator Neptunus, flumina, Thermodontē videlicet, Borysthenémque, atque Istrum ingentibus ac perennibus vndis in Pontum deferri meditatus, fluuiorum limum, quem à Scythis auspicati in pelagus trahunt, congessit: insulámque quantam dixi, confecit, cùm ipsam in Ponti fundo constituisset. Hic primùm inter se viderunt & amplexati sunt Achilles atque Helene: & Neptunus ipse, atque Amphitrite, omnésque Nereides, fluminaque & dæmones, qui Mæotin, Pontúmque adeunt, ipsorum nuptias celebrarunt. Ferunt vtique Leucos, id est, ardeolas in ipsa habitare. Esse autem has aquatiles, ac mare ipsum olentes, quas sibi ministras Achillem fecisse aiunt: Lucum ipsius cùm pennarum spiritu, tum earundem aspergine exornantes. Hoc autem humi volantes, paululúmque supra terram sus-

A χθύεσιν ἡμέρᾳ σώμασιν, ὥστα βύροντες. πεπρωμένης ἢ αὐτοῖς ἐς τὸ ἀθανάτου τὴν διαίτης, οὐδεμιᾶς οὔσης τῆς ὑπὸ Ἰλίῳ Ἐχινάδων τε τῆς κατ' Οἰνιάδας τε, καὶ Ἀκαρνανίαν ἤδη μεμιασμένων, ὅτε δὴ Ἀλκμαίων ἀποκτείνας τὴν μητέρα, τὰς συβόλας ἔσχε Ἀχελῴου ὤκησεν, ἐν γῇ νεωτέρᾳ τοῦ ἔργου, ἱκετεύει τὸν Ποσειδῶ ἡ Θέτις ἀναδοῦναί τινα σὺν τῆς θαλάττης νῆσον, ἐν ᾗ οἰκήσουσιν. ὁ δὲ, ἐν-

B θυμηθεὶς τὸ μῆκος τοῦ Πόντου, καὶ ὅτι νήσου μηδεμιᾶς ἐν αὐτῷ κειμένης, ἀπτῆνος πλεῖται τὴν Λευκὴν νῆσον, ὁπόσην εἶπον δυώδεκα σταδίων μάλιστα, καὶ Ἑλένῃ οἰκεῖν, ναύταις δὲ ἴσασι ἐν τῷ πελάγει ἐγκαθορμίζεσθαι. Ξυμπάσης δὲ ἔχων, ὁπόση ὑγρὰ οὐσία, καὶ τοῦ πο-

C ταμοὺς ἐννοήσας, τόν Θερμώδοντα, καὶ τὸν Βορυσθένη, καὶ τὸν Ἴστρον, ὡς ἀμηχάνοις τε, καὶ ἀενάοις ῥύμασιν ἐς τὸν Πόντον ἀποφέροντα, προύχωσε τὴν ἰλὺν τῶν ποταμῶν, ἣν ἀπὸ Σκυθῶν ἀρξάμενοι, σύρουσιν ἐς τὸ πέλαγος. νῆσον δὲ ὁπόσην εἶπον, ἀπετόρνευσε, συσκευάσας αὐτὴν ἐν τῷ πυθμένι τοῦ Πόντου. ἐνταῦθα εἰδόν τε πρῶτον, καὶ περιέβαλον ἀλλήλοις Ἀχιλλεύς τε, καὶ Ἑλένη. καὶ γάμον

D ἐδαίσαντο σφῶν, Ποσειδῶν τε αὐτὸς, καὶ Ἀμφιτρίτη, Νηρηίδες τε ξύμπασαι, καὶ ὁπόσοι ποταμοὶ, καὶ δαίμονες, ἔρχονται τήν τε Μαιῶτιν τε, καὶ τὸν Πόντον. οἰκεῖν μὲν δὴ λευκοὺς ὄρνιθας ἐν αὐτῇ φασιν εἶναι δὲ τούτοις ὑγρούς τε, καὶ τῆς θαλάττης ὀσφραίνεσθαι. οὓς τὸν Ἀχιλλέα θεράποντας ἑαυτῷ πεποιῆσθαι, κοσμοῦντας αὐτῷ τὸ ἄλσος τῷ τε αἰθέρι τῷ περὶ αὐτὸ, καὶ ταῖς ἀπ' αὐτῶν ῥανίσι. τοιαῦτα δὲ τοῦτο χαμαὶ πετομένους, καὶ μικρὸν τῆς γῆς

ὑπεραίροντας. δυσθεφόποις ὃ πλέουσι μὲν
τὸ τοῦ πελάγους χάσμα, οἰκία ἡ νῆσος
ἐσβαίνουσι. κεῖται γὰρ ὥσπερ ξένων νεῶν
ἑστία. οἶκον ὃ μὴ ποιεῖσθαι αὐτὴν πᾶσί
τε ἀπείρητον τοῖς πλέουσι, καὶ τοῖς περὶ
τὸν Πόντον Ἕλλησί τε, καὶ Βαρβάροις. δεῖ
γὰρ παρορμισαμένους τε, καὶ θύσαντας
ἡλίου δυομένου, ἐσβαίνουσι μὲν ἐννυχεύον
τας τῇ γῇ. καὶν μὴν τὸ πνεῦμα ἐπίῃ,
πλεῖν. εἰ δὲ μή, ἀναψαμένους τὸ πλοῖον
ἐν κοίλῳ αἰωρεῖσθαι. ξυμπίνουσι γὰρ δὴ
λέγονται τότε ὁ Ἀχιλλεύς τε, καὶ ἡ Ἑλένη
καὶ ἐν ᾠδαῖς εἶναι, τόν τε ἔρωτα τὸν ἀλλή-
λων ᾄδειν, καὶ Ὁμήρου τὰ ἔπη, τὰ ἐπὶ τῇ
Τροίᾳ, καὶ τὸν Ὅμηρον αὐτόν. τὸ γὰρ τῆς
ποιητικῆς δῶρον, ὃ παρὰ τῆς Καλλιόπης
τῷ Ἀχιλλεῖ ἐφοίτησεν, ἐπαινεῖ ὁ Ἀ-
χιλλεὺς ἔτι, καὶ προσᾴδει μᾶλλον, ἐπει-
δὴ πέπαυται τῶν πολεμικῶν. τὸ γοῦν
ᾆσμα τὸ ἐπὶ τῷ Ὁμήρῳ, θείως αὐτῷ,
ξένε, καὶ ποιητικῶς ξύγκειται. καὶ γὰρ ἐκεῖ-
νο γινώσκειν τε, καὶ ᾄδειν ὁ Πρωτεσίλεως.
Φοῖ. ἐμοὶ δ' αὖ χρήσῃ, Ἀμπελουργέ,
ἀκοῦσαι τοῦ ᾄσματος· ἢ οὐ θέμις σιωπᾶν
αὐτό; Αμ. καὶ μὴν πολλοί μου,
ξένε, τῶν προσελθόντων τῇ νήσῳ, καὶ
ἄλλα τοῦ Ἀχιλλέως ᾄδοντος ἀκηκόασι φα-
σί. τουτὶ δ' οὖν πρῶτον οἶμαι τὸ ᾆσμα ἁρ-
μόσασθαι χαριέσασθαι τῇ γνώμῃ, καὶ τῷ διά-
νοιαν ἔχον. ξύγκειται δὲ ὧδε.

Ἀχὼ περὶ μυρίῳ ὕδωρ,
Μεγάλου ναίουσα πλευρὰ Πόντου,
Ψάλλῃ σε λύρα διὰ χρὸς ἐμᾶς.
Σὺ δέ, θεῖον Ὁμηρον ἄεισε ἐμοὶ
Κλέος ἀνδρῶν, κλέος ἀμετέρων πόνων.
Δι' ὃν καὶ ἔθανον· δι' ὃν ἔστι μοι
Πάτροκλος. δι' ὃν ἀθανάτοις ἴσος

A pensas, facere dicunt. Sed hominibus pelagi hiatum nauigantibus sancta occurrit insula. Sita est enim vtpote hospitalis nauium domus. Ceterùm, ne sibi ipsam domicilium faciant, tam omnibus nauigantibus, quàm Græcis ac Barbaris circa Pontum existentibus est interdictum. Oportet enim vt qui insulæ appulsi sint, ac sacrificauerint, occidente Sole in ipsam descendant: ita tamen vt non in terra pernoctent, & si ventus sequatur, nauigent: alioqui, suspensa naui in cauo quiescant. Tunc enim Achilles atque Helene conuiuari dicuntur, & in cantibus versari, mutuúmque amorem canere, necnon & Homeri carmina de Troia composita, ipsúmque Homerum cantu celebrare. Poëtices enim donum à Calliope sibi traditum laudat adhuc Achilles, eíque post rei bellicæ vacationem magis incumbit.

Cantus igitur, quo in Homeri laudem vtitur, diuinitus, ô hospes, ab ipso ac poeticè compositum est. Illum enim & nouit, & canit Protesilaus. *Phœnix.* Licétne mihi (ô Vinitor) cantum audire? an ipsum efferre minimè fas est? *Vinitor.* Atqui eorum quàm plurimi (ô hospes) qui insulam adeunt, & alia canente Achille audire aiunt. hunccine verò superiore anno concinnauit cantum, qui elegantissimis constat sententiis? Sic autem compositum est:

Echo immensas quæ circum vndas
Colis insani latera Ponti,
Manibus nostris te lyra cantat:
Tu mihi diuum refer Homerum,
Grande hominũ decus atq; laboris
Gloria nostri: per quem haud perij:
Per quem mihi Patroclus adest:

Per quem par eſt diis meus Aiax:
Per quẽ inuicta & celebrata bonis
Laudatur, non cecidit Troia.

Phœnix. Mirum in modum Achilles (ô Vinitor) & pro ſua Homeríque dignitate, & alioqui in lyricis carminibus ſapientiæ adſcribitur, ipſa non producere, miniméque prolixa componere. Ab antiquo igitur probata ac ſapiens erat poëſis? *Vinitor*. Ab antiquo, hoſpes. Herculem enim ferunt cùm Aſboli centauri corpus cruci affixiſſet, hoc ipſi inſcripſiſſe Epigramma:

Asbolus haud hominum metuens
vocémve deorum,
Multicoma piceæ ſuſpenſus ab
arbore pingui,
Cœna iacens hic longæuis magna
hæreo cornis.

Phœnix. Horum quoque athleta fuit Hercules (o Vinitor) magniloquentiam approbans, qua poëta loqui conſtat. Sed ad inſulam reuertamur. Fluxus enim nos excipiens, cuiuſmodi circa Pontum volutantur, ab orationis ſerie abduxit. *Vinitor*. Redeamus, ô hoſpes. Cantus enim in ipſa tales, vox præterea canentibus clara erat ac diuina. Tanta igitur in pelagus penetrabat, vt præ admiratione horrorem nautis incuteret. Aiunt autem qui inſulæ appelluntur, haud ſecus equorum ſtrepitum, armorúmque ſonitum, vocémque exaudire, atque in bello fieri ſolet. Quòd ſi quis aduerſus eum portum ſpiraturus eſt ventus, quem ad auſtrales, ſiue boreales inſulæ partes nautæ ſubierint, ad puppim edicit Achilles, iubétque vt mutato portu ven-

A Αἴας ἐμός. δι' ὃν ἀδοείλητ@
Αεισδομία ϛοφοῖς, κλέ@ ἤερϑε,
Κούπέσε Τροία.

Φοῖ. δαιμονίως γε ὁ Αχιλλεὺς, Αμπελουργέ, ⁊ ἐπαξίως ἑαῦτ͂ε τ, κ᾽ τ͂ Ομήρ. κ᾽ ἄλλος, ϛοφὸν σὺ τοῖς λυελικοῖς ἄσμασι, τὸ μὴ ἀποκτείνειν αὐτά, μηδὲ χοινοτενῆ ἐργάζεϑαι. καὶ σὺ παλαιοῦ ἄρα, ⁊ δόκιμόν τε, κ᾽ ϛοφὸν ⁊ ὦ ποίησις. Αμ. ἐκ παλαιοῦ, ξένε. κ᾽ γὰρ τὸν Ηρακλέα φασὶν αὐλᾶσαι ⁊ φόσαντα τ͂ κενταύρε σῶμα, ἐπιγράψαι αὐτῷ τόδε τὸ ἐπίγραμμα.

Ασβολος οὔτε ϑεῶν ϛομέων ὄπιν, οὔτ᾽ αὐϑρώπων, (κ᾽ τ͂ πολύκης,
Οξυκόμοιο πρέμασος ἀπ᾽ ὀλιπέ@
Εγκειμαι μέγα δεῖπν@ ἀμεϛβολίοις κορώνεσιν.

Φοῖ. ἀθλητὴς γε κ᾽ τούτων ὁ Ηρακλῆς ἐγχώριός, μεγαληγορίαν ἐπαινῶν, Αμπελουργέ. ὧδ᾽ ἦς δήλη που τ͂ ποιητὴ ϕϑέγεϑαι. ἀλλ᾽ ἐπανίωμεν ἐπὶ τὴν νῆσον. ῥεῦμα γὰρ δή τι ⁊ωλαβὸν ἡμᾶς, οἷα πολλὰ περὶ@ Πόντον εἱλεῖται, ἐπλάγξε τ͂ λόγε. Αμ. ἐπανίωμεν ὦ ξένε. τὰ μὲν γὰρ ἄσματα σὺν αὐτῇ τοιαῦτα. ⁊ ἡ φωνὴ ϗ, καὶ ἄδηλον, θεία τε ἠχεῖ, κ᾽ λαμπρά. δήκει γοῦν τοσαύτη εἰς τὸ πέλαγος, ὡς φέρειν αἰτίασϑαι τοῖς ναύταις ὑπὸ ἐκπλήξεως. φασὶ δ᾽ οἱ προσορμισάμενοι, ⁊ κτύπου ἀκούειν ἵππων, κ᾽ ἤχε ὅπλων, κ᾽ βοῆς, οἵ᾽ ἐν πολέμῳ ἀναφέρεσϑαι. εἰ δ᾽ ὁρμισαμένων εἰς τὰ βόρεια, ἢ ἐς τὰ νότια τ͂ νήσε, μᾶλλον τις ἄνεμος σὺν αὐτοῖς τῷ ὁρμῷ ἐκπνεῖν, κηρύτϖ ὁ Αχιλλεὺς κ᾽ τ͂ πρύμνην τόδε, κ᾽ κῆ μὴ ὁρμισάμενος,

ἐκῆναι τῷ ἀνέμῳ. πολλοὶ ὖ ⸂ τ ἐκ- A to cedant. Multi autem ex Ponto
πλεόντων ⸂ τ Πόντε προσαλέοισί τέ μοι, nauigantes ad me veniunt, mihí-
ϗ ἀπαγγέλλοισι ταῦτα. καὶ νὴ Δί' ὡς que hæc referunt: & per Iouem,
ὑπὸ προϊδοῦσι τ νῆσον, ἅτε ⸂ ἀπείρῳ quòd cùm primùm insulam prospe-
πελάγει ἐμφερόμενοι, περιβάλλοισί xerint, vt per immensum delati ma-
τε ἀλλήλοις, καὶ εἰς δάκρυα ὑφ' ἡδονῆς re, se inuicem amplectuntur, & præ
ἔρχονται. καταπλεύσαντες ὖ, ϗ τὴν χεῖν voluptate ad lachrymas deueniunt.
ἀσπασάμενοι βαδίζουσιν ἐπὶ τὸ ἱερόν, Cum autem adnauigauerint, insu-
προσευξόμενοί τ τῷ Ἀχιλλεῖ, ϗ θύ- lámq. salutauerint, ad templũ Achil-
σοντες. τὸ ὖ ἱερεῖον, αὐτόματον τῷ βω- li supplicaturi, sacrificaturíque pro-
μῷ προσεστήκει ϗ τὴν ναῦν ⸂ τ, καὶ ficiscuntur. Hostia autem aræ pro
⸂ σὺ ἐμπλέοντας. τὸ μὲν δὴ περὶ τὴν B nauis ac nauigantium dignitate ad-
κάλπιν τὴν χρυσῆν τὴν ⸂ ἐν Χίῳ ποτὲ stat. Quod ad vrnam quidem au-
τῇ νήσῳ φανεῖσαν, εἰρηται, ξένε, σοφοῖς ream pertinet, quæ quandoque in
ἀνδράσι. καὶ τί δῶ τις ἀριδήλως εἰρη- Chio insula apparuit, à sapientibus
μένων, αὖθις ἀποιδῶ; ἐμπόρῳ ὖ λέγε- dictum est (hospes) viris. & cur quæ
ται ποτε θαμίζοντι ἐς τὴν νῆσον, Φαί- planè dicta sunt, rursus quispiam
νεσθαι μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς αὐτῷ, δηγείσθαι ὖ dicat? Mercatori verò insulam fre-
τὰ ⸂ ἐν Τροίᾳ. ξενῆσαι δ' αὐτὸν ϗ ποτῷ, quentanti apparuisse: quæque ad
κελεῦσαί τε σὺν πλοῦσαν τα ἐς Ἴλιον, ἀ- Troiam gesta sunt, narrasse dicitur
ναγαγεῖν οἱ κόρην Τρῳάδα, ⸂ τ δεῖνα εἰ- Achilles, potione autem excepisse,
πών, δ' κλεῦσαι ⸂ τῷ δεῖνι ἐν Ἰλίῳ. θαυ- præcepisséque, vt puellam Troia-
μάσαντος ὖ ⸂ τ ξένου ⸂ τ λόγον, ϗ διὰ τὸ nam, talem addens, Ilij tali seruien-
θαρσεῖν ἤδη ἐρομένου αὐ ⸂ τ, τί δέοιτο δ' C tem sibi reduceret. Admirante au-
λης Ἰλιάδος, ὅπη, ἔφη, ξένε, γέγονεν ὅθεν tem orationem hospite, & quòd
⸂ ἦν Ἕκτωρ, ϗ οἱ περὶ αὖ ⸂ τ δῶμα. λοιπὴ iam confideret ipsum percunctan-
δ' ἔτι ⸂ τ Πριαμιδῶν ⸂ τε, ϗ Δαρδανι- te, quid sibi serua opus esset Tro-
δῶν αἵματος. ὁ μὲν δὴ ἔμπορος, ἐρᾷν iana: Quoniam (inquit hospes) vn-
τὸν Ἀχιλλέα ὤιετο. καὶ πριάμενος τὴν de Hector, atque eius maiores, na-
κόρην, ἐς τὴν νῆσον αὖ ἔπλευσεν. ὁ ὖ ta est. Nam de Priamidarum, ac
Ἀχιλλεὺς ἐπαινέσας αὐτὸν ἥκοντα, τὴν Dardanidarum sanguine reliqua est.
μὲν ⸂ προσέταξε φυλάττειν αὐτῷ σὺν τῇ Mercator quidem amore captum
νηΐ. δεῖν γὰρ οἶμαι τὸ μὴ εἰσβαῖνον εἰς γυ- Achillem arbitrabatur. Empta ita-
ναιξὶ τὴν νῆσον. αὐτὸν ὖ ἑσπέρας ἥκειν que puella in insulam rediit. Achil-
ἐς τὸ ἱερὸν, ϗ δώσοντα μετ' αὖ ⸂ τε, ⸂ D les verò, cùm ipsum ad se profe-
Ἑλένης. ἀφικομένου δὲ, πολλὰ μὲν ctum laudasset, vt hanc in naui si-
χρήματα ἔδωκεν, ὡς ἤπιος ἔμπορος. ξένῳ ⸂ ὖ αὐτὸν ποιεῖσθαι ἔφη. δίδοναι bi custodiret, imperauit. Oportet
enim (puto) inaccessam esse mu-
lieribus insulam, se autem vesperi
ad templum profectum, cum A-
chille atque Helene fuisse epula-
tum dicit. Multas præterea sibi dis-
cedenti pecunias dedisse, quibus
mercatores capiuntur, hospitémq;
que fecisse ait, & vt merx efficax

esset, nauísque bellè nauigaret, concessisse. Postea verò quàm illuxit dies, Hæc (inquit) habens nauiga, puellam verò mihi in littore relinque. Nondùm à terra stadium aberant, & puellæ luctus ad ipsos peruenit; ipsam differente, ac membratim discerpente Achille. Amazones autem, quas poëtarum nonnulli ad Troiam venisse, & cum Achille pugnasse ferunt, haudquaquam interfecit in Troia Achilles. Neque enim noui quo pacto credendum sit, Amazones vt Ilio succurrerent postea venisse, cùm Priamus pro Phrygibus aduersus ipsas Mygdonis tempestate bellum gessisset. Sed (vt puto) circa Olympiadem, qua in stadio Rhodius Leonidas superior fuit, ipsarum Achilles robur, in ipsa (inquit) insula profligauit. *Phœnix*. Magnam attigisti, Vinitor, orationem, meásque excitasti aures, alioqui etiam ad tuum arrectas sermonem. Hæc autem tibi ab ipso venisse Protesilao par est. *Vinitor*. Ab hoc, hospes, frugi præceptore. Hæc autem multis in Pontum nauigãtibus nota sunt. Nam circa inhospitale Ponti latus, qua Taurici tenduntur montes, quædam eam dicuntur habitare continentem Amazones, quam Thermodon ac Phasis de montibus exeuntes amplectuntur: quas pater, & ipsarum fator Mars ita instituit, vt in bellicis versentur, vitámque armatam atque equestrem degant. Equi autem in paludibus pascantur, qui exercitui satis sint, & suam quidem regionem viris minimè incolẽdam præbeant. Ipsæ verò, cùm liberis egent, ad Alym fluuium descen-

A τε ⓐ τὴν ἐμποριαν ἐνεργὸν, καὶ τὴν ναῦν διπλοεῖν. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, σὺ μὲν πλεῖ, ἔφη, ταῦτ' ἔχων, τὴν κόρην δ' ἐπὶ τῆς ἀιγιαλοῦ λίπε μοι. οὔπω στάδιον ἀπεῖχον τῆς γῆς, καὶ οἰμωγὴ προσέβαλεν αὐτοῖς τῆς κόρης, διασπωμένης αὐτὴν τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ μᾶλλον ὑπὸ Ξάνθου. Ἀμαζόνας δὲ, ἃς ἔνιοι τῶν ποιητῶν ἐλθεῖν φασιν ἐς Τροίαν Ἀχιλλεῖ μαχουμένας, καὶ ἀπέκτεινεν ὁ Ἀ-
B χιλλεὺς ἐν Τροίᾳ. πιθανὸν γὰρ καὶ οἱᾳ ὅπως Πριάμου πολεμήσαντος αὐταῖς ὑπὲρ Φρυγῶν τοῖς Μυγδόνα, ξυμμάχους Ἀμαζόνας ὕστερον ἐλθεῖν Ἰλίῳ. ἀλλ' οἶμαι κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα, ἣν τὸ πρῶτον ἐνίκα στάδιον Λεωνίδας ὁ Ῥόδιος, ἀπώλεσεν αὐτῶν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸ μαχιμώτατον ἐν αὐτῇ φησι τῇ νήσῳ. Φο. μεγάλου, Ἀμπελουργέ, ἥψω λόγου.
C Ⓒ τὰ ὦτά μοι ἤγειρας, καὶ ἄλλως ἐσπκότα πρὸς σοῦ σοὶ λόγους. ἥκειν δέ σοι καὶ ταῦτα εἰκὸς παρὰ τοῦ Πρωτεσιλέω. Ἀμ. παρὰ τούτου, ξένε, καὶ χρηστοῦ διδασκάλου. πολλοῖς γὰρ Ⓒ δὴ πλοῦς ἐς Πόντον ἐστὶ πλουσίοις δῆλα δὴ ταῦτα. κατὰ γὰρ τὴν ἄξενον τοῦ Πόντου πλευρὰν, ἣ τὰ ὄρη τὰ Ταυρικὰ τέτατ(αι), λέγονταί τινες οἰκεῖν Ἀμαζόνες. ἃς Θερμώδων τε, Ⓒ Φᾶσις ἐξερχόμενοι τῶν ὀρῶν, περιβάλλοισιν ἤπειρον, ἃς ὁ πατὴρ τε καὶ φυλάρχης αὐτῶν Ἄρης, ἐπαίδευσεν ἐν ὁμιλίᾳ τοῦ πολεμικοῦ εἶναι, καὶ ζῆν ἐνόπλιον τε, καὶ ἔφιππον βίον. βουκολεῖσθαι γὰρ αὐταῖς ἵππον ἐν τοῖς ἕλεσιν, ἀποχρῆσθαι τῷ στρατῷ. ἀνδράσι μὲν δὴ ἐνομιλεῖν, οὐ παρέχον σφᾶς τῇ ἑαυτοῦ χώραν.
D αὐτὰς δ' ἐπὶ δέονται τέκνων, καπούσας ἐπὶ ποταμὸν Ἅλυν, ἀγρεύζειν τε,

ἢ ξυγγίνεσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἔνθα ἔτυχεν. ἀπελθούσας τε ἐς ἤθη, καὶ οἴκους, ἃ μὲν ἂν τέκωσιν ἄῤῥενα, φέρειν ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς χώρας, ὅπως ἀνέλοιντο αὐτὰ οἱ φύσαντες. τὰ δ', ἀναιρεῖσθαι τῶν σπάρτος ἔτυχε, καὶ ποιεῖσθαι δούλοις. ἃ δ' ἂν ἀποτέκωσι θήλεα, φιλεῖν τε ἤδη λέγουσι, καὶ ὁμοφύλακα ἡγεῖσθαι. θεραπεύειν τε ἡ φύσις μητέρα, πλοῦτόν τε ἐπιφέρειν μάλα. τοῦτο δὲ προθύμοισι διὰ τὰς μάχας, ὡς μήτε αὐτὰς θηλυνοίντο, μήτε τοῦ μαζοῦ ἀποκρεμοῖντο. τὸ μὲν δὴ ὄνομα τῆς Ἀμαζόσιν, ἐκ τοῦ μὴ μαζὸν τρέφειν ἔθεσθαι κεῖσθαι ἡγούμεθα. τρέφουσι δὲ τὰ βρέφη μάλακτι τῆς φορβάδων ἵππων, καὶ δρόσου κηρίοις, ἢ μέλιτος δίκην ἐπὶ τοῦ δύνακος τῶν ποταμίων ἰζάνει. τὰ δὲ ποιητῶν τε, καὶ μυθολόγοις περὶ τῆς Ἀμαζόνων τούτων εἰρημένα, παραπεμπόμεθα τοῦ λόγου. περιφορᾷ γὰρ ἐκ αὐτῆς ἐπὶ τὴν ἄρκτον ἀπουδὴ γίνονται. τὸ δὲ περὶ τὸν νῆσον ἔργον, ὁποῖόν τι αὐταῖς ἐπράχθη, καὶ ἐς ὅ, τι ἐτελεύτησε, λεγέσθω μᾶλλον, ἐπεὶ τῶν τοῦ Πρωτεσίλεω λόγων ἐστίν. ἐπὶ νεῶν πλεόνων ποτὲ ναυπηγοὶ, τῶν ἐς Ἑλλήσποντον ἀπαγαγόντων ἐκ τοῦ Πόντου ὤνια, κατενεχθῆναι ἐς τὴν ἀκτὴν ἐκείνην τε πελάγους ὄχθῳ, περὶ ἣν αἱ γυναῖκες οἰκεῖν λέγονται. ληφθέντες, δὴ ὑπ' αὐτῶν, χρόνον μέν τινα ἐδέδεντο σιδήρῳ πρὸς φάτναις, ἵνα ἀποδῶνται σφᾶς ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἄγουσαι τοῖς ἀνδροφάγοις Σκύθαις. ἐπεὶ δὲ μειράκιον ζωὴ αὐταῖς ληφθὲν, μία τῶν Ἀμαζόνων ἐπὶ τῇ ὥρᾳ ἠλέησε, καί τις ἔρως καὶ τότε ἐγένετο, παραιτεῖται τὴν δεσπότιν ἀδελφὴν οὖσαν, μὴ ἀποδόσθαι τοὺς ξένους. λυθέντες δὲ, &

A dentes cum viris vbi contigerit, coeant: profectæque ad ſedes ac domos ſuas, quos quidem mares pepererint, ad regionis fines genitoribus tollendos ferant: quas verò fœminas pepererint, diligant, ac ſuam eſſe prolem arbitrentur. Et præterquàm quòd lac non præbent (vt mos eſt matribus) inſeruiant. Id autem propter pugnas faciunt, vt neque ipſas effœminatas reddant, neque mammæ ſuſpendantur. Nomen autem Amazonibus, quòd mamma nimirum non alantur, inditum eſſe exiſtimauerim. Alunt autem infantes cùm equino lacte, tum roris fauis, qui in modum mellis fluuiorum calamis inſidet. Quæ verò à poëtis ac fabularum ſectatoribus de ipſis Amazonibus literarum monimentis mandata ſunt, ea à ſermone abdicemus. Neque enim præſenti conferrent ſtudio. Cæterùm quale illud ipſarum circa inſulam facinus fuerit, quorſúmque euaſerit, potius dicatur: quandoquidem ex Proteſilai eſt ſermonibus. Nauibus quandoque pluribus ſtructores nauium, ex iis qui venalia in Helleſpontum ex Ponto vehunt, in pelagi ſiniſtrum delati ſunt litus, circa quod mulieres habitare dicuntur. Ab ipſis autem capti, ad præſepia aliquandiu quidem vincti alebantur, vt ipſos fluuium traiiciētes Scythis anthropophagis venderent. Poſtquàm verò adoleſcentulum cum ipſis captum, Amazonum vna ob pulchritudinem miſerata eſt: atque ex hoc amor eſt quidam exortus, ne hoſpites venderet, reginam ſibi ſororem exiſtentem exorat. Soluti autem, &

cum

cum illis verſati, iam illarum more loquebantur, & cùm tempeſtatem, quæq. in mari ſunt, memorarent, in templi mentionem inciderunt, cùm haud diu eſſet quòd ad inſulam nauigaſſent, diuitiáſque in eo exiſtentes percurrerunt. Hæ autem, hoſpites ſibi lucro apponentes, quòd & nautæ, & nauium fabri eſſent, cùm & alioqui ſibi ad ſtruendas naues apta eſſet regio, ad vectandos equos naues ſtruunt, vt equitatu Achillem ſuperaturæ. Pedites enim Amazones, & fœmineum ſunt genus, & planè mulieres. Remigium tamen tunc primùm attigere, ac nauigatione exercuere. Poſteà verò quàm nauigandi peritiam ſunt conſecutæ, à Thermodontis oſtio, verno cùm ſoluiſſent tempore, quinquaginta (vt puto) nauibus ad templum ſtadiorum maximè duobus millibus diſtans peruenere. Ad inſulam itaque appulſæ, omnium primùm Helleſpontiis hoſpitibus, vt arbores, quibus in orbem templum exornabatur, excíderent, imperarunt. Poſtea verò quàm ſecures in ipſos repercuſſæ, partim quidem in caput; partim verò in ceruicem rediere, omnéſque iuxta arbores cecidere, clamitantes Amazones, equáſque agitantes templo infuſæ ſunt. Toruè autem atque horrendum in ipſas cùm reſpexiſſet Achilles, & haud ſecus atque in Scamandrum & Ilium inſurrexiſſet, terrorem freno longè validiorem equabus incuſſit: præ quo alienum ac ſuperfluum ſibi onus mulieres ratæ, reſiliere, & ad ferarum mores defecere, & in iacentes ac proſtratas irruentes Amazones vngulis innitebantur, iubáſque horrebant, & vt leonum ferociſſimi,

A πρὸς αὐτὰς συλλαδέντες, ἐφθέγγοντο ἤδη τὸν σφείνων ζῆπον. τόν τ' χαμψα, & τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ διηγέμενοι, ἐπλεῖον ἐς μνήμιον τὸ ἱερὸν, πρόσπλοι κότες οὐ πάλαι τῇ νήσῳ, καὶ διήεσαν Ⓕ ἐν αὐτῷ πλοῦτον. αἱ δ' ἔρημα ποιησάμεναι τοὺς ξένους, ἀπὸ ναυτάων τ' ἦσαν, καὶ νεῶν τέκτονες, ὅσης καὶ ἄλλως ναυπηγήσιμος σφίσι ἡ χώρας, ποιοῦνται ναῦς τὸν ἱππαγωγὸν ζῆπον, ὡς τ' Ἀχιλλέα B φεύσουσαι ταῖς *ἵπποις. καταβᾶσαι γὰρ *κ. τοῖς ἵπ. ἵππων Ἀμαζόνες, θῆλύ τέ εἰσι γένος, καὶ ἀτεχνῶς γυναῖκες, εἰρεσίας μὲν δὴ πρῶτον ἥψαντο, καὶ πλεῖν ἐμηχέτησαν. ὡς δ' ἐπιστήμεναι πλεῖν συνεξήεσαν, ἄραντα περὶ ἔαρ ἀπὸ τῶν στόλων τῶν Θερμώδοντος, ἀφῖκταν ἐς τὸ ἱερὸν, σταδίους μάλιστα διχιλίους ἐπὶ νεῶν οἴμας πεντήκοντα. καὶ προσορμισάμεναι τῇ νήσῳ, πρῶτον μὲν ἐκέλευσαν τοὺς C Ἑλλησποντίους ξένους σκοπῆν τὰ δένδρα, οἷς κεκόσμηντο κύκλῳ τὸ ἱερόν. ἐπεὶ δὲ οἱ πελέκεις ἐς αὐτοὺς διακοπέντες, τοῖς μὲν, ἐς κεφαλὰς ἐχώρησαν, τοῖς δ' ἐς αὐχένα, πάντες τε πρὸς τοῖς δένδροις ἔπεσον, ἐπεχύθησαν αἱ Ἀμαζόνες τῷ ἱερῷ, βοῶσαί τ', καὶ τὰς ἵππους ἐλαύνουσαι. ὁ δ', θερμόν τ', καὶ δεινὸν ἐς D αὐτὰς ἰδὼν καὶ πηδήσας οἷς ἔπι Σκαμάνδρῳ τε, & Ἰλίῳ, ποίαν μὲν χαλινὸν κρείσσω τοῖς ἵπποις προσέβαλεν, ὑφ' ἧς ἀνέσχηθησαν, ἀλλοτρίον τ', καὶ πρόσπολον ἄχθος ἡγούμεναι τὰς γυναῖκας. ἐς δ' ἅπαν ἤδη μετέστησαν. καὶ κειμένας ἐμπεσοῦσαι ταῖς Ἀμαζόσι, δαΐς τε ὅπλας ἐνήρδον, καὶ τὰς χαίτας ἔφερον, & τὰ ὦτα ἐπ' αὐτὰς ἴσασαν,

καθάπερ τῶν λεόντων οἱ ὠμοί. κειμένων τε, καὶ γυμνὰς ὠλενάς ἤσθιον· ἔ τὰ στέρνα ῥηγνύσαι, προσέκειντο τοῖς σπλάγχνοις, καὶ ἐλαφύσσον. ἐμφορηθεῖσαι δὲ αἵματος βρώσεως, σκιρτῶσαι περὶ τὴν νῆσον, καὶ ἐμαίνοντο, μέσαι λύθρου. στᾶσαι δ' ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων, καὶ τὰ νῶτα τῆς πελάγους ἰδοῦσαι, πεδίον τὸν ὠοντο ἐντετυχηκέναι, καὶ κατὰ θαλάττης ἑαυτὰς ἦκαν. ἀπώλοντο δ' καὶ αἱ νῆες τῶν Ἀμαζόνων, αἷς ἐμβὰς σφοδρὸς ἐς αὐτὰς πνεύσαντος. ἅτε γὰρ κεναὶ, καὶ οὐδενὶ κόσμῳ ὠρμῳσμέναι, προσέπιπτον ἀλλήλαις, καὶ ξυνῆραττον. ναῖς τ' ὥσπερ ἐν ναυμαχίᾳ κατέδυε ναῶν, καὶ ἀνέρρηγνυ. καὶ ὁπόσας ἐγκαρσίους τε, καὶ ἀπρῴρους ἐμβολὰς ποιούσας κυβερνῶσαι ναύμαχοι, πᾶσαι ξυνέπεσον ἐν ναυσὶ κεναῖς, καὶ σὺν σφῶν οἰκείαις πλεούσαις. πολλῶν δὲ ναυαγίων τῷ ἱερῷ προσενεχθέντων, καὶ ἀνθρώπων ἐν αὐτῷ κειμένων, ἡμιβρώτων, καὶ ἐμπνεόντων ἔτι, μελῶν τ' ἀνθρωπείων διεσπαρμένων, καὶ σαρκῶν, ἃς διέπλυσαν αἱ ἵπποι, καθαρσίων ὁ Ἀχιλλεὺς ποιεῖται τὴν νῆσον ῥᾳδίαν. κορυφοῦται γὰρ ὁ Γρύνιος ἐπιπασάμενος, ἀπένιψέ τ', καὶ ἀπέκλυσε ταῦτα. Φο. ὅς τις, Ἀμπελουργὲ μὴ θεοφιλῆ σε ἡγεῖται, σφόδρα αὐτὸς ἀπήχθηται τοῖς θεοῖς. τὸ γὰρ τοιούτους τε, καὶ θείους λόγους εἰδέναι ὅτῳ, πῶς σοι εἶναι οἶμαι, οἷ καὶ τῷ Γρωτεσίλεῳ φίλον τέ σε, καὶ ἐπιτήδειον ἐποίησαν. ἀλλ' ἐπεὶ τ' ἠρῴϊκῶν ἡμᾶς λόγων ἐμπέπληκας, τὸ μὲν ὅπως αὐτὸς ἀναβεβίωκεν, κἀτ' ἂν ἐροίμην, οὐ πάνυ βεβήλῳ τε, καὶ ἀπορρήτῳ φῆς αὐτὸν χρῆσθαι τούτῳ τῷ λόγῳ. σοὶ δὲ κωκυτούς τε, καὶ πυριφλεγέθοντας, καὶ τὸν ἀ-

A aures in ipſas arrigebant. Iacētiúmque & nudas vlnas deuorabant, & pectora ſcindentes viſceribus inhærebant, atque abſorbebant. Humano autem exaturatæ cibo per inſulam curſitabant, cruoréque repletæ inſaniebant. In promontoriis autem ſtantes, pelagíque dorſa conſpicientes, campum ſe offendiſſe arbitratæ, ſe in mare præcipites dedere. Amazonum quoque naues vehementi in ipſas ſpirante vento pe-
B riere. Nam vt pote inanes, nullóque appulſæ ordine inter ſe concidebant ac collinebantur, nauíſque vt in bello nauali nauim immergebat atque infringebat. Et quoſcunque in nauali prœlio aut rectos aut obliquos gubernatores impetus faciunt, omnes in naues inanes, nullóque conſilio rectas incidere. Multis autem naufragiis ad templum delatis, & hominibus ſemieſis, atque adhuc ſpirantibus, in ipſo iacentibus, membríſque humanis, ac carnibus quæ æquè
C expuerant, diſperſis, facilem Achilles inſulæ facit expiationem. Nam cùm Ponti verticem euelliſſet, hæc abſterſit, atque abluit.
Phœnix. Quicunque, ô Vinitor, te haud eſſe Diis gratum arbitratur, is vehementer à Diis odio habetur. Nam quod tales, támque diuinos teneas ſermones, id tibi ab ijs proficiſci exiſtimo, qui te Pro-
D teſilao amicum ac familiarem reddidere. Ceterùm poſtquam Heroicis nos expleuiſti ſermonibus, quo pacto ipſe quidem reuixerit, non vtique rurſus percunctarer, quandoquidem hoc ipſum vti ſermone profano, atq. arcano aſſeris. Cocytos verò, & Pyriphlegetontes, & A-

cheruſiam, huiuſmodíque flumi- A
num ac paludum nomina, & per
Iouem Æacos, horúmque iudicia
ac fora tu fortaſſe nunciabis, & ip-
ſe narrare permittit. *Vinitor*. Per-
mittit quidem. Verùm iam adeſt
veſpera, bouéſque quietem quæ-
runt. Iugales enim vides, quod vt
ſoluantur, iam tempus ſit venire,
& me eos admittere oportet: & o-
ratio tempore eſt prolixior. Nunc
igitur ad nauim lætus vade, quæ- B
cunq. noſter fert hortus habens. Et
ſi veſter, ac ſecundus, fuerit ventus,
nauiga hoſpes, cùm prius de naui
Proteſilao libaueris. hoc enim hinc
ſoluentes facere conſueuere. Quod
ſi aduerſus fuerit ventus, huc So-
le oriente reuertere, & quæ cupis
conſequeris. *Phœnix*. Tibi morem
gero, Vinitor; & ita erit. Vtinam
non prius, ô Neptune, nauigem:
quàm hunc quoque ſermonem au-
diüero.

A χεροισιάδα, & τὰ τοιαῦτα τῷ ποτα-
μῷ τε, καὶ τῷ λιμνῶν ὀνόματα, & νὴ
Δία τοῦ Αἰακοὺς, καὶ τὰ τούτων δικα-
στήρια, καὶ δικαιωτήρια, αὐτός τ' ἴσως
ἀπαγγελεῖς, καὶ ξυγχωρεῖ διηγεῖσθαι. Αμ.
ξυγχωρεῖ μὲν, ἑσπέρα γὰρ ἤδη, καὶ βοῦς
πρὸς ἀνάπαυλαν. τὰ γὰρ* ζυγάρια ὀ- *κ. χωῦ.
ρᾷς ὡς σὺ βέλτιόν ἐστι, καὶ χρή με αὖ-
τὰ ὑποδέξασθαι, καὶ ὁ λόγος πλείων τοῦ
καιροῦ. νεῦ μὲν οὖν ὅπῃ τὸ ναῦν χαί-
ρων ἴῃ, πάντα ἔχων, ὁπόσα ὁ κῆπος
φέρει. κἂν μὲν τὸ πνεῦμα ὑμέτερον, B
πλεῖ ξένε, ἀνείσας ἀπὸ τῆς νεὼς τῷ
Πρωτεσιλέῳ. τοῦτο γὰρ τοὺς ἐνθένδε λύ-
οντας νενόμισται ποιεῖν. εἰ δὲ ἐναν-
τίον εἴη τὸ πνεῦμα, χώρει δεῦρο ἅμα ἡ-
λίῳ ἀνίσχοντι, & τεύξῃ ὧν βούλει. Φοῖ.
πείθομαί σοι, Αμπελουργέ, καὶ οὕτως
ἔσται. πλεύσομαι γὰρ μήπω Ποσείδων,
πρὶν ἢ καὶ τῶνδε ἀκροάσασθαι τοῦ λόγου.

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
ΕΙΚΟΝΕΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ. ΕΛΛΑΔΙΑ.

FLAVII PHILOSTRATI
IMAGINES;

Eodem Stephano Nigro Interprete.

EXORDIVM. HELLADIA.

Ος μὴ ἀσαφάζειαν τὴν ζωγραφίαν, ἀδικεῖ τὴν ἀλήθειαν, ἀδικεῖ δὲ καὶ σοφίαν, ὁπόσην ἐς ποιητὰς ἥκει. Φορὰ γὰρ ἴση ἀμφοῖν ἐς τὰ τῶν ἡρώων εἴδη, καὶ ἔργα, ξυμμετρίαν τε καὶ ἐπαινεῖ, δι' ἣν καὶ λόγου ἡ τέχνη ἅπτεται. καὶ βουλομένῳ μὲν σοφίζεσθαι, θεῶν τὸ σύρημα, διά τε τὰ ἐν γῇ εἴδη, ὁπόσα τοὺς λειμῶνας αἱ ὧραι γράφουσι, διά τε τὰ ἐν ἀέρι φαινόμενα. βασανίζοντι δὲ τὴν γένεσιν τῆς τέχνης, μίμησις μὲν, σύρημα πρεσβύτατον, καὶ ξυγγενέστατον τῇ φύσει. σύρουν δὲ αὐτὴν σοφοὶ ἄνδρες, τὸ μὲν, ζωγραφίαν, τὸ δὲ, πλαστικὴν φήσαντες. καὶ πλαστικῆς μὲν, πολλὰ εἴδη· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ πλάττειν, καὶ ἡ ἐν τῷ χαλκῷ μίμησις, καὶ ἐξέοντες τὴν λυγδίνην, ἢ τὴν ἀφρίδα λίθον, καὶ ὁ ἐλέφας, καὶ νὴ Δία ἡ γλυφική, πλαστική. ζωγραφία δὲ, συμβέβληται μὲν ἐκ χρωμάτων, ἁφὴν δὲ οὐ

QVICVNQVE picturâ minimè amplectitur, non modò veritatem, verùm & eam, quæ ad poëtas pertinet, iniuria afficit sapientiam. Eadem enim est vtriusque ad Heroum tam species quàm gesta intentio. Symmetriam præterea contemnit, per quam ars ipsa rationem attingit: & si quis Sophistarum more loqui voluerit, Deorum est inuentum, cùm ob species, *annis tequibus in terra horæ* prata pingunt, *pestates.* tum vel maximè quæ in cœlo apparent. Perscrutanti autem ipsius artis ortum, imitatio vtique est, vetustissimum inuentum, naturæque cognatum. Ipsam autem sapientes excogitarunt viri, partim picturam, partim plasticen appellantes, & plastices quidem multæ species. Nam & fingere, & quæ in ære fit imitatio, & lygdinem, pariúmve lapidem, atque ebur polire, & per Iouem sculptura ipsa plastice est. At pictura coloribus quidem constat, sed non hoc solum

efficit. Iterum ab hoc ſane vno exiſtente, longe plura; quàm ars alia ex multis molitur. Vmbram enim demonſtrat, & alium furentis, alium mœrentis, aut gaudentis aſpectum nouit, oculorúmque fulgores qualeſcunque fuerint; quid plaſticus quiſpiam minimè præſtaret. Nam & fuluum, ceſiúmque, ac nigrum nouit oculum, necnon & comam flauam ruffámque ac ſubcandidam, veſtiúmque atque armorum colorem: thalamos præterea ac domos, nemoráque, & montes, ac fontes, & in quo hæc ſunt, ætherem. Quicunque autem ad huiuſce ſcientiæ culmen peruenerint, quótque ciuitates ac reges ſtudio ipſam proſecuti fuerint, cùm ab aliis, tum ab Ariſtodemo ex Caria oriundo literarum monimentis mandatum eſt, quem ego picturæ cauſa *quadriennium* hoſpitatus ſum. Pingebat enim ad Eumeli ſapientiam, multam ipſi addens venerem. Sed noſtra hæc oratio non de pictoribus eſt, atque ipſorum hiſtoria: verùm picturæ ſpecies pollicemur, meditationes iuuenibus ipſas componentes. vnde & interpretabuntur, & quod exactum ac probatum eſt, curabunt. huiuſce autem ſermonis hæ cauſæ fuere. Erat quidem apud Neapolitanos hoc meum certamen. Ciuitas autè in Italia condita, Græci genere, atque vrbani. vnde & orationis ſtudio Græcanici ſunt. Mihi autem meditationes in propatulo minimè facere volenti, adoleſcentes hoſpitis domum frequentantes perturbationem, ac moleſtiam præbebant. Diuertebam itaque extra mœnia in ſuburbio ad mare vergente, in quo porticus quædam ad Fauonium ventum exædificata erat, quatuor (puto) vel

A τῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείω σοφίζεται. ἀπὸ τούτου γε σπὸς ὄντος, ἢ ἀπὸ τῶν πολλῶν ἑτέρα τέχνη σκιαν τε καὶ ἀποφαίνῃ, καὶ βλέμμα γνώσῃ, ἄλλο μὲν, τοῦ μεμηνότος, ἄλλο δ', τοῦ ἀληθῶτος, ἢ τοῦ χαίροντος· καὶ αὐγὰς ὀμμάτων, οποῖαί εἰσιν, ὁ πλαστικὸς μέν πς, ἥκιστα *ἐργάζεται. χαροπὸν δ' ὄμμα, καὶ γλαυκὸν, καὶ μέλαν, γραφικὴ οἶδε. καὶ ξανθὴν κόμην οἶδε, καὶ πυρσὴν, καὶ ἡλιῶσαν· καὶ ἐσθῆτος χρῶμα, καὶ ὅπλων. θαλάμους τε, καὶ οἰκίας, καὶ ἄλσεα, καὶ ὄρη, καὶ πηγὰς, καὶ τὸν αἰθέρα, σὺν ᾧ ταῦτα. ὅσοι μὲν οὖν κράτος ἤραντο τῆς ἐπιστήμης, καὶ ὅσαι πόλεις, καὶ ὅσοι βασιλεῖς ἔσπευσαν εἰς αὐτὴν ἐκτείναντες, ἄλλοις τε εἰρήκαμεν, καὶ Αἰσχυλίδημον τὸν Καρίας· ὃν ἐγὼ ἐπὶ ζωγραφίᾳ ξένον ἐποιησάμην ἐτῶν πεντεκαίδεκα. ἔγραφε δὲ καὶ τὴν Εὐμήλου σοφίαν, πολὺ τὸ ἐπίχαρι εἰς αὐτὴν φέρων. ὁ λόγος δέ, ὃν περὶ ζωγραφῶν, καὶ ἱστορίας αὐτῶν νυνὶ, ἀλλ' εἴδη ζωγραφίας ἀπαγγέλλομεν, ὁμιλίας αὐτὰ τοῖς νέοις συμπλέκοντες. ἀφ' ὧν ἑρμηνεύσονται τε, καὶ τὸ δοκίμου ἐπιμελήσονται. ἀφορμαὶ δὲ ἐμοὶ τοῦτων τῶν λόγων αἵδε ἐγένοντο. ἐμοὶ μὲν ὁ πρὸς τοῖς Νεαπολίταις ἀγών· ἡ δὲ πόλις, ἐν Ἰταλίᾳ οἰκισμένη, γένος, Ἕλληνες, καὶ ἀστυκοὶ ὅθεν καὶ τὰς ἀσκήσεις τῶν λόγων Ἑλληνικοτέρας βουλομένῳ δέ μοι τὰς μελέτας μὴ ἐν τῷ φανερῷ ποιεῖσθαι, παρεῖχεν ὀχλοῦντα μειράκια, φοιτῶντα ἐπὶ τὴν οἴκησιν τὴν ξένην. κατέλυον δὲ ἔξω τῶν τειχῶν, ἐν προαστείῳ, παραμειγνύμενῳ πρὸς θάλασσαν. ἐν ᾧ τις ἐξωκοδόμητο κατὰ ζέφυρον αὔλειον, ἐπὶ τετραφώνου οἴμης, ἢ

καὶ πέντε ὀροφῶν, ἀφορῶσα εἰς τὸ Τυρ- A etiam quinque tectis Tyrrhenum
ρηνικὸν πέλαγος, ἤστραπτο μὲν οὖν καὶ respiciens mare. fulgurabat autem
λίθοις, ὁπόσοις ἐπαινεῖ τρυφή. μάλιστα & lapidibus, quoscunque delitiæ
δὲ ἐλάμπετο γραφαῖς, σὺν ἁρμοσμέναις αὐ- commendant. maximè verò pictu-
τῇ πινάκων· οὓς ἐμοὶ δοκεῖν, καὶ ἀπαθῶς ris florebat, ipsis appensis tabellis,
τις συνήγαγε. σοφία γὰρ ἐν αὐτοῖς ἐ- quas (vt mihi videtur) non sine ma-
δηλοῦτο πλόνων ζωγράφων. ἐγὼ μὲν ximo labore quispiam collegerat.
οὖν καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ὤμην ἐπαινεῖν τὰς Plurimorum enim pictorum in ipsis
γραφάς. ἐλθὼν δὲ ἅμα τῷ ξένῳ, κο- indicabatur sapientia. Ego autem
μιδῇ νέος, εἰς ἔτος δέκατον ἤδη, φιλή- & per me ipsam picturam laudare
κοος, καὶ χαίρων τῷ μανθάνειν· ὃς ἐπε- constituebam: sed erat hospiti fi-
φύλαττέ με ἐπόντα αὐτὰς, καὶ ἐδεῖτο lius admodum iuuenis, in deci- B
μου ἑρμηνεύειν. ἵν' οὖν μὴ σκαιόν με mum iam annum, & auditionis
ἡγοῖτο, ἔσαι ταῦτα ἔφην, καὶ ἐπιδείξειν studiosus, & disciplinarum cupi-
αὐτὰ ποιησώμεθα, ἐπεὶ ἥκειν τὰ μειρά- dus, qui me ipsas adeuntem obser-
κια. ἀφικομένων δέ, ὁ μὲν παῖς ἔφην, uabat, meque vt interpretarer ro-
προβεβλήσθω καὶ ἀνακείσθω τούτῳ ἡ gabat. Ne itaque me rudem arbi-
ἀκουσὴ τοῦ λόγου. ὑμεῖς δέ, ἔφασαν, μὴ traretur, erunt hæc, inquam, &
ξυμπαίζοντες μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐρωτῶν- cùm primùm iuuenes venerint o-
τες, εἴπ μὴ σαφῶς φέροιμεν. C stendam. Quare cùm venissent,
puer inquam proponatur, ipsique
sermonis studium dedicetur. Vos
verò sequimini non modò consen-
tientes, verùm & si quid non planè
dixerim, percunctantes.

ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ.

Ἐγνως οὖν, ὦ παῖ, ταῦτα Ὁμήρου ὄν- Nostíne, ô puer, hæc esse Ho-
τα, ἢ ἔ πώποτε ἔγνωκας, δηλαδὴ θαῦ- meri, an nunquam nosti? Mirum
μα ἡγούμενος, ὁπως δήποτε ἔζη τὸ πῦρ videlicet existimans quonam pacto
ἐν τῷ ὕδατι; συμβάλλομεν οὖν ὅ, τι ignis in aqua viueret? coniiciamus
νοεῖς. σὺ δὲ ἀποβλεψον αὐτῶν, ὅσον ἐ- vtique quod consideras. Tu verò
κεῖνα ἰδεῖν, ἀφ' ὧν ἡ γραφή. οἶσθά που ab his respicito, donec illa intue-
τῆς Ἰλιάδος τὸν γνώμην, ἐν οἷς Ὁμη- aris, à quibus deducta est pictura.
ρος αἴτιος μὲν τὸν Ἀχιλλέα ἐπὶ τῷ Nosti fortè Iliadis sententiam, v- D
Πατρόκλῳ, κινοῦνται δὲ οἱ θεοὶ πολεμεῖν bi Homerus Patrocli quidem cau-
ἀλλήλοις. τούτων οὖν τὰ μὲν περὶ τοὺς θεούς, sa Achillem excitat: Dij verò ad
ἡ γραφὴ, τὰ μὲν ἄλλα, οὐκ οἶδε. τὸν δὲ mutuum commouentur prælium?
Ἥφαιστον ἐμπεσεῖν φησι τῷ Σκαμάν- Horum itaque quæ ad Deos per-
δρῳ πολύν, καὶ ἄκρατον. ὄρα δὴ πάλιν tinent, alia quidem minimè nouit
πάντα ἐκεῖθεν. ὑψηλὴ μὲν αὕτη ἡ πό- pictura. Vulcanum verò multum
λις, καὶ ταυτὶ τὰ κρήδεμνα τῆς Ἰλίου. πε- ac syncerum in Scamandrum ir-
ruisse dicit. Aspice iam rursus il-
linc omnia. Sublimis quidem hæc
ciuitas, & hæc Ilij mœnia. Cam-

SCAMANDER.

pus autem hic magnus, vt pote qui Asiam aduersus Europam oppositam capiat. Hic autem ignis multus quidem per campum inundat, multus verò ad fluminis ripas serpit, vt non amplius ipsi sint arbores. Sed qui circa Vulcanum est ignis, atque illabitur, & flumen ipsum mœret, Vulcanóque supplicat. Quare nec comatus amnis quòd circumbustus sit, nec claudicans præ cursu Vulcanus pictus est, & ignis flos non flauus, nec solito aspectu, sed fuluus ac subcandidus. Hæc non amplius Homeri.

A

B

δίον ὁ τυπὴ μέγα, καὶ ἀποχρῶν τῷ Ασίαν πρὸς τὸν Εὐρώπην ἀντιπάξαι. πῦρ ὁ ἔστο, πολὺ μὲν πλημμυρεῖ κατ' ἔδαφος πεδίου, πολὺ δ' κατὰ τὰς ὄχθας ἕρπει τοῦ ποταμοῦ, ὡς μηκέτι αὐτῷ δένδρα εἶναι. τὸ δ' ἀμφὶ τὸν Ηφαιστον πῦρ, ἀπρρεῖ τῷ ὕδατι. καὶ ὁ ποταμὸς ἀλγεῖ, καὶ ἱκετεύει τὸν Ηφαιστον αὐτός. ἀλλ' ὅτε ὁ ποταμὸς γέγραπται, καμμύων ὑπὸ τοῦ πρίκεκαῦσθαι, οὔτε χωλεύων ὁ Ηφαιστος ὑπὸ τοῦ τρέχειν. ὁ δὲ αἴθος τοῦ πυρὸς, οὐ ξανθὸν, οὐδὲ τῇ εἰθισμένῃ ὄψει, ἀλλὰ χρυσοειδὲς, καὶ ἡλιῶδες. ταῦτ' ἐκεῖ Ομήρου.

COMVS.

Dæmon est Comus, à quo mortalibus *comessari* est, adstat in thalami foribus aureis, vt puto. tarda autem ac difficilis ipsarum comprehensio ac cognitio; quòd in tenebris sint: nox enim non à corpore, sed à tempore picta est. Vestibula autem sponsos admodum felices in lecto iacere indicant. & Comus iuuenis ad iuuenes accedit, mollis, nec adhuc ephebus, præ vino rubicundus, & quòd ebrius sit, dormit rectus. dormit autem faciem quidem in pectus deiiciens, & gutturis nihil ostendens; siniſtram venabulo sustinens. Sed manus sustineri arbitrata soluitur. & profectò is exprimitur effectus, qui in dormiendi exordio accidit, cùm nobis somno blandiente cogitatio in eorũ transit obliuionem, quæ continet. vnde & quæ in dextera est facula, manum præ somno languentem fugere videtur. Sed Comus metuens cruri adhærentem ignem, siniſtram quidem tibiam in partem dextram: faculam vero ad siniſtram trans-

C

D

ΚΩΜΟΣ.

Ο δαίμων ὁ Κῶμος, ἀφ' οὗ τὸ κωμάζειν τοῖς ἀνθρώποις, ἐφέστηκεν εἰ θαλάμοις θύραις χρυσαῖς οἶμαι. βραδεῖα ὁ ἡ κατάληψις αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ ὡς εἰ νυκτὶ ἔοικε. γέγραπται ὁ ἡ νύξ, οὐκ ἀπὸ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ καιροῦ. δηλοῖ ὁ τὰ πρόπυλαια, νυμφίοις, μάλα ὀλβίοις εἰ ἀνῇ κεῖσθαι. ὁ ὁ Κῶμος ἥκει, νέος ἁπαλὸς ἀπὸ νέου, ὁ οὔπω ἔφηβος, ἐρυθρὸς ὑπὸ οἴνου, ὁ καθεύδων ὀρθὸς, ἀπὸ τοῦ μεθύειν. καθεύδει δὲ, τὸ μὲν πρόσωπον ἐπὶ τὰ στέρνα ῥίψας, ὁ τὴν δεξιᾶς οὐφαίνων οὐδέν· τῷ ὁ ἀριστερᾷ περβολίῳ ἐπέχων. εἰλῆφθαι δὲ ἡ χεὶρ δοκοῦσα λύεσθαι, καὶ ἀμβλὺ τὸ ἦθος εἰ ἀρχῇ τοῦ καθεύδειν, ὅταν σαίνοντος ἡμᾶς τοῦ ὕπνου, μεταρχῆται ὁ λογισμὸς εἰς λήθην, ὧν συνέχει. ὅθεν καὶ τὸ εἰ τῇ δεξιᾷ λαμπάδι φ ἔοικε διαφθύειν τῷ χεῖρα, καταῤῥαθυμοῦντος αὐτῷ τοῦ ὕπνου. δεδιὼς ὁ ὁ Κῶμος προσβάλλων τὸ πῦρ τῷ σκέλει, ἀπαφέρει τῷ μὲν κνήμῃ τῷ ἀριστερὰν ἐπὶ τὰ δεξιὰ, τὸ ὁ λαμπάδιον ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ,

ἵν' ἀκλίνῃ τὸν ἀτμὸν τῆς πυρὸς, ἀκκει- A fert, vt ignis vaporem declinet. ab
μένῳ τῷ γόνατι ἀφίσας τὴν χεῖρα. πρό- expoſito genu manum arcens. Fa-
σωπα δ', ὀφείλει μὲν ὑπὸ τῶν ζω- ces autem debentur quidem à pi-
γράφων τοῖς εὖ ὥρᾳ. καὶ τυφλώττουσι ctoribus his, qui vigore ſunt ætatis conſtituti, & abſque his cæcutiunt picturæ. Como verò paulum facie opus eſt, nutanti, & à capite vmbram trahenti. Verùm ceteræ corporis partes exactè effictæ ſunt, eas illuſtrante atque in lucem educente facula. Roſarum autem corona laudetur quidem, B ſed nequaquam à ſpecie. Flauis enim ac ceruleis, ſi contigerit, coloribus florum imagines referre haud magnus eſt labor. Ceterùm coronæ laxitatem ac mollitiem laudare oportet. Commendo & roſarum roſidum, ipſáſque cum odore pictas aſſero. Quid reliquum eſt Comi? Quidnam aliud præterquam laſciuientes? nónne crotala, ſtrepitúſque intonans, ac vox enormis te petit? Lampades quoque ſublucent, vnde & laſciuientibus, quæ C ante pedes habent videre, & à nobis videri licet. Multus autem populus ſimul extollitur, & mulierculæ cum viris incedunt, & calciamentum *cõmune habent*, & præter peculiarem cinguntur conſuetudinem. nam Comus & mulieri virum agere, & viro ſtolam induere muliebrem, muliebritérque incedere permittit: & coronæ non amplius floridæ: Sed ipſarum quòd capitibus concinnatæ ſint, ablata eſt hilaritas, D cùm per luxum ac laſciuiam currant. Florum enim liberras manum auerſatur, vtpote quæ eos ante tempus flaccidos reddat. Plauſum etiam quendam imitatur pictura, cuius maximè indiget Comus. Nam dextera cõtractis digitis ſubiectam

ἐπικλίνῃ τὸν ἀτμὸν τῆς πυρὸς, ἀκκει-
μένῳ τῷ γόνατι ἀφίσας τὴν χεῖρα. πρό-
σωπα δ', ὀφείλει μὲν ὑπὸ τῶν ζω-
γράφων τοῖς εὖ ὥρᾳ. καὶ τυφλώττουσι
γε δοῦλον τούτων αἱ γραφαί. τῷ δ' Κώ-
μῳ, σμικρὰ δεῖ τὰ προσώπου, νεανικόν
τι, καὶ ἔλκουσι τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς σκιάν.
κηλοῖ δ' οἶμαι μὴ ἀπηκαλύπτους κω-
μάζειν σοὶ εὖ ἡλικίᾳ τούτῳ. τὰ δ' λοι-
πὰ τῆς σώματος, διηκρίβωται πάντα.
φιλάμπουσι αὐτὰ τὰ λαμπάδι,
καὶ εἰς φῶς ἄγουσι. ὁ στέφανος δ' τῶν
ῥόδων, ἐπαινεῖσθω μέν, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ τὴν
εἰδοῦς. ξανθοῖς γὰρ, καὶ νωθροῖς εἰ τύχοι
χρώμασιν, ὑπομιμνῆσθαι τὰς τῶν ἀν-
θέων εἰκόνας, οὐ μέγας ὁ ἆθλος. ἀλλὰ
ἐπαινεῖν χρὴ τὸ χαῦνον τῆς στεφάνης, καὶ
ἁπαλόν. ἐπαινῶ καὶ τὸ εὔδροσον τῶν ῥο-
δων, καὶ φημὶ γεγράφθαι αὐτὰ μετ' τ
ὀσμῆς. τί λοιπὸν τῷ Κώμου; τί δ' ἄλλο
γε, ἢ οἱ κωμάζοντες; ἢ δ* ὄχλοβαλλή κ.τ.λ.
σε κρόταλα, καὶ θεοῖς εὔαυλος, καὶ βοὴ
ἄτακτος; λαμπάδες τε ὑποσκιαίνον-
ται, ὧν ὄντι τοῖς κωμάζουσι, καὶ τὰ
εὖ ποσὶν ὁρᾶν, καὶ ἡμῖν ὁρᾶσθαι. συνε-
ξαίρεται δὲ καὶ πολὺς λεὼς, καὶ γυναῖα
μετ' ἀνδρῶν ἴεται, καὶ ὑπόδημα κοινὸν
ἔχουσι. καὶ ζώννυνται πρὸς τὸ οἰκεῖον. συγ-
χωρεῖ δὲ ὁ Κῶμος, καὶ γυναικὶ ἀνδρί-
ζεσθαι, καὶ ἀνδρὶ θήλεα ἐνδύεσθαι στολήν,
καὶ θήλυ βαίνειν. καὶ οἱ στέφανοι, καὶ ἀν-
θηροὶ ἔτι, ἀλλ' ἀφῄρηται αὐτοῖς τὸ ἱλαρὸν
ὑπὸ τῆς τῶν κεφαλῶν ἐφαρμόττεσθαι,
διὰ τὸ ἀτακτεῖν ἐν τῷ δρόμῳ. ἡ γὰρ τῶν
ἀνθέων ἐλευθερία πραυτέρα τὴν χεῖ-
ρα, ὡς μαραίνεσθαι αὐτὰ πρὸ τοῦ χρόνου. μιμεῖταί πνα ἡ γραφὴ καὶ κρότον,
οὗ μάλιστα δεῖται ὁ Κῶμος. καὶ ἡ δεξιὰ τοῖς δακτύλοις ὑποσφαλμοῖς,

ſiniſtram ad cauum plectit; vt manus cymbalorum more percuſſæ conſonæ fiant.

FABVLÆ.

Ad Æſopum fabulæ proficiſcuntur, quòd ipſarum ſit ſtudioſus, eum diligentes. Nam & Homero quidem curæ fuit fabula, & Heſiodo, necnon & in Lycamben Archilocho, verùm humana omnia ab Æſopo ſub fabularum inuolucro conficta ſunt, & rationis cauſa feras rationis participes fecit. Etenim auaritiam demolitur, contumeliámque ac fraudem abigit. Et hæc leonem ac vulpem, & per Iouem equum agere inducit: & ne teſtudo quidem muta: ſub quibus humanarum rerum peritiam pueri percipiunt. Æſopi itaque cauſa probatæ fabulæ ad ſapientis fores accedunt, vittis ipſum, oleaginóque ramo coronaturæ. Ipſe autem aliquam (puto) contexit fabulam. Oris enim riſus, oculíque in terram dimiſſi, id præſeferunt. Nouit *pictor* fabularum cogitationes relaxato indigere animo. Philoſophatur autem pictura, & circa fabularum corpora: feras enim commiſcens Æſopo choream conſtituit, ab illius ſcena confingens. Choreæ autem princeps picta eſt vulpes. Nam haud ſecus Æſopus in plurimis argumentis miniſtra vtitur vulpe, ac Dauo comœdia.

MENOECEVS.

Thebarum quidem obſeſſio, ſeptem enim ſunt portarum mœnia. Exercitus verò Polynices Oedipi fil. Cohortes enim ſeptem. Ipſis autem Amphiaraus triſti, & quæ pa-

A ὑποκειμένῳ τὴν ἀριστερὰν πλῆξις ἐς τὸ κοῖλον, ἵν' ὦσιν αἱ χεῖρες ξύμφωνοι, πληπόμεναι ὅπῳ κυμβάλων.

ΜΥΘΟΙ.

Φοιτῶσιν οἱ μῦθοι πρὸς τὸν Αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι ἀστῶν ἐπιμεληθῆναι. ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ μύθου, καὶ Ἡσιόδῳ. ἔτι γὰρ καὶ Ἀρχιλόχῳ περὶς Λυκάμβεω. ἀλλ' Αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων σεσημείωται. καὶ
B λόγου τοῖς θηρίοις μεταδέδωκε, λόγου ἕνεκα. πλεονεξίαν τε γὰρ ἀποκόπτει, καὶ ὕβριν ἐλαύνει καὶ ἀπάτην. καὶ τοῦτα, λέοντα τὸν ἀστὸν ὑποκρινεῖται, καὶ ἀλώπεκα, καὶ ἵππον νὴ Δία. καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος. ὑφ' ὧν τὰ παιδία μανθάνει νουθεσίαν τοῦ βίου πραγμάτων. δοκιμοῦντες οὖν οἱ μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον, Φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ,
C ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες, καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν ἄλλῳ στεφάνῳ. ὁ δὲ, οἷμαί τινα ὑφαίνει μῦθον. τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ τὸ γῆς ἐσῶτες, τοῦτο δηλοῦσιν. οἶδεν ὁ ζωγράφος ὅτι αἱ τῶν μύθων φρονίδες, ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. φιλοσοφεῖ γὰρ καὶ ἡ γραφὴ περὶ τὰ τῶν μύθων σώματα. πηρία γὰρ συμβάλλεσθαι ἀνθρώποις, πρέπει τῷ Αἰσώπῳ, ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκη-
D νῆς συμπλάσασα. κορυφαία γοῦν τοῦ χοροῦ ἡ ἀλώπηξ γέγραπται. ἔχεται γὰρ αὐτῆς ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείστων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δάῳ.

ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ.

Θηβῶν μὲν, ἡ πολιορκία. τὸ γὰρ τεῖχος, ἑπτάπυλον. ἡ στρατιὰ γὰρ, Πολυνείκης ὁ τοῦ Οἰδίποδος. οἱ γὰρ λόχοι, ἑπτά. πλάζει δ' αὐτοῖς Ἀμφιάραος ἀθύμως εἰδώς·

ξωιέντα ἀ πείσον Ͻ.κ᾽ οἱ μὲν ἄλλοι λο- A χαγοὶ, δεδίασι ταῦτα, Ϛ τὰς χεῖρας εἰς τὸν Δία αἴρουσι. Καπανεὺς Ͻ, τὰ τείχη βλέπει, ϖϵιφρονῶν τὰς ἐπάλξϵις, ὡς κλίμακι ἁλωΐσας. οὐ μὴν βάλλϵσθαί πω ἀπὸ τῶν ἐπάλξϵων, ὀκνοῦντες που οἱ Θηβαῖοι ἄρξαι μάχης. ἡδὺ γὰρ τὸ σόφισμα τοῦ ζωγράφου. πϵριβάλλων γὰρ τοῖς τείχϵσιν ἄνδρας ὡπλισμϵνους, τοὺς μὲν ὁλοκλήρους ϖαρέχει ὁρᾶν. τοῦ Ͻ, ἀσαφεῖς τὰ σκέλη, τοῦ Ͻ, ἡμίσϵας. καὶ στέρνα ἐνίων, Ϛ κεφαλὰς μόνας, καὶ κόρυθας μόνας. εἶτα αἰχμάς. ἀναλογία ταῦτα, ὦ παῖ. δεῖ γὰρ κλέπτϵιν τοὺς ὀφθαλμοὺς, τοῖς ἁρμοδίοις κύκλοις συναπόντας. οὐδὲ αἱ Θῆβαι ἀμαντοῦσι. λόγιον γάρ τι ὁ Τϵρϵσίας λέγει, τεῖνον ἐς Μϵνοικέα τὸν Κρέοντος, ὡς ἀποθανὼν αὐτὸς ἡ χθὰ τοῦ δράκοντος, ἐλευθέρα ἡ πόλις ἔσοιτο εἴη. ὁ δὲ, ἀποθνήσκει λαθὼν τὸν πα- τέρα, ἐλεεινὸς μὲν τῆς ἡλικίας, εὐδαίμων Ͻ τοῦ θάρσους. ὅρα γὰρ καὶ τὸ ζω- γράφου. γράφει μειράκιον, οὐ λευκὸν, οὐδὲ σὺ ξυφῆς, ἀλλ᾽ εὔψυχον, καὶ παλαίστρας πνέον, οἷς ὁ τῶν μυρσινέων ἀνθος οἷς ἐπαινεῖ ὁ τοῦ Ἀρίστωνος. διαφράττει Ͻ αὐτὸ στέρνοις εὐαφέσι, καὶ πλευ- ραῖς, Ϛ γλουτῷ συμμέτρῳ, καὶ μηρῷ. ἔρρωται καὶ ὤμων ἐπαγγελία, καὶ οὐκ ἀπρέπϵια τένοντι· μετέχει Ͻ καὶ κόμης, ὅσον μὴ κομᾶν. ἐφέστηκε Ͻ τῇ χϵρὶ τοῦ δράκοντος, ἔλκον γὰρ ξίφος, καὶ ἐνδϵδυ- κὸς ἤδη τῇ πλευρᾷ. δϵξώμϵθα, ὦ παῖ, τὸ αἷμα κόλπον αὐτῷ ὑποχόντες. ἐκ- χεῖται γὰρ, καὶ ἡ ψυχὴ ἤδη ἄπϵισι. μικρὸν Ͻ ὕστϵρον, καὶ τετρυγμένας αὐτῆς ἀκούσῃ. ἔρρωται γὰρ τῶν καλῶν σωμάτων Ϛ αἱ

tientur intelligente ſpecie propin- quat. & ceteri quidem duces hæc metuunt, & manus ad Iouem tol- lunt. Capaneus verò mœnia ſpecu- latur, propugnacula, vt pote quæ ſcalis facilè capi poſſent, contem- nens. Nondum tamen à propu- gnaculis petitur, dum fortaſſis au- ſpicari pugnam Thebani verentur. iucundum ac ſuaue eſt pictoris in- uentum. Armatos enim viros mœ- nibus circundans, hos quidem in- B tegros videndos præbet: hos verò crurum tenus, nonnullos dimidia- tos, & quorundam pectora, & ſo- la capita, & galeas ſolas, deinde cuſpides. Proportio hæc ſunt, ô puer. oportet enim decipere ocu- los aptis orbibus coabeuntes: Ne Thebæ quidem vaticinio carent. Oraculum enim Tireſias dicit, ad Creontis Menœceum pertinens. quòd videlicet libertate fruetur ci- C uitas, ſi ad draconis luſtrum mo- rietur. Hic autem clam patre mori- tur, ob ætatem quidem miſerabilis, ob audentiam verò felix. Aſpice quæ ad pictorem pertinent. Ado- leſcentulum nec candidum, nec de- litioſum pingit, ſed magnanimum, ac palæſtram ſpirantem: qualis eſt flauorum flos, quos Ariſtonis filius laude proſequitur. Ipſum autem quæ facilè tangi poſſint pectori- bus, lateribúſque, & modico na- te, ac femore circunſepit. Hume- ris quoque, inflexibilíque cerui- ce valet. ita eſt comæ particeps, vt comam nutrire non videatur. Stringens autem enſem draconis adſiſtit luſtro. & cùm iam lateri adfixus ſit, ſanguinem ſubdito ſi- nu excipiamus. Effunditur enim, & anima mox abibit. Quare paulò pòſt ipſam ſtridentem audies. For- moſorum namq. corporum amore D

ipſæ etiam animæ capiuntur : quo fit vt inuitæ ab ipſis decedant. effluente autem paulatim ſanguine labat, pulchróque ac ſuaui, & vt ſomnum trahente intuitu, mortem ſalutat atque amplectitur.

A ψυχαὶ ἵεροισιν· ὅθεν ἀκουσαι αὐτῶν ἀπαλλάσσονται. ἰσχναινομένου δὲ αὐτῷ τοῦ αἵματος, ὀκλάζει, καὶ ἀσπάζεται τὸν θάνατον, καλῷ καὶ ἡδεῖ τῷ ὄμματι, καὶ οἷον ὕπνον ἕλκοντι.

NILVS.

Cubiti circa Nilum ludunt pueri, corporis quantitati cognomines : quibus Nilus ſummopere oblectatur, cùm ob alia, tum vel maximè quòd ipſum quantum Ægyptiis profuſus ſit, enuncient. Procedunt igitur, & velut ex ipſa aqua molles ac ridentes progrediuntur infantes. Participes autem eſſe & ſermonis exiſtimo. Hi quidem ipſius humeris inſident, hi à cincinnis ſuſpenduntur, nōnulli in vlna dormiunt, alij in pectore petulanter ſaliunt, ipſe verò tam ex ſinu, quàm ex vlna flores illis offert, vt ex ipſis corollas contexant, & ſuper floribus dormiant ſacri atque odorati. Et ex pueris alius alium cum ſiſtris aſcendit. Hæc enim illi aquæ conſona. Ceterùm crocodili, & qui à nonnullis Nilo adſcribuntur, Hippopotami, nunc in imo iacent vortice, ne pueris terrorem incutiant. Agricolationis autem ac nauigationis ſymbolum, ô puer, ex huiuſmodi Nilum indicat ratione. Ægyptum nauigabilem reddens Nilus, vt feraci vtatur tellure efficit, à campeſtri epotus regione. In Æthiopia autem vnde delabitur, moderator ipſi adſtat dæmon, à quo ſuis concinnis mittitur horis. Pictus autem ita eſt, vt cœlum attingere videatur, pedémque ad fontes habeat, qualiter, ô Neptune, in

ΝΕΙΛΟΣ.

Περὶ τὸν Νεῖλον οἱ παῖδες ἀθύρουσι. παιδία, ξύμμετρα τῷ ὀνόματι. καὶ ὁ
B Νεῖλος αὐτοῖς ὑπερήνυθε, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι κηρύττουσιν αὐτὸν, ὅσος Αἰγυπτίοις πεφοίτηκε. προσέρχεται οὖν, καὶ οἷον ἐρχόμενον αὐτὸν τοῦ ὕδατος, βρέφη ἁπαλά, καὶ μαλθάττα. μετέχειν δοκεῖ καὶ τοῦ λόγου. καὶ οἱ μὲν, τοῖς ὤμοις αὐτοῦ ἐφίζανουσιν. οἱ δὲ, τῷ πλοκάμων σκιρτήματι· οἱ δὲ, τῇ ἀγκάλῃ καθεύδουσιν. οἱ δὲ, κωμάζουσιν ἐπὶ τοῦ στέρνου. ὁ δὲ, ἀναδίδωσιν αὐτοῖς ἄνθη, τὰ μὲν, ἀπὸ
C τοῦ κόλπου, τὰ δὲ, ἀπὸ τῆς ἀγκάλης, ὡς στεφάνους τε ἀπ' αὐτῶν διαπλέκοιεν, καὶ καθεύδοιεν ἐπὶ τῶν ἀνθέων ἱεροὶ, καὶ βύω δῆς. καὶ ἐπαναβαίνουσιν ἄλλο ἄλλῳ τὰ παιδία, σείσροις ἅμα· ταυτὶ δὲ σύριγγα σημαίνω τῷ ὕδατι. κροκόδειλοι μὲν οὖν, καὶ οἱ ποτάμιοι τῶν ἵππων, οὓς τῷ Νείλῳ τινὲς προσγράφουσιν, ἀπόκεινται νῦν ἐν βαθείᾳ τῇ δίνῃ, μὴ δεῖν τοῖς παιδίοις ἐμπέσῃ. γεωργίας δὲ, καὶ ναυπλίας σύμβολον, δηλοῖ σοι Νεῖλον ἐκ τοιῶνδε, ὦ παῖ, λόγου. Νεῖλος Αἴγυπτον πλωτὴν ἐργασάμενος, εὐκάρπῳ τῇ γῇ χρῆσθαι δίδωσιν, ὑπὸ τῶν πεδίων ἐκποδών. ἐν Αἰθιοπίᾳ δὲ, ὅθεν ἔρχεται, ταμίας αὐτῷ δαίμων ἐφέστηκεν, ὑφ' οὗ πέμπεται ταῖς ὥραις σύμμετρος. γέγραπται δὲ ἡγεμονικῶς ἐπινοῆσαι· καὶ τὸ πόδα ἔχειν πρὸς ταῖς πηγαῖς. οἷον, ὦ Ποσείδον,
D

προσνεύων πρὸς ἕτον ὁ ποταμὸς, βλέπει, καὶ αἰτεῖ τὰ βρέφη αὐτῷ πολλὰ εἶ).

A hunc annuens fluuius ſpectat, & multos ipſi eſſe infantes petit.

ΕΡΩΤΕΣ.

Μῆλα ἔρωτες ἰδοὺ τρυγῶσιν. εἰ δὲ πλῆθος αὐτῶν, μὴ θαυμάσῃς. νυμφῶν γὰρ δή παῖδες οὗτοι γίγνονται. τὸ θνητὸν ἅπαν κυβερνῶντες, πολλοὶ διὰ πολλὰ, ὧν ἐρῶσιν αὐθρωποι. τὸ δ' οὐράνιον, φασὶν ἐν τῷ οὐρανῷ πράττειν τὰ θεῖα. μῶν ἐπήσθου τί τῆς αὐτοῦ τὸν κῆπον διωδίας, ἢ βραδυτῆτί σοι τοῦτο. ἀλλὰ προθύμως ἄκουε. προσβαλεῖ γάρ σε μετὰ τοῦ λόγου, καὶ τὰ μῆλα. πορθοὶ μὲν οὗτοι φυτῶν, ὀρθοὶ πορεύονται. τὸ μέσου δ' αὐτῶν, ἐλευθερία βαδίζειν. πόα δ' ἁπαλὴ κατέχει τοὺς δρόμους, οἷα μὴ καταπεπτωκυῖαν ἔχειν. ἀπ' ἄκρων δὲ τῶν ὄζων μῆλα χρυσᾶ, μὴ πυρσὰ, μὴ ἡλιώδη προσαρτᾶται, τὸν ἔρωτα ὅλων τῶν ἐρώντων γεωργεῖν αὐτά. φαρέτραι μὲν οὖν χρυσόπαστοι, καὶ χρυσαῖ, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς βέλη. γυμνὴ τούτων ἡ ἀγέλη πᾶσα· καὶ κοῦφοι διαπέτονται, προσαρτήσαντες αὐτὰ ταῖς μηλέαις. αἱ δὲ ἕφεδρίδες αἱ ποικίλαι κεῖνται μὲν ἐν τῇ πόᾳ, μυρία δὲ αὐτῶν τὰ ἄνθη. οὐδὲ ἐστεφάνωνται τὰς κεφαλὰς, ὡς ἀποχρώσης αὐτοῖς τῆς κόμης. περὶ δὲ Κυανέα, καὶ Φοινικᾶ, καὶ χρυσᾶ σύριγξ, μονονοὺ καὶ αὐτὸν πλήττει τὸν ἀέρα ξὺν ἁρμονίᾳ μουσικῇ. φῶς τῷ παλάτῳ, εἰς οἷς ἀποτίθενται τὰ μῆλα. ὡς πολλὴ μὲν περὶ αὐτοῦ ἡ Σαρδὼ, πολλὴ δὲ ἡ Σμάραγδος, ἀληθὴς δὲ ἡ Μάργαρις. ἡ σκευὴ δὲ αὐτῶν, Ἡφαίστου ποίημα. οὐδὲ κλιμάκων δέονται πρὸς τὰ δένδρα τῷ

AMORES.

Ecce Amores poma colligunt, quòd autem multi ſint, ne admiratus fueris. Hi namque nympharum ſunt filij. Mortalium genus omne moderantes. Multi, quòd ea multa ſint, quorum homines amore capiuntur. Cœleſtem autem diuina agere in cœlo ferunt. Nunquid eius, quæ in horto eſt, beneolentiæ quicquam ſenſiſti? an hoc ſero te adit? ſed prompto audias animo. Te enim vna cum oratione mala quoque percutient. Hi quidem plantarum ordines recti incedunt, per quorum medium ambulandi facultas datur. Mollis autem herba curriculos obtinet. Vt ſtrati inſtar iacentibus ſit. A ſummis autem ramis mala aurea, ruffáque, ac lucida ad ſe excolenda vniuerſum cupidinum examen attrahit.

B

C

At pharetræ inauratæ, atque aureæ, & quæ in ipſis ſunt ſagittæ. Horum autē vniuerſus nudus eſt grex: leuéſque peruolant, cum malis ea ſuſpenderint. Vario autem colore diſtinctæ veſtes in herba iacent, quarum innumeri ſunt flores. Neque coronati ſunt capita, vt pote coma ipſis ſufficiente. Pennæ ceruleæ ac phœniceæ, & nonnullis aureæ tantùm non ipſum aëra quodam percutiunt concentu. O felices calathi, in quos poma deponunt. Quàm multus circa ipſos Sardonicus, multa & Smaragdus: vera eſt & Margelis. Horum compoſitio Vulcano adſcribitur. Ipſius autem opera ad ſcalas extruendas, vt arbores aſcendant, minimè indigent.

D

ſublime

ſublime enim & ad ipſa aduolant mâla. & ne ſaltatores, vel diſcurrentes, vel dormientes dicamus, vel vt poma edentes gaudent. Quidnam iſti ſentiant videamus. Ecce enim quatuor inter cupidines formoſiſſimi à ceteris ſeceſſerunt, quorum duo mála ſibi inuicē mittunt. Alteri duo mutuis ſe ſagittis petunt, nec vultibus inſunt minæ: ſed pectora inuicem præbent, vt illic ſaltem tela inhæreant. Pulchrũ hoc eſt ænigma. Aduerte autem nunquid pictoris mentem nouerim. Amicitia hæc ſunt, ô puer, ac mutuum deſiderium. Nam qui pomo ludunt, amoris initium faciunt. Vnde hic quidem oſculatus iacit malum. Hic verò ſupinis ipſum excipit manibus, indicans ſe oſculaturum, ac remiſſurum ſi ceperit. Hoc autem ſagittariorum par amorem, qui iam præuenerit, confirmant. Et hos quidem ludere, vt amare incipiant, hos verò ne deſinant, iaculari contendo. at illi circum quos multi ſpectatores ob iram conflixerunt, quædámque eos habet lucta. Dicam & luctam, hoc enim deprecaris. Hic quidem aduerſarium ſuperauit, in eius dorſum volans, & in ſuffocationem abducit, & cruribus nectit. Hic verò neque deficit, & rectus aſſurgit, mantímque qua angitur diſſoluit, vnum de digitis reflectens, poſt quem non amplius reliqui tenaciter continent. dolet enim contortus, & luctatoris aurem mordet. Vnde ſpectantes indignantur cupidines, quòd & inique & præter luctantium morem faciat, pomíſque ipſum appetunt. Ne lepus

A ἀυτ̃. ὑψοῦ γὰρ καὶ ἐπ' αὐτὰ πέτονται τὰ μῆλα. καὶ ἵνα μὴ σὺ χορδυτὰς λέγωμεν, ἢ τοὺς διαθέοντας, ἢ σὺ καθεύδοντας, ἢ ὡς γαύνωνται τ̃ μήλων ἐμφαγόντες, ἴδωμεν ὅ, τί ποτε οὗτοι νοοῦσιν, οἱ γὰ καλλιστοι τ̃ ἐρώτων, ἰδοὺ δὴ τέτταρες ὑπεξῃρημένοι τ̃ ἄλλων, οἱ δύο μὲν αὐτῶν αὐτιπέμποισι μῆλον ἀλλήλοις. ἢ ὃ ἑτέρα δυάς, ὁ μὲν, τοξεύει (Ⓐ) B ἕτερον· ὁ δὲ, δύο τοξεύει. Ⓒ οὐδὲ ἀπειλὴ τοῖς τοξεύουσίν ἐστιν. ἀλλὰ καὶ στέρνα προτίθεισιν ἀλλήλοις, ἵν' ἐκεῖ πυ τὰ βέλη πελάσῃ. καλὸν τὸ αἴνιγμα. σκόπει γὰρ εἴ τι ξυνίημι ἐγὼ ζωγράφος. φιλία ταῦτα, ὦ παῖ, Ⓒ ἀλλήλων ἵμερος. οἱ μὲν γὰρ διὰ τ̃ μήλου παίζοντες, πόθου ἄρχονται. ὅθεν ὁ μὲν, ἀφίησι φιλήσας τὸ μῆλον· ὁ δὲ, ὑπόλαμβάνει αὐτὸ ὑποδεχόμενος ταῖς χερσὶ, δῆλον ὡς αὐτιφιλήσων εἰ λάβοι, καὶ αὐτιπέμψων αὐτό. τὸ δὲ τ̃ τοξοτ̃ C ζεῦγος ἐμπεδοῦσιν ἐρῶτα, ἤδη φθάνοντα. Ⓒ φημὶ σὺ μὲν παίζειν ἐπὶ τῷ δρέξασθαί τ̃ ἐρᾶν, τοὺς δὲ, τοξεύειν ἐπὶ τῷ μηδὲ λῆξαι τ̃ πόθου. σκέπτοι μὲν οὖν, ὡς εἰ οἱ πολλοὶ θεαταὶ, θυμῷ συμπεπλώκασι. καὶ ἔχεται αὐτὲς πάλη. λέξω καὶ τοῦτο πάλιν. Ⓒ γὰ τοῦτο ἐκλιπαρεῖς. ὁ μὲν, ἥρπακε τ̃ αὐχένα, πρίασθαι αὐτῷ κατ̃ τ̃ νώτων, καὶ εἰς πύγμα ὑποκαμπτόμενος, καὶ καθαρπάζει τοῖς σκέλεσιν· D ὁ δὲ, οὔτε ἀπαγορεύει, καὶ ὀρθὸς ὑπανίσταται, καὶ διαλύει τοῦτο χεῖρα, ὑφ' ἧς ἀγχόμενος, στρεβλώσας σφα τ̃ δακτύλων. μὴ ὄν, σκέπτοι οἱ λοιποὶ ἔχουσιν, ἃ δὲ εἰσὶν ἐν τῷ ἁπτέσθαι. δάκνει δὲ στρεβλούμενος, καὶ κατεαγέναι τὸ ὠτίον. ὅθεν δυχεραίνουσιν οἱ θεώμενοι τ̃ ἐρώτων, ὡς ἀδικοῦντι, καὶ ἐμπαλαίοντι· καὶ μήλοις αὐτὸν καταλιθάζουσι. μηδὲ ὁ λαγὼς

ἡμᾶς ἐκεῖνοσὶ διαφθυγέω. σὺν θηρὶ σωμὶν ὦ αὐτὸν τοῖς ἔρωσι. τῆδε τὸ θηρίον ὑποκαθήμενον ταῖς μηλέαις, καὶ σιτούμενον τὰ πίπτοντα εἰς γῆν μῆλα, πολλὰ ὦ καὶ ἡμίβρωτα καταλεῖπον, διαθηρῶσιν οὗτοι, καὶ παράπτοισιν; ὁ μὲν, κρότῳ χερῶν· ὁ ὦ, κεκραγώς· ὁ ὦ, ἀναστείων τὴν χλαμύδα. καὶ οἱ μὲν, ὑπερπέτονται δ' θηρίε καταβοῶντες. οἱ δὲ, μεθέπουσιν αὐτὸ περὶ οἷ κατ' ἴχνος· ὅθι ὡς εἰσπρήσων ἑαυτὸν ὥρμησε. καὶ τὸ θηρίον ἄλλῃ ἐξάπτερο. ὁ δὲ, ἐπιβαλὼν τῷ σκέλει τ' λαγὼ. τὸν ὦ, καὶ διωλίσθησεν ἡμικόπτα. γλῶσιν ἓν, καὶ καταπεπλώκασιν· ὁ μὲν, εἰς πλευρὰν, ὁ δὲ, πρηνής. οἱ δὲ, ὑπτιοι πάντες, ἐν τοῖς τῆς διαμάρτιας σχήμασι. τοξεύῃ δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ πειρῶνται αὐτὸν ἑλεῖν ζῶντα, ἱερεῖον τῇ Ἀφροδίτῃ ἥδιστον. οἶδα γὰρ πε τὸ περὶ τὸ λαγὼ λεγόμενον, ὡς πολὺ τ' Ἀφροδίτης μέτεστιν αὐτῷ. λέγε ὦ ἓν περὶ μὲν τὸ θηλέος, θηλάζειν τε αὐτὸν ἃ ἔτεκε, καὶ ἀποκτεῖναι πάλιν ὑπὸ ταύτῃ γαλακτι· ἐ ὑπικυῖσαν δὲ, ἐ οὐδὲ εἰς χρόνος αὐτῷ ἔ τόκου κενός. τὸ ὦ ἄρρεν. ἀνείρῃ τε ὡς φύσις ἄρρενων, καὶ ἀποκυΐσκῃ πᾶρ' ὃ πέφυκεν. οἱ ὦ ἄποποι τῶν ἐρώτων, καὶ πειθὼ πνὰ ἐρωτικὴν σὺν αὐτῷ καταγνώσεσθαι, βιαίῳ τέχνῃ τὰ παιδικὰ θηρώμενοι. ταῦτα μὲν οὖν καταλίπωμεν ἀνθρώποις ἀδίκοις, καὶ ἀναξίοις ἔ ἀντερᾶσθαι. σὺ δέ μοι τὴν Ἀφροδίτην βλέπε, ποδαπὴ, καὶ κτὶ πὶ τῶν μήλων σκείνῃ. ὁρᾷς τὴν ὑπανθοῦσαν πέτραν ἐκείνην, ἧς νᾶμα κυανώπεζον ὑπεκβέχει, χλωρόν τ' ἔ καὶ πόσιμον, ὃ δὴ καὶ διοχετεύεται ποτὸν ἐς τὰς μηλέας; σὺ ταῦτά μοι τὴν Ἀφροδίτην νόει

A quidem ille nos fugiat. Capiamus autem ipsum vnà cum cupidinibus. Hanc feram sub malis sedentem, pomáque in terram cadentia edentem, ac multa semesa relinquentem, venantur hi, & perterrefaciunt hic quidem manuum plausu, hic verò clamitans, alius chlamydem concutiens. & hi quidem superuolant fere inclamantes, hi verò pedites ipsam per vestigia insequuntur. Hic autem vt seipsum B immissurus irruit, & fera alio conuersa est. At hic leporis cruri insidiatur: huius verò è manibus lapsus est. Itaque rident; & ceciderunt, hic quidem in latus, hic vero pronus, hi omnes supini errorem vario indicante habitu. Nullus autem sagittas in eum mittit, sed viuum capere conantur, Veneri suauissimam hostiam. Nosti enim fortè quod de lepore dicitur, eum scilicet multum esse participem Veneris. C Fama est igitur fœminam lactare quæ peperit, & in eodem lacte rursus parere ac superfœtare, & nullum in ipsa vacare à partu tempus. Mas vero & vt marium exigit natura, ferit, & præter id, quod genuit, superfœtat. Inepti autem amatores amatorium quoddam lenocinium in ipso esse existimauerunt, violenta quadam arte suas aucupantes delicias. Hæc autem iniquis omittamus hominibus, minimé que vt redamentur dignis. Tu D vero mihi Venerem aspice. Vbinam & ad quæ mala illa. Vidésne saxum illud cauum? vnde cœruleus emanat fluxus, viridísque ac potu suauis, qui ad irrigandas diducitur malos. Hic mihi esse Venerem arbi-

trare, quam (vt puto) nymphæ e- A rexere, quod amorum, propterea-que pulchræ prolis genitrices reddiderint. Argenteum autem ſpeculum, illúdque inauratum ſandalium, atque aureæ fibulæ; aut temerè ſuſpenſa ac dicata ſunt, ſe enim eſſe Veneris innuunt, quod & ſcripto conſtat, nympharúmque eſſe dona dicuntur. Cupidines autem ipſi pomorum primitias ſumunt, circúmq; adſtantes pulchrum B ipſis eſſe hortum precantur.

νυμφῶν οἶμαι αὐτὰ ἱδρυμένων, ὅτι αὐτὰς ἐποίησεν ἐρώτων μητέρας, καὶ διὰ τοῦτο εὔπαιδας. κάτοπτρον δὲ τὸ ἀργυροῦν, καὶ τὸ ὑπόχρυσον σανδάλιον, καὶ περόναι αἱ χρυσαῖ, ταῦτα πάντα καὶ ἀργῶς αἰωροῦνται. λέγεται δὲ Ἀφροδίτης εἶναι καὶ λέγεσθαι τοῦτο. καὶ νυμφῶν δῶρα εἶναι λέγεται. καὶ οἱ ἔρωτες δέ, ἀπάρχονται τῶν μήλων. καὶ εὐεκτῶντες, εὐχονται καλὸν αὐτοῖς εἶναι τὸν κῆπον.

MEMNON.

Exercitus quidem Memnonis, arma verò ipſis depoſita ſunt, & ipſorum maximum lugendum proponunt. Fraxinea autem haſta in pectore, vt mihi videtur, vulnus accepit. latum enim campum, & ſcænas; & in caſtris murum, mœnibúſque munitam ciuitatem cùm C inuenerim, neſcio quo pacto non Æthiopes hi, & Troia hæc. Lugetur autem Auroræ filius Memnon. Hunc Troiæ ſuppetias ferentem Pelei filius (vt aiunt) interfecit, qui magnus, ipſóque minimè inferior venerat. Etenim aduerte quantus humi iaceat, quantáque cincinnorum ſpica, quos (puto) Nilo nutriebat. Nili enim oſtia Ægyptij, fontes Æthiopes habent. Aſpice quantum ſpecies ipſa roboris oculis etiam defectis præferat. D Aſpice præterea lanuginem, quam interfectoris ætati congruat. Ne nigrum quidem diceres Memnona. Nam quæ ipſi ineſt ſincera nigredo floris neſcio quid præſefert. Dæmonibus autem ſuſpenſis aurora filij cauſa lugens triſtè reddit Solem.

ΜΕΜΝΩΝ.

Ἡ μὲν στρατιά, Μέμνονος· τὰ ὅπλα δέ, αὐτοῖς ἀποκείται. καὶ τὸ πάθημα τὸν μέγιστον αὐτῶν ὑπὸ θρηνοῦσι. βέβληται δὲ κατὰ τὸ στέρνον ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπὸ τῆς μελίας. εὐρῶν γὰρ πεδίον εὐρύ, καὶ σκηνὰς, καὶ τείχους ἐν στρατοπέδῳ, καὶ πόλιν συμπεφραγμένην τείχεσιν, καὶ οἶδ' ὅπως καὶ Αἰθίοπες οὗτοι, καὶ Τροία ταῦτα. θρηνεῖται δὲ Μέμνων ὁ τῆς Ἠοῦς. τοῦτον ἀφικόμενον ἀμύναι τῇ Τροίᾳ, κτείνει φασὶν ὁ τοῦ Πηλέως, μέγαν ἥκοντα, καὶ οὐδὲν αὖ αὐτοῦ μείω. σκόπει γὰρ ὅσος μὲν κεῖται κατὰ τῆς γῆς. ὅσος δὲ ὁ τῶν βοστρύχων ἄσταχυς, οὓς οἶμαι Νείλῳ ἐτρέφε. Νείλου γὰρ Αἰγύπτιοι μὲν, ἔχουσι τὰς σκόλακας, Αἰθίοπες δὲ, τὰς πηγάς. ὅρα δὲ εἰδὸς ὡς ἔρρωται, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπολωλότων. ὅρα δὲ ἴουλον ὡς καθ' ἡλικίαν τῷ κτείναντι. οὐδὲ αὖ μέλαινα φαίης τὸν Μέμνονα. τὸ γὰρ ἀκράτως αὖ αἰτῷ μέλαν, ἀπὸ φαίνεται ἀνθοῦς. αἱ δὲ μετέωροι δαίμονες, ἅτε ὑπὲρ τῷ παιδὶ πενθοῦσαι, κατηφῆ ποιεῖ τὸν ἥλιον.

κὴ δεῖται τ̃ νυκτὸς ἀφικέσθαι πρὸ καιρ̃, κὴ τὸ στρατόπεδον ἐπιχεῖν, ἵν' ἐπισύνται οἱ κλέψαι τὸν υἱὸν, Διὸς που ταῦτα νοσαντος. Ⓒ ἰδοὺ σὺ κέκλεπται. καὶ ἔστιν ὅπῃ τέρμασι τ̃ γραφῆς ἀσυνδή. καὶ κατά τι τῆς γῆς, τάφος οὐδαμοῦ Μέμνονος. ὁ δ' Μέμνων, σὺ Αἰθιοπίᾳ, μεταβεβληκὼς εἰς λίθον μβδωα. καὶ τὸ μὲν σῶμα μβ, καὶ σῶμά μ, τὸ δὲ εἶδος, ἐκεῖνο οἶμαι. κὴ προσβάλλει τῷ ἀγάλματι ἡ ἀκτὶς τ̃ Ηλίου. δοκεῖ γὰρ ὁ Ηλιος οἱονεὶ πλῆκτρον κ τὸ σῶμα ἐμπίπτων τῷ Μέμνονι, ἐκκαλεῖσθαι φωνὴν ἐκεῖθεν, καὶ λαλοῦντι σοφίσασθαι τὴν ἡμέραν.

A & noctem ante tempus accedere, exercitúmque cohibere precatur, vt sibi filium surripere liceat, Ioue id fortasse permittente: & ecce surreptus est, & in picturæ finibus existit festinatio: & nusquam terrarum Memnonis extat tumulus. Ipse autem Memnon in nigrum transformatus est in Æthiopia lapidem, & figuram quidem sedentis. Speciem verò illam puto, & Solis radij statuam petunt. Sol enim Memnonis os veluti plectro percutiens inde vocem elidere, loquacíque sophismate inuento diem solari videtur. B

ΠΟΣΕΙΔΩΝ, Η ΑΜΥΜΟΝΗ.

NEPTVNVS VEL AMYMONE.

Γεζύοντι τ̃ θαλάσσαν τῷ Ποσειδῶνι, σὺ πετύχηκας οἶμαι ὡς Ὁμήρῳ, ὅτ' κ τὸν Αχαιοὺς ἀπὸ Αἰγῶν στέλλει). καὶ ἡ θάλασσα γαλήνιος ἅμα, ὡς πέμπουσα αὐτ̃ αὐτοῖς ἵπποις, Ⓒ αὐτοῖς κήτεσι. Ⓒ γὰρ σὺ εἶνα ἐπέλαι, Ⓒ σαίνει τ̃ Ποσειδῶνα ὡς σύνταῦθα. ἐκεῖ μὲν οὖν ἠπείρωτῶν οἶμαι τ̃ ἵππων ἀλθαίνη, χαλκόποδας τ̃ γὰρ αὐτοὺς αὐξιοῖ εἶ), Ⓒ ὠκυπέτας, κὴ μάστιγι πλήττεσθ. σύνταῦθα δ' ἱππόκαμποι τὸ ἅρμα, ἔφυδροι τὰς ὁπλὰς, κὴ νβυστικοὶ, κὴ γλαυκοὶ, κὴ νὴ Δία ὅσα δελφῖνες. κἀκεῖ μὲν δυσχεραίνειν ὁ Ποσειδῶν ἔοικε, κὴ νεμεσᾶν τῷ Διῒ, κλίνοντι τὸ Ελληνικὸν, κὴ βραβεύοντι αὐτοῖς ἀπὸ τ̃ χείρονος. σύνταῦθα δὲ Φαιδρὸς χέρσαπται, καὶ ἱλαρὸν βλέπων, Ⓒ στεφάνῃ) μάλα ἐρωτικῶς. Αμυμώνη γὰρ ἡ Δαναὶς, θαμίζουσα ἐπὶ τὸ τ̃ Ινάχου ὕδωρ, κεκράτηκε τ̃ θεοῦ. καὶ στέλλεται θηρεύσων αὐτίκα, οὔπω

Neptuno per mare incedenti occurristi (puto) apud Homerum, cùm ad Achiuos ab Ægis proficiscitur, & tranquillum est mare vnà cum ipsis equis, ac cetis eum comitans. Illa enim sequuntur, & vt hic Neptuno blandiuntur. Itaque illic quidem (vt reor) terrestres sentis equos, æripedes enim ipsos vult esse ac celeres, flagellóque cædi. Hic verò subcuruati currunt, immersi vngulas, natatores ac cesij, & per Iouem vt delphines. Illic præterea indignari quidem Neptunus, Iouíque, quòd Græcos in fugam vertat, ipsíque iniquè suffragetur, succensere videtur. Hic verò lætus, atque hilarum cernens pictus est, & amantium more commotus. Amymone namque Danai filia Inachi aquã frequentans Deum ad amorem compulit, & vt illam se amari nõdum scientem

capiat, proficiſcitur. Metus autem ac pauor puellæ, vrnáque aurea manus effugiens perculſam Amymonem, & quod Neptunus mare penitus relinquat, ambigere atque ignorare oſtendit: candidámque natura exiſtentem aquæ fulgore immiſcens illuſtrat aurum. Secedamus, ô puer, à nympha. Fluctus enim iam ad nuptias incuruatur, cæſius adhuc, ac fuluus. Sed purpureum ipſum Neptunus reddit.

ξωνιεῖσαν ὅπ ἐρᾶται. τὸ οὖν φοβέφοβον τῆς κόρης, ⁊ τὸ πάλλευμα, ἢ ἡ κάλπις ἡ χρυσῆ διαφύγουσα τὰς χεῖρας, δηλοῖ τὴν Ἀμυμώνην ἐκπεπλῆχθαι, καὶ ἀπορεῖν, ἢ βούλεται ὁ Ποσειδῶν ἐκλείπει παντελῶς τὴν θάλασσαν. λευκὴν τε τὴν φύσεως οὖσαν, ὁ χρυσὸς ἐπιλάμπει, κεράσας τὴν αὐγὴν τῷ ὕδατι. ὑπέχω μέν, ὦ παῖ, τὴν νύμφην. καὶ μακρὰν ἤδη κεκράτηται ἐς τὴν γαλήνην, γλαυκὴν ἔτι, καὶ ἐς χαροποῦ ζήτου. πορφυροῦν δ' αὖ τὸ Ποσειδῶν γράφει.

PALVDES.

Humida quidem eſt humus. Calamum autem ac corticem fert, quæ nullo cultu ac ſatu paludum vbertas edit, & myrica picta eſt & gladiolus. Hæc enim in paludibus enaſcuntur: excelſi autem ac diuerſæ inter ſe naturæ circumiecti ſunt montes. Nam qui pinum præbent tenue indicant ſolùm, qui cupreſſo pullulant, argilloſum præſe ferunt. Abietes autem illæ quid aliud quàm tempeſtuoſum atque aſperum innuunt montem. Neque enim glebam diligunt, nec apricis oblectantur. Quo fit vt à campis migrent, vt pote quæ in montium vertice facilius proueniant, ac creſcant. Fontes autem è montibus ſcaturiunt, qui defluentes aquámque commiſcentes campum in paludem, neque enormem, neque confuſam redigunt. Ipſius autem fluxus æquè à pictura diducitur, ac ſi natura omnium perita ipſum diduceret. Multos autem volutat vertices apio ſcaturientes, auibus in aquas degentibus natatu faciles. Vides enim vt anates in aqua dilabantur, quaſdam veluti aquæ fiſtulans expirantes. quidnam

ΕΛΗ.

Ὑπομβρος μὲν ἡ γῆ. φέρει δὲ κάλαμον, ⁊ φλοιόν. ἀδὴ ἀσπερξα, ⁊ αἰκέρσῳ δίδωσιν ἡ ὕλη ἑλῶν δὲ φυτά. ⁊ μυρίκη γέγραπται, καὶ κύπειρον. καὶ γὰρ ταῦτα ὅτι τ' ἑλῶν. ὄρη δὲ οὐρανομήκη ποικίλληλα φύσεως ἀμιᾶς. τὰ μὲν γὰρ τ' πίτυν φέρεχόμενα, λεπτογείων πθεῖ. τὰ δὲ καὶ πρίνῳ κομῶντα, τ' ἀργιλώδους λέγει. ἐλάται δὲ ἐκεῖναι, ἢ ἄλλο ἢ δυχείμερον, ⁊ ζαχὺ τὸ ὄρος. οὐ γὰρ ἀσπάζονται βῶλον ἐδὲ ἀγαπῶσι θάλπεσι. ταῦτά τοι καὶ ἀποικίσι τ' πεδίων, ὡς ἐν τοῖς ὄρεσι ῥᾷον αὐξανόμεναι τὸ ἄνω. πηγαὶ δὲ ἀποβλύζουσι τὰ ὄρη, αἱ δὲ ῥέουσαι κάτω, καὶ κοινούμεναι τὸ ὕδωρ, ἕλος ὑπ' αὐτῶν τὸ πεδίον. οὐ μὴν ἄπακτόν γε, οὐδὲ οἷς πεφύρθαι. δῆκται δὲ αὐτῷ τὸ νᾶμα ἐκτὸς τ' γραφῆς, ὡς ἂν καὶ ἡ φύσις αὐτὸ διήγαγεν ἡ σοφὴ πάντων. Μαιάνδρους δὲ πολλοὺς ἐλίττει, σειρὰς βρύοντας, ἀγαθοὺς ναυπλεῖσθαι τοῖς ὄρνισι τοῖς ὑγροῖς. ὁρᾷς γὰρ τὰς νήττας ὡς ἐφύδροι διολισθαίνουσιν, ἀναφυσῶσαί τινας, οἷς αὐλοὺς δ' ὑδαίους. ἢ γὰρ*

δὴ τῶν χηνῶν ἔθνος. καὶ γὰρ δὴ κἀκεῖνοι γεγράφαται τὴν πρὸς ἑαυτῶν φύσιν, ἐπιπολαιότριχες καὶ πλωτῆρες. εἶτα ἐπὶ μακροῖν τοῖν σκέλοιν, εἶτα πρίσεις τὸ ῥάμφος, ξένοις οἶμαι αἰθρίᾳ καὶ ἀβροῖς, ἄλλον ἄλλοίᾳ πῆξε· καὶ τὰ χρώματα ὑπῶν, ποικίλα. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ πέτρας, ἀναπαύει τὸν πόδα καὶ σῶμα· ὁ δὲ, ψύχει τὸ πτερὸν· ὁ δέ, ἀποκαθαίρει. ὁ δὲ, ἤρηκέ τι καὶ τοῦ ὕδατος. ὁ δὲ, εἰς τὴν γῆν ἀπονεύει, ἐπισπάσασθαί τι ἐκεῖθεν. ἰωιοχεῖσθαι γὰρ τοὺς κύκνους ἐοικὸς τῶν ἐρώτων, θαῦμα οὐδέν. ἀγέρωχοι γὰρ οἱ θεοὶ, καὶ δεινοὶ παίζειν ἐς τοὺς ὄρνιθας. ὅθεν μηδὲ τὴν ἰωιόχησιν ἀργῶς παρέλθωμεν, μηδὲ αὐτὸ τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ ταῦτα. τὸ μὲν δὴ ὕδωρ τοῦτο, καλλίστου ἔλους, πηγῆς αὐτὸ διδούσης αὐτόθεν· σωίζεται δὲ εἰς κολυμβήθραν παγκάλλω. διὰ μέσου γὰρ ὕδατος, ἀμφιβαίνουσι· τὰ μὲν σύδεν, τὰ γὰρ, σπείθει. ἡδεῖς ἀσάχνες, καὶ βάλλοντες αὖθις τὸ ὕδωρ. περὶ τούτοις ἰωιοχῶσιν ἔρωτες, ἱεροὶ, καὶ χρυσοχαλίνοις ὄρνις. ὁ μὲν, πᾶσαν ἰωίαν σύδιδούς· ὁ δὲ, ἀνακόπων· ὁ γὰρ, ὑπισχνέφων. ὁ δὲ, περὶ τὴν νύσσαν ἐκκλίνων καὶ παραβυομένων τοῖς κύκνοις ἀκοάν δόκει, καὶ ἀπειλοῦντων ἀλλήλοις, καὶ πωλάζοντων. ταῦτα γὰρ τοῖς προσώποις ἔπεστιν. ὁ δὲ, καταβάλλει τὸν πέλας· ὁ γὰρ, καταβέβληκεν. ὁ γὰρ, ἠγάπησεν ἐκπεσεῖν τοῦ ὄρνιθος, ὡς λουσαμένου σὺν τῷ ἱπποδρόμῳ. κύκλῳ γὰρ ταῖς ὄχθαις ἐφεζόμενοι οἱ μουσικώτατοι τῶν κύκνων, ἐπάδοντες οἶμαι τὸ ὄρθιον, ὡς περὶς ζήτου τοῖς ἀμιλλωμένοις. σημεῖον δὲ τῆς ᾠδῆς, ὁρᾷς τὸ πλῆθος μειρακίων; ἄνεμος τις ζέφυρος, πρὸς ᾠδὴν τοῖς κύκνοις σύδιδούς. γέγραπται δὲ ἀπαλὸν, καὶ χάριεν, εἰς

anserum gens. Nam & ipsi, vt sua ipsarum natura exigit, in superficie natantes picti sunt. Hos autem oblongis cruribus insistentes, rostro copiosos, externos (puto) nosti ac molles alium aliis pennis. Ipsorum præterea habitus diuersi. Nam hic quidem in saxo alterius insistit pedibus, hic verò pennam refrigerat: at hic expurgat, ille verò ex aqua aliquid cepit, hic in terram annuit, vt inde aliquid edat. Quod autem infrenati cycni ab amoribus regantur minimè mirum. Sunt enim insolentes dij, & illudendis auibus idonei. Vnde nec moderamen ipsum, nec in qua hæc fiunt, aquam negligenter præteream. Hæc quidem aqua paludis est pulcherrima fonte ipsam inde exhibente. In formosissimam autem cogitur piscinam, in cuius aquæ medio hinc atque illinc nuunt amaranta, suauespicæ, & flore aquam plectentes. Circa has cupidines sacras auróque infrenatas moderantur aues, hic quidem omnem relaxans habenam, hic verò contrahens, hic flectens, ille circa metam declinans, & exhortantes cygnos atque inter se minantes, & obiurgantes audire existima, hæc enim vultu præseferunt. Hic autem proximum deturbat, hic iam deiecit, hic ex aue cecidisse gaudet, vt in hippodromo lauet. Qui autem inter cygnos maximè cantu præstant, ripas in orbem obsident, orthium (puto) cantum vtpote de more certantibus adcinentes. Cantus signum volucrem vides adulescentem, ventus hic est zephyrus, cygnis cantum remittens. Pictus est autem mollis, ac venustus, vt

ſpiritum innuat, & cygnis alæ, vt vento plectantur, extenſæ ſunt. & ecce fluuius paludem egreditur latus vndíſque agitatus. Traiiciunt autem ipſum æpoli, & paſtores ſuper ponte, quo iunctus eſt fluuius. Si autem caprarum pictorem laudares, quòd ipſas ſubſultantes ac petulantes pinxerit, vel ouium, quòd tardum ipſis inceſſum, & vt onus, vel ſi potius fiſtulas percurreremus, aut qui his vtuntur, quòd contracto canant ore, picturæ minimam partem laude proſequemur, & quantum ad æmulationem tendit. Sapientiam verò atque occaſionem picturæ, quæ vtique ipſius artis præſtantiſſima videntur, minimè laudabimus. Quæ igitur eſt ſapientia? palmarum par impoſuit flumini, & admodum ſuauem in ipſo rationem. Nam quod de palmis dicitur, cùm haud ignoraret, & inter eas marem ac fœminam eſſe, ipſarúmque connubium audiuiſſet, & quòd fœminas ducant ramis ipſas amplectentes, ſeque in ipſas intendentes, ex vtroque ſexu duas palmas ſingulas ſingulis pinxit ripis. Inde hic quidem amat, & inclinatur, ac fluuium tranſilit. Femina verò adhuc procul exiſtente, cùm amplecti minimè liceat, iacet, & aquam iungens ſeruit: eſtque tranſeuntibus ob corticis aſperitatem tutiſſimus.

A ἄγνιγμα τ̃ πνεύματος· καὶ αἱ πτέρυγες ἥπλωνται τοῖς κύκνοις, πρὸς τὸ πλήττεσθαι ὑπὸ τ̃ ἀνέμου. ἰδοὺ δὲ ποταμὸς ὑπερεξέρχεται τ̃ ἕλους, ὑρύς, & ὑπορυμαίνων. διαβαίνουσι δ' αὐτὸν αἰπόλοι, & νομεῖς, ἐπὶ ζεύγματος. εἰ δὲ τὴν αἶγῶν ἐπαινοίης τὸν ζωγράφον, ὅτι αὐτὰς ὑποσκιρτώσας, καὶ ἀγερώχους γέγραφεν, ἢ τὴν προβάτων, ὅτι φολαῖον αὐτοῖς τὸ βάδισμα, καὶ οἷς ἄχθος, ἢ

B μᾶλλον λάς τ̃ σύριγγας εἰ διεξίοιμεν, ἢ σὺν χρωμένους αὐταῖς, ὡς ὑπεραλγύνω τῷ σόματι αὐλεῖν, μικρὸν ἐπαινεσόμεθα τ̃ γραφῆς, & ὅσον εἰς μίμησιν ἥκει. Σοφίαν γὰρ ἐπαινεσόμεθα, οὐδὲ καιρὸν, ἃ δὴ κράλιστα δοκεῖ τ̃ τέχνης. πῶς οὖν Σοφία; ζεῦγμα φοινίκων ἐπιβέβληκε τῷ ποταμῷ. καὶ μάλα ἡδεῖ ἐπ' αὐτῷ λόγον. εἰδὼς γὰρ τὸ περὶ τὴν

C φοινίκων λεγόμενον, καὶ ὅτι αὐτὴν ὁ μὲν, ἄρσεν πῦς, ἡ δ', θῆλυ, ἡδεῖ τ̃ γάμου σφῶν διακηκοὼς, & ὅτι ἀγνοῦσι τὰς θηλείας, περιβάλλοντες αὐτὰς τοῖς κλάδοις, καὶ ἐπιτείνοντες αὐτοὺς ἐπ' αὐτὰς, ἀφ' ἑκατέρᾳ τ̃ χθόνος δύο φοίνικας, εἶτα κ τ̃ μέσην ὄχθην γέγραφεν. εἶτα ὁ μὲν, ἐρᾷ, καὶ ἐπικλίνεται, καὶ ὑπερφάλλεται τ̃ ποταμοῦ. τῆς δὲ θηλείας ἔτι ἀφεστώσης, καὶ ἔχων ἐπιλαβέσθαι, κεῖται, καὶ δουλεύει, ζεύξας τὸ ὕδωρ. καὶ ἔστι τοῖς διαβαίνουσιν ἀσφαλὴς ὑπὸ τῆς τ̃ φλοιοῦ τραχύτητος.

AMPHION.

Lyram pulcherrimum inuentum geminis cornibus iugo, & chely primus Mercurius compegiſſe: & poſt Apolline ac Muſas Amphioni

ΑΜΦΙΩΝ.

Τὴν λύραν τὸ σόφισμα πρῶτος Ἑρμῆς πήξας λέγεται κεράτοιν δυοῖν, & ζυγῷ, & χέλυος. εἶτα δοῦναι μὲν τ̃ Ἀπόλλωνι, καὶ τὰς μούσας, Ἀμφίονι τῷ

Θηβαίῳ δῶρον. ὁ δ᾽, οἰκῶν τὰς Θήβας, οὔπω τετειχισμένας, ἀφῆκε κ᾽ τ᾽ λίθων τὰ μέλη. κ᾽ ἀκούοντες οἱ λίθοι, συνῆεσαν. ταῦτα δὲ τὰ ἐν τῇ γραφῇ. πρώτην οὖν διάθες τὴν λύραν, εἰ καθ᾽ αὑτὴν γέγραπται. τὸ μὲν δὴ κέρας, αἰγὸς ἐξάλου ποιηταί φασι. γέγραπται δ᾽ αὖ καὶ ὁ μὲν μουσικὸς, εἰς τὴν λύραν, ὁ δ᾽ τοξότης, ἐς τὰ οἰκεῖα. μέλανα, καὶ πριόνωται ὀρθὰς τὰ κέρατα, καὶ δένδρα ἐναρμόσαι. ξύλα δὴ, ὅσων δεῖ τῇ λύρᾳ, πύξου πάντα σφυγῆ, καὶ λείου τὸν ὅλον. ἐλέφας οὐδαμοῦ τ᾽ λύρας· ἔπω οἱ ἄνθρωποι εἰδότες, οὔτε αὐτὸ τὸ θηρίον, οὔθ᾽ ὅ, τι τοῖς κέρασιν αὐτοῦ χρήσονται. ἡ χέλυς, μέλαινα μὲν, διακρίνω δὲ κ᾽ τὴν φύσιν, κ᾽ λαξαροὺς περιβέβληται κύκλους, ἄλλον ξυνάπτοντας ἄλλῳ ξανθοῖς τοῖς ὀμφαλοῖς· νάρκαι δ᾽, τὰ μὲν ἐπὶ τῇ μασχάλῃ φορεῖν, κ᾽ τοῖς ὀμφαλοῖς ἅπασι. τὰ δ᾽ ὑπὸ τῷ ζυγῷ, κοίλα δοκοῦσι. χῆμά που τὸ αὐτῶν ἀναλογώτατον, ἀνακεκλίσθαι σφᾶς ὀρθὰς ἐν τῇ λύρᾳ. ὁ δὲ Ἀμφίων, τί φησι; τί ἄλλο γε ἢ ᾄδει. καὶ ἡ ἑτέρα χείρ, τείνει τὸν νοῦν εἰς τὴν πυκτίδα, καὶ ὑφαίνει τ᾽ ὀδόντων, ὅσον ἀποχρῆ τῷ ἄδοντι. ἄδει δ᾽ οἶμαι τὴν γῆν, ὅτι πάντων γυνὴ εἰρα, κ᾽ μήτηρ οὖσα, κ᾽ αὐτόματα ἤδη τείχη διδοῦσιν. ἡ κόμη δὲ, ἡδεῖα μὲν καὶ καθ᾽ ἑαυτὴν, ἐναλύουσα μὲν τῷ μετώπῳ, συνηπτῆσθαι δὲ τῷ ἰούλῳ ὑπὲρ τὸ οὖς, κ᾽ χρυσοῦ τι ὑπιφαίνουσα. ἡδίων δὲ μοι τ᾽ Μίδας, ᾧ φασιν οἱ τῶν ἀποθεῶν ποιηταὶ χαρίτων καμεῖν. ἄγαλμα ἥδιον, κ᾽ πρὸς ἑκάτερον τὴν λύρα. δοκῶ μοι τ᾽ Ἑρμῆν ἑορτὴ κατειλημμένον, δοῦναι Ἀμφίονι ἄμφω τὰ δῶρα. ἡ χελυς,

A Thebano dono dediſſe perhibetur. Is autem Thebas nondum muris cinctas habitans cantus miſit in lapides, & audientes lapides concurrunt. Hæc enim picturæ inſunt. Primam igitur lyram deſpice, an pro dignitate picta ſit. Cornu namque capræ eſſe petulcæ poëtæ aiunt, ipſo autem cornu muſicus quidem ad lyram, ſagittarius verò ad ſua vtitur commoda. Atra, ac ſecta ſerris cornua, & ad pulſum ac ſonitum idonea. Ligna quibus lyra indiget ex buxo omnia valida ac léuia. Ebur in nulla eſt lyræ parte. hominibus elephantem adhuc, & ad quod eius cornibus vterentur, ignorantibus. & chelys nigra quidem, ſed adfabre, & vt rei natura exigit, perfecta eſt. Orbes flauis inter ſe vmbilicis adnexos circundata. Nerui autem partim quidem magadi appoſiti ſunt, vmbilicíſque occurrunt, partim verò ſub iugo C caui videntur. Hic vtique ipſorum habitus aptiſſimus, cùm directi in lyra reclinentur. Amphion autem quid ait? Quidnam aliud, quàm canit? & altera manus mentem ad lyram reuocat. Ipſeque tantùm aperit dentium, quantum canenti ſatis eſt. Canit autem puto terram, quæ cùm omnium genitrix, ac mater ſit, muros ſponte præbeat: coma autem per ſe quoque iucunda fronti quidem oberrans, vna verò cum lanugine ſecundum aurem decendens, auríque neſcio quid præferens, ac cum mitra multò ſuauior quam Gratias elaboraſſe* poë- *ſelectiſ.
tæ ferunt. Dulciſſimum ornamentum & ad lyram poſtremum Mercurius amore captus vtroque, Amphionem munere mihi proſequutus videtur. Chlamys præterea,

quam geſtat à Mercurio & ipſa, neque enim vno conſtat colore. ſed mutat, ac iuxta Irim variat. In edito autem ſedet, pede quidem terram concinne pulſans, dextera vero neruos plectens canit: & altera manus in rectum promiſſos habet digitos, quod ſolam plaſticen auſuram crederem. Eſto. quæ vero ad lapides pertinent, quomodo habent? omnes ad cantum concurrunt, & audiunt, ac murus fiunt. & hic quidem iam exædificatus eſt, hic vero aſcendit, ille nuper præuenit. Ambitioſi ac ſuaues ſunt lapides, muſicæque obſequentes. At murus portis ſeptem, quot lyra tenoribus, conſtat.

λιὼ φορεῖ, ϖρὰ δ' Ερμοῦ καὶ αὕτη. οὐ γὰρ ἀφ' ἑνὸς φέρει χρώματος, ἀλλὰ ϖέπεται, ☾ κῆτ' ἴεναι μεταυθεῖ. καθῆται δ' ἐπὶ κολωνοῦ. τὸ μὲν ϖοδὶ, κρούων ξυμμελές. τῇ δεξιᾷ δ' ϖρανῆ ϖάντων τὰς ὕβρεις, φάλαγξ. ☾ ἡ ἑτέρα χεὶρ, εὐθυτάτας τὰς ϖῆχ δακτύλων ϖροβολάς· ὅπερ οἶμαι πλαστικὴν ἀπαιδευσίαν μόνην. εἶεν. τὰ δὲ ϖῆχ λίθων, ϖῶς ἔχει; ϖάντες ἅμα τὴν ᾠδὴν συνθέοισι, καὶ ἀκούουσι, κἀγγίνεται τεῖχος. καὶ τὸ μὲν, ἐξωκοδόμηται· τὸ δὲ, διαβαίνει· τὸ δὲ, ἄρτι κατέλαβε. φιλότιμοι, κἀ ἡδεῖς ☾ λίθοι, καὶ ϖηδῶντες μουσικῇ. τὸ δὲ τεῖχος, ἑπτάπυλον, ὅσοι τῆς λύρας, οἱ τόνοι.

quam geſtat à Mercurio & ipſa, A neque enim vno conſtat colore. ſed mutat, ac iuxta Irim variat. In edito autem ſedet, pede quidem terram concinne pulſans, dextera vero neruos plectens canit: & altera manus in rectum promiſſos habet digitos, quod ſolam plaſticen auſuram crederem. Eſto. quæ vero ad lapides pertinent, quomodo habent? omnes ad cantum concurrunt, & audiunt, ac murus fiunt. & hic quidem iam exædificatus eſt, B hic vero aſcendit, ille nuper præuenit. Ambitioſi ac ſuaues ſunt lapides, muſicæque obſequentes. At murus portis ſeptem, quot lyra tenoribus, conſtat.

PHAETHON.

Aureæ Heliadum lachrymæ. In Phaëthontis gratiam ipſas defluere ſermo eſt. Aiunt enim ipſum à Sole genitum aurigandi deſiderio paternum auderiter aſcendiſſe currum. Habenáſque minimè continentem à recto aberraſſe curſu, inque Eridanum decidiſſe. Hæc ſapientibus quidem exuberantia quædam ignis fuiſſe videtur, à poëtis vero ac pictoribus equi, ac currus, & cœleſtia confunduntur. etenim conſidera. Nox quidem à meridie diem abigit, Solis vero orbis in terram decidens ſtellas trahit. Horæ autem portas deſerentes ad ſibi occurrentes fugiunt tenebras. & equi à iugo excidentes œſtro agitantur: at tellus deficit, palmáſque tollit ad ſidera. Impetuoſo ac vehemente in ipſam ingruente igni. Excidit autem adoleſcentulus ac defertur. Comam enim combuſtam, ardentiáque habet pectora, & in Eridanum dela-

ΦΑΕΘΩΝ.

Χρυσᾶ ϖῆχ Ηλιάδων τὰ δάκρυα. Φαέθοντι λόγος αὐτὰ ῥεῖν. τὸν γὰρ ϖαῖδα ἡλίου χρυόμενον, ἐπιτολμῆσαι τῷ ϖατρῴῳ δίφρῳ κῆτ' ἐρωτα ἡνιοχήσεως. κἀ μὴ καταχόντα τὴν ἰθύαν, σφαλῆναι, κἀ ἐν τῷ Ηριδανῷ ϖεσεῖν. ταῦτα τοῖς μὲν ϖοφοῖς, πλεονεξία τις εἶναι δοκεῖ καὶ ϖυρώδους. ϖοιηταῖς δ', κἀ ζωγράφοις, ἵπποι, ☾ ἅρμα. ☾ συγχέεται τὰ οὐράνια. σκόπει γάρ. νὺξ μὲν ἐν μεσημβρίας ἐλαύνῃ τὴν ἡμέραν. ὁ δὲ, ἡλίου κύκλος, εἰς γῆν ῥέων, ἕλκει τοὺς ἀστέρας. αἱ δ' ὧραι, τὰς ϖύλας ἀνοίγουσαι, φεύγουσιν εἰς τὸ ἀπαντῶσαι αὐταῖς ἀχλύν. ☾ οἱ ἵπποι τῇ ζοφερᾷ σκιᾷ ϖεσόντες, οἴστρῳ φέρονται. ἀπαγορεύει δὲ ἡ γῆ, καὶ ταῖς χεῖρας αἴρει ἄνω, ῥαδίᾳ τῷ ϖυρὸς ἐς αὐτὴν ἰόντος· ἀνίπτῃ δ' τὸ μειρακίσκιον, κἀ καταφέρεται. τὴν τ' γῆν κόμην ἐμπέπρησται, καὶ *τὰ στέρνα ὑποφύρεται. ϖοταμῷ τ' Ηριδανῷ ἐμ-

* χ. καὶ

πεσεῖται, & προέξει μῦθόν τινα τῷ ὕ- A betur, fluminíque quandam præ-
δατι. κύκνοι γὰρ δὴ ἀῴδαφυσῶντες, ἡδὺ bebit fabulam. Cygni namque dul-
τὸ σύθεν. καὶ ποιήσονται ᾠδὴν τὸ μειρά- ce ſpirantes adoleſcentulum ſibi o-
κιον. ἀγέλαι τε ἀιπὸν ἀρθεῖσαι, Καύ- dam facient, ipſorúmque greges
στρῳ ταῦτα καὶ Ἴστρῳ ἀσονται. καὶ οὐδὲν ſublati hæc Cayſtro atque Iſtro
ἀήκοον ἔσται τοιούτου λόγου. ζεφύρῳ concinent. nec quicquam erit hu-
τε χρήσονται πρὸς τὴν ᾠδὴν, ἐλαφρῷ iuſmodi ſermonis inſcium. leuíque
& εὐοδίῳ. λέγεται γὰρ ξωναυλίαν τὴν atque in itinere congruo ad odam
ἡλιάδων τοῖς κύκνοις ὁμολογῆσαι. ταῦτά vtentur zephyro. Dicitur enim lu-
τοι & πρὸς τοῖς ὄρνισιν. ὡς τὰ ὦρα καὶ ctus ad concinnitatem cygnis con-
ψάλλειν αὐτοῦ, οἷς ὄργανα. τὰ δὲ ἐπὶ τῇ B ſenſiſſe. Hæc vtique adſunt auibus.
ὄχθῃ γύναια, αἱ οὔπω δένδρα, φασὶ Quare iam tempus eſt, vt perin-
τὰς Ἡλιάδας ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ μεταβα- de atque organa canant. Quæ au-
φυναι, καὶ εἰς δένδρα λῆξαι, δάκρυά τε tem in ripa ſunt mulierculæ, quæ
ἀφιέναι. & ἡ γραφὴ ταῦτα οἶδε. ῥίζας nondum arbores, Heliadas aiunt
γὰρ βαλομένη ταῖς κορυφαῖς, τὰ μὲν fratris cauſa transformari, & in ar-
εἰς ὀμφαλὸν δένδρα, αὖται. ταῖς δὲ χεῖ- bores deſinere, lachrymáſque ef-
ρας, ὅσοι φθάνουσι. φῶς τε κόμης, ὡς fundere. & pictura hoc nouit. Ra-
αἰγλήρα πάντα. φῶς τῶν δακρύων, ὡς dices enim extremis cùm iniecerit
χρυσᾶ, καὶ τὸ μὲν πλημμύρον αὐτῇ τῶν partibus, hæ vſque ad vmbilicum
ὀφθαλμῶν ἕδρα, χαροπαῖς ἐπαυγάζει arborem præſeferunt. Rami manus
ταῖς κόραις, καὶ οἷα ἀκτῖνα ἕλκει. τὸ δὲ præoccupant. Heu comam, quàm
ταῖς παρειαῖς ἐντυγχάνον, μαρμαίρει populi omnia, ô quàm aureæ ſunt
περὶ τὸ σφέτερον ἐρύθος. τὰ δὲ στιλάζον- lachrymæ, & quæ in oculorum
τα καὶ ἕτερα, χρυσὸς ἤδη. φλοιὸς καὶ ὁ quidem ſede inundat, fuluis ſplen-
πόταμος, ἀνέχων τὸν δίνης. καὶ τῷ μὲν C deſcit pupillis, velutíque radium
Φαέθοντι, κάλπον ὑπέχει, τὸ δὲ χρῶμα trahit. Quæ verò ineſt malis, cir-
δέξεται τὰς Ἡλιάδας, γεωργήσει ca ipſarum rubedinem lucet. At
αὐτίκα, αὔραις δὲ, & κρυμοῖς, οἷς ἀνα- quæ in pectore conſiſtunt, iam in
δώσει, λιπουργήσει, καὶ τὰ πεσόντα ὑ- aurum redactæ ſunt. Luget & flu-
ποδέξεται, καὶ διὰ φαιδρῶν τὸ ὕδατος uius pœnam ſuſtinens, & Phaë-
ἀπάξει τοῖς ἐν Ὠκεανῷ βαρβάροις τὰ thonti quidem ſinum ſubtendit.
τῶν ἀγείρων φυτά. Color enim excipientem refert.
Heliadas verò mox excolet. Auris
enim atque algoribus à ſe exha-
lantibus in lapidem vertit, atque
excipit cadentia. & per limpidam
aquam ad Barbaros Oceanum in-
colentes populorum abducet ra-
menta.

ΒΟΣΠΟΡΟΣ.

Τὰ δὲ ἐπὶ τῇ ὄχθῃ γύναια, βοᾷ- *BOSPORVS.*

βοῶσι. παρακελεῖν δὲ τοὺς ἵππους εοί- Quæ in littore ſunt mulierculæ
κασι, μὴ ῥίψαι τὰ παιδία, μηδὲ ἀπο- adclamant, equos autem precari
videntur, ne pueros excutiant, né-
ve frænum reſpuant, ſed feras ca-

piant, ac conculcent. Hi verò (vt A puto) audiunt, hæcque perficiunt. Poſt venationem autem ac prædam captam nauis eos ex Europa in Aſiam traiecit, ſtadia vt plurimùm quatuor. Hoc enim interſtitio inter ſe diſtant gentes: & remigum ipſi funguntur officio. Ecce rudentem iaciunt. Amœniſſima autem eos excipit domus, thalamos, & andronas* feneſtrarúmque veſtigia præſeferens. Muro prætereа propugnaculis exornato circundata eſt. Quod autem totius domus eſt pulcherrimum, ſemicircularis circuniecta eſt mari porticus, ſuo ſibi lapide cerula: gignitur è fonte lapis. Tepidus enim fluxus è Phrygiæ montibus emanans, inque lapicidinas lapſum inducens nonnulla immergit ſaxa, & quod agnatum eſt aquoſum reddit. Quo fit vt ipſorum varij ſint colores. Turbidum quidem vbi ſtagnat, ac cerulum refert. Purum verò vbi, C cryſtalli ſpeciem illinc reddit: multíſque epotus foraminibus lapides variat. Sed ripa edita eſt, & huiuſmodi fabulæ fert ſymbolum. Puella ac puer ambo formoſi eundémque frequentantes præceptorem, ad mutuum accenſi ſunt amorem: & nulla amplectendi oblata occaſione, ex hoc ſaxo mortem appetiuerunt. itaque hinc in primis ac poſtremis amplexibus ſe præcipites dedere: & pictore fabulam innuente, Cupido ſuper ſaxo exiſtens manum in mare extendit. Quæ verò ſequitur domus; vidua mulierцula ob iuuenum moleſtiam vrbem egreſſa colitur. Nam ſe ipſam rapturos aſſeruerant, & petulantia quadam, laſciuíſque ſaltationibus ac carminibus eam frequenter ad-

* *cŭclania virorum.*

πύσαι τὸν χαλινὸν, ἐλεῖν ᾗ, καὶ συμπατῆσαι τὰ θηρία. οἱ ᾗ, ἀκούουσιν, οἶμαι, καὶ ποιοῦσι ταῦτα. θηρεύσαντας, δὲ αὐτοὺς, καὶ δαῖτα ἡρηκότας, διαπορθμεύει ναυσὶν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, σταδίους μάλιστά που τέτταρας· τοσοῦτον γάρ που τοιοῦτόν ἐστι τῶν ἐθνῶν. ἡ αὐλὴ δέπας πλέουσιν. ἰδοὺ καὶ πεῖσμα βάλλουσιν ᾗ. δέχεται ᾗ αὐτοὺς οἰκία μάλα ἁβρὰ, θαλάμοις ὑποφαίνουσα, καὶ ἀνδρῶσιν, καὶ θυρίδων ἴχνη. καὶ τεῖχος ᾗ περιβέβληται, καὶ ἐπάλξεις ἔχει. τὸ ᾗ κάλλιστον αὐτῆς, ἡμίκυκλος περίεστιν ἡ θάλασσα, κηροειδὴς ὑπὸ τοῦ· ἐν αὐτῇ λίθου. ῥεῦσις γὰρ πηγῆς τοῦ λίθου. θερμὸν γὰρ νᾶμα ὑποφέρων τὰ τῆς Φρυγίας ὄρη, καὶ τὸ ῥεῦμα εἰς τὰς λιθοτομίας εἰσάγων, ὑπόμβροις ἐργάζεται τὰ πέτρων σύστασις, καὶ ὑδατώδη ποιεῖ τὸν ἐκφυσιν τῶν λίθων. ὅθεν ἀυτῶν καὶ πολλὰ τὰ χρώματα. διόλερον μὲν γὰρ σύθα λιμνάζει, καὶ κηροειδὲς δίδωσι· καθαρὸν ᾗ ὅπου, κρυσταλλοειδὲς ἐκεῖθεν· ἡ ποικίλλει τὰς πέτρας, σὺν πολλαῖς διανομῇ τῆς ὀπῆς. ἡ ἀκτὴ ᾗ, ὑψηλή. καὶ τοιῷδε μύθῳ φέρει ξύμβολον κόρη, καὶ παῖς, ἄμφω καλὼ, καὶ φοιτῶντε ταὐτὸ διδασκάλῳ, περισσῶς ἐσπασαν ἀλλήλοις, καὶ περιέβαλλον δὲ οὐσης ἀδείας, ὥρμησαν ἀποθανεῖν ἀπὸ ταυτησὶ τῆς πέτρας. καὶ ἵδρυθεν ἥρπασαν εἰς τὸν θάλασσαν σὺν ὑσάταις, καὶ περιφοραῖς περιβολαῖς. ἡ ὁ ἔρως ἐπὶ τῇ πέτρᾳ τινὶ τὸν χεῖρα εἰς τὸν θάλασσαν, ὑποσημαίνων τὸν μοῦθον ὁ ζωγράφος. ἡ ᾗ ἐφεξῆς οἰκία, χρυσῇ τῇ γωνίᾳ, ξηλυθὸς τοῦ ἄστεος δι' ὄχλον νέων. ἁρπάσεσθαι γὰρ αὐτὸ ἔφασαν, ἡ ἀφιδρῶς

ἐκώμαζον, καὶ δώροις ἐπείρων. ἡ δὲ οἰ- A ibant, muneribúſque ſolicitabant.
μαι κομψόν τι ἐς αὐτὴν ἔχουσα, καὶ νέ- At ipſa (vt puto) faſtu quodam at-
ζει τὰ μειράκια. ἐπεὶ δὲ προὔπεξηθεῖσα, que animi elatione in eos vtens
οἰκεῖ τὸ ὀχυρὸν παύτιλον οἰκίαν. σκέψαι vellicat, ac ſcalpit adoleſcentulos,
γὰρ ὡς ὠχύρωται. κρημνὸς τῇ θαλάσσῃ & huc clanculum egreſſa munitam
ἐφέστηκε, τὰ μὲν κλυζόμενος ὑπωλι- hanc habet domum. Contemplare enim quam munita ſit. Præcipitium mari imminet, qua quidem vndis alluitur, lubricum, ſuperiore verò parte prominens, hanc ſupra mare ſuſtinens domum. Sub qua mare profundius videtur, ſi quis in
σθηκὼς, τὰ δὲ ἄνω, προεσκηνίμενος, ἔ- B ipſum oculorum aciem dimiſerit:
φαλόν τινα παύτιλον οἰκίαν, ὑφ' ἧς καὶ & tellus ad hanc tendens rupem
ἡ θάλασσα κυανωτέρα φαίνεται, κα- ceteris omnibus præter quàm mo-
τιεμένων ἐς αὐτιλοῦ τὸ ὄφθαλμόν, καὶ ἡ tu nauem refert. At ne ſic quidem
γῆ προέχεται τὰ νεὼς πάντα, πλὴν τῆς ipſam deſeruerunt cupidines, ſed
κινεῖσθαι· ἐς τοῦτο ἥκουσαι τὸ φρούριον, hic quidem cœruleæ proræ, hic ve-
ὡς ἀπολελοίπασιν αὐτιλοῦ οἱ ἐρῶντες. rò inauratæ, alius alterius coloris
ἀλλ' ὁ μὲν, κυανόπρῳρον, ὁ δὲ, χρυσό- nauiculam ingreſſus nauigat; nec-
πρῳρον, ὁ δὲ, ἄλλος ἄλλο τι τῶν ποικίλων non & Comus ipſe, id eſt, ebrieta-
ἀκατίων ἐμβεβηκώς, πλεῖ καὶ κῶμος tis deus, pulchri, corollíſq; inſignes.
αὐτὸς, καλοί τε, καὶ ἐστεφανωμένοι, καὶ ὁ & hic quidem tibia canit, hic ve-
μὲν, αὐλεῖ, ὁ δὲ, κροτεῖ φησιν, ὁ δὲ, ᾄ- rò plaudit, inquit: hic cantat, pu-
δει, οἶμαι. στεφανοῦς δὲ ἀναρριπτοῦσι, καὶ to: coronas autem atque oſcula
φιλήματα. καὶ οὐδὲ ἐρέτοισιν, ἀλλὰ ἐ- C reiiciunt, nec remos agitant, ſed
πέχουσι πλοῦ εἰρεσίαν, καὶ ὑφορμίζον continent, præcipitióque adhærent.
τῷ κρημνῷ. τὸ δὲ γυναῖον ἀπὸ τῆς οἰκίας, At muliercula domo hæc æquè at-
οἷς ἐκ θεωπῆς, ὁρᾷς ταῦτα, καὶ γλα- que è ſpecula contemplatur. Co-
κτὶ τῷ κώμου, χλιδῶσα εἰς τοὺς ἐρῶν- múmque irridet in amantes delici-
τας, καὶ ὡς πλεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ νεῖν ἀναγ- oſè ſe gerens; & non modò na-
κάζουσα. καὶ ποίμναιν σύριγξι προχω- uigare, verùm etiam natare co-
ρῶν, καὶ μυκωμένων ἀκούσῃ βοῶν, gens. Gregibus quoque progre-
καὶ συρίττων βουκολικόν τι. καὶ diens occurres, & mugientes au-
κυνηγέταις σύριγξι, καὶ γεωργοῖς, D dies boues, fiſtularúmque ſonus
καὶ ποταμοῖς, καὶ λίμναις, καὶ πη- tuis obſtrepet auribus. Obuij fient
γαῖς. ἐκμέμακται γὰρ ἡ γραφὴ καὶ τὰ & venatores, & agricolæ, flumi-
ὄντα, καὶ τὰ γινόμενα, καὶ ὡς ἂν γένοι náque & lacus, ac fontes: nam &
τὸ σύνολον, ὃ διὰ πλῆθος αὖθις ῥᾳδιουργῆ- quæ ſunt, quæque fiunt, & vt quæ-
σαι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐπιβῆναι τὸ ἑκά- dam fieri poſſent, pictura ipſa ex-
στου οἰκεῖον, ὡσανεὶ κἂν εἰ σύ τι γράφοις preſſit. Non per ipſorum multitudi-
φεν, ἕως τ' ἂν ἐφ' ἱερὸν ἀφικώμεθα. καὶ nem malè effingens verũ, ſed vniuſ-
τὸ ἐκεῖ νεὼν οἶμαι ὁρᾷς, καὶ στήλας, cuiuſq; proprium reddens ac perfi-
ciens, vt ſi vnũ quid pinxiſſet; do-
nec ad ſacellum perueniamus. Nam
& templum illic exiſtens, & iuxta
templum arrectas columnas, vt puto,
vides.

vides. & in ore excitatam faculam propterea appensam, vt venientibus ex Ponto nauibus præluceat.

A ἀὶ φρίδρυῦ) αὐτοῦ. ℭ τὸν ἐπὶ τῷ σόμαλι πυρσὸν, ὃς ἤρτηλαι εἰς Φρυκτωείαν τ νεῶν, ἀὶ πλέοισιν ὑπ' τ Γόνλς.

PISCATORES.

ΑΛΙΕΙΣ.

Cur non ad aliud ducis? Satis enim quæ ad Bosphorum pertinét, mihi cognita sunt. Quid dices? relicta sunt mihi quæ ad piscatores spectant, quod initio pollicitus fueram. Itaque ne minima quæque, sed quæ memoratu digna B sunt percurramus. Calamo quidem piscantes, vel nassa vtentes, vel si quis rete extrahit, aut tridentem illidit, ab oratione auferamus: parua enim audies, si de ipsis sermonem habuero, picturaéque condimenta potius videbuntur. Sed Thynnis insidiantes videamus. Nam ob prædæ magnitudinem plurimi faciendi. Thynni ex Ponto exterius frequétant mare. quòd & in ipso geniti sint, pascuáq; habeant, hæc quidem piscium, hæc vero limi, aliorúmque humorum, quos Ister ac Mæotis in ipsum inferunt. Quo fit, vt reliquo mari dulcior ac potabilior sit Pontus. Natant autem vt militum phalanx, octeni, & seni deni, ac triceni bini, inuicémque alius alium vndis inspergit, in tantam natantes profunditatem, quanta est ipsorum latitudo. Innumeræ autem sunt, quibus capiuntur species. Nam & ferrum in C eos acuere licet, venenáque inspergere, paruúmque sufficit rete, cui gregis paululum satis fuerit. Optima est autem hæc venatio. Ex sublimi namque ligno quispiam ad numerandum celer, oculorúmque acie præstans speculatur. Oportet enim vt ipse mari quidem oculos infigat, longissimè verò in-

Τί οὖν καὶ ἐπ' ἄλλο ἄγῃς; ἱκανῶς γάρ μοι τὰ τ Βοσπόρυ διαγνώσῃλαι. τί φήσῃς; λέλοιπέ μοι τὰ τῆ ἁλιέων, ὃ καταρχὰς ἐπηγγειλάμην. ἵν' οὖν μὴ σοὶ μικρῶν διεξίωμεν, ἀλλὰ σοὶ ὧν λέγειν ἄξιον, σὺ μὲν, καλάμῳ θηρῶντας, ἢ νύρτῃ τεχνάζοντας, ἢ εἴ τις ἀνίμᾳ δίκτυον, ἢ σιαγάνῃ χάλκειον, ἀφέλωμεν τ λόγυ· σμικρὰ γὰρ ἀκούσῃ περὶ αὐτῶν, καὶ φανεῖται σοι μᾶλλον ἡδύσματα τ γραφῆς. σὺ δ' ἐπιχρώτας τοῖς θύννοις ἴδωμεν. ἄξιοι γὰρ οὗτοι λόγου, διὰ τὸ μέγεθος τ θήρας. φοιτῶσιν οἱ θύννοι τῇ ἔξω θαλάσῃ παρὰ τ Γόνλν, χῶσιν σὺν αὐτῷ ἔχοντες, καὶ νομὰς, ταὶς μὲν, ἰχθύων, ταὶς δ' ἰλύων, ℭ χυμῷ ἑτέρων οἷς ὁ Ἴστρος εἰς αὐτ φέρῃ, καὶ Μαιῶτις. ὑφ' ὧν γλυκερώτερος, καὶ ποτιμώτερος ἄλλης θαλάττης ὁ Πόντος. νέουσι δ', οἷ περ πάντων τῶν φάλαγξ ὑπ' ὀκτὼ, ℭ ἐφ' ἑκκαίδεκα, καὶ δὶς τόσοι. καὶ ὑποκυμαίνουσιν ἀλλήλοις ἄλλος ἄλλῳ, ἐπινέοντες τοσοῦτον βάθος, ὅσον αὐτ τὸ ὕδωρ. ἰδέαι μὲν D οὖν, καθ' ἃς ἁλίσκονται, μυρίαι. καὶ γὰρ σίδηρόν ἐστιν ἐπ' αὐτοὺς θήξασθαι, καὶ φάρμακα ἐπιπάσαι· καὶ μικρὸν ἤρκεσε δίκτυον, ὅπως ἀποχρῇ καὶ μικρὸν τ ἀγέλης. ἄριστη δὲ ἥδε ἡ θήρα. σκοπωρεῖταί γάρ τις ἀφ' ὑψηλοῦ ξύλου, ταχὺς μὲν ἀριθμῆσαι, πλὴν δ' ὄψιν ἱκανός. δεῖ γὰρ αὐτῷ πεπηχύαι μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τ θάλατταν, ἐξικνεῖσθαι δ' πορ-

ρωτάτω. κἂν ἐμβάλλοντας τοὶς ἰχθῦς ἴδῃ, βοῆς τ' ὡς μεγίστης αὐτῷ δεῖ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ἀκατίοις. καὶ τὸν ἀριθμὸν λέγῃ, καὶ τὰς μυριάδας αὐτῶν. οἱ δὲ, ἀποφράξαντες αὐτοὺς βαθεῖ, καὶ κλειστῷ δικτύῳ, δέχον) λαμπρὰν ἄγρην· ὑφ' ἧς ἅδην πλουτεῖν ἕτοιμον τῷ τῆς θήρας ἡγεμόνι. βλέπε πρὸς τὴν γραφὴν ἤδη. κατόψει γὰρ αὐτὰ καὶ δρώμενα. ὁ μὲν σκοπιωρὸς, ἐς τὴν θάλασσαν βλέπει, διαπέμπων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν τοῦ ἀριθμοῦ σύλληψιν. ἐν γλαυκῷ δ' τῷ τῆς θαλάττης ἄνθει, τὰ τῶν ἰχθύων χρώματα. μέλανες μὲν οἱ ἄνω δοκοῦσιν, ἧττον δ' οἱ ἐφεξῆς. οἱ δ' μετ' ἐκείνους, ἤδη φαιοβλώδονται τ' ὄψιν. εἶτα σκιώδεις· εἶτα ὑδαροί· εἶτα ὑπόπυροι. καταβαίνουσα γὰρ εἰς τὸ ὕδωρ ἡ ὄψις, ἀμβλυώττει διακριβοῖ τὰ ἐν αὐτῷ. ὁ δ' τῶν ἁλιέων δῆμος, ἡδεῖς, καὶ ξανθοὶ τὴν χρόαν ὑπὸ τ' θέρους. ὁ μὲν, τὴν κώπην ζεύγνυσιν. ὁ δ', ἐρέπει, μάλα διεξῳ δηκόπ τῷ βραχίονι. ὁ δ' ἀπικελεύεται τῷ πέλας. ὁ δὲ παίει τὸν μὴ ἐρέποντα. βοὴ δ' ἥρται τῶν ἁλιέων, ἐμπεπλωκότων ἤδη τῶν ἰχθύων εἰς τὸ δίκτυον· καὶ τοὺς μὲν, ἠρήκασι, τοὺς δ', αἴρουσιν. ἀμηχανοῦντες δ', ὅτι χρήσονται τῷ πλήθει, καὶ φρονοίησι δ' δικτύα, μὴ συνχωρῶσιν ἐνίους διαφυγεῖν, δ' διαπεσεῖν. τοσοῦτον ἐς τὴν θήραν τρυφῶσι.

ΣΕΜΕΛΗ.

Βροντὴ μὲν εἴδει σκληρῷ, καὶ ἀστραπὴ στέλας ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἱεῖσα, πῦρ τε ῥαδινὸν ἐξ οὐρανοῦ τυραννικῆς οἰκίας ἐπειλημμένον, λόγου τοιοῦδε, εἰ μὴ ἀγνοεῖς, ἄπιθι). πυρὸς νεφέλη πρεσβεύσα

A tendat. quòd si ingredientes pisces viderit, quàm maxima ad eos, qui in nauiculis morantur, opus est voce. Ipsorum enim numerum & quot millia sunt, dicit. Hi verò clausibili ac profundo ipsos sepientes reti, præclaram excipiunt prædam. Ex qua venationis duci diteſcere facile est. Iam picturam inspice. Cernes enim hæc fieri. Speculator quidem spectat in mare in numeri conceptionem oculos
B diffundens. In cœruleo autem æquoris flore piscium colores. Superiores quidem nigri videntur: minus verò qui sequuntur, at qui post illos sunt, iam visum decipiunt, postea vmbrosi, deinde aquosi, mox vt suspicari possis. oculorum enim acies in aquam descendens ita hebetatur, vt quæ in ipsa sint, dignoscere nequeat, at piscatorum populus suaues, & quòd assiduè apricentur colore flaui. &
C hic quidem remum alligat: hic verò admodum tumescente brachio agitat, ille proximum exhortatur, hic remo minimè incumbentem cædit. Sed quòd in retia inciderint pisces: sublatus est à piscatoribus clamor: & hos quidem ceperunt, hos verò capiunt. Vsque adeo autem in venatione deliciantur, vt quid tanta faciant piscium multitudine ignorantes nonnullos recluſa retis parte diffugere, atque
D excidere permittant.

SEMELE.

Tonitrus specie durus, & fulgur oculis splendorem emittens, ignisq. ex tyrānica cœli domo conceptus; huiusce modi nisi fortè ignoras, attingit rationem. Ignea nubes

Thebas obducens, in Cadmi tectum cum fragore cadit, Ioue ad Semelem amantium more accedente. & Semele quidem (vt remur) periit. Dionyſus vero per Iouem (puto) ad ignem naſcitur. & Semeles quidem in cœlum aſcendentis ſpecies obſcura videtur. & Muſæ ipſam illic canent: Dionyſus vero & diſrupto matris vtero exilit: ignémque caliginoſum nitidus ipſe atque inſtar ſtellæ fulgurans reddit. Diſcedens autem flamma antrum Dionyſo Aſſyrio, Lydióque ſuauius in vmbraculi modum effingit. Clauiculi namque, atque hederæ corymbi circa ipſum pullularunt, & iam vites, ac thyrſi arbores, ſic ſponte è terra naſcentes, vt nonnullæ circum ignem ſint. Nec mirari oportet, ſi in Dionyſi gratiam tellus ignem coronat. Quippe quæ & cum ipſo bacchabitur, & vinum è fontibus haurire permittet, lácque cùm ex gleba, tum ex lapide, tum ex vberibus deducere. Audi Pana, quàm in Citharonis verticib. Dionyſum canere videtur Euion exultans. At Citharó humana ſpecie in ipſo paulo poſt futuros luget, ac queritur dolores, hederæq; geſtat coronam à capite declinantem. Nam admodum inuitus Dionyſi cauſa coronatur. Megæra iuxta ipſum Abietem ponit, & aquæ fontem edit, ſanguinis Actæonis (puto) ac Penthei cauſa.

ARIADNE.

Quod Theſeus iniqua faciens, ſunt qui non iniqua dicunt, ſed ex Dionyſo Ariadnen in Dia inſula dormientem reliquerit, fortaſſe & à nutrice audiuiſti. Illæ namque in huiuſmodi ſapientes; lachry-

A τὰς Θήβας, εἰς τὸν τοῦ Κάδμου στέγων ῥήγνυται, κωμάσαντος ἐπὶ τὸν Σεμέλην τοῦ Διός. καὶ ἀπόλλυται μὲν ὡς δοκοῦμεν ἡ Σεμέλη. πίπτεται δὲ ὁ Διόνυσος, οἶμαι νὴ Δία πρὸς τὸ πῦρ. καὶ τὸ μὲν τῆς Σεμέλης εἶδος, ἀμυδρὸν διαφαίνεται ἰόντος εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ αἱ μοῦσαι ἐς αὐτὸν ἐκεῖ ᾄδουσιν. ὁ δὲ Διόνυσος, τῆς μὲν μήτρας ἐκβαίνει, ῥαδινὸς τὸν γάστρα, τὸ δὲ πῦρ, ἀχλυώδες, ἐργάζεται,

B φαιδρὸς αὐτὸς οἷα ἀστὴρ τις ἀστράπτων. διαχέουσα δὲ ἡ φλὸξ, αὐξονίῳ Διονύσῳ σκιαγραφεῖ, παντὸς ἥδιον Ἀσυρίου τε, καὶ Λυδίου. ἕλικές τε καὶ περὶ αὐτῷ πεφήκασι, καὶ κισσοῦ κόρυμβοι, καὶ ἤδη ἄμπελοι, καὶ θύρσου δένδρα. οὕτω τοι ἑκούσης αὐταχόντα τῆς γῆς, ὡς καὶ ἴῳ πυρὶ εἶναι δοκεῖν, εἰ στέφανοι τὸ πῦρ ἐπὶ τῷ Διονύσῳ ἡ γῆ. ἥγε καὶ συμ-

C βακχεύσει αὐτῷ, καὶ οἶνον ἀφύσειν ἐκ τῶν πηγῶν δώσει. γάλα τε οἷς ἀπὸ μαζῶν ἕλκειν, τὸ μὲν ἐκ βάλου. τὸ δὲ, ἐκ πέτρας. ἄκουε δὲ Πανὸς, ὡς τὸν Διόνυσον ᾄδειν ἔοικεν ἐν ταῖς κορυφαῖς τοῦ Κιθαιρῶνος, ὑποκριτῶν δίκην. ὁ Κιθαιρὼν δὲ, ὁλοφύρεται ἐν εἴδει δυσθρόου, τὰ μικρὸν ὕστερον ἐν αὐτῷ ἄχη· καὶ κισσοῦ φέρει στέφανον, ἀποκλίνοντα τῆς κεφαλῆς. στεφανοῦται γὰρ δὴ αὐτῷ σφόδρα ἄκων.

D ἐλάτῃ τε αὐτῷ παραφυεῖσα Μέγαιρα, καὶ πηγὴ αὐαφαίνει ὕδατος, ἐπὶ τῷ Ἀκταίωνος οἶμαι, καὶ Πενθέως αἵματι. ΑΡΙΑΔΝΗ.

Ὅτι τὴν Ἀριάδνην ὁ Θησεὺς ἄδικα δρῶν, οἵδε καὶ ἄδικα φασὶν, ἀλλ' ἐκ Διονύσου, καταλιπεῖν ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ καθεύδουσαν, πάνυ που καὶ πιτθης ἀκήκοας. σοφαὶ γὰρ ἐκεῖναι τὰ τοιαῦτα, καὶ δα-

κρύοισιν ἐπ' αὐτοῖς, ὅταν ἐθέλωσιν. οὐ μὴν ἥδομαι λέγων, Θησέα μὲν εἶ) ⟨ϒ⟩ ἐν τῇ νηΐ, Διόνυσον ὄ, τὸν ἐν τῇ γῇ· οὐδ' ὡς ἀγνοοῦντα ἐπιφέρομαι αὖ εἰς πλοῦ ἐπὶ τὸν πέτρων, ὡς ἐν μαλακῷ κεῖται τῷ ὕπνῳ. οὐδ' ἀποδέχομαι τὸ ζωγράφον ἐπαινεῖν, ἀφ' ὧν καὶ ἄλλος ἐπαινοῖτο. ῥᾴδιον γὰρ ἅπασι, καλλιὼ μὲν πλοῦ Ἀριάδνῃ γράφειν, καλὸν δὲ τὸν Θησέα, Διονύσου τε μυρία φάσματα τοῖς γράφειν, ἢ πλάττειν δυναμένοις· ὧν κἂν μικρὸν τύχῃ τις, ἥρπακε τὸν θεόν. ⟨ϒ⟩ γὰρ οἱ κόρυμβοι, στέφανος ὄντες, Διονύσου γνώσισμα, κἂν ὁ δημιούργημα φαύλως ἔχῃ· ⟨ϒ⟩ κέρας ὑπεκφυόμενον τῆς κροτάφων, Διόνυσος δηλοῖ. καὶ ἡ πάρδαλις ὑπεκφαινομένη αὖ, τοῦ θεοῦ σύμβολον. ἀλλ' ἔστι γε ὁ Διόνυσος ἐκ μόνου τοῦ ἐρᾶν γέγραπται. σκευὴ μὲν γὰρ ἐνθουσιώσης, ⟨ϒ⟩ θύρσοι, καὶ νεβρίδες· ἔρριπται ταῦτα ὡς ἔξω τοῦ καιροῦ. καὶ οὐδὲ κυμβάλοις αἱ βάκχαι χρῶνται νῦν, οὐδὲ οἱ σάτυροι αὐλοῦσιν· ἀλλὰ καὶ ὁ Πὰν δὴ κατέχει τὸ σπίρτημα, ὡς μὴ διαλύσῃ τοῦ ὕπνου τὴς κόρης. ἀλουργίδι γὰρ εἱλᾶς ἑαυτὸν, καὶ πλοῦ κεφαλὴν ῥόδοις ἀνθίσας, ἔρχεται πρὸς πλοῦ Ἀριάδνην ὁ Διόνυσος, μεθύων τῷ ἔρωτι, φησὶ πρὸς τοῦ ἀκράτως ἐρώντων Τήιος· ὁ Θησεὺς γὰρ, ἐρᾷ μέν, ἀλλὰ τοῦ τῶν Ἀθηνῶν καπνοῦ. Ἀριάδνην γὰρ, ὅτε οἶδεν ἔπ, οὔτε ἐγὼ ποτέ. φημὶ δ' αὐτὸν σκιρρᾶς καὶ τοῦ λαβυρίνθου, καὶ μηδὲ εἰπεῖν ἔχειν ἐφ' ὅτῳ ποτὲ εἰς τὴν Κρήτην ἔπλευσεν. οὕτω μόνον τὰ ἐν πρῴρᾳ βλέπει. ὅρα καὶ τὴν Ἀριάδνην. μᾶλλον γὰρ τὸν ὕπνον. γυμνὰ μὲν εἰς ὀμφαλὸν, στέρνα ταῦτα. δέρη γὰρ ὑπτία, καὶ ἁπαλὴ

A másque, cùm voluerint inter narrandum effundunt. Non itaque mihi opus erit dicere, qui in naui est, esse Theseum, Dionysumque qui in terra: nec vt ignorantem ad eam, quæ inter saxa in molli iacet somno, conuertam. Nec pictorem laudare, quibus alius cōmendari posset, satis est. Pulchram enim Ariadnen, pulchrúmque Theseum pingere vnicuique facile, & Dionysi his qui pingere ac fingere

B re possunt infinita sunt *phasmata, quorum si paululum quid quispiam assequatur, Deum concepit ac reddidit. Etenim corymbi in serta contexti, Dionysi sunt indicium, etiam si ineptè compacti fuerint. Et cornu ex temporibus erumpens, Dionysum indicat. Panthera præterea apparens, Dei habetur symbolum. At hic sane Dionysus amoris tantùm causa pictus

C est. Florida enim vestis, Thyrsique, ac nebrides*, vt ad præsentem occasionem minimè facientia, abiecta sunt. Nec cymbalis bacchæ, nec tibiis Satyri in præsentia vtuntur. Quin & Pan ipse, ne puellæ somnum soluat, saltationem cohibet. At Dionysus amore ebrius, vt de impotenter amantibus Teius Anacreon ait, purpurea indutus veste, rosisque caput redimitus, Ariadnen adit. Theseus amore quidem captus est, sed Athenarum fumi. Ariadnen verò nec amplius nouit, nec vnquam nouerat. Ipsum autem labyrinthi quoque oblitum affero, nec cuius rei causa in Cretam vnquam nauigauerit, posse dicere. Sic quæ à prora sunt tantùm cernit. Vide & Ariadnen, quin immo somnum ipsum. Nuda enim ad vmbilicum hæc pectora: collum autem supinũ, ac molle

*simulacra.

*membranæ hinnulorum.

gúttur; at ala dextera tota apparet: altera verò manus in læna iacet, ne quid ventus deturpet. Qualis, ô Dionyſe, quámque ſuauis anhelitus. Vtrum autem poma, an racemos oleat, oſculatus dices.

A φάρυγξ, μαχάλη ὃ ἡ δεξιὰ, φανερὰ πᾶσα. ἡ ὃ ἑτέρα χείρ, ἐπίκειται τῇ χλαίνῃ, μὴ αἰσχύνῃ τι ὁ ἄνεμος. οἷ, ὦ Διόνυσε, καὶ ὡς ἡδὺ τὸ ἄσθμα. εἰ δὲ μήλων, ἢ βοτρύων ὄσφρῃ, φιλήσας ἐρεῖς.

PASIPHAE.

ΠΑΣΙΦΑΗ.

Paſiphaë tauri amore capta eſt, Dædalumque rogat, vt feræ flexánimam aliquam excogitet. Ipſe verò cauam effingit bouem gregali ſimilem vaccæ, cum tauro verſari conſuetæ. & quinam ipſorum fuerit coitus Minotauri indicat ſpecies, præter naturā expreſſa. Coitus autem nunc minimè pictus eſt. Sed officina quidem hæc eſt Dædalo exædificata. Circum verò ipſam ſtant ſtatuæ, quarum aliæ exactam habent formam, iam incedentes, aliæ ad id eruditionis* deductæ ſunt, vt inceſſum polliceantur, vt ſcilicet ſtatuæ incederent. Huic autem rei quæ ante Dædalum erat, ſtatuaria nondum mentem adhibuerat. At Dædalus ipſe atticiſſat quidem, & ſpecie: nam prudentiam quandam ſapientiámque aſpectu præſefert: atticiſſat verò, & ipſo habitu fuſcam hanc veſtem indutus. Addita ipſi & pedum nudatione, qua Attici maximè exornantur. Sedet autem vt congruè bouem concinnet, ac componat, & in fabricanda boue ſocios ſibi facit Cupidines, vt Veneris aliquid in ipſa machina inſpicias. Euidentes enim ſunt Cupidines, ô puer, qui terebram vertunt, & per Iouem qui aſcia rudes adhuc bouis partes leuigant, quíque ſymmetriam librant ac conſiderant, qua opus ipſum conſiſtit: qui autem circa ferram ſunt, cogitationem omnem, ſapientiámque ſuperarunt, quanta ad

*directionem.

Η Πασιφάη, ἔρᾳ ταύρου, τὴν ἐκέλευσε τὸν Δαίδαλον, σοφίσασθαί τινα τέχνην πρὸς τὸ θηρίον. ὁ δὲ, ἐργάζεται βοὸς κοίλην, φαντασίαν ἀγελαίᾳ βοΐ, τῆς ταύρου ἐπιβάσεως. ἔστι μὲν σοφῶν ἡ βοῦς ἐκείνη ἐκτύπωσις, δηλοῖ δὲ τῆς Μινοταύρου εἶδος, ἀποπως συνεπλάσθη τῇ φύσει. γέγραπται δὲ οὐχ ἡ βοῦς νῦν, ἀλλ' ἐργαστήριον μὲν αὐτὸ πεποίηται τῷ Δαιδάλῳ. ἕστηκε δ' αὐτοῦ ἀγάλματα. τὰ μὲν εὖ μορφαῖς, τὰ δὲ, εὖ τῷ ὀρθοῦσθαι, διαβεβηκότα ἤδη, καὶ εὖ ἀπαγγελίᾳ τῆς βαδίσεως. τοῦτο δὲ ἄρα ἦν τὸ περὶ Δαιδάλου ἀγαλματοποιΐα, οὔπω εἰς νοῦν ἐβέβλητο. αὐτὸς δὲ ὁ Δαίδαλος, ἀττικίζει μὲν τὴν εἶδος, ὑπόσοφόν τι, καὶ σύνοιαν βλέπων. ἀττικίζει δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἱμάτιον, φαιὸν γὰρ ζιβωνα τοῦτον ἀμπέχεται, προσγεγραμμένης αὐτῷ καὶ ἀνυποδησίας, ἣ μάλιστα δὴ οἱ Ἀττικοὶ κοσμοῦνται. κάθηται δὲ ἐφ' ἁρμονίᾳ τοῦ βοός. καὶ σοὶ ἔρωτας ξωοδρόμοις ποιεῖται μηχανήματος, ὡς Ἀφροδίτης τι αὐτῷ ἐνεργεῖν. σὺ ἀργεῖς μὲν τοὺς ἐρῶντας, καὶ οἱ τρύπανον, ὦ παῖ, στρέφοντες· καὶ νὴ Δία οἱ τῷ σκεπάρνῳ λεαίνοντες τὰ μή πω ἠκριβωμένα τῆς βοός. καὶ οἱ σταθμώμενοι τὸν ξυμμετρεῖσθαι, ἐφ' ἧς ἡ δημιουργία βαίνει. οἱ δὲ ἐπὶ τῷ πρίονι, σύνοιάν τε ὑπερβεβλήκασι πᾶσαν, καὶ σοφίαν, ὁπόση

χρὸς τ̃, καὶ χρωμάτων. σκόπει γὰρ τῷ ξύλῳ πρίων ἐμβέβληται, καὶ διῆκται αὐτ̃ ἤδη. διάγουσι δὲ αὐτὸν οὗτοι οἱ ἔρωτες, ὁ μὲν ἀπὸ τ̃ γῆς, ὅδε ἀπὸ μηχανῆς, ὀρθὸς μὲν ὁ τε, καὶ προνεύων. τοῦτο δὲ ἀλλάξ ἡγώμεθα. ὁ μὲν γὰρ νεύσειεν, ὡς ἀναστήσων, ὁ δὲ ἀνέστηκεν, ὡς νύσων. καὶ ὁ μὲν, ἀπὸ τ̃ γῆς ἐπὶ τὸ στέρνον ἀναπέμπει τὸ ἄθλημα, * ὁ δὲ ἀπὸ τ̃ μετεώρου. ἐπὶ πλεῖστα πίμπλαται, κάτω ξυνερείδων τὸ χεῖρε. ἡ Πασιφάη δὲ, ἔξω πρὸς τὰ βουκόλια προελθεῖν τὸν ταῦρον, οἰομένη προσάξαι αὐτὸν τῷ εἴδει, καὶ τῇ στολῇ, θεῖόν τ̃ ἀπολάμπουσι, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν Ἰδεαν βλέπει τὸ ἀμήχανον. ἐπὶ γὰρ γινώσκει ὁποίων ἐρᾷ. ἐπὶ πρόβαλλον τὸ θηρίον ὥρμησεν. ὁ δ̃, τ̃ μὲν, οὐδὲν ξυνίησι. βλέπει δὲ τ̃ ἑαυτ̃ βοῦν. γέγραπται δὲ, ὁ μὲν ταῦρος, ἀγέρωχος τ̃, καὶ ἡγεμὼν τ̃ ἀγέλης. εὔκερός τ̃, ἐπὶ λευκὸς, καὶ βεβηκὼς, ἐπὶ βαθὺς τὴν φάρυγα, ἐπὶ πίων τὸν αὐχένα, ἐπὶ ἱλαρὸν βλέπων εἰς τὴν βοῦν. ἡ δὲ, ἀγελαία τε, ἐπὶ ἀθύρτος, καὶ λευκὴ πᾶσα, ὅτι μὴ μέλαινα τῇ κεφαλῇ. ἀπαξιοῖ δ̃ τὸν ταῦρον. σκίρτημα δὲ ὑποφαίνει κόρης δή τινος, ὑποφευγούσης ἐρασσοῦ ὕβριν.

A manus coloréſque pertinet. Aduerte: ligno ſerra impoſita, iámque per ipſum ducta. Diſtrahunt autem ipſam hi Cupidines: hic quidem à ſolo, hic verò à machina erectíque ac pronuentes. hoc autem viciſſim facere arbitremur. Hic etenim nuit vt ſurrecturus, hic verò erectus eſt, vt nuturus. & hic quidem ab humo ad pectus anhelitum remittit: hic verò à ſublimi, & ventrem repletur infra confirmans manus. At Paſiphaë foris circa armenta taurũ circunſpicit, ſpecie ac forma ipſum attraxiſſe rata, necnon & ſtola diuinùm ac ſuper omnem Irim ſplendente. reíque difficultatem, ac conſilij inopiam ipſo indicat aſpectu. Nouit enim qualia ardeat, ferámque amplecti appetit. At taurus hanc quidem minimè intelligit, ſuam verò ipſius aſpicit bouem. Pictus eſt autem taurus quidẽ ſuperbus, & armenti dux, cornuáq; pulcher, ac candidus, & conſiſtens, gutturque profundus, & ceruicem pinguis. Hilarùm præterea ac iucundùm in vaccam reſpiciens, hæc verò gregalis, ac ſoluta, & præter nigrum caput vniuerſa candida, vt indignum renuit, ac remittit taurum: puellæ namque cuiuſdam amatoris contumeliam fugientis ſaltum indicat.

ΠΕΛΟΨ, Η ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑ.

PELOPS vel HIPPODAMIA.

Η μὲν πλῆξις, ἐπ' Οἰνομάῳ τῷ Αρκάδι. οἱ δ̃ ἐπ' αὐτῷ βοῶντες· ἀκούεις γάρ που, ἥτε Αρκαδία, ἐπὶ ὅσον ἐπὶ τ̃ Πελοποννήσου. πέπωκε δὲ συντριβὲν τὸ ἅρμα, τέχνῃ. Μυρτίλου. τὸ δ̃, ἵππων ξύγκειται τεθραφώς. τοῦτο γὰρ ἐς μὲν τὰ πολεμικὰ, ἔπω ἐθαρσεῖτο. οἱ δ̃ ἀγῶνες ἐγίνωσκόν τ̃ αὐτὸ, καὶ ἐτίμων. καὶ οἱ Λυ-

Stupor quidem Oenomai Arcadis cauſa: qui verò ipſius ergo clamitant, audis enim fortaſſe, Arcadia eſt, & quantum ex Peloponneſo. Myrtili namque arte contritus cecidit currus, hic autem quatuor conſtat equis. Nam in rebus bellicis nondum quadrigis audenter vtebantur, quas certamina & nouerant & venerabantur. Et Ly-

di equorum ſtudioſiſſimi ſub Pelope quidem quadrigis ac curribus vtebantur : poſtea verò temones quatuor attigerunt, & omnium primi octo habuiſſe equos produntur. Aſpice puer, quàm horrendi ſint Oenomai equi, quámque ad impetum vehementes rabie, ac ſpuma repleti (hoc autē Arcadicis ineſſe equis maximè inuenies) & quàm nigri, quòd iniquæ & non honeſtæ rei cauſa iugati ſint. Pelopis verò equos, quàm candidi ſint, & habenis idonei, re maximè obſequentes, placidum quid victoriæque conſcium hinnientes. Oenomaúmque, quàm æquè ac Thrax Diomedes barbarus ſpeciéque truculentus iaceat. Puto autem te Pelopi crediturum, quòd Neptunus ipſius ſit formā admiratus, dum in Sipylo Diis vinum miniſtraret, admiratúſque iam adoleſcentulum huic currui impoſuerit. Currus autem vt terram mare perambulat, & ne gutta quidem ex ipſo in axem ſalit. Firmum namque, ac terræ ſimile equis ſubiacet. Pelops igitur atque Hippodamia curſu ſuperiores ſunt, in curru vterque ſtantes, ibíque coniugati. Vſque adeò autem inuicem victi ſunt, vt in amplectendi appetitu exiſtant. Indutus eſt autem ipſe quidem ad Lydium ac delitioſum modum: ætatem ac formam agens, quam paulò antè vidiſti, cùm Neptunum equos peteret. Hæc verò nuptiali ornata eſt habitu, nuper malam detegens, cùm ad viri venire perſuaſit. Exilit & Alpheus è vortice, oleaſtri quandam Pelopi ripæ obequitanti coronam deligens. Proci autem in monimentis, quæ in Hippodromo ſunt, ſepeliebantur, quos Oeno-

A δοὶ δέ, φιλιππόπελοι ὄντες, ἅπτ μὲν Πέλοπος, τέτριπποί τ' ἦσαν, καὶ ἤδη ἁρμαπᾶσαι. μετὰ δὲ ταῦτα, τεθραῤῥύμου τε ἥψαντο, καὶ λέγονται πρῶτοι δὴ τοῦτ' ὀκτὼ ἄξειν. ὅρα παῖ, δὴ μὲν Οἰνομάε, ὡς δεινοί τε εἰσι, καὶ σφοδροὶ ὁρμῆσαι, λήτης τε, καὶ ἀφρῷ μεσοί. τουτὶ δὲ καὶ δὴ Ἀρκάδας βοῦρος μάλιστα ὡς μέλανες, ἅπτ' ἐπ' ἀτόποις, καὶ καὶ δυσμήνοις ἐζεύχθω. δὴ δὲ τ' Πέλοπος, ὡς
B λευκοί τε εἰσι, καὶ τῇ ἰδίᾳ πειθόσφοροι, πειθοῖς τ' ἑταῖροι, καὶ χρεμετίζοντες ἥμερόν τι, καὶ δυξωέστερον τ' νίκης. τὸν τ' Οἰνόμαον, ὡς ἴσα, καὶ Διομήδης ὁ Θρᾷξ, βάρβαρος κεῖται, καὶ ὠμὸς τὸ εἶδος. οἶμαι δὲ οὐδὲ τῷ Πέλοπι ἀπιστήσεις, ὡς Ποσειδῶν ποτ' αὐτ' ἠγάσθη τ' ὥρας, οἰνοχοοῦντα ἐν Σιπύλῳ τοῖς θεοῖς. καὶ ἀναθεὶς, αὐξήσειν ἐς ἅπαν τὸ ἅρμα, μειρακιόν γε ἤδη ὄντα. τὸ δὲ ἅρμα, ἴσα τῇ
C γῇ τ' θαλάσσαν διαστείχει. καὶ οὐδὲ ῥανὶς ἐξ αὐτῆς πηδᾷ ἐς τ' ἄξονα. βεβαία δὲ, καὶ τῇ γῇ ἐοικυῖα, ὑπόκειται τοῖς ἵπποις. τὸν μὲν οὖν δρόμον, ὁ Πέλοψ τε, καὶ ἡ Ἱπποδάμεια νικῶσιν, ἐφεστηκότε ἀμφω τῷ ἅρματι, κἀκεῖ συζυγήτε. ἁλόντων δὲ οὕτως ἥδιστον, ὡς σὺν ὁρμῇ τ' προβάλλειν εἴη. ἑστᾶσι δὲ, ὁ μὲν, τ' Λυδιόν τ', καὶ ἁβρὸν ζῆν, ἡλικίαν τε, καὶ
D ὥραν ἄγων, ἣν μικρὸν πρόσθεν εἶδες, ὅτε τοὺς ἵππους τὸν Ποσειδῶ ἐζήτει. ἡδὴ δ' ἑστᾶσι τὸν γαμικὸν ζῆν, ἄρτι πρὸ πρῴρας ἀνακαλύπτουσα, ὅτε εἰς ἀνδρὸς ἥκειν νενίκηκε. πηδᾷ δὲ Ἀλφειὸς σὺν δίνῃς, κοπίνῳ τινὰ ἐξαίρετον στέφανον τῷ Πέλοπι προσελαύνοντι τῇ ὄχθῃ. τὰ δὲ σὺν τῷ ἱπποδρόμῳ σήματα, ἃ μνησῆρες ἐκεῖ ἐτάφησαν· οὓς ἀπέκτεινεν ὁ Οἰνο-

μαος, ἀνεβάλλετο τὸν τ᾽ Ἰυγαζὸς γά- A maus occidens filiæ nuptias protrahebat, tribus ſupra decem iam
μον, ὅτι δεῖς καὶ δέκα ἤδη νέοις. ἀλλὰ iuuenibus interfectis. At humus ipſa
ἡ γῆ νιφὰς ἄνθη φύει περὶ τοῖς σήμασιν, circa ſepulchra flores gignit, vt ipſi
ὡς μετέχοισί πη κἀκεῖνοι τῆς στεφανοῦ- quoq; proci in Oenomai clade co-
σθαι δοκεῖν ὅτι τῇ τ᾽ Οἰνομάου νίκῃ. rollis inſigniri videantur.

ΠΕΝΘΕΥΣ.

PENTHEVS.

Γέγραπται μὲν, ὦ παῖ, καὶ τὰ ἐν τῷ Picta ſunt quidem, ô puer, & quæ in Cithærone occiderunt, Bac-
Κιθαιρῶνι, βακχῶν χοροὶ, καὶ ὕποινοι B charum chori, & vinolentæ petræ,
πέτραι, καὶ νέκταρ ἐκ βοτρύων. καὶ ὡς γά- & ex racemis nectar, & vt lacte tel-
λακτι τιὼ βῶλον ἡ γῆ λιπαίνει. καὶ ἰδοὺ lus glebam pinguem, ac lætam red-
κισσὸς ἕρπει, καὶ ὄφεις ὀρθοὶ, καὶ θύρσοι, dit: & ecce hedera ſerpit, & ſer-
δένδρα οἶμαι μέλι στάζοντα· καὶ ἥδέ σοι pentes erecti, ac Thyrſi, arbores
ἐλάτη χαμαί. γυναικῶν ἔργον ἐκ Διο- puto mel ſtillantes. & hæc tibi a-
νύσου μέγα. πέπωκε δὲ, τ᾽ Πενθέα ἀ- bies humi, magnum ex Dionyſo
ποσφαιρήσασα ταῖς βάκχαις, ἐν εἴδει λέ- mulierũ opus. Cecidit autem, Pen-
οντος. αἱ μὲν, καὶ ξαίνουσι τὸ θήραμα, μή- theum Bacchis ſub leonis ſpecie
τηρ ἐκείνη, καὶ ἀδελφαὶ μητρός. αἱ μὲν, excutiens. At ipſæ prædam diſcer-
ἀποῤῥυγοῦσαι τὰς χεῖρας, ἡ δὲ, ὅπ- punt, mater illa, ac matris ſoro-
ασσῶσα τὸν υἱὸν τῆς χαίτης. εἴποις δ᾽ ἂν res, hæ quidem diuellentes manus,
ὡς καὶ ἀλαλάζουσιν. οὕτως βύιον αὐταῖς C hæc verò à coma trahens filium.
τὸ ἄθυμα. Διόνυσος δὲ, αὐτὸς μὲν, ἐν Vocem vtique extollere diceres,
πρωπῇ τούτων ἕστηκεν, ἐμπλήσας τιὼ adeo Euius ac Bacchicus ipſis eſt
ὀργὰν χόλου· τ᾽ δ᾽ οἶσχρον προσβακ- anhelitus. At ipſe quidem Diony-
χεύσας ταῖς γυναιξὶν, οὔτε ὁρῶσι σοιῶ ſus hæc è ſpecula intuetur, ira ge-
τὰ δρώμενα, καὶ ὁπόσα ἐκείνῃ ὁ Πεν- nam replens, œſtrum verò mulie-
θεὺς, λέοντος ἀκούειν φασὶ βρυχωμένου. ribus incutiens. Itaque nec quid
ταῦτα μὲν τὰ ἐν τῷ ὄρει. τὰ δ᾽ ἐπὶς ἑαυ- faciant, nec quæ Pentheus precetur, vident. Frementem ſe audire
τὰ, ἤδη Θήβαι, καὶ Κάδμου στέγη, καὶ θρῆ- D leonem ferunt. Hæc quidem ſunt,
νος ὅτι τῇ ἀλόχῳ. καὶ συναρμόσασιν οἱ quæ in monte fiunt, quæ verò
προσήκοντες τ᾽ νεκρὸν, εἴπη σωθείη τῷ prope, hæc ſunt. Hæ Thebæ, hæc
τάφῳ. πρόκειται καὶ ἡ κεφαλὴ τ᾽ Πεν- Cadmi domus, & in foro luctus,
θέως οὐκέτ᾽ ἀμφίβολος, ἀλλ᾽ οἵα καὶ τῷ & defunctum affines concinnant,
Διονύσῳ ἐλεεῖν, νεωτάτη, καὶ ἁπαλὴ τ᾽ ac componunt, ſi quo pacto tu-
χνοῦν, καὶ πυρσὴ τὰς κόμας, ἃς οὔτε κίσ- mulo ſeruetur. Adiacet & Pen-
σος ἥρπεσεν, οὔτε σμίλακος ἢ ἀμπέλου thei caput, de quo non amplius
κλῆμα, οὔτε αὐλὸς ἔσεσέ πω, οὔτε οἶσχρος. ambigitur. Sed quale Dionyſus etiam miſeretur, iuuenile, ac genam molle, & comas flauum, quas neque hedera, neque ſmilacis, aut vitis palmes vinxit, neque tibia concuſſit aliqua, neque aſilus:

validus enim ab ipſis fieret, valida-
ſque ipſas redderet. Inſaniebat autem quod haud cum Dionyſo inſaniret: miſeratione ea quoque digna, quæ ad mulieres pertinent, arbitremur. Qualia enim in Marathone ignorarunt, qualia hic norunt. Nam non modo inſania, verùm etiam robur, quo debacchatæ ſunt, ipſas reliquit. Vides vt per Cithæronē quidem certaminis plenæ feruntur, montis Echo ſimul tollentes, hic vero conſiſtunt, & quæ furore correptæ commiſerunt, in mentem veniunt: & dum humi ſedent, huius quidem caput in genua premitur, huius vero in humerum. At Agaue amplecti quidem filium appetit: tangere vero veretur. Filij autem ſanguine tam ipſius manus, quàm gena, ac denudata mammæ pars inſperſa eſt. Harmonia autem & Cadmus ſunt quidem, ſed non quales fuerant. In dracones enim à Parcis transformatur, & ſquama iam ipſos occupat: euanuerunt pedes, ac nates, formæque mutatio ad ſuperiora ſerpit. Ipſi vero obſtupeſcunt, ſéque inuicem amplectuntur, vtpote corporis reliqua continentes, ne illa ſaltem ipſos fugiant.

A ἐῤῥώννυτο γὰρ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐῤῥώννυεν αὐτάς. ἐμαίνετο δ' αὐτὸ τὸ μὴ μετὰ Διονύσου μαίνεσθαι. ἐλεεινά γε τὰ τῶν γυναικῶν ἡγούμεθα. οἷα μὲν γὰρ ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ἠγνόησαν· οἷα δ' ἐνταῦθα γινώσκουσιν. ἀπολέλοιπε δ' αὐτὰς, οὐχ ἡ μανία μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ ῥώμη, καθ' ἣν ἐβακχεύσαν. καὶ μὲν γὰρ τὰ Κιθαιρῶνα, ὀρέων ὡς μεσαίτατ' ἄθλου φέρονται, συνεξαίρουσαι
B τῷ ἠχῷ τὰ ὄρη. ἐνταῦθα δὲ καθίσαντα, καὶ εἰς νοῦν τῶν βεβακχευμένων ἥκουσιν. ἰζάνουσαι τε κατὰ τῆς, τῆς μὲν, εἰς γόνατα ἡ κεφαλὴ βέβηκε, τῆς δὲ, εἰς ὦμον. ἥδε Ἀγαυὴ, περιβάλλειν μὲν τὸν υἱὸν ὥρμηκε, θιγεῖν δὲ οὐκ ἐᾷ. θερμὴ μὲν γὰρ αὐτῇ τὸ τοῦ παιδὸς αἷμα, τὸ μὲν, εἰς χεῖρας, τὸ δὲ, εἰς πρόσωπον, τὸ δὲ εἰς τὰ γυμνὰ τοῦ μαζοῦ. ἡ δὲ Ἁρμονία, καὶ ὁ Κάδμος, εἰσὶ μὲν, ἀλλ' οὐχ οἷοί περ ἦσαν. δράκοντες γὰρ ἤδη σὺν μοιρῶν γίνονται. καὶ
C φολὶς ἤδη αὐτοὺς ἔχει· πρόσθοι πόδες· πρόσθοι γλουτοί. καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ εἴδους, ἕρπει ἄνω. οἱ δὲ, ἐκπλήττονται, καὶ περιβάλλουσιν ἀλλήλους, οἷς ξυνέχοντες τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος, ὡς ἐκείνα γοῦν αὐτοὺς μὴ φύγῃ.

TYRRHENI.

Nauis ſacra & nauis piratica: hanc quidem dirigit Dionyſus: hanc vero Tyrrheni fui maris piratæ ingreſſi ſunt. In ſacra quidem naui Dionyſus bacchium canit hymnum, adplaudúntque Bacchæ. Harmonia autem, quanta in orgiis excitatur, adſonat mari. At mare ſua ipſius dorſa Dionyſo haud ſecus ac Lydorum tellus ſubiicit. In altera vero naui inſaniunt, remigationíſque obliuiſcuntur.

ΤΥΡΡΗΝΟΙ.

Ναῦς θεωρὶς, καὶ ναῦς λῃστρική· τὴν μὲν, Διόνυσος οὐθυόφ· τὴν δ' ἐμβεβήκασι Τυῤῥηνοὶ, λῃσταὶ τῆς περὶ αὐτοὺς θαλάσσης. ἡ μὲν δὴ ἱερὰ ναῦς, βακχεύει σὺν αὐτῇ ὁ Διόνυσος, καὶ ἐπῳρόδοσιν αἱ βάκχαι. ἁρμονία γὰρ, ὁπόση ὀργιάζει, κατηχεῖ τὴν θαλάσσης. ἡ γὰρ, ὑπέστρωσε τῷ Διονύσῳ τὰ ἑαυτῆς νῶτα, καθάπερ ἡ Λυδῶν γῆ. ἡ δὲ ἑτέρα ναῦς, μαίνονται. καὶ τὴν εἰρεσίας σὺν ἀνθαίρονται.

πολλοῖς ἤδη καὶ ἀπολώλασιν ἤδη καὶ χεῖρες, τίς ἡ γραφή; τὸν Διόνυσον, ὦ παῖ, λοχῶσι Τυρρηνοί· λῃστὲς ἐς αὐτοὺς ἥκοντος, ὡς θῆλύς τε εἴη, καὶ ἀγύρτης, καὶ χρυσοῖς τοῦ ναυῶ ὑπὸ τὸ σὺν αὐτῇ πλέοντα. γυναικάς τε αὖ περὶ ὁμόρτοιν Λύδια, καὶ σάτυροι, καὶ αὐληταί, καὶ ναρθηκοφόρος γέρων, καὶ οἶνος μαρωνίτης, καὶ αὐτὸς ὁ Μαρών. καὶ Πᾶνας αὖ περὶ ξυμπλεῖν ἀκούοντες ἐν εἴδει τράγων, αὐτοὶ μὲν ἄξειν τὰς βάκχας, αἶγας δὲ ἀνήσειν ἐκείνοις, ἃς ἡ Τυρσηνῶν γῆ βόσκει. ἡ μὲν οὖν λῃστρικὴ ναῦς, τὸν μάχιμον πλεῖ τρόπον. ἔμπροσθέ τε γὲ κατεσκεύασται, καὶ ἐμβόλῳ, καὶ σιδηραῖ αὐτῇ χεῖρες, καὶ αἰχμαί, καὶ δρέπανα ἐπὶ δοράτων, ὡς σκληρόν τι δοῦν συντυχόντας, καὶ θηρίον τι αὐτοῖς σκιφαίνοιτο. γλαυκοῖν μὲν γὰρ γραπταὶ χρώμασι. βλοσυροῖς δὲ καὶ πρῳρεὺς ὀφθαλμοῖς οἷ βλέπει. λεπτὴ δὲ ἡ πρύμνα, καὶ μηνοειδής, καθάπερ τὰ τελευτῶντα τῶν ἰχθύων. ἡ δὲ τοῦ Διονύσου ναῦς, τὰ μὲν ἄλλα, πέτρα μοι δοκεῖ καῖσαι. φολιδωτὸς δὲ ὁρᾶται τὰ εἰς πρῷραν, κυμβάλων ἁλλαξ ἁρμοσμένων, ἵν' εἰ καὶ σάτυροι ποτὲ ὑπὸ οἴνου καθεύδοιεν, ὁ Διόνυσος μὴ ἀψοφητὶ πλέοι. τῷ δὲ πρῷραν, ἐς χρυσῆν πρόδαλιν εἰκάσαι τις, καὶ ἁλῶναι. φιλία δὲ τῷ Διονύσῳ πρὸς τὸ ζῷον, ἅπερ θερμόπαιζον τὰ ζῴων ὄντα, καὶ πηδᾷ κοῦφα, καὶ ἴσα βάλλει. ὁρᾷς γοῦν καὶ αὐτὸ τὸ θηρίον συμπλέον τῷ Διονύσῳ, καὶ πηδῶν ἐπὶ τοὺς Τυρρηνούς, μή πω κηβεύοντος; θύρσος δὲ ὑπόσκιος ἐκ μέσης νεὼς πέφυκε, τὰ τοῦ ἱστοῦ πρέσεων, καὶ ἱστία μίτραι ἁλουργεῖς, μεταιωρίζονται ἐν τῷ

A Ipsorum autem quàm plurimis iam manus periere. Quænam est pictura? Tyrrheni, ô puer, Dionyso insidiantur, quòd effœminatum, ac præstigiatorem, & ob diuitias in naui existentes aureum esse Dionysum audiuerint, Lydiásque mulierculas, cum satyris, ac tibicinis, & ferulifero sene ipsum sequi. Vino etiam Maroneo cum ipso Marone comitantibus. Panas præterea sub hircorum specie cum ipso
B nauigare audientes, se quidem bacchas ducturos aiebant: capras verò, quas Tyrrhenorum pascit terra, illis remissuros. Piratica igitur nauis hostilem in modum agitur. Nam rostris, æratáque prora munita est. Manus præterea insunt ferreæ, cuspidésque, ac falcibus præfixæ hastæ, vt occurrentes perterrefaciant, feríque aliquid ipsis inesse videatur, cœruleis quidem picta est coloribus: circa verò proram velut truculentis spectat oculis, tenuis autem est puppis, &
C Lunæ speciem reddit, vt piscium postrema. At Dionysi nauis alia quidem saxo mihi similis videatur, quæ verò ad proram vergunt squamosa cernuntur. Cymbalis ipsi naui alternis applicaris: ne si quando Satyri vino grauati dormirent, Dionysus sine strepitu nauigaret. Prora autem ad pantheræ similitudinem educta est. Dionyso nam-
D que cum hac fera, propterea intercedit familiaritas, quòd animalium calidissimum sit, leuitérque, & vt Baccha saliat. Vides igitur feram ipsam cum Dionyso nauigantem, & cùm nondum Dionysus iusserit, in Tyrrhenos ruentem. Thyrsus autem hic è media exortus est naui, mali vicem gerens. cui purpurea appensa sunt vela in sinu

ſplendeſcentia; aureæ autem intextæ ſunt in Tmolo Bacchæ, & quæcunque Dionyſi in Lydia. quòd autem vite, atque hedera nauis tecta, racemúſque ſuper ipſam pendere videatur, mirum quidem: ſed longe maiore dignus eſt admiratione vini fons, quem caua nauis edit, & iam hauritur. Ceterùm ad Tyrrhenos reuertamus, donec extant. Etenim cùm Dionyſus eos ad inſaniam redegerit, delphinorum nondum mari adſuetorum ideæ Tyrrhenos inuadunt: & huic quidem latera cœrulea, huic verò lubrica pectora: at huic pinna è ſcapulis oritur: hic poſtrema emittit, & huic quidem caput euanuit, huic verò reliquum. at huic manus liquida; hic pro abeuntibus clamitat pedibus. Sed Dionyſus de prora hæc ridet, iubétque Tyrrhenis ſpecie quidem piſcibus ex hominibus, moribus verò probis pro malis. Palæmon igitur paulò pòſt à delphine vehetur, experrectus, ſed ſupinus ſuper ipſo dormiens. Arion quoque in Tænaro delphinos hominibus eſſe ſocios, cantúſque amicos indicat: quíque aduerſus piratas pro hominibus, ac muſice, vt in aciem ſtruantur.

A κόλπῳ. χρυσαῖ δ' αἱ σὺν φόρτῳ βάκχαι ἐν τῷ Τμώλῳ τῆ Διονύσου τὰ ἐν Λυδίᾳ· κατηρεφὴς δ' ὁ ναῦς ἀμπέλῳ, καὶ κισσῷ φαίνεται, καὶ βότρυς ὑπὲρ αὐτῆς αἰωρεῖται, θαῦμα μὲν· θαυμασιώτερα δ' ἡ πηγὴ τοῦ οἴνου, ὡς κοίλη αὐτὸν ἡ ναῦς ἐκδίδοται, καὶ ἀντλεῖται. ἀλλὰ δὴ πρὸς Τυρρηνοὺς ἴωμεν, ἕως εἰσίν. ὁ γὰρ Διόνυσος αὐτοὺς ἐμμανεῖς, ἐξέχουσι τοῖς Τυρρηνοῖς ἰδέαι δελφίνων, οὔπω ἐπάδων, οὐδὲ ἐχουσῶν τῆ θαλάσσῃ. B τῷ μὲν, τὰ πλευρὰ κυάνεα· τῷ δ' ὀλισθηρὰ τὰ στέρνα· τῷ δ' ἐκ φυσῶν λοφιὰ πρὸς τῷ μεταφρένῳ. ὁ δὲ, ἐκδίδωσι τὰ οὐραῖα. καὶ τῷ μὲν, ἡ κεφαλὴ φρουδή· τῷ δὲ, λοιπὴ· τῷ δ' ἡ χεὶρ ὑγρά. ὅδε ὑπὲρ τῶν ποδῶν ἀπόντων, βοᾷ. ὁ δὲ Διόνυσος, ἐκ πρῴρας γελᾷ ταῦτα, καὶ κελεύει τοῖς Τυρρηνοῖς, τὰ μὲν εἴδη, ἰχθύσιν ἐξ ἀνθρώπων. τὰ δὲ ἤθη, χρησοῖς ἐκ φαύλων. ὀλίγῳ γοῦν μικρὸν ὕστερον Παλαίμων ὑπὸ δελφῖνος. οὐδὲ ἐρημονόμος ἐστὶ, ἀλλ' ὑπίος ἐπ' αὐτῷ καθεύδων. καὶ Ἀρίων δὲ ὁ ἐπὶ τῷ ἐπὶ C Ταινάρῳ, δηλοῖ δὴ δελφῖνας ἑταίρους τε εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ᾠδῆς φίλους, καὶ οἵους πρὸς ἅδαν πρὸς λῃστὰς, ὑπὲρ ἀνθρώπων, ἐν μουσικῇ.

SATYRI.

Celænæ quidem locus, quantum ex fontibus, atque antro colligere licet: ſed Marſias abeſt, aut paſcens greges, aut poſt litem. Ne lauda aquam. Etenim ſi potabilis, ac tranquilla picta eſt, potabiliori occurres Olympo. Ode autem poſt tibiarum cantum. Mollis eſt ipſe, & in mollibus floribus, ſudoré hyemis rori commiſcens. & ipſum ze-

ΣΑΤΥΡΟΙ.

D Κελαιναὶ μὲν τὸ χωρίον, ὅσον αἱ πηγαὶ, καὶ τὸ ἄντρον. ἐκποδὼν δ' ὁ Μαρσύας, ἢ ποιμαίνων, ἢ μετὰ τὴν ἔριν. μὴ ἐπαίνει τὸ ὕδωρ. καὶ γὰρ εἰ πότιμον, καὶ γαληνὸν γέγραπται, ποτιμωτέρῳ ἐντεύξῃ τῷ Ὀλύμπῳ. ᾠδὴ δ' ἐστὶ μετὰ τὸν αὐλησιν. ἁβρὸς, καὶ ἐν ἁβροῖς ἄνθεσι, συγκεραννὺς τὸν ἱδρῶτα τῇ τοῦ χειμῶνος δρόσῳ. καὶ ὁ ζέ-

Φυρος ἐκκαλεῖ αὐτὸν, κομῶντα τῇ A phyrus euocat, comæ adſpirans.
κόμῃ. ὁ δὲ, ἀναπνεῖ τὸν ἀνέμου, ἕλκων Ipſe verò è pectore anhelitum tra-
τὸ ἀπὸ τοῦ στέρνου ἄθυμα. κάλαμοί τε hens in ventum reſpirat. Calami
αὐλοῦντες ἤδη πρὸς εἰλαῖς τῷ Ολύμ- iam canentes, ferreáque inſtrumen-
πῳ, καὶ σιδήρια ἔτι, οἷς ἐπιτρύπονται οἱ ta, quibus tibiæ poliuntur, Olym-
αὐλοί. ἐρῶντες ὁ αὐτὸς σατύρων τὸς ἀ- po adiacent. Satyrorum autem grex
γέλη, καταθεῶνται τὸ μειρακιον ἐρυ- quidem ipſius amore captus, inten-
θροὶ, καὶ σεσηρότες. ὁ μὲν τοῦ στέρνου θίγειν tis adoleſcentulum ſpectat oculis,
δέομενος. ὁ δὲ, ἐμφῦναι τῇ δέρῃ. ὁ δὲ, rubicundus ac ridens hic quidem
ἀπᾶσαί τι ἐπιθυμῶν φίλημα δῦναι τὲ pectus attingere appetens, hic ve-
ἐπιπάλοισι, καὶ προσκυνεῖσιν ὡς ἄγαλ- B rò collo inhærere, at hic oſculum
μα. ὁ σοφώτατος ὁ αὐτῶν, ἔτι θερμοῦ aliquod rapere exoptans. Flores
θατέρου τοῦ αὐλοῦ τὴν γλῶτταν ἀνα- etiam inſpergunt, & perinde ac
σπάσας, ἔοικε, καὶ τὸν Ολυμπον οὕτω ſtatuam adorant. Ipſorum autem
φιλεῖν οἴεται. φησὶ ὁ καὶ ἀποβύσασθαι ſapientiſſimus alterius calami ad-
τὸ πνεῦμα τοῦ σοφοῦ. huc tepidi linguam arripiens man-
dit; ſicque Olympum oſculari ar-
bitratur. Ait autem & ſpiritum de-
guſtaſſe.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

OLYMPVS.

Τίνι αὐλεῖς Ολυμπε; ἢ ὁ ἔρως μου- Cur tibias inflas Olympe? quid-
σικῆς ἐν ἐρημίᾳ; οὐ ποιμήν σοι πάρεστιν, nam Muſices in ſolitudine opus
καὶ αἰπόλος; οὐδὲ νύμφαις αὐλεῖς, αἳ eſt? Non paſtor tibi adeſt? non* Æ- * capra-
καλῶς ἂν ὑπορχήσαντο τῷ αὐλῷ; rinus?
παθών δὲ καὶ οἷόν, ὅτι χαίρεις τῷ ἐπὶ τῇ C polus? nec nymphis canis, quæ
πέτρᾳ ὕδατι, καὶ βλέπεις ἐπ' αὐτό. τί concinnè ad tibiam ſaltent? Sed
μετέχων αὐτοῦ. καὶ γὰρ οὔτε κελαρίζει σοι, neſcio quid paſſus, aqua, quæ in
καὶ πρὸς τὸν αὐλὸν ὑπείκει, οὔτε δια- ſaxo eſt, gaudes, & in ipſam aſpi-
μεζοῦμέν σοι τὴν ἡμέραν, οἵγε βουλοί- cis quid ipſius es particeps? Ete-
μεθ' ἂν καὶ εἰς νύκτας ἐκτεῖναι τὸ αὐλη- nim neque tibi reſonat, & tibiæ
μα. εἰ δὲ τὸ κάλλος ἀναφίνῃς, τοῦ ὕδατος obſequetur: neque tibi diem im-
ἀμελῆσαι. ἡμεῖς γὰρ ἱκανώτεροι λέξαι τὰ ἐν putamus: quippe qui in noctem
σοὶ ἅπαντα. τὸ μὲν ὄμμα σοι χαρόπον· D etiam cantum producere cuperemus. quòd ſi pulchritudinem requiris, aquam neglige. Nos enim longè melius quæ tibi inſunt, omnia dicere poterimus. oculus quidem tibi venuſtus, multi verò ipſius ad tibiam aculei. Supercilium autem ipſum amplectitur, cantuum mentem præferens. At gena vibrari videtur, & vt ad cantum ſalire. Spiritus verò quòd in tibia ſit, nullam facici partem tumidam reddit. Coma nec ocioſa, nec vt in

ado-

adoleſcentulo vrbano pinguis iacet, ſed præ ariditate quidem excitatur : nihil verò ariditatis præbet in acuta ac recenti pinu : pulchra enim corona, & quæ formoſos deceat. Flores autem virginibus naſcantur: ſéque ipſos mulierculis ruborem efficiant. Pectora tibi non modo ſpiritu, ſed & muſica cogitatione, cantuúmque conſideratione eſſe referta contendo. Hucuſque te effingit aqua in ipſam è ſaxo innuentem: quòd ſi ſtantem effingeret, non vtique formoſa quæ ſub pectore ſunt, oſtendiſſet: aquarum enim imitationes in ſuperficie ſunt, quòd longitudines in ipſis conſideant, quòd autem tua inundetur atque alluatur vmbra : hoc & Tibiæ fontem afflanti, & pictori adſcribatur, per quem & tu tibia canis, & tibia ſpirat, fonſque in ſaxo conſiſtit.

A καθάπερ σὺ ἀσυκῶ μειρακίῳ λιπῶσα· ἀλλ' ἐπήγερται μὲν ὑπὸ τῆς αὐχμοῦ· πρόσεστι δὲ αὐχμηρὸν οὐδὲν, ἐν ὀξείᾳ, καὶ χλωρᾷ τῇ πίτυϊ. καλὸς γὰρ ὁ στέφανος, καὶ ἁβρὸς ἐπιζέψαι τοῖς ἐν ὥρᾳ. τὰ δὲ ὕδατα, παρθένοις αὐαφυέσθω, καὶ γυναικίοις ἔρωσιν ἑαυτὰ ἐργαζέσθω. φημὶ δέ σοι καὶ τὰ στέρνα οὐ πνεύματος ἔμπλεω εἶναι μόνον, ἀλλὰ καὶ σύνοιας μουσικῆς, καὶ διανοήσεως τῶν αὐλημάτων. μέχρι τούτων σε τὸ ὕδωρ γράφει καταχύπτοντα ἐς αὐτὸ ἀπὸ τῆς πέτρας. εἰ δὲ ἐσηκότα ἔγραφεν, καὶ δὰ διχήμονα τὰ ὑπὸ τῷ στέρνῳ ἔδοξεν. ἐπιπόλαιοι γὰρ αἱ μιμήσεις τῶν ὑδάτων, ὑπὸ τε συνιζάνειν σὺν αὐτοῖς τὰ μήκη. τὸ δὲ κλύζεσθαί σοι τὴν σκιάν, ἔγωγε μὲν οὐ παρὰ τὸν αὐλόν, τὴν πηγὴν καταπνέοντος. ἔγωγε δὲ καὶ παρὰ τὸ ζωγράφου ταῦτα πάντα· διὸ καὶ σὺ τῷ αὐλεῖν, καὶ ὁ αὐλὸς σὺν τῷ πνεῖν, καὶ ἡ πηγὴ σὺν τῷ καταυλεῖσθαι.

C

MIDAS.

Dormit Satyrus : quare ſubmiſſa circa ipſum loquamur voce, ne excitetur, & quæ ſpectantur diſſipet. Midas ipſum in Phrygia vino cepit, circa hos, vt vides, montes fontem vino miſcens, in quo iacet inter dormiendum vino ſcaturiens. Satyrorum autem dulcis quidem vehementia, cùm ſaltant; ſuauis comitas cùm rident, & qui D generoſi ſunt, amant, Lydáſque blanditiis atque arte ad ſe trahunt. Ipſorum illud quoque eſt, duri pinguntur, ac ſanguinem puri, aures copioſi, caui clunes, omnia elati, & ad poſtrema equi. Midæ autem præda hæc. pictus eſt quidem vt illi,

ΜΙΔΑΣ.

Καθεύδει ὁ σάτυρος· καὶ ὑφειμένῃ τῇ φωνῇ λέγωμεν πρὸς αὐτὸν, μὴ ἐξεγερθῇ, καὶ διαλύσῃ τὰ ὁρώμενα. Μίδας αὐτὸν οἴνῳ τεθήρακεν ἐν Φρυγίᾳ, περὶ αὐτὰ ὡς ὁρᾷς τὰ ὄρη, πηγὴν κρούνιον οἴνου ἀναπηδήσας. ἐν ᾗ κεῖται ἀναλύζων τε οἴνῳ ἐν τῷ ὕπνῳ. σατύρων δὲ, ἡδὺ μὲν τὸ σφόδρον, ὅταν ὀρχῶνται, ἡδὺ δὲ τὸ βωμολόχον, ὅταν μειδιῶσι, καὶ ἐρῶσιν οἱ γενναῖοι, καὶ ὑποποιοῦνται τὰς Λυδάς, αἰκάλλοντες τέχνῃ. κἀκεῖνο αὐτῶν ἐπισκληρὸν γραφὴν, καὶ ἀνθρακοῖ τὸ αἷμα· πρόσεστι δὲ τὰ ὦτα, καὶ κοῖλοι τὸ ἰσχίον· ἀγέρωχοι πάντα, καὶ τὸ ἐπὶ τὰ οὐραῖα, ἵπποι. τὸ δὲ θήραμα τοῦ Μίδου τοῦτο· χεῖρα πᾶσι μὲν

ὅσαι σμεῖνοι, καθεύδᾳ δὲ ὑπὸ τοῦ οἴνου, τὸ ἄθυμα ἕλκων ὡς ἐκ μέθης. καὶ ἡ μὲν κρήνη, πεπόλαι αὐτῷ ῥᾷον, ἡ ἑτέρῳ κύλικι. αἱ δὲ νύμφαι χορεύουσι, πειθάζουσαι τὸ σάτυρον ὑπὸ τῷ καθεύδειν. ὡς ἁβρὸς ὁ Μίδας, ὡς εὐράδυμος. μίτρας ἐπιμελεῖται καὶ βοστρύχου. καὶ θύρσον φέρει, καὶ στολὴν ἔγχρυσον. ἰδοὺ, καὶ ὦτα μεγάλα, ὑφ' ὧν ἡδεῖς ⓓ ὀφθαλμοὶ δοκοῦντες ὑπνηλοὶ φαίνονται, καὶ μεθέλκουσι τὴν ἡδονὴν ἐς τὸ νωθρόν. αἰνιττομένης ταῦτα τῆς γραφῆς ἐκμεμιμημένα αὐτὰ ἤδη, καὶ διαδεδόασι τοῖς πλησίοις ἐν καλάμῳ, μὴ καταγνόντες τῆς γῆς, ἣ ἤκουσεν.

A sed præ vino dormit, anhelitum vt ex ebrietate trahens, & facilius ab ipso fons, quàm ab alio calix, bibitur. Nymphæ verò saltant, Satyrum quòd dormiat, conuitiis insectantes. quàm delicioſus ac mollis est Midas, quàm segnis, mitræ, ac cincinni studioſus. Thyrſum, inauratámque gestat vestem: ecce & aures magnas, præ quibus suaues apparentes oculi somnolenti videntur, & voluptatem ad langorem traducunt. Summo pictura innuente studio hæc iam enunciata esse, calamóque hominibus tradita, terra quæ audiuit minimè continente.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ.

Η μὲν πηγὴ, γράφει τὸν Ναρκισσον. ἡ γραφὴ δὲ καὶ τὴν πηγὴν, καὶ τὰ τοῦ Ναρκίσσου πάντα. μειράκιον ἄρτι θήρας ἀπολαμβάνον ⓔ, πηγῇ ἐφέστηκεν, ἕλκον τινὰ ἐξ αὐτοῦ ἵμερον, καὶ ἐρῶν τῆς αὐτοῦ ὥρας. ἀστραπὴ δὲ ὡς ὀρᾷς εἰς τὸ ὕδωρ. τὸ μὲν οὖν ἄντρον, Ἀχελῴων, καὶ νυμφῶν. γέγραπται δὲ τὰ εἰκότα. φαύλως τε καὶ τέχνης ἁπαλμάτων, καὶ λίθου. ἐνθένδε καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῶν βουκολούντων τε καὶ ποιμαινόντων παῖδες ἀπεκόπησαν, ἔτι νήπιοι, καὶ ἀναίσθητοι τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδὲ ἀβάκχευτος ἡ πηγὴ, τοῦ Διονύσου οἷς ἀναφλύσαντος αὐτῷ τὰς λιβάδας. ἀμπέλῳ δὲ ἅμα, καὶ κισσῷ ἥρεται, καὶ ἑλίκων καλῶν. καὶ βοστρύων μετέσχηκεν, ὅθεν οἱ θύρσοι. κωμάζουσι δὲ ἐπ' αὐτῇ σοφοὶ ὄρνιθες, ὡς ἑκάστου ἁρμονία. καὶ ἄνθη λευκὰ τῇ πηγῇ προπέφυκεν, οὔπω ὄντα, ἀλλ' ἅπαξ ἀπολωλεκότα φυόμενα. πιμῶσα δὲ ἡ γραφὴ τῷ ἀληθεῖ, καὶ δρόσου τε λείβει ἀπὸ

NARCISSVS.

Fons quidem Narcissum refert, pictura verò & fontem, & Narcissi omnia. Adolescentulus nuper omissa venatione fonti imminet: quandam ex ipso capiens voluptatem, suíque ipsius amore captus.

C In aquam autem (vt vides) fulgurat. Acheloi igitur, ac Nympharum antrum: picta sunt autem, vt decet, vili namque & arte, & lapide confectæ statuæ. Hinc est, quòd partim quidem vetustate contrita sunt, partim bubulcorum ac pastorum liberi infantes, ac Deum ignorantes conscíderunt. & ne fons quidem bacchici expers numinis, vt pote quem Dionysus in Baccharum gratiam edidit. Itaque vite atque hedera, pulchríſque redimitus est pampinis, & racemorum est particeps; vnde Thyrſi: liberéque circa ipſum ſapientes concinunt aues, vt cuiusque harmonia, candidíque flores, qui nunquam antea fuerant, sed adolescentuli causa oriuntur, iuxta fontem editi sunt. Cùm autem pictura veritatem plurimi faciat, à florib. roris

aliquid ſtillat : ſuper quibus quædam ſidit apis, neſcio an pictura decepta, an nos decipi oporteat, quòd veram eſſe apem, nec pictam credamus. Sed eſto. Te quidem adoleſcentulum non aliqua decepit pictura, nec coloribus aut ceræ intentus liqueſcis: ceterùm cùm te aqua expreſſerit, qualem ipſam vidiſti, fontis fraudem nec noſti arguere; nec nuere, & à ſpecie te auertere, & manum ſubmouere: & non in eodem conſiſtere. Tu verò haud ſecus ac ſi alteri occurriſſes, quæ illic ſunt, expectas. Poſtea te fons vt fabula vtetur. Hic igitur nihil quicquam à nobis audit: ſed ipſis: & auribus, & oculis aquæ inhæret. nos verò ipſum, vt pictus eſt, exponamus: erectus alternis inſiſtit pedibus: manum fixa ad ſiniſtrāhaſta ſuſtinens. At dextera ad nates circunducta eſt, vt ad ſiniſtræ partis inclinationem, & ipſas eleuet; & clunium extantium formam efficiat. Oſtendit autem manus aërem quidem, vbi curuatur cubitus; rugas verò vbi brachiale torquetur, vmbrámque in vola conſidentem præbet. Obliqui autem ſunt vmbræ radij, ob digitorum in interiorem partem contractionem. Qui autem in pectore eſt anhelitus, an venantis adhuc ſit, an iam amantis ignoro. Oculus tamen amore captū ſatis indicat. Ipſi namque innatum terrorem, ac fœditatem inſidens mitigat deſiderium. Putat autem forte & redamari, vmbra ipſum inſpiciente, vt à ſe diligitur. Multa & ſuper coma dici potuiſſent, ſi venāti occurriſſemus. Infiniti enim ipſius in curſu motus, & multò magis cùm aliquo afflatur vento.

A ἢ αὐθεών· οἷς δ' μὴ ἴσα ἐφιζάνῃ τις, καὶ οἶδ' εἴτ' ἐξαπατηθεῖσα τοῦτο τ' γραφῆς, εἴτ' ἡμᾶς ἐξαπατεῖσθαι χρὴ εἰκῆ αὐτῷ. ἀλλ' ἔσω. σὲ μὲν τὸ μειρακίσκιον, οὐ γραφή τις ἐξηπάτησεν; οὐδὲ χρώμασιν, ἢ κηρῷ προσετέτηκας. ἀλλὰ κἀτυπῶσάν σε τὸ ὕδωρ, οἷ εἶδες αὐτό, ἴσμεν οἶσθα ὅτε τὸ τῆς πηγῆς ἐλέγχειν σόφισμα; νῦν σαί τ', μὴ ἀφαιρέψαι τ' εἴδους, μὴ τ' χεῖρα ὑποκινῆσαι, δ μὴ ἅπτεσθαι ταυτὸ ἐσόμενα. σὺ δ' ὡσπερ ἑταίρῳ ἐντυχὼν, τὰ κεῖθεν προμυᾷς, εἶτά σοι ἡ πηγὴ μύθῳ χρήσεται. ἔστι μὲν οὖν ὅτ' ἐπαΐει τι ἡμῶν, ἀλλ' ἐμπέπωκεν ἅπτεσθαι τὸ ὕδωρ, αὐτοῖς ὠσὶ, καὶ αὐτοῖς ὄμμασιν. ἡμεῖς δ' αὐτὸ, ὥσπερ χειραπιὰν λέγωμεν. ὀρθὸν ἀναπαύεται ἐναλλὰξ τὼ πόδε, καὶ τ' χεῖρα ἐπέχον πεπηγότι τῷ ἀκοντίῳ ἐν ἀριστερᾷ. ἡ δὲ δεξιὰ, πρινικὴ εἰς τὸ ἰσχίον, ἀναχθεῖν τ' αὐτὸν, καὶ χῆμα προφαίνῃ σκιαμενῶν τῶν γλυπτῶν διὰ τὴν τῶν ἀριστερῶν ἔκκλισιν. δλωνύχῃ δ' ἡ χεὶρ, ἀέρα μὲν, καθ' ὃ κυρτοῦται ὁ ἀγκών, ῥυτίδας δ', καθ' ὃ συνέλκεται ὁ καρπὸς, καὶ σκιαὶ προέχεται σωιζάνουσαι εἰς τὸ θέναρ. λοξαὶ δ' αἱ ἀκτῖνες τῆς σκιᾶς, διὰ τ' εἴσω ἀπόκλισιν τ' δακτύλων. τὸ δ' ἐν τῷ στέρνῳ ἄθυμα, οὐκ οἶδα εἴτε κυνηγετικὸν ἔπ, εἴτε ἤδη ἐρωτικόν. τόγε μὲν ὄμμα, ἱκανῶς ἐρῶντος. τὸ δὲ χαρτὸν αὖ, καὶ ζωρὸν ἐκ φύσεως, προφαίνῃ τις ἐφιζάνων ἵμερος. δοκεῖ δ' ἴσως κ' ἀντᾴδειν, βλεπούσης αὐτ' τῆς σκιᾶς, ὡς πρὸς αὖ ἐρᾶται. πολλὰ καὶ περὶ τῆς κόμης ἐλέχθη ἄν. εἰ ἐπέφοιτα αὐτῷ ἐνετύχομεν. μυρίαι δὲ αὐτῆς αἱ

B

C

D

κινήσεις ἐν τῷ δρόμῳ· καὶ μᾶλλον ὅτ' ἂν ὑπὸ ἀνέμου τινὸς ἔμπνοις ζηφύρου.

τύχοι δ' ἂν καὶ νεῶ λόγε. ἀμφιλαφοῦς γὰρ οὔσης αὐτῆς, καὶ οἵας ξυσῆς, τὸ μὲν, οἱ τένοντες ἐφέλκον. τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ὤτων κρίνεται. τὸ μὲν, τῷ μετώπῳ ἐπισαλεύει. τὸ δὲ, τῇ ἐπωλένῃ ἐπῤῥεῖ. εἰσὶ δὲ ἄμφω οἱ Νάρκισσοι, τὸ εἶδος ἴσον ἐμφαίνοντες ἀλλήλων. πλεῖον ὅσον ὁ μὲν οἰκείας τῆς ἀέρος. ὁ δὲ, πλεῖον πηγαίου ὑπεδέδυκεν. ἐφέστηκε γὰρ τὸ μειρακιον ὕδατι ἐσῶπι. μᾶλλον δὲ ἀτενίζουσι ἐς αὐτὸ, καὶ οἷς διψῶσι τὸ κάλλος.

A Assequetur autem & nunc rationem. Ipsa enim densa & æquè atque aurea existente, partim quidem collum ad se trahit, partim verò ab auribus secernitur: pars in fronte agitatur, pars barbæ adfluit. Vterque autem Narcissus parem sibi inuicem ostendunt speciem, præter quàm quòd hic quidem ad aërem situs est: hic verò subiit fontem: stanti etenim aquæ adolescentulus instat, quinimmo in ipB sum intentæ, & vt pulchritudinem sitienti.

ΥΑΚΙΝΘΟΣ.

Ἀνάγνωθι πλὴν Υάκινθον. γέγραπται γάρ. καὶ φησὶν ἀναφῦσαι τ' γῆς, ἐπὶ μειρακίῳ καλῷ. καὶ θρηνεῖ αὐτὸ ἅμα τῷ ἦρι, γλύεσιν οἱμαι ἀφ' αὑτῆς λαβοῦσα, ὅτε ἀπέθανε. μή σε λάθῃ ἀναβάλη τ'. ἐς γὰρ σὺ ταῦθα σὺ πέφυκαν, ὁποία τ' γῆς ἀνέσχε. λέγει δὲ ἡ γραφὴ καὶ Υακινθίνην εἶναι τῷ μειρακίῳ πλὴν κόμην. ἐς τὸ αἷμα ἔμβιον τῇ γῇ πινόμενον, εἰς οἰκεῖόν τι χρῶσαι τὸ ἄνθος. ῥεῖ δὲ ἀπ' αὐτῆς τ' κεφαλῆς, ἐμπεπλωκότος αὐτῇ τ' δίσκου. δεινὴ μὲν ἡ διαμάρτια, ἐς οὐδὲ πιστὴ λέγεται κατὰ τὸ Ἀπόλλωνος. ἐπεὶ δὲ οὐ Σοφισταὶ τῶν μύθων ἥκομεν, οὐδὲ ἀπιστεῖν ἕτοιμοι, θεαταὶ δὲ μόνον τ' γεγραμμένων, ἐξετάσωμεν πλὴν γραφήν. ἐς τοῦτόν γε πλὴν βαλβίδα τὸν δίσκου. βαλβὶς διαπέχουσα μικρὰ, καὶ ὑπερχρῶσα ἰνὶ ἐσῶπι. ἢ δὴ τὸ κατόπιν, καὶ τὸ δεξιὸν σκέλος ἀνέχουσα, προδῶσι τὰ ἔμπροσθεν ἐργάζεται, ἐς κουφίζουσα θάτερον τοῖν σκελοῖν, ὃ χρὴ συνεφάλλεσθαι, καὶ συμπορεύεσθαι τῇ δεξιᾷ. τὸ δὲ, σχῆμα, τοῦ δίσκου ἀνέχοντος, ἐξαλλά-

HYACINTHVS.

Hyacinthum lege: picta namque est, & in pulchri adolescentuli gratiam se genitam fatetur, & verno ipsum luget tempore. Cùm ortum (vt puto) ab ipso iam defuncto cœperit. Nec te hoc differat C pratum: hic enim orta est, qualis ex humo pullulauit. Dicit autem pictura Hyacinthinam esse adolescentulo comam, viuúmque sanguinem à terra absorptum ad aliquam sui similitudinem florem coloras-se: nam ex ipso fluit capite, cùm in ipsum discus inciderit. magnus quidem error, nec in Apollinem fide dignus dicitur. Postea verò quàm non fabularum Sophistæ venimus, nec ad non credendum parati; sed pictarum tantùm rerum D spectatores, picturam perscrutemur, & in primis disci carceres. Carceres aggerati sunt, parui, & qui vni stanti sufficiant: qui posterius ac dexterum crus sustinentes prona reddunt anteriora, & de cruribus alterum eleuantes, quòd vt cum dextera exiliat, ac progrediatur oportet. Discum autem sustinentis habitus hic est; reclinare

caput, & vsque adeò ad dexteras partes flectere oportet, vt latera despiciat; & tanquam euellentem totis dexteris partibus impellentibus iaculari. & Apollo sic quodam modo discum iecit: neque enim aliter emisisset. Postquam autem in adolescentulum discus incidit; hic quidem super ipso iacet disco, Laconicus adolescentulus, & tibias rectus, cursúque exercitatus; ac brachium iam suscitans, ossiúmque pulchritudinem ostendens. Apollo verò auersatus est, adhuc carceribus insistens, terrámque despicit. Obriguisse ipsum dices, tanto est affectus stupore. Rudis sanè Zephyrus, qui & ipsi inuiderit, & in adolescentulum discum immiserit: & hæc vento ridicula videntur, speculámque habens cauillatur. Vides enim (puto) ipsum alatis scapulis, speciéque molli. Omnium præterea florum coronam gestat: paulò post & Hyacinthum ipsis contexturus.

Ξανθὰ τὼ κεφαλὼ, ὅπῃ δεξιὰ χρὴ κωρτοῦν τοσοῦτον, ὅσον ὑποβλέψαι τὰ πλευρά, καὶ ῥιπεῖν, οἷ ἀνιμῶνται, καὶ προσεμβάλλοντα τοῖς δεξιοῖς πᾶσι. καὶ ὁ Ἀπόλλων οὕτω πως ἐδίσκευσεν. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἀφῆκεν. ἐμπεσὼν δὲ ὁ δίσκος εἰς τὸ μειράκιον, τὸ μὲν, κεῖται ὑπ' αὐτῷ γε τῷ δίσκῳ. Λακωνικὸν τὸ μειράκιον, καὶ τὼ κνήμην ὀρθὸν, καὶ δρόμου καὶ ἀγώνων, καὶ βραχίονα ὑπέγαρον ἤδη, καὶ τὼ ὦραν τῶν ὀσῶν ὑπεκφαῖνον. ἀπέσφαπται δ' ὁ Ἀπόλλων ἐπ' ἐφεσῶς τῇ βαλβίδι, καὶ κατὰ γῆς βλέπει. πεπληγέναι φησὶ αὐτόν. τοσοῦτον αὖπω τῆς ἐκπλήξεως ἐμπέπωκεν. ἀμαθὴς γὲ ὁ ζέφυρος νεμεσήσας αὖπω, καὶ τὸν δίσκον εἰς τὸ μειράκιον ἐπαφεὶς. καὶ γέλως δοκεῖ τῷ ἀνέμῳ ταῦτα, καὶ παίζειν ὥσπερ ἔχων. ὁρᾷς δ' οἶμαι αὐτὸν ἐν πτερωτῷ τῷ κροταφῳ, καὶ ἀδρῷ τῷ εἴδει. καὶ στέφανον φέρει πάντων ἀνθέων. μικρὸν δ' ὕστερον, καὶ τὸν ὑάκινθον αὐτοῖς ἐμπλέξει.

ANDRII.

Vini fluxus in Andro insula, & flumine ebrij facti Andrij, ratio sunt picturæ. Andriis enim ex Dionyso vinosa scinditur tellus, fluuiúmque ipsis edit. Haud magnum quidem, si aquam consideraueris: sin vinum, magnus, ac diuinus fluuius. Licet enim vt qui ex hoc hauserit, Nilum atque Istrum contemnat, ac despiciat, déque ipsis dicat: illos quoque videri potuisse meliores, si modici quidem, sed tales fluerent. & (vt puto) hedera, ac smilace redimiti hæc cum puellis ac pueris canunt: hi quidem in vtraque ripa saltantes, hi vero

ΑΝΔΡΙΟΙ.

Τὸ δ' οἶνος ῥεῦμα τὸ ἐν Ἀνδρῳ τῇ νήσῳ, καὶ οἱ μεθύοντες τὸν ποταμὸν Ἄνδριοι, λόγος εἰσὶ τῆς γραφῆς. Ἀνδρίοις γὰρ δὴ ἐκ Διονύσου ἡ γῆ ὕποινος ῥήγνυται, καὶ ποταμὸν αὐτοῖς ἀναδίδωσιν, εἰ μὲν ἐνθυμητὴς ὕδωρ, οὔπω μέγαν· εἰ δ' οἶνον, μέγας ὁ ποταμὸς, καὶ θεῖος. ἔστι γὰρ τούτῳ ἀρυσαμένῳ, Νείλου τε ὑπερίδειν, καὶ Ἴστρου. καί που φαίνοιτ' ἂν εἰ αὐτῶν, ὅτι κἀκεῖνοι βέλτιους δὴ ἐδόκουν, ὀλίγοι μὲν ἀλλὰ ποιοῦντι ῥέοντες. καὶ ἄδουσιν οἶμαι ταῦτα γυναίοις ἅμα, καὶ παιδίοις, ἐστεφανωμένοι κισσῷ τε, καὶ σμίλακι· καὶ οἱ μὲν, χορεύοντες ἐφ' ἑκατέρας τὰς ὄχθης,

οἱ ὑ καζακείμενοι. εἰκὸς δέ που κἀκεῖ- A
να εἶ τῆς ᾠδῆς, ὡς δόναξ μὲν Ἀχε-
λῶος, Γ[ι]ηνὸς ὑ, τέμπη φέρῃ, Πακτω-
λὸς ὑ, αὖθη λοιπόν. ἁτοσὶ δ' ὁ ποταμὸς,
δυνατοὺς τ ἀποφαίνῃ τὰ σὺ ἀγρᾷ, κὴ
πλουσίους, ℭ ἐπιμελεῖς τῶν φίλων, κὴ
καλοὺς, ℭ τεραπήχεις σὺ μικρῶν. ἔστι γὰ
κορεσθέντι αὐτῷ, συλλέγειν ταῦτα, κὴ
ℭ εἰσάγειν εἰς τὸν γνώμην. ἄδουσι δέ
που, ὅτι μόνος ποταμῶν ἐστ, μήτε βου- B
κολίοις ὄντι βατὸς, μήθ' ἵπποις. ἀλλ' οἰ-
νοχοεῖται μὲν σὺ Διονύσου, πίνεται δὲ
ἀκήρατος, μόνοις αὐθρώποις ῥέων. τοι-
τὸ μὲν ἀκούειν ἡδύ, ℭ ᾀδόντων αὐτὰ
ἐνίων, κατεψελλισμένων τὸν φωνὸν
ὑπὸ τ οἴνου. τὰ ὑ ὁρώμενα τ γραφῆς,
ὁ μὲν ποταμὸς, σὺ βοτρύων ὕλῃ κεῖται
τὸν πηγὸν σὺ δίδυσι, ἄκρατος τ, κὴ ὀρ- C
γῶν τὸ εἶδος. θύρσοι δ' αὐτῷ παρεμπε-
φύκασι· καθάπερ* οἱ κάλαμοι τοῖς ὕ- * κατὰ
δασι. προσπλέουσι ὑ τὸν γὸν, ℭ τὰ πα. ξ.
σὺ αὐτῇ ταῦτα συμπόσια, ζοίπωνες ἤδη
περὶ τὰς σκόλας ἅπαντῶντες, θρύπτον-
ται κόχλοις τ οἴνου. καὶ τὸ μέν, πίνουσιν
αὐτοῖς, τὸ δ' ἀναφυσῶσι· εἰσὶ δ' οἳ ℭ με-
θύουσι τ ζιτώνων, καὶ ὀρχοῦνται. πλεῖ
κὴ ὁ Διόνυσος ἐπὶ κῶμον τ Ἀνδρου. κὴ
καθορμισαι μὲν ἡ ναῦς ἤδη. σατύρους ὑ
ἀναμίξ, ℭ λίνωλόους ἄγει, κὴ σφλίνους. D
τ γελωτά τε ἄγει, καὶ τὸν κῶμον, ἱλα-
ρωτάτω, κὴ ξυμποτικωτάτω δαίμονε,
ὡς ἥδιστα ὁ ποταμὸς αὐτῷ τρυγῷτο.

ΕΡΜΟΥ ΓΟΝΑΙ.

Ὁ κομιδῇ παῖς, ὁ ἔτι σὺ σπαργάνοις,
ὁ τὰς βοῦς εἰς τὸ ῥῆγμα τ γῆς ἐλαύνων,
ἔτι κἀκεῖνος ὁ συλῶν τὰ βέλη τοῦ Α-
πόλλωνος, Ἑρμῆς ἐστ. μάλα ἡδεῖαν

humi proiecti: illa quoque cantus
esse partem par est credere, Ache-
loum scilicet calamum, Peneum,
Tempe, Pactolum flores. Hic au-
tem fluuius potentes circa ea quæ
in foro sunt reddit, & opulentos,
& amicorum studiosos, pulchróſ-
que, & ex paruis ad quatuor cu-
bitorum magnitudinem. Licet e-
nim ipsius saturo, ac repleto, hæc
colligere, atque in mentem indu-
cere. Canunt præterea quod hic
fluuiorum solus nec bubulcis, nec
equis accessibilis est, sed miscetur
quidem à Dionyso: potatur verò
integer atq; incorruptus solis fluens
hominibus. Hæc quidem audire
existima, nonnullis ista canenti-
bus, ac præ vino balbutientibus.
Quæ autem in pictura cernuntur,
hæc sunt. fluuius quidem in race-
morum strato iacet, fontem e-
mittens, incorruptus ac specie vi-
gens. Thyrsi vero ipsi agnati, vt
aquas calami. Terram autem, &
quæ in ea sunt sympoſia hæc trans-
eunti, ad ostia statim occurrentes
Tritones vinum cochleis hauriunt,
& ipsius partim bibunt, partim ef-
flant, nonnulli de Tritonibus e-
brij saltant. Nauigat & Dionysus
ad Andri bacchanalia: iámque in
portum adducta est nauis: Satyros
autem promiscuè, Lenæósque ac Si-
lenos ducit: nec non & Risum &
Comũ hilarissimos ac bibacissimos
dæmones, vt quàm suauissime flu-
uio fruatur.

MERCVRII FOETVS.

Hic qui admodum puer, & ad-
huc in fasciis boues in terræ hia-
tum agitat; quíque Apollini sagit-
tas surripit, Mercurius est. Per quam

ſuauia ſunt Dei furta. Mercurium enim ferunt cùm Maia genitus eſt, furandi amore captum, idque optimè nouiſſe. Quod non inopia adactus, ſed voluptatis ludendíque cauſa faciebat: quod ſi volueris ipſius veſtigium perſpicere, quæ in pictura ſunt, contemplare. In Olympi quidem vertice circa ipſam Deorum ſedem paritur: illic, vt Homerus ait, nec imbres ſentiuntur, nec venti audiuntur, nec vlla nix ob exceſſum, ac ſublimitatem cadit. Sed planè diuinus eſt, omnibúſque illis liber morbis, quorum hominum montes ſunt participes. Hic genitum Mercuriũ Horæ excipiunt. Pinxit & illas, vt cuiuſque pulchritudo, faſciíſque ipſum inuoluunt, florum pulcherrimos inſpergentes, vt inſignes aſſequatur faſcias. & hæ quidem ad Mercurij matrem in lecto iacentem conuertuntur. Hic vero clam è faſciis egreſſus iam incedit: déque Olympo deſcendit. Mons autem ipſo oblectatur, ipſius enim riſus vt hominis eſt. Conſidera autem Olympum propterea gaudentem, quod illic ſit Mercurius genitus. Quodnam igitur furtum? Boues in Olympi radicibus paſcentes, has inquam aureis inſignes cornibus, ac ſupra niuem candidas (Apollini namque dicatæ ſunt) in terræ hiatum pellens agit, non vt pereant, ſed vt vnum lateant diem, donec hoc Apollinem mordeat. & perinde ac facinoris minime particeps faſcias ſubit. Apollo quoque ad Maiam, proficiſcitur, boues repetens. Ipſa vero haud fidem præſtat, Deúmque nugari arbitratur. Vis percipere quidnam dicat? videtur enim non vocis tãtùm,

A αἱ κλοπαὶ τ̃ θεοδ. Φασὶ γ̃ρ τ̃ Ερμεῖ̃ ὅτε τῇ Μαίᾳ ἐγκύεζο, ἐρᾷν τ̃ κλέπτ̃ν, καὶ εὐδένειαν τ̃ζο. οὔπ που ταῦτα πενίᾳ δρῶν, ὁ θεός, ἀλλ' εὐφροσύνῃ διδοὺς, καὶ παίζων. εἰ δ' βούλῃ καὶ ἴχνος αὐτ̃ καταδ'εῖν, ὅρα τὰ ἐν τῇ γραφῇ. πικτὸν μὲν ἐν κορυφῇ τ̃ Ολύμπου, καθ' αὐτὸ ἄνω τὸ ἕδος τ̃ θεῶν. ἐκεῖ δ' Ομηρος, οὔτε ὄμβρον αἰθαύνεαζ φησὶν, οὔτε ἀνέμων ἀκούειν, ἀλλ' οὐδὲ χιόνι βληθεῖσαι αὐτὸ
B ποτ̃, δι' ὑπερβολήν. εἰ δ' θεῖον ἀτεχνῶς, καὶ ἐλεύθερον παύτων παθῶν, ὧν μετέχει τὰ τῶν ἀνθρώπων ὄρη. ἐνταῦθα τ̃ Ερμῆν ἀποτεχθέντα, ὧραι κομίζουσαι. γέγραφε κἀκείνας, ὡς ὥρα ἑκάστης. καὶ ἀπαρχαῖς αὐτ̃ ἀμπέχοισιν ἐπιπάττουσαι τὰ κάλλιστα τ̃ ἀνθέων, ὡς μὴ ἀσήμων τύχῃ τ̃ ἀπαρχαίων. καὶ αἱ μὲν,
C ἐπὶ τῶν μητέρα τ̃ Ερμοῦ τρέπονται λέχη κειμένων. ὁδὶ ὑπεκδὺς τῶν ἀπαρχαίων, ἤδη βαδίζει, καὶ τ̃ Ολύμπου πάτεισι. γέγηθε δὲ αὐτῷ τὸ ὄρος· τὸ γὰρ μειδίαμα αὐτ̃, οἷ ἀνθρώπου. νόει δὲ Ⓦ Ολυμπον χαίροντα, ὅτι ὁ Ερμῆς ἐκεῖ ἐγκύεζο. τίς οὖν ἡ κλοπή; βοῦς νεμομένας ἐν τῷ τ̃ Ολύμπου πρόποδι, ταύτας δή που τὰς χρυσόκερως, καὶ ὥσπερ χιόνα λευκὰς. ἀνεῖνται γὰρ τῷ Απόλλωνι, ἀγὰ βοῶν εἰς χάσμα
D τῆς γῆς. οὐχ ὡς ἀπόλλωνζο, ἀλλ' ὡς ἀφανισθεῖεν εἰς μίαν ἡμέραν, ἕως τ' ἂν Ⓦ Απόλλω δάκῃ τ̃ζο. καὶ ὡς οὐδὲν μεⓌ αὐτῷ τ̃ γεγονότος ὑποδύεται τὰ ἀπαρχαῖα. ἥκει καὶ ὁ Απόλλων παρὰ τὴν Μαίαν, ἀπαιτῶν βοῦς. ἡ δὲ, ἀπιστεῖ, καὶ λῃστεῖν οἴεται Ⓦ θεόν. βούλει μαθεῖν ὅ, τι καὶ λέγει; δοκεῖ γὰρ μὴ φωνῆς μόνⓌ,

ἀλλὰ καὶ λόγον τι ἐπισκήπτει τῷ προσώπῳ. ἔοικεν ὡς μηνύων πρὸς τὴν Μαίαν λέγειν ταῦτα, ἀδικεῖ με ὁ σὸς υἱός, ὃν χθὲς ἔτεκες. τὰς γὰρ βοῦς, αἷς ἔχαιρον, ἐμβέβληκεν εἰς τὸ χωρίον· καὶ οἶδ' ὅποι τῆς γῆς. ἀπολεῖται δή, καὶ ἐμβεβλήσεται κατωτέρω τῶν βοῶν. τὸ δὲ, θαυμάζει, καὶ οὐ προσδέχεται τὸν λόγον. ἔτ' αὐτῶν δυπλεχθέντων ἀλλήλοις, ὁ Ἑρμῆς ἵσταται κατόπιν τοῦ Ἀπόλλωνος. καὶ κούφως ἐπιτηδήσας τοῖς μεταφρένοις, ἀνήλοφητὶ λύει τὰ τόξα. καὶ συλῶν μὲν, διέλαθεν· οὐ μὴν ἠγνοήθη σεσυληκώς. σύταῦθα ἡ σοφία τοῦ ζωγράφου. διαχεῖ γὰρ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ποιεῖ χαίρουσαν. μεμέτρηται δὲ ὁ γέλως, οἷον ἐφιζάνειν τῷ προσώπῳ, θυμὸν σὺν νικώσης ἡδονῆς.

A verùm & sermonis aliquid facie indicare. Videtur apud Maiam hæc dicturus: Iniuria me tuus afficit filius, quem heri peperisti. Boues enim quibus oblectabar, in terram immisit, nescio quo terrarum: perdetur, & ipsis bobus inferius trudetur. Hæc verò admiratur, nec orationem admittit. Ipsis adhuc inter se concertantibus: post Apollinis terga stat Mercurius, scapulísque leuiter, insiliens absque vllo itrepitu arcum soluit, surripiénsque latuit, non tamen furatus ignoratur: hic pictoris est sapientia. Diffundit enim Apollinem, ac gaudentem facit. Nam is modus datus est risui, vt faciei insideat, iram superante voluptate.

ΑΜΦΙΑΡΕΩΣ.

Τὸ τῶν δυοῖν ἅρμα ἵπποιν (τὸ γὰρ ἐπὶ τεσσάρων, οὔπω τοῖς ἥρωσι διὰ χρόνος ἦν, εἰ μὴ ἄρα Ἕκτορι τῷ θρασεῖ) φέρουσι τὸν Ἀμφιάρεων σὺν Θηβῶν ἐπανιόντα, ὁπότε ἡ γῆ λέγει αὐτῷ διαχεῖν, ὡς μαντεύοιτο σὺν τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ ἀληθεύοι σοφὸς ἐν πανσόφοις. ἑπτὰ οὗτοι Πολυνείκει τῷ Θηβαίῳ τὴν ἀρχὴν καταπτώμενοι, οὐδεὶς σὺν ὅσπερ, πλὴν Ἀδράστου, καὶ Ἀμφιάρεω. τοὺς δὲ λοιποὺς, ἡ Καδμεία κατέσχεν. ἀπώλοντο δέ, οἱ μὲν ἄλλοι δόρασι, καὶ λίθοις πελέκεσι. Καπανεὺς δέ, λέγεται κεραυνῷ βεβλῆσθαι, πρόσθεν μὲν οἴμαι κόμπῳ βαλὼν τὸν Δία. οὗτοι μὲν οὖν, ἕτερος λόγος. κελεύει δὲ ἡ γραφὴ βλέπειν ἐς μόνον τὸν Ἀμφιάρεων, φεύγοντα καὶ τὴν γῆν αὐτοῖς στέμμασι, καὶ αὐτῇ δάφνῃ. καὶ οἱ ἵπ-

AMPHIARAVS.

Bigæ, (nam quadrigæ, nondum Heroibus, præter quàm alacri Hectori in vsu erant) Amphiaraum Thebis recedentem ferunt, cùm tellus ei discessisse dicitur, vt in Attica vaticinaretur, veráque daret responsa sapiens inter penitus sapientes. Ex septem his, qui Polynici Thebano imperium adquirebant, nullus præter Adrastum atque Amphiaraum reuersus est. Reliquos Cadmea detinuit. alij quidem hastis, lapidibus, securibúsque interempti sunt: sed Capaneus fulmine ictus perhibetur, cùm ipse prior Iouem arrogantia insolentiáque percussisset. Ceterùm hi alterius sunt curæ: iubet autem pictura in vnum respicere Amphiaraum cum ipsis coronis, ac lauro fugientem; & candidi sunt equi, & ro-

tarum vertigo celeritatis plena : & equorum è totis naribus erumpit anhelitus. Spuma autem terra dispersa est, & iuba reclinatur. At sudore madefactis equis tenuis inhæret puluis, deformiores quidem, verùm veriores eos reddens. Ceterùm Amphiaraus reliquis munitus armis, solam neglexit galeam, Apollini caput dicans, sacrum ac vaticum intuens. Pingit autem & Oropum fluuium inter glaucas iuuenem mulierculas: hæ autem sunt maria. Pingit & Amphiarai oraculum sacrum ac diuinum antrum. Ibi & Veritas niueis induta vestibus. Ibi & Somniorum porta. somno namque his opus est : qui illic responsa petunt : & Somnus ipse resoluta pictus specie, candidámque super nigra vestem habet: quòd (vt puto) diem ipsius ac noctem indicat. Cornu quoque manibus tenet, vt pote insomnia per veram reducens.

A ποι λθυκοί. καὶ ἡ δίνη τῆς ἔδχῶν, ἀφρώδης ἐμπλεως. ⁊ τὸ ἄθυμα τῶν ἵππων, ἀπὸ παντὸς τοῦ μυκτῆρος. ἀφρῷ ᾗ ἡ γῆ διέρραν ται, καὶ ἡ χαίτη μετακλίνεται. διαβρόχοις τε ὑπὸ ἱδρῶτος οὖσι, σφόδρα λεπτὴ κόνις· ἥτις μὲν καλοὺς ὑποφαίνουσα τοὺς ἵππους, ἀληθεστέρους δέ. ὁ δ᾽ Αμφιαράου, τὰ μὲν ἄλλα, ὡπλισται. μόνῃ δ᾽ ἀμελεῖ κράνους, ἀντὶ τοῦ κεφαλῆ Απόλλωνι, βλέπων ἱερὸν, ⁊ χρησμῳδός. γράφει δ᾽ καὶ τὸν Ωρωπὸν, νεανίαν σὺν γλαυκοῖς γυναίοις. τὰ δέ ἐστι θαλάττια. γράφει ⁊ τὸ φρονπτήριον τοῦ Αμφιάρεω, ῥῆγμα ἱερὸν, ⁊ θεῶδες· αὖθις καὶ ἀληθῆ λθυχμονῦσα· αὖθις καὶ ὀνείρων πύλη. δεῖ γὰρ τοῖς ἐκεῖ μαντευομένοις ὕπνου. καὶ ὄνειρος αὐτὸς, ἐν ἀνθρώπου εἴδει γεγραπται, ⁊ ἐσθῆτα ἔχει λθυκῆ ὑπὸ μελαίνῃ· τὸ, οἶμαι νύκτωρ αὖθις καὶ μεθ᾽ ἡμέραν. ἔχει καὶ κέρας ἐν τῇν χερσῖν, ὡς τὰ ἐνύπνια διὰ τῆς ἀληθοῦς ἀνάγων.

B

C

SVVM VENATIONES.

Ne præterite nos, ô venatores, néve equos adhortamini, priusquã inuestigemus quod vultis, quódque inuestigatis. Vos enim aprum dicitis exoptare, & feræ opera intueor : nam oleas effodit, vites abscidit, & neque ficum, neque mâlum, nec malifloram reliquit: sed cuncta ex humo euellit, hæc quidem effodiens, in hæc verò incidens, alia verò atterens. video autem ipsum, & setis horrentem, & ignem vibrantibus oculis intuentem; & ipsius in vos stridentes dentes, ô generosi: nam huiusmodi feræ eo sunt ingenio, vt à quamma-

D

ΣΥΟΘΗΡΑΙ.

Μὴ παραδεῖτε ἡμᾶς, ὦ θηρευταὶ, μὴ ὀπίσω βλέπετε τοῖς ἵπποις, πρὶν ἡμᾶς ἐξιχνεύσωμεν ὅ, τι βούλεσθε, καὶ ὅ, τι θηρᾶτε. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἐπὶ χλοερὰν σὺν φατνίσκαις καὶ ὄρχῳ τὰ ἔργα τῶν θηρίων, καὶ τὰς ἐλαίας ἐξορώρυχε. τὰς ἀμπέλους ἐκτέτμηκε. καὶ οὐδὲ συκῆν καταλέλοιπεν, οὐδὲ μῆλον, οὐδὲ μηλάνθιον. πάντα δ᾽ ἐξήρηκεν ἐκ τῆς γῆς, τὰ μὲν ἀνορύττων, τοῖς δ᾽, ἐμπίπτων, τοῖς δ᾽, παραπνεύμενος. ὁρῶ δὲ αὐτὸν καὶ πρὸς χαίτην φρίττοντα. καὶ πῦρ ἐμβλέποντα. καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν παταγοῦσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς, ὦ γυναῖοι. δεινὰ γὰρ τοιαυτὶ θηρία, ὅτι ἐκ

πλείσου καπακούσν τ ὁμάδ. ἐγὼ μὲν οἶμαι πλὴ ὥραν ἐκείνε τὸ μειρακίε, διαπηρῶντας ὑμᾶς, ἰεπηράσθαι ὑπ' αὐτοῦ & πρὸς κινδύνου ἐλθεῖν. τί γὰρ οὕτω πλησίον; τί δὲ θράσους; τί δὲ θρασύνοντες; τί δὲ θρασὺ αὐτῷ ἐπέσκηψε; τί δὲ ὠσίζεσθε τοῖς ἵπποις; οἷς ἔπαθον. ἐξήλθετε τοῦ γραφῆς, μὴ γεγράφθαι δοκῶν αὐτούς. εἶδ' ὅ, τι κινεῖσθε, καὶ ἐρᾶν. διατωθάζω γοῦν ὡς ἀκούοντας, καὶ δοκῶ τι ἀντακούσεσθε. σὺ δ' ὅ, τι ὅσον ἐπισκέψας θρασύνοντα ἐφθέγξω τι, θρασὺ πλησίον ἐμοὶ νενικημένος, καὶ δι' ἔχων ἀνείργεσθαι τ ἀπάτης, καὶ τ σὺν αὐτῇ ὕπνου. σκοπῶμεν οὖν τὰ γεγραμμένα. γραφὴ γὰρ θρεστήκαμεν. πρέπει δὴ τῷ μειρακίῳ νεανίαι καλοὶ, καὶ καλὰ ἐπιτηδεύοντες, & οἷς εὐπαίδευται. καὶ ὁ μὲν, παλαίσας τι ἐπιδηλοῖ τῷ σφυγμῷ· ὁ δὲ, χαρίεις, ὁ δὲ, ἀστεῖος· τὸν δὲ, ἀνακεκῶφθαι φήσεις σὺ βιβλίου. φέρονται γὰρ αὐτοῦ ἵπποι, θρασὺ πλήσιος οὐδεὶς ἄλλος ἄλλῳ. λευκός τις, καὶ ξανθὸς, καὶ μέλας, καὶ φοίνιξ. ἀργυροχάλινοι, & στικτοὶ, καὶ χρυσοῦ τὰ φάλαρα. ταῦτα φασὶ τὰ χρώματα τοῦ σὺν Ωκεανῷ βαρβάροις ἐγχεῖν τῷ χαλκῷ διαπύρῳ· τὰ δ', συῒσαι, καὶ λιθοῦσθαι, καὶ σώζειν ἃ ἐγράφη. οὐδὲ πὴ ἐσθῆτα συμβαίνουσιν, ἢ πὴ σολιῷ. ὁ μὲν, δύζωνος ἱππάζεται, καὶ κοῦφος, ἀκοντιστὴς οἶμαι ἀγαθὸς ὤν. ὁ δὲ, πέφρακται τὸ στέρνον, ἀπειλῶν πάλιν πνὰ τῷ θηρίῳ· καὶ τὰ σκέλη πέφρακται. τὸ δὲ μειράκιον, ὀχεῖται μὲν ἐφ' ἵππου λευκοῦ. μέλαινα δὲ ὡς ὀργὰς ἡ κεφαλὴ τῷ ἵππῳ. καὶ λευκὸν ἀποτετόρνευται κύκλον ὑπὸ τ μετώπου, κατ' αὐτὸ τῆς σελήνης

A ximo etiam interuallo strepitus exaudiant. Ego quidem vos illius adolescentuli formam aucupantes, ab ipso iam captos reor, velléque pro ipso periclitari. Quid enim tam prope? & quid attingentes? Quid in ipsum conuersi estis? Cur equis trudimini? Quale passus sum! Seductus à pictura, haud pictos eos esse existimans: sed & viuere*, & mouere, atque amare. Obiurgo igitur vt audientes, méque aliquid contra exauditurum puto. Tu verò ne tantulum quidem me aberrantem curans quicquam dixisti, æquè atque ego victus, nec habens quo pacto me à fraude, & ab eo qui in ipsa erat, sopore prohiberes. Consideremus igitur quæ picta sunt. Picturæ enim adsistimus. Circunsecti vtique sunt adolescentulo, honesti iuuenes, & honesta exercentes, perinde atque patricij. & hic quidem luctæ aliquid facie indicat: hic verò veneris, ille vrbanitatis, hunc de libro caput sustulisse dices. Ferunt autem ipsos equi inter se dissimiles. Est candidus quidam & flauus, & niger & phœniceus. Argenteis omnes exornati frenis, aureísq; ac vario colore distinctis habenis. Aiunt enim Barbaros in Oceano habitantes istos colores æri infundere igniito; hos verò coire ac lapidescere, & quæ picta sint seruare. Nec veste aut habitu congruunt. Hic quidem expeditus ac leuis equitat, strenuus (puto) iaculator existens, hic verò munitus atque armatus est pectus, feræ palæstram quandam minitans, septus est & crura. Ceterùm adolescentulus equo quidè vehitur niueo; nigrum verò, vt vides, est equo caput: candidúsque fronti impressus est orbis, Lunæ plenitudinem

* Gr. esse.

referens. Habet & aurea phalera, & cocci Medici frænum. Hic enim color aurum illuſtrat, vt ardentes lapilli. Indumentum adoleſcentulo eſt chlamys, venti aliquid ac ſinus habens. Color quidem ex phœnicea purpura, quam laudant Phœnices. Purpurarum autem maximè diligatur, cùm enim obſcurari videatur, pulchritudinem quandam à Sole trahit, & Ides herbæ flore inſpergitur. Ipſe autem coram præſentibus ſe denudare erubeſcens, manicata ac purpurea indutus eſt veſte. Tunica autem ad femoris ac cubiti dimidium terminatur, & ridet & iucundum intuetur. Ita comam nutrit, vt ne cùm vento quidem perturbatur, oculos tegat. Forte aliquis & malam laude proſequetur, naſiq́ue modum, ſinguláſque pariter faciei partes. Ego verò faſtum ſuſpicio. etenim vt venator valet, ab equóque extollitur: & ſe amari intelligit. Sarcinas autem ipſis ferunt muli ac muliones: pedas ſcilicet & retia, & venabula, iaculáque & haſtas cuſpide præfixas: canum quoque ductores, ac ſpeculatores ſequuntur, & canum gentes, non modò quæ narium præſagio, vel pernicitate ceteris præſtant, verùm & generoſæ, ac ſtrenuæ: nam & robore in feram opus erat. Ecce pingit Locridas, Lacænas, Indicas, Creticas. has quidem ſuperbas, ac latrantes, has verò prudentes, quæ & inſequuntur, & ad veſtigium inhiant. & Dianam progredientes canent. Ipſius enim templum illic erectum eſt, ſtatuáque præ vetuſtate lêuis: Aprorúmque atque vrſorum capita. Paſcuntur autem ipſi dicatæ feræ.

A τὸ πλῆρες, καὶ φάλαρα ἔχῃ χρυσᾶ, καὶ χαλινὸν κόκκου μηδικοῦ. τοιοῦτο γὰρ τὸ χρῶμα, προσαρράπτῃ τῷ χρυσῷ, καθάπερ οἱ πυρρόδης λίθοι. σολὴ τῷ μεσοκνήμῳ, χλαμὺς ἔχουσά τι ἀνέμου, καὶ κόλπου τὸ μὲν χρῶμα, σὺν φοινικῆς ἁλουργίας· ᾧ ἐπαινοῦσι Φοίνικες. ἀγαπᾶσθω δὲ τὰ ἁλουργῶν μάλιστα. δοκοῦσι γὰρ σκυθρωπάζειν, ἕλκειν τινὰ ὥραν τῆς Ηλίου ὥρας, καὶ τῷ τῆς Ἴδης ἄνθει ῥαίνειν.

B αἰδοῖ δὲ γυμνωθεὶς τοὺς ὁρῶντας, ἐρυθραίνεται ὁ χιτὼν ἐς ἥμισυ τοῦ μηροῦ, καὶ ἴσα τοῦ ἀγκῶνος· καὶ μειδιᾷ, καὶ χαροπὸν βλέπει, καὶ κομᾷ, ὅσον μὴ ἀποσκοτεῖσθαι τοὺς ὀφθαλμούς, ὅτε ἀτακτήσῃ ἡ κόμη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. πάχά τις καὶ τῷ παρῇ ἐπαινέσειεν, καὶ τὰ μέτρα τοῦ ῥινός, καὶ καθ' ἓν οὐτῳσὶ τὰ ἐν τῷ προσώπῳ. ἐγὼ δ', ἄγαμαι τοῦ φρονήματος.

C καὶ γὰρ ὡς θηρατὴς ἐρρῶσθαι, καὶ ὑπὸ τῶν ἵππων ἐπαίρεσθαι, καὶ σωίπσιν ὅτι ἐρᾶται. συνοφοροῦσι δὲ αὐτοῖς ὀρεῖς, καὶ ὀρεωκόμοι, ποδοτράβας, καὶ ἄρκτους, καὶ προβόλια, καὶ ἀκόντια, καὶ λόγχας. ἐφ' ὧν ⓐ κυώδοντες, καὶ κυναγωγοὶ συντρέβουσι, καὶ σκοποὶ. καὶ τὰ ἔθνη τῶν κυνῶν, οὐχ αἱ τοῦ ῥῖνα ἀγαθαὶ μόναι, ἢ αἱ ταχεῖαι αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ χρυσαῖαι.

D ἐσθ' ὅτε καὶ ἄλκης ἐπὶ τὸ θηρίον. χρᾶφε δὴ Λοκρίδας, Λακαίνας, Ινδικὰς, Κρητικάς. τὰς μὲν, ἀγρεφόμους, καὶ ὑλακτούσας. τὰς δὲ, σινοτόμους, αἳ καὶ μυθέποισι, καὶ σεσήρασι κοῦ τοὺς ἴχνους. καὶ τῷ ἀγρότην ποιοῦντες, ἀσυλίαν. νέως γὰρ τις αὐτῆς σκεῖ, καὶ ἄγαλμα λεῖ ⓑ ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ σὺν κεφαλαὶ, καὶ ἄκρων. νέμεται δ' αὐτὴ καὶ θηρία ἄνετα,

νεβροὶ, καὶ λύκοι, καὶ λαγωοί. πάντα ἥμερα, καὶ δεδιότα τοῦ ἀνθρώπους, ἔρχονται μὲν πρὸ δύμης τὰ θήρας. καὶ τὸ θηρίον καὶ ἀνέχεται λανθάνειν, ἀλλ' ἐκπηδᾷ τὰ λόχμης. εἶτα ἐμπίπτει τοῖς ἵπποις, καὶ ταράττει μὲν αὐτοῦ τὴν ὁρμήν. νικᾶται δ' ὑπὸ τῶν βαλλόντων, καὶ ἐλία μὲν ἐντυχόντων διά τε τὸ φοβεῖσθαι τοὺς πλησίον, διά τε τὸ μὴ ὑπὸ θαῤῥούντων βάλλεσθαι. μαλαχθεὶς δὲ πληγῇ ὑπολαίῳ κατὰ τὸ μηροῦ, φεύγει διὰ τῆς ὕλης. ἐκδέχεται δὲ αὐτὸν ἕλος βαθύ, καὶ λίμνη τοῖς τῷ ἕλει. διώκουσιν οὖν βοῇ χρώμενοι. οἱ μὲν ἄλλοι, μέχρι ἕλους. τὸ δὲ μειράκιον, συνεμβάλλει τῷ θηρίῳ ἐς τὴν λίμνην, καὶ τέσσαρες ἅτοι κύνες. καὶ τὸ μὲν θηρίον, ἵππου τρῶσαι τὸν ἵππον. ἀποκλῖναν δὲ τοῦ ἵππου τὸ μειράκιον, καὶ ἐς τὰ δεξιὰ κλίναν, ἀφίησι τὴν χεῖρα πᾶσαν, καὶ βάλλει τὸν σῦν κατ' αὐτὸ μάλιστα τὸ συνάπτον τὴν πλατείαν τῇ δέρῃ. τοιοῦτοῦτον οἱ μὲν κύνες, καταίρουσι τὸν συῶν ἐς τὴν γῆν. οἱ δὲ ἔρασται, βοῶσιν ἀπὸ τῆς ὄχθης, οἷς φιλοτιμούμενοι πρὸς ἀλλήλους, ὅς τις ὑπερκεράξειαν τὸν πέλας. καὶ πέπωκέ τις ἀπὸ τοῦ ἵππου, μὴ καταχών, ἀλλ' ἐκθορυβήσας τὸν ἵππον. ὁ δὲ, καὶ στέφανον αὐτῷ πλέκει παρὰ τοῦ λιμνάζοντος ἐν τῷ ἕλει. ἐπὶ τῇ λίμνῃ τὸ μειράκιον· ἐπὶ δὲ τοῦ χείματος, ᾧ τὸ παλαιὸν ἀφῆκεν. οἱ δὲ, ἐκπεπλήγασι, καὶ θεωροῦσι τὸ αὐτὸ οἷον γεγραφέν.

A Hinnuli, lupíque, & lepores, cicures omnes, hominésque minimè timentes, poſt preces venationem aggrediuntur. & fera non patitur latebras: ſed è ſylua exilit, ſtatímque in equites incidit, & ipſos quidem repentino impetu perturbat, ſuperatur verò petentibus; letifera quidem haud aſſequentibus, & quòd ſe aduerſus plagas muniret: & à perturbatis *non confidentibus* B peteretur: mollita autem ac languida in femoris ſuperficie contracto vulnere per ſyluam fugit, profunda autem ipſam excipit palus, & ad paludem lacus. Inſequuntur igitur feræ curſum clamore prementes, ceteri quidem vſque ad paludem: adoleſcentulus vero cum fera lacum ingreditur, & hi quatuor canes, & fera quidem equum cupit vulnerare: adoleſcentulus ve- C ro ab equo ad dexteram declinans tota manu iaculatur, aprúmque petit, qua maximè humeris collum adnectitur. Inde canes quidē ſuem ad terram deducunt: amatores vero de ripa certatim clamitantes, alius alium clamore ſuperare contendit. Quidam etiam ex equo cecidit, cùm perturbatum cohibere nequaquā poſſet. Eſt & qui ex prato in palude exiſtente ipſi coronam texit. Adhuc in lacu adoleſcentulus, D adhuc eo habitu, quo in feram iaculum miſit. Hi verò obſtupuerunt, & idem vt pictum eſt ſpectant.

ΠΕΡΣΕΥΣ.

Ἀλλὰ καὶ ἐρυθρά γε αὕτη ἡ θάλασσα, οὐδὲ Ἰνδοῖ ταῦτα. Αἰθίοπες γὰρ, καὶ ἀνὴρ Ἕλλην ἐν Αἰθιοπίᾳ· καὶ ἆθλος τοῦ ἀνδρὸς,

PERSEVS.

Certè hoc non eſt mare rubrum: nec Indi hæc, ſed Æthiopes, & Græcus vir in Æthiopia, & viri certamē, quod

quod amoris cauſa ſponte ſubiit: puto te, ô puer, de Perſeo audiuiſſe, quem Atlanticum in Æthiopia Cetum occidiſſe ferunt; pedeſtri in greges atque homines itinere impetum facientem. Hæc igitur pictore laudante, Andromedámq; quòd Ceto expoſita fuerit, miſerante, certamini finis impoſitus eſt. & Cetus pro littore eiectus eſt, ſanguinis fontibus ſcaturiens, à quibus mare effici rubrum. Andromedam autem Cupido vinclis ſoluit. Pictus autem eſt alatus quidem de more, iuuenis verò præter ſolitum. Anhelans præterea pictus eſt, & vt qui laborauerit. Nam Perſeus priuſquam opus aggrederetur, Cupidini preces fudit vt adeſſet, & aduerſus feram conuolaret. Hic & Græcum exaudiuit, & acceſſit. At puella ſuauis quidem, quòd in Æthiopia candida, ob formam vero ipſam ſuauior. Vinceret vtique mollitie Lydam, grauitate Atticam, fortitudine Lacænam. Eſt autem pro tempore exornata: etenim diffidere videtur, & cum ſtupore gaudere. Perſeum præterea aſpicit, riſum quendam iam in ipſum mittens. Hic verò haud procul à puella in dulci atque odorata iacet herba, ſudorem in terram fundens, terribili depoſita Gorgone, ne occurrentes populi in lapidem conuertantur. Multi autem ſunt paſtores, qui vt & accipiat & fruatur, lac ac vinum offerunt. Suaues ac iucundi in externo ac peregrino colore Æthiopes, & horrendum ridentes, gaudiúmque præſeferentes, & plurimi ſibi inuicem ſimiles. At Perſeus hæc quidem admittit, ſiniſtro verò cubito ſe ipſum firmans pectus extendit: præque anhelatione ſpiritu repletus puel-

ὃς ἐκὼν ἑτλη κ᾽ ἐρωῖα. οἶμαί σε, ὦ παῖ, μὴ αὐήκοον εἶ᾽ τ᾽ Πρσέως, ὃν φάσιν Ατλαντικὸν ἀποκτεῖναι κῆτος ἐν Αἰθιοπίᾳ, πεζῇ ὂν ἐπὶ τὰς ἀγέλας, ἐν τοῦτ᾽ ἐν τῇ γῇ ἀνθρώπους. ταῦτ᾽ οὖν ἐπαινῶν ὁ ζωγράφος, κ᾽ οἰκτείρων τ᾽ Ανδρομέδαν ὅτι κήτει ἔξεδόθη, τετέλεσται ἤδη ὁ ἄθλος. κ᾽ τὸ μὲν κῆτος, ἐρριπται πρὸ τ᾽ ἠιόνος, ἐμπλημμυροῦν πηγαῖς αἱμάτος, ὑφ᾽ ὧν ἐρυθρὰ ἡ θάλασσα. τ᾽ δ᾽ Ανδρομέδαν, ἀπαλλάττῃ τῶν δεσμῶν ὁ ἔρως. γέγραπται δ᾽ πηνὸς μὲν, τὸ εἰωθός. νεανίας δ᾽, ὡς ὁ εἰώθει. καὶ ἀσθμαίνων γέγραπται, καὶ ὅτι ἔξω τ᾽ μεμοχθηκέναι. κ᾽ γὰρ θύελλα ἀνεβάλετο τῷ ἐρωτὶ ὁ Πρσεὺς πρὸ τ᾽ ἔργου πρᾶξαι αὐτὸν, κ᾽ τ᾽ θηρίου συμπέτεσθαι. ὁ δὲ, ἀφίκετο, καὶ ἤκουσε τ᾽ Ελλήνος. ἡ κόρη δ᾽, ἡδεῖα μὲν, ὅτι λευκὴ τὴν Αἰθιοπίᾳ. ἡδίων δὲ αὐτὸ τὸ εἶδος. πρέλθοι αὖ κ᾽ Λυδὴν ἁβρὰν, κ᾽ Αἰτὶδα ὑπόσεμνον, κ᾽ Σπαρτιάτιν ἐρρωμένην. κεκαλλώπισαι δ᾽ ἀπὸ τ᾽ καιρῦ. κ᾽ γὰρ ἀπιστεῖν ἔοικε, καὶ χαρὰν μετὰ κατηφείας. καὶ τ᾽ Γρσέα βλέπει μειδιάματί τι ἤδη εἰς αὐτ᾽ πέμπουσα. ὁ δ᾽, οὐ πόρρω τ᾽ κόρης ἐν ἡδείᾳ, κ᾽ λιβανώδη πόα κειτᾳ, στάζων εἰς πηὸν γλυκῦ ἱδρῶτα, κ᾽ τὸ δεῖμα τ᾽ χερσὶς ἔχων ἀποθέσθαι, μὴ ἐντυχόντες αὖτῳ λαοὶ λίθοι γιγνῶνται. πολλοὶ δ᾽ οἱ βουκόλοι. γάλα ὀρέγοντες, κ᾽ οἶνον ὅτι ἀσπάσιον. ἡδεῖς Αἰθίοπες ἐν τῷ τ᾽ χρώματος ἀτοπῳ, κ᾽ βλοσυρὸν μειδιῶντες, κ᾽ καὶ ἄδηλοι χαρὰν. κ᾽ οἱ πλείσοι ὅμοιοι. ὁ Πρσεὺς δ᾽, ἀσπάζεται μὲν κ᾽ ταῦτα. στηρίζων δ᾽ αὐτὸν ἐπὶ τ᾽ ἀριστερᾶ ἀγκῶνος, ἀνέχει τὸν θώρακα, ἔμπνους ὑπὸ τ᾽ ἀθυμίας

ἐμβλέπων τῇ κόρῃ· Ⓒ τὴν χλαμύδα
ἰῷ ἀνέμῳ σκιδνᾶσι, φοινικῷ οὔσαν,
καὶ βεβλημένην αἵμασι ῥανίσιν, ἃς
προσέπνευσεν αὐτῷ τὸ θηρίον ἐν τῷ
ἀγῶνι. ἐῤῥώσθων Πελοπίδαι πρὸς τὸν
τοῦ Περσέως ὦμον· καλῷ γὰρ ὄντι αὐτῷ,
Ⓒ ὑφαίμῳ, προσιὼν θηκέ τις κεφαλ-
του, καὶ ὑπωδήκασιν αἱ φλέβες, ὑπ-
λαμβάνοντος τούτοις αὐτὰς, ὅταν πλεο
νεκτήσῃ τὸ ἄθλημα. πολλὰ καὶ παρὰ
τῆς κόρης ἄρύνται.

ΠΕΛΟΨ.

Στολὴ μὲν ἁπαλὴ, χρῆμα ἐν Λυδίᾳ,
καὶ μειράκιον ἐν ὑπηνήτῃ πρέπει, Ποσ-
δῶν τε μειδιῶν εἰς τὸ μειράκιον, καὶ ἀ-
γάλλων αὐτὸ ἵπποις, δηλοῖ Πέλοπα τὸν
Λυδὸν ἐπὶ θάλατταν ἥκοντα, ὡς βύξαι
τὸ ἅρμα Ποσειδῶνι τοῦ Οἰνομάου, ὅπ μὴ
λάβηται γαμβρὸν ὁ Οἰνόμαος. ἀλλὰ
κτείνων τοὺς Ἱπποδαμείας ἐρῶντας,
φρονεῖ τὰ μνηστήρων ἀφροδισίοις. ἢν δὲ-
χθεὶς μὲν ὁ Πέλοπι, ἥκει χρυσοῦν ἅρμα
ἐπὶ θαλάττης. ἡμεῖς δὲ οἱ ἵπποι, ἢν
οἷοι διαδραμεῖν τὸν Αἰγαῖον αὐχμηρὸν
τῷ ἄξονι, καὶ ἐλαφρὰ τῇ ὁπλῇ. ὁ μὲν
οὖν ἆθλος, βιάσασθαι τὸν Πέλοπα. τὸ δὲ
τοῦ ζωγράφου ἄθλον, ἡμεῖς ἐξετάζωμεν.
ὁ μὲν σμικρὸς οἶμαι ἀγῶνος, ἵππους μὲν
ξυνωρίδα τέθραρας, καὶ μὴ ξυτρέχειν τὸ
σκελῶν τὸ κατ' αὐτῶν, ἐμβαλεῖν δὲ
αὐτοῖς μὴ τὸ χαλινοῦ φρόνημα, σῆσαι
τε τὸν μὲν ἐπ' αὐτῷ, τῷ μὴ θέλειν ἐσαναι.
τὸν δ', ἐπὶ τῷ κροαίνειν βούλεσθαι, τὸν δὲ
ἐπὶ τῷ πείθεσθαι. ὁ δὲ, γάννυται τῇ ὥρᾳ τοῦ
Πέλοπος. καὶ βύρσια αὐτῷ αἱ ῥῖνες, ὅ-
σα χρεμετίζουσι. ἔπι κἀκεῖνο σοφίας. ὁ
Ποσειδῶν τοὺς μειρακίους ἐρᾷ, καὶ ἀναφέρει αὐτὸ ἐς τὸν λεύκιππα, Ⓒ τὴν Κλωθώ.

A lam aſpicit, purpuream dans vento chlamydem, ſanguiníſque guttis inſperſam, quas fera in certamine in ipſum profuderat. Valeant Pelopidæ præ Perſei humero: pulchro namque exiſtenti, ac ſanguinolento, laboris aliquid infuſum eſt: & tumefactæ ſunt venæ, hoc ipſas tumore operiente, cùm anhelitus abundauerit. Multa quoque à puella adipiſcitur.

B

PELOPS.

Stola mollis, habitus ex Lydia, & adoleſcentulus in prima lanugine, Neptunúſque adoleſcentulo arridens, equíſque ipſum oblectans, Lydum indicant Pelopem propterea ad mare proficiſcentem, vt aduerſus Oenomaum Neptuno ſupplicet, quia Oenomaus ipſum in generum minimè admittit, ſed Hippodamiæ amore captos interficiens, puerorum exuuiis exultat, & ad ſupplicantem Pelopem aureus è mari accedit currus. Terreſtres ſunt equi, & qui axe ſicco, leuíque vngula Ægæum percurrant. Certamen igitur bene Pelopi ſuccedet: ſed nos pictoris certamen exploremus. neque enim modici eſt (vt puto) laborís quatuor iungere equos, nec ſingula ipſorum crura confundere, ſed factum ipſis cum lenitate imponere, conſtitueréque hunc quidem in eo, vt minimè velle conſiſtere videatur: hunc verò, vt cupiat exultare: iſtum, vt obſequatur. Hic Pelopis pulchritudine lætatur: & æquè ipſi latæ ſunt nares, atque hinnienti. Illud quoque ad ſapientiam pertinet. Neptunus adoleſcentulum amat: lebetémque ac Clotho in eius memoriam reducit.

C

D

Pelópſque humero videtur coruſcare. & à nuptiis quidem haudquaquam dehortatur : quandoquidem appetiuit : alioqui verò manum attingere contentus , Pelopis dexteram tenet , quæ ad curſum ſpectant ipſi obiiciens. Ipſe verò ſuperbum, atque opulentum ſpirat. & ſupercilium cum equis: ſed dulce atque elatum intuetur quòd cùm tiara incedat. ex qua vt aureæ ſtillæ coma defluens fronti adæquatur, & cum lanugine floret. & huc atque illuc recidens in compoſito manet. Nates , & pectore, & quæcunque de nudo Pelope dici poſſent , tegit pictura. Lydi namque & ſuperiores barbari intra huiuſmodi veſtes pulchritudinem includentes , talibus illuſtrántur pannis , cùm à natura illuſtrari liceat . & reliqua quidem obſcura, atque intus: eam verò veſtis partem , vbi ſiniſter humerus , ars neglexit , ne ipſius ſplendor tegeretur. Nox enim occupat , & humero adoleſcentulus hud ſecus ac nox heſpero illuſtratur.

ὁ, τ Πέλοψ ἀςραάψαι δοκεῖ τῷ ὤμῳ. ἢ τᾶ μὲν, λαμεῖν ἀπέχῃ αὐτόν, ὑπὲρ ὥρμησεν. ἀγαπῶν ᾗ ἄλλως ἐφάψασθ τ χέρος, ἐμπέφυκε τῇ δεξιᾷ τᾶ Πέλοπος, ὑποπτέμψος αὐτῷ τὰ ἐς τ δρόμον. ὁ ᾗ, ὑπὲρ φρων ἤδη, ἢ ἀφνεὸν πνεῖ· ἢ ἡ ὀφρὺς μ τῷ ἵππων. βλέπει δὲ ἡδύ, ἢ μετέωρον, ὑσὸ τ πάρα ὑπισοβεῖν. ἧς οἷα χρυσαῖ λιβάδες ἡ κόμη τ μειρακίε ἀποσάζουσα, μετώπῳ ὁμολογεῖ, καὶ ἴσλω σεωανθεῖ. ἢ μετάπτωσα τῇδε, κ ἀκείσε, σὺν τῷ καιρείῳ μυΐᾳ. γλουτὸν, ἢ σέρνα, ἢ ὅσα τᾶδε γυμνᾶ τᾶ Πέλοπος ἐλέγχῃ αὖ, καλύπτῃ ἡ γραφή. Λυδοὶ γᾶ, & οἱ ἄνω βάρβαροι, καθείρξαντες ἐς τοιάσδε ἐαυτὰς τὸ κάλλος, λαμπρυνόν τ τοιοῖσδε ὑφάσμασιν, σὸν λαμπρυνέας τῇ φύσῃ. & τὰ μὲν ἄλλα, ἀφανῆ, ἢ εἴσω. τὸ ᾗ τῆς ςολῆς, σῦθα ὁ ὦμος ὁ δεξιτερὸς, τέχνη ἠμέληται, ὡς μὴ κρύπτοιτο αὐτᾷ ἡ αὐγή. νὺξ τ γὰρ ἐπέχει, καὶ λαμπρυνέ τῷ ὠμῷ τῷ μειρακίου, ὅσα ἡ νὺξ τῷ ἑσπέρῳ.

XENIA.

Pulchrum autem eſt & ficus legere , & ne has quidem ſilentio præterire, ficus inquam nigras ſucco ſtillantes. Aceruatæ quidem ſunt in vitis foliis : pictæ verò cum corticis ramis. & pars quidem hiant, melle ſcaturientes : pars vero à tempore perinde atque ſciſſæ ſunt. Iuxta ipſas autem ramus proiectus eſt : per Iouem non ocioſus , fructúve inanis, ſed ficus inumbrat : partim quidem crudas , & adhuc groſſos : partim vero rugoſas , atque exoletas. Hæ autem modicè apertæ ſunt, ſucci florem oſtendentes ; quæ vero in ſummo ſunt ramo: paſſer per-

ΞΕΝΙΑ.

Καλὸν δὲ καὶ συκάσαι, καὶ μηδὲ ταῦτα παρῆσθαι ἀφώνους, σύκα μέλανα ὀπῶ λιβάμενα, σεσωρευ μὲν ὑπὸ φύλλων ἀμπέλου. χέχραπται δὲ μ τ φλοιᾶ ῥηγμάτων. καὶ τὰ μὲν, ὑποκέχηνε, παραπύονζα τᾶ μέλιτος. τὰ δὲ ὑσὸ τ ὥρας, οἷ ἔαισαν. πλησίον ᾗ αὐτῶν, ὄζος ἔρριπται. μὰ Δί' οὐ δρυὸς, ἢ κενὸς τᾶ καρπ. σκιάζῃ δὲ σῦκα τὰ μὲν, ὠμὰ, καὶ ὀλύνθοις ἐπ. τὰ δὲ, ῥυσὰ, καὶ ἐξωρα. τὰ δὲ, ὑποσέρηα, παραφαίνονζα τᾶ χυμοῦ τὸ αὖθος. τὸ δὲ ἐπ' ἄκρῳ τᾶ ὄζ. ςρωθὸς δύο-

ἐφύρηκεν· ἃ δὴ καὶ ἥδιστα σύκων δοκεῖ. καρύοις δ' ἅπαν ἔστρωται τὸ δάφος. ὧν τὰ μὲν, ἀπατετειπται τὸ ἐλύτρου· τὰ δ', ἔγκειται μεμυκότα. τὰ δὲ, παρεμφαίνει τινὰ διαφυλήν. ἀλλὰ καὶ ὄγχναις ἐπ' ὄγχναις ὄρα, καὶ μῆλα ἐπὶ μήλοις, σωροὺς τ' ἀνθῶν, καὶ δεκάδας, ὠδωδη πάντα, καὶ ὑπόχρυσα. τὸ δὲ, ἐν αὐτοῖς ἐρυθρὸς, οὐδὲ ἐπιβλητὸς φήσεις, ἀλλὰ σύνδον ὑπενηνεγμένον. Κηρύσου δὲ ταῦτα δῶρα. ὁπώρα τις αὕτη βοτρυδὸν σὺ καλεῖς. ὁ δὲ λόφος ὅδε, ἐκ ἀλλοτρίων πέπλεκται λύγων, ἀλλ' αὐτῆς τῆς φυτῆς. ὁρᾷς δ' ὅσον τὸν σμῆνος ἤδη κλημάτων, εἰ βλέπεις, καὶ τὰς σμικρεμαμένας ἀνθῶν σταφυλὰς, ἢ ὡς κηρὸν μίαν αἱ ῥάγες, ἅσπερ τὸν Διόνυσον οἶδα, καὶ ὦ πότνια βοτρυόδωρε, ὁρᾷς τ' ἀμπέλου ἐρεῖς. φαίης δ' ἂν ἢ σὺ βότρις τῇ γραφῇ εὐωδίμους εἶναι, καὶ ὑποίνους. κἀκεῖνο ἥδιστον, ἐπὶ φύλλων κράδης μῆλι χλωρὸν σὺν δεδυκὸς ἤδη τῷ κηρῷ· καὶ ἀναπλημμυρεῖν ὡραῖον, εἴ τις ἀποθλίβοι. ἢ τροφαλὶς ἐφ' ἑτέρᾳ φύλλῳ νεοπαγὴς, καὶ σαλεύουσα· καὶ ψυκτῆρες γάλακτος οὐ λευκῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ στίλπνοι. καὶ γὰρ στίλβειν ἔοικεν ὑπὸ τῆς ὑπολαζούσης αὐτῷ πιμελῆς.

A fodit, quæ vtique ficuum ſuauiſſimæ videntur. Nucibus autem totum inſtratum eſt pauimentũ, quarum aliæ quidem putamine excluſæ ſunt: aliæ verò inſunt hiantes, nonnullæ ſciſſuram indicant. At & pyra in pyris, ſpecta, & poma ſuper pomis, ipſorúmque aceruos ac decadas; odorata omnia, atque inaurata. Qui autem ipſis ineſt rubor, non impoſitum, ſed intus edi-
B tum dices. Ceraſi autem hæc munera: fructus quidam hic racematim in Calatho. Calathus autem non alienis, ſed ipſius plantæ contextus eſt viminibus. Ad palmitum autem contextus, ac coniunctiones, ſi bis ex ipſis ſuſpenſas cernis vuas; & vt ſinguli extant acini, hymnis celebrabis Dionyſum, vt noui, &, ô veneranda racemifera, de vite inquies. Diceres vtique racemos pictura ipſa eſui eſſe, ac vi-
C nolentos. Illud quoque ſuauiſſimum, in Cradæ foliis recens mel, iam tempori cedens, & ad redundandum atque effluendum oportunum, ſi quis exprimeret. & caſeus in altero folio nuper coactus, & palpitans, & lactis crateres non modò niuei, verùm etiam ſplendidi: præ pinguedine namque ſupernatante ſplendeſcere videtur.

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
ΕΙΚΟΝΕΣ.
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

FLAVII PHILOSTRATI
IMAGINES.
LIBER SECVNDVS.

VENVS. Α ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

VENEREM eburneam in mollibus Myrtetis molles canunt puellæ. Sapiens ipſas nec exoleta ducit magiſtra. Nam primis rugis quædam ineſt pulchritudo : ſenectam quidem venerabilem adferens , huic verò quòd reliquum eſt vigoris immiſcens. & Veneris quidem figura verecundiæ nuda, ac formoſa. Materia verò compoſitio eſt compacti eboris. At Dea minimè vult videri picta , itáque extat , vt capi poſſe videatur. Viſne aliquid de ara dicamus : ſatis enim thuris caſiæque ac myrrhæ habet. Videtur autem mihi & Sapphus aliquid reſpirare. Laudanda eſt igitur picturæ ſapientia. Primùm quidem dilectos circumponens lapides , non à coloribus eos , ſed à lumine imitata eſt , ipſis perinde atque oculo certum ſplendorem addens , deinde quòd vt hymnum audiamus præbet. Canunt enim puellæ, canunt,

Αφροδίτην ἐλεφαντίνην ἀπαλοῖς μυρρινῶσιν ἁδυσιν ἀπαλαὶ κόραι. διδάσκαλος αὐτὰς ἀγὰ σοφὴ, Β οὐδὲ ἔξωρος. ἐφιζάνει γὰρ ἥβη ὥρᾳ, καὶ ῥυπᾷ τῷ σοφῷ, γήρως μὲν τὸ ὑπόσεμνον ἔλκουσα, τούτῳ δ' αὖ κεραννῦσα τὸ σωζόμενον τῆς ἀκμῆς. καὶ τὸ μὲν σχῆμα τῆς Αφροδίτης, αἰδοῖς γυμνὴ Β ἀβδήμων. ἡ δὲ ὕλη, σεσωδηκὸς μεμικότος ἐλέφαντος. ἀλλ' οὐ βούλεται γεγράφθαι δοκεῖν ἡ θεός. σημεῖα δὲ οἷα λαβέσθαι. βούλῃ λόγου καὶ ἐπὶ τῷ βωμῷ; λιβανωτῆς γὰρ ἱκανῶς ἔχει, καὶ κασίας, καὶ σμύρνης. δοκεῖ δέ μοι καὶ Σαπφοῖς τι δύαπνεῖν. ἐπαινετέα τοίνυν ἡ σοφία τῆς γραφῆς. πρῶτον μὲν, τοὺς ἀγαπωμένους λίθοις περιβαλοῦσα, καὶ οὐ τῶν χρωμάτων αὐτοὺς ἐμιμήσατο, ἀλλ' οὐ τοῦ φωτός. οἷς C ὀφθαλμῷ κέντρον τινὰ διαύγειαν αὐταῖς συθεῖσα. εἶτα καὶ ἐπὶ τῷ ὕμνῳ παρέχει ἀκούειν. ᾄδουσι γὰρ αἱ παῖδες, ᾄδουσι·

κιθαρ. ἡ διδάσκαλος ὑποβλέπει τὸ* ἁπαλὸν, κροτοῦσα τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὸ μέλος ἱκανῶς ἐμβιβάζουσα. τὸ μὲν γὰρ στολῆς ἀπέκειτον, καὶ μὴ διὰ ὄχλου αὐταῖς εἰ ἀθύροιεν, ἢ τὸ κατὰ χρῶ τὴν ζώνης, ἢ τὸ εἰς βραχίονα τοῦ χιτῶνος, ἢ ὡς ἀνυποδησίᾳ χαίρουσιν, ἐφεστῶσαι ἁπαλῇ πόᾳ καὶ δρόσου πλησίον τὸ ἐλθοῦσαι περὶ τῆς δρόσου, λέμφων τε ὁ περὶ τὰς ἑαθῆτας, καὶ τὰ κατὰ αὐταῖς χρώματα, καὶ ὡς ἄλλο ἄλλῳ ἁρμόττει, δαιμονίως ἐκμεμίμηται. τὰ γὰρ συμβαίνοντα οἱ μὴ γράφοντες, σκιὰν ἀληθεύουσιν κατὰ ταῖς γραφαῖς. τὰ δὲ εἴδη τῶν παρθένων, εἰ τῷ Παρίδι, ἢ ἄλλῳ τῷ κριτῇ ἐπιτρέποιμεν, ἀπορῆσαι ἂν μοι δοκεῖ τὴν φύσιν. τοσοῦτον ἁμιλλῶνται, ῥοδοπήχεις, καὶ ἐλικώπιδες, καὶ καλλιπάρῃοι, καὶ μελίφωνοι. Σαπφοῦς τὸ τὸ ἡδὺ περόφθεγμα. παραφάλλει δὲ αὐταῖς ἔρως, ἀνακλίνας τὸ τόξον τὸ πῆχυν. καὶ ἡ νευρὰ πανάρμονιον ἄδει, καὶ φησὶ πάντα ἔχειν, ὅσα ἡ λύρα· ταχεῖς τε οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ θεοῦ, ῥυθμόν τινα οἶμαι διανοοῦντες. τὰ δῆτα ᾄδουσι. γέλωτα γάρ τινα καὶ ᾠδῆς. τὸν Ἀφροδίτην ἐκφῶναι τῆς θαλάττης λέγουσιν, ἐπιρροὴν τοῦ ὑδατος. καὶ ὅπου μὲν τῶν νήσων προσέσχεν, οὔπω λέγουσιν. ἐροῦσι δὲ οἶμαι Γλάφον. τὸν χρύσεον δὲ ἱκανῶς ᾄδουσιν. ἀναβλέπουσαι μὲν γὰρ, ἐμφαίνουσιν, ὅτι ἀπ' οὐρανοῦ. τὰς δὲ χεῖρας ὑπτίας ὑποκινοῦσαι, δηλοῦσιν ὅτι ἐκ θαλάττης. τὸ μειδίαμα δὲ αὐτῶν, γαλήνης ὄντων αἴνιγμα.

A & magistra discordantem respicit, manus pulsans, & ad concinnitatem affatim reducens. Stolæ enim modus, & qui minimè eis impedimento esset, si luderent, vel ad cutem zona, vel ad brachium tunica: aut quòd pedum nudatione lætentur in molli stantes herba: frigúsque è rore captantes, pratúmque quod vestes circuit, & qui in eis sunt colores, & quod alius alium interdicet mirum in modum B expressa sunt. Nam qui ea minimè pingunt, quæ contingere solent, in picturis mentiuntur. Virginum autem formas si Paridi, aut alij cuipiam iudici committeremus, mihi vtique in proferenda sententia dubitaturus videtur, vsque adeo inter se pulchritudine certant. Roseæ vlnas, nigræ oculos, pulchræ malas, & dulciloquæ Sapphus vtique hoc dulce alloquium. Adcinit autem ipsis Cupido, arcus brachium reclinans, cuius neruus C omnes refert harmonias, & quæ lyræ insunt, habere fatetur. celeréscque sunt Dei oculi, rhythmum quempiam (puto) excogitantes. Quid igitur canit? Pictum est enim & Odes aliquid. Venerem è mari genitam cœli influxu ferunt, & quò quidem insularum appulsa sit, nondum dicunt: dicent autem (vt puto) Paphum. Natiuitatem autem satis canunt; suspicientes quidem è cœlo genitam indicant: manus vero supinas submouentes, quod è pelago orta sit, ostendunt. Ipsarum autem risus placidi est maris indicium.

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΤΡΟΦΑΙ.

Νεβροὶ, καὶ λαγὼς, ταῦτα θηράματα τοῦ νῦν Ἀχιλλέως. ὁ δέ γε ἐν Ἰλίῳ, D

ACHILLIS ALIMENTA.

Hinnuli, & lepus hæ præsentis Achillis sũt prædæ. Qui vero in Troia,

ciuitates, equos, & virorum capiet ordines: & flumina cum ipso pugnabunt, ea fluere minimè permittente: & illorum quidem operum præmium Briseida: & illas ex Lesbo septem, aurúmque, & tripodas, & obsequentes Græcos præmium accipiet. Quæ verò apud Chironem fiunt, pomis videntur, ac fauis digna: & amas, ô Achilles, parua munera, ciuitates, Agamemnoníque affinitatem tunc aspernaturus. Qui igitur in aggere, quíque solo clamore Troianos in fugam vertit, & qui conuersim interficit, Scamandri aquam rubram reddens, equíque immortales, & Hectoris tractus, & qui in Patrocli pectoribus fremit ab Homero scriptus est. Ipsum præterea canentem, ac suplicantem, & sub vno cum Priamo existentem tecto scribit. Hunc autem nondum virtutis capacem: sed adhuc puerum, lacte ac medulla alens Chiron pingendum tradidit, mollem, atque elatum, & iam leuem: recta enim est puero tibia; ad genu verò manus, probæ enim hæ sunt, cursus duces, comáque suauis, neque immobilis: videtur enim alludens Zephyrus ipsam transponere, ac perturbare, vt huc atque illuc recidente alias alius sit puer. Superciliúmque, & iracunda elatio inest quidem iam puero: sed benigno eam aspectu, hilaráque placat gena, mollis quid risus promittente. Chlamys autem, qua indutus est, à matre (vt puto) pulchra enim ac purpurea, à ceruleo colore diuersa. Adulatione autem quadam eum, vt leonem, excitat Chiron ad lepores, atque hinnulos capiendos.

A πόλις αἱρήσει, καὶ ἵππους, καὶ ἀνδρῶν σήμας. καὶ ποταμοὶ αὐτῷ μαχοῦνται, μὴ ἐῶντι αὐτοῦ ῥέειν· κἀκείνων μὲν τῶν ἔργων; μισθὸν ὑποτίσεται Βρισηίδα, καὶ τὰς ἐκ Λέσβου ἑπτὰ, καὶ χρυσὸν, καὶ τρίποδας, καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπ' αὐτῷ ἕψει. τὰ δὲ παρὰ τῷ Χείρωνι ταῦτα, μήλων δοκεῖ, καὶ κηλέου ἄξια. καὶ ἀγαπᾷς, ὦ Ἀχιλλεῦ, μικρὰ δῶρα, πόλις ἀπαξιώσων τότε, καὶ τὸ κῆδος τὸ Ἀγαμέμνονος; ὁ μὲν οὖν, ὥσπερ τῇ τάφρῳ, καὶ ὁ κλίνας τοὺς Τρῶας ἐκ μόνος ἐβόησεν, καὶ ὁ κτείνων ἐπιστροφάδην, καὶ ἐρυθραίνων τὸ τοῦ Σκαμάνδρου ὕδωρ, ἵππους τε ἀθανάτους, καὶ ἑλξὶς Ἕκτορος, καὶ ὁ βρυχώμενος ἐπὶ τοῖς Πατρόκλου στέρνοις; Ὁμήρου γέγραπται. γράφει δὲ αὐτὸν καὶ ἀδύντα, καὶ εὐχόμενον, καὶ ὁμωροφίων τῷ Πριάμῳ. τοιοῦτον ὄν, οὔπω ζωννύσθαι ἀ-
B ρετῆς, ἀλλὰ παῖδα ἔτι, γάλακτι τεθραμμένον, καὶ μυελῷ, καὶ μόλις, δέδωκεν ὁ Χείρων γράφειν, ἁπαλὸν, καὶ ἀγέρωχον, καὶ ἤδη κοῦφον. εὐθεῖα μὲν γὰρ ἡ κνήμη τῷ παιδὶ, ἐς γόνυ δ' αἱ χεῖρες. ἀγαθαὶ γὰρ δὴ αὗται πομποὶ τοῦ δρόμου. κόμη τε ἡδεῖα, καὶ οὐδὲ ἀκίνητος. ἔοικε γὰρ προσαύρειν ὁ Ζέφυρος, μεταπίπτειν αὐτήν. ὡς μεταπιπτούσης τῆδε, κἀκεῖσε, ἄλλοτ' ἄλλος ὁ παῖς εἴη. ἐποκωλιόν τε,
C καὶ θυμοειδὲς φρύαγμα, ἔστι μὲν ἤδη τῷ παιδί. σφαδνᾷ δ' αὐτὸ ἀκάκῳ βλέμματι, καὶ σφοδρὰ μάλα ἵλεῳ, καὶ σφοβαλλόσῃ τὶ ἁπαλοῦ γέλωτος. ἡ χλαμὺς δ', ὡς ἀμπέχεται, σφαρὰ τῆς μητρὸς οἶμαι. καλὴ γὰρ, καὶ ἁλιπόρφυρος, καὶ πυραυγὴς, ἀλλ' ἀπτέον τοῦ κυανῆν εἶναι.
D κολακεύει δ' αὐτὸν ὁ Χείρων, οἷς λέοντα, πῶκας ἁρπάζειν, καὶ νεβροῖς συμπέτεσθαι.

νεβρὸν γοῦν ἄρτι ἠρπακὼς, ἥκει πρὸς τὸν
Χείρωνα, καὶ ἀπαιτεῖ τὰ ἆθλα. ὁ δὲ, χαί-
ρει ἀπαιτούμενος. καὶ σὺν τοῖς ἐθαδίοις ἐ-
νοκλάσας, ἐς ἴσον καθίσαται τῷ παιδὶ,
μῆλα ἀπὸ τῆς κόλπης ὀρέγων αὐτῷ, καλὰ,
καὶ βώδη. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἀὐτῶν ἔοικεν
ἐπιγράφθαι. καὶ κηρίον ὀρέγει τῇ χειρὶ,
σαφῆνα λεῖβον δὲ εὐνομίαν τῶν μελιττῶν.
ὅταν γὰρ πόας ἀλαθεῖς ἐντυχοῦσαι κυί-
σκωσι, πίμπλησι τὰ κηρία γίνεται, καὶ
ἀποβλύζουσι τὸ μέλι οἱ οἶκοι αὐτῶν. ὁ δὲ
Χείρων, γέγραπται μὲν ὅσα Κένταυ-
ρος· ἀλλὰ ἵππον ἀνθρώπῳ συμβαλεῖν,
θαῦμα οὐδέν. συναλεῖψαι μὲν, καὶ
ἑνῶσαι, καὶ διαδοῦναι ἄμφω λῆξιν, καὶ
ἄρχεσθαι, καὶ διαφθόγγου τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ, εἰ τὸ τέρμα τοῦ ἀνθρώπου ἐλέγ-
χοιεν, ἀγαθοῦ οἶμαι ζωγράφου. καὶ τὸ
ἥμερον δὲ φαίνεται τοῦ Χείρωνος ἦ-
θος, ἐργάζεται μὲν καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ
τὸ ὑπ' αὐτῆς πέπυσται. πρεπόντως δὲ καὶ
ἡ πικτὶς, ὑφ' ἧς ἐμεμούσωται. νυνὶ δὲ
καὶ ὑποχορισμοῦ μὲν αὐτῷ ἔστιν, εἰδὼς
που ὁ Χείρων ὅτι τοῖς παισὶ τοῦτο μει-
λίσσεται, καὶ τρέφει μᾶλλον, ἢ τὸ γά-
λα. ταυτὶ μὲν πρὸς τὰς θύρας τοῦ ἀνδρός.
ὁ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ παῖς, ὁ ἱππόνδον ἤδη
τοῦ Κενταύρου ἀθύρων· οἱ αὐτοὶ ἐπιδιδά-
σκει ὁ Χείρων τὸν Ἀχιλλέα ἱππάζεσθαι,
καὶ κεχρῆσθαι αὐτῷ, ὅσα ἵππῳ. καὶ συμ-
μετρεῖται μὲν τὸν δρόμον ἐς τὸ ἀνεκτὸν
τῷ παιδί. καταχάζονται δὲ αὐτῷ ἐπὶ τῷ
ἥδεσθαι, πρεπωδίᾳ μεταχρεφόμε-
νος. καὶ μονονοὺ λέγει, ἰδοὺ σοὶ κροαίνω
ἄπληκτος· ἰδοὺ καὶ ἐπικελεύομαί σοι. ὁ
ἵππος ὀξὺς δέρα καὶ ἀφαυρεῖν γέλωτα.
λαγαρῶς γάρ μοι ἱππασθείς, θεῖε παῖ, καὶ τοιῷδε ἵππῳ πρέπων, ὀχήσῃ ποτὲ

A Hinnulo igitur nuper capto ad Chironem venit, præmiáque exigit. Ipse verò rogatus gaudet: anterioréſque flectens pedes æqualem ſe facit puero, pulchra atque odorata ei ex ſinu porrigens poma. Etenim hoc quoque ipſorum videtur pictum. & fauum ob fertile apum pabulum guttas effundentem manu porrigit. Cùm enim bonas aſſecutæ herbas impleantur, ingentes redduntur faui, melléque ſcaturiunt ipſorum cellæ. Chiron au-
B tem pictus quidem eſt vt Centaurus: ceterùm equum homini committere nihil mirum: coniungere tamen, atque vnire, & vtriſque finem atque initium ita diſtribuere: vt, ſi quis hominis terminum quærat, id oculos effigiat, periti (vt puto) eſt pictoris. & quod manſueti videantur Chironis mores, præſtat id quidem & iuſtitia, & quòd ab
C ea prudentiam conſequatur: efficit verò & cithara, à qua muſica repletus eſt harmonia. Nunc autem & blandimenti aliquid ipſi ineſt, cùm hoc pueros placare, & magis quàm lac nutrire, Chiron minimè ignoret. Hæc quidem circa antri fores. Qui verò in campo eſt puer, equitantis more in Centauro ludens: ijdem rurſus: docet Chiron Achillem equitare, ipſoque vt equo vti, & ad pueri quidem ætatem, ac vires curſum metitur: ei
D verò præ gaudio ridenti conuerſus, ac reſpiciens arridet, & tantùm non dicit: ecce tibi exulto impercuſſus, tuáque cauſa meipſum exhortor. Equus vtique acer, vt riſum auferat: diligenter autem à me, diuine puer, equitandi artem edoctus, huiuſmodique decens equum, veheris

quandoque à Xantho & Balio : & multas quidem capies ciuitates : multos verò interficies viros, currens vt fugientes assequaris. Hæc Chiron puero vaticinatur, pulchra quidē ac boni ominis, & non qualia apud Homerum Xanthus.

καὶ ὑπὸ Ξάνθου, καὶ Βαλίου. καὶ πολλὰς μὲν πόλεις αἱρήσεις, πολλοὺς δὲ ἄνδρας ἀποκτενεῖς, θεῶν ὅσα σε συσκιάζοντας.* ταῦτα ὁ Χείρων μαντεύεται τῷ παιδὶ, καλὰ, καὶ εὔφημα, καὶ οὐχ οἷα ὁ Ξάνθος. *Gr. διώκαν.

CENTAVRIDES: id est, *Centaurorum filiæ.*

ΚΕΝΤΑΥΡΙΔΕΣ.

Tu quidem Centauridum gregem è quercubus, ac saxis genitum arbitrabaris, vel per Iouem ex equabus solùm, quas Ixionis equum inire ferunt, à quo Centauri compacti coïerunt. His verò & matres ex eodem genere erant, mulieres iam, & pulli infantium specie, & domus suauissima: non enim te Pelio tristari reor, & qui in eo est victu, fraxiníque planta, quæ à ventis educata & recta est, & in cuspide minimè frangitur. & pulcherrima antra, & fontes, & quæ apud ipsos sunt Centaurides, si equorum quidem obliuisceremur, vt Naiades: sin verò cum equis eas considera remus, vt Amazones. Nam muliebris formæ mollities inualescit equo simul conspecto. Centauri isti infantes, quorum alij in fasciis iacent: alij è fasciis latenter exeunt, alij flere videntur: hi verò bene agunt, mammáque vbertim fluente rident: hi sub matribus infantium more ludunt; hi matres ipsas genibus flexis sese submittentes amplectuntur: sed hic in matrem lapidem iacit, contumelia iam afficiens, & infantium quidem forma nondum euidens, affluente ipsi lacte: qui verò iam saltitant, asperitatis etiam aliquid præseferūt. Ipsis autem iuba iam futura existit,

Σὺ μὲν ὡς τῷ τῶν Κενταυρίδων ἀγέλαι δρυῶν σὺ πεφυκέναι, καὶ πετρῶν. ἢ νὴ Δία ἵππων μόνον, οἷς τὸν τῆς Ἰξίονος ὑπιόντα φασίν· ὑφ' οὗ οἱ Κένταυροι συνῳκίσθησαν, ἦλθον ἐς κράσιν. τοῖς δ', ἄρα καὶ μητέρες ὁμόφυλοι ἦσαν, καὶ γυναῖκες ἤδη, καὶ παῖδες ἐν εἴδει βρεφῶν, καὶ οἶκος ἥδιστος. οὐ γὰρ οἶμαί σε ἄχθεσθαι τῷ Πηλίῳ, καὶ τῇ ἐν αὐτῷ διαίτῃ, καὶ τῷ τῆς μελίας φυτῷ, ἀνεμοσθενεῖ ὄντι, καὶ ἀθρόως ἀκμάζοντι, καὶ τῷ μὴ κλᾶσθαι ὑπὸ τῆς αἰχμῆς. καὶ τὰ ἄντρα καλλίστα, καὶ αἱ πηγαὶ, καὶ αἱ περὶ αὐτοῖς Κενταυρίδες. εἰ μὲν ὑπολαθοίμεθα τῶν ἵππων, οἷς Ναΐδες. εἰ δὲ μετὰ τῶν ἵππων αὐτὰς λογιζοίμεθα, οἷς Ἀμαζόνες. ἡ γὰρ τῶν γυναικείων εἰδῶν ἀβρότης, ῥώννυται, συνοφρυοῦται αὐτῷ τῷ ἵππου. Κένταυροι δὲ ταυτὶ τὰ βρέφη, τὰ μὲν, σαργάνοις ἔγκειται· τὰ δὲ, τῶν σαργάνων ὑποκύπτει· τὰ δὲ, κλάειν ἔοικε. τὰ δὲ, οὐ προσέχει. καὶ οὐροσιῶντος τοῦ μαίζει, μειδιᾷ. τὰ δ', ἀπάλλεται ὑπὸ ταῖς μητράσι. τὰ δ', περιβάλλει αὐτὰς ὀκλάζουσας. ὁ δ', ἐς τὸν μητέρα λίθον ἀφίησιν, ὑβρίζων ἤδη. καὶ τὸ μὲν τῶν νηπίων εἶδος, οὔπω σαφὲς, συμπλημμυροῦντος αὐτῷ τοῦ γάλακτος. τὰ δὲ, ἤδη σκιρτῶντα, ἐμφαίνει* τι καὶ τραχύτητος. ὑποαρχὴ δ' αὐτοῖς χαίτη μέλλουσα, *κ.τ.λ.

ὁπλαὶ ἁπαλαὶ ἔπ. ὡς καλαὶ αἱ Κενταυρίδες, καὶ σὺν τοῖς ἵπποις. αἱ μὲν γὰρ λευκαῖς ἵπποις ἐμπεφύκασιν. αἱ δὲ, ξανθαῖς συναπονίαι. τὰς δὲ, ποικίλῃ μὲν, ἀποστίλβει δ' αὐτῶν, οἷ' π τὸ σὺν κομιδῇ ἵππων σὺν πέφυκε, καὶ μελαίνης ἵππου, λευκὴ Κενταυρίς· καὶ τὰ ἐναντιώτατα τῶν χρωμάτων, ἐς τὸ τὸ κάλλους συνθήκην ὁμολογεῖ.

A & vngulæ adhuc molles. quàm pulchræ in equis quoque Centaurides: nam hæ quidem candidis agnatæ sunt equabus, hæ verò flauis adnexæ: has verò variat quidem, ab ipsis verò resplendescit quale in equorum cura exoritur. & nigræ equæ niuea Centauris: & inter se maximè contrarij colores ad pulchritudinis compositionem consentiunt.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ.

Τὸ μὲν θηρίον, Φαίδρα Θησέως. ἐμπέπτωκε δὲ τοῖς Ἱππολύτου ἵπποις, σὺν εἴδει ταύρου λευκοῦ κατὰ τοὺς δελφῖνας. ἥκει δὲ σὺν θαλάττῃ κατὰ τὸ μειρακίου, ἀδεμιᾶ δίκῃ. μηχανᾶται γὰρ Φαίδρα ξυνθεῖσα λόγον ἐπ' αὐτῷ οὐκ ὄντα, ὡς δὴ ἐρῴη τοῦ Ἱππολύτου, αὐτὴ δὲ Φαίδρα τὸ μειρακίου ἤρα· ἀπατᾶται δὲ ὁ Θησεὺς τῷ λόγῳ, καὶ καταρᾶται τὸ παιδὸς τὰ ὀφθαλμία. οἱ μὲν δὴ ἵπποι, ὀρθοὶ ὡς ἀπειλήσαντες τὸ ζυγὸν, ἐλευθέραν αἴρεσιν τοῦ χαίτου, προαίνοντες ὥσπερ οἱ λαμπροὶ, καὶ ἔμφρονες, ἀλλ' ἐξηρμένοι φόβῳ, καὶ ποιᾷ. ραίνοντες δὲ ἀφρῷ τὸ πεδίον, ὁ μὲν, ἐς τὸ θηρίον ἐπέστραπται φεύγων. ὁδὶ ἀνεσκίρτησεν ἐς αὐτό. ὁ δὲ, ὑποβλέπει. τῷ δὲ, ἐς πλεῖν θάλατταν ἡ φορὰ, καθάπερ ἑαυτοῦ καὶ τῆς γῆς σκιλαζομένῳ. μικτῆρσι δὲ ὀρθοῖς, ὀξὺ χρεμετίζουσιν, εἰ μὴ φαρακτὴς τὸ χαλινοῦ. ἔνθεοι δ' ἅρματος, ὁ μὲν, ἐξήρμοσται τὰς κνήμας, ὑπὸ τοῦ συγκλιθῆναι τὸ ἅρμα ἐς αὐτὸν τῆς δίνης. ὁδὶ ἐκλελοιπὼς τὸν ἄξονα, φέρεται καθ' αὐτὸν, στρομβώσης αὐτὸν ἐπὶ τῆς δίνης. διεπόλωται καὶ οἱ τοῦ ὀπαδοῦ ἵπποι· καὶ τοῦ μὲν, ἀποσείονται· τοῦ δὲ ἀτυχοῦντες πη ἤδη φέρουσι. σὺ δὲ

HIPPOLYTVS.

B

Fera quidem Thesei, ingruit verò Hippolyti equis, specie tauri candidi instar delphinorum. Venit autem in adolescentulum, nullo iure. A Phædra etenim nouerca falsa in ipsum composita oratione, quòd scilicet ab Hippolyto amaretur, cum ipsa eius amore capta esset, Theseus decipitur, & quæ cernuntur, filio imprecatus est. Vides tu quidem vt equi iugum detrectantes iubam tollunt, neque exultant vt illustres, ac prudentes, sed C metu ac formidine attoniti. Campum autem spuma inspergentes: hic quidem in feram conuersus est fugiens, hic vero in ipsam resultauit: at iste suspicit: illi in mare impetus, vt pote sui ipsius ac telluris oblito; rectis autem naribus acutum hinniunt, nisi picturam obaudis. Currus autem rotæ, hæc quidem luxata est radios, quod D in eam inclinatus sit currus: hæc vero axem relinquens per se fertur, vertigine adhuc eam circumagente. Perterrefacti sunt & comitum equi, & hos quidem excutiunt, hos vero angentes aliquo iam ferunt. Tu autem, adolescen-

tule modeſtiæ ſtudiosè iniqua quidem à nouerca, paſſus eſt: iniquiora verò à patre paſſus es. Quare conqueſta eſt & pictura poëticum quendam luctum tua cauſa componens. Speculæ enim iſtæ per quas cum Diana venabaris, mulierum ſpecie ſcinduntur genas, prata autem egregia adoleſcentulorum forma, quæ immortalia nominabas, cauſa tua flacceſcunt flores. Nymphæ tuæ nutrices ex hiſce fontibus emerſæ comas ſcindunt, è papillis aquam fundentes. Tibi autem nec fortitudo, nec brachium ſuccurrerunt: ſed membrorum partim dilaniata ſunt, partim contrita. Polluta eſt autem coma, & pectus quidem ſpirat adhuc, vt pote non dimittens animam, oculus verò vulnerata circunſpicit. O pulchritudinem, quam vulnerari non potuit. Nam ne nunc quidem adoleſcentulum deſerit, ſed & vulneribus venuſtatis aliquid concedit.

A μειρακιον, σωφροσύνης ἐρῶν, ἄδικα μὲν ὑπὸ τ μητρυιᾶς ἔπαθες, ἀδικώτερα δ' ὑπὸ τ πατρός. ὡς τ, ὠδύρατο καὶ ἡ γραφή, θρηνῶν σε ἅτε ποιητικὸν ὄντα σοὶ ξυνθεῖσα. σκοπαὶ γὰρ αὗται, δι' ὧν ἐθήρας ξὺν Ἀρτέμιδι, δρύπτονται τὰς παρῄας, σὺν εἴδει γυναικῶν. λάμπρες δ' σὺν ὥρᾳ μειρακίων, οὓς ἀκηράτους ὠνόμαζες, μαραίνονται σοὶ τὰ ἄνθη. νύμφαι τε αἱ σαὶ τροφοὶ, τροφῶνί τ πηγῶν ἀναχέουσαι, ἀπαρῄποισι τὰς κόμας, ἀποβλύζουσαι τὸ μαζῶν ὕδωρ. ἤμωξε δέ σοι οὐδὲ ἡ ἀνδρία οὐδὲν, οὐδὲ ὁ βραχίων. ἀλλά σοι τὰ μὲν, ἐσπάρακται τὸ μηρῶν, τὰ δ', συντέτριπται. πέφυρται δ' ἡ κόμη. ὁ δὲ μὲν στέρνον, ἔμπνουν ἔτι, καθάπερ μὴ μεθιέμενον τὴς ψυχῆς. τὸ δ' ὄμμα πρὶν ἁφεῖ τὰ τετρωμένα. φθονῶ δ' ὥρας, ὡς ἄζωτος ἡς ἐλελήθει ἔσα. ἀλλὰ γὰρ νῦν ἀπολείπει τὸ μειρακιον, ἀλλ' ἐπιτρέπει δὲ καὶ τοῖς ξαύμασι. ΡΟΔΟΓΟΥΝΗ.

B

C

Et ſanguis vnà cum ære, ac purpureis veſtibus, ornamenti aliquid caſtris addit, picturæque venuſtatem, qui alius aliter ceciderunt, equíque ſtupore quodam inſanientes, & fluminis aqua præter ſolitum polluta, in quo hæc. Captiui autem, & ipſorum cauſa Tropæum, Rhodogune, ac Perſæ Armenios ſuperant, fœdera tranſgredientes. Cùm Rhodogune ea celeritate victoriam aſſecuta dicatur, vt ne ad dexteram quidem comam reſumendam ſibi moram conceſſerit, qua minimè ſuperbiebat; & ſibi placet victoriæ cauſa: & intelligit fore, vt ob opus illud ipſa apud poſteros celebretur, tam cithara, quàm ti-

Καὶ τὸ αἷμα πρὸς τῷ χαλκῷ, καὶ τὰς Φοινικίσι, προσβάλλει τι αὐθος τῷ στρατοπέδῳ. καὶ χαρίεν τῆς γραφῆς, οἱ ἄλλος ἄλλως πεπλωκότες· ἵπποι τε ἀτακτοῦντες μετ' ἐκπλήξεως, καὶ ποταμοῦ ὕδωρ ποταμοῦ, ἐφ' ᾧ ταῦτα. οἱ δ' αἰχμάλωτοι, καὶ τὸ ἐφ' αὐτοῖς τρόπαιον, Ροδογούνη, καὶ Πέρσαι, νικῶσιν Ἀρμενίους, ἐν σπουδαῖς ἀτακτήσαντας· ὅτε δὴ λέγεται ἡ Ροδογούνη κρατῆσαι τ μάχης, οὐδὲ ὅσον τὰ δεξιὰ τῆς κόμης ἀναλαβεῖν, ξυνεχωρήσαντα ἑαυτῇ βραδυῶαι, ἣ δὴ ἐπῆρται· καὶ φρονεῖ ἐπὶ τῇ νίκῃ, καὶ ξυνίησιν ὡς ἔσοιτο ἀοίδιμος ἐπὶ τῷ ἔργῳ, καὶ σὺν κιθάρᾳ, καὶ ἐν αὐ-

D

λοῖς ☪ σὺθα Ελλωες. προσγέγραπται ὑ αὐτῇ ἡ Νισαία ἵππος μέλαινα, ὑπὸ λευκοῖς τοῖς σκέλεσι, ἡ ☪ τὰ στέρνα λευκά. ἡ τὸ πνεῦμα, ἀπὸ λευκοῦ δ' μυκτῆρος. ☪ τὸ μέτωπον, σὺν ἀρίπῳ τῷ κώκλῳ. λίθων μὲν ἅν, ἡ ὅρμων, ☪ παντὸς ἀπαλῶ* κόσμου ἀφανεχώρησεν ἡ Ροδογούνη τῷ ἵππῳ, ὡς ἀγαλλοίτο, καὶ ἁβρῶς τὸν χαλινὸν διαπύοι. κοκκοβαφεῖ ὑ ἐσθῆτι καταλάμπει πάντα, πλὴν τ' ἑαυτῆς εἴδους. σὺν ἡδείᾳ μὲν τῇ ζώνῃ, ἡ πλὴ ἐσθῆτα μεζούσῃ ἐς γόνυ, ἡδεῖα ὑ τῇ ἀναξυρίδι ἡ φαρεθμένῃ χρυσᾶς ὑπὸ κερκίδος. τὸ ὑ ὑπὸ ὤμου ἐς ἀγκῶνα ⓦ χιτῶνα διαλείπουσαι πορπαι ξωάπλοισιν, ὑπανιχούσης σὺν λαὲξ τῆς ὠλενης, ἔνθα ὁ δεσμός. ὁ ὑ ὦμος, ἐλκεῖλαι· ἡ τὸ χῆμα, οὔπω ἀμαζόνος. ἡ τῆς ἀσπίδος ἄλαδε χρὴ τὸ μέτεωον, ☪ ὑποχρῶν τῷ στέρνῳ. ἡ τ' ἰσχὺν τῆς χειρός, σὺ ταῦθα ἐξετάσαι· ὑπερβάλλουσα γὰ ἡ ὑριστερὰ τὸν πόρπακα, ἔχειλαι τῆς αἰχμῆς, ἀφισᾶσα τὸ στέρνου τὴν ἀσπίδα. ὀρθῆς ὑ ἐγκειμένης τῆς ἵππου, ὀρᾶται μὲν ☪ τὰ ἔξω τῆς ἀσπίδος· ἡ οὐ χρυσᾶ ταῦτα, ☪ οἷς ζῶα· τὰ ὑ ἔσω, ἡ σῦθα ἡ χείρ, ἀλουργά. προσανθεῖ ὑ αὐτοῖς ὁ πῆχυς. αἰδάνεσθ δέ μοι δοκεῖς, ὦ παῖ, τ' σὺ αὐτῇ κάλλους, καὶ βούλεσθαί π ἡ περὶ τούτου ἀκούειν. ἄκουε δή. σωφρ δὲ μὲν ἐπὶ τῇ τῶ Αρμενίων ῥόπῃ. ἡ ἡ σύνοια, εὐχομένης. εὔχεται ὑ αἱρεῖν σοὺ ἄνδρας, οἷς νεῶ ἥρηκεν· ἐ γὰρ μοι δοκεῖ ἐρᾶν ἔ ἐρᾶσθ. ☪ τὸ μὲν ἀνειλημμένον τῶ ἱματίων, αἰδοῖ κεκόσμηται, τὸ ἀγέρωχον κολαζούσῃ. τὸ ὑ ἄνετον, βακχεύει αὐτὴν, ☪ ῥώννυσι. ☪ ξανθὸν μὲν, ☪ χρυσοῦ πέρα, τὸ ἀπα-

A biis, vbicunque fuerint Græci. Appicta est ei Nisæa equa nigra, cui ad candida crura, niuea sunt pectora, & spiritus, è candidis naribus, & frons, in exacto orbe. Lapillos igitur, ac monilia, omnémque delicioſum mundum equo cōcessit Rhodogune, vt exultaret, frenúmque deliciosè exerceret. Omnia autem præter ipsius formam coccina splendent veste, in suaui quidem zona, & ad genu vestem metiente: suaui verò & Anaxuride picturas à radio præbente. Eam autem vestis partem, quæ ab humero ad cubitum tendit, distantes nectunt fibulæ; vlna vicissim, vbi vinculum, exstante: humerus verò deprimitur, & habitus nondum Amazonis. Clypei quoque modum mirari oportet, & qui pectori satis sit, picturaéque vim hic exquirere. Clypei namque lorum transgrediens siniſtra, cuspidem tenet, clypeum à pectore seiungens. Clypei autem circunferentia recta existente, spectantur quidem & exteriora, vbi non aurea hæc, ac veluti animalia: interiora vero, & vbi manus, purpurea: illustrat autem ista cubitus: mihi intelligere videris, ô puer, quæ ei ineſt, pulchritudinem, velléque super hac aliquid audire. Audi igitur. Libat quidem, quod Armenios in fugam verterit, & cogitatio est supplicantis: precatur autem viros capere, quos nunc cœpit, neque enim mihi videtur eo esse desiderio, vt ametur, & ea quidem crinium pars, quæ compta ac composita est, verecundia superbiam coercente exornata est. Quæ vero remissa est ac soluta, ipsam excitat, ac validam reddit, & id comæ, quod solutum est, flauum

ac supra

ac ſupra aurum. Quod verò in altera parte poſitum, habet neſcio quid & in ipſam differens quòd compoſitum ſit. Supercilia propterea venuſta quidem, quòd cùm naſo pariter & incipiant & oriantur. Venuſtiora verò quòd circumacta ſint: oportet enim vt ipſa non modò oculis proiecta ſint, ſed & circuniecta. At gena excipit quidem oculorum deſiderium, hilaritate verò lætificat. Riſus enim ſtudium in gena maximè. & oculi miſti quidem ſunt è fuluo in atrum: præſtant verò ab occaſione quidem hilaritatem, à natura vero pulchritudinem: ab imperij dignitate faſtum. Os autem molle, fructúque Venereo refertum, oſculatu quidem ſuauiſſimum, pollicitatu vero difficile. Ceterùm, ô puer, aduerte quæ tibi percepiſſe ſatis eſt. Labra florida, atque æqualia, os modeſtum, tropæóque preces accinens: quod ſi auſcultare voluerimus, Græcè fortaſſe loquetur.

κτοιῶ τῆς κόμης. τὸ ᾗ ὀπὶ θάτερα κείμενον, ἔχει δὲ καὶ ἡ ἐς αὐτὸ προσβολή, ἴσον τῷ τετάχθαι. τὰ ᾗ ὀφρύων, χαρίεν μὲν τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ ὁμόθεν σὺμπεφυκέναι τῆς ῥινός· χαριέστερον ᾗ τὸ περιῆχθαι. δεῖ γὰρ αὐτὰς μὴ περιβεβλῆσθαι τῷ ὀφθαλμῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ περιβεβλῆσθαι αὐτοῖς. ἡ παρειὰ ᾗ, ὑποδέχεται μὲν τὸ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων ἵμερον, εὐφραίνει ᾗ τῷ ἰλαρῷ. τὸ γὰρ φιλομειδὲς, εἰ παρειὰ μάλιστα. ἡ δὲ τῶν ὀφθαλμοὶ, κέκραται μὲν ἀπὸ τοῦ χαροποῦ ἐς τὸ μέλαν· παρέχονται ᾗ τὸ μὲν ἱλαρὸν, ἀπὸ τοῦ καιροῦ, τὸ δὲ, ὡραῖον, ἀπὸ τῆς φύσεως, τὸ ᾗ γαῦρον, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. στόμα ᾗ ἁπαλὸν, καὶ ἀνάμεσον ὀπώρας ἐρυθρικῆς. φιλῆσαι μὲν, ἥδιστον· ἀπαγγεῖλαι ᾗ, ῥᾴδιον. ἃ ᾗ ἀπόχρη σοι μαθεῖν, ὅρα παῖδιον. χεῖλη αἰθηρὰ, καὶ ἴσα. στόμα σύμμετρον, ἡ προφθεγόμενον πειθὼ ἕλκει τῷ ζηπαίῳ. κἂν πρακοῦσαι βουληθῶμεν, τάχα Ελλωιεῖ.

ARRHICHIO ATHLETA.

Ad ipſa veniſti Olympia, & ad eorum, quæ in Olympia ſunt, pulcherrimum: hoc enim virorum Pancratium; coronatur autem ob ipſum Arrhichio, qui in victoria deceſſit: & ipſum hic Hellanodices coronat. Appelletur autem verus, & quòd veri curam ſuſceperit, & quòd illi pictus ſit. & tellus in ſimplici valle: tantúmque, quantum cernis, continente, ſtadium præbet. & Alphei fluxus leuis elabitur: propterea fluminum ſolus in maris ſuperficie fluitat, oleaſtríque circa ipſum cœrulea ſpecie pullulant. Pulchri, ac iuxta apiorum denſitatem. Sed hæc mul-

ΑΡΡΙΧΙΩΝ.

Ες αὐτὰ ἥκεις Ολύμπια, καὶ τῶν σὺν Ολυμπίᾳ τὸ κάλλιστον. τοῦτο γὰρ δὴ ἀνδρῶν τὸ Παγκράτιον· στεφανοῦται δὲ αὐτῷ Ἀρριχίων ἐπαποθανὼν τῇ νίκῃ. καὶ στεφανοῖ αὐτὸν οὗτοσὶ Ελλανοδίκης. ἀληθὴς ᾗ προσαγορεύεται, διά τε τὸ ἐπιμεμεῖσθαι ἀληθείας, διά τε τὸ ὡς ἐκεῖνοι γεγράφθαι. στάδιον τ' ἠπὶ δίδωσιν ἐν ἁπλῇ αὐλῶνι, καὶ εἰσεχεῖται τοσοῦτον. καὶ τὸ τοῦ Αλφεοῦ νᾶμα, ἐξέρχεται κοῦφον. ταῦτά τοι καὶ μόνος ποταμῶν ἐπὶ τῆς θαλάττης ὀχεῖται. κόπινοί τ' αὐτῷ περιπεφύκασιν ἐν γλαυκῷ εἴδει, καλοὶ καὶ κατὰ τὰ σελίνων οὐλότητα. ταῦτα μὲν

οὖν μετὰ τὸ στάδιον, ἐπισκεψόμεθα, καὶ πολλὰ ἕτερα. τὸ δὲ ἔργον τὸ τοῦ Ἀρριχίωνος, πρὶν ἢ παύσασθαι αὐτὸ σκοπῶμεν. ἔοικε γὰρ μὴ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ κεκρατηκέναι. βοῶσι γοῦν, ἀναπηδήσαντες τῶν θάκων. καὶ οἱ μέν, τὼ χεῖρε ἀνασείουσιν· οἱ δέ, τὼ ἑδῶνε. οἱ δέ, αἴρονται ἀπὸ τῆς γῆς· οἱ δέ, τοῖς πλησίον ἱλαροὶ προσπαλαίουσι. τὰ γὰρ οὕτως ἐκπληκτικὰ, οὐ συγχωρεῖ τοῖς θεαταῖς, ἐν τῷ καθεκτῷ εἶναι. ἢ τίς οὕτως ἀναίσθητος, ὡς μὴ ἀναγκάζειν ἐπὶ τῷ ἀθλητῇ; μεγάλου γὰρ δὴ καὶ τοῦ βίου τυγχάνοντος, τοῦ δὶς ἤδη νικῆσαι τὰ Ὀλύμπια, μεῖζον τοῦδε νυνὶ, ὅτε καὶ τῆς ψυχῆς αὐτὰ κτησάμενος, ἐς τὸν ὀλβίων πέμπεται χῶρον, αὐτῇ κόνει. μὴ συντυχία νοείσθω τοῦδε. σοφώτατα γὰρ προῳδοποίηται τὸ νίκης. καὶ τὸ πάλαισμα δὴ ἀγωνόσις· οἱ παίκραπάζοντες, ὦ παῖ, κεκινδυνευμένη προσχῶνται τῇ πάλῃ. δεῖ γὰρ αὐτοῖς ὑπιασμοῦ τ, οἱ* μὴ εἰσὶν ἀσφαλεῖς τῷ παλαίοντι· καὶ συμπλοκῶν, ἐν αἷς προσμίνεσθαι χρὴ, οἷς πάπουσα. δεῖ γὰρ αὐτοῖς καὶ τέχνης εἰς τὸ ἄλλοτε ἄλλως ἄγχειν. οἱ δὲ αὐτοὶ, καὶ σφυρῷ προσπαλαίουσι, καὶ τὼ χεῖρε στρεβλοῦσι, προσόντος τοῦ παίειν, καὶ συνάλλεσθαι ταυτὶ γὰρ τοῦ παγκρατάζειν ἔργα, πλὴν τοῦ δάκνειν, ἢ ὀρύττειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν καὶ ταῦτα νομίζουσιν, ἀποζυγάζοντες, οἷμαι, ἑαυτοὺς εἰς τὰς μάχας. Ηλεῖοι δὲ ἀγῶνες, ταυτὶ μὲν, ἀφαιροῦσι. τὸ δὲ ἄγχειν ἐπαινοῦσιν. ὅθεν τὸν Ἀρριχίωνα, μέσον ἤδη ἡρηκὼς ὁ ἀνταγωνιστὴς, ἀποκτεῖναι ἔγνω. καὶ τὸν μὲν πῆχυν τῇ δεξιᾷ συνέβαλεν, ἀποφερόμενον αὐτοῦ τὸ ἄθυμα.

A táque alia poſt ſtadium conſiderabimus. Arrhichionis autem opus, priuſquam deſinat, conſideremus. Videtur enim non aduerſariũ modò, verùm & vniuerſos ſuperaſſe Græcos. Clamitant igitur è ſedibus exilientes; & hi quidem manus excutiunt: hi vero veſtem, iſti tolluntur humo: at illi hilares cum proximis luctantur. Quæ enim ita terribilia atque horrenda ſunt, ſpectatoribus, vt ſe in eodem contineant ſtatu, minimè concedunt. Alioqui, B quis adeo omni eſt ſenſu priuatus, vt non athletæ applaudat? Nam cùm bis iam Olympia viciſſe ei magnũ fuerit: multo hoc nunc maius, quòd vita etiam hæc aſſecutus, cum ipſo puluere ad beatorum ſedem mittitur. Ne caſus exiſtimetur hoc. Sapientiſſime namque ante victoriam excogitatum fuerat, & certamen haud ignorabis. Qui Pancratio ſe exercent, ô puer, periclitanti vtuntur lucta: opus eſt enim ipſis & reſupinationum, quæ luctanti tutæ C minimæ ſunt: & complexionum, in quibus vt cadentem vincere oportet. Opus eſt autem ipſis & arte, vt alias aliter aduerſarium angant. Hi quidem & pedis malleolo luctantur, & manum torquent; cùm interea & feriant, & inſultent. Hæc ſunt pancratiaſtæ opera, præterquàm quòd & mordent, & * fodiunt. Lacedæmonij autem & hæc lege ſanciunt: ſe (vt puto) ad præ- D lia exercentes. At Elea certamina hæc quidem auferunt, angere vero aduerſarium laudant. Vnde aduerſarius Arrhichionem medium complexus interficere decreuerat: & cubitum quidem gutturi oppoſuit, ſpiritum ei intercludens.

x. εἰ μὴ

x. ἢ ὀ.

Crura vero inguinibus admouens: extremósque pedes ad vtrumque poplitem implicans, ſuffocatione quidem eum præuenit, ſomnolenta inde morte ſenſibus ingruente. Remiſſa autem crurum vſus intentione, Arrhichionis * cogitationem haudquaquam præoccupauit: excutiens enim Arrhichio pedis plantam, à qua dextera ſibi periclitabatur, ſuſpenſo iam poplite: illum quidem, vt non amplius aduerſarium inguine ſuſtinet: ſiniſtris verò inſidens, ſupremámque pedis partem poplite includens, præ violenta ad exteriora conuerſione talum in malleolo permanere haudquaquam permittit. Anima namque è corpore exiens ipſum quidem reddit imbecille: vim verò, ac robur præbet in quodcunque incubuerit. Pictúſque eſt autem mortuo quidem ſimilis, qui necuit, manúque quòd defecerit indicans. Arrhichio verò vt vincentes pictus eſt. Etenim ſanguis in flore [ac proprio eſt colore:] & ſudor adhuc ſincerus, & ridet vt viuentes cùm victoriam ſentiunt.

F.M. colligationẽ ſ. implicationem.

τὰ σκέλη ὑ τοῖς βυβῶσιν συναρμόσας, καὶ ὑπερδιείρας εἰς ἑκατέραν ἀγκύλιον ἄκρῳ τῷ ποδὶ, τῷ μὲν πνίγματι, ἔφθη αὐτὸν, ὑπνηλὸν τὲ συντοῦτον θανάτου, τοῖς αἰσθητηρίοις σύγχεοντος. τῇ δὲ ἐπιτάσῃ τ σκελῶν ἀνάμεσον χρησάμενος, καὶ ἔφθη τ λυγισμὸν * τ Ἀρριχίωνος. σκ. λογισμὸν

σκλακτίσας γὰρ τ ταρσὸν τ ποδὸς Ἀρριχίων, ὑφ' ᾧ ἐκινδύνευεν αὐτῷ τὰ δεξιὰ, κρεμαννυμένης ἤδη τῆς ἀγκύλης, ἐκεῖνον μὲν συνέχει τῷ βυβῶνι, ὡς οὐκέτ' ἀνάπαλον. τοῖς δέ γε ἀριστεροῖς ἐνίζησας, καὶ τὸ ὄπισθεν τὲ ποδὸς συναποκλείσας τῇ ἀγκύλῃ, καὶ ἐᾷ μόνῳ τῷ σφυρῷ τὸν ἀστράγαλον, ὑπὸ τῆς ἐς τὸ ἔξω βιαίου ἀποστροφῆς. ἡ γὰρ ψυχὴ ἀποῦσα τ σώματος, ἀδρανὲς μὲν αὐτὸ ἐργάζεται, δίδωσι δ' αὐτῷ ἰσχύν, ἐς ὃ ἀπρεπείστατον. γέγραπται δ', ὁ μὲν ἀποπνίξας, νεκρῷ εἰκάσαι, καὶ τὸ ἀπαγορεῦον ἐπιπομπεύων τῇ χειρί. ὁ δὲ Ἀρριχίων, ὅσοι οἱ νικῶντες γέγραπται. καὶ γὰρ τὸ αἷμα ἐν τῷ σώματι, ἔτι ὁ ἱδρὼς ἀκραιφνὴς ἔτι καὶ μειδιᾷ καθάπερ ἔτι ζῶντες, ἅτε νίκης αἰσθανόμενοι.

ANTILOCHVS.

Achillem Antilochi amore captum ſuſpicatus es (puto) apud Homerum. Cùm Græcorum omnium natu minimum Antilochum, videas; & auri ſemitalentum, quo in certamine ab Achille donatus eſt, cogites. & nunciat Achilli iacere Patroclum. Solamine vnà cum nuncio à Menelao excogitato: Achille ad delicias ſuas reſpiciente. & luget in dilecti mœrore: & manus, ne ſe ipſum occidat, continet. At Achilles & tangente

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

Τὸν Ἀχιλλέα ἐρᾶν τ Ἀντιλόχου πεφώρακας οἶμαι παρ' Ὁμήρῳ, νεώτατον τ Ἑλλήνων ὄντα τὸν Ἀντίλοχον; καὶ τὸ ἡμιτάλαντον τ χρυσοῦ ἐννοῶν, τὸ ἐπὶ τῷ ἀγῶνι. καὶ ἀπαγγέλλοντα Ἀχιλλεῖ κεῖσθαι τὸν Πάτροκλον, θέλγοντα τὸν Μενέλεω πρὸς μωθίαν ὁμοῦ τῇ ἀπιστίᾳ, μεταβλέψαντος Ἀχιλλέως εἰς τὰ παιδικά· καὶ θρηνεῖ ἐρῶντα ἐπὶ τῷ πένθει· καὶ συνέχει τὼ χεῖρε, μὴ ἀποκτείνῃ ἑαυτόν. οὐκ οἶμαι, καὶ ἀπομισῶ

χαίρῃ, καὶ δακρύοντι. αὐτὰ μὲν οὖν Ο-
μήρου χεφαί. τὸ δὲ τοῦ ζωγράφου δρᾶ-
μα, ὁ Μέμνων ἐξ Αἰθιοπίας ἀφικό-
μενος, κτείνει τὸν Ἀντίλοχον, σφοδρὸν μὲν
μύον τοῦ παιδός· καὶ δὴ τοῖς Ἀχαιοῖς δεῖ-
μα ἐνέπεσε. σφοδρὸν γὰρ τοῦ Μέμνονος,
μῦθος οἱ μέλανες· κρατοῦντες δὲ οἱ Ἀ-
χαιοὶ τοῦ σώματος, ὀδύρονται τὸν Ἀντίλο-
χον, οἱ Ἀτρεῖδαι, καὶ ὁ ἐκ τῆς Ἰθάκης, καὶ
ὁ ἐκ τοῦ Τυδέως, καὶ οἱ ὁμώνυμοι. δῆ-
λος δέ, ὁ μὲν Ἰθακήσιος, ἀπὸ τοῦ σφο-
δροῦ, καὶ ἐγρηγορότος. ὁ δὲ Μενέλεως,
ἀπὸ τοῦ ἡμέρου. ὁ δὲ Ἀγαμέμνων, ἀπὸ τοῦ
σεμνοῦ. τὸν δέ, τοῦ Τυδέως, ἡ ἐλευθερία
χράφει. γνωρίζοις δ' ἂν καὶ τὸν Τελα-
μώνιον ἀπὸ τοῦ βλοσυροῦ, καὶ τὸν Λοκρὸν,
ἀπὸ τοῦ ἑτοίμου. καὶ ἡ στρατιὰ πενθεῖ τὸ
μειράκιον, πρίεσθαι αὐτὸ θρίξω ἅ-
μα. πήξαντες δὲ τὰς αἰχμὰς εἰς ἴδαφος, σὺν ἀλλάττουσι τὸν πόδα, καὶ στηρίζον-
ται τῇ αἰχμῇ, ἀπρεῖσαντες οἱ πλεῖ-
στοι δυσφορούσας τὰς κεφαλὰς τῷ ἄ-
χει. τὸν Ἀχιλλέα μὲν ἀπὸ τοῦ κόμης οἴχε-
ται γὰρ τὸ αὐτῷ μὴ τὸν Πάτροκλον, ἀλ-
λὰ τὸ εἶδος αὐτὸν ἐνδείκνυτο, καὶ τὸ μέ-
γεθος, καὶ αὐτὸ τὸ μὴ κομᾶν. θρίξει δὲ
παρεσκεύασται τοῖς στέρνοις τοῦ Ἀντίλο-
χου. καὶ πυρὰν οἶμαι ἐπαγγελλεται αὐ-
τῷ; καὶ τὰ ἐς αὐτὸν, καὶ τὰ ὅπλα ἴσως,
καὶ τὸν κεφαλὸν τοῦ Μέμνονος. ἀποπνεῖ
γὰρ καὶ τὸν Μέμνονα, οἷα τὸν Ἕκτορα, ὡς
μηδὲ τοῦτο ὁ Ἀντίλοχος ἔλαττον τοῦ Πα-
τρόκλου ἔχοι. ὅθεν ἐν τῷ τῶν Αἰθιόπων στρα-
τῷ, ὅπλα ἔσκεν ἔχων αἰχμὴν, καὶ λεοντῆ
ἐνημμένος, καὶ σεσηρὼς ἐς τὸν Ἀχιλ-
λέα. σκεψώμεθα οὖν καὶ τὸν Ἀντίλοχον.
ἡβᾶσκε μὲν ὑπολήνιος πρόσω· κομᾷ δὲ ἐν ἡλιώσῃ κόμῃ. καὶ κοῦφος ἡ κνήμη,

A gaudet (vt puto) & lachrymante. Hæc autem Homeri sunt picturæ. Pictoris verò argumentum. Memnon ex Æthiopia profectus, Antilochum pro patre in acie dimicantem interficit, & Achiuos terror quidam percellit. Nam ante Memnonis aduentum, fabula homines nigri. Cùm autem Achiui corpus recepissent, lugent Antilochum Atridæ, & qui ex Ithaca oriundus, & Tydei filius, & Cognomines. Euidens autem est, Ithacensis quidem seueritate quadam
B ac vigilantia: Menelaus verò lenitate: at Agamemnon diuina quadam maiestate: Sed Tydei filium libertas exprimit: dignosceres præterea Telamonium à terribili, Locrensem à prompto: & exercitus circunstans adolescentulum luget: affixis autem pauimento hastis, alternis insistunt pedibus, hastísque innituntur, admonentes plurimi, & capita dolore grauata. Achillem ne à coma discerne: hoc enim
C amisit post Patroclum interfectum: sed species ipsum indicet, ac magnitudo, & quòd minimè comam nutriat. Luget Antilochi pectoribus incumbens: & rogum (vt puto) ei pollicetur, quæque ad ipsum pertinent. & arma fortasse, ac Memnonis caput: reddere namque & Memnonem, vt & Hectorem: quo ne in his quidem Antilochus
D Patroclo minora assequeretur. Ipse verò in Æthiopum exercitu acer ac terribilis adstat hastam tenens, leonísque pelle indutus, Achillíque arridens. Consideremus igitur & Antilochum: pubescit quidem supra lanuginem: flaua verò sese effert coma, & leuis est tibia,

& modeſtum ad curſus facilitatem corpus: & ſanguis vt in ebore color viget; cuſpide eius pectori incidente. lacet autem adoleſcentulus nec triſtis, nec vt mortuo aſſimiles, clarúſque ac ridens: nam lætitiam, quam ex ſeruato conceperat patre, in facie gerens Antilochus cuſpide percuſſus interiit, & vultum anima reliquit: non vt doluit, ſed vt lætitia obtinuit.

καὶ τὸ σῶμα σύμμετρον ἐς ῥαστώνλιν δρόμε. καὶ τὸ αἷμα ᾗ οἷ ἐπ' ἐλέφαντι χρῶμα ἠνθηκεν, ἐμπεσούσης αἰπαλῆ στέρνε τῆς αἰχμῆς. κεῖται δ' οὐ κατηφὲς τὸ μειρακιον, ἀδὲ νεκρῷ εἰκάσαι, φαιδρόν τ', καὶ μειδιῶν. πλὴν γὰρ οἵμαι χαρὰν πὶ τῷ πατέρα σῶσαι, φέρον ἐν τῷ εἴδει ὁ Ἀντίλοχος, ἀπώλετο τοῦ τῆς αἰχμῆς. καὶ τὸ μὲν θρασυπον ἡ ψυχὴ κατέλιπεν, οὐχ ὡς ἤλγησεν, ἀλλ' ὡς ἐπεκράτησε τὸ εὐφραῖνον.

B

MELES.

Quod ad Enipeum quidem pertinet, & quòd Tyro aquam diligeret, ab Homero dictum eſt: dicit autem & à Neptuno fraudem, & vndæ colorem, ſub qua cubile: hic verò ſermo alius, non ex Theſſalia, ſed Ionicus. Amat Critheis in Ionia Meletem: is autem ephebo ſimilis eſt, & à ſpectatore totus cernitur, illinc erumpens vnde oritur: bibit autem minimè ſitiens, & aquam haurit: & obſtrepentem perinde atque loquentem affatur, Venereáſq. in aquam fundit lachrymas. & fluuius (redamat enim) ipſarum gaudet mixtione. Venuſtas igitur picturæ Meles ipſe, in croco ac loto proiectus & Hyacintho, gaudens floris ætate, & delitioſam ac iuuenilem præbens ſpeciem, & non inſipientem. Diceres vtique Meletis oculos Poëticum quid meditari. pulchrum in ipſo eſt, quòd haud vehementes edit fontes, vt rudes atque imperitos amnes pingere mos eſt: Sed ſummis terram radens digitis, aquæ nullo ſtrepitu ſcaturienti manum ſubdit. & hic nobis, vt Critheidi

ΜΕΛΗΣ.

Τὸ μὲν τῆς Ενιπέως, ᾗ ὡς ἤρα ἡ Τυρὼ τοῦ ὑδατος, Ὁμήρῳ λέλεκται. λέγει δ' ᾗ ἀπάτην τινὰ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ τὸ ἄνθος τῆς κυάνου, ὑφ' ᾧ ἡ δυνή. οὗτος δὲ ὁ λόγος ἕτερος, καὶ οὐ Θετταλίας, ἀλλ' Ιωνικός. ἐρᾷ ἡ Κριθηὶς ἐν Ιωνίᾳ τοῦ Μέλητος. ὁδὶ ἐφήβῳ ἔοικε, καὶ ὁρᾶται τῷ θεατῇ ὅλος, ἐκεῖ ἐμβάλλων ὅθεν ἄρχεται. πίνει δ' οὐ διψῶσα, καὶ λαμβάνεται τοῦ ὕδατος, ᾗ κελαρύζοντι προσδιαλέγεται, καθάπερ λαλοῦσι, δάκρυα δ' λείβει ἐρωτικὰ τῷ ὕδατι. καὶ ὁ ποταμὸς, ἀντιφιλῶν, χαίρει αὐτῇ τῇ κράσει. χάεται μὲν οὖν τῆς χρόας αὐτὸς ὁ Μέλης, ἐν κρόκῳ καὶ λωτῷ καὶ ὕμνος, καὶ ὑακίνθῳ, χαίρων δι' ἡλικίαν τοῦ ἄνθους, καὶ προσχόμενος εἶδος ἄβρον, ᾗ μειρακιώδες, καὶ οὐδὲ ἄσοφον. εἴποις ἂν τοῦ ὀφθαλμοὺς τοῦ Μέλητος, ἀναπολεῖν* τι τῶν ποιητικῶν. χαρίεν δὲ ἀνῇ, ᾗ ὅτι μὴ λάβροις τοῖς πηγαῖς ἐκδίδωσι, καθάπερ τοῦ ἀμαθεῖς τῶν ποταμῶν χράφειν νόμος· ἀλλὰ πλὴν γλῆ ἄκροις τοῖς δακτύλοις διαμώμενος, ὑπέχει τὴν χεῖρα τῷ ὕδατι, ἀψοφητὶ βλύζοντι. καὶ ἐρᾶται ἡμῖν, ὡς τῇ γε Κριθηίδι,

* al. ἀσκοπεῖν &

ὕδωρ ὁρᾷς. ἢ φρακάδηταί σε ὄνειρος, ὡς φασιν. ἀλλ' ἐπὶ ὄναρ ταῦτα, ὦ Κριθηΐς, οὐδὲ εἰς ὕδωρ τὸ ἔρωτα τὸν γράφῃς. ἐρᾷ γάρ σου ὁ ποταμός, ὃν οἶσθα, καὶ σοφίζεταί σοι νὴ τὸν θάλαμον, κῦμα αἴρων, ὑφ' ᾧ ἡ εὐνὴ ἔσται. εἰ δὲ ἀπιστεῖς, λέξω σοι καὶ τὸν τοῦ θαλάμου τέχνην. λεπτὴν αὔραν, κῦμα ὑποβραμοῦσα, ἐργάζεται αὐτὸ κυρτόν, καὶ περιεχές, καὶ ἀνθηρὸν ἔτι. ἡ γὰρ ἀνταύγεια τοῦ ἡλίου, χρῶμα περιβάλλει μετεώρῳ τῷ ὕδατι. τί οὖν, ὦ παῖ, λαμβάνῃ μου; τί δὲ καὶ ἐᾷς καὶ τὰ λοιπὰ διεξιέναι τῆς γραφῆς; εἰ βούλει καὶ τὸν Κριθηΐδα διαγράψωμεν, ὅπως χαίρῃς φὴς, ὅταν σὺ ἀκούῃ αὐτῆς ὁ λόγος. λεγέσθω τοίνυν. ἁβρὸν μὲν αὐτῇ τὸ εἶδος, καὶ μάλα Ἰωνικόν· αἰδὼς δὲ τῷ εἴδει ἁρμόττει· καὶ δοκεῖ μοι τῆς χρόας τοῦτο τὸ ἄνθος ἡ χαίτη ἐστί, ἀνειλημμένη μὲν ὑπὸ τὸ οὖς, ἁπαλυνομένη δὲ καὶ κρημνὴ τοῦτο μὲν ἐφ' ὑμῶν

veſte candidior videatur, & papillæ rectæ ſplendeſcunt. Quidnam huc Muſæ? Quid ad Meletis fontes? Cùm Athenienſes Ionicas colonias ducerent: Muſæ claſſis duces fuere, ſub apum ſpecie. Ionia namque ob Meletem gaudebat, vt pote qui & Cephiſſo, & Olméo ſit potu ſuauior. Ipſis igitur hic choreas ducentibus, quandoque occurres. Nunc verò Muſæ Parcis ita iubentibus, Homero ortum nent. & per filium Meles Penéo quidem dabit, vt argenteis vorticibus ſit: Titareſo vt leuis, atque agilis: Enipeo vt diuinus, Axio pulcherrimus: dabit & Xantho vt à Ioue, & Oceano vt ex ipſo omnes.

A λευκῆς δ' ἐσθῆτος, λευκότερα ὑποφαίνεται, & οἱ μαζοὶ ὀρθοὶ ὑπαυχάζουσι. πόθεν αἱ Μοῦσαι δεῦρο; τί ὦ ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μέλητος; Ἀθηναῖοι τὴν Ἰωνίαν ὅτε ἀπῴκιζον, μοῦσαν ἡγεμόνα τοῦτ' ἔναυπκοδ, ἐν εἴδει μελιττῶν. ἔχαιρε γὰρ τῇ Ἰωνίᾳ διὰ τὸν Μέλητα, ὡς Κηφισσῷ, καὶ Ὀλμείῳ ποτιμώτερον. σὺ τοίνυν ἴθι μὲν ἐν αὐταῖς καὶ χορεύσασαις ποτὲ σὺν ταῦθα. νυνὶ δὲ λέγουσιν τῷ Ὁμήρῳ αἱ Μοῦσαι κλώθουσι μοῖραις δοκοῦσιν. καὶ δεῦρο διὰ τοῦ παιδὸς ὁ Μέλης, Γλαυκῷ μὲν, ἀργυροδίνῃ δὲ, Τιταρήσῳ δὲ, κούφῳ, καὶ εὐφόρῳ, Ενιπεῖ δὲ, θείῳ, καὶ Ἀξίῳ παγκάλῳ. δώσει καὶ Ξάνθῳ τε σὺ Διός, καὶ Ὠκεανῷ, τὸ ἐξ αὐτοῦ πάντας.

B

PANTHIA.

Panthia formoſa à Xenophonte quidem ab affectu ſcripta eſt. Quia ſcilicet Araſpan minimè ſe dignum cenſebat, nec à Cyro flectebatur: & communem ſibi cum Abradate ſepulchrum cupiebat. Qualis verò eſſet coma, & quantum ſupercilium, & quale intueretur, & quo eſſet ore, nondum Xenophon dixit: licet in circunſcribendis his acerrimus eſſet. ſed vir ad ſcribendam quidem hiſtoriam ineptus, ad pingendum verò aptiſſimus, cùm Panthiæ haudquaquam occurriſſet; Xenophontem verò eſſet allocutus; Panthiam qualé animo coniecit, pingit. Mœnia, ô puer, & incenſas domos, & pulchras Lydas, Perſis iſta agenda, ac rapienda omittamus; quicquid eſt quod capi poſſit: & Crœſum, in quem pyra, non ipſi Xenophonti tantùm omittamus: nequaquam igitur nouit pictor, vel Cyro cōcedit. Ceterùm Abradaten, quòd ipſius cauſa mortuā Panthiā:

ΠΑΝΘΙΑ.

Γανθία ἡ καλὴ, Ξενοφῶντι μὲν ἀπὸ τοῦ ἤθους γεγράπται, ὅτι τε Ἀράσπαν ἀπηξίου, καὶ Κύρῳ οὐχ ἥπτατο. καὶ Ἀβραδάτῃ ἐβούλετο κοινὸν χῶν ἀπόσασθαι. ὁποία δὲ ἡ κόμη, καὶ ἡ ὀφρὺς ὅση, καὶ οἷ ἔβλεπε, & ὡς εἶχε τὸ στόμα τος, οὔπω ὁ Ξενοφῶν εἴρηκε· καί τοι δεινὸς ὢν περιλαλῆσαι ταῦτα. ἀλλὰ ἀνὴρ, ξυγγράφειν μὲν οὐχ ἱκανὸς, γράφειν δὲ ἱκανώτατος, αὐτῇ μὲν τῇ Πανθίᾳ οὐκ ἐντυχών, Ξενοφῶντι δὲ ὁμιλήσας, γράφει τὴν Πανθίαν, ὁποίαν τῇ ψυχῇ ἐπεκμήρατο. τὰ τείχη, ὦ παῖ, καὶ τὰς ἐμπεπρησμένας οἰκίας, καὶ αἱ Λυδαὶ αἱ καλαὶ, Πέρσαις ταῦτα ἀφῶμεν ἄγειν τε, καὶ αἱρεῖν, ὅ, τι αὐτῶν ἁλωτόν. καὶ ὁ Κροῖσος, ἐφ' ὃν ἡ πυρὰ, οὐχὶ αὐτῷ Ξενοφῶντι· οὔκουν οἶδεν αὐτὸν, ἢ ξυγχωρεῖ τῷ Κύρῳ. τὸν δὲ Ἀβραδάτην, καὶ τὴν ἀποθανοῦσαν ἐπ' αὐτῷ Πανθίαν·

C

D

ἐπὶ ταῦτα ἡ γραφὴ βουλεται, διασκεψώμεθα οἷ ὁ δρᾶμα. ἔρρωντο οὖτοι ἀλλήλων, καὶ τὸ κόσμον ἡγωνὴ τὸ ἑαυτῆς ὅπλα αὐτῷ ἐποιεῖτο· ἐμάχετο ὃ ἄρα ὑπὲρ Κύρου πρὸς Κροῖσον, ἐπὶ τεθράρρυμου ἁρμάτος, καὶ ἵππων ὀκτώ, νέος ἔτι ἐν ἀπαλῇ τῇ ὑπήνῃ, ὁπότε δὴ οἱ ποιηταὶ τὰ δένδρα τὰ νέα, ἐλεεῖν ἡγοῦνται τῆς γῆς ἐκπεσόντα. τὰ μὲν δὴ θαύματα, ὦ παῖ, οἷα καὶ μαχαιροφόρων. τὸ γὰρ καταπεπτωκὸς, πρὸς ζόφου τῇ τοιαύτῃ μάχῃ. τὸ δὲ αἷμα τὸς ἀκραιφνοῖς ὄντος, τὸ μὲν, τὰ ὅπλα βάπτει, τοῦ αὐτόν. ἔστι δὲ ὃ διέρρανται κατὰ τὸ λόφου. ὁ δὲ ἄρα χρυσοῦ τὸ φαίους αὐέσηκεν ὑακίνθινος, αὐτῷ τῷ χρυσῷ ἐπαρράπτων. καλὰ μὲν οὖν σὺν τάφια καὶ ταυτὶ τὰ ὅπλα, τῷ γε μὴ αἰσχυνάντι αὐτὰ, μηδὲ ἀποβαλόντι σὺν τῇ μάχῃ. πολλὰ δὲ Ἀσσύρια τε, καὶ Λύδια, Κῦρος ἀνδρὶ ἀγαθῷ δῶρα ἀπάγει. ταῦτα ἄλλα, καὶ χαλκοῦν χρυσοῦ ὑπὲρ ἁρμαμαξῆς, ἐκ θησαυρῶν Κροίσου τῶν δρόμων. Γανδία δὲ οὔπω τὰ φερέσφορα ἔχειν ἡγεῖται τὸ τάφου, εἰ μὴ σὺν τάφιον τῷ Ἀβραδάτῃ αὐτὴ Γ χρυσοῦ. τὸ μὲν δὴ ἀκινάκην, ἤδη διῆλασε τὸ στέρνου. ἀλλ' οὕτω διερρωμένως, ὡς μηδὲ οἰμωγὴν ἐπ' αὐτῷ ῥῆξαι. κεῖται γοῦν τὸ σῶμα, ξυμμετρίαν τινὰ ἑαυτῷ φυλάττον, καὶ νὴ Δί' ὥραν, ἧς τὸ ἄνθος, οὕπω πω ἐπὶ χείλεσιν, ὡς καὶ σιωπῶσης σὺν φαίνεσθαι. ἀνῄρτηται δὲ οὔπω τῷ ἀκινάκει. ἀλλ' ὑπερείδει, ἔτι σωζούσης τὸ κώπης αὐτόν. ἡ δὲ κώπη, ῥοπάλῳ χρυσῷ εἴκασται, σμαραγδίνῳ τοῦ ὄζοις· ἀλλ' ἡδίους οἱ δάκτυλοι. μεταβέβληκε δὲ οὐδὲν τῷ εἴδους τοῦ τὸ ἀλγεῖν, ἥγε μηδὲ ἀλγεῖν ἔοικεν· ἀλλ'

A posteaquam hæc innuit pictura, qualéque sit argumentum consideremus. Mutuo hi se amore prosequebantur, & ea suum ipsius mundum arma viro faciebat. Pugnabat autem ipse pro Cyro aduersus Crœsum ex cursu, qui cùm quatuor haberet temones, octo equis trahebatur, iuuenis adhuc, ac molli barba: quando & poëtæ nouellas arbores è terra decidentes miserabiles arbitrantur. Vulnera quidem, ô puer, qualia ab ensiferis.
B Trucidatio enim ex huiusmodi fit prælij consuetudine. Sanguine autem recenti existente, pars quidem arma, pars verò ipsum polluit: non nihil & cono insperſum est. Is vtique ex aurea galea hyacinthinus extat, ipsum illustrans aurum. Honestè igitur, & hæc arma tumulo imponuntur; cùm nec ipsa deturpauerit, nec in prælio abiecerit. Cyrus præterea & alia quàm plurima tam Assyria quàm Lydia viro
C strenuo adfert munera, & in curru auream arenam, ex minimè signatis Crœsi thesauris. Ceterùm Panthia nondum satis apta tumulum munera assecutum arbitratur, nisi ipsa quoque Abradatæ tumulo addatur. Ense autem adeò strenuè iam pectus transfixit, vt ne gemitum quidem in vulnere emiserit. Itaque os suam ipsius symmetriā retinens iacet, & per Iouem pulchritudinem, cuius flos quidam ita ineſt labris,
D vt in ipsa etiam defuncta* appareat, *Gr. silente* nondum suspendit ensem, sed adhuc ipsum capulo continens inhæret. Fusti autem aureo smaragdinos habenti ramos assimilatur, sed suauiores digiti. Nihil namque formæ præ dolore mutauit. Quippe quæ ne dolore quidem affici: sed

læta deceſſiſſe videtur, quòd ſponte moriatur. Decedit enim, non vt Proteſilai vxor his redimita, quibus baccharum more agitata ſit: nec vt Capanei, quæ vt ex ſacrificio ſublata eſt. Sed minimè exornatam pulchritudinem, & vt Abradate adhuc viuente fuerat, ſeruat, atque abducit. Comam quidem ſic atram ac denſam humeris, & ceruici circunfundens: collum verò niueum oſtendens, quod lacerauit quidem, non ita tamen vt deturpauerit. Vnguium etenim veſtigia, quàm picta ſint, longè ſuauiora. Qui autem malis inerat rubor, ne defunctam quidem deſerit, quem & pulchritudo, & verecundia exhibent. Ecce & nares contractæ modum ac baſim naſo efficiunt: cuius vt falcati rami nigra, ſub fronte candida, exſtant ſupercilia. Oculos autem, ô puer, non à magnitudine, nec quòd nigri ſint: ſed quantum inſit mentis contemplemur. & per Iouem quot animi bona hauſerint: miſerandùm quidem affecti, ſuo tamen nitore nondum priuati, & audentes quidem, intra conſiderationem verò magis, quàm audaciam: & qui licet mortem intelligant, nondum tamen deceſſerint. Cupidinis autem pediſſequum deſiderium adeò eſt oculis infuſum, vt euidentiſſimè ex ipſis effluat. Cupido quoque in operis hiſtoria pictus eſt: necnon & Lydia, aureo (vt cernis) ſanguinem excipiens ſinu.

A ἀπειναι χαίρουσα, ὅπ αὐτῷ πέμπει. ἄπεισι δὲ, οὐχ ὥσπερ ἡ τ Πρωτεσίλεω καλασεφθεῖσα οἷς ἐβάκχευσεν, οὐδ' ὡς πρ ἡ τ Καπανέως, οἷς θυσίας ἀρθεῖσα, ἀλλ' ἀσκιάσαν τὸ κάλλος, & οἷς ἔτι τᾶ Αβραδάτου ζῶ, φυλάτῃ αὐτὸ, & ἀπάγ. χαίτην μὲν οὕτω μελαινάν τ, καὶ ἀμφιλαφῆ περιχέασα τοῖς ὤμοις, καὶ τῷ αὐχένι, δέρην ὑπεκφαίνουσα, ὃν ἐδρύφατο μέν, οὐ μὴν ὡς αἰ-

B χμάσαι. τὰ γὰ σημεῖα τῶ ὀνύχων, ἡδίω γραφῆς· τὸ δ' ἐν τῇ παρειᾷ ἐρυθρὸς, οὐδὲ ἀποθνήσκουσ διαφθύαρ. χρηίζοι δ' αὐτᾶ, ἥτε ὥρα καὶ ἡ αἰδώς. ἰδοὺ καὶ μυκτῆρες αὐτεσταλμένοι τὸ μέζον, καὶ βάσιν τῇ ῥινὶ περαίποντες· ἧς ὥσπερ πορδοὶ μιλτοφθεῖς αἱ ὀφρύες, ὑπὸ λευκῷ τῷ μετώπῳ, μελαιναι. σὺ δ' ὀφθαλμοὺς,

C ὦ παῖ, μὴ ἀπὸ τ μεγέθους, μηδ' εἰ μέλανες, ἀλλὰ τὸν τ νοῦν θεωρῶμεν, ὅσους ἐν αὐτοῖς ὄτι, καὶ νὴ Δία ὁπόσα τ ψυχῆς ἀγαθῶν ἔσασαν, ἐλεεινῶς μὲν διακείμενοι, τ δὲ φαιδρῶς ἔχειν εἰ ἀπηλλαγμένοι. & θαρσαλέοι μὲν, λογισμοῦ δ' εἴσω μᾶλλον, ἢ τόλμης. καὶ τᾶ μὲν θανάτου ξυνιέντες, οὔπω δ' ἀπόντες. ὁπαδὸς δὲ ἔρωτος ἵμερος, οὕτω λι ἐπικέχυ-

D ται τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὡς ἐπιδηλότατα δὴ ἐπ' αὐτῶν ἀποσάζειν. γέγραπται καὶ ὁ ἔρως ἐν ἰσοδίᾳ τᾶ ἔργ. γέγραπται & ἡ Λυδία, τὸ αἷμα ὑποδεχομένη, & χρυσῷ γε ὡς ὁρᾷς τῷ κόλπῳ.

CASANDRA.

* cœclauis virorum. Qui in alia alius Andronis* parte iacent, & vino commiſtus ſanguis: quíque ad menſas animam efflant; & Crater viri calce petitus,

ΚΑΣΑΝΔΡΑ. ω

Οἱ κείμενοι καθ' ἄλλος ἄλλο τᾶ ἀνδρῶνος, καὶ τὸ αἱματιξ τῷ οἴνῳ αἷμα, καὶ οἱ σπένδοντες ἐπὶ τραπεζῶν· Κρατὴρ τε οὑτοσὶ λελακτισμένος ὑπὸ ἀνδρὸς,

ὃς πρὸς αὐτῷ ἀσαίρῃ, κόρη τὲ χρησμῳ-
δὸς τὴν σολὴν, εἰς πέλεκυν ἐμπεσοῦ-
μὴν ἑαυτῇ βλέπουσα, τὸν Ἀγαμέ-
μνονα ἥκοντα ἐκ Τροίας ἡ Κλυταιμνή-
στρα δέχεται τούτῳ τῷ τρόπῳ. οὕτω με-
θύοντα, ὡς καὶ τ' Αἴγισθον θαρρῆσαι τὸ
ἔργον. ἡ Κλυταιμνήστρα δ', πέπλῳ τέχνῃ
τινὸς ἀπείρῳ, τ' Ἀγαμέμνονα ἀμφιβά-
σα, πέλεκυν ἐς αὐτὸν ἧκεν, ἀμφήκη
τ' ὄν. ὃς δὲ τὰ δένδρα αἱρεῖ τὰ μεγάλα.
τὴν τ' ἔτι Πριάμου κόρην, καλλίστην νο-
μισθεῖσαν τῷ Ἀγαμέμνονι, χρησμοὺς
τ' ἀπιστουμένους ἀδρᾶς, ἀποκτείνῃ θερ-
μῷ τῷ πελέκει. καὶ εἰ μὴ ὡς δρᾶμα
ἐξετάζομεν, ὦ παῖ, ταῦτα, πεφαγώδη-
ται μεγάλα σὺ σμικρῷ. εἰ δ' ὡς γρα-
φὴν, πλείω ἐν αὐτοῖς ὁρᾷς. σκότει γάρ.
λαμπῆρες οὗτοι, χορηγοὶ φωτός. σὺ
νυκτὶ γὰρ ταῦτά που. κρατῆρες δ' ἐκεῖ-
νοι, χορηγοὶ ποτοῦ. φανότροι δ' πυρὸς οἱ
χρυσοῖ. πλῆρες δ' ὅλων τραπέζαι, βα-
σιλεῖς ὧν ἐστιῶντο ἥρωες. σὺ κόσμῳ
τὲ ἀδὲν τούτων. ἀποθνήσκοντες γὰρ οἱ δαι-
τυμόνες, τὰ μὲν, λελάκισται. τὰ δ', σω-
τέτριπται. τὰ δὲ, ἐπ' αὐτῶν κεῖται. καὶ
κύλικες δὲ, σὺ χρεῶν πίπτουσι, πλῆρες
αἱ πολλαὶ λύθρου. καὶ ἄλκὴ τ' ἀποθνη-
σκόντων, οὐδεμία. μθύουσι γάρ. τὰ δὲ
τῶν κειμένων σήματα, ὁ μὲν, σκίπτε-
ται τ' φαρυγξ, σίτου τι, ἢ ποτοῦ ἕλ-
κεται. ὁδὶ ἀποκόπται τὴν κεφαλὴν,
εἰς τὸν κρατῆρα κύπτων. ὁ δὲ ἀπέρακ-
ται χεῖρα, φέρουσαν σκῦφον. ὁ δὲ,
ἐφέλκεται τὴν τράπεζαν, σὺν πεσὼν τ'
κλίνης. ὁδὶ εἰς ὦμους, καὶ κεφαλὴν κεῖ-
ται, ποιητὴς ἂν φαίη, κύμβαχος. ὁδὶ
ἀπεῖ τῷ θανάτῳ. ὁ δ', καὶ ἔρρωται φυγεῖν, οἷς πέδης ἐμβεβλημένης αὐτῷ τῆς

A qui iuxta ipſum palpitat, puellá-
que vates, vt ſtola indicat: Clytæ-
mneſtra ſecurim, quæ in ipſam in-
cidet, intuens: Agamemnonem è
Troia redeuntem hoc pacto exci-
pit: vſque adeò ebrium, vt tantùm
aggredi facinus Ægiſtus minimè
veritus ſit. At Clytæmneſtra pe-
plo nullum arte quadam exitum
habente Agamemnone implicito,
ancipitem hanc ſecurim, qua & ma-
B gnæ cæduntur arbores, in ipſum
miſit: tepidáque adhuc ſecuri Pria-
mi filiam, quæ Agamemnoni for-
moſiſſima videbatur, & nemini cre-
dita præcinebat oracula, interficit:
quòd ſi hæc, ô puer, vt drama con-
ſideremus, magna in paruo tragi-
cè deplorata ſunt: ſin vt picturam,
plura in ipſis intueberis. Nam ad-
uerte, faces hæ prælucebant; hæc e-
nim noctu fortè agebantur: at cra-
teres illi potum ſuggerebant, quo-
rum aurei igne clariores. Menſæ
C verò opſoniis refertæ, quibus he-
roes reges veſcebantur, & horum
ſingula incompoſitè nullóque or-
dine ſita ſunt: conuiuis namque
morientibus: hæc quidem calcibus
deiecta ſunt, hæc verò contrita,
illa in ipſis iacent, & calices, quo-
rum nonnulli cruore repleti, è ma-
nibus excidunt, & morientium ro-
bur nullum: nam temulenti ſunt.
defunctorum autem habitus: hic
quidem exciſus eſt guttur, cibi a-
D liquid, potúſve hauriens: hic verò
abſciſſus eſt caput, crateri incum-
bens. At iſte abraſus eſt manum
poculum ferentem. Ille è toro ex-
cidens menſam attrahit: alius in
caput atque humeros iacet, poëtá-
que vtique diceret Cymbachus: hic
morti minimè credit: hic verò vtpo-
te ebrietatis pedicis iniectis, fugere

nequit. Iacentium autem nullus est pallidus: quandoquidem in vino morientes non ita repente color deserit. Quod autem scenæ potissimum ac maximè proprium Agamemnon tenet, non in Troianis iacens campis, nec in alicuius Scamandri ripis: sed inter adolescentulos, ac mulierculas, bos ad præsepe: hoc est quod post labores accidit, quódque in cœna. Potiora vero & in miseratione magis propria quæ Casandræ euenere, quàm ipsi cum securi instat Clytæmnestra, furibundum intuens, ac comas concutiens, & vlnam aspera: ipsa vero quam delitiosè habens, atque *afflata Deo*, in Agamnonem incidere appetiuit, à seipsa coronas abiiciens, & vt ipsum arte contegens. Ceterùm sublata iam securi, illuc reflectit oculos, & miserabile quid vsque adeo exclamat, vt & Agamemnon reliquo animæ id audiens miseratione afficiatur. Hæc enim apud inferos in animarum concione Vlyssi memorabit.

μέλθης. ὠχρὸς ὃ οὐδεὶς τῶν κειμένων ἀπ' ἐκείνου ἐν οἴνῳ ἀποθνήσκοντας, οὐκ αὖθις ἀπολείπει τὸ αἷμα. τὸ δὲ κυριώτατον τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνων ἔχει, κείμενος οὐκ ἐν πεδίοις Τρωϊκοῖς, οὐδ' ἐπὶ Σκαμανδρείνοις ἠϊόσιν, ἀλλ' ἐν μειρακίοις καὶ γυναίοις, βοὸς ἀπὸ φάτνης. ἴσως γὰρ τὸ μετὰ πόνους τε, καὶ τὸ ἐν δείπνῳ. κυριώτερα δὲ ἐν οἴκῳ τὰ τῆς Κασσάνδρας, ὡς ἐφέστηκε μὲν αὐτῇ μετὰ πέλεκεως ἡ Κλυταιμνήστρα, μανικὸν βλέπουσα, καὶ σεσοβημένη τὰς χαίτας, καὶ ζαχεῖα πρὸ ὠλένην. αὐτὴ δὲ, ὡς ἀβρῶς τε, καὶ ἐνθέως ἔχουσα, πρίπτεσθαι ὥρμηκε τῷ Ἀγαμέμνονι, ῥίπτουσα ἀφ' αὑτῆς τὰ στέμματα, καὶ οἷς περιβάλλουσα τὴν τέχνην αὐτόν· διηρμένης δὴ ἤδη τῆς πελέκεως, ἀναστρέφει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκεῖ. βοᾷ δὲ οὕτω τι οἰκτρὸν, ὡς καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπὶ λοιπῷ τῆς ψυχῆς, ἐλεεῖν ταῦτα ἀκούοντα· μεμνήσεσθαι γὰρ αὐτῶν καὶ ἐν ᾅδου περὶ τῶν ψυχῶν.

PAN.

Nymphæ Pana ineptè salrare ferunt, ac præter decorum exultare: superborum hircorum more sese extollentem ac resilientem. Ipsæ autem suauiorem vtique saltationem cum docerent: verùm ipsis mentem minimè adhibentem, quin immo insidiantem, ac sinum producentem, circa meridiem, cum iam omissa venatione dormire dicitur, inuadunt. Dormiebat igitur prius quidem remissus ac mitis nasum, & iracundiam ipsius somno leniens: hodie vero supra modum irascitur, ingruentibus enim in ipsum Nymphis: iam quidem Pan

ΠΑΝ.

Τὸν Παῦνα αἱ Νύμφαι πονηρῶς φασιν ὀρχεῖσθαι, καὶ ἐκπηδᾶν τῶν προσηκόντων, ὑβρίζοντα, καὶ ἀναθρῴσκοντα κατὰ τοῦ ἀγερώχου τῶν τράγων. αὐταὶ δ' ἂν μεταδιδάξαιεν αὐτὸν ἑτέραν ὄρχησιν, ἡδίω καὶ ἁβρότερα. προσέχοντι δ' αὐταῖς οὐδὲν, ἀλλὰ πειρῶντι αὐτὰς, καὶ ἀποτεταμένῳ τὸν κόλπον, ἐπιπίπτειν καὶ μεσημβρίαν, ὅτε δὴ λέγεται καθεύδειν ὁ Πάν, ἐκλοιπὼς τὴν θήραν. ἐκάθευδε δὲ ἦρα, πρόσφορον μὲν, ἀνειμένος τε καὶ πρᾷος τὴν ῥῖνα, καὶ τὸ ἐπιχολὸν αὐτῆς λεαίνων καὶ ὕπνῳ. τὴμερον δὲ, ὑπερχολᾷ. προσπεσοῦσαι γὰρ αὐτῷ αἱ νύμφαι, πολυπλοκίαν

μὴ ἤδη τῶ χεῖρε ὁ Γάν. δέδιε δὲ, ὅπῃ τοῖς σκέλεσιν, ὅπῃ βούλονθ' αἱρεῖν αὐτά. τὸ γὴ δὴ γλύφον, οὗ πλεῖσον αὐτῷ λόγος, ἐξύρηται, μαχαιρίδων ἐμβεβλημένων ἐς αὐτό. φασὶ γὰρ καὶ τὼ ἠχὼ ἀναπεισθῆν ὑπ' ἐρᾶν τ' αὐτ', καὶ μηδὲ φθέγεσθαι πρὸς αὐτὸν ἔτι. ταῦτα αἱ νύμφαι πασυδί. σὺ γὰρ, κῆ δήμοις αὐτὰς ὁρᾶ. τὰ μὲν γὰρ τῶν Ναϊάδων εἴδη, ῥανίδας ἀποῤῥαίνουσιν αὗται τῆς κόμης. ὁ δὲ ὡς ἀπὸ τοῖς βουκόλοις αὐχμὸς, οὐδὲν φαυλότερος τ' δρόσου. αἱ γὰρ ἀνθοῦσαι τὰς χαίτας, σὺν πεφύκασιν ὑακινθίνοις ὁμοίως ἄνθεσιν.

A post tergum vinctus est manus; timet & cruribus, quòd ipsa capere cupiant. Barba vero, quam plurimi facit, nouaculis in ipsam iniectis abrasa est. Echo præterea constituisse, ipsum despicere, nec amplius alloqui ferunt. Hæc nymphæ cunctæ. Tu vero populatim eas intuere. Naïades enim è coma guttas respergunt: qui vero bubulcis inest squalor, nihil est rore sordidior. At quæ iubas florent, æque ac Hyacinthini exorti sunt flores.

ΠΙΝΔΑΡΟΣ.

Οἶμαι θαῦμά σοι εἶναι τὰς μήλιττας, οὕτω γλίχρως γεγραμμένας· ὧν γε καὶ πτερὰ δῆλα, καὶ πόδες. καὶ πτερὰ, καὶ τὸ χρῶμα τῆς στολῆς, οὐκ ἀπαντᾶσιν, ἴσα τῇ φύσει διαποικιλλούσης αὐτὰ τὴν γραφῆς. πῶ οὖν οὐκ εὖ *σύμβολοις αἱ σοφαί; πῶ γὰρ ἂν ἐν ἄστει κωμάζουσιν ὅπῃ τὰς τοῦ Δαιφάντου θύρας; γέγονεν ἤδη Πίνδαρος ὡς ὁρᾷς. πλάττει καὶ νηπίῳ αὐτὸν, ἵν' ἐμμελὴς ἤδη, καὶ ἔμμισθος ᾖ. κῆ ποιῶσι ταῦτα. τὸ μὲν γὰρ παιδίον, εἰς δάφνην ἀπόκειται, καὶ κλῶνας μυρρίνης, συμβαλλομένης τῆς παιδὸς, ἱεροῦ τυθῆναι τῆς παιδός· ἀφ' ὧν κύμβαλά τ' καὶ ἠχὰ τ' οἰκίας, ὅτε ἐπίκτειτο, καὶ τύμπανα ἠκούετο ἐκ Ῥέας. ἐλέγοντο γὰρ καὶ αἱ νύμφαι χορεῦσαί οἱ, καὶ ἀναστρῆσαι τὸν Γάνα. φασὶ γὰρ αὐτὸν ὅτε Πίνδαρος ἐς τὸ ποιεῖν ἀφίκετο, ἀμεληθῆναι τῆς σκιρτᾶν, ἀοιδὴν τὰ τ' Πινδάρου. ἡ Ῥέα δὲ, ἄγαλμα ἐκπεπονημένον, καθίδρυται μὲν αὐτῆς κῆ πρὸ τοῦ

*πρ. κ. συμβόλοις

PINDARVS.

Apes quoque sic exiliter & adfabre pictas tibi esse admirationi puto: quarum proboscis, ac pedes euidentissimè cernuntur, & pennæ ac stolæ color non incongruè habent, cùm in ipsis variandis ars naturam adæquauerit. Cur igitur non in alueolis sapientes? Quidnam in vrbe, ad Daïphantæ fores versantur? Natus iam est Pindarus, vt cernis. Componit eum ab infantia pater: vt & concinnus, ac musicus sit. & hæc faciunt. Puer enim in lauro ac myrti ramis depositus est: coniiciente patre se sacrum assecuturum filium: vnde & cymbala domi obstrepebant, & à Rhea tympana exaudiebantur, cùm in lucem edebatur. Nymphæ præterea choreas in eius gratiam duxisse dicebantur: Panáque saltasse, memorabant: quem cùm iam Pindarus ad scribendum animum appulisset, choreas neglexisse: quæque à Pindaro componerentur cecinisse ferunt. Rheæ autem statua ad ipsius fores erecta est, quæ

est, quæ esse lapidea videtur. exasperata hic pictura: & quid aliud quàm exsculpta. rosidas quoque & vt è fontibus venientes adducit Nymphas. Sed Pan nescio quem rhythmum saltat. Clara namque ipsi forma, iraéque nullum insidet naso vestigium. Quæ verò intus sunt apes infantem curant, labris mel infundentes, aculeósque, ne primo conatu puerum lædant, contrahentes. Ex Hymetto fortasse veniunt: & pinguibus, inclytísque ac celebribus *Athenis*: hoc enim ipsas puto Pindaro instillasse.

ρας. οἶμαι ὃ μὴ λίθε τὸ ἄγαλμα φαίνεαζ, κατεσκληκυίας σὺ ταῦτα τ' χεαφῆς. μὴ πῦ γὰρ ἄλλο, ἢ ἐξεσμυσμένης. ἀλλὰ καὶ τὰς νύμφας εὐδρόσους, & οἵας σὺ πηγῶν. ὁ δὲ Πὰν, ἐξορχεῖται μὲν ῥυθμὸν δή τινα, φαυδρὸν δ' αὐτῷ τὸ εἶδος, & τ' ῥινὸς ὐδὲν χολώδες. αἱ δ' εἴσω μέλιτται, ωδιεργάζονται τὸ παιδίον, ἐπιβάλλουσαι τὸ μέλι. & τὰ κέντρα αὐέλκουσαι, δέδ τ' ἐπιφρήμαζος, ἐξ Υμηττῦ τάχα ἥκουσι, & ἀπὸ τῦ λιπαρῶν, μὴ ἀοιδίμων * Ἀθηνῶν. μὴ γὰρ τᾶτό οἶμαι αὐτὰς σὺ σάξαι Πινδάρῳ.

* φρ. χ. ἀοίδ. &

AIAX LOCRENSIS, VEL GYRÆ.

ΑΙΑΣ Ο ΛΟΚΡΟΣ, Η ΓΥΡΑΙ.

E pelago extantes petræ, ac circa ipsas feruens mare, Heróique horrendum in petras respiciens: factúsque nonnihil aduersus mare præseferens, Locrensis est Aiax; icta est quidem fulmine sua ipsius nauis: cùm autem ex ea flagrante exiliisset, aduersus processit vndas: has quidem pertransiens, has verò ad se trahens, illas pectore subhauriens. Sed Gyras assecutus (sunt autem Gyræ petræ è sinu Ægæo apparentes) aduersus ipsos Deos superba ac contumelioſa iactat verba. Quare Neptunus ipse ad Gyras proficiscitur terribilis, ô puer, atque hyeme plenus, & crines horridus. Atqui vnà cum Aiace aduersus Ilium quandoque pugnabat: sed modesto ac Diis parcente, ipsumque sceptro confirmabat. At nunc postquam contumelioſè agentem animaduertit, tridentem in ipsum gerit: & qui Aiacem sustinet, saxi vertex percutietur, vt vnà cum contumelia ipsum excutiat. Picturæ quidem hæc est ratio, quòd autem perspicuum, candidum vtique

Αἰ τ' πελάγοις αὐέσηκυῖαι πέραι, μὴ ἡ ζέουσα πρὶ αὐτὰς θάλασσα, ἥρωός τε δεινὸν βλέπων ἐπὶ τ' πετρῶν, καί τι μὴ φρονήμαζος ἔχων ἐπὶ πλεῖ θάλασσαν, ὁ Λοκρὸς Αἴας, βέβληται μὲν ὑ ἐαυτ' ναυῒ. ἐμπύρᾳ δ' αὐτῆς ἀποπηδήσας, ὁμόσε κεχώρηκε τοῖς κύμασι, τᾶν μὲν, διαπαίων, τὰ δ', ἐπαασώμενος, τὰ δ', ὑπαντλῶν τῷ στέρνῳ. Γυραῖν δ' ἐντυχὼν (αἱ δ' Γυραὶ, πέραι εἰσὶν ὑπερφαίνουσαι τᾶς Αἰγαίας κόλπου) λόγοις ὑπερφρονας λέγει κατ' τ' θεῶν αὐτῶν. ἐφ' οἷς ὁ Ποσειδᾶν αὐτὸς ἐπὶ τας Γυρας στέλλεται, φοβερὸς, ὦ παῖ, μὴ χαίτας πλέως, καὶ τας χαίτας ἐξηρισμένος. καί τοι ποτὲ & συνεμάχει τῷ Λοκρῷ κατ' τὸ Ἴλιον, σωφρονοῦντι δ', & φειδομένῳ τᾶν θεῶν. μὴ ἐρρώνυ αὐτὸν τῷ σκήπτρῳ. νυνὶ δ' ἐπὶ ὑβρίζοντα ὁρᾷ, πλὴν τρίαιναν ἐπ' αὐτ' φέρει. μὴ πεπλήξεται ὁ αὐχὴν τ' πέτρας, ὁ αὐέχων τὸν Αἴαντα, ὡς ἀποσείσαιτο αὐτὸν αὐτῆ ὕβρι. ὁ μὲν δὴ λόγος τ' χεαφῆς, ἁπλᾶς. τὸ δὲ σύαργες;

λύκη μὴν ἐστὸ κυμάτων ἡ θάλαττα.
πρ. ὕφυλα αἱ λάδες· αἱ δὲ πέτραι, διὰ τὸ ἀεὶ ῥαίνεσθαι. πῦρ δὲ ἐν μέσῃ ἄπτει τὴν νεὼς, ἐς ὃ ἐμπνέων ὁ ἄνεμος, πλεῖ ἡ ναῦς ἔτι, καθάπερ ἐστίᾳ χρωμένη τῷ πυρί. ὁ δὲ Αἴας, οὐδὲν ἐν μέσῃ ἀναφέρων, περιαθρεῖ τὸ πέλαγος, οὔτε ναῦν ὁρῶν, οὔτε γῆν. ὃ οὔτε τὸν Ποσειδῶ προσιόντα δέδοικεν,
χ. ἀπολείπει. ἀλλ' ἔοικε διατεινομένῳ ἔτι. οὔπω τοῦ βραχίονας ἡ ῥώμη ἀπολέλοιπεν· ὁ αὖ χμὸς τὴν ἀνέσηκεν, οἷος ὅτε Ἕκτορα, καὶ Τρῶας. ὁ μὲν δὴ Ποσειδῶν, ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν, ἀράξει τὸ ζύφος αὐτοῦ Αἴαντος τὴν πέτρας. αἱ δὲ Γυραί, αἱ λοιπαὶ μένουσί τε ἐς ὅσον θάλαττα, καὶ ἄσυλοι ἐσῄξουσι τῷ Ποσειδῶνι.

ΘΕΤΤΑΛΙΑ.

πρ. δίκαιον Αἰγυπτιάζει μὲν ἡ προβολὴ τῆς γεαφῆς. ὁ λόγος δὲ αὐτῆς, καὶ Αἰγύπτιος, ἀλλ' οἰμαι Θετταλῶν. Αἰγυπτίοις μὲν γὰρ, πρὸ τοῦ Νεῖλον ἡ γῆ. Θετταλοῖς δὲ Πηνειὸς, οὐ συνεχώρει πάλαι γῆν ἔχειν, περιβεβλημένῳ τοῖς πεδίοις ὄρη, καὶ τὸ ῥεῦμα ἐπικλύζοντος αὐτά, ἐστὸ τὸ μὴ πω σκάλλειν. ῥήξει γοῦν ὁ Ποσειδῶν τῇ τριαίνῃ τὰ ὄρη, καὶ πύλας τῷ ποταμῷ ἐργάσεται. οὕτω χρὴ νυνὶ τῷ ἔργῳ ἐφέσηκεν, ἀθλῶν αὐτὸ, καὶ ἀνακαλύπτων τὰ πεδία. καὶ δῆλαι μὲν ἡ χεὶρ εἰς τὸ ἀναῤῥῆξαι· τὰ δὲ ὄρη πρὶν πεπλῆχθαι, δίεσθαι τὸ ἀποτεμῶν τῷ ποταμῷ μέσον. ἀγωνιζομένης, δὲ καὶ τοῦ σφαιρικὸς τῆς τέχνης, τὰ δεξιὰ τοῦ Ποσειδῶνος ὁμοῦ καὶ ἐστάλλαι, καὶ προβέβηκε, καὶ ἀπείλει τὴν πληγὴν, καὶ ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ σώματος. γέγραπται δὲ οὐ κυάνεος, οὐδὲ θαλάττιος, ἀλλ' ἠπειρώτης. τῷ τοι καὶ ἀσπάζεται τὰ πεδία.

A præ vndis mare. Cauernosæ verò petræ, quòd perpetuò alluantur: verùm è media erumpit ignis naui, in quem spirante vento, nauis haud secus igni, ac velo vtens adhuc currit. Ceterùm Aiax vt ex ebrietate resipiscens, pelagus circunspicit, nec nauim, nec terram prospiciens: nec aduentantem Neptunum formidat, sed adhuc intentanti similis. nondum brachia robur deseruit: & vt in Hectorem ac Troianos ceruix erigitur. At Neptunus tridentem eiiciens, petræ frustum cum ipso abscindet Aiace. Reliquæ verò Gyræ, & quandiu mare, permanebunt, & immotæ Neptuno consistent.

B

THESSALIA.

Picturæ quidem facies Ægypto assimilatur: ipsius verò ratio non Ægyptia (vt puto) sed Thessalorum. Nam iuxta Nilum Ægyptiorum tellus: at Peneus Thessalis terram habitare minimè olim permittebat, cùm montes latissimos campos circumuallarent, fluuiúsq; nondum dato exitu allueret. Neptunus igitur tridente scindet montes, portásque flumini efficiet: huic enim nunc operi instat, vt & quàmprimum expediat, & campos patefaciat. & sublata quidem est ad scindendum manus: montes verò priusquam percutiuntur, quantum flumini satis sit, distant. Arte autem ipsa id perspicuè exprimente, Neptuni dextera pariter & cõtracta sunt, & proiecta, vulnúsq; non manu, sed corpore minantur. Pictus autẽ non cœruleus, nec marinus, sed terrestris. Quocirca & campos amplectitur,

C

D

gaudétque, quòd & planos, & latos, vt æquora, videat. & fluuius iactabundus, cubitóque adnixus: (neque enim fluminibus vt erigantur, mos est) Titaresium vt leuem, ac potu suauiorem admittit, discedénsque Neptuno se è campis effluxurum fatetur: & iam residente aqua Thessalia oleis, ac spicis exornata, pullúmque attingens exurgit. Nam equos quoque ipsa à Neptuno tunc assequetur, cùm dormientis Dei genitale semen ad concipiendum equum tellus exceperit.

καὶ ὁμαλὰ ἰδὼν, καὶ εὐρέα, καθάπερ θαλάττας, χαίρει. ὁ δὲ ποταμὸς οἷς αὔξεις, καὶ φυλάττων τὸ εἰς ἀγῶνα, ποταμῶν γὰρ ἡδὺ σωφρονεῖν ὀρθοῦσθαι, ἀναπίπτειν τῷ Τιταρησίῳ ὡς κοῦφῳ, καὶ ποτιμωτέρῳ. καὶ ὁμολογεῖ τῷ Ποσειδῶνι ἐκρυήσεσθαι τὸ πεδίον, ὁδῷ χρώμενος. ἀνίησι καὶ ἡ Θετταλία, σωιζόμενος ἤδη τοῦ ὕδατος, ἐλαίαις κομῶσα, καὶ ἀσταχυῖ, καὶ πώλου ἐφαπτομένη σωαναβρυούσης. ἕψεται γὰρ καὶ ἵππος αὐτῇ παρ' αὐτοῦ Ποσειδῶνος, ὅταν πλευ ἀπορρώσῃ θεὸς καθεύδοντος ἡ γῆ κατοδέξηται εἰς ἵππους.

GLAVCVS MARINVS.

Cùm Bosporum, ac Symplegadas Argo pertransierit, medium iam scindit ponti fluxum: & canens Orpheus placat mare. Hoc autem audit, cantúque pontus substernitur. Ceterùm qui naui vehuntur, Castor est, & Pollux, atque Hercules, Æacidæque ac Boreadæ, & quicquid semidei prouentus florebat. Carina autem naui inserta est arbor vetustissima, qua Iupiter in Dodone ad oracula sua vtebatur. Nauigationis autem intentio hæc. Inaurata vetusti arietis pellis apud Colchos sita est: qui Hellen vnà cum Phryxo per aërem vexisse fertur. Hanc vt capiat, sibi, ô puer, Iason certamen facit. Draco enim quiddam horrendum intuens, somníque negligens custos hac inuolutus est. Vnde naui imperat, quandoquidem nauigationis causa ad ipsum pertinet: & Tiphys quidem, ô puer, gubernat; hic autem hominum primus artem minimè tentatam aggressus dicitur. At Apharei

ΓΛΑΥΚΟΣ ΠΟΝΤΙΟΣ.

Βοσπόρου, καὶ Συμπληγάδων ἡ Ἀργὼ διεκπλέουσα, μέσον ἤδη τέμνει τὸ ῥόθιον τοῦ πόντου. καὶ θέλγει πλὼ θάλατταν Ὀρφεὺς ᾄδων. ἡ δὲ, ἀκούει. καὶ κατὰ τῆ ὠδῆ κεῖται ὁ πόντος. τὰ μὲν δὴ ἀγώγιμα τοῦ νεὼς, Διόσκουροι, καὶ Ἡρακλῆς, Αἰακίδαι τε, καὶ Βορεάδαι, καὶ ὅσον τῆς ἡμιθέου φορᾶς ἐνῆν. ὕπτις δὲ ὑφήρμοσται τῇ νηῒ, δένδρον ἀρχαῖον. ᾧ κατὰ Δωδώνην ὁ Ζεὺς ἑαυτοῦ ἐς τὰ μαντεῖα ἐχρῆτο. γνώμη δὲ ἐς τὸν πλοῦν ἡ χρυσοῦν ἀπόκειται πρὸ Κόλχοις κώδιον, κριοῦ ἀρχαίου. ὃς λέγεται πλεῦ Ἕλλην ὁμοῦ τῷ Φρίξῳ, διὰ τοῦ οὐρανοῦ πορθμεῦσαι. τοῦτο Ἰάσων ἐλεῖν, ὦ παῖ, ποιεῖται ἆθλον. Φρίξου γὰρ τὸν αὐτὸν δράκοντι ἐμπεπλεγμένῳ, δεινὸν βλέπων, καὶ ὑπερφὲς καθεύδειν. ὅθεν ἄρχει τῆς νεὼς, ὅτι βλέπει ἐς αὐτὸν ἡ τοῦ πλοῦ αἰτία. καὶ Τίφυς μὲν, ὦ παῖ, κυβερνᾷ. λέγεται δὲ οὐπώποτε ἄνθρωπων ἀπείρητον μηχάνημα θαρρῆσαι πλεῦ τέχνῃ. Λυγκεὺς δὲ ὁ Ἀφαρέως,

χ. ὧν τ. ἐπιτέτακται τῇ πρώρᾳ, ἀγνὸς ὢν * διὰ πολλοῦ τ ἰδεῖν, καὶ ἐς πολὺ καταβλέψαι τ βάθους. ἡ πρῶτος μὲν, ὑποκει-
χ. λίθων φαλαίων μένων ἑρμάτων * αἰδοίας, ὡς ἔοικε, θεοῦ ὤν, ὑποφαίνουσα γῆν ἀσαλεύσαν. ἀλλὰ νῦν σὺν πεπλῆχθαί μοι δοκεῖ καὶ τὸ τοῦ Λυγκέως ὄμμα τὴν περιβολὴν τοῦ
χ. δ' γλαυκοῦ Φάσματος * ὑφ' ἧς ἡ οἱ πεντήκοντα ἅμα ἀθάμβησαν τὴν εἴρεσίαν. Ἡρακλῆς μὲν, ἄφοβος μὲν ἐς θαύματος, ἀτὰρ δὴ πολλοῖς ὁμοίοις σὺν τυχών· οἱ δ' λοιποὶ, θαῦμά τι οἶμαι τοῦτο λέγουσιν. ὁρᾶται γὰρ αὐτοῖς Γλαῦκος ὁ πόντιος. οἰκῆσαι δὲ οὗτοί ποτ' λέγεται τ' ἀρχαίαν Ἀνθηδόνα, ἣ πόας μέν τινος ἅπτ τ θαλάττης ἕλουσα, κύματος δ' ὑποδραμόντος αὐτὸν, εἰς τὰ τ ἰχθύων ἀπενέχθαι ἤθη. μανθάνει μὲν οὖν μέγα τι ὡς εἰκὸς· περίεστι γὰρ αὐτῷ τ τέχνης. τὸ δ' εἶδος, ὑγρὸν μὲν αὐτῷ γλαυκίων βοστρύχοι, λευκοὶ δ' ἰδεῖν, καθάπερ κρύνοι. βαρεῖς δ' πλόκαμοι κόμης, ἣ τοῖς ὤμοις ἐπιχεόμενοι, ὅσον ἐπαίρουσι θαλάσσης, ὀφρῦς λάσιαι, συνάπτουσαι περὶς ἀλλήλας, οἵᾳ μία. φλὸς τοῦ βραχίονος, ὡς γεγύμνασται πρὸς τὴν θάλασσαν, ἐμπίπλων ἀεὶ τοῖς κύμασι, καὶ λεαίνων αὐτὰ εἰς τὴν νῆξιν. φλὸς τοῦ στέρνων, ὡς λάχνη μὲν αὐτοῖς ἐγκατέσπαρται, βρύων κομῶσα, ἢ φυκίων. γαστὴρ δὲ ὑπόκειλα περιαλλάπτουσα, καὶ ἀπῦσα ἤδη ἰχθυῶν δ' εἰ τῷ λοιπῷ τὸν Γλαῦκον δηλοῖ τὰ ἑρπόμενα ἐξηρμένα, ἢ πρὸς τὴν ἕξιν ἐπιτρέφοντα. τὸ δ' μιλτοφθὲς αὐτῶν, ἁλιπορφύρου τι αὖθος ἔχει. περιθέουσι δ' αὐτὸν καὶ ἁλκυόνες, ὁμοῦ μὲν ᾄδουσαι τὰ τοῦ ἀνθρώπων, ἐξ ὧν αὐτή τι, καὶ ὁ Γλαῦκος μεταρμόττουσιν.

A filius Lynceus, quòd & à maximo peruideret interuallo, & in profundum despiceret mare: proræ adhibitus, & primus latentia sentiebat saxa: primúsq; subapparentem salutabat terram: verùm nunc & Lyncei aspectus mihi phasmatis occursationem obstupuisse videtur: à quo & quinquaginta Argonautæ remigatione continentes. Hercules quidem monstro intrepidus permanet, vtpote qui huiusmodi quàm plurimis occurrerit. Reliqui verò (vt puto) hoc mirum esse aliquid dicunt. Glaucus enim marinus ab ipsis cernitur. Is priscam Anthedona quondam habitasse, quandámque in mari herbam gustasse dicitur. Ceterùm vndis correptus ad piscium sedes delatus est. Magnum igitur quid, vt par est, vaticinatur: est enim artis peritissimus. Ipsius autem species hæc est. Liquidi quidem ipsi sunt barbæ cirri, visu verò candidi, vt aquæ ductus: at comæ cincinni graues, quicquid maris hauserunt, in humeros fundunt densa supercilia, & vnum se inuicem contingentia. Heu brachium, quàm in ipsum mare exercitum est, vndis perpetuò incidens, ipsásque ad natationem leuigans: heu pectora, quàm ipsis insperſa est lanugo, bryis ac fucariis algis referta. Venter subiacet mutatus, ac iam euanescens. Reliquo autem corpore piscem ipsum esse posteriora sublata, & ad lumbum reflexa, indicant. At ipsorum orbiculatio purpureũ habet colorem. Circumuolant autem ipsum & Alcyones simul quidem mortaliũ res cãentes, ex quib. ipsæq; & Glaucus transformati sunt:

simul verò Orphéo suum ipsarum indicantes cantum: per quem ne mare quidem inconcinnè habet.

ὁμοῦ δ' συνδιακινύμεθα τῷ Ορφεῖ τὰ ἑαυτῶν ᾄδοντε, δι' ὃν οὐδὲ ἡ θάλαττα ἀμούσως ἔχει.

PALÆMON.

ΠΑΛΑΙΜΩΝ.

Qui in Isthmo sacra facit populus, esset vtique ex Corintho, & hic ipsius populi rex, Sisyphum eum arbitremur. Neptuni autem hoc est templum, sensim quid mari adstrepens: pinuum enim comæ hoc canunt: Talia, ô puer, Ino è terra excidens significat, quòd ad ipsam quidem pertinet, Leucothea erit, & de Nereïdum choro: quòd verò ad filium, Palæmone infante vtetur tellus. Obsequenti autem vectus delphine, ei iam appellit, & delphinus dorsa substratus, ne à somno excidat: placidas nullo strepitu perlabens vndas, dormientem vehit. Progredienti autem ipsi circa Isthmum nescio quid scinditur, vt discedente terra ei ex Neptuno adytum fiat. Qui pueri appulsum, & quod ei sacrificare oporteat, Sisypho *huic* mihi narrare videtur. Taurum igitur hunc nigrum mactat; quem (vt puto) è Neptuni grege exemit. Sacrificij autem ratio, & sacra facientium vestis, iustáque, ô puer, ac iugulatio in Palæmonis orgiis condantur. Venerandus enim, atque admodum arcanus est huiusce rei sermo, vt pote quem sapiens consecrauerit Sisyphus. Oris namque habitus iam ipsum sapientem indicat. Neptuni verò facies si Gyras petras, aut Thessaliæ montes scissurus esset: horrenda vtique, & vt percutiens picta esset. Melicertem verò sibi hospitem faciens, vt in terra habeat, eo appulso ridet; & Isthmum pectora recludere,

Ο θύων ἐν Ἰσθμῷ δῆμος, εἴη δ' ἂν ὁ ἐκ Κορίνθου, καὶ βασιλεὺς οὗτος τοῦ δήμου, Σίσυφον αὐτὸν ἡγώμεθα· τέμενος δὲ Ποσειδῶνος, ἠρεμαί τι προσοχεῖν τῇ θαλάττῃ, αἱ γὰρ τῶν πιτύων κόμαι τάδε ᾄδουσι· παιδός, ὦ παῖ, σημαίνει ἡ Ἰνὼ τῆς γῆς ἐκπεσοῦσα, τὸ μὲν ἑαυτῆς, Λευκοθέας τε, καὶ τοῦ τῶν Νηρηίδων χόρου. τὸ δὲ τοῦ παιδός, ἡ γῆ Παλαίμονι τῷ βρέφει χρήσεται. καταίρει δὲ ἤδη ἐς αὐτόν, ὑπὸ δελφῖνος δύεται. ὁ δὲ δελφὶς τὰ νῶτα ὑποστρωννὺς, φέρει καθεύδοντα, διολισθαίνων ἀφόβητα τὰ γαλήνης, ὡς μὴ ἐκπέσοι τοῦ ὕπνου. προϊόντι δὲ αὐτῷ, ῥήγνυταί τι κατὰ τὸν Ἰσθμόν, ἄδυτον, διαχάσκοντος τῆς γῆς ἐκ Ποσειδῶνος, ὃν μοι δοκεῖ Σισύφῳ τούτῳ, προσφπεῖν τὸν τοῦ παιδὸς εἰσαπλοῦν, καὶ ὅτι θύειν αὐτῷ δέοι. θύει δὲ ταῦρον τοῦτον μέλανα, ἀποσπάσας, οἶμαι, αὐτὸν, ἐκ τῶν Ποσειδῶνος ἀγέλης. ὁ μὲν δὴ τῆς θυσίας λόγος, καὶ ἡ τῶν θυσόντων ἐσθὴς, καὶ τὰ σφάγια, ὦ παῖ, καὶ τὸ σφάττειν, εἰς τὰ τοῦ Παλαίμονος ἀποκείσθω ὄργια. σεμνὸς γὰρ ὁ λόγος, καὶ κομιδῇ ἀπόῤῥητος, ἀτὰρ ἀποθέσθαι τε Σισύφῳ τὸ σοφὸν. σοφὸν γὰρ ἤδη που δηλοῖ αὐτὸν ἡ ὑπερφυὴς εἶδος. τὸ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος εἶδος, εἰ μὲν τὰς Γυρὰς πέτρας, ἢ τὰ Θεσσαλικὰ ὄρη ῥήξειν ἔμελλε· δεινός γέ που ἐγκαθεῖναι, καὶ οἷς πλήσσων. ξένον δὲ τὸν Μελικέρτην ποιούμενος, ὡς ἐπὶ τῇ γῇ ἔχοι, μειδιᾷ καθορμιζομένῳ, καὶ κελεύει τὸν Ἰσθμὸν ἀναπετάσαι τὰ στέρνα·

καὶ Μελικέρτῃ οἶκον. ὁ δὲ Ἰσθμὸς, ὦ παῖ, μέγεθος μὲν ἐν εἴδει δαίμονος, ἀνυπτιάζων ἑαυτὸν τῇ γῇ. τέτακται δὲ ὑπὸ τὸ φύσεως, Αἰγαίῳ, καὶ Ἀδρίᾳ μέσον κεῖσθαι, καθάπερ ἐπεζευγμένος τοῖς πελάγεσιν. ἔστι δὲ αὐτῷ, μειρακίσκον μὲν τὸ δεξιᾷ, * Λέγαιον δὴ, κόραι δὲ τὸ ἀριστερᾷ. θάλατται δὲ αὗται, καλαὶ, καὶ ἱκανῶς εὔδιοι, τῇ τὸν Ἰσθμὸν ἀποφαινούσῃ γῇ προκαθῆσθαι.

* χ. λείπει τὸ δ.

A Melicertæque domum fieri iubet. Isthmus autem, ô puer, dæmonis quidem facie, atque humi supinus pictus est. inter Ægæum verò atque Adriaticum mare, vt æquoribus cinctus à natura situs est. Cetèrùm ad ipsius dexteram obliquus* est adolescentulus: ad sinistram verò puellæ: maria autem hæc pulchra, ac satis tranquilla, telluri Isthmum demonstranti adsident.

* al. Lechæum.

B

ΝΗΣΟΙ.

INSVLÆ.

Βάλε, ὦ παῖ, καθάπερ ἀπὸ νεὼς διαλεγώμεθα περὶ τουτωνὶ τῶν νήσων, οἷς περιπλέοντες αὐτὰς ἦρος, ὅτε Ζέφυρος ἱλαρὸν ἐργάζεται θάλατταν, προσπνέων τὸ ἑαυτοῦ αὔρας. ἀλλ' ὅπως ἐπὶ γῆν λήψῃ τῆς γῆς, καὶ θαλάττα σοι ταυτὶ δόξῃ, μήτ' ὀξυρμοῦσα, μήτ' ἀναχαιτίζουσα, μήθ' ὑπτιάζουσα, καὶ γαλήνη, πλωτὴ δέ τις, καὶ οἷς ἔμπνους. ἰδοὺ ἐμβεβήκαμεν. ξυγχωρεῖς γάρ που καὶ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς * ἀποκρίνασθαι; ξυγχωρῶ, καὶ πλέωμεν. ἡ μὲν θάλαττα ὡς ὁρᾷς, πολλὴ νῆσοι δὲ αἱ αὐτῇ, μὰ Δί' οὐ Λέσβος, οὐδὲ Ἴμβρος, ἢ Λῆμνος, ἀλλ' ἀγχιαλοῖ, καὶ μικραὶ, καθάπερ κῶμαί τινες, ἢ σταθμοὶ, ἢ νὴ Δί' ἐπαύλια τῆς θαλάττης. ἡ μὲν δὴ πρώτη σφῶν, ἔρυμνή τέ ἐστι, καὶ ἀπότομος, καὶ τειχήρης τὴν φύσιν, ἀκρουχίαν ἔχουσα παντόπλῳ Ποσειδῶνι, καταῤῥοις τε, καὶ ὑγρὰ, καὶ τὰς μυίττας βόσκουσα ὀρείοις δώτεσιν, ὧν δρέπεσθαι καὶ τὰς Νηρηίδας εἰκὸς, ὅταν τῇ θαλάσσῃ ἐπιπαίζωσι. τὴν δὲ νῆσον τὴν ἑφεξῆς, ὑπτίαν τε, καὶ * γεωργοὶ ἄμα· ξυμβάλλονται δὲ ἀλλήλοις. ὁ μὲν, τὸν γεωργούμενον, οἱ δὲ, ὧν ἦρξαν. Ποσειδῶ δὲ τοῦδε τὸν γεωργὸν ἐπ' ἀρότου, καὶ ζεύγους ἵδρυσαν,

* χ. ποδὸς

* χ. νῆσον

Vis, ô puer, super his insulis vt è naui differamus, æquè ac si verno eas tempore circumnauigaremus; cùm Zephyrus sua ipsius aura spirans hilarum præstat mare. Sed tu sponte terram obliuiscere, & hæc tibi mare videantur: neque concitum, ac cohibens; nec constratum, ac tranquillum; sed nauigabile, ac ventis afflatum. Ecce ingressi sumus: concedis enim fortè vt pro puero agam? concedo, & nauigemus. Mare quidem (vt cernis) magnum, insulæ verò in ipso: per Iouem, non Lesbus, nec Imbrus, aut Lemnus: sed gregales, ac paruæ, villæ quædam, ac stationes, vel per Iouem maris stabula. Ipsarum quidem prima tuta est, ac præceps & natura munita, verticem omnia speculanti adtollens Neptuno, fluuida & liquida, montanísque apes pascens floribus, quos & Nereides decerpere par est, cùm in mari ludunt: sequentem verò supinam, ac feracem piscatores, atque agricolæ vnà habitant. Communi autem vtuntur foro, hi quidem ex terræ cultu, hi verò è maris præda. At Neptunum hunc agricolam in aratro ac bigis erexerunt,

quæ è terra proueniunt, ei adscribentes: verùm ne admodum terrestris videretur, aratro inserta est prora, & vt nauigans terram proscindit. Geminæ autem his contiguæ insulæ, vtraque quondam vnà fuerant: verùm à pelago in medio scissa, ad fluminis latitudinem diducta est. hoc autem tibi, ô puer, ab ipsa pictura cognoscere licet: insulæ namque scissæ partes, similes (vt vides) atque inter se pares, vtpote quæ cauæ extantibus facile cohærent. Hoc & Europa olim circa Thessala tempe passa est. Nam terræ motus illam quoque montium compagem dispescentes, scissis partibus signa impresserunt: & lapidum domus adhuc visuntur, quæ à se auulsa referunt saxa; syluáque quantam scissis montibus adhæsisse credibile est, adhuc extat; nam arborum cubilia etiam nunc restant. Huiusmodi igitur insulæ casum arbitremur. Pons autem ita à freto impositus, vt vnà videatur, cuius quidem pontis pars nauigatur: pars verò curribus peruia: vides enim, vt ipsum pertranseuntes, & viatores, & nautæ sint. Propinquam autem insulam, ô puer, mirum arbitremur: ignis enim insulæ meatus, ac secessus subiens totam succendit, per quos vt fistulas erumpens flamma horrendos efficit riuos, è quibus ingentes, maríque vndarum instar ingruentes ignis excidunt amnes. quòd si quispiam in huiusmodi re philosophari voluerit, insula asphalti ac sulfuris naturam præbens, cùm à mari abrosa fuerit, multis accenditur spiritibus, quæ materiam excitant,

A λογούμθοι ἀυτῷ τὰ σὺν τῆς γῆς. ὡς δὲ μὴ σφόδρα ἠπειρώτης ὁ Ποσιδῶν φαίνοιτο, πρῴρα ἐμβέβληται τῷ ἀρότρῳ, καὶ τὸ γλῶ ῥήγνυσιν, οἷς πλέων. αἰδοῖ ἐχόμθαι τούτων νῆσοι δύο, μία μὲν ἄμφω ποτὲ ἦσαν, ῥαγεῖσα δ' ὑπὸ τῶ πελάγους μέση, ποταμοῦ δίκης εὐρὺς ἀπολωέχθη. τοῦτο δ' ἔστι σοι καὶ ἀπὸ τῆς γραφῆς, ὦ παῖ, γνώσκειν. τὰ γὰρ ἐφεξῆς τῆς νήσου πρὸς πλησιάζοντα ὄρη, καὶ ἀλλήλοις ξύμμετρα, καὶ οἷα σύναρμόσαι κοῖλα ἐκκειμένοις. τοῦτο καὶ ἡ Εὐρώπη ποτὲ, περὶ τὰ πέμπτα τὰ Θετταλικὰ ἔπαθε. σφόδρα γὰρ κἀκείνῳ διαπλήξαντες τὴν ἁρμονίαν τῶν ὀρῶν, σύναπεσημήναντο τοῖς τμήμασι· καὶ πεζῶν τε οἶκοι φανεροὶ ἔτι, πρὸς πλησίοις ταῖς ἐξηρμοσμέναις σφῶν πέτραις ὕλην ὁπόση φλοιόν τῶν ὀρῶν, σπάσασθαι εἰκὸς, οὔπω ἄδηλος. λείπονται γὰρ δὴ ἔτι αἱ δῦναι τῶν δένδρων. τὸ μὲν δὴ τῆς νήσου πάθος, τοιοῦτον ἠγώμεθα. ζεῦγμα δ' ὑπὸ τῶ πορθμῷ βέβληται. ὡς μίαν ὑπ' αὐτῷ φαίνεσθαι. καὶ τὸ μὲν, ὑποπλεῖται τῷ ζεύγματος. τὸ δὲ, ἁμαξεύεται. ὁρᾷς γάρ που σοὶ διαφοιτῶντας αὐτὸ, ὡς ὁδοιπόροι τέ εἰσι, καὶ ναῦται. τὴν δ' νῆσον, ὦ παῖ, πλησίον, θαῦμα ἡγώμεθα. πῦρ γὰρ δὴ ὑποτύφει αὐτὴν πᾶσαν, σήραγγας τ', καὶ μύχους ὑποδεδυκὸς τῆς νήσου, δι' ὧν ὥσπερ αὐλῶν ἡ φλὸξ διεκπαίει, ῥύακάς τε ἐξερεύγεται δεινοὺς, παρ' ὧν κάππτουσι ποταμοὶ πυρὸς, μεγάλοι τε, καὶ τῇ θαλάττῃ ἐπικυμαίνοντες. καὶ φιλοσοφεῖν μὲν βουλομένῳ τὰ τοιαῦτα, νῆσος ἀσφάλτου, καὶ θείου περιεχομένη φύσιν, ὑπὸ ὑφ' ἁλὸς ἀναθερμῇ, πολλοῖς κάπυροῦται πνεύμασι, τὰ τῷ ὑλῷ ἐρεθίζοντα παρὰ

τῆς θαλάττης ἀναδοῦσα. ἡ γραφὴ δ', τὰ τῶν ποιητῶν ἐπαινοῦσα, καὶ μῦθον τῇ νήσῳ ἐπιγράφει, γίγαντα μὲν βεβλῆσθαι ποτὲ ἐνταῦθα. θνῄσκοντα δ' αὐτὸν, τὴν νῆσον ἐπενεχθεῖσαν δεσμὸν εἶναι. εἶναι δὲ μὴ πω αὐτὸν, ἀλλ' ἀναμάχεσθαι ὑπὸ τῇ γῇ ὄντα. καὶ τὸ πῦρ τοῦτο σοὶ ἀπειλεῖν κἀπιπνεῖν. τοῦτο δὲ καὶ Τυφῶ φασιν ἐν Σικελίᾳ βάλεσθαι, καὶ τὸν Ἐγκέλαδον ἐν Ἰταλίᾳ ταύτῃ. οὓς ἔτι πειρόμενους, καὶ νήσοις πιέζουσιν, ὥστε μὲν τεθνεῶτας, ἀεὶ δὲ ἀποθνήσκοντας. ἔστι δέ σοι, ὦ παῖ, μὴ δοκεῖν ἀπολῆφθαι δόξαν τῆς μάχης, ἐς τὸ κορυφοῦν τῶν ὀρῶν ἀποβλέψαντι. τὰ γὰρ ἐπ' αὐτῆς φαινόμενα, ὁ Ζεὺς ἀφίησι κεραυνοὺς ἐπὶ τὸν γίγαντα. ὃς δὴ ἀπαρρωδεῖ μὲν ἤδη, πεφυκὼς δὲ τῇ γῇ ἐπιτίθεται ἡ γῆ δὲ ἀπείρηκεν, καὶ ἑῶντος αὐτὸν ἐξανίστασθαι τοῦ Ποσειδῶνος. ὠθεῖ δὲ βάλλει αὐτοῖς ἄχλυν, ὡς ὅμοια γενόμενα μᾶλλον, ἢ γιγνόμενα φαίνοιτο. τὸν δὲ πλοῦν, κολωνὸν τὸν οἰκεῖ δράκων, πλούτου τινὸς οἶμαι φύλαξ, ὃς ὑπὸ τῇ γῇ κεῖται. τοῦτο γὰρ λέγεται τὸ θηρίον, βύνομῶ τε εἶναι τῷ χρυσῷ, καὶ ὁπόταν χρυσοῦν ἀγαπᾶν, καὶ θάλπειν. τοῦτοι κώδιον τὸ ἐν Κόλχοις, καὶ τὰ τῶν Ἑσπερίδων μῆλα, ὑπὸ χρυσᾶ ἐφαίνετο, διπλῶ αὐτῶν ξυνεῖχον δράκοντε, καὶ ἑαυτοῖν ἐποιοῦντο. καὶ ὁ δράκων δὲ ὁ τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ ἐπὶ καὶ νεὼ τὸν ἀκροπόλει οἰκῶν, δοκεῖ μοι τὸν Ἀθηναίων ἀναπάσασθαι δῆμον ὑπὸ τῷ χρυσῷ· ὃν σημεῖνοι τέτληκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἐποιοῦντο. ἐνταῦθα δὲ καὶ χρυσοῦς αὐτὸς ὁ δράκων. τὴν γὰρ κεφαλὴν τῆς χλαμύδος ὑπερβάλλει, δεδιὼς οἶμαι ὑπὲρ τὸ κάτω πλέκτον. καταπρεφὴς δὲ κεῖται τῷ, καὶ σμίλακι, καὶ ἀμπέλοις ἤδη ἡ νῆσος

A è mari adtrahens. Cæterùm pictura, quæ à poëtis canuntur, approbans, insulæ fabulam adscribit: gigantem videlicet olim huc detrusum, ægréque morienti vinculi instar, impositam insulam: at ipsum nondum cedere, sed sub humo existentem resistere, & quòd adhuc spiret, hunc ignem comminari. Hoc autem & in Sicilia Typhonem velle aiunt, & in hac Italia Enceladum, quos nondum defunctos, sed perpetuò morientes, Con-
B tinentes, aut insulæ vrgent. Licet autem tibi, ô puer, ad montis verticem spectanti haud procul esse à prælio existimare. Quæ enim in ipso cernuntur, Iupiter fulmina in gigantem iaculatur: at hic iam deficit quidem; verùm telluri adhuc credit: at tellus defessa est, Neptuno eam minimè stare permittente: Caliginem autem ipsis circunfudit, vt similia factis potius, quàm quæ nunc fiant, viderentur: collem au-
C tem hunc circumnauigabilem draco habitat, thesauri cuiusdam (puto) custos, qui humo conditus iacet: hæc enim fera auro beneuola, & quicquid auri viderit, amare, ac fouere dicitur. itaque pellem apud Colchos, & Hesperidum mala, quod aurea viderentur: duo insomnes continebant dracones, sibíque ipsis vendicabant: & Palladis draco, qui adhuc arcem habitat: Athenienſem populum auri
D causa mihi amare videtur: quod illi in cicadas vt capiti ornamento essent transformabant. Cæterùm hic ipse etiam draco aureus, caput enim e lustro extollit inferiori (vt puto) timens thesauro: hedera autem, smilacéq. ac vitibus adumbrata insula

se Dionyso dicatam afferit: nunc vero Dionysum abesse: & in continente alicubi bacchari, & quæ hîc arcana sunt Sileno commisisse: cymbaláque hæc supina, & aurei euersi crateres, & adhuc tepidæ tibiæ: sed tympana sine strepitu iacentia, nebridásque Zephyrus humo tollere videtur, & è sex serpentibus: hi quidem Thyrsis implicantur: hi vero præ vino resoluti sunt, vt his dormientibus Bacchæ vinciantur: & hi quidem racemi tumescunt, hi vero matureſcunt, hi omphaces, hi œnanthe videntur: vitium horas disponente Dionyso, vt perpetuo vindemiet. Racemi autem adeo densi atque affluentes, vt & à saxis suspendantur, & mari immineant. Quare tam marinæ, quàm terrestres aues fructus decerpunt. Nam Dionysus omnibus præterquàm noctuæ communem præstat vitem. Solam autem illam à racemis abigit, quod mortalibus vinum criminetur. Noctuæ namque oua, si comederit puer, perpetua vita vinum oderit: & non modo vinum haud biberet, verùm & temulentos formidaret. Tu vero, ô puer, ea es præditus audentia: vt ne hunc quidem Silenum ebriúmque ac Baccham attingentem timeas, ea vero ipsum aspicere dedignatur: sed Dionysi amore capta ipsum meditatur, atque animo inscribit, absentémque intuetur: oculorum enim Bacchæ affectus suspensus quidem, Venerea tamen haud caret solicitudine. Ceterùm natura hosce montes componens insulam effecit arboribus consitam, pinu videlicet procera, picea, & abiete, quercubúsque, ac cedro.

A ἔσα, Διονύσῳ μὲν ἀνείδη φησι, τὸ Διόνυσον δ' ἀπεῖναι νῦν, καὶ ἐν ἠπείρῳ που βακχεύειν, ἐπιξέφανται τῷ Σιλληνῷ τὰ ἐνταῦθα ἀπόρρητα. κύμβαλά τε ταῦτα ὕπτια, καὶ κρατῆρες ἀνεστραμμένοι χρυσοῖ, καὶ αὐλοὶ θερμοὶ ἔτι. καὶ τὰ τύμπανα ἄψοφητὶ κείμενα, καὶ τὰς νεβρίδας ὁ Ζέφυρος οἷ αἴρει ἀπὸ τῆς γῆς. ὄφις τε ἐξ, ὧν μὲν, ἐμπλέκονται θύρσοις, οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ οἴνου καθεύδοντας τὰς Βάκχας καθεύδοντας. βότρυς ἤδη, οἱ μὲν ὀργῶσιν. οἱ δὲ, πρικάζουσιν. οἱ δὲ ὄμφακες, οἱ δὲ οἰνάνθαι δοκοῦσι. σεσοφισμένως δὲ Διονύσου τὰς ὥρας τοῦ ἀμπέλου, ὡς ἀεὶ βυγώη. ἀμφιλαφεῖς δὲ οὕτω καὶ οἱ βότρυες, ὡς καὶ τῶν πετρῶν ἅπτεσθαι, καὶ τῇ θαλάττῃ ἐπικρέμασθαι. ὅπως εἰ ζοῖσι δὲ προσαπτόμενοι, θαλάττιοί τε, καὶ ἠπειρῶται ὄρνιθες. τιμᾷ γὰρ ἄμπελον ὁ Διόνυσος παρέχει κοινὴν πᾶσι πλὴν τῆς γλαυκός. ἐκείνην δὲ μόνην ἔρα ἀποστρέφεται τῶν βοτρύων, ἐπεὶ τοῖς ἀνθρώποις διαβάλλει τὸν οἶνον. ὡς γὰρ τῆς γλαυκὸς εἰ φάγοι παιδίον, ἀπεχθανεῖται τῷ οἴνῳ πᾶσαν ἡλικίαν, καὶ οὔτ' ἂν πίοι, καὶ φοβεῖται τοὺς μεθύοντας. σὺ δὲ ὦ πρᾶσυς, ὦ παῖ, ὡς μηδὲ τὸν Σιλληνὸν τὸν B φύλακα τῆς νήσου φοβεῖ, μεθύοντά τε, καὶ ἀπόμβρον τοῦ Βάκχου. ἀλλὰ καὶ ἄξιοῖ ἐπ' αὐτὸν βλέπειν. ἀλλὰ τοῦ Διονύσου ἐρῶσα, ἀνατυποῦται αὐτόν τε, καὶ ἀναγράφει, καὶ ὁρᾷ μὴ φρόνται. τὸ γὰρ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦθος τῇ βακχῇ, μετέωρον μὲν, ἁβρὸν δὲ ἔξω γε ἐρωτικῶν φρονημάτων. ταυτὶ δὲ ἡ φύσις τὰ ὄρη ξυνθεῖσα, νῆσον εἰργάσατο, δασεῖαν τε, καὶ ὕλης πλέω, ὁποίη κυπαρίττου τε ὑψηλῆς, καὶ πεύκης, καὶ ἐλάτης, δρυῶντε αὖ, καὶ κέδρου.

C

D

ἡ γὰρ τὰ δένδρα τὸν ἑαυτῶν γέγραπται τρόπον. τὰ μὲν δὴ ἄνθρωπος τῆς νήσου, συνοθῆραί τε ἀνιχνεύουσι, καὶ ἐλαφηβόλοι, λόγχας ἅμα τοῖς θηρίοις ἠρμένοι, καὶ τόξα ἔνιοι. ἡ μαχαίρας γ', ὦ παῖ, καὶ κορυνὰς φέρουσιν οἱ ἀγχέμαχοι σφῶν, ἡ θρασεῖς. δίκτυά τε ταῦτα δίηκται τῆς ὕλης. τὰ μὲν, ἐγκολπίσασθαι θηρίον, τὰ δὲ, δῆσαι, τὰ δ', ἐρύειν ἐκ δρόμου. ἡ τὰ μὲν, εἴληπται τῶν θηρίων, τὰ δὲ, μάχεται, τὰ δὲ, ἤρηκε τὸν βάλλοντα. σὺν ἐργὸς δ' ἅπας βραχίων νεανίου. καὶ ξυνεξαίρουσι βοῶν κυνῶν ἀνδράσιν, ὡς ἡ τὴν ἠχὼ φάναι ξυμβακχεύειν τῇ θήρᾳ. τὰ δ' μεγάλα τε φυτῶν, δρυτόμοι * κατατῶσι, διατέμνοντες. καὶ ὁ μὲν, διαίρει τὸν πέλεκυν, ὁ δὲ, ἐμβέβληκεν. ὁ δ', θήγει λαβών, ἀπεσομισμένων ὑπὸ τοῦ πλήττειν. ὅδ' ἐπισκοπεῖται τὴν ἐλάτην, ἰσοῦ σύνεγγυς τεκμαιρόμενος τὴν δένδρου πρὸς τὴν ναῦν. ὁ δὲ, τὰς νέας, καὶ ὀρθὰς τῶν δένδρων, τέμνει εἰς τὰ ἐρετικά. ἤδη δ' ἀπορρώξ, ἡ ἡ ἀποράγεισα πέτρα, ἡ ὁ τῶν αἰθυιῶν δῆμος, ἡ ὁ ἐν μέσοις ὄρνις, ἀπὸ τοιοῦδε γέγραπται λόγου. ⓐ ἄνθρωποι ταῖς αἰθυίαις ἐπιτίθενται, μὰ Δί' οὐ τῶν κρεῶν σύνεκα. μυῖαν γὰρ ἡ νοσώδες, καὶ ὠμὸν πεινῶντι ἡδὺ τὸ ἐξ αὐτῶν κρέας. γαστέρα δ' παρέχον παγὺν ἰσχνῶν, οἵαν σὺν ἡσυχίᾳ μένοις αὐτῷ, ὑσίποις ἀποφαίνει, καὶ κώφοις, ὑπνηλαὶ οὖσαι, καὶ πυελάλωσι νύκτωρ γὰρ αὐταῖς σύνεσταλμένοις. προσάγον δὲ τὴν κηύκα ὄρνιν ἐπὶ μοίρᾳ τῶν ἁλισκομένων, μυιεδωνὸν εἶδος, ἡ προσεργαζομένη σφῶν. ὁ δὲ κηύξ, θαλάττιος μὲν, ἰχθυὸς δὲ ὄρνις, ἡ ἀπρόσμικτον, καὶ θηρᾶσαι μὲν * τοι, ἀδρανής, πρὸς δέ γε

A Arbores enim suo ipsarum pictæ sunt more. In qua autem insulæ parte feræ versantur, aprorum, ac ceruorum venatores, vestigant, venabula, in feras tollentes: & nonnulli arcus gladios quoque, ac clauas, ô puer hi ferunt, qui audentes cominus pugnant. Retia etiam per syluam diducta sunt: hæc quidem vt sinu feram capiant: hæc verò vinciant: illa vt à cursu remouerentur. & ex feris hæ quidem captæ: hæ verò pugnant, illæ iaculantem superarunt: totum autem B iuuenis brachium efficax. & canes vnà cum viris vocem tollunt, vt ipsa quoque Echo venationi insurgere fateatur. Plantas autem ingentes arboricidæ absumunt incidentes: & hic quidem securim tollit, hic verò impegit: at hic frequentibus ictibus obtusam tenens acuit. Sed iste abietem speculatur: nunquid ex ea nauis malus congruè fieri posset coniectans: hic C nouellas ac rectas arbores ad remigium incîdit. Rupes autem & abscissum saxum, mergorúmque populus, & quæ in mediis est auis, tali picta sunt ratione. Mergis homines insidiantur: non per louem carnis causa: atra enim ac morbifera, nec esurientibus suauis est ipsorum caro. Medicis ventrem præbent, quo qui vescuntur, stomacho validiore, ac leues fiunt, somnolenti existentes, & qui igni capiantur. Noctu enim ipsis ignis splendorem inferant. At mergi ceyca auem, vt & curator sit, & ante ipsos expergiscatur in præde partem accipiunt. Est autem Ceyx marina quidem auis: sed frugi, atque ociosa, & ad capiendum aliquid imbecilla: verùm aduersus somnum

ex. πλέκουσι δὲ κατατῶσι τύπτουσι.

κ. τ. λ.

validiſſima, & quæ paululum dormiat: quo fit vt illis oculos locet. Cùm igitur ad cibum euolant, is quidem domi in ſaxo moratur: hi verò ad veſperam prædæ decimam adferentes reuertuntur: & circum vigilantem, quíque nunquam niſi volentibus ipſis ſomno opprimatur, dormiunt: quòd ſi doli aliquid aduentantis ſenſerit, his quidem altum atque acutum clamitat: hi verò ex compacto ſublati fugiunt, curatorem, ſi quandoque inter volandum defecerit, ſuſtinentes: verùm hic adeſt, ac mergos circunſpicit, qui dum inter aues quidem ſtat, Proteum inter vitulos marinos ſtantem refert: dum verò vigilat Proteum ſuperat. Huc autem, ô puer, appulſi ſumus: & inſulæ quidem nomen ignoro: aurea verò à me ſaltem appelletur, ni temerè huiuſmodi poëtæ appellationem excogitarunt, pulchrámque atque omnibus admirabilem. Condita quidem eſt, quanta paruas ſuſcipiat regias, neque enim hic quiſpiam arabit, nec vites colet: fontibus verò ſcatet, quorum partim liquidos, ac frigidos: partim feruentes edit, eſt autem adeò fluida, vt & mari vndas immittat. ~~Huic igitur vndæ feruentes edit. eſt autem adeo fluida, vt & mari vndas immittat.~~ Huic igitur vndæ feruentes, & vt è lebete vibrati atque exilientes fontes ſuffunduntur, circum quos hæc ſita eſt inſula. fontium autem editionis miraculum vtrum ſolo imputandum, an mari adſcribendum ſit, hic Proteus iudicabit: venit enim vt ſuper hac re ſuam proferat ſententiam. Ceterùm quæ inſulæ pars

A ὕπνον ἐῤῥωται, καὶ καθεύδῃ σμικρά-
ταῦτά τοι καὶ ἀπομισθοῖ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς σκείναις. ὅπῃ οὖν ὅπι δαῖτα ἀ-
ποπέωσιν, ὁ μὲν, οἰκουρεῖ ἀμφὶ τὴν πέ-
τραν, αἱ δ' ἥκουσιν εἰς ἑσπέραν, ἀπάγ-
ουσαι δεκάτην ἀπὸ τῆς τετραμμένων.
καὶ καθεύδουσιν ἤδη ἀμφὶ αὐτὸν οὐ κα-
θεύδοντα, οὐδ' αὖ ἡπηδέντα ὕπνῳ ποτὲ,
εἰ μὴ αὐταὶ βούλοιντο. εἰ δέ πῃ δόλῳ προ-
σόντος αἴσθοιτο, ὁ μὲν, ἀναβοᾷ τὸν ἑτοῖμον,
καὶ ὀξύ. αἱ δ' ἀπὸ σωμάτων* ἀρθεῖ- ex. σωμα-
σαι, φεύγουσιν, αὖ ἐχθυσαι τὸν μισεδω- θροίσματος
νόν, εἰ πετόμενος ἀπείποι ποτέ. ἀλλ' ἀν-
ταῦθα ἔσηκε, καὶ τὰς αἰθυίας ἀμφορᾷ.
ἔστι δ' αὖ, τὸ μὲν, ἀν μέσαις ἑσπέραις
ταῖς ὄρνισιν, ὁ Πρωτεύς, ὁ δ' ἀν ταῖς φώ-
καις. τὸ δὲ μὴ καθεύδειν, ὑπὲρ τὸν Πρω-
τέα. ἀνταῦθα ᾖ, ὦ παῖ, καὶ καθορμίσαι
ἡμῖν· καὶ ὅ, τι μὲν ὄνομα τῇ νήσῳ, καὶ οἶ-
δα· χρυσῆ δ' αὖ πρός γε ἐμοῦ ὀνομά-
ζοιτο, εἰ μὴ μάτην ὁ ποιητὴς τοιαῦ
δὲ ἐπωνυμίαν ἐξεύρηκεν, τὴν καλήν
τε, καὶ θαυμασίαν πᾶσιν. ὡκισται μὲν
δὴ, ὁπόση βασιλεία μικρὰ δέξασθαι. οὐ
γὰρ δὴ ἀρόσει γε ἀνταῦθά τις, οὐδὲ ἀμ-
πελουργήσει· πρέπει δ' αὐτῇ πηγῶν. ὧν
τὰς μὲν, ἀκραιφνεῖς τε, καὶ ψυχρὰς
ἀναδίδωσι· τὰς δὲ, ἀναπυρφόρους. ἔστι δ'
οὕτω πῃ δίροις, ὡς καὶ τῇ θαλάττῃ ἐμπε-
πλημμυρεῖν. τὸ τοι ῥᾴθιον τοῦτο, πηγαὶ
ὑποκυματίζουσι ζέουσαι, καὶ οἷς ἀν-
λέβησιν ἀναπαλλόμεναί τε, καὶ ἀναπη-
δῶσαι· πρὸς ἃς βέβληται ἥδε ἡ νῆσος.
τὸ μὲν οὖν θαῦμα τῆς τῶν πηγῶν ἀνα-
δόσεως, εἴ τε τῆς γῆς προσῆκε νομίζειν,
εἴ τε τῇ θαλάττῃ οἰκειοῦν, δικάσει ὅδε
ὁ Πρωτεύς· ἥκει γὰρ δὴ ἀμφὶ τοῦτο. τὰ δὲ πεπολισμένα τῆς νήσου,

σκοπῶ μὲν. ὡκισαι γὰρ δὴ ἐν αὐτῇ, πόλεως καλῆς τε, καὶ λαμπρᾶς εἰδώλου, ὅσον οἰκία· ἔστι βασιλικὸν εἶσω τρέφεται παιδίον. ἄθυρμα δὲ αὐτῷ, πόλις. θέατρα γάρ ἐστιν, ὁπόσα αὐτόν τε δέξασθαι, καὶ τοὺς συμπαίσας τούτῳ ἱππάδας. ἱπποδρομός τε ἐξωκοδόμηταί τις, ἀποχρῶν τοῖς μελιταίοις κυνιδίοις περιδραμεῖν αὐτόν· ἵππους γὰρ δὴ ὁ παῖς ταῦτα ποιεῖται, καὶ συνέχει σφᾶς ἐς ζυγόν τε καὶ ἅρμα, λώιον χῆσον δὴ ἐοὶ τουτωνὶ τῶν παιδικῶν, οἷς τὸ παιδίον θεράποντας ἡνιοχεῖται. λαγωὸς δὲ οὑτοσί, χθὲς οἶμαι εἰσωκισμένος, ξυνέχεται μὲν ἱμάντι φοινικῷ, καθάπερ κύων· δεδιέναι δὲ καὶ αἰδεῖται. καὶ διολισθήσας τοῦ δεσμοῖς ἐθέλει, πεσὼν τοῖς θεοδίοις τῶν ποδῶν. ψιττακός τε, καὶ κίττα ἐν οἰκίσκῳ πλεκτῷ, σφριγῶσιν δίκαιον ἐν τῇ νήσῳ ἄδουσιν. ἅδει δὲ ἡ μέν, ὁπόσα οἶδεν· ὁ δέ, ὁπόσα μανθάνει.

condita sit contemplemur: pulchræ enim ac præclaræ ciuitatis effigies vnius domus amplitudine condita est, & regius intus puer educatur. Lusui autem ipsi est ciuitas: nam theatra, quanta ipsum & collusores hippadas capiant, condita: hippodromus etiam quidam structus est; qui catulorum Melitensium cursui satis sit. His enim equorum vice vtitur, ipsosque & ad iugum, & ad currum continet, moderaturus hunc sub hisce similiis, quas ministros puer arbitratur. Hic autem lepus heri (puto) introductus purpureo quidem vt canis, continetur loro: verùm quòd vinctus sit, indignatur, & anterioribus fretus pedibus vincula euadere conatur. Psittacus præterea, & pica, in contexta domuncula Sirenum more in insula canunt. & hæc quidem quæcunque nouit, cantat: hic verò quæcunque percipit.

ΚΥΚΛΩΨ.

Οἱ θερίζοντες τὰ λήια, καὶ τρυγῶντες τὰς ἀμπέλους, οὔτε ἥροσε, ὦ παῖ, ταῦτα. οὔτε ἐφύτευσαν, ἀλλ' αὐτόματα ἡ γῆ σφίσιν ἀναπέμπει ταῦτα. εἰσὶ γὰρ δὴ Κύκλωπες, οἷς καὶ οἶδα ἐξ ὅτου πλὴν γλῶ οἱ ποιηταὶ βλέπειν αὐτοφυᾶ εἶναι, ὧν φέρε. πεποίηκε δὲ αὐτοῦ καὶ ποιμένας, τὰ θρέμματα βόσκοντας, ὧν τὸ γάλα, ποτὸν τε ἡγοῦνται, καὶ ὄψον. οἶδε δὲ ἀγορὰν γινώσκουσιν, οὔτε βουλευτήριον, οὔτε οἶκον· ἀλλὰ τὰ ῥήγματα ἐνοικίσαμενοι τῶν ὀρῶν, τοῦτο μὲν ἄλλους, ἔα. Πολύφημος δὲ ὁ τοῦ Ποσειδῶνος, ἀγελαιότατος αὐτῶν οἰκεῖ ἐνταῦθα, μίαν μὲν ὑπερτείνων ὀφρὺν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἑνὸς

CYCLOPS.

Qui segetes metunt, quíque vindemiant: non hæc, ô puer, ararunt, nec plantarunt: sed sponte nulloque cultu hæc ipsis tellus edit. Sunt enim Cyclopes, quibus, nescio qua causa poëtæ terram volunt, quæcunque gignat, sponte producere. Eos quoque pecudes pascens pastores reddidit, quarum lacte pro potu atque obsonio vtuntur. Hi autem non forum, non curiam, non domum norunt: Sed montium cauernas sibi domos faciunt, sed alios omitte: Polyphemus Neptuni filius ipsorum ferocissimus hîc habitat, vnum quidem super vnico tendens oculo supercilium: lato verò labrum

brum aſcendens naſo, & haud ſecus ac leones truculentiſſimi, humano veſcens corpore: at nunc ne vorax ac triſtis videatur: ab huiuſmodi abſtinet cibo. Galatheæ namque ad hoc pelagus ludentis amore captus eſt, de monte ipſam contemplans. & ipſa quidem fiſtula adhuc ſub ala quieſcit. Eſt autem ipſi paſtoralis cantus: quòd ſcilicet candida ſit, ac contumax, & labruſca ſuauior: quódque hinnulos Galatheæ, atque vrſos alat. Hæc alat. Hæc autem ſub ilice canit, cùm neque vbi oues ſibi paſcantur: neque quot ſint, neque vbi tellus ſit aſpiciat: quoniam montanus, atque acer pictus eſt. Rectam quidem ac denſam pinus more quatiens iubam, ex voraci mento ſerratos exerens dentes, pectúſque ac ventrem, & quòd ad vnguem tendit, penitus hirſutus. & placidum quidem ſpectat (vt ait) quia amat: ſed ferum adhuc ac toruum intuetur, vt neceſſitate victæ feræ. Ipſa verò in molli ludit æquore: iunctorum idémque ſentientium delphinorum quadrigas cogens. Tritonis autem filiæ Galateæ ancillæ regunt ipſos: ſi quid ſuperbè ac contrà habenas egerint, cohibentes. Ceterùm ipſa purpuream veſtem ſupra caput ad Zephyrum tollit, vt & ſibi vmbraculum, & currui velum ſit: ex quo ſplendor quidam ad frontem ac caput tendit, nondum genæ colore ſuauior. Ipſius autem comæ Zephyro minimè diffuſæ: madidæ enim ſunt, & quàm vt à vento agitari queant, grauiores. Atqui dexter iacet cubitus, brachium inclinans, digitóſque ad mollem firmans humerum,

A ὄντος, πλατείᾳ ϑ' τῇ ῥινὶ ὑπαίνων τὸ χείλος, ☾ σιτούμενος τοῦ αὐθεφόπου, ὥσπερ τῷ λεόντων οἱ ὠμοί. νυνὶ ϑ' ἀπέχεται τ' τοιούτου σιτίου, ὡς μὴ βορὸς, μηδὲ ἀνδὸς φαίνοιτο. ἐρᾷ γὰρ τῆς Γαλατείας παίζοντος ἐς τὸ πέλαγος, ἀφισορῶν αὐτὴν ἀπὸ τ' ὄρους. καὶ ἡ μὲν σύριγξ, ἔτι ὑπὸ μάλης, καὶ ἀβρεμεῖ. ἔστι δ' αὐτῷ ποιμενικὸν ἄσμα, ὡς λευκήτε εἴη, καὶ γαῦρος, ☾ ἡδίων ὄμφακος. B καὶ ὡς νεβροὺς τῇ Γαλατείᾳ συνωνοῖτο, καὶ ἄρκτους. ἀλλ' ϑ' ὑπὸ πρίνῳ ταῦτα. ἀλλ' ὅπου αὐτῷ τὰ προβάτια νέμεται εἰδὼς, οὐδ' ὁπόσα ὄϊς, οὐδ' ὅπου ἡ γῆ· ὄρθ ὄρεός τε, καὶ ἀγνὸς γένεσθαι. χαίτῃ μὲν αἰγασείων ὀρθῇ, καὶ ἀμφιλαφῇ, πίτυος δίκην. καρχαρίους δὲ ὑποφαίνων ὀδόντας, οἷ βορὸς ϑ' ἥκιστα. στέρνον τε, καὶ γαστέρα, ☾ τὸ εἰς ὄνυχα ἧκον. λάσιος πάντα. καὶ βλέπει μὲν ἥμερον φῶς, ἀλλ' ἐρᾷ· ἄγριον δὲ ὁρᾷ. καὶ ὑπακαθήμενον ἔτι, καθάπερ τῷ θηρίων τὰ ἀδάμαντος ἡνιώμενα. ἡ δὲ, οἷ ἀπαλῇ τῇ θαλάσσῃ παίζει, τέτρωρα δελφίνων ξυνάγουσα ὑποζυγίων τε, ☾ ταυτὸν πνεόντων. ἁρπάσασα δ' αὐτοῦ ἀγρίοις C Τείτωνος, αἱ δ' μωαὶ τῆς Γαλατείας, ἀμφιμίζουσαι σφᾶς, εἰ πλανήσονται, καὶ ἁρπάζουσιν ἰωίαν προσάπτοισιν. ἤδη ὑπὲρ κεφαλῆς, ἁλιπόρφυρον μὲν ἡδὺ ἐς τὸν Ζέφυρον αἴρει, σκιὰν ἑαυτῇ εἶ, καὶ ἴσιον τῷ σώματι. ἀφ' οὗ καὶ αὐγὴ ἀπὸ τὸ μέτωπον, καὶ τ' κεφαλὴν ἥκει, οὔπω ἡδὺ ϑ' τῆς παρειᾶς ἄνθους. αἱ κόμαι δ' αὐτῆς, καὶ ἀνεῖνται τῷ Ζεφύρῳ. διάβροχοι γὰρ δὴ εἰσὶ, καὶ πρεῖπλοις τ' ἀνέμου. ☾ μὲν καὶ ἀγκὼν δεξιὸς ἔγκειται. λευκὸν διακλίνων πῆχυν. ☾ ἀναπαύων τοὺς δακτύλους πρὸς ἁπαλῷ τῷ

ὦμω. ⸂ ὠλεναι ὑποκυμαίνοισι, καὶ μαζὸς ὑπανίσταται. ⸂ οὐδὲ πλὴν ἐπισθενίδα ἐκλείπει ἡ ὥρα. ὁ ταρσὸς ⸃, καὶ ἡ σφυροπλήξασα αὐτῷ χαρὶς, ἐφ' ἁλὸς, ὦ παῖ, γέγραπται, ⸂ ὑπαφαύσης θαλάττης, ⸃ κυβερνῶν τὸ ἅρμα. θαῦμα οἱ ὀφθαλμοί· βλέποιεν γὰρ ὑπερόπτιον ἄν, ⸂ σφυροπὸν τῷ μήκει τὸ πελάγους.

& vlnæ vndis alluuntur, & mamma extat. & ne fœmen quidem sua caret pulchritudine. Planta autem pedis, & quæ cum ipsa desinit venus in mari picta est: itaque attingit æquor, vt si currum regeret. Admiratione digni oculi, vt pote qui intuendo vltra prospectum tendant, & cum pelagi longitudine abeant.

ΦΟΡΒΑΣ, Η ΦΛΕΓΥΑΙ.

PHORBAS VEL PHLEGYÆ.

Ὁ μὲν ποταμὸς, ὦ παῖ, Κηφισὸς, Βοιώτιός τε, καὶ οὐ πρὸς ἀμούσων. σκηνοῦσι δ' ἐπ' αὐτῷ, Φλεγύαι βάρβαροι, πόλεως οὔπω ὄντες. οἱ γὰρ, πυκλοῦντες, τόν τε οἶμαι Ἀπόλλωνα ὁρᾷς, ὃς δ' αὖ Φόρβας ἐστὶν, ὃν ἐκήσαντο οἱ Φλεγύαι βασιλέα, ἀφ' ἑνὸς μέγας παρὰ πάντας ὢν, καὶ ὠμότατος τῶν ἐθνῶν. πυκλοῖ γὰρ Ἀπόλλων πρὸς αὐτὸν, ὑπὲρ τῶν παρόδων. πλὴν γὰρ δὴ Φωκέων τε, καὶ Δελφῶν ὁδὸν καταλαχὼν, οὔτε θυόντι Πυθοῖ οὐδεὶς ἔτι, οὔτε παιᾶνας ἀπάγει τῷ θεῷ. χρησμοί τε, καὶ λογία, καὶ ὀμφαὶ τρίποδος, σπάνελφαι * πάντα. λῃστεύει γὰρ τῶν ἄλλων Φλεγύων, ἀποτάξας ἑαυτόν. πλὴν γὰρ δρυῶν, ὦ παῖ, ταύτῃσιν, οἶκον πεποίηται· καὶ ὧδ' αὐτὸν φοιτῶσιν οἱ Φλεγύαι, δικασόμενοί που σὺν τοῖς βασιλείοις τούτοις. τοὺς δὲ βαδίζοντας ἐς τὸ ἱερὸν λαμβάνων, γέροντας μὲν, καὶ παῖδας, ἐς τὸ κοινὸν τῶν Φλεγύων πέμπει, λῃΐζεσθαί τε, καὶ ἀποινᾶν. τοῖς γὰρ ἐρρωμενεστέροις, ἀναποδύεται· καὶ τοὺς μὲν, καταπαλαίει· τοὺς γὰρ, ὑπερδέχεται· τοὺς γὰρ, παγκρατίῳ αἱρεῖ, καὶ ὑπερβολαῖς δίσκων. κεφαλάς τε ἀποκόπων, ἀνάπλεα τῆς δρυός· καὶ ζῶ τούτῳ ζῇ τῷ λύθρῳ.

Amnis quidem, ô puer, Cephissus, Bœotius, & à Musis minimè alienus. Phlegyæ autem Barbari iuxta ipsum domunculas ad tempus structas habitant, cùm ciuitates nondum existerent: è pugnantibus autem hunc quidem Apollinem (vt puto) vides: hic contra Phorbas est, quem Phlegyæ regem crearunt. Quandoquidē is magnus *præter omnes*, ac gentis sæuissimus. Sed cum ipso Apollo transitus causa pugnat: ipso enim viam, quæ ad Phocenses, ac Delphos ducit obsidente: nec Pythone quispiam amplius sacra facit: nec pæanas Apollini canit: omniáque vaticinia, oracula, tripodísque sortes derelictæ sunt. A ceteris autem Phlegyis seiunctus latrocinia exercet. Hanc enim, ô puer, quercum sibi domum fecit: & ad eum in hisce regiis iudicandi Phlegyæ proficiscuntur. Adeuntes autem in sacellum excipiens, senes quidem ac pueros ad Phlegyarum rempublicam diripiendos ac redimendos mittit, cum validiorib. verò pugnat. & hos quidem lucta, hos verò cursu, illos pancratio aut disci iactu superat, abscissáque capita è quercu suspendit: & sub hoc vitam degit cruore.

* χ. ἐλάπα.

hæc verò labefacta ramis ſuſpenſa ſunt: & hæc quidem arida cernis, hæc vero recentia; at hæc ad caluas deuenêre: hiant enim atque vlulare videntur vento in ea inſpirante. Apollo autem adoleſcentulo pugili adſimulatus, ad ipſum huiuſmodi victoriis elatum accedit. & Deus quidem, ô puer, comatus pictus eſt, crinéſque contractus, vt expeditiore pugnet capite. Radij autem à fronte vibrantur, & riſum iræ admiſtum emittit gena: oculorúmque euidentes iactus vnà cum manibus agitantur. hæ autem lora obligarunt: ſuauiores circa ipſas eſſent coronæ: ſed iam ipſum pugilatu ſuperauit: dexteræ enim iniectio efficacem adhuc oſtendit manum, nec habitum, quo vicerat, ſoluentem. Iam autem Phlegyas iacet, & quantum terræ occupet, poëta dicet: ad tempus autem ſibi proceſſit vulnus, ſanguíſque haud ſecus atque è fonte manat. Crudelis autem ac ſpecie truculentus pictus eſt, vt qui hoſpites epularetur potius, quàm interficeret. Qui autem celitus deſcendit ignis, fulmen in quercum defertur: arborem itaque combuſturum, vt eius tamen memoriam non penitus deleat. Locus enim in quo hæc: adhuc, ô puer, quercus capita nunçupatur.

ATLAS.

Cum Atlante quoque, Euryſtheo minimè iubente, certauit Hercules, vt cœlum ipſo facilius laturus. Eum namque incuruatum, atque oppreſſum, genuúmque alteri innixum, ac vix conſiſtentem cernebat. Se vero & poſſe cœlum

A αἰὴ ἀπήρτιω τ πόρθων, μυδῶσαι. κὴ τὰς μὲν αὔους ὁρᾶς τας ὴ, προσφάτους· αἱ δὲ, εἰς κρανία πρὶ ἥκοισι. στόμασι ὴ, κὴ ὁλολύζειν ἐοίκασιν, εἰς πνέοντος αὐτὰς τ ἀνέμου. Φρονῶντι ὴ ἀὶπὼ ταῖς Ολυμπάσι ταύταις, ἥκει ὁ Απόλλων, εἰκάσας ἑαυτὸν μειρακίῳ πύκτη. κὴ τὸ μὲν τ θεοῦ εἶδος, ἀκειρεκόμης, ὦ παῖ, γέγραπται. κὴ τὰς χαίτας ἀνάλφως, ἵνα βλέπωσι τὴ κεφαλὴ πυκτεύειν. ἀκτῖνες ὴ ἀπανίσαν) ἀφ' ὧν τ μετώπου. ☾ μειδίαμα θυμῷ ξυγκεκραμένῳ, ἡ ἀφ' ἃ πέμπει· βολαί τε, ὀφθαλμῶν βύσκοποι, κὴ ξυνεξαίρουσαι ταῖς χερσίν. αἱ ὴ, ἐπήλαντο τοῦ ἰμάντας. ἠδίους ☉ στέφανοι περὶ αὐταῖς ἦσαν· πεπύκτευται ὴ αὐτὸν ἤδη. τὸ γὰρ ἐμβεβληκὸς τ δεξιᾶς, ἐνδηλόν ἐστι πλέον χεῖρα, ☾ οὔπω καταλύσας τὸ σῶμα, ὡς ἤρηκεν. B ὁ Φλεγύας ὴ, κεῖται ἤδη. κὴ ὁπόσον μὲν ἐπέχει τ γῆς, ποιητὴς ἐρεῖ· κεχώρηκε δὲ εἰς κρόταφον αὐτῷ τὸ βαῦμα· ☾ τὸ αἷμα ὥσπερ ἐκ πηγῆς ἐκδίδοι). γέγραπται ὴ ὠμὸς, κὴ συώδης τὸ εἶδος, οἷος σπείσαι μᾶλλον τοὺς ξένους, ἢ κτείνειν. τὸ ὴ ἐξ οὐρανοῦ πῦρ, σκηπτὸς ἐπὶ τὸ δρυῒ φέρεται, συμφλέξων τὸ δένδρον, οὐ μὴν ἐξαιρήσων γε τ ἐπ' αὐτῷ μνήμην. τὸ γὰρ χωρίον, ἐν ᾧ ταῦτα, δρυὸς, ὦ παῖ, κεφαλαὶ ἔπι. C ΑΤΛΑΣ.

Καὶ Ατλαντι ὁ Ηρακλῆς, ὑδὲ πρεσβεύοντος Εὐρυσθέως, ἤρισεν, ὡς τ οὐρανὸν οἴσων μᾶλλον, ἢ ὁ Ατλας. τ μὲν γὰρ συγκεκυφότα εὑρεῖν, κὴ πεπεσμένον, κὴ κείμενον ἐς γόνυ ἕτερον, ☾ μικρὰ καταλιπόμενα αὐτῷ τὸ ἐσαῦραι. αὐτὸς δὲ αὖ καὶ μετεωρίσαι τὸν οὐρανὸν, D

ἢ σπᾶν, αἰαθέμβυος εἰς μακρὸν τὸ χρό A tollere, impositúmque sibi diu sustinere animaduertebat. Hanc tamen ambitionem nusquam indicat: sed Atlantis se laborem dolere, partémque oneris posse subire ostendit. Ipse verò adeò libenter Herculis pollicitationem admisit, vt hæc eum sustinere deprecetur. Pictus autem est hic quidem defatigatus, ac deficiens, vt & ex manante sudore colligere, & ex trementi brachio percipere licet. Hic verò certamen diligit. Hoc autem & oris appetitus, & deposita claua, & certamen exigentes manus indicant. Ceterùm Herculis quidem vmbræ nulla admiratione dignæ, si ad certamen inualescunt. Iacentium enim atque erectorũ habitus facile inumbrantur: & hæc adamussim effingere, nullam præsefert sapientiam. Atlantis verò vmbræ supra sapientiam. Sic enim considentis, & inuicem concidunt, & extantium nihil confundunt, sed lumen præter concaua ventrémq; excipientia efficiunt, & pronuentem Atlantẽ videre contingit, atque anhelantem sentire. Quæ vero ad cœlum, quod ipse fert pertinent, pictum quidem est quale circa ipsas steterit vmbras. Taurum autem qui in cœlo est, vrsasque quales cernuntur cognoscere licet, necnon & ventos: picti sunt enim hi quidem inter se propinqui, hi vero seiuncti, & his quidem mutua amicitia: hi vero quam in cœlo habent, contentionem seruare videntur. Itaq;, ô Hercules, nunc quidem hæc humeris impones. Haud multo vero post in cœlo bibens, Hebésque formam amplectens cum ipsis deges. Deorũ enim natu minimam ac maximam duces: nam per illam & ipsi iuuenes.

B

C

D

νὴ σπᾶν, αἰαθέμβυος εἰς μακρὸν τὸ χρό
νος. τὸ μὲν δὴ φιλότιμον τοῦτο, οὐδαμοῦ
σὺν φαίνεται. φησὶ γὰρ, συναλγεῖν τὸν τῷ Α-
τλαντι, ἐφ' οἷς μοχθεῖ, καὶ μεταλαμβάνειν αὐ
τὸν ἄχθους αὐτῷ. οὐ δ' οὕτω πω ἄσμενος εἴ-
ληπται τοῦ Ἡρακλέους, ὡς ἐκεῖνόν γε αὐτὸν
πλοῦτον ταῦτα. γέγραπται γὰρ ὁ μὲν, ἀ-
πειρηκὼς, ὡς τῷ ὑδρῶτι συμβαλέσθαι,
ὁπόσος μὲν ἀπ' αὐτοῦ στάζοι, βεβαιόνοις τε
ξωσεῖναι ζέμοντες. ὁ γὰρ, ἐρᾷ τοῦ ἄθλου.
δηλοῖ γὰρ τοῦτό γε ὁρμὴ τοῦ προσώπου, καὶ
τὸ ῥόπαλον καταβεβλημένον, καὶ αἱ χεῖ
ρες, ἀπαιτοῦσαι τὸν ἆθλον. σκιαὶ γὰρ, ταῖς
μὲν τοῦ Ἡρακλέους, οὔπω θαυμάζειν
ἄξιον, εἰ ἐρρωνται τὸν ἆθλον. τὰ γὰρ τῶν
κειμένων σώματα, καὶ οἱ ὀρθοὶ, μάλα
δῆλοι. καὶ τὸ ἀκριβοῦν ταῦτα, ὅπως σο-
φόν. αἱ γὰρ τοῦ Ἄτλαντος σκιαὶ, σοφίας
πρόσω. οὕτω γὰρ συνιζήκοτος, συμ-
πίπτουσί τε ἀλλήλαις, καὶ οὐδὲν τῶν κει-
μένων ὑπερβάλλουσιν, ἀλλὰ φῶς ἐργά-
ζονται, πρὸς τὰ κοῖλά τε, καὶ εἰσέχοντα
πλὴν γαστρός, καὶ προσευδυκότος τοῦ Α-
τλαντος, ὁρᾶν τε ὑπερχύ, καὶ ἀσθμαίνον-
τος, ξωννέναι. τὰ δ' ἐν τῷ οὐρανῷ, ὃν φέ-
ρει, γέγραπται μὲν ἐν αἰθέρι, ὁποῖος περὶ
αὐτὰς ἔσηκεν. ἔστι γὰρ ξωννέναι ταῦρός τε,
ὃς δὴ ἐν οὐρανῷ ταῦρος, ἄρκτων τε, ὁ-
ποίαι εἶναι ὀφθῆναι, καὶ πνευμάτων. γέ-
γραπται γὰρ, τὰ μὲν, ξυνὼ ἀλλήλοις. τὰ
δὲ, ἐξ ἀλλήλων. καὶ τοῖς μὲν, φιλία
πρὸς ἄλληλα. τὰ γὰρ, σώζειν ἔοικε τὸ ἐν
τῷ οὐρανῷ νεῖκος. νῦν μὲν δοὺς, αἰαθή-
σεται ταῦτα Ἡράκλεις. μετὰ δὲ πολὺ γὰρ,
ξυμβιώσεται αὐτοῖς ἐν τῷ οὐρανῷ πί-
νων, καὶ προβαλλόμενον τὸ τῆς Ἥβης εἶδος.
ἄξει γὰρ πρὸς νεωτάτην, καὶ πρεσβυτάτην τῶν θεῶν. δι' αὐτὴν γὰρ καὶ καινοὶ νέοι.

A

ANTÆVS.

Puluis qualis in luctis illis, ad olei fontem, & duorum athletarum alter quidem colligans aurem : alter verò leonis pelle humerum ſoluens; colléſque idonei & columnæ; & cauæ litteræ: Libya hæc; & Antæus, quem terra edidit, vt hoſpites violenta (puto) læderet palæſtra. certanti hæc, & quos circa palæſtram (vt vides) occidit, ſepelienti. Herculem, qui aurea hæc mala iam cœpit : quíque aduerſus Heſperides decantatus eſt, pictura adducit, non quòd illas vicerit, ſed draconem, admirationi eſt Hercules. & ne flexo quidem (vt aiunt) genu, in ipſa itineris anhelatione ſeſe exuit, atque ad luctam parat oculos in cogitationem quandam, ac veluti luctæ meditationem tendens, iræque habenas adhibuit: ne ipſum à cogitatione abſtrahat. Sed Antæus contemnens elatus eſt, vt pote qui aduerſus Herculem, miſerorum filij, & huiuſmodi aliquid ſuipſum contumelia corroborans dicere videatur: quòd ſi lucta Herculi curæ fuiſſet, haud ſecus ac pictus eſt, natus eſſet. Nam fortis, & vt arte refertus pictus eſt, ob pulchram corporis concinnitatem. Eſt & ingens, & ſpecie ſupra hominem. Ineſt ipſi & ſanguinis flos, & venæ tumidæ, vt pote quas quædam ſubierit ira. Antæum autem, ô puer, (vt puto) formidas, feram enim refert, latitudinémque proceritati fere parem præſefert. & ceruix humeris adnexa, quorum magna pars ad ceruicem tendit. Circumactum ac veluti torno confectum æquè atque humeri : eſt & brachium, pe-

ΑΝΤΑΙΟΣ.

Κόνις οἵα σὺ πάλαις ἐκείναις, ἅπτ' πηγῇ ἐλαίᾳ, καὶ δυοῖν ἀθλητᾶιν, ὁ μὲν, ξωσθέων γε οἷς, ὁ δὲ, ἀπολύων λεοντῆς τ' ὦμον, κολωνοί τ' ἐμπτώσιμοι, κ' σῆλαι, κ' κοῖλα γράμματα· Λιβύη ταῦτα, & Ἀνταῖος, ὃν γῆ ἀνῆκε σίνεσθαι σὸν ξένους; ληστρικὴν οἶμαι πάλην. ἀθλοῦντι γ' αὐτῷ ταῦτα, κ' θαπόντι, οὓς ἀπώλλυε περὶ αὐτῷ ὡς ὁρᾷς τῷ παλαίστρᾳ, ἄγγ τὸν Ἡρακλέα ἡ γραφή, χρυσᾶ ταυτὶ τὰ μῆλα ἤδη ἡρηκότα, & κ' τ' Ἑσπερίδων ἀδόμενον. καὶ ἐκείνας ἐλεῖν, θαῦμα τ' Ἡρακλέους, ἀλλ' ὁ δράκων. & οὐδὲ γόνυ φασὶ κάμψας, ἀποδύεται πρὸς τὸν Ἀνταῖον σὺν τῷ τ' ὁδοιπορίας ἄσθματι, τείνων σου ὀφθαλμοὺς εἰς νοῦν τινα, κ' οἷς διάσκεψιν τ' πάλης. ἐμβέβληκέ τ' ἰωὶὰν τῷ θυμῷ, μὴ ἐκφέρῃ αὐτὸν τ' λογισμός. ὑπερφρονῶν γ' ὁ Ἀνταῖος, ἐπῆρται. δυσηνῶν δέ τε παῖδες, ποιᾷ τὸν μὲ πρὸς τὸν Ἡρακλέα ἐοικὼς λέγειν, κ' ῥωννὺς αὐτ' τῇ ὕβρει· εἰ γ' κ' πάλης τῷ Ἡρακλεῖ ἔμελεν, καὶ ἄλλως ἐπεφύκει, ἢ ὡς γέγραπται. γέγραπται γ' ἰσχυρὸς, οἷός, & τ' τέχνης ἔμπλεως, δι' ἁρμονίαν τ' σώματος. εἴη δ' ἂν & πελώριος, κ' τὸ εἶδος σὺν ὑπερβολῇ αὐθρώπου. ἔστιν αὐτῷ καὶ αἷμα ζωτικόν. καὶ αἱ φλέβες, οἷς σὺν ὠδῖνί, θυμοῦ τινος ὑποδεδυκότος αὐτὰς ἔπ. τὸν γ' Ἀνταῖον, ὦ παῖ, δείδιας οἶμαι, θηρίῳ γάρ τινι ἔοικεν. ὀλίγων ἀποδέων, ἴσος εἶναι τῷ μήκει, & τὸ βάρος. καὶ ὁ αὐχὴν ἐπέζευκται τοῖς ὤμοις, ὧν τὸ πολὺ ἅπτ τὸν αὐχένα ἥκει. πρεπόντως γ' ὁ βραχίων, ἅσα καὶ ὦμοι· τέρνα,

καὶ γαστὴρ, ταυτὶ τὰ σφηνήλατα, καὶ τὸ μὴ ὀρθὸν τῆς κνήμης, ἀλλὰ διὰ δεξιοῦ, ἰσχνὸν μὲν τὸν Ἀνταῖον οἶδε, ξυνδεδεμένον μὴν, καὶ σκυτέως τέχνης. ἔπειτα καὶ μέλας Ἀνταῖος, κεχωρηκότος αὐτῷ τοῦ ἡλίου ἐς βαφήν. ταυτὶ μὲν ἀμφοῖν τὰ ἐς τὴν πάλην. ὁρᾷς δὲ αὐτοῦ καὶ παλαίοντας, μᾶλλον δὲ πεπαλαικότας, καὶ τὸν Ἡρακλέα ἐν τῷ κρατεῖν. καταπαλαίει δὲ αὐτὸν αἴρων τῆς γῆς, ὅτι ἡ γῆ τῷ Ἀνταίῳ συνεπάλαιε, κωφοῦσθαι, καὶ μετοκλίζουσα αὐτὸν, ὅτε ἐκινεῖτο. ἀποροῦντι οὖν ὁ Ἡρακλῆς ὅ, τι χρήσαιτο τῇ γῇ, συνείληφε τὸν Ἀνταῖον μέσον, διὰ κενεώνος, ἔνθα αἱ πλευραί. καὶ γόνυ δὲ μηροῦ ὀρθῶς ἀναθέμενος, ἔπειτα καὶ τῷ χεῖρε ξυμβαλὼν, λαγαρᾶ τε, καὶ ἀθυμαινούσῃ τῇ γαστρὶ ὑποχὼν τὸ πῆχυ, σπλίβει τὸ πνεῦμα, καὶ ἀποσφάττει τὸν Ἀνταῖον ὀξείαις ταῖς πλευραῖς, ἐπισφαφήσας εἰς τὴν ἧπαρ. ὁρᾷς δέ που, τὸν μὲν, οἰμώζοντα, καὶ βλέποντα ἐς τὴν γῆν, οὐδὲν αὐτῷ ἐπιρροδοῦντα. τὸν δὲ Ἡρακλέα, ἰσχύοντα, καὶ μειδιῶντα τῷ ἔργῳ. τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, μὴ ἀργῶς ἴδῃν, ἀλλ' ἐκεῖ ἐπ' αὐτῆς, θεοὺς ὑπονοῶ θεωρεῖν ἔχειν τὸν ἀγῶνα. καὶ γὰρ τοι χρυσοῦν γέρας πλατὺ νέφος, ὑφ' ᾧ οἶμαι σκιώδεσι. καὶ ὁ Ἑρμῆς οὑτοσὶ, πρὸς τὸν Ἡρακλέα ἥκει στεφανώσων αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ καλῶς ὑπεκείνετο πάλην.

A ctora, ac venter, hæc malleo ducta, & non recta tibia, ſed illiberalis, fortem quidem Antæum norunt, colligatum tamen, atque artis ignarum. Niger eſt etiam Antæus, vt pote à Sole infectus. Hæc quidem ambobus, quæ ad luctam ſpectant. Ipſos autem etiam luctantes intueris, quinimmo luctatos, Herculémque in victoria: vincit autem eum è terra tollens, quoniam terra ipſum eleuans atque erigens cùm moueretur, adiuuabat. ambigens igitur Hercules, quonam pacto terra vteretur, medium Antæum ſupra ilia, vbi coſtæ, complectitur, & ſuper femore rectè imponens: itémque manus connectens, anhelantíque ac contracto ventri cubitum ſubiiciens, ſpiritum exprimit: acutíſque coſtis ad hepar conuerſis Antæum iugulat. Vides enim hunc quidem lugentem, ac terram quòd minimè ſuccurrat inſpicientem. Herculem veto potentem', atque opere ſubridentem. Montis verticem ne temerè ſuſpicias: ſed Deos inde certamen ſpectare arbitreris. Aurea enim picta eſt nubes: ſub qua (puto) habitant. & Mercurius hic ad Herculem propterea coronaturus accedit, quòd ſibi in palæſtra reſpondeat.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΕΝ ΠΥΓΜΑΙΟΙΣ.

Ἐν Λιβύῃ καθεύδοντι τῷ Ἡρακλεῖ, μετὰ τὸν Ἀνταῖον, ἐπιπίπτουσιν οἱ Πυγμαῖοι, τιμωρεῖν τῷ Ἀνταίῳ φάσκοντες. ἀδελφοὶ γὰρ ἦσαν τοῦ Ἀνταίου γυναικοί τινες, καὶ ἀθληταὶ μέν, οὐδὲ ἰσοπαλεῖς, γηγενεῖς δὲ, καὶ ἄλλως ἰσχυροί. ἐξ αὐτόντων δὴ τῆς

HERCVLES INTER PYGMÆOS.

Herculem in Libya dormientem poſt Antæum ſuperatum Pygmæi inuadunt, Antæum vlciſci dicentes. Fratres enim eſſe Antæi nobiles quidam, non athletæ quidem, nec pares, verùm terrigenæ, & alioqui fortes. Illis autem è terra

exeuntibus, concitatur arena. Nam æquè ac formicæ terram habitant Pygmæi, forúmque reponunt. Non aliena autem, ſed peculiaria, propriiſque manibus culta depaſcuntur: nam & ſerunt & metunt, Pygmæíſque bigis præſunt. Securi auautem in ſpicas vti dicuntur, quòd eas eſſe arbores arbitrentur. Sed, ô temeritatem, in Herculem hi, & dormientem ſe interfecturos aſſerunt. At ne vigilantem quidem formidarent. Ipſe verò in molli dormit arena, cùm in palæſtra laborem ſubierit. Totis autem viribus anhelitum trahit, ſomno affatim repletus. Ipſe quoque ſomnus ſumpta ſpecie adſtat: magni (puto) faciens quòd Herculem vicerit. latet & Antæus. Ceterùm ars Herculem quidem ſpirantem, ac tepidum: Antæum verò exanimum, atque aridum pingit, terræque ipſum relinquit. Pygmæorum autem exercitus Herculem circumuallarunt: & vnà quidem hæc phalanx ſiniſtram petunt manum: hæ verò duæ cohortes in dexteram vt validiorem caſtra mouent, & ſagittarij, ac funditorum turba pedes obſident, tibiarum magnitudinem admirantes: ſed qui caput oppugnãt, inter quos rex locatus eſt: cùm hæc corporis pars validiſſima videatur, vt in arcem machinas impellunt, ignem in comam, in oculos ſarculum, fores ori, ac naribus admouent: ne Hercules cùm capite captus fuerit, ſpiret. Hæc quidem circa dormientem. Ecce autem vt erigitur, vtq; in diſcrimine ridet, hoſtéſq; vniuerſos colligés in leonis pellem congerit, & (vt puto) ad Euryſtheũ fert.

A γῆς, ὑποκυμαίνῃ ἡ ψάμμος. οἰκεῖσι γὰρ οἱ Πυγμαῖοι πλησίον, ὅσα μύρμηκες, καὶ ἀροῦραν ἀποτίθενται. ἐπισπέρχονται δὲ καὶ ἀλλόφια, ἀλλ' οἰκεῖα, καὶ αὐτουργά. καὶ γὰρ σπείρουσι, καὶ θερίζουσι, καὶ Πυγμαίῳ ζεύγει ἐφεδρεύουσι. λέγονται δὲ καὶ πελέκει χρήσασθαι ἐπὶ τὸν ἄσταχυν, ἡγούμενοι αὐτοῦ τοῦτο δένδρα εἶναι. ἀλλὰ τὸν μὲν θράσους, ἐπὶ κ. φῶ τ.
τὸν Ἡρακλέα οὗτοι καὶ ἀποκτεῖναί φασι καθεύδοντα· δείσαντες δ' αὖ, οὐδὲ ἐγερτορόται. ὁ δὲ καὶ ἀπαλῇ τῇ ψάμμῳ καθεύδει, καὶ μάτην αὐτὸν ὑποδεδυκότος καὶ τῇ πάλῃ. καὶ παντὶ τῷ σέρνῳ τὸ ἄθυμα ἐφέλκεται, χαυδὸν ἐμπιπλάμενος τὸν ὕπνον. αὐτὸς τε ὁ ὕπνος, ἐφεστηκὼς αὐτῷ καὶ εἰδώλῳ, μέγα οἷμαι ποιούμενος τὸ ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τε Ἡρακλέους σώματι. κεῖται δὲ καὶ ὁ Ἀνταῖος. ἀλλὰ ἡ τέχνη, τὸν μὲν Ἡρακλεῖ ἔμπνουν γράφει, καὶ θερμόν. τὸν δὲ Ἀνταῖον, τεθνηκότα, καὶ ἄψυχον. καταλείπει αὐτὸν τῇ γῇ. ἡ σφαπὰ δὲ οἱ Πυγμαῖοι, τὸν Ἡρακλέα περιέχοντες, μία μὲν αὕτη φάλαγξ, τὸ δεξιὸν κέρας βάλλουσι· δύο δὲ οὗτοι λόχοι σφενδόναις ἐπὶ τὸ δεξιόν, ὡς μᾶλλον ἐρρωμένην. καὶ τὸ πόδε πολιορκοῦσι τοξόται, καὶ σφενδονητῶν ὄχλος, σκληπτόμενοι τὸν κνήμιον, ὅσον· οἱ δὲ τῇ κεφαλῇ περισμαχόμενοι, τέτακται μὲν σύνταξιν, ὁ βασιλεύς, καρηβαρέστατον αὐτοῖς τοῦτο δοκοῦντος· ἐπάγουσι δὲ καὶ οἷς ἀκροπόλει μηχανάς, πῦρ ἐπὶ τὸ κόμιον, ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, δίκελλαν. θύρας πρὸς ἐπὶ τὸ στόμα, καὶ τὰς τῶν ῥινῶν οἷμαι πύλας, ὡς μὴ ἀναπνεύσει ὁ Ἡρακλῆς, ἐπεὶ ἡ κεφαλὴ ἁλῷ. ταῦτα μὲν περὶ τὸν καθεύδοντα. ἰδοὺ δὲ καὶ ὀρθοῦται, καὶ ὡς ἐπὶ τῷ κινδύνῳ γελᾷ. τοὺς τε πολεμίους παντοδὴ συλλεξάμενος, ἐς τὸν λεοντῆν σύνοδον, καὶ οἷμαι τῷ Εὐρυσθεῖ φέρει.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ.

Μάχεσθε, ὦ γενναῖοι τὸν Ηρακλέα, καὶ προσβάτε. ἀλλ' οὐ τοῦ λοιποῦ γε παιδὸς ἀπόχρῃτε, δυοῖν ἤδη κειμένοιν, καὶ σοφαζομένης τοῦ χρὼς, ὡς καλὸν Ηρακλεῖ. μέγας μὲν ὑμῖν ὁ ἆθλος, καὶ μείων ἀνδρῶν, ὧν περὶ τῆς μανίας αὐτὸς ἤθλησεν. ἀλλὰ δείσθω τι μηδὲν ἄπεστιν ὑμῖν, Αργος βλέπων, καὶ τοὺς Εὐρυσθείδας ἀποκτεῖναι δοκῶν. ἐγὼ γὰρ ἤκουσα αὐτοῦ περὶ Εὐελπίδη καὶ ἅρμα ἡγουμένου, καὶ κέντρα ἐς τοὺς ἵππους φέροντος, καὶ τὴν Εὐρυσθέως οἰκίαν ἀπειλοῦντος ἐμπρῆσαι. ἀπατηλὸν γάρ τι ἡ μανία, καὶ δεινὸν ἐκ τῶν φρόντων ἀγαγεῖν, εἰς τὰ μὴ φρόντα. τούτοις μὲν οὖν ἀπόχρη ταῦτα. σοὶ δὲ ὥρα γίγνεσθαι τοῦ γραφῆς. ὁ μὲν θάλαμος, ἐφ' ὃν ὥρμηκε. Μέγαραν ἔχει, καὶ τὸν παῖδα ἔτι. κανᾶ γὰρ, καὶ χέρνιβα, καὶ οὐλαὶ καὶ χύτλα, καὶ κρατὴρ, τὰ δὲ Ερκίου, λελάκτισται πάντα. καὶ ὁ μὲν ταῦρος, ἕστηκεν· ἱερεῖα δὲ προσέρριπται τῷ βωμῷ βρέφη ἀχρυπῆ, καὶ τῇ λεοντῇ. πεπόσθε βλῆται δὲ ὁ μὲν, κατὰ τοῦ λαιμοῦ· καὶ δι' ἀπαλῆς γε τοῦ φάρυγος ἐνδέδραμηκεν οἰστός. ὁ γὰρ, ἐς αὐτὸ διατέταται τὸ στέρνον. καὶ ὄγκοι τοῦ βέλους, μέσον διεκπεπαίκασι τῶν ἀπονδύλων, ὡς δῆλα εἶναι πλαγιαζόντων. αἱ ὄψεις γὰρ αὐτῶν, διάβροχοι, καὶ* μὴ θαυμάσῃς, εἰ ἐδάκρυσε· καὶ γὰρ τὸ δακρύσαι. παισὶ γὰρ, χρυσοῦν τὸ δάκρυον, καὶ μικρὸν δ' ἴσως, καὶ μέγα. οἰκτρῶς γὰρ τῷ Ηρακλεῖ, πεῖνει πᾶς ὁ τῶν ἱκετῶν δῆμος, οἱ βουκόλοι, ταύρῳ ὑβριζοντι, δησαί τις ἐπιβουλεύων, καὶ κατασχεῖν τις, ἀγῶνα ποιούμενος,

Oppugnate, ô generosi, Herculem; & procedite: at non à reliquo abstinebit filio, duobus iam prostratis, atque è manu coniectantibus, quàm honestum Herculi. Magnum quidem vestrum est certamen, nec his inferius, quæ ipse ante furorem subiit. Verùm nihil vereamini: à vobis abest, dum Argos inspicit, & Eurysthei filios occidere arbitratur. Ipsum enim & currum existimantem, & stimulos in equos ferentem, Eurystheíque domum diripere minitantem, apud Euripidē audiui. Fraudulenta namque est insania, nec facile à præsentibus ad absentiam traducitur. hæc igitur is quidem satis. tibi verò tempus iam est, vt picturæ animum adhibeas: thalamus quidem, in quem impetum fecit: Megæram habet, atque etiam filium: canistra autem, & malluuia, & molæ salsæ, schidæque, ac crater, quæ Hercei Iouis sunt, calcibus disiecta omnia, & taurus quidem stat: hostiæ verò tenelli infantes aræ ac leonis pelli proiecti sunt. Vulnus autem accepit hic quidem in gutture, & per molles sagitta penetrauit fauces: hæc verò ipsi infixa est pectori, & sagittæ cuspis vertebrarum medium, vt planè in latus proiectarum transuerberauit. Ipsorum autem genæ madidæ: nec miratus fueris si quid lachrymarunt*: pueris enim aureæ lachrymæ, paruæque pariter ac magnæ. Sed vniuersum seruorum populus furentem circunsistit Herculem, vt bubulci petulantem taurum: quidam vincire insidiis parans, alius cohibere contendens, alius clamitans:

hic è manibus pendet, hic ſupplantat, at illi inſiliunt. Ipſe verò eorum nihil omnino ſentit, ſed adeuntes reiicit, ac conculcat, multam quidem expuens ſpumam: rigidum verò ac mirandum ridens, contentíſque in ea, quæ facit, reſpiciens oculis: ſed intuitus mentem in ea abducens, à quibus decipitur. Guttur autem fremit, & ceruix repletur, ac circa ipſam tumeſcunt venæ: per quas ad capitis lætalia tota morbi illatio aſcendit. Diram autem, quæ hæc potuit, ſæpenumero in ſcena ſpectaſti: at hic non vtique ſpectabis: ipſum enim ingreſſa eſt Herculem, & per pectus in ipſo medio verſatur, intus exultans, cogitationémque perturbans. Pictura vſque ad hæc. At poëtæ obloquuntur, Herculémque colligant, & maximè cùm Prometheum ab ipſo ſolutum dicant.

A ἢ κεκραγὼς ἕτερος. ὁ ὃ, ἥρλαι τ χἀρων. ὁδὶ ὑποσκιρτᾷ. οἱ ὃ, ἐπάλλονται. τῷ δὲ, ἄγνοια μὲν αὐτῶν ἐδεμία, ἀναρριπτεῖ ὃ τοὺς προσιόντας, ἢ συμπατεῖ, πολὺ μᾶλλον τὸ ἀφρῶδες διαπτύων, μειδιῶν ὃ βλοσυρὸν, ἢ ξενον, & τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀτενίζων ἐς αὐτὰ, ἃ δρᾷ. ἢ ὃ τ βλέμμα τὸς ἔννοιαν ἀπάγων, ἐς ἃ ἐξαπάτηται. βρυχᾶται ὃ ἡ φάρυγξ, ἢ ὁ αὐχὴν ἐμπίπλαται, & ἀνοιδοῦσιν αἱ περὶ αὐτὸν φλέβες, δι' ὧν ἐς τὰ καίρια τῆς κεφαλῆς ἀναρρεῖ πᾶσα χορηγία τ νόσου. πολλάκις ἐρίννυν ὃ, ἢ ταῦτα ἴσχυσεν, ἐπὶ μὲν σκηνῆς, εἶδες πολλάκις. σὺ ταῦθα δὲ, ἴσως ἂν οὐκ ἴδοις. αὐτὸν γὰρ εἰσοικίσασθαι τ Ἡρακλῆ, ἢ διὰ τ στέρνα χορδῇ μέσῃ αὐτῷ, εἴσω σκιρτῶσα, ἢ τ λογισμὸν δολοῦσα. μέχρι τούτων ἡ γραφή. ποιηταὶ ὃ, περιφανοῦσι, καὶ ξυνδοῦσι

B

Ⓦ Ἡρακλέα, καὶ ταῦτα, Ⓦ Προμηθέα φάσκοντες ὑπ' αὐτ λῦσθαι.

C

THIODAMAS.

Aſper hic, & per Iouem in aſpera tellure. Rhodus enim hæc eſt inſula, cuius aſperrima pars Lindij. Solum vuarum quidem ac ficuum ferax: arationi verò ac vehiculis ineptum, hic autem rigidus, atque in cruda ſenecta conſtitutus, agricola putaretur, ſi Thiodamantem Lindium fortè audiuiſti: ſed, ô temeritatem, Herculi Thiodamas iraſcitur, quòd aranti ſibi adſiſtens boum alterum iugulat, atque epulatur huiuſmodi cibo admodum adſuetus. Herculi namque apud Pindarum fortaſſis occurriſti, cùm ſub Coronis tectum ita totum comedit bouem, vt ne oſſa quidem omittenda duxerit. Ad Thio-

ΘΕΙΟΔΑΜΑΣ.

Τραχὺς ὧδ', ἢ νὴ Δί' ἐν τραχείᾳ τῇ γῇ. Ῥόδος γὰρ αὕτη ἡ νῆσος. ἧς τὸ τραχύτατον, Λίνδιοι. γῆ, σαφίδας μὲν, ἢ σῦκα, ἀγαθὴ δοῦναι. ἀρόσαι ὃ, καὶ βῦδαί μων, καὶ ἁμαξεῦσαι ἄπορος. ὁ δὲ τρυφνὸς, ἢ ἐν ὠμῷ τῷ γήρᾳ, γεωργὸς νοεῖσθω, Θεοδάμαντα τ Λίνδιον εἴ που ἀκούσας ἔχεις. ἀλλὰ τ πράσσοις ὀργίζεται τῷ Ἡρακλεῖ ὁ Θεοδάμας, ὅτι ἀρουμένῳ αὐτῷ ἐπιστὰς, ἀποσφάττει τ ἕτερον τῶν βοῶν, & σιτεῖται, σφόδρα ἐθὰς ὢν τοιούτου σίτου. Ἡρακλεῖ γάρ που παρὰ Πινδάρῳ ἐντύχοις, ὁπότε εἰς τ τ Κορωνὸν τέγλου ἀφικόμενος, σιτεῖται βοῦν ὅλον, ὡς μηδὲ τὰ ὀστέα παρεῖναι ἠγεῖται.

Θεοδάμαντα γὰρ περὶ βαλιτὸν ἑσπέρας, καὶ πῦρ κομισάμενος· ἀγαθοὶ δὲ ἐμπυρῶσαι καὶ οἱ λίθοι, ἀπανθρακίζει τὸ βοῦν, ὅποτε ἐφθὸν τὸ σαρκῶν εἰ μαλακώτερον ἤδη, καὶ μόνον οὐκ ἐγκαλῶν ὡς βραδεῖ τῷ πυρί. τὰ τῆς γραφῆς οἷα, μηδὲ τὸ εἶδος ἀφιέρωσθαι τῆς γῆς. ὅπου γάρ τι καὶ μικρὸν ἑαυτῆς ἀρόσαι προσέδωκεν ἡ γῆ, ἔοικεν, εἰ σωφρονῶ, οὐδὲ ἀπορῶ. ὁ δὲ Ἡρακλῆς, τὸ μὲν ἐῤῥωμένον τῆς διανοίας, ἀπὸ τοῦ βοὸς ἔχει. τὸ δὲ ῥᾴδυμον αὐτῆς, παρὰ τοῦ Θεοδάμαντος ἀρᾶται δέδωκεν, ὅσον τε παρῆκαν ἀνιᾶσθαι. ὁ γεωργὸς δὲ, λίθοις ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέα. καὶ ὁ ζόφος τῆς στολῆς, δώριος. αὐχμὸς τε τῇ κόμῃ, καὶ πέλιος προσώπου πίνος, καὶ ἀπίγανις, καὶ βραχίων, οἵοις ἡ φιλτάτη γῆ σφῶν ἑαυτῆς ἀθλητὰς ἀποτελεῖ. τοῦτο δὲ Ἡρακλέους τὸ ἔργον. καὶ ὁ Θεοδάμας σέβας, σεμνὸς παρὰ Λινδίοις. ὅθεν βοῦς μὲν ἀρότης Ἡρακλεῖ θύεται. καταρχόμενοι δὲ ἐπαρώμενοι, ὅσα οἶμαι ὁ γεωργὸς πρότερον. χαίρει δὲ ὁ Ἡρακλῆς, καὶ Λινδίοις δίδωσι καταρωμένοις τἀγαθά.

A damantem enim circa veſperam profectus ignémque conſecutus: nam & lapides facilè accenduntur: ſuper prunis bouem aſſat, experiens nunquid iam carnes molliantur, & tantùm non accuſans ignem quòd tardus ſit. Quæ ad picturam pertinent eiuſmodi ſunt, vt ne terræ quidem ſpecies deſpicienda ſit. Nam vbicunque tellus paruam aliquam ſui partem arandam dederit; ſimilis eſt (ſi rectè intelligo) non etiam ſterili. At Hercules mentis quidem conſtantiam boui adhibet: ſuam verò lenitatem Thiodamantis imprecationib. adeò præbet, vt & genam remittat & relaxet. Ceterùm Thiodamas lapidibus in Herculem vtitur: & indumenti modus, Doricus, ſqualórque comæ, & in facie ſordes, & ſuperior pars genu, & brachium, quales gratiſſima tellus ſuos ipſius athletas reddit, hoc eſt Herculis opus: & Thiodamas hic apud Lindios venerandus, vnde arator bos Herculi immolatur. Auſpicātur autem ſacra imprecantes quæcunque (vt puto) agricola tunc. At Hercules gaudet, Lindiiſque execrantibus dat bona.

ΑΒΔΗΡΟΥ ΤΑΦΑΙ.

Μὴ τὰς ἵππους, ὦ παῖ, τὰς τοῦ Διομήδους, ἆθλον ἡγώμεθα τοῦ Ἡρακλέους, ἃς γε ἤρκεν ἤδη, καὶ συντέτριφε τῷ ῥοπάλῳ. καὶ ἡ μὲν, κεῖται ἀπὼν ἡ ἄλλη. τὴν δὲ, ἀναπηδᾶν ἐρεῖς. ἡ δὲ, πίπτει. βάρβαροι ταῖς χαίταις, καὶ ἐς ὀπλὴν λάσιοι· καὶ ἄλλως, θηρία. φάτνας δὲ, ὡς ἀνάπλεω μελῶν ἀνθρωπείων καὶ ὀστῶν εἰσιν, οἷς εἰς τὴν ἱπποτροφίαν ταύτην, ὁ Διομήδης ἐχρήσατο. αὐτός τε ὁ ἱπποζόφος, ὡς ἀγριώτερος ἰδεῖν ἢ

ABDERI EXEQVIÆ.

Diomedis equos, ô puer, ne Herculis eſſe certamē arbitremur, quas nunc & cœpit, & claua contriuit. & ipſarum quidem vna iacet: altera verò palpitat. hanc reſultare dices, hæc cadit: iubis barbaræ, & ad vngulas hiſpidæ, & alioqui feræ. At præſepia quàm humanis membris, atque oſſibus referta ſunt, quibus Diomedes ad alendas equas vtebatur. Ipſe quoque equarum educator equabus ipſis viſu fero-

cior apud eas cecidit. Ceterùm hoc Herculi quàm difficillimum fuisse certamen credendum est, cum amore: cuius iussu, vt & multa alia, hoc certamen subiit; tum operis haud exiguo labore. Abderum enim semesum ab equarũ faucibus auulsum fert Hercules. Nam tenellum adhuc, atque Iphito iuniorem discerpserunt. Hoc autem ex reliquiis colligere quàm facillimè licet: pulchræ namque adhuc in leonis pelle iacent. Ipsarum vtique causa fusæ lachrymæ, & si quid eas amplexatus est, aut conquerens dixit, & vultus grauitas luctuosa detur, & amatori alij aliud. Columna quoque pulcherrimo adstans tumulo, aliquem assequatur honorem. Hic autem, non vt multi, Abdero ciuitatem, ab eius nomine appellandam condit. Sed certamen in Abderi memoriam constituetur: in quo pugilatu, lucta, pancratio, reliquísq; gymnicis meditationibus, præterquàm equis certabitur.

A αἱ ἵπποι, περὶς αἷς πέπλωκεν. ἀλλὰ τουτονὶ τὸν ἆθλον, χαλεπώτερον χρὴ δοκεῖν, ἔρωτός τε περὶς πολλοῖς ὑπαίτιον τοῦ Ἡρακλέι, μόχθῳ τε ἐπ' αὐτὸν οὐ σμικρῷ ὄντος. τὸν γὰρ Ἄβδηρον ὁ Ἡρακλῆς ἡμίβρωτον φέρει, ἀποσπάσας τῶν ἵππων. ἐσπαράχθη δ' αὐτὸν, ἀπαλὸν ἔτι, καὶ περὶ Ἰφίτου νέον. τοιγὰρ δὴ καὶ τοῖς λείψανοις συμβαλέσθαι· καλὰ γὰρ δὴ ἔτι ἐν τῇ λεοντῇ κεῖται. τὰ μὲν δὴ δάκρυα τὰ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εἴ τι περιεπέπλεξέ οἱ αὐτῶν, ἢ ὀλοφυρόμενος εἶπε, καὶ τὸ βαρὺ τοῦ προσώπου, τῷ ὑπὲρ πένθους δεδόσθω. καὶ ἄλλῳ ἐρᾶσθαι, ἄλλο. ἐχέτω τι καὶ ἡ στήλη γέρας, ἐφεστηκυῖα καλῷ σήματι. ὅθεν οὐχ ὅπερ οἱ πολλοὶ, πόλιν τε τῷ Ἄβδήρῳ δώσουσιν, ἣν ἀπ' αὐτοῦ καλέσωμεν. καὶ ἀγῶνα τῷ Ἄβδήρῳ κείσεται. ἀγωνιεῖται δ' ἐν αὐτῷ, πυγμῇ, καὶ παγκράτιον, καὶ πάλλῃ, καὶ τὰ ἐναγώνια πάντα, πλὴν ἵππων.

B

C

XENIA.

Lepus quidem in domuncula, retis est præda, cruribus autem insidet, anteriores agitans pedes, aurésque arrigens, sed & toto intuetur visu: nam & post terga respicere, ob suspicionem, metúmque perpetuum cupit. Qui verò aridæ suspensus est quercui, ventrémque sectus, ac per pedes exutus canis arguit pernicitatem, qui sub quercu sedet, quiescens: indicánsque, se solùm, quæ iuxta leporem sunt, anates cœpisse. Recense autem ipsas, decem, totidémque anseres: nihil opus est tractare: nam totum ipsorum pectus deglabratum est.

ΞΕΝΙΑ.

Ὁ μὲν ἐν τῷ οἰκίσκῳ λαγωὸς, δικτύου θήραμα κάθηται· ὁ δὲ ὑπὸ τὴν σκελῶν, ὑποκινῶν τοὺς πρόσθιους, καὶ ὑπεγείρων τὸ οὖς. ἀλλὰ καὶ βλέπει πάντῃ τῷ βλέμματι. βούλεται γὰρ καὶ κατόπιν ὁρᾶν διὰ ὑποψίαν, καὶ τὸ ἀεὶ πτώσσειν. ὅθεν σκιρτεμάμβωτος δ' αὖς δρυὸς, αἰωρήτως τε τὴν γαστέρα, καὶ διὰ τῶν ποδῶν σκιδνάμενος, ὠκύτητα κατηγορεῖ τοῦ κυνός. ὃς ὑπὸ δρυὸς κάθηται, διαναπαύων ἑαυτὸν, καὶ δηλῶν μόνον ἠρτημένας τὰς πλησίον τοῦ λαγῶ νήττας. ἀριθμεῖ δ' αὐτὰς, δέκα, καὶ τοὺς, ὅσαι περ αἱ νῆτται, χηνάς, οὐδὲν δεῖ βλασφημίζειν. ἀποτετίλται γὰρ αὐτῶν τὸ περὶ τὰ στέρνα πᾶν,

D

σὲῖ τοῖς πλωτοῖς ὄρνισι πλεονεκτούσης τ̃ πιμλῆς. εἰ ὃ κ̀ ζυμήτας ἄρτους ἀζαπᾶς, ἢ ὀκταβλώμους, σὲῖνοι πλησίον, σὺ βαθεῖ τ̃ῳ καν̃ῳ. καὶ εἰ μὴ ὄψε π̀ χρήζῃς, αὐ σὺ ἔχῃς. τ̃ὰ τε γ̀ μ̃ράθρα μετέχουσι, κ̀ ̃ σελίνα, ⸌ ἐπ τ̃ης μήκωνος, ἥπερ ὄξιν ἥδυσμα τ̃ ὕπνα. εἰ ὃ ζαπέζης ἐρᾷς, ἴσθι ἐς ὀλο ποιοὺς αὐαβάλλου· σὺ ὃ, σὺ τ̀ ἄπυρα. π̀ οὖν οὐ τὰς ὀρυπέτεις ἁρπάζῃς, ὧν ἑφ' ἑκατέρου καν̃οῦ σωρὸς ὅδε; κ̀ οἶδ' ὅτ μικρὸν ὕστερον, κ̀ ἐθ' ὁμοίας σὺ τ̀ ὄξη ταύτας, ἀλλὰ γυμνᾶς ἤδη τ̃ης ὀρόσου; κ̀ μηδὲ ζαγημάτων ὑποδείδῃς, εἴπ σοι μεσοίλα μῆλά, ⸌ Διὸς βαλάνων, ἃς ζέφυλ ἁπαλώτατον φυτὸν, σὺ ὀξεῖ ῳ ἐλύζῳ, κ̀ ἀτόπως εἰπεῖν. ἐρρέτω κ̀ τὸ μῆλόν, τ̃ης τ̃ ἰχάδων συνθήκης ὑδρόσης παλάθης ταυτησὶ καλουμένης, κ̀ εἴ π ἀν εἴπῃς, οὕτως ἡδὺ πέμμα. πριαμπέχῃ ὃ αὐτῳ οἰκεῖα, ὑποδέχονται τ̃ῃ παλάθῃ τῳ ὥραν. οἶμαι τῳ χαφλῳ ἀποφέρειν τὰ ξένια ταυτί, τ̃ῷ τ̃ ἀγροῦ δεσπότῃ. ὁ ὃ, λουέλαι πάλαι, ⸌ Θαμνείους, ἢ θασίους βλέπων, σὸν τ̃ης γλυκείας ζυγὸς ἐπὶ τ̃ῃ τραπέζῃ πιεῖν. ὡς εἰ ἄρυ καπών, ὅλοι σεμφύλου, καὶ ἀ⸌αγμοσυνῆς, καὶ κ̃ τ̃ῷ ἀσυτείδων ἐρύγοιτο.

A adipe natricib. auibus illic affluente: quòd si fermentatos, aut octablomos diligis panes, illi haud procul in profundo caniſtro, & ſi quid obſonio indiges, ipſos habes: nam & marathri, & apij, necnon & papaueris participes ſunt, quòd ſomni condimentum eſt. Sin autem menſæ cupidus, hoc eſt ad cocos differas: tu verò quæ minimè igne indigent, ede. Cur igitur maturos B non arripis fructus? quorum ex vtroque caniſtro aceruus hic? Nónne noſti te paulò poſt haud ſimiles aſſecuturum? Sed iam rore denudatos, & ne bellaria quidem deſpicias, ſi meſpila, ac Iouis glandes tibi curæ ſunt, quas læuiſſima planta in acuto, dictúque abſurdo, nutrit putamine. Valeat & mel, caricarum præſente maſſa hac, palathe appellata, vel ſi quas ita ſuaues dixeris cruſtulas. Eam autem propria C amplectuntur folia, plathe pulchritudinem præſtantia. Puto picturam agri domino xenia hæc referre: ipſe verò fortè lauat, Pramnéa ſiue Thaſia ſpectans vina, cùm dulce muſtum ad menſam bibere liceat. vt ad vrbem deſcendens vinaceas, atque apragmoſynen* oleat, atque in ciues eructat.

* otium atque incuriam.

ΑΘΗΝΑΣ ΓΟΝΑΙ.

Οἱ μὲν σὺ πληκτόμενοι θεοὶ, κ̀ θεαὶ, D ⸌ εφρημένον αὐτοῖς, μηδὲ νύμφαις ἀπεῖναι τ̃ οὐρανοῦ, ⸌ρεῖναι ὃ αὐτοῖς ποταμοῖς, ὧν γόνυλαι· φεύγουσι ὃ τ̃ Ἀθηνᾶν, ἀφ' τ̃ης τ̃ Διὸς κεφαλ̃ης σὺ ὅπλοις σὺραγεῖσαν, Ἡφαίστου μηχαναῖς· ὡς* ὁ πέλεκις. πλὴ ὃ ὕλην τ̃ πανοπλίας, κ̀ δὴ συμβάλοι τις. ὅσα χρ̃

MINERVÆ ORTVS.

Obſtupeſcentes Dij, ac Deæ, cùm ipſis prædictum ſit, vt ne nymphæ quidem à cœlo abeſſent: ſed cùm ipſis fluminibus vnde oriuntur adeſſent, Palladem armatam nuper è Iouis capite Vulcani machinis erumpentem horrent. quàm pulchra ſecuris. Nullus autem armorum materiâ coniiciet: varios enim ac mul-

ac multiplices ſuo ſplendore cœ- A leſtis arcus imitantur colores. & Vulcanum quo nam pacto Deam pelliceat ambigere videtur. Sibi namque propterea eſca , interiit, quòd cum ipſa genita ſint arma. Iupiter autem cum voluptate anhelat ; vt maximæ vtilitatis cauſa , magnum ſubierint certamẽ: Filiámque partu exultans contemplatur : nec moleſtiæ quippiam ex hac re Iunoni : ſed haud ſecus ac ſi genita eſſet, gaudet. & iam populi duo B è duabus arcibus , Athenienſes , ac Rhodij terra maríque Mineruæ ſacra faciunt. & homines terrigenæ : hi quidem citra ignem , atque imperfecta : Athenienſis verò populus igne adhibito ac ſacrorum nidore. Pictus eſt autem fumus vt odoratus, & cum nidore aſcendens. Quare ad ſapientiores, ritéq; ſacrificantes, Dea profecta eſt. Rhodiis autem cælitus aurum de- C fluxiſſe dicitur , domóſque atque angiportus adimpleſſe , nubem Ioue in ipſos frangente: quòd & ipſi Mineruam nouerint. Plutus quoque dæmon arci præeſt: pictus autem eſt, volucris quidem , vt è nubibus : aureus vero à materia , in qua apparuit. pictus eſt & oculatus : ad eos enim ex prouidentia acceſſit.

TELÆ.

Poſtquam Penelopes telam cantu celebras, optimæ occurrens picturæ , & tibi quæ ad telam pertinent cuncta habere videtur , ſtaminibúſque ſatis intenta eſt , & ſub liciis flores iacent. & radius tantùm non reſonat , ipſaque Penelope lachrymas fundit , quibus Homerus niuem liquefacit , & quæ texuit D

τ̃ Ἰριδος χρώματα, ϖαραλλαπτόυσης εἰς ἄλλοτε ἄλλο φῶς, τοσαῦτα καὶ τὰ ὅπλων. καὶ ὁ Ηφαιστος ἀπορεῖν ἔοικεν, ὅπῳ ποτὲ τιλῳ θεὸν προσαγάγηται. προσαναλῶται γὰρ αὐτῷ τὸ δέλεαρ, ὑπὸ δὲ τὰ ὅπλα συνεκφυῶσαι οἱ. ὁ Ζευς ἡδόμενος συνῆδονῃ, καθάπερ οἱ μέγαν ἐπὶ μεγάλῳ καρπῷ διαπονήσαντες ἆθλον. καὶ τιλῳ παῖδα ὄψιτόρει, φρονῶν τῷ τόκῳ. ☾ οὐδὲ τ̃ Ηρας τὶ ἧττον σπουδαῖα. γέγηθε γὰρ, ὡς δῶ εἰ καὶ αὐτῆς ἐκφύεσθαι, καὶ θύουσιν ἤδη τῇ Αθηνᾷ δῆμοι δύο ἀπὸ δυοῖν ἀκροπόλεων, Αθηναῖοι, καὶ Ρόδιοι, γῆ, ☾ θαλάττη· ☾ αὐτόχθονες γενεῖς. οἱ μὲν, ἄπυρα ἱερὰ, καὶ ἀτελῆ. ὁ δὲ Αθήνησι δῆμος, πῦρ σπεύσας, καὶ κνίσαν ἱερῶν. ὁ καπνὸς γὰρ, οἷς εὐώδης γέγραπται, ☾ μὴ τ̃ κνίσης ἀναρρέων. ὅθεν ὡς πανσοφωτέροις ἀφίκετο ἡ θεὸς, καὶ θύσαντας δῶ. Ροδίοις γὰρ λέγεται χρυσὸς ἐξ οὐρανοῦ ῥυῆναι, ☾ διαπλῆσαι σφῶν τὰς οἰκίας. καὶ δὴ τοῦτο τ̃ στενωποὺς, νεφέλιον εἰς αὐτοὺς ῥήξαντος τ̃ Διὸς, ὅτι καὶ ἐκείνοις τ̃ Αθηνᾶς ξυνῆκαν. ἐφέστηκε τῇ ἀκροπόλει καὶ ὁ δαίμων ὁ πλοῦτος. γέγραπται γὰρ, πλουτὸς μὲν, ὡς ἐπὶ νεφῶν, χρυσοῦς δὲ ἀπὸ τ̃ ὕλης, ἐν ᾗ ἐφάνη. γέγραπται καὶ βλέπων· ἐπὶ προνοίας γὰρ αὐτοῖς ἀφίκετο.

ΙΣΤΟΙ.

Επεὶ τ̃ τ̃ Πηνελόπης ἰσὸν ἄδῃς, ἐυτετυχικὼς ἁγαθῆ γραφῇ, ☾ δόκει σοι πάντα ἐσόδ' ἔχειν, σημοσί τ̃ ἱκανῶς ἐυτέταται, ☾ ἄνθεα κεῖται ὑπὸ τ̃ μίτων, ☾ μόνον οὐχ ὑποφθέγεται ἡ κερκὶς, αὐτή τε ἡ Πηνελόπη, κλαίῃ δακρύοις, οἷς τὸν χιόνα τήκει Ομηρος, ☾ ἀναλύῃ ἃ

δύφηνεν. ὅρα δὲ πλὴν ἀράχνιον ὑφαί-
νουσαν σὺ γάτονων, εἰ μὴ φᾶρυφαίνῃ
καὶ πλὴν Πηνελόπην, δὲ τοῦ Σῆρας ἐπ'
ὤν τὰ ὑπέρλεπτα, καὶ μόλις ὁρατά. οἰ-
κίας μὲν οὐκ ἂν φοιτήσοις, φοιτόπυ-
λαια ταῦτα. φήσῃς αὐτὴν χηρεύειν δε-
σποτῶν· αὐλὴ γὰρ ἔρημος εἴσω παρα-
φαίνεται. καὶ οὐδὲ οἱ κίονες αὐτῷ ἐπ
ἐρείδοισιν· τοὺς δὲ σωτίζειν, δὲ καταρ-
ρεῖν· ἀλλ' ἔστιν οἰκητὸς ἀράχναις μόναις.
φιλεῖ γὰρ τὸ ζῷον σὺ ἡσυχίᾳ διαπλέ-
κειν. ὅρα καὶ τὰ μηρύματα. τοῦτο ἀνα-
πτύσαν τὸ νῆμα, καθιέσαν ἐς τοὔδα-
φος. δηκνυῖ γὰρ αὐτὰς ὁ ζωγράφος, κα-
πιόσας δι' αὐτοῦ, καὶ ἀναρριχωμένας, ἀ-
ερσιποτήτους κατὰ τὸ Ἡσίοδον, καὶ μηχετω-
σας πέτεσθαι. δὲ οἰκίας γὰρ προσυφαίνουσι
ταῖς γωνίαις· τὰς μὲν, εὐρείας· τὰς δὲ,
κοίλας. τούτων αἱ μὲν εὐρεῖαι χρησαὶ
θερείζειν, τὰς γὰρ κοίλας ὑφαίνουσιν, ἀ-
γαθὸν τοῦτο χειμῶνος. καλὰ μὲν οὖν δὲ
ταῦτα τοῦ ζωγράφου. τὸ γὰρ οὕτω γλί-
χρως ἀράχνην τε αὐτῷ διαπονῆσαι,
καὶ δεῖξαι κατὰ τὴν φύσιν, καὶ τὸ ἕλιον
αὖθ' ὑπομόχθηρον γράψαι, δὲ ἄγριον,
ἀγαθοῦ δημιουργοῦ, καὶ δηνεῦ τὴν ἀλή-
θειαν. ὁρᾷ ἡμῖν καὶ τὰ λεπτὰ δύφηνεν.
ἰδοὺ τετράγωνος μὲν αὐτῇ μήκυνθος
περιβέβληται ταῖς γωνίαις, οἷς πείσμα
τοῦ ἱστοῦ. περῆπται δὲ τῇ μυρίνθῳ λε-
πτὸς ἱστὸς, πολλοὺς ἀποτορνεύμενος
τοὺς κύκλους. βρόχοι γὰρ ἐκτενεῖς ἀπὸ τοῦ
περάτου κύκλου μέχρι τοῦ σμικροτά-
του διαπλέκονται, διαλείποντες ἀλλή-
λων, ὅσον δὲ κύκλοι. αἱ δὲ ἕλκυθοι, δι'
αὐτῶν βαδίζουσι, πίνουσαι τοῦ κεχαλασμένους τῶν μίτων. ἀλλὰ καὶ μισθὸν ἀρ-
νυῖ τῶν ὑφαίνῃ, καὶ στοιῶται τὰς μιᾶς, ἀπὸ τοῖς ἱστοῖς ἐμπλακῶσιν. ὅθεν οὐδὲ

soluit. Vide & Arachnen ex proximo texentem, si non & Penelopen, & Seres texendo superat, qui tenuissima, nec spectatu facilia contexunt. Infelicis autem domus vestibula hæc. Dominis ipsam orbam dices. At aula intus deserta ac destituta videtur: & ne clumnæ quidem amplius ipsam firmant, ac sustinent, quòd & concidat, ac diffluat; sed solis est habitanda araneis: solet enim animal silentio, ac solitudine contexere. Aspice & fila: hoc expuentes stamen in pauimentum descenderunt. ipsos autem per illud descendentes, atque reciproco meatu ascendentes, per aërem volantes, iuxta Hesiodum, ac volare meditantes, pictor ostendit. & angulis adtexunt domos: has quidem latas, has vero concauas; in latis æstatem agunt, in cauis hyemant. Pulchra igitur & hæc pictoris opera: nam & araneum ipsum sic tenuiter elaborasse, ac iuxta naturam indicasse, ipsiúsque filum laboriosum ac difficile pinxisse, artificis est prudentis, atque adamussim vera referentis. hic autem nobis tenuissima quoque contexuit. Ecce quadrangularis funis ab ipso est angulis circuniectus, vt mali rudens. Tenuis autem funiculo adplicita est tela, quàm plurimos exprimens orbes, quorum à primo ad minimum extensi contexuntur laquei, æquè atque orbes inter se distantes: per quos qui in perficiendo adiuuant opere, discurrentes remissa intendunt stamina. Verùm & texendi mercedem assequuntur muscas, si quæ telis implicentur capientes. Vnde ne præ-

dam quidem ipsorum præteriit, ac neglexit pictor: hæc enim pede, illa suprema tenetur penna; ista à capite deuoratur. Palpitant autem atque agitantur, effugere nitentes: ipsam tamen nec confundunt, nec dissoluunt telam.

ANTIGONE.

Athenienses pro cadauerib. bellum susc ipientes, Tydeum quidem, ac Capaneum, & si quis Hippomedon, & Parthenopæus, hîc sepelient: Polynicem verò Oedipi filium Antigone soror noctu extra muros progressa sepelit: contra edictum, ne quispiam eum sepeliret: néve humo, quam in seruitutem redigere conabatur, mandaret. Quæ autem in campo sunt, defuncti super defunctis, & equi, vt ceciderunt, & arma vt viris excidêre; & hoc cruore constans cœnum, quo Enyo oblectari ferunt. At sub mœnibus aliorum quidem ducum corpora magna sunt, ac supra hominem: Capaneus verò giganti assimilatur. Iuxta namq; magnitudinem Iouis fulmine petitus comburitur. Polynicem autem illorum instar magnum sustulit Antigone, & ad Eteoclis sepulchrum sepelit; fratres in reliquum reconciliare arbitrata. Quid dicemus, ô puer, de picturæ sapientia? Luna enim lucem mittit nondum oculis fidam. Stupore autem referta puella lugere appetit, validis fratrem amplectens lacertis: luctum tamen, custodum fortè aures formidans, comprimit: circumspiceréque omnia cupiens, fratrem tamen genu in terram flectens in-

πλεὼ θήραν αὐτῶν, ὡς ἐδιῆλθεν ὁ ζωγράφος. ἡ μὲν γὰρ ἐχέλαις τῶ ποδὸς· ἡ δὲ, ἄκρου τῶ πτεροῦ· ἡ δὲ, ἐλαφείας τῆς κεφαλῆς. ἀσπαίροισι δὲ πειρώμεναι διαφυγεῖν, ὅμως ταράττουσιν, οὐδὲ διαλύουσι τὸν ἰόν.

ANTIΓONH.

Τοὺς μὲν ἀμφὶ Τυδέα, καὶ Καπανέα, καὶ εἴ δή τις Ἱππομέδων, καὶ Παρθενοπαῖος, σὺν ταῦτα Ἀθηναῖοι θάπτουσιν, ἀγῶνα θέμενοι τὸν ὑπὲρ τῶν σωμάτων. Πολυνείκην δ' τὸν Οἰδίποδος, Ἀντιγόνη ἡ ἀδελφὴ θάπτει, νύκτωρ σὺν φοιτήσασα τοὺς τείχους. καί τοι κεκηρυγμένον ἐπ' αὐτῷ, μὴ θάπτειν αὐτὸν, μηδὲ ἐνοικεῖν τῇ γῇ, ἵνα ἐδουλοῦτο. τὰ μὲν δὴ σὺν τῷ πεδίῳ, νεκροὶ ἐπὶ νεκροῖς, καὶ ἵπποι ὡς ἔπεσον, καὶ τὰ ὅπλα, ὡς ἀπερρύη τῶν ἀνδρῶν, λύθρῳ τε ἐστοὶ πηλὸς, ᾧ φασι τὴν Ἐνυὼ χαίρειν. ἴσον δ' τῷ τείχει, τὰ μὲν τῶν ἄλλων λοχαγῶν σώματα, μεγάλοι τέ εἰσι, καὶ ὑπερβεβηκότες ἀνθρώπων. Καπανεὺς δ', γίγαντι εἴκασται. ὡς γὰρ τῷ μεγέθει, βέβληται ἴσον τοῦ Διὸς, καὶ ἐπιτυφέται. τὸν Πολυνείκην δ' ἡ Ἀντιγόνη, μέγαν καθ' ἑαυτὴν ὄντα, καὶ ἀνήρηται τὸν νεκρὸν, καὶ θάπτει πρὸς τῷ τοῦ Ἐτεοκλέους σήματι, διαλάθην ἑαυτὴν μὴν σὺν ἀδελφοῦ, ὡς λοιπὸν *δύη. πόθεν δ' ὦ παῖ, τὴν σοφίαν τοῦ γράφης; σελήνη μὲν γὰρ πρόβαλλει φῶς, οὔπω πιστὸν ὀφθαλμοῖς. μετὰ δ' σὺν πλήξεως ἡ κόρη, θρηνεῖν ὥρμηκε, περιβάλλουσα τὸν ἀδελφὸν ἐρρωμένοις τοῖς πήχεσι. κρατεῖ δὲ ὅμως τοῦ θρήνου, δεδοικυῖά που τὰ τῶν φυλάκων ὦτα, πρὶν θρεῖν τε βεβλημένη πάντα, τὰ περιξ· ὅμως ἐς τὸν ἀδελφὸν βλέπει, τὸ γόνυ ἐς πλεὼ γῆν

κάμπτουσα. τὸ δὲ τῆς ῥοιᾶς ἔρνος, αὐτοφυές, ὦ παῖ. λέγεται γὰρ δὴ καὶ πρὸ τοῦ ἐπὶ τῷ τάφῳ τὰς Ἐριννύας ἐπὶ τῷ καρπὸν ἀπάσῃς, αἷμα σταλάσσειν νεῶν ἐπιθαῦμα καὶ τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τοῖς ἐναγίσμασιν· οὐ γὰρ ξυμβάλλει ἑαυτῷ, οὐδὲ ξυκεραννύει τὼ φλόγα. τὸ σὺν τοῦτο δὲ, ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ τρέπεται, καὶ τὸ ἄμικτον δηλοῖ τοῦ τάφου.

tuetur. Punicæ autem germen ſponte natum, ô puer. nam id in tumulo Diras poſuiſſe ferunt. quòd ſi fructum decerpſeris, ſanguis adhuc funditur, ignis quoque, qui dum iuſta celebratur, accenditur, admirationem affert: neque enim ſibi ipſi conuenit, flammámve miſcet, ſed in diuerſa conuertitur, tumulíque diſſidium indicat.

ΕΥΑΔΝΗ.

EVADNE.

Η πυρὰ, καὶ τὰ ἐς αὐτὴν ἐσφαγμένα, καὶ ὁ ἀποκείμενος ἐπὶ τῇ πυρᾷ, μείζων ἢ ἀνθρώπου δόξαι νεκρὸς, ἡ γυνή τε, ἡ σφοδρὸν οὕτω πήδημα ἐς τὸ πῦρ εἵρασα, ἐπὶ τοιοῖς δὲ, ὦ παῖ, γέγραπται. τὸν Καπανέα οἱ προσήκοντες θάπτουσιν ἐν τῷ Αργει. ἀπέθανε γὰρ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐν Θήβαις, ἐπιβεβηκὼς ἤδη τοῦ τείχους. ποιητῶν γάρ που ἤκουσας, ὡς κομπάσας πρὸς τὸν Δία, κεραυνῷ ἐβλήθη· καὶ πρὶν ἐς τὴν γῆν πεσεῖν, ἀπέθανεν. ὅτε δὴ, καὶ οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ λοιποὶ ἐπὶ τῇ Καδμείᾳ ἔπεσον, νικησάντων Αθηναίων ταφῆναι σφᾶς, προεῖπεν ὁ Καπανεὺς, τὰ μὲν ἄλλα ἔχων, ὥσπερ Τυδεὺς, καὶ Ἱππομέδων, καὶ οἱ λοιποί. τοῦτο δὲ ὑπὲρ πάντας λοχαγοὺς τὸν βασιλέα. Εὐάδνη γὰρ δὴ ἡ γυνὴ, ἀποθανεῖν ἐπ' αὐτῷ ὥρμηκεν, ὅτ' ξίφος τι ἐπὶ τῷ δέρῃ ἔλκυσα, οὔτε βρόχου τινὸς ἑαυτῇ ἀφήσουσα, οἷα ἠπατήσαντο γυναῖκες ἐπ' ἀνδράσιν· ἀλλ' ἐς αὐτὸ τὸ πῦρ εἶσα, οὔπω τὸν ἄνδρα ἔχειν ἡγουμένη, εἰ μὴ καὶ αὐτῇ ἔχοι. τὸ μὲν δὴ σὺν τάφιον τῷ Καπανεῖ, τοιοῦτον. ἡ δὲ γυνὴ, καθάπερ οἱ ἐς τὰ ἱερὰ στεφάνους τε, καὶ χρυσὸν ἐξάσκοντες, ὡς φαιδρὰ θύοιεν, καὶ ἐς

Pyra, & quæ ad ipſam iugulata ſunt, & quòd in ipſa iacet, maius quàm vt hominis videatur cadauer, muliérque ſic vehementem in ignem ſaltum tollens, huiuſcemodi de cauſa, ô puer, picta ſunt. Capaneum Argis cognati ſepeliunt. A Ioue autem Thebis interfectus eſt, cùm iam murum aſcendiſſet. Audiſti enim à poëtis ipſum propterea fulmine ictum, quòd inſolenter in Iouem obloqueretur: & priuſquam in terram caderet, periiſſe. Poſtquam duces, ac reliqui in Cadmea ceciderunt, cùm Athenienſes vt ſepeliátur euicerint, propoſitus eſt Capaneus, alia quidem habens, quæ Tydeus, Hippomedónque ac reliqui: hoc verò vnum præter omnes, ducéſque ac reges. Euadne namque vxor ſuper ipſo mori deſtinauit: neque enſem gutturi adfigens, nec laqueo ſe ſuſpendens, qualia virorum cauſa vxores admiſerunt: ſed in ipſum tendit ignem, nondum virum habere arbitrata, niſi & ipſam habeat. Tale eſt igitur, quòd Capanei ſepulchro additum eſt. Vxor autem vt qui ad ſacra coronas, aurúmque elaborant, quo præclara, Diíſque

grata sacrificent: sic seipsam exornans, nec miserabile intuens in ignem salit, vocans (vt puto) virum. Est enim clamitanti similis. Videtur autem mihi caput etiam pro Capaneo fulmini potuisse subiicere. At cupidines, sui ipsorum opus facientes pyram faculis accendunt, nec ignem polluere ferunt, verùm suauiore, ac puriore vti, cùm pulchrè amore vsos, eò sepeliant.

A χαρὶν τοῖς θεοῖς, οὕτως ἑαυτὴν στέλλασα, καὶ οὐδὲ ἐλεεινὸν βλέπουσα, πηδᾷ ἐς τὸ πῦρ, καλοῦσα οἶμαι τὸν ἄνδρα· καὶ γὰρ βοώσῃ ἔοικε. δοκεῖ δ' ἄν μοι καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποβλῆναι τῷ σκηπτῷ ὑπὲρ τοῦ Καπανέως. οἱ δ' ἔρωτες ἑαυτῶν οἱ ποιοῦμβροι τὸ ἔργον, τὴν πυρὰν ἀπὸ τῶν λαμπάδων ἅπτουσι. καὶ τὸ πῦρ οὐ φασι χραίνειν, ἀλλ' ἁγνίζειν τε, καὶ καθαρεύειν

B ρῷ χρήσασθαι, θάλψαντας αὐτῷ σὺν καλῶς χρησαμένους τῷ ἔρωτι.

THEMISTOCLES.

Græcus inter Barbaros, vir non inter perditos, ac deliciis deditos: Attica indutus veste, dicit (vt puto) sapienter aliquid, ipsos monens, atque à deliciis abducens. Medi hæc, ac media Babylon, & insigne regium, aurea in pelta aquila: & rex ipse in solio aureo maculis vt pauo distinctus. Pictor minimè laudari expetit, si tiaram capitis ornamentum bellè imitatus est: vel Calasirim lineam vestem, aut candyn, siue ferarum prodigiosas formas, qualia variant ac distingunt Barbari. Sed ob aurum laudem assequatur, quod ita pinxit, vt animum oblectet: & in quod coactum, & transformatum est, seruet: & per Iouem ob Eunuchorum speciem: & quòd aula sit aurea: nam æquè ac si exædificata esset, picta est. Thus præterea & myrrham sentimus: aëris enim simplicitatem ac libertatem sic Barbari corrumpunt. hastiferi ac satellites de Græco inuicem differant: obstupescentes, ipsumque ob res ab eo gestas admirantes. Audis enim (puto) Themistoclem Neoclis fi-

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ.

Ἕλλην ἐν βαρβάροις, ἀνὴρ καὶ ἐν ἀνδράσιν ἀπολωλόσι, καὶ ζυφῶσιν, Ἀττικῶς μάλα ἔχων τὸ τρίβωνος, ἀγορεύει σοφὸν οἶμαί τι, μεταποιῶν αὐτοὺς, καὶ μθιστὰς τῆς θρύπτεσθαι. Μηδοῖ ταῦτα, καὶ Βαβυλὼν μέση· καὶ τὸ σημεῖον τὸ βασίλειον, ὁ χρυσοῖς ἐπὶ τῆς πέλτης ἀετός· καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ

C χρυσοῦ θρόνου στικτὸς, οἷα ταὼς. καὶ αὐλοὶ ἐπαινεῖσθαι ὁ ζωγράφος, εἰ παρὰν καλῶς μεμίμηται, καὶ καλαίσειν, ἢ καὶ δῶν, ἢ θηρίων φαπτώδεις μορφὰς, οἷα ποικίλλουσι βάρβαροι. ἀλλ' ἐπαινείσθω μὲν ἐπὶ τῷ χρυσῷ, γράφων αὐτὸν, διπτόει, καὶ σώζοντα, ὁ ἀνάγκασεν. καὶ νὴ Δία ἐπὶ τῷ εὐνούχων εἴδει. καὶ ἡ αὐλὴ, χρυσῆ ἔσω· δοκεῖ γὰρ μηδὲ γεγράφθαι· γέγραπται γάρ, οἷα ᾠκοδομῆσθαι. λιβανωτόν τε, καὶ σμύρνης αἰσθανόμθα. ταῖς γοῦν τῶν ἀέρων ἐλευθερίαις, οὕτω παραφθείρουσιν οἱ βάρβαροι. καὶ δορυφόρος ἄλλος ἄλλῳ διαλεγέσθω περὶ τοῦ Ἕλληνος, ἐκπληττόμενοι αὐτὸν καὶ δι' ἃ πέπραγεν ἔργων. Θεμιστοκλέα γὰρ οἶμαι ἀκούειν τοῦ Νεοκλέους,

Ἀθλήσειν ἐς Βαβυλῶνα ἥκειν, μὴ τὰ Σαλαμῖνα τῷ θείᾳ, ἀπορῶντα ὅποι σωθήσεται ποτὲ τῆς Ἑλλάδος, ἢ διαλέγεσθαι βασιλεῖ, ᾧ ἐν ὢν στρατηγοῦντος αὐτῆς, ὁ Ξέρξης ὠνάθ. σὺ πλήττῃ ἢ αὐτὸν οὐδὲν τῶν Μηδικῶν, ἀλλὰ τεθάρσηκεν, οἷς καθεσὼς ἐπὶ τῆς λίθου. καὶ ἡ φωνὴ, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμεδαποῦ ζόφου, μηδίζων ὁ Θεμιστοκλῆς. ἐξεπόνησε γὰρ σαφῆ θ. εἰδ' ἀπιστεῖς, ὅρα σὺ ἀκούοντας, ὡς εὐξύνετον ἐπισημαίνοισι τοῖς ὄμμασιν· ὅρα δὲ τὸν Θεμιστοκλέα, ἢ μὴ τῷ προσώπου σαίνειν, ὥσπλησίον τοῖς λέξεσι, πεπλανημένον ἢ τὰ τῶν ὀφθαλμῶν σύννοιαν ἐπὶ τὸ λέγειν ὡς μετέμαθεν.

A lium, post diuina Salamina: vbinam in tota Græcia seruaretur ambigentem: Athenis Babylona venisse, regique disseruisse, quid vtilitatis ipso exercitum ducente Xerxes assecutus sit. Medorum autem nihil ipsum percellit: verùm vt in lapide stans confidit. & vox haud quaquam nostràs, Persarum more loquente Themistocle: id enim illic elaborauit. quòd si minimè credis, aspice vt audientes facilem oculis significent intelligentiam: aspice & Themistoclem oris quidem habitu dicentibus similem: oculorũ verò cogitatione errabundum, quòd aliena nupérque percepta loquatur lingua.

ΠΑΛΑΙΣΤΡΑ.

Ὁ μὲν χῶρος, Ἀρκαδία· καὶ τὸ κάλλιστον Ἀρκαδίας, καὶ ᾧ μάλιστα ὁ Ζεὺς χαίρει, Ὀλυμπίαν αὐτὸ ὀνομάζομεν. ἆθλον δ', οὔπω πάλης, οὐδὲ ἔρως παλαίειν ἔρως, ἀλλ' ἔσται. Παλαίστρα γὰρ ἡ Ἑρμοῦ, ἥβησασα νεῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ, πάλιν εὗρηκε· καὶ ἡ γῆ χαίρει πως ἐπὶ τῷ εὑρήματι, ἐπεὶ σίδηρος μὲν πολεμιστήριος, εὐσυνόδους ἀποκείσεται τοῖς ἀνθρώποις· στάδια δὲ ἡδίω στρατοπέδων δόξει· καὶ ἀγωνιοῦνται γυμνοί. τὰ μὲν δὴ παλαίσματα, παιδία. ταυτὶ γὰρ ἀγέφηχα σκιρτᾷ περὶ τὴν παλαίστραν, ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ ἐς αὐτὴν λομίζοντα· εἰ δ' αὖ γυμνῆ. φησὶ γὰρ ὑπ' ἀνδρίας ἡ κόρη, μήτ' αὖ γήμασθαι τῷ σίγασα, μήτ' ἂν τεκεῖν. διαπέφυκε δὲ ἐπ' ἀλλήλων τὰ παλαίσματα. κράσπεδον γὰρ τὸ ξυνημμένον τῇ πάλῃ. τὸ δὲ εἶδος τῆς Παλαίστρας, εἰ μὲν ἐφήβῳ εἰκάζοιτο, κόρη ἔσται· εἰ δὲ εἰς κόρην λαμβάνοιτο, ἔφηβος δόξει. κόμη

C præmium, nec luctandi amor, sed erit. Palæstra namque Mercurii filia nunc in Arcadia luctam adinuenit: & tellus inuento gaudet: quandoquidē bellicum quidem ferrum conciliatum hominibus condetur: stadia verò castris suauiora videbuntur, nudíque certabunt. Certamina quidem, pueruli: hi enim elati circa Palæstram exultant, alius post alium in ipsam reflexi; essent vtique terrigenæ: nam puella præ fortitudine, nec cuiquam sponte nubere, nec parere asserit. Sunt autem inter se certamina natura distincta. Optimum enim quod luctæ connexum est. At Palæstræ forma, si ephebo assimiletur, puella erit: sin puella, ephebus videbitur. Nam & coma non

quanta contexatur, & aſpectus, vtrique conueniens ſexui. & ſupercilium, quod tam amantes, quàm luctantes negligat: ait enim ad vtramque gentem valere; & mammas ne luctantem quidem quempiam tangere: tantùm ſibi ineſſe artis. & ipſæ mammæ, vt in adoleſcentulo molli, paululum extare videntur. Fœmineum præterea nihil laudat. Vnde ne vlnis quidem candidis eſſe cupit, nec Dryadas laudare videtur, quod ſe ipſas in vmbris dealbent: ſed vt quæ cauam Arcadiam habitat, à Sole colorem petit: is verò vt florem aliquem eum inducit, purpureámque mediocri Ide reddit puellam. quòd autem puella ſedeat ſummam, *(ô puer)* indicat pictoris ſapientiam. Plurimæ namq; ſedentibus vmbræ. & ipſius ſeſſio ſatis formoſa; quòd & oleæ ramus in nudo ſinu poſitus efficit. Nam Palæſtra hanc plantam diligit: quandoquidē & luctæ ſuccurrit, & ipſa mortales gaudent.

A τὲ γὰρ, ὅση μηδ' αὐαπλέκεσθαι. ὄμμα τὲ ἀμφοτέρῳ τῷ ἥβῃ. καὶ ὀφρὺς, οἵα καὶ ἐρώντων ὑπεροφᾶν, καὶ παλαιόντων· φησὶ γὰρ ἐς ἄμφω τὰ ἔθνη ἐρρῶσθαι μαζῶν τὲ οὐδ' αὖ παλαίοντα θιγεῖν πνά· τοσοῦτον αὐτῇ προσεῖναι τ' τέχνης. καὶ αὐτοὶ γὰρ οἱ μαζοὶ, μικρὰ τῆς ὁρμῆς παραφαίνοισιν, ὥσπερ ἐν μειρακίῳ ἁπαλῷ. θῆλυ τ' ἐπαινεῖ οὐδέν. ὅθεν οὐδὲ λευκώλενος θέλει εἶναι, οὐδὲ τὰς δρυάς

B ἐπαινεῖν ἔοικεν, ὅτι λευκαίνοισιν ἑαυτὰς ἐν ταῖς σκιαῖς· ἀλλὰ τὸν ἥλιον ἄτε κοίλῳ Ἀρκαδίαν οἰκοῦσα, αἴτει χρῶμα. ὁδὶ δ' ἄνθος τι ἐπάγει αὐτῇ, ἁ Φοινίσσῃ τινὶ κόρῃ, μετρίᾳ τῇ ἁδρότητι. καθῆσθαι γὰρ, ὦ παῖ, τινὶ κόρῃ, πάνσοφόν τι τὸ ζωγράφου. πλείστη γὰρ τοῖς καθημένοις αἱ σκιαί. καὶ τὸ καθῆσθαι αὐτῆς, ἱκανῶς εὔσχημον· σοφίᾳ δ' τοῦτο καὶ ὁ θαλλὸς τ' ἐλαίας, ἐν γυμνῷ τῷ κόλπῳ. ἀσπάζεται δέ που τὸ φυτὸν τοῦτο ἡ

C Παλαίστρα, διὰ πάλης τὲ ἀρήγει, καὶ χαίροισιν ἐπ' αὐτῷ πάνυ ἄνθρωποι.

DODONE.

Aurea quidem columba adhuc in quercu, in oraculis ſapiens: & reſponſa, quæ à Ioue, dat. Iacet autem hæc ſecuris, quam Helus arboricida dicauit, à quo circa Dodonem ſunt Heli. Quercui autem ſuſpenſæ ſunt coronæ, quòd vt in Pythone tripos, reſponſa edat. Proficiſcuntur autem hic quidem aliquid ſciſcitaturus; hic verò ſacrificaturus: & hic Thebanus chorus quercum circunſiſtunt, arboris ſapientiam ſibi *(puto)* conciliantes, quòd aurea illic capta ſit auis. At Iouis vates, quos Home-

D

ΔΩΔΩΝΗ.

Ἡ μὲν χρυσῆ πέλεια, ἔτ' ἐπὶ τ' δρυὸς, σὺν λογίοις ἡ σοφή· καὶ χρησμοὶ, οὓς ἐκ Διὸς ἀναφθέγξεται. κεῖται δ' οὗτος ὁ πέλεκυς, ὃν μάθηκεν Ἔλος ὁ δρυτόμος, ἀφ' οὗ κύκλῳ Δωδώνῃ οἱ Ἕλοι. στέμματα δ' ἀνῆπται τ' δρυὸς, ὥσπερ καθάπερ ὁ Πυθοῖ τρίπους, χρησμοὺς ἐκφέρει. φοιτᾷ δ' ὁ μὲν, ἐρησόμενός τι αὐτῶν ὁ δὲ, θύσων. ἁ χορὸς ἐκ Θηβῶν οὗτοσι, περιεστᾶσι τὴν δρῦν, οἰκειούμενοι τὴν σοφίαν τ' δένδρου οἶμαι, τῷ τὴν χρυσῆν ὄρνιν ἐκεῖ παλωθῆναι. ἁ δ' ὑποφῆται τοῦ Διὸς, οὓς ἀνιπόδας τ',

καὶ χαμαιβύνας ἔγνω Ὅμηρος, αὐτοχθόνιοί τινές εἰσι· καὶ οὔπω κατεσκευασμένοι τὸν βίον. φασὶ γὰρ μηδ' αὖ κατασκευάσασθαι. τὸν γὰρ Διὰ χαίρειν σοφίσαν, ὅτι ἀσπάζονται τὸ αὐτόθεν. ἱερεῖς γὰρ οὗτοι. καὶ ὁ μὲν, τὸν ἱερεύσαι κύριος· ὁ δὲ, τὸν κατακύψαι. τῷ μὲν, πόπανα χρὴ τάπτειν. τὸν δὲ, ἐς οὐλὰς, καὶ κανᾶ. ὁ μὲν, σῦς τίλλει. ὁ δὲ οὐ φρήσει ἑτέρῳ δείρας τὸ ἱρεῖον. ἐνταῦθα δὲ, ἱέρειαι Δωδωνίδες, αἱ σκυφνὸν τὸ, καὶ ἱερὸν τῷ εἴδει. ἐοίκασι γὰρ θυμιαμάτων τε ἀναπνεῖν, καὶ ἀσανδῶν. καὶ τὸ χωρίον ὂν αὐτὸ, θυώδες, ὦ παῖ, λέγεται, καὶ ὁμοῦ μέσον. χαλκῆ τε Ἠχὼ ἐν αὐτῷ πέπηγε, ὡς οἶμαι ὀρθὰς ἀποβάλλουσαν πρὸ χείρας τῷ σώματι, ὅτι χαλκεῖον ἀνέκειτο τῷ Διὶ τῷ Δωδώνῃ, ἠχοῦν ἐς πολὺ τῆς ἡμέρας, καὶ μέχρι λάβοιτό τις αὐτῆς, μὴ σιωπῶν.

A rus illotis esse pedibus, humíque cubare nouit, rudes quidam sunt, nullóque apparatu degunt: aiunt autem ne parare quidem posse: seipsis enim Iouem gaudere, quòd obuia quæque amplectantur. Sacerdotes enim hi: & hic quidem coronandi dominus: hic verò supplicandi. hunc placentas disponere oportet. huic molæ ac canistra sunt curæ: hic aliquid sacrificat: hic alij pellem victimæ detrahere non B permittet. Sed hic sunt sacerdotes Dodonides, rigida ac sacra specie: nam suffitionibus, ac libaminibus exhalare videntur: & locus ipse odoratus, ô puer, ac diuina voce plenus pictus est. æneáque in ipso Echo colitur, quam (vt puto) ori manum apponentem cernis: quandoquidem ahenum Ioui in Dodone dicatum erat, ad multum diei resonans, & donec id apprehenderet quispiam minimè silens.

ΩΡΑΙ.

Τὸ μὲν δὴ τὰς Ὥρας εἰς τὰς τοῦ οὐρανοῦ πύλας, Ὁμήρῳ ἀφῶμεν εἰδέναι, καὶ ἔχειν. εἰκὸς γάρ που αὐτὸν ξυγχωρεῖν τὰς Ὥρας, ὅτε τὸν αἰθέρα ἔλαχε. τοῦτο δὲ τὸ σπουδαζόμενον ὑπὸ τῆς γραφῆς, καὶ ἄλλῳ ξυμβαλεῖν ῥᾴδιον. αἱ γὰρ δὴ Ὥραι αὐτοῖς εἴδεσιν ἐς τὴν γῆν ἀφικόμεναι, ξυνάπτουσι τὰς χεῖρας, σφίσιν αὐτὸν οἶμαι ἐλίττουσι. καὶ ἡ γῆ θρέψασα D οὖσα, διαφορεῖ αὐταῖς τὰ σφίσιν αὐτῆς πάντα. μὴ πατεῖτε τὸν ὑάκινθον, ἢ τὰ ῥόδα, δι' ἐμοῦ ὡδὸς τὰς ἡμέρας· ὑπὸ γὰρ τῶν πατεῖσθαι, ἥδιον φαίνεται· καὶ αὖπαν τὸ Ὠρεῶν, ἥδιον πνεῖ. καὶ μὴ ἐμβαίνετε ἀπαλαῖς τοῖς ἀρόσεσι, οὐκ ἐμοὶ πρὸς τὰς χαμαιελίους σφᾶς· τὸ γὰρ παντεῖσθαι αὐτὰς ὑπὸ τῶν Ὠρεῶν, ποιεῖ ἄσταχυν.

C

HORÆ

Quòd Cœli quidem portæ Horis commissæ sint, Homerum omittamus scire, atque habere. Verisimile enim ipsum est Horas cõueniss e, cùm ætherem sortitus est. Hoc verò quòd summo picturę studio expressum est, alij quoque coniectu facile: horæ enim corporea specie in terram profectæ, manus contingentes Annum volutant: & Tellus sapiẽs D existẽs bellè *cum ipsis* fert annua omnia. Hiacynthũ rosásve ne cõculcate, non ad vernas dicã Horas: nam suauiora sunt, quæ tunc conculcantur: & ab ipsis Horis suauius quid spirat. & ne inscendite mollia arua, non ad hibernas dicam. Nam quòd ab Horis conculcentur, spicam edent.

Flauæ autem hæ ſuper ſpicarum comis ambulant, non vt tamen frangant, aut flectant, ſed vſque adeò ſunt leues, vt ne cum ſegete quidem cadant. gratum eſt nobis vites quòd autumnales capere fructus velint. amatis enim Horas quòd vos pulchras, & dulcis vini feraces reddant: hæc igitur picta agriculturam præſeferunt. Hæ autem Horæ admodum ſuaues, artíſque mirandæ. Qualiſnam eſt ipſarum cantus, qualis orbis vertigo, & quod poſt nullius terga eſſe videamur, cùm omnes veluti ſaltitent. Sublatum autem brachium comæque demiſſæ libertas, feruénſque præcurſu gena, & vna ſalientes oculi fabulari fortaſſe aliquid ſuper pictore permittunt. Horis enim ſaltantibus occurrens ad artem, ab ipſis mihi eſſe compulſus videtur, Diis fortè ſignificantibus pictoribus maximè conuenire, ne citra pulchritudinem, ac venuſtatem pingant.

A αἱ ξανθαὶ ὑ αὗται, βαίνουσιν ὑπὲ τῆς
τ ἀσταχύων κόμης, οὐ μὴν ὡς κλάσαι,
ἢ κάμψαι. ἀλλ εἰσὶν ἕως τοι ἐλαφραὶ,
ὡς μηδὲ ἐπιμύσαι τῷ λπίῳ. χαρίσιν ὑ-
μῖν, ὦ ἄμπελοι, τὸ λαβέσθαι τῶν ὀπω-
ρινῶν * ἐθέλσ. ἐρᾶτε γάρ που τ Ωρῶν, ἴσ. ἀδύνατον
ὅτι ὑμᾶς ἐργάζονται καλὰς, & ἡδυοί-
νους. ταυτὶ μὲν οὖν, οἷς γεωργίαν τ γρα-
φῆς· αὗται δ' αἱ Ωραι, μάλα ἡδεῖαι,
κ δαιμονίᾳ τέχνης. οἷς μὲν γὰρ αὐτῶν τὸ
ᾄσμα, οἷα ὑ ἡ δίνη τ κύκλ, & τὸ κατό-
πιν ἡμᾶς μηδεμιᾶς φαίνεσθαι, ὑπὸ τ
πάσας οἷς ὀρχεῖσθαι. βεβαίων ὑ ἄνω, κ
ἐλευθερία ἀφέτου κόμης, καὶ ὡρῴα
θερμὴ ὑπὸ τ ὀφρύσ, κ οἱ ὀφθαλμοὶ
συνχορεύοντες, τάχα τι κ μυθολογῆσαι
συνχωροῦσιν ὑπὲρ τ ζωγράφ. δοκεῖ
γάρ μοι χορεύσασις ταῖς Ωραις ἐντυ-
χὼν, σφαδῶσαι ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ τέ-
χνον, ἵσως αἰνιττομένων τ θεῶν ὅτι χρὴ
σοὶ ὥρᾳ γράφειν.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΙΚΟΝΕΣ.

PHILOSTRATI IVNIORIS IMAGINES.

EX INTERPRETATIONE FEDERICI MORELLI
Professoris Regii.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Μὴ ἀφαιρώμεθα τὰς τέχνας τὸ ἀεὶ σώζεσθαι, δυσαντίβλεπτῳ ἡγούμενοι τὸ πρεσβύτῃ· μηδ' εἴτω τὸ παλαιότερον ὠφειλημένον, τὸ ζηλωτῷ κατὰ δύναμιν φέρωμεν, κἂν μικρὰ ὑπερπέσῃ τὸ ῥᾴθυμον ὑποκρινόμενοι· ἀλλ' ἐπιβάλλωμεν τῷ φθάσαντι. τυγχάνοντες γὰρ σκοποῦ, ἀξίως λόγου ποιήσομεν· εἰ δέ που καὶ σφαλλῶμεν ξυμβαίνῃ, τὸ γοῦν ἐπαινουμένοις φαίνεσθαι ζηλοῦν τὰ δοκοῦντα ἐχόντως ἑαυτοῖς δώσομεν. ἢ δή μοι ταῦτα ποιοῦσιν ἐπῳδὰς ἐκφέρουσαι; ἐπῳδοὺς δὲ εἶναι τῶν γραφικῶν ἔργων ἔκφρασιν τοῖς ἐμοῖς ὁμωνύμοις, καὶ μηδαμόθεν, λίαν Ἀττικῶς τῆς γλώττης ἐχούσης, ξένα ὥρα τε ποιησάμενα, καὶ τόνου. ταύτης κατ' ἴχνη χωρήσαντες θελήσαντες, ἀνάγκαν ἔχομεν ποιεῖσθαι καὶ τῆς ὕλης ἐπιβολῆς, καὶ ζωγραφίας τινὰ διεξιέναι, ὡς ἂν καὶ ὁ λόγος ἔχῃ τὴν οἰκείαν ὕλην, ἐφαρμόττουσαν τοῖς ὑποκειμένοις ζωγραφίαις. ἄριστον

A

EXORDIVM.

NE artibus eripiamus perpetuam conseruationem, quod antiquius est suspiciendum ac reuerendum esse censentes: neque si quid ab aliquo veterum præsumptum est, hoc æmulari pro viribus parcamus; honesto prætextu segnitiem dissimulantes: verùm illi qui anteuerrit instemus. Etenim cùm scopum attigerimus, pro dignitate faciemus: quod sicubi nos labi contigerit, saltem eum qui laudat, videri ea quæ bene habent imitari, nobis ipsis concedemus. Cur verò mihi hæc prætentata sunt? elaborata fuit à quodam gentili meo & auo materno ecphrasis seu expressio pictorum operum quæ Attica purè lingua conscripta est cum venustate præcipua & congruo tenore. huius vestigiis cùm insistere voluerimus; ante aggressionem integram, necesse habuimus etiam de pictura quædam percurrere; vt ipse sermo propriam haberet materiam argumentis picturæ conuenientem. optimum

B

C

nimirum nec in paruis positum opus. Atenim oportet eum qui artem rectè moderaturus est, cùm naturam humanam benè perspectam habere, tum idoneum esse ad morum notas, etiam tacentium, sententiosè enunciandas: tum quid in genarum constitutione; quid in oculorum temperie; quid in superciliorum indole situm sit: atque vt summatim dicam, quæcunque ad sententiam iudiciúmque pertinent. Hæc verò cùm satis suppetent, omne feret punctum, & manus cuiusque actum optimè repræsentabit; insania percitum, si fors ferat, aut iratum, aut cogitabundum, aut gaudentem, aut incitatum, aut amantem: ac semel quod concinnum fuerit cuique pinget. Quinetiam iucunda hac in re deceptio est, ac nullum probrum infert. Enimuerò iis quæ non sunt, perinde ac si essent, insistere; atque ab ipsis duci, itavt esse existimentur, vnde nocumenti nihil; quî non esset ad animos demulcendos idoneum, & à crimine liberum? Videnter porrò antiqui ac sapientes viri, multa de proportione in pingendi arte conscripsisse: quasi leges de quaque artuum ratione constituerent: tanquam integrum non esset motionem optimè, secundum animi notionē instituere; nisi concentus intra modū à natura datum accederet (quod enim extra genus suum & mensurā est, natura non admittit) *dum rectum obtinet motum. Ceterùm cognationem etiam quandam cum facultate poëtica, ars cōsideranti habere comperitur; & communis quædam vtrique vis imaginandi. Nam Poëtæ Deorum præsentiam ad scenam suam inducunt, & omnia quæ tumoré & grauitatem, & oblectationem adiunctam habent. eodémque modo pi-

A καὶ ἐπὶ σμικροῖς τὸ ἁπτόμενον. χρὴ γὰρ ⓦ ὀρθῶς προσεπιστάμονα τῆς τέχνης, φύσιν τε ἀνθρωπείαν εὖ διεσκέφθαι, καὶ ἱκανὸν γνωματεύσαι ἠθῶν σύμβολα, καὶ σιωπώντων· καὶ τί μὲν, ἐν ὀφρύων καταστάσει, τί δὲ, ἐν ὀφθαλμοῦ κράσει· τί δὲ, ἐν ὀφρύων ἤθει κεῖται· καὶ ξυνελόντι εἰπεῖν, ὁπόσα ἐς γνώμην τείνει. τούτων δὲ ἱκανῶς ἔχων, ξυναιρήσει πάντα, καὶ θρίσας ὑποκεινέσθαι ἡ χεὶρ τὸ ἑκάστου δρᾶμα, μεμηνότα εἰ τύχοι,
B ἢ ὀργιζόμενον, ἢ σύννουν, ἢ χαίροντα, ἢ ὁρμητικὸν, ἢ ἐρῶντα· ἢ καταπαύσει τὸ ἁρμόδιον ⓦ ἐφ' ἑκάστῳ χεάσει. ἡδεῖα δὲ καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀπάτη, καὶ οὐδὲν ὄνειδος φέρουσα. τὸ γὰρ τοῖς μὴ οὖσιν ὡς οὖσι προσεπαίειν, καὶ ἄγεσθαι ὑπ' αὐτῶν ὡς εἰ νομίζειν, ἀφ' οὗ βλάβος οὐδὲν, πῶς οὐ ψυχαγωγῆσαι ἱκανόν, καὶ αἰτίας σπουδῆς; δοκοῦσι δέ μοι
C παλαιοί τε, καὶ σοφοὶ ἄνδρες, πολλὰ ὑπὲρ ξυμμετρείας τῆς ἐν γραφικῇ χεάσει· οἷς, νόμους τιθέντες τῆς ἑκάστου τῶν μελῶν ἀναλογίας, ὡς μὴ ἐνὸν τῆς κατ' ἐννοίαν κινήσεως ἐπιχειρεῖν δρίσαι, μὴ εἴσω τοῦ φύσεως μέτρου τῆς ἁρμονίας ἥκουσης· τὸ γὰρ σύμφυλον, καὶ ἔξω μέτρου, μὴ ἀποδέχεσθαι φύσει. *ὀρθῶς ἐχούσης κίνησιν. σκοπουμένῳ δὲ, καὶ ξυμβαίνει τινὰ πρὸς ποιητικὴν ἔχειν ἡ τέχνη συνήθειαν, καὶ κοινή τις ἀμφοῖν ἐστὶ φαντασία. θεῶν γὰρ παρουσίαν ⓐ
D ποιηταὶ ἐς τὴν ἑαυτῶν σκηνὴν εἰσάγουσι, καὶ πάντα ὅσα ὄγκου, καὶ σεμνότητος, καὶ ψυχαγωγίας ἔχει. γραφὴ τὸ ὁμοίως,

ἃ λέγειν οἱ ποιηταὶ ἔχουσι, ταῦτ' ἐν τῷ γράμματι σημαίνουσα. ἢ τί χρὴ λέγειν περὶ τῆς Δηϊδαμείας πολλοῖς, ἢ πλείονα λέγοντα δοκεῖν ἐς ἐγκώμια καθίσασθαι τοῦ φαρμάκου; ἀρκεῖ γὰρ ἐμοὶ ταῦτα δηλῶσαι τὸ σπουδαζόμενον ἡμῖν, ὡς καὶ ἀποβεβλῆσθαί ποι ἢ κομιδῇ σμικρά. γράμμασι γὰρ φειδομένων χρὸς ἀσείας, ἐν οἷς ἔχραψαν φάξις καὶ ἀμούσως ἔχουσαι ἦσαν, καὶ ἠξίωσα σιωπῇ παρελθεῖν αὐτά. ἀλλ' ἵνα μὴ ἐφ' ἑνὸς τὸ γράμμα προΐοι, ἔστω τις ὑποκείμενος, πρὸς ὃν χρὴ τὰ καθ' ἕκαστα διαφέρειν, ἵν' ἐγὼ μὴ ὁ λόγος τὸ ἁρμόττον ἔχῃ.

A ctura, quæ Poëtæ memorare queunt, ea in tabula designat. ecquid opus est dicere quæ à multis dilucidè dicta sunt; aut plura dicendo videri in elogiis rei consistere? Atenim sufficiunt hæc quoq. ad probandũ, quod nobis studio est; vt non abiiciatur alicubi, etsi admodum sit exiguũ: sedenim literas elegantis manus nactus in quibus antiqua facta non inconcinnè continebantur, nolui ipsa silentio præterire. verùm ne in vno scriptum occupetur, esto propositus B quidam ad quem singula dinumerare tanquam per articulos oporteat, quo sic etiam oratio suam concinnitatem habeat.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΕΝ ΣΚΥΡΩι.

ACHILLES IN SCYRO.

Η κομῶσα τῇ χροιᾷ ἡρωΐνη· ὁρᾷς γάρ ἴσ. φρυφταί που τὴν ὑπὸ τῷ ὀρεῖ, σιφεὰν* τὸ εἶδος, καὶ ἐσαλμύλῳ κυανῷ· Σκῦρος, ὦ παῖ, νῆσος, ἣν ὁ θεῖος Σοφοκλῆς αὐτεμώδεα καλεῖ. ἔστι δ' αὐτῇ καὶ πόρδος ἐλαίας, καὶ ἀμπέλου κλῆμα ἐν ταῖν χεροῖν. ὁδὶ ὑπὸ τοῖς πρόποσι τοῦ ὄρους πύργος, ἔνθα Θετίδι βουλαὶ ἐναῦθα αἱ τῆς Λυκομήδους κόραι, ξὺν τῇ δοκούσῃ παρὰ Θέτιδος ἥκειν. τὸ γάρ τοι μοιρῶν ἐπὶ τῷ παιδὶ δόγμα τοῦ παιδὸς Νήρεως ἡ Θέτις μαθοῦσα, καὶ ὡς ἐπ' ἄμφω πεπερασμένον αὐτῷ εἴη, ἢ ζῶν ἀκλεῶς, ἢ βύκλεα γνόμενον, πάντα πολυτᾶν, ἀποθέσθαι αὐτῇ ὁ παῖς ξὺν ταῖς Λυκομήδους θυγατράσιν ἐν Σκύρῳ κρύπτεσθαι, κόρη μὲν εἰ δοκῶν ταῖς ἄλλαις, μίαν δὲ αὐτῶν τὴν πρεσβυτάτην ξὺν ἀπορρήτῳ γνοὺς ἔσεσθαι. καὶ πεσοῦσά γε ἐς τόκου ὥραν κ. ἀλόχου ἡ χώρη,* Ⓗ Πύρρ Ⓦ κεκλῆσθαι. ἀλλ' οὐκ ἐναῦθα ταῦτα. λόφων δὲ περὶ τὸν πύργον· ἔστι δὲ ὁ τόπος τῆς νήσου,

Heroina iunco redimita, (vides enim vtique super monte collocatam, austera facie & cyaneo amictu indutam.) Scyrus, ô fili, insula est quam diuinus Sophocles ventosam C vocat. Est autem ipsi in manibus oleæ surculus, & vitis sarmentum. At turris sub imis montis radicibus sita, ea est, in qua Lycomedis puellæ virginitatem colunt, cum ea quæ putabatur à Thetide venisse. Enimuerò Parcarum super puero decretum Thetis à patre suo edocta; vtque fatale ipsi esset alterutrum, vt aut viueret ingloriè, aut celerrimè vitam finiret insignis gloria: depositus ab ipsa gnatus, cum Ly- D comedis filiabus in Scyro occultatur; virgo quidem ab aliis existimatus: sed vni ipsarum maiori natu, occultis amoribus notus. & ad parturitionis tempus procedens puella, Pyrrhum edit: sed non hæc sunt in hoc loco. Pratum verò ante turrem (aptus quippe locus insulæ,

vt puellis

vt puellis florum copiam ſuppeditet. Vides vt alias in partes aliunde ſe fundunt, ad flores carpendos. mirifica certè pulcritudo omnium eſt. ſed haud dubiè ad femineæ venuſtatis decus accedunt; tum ob oculorum radios quos recta intuendo iaculantur; tum ob genarum florem: & impetu ad ſingula pulchrè ſexum arguentes; quæ verò liberius comam reuocat, & ferocitatē cum teneritudine præ ſe fert, quamprimùm ſexum patefaciet: & exuto figmento à neceſſitate inducto, Achillem deteget; etenim cum ſermo ad Græcos peruenisſet de Thetidis arcano, mittitur Diomedes cum Vlyſſe ad Scyrum inſulam, qui conuincerent quomodo ſe haberent. Cernis hic vtrumque, alterum oculorum radio altùm depreſſo, præ aſtutia, ni fallor, & quod acutè ſemper aliquid perſpiciat: at verò Tydei filius, prudens & catus, ſed prompto ingenio, & efficacem vim in opere exhibens: à tergo ipſorum eſt qui tuba ſignum edat: verum quod conſilium, ac propoſitum eſt picturæ: ſapiens verò Vlyſſes & idoneus ignotarum rerum inuentor quædam nunc molitur ad ea quæ venatur deprehēdenda. Enimuero iactis in pratū calathis, & quæcunq; puellis virgunculis ad ludum decora ſunt, ītémq; omni genere armorū expoſito, ecce Lycomedis filiæ ad ſibi propria occurrunt. Pelei verò filius calathis quidē & radiis telarū valedicit, illis iam virginib. relictis: atq; impetu ad armaturam inſilit. denudatur proinde* *eius vis maſcula*, *Pyrrhus autē non amplius ruſticās, neq, in ſqualore horrēs, quales Bubulci ſtriculi; ſed iam miles cōſtitit haſtili innixus, ad nauē proſpicie-

A κόραις αὐτῶν ἀφθονίαν δ' ἔναι. καὶ ὁρᾶς γε ὡς ἄλλη ἄλλαχόσε ἀποχέαναν, τὰ ἄνθη ἀποδρέπουσαι. κάλλος μὲν ἔν ἀμήχανον ἁπασῶν. ἀλλὰ μὲν ἀτεχνῶς ἐς ἡλίαν ὥραν ἀποκλίνουσι, βολαῖς τ' ὀφθαλμῶν ἁπλᾶ σκέπουσαις, καὶ ἀθρόας αὖθ' ὑπὸ τῇ πρώτης ἕκαστα ὁρμῇ δῦ μάλα τὸ ἦλυ ἐλέγχουσαι. ἥδιον δ' ἡ ἀναχαιτίζουσα τὸν κόμαν, καὶ βλοσυρὰ σὺν ἀβρότητι, αὐτίκα μάλα διήγε-
B χθήσεται τὸν φύσιν. καὶ τὸ ξυὼ ἀνάγκη ἐπίπλασον σκέδυσα, τὸν Ἀχιλλέα σκεδάσει. λόγου γὰρ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐμπεσόντος τὰ Θέτιδος ἀποῤῥήτου, στέλλεται Διομήδης ξυὼ Ὀδυσσεῖ ἐπὶ τὸν Σκῦρον, διελέγξοντες ὅπη ταῦτα ἔχει. ὁρᾷς δ' ἄμφω, τὸν μὲν, καὶ βεβυθισμένον τῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀκτῖνα διὰ πανυργίαν, οἶμαι, καὶ τὸ διαφρεῖν τι ἀεί. ὁ δὲ τοῦ Τυδέως, ἔμφρων μὲν, ἕτοιμος δὲ τῷ γνώμῃ, καὶ τὸ δρασήριον προτείνων. κατόπιν δ' αὐτῶν καὶ ὁ τὴν σάλπιγγι σημαίνων. τί δὴ βούλεται, καὶ τί τὸ ἦθος τῆς γραφῆς; σοφὸς ὢν Ὀδυσσεὺς, καὶ ἱκανὸς τῶν ἀφήλων ἄνδρα τὸν τῶν ἀνδρωμένων ἔλεγχον μηχανᾶται τανῦν. ῥίψας γὰρ ἐς τὴν λιμνάδα ταλάρους τε, καὶ ὅσα παισὶ κόραις ἐς παιδιὰν δύναται, καὶ πανοπλίαν, αἱ μὲν οὖν Λυκομήδους, ἐς τὸ οἰκεῖον χωροῦσιν· ὁ δὲ τοῦ
D Πηλέως, ταλάροις μὲν, καὶ κερκίσι χαίρειν λέγει, προλιπὼν αὐτὰ ταῖς κόραις ἤδη. ἐς δὲ τὴν πανοπλίαν ὁρμήσας, γυμνοῦται τὸ σύνθυον * θαι. ὁ δὲ Πύῤῥος, οὐκ ἄγροικος ἔτι, ἀλλὰ σὺν αὐχμῷ σφριγῶν, οἷα βουκόλων νεανιεύ-

μαθ', ἀλλ' ἤδη γραπώτης, ἔστι μὲν, ἀκοντίῳ ἐπερείσας ἑαυτὸν, καὶ ἀποβλέπων

περιχυθ. ἐς πλὴ ναῦν. ἐσθὴς *ἦ αὐτῷ φοινικὶς ἐξ ὤμου* ἐπ' ἄκρα ἐς πλὴ ἀριστερὰν ἀνάλημμένη χεῖρα, καὶ λευκὸς ὑπὲρ γόνυ χιτών. τὸ δ' ὅρμημα αὐτῷ, θρασὺν μὲν, ἀλλ' ἐν ὁρμῇ δ', ἀλλ' ἐν ἀναβολαῖς ἔτι. καὶ τῷ ἀφάλλεν τῇ τειθῇ, ἡ γνώμη τῷ ἐν Ἰλίῳ μικρὸν ὕστερον. ἡ κόμη νεῦ μὲν ἡσυχάζοντος, ἀνακρέμαται τῷ μετώπῳ. ὁρμήσαντος δ' *ἀνακτήσεν, σειομένη τε ταῖς ἀνθυσσα ταῖς τ' ἀνθμοῦ κινήσεσιν. αἱ δὲ ἀναστιρτῶσαι ἄνεσιν αἶγες, καὶ τὰ ἀπακίδνυτα βουκόλια, καὶ ἡ ἐν μέσοις ἐρριμμένη κορώνη σὺν καλαύροπι, τοιῷδε ὦ παῖ λόγου ἔχει. ἀχθόμενος τῇ μητρὶ, καὶ τῷ πάππῳ τῆς ἐν τῇ νήσῳ ἕδρας, ἀνὴρ ἐπ' Ἀχιλλεῖ τεθνεῶτι δείσαντες περὶ τῷ παιδὶ, *ἀπόμοιρον ἐποιήσαντο τὸν Πύρρου ἔξοδον· αἱ πολίοις τε, καὶ βουσὶν ἑαυτὸν ἐφίησιν, ἀπαυχενίζων σὺν ἀπιμάζοντας πλὴ ἀγέλῃ ταύροις, οἳ δὴ πρὸς τῷ ἐν δεξιᾷ ἐνδείκνυνται ὄρει. λοιπὸν δὲ ἐς σὲ Ἕλληνας ἐμπεσόντος, ὡς καὶ ἄλλῳ τῳ ἀλωτὸς ἔσοιτο ἡ Τροία, πλὴν τοῖς Αἰακίδαις, στέλλεται ὁ Φοῖνιξ ἐς Σκῦρον αὐάξων παῖδα. καθορμισάμενος, ἐντυχὼν καὶ εἰδὼς οὐκ εἰδότι, πλὴν ὅσα τὸ ἄδρον τ', καὶ ἄδρον τ' εἶδος, ἀπεδείκνυ αὐτὸν Ἀχιλλέως εἶναι παῖδα. καὶ ἔνθεν γνωρίσας ὃς εἴη, σκῆπτρος γίνεται τῷ τ' Λυκομήδῃ, καὶ τῇ Δηϊδαμείᾳ. ταῦτα ἡ τέχνη βραχεῖ τούτῳ γράμματι αὐτὰ διδάσκειν ἡμᾶς ἐθέλει. γεγράφθαι δὲ, ὡς καὶ ποιηταῖς ὠδεῖν πρέπον.

A bat; paludamento puniceo amictus, quod à ſummo humero ad ſiniſtrã manum reducebatur; & alba ſupra genu tunica. obtutus autem ipſi ſæuus quidem, non impetu tamen, ſed in expectatione adhuc. Et quòd indignetur aliquantum mora; iudicium eſt eorum quæ ad Ilium poſt paululum cõtingent. cæſaries nunc quidem quieſcentis impendet fronti; concitati verò remouetur, vna cum animi notionibus nutans. Porrò capræ ſolutè reſilientes, & armenta laſciuientia atque in medio proiecta cum pedo claua, huicce ſermoni, ô puer, conſentanea ſunt: matri ſuccenſens & auo ob ſedẽ in inſula fixam: quoniam ob Achillem interemptũ timore affecti ſuper puero, Pyrrhi egreſſum ſacramento interdixerãt: conſtituit ſe ſuper capris & bobus, tauros armentum dedecorantes reſupinans, qui certè in dextro monte indicantur. Ceterùm oraculo apud Græcos peruagato, non ab vllo alio Troiam expugnatam iri præterquãm ab Æacidis, delegatur Phœnix ad Scyrum, pueri abducendi cauſſa: & aduectus, neſcius neſcium cõuenit: dumtaxat tener & vigens forma ipſum Achillis filium eſſe denotabat, inde cùm patefeciſſet qualisnam eſſet, exploratus Lycomedi ac Deidamiæ fit. hæc ars hac breui tabella nos edocere vult. Ita verò picta eſt, vt poëtis etiam cantum præbuerit.

ΜΑΡΣΥΑΣ.

Καθῆρθαι ὁ Φρύξ. βλέπει γοῦν ἀπολωλὸς ἤδη, διὰ ξυέσιν ὧν πείσεται. καὶ ὕστατα δὴ αὐλῆσαι πεπίσθυκεν, οὐκ

MARSYAS.

Phryx ſuperatus eſt: quare truculentùm iam & perditùm cernit, ob ſenſum acrẽ eorum quæ paſſurus erat: ac certè poſtremum tibiis

cantaturum credidit, non tempestiua aduersus Latonis filium audacia insurgere: atque ipsi proiectæ sunt tibiæ ignobiles, ne canat amplius, vt etiam nunc despondens animum conuictus est. atque adstat sane pinni, è qua se suspensum iri scit, hac in se contestata lite, vt cutis viuo detrahatur: inflectit verò se ad hunc barbarum qui in ipsum gladij aciem submouet. vides enim vtique vt manus ipsi ad cotem & ferrum, atque in Marsyam intuetur oculis cæsio colore infectis, & cæsarie quadam arrecta agresti & squallida. Iam verò rubor in gena, cædem appetentis esse opinor ac supercilium oculo supereminet ad fulgorem contractum, atque indolem quandam æstui animi tribuens; quinetiam stringitur sæuum quiddā super iis quæ patrare cogitabat: & haud scio an gauisus, an intumescente ad iugulationem animo. Apollo pictus est acquiescens reclinis in saxo quodam: cithara in sinistra iacens, adhuc: percutitur manu læua leniter incidente, ac veluti interstrepente. Aspice etiam segnem Dei formam, & suaui risu irradiantem Asopo. dextra verò sinui adiacet, plectrum leniter continens, socordior effecta à gaudente ob victoriam suam: ac fluuius Porcij cognomen mutare gestit. Vide etiam Satyrorum armentum, qui tanquā lugentes Marsyam picti sunt, & quasi prodentes superbiam & fastum subsultantem cum aliquo mœrore.

A ἐς καιρὸν ἐς Ⓦ Λητοῖς θρασυνόμενον. ἔρριπταί τε αὐτῷ ὁ αὐλὸς ἄπιμος, μὴ αὐλεῖν ἔτι, ὡς καὶ νῦν ἀπαυδῶν ἐλήλεκται. καὶ παρέσπακε μὲν τῇ πίτυϊ, ἀφ' ἧς κρεμασθήσεσθαι οἶδε, ταύτῃ ἑαυτῷ καταδικασάμενον δίκῃ, ἀσκὸς δεδάρθαι. ὑποκλέπτει* δὲ ἐς Ⓦ βάρβαρον τῷ- τον, τῇ ἀκμῇ τῆς μαχαίρας παρακινούμενῳ* εἰς αὐτόν. ὁρᾷς γάρ που ὡς αἱ μὲν χεῖρες, ἐς τὴν ἀκόνην αὐτῷ, καὶ τὸ σίδηρον· ἀναβλέπει δὲ ἐς Ⓦ Μαρσύαν, γλαυκιῶν τῷ ὀφθαλμῷ, καὶ κόμῃ τινὰ διανισας, ἀγείρει τε, καὶ αὐχμῶσαν. τὸ δὲ ὑπὸ τ φρύσας ἐρυθον, φωνῶντος, οἶμαι. καὶ ἡ ὀφρὺς δὲ, ὑπέρκειται τῷ ὄμματος, ἐς αὐχένα σωπηρὰν, καὶ διδόσα ἐν τῷ θυμῷ ἦθος· ἀλλὰ καὶ στόμιον ἄγειόν τι ὑπὲρ τῆς μελλόντων αὐτῷ δρᾶσθαι· καὶ οὐκ οἶδ' εἴτε χαίρον, εἴτε καὶ ἀνοιδοῦσης ἐς τὴν σφαγὴν τῆς γνώμης. ὁ δὲ Ἀπόλλων κέκραπται, διαναπαύων ἑαυτῷ ὑπὲρ πέτρας τινός· ἡ λύρα ὑπὸ σὺν ἀριστερᾷ κειμένη, ἐπιπλήττεται ὑπὸ τῆς χαρᾶς τῆς λαιᾶς, ἐμπιπλούσης ἠρεμαίως, καὶ οὐ διαπαλλούσης. ὁρᾷ δὲ καὶ ῥάθυμον τὸ θεοῦ εἶδος, καὶ μειδίαμα ἐπανθοῦν τῷ Ἀσωπῷ. ἥπτε χεὶρ ἡ δεξιὰ, ὑπείκουσα τῷ κόλπῳ, πρᾴως ξυνέχουσα τὸ πλῆκτρον, καταῤῥαθυμούμενη ὑπὸ τῆς ἐς τὴν νίκην χαίρουσης αὐτῆς. καὶ ὁ ποταμὸς τῆς Πορσίου τὴν ἐπωνυμίαν ἀμείψων. ὁρᾷ μοι καὶ τὴν σατύρων ἀγέλην, οἷα θρηνοῦντες Ⓦ Μαρσύαν, κεκραφάλαι, ὡς ὑπαφαίνοντες τὸ ἀγέρωχον, & δυσκίρτητικὸς, σὺν τῷ ἀνιᾶσθαι.

A

ΚΥΝΗΓΕΤΑΙ.

Τὶ δ' οὐκ ἂν εἴποις περὶ τούτων, οἷς ἄγα μὲν ἀπὸ θήρας ἡ γραφὴ, πηγὴν ὑπ' αὐτῆς ἀναδίδωσιν ἀκραιφνῆ, ποτίμου τε, καὶ διαυγοῦς νάματος; ὁρᾶ δέ που καὶ τὸ περὶ τὸν πηγὸν ἄλσος· φύσεως ἔργον οἶμαι τῆς σοφῆς· ἱκανὴ γὰρ πάντα ὅσα βούλεται, καὶ δεῖται τέχνης ἀδὲν, ἥγε τέχναις αὐτῆς ἀρχὴ καθέστηκε. τί γὰρ ἐνδεῖ πρὸς τὴν τῶν σκιᾶς περιπολεῖν; αἰδὶ B μὲν αἱ ἡμιελίδες ἄγελαι, ἀνερπύσασαι τῶν δένδρων, ξυμβεβλήκασι τοῖς τῶν κλημάτων κορύμβοις, ἄλλων ἄλλῳ συνδέσασαι. μίλαξ γὰρ αὕτη, καὶ κιττὸς ὁμοῦ τε καὶ καθ' ἓν διαφόντες, πυκνὸν ὕλαν τοῦτον, καὶ ἡδίω τέχνης ἡμῖν προβέβληκεν· ὁ δὲ τῶν ἀηδόνων χορὸς, καὶ τὰ τῶν ἄλλων ὀρνέων μουσεῖα, σοφῶς ἡμῖν τὰ τῶν μελιχροτάτου Σοφοκλέους ἔπη γλώττης ἄγα, πυκνότροπον δ' εἴσω καὶ αὐτὸν δυσμοδὲ ἀηδόνες, εἰπόντος. ἀλλ' ὅγε τῶν θηρευτῶν ὅμιλος, ἡδεῖς μὲν, καὶ ῥιφνοὶ, καὶ πνέοντες ἔτι τὸν ἐν τῇ θήρᾳ θυμόν. ἄλλος γὰρ ἄλλο τι πεφήνοντες, διαναπαύουσι σφᾶς αὐτούς. οἷ γὼ θεοὶ, καὶ ἡδὺ τὸ σαφὲς τῆς τέχνης, καὶ ὡς ἔστιν ὁρᾶν τὸ ἑκάστου τυχὸν. σίβας μὲν αὐτοχέδιος αὕτη δικτύων οἶμαι ξυγκειμένη, δέχεται ἰὼς ἄρχοντας, καλὸν εἰπεῖν τῆς θήρας· καὶ πέντε D μὲν οὗτοι. ὁρᾷς γὰρ τὸν μεσαίτατον αὐτῶν, ὡς διεγείρας ἑαυτὸν, ἔσπασται πρὸς τοῦτον ὑπερκαθεκείμενος, τὸν ἑαυτοῦ μοι δοκεῖν ἆθλον ἀφηρημένος, καὶ τὸ καταβαλεῖν θᾶττον τὸ θηρίον σπεύδοντος. ἃ δὴ τῶν δρυῶν ἐξήρτηται δικτύοις, ἔλαφος, οἶμαι, καὶ σῦς ἐγκείμενα. ἢ γὰρ

VENATORES.

Eccur etiam de his non diceres, quos tabula quidem à venatu ducit, ac fontem eius limpidum emergere facit poculenti ac pellucidi liquoris? Vides vtique etiam saltum circa fontem. Naturæ, opinor, prudentis opus est; sibi enim sufficit in omnibus quæ vult: ac nihil indiget arte, quippe quæ artibus ipsis principium extitit. quid enim deest ad vmbræ apparatū? istæ profectò labruscæ reptantes per arbores, sarmentorum corymbos commiserunt aliud alio connectentes: milax autem hæc & hedera simul & seorsim pergendo opacum quendā & amœniorē locum quàm ars nobis exhibent. Luscinіarum verò chorus, aliarúmque auium canorarum concentus, scitè nobis mellitissimi Sophoclis, hos aureolos versus in mentem & linguam reuocant, *Modulamine arguto & graui, Luscinіæ intus concinunt*. Verùm adest venatorum cohors iucunda, & concitata, & spirans adhuc ab æstu venatus; alius certè aliud quid moliens recreant ac reficiunt se inuicē. quàm mirum ô Dij, & quàm suaue, quod dilucidum est in arte! & quàm expeditum est cuiusq; fortunam cernere. storea certè extemporalis hæc è retibus, opinor, cōtexta, ductores excipit venationis, ad honestè de ea loquendū: atqui hi sane quinq; sunt. Viden' eum qui in medio maximè ipsorum est? vt excitato semetipso conuersus est, ad superincumbentes, suum, vt mihi videtur, enarrans certamen; vtque alteram è feris primus prostrauerit; quæ sanè appensæ sunt cassibus quercuum, ceruus, opinor, & aper. Nunquid

enim extolli tibi videntur, & gaudere facinore? isti porrò acriter in ipsum recitantem intuentur. Alter verò ex ipsis inclinans se stoream, paululum interquiescit, dum etiam ipse delineat aliquod proprium venatus opus. Iam verò in altera conuiuij parte; is qui in medio loco intimo, calicem semiplenum altera manu tenet: dextera super capite circumacta, agrestius carmen canere mihi videtur. alter ministrum conspiciens, strepere iubet pateram doctus hercle pictor, & accuratæ manus. nam omnia perlustranti, famulorum nullus prætermissus est. etenim ecce hic qui proprium arboris truncum corripuit, considet eodem habitu & apparatu, quo in cursu ad venatum erat: ac pera sibi appensa cœnat. è geminis autem canibus, alter extentus ante ipsum vorat; alter posticis pedibus flexis erigit ceruicem, excipiens quæ ad se proiiciuntur. hic porrò igne accenso, & vasis quæ ad focũ sunt commoda impositis, quæ sunt epuli copiosè ipsis suggerit, admodum semetipsum vrgens: atque vtris iste temerè proiectus est, vt qui volet ex eo potum hauriat. ad hæc ex duobus seruis sector portiones, opinor, scindere se ait id curans vt ex æquo cuique diuidat: alter sustinet vas quod excipiat, portiones æquatas, vt eas poscentibus deferat. atenim quod in venatione iuxta id variat & diffidet, nihil ad sortem.

A ἢ μ ἐπῆρθαί σοι δοκεῖ, ἢ χαίρειν τῷ ἔργῳ· οἱ δ' ἀτενὲς μὴν ὁρῶσιν ἐς αὐτὸν ἀφηγούμενον. ἄτερος δ' σφῶν, σὺν ἀποκλίνας ἑαυτὸν τῇ σκάδι, διαναπαύεταί που, ἢ αὐτὸς τάχα ἀναγράφων τι τῆς θήρας οἰκεῖον ἔργον. θάτερον δ' τῶν ξυσσίτων κέρας, πρὸς τῷ μεσαιτάτῳ, κύλικος ἡμίσεως σὺν θατέρᾳ τῶν χειρῶν οὔσης· τὴν δεξιὰν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς περιαγαγών, B πλὴν ἀγροτέραν ἄδειν μοι δοκεῖ. ὁ δὲ, εἰς τὸν διάκονον ὁρῶν, θορυβεῖν κελεύει τὴν κύλικα. σοφὸς τῷ ἢ ζωγράφος & ἀκριβὴς πλὴν χεῖρα. διασκοπῶν γὰρ πάντα, παραλέλειπται οὐδὲ τῶν ὀπαόνων. οὐδέν. ἴδιον μὲν γὰρ ξύφος δένδρου κα- κ. ἥδιστον ιο. ἰδοὺ με τειληφὼς κάθηται, σὺν ἐσκυθασμένος ὡς εἶχεν ἐν τῷ περὶ πλὴν θήραν δρόμῳ, & πήρας ἐνημμένης αὐτῷ δέπνων· δυοῖν δ' κυνῶν, ὁ μὲν, σκτείνας ἑαυτὸν, πρὸ αὐτοῦ C ἑαυτοῦ· ὁ δ', τοῖς ὀπαδίοις ἐνοχλάσας, ἀνέχει πλὴν δέρην, ἐνδεχόμενος τὰ ἐς αὐτὸν ἀποῤῥιπτούμενα. ὁ δὲ, πῦρ ἅψας, καὶ ἐνθεὶς τῶν σκευῶν ὅσα περὶ τοῦτο χρησά, τὰ πρὸς πλὴν δαῖτα ἄφθονα παρέχει σφίσι, μάλα σπουδάζων ἑαυτὸς αὐτόν. ἀσκὸς τ' ἔστ' εἰκῆ ἐρριπτάσθω ποτὸν ἅπαντλεῖν τῷ βουλομένῳ. δυοῖν τ' θεραπόντοιν ὁ μὲν δαιτὸς, οἶμαι, μοίρας τέμνειν φησὶ, τ' ἴσας σπουδάζοντος ἐν τῷ ἀποτέμνειν· ὅδ' ὑπέχει τὸ ὑποδεξόμενον τὰς μοίρας ἴσας που ἅπαντεῖν, εἰδ'. τὸ γὰρ ἐν θήρᾳ κατά γε τοῦτο διαλλάττον, ἐς τύχην οὐδέν.

HERCVLES vel ACHELOVS.

Quæris fortasse quænam societas sit cum dracone, qui hic multus extat, excitato volumine spirarum per terga cruentus, & pilis ge-

ΗΡΑΚΛΗΣ, Η ΑΧΕΛΩΙΟ.

Ζητεῖς ἴσως τίς ἡ κοινωνία δράκοντός τε, ὡς ἐνταῦθα πολὺς ἀνέσπειρεν ἐγείρας ⓜ πῆχυν, καὶ νῶτα διαφοινός

narum demiſſis ſub recta & ſerrata criſta acre & horrendùm intuitus, & quod ad ſtuporem excitandum ſatis ſit: & cum faſtuoſo equo, qui ceruice circunducta ſub tanta vngula, terram pedibus ſubiectam effodit, quaſi iaculari vellet: & cum hoc viro ſemifero; bubuli namque ipſi vultus, & barba hiſpida: ac fontes liquorum manantes à mento: itémque turba quæ ad ſpectaculum confluxit: atque in medio puella ſponſa, vt puto, quædam; hoc enim cogitare par eſt ex ornatu quo decora eſt: hinc ſenex iſte mœſta & ſocordi facie; tum adoleſcens qui leoninam exuit, & clauam manibus tenet. en etiam heroina quædam, fuſca & tetrica, ex fabuloſo ſermone educationis Arcadicæ, faginis frondib. redimita Calydonia, opinor, hæc eſt. Ecquænam verò huius picturæ mens eſt? Achelous fluuius, ô fili, Deianiræ Oenæi filiæ amore correptus, nuptias vrget; ac perſuaſio quidem abeſt ab iis quæ fiunt. alius autem alio tempore apparens, ob eas quas præ ſe ferebat formas, perculſurum putat Oenea; hunc enim eſſe noueris eum qui in tabula pictus eſt mœſtus ob Deianirā filiam, quæ procum ſuum cum triſtitia intuetur. nam picta eſt non genis pudore ſuffuſis, ſed timore percita ob ea quæ perpeſſura eſſet, ob coniugium naturæ minus conſentaneū. verùm animoſus Hercules, ob iter vt aiunt lubenter certamen ſuſtinet. atq; acta quidem in exordiis, eiuſmodi ſunt: ecce vero vt etiā iam cōgreſſi fuerunt; & quantum ad initia dimicationis, Dei atque imperculſi herois opinionem excitat; quantum vero ad exitum Achelous fluuius in cornigerum iuuencum tranſmutatus à ſe ipſo, in

ἐς γλῶσσα καθιεὶς ὑπ' ὀργῆς, καὶ προιονωτῇ τῇ λοφιᾷ, βλέπων τε δεινῶς δεδορκώς, καὶ ἱκανὸν εἰς ἔκπληξιν ἀγαγεῖν· γαύρου τε ἵππου, ὃς ὑπὸ τοσαύτῃ περαίᾳ γυρώσας τὸν αὐχένα, καὶ διασκάπτων πλὴν σὺν ποσὶ γλῆ, ὡς ἐς βολὴν ἵεται, καὶ ἀνδρὸς τούτου ἡμίθηρος. βόεια μὲν γὰρ αὐτῷ πρόσωπα, καὶ γλυκείας ἀμφιλαφεῖς· πηγαὶ τ' ναμάτων ἐκπλημυρῶσαι τῷ γλυκεῖ, τό, τε σωφέρρυπκος, ὡς ἐς θέαν πλῆθος, καὶ ἡ σὺν μέσοις κόρη, νύμφη τις οἶμαι· τοῦτο γὰρ χρὴ νοεῖν τῷ ἀμφ' αὐτῇ κόσμῳ. καὶ γέρων ὅστις σὺν ἀθύμῳ τῷ εἴδει. νεοσσίας τε ἐκδυόμενος λεοντῆς, καὶ ῥόπαλον σὺ ταῖν χεροῖν ἔχων. ἡρωίνη τε τις αὕτη σκυφνα, καὶ πρὸ λόγου τῷ μύθῳ τῆς Ἀρκαδίας, ξυφῆς φηγῷ ἐσεμμένη. Καλυδὰ οἶμαι ταῦτα. τίς γὰρ ὁ τῆς γραφῆς λόγος; Ἀχελῷος ὁ ποταμὸς, παῖ, Δηϊανείρας τῆς Οἰνέως ἐρῶν, τὸν γάμον σπουδῇ· καὶ πείθω ὑμῖν ἅπερ τῶν δρωμένων. ἄλλος γὰρ ἄλλοτε δοκῶν εἶναι τοῖς ὁρωμένοις εἴδεσιν, ἐκπλήξειν ἡγεῖται τὸν Οἰνέα. τοῦτον γὰρ εἰ γνώσεσθαι τὸν σὺν τῇ γραφῇ. κατηφῆ δὲ ἐπὶ τῇ παιδὶ Δηϊανείρᾳ, ἀθύμως μνηστῆρα ὁρῶσαν. δέδοικε γὰρ ἐκ αἰδοῦς τινὸς ὧν πάσχειν ἔμελλεν, ἀλλὰ πεισθεῖσα, οἷα πείσεσθαι τῷ παρὰ φύσιν τὴν συζυγίας. ἀλλ' ὁ μὲν γυναικῶν Ἡρακλῆς, ὁδοῦ πάρεργον φασὶν ἑκουσίως ὑφέσθαι τὸν ἆθλον. καὶ τὰ μὲν σὺν διαβολαῖς, ταῦτα· ἰδοὺ γὰρ ὡς ξυνεσήκασιν ἤδη. καὶ ὅσα μὲν σὺν δέους τὴν διαμάχης, δεῖ τι, καὶ ἀτρέπτου ἥρωος ὑπονοεῖσθαι. τὸ δ' αὖ τέλος, ὁ μὲν ἐς βόκερον ἀναμορφώσας ἑαυτὸν ὁ ποταμὸς, ἐπὶ

χ. φασὶ λέγει

Herculem impetum fecit : hic autem læua correpto cornu dextro, alterum claua à temporibus radicitus auulsit. atque inde ille sanguinis potius quàm laticis scaturigines emittit animum despondens, Hercules verò facinore exhilaratus, in Deianirá oculos coniicit: & claua quidem ab eo in terram proiecta est : sed proponit amicæ Acheloi cornu, tanquam sponsalia nuptiarum dona.

A Ⓐ Ηρακλέα ὥρμησεν. ὁ δὲ τῇ λαιᾷ τὸ δεξιοῦ λαβόμενος κέρως, θάτερον τῷ ῥοπάλῳ τ κροτάφων σπερυμίζει. κἀντεῦθεν ὁ μὲν, αἵματος ἤδη μᾶλλον, ἢ ναμάτος ἀφίησι κρουνοὺς ἀπαχορεύων. ὁ δ' ὁ Ηρακλῆς, χαννύμενος τῷ ἔργῳ, ἐς τὴν Δηϊάνειραν ὁρᾷ. καὶ τὸ μὲν ῥόπαλον αὐτῷ ἐς γῆν ἐρρίπη· προτείνει δὲ* αὐτῇ τὸ τ Αχελῴου κέρας Ⓐ ἔδνον τ γάμου.

HERCVLES IN CVNIS.

Ludis, Hercules, ludis, & derides iam certamen, ídque cùm in cunis adhuc iaceas; & à Iunone missos dracones vtraque manu, vtroque correpto, neutiquá ob matrem commoueris, quæ mente mota & cohorrescens adsistit: verùm illi quidem iam soluti sunt spirarum volumina extendentes humi, & capita infantis manibus substrata habentes, & aliquid dentium subindicantia, quiquidem acuti & virulenti erant. cristæ verò ipsis instante morte in alteram partem propensæ: atque oculi nihil cernentes: & squama non auro amplius efflorescens, & puniceo colore, neq; ad motionis cõuersiones refulgens, sed decolor in sanguineo liuida, & Alcmenæ faciẽ contuenti, recreari quidem illa à primo stupore videtur : sed etiamnum diffidit iis quæ iam conspicit: pauor tamen ne ipsam quidem puerperam iacere permisit; vides enim vtique vt sine lachrymis & sola tunica amicta è cubili egressa incompto capillo manibus extensis vociferetur. Et quotquot parturienti adfuerant famulæ obstupefactæ, alia aliud quiddam cum

B ΗΡΑΚΛΗΣ ΕΝ ΣΠΑΡγάνοις.

Αθύρῃς, Ηρακλῆς, ἀθύρῃς, καὶ γλαῦκας ἤδη τ ἆθλον, σὺ σπαργάνοις ὢν ἔτι ταῦτα, καὶ σοῦ δὲ Ηρας δράκοντας, ἑκάτερον ἑκατέρᾳ χερὶ περιλαβών, οὐδὲν ἐπτοήθης τ μητρός, σὺ φρονῶν περισώσης, καὶ θεοειδοῦς. ἀλλ' οἱ μὲν ἤδη θρεῖν), μηκυάνθεις ἐς γῆν σοῦ ὀλκοὺς, καὶ τὰς κεφαλὰς ὑποκλίναντες ταῖς τ νηπίᾳ χερσὶν, ὑποφαινόσας τι καὶ τῶν ὀδόντων· καρχαροὶ δ' οὗτοι, C ἰῶδες. λοφιαὶ τ αὐτοῖς ὑπὸ τ θανάτου, ἐς θάτερα ἐπικρεμεῖς· τὰ ὄμματα, οὐδεδορκότα· ἥτε φολὶς, οὐκ ἐξανθοῦσα χρυσῷ, οὐ φοίνικι ἔτι, οὐδὲ πρὸς τὰς κινήσεως ἕδρας ὑπαυγάζουσα, ὑπόχρως, καὶ σὺ τῷ δαφοινῷ πελιδνός. καὶ τὸ τ Αλκμήνης εἶδος ἀνασκοποῦσαν, ἀναφέρειν μὲν αὐτὸ τ πρόσθεν ἐκπλήξεως δοκεῖ· ἀπιστεῖ δὲ νοῦ, οἷς ἤδη ὁρᾷ. ἦ ἔκπληξις, αὐτίκα οὐδὲ λεχὼ κεῖσα ξυνεχώρησεν. ὁρᾷς γάρ που ὡς ἄκλαυτος, καὶ μονόχιτων, ἀναπεισα τῆς εὐνῆς ἀτάκτῳ τῇ κόμῃ, τὰς χεῖρας ἐκπετάσασα, βοᾷ, περάπαιαί τε, ὅσαι παρῆσαν πικτούσῃ, ἐκπλαγεῖσαι, ἄλλη ἄλλό τι προσδιαλέγονται

τῇ πλησίον. οἱ μὲν σὺν ὅπλοις οὗτοι, ὁ γυμνὸς τῷ ξίφει ἕτοιμος, οἱ μὲν Θηβαίων ὀλίγοι, βοηθοῦντες Ἀμφιτρίωνι. ὁδὶ δὲ τῷ προφήτῃ ἀγγέλλει, σπασάμενος τὸ ξίφος, εἰς ἄμυναν ὁμοῦ ἐπέσπετο τοῖς δρωμένοις. καὶ οὐκ οἶδ' εἴτε παρῆλθε, εἴτε χαίρει λοιπόν. ἡ μὲν γὰρ χεὶρ, ἕτοιμος σὺν τῷ ἑτοίμῳ. ἡ δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ σύνοια, χαλινὰ τῇ χειρὶ ἐφίησιν, οὐδὲν ἔχοντος ὅ, τι καὶ ἀμύναιτο, καὶ χρωμένῃ προμηθείας δεόμενα καὶ πρόνοια ὁρῶντος. ταῦτά τοι καὶ ὡδὶ πλησίον ὁ Τειρεσίας, προαισθόμενος, οἶμαι, ὁπόσος ὁ νεὼς σὺν σπαργάνοις ἔσαι. γέγραπται δὲ καὶ θεῖος, καὶ μαντικὸν ἐπαφυσμαίνων. γέγραπται καὶ ἡ νὺξ σὺν εἴδει, σὺν ᾗ ταῦτα, λαμπαδίῳ καταλάμψασα ἑαυτὴν, ὡς μὴ ἀμάρτυρος τοῦ παιδὸς ἆθλος γένηται.

A vicina colloquatur: isti verò armis instructi: atqui hic quidem ense nudo paratus, illi verò Thebanorum delecti viri succurrentes Amphitruoni; hic porrò ad primum nuntium educto vagina gladio, simul instat iis quæ patrabantur ad vindicandum facinus. ac nescio an obstupuerit, an gauisus iam fuerit; sedenim manus adhuc parata est, sed oculorũ designatio fræna manui iniicit, cùm nihil habeat quod vindicet B & videat præsẽtia egere oraculi prouidentia. hæc certè sic etiam qui hic prope est Tiresias, vaticinans, opinor, quantus is qui in cunabulis latebat futurus esset: pictus autem est numine afflatus, & fatidico æstu agitatus. depicta etiam hæc nox est in simulacro, facula sibi collucens, ne pueri certamen testibus careret.

ΟΡΦΕΥΣ.

Ὀρφέα τε δὴ Μούσης θέλξαι τῇ μουσικῇ καὶ τὰ μὴ μετέχοντα λόγου, λογοποιοὶ φασὶ πάντες· λέγει δὲ καὶ ὁ ζωγράφος. λέων τε οὖν καὶ σῦς ἀπὸ πλησίον ἀκροαταὶ τοῦ Ὀρφέως, καὶ ἔλαφος, καὶ λαγωὸς καὶ ἀποπηδῶν τῆς ὁρμῆς τοῦ λέοντος· καὶ ὅσοις δὲ θήρα δεινὸς ὁ θήρ, ξυναγελάζονται ἀπὸ ῥαθύμου, νεῶ ῥαθυμοι. σὺ δὲ μηδὲ τοὺς ὄρνιθας ἀργοὺς ἴδῃς, μὴ τοὺς μουσικοὺς μόνον, οἷς συνδυσομεῖν τοῖς ἄλσεσιν ἔθος, ἀλλ' ὅρα μοι καὶ τὸν κραγέτην κολοιὸν, καὶ τὸν λακέρυζαν αὐτῷ, καὶ τὸν τοῦ Διὸς ἀετόν. ὁ μὲν, ὁποῖος ἄμφω τὼ πτέρυγε ταλαντοῦσας, ὡς ἑαυτῷ ἁπτὴς ἐς τὸν Ὀρφέα βλέπει, δεδιὼς δὲ πτοεφόμενος τὸ πλῶκος, πλησίον ὄντος. οἱ δὲ, ξυγκλείσαντες τὰς γνάθους, ὡς δὴ τοῦ θέλγοντος, λύκοι τε ἅτοι, καὶ ἄρνες ἀναιν. ὅλοι τ.

C

ORPHEVS.

Orpheum Musæ filium musico modulamine etiam rationis expertia demulsisse omnes fabulosi scriptores testantur: hoc etiam pictor asserit. quare leo & aper prope absunt, Orpheum auscultantes, & ceruus, & lepus minimùm ab impetu leonis resiliens: & quibuscunque in venatu terribilis fera est, congregantur segnes ac socordes cum ipso D iam segne. Ceterùm ne aues quidem inertes víderis, non canoras tantùm quibus garrire & concinere in saltibus est mos; quin etiam vide streperum gracculum, & stridulam cornicem, & Iouis aquilam: hac quidem qualis vtraque ala librata sponte sua intenta Orpheum spectat, nec se ad lepusculũ conuertit, qui prope abest. hi porro conclusis maxillis, quasi toti mulcentis essent, & lupi & agni promiscuè

attoniti ſtant. Maius porro quiddam animosè pictor attentat; nam arbores à radicibus auulſas ad auſcultandum Orpheum ducit, atque ipſi in orbem ſiſtit. Pinus igitur & cupreſſus, & alnus, & populus hæc, & aliæ quæuis arbores, coniectis ramis, tanquam conſertis manibus Orpheum circundant: ac certè theatrum quoddam ipſius gratia claudunt, artificio non indigens; vt & aues in ramis conſideant, & Orpheus in vmbra moduletur. ipſe verò conſidet prima cingens lanugine genas, malas & tiaram auro fulgentem in capite rectam geſtans, & oculus ipſi mollitie & agilitate temperatus, deóque afflatus erat, mente ad conſiderationem de natura Deorum ſemper attenta. Fortean etiamnum aliquid canit; ac ſupercilium quaſi deſignans carminum ſenſum, & repente cum ipſo tranſcurrit ad motionum conuerſiones. pedum læuus terræ nitens citharam ſuſtinet incumbentē fœnori: dexter verò orditur modulum, pulſans pauimentū ſolea. manuum autem dextra continens plectrum, tenaciter extenditur ſupra fides incumbente cubito, & vola intus nutante ac reflexa; ſiniſtra rectis ferit digitis chordas. verùm aduerſus te, Orpheu, quædam abſurda res excitabitur; ſiquidem nunc feras mulces, & arbores; at verò Thraciis mulierculis diſſonus & inficetus videberis, ac proinde corpus tuum diſcerpent, cui etiā canenti feræ benignas aures præbuerunt.

μὲξ, ἢ τεθηπότες. νεανιεύεται δέ τι καὶ μεῖζον ὁ ζωγράφος. δένδρα γὰρ ἀναπαύσας τῶν ῥιζῶν ἀκροατὰς, ἅγει ταῦτα τὰ ἱερὰ Ορφεῖ, καὶ περιίστησιν αὐτῷ. πεύκη τε οὖσα, καὶ κυπάρισσος, καὶ κλήθρος, καὶ αἴγειρος αὕτη, καὶ ὅσα ἄλλα δένδρα, ξυμβαλόντα τοὺς πόρθμους, οἷς χεῖρας, περὶ τὸν Ορφέα ἔσηκε. καὶ τὸ θέατρον ὃν αὐτῷ σκιαγραφοῦσιν, ἃ δεῖται τέχνης. ἵν' οὔτε ὄρνιθες ἐπ' αὐτῶν καθέζονται, καὶ ἐκεῖνος ὑπὸ σκιᾷ μουσουργεῖ. ὁ δὲ, κάλλει, ἀρπάζων μὲν ἐκβάλλων ἴσθλον, ὑπερέοντα τῇ περφᾷ, παρὰν δὲ χρυσαυγῆ ὑπὲ κεφαλῆς αἰωρῶν. τὸ, τ' ὄμμα αὐτῷ, ξυνὸν* ἀβρότητι ἐνεργὸν, καὶ ἔνθεον, ἀεὶ τ' γνώμης ἐς θεολογίαν τεινούσης. τάχα δέ τι καὶ νῦν ᾄδει, καὶ ἡ ὀφρὺς, οἷς ἀποσημαίνουσα τὸν νοῦν ἀσμάτων, βύθις τε αὐτῷ μεθαρμόσασα πρὸς τὰς τῶν κινήσεων ζυγάς. καὶ τοῖν ποδοῖν, ὁ μὲν λαιὸς, ἀπερείδων εἰς τὸν γῆν, ἀνέχει τὸν κιθάραν, ὑπὸ μηροῦ κειμένην· ὁ δεξιὸς δὲ, ἀναβάλλεται τ' ῥυθμὸν, ὑπερτῷ τοῦ δαφοῦς ποδὶ πεδίλῳ. αἱ χεῖρες δὲ, ἡ μὲν δεξιὰ, ξυνέχουσα ἀκριβῶς τὸ πλῆκτρον ὑπετέταται τοῖς φθόγγοις ἐγκειμένῳ τῷ ἀγκῶνι, καὶ καρπῷ εἴσω νεύοντι. ἡ λαιὰ δὲ, ὀρθοῖς πλήκτροις τοῖς δακτύλοις ἁπτόμενος. ἀλλ' ἔσῃ τις ἄλογος καὶ σοῦ, ὦ Ορφεῦ. καὶ νῦν μὲν θηρία θέλγεις, καὶ δένδρα· θεράπαινα δὲ γυναιξὶν ἐκμανὴς δόξεις· καὶ διασπάσονταί σου τὸ σῶμα, ᾧ καὶ τὰ θηρία φθεγομένῳ, οὐ μένεις ἀκοὰς προέμενα.

MEDEA IN COLCHIS.

Quænam eſt quæ ſæuam & truculentam palpebram attollit, & cuius ſupercilium cogitatione onera-

ΜΗΔΕΙΑ ΕΝ ΚΟΛΧΟΙΣ.

Τίς ἡ βλοσυρὸν μὲν ὑπερκύνιον ὑπὲρ ὀφθαλμῶν αἴρουσα, τὸ δ' ὀφρῦν ἐννοίας

μεσὴ, ⁊ ἱεροπρεπὴς τιὼ κόμιν, τό, τε ὄμμι οὐκ οἶδ' εἴτε ἐρωτικὸν ἤδη, εἴτε τι σύνοιδον ὑποφαίνουσα, αὐτιὼ τ' ἄῤῥηκτον σκιδνᾶσα τ' προσώπου τὴν θέαν; τουτὶ δή τοι τῶν Ηλιάδων γνώρισμα, Μήδειαν, οἶμαι, χρὴ νοεῖν τιὼ Αἰήτου· σύνορμισάμενος γὰρ τῷ Φάσιδι ὁ τ' Ιάσονος στόλος, ὅτε τὸ χρυσοῦν μελήσῃ δέρας, ⁊ εἰς τιὼ τῶ Αἰήτου κραταιῶν πόλιν, ἐρᾷ ἡ κόρη τ' ξένου· λογισμός τ' ὑπεισιν αὐτιὼ ἀήθης. ⁊ ὅ, τι μὲν πέπονθεν, οὐκ οἶδα. ἀπακτεῖ δ' τὰς σύνοιας, ἀλλ' τῇ ψυχῇ δηλοῖ. ἔσταλται δ' οὐκ σύνεργος νεῶ, οὐδὲ σὺν ξυνουσίᾳ τ κρειττόνων, ἀλλ' ὡς ἀν πολλοῖς ὀφθῆν. τὸ δ' τ Ιάσονος εἶδος, ἁβρὸν μὲν, οὐ μὴν ἔξω τ ἐῤῥωμένης· ὄμμα τε αὖπαλ, χαροπὸν μὲν ὑπόκειται τῷ τ ὀφρύος ἤθει, φρονήσεως τε, ⁊ παντὸς ὑπεραίρουσης τὸ δυπτίζον· ἰουλὼ τε ἤδη βρύει καθέρπουσι. ⁊ ἡ κόμη ξανθὴ στιλπναλοῖ τῷ μετώπῳ. τὰ δέ γε τῆς ἰσ. Παρδ. ξολῆς, λευκὸν χιτῶνα ἔζωται, λεοντῆν ἐξηρτημένης, ἀν κρηπῖδα ἐνήπται. ἀκοντίῳ τε ἐπρείσας ἑαυ(ω), ἔσηκε. τὸ, τε ἦθος τῶ προσώπου, οἷ μήτε ὑπερφρονεῖν· αἰδεῖται γὰρ· μήτε ὑποκεῖσθαι· θαῤῥεῖ γὰρ τὸν ἆθλον. ἔρως δ' ἑαυτῷ ποιεῖται ταῦτα· ⁊ τῷ τόξῳ ἐπρείσας ἑαυ(ω), ἐναλλὰξ τὼ πόδε ἵσησι, τὸ λαμπάδιον ἐς τιὼ γλῶ τρέψας, ὅπῃ σὺν δυσβολαῖς ἤδη τὰ τῶ ἔρωτος.

A rum est, & coma antistitam decens: atque oculus nescio an iam amatorium quiddam an afflatū numine subindicet: atque ipsam vultus imaginem inconcussam exhibet. hoc certè Heliadum Solis filiarum indicium est. Medea, vt opinor, Æetæ gnata est intelligenda. Enimuerò Iasonis classis ad portum Phasidis appulsa, cùm vellus aureum persequeretur, vbi ad regiam Æetæ vrbem peruenisset, hospitem adamat puella, atque insolens ipsam cogitatio subit: &, quonam præcipuè affectu correpta, nescio, sed cogitatis æstuat, & cum animo mœsta anxiáque; reprimitur tamen, non occupata nunc; neque in cœtu meliorum & superiorum, verùm vt multis prospiciens. Iasonis verò facies lenis, benignáque est; at non absque robore ac firmitate: atque oculus ipsi seuerus, supercilij, fastuosi, & omne contrarium eleuantis ingenio subiectus est: is lanugine iam surrepente scatet, & fulua cæsaries fronti insultat. Eius indumentum est, candida tunica, leonina pelle*appensa, & crepida subligata; & hastili innixus hæret. Porrò vultus indoles talis est, vt neque superbiat, sedenim verecundus est; neque se demittat, quippe spe certaminis fiduciam ad certamen colligit. atenim Cupido hoc sibi negotium vindicat, & reclinis in arcum alterno insistit pede, facula in terram conuersa; quandoquidé res amoris iam prolatæ sunt.

*Pindar. Pythionic. Od. 4. A. 4. Pardi vel,

ΑΘΥΡΟΝΤΕΣ.

Οἱ σὺν τῇ Διὸς αὐλῇ ἀθύροντες, Ερως οἶμαι, ⁊ Γανυμήδης, εἴ τι χρὴ τὸν μὲν, τῇ παρὰ νοεῖν, τ δ' ἀπὸ τ τόξου, ⁊ τ πλεκτῶν ἐς ἐπίγνωσιν ἄγειν. ἀθύροισι μὲν

LVDIBVNDI.

In Iouis aula ludentes Amor & Ganymedes sunt, opinor; siquidem hunc tiarâ coniicere par est, illum verò ab arcu & alis dignoscere. Colludunt vtique officulis,

ceterùm qui pictus eſt Cupido inſolenter cauillans, & plenum victoriis ſinum excutiens : ille verò, alterius è duobus aſtragalis iactura facta, alterum non diſſimili ſpe proiicit. ideò mœſta ipſi gena eſt, & obſcurus oculi radius, ac tametſi tener & mollis eſſet, altè conditam triſtitiam denotat. Hæ quoque tres Deæ adſiſtunt ipſis ; quæ quidem interpretatione indigent. Minerua namque indidem intuito manifeſta eſt. (gentilitiâ poëtæ dicunt) omni armatura inſtructa, & glauco cæſioue ſub galea obtutu; cum indole maſcula genam rubore inficiens. Iſta verò procliuitatem ad riſum ſub ceſti illecebra, etiam in tabula declarat. Iunonẽ autem hanc tertiam eſſe grauitas, & veneranda formæ maieſtas docet. ecquid autẽ ſibi volunt, & quæ conuerſationis ipſis eſt neceſſitas ? Argo vehens quinquaginta ad Phaſidem appulit, & Boſphoro ac Symplegadibus traiectis. Cernis & flumen ipſum in altâ arundine. truci forma iacens ? etenim cæſaries ipſi ſpiſſa & erecta eſt, barba ſubhorrida, & oculi ſæuum glauceſcentes : & denſa ac repentina vis riui, non ab vrna (vt certè aſſolet) effuſi, ſed vndique exæſtuans, percipere nobis concedit, quantus influat in Pontum. Nauigationis porrò certamen audis, opinor, & vates aureum vellus memorantes, & Argo Paſimeluſam, hoc eſt, *omnibus curæ habitam**, iuxta Homeri hymnum celebrant. Verùm Argonautæ quidem toti ſunt in proſpiciẽdo iis quæ ſuſceperunt. Deæ autem, Cupidinis ſupplicatione veniunt, poſcentes à Medéa Æetæ filia, vt ſibi ſuccurrat ad

A οὖῶ, ἀσραγάλοις *ὅποι. γεγεάφαῖ ὃ, ὁ μὲν, ὑβριστικῶς *ἐπιπωδάζων ὁ ἔρως ἡ πλήρη τ νίκης τὸν κόλπον αὐαστείων. ὁ δὲ, δυοῖν ἀσραγάλοιν, ἐπ τὸν μὲν, καὶ αὐτὸν ἀπολωλεκώς, τὸν δ' ἐφ' ὁμοία ωεπέμπων ἐλπίδι. κατηφὴς ᾗ αὐτῷ ἡ ὄψις, ἡ τ ὄμματος ἀκτὶς· καί τοι ἁβρῦ ὄντος βεβυθισμένον τὸ τῆς ἀνίας ἐπισημαίνει. θεαὶ τε τρεῖς αὗται ἐφεστῶσι σοφίσιν, αἱ μὲν, ὑπ' ἐφεμνυόντες δέονται. Ἀθηνᾶ τ γὰρ αὐτόθεν ἰδόντι δῆλη, πλὴν ὁμόγνιον ποιηταὶ φασι, πανοπλίαν ἀμπεχομένη, ἡ γλαυκὸν ὑπὸ τ κόρυθος ὀφθῶσα, ξὺν ἀρρενωπῷ τ τῷ ἤθει πλὴν ἁβρὰν ἐπιφοινίσσασα. ἡδὺ ᾗ αὖ τὸ φιλομειδὲς ὑπὸ τῇ τ κεσσοῦ ἴυγι, καὶν τῷ γραμμαπ σημαίνει. Ἥραν δέ γε πλὴν τρίπλω εἶδ, τὸ σεμνὸν ἡ βασιλικὸν τῆς εἴδους φησί. τί δὴ βούλεται, ἢ τίς ἡ τ ξυνοισίας αὐταῖς ἀνάγκη; ἄγουσα τὸν πεντήκοντα ἡ Ἀργώ, εὐώρμισεν τῷ Φάσιδι, Βόσπορόν τ, ἢ Ξυμπληγάδας διελθοῦσα. ὀφρῦς δὲ ἡ τ πόλεμον αὐτὸν εὖ βαθεῖ δόνακι κείμενον εὖ βλασυρῷ τῷ εἴδει. κόμη τε ἡ ἀμφιλαφὴς αὐτῷ, ἡ ἀγρεσκεία, γενειάς τ ὑποφείβουσα, ἡ γλαυκιῶντες ὀφθαλμοί· τό, τε ἀθρόον τῆς ῥεύματος, καὶ ἀπὸ κάλπιδος σπένδομενον, ἧπαρ ἐν εἰδῶσιν, ἀλλ' ἀπὸ παντὸς σπλημμύρον, σύνοιδεν δίδωσιν ἡμῖν ὁπόσος ἐπιχεῖται τῷ πόντῳ. τ δὲ τ ναυπλίας ἄθλου ἀκούῃς, οἶμαι, ἡ ποιητῶν τὸ χρυσοῦν δέρας λεγόντων, παρομοιῶσαι τ πλὴν Ἀργώ, ἡ Ὁμήρου ᾠδεῖν φερόντων. ἀλλ' καὶ πλὴν

οἱ μὲν τῆς Ἀργοῦς ναυάταις, εὖ ἐπισκέψασθαι τὸν κατειληφότων. αἱ δὲ, ἐς ἱκεσίαν τῆς ἔργου ἥκουσιν, αἰτοῦσαι ξυλλαβεῖν σοφίσιν ἐπὶ σωτηρίαν τὸν πλω-

τήρων, Αἰήτου Μήδειαν, μετελθόντα. μισθὸν δὲ ⓣ τῆς ὑπουργίας ἡ μήτηρ σφαῖραν προδείκνυσι, Διὸς αὐτῇ ἄθυρμα γεγονέναι λέγουσα. ὁρᾷς καὶ τὴν τέχνην ἐν τῇ γραφῇ, χρυσοῦν μὲν αὐτὴν, ῥαφὴ δὲ αὐτῆς, οἷα νοεῖσθαι μᾶλλον, ἢ ὁρᾶσθαι· ἕλικας τε κυμάτου ἐφ' ἑαυτῆς ἐλίττουσαν· ⓒ ἀναρριφεῖσα τάχά που τὸ ἀποχωροῦν σέλας, μαρμαρυγαῖς εἰκάζειν ἀστέρων αὐτῇ δώσει. ὁ δὲ, σὺ μὲν ἀστραγάλοις ἐδὲ ὁρᾷ ἐπιρρίψας δὲ αὐτοὺς χαμάζε, ἐξήρτηται τοῦ πέπλου, ἐπαληθοῦσαι τῷ ὑποχωρεῖν αὐτῷ· οὐ γὰρ ἐλλείψειν τὸν ἆθλον.

A nautarum conseruationem. ac pro ministerij mercede mater Amoris pilam ipsi proponit, quam Iouis ludicrum ait extitisse. Viden' etiam artem in pictura? aurea siquidé vestis hæc Deæ, sed futura in ipsa est, quæ mente potius percipi quàm videri queat; & inuolucra cerulei coloris in se inuoluens; & proiecto vtique in altum iubare emicante, vt fulgoribus stellarum assimile quiddam efficeret. At vero Cupido non amplius astragalos conspicit: quin ipsis in humum iactis pendet à matris peplo, vt promissum ipsi verè præstet; quòd à cœpto suo nolit desistere.

ΠΕΛΟΨ.

Ὁ μὲν ὑπὲρ τέθριππον δι' ἠπείρου μέσης ἱππεύσων μᾶλλον ἢ διὰ θαλάττης τοῦτο ἅρμα, καὶ Λυδίᾳ στολῇ, Πέλοψ, οἶμαι, θρασὺς ἡνίοχος καλὸν εἰπεῖν. ἔθυσε γάρ ποτε ⓒ διὰ θαλάσσης τοῦτο ἅρμα, Ποσειδῶνος, οἶμαι, δόντος ἄκρᾳ τῇ τοῦ ζυγοῦ ἀψίδι, ἐπ' ἀδιάντῳ ἄξονι, τὰ τῆς γαλήνης διαθέων νῶτα. ὄμμα δὲ αὐτῷ, χαρᾶς. καὶ αὐχὴν ἀνεσπακὼς, τὸ τῆς γνώμης ἕτοιμον ἐλέγχει. ἥτε ὀφρὺς ὑπηρμένη, δηλοῖ καταφρονεῖσθαι τὸν Οἰνόμαον ὑπὸ τοῦ μειρακίου. φρονεῖ γὰρ τοῖς ἵπποις, ὑπερυψαυχενεῖς τε, καὶ πολλοὶ τὼ μυκτῆρε, καὶ κοῖλοι τὼ ὀπλὼ τὸ ὄμμα κυάνεοί τε, καὶ ἕτοιμοι· χαίτην τε ἀμφιλαφῆ, κυανῶν ἀπαγωροῦντες αὐχένων· ὃς δὴ θαλασσίων ζῴων πλησίον ἂν αὖ τὸν Ἱπποδάμεια, τὴν μὲν ἁρπασθεῖσαν, αἰδοῖ χρᾶσθαι, νύμφης δὲ στολὴν ἀμπεχομένην, βλέπεσθαι τὸ ὀφθαλμοῖς, οἷσπερ αἰρεῖσθαι τοῦ ξένου μᾶλλον, ἐρᾶται γὰρ, καὶ ⓣ

PELOPS.

Hic super quadrigis quasi per mediam continentem equitaturus erecta tiara, & Lydio indumento ornatus. Pelops, opinor, audax auriga pulcrè nominandus: siquidem olim per mare hunc currum regebat, quem Neptunus ei dederat, summa rotæ testudine, axe non mádefacto, tranquilli maris dorsa percurrens. Oculus ipsi horrorem incutit: & ceruix ardua animi promptitudinem arguit: tum supercilium elatum, Oenomaum ab adolescente contemptu haberi indicat. nam superbit in equis, quia alta ceruice sunt, & ampla nare, & cana vngula, & oculo cœruleo, & prompti, & profusam iubam cyaneis attollunt ceruicibus; qui marinorum equorum modus est, ac prope eos est Hippodamia, gena pudore suffusa, & nymphæ ornatu amicta atque iis oculis intuens, quibus se hospiti potius adhærere prodit: capta enim est amore; & parentem suum

ſuum deteſtatur, qui eiuſmodi exuuijs admodum ſuperbit, quas ante oculos habes; capita nimirum hæc quæ ſingula ſingulis poſtibus appenſa ſunt. Ac tempus cuique figuram propriam tribuit, quo quiſque procorum periit: atenim procos filiæ accedentes occídens, inſignibus cædis exhilaratur. Simulacra verò ipſorum ſuperuolitantia lamentantur, & certamen ipſorum triſti connubij conditione memorantes quiritantur. Enimuerò Pelops pactus erat, vt in poſterum libera eſſet puella ab hoc infortunio: ac Myrtilus certè conſciùs pacti conuentíq; eſt. hinc non longè abeſt Oenomaus; quin expeditus iam illi currus eſt, & haſtile ſuperextenſum ſellæ curruli, ad apprehenſum adoleſcentem enecandũ. Hic verò patri ſacra facit, & libat Marti, ſatagens, truci aſpectu, & oculis cædem minantibus, ac Myrtilum vrget. Cupído autem mœſtus, axem currus incîdit; vtrumque dans percipere, & quòd amore correpta puella ſecum aduerſus patrem paciſceretur; & quòd imminentia familiæ Pelopis à Parcis exorirentur.

A

B

C

γλυκύπορα μυσάπλε), τοιούτοις ἀνροδισίοις φρονοῦντα. ἀ δὴ ☾ ὁρᾶς, κεφαλὰς ταύτας τῶν προπυλαίων δυσμιμνήτ ἑκάστη. ἡ χρῆμα δέδωκεν ὁ χρόνος ἴδιον, ὃν ἕκαστος ἀπώλετο σφῶν. σοῦ γὰρ δὴ μνηστῆρας τ' ἐυγαλῆς ἥκοντας κτείνων, ἀγάλλεται τοῖς γωείσμασι τὸ φόνῳ. εἴδωλα ὑπερπάλμνα σφῶν, ὀλοφύρεται, τὸν ἑαυτῶν ἀγῶνα τῆ γάμῳ ξυμβάσῃ ἐφυμνοῦντα. ξυμβῆναι γὰρ δὴ ὁ Πέλοψ, ὡς ἐλευθέρα λοιπὸν ἡ παῖς εἴη τοῦ ὀλέθρου. ☾ ὁ Μυρτίλος δὲ, ξυνίστωρ τῆς ξυμβάσεως αὐτοῖν ὤν. ὅθεν καὶ ἄποθεν ὁ Οἰνόμαος, ἄλλ' ἕτοιμον αὐτῷ τὸ ἅρμα. ☾ τὸ δόρυ ὑπερτέταται τοῦ δίφρου, καταλαβόντι τὸ μειράκιον κτεῖναι. ὁ δ', τῷ πατρὶ θύων, Ἄρῃ, σπουδάζει, ἄγριος ἰδεῖν, ἡ φονῶν τὸ ὄμμα, ☾ τὸν Μυρτίλον ἐπισπέρχει. ἔρως δ' ὁ καταφὴς τὸν ἄξονα τοῦ ἅρματος συντέμνῃ, ἑκάτερον διδοὺς συνοῆσαι, ὅτι τε ἐρῶσα ἡ κόρη τοῦ ἔρωτος ἐπὶ τὸν πατέρα ξυμβαίνῃ, καὶ τὰ μέλλοντα περὶ τῷ Πέλοπος οἰκίῳ σὺν μοιρῶν γένεσι.

D

Nati infortunatorum, quibus obuia dextra eſt Noſtra. generoſi verò generoſos quoq; ſuperant. certè quæ ad res eximias ſpectat, alia ſunt. nunc circa eas, quæ adſunt, quáſque

PYRRHVS aut MYSI.

Eurypi & Neoptolemi acta, poëtarum cœtus celebrat, & vtrumque patrios mores imitari, & manu ſtrenuum ac virtute eſſe contendit: atq; etiam hæc aperit pictura. Fortuna namq; cùm virtutem ex tota terra ad vnam ciuitatem contuliſſet, hi quidem non inglorij pereunt, ſed qui apud vulgus hoc vſurpare poterant,

ΠΥΡΡΟΣ, ἢ ΜΥΣΟΙ.

Τὰ Εὐρυπύλου, καὶ Νεοπτολέμου, ποιητῶν ὑμνεῖ χορὸς, πατρῴζειν τε αὐτοὺς ἄμφω, ☾ τὴν χεῖρα εὐδοκίμους κατ' ἰσχὺν εἶναι. φησὶ δὲ καὶ ἡ γραφὴ ταῦτα. ἡ τύχη γὰρ τὴν ἐξ ἁπάσης γῆς ἀρετὴν εἰς μίαν πόλιν συναγαγοῦσα, ἃ μὲν, οὐκ ἀκλεεῖς οἴχονται, ἀλλ' οἷοι πρὸς πολλοὺς, δυστυχῶν δέ τε παῖδες, εἰπεῖν, οἱ ἐμοὶ μόνοι δυπόωσιν. οἱ δὲ γενναῖοι, γενναίων κρατοῦσι. τὰ μὲν δὴ περὶ τῶν ἱκανῶν, ἕτερα· νυνὶ δὲ περὶ τοῦ

ξωνεσῶτας, ἡ θέα. πόλις μὲν αὕτη Ι- A
λιος ὀφρυόεσσα κατ' Ομηρον, ὡς εἰθεῖ
ὴ αὐτ' πεῖχος, οἵ κε θεοὶς μὴ ἀπαξιώ-
σαι τ' ἑαυτῶν χρός. ναύσταθμόν τ' ἐπὶ
θάτερα, ⁊ στενὸς Ελλησπόντου διάῤῥοις,
Ασίαν Εὐρώπης διείργων. τοῦ μέσου
ὴ πεδίον, ποταμῷ διαιρεῖται Ξάνθῳ.
γέγραπται ὴ, οὐ μορμύρων ἀφρῷ, οὐδ'
οἷος ἦπε τὸν τ' Πηλέως ἐπλήμμυρεν·
ἀλλ' ὑγιὴ μὲν αὐτῷ, λωτὸς, ⁊ θρύον, κὴ
ἁπαλὸς δόνακος κόμαι· κατάκειται ὴ B
μᾶλλον, ἢ ἀνέστηκε· ⁊ ⓟ πόδα ἐπέχει
ταῖς πηγαῖς, ὑπὲρ ξυμμέτρου νοῦ, ὑγρ-
χαίνων αὐτ' * ναματος τὸ ῥεῦμα μέ- χρ. αὐτὰ, ἴν. αὐτά, γ.
τριον· γραπτά τ' ἑκατέρωθεν, Μυσῶντε
ξυὸν Τρωσὶ, κὴ Ελλήνων ἑκατέρω. οἱ
μὲν κεκμηκότες ἤδη, οἱ Τρῶες. οἱ δὲ,
ἀκμῆτες, ⓐ ξυὶ Εὐρυπύλῳ. ὁρᾷς ὴ
αὐτῶν, ὡς οἱ μὲν, ἐν τοῖς ὅπλοις κἀθη-
ται, τάχα που τοῦτο Εὐρυπύλου αἰτή-
σαντος, κὴ χαίρουσι τῇ ἀνακωχῇ. ⓐ ὴ, C
σὺν θυμοί τ', καὶ ὁρμῶντες οἱ Μυσοὶ,
ἴσως, τότε τ' Ελλήνων σὺν ὁμοίᾳ κα-
τασκευῇ τοῖς Τρωσὶν ὄντων, πλὴν Μυρ-
μιδόνων. σὺν ἔργοις γὰρ, ⁊ ὡς εἰ τ' Πύῤῥον
ἕτοιμοι. τῷ νεανίᾳ ὴ, καλλοις μὲν οὐκ ἔ-
κειν, ἐφερμιλλῶσθαι τ' ἂν οὐδὲν, ὅπως σὺν
ὅπλοις τανῦν. μεγάλοι γεμιῶ, κὴ ὑπὲρ
τοὺς ἄλλους· ἡλικία τε ἀμφοῖν, ἴση· τάς
τε τ' ὀφθαλμῶν βολὰς, σὺν ἔργοις, κὴ ὀ D
μέλλοντες. ὀργὴν γὰρ τὸ ὄμμα ὑπὸ τ'
κόρυθος ἑκάτω· κὴ σὺν ἅπασι τοῖς
τ' λόφων κινήσεσι· ⁊ ὁ θυμὸς ὅπλοις
πει σφίσι· σιγῇ τε μυῖα πτείσσειν ἐοί-
κασι. κὴ τὰ ὅπλα ὴ αὐτῶν, παῤῥώσια· ἀλλ'
ὁ μὲν Εὐρύπυλος, ἀσήμοις ἔσαλται, κὴ
ἀλλαπίοισι τὴν αὐχένα ὅπη τε, κὴ

quæ tales esse constat, consideratio
nostra versatur. vrbs sanè hæc Ilium
est supercilioſum, vt Homerus ca-
nit; circuit autem ipsam is murus,
quem ne Dij quidem manu sua de-
dignati sunt: vtrinque nauale est, &
angustus Hellespontimeatus, quò
Asia ab Europa diuiditur. campus
qui medius est interiectus, fluuio
Xantho dirimitur: pictus autem est
non spuma fremens, neque qualis
in Pelidem exæstuabat: sed cubile
ipsi lotus & vlua paluſtris, & teneri
iunci comæ. decumbit autem po-
tius quàm assurgit; & pedem ad-
hibet fontibus, non præter modum
iam laticibus humectans, riuo satis
moderato. vtrinque exercitus, hinc
Mysorum, qui socij erant Troia-
nis, & inde Græcorum: & Troiani
quidem iam defessi sunt, qui verò
cum Eurypylo, integri sunt, atq; in-
defessi. video vt ex ipsis Troiani qui-
dem cum armis consideant, cùm
hoc fortè an Eurypylus postulasset;
& vt gaudeant relaxatione. Mysi
vero animo accensi, & cum impetu
irruunt in Græcos, qui tunc eodem
in statu, quo Troiani, erant; exceptis
Macedonibus: hi quippe acres &
prompti Pyrrhum stipabant. De for-
ma certè huius adolescentis vix quic-
quam explicari posset, quando nunc
armis instructus est. ambo certè du-
ces proceritate alios superant, atque
ætate pares inter se sunt, & oculo-
rum radiis micantes, strenuíque &
non cunctantes. sæuus enim vtrique
aspectus sub casside subest: & vna
cum cristarum agitatione nutant;
atque animus vtiq; ipsis imperat, vt
tacitè robur spirantibus similes sint.
Ceterùm paterna induerunt arma;
verùm Eurypylus nudis insigníque
carentibus, & fulgorem variantibus,
quacunque & vtcumque moueret

se, Iridis instar, armis ornatus erat. At vero Pyrrho Vulcania aderant arma, cùm ab iis iam recessissset Vlysses, securus de victoria, qua is ipsa obtinuerat. Quòd si quis hæc arma consideret, nihil prætermissum reperiet è signis quæ in his expressit Homerus. Enimuero terræ, & maris, & cœli figura, nullius, opinor, eloquentis sermone indigebit. Nam mare inde intuenti clarum est accepto ab artifice colore suo: terram autem, vrbes & quæ in ipsa sunt pingunt. paulo post vtique percontaberis de singulis: cœlum autem hoc. cernis alicubi & Solis orbem vt indefessus sit, & plenæ Lunæ fulgorem. verùm mihi videris auere de singulis siderib. audire. At enim quod varium ac diuersum in ipsis est, caussam tibi sciscitandi præbet. ecce tibi Pleiades, sementis indicia dum occidunt; & messis iterum dum insigniter exoriuntur; prout tempestatũ opportunitas admitit. Hyades altera ex parte. Intueris etiam Orionem: fabulam autem super eo, & caussam, cur sit inter astra, in aliud tempus, ô puer, differamus, ne te ab iis abducamus quæ nunc tibi cordi sunt. Stellæ in ipso sunt, vrsa, vel plaustrum, si ita nuncupare velis: aiunt autem hoc solum sidus Oceano non lauari, sed tantum ibi circumferri, quasi custodem Orionis. Agedum eamus deinceps per terrã, iis dimissis quæ supra sunt: & pulcherrimũ eorum quæ in terra sunt, vrbes consideremus. Aspicis vt hæ duæ sint. vtram erga priorẽ tibi exponi vis? an lampadum lux & hymenæi carmen, & tibiarum sonus, & citharæ strepitus, & saltantiũ soni-

A ὅπως κινοῖτο ἡ Ἶρις. τῷ Πύῤῥῳ ᾗ, τὰ ἐξ Ἡφαίστου πρεσβύτερα ἐκσας πολ' αὐτὸν Ὀδυσεὺς, καὶ ἀπευξάμενος τὴν ἑαυτοῦ νίκην. καὶ εἴ τις θεωρῶν δέ τις τὰ ὅπλα, λεῖπον ἂν ῥήσεως τῆς Ὁμήρου σκιαγραφημάτων ἐδέν. ἀλλ' ἀκριβῶς ἡ τέχνη δείκνυσι τἀκεῖθεν πάντα. τὸ μὲν γὰρ γῆς τε, καὶ θαλάττης, καὶ οὐρανοῦ σῶμα, ἐσθὲ φράζοντος οἶμαι δεήσεσθαί τινος. ἡ μὲν γὰρ αὐτόθεν ἰδόντι δήλη τε ἑαυτῆς χρόαν ἔσται τε δημιουργοῦ λαβοῦσα· πλεῖσται δ' αἱ πόλεις, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, γῆν χρᾶσιν. καὶ μικρὸν γε ὕστερον πολλὴ σοι ἐκάστων. οὐρανὸς ᾗ, ὅδε. ὁρᾷς τε τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον, ὡς ἀκάμας ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ παντοδαπὸν φαιδρόν. ἀλλά μοι δοκεῖς περὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἄστρων ποθεῖν ἀκοῦσαι. τὸ γὰρ διαλλάττον αὐτῶν, πλεῖσταί σοι πρέπουσι τῆς φύσεως. αἱδὶ μὲν γοῦν πλειάδες, κόρης τε, καὶ ἀμυκτῆς ξύμβολα, δύονται, ἢ αὖ πάλιν ἐπιφανῶς ἔχουσαι, ὡς αὖ καὶ τὰ τοῦ ὠρίωνος αὐτοῖς ἄλλα. ὑάδες δ' ἔπι θατέρα. ὁρᾷς καὶ τὸν Ὠρίωνα. τὸν ᾗ ἐπ' αὐτῷ μῦθον, καὶ πλεῖ σὺ ἄστροις αἴτιον, ἐς ἕτερον ἀναβαλώμεθα, ὦ παῖ, καιρόν, ὡς ἂν μὴ ἀπάγοιμί σε τῶν νεῶν σὺ πόθῳ. οἱ δ' ἐπ' αὐτῷ ἀστέρες, ἄρκτος, ἢ εἰ ἅμαξαν καλεῖν βούλοιο. φασὶ ᾗ αὐτὸν καὶ μόνιον ἀ λούεσθαι σὺ Ὠκεανῷ, ἀλλ' αὐτὸν, περὶ μὲν τοῦτ', ἐρεῖφεσθαι, οἷ φύλακα τοῦ Ὠρίωνος. ἴωμεν δὴ λοιπὸν διὰ γῆς, ἀφέμενοι τῶν ἄνω. καὶ τῶν γε σὺ γῆ κάλλιστον θεώμεθα τὰς πόλεις. ὁρᾷς μέν δή, ὡς διπταί τινες αὗται. πότεραν οὖν προτέραν ἀφερμηνεύεσθαί βούλει; ἢ τὸ τῶν λαμπάδων φῶς, καὶ τὸ τοῦ ὑμεναίου μέλος, καὶ ὁ τῶν αὐλῶν ἦχος, καὶ ἡ τῆς κιθάρας κρόσις, καὶ ὁ τῶν ὀρχουμένων ῥυθ-

ἰσ. αὐτὰς σε μὸς ἐς αὐτὰ" σε ἀγλ. ὁρᾷς ὃ κὴ τὰ γύ- A
ναια τῷ προθύρων ὡς διαφαίνον
θαυμάζοντα, κὴ μόνον οὐκ ἀνβοῶντα
ὑπὸ χαρμονῆς. γάμοι ταῦτα, ὦ παῖ, κὴ
πρὸς τῆ ξυόδος νυμφίων· κὴ ἀγοῦλαι
τὰς νύμφας οἱ γαμβροί. τὸ δ' αἰδοῖς,
& τῇ ἡμέρᾳ, ὡς ἐπιπρέπει ἑκάστῳ, πα-
ρείημι λέγειν, σοφώτερον αὐτὰ τὴ δημι-
ουργῷ αἰνιξαμένου. ἀλλ' ἰδοὺ κὴ δικαστη-
ριόν τι, & ξυνέδρα κοινὴ, & γέροντες σε-
ἰσ. προκα. μνοὶ, σεμνῶς" προσκαθήμενοι τὴ ὁμί- B
λου. τὸ δ' ἐν μέσῳ χρυσίον. τάλαντα
μὲν δύο ταυτί, οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῳ. ἢ νὴ Δί'
εἰκάσαι χρὴ, ὡς μισθὸς τῷ ὀρθῶς κρι-
δικάσοντι, ὡς ἂν μὴ πρὸς δῶρα ἴῃς τὴ
δύκης φέροι. τίς δ' ἡ δίκη; δίτλοι μὲν
ἐν μέσῳ τινὲς οὗτοι, δοκεῖν ἐμοὶ, φονι-
κὸν ἔγκλημα, ὁ μὲν ἐπάγων θατέρῳ·
τὸν δ' ὁρᾷς ὡς ἐξαρνός ἐστιν. οὐ γὰρ ἔχει
πρ. χ. τῶν νῦν, ὅπῃ αὖτῷ προσφέρῃ ὁ κατήγορος·
ἰσ. ἥκει. καταθεὶς δ' τὰ ὑποφόνια, καθαρὸς" ἥ- C
κειν. ὁρᾷς κὴ τοῦτ' ἐπιβοηθοῦντας ἑκα-
τέρῳ, & νέμοντας τὴν βοήν, ὅπῳ φίλον.
κ. ἡσε ἀλλ' ἥπερ τῶν κηρύκων θρασέα καθίστησιν
αὐτοῦτο, καὶ εἰς τὸ ἡσυχαῖον ἄγει. παυ-
μὲν οὖν σοι, μέση τις πολέμου, κὴ εἰρή-
νης, ἐν οὐ πολεμουμένη πόλει κατάστα-
σις. ἑτέραν δ' ὁρᾷς, ὡς τειχήρης, κὴ τό γε
τεῖχος, ὡς & δι' ἡλικίαν ἀπόμαχοι
θρασύδοσι διαλαβόντες. γυμναὶ τε γὰρ
ἔστιν οὐ τῶν ἐπάλξεων, κὴ γέροντες οὗτοι,
& κωμῳδῆ παιδία. ποῖ δὴ τὸ μάχιμον
αὐτοῖς; ἐν ταυτὶ θύραις ἂν τούτοις, οἱ δὴ
Ἄρεῖτε, κὴ Ἀθηνᾶ ἕπονται. τουτὶ γὰρ,
μοι δοκεῖν, ἡ τέχνη φησὶ, τοὺς μὲν χρυ-
σῷ τε, καὶ μεγέθει δηλώσασα θεοὺς
εἶ· τοῖς δὲ, τὸ ὑποδεέστερον δι' αὐτῆς,

tus ad has te deducit? cernis etiã mu-
lierculas, vt ante fores perlucent ad-
mirantes, & tantum non vociferãtes
præ gaudio. Nuptiæ sunt hæc, ô puer,
& primus congressus sponsorum: &
generi sponsas ducunt: quæ verò ad
pudorem & desiderium pertinent,
vt addeceant quenque, omitto dice-
re; cùm artifex prudentiùs hæc sub-
indicauerit. verùm ecce & prætо-
rium aliquod, & communis consessus, & senes venerandi cum maie-
state præsidentes cœtui. Quod au-
tem in medio est aurum, libræ qui-
dem duæ sunt hæ, nescio qua de
causa: an per Iouem conijcere par
est tanquam mercedem, rectè iudi-
caturo, propositam esse, vt ne fortè
quis ad munera rectà se conferat.
quænam verò lis hic agitatur? bini
certè quidam in medio, vt mihi vi-
detur; crimen est de mulcta ob cæ-
dem, cuius non solutæ hic alterum
accusat: ille verò inficiatur, vt vides:
non enim habet nunc quod illi ob-
iiciat accusator, vt reum peragat:
itaque accusatus, purus à mulcta,
quam iam appenderat, abit. Cernis
etiam acclamantes vtrinque, & vo-
cem cui liberet, tribuentes: sed præ-
conum præsentia sedat ipsos; & ad
tranquillum statum ducit. hoc ergo
tibi mediam quandam belli & pacis
constitutionem refert in ciuitate
bello non vexata. Conspicis etiam
alterã, vt muris vallata est, & vt mœ-
nia, qui propter ætatem & sexum D
imbelles sunt, custodienda acce-
perint: namque & mulieres ibi in
propugnaculis, & seneciones isti, &
admodum pueri sunt. quonam ve-
rò pugnax ipsis genus abijt? hic re-
peries eiusmodi, eos qui Martem &
Palladem sequuntur: hoc enim, ceu
mihi videtur, ars dicit, dum hos qui-
dem auro & magnitudine deos esse
declarauit: alijs verò inferius quid-

dam per se tribuit: ceterum egrediuntur non expectata hostium prouocatione: quippe cùm opes in vrbe consumerentur; & satius esset facultatibus non imminutis, in armis sistere: insidias vairè struere inde parant. hoc enim, vt puto, dumus hic ripis incumbens obscurè denotat; vbi vtique armatos ipsos vides. verùm haudquaquam istis contigerit vt structis vtantur insidiis: sedenim externus exercitus speculatorib. quibusdam collocatis, hos longè retrudere excogitat. Iam verò hinc pastores ducunt pecudes, fistulis modulando. an non te percellit arguta & germana musa, & pure montana? at supremùm vsi concentu ob ignorantiam fraudis in se cõparatæ, moriuntur, vt vides, ab hostibus oppressi: à quibus etiam abigitur præda quædam. deinde cùm actorũ rumor ad eos qui succenturiati in insidiis erãt, venisset: exurgunt hi, & ex equis ad bellum pergunt. en ripas videre est præliantibus refertas, & iaculantib. in illos. de iis autem qui in ipsos se conuertunt, & de tabo cruentata diua, veste etiam sanguine infecta, quid dicemus? Eris, dissidiúmve, & Tumultus sunt hæc: Parca cui subdita sunt belli omnia. Etenim cernis vt non vna via procedat, sed aliũ invulneratum mediis ensibus obiectat: vt alius emortuus ab ipsa retrahitur: *hic etiam recens sauciatum vrget: mihi quidem isti viri terribili impetu & intuitu nihil à viuis distare incitatione videntur. Verùm ecce rursus Pacis acta: hoc enim nouale paret, vt ager, opinor, ter cultus, si id conijcere licet ex numero aratorum: iuga certè boum, crebrò his versantur: latice è patera quadam excipi-

A δοῦσα. ὄξιασι δὲ, τὴν τῶν ἐναντίων οὐ δεξάμενοι πρόκλησιν. νέμεσις γὰρ Ⓣ ἐν τῇ πόλει πλῆστον, ἢ μὴ νεμομένων ἐν τοῖς ὅπλοις εἶ). λόχον δὴ διαλάθοισιν ἐντεῦθεν. τοῦπι γάρ μοι δοκεῖν, ἢ πρὸς τῆς ὄχθας αἰνίττεται λόχμη, οὗ δὴ καθωπλισμένους αὐτοὺς ὁρᾷς. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐγχύροιτ' αὐτοῖς χρήσασθαι *λόχῳ. ὁ γὰρ τοι ἔπιλις σκοπὸς ἵνας καθίσας, λίθῳ ἐλάσασθαι πρινοεῖ. ἢ δὴ, οἱ μὲν ἄγριοι νομεῖς τὰ θρέμματα ὑπὸ συρίγγων· ἢ οὐ προσβάλλει σε τὸ λιτὸν, ἢ αὐτοφυὲς τῆς μούσης, ἢ ἀτεχνῶς ὄρθον; ὕστατα ὑπ' ἀγνοίᾳ τῆς ἐπ' αὐτοῖς δόλου, τεθνᾶσιν, ὡς ὁρᾷς, τῶν πολεμίων ἐπελθόντων· ἢ ἀπελαύνεταί τις λεία πρὸς αὐτῶν. φήμη δὴ τῶν προσχθέντων εἰς τοὺς λοχῶντας ἐλθοῦσα, ἀνίσαν) οὗτοι, ἢ ἐφ' ἵππων ἐς τὸν πόλεμον χωροῦσι. καὶ τάς τε ὄχθας ἔστιν ἰδεῖν πλήρεις τῶν μαχομένων, Ⓒ βαλλόντων ἐς αὐτούς. τοὺς δὲ ἐν αὐτοῖς ἀνασπωμένους, καὶ τὸν πεφοινιμένῳ λύθρῳ δαίμονα, αὐτήν τ', Ⓒ τὴν ἑαθῆτα, τί ἐροῦμεν; ἔρις ἢ κυδοιμὸς ταῦτα· ἢ ἦρ, ὑφ' ἣν τὰ πολέμου πάντα. ὁρᾷς γάρ τοι ὡς οὐ μίαν ὁδὸν χωρεῖ· ἀλλ' ὃν μὲν, ἄπρωτον ἐς τὰ ξίφη προβάλλει· ὃς δ' ὑφέλκεται ὑπ' αὐτῶν νεκρός. ὁ δὲ καὶ νεόπρωτον ἐπ' αὐτῶν. ἔπι πατέρχεται. οἱ δ' ἄνδρες, φοβεροὶ τὴν ὁρμὴν, καὶ τὸ βλέμμα τε, ὡς οὐδὲν διαλάπειν ἐμοὶ ζώντων ἐν ταῖς ὁρμαῖς δοκοῦσιν. ἀλλ' ἰδοὺ πάλιν εἰρήνης ἔργα. νὴς γὰρ αὖτη διαφαίνεται, τείπολος οἱμαί τις, εἴ τι χρὴ τῷ τῶν ἀρωτήρων ξυμβάλλεσθαι πλήθει. καὶ τά γε ζεύγη τῶν βοῶν, θαμὰ ἀνασπᾶται· ἐν παύτῃ *κύλικός τις Ⓒ ἀπόδεχο-

μήνης αὐτῷ, ἐπὶ τῷ τ' αὔλακος τέλει, μιᾷ αἰνεᾷς τ' τ' χρυσὸν ἐργάσασθαι, ἐξ ἧς ὁρᾷς, τὸ μῆκος βασιλέως οἶμαι τινὸς τεκμήραντος· ὃς τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐλέγχεται τ' ψυχῆς, ἐν τῇ ὄψει φαιδρότητι. καὶ τί μοι γε αἰτίαν τῆς χαρᾶς οὐδὲν ζητεῖν χρή. τὸ γὰρ τοι λήϊον, πολλῷ τῷ μέτρῳ τῷ προσῆκον ὑπερβαλεῖσθαι δι[ε]γείρουσι, οἵτε διὰ προθυμίας ἀμώντες, καὶ οἱ ταῖς ἁμάλλαις τὰ χειρόμακτα τῶν δραγμάτων δέοντες· οἷς ἕτεροι προσάγουσι ἁ μάλα σωτόνως. ἡ δὲ ὥρα, καὶ * ἀκαίρως σὺ ταῦτα, οὐκ ἔξω λέγω. σκιὰ τ' γὰρ ἀμφιλαφὴς ὑπὸ αὐτῇ ψυχάσαι τοῖς σὺν τῷ ἔργῳ καμοῦσι. καὶ * βοῦς οὐτοσί, πρὸς, καθιερωθεὶς ὑπὸ τῶν κηρύκων, οὓς ὁρᾷς, ὑπὸ τ' δρυῒ προσήκῃ τοῖς περὶ τὸν συλλογὸν τοῦ πυροῦ κάμνουσι. τὰ δὲ γύναια, τί φῄς; ἆρα καὶ ἀποῤῥαθαί σοι δοκεῖ, ἢ διακελεύεσθαι ἀλλήλοις συχνὰ μάτην τῶν ἀλφίτων, δεῖπνον εἰς τοῖς ἐρασταῖς; εἰ δὲ μὴ ὁπώρας δεῖσθαι, ὥρα ἐστί σοι αὐτῇ, χρυσᾶ μὲν τ' ἀμπέλου, μέλαινα δὲ τοῦ καρποῦ· τὸ δὲ τοῦ καπέτου κυανοῦν, ἐπεχνήθη, οἶμαι, τῷ δημιουργῷ, πρὸς δήλωσιν τ' σὺν αὐτῇ βάθους. ἀρκεῖ γάρ σοι τὸ πρὸς τὰς ἡμερίσιν ἔρκος ἐν τῷ * καινοτέρῳ νοεῖν. ὁδὶ δ' ἐργάτης ὁ σὺν τῷ ἀμπελῶνι, κάλαθος πᾶσα, τοῦ μὴ καταλιθοῦσθαι τὰ φυτά, βεβαιοῦντα τῷ καρπῷ. τί δ' ἂν εἴποις πρὸς τὴν ζυγόντων; οἱ διὰ σπουδῆς ταύτης εἰσόδου, εἰσφρήσαντες ἑαυτοὺς, παλαίοις σὺν ἀποπτελίαις τ' καρπὸν, μάλα ἡδεῖς, καὶ πρόσφοροι πρὸς ἡλικίαν τῷ ἔργῳ. ᾄδουσι τε δὴ, καὶ ἅδονται, βύσιον, καὶ βακχικὸν σὺν ῥυθμῷ βαίνουσιν, σὺν διδόντος αὐτοῖς ⟨Ψ⟩ ῥυθμὸν ἑτέρου· ὃν, οἶμαι, ξυνιᾶσιν ἀπό τε τῆς ὑδάρας, καὶ τοῦ λεπτοῦ

ente nouale in extremo ſulco, quod vt aurum liueſcat efficit: vnde regis cuiuſdam, vt vides, fanum fuiſſe cõiectura puto colligi poſſe; qui rex animi ſui gaudium vultus ſerenitate prodit: ac lætitiæ certè cauſam nihil opus eſt quærere. Enimuerò ſegetem ampliore menſura ſuperaturam ſementem eſſe coarguunt, tum qui ſedulò metunt, tum qui demeſſos manipulos faſciculis nectunt, quibus alij ſuperadijciunt magna animi contentione. Iam verò quercus non intempeſtiuè, neque abs re cernitur, nam & vmbra copioſa eſt ad frigus captandum ſub ipſa, iis qui operi laboré impendunt: & hic bos epotus, à præconibus quos cernis, cõſecratus proſtat ſub quercu iis, qui in frumenti collectione laborant. de mulierculis, quid ais? numquid tibi videntur liberæ à pauore, & crebro hortari ſe inuicem ad farinas pinſendum, pro meſſorũ cœna? quòd ſi fructu etiã opus fuerit: adeſt hic tibi, aureus certè è viti, & fuſcus è fœtu arborum: at cœruleum foſſæ, affabre, credo, factum eſt ab artifice, vt indicaret, quanta eius eſſet altitudo: ſufficit enim tibi ſeptum circa mites vuas in ſtanneo opere cogitare. Argentum verò quod in vinea eſt; ſunt pali & adminicula, ne ſtirpes inclinentur onuſtæ fructu. Quid vede vindemiantib. diceres, qui cùm per anguſtum hunc aditum intulerint ſe, calathis fructum inſerunt, valdè ſuaues, & ætate operi congrua; nam & virgines & iuuenes ex ritu Bacchico & Euio modulate procedunt alio modulum ipſis inchoante: quem intellexeris, opinor, cum ex cithara, tum ex eo quod argu-

γρ. ἀκαίρως

γρ. καὶ πρῳ

γρ. προσήκῃ τ.

tum accinere videatur ſonis. Quòd A ſi etiam armentum boum aduerteris, quæ ſane ad pabulum pergunt, ſequentibus eas paſtoribus; colorem haudquaquam admiratus fueris; etſi ex auro & ſtanno quælibet bos conſtet. quòd autem etiam mugientes quaſi audire in pictura, & fluuium ſtrepentem quis putet, iuxta quem ſunt boues, quomodo non ſupra omnem diluciditatem eſt? Leones quidem vix dignè quiſquam explicare mihi videtur poſſe: & taurum B ipſis ſubiectum; hic enim qui mugire apparet & palpitare, dilaniatur, adhærentibus iam vtique ipſius inteſtinis leonibus. Canes autem iſti, vt puto, armentum ſequuntur, &, à paſtoribus eos dirigentibus, propius in leones impelluntur, latratu ipſos terrere volentes, ſed cōmittere ſe cum illis non audēt; tametſi paſtores eos ad hoc vrgeant. Aſpicis etiā ſubſultantia per montem pecora: ac C ſtabula & opercula & tuguria? hæc domum ouilium exiſtima. Reliquus eſt opinor, hic chorus quidam perſimilis Dædaleo: aiunt vero ipſum Ariadnæ Minois filiæ ab ipſo datum fuiſſe. quænam vero eſt ars? cum virginibus adoleſcentes manibus implicitis choream ducunt. tu verò, vt veriſimile eſt, hoc non eris contentus, niſi etiam veſtis rationem accuratè dicendo perſequar; igitur D hæ quidem linteis ornatæ ſunt, corollas in capitibus aureas geſtantes: hos autem iuuenes tunicæ bene textæ ac ſubtiles circumdant, atque manibus eorum appenſi ſunt enſes aurei, baltheis argenteis eos continentibus. ſed dum in orbē coeunt, illud, rotæ, ſcilicet, conuerſionem cernis, quod mente percipiendo figuli alicuius moroſi opus eſſe

ϖϱοσᾴδην δοκεῖν τοῖς Φοίτοις. εἰ ᾗ κῆ τὴν ἀγέλιν σύνοπσας τῶν βοῶν, αἱ δὴ ϖϱὸς τὴν νομὴν ἴσνται, ἑπομένων αὐταῖς τῶν νομέων, τῆς μὲν χϱόας, καὶ αὖ θαυμάσας, εἰ μὴ χϱυσοῦ, καὶ καθύπεϱθε πᾶσα τὸ ᾠόν, καὶ μυκωμένων ὥσπεϱ ἀκούειν ἐν τῇ γϱαφῇ, & τὸν ποταμὸν κελάδοντα εἶναι δοκεῖν, ϖῶς οὐχ αἱ βόες, πῶς οὐκ ἐναϱγείας ϖϱέσω; τοὺς ᾠὸν λέοντας, ἐπεὶ αὖ ἀφεϱμᾶσθαί μοι τῆς ἐπαξίως δοκεῖ, μὴ τὸν ὑπ' αὐτοῖς ταῦϱον. ὁ μὲν γὰϱ μεμυκέναι δοκῶν, μὴ ϖαύεϱθε, ϖαϱεφάπτει, ἤδη πως ἐμπεφυκόσιν τοῖς *σπλαγχνίοις τῶν λεόντων. οἱ ᾠὸν κύνες τε, οἶμαι, ὅτοι ἑπόνται τῇ ἀγέλῃ, & ϖϱὸ τῶν ἰθυνόντων αὐτοὺς νομέων, ἑτοῖς μὲν ἴσνται τοὺς λέοντας, ὑλακῇ ϖϱοεῖν ἐθέλοντες αὐτούς, ϖϱοσμυκωμένους δ' ὑπὸ τολμῶσιν, ὅτι ϖαϱέχοντων αὐτοὺς μὴ ἅπτεσθαι τῶν νομέων. ὁϱᾷς ᾠὸν μὴ διασπϱτῶντα τοῖς ὄϱοις ϖϱέμματα, μὴ τοὺς καθυθοὺς, μὴ τὰς σκίλλας, & τοὺς σπόγγους; οἷον ϖοιμνίων νόᾳ ταῦτα. λοιπὸς, οἶμαι, χοϱός τις ἑστὼς, ϖϱοσόμοιος τῷ Δαιδάλου· φασὶ δ' αὐτὸν Ἀϱιάδνῃ τῇ Μίνω ϖϱὸς ἀνδϱὸς δοθῆναι. τίς δ' ἡ τέχνη; ϖότεϱον ἡδέως ἢ ἧττον τὰς χεῖϱας ὑπαπλέξαντες, χοϱεύουσι. σὺ δ' ὡς ἔοικεν, οὐκ ἀϱκεσθήσῃ τούτῳ, εἰμή σοι καὶ τὰ τ' ἐσθῆτος ἐξακϱιβώσομαι τῷ λόγῳ. οὐκοῦν αἱ μὲν ὀθόναις ἠσθῆνται, στεφάνας ὑπὲϱ τὰς κεφαλὰς χϱυσᾶς φέϱουσαι, τοῖς δ' ὠτίοις μὲν, μὴ λεπτοὶ ϖεϱίκεινται χιτῶνες· μάχαιϱαι δ' ὑπὲϱ τῶν χεϱῶν ἐξήϱτηνται χϱυσαῖ, ἀϱγυϱῶν τελαμώνων κατεχόντων αὐτάς. ἀλλ' ἐν κύκλῳ μὲν ἰόντων, τοῦτ' ἐκεῖνο ζητῶ πϱιδίνησιν ὁϱᾷς, νοητὸν κεϱαμέως ἔϱγον

*σπλαγχνίοις τῶν λεόντων. ὑπὲϱ τ.

τινὸς εἴπῃ * δυσκολείους, μὴ τ᾽ ὠκεανὸν εἶναι πειρῶντος. οἰκηδὸν ἡ ἰόνων αὖθις, πολύ τι χρῆμα ὑπορρεῖ, ὅπως ἔχοισι τέρψεως, ὑπὸ ληθωπῶν. καὶ γὰρ τινες ἐν μέσοις οὗτοι, κυβιστῶντες, καὶ ἄλλοτε ἄλλην ὄρχησιν ἐπιδεικνύμενοι, ἄγαν μοι σαφῶς αὐτοὺς εἰς τὸ θαῦμα δοκεῖσιν. ἡ γὰρ δὴ κύκλῳ τ᾽ αὐτυλος, θαλάσσης εἰκών, οὐ θάλαττα, ὦ παῖ. ὠκεανὸν δὲ νοεῖν χρὴ, ὅρον εἶναι τεχνηέντα τ᾽ ἐν τῷ σάκει γῆς. ἱκανῶς ἔχεις τ᾽ ἐπιτυπωμάτων· ἄφελε δὴ καὶ τὰ περὶ τοὺς νεανίας, ξὺν ὁποτέρῳ αὐτῶν ἡ νίκη. ἰδοὺ γὰρ καθῄρηται ὁ Εὐρύπυλος, κατὰ τ᾽ μαχαίρης ὠσαντος αὐτῷ καιρίαν τοῦ Πύρρου. καὶ κρουνηδὸν ἐκχεῖται τὸ αἷμα. κεῖταί τε αὐτοῦ μωῇ, πολὺς κατὰ τῆς ἐκχυθείς, μόνον δ᾽ οὐ θάσσας τὴν πληγὴν τῷ πώματι, διὰ τὸ ἐς καιρὸν τοῦ τραύματος. ἔτ᾽ ἐν τῷ τῆς πληγῆς ὁ Πύρρος χαίνει, ῥεόμενος πρὸς χεῖρα, τῷ λύθρῳ πολλῷ κατὰ τοῦ ξίφους ἐνεχθέντι· οἱ Μυσοί τε καὶ ἀναγκαῖοι ἡγούμενοι ταῦτα, ὑπὲρ τ᾽ νεανίαν χωροῦσιν. οὐδὲ ἐς αὐτὸν βλοσυρὸν ὁρᾷ, μειδιᾷ, καὶ ὑφίσταται τὸ ξίφος, καί τάχα που κρύψει Εὐρυπύλου νεκρὸν, σωρηδὸν νήσας.

* Ἐν. δυσκολείους. (ἢ) δυσκόλου, ὡς ἐν τ.

A diceres, qui vt circũcurrere rota possit, tentat. Rursus autem serie certa procedentibus, magnũ subit indiciũ eorum, qui declarant quanam delectatione afficiantur: Etenim quidã, nempe isti qui in medio sunt, dum feruntur in caput, & aliàs aliud saltationis genus exhibent, rapere mihi apertè ipsos in admirationem videntur. Ceterùm maris imago in orbe laminæ rotæ, non mare est, ô puer: sed Oceanũ intelligere par est B terminum esse artificiosum terræ in scuto expressæ. Quantum ad signa attinet, satis superque habes. spectа quoque ea quæ ad iuuenes pertinent; cum vtro eorum victoria: ecce enim etiam Eurypylus sublatus est, lethali illato ictu contra maxillam à Pyrrho; & quasi per tubos effunditur sanguis. at iacet nullo gemitu defletus; latè per terram prostratus: cùm tantum non lapsu plagam anteuertisset, propter opportunam vulneris impressionem. præterea Pyrrhus adhuc in plagæ fi- C guram manum fundit, tabo multo in ensem illato. Mýsi vero hæc minime ferenda censentes, in iuuenem incurrunt: is verò truculentùm in ipsos intuetur, subridet, & cateruam sustinet; & subitò vtique Eurypylum occultabit, aceruatim aggestum.

ΑΡΓΩ, ἢ ΑΙΗΤΗΣ. D

ARGO sive ÆETES.

Ἦ δὴ σκιρτήσασα * τῷ ποτῷ ναῒς ὑπὸ πολλῷ τῷ ῥοθίῳ τ᾽ εἰρεσίας, κόρη τέ τις αὐτῇ ἐπὶ τ᾽ πρύμνης, ὁπλίτου πλησίον. καὶ ὁ ἐμμελὲς προσᾴδων τοῖς τ᾽ κιθάρας κρούμασι, ξὺν ὀρθῇ παρὰ, ὅ, τε ὑπὲρ τ᾽ ἱερᾶς ἐκείνης φηγοῦ δράκων, πολλῷ σπειράματι κεχυμένος, καὶ τ᾽ κεφαλὴν εἰς τ᾽ γῆν νεύων, ὅπῃ βέλθαις· τ᾽ ποτα-

* Ἐν. σκιρτᾷ.

En nauis aquas tundens multa remigij agitatione: en puella in puppi, iuxta armatura graui onustum: en qui concinnè accinit cytharæ pulsu, cum erecta tiara: en hic draco super illa sacra fago, multo spirarum inuolucro profusus, & capite in terram nutans vsqueadeo ponderoso. Phasim flu-

uium agnoſce, Medeam verò iſtam. A In puppi verò locatus miles, armatus Iaſon fuerit. Citharam autem & tiaram cernentes, atque hoc vtroque ornamento decoratum, Orpheus ſubit nos Calliopes filius. nam poſt certamen ſuper tauris, Medea dracone ad ſoporem illecto, deprædata eſt aurei velleris arietis pellem: fugam verò deinceps arripiunt Argonautæ: poſtquam audita à Colchis & Æeta puellæ facinora fuiſſent. Eccur verò tibi Ar- B gonautarum geſta recitarem? cernis enim brachia ipſis intumuiſſe præ aſſiduo remigij continui labore; vultus verò quales forent ſeipſos vrgentium. fluminis porro fluctus ſuper nauis roſtro efferueſcens, cum impeto magno delatæ, velocitatis indicium eſt. puella etiam mirificam quandam intelligentiam præ ſe fert in vultu: nam lacrymis perfuſus in ipſa oculus, in terram in- C tuetur. ceterùm metu perterrita eſt conſideratione eorum quæ patrauit, & cogitatione eorum quæ agenda erant: atque hæc ſecum ipſa volutare mihi videtur conſilia; animo ſingula perſpiciens, & fixis oculorum radiis ad animi arcana. Iaſon autem iuxta ipſam aderat, cum armis, ad vindictam paratus. hic verò exordium remigibus canit, hymnos (vt mihi videtur) Diis celebrans, alios quidem ad agendas gratias, ob ea quæ bene ſucceſſerant: alios ad ſupplicationem, ob ea quæ metuebant, tendentes. Vides quoque Æetem in quadrigis, magnúmque, & extantem aliis, armis indutum Mauortiis, alicuius, opinor, gigantis: namque hoc exiſtimare concedit, quod ſupra ho-

μὸν μὲν Φάσιν γίνωσκε, Μήδειαν δὲ ταύτην. ὁ δ' ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ὁπλίτης, Ἰάσων αὖ εἴη. κιθάραν τε, καὶ τιάραν ὁρῶντας, καὶ τὸν δι' ἀμφοῖν κοσμούμενον, Ὀρφεὺς ὕπεισιν ἡμᾶς, ὁ τοῦ Καλλιόπης. μετὰ γὰρ τὸν ἐπὶ ταύροις ἆθλον, θέλξασα εἰς ὕπνον τὸν δράκοντα τοῦτον ἡ Μήδεια, σκυλεύει μὲν τὸ χρυσόμαλλον τοῦ κεκροδνάκος· φυγῇ δ' ἴενται λοιπὸν οἱ τῆς Ἀργοῦς πλωτῆρες, ἐπεὶ αὐτὰ πύσετο τοῖς Κόλχοις, καὶ τῷ Αἰήτῃ τὰ τῆς κόρης. τὰ μὲν τῆς Ἀργοῦς ναυβατοῦντος, τί ἂν σοι λέγοιμι; ὁρᾷς γὰρ βραχίονας μὲν ἐξωδηκότας αὐτοῖς, ὑπὸ τῆς εἰς πλοῦν εἰρεσίας ξυντόνου. τὰ δὲ πρόσωπα, οἷα ῥύσιν αὖ ἑαυτοῖς ἀπεργόντων. τὸ δὲ τοῦ πόντου κλυδώνιον, ὑπερκαχλάζον τῆς νεὼς ἐμβολῇ, καταφερομένης σὺν πολλῇ τῇ ῥύμῃ, τάχους δείγμα· ἡ κόρη δὲ, ἀμηχανόν τινα νοῦν δείκνυσιν ἐκ τοῦ προσώπου. ὄμμα μὲν γὰρ αὐτῆς δεδακρυμμένον, ἐς γῆν ὁρᾷ· φόβος δέ ἐστιν ὑπὸ συνοίας ὧν δέδρακε, καὶ λογισμοῦ τῶν μελλόντων πλήρους. αὐτὴ τε πρὸς ἑαυτὴν ἀνακινεῖν δοκεῖ μοι τὰς σύνοιας, διορῶσα τῇ ψυχῇ ἑκάστα, καὶ πεπηγέναι τὰς τῶν ὀφθαλμῶν βολὰς, ἐς τὰ τῆς ψυχῆς ἀπόῤῥητα. Ἰάσων δ' αὖτε πλησίον ζωὸν, τοῖς ὅπλοις ἕτοιμος εἰς ἀμυναν. ὁδὶ δὲ, τὸ σύνδρομον τοῖς ἐρέταις ᾄδει, ὕμνους, μοι δοκεῖν, ἀναφερόμενος θεοῖς, τοῖς μὲν, χαριστηρίους, ἐφ' οἷς κατωρθώκασι· τοῖς δὲ, ἐς ἱκεσίαν τείνοντας, ἐφ' οἷς δεδοίκασιν. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν Αἰήτην ἐπὶ τετρώρου, μέγαν τε, καὶ ὑπεραίροντα ἀνθρώπους, ὅπλα μὲν σύνδυκότα ἀρήια, γίγαντος οἶμαί πνος. τὸ γὰρ τοιοῦτον ἄνθρωπον, τῷδ' ἡγεῖσθαι

δίδωσι θυμοῦ· ἡ δὲ πρόσωπον πλήρη, ἢ μόνον ἐ πῦρ ἐξιέντα τῶ ὀφθαλμῶ, λαμπάδιον τε τῇ δεξιᾷ αἰωρεῦντα. ἐμπρήσει γὰρ αὐτοῖς πλωτῆρσι τὴν ἀργώ· τὸ δόρυ δ' αὖπω, ὑπὲρ τῆς αὐτυγὸς δὲ διφρος πρόχαρον ἵσταται. τί δὴ ποθεῖς τῶν γεγραμμένων· ἢ τὸ τῶν ἵππων; μυκτῆρες μὲν ἀναπεπταμένοι τούτοις, καὶ ἀνεσηκὼς αὐχήν· βολαί τε ὀφθαλμῶν, ἕτοιμοι· ἄλλως τε, ἢ ἐνεργοὶ νῦν οὖσαι. δίδωσι γὰρ τοῦτο θεωρεῖν ἡ γραφή. τὸ δὲ ἄσθμα, ἐξ αἱματωμένων ἐς τὸν δρόμον τῇ μάστιγι· τοῦτο δ' Ἀχιλλέως. πρασσατεῖν γὰρ τοῦτόν φασι τῷ Αἰήτῃ, ὑπὸ παντὸς ἐλκόμενον τὸ στέρνου δίδωσι γνώσκειν· ἡ γὰρ διαιωρουμένη κόνις, καὶ ἱδρῶσιν ἐπανθοῦσα τοῖς ἵπποις, ἀμυδρὰν τὰς χρόας ποιεῖ τῷ διάσκιῳ.

A minem est : vultu autem furoris plenum ; & tantum non ignem oculis iaculantē, ac dextra faculam attollentē. sed enim Argo cum ipsis nautis comburet ; itémque hasta ipsi supra oram currus extremā stat parata. Quid porro appetis ex iis quæ picta sunt? an decus equorum? nares certè ipsis expāsæ sunt, & erecta ceruix, atque oculorum radij penetrātes, præsertim nunc cùm concitati sint : hoc enim cōsiderare pictura permittit. Anhelitus verò paret ex cruentatis ad curriculū Absyrti flagello. hunc enim esse qui ex Æetæ curru pugnabat, ex eo quòd omni pectore laniatus sit, cognoscere licet: atenim puluis excitatus, & super equis sudantibus efflorescens, obscuram coloris considerationē exhibet.

ΗΣΙΟΝΗ.

HESIONE.

Ταυτὶ μὲν οὐκ ἐπιτάττοντος, οἶμαι, τινὸς, ὁ γενναῖος Ἡρακλῆς μοχθεῖ. οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὡς Εὐρυσθεὺς δι' ὄχλου νῦν αὐτῷ. δεσπόζει γὰρ τὰ ἀρετῇ ἑαυτῷ τάξας, ἐθελουσίοις ἄθλοις ὑπομένει. ἢ τί μαθὼν, φοβερὸν οὕτω κῆτος ὑφίσατο; ὁρᾷς γὰρ, ὁπόσοι μὲν αὐτῷ οἱ ὀφθαλμοὶ κυκλοτερεῖς, ταύτην τὴν ὄψιν ἀποστρεφόμενοι, καὶ δεινῶς ἐς πολὺ δεδορκότες, ἐπικυρτὸν τὰ ὀφρύων ἀκανθώδες, καὶ ἄγριον ἐφ' ἑαυτοῖς ἕλκοντες. ὅπως δὲ ὀξεῖα ἡ τοῦ στόματος σκιαγραφία, καρχαρίας, καὶ δισσοῖχους ὀδόντας σκιαίνουσα· ὧν οἱ μὲν, ἀγκιστρώδεις, καὶ ἀνεσταλμένοι κατέχειν τὰ ληφθέντα· οἱ δὲ, ὀξεῖς τὰ αἰχμὴν, καὶ ἐς πολὺ ἀνεστῶτες. ὅση δὲ ἡ κεφαλὴ, σκολιὸς καὶ ὑγρὸς τὸ αὐχένος ἐξιοῦσα. μέγεθος δὲ, ἄπιστον μὲν εἰπεῖν, σὺν

Hæc sanè non iussu, vt opinor, cuiusquam generosus Hercules elaborat : neque integrum dicere est, vt Eurystheus molestus nunc sit ipsi. Dominatur autem, cùm sibi virtute præscripta, voluntaria suscipit certamina. aut qua de caussa terribilem adeò Cetum sustinet? vides enim quot ipsi orbiculares oculi hunc visum in orbem circumagant, grauiter longéque admodum intuiti : & suggrundas superciliorum spinosas & sæuas in se trahentes. porrò quî acuta oris impressio truces & triplici ordine locatos dentes ostendat : è quibus alij hamati, & retorti continebant capta, alij acuta cuspide, latè altéque erecti. quantum verò caput ex obliqua & humida ceruice se exerens? moles certè incredibilis dictu in exi-

guo. aſpectus verò diffidẽtes vincit. Etenim non ſemel exaggerato, ſed per multas partes diſtento Ceto; ſubmarina quædam interlucent, accuratum viſum altitudine ſurripientia; quædã eminent, vt inſululę apparentes iis qui maris inexperti ſunt. nos quieſcenti Ceto occurrimus: nunc verò motus impetu vehemẽtiſſimo multum excitabat fluctus ſtrepitum. atque hæc etiam in tranquillitate. & hic æſtus ab irruptione Ceti excitatus, partim circa eminentes partes fluctuat, aquis obruens eas, atq; infra dealbans: partim ripis allidit: tum extremæ caudæ refractio, quæ longo tractu mare in altum excutiebat, nauis velis aſſimilari poſſet, vario rerum ſplendore collucentibus. verùm admirandus hic vir his non percellitur: ſed leonina pellis, & claua ante pedes ipſi, ad vſum parata, ſi his fortè indigeret. Extat autem nudus, in progreſſu, læuo pede protenſo, vt vehiculum toti corpori eſſet, ad motionis pernicitatem comparato: ac ſiniſtro latere cum manu compoſito, dextrum ad arcus intenſionem contractũ eſt; manu dextra neruum ad papillam trahente. Cauſſam verò, ô puer, ne quæramus: nam puella ſaxis adhærens, Ceto cibus expoſita eſt. Heſionem certè ipſam Laomedontis filiam exiſtimemus. vbinã vero hic? intra vrbis pomœria, vt mihi videtur, in eorum quæ fiunt ſpeculatione. nam vides vrbis orbem, ac propugnacula hominibus referta; & vt in cœlum precantes manus tendant, fortean veriti, præ ſtupore nimio, ne mu-

μικρῷ. ἡ δὲ ὄψις νικᾶ τοὺς ἀπιστοῦντας. πεπερισμένου * γὰρ ἐχ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ μέρη τοῦ κήτους, τὰ μὲν, ὕφαλα διαφαίνοντα, τὸ ἀκριβὲς τῆς ὄψεως κλέπτοντα τῷ βάθει· τὰ δὲ, ἀνέχει, νησίδες ἂν τοῖς ἀπειροθαλάττοις δόξαντα. ἀτρεμοῦντι προσπίπτομεν τῷ κήτει· κινούμενον δὲ νυνὶ σφοδροτάτη ῥύμη, πολλὴ ἐκίνει ῥοθίου κτύπον. καὶ χαλεπὴ καὶ ταῦτα. ἡ κλύδων ὅστε ὑπὸ τῆς ἐμβολῆς αὐτοῦ διαπιτάμενος, ὁ μὲν, προσπίπτει τοῖς ἐμφαινομένοις μέρεσι κυμαίνει, κλύζων αὐτὰ, καὶ διαλευκαίνων κάτωθεν· ὁ δὲ, τὰς ἠόνας προσβέβληκεν. εἶτε τῆς οὐρανίου ἀνάκλασις, ὅτι πολὺ πλεῖ θάλασσαν ἐς ὕψος ἀναῤῥιπτέντων, ἰσία νεὼς ἂν ἀπεικαζοίη, ποικίλοις προσαυγάζοντα. ἀλλ' καὶ σπληρὸν ταῦτα ὁ θεατὴς ὅστε. ἀλλ' ἡ μὲν λεοντῆ, καὶ τὸ ῥόπαλον, ἐν ποσὶν αὐτῷ, ἕτοιμα πρὸς τὴν χρείαν, εἰ τούτων δέηθεν. ἕστηκε δὲ γυμνὸς, ἐν * προσβολῇ, τὸ μὲν ἀριστερὸν προπεπτωκὼς πόδα, ὄγκημα εἶναι τῷ παντὶ σώματι, μεθιεμένῳ πρὸς τὸ τῆς κινήσεως ὀξύῤῥοπον. καὶ τῆς πλευρᾶς ἡ τοῦ ἀριστεροῦ ἅμα τῇ χειρὶ προκειμένης, πρὸς τὴν ὄπτασιν τοῦ τόξου, τὰ δεξιὰ ὑπέσταλται, τοῦ δεξιοῦ χαρὸς πρὸς τὸ μεσὸν τὴν νευρὰν ἑλκούσης. τὴν δ' αἰτίαν, ὦ παῖ, μὴ ζήτωμεν τούτων. ἡ γὰρ τῆς πετρῶν ἀνημμένη κόρη, προκειται τῷ κήτει βορᾷ. Ησιόνην δ' αὐτὴν Λαομέδοντος παῖδα νομίζωμεν. ποῖ δὲ ἐστὶ εἴσω, μοι δοκεῖν, τοῦ τοῦ πόλεως τείχους, ἐν προοπῇ τῆς προπομένων. ὁρᾷς γὰρ πόλεως κύκλον, καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀνθρώπων μεστὰς, καὶ ὡς ἀνατείνασιν ἐς οὐρανὸν διημμένοι τὰς χεῖρας, τάχα που δεδοικότες τὴν ἐκπλήξεως πρεπῆς, μὴ καὶ προσβάλ-

* μικρῷ. ἡ δὲ ὄψις νικᾶ τοὺς ἀπιστοῦντας. πεπερισμένου γὰρ ἐχ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ μέρη τοῦ κήτους, τὰ μὲν, ὕφαλα διαφαίνοντα, τὸ ἀκριβὲς τῆς ὄψεως κλέπτοντα τῷ βάθει· τὰ δὲ, ἀνέχει, νησίδες ἂν τοῖς ἀπειροθαλάττοις δόξαντα. ἀτρεμοῦντι προσπίπτομεν τῷ κήτει· κινούμενον δὲ νυνὶ σφοδροτάτη ῥύμη, πολλὴ ἐκίνει ῥοθίου κτύπον. καὶ χαλεπὴ καὶ ταῦτα. ἡ κλύδων ὅστε ὑπὸ τῆς ἐμβολῆς αὐτοῦ διαπιτάμενος, ὁ μὲν, προσπίπτει τοῖς ἐμφαινομένοις μέρεσι κυμαίνει, κλύζων αὐτὰ, καὶ διαλευκαίνων κάτωθεν· ὁ δὲ, τὰς ἠόνας προσβέβληκεν. εἶτε τῆς οὐρανίου ἀνάκλασις, ὅτι πολὺ πλεῖ θάλασσαν ἐς ὕψος ἀναῤῥιπτέντων, ἰσία νεὼς ἂν ἀπεικαζοίη, ποικίλοις προσαυγάζοντα. ἀλλ' καὶ σπληρὸν ταῦτα ὁ θεατὴς ὅστε. ἀλλ' ἡ μὲν λεοντῆ, καὶ τὸ ῥόπαλον, ἐν ποσὶν αὐτῷ, ἕτοιμα πρὸς τὴν χρείαν, εἰ τούτων δέηθεν. ἕστηκε δὲ γυμνὸς, ἐν * προσβολῇ, τὸ μὲν ἀριστερὸν προπεπτωκὼς πόδα, ὄγκημα εἶναι τῷ παντὶ σώματι, μεθιεμένῳ πρὸς τὸ τῆς κινήσεως ὀξύῤῥοπον. καὶ τῆς πλευρᾶς ἡ τοῦ ἀριστεροῦ ἅμα τῇ χειρὶ προκειμένης, πρὸς τὴν ὄπτασιν τοῦ τόξου, τὰ δεξιὰ ὑπέσταλται, τοῦ δεξιοῦ χαρὸς πρὸς τὸ μεσὸν τὴν νευρὰν ἑλκούσης. τὴν δ' αἰτίαν, ὦ παῖ, μὴ ζήτωμεν τούτων. ἡ γὰρ τῆς πετρῶν ἀνημμένη κόρη, προκειται τῷ κήτει βορᾷ. Ησιόνην δ' αὐτὴν Λαομέδοντος παῖδα νομίζωμεν. ποῖ δὲ ἐστὶ εἴσω, μοι δοκεῖν, τοῦ τοῦ πόλεως τείχους, ἐν προοπῇ τῆς προπομένων. ὁρᾷς γὰρ πόλεως κύκλον, καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀνθρώπων μεστὰς, καὶ ὡς ἀνατείνασιν ἐς οὐρανὸν διημμένοι τὰς χεῖρας, τάχα που δεδοικότες τὴν ἐκπλήξεως πρεπῆς, μὴ καὶ προσβάλ-

* πεπερισμένου
* προσβολῇ,

λοι τῷ τείχει τὸ κῆτος, ἅπαξ ὡς χερσαῖον ὥρμηκε. τὸ δὲ τῆς κόρης κάλλος, ὁ καιρὸς ἐφερμηνεύειν ἐπ' ἀκριβὲς οὐκ ἐᾷ. τὸ γὰρ περὶ τῇ ψυχῇ δέος, καὶ ὁ ὑπὲρ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀγὼν, ἀπομαραίνει μοὶ τὸ τῆς φύσεως ἄνθος, δίδωσι δ' ὅμως τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τῶν παρόντων τὸ σύντελὲς εἰκάσασθαι.

rum etiam in ipsos Cetus coniiciat, quandoquidem, vt ad terram migraturus, gradum fecerat. ad extremum, virginis decus, tempus accuratè explanare non permittit. atenim formido de vita, & certamen super iis quæ videntur, naturæ florem exsiccat; videntib. tamen concedit ex iis quæ adsunt, rei perfectionem coniectura assequi.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Τί διαμέλλεις, ὦ θεῖε Σοφόκλεις, τὰ τῆς Μνημοσύνης δέχεσθαι δῶρα; πῇ δὲ εἰς γῆν ὁρᾷς; ὡς ἔγωγε καὶ οἶδα εἴ τινας ἀθρόιζων σὺν οἴᾳ ἥδη, εἶθ' ἑαυτὸν τοῦ θεοῦ πλήξεως; ἀλλὰ θάρσει, ὦ γαθὲ, καὶ δέχου τὰ διδόμενα· ἀπόβλητα γὰρ οὐκ ἔστι θεῶν δῶρα οἰκόθεν, ἐξ οὗ τῆς Καλλιόπης θιασῶται ἀκούσας. ὁρᾷς γὰρ καὶ τὰς μελίττας ὡς ὑπερπέτονταί σου, καὶ βομβεῖσιν ἡδύ τι καὶ θεῖον, ἐπλείσασαι σταγόνας ἀπορρήτους τοῦ οἰκείας δρόσου· ἴσθι γὰρ καὶ τοῦτο τῆς ποιήσεως* διαδύσεσθαι, παντὸς μᾶλλον· ἤπου τις καὶ ἀναφθέγξεταί μικρὸν ὕστερον ἐπὶ σοί, μουσῶν δόλων αὐθάλιον* λέγων· καὶ δεδοικέναι τῷ παρεῖναι μή πη λάθῃ τις σπάσασα τοῦ σοῦ στόματος μέλιττα, καὶ τὸ κέντρον ἀφυλάκτως* ἐγχρίσασα. ὁρᾷς δέ που καὶ τὸν θεὸν αὐτίκα, τὸ μὲν ὑψηγόρον, καὶ ἐπιρρυθμὸν τῆς γνώμης, ἀπόθεσθον ἔχοντα εἰς σὲ νεῦον, καὶ μειδιάματι δὲ μίγνυσι τὸ δῶρον μετρῶσαν. Ἀσκληπιὸς γοῦν οἶμαι ἔσται ἐπὶς, Παιᾶνά που παρεῖναι γράφειν, καὶ κλυτομήτης, καὶ ἀπαξιῶν παρὰ σοῦ ἀκούειν. βλέμμα τε αὖ πρὸς σὲ φαιδρότητι μεμιγμένον, παρὰ μικρὸν ὕστερον ἀπεξενώσεις αἰνίττεται.

SOPHOCLES.

Quid cunctaris, diuine Sophocles, Melpomenes munera accipere? ecquid in terram inspicis? equidem nescio, an eo quòd aliquid iam notionis accumules: an quòd perculsus à Deo sis. verùm cõfide, bone vir, & cape quæ dantur: atenim non esse repudianda Deorum dona nosti alicunde, ab vno è sodalibus Calliopes auditum. Cernis enim vt etiam apes superuolitent tibi; & suaue quid strepant ac diuinum: stillas arcanas domestici roris delibantes: hoc enim etiam poesin tuam penetraturum, dubio procul aliquis paulo post enunciabit de te, benignarum Musarum flosculum vocans: & se vereri admonebit, ne quæ ex ore tuo euolans apis lateat; & alicui aculeũ incauto infigat. vides etiam vtique deam ipsam altiloquum & sublime iudicium sepositisse nunc tibi, & blando risu munus metiri. Æsculapius porro, vt opinor, hîc prope est, Pæanem alicubi scribere exhortans, & *inclytus consilio*, audire à te non dedignatus. atque eius in te aspectus serenitati admixtus. hospitalitatis iura paulo post futura subindicat.

YACIN-

A

HYACINTHVS.

Sciſcitemur de adoleſcentulo, ô puer, quiſnam eſſet: & quæ ſit cauſa Apollinis præſentiæ; audebit enim nos ſaltem proſpicere. itaque hic quidem Hyacinthum ſe perhibet Oebali filium. hoc edocti, par eſt etiam cauſſam præſentiæ Dei cognoſcere: Latonæ filius amans adoleſcentem omnia ſe daturum ipſi aſſerit, quæ habet, ſi vnâ fuerit cum ipſo: namque ſagittandi peritiam & Muſicam docturum, vt & diuinationem intelligeret, & vt lyræ non eſſet imperitus; itémque iis qui in lucta ſe exercerent præeſſet. præterea ſe daturum vt ſuper olore ipſo euectus circuiret regiones quæ Apollini gratæ ſunt. hæc quidem Deus. Pictus autem eſt intonſus pro more, & ſerenum ſupercilium ſuper oculis excitans; quorum radij veluti effulgent: & ſuaui riſu Hyacinthum confirmans, ac dextram C protendens ipſi. At verò adoleſcens obſtipo lumine terram perpetuò intuetur: ac multus oculorum ipſi ſenſus eſt. Itémque oblectatur iis quæ audit, & fiduciam adhuc cunctando verecundiæ admiſcet. idem verò erectus eſt ſiniſtra corporis cœrulea chlamyde contegens; partim quæ remiſſa & laxa ſunt: iaculo autem dextram fulcit, ſubiecto clunibus, & lateri quod interuidetur: atque hoc nudum bra- D chium dat nobis ad ea quæ videntur dicere. talus certè ipſi leuis ſuper recta ſura, & mola ſeu muſculus genu leuis ſuper ſura; femora non ſuperuacua, & coxa eminens reliquo corpori: ac latus, ſpiritus plenum pectus concinnans, & brachium co-

ΥΑΚΙΝΘΟΣ.

Πυθεώμεθα τὸ μειρακίου, ὦ παῖδιον, τίς τ' αὐτὸς εἴη, καὶ τίς αἰτία τῇ Ἀπόλλωνος παρουσίας. θαρσήσει γὰρ ἡμᾶς γοῦν προβλέψαι. καὶ οὖν ὁ μὲν Υάκινθος ἐξ Φησιν ὁ Οἰβάλου. μαθόντας δ' ταῦτο, χρὴ καὶ τὴν αἰτίαν τῆς θεοῦ παρουσίας γινώσκειν. ἐρᾷν γὰρ ὁ τῆς Λητοῦς τὸ μειρακίου, πάντα δώσειν αὐτῷ Φησιν, ὅσα ἔχει, τὸ ξυνεῖναι προθυμούμενος. τοξείαν τε γάρ, καὶ μουσικὴν διδάξειν, καὶ μαντικῆς ἐπάσειν, καὶ λύρας μὴ ἀπορήσειν. καὶ τοῖς ἀμφὶ παλαίστραν ἐπισήσειν. δώσειν τε ὑπὲρ κύκνου αὐτὸν ὀχούμενον περιπολεῖν χώρια, ὅσα Ἀπόλλωνος φίλα. ταῦτα μὲν, ὁ θεός. γέγραπται δὲ ἀκειρεκόμης μὲν, τὸ εἰωθὸς, φαιδρά τε ὀφρυῶν ὑπὲρ ὀφθαλμῶν ἐγείρων· ὧν ἀκτῖνες οἷς οἱ λάμποισι· καὶ μειδιάματι ἡδεῖ τὸν Υάκινθον θαρσύνων, πρεπτεινὼν μὲν τὴν δεξιὰν ὑπὸ τῇ αὐτῇ, καὶ . . . τὸ μειρακίου ὄν, ἐς γῆν μὲν ἀτενὲς ὁρᾷ· πολλὴ δ' ἡ τῶν ὀφθαλμῶν σύνοια. χαίνυται τε ἐφ' οἷς ἀκούει, καὶ τὸ θάρσος ἐπὶ μέλλον, αἰδοῖ μίγνυσιν. ἕστηκε δὲ τὰ μὲν ἀριστερὰ τῷ σώματι, ἀλιπορφύρῳ χλανίδι καλύπτων, ἃ δὴ καὶ ὑποέσαλται. ἀκοντίῳ δὲ τὴν δεξιὰν ἐπερείδει, κεκλιμένῳ τῷ γλουτῷ, καὶ τῇ πλευρᾷ διοχμένῃ. βραχίων τε οὗτος γυμνὸς δίδωσιν ἡμῖν ἐς τὰ ὀρθὰ λέγειν. σφυρὸν μὲν αὐτῷ κεφῶ, ἐπ' εὐθείᾳ τῇ κνήμῃ, καὶ ὑπιγρωὶς αὖτη ἐλαφρά, ὑπὲρ κνήμης, μηροὶ τε ἀπέχοντες, καὶ ἰσχίον ἀνέχον τὸ λοιπὸν σῶμα. πλευρά τε, ἔμπνουν ἀποβρύουσα τὸ στέρνον, καὶ βραχίων ξυνὼν

σφ. χ. φριχῶν. ἁπλόπλοκ* σφυρμῷ, καὶ αὐχμὼ αἰέσηκώς τὸ μέτριον. ἡ κόμη τε καὶ ἄγριος, οὐδὲ ἐν αὐχμῷ αἰεσηκυῖα, ἀλλ' ὑπικρεμαμένη τῷ μετώπῳ, συνάπτουσα τοῖς τοῦ ἴουλου ἀρχαῖς. ὁ δ' ἐν ποσὶ δίσκος* ἔχων. καὶ σκοπεῖ τι περὶ ἑαυτόν. ἵσ. δίσκον ἵσ. δεῖ φ. ἔρως δὲ . . φαιδρὸς ἅμα, καὶ κατηφὴς· καὶ ζέφυρος ἐν φειδωπῇς, ἄγριον ὑποφαίνων τὸ ὄμμα. αἰνίσσεται ὁ ζωγράφος τὴν ἀπώλειαν τῶν μειρακίου. δισκεύοντι γὰρ τῷ Ἀπόλλωνι, πλάγιος ἐμπνεύσας, ἐμβάλλει τῷ Ὑακίνθῳ τὸν δίσκον.

A hærens ſimplicitati pulſuum, & ceruix moderatè erecta; coma non agreſtis, neque in ſqualore elata, ſed ſuſpenſa fronti, nutans cum primæ lanuginis initiis. hic ante pedes diſcus proiectus eſt. iam ſpecta quidnam circa ipſum ſit. en Cupido ſerenus ſimul, & mœſtus: & Fauonius è ſpecula ſæuum ſubindicat oculum. vnde pictor obſcurè ſignificat interitum adoleſcentis. Diſcum verò iaculante Apolline, obliquo afflatu Zephyrus illum impelB lit in Hyacinthum.

ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ.

Θαυμάζῃς ὁρῶν ἐς τοσοῦτον ἀγῶνα κόρῃ ὁρμῶσαν, ἀγρίου τε οὕτω συὸς, καὶ τοσούτου ὁρμὴν ὑφισαμένην; ὁρᾷς γὰρ ὡς ὕφαιμον μὲν αὐτῷ τὸ ὄμμα, λευκιῶντα δὲ φρίκῃ τὰ ἀκρόδοντα, καὶ πολὺς ὁ κατὰ τῶν ὀδόντων ἀφρὸς, ἐς πολὺ διήκοντων, καὶ τὴν αἰχμὴν ἀζήτητον· τὸ δὲ ἴχνος, ὡς πρὸς λόγον τῇ βάσει, ἵν' δὴ καὶ τὰ ἴχνη ταῦτα δείκνυσι, ταύρων ἀποδέοντα οὐδέν· οὐδὲ ἐν τούτοις παρέλιπέ τι ὁ ζωγράφος, ἐντυπώσας αὐτὰ τῇ γραφῇ. τὰ δὲ ὁρώμενα, καὶ δεινὰ ἤδη. ἐμπεπωκὼς γὰρ ὁ σῦς Ἀγκαίῳ τὸ μηρὸν, κεῖται ὁ νεανίας, ἀθρόον σπῶν τὸ αἷμα, καὶ ἐς πολὺ ἀναῤῥωγὼς τὸ μηρόν. ὅθεν σὺν χερσὶν ἤδη τὸν ἄθλου ὄντος, ἡ μὲν Ἀταλάντῃ, ταύτην γὰρ εἶναι χρὴ νοεῖν, προθύμως ὑπηθεῖσα τῇ νευρᾷ τὸ βέλος, ἀφῆσαι μέλλει. ἕσταλται δὲ ἐσθῆτι μὲν ὑπὲρ γόνυ, κρηπῖδα δὲ τοῖν ποδοῖν ἐνήπλατο. καὶ αἱ χεῖρες, ἐς ὦμον γυμναί, διὰ τὸ ἐνεργὸν εἶναι τῆς ἐσθῆτος ἐπὶ ἐς πρόνας ξυνεχομένης. τὸ δὲ κάλλος, ἀῤῥενωπὸν μὲν φύσεως

ἴσ. ἀναῤῥωγὼς τ. χ. ἀνεργαὶ ἴσ. ἀνεργὸν

C Miraris dum vides in tantum certamen puellã irruentem; & tam ſæui apri támque vaſti impetum ſuſtinentem? cernis enim vt ſubſanguineus ſit ipſi oculus, & criſta exhorreſcens, & multa per dentes ſpuma, qui altè erecti ſunt, & cuſpide non trita. deinde vt latitudo inceſſui proportione reſpondeat: quem certè inceſſum etiam veſtigia oſtendunt, nihil à taurorum veD ſtigiis deficientia; neque enim pictor horum quidquam prætermiſit, imo cũcta in pictura expreſſit. Quæ autem videntur, iam horrenda ſunt: Atenim cùm aper incidiſſet in Ancæum hunc, ad tibiam; proſtratus eſt adoleſcens cunctum ſanguinem effundens, qui in multum femur irrupit: vnde præmio iam ad manum parato, Atalanta (hanc enim puellam eſſe putandum eſt) cùm ſagittam neruo paratã appoſuiſſet, iaculari cogitat: accincta verò eſt veſte ſupra genu, ſoleis pedibus annexis: ac manus ad brachia & humerũ vſque nudæ: quòd ſit ad agendum prõpta; veſte ibi ad fibulas contracta. pulcritudinẽ, quæ ex natura maſcula

erat, occasio excitabat: cùm magis ac magis cerneret inamœnùm: verùm oculorũ radios ad eorum quæ patrabantur notionem intenderet. Hi porrò adolescentes sunt Meleager & Peleus: nam hosce fuisse qui aprum interfecerant, pictura dicit: hic quidem sinistro pede innixus in processu, Meleager, & gressu obfirmato securè impetũ apri excipit, lancea sustentatus. agedum etiam quæ ad ipsum spectant cõmemoremus: callosus ac rigidus est iuuenis, & corpore toto vegetus : suræ ipsi bene compactæ ac rectæ; atque in curriculis ad ferendũ idoneæ, & in certamine inito cõminus sustinendo, bonæ custodes; & femur iunctum toris genu; inferiori tibiæ respondet: & talis coxẽdix, vt fiduciã præbeat, adolescentem apri impetu non subuersum iri: tũ latus profundum, & venter minimè superuacuus: & pectora moderatè propesa; & brachium articulis nexũ, & humeri ad ceruicẽ validam cohærentes, & basim ipsi exhibentes: coma verò Soli cõcolor; & nũc vi impetus erecta, & horridũ intuens cæsius oculus, itémque supercilĩ non remissum; sed in animi æstu totum, vt vultus constitutio: quæ nõ cõcedit de forma quidquam dicere, quia intento actu fuit. deinde indumentum album super genu, & solea super malleolo fulcrũ tutũ est incessui. deniq; chlamyde croco tincta ceruici inuoluta indutus, belluã expectat. hæc certè tibi sunt Oenei filij: Peleus autem hic amictu Phœnicei pallij munitus est; gladius vero ipsi à Vulcano fabricatus, in manibus est excepturi impetum apri. Oculo sanè inconcussus est & acutùm cernit; &

A ὂν, αἰσίσιν ὁ καιρὸς, ἀπὶ μᾶλλον καὶ ἐφίμερον βλεπούσης, ἀλλὰ τὰς τ ὀφθαλμῶν βολὰς, ἐς τ τ δρωμένων σύνοιαν τεινούσης. οἱ νεανίαι ὃ ἔστι, Μελέαγρος, & Πηλεύς. τούτοις γὰρ δὴ τοῦτ καθηλόντας τ συῶν, φησὶν ἡ γραφή· ὁ μὲν ἐπερείσας σὺν τοξοβολῇ τῷ λαιῷ ποδὶ ἑαυτὸν ὁ Μελέαγρος, & τ βάσιν * τηρήσας, ἀσφαλῶς ἐνδέχεται τὴν ὁρμὴν τ συός, λόγχῃ ὑποστήσας. φέρε δὴ & τὰ περὶ αὐτ εἴπωμεν. σύφρος * μὲν ὁ νεανίας, & παντὶ σφριγῶν. κνῆμαι δ' αὐτῷ B εὐπαγεῖς, καὶ ὀρθαί· φέρειν τε σύντε τοῖς δρόμοις ἱκαναὶ, καὶ ὑφίστασθαι τὸν ἐν χρὸς ἀγῶνα, φύλακες ἀγαθαί. μηρὸς τ ξυῶν ἁπτομένοις ὁμολογῶν τοῖς κάτω. & ἰσχίον, οἷς δίδυναι θαρσεῖν, ὡς οὐκ ἀναπεπταμένου τὸ τ συὸς ἐμβολῆς τ νεανίου· πλευρά τ βαθεῖα, C καὶ γαστὴρ ἀπέριττος, καὶ στέρνα τὸ μέτειον προσκείμενα, καὶ βραχίων διηρθρωμένος, & ὦμοι πρὸς αὐχένα ἐρρωμένως ξυνάπτοντες, καὶ βάσιν αὐτῷ δίδοντες· κόμη τε ἡλιοῦσα, καὶ ἀνεσκυθισμένη τῷ τ ὁρμῆς σύνεργος· καὶ χαροπὸν ἱκανῶς δεδορκὸς τὸ ὄμμα. ἥτε ὀφρὺς οὐκ ἀνειμένη, ἀλλ' ἐν τῷ θυμῷ πᾶσα· καὶ ἡ τ προσώπου κατάστασις, οὐδὲν ξυνεχωρήσατε περὶ κάλλους τὸ λέγω, διὰ τὸ * ἐπιτεταχθαι. ἐσθὴς ὁ λευκὴ, ὑπὲρ γόνυ· καὶ κρηπὶς, ὑπὲρ σφυρόν, ἕρμα ἀσφαλὲς τῇ βάσει. χλαμύδα τε κροκοβαφῆ, ὑπὲρ αὐχένος κολπώσας, τὸ θηρίον ὑφίσταται. ταυτὶ μὲν οἱ τὰ τ Οἰνέως. Πηλεὺς δὲ ὅδε, προβέβληται Φοινικοῦν φάρος. μάχαιρα δὲ αὐτῷ, ἡ παρ' Ἡφαίστου ἐν χερσὶν, ἐνδεξομένου τὴν τ συὸς ὁρμήν. τὸ δὲ ὄμμα, ἄγριον, καὶ ὀξὺ ὁρῶν, καὶ

* τηρήσας. Io. σπείσας
* σύφρος. Ic. σκυφρὸς
* ἐπιτεταχθαι. Io. ὑπιτάδαι

οἷος μηδὲ ὑπόριον ἆθλον τὸν ἐς Κόλ- A qualis nec certamen transfilitaneum ad Colchos cum Iasone metueret.
χους σὺν Ἰάσονι δεῖσαι.

ΝΕΣΟΣ.

ΜΗ δείδιθι, ὦ παῖ, τὸν Εὔξεινον ποταμὸν, πολλῷ κυμαίνοντα, καὶ ὑπὲρ τὰς ὄχθας αἰρόμενον. γέγραπται γὰρ· ἀλλὰ μᾶλλον τὰ ἐν αὐτῷ διασκεψώμεθα, ὅπη τε, καὶ ὅπως ἔχει τὰ τῆς τέχνης. ἢ γὰρ καὶ ἐπιστρέφει σε πρὸς ἑαυτὸν ὁ θεῖος Ἡρακλῆς, ὅπως ἐμβεβηκὼς μέσῳ τῷ ποταμῷ. καὶ γὰρ ἀπολάμπων ἀπὸ τῆς ὀφθαλμῆς τὸν σκοπὸν μέλλοντων, τόξον τε ἔχων ἐν τῇ λαιᾷ προβεβλημένῃ, ἐπὶ δὲ τῇ δεξιᾷ ἐν τῷ τῆς ἀφέσεως ἔχων χείμαλι. ἐς μαζὸν γὰρ αὐτῇ. τί δ' ἂν εἴποις πρὸς τὸν νῦν θέαν; ἆρ' ἔν καὶ ἀναθέασθαι δοκεῖς ἐπηχοῦσης τῆς ἀπὸ οἴστοῦ ἀφέσεως; ποῦ γὰρ ἔστι; ὁρᾷς τὸν ὕστατον ἀνασκιρτῶντα κένταυρον; Νέσος δὲ οἶμαι ἔστι, διαφυγὼν ἐκ τῆς Φιλοίης τὸν Ἡρακλέους μόνος χείρα, ὅτι ἁρπάζοντες* ἀδίκως αὐτὴν, διέφυγε μόνος, πλὴν ἔστι. οἴχεται δὲ καὶ ἔστι, ἄδικος ἐς αὐτὸν φανείς. πορθμεύοντος γὰρ τοῦ θεομήνους τούτου, ἐπέστειλε ὁ Ἡρακλῆς ξὺν τῇ γυναικὶ Δηϊανείρᾳ, καὶ τῷ παιδὶ Ὑλλῳ, διὰ ἄπορος ὁ ποταμὸς ἐφαίνετο, τὴν γυναῖκα πορθμεύσαι κελεύει, αὐτὸς δὲ ἐπιβὰς τοῦ δίφρου ξὺν τῷ παιδὶ, ἐχώρει διὰ τοῦ ποταμοῦ. κἀνταῦθα ὁ μὲν κακῶς ἰδὼν τὴν γυναῖκα, ἀπόποις ἐπετόλμα, τῆς ὄχθης ἐπιβάς. ὁ δὲ, βοῆς ἀκούσας ὁ Ἡρακλῆς, τοξεύει κατὰ τοῦ Νέσου. γεγράφαται δὲ, ἡ μὲν Δηϊανείρα, ἐν τῷ τοῦ κινδύνου χείμαλι, καὶ κελεύει ἐς τὸν Ἡρακλέα τὰς χεῖρας τείνουσα. ὁ δὲ Νέσος, ἅτε τὸν οἰκεῖον

*Ἁρπαζόντων

NESSVS.

NE timeas, puer, Euenum fluuium multo fluctu æstuantem, & ripas transilientem. pictus enim est: quin potius ea quæ in ipso sunt expendamus, quatenus, & quomodo se habeant artis opera. annon enim diuinus Hercules te ad se conuertit? qui ita in medio fluuio vestigia fixit: etenim elucens oculis B propositum metientibus, & arcum tenens læua protésa, dextram etiam adhuc in conformationem iaculationis tenet: quippe ad mammam applicata est. quid porrò diceres de neruo? nunquid non audire videris resonantem sagittæ iaculatione. vbinam verò hic? viden' Centaurum postremò saltitantem? Nessus autem, opinor, hic est, qui euitarat solus Herculeam manum è monte Phi- C loes, quãdo ex his qui iniustè ipsi manum inferebant nemo euaserat præter hunc. Perit hic demum, qui iniurius in ipsum visus est: etenim cùm is rogantes traiiceret, & aduenissent Hercules cum vxore Deianira & filio Hylla; quando imperuius fluuius videbatur, mulierẽ traiicere Nesso præcepit: ipse autem conscenso curriculo vnà cum filio, transiuit per fluuium; interea loci Centaurus malè intuitus mulierem; D attentarat inhonesta cùm ripæ institisset. Hercules audito clamore, iaculatur in Nessum. picta autẽ est Deianira quidem in periculi acie; & perterrita, manus ad Herculem intendẽs: Nessus recens sagitta per-

culsus, ac palpitans, nondum videbatur suum currum depositum ad Herculis vsum, Deianiræ dedisse. puellus verò Hyllus insistit quidem adhuc currui, equis ad summam rotarum oram vinctis, vt quiescerent: manibus verò præ gaudio plaudit, risui tribuens, quæ nondum firmata erant.

A δεξάμενος, ὁ δὲ ἑαυτῷ σφαδάζων, οὔπω δοκεῖν τὸν ἑαυτῷ δίφρον ἀποδεδόσθαι ἐς Ἡρακλέα τῇ Δηϊανείρᾳ δεδωκώς. τὸ δὲ παιδίον ὁ Υλλος, ἐφέστηκε μὲν τῷ . . . δίφρῳ, καὶ τὰ ἡνία δεδεγμένον, ὡς τε ἀτρεμεῖν, τῷ ἵππων· προτεῖ δὲ ὑφ' ἡδονῆς τὰς χεῖρας, γέλωτι δοὺς, ἃ μήπω ἔῤῥωται.*

PHILOCTETES.

Philoctetes hic Pœantis filius, qui ad militandum etiam ê Melibœa ad Troiam deducit vltores Menelao contra Phrygem. Generosus vtique heros, atque educationem sub Hercule præ se ferens. minister certè Herculi Philoctetes extitisse ab infantia dicitur; quando gestator etiã arcuum: quos sane postea mercede ab ipso accepisse pro ministerio in pyra, aiunt. Nunc verò hic confecta vi morbi facie nubilum supercilium ad oculos trahens demissos, & in profundo fixos, ac parumper cernentes: & cæsariem squalloris plenam indicans: & barba hirta arrectáq; exhorrescens; atque lacernis indutus: & talo inuoluto, talem, ô puer, sermonẽ edit: Achiui Troiam adnauigãtes, cùm insulis adhæsissent, Chrysæ aram indagabant ab Iasone olim extructam, cùm Colchos peteret. Philoctetes memoria repetita tẽporis, quo cum Hercule vixerat; aram quærentibus ostendit: & cùm hydrus serpens infecisset ei viru alterum pedem, Achiui reliqui Troiam petunt: ipse heros ictus in hac Lemno iacet relictus;

Tabo fluente morbido, ambeso pede;

vt ait Sophocles.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

B Ὁ μὲν δὴ τῷ στρατηγεῖν ἐπ, καὶ τοὺς σὺν Μηλιέων δὴ Τροίᾳ ἀνάγων πρωρεὺς Μενελάῳ καὶ τ Φρυγὸς, Φιλοκτήτης ὁ τ Ποίαντος. γενναῖός που, κἀναφέρων ἐς τ ὑφ' Ηρακλεῖ ζοφήν. θεράπων δὴ γενέσθαι τῷ Ηρακλεῖ ὁ Φιλοκτήτης σὺν νηπίᾳ, ὅτε καὶ φορεὺς εἴη οἱ τῶν τόξων, ἃ δὴ καὶ ὕστερον μισθῷ λαβεῖν παρ' αὐτ τ εἰς πυρὰν ὑπουργίας. ὁ δὲ, νεῶν σὺν παῦθ' ξυμπεπλεγμένων διὰ πλεῦ νόσον τῷ ποδὸς, ξυνεφῆ ὀφρὺν ἐπὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐφέλκων κάτω που, καὶ σὺν βάθει ὄντας, καὶ ἀμβλυνὸν ὁρῶντας, κόμην τε, καὶ αὐχμῷ πλήρη θήνις, καὶ πλεῦ γενσάμενος ὑπανεστηκώς, καὶ φείδων, καὶ ῥάκια αὐτός τε ἀμπεχόμενος, καὶ τ ταρσὸν καλύπτων, τοιόν δε, ὦ παῖ, δίδωσι λόγον. αἰνὰ πλέοντες ἐς Τροίαν οἱ Αχαιοὶ, καὶ ποροῤῥόντες τοῖς νήσοις, ἔμας δύοντο τ τ Χρύσης βωμὸν, ὃν Ιάσων ποτὲ ἱδρύσατο, ὅτε ἐς Κόλχους ἔπλη. Φιλοκτήτης τε σὺν τ ξὺν Ηρακλεῖ μνήμης τὸν βωμὸν τοῖς ζῶσι θήνις, ἐχρίψαντος αὐτῷ τ Υδρᾳ τὸν ἰὸν ἐς θατέρου τοῖν ποδοῖν.* Ⓐ μὲν, δὴ Τροίαν Ⓐ Αχαιοὶ στέλλονται. ὁ δὲ, ἐν Λήμνῳ ταύτῃ κεῖται, διαβόρῳ. Φησὶ Σοφοκλῆς, καταπάλλων ἰῷ τὸν πόδα.

C

D

κ. ἔδει δὲ Λήμνῳ ταῦ ἐκείνῃ διαβόρῳ (φησὶ Σοφοκλῆς) καταπάλλων νόσῳ τὸν πόδα. οἱ μὲν δὴ Τροίαν οἱ Αχαιοὶ στέλλονται, Sophocl. initio Philoctetæ.

ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ.

CALLISTRATI EXPOSITIONES STATVARVM.

EX FEDERICI MORELLI PROFESSORIS REGII INTERPRETATIONE.

A

Εἰς Σάτυρ(ν), ὃς ἐν τῷ κατ' ἰδίαν ἔνθα ἤσκητο.

In Satyrum, eo loci ſtantem vbi ſe exercebat.

ΑΝΤΡΟΝ τι ἐν Θήβαις τῆς Αἰγυπτίας, προσκασμένον σύριγξι, εἰς ἕλικας αὐτοφυῶς ἐν κύκλῳ περιῳκοδομημένον πυθμένας. ἐ γὰρ ἐπ' εὐθείας ἀνοιγόμενον, εἰς εὐθυπόρους αὐλῶνας ἐφίκετο, ἀλλὰ τὸν ὑπόρφον περιδέχον καμπήν, ὑπογείους ἕλικας ἐξέτεινεν, εἰς δυσεύρετον πλάνην κατάπτυστον. ἵδρυτο δ' ἐν αὐτῷ, σατύρου τι χῆνμα, τετυπωμένον κατὰ λίθου. εἰσήκει μὲν ὑπό τινος κρηπίδος εἰς χωρίον, δυσπετίζων τὸ χῆνμα, καὶ τῆς δεξιᾶς βάσεως τὸν ταρσὸν ὀπισθεν ἐξαίρων. μετεχείριζετο καὶ αὐλὸν, καὶ πρὸς τὴν ἠχὼ πρῶτος ἐξανίστατο· τῇ μὲν γὰρ ἀκοῇ μέλος οὐ προσῆπτεν αὐλουμένου, οὐδὲ τῷ ὁ αὐλὸς ἐμφωνος. τὸ δ' ὑπ' αὐλουμένων πάθος, διὰ τῆς τέχνης εἰς τὸν πέτραν εἰσήκτο. οἵδεις δὲ ὑπανισαμένας καὶ φλέβας, ὡς ἂν ἔκ τινος ζεμιζομένας πνεύματος, καὶ εἰς τὸν ἐπήχησιν τοῦ αὐλοῦ τὸν πνοὴν κατέρνων τὸν σάτυρον ἀναπαυόμενον, καὶ συνεργεῖν ἐθέλον τὸ εἴδωλον, καὶ εἰς ἀγωνίαν τὸν λίθον πίπτοντα. εἶχε γὰρ ἔμπνευσιν, καὶ πνοῆς ἐξουσίαν ἐν ἑαυτῷ ἐμφυ-

B

C

ANTRVM quoddam fuit circa Thebas Ægyptias inſtar fiſtulæ expreſſum, in inuolucra à natura per orbē latè circa terræ caua contortum: non enim recto tramite apertum in directos tubos findebatur, ſed ſubmontanum circumcurrens cliuum, ſubterraneos circos protendebat, in errorem vix indagabilem & inextricabilem excidens. Locatus erat in ipſo Satyri conformatio quædā, è marmore arte elaborata. hic cōſtiterat in crepidine quadā, ad locum ſchema ſuum adaptans, & dextri pedis plantam à tergo extollens: tibiam quoque manibus contrectabat, & ad ſonū primus exſurgebat: namq; aliorū auditui non congruebat concentus tibia canentis: neque tibia vocalis fuit: verùm tibiis ludentium affectus artificiosè in ſaxum inductus fuerat. videres etiam ſubintumeſcentes venas, tanquam aliquo ſpiritu afflatas, & ad tibiæ reſonantiam halitum è pectoribus attrahentē Satyrum: & ſimulacrum operari appetēs, & marmor ad concertationem procidens. Etenim ſpiritus poteſtatem inſitam eſſe ſuade-

bat; & anhelitus indicium intus excitatũ ex operoſis meatibus. Ceterùm corpus eius haudquaquã mollitiei particeps erat; ſed membrorũ ſoliditas venuſtatẽ ſurripiebat, dum formam exaſperaret ad artuum vel iuncturarum virilium aptam proportionem. ſedenim formoſa puella, cute molli & concinna, atque artubus delicatis exhibetur: Satyro verò ſquallens vultus conuenit, tanquam mõticolæ genio & in Dionyſij gratiam ſaltitanti. hedera autem ipſum redimibat; cùm ars fructum nõ ex agris decerpſerit: ſed lapis præ ſoliditate in ramos fuſus percurrebat cæſariẽ connexã, ad ceruicales neruos à fronte delabẽs. Adſtabat porrò Pan exhilaratus tibiæ ſonitu, & amplexatus Echum, quaſi metueret, opinor, ne ſi tibia modulato ſono quodam viciſſet, vel inuitæ nymphæ perſuaderet, vt Satyro certatim reſonaret. hoc intuiti ſimulachrum, & Æthiopum lapidem, Memnonis vocale marmor credebamus exſtitiſſe: quod accedente quidem die lucis præſentia exhilarabatur: abeunte verò mœrore tactum lugubre quiddam ingemiſcebat: & ſolũm è marmoribus voluptatis ac doloris ſenſu moderatum, à propria vilitate abſcedebat; ſtupiditate per vocis libertatem deuicta.

A τον, ⸫ ἄθυμος σύνδεξιν, ἐχρομένῳ οἴκοθεν σὺν τ̃ ἀμηχάνων πόρων. καὶ ἰδοῦ ὁ ἀβρότητος μετέχον τὸ σῶμα· ἀλλ' ἡ τ̃ μηρῶν στερρότης, πρὸ ὥρας ἔκλεπτεν, εἰς ἁρμονίαν συμμετρείαν ἀνδρικῶν τε καὶ ἰδέαν τραχύνουσα. καλὴ μὲν γὰρ κόρη· χρῶτες μαλθακοὶ, καὶ εὐθυφόροι, καὶ μηδὲν τρυπῶμενον. σατύρῳ δ' αὐχμηρὸν τὸ εἶδος, ὡς ἂν ὀρείῳ δαίμονος, καὶ Διονύσῳ σκιρτῶντος. κισσὸς δ' αὐτ̃ ἐπε-

B φάνει, ὅκ ἐκ λιθωνων δρεψαμένης τ̃ καρπὸν τ̃ τέχνης· ἀλλ' ὁ λίθος ἐπὶ τοσοῦτον στερρότητος εἰς κλῶνας χυθείς, ὥστε εἶναι τοῦ κώμου, εἰς συμβολὴν, ὅτι τοῦ αὐχενίους τένοντας ἐκ μετώπων προσέρπων. ὑπέστηκει δ' καὶ ὁ Πὰν, χαννύμενος τῇ αὐλήσει, καὶ ἐναγκαλισάμενος τ̃ ἠχὼ, ὥσπερ, οἶμαι, δεδιὼς μή τινα φθόγγον ἐμμισσον ὁ αὐλὸς κινήσας, ἀντηχεῖν ἀναπείσῃ τῷ σατύρῳ τὴν νύμφην. ὅ τὸ

C θεασάμενοι τὸ εἴδωλον, καὶ τὸν Αἰθιόπων λίθον, ἔμφωνον Μέμνονος ὑπεβόμβουν χθιζός· ὃς πρωϊαίους μὲν τ̃ ἡμέρας, ἐπὶ ταῖς πρώσαις ἐφαιδρύνετο· ἀπιόντος δ', ἀνίᾳ βαλλόμενος, πένθιμον ἐπέσεινε· ⸫ μόνος ἐκ λίθων, ἡδονῆς ⸫ λύπης πρὸς ἀποικούμενος, τ̃ οἰκείας ἀπέσπ* κουφότητος, εἰς ἐξουσίαν φωνῆς, τὴν ἀναισθησίαν ἐνικήσας. Ιο. φαυλότητος

D

In Bacchæ ſtatuam: vbi per tranſlationem de artificio Demoſthenis ſermo inſtitutus eſt.

Εἰς τὸ Βάκχης ἄγαλμα. μεταφορικῶς δ', εἰς τὴν Δημοσθένους τέχνην διείλεκται.

NON poëtarũ tantùm & ſermonis opificũ artes in linguas ſpirant, cùm diuinus à Diis afflatus incidit; verumetiam artificum manus diuiniorum ſpirituũ ſubſidiis correptæ, numine afflata, & furore ſociata

ΟΥ ποιητῶν δὲ ⸫ λογοποιῶν μόνον πνέον τέχναι ἐπὶ τὰς γλώττας, ἐκ θεῶν θασμὸν πεσόντος, ἀλλὰ ⸫ τ̃ δημιουργῶν αἱ χεῖρες θατέρων πνευμάτων ἐρέθεσι ληφθεῖσαι, κάτοχα, καὶ μετὰ μανίας

προφητεύουσι τὰ ποιήματα. ὁ γοῦν δὴ Σκόπας ὥσπερ σπήλυγος ἐπιπνοίας κινηθεὶς, εἰς τὴν τοῦ ἀγάλματος δημιουργίαν τὴν θεοφοείαν ἐφῆκε. τί οὖν ὑμῖν καὶ δώσειν τὸν συνθεσιασμὸν τέχνης διηγήσομαι. λίθος Βάκχης ἄγαλμα, ἐκ λίθου Παρίου πεποιημένον, ἀλλαπόμενον πρὸς τὴν ὄντως Βάκχην. συνῆν τῇ οἰκείᾳ τάξει μένων ὁ λίθος, τοῦ συ τοῖς λίθοις νόμον ἐκβαίνειν ἐδόκει· τὸ μὲν γὰρ φαινόμενον ὄντως ἦν εἴδωλον· ἡ τέχνη δὲ εἰς τὸ ὄντως ὂν ἀπήγαγε τὴν μίμησιν. εἶδες ἂν ὅτι στερεὸς ὤν, εἰς τὸ τῆς θήλεος εἰκασίαν ἐμαλάττετο, χορηγούσης διορθουμένης τὸ θῆλυ· καὶ εἰς ἕξεσιν ἀμοιρῶν κινήσεως, ἤδη βακχεύει. καὶ τῷ θεῷ εἰσιόντι, τὰ σύνδον ὑπήχα. προσωπόν γε μὲν ἰδόντες ὑπὸ ἀφασίας ἔσημον. ὅτω δὴ τῇ αἰσθήσεως συνείπετο δήλωμα, μὴ προούσης αἰσθήσεως. Βάκχης ἐκβακχεύων θασμὸς ἐμαινύετο, θασμοῦ μὴ πλήττοντος. ὅσα φέρει μανίας *οἰστρῶσα ψυχὴ, τοσαῦτα πάθους διέλαμπε τὰ τεκμήρια ὑπὸ τῆς τέχνης, ἀῤῥήτῳ λόγῳ κραθέντα. ἀνεῖτο μὲν ἡ κόμη ζεφύρῳ σβεῖν, τῇ εἰς ῥιχὸς ἀνθησιν λίθος ὑπεμάχετο. ὁ δὴ καὶ μάλιστα τὸν λογισμὸν ὑπεξίστη, ὅτι στερεὸς λεπότητι λίθος ὤν, ἐπείθετο, καὶ πλοκάμων ὑπήκουσε τοῖς μιμήμασι, τῇ τοῦ ζωπικῆς ἕξεως γεγυμνωμένος, τὸ ζωπικὸν εἶχεν. ἔφης ἂν ὅτι καὶ αὐξήσεως ἀφορμὰς ἡ τέχνη συνεσκάλευε. ὅτω τῇ τὸ ὁρώμενον, ἄπιστον, καὶ τὸ μὴ πιστὸν, ὁρώμενον. ἐμὴν δὲ καὶ χεῖρας ἐνεργοὺς ἐπεδείκνυτο. ὃ γὰρ Βακχικὸν ἐπάνασε θύρσον, ἀλλὰ πισφάγιον

*Ita Comes, ἐκμανίης

A prænunciant opera. Etenim Scopas velut inſpiratione quadam concitatus, ad ſtatuæ opificium Dei afflatum tranſmiſit. nunquid verò vobis altius artis furorem diuinum recēſebo? Bacchæ ſtatua fuit ex marmore Pario conſtans, & planè mutata in Baccham veram, non ſimulatam. namque in ſtatu proprio conſiſtens lapis legem marmoribus datam excedere videbatur. Enimuero quod apparebat, reapſe ſimu-
B lachrum erat: ars autem imitationem ad id quod re vera erat, deduxerat. videres vtique, quòd ſolidum marmor erat, in fœminæ effigiem emolliri, truculentia fœmineam ſpeciem emendante; & motionis expers, iam bacchandi poteſtatem habere: tum Deo ingreſſo interiora perſonabant. vultum certè intuiti, præ ſtupida taciturnitate conſtitimus: vſque adeò ſenſus declaratio comitabatur, ſenſu non
C præſente, ac diuinus Bacchæ afflatus deſignabatur, inſpiratione non feriente: deniq; quot & quanta fert animus furoris œſtro percitus; tot ac tanta affectus indicia ab arte emicabant, inenarrabili arcanáque ratione temperata. ſoluta coma Fauonio exagitabatur: atque in floridum capilli floccum marmor diffindebatur. hoc maximè profecto mentis & rationis vim deturbabat, quòd capillitij quoque tenuitati, verè marmor exiſtens, obtemperabat; & cincinnorū imitationibus pa-
D rebat: & vitali habitu nudatum ac deſtitutū vitalem vim habebat. Diceres etiam incrementi anſas artem contuliſſe. Sic & quod conſpicitur incredibile eſt, & quod non credibile eſt, ſpectatur. veruntamen manus etiam agiles & induſtrias oſtendebat. non enim Bacchicum quaſſabat thyrſum; ſed & ſeceſpitam

quandam ferebat, tanquam Euoé A clamans, insaniæ acerbioris signum. hoc porrò capellæ quoddā figmentū liuidi coloris erat. Etenim saxum subierat cadaueris speciem; & vnam eandémque materiam, in mortis & vitæ imitationē ars diuiserat; nempe in Baccham animatam stantem, & quasi appetentem Cithæronem: & in capellam furore Bacchico interemptam, & sensuum vigore priuatam, ac marcentem. Itaque Scopas qui exanima simulacris effingebat corpora, opifex veritatis e- B rat: & corporibus materiæ miracula excudebat. At verò Demosthenes cùm simulachra oratione exprimeret, parum abest quin sermonum formam sensum mouentem ostenderet, intelligentia & sapientia constantibus, artis medicamenta admiscens. hinc repentè è vestigio agnoscetis Signum ad contemplationem propositum, suo proprióq; motu desertum non fuisse: quin etiam simul dominari, & C in charactere sculpturáve suum parentem conseruare; & Baccham amorem præ se ferre.

ἐφερεν, ὡσπερ βακχεύουσα, πικροτέρας μανίας σύμβολον. τὸ δ', ἰῶ χιμαίρας τὸ πλάσμα, πελιδνὸν τὴν χρόαν. καὶ γὰρ τὸ τεθνηκὸς, ὁ λίθος ὑπεδύετο. καὶ μίαν οὖσαν τὴν ὕλλιν, εἰς θανάτου καὶ ζωῆς διῆρε τὴν μίμησιν. τὴν μὲν, ἔμπνουν ἑστῶσαν, καὶ οἷον ὀρεχομένην Κιθαιρῶνος· τὴν δὲ, ἐκ τῆς Βακχικῆς θανατωθεῖσαν ὀίστρου, καὶ τῆς αἰσθήσεων ἀπομαραίνουσαν τὴν ἀκμήν. ὁ μὲν δὴ Σκόπας, καὶ τὰς ἀψύχους εἰδωλοποιῶν γενέσεις, δημιουργὸς ἀληθείας ἦν, καὶ τοῖς σώμασι τῆς ὕλης ἀπετυποῦτο τὰ θαύματα. ὁ δὲ τὰ ἐν λόγῳ διαπλάττων Δημοσθένης ἀγάλματα, μικρὸν καὶ λόγων ἔδειξεν εἶδος αἰσθητὸν, τοῖς νοῦ, καὶ φρονήσεως φαρμάκοις, συγκεραννὺς τὰ τῆς τέχνης φάρμακα. καὶ γνώσεσθε δὲ αὐτίκα, ὡς οὐδὲ τῆς οἰκοθεν κινήσεως ἐστέρηται τὸ εἰς θεωρίαν προκείμενον ἄγαλμα, ἀλλὰ καὶ ὁμοῦ δεσπόζει, καὶ ἐν τῷ χαρακτῆρι σώζει τὸν οἰκεῖον γεννήτορα· ἀπὸ δὲ τῆς Βάκχης, τὸν ἔρωτα.

In Indi statuam.

INDVS iuxta fontem constiterat; donarium à Nymphis erectū. Indus autem marmor nigrans erat, & quod ad eū colorem ex natura generis sui transfugerat. Habuit porrò florentem & crispum crinem, non puro & mero nigro lucentem, verùm è summitatibus contendentem cum flore Tyriæ purpuræ. nam veluti delinitus & madefactus vicinis Nymphis, capillus è radicibus exurgens, nigrior ad summitates fluctuabat. Oculi profectò non cō-

Εἰς τὸν Ινδου ἄγαλμα.

ΓΑΡΑ κρωΐλῳ Ινδὸς εἰστήκει, ἀνάθημα τῶν Νύμφαις ἱδρυθείς. ἰῶ δ' ὁ Ινδὸς, λίθος μαινόμενος, καὶ τρεῖς τὴν ἐκ φύσεως τῶν χροὸς αὐτομολῶν χροιάν. εἶχε δὲ βοστρύχους μὲν, καὶ ἄλλως τὴν χαίτην, καὶ ἀκράτῳ τῷ μέλανι λάμπουσαν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄκρων, πρὸς κόχλον Τυρίας ἰου. Τυείου ἄνθος ἐρίζουσαν. οἱ γὰρ βύπαθοσα, καὶ νοτιζομένη τοῖς τρεφοσίκοις νύμφαις ἡ χαίτη ἐκ ῥιζῶν ἀνιοῦσα, μελάντερος τρεῖς τοῖς ἄκροις ἐπόρφυρεν. ὀφθαλμοὶ γὰρ

μιλὼ οὐ σεωῆδον τῷ λίθῳ. κ᾽ γὰ τὰς τῶ ὀμμάτων κόρας, ὡδιέθη λευκότης, κατ᾽ ἐκεῖνο τὸ μέρος τ᾽ πέτρας μεταπιπτούσης εἰς λευκότερον, καθ᾽ ὃ κὴ τ᾽ τ Ινδοῦ φύσεως ἡ χρόα μιγαίνει. μέντοι γ᾽ αὐτ᾽ ὄξιστη. κὴ τὸ μεμεθυσμένον, οὐ κατεμιμήσατο ἡ τῦ λίθου χρόα. οὐ γὰ ἦν αὐτῷ μηχάνημα τὰς ὄψεις φοινίξαι, σκέπουσος τῦ μέθυ τὸ μέθυ. σὺ δὲ τ᾽ χήματος, κατηγόρει τῦ πάθους. ὠδράφορός τε γὰρ, κὴ κωμάζων εἰστήκει, οὐ διαμόλυ ἐρείδων τὸ πόδε, ἀλλ᾽ ὑποζυγίος τι, κὴ ὑπὸ τὸ γόνυ ὀκλάζων. ὁ δὲ λίθος, ὑπὸ τῦ πάθους ἐώκει πληγῆτι, καὶ οἱονεὶ κ. αἰωρῶν * ἀναίρων, τὸν ἀπὸ τ᾽ μέθης ἐμφανίζων σφυγμόν. εἶχε δὲ ἄβρον οὐδὲν τ᾽ Ινδοῦ τὸ εἴδωλον, οὐδ᾽ ἑκάστην κ᾽ χρόαν ἐξήσκηται χάριν, ἀλλ᾽ εἰς μόνιμον τῶν μελῶν συμβολὴν διήρθρωτο. ἀσκεπὴς γὰ ἦν, κὴ γυμνὸς, ὡς ἂν τῶν Ινδικῶν σωμάτων πρὸς τὸ τ᾽ ἀκμῆς φλογώδες εἰωθότων ἀναδρίζεσθαι.

A cinebant marmori. nam ad pupillas oculorum circumcurrebat candor; saxo illa ex parte in candidius conuerso, qua naturæ Indi color germanus, solet nigrescere. Crapula verò ipsum de statu mentis mouerat: at vim temulentam non denotabat color marmoris: non enim integrum fuit ipsi artificium genas rubore tingendi, atrore vinolentiam obtegente. verùm ex conformatione arguebat affectum: etenim mente motus ac lasciuiens B expressus erat, vt qui firmare pedes & stare loco nesciret, sed tremulus esset & poplitib. in terram inclinatis. Ceterùm marmor ab affectu simile erat percusso & quasi palpitanti, præferens concussionem è temulentia ortam. Nihil præterea molle ac delicatum habebat Indi simulacrum, neque singularem colore ac gestu gratiam referebat: verùm ad solam actuum commissionem distinctum fuerat. porro Indus C absq; vllo integumento, ac nudus erat; tanquam Indis corporibus ad æstus ardorem consuetis, virilem acquirere vigorem.

Εἰς τὸ τῦ Ερωτος ἄγαλμα.

ΚΑΙ ἑτέρας ἱερᾶς τέχνης οἱ λόγοι προφητεύσαι βούλονται. οὐ γὰρ μοι θεμιτὸν μὴ καλεῖν ἱερὰ τέχνης γεννήματα. Ερως γοῦν Πραξιτέλους τέχνημα, ὁ Ερως αὐτὸς, παῖς ἀνθηρὸς, καὶ νέος, πτέρυγας ἔχων, κὴ τόξα. χαλκὸς ὁ αὐτὸν ἐτύπου, & ὡς ἂν ἔρωτα τυπῶν τύραννον θεὸν, & μέγαν· καὶ αὐτὸς ἐδυνάστευε. οὐ γὰρ ἐνεῖχετο χαλκοῖς εἶναι τὰ πάντα, ἀλλ᾽ ὅσον ἦν, Ερως ἐγίνετο. εἶδες ἂν τὸν χαλκὸν τρυφῶμενον, D

In statuam Cupidinis.

Alterius quoque artis sacræ sermones vaticinari volunt. nefas quippe mihi est sacros non vocare artis fœtus. Cupido erat Praxitelis artificium, ipsemet Cupido, puer, floridus, tener, alis præditus, & arcum tenens. æs autem ipsum informabat: & vt Cupidinem, dominatorem Deum & magnum effingens; ipsum etiam metallum tyrannicè dominabatur: non enim passum fuerat vt æs omnino remaneret: sed quantumcumque fuit, Amor effectus erat. Videas æs deliciis diffluēs,

& mirum in modum carnis teneritudine molleſcens; atque, vt ſummatim dicam, ad neceſſaria complenda, materiam ſibi planè ſufficientem eſſe. ſiquidem ſtriculus erat puer, à maieſtate alienus: æri porro conſonantem vſum coloréve habebat; ac floride adoleſcere cernebatur. Porro motionis effectis priuatus, paratus erat ad motum indicandum. Enimuero in firma ſede collocatus erat: attamen fallebat, quaſi ſublimi motioni dominaretur. quinetiam iactabat ſe profuſus in riſum, igneum quiddam & mellitum ex oculis irradiãs. ibidem videre fas erat, æs affectui obtemperans, & riſus imitationem facilè ac libenter admittens. erectus igitur fuit, ad verticem dextrum inflectens brachiũ altera manu arcum eleuans, & inceſſus, æqui pondium ad læuam inclinans. Etenim ſiniſtri lumbi deflexio à ſuo ſtatu receſſerat, ad æris facilem tractationem ſoliditate infracta. Cincinni verò florigeri & criſpantes caput eius obumbrabant, iuuenili ſublucentes vigore. proinde mirificum iſtud æs erat: ſedenim intuito rubor effulgebat, à ſumma cæſarie excitatus. at contrectanti capillus ſurrigebat, titillatione ſenſum afficiens: mihi certè dum artem contemplarer, ſubierat animum credere Dædalum etiam choream agitatam elaboraſſe: & colorem ſenſus mouiſſe: quãdo Praxiteles in Cupidinis imagine, quædam etiam fermè ſenſa inſeruerat, & ala vim aërem ſecandi ſolerter excogitarat.

A καὶ εἰς δύσαρκίαν ἁπαλαίνως χλιδῶντα· καὶ ὡς βραχέως εἰπεῖν, τὰ ἀναγκαῖα πληρῶν, ἑαυτῷ ἱκανὴν ἔρικε δοκεῖν ὑλην. ὑγρὸς μὲν ἦν, ἀμοιρῶν μεγαλοπρεποῦς. χαλκῷ δ' ἔχων συνῳδὸν τὸ χρεών, δι- ἰν. χρῶτα
B δωθὴς* ἐωρᾶτο. τῷ δ' κινήσεως ἔργων ἐστερημένος, ἕτοιμος ἦν δεῖξαι κίνησιν. εἰς μὲν γὰρ ἕδραν εὔσιμον ἵδρυτο· ἀπαθὴς δ', ὡς ἐπὶ μετεώρῳ κυριεύων φορᾶς· ἐγαυρᾶτο δ' εἰς γέλωτα, ἔμπυρόν τι, καὶ μείλιχον ἐξ ὀμμάτων διαυγάζων. ἐπὶ ἦν ἰδεῖν ὑπακουόντα τῷ πάθει τὸ χαλκοῦν, ἐπὶ δεχόμενον εὐκόλως τὸ γέλωτος μίμησιν. ἵδρυτο δ', εἰς μὲν τὴν κορυφὴν, τὸν δεξιὸν ἀπακάμπτων καρπὸν, τῇ δὲ ἑτέρᾳ μετεωρίζων τὸ τόξον, καὶ τῷ τῆς βάσεως ἰσορροπίαν ἐπικλίνων ἐπὶ τὰ λαιά. τῷ γὰρ τῆς ἀριστερᾶς λαγόνος σπάσαν, ἀνίει πρὸς τῷ βυθρότητα
C τοῦ χαλκοῦ, τὸ στεγανὸν ἐκκλάσας. πλόκαμοι δ' αὖ τῷ κεφαλῷ ἐσκίαζον ἀνθηροὶ καὶ σύθλοι, νεοτήσιον ὑπολάμποντες ἄνθος. καὶ ἦν θαυμαστὸς οἷος ὁ χαλκὸς. ἵδρωτι μὲν γὰρ, ἔρυθος ἀπέστιλβεν, δι' ἄκρων βοστρύχων αἰρόμενον. ἁφαμένῳ δ', ἡ θρὶξ ὑπεξανίστατο, μαλθακιζομένη πρὸς τῷ αἰσθήσει. ἐμοὶ δὴ θεασαμένῳ τὴν τέχνην, ἐπῆλθ' ὑπονοεῖν ὅτι καὶ χορὸν ποτε κινήσαι (φ)
D Δαίδαλος, καὶ ἔρωτα παρεῖχεν αἴσθησις· ὅπου Πραξιτέλης εἰς τὴν εἰκόνα ἔρωτος ἐνέθηκε μικρὰ καὶ νοήματα, καὶ πτέρυγι τὸν ἀέρα τέμνειν ἐμηχανήσατο.

In ſtatuam Narciſſi.

SYLVA erat, atque in ipſa fons pulcherrimus, ex aqua valde

Εἰς τὸ τοῦ Ναρκίσσου ἄγαλμα.

ΑΛΣΟΣ ἦν· καὶ ἐν αὐτῷ, κρήνη παγκαλος, ἐκ μάλα καθαρᾶς τε, καὶ διαυ-

χοῖς ὕδασος. εἰστήκει δὲ ἐπ' αὐτῇ Νάρ-
κισσος, σὺ λίθου λευκοῦ πεποιημένος.
παῖς ἦν, μᾶλλον ἢ ἥβης, ἡλικιώτης
ἐρώτων, ἀστραπὴν οἵαν ἐξ αὐτοῦ τοῦ σώμα-
τος ἀπολάμπων καλλους. ἦν γὰρ τοιόν
δε τὸ χρῆμα. κόμαις ἐπιχρύσοις ἠστρα-
πτε, καὶ μὲν τὸ μέτωπον, καὶ λιχὼς ἐλισ-
σομένης εἰς κύκλον, καὶ ἢ τὸν αὐχένα,
κεχυμένης εἰς νῶτα. ἔβλεπε δὲ καὶ ἀ-
κράτως γαῦρον, οὐδὲ ἱλαρὸν καθαρῶς.
ἐπιπεφύκει γὰρ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἡ
τῆς τέχνης λύπη, ἵνα μὴ τῷ Νάρ-
κισσου καὶ τῷ τύχῃ ἡ εἰκὼν μιμῆται.
ἐστάλτο δὲ ὥσπερ οἱ ἔρωτες, οἷς καὶ τῆς
ὥρας τῷ ἀκμῇ ἐφοιτήκασι. χρῆμα
ἦν καὶ τὸ κοσμοῦν τοιόνδε. πέπλος λευ-
κανθὴς ὁμοχρως τῷ σώματι τοῦ λίθου,
περιθέων εἰς κύκλον, καὶ δὲ τὸν δεξιὸν
ὦμον, προνίδες ὑπὲρ γόνυ καταβαίνου-
σαι ἐπαύοντο· μόνῃ ἀπὸ τῆς πορπη-
μάτος ἐλευθεροῦν τῇ χειρί. οὕτω δὲ
καὶ ἀπαλὸς, καὶ πρὸς πέπλου γεγονὼς
μίμησιν, ὡς καὶ τῷ τῆς σώματος διαλάμπειν χροάν, τοῦ διὰ τῆς περιβολῆς λευ-
κότητος, τοῦ διὰ τοῖς μέλεσιν αὐγὴν ἐξιέ-
ναι συγχωρούσης. ἔστι δὲ καθάπερ κα-
τόπτρῳ τῇ πηγῇ χρώμενος, καὶ εἰς αὐτὴν
περιχέων τοῦ προσώπου τὸ εἶδος. ἡ δὲ,
τοῦ ἀπ' αὐτοῦ δεχομένη χαρακτῆρας,
τῷ αὐτῷ εἰδωλοποιΐᾳ ἤνυεν, ὡς δο-
κεῖν ἀλλήλοις ἀντιφιλοτιμεῖσθαι τὰς
φύσεις· ἡ μὲν γὰρ λίθος ὅλη, πρὸς ἐκεῖ-
νον μετημλάττετο τὸ ὄντως παῖδα. ἡ δὲ
πηγὴ, πρὸς τὰ ἐν τῇ λίθῳ μηχανήμα-
σι τῆς τέχνης ἀντιγωνίζετο, ἐν ἀσωμάτῳ
χρήματι τῷ ἐκ σώματος ἀπεργαζο-
μένη τοῦ χρήματος ὁμοιότητα, ἐν τῷ ἐκ τοῦ εἰκόνος κατεχομένῳ σκιάσμασι, οἷς πνὰ

A pura, limpida, & pellucida: eo loci Narcissus stabat, è marmore candido confectus. puer erat vel potius adolescens, coæuus Amorum: veluti fulgetrum quoddam è corporis formositate eiaculans. Eiusmodi verò conformatione extitit. aurea cæsarie fulgebat; capillo ad frontem in orbem reuoluto, sed per ceruicem diffuso in terga. Obtutus eius non pure ac planè superbus, neque hilaris omB nino: insitus quippe fuerat in oculis mœror ex arte; vt cum Narcisso, imago etiam fortunam eius imitaretur. Amictus & cultus erat vt Amorum: quibus etiam ætatis & formæ vigore assimilis erat. Porro figura ad ornatum talis fuit; peplus candens, corpori concolor, nempe ex eodem marmore, orbem conficiens: ad dexterum verò humerum fibulæ supra genu descendentes desinebant; solam à fibulaC tione manum eximebat. Ceterum adeo tener erat, & ad pepli imitationem ita pulchrè expressus, vt etiam corporis color transluceret; candore, qui in circuitu nitebat, splendorem in artubus emicantem, egredi concedente. Stabat porro fonte tanquam speculo vtens, atque in ipsum vultus faciem effundens: aqua vero eius notas accipiens, absolutam formæ expressionem perD ficiebat; vt viderentur inter se vicissim naturæ cõtendere, quò se mutuo exprimerent: etenim totum marmor cum illo reapse puero permutabatur; fons autem cum molitionibus artis, quæ in lapide erant, concertabat, dum in figura incorporea speciem figuræ è corpore cõstante efficeret, & adumbrationi comprehensæ, & ab imagine veluti

carneam

carnem quandam aquæ naturam apponeret. vſqueadeò verò viua & animata erat per aquas figura, vt quis ipſum eſſe Narciſſum opinaretur: quem ad fontem profectum forma ſua in aquis conſpecta apud lymphã nymphámve interiiſſe memorant, eò quòd percupiiſſet cum ſimulacro ſuo copulari; & nunc in prato conſpici verna tempeſtate florentem. perſpexiſſes etiam, cùm vnum marmor eſſet, colorem ad oculorum fabricam accommodare, & morum memoriam ſeruare; & ſenſus indicare, & affectus deſignare, & ad capillitij licentiam accedere, in pili flexuram ſolutum. iſtud autem ne verbis quidem exprimi poteſt, vt lapis in humorem laxatus, corpus oppoſitum eſſentiæ ſuæ præbuerit: naturam namque ſolidiorem nactus; ſenſum tamen aliquem deliciarum emittebat, in rarum quendam corporis tumorem diffuſus. quinetiam fiſtulam contrectabat, qua paſtoritiis Diis primitias ſacrauerat, & ſolitudinem cantibus reſonare fecerat, ſi quando muſicis inſtrumentis applicare animum optaret. hunc equidem Narciſſum admiratus, ô iuuenes, etiam ad vos induxi pulcrè expreſſum ad ſacrum Muſarum atrium. Ceterùm ita ſe habet ſermo, vt ipſa quoque ſe ſtatua habebat.

σαρκὸς τὴν τοῦ ὕδατος φύσιν προσθεῖσα. οὕτω ζῶν ἦν καὶ ἔμπνουν τὸ καθ' ὑδάτων γνῶμα, ὡς αὐτὸν εἶναι δοξάσαι τὸν Νάρκισσον. ὃν ἐπὶ πηγὴν ἐλθόντα, τῆς μορφῆς αὐτῷ καθ' ὑδάτων ὀφθείσης, φασὶ νύμφη τελευτῆσαι λέγουσιν, ἐρασθέντα τῷ εἰδώλῳ συμμίξαι, καὶ νῦν ἐν λειμῶνι φαντάζεσθαι, σὲ ἠρινοῖς ὥραις ἀνθοῦντα. εἶδες ἂν ὡς εἰς ὢν ὁ λίθος, τὸ χρόαν, καὶ ὁμιλιῶν καταστενάξαι πρόθυμος ἦν, καὶ ἠθῶν ἰσοτιμίαν ἔσωζε, καὶ αἰσθήσεις ἐνεδείκνυτο, καὶ πάθη ἐμιμεῖτο, καὶ τοῦ βοστρύχου ἐξοισίαν ἠκολούθει, εἰς τὸ βοστρύχου καμπὴν λυόμενος. τὸ γὰρ ὕδατι λόγῳ ῥητὸν, λίθος εἰς ὑγρότητα κεχαλασμένος, καὶ ἐναντίον σῶμα τῇ οὐσίᾳ προσιέμενος· στερεωτέρας γὰρ τετυχηκὼς φύσεως, χυφερότητος ἀπέστελλεν αἴσθησιν, εἰς ἀραιόν τινα σώματος ὄγκον διαχεόμενος. μετεχαλίζετο δὲ καὶ σύριγγα, ἧς νομίοις θεοῖς αὐτὸς ἀπῆρχε· καὶ πολλάκις ἐρημίαν κατηχὰ τοῖς μέλεσιν, εἴποτε μουσικοῖς ψαλτηρίοις προσομιλῆσαι ποθήσοι. θαυμάσας τοῦτον, ὦ νέοι, τὸν Νάρκισσον, καὶ εἰς ἡμᾶς πρήναγον, εἰς Μουσῶν αὐλιὸν ὑποτυπωσάμενος. ἐγὰ δὲ ὁ λόγος, ὡς καὶ εἰ εἰκὼν εἶχεν.

In ſtatuam Temporis opportuni, ſeu Occaſionis.

Εἰς τὸ ἐν Σικυῶνι ἄγαλμα τοῦ Καιροῦ.

VOLO etiam tibi Lyſippi opificium oratione exprimere: quod quidem ſignorum ſuorum pulcerrimum artifex fabricatus, Sicyoniis ad ſpectandum propoſuerat. Simulacrum fuit, Tempus opportunum ex ære ſculptum; arte cum natura contendente. Tempus autem, puer

Ἐθέλω δέ σοι καὶ τὸ Λυσίππου δημιούργημα τῷ λόγῳ πρᾶξαι, ὅπερ ἀγαλμάτων κάλλιστον ὁ δημιουργὸς τεχνισάμενος, Σικυωνίοις εἰς θέαν προὔθηκε. καιρὸς ἦν εἰς ἄγαλμα, τετυπωμένος ἐκ χαλκοῦ, πρὸς τὴν φύσιν ἀμιλλωμένης τῆς τέχνης. παῖς γὰρ ἦν ὁ

καιρὸς ἡβῶν, καὶ κεφαλῆς ἐς πόδας ἐπανθῶν τὸ τῆς ἥβης ἄνθος. λιπῶ δὲ τὸ μὲν ὄψιν, ὡραῖος, σείων ἴουλον, καὶ ζεφύρῳ πνέοντι, πρὸς ὃ βούλοιτο καταλιπὼν τὸν κόμαν ἀνεῖρον. τὸ δὲ χρόᾳ εἶχεν ἀνθηράν, τῇ λαμπηδόνι δὲ σώματος τὰ ἄνθη δηλῶν. λιπῶ δὲ Διονύσῳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐμφερής. τὰ μὲν γὰρ μέτωπα χαρίσιν ἔστιλβεν· αἱ παρειαὶ δὲ ἁπαλαῖς εἰς ἄνθος ἐρυθρώμεναι, νεοτήσιον ὡραΐζοντο, ὑπιβάλλουσαι τοῖς ὄμμασιν ἁπαλὸν ἐρύθημα. εἰσήκει δὲ ἐπὶ τινος σφαίρας, ἐπ' ἄκρων τῶν ταρσῶν βεβηκὼς, ἐπερωμένος τῷ πόδε. ἐπανέφυκει δὲ οὐ νενομισμένως ἡ τρίξ· ἀλλ' ἡ μὲν κόμη κατὰ τῶν ὀφρύων ἐφέρπουσα, ταῖς παρειαῖς ἐπέσκε τὸν βόστρυχον. τὰ δ' ὄπισθεν λιπῶν τῷ καιρῷ, πλοκάμων ἐλεύθερα, μόνῳ τῷ κατὰ χρυσέως βλάστην ὑπιφαίνοντα τὸ τειχος. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀφασίᾳ πληχθέντες ποθὲν τὸ θέαν, εἰσήκειμεν, τὸν χαλκὸν ὁρῶντες ἔργα φύσεως μηχανώμενον, καὶ τὸ οἰκείας καταβαίνοντα τάξεως. χαλκὸς μὲν γὰρ ὤν, ἐρυθραίνετο, σκληρὸς δ' ὢν τὴν φύσιν, διεχεῖτο, μαλθακῶς* εἴκων τῇ τέχνῃ ποθὲν ὁ βούλοιτο. ἀσαινίζων δ' αἰσθήσεως ζωτικῆς, σύνοικον ἔχων ἐπισοῦτο τῷ αἴσθησιν. καὶ οὕτως ἐσήρικτο, πάγιον τὸν ταρσὸν ἐρείσας· ἐσῶς δὲ, ὁρμῆς ἐξουσίαν ἔχων ἐδείκνυτο. καὶ οἱ μὲν ὀφθαλμὸν ἥπατα, ὡς καὶ τῆς εἰς τὸ ποθὲν κινεῖσθαι φορᾶς, καὶ ποθὲν τῷ δημιουργοῦ λαβὼν, καὶ τῷ ἀέρος πλῆξιν τέμνει, εἰ βούλοιτο, ταῖς πτέρυξι. καὶ τὸ μὲν ἡμῖν θαῦμα, τοιοῦτον ἦν. εἴς δέ τις τῶν ποθὲν τὰς τέχνας σοφῶν, καὶ εἰδότων σὺν αἰσθήσει τεχνικωτέρᾳ τὰ τῶν δημιουργῶν ἀνιχνεύειν θαύματα,

A erat pubescens: in quo pubertatis flos à capite ad pedes vigebat. facie certè formosus apparebat, lanuginem quatiens, & Fauonio concutiendam quocunque vellet, cæsariem solutam linquens. florigero nitebat colore, splendore corporis flores ostendens: erátque Dionyso maxima ex parte persimilis: atenim frons gratiis emicabat: genæ autem ipsi floris instar rubentes, iuuenili decore fulgebant, tenerum oculis ruborem adiicientes. Stabat B autem in globo quodam summis pedum plantis insistens, quibus alatus erat. capillus non more solito creuerat: verùm coma contra supercilia repens, ad genas cincinnum reuocabat. occiput itaque Temporis cinnorum nexibus liberum fuit, solo à primo ortu insito, apparente capillo. Nos igitur taciturno stupore perculsi hoc spectaculo constitimus, æs naturæ opera moliens cernentes, ac suum propriúmque C statum excedens. nam cùm æs esset, rubebat: & natura durum diffundebatur; molliter cedens arti, quocunque vellet: præterea vitali sensu carens, interiore sensu præditum credebatur. atque ita fultum & stabilitum erat, fixo firmiter talo: stans verò, cōcitati motus licentiam præ se ferebat: oculúmque tibi decipiebat, tanquam si compos esset vlterius pergendi. & accepta ab D artifice facultate aëriam plagam secandi, si vellet, remigio alarum. atque eiusmodi sane erat, quod mirū nobis accidebat. Vnus verò quidam in artibus illustris, & ex eorum numero, qui norunt, cum sensu magis artificioso opificū mirāda indagare,

* μαλθακῶς εἰ

etiam rationis artificio accineret, Temporis potentiam in arte seruatam enarrando: nam quod aligerum est in talis, subindicare pernicitatē, & talaria quib. multum implicans æuum; horis ac tempestatibus annuis inuectum fertur. Porro efflorescentem venustatem referri ad id, quòd omne tempestiuum formosum est: & solus pulcritudinis artifex est Tempus: Omne verò quod defloruit, extra Temporis naturam est. Coma autem ante frontem vagatur, quia tempus accedens sumere facilè est: eo præterito, negotiorum vigens occasio vnâ abit; & neglectum Tempus capere est nefas.

Pindar. Pythioni. Od. IX. Str. IV.

καὶ λογισμοῦ ἐπῆλθε τῷ τεχνήματι, τιμὼ τὸ καιροῦ δωτῆρα, ἐν τῇ τέχνῃ σωζομένην ἐξηυρίσκομος· τὸ μὲν γὰρ πτέρωμα τῶν ταρσῶν, αἰνίσσεται τιμὼ ὀξύτητα· καὶ ὡς πολλὰ ἀνθρώπων αἰῶνα, φέρεται ταῖς ὥραις ἑπόμενον. τιμὰ δὲ ἐπανθοῦσαν ὥραν, ὅτι παῖς ὁ καιρὸν τὸ ὡραῖον, καὶ μόνος κάλλους δημιουργὸς ὁ καιρός· τὸ δ' ἀπηνθηκὸς ἅπαν, ἔξω τῆς καιροῦ φύσεως. τὸ δὲ κρὶ τὸ μετώπου κόμιον, ὅτι προσιόντος μὲν αὐτοῦ, λαβέσθαι ῥᾴδιον. παρῳχηκότος δ', ἢ τῶν πραγμάτων ἀκμὴ συνεξέρχεται· καὶ οὐκ ἔστιν ὀλιγωρηθέντα λαβεῖν τὸν καιρόν.

IN SIMVLACRVM OCCASIONIS. M. P. Ausonij.

CVIVS opus? Phidiæ, qui signũ Palladis, eius,
Quique Iouem fecit, tertia palma ego sum.
Sum Dea, quæ rara, & paucis Occasio nota.
Quid rotulæ insistis? Stare loco nequeo.
Quid talaria habes? volucris sum. Mercurius quæ
Fortunare solet, tardo ego cùm volui.
Crine tegis faciem. Cognosci nolo. Sed heus tu,
Occipiti caluo es. Ne tenear fugiens.

ΕΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ Καιροῦ, ΔΗΜΟΥ. Γοσφιστοῦ.

Τίς, πόθεν ὁ πλάστης. Σικυώνιος. οὔνομα δὴ τίς; Λύσιππος. σὺ δὲ τίς; Καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ.
Τίπτε σ' ἐπ' ἄκρῳ βέβηκας; ἀεὶ θέω. τί δὲ ταρσοὶ
Ποσσὶν ἔχουσι διφυεῖς; ἵπταμ' ὑπηνέμιος.
Χαλκεὶ δὲ δεξιτερῇ τί φέρεις ξυρόν; ἀνδράσι δεῖγμα
Ὡς ἀκμῆς πάσης ὀξύτερος τελέθω.
Ἡ δὲ κόμη τί κατ' ὄψιν; ὑπαντιάσαντι λαβέσθαι.
Νὴ Δία τἀξόπιθεν πρὸς τί φαλακρὸν πέλει;
Τὼ γὰρ ἅπαξ πτηνοῖσι παρῆλθόν με ποδοῖν,
Οὔτις ἔθ' ἱμείρων δράξεται ἐξόπιθεν.
Τοῖον ὁ τεχνίτης με διέπλασεν εἵνεκεν ὑμέων,
Ξεῖνε, καὶ ἐν προθύροις ἔστικε διδασκαλίην.

A

Εἰς τὸ τοῦ Ορφέως ἄγαλμα.

ΕΝ τῷ Ελικῶνι (τέμενος ἐστὶ Μουσῶν σκιερὸν ὁ χῶρος παρὰ τοῦτο Ὀλμειοῦ τε ποταμοῦ ῥύακας, καὶ πλησίον ἱππίδα Πηγάσου κρήνην) Ορφέως ἄγαλμα* τῆς Καλλιόπης παρὰ τὰς Μούσας εἱστήκει, ἰδεῖν μὲν κάλλιστον. ὁ γὰρ χαλκὸς τῇ τέχνῃ συναπέπεικτο τὸ κάλλος, τῇ δὲ τοῦ σώματος ἀγλαΐᾳ, τὸ μουσικὸν B ἐπισημαῖνον τῆς ψυχῆς. ἐκόσμει δὲ αὐτὸν παρὰ Περσικὴν χρυσῶ κατάστικτος, ἀπὸ κορυφῆς εἰς ὕψος ἀνέχουσα. χιτὼν δὲ ἐξ ὤμων ἀπαγόμενος εἰς πόδας, τελαμῶσι χρυσέοις καὶ τοῖς στέρνοις ἐσφίγγετο. κόμη δὲ οὕτως ἦν βλαυθής, καὶ ζωπικὸν ἐπισημαίνουσα, καὶ ἔμπνουν, ὡς ἅπασαν τὴν αἴσθησιν, ὅτι καὶ τοὺς τὰς ζερφύρου πνοὰς σφομένη δονεῖται. ἡ μὲν δὲ ἑπαυχένιος καὶ νώτου χεθεῖσα, C ἡ δὲ, ὀφρύσιν ἄνωθεν διαδὸν ἐπιφαίνουσα, καθαρὰς τοῦ ὄμματος ἔφαινε τὰς βολάς. τὸ πέδιλον δὲ αὖτε, ξανθοτάτῳ χρυσῷ κατηώθιστο, καὶ πέπλος καὶ νώτου ἄφετος εἰς σφυρὰ κατῆει. μετεχείζετο δὲ τὴν λύραν· ἣ δὲ, ἰσαρίθμους τὰς Μούσας ἔχουσα τοὺς φθόγγους. ὁ δὲ χαλκὸς, καὶ νευρὰς ἐπεκρίνετο· καὶ ποδὸς τὴν ἐκάστου μίμησιν D ἀλλαττόμενος, παθητικῶς ὑπήγετο, μικρᾷ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἠχὼ τῶν φθόγγων φωνὴς γλυόμενος. ὑπὸ δὲ τῶν ποδῶν τὴν βάσιν, οὐρανὸς οὐ τυπωθείς, ἀστέρες τε πλειάδες τὸν αἰθέρα τέμνουσαι, οὐδὲ ἄρκτοι περιστρέφαι τε ὠκεανοῦ λουτρῶν ἄμοιροι, ἀλλ' ὧν πᾶν μὲν ὀρνίθων γλῶς πρὸς τὸ ᾠδεῖον ἐζισάμενον, πάντες δὲ ὄρφοι θῆρες, καὶ ὅσον ἐν θαλάττης μυχοῖς νέ-

*ἰσ. τῶν τ. χ. ἀγ.

In Orphei ſtatuam.

IN Helicone (qui locus vmbroſum Muſarum delubrum eſt, prope Olmij fluminis riuos, & violaceum Pegaſi fontem) Orphei ſtatua Calliopes filij, iuxta Muſas erecta eſt, viſu ſanè pulcherrima: æs enim ſimul cum arte pulcritudinem comparabat: corporis verò ſplendore, concentum animi deſignans. Eum decorabat tiara Perſica auro intertexta, à vertice ad altitudinem eminens. tunica verò ab humeris deducta ad pedes, balteo aureo pectoribus aſtringebatur. Cæſaries adeo florida eſt, & viuidum atque animatum quid præ ſe ferens, vt ſenſum fallat; ſiquidem ad Fauonij auras agitata cietur. atenim quæ in ceruicem propendet, in terga diffunditur; hæc verò bifida à ſupero ſyncipite ſuperciliis imminens, puros oculorum radios detegit. Calceamentum eius auro maximè flauo floridè aſperſum erat, & peplus per dorſum laxatus ad talos pertinebat. Porro lyram contrectabat; quæ quidem ſonos numeris pares Muſis appenſos habebat: æs enim etiam neruos diſtinguebat: & ad cuiuſq; imitationem variatum, morigerè ſubigebatur: vt parum abeſſet, quin ad tonorum conſonantiam vocale redditum eſſet. Cetera ſub pedum fulcro non cœlum erat inciſum, neque Pleiades æthe- *Hom. Il. Σ*
rem ſecantes, neque Vrſæ conuerſiones Oceani lauacrorum expertes: ſed omne auium genus aderat obſtupeſcens ad cantum: itémque omnes feræ montanæ, & quæcunque in maris penetralibus paſcun-

tur. equus etiam demulcebatur, A freni vice concentu detentus: bos quoque, dimissis pascuis, lyræ cantum auscultabat. Ac leonum immitis natura ad melodiam sopita miteſcebat. vidisses etiam æs fluuios effingens, è fontibus ad cantus fluentes, & maris fluctum amore carminis eleuatum, & cautes musica perculsas: atque omne tempestiuum germen è pascuis, ad Orphicam cantilenam properans. at nihil quidem erat quod resonaret, atque lyricam excitaret consonantiam: sed ars ipsa in animantibus affectus amoris musici modulaminis declarabat, atque vt in ære voluptates apparerent, efficiebat: deniq; efflorescentia animantum sensui delinimenta arcano & inexplicabili modo patefaciebat. B

μεταμ. καὶ ἵππος ἐθέλγετο δύπ χαλινῷ πῷ μολπῷ κραδέμενος. ὁ βοῦς ἀφεὶς τὰς νομὰς, τ λυρῳδίας ἤκουε. καὶ λεόντων ἀτελὴς φύσις, πρὸς τ ἁρμονίαν κατηυνάζετο. εἶδες αὖ καὶ ποταμοὺς τυπῶντα τὸν χαλκὸν, καὶ πηγῶν ὄπὶ τὰ μολπῇ ῥέοντας, καὶ κῦμα θαλάσσης ἔρωτι τ ᾠδῆς ὑψούμενον, καὶ πέτρας πληθομένας μουσικῇ, καὶ πᾶσαν βλάστην ὥριον, ἐξ ἠθῶν ἐπὶ τὴν μέσαν τὴν Ορφικὴν ἀναδύσασαν. καὶ ἐδὲν μὲν ἦν ὃ ἠχοῦν, οὐδὲ τὴν ἁρμονίαν τ λυρῳδὸν ἐγείρον· ἡ τέχνη δ', ἐν τοῖς ζώοις τ πρὸς τὴν μουσικὴν ἔρωτος τὰ πάθη κατεμιμεῖτο, καὶ ἐν τῷ χαλκῷ τὰς ἡδονὰς ἐποίᾳ φαίνεσθαι, καὶ τὰ ἐπανθοῦντα τῇ αἰσθήσει τῶν ζώων θελκτήρια, ἀῤῥήτως ἐξέφαινεν.

IN SIGNVM DIONYSII.

DÆDALI sanè integrum fuit C videre in Creta incredibilia ac miranda opera, quæ fabricis occultis agitabantur: vtque aurum ad humanum sensum referendum cogeretur: verùm Praxitelis manus spirantia prorsus conficiebant artis molimina. Nemus fuit, in quo Dionysus constiterat, adolescentis habitum imitatus; ita certè molliter, vt æs cum carne concinnè congrueret. Adeò verò tenerum ac D delicatum corpus habebat, vt ex alia quauis materia potius quàm ex ære conflatus videretur: siquidem, æs cùm esset, erubescebat: & cùm vitæ communionem nullam haberet, eius tamen speciem volebat præ se ferre. quòd si contrectasses, vigore quodam excitabatur: ac reapse quidem solidum & contumax æs erat, sed artificio mollitum,

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΑΓΑΛΜΑ.

Δαιδάλῳ* μὲν ἔξεστιν ἰδεῖν τῷ θεῷ Κρήτῃ πιθύσῃ θαύματα, κινούμενα μηχαναῖς τὰ ποιήματα, καὶ θεὸς δι-θεσπίσιον αἴθουσιν σκιδνάζει* τ χρυσὸν· αἱ δὲ δὴ Πραξιτέλους χεῖρες ζωπυροῦσι διόλου κατεσκευάζουσι τὰ τεχνήματα. ἄλσος ἦν, καὶ Διόνυσος εἰσῆκει, νεανίδος χρῆμα μιμούμενος· οὕτω μὲν* ἁπαλῶς, ὡς θεὸς σαρκὶ μεταῤῥυθμίζεσθαι τὸν χαλκόν. οὕτω δ' ὑγρὸν καὶ κεχαλασμένον ἔχων τὸ σῶμα, ὡς ἐξ ἑτέρας ὕλης, ἀλλὰ μὴ χαλκοῦ πεφυκός. ὁ χαλκὸς μὲν ὢν, ἠρυθραίνετο· ζωῆς δὲ μετεποιεῖτο καὶ ἔχων, ἐβούλετο τ ἰδέαν δηλοῦσθαι. ἁψαμένῳ δέ σοι, θεὸς τὴν ἁφὴν ὑπεξίστατο. καὶ ὄντως μὲν ὁ χαλκὸς ἦν στερεὸς· ὑπὸ δὲ τ τέχνης μαλαττόμενος

κ. διεσκεδασμένον τ. χ. διεσκεδασμένον τ. καὶ πᾶσαν θ. ἰς. Δαιδάλου μ. ἐ. ἰ. τὸ π. κ. ἁπαλῶς. χ. ἁπαλός. ἰς ἁπαλός. (ἢ) ἁπαλῶς

εἰς σαρκα, ἀπεδίδρασκε τῆς χλοὸς τὴν
αἴσθησιν. ἰῶ δὲ ἀνθηρὸς, ἀβρότητος γέ-
μων, ἱμέρῳ ῥεόμενος, οἷ αὐτὸς Εὐρι-
πίδης ἐν βάκχαις εἰδοποιήσας ἐξέφη-
νε. κισσὸς δ' αὐτὸν ἔσεφε θελήθρων ἐν
κύκλῳ. ὡς κισσὸς ἦν ὁ χαλκὸς, εἰς κλῶ-
νας καμπόμενος, καὶ τ' βοστρύχων σὺν
ἑλικτῆρας σὺ μετώπου κεχυμένους ἀ-
ναστέλλων. γέλωτος ἦ ἔμπλεως, ὃ δὴ ἐκ
παντὸς ἰῶ ἐπέκεινα θαύματος, ἡδονῆς
ἀφορμὴν τῇ ὕλῃ τεκμήρια, καὶ τῇ
παθῶν δήλωσιν ὑποκρίνεσθαι τὸν χαλ-
κόν. νεβρὶς ἦ αὐτὸν ἔσκεπεν, οὐχ οἵαν
εἴωθεν ὁ Διόνυσος ἁρπάζειν, ἀλλ' εἰς τ'
δορᾶς μίμησιν ὁ χαλκὸς μετεβάλ-
λετο. εἰσῆκει ἦ τ' λύραν ἐπερείδων τῷ
θύρσῳ· ὁ ἦ θύρσος, ἠπατα τὴν αἴσθη-
σιν· σὺ χαλκοῦ πεποιημένος, χλοερόν
τι, καὶ τεθηλὸς ἀποσκιδνὰν ἐδόκαζεν,
πρὸς αὐτὴν ἀμειβόμενος τὴν ὕλην.
ὅμμα ἦ ἰῶ πυρὶ δαιζὲς, μανικὸν
ἰδεῖν. ἐκ γὰρ τὸ βακχεύσιμον ὁ χαλκὸς
συνεδείκνυτο, καὶ ἐπιθάζειν ἐδόκει· ὥσ-
περ οἶμαι ἐκ Περξιτέλους καὶ τ' βάκ-
χον ἐγκαταμίξαι δυνηθέντος.

A in carnem pulposam, manus contactum subterfugiebat. Ceterùm floridus, teneritudine refertus, cupidine diffluens erat: qualis Euripides ipse in Bacchis exacta simulacri fictione expressit. hedera certè ipsum redimibat, cingens in orbem: æs quippe, vt hedera, in ramos se incuruabat; ac cincinnorũ nexus à fronte fusos reprimebat. totus porrò in risum effusus; quod certè omne miraculũ excedebat, cùm voluptatis indicia suppeditaret materia, & metallum designationé affectuũ æmularetur. hinnuli membrana ipsum obtegebat, non qualẽ Dionysus solebat appensam habere, sed ad pellis imitationem conformatum erat æs. Porrò stabat lyram thyrso fulciens: ac thyrsus etiam sensum fallebat. quippe qui ex ære fabricatus virens quiddam ac florens emicare putabatur; cum ipsa certans materia. Præterea oculus igne rutilans, furiosum intuebatur: sedenim metallum vim bacchantem indicabat, & furore accendi videbatur: perinde, opinor, ac si Praxiteles Bacchicum œstrum inserere valuisset.

Εἰς τὸ Μέμνονος ἄγαλμα.

IN SIGNVM MEMNONIS.

Ἐθέλω δέ σοι, καὶ τὸ Μέμνονος ἀφη-
γήσασθαι θαῦμα. καὶ γὰρ ὄντως θρά-
σος ἡ τέχνη, καὶ κρείττων ἀνθρωπί-
νης χειρός. τοῦ Τιθωνοῦ Μέμνονος εἰ-
κὼν ἰῶ σὶ Αἰθιοπίᾳ, σὶ λίθου πε-
ποιημένη· οὐ μὴν σὶ τοῖς οἰκείοις ὅροις
ἔμενε λίθος ὤν· οὐδὲ τὸ τῆς φύσεως
σιγηλὸν συνεῖχε, ἀλλὰ καὶ λίθος ὢν,
εἶχεν ἐξουσίαν φωνῆς. νυῶ μὲν γὰρ
ἀύριον τὴν ἡμέραν, προσεφθέγγετο, ἐπιμαίνων τῇ φωνῇ τὴν

VOLO etiã tibi Memnonis miraculum cõmemorare: nam stupenda verè fuit ars, & humana manu præstantior. Memnonis Tithoni filij simulacrum erat in Æthiopia è marmore sculptum: veruntamen id suis in limitib. non remanserat, neque taciturnam naturam retinebat: sed cùm saxum esset, vocis facultatem habebat: nunc enim orientem diem alloquebatur, voce gau-

dium deſignans, & ob matris præ-
ſentiam exhilaratus: modò ad no-
ctem inclinata die, miſerandum &
anxium quiddam gemebat marmor
ob abſentiam mœrore affectum.
neque verò lacrymis carebat; quin
has quoque voluntati miniſtrantes
habuit. ac Memnonis talis imago
fuit, ſolo corpore humano mihi dif-
ferre viſa. à fortuna verò quadam
& propoſito ſimili, impulſa rege-
batur. ea porrò quæ triſtitiam ad-
ferrent immixta habebat: rurſuſ-
que ipſum voluptatis ſenſus occu-
pabat; ab vtriſque affectibus per-
culſum. ac Natura quidem lapidum
ortum ſoni expertem, ac ſtupidum
produxit, & neque à dolore mo-
derari volentem, neque lætari ſci-
entem, imo & omnibus caſibus in-
uulnerabilem. Illi verò Memnonis
marmori & iucunditatem conceſ-
ſit, & cautem cruciatui admouit.
itaquè hanc ſolam nouimus artem
quæ ſenſa ſaxo & vocem inſeruit.
Enimuerò Dædalus ad motionem
vſque generosè attentauerat; atque
illius artificium vim materias mu-
tandi, & loco transferendi, & ad
choream excitandi habebat: verùm
arduum ipſi, atque imperuium o-
mnino fuit, opera voce prædita
moliri. ſed Æthiopum manus mea-
tus in iis quæ inacceſſa atque inuia
erant excogitarunt, & taciturnita-
tem marmoris amouerunt. Illi certè
Memnoni reſpondere Echum fa-
ma eſt, quoties loqueretur; & lugu-
bre lamentanti, flebile carmen re-
mittere: lætanti autem ſonum æ-
mulum reddere. denique illud opi-
ficium interdiu mœrores ſopiebat,
nec filiũ quærere permittebat; quaſi

A χαραὶ, ἡ ἀπὸ παῖς τῆς μητρὸς παρ-
ουσίαις φαιδρυνόμενον· νυῶ δ' ἀπο-
κλινομένης εἰς νύκτα, ἐλεεινόν τι, καὶ
ἀλγεινόν ἔστενε, πρὸς τὴν ἀπουσίαν
αὐτῶ μένος. ἦπορε δὲ οὐδὲ δακρύων ὁ
λίθος, ἀλλ' εἶχεν ὑπηρετούμενα τῇ βου-
λήσῃ καὶ ταῦτα. ἡ δὲ τοῦ Μέμνονος ἡ εἰ-
κὼν, μόνῳ τῷ ἀνθρωπείῳ διαλλάτ-
τειν μοι δοκοῦσα σώματι, ὑπὸ τῆς τύ-
χης τινὸς ὁμοίας, ἡ προαιρέσεως ἀ-
γομένη, κατευθύνετο. εἶχεν οὖν ἐγ-
κεκραμένα καὶ τὰ λυποῦντα· καὶ πάλ-
λιν ἡδονῆς αἴσθησις αὐτὸν κατελάμ-
βανεν, ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν παθῶν
πληττόμενον. καὶ ἡ μὲν φύσις, τὴν λί-
θων χύσιν ἄφθογγον παρήγαγε, καὶ
κωφὴν, ἡ μήτε ὑπὸ λύπης ἐθέλου-
σαν διοικῆσαι, μήτε εἰδυῖαν ἡσθῆναι,
ἀλλὰ ἡ πάσης τύχης ἄτρωτον. ἐκεί-
νῳ δὲ τῷ Μέμνονος λίθῳ καὶ ἡδονὴν
προέδωκεν ἡ Φύσις, καὶ πέτραν ἀνέ-
μιξεν ἀλγεινῷ. καὶ μόνῃ ταύτῃ ἐπι-
στάμεθα τὴν τέχνην, νοήματα λίθῳ,
καὶ φωνὴν συνθεῖσαν. ὁ μὲν γὰρ Δαίδα-
λος, μέχρι μὲν κινήσεως συνανιύε-
το, καὶ δυνάμιν εἶχεν ἡ σφετέρου τέχνη
ἑστάναι τὰς ὕλας, ἡ εἰς χορείαν κι-
νεῖν. ἀμήχανον γὰρ ἦν, καὶ παντελῶς ἄ-
πορον, καὶ φωνῆς μέτοχα προαμα-
θύνεσθαι τὰ ποιήματα. αἱ γὰρ Αἰθιόπων
χεῖρες πόροις τ' ἀμηχάνων ἐξεῦρον, καὶ
τ' ἀφωνίαν ἐξενίκησαν τ' λίθου. σιέ- το ἐξανίκησαν
νῳ τῷ Μέμνονι καὶ τὴν Ἠχὼ λόγος ἀν-
τηχεῖν, ὁπότε φθέγξοιτο· καὶ χορὸν μὲν
σενάζοντι, χορὸν ἀντιπέμπειν μέλος·
ὑπαθοῦντι γὰρ, ἀνταποδίδοναι τὴν ἠχὼ ἀντίμιμον. σιεῖνο δὲ δημιούργημα
ἡ τῇ ἡμέρᾳ τὰς ἀνίας σιοίμιζε, ἡ σκιεία μαστὸν ὦ παῖδα, ὡς ἂν ἀνα-

θείσης αὐτῷ τὴν Αἰθιόπων τέχνης τ' ἂν A quasi Æthiopũ ars hoc solatio compensaret Memnonẽ fato peremptũ.
τ' εἰμαρμένης ἀφανισθέντα Μέμνονα.

Εἰς τὸ Ασκληπιοῦ ἄγαλμα.

IN SIGNVM ÆSCVLAPII.

Εἶτα τὸ μὲν ἀργῶον σκάφος ἔμ-
φρονον ὑλαίας πειθόμεθα, τὸ δὲ τῆς Α-
θηνᾶς τεχνηθὲν χάρων, ᾧ καὶ πλεῖ σὺ ἄ-
στροις ἐκληρώσατο τύχην· ἄγαλμα δὲ
οὐ πειθόμεθα, εἰς ὃ τὰς δυνάμεις Α-
σκληπιὸς αὐλίσει, τὸν προνοητικὸν ἐπεί- B
σαντα νοῦν, ἐπὶ πλεῖ ἑαυτῷ κοινωνίαν τῆς
ἰσ. τὰς νό- σε *νικώσης τὴν δύναμιν πρέπειν. ἀλλ'
σους νικώ- εἰς μὲν ἀνθρώπινα σώματα κατάγε-
σας. θαι τὸ θεῖον δώσομεν, σὺν δὲ μιαν θη-
ναι παθήμασιν· ὃ πειθόμεθα μή, εἰ μὴ
δι' ἔλεγχον κακίας *προσπέφυκεν. ἐμοὶ
μὲν οὖν, οὐ τύπος εἶναι δοκεῖ τὸ ὁρώμε-
νον, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας πλάσμα. ἰδοὺ γὰρ
ὡς καὶ αὖ ἠθοποιήτος ἡ τέχνη, ἀλλ' ἐνθ-
κουσαμένη τὸν θεὸν, εἰς αὐτὸν ἐξίσα- C
ται. ὕλη μὲν οὖσα, θεοφιλὲς ἀναπέμπει
νόημα· δημιούργημα δὲ χρὼς τυχά-
νουσα, ἃ μὴ δημιουργίας ἔξεστι, προσάπ-
τει, τεκμήρια ψυχῆς ἀῤῥήτων ἀποπ-
τοῦσα. προσώπου δέ σοι θεασαμέ-
νῳ, δουλοῦται πρὸς αἴσθησιν. οὐ γὰρ εἰς
κάλλος ἐπίδοτον ἐκμάττεται, ἀλλὰ
παγὰν ἵλεων ἀνακινεῖ ὄμμα· βάθος
ἄφρασον ὑπαστράπτει, σεμνότητος αἰδοῖ D
μιγείσης. πλοκάμων δ' ἕλικες ῥεόμε-
νοι χάρισιν, οἱ μὲν εἰς νῶτα τεθηλότες,
ἄφεδοι κέχυνται. οἱ δ' ὑπὲρ μετώπου
πρὸς τὰς ὀφρῦς ἐπιμειδιῶντες, τοῖς ὄμ-
μασιν εἰλοῦνται. οἷς δὲ καὶ τῆς ζωϊκῆς
αἰτίας κἀκεῖνοι καταρδόμενοι, εἰς πλοῦ
τὴν βοστρύχων καμπὴν συνελίττονται,
τῷ νόμῳ τῆς τέχνης μὴ πειθομένης τῆς ὕλης, ἀλλὰ νοήσης ὅτι σχηματίζει θεὸν,

DEINDE Argo nauem vocalem extitisse credimus, vt Mineruæ manibus fabricatam, cui etiam Dea regionem inter astra sorte assignauit: Statuam verò non credimus eiusmodi fuisse? in quam vires Æsculapius infundit, & prouidentem inducit mentem ad sui communionem, vt* victricem morborum potentiam decet. verùm in corpora humana sanè numen deduci concedemus; ibíque affectibus maculari: at id minimè credemus, bono vitiosi quiddam, potius quàm recti, præter naturam accedere. mihi quidẽ simulacrũ non videtur, quod cernitur; sed veritatis figmentũ. Ecce enim, vt non morũ simulatrix ars, sed imaginem Dei exprimens, in ipsum demigrat: & materia cùm sit, Deiformem intellectum emittit: & manus opificium existens, ea quæ opificiis non licet, præstat, dum animæ arcanorum indicia certa parit. vultus autem tibi intuenti, sensum in seruitutem redigit: Etenim non ad decus adiectitium cõformatus est, sed, vt Pæan, hilarẽ & propitiũ excitat oculum: ac profunditas inexplicabilis sub grauitate fulget, verecundia admixta. Cinnorum autem circuli fluentes Gratiis, partim in terga florentes liberè funduntur, partim super fronte ad supercilia pertinentes oculis inuoluuntur. deinde quasi vitali scatebra, etiam ipsi irrigati, in flexũ comæ nodorum complicantur, artificij legi, materia non obtemperãte; sed percipiente se Deum effingere,

Hic interpres sua tantùm coniecturis nititur.

& opus esse dominatu. Cetertim cùm ea quæ oriuntur interire soleant, Signi forma, vt sanitatis vim & naturam præ se ferens, vigore interitus experte acquisito floret. Nos certè tibi, fili, sermones iuueniles & Memoria editos exorsi sumus; (sedenim ita hortaris, opinor) verùm alacres & prompti iam sumus ad accinendum tibi canticum, si Sanitatem tribueris.

In Cupidinem alterum Praxitelis.

DEVM ne in vrbis arce spectasti, quem Praxiteles statuit? si quidem tibi artis operæ pretium exhibere opus est; is nimirum puer fuit mollis & tener, artificio metallum ad mollem & iuuenilem venustatem emolliente. Deliciarum ac desiderij plenus erat, & pubis florem indicabat. hæc autem omnia videre integrum erat ad artificij nutum mutari. Atenim mollis erat, cùm naturam teneritudini repugnantem haberet; & ad humidum traducebatur, æs humore vacuum: ac totum è natura sua migrabat metallum; limites suos ad verum simulacrum transferens: atque exors spiritus, etiam spirantem auram subibat. Etenim quæ materia non acceperat, neque procreantem habuerat, horum ars copiam suggerebat. porrò genas rubore suffusas habebat, quod admirabile profecto fuit, æs ruborè parere. Præterea puerilis ætatis erat, elucente flore. & comæ cincinni, supercilia ipsi premebant. Sed dum cingulo cæsariem capitis coronaret, & à superciliis capillos diademate remoueret, nudā à nexibus capillorum frontè seruabat. Interim autem dum per partes expen-

---

Εἰς (ν) Πραξιτέλους ἔρωτα.

Τεθέασαι τὸν θεὸν ἐπ' ἀκροπόλει, ὃν Πραξιτέλης ἵδρυσεν, εἰ δεῖ σοι τῆς τέχνης ἐπαινῆσαι τὸ πρᾶγμα. παῖς ἦν ἁπαλός τε, καὶ νέος, πρός τε μαλθακόν τε, καὶ νεοτήσιον τῆς τέχνης τὸν χαλκὸν μαλαπάσης. χλιδῆς δ' ἦν, καὶ ἡμέρᾳ μεσοῦ, καὶ τὸ τῆς ἥβης ἐφαίνετ' ἄνθος. πάντα δ' ἦν ἰδεῖν πρὸς τὸ τῆς τέχνης βούλησιν ἀμείβόμενα. καὶ δὴ ἁπαλὸς ἦν, μὴ μενεῖ τῇ ἁπαλότητι τὸν ὄγκον ἔχων· καὶ πρὸς τὸ ὑγρὸν ἤγετο, ἐστερημένος ὑγρότητος. καὶ ὅλος ἐξέβαινε τῆς αὖ φύσεως ὁ χαλκός, τοῦ ὅρους εἰς τὸν ὑλικὸν τύπον μεθιστάμενος. ἄμοιρος δ' ὢν πνεύματος, καὶ τὸ ἔμπνουν ὑπεδύετο. ἃ δὲ μὴ πρόσλαβεν ὕλη, μηδὲ εἶχε τὸν φυῶτα, τούτων ἡ τέχνη τὸν ὄγκον ἐποεῖτο. κινοῦντο δὲ τὰς ὄψεις ἐρυθήματι· ὃ δὴ καὶ παράδοξον ἦν, χαλκὸν πυκτόμενον ἐρυθρὸν. καὶ παιδικῆς ἦν ἡλικίας, ἄνθος σὺν λάμπων. κόμης δὲ εἶχεν ἕλικας ταῖς ὀφρύσιν ἐπικαίνοντας. ὁ δὲ τελαμῶνι καταστέφων τὴν κεφαλῆς κόμην, καὶ σὺν τῷ ὀφρύων ἀποδούμενος τῷ διαδήματι τὰς τρίχας, γυμνὸν πλοκάμων ἐτήρει τὸ μέτωπον. ὡς δὲ καὶ κατὰ μέρος ἐξητά-

ζομεν τὴν τέχνην, ☙ τὰ ἐν αὐτῇ ὑ ἄλ- A dimus artem, & ſaltus qui in ipſa
ματα, ἀφασίᾳ πληχθέντες εἰσήκειμεν. ſunt, taciturno ſtupore icti conſti-
ὁ, τε γὰρ χαλκὸς ὑπεραφῆ ☙ λιπῶσαν timus: æs namque compactam, o-
ἐπεδείκνυτο τὴν σαρκα, ☙ πρὸς τὴν pimam, ac nitidam indicabat car-
τ' ἶτος μίμησιν μεθηρμόζετο, ὅτε μὲν, nem; & ad capillitij imitationé ac-
βοστρύχων οὔλων πλοκαῖς σὺν ἐξυ- commodabatur; interdum criſpo-
τὸμους· ὅτε ὑ, θελοίση τῇ τριχὶ σκὰ- rum nodorum inuolucris implici-
δον κτὶ νώτῳ χεθεῖσα συναπλοῦς, tum: interdum ſpontaneo crine per
ὅτε ὑ ὑπτείνας τὰ μέλη πρὸς τὸ σώ- terga fuſo, extenſum & explicatum:
τονον μεθισάμενος. ὅμμα ὑ ἱμερώδες interdum artus intendebat, ad fir-
αἰδοῖ συμμιγές, ἀφροδισίῳ ἐρεθισικοῦ B mum tenorem redactum. Aſpectus
γέμον χαρίτος. ἡ γὰρ ἤδη ζηλᾶν ὁ χαλ- porrò ſuauitatẽ verecundiæ admix-
κὸς τὸ ἐρασμιον· ☙ ὑπήκουσα ἐθελοντὶ tam habens, venerea gratia amato-
τῷ εἰδώλῳ χαυροῦσα. ἀκίνητος ὑ ὡς ria redundabat. Enimuerò metal-
ὁ ὄφις, ἔδοξεν δὴ σοι κινήσεως με- lum nouerat amabilem æmulari in-
τέχειν, ἢ εἰς χορείαν ὑπερπίζεσθαι. dolem, & obtemperare ſimulachro
χ. ὑπακοῦσαι ἐ. τ. ἐ. χαυρῶσαι ſuperbè geſtienti. Denique celebre
iſtud æs motus expers, vtique mo-
tionis particeps tibi videretur, & ſe
ad choream accingere.

ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ.

IN CENTAVRI STATVAM.

Εἰς ἱερὸν εἰσιὼν σεμνόν τ, ἢ μέγα, ὁ C Ingressvs in templũ ingens
τὴν καλλίστην εἰκασίαν, εἰς ἑαυτὸ με- ac venerabile quod pulcherrimam
θῆκεν, ἐν τοῖς προπυλαίοις τ νεὼ ἱδρυ- in ſe formam cõtinebat, veſtibulum
μένον θεῶμαι Κένταυρον, ἢ δύδρι, ἢ ante ipſum primóq; in limine Cen-
τὴν Ομήρου εἰκόνα, ἀλλὰ θηρίῳ πα- taurum video, non viro, ex Home-
ραπλήσιον ὑλήεντι. αὐθρωπος μὲν ἄχρι rica imagine, ſed belluæ ſyluicolæ
λαγόνος καπὼν ὁ κένταυρος, ἐς ἵππου aſſimilem. homo quippe erat vſ- ὀφρῦς. ἀ
βάσιν τετρασκελῆ λήγων. τ* δὲ ἵππων, que ad ilia deſcendendo Centau-
ἵ. τὸν δὲ ἵππον ἢ τὸν ἄνθρωπον ☙ τ ἀνθρώπων ἡ φύσις, ἐξ ἡμισείας rus, in equi greſſum quatuor cru-
τεμοῦσα, εἰς ἓν σῶμα συνήρμοσε, τὸ ribus nixum deſinebat. etenim e-
μὲν, ἀποκρίνασα τ μερῶν, τὰ ὑ ἀλλή- quum & hominem Natura à dimi-
λοις τεχνησαμένη σύμφωνα. τῆς μὲν D dio ſecans in vnum corpus compe-
γὰρ ἀνθρωπίνης, ὅσον ἀπ' ἰξύος εἰς ἄ- gerat, partim artubus quibuſdam
κραν ὑποφέρει τ βάσιν, ἀφεῖλε. τ ὑ ſecretis, partim ſibi inuicem con-
ἵππου σώματος, ὅσον εἰς ὀμφαλὸν κα- ſonantibus fabricatis: ſedenim à
ταβαίνῃ τεμοῦσα, τῷ ἀνθρωπείῳ συνῆ- forma humana, quantum à lumbo
ρε τύπῳ. ὡς τ μὲν ἵππον, τὴν κεφα- ad imos pedes ſubtenditur, de-
λὴν ποθεῖν ἢ τοὺς αὐχενίους τένοντας, ☙ traxit: equino autem corpori ad-
emptam reliquam partem ab vm-
bilico deſcendentem, humanæ effi-
giei contribuit: ita vt equus caput
deſideraret, & ceruicales toros, &

quicquid in terga descendens latè extenditur: homo verò ab vmbilico ad pedum vsque plantam stabilimentum requirat. Porrò, cùm tale sit corpus, videas animum, in artificio eminentem, & corpus efferatum, & vultui belluinum quiddam efflorescens: & marmor pilorum ornamentum pulcherrimè repræsentans, & omnia ad verum simulacrum properantia.

A ὅσον εἰς τὸ νῶτον καταβαῖνον ὑριώδη. τὸν δὲ ἀνθρωπον, ἀπὸ ὀμφαλοῦ μέχρι τῆς βάσεως σημειοῦσθαι. τοιούτου δὲ ὄντος τοῦ σώματος, εἶδες ἂν θυμὸν ἐμπλέοντα τῷ τεχνήματι, καὶ ἠρεμοῦν τὸ σῶμα, καὶ τῷ προσώπῳ θηριώδες ἐπανθοῦν, καὶ τὸ τοῦ ζώου κάλλος ὑποκρινόμενον τινὰ πικρὰν, καὶ πάντα πρὸς τὸν ἄληθη τύπον ἀποβλέποντα.

B

IN SIGNVM MEDEÆ.

VIDI etiam famosam in limitibus Macedonũ Medeam. marmor erat animi formam indicans, cùm ars in eo lapide expressisset ea quæ complemento sunt animæ. Atenim cogitationem arguebat res patefacta, & animi æstus insurgebat, & ad tristitiæ effectum imago transibat. vt paucis comprehendam, id quod cernebatur, expositio erat facinoris ab ipsa parati. nam cogitatio magis quàm actio mulieris consilia aperiebat: feruor autè animi, impetu iræ præscriptus, naturā ad opus excitabat, ad cædis appetitum inducens. mœstitia verò miserationẽ super filiis conceptā designabat, vt in maternam prudentiam occultè ex animi æstu marmor traheret. non enim inflexa, neq; belluina erat imago, sed in furoris & insaniæ indiciũ D diuidebatur, muliebris ingenij consiliis inseruiens: sedenim par fuit, vt post bilem fœmina à furore libera, ad cõmiserationem cõuerteretur; & ad mali notionem accedés animus miseraretur. hos sanè corporis affectus imago exprimebat; & videre marmor licebat, modo furorem

ΕΙΣ ΤΟ ΜΗΔΕΙΑΣ ΑΓΑΛΜΑ.

Εἶδον καὶ τοῦτο πολυφύλλητον ἐν ὄροις Μακεδόνων Μήδειαν. λίθος ἦν, μηνύων τὸ τῆς ψυχῆς εἶδος ἐπομαξαμένης εἰς αὐτοῦτο τὰ τέχνης τὰ συμπληροῦντα τὴν ψυχήν. ἐν γὰρ λογισμοῦ κατηγορεῖτο δήλωμα, καὶ θυμὸς ὑπανίστατο, καὶ πρὸς λύπης διάθεσιν μετέβαινεν ἡ εἰκών. ἐν C ὡς βραχέως εἰπεῖν, τὰ περὶ αὐτοῦτο δράματος ἐξήγησις ἦν τὸ ὀφθὲν. ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς, ὑπὲρ τοῦτο πρᾶξιν ἐδήλου τῆς γυναικὸς τὰ βουλεύματα. ὁ δὲ θυμὸς, τῇ ῥύμῃ τῆς ὀργῆς παραγραφόμενος, τοῦτο φύσιν πρὸς τὸ ἔργον ἤγαγε, τὴν ἐπὶ τὸ φόνον ὁρμὴν* εἰσαγόμενος. ἡ λύπη δὲ, τὸν ἐπὶ τοῖς παισὶν ἐπεισήμαινεν οἶκτον εἰς τοῦτο μηχανὴν σύνεσιν ἐξ- ἐρώτως* καὶ τῷ θυμῷ τοῦτο λίθον ἔλκουσα. ἰσ. ἀῤῥήτως

οὐ γὰρ ἄπειρος, οὐδὲ θηριώδης ἡ εἰκὼν, ἀλλ' εἰς θυμοῦ, καὶ μανίας σύνδεξιν διηρεῖτο, ὑπηρετουμένη τοῖς τῆς γυναικὸς Φύσεως βουλεύμασιν. εἰκὸς γὰρ ἦν μὴ τὸν χόλον καθαρεύουσαν τοῦ θυμοῦ, ἐπιστρέφεσθαι πρὸς οἶκτον, καὶ εἰς σύνοιαν ἐρχομένου τοῦ κακοῦ, τοῦτο ψυχοῦ οἰκτίζεσθαι. ταῦτα μὲν τοῦ σώματος τὰ πάθη ἡ εἰκὼν ἐμιμεῖτο. καὶ ἦν ἰδεῖν τοῦτο λίθον ὅτε μὲν, φέρουσαν

τὸν θυμὸν ἐν ὁρμαῖσιν, ὅτε ὀ, σκυθρωπὸν ὀρθῶσαν, ἢ μαλακομιμοῦμαι εἰς στενότητα, ὥσπερ ἄνωθεν τὸ τεχνησαμένης τῷ ὁρμῇ, εἰς τὰς Εὐριπίδου δραματοποιΐας πλήσασα τῷ μίμησιν. ἢ βαλβύεται, σωφρονικνῦσα ἢ σωφρονοῦσιν σὺν φρονᾶ, & εἰς θυμὸν ἀγριαίνῃ τὸ ἦθος, ἐκ τὲ πεπεικότας* τῇ φύσῃ, πρὸς τὰ ἔγγονα τὸ φιλογονίας ὅρους ἐκβάλλουσα, ἢ παιδικῶν λόγων μὴ τὲ ἄνομον σφαγῇ ἀπέλαυ. ἵν' ὀ αὐτῇ & ξιφηφόρος ἡ χὴρ, διακονεῖν ἑτοίμη τῷ θυμῷ, ὅτι τὸ μίασμα ἀποδύσῃ· καὶ ἠμυημένη θρίξ, τὸ αὐχμηρὸν ὑπομαίνουσα· ἢ σολή τις πένθιμος ἀκόλουθος τῇ ψυχῇ.

ἵσ. πανγενεῖς

A oculis exhibens; interdum mœrentis instar intuens, atque emollitū ad angustias, vt si apertè artifex fabricatus esset impetum, & compleuisset ad Euripidis tragici actus imitationem. hîc etiam illa deliberat, commouens sagacitatem prudētem; atque in furorem irritat indolem, fixos à natura terminos charitatis in propios fœtus expellens: deinde post illegitimam eādem amatorios sermones instituit. Cæterùm manus B ipsi ensifera fuit, ad inseruiendum animo parata, dum ad flagitia properat: & incompta coma, squallorem arguit; & amictus quidam lugubris affectui consentaneus est.

Εἰς ἄγαλμα Ἀθαμαντος.

In Athamantis signum.

Εἰκὼν ἦν ἐπὶ ταῖς Σκυθικαῖς ἠϊόσιν, ἵσ. ἀλλ' εἰς οὐκ εἰς ἐπίδειξιν, ἀλλὰ* & ἀγωνίαν τῶν γραφῆς καλῶν, ὑ* κάλλους, ὡς ἐξησκημένη. ἐκτετύπωτο ὀ καὶ αὐτῷ Ἀθάμας, μανίας οἰστρούμενος. ἵν' ὁ μὲν ἰδεῖν γυμνὸς, αἵματι φοινίσσων τὴν κόμην, ἐνεμωμένος τῷ τείχει, ἐπάφορος τὸ ὄμμα, ἐκπλήξιας γέμων. οὐ ὥπλιστο ὀ ὑ μανίας μόνον εἰς τόλμαν, ὑ δὲ τοῖς ἐξ Ἐριννύων δείμασι δημοφθόροις ἠγείρετο· ἀλλὰ & σίδηρος τὸ χειρὸς προεκβέβλητο, ἐκτείνοντι προπλήσιος. ἠμὲν γὰ χὴρ, ὄντως ἵν' ἀκίνητος· ἐδόκει ὀ οὐ τὸ ἵν' τὸ σάσιμον, ἀλλὰ δόξῃ κινήσεως ὑπὸ τὸ φόβου χλωρόν τι, καὶ τεθνηκὸς ὁρῶσα. ἐνηγκάλιστο ὀ ἢ παῖδα νήπιον, & τὸ στήθεσι τοῖς χείλεσιν αὐτῷ προσῆγε, τὰς ζωφίμους ἐπισπάζουσα πηγὰς τοῖς ζωφίμοις. ἐπείγετο ὀ ἡ εἰκὼν & τῷ ἀκρῳ τὸ Σκίρρωνος, ἢ τὸ θάλατταν τὴν

ἵσ. ἢ κ.

ἵσ. Σκιρρ.

Simulachrum fuit in Scythicis ripis; non ad ostentationem, sed ad concertationem eorum quæ in C pictura præclara sunt, ac pulchritudinis, vt arte elaboratum. Expressus verò est in eā imagine Athamas, furoris stimulis percitus: & nudus repræsentabatur, coma sanguine infecta: ventis agitata cæsarie: oculo transuersum intuente; stupore perculsus: & non insania tantùm ad audaciam armatus fuit; nec terroribus exitiosis à Furiis iniectis efferatus sæuiebat. quinetiā ferrum manui obtensum erat, excurréti simile. Etenim manus reuera immota erat: sed quod stabile erat, D non videbatur; verū opinione motionis præ formidine pallidū quiddam & mortuum innuebat. infantē etiam puerum vlnis amplexabatur; & papillam labiis ipsius admouebat; fontes alibres instillans alumnis. Porrô imago satagebat ad iugum Scirronis, & mare monti vicinum.

cinum. Fluctus autem ad excipiendum sinuabatur, æstuare solitus. porrò aliquid Fauonij corpus diffundebat, stridulo flatu mare sopientis. atenim cera sensus imaginem exhibebat, vt quæ etiam spiritu fabricari sciret, & marinas aureas flatus eiacularī, atque ad naturæ opera imitationem adducere. Assultabant etiam marini delphines, procellas in sculptura secantes. sic cera afflari videbatur, & ad maris imitamen expressa, dum se ad vagam ipsius licentiam variaret. Deinde in tabulæ limitibus Amphitrite altè demersa, ac sæuum quiddam atque horridum cernens; & quasi Solare iubar ex oculis emittebat. Nereïdes certè ei adstabant: quæ molles venustæque erant, & visu floridæ, ac Venereum desiderium ex oculis stillantes: ac super extremis fluctibus æquoris iter replicantes feriebant. Circum eas mirùm abierat Oceanus, non longè à fluminis motione quæ fluctuare didicerat.

A ὑπόρθον.* τὸ ὃ ῥόθιον, ὡς ὑποδοχὴν κ. ὑπορ. σκολιοῦτο, κυμαίνειν εἰωθός. καὶ ζεφύρου τὶ κατέχειν τὸ σῶμα, λιγυρῷ πνεύματι τὴν θάλασσαν καταιωλίζοντος. ὁ γὰρ δὴ κηρὸς ἐφαίνετο τὴν αἴσθησιν, ὡς καὶ πνοὴν δημιουργεῖν ἐπιτήδειος, καὶ ἀνακοπίζειν θαλασσίους αὔρας, καὶ εἰς ἔργα φύσεως ἐπάγειν τὴν μίμησιν. παρεσκιρτῶν ὃ καὶ εἰναλίοι δελφῖνες, τὸ ῥόθιον ἐν τῇ γραφῇ τέμνοντες. καὶ ὁ κηρὸς

B ἐδόκει διαπνεεσθαι, καὶ ὡς τὸ θαλάσσης νομίζεσθαι μίμημα, ὡς αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν ἐξαλλαττόμενος.* εἰ κ. ἡγαμένων. γάμων τοῖς δὲ πίνακος τέρμασιν ἀμφιτρίτη ἐνδυομένη, ἀγελεῖόν τι, καὶ φρικώδες ὁρῶσα, καὶ ἡλιακὸν ἐκ στέλας ἐκ τῶν ὀμμάτων μορμαίρουσα. Νηρηίδες ὃ ὡς ἐπ' αὐτὴν εἰσήκεσαν· ἁπαλαὶ ὄντως καὶ αὐθηραὶ προσιδεῖν, καὶ Ἀφροδίσιον ἵμερον ἐξ ὀμμάτων στάζουσαι. ὑπὲρ ὃ ἄκρων τῶν θαλασσίων κυμάτων ἐλίσσουσαι τὴν πορείαν ἔπλεον. ὡς δὲ αὐτὰς Ὠκεανὸς, φῶς, ὡχετό γε, μικρὸν τῆς τοῦ ποταμοῦ κινήσεως, καὶ κυμαίνειν διδαχθείσης.

Eeee

Τῶν τοῦ Καλλιστράτου Ἐκφράσεων τέλος.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ.

EPISTOLAE PHILOSTRATI.

ΑΣΠΑΣΙΑΙ.

A

ΤΟΝ ἐπιστολικὸν χαρακτῆρα τῷ λόγῳ μὴ τὸν παλαιοὺς, ἄριστά μοι διεσκέφθαι δοκοῦσι φιλοσόφων μὲν ὁ Τυανεὺς Δίων· ῥητόρων δὲ Βροῦτος ἢ ὅπῳ Βροῦτος ἐς τὸ ἐπιστέλλειν ἐχρῆτο. βασιλέων δὲ ὁ θειότατος Μάρκος, ἐν οἷς αὐτὸς ἐπέστελλε. καθὸς γὰρ τῷ κεκραμένῳ τὸν λόγον, καὶ τὸ ἔμμονον τῷ ἤθει ἐνετύπωται τοῖς γράμμασι· ῥητόρων δὲ ἄριστα μὲν Ἡρῴδης ὁ Ἀθηναῖος ἐπέστελλεν. ὑπεραττικίζων δὲ καὶ ὑπερλαλῶν, ἐκπίπτει πολλαχοῦ τοῦ πρέποντος ἐπιστολῇ χαρακτῆρος. δεῖ γὰρ φαίνεσθαι πρὸ τῶν ἐπιστολῶν ἰδέαν, ἀττικωτέραν μὲν συνηθείας· συνηθεστέραν δὲ ἀττικίσεως· καὶ συνηθῶς μὲν πολιτικῶς. τοῦ δὲ ἀβροῦ μὴ ἀπαιδεύτου. ἐχέτω δὲ καὶ τὸ ἔμμονον ἐν τῷ μὴ ἐκμαπάσσειν. εἰ γὰρ σχηματοποιοῦμεν, φιλοθηρεῖσθαι δόξομεν. φιλοπρία δὲ ἐν ἐπιστολῇ μειρακιώδες. κύκλον δὲ ἀποτορνεύειν, ἐν μὲν ταῖς βραχυτέραις τῶν ἐπιστολῶν, συγχωρῶ· ἵνα πύπτω γοῦν ἡ βραχυλογία ὠθεῖζοιτο ἐς ἄλλων καὶ πᾶσα σεσηρυῖα οὖσα. τὰς δὲ ἐς μῆκος τεθραμμένων ἐπιστολῶν, ἐξαίρειν χρὴ κύκλους. ἀγωνιστικώτερον γὰρ ἡ κατ' ἐπιστολὴν τοῦτο. πλὴν εἰ μήπω ἐπὶ

ASPASIAE.

EPISTOLAREM orationis stylum, post veteres optimè mihi tractasse videtur: ex Philosophis Tyaneus & Dion; ex ducibus militiæ Brutus, aut quocunque Brutus ad scribendas literas est vsus: ex regibus verò diuinus Marcus, in his quæ ipse scripsit, etenim præter acumen & elegantiã sermonis, etiam morum quædam firmitas & constantia in literis impressa est. Ex oratorib. optimè quidem Herodes Athenienſis scripsit. verùm Attica lingua & garrulitate nimia vtens, excedit sæpè conuenientem epistolæ stylum. Oportet enim epistolarem formam apparere, magis Atticam consuetudine, consuetiorem tamen Attico sermone: & componi quidem ciuili loquendi genere: à deliciis autem & venustate non abhorrere. Habeat etiam quandam figuram, in eo quod non figurata sit. Si enim figurabimus, ingenium ostentare videbimur. Ostentatio autem in epistola puerilis est. Circuitum verò absoluere in breuioribus epistolis, permitto, vt ea re saltem paucitas verborum decoretur in alium sonum; cùm angusta sit & arcta. Ex his autem epistolis, quæ in longitudinem producuntur, planè cõprehensiones tollendæ sunt, pugnacius enim, id est, quàm vt epistolæ quadret, nisi cùm nondum in

fine epistolarum, aut comprehendere prædicta necesse est, aut concludere vnam de omnibus sententiam. Perspicuitas, optima dux est, cùm omnis orationis, tum præsertim epistolæ. Nam & dantes & precantes atque concedentes & contrà, item accusantes defendentésque & interrogantes, faciliùs persuadebimus, si planè ac dilucidè explicabimus. Planè autem ac dilucidè explicabimus etiam extra tenuem & vulgarem orationis modum, si de cogitatis communia nouiter, noua vero communiter dixerimus.

A τελθυτῆς τῆ ἐπεσταλμενων, ἢ ξυλλαβεῖν δέοι τὰ προφρημενα, ἢ ξυγκλεισαι τὸ ἐπὶ πᾶσι νόημα. σαφήνεια ὲ, ἀναγκαιη μὲν ἡγεμων ἁπαντος λόγου· μαλισα ὲ ἐπιστολῆς. ⁊ γὰ διδόντες, ⁊ δεομενοι, ⁊ ξυγχωροῦντες ⁊ μή, ⁊ καθαπτόμενοι ⁊ ἀπολογούμενοι, ⁊ ἐρωτῶντες, ῥᾶον πεισομεν ἂν σαφῶς ἑρμηνεύσομεν. σαφῶς ὲ ἑρμηνεύσομεν ⁊ ἔξω

B τῆς ἰδιωτειας, καὶ τ νοηθέντων τὰ μὲν κοινὰ καινῶς, τὰ ὲ καινὰ κοινῶς φράζωμεν.

Berenicæ.

Ignea miltus labra genásque fingens, impedimento est oculis. Arguit etiam senectam ac deformitatem faciei; sub qua liuidum quidem os, rugosa gena ac defloresCens. Mitte fuci colorationem, & nihil ad formæ elegantiam adde, *ne te etiam accusem senectutis, ob faciei picturam.*

Βερενίκη.

Η πυροαίνουσα μίλτος τὰ χείλη καὶ πλὴ φῶτὸς χράφουσα, κώλυμα φιλημάτων. κατηγορεῖ ὲ καὶ γῆρας τῦ προσώπου· ὑφ' οὗ πελιδνὸν μὲν τὸ σῶμα· ῥυσὴ ὲ ἡ παρειὰ ⁊ ἔξωρος. ἴσχε δὴ χρωματοποιίαν ⁊ μηδὲν ἐπὶ ποίᾳ τῷ καλλει· μὴ καὶ γράφωμαί σε γήρως ἐπὶ τῇ τῦ προσώπου γραφῇ.

C

Athenodoro.

Oculi consiliarij sunt amandi, tu vero auditione ac rumore solùm amas Ionicum adolescentulũ, cùm habites Corinthi. Hoc autem furiosum apparet iis qui nondum sciunt istud, *Mens videt* &c.

Oculi sunt in amore duces.

Ἀθηνοδώρῳ.

ΟΙ ὀφθαλμοὶ ξύμβουλοι τῦ ἐρᾶν· σὺ δ' ἀκολὼ ἀκούσας, ἐρᾷς Ιωνικοῦ μειρακίου, οἰκῶν Κόρινθον. τουτὶ δὲ μανικὸν φαίνεται τοῖς οὔπω εἰδόσιν, ὅτι νοῦς ὁρᾷ.

Epicteto.

Si plausu stolido delectaris, & Ciconiarum, *quia accedentes ad nos plaudunt, tanto sapientiorem ac moderatiorẽ gentem illarum existima populo Athenienſiũ, quod pro suis plausibus nihil mercedis petunt.*

D

Ἐπικτήτῳ.

Εἰ κρότῳ ἀνοήτῳ χαίρεις, ⁊ σοῦ πελαργοὶ ὑπὸ παριόντες ἡμᾶς κροτῶσιν, ἡγοῦ δῆμον τοσούτῳ σωφρονέστερον τῦ Ἀθηναίων, ὅσῳ μηδὲ αἰτῦσι μηδὲν ὑπὲρ τῦ κροτεῖν.

Aristobulo.

Amantem tolerare modestius est, quàm omnino non amari. Nam & in bellicis rebus viri sunt, non qui nullum omnino vulnus accipiunt; sed qui victoriam vulneribus consequuntur.

Ἀριστοβούλῳ.

Τὸ δὲ ἐρῶντα καρτερεῖν, σωφρονέστερον ἢ μηδὲ ἐρασθῆναι. ⁊ γὰρ δὴ ⁊ τὰ πολεμικὰ ἄνδρες οὐχ οἱ μὴ βληθέντες, ἀλλ' ⓐ νικῶντες σὺ τραύμασιν.

Αθηναΐδι.

Τὸ μὲν μὴ ἐρῶντι χαρίζεσθαι, Λυσίου δόξα. τὸ δὲ ἐρῶντι δοκεῖ Πλάτωνι. σὺ δὲ καὶ ἐρῶντι καὶ μὴ ἐρῶντι. τοῦτο δὲ σοφὸς μὲν οὐδείς, Λαὶς δέ, οἶμαι, ἐπῄνεσε.

Ἐπικτήτῳ.

Φοβοῦ δῆμον, πρὸς ὃν πολλὰ δυνάσαι.

Χαρίτωνι.

Μεμνήσεσθαι τῶν σῶν λόγων οἴει σοῦ Ἕλληνας, ἐπὰν τελευτήσῃς. ὁ δὲ μηδὲν ὄντες ὁπότε εἰσὶ, τίνες αὖ ἔσονται ὁπότε καὶ εἰσί.

Νέστορι.

Ἐπεμψά σοι σῦκα ἡμερά. θαυμάζοις δ' ἂν αὐτῶν ἢ τὰ ἤδη ἢ τὰ ἔτι.

Διοδώρῳ.

Τὰς ἀπυρίνους ῥόας Ἐρυθραὶ κηπεύουσιν, οἰνοχοούσας νᾶμα πόσιμον, ὥσπερ τὰ βοτρύων οἱ εὖ πράττοντες. δέκα σοι τούτων τρυγήσας ἐπεμψα. χρῶ δὲ αὐταῖς. σὺ μύλους μὲν ὡς οἴνῳ, μεθύων δὲ ὡς σίτῳ.

Φιλήμονι.

Τὸν τραγῳδὸν Διοκλέα, εἰ μὲν ἤδη γνώριμός σοι, ἐπαινεῖς δή που. εἰ δὲ ἀγνοεῖς, σὺ τοῖς ἐπαινουμένοις γράφε. καὶ χρὴ πρὸς αὐτὸν οἷς εἰκὸς, ἢ τὸν πεπεισμένον, ἢ μὴ ἀπιστοῦντα. Μιθριδάτῃ.

Καὶ σὺ πονηρὸς ἴσθι, ὡς μηδένα ἄλλον ἐλεεῖν, κἀγὼ δυστυχὴς ἴσθι ὡς μηδὲ πρὸς ἄλλου λαβεῖν. καὶ πάνυ χαίρω τῇ κακοπραγίᾳ βουλόμενος μὴ παύσασθαι διαμαρτάνων, ἵνα παύσῃ μηδὲ σὺ τῷ μιαρῷ τούτῳ κακοδοξίας. τὸ μὲν γὰρ ἐμὸν, μιᾶς ἔργον ἡδονῆς. τὸ δὲ σὸν, κοινὸν εἰς διαβολὴν τῆς πρὸς πάντων αἰτίας.

A

Athenaidi. 6

Non amanti largiri, Lysiæ opinio. Amanti verò donare, probatur Platoni. Tu & amanti & non amanti. Hoc autem nemo sapiens, sed Laîs vt opinor laudasset.

Epicteto.

Time populum, apud quem multùm potes.

Charitoni.

Putas Græcos tuarum orationum memoriam retenturos, cùm tu è B vita excesseris. Qui verò nihil sunt, cùm sunt, quinam hi futuri sunt, cùm non amplius sunt?

Nestori.

Misi tibi ficus vernas. Mirareris in iis aut quòd iam sunt, aut quòd adhuc sunt.

Diodoro.

Mala punica Erythræ cõserunt, fundentia vineum liquorem potabilem, velut botri bene crescentes. Decem ex his decerptas tibi misi. Vtere eis, vescens vt vino, inC briatus vt cibo.

Philemoni.

Tragœdum Dioclem, si iam tibi notus est, proculdubio laudas. Sin ignotus, in laudatorum numero scribe. Et ita te erga illum præbe vt par est, qui aut persuasus sit, aut non diffidat.

Deliciis suis.

Et tu ita malus es, vt nullius alterius miserearis: & ego ita infortunatus, vt à nullo alio consequar misericordiam. At prorsus mihi grata est infelicitas, & sine fine. repulsam pati volo vt tu quoque sine fine ob immane & scelestum ingenium prauus videaris. Meum enim, vnius munus est tantummodo voluptatis. Tuum verò commune ad calumniam omnium hominum criminationis.

Iuliæ Augustæ.

Neque diuinus Plato, Sophistis inuidit; etsi id omnino quibusdam persuasum sit: sed iccirco æmulatorium in illos animum gessit, quod obambularent, magnas paruásque ciuitates pariter demulcendo, ad Orphei ac Thamyri modum. Vt inuideret autē tantùm abfuit, quantum ambitiosa æmulatio ab inuidia. Nam inuidia vitiosa ac peruersa ingenia nutrit. Æmulatio vero splendidos excitat. Et inuidet quispiam his quæ ipse consequi non potest. Quibus vero melior aut peior reddatur, hæc æmulatur. Plato igitur & Ideas Sophistarum probauit: ac neque Gorgiæ permittit *vt ipsi* antecellat in Gorgissando; & multa secundum Hippiæ ac Protagoræ ideā differt. Æmulatores autem fuerunt, alij quidem aliorum. Nam & Gryllides æmulatur Herculem Prodici, cùm Prodicus Nequitiam & Virtutē ducit ad Herculē, vocantes eum ad vitæ institutum. Gorgiæ vero admiratores extiterunt præstantissimi ac plurimi. Primùm quidem Græci qui fuerunt in Thessalia, apud quos oratoriæ artes professioni Gorgiasmi nomē indiderunt. Deinde vniuersa Græcia apud quos ludis Olympiacis orationes habuit cōtra Barbaros, è templi repagulis. Dicitur etiam Aspasia Milesia Periclis linguā, ad Gorgiæ imitationem exacuisse. Critiā vero & Thucydidē non clam est magnitudinem animi ac supercilium ab eo accepisse. Transtulerunt autē ad propria, alter ad linguę promptitudinem, alter ad robur. Et Æschines à Socrate profectus, quem tu nuper laudare contendebas, vt non obscurè dialogos castigantem,

Ἰουλίᾳ σεβαςῇ.

Οὐδὲ ὁ θεσπέσιος Πλάτων, τοῖς Σοφισταῖς ἐβάσκηνε, καὶ σφόδρα εἴποις ἂν καὶ τοῦτο· ἀλλὰ φιλοτίμως μὲν πρὸς αὐτοὺς εἶχεν· ὑπὲρ διεφοίτων θέλγοντες μικρὰς τε καὶ μείζους πόλεις, τὸν Ορφέως καὶ Θαμύρου τρόπον. ὁ δὲ βασκαίνειν ἀπέχει τοσοῦτον, ὅσον φιλοτιμία φθόνου. φθόνος μὲν γὰρ τρέφει τὰς μοχθηρὰς φύσεις· φιλοτιμία δὲ τὰς λαμπρὰς ἐγείρει. καὶ βασκαίνει μέν τις τὰ μὴ ἑαυτῷ ἐφικτά. ἄμεινον δὲ ἢ μὴ χεῖρον διατίθησι, φιλοτιμεῖται πρὸς ταῦτα. ὁ γοῦν Πλάτων, καὶ εἰς τὰς ἰδέας τῶν Σοφιστῶν εἶδε. καὶ οὔτε τῷ Γοργίᾳ παρίησι τὸ ἑαυτοῦ ἄμεινον Γοργιάζειν· πολλά τε καὶ τῷ Ἱππίᾳ καὶ Πρωταγόρᾳ φθέγγεται. ζηλωταὶ δὲ ἐγένοντο, ἄλλοι μὲν ἄλλων. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ τῶν Γρύλλου φιλοτιμεῖται πρὸς τὸν Προδίκου Ηρακλέα. ὁπότε ὁ Πρόδικος τῷ κακίαν καὶ τῷ ἀρετῷ ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν Ηρακλέα καλοῦσας αὐτὸν εἰς βίου αἵρεσιν, Γοργίου δὲ θαυμασταὶ πᾶσαν ἀρίστοι τε καὶ πλεῖστοι πρῶτον μὲν οἱ κατὰ Θετταλίαν Ελληνες, ἀφ' οἷς τὸ ῥητορεύειν γοργιάζειν ἐπωνυμίαν ἔσχεν. εἶτα τὸ ξύμπαν Ελληνικὸν, ἐν οἷς Ολυμπιάσι διεξέρθη κατὰ τῶν Βαρβάρων ἀπὸ τοῦ νεὼ βαλβίδος. λέγεται δὲ καὶ Ασπασία, ἡ Μιλησία τῷ τοῦ Περικλέους γλώττῃ, κατὰ τὸ Γοργίειον θῆξαι. Κριτίας δὲ καὶ Θουκυδίδης οὐκ ἀγοσιωτὸν τὸ μεγαλόγνωμον καὶ τῷ ὀφρυῶν παρ' αὐτοῦ κεκτημένοι. μεταποιοῦντες δὲ αὐτὸ εἰς τὸ οἰκεῖον, ὁ μὲν ἐπὶ βλωτίλλας, ὁ δ' αὖ ἐπὶ ῥώμης. καὶ Αἰσχίνης δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ Σωκράτους ὑφ' οὗ σοφίαν ἐπαιδεύθης, ὡς οὐκ ἀφθόνως τοὺς διαλόγους κολάζοντος,

καὶ ὥκνει γοργιάζειν ἐν τῷ περὶ τ Θαρ-
γηλίας λόγῳ. φησὶ γάρ πε ὧδε· Θαρ-
γηλία ἐλθοῦσα εἰς Θετταλίαν, ξυνῆν
Αντιόχῳ Θετταλῷ, βασιλεύοντι παν-
των Θετταλῶν. αἱ δὲ ἀποδάσεις εἴτε
παρεμβολαὶ τ λόγων Γοργίᾳ ἐπεχω-
ρίαζον πολλαχοῦ μέν, μάλιστα δ' ἐν
τῷ τ ἐποποιῶν κύκλῳ. πεῖθε δὴ & σύ,
ὦ βασίλισσα, τ θαρσαλεώτερον τ Ελλη-
νικῆ Πλουτάρχου μὴ ἄχθεσθαι τοῖς σο-
φισταῖς· μηδὲ εἰς διαβολὰς καθίσασθαι
τ Γοργίᾳ. εἰ δ' οὐ πείθῃς, σὺ μὲν οἷά πε
σοφία κἀμὲ πῃ, οἶσθα πῇ χρὴ ὄνομα θέ-
σθαι τῷ τοιῷδε. ἐγὼ δ' εἰπεῖν ἔχων, καὶ
ἔχω. Μεφακίῳ.

ΟΙ ἐρωτικοὶ τ ποιητῶν ἀγαθὴ ἀκρόα-
σις καὶ γέρουσι. ἄγουσι γὰρ αὐτοὺς εἰς ἔν-
νοιαν τ ἐρᾶν, ὡσπερ ἀνηβῶντας. μὴ δὴ
νόμιζε σεαυτὸν ὑπερήμυον* τ τούτων ἴσ. ὑπερ-
ἀκροάσεως. ἡ γὰρ ξυνουσία τῶν ποιητῶν δε ἥμων
ποιητῶν, ἢ καί σε ἐπλήσῃ ἀφροδισίων,
ἢ ἀναμνήσῃ.

Επικτήτῳ.

ΟΙ τελεσθέντες τῇ Ρέᾳ μαίνονται πλη-
γῶσι τὰ ὦτα κτύποις ὀργάνων. ἀλλ'
ἐκεῖνα μὲν, κυμβάλων καὶ αὐλοῦ ἔργα.
σὲ δ' ὅπως ἐκπλήξουσιν Αθηναῖοι κρο-
τοῦντες, ὡς ἐπιλανθάνεσθαι τίς εἶ καὶ πόθεν
γένους. Κλεοφῶντι & Γαΐῳ.

Υπὲρ ὧν ἐπέστειλας, τὰ μὲν ἤδη γέγο-
νε· τὰ δὲ αὐτίκα ἔσται. ἐγὼ γὰρ Λήμνιος
ὢν, πατρίδα ἐμαυτὸν καὶ τὴν Ιμβρίων
νομίζω. συνάπτων δ' οἰκείᾳ & τὰς νήσους
ἀλλήλαις· καὶ ἐμαυτὸν ἀμφοτέραις.

Αἰρεπαίῳ.

Τὸ ποιητικὸν ἔθνος πολλοὶ, & πλείους
ἢ οἱ τῶν μελιττῶν ἐσμοί. βόσκουσι δὲ ταὶ

A non veritus est in oratione quam de Thargelia scripsit Gorgiam imitari. Dicit enim vtique in hunc modum; Thargelia profecta in Thessaliam, versabatur cum Antiocho Thessalo, qui Thessalis omnibus imperabat. Productiones autē & contentiones orationum Gorgiæ multis in locis in vsu erant, maximè verò in versificatorum circulo. Persuade igitur tu etiam, ô regina, confidentiori Græcanicis Plutarcho, ne sophistis irascatur, neque Gorgiæ vituperationem suscipiat. Si non persuades, pro tua sapientia ac industria, scis quo nomine sit talis appellandus. Ego cùm dicere possim, non dico.

Deliciis suis.

Amatorij poëtæ iucundam præbent auditionem etiam senioribus. Ducunt enim eos ad cogitationem amandi, quasi repubescentes. * Ne verò te putes hac auscultatione non indigere. Nam eiusmodi poëtarum consuetudo, aut non te in obliuionē rerum venerearum adducent, aut in memoriam reuocabunt. Vel, ex coniect. nostra, *Ne ergo cēseas tibi iustum vēpus elapsū esse huius auscultationis.*

Epicteto.

Qui initiati sunt sacris Rheæ, audito organorū sono, furore corripiuntur. Sed illa quidem cymbalis & fistula efficiuntur. Te vero sic terrent Athenienses cùm plausus edunt, vt obliuiscaris quis sis aut quibus parentibus ortus.

Cleophonti & Gaio.

De quibus scripsistis, partim iam iam facta sunt, partim continuo efficientur. Ego enim Lemnius cùm sim, etiam Imbrum patriam meam iudico, coniungens beneuolentia sibi inuicem insulas, & meipsum vtrisque.

Hæretiano.

Poëtica gens multi, & plures quàm apum examina. Pascunt autem apes

quidē prata, poëtas vero domus vr-
bésque. Et conuiuantur illæ quidem
fauis, hi vero splendido obsoniorum
apparatu. Quidam etiā poëtæ pem-
matis vescuntur. Hos putemus ama-
toriorum poëtas, de quorum nu-
mero vnus est & Celsus hic, qui suā
ipsius vitam *cantibus addixit*, quem-
admodum bonæ cicadæ. Vt autem
non rore, sed cibis alatur, credo ti-
bi curæ fore.

Antonino.

Ciconiæ deuastatas vrbes non in-
uolant, præteritum cladis fragorem
fugientes. Tu vero domum habi-
tas, quam ipse diripuisti. Et Diis in
ea litas quasi inhabitātibus, aut exi-
stentibus quidem, oblitis vero, quod
& ipsorum possessionem tenes.

Deliciis suis. 19

Salue etiamsi nolis: salue, etiam-
si non scribas, aliis formose, mihi
superbe. Non ex aëre cōpositus es,
nec ex iis quæcunq; his miscētur, sed
ex Adamante & saxo, ac Styge.
statim videam te barbescentē, & ad
alienas ianuas iacentem. Certè A-
mor & *Nemesis*, celeres Dij sunt &
vindices.

Vxori.

Danaë aurum accepit; Leda aues,
Europa munus de grege, Antiope
montanum, & Amymone mari-
num. Poëtæ vero dona in fabulas
redegerunt, subducentes veritatem
iucunditate commentorum. Cape,
cape tu quoque, tergiuersatione *ac
fictione* modestiæ sublata; vt & ego
Iuppiter fiam ac Neptunus, dando
quæ cupis; quæ vero cupio, acci-
piendo.

Eidem.

Momus aliud quidem nihil se in

A μεν, λφμῦρες· σὺ ὴ, οἰκίαν ⊄ πόλφς.
αὐθεστῶσί τε οἱ μεν κηφήνοις· οἱ ὴ ὀψο-
ποιΐα λαμπρᾷ. εἰσὶ ὴ τ ποιητῶν οἱ κὴ
ῥαγήμασιν ἑστῶντες. τούτοις ὴ ἡγώμε-
θα σὺ τῶν ἐρωτικῶν ποιητάς. ὧν εἷς κὴ
Κέλσος οὗτος ὠδαῖς ῥαδιδώκως ⓐ
ἑαυτ βί ⓦ, ὥσπερ ⓒ ᾳδηκοὶ τέττιγες.
ὡς δ' αὖ μὴ δρόσῳ, ἀλλὰ σιτίοις τρα-
φείη, πεπίσθυκά σοι μλήσειν.

Αντωνίνῳ.

B ΟΙ πελαργοὶ τὰς πεπορθημένας
πόλφς κὴ ἐσθίουσιν, κακῶν πεπαυ-
μένων ἡχῶ φθύγοντες. σὺ ὴ οἰκίαν οἰ-
κεῖς ἣν αὐτὸς ἐπόρθησας, κὴ θεοῖς τοῖς
σὺν αὐτῇ θύφς, ὥσπερ οἰκέταις, ἢ ἔστι μεν,
ἐκλῃσμένοις ὴ ὅτι ⊄ τὰ ἐκείνων ἔχᾳς.

Μφεμίῳ.

Χαῖρε κἂν μὴ θέλῃς· χαῖρε κἂν μὴ
γράφῃς, ἄλλοις καλέ· ἐμοὶ ὴ ὑπερήφα-
C νε. οὐκ ἦθα συγκείμενος ἐξ ἀέρος, καὶ
τῷ, ὅσα τούτοις κίρναται. ἀλλὰ ἐξ ἀ-
δάμαντος ⊄ πέτρας κὴ Στυγός. ταχέως
σε θεασαίμην χλυφῶντα, ⊄ ῥᾳδίως ἀλλο-
τρίαις θύραις κείμενον· καὶ Ἔρως, καὶ
Νέμεσις ὀξεῖς θεοὶ κὴ ἐκτρεφόμενοι.

Γυναικί.

Η Δανάη χρυσὸν ἐλάμβανεν· ἡ Λή-
δα ὄρνιθας· ἡ Εὐρώπη τὰ ἐξ ἀγέλης· ἡ
Αντιόπη ὅσα ὄρφα· ἡ Αμυμώνη τὰ εἰν
θαλάττῃ. οἱ ὴ ποιηταὶ τὰ δῶρα μύθους
ἐποίησαν, ῥᾴδιον τὴν ἀλήθειαν ψυ-
χαγωγίᾳ ψευσμάτων. λάβε, λάβε κὴ
D σύ, τὸν ἀκκισμὸν ἀφεῖσα τῆς σώφρο-
νος. ἵνα κἀγὼ Ζεὺς γένωμαι κὴ Ποσει-
δῶν, δίδουσι μεν, ἃ θέλεις· ἃ ὴ θέλω,
λαμβάνων. Τῇ αὐτῇ.

Ο Μῶμος τ μὴ ἄλλων οὐδὲν ἔφη

τ̃ Αφροδίτης αἰτιάσασθαι. τί γὰρ ἂν καὶ ἐμέμφατο. ἓν γὰρ μόνον δυσχεραίνειν ἔφη, ὅτι ψοφοῖ αὐτῆς τὸ ὑπόδημα, καὶ λίαν εἰη λάλον. καὶ τῷ ψόφῳ ὀχληρόν. εἰ δὲ ἀνυπόδητος ἐβάδιζεν ὥσπερ ἀνέσχεν, οὐδ' ἂν θαλάττης, ἐκ ἂν ποτε δυ πορίσαι σκωμμάτων οὐδὲ κωμῳδίας ὁ Ἥλιτέρεος. καί μοι δοκεῖ μηδὲ, μοιχευομένη διὰ τοῦτο μόνον λαθεῖν, ὅτι πάντα ὁ Ηφαιστος ἔγνω τὰ κεκρυμμένα τ̃ σανδαλίῳ διαβάλλοντος. ταῦτα μὲν ἡμῖν ὁ μῦθος. σὺ δὲ καὶ τ̃ Αφροδίτης ἔοικας βουλεύεσθαι ἄμεινον χρωμένη τοῖς ποσὶν, ὡς ἐτάχθης, καὶ φεύγουσα τὰ Μώμου τὰ ἐγκλήματα. ὦ ἄδετοι πόδες. ὦ κάλλος ἐλεύθερον. ὦ τρισευδαίμων ἐγὼ, καὶ μακάριος ἐὰν πατήσητέ με.

A Venere aiebat reprehendere. Quid enim quereretur? Vnum vero dicebat se indignè ferre, quod strideret eius calceamentum, & nimis esset streperum, atque sonitu molestum. Sin nudis pedibus ingrederetur, quemadmodum orta est è mari, nihil haberet scommatum, neque conuicij sceleratus. Et mihi videtur ne mœchata quidem ob id solùm latere potuisse, quòd omnia Vulcanus cognoscebat occulta, sandalio deferente. Hactenus nobis fabula. Tu verò prudentius consilium Venere cepisse videris, quæ vtaris pedibus vt constitisti, & Momi criminationes effugias. O laxi pedes. O pulchritudo formæ liberalis. O ter felix ego & beatus, si me calcaueritis.

Μφεακίῳ* ἀνυποδήτῳ.

*Scr. οὐκ

Adolescenti, vt ambulet incalceatus.

Μαλακώτερον διετέθης πρὸς τ̃ σανδαλίῳ. θλίβει σε ὡς πέπεισμαι. δῆναι γὰρ δακεῖν σαρκὸς ἁπαλὰς αἱ τ̃ δερμάτων καινότητες. διὰ τοῦτο ὁ Ασκληπιὸς, τὰ μὲν ἐν πολέμῳ καὶ θήρας βαύματα, ἰᾶτο ῥᾳδίως. ταῦτα γὰρ εἶα, διὰ γὰρ ἐκούσιον ἀνοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐπιρείᾳ δαίμονος γιγνόμενα. ἢ ἵν οὐκ ἀνυπόδητος βαδίζῃς. ἢ ἵνα τῇ γῇ φθονεῖς. λαυπὰ καὶ σανδάλια καὶ κρηπῖδες καὶ πέδιλα, νοσούντων εἰσὶ φορήματα ἢ γερόντων. τὸν γοῦν Φιλοκτήτην ἐν τούτοις γράφουσι τοῖς ἐρύμασιν, ὡς χωλὸν καὶ νοσοῦντα, τὸν δὲ ἐν Σινώπῃ φιλόσοφον καὶ τ̃ Θηβαῖον Κράτητα καὶ τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Αχιλλέα ἀνυποδήτους, καὶ τ̃ Ιάσονα ἐξ ἡμισείας. λέγεται γὰρ ὡς τὸν Ανανρον διαβαίνοντος αὐτ̃ τὸν ποταμὸν, ἐνεχάθη κρηπὶς τῷ ῥεύματι εἰς ἀνάπλησιν τ̃ ἰλύος. χωμένης· καὶ ὁ Ιάσων οὕτως ἠλθυ-

B Venere cepisse videris, quæ vtaris pedibus vt constitisti, & Momi criminationes effugias. O laxi pedes. O pulchritudo formæ liberalis. O ter felix ego & beatus, si me calcaueritis.

C Atterit te, vt credo. Plurimùm enim mordent carnes teneras nouitia coria. Idcirco Æsculapius vulnera in bello & venatione accepta minore negotio sanabat: hæc verò missa faciebat quæ vltrò stoliditate & incogitantia magis, quàm ira dæmonis accidissent. Quin igitur sine calceis ambulas? Quid verò terræ succenses? Lautia, Sandalia, Crepidæ, & soleæ sunt ægrotantiũ gestamenta, vel senum. Itaque Philoctetem in his pingunt munitionibus, vt claudum atque ægrum. Sinopensem vero philosophũ & Cratetem Thebanum, & Aiacem & Achillem excalceatos, & Iasonem dimidia parte. Fertur enim cùm Anaurum fluuium transiret, implicatam esse crepidam in fluxu, resistente limo ac cœno; atq; sic Iason alterum

D

pedem in libertatem asseruit, doctus à fortuna quid fieri oporteret, non animi arbitrio deligens, & discessit egregiè, nulla re læsus quæ inter terram & pedem interesset. Ne metuas. Accipiet gressum puluis, perinde atque herba. & vestigium omnes adorabimus. O moduli pedum charissimorum, ô noui flores, ô plantæ telluris, ô forte ac validum oſculum!

A διέφορος τῶν ποδῶν τὸ ἕτερον, τύχη τὸ δέον διδαχθείς, οὐ γνώμη ἑλόμενος. καὶ ἀπῆλθεν καλῶς στασιάσας μηδενὶ τῷ μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ ποδὸς μὴ φοβηθείς. δέξεται γὰρ βάσιν ἡ κόνις, ὡς πόα. καὶ τὸ ἴχνος προσκυνήσομεν πάντες. ὦ ῥυθμοὶ ποδῶν φιλτάτων. ὦ καινὰ ἄνθη. ὦ γῆς φυταί. ὦ φίλημα ἐρρωμενέστατον.

Mulieri Cauponatrici.

Omnia me tua extollunt, & stimulant, linea tunica, quemadmodum Isidis; & caupona, quasi taberna Venerea; atque pocula, vt Iunonis oculi; ac vinum quemadmodum flos, triúmque digitorum coniunctiones, in quibus poculum vectatur, veluti foliorum in rosis productiones, atque ego metuo ne cadat, at illud constat firmiter vt gnomon fixus, & digitis cohæret. Quod si etiam præsorbeas nonnunquam, omne quod reliquum est fit calidius halitu, & suauius nectare. Descendit igitur ad guttur expeditis viis, quasi non vino temperatum, sed oſculis.

Γυναικὶ καπηλίδι.

Πάντα μὲ αἴρει τὰ σά· ἡ ὀθόνιος χιτὼν, ὡς ὁ τῆς Ἰσιδος, καὶ τὸ καπηλεῖον, ὡς Ἀφροδίσιον· καὶ τὰ ποτήρια ὡς Ἥρας ὀμματία· καὶ ὁ οἶνος ὡς ἄνθος· καὶ τῶν τελῶν δακτύλων αἱ συνθέσεις, ἐφ' ὧν ὀχεῖται τὸ ποτήριον, ὥσπερ αἱ τῶν φύλλων τῶν ἐν τοῖς ῥόδοις ἐκβολαί. κἀγὼ μὲν, φοβοῦμαι μὴ πέσῃ· τὸ δὲ, ἕστηκεν ὀχυρῶς, ὡς γνώμων ἐρηρεισμένον, καὶ τοῖς δακτύλοις συμπέφυκεν. εἰ δὲ καὶ ἀποπίοις ποτὲ, παῦε τὸ καταλειφθὲν μέλι γενέσθαι θερμότερον τῷ ἀθυμεῖν· ἥδιον δὲ καὶ τὸ νέκταρος. καὶ τίσι γὰρ ἔτι τὰ φάρυγα ἀκωλύτοις ὁδοῖς; ὥσπερ οὐκ οἴνῳ κεκραμένον, ἀλλὰ φιλήμασιν.

Eidem.

Τῇ αὐτῇ.

E Vitro quidem pocula constant. At tuæ manus in argentum atque aurum illa conuertunt, vt his etiam delicatus aspectus à tuis oculis accedat. Sed his quidem inanimis & immota est pelluciditas, non aliter quàm aquis stantibus. Quæ vero ante faciem sunt pocula, cùm alia mollitie videntur oblectationem adferre, tum præcipuè oculorum intellectione. Quamobrem illa quidem depone, & sine valeant, cùm propter alia, quàm ob metum periculosæ materiæ. Mihi vero solis propina oculis, quibus Iuppiter etiam

Ἐξ ὑέλου μὲν τὰ σὰ πώματα· αἱ δὲ σαὶ χεῖρες, ἀργύρου αὐτὰ ποιοῦσι καὶ χρυσοῦ· ὡς καὶ τούτοις τὸ βλέπειν ὑγρῶς παρὰ τῶν σῶν ὀμμάτων εἶναι. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀψύχοις καὶ ἀκινήτοις τὸ διαφανὲς, καθάπερ τοῖς ὑδάτων τοῖς ἑστηκόσι. τὰ δὲ ἐν τοῖς προσώποις πώματα, τῇ τε ἄλλῃ ὑγρότητι βυφραίνειν ἔοικε, καὶ τῇ συνέσει τῶν φιλημάτων. ὥστε ἐκεῖνα μὲν καταθοῦ, καὶ χαίρειν ἔα. τὰ δὲ ἄλλα, καὶ διὰ τὸ ἐν τῷ σφαλερῷ τῆς ὕλης φόβον. ἐμοὶ δὲ μόνοις πρόπινε τοῖς ὄμμασιν. ὧν καὶ ὁ

Ζεὺς Γανυμήδους, καλὸν οἰνοχόον ὤρε-
σπσατο. εἰ δὲ βούλῃ, τὸν μὲν οἶνον μὴ πα-
ρατρόλυε· μόνον δὲ ἐμβάλλουσα ὕδατος,
καὶ τοῖς χείλεσι προσφέρουσα, πλήρου
φιλημάτων τὸ ἔκπωμα, καὶ δίδου τοῖς
δεομένοις. ἔστι γὰρ οὐδεὶς ἀνέρασος οὕ-
τως, ὡς ποθεῖν ἔτι τὸν Διονύσου χάριν,
μὴ τὰς Ἀφροδίτης ἀμπέλους.

Τῇ αὐτῇ.

Τὰ ὄμματά σου διαυγέστερα τῶν κύ-
πων μάτων, ὡς δύνασθαι δι' αὐτῶν καὶ τὸν
ψυχὴν ἰδεῖν. τὸ δὲ τῶν ῥόδων ἐρύθημα,
βύσσου ὑπὲρ αὐτὸν τὸν οἶνον. τὸ δὲ λινοῦν
τοῦτο χιτώνιον αὐτὰ λάμπει ταῖς ῥόδ-
αις· τὰ δὲ χείλη βέβαπται τῷ τῶν ῥόδων
αἵματι. καί μοι δοκεῖς τὸ ὕδωρ φέρειν
ὡς ἀπὸ πηγῶν τῶν ὀμμάτων· καὶ διὰ τ-
οῦτο ἐκ νυμφῶν μία. πόσους ἱκετ-
ουμένους; πόσους κατέχεις παραβαίνον-
τας πόσους φεύγουσα, καλεῖς; ἐγὼ
πρῶτος ὑπὸ σοῦ ἵδρω σε διώκων, καὶ ἴσαμαι
μὴ θέλων. Μέρακι.

Οὐδὲ ὁ τοῦ Μενάνδρου Πολέμων κα-
λὸν μειράκιον ὤφειλέ ῥειν. ἀλλ' αἰχ-
μαλώτου μὲν ἐρωμένης κατετόλμη-
σεν ὀργισθείς, ἑαυτοῦ δὲ οὐδὲ αὐτὸς ἀπόπειρας
ἠνέσχετο. κλαίει γοῦν καταπεσών. καὶ με-
ταμνώσκει τῷ φόνῳ τῶν τριχῶν. ἐφή-
βου δὲ ἄρα ἐφείσατο καὶ τοῦ δράματος. σὺ δὲ
καὶ οἶδα τί μαθών, σεαυτῷ πεπολέμη-
κας, ὦ ἀνδροφόνε, τῆς κεφαλῆς. τί ἔδει
μαχαιρῶν ἐπὶ τὰς τρίχας· τί δὲ σπου-
δαίων καὶ πολλῶν τραυμάτων. οἷς θερα-
πεύσας. ἃ δὲ οἱ ποιηταί σε ἐπαίδευ-
σαν τοὺς Εὐφόβους καὶ τοὺς Μενελάους
εἰσάγοντες κομήτας καὶ ὅλον τὸ τῶν Α-
χαιῶν στρατόπεδον; καὶ εἴ τις αὐτοῖς κα-

degustatis, formosum atque præstantem forma pincernam constituit. Quòd si vis, noli vinum consumere: solam vero aquam infundens, & labris attingens, imple poculum osculis, & præbe rogantibus. Nemo enim tam ab amore est abhorrens, qui requirat adhuc Bacchi gratiam, post Veneris vites.

Eidem.

Oculi tui lucidiores sunt poculis, vt possim per ipsos etiam mentem aspicere. Genarum vero rubor, superat ipsius vini colorem pulchritudine. Linea autem hæc tunicella, resplendet in mallis. Labra tincta sunt rosarum sanguine. Atque mihi videris aquam ferre quasi è fontibus oculis, & ob eam caussam de Nympharum cœtu vna esse. Quot festinantes ad te sistis? quot prætercurrentes tenes? Quot cùm loqui cœpisti, vocas? Ego quamprimum te aspexerim, sitio, & vel inuitus consistere cogor.

Deliciis suis.

Neque Menandri Polemon elegantem adolescentulum rasit, sed iratus aduersus captiuam amasiam, hoc ausus est. quam ne ipse quidem rasisse se sustinuit. Lachrymatur itaque prostratus, & pœnitudo eum cædis capillorum incessit. Ephebo autem pepercit etiam drama. Tu vero nescio *qua de causa*, tuo ipsius capiti, ô homicida, bellum intulisti. Quid opus erat gladiis aduersus crines? Quid verò spontaneis ac multis vulneribus? Qualem æstate excidisti? Ne poëtæ quidem te instituere potuerunt qui Euphorbos & Menelaos introducunt comatos, & vniuersum Achiuorum exercitum? Et si quia eis pulcher

ex fluuiis, comas geſtat. Sicut enim aurum inter donaria eſt, & argentum; ſic etiam crines comati. Barbari armis, Græci galeis, oculi palpebris, naues velis, terra montibus, montes ſaltibus, mare inſulis, tauri cornibus, fluuij tempibus, vrbes mœniis. Formidabilior etiam Leo hirſutus, & equus iubis fretus, & gallus pugnacior in calcaria erectus. Venerantur etiam ſapientes ex aſtris cometas, & ſacerdotes comis ornatos: & ex diis alium aliter, vt Neptunum nigricomium, Apollinem vt intonſum, Pana hirſutum, Iſin ſoluta coma, Bacchum cum multis crinibus etiam hedera comatum. Venus autem netum quidem ſe raſit, cùm eſſet in luctu ac ſqualore. Vale.

A λὸς ποταμῷ, κομᾷ. ὡς γὰ χρυσὸς ἀνάθημα καὶ ἄργυρος, ὕτω καὶ τείχεος κομῶσαι. οἱ μὲν Βάρβαροι, ὅπλοις· Ⓐ Ἕλλῆνες, κράνεσιν· οἱ ὀφθαλμοὶ βλεφάροις αἱ ὦ νῆες, ἱστίοις. ἡ ὦ γῆ ὄρεσι· τὰ ὦ ὄρη νάπαις. ἡ ὦ θάλασσα νήσοις. οἱ ὦ ταῦροι, κέρασιν· οἱ ὦ ποταμοὶ, τέμπεσιν· αἱ πόλεις, τείχεσιν. Φοβερώτερος καὶ λέων, ὁ λάσιος· Ⓒ ἵππος ὁ ἥδη τῇ χαίτῃ πεποιθώς· καὶ ἀλεκτρυὼν μαχιμώτερος, ὁ τὰ κάλλαια ἐγηγερκώς. τιμῶσι ὦ οἱ σοφοὶ καὶ τὸ ἀστέρων σοῦ κόμητας, καὶ τῶν ἱερέων σοῦ ἀνέτους ταῖς κόμαις. Ⓒ τῶν θεῶν ἄλλον ἄλλως τὸν Ποσειδῶνα, ὡς κυανοχαίτην· τὸν Ἀπόλλω ὡς ἀκερσεκόμην. τὸν Πᾶνα, ὡς δασύν. τὴν Ἶσιν, ὡς λισίκομον· τὸν Διόνυσον, ὡς μετὰ τῶν τειχῶν, καὶ τῷ κισσῷ κομῶντα. Ἀφροδίτη δὲ οὐδὲ πενθοῦσα ἀπεκείρατο. Ἔρρωσο.

B

C

AMORI ET DELICIIS. ΕΡΩΤΙ ΚΑΙ ΜΕΙΡΑΚΙΩι.

Lacedæmonij rubris induebantur thoracibus, aut vt formidinem hoſtibus incuterent, coloris terriculamento, aut vti ſanguinem non agnoſcerent, id tinctura communione prohibente. Vos autē formoſos oportet ſolis roſis armari, & hanc ab amatoribus accipere armaturam. Hyacinthus igitur candido adoleſcentulo, Narciſſus nigro conuenit, roſa verò omnibus. Nam & adoleſcentulus vetuſtus & flos, & pharmacum & vnguentum. Hæ Anchiſen perſuaſerunt. Hæ Martem ſoluerunt. Hæ Adonin venire admonuerunt. Hæ ſunt veris comæ. Hi terræ fulgores. Hæ amoris lampades.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι φοινικοβαφεῖς ἐνεδύοντο θώρακας, ἢ ἵνα ἐκπλήττωσι τοὺς πολεμίους, τῷ φοβερῷ τῆς χροιᾶς· ἢ ἵνα ἀγνοῶσι τὸ αἷμα τῇ κοινωνίᾳ τῆς βαφῆς. ὑμᾶς ὦ δεῖ σοῦ καλοὺς, μόνοις ῥόδοις ὁπλίζεσθαι, καὶ ταύτην λαμβάνειν παρὰ τῶν ἐραστῶν τὴν πανοπλίαν. Ὑάκινθος μὲν ἐν λευκῷ μειρακίῳ, πρέπει ὦ Νάρκισσος μέλανι· ῥόδον ὦ, πᾶσιν. ὡς Ⓒ μειράκιον παλαιὸν, Ⓒ ἄνθος. Ⓒ φάρμακον Ⓒ μύρον. ταῦτα Ἀγχίσην ἔπεισε. ταῦτα Ἄρη ἀπέλυσε. ταῦτα Ἀδώνιν ἐλθεῖν ὑπέμνησεν. αὗται ἦρος κόμαι. ταῦτα γῆς * ἀστραπαί. ταῦτα ἔρωτος αἱ λαμπάδες. κ. ἀστραπαί.

D

Γυναικί.

Εἰ κἀμὲ φεύγεις, ἀλλ' ὑπόδεξαι κἀν τὰ ῥόδα ἀντ' ἐμοῦ. καί σου δέομαι μὴ σφᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ κοιμηθῆναι ἐπ' αὐτῶν. καὶ γὰρ ὄντιν ἰδεῖν μὲν καλά· οἵαν τὸ πῦρ ἔχει τὴν ἀκμήν. ἁπτῆτι δὲ μαλακά, καὶ πάσης στρωμνῆς ἁπαλώτερα· ὑπὲρ τὸν Βαβυλώνιον κόκκον, καὶ τὴν Τυρίαν πορφύραν. καὶ γὰρ εἰ πολυδάπανα σώματα, ἀλλ' οὐ πνεῖ καλόν. σύ τε ἐπείλαμην αὐτοῖς καὶ τὴν δεξιὰν σου φιλῆσαι, καὶ τοῖς μαστοῖς ἐπελθεῖν, καὶ ἀνδρίσασθαι ἂν ἀφῇς· καὶ οἶδα ὅτι ἀκούσεσθε. ὦ μακάριαι, οἵαν γυναῖκα περιβάλλεσθε μέλλετε. ἀλλὰ δεήθητε αὐτῆς ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ πρεσβεύσατε καὶ πείσατε. ἐὰν δὲ ὀργὴν ἀκούσητε, κατακαύσατε.

A

Vxori.

Si etiam me fugis, at rosas pro me susci pe. Et te precor, vt non solùm coroneris, verumetiam somnum in his capias. Etenim sunt aspectu pulchræ: igneus est illis vigor. Attractu verò molles, & omni strato teneriores. Babylonium etiam coccum excedunt, & Tyriam purpuram. Nam tametsi in magno precio sunt illa, non tamen lepidè fragrant. Mandaui eis vt etiam B de collo tuo suauia sumant, & mãmillas contrectent, & mariti partes agant, si permittas. Et scio quòd audituræ sunt. O beatæ rosæ, qualem fœminam estis complexuræ. Sed rogate illã meo nomine & obsecrate atque persuadete. Sin audire noluerit, comburite.

Μιθριδάτου.

Τὰ ῥόδα ὥσπερ πτερωτοῖς τοῖς φύλλοις ἐπιθύμησα, ἐλθεῖν πρός σε σπεύδοντα· καὶ ἐποίησα. ὑπόδεξαι αὐτὰ εὐμενῶς, ὡς Ἀδώνιδος ὑπομνήματα, ἢ ὡς Ἀφροδίτης βαφήν, ἢ ὡς γῆς ὄμματα. ἀθλητῇ μὲν ἓν, κόπανος πρέπει. βασιλεῖ μεγάλῳ πορθητῇ, πάρεχε· καὶ στρατιώτῃ, λόφος. καλῶς δὲ μιθριδατίῳ ῥόδα· καὶ διὰ συγγένειαν τὴν βασιλικὴν καὶ διὰ τὸ οἰκεῖον τῆς χροιᾶς.

Γυναικί.

Πεπομφά σοι στέφανον ῥόδων. οὐ σὲ τιμῶν· καὶ τοῦτο μὲν γε, ἀλλ' αὐτοῖς παραμιξόμενος τοῖς ῥόδοις, ἵνα μὴ μαραίνηται.

C

Deliciis.

Rosæ, quasi alis ita foliis volitantes missæ, vt ad te venirent, diligentiam adhibuerunt. Susci pe eas benigniter, vt Adonis monumenta, aut vt Veneris tincturam, aut vt telluris oculos. Athletam igitur oleaster decet; regem magnum populatorem, tiara, & militem galea. Formosum autem adolescentulũ rosæ, cùm ob affinitatem fragrantiæ, tum ob coloris proprietatem.

Μιθριδάτου.

Πεποίηκας, καὶ στρωμνῇ χρησάμενος τοῖς ῥόδοις. ἡ γὰρ πρὸς τὰ πεμφθέντα ἡδονὴ, σημεῖον μέγα τῆς πρὸς τὸν πέμψαντα τιμῆς· ὥστε κἀγώ σου δι' αὐτῶν ἡψάμην· καὶ γὰρ ὄντιν ἐρωτικὰ καὶ

Vxori.

Misi tibi sertum roseum, non D tam honorans te, quanquam hoc etiam, quàm ipsis rosulis aliquid impertiens ne arescerent.

Deliciis.

Rectè feci sti, qui etiam strato vsus fueris rosis. Nam voluptas erga missa munera, magnum argumentum est honoris, qui mittenti habetur. Itaque ego te per ipsas attigi. Sunt enim amatoriæ, & versutæ

sutæ, quæque formæ elegantia vti sciant. Vereor autem ne quietem tibi non permiserint, sed dormienti molestæ fuerint, quemadmodum aurũ Danaæ. Quòd si quid amico vis gratum facere, reliquias ipsarum remitte, nunc ampliùs non rosas solùm, verùm te etiam spirantes.

Vxori.

Et Ioui cùm dormiret in Ida mõte, flores terra protulit, Lotum, Hyacinthum & Crocum. Rosæ verò non aderant, vtrum vt ad Veneris possessionem attinentes, à qua etiam has Iunonem mutuò sumere oportebat, quemadmodum & Cestum mutuò sumpsit? an; quia dormire Iuppiter non potuisset, si hæ præstò fuissent? Illi verò Iouem vt dormiret rogabãt. Cùm autem fragrant rosæ, necesse est omnes homines deósque suauiter vigilare. Etenim odoris bonitas ac vis plurimùm potest ad arcendam quietem. Hęc igitur Homero relinquantur & poëtarum potestati. Tu verò rusticè fecisti, quæ sola in Rosis dormiueris, & modestam te in non modestis præbueris. Aut enim amatorẽ quendam tibi oportebat adesse, aut me Iouem. nisi vero non cogitasti ô formosa, cùm sertum pectori admoueres, te cum nouo mœcho coire.

Deliciis.

Quid acciderit rosis, vt antequã ad te peruenirent, speciosæ essent rosæ. (neque mehercle misissemus eas, nisi aliquid operæprecium habuissent.) Cùm autem venissent, statim aresc erent & exhalarent, certam quidem & perspicuam caussam adferre nequeo. Non enim mihi aliquid voluerunt dicere. Quantùm autem coniectura licet assequi, non tulerunt improbationem, neque ferre potuerunt certamen tecum initum: sed simul ac fragrantiorem

A πανοῦργα, & κάλλει χρῆσθαι εἰδότα. δέδοικα δ' μὴ οὐδὲ ἡσυχίαν ἄγαγῃ. ἀλλ' ἱκετεύω σοι καθεύδοντι ὥσπερ τῇ Δανάῃ ὁ χρυσός. εἰ δὲ βούλει τι φίλῳ χαρίζεσθαι, τὰ λείψανα αὐτῶν αὐτὰ πέμψον. μηκέτι πνέοντα ῥόδων μόνον, ἀλλὰ & σοῦ. Γυναικί.

Καὶ τῷ Διὶ ὅτε κοιμᾶτο ἐν τῇ Ἰδῃ τῷ ὄρει, δύθη ἡ γῆ ἀνῆκε λωτὸν, καὶ ὑάκινθον, καὶ κρόκον. ῥόδα δὲ οὐ πρῶτον. πότερον ὡς μόνης Ἀφροδίτης κτήματα, ἀφ' ἧς καὶ ταῦτα ἔδει τὴν Ἡραν δανείσασθαι, καθάπερ & τὸ κεστὸν ἐδανείσατο. ἢ ὡς οὐκ ἂν κοιμηθέντος τοῦ Διὸς, εἰ μὴ ταῦτα πρῶτον· οἱ δὲ ἐκέλευον καθεύδειν τὸν διά. ὅταν δὲ πνέῃ ῥόδα, ἀνάγκη πᾶσι δήπου καὶ ἀνθρώποις & θεοῖς ἀγρυπνεῖν ἡδέως· ἡ γὰρ εὐωδία δύναται πᾶσαν ἡσυχίαν ἐξοικίσαι. ταῦτα μὲν ἔστω ἀφείσθω Ὁμήρῳ & τῇ τῶν ποιητῶν ἐξουσίᾳ. σὺ δὲ ἀγροίκως ἐποίησας μόνη κοιμηθεῖσα ἐν ῥόδοις· καὶ σωφρονήσασα ἐν ὑσωφροσιν. ἢ γὰρ τὸν ἐραστὴν ἐχρῆν σοι παρεῖναι τινα, ἢ ἐμὲ τὸν Δία. πλὴν εἰ μὴ ἐνεθυμήθης ὡς καλὸν τὸν στέφανον τοῖς στέρνοις περισταλάσσασα καινῷ μοιχῷ συμπλακῆναι.

Μιξαχίῳ.

Τί παθόντα τὰ ῥόδα, πρὶν μὲν παρὰ σοὶ γενέσθαι, καλὰ ἦν ῥόδα· ἐπεὶ δ' ἦλθεν αὐτὰ ἐπὶ σὲ ἔπεμψα, εἰ μὴ τι ἀξιόκτητον εἶχεν. ἐλθόντα δὲ, οὐθὲν ἐμαράνθη καὶ ἀπέπνευσε· τὸ μὲν σαφὲς οὐκ οἶδα τῆς αἰτίας· οὐ γὰρ μοι τι εἰπεῖν ἠθέλησεν ὡς δ' εἰκάσαι ῥᾴδιον, οὐκ ἠνέσχετο παραβαλλόμενα· οὐδὲ ἠνέχθη, τὴν πρὸς σὲ ἀμίλλην. ἀλλ' ὁμοῦ τε ἔσχεν

ὐωδεστέρα χρωτὸς, καὶ ἀπώλεσε. οὕτω καὶ λύχνος πίπτει πυρὸς ἡττηθεὶς μείζονος· καὶ ἄστρα ὅταν ἀντιβλέπειν ἡλίῳ μὴ δύνηται.

A cutem attigerunt, ſuam vim perdiderunt. Sic etiam lucerna interit, victa ab igne copioſiore : & aſtra cùm *ſolem aduerſum intueri* non poſſunt.

Γυναικί.

Οντως τὰ ῥόδα ἔρωτος φυτά. καὶ γὰρ νέα, ὡς ἐκεῖνος. καὶ ὑγρὰ ὡς αὐτὸς ὁ ἔρως. καὶ χρυσοκομᾶσιν ἄμφω. καὶ τἄλλ' αὐτοῖς ὅμοια. τὰ ῥόδα τὴν ἄκανθαν αὐτὶ βελῶν ἔχει· τὸ πυῤῥὸν αὐτὶ δᾴδων. τοῖς φύλλοις ἐπτέρωται. χρόνον δὲ οὔτε ἔρως, οὔτε ῥόδα οἶδεν. ἐχθρὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ τῇ καλλοις ὁπώρᾳ, καὶ τῇ ῥόδων ἀποδημίᾳ. εἶδον δὲ ῥώμην δρόμου φοροῦντας· καὶ τῷ τάχει μαρτυρουμένους τὸ ἄπιστον τῆς ἀκμῆς. ὁ γὰρ δρόμος διδασκαλία χρήσεως. εἰ δὲ μέλλησας, ἀπελήλυθε μαραίνεται καὶ γυνὴ μὴ ῥόδων ἂν βραδύνῃ. μὴ μέλλε, ὦ καλή, συμπαίζωμεν, στεφανωσώμεθα τοῖς ῥόδοις, συνδράμωμεν.

Vxori.

Reuera roſæ ſunt Amori ſacræ plantæ. Sunt enim iuuenes, quemadmodum ille, & delicatæ quemadmodum Amor ipſe. Et ambo comas aureas ferunt, atque reliqua ſunt ipſis ſimilia. Roſæ ſpinam ſagittæ loco habent, & rutilum colorem pro facibus, foliis alatæ ſunt. Tempus autem amor, & roſæ pariter neſciunt. Infeſtus enim hic deus & formæ autumno & roſarum aduentui. *Vide Romæ floribus redimitos* currentes, & celeritate teſtificantes infidelitatem vigoris. Curſus enim vſum docet. Sin cunctaris, iam abierunt. Arceſcit etiam mulier cum roſis, ſi moram nectat. Ne cunctaris ô formoſa, ſed colludamus, coronemur roſis, concurramus.

Μφρακίῳ.

Εστιν ἔαρ καὶ κάλλος ῥόδων. ὁ δὲ μὴ χρησάμενος τοῖς ῥόδοις ἀνόητος. καὶ οὐ μέλλουσι μέλλων, καὶ βραδύνουσιν ἐπ' ἀποδοσι. φθονερὸς γὰρ ὁ χρόνος, καὶ τὸ ἄνθος ὥραν ἀφανίζει, καὶ τὸ κάλλος ἀκμὴν ἀπάγει, μηδὲν μέλλε, ὦ φιλούμενον ῥόδον, ἀλλ' ἕως ἔξεστι καὶ ζῆς, μετάδος ὧν ἔχεις.

Deliciis. 35

Eſt ver etiam pulchritudo roſarum: qui verò non vtitur præſentibus ſtultus eſt, dum in non cunctantibus ipſe cunctatur, & abeuntibus tarditatem vſurpat. Inuidum eſt tempus & floris venuſtatem aufert, & formæ vigorem adimit. Nullam moram interpone, ô appellata roſa: ſed dum eſt poteſtas & viuis, communica nobis quæ habes.

Γυναικί.

Επυθόμην ὡς τὰ ῥόδα ἐλθόντα παρὰ σὲ, ὅσα χρέος ἀπέβαλεν. ἐγὼ γὰρ καὶ συνεπειλάμην αὐτοῖς, καὶ ὡς σκιρτῶντα ἀκηράτου χρωτὸς τῆς σῆς δρόσου, κατέχειν τὴν ψυχὴν ἐξιοῦσαν καὶ δυσανασχετοῦσαν. καλῶς ἐποιήσατε,

Vxori.

Audiui roſas cùm ad te peruenisſent, quaſi debitum perſoluiſſe. Nam & ego mandaueram eis, & ebibito integræ naturæ rore, tenuiſſe animum egredientem & vix tolerantem. Rectè feciſtis

ô roſæ, quòd reuixeritis. Rogo ſic donec veniam permanete. Statim enim cognoſcere nunquid à vobis inuicem acceperitis incrementi, ad fragrantiam ipſa, & vos ad tempus.

Deliciis.

Accuſas me quòd roſas, non miſerim. Ego verò id neque negligentia feci, neque quod mihi amor non curæ eſſet, ſed arbitrabar te cùm flauus eſſes, & propriis roſis coronatus, alienis floribus non indigere. Neque enim Homerus flauo Meleagro coronam impoſuit. Alioquin hoc eſſet ignem alio igni, & *titionem* duplicare. Sed ne Achilli quidem, neque Menelao, neque quicunque alij ſunt apud eum comati. Inuidioſus plane flos, & citò deperiens res eſt, & quæ ſtatim eſſe deſinat. Aiunt autem eius primùm ortum à triſtiſſima cauſſa initium traxiſſe. Nam ſpinæ ad Roſas, accedentem Venerem vulnerauerunt, vt Cyprij & Phœnices aſſerunt. Sanguine ne coronemur. Fugiamus florem, qui ne à Venere quidem ipſa abſtinet.

Vxori.

Cum flauo colore prædita ſis, roſas quæris. Atqui naturam habes eandem quàm illæ. Quid igitur flores expetis, qui paulo poſt non exiſtunt? Quid verò caput igni coronas? Nam vt mea fert opinio Colchidis etiam monile *, quem Glaucæ miſit, roſæ fuerunt venenis infectæ, & ob eam cauſſam, cùm accepiſſet, vſta eſt. Siue enim roſæ ſunt delectabiles, non improbet elegantes: ſiue fragrantes, ne contrà ſpiret, ſiue fluxæ demutat. Ego quidem nulli rei tam ſimilia iudico eſſe roſarum intereuntiũ folia, quàm cadentibus. Vulgus eorum qui vehementiſſimè

ὦ ῥόδα, διαβιώσαντες. ἢ δέομαι, μείνατε ἕστ' ἂν ἔλθω. μαθεῖν γὰρ ἐγὼ καὶ εἴπ πρὸς ἀλλήλων εἰλήφατε, εἰς ὀσμὴν αὐτὴ, ἢ ὑμεῖς εἰς χρόνον.

Μελεαγρίῳ.

Αἰτιᾶς με ὅτι σοι ῥόδα οὐκ ἔπεμψα. ἐγὼ δ' οὔτε ὡς ὀλίγωρος τοῦτο ἐποίησα, οὔτε ὡς ἀνέραστος ἄνθρωπος. ἀλλ' ἐσκόπουν ὅτι ξανθὸς ὢν ἢ ῥόδοις ἰδίοις στεφανούμενος, ἀλλοτρίων ἀνθῶν οὐ δέῃ. οὐδὲ γὰρ Ὅμηρος τῷ ξανθῷ Μελεάγρῳ στέφανον προσέθηκεν. ἐπεὶ τοῦτο ἂν ἦν, ἄλλο πῦρ ἐπὶ πυρὶ ἢ δαλὸς ἐπὶ δαλῷ διπλοῦς· ἀλλ' οὐδὲ τῷ Ἀχιλλεῖ· οὐδὲ τῷ Μενελάῳ, οὐδὲ ὅσοι ἄλλοι πρὸς αὐτῷ κομῶσι. φθονερὸν ὄντως ἄνθος καὶ ὠκύμορον. ἢ παύσασθε ταχύ. λέγεται δ' αὖ πρόσθεν ὑμῖν καὶ λυπηρόπατης ἀρξάσθαι πρὸς φάσεως· ἡ γὰρ ἄκανθα τῶν ῥόδων πρίσασα τὴν Ἀφροδίτην ἔκνισεν, ὡς Κύπριοι καὶ Φοίνικες λέγουσιν. αἱμάτων μὴ στεφανώμεθα. φεύγω μὲν ἄνθος, ὃ μηδὲ Ἀφροδίτης φείδεται. Γυναικί.

Οὖσά τις ξανθὴ, ῥόδα ζητεῖς. ἢ μὲν φύσεως οὕτως ἔχεις ὡς σκεῖνα. πῶς μεταλαμβάνεις ἀνθῶν μὴ μικρὸν ἐκ ὄντων. τί γὰρ κεφαλῇ στεφανοῖς πυρί. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ καὶ τὸ Κολχίδος ὅρμος, ὃν τῇ Γλαύκῃ ἔπεμψε, ῥόδα ἦν πεφαρμακευμένα· καὶ διὰ τοῦτο σκαιωθῆναι λαβοῦσα. εἴτε γὰρ θρυπτικὰ τὰ ῥόδα, μὴ προδοκιμείτω τὰς καλάς· εἴτε εὐώδη, μὴ ἀνυπονείτω· εἴτε ὠκύμορα, μὴ φοβείτω· ἐμοὶ μὲν, ἐδενὶ ἄλλῳ δοκεῖ προσεοικέναι φύλλα ῥόδων λυθέντων, ἢ πίπτουσιν. οἱ πολλοί γε τῶν σοφῶν

ἐρῶσι καὶ αὐτοῖς μᾶλλον ἄχθονται λυ- A amant, magis succenſent, cùm illi
θεῖσιν, ἢ χαίρουσιν ἐπιτετειχισμένοις periêre, quàm gaudent ipſis ad
ἐπὶ πλεῖ τῷ εὐφροσύνῃ τῆς ἡδονῆς αἰτίοις. ὁ præſentem voluptatem munitis. Fu-
μέλλων φόβος νικᾷ. ἡ δὲ σὴ κεφαλὴ, turus metus ſuperat. Tuum verò ca-
λειμὼν πολὺς ἄνθη φέρων, ἃ μήτε ἔ- put, pratum ampliſſimum eſt flores
ρους ἄπεισι, καὶ χλωρὸς μέσου φαίνε- producens, qui neque æſtate de-
ται δρεπομένων, οὐ λύεται. εἰ γὰρ ἐπι- ſunt, & media hyeme apparent, ſi
τρέψαις μοι καὶ σὺ βόστρυχον σπεῖ- decerpantur, non intereunt. Etenim ſi mihi conceſſeris vel vnum
ραι, εἰ γὰρ ἀπέλθοιμι οὕτω πρέων, ἔσοι crinem excindere: ſi hinc abeam
χαριζομένη ῥόδα μὴ δυ- B ita fragran; largita fueris roſas quæ
νάμενα. Μεφακίῳ. marceſſere nequeant.

Delicius.

Ὡς δύσερές σοι καὶ φιλόνεικον τὸ κάλ- Quàm *peruicax* tibi & contentioſa forma eſt! hæc neglecta magis viget, quemadmodum plantæ, quæ natura fretæ, colonorum incuria ac negligentia nihil detrimenti accipiunt. Non æquum conſcendis? Non in palæſtram deſcendis? Non ſoli temetipſum committis? Flos enim & tinctura eſt formoſis. Sed ſqualidus obambulas & tecum ipſe repugnans, circumueneris. atque formoſus es etiamſi nolis: omnéſque attrahis incuria nimia, ac pellicis, quemadmodum Botri & Mala, & ſi quod aliud eſt ex eorum genere, quæ ſpote ſunt elegantia ac pulchra. Ornatus enim, meritricius eſt, atque pulchritudo omnis fucatá & medicamentis effiCta, debet odio haberi, quippe quæ proximè ad maliciam ac nequitiã accedit. Simplex autẽ & carens malitia pulchritudo, *licet fraudi obnoxia ſit*, ſolorũ eſt propria eorum qui eã poſſidẽt. Sic etiã Apollo paſtorum amore capiebatur, & Venus Bubulcorum, & agricolarum Rhea, & Ceres eorum qui vrbes non nouerant. Quoniam omne quod natura factum eſt, verius eo quod conſtat inſidiis habetur. Nemo neque ſidera nouit ornari, neque leones neque aues. Qui verò equis ornamentum adhibet auro, vel ebore, vel redimiculis, is imprudés ſuperbiam ac generoſitatem

λος· ἀμελούμενον μᾶλλον αὐθεῖ. καθάπερ τὰ φυτὰ ὅσα τῇ φύσει θαρροῦντα, καὶ τῶν γεωργῶν ὀλιγωρίας ἃ χρήζοντα. οὐχ ἵππον ἀναβαίνεις· οὐκ εἰς παλαίστραν ἁπαντᾶς. οὐχ ἡλίῳ δίδως σεαυτόν. αὐθος γὰρ καὶ βαφὴ τοῖς καλοῖς. ἀλλ' αὐχμηρὸς περίᾳ, καὶ σεαυτῷ μαχόμενος ἐκπάτησαι. καλὸς εἶ κἂν C μὴ θέλῃς· καὶ πάντας ἕλκεις τῷ λίαν ἀμελουμένῳ. ὥσπερ οἱ βότρυες, καὶ τὰ μῆλα, καὶ εἴ τι ἄλλο αὐτόματον καλόν. ὁ μὲν γὰρ καλλωπισμὸς, ἐπαγελικόν· καὶ πάνυ δεῖ δυσχεραίνειν τὴν φαρμακομένην διαφθορὰν, ὡς πανουργίας ἐγγύς· τὸ δ' ἀκέραιον καὶ ἄκακον κἂν ἐπιβουλεύσῃ, μόνον ἴδοι τὴν αὐτὸ δεξαμένην τὸ καλλος. οὕτω καὶ ὁ Ἀπόλλων D ποιμένων ἤρα, καὶ Ἀφροδίτη βουκόλων, καὶ Ῥέα ἀγροίκων· καὶ Δήμητηρ τῶν τὰς ἄστη οὐκ εἰδότων. ὅτι πᾶν διαπεφυκὸς τοῦ διαπλασθέντος τὸ φύσει θρέμμα. οὐδεὶς οὐδὲ ἀστέρας οἶδε κοσμουμένους· οὐδὲ λέοντας, οὐδὲ ὄρνιθας. ὁ δ' ἵππος καλλωπίζων χρυσῷ ἢ ἐλέφαντι ἢ ταινίαις, καὶ θαυμάζεται λυμαινόμενος

animalis corrumpit & perdit, atque arti mandat exercitationem corrigendi ea quæ in natura desiderantur.

Vxori.

Mulier quæ mundo ac ornamentis dat operam, excolit id quod deficit, metuens ne deprehendatur, quod non habet. Quam verò natura pulchra finxit, nihil opus habet accessoriis & ascititiis, vt contenta sibi tota atque absoluta perfectione. Oculorum autem delineationes, & comarum appositiones, atque picturæ maxillarum, labrorúmque tincturæ, & si quod est elegantię medicamentum, & si quis ex fuco existens dolosus flos, inuenta sunt ad deficientium emendationem. Simplicitas autem expers comptionis, reuera est venusta ac elegans. Itaque si maximam in teipsam spem & fiduciam ponis, ob eam caussam magis meus in te amor exardescit; & incuriam quasi testimonium puto confidentiæ formositatis. Non enim pingis vultus, neque in cerearum mulierum numero censeris, sed in his quæ remoto omni dolo, formosæ sunt; quemadmodum maiores etiam fuerunt, quarum amore capta sunt, etiam aurum, & bos, & aqua, & aues, & dracones. At fucus, cera, Tarantinum, fructiferi angues, & aureæ pedicę, sunt Thaïdis & Aristagoræ atque Laïdis medicamenta.

Deliciis.

Cuias es quæso dic adolescens, quod adeò rigidum & crudelem in amorem animum geris. è Sparta dices. An igitur ignoras Hyacinthum, neque de vulnere coronam reportasti? Sed è Thessalia. Non igitur te docuit vel Achilles Phthiotas? At Atheniensis. Harmodiũ igitur & Aristogitonem, an non prętertisti? Verùm ex Ionia. Et quid illo solo lasciuius,

τὸ ζώου τὸ γαῦρ(ῳ), καὶ τέχνη φαρμακεύσεις τὸ ἄσκημα ἐπανορθοῦσθαι τῆς φύσεως τὰ λείποντα.

Γυναικί.

Ἡ καλλωπιζομένη γυνὴ θεραπεύει τὸ ἐλλιπές, φοβεμένη φωραθῆναι ὃ οὐκ ἔχει· ἡ Φύσις καλή, οὐδενὸς δεῖται τῶν ἐπικτήτων· ὡς τοιοῦτον καὶ αὐτὴ πρὸς παῖν τὸ ὁλόκληρον. ὀφθαλμοὺς ὑπογραφαὶ καὶ κομμῶσεις, καὶ ζωγραφίαι φρυῶν, καὶ χλιάνα βαφαὶ, καὶ εἴ τι κομμωτικῆς φαρμακον, καὶ εἴ τι καὶ φυκίδος δολερὸν ἄνθος, ἐπανορθώσεις τῶν ἐνδεοῦς εὑρέθη· τὸ δ' ἀκόσμητον, ἀληθῶς καλόν. ὥστε εἰ μάλισσα πεποιθυῖας σεαυτῇ καὶ πεθάρρηκας, διὰ τοῦτό σε μᾶλλον ἀγαπῶ· μαρτύριον τὸ ἀτρεμαῖον ἦθος καὶ σὺν θυμορφίᾳ πίστεως. οὐ γὰρ κονιᾷς τὰ τοιοῦτα, οὐδὲ ἐν ταῖς κηρίναις τέτακαι γυναιξίν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἀδόλως καλαῖς· οἷα καὶ αἱ πρόσφαγῆσαν· ὧν χρυσὸς ἦρα καὶ βοῦς καὶ ὕδωρ καὶ ὄρνιθες καὶ δράκοντες. τὸ δὲ φυκίον καὶ ὁ κηρὸς καὶ τὸ Ταραντινον, καὶ οἱ ἐπικάρπιοι ὄφις, καὶ αἱ χρυσαῖ πέδαι, Θαΐδος καὶ Ἀριστογόρας καὶ Λαΐδος φάρμακα.

Μισογύνῳ.

Πόθεν εἶ μειράκιον, εἰπέ· οὕτω σὺ ἀτέγκτως ἔχεις πρὸς ἔρωτα. ἐκ Σπάρτης, ἐρεῖς· οὐκ εἶδες οὖν Ὑάκινθον, οὐδὲ ἐστεφανώσω τὸ τραύματος; ἀλλ' ἐκ Θετταλίας. οὐκ ἐδίδαξέν σοι οὖν σε οὐδὲ ὁ Φθιώτης Ἀχιλλεύς; ἀλλὰ Ἀθηναῖος. Ἁρμόδιόν(ῳ) οὖν καὶ Ἀριστογείτονα οὐ προῆλθες; ἀλλὰ ἀπ' Ἰωνίας. καὶ τί τῆς γῆς ἐκείνης ἀβρότερ(ον);

ὅπου Βράγχοι καὶ Κλάριοι Ἀπόλλωνος καλοί. ἀλλ' οὐ Κρήτης. ὅπου πλεῖστος ὁ ἔρως, ὁ τὰς ἑκατὸν πόλεις περιπλέων. Σκύθης μοι δοκεῖς καὶ βάρβαρος· ἀπ' ἐκείνης τῆς βωμοῦ καὶ τῶν ἀξένων θυμάτων. ἔξεστιν οὖν σοι τὸν πάτριον πᾶσαν νόμον. εἰ σώζειν θέλεις, λάβε τὸ ξίφος. οὐ φθαρτέμαι. μὴ φοβηθῇς. ἐπιθυμῶ καὶν τραύματος.

A vbi sunt Branchij & Clarij Apollinis deliciæ. Sed è Creta. Vbi plurimus amor, centum illas vrbes circumnauigans. Mihi quidem Scytha videris & Barbarus: Ab illa ara & inhospitalibus sacrificiis. Licet itaque tibi patriam consuetudinem atque legem colere. Si seruare non vis, capias ensem. Non recuso. Ne metuas. Expeto etiam vulnus.

Γυναικί.

Vxori.

Εἰ Λάκαινα ἦσθα, ὦ καλή, τὴν Ἑλένης ἂν ἐμνημόνευσας καὶ τὴν Νέω. εἰ Κορινθία, τὴν Λαΐδος κώμων· εἰ Βοιωτία, τὴν Ἀλκμήνης γάμων. εἰ τῆς ἐξ Ἤλιδος, καὶ ἤκουσας τὸν Πέλοπος δρόμον· καὶ ἐζήλωσας τιν' αὐτῶν θαρρῶν γαμηθεῖσαν. καὶ ἐθαύμασας τὸν Ἀλφεόν. καὶ ἔπιες τῆς Νυμφίης. ἢ ὁ Τυρὼ, τῷ Ἐνιπεῖ ἐπενήξατο· ἦν γὰρ ἀγαθὴ καὶ μεγάλων ἐρώτων ἀξία. δοκεῖς δέ μοι μηδὲ Θεσσαλὴ τις εἶναι. πάνυ γὰρ καὶν τῷ ἔρωτι ἔθυες. μηδὲ Ἀττική. τὰς γὰρ Γαννυχίδας καὶ τὰς ἑορτὰς, καὶ τὰ Μενάνδρου δράματα, οὐκ ἂν ποτε ἠγνόησας. ἀλλ' εἰ καὶ βάρβαρος εἶ, καὶ μία τῶν ἀπὸ Θερμωδόντος παρθένων· ἀλλ' ἔν γε καὶ τούτοις λόγος νεανίσκοις συμπλέκεσθαι, καὶ πίπτειν σκληροῖς. ἀλλὰ μὴ Θεσσαλὴ καὶ Σιδωνία; καὶ μιᾶς καὶ τούτων ἔρως ἥψατο· καὶ ἡ μὲν, τῷ Νίνῳ συνεπλάκη. ἡ δὲ τῷ Βοιωτῷ. ἔοικα βύρσης σε, εἰ μὴ κακὸς εἰμὶ καὶ φαῦλος φυσιογνωμονεῖν· Δαναὸς σοι πατὴρ, χεὶρ σκαίνη καὶ *λῆμα φονικόν. ἀλλὰ καὶ ἐκείνων τῆς τῶν ἀνδροφόνων παρθένων, νεανίσκων φιλοῦντος ἐφείσατο. οὐ χαλεπαίνω σοι· οὐ δακρύω. πλῆσον τὸ δρᾶμα· ἵνα μου φαύσῃς καὶν ξίφει.

B Si Lacæna esses, ô pulchra; Helenæ meminisses, & Neæ. si Corinthia, Laïdis amorum. Si Bœotia, Alcmenes nuptiarum. Si ex Elide, non audiuisti Pelopis cursum: non ad æmulationē eius quæ de theatro rapta est, te composuisti. non mirata es Alpheū, non gustasti Nymphium. Tyro verò, ad Enipum adnatauit, & piscanti in mare se obtulit: Erat enim bona magnísque amatoribus digna. Neque verò Thespesiaca mihi videris esse. Prorsus C enim litasses amori, neque Attica. Etenim peruigilia & festos dies atque Menandri Dramata non ignorares. Sed etiamsi es Barbara, atque vna de Thermodontis virginibus: tamen has etiam fama est rem cum adolescentibus habuisse, & furtim partum edidisse. At verò Thessa & Sidonia. Atqui has etiam amor tetigit, & alia, Nino se commiscuit, alia Bœoto. Videor mihi tuum genus inuenisse, nisi diuinandi sum D imperitus & ignarus. Danaus tibi pater, manus illa & *animus* homicida. Sed ex illis etiam virginibus quæ viris mortem obtulerunt, quædam amanti iuueni pepercit. Non tibi me supplicem ad pedes abiicio. Non lachrymas effundo perfice Drama, vt me tangas vel ense.

* κῆμα

Vxori.

Si temperans es, cur mihi soli? si gratificaris, cur non & mihi?

Deliciis.

Quoniam pauper sum, idcirco tibi contemptior & abiectior videor. Atqui etiam Amor ipse nudus est, & Gratiæ & astra. Video ego etiam Herculem in picturis, pelle leonis indutum, & plerumque somnum humi capere. Apollinem verò etiam tenui amictu, vel currentem, vel iaculantem. At Persarum reges, luxum amplectuntur, & in sublimi sedent, auri copia sibi grauitatem adsciscentes. Itaque magnas clades ab egenis Græcis victi acceperunt. Pauper erat Socrates. At subibat eius lacerum pallium Alcibiades pecuniosus. Paupertas enim non est in crimine ponēda: neque vniuscuiusque culpā fortuna purgat mutua communicatione. Respice ad theatrum. Populus ex pauperibus constat. Respice ad Curias. Pauperes sedent iudices. Respice ad prælia. splendidi & armis vtentes aureis, aciem deserunt. Nos verò strenuos nos præbemus. In ipsis etiam quæ ad vos pulchros ac formosos pertinent, considera euentum. Pecuniosus iniuriam infert persuaso, quasi empto. Pauper gratiam habet, vt miserationem adeptus. Ille gloriatur, & prædicat venatum. Pauper silentio inuoluit. Rursum splendidus factum acceptum refert facultati suæ potentiæ: Pauper dantis benignitati. Locuples nuncium mittit adulatorem & parasitum, atque coquum, & omnino aliquos de mensa. Pauper semetipsum, vt ne in hoc quidem honor absit ab eo, quod ipse rem gerit ac administrat per se.

A

Γυναικί.

Εἰ σωφρονεῖς, διὰ τί ἐμοὶ μόνῳ. εἰ χαρίζῃ, διὰ τί μὴ κἀμοί.

Μενεκλεῖ.

Ὅτι πένης εἰμὶ ἀπιστοῦμαί σοι δοκῶ, ἐμοὶ μὲν καὶ αὐτὸς ὁ ἔρως γυμνός ἐστι. καὶ αἱ χάριτες, καὶ οἱ ἀστέρες. ὁρῶ γοῦν ἐγὼ καὶ τὸν Ἡρακλέα ἐν ταῖς γραφαῖς, δορᾷ λεοντέᾳ περιβεβλημένον. καὶ τὰ πολλὰ χαμαὶ καθεύδοντα. τὸν δὲ Ἀπόλλωνα, καὶ ψιλὸν ζώματι, ἢ διώκοντα, ἢ ἕλκοντα, ἢ τοξεύοντα. οἱ δὲ Περσῶν βασιλεῖς, τρυφῶσι, καὶ μετέωροι κάθηνται· τῷ πολλῷ χρυσίῳ προβαλλόμενοι τὸ σεμνόν. τοιγαροῦν ἔπαθον κακῶς ὑπὸ τῶν πενήτων Ἑλλήνων νικώμενοι. ἦν πένης ὁ Σωκράτης, ἀλλ' ὑπῆν ἐπιτερπὲς αὐτῷ τὸ τρίβωνα· ὁ πλούσιος Ἀλκιβιάδης. πενία γάρ καὶ ἔστιν ἔγκλημα. οὔτε τὴν ἑκάστου αἰτίαν ἡ τύχη ἀπολύει τῇ πρὸς ἀλλήλους κοινωνίᾳ. ἄπιστος πρὸς τὸν διαλογισμὸν. πένητων ὁ δῆμος. ἄπιστος τοῖς τὰ δικαστήρια. πένητες κάθηνται. ἀπιστοῦσι τοῖς μάχαις· οἱ μὲν πολυτελεῖς καὶ χρυσοῖ τοῖς ὅπλοις, λείποισι τὰς τάξεις. ἡμεῖς δὲ ἀριστεύομεν. καὶ αὐτοῖς τε τοῖς στρατηγοῖς καλοὶ ὑμᾶς, σκέψαι τὸ μυθολογούμενον. ὑβρίζει τὸν πειθόμενον ὁ πλούσιος, ὡς ἐωνημένον. πένης οἶδε χάριν ὡς ἐλεούμενος. ἐκεῖνος σεμνύεται τῷ θηράματι. ὁ πένης σιωπᾷ. πάλιν ὁ λαμπρός, τὸ προσφερόμενον εἰς δεῖπνον ἀναφέρει τῆς οἰκείας δυνάμεως. ὁ πένης εἰς πλοῦν τὸν δόντος φιλανθρωπίαν. ὁ πλούσιος ἄγγελον πέμπει κόλακα καὶ παράσιτον, καὶ μάγειρον, καὶ σὺν τῇ τραπέζῃ. ὁ πένης, ἑαυτὸν, ὡς μηδὲ ἐν τούτῳ πλοῦν ἀπεῖναι τῆς αὐτουργίας

B

C

D

ὁ πλούσιος δοὺς, δίκαιος ἐλέγχεται. τὸ γὰρ A
πρᾶγμα καταφορον γίνεται τῷ πλήθει τῶν συνειδότων. ὡς μηδὲ τοὺς γείτονας, μηδὲ τοὺς παριόντας ὁδοιπόρους ἀγνοῆσαι τὸ δρᾶμα. ὁ πένης χρησάμενος φίλῳ, λανθάνει. ὅταν γὰρ ὄγκος τῇ δήσει πρόσεστι. καὶ τῶν ἔξωθεν καταβόησιν ἐκτρεπόμενος, καὶ τὸ τὴν δυναστείαν αὐτῶν γλυκάζειν ποιᾶς διαφορᾶς ὡς ὄντος ῥᾴστου τοῦ πράγματος, οὐχ ὁμολογεῖται τὴν δύστυχίαν· ἀλλ' ἀποκρύπτεται. B
πένης γὰρ ἅπαξ ἑρῶν τις δυνατῆς παρεμεῖναι νοσοῦντι· τὸ συναγρυπνῆσαι. τὸ συνεξελθεῖν εἰς τὸ στρατόπεδον. τὸ αὐτὸν προτάξαι πεμπομένοις βέλεσι. τὸ ὑπὲρ σοῦ πεσεῖν. ἐν τούτοις πᾶσι πλουτῶ.

Γυναικί.

Εἰ μὲν δέη χρημάτων, πένης εἰμί· εἰ δὲ φιλίας καὶ χρηστοῦ ἤθους, πλουτῶ. ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἐμοὶ δεινὸν τὸ μὴ ἔχειν, ὡς τοῖς πρὸς αἰσχύνης τὸ, μισθοῦ φιλεῖν. C
ἑταίρας γὰρ ἔργον προστάξαι, σοῦ τὰς σαρίσας ἔχοντας καὶ τὰς σπάθας ὡς ἑτοίμως διδόντας. γυναικὸς δὲ ἐλευθέρας, πρὸς τὸ βέλτιστον ἀεὶ βλέπειν, καὶ τὸν χρηστὸν σὺν διανοίᾳ πάθεσι. πρόσταξον ὡς ἔοικε γῆ, πείθομαι. πλεῖν κέλευσον ἐμβαίνω. πληγὰς ὑπομεῖναι, καρτερῶ. ῥῖψαι τὴν ψυχὴν, οὐκ ὀκνῶ. δραμεῖν διὰ πυρὸς, οὐκ ἀναίνομαι. τίς ταῦτα πλουσίῳ ποιεῖ. D

Μέρακι.

Εἰ ξένος ὢν ἐρῶ σου, μὴ θαυμάσῃς. οὐκ ἔστιν ὀφθαλμοῖς ξενίας ἀλῶναι. τὸ γὰρ καλὸν ἅπαν ὁμοίως καὶ πῦρ ἀνάπτειαι. καὶ δεῖ τὸ μὲν λάμψαι· τὸ δὲ διὰ βίου ἑστάναι. διακρίσεως δὲ οὐ δεῖ

Locuples cùm dedit ſtatim coarguitur. Res enim emanat per multitudinem eorum qui conſcientiam facti habent, ſic vt neque propinqui, neque peregrini viatores, qui aduenerunt, factum ignorent. Qui pauper amico vtitur, ferè ſolet latere. Neque enim in rogatione ineſt amplitudo: & alienorum vulgationem reformidans atque metuens ne ſe potentiores efficiantur riuales, quippe cùm res ſit facillima, non prodit ſuam felicitatem ſed, occultat. Pauper denique prorſus amans aliquis perſeuerare atque adeſſe ægrotanti poteſt ſimul vigilias perferre, vnà in militiam egredi, ſuo corpore miſſum telum excipere, pro te vitam amittere. His rebus omnibus diues ſum.

Vxori.

Si pecuniis indiges, pauper ſum: ſi amicitia & candidis moribus, diues ſum. Mihi verò non tam grauis eſt egeſtas, quàm tibi amor precio conductus. Meretricis enim munus eſt admittere eos qui Sariſas & Spathas habent, vt è veſtigio numerari poſſint. Vxores verò ingenuæ, ſemper ad optimum intentum animum habere, & probum amore ac beneuolentia proſequi. Impera vt libitum eſt tibi. dicto ſum audiens: nauigare iube, conſcendo: plagas accipere, patior: animam profundere, non recuſo: per ignem curſu ferri, non abiicio. Quis hæc diues facit?

Deliciis.

Quod peregrinus cùm ſim te depereo, ne tibi mirum accidat. Non poſſunt oculi hoſpitalitatis damnari. Etenim pulchritudo eorum quaſi quendam ignem incendit, & oportet partim fulgere, partim continuò exiſtere. Diſcrimine verò non

opus est, nec auribus nec oculis, sed
sunt & peregrinis & ciuibus animi
nuncij. At non Branchus Apollinem fugit, vt peregrinum, neque Hylas Herculem, non Licymnius Radamanthum, neque Patroclus Achillem, neque Chrysippus Laïum. Deperiit etiam Simerdiam Polycrates Samius, & Persicum adolescentem Agesilaus. Nomen adolescentis non noui. Peregrini sunt etiam imbres in terra, & fluuij in mari, & Æsculapius apud Athenienses, & Iuppiter apud nos, Nilus apud Ægyptios, & Sol apud omnes. Hospes etiam est animus in corpore, & luscinia in aere, & hirundo in domo, & Ganymedes in cœlo, & Alcedo in petra, & Elephas apud Romanos, & ales phœnix apud Indos. Hic quidem peregrinus & tardus. Ciconiam verò cùm primi conspexerint, etiam adorant. Et peregrinæ sunt literæ: Venerunt enim è Phœnicia: Et Sirenum nymphæ, & Magorum Theologia. quibus omnibus maiore cum delectatione vtimur, quàm domesticis. Quòd illorum rara est possessio, in his domesticum negligitur. Melior etiam amator peregrinus, quantò ignoratione extra suspicionem magis positus est, & ad latendum obscurior. Si verò manente opus est, inscribe me tu, & Iuppiter esto Fratrius, & Apollo paternus. Tribus autem amoris.

A *ὄτε ὠσὶν, ὄτε ὄμμασιν. ἀλλ' εἰσὶ καὶ ξέ- *Al. δεῖται.
νοις καὶ πολίταις οἱ τῆς ψυχῆς ἄγγελοι. οὐ (a) Al. δεῖ.
μὴν ὁ Βράγχος ἔφυγε τὸν Ἀπόλλωνα ὡς ξένον· οὐδὲ ὁ Ὕλας τὸν Ἡρακλέα· οὐχ ὁ Λικύμνιος τὸν Ραδάμανθυν, οὐδὲ ὁ Πάτροκλος τὸν Ἀχιλλέα, οὐδὲ ὁ Χρύσιππος τὸν Λάϊον. πέρα καὶ Σμερδίης Πολυκράτης ὁ Σάμιος, καὶ τὸν Πέρσου μειρακίσκον ὁ Ἀγησίλαος. οὐκ οἶδα δὲ μειρακίσκου τὸ ὄνομα. ξένοι καὶ οἱ ὄμβροι τῆς γῆς,
B καὶ οἱ ποταμοὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς Αἰγυπτίων, καὶ ὁ Ζεὺς ἡμῖν· ὁ Νεῖλος Αἰγυπτίων, καὶ ὁ ἥλιος πάντων· ξένη καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος, καὶ ἡ ἀηδὼν τοῦ ἀέρος, καὶ ἡ χελιδὼν, τῆς οἰκίας· καὶ ὁ Γανυμήδης τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ Ἀλκυὼν, τῆς πέτρας, καὶ ὁ ἐλέφας, Ρωμαίων· καὶ ὁ ὄρνις ὁ φοίνιξ τῶν Ἰνδῶν. ὀψὲ μὲν ὁ ξένος καὶ βραδύς. τῷ γοῦν πελαργὸν οἱ πρῶτοι θεασάμενοι, καὶ προσκυνῆσαι. ξένα καὶ τὰ γράμματα· καὶ Φοινίκης γὰρ ἦλθε. καὶ
C Σιρήνων νύμφαι, καὶ ἡ μάγων θεολογία. οἷς πᾶσιν ἥδιον χαίρομεν, ἢ τοῖς ἐγχωρίοις· ὅτι τὸ μὲν, σπάνιον καὶ ἀπίκτητον. τὸ δὲ ὀλίγωρον καὶ οἰκεῖον. ἀμείνων καὶ ἐρασὴς, ὁ ξένος· ὅσῳ καὶ ἀνυπόπτως τῇ ἀγνοίᾳ, καὶ πρὸς τὸ λαθεῖν ἀφανέστερος. εἰ δὲ δεῖ καὶ μένοντος, ἐπέρασόν με σύ. καὶ Ζεὺς ἡμῖν πατρῷος. ἢ δὲ φυλὴ, τῶν ἐρώτων.
D

Vxori.

Pulchram & honestam decet ex ingenio moribúsque amatorum delectum scribere, non à genere. Etenim peregrinus, æquus ac bonus esse potest, & ciuis, prauus ac malitiosus, quò etiam à sapientia propius ab est. Indigena igitur nihil discrepat à lapidibus, & omni permanente,

Γυναικί.

Τὴν καλὴν, ἀπὸ τοῦ ζήπου δεῖ τῶν ἐρασῶν ποιεῖσθαι τὸν καταλογον, οὐκ ἀπὸ τῶν γενῶν. καὶ γὰρ ξένος, ἐπιεικὴς δυνατὸν γενέσθαι· καὶ πολίτης, κακός· ὅσῳ καὶ τοῦ φρονεῖν ἐγγυτέρω ἐστίν. ὁ μὲν οὖν ἔγχωριος, οὐδὲν διαφέρει λίθων, καὶ παντὸς τοῦ

μένοντος· ὧν τὸ ἑδραῖον ἀνάγκη πρὸς-
εῖναι. ὁ δὲ ξένος, ἔοικε τοῖς ὀξυτάτοις θε-
οῖς, ἡλίῳ καὶ ἀνέμοις, καὶ ἄστροις, & ἔρωτι.
ὑφ' ὧν κἀγὼ πλωὸς ὠκύμορος, δ' οὖρο
ἐλήλυθα, κινηθεὶς προφάσει κρείσσονι.
μή μου τλῶ ἱκεσίαν ὑπερίδης. οὐδὲ γὰρ
τὸν Γέλοπα Ἱπποδάμεια ἠτίμησε ξέ-
νον ὄντα & βάρβαρον, οὐδὲ ἡ Ελένη τὸν
δι' αὐτὴν πρόντα. οὐδ' ἡ Φύλλις τὸν ἐκ
θαλάττης, οὐδ' ἡ Ανδρομέδα τὸν πρὸς B
αὐτὴν καταπλάντα. ἠδέσαν γὰρ ὡς πα-
ρὰ μὲν τῶν ἐγχωρίων, μίαν πόλιν λαμ-
βάνουσι. πρὸς ὧν τῶν ξένων πολλάς. εἰ
δὲ δοκεῖ, φέρε ἐπὶ συνθήκαις γενέσθω
τὸ πρᾶγμα. ἢ συνταῦθα ἀμφότεροι μέ-
νωμεν, ἢ μηδ' ἀλλήλων σπείσε ἀπέλθω-
μεν. οὐ δέχη τοῦτο. γνῶθι οὖν ὡς γενέ-
σθαι μὲν ἐχθὲς ξένος, καὶ ἀνέχεται. χαί-
ρει δὲ μεταβολαῖς τῆς οὐσίας μιᾶς. τί
γὰρ ἄλλο αἱ πατρίδες ἢ μέτρα δηλοῖ C
ἀγωνῶν νομοθετῶν, ὅροις καὶ πύλαις
διαγραφόντων τὰ οἰκεῖα. ἵνα ταῖς βου-
λαῖς στενοχωρώμεθα ὑπερβαίνειν οἰκοῦν-
τες τὸ πινάκιον τῆς χωροφιλίας. κἀμοὶ
κἀγὼ τῶν ἐρῶντες ξένος· & σὺ τῶν καλλοις.
οὐ γὰρ ἡμεῖς πρὸς ταῦτα ἀπήλθομεν·
ἀλλ' αὐτὰ πρὸς ἡμᾶς κατῆλθε. καὶ τὴν
παρουσίαν αὐτῶν δεδεγμεθα ἡδέως· ὡς
νῦν τῆς ἄστρων οἱ πλέοντες. εἰ δέ μοι τὸ, D
ξένῳ εἶναι μὴ γίνεται πρὸς τὸν ἔρωτα
ἐμπόδων, μηδὲ σοὶ κώλυμα ἔστω πρὸς
τὸ συνιδεῖν τοὺς ἐρῶντας· ταχὺς ἂν φυ-
γάδα εἶδες νυμφίον. ὥσπερ Ἄδραστος
τὸν Πολυνείκην & τὸν Τυδέα, οὓς γαμ-
βροὺς ἐποιήσατο ἐπὶ τὴν βασιλείας κά-θ-
σιν. εἴ τις ἀποκλείει καὶ ξένον πυρὸς ἐναύ-
σαι θέλοντα, ἀλλὰ τὸ καόμενον σβέσαι.

A quorum ſtabilitas neceſſitate deuincta eſt. Peregrinus verò, celerrimis diis ſimilis eſt Soli, ventis, aſtris & amori, à quibus ego quoque volucer factus huc perueni, meliori cauſſa adductus. Ne meam ſupplicationem contemnas. Non enim Hippodamia Pelopem aſpernata eſt, quamuis peregrinum ac barbarum, neque Helena eum qui propter ipſam aderat, neue Phyllis illum de mari progreſſum, neque Andromeda eum qui ad ipſam aduolarat. Hoc enim viderunt, ab indigenis vnam ſe ciuitatem accipere, à peregrinis multas. Quòd ſi videtur, age, fœderibus conſtituatur, aut hîc vterque maneamus, aut ſimul illò diſcedamus. Non accipis hanc conditionem. Intellige igitur, piſcem fieri peregrinum non poſſe. Gaudet autem eiuſdem & vnius terræ mutationibus. Quid enim ſunt aliud patriæ, quàm formidoloſæ commenſiones ſordidorum & illiberalium legiſlatorum, terminis ac portis ſua deſcribentium, vt beneuolentiis & amoribus in anguſtũ cogamur, & metu ne vltra tabellam localis amicitiæ fiat trangreſſo, prohibeamur. Atqui ego quoque ſum amoris peregrinus, & tu pulchritudinis. Non enim nos ad hæc acceſſimus, ſed ipſa ad nos peruenerunt, & præſentiam illorum nos libenter ac ſuauiter excepimus, vt aſtrorum præſentiam, qui naues agunt. Quòd ſi mihi peregrinitas nihil eſt ad amorem impedimento, ne tibi quidem obſtet, quo minus amantes intelligas, ac ſentias mox fugitiuum acciperes ſponſum, quemadmodum Adraſtus Polynicem & Tydeum? quos generos aſciuit, ad regni vindicationem. Si quis excludit etiam peregrinum, volentem accendere ignẽ, at vrentem ac flagrantem extingue.

Ne Laconisses, ô vxor, neque Lycurgum imiteris. Peregrinorum expulsionem amor non patitur.

Delicius.

Quoties tibi oculos patefeci, vt abires, quemadmodum qui retia pandunt feris, vt fugiendi potestatem habeant: Et tu manes stabilis, *aduenarum callidorum more*, qui postquam semel alienam regionem inuaserunt, non possunt adduci amplius vt emigrent. Et iterum vt soleo palpebras tollo. Auola nunc tandem, & oppugnationem relinque, & esto peregrinus aliorum oculorum. Non audis, cùm etiam magis teneas eum qui ante te est, & vsque ad animum, atque noua quædam est inflammatio. In summo periculo constitutus, aquam peto: sed nemo fert, quoniam quæ flammam hanc extinguat, reperiri omnino non potest, siue quis adferat ex fonte, siue quis è fluuio sumat. Nam ab amore ipsa quoque aqua sentit incendium.

Vxori.

Quænam hæc *noua corporum pigneratio*? Quæ Tyrannis? Ducis me aspectu, & trahis nolentem, quemadmodum nauigantes Charybdis absorbebat. Erant ergo & amoris saxa & oculorum venti; quibus si quis semel implicatus sit, demergitur. Hoc igitur ne Charybdis quidem potuit. *Stati temporis erat* naufragium: & si quis paulisper sustineat, salutis copiam adispicitur, arbore reperta in medio pelago. Qui verò in hoc mare semel delatus est, huic exitus in posterum non patet.

Deliciis.

Aues excipiunt nidi, pisces saxa, formosos oculi. Atque illorum quidem sunt errores, traductorum &

μὴ Λακώνιζε, ὦ γύναι. μηδὲ μιμοῦ τὸν Λυκοῦργον. ξενηλασίαν ἔφως οὐκ ἔχει.

Μελανίῳ.

Ποσάκις σοι τοῦ ὀφθαλμοὺς ἀνέῳξα, ἵνα ἀπέλθῃς, ὥσπερ οἱ τὰ δίκτυα ἀναπτύσσοντες τοῖς θηρίοις, εἰς ἐξουσίαν τοῦ φυγεῖν. καὶ σὺ μένεις ἑδραῖος καὶ τοῦ δήνους ἐποίκους, οἳ χώραν ἅπαξ ἀλλοτρίαν καταλαβόντες, οὐκ ἔτι δέχονται τὴν ἀπανάστασιν. ἐγὼ δὴ πάλιν ὥσπερ εἰώθειν ἐπαίρω τὰ βλέφαρα. ἀπόπαυσαι ἤδη ποτέ, καὶ τὴν πολιορκίαν λῦσον· καὶ ἡσυχῇ ξένος ἄλλων ὀμμάτων. καὶ ἀκούεις, ὃς γε καὶ μᾶλλον ἔχει τοῦ πρόσω, καὶ μέχρι τῆς ψυχῆς, καὶ τίς ὁ καινὸς ἐμπρησμός. κινδυνεύω αἰτῆσαι ὕδωρ· κομίζει δ' οὐδείς. ὅπου γὰρ σβεστήριον εἰς ταυτὶ τὰ φλόγα, ἀπορεῖται· εἴτε καὶ πηγῆς κομίζοι τις, εἴτε καὶ ποταμοῦ λαμβάνοι. καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἔρωτος τὸ ὕδωρ καίεται.

Γυναικί.

Τί τὸ καινὸν ἀνδραποδιστήριον τοῦτο· τίς ἡ τυραννίς. ἕλκεις με ἀπὸ τῶν ὀμμάτων, καὶ σύρεις μὴ θέλοντα, ὥσπερ τοὺς πλέοντας ἡ Χάρυβδις ἀνερρόφα. ἦσαν ἄρα καὶ ἔρωτος πέτραι καὶ ὀφθαλμῶν πνεύματα, αἷς τις ἅπαξ ἐνσχεθεὶς, καταδύεται· τοῦτο μὲν οὖν οὐκ εἶχεν οὐδὲ ἡ Χάρυβδις. ἐμπεφόρτισμαι σκεῦος τὸ ναυάγιον· καὶ μικρόν τις ἀναμείνας, σωτηρίας δὲ πορεῖ, δένδρον δὲ ἐφ' ὃν σὺ πελάσῃ μέσῳ. ὁ δὲ εἰς ταυτὶ ἅπαξ τὴν θάλασσαν καταῤῥυείς, ἐκ τοῦ ἐξέρχεται.

Μελανίῳ.

Τοῖς ὄρνισι αἱ καλιαὶ δέχονται· σοῦ ἰχθύας αἱ πέτραι. τὰ ὄμματα σοῦ καλοί. κἀκείνων μὲν, πλάναι μεθισαμέ-

νων καὶ μετοικούντων ἄλλοτε ἐπ' ἄλλους τόπους. ἄγουσι γὰρ αὐτοὺς ὡς ἄγουσιν οἱ καιροί. κάλλος δὲ ἅπαξ ἐπ' ὀφθαλμοῖς ῥυὲν, οὐκ ἔτ' ἄπεισιν ἐκ τούτου τοῦ καταγωγίου. οὕτως κἀγὼ σε ὑπεδεξάμην, καὶ φέρω παντάχοσε τοῖς τῶν ὀμμάτων δικτύοις. κἂν τε ἔμπορός τις ἐλθὼν, ποιμαίνειν μοι δοκῇς, κἂν καθῆσθαι, πείθων σοὶ λίθους. κἂν τε ἐπὶ θάλατταν, αὐτάγρα σε ἡ θάλαττα, ὥσπερ τὴν Ἀφροδίτην ὁ βυθός. ἂν τε ἐπὶ λειμῶνα, ἀμπὼν τῶν ἀνθῶν ἐξέχεις. καί τοι, οὐδὲν τοιοῦτον ἐκεῖ φύεται· ὡς γὰρ εἰ καλὰ ὡς χαρίεντα ἄλλως, ἀλλὰ μιᾶς ἡμέρας. καὶ μὴν ὡς ποταμοῦ πλησίον ῥυόμενος, τοῦτο μὲν οὐκ οἶδα ὅπως ἠφάνισται. σὲ δὲ ῥεῖν ἀντὶ ἐκείνου νομίζω καλὸν καὶ μέγα καὶ πολὺ μεῖζον τῆς θαλάττης. ἀναβὰν δὲ εἰς οὐρανὸν, τὸν μὲν ἥλιον ἡγοῦμαι πεπωκέναι, καὶ κάτω που βαδίζειν. ἀντὶ ἐκείνου δὲ φαίνειν οὓν ἐγὼ βούλομαι. εἰ δὲ ῥυήσεσθαι καὶ νύξ, δύο βλέπω μόνους ἀστέρας, τὸν ἑσπέριον καὶ σέ.

A transmigrantium aliàs in alia loca. Ducit enim illa temporum opportunitas quocunque venerint. At pulchritudo, si semel in oculos influxerit, non ampliùs discedit ex hoc diuersorio. Sic etiam ego te excepi, & fero vndequaque in oculorum retibus: & siue mercaturæ causa iter ingrediar, tu mihi pascere videris, atque adeò sedens lapides persuadere; siue in mare, te mare abducit, vt Venerem profunditas, siue in pratum, ipsos etiam flores superas. Atqui nihil tale ibi nascitur. Etsi enim sunt pulchri gratiosique, tamen vnius tantùm diei. Atque etiam si prope fluuium, fuerim, hic quidem nescio quo pacto euanescit. Te verò illius loco fluere puto pulchrum, & magnum, atque multò etiam maiorem mari. Quòd si in cœlum respiciam, Solem existimo decidisse, & inferius obambulare, at illius loco te apparere, quem volo. Sin noctescat, duas video duntaxat stellas, Hesperum atq; te.

B

C

Γυναικί.

Πόθεν μου τὴν ψυχὴν κατέλαβες. ἢ δηλονότι ἀπὸ τῶν ὀμμάτων. ἀφ' ὧν καὶ τὰ ἐρυμνὰ οἱ βασιλεῖς, καὶ τὰ ὑψηλὰ οἱ θεοὶ καταλαμβάνουσιν. οὕτω καὶ ὁ ἔρως τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἀκρόπολιν οὐ ξύλοις οὐδὲ πλίνθοις, ἀλλὰ μόνοις βλεφάροις τειχίσας, ἡσυχῇ κῂ μικρὸν τὴν ψυχὴν εἰσδύεται. ταχέως μὲν ὡς πτηνός. ἐλεύθερον δὲ ὡς γυμνός. ἄμαχος δὲ ὡς τοξότης· τὰ δὲ ὄμματα ἐπεὶ καὶ θέατα σωφρόσι κάλλους, διὰ τοῦτο μάλιστα καὶ κάεται. θεοῦ τινος οἶμαι θελήσαντος αὐτοῖς τὴν αὐτὴν ὁδὸν καὶ τὴν εἰς τὸ βλέπειν ἡδονῆς εἶναι, καὶ τῆς εἰς τὸ λυπεῖσθαι θεοφάτου. ἡ γὰρ,

Vxori.

Vnde meum animum cepisti; omne vero ab oculis, à quibus & castella reges, & alta dij capiunt? Sic etiam amor oculorum arce non lignis neque lateribus, sed solis palpebris firmata paulatim atque sensim in animum ingreditur; celeriter quidem, vt volucris, liber verò vt nudus, pugnax vt sagittarius. Oculi verò, quia primum pulchritudinem sentiunt, ob hanc ipsam vruntur maximè: deo quodam credo volente eandem iis viam esse, cùm voluptatis ad videndum, tum ad mœrendum occasionis. Quid enim

enim, ô peſſimi faciferi, amoris & corpporum elegantiæ teſtes operoſi, primi nobis pulchritudinem igneam reddidiſtis, primi meminiſſe animum docuiſtis extraneæ influxionis: primi coëgiſtis, ſole præterito, alienum ignem laudare. Itaque vigilate & vrimini atque liberationem eorum quæ delegiſtis cogitate, quam reperire non poteſtis. Beatos, ô dij, à natiuitate cæcos, ad quos amor aditum aut acceſſum non habet.

A ὦ κακοὶ διδόντες, ἔρωτος ἢ τ σωμάτων ὥρας πρῶτοι μάρτυρες, πρῶτοι μὲν ἡμῖν τὸ κάλλος ἐπύρσευσατ. πρῶτοι δ' μεμνῆσθε τὴν ψυχὴν ἐδιδάξατε τ ἔξωθεν ἐπιῤῥοῆς. πρῶτοι δ' ἐδιάσασθε τ ἥλιον καταλιποῦσι, πῦρ ἀλλότριον ἐπαινεῖν. τοιγαροῦν ἀγρυπνεῖτε & καίεσθε, καὶ λογίζεσθε ἀπαλλαγὴν ὧν εἵλεσθε, θύρειν μὴ δυνάμενοι. μακαρίαν, ὦ θεοὶ, τ σὴν γνώμης τυφλῶν

B ἐφ' οἷς ἔρως ὁδὸν οὐκ ἔχει.

Deliciis.

Clauſeram tibi oculos: quomodo tibi dicam? vt portas oppugnati: & tu clàm præſidio, intus es. Dic quis te introduxit, niſi quid oculi habent amatorium, atque animo repugnans: qui olim ſola cogitabat quæ volebat, & in pulcherrimis philoſophiæ præceptis omnem operam ac diligentiam conſumebat. Atque hic eum inceſ- C ſerat amor, vt cœli terga contemplaretur, & de ſubſtantia circa hæc minimè falſa inquireret, & quæ Vniuerſi circuitiones, quæque regeret hæc neceſſitas: quæſtio videbatur iucundiſſima, cum ſole vnà currere; & cum luna recedente quidem periclitari, completa verò gaudere, & cum reliquo ſiderum choro ſimul errare; nihilque inuium aut inconſpectum relinquere ex iis quæ circa hæc ſunt, myſteriis. A D quo verò humano amori dedit operam & formoſitatis aſpectu captus eſt, omnibus illis poſthabitis atque neglectis, in hanc vnam rem omne ſtudium impendit, & quantùm ab exteriore forma traxerit, tantum intus concinnat & componit, atque monumenta edit. Quòd autem intrò acceſſerit, lumen quidem interdiu eſt, nocte verò in ſomnum abit.

Μύρακιον.

Ἀπέκλεισόν σοι τὰ ὄμματα, πῶς σοι; ὡς οἱ πολιορκούμενοι τὰς πύλας, καὶ σὺ τ φρουρὸν λαθὼν, εἴσδον εἶ. λέγε τίς σε εἰσήγαγεν, εἰ μή τι τὰ ὄμματα, ἐρωτικὸν, καὶ κατ' τ ψυχῆς γνώμην· ἦγε παλαι μὲν μόνα ἐνεθυμεῖτο ἃ ἤθελε, καὶ περὶ τὰ κάλλιστα ἐσπουδάκει φιλοσοφεῖσα. καὶ ἰδοὺ αὐτῆς ὁ ἔρως τὰ οὐρανοῦ νῶτα ὁρᾶν· καὶ περὶ τ κατ' ταῦτα ὄντως οὐσίας πολυπραγμονεῖν· καὶ πίνες αἱ τ παντὸς περίοδοι, καὶ τίς ἡ ταῦτα ἄγουσα ἀνάγκη. τὸ σπέρμα ἐθέλει χαριέστατον· ἡλίῳ συνδραμεῖν & σελήνῃ· συγκινδυνεύσαι μὲν ἀπόσῃ· σωτηθῆναι δὲ πληρουμένῃ, τῷ τε ἄλλῳ χορῷ τῶν ἀστέρων συμπλανηθῆναι, & μηδὲν ἄβατον μηδὲ ἀθέατον καταλιπεῖν τ ὑπὲρ γῆς μυστηρίων. ἀφ' οὗ δὲ ἀνθρωπίνῳ πλησιάσασα ἔρωτι ἑαλώ κάλλους ὄμμασι, πάντων ἀμνήσασα ἐκείνων, περὶ ἓν τοῦτο ἐσπούδακε. καὶ ὅσον ἂν τ ἔξω μορφῆς ἀφαίσῃ, τοσοῦτον ἔνδον συνθήσει, & μνήματα* μαθεῖ. τὸ δ' εἴσω πρόβλητον, φῶς μὲν ὄντιν ἐν ἡμέρᾳ· νὺξ δ' ὄναρ γένηται.

Γυναικί.

Τὰ μὲν σὰ ὄμματα, φιλῶ· τὰ δ' ἐμαυτῇ μισῶ. τοῖς μὲν γὰρ σωφρόσιν πολλὴν σωφρονῶ· τοῖς δ', ἀγνὴν ἀφιερῶ. αἰσχρὰ τὰ δύο· ἀλλὰ καὶ κρύπτειν οὐδὲν δυνάμενα ὧν ἑώρακεν ἅπαξ. οὐκ ἀφέσηκε γοῦν μου τῇ ψυχῇ λέγοντα. οὐκ εἶδες πλὴν ὄγκον, πλὴν ὀφρύος; ἄπιθι· ἀνάβηθι· ἀλλὰ καὶ γράφον, καὶ κλαῦσον καὶ δεήθητι. ἢ δ', ὦ μάλα πειθηνή. πείθεται δ' ἀκούειν μὴ δυναμένη λίχνων δορυφόρων. καὶ γὰρ μὴ βουλομένῳ, σύροισιν ἔξω, καὶ βιάζονται φρονεῖν, ὅσα αὐτοὶ προλαβόντες ἐπήνεσαν. ἀμηχ πρὶν ἔρωτα εἰς γῆν καταπτῆναι, μόνον τὸν ἥλιον ἠπίστατο ἡ ψυχὴ καλόν. καὶ τοῦτο αὐτῇ τὸ θέαμα καὶ θαῦμα ἦν. ἀγασαμένη δ' ὥρας ἀνθρωπίνης, σὺ μὲν τῆς παρούσης σκιᾶς κατέπεσεν. εἰς δὲ θητείαν ὑπήχθη πικράν. ἧς ἔργα θυραυλικὰ καὶ χαμαικοιτία, καὶ ἡ πρὸς θάλπος καὶ χιόνα ἀνταξις, καὶ, ἢ μὲ ἀνάφρ' ἢ ἐγώ σε. πρὸς τ' ἀντρασὴν μάχη. τούτων δ' εἷ παντῶν σὺ τὸ φάρμακον. ἔργα ἐφημέρα ποιήματα ἀθάνατα, καὶ βραχείας σώματος ἡδονῆς, μνήμην ἀντλαβοῦσα ἀγήρω. ἃ μὲν γὰρ δώσεις, κοινὰ καὶ ῥάδια τῆς θηλέος ταυτός. ἃ δ' κτήσῃ ἀντὶ τούτων, ὅτ' ἂν εἶ ποιμί· ὅσα βύνοια, καὶ μνήμη καὶ νύξ, ἀφ' ὧν καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ γίνεται.

Μθεραπείων.

Ο Αγαμέμνων ὅτε μὲν ὀργῆς ἐκράτει, καλὸς ἦν, καὶ οὐχ εἷς θεῷ, ἀλλὰ πολλοῖς ὅμοιος. ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διὶ τερπικεραυνῷ. ὀρέι δὲ ζώνην, στέρνον δ' Ποσειδάωνι. ὅτε δὲ

A

Mulieri.

Tuos equidem oculos, amo: mei vero mihi sunt exosi. Nã in illis magnam intelligentiam ac prudentiam animaduerti: in his nimiam ac penè sceleratam operositatem. Impudẽtes sunt: sed neque occultũ habere quicquam possunt, quod semel viderunt. Non igitur desierunt animo meo dicere: Non vidisti illam coma excellẽtem, formę singulari elegantia prędi-
B tam? Veni, ascende, sed & scriptis rem age, lachrymis ac precibus. At ille promptissimè morem gerit. Morem autem gerit, quia non potest negligere mandata cupidissimorum satellitum. Etenim nolentem extrahũt, & per vim adigunt in eam sententiã, quam ipsi laudibus antea euexerunt. Equidem priusquam Amor in terrã
C deuolaret, nihil præter vnum Solem animus pulchrum nouerat: atque in eo contemplationem omnem & admiratione ponebat. Degustata verò pulchritudine humana, ab illo studio recidit, & in acerbam seruitutem deductus est, cuius opera sunt Thyraulica, recubitiones humi, & cum æstu atque frigore certamen & ait Aiax Vlyssi, *Aut me tolle, ego vel te.* vbi *Ho. Il. 9*
cũ riuali cõtentio est. horum omniũ tu es remedium, pro opere diuino, poëmata sempiterna, & pro breui corporis voluptate perpetuã memo-
D riam adipiscens. Quæ enim dabis, communia sunt & facilia omni fœminæ. Quæ vero pro his consecutura es, ne dicendo quidem exprimere possim, quanta beneuolentia, & memoria & nox quibus mater, ac pater efficitur.

Deliciis.

Agamemnon cùm iram vinceret, egregius erat, neque vni, sed multis diis similis. Os, *oculosque Ioui par,* *Ho. Il. 8*
qui atro fulgure gaudet &, Mauorti balthęo, Neptuno pectore, cùm verò

turpiter animi libidinem expleret, & se crudelem immanémque erga socios præberet, ceruus & canis putabatur, neque Iouis vultus vllibi conspici. Sus enim in iram rapitur, & canes atque serpentes lupíque & quæcunque aliæ sunt rationis expertes bestiæ. Formosus autem homo & non ridens tantùm molestia afficit, nequaquam semetipso rigidior. Non decet autem, vt solis vultus nubibus obducatur. Quæ verò rigiditas ista; quæ nox, quæ lugubris hæc caligo? subride, consiste. Redde nobis oculorum diem.

Vxori.

Heri te commotam ira deprehenderam; atque videbar aliam videre. Huius autem caussa erat, mentis alienatio, quæ planè tibi perturbauerat vultus elegantiam & gratiam. Nunc verò muta temetipsam. neque trucem vide, neque formosam Venerem, cùm irascitur aut lachrymatur, neque Iunonem Boopem, cùm Ioui succenset, neque mare, cùm turbatur. Minerua verò etiam tibias abiecit, quòd vultum eius deformarent. Iam etiam Erinnyes Eumenides vocamus, vt toruitatem detrahamus: & spinis rosarum delectamur, quòd ex agresti frutice, qui & tristitiam adferre & stimulare potest, rident inter rosas. Flos est etiam in muliere, vultus tranquillitas. Ne sis aspera neque formidabilis, neque elegantiæ coronam demas, neque tibi ipsi rosas eripias, quæ vobis formosis in oculis nascũtur. Quòd si fides apud te eorum quę dico nihil valet, cape speculum, & vultum immutatum contemplare. Rectè est quòd conuersa es. Aut enim odisti aut metuisti, aut nõ cognouisti, aut pœnitudo te cœpit.

A συνήχμονει τῇ γλυκυτητι τὸ θυμοῦ, B & πρὸς τοὺς ἑταίρους ἡμερώτερος ἐλαφος ἢ κύων ἐνομίζετο. C τὰ τοῦ Διὸς ὄμματα οὐδαμοῦ. σῦς μὲν γὰρ ὀργίζεται καὶ κύων, ἢ ὄφις, ἢ λύκοι, ἢ ὅσα ἄλλα οὐ χρῆται λογισμῷ θηρία. καλὸς δὲ ἄνθρωπος, καὶ μὴ γελάσας μόνον λυπεῖ. μήτοι γε καὶ σκυθρωπότερος ἑαυτοῦ γένοιο. οὐ πρέπει γὰρ οὐδὲ ἡλίῳ τὸ πρόσωπον νεφέλαις περιβάλλεσθαι. τίς ἡ κατήφεια αὕτη, τίς ἡ νύξ, τί τὸ συγνὸν σκότος τοῦτο· μειδίασον, κατάσχες· ἀπόδος ἡμῖν πάλιν τοῦ ὀμμάτων ἡμέραν.

Μεδακίῳ.

Ἐχθές σε ὀργιζομένῳ κατέλαβον, καὶ ἔδοξα ἄλλην βλέπειν. τούτου γὰρ αἴτιον, ἢ τοῦ θυμοῦ σήψασις, ἀκριβῶς σοι συγχέασα τὴν τοῦ προσώπου χάριν. νῦν δὲ μεταποίησαι σαυτόν· μηδὲ ἄγριον βλέπε. οὐδὲ τὴν Ἀφροδίτην καλὴν ὅταν ὀργίζηται ἢ δακρύῃ. ἀδὲ τὴν Ἥραν βοῶπιν, ὅταν χαλεπαίνῃ τῷ Διΐ. ἀδὲ τὴν θάλατταν ὅταν ταράττηται. ἢ γὰρ Ἀθηνᾶ καὶ σοὶ αὐλοὺς ἔρριψεν, ὡς τὸ πρόσωπον αὐτῆς συνέχοντας. ἤδη καὶ τὰς Ἐρινῦς Εὐμενίδας καλοῦμεν, ὡς τὸ σκυθρωπὸν ἀφαιρούμενοι. καὶ τοῖς ἀκανθαις τῶν ῥόδων χαίρομεν ὅτι ἐξ ἀγρίου θάμνου καὶ λυπεῖν καὶ κεντεῖν εἰδότος γέγωσιν ἐν τοῖς ῥόδοις. ἄνθος ὀφθῇ καὶ γυναικὸς, ἢ τοῦ προσώπου γαλήνη. μὴ βαρεῖα γίνου μηδὲ φοβερά. μηδὲ ἀποστεφάνου τὸ κάλλος. μηδὲ ἀφαιροῦ ῥόδων σαυτῷ, ἃ ταῖς καλαῖς ὑμῖν ἐν τοῖς ὄμμασι φύεται. εἰ δὲ ἀπιστεῖς οἷς λέγω, τὸ κάτοπτρον λαβέσθαι, ἴδε σου τὸ πρόσωπον ἠλλαγμένον. οἶ γὰρ ὅτι ἐπεσκάφης. ἢ γὰρ ἐμίσησας ἢ ἐφοβήθης, ἢ οὐκ ἐγνώρισας, ἢ μετενόησας.

Μφεσκίῳ.

Πέπεισαι μὴ ὡς εἰκάζω. τὸ δ' ἔργον τὴν αἰσχύνην ὀκνεῖς· εἰς ἃ τὸ πρᾶγμα σε ὑποδιδράσκει. ἀφ' οὗ τις φίλος γίνεται. καὶ ἐντεῦθεν ἐπληρώθη καλῶν τὰ Ομήρου ἔπη, τὸν Νιρέα τὸν, Αχιλλέα εἰς Τροίαν ἄγοντος; καὶ ἐντεῦθεν Αρμοδίου καὶ Αριστογείτονος ὅσοι φίλοι καὶ μέχρι τοῦ ξιφῶν; ὁ μὲν Απόλλων καὶ Αδμήτῳ καὶ Βρόγχῳ ἐπήτησεν; ὁ δὲ Ζεὺς οὐ τὸν Γανυμήδην ἥρπασεν, ὦ χαίρε καὶ πρὸς τὸν νέκταρος; μόνοι γὰρ ὑμεῖς οἱ καλοὶ τὸν οὐρανὸν οἰκεῖτε ὡς πόλιν. μὴ φθονήσῃς ἐραστοῦ σεαυτῷ δοῦναι μὲν ἀθανασίαν καὶ ἔχοντος· πλὴν ὁ αὐτὸς ψυχῆς, ἔχοντος. εἰ μὲν ἀπιστεῖς, ἕτοιμος ἀποθνήσκειν, δὸς ἅπτεσθαί σου νυνί. εἰ δὲ πλέκω τὸν βρόχον ἀπαίρεσθε, οὐ καθαιρήσῃς; Γυναικί.

Κελεύεις μοι μὴ βλέπειν, κἀγώ σοι μὴ βλέπεσθαι. τίς τοῦτο κελεύσειεν νομοθέτης; τίς δὲ κεῖνος; εἰ μὲν μηδέτερον κεκώλυται, μήτε σεαυτῷ ἀφαίρει τὸ εἰς ἐπίδειξιν εὐδοκιμήσεως, μήτε ἐμοὶ τῆς εἰς τέρψιν ἐξουσίας. οὐδὲ πηγὴ λέγει, μὴ πίῃς. οὐδὲ ὀπώρα, μὴ λάβῃς, οὐδὲ λειμών, μὴ προσέλθῃς. ἔπου γυναικί καὶ σὺ τοῖς νόμοις· καὶ διψῶντα παῦσαι ὁδοιπόρου, ὃν τὸ σὸν ἄστρον ἀπώλεσεν.

Γυναικὶ ὑδρεύσασθαι.

Τὸ μὲν ἔργον ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ ἀνδρός, καὶ τὸ ἐπὶ μοιχοῦ γένηται. τὸ δὲ κινδυνεύειν σφαλερώτερον, τῇ χάριτι μεῖζον. οὐ γὰρ οὕτως τὸ φανερὸν εὐφραίνει τὸ ἐξουσίας, ὡς τὸ ἀπόρρητον τῆς ἡδονῆς. πᾶν δὲ τὸ κρυπτὸν τὸ κεκλεμμένον. οὕτω καὶ Ποσειδῶν ὑπῆλθε πορφυρᾷ κύματι,

A

Deliciis.

Perſuaſus es vt coniicio. Sed rei turpitudinem metuis. Ad quas res aufugis. Vnde tibi amicus efficitur. Non hinc pulchris referta ſunt Homeri carmina, qui Nireum & Achillem ad Troiam ducit; An non hinc Harmodij & Ariſtogitonis omnes amici fuerunt, etiam vſque ad enſes. Apollo verò an non Admeto & Brancho precio ſeruiuit? Iuppiter an non Ganymedem rapuit, quo plus etiam quàm Nectare delectatus? Soli enim vos pulchri cœlum quaſi ciuitatem inhabitatis. Ne ſpernas amatorem, qui tibi dare immortalitatem non poteſt, ſuam verò animam poteſt. Quòd ſi incredibile tibi videtur, paratus ſum ad obeundam mortem, ſi tu iubeas hoc, etiam nunc. Quod ſi laqueum necto, an non occides ô homo?

B

Mulieri.

Iubes mihi ne videam, & ego tibi ne videaris. Quis hoc iubet legiſlator? Quis vero illud? Quod ſi neutrum eſt prohibitum, neque tu tibimetipſi laudem oſtentationis adimas, neque mihi delectationis facultatem. neque fons ait, ne bibas: neque pomum ne capias, neque pratum, ne accedas. Sequere mulier tu etiam leges, & ſitim viatoris æſtuantis ſeda, quem tuum ſydus perdidit.

C

D

Fœminæ maritatæ.

Res quidem eſt eadem & vna, ſiue à marito, ſiue ab adultero contingat. Quod vero periculo eſt minus ſecurum, id gratiam habet maiorem. Non enim adeo manifeſta poteſtas exhilarat, vt illicita & arcana voluptas. Omne vero furtiuum ſolet eſſe delectabilius. Sic etiam Neptunus, ſub purpureo fluctui ſubiit,

& Iuppiter ſub auro, aqua, boui, draconi, ac ſub aliis integumentis latuit: vnde Bacchus & Apollo & Hercules exiſtunt, ex adulterio nati dij. Dicit autem Homerus etiam Iunonem tum cum libenter vidiſſe, & cum voluptate, quando cũ ea clàm coiit. Mariti enim poteſtatem mutauit in furtum adulterij.

καὶ Ζεὺς χρυσῷ, ὕδατι, Ϛ βοΐ, ἢ δράκοντι, ἢ ἄλλοις προκαλύμμασιν. ἀφ' ὧν Διόνυσος ἢ Ἀπόλλων Ϛ Ἡρακλῆς, οἱ σὶ μοιχείας θεοί. λέγ ὁ Ὅμηρος Ϛ τὴν Ἥρᾳ ἰδεῖν αὐτὸν τότε ἡδέως, ὅτε αὐτῇ συνήει λάθρα. τὴν γὰρ αὐδρὸς ἐξουσίαν τέθηκεν εἰς κλοπὴν μοιχείας.

Deliciis.

Famoſus, ſi ſit crudelis & immanis, ignis eſt. Sin placidus & manſuetus lumen. Ne igitur vras, ſed ſerues, & Miſericordiæ aram animo poſitam habeas, & pro minùs diuturno munere, ſtabilem & conſtantem amicum accipias: & tempus anteuerte quod ſolùm formoſos deſtruit, quemadmodum populares Tyrannos. Vt ſollicitus ſum (quod ſentio enim, dicam:) ne te cunctante, morámque nectente, prima barba ſubeat, & elegantiam vultus obumbret, quemadmodum ſolem occultare nubium concurſatio ſolet. Quid timeo quæ iam eſt videre? Serpit quidem lanugo, maxillæ vero pubeſcunt. Vultus vniuerſus floret ac viget. Proh, cunctando conſenuimus, tu quidem celeriter obſequi nolens, ego vero precari atque rogare metuens. Antequam igitur totum ver tuum abeat, & hyems ad fores præſto ſit, da hoc per amorem, per hanc lanuginem, quæ mihi cras eſt iuranda.

Miſericordiæ ara.

Μειρακίῳ.

Ὁ καλὸς δὲ μὴ ἡ θηριώδης, πῦρ ὅστιν· ἂν ᾖ ἥμερος, φῶς. μὴ καίε οὖν, ἀλλὰ σῴζε. Ϛ τ' ἐλέεμον σὺν τῇ ψυχῇ ἔχε. ἀντιλαβὼν βέβαιον φίλον ὠκυμόρου δωρεᾶς· Ϛ φθάσας τὸν χρόνον, ὃς μόνος καθαλύει σὸν καλόν, ὥσπερ οἱ δημοτικοὶ τοὺς τυράννους. ὡς δέδοικά γε· ὁ φρονῶ γὰρ εἰρήσεται· μὴ μέλοντός σου καὶ βραδύνοντος, τὰ γένεια ἐπέλθῃ· ἢ τὴν τοῦ προσώπου *συσκιάσωσι χάριν· ὥσπερ εἴωθε τὸν ἥλιον κρύπτειν ἡ νεφῶν συνδρομή. τί δέδοικα ἅπερ ἔστιν ἤδη βλέπειν. ἕρπει μὲν ὁ ἴουλος αἰ δὲ σφόδρα καὶ χνοάζουσι. τὸ δὲ πρόσωπον ὅλον ἀνθεῖ. φεῦ, μέλλοντες ἐμπράσαμεν, σὺ μὲν θᾶττον *εἰκάσαι μὴ θελήσας· ἐγὼ δὲ οἰκτίσας δεηθεῖσα. πρὶν οὖν σὺ γε ἔαρ ἀπελθεῖν ὅλον, Ϛ χείμερα θηρσὶν, δὸς αὐτὸ πρὸς ἔρωτος, πρὸς τύπων τῶν γνησίων, ἃ δεῖ με αὔριον ὀμνύναι.

f. συσκιάσωσι

f. εἰκάσαι

D

Vxori.

Adulter etſi perſuadeat, periculoſum ſumptum facit, & mœrore plenum, ſi non impetret. Felicitati enim periculum lex minatur. Mœroris autem precium eſt amor. At ſatius eſt iis quæ quiſpiam concupiuit impetratis eſſe in metus ſollicitudine, quàm ſpretum & contemptum mœrore confici.

Γυναικί.

Ὁ μοιχὸς καὶ πείσας, σφαλερόπαθον ἀνάλωμα, Ϛ ὀδυνηρὸν μὴ τυχάνων. τῆς μὲν γὰρ εὐπορείας κίνδυνῳ ὁ νόμος. τῆς δὲ λύπης μισθὸς ὁ ἔρως. φοβεῖσθαι δ' ἄμεινον τυχόντα, ὧν βούλεταί τις, ἢ ἀνιᾶσθαι ἀμελούμενον.

Μηρακίῳ.

Ἐπαινῶ σε ἀνθρωφιζόμενον τῷ χρόνῳ, καὶ θερμόπλοντα τὰ γλύφα· ὁ γὰρ ἀπῆλθε φύσις, τοῦτο μιμήσῃ τέχνη· ἡδίστη δὲ ἡ τῶν ἀπολλυμένων ἀνάκτησις. ὥς τε ἐμοὶ συμβαλλόμενος πείθοιο· τῇ μὲν κεφαλῇ, κόμα· τοῖς δὲ μηλέτω σοὶ τὰ βοστρύχων· ὡς σοῦ μὲν ταῖς ὥραις συνκαταβαίνῃ ἠρέμα· καὶ ταῦτά σου τὰ γένεια ῥᾳδίως ὅτε βούλεται· σοῦ δὲ, τοῖς ὤμοις ὥσπερ καὶ θάτερον φησὶν Ὅμηρος σοῦ Εὐβοεῖς ὄπιθεν κομῶν. κεφαλὴ γὰρ ἀνθοῦσα ἡδίων πολὺ τῆς Ἀθηνᾶς φυτόν. εἰ δὲ χρὴ καὶ ταύτῃ τιμᾶν ἀκρόπολιν μὴ ψιλὴν ὁρᾶσθαι μηδὲ ἀκόσμητον. τὰ γὰρ γλύφα σοι φίλα ἔστω, καὶ μηδεὶς σὺν ὀχλείτω τῷ φωτὶ τούτῳ, μήτε νεφέλη μήτε ἀχλύς. ὡς γὰρ ἀχθοῦ πλέαμα κεκλασμένα ὄμματα· οὕτως ἀδὲ γλύφα καλοῦ κομῶντα. εἴτε δὴ φαρμάκοις εἴτε μαχαίραις λεπταῖς εἴτε ἄκροις δακτύλοις, εἴτε ῥύμμασιν καὶ πόαις, εἴτε ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ πρόσθε σεαυτῷ τὸ κάλλος μακρότερον. οὕτως γὰρ ἔσῃ μιμούμενος σοῦ ἀγήρως θεούς.

Γυναικί.

Ἐχθὲς συγκλείσας τὰ βλέφαρα ὅσον ἡσυχῇ σκαρδαμύξαι, πολὺ ἡγούμην τὸν χρόνον. ἀμηχανίᾳ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὡς ἀνεράστοις συνεκάλουν. τί δὴ αὐτῆς ἐπελάθεσθε· τί ὦ τὸ φρουρὸν ἐξήκετε. ποῦ δή ἐστι καὶ τί γέγονε, κἂν τοῦτο αὐτὸ μηνύσατε νομίσας ἂν ἀκούειν, ἀπῆλθον σύνθασε ὀφθαι ὠόμην. καὶ τοῦτο σκεῖνο ἐζήτουν ὡς ἁρπαγησόμην. τί οὖν μηχανῶμαι ποιεῖν, ἐὰν ἐξελάσῃς εἰς ἀγρὸν ὡς

Deliciis.

Laudo te qui tempus eludas technis, & lanuginem reseces. Quod enim naturâ discessit, id arte manet. Iucundissima vero est eorum quæ amissa sunt, recuperatio. Itaque meum consilium audi ac sequere. Capite comam nutri, & capillorum tibi cura sit: alij cum maxillis sensim conueniant: & hanc tuam lanuginem, paruo negotio, cùm quis vult, auferet, alij vero confidant in humeris. quemadmodum Homerus ait Eubœos comam in posterioribus partibus alere. Nam caput florens multo iucundius est planta Mineruæ: siquidem ne hanc quidem arcem nudam videri conuenit, neque inornatam. Lanugines vero tibi sint nudæ, neque quisquam huic lumini officiat, neque nubes, neque caligo. Quemadmodum enim nequaquam iucundum aspectum præbent oculi clausi, sic neque lanugo in formoso comata. Siue igitur medicamentis, siue cultellis exilibus, siue summis digitis, siue purgationibus & herbis, siue alia quapiam machinatione, efficiet vt tibi pulchritudo sit diuturnior. Sic enim imitaberis Deos expertes senectutis.

Vxori.

Heri clausis palpebris tantùm, vt pauxillum intueri possem longum tempus existimabam præteriisse. Deinde oculos, vt rudes amoris obiurgabam. Cur eius vos cepit obliuio? cur præsidum destituistis? Vbi sit & quid factum sit, hoc saltem ipsum significate. Arbitratus autem audire, discessi eo, vbi visurum te putabam, & hoc est illud quod quærebam, vt raptã. Quid igitur sum facturus, si in agrum egres-

ſa fueris, vt anno præterito, & multis diebus vrbanam conſuetudinem reliqueris? Equidem neceſſario *de me* actum eſſe arbitror, ſi nihil poſſim iucundum amplius, neque audire neque videre. Ego enim futurum opinor, vt te ciuitatem egredientem etiam ſequantur ipſi qui ſunt in vrbe dij, *ſpectaculo* tracti atque commoti. Quid enim hîc ſoli faciunt? Atque etiamſi illi locis ſuis manſerint, tamen ego non relinquar amoris *appẽdix, vt cymba minor.* Quod ſi etiã fodere oporteat ſumam in manus ligonem, ſiue frangere, colam vites, ſiue olea lympha ſpargere, conficiam curſum. Quis enim ita cæcus fluuius, vt tuum ſalum non riget. Vnum deprecor ac eiuro, ex iis quæ ruri fieri ſolẽt, lac mulgere. Solas tuas mammillas libenter & cum delectatione tango.

Deliciis.

Quid mihi lanuginem, ô puer, oſtendis. Non relinquis elegantiam, ſed incipis formoſus iam fieri. Nam temporis celeritas tranſiit, quaſi volucre quiddam & infidũ, & vt ignis impetus extinguitur. Stabilitas autem ac firmitas permanet. Tempus vero non arguit eos qui reuera ſunt elegantes ac formoſi: ſed monſtrat, & teſtimonium potiùs illis perhibet, quàm inuidet. Pubeſcentem etiam Homerus appellat gratioſiſſimum, poëta non imperitus elegantiam & contemplandi & faciendi. Non autem hoc vnquam pronunciaſſet, niſi priùs ipſe amaſij tetigiſſet ſimul lanuginem & oſculatus eſſet. Antequam enim florerent, nihil diſcreparunt à mulieris maxillis tuæ nimirum teneræ & dilucidæ. Cùm verò iam pubeſcis, virilior es teipſo & perfectior. Sed quid? Voluiſti nihil ab Eunucho differre, quibus mẽta ſunt ſterilia duráque, & ſimilia

πῆσι, καὶ πολλῶν ἡμερῶν τὰς σὺν ἄστει διατριβὰς καταλίπῃς· ἡγοῦμαι δυάλκαιον σαφῶς ἀπολωλεύαι, μηδὲν ἔχοντα ἡδὺ μήτε ἀκούειν ἔτι μήτε ὁρᾶν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἔνθεσθαί σοι νομίζω καὶ τὴν πόλιν ἄξιούσι καὶ αὐτοὺς σὺν σοὶ ἄστει θεοὺς ἐλκομένους ὑπὸ τῆς θέας. τί γὰρ σὺ ταῦτα μόνοι ποιοῦσιν. εἰ δὲ καὶκεῖνοι κατὰ χώραν μένοισιν, ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ἀπολείψομαί σε ἕως ἐφόλκιον. εἰ δὲ καὶ σκάπτειν δέοι, λήψομαί τι δίκελλαν εἴτε κλᾶν, θεραπεύσω τὰς ἀμπέλους· εἴτε ἐπάρειν λαχανίοις ὕδωρ, ὁδοποιήσω τὸν δρόμον. πῶς γὰρ οὕτω τυφλὸς ποταμὸς ὡς σὴν γῆν μὴ γεωργεῖν. ἐν ᾗ ἔρομαι τι σὺ ἀγροῖς εἰθισμένων. ἀμέλγειν γάλα. μόνων ἡδέως τι σῶν μαστῶν ἅπτομαι. Μθρακίω.

Τί μοι τὰ γένεια, ὦ παῖ, δείκνυσς. οὐ παύῃ κάλλους, ἀλλ' ἄρχει· τὸ μὲν γὰρ ἐξ ὥρας ἔρρύηκεν ὅσον τι πηνὸν καὶ ἄπιστον· καθάπερ πυρὸς ὁρμὴ σβέννυται· τὸ δὲ ἕδραῖον καὶ βέβαιον μένει. χρόνος δὲ οὐκ ἐλέγχει τοὺς ἀληθῶς καλούς· ἀλλὰ δείκνυσι, καὶ μαρτυρεῖ μᾶλλον αὐτοῖς ἢ φθονεῖ. τὸν δὲ ὑπηνήτην καὶ Ὅμηρος λέγει χαριέστατον· ποιητὴς, εἰδὼς κάλλος καὶ βλέπειν καὶ ποιεῖν. οὐκ ἂν δέ ποτε τοῦτο ἀπεφαίνετο, εἰ μὴ πρόσθεν αὐτὸς ἐρασθεὶς ἥψατο χροιᾶς καὶ κατεφίλησε. πρὶν μὲν γὰρ ἀνθεῖν, οὐδὲν διέφερον γναθικὰς ἐκείνας σὰς ἁπαλὰς καὶ διαυγεῖς. ὅτε δὲ ἤδη χνοάζεις, ἀνδρικώτερος εἶ σεαυτοῦ, καὶ τελεώτερος. ἀλλὰ τί. ἤθελες μηδὲν οὐνούχου διαφέρειν, οἷς τὰ χρόα ἄκαρπα, καὶ σκληρὰ, καὶ λιθίνοις ὅ-

μθια. αἰχμώνλαι γοιῶ ⓐ ἀλιτήελοι ταὐτῃ τῇ τομῇ μᾶλλ ⓦ ἢ σκείνῃ. πλὴ μὲν ἀπόῤῥητον νομίζοντες· πλὴ δὲ, σαφέσταλον ἔλεγχ ⓦ τῆς ὄψεως.

A lapideis. Ignominiam igitur grauiorem accipiunt scelerati hac sectione quàm illa: posteriorem secretam putantes esse & tectam, priorem verò manifestissimũ in vultu argumentũ.

FED. MORELLI monitum ad omissa & commissa.

AD ἑρανιστὰς, *quos ob symbolas ad Philostrati ἔρανον collatas supra, laudauimus,* acceßit, FLORENS CHRISTIANVS, θείων *perdoctus sermonis vtriusq; linguæ, nostriq; dum viueret amantiß.* cuius παῖς παῖδος εἰκὼν ἔμψυχος, CL. CHRISTIANVS *in suprema Curia Parisiensi Aduocatus disertiß. obseruationes aliquot, tanto parente dignas, in quædam Philostratea nobis communicauit, quæ cùm operi iam ad vmbilicum deducto inseri nõ potuerint, earum tibi gustum hic aliquem dabimus. In Icone Neptuni (p. 742. C.) notauerat ἵπποις νθυσιχειὰ dici, quia νθὸσις est ῥάμφος, vel τόμα. vt νθὸσις etiam de piscib. Oppiano.* --τόμα νέρτα νένθυκε. --inferius vergit rostrum. *& Galenus in lib. de aliment.* νθὸσιν *Leuiscо tribuit: male enim ibi scribitur* χὸσιν. *sunt qui natantes interpretentur: male, vt idem putat, & fortaßis, nutantes, melius, ex eiusdem coniect. sed quid si, inquit.* πνθυσιχεῖ. *b. e. anhelantes. verùm eidem magis placebat,* ὃ νθυσιχεῖ. *Idem in Achillis* θεφαῖς *(p. 782. D.) hic,* οἱ αὖλοὶ ἐπι. *rogat, Quid si,* οἷα αὐτεῖ. *vel distinguit,* ἐπὶ διδάσκ. *In Phlegyis (p. 812. B. pro* οὔπω ὄντες, *mauult,* οἰκειῶντες. *in Achille in Scyro (p. 832. P.) pro* ἢ κέρατ. *leg. è coniectura,* ὁ κρατὴς τ. *& mox,* τὰ αὐ. θη ἀποφερούσας. *& in lacuna seq.* ἐνίθυεν φαίνεθαι. *In Heroic. (p. 635. D.)* ἔρχὸς ἦκουσα. 640. D. ἀμαχούσης. *Nec verò V. C. Carolus Labbæus, in supremo Senatu Patronus eloquentiß. & doctiß.* ἀσύμβολος *venit; sed Scholia Græca mnss. in imagines Philostrati, illis Pauli Petauij consentaneas, cum variarum lect.* ἐκλογῆ. *benignè impertitus est. Ceterùm præter loca à nobis recentata & emendata quæ biformi Charactere notata patent; quædam castigatione vel animaduersione adhuc egentia breuiter etiamnum aperire placet; atque ab his ordiri vbi Tyaneus (sic enim Apollonium hunc* ἁπλῶς *nominat Synesius in Philadelphus nostris) iactat* miracula dictis. *pag. 13. A.* τί ἔφη ξωετώτερον τὸ θεῖον. quid prudentius Numine? *maluissem,* quid sagacius? *est enim* ξώσεις *Arist. VI. Eth. ad Nic.* ἀρετὴ διανοητική. *Iupiter Homericus quid aliud sibi vindicat? cùm de se prædicat,* πρεσβύτερον γεγενὼς, καὶ πλείονα εἰδώς. natu maior, pluráque noscens. *pag. 16. C.* βοᾶν τε & αὖω βαίνων. *hîc, vt sæpè alias Lat. versio partim ieiuna est, partim luxuriat.* βοᾶν, *strepentis est & fastuosè buccas inflantis.* αὖω βαίνειν *eius est qui incessu superbo in imos digitos erigit se. sequentem periodum perturbatam fœdatámq; miserè, sic restitue* : Opera ex his quæ supererant facultatibus attulit, perpaucis sibi relictis. *Pag. 17. A.* μὴτ' αὖ γῆμαι. *vnde istud* ἄκυρον *in versione?* neque nubere. *ne vxorem quidem ducere voluit Apollonius, tantum abest vt vxori vellet nubere (quod etiam auersatur* Martialis.) *Siquidẽ Sophoclem cõtinentia vicit. B.* ἀμαθὴς ἐρωτικῆ. repulsam in amore *passus. His pauculis contentus,* ἐφάνιζε καὶ αὐτὸς, *ac cãdide mone;* Corrige sodes hoc atq; hoc. Absq; aliquot mẽdis non fit, Amice, liber. Optimus ille est qui minimis vrgetur. *quid ipse præstiterim* εἰλικρινῶς *in* ποικίλῃ τοᾷ *editionis cernes, discernes. In Epistolarũ quoque* ἀνωνύμῳ *versione, quot menda sustulerimus vix credi potest. vbi interpres* ὅρμους, *portus, pro monilibus;* ὀπώρας *autumnos, pro pomis;* θέας *Diuas, pro spectaculis;* γυναῖκας, *semper vxores pro mulieribus, & τέρψιν id genus alia inseruerat. quid agas? cautus* ἀμφίβιος τὴν κακὴν, ἔξεστι γάρ. Vt bona sit seges hæc, spicum tamen est quoque nequam. Vt mala sit seges, at spica relicta bona est.

ΧΑΙΡΕ ΚΑΙ ΟΥΛΕ ΜΕΓΑ.

INDEX GENERALIS

RERVM QVÆ HOC TOTO OPERE CONTINENTVR.

A

ABDERVS Herculis amasius 699
abderi exequiæ. 820
abderum ephebum Diomedis equę discerpierunt. 705
abinna promontorium Africæ. 209
absynthium Babylonicum, amaritudine sua ceteras herbas inficiebat. 30
acarnam, Leonidæ Spartani regis vates 405
acarnanides mulieres. 178
achęorum sepulchra 166
acheloï fluminis ostra. 350
acheloi insula 552
acheloi antrum 764
acheloi cornu 841
achelous Enagouius. 650
achilles. 704
Achilles, Pelei & Tethidis filius. 125. 714
achilles Chironi educandus à Peleo patre traditus. 705
achilles Patroclo comas totundit. 364
achilles à Paride atque Apolline interemptus. 713
achilles apparuit Apollonio. 170
achilles in Scyro. 854
achillis expiatio Thessalica à Dodoneo oraculo mandata. 717
achillis hasta. 707
achillis arma. 707. 708
achillis equi. 712
achillis forma & habitus. 171
achillis tumulus. 166. 172. 715
achillis vmbra chlamidata. 458
achillis alimenta. 780
achillis templum. 724
acrisius. 407
actæon. 753
actæus istri fluuij filius. 661
accusatores Romæ multos insontes perdebant 204
accusatores quomodo redarguebant eos qui Neronem cantantem attentè non audissent. 215
acylas Gallo-Græcus, Rhetor. 587
adolescens assyrius aqua intercute laborans ab Apollonio curatus. 10. 11
adolescentibus maxime conueniens, vt quàm longissimè à patriæ finib. peregrinentur. 24
adonidis aula qualis. 359
adrastus. 770
adrianus Phœnix, Sophista. 582
adrianus Sophista veste speciosissima, preciosissimâque, & admirabilibus lapillis exornata induebatur. 584
adrianus Sophista ad Eleusina sacra equo freno insigni argenteo vehebatur. 584
adrianus Imperator ad augendas virtutes omnium Imperatorum maximè idoneus ac propensus. 536
adrianus præter ceteras Italiæ ciuitates Antio maximè delectabatur. 421
adriani, vrbs non magna apud Mysos. 578
adriaticum mare. 218
adulteros non alloquebatur Protesilaus. 651
ædes excultissimæ ciuitatem illustrant. 532
Aegæ Cilicum. 566
ægæon terræmotor. 161
ægeum mare vehemens, nec nauigatu facile. 631
ægis Palladis. 381
ægypti superioris incolæ Theologiæ plurimum dediti. 230
ægyptij & Chaldæi vaticinationi addicti. 486
ægyptij Theologiæ dediti 230
ægyptij Philosophi. 181
ægyptorum ex animalibus sacrificia improbabat Apollonius. 231
ægyptiorum tellus iuxta Nilum. 800
ægyptus ad Meroem & ad catadupas olim finiebatur. 125
ægroti ad æsculapij templum ibant, vt curarentur. 10
ælianus Sophista, genere Romanus. 618
ælianus, Apollonij amicus. 341
æmus, Martis filius. 661
æneas. 697
æolia contra Lesbum posita. 168
æolica modulamina 41. quomodo à Pamphilijs differebant. ibid.
æolus vlyssem prosperæ nauigationis munere abutentem ignominiosè iussit ex insula discedere. 337
ærem trahentia, mortalia. 142
æschylus, Poeta Tragicus, 276. Tragœdijs dignitatem attulit. ibid.
æschylus Tragœdiæ parens. 276. 496

æschines Atrometi filius. 487
æschines, pecuniæ amator. 46
æschines Atrometi filius Sophisticæ artis princeps. 508
æschines Sophistarum scholam Rhodi celebrauit. 509
æschines Platonis & Isocratis factus auditor. 510
æschines potator iucundus & solutus. 508
æsculapius, Apollinis filius. 150
æsculapius fulmine ictus. 682
æsculapij signum. 878
in æsculapij sacello requiescebant ægroti. 534
æsopus facultatem fingendi fabulas à Mercurio accepit. 223
æsopus aliquando pastor. 222
æsopus sapientiæ studiosus. 222
æsopus, Poeta fabulosus. 220
æsopi fabulæ quales. 220
Æsopi fabula de leone ægroto & vulpe. 357
æsopi fabulæ accommodatiores ad sapientiam, quam cæterorum. 220.221.222
aetes. 854
Æther, quintum elementum. 142
æther, Deorum generatio. 142
ætherem trahentia, immortalia atque diuina. 142
æthiopes, genus Indicum. 125
æthiopes Gangis Regis ditioni olim subiecti. 125
æthiopes cur ab India pulsi. 125
æthyopes longissimæ vitæ supra cæteros homines. 262
æthiopia, & eius situs. 257
ætna mons igne perpetuo combustus. 220
agamemnonij fontes. 664
agamemnon & Menelaus. 678
agathon, poeta Tragicus. 497
agaue. 749
agri venditi controuersia ob inuentum thesaurum. 104
ahenum Ioui in Dodone dicatum. 830
aiax Telamonius. 679. 692
aiax furore correptus. 695
aiax insaniens greges pro Græcis interfecit. 653
aiax gregum hostis appellatus. 653
aiax Locrensis. 680. 799
ajacis sepulchrum. 640
ajaces duo, pulchri. 125
alceste ab Hercule in vitam restituta. 206
alcestis, Admeti vxor. 646
alcinous Vlyssis hospes. 176
alcinous Stoicus. 528
alcmæon amphiarai filius. 351
alcmæon impius in parentem. 197
alcmæon monilis cupiditate perditus. 197
alcyonei ossa mira. 643
alcyones. 802
alexander Orgia in Nisa monte non celebrauit. 65
alexandri apud Indos trophæa ac statuæ. 106. 107
alexandrum, eiusque formidinem Messenij primi sustinuerunt. 592
alexander Paris. 699
alexander Peloplato, Sophista. 568
alexander Cappadox. 613
aloades postquam Martem in vincula conjecissent, ei sacrificabant. 546
alpheus fluminum solus in maris superficie fluitat. 787
alpheus fluuius Adriatico Siculóque pelago dulcis & potabilis immiscetur. 415
alta, profunda. 646
alys fluuius. 725
amaltheæ cornu. 639
amantes è somno frequenter excitantur. 51
amasis Ægypti rex. 254. in regiam belluam, nempe Leonem, conuersus. 254
amazones vbi, & quomodo cum viris coeant. 726
amazones vitam armatam atque equestrem degebant. 725
amazones ex equis pugnabant. 663
amazones vnde nomen sortitæ. 726
amazones ab Achille profligatæ. 725
amazonum cantus. 176
amazonum liberi. 726
amicos cognatis præferunt sapientes viri. 330
ammonius Peripateticus. 613
amoebeus, citharoedus. 214
amor, pater venustatis. 595
amore capti Protesilao vtebantur consultare. 651
amores multi. 738. nympharum filij. ibid.
amores mortalium genus omne moderantur. 738
amores iucundiores qui cum periculo habentur. 237
amores, Dij insolentes. 744
de amore impudico leges. 605
amphiaraus Oeclei filius somnia petentibus inducebat. 101
amphiarai adytum. 652
amphiarai templum. 180
amphyarai oraculum sacrum, & diuinum antrum. 771
amphyctiones. 611
amphyctionica certamina. 611
amphictyonica in Pilæa peragi solita. 179
amphiaraus. 770
amphilochus, amphiarai filius. 652
amphilochici canes. 317
amphionis Lyra. 745. 746
amphitheatrorum spectacula saltatoribus planè constabant. 586
amphitrites simulacrum. 550
amuleta luctus. 501
amymone Danai filia. 742
anacreon Teius. 754
anaxagoras Clazomenius pecorum gratia magis quàm hominum philosophatus. 16
anaxagoras cœlestium portentorum multis prædixit. 394
anaxagoras multa, antequàm fierent, sapienter

præsensit. 3
anchises Venerem superauit. 705
anchora aurea Indis pro caduceo. 17
andrij. 767
andromeda à Perseo liberata. 775
de anima quid sentiebant Brachmanæ. 124
animæ, Deorum pediſſequi. 638
animæ formosorum corporum amore capiuntur. 736. 737
animis diuinis ac beatis vitæ initium cum corpore expurgantur. 618
animarum immortalitas adolescenti cuidam ab Apollonio post obitum prædicta. 430. 431
animalium sanguine nefas esse fœdari deorum aras asserebant Pythagoræi. 1
ab animalium omnium esu abstinebant Pythagoræi. 1
annuli septem, stellarum septem nominibus cognominati. 148
annulus Gygis exdracone montano. 115
annus ante Palamedem indistinctus. 682
antæus. 815
antæi cum Hercule certamen. 815
anthropophagi, i. hominum comestores. 301
antigone. 825
antigonè Polynicem fratrem noctu sepeliuit contra edictum. 825
antilochus. 789
antilochus à Memnone interfectus. 790
antilochus, nestoris filius. 670
antilochi simulacrum. 658
in antio regiam habuit Adrianus. 421
antium, vrbs Italiæ, quam mare alluit. 419 421
antiochia. 157
antiochus Sophista. 566. in Æsculapij fano dormiens pleraſque noctes transigebat. ibid.
antipater Sophista. 603. Seueri filiorũ præceptor. 604
antiphon Ramnusius, Sophista. 501
antiphon Ramnusius bellicis rebus exercitus. 501. Athenienſem Democratiam diſſoluit. ibid.
antiphon Comediæ ludibrium factus. 501. 502
antiphon, Nestor appellatus. 501
antisthenes Parius. 167. antiqua origine ex Troianis ortus, ibid. interdictus societate Apollonij, iubente Achille. ibid.
apamea, Ponti ciuitas. 151
apes Pindari recens nati labris mel infuderunt 799
apollo Delphicus. 148
apollo oracularis. 198
apollo Lycius & Phyxius. 684
apollo lanionius, & eius sacra. 161
apollo Delphicus vaticinij responſis clarus. 270
apollo manifestè solitus apparere Pythagoræ. 2
apollonienses Philosophi. 421
apollonius, vir in Philosophia diuinior quàm Pythagoras. 2
apollonius artis magicæ studioſissimus. 3
apollonius è Tyana ciuitate Græca oriundus. 5
apollonius vbi natus, & eius natiuitatis modus. 6
apollonius ab omni re venerea prorsus abstinuit. 17
apollonius omnes hominum linguas intelligebat, cum nullam tamen didciſſet. 25
apollonius etiam ea percipiebat quę intra ſe homines cogitabant. 25
apollonius animantium voces dignouit & intellexit. 442
apollonius in custodia detentus ſe ſua ſponte pedicis exſoluit. 441
apollonius peſtilentiam Epheſijs prædixit. 456
apollonius in Æſculapij templo cultus. 441
apollonius viuens ad ſuperos aſcendiſſe creditus. 442
apollonius puellam Romę defunctam ab obitu reuocauit. 460
apollonius mortalium omnium ſe plurimum ſcire atque ſapere dicebat. 468
apollonius à Domitiano Imperatore in iudicium accerſitus, è conſpectu eius euanuit. 469
apollonius Naucratites Sophiſta. 596
apollonius Athenienſis, apud Græcos Sophiſtæ nomine dignus habitus. 597
apollonius Athenienſis, interdixit ne corpora ſepelienda cremarentur. 598
apollonius in iudicium ductus. 342
apollonius quibus accuſatus criminibus. 344
apollonius iuſſu Æliani in carcerem ductus. 347
apollonius omnium ſermonibus tãquam Deus cultus ac veneratus. 431
apollonij oratio ad Epheſios. 159
apollonij mors, qualis, & quot annos vixerit. 428. & ſeqq.
apſines Phœnix, Sophiſta. 623
aqua, rabiei medicamentum. 318
aqua auri. 151
aqua inextinguibilis iuxta Tyane Ioui ſacrata. 7
aqua fidem ſeruantibus placida & guſtu dulcis, periuris & infidis aduerſa. 7
aquæ potores dulcibus magis ſomnis abundant, quàm qui vinum bibunt. 99. 100.
aquilas, quicumque Caucaſum habitat, cur inimicas habere creditur. 57. 58
aquilinus lapis. 74
ara Herculis Thebani. 211
ara ſenectæ. 211
ara paupertatis. 211
aræ epigrammata inſcriptæ. 107
aræ, Dario, Xerxi, & Darideo ab Eretrijs erectę. 34
aræ æneæ Herculis Ægyptij abſque ſimulacro. 211
aræ ignotis Dijs Athenis conſtitutæ. 262
arabis venationi Concharum maximè intendunt. 157
arabes ab Auibus non ſecus atque oraculis deijs quæ ventura erant, auguria

captabant. 27. 443
arabes hepar draconis comedebant vt huius sapientiæ participes fierent. 443
arabicæ feræ multiplices & multiformes. 197
arbores num terra antiquiores. 312. 313
arborum in Dodone oracula. 801
arcadia. 139
arcas eximiæ pulchritudinis à Domitiano adamatus. 369. 370
arcadiæ magna pars syluestris. 401
arcades in libertate degunt omnes.
arcades ante Ilium nec nautici fuere, nec maritima opera attigere. 661
arcades exercitui ferarum forum præbebant. 672
arcades rudes & agrestes. 401
archilochus, Sophistarum spiritus. 615
archilocus Parius. 352
architas Tarentinus Pythagoricæ doctrinæ sectator. 306
arcturi sidus. 224
ardeolæ aues. 721
ardius, Rhetor. 513
arelatensis Gallorum Hesperiæ ciuitas. 493
arena ærea. 155
argæus mons. 590
argo. 845. 854
argonautæ. 845
argolis. 139
arietis inaurata pellis. 801
ariadna minois filia. 853
ariadne à Theseo relicta. 753
aribarzanes Cilix Sophista. 511
ariciæ nemus. 194
arion. 761
aristænetus Byzantinus, Rhetor. 587
aristander Lycius, Alexandri Macedonis vates. 405
aristides Lysimachi filius. 297
aristides, paupertatis amator. 297
aristides ob virtutem vrbe pulsus. 346
aristidi per inuidiam ab vrbe pulso quid euenerit. 346
aristidem iustitia olim perdidit. 297
aristides Eudæmon, Sophista. 578
aristides Sophistarum omnium artificiosissimus. 582
aristippus Cyrenaicus auri cupidus. 47
aristocles à Pergamo oriundus, magni nominis inter Sophistas. 565
aristodemus ex Caria oriundus. 731
aristogiton. 243
aristotelis iniusta ratio. 247
arma Achillis qualia. 707. 708
armenij & Arabes, Mesopotamiæ gentes. 26. 27
arrhichio athleta. 787
arsenius fluuius, serpentes fert longitudine cubitorum septuaginta. 76
artes omnes comparandis diuitijs intendunt. 384
artes sapientes, quæ. 384
artes subsapientes. 384
artes circulatorum, seu præstigiatoriæ. ibid.
artium omnium, quæ ab hominibus inuentæ sunt, variæ diuersæq; operationes. 384
aryadæ corpus triginta cubitorum. 641
asbolus centaurus ab Hercule cruci suffixus. 723
asboli epitaphium. 723
asini siluestres vnicum in fronte cornu gerentes. 109
aspasius Sophista. 621
assessores, & iudiciorum consortes. 249
assyrij hortulos & flores in honorem Adonidis mysteriorum causa domi plantabant. 369
astiages medus. 407
astrorum scientia. 147
asylum Tyberij apud aspendios. 19
atalanta. 860
atalante, ciuitas circa Locros. 719
athamantis signum. 882
athenienses Xerxis serui. 138
athenienses Sacrorum amatores. 175
athenienses, sapientes orationum auditores. 534
athenienses, Sophistas ob magnam dicendi calliditatem & argutiam iudicijs prohibuerunt. 488.
athenodorus Sophista. 591
atlas. 813
cum atlante certauit Hercules. 813
athletæ nudi in Olympijs. 269
attica mediteraneo viro facundè eloqui volenti optima magistra. 552
attica lingua. 505
in attica barbarum, insolentem & multum esse 505
attici Sophistæ testamentum. 547
atticus, Herodis Sophistæ pater. 521
aues corrumpunt qui eas hominum voces imitari docent. 310. 311
aues ab hominibus doctæ humana loqui verba. 8
auium auguria apud Arabes. 27
auerni ianua. 541
auernus lapis eius proprietas, & latitudo. 66
augustales tabulæ. 586
aurelius Sophista. 622
aurora Tithonum adamauit. 705
aurum & argentum amicis postponebat Phraotes rex Indorum. 86
aurum non signatum in Æthiopia. 258
aurum quod Gryphes effodere dicuntur, quale. 152

B

BAbyloniæ muri. 36
babyloniæ fons mirabili arte compactus. ibid.
bacchanalia mense Nouembri celebrabant athenienses. 177
baccharum tripudiatio mollis & effeminata. 178
bacchę statua. 865
bacchus Thebanus Iouis ex Semele filius 64. ad Indos vsque profectus baccans

simul,& exercitum ducens. ibid. & 65
bacchus Indi fluuij filius. 64
bacchus vnde Nisæus cognominatus. 56. 62
bacchi templum in Niza monte. 63
bætis,fluuius. 212
bætis Oceani naturam erga fluxum refluxumq; maximè declarat. 212
bætica regio optima & vberrima. 212
balara, emporium myrtis palmisque abundans. 156
balenarum erga filios beneuolentia. 74
balnea apud Indos, vbi rex ipse lauari consueuerat. 88
balnea verbis suis demolitus Demetrius. 202
balneis calidis senectus hominnm comparata. 22
baltheus aureus Teucri Telamonij. 212
barba capillique sceleratis attundebantur. 362
bardanus Babylonicum rex. 444
bassus Corinthius Apollonij aduersarius. 184
besbius mons flagrans. 643
bestiarum imagines ridiculæ ab Ægyptijs cultæ. 289. 290
bigæ Amphiarai. 770
bituminosæ aquæ morbos gignunt. 33. 34
bona bonis & sanctis hominibus à Dijs debentur,prauis & scelestis contraria. 13
boni viri Dei particulam quandam habent. 391. 392
in bonis viris mundus quidam sapientiæ mensuram non excedens. 392
bonitas Dei, causa quod ipse mundum producere cogitauerit. 391
bonum quandoque etiam ab inimico nanciscilicet. 622
bonum aliquod pro salute hominum operari, maximum laborum præmium. 396
bonorum communicatio inuidiam plerumque parit. 656
boreas maximè ventorum omnium malculus. 178. 179
boreas Orithiam amauit. 179
boristhenes,fluuius. 721
bosphorus,fluuius. 748. 749
bouem totum Hercules comedit. 819
boues in sacrificio Minerue mactabant Atheniensis. 179
boues siluestres. 300
boues Apollinis à Mercurio furatæ. 769.
brachmanæ Solem adorabant. 115
brachmanæ in terra erant,& non erant. 119
brachmanæ sine mœnibus muniti erant. 120
brachmanæ nihil possidentes etiam quæ omnium sunt ipsi habebant. 120
brachmanæ comas nutriebant. 120. mitram gestabant. ibid. nudis pedibus ambulabant. ibid.
brachmanæ Indorum sapientes. 24. 119
brachmanæ,Solis Sacerdotes. 137
brachmanarum sedes. 451
brachmanæ sacrificaturi corpora vngebant. 123
bucula, mater Herculis cur cognominata. 551
bura,Thessaliæ ciuitas. 719
byblus insula. 155
byssus ex arbore nascitur apud Indos. 79

C

CÆsarea Cappadociæ Argæo monti vicina. 590
caici paludes. 663
caius imperator in res & mores Romanorum temerè debacchatus. 239
calceamenta Pythagoreorum ex arborum corticibus. 387
calchas,vates. 659
callæschrus Athenienſis, Philosophus. 587
callias,Hipponici filius. 605
callicles, vir inter potentissimos Pergæos. 574
callicratidas Lacedæmoniorum classi apud Argimisas præfectus. 189. 190
calisthenes Olynthius. 320
calpis,Europæ promontorium. 210
calumniarum auditor qualis. 283, 284
cameli in India toto corpore albi. 105
canem Ægyptij colebant. 290
canes rabiem non vlulant. 318
canis rabiosus ab Apollonio sanatus. 318
canobi fanum. 553
canum vigiliæ in Dyctinnæ templo. 429
canus, tibicen omnium ætatis suæ tibicinum præstantissimus. 227
canusium habitabile redditum. 550
canusium in Italia. 550
capaneus fulmine ictus, quod insolenter in Iouem obloqueretur. 770. 826
capilli,barbaque sceleratis attundebantur. 362
caria mulier virili stola & armis instructa. 178
carmani Indi,genus planè mansuetum. 155
carmina Neronis à Citharœdo publicè decantata. 199
carneades Athenienſis inter Sophistas scriptus. 490
cassandra. 680. 795
cassandræ amore captus Agamemnon. 680
cassandram à Palladis simulacro extraxit Aiax Locrensis. 680
castaliæ fontes. 270
caradupa,montes terrei. 300
catana vrbs Siciliæ 220
catarrhus morbus. 204
caucasus mons 56. biceps. 57 deorum domus. 59
causidicorum genus quoddam temerarium & impudens. 609
celer, imperatoriarum epistolarum magister. 525
celtæ Rheni accolæ. 393
centauri. 783
centauri statua. 880
centaurorum filiæ. 783
cephisſus,amnis Boeotius,à Musis minimè alienus. 812
ceruarum albarum greges apud Indos. 116
cetum Atlanticum à Perseo occisum. 775

ceyx marina auis. 806
chærephon,iniurius homo. 488
chalcis,in Euripo. 202
charybdis nauigantibus difficilis. 218
chiron Pelij in cola. 681. 682
chlamydes albas quis primus induit. 549
chlamydibus atris induti Athenienſium ephebi conciones circonſidebant & ſupplicationes obibant. 549
choleræ ſedes in hepate. 405
chreſtus Byzantinus,Sophiſta. 584. 587
chryſæ ara ab Iaſone olim extructa. 863
cicadæ,capitis ornamentum. 806
cicadæ quare felices à Demetrio philoſopho pronunciatæ. 328
ciconiam Ægyptij venerabantur. 290
cilix pancratiaſtes. 649
cilix quidem forma Apollonij captus,à populariibus interficitur. 14. 15
cimon à Barbaris pœnis exegit ob iniurias quas intulerant. 545
Cinnamomum in montis Caucaſi extimis. 110
circe,Dea venenorum perita 668. Vlyſſis amore capta. ibid.
cirhæron. 753
citharœdorum & Tragœdorum certamina. 213
ciuitas quo pacto tutiſſima permanere poſſit 162
ciuitas & viro nomen affert, & à viro ſæpe nomen accipit. 512
Claudius Imperator nec inter bonos enumerãdus. 233
Claudius, mulierum amore attonibus non imperij ſolum,ſed vitæ etiam eſt oblitus. 239
claudus ab Apollonio liberatus. 146
clemens Byzantius,Tragicus hiſtorio. 610
clemens, vir conſularis à Domitiano interfectus. 424
clepſidrium,quid. 582
clepſidrij auſcultatio. 582
qui è clepſidrio vitam habebant Sitientes nuncupati. 590
clytemneſtra. 796
co,inſula. 643
codratio Conſul Phauorini more Sophiſtæ munus obibat. 574
coloſſus Iſthmius. 550
coloſſi Rhodij ſtatua. 227
columba in oraculis ſapiens,reſponſa quæ à Ioue,dabat. 824
columnæ Herculis, terrarum oceaniq; vinculum. 212
columnæ Herculis. 209
coma trahebantur ſerui in crim. deprehenſi. 50
comam Sperchio amni dicauerat Achilles 171
comam nutrire regibus, regumq; liberis curæ erat. 696
comam Iliſſo flumini nutriebat Aiax. 694
comam tingebant,qui in meretricum libidinem ibant propenſiores. 16
comarum nutritio à Lacedæmonijs eo tempore orta, quando habiti ſunt bellicoſiſſimi. 388. 389
comedendi conſuetudo apud Indos. 89
comes facundus in via,pro vehiculo eſt. 413
comus,Dęmon,à quo mortalibus comeſſari eſt 733
comus,Ebrietatis Deus. 750
comus & mulieri virum agere, & viro ſtolam induere muliebrem permittit. 734
comus,bibaciſſimus dæmon. 768
conchylia eximiæ magnitudinis. 155
concordia quandóque diſſentiens ſalutem ciuitatibus affert. 163
conſcientia homines punit,cum ſe malè operatos fuiſſe recogitant. 338
conſules,& Conſulum filij. 493
conuiuandi apud regem Indorum forma & modus. 89
copheni fluuij accolæ. 60. 61
cor totum ſincerum purumque ſanguínem continet. 405
cornua aſinorum ſilueſtrium naturæ mirabilis. 109
corona Iridi ſimilis in cœlo Solem circumedans. 423
coronæ Olympiorum exapio. 244
coronati ad conuiuium procedebant qui apud Indorum regem conuiuabantur. 89
crater veniæ in India,quid. 118
crates Thebanus. 320
crates Thebanus nec hominibus, nec pecoribus, vtilis. 16
creta,nutrix Iouis. 192
creta vniuerſa terræmotu concuſſa. 193
crinibus viri ſapientis ferrum admouere nefas. 389
criſæus ſinus. 225
critheis meletem amabat. 792
critias Sophiſta. 503
critias omnium hominũ peſſimus, qui ob ſcelera fuerunt famoſi. 504
critiæ dicendi genus quale. 505
critias ſub Thraſibulo mortuus. 505
crocodili. 737
crocodilos ſoli fluuiorum Indus & Nilus ducunt. 258
croeſus apertas habebat theſaurorum ſuorum fores. 422
croeſi theſauri. 794
eteſidemus Athenienſis. 550
cumanus Ephorus Iſocratis auditor. 507
cupido Praxitelis. 879
cupido deliciarum ac deſiderij plenus. 879
cupidinis ſtatua. 868
cupreſſi circa templum Apollonis Daphnæi ſeruati ob memoriam Cyparitſi adoleſcentis in eam arborem conuerſi. 21
curru aureo inuecti imperatores de confectis bellis triumphabant. 493
cyclops ab Vlyſſe excæcatus. 195
cyclopes. 810
cyclopibus terra quæcunque gignit ſponte producebat. 810
cyclopum genus ab Homero excogitatum. 668
cygni morituri lugubres hymnos ſibi decantant. 153
cyllenij effigies. 294

cynocephalorum gens. 258
cyprus, insula. 157
cyri caput à muliere abscissum. 677
Cyrinus Sophista. 616
Cythæron. 179

D.

DÆdalus. 755
Dædali in Creta incredibilia ac miranda opera. 875
Dædali statuaria ars. 263
Dæmon fontibus nili præfectus, vt illum moderetur. 302
Dæmon ab Ephesiis lapidatus. 165
Dæmon amore formosi pueri captus. 145
Dæmonis mos, vt mendacijs plurimis vtatur. 145
Dæmones hominum protectores. 647
dæmoniacus ab Appollonio liberatus. 176.177
Damianus Sophista, Epheso oriundus. 601
Damis in Apollonij Philosophia socius. 4
Damis Assyrius genere, & Medi finitimus. 333
Damophilæ Saphus familiaris pœmata. 41.42
Daphne Ladonis fluminis filia, in Antiochia magna nata. 21
Dardanus Assyrius Antiochi Sophistæ præceptor. 567
declamatio, peculium ipsa opulentiâ melius. 613
defunctorum visiones, tarditatem indicant properantibus. 637
Deidamia Nicomedis filia. 707
Deidamia à Protesilao adamata 645
Deiphobus consultationum peritus. 700
Delphini hominibus socij, cantusque amici. 761
Delphines benigni suos amant fœtus. 74
Delphos, Græciæ medium. 270
Delta, insula vbi nilus bifariam scinditur. 346
Demetrianus, Aspasij Sophistæ pater, oratorium sermonum peritissimus. 621
Demetrius, Philosophus Cynicus. 181
Democratia Athenienſium ab Antiphonte dissoluta. 501
Democritus Abderitas quondam à peste liberauit 393
Democritus & Empedocles apud magos versati. 3
Democriti risus. 403
Demosthenes Pæanicus. 366
Demosthenes asper, & studijs semper intentus 508
Demosthenes Isæi discipulus. 506
Demosthenis in dicendo maiestas. 505
Dentes fricare, molle & effeminatum. 569
Dei cognomine honorandus vir omnis qui bonus existimatur. 376
Deus, mundi genitor. 143
Deus, generationis & substantiæ rerum omnium opifex. 391
Deus liberis voluntatis arbitrium hominibus contulit. 459
Deos celestes laudaturi debent à terra eleuari, & cum ipsis dijs in sublimi versari. 281
deorum templa incantationibus inimica. 383
deorum imagines apud Græcos. 284
desiderium, Cupidinis pedissequum. 795
Dia, insula. 753.758
Dialectica à Zenone inuenta. 320
Diana Scythica. 292
Dianæ templum. 773
Dias Ephesius Sophista. 490
Dictææ matris templum. 429
dij totius cantus duces Poetis. 701
dij venerabiliores, si eorum nullum extaret simulachrum. 291
dij non semper in eodem permanent loco. 201
dij in mari, fluminibusque, ac fontibus. 143
dij in terra, ac sub terra. 143
dij gaudent omnibus qui sapientiam amant. 102.103.
dij plures in cælo. 143
dij vniuersas gentes perambulando transeunt & lustrant. 201
dij apud Homerum non omnia sponte donant, sed quædam etiam interdum inuiti. 617
dij terrestres foueis gaudent, & ijs, quæ in terræ concauitatibus fiunt, sacrificijs. 281
dij quo pacto colendi. 184
dijs obsistere, insania quædam. 292
dijs terrestribus sacrificant incantatores. 395
cum dijs versandum adueniente aurora, & procedente die de ijs loquendum, si rectè philosophari volumus. 22
de dij quid sentiebant Brachmanæ. 124
dijs ignotis aræ Athenis constitutæ. 262
Dio Prusæus. 491
Dio Prusæus singularem omnibus in rebus dexteritatem adhibuit. 491
Diodotus Cappadox. 612
Diogenes Sinopensis. 320
Diogenes Amastrianus. 588
Diomedes Tydei filius. 673
Diomedes leoni ab Homero comparatus. 673
Diomedes membris humanis ad alendas equas vtebatur. 820
Diomedis equi. 211
Dionysij Tyranni Tragædiæ. 502
Dionysius Milesius Sophista 522
Dionysius Milesius Isæi auditor. 513.522.523
Dionysius Milesius virtute propria clarius. 522
Dionysius Semeles & Iouis filius. 753
Dionysi statua. 875
Dionisij sacra. 276
Dioscorides Ægyptius. 195
Dirce, fons Bœotiæ. 125
disputationes ab Apollonio in Bætica regione habitæ. 213
disputationes Apollonij in Olympijs. 188
dissensionis inter Æschinem & Demosthenem initium. 508
diuinandi ars humanæ naturæ metas excedit. 147
diuinandi scientia num Medico necessaria. 150
diuinandi peritia plurimi facienda, si rectè & cum veritate procedat. 384
diuinatio per afflatum & oracula. 486
diuinatio ex partibus stellarum. 486
diuinatio ex igne delira. 252

diuitiæ ſordidæ quæ ex lacrimis oriuntur. 247
diuitiæ in occulto repoſitæ, nihil ab arenæ cumuculo differentes. 247
diuitiæ plurimùm poſſunt. 229
diuitiæ, ſi mediocritatem excedunt, contumeliam pariunt. 349
diuitiæ cum egentibus à rege communicandæ. 247.
diuitijs comparandis artes omnes intendunt. 384
diuitijs benè vti quàm arduum & difficile. 545
diuitiarum duratio diuturna. 408
dodonæum templum. 180
Dodone. 819
Dodonides Sacerdotes. 830
dolia gemina apud Indos, quorum alterum pluuiam, alterum ſerenitatem faciebat. 118
Domitianus, Veſpaſiani filius. 237
Domitianus à Vitellio captus & detentus. 474
Domitianus à Stephano quodam ſeruo interfectus. 424
Domitiani ſtatua propè Meletem fluuium poſita. 326
Domitiani edictum, ne liceret Ennuchos facere. 316
Domitiani mortis cauſa. 424
dona, quæcumque diuitiæ. 586
donaria quæ praui homines in templis ſuſpendunt. dijs minimè grata. 3
donorum & munerum diſcrimen. 585.588
draco Palladis. 806
draco, velleris aurei cuſtos. 801.806
dracones à Iunone ad Herculum miſſi. 841
draconibus abundat omnis Indiæ regio. 113
draconum venatio. 114. & quod indè venatoribus lucrum. ibid.
dropis poſt Solonem Athenienſibus præfectus 504
duces ad gubernandos populos proficiſci ſoliti quales eſſe debeant. 248

E.

EBrietas à dactylis perinde atque at vnis proueniens. 62
ebriorum perturbationes. 98.99
echinades inſulæ. 350
edictum Neronis aduerſus Philoſophiam. 329
elementa quatuor. 142
elementa omnia ſimul facta. 142
elementa amicitia quadam inuicem tenentur. 212
elementum quintum. 142
elephantophagi. 301
alephantus bellua, maximè omnium ferarum docilis. 68
elephantus ab Alexandro Soli conſecratus. 69.70
elephanti vaſtæ mollis à pueris ſe regi, & quocumque velint, dirigi patiuntur. 66.67
elephanti ad bellicos vſus. 69
elephanti pugnant onuſti turribus. 69
elephanti Lybici. 69
elephanti Indici, & eorum magnitudo. 69
elephanti ab hominibus ſecundi. 73
elephantorum genus triplex. 69
elephantorum vita. 69. ætas. 70
elephantorum dentes & cornua. 70.71
elephantorum mores diuerſi prolocorum varietate. 72
elephantorum inſignis beneuolentia in ſuos pullos. ibid.
elephantorum ordo in fluuijs tranſeundis. 75
eleuſina myſteria. 294
eleuſinis ſacris non initiabantur qui puri ſceleris non eſſent. 175
elienſes, Sophiſtæ. 186
elienſium lora extimeſcebat Nero. 213
empedocles. 389
empedocles Agrigentinus 2. ſimilem cum Pythagora philoſophandi rationem ſequutus. ibid.
empedocles nebulæ in Agrigentinos diffuſæ vehementiam compeſcuit. 393
empuſæ phantaſma, ſiue ſpectrum. 58.447
enceladus ſub ætna monte ligatus. 223
enſis regius Baſſeæ commiſſus. 559
epei & Palladis equus. 667
epheſi legatos ad Apollonium miſerunt vt ab ijs peſtem amoueret. 164
epheſijs peſtilentiam prædixit appollonius. 456
ephori. 185
epichirematicum argumentum. 527
epidauria ſacra. 172
epiſtola Apollonij ad frumentarios mercatores. 20
epiſtola Apollonij ad Iarcham, alioſque ſapientes. 154
epiſtola Phraotæ regis ad Iarcam præceptorem. 106
epiſtola Imperatoris Romanorum ad Lacedæmonios. 191
epiſtola Philoſtrati de ratione epiſtolæ ſcribendi. 622
epiſtola imperatoris Veſpaſiani ad Apollonium. 385
epiſtola Apollonij ad Titum. 305
epiſtolæ omnes Apollonij breues, & Laconico more ſcriptæ. 363
epiſtolæ Apollonij ad muſonium Philoſophum. 207
epiſtolæ Muſonij da Apollonium. 207.208
epiſtolæ Apollonij ad Veſpaſianum. 253
epiſtolæ quænam maximè illuſtrant. 603
epulum per tribus & familias. 547
eques bellator, & qui in prælio verſari debet quibuſnam artibus indigeat. 67
equitis boni munus præcipuum. 66
equi Achillis. 712
equi Diomedis, Herculis certamen. 820
equi Rhodogunes omni delicioſo mundo ornati. 786
equi præſtantes olim K. littera notati. 387
equi, Taurique nigri Indi fluminis victimæ. 79
equi Theſſali. 610
equus phaleris ornatus, Solis victima apud Babylonios. 42
equi fluuiatales. 258
equus Sophocleus. 603
eretrij Ciſiæ regionis incolas 32. ex Eubœa quondam à Dario in ea loca deducti. 33.34

eretrij Regis Babyloniæ amici facti. 49
erythra, rex 154
ereoclis sepulchrum. 825
euadne. 826
euadue Capanei vxor. 646
eudoxus Gnid. inter Sophist annumeratus. 489
eudoxus Gnidius pecuniæ causa in Ægyptum profectus. 47
euenus fluuius. 862
eunæus Iasonis filius. 676
eunuchi amant, nec teperantium numero sunt adscribendi. 45.46
eunuchi pellices regias adseruabant. 589.590
eunuchi pellices regias exornabant. 50
eunuchis vtebantur barbari ad mulieres custodiendas. 45
eunuchos barbari modestos arbitrabantur. ib.
ennuchos facere lege prohibuit Domitianus. 316
euodianus Smyrnæus Sophista. 595
euphorbus. 700
euphorbus Troianus. 689
euphorbus à Menela interfectus. 200
euphrates, fluuius Mesopotamiã cingens. 26.27
euphrates Philosophus. 461. Apollonium magiæ accusauit. ibid.
euphrates Tyrius, Philosophiæ professor. 442
Eusebius Cæsarienſis Episcopus. 433
euterpe, tibicinariæ præses. 228
euthydemus Rhetor insignis. 7. Apollonium in disciplinam suscepit. ibid.
excessus omnis sapientibus molestior, quàm regibus & magnis defectus. 44
exomides, & eorum forma. 121

F.

FAbæ ingentis magnitudinis apud Indos. 112
Fabulæ Homero & Hesiodo curæ fuit. 735
fabulæ de Heroibus à Poëtis confictæ quales. 220. 221
fabulæ Æsopi causa ad sapientis fores accedunt. 735
sub Fabularum inuolucro humana omnia ab Æsopo conficta. ibid.
fata sequenda & rerum permutationes patienter ferendæ. 408
fatorum lex immutabilis. 407
feræ multiplices & multi formes in Arabia & India. 197
feræ Dianæ dicatæ. 773.774
flagella Laconica, & vnde eorum orta consuetudo. 292
fluxus ac refluxus maris, & eius causæ. 210
fœneratorum mensæ. 399
fons animaliũ masculà eunuchos efficiens. 642
fons fœminas adeo inebrians, vt sopitæ dormiant. ibid.
fontes Nili diuini. 299
fontes Agamemnonij. 664
formam maximè appetunt adolescentes. 227
formicæ Æthiopum, 258. terram auri feracem adamant. ibid.
fortitudinis non est, aciem non relinquere. 296
fortuna in rebus humanis latè dominatur. 620
fortunæ fanum, & signum eburneum. 549
forum Æthiopum. 258
forum ciuitatem illustrat. 532
in fossis ac scrobibus defunctorum sacra peragebantur. 717
frugalitas, sapientiæ & veritatis magistra. 270
frugalitatis & sobrietatis fructus. 395
fulgur, ignis ex tyrannica cœli domo conceptus. 752
fulguris ignis quàm acer & sulphureus. 515
fulmen è manu Neronis calicem ori admotum excussit. 203

G.

GAdes in Europæ lateribus positæ. 210
galba in ciuitate interfectus. 220
galbæ turbationes. 239
gallos gallinaceos, & coturnices alebant pueri. 599
ganges Rex æthiopum. 125
ganges fluminis Gangis filius. 126
ganges cubitorum decem longitudine. 126
ganges, fluuius. 153
geryon ab Hercule in Erythea occisus. 643
geryones, arbores. 211
geryonis boues. 659
geryonis ossa in Olympia ab Hercule dedicata. 643
geryonis sepulchrum. 211
getica scripta Dionis Prusæi. 491
getuli Tingésque, gentes effetæ atque aridæ. 209
an gigantes cum dijs bella gesserint. 223.224
gigantum corpora multa in Pallene. 643
gigis annulus potentia mirabilis. 115
ex gigis thesauris egentib. omnibus licet accipere. 422
gladiolus, herba palustris. 743
glaucus marinus. 801
glaucus, armandi exercitus petitissimus. 698
gladiatores in theatro spectabat populus Atheniensis. 179
gorgias Leont. 487. pater artis Sophist. 496
gorgias in prompta oratione principatum obtinuit. 487
gorgias vltra centesimum & octauum annum vitam produxit. 497
gorgiacum dicendi genus. 504
gorgonis species. 666
gorgonis caput. 345
græci libertatis amatores. 401
græci Argiui. 171
græciæ templa & oracula. 180
græciæ totius locus altissimus. ibid.
græciæ Vespasianus libertatem abstulit. 253
græciam Nero liberam dimisit. 252
gratijs sacrificare, quid. 678
greges ab Aiace insaniente pro græcis interfecti. 653
gregibus contagia ab Aiace immitti credebant græci. ibid.
grues in Lybiam proficiscuntur bellum cum Pygmeis conflaturæ. 684
gryphes aues Soli sacræ. 152
gryphes Indorum 258. aurum custodiunt. ibid.
gubernatio popularis paucorum potentiã obtabilior. 241
gubernatores nauium ignobiles & contemnendi. 128.129

gymnasium Æsculapij. 608
gymnasium Neronis maximè mirabile. 202
gymnosophistæ. 250
gymnosophistæ homicidij reos absoluere poterant. 263. 264
gymnosophistæ omnium maximè nilum colebant. 265
gymnosophistarum conclaue. 265
gymnosophistarum sapientia quænam, aut qualibus de rebus haberetur. 267
gynnis, effeminatus homo. 619
gyræ, petræ è sinu Ægeo apparentes. 799

H.

HArmodius. 243
Harmodij & Aristogitonis laudes cur in Palladis cantari solitæ. 323.324
hasta Achillis. 707
hebe, deorum natu minima & maxima. 814
hecate triuia. 168
hector. 696
hectoris statua. 655
helena Menelai vxor. 664
helena ad Troiam nunquam venit. 172.173
helena in Ægyptū veniens Proteo loquuta. 347
helena Ægyptia medicamenta in cratere miscebat, vt animæ dolores dilueret. 347
helenæ crater. 486
helenes & Achillis nuptiæ. 721
helenus consultationum peritus. 700
heliades Solis filiæ. 844
heliades in arbores transformatæ. 748
heliadum lachrymæ in Phætontis gratiam defluentes. 747
helice, Thessalie ciuitas. 719
in helicone fons ab equo iuuentus. 341
heliodorus Sophista. 620
helis ab Hercule morbo liberata. 395
helix athleta. 650
hellen & Phryxus ab ariete per aërem vecti. 101
hellesponti meatu augusto Europa ab Asia diuiditur.
helorus istri fluuij filius. 661
heordæi Macedones. 617
heparex non puro sanguine constat. 405
in hepate vaticini sedem esse dicunt eius artis periti. 405
heraclidarum Tragedia. 95
heraclides Lycius Sophista. 513. 607
heraclydes & Python Academicorum disciplinam sequuti Cotyn Thracē interfecerunt. 320
herba pestifera ac pernicioſa gregibus circa Aiacis sepulchrum. 653
hercules in Cunis. 841
hercules Alcmenes filius. 675
hercules Ægyptius 97. in Gadibus terminos terræ constituit. 97
hercules furens. 818
hercules inter Pygmæos. 816
hercules sagittis suis vulnerat Aquilam quam suo sanguine pascebat Prometheus. 57
hercules Herodis Sophistæ quis & qualis. 551
agathion à Bœotijs cur cognominatus. 552
hercules Ægyptius. 211
hercules Thebanus. ibid.
herculis certamina. 271
herculis auersoris templum. 395
herculis cibationes. 230
herculis duodecim opera. 211
herculis cum Acheloo certamen. 839
herculem iurare hominibus minime consuetum ante Nestorem. 670
hermeas Ægyptius, pugil. 650
hermocrates Phocensis in Sophistarum corona multus. 604
hermogenes, clarus inter Sophistas. 575
herodes Athenienſis, 536. Sophista. 494.545
heroes quomodo colendi. 189
heroum magnitudo fabulosa. 639
hesiodi opera ad Persen fratrem. 702
hesiodi suauitas ab Homero superata. 665
hesione, 856. Laomedontis filia. 857
hesione cœto exposita, & ab Hercule liberata. 856. & seqq.
hesperidum mala. 806
hiera Telephi vxor. 663
hierocles Apollonium Tyanæum Saluatori nostro Iesu Christo quàm impiè comparauit. 433
hierocles Philostratum sacris Euangelijs prępósuit. 450
Hierophantes, sacrorum antistes. 175
hierosolima à Tito capta. 304. 305
hipparchus Herodis auus. 546
hipparchi bona ob tyrannicas accusationes subhastata & publicata. ibid.
Hippias Eleus, Sophista. 499
hippodamia. 757
hippodromus Alexandriæ. 232
hippodromus Thessalus, Sophista. 587.610
hippolytus. 784
hippolytus temperantiæ causa à patre interemptus. 370
hippopotami. 737
hircoboues. 300
hister, fluuius. 353
homerus quando poesim aggressus. 638.639
homerus, Sophistarum vox, & parer. 615
homerus cunctos sui temporis poëtas, in quo quisque maxime excelleret, superauit. 665
homerus, cur Troiæ conditor appellatus. ibid.
homerus vbi, & quo tempore cecinit. 702
homeri versus in fine orationis Apollonij ad Domitianum positus. 409
homicidij reus apud Memphitas, si id inuitus perpetrauerat, exulabat, & ibat ad Gymnosophistas 263. à Gymnosophistis absolutus redibat in patriam. 264
homines non solùm Dei, sed & sui inuicem pilæ. 518
homines formà Deo similes. 390
homines suaptè natura inuident. 515
homo, Dei ludibrium. 195
horæ. 830
horæ cœli portæ commissæ. ibid.
horæ Annum volutant. ibid.
horæ non ibant ante Palamedem. 682
in hortis Babyloniorum feræ ad venationē. 51
hyacinthia apud Lacedæmonios. 590
hyacinthus. 766

hyacynthus Oebali filius. 859
hyades. 849
hylas, ab Hercule adamatus. 669
hylas ad fontem profectus euanuit. 205
hyllus Herculis filius. 645
hymnæus Peparethius. 641
hymnum iugiter ad meridiem vsque decantabant Indorum sapientes. 119
hyperides orator, Isocratis auditor. 507
hyphasis Indorum fluuius. 108. 153. 385
hyppolytus, Thesei filius. 261

I.

IArchas, Brachmanarum princeps. 121
Iarchæ Brachmanorum Regis miracula. 454
iasonis certamen pro vellere aureo. 801
ichthyophagi piscibus victitantes. 155
Ida, mons. 192
idomeneus Cretensis. 679
ilienſium regio. 166
ilium supercilioſum. 848
ilissus, fluuius Atticus. 694
imitatio, vetustissimum inuentum, naturæque cognatum. 730
imitatio, quædam pictura. 82
imitatiua ars duplex. 83
immunitas publicarum functionum. 618
imperium virtutis honestatisque merces, non hereditas. 248
incantatores omnium hominum infortunatissimi. 218
incantatores omnes pecuniarum amore tenentur. 384
incantatores sacra sua in terræ barathris faciunt. 395
incantationibus qui præcipuè vtantur. 367
incantatores falso sapientes appellantur. 384
incantatores deorum templa euitant. 383
incantatores noctem & locorum obscuritatem sequuntur. 383
indi hominis viua descriptio.
indi statua. 865
indi fluminis ostia. 154
indiæ magnitudo. 257
indicæ feræ multiplices & multiformes. 197
indorum numismata ex aurichalco. 62
indorum sacra circa meridiem celebrari solita. 238
indus, fluuius. 77
indes & nilus, fluuij similes. 257.258
indus ciuitates condidit sexaginta in India. 126
scythas abea regione submouit. ibid.
infans triceps in Sicilia natus. 219
ingenium humanum virtutes à parentibus in filios traductos amplectitur. 606
ino. 803
insania fraudulentia. 818
insulæ. 804
Insulæ beatorum Africæ lateribus definitæ. 210
io, Inachi filia. 24
iones bonarum artium studijs dediti. 162
iouis Olympij simulacrum ibid.
iouis Olympij templum. 185
iouis manus. 381
iouis capitolini templum, in oculis ciuitatis combustum. 407
iouis Seruatoris poculum. 61
isæus Sophista, Assyrius. 513
isæus Demosthenis præceptor. 506
isæi oratio subita ac prompta. 527
isæi genus dicendi quale. 514
isagoras Thessalus. 417
isagoras, tragœdiarum scriptor. 587
ismarus Thraciæ ciuitas maritima. 692
isocrates Rhetor. 505
isocrates obijt Athenis fere centenarius. 507
isocratis in dicendo maiestas. 506
ispula, Bæticæ prouinciæ ciuitas. 216
ister, Scythicus fluuius. 661
isthmi sectionem Nero facere cogitauit. 181
istmi effossio opus immortale, & ipsi etiam naturæ incredibile. 551
isthmi signa. 550
italia felix. 327
Iudæi vitam à cæteris separatam viuebant. 241
iudices latere quòd quis eloquens sit, vera perfectaque eloquentia. 379
iudices decem Olympicis ludis præfecti. 137
iuno Argina. 289
iupiter Olympius 289 Capitolinus. 237
iustitia duplex, iudiciaria, & legum latiua. 298
iustitia leges ferentibus Soloni & Lycurgo princeps & dux fuit. 298
iustitiæ species iniuriam non referre. 131
iustitiæ palmam Minoi tribuebant Poëtæ. 131
iustitiæ non est, ab iniustis abstinere. 295
iustus quis, quisue iniustus dicendus. 297.298
iuuenum apud indos examinandorum forma & modus. 92
ixion rotæ affixus. 315.316
ixionis equi. 783

K.

K, littera, præstantes quondam & generosi equi notati. 387
kersoblepta. 581

L.

LAbyrinthus Cretæ. 192
lacedæmonij bellicis tantum operibus incumbebant. 163
lacedæmoniorum magistratus. 189
lacedæmoniorum Respublica Lycurgij legibus olim constituta. 391
lacedæmoniorum legati obuiam Apollonio missi. 185
laius. 407
lamiæ, quas aliqui laruas, aliqui lemures appellant. 183
lamiæ ad amorem & Venerem pronæ. 183
lamiæ carnes humanas vehementer expetunt. 183
lamia Corinthi ab Apollonio deprehẽsa. 183.184
læstrigones ab Homero excogitati. 668
Laodicea, maritimarum ciuitatum potentissima. 530
laodicea, Cartiæ ciuitas Lyco fluuio vicina. 530
laodicea Phrygiæ adiuncta. 538
lapilli in draconum capitibus. 115
lapis lesbius mœstus & niger. 555

lapillus cæteros lapides ad se trahens. 151
Lariſſai ciuitas florens in Theſſalia. 610
laſthenes ex philoſopho miles factus. 251
latonæ in Mercurium pugna 666
laudatorum aſſenſus in iudicijs. 377
laudis propriæ qui iacturam fecerunt, ad maiorum gloriam confugiunt. 522
laurus Antiochiæ culta ob memoriam virginis Daphnes. 21
leænæ quomodo Pardorum amore capiantur. 73
leænæ partus quot & quales. 30
lebadeæ anguſtiæ Trophonio ſacratæ. 420
lechæum, Corinthiorum portus. 181
lechæum pelagus. ibid.
leges de amore impudico. 605
leges Dominæ regi eſſe debent. 382
legi, naturæque omnes homines ſeruiunt. 334
lemni expiatio qualis. 716
lemniæ glebæ virtutes aduerſus morbos. 676
leo Bizantius Platonis auditor. 489
leo torquibus & vittis redimitus. 255
leo manſuetus ix loro tanquam canis duci ſolitus. 154
leones Rheæ matris iugo ſubditi. 193
leones catulos maculoſos lacerant, tanquam adulteram ſobolem. 73
leones quandoque, ſi mulceantur, innatam feritatem exuunt. 197
leones quomodo manſuefaciendi. 357
leonidas Spartanorum Rex, 389. comam geſtabat fortitudinis cauſa. ibid.
leonidæ Spartiatæ ſtatua. 180
leonum magiſtri. 686
lepus Veneri ſuauiſſima hoſtia. 740
lepus marinos humores quoſdam habet occultos ſupra omnia venena mortiferos. 308
leſbo reſponſa dabat ex Orpheo 677
leuce, Ponti inſula. 721
leucothea de Nereidum choro. 803
leucothea vittam Vlyſſi dedit, ex qua dependens proprijs manibus mare metiebatur. 348
leuenæum templum Æſculapio dicatum. 192.
vnde ſic appellatum. 193
leuitas, credulitaſque etiam in adoleſcentibus turpes. 283
lex regi dominari debet. 247
libellus Apollonij Antij ſuſpenſus. 421
libertas loquendi, & vera prædicandi, vera ſapientia. 307
pro libertate mori leges iubent. 334
libertorum & ſeruorum deliciæ ab imperatore auferendæ. 348
libycum pelagus. 192
lilibæum, Siciliæ promontorium. 218
lindij, Rhodi inſulæ aſperrima pars. 819
linea veſtis aquæ atque terræ donum. 43
linea veſtis cur pura à Pythagoreis habita. 388
quid præclarius habeat quàm lanea. ibid.
literæ à Palamede inuentæ. 684
lollianus Epheſius, Sophiſta. 526
lollianus Epheſius primus Athenis in ſubſellio præſedit. 526
loquendi modeſtia, linguæ dux; & pediſſequa. 280
lotophagorum cibi. 53
qui lotum comedebant, adeò prompte ac ſedulò illi incumbebant, vt domeſtica obliuioni mendarent. 201
lucius, vir ſapiens Muſonij Tyrij familiaris. 555
lucius, Herodi ad conſilium aſcitus. ibid.
luctam ac pugilatum Troianorum nemo exercuit. 673
ludibundi. 844
luna Endimionem frequentauit. 205
luna cœlo detraxiſſe mulierculis in Theſſalia probro datum. 394
lupi pro catulis omnia faciunt. 73
lupos Apollo peſtis præludium facit. 684
luſciniæ modulamina. 838
luſcus ab Apollonio liberatus. 146
lyciæ poetarum narrationes. 408
lychnites lapis. 74
lycomedis puellæ. 834
lycurgi inſtituta. 189
lycurgo diuinum nomen ab Apolline cur decretum. 391
lycus, fluuius. 530
lycurgus peregrinos in ſua regione verſari cur non permiſerit. 293
lydi equorum ſtudioſiſſimi. 757
lydia ſupellex. 178
lydiæ, Pactolique diuitiæ. 399
lynceus Apharei filius. 802
lyra Mercurij inuentum. 745
lyræ laudes à Pindaro celebratæ. 330
lyræ Amphionis deſcriptio. 746
lyrneſſus, Æolica ciuitas. 687
lyrneſſi maritima lapidum concentu reſonant. ibid.

M.

MAcedones Heordei. 617
Macrocephali. 152
magi Babyloniæ. 37.38
magi Perſarum. 498
magi numen celebrabrant, vbi occultè operabantur. ibid.
malus punica, arbor ſola in Iunonis honorem plantari ſolita. 186
mandragora ſomno inducendo accommodatæ. 392
mantichora, animal quadrupes. 454
marcianus Dolichius, Apollonij Naucratitæ ſocius. 608
marcus Byzantius Sophiſta. 528
marcus imperator ſtudioſus Sexti Philoſophi. 556
margarita, lapis qui in Oſtreis locum cordis dicitur obtinere. 155
margaritarum alterum genus 156.157
maro Euanthis filius. 652
mars communis. 339
mars deorum omnium bellicoſiſſimus in cœlo à vulcano, in terra ab Aloidis vinctus. 353
marſyas. 836
marſyas Olympum amabat. 572
marſyas, fluuius. 301
maſſagetæ atque Iſſedones, gẽtes ſcythicæ. 677

maximus Ægienſis rerum ab Apollonio in Ægis ciuitate geſtarum ſcriptor. 5
meander fluuius. 301
medea Æetæ filia. 845
medea in Colchis 843
medeæ liberi. 716
medeæ ſtatua 880
medicamenta ad faciendum ſomnum excogitata 99
medicamenta Ægyptia ad dolores animæ diluendæ. 348.351
medicinæ donum quale. 149
medicinæ diſciplina vnde orta. 150
medorum Rex ad Sapientes Indorum conſilij gratia profectus. 132.133.
meduſa. 666
megarenſes Byzantiorum conditores. 530
megiſtras, vates peritiſſimus 404
magiſtras Smyrnæus 613. inter naturæ ix. lineamentis interpretes primas obtinuiſſe creditus. 613
mel ſummo digito, & non concaua manu prælibandum. 523
melampodidarum diuinatio 232
meleager. 860
meles amnis 326.791
meles Cephiſſo & Oliueo potu ſuauior. 793
melicerta. 716.803
melicerta Deorum honoribus à Græcis ornatus 139
melicertæ Delphin 550
melyti, Anytique accuſatio aduerſus Socratem. 328
memnon Eous, cur ſic nuncupatus. 263
memnon Æthiopæ. 672
memnon apud Æthiopes per generationum quinque ſpatium regnauit. 262
memnon Troianus 672
memnon, auroræ filius. 262.741
memnon ab Achille interfectus 741
memnoni Ægyptij atque Æthiopes circa Meroem ſacrificabant. 672
memnonis regio. 259
memnonis templum. 262
memnonis ſtatua. 262.876
memoria artium parens. 523
memoria temporis mater. 524
memoria peculiare naturæ donum, vel immortalis animæ pars. 523
an ſint memoriæ artes. 523
Menecrates Stirienſis. 642
Menelaus & Agamemnon. 678
Menippus Lycius. 182
Menœceus Creontis filius 736
menſes non erant ante Palamedem. 682
mercatores cur infortunati habendi. 190
mercurius Maia genitus. 769
mercurius eloquentiæ & lucri præſes 222
mercurius ſapientiæ diſtributionem faciebat. 222.
mercurius Æſopo fingendi fabulas dedit facultatem. 223
mercurius lyram primus compegit 745
mercurius Vlyſſi conſilij inopia ambigenti obuius. 637
mercurius ſtatim à natali die furandi amore captus 769
mercurius in Olympo natus 769
mercurij templum. 222
mercurij fœtus. 768
mercurij crater 688
mercurij ſimulachra in templo Memnonis 262
mercuriorum curſores. 645
mergorum caro atra ac morbifera. 806
mergorum venter ſtomachum roborat. 808
meridiei tempus Nudi ſacrificiis peragendis impertiebant. 285
meſopotamia vnde dicta. 26
meſſena. 218
methymna. 168
midas. 762
midas Satyrorum generis olim particeps. 307
mites generoſior qui non ex imbellibus ortus. 606
milo Athleta robuſtus. 188
milo Iunonis ſacerdos à Crotoniatis inſtitutus. 186
milonis ænea ſtatua, & habitus. 185
miltiades trophœa è Medis erigere inſtituit 545
Mineruæ ortus 822
Mineruæ oppidanæ fanum 561
Minos Sarpedonis frater. 408
Minos apud inferos iura animabus reddebat 131
Minos cunctos homines crudelitate ſuperauit. 131.
Minos mortuus aureo ſceptro decoratus inferorum foro ius dicebat 408
Minotaurus. 755
Minotaurus in Labyrintho clauſus. 192
miſericordiæ ara apud Athenienſes 590
Mneſtheus Athenienſis, ſtruendæ aciei regum peritiſſimus 662
Mneſthæo Athenienſi ſacrificabant Gaditani. 211.
moderatio inter primas virtutes enumeranda. 374.
mœragenus libros quatuor de Apollonio ſcripſit. 5
moly, quid. 637
mons ſapientum in India ex natiuo ſaxo. 111
montes cur ardeant. 224
montes multi diuerſis terrarum locis igniti. 224.
morbos omnis generis curabat Proteſilaus 651
mores contrarij odium pariunt. 508
mors pro Philoſophia ſuſtinenda. 333
mortem appetunt Sophiſtæ, nec ipſam ſponte ſua venientem exſpectare ſuſtinent. 341
mortem Feſtis cantibus collaudabant Gaditani. 211
mulier Caria Xerxis temporibus nauis præfecta 178
mulier à capite vſque ad mannuas nigra, cæteris partibus candida. 110
mulier abortum faciens liberata. 146
munatius Trallenſis. 562
mundus femineæ & maſculæ naturæ. 142
mundus ex quibus rebus compoſitus. 141
mundus, animal. 142
mundi regimen 142. Ægyptiæ nauì omnium

lapillus cæteros lapides ad se trahens. 151
Lariſſai ciuitas florens in Theſſalia. 610
laſthenes ex philoſopho miles factus. 251
latonæ in Mercurium pugna 666
laudatorum aſſenſus in iudicijs. 377
laudis propriæ qui iacturam fecerunt, ad maiorum gloriam confugiunt. 522
laurus Antiochiæ culta ob memoriam virginis Daphnes. 21
leænæ quomodo Pardorum amore capiantur. 73
leænæ partus quot & quales. 30
lebadeæ anguſtiæ Trophonio ſacratæ. 420
lechæum, Corinthiorum portus. 181
lechæum pelagus. ibid.
leges de amore impudico. 605
leges Dominæ regi eſſe debent. 382
legi, naturæque omnes homines ſeruiunt. 334
lemni expiatio qualis. 716
lemniæ glebæ virtutes aduerſus morbos. 676
leo Bizantius Platonis auditor. 489
leo torquibus & virtis redimitus. 255
leo manſuetus ix loro tanquam canis duci ſolitus. 254
leones Rheæ matris iugo ſubditi. 193
leones catulos maculoſos lacerant, tanquam adulteram ſobolem. 71
leones quandoque, ſi mulceantur, innatam feritatem exuunt. 197
leones quomodo manſuefaciendi. 357
leonidas Spartanorum Rex, 389. comam geſtabat fortitudinis cauſa. ibid.
leonidæ Spartiatæ ſtatua. 180
leonum magiſtri. 686
lepus Veneri ſuauiſſima hoſtia. 740
lepus marinos humores quoſdam habet occultos ſupra omnia venena mortiferos. 308
leſbo reſponſa dabat ex Orpheo 677
leuce, Ponti inſula. 721
leucothea de Nereidum choro. 803
leucothea vittam Vlyſſi dedit, ex qua dependens proprijs manibus mare meriebatur. 348
leuenæum templum Æſculapio dicatum. 192.
vnde ſic appellatum. 193
leuitas, credulitaſque etiam in adoleſcentibus turpes. 283
lex regi dominari debet. 247
libellus Apollonij Antij ſuſpenſus. 421
libertas loquendi, & vera prædicandi, vera ſapientia. 307
pro libertate mori leges iubent. 334
libertorum & ſeruorum deliciæ ab imperatore auferendæ. 348
libycum pelagus. 192
lilibæum, Siciliæ promontorium. 218
lindij, Rhodi inſulæ aſperrima pars. 819
linea veſtis aquæ atque terræ donum. 43
linea veſtis cur pura à Pythagoreis habita. 388
quid præclarius habeat quàm lanea. ibid.
literæ à Palamede inuentæ. 684
lollianus Epheſius, Sophiſta. 526
lollianus Epheſius primus Athenis in ſubſellio præſedit. 526
loquendi modeſtia, linguæ dux, & pediſſequa. 289
lotophagorum cibi. 53
qui lotum comedebant, adeò promptè ac ſedulò illi incumbebant, vt domeſtica obliuioni mendarent. 201
lucius, vir ſapiens Muſonij Tyrij familiaris. 555
lucius, Herodi ad conſilium aſcitus. ibid.
luctam ac pugilatum Troianorum nemo exercuit. 673
ludibundi. 844
luna Endimionem frequentauit. 205
luna cœlo detraxiſſe mulierculis in Theſſalia probro datum. 394
lupi pro catulis omnia faciunt. 73
lupos Apollo peſtis præludium facit. 684
luſciniæ modulamina. 838
luſcus ab Apollonio liberatus. 146
lyciæ poetarum narrationes. 408
lychnites lapis. 74
lycomedis puellæ. 834
lycurgi inſtituta. 189
lycurgo diuinum nomen ab Apolline cur decretum. 391
lycus, fluuius. 530
lycurgus peregrinos in ſua regione verſari cur non permiſerit. 293
lydi equorum ſtudioſiſſimi. 757
lydia lupellex. 178
lydiæ, Pactolique diuitiæ. 399
lynceus Apharei filius. 802
lyra Mercurij inuentum. 745
lyræ laudes à Pindaro celebratæ. 330
lyræ Amphionis deſcriptio. 746
lyrneſſus, Æolica ciuitas. 687
lyrneſſi maritima lapidum concentu reſonant. ibid.

M.

MAcedones Heordei. 617
Macrocephali. 152
magi Babyloniæ. 37.38
magi Perſarum. 498
magi numen celebrabrant, vbi occultè operabantur. ibid.
malus punica, arbor ſola in Iunonis honorem plantari ſolita. 186
mandragora ſomno inducendo accommodatæ. 392
mantichora, animal quadrupes. 454
marcianus Dolichius, Apollonij Naucratitæ ſocius. 608
marcus Byzantius Sophiſta. 528
marcus imperator ſtudioſus Sexti Philoſophi. 556
margarita, lapis qui in Oſtreis locum cordis dicitur obtinere. 155
margaritarum alterum genus 156.157
maro Euanthis filius. 652
mars communis. 339
mars deorum omnium bellicoſiſſimus in cœlo à vulcano, in terra ab Aloidis vinctus. 353
marſyas. 836
marſyas Olympum amabat. 572
marſyas, fluuius. 501
maſſagetæ atque Iſſedones, gentes ſcythicæ. 677

maximus

maximus Ægienſis rerum ab Apollonio in Ægis ciuitate geſtarum ſcriptor. 5
meander fluuius. 501
medea Ætæ filia. 845
medea in Colchis 843
medeæ liberi. 716
medeæ ſtatua 880
medicamenta ad faciendum ſomnum excogitata 99
medicamenta Ægyptia ad dolores animæ diluendæ. 348.351
medicinæ donum quale. 149
medicinæ diſciplina vnde orta. 150
medorum Rex ad Sapientes Indorum conſilij gratia profectus. 131.135.
meduſa. 466
megarenſes Byzantiorum conditores. 530
megiſtras, vates peritiſſimus 404
magiſtras Smyrnæus 613. inter naturæ ix. lineamentis interpretes primas obtinuiſſe creditus. 613
mel ſummo digito, & non concaua manu prælibandum. 523
melampodidarum diuinatio 232
meleager. 860
meles amnis 326.791
meles Cephiſſo & Oliueo potu ſuauior. 793
melicerta. 716.803
melicerta Deorum honoribus à Græcis ornatus 139
melicertæ Delphin 550
melyti, Anytique accuſatio aduerſus Socratem. 328
memnon Eous, cur ſic nuncupatus. 263
memnon Æthiopæ. 672
memnon apud Æthiopes per generationum quinque ſpatium regnauit. 261
memnon Troianus 672
memnon, auroræ filius. 262.741
memnon ab Achille interfectus 741
memnoni Ægyptij atque Æthiopes circa Meroem ſacrificabant. 672
memnonis regio. 259
memnonis templum. 262
memnonis ſtatua. 262.876
memoria artium parens. 523
memoria temporis mater. 524
memoria peculiare naturæ donum, vel immortalis animæ pars. 523
an ſint memoriæ artes. 523
Menecrates Stirienſis. 642
Menelaus & Agamemnon. 678
Menippus Lycius. 182
Menœceus Creontis filius 736
menſes non erant ante Palamedem. 682
mercatores cur infortunati habendi. 190
mercurius Maia genitus. 769
mercurius eloquentiæ & lucri præſes 222
mercurius ſapientiæ diſtributionem faciebat. 222.
mercurius Æſopo fingendi fabulas dedit facultatem. 223
mercurius lyram primus compegit 745
mercurius Vlyſſi conſilij inopia ambigenti obuius. 637
mercurius ſtatim à natali die furandi amore captus 769
mercurius in Olympo natus 769
mercurij templum. 222
mercurij fœtus. 768
mercurij crater 688
mercurij ſimulachra in templo Memnonis 262
mercuriorum curſores. 645
mergorum caro atra ac morbifera. 806
mergorum venter ſtomachum roborat. 808
meridiei tempus Nudi ſacrificiis peragendis impertiebant. 285
meſopotamia vnde dicta. 26
meſſena. 178
methymna. 168
midas. 762
midas Satyrorum generis olim particeps. 307
mites generoſior qui non ex imbellibus ortus. 606
milo Athleta robuſtus. 186
milo Iunonis ſacerdos à Crotoniatis inſtitutus. 186
milonis ænea ſtatua, & habitus. 185
miltiades trophœa è Medis erigere inſtituit 545
Mineruæ ortus 822
Mineruæ oppidanæ fanum 561
Minos Sarpedonis frater. 408
Minos apud inferos iura animabus reddebat 131
Minos cunctos homines crudelitate ſuperauit. 131.
Minos mortuus aureo ſceptro decoratus inferorum foro ius dicebat 408
Minotaurus. 755
Minotaurus in Labyrintho clauſus. 192
miſericordiæ ara apud Athenienſes 590
Mneſtheus Athenienſis, ſtruendæ aciei regum peritiſſimus 662
Mneſthæo Athenienſi ſacrificabant Gaditani. 211.
moderatio inter primas virtutes enumeranda. 374.
mœragenus libros quatuor de Apollonio ſcripſit. 5
moly, quid. 637
mons ſapientum in India ex natiuo ſaxo. 111.
montes cur ardeant. 224
montes multi diuerſis terrarum locis igniti. 224.
morbos omnis generis curabat Proteſilaus 631
mores contrarij odium pariunt. 508
mors pro Philoſophia ſuſtinenda. 335
mortem appetunt Sophiſtæ, nec ipſam ſponte ſua venientem exſpectare ſuſtinent. 341.
mortem Feſtis cantibus collaudabant Gaditani. 211
mulier Caria Xerxis temporibus nauis præfecta 178
mulier à capite vſque ad mannuas nigra, cæteris partibus candida. 110
mulier abortum faciens liberata. 146
munatius Trallenſis. 562
mundus feminæ & maſculæ naturæ. 142.
mundus ex quibus rebus compoſitus. 141
mundus, animal. 142
mundi regimen 142. Ægyptiæ naui omnium

quam maximæ comparatum. 141
munera, quæcumque viros illustrant. 585.586
munerum & donorum discrimen. 585.586
murices eximiæ magnitudinis. 155
musarum templum. 180
musæum, Ægyptia mensa, quæ ex omni terrarum orbe eloquentissimos quosque viros conuocabat. 524
musæus, Poëta. 666
musica ad sedandam iracundiam, animique fastus tollendos plurimum facit. 705
musica quid possit efficere. 228
musonius in Philosophia perfectissim°. 206.207
musonius Babylonius, ab Apollonio sapientia secundus. 194
mycale, mons, & eius altitudo. 56
myrmidones. 686
mysæ mulieres cum viris ex equis pugnabant. 665
mysia Telepho subdita priusquam Troiam diriperent Græci. 659
mysij, omnium Asiam incolentium opulentissimi ac felicissimi. 660
mysij superiores Abij à Poëtis cur appellati. 660

N.

NAsamones, Æthiopiæ gens. 301
naulochus, Imbri promontorium. 642
narcissus. 764
narcissi statua. 869
neapolitani Italiam habitantes. 645
nearchus Mysius, tyrannus. 320
nearchus, maritimæ artis peritissimus 155
negotiatores, & nauiculariæ dediti miseri 190
nemæi ac Pythij ludi magno Græcorum studio culti. 48
neoptolemus. 715
neoptolemus Achillis filius. 499
neptunus Asphalius. 164
neptunus vniuersæ, quæcumque liquida est, substantiæ imperator. 721
neptuni cum Apolline pugna 666
nereis, Dea sæua nautis. 156
nereidis ad tumulum Achillis frequenter accedebant. 172
nero omnia magis quàm citharœdus, & citharœdus magis quàm Rex. 217
nero furore quodam, indictâque causa homines occidebat. 335
nero Philosophiam oderat. 194
nero naufragio matrem interemit. 197
neronis carmina publicè decantabant mercede ad id inuitati. 199
neronis victoriæ citharœdorum & præconū. 181
neronis studia. 195
nerua dignus imperio. 325
nerua omnino princeps optimus. 361
nerua Romanorum imperio potitus ad Apollonium scribit. 426
nessus. 862
nestor Nelei filius. 669
nestor rectus, nec senio victus. 670
nestor Pylius ab Achille valde semper cultus. 166
nicagoras Athenienſis 623. Eleusini templi præco. ibid.
nicagoras Sophista. 615
nicetes Smyrnæus, Sophista. 511
nicetes Alpes & Rhenum quare peregrinatus. 512.
nicetæ dicendi genus. 511
nicomedes Pergamenus, Rhetor. 587
nigrum albo præferebant Indi. 79
nili initium ex Catadupis. 257
nili sonitus ad Catadupa, horrenda quædam res, & auditu intolerabilis. 300
nilum colebant Gymnosophistæ 265
nilus communi Ægypti carcer. 233
nilus, Gymnosophista. 268
nireus, secundus ab Achille pulcher. 125
niues ex Æthiopia & Catadupis montibus defluentes. 78
niza, mons Indiæ 63. vitibus in honorem Bacchi consitus 65. femur, seu coxa nuncupatus. 65
nobilitatis nota quæ apud antiquos. 514
noctus oua comesa abstemios reddunt. 147
nomades, Æthiopes in curribus degentes. 300
noscere seipsum, sapientis. 238
noscere seipsum, difficile 124
noscere seipsum difficilius quàm alios cognoscere. 205
notæ, scriptum denuncians vadimonium desertum ei qui non reddebat. 540
notas minitari, quid. 540
nuces mirę magnitudinis in templis apud Indos miraculi causa suspensæ. 112
nudi sapientes. 569
numeri quadrati magno in honore quondam habiti. 136
nymphæ amorum genitrices. 741
nympharum antrum. 764
nympharum templum. 410. 411

O.

OCcasionis statua. 871. 873
oceanus Lunæ mensuras sequitur. 210
oceanus, terræ vinculum. 353
oceani fluxus ac refluxus, & eius causæ. 210
odium timori cognatum. 695
œnomarchus Sophista ex Andro. 595
œnomaus. 756
œnomaus Hippodamiæ amore captos interficiebat. 776
œta mons, totius Græciæ altissimus. 180
olei fons in Æsculapij gymnasio. 608
oleribus & herbarum radicibus vescebantur Brachmanæ. 133
oleum belluæ cuiusdam marinæ natura mirabile ad mœnia vrbium diruenda. 109
oliua aurea Pygmalionis. 211
olympia sacra ab Alexandro post victorias celebrata. 48
olympica oratio, qualis. 355
olympicis ludis iudices decem à Græcis præfecti. 137
olympij ludi. 180
olympij ludi circa finem anni celebrari soliti. 213

olympiodorus, Hippodromi Sophistæ pater, qui equis Thessalis alendis anteiuit omnibus. 610
olympiorum ter victor Nero. 215
olympus, mons. 180.762
olympus tibiarum studiosus. 572
oneiropoli, seu somniorum interpretes. 101
opes, opem non ferentes mortuæ. 546
opulentia incastigati ingenj exitiosa magistra. 539
opulentia oculata quæ. 545. 546
oraculum Colophonium. 158
oraculum Delphicum. 149
oraculum Dodonæum. ibid.
oraculum Orphei. 677
oraculum Apollonij de anima. 431
oracula domestica Achiuorum. 677
oratio moribus debet consentire. 505
oratio Demetrij aduersus Balnea. 202
oratio extemporanea ab Æschine sumpsit initium. 487. 509. 510
oratio Apollonij ad Domitianum, vbi se de iis, quibus accusabatur, defendit. 379. & seqq.
oratio inuectiua Pompeiani in omnes qui Athenias profitebantur. 611
oratione funebri bello defunctos prosequebantur Athenienses. 695
orationes reorum quales esse debeant. 378.379
oratoris ars ab Antiphonte inuenta. 501
orestes ab vxore interfectus. 197
orestes & Alcmæon impij in parentes. 197
orestis corpus septem cubitorum in equo æneo à Lacedemoniis inuentum. 640
orgia in Nizæ montis radicibus ab Alexandro celebrata. 65
oricum in Epiro. 550
orion. 849
orithia à Borea adamata. 179
orpheus. 842
orpheus modulamine musico etiam rationis expertia demulsit. 842
orpheus Calliopes filius. 855
orpheus consulentibus respondebat in Lesbo. 169
orphei carmina. 178
orphei caput à Thressis mulieribus abscisum. 677
orphei caput ex Thracia Lesbum aduectum. 169
orphei cantus pro mortuis compositi. 403
orphei magniloquentia ab Homero superata. 665
orphei lyra lapidibus Lyrnessi sonitum dedit. 687
orphei corpus à Thraciis mulieribus discerptu. 843
orphei statua. 874
orphei ädytum. 169
orpheo Babyloniæ sucolæ plurimum gaudebant, & quare. 37
orphitus ac Rufus, viri iusti & temperati. 398
ostrea. 155
ostrea alba. 156
otho apud Occidentales Gallos mortuus. 220
oua noctuæ, si elixa comesa fuerint, absteinios faciunt. 147
oxydracæ, Indorum gens. 96
oxydracæ tonitruis ab Ioue missis hostes propulsant. 97

P

PActoli fontes. 312
an Pactolus aureas arenas olim habuerit. 312
pæan Sophoclis in honorem Æsculapij cantari solitus Athenis. 123
palæmon. 803
palæmon à Delphine vectus. 761
palæmon Deorum honotibus à Græcis ornatus. 139
palæstra. 828
palæstra Mercurij filia luctam in Arcadia inuenit. 828
palæstra cur oleam diligit. 829
palamedes. 127.128
palamedes plura quàm Chiron sciebat. 682
palamedes æquissimus athleta in iis quæ ad sapientiam pertinent. 657
palamedes Musarum philomela. 692
palamedes ad Troiam venit. 173
palamedes præter omne ius damnatus. 297
palamedes, lapidibus petitus occidit. 681.689
palamedes statua cubitalis. 168
palamedis sepulchrum. 173.690
pallas Ilienss Vestalibus Romæ custodita. 324
pallas Diomedem apud Troiam quomodo purgauit. 360
pallas draconem quandoque Athenienssibus peperit. 350
pallas de Hercule curam habebat. 396
palladis ludi Athenis celebrari consueti. 323
palladis Cecropiæ simulacrum. 289
palmarum connubium. 745
inter Palmas, mas & femina. 745
pamphus, poeta. 666
pan. 797
panathenaica. 179
pancratiastæ opera. 788
pancratio qui se exercent, periclitanti vtuntur lucta. 788
pancratius Cynicus. 526
pandarus sagittandi artis particeps ab Apolline factus. 698
panegyrici ludi. 213
panegyris, quid. 418
panes Dij fugati fulminibus ex monte Sapientum Indiæ. 117
panides Chalcidis Rex. 702
pantarua lapis igneus ac radiosus, & eius virtutes. 151
panthera Bacchi symbolum. 754.760
panthera animal calidissimum. 760
pantheræ in Pamphilia. 56
pantheræ aromatibus gaudentes. 56
panthera capta, quæ aureum torquem circa collum habebat. 56

pantheræ patienter omnia ſuſtinent propter catulorum amorem. 73
pantheræ quandoque, ſi mulceantur, manſueſcunt. 197
panthia. 793
paphus. 157
paraca, vrbs Indiæ cuius ciues belluarum linguas intelligunt. 115
parcarum ſuper Achille decretum. 814
paris pauoni comparatus. 699
paſiphaé Tauri amore capta. 755
paſſeres mutuam de ſe curam habent, communique gaudent ſocietate. 160
paſſerum portentum à Calchante interpretatum. 31
paſtinacæ cuſpide percuſſus Vlyſſes interiit. 308
patala, ciuitas fluenti Indo adircens. 155
patroclus. 712
pauo propria laude nimis attollitur. 611
pauones, piſces Hyphaſidis duntaxat Indorum fluminis. 109
pauoniæ ſuperbia. 699
paupertatis ara. 211
pauſanias Sophiſta. 590
pecudes piſciuoræ. 155
pecudes Cariæ ficubus paſci ſolitæ. ibid.
pecunia nulla ſignata ante Palamedem. 682
pecuniis qui ſeſe ſubiiciunt vitiis cunctis obnoxij exiſtimandi. 47
pelops. 846
pelops, aduena Lydius. 139. 776
pentheus. 753
peplorum Babyloniæ variegationes mirabiles. 37
peregrinos cur non admittebant Lacedemonij. 293
pergamum, Aſiæ oppidum. 578
pergæa Diana. 41
pericles, lingua magnus cur nuncupatus. 487
perigetus Lydius, Aſpaſij Sophiſtæ diſcipulus. 622
perſei certamen amoris cauſa ſponte ſuſceptum. 775
perſeus. 774
peſtilentia qua in furia ſpectabilis ſe præbuerit Apollonio. 457
peſtilentiæ definitio. 457
petræ æreæ. 155
phœdra Hippolyti amore capta. 784
phœdræ crimen. 259
phœſtum oppidum. 192
phaeton à Sole genitus. 747
phantaſia, artifex ſapientior quàm imitatio. 290
pharo, inſula. 129
phaſis fluuius. 854
phauorinus Philoſophus. 181
phauorinus philoſophus hermaphroditus, & vtriuſque ſexus compos. 493
phauorinus Herodi Sophiſtæ familiaris 494. eundem reliquit librorum & domus hæredem. ibid.
phauorinus vltra centeſimum & octauum annum vitam produxit. 497
phidias. 162
philager Cilix, Lolliani auditor, Sophiſtarum vehementiſſimus maximeque iracundus. 575
philippus Amyntæ filius. 366
philiſcus Theſſalus, Sophiſta. 617
philiſcus Melienſis Apollonij diſcipulus. 403
philoctetes. 863
philoctetes Pæantis filius. 675. 863
philoctetes à Græcis in Lemno relictus. 676
philoctetes Herculis arcum hereditate conſequutus. 675
philolaus Citieus. 194
philoſophia magno in honore apud Indos habita. 91. 92
philoſophia, quæ de rerum matura eſt, colenda ac veneranda. 249
philoſophia Apollonio obuia in opiniones ſuas illum reſpicere iuſſit. 274
philoſophia, quæ de Diis loqui ſe profitetur reiicienda. 249
philoſophia calumnia multas ſub Nerone paſſa. 194.
philoſophiæ gymnaſia ab Apollonio ſtatuta. 15
philoſophiæ habitus qualis. 273. 274
philoſophiæ prædones. 91
philoſophiam qui ex Indis attingere volebant, quali ratione probarentur. 91
ad Philoſophiam accedere prohibebantur apud Indos, qui ſceleris minime puri eſſent. 91
philoſtratus Lemnius. 612. 623
philoſtratus Ægyptius Sophiſta appellatus. 490
philoſtratus Ægyptius cum Cleopatra Regina philoſophabatur. 490
philoſtratus Flauius dictus, Sophiſtarum vitas in duos libros retulit. 483
phlegiæ, Barbari Cephiſſi accolæ. 812
phocæ inſignis erga filium mortuum beneuolentia. 74
phœnices nauticæ rei periti. 631
phœnicum mare. 129
phœniſſæ aues. 387
phœnix, alumnus & comes Achillis. 166
phœnix Theſſalus Sophiſta, vnus ex Philargi diſcipulis. 600
phœnix auis vnica 152. in nido loqueſcens lugubres hymnos ſibi decantat. 153
phorbrs, phlegyarum Rex. 812
phraotes Indiæ Rex. 448
phraotes aurum poſtponebat amicis. 86
phraotes oleribus veſcebatur, & quibuſcumque hortus flumine irrigatus ſubminiſtrabat. 87
phrygij lapides. 602
phrygibus familiare, proprios etiam filios vendere. 401
pica quæcumque nouit cantat. 810
pictoribus maximè conuenit ne citra pulchritudinem ac venuſtatem pingant. 831
pictura quid. 82
pictura non ex coloribus ſolis conſtat. 84
pictura quid à Plaſtice defferat. 731

pictura Deorum inuentum. 730
picturę ortus, imitatio. 730
picturæ cognationem quædam cum facultate poetica. 813
pindarus. 797
piperis arbores à quodam Simiarum genere cultæ. 110
piperis collectio qualis. 118
piſcatores. 751
plaſtices, multæ ſpecies. 730
plato præter cæteros Pythagoricæ diſciplinæ particeps. 444
plato diuitiarum amator. 46.47
plato in Egyptum profectus ad Prophetas & ſacerdotes illic exiſtentes. 3
plato pro Siciliæ libertate certamen ſuſcepit. 320
platonis Phœdon. 492
platonis ſermonem de anima corruperunt Athenienſes. 275
pleiades. 849
plutarchus pugil. 649
plutus dæmon, arcis Rhodiorum præſes. 823
pocula & refrigeratoria vaſa ex lapidibus pretioſis apud Indos. 134
pœton Rheginus exul. 320
polemon Sophiſta. 529.530
polemon Laodiceæ ad Syriæ portum ſepultus. 543
polemon viuens humari voluit. ibid.
polemonis contumacia. 533
pollux Naucratites, Sophiſta. 588
polus Acragantinus Sophiſta. 500
polydamas, conſultationem peritus. 700
polynices Oedipi filius. 735
polynicem Oedipi filium Antigone ſoror noctu ſepeliuit contra edictum. 825
polyphemi antrum ingreſſus & egreſſus Vlyſſes. 355.356
polyphemus Neptuni filius. 668
polyphemus Cyclopum ferociſſimus. 810
polyphemus Galatheæ amore captus. 811
polyxene. 713
polyxena iugulata. 172
polyxena ad tumulum Achillis cæſa. 458
pondera, numeri, & menſutæ non erant ante Palamedem. 682
pontus cur reliquo mari dulcior, ac potabilior. 751
pomo ludentes, amoris initium faciunt. 739
pomum amicitiæ ſymbolum. 738.739
pompeiani oratio inuectiua in omnes qui Athenis profitebantur. 611
populus Heliades auro manans. 211
porus Alexandro ſupplex cedere recuſat. 81
porus omnium Indorum pulcherrimus. 82
porus audita Alexandri morte collacrimauit. 80.
potationes Indorum quales. 90
prędonis voces Olympiorum victores declarati. 244
præfectura vrbana. 597
præfectura armorum. 597
præfectura annonæ. 622
praxitelis manus. 875
preces Apollonij quales. 200
priamus. 166
proclus Naucratites Sophiſta 598. cum filio colludendo repueraſcebat. 599
prodicus Chius, ſapientiæ tantùm nomen adeptus. 499
prodicus magnis honoribus à Thebanis affectus. 488
prodici Cij oratio de Hercule. 487
proemia Sophiſtarum quomodo fiebant. 486
prometheus, facifer & ignifer. 598
prometheus in Caucaſo monte ligatus. 57
prometheus ab Hercule ſolutus. 819
prophetæ diuinitus inſpirati Dominum Ieſum Chriſtum in humanitatem venturum prædixerunt. 435
proſperitates humanæ volubiles. 408
protagoræ dicendi genus longæ fabulæ imagine à Platone inſignitum. 498
protagoras abderites Democriti auditor, Sophiſta domi factus. 498
proteſilaus Laodamiæ coniux 633. vitæ reſtitutus. ibid.
proteſilaus morbis omnibus medebatur. 651
proteſilai ſepulchrum. 644
proteus, Deus Egyptius varias ſeſe in formas vertere conſuetus. 56
proteus Pharum inſulam incoluit. 129
proteus Pharius, miraculum Homericum. 589
protei multæ, diuerſæque formæ. 589
proteus Philoſophus ſeipſum Olympiæ in ignem iniecit. 562
prudentiæ non eſt, ſtultè aliquid non cogitare. 295. 296.
phammius mons à Nilo aggeratus. 672
pſittacus & Pica. 810
pſittacus quæcumque percipit, canit. 810
ptolemæus Naucratites inter Sophiſtas illuſtris. 591
publicani portoriis pontium præfecti. 26
puella ab Apollonio ad vitam reuocata. 206
pueri mactati vaticinandi cauſa, vt ex nouis extis futura melius dignoſcerentur. 329
pueri Athenis tertio à natiuitate anno, Maio menſe floribus coronabantur. 644
pugilatum ac luctam Troianorum nemo exercuit. 671
puros mundoſque accedere oportebat, qui ad oracula petenda proficiſcebantur. 148
purpurę flos arcanus. 645
purpurarum color maximè dilectus. 773
putei alti, profundi. 646
puteus culpæ in India igne plenus. 118
pygmæa ſpolia coloſſo imponere. 513
pygmæi. 152.301
pygmæi Herculem inuadentes. 816
pygmęi æquè ac formicæ terram habitant, foramque in ea reponunt. 817
pygmęorum gens. 258
pygmalionis oliua aurea mirabili arte fabricata. 211
pyrrhonicæ diſputationes. 495
pyrrhus. 847.848

pyrrhus Achillis filius. 834.836
pythagoras,Euphorbus Troianus. 1.124
pythagoras ab animalium esu abstinebat. 1
pythagoras aras deorum sanguine fœdari nefas esse dicebat. 1
pythagoras Deornm immortalium consilio se interfuisse asserebat. 1
pythagoræ à discipulis venerabatur tanquam ab Ioue profectus. 2
pythagoras se natum Euphorbum dicebat. 700
pythagoras Cyrenaicus,Sophista. 511
pythagoras mediocritas,& arcana Philosophia. 272. 273
pythicum templum. 180
pythiis ludus semel præfuisse, magnum quidpiam apud Thessalos. 610
pythiorum qualia spectacula. 269
pythium stadium pythio Apollini dicatum. 500
python Bizantius orator ad persuadendum aptissimus. 366

Q

QVadrigę quando primùm Heroibus in vsu esse cœperunt. 770
quæstiones quinque Achilli ab Apollonio propositæ. 172. & seqq.
quatricubiti homines in Caucaso monte, colore subnigri. 58
quercus Dodoneæ,responsa ædebant. 819

R

RAbiei medicamentum aqua. 318
rabiosus adolescens ab Apollonio sanatus. 317.318.
rabulæ,causidicorum genus impudens & temerarium. 609
rauenna,Italiæ ciuitas. 621
recitationes speciosæ. 613
regillam materia ad fingendas statuas idonea. 549.
regis oculi. 28
regis aures. 39
regnum,maxima res omnium quæ apud homines sunt. 247
in Regum sepulchris magni thesauri olim condebantur. 348
repotia ad velum nuptiale deponendum celebrare,quid. 606
rex qualis esse debeat. 255
rheæ matris iugo subditi leones. 193
rhesiara. 652
rhesus in Troia à Diomede interfectus. 652
rhetorica forensis. 312
rhetorica philosophiæ coniuncta, prisca Sophistarum ars. 486
rhodiis aurum cœlitus defluxum. 823
rhodogune. 785
rhodope,Thraciæ ciuitas. 562
rhodus insula,ad vacadum studiis aptissima. 509
rhœtium Phrygiæ promontorium. 714
risus,hylarissimus dæmon. 768
romana ciuitas populari gubernatione plurimum gaudebat. 242
rubrum mare vehementer cœruleum 154. vnde sic denominatum. ibid.
rufus,Sophista Perinthius. 594
rufus,Consul sub Nerua. 512
rufus & Orfitus Neruæ familiares. 361

S

SAbinus Domitiani agnatus ab eo interfectus. 324
sacra in Babylonia auspicibus Magis fiebat. 40
sacrificantes, aut Diis aliquid donantes mediocritatem excedere non debent. 12
sacrificia sceleftorum hominum Diis minimè grata. 13
sacrificia ex animalibus improbabat Apollonius. 231
salecis fluminis ostia. 209
saltatio Baccharum mollis & effeminata. 178
samothracum initiationes. 294
sandaracinus puteus Apollonio oblatus. 450
sanguinem nec sacrificabant,nec tangebant Pythagorei. 402
sapientem non aliter decet loqui, quàm legum latores. 23
sapientes suos Indi multò magis quàm proprios reges metuebant ac venerabantur. 116
sapientia,quid regalius cæteris omnibus. 88
sapphirus lapis. 37
sarpedon. 408. 698
saturnus Iouis consilio ligatus. 353
satyri. 761
satyri proeliues ad amandum. 304
satyri vino demulcentur. 303
satyri spectrum furens erga mulieres. 302. 303
satyrorum suauis comitas cum rident. 763
satyrorum qui generosi sunt,amant. 763
satyrorum dulcis vehementia,cum saltant. 763
scamander. 732
sciapedes. 152
sciapedes, .i. vmbram pedibus facientes. 301
scylacis historiæ. 152
scopas velut inspiratione quadam concitatus ad statuæ opificium Dei afflatum transmisit. 866
scopelianus Sophista. 514
scopelianus inter viros admirabiles ab Apollonio statutus. 521
scopelianus Pontifex Asiæ. 515
scopelianus in Rhetorica arte mirabilis. 521
scyrus, insula. 834
scythæ,Istri accolæ.
scythæ,Caucaso superato, exercitum in Indiam duxerunt. 126
scythæ in curribus vitam degebant. 353
scythæ peregrinos hospites Dianæ sacrificabant. 293
scythæ anthropophagi. 726
secundus Athenienfis,Sophista. 543
secundus Sophista in rectè sentiendo eximius. 543
selera, sacra insula. 156
seleucia. 157

Seleucia, ciuitas non ignobilis in Cilicia. 568
Seleucus Cyzicenus, medicus 404
ſemele. 752
ſenectæ ara. 211
ſenſuum omnium fons in cerebro 389
ſepelire eos qui ſibi manum conſciuere impium. 695
ſermones ex Homeri ſententia volucres 575
ſerpentes defunctorum corporibus innaſcuntur. 641.642
ſerpentes cubitorum ſeptuaginta 76
ſerui innominati. 399
ſerui Pontici, Lydij, ac Phrygij 401
ſeruorum mercatoribus nullus apud Græcos locus permittebatur. 401
ſextus Philoſophus è Bęotia oriundus 556
ſilentium pro re diuina colebant Pythagoræi 2
ſilentium per quinquennium integrum ſeruauit Apollonius 18
Silianus Ambraciota Cyri vates. 405
ſimiæ nigræ, villoſæque, & paruis hominibus ſimiles. 154
ſimiarum genus quoddam ab aliis diuerſum. 110
ſimiarum carnes leonum morbis medentur 111
ſimilia, ſimiles amant, quò ſimiles, & eiuſdem generis partus edant 315
ſimulacra Ægyptiorum ridicula. 289.290
Smyrna Ioniæ ciuitas. 161
Smyrnæ factio inteſtina 531
ſmyrnæ lucus. 325
ſmyrnæi legatos ad Apollonium mittunt. 159
ſocietas ab hominibus colenda. 160
ſocietas communis quæ. 192
Socrates Sophoniſci filius 504
Socrates iuſtiſſimus ſapientiſſimuſq. omnium ſui temporis habitus. ibid.
Socrates mortem pro Philoſophia prætulit 481
Socrates à Melito & Anyto calumniatus. 328
Socrates à dæmone multa præſciuit. 3
Socrates cur Athenis accuſatus 379
Socrates per iniuſtitiæ opinionem damnatus. 297
ſol Æthiops, vnde ſic appellatus. 263
ſolis defectus & affectus à Pallade primùm Græcis expoſitus 683
ſomnium Apollonij 192
ſomniorum porta 771
ſomno qui magis capiantur, vinine an aquæ potores 98
ſomnus, cur candidum ſuper nigra veſtem indutus pingebatur. 771
Sophilus exercitionum Rhetoricarum præceptor. 501
ſophiſtæ pleni ſermonum inanium 341
ſophiſtæ iudiciis ab Athenienſibus prohibiti. 483
ſophiſtæ quinam à veteribus appellati. 489
ſophiſtæ in Helleſponto, Propontide, Memphis, Egypto, nudi Philoſophabantur. 489
ſophiſtarum ars priſca. 486
Sophocles. 858
Sophocles beneficio Senectutis ſe à Venereis cupiditatibus liberatum dicebat. 17
Sophocles Athenienſis ventos demulſit non opportuno tempore regionem perflantes. 393.
Sophroniſcus Socratis pater. 504
ſparta, quamdiu terreſtribus negotiis intenta fuit, ad cœlum vſque gloriam extendit. 190
ſperchio amni comam cõſeruabat Achilles 171
ſpeuſippus Athenienſis pecuniarum amantiſſimus. 47
ſtadium Panathenaicum. 548
ſtatua regis Babyloniæ aurea offerebatur adoranda iis qui ciuitatem intrare vellent 38
ſtatuæ Poliadis Mineruæ, Pythij Apollinis, & Bacchi Delij apud Brachmanas ſitæ. 451
ſtatuæ Tiberij ſanctiores apud Aſpendios, venerabilioreſque, quam Iouis Olympij ſimulachrum. 19
ſtatuæ Æneæ benè meritis erigi ſolitæ. 243
Sthenelus Capanei filius. 673
Strobera, vrbs Ichthyophagorum. 155
Stratocles Sidonius medicus. 404
ſtruthiones. 153
ſtupor omnis ad partum ante diem promouendum idoneus. 6
ſuaſionis Deæ templum 278
ſuum venationes. 771
Sybaris Ionica 631
Syren Iſocratis Rhetoris ſepulchro inſiſtens cantantis ſpecie 505.506
Syriæ Principis legati ad Babyloniæ regem 51

T

TAciturnitas in iudicio, qualis virtus. 374
taciturnitas quantum Socrati Athenienſi profuit. 374.375
talare eburneum inſtar Lunulæ, nobilitatis ſignum. 554
Tanais, fluuius. 353
Tantali ſtatua Argolico more ornata 132
Tantali horti. 183.591
Tantali hortos vindemiare quid. 513
Tantali phiala. 240
Tantali potio amicitiæ firmandæ cauſa apud Indos adinuenta. 140
Tantalum cibo potuque prohibent Poetæ. 131
Tantalus benignus & perhumanus 131.140
taurici montes. 725
taurus Tyrius. 562
taurus mons. 56
Taxilla, regia Mandri Indorum regis. 79
Taygetus, mons. 189
tela Penelopes. 823
Telemachi canes. 307
Telephi Myſij anima in rabioſum puerum tranſlata 318
Telephus ab Hercule genitus. 660
Telephus pro ſuis dimicans ab Achille vulneratus. 659
Telephus ab Achille vulneratus non niſi ab eodem ſanari potuit. 517
Teleſinus Conſul. 199
temperantiæ cauſa Hippolytus à patre interemptus. 370
temperantiæ non eſt, in mœchorum turpitudines non incidere. 296

temperantiæ munus circa res Venereas 46
temperantiam leges morte plectunt. 370
tempestas prodigiosa. 203
templa Deorum incantationibus inimica. 383
templum Bacchi in Niza monte. 63
templum Canobi. 553
templum Trophonij. 180
templum Leuenæum Æsculapio sacrum. 192
templum Dodonæum. 180
templum Dictææ matris. 429
templum Iouis Capitolium combustum 407
templum Mercurij 222
templum Mineruæ oppidanæ. 561
templum virtutis. 542
templum Æsculapij. 166
templum Iouis Olympij. 185
templum Veneris. 157
templum Didymæum. 158
templum Pergameum. 158
templum Fortunæ. 549
templum Herculis auersoris 395
templum Solis apud Indos margaritis stratum. 86
templum Dianæ. 773
templum Pythicum. 180
templum Achillis. 724
templum Amphiarai. 180
templum Suasionis Deæ simplex & sine apparatu 278. quis primus splendidum & ornatum id reddiderit. 279
templum Musarum in Helicone positum. 180
templum Trophonij. 420
templum Memnonis. 262
templum Nympharum. 410.411
temporis opportuni statua. 871
tempus circa memoriam nec senescit nec corrumpitur. 18
terpnus, Citharœdus. 214
terra vniuersa in duas diuersa partes 506
terra lactis. 280
terrarum communis omnium mater. 20
terra omnis virorum illustrium sepulchrum. 526
terrane mari maior, an mare terra 144
terræmotus Cretam vniuersam concussit. 193
terræmotus ingens Antiochiæ. 313
tesserа frumenti Ægyptiaca. 532
tesseræ à Palamede excogitatæ. 682
teucer. 695
teucer Telamonius 212
thales olearum abundantiam prædixit. 394
theagenes Cnidius 562
theatrum Agrippeum in Ceramico 569
thebæ ab Alexandro direptæ. 592
themistocles 827. Neoclis filius. ibid.
themistoclem venerabantur Gaditani. 211
theologiæ plurimum dediti superioris Ægypti incolæ 230
theomnestus Naucratites, Sophista. 491
theopompus Chius Isocratis discipulus. 507
theodorus Isocratis pater. 507
theodotus Sophista. 564
theologi Idæ montis 192
theologia Orphei. 178
thermodon, fluuius. 353.721
thesauri vbi pecuniæ recunduntur, diuitiarum carceres ab Herode appellati. 546
theseus in Scyro à Lycomede interfectus. 706
thespesion Gymnosophistarum princeps. 268
thessali Melidæ sunt accolæ 550
thessali Myrmidones appellati. 686
thessali sacra faciebant ad Achillis tumulum. 170. 717
thessali ab Achillis vmbra accusati. 408
thessalia., 800
thessalia bonorum equorum ferax. 712
thiodamas Lindius. 819
thrasybulus, ex vrbe Naucratide oriundus. 266
thrasibulus populum ab exilio reuocauit. 505
thrasymachus Carthaginensis, Sophista. 500
thure solo sacra peragebat Apollonius. 42
thuriferam terram cur in parte mundi purissima Dij constituerunt. 402
thuscum mare. 218
tiberina ostia. 340
tibia ex asinorum cruribus olim compacta. 228
tibiæ cantibus Indi Reges suos admonebant, quoties dormitum pergebant. 97
tigillinus crudelitatis & lasciuiæ præceptor Neroni. 205
tigillinus in manibus Neronis gladium habebat. 202
tigris fluuius. 26
tigrium erga catulos insignis beneuolentia. 73
tigrium clunes mensis apponebant Indi 89. cœteris huius animalis partibus vesci prohibiti. ibid.
timasion, adolescens pulcherrimus à nouerca adamatus. 259
timomachi Aiax furens. 84.85
timocrates Heraclienſis. 535
tinges, Getulique, gentes Afræ. 209
tiphœus sub Ætna ligatus. 220. 223
tiphys primus artem nauticam minimè tentatam aggressus. 801
tiresias vates. 736
titus Hierosolymam cepit. 304.305
titus Imperator à lepore marino interfectus. 308
tmolus, Lydiæ mons. 63.300
tolerantia in rebus aduersis. 352
tonitru ex terra natum. 193
torques, lapillorum fulgores, ac monilia, mediocri quidem formâ præditas mulieres non obscurè illustrant. 792
tragœdia Sophistarum mater. 615
tragœdorum & Citharœdorum certamina. 213
traianus Imperator Dionem aureum in currum assumpsit. 493
trinacris, Sicilia. 219
tripodes Pythici. 134
tripus Apollinis. 169
tritones. 768
troia ab Achæis deleta. 124. 125
troicus dialogus Hippiæ Sophistæ 499
troicum promontorium. 168
trophonij templum. 180
trophonij templum in Lebadea. 420
trophonij statua & tumulus. ibid.
trophonius Apollinis filius. 420

tutores ex cognatis eligebantur secundum leges Indorum. 93
tutores ad res proprias administrandas à legibus accipi soliti ante tertium supra vigesimum annum. 15
tyanenses Apollonium regiis honoribus prosequuti 431
tyara, insula. 341
tyberius in crudelissimam tyrannidem imperium commutauit. 239
typhœus, plura habebat capita. 219
tyranni subditis remissi potius quàm intenti optandi. 505
tyrannidem constitutam soluere maius, quam eandem nascentem opprimere. 242
tyrannidem exercere iuuentæ consentaneum. 240
tyrannides apud Medos maximis cultæ honoribus 333
tyrannorum duæ in puniendis hominibus consuetudines. 355
tyrannus belluæ comparatus. 197
tyrannus, ciuilis bestia. 197
tyrannus tragœdiis incumbens medico comparatus ægrotanti, sibique medenti. 503
tyrrheni. 749

V

VArus adolescens Ionicus Smyrnæ deliciis diffluens 539. ab assentatoribus deprauatus. ibid.
varus Leodicensis, Sophista. 615
varus, Perga oriundus, Sophista. 574
vates multi priscis temporibus, peractis cædibus vaticinabantur. 404
venatores 818
venus. 779
venus Gnidia. 289
venus Indica. 110
venus è mari genita cœli influxu. 780
venus magni facienda cùm apud Deos, tum apud homines. 281
veneris templum. 157
veneris simulachrum nudum in Gnido. 315
verba grauia ac contumeliosa optimum aduersus phantasmata medicamentum. 58
verberum consuetudo in Scythicæ Dianæ honorem à Lacedæmoniis seruata. 292
veritas niueis induta vestibus. 771
veritas non indiget arte violenta, aut miraculorum ostentione. 270
vespasiano quid prædixerit Apollonius. 237
vespasianus Imperator 233
vespasianus Consul, & arcanorum Claudij consiliarius. 236
vespasianus quid cum Apollonio locutus 235
vespasianus quoto ætatis anno imperium adeptus. 236
vestæ templum. 324
vestales virgines oportebat castas atque integras ignem perpetuum custodire. 324
vestitus Pythagoreus qualis 386.387
victus Pythagoreorum qualis. 387
vindemiæ instrumenta in templo Bacchi suspensa apud Indos. 64
vindemiare, in agrorum cultu suauissimum 632
vindex Hispanos ad defectionem sollicitauit sub Nerone 217
vinum bono statui mentis aduersari dicebat Apollonius 9
vinum non esse idoneum somni medicamentum. 101
vinum ex palmarum fructibus expressum. 61
vini fontes 280
vini fluxus in Andro insula 767
à vino per triduum abstinebant qui somniorum responsa accipere volebant 101
vineas plantare prohibuit edicto Domitianus. 316
viperarum erga serpentes quos pepererunt beneuolentia 74
viperarum filij absque matre non nascuntur 74
virtutis studium homines Deo hospites facit 14
virtutis templum. 542
virtutis habitus qualis. 271
virtutum participes Diis proximi 590
virtutes omnes hominibus à Deo. 390
virtus non est omne quod æquè ab honore pœnâque distat. 296
virtus & voluptas muliebri habitu exornatæ Herculem adierunt 487.488
virtus & vitiositas Herculem adprehensum ad se trahere nitebantur. 270
vitellius imperatorum omnium scelestissimus. 239.240
vitellij scelera. 236
vitellius è viuis sublatus, dum imperij captaret auguria. 220
vitis omnibus auibus, præterquam noctuæ communis 807
vlmus articulata ac muliebri voce Apollonium affata 472
vlysses. 166
vlysses equi caui inuentor. 691
vlysses, & quæ ad eius facinora pertinent. 691
vlysses cum Calypsone diuersatus. 327
vlysses multos socios amisit, dum Cyclopem studet videre. 195
vlysses, Homeri ludibrium. 668
vlyssi mors ex mari contigit. 308
vlyssi Mercurius obuius in orationis ac studij communicationem peruenit. 617
vlyssis insania fabulosa. 682
vmbrarum euocatio quomodo fieri solita. 459
vnguento perungebantur nubentes apud Indos. 109
voluptates, vmbræ & somnia 513
voluptatis habitus qualis. 270.271
voluptas & virtus muliebri habitu exornatæ Herculem adierunt. 487
vrbes, communes carceres. 353
vrbes bonis ciuibus carentes Iouis Olympij simulacro comparatæ. 162
vrbanitate vti, Ionicis à natura insitum. 519
vrna aurea Achillis & Patrocli. 172
vrsa nulla conspicitur circa mare rubrum. 155
vrsa altera à Phœnicibus in cœlo adnotata 631
vrsorum beneuolentia in catulos. 73
vulcani cum aqua pugnæ. 666

vulcanum in Ætna fabrilem artem exercere insanum dicere. 224.

X

XAnthus, vnus ex Achillis equis. 712
xenia. 777
alia xenia. 817
xenitis Cherrhonesita. 635
xenophon Grylli filius. 499
xenophon in Bœotia carcere detentus. 503
xenophron Siculus, Sophista. 511
xerxes ponte iunxit Hellespontum 215
xerxes Athenas incendit. ibid.
xerxes ab Athenienſibus ſuperatus ibid.
xerxes, Athenienſium ſeruus. 138
xerxis expeditio tertia, hominum pernicies 639
xerxem domo ac muneribus excepit Protagoras Sophiſta. 498.

Z

ZEno Eleates Dialecticam primus inuenit. 320
zeno Nearchi tyrānidem euertere tentauit 320
zephyrus. 860
zeuxidemus Antipatri Sophiſtæ pater. 603
zonæ ſolutæ crimen. 324

FINIS.

SVMMA PRIVILEGII.

CAVTVM eſt auctoritate Regis ne quis in regno Franciæ Philoſtrati Lemnij opera, cum Mnſſ. collata Græcè Latinéque edita, abſq. Claudij Morelli permiſſu intra decennium imprimat aut diuendat: publicationis exemplarium, ſi quis ſecus fecerit multa indicta prout amplius in ipſo diplomate continetur. Lutetiæ Pariſiorum x Kalend. Nou. An. Sal. M. DC V.

RENOVARD.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA